Sermo beati Augustini de ebrietate vitanda dominica xxiiii

Licet propicio deo, fratres karissimi, credam vos ebrietatis malum velut inferni foveam declinare et non
solum ipsos non velle amplius bibere sed nec alios adiurare vel cogere plus quam oportet accipere,
tamen quia non potest fieri ut non sint aliqui negligentes qui sobrii esse nolunt, vos qui
semper convivia sobria exhibetis nolite ad vestrum iudicium revocare quod nobis necesse est
aliquos ebriosos arguere. Quamvis enim, fratres karissimi, ebrietatis malum sit grave nimium et ideo
odibile, ita per universum mundum a pluribus in consuetudinem missum est, ita ut ab illis
qui dei precepta agnoscere nolunt iam non putetur nec credatur esse peccatum, intantum ut in convi-
viis suis irrideant eos qui minus bibere possunt, et per inimicicias amicicias admirare
homines non erubescunt, ut potius amplius accipiant quam oportet. Cum enim alterum cogit
ut se plus quam opus est bibendo inebriet, minus malum ei erat si carnem eius gladio vul-
neraret quam animam eius per ebrietatem necaret. Quia et corpora nostra terrena sunt,
et terra quando nimium infunditur et inlutatur de
aquis pluviis nimiis, generat et diuturna fieri non possunt ipse terra. Et cum terra quando abundanciori potu
soluitur sic nulla cultura in ea fieri possit, sic et caro nostra quando abundanciori potu
fuit inebriata, nec spiritualem culturam accipere nec fructus animae necessarios pote-
rit exhibere. Et ideo quomodo omnes homines possessionem plenam in agris accipere desiderant
ut et culturam valeant exercere et de fructuum ubertate gaudere, ita et in agro corporis
hoc tenere debent bibere, quod oportet, ne per nimiam ebrietatem ipsa corporis terra velut in
paludem conversa magis vermes et serpentes viciorum quam fructus bonorum
operum possit afferre. Omnes enim ebriosi tales sunt quales paludes esse videntur. Quamvis enim
in paludibus nascatur, non ignorat caritas vestra; scimus quod ibi nascuntur multa, sed
nichil habere cognoscunt, nascuntur ibi serpentes, sanguisuge nascuntur ibi et rane
et diversa genera vermium, que magis horrorem possunt generare quam aliquid quod vicium
potius ~~preciosum~~ exhibere. Iste enim arbores vel herbe que aut in ipsis paludibus aut circa ipsas
crescunt nasci solent, nullas utilitates habere videntur, intantum ut in aliquibus pugnaturi an-
imam nostram incendio videre quod qui in ebrietate nascuntur igni separantur. Tales enim
dementes incendio videre quod qui in ebrietate nascuntur usque ad noctem producunt,
sunt sicut vidimus omnes ebriosos quorum grandia deverunt usque ad noctem producunt
sicut quosdam et stare non possent, certa enim videntur esse levia, quorum pedes
lumina non videt, qui stare non possent. Deinde in ipsa ebrietate nec spiritus
tam gravis obtinet et quodammodo in sepulti, deinde in ipsa ebrietate nec spiritus
nec alios recognoscunt, neque inebriare quaerunt valent, neque stare nec dare aliquid
nec audire quod ad racionem pertineat, cum non possunt frequenter tamen usque ad vomitum
se in ingurgitare non erubescunt, sed ad mensuras sine mensurabiliter maiora
pocula provocantur, contra bibendi legem contenduntur, qui poterit vincere laudem
meretur ex crimine, unde lites et rixe nascuntur, unde diversa et horrendis passionibus
membra torquentur, unde adulteria et nonnunquam homicidia perpetrantur.
Et quorum nimium potius accipiunt, tanquam in paralysin resoluti dum possunt pedibus ambulare
non possunt, sed quasi latera aliorum manibus portantur ad lectum. Est in illis oculorum caligo,
vertigo, fatigacio et dolor capitis, possessio ulcerum membrorum omnium tremor, unde et multis stupor
in talibus impletur quod scriptum est: Cui ve, cui tumultus, cui rixe, cui sine causa
vulnera, cui suffusio oculorum? Nonne his qui morantur in vino et eis qui investigant vi-
[illegible] ... potius sunt et student calicibus epotandis. Sed illi qui tales esse volunt miserabiliter
[illegible] ... ebrietatis sugerantur habere amicum meum si quomodo illud ad dominium de
[illegible] ... potui et quantum voluit ipse non dedero, et non est tibi amicus qui te sic facit
[illegible] inimicum, qui et tuus et suus est inimicus, sed et te et illum inebriare vult. Habebis
hominem amicum, habebis deum inimicum. Ceterum sapienter considera quam iustum sit ut te a deo
separet. Dimitte ebriosos cum inebriantur ad extremum tu eum noli admirare, noli cogere, sed in potest
... dimitte ut quantum sibi placuit bibat; et si se inebriare voluit, vel solus pereat,
in ambos pereat. Cum fidelitas generis humani quam multi [illegible] ...

in N. Inv.
1211.

Ebriosi et luxuriosi amplius quam oportet regnant bibe. Et ante [illegible] pauperibus petentibus

vel unum caliceum [illegible] dare nec attendunt quia illud quod luxuriosi videntur [illegible]

in pauperibus [illegible] qui dicit [illegible] vini [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] plando [illegible] in [illegible] potu [illegible] pauperi elemosinam petenti dicit vade veniet et dabit tibi deus

[illegible] ambulaverunt [illegible] et [illegible] est [illegible] dicat vade veniet et dabit tibi deus

[illegible] vade ad illum hominem qui habet deus quia [illegible] est [illegible] confiteatur [illegible]

deum non esse [illegible] posset erogare pauperibus [illegible] diligenter attendite et videte

[illegible] aqua ubi [illegible] panem [illegible] apud [illegible]

[illegible] repleta [illegible] sibi [illegible] non [illegible] indicando

[illegible] amplius [illegible] est bibe nollent [illegible] et [illegible] quam eis

oportet potus [illegible] et [illegible] aut quatuor dierum [illegible] potuerunt rationabiliter [illegible] unde

in grandi [illegible] invidiam et ebrietatem atque [illegible]

[illegible] et [illegible] habet ipse ebrietas [illegible]

[illegible] invidia aut ebrietatem populus aut [illegible] de quo

scriptum est sedit populus bibere et manducare et surrexerunt ludere [illegible] vinum [illegible]

[illegible] fabricari fecit et in honore [illegible] idolorum [illegible] choros [illegible]

[illegible] membra [illegible] Herodes [illegible] ubi [illegible] vino [illegible] ad [illegible]

[illegible] sanctum Johannem Baptistam interfecit [illegible] ebrietatis mala [illegible]

[illegible] per Salomonem [illegible] vinum et [illegible]

[illegible] et [illegible] ne intueaaris vinum quando flavescit cum splenduerit in vitro

color eius [illegible] in novissimo mordebit [illegible]

[illegible] videbunt extraneam et [illegible] Paulus [illegible]

ebrietatem [illegible] nos monet dicens nolite inebriari vino in quo est luxuria [illegible]

[illegible] mali in se habeat ebrietas et qui illam diligunt [illegible] scripturarum testimoniis [illegible]

[illegible] scriptum est [illegible] vinum et pinguia non ditabitur [illegible] et [illegible]

[illegible] dare vinum quia nullum secretum est ubi regnat ebrietas ne forte bibant et obliviscantur

[illegible] et [illegible] causam filiorum pauperis [illegible] ebriosi [illegible]

[illegible] et [illegible] vinum [illegible] bibas moderate [illegible] vinum in [illegible]

creatum est non in ebrietate ab initio [illegible] moderate potatum et sanitas corporis est et anime vinum

multum potatum ebrietatis [illegible] et [illegible]

Sed [illegible] nobis ebriosi et [illegible] et [illegible] non

[illegible] multi [illegible] qui [illegible] audiunt

[illegible] per [illegible] tamen qui [illegible] et [illegible]

[illegible] ebrietatem [illegible] libera a nobis [illegible] audiant [illegible]

ebriosi [illegible] ad mortem [illegible] ebrietate [illegible]

in [illegible] peccato [illegible] Apostolus per [illegible] dicens [illegible]

[illegible] regnum dei possidebunt. Et ideo [illegible] ut non [illegible]

sed [illegible] et [illegible] dei adiutorium [illegible] vel [illegible]

[illegible] ebrietatis [illegible] tempore [illegible] sobrietate [illegible]

[illegible] et totis [illegible] viribus [illegible] dicant [illegible]

me [illegible] ut non [illegible] et [illegible] tempestas aque [illegible]

me [illegible] super me puteus os suum [illegible] ebrietas [illegible] puteus [illegible]

[illegible] subvenerunt [illegible] et [illegible] fuit [illegible]

[illegible] ut [illegible] et tenebras [illegible] ad [illegible] vel ebrietatis [illegible]

[illegible] Sed [illegible] omnia [illegible] et [illegible] una die [illegible]

[illegible] et [illegible] amici [illegible]

[illegible] ad potum [illegible] ad [illegible]

[illegible] ebrietatis [illegible] et [illegible] Sed [illegible]

[illegible] ad ebrietatis [illegible]

[illegible] ad ebrietatem [illegible] totum [illegible] Ubi

[illegible] cum grandi [illegible] clamat [illegible]

[illegible] vel inebriando [illegible] nec attendit [illegible] erat [illegible]

[illegible] per ebrietatem [illegible] et [illegible] ut nec [illegible]

et [illegible] parcet [illegible] ebrietas [illegible] dictum est per [illegible] et [illegible]

Sibi aliquid potius subtrahat quousque ad racionabilem bibendi consuetudinem redeat in hoc ita ut dignus per ipsos sobrietate voluit & ebrietate liberabitur et illam intolerabilem penam non patietur

Holcots super Sapientiam

Liber Mgri Mathie de Cobylino doctoris in theologia egregii Mgro Johanni de Stanissowycze in castro theologia professori legatus fuit ut post vitam in theologorum librariam detur

Ad evidenciam table sequitur q̄ est sup expositorem libri Sapie ꝺꝺ dn̄ q̄ in ea h̄bent̄ ꝯtin̄e materie morales n̄ales et aliq curiose q̄ones n̄o tn̄ disputabiles q̄ in dicta exposicone diffusius ptractant̄ exceptis q̄busdam q̄ in dict' scrorum ꝯtinent̄ et in dicta exposicone h̄ent̄ allegata. Ad inveniendum aut̄ maīaz q̄ queritur signatur in tabula quota leccione ℓlis materia ptractatur, ponuntur aut̄ lr̄e a b c d in ptibus leccionum ubi ℓles materie ptractate sūt, ut q̄d querit̄ citius heat̄. Fit eciam d̄ vocabulo ad aliud vl̄ ad alia remissio ubi eciam similis maīa ptractatur remissio.

Abortivi sūt fetus fimo eiectile ex utero i viro mutus 33 leccione e
Accusat iudei xpm̄ d̄ sex l. 23 a
Accingi dz vir cum zona ꝯduplici 23 f
Accusabit i iudicio peccatores iniquitates eorum l. 46 e
Accusaciones iudeorum d̄ xpo sex l. 23 a
Adventus xi ad iudicium i voce terribili 16 b
Veit xs i iudicio iudex veniet ad iudicium aīa
Ada quinq̄ progenitores h̄nt 121 a [Ite 40 a]
Aīa xt veniet ad iudicium q̄ malos &c
Adusitas sine ptenco 106 c [Ite 101]
Adusitas quanto est piculosior quanto utilior q̄ prosperitas 8 h
Affecto comodi Affecto iusti 2 i
Adusa fortuna plus pdest q̄ pspera 101 a
Adulator sicut est detractor 9 ubi d̄ ꝯtrario b
Adulatores sunt pessimi inimici l. 130 a Et ibidem quare blandiunt̄ hominibus [91]
Adulterium e piculosum qd apparet exemplo 91 Et
Aīa ptest sciri d̄ uxore an sit fidelis vel adultera 105 c [morte 47 d]
Advocatus malus frequenter piura loquitur in
Advocati mali sunt reprobandi ppter q̄ ibidem et ibi que plura d̄ eisdem 47 b c d e f
Alienato mentis fit dupliciter 92
Almeta aīa dz ee opa scōrum 86 c [9 a]
Amare vere multiplicare officium lingwe
Amabit e vitas non tn̄ fecunda x f
Ad amorem dei movet ꝯsideracio creature 12 g
Amator pacis fuit xs 23 b
Amor dei ad aīaz humanaz pz ex tribus 71 de
Aīa amor tangit in nobis sapiaz tam in pnti q̄ in futuro 52 a b c
Amatores pecunie in luto ambulant 91 b

Amor dei e sumꝰ septuplex 102 a
Amaritudo amaritudo cor ditis in die 96 fg
Amaritudo sollicitudinibus temporalium dulcoratur igne cari̇tatis ibidem amicitia 118
Amaritudinibus multis infesta grauius mundi 66 c
Amaritudo sunt delectaciones mundi 133 leccione
Amari dz amaritudine tribulacionis melius venit q̄ dilectacione carnali delectationis 12 a b c
Ambicio e symea q̄us e e
Ambiciosi multum laborabit se exponunt 19 h
Ambiciosi q̄ ab homine decadet in iudicio 47 d
Amicicia sine amicis amicicia ꝯtrahens cum medio officii bigans x e f
D amico malo 106 b c d
Amor ꝯbustiui pfienda civitas 81 f
Amicicia q̄ h̄e tn̄ mal piculosum e et quare sit agendum cum amico ipso ꝯtra amicicia efficacis
Amicicie tres species x a d [malo 206 d]
Amictus ld xps pnegligencia eius d̄ argo 36 c
Angeli sunt sacerdotes ppter ppria officia q̄ h̄nt exerce 182 c a
Angeli sūt ꝯtinentes motores rectores q̄les debent esse sacerdotes ꝯtra homines 182 h i k
Angeli sathane apostate succubi angeli abissi sunt mali sacerdotes 182 h i k
Aīa q̄ aīam occidat os e mostrosum x a
Aīa separa a do p petrum 41 e [xiii e]
Aīe sitit dyna si infama vi delectet peti
Aīa humana e mobilis q̄d pz ex xiiii c
Aīas defunctorum innate mouet geritores 82 d
Aīe tres opiones xiiii b
Aīe defunctorum ꝯqueruntur d̄ tribus generibus hominum 82 f
Aīaz sūt que cupiditas leue caritas 29 ce
Aīe iustorum sūt i manu dei Aīe i manu ipiorum 18 [30]
Aīaz receptacula diuisa ibidem [f g 30]
Aīaz humana diligit ds ex tribus 71 e
Aīas suas aliq vendunt priuant pdunt ibidem f g
In aīa gia p qnq̄ ꝯsignatur 106 f
Aīa non est pfecte bona nisi p graciam 116 b
Aīa non e rea sine carne et corpore cum tn̄ 121
Aīa iusti opat̄ paradiso ppter 4or 66 f
Appetere dz ihd sapiens et religiosus 1 a
Apparicio moysi et helye l. 4 h [tuore 92 b]
Nulla appetitus e in home q̄ non possit impleri v
Appetitus bonorum inflat n̄ ꝯdiat sale discretionis 26 i
Aqua p qua intelligitur sapia mundi astucia punicia 137 e f
Aqua maris vita pnts 141 e

Aqua pnie ablu[i]t sordes pccor. efficit cor
da supbor dura. ef. conet in lexus 181. b.
Pp aque sex cptetes intgunt sex bone gdi
Aque mais tpr dulcescunt 132 sic eblo pnt
Arbori gpa ho et aqua 96 d || it 136. c
Arcu arcu eius sagitta hi hi dyas ad no 67
Ito d'archa noe multa 127 a.
Arcu tptr ge sagittar ht xc ad gedy 67 d.
Ardet dr plat zelo feruoi 19 6 a b c d
Argentu et aur no sit ncia vite huae 91 a
Et argentu et aur inueit pciosa picta inueit
ibid d
Aual argetu et aur luto gpant ibid c
Arguedi sut hoies quadrup 183 c e
Ars magica a quatuor dicidi 189 k
Arguit coy nos d. indisf dya 19 bb
Arguitu tpx efficit xc hoib 109 d e f
Arma armath veiet xc ad ind 19 l e d
Arma xpi debes portare i mo cor 132 e
Assilat dr vi eccla sic vei fily di 22 f
Assiste ad vitam e multu pictu 147 d.
Astucia sclari ad mo aque dat appncia
gn excelle subtilit et insolencia mu tabil
Argus l. 36 || 134 a b.
Auaricia / Auari mercatores copara
pdici corno et tigno 96 e
Audacia ddi vitate pstat perenecty et ca
uatia plus 98 h
Athon 100. | ab
Audire lege dei decet reges et psides 42.
Et audientes vbu dei tstant vident
hre fel in ame 17. a b. || 80 abc
Audire libent sermones di e signu sant
Libent no audit vitas h a b aqbs gme
detur 87 e d
Audiedo plq pficit ho qz loquedo 157 a
D'misterio huo dicitur ame 19 2 d.
Am kusnolati gpa mudana felicitas
Aues pdales p diam aues | 68 b c
altio spei excepto mo 68 d
Anim hoi gna gs gpa ho 66 e d.
Aures ad audiedu debes pbe no vende
17 a || 26 a 7 ab.
Ito d'aure ybi pbe et fel i aure i aude
Aueu et argetu lapides pciosi no sut
ncia vite huae et q ea inueit pcio
sa picta inueit 91 a b c

Beatitudo d'lauda ecme bti 130.
Beati ille q' vident 28
Bndico / bndicoz dimaz patna ho
norado impetrat 116
Bndicoz dimaz meret bnfacies indige
tibus ibid
Bfine dimaz acquit moces gu facit 63
Bndi dextre di dat paupibs simi silr
dimtibus ibid || tiss iuuenitu 63
Bndicoz di meret corcores alioz po
Bestialitas cgtme mali qd st 76.
Bnfacere no des pssimal 17 b.
Et bnfacere scit et pt et no fat mali
e in causa 42 b c
Bnficiu / Cu bnficiu di ho recolit et
no lugsit signu e q e dya 19 co 60 ab
Bnficioz di et ppioz deg memorai 111 c
psultas curiositas et voluptas ide e d e
Bonoz et maloz dea 66 f
Bnfica mutua gpant pilo liudo 63
De bnficiys des teo regrau 187 e d
Bnficia oblinscetes st ingtissi 19 de
Bigas effi q ghit actua cu meda
In bono psume qd sit ga c | xde
Bonitas / Bonite di cata st oia 12 g
Bonitas dx 97
Bon spe oime d'ceptoes fute xiiij g
Bona vide no pnt inuidi 28
Coy bonoz distitoz deciput munda
noz indicia 76 b.
Bong vd no st corles delcatores ibid
Bo tue st inima bo utes maxia 110 a
Bom que cito morm et no mali 99 a
Bona opa hut pciositate durabi
litate 183
Bom et mali dent gntu ad tiore 76 d
Bong ho cito se ad deu gutit siue
vincet siue vincet 17 e || 133 c
Bos ho fat tbacoes suas dulces tps
Brachiu mm qo munim defendi
m et fuuim est xpus 69 g
Bona nate bo fortune et gre 70 c
Bnitas / bne tpus est vite pntis 19 g
Breue e ome gaudiu mdi 22 || 97 d
In bm tpe impleat vi iusti tpa multa
Cade / h ho cadat p pctu in
qz ty in putid eo e desparatz e d
Caitas caite syinea e am bio x c

De sillabis ... (faint marginal note at foot of left column)

Caritas facit aiam lenem 32 e
Ca(rita)s igne dulcorat a(n)i(m)a(m) do sollicitudinis
tepalm 86 f
Caritatis venenum invidia 29 g / 78 b
Ca(rita)s maxime e(st) onde alienum defectus suos
Candor sit sapiencie n(on) causa 100 b
Carcer aie e(st) corp(us) m(eu)m ibid
Carcer stabulum h(abe)t d(omi)n(u)s et hospitem ibidem
Ca(n)d(or) carnis voluptas de difficili cu-
ra(tu)r 6 / et creaturaz 110 c
Carnem tam debemus sustentare castiga(re)z
Carne mortificare d(e)z filij 27 d
Carnaglie actum in invicinio fidei c(om)ples et
sacramentum 83 e
Carnal voluptas appz suauis extrinsecus
intus e(st) corrosiva vime (con)stie 86 g / a
Carnales passiones d(e)z sedare senectus 88
Carnales delectacones non serva(n)t bo(n)os 70 c
Carnalia vicia comitantur plus q(uam) non
spiritualia 102 a
D(e) carnis et spus contusia figurata p(er) Ja-
cob et Esau 129 d / b
Cardiales v(ir)tutes an maneat i p(at)ria 13
Carnem deb(e)mus mortificare p(er) opa pn(ite)n(ti)e 106 e
Non vbi voluptas de lecto dormire
desiderium fuge / vis ceteris 72 b
Castigare castigandi s(un)t iuuenes ani-
Castratus splendor eunuchus d(icu)ntur 39 a
Cautela d(e) quadrupes cautela qua
usus est Allexander contra elefantes 132
Cervus quo(modo) hauit serpente 100
Cecitates vij inducunt septem morta-
lia peccata 28 e / x g
Celum d(e) celesti regno e(st) q(uo)d in te loqit(ur)
Celestia m(a)g(is) videt humiles q(uam) superbi
No(ta) d(e) celis vbi volare regnum / 28 d
Cibus simplex et uniformis est melioris
digest(ionis) q(uam) multiplex vel difformis 141
Cinis in cineres qualiter e(st) redigendum
corpus humanum 17 i
Q(uod) h(om)o e(st) cinis recogitare valet fugat
temptacoz superat dubitacoz ornat oroz 17 i
Clamare clamat ad deum p(ro) vindicta
quatuor gna peccatorum 68 a
D(e) corpibus gloriosis 33 d
Claritas triplex 33 e
Clemencia tirannis e(st) vti q(uam) iniusti 86 c
Clemencia summe decet h(abe)re regentes p(re)sides
13
Clemencia p(ri)m(o) a fortitudo ma(gi)s(tr)e natura
(con)iungit 129
Clerici sunt dispensatores bonorum no(n) posses-
sores 81 d
Clerici d(e)z indui pondere certi cum canali sic
(con)gruit omnibus 206
Clericorum triplex d(iffe)r(enti)a 208
Clericus qui vbi d(e)z ee d(e)z p(ri)ncipes i p(o)p(u)lo 86 c
Civitates xpi v li
Cogitacionum malarum q(ua)tuor sunt genera 8 c
Cogitaciones voluptuose quantumcumq(ue) p(ar)ue
sunt repellende 818 / 7
Cogitacio ad q(ua)tuor (com)pa(ra)tur ibidem
Cogitare q(uo)d h(om)o cinis sit expedit p(ro)pt(er) bo-
na que sequuntur 17 c
Cogitare d(e) morte e(st) p(ri)mum in sapere sic ignorare
se ip(su)m e(st) p(ri)mum in superbire 8 a b
Cogitacio pluribus (com)pa(ra)tur 8 ia
Cogit(aci)o i(m)media (con)gnoscendi deum sunt cura de
se ipso et custodia 82 d
Condicionis semine 88 d / carles 101 b
Cogitacionem di(vi)ni et proximi impediunt diuitie
Columna d(e)z ee prelatus sustentans onus re-
gimin(is) sui 196
Coluber dissipans et situla quod d(icu)ntur 126
Concupiam discipline derelinquunt zophiste
legiste et ceteri 83 b
Nich(il) concupiscere s(un)t summe diuitie 181 a b
Cordem qua(m)uis d(e)z in aliquo impedit 118 a
Confidencia a nimia diuiciatis nauigatis
et egrotatis 37 d
Confide tabes d(e) x(pist)o et v(ir)gine maria ibidem
Confessores sunt cautes i (con)fitentes q(uan)tite fere
ptis e(st) diuit(iis) et non (con)dicionale 38
Conforta(ri) facile i moribus mundanis cum
eis (con)uersantis 19 c / 13
Conformare debemus nos cum oibus salua (con)scia
D(e) (con)p(u)taciones sp(eci)ebus q(uan)tis exercet in nobiscum d(omi)n(u)s
Consequuntur mali i morte 86 / 168
Computatur electi ap(u)d deum mali no(n) 168
Computatur demones nobem ad caluniandum
arrogantes dies suos ad iniuste recipiendu(m)
d(omi)n(u)s et angeli ad remunerandu(m) ibidem
Consciencia d(e) (con)scie triplices et eius unitate (et) q(uia)
p(ro)pt(er) (con)sciam d(e)z fama negligi 113 d
Domus (con)scie d(e)z fundari p(er) discrecionem ornari
p(er) virtutes figuracoz tegi p(er) honesta (con)uer-
sacionem mundari p(er) vera (con)fessionem 118 c

Conscientia multiplex / ecclesiastica nonagesima
Coscia mala no pt fuge seipam 11c dm ii x a
Consciam mea est accusatrix prave conversatio-
revelatrix dep̃ssiois · consolatrix bone possessio-
vindicatrix fracte pfessionis 190
Consciam meam dilig' debe9 custodire ibidem
Cosideraco creatura monet homines ad admiratione dei
ad honore · ad stupore ad timore · et ad la-
bore · xii g h · k
Cosilium / gsilium sanum het p sapiam 86 · a
Qt mois d' gsiliu et qle sit gsiliu in do 122 b
Cosiliatores falsi sunt inimici pessimi 130
Cosiliatores mali sunt pectbissimi ibidem
Cosiliatores quales ee debeat ibidem
A quo plato querit gsilium petere 196
Cosolacio / gsola' nos dns hilariter 27 · g
Cosuetudo peti detinet ho qi sepltu 11 · c
Cosuetudo / mala iuventute invadit · sen'
tute constringit · affeciti inficit 192 · a
Cosuetudo mala e carcer 192
Judicium d' petis seruit ibidem
Cosna° / Cosuacois due ca e iniquitas et se
sunt regulat' p ops // tu 21 · d
Cotepne demg ditias tpe tõrles pate ·
Coversantes cu mundialibus facilit est
gformant' 19
Convicium / int gviciu · gtuelia impeciu ·
susurrioz · detr̃oz · derisione et gtentione
que sit dra 2a
Convivium / ad dusa gvivia invitat deus
dyal9 et mudus 110
Ad gviviu invitat dyal9 ut occidat ibidem
Cor hũanu vult b' d's darii tp' · 3 · f
Cor regit' d' difficili 6 · f
Cor v'tuosu 6 d
Cor hũanu e instabile 6 · l
Cor dativa' dulcijs mudantis 2 b
No d' corde ubi p̃he'
Quali cõna cõnat' mic repbi 11
Cõna tp̃i cõnat ho insti' 3 e
Cõna signat instiam 1 e
Conabitur' sei dyademate 69 · e
Corp9 hũanu quid est incineradu 16
Qualit' in corpib glosis est claritas impas-
sibilitas · agilitas 33 · c
Corpalis lang i duob gsistit 17 · h
Corp9 alligat' aie ad tolber officiu 122 · c
Corpi dz aia ppare / et qualit · ibidem
Corpus meu debe9 exponere laboribus et
in pernis p xpo p pxio ibidem
In corpe xpo porte9 arma x ibidem
No multa alia d' corpe 22 b
Corrigit nos d's qnt' sic bo9 pr 22 b ·
Corrige ptz ad indice 119
Corrige est op9 marie car' 11 e
Correctores alioz meret' bndicoz ibidem
Corrip' penitetes et aliis impentes b
Corripies alios dz cauere a tbi 11 e
Corrupto fit qua' 8 · cod qt ho in statu
inocetie q' i media hunt 29 b ·
In creatura cõrli pt videri sapia dei infi-
nita potetia bonitas
Creature cata sunt oia ex di bonitate 12 g
Creatura qlz tplici voce ho allo' 18 k ·
Credere qd sufficit vl gnoscere qd que
cognata oz facere 83
Optator gcremcoz secoru 191
Credendu est x° pp tres rones pt qd
gsuetus aliciu credere ibidem
Crevit sexta die gtingere e ad malu
septia die ad bonu 98 · c
Crl cruce sta vide multa 160
Crescit thaur9 sapie ex gnta' oe / opp'
e d' thauro diuitiaz in vita pnti 96 · e
Custodire / custodi sit simoes dea et no
so in meoria · sic et in vita 80 c
Cupiditas diuitiaz aufert ab homine
mag et pietate · 22 · a
Cupiditas sirena que fat' aiaz 28 b
Cura dilcio et custodia sunt media
gnoscedi deu 83
Cura disciplme dilcoz opa' ibidem
Curare volupte carnis est difficile a ·
Custodire volet vtutes dz eas abscon-
de sub humilite 118 e
Dare de9 cor meu tp' · e
Dampnare daint' tpalia mat in ma-
iori copia qz alys 86
Dracois sp̃e tet et plura alia 118
Dedit xpc seipm i morte 136
Debitores sibi dz pxio et etiam inve 110
Debitores sui deo rone delicti · bne-
ficij et depositi ibidem 171
Debe9 etiam inre sustetacoz · castigacoz
et excitatoz ibidem // toz ibidem
Debe9 pxis dilcoz · correpcoz et suppta ·

Deceptores operiunt falsitate sub specie veri vel boni 17 c
Differunt mundani circa dies bonorum 78 b
Decepti multipliciter decipiunt 82 a
Decipiunt homines blandicie 82 a
Decipitur homo blandicie interius ibidem
Decipiunt nos frequenter falsi adulatores 167
Decipiunt simulaciones ypocritarum ibidem
Defectus proprios videre debemus non alienos 26 a
Defectus suos non vident subditi sunt negligencia platorum 71 a 119
Defectus suos alienum ostendere est opus magne pyetatis ibidem
Delectacoes tres pretereunt dyabolus arte quanta poma aurea 13 f
Plus delectantur mulieres in opere libidinis quam viri 24 c
Delectacio naturalis est in operibus virtuosis 66 f
Delectacio carnalis infirmitatem dyabolus leticia ut faciat homo dormire in peccato 81 d
Defunctos quare innaere debemus 92 d
Delectacio hominis declarat qualis sit 117 d
Delectacio hominis est morum declarativa et augmentativa ibidem // ibidem e
Delectacio naturalis alia bestialis circa regulativa
Delectacionis modi acritudine sunt plene 22
Delectandum non est in officiis excessive 137
Delectos in pulcritudine corporali cum corpore evanescunt et amittunt gratiam dei ibidem
Delectatores corporales non saciant appetitum opposituin est de tercio Nota Judex ibidem
Et de spiritualibus 118 c
Delebo cito nomen impiorum 18
Delibere de agendis est non festinandum 92
Delicie / delicatus ornatus ostendit mentis lasciviam 21 b
Delicie corporales generant acrimoniam et econtra est de spiritualibus 86 f
Delicie temporales sunt admixte multis acritudinibus 118 c
Denarius exaudit cito 32 b
Item de denario experimentum 26
Dentes / tres ordines dencium illius bestie quam vidit daniel sunt tres modi detrahendi 101 a
De spiritua g'd'ide decem quemen doctoribus
Deligunt zophte legiste // ibidem 105 b
ociosi generant disciplinae 82 b
Demonstracio tria requirit 109
Deuserunt xiiii quatuor gratia hominum 49 b
Derisio malorum patitur xpo est glosa ibidem
Derisores assilantur mulieribus ibidem
Contra derisores dat scriptura quatuor minas ibidem
Deridentur multiplices vacantes magicis artibus 129
Desidia carnis dicitur dari oblivioni 112 e
Desiderium quadruplex 10 a
Desperare numquam debet homo in puncti quantumcumque peccator
Desperacio est gravius peccatum quam // sit 29 e
nimia confidencia de misericordia dei 92 b
Detector est sepulcrum patens ix c
Detrahendi tres modi sunt tres ordines dencium quos vidit daniel 101 ibidem
Detractorem cavere debemus ibidem
Detractio quot mala facit ibidem
Detractores sunt tonsores monete legalis impeditores testamenti regalis ibidem
Detractores mali quam boni peiores sunt 130
Devocio / quare plures modo non est devotus sicut olim aa
Dionisius quo quidam philosophus convertit 98 c
Dionisius ariopagita quo conversus fuit 132 et 98 c f
Nota de devocione ubi invenitur ovo
Deus [illegible] vult cor humanum et dari 32 b
Deus est oculatus 89 e
Deum debemus querere quatuor modis 89 3
Deum temptant quatuor genera hominum ibidem
Deus videt omnia que facimus ideo cavendum est quid faciamus 41 a
Deus ubi invenitur et ubi non 17 b
Deum latere nichil potest 1 a idem b
Deus quomodo est liberalis 93 a
Deum honorare et prevenit magna gloria 21 a
Deus qualiter sit querendus 8 a
Deus est magnus 23
Nota de quibus digitis dei 91 d
Quod deus sit pater notus 8 b
Quod deus perdidit genus bonum hominum 91 c
Deum esse infinite potencie sapiencie et bonitatis potest concludi ex quacumque re quantumcumque modici valoris 100 b
Tanquam deum colunt aliqui ventrem 180 e
Deus iustus dicitur qui mittitur in suis et punit malos 129 b
Volunt deus dici dominus noiari 21

Deo soli competit hc nomen 179 e
De diversitate deorum quos colebant antiqui 178 e
Dextera dei protegunt sancti 69 d
Dyabolus est mendacitas x b
De dyaboli regno et quomodo mendacium loquitur ibidem
Dyabolus habet arcum et cum sagitta tendit ad nocendum
Dyabolus habet templum et altare et sabbatum // 167
tum 180. // quere d a 110
Dyabolus invitat ad diversa convivia ut occidat
Nota de dyabolo ubi bufonem pugnare contra
gule et luxuria
Dignus deo qualiter efficitur homo 31 b
Nota de diluvio 127 c
Diligere iusticiam debent iudices et prelati 2 b
Diligere pacem debent principes et prelatus 3 b
Dilectio est medium cognoscendi 83 c
Dilectionem suam ostendit nobis christus quatuor modis 18 e
Diligere debemus deum multiplici ratione ibidem
Dilectio christi ad nos probatur fuisse maxima
multiplici ratione ibidem
Diluvium quo genere et quando premissum est 127 c
Discere debent reges et presides 148 e
Desiderium discendi aviditate attingitur ibidem e
Disciplina quid sit 80 b
Discipline contempnunt et deligunt sophiste
legiste et ociosi 83 b
Disciplina temporis accipitur 106 b / item 106 b
Disciplina dei debemus pacienter sustinere ibidem
Disciplina deicit temptationes ibidem
Discipline dei sunt medicine preservative
a putredine peccati ibidem
Districtio districtionis sale condiri appetitus
bonorum alias inflat 87
Divitiarum cupiditas aufert ab homine
munditiam et puritatem 62 b
Divites debent subvenire pauperibus 27 c
Divitie mundane caecant 86
De divitiis gloriari est fatuum 62 c
Divitie auferunt ab homine libertatem
hilaritatem et serenitatem 62 e
Divitie dicuntur esse inutiles tempore de causa 90 b
Divitiarum ad sapientiam et bona fama non
est comparatio 91 b
Bona nature bona fortune bona gratie 40 c
Ex divitiarum cupiditate oriuntur adulteria
dolores et bella ibidem
Divitie sunt inutiles concupiscenti 10A b
Divitie bone sunt virtutes et bona opera ibidem
Divitie temporales impediunt cognitionem
dei sui et propriis ibidem
Divitie plus honorantur quam persone ibidem
Divitie temporales contempnende sunt tem-
pore tamen ibidem
Divitie spirituales sunt cavende sunt virtutes
et gratie eternales appetende ibidem
Divitie mundane quomodo decipiunt 70
Doctores doctores sacrae scripture debent habere
tria prima lectionem vitam et predicationem f
Doctores theologi debent esse robusti in
predicatione
Doctrine claritate divinus fulget 33 d
Cuius vite contemptus doctrina 83 d
Doctores quando pascunt de x panibus 96 c
Doctores sunt dentes ecclesie 101
Dotes corporis 33 a
Doctrina debet esse clara et brevis 117 c
Dolere nimis de morte aliena est
fatuum 20 b // debet 163
Ad dolendum bonis moribus tamen nos movere
Domus debet nominari solus deus 186
Domini terreni plus debent timere quam timeri ibidem
Domus conscientie debet sic esse fundata ornata
tecta mundata 118 b
Dormiens leticia mundi miscet dyabolus
dulcedini terreni ut dormiens faciat in
peccatis 8a b
Si leo dormiat in navi periclitatur si
vigilat cessat periculum sic est de prelatis
133
Si prelatus dormiat per negligentiam debet excitari
per admonitionem amicorum ibidem
Dulcedo mundanorum gaudiorum miscetur mul-
tiplicibus amaritudinibus 66 c
Dulcorantur igne caritatis amaritudo
sollicitudinis temporalium 86 f
Dextra iustorum et malorum quadruplex 20 h
Cur dulcescunt viri sancti amari-
tudines tribulationum 133
Dux debet esse prelatus perfecte informando
subditos 96
Ducere dominum aliquis sensualiter aliquis
falsitate aliquis severitate 106 b

E

Ebrietas est derivatio robustorum
imperatrix flagitiorum 121
Eclipsis tempore passionis christi 98
De eucharistia vide ubi manna 182

Echo quare causetur 193
Ecclesia, Ecclesiastici viri debent deo assimilari sicut veri filii 23 e f
Nota de viris ecclesiasticis ubi clericus
Elemosina est potior pro satisfactione 202
Electos suos permittit deus temptari propter [illegible] 31 c
Eligendum est non aliud nisi utile et quantumcumque utile non sit honestum et virtuosum 93 c
Electus quilibet probatur a Christo multipliciter 32 b
Qualis eligi debet prelatus 119 b
Forma eligendorum prelatorum fuit Christus ibidem
Quare modum prelati non eliguntur per spiritum sanctum non fuit in malis ibidem
Eloquentia sine scientia periculosa est non tamen contempnenda 99
Eloquentia summa est eos tarde loqui ibidem
Error numquam est per se peccatum actualiter 8 a
Errat a deo elongati a celestibus tempore 176 d
Ewlia quare portare sit licitum 179
Exaudiri de quinque [illegible] probatorum
Exaudiri oratio quomodo precedit 132 d
de corde amore non exauditur ibidem c
Excusat quedam peccata tempore 12 d
Excusat in matrimonio actum carnalem fides proles et sacramentum 93 b
Eunuchus spado castratus dicuntur 39 a
Inexcusabilem reddit magnitudo scientie in allegante 146 — continui ibidem
Excusant se aliqui per diversas malas rationes
Excusare deus peccata priora per gratiam ibidem
Facere quedam debent sufficit et de falconibus comparantur nobiles milites ibidem
Non dicam inter gallinam et falconem ibidem
Fama hominis comparatur prune pomi ibidem 14 b
Fama hominis debet lyre honestate et veritate et pietate ibidem
de fama hominis et celebritate 11 b
Fame claritate debemus fulgere 33 c
de fama viri dicitur et quibus ab antiquis signabatur 111 a
Memoria bone fame debet relinquere bonus et virtuosus 14 a — 206
Familiaritate habere cum viciosis periculosum est
Falsitate opprimit mali spe boni 19 b

Vide ubi aliquis debet negligere famam

Fastinatio unde sit et unde dicitur 190 a
Fascinatur et [illegible] boni per societatem malorum ibidem
Fatuitas potest dici privatio inmoderate sumptum 20 a
Infatuat videns malos et econtra 9 a
Fatuum est in diviciis gloriari 82 b
Felicitas humana comparatur amari vel consolati 82 b
Felicitas mundi comparatur lacrimarum fumo et hospiti pertranseunti 84 a
Nota duo festa que fecit Christus 96 b
Fetere fetor infamie omnibus nocivus 33 c
Fetum in utero facit abortiri fumus candele extincte 33 e
Fetum comparat virgo maria 90 c
Fidei cultores debent esse reges et fideles principes 49 b
Fides sine credulitas impetrat remissionem peccatorum, devocionem, confessionem, optationem, gratie [illegible]
Fides est causa et inicium beatitudinis 116 c
Et electorum benedictorum 191 a
Filia dei vita, filia diaboli mendacium 11
Filii dei sunt specialiter viri ecclesiastici 23 f et debent accingi quadruplici zona 23
Filii dei debent carnem mortificare ibidem f g h
Et filii debent esse hostes 91
Flere legitur Christus et legitur quater flevisse 89 b
Flere debent viri sancti gaudentibus in [illegible] 136
Flori comparatur vita humana 16 d
Fons est suavis saporosus et grandis 100 d
Ad fontem divine mentis debent currere estuantes veneno peccati ibidem
Fons expressus totus fit suavis ibidem
Fornicatio quid sit et unde dicitur 163 — 189
Fortitudo magnitudo clementia [illegible]
Fortuna non mala est apud sapientem 99 c
Fortuna adversa plus prodest quam prospera 10 a
Fructus centesimus [illegible] virginibus 90
De fetu quadruplici quere in scriptura ibidem
Fructus hominis est eius opus 96 f
De fructu malo quadruplici ibidem 96 d g
Fructus hominis inflat [illegible] sale discretionis
Fugere debemus inimicos 23
Fugere debemus carnem et mundum 12 a c
Fugere debemus carnalem societatem per [illegible] ibidem
Fugiendum est ad montem religionis ibidem
Fugere debemus claritate fame vite et doctrine 33 c

Gaudium mundi atque lascivia brevia
sunt 21 a
Gaudentes in lenticulis in fu 77 d
Gaudium mundi est mixtum multis amaritudinibus 66 c
Gemet in futuro gaudentes in voluptatibus 77
Gaudium virtutis quadruplex excedit gaudium
mundi 66 e
Gehenna 1.37
Gemere non debemus desistere donec liberemur
Exemplum de avibus paradisi 183 d
Generositas terrena parvi valoris est 107 b
Genus quomodo nos debemus meditari 8a b
Genus nostrum debemus considerare tam ex parte patris
scilicet dei tam ex parte matris scilicet terre tam ex parte
fratrum scilicet angelorum et tam ex parte filiorum scilicet
operum nostrorum 20 a
Ex eodem quare sumus omnes ibidem
Et quomodo nos debemus conformare nos ibidem
Gloria quae in corporibus gloriosis erit claritas
talis dotes 33 a
Gloriari de divitiis fatuum est 82 d
De gloria mundane vanitatis 82 d
Gloriantur de mala pace peccatores divites 166
Gratia per quam sanctificatorum purificat homo 166 d
Gratia tamen est pro parte bona nisi per gratiam et non
mereamur de condigno sed de gratia 116 b
Gratia per quinque conservatur 106 f
Cum nescit si gratia quam homo consistit in gratia 197
Ad gratiarum actionem debemus movere beneficia reco-
gnita dei 197 / et hilaris ibidem
Gratiarum actio debet esse magis assidua virtutis
Gratiarum actio est sacrificium deo acceptum 9 a
Gradatio quid sit et quomodo ea utitur sacra
scriptura 83 c
Gravitas quare onus est peccatum 28 b
Gravia sunt peccatores quatuor ibidem
Gravius est homo a deo separatus 110
Homo exemplum de magnete et ferro ibidem
Gravat fatuaque cupiditas / et eius vanitas ibidem
Gula est ea quae agit cito morimur 118 c
Haberi debet prelatus ab hominibus subiectis
per quinque conditiones benivolentiam 19 d
Herba decidet et vita humana 16 b
Homo est vocalis dei imago filialis propago
naturalis imago 10 a
Homo a deo electus tractatur quatuor modis 37 d
Homo virtuosus comparatur celo paradiso 66 e
Hilaritate auferunt ab homine divitie 82 e
Homines non decet mentiri propter tamen 17 b
Homo debet naturaliter mendacium detestari ibidem
Humane nature venenum est mendacium ibidem
Humana natura est modico contenta 20 a
Creatura homo comparatur arbori 26 d et 126
Creatura homo figuratur in vtd mundus 88 b
Homo inter creaturas est preciosior 126
Homo est nanus 141
Quante humanitatis sunt que Christus pro nobis mortuus est ibidem
Hominis vanitas quam misera est 89 d
Hominis vox est vox gemitus ploratus ibidem
Homo nascitur inermis et etiam nudus ibidem
Honestate debet vincere fama hominis 14 g
Honestate aufert homini vinum immode-
rate sumptum 20 c
Quod non est honestum et virtuosum non est
eligendum licet sit utile 93 c
Creatura quatuor quibus animum comparatur quatuor
gratia hominis 8x b / 86 et
Honor inflat et gloria sale ...
Honorari non debet ... sine virtute 8x a
Honorem abiectes decidet in iudicio / et
quare 174 a
Honorari debent prelati et sint mali 17 b
Honoris sedes sunt periculose et dolose
quia exemplum de equo f
Honorantur plus divitie quam persone 10 a
Ad honorem digne non perveniunt nisi per
virtutem 168 d exemplum nobile
Honor temporalis impediebatur victoribus et temporalis
iniuria ne superbia intumescerent 168 c
Honorem non debemus nimis desiderare ibidem
Honorare parentes et matrem impetrat di-
vinam benedictionem 178
Hospes pacificus est felicitas humana 81 a
Qualiter habent se parentes tractant hospites 81 c
Hospitales quales debent se hospitibus
exhibere 209
Hospitalitatis quot bona fiant ibidem
Hostes et sunt quod debent esse filii dei 238
Humilitas / humiles melius vident celestia quam superbi 21 a
Sub humilitate debent virtutes abscondi si debeant sane custodiri / et quanto sub humilitate virtus tegitur tanto
maior ibidem Item 118 d

Idola cpantur ypoti anarg platis ig-
rus · mulier ornata l · 162 / bb
ydola et simulacra vnum invenitur ortum 163
Jaspis iaspis hic tres species 91 · b c
Ceucadinis idola carent sensibus sic aliqui
prelati sensibus spiritualibus 143 / 150
Ignis corporalis utrum puniat dampnatos
Igne ardens zelo furoris contra eos prelatus 196
Igne cui dulciora sollicitudo tpalium 56 b
Ignis inferni diversos diversis cruciat 191 · c
Ignis caritatis est quadruplex vide 183
Ignorare seipsum est principium superbie 81 · a
Imago dei et speculum sine macula
est xpus 101 c
Imago significat dei sapientiam 101 · d
Ad quid habentur imagines astrorum 171 · a
Item nulla virtute habent a corporibus cele-
stibus sed a virtute dedum 179
Imitantur inferiora superiora natura 3 · a
Immortalis est anima humana et probatur
multipliciter viiij c
Immortalitatis habetur per dei sapientiam et dei
cultum 112 aa
Impedit obtinere quod optatur immutare
contra deum 30 · c
Impius qualiter dicitur a iusto 30 ibi iustus et ...
Implet tempora multa vere penitentes i-
bu... 71
Incontinentia est fugienda quam moechus 7 b
Que est differentia inter incontinentiam et intempera-
tiam 128
Indulgentia prior deinde vide ad ...
mendum 26 · d
Infamie ... valde est nocivus 33 · c
Infelicium triplex est genus 171 a
De infernalibus pene ... 71
Infirmitas quandoque est ... utilior quam sa-
nitas 92 · b
Infirmis ... est confidentia 37 · a
Nota ubi ... sobrietas 118 · c
Infirmitas corporalis ... est sustinen-
da quia utilis ad multa 92 · a
Infirmitate magis nominis ... 114 · c
Per septem infirmitates corporales septem peccata
mortalia figurantur 118
Et tres infirmitates accidunt in fine
multum periculose 81 f
Ignorantia 28

Ignatius de nomine ihesu 132
Ingenium bonum constituunt intellectus medio-
cris et voluntas 136 · d
Ingenium bonum condunt electio veritatis et
abiectio vanitatis 136 · d
Ingenium corrumpunt nimia lenitas et
perversa voluntas ibidem 136
Ingratitudo peccatorum ... christo quam mors ...
Christi vide de mulieres ornata dampnata
Ingrati sunt peccatores multipliciter 187
Ingratissimi sunt obliviscentes beneficia ... ibidem
Ingratorum ... genus invenitur fuisse ...
Inimicus / Inimici pessimi sunt adulato-
res 130 · d
Inimici pessimi sunt consiliatores ibidem
Iniquitas hostium est invidia 29
vide detractio
Iniquitas est diei consuetudinis 83 · a
Iniquitas ... accusabit peccatorem in iudicio 96 · c
Iniquitas sunt septem vie difficiles licet aliquibus
amabiles 83 · a
Inimici plus nobis proficiunt quam amici 79 · c
Iniuste iudicantes pari pena plectendi sunt
46 · b
Iniurias prelati contra prelati pacifice sustine-
re et dei gratiam ... 166
De iniuriis non debemus sumere vindictam 180
Innocentes liberare tenentur iudices et advo-
cati 173
Instrue / instruendi sunt iuvenes in bonis
moribus 31 · a
Instruere predicatores debent primo se post deinde
alios 96 · c
Intelligere quid sit 19
Interrogabit deus in die iudicii prelatos
de tribus 4 c
Invenire ubi invenitur deus et ubi non 176
Invidi non possunt bona videre 28 f
Invidia est venenum caritatis ... con-
trarius et vicium ... 29 g
De invidorum multiplici condicione 18 a
Invitare de invitatorio quadruplici 19 f
Invitantur multi ad mensam pauci ... ibidem
Invitat nos ad ... convivia ... et diabolus 110 b
Invitat diabolus ad convivium ut occidat 110 d
Ypocrita comparatur idolo 162
Ypocrisis / invidia perfidia 181

Ira iusticiam impedit et peruertit
Ira comparatur lapidi q d'r bmx q' ad nichil
est vtilis 127. d
Ira nocet primo i sua fama et i p'ria ibidem
Ira subtrahit a suo ppo honestatem p'ta.
tem et q̄ntitatem 127. d
Irato animo non debet q's iudicare vel punire 170.
Ira dei non declinatur vicium p'tate. non de
bilitatur tporis tarditate 96
Irascens excitatur vim 9 p̄untate non mitigatur
sed humilitate 207 p totum
Iracundus minuitur deo tp'i 127. b
Iudicare iudicat male iuu dam d'boris
vtris 70 b.
Iudex iniustus quo e punitus 8x b.
Jona in t'p' fuit t'bulatus et liberatus
vltio 87. d
Iudicandi sunt iuuenes mitius ceteris 112 c
Iudices mali frequenter i morte puniant lo
quela 77. d
Iudices debent ee'e seuel'te i malos 19. c
Iudices non debent ee acceptores munerum 19 f
Iudicium humanum q'or modis puertitur 16. b
Iudicat r'one alig pp ta ibidem
Iudicaturus q'ls q'lis esse debet ibidem
Ad iudicandum iuste q sunt obseruanda ibidem
Ad iudicem ptz deli' inq'rere et iuste corrige
119 c
Iudei voluerunt expirare q'nq in xpo 26 a
Iudicare non debent principes cum irato 170 b
Iudicium sine execucione debet precede de:
liberacio ibidem
Iudices tenentur libare innocentes totis
viribus 173.
Iudices declinant a'q a iusticia ppter
quatuor 188 b.
Iudices et aduocati omnia peruertunt ppter
pecuniam ibidem
Cinot modis p'hibentur iudicare d'hits 177.
Iudicium dei d' magnum pp multa 186
Iudicium humanum et eclesie q'nq modis
fallitur ibidem
Iudicium finale q'pa' arcum A. i
Iudicio plati interrogabuntur d' tbz 8
Iudicium finale e cotti' cogitandum 38 b.
Iudicandi officium diuis diuisi de tribuit ibidem
Iudicium equale tribuetur pauperibus ibidem
Ad iudicium veniet x' i voce t'n 16 b.

An iudicium tenuedum e d's ibidem
In iudicio accusabunt peccatores ppie
iniquitates ibidem c
In iudicio omnia mouebuntur pp reprobos A. i. a
De q'ndecim signis precedentibus iudicium ibidem
Causa ad iudicium veniet x' contra ma
los A. i. a.
Iudicium finale fiet secundum opa non
zm v'ba 186
Iudicium diuinum non pt corrumpi ibidem
Iusticia debet ee roba principis vel plati 20
Vi iusticiam diligent principes et plati
et subditi ibidem
Iusticiam simulant facere q'ua'or g'na ho
minum q tn eam non diligunt ibidem f.
Iusticia tu bo h't 13. e
Iusticiam ipedit ira ppter d' q'da iudicare
Iusticiam dei sunt sitire ibidem
Iusticiam debent dilige principes et plati
triplici d' causa 2
Iustus quadrup' dr ab impio 30 h
Iusticia opa' cone louice et regule
13. e
Iusticia conat ho t'a cona 13 c.
Iustorum nomen diu pmanet 18 e
Iustos non tangit mors 30 b.
Iustorum aie alit' sunt in manu dei
et alit' impiorum ibidem
Iustus q'ualit' dr ab impio 30 h
Iusti iniusto se debent exponere tribulacionibus 33 b
Iusti non e mors periculosa 81. a
Quomodo sit ve iustus et d' nomine q'dib
iusticie 68
Iusticia sat' sim possessione tutum pote.
te et sanum sic aspit ibidem 108. a
Que e ora int' iusticiam cardinale et
legale 108. a
Nota d' iusticia iusto vbi stare rex cle
mencia leticia.
Inuadere p'ntat' vel vtilite e licitum 171 b.
Ad qd inamentum sit institutum ibidem
Quod inuadi frequentla e periculosa. deo
odiosa et viciosa et iniuriosa. et in
radicum verecundia 171 c
Ad inamentum licitum requiritur iusticia
iudicium et veritas ibidem
Primus e periculosus q ad deum iniuriosus
2o ad proximum. periculosus 3o ad se 16. k b

28 g
Iuvenum peccata facilius curantur quam senum
Iuvenes debent senes venerari ibidem
Iuvenes devote arctius ad deum preveniunt quam senes tepidi 11 b
Iuvenes sunt in bonis moribus instruendi 13
Iuvenes sunt moribus informandi artius castigandi et mitius iudicandi ibidem c
Iuvenes debent cavere occasionem mala societate et presumptionem 38 a
Iuvenes quae sunt presumptuosi et magne spei xj c // timentium ibidem
Iuvenes debent astringi ad obedientiam et continentiam
Iuvenibus predicanda est labilitas iuventutis debilitas vite et deformitas senectutis ibidem
Laborare ad laborem monet considero creaturarum 12 c
Laboribus multis se exponunt avaritiosi 19 c
Laus vilis in duobus consistit 17 h
Laboriosa iudicatur via veritatis propter inexperientiam 61 d // debet 61 d
Qui laborare nolunt mercedem expectare non
Per laborem venitur ad quietem ibidem
Tempus laboris est vita presens ibidem 120
Sine laborare vixisset si primus homo non peccasset 102 a // ibidem
Sine labore non possumus esse in presenti vita
Laborare debemus in presenti vita non quiescere ibidem
Laborem sanctorum nostrorum allevat variatio occupationum consideratio collaborantium et mercedis expectatio 169 a
Labor est peccatorum penitentium studentium et proficientium ibidem // ibidem
Laboriosa est via peccatorum magis quam iustorum
Qui laboratum in presenti vita in temporalibus quiescere ibidem
Sine labore premium non venitur ad cenam
quietis eterne ibidem
Lascivia mundi brevis est 21 a
Lascivia mentis indicat delicatus ornatus ibidem a
Latere deum non potest quemquam 8 b
Lassantur peccatores in operibus peccatorum bonorum
Lectus in quo Christus dormitat est lignum crucis
Leo si in nemore dormiat // 161 c
periclitatur si vigilat non 233
Leticia mundi miscet dyabolus delectationibus ne excitet hominem dormire in peccatis 81 f
Letitie signa usque ad xl dies defert
puer natus recenter 89 c
Lacrime que sunt calide que frigide 120 d
Letari debent iusti in tribus 98 a
Lex quae contra leges constituendas requiruntur 91 a
Lege dei debent audire reges 18 a
Leges humane debent conformare sacre scripture alias irrite sunt 82 d
Quare leges debent statui et quales debent esse legislatores 198
Liberalitas dei plus reddit quam aufert plus concedit quam petitur plus tribuit quam promittit 93 a b // titur 20 c
Liberalitate aufert homini vinum immoderate sumptum
Liberalitate auferunt homini divitie 62 c
Liberavit nos Christus ut medicus ut preceptor ut iudex 128 c
Liberare tenentur iudices innocentes 173 d
Libido est xj incentivum libidinis 124 d b
Ligari debent peccatores vinculis penitentie alias non salvantur 136
De ligno crucis vide infra 161 b
Lignum plantatum in virgine bundecim fuit x 160 b
Lignum crucis fuit secta in tribus iustitia 161 c
Lignum crucis est post levatum penitentie ibidem
Lingua regitur de difficili d 9
Lingua hominis vix potest domari ibidem
Lingue officium est amorem multiplicare et benivolentiam 9 a
Lingua perita habet peccator 9 b
Ligasse dicitur homo non ligasset dum beneficia recolit signum est quod demon regit in eo 60 a
Locusta tamen nomina habet precedente etate iiii 144 a
Loquax loquela pariatur adnoti frequenter in morte et mali iudices 94
Septem vitia locutionum 24 a
Loquax pauca reddit hominem omnibus placabilem ibidem 19 a
Lorica fit iustitia 13 // generatis 89 a
Luctetes lucte iustitie sapiens debet proservire
ludus In ludis humane est periculosi 79 e
In ludis non consistit humana felicitas 112 b
Ad hoc quod ludus fiat videndum tamen requiruntur
Non omnis ludus omnibus omnibus decet sed solum honestus ibidem
Iuvenes non debent actum nocere ibidem
ludi non debent nimis frequentari ibidem
Luge de lugentium dictos divisite 163 d

Lugetiu fatuitas amicos imoderate
probat vomibus ibidem
Lingus impedimenta 101
Lucem sapiens debet inserere plati et aly
rectores 8x. Rb
Luto gparatur argentum et in luto ambulat
adatores pessime 91 c
Luxuria gparatur sulfuri 7 c
Luxuria est morbus gtagiosus 21 b
Luxuria vigorem hominis effeminat. dolores
accumulat. decorem et sapientiam obfuscat
21 c
A fetore luxurie debet esse mundi ministri dei
11 b
Luxuria quantum fetet eciam demonibus ibidem
Magnificare magnificat se per os
pectores 211 a
Magnus est deus 23 b
Magis deus electos suos ibidem 211
Malicia et bestialitas contra mores sunt
fugienda 7 b
Magnes repellit adulteram 106 b
Malis permittit deus quandoque prospera et
bonis adversa 9 c
Malis quatuor sunt gmia 2x c
Malicosi se invicem instigat ad mali-
ciam 19 gh
Mali in morte gfringuntur et boni
finaliter dividuntur 66 b
Mali homines plus nocent bonis viris
quam demones 71 d
Qualiter malis datur bonum temporalia in
majori copia quam bonis 66 d
Malicia pervertit racionem . turbat quer-
satorum redundat in ipsum actorem 189 b
Nota de anno ubi probe
Malicia inter vicis supat omnia alia ibidem
Negocia malorum ipsos puniunt iudicat et
gdempnat 190
Manus in manibus dei sunt nos et nostra 9a d
In manum divine potencie sunt quinque di-
giti speciales ibidem
Manus sacerdotis alia debet esse mundissima
alia suavissima 18x e
In mari huius mundi sunt pericula insolita et
metuenda 63 c
Mare est medius iste temporis de causa 133 c
Aqua maris pervertitur de flamma accendit ibidem
In mari huius mundi patitur homo abhominacio ibidem
Qualiter de maria virgine audivit prophe-
taverunt 177 alibi 60
In maria virgine est gfidendum Nota
ubi legimus 37 160 h
Maria virgo gparatur phiron 80 a
De tempore sanctificacionis beate marie 160 ac
Marie virgini debemus orare gmendari 202
Quando ex hoc nomine maria et verbo mari-
na et integra in ora ibidem
Maris mortuum proprietates 12A c
Quomodo maria tamquam nomine regitur a
verbo domino et quia in pa et pgregabatur
a beato johanne tamquam a quodam adiutorio 202
Martirium est optimum in merito sicut ho-
locaustum in sacrificiis 32 d
Matrimonium In matrimonio fides proles
et sacramentum excusat actum carnalem 9z a b
Medicine sunt duplices dei persona
tie a putrefactione peccati 106 c
Meditacio mortis multa bona facit 11 d
Memoria hominum cito transit sicut na-
vis 63 c
Memoriam de eius quibus mi 8A
Memoriam bone fame debet relinquere
quilibet virtuosus 112 c
Meores esse debemus beneficiorum dei et
proximorum ibidem
Meores esse debemus beneficiorum dei quod im-
pediunt prosperitas curiositas et volup-
tas ibidem
Memoria digni sunt qui secundum vivunt ibidem
Meores non debemus esse iniuriarum ibidem
Mendacium dedecet hominem propter tria 8 a
Mendacium debet homo naturaliter detestari
Mendaces expelluntur a regno celi ibidem
Mendacium est filia dyaboli ibidem
Cum mendacis habes efficitur bigamus 101
Qui mendacium loquitur ostendit se esse de
regno dyaboli ibidem
Mensura lascivia iudicat delicatus
hic vel bruatus 21 a
Mercedes virtuosi assimilantur duplici paradiso
66 b
Mansuetudo. fortitudo. potencia clemencia
nature gungitur 189 a
Mercatores avari gparantur predici
corvo cigno 6x e

Merces / q mercede famulis nō sol-
uunt · ipos fideles nō hnt · 68 ·
Mercede nō hnt sperare q nolunt
laborare ibidē
Milites cparant falconib 68 · c
Minister dei dz ee purus et mūdus
a fetore luxurie 118 · c
Miraculū / de trib miraclis q cōtige-
runt in sole / p q cōuicit dionisius
deū spretis ydolis ee colendū 96
98 · c d tpe Josue Ezechie et mortis x
d quinq miraclis q fuerunt tpe passionis
x circa eclipsim ibidē
Miracla leg x fecisse ppt ta 144 · a
Mia dei soluit a pctō · tollit impedi-
mentū pcti soluit ligatū · 72 · b ·
Miracla que mō nō fiunt sic alias 132
Manna 181
Ad fontē mie diuine dz currere veneno
pcti estuantes 100 · c
Mie vel miscors dnus d x c tp et dna
114 · b
Misericordia ē ppria deo ibid
d mie et ire dei mixtura ibidē
In mia di magis ondr eius po ibidē
Miserie maloz 34 · l
Quanto qs ē potencior tanto ad miam
pmptior ibidē
Misericordē facit xpm experientia nre
infirmitatis ibidē
Certe mia dei sit magna ibid
Mia dei ē fortis extensione inten
sione et duratione 126 · e
Mia hominū ē debilis et modica ibid
Miam dei sperare debemus in tribulacionibus
i morte et statu pcti 14 · 2 · a
Morbus cōtagiosus ē luxuria 21 · b
Morti cpar peccatum ppt ta 11 f
d morte tpis q inuenit in scripta ibidē
Quare mortui dicantur viri religiosi ibidē
Mortis meditatio multa bona facit ibidē
Mortificare dz carnem filii dei 27 · d
Mors x fuit dolorosa iniuriosa 21 · e
Quare mors nō tangit iustos 30 · b
Mors pctorum qd sit ibidē
Mors quadruplex qd sit 30 et 33 · c
Mortē ppriam minus timere et alienā
minus dolere fatuum ē · 30 · c

Morientes se tradunt ad spem diuine [illegible] 89 b
Mortui petunt cōpari d tribus generibus hominum 82 d
Mors stulta iustis nō ē periculosa · 84 a
Mors dz cogitari nō declinari · nec
formidari ibidē
Quare ad mortem tedium cōtinue 66 · b
D horrore mortis eterne 183 · c
Mortui in purgatorio cōparantur d quatuor
generibus hominum 82 · f
Monstrum quo differt a signo 139 a
Mouebuntur oia corpora in iudicio 41
Mulieres infatuant viros et econ 34 · e
Mulieres plus delectantur i ope libidinis
qz viri ibidē
Malaz mulierum cōsorcium ē detestandum
ppt ta mala · 162
Mulier cpar colubro leoni draconi 149 · c
Mulieres sunt libidinose malicose prodi-
giose litigiose ibidem 34 et 90 · e
Mulieres inficiunt d earum aspectu et ma-
licia 142 · d
Mulier ledit sensum voce visu et tactu ibid
Mulieris blandicie decipiunt hoiez 167 · e
Mulieris sex bone cōdiciones 181 · b
D muliere bona vide plura exempla ibidē
Mundus mundiales remunerat contra deum
ppt ta 18 f
Mundus raro demo nō nocet hoi nisi
velit 12 b
Cum mundialib cōuersantes faciliter eis cō-
formantur i morib 19 b
Ad cenam invitati multi ad deum pauci 19 b
Mundus d mane tpis d causa 133 · c
Mundi gaudia breuia sunt 21 · a
Que in mundo latent insidie ondit vo-
latus scorum ad celum 62 · b
Mundi felicitas cpar lanugini fumo spu-
me hospiti pterunti 64 · a
Mundus est regimen tioris 69 · b
Nō d mundo vel felicitatis [illegible] 148 · e
Mundi dz ee ministri dei 118 · b
Munera nō dz accipere iudices vel
presides 91 · a
Munera sunt sic cōpedes 91 f
Que minuat q deum impedit obtinere
qd optat ibid
Murmurat d diuitias mundiales ppt 102 b
Qm munere sustinende sunt tribulaciones 8 d

Natitas hois q̃z miserã sit 88. a.
Nascẽtes pueri q̃re plorat ibi
Puer natꝰ recẽt' differt signũ leti e
p xl dies ibi
Nati pueri q̃nta sollicitue educãdi in-
digeãt ibi
Qualr ho' nascat' meruit ibide
Natitas mẽ vilitate deꝫ q̃sidrãe ibi
Natitas hũa oibꝫ e͂glis ẽ sic mors id
Navigatib nccia e q̃fidẽtia 27. a
Navis tũsiens ẽ mũdana felicitas 63 c
Navis ẽ statꝰ p̃nte 61.
Nam picitati tp̃ sucurrit' ibide
Negat se nosse deũ p̃sũptuosi avari
ꝫ maliciosi ꝫ 143.
Neglige͂ ẽ p̃a cũ casꝰ i petm 36. d.
Neglige͂a p̃latoꝝ facit q̃ s̃bditi nõ vi-
deãt defectꝰ suos 13. a.
P̃ neglĩa ho' dimittit x^m ex^m d' argo
26 ibi c
Negligẽtes mlti inemiut' d mlt 36 c
Nocẽ nõ ꝑ nocet hoi mĩg cad ꝫ demo
nisi ho velit 12. c
Plus nocet mali hoies viris sctis q̃z
demones 11. c
Nõ d' nocẽ vbi dyab's
Nomẽ dei quõ diuulga' ad mltos 14. b
D' nois fama ꝫ celebrite ibide b.
Nomẽ suũ notificare fatuũ ẽ ibi b.
Noꝝ suũ vilificat puss peccdẽs ib c
Noñ siue fama hoĩs q̃plr' pative
poni ibide c
Nomẽ impioꝝ cito delet' Nomẽ iusto-
ru sp̃ manet 14. p totũ f.
Nome hoĩs dꝫ hrẽ honestate vti-
litate veĩte ꝫ p̃ietate ibi q.
Si nõia vroꝝ solleniũ nõ hrãt'
in libro vite ẽẽ d' ẽis verecũdia ma-
gna 71. h
Nomẽ dñi debes d'cantare 138. c
Nomẽ Jhc ẽ nõ honis ꝫ excellẽ ide
Noĩa nona solet s' assumẽ hoies ꝑ p̃ri
decausa ibide
Nom Jhc ẽst noñ ad'it benivolẽtie
valoĩs ꝫ oĩpotẽtie ibi
Quõ ex noie meliã ꝫ vbo v filio dĩsit
orõ mea q̃q̃a 202. ꝫ ũuosi ꝫ maliciosi 133
Noticia/ nosse diũ se negat avari p̃sup.
Noticia sui suff' ad salute q̃ncat
dñs nõ ponẽs obice q̃re dĩ 119. c
Nubẽ volẽs q̃oꝝ dꝫ q̃sidrãe 116. b.
Si ad nuptias nõ monet pudicicia
ꝫ moẽs mlta mala eueniũt 99. d
Nubẽ volẽs q̃' dꝫ p̃cedẽ 109. q.
Cũ nubẽ volẽte p̃ut retrahẽ
Nubi q̃pa' vita hũa 142. b
Nubes ꝫ nebla qua' q̃nãt' 162. a
Nũãre/ dñs disposuit oĩa nũo põ-
deꝫ mẽsura 102. d
Nomẽ exaũant' d' q̃nqꝫ 32. d
Nũus q̃dragenariꝰ est p̃nte co p̃ec-
tus 192. e
Nũcio q̃pa' felix mũdana 63
Omtas sit vtꝫ i duob vsib 92. c
Oblivio dꝫ ꝫ di carnalia deside-
ria 112. e
oblivio dꝫ ꝫ di iniurie ibide
D' oblivioe q̃dõt' sit hoĩs ad 183. e
Oculi vespilionũ q̃re sĩt debiles 26 a
Oculꝰ dꝫ auaz ꝫ hc ẽ monstrosũ 101. a
Opa sctoꝝ dꝫ ẽẽ aliunta mea 26 b.
Opꝰ hoĩs ẽ eius fructꝰ ibide
In ope hũao tñ sunt sig' vtut' 66. b.
In opib vtuosꝫ ẽ mã' delectao ibide
Opa bõ ꝫ vtilẽs sẽt vẽ dimitte 101 b.
Opꝰ mut aliob aly dnisẽde 29. c
Orac p' mortuis nos dꝫ monere
quatuor 92. d
Orõ q̃ nõ p̃cedit ex corde ꝫ devoco-
ne nõ exaud' 116. c.
Omix q̃fema malas ht' p̃petẽs 124. h
Organa tñ corpoĩs difficile ẽ rege
Oracõ q̃ualis q̃ sit p p̃r 69
ne ẽ melioꝝ p̃dicaci 138. c
Orado solũ debes petẽ que decet
q̃ sit nob expediens ibide
Ortigometẽ ẽ auis regia 147. c
Orõ ẽ scala nrẽ ascensiois scutũ
nrẽ defensiois nũciꝰ nrẽ lega-
cois reditꝰ nrẽ p̃fectois 202. c
O q̃nqꝫ ẽ advin. q̃nqꝫ infectio 197. a
Orões mas deꝫ btẽ marie q̃ntin-
tere 202
Orõꝫ mãꝫ dꝫ q̃plẽ x^c ꝫ maria ibi
Ornatꝰ curiosꝰ tã ĩ viri q̃z in mli-
ere q̃nte sit dãnabilis 162

Ordines quos prophetavit de xpo et ibi
plura de eo dicunt 60
De ornamentis sacdotum veteris legis 20 e
Ornari debent clerici prope gtinentie
venali sac et di cau ibidem
Os mendax occidit aiam 10 b
Os detractoris est sepulcrum patens 19 b
Ostium inique est invidia 29 c
Per pacia gostenuere sapientes 7 c
pati derisiones pro xpo est gloriosum 99 d
Paciencie est sustinenda paupertas 8 b
Pacienter est sustinenda infirmitas cor-
poralis 92 a
Pacienter debemus sustinere disciplina dei 106 a
Panis / de quinque panibus pascunt aliqui
doctores · aliqui de septem 96 c
Pati debemus pro proximo 33 b
Pre nos honorare deum debemus similiter
de quatuor causis 27 a
Pr nr qui nos corrigit hilariter
consolatur ibidem
Plerumque debemus desperari vetula et imi-
tari 138 c
Pre triplicem habemus carnalem spualem
et supernaturalem ibidem
Pri carnali debemus subvenire in necessitatibus 138 d
Qualiter nos debemus habere circa prez carna-
lem et spualem 138 e
Parere solet homines quatuor generibus
hominum etiam malis 2 a
Plati se debent habere sic prez fovendo id
Passio xpi 2a e sunt fecerat [in margin: et iudicat]
Passiones carnales debent sedare senes 98 c lib
Paupertas quinque invitat ad vitam eternam
hai f e
Pauperibus subvenire est pium licet sint vi-
ciosi 22
De paupertate tollenti 22 d
Paupertas voluntaria multa bona facit id c
ut sunt pauperes dei ibidem a c
Paupertas quare est ne detestanda 9 f
Pauperes debent trahere pro divitibus 22 c
Quare pauperibus attribuitur officium
iudicandi 22 d
Pax / pacem debent diligere principes sine
rectores aliorum 27 c
Pacificator filius sunt x id 23
Pax summa est inter tunc 10 a
De pace gloriante luxuriosi conspiratores
et plati negligentes 166 d
Pacifice plati debent sustinere proprias iniu-
rias sed dei iniurias punire ibidem
Peccatum comparatur morti spirituali 11 b
Peccati consuetudo detinet hominem sepultum ibidem
Per peccatum separatur aia a deo 22
Peccatores publici vilificant non sunt 18
Peccatum est genus omnium 23
Peccatum sono comparatur 191
Peccatoribus quot sunt genera 23
Licet per peccatum homo cadat nunquam tamen de
eo est desperandum in puti 2x c
Peccatorum tres allegationes quare peccant 12 d
Peccatum primum actuale hominis nunquam est error 28 b
Septem peccata mortalia septem inducunt ce-
citates ibidem 196 / 203
Peccatum in sene est inenarrabilius quam in iuve-
ne 28 d
Peccatum hominem includit et concludit et exclu-
dit / mala di fa to oppositum 27 b
Inter peccatores oportet vivere in hac vita 99 b
Cur peccatores lassantur in operibus peccatorum 61 a
Peccator comparatur frenetico 136
Peccator non sanatur nisi ligetur vinculis penitencie
per quod quis peccat per hoc et torquetur 190 h
Per diversa alia diversa peccata designatur 191
Pa o x 30
Pecunia prudicat sapiens in precipitando de-
cedendo et protegendo 91 a
Pecunie amatores in luto ambulant id 91 a b
Passio x / de quinque maculis que fuerunt
tempore passionis x 98
Passio x qualis fuit 21 xxx e
Et tempore passionis fuit astronomia falsa et
grammatica mala 202
Penitentia / aliter corripiuntur penitentes et aliter im-
penitentes 76 c
Penitentie status comparatur navi tempore veris 63 c
Differentia inter penitentes ex amore et ex timore 170 d
Ad penitentiam nos incitant multa 183 b
Penitentia utilis 135
Penitentia propter mortem est difficilis pro multa 183 f
Penitentiam impediunt timor pudor ardor to-
por ibidem
Ad penitentiam peragendam que requirantur 180 b 1 e 8
Per penitentiam xpo reconciliamur angelos letificamus
mortuos suscitamus et demones confutamus 198 d
Penitentiam iterare est possibile 183
115

Pena dampnatorum qualis erit 42
Pena dz habere integritatem cum teneritate et diminutionem ibid 128
Penitere in puericia vita bonum est 68 d
De ficta penitencia aquorum 199 b
Pegnas / In pegnatione nostra quam expedit
sinale et quam vitale et quam reptale 195 d
Petit ira iusticia ex quo quidam iudice
Picula tam insolita maius 119 /72 b
mundi sunt metuenda 63 e
Psecucio et adversitas 106 b
Phia phandum est ubi hodie sint intermissi
one 44 a
De phie multiplici deceptione 88 d
De phorum et poetarum quibus sint in usu nostrum vedicanda
Pyetate dz habere fama hominis 18 f 122 b
Pietate aufert ab homine cupiditas divitiarum
Pyrru est sbiveme [struck out] paupi
bz est quibus vicositas 28 d
Placabile reddit hb paucaloquo 91 b
Plorare / vox ploratus et gemitus est
persona humana 89 c
Ploratus mortuum 163
Poma tum piat dyabolus aie 13 e
Pons per quem mare humanum mundi transit
est lignum crucis 161 c
De pomo aureo tres dee certabant 174
Et lignum crucis est pons levatus pme
Pondus dei maxime hunde in eius mundi 11 a c
Tanto quanto est potentior tanto ad maiorem est
pronior malum ibid
Probe deus aures ad audiendum non vedea 41
Prodare / prodales aures prodant aures al-
terius spei excepto in se 68 c
Placatatores arguimentosi imminente
morte sunt vi sione repellendi 74 c
Predicatores et dicentes vide v confessores
Predicatores boni est sic galli genues
cuiladam 68 f
Predicatores quidam assilati psitaco falconi
gallinaceo ibid // alios
Predicatores dz primo se ipsos instruere deinde
Pseri dz vitas alios qui buscumque 84 c
Pseie dz bonos scolaris subtilitate utilitate
humilitate sublimitate soliditate varietate 94 a
Plati roba dz esse iusticia 2 d
Si plati caret iusticia et subditi ibidem
Platus dz aidsus esse per iusticia subditorum
correctione 44 b // 44 c
Plati interrogabuntur de subditis die iudicij
Plati mali comparantur secundum bubonem
et vulturi 68 f
Plati bz mali dz honoratione tempore 196 a 17 b
Tunc platu diversa punientur 44 d
Quales dz esse platus ad hoc quod digne possit et
plati sunt dispensatores ecclesie non pos-
sessores 83 e
Qualis dz esse bonus platus 119 et 133 et 113
Platus dz vivere bene et ad bonum vivendum
dyscipulos corrigere 119 c
Platus vigilare dz 80
De platorum tempore mala institucione sine
institutione 140 c
Plati mali quando caret consensu 142 b
Platus dz esse ut ignis ardens zelo fer-
vorit 196
Thema pulcrum de plato cum dixit 132 e
Quo plato contingit petere consilium ibid
Platus dz esse columna supportans omnes
sui regiminis
Platus non dz iudicare ad irato 179 a
Platus dz habere de ombz subditis per amore
et contraccionis benivolentia ibidem
Platus dz esse dux per subditorum per sui
informatione ibid e // 208
De platorum antiquorum et modernorum diversite
Nota de plato ubi negligencia luce lucem
vector
Clementia eligere testes stare et dor-
mire pax in iure pax
Psumere in bono quod sit 91
Psuptio psuptiorum dz tamen iuvenes 3 b
Tunc iuvenes sunt psuptuosi et ma
gne spei ibidem
De sine psuptuosi homines ipso modo 121 a
De psuptione dz esse sua ad hoc quod possit pro-
bari ibid
Princeps non dz iudicare irato aio 170
Nota de psuptione ubi abnegare decipe
Principis roba dz esse iusticia 2 c
Principes dz pace diligere 33 a
Principes i pso dz esse sic cithareda 86 d
Probare / probatur multipliciter electi a 10 32 b
Probatorum multitudines examinandi de quibus id

Ples cum plus gaudiorum prestat magnum ef-
fectum virtus 129 d
Ples an cito dz nasci da r la 89 a
Pspa ppiat dis qnqz malis et adiu sa
bonis 10 a b
No d psp ite vbi fortuna
Psperitas ipedit memoria bnficiorum
dei 112 c
D prodigo filio cxxxviij
Protege / ptegit seti dextra dei 19 c
In ma ptectois dim e sut qnqz di
giti speciales 9a d
Puidz nob ds libam d necessit 22 d
Tene prudentia e nccia ad regimen
humane vite ibid
Prior indigentia deimg pude ad sb
remedium 26
No d prio v excusace bnficium
Pdentia dz ee pmixta siplicite 3 c
Poplus qd e 86 et i qd respondebat b
Pylades que sit vda et q no az c
D tplici pdentia serpentis ibid
Pdetis e delibare d agedis no festi
nat mecde 92 c
Prudentie sut tres ptes 82 d
Puer / que plorat puer p nati 89 a
Pueris gpant se vi ppt vij gdicio
nes puero 118 c / dormiat 89 c
Puer qu creat i vteo an vigilet ut
Puer se cetis mag sobry ibide
No d pueris vbi natiuitas ab
Pugne / pugnatib nccia e gfide 27
Pugnat itos oz com deonibus 18 h
Pugne deg q mo carne et dyalis 134 g
Pulcdo corporis e defectua infectua gre
Pulcdo, fortido et suauitas bonitas ra
ro sut cu gintate vite ibid
No d pulcre vbi delectato
Punire / puniendi sut parui pena indi
cates / minste 46 a
Punitur vnq p alio tpi vde 72
Caue plati duissi pmentur 44
P q peccat gb p ht et pinetur 190 b
Putrefacto / a putrefacto e peti pser
nat disciplie dei 188 d
Putrefactoz qnqz impedimt sedm
Aristotele ibid
Putrescit ho p frustra 3 gre ibid

Querere deg deu qua or modis 103 h 80
Querendi e ds tp 8o / tpe 83 c
Querenda e sapia qto loco qto mo qto
qua qredi dest ds ibide
Questio tpx 44 b
Querit nos ds i mltis locis 82 c
Quies / tpg qetis e vita futura 68 c
No d qete vbi laborare
Radix e sie cogitato 9 d
Recede / sut recedit pctor a deo
3 ecom p gra 124 b
Ratoz redde deg d rbus 4 9
Rctitudo / rca no e aia sy fide forta 191
Rege / regitur d difficili renes cor et lin
Receptacula aiaz dmsa 30 c / gra 6 e
Rcores aloz dz pace dilige 13 a
Rcores aloz dz ad lrati 92 c
Ad regim vite hume nccia e pude 28 d
Ad regis boni te q requir 113 b
Rege dz plati ex x 119 b
Recte meti sut aorosa 126 v aoz f
Rege dz platg subditos ut filios no
ut suos ibid
D regis placidis nti te et eig institucio
ni gg te ac eig execucois auete et
gsuacois pbitate 199 b
Quia maria qi no regit a vo dimo
st tpe passionis x et pg regebat a johe
euuti tangz ab aduibio 203
D regni eonacde et eig institucoe 19 b
No d regie et rcore vbi rex et platg re
gime et gsilium meda ret 91 b
Rex ul regnum a regno ceti expellet
D rege dhali e q loq mediciu ibid
Regnum celi possidet ta gra homi 89 b
Regnum tiorum e mdg ibid c
Reges dz audire lege dei 19 b
Rex dz ee cultor fidei et iustie zelator 18
Reges st q se et alis bn regut 18 d
Qd e regim aristocratia timocratia
et qd dniacons cpte 90 b
Regnis et sedib et cetis ptatib pferen
da est vite sctitas ibid
Regrari deg do d omnib 91 b
Regrari do e bonoz ops perptoz aug
mentato dimit ptesta onis lufsunt 194 a
Regle gpatur iusticia 13 e
Religiosi et sapiens ho dz na appete 1 a

Religiosi que diu mortui videntur
vide condicionis moriet f
Repellere debemus voluptuosas cogitationes 98 c
Respublica regitur per sanum consilium sapientis 86 b
Quando respublica dicitur sana vel egra ibidem
Resistere debemus diabolo 126 a
Rudes debemus quorum quibus disputationem 49 d
Rudes debemus docere in questione modum solvendi
et insolubilia 18 // tum 18 d
Resurrexerunt cum Christo utrum iterum sint mortui

Sacrificium dicitur in sacrificiis holocaustum est optimum ita martirium in
merito 132 a
Sacrificare debemus deo senes per primam 98
Sacerdotes sunt angeli sathane angeli
apostatici 182
Sacrificium valde deo acceptum est quaternarium 91 b
Sagittam cum arcu habet diabolus ad nocendum 67
Tempore quo sagittam habet Christus ad digestionem ibidem
Scriptorum opera debent esse alimentum mentis 98 b
Sancti conabuntur diabolum adequare 69 a
Sanctos protegit dextra dei ibidem // 90 a
Securitas vite offendit et peccatis et divitiis
Sanguis humanus expedit pecuniam 136 c
Sanguis humanus quem effudit sanguis Christi ibidem
Sanguis humanus scindat lignum arcum sanat corpus languidum aut cementum solidat 136 c
Per sanguinem Christi solidatur edificium ecclesie et operatur ibidem 16 // humanum a petris ibidem
Per sanguinem Christi fecundamur bonis operibus sanguine suo Christus dedit iustis et iniustis 92 c
Sanitas non est quamquam utilis sic infirmitas
Sanitati venenum est invidia 29 a
Sanum consilium habetur per sapientiam 86 a
Nota de sanguine de sanitate
Sapientia temporis a diluvio accipitur 1 a
Sapientia disponit hominem ad terram ibidem
Sapientia triplex cordis oris et operis b // 42 c
Sunt tres sapientie mundialis bestialis et spiritualis ibidem
Sapientia acquiritur amore labore stabilitate
et humilitate 48 b
Sapientes cognoscuntur per pacientiam ibidem
Sapientes est dividere inferiora et superbiam ibidem
Sapientia vera consistit et de sapientia oris cordis
et operis 42 b
Sapientia mundialis quid sit et quid spiritualis ibidem // 82 a
Ad sapientiam que sit via 80 a
Sapientes mens debet habere plantas et aliorum virtutes

De sapiente modo accedendi et signis ingrediendi 72
Sapientie lime lucerne debent preferri non ignis ibidem
Apud sapientem nulla est nulla fortuna 98 g
Sapientia non procedit ex spetiositate et accidit operibus
ibidem g
Sacerdos qualiter indui debet tempore ornamento 209 c
Sacerdotes diaboli 180 c
Sacerdotes angelis comparantur 182 c
Sacerdotes vestes antiquitus que fuerunt
et quid significabat 208 a
Sapientiam quidam supprimunt alii serviunt
alii ea abutuntur 96 d
Sapientie offendi 117 a // sima 91 b
Sapientes est pauca loqui insipientes plura
Sapientia comparatur vapori evanescenti cancro speculo et imaginem 100 c
Per sapientiam habetur immortalitas 112 a
Sapientia qualiter pingebatur a poetis ibidem
Sceptrum quid sit quid cathedre quid
exedre et quid smedre 88 b ibidem 90
Que in sceptris et sedibus preciosum est delectari
Sapientia quomodo occasione quadruplici
Scientiam debemus habere de peccatis nostris et divinis
beneficiis et eternis suppliciis 109 ef
Scientia debet esse supra se ipsam ad hoc quod sit
sobria 121 a
Que est differentia inter scientiam et ditiam 96 b
Differentia inter scientiam et intellectum 121 a
Scientia sacre scripture melior est quam ceterarum
Scholaris debemus utilitatem // talia 12 a b
humilitatem et subtilitatem debet habere 8
Debet esse perfecte soliditatem vanitatis 97 h
Sacre scripture de pet qui quatuor in presentia
In scripturis divinis quedam est utilitas
non subtilitas 80 97 c
Differentia inter holocaustum et sacrificium 31 a 31
Scriptura sacra clara est non turbida sicut
scripture secularis ibidem
Scriptura habet cum digito in terra consentit AA
Patre scripture finis est dilectio dei 102 a
Sacre scripture ad modum aque pluvialis
fecundata bonis operibus 12 a b
Sacre scripture comparatur speculo quod in ea mores
nostri manifestantur ibidem
Sacre scripture est abyssus 80
Securitas seculum est de fine 38 a
Securitatem auferunt divitie 82 c
Sedes in sedibus scriptis sede est preciosum 82

Ibidem de clericis qui sunt laici tedo ta... addicione

Sedm ta gra cathedre 84
Sedes hois sc piclose et dolose 90 b.
Senes / senex venerabil e vita vtuosa /
Senectus bo dz sedare pa 148 c
corpales 68 d / virene 98
In sene oms petm e emenabilis qz i ju.
Senes dz argue insoletes id
Senectus et canicia plus pstat auda
cia qz vel te id
Senes renouidi se a iuuenib id
De senu codicone ibide
Senes septos dz sacficare p prima id
Senectute aliq accuset aliq de hoestat id
Sensus gsuat i regulat p rone 82 a
Sens multipt decipiu ibid
Sepa aia a deo p petm / sic ho a co
mucone hom p morte 128
Separatus ho a deo e sic gens / do con
ineto no / exm de filo et magnete 23
Smone dei libent audire est signu
sanitat spualis 80 a
Smoes dei no suff audire s i memo
ria hre et custodia i vita ibid
Smo dni sanat vij infimites a vij
peta mortlia 148 d
Serpes / de serpete tpr pdicta 42 e
Cur p spetem eneu xc figabat 144 a
Spes ho mediu fugt no vestitu 40 a
Senectute dz excere iudicantes i malos 48 d
De senectute babilis g iniustu iudice
Signu / ta sut signa vtutis 48 b
in opone huana 66 a
Ora lme indistru et signu 9 c
Alig signa vtutis sc fla ibid
De quadecim signis pcedetibus iudicium 41 c
Sig multa ostendit xc huanu gn 10 a b
Simplicitas vera dz ee cu [infra] pde 3 d
Simplicitas dz ee columbina no asima id
De leem ce
Simulac / Simulant facere iustiaz ta gra
hom q tn ea no diligit 2 c
Simulac / de simulacoz inuencoe et de cor
inuencoibus 174 c
Quo ss cat rectitudie i volute ibid
Spus e mestor gsolator / ignorancia
informator vacillancia gfirmator 123 e
Spus s beignus e et gres hua y da
Stac dz iusti ad vid docend testifi
et pugnand 174 ab

Secia tenu e nob necia 109 d
Sitie sp demg iustiaz 2 c
Sobrietas / mgi sobrij sut pin 118 d
Sobrietas psuat a peto et infirmite corli id
De tpa sobrietate ul necitate necia vtuoso 121 a
Nota vbi sapia de necite 3a / 8 b
Societas malaz mler e detestada
Societas maloz fascinat i ludificat
bonos 40 c / et vide de hc 206 l / de hc 3 q 08
Socie cu vo hnt hua na ypostatice 197 a
Sodomite fuerunt vij incestua 128
Socie di aptos nos face deg ibide
Sol / soli gpa x spt multas cas 60 a
Ad mo solis xc vij sig pegit ibid e
Sole iustie scthme a iudeis ta ibid
Q sole specosior sit deus 103 a
De motu solis 98 e
Quaa sol noiat ab antigs ibid / res 102
Somia vn causat et q sut boi somiato
In somo accidut tres infimites 81 g
Spado 39
P somu figat petm p multas cas 191 c
Et sc sonolenti mag et q no ibid
Sonolentiores i petis sut diuites qz
paupes ibid
In spe aliena delectari dnisi 174 e
Nichil e qd ita fit subuite cor homis
sic spes inlicis ibid
Speculu e diuina eccla et sapia 101 c
Speculu i quo xc gsiderat et defectus mos
videt e sac scptura 101 d
Speculu sine macla e xc dns ibid
Ad spem se ht mouentes dnisi de 47 d
Sperare no dz merceede q laborare no
fuerunt 68 c
Qe dz nos monere ad spei gfide 3 17 f
Spes nra dz ee sic anchora sic ga
lea sic mola ibid / de spe impiorum 5 a
Quare mtor q s s docet oez vitate 99 b
De xx gdicoibus sine affecoibus ss 99 c
Qu ab e suauis figa q e de familia
spus s ibid c
Stare dz plati g adusarios eccle 132 a
Stare dz plati g malos 132 b / gtra 3 a
Studiu / In studendo sacra scptaz ta re
de studentium antiquorum et modernoru di
uersitate 208 b

Suauitas / suauis appz extinus volu
tas carnl · fitimteig e cosa vine gsue
26 d //simila ss 99 c
Cu dz sit suauis sigm e q e d fa
Subditi tacet in stiaz si plati eam
q sbditi no vident //tacet 2 b
defectus suos fat negli a platoz 78 b
Sbtilitas no e qrenda d sortius st
Sbueme paupibz te //vtilitas 80 c
net dimites 22 c
sulfur fetet luxuria 4
Supbia / supbi nequt vide sem
d vespilione 26 c
Supbi gpant lepoibz tuo canibz
Supbi vitiu e gnosu nascendo aio su
tracende · cautelosu t allicedo 67 a
Supbie pu e igrae sepm 80 a
Supsticio / q ptz ad supstatoz et q obsua
co fieri sit supsticiosa et quita 179 b
Simplicita etia debes vitae et caue 26 c
Templu / qua dz int qi teplu cor
ppis x et fnssz edificatu xl anni
sunt tactu ualeq et 188 a
mathematicu e dra 30 b
No d tra sca 186 b
Taletu qnq i tra abscondit 96 d
Tpg vite ppit e exiguu 17 c
Tpa tpalia dat malis i mayori co
pia qz bonis 66 c
Tpa mlta iplet i bin penitetes 71 d
Tenitas dni quaor gna homi 3 b
Tetare aliu quot modis dz 31 b
Tetari pmittit ds electos suos ppt tazi c
Tetat fali dz aliz ho alr dyalus ide
Tetacoem quaor sit ale
Tetacoes dedit tbulos sin disipla dii os
Tra sit homez carne celiaz 7 d
Tenebre sunt petm mlti 10ne 196 b
Theologos / theologi dz esse robusti ad
Thauros sepe esse ex //stuor 1 d
qnicacoe optu e d thauro ditaz 96 a
Tra itq i gnus x d //133 c
Testis / qr quot i bono teste st attededu
Tredo e equom 113 d / az ibide
Tnae mlti plati no st boni testes x 4
d tussiqua core dei 19 c
Timere ad timore dei monet gsida
treatura 20 12 c

Timedo e de an iudiciu 76 b
Timor laudabi at et d futis prudecia
d petis pmiaz i agedis diligeda in
plicis gsidecia 193 d
Trusfert dz dilecos suos d dissolutoe
ad religioz · d pugnacoe ad quiete
Trusitorius tebz gpa vita 29 d
huana 16 d
Trist sit nauis mediu hois 63 b
Tribulacoes sit sustidie sin imune 8 d
Tormeta morti i ebz gsistit 30 a
Tblonibz se hnt insti et plo merito
expone 33 b 68 c
Tbulos vite pnt libent dz sustieu
In tbulon melig vimt qz i delitie
Tristis d tsticiis //carnali 142 c
malorum quadrupci que 18a
d tsticia pfidi malorum ibid
Vanitas coin vana gliaz expe
dit cogitae q sit eius 17 b
Vapor sit sapitz et no raz 100 b
velle / nisi velit ho no nocet sibi
indutus caro nc demon 12 a et 30 c
voluntas hois dz do gforari 63 c
Vedut aq pius po az filii vite spe
sti bonitate 131 a
Vedut aq aias suas 71 c
Vedetes celigea busi a sit ingssum
sacilegii ibid Et no v vbeda 100
Venenu udame nae e medacii x b
Venes peti estuates dz eue ad fo
te dini mel 100 d
vesper · vexpnstelin · cotienim · mte
pestiu gallicinu · matutinu quo
differunt 200 a b
vemet ad dni melig muenes de
noti qz mlti senes tepidi 71 a
Vetre colut aq tanqz deu dilige
tes misteriu impedendo 190 a
vespiliones 26 c
Vetle colletes abiunat dies suos
licet intedat optu i de 190 c
Vetis teplu e tabna alta mesa
et sic d alys ibid
Vecundia qd sit et qua dit a tiore
et q e mltu laudabil 193 d
Veritas gpa aq bidte 84 c
Veritas est filia dei x f

Veritas licz sit amabilis non tamen semper dicenda
Qui veritatem loquitur ostendit se de regno dei x g
Verbum quo differt a nomine 282
Qui veritatem repudiat mendacium amando efficitur bigamus x c
Virtute sit tamen fama hominis 14 f
Verbum dei verbissimo dei 80
Veritas alia sermonis alia operis alia
mtecomis alia vite alia doctrine
alia iustitie 87 c
Vespertillo que sit debiles oculos 26
Veritatem quandoque licet tacere numquam tamen ei
contradicere ibidem
Nota ibi multa de veritate 87
Via / Septem sunt vie magis difficiles
licet aliquibus amabiles 61 a // 61 d
Via mitoria tamen non potest esse uniformis //
Via virtutis indicatur laboriosa propter in-
experientiam ibidem // secundum 14 b
Via peccatorum est magis laboriosa quam via
In via plana incedens homo estimat labore quam in via vallosa 2 m aristoteles 82 d
Nota ubi sapientia
Vicium / viciosum est superhabundare 70 c
Septem vicia quibus homo proximo iniuriatur 24
Ad vicia assvescere est multum periculosum
Videt deus ducta quod facimus // 14 a
Ideo remedium est quod faciamus 14 a
Videt deus quid super nos quid infra nos
quid circa nos quid sub nobis 26 c
Et hoc faciunt bona vita
Videt melius certa humiles quam superbi ibidem
Videre deus possit defectus non alienos ideo
Videre debemus priorum indigentiam ut
eis subveniamus ibidem negligentia prelatorum 78
Nota / non videt subditi defectus suos propter
Vigilare debet prelati 133 c
Vigilare / ad vigilandum monet nos
tamen 81 d
Vigilat aliquis ad malum multipliciter 82 b
Visitare infirmos tamen deus considerare 89 d
Vincere debemus vii peccata capitalia per
septem spiritus sancti dona 103 d a f
Vindicta / per vindictam clamat ad deum
iiii quatuor genera peccatorum 68 a
Vindictam dicit quibus assumere de tempore
per primam et de antiqua pena i 80
Vindictam de iniuriis [illegible] sumere propter
non deus sumere ideo

Vindictam finalem iudicii deus sibi providet ideo
Vinum immoderate sumptum aufert hominem
libertatem et honestatem et inducit ad
voluptatem et producit fatuitatem 20 abcde
Vir vel infatuatur mulieres et eius 34 c
Viri sancti comparantur pueris propter vii conditiones puerorum 118 d
Virgo / quare virginibus dicitur filius 90 bc
Virtuose potest impellere ad appetitus hominum 92 a
Virginitatis quomodo accipitur 38 et xl
Virtuosa vita est senectus venerabilis 98 b
Sine virtute non dicitur homo ibidem
Virtuti contrariatur derisio 79 b
Virtutes tamen sunt generaliter in opere homine 66 a
Aliquis sunt signa figura ibidem
In operibus virtuositas est naturaliter operatio ibidem
Virtutis gaudium excedit quod gaudium mundi ideo
Virtus qualiter describitur ibidem // umi ibidem
Ad virtutem pauci monentur ad vicia plures
Vita humana levis denuo reparatur 16 b
Que sunt principales virtutes scilicet temperantia et
est et que dicuntur cardinales 108 b
Quare virtutes non bone sunt 110 a
Nota ubi mens honestas operis divitie fama humilitas [ibidem] honor
Vita vite presentis temporis exiguum 18 g
Vita humana comparatur multis rebus transitoriis per
hoc flori nubi rori hospiti et sompno 18 d
Vita humana comparatur umbre propter 18 f
In vita presenti oportet nos vivere inter peccatores
Vita presens est vita laboris futura // 89 a
quietis 68 c // 141 b
Vite presentis miseria expedit cogitare
Vita spiritualis acquiritur et virtuose ordinatur
Vita presens durat modicum // per totum 142 c
affligit et commiserat ibidem
Omnia facit bona vita 26
Ad eternam vitam gradus quo iuvat paupertas
Vivere 2 m vita spiritualis facit virtus et scientia 203 b
Bene vivens est homo sciens sibi virtute ibidem
Umbra / umbre comparatur vita presentis 18 f
Umbra tangitur cum corpore
Voce simplici loquimur // peccatorum 83 ab
homini creatura 12 e
Vocare / vocat nos xpc signo verbo et nuncio 122 b
Quare vocati a deo et excusatores puniuntur ibidem
Volare / volatus stolidum celum ostendit intus insidias latere in nidis 62 b

Idem de clericis et persona in [illegible]

Voluptas/voluptuose cogitacionibus cito expellende sunt 8 c
Voluptas carnis de difficili curatur 6 c
Ad voluptatem inducit vinum immoderate sumptum
Voluptatis carnis appetitus suavitas et 21 c
tamen fit in tempore corporalis vite consumitur 86 d
In voluptatibus gaudentes gemunt in futuro 117 e
Usura quid sit et quare diffinitur 179 a
Utilitas/utilior quandoque est adversitas quam prosperitas 9 c
Utilitas quandoque sit et utile et non sit utile sed honestum non est eligendum 93 b
Voluntas tangulus 186 19 a
Uxorem volens ducere quid et quam debet attendere 98 c
Uxorem ducens quare circa eam se debet habere ibidem
De uxore quare potest sciri an sit fidelis vel
Uxor debet generaliter omnia adulterata 106 c
bona viro eius oportunum facient multe 110 c

Xpus fuit maximus dator pacis 237
In xpo est finitus confidendum 37 d
xpm amittit homo per negligenciam ex (?) de argo 36 d
xpus quos elegit probat multipliciter 32 c
xpus quod fuit in vero vel sibi ibidem
Nota de formacione fetus in utero 88
xpus comparatur soli propter multas raciones
xpus habet arcum cum tribus generibus sagittarum ad regendum 64
xpus ad modum solis xii signa peregit 60
xpus nos liberat multipliciter 128 c
xpus est brachium meum quod munimentum et finis 69
xpus facit dulces mundi tribulaciones 133
Causa quare xpus fuit pro nobis munitus ibidem
xpus venit mundum in mundum venit ad iudicium armatus 40
et cum voce terribili 16
Plato malus quod dicitur vomet 44
xpus legem quadrupliciter complevisse 89
xpus est fons vite totius suavitatis 100
xpus nominatur lux infinitate majestatis 4 b
Nota de xpo in templum ymago species sagittis
homo humanitas mortis diligere serpentem et diligere

Zelus accidit multis de ... sacre scripture 97 48 a
Zona scripture debet accingi vel contra 24

Explicit tabula materiarum expositionis fratris Roberti Holgoth ordinis fratrum predicatorum super librum Sapientie

Tituli questionum earumdem postille super librum Sapiencialis secundum ordinem alfabeti

Utrum acceptio personarum sit peccatum 18
Utrum adam in statu innocencie rationabilis fuit custoditus 129 c
Utrum adam huiusmodi corpus incorruptibile ... in innocencia constitutus 29
Utrum in actu adulterii plus peccet vir quam mulier 91 d
Utrum plus peccet cetibus paribus vir adulterando vel sacerdos fornicando ibidem c
Utrum filii adulterini debeant aliquod incommodum reportare 92
Utrum liceat sanctis ymagines adorare 174 b
Utrum amicicia sit magnificencia reipublice quam iusticia 102 b
Utrum sol aut dei opera dominum prophete
Utrum angelus extiator egypti fuit bonus 206 b
Utrum anima humana sit mortalis 18
Utrum homo possit evidenter probari deum
Utrum anime defunctorum habeant domicilia receptacula 30 c
Utrum ars magica sit racionabiliter inventa 180
Utrum beati gaudeant de penis dampnatorum 40 c 39 d
Utrum beati in die iudicii ab aliquo iudicabuntur
Utrum bellum possit esse licitum vel tamen bellum 113 c
Utrum corpus humanum sit de lege communi in cineres redigendum 17 d multiplex 141 d
Utrum tibi simplex sit melioris dignitatis vel
Utrum iudex cogeret xpm esse deum 26 b
Utrum alicui liceat se castrare propter cogitaciones 33 f
Utrum corpus glorificatum sit qua dotibus
Utrum dampnati in inferno agant penitenciam 64
Utrum pena dampnatorum debeat dici torqua
Utrum lignum crucis per penam dampnatoris 188 b
Utrum deus disponat omnia immediate 108 b
Utrum omnia sunt ordinatorum divine 109 d
Utrum homo tenetur diligere deum in caritate plus quam seipsum 19 c
Utrum divinacio per sompnia sit licita 202
Utrum penitens possit esse minimus 18 b
Utrum electores semper teneantur eligere meliorem 119 f
Utrum melius sit eligere reges quam succedant ibidem

Utrum obstinacio signorum ad cognoscendum eventus futuros sit licita 196 b
Utrum sit virtuosus aliquem negligere famam suam 14 h
Utrum spiritus sanctus fugiat dolos fictorum 4 e
Utrum filius teneatur in omnibus parentibus obedire
Utrum simplex fornicacio // dic 82 g sit peccatum mortale 21 f
Utrum fornicacio plus peccet virum
Utrum iusti plus diem in // inter 84 e dicunt plus gaudebunt de pena damnatorum
Utrum petrus peccavit exci[...] 10 c hendo gladium tempore passionis christi 66
Utrum gratia spiritus sancti detur uniuo homini ex quitate pro preparati 127 d
Utrum ysaac esau benedixit cum hoc non intendit 118 b
Utrum homo adiutus gratia possit mereri de condigno vitam eternam 37 c
Utrum modus pugnabit pignore 41 d
Utrum sol illuminet pluritas inferiores de
Utrum sol illuminet infra terra 103 c
Utrum liceat ymaginem fiere pluribus extitibus locis
Utrum liceat iudici innocentem per ipsa allegata damnare 19
Utrum liceat ymagines adorare 171 b
De statu innocencie ubi adam
Utrum vox tubalis erit aliquo in iudicio causa venientis corporum 16 c
Utrum in iudicio generali erit ad hoc disceptacio vocalis 14 c
Utrum sit in iudicio aliquo iudicabitur
Utrum iusticia originalis includat aliquod donum supernale 13 d
Utrum in omni opere dei misericordia et iusticia concurrat 32 c
Laude de plato magis diligere iusticiam quam amicum 21 i | 171
Utrum iuramentum in aliquo casu sit licitum
Utrum melius sit regi optima lege quam optimo rege 119 | 82 e
Utrum actus invincibilis possit fieri virtuose
Immaculatae modo non fuit immaculata 132 c
Utrum homo adiutus gratia possit mereri de condigno
Utrum in omni opere dei misericordia et iusticia concurrat 32
Utrum gratia spiritus sancti detur uniuo homini ex quitate pro
Utrum deus disponat omnia immediate 108 d

Utrum in christo fuit necessitas moriendi 81 d
Utrum mors sit pena inflicta pro peccato 84 d
Utrum de motibus pluralium possit esse sciencia 98 a
Utrum nebula vel nubes per calorem solis ag[...]
Utrum negligere famam suam // quodlibet 16 a sit virtuosum 14 h
Utrum omnis negligencia sit peccatum mortale 36 g
Utrum christus fuit violenter occisus 24 c
Utrum liceat christiano per violenciam infidelem occidere 66
Utrum liceat per potum opprimere proximum 28 c
Utrum peccata per penitenciam condonata sint in iudicio revelanda 4 d
Utrum pena damnatorum debeat dici corporalis 41 c
Utrum malus senex possit in morte penitere vel
Utrum quis teneatur ad preceptum sui // licet 98 c indicare secretum revelare 28 h
Utrum in modernis temporibus fiant miracula sicut fiebant olim passim 132 d
Utrum prelatus debeat sequi condiciones preceptum 104 c
Utrum liceat religiosis intendere studiis secularibus
Utrum prelati et principes pluralitatis // tractatus 94 b generant de iusticia quam de potencia 2 i
Utrum vita humana sit per mortem demum reparanda
Utrum resurrectio generalis omnium // tracta 16 b sit futura 18 a
Utrum resuscitatus uxorem suam genuit debeat genuit post a morte resuscitatur
Utrum aliqua celanda supernaturaliter debent erit revelatum 28 c
Non revelare secretum ubi preceptum 28 b
Utrum de stellis et motu celestium possit
Non de spiritu sancto ad gratiam // esse sancti 98 a et ad firmitatem 4 e
Utrum usus vini sit licitus 20 a
Utrum virginitas sit virtus moralis 28 h
Utrum virginitas debeatur aureola 39 d
Utrum ut virtutes acquisitas necesse sit ponere infusas 3
Utrum virtutes cardinales maneant in patria 13
Utrum virtutes morales sint connexe 108 c
Utrum vita humana demum sit reparanda 16 b
Utrum homo possit mereri vitam eternam 37 c
Utrum vox tubalis sit causa venientis 16 f
Utrum vocalis disceptacio erit in iudicio 14 c
Utrum iudei qui fecerunt christum esse deum 26 b
Utrum christus fuit violenter occisus 24 c
Utrum in christo fuit necessitas moriendi 81 d

Abdicatus filius quem frater ipius complacans
Adulteri frequenter puniunt in
nomine de albanie animali quod /// Anguis 71
habet felem amice sum exrisse 47 · 181 · 203
Alexander quod studiosus fuit · et quod in vase
vitreo in mare se submisit 48 c
Alexander quod piratam cepit et quod pirata
dixit ei indit 2 · 6
Alexander quod quidam nobilis repulit a fini-
bus suis · eo quod eum iniuriam de suo redargu-
ebat defensionem et filii fecit plo 19 in fine f
Alexander quod in ebrietate amicum suum
carissimum interfecit 71 // tres 132
Alexander quibus cautelis usus fuit contra elefan
Alexander quod oravit deum et prerupta montium
se coniunxerunt et gog et magog inter se con
clusit hinc tamen octos // elinquerit 191
decepit 26 c /et etiam fuit 48 l
Archimedes per industriam vitam conservat
Argentus rex reliquit inter post mortem
quem milites eius facere tenentes hostes
debellaverunt 119 d
Arbor in divisis locis transplantata fecit fetus
Arthurus rex Britonum / diversos ko
habuit ymagines virginis in clipeo depictam
Arripianus est aliis facie / et quem 31
homines habens 123
Admetus rex per a morte per morte uxo
ris liberatur / 206
Alexon quod tenerrime dilexit Titum
maritum suum 191
In anglia venerunt musce habentes
septimas in alis et devoraverunt blada
fere totius patrie 201
Apes quod fugiunt mel collectum 96
Adlas fuit virgo agillima quod fuit per ypo
menes fuit in cursu decepta 13
Augustus vidit unum medicum letantem et
iocantem et ingemuit 104
Avis paradisi capta quod gemit 123

Balaam quod vidit monachum cum
quadam muliere leviter etatis eius tristi-
tiam et ille senex quod diu vixerat
Bohemus vidit mulierem // in scelo 13
phiam figurate 92
Busiris effudit sanguinem consuletis
sibi adulterium et male 120 · b

Camelo bonum memoratur de ubibus 112
Cambises rex excoriari iudicem
malum et sedem iudicialem cute eius
texit 89 in fine 54
Catus sirenarum quod est pictor 96 4
Causidicus quidam moriens ter iudice
iudice iudice in gallicis proclamavit 71
Cete quendam submersit habentes in mari 63
In colatu et pavimento divine scribitur 63
Cotipes est piscis marinus qui hamum
cum visceribus evomit 121
Clericus quidam deceptus a demone
quem prius fecerat regem facere anglie su-
spenditur 189
Clericus quod subtiliter informatur civitate
obsessam qualiter evaderet pericula 129
Cervus quod haurit serpentem et se re-
novat 100 d
Cinis iuniperi quod conservat ignem usque
Cipus in suo capite cornu // ad annum 17 c
invenerit · et quod rex romanorum
esse noluit 69 c
Cives fuit qui inter pulcra quam sua
mercatores homines in bestias transforerat
Cristallina iocalia habentes ab / 63
hominibus comparantur per duo 118
Cocrops rex athenesium voluit
deum appollinis de oleo et fonte 174
Cirus volens cum gentem ad bellum
primo die fecit eos in silva ligna
cedere et die sequenti convivari lautissime
Constantinus quod discernit / 169
inter Christianos et infideles 31
Consul quidam romanorum filii usus est cau-
tela quam civitatum de quo non confidebat 40
Codrus perquirit se mittere ad hoc
ut perdat eius salvare 24 g
Corvus quod potest impedire ne pul-
los in nidum producat 14
Coriolanus princeps strenuus inva
dit romanos et per bellum potest quam per mulieres
ipsa placatur 148
Castrum edificat quidam in cuius ostio
posuit duos usque quod in fieret
Clericus quod debuit quem / 20 x
dare peregrinum sagittare 189

Draco duo in aeribus motum
quam se spirantes fecerunt magnam
pestilentiam 182

dent fat sic nutri volens puer ablat-
diosinus suspendit gladium tetre 66
acutum sup caput cuiusdam in pilo e
gro 69 Ihu 132 f
Dionisius qui finit fuit virtute nobis
Denarius si ponatur in scutella et aqua
videatur si suffundatur aqua videbitur 26
Dedalus fecit quandam domum qua labo
rinthum vocavit et in ea monstrum inclu
Dyabolum vidit quidam sit iij. i. fine
secus in penitentes 188 82
dux cartaginensium quo debellavit af-
fricanos sicut magno gaudio viro inimico
Elefas quo timet murem 184
Elephantes quali cautela
usus fuit Alexander 132 in fine
Ebe imago quo pingebatur 151 i fine
Enevdros lapis qua virtute habet 148
Equum proprium habebat quidam ioculator
cum quo ludebat 90 f
Elefantus dum medicatur bufien 7.
Falco quo corpore pede pro capite 39
Fama hominis est sicut pictura pomi 14
Fator candele extincte inficit fetum
Filius cuiusdam effectus mercator i. inde 22
dies prez sanat. novam ro cura
ficus que crescit in non patent 37
India sit regina vindictam 80
Filius regis nobilissimi si ducit filiam
virginis rustici multum humiliatur x
Gallus portabat unum vas de signo
victorie 180
Ganus fert magnum gaudium 8 d
Gallus gallinacius si deplumatur et re-
tinet penitus fovet pullos more gallie
Galfridus por se epatum accedit 164
ptassi damnatus fuisset 168 e
Gemma una habet in se alia mod pigna
Gwillus dux Narbonie tes 37
Lingua saxonica destruxit x
Gregorius episcopus hospitatus in phano
appollinis causa dyabolus abstulit et
statim ydoli cessavit fuit 209
Heremita petit pluviam et petit
pluit 88 c
Herculis mensa debuit omnium et ta
desniobs nut forzet uns fet 23
Hyena e at sic lupo diliges carne
in sepulcris 9 e

Iusto insortat equum genua flecte 90
diomata quicunque quidam rex x
Insula que in Ibria movit se de loco 6
imperatore eligentes que in statu sepulcri
faciebat de marmore 16 et ibi de ipsu
i. erat eleci quod stupa coram eo cremata
sit romanum imperatore quod ribaldus ce
ra vitanda e a quolibet fa debat 129
putus plena de hoc exemplum plator 2 doz 140
Jordanus magister predicatorum quo audit ab
bati querenti quod eius ordo stare possit
cum sit pauper 24 d ppt deo 118
Ioculata de castello solet hominem capere
Iudex malus damnavit tres milites et
innocentes qui assumit a pdeo motores 2
Jordano quod esset melius orare committere
Iudex malus quo vel studet 82
fuit excoriatus 88 fie
Lectica philie qua puelle probabant
eos cum bestiis captum tenuit 186
Lucrum mundo cum mundo e melius quam mundo
cum vestito 48
Lupina vincens multi fortes qui armis
viri non potuerunt Exemplum de hannibal
80 et idem quo mars coram te de celesti
curia confundit 11 nunc 84
Lubricum vincens cum aasio suo qui mutula ge
Lutere i. lanatorium fecit moyses 180
In lacrimat prumpit xerxes 82
Marcus imperator romanus ab hostibus
captus maluit occidi quam purparatus 164 e
Marchus catho que cautela belli
Marcia cathonis filia admonet 11
requisita cur maritum non ducit quid
Magnes si ponatur in audit 14 i fine
capite mulieris dormientis proprium facit
si sit fidelis vel adultera 16
Mandragore potatore usus est contra quidam
dux contra hostem 81
Magnes si ponatur in libra cum ferro non
plus ponderabit 28
Mars confunditur propter lumen et idem murem
vogt vicinum et cognoscens virtutem 21
Mercenarius promisit vaccam bacco ut ta
cet furtum suum 164 d
Methodius nunc narrat quare deus diluvium
miles quidam magister nunc promisit 124
fuit hospiti suo et confusus 184

Milites duo fuerunt in valle Iozafat 4
Chimera quo fistulatur et fistula a sex
Moyses fecit tabernacula ... recitat 121
natorum specilis inter ... 102
Moyses quo dubitavit ad aquas contradictionis 121
Mulier que voluit se vendere pro aia mariti sui
Moyses sculpsit duas ymagines [illegible] 110
Gemes in gemini duabus virtutes duas
Milites tres danat Milites 112
Malus iudex 2 g
De mala plura ex 34 per totum
Narsisus fuit quidam puer pulcerrimus
qui se in flore sui nominis 124 e
Nero quo occidit in balneo 71 f 27
Nomen ihesu quo demones effugat 13 [illegible]
Ovis dum domus accenditur non vult de
domo exire 71 f in fine 71
Omnibus [illegible] de xpo liber fuit invento in [illegible] sepulcro 60 b
Pape coll... non spatiatur cum campanella pulsatur 10
Palladium veteri deplorat quidam poeta 14
Paphnus abbas cum dixisset [illegible] qui
venit ad illum [illegible] custodiam
[illegible] noluit vel discere 6
Pauper scolaris libenter reparatur in fine
Panis gaudium [illegible] et verecundia [illegible] 8 a
Pavonis caro durat per annum re
cens
Pheton filius phebi quo ... dixit 8
Pantheon quo columna sui mariti proprio
sanguine replevit 18
Pestilencia magna in ... hominum 111
Preceptum quoddam citharedo 86
Preceptum quidam reddit cum ... vo
lenti ipsum ... in presidium 104
Philarius nova tormenta excogitat 180 c
Pietas 96
De pomo aureo tres dee certabant 115
Pompeyus quale cautela fecit 4
Poma quadam ... mortuo 14
Pomum patrie ... pavimento quomodo
fama hominis 14
Poma ... prevertit ypomenes 13
Postumus dixit multi ... sunt quod me vide
rit facere fante 119
Rex quidam misit filios suos ad appol
linem consulendum ... eorum erit futurus
rex 108
Roba alia datur in hyeme aliam
estate 33 f 112
Romani quo disponebant suas actiones
Item quali veste utebantur filii nonorum
Item quale curam puellarum habebant quod ma
trona 93
Romulus fecit kalendarium et x menses
posuit natalitati sue 89
Rusticus quidam inebriatus omnia visa pu
tabat esse duo 121 in fine
Sapiencie ymago quo pingebatur 78
Senex quidam ... item 111
audacter dicebat et quare hoc duas causas
Senex quidam gloriatur quod assignabat 88
diu vixisse Seneca redarguit
et quare 88
Senex quidam filium informabat ne fa
miliaritatem cum ... 208
Speculum plura frangit una ... pu
... intuencia ... 106
vide plura ex 172 ...
... quo ... fugit ... vestitum
Signum zodiaci quo pingitur 80
Silvester ... seductus ad ... per
demonem ... 189
Item de quodam ... magister quo deceptus
Sirophanes ... dyabolus
ydolum advenit 163
Tiresias dixit feminas habere x
uncias libidinis ...
Theodosius imperator per ... sui
redargutum ... hoc statuit legem 170 c
Theodorus rex atheniensium ...
... a morte 14
Theodinus ... fuit iniustus 93
Tres ... Asclepius et Darius
quo ... 91
Theogenes quo probatur quod erit in
suo exitu fidelis 16 f
Theotincus quidam vidit ... speculo yma
ginem ... et cleicum ... sagittare
volentem 189
Antoniana quidam petivit liberari 8
Templum honoris nullus intrabat nisi
per templum virtutis 16 f 88
Veritas quomodo ... 86
Ursus dicitur fecisse quidam sup
portans ... 14

valle Jozaphat visitaverunt duo
milites v. l. a

Vespertilio quare hic debles oculos 26

Viri tres illustres maximos labo-
res pro virtute et gloria temporali sustin-
uerunt

Via ista in mensura quam reputatur
longior quam via nota 62

Vitis quidam senex interrogatus quomodo diu
vixisset: vinde vixi 1 e in fine

Uxorem quidam submersam quesivit con-
tra decursum aque et quod duas uxores
duxit contendentes 31 in fine

Uxores suas reputaverunt viri
tres ee

De uxoribus vide multa pulcra ex[empla] eyn

Vulpes quomodo expellit taxum de ca-
merea sua 182

Zoroastes legitur risisse statim
ut natus est Aulum ubi crassus
numquam risit in vita sua 89

Deo gratias

Deo gratias

Utrum divinatio que fit per astra non sit illi-
cita / licita enim est ex consideratione causarum prima-
rie effectus sit medicus ex dispositione egritudinis pre-
nunciant mortem sed corpora celestia sunt causa eorum
que fiunt in hoc mundo ut est Dyonisius dicit iiij
ca de di. no. ergo divinatio que fit per astra non
est illicita / preterea humana experimenta
exigunt sunt ut patet per philosophum in pro methaphysice sed
per multa experimenta aliquorum experimento ex con-
sideratione siderum aliqua futura possunt preuosci
ergo non videtur esse illicitum tali divinatione uti
preterea divinatio dicitur esse illicita in quantum
intinitur pacto cum demonibus inito / sed hoc non fit
in divinatione que fit per astra / sed solum consideratur
dispositio creaturarum dei ergo videtur quod huiusmodi
divinatio non sit illicita Sed contra est
quod augustinus dicit in iiij confessionum illos planetarios
quos mathematicos vocant consulere non desistebam
quod quasi nullum esset eis sacrificium et nulle preces
ad aliquem spiritum ob divinationem dirigerent / quod tamen
christiana et vera pietas expellit et dampnat
Respondeo dicendum est sicut dictum est divinationi
que ex opinione falsa vel vana procedit ingerit
se operatio demonis ut hominum animos implicet vanitati
aut falsitati vana autem aut falsa opinio
utitur si quis ex consideratione stellarum futura velit
precognoscere que per ea cognosci non possunt Est igitur
considerandum quid per celestium corporum inspectionem de futuris
possit preuosci Et de his quidem que ex necessitate eueniunt
manifestum est quod per considerationem stellarum possunt cognosci
sicut astrologi prenunciant eclipses futuras Circa
prognosticationem vero futurorum eventuum ex consideratione stellarum
diversi diversa dixerunt fuerunt enim qui dicerent
quod stelle significant potius quam faciant ea que ex con-
sideratione prenunciant Sed hoc irrationabiliter

dicitur / omne enim corporale signum vel est
effectus eius cuius est signum / sicut fumus significat
ignem a quo causatur / vel procedit ab eadem causa /
et sic dum significat causam per consequens significat effectum
sicut yris quandoque significat serenitatem inquantum causa
eius est causa serenitatis Non autem potest dici
quod dispositiones celestium corporum et motus sint
effectibus futurorum eventuum / nec etiam possunt
reduci in aliquam superiorem causam communem
que sit corporalis / possunt autem reduci in unam
causam communem que est providentia divina / sed
alia ratione disponuntur a divina providentia motus
et situs celestium corporum / et alia ratione eventus
contingentium futurorum quia illa disponuntur
secundum rationem necessitatis ut semper eodem modo proveniant
hec autem secundum rationem contingentie ut variabiliter
contingant Unde non potest esse quod ex inspectione siderum
accipiatur precognitio futurorum nisi sicut ex
causis precognoscuntur effectus Duplices
autem effectus subtrahuntur causalitati celestium
corporum / primo quidem omnes effectus per accidens
contingentes sive in rebus humanis sive in
rebus naturalibus / quia ut probatur in vj metha-
physice ens per accidens non habet causam et precipue
naturalem / cuiusmodi est virtus celestium corporum / quia
quod per accidens fit / neque proprie est ens neque
unum sicut quod lapide cadente fiat terre
motus / vel quod homine fodiente sepulcrum
inveniatur thesaurus / hec enim et huiusmodi
non sunt unum sed simpliciter multa Operatio
autem nature terminatur ad aliquid unum sicut
et procedit ab uno principio quod est forma
rei naturalis Secundo autem subtrahuntur
causalitati celestium corporum actus liberi
arbitrii quod est facultas voluntatis
et rationis Intellectus enim non est corpus
nec actus organi corporei / et per consequens nec
voluntas que est in ratione ut patet per philosophum in iij
de anima / nullum autem corpus potest imprimere
in rem incorpoream Unde impossibile est quod corpora
celestia directe imprimant in intellectum et
voluntatem / hoc enim esset ponere intellectum
non differre a sensu quod aristoteles in libro
de anima imponit hiis qui dicebant quod talis
voluntas est in hominibus qualem
in dies inducit pater deorum virorumque scilicet
sol vel celum Unde corpora celestia
non possunt esse causa operum liberi arbitrii
possunt tamen ad hoc dispositive inclinare
inquantum imprimunt in corpus humanum
et per consequens in vires sensitivas que sunt actus
corporalium organorum que inclinant
ad humanos actus / quia tamen vires sensitive
obediunt rationi ut patet per philosophum in iij de anima et
in primo ethicorum / nulla necessitas ex hoc
libero arbitrio imponitur / sed contra
inclinationem celestium corporum homo per
rationem operatur Si quis ergo consideratione
astrorum utatur ad cognoscendum futuros
casuales vel fortuitos eventus / aut
etiam ad cognoscendum per certitudinem
futura opera hominum procedit hoc ex falsa et
vana opinione et sic operatio

demones se immiscent [illegible], et divinatio superstitiosa. Si vero aliquis utatur consideratione astrorum ad praecognoscendum futura que ex celestibus causantur corporibus, puta siccitates et pluvias et alia huiusmodi, non erit illicita divinatio nec superstitiosa. Et per hoc patet responsio ad primum. Ad secundum dicendum quod quod astrologi ex consideratione astrorum frequenter vera praenuntiant contingit duplici ratione. Uno quidem modo quia plures hominum passiones corporales sequuntur, et ideo actus eorum disponuntur ut in pluribus secundum inclinationem celestium corporum; pauci autem sunt, id est soli sapientes, qui ratione huiusmodi passiones moderentur. Et ideo astrologi in multis vera praenuntiant, et praecipue in communibus eventibus qui dependent ex multitudine. Alio modo propter demones se immiscentes. Unde Augustinus dicit in ii super Genesim ad litteram: fatendum est quando a mathematicis vera dicuntur, instinctu quodam occultissimo dici, quem nescientes humane mentes patiuntur. Quod cum ad decipiendos homines fit, spirituum immundorum et seductorum operatio est, quibus quaedam vera de temporalibus nosse permittuntur. Unde concludit: quapropter bono christiano sive mathematici sive quilibet impie divinantium, et maxime dicentes vera, cavendi sunt, ne consortio demoniorum animam deceptam pacto quodam societatis irretiant. Et per hoc patet responsio ad iii.

De lazaro [illegible]
163

Utrum liceat ab aliquo mortuo requirere de [illegible] statu suo post mortem. Videtur quod non, quia non licet inquirere que deus vult esse abscondita [illegible] ne cognoscerentur. Sed deus vult esse absconditum statum animae post mortem, quod patet per [illegible] quod divitis petenti ut lazarus mitteretur ad fratres suos [illegible] non [illegible] a mortuis [illegible] requirere. Sed contra est quod dicitur 2 Machabaeorum [illegible] sancta et salubris est cogitatio pro defunctis exorare. [illegible] ad orandum pro defunctis [illegible] post mortem [illegible] a mortuis requirere [illegible]
[illegible] aqua [illegible] superstitiosa [illegible] non [illegible] aqua [illegible] puta si [illegible]
[illegible] sicut si quis [illegible] et si aliquid [illegible] videtur [illegible] a mortuis statum suum post mortem [illegible] ad hoc [illegible] videtur quod [illegible] de futuro statu [illegible] deus vult nobis [illegible] esse abscondita [illegible] abscondisti haec a sapientibus et prudentibus et revelasti ea parvulis. Unde non est mirum si [illegible] aqua [illegible] revelari [illegible] et [illegible]

Sequitur

Prologus

Dominus petra mea et robur meum primo Regum xxii. Artes et sciencie humanis studiis adinvente per actionem quadruplicem materiam glorie sibi assumunt. Artes namque quedam gloriose videntur ex autorum imperiali nobilitate, quedam ex principiorum naturali subtilitate, quedam ex occultorum naturali difficultate, quedam ex officiorum generali utilitate. Prime sunt artes civiles sive politice. Secunde sunt artes puerules sive mathematice. Tertie sunt artes subtiles [illegible] sive philosophice. Quarte sunt artes serviles et mechanice. Sed sacre scripture sublimitas hominibus inspirata divinitus per eius quandam prerogative privilegium singulare quatuor istas causas honoris et glorie sibi vendicat merito super omnes, utpote cuius autore nichil sublimius quam deus. Cuius tenore nichil solidius quam petra. Cuius vigore nichil potentius quam robur. Cuius valore nichil locupletius quam mea et meum, ut sic soli sacre scripture conveniat merito dicere verba thematis presumpta: Dominus petra mea et robur meum. In quibus quo ad quatuor eius causas scilicet efficientem, materialem, formalem et finalem, eam quatuor dignificant et extollunt, videlicet eminentia maiestatis, fundamentum firmitatis, complementum potestatis, emolimentum proprietatis. Primum magnificat, secundum ratificat, tertium fortificat, quartum dignificat. Eminentia maiestatis quo ad causam efficientem notatur cum premittitur: Dominus, de quo psalmus: Vox domini super aquas, deus maiestatis intonuit, dominus super aquas multas. Fundamentum firmitatis quo ad materiam subiacentem notatur: In petra. Ecclesiastici 26: Fundamenta eterna supra petram solidam et mandata dei in corde mulieris sancte, id est militantis ecclesie secundum glozam. Complementum potestatis quo ad formam relucentem importat robur, ut de ea digne verificetur illud Ysaie 40: Dat lasso virtutem et hiis qui non sunt fortitudinem et robur multiplicat. Emolimentum proprietatis quo ad finem consequentem designatur in duplici pronomine possessivo: mea et meum, ut digne dicat illud Deuteronomii 32: Concrescat ut pluvia doctrina mea, fluat ut ros eloquium meum. Dominus inquam petra mea etc. Circa primum est advertendum quod autor egregius huius sacratissime facultatis in ipsis auditoribus quatuor dispositiones virtuosas requirit, videlicet intentionis simplicitatem, estimationis humilitatem, communicationis liberalitatem, operationis conformitatem. Primum illud Sapientie 1: Sentite de domino in bonitate et in simplicitate cordis querite illum. Nam sicut nemo potest duobus dominis servire, quia aut unum odio habebit et alterum diliget, aut unum sustinebit et alterum contempnet, Matthei 6, sic nemo potest distinctis facultatibus utiliter applicari. Et ideo sic dicitur Matthei 4: Dominum deum tuum adorabis et illi soli servies, scilicet eius

4

scriptur' totalit' intendedo/
Secudo requirit spus scus in
auditore sacre scripture esti
matois humilitatem ut siue
doctor siue discipulus sit humi
liter senciat de seipis. in
nigri pncipalis exemplu.
Joh 13 Vos vocatis me mgr
et dne et bne dicitis. Sum
etenim. Si em ego lau pe
des vros dns et mgr. et
vos debetis alter alterius
lauare pedes. Exeplu ei
dedi vob' s' ut vnusquisq
vitet in seipo s' inflacone
neqz ad alios indignacoz
ondat. eo qz scia inflat si
caritas no assistat Et in
multa sapia multa fit indi
gnacio Eccs 1 De illa materia
loqtur Bnh sup Cantica
sermoe 82 vbi sic dt Ve q
bn de deo assentie et eloq
attepererut. si qstu estimet
pietate. si quertut ad i
ane glam qd ad lucru
dei attepe rat erogandu
Si alta sapientes humilib
no osentiant. paueant qd
in pphta legit dicete dno
Dedi auru meu et argentu
meu et ipi de auro et argeto
meo opati st' baal. h Bnh
Tercio requirit auctor sa
cre scripture in auditore qm
cacoms libalitate. ut que
sine fictione didicit sine
invidia qmtet Sap 1. Sic
em dt Seneca Sapia est
animi nobil possessio. ava
ru dedignt possessore. que
nisi distribuat' labit'. dist
buita vo recipit augmtu
Et aug de doctrina xpiana
ca 1 Omis res q dado no
deficit. du het' et no dat'.
nodu het' quo henda est.

Est em officiu sapietis rudi
ores instruere. et male informatos
curialit' supportare
Jux id ysa 50 dns dedit m
ligua erudita ut sciaz su
stentare eu q lapsus e vbo
Quarto requirit opacoms
oformitate No em decet
sotilit' sape et seruilit' viue
qr pu q dr pncipiu sapie
timor dni. et sciencia scoru
prudecia/ prudecia at est
rca racio agibiliu sic dr
Ethi 6 Sicut at auctor
sacre pagine ds sciaru dns
est. ita sacra scriptura om
facultatu dna dici debet.
et no illa vana methaphi
ca qua dea sciaru et do
mina aristoteles estimat i
Methaph ca 3 Istius ei dne
misterys revendis. artes
et sciecie libales tenent' in
tende sic ocli ancille i ma
nibus dne sue/ Qa sic dt
qda gloza mr'lmcaib leuit
2. Omes artes phice eo fine
disceut' ut p eas qi qdaz
instincto theologia sacra
tissia pferat'. De ista dna
theologia significatiue scbit'
hester 5 qz hester assupsit
duas famlas. et sup vnam
qsi innitebat'. qi p delicys
et nimia teneritudie cor
pris sui ferre no sustines
altera at famlaru sequebat'
dnaz. defluetia i humu
indumeta sustetas / Morar
pia ancilla istaz e sapia
phoz/ ra e lex potificu et
impatoz Sup pma sacra
theologia cu sit s'ipi suffi
ciens et robusta. p delici
is tn simulat se initi. qi
dictis eoru et modis loqndi
opponedo. rndedo. pbado.

^ ipsa cum sacra theologia scismaticos in catholicos. hereticos in fideles et adulteros in doctores convertit ut ego premisi saepe videmus heu et =

et imperabit non per necessitate set per delicias eis ministrant sicut placet Secundo vero per leges pontificum et imperatorum dominam debent sequi et eius indumenta in terram defluencia id est minima de decimis et oblacionibus et aliis temporalibus quibus ad tempus in intellectuali sustentantur Et significatur dicitur quod ista famula dominam sequebatur Nimis enim periculosum est inconveniens et absurdum quod cum sua domina pari passu procedit quia ipsa de fidei articulis de ecclesie sacramentis de visione beatorum vel pondere peccatorum determinat A ~~minima vbi~~ legum in terrenis negociis visitata. hec enim catholicos in scismaticos et fideles in hereticos et doctores in adulteros convertit. sicut recenter nobis occurrit et nuper experimento vidistis. hec enim famulitas est illa ancilla agar de qua scribitur sub figura Genesis 16 que cum concepisse se videret contempsit dominam suam afflicta per dominam suam fugit fugientem sub his verbis ab angelo revocatur Revertere ad dominam tuam et humiliare sub manibus ipsius. leges enim et canones istis rebus temporalibus mirabiliter fecunde concipiunt divitias et pariunt dignitates Et ideo sacra scriptura que est omnium scienciarum domina et ab omnibus derelicta ad illas confluunt quasi tota multitudo scolarium his diebus ergo flebiliter implebitur lamentacio Ieremie trenorum i facta est quasi vidua domina gencium Et hec est eciam causa quare non solum illa ymmo ancilla sua prima philozophia videlicet a paucis respective modernis temporibus frequentatur. sic plangit ouidius de vetula libro i sic dicens Omnis declinat

ad ea que lucrum ministrant. Vt quasi sciant discunt pauci plures ut habundent / Sic te prostituunt virgo sciencia. sic te venalem faciunt castis amplexibus aptam Non te propter te querentes set lucrum per te ditari quia volunt pocius quam philosophari Et infra. Sic philosophia exilium patitur et pecunia regnat / Set caveant semper ne dominam hanc contempnant quia ad eam oportet finaliter reverti et sub manibus ipsius humiliari si tamen velint salvari. Non enim de legibus illis set de ista sola dicitur per prophetam Beatus homo quem tu erudieris domine et de lege tua docueris eum. Hec ergo declaratum est monimentum maiestatis sacre scripture per istud scienciarum domine quod est primum inchoate leccionis ¶ Secundum quod scripturam sacram commendat in verbis istis est fundamentum firmitatis quo ad materiam subiacentem cum dicitur petra / hec enim est petra aquosa ad potandum. petra mellosa ad cibandum. petra olei perforata ad lenimentum penitencium. petra scandali destinata ad detrimentum discredencium / Primo dico quod sacra scriptura est petra aquosa ad potandum. de qua i Corinthiorum x Bibebant autem omnes de spiritali consequente eos petra Et Sapiencie xi Sitierunt et invocaverunt te domine et data est illis aqua de petra altissima et requies sitis de lapide duro. Est enim petra altissima propter eius sublimitatem. dulcissima propter eius suavitatem. durissima propter eius difficultatem ut merito dicere possit Ysaias l Posui faciem meam ut petram durissimam et scio quoniam non

ꝯfūdar/ faciem .i. noticiā se
sūu dūisorū In facie em̄ na
turaliꝰ patet sensꝰ/ ⁊ scio qm̄
nō ꝯfūdar · licet em̄ h̄ret
sꝑ manebūt in mūdo usqꝫ
ad fine mūdi ut dt gloza
ysa .1. Cōn quoꝫ tn̄ semp
erūt q̄dā spūales doctores
in ecclia sic dt alia gloza
Exo 26 Et idō signanter dicit
scriptura Scio qm̄ nō ꝯfūdar
Nec mirū q2 edificata ē
sup̄ firmā petrā d' qua .1.
Cor .x. Petra aūt erat xpc
cui nulli phūs nc h̄eticus
vl scismaticꝰ ꝯpa2 sic d2
in ps Absorpti sūt iūcti
petre iudices eorū Gloza
Iudices eorū st' potētes et
docti q' d' moribꝫ iudicabāt
vt plato · pitagoras Aristo
tiles q' absorpti st' iūcti pe
tre .i. ꝯpati xpo / Per se
em̄ videnꝰ2 aliqd dicē · sed
iūge .i. cōpara illos xpo · ⁊
nichil sūt / q2 mortui iacēt
⁊ stulta ē sapiā eorū h glo.
Scḋo ista petra ē mellosa
ad cibāds d' qua d2 in ps
80 Cibauit eos ex adipe
frumēti ⁊c̄ Vnde hugo in
didascolicon li .5. ca .2. di
uina eloqā aptissime fauo
cōpanꝰ2 · q2 eciā p̄ simpli
citate sermonis ārida appa
ret extiꝰꝰ · ⁊ intꝰ dulcedie
plena st' Sic aūt mel scḋm
medicos melius nutrit si
sugat2 Ita mel scripture sac̄
si sugat2 p̄ studiū ⁊ deuo
cōz · multo melius nutrit ·
q̄ si p̄ breuē auditōz facil'
capiat2 Et idō d' deuoto the
ologo d2 Deutō 32 Consti
tuit eū sup excelsā trām
vt comederet fructꝰ agroꝫ

vt sugēt mel d' petra Co
ueniēnꝰ aūt difficulter sac̄
scripture dulceis ⁊ vtilis suaui
tas ē ānexa / Cā scḋm oraciū
in poetā suā ⁊ ē ad ꝓpositū
Omē tulit pūctū q' miscenꝰ
vtile dulci .i. approbacōz ⁊ fa
uorē h̄uit om̄ romanorū /
Populꝰ em̄ romanꝰ p̄ q̄n
qꝫ ordines erat distinctꝰ
Erat em̄ pres ꝯscripti · sena
tores · ordinarii · eqtes · et
plebs Si g° poeta quicūqꝫ
aliquod opꝰ notabile edidis
set · corā ꝓplo publice lege
ba2/ ⁊ si ꝯnaliꝰ oībꝫ placuit ·
vnusqsqꝫ ordo vnū pūctū
apposiut in fine scripti / et
tūc id carmē dn̄ceps au
tēticū h̄ebat2 Et idō dicit
oraciꝰ q' q' vult opꝰ suū
oībꝫ placē · videat q' opꝰ
suū h̄eat ista duo .s.' q' sit
delectabile ⁊ vtile · q2 omē
tulit pūctū q' miscuit vti
le dulci / hoc aūt maxiē
fat scriptura sacra Vnde aug
in d' vera innocēcia Bone
inqt sūt in scripturis sacris
misterioꝫ ꝓfūditates · q2
ob hoc tegūt2 ne vilescāt /
ob hoc q̄rūt2 ut exerceant /
ob hc ꝓponūt2 ut pascāt /
Est g° h petra mellosa ad
cibāds Tercio sac̄ scriptā
ē petra olei pforata ad le
nimētū penitēciū / d' qua
Job 29 petra fūdebat ri
uos olei / pforat2 aūt per
acutas et subtiles exposico
nes · ut aīa deuota intrinse
cꝰ introgressa · in xpi am
plexibꝫ delectet2 cū sponso
d' qua Cān 2 Columba mea
i foraminibꝫ petre · hec sūt
foramina domūcte sine case

in quibus iuxta cognominis
mei Jesu conversari debeo Sic
enim nomen a robore denominatum
ita cognomen a foramine hebraice
datum Et ideo sic nomen
meum in robore ita cognomen
meum intueor in foramine pe-
tre Igitur sacre scripture fo-
ramen ingressus rogabo cum
Moyse Exo 33 Domine ostende
mihi gloriam tuam Et ipse michi
dignabitur respondere Invenisti
graciam coram me quia te novi ex
nomine ex nomine Ego ostendam tibi
omne bonum ibi est locus apud
me et stabis supra petram
cumque transibit gloria mea po-
nam te in foramine petre et
protegam te dextera mea Cer-
to sacra scriptura est petra
scandali destinata ad detri-
mentum discredencium de qua
1 Pet 2 Non credentibus autem
lapis quem reprobaverunt e-
dificantes hic factus est in
caput anguli et lapis offe-
sionis et petra scandali his qui
offendunt verbo nec credunt in quo
iii et positi sunt Tercium
quod sacram scripturam commendat prin-
cipaliter est complementum potestatis
quo ad formam robustitatem quia
robur Robur enim sciencie se-
cularis non excedit potestatem
racionis humane sed certe robur
sacratissime theologie est pre-
eminens auctoritas que cog-
nitionem ingenii vim excedit Et
ideo hic unumquemque theologum
consolatur et admonet dicens Jo-
sue 1 Conforta te et esto ro-
bustus scilicet ad expugnandum ad sup-
portandum ad alleviandum et ad
tollerandum ad expugnandum
errores et vicia ad supporta-
ndum honores et officia ad

alias dura

alleviandum dolores et supplicia
ad tollerandum terrores pro iusticia
Primo tenetur doctor theologus
esse realiter robustus ad expu-
gnandum errores et vicia iuxta
zelum sanctorum patrum qui nos in
ecclesia precesserunt Talis fuit
Helias sicut patet 3 Reg 18 qui robustus
dominator mundi Talis fuit Da-
vid sicut patet 2 Reg 23 qui manu for-
tis Talis fuit Booz de
quo Ruth 2 qui similiter robustus
Talis eciam fuit Oza
qui archam declinantem manu
voluit erexisse 2 Reg 6 qui simi-
liter robustus et multi alii
de quibus verificatum est id Judic
20 omnes robustissimi pugna-
tores Secundo tenetur esse robu-
stus ad supportandum honores
et officia ut sit quasi columna
ad supportandum militantem
ecclesiam In cuius figuram Sa-
lomon in porticu templi
dei duas collocat columnas
quarum unam vocavit Jachin
quod est firmitas alteram
Booz quod sonat robur vel in ro-
bore 3 Reg 7 Porticus templi
dei id est celi est ecclesia militantis
cuius gloria causatur et crescit
si eius honores et onera de-
ferantur sapientibus et robustis
Unde id Prov 11 Mulier graciosa
id est militans ecclesia inveniet
gloriam et robusti habebunt divi-
tias quia sic scribitur Prov 24
Vir sapiens erit fortis et
vir doctus robustus et validus
inveniet gloriam Tercio tenetur
theologus esse robustus ad
alleviandum dolores et supplicia
que iniuste inferuntur innocentibus infe-
runtur Unde id Ysa 35 Conforta-
te manus dissolutas et ge-
nua debilia roborate ut sic

merito dici possit id Job 4 Ecce docuisti plurimos et manus lassas roborasti vacillantes confirmaverunt sermones tui et genua debilia confortasti / Quarto tenetur theologus esse robustus ad tolerandos errores pro iustitia et veritate sacre doctrine contra sunt simaz Greg. 26 moral. ca. 2 exponens illud Job 36 pro robustis populi ascendunt / robusti sunt illi qui pro veritate quam defendunt despici non pertimescunt Robusti sunt illi qui ad vincendum mundi huius desidia qualescumque Sed pro robustis ipsi tunc ascendunt si per negligentiam agitur ut doctorum et fortium loca indocti et debiles sortiantur hoc Greg. de hoc namque visitatur id Ier. 51 devoratum est robur eorum facti sunt quasi mulieres Non sic viri theologi quibus pro veritate defendenda dicitur illud Josue 1 Nolite timere neque paveatis confortamini et estote robusti / Quartum principale et ultimum quod scripturam sacram commendat extollit est emolumentum pietatis quo ad finem quem tendit et notatur cum dicitur mea et meum Cum enim sit scientiarum domina ut superius est probatum iuste querit sibi proprie ipsis ... spaciem est quod dicitur Prov. 8 Meum est consilium et equitas mea est prudentia mea est fortitudo ubi apparet quatuor virtutes insignes scilicet consilium in discernendis equitatem in exequendis prudentiam in providendis et fortitudinem in sustinendis ut autem per studium sacre scripture has virtutes consequimur

dominum nostrum dicam iam in fine lectionis id quod scribit Cassiodorus libro suo de institutione divinarum scripturarum sive lectionum vel Oro Presta domine legentibus profectum contendentibus legem tuam remissionem omnium peccatorum ut quod desiderio magno ad lumen scripturarum tuarum pervenire cupimus nullis peccatis colligati obsequamur sed trahe nos ad te virtute omnipotentie et non relinquas sua voluntate vagari quos precioso sanguine redemisti Quod nobis concedat qui est benedictus in secula seculorum amen

Capitulum primum

Diligite iustitiam qui iudicatis terram / Circa istum librum qui liber sapientie nuncupatur sunt in principio tria notanda primum est de eius nomine / secundum de eius autore / tertium est de eius fine / Circa nomen huius libri dico quod iste est titulus Sapientia / Et est sciendum quod sapientia tripliciter accipitur a diversis Nam primo apud peripateticos dicitur una virtutis intellectualis et speculativa inter omnes virtutes intellectuales nobilissima et sic de ea tractat Aristoteles 6 Ethicorum capitulo 6 et primo Metaphysice capitulo 2 ubi descriptiones sapientie investigat item dicens Sapiens est qui scit omnia et difficilia per certitudinem et causam ipsam scire propter se querens et alios ordinans et persuadens Dicit etiam ibidem quod sapiens debet scire non solum per causas sed etiam per altissimas causas / hoc autem nomen sapiens in latino plus in

greco insip² Unde antiqtq an
tea Pitagore q̄ se studio sa
pie mancipaverunt sapientes
vocabāt². Tande Pitagoās
ille famosus q̄ tante fuit
auctoritatis ī populo q̄ de
eius sententia nulli licuit di
sputare indicans q̄ psumptio
su esset sic vocari cu introi
ret² qd se pfitet² no sapi
ente sed phm .i. amatore
sapientie se vocavit eo q̄ se
sapiente pfiteri arrogan
tissimu videba². sic d̄t Aug
8 d̄ civitate dei ca 2. Ex q̄o
patet q̄ autor vl actor h9
libri phus dici pt Sc̄o sa
pia apud theologos accip²
p dono supnāli sive infuso
p quā homo ht noticiam
divinor ꝛ huanor ex inspira
cōe spūali vl ex quadā vi
cinitate grosa ad deu. que
admodu d̄t Dionisius ca° 2
d̄ divinis noībȝ de Jerothe9
patiendo divina didicit diva
hiente ar sapia acqsita qe
mediātib3 nālib3 pficiō ē scia
ꝛ intellcu pncipior cophen
dit ꝛ defendit sic p̄3 sexto
ethicor. q2 h sola coiz ne
gantes pncipia arguit sic
4 methace d̄3 Ita h° domi
fide psupponit ꝛ defendit/
de hac sapia d̄² ysaxi Req
escet sup eu spūs dni spūs
sapie ꝛc. Tercio accipitur
sapia apud stoycos ꝛ mo
rales phos sic fuerūt So
crates Seneca ꝛ Boheti9
q̄ nichil aliud vocāt sapiā
q̄ collectā ōium virtutū intellectua
liū ꝛ moraliū Et isto mo
sapiens idē ē qd pfecte vir
osus Unde d̄ sapiente sic ac
cepto loq² Seneca ī libello

quodā q̄ intitula² q̄ in sapi
ente no cadit iniuria In q°
libro probat q̄ sapiēs no pt
offendi. ꝛ q̄ sapiētes ani9 sp
ē in tranqllitate ꝛ q̄ cor sapi
entis ē sic adamas ꝛ inta
ctia d̄ q̄bz aliās erit sermo
Sic etiā loq² Lactancius in
li° 3 divinar inst. cu scia giuncta ē
sapia Naturā etenī homi
deus hac esse voluit ut duar
reru cupidus ꝛ appetēs esset
sapie s̄ et religionis ideo
falluntur² omes q̄ aut religi
onē suscipiunt obmissa sapia
Aut sapie soli studet reli
gione obmissa cu alteru sine
alto ve esse no possit h ille
Et sic iā vide² q̄ accipit sa
piā autor huius libri / cuius
racō est q̄ nomē qunnz
accipit² a mīa d̄ qua tra
tat². modo in hoc li° non
tractat² pcise nec pncipalit̄ d̄
aliqua virtute intellctuali vl
morali s̄ d̄ omi virtute Et io
nomē sapie hic no ponit²
p dono supnāli nec p virtute
intellectuali sed p sūma virtu
tū totali / Et aut d̄t Jeroni9
in prologo q̄ inde sapiencia
vocat² q̄ in eo xpi adventus
ꝛ eius passio evident expri
mit² q̄ est sapia dei patris
videt² esse quedā apicatio
moralis vel magis convenientia
eius q̄ denominat totum i̊
Secūdo videndū est d̄ huius
libri autore Sicut eni apud
scōs quosdam variare invenit²
autor fuit huius libri / Vide²
eni Jeronimus q̄ Philo quidā
iudeus sapientissimus doctissimus
in lingua greca disertissim9
q̄ tpe aplor floruit ut dicit
Jeroni9 libru istu qui sapia

Salomonis inscribitur gpilanit
Unde philonis hunc librum dicit
esse non Salomonis · nec haberi
apud hebreos nec inter sep-
tuagintas sacras gputari debere
Set contra istam sententiam sunt eui-
dentia argumenta / Primo quod in
libro historie ecclesiastice dicitur
sic Egisippus et Ireneus et
omnis antiquorum chorus librum
qui intitulatur Sapientia Salomonis
esse dixerunt sicut et prouerbia
Item Magister in 2a dicit glo. predictum
erat libro sapientie morte tur-
pissima condempnemus eum quod ante
passionem christi fuit liber editus /
quod non a philone qui fuit tem-
pore apostolorum Item librum eundem
philonis in ecclesiastica historia
numerantur ubi non ponitur liber
iste Item infra cap. 9 dicitur sic
tu elegisti me domine regem
populo tuo et iudicem filiorum tu-
orum et cetera quod philoni non conuenit
qui fuit iudeus alexandrinus
in egipto secundum Ieronimum in
libro de ebraicis nominibus
Item Ambrosius in libro super
questiones Salomonis dicit Sapien-
tissimus omnium hominum Salomon
prophetia tamen proferit impossibilia
Unde sic ipse in libro sa-
pientie sine se dominum omnipotentem
deprecatum fuisse · et in merorat
dicens Da michi domine sedium tu-
arum assistricem sapientiam Ideo uult
quod Salomon sit autor huius
libri Item beatus Augustinus fuit ali-
quando alius opinionis quod Iesus
filius Sirach fecerit librum
Sapientie sicut et ecclesiasticum
sicut patet 2 retractationum cap. 4 &
ubi sic dicit Illi duo libri unus
quem quidam alius quam ecclesiasticum
inscribitur · dicunt quandam similitudinem
Salomonis esse dicuntur Nam
Iesus filius Sirach fecit librum
Sapientie sicut et Ecclesiasticum / eos se
scripsisse constantissime perhibetur hac
autem sententiam plane retractat Augustinus
2 retractationum cap. 4 sed hic dubius
de autore libri quem plures
uocant Sapientiam Salomonis quod
et ipsum sicut ecclesiasticum Iesus
filius Sirach scripserit · non ita
constare sicut a me dictum est po-
stea didici · et ideo probabilius
comperi non esse huius eius auto-
rem Ex quibus patet quod beatus Au-
gustinus dubitauerit quis fuit
auctor huius libri uel quod se-
serit Salomonem eius fuisse
autorem / Item feria quarta in
ebdomada pentecostes legitur
in missa / Dixit Salomon fi-
liis israel diligite iustitiam
qui iudicatis terram Constat
autem quod ecclesia non dubium nec
falsum uult asserere in missa /
propter istas uii rationes apparet
quod Salomon fuit huius libri
autor principalis / Possibile
est autem quod Philo ille iudeus
qui fuit multum peritus in lingua
greca librum Salomonis uel
sententias libri quocumque accep-
tas in greco ediderit et quod de
greco translatus sit in latinum
et propter tantum ipsius autor dicatur
Contra autem ad Ieronimum uiri et quod
Ieronimus non asserit librum istum phi-
lonis esse sed dicit quod iudei illum
librum cuiusdam Philonis fuisse
affirmant Unde Rabanus in glo.
super principium huius libri dicit ma-
le hic imponitur Ieronimo quod Ie-
ronimus non asserit sed recitat
ut scribit / et quod inter sacras
scripturas non numerari · dicit plane
Augustinus 2 de doctrina christiana ubi pro-
ponit omnes libros canonis bi-
blie consequenter enumerans de

sapiā ꝯ ecclastico ita dr. Cum
qͥn in autorē regum meminit
in cphicos annūandi fu̾
ite istis pz q̄ iste liber inter
scripturas annūians apud ectiaz
cputat̾. ꝙ q eius auctor sa
lomō dicit̄ q̄r liber a iude
is omnibꝫ senciat̾ cpositū
vn̄ damascen9 ꝙ lunga cū q
nis libros scō scriptuē enūg
rat. dicit Panaretos aut̄
hc ē liber sapie ꝑ sapiēcia
salomōs. ꝙ iesus ꝑ ecclastiꝯ
vtrusq̄ q̄d ē bonū fuit ſꝫ no
numerant̾ apud iudeos qa
nō iacebat in archa. ſꝫ ille
dr pō licet apud iudeos nō
ponat̾. apud fideles tamē
magne auctoritatꝫ hēnt̾.
pz go pmo d' hmōi libri nō.
ꝙ 2o sciā d' hmōi lib' autorē
Tercio vero restat videre
d' hmōi libri fine. Vbi scien
dū q̄ finis sapie que ī hc
libro tradit̾ est homines
dispone̾ ꝙ dirigere spālit̾
quo ad tā pꝰido ad gubnatō
ciuilē cīuitatē ꝑ īcipiū
eni leges cōdendi ꝙ hūanā
pollādꝫ seruande fuit sapiā
ordinati atq̄ adornati. sic
narrat Tulius ī prologo
rethorice sue ita d' quodā
tpiē fuit cū hoīes ī agris
passim more bestiarū vaga
bāt̾ ꝙ s' victu fermo vitā
ppagabat. nc rōne animi q̄c
quā agebat ſꝫ pleraq̄ vi
ribꝫ corpois admīstrabant
nec dū diuine religiōis ī nc
hūanā officiꝫ ratō colebat̾
Nec nuptias legittīas viderāt
nō dēos cītēꝫ aspexiat libēōs
nō ius equabile qd vtilitat̾
habāt actamē ... atq̄
atꝫ iustiam cerni ꝙ teme

raria dnātix cupiditatibꝫ ad
se explendā viribꝫ corpois
abutebat̾ pniciosissimis sa
tellitibꝫ. quo tpe nuqt Tuliꝯ
vir qdā magnꝰ vir ꝙ sapiēs
agnouit. q̄ materia esset. et
qnta oportunitas ad maxi
as res inesset hoībꝫ. si qs
possit eā elicē. ꝙ pcipiendo
meliorē redde'. qui hoīes
dispsos in agris ꝙ in locis ca
pestribꝫ abditos. rōne qdam
cpulit ꝙ in vnū locū cggat.
ꝙ eos in vnāquanq̄ rem
inducēs vtilē ꝙ honestā. pꝰm
ppt' insolēciā reclamātes dei
inde ppt' racōnē ꝙ orōnem
studiosius audiētes ex fe
ris immanibꝫ mites reddidit
ꝙ mansuetos. Et hc qdē non
tacita videt̾ nc modꝫ dēudo
sapia pficē potuisse. ſꝫ illa
hoc idem poetice signare
volebāt q̄ fabulā de orpheo
fecerūt. q tā subtilis erat
citharedꝰ q̄ flumā stare. sil
uas currē cogeret. ceruum
iūxit leoni. ꝙ leporē cani. ꝙ
in infernalibꝫ furijs īnit
pietatē. sic refert boethius
3 d' cōsolacōe. orpheus in
rei veritate sapiens designat
cuiꝰ officium est hoīes vicio
sos ꝙ a se inuicē ꝑ passiōes
varias discordātes ī vnā
ciuilitate recolligē. ſꝫ eos
ꝑ leges. ronē ꝙ sapiēciā
castigiā. ppt qd sic dr
Sap vi hꝫ. Delectamini in se
dibꝫ ꝙ sceptris o reges plī
diligite sapiam vt ī ppetuū
regnantis. Regia qz bn̄
forentis ꝑinciar ee phos
reges vl reges philozophari
sicut dicit boethius d' cōsolacōe
li pma g. At tu qui hanc

sinam ore platonis sanxisti beatas fore respublicas si eas vel studiosi sapientie regerent vel earum rectores studere sapientie contigisset. Cum eiusdem viri ore hanc sapientibus capessende reipublice necessariam causam esse monuisti. ne improbis flagiciosisque civibus urbium relicta gubernacula pestem bonis ac perniciem inferrent. Secundo convenit huic scientie hominem disponere et dignificare ad expugnandum hostilem adversitatem. Eccles. 9. Civitas parva et pauci in ea viri. venit contra eam rex magnus et vallat eam. extruxitque municiones per girum et perfecta est obsidio. Inventusque est in ea vir pauper et sapiens. et liberavit urbem per sapientiam suam. Et quia in antiquis est sapientia ut dicitur Job. 12. Commentum militare docet sapientiam. Ideo alexander magnus nullum in exercitu suo ducem vel militem huius nisi sexagenarium. ut magis senatores quam milites viderentur. Sciuit enim quod quantumcumque homo sit fortis viribus vel honestus corpore si sapientia careat nichil valet pro regimine sive ducatu. Unde secundum Aristotilem sapientum est regere et ordinare. sed fortium est subservire et ministrare. Et hoc est quod dicitur Sap. 6. Melior est sapientia quam vires. et vir prudens magis quam fortis. Tercio convenit huic scientie hominem disponere et dignificare ad expugnandum puerilem fatuitatem. quia eius vera atque correctio est virtus sapientie. Quilibet autem qui diminutive voluntatem suam confundet meretricem suam. Tercio igitur convenit apte per negocium huius libri ad gubernandum civilem communitatem et expugnandum hostilem adversitatem et ad expugnandum puerilem fatuitatem. Ideo Prov. 8. dicit sic. Erudimini pueri. Audite sapientiam disciplinam et estote sapientes et nolite abicere eam.

Diligite iusticiam qui iudicatis terram. Actorem huius libri sapientia sapientissimum Salomon et hoc libro suo ad eius auditores allicit sic procedit. Primo enim declarat sapientie nobilitatem et quedam valorem. Secundo eius utilitatem operacionum. Infra 10. Hec enim sapientia sanat et cetera. Circa primum primo ostendit quomodo possit homo sapientiam acquirere. Secundo quomodo acquisita possit hominem perficere. Infra 6. Melior est sapientia et cetera. Circa primum primo ostendit quod ad sapientiam acquirendam oportet habere iusticiam. Secundo excludit opinionem iniustorum et sapientie contrariam. Ca. 2. Dixerunt impii et cetera. Circa primum duo facit quia primo proponit quod ad habendam sapientiam oportet amare iusticiam. Secundo ostendit quod hec iusticia dividitur triphariam. ibi Sentite de domino in bonitate et cetera. Dicit ergo primo sic Diligite iusticiam qui iudicatis terram. Istam literam tripliciter exponunt. Primo sic. terra id est homines. Quilibet enim possunt omnes homines vocari terra. tum quia de terra fuerunt originaliter producti. Eccli. 33. omnes homines de terra et solo sunt unde creatus est adam. Tum quia sunt tamquam inhabitantes. Unde Ps. Incola ego sum in terra. Tum

qui gentem confundet. Sicut in ... homines terre et omnes. Deum qui in terram, quibuslibet. Sicut eo dum ... terre fuit in terra ... Vnde in ... que et terram rep... ... superbos iudicium et platone ... ... et infirmum omnium corpora. Sicut ... homi ... superbis terre et omnes de... ... plat ... consi... in iudicando ... ipsi non celestes sed terreni sunt homines. alii ... in ... alii ... alii equales et ... ... Terra est mater omnium corporalium. ... et ... filii ... mea ... terra et ipsi filii sunt ... ... que est terra ... et ... omnium alimentorum ... ... ipsi terre ... ... pater meus est et mater mea. ... mo expo istam litteram de terra id est de ecclesia ... ... terra que ... que ... humilitate ... et fertilitatem. ... sup... ... ecclesia sic ... ... o humilitas et sublimitas. et tabernaculum cedar et ... dei. et terrenum habitaculum et celeste palacium. et domus lutea et aula regia. et corpus mortis et templum lucis. et despectio superbis et sponsa xpi. et stabilimentum sane doctrine et fertilitas sane fidei que dicit. Multa bona in te relucent si bene fuerit iudicata. Tercio expo istam litteram de terra id est de carne mea et corpore nostro. quod iuste debet iudicari ut eius obsequium fiat rationabile

et deo placeat. Vnde Gregorius in moral. Dum carnalis vita corrigitur. et usque ad abstinentie studium a proficientibus preciditur. quasi in altari iam corpus nostrum vel caro nostra incenditur vel offertur. ut inde in conspectu omnipotentis dei sacrificium redoleat vnde prius culpa displicebat. Cum igitur diligitis iusticiam sic iudicate terram id est carnem vestram vel corpus vestrum. Circa quod notandum est primo quod in generatione animalis natura non incipit a digito vel a pede sed a corde pulmone et capite et membris principalibus. Sic auctor huius libri volens formare corpus ecclesie in virtutibus moralibus incipit a principalibus eius partibus et nobilibus scilicet a dominis et platis quibus incumbit ordinare et iudicare. Extendit enim se hec doctrina moralis generaliter ad omnes. Condo sacerdos aut plebis. dominos immitatur et superiores. Ideo Salomon afflatus spiritu sancto in principio sue doctrine aggreditur informare prelatos et iudices. sciens quod si illi fuerint virtuosi. homines subiecti viciosi esse non poterint. Ecc. x Iudex sapiens iudicabit populum suum. et principatus sensati stabilis erit. Secundum iudicem populi sic et ministri eius. et qualis rector civitatis. tales et inhabitantes in ea. Notandum est secundo quod non est mirabile si populus suum principem imitetur. Corpora enim celestia que continentur sub primo mobili. habent motum suum secundum motum primi suum. habent tamen nichilominus motus suos propos

sic inferiores principes habent bonos
aliquos mores ppter quos vulgus
qualitercunque oportet quod suo
principi se conformet. Iuxta illud
poeticum. Mobile mutatur sem-
per cum principe vulgus. Cuius ratio
est quia principes se habent ad
populos sicut caput ad mem-
bra. sicut fons ad rivos. sicut
exemplar ad libros. Ipsi enim
sunt maiorum capita. fontes. et
exemplaria. Quomodo a capite
corpus accipit regimen. rivu-
lus a fonte capit aquam. et
ab exemplari scriptor accipit
hoc quod scribit. Unde si exem-
plar sit corruptum et falsum
scriptor sufficienter excusa-
bitur si scripserit falsum librum.
Et ideo sicut solet medicus
curare principaliter quod caput sit
sanum. quia dum caput egrotat
tunc cetera membra dolent.
Facientes artificialiter aqueductus
curant principaliter quod super omnia
fons sit clarus. Et stationa-
rii solent esse solliciti ut ex-
emplaria non sint corru-
pta de quibus scriptoribus co-
pia ministratur. Isto modo per
omnia auctor huius libri volens
per totum corpus ecclesie virtutes
morales transfundere. incipit
a capite scilicet iudicibus. princi-
pibus et prelatis dicens. Diligite
iusticiam qui iudicatis terram.
Notandum autem super textu quod prin-
cipalis intentio Salomonis est
docere sapientiam. Exordium autem
ad acquirendum sapientiam est
iusticia. Iuxta illud Eccl. i. Fili
concupiscens sapientiam serva iu-
sticiam et deus prebebit illam tibi.
Propter quod tanquam pro medio necessario
ad sapientiam dicit iudicibus prin-
cipibus et prelatis. Diligite

iusticiam qui iudicatis terram. Vi-
demus enim quod id quod est preposi-
tum et amatum a principe. in orna-
tu. gestu vel victu. illud
trahitur ad consequentiam a
subditis. et sive sit utile sive
inutile. Saltem nobile nego-
cium [illegible] assignare princi-
pes [illegible] ab eis diligi co-
gnoscitur. Unde si iudicantes do-
mini et prelati vellent amplecti
iusticiam non est dubium quin ea
subditi amarent. Nec mirum.
[illegible] esse de secta regum
et de eodem vel [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] debet [illegible]
[illegible] Iob 29. Iusticia
indutus sum et vestivit me
sicut vestimento. Et psalmus. Sacer-
dotes tui induantur iusticiam.
Sed heu hodie sacerdotes quam
alii seculares et laici [illegible]
sibi aliam fecerunt indumentum
[illegible] sicut moderni te-
poribus videmus. Et certe sicut ha-
bitus vestis corporis [illegible]
[illegible] [illegible]
eius dicens. Diligite iusticiam. Et
ubi breviter docet eos tria
scilicet qualiter sint affecti. Diligi-
te iusticiam. Ad quod sunt electi
quia ad iudicandum. Et qui sunt eis
subiecti quia terram id est homines
terrenos et terrena desideria
inhiantes. Quantum ad primum
nota quod ad hoc quod homo sit iu-
stus non sufficit iusta facere.
sed requiritur quod iuste faciat iu-
sta secundum Aristotelem ii Ethi-
corum. Unde qui suspendit fu-
rem zelo vindicte propter quamvis
personalem. facit quidem iustum. sed
non iuste. Sed ad hoc quod homo sit
iustus requiritur quod faciat

quere iustitiam. Et ideo dicit Anselmus libro cur deus homo c. 12. Et iustitia est rectitudo voluntatis propter se servata. Et dicunt 16 Iustus quod iustum est exequitur. Sunt quidam qui licet quandoque iustitiam quodammodo faciunt tamen eam non diligunt. ut appetitum honoris et vicium dominationis, timore et pavore, vel cupiditate munerum et dissimulationem scelerum. Hic enim quamdiu licet iustitiam non diligat volunt tamen videri iusti. Sicut quidam delinquentes. vindicant vindictam. Sunt vitiosi. puniunt sine misericordia et tamen cum intencione corrupta. quia non est aliud sunt nisi ut honorificentur ab hominibus. Talia ut vocentur iustitie zelatores. Tales fuerunt scribe et pharisei de quibus dicit Christus nisi habundaverit iustitia vestra plus quam scribarum et phariseorum non intrabitis in regnum celorum. Hii pretendunt se esse amatores iustitie et non sunt. Hic enim iustitia nisi vindicare delicta. sic et ira inimica. Unde dicit plato quia ira est appetitus vindicte. Unde iratus animus proximi dolet cum patiens aliquod minister. sed quam puniri delectatur sic dicit 3 Ethicorum. c. 12. Tales fuerunt duo senes iudices qui Susannam condempnaverunt morti quia eorum libidinosum amorem contempsit sic dicit Daniel. Inter enim omnes passiones malas quas in iudice esse possunt ira est una de peioribus. Nam ira impedit animum ne possit cernere verum. Ira excogitat causas

calumniandi et ubi culpa non subest. eam in punitis medium nescit tenere. Unde Seneca libro 3 de ira ad Novatum de quodam iudice dicit quod furore accensus quidam miles ad mortem tres milites misit pro huiusmodi. Unum iussit occidi quia de via redierat sine socio commilitone imponens ei quod eum interfecerit. precepit quia statim cuidam militi astanti quod eum ducerent ad locum supplicii ubi morte plecteretur. Et autem esset eductus redijt miles eius socius sanus et incolumis pro quo alius morte plectendus ducebatur. Videns autem hoc ille tercius miles qui primum ducebat versus supplicium redijt ad iudicem et ambos milites coram eo ponunt vivos. quos ut vidit tyrannus furore succensus iudicium sic dedit. primo dixit Te iubeo occidi quia iussus es occide et imperatoris non obedisti. Hic dixit Te iubeo interfici quia dampnatus es. Tercio similiter dixit te iubeo interfici quia commilitoni tuo causa dampnacionis fuisti Et subdit Seneca ibidem O quam sollers est iracundia ad fingendum causas furoris. Tres enim hii puniti sunt ob unius innocenciam. excogitat ille quemadmodum faceret crimina cum nullum inveniret. habet enim iracundia hoc maximum malum quod non vult regi. Nam ipsi veritati irascitur si contra eius voluntatem aliquid faciat hec Seneca. Et ideo signanter dicitur Jacobi 1 Sit autem omnis homo velox ad audiendum tardus ad loquendum et tardus ad iram. Ira enim

vera iusticiam no operat[ur] Fo
co lucratiua iniustu[m] preten
dit s[ed] iusticia[m] dilige[re] s[e]
mentit[ur] omn[ibus] / Diligit e[n]i[m]
pecunia[m] [et] p[ro]p[ter] pecunia[m] facit
iniusticia[m] isti n[on] diligunt
iusticia[m] s[ed] mentiunt[ur] q[ui] so
lu[m] diligunt pecunia[m] diligut
no aliter nisi sic veneficia
venenu[m] [et] Iudas xpm ad
vendendu[m] Isti e[n]i[m] sunt mer
catores iusticie no amatores
Et sic mercator no curat
cui vendit merces suas n[isi]
q[uod] ille habeat q[ui] plus offert
d[e] pecuniis Ita iudices
tales iudiciu[m] suu[m] vendut
indifferent[er] iuste [et] iniuste
d[um] ille potius habeat qui
plus d[e] pecunia eis donat
Contra quos dicit[ur] maledict[us]
q[ui] ... q[ui] iustificatis
impiu[m] p[ro] muneribus [et] iusti
ciam iusti aufertis ab eo
... dissimulatum scee
lera no sunt iusticie dilecto
res habet e[n]i[m] h[oc] [con]t[ra] iusticia
q[uod] culpe co[n]tendere pena
sic morbo medicina opposi
ta aut[em] est iniusticia Et to
tus operatio vel pietas fal
sa e[st] [et] iniusta Hec e[n]i[m] nu[n]
qua[m] no sustinet filiu[m] per
berari ut corrigat[ur] ne filia
aduri ut sanet[ur] s[ed] co[n]t[ra]
Et co[n]t[ra] illos loquit[ur] b[ea]t[u]s
Aug[ustinus] in quada[m] ep[isto]la dicens mo
lestus est medicus furenti fre
netico [et] p[ate]r indisciplinato
filio ille ligando iste corri
gendo s[ed] ambo illos diligunt
... perire p[er]mitteret iste po
tius falsa mansuetudo cru
delitas est Et ideo sicut
... in p[salmo] Beati q[ui] custodiunt
iusticia [et] faciunt iudiciu[m]
in omni t[em]p[or]e ... Beati q[ui]
esuriunt [et] siciunt iusticiam
q[uonia]m ipsi saturabu[n]t[ur]. Unde no
... Anselmus ... q[uonia]m duplex
est affectio anime s[cilicet] affectio
commodi [et] affectio iusti / p[ri]ma
affectio e[st] a volu[n]tate inseparabil
semper / s[ecun]da est separabilis
p[ri]ma cadit affectio eius et
potius [et] ... dic ...
... in nobis ...
[et] sitim ita affectio iusticie in
o[mn]ibus ... s[ed] debet
i[n] nobis esse ... [et] insepa
rabilis ... dic ... q[ui] esuri
u[n]t [et] siciunt iusticiam ...
Amatoribus ... bene non
satis e[st] q[uod] q[ui] iusti sunt s[ed]
sicut opa iusticie ne pro
babilis quibusd[am] vis[um] est ... s[ed]
... iusti a iustificet ad
hunc ... diligere iu
sticia[m] Est aut[em] hic p[ri]mo
dubiu[m] quare d[omi]n[u]s p[re]cen
pit iudicibus [et] plus p[ro]
bitis d[e] diligere iusticiam
... diligerent prudentiam
vel aliquam aliam virtutem
Ad hec dicendu[m] est q[uod] huius
duplex est causa Una est
q[uia] ... iusticia i[n] plures ha
bent q[uam] o[mn]es virtutes
Et h[oc] est q[uo]d dicit Ambros[ius]
in Exameron Ubi ... est
prudentia ibi medium e[st] ma
licia ubi fortitudo ibi ira
cundia ubi temperancia ibi
plerumq[ue] impatia q[uam] alia
vicia ubi v[er]o iusticia ibi e[st]
concordia virtutu[m] ceteraru[m]
S[ecun]da causa est q[uia] s[in]e iusti
cia no possent reges et
principes esse domini. Et
ideo ... diligere illud
sine q[uo] no esse ... p[ossun]t
Amota e[n]i[m] iusticia fiunt

regna tirannica. Unde augustinus 4°
de civitate dei ca° 4° Remota
iusticia quid sunt regna nisi
magna latrocinia, et latro-
cinia quid sunt nisi parva regna.
Ad quod intendendum inducit
Augustinus historiam de Alexandro
magno et de quodam pirata qui
[illegible] [illegible] que tamen
historia pulcherrime narratur in
policratico li. 3 ubi dicitur quod cum
piratam comprehensum Alexander
[illegible] [illegible] [illegible]
quod mare haberet infestum
vidit liber contumacia propter
quod [illegible] [illegible]
[illegible] illud pro man-
[illegible] latro vocatur [illegible]
[illegible] [illegible] classe [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Alexander [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] populi
[illegible] [illegible] [illegible] im-
perator [illegible] causa non
[illegible] [illegible] [illegible] est quod
[illegible] [illegible] quam iusticia [illegible]
[illegible] [illegible] quam manifeste
[illegible] leges [illegible] ego
[illegible] [illegible] [illegible] ego
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] latro-
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fortuna [illegible] [illegible]
[illegible] melior et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Alexander [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] iuste [illegible] et [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] melior
fortuna [illegible] [illegible] ut non a-
modo a quo delicto sed [illegible]
moribus ascribatur quod fecisti
eum quod ascribi iuste militandum

ad

ut posset et inde salus legibus
militare. Ex isto sequitur quod reges
sine iusticia sunt tiranni neque
possunt iuste regnare. Secundo potest
esse dubium que sit magis ne-
cessaria reipublice iusticia vel
amicicia. Videtur quod iusticia
quia 5 ethicorum ca° 8 iusticia est in-
qua quasi in [illegible] fine
permaneat civitas. Sed hoc
pertinet ad iusticiam. Item ca° 2
iusticia est preclarissima virtutum
et est [illegible] [illegible] neque vespera
neque lucifer est ita admirabilis
Ad oppositum arguitur per Tullium
de amicicia. Est enim amici-
cia secundum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cum benivole-
ncia et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Sed ista est magis
necessaria reipublice ergo etc. Item ad-
dit quod si omnes homines essent
amici non indigerent iusticia.
Sed quantumcumque omnes homines
essent iusti adhuc indigerent
amicicia. Secundo [illegible] [illegible]
quod amicicia est magis necessaria
quam iusticia. [illegible] sic dicit
aristoteles 5 ethicorum. Iusticia est
duplex sed iusticia legalis que
est omnis virtus non est pars virtu-
tis sed est tota virtus. Alia est
que est virtus particularis que con-
sistit in [illegible] in commutativa
et distributiva. De quo queritur
an iusticia sit magis necessaria
reipublice quam amicicia. Et fiat
[illegible] de iusticia [illegible] [illegible]
quod iusticia est magis necessaria [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] iusticia [illegible] [illegible]
[illegible] est magis necessaria
[illegible] [illegible] aristoteles
ethicorum [illegible] [illegible] amicicia
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et legis positores [illegible]

ea magis studet quam circa iusti-
ciam / Ad secundum in oppositum
ad primum verum est quod per iusticiam
permanet civitas magis tamen
per amiciciam Ad aliud dicitur quod iu-
sticia est preclarissima virtutum et
loquitur ibi de iusticia legali et non
de iusticia particulari

Sentite de domino in bonitate
et in simplicitate cordis
querite illum quoniam invenitur ab his
qui non temptant illum / apparet
autem eis qui fidem habent in illum.
Circa propositum Salomon quia
ad accipiendam sapientiam de qua
intencio est principalis huius
libri necessaria est iusticia. postquam
hic premisit hic de ipsa iusticia
consequenter [illegible] / Et quia iusticia
[illegible] ideo primo
ostendit quomodo homo debet ordi-
nari ad deum in mente / secundo
quomodo in sermone ibi Quoniam
[illegible] / tercio generaliter
quomodo in tota conversacione ibi
Nolite zelare / Circa primum
duo facit primo quomodo debet per
virtuosas operaciones placere
deo / secundo quomodo per viciosas actiones
ab homine separatur ibi Perverse
enim cogitaciones / Circa primum
est sciendum quod mens humana
ordinatur ad deum per tria et hec
eciam in textu isto tanguntur scilicet
per fidei integritatem per cordis
caritatem per spei firmitatem
Primo quia impossibile est sine
fide placere deo premittit fidei
integritatem dicens Sentite de
domino in bonitate id est que sentitis
de deo revelata que de sacra
scriptura [illegible] cogno-
scitis pie humiliter et studiose
legite et intelligite et quod non
potestis de deo probare firmiter
credite quia sicut dicitur [illegible]

Quia perscrutator est maiestatis
opprimetur a gloria / Secundo quia fidelis
non salvatur sine caritate quia si
haberem fidem ita ut montes tran-
sferam caritatem autem non habeam nichil
michi sum .i. Cor. 13 ideo post fidem
mens humana est primo illuminata
per fidem oportet quod secundo inflam-
metur per caritatem et ideo sequitur
Et in simplicitate cordis [illegible]
te illum Querit enim per amorem
et dilectionem [illegible] Cant. [illegible]
[illegible]
[illegible] sic
non [illegible]
[illegible]
[illegible] toto corde [illegible] totum
[illegible] est et in [illegible]
[illegible] diligendus est
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ideo per
fidei integritatem et amorem ca-
ritatem Subdit tercio spei firmitatem
dicens quoniam invenitur ab his qui
non temptant illum / Primo quia
[illegible] in gracia sua in [illegible]
am de [illegible]
glosa [illegible] et non [illegible]
dominum deum tuum [illegible] sic non
temptare debet deum qui [illegible]
humana [illegible]
Illa enim [illegible]
se [illegible] ex humana [illegible]
[illegible]
Cum vos persecuti fuerint in
una civitate fugite in aliam /
[illegible] fugit
et latuit [illegible] in egipto Mt.
2 / [illegible]
fecit [illegible] paulus dimis-
sus in sporta evasit 2 Cor.
11 sic [illegible]
[illegible] homo
[illegible]

q̄ui͂ infirmitate sic a pallio
ha[illegible] ignoras quod legis de
[illegible] hoc solū zeschim habes
ut [illegible] mag̃ [illegible] de te
[illegible] sup̄ [illegible] [illegible] e
cū in viro simplicitas & i
corde malicia [illegible] [illegible] no
q̄uit deus in simplicitate cord
& ideo no inuen[illegible] ab hiis q
[illegible] eū [illegible] [illegible]
illis q fide hnt in illu[illegible]
[illegible] q ille [illegible]
[illegible] q neglige[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] tem
tot [illegible] [illegible] non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] & [illegible] [illegible] [illegible] tenet
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
s illi q pseuerant in petis de
die in diem d mense in mensez
d anno i annū & [illegible] per
[illegible] [illegible] sic desperan
[illegible] [illegible] & [illegible]
[illegible] dei [illegible] & [illegible]
[illegible] no [illegible] Alij
[illegible] [illegible] q erat
[illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] d celo
Alij [illegible] dei potenciaz ut
[illegible] in [illegible] Judith
[illegible] [illegible] q [illegible] do
[illegible] [illegible] sacerdotes q
[illegible] q nisi [illegible] eos li
beraret infra q̄nq dies &c
Alij [illegible] dei sapiaz q
[illegible] se ad docendū sine
studio & premeditacōe [illegible]
[illegible] deū i cordibus
suis ut [illegible] [illegible]
[illegible] Non solū aūt inuenit
[illegible] ab hiis q no [illegible]
[illegible] [illegible] apparet v spōte
se eis ostendit no tn statim
p spem [illegible] [illegible] Apparet aūt
eis q fidē hnt in illū i fide
tendere p in illū p dilcōne

v iustis · q̄r iustus ex fide viuit
Abac 2 / Fide aūt in deū hē q
credit eū esse remuneratorē
bonoꝝ & punitorē maloꝝ /
Sic g° apparet hās tres v
tutes theologicas ordina
tes mētē in deū hoī iusto
ēē neccias ex iaz dictis / Sz
dubitat Vtrū pt v̄tutes
nāles acq̄sitas nccē sit po
ne theo[log]icas Et videt q non
q̄r d oībz v̄tutibz necc̄iis ad
felicitatē vl btitudinē deuiat
suffi[cienter] Aristoteles i moralibz
suis / sz no fecit mēcōz nisi d
nāl acq̄sibilibz g° ille sole
sufficiunt / Ptea ho pt ex nā
libz sine assentire hiis q fi
des pdicat d do si bn instā
Sitr deū cognitū pt amare
sup oia · & pt spare q ipē
deus dabit sibi vitā imōrle
g° ad istos actus no ē nccē
ponē hitus infusos / Ante
q̄r alis ho infidelis no fo
ret vituperand[us] si no crederet
ad pdicacōz doctoris catholici
P Si tres hitus infusi fo
rent i nob · ho possz scire &
expiri eos p eorū opacōes
& sic tūc possz ho de lege
cōi scire se esse in caritate /
q̄sequens ē fl[s]m / ca pz · q̄r in
cōuenies esset nobilissios hitus
esse in nob & nos latere / Ad
oppositū est i° 1 cor 13 · Nunc
aūt manet fides spes & ca
ritas tria h / Ad istud dubiū
dicendū sūt duo / Primū ē q sic
q̄r sic relatū est a sāctis & ab
illis scola cathol[ica] & ecclesia
tradit & dicit / Et ē ro q̄r
duplex ē hoīs felicitas s nāl
& supnālis / Prima ē pporcōna
ta nature hūāe ad quā pt
ptingē p pricipia nāte sue

q°

Alia excedit . et ad illa non
potest pertingi nisi divina virtute sine
divinitus preparacione . et ideo ad ista
consequenda oportet quod homini superaddantur
virtutes theologice . que ideo theologice
dicuntur quia a solo deo nobis infun-
duntur et solum divina revelacione
in sola sacra scriptura nobis traduntur /
Ad primum ergo dicendum quod aristoteles
quia non tradidit de virtutibus insti-
tutis ordinantibus homines ad felicitatem
humanam . Ad 2m non oportet hoc facere
esse meritorie et naturalibus . Ad
3m dicendum quod non simpliciter latet
sed credimus nos talem habitus
habere . Verbum autem philosophi habet intel-
ligi de habitibus naturalibus . In sim-
plicitate cordis quinque illum
Nondum hec quattuor innuuntur
que vitam boni christiani faciunt esse
meritoriam in presenti scilicet rectitu-
do scilicet sancte conversacionis ibi In sim-
plicitate / gratitudo pie devo-
cionis in cordis / sollicitudo
discrete inquisicionis ibi querite
altitudo contemplacionis illum
Circa primum notandum quod simplici-
tas ista debet esse cum prudencia
sicut dicitur Matthei x estote prudentes
sicut serpentes et simplices sicut co-
lumbe . Unde Genesis 25 dicitur de Iacob
Iacob erat vir simplex et habitabat
in tabernaculis et tamen cum prudencia
dixit fuit erga fratrem suum
Esau in emendo primogenita .
et erga patrem suum surripien-
do benedictionem et erga avun-
culum in custodiendo ovibus .
et erga uxores eas pacifice
regendo et in multis aliis
sicut patet in Genesi . Talis
simplicitas est maxime
commendabilis . Ad Romanos
Volo vos sapientes esse
in bono simplices autem in malo .
Et debet esse hec simplicitas sine
plica varie intencionis sive
virga false operacionis . Sic re-
[illegible] pullitare [illegible]
Prima simplicitas non habet quod su-
biciat aliqua opera de quibus bona
[illegible] intencione humane
vel laudis [illegible] et non propter vir-
tutem [illegible] dei . Rom. [illegible]
dicitur capitulo [illegible] oculus tuus fuerit
simplex totum corpus tuum lucidum
erit [illegible] Augustinus
libro 2 de ser. domini in monte oculus
[illegible] [illegible]
[illegible] in opere suo [illegible]
per corpus [illegible]
intelligitur [illegible] quod
est simplex [illegible]
in deum [illegible]
[illegible] tota congeries [illegible]
luce iusticie [illegible] resplendet
Unde [illegible] Ezechiel omnis [illegible]
in [illegible] apud deum
fuit simplex . cuius iudicio [illegible]
[illegible] tenebrosa non [illegible]
vera simplicitate non [illegible]
tur quod [illegible] fidem [illegible]
ne [illegible] falsarum opinio-
num [illegible] Unde [illegible]
simplices corde et [illegible]
[illegible] duplices et [illegible]
psalmus 18 verba [illegible] quam
simplicia et [illegible]
ad [illegible] venit [illegible]
duplex corde labiis [illegible]
et manibus malefaciens [illegible]
et pectore [illegible]
aliis [illegible] / Dicitur simpliciter
[illegible] non habet [illegible] et do-
losi [illegible] unum in ore
et aliud habet in corde de quibus
labiis [illegible] et cor-
de locuti sunt / De quibus [illegible]
[illegible] vir duplex [illegible]
[illegible] in omnibus viis suis / De
[illegible] [illegible] quod
in aliis non est nisi unum cor.

ꝛ vna aīa / Scd̄o dcm̄ est q
hō ex hac ꝯtitudine ꝑpe dīs-
cōis ac cōio dr̄ credit. Vbi no-
tand̄ q d's exigit cor hūanū
sibi dari tpr̄. s. liberalit'. inte-
gralit' ꝛ ꝑpetualit'. Primo vult
deus q' tu des ei cor tuū nō
q mutues qr̄ hic nō ess& libera-
lit'. s; q dones. Ille eīn sibi
q' sibi seruiūt ꝑ tp̄ali pro-
speritate ꝯsequēda. ꝛ qn̄ eis
subtrahit' ꝓspitas. subtrahūt
cor a deo / Ille aūt vendūt
q' eū diligūt ꝑ mercede q'
tam̄ ꝑ deo ꝯtinet ꝯtinua
ꝯ bn̄ficiis ei ab ipō se per-
cipisse cognoscūt. Primi eīn
mutuāt sibi ipē sicut tēpori co-
modi. Scd̄i vendūt eā ꝑ
mercede accepta de qbus dr̄
ysa. 29. ppl's iste labiis me
honorat. cor aūt eoꝝ lon-
ge ē a me / Ille aūt cor suū
deo donat q' veraciter alis me-
tat dei bonitate ꝛ bn̄ficia
spūalia meditat'. imo
amore celestis patrie cor suū
custodiendū ꝛ regēdū in
manibus di ponit. Et istū
modū exigit s' deus In-
bn̄ ꝯside'. ꝓu. 23. vbi dr̄ ꝑbe
fili mi cor tuū mi q d fili
[illegible]ccōez. fili mi ꝑ infor-
macōez fili mi ꝑ redempcōez
ꝑbe ꝑ donacōez cor ꝑ dile-
ccōez tuū ꝑ ꝯpassiōez mi
ꝑ [illegible]ccōez. Vult ꝑo deus vt
des ei cor tuū libalit'. Scdo
vult deus vt des ei cor tuū
integralit'. deut. 6. Diliges do-
minū deū tuū ex toto corde tuo
et tota aīa tua. Est eīn
deus sic hō zelotipus q' nō
pmittit vxorē suā alios di-
lige'. exo. 20. Noli adorare
deū alienū: dn̄s ei zelotes

nomē eius. dn̄s eīn emu-
lator / Hic ınıq, si cor requirit
qr ipē solus nos redemit.
Audis eīn quādo sic eū dm̄ vo-
lauit se fatigando. ꝛ ꝑdam
cepit cor ꝑde sue requirens /
Sicut [illegible] ad quādas [illegible] falco
ꝓpē suā ꝑdā cupiēda volat
de celo in v'ginis vterū. de
virginis vtō ad patibulū.
de patibulo ad infernū. de
inferno ad mūdū. de mūdo
ad celū. ꝛ ideo merito sibi
vendicat cor tuū. Parat'
ergo cor meū debes ei. sic
aui ꝑdali parat' cor ꝑde
sue. Primo eīn extrahit'. lauat'.
exprimit'. ꝛ niger sanguis
exprimit'. ꝛ in ptes discind'
sic morat' exhibet' cor meū
ꝑ peccorū oculorū recordacōez
ps. Effundite coram illo corda
vr̄a lauet' ꝑ lacrimaꝝ infu-
siōez Je. 4 laua a malicia cor
tuū vt salua fias. Comminat'
ꝑ contricōez qr cor ꝯtritū ꝛ
humiliatū deus nō despicit /
ꝛ sanguis niger i. peccm̄ ꝑ
ꝯfessiōez exprimat' / Sic vt de
corde tuo exeant cogitacōes
male furta ꝛ cetera q narrant'
a saluatore. Mt. 15. ꝛ tandem
discindat' ꝑ penosa satisfa-
ccōez. ꝛ tūc deo s' totalit' dari
ꝑ deuocōez sic ipē dn̄s petit
Johel 2. Conuertimini ad me in
toto corde vr̄o. Scd̄o d' int'us
ē sic d' infert' lagena q mā-
tum refutat. Tercio vult
deus q des ei cor tuū ꝑpetua
Solet eīn hō quando vult re
simp' ꝛ ꝑpetuo aliqd alicui
dare facit bona cartā ꝛ bn̄
sc̄ptā. postea illā signat si-
gillo. ꝛ tandem ponit eū in
possessiōez. ꝛ tenet. ꝛ tunc

fit securus de dono suo ppe-
tuo. Isto' ut deum d' a'iabus
nris secuem' p ppetuo fam-
iam' d' cantu de corde nro se-
bedo in illa madata et pcep-
sua prius et scribe illa s' legem
dei in tabulis cordis tui et
postea signet sigillo s' humi-
litatis et quod sculptu fuit
multis lris in passione. hoc
applicet' p devota contemplacionem
menti tue. memoriam illius
passionis devote incorando
Cant. 8 pone me sicut sigillum
sup cor tuum / et tunc ponas
eum in sermo i i mente ma-
ut p graciam illic habitare dignet'
Ephes 3 det vobis deus scdm
divicias glorie sue virtute cor-
roborari p spm in interiorem ho-
mine xpm p fidem habitare in
cordibus vestris Et sic in simpli-
citate cordis querite illum. quod
erat tercium in quo notabatur sol-
licitudo in questione discrete
Ubi est adv'tendum quod quere deus
pmo deum sapienter cum tribus
magis de quibus 2 illi enim
sequebantur stella duce et nos
quaramus duce maria que est ste-
lla maris Bernardus super
Missus est etc. 2. Si insurgit
venti temptacionum si incurris
scopulos tribulacionum respi-
ce stellam i invoca mariam
Sed quaramus dolenter cum maria et
Joseph de quibus luce 2 dolentes
querebamus te. Unde p eandem quesierunt
xpm et p eandem invenerunt/
Tercio quamus diligenter luce 15
que mulier habens dragmas
decem etc. / Accendit lucernam et querit
pmanet Augustinus petite et acci-
pietis querite et invenietis etc.
Quartum quod vero iam
insisticiat est aliud querere

contemplacionis. In illo enim est in
illo alia quieta mens contemplacio
quod invenias unde Aug. in libro confes.
Tu domine fecisti nos ad te et
inquietum est cor nostrum donec
requiescat in te. Ps. descendite
ad eum pulmaticam et in simplici-
tate cordis querite illum

Perverse enim cogitaciones
separant a deo. probata autem
virtus corripit insipien-
tes. quoniam in malivola animam
non introibit sapiencia nec habitabit
in corpore subdito peccatis. Hic quoniam
dictum est quod aliqualis homo ad sa-
pienciam propiciam dispositus. hic
ondit quod homo a sapiencia con-
sequenda principaliter impeditur.
Impeditur autem spiritus sapiencie
ne hominem inhabitet specialiter
propter duplex obstaculum. Primum
est interior malicia. Secundum
est corporalis immundicia. Secundum
enim hic h' duo facit. Nam primo
docet vitare maliciam interius
secundo docet vitare immundiciam
corporis ibi nec habitabit in corpore
subdito peccatis. Dicit ergo lra. Per-
verse cogitaciones: id est perverse
cogitaciones separant a deo.
Perverse i malicose que fiunt
sine timore et amore dei. quod
fuit cum pirrate [illegible]
Unde sic sunt peccata spiritualia s'
ira invidia. probata autem virtus
corripit insipientes quoniam in
malivolam animam et malicio-
sam s' que est sine timore dei
quod inicium sapiencie timor domini
Eccl. 1. Et est contra non sine
similitudo deus qui est dator sa-
piencie et summa bonitas. Sed
iudicia vero non dat ea ubi
est malicia cordis et immun-
dicia corporis. s' p peccata car-
nalia. Unde sic duo bona

f bonitas cordis et castitas
mentis promovet ad scientiam
sed secundum duo mala impedi-
unt scilicet malicia mentis et immun-
dicia corporis. Nondum tamen per-
que non accipiuntur hic copulata
sunt distinguuntur quia actu
voluntatis non includendo tamen
actum voluntatis quam actum in-
tellectus quia sic cogitationes
sunt peccata. Cuius ratio est quia
nullus actus est peccatum nisi actus
elicitus a voluntate vel impera-
tus unde dicit Augustinus quod peccatum adeo
est voluntarium quod nisi sit vo-
luntarium non est peccatum. Alia ho-
[illegible] sic pu-
teret ubi nolunt [illegible]
linquere quod non est verum [illegible]
hic beata lucia dixit tyranno
Tu autem si invitam feceris me
violare castitas mihi duplica-
bitur ad coronam. Est ergo sensus
litterae iste illud quod separat hominem
a deo est perversa cogitatio id est
affectio delectationis aut delec-
tationis vel cogitationis per quam
deus non diligitur nec adhaere-
tur in eum credere. Probata
autem virtus id est fides operans per di-
lectionem corripit insipientes
id est arguendo [illegible]
ingratitudinem [illegible]
sic convincendo suadet autem
[illegible] quod est vera sapientia
corripit insipientes id est casti-
gat [illegible] insipientiam
fide enim purificat cor eorum
Act. 15. Causa autem quare cogi-
tationes infideles et perverse
separant a deo est quia tales ho-
mines in mente sunt malivoli et
in corpore voluptuosi et illos
non potest sapientia inhabitare. Sapientia
enim verbum patris est quod est sapientia
in excelsis Eccli. 1 fons sapientie
verbum dei in excelsis. Vel sapientia
dicitur collectio virtutum moralium
et intellectualium. Cuius ratio est
quia sicut unum contrarium est in summo
[illegible] secum compatitur de suo contra-
rio. Deus autem est summa boni-
tas et ideo nullo modo cohabitat cum
malicia. Natura enim respuit
ut contraria [illegible] ut
dicit Boethius 2 de consolatione prosa 6
et ideo sapientia in malivolam
animam non introibit. Et nondum
quod dicit In malivolam animam
non solum non habitabit vel stabit
sed nec introibit in eam / nec corpore
autem subdito peccatis dicit quod in eo
non habitabit quamvis tamen aliquando in-
troeat non negat / huius dicti
ratio potest esse / ut ostendat duo genera
peccatorum carnalia et spiritualia
Et magis spiritualia quae dicuntur
peccata malicie cuiusmodi est
ira invidia et huiusmodi quia ista
sunt minoris verecundie et ma-
ioris culpe secundum Gregorium. Peccata
vero carnalia sunt econverso ma-
ioris verecundie et minoris cul-
pe. Et ideo ut communiter [illegible]
[illegible] homines de peccato carnali
et cum maiori verecundia satis-
faciunt quam de peccatis spiritualibus
Unde peccata spiritualia sicut odium
invidia superbia magis in
hominibus continuantur quam peccata
carnalia. Et ideo dicit In mali-
volam animam etc. quia peccata spiritua-
lia semper occupant animam malivo-
lam ita quod sapientia non vacat
nec ad horam ut in ipsam intrat
Sed in peccatores et [illegible] carna-
lium vicium tamen intrat aliquando
sed non inhabitat in eis. Unde
Augustinus dicit Malivola anima est
que in corde tenet odium vel
rancorem. Corpus autem subditum
peccatis est quod secundum apostolum

for maledicti no dno seruit
Est aut diligent aduertend
q int alia sut qtuor gna
malaru cogitacoim vzt
maliciose ambiciose volu
ptuose et infructuose Pm
genus malaru cogitacoim
st cogitacois malicose q
pcedut cu intencoe et alio
nocendi ps cio gloriaris i ma
licia q potens es iniqte to
die iniusticiam cogitavit lin
gua tua Talis fuit cogitacio
Saulis cont david 1 R 18 Sa
ul cogitavit tradere david i
manus philisteorum et cogitacio
frem Joseph Gen 37 cu eu
vidissent eu pcul antequam
accederet ad eos cogitauert
eu occide Nota de illo et d
emus mala q cocodrillu
adduxit ut frem suu de
uorasset Et ideo d teste ma
licioso dedit dns legem talio
nis Deut 19 d Reddet ei
sic fri suo cogitavit Scdm ge
nus cogitacoim sut cogita
coes ambiciose dicte am
biciose q in ipis ho ambit
vt sup alios extollat de
qb scribit Luce q Intut co
gitacio in eos q eoru maior
esst Vbi notand q ambicio
e velut qdam symea carit
sic dt Petrus blesensis i
quadam epla ad clericos
d capella regis henrici
Ambicio dt ipe est quedam
symea caritatis Caritas
eni paciens e p eternis am
bicio patitur oia p caducis
caritas benigna e pauperibus
ambicio diuitibus Caritas
oia suffert p veritate ambicio
p vanitate utraque oia cre
dit oia sperat sz longe

dissimili modo h ad gloriam hu
midi illa s caritas ad gloriam
sine fine Et infra dicit q
militant in castris ambicionis sic
capti st a malo amenitate
[illegible] q oculos aium sexu
[illegible] in acqsi
cone [illegible] vi
te q [illegible]
tis eterne supplicia no attendut
Et parum supra i eadem epla
[illegible] vanitatem
militat hodie nri curiales
i labore et erumna i vigilys
[illegible] mag pcli
maris et flumini pcli
latronu pcli [illegible]
clis mortis pclis in falsis
fratribus i [illegible] frequenter
i [illegible] et lassitudine cor
pis atque in aliis [illegible]
bus in [illegible] martirij
merentur [illegible] xpi noie
sustinerent No aut sut mar
tires xpi sz mdi et [illegible]
[illegible] discipli [illegible]
[illegible] p [illegible]
[illegible] iusti i [illegible]
[illegible] hi at p [illegible]
afflicciones [illegible]
Tercium genus cogitacoim
malaru sut cogitacoes vo
luptuose q [illegible] de
qb Gen 6 [illegible] cogi
tacio humani cordis [illegible]
ad malu ab adolescencia
sua s corrupta [illegible]
fuit corrupta in [illegible]
tib eta modicu [illegible]
e in suis [illegible]
[illegible] consi [illegible]
clementi [illegible] dt q si super
[illegible] candele extincte no
tn omno [illegible] qn
aliquis ignis remaneat sup
pina [illegible] sulphis

candela reaccendatur. Moraliter.
Quemadmodum homo in se flammas
voluptatum extinxit si tamen
manet in eo igniculus non
mortificatus id est fomes carna-
lis concupiscentie qui in vita ista
totaliter extingui non potest et
ideo summopere cavendum est ne
superiniciatur ignis pulvis
sulphuris. Sulphur enim est ma-
teria fetida et tenax et scin-
tillans quod in corde fetet et diu
durat et inflammat nisi per violen-
tiam ei resistatur. Pulvis vero
huius sulphuris est cogitatio
morosa vel consensus delecta-
tionis illicite. Job xviii. Asper-
gatur in tabernaculo
eius sulphur. [illegible] de
sulphure sic igne mittitur ut in
se sit [illegible] fetoris et ideo
in eo peccatum carnis intelligitur
quod de pulsis cogitationibus [illegible]
fetoribus [illegible] impleat. [illegible]
[illegible] fetorem vide dominus in
Sodomitas pluit ignem et sul-
fur. Genesis xix. [illegible] quo cum
[illegible] penitentes [illegible] petit ne de
eisdem cogitationes [illegible]
admittat. Gregorius xx moralium.
Sepe mens in culpe recordatione
[illegible] ut ad peccatum aliquo
[illegible] quo prius capti-
[illegible] cum [illegible]
[illegible]. Cave ne surre-
pat tibi impia cogitatio. Sic est
[illegible] latrunculus per fenestram
[illegible] ut maioribus [illegible]
[illegible] faciat aperte [illegible] diaboli
[illegible] cogitationes immittit et
si ille per negligentiam admittatur
[illegible] in corde [illegible] ad con-
sensum. Unde legitur [illegible]
[illegible]
pompeius cum [illegible] ha-
bet [illegible] alios [illegible]

et vicerit ne presidium ei [illegible]
[illegible] ut [illegible] interim apud
se [illegible] paterent. Fortissimos
alios ferocissimos deinde sub
[illegible] missis eum [illegible]
occupavit. Sic contingit spiritualiter.
Dyabolus enim [illegible] aliquot
[illegible] nolle [illegible] sugge-
stiones in grossa materia sicut
in opere [illegible] ei sal-
tem cogitationes [illegible] fingens
non esse [illegible] in debilibus cogi-
tationibus [illegible] mandare [illegible]
[illegible] debilibus cogitationibus for-
tissimas delectationes immittit et
sic mentem ad consensum statim
deducit. Et ideo [illegible] vigi-
[illegible] cogitationes et co-
gitationes quo [illegible] et sic est no-
xia [illegible] expellenda est
a corde et [illegible] ne fi-
at morosa. [illegible] quod sequitur
[illegible] morabitur in te
cogitationes noxie [illegible]
[illegible] [illegible] ra-
[illegible] Non repre-
hendit cum veniunt [illegible]
[illegible] Etiam in bona
corda cogitationes [illegible] ve-
niunt [illegible] morari velle prohibet.
Unde [illegible] ad custodiam
[illegible] hostes interfice
illum [illegible] in-
[illegible] ale-
[illegible] ut ex-
pie cogitare [illegible] cogi-
tatio eius et allidere ad petram.
Et Cassiodorus exponens [illegible]
[illegible] filia Babylonis misera-
bilis [illegible] filia
[illegible] Babylonis [illegible]
confusionis [illegible]
[illegible] ut
[illegible] cogitationes [illegible] ad vi-
cia ita etiam [illegible]
[illegible]

q̄ retribuet t' ret quasi carni
retribue bonorū q̄ eā par
uulos q̄ ex carne nascentur ꝛ
malos mores antequam crescant
reprimunt ne sint liberi ꝛ alli
dunt ad petram i. xp̄m ut co
fracti dispereant cogitacōes
eni faciliꝰ vincunt' cū p̄
ue sint · h cass · et nōndū
q̄ nō solū apud catholicos
ymo gentiles · iudicia me
tis [illegible] corpis p̄ferebat'
intuitu q̄ ubi potuerint h'
pendere q̄ aquila [illegible] [illegible]
[illegible] mente [illegible] [illegible]
a [illegible] [illegible] [illegible]
narrat [illegible] li [illegible]
[illegible] [illegible] d[illegible]
ces d' [illegible] [illegible] q̄ septe
[illegible] [illegible] [illegible] in parte mo
riar · in nubib' [illegible] ob
quā causā voluerunt eam
[illegible] [illegible] [illegible] scd'
ysa · i auferte malū cogita
cōnū [illegible] ab oculis meis
dt dn̄s · et ysa · 55 · derelinquat
impius viam suam ꝛ vir ini
q̄ cogitacōes suas · C[illegible]
[illegible] malarū cogitacōnū
[illegible] cogitacōes infructuose
i vane q̄ sīt fructu ꝛ uti
litate sīt [illegible] in p̄s dn̄s
scit cogitacōes hoim̄ qm̄
vane sunt · [illegible] in
illa die [illegible] [illegible]
cogitacōes eoꝝ · [illegible] q̄ nō
[illegible] q̄ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] d' [illegible]
[illegible] · [illegible] [illegible] pe
nitencia [illegible] [illegible] istarū
cogitacōnū [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] p̄ma
cogitacō · luce [illegible] d' [illegible]
q̄ [illegible] [illegible] dilatare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] scd'a cogitacō
expisse [illegible] · 4 Reg 21

d' Amon filio manasse · q̄ ui
cā mala p̄ris sui recogitans
ꝛ [illegible] dei d' fina[illegible] [illegible]
[illegible] q̄ in peccatis [illegible]
[illegible] [illegible] sua deducit ·
ꝛ postea finalit' illa sic p̄
[illegible] [illegible] · [illegible] cogita
cō [illegible] · q̄ in medio malicie
sue a fine [illegible] [illegible]
sunt · de [illegible] [illegible] d'
in p̄s [illegible] [illegible]
in te mala · cogitauerunt
consilia q̄ nō potuerunt sta
bilire [illegible] ꝛ q̄ maliciam
suā [illegible] a [illegible] bo[illegible]te
ꝛ [illegible] sic mala sua i te
[illegible] · [illegible] iusto tuo
iudicio [illegible] [illegible] [illegible]lia
q̄ nō potuerunt stabilire · Co
gitacō eni scd'm [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q̄d
radix arbori · h' [illegible]
homi sua cogitacō est · [illegible]
ꝛ q̄ sic radix [illegible] · sub
terra · [illegible] in planta · folijs ꝛ
fructibꝫ sup terrā manife
sta' · sic cogitacō [illegible] terra
corpis [illegible] [illegible] [illegible]
in opere [illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible] [illegible] [illegible]
corpe sic in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] corpore [illegible]
scd'm [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q̄
[illegible] radix [illegible] [illegible]
planta [illegible] · [illegible] scd'm [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dt [illegible] in
[illegible] [illegible] in cogitacōnibꝫ
[illegible] · ꝛ postea ab [illegible]
actibꝫ [illegible] · [illegible] [illegible]
q̄ [illegible] [illegible] [illegible] cresce
ret ꝛ fructifera · [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] q̄ radix nō [illegible]
p̄ [illegible] · [illegible] [illegible] fe
[illegible] fructiferū [illegible]
i opibꝫ [illegible] [illegible] [illegible]
q̄ nō sit [illegible] i cogitacōibꝫ

suis, quia nichil ita servat ho
minem in mente · nec ieiunium
nec cilicium · nec vigilie · sicut san
guinis Christi recordacio vel cogitacio con
templativa. Et sicut ista
duo in arbore humectant ra
dicem ne arescat, scilicet fimus
et sanguis humanus si calide
apponantur. Ita spiritualiter radicem
arboris nostre scilicet devocionem cogi
tacionis faciunt inarabiliter,
fimus scilicet memoria mortis nostre
quia vilitas condicionis humane,
et sanguis hoc est consideracio de
passione Christi. Ista duplex
cogitacio scilicet de morte nostra et
passione Christi nos in operibus
bonis non facit ... per quam
... in eadem passione et nos
... cogitamus ... Ecclesiastes
[illegible] melius est ire
ad domum luctus quam ad dom
um convivii. In illa enim finis
cunctorum admonetur hominum et
vivens hoc cogitat quid fu
turum sit. Illa [illegible] humana
quam nichil aliud est quam memoria
passionis illius quam in ara crucis
... sanguinem
suum nobis ... dux noster
Christus qui per spiritum sanctum effusus
est ... consideracio mors
ab operibus mortuis. Hebreorum ix.
Nos cogitans ... tinee sit
eadem ... ut ... quod sicut
tinea ... penetrat
vestimentum : ita cogitacio
... antequam ...
dum ... putredo con
sumitur ... vestimentum
quod comeditur a tinea. Ideo
... est ... ob
... cordis cogitacio est ...
... intus ... sunt ...
et sicut ... pone ...
... more suo. Proverbiorum 17.

Os abhominabile deo cogitacio
... mala. Ceterum quia pilus ni
mis ... est ... pili carnis
sunt vite nostre cogitaciones.
Unde ... per Moysen Numeri 8
Levite radant omnes pilos
carnis sue, quia ... in obsequ
io divino assumuntur. Sic ... dei
oculos ... carnis cogi
tacionibus mundus apparet. Hugo.
Venia sic ... in ... temporibus
sed nondum ... est fragilitas
nostra ... apud quem in
principio ecclesie fuerunt apo
stoli ... quam ...
mirabilia et singuli ... clames
nos separabit ... dei ...
et ... omnes adversitates
que de ... hominum ... subdit
Romanorum 8 ... Sed tamen ...
clerici et plures qui successere
in locum eorum ... undare
... morbus nec gladius ...
quia non est nobis ista apponere
sed ... et voluptuose cogi
taciones separant nos a deo.
Et hec ... hoc in ...
... quod ... possum
... aliud ... est de ...
verbis ... Danielis 13 ...
nerunt duo presbiteri pleni
iniqua cogitacione adversus
Susannam ... voluerant eam
... sic nos ...
... consilium Jeremie 18 Re
vertatur unusquisque a via sua ma
la et a pessimis cogitacionibus
suis ... nobis. Lectio v.

Spiritus enim sanctus discipline
... fictum et aufe
ret se a cogitacionibus
que sunt sine intellectu et
corripietur a superveniente in
iquitate. Proverbiorum ... est quod per
duplicem ... impe
ditur ne sapiam ... sequatur

vz p mētis malicia̅ ꝛ
carnis īmundicia̅ In ista
pte uniuscuiusqz racoz assignatur
ēndāde q pctm̄ duo mala
facit hōini q̄ auferet gr̄am
ꝛ affert pena̅ [illegible] ꝛ in hoc
hic tn̄ fiat Prīo ondit
quō pctōr irritat deū quo
dāo ad eū relinquendū Sco
ondit q h̄ nō est simplr
senciēdꝫ ymmo q d̄s iuste ꝛ
sn̄ ꝯpulsione subtrahit se
potiu̅ ꝛ h̄ d̄r ibi ꝛ auferet
se Tcō subiūgit q hō par
patm̄ velit nollit obligat
se fnat puniendꝫ ibi Et
corripiet Dicit ergo p° sic
Spūs enī scūs discipline
effugiet fictū Ista l̄ra du
plicit̄ legit Uno° ut ista
gtūs discipline cōstruat cū
h̄ q̄ pcedit sc. Spūs scūs
discipline datoꝛ vl inspira
toꝛ ꝯ doctoꝛ discipline effu
giet fictū i ypocritā q bonū
ptendit exterius ꝛ malū
gerit interius Un̄ nō est
inirū si sapia in maliuola̅
aīaꝫ nō introibit q spūs sc̄s
q̄ est auctor ꝛ [illegible] sapie
effugiet tl̄am fictū Et
in isto assignat racō quare
i maliuola̅ aīaꝫ nō introibit
spūs sapiencie ꝛ [illegible] prīn
Consequent̄ sb̄dit racoꝫ q̄re
nō habitabit in corpe subdito
pctīs q auferet se a cogi
tacōibꝫ bestialibꝫ ꝛ libidi
nosis quas appellat eā sn̄
intellcū cū ipē sit spūs in
dicie ꝛ honestatis Un̄ ꝯ q
ꝛ spūs virtus effugiet fictū
sꝫ q̄ ē spūs honestatis ideo
effugiet bestiales cogita
cōes ꝛ h̄ est q̄d d̄r ꝛ aufe
ret se a cogitatōibꝫ que st̄
sn̄ intellcū Alit̄ exponitur
ista l̄ra s̄z ut ista gtūs discī
pline construat cū h̄ q̄d dicit
fictū ꝛ erit ꝯ sensꝰ Spūs
enī scūs effugiet fictū di
sciplīne i. illū q̄ fingit se
disciplinā hr̄e cū nō hēat
s̄z prīa modo legendi
ꝛ construendi ꝯcordat gu
glo. Sic ergo nō p̄t d̄s impo
ne q ipē sponte hōiem
derelinquat ymmo p maliciā
fugat ab eo Et ideo ꝛ i sp̄s
scūs ꝛ nec inm̄ p̄t hō im
pone vo q̄ ꝯsencit ꝛ faua
at voluptatibꝫ bestialibꝫ
ꝛ cōcupiscētijs ideo q̄ st̄ iniq
auferet se a cogitacōibus
q sūt sn̄e intellcū Sn̄ in
intellcū sūt hōis nālis p
fecto ꝛ supma potencia
enī p quā opaš vtutes
sꝫ intellcū [illegible] [illegible]
[illegible] q̄ aliq̄s carnalibꝫ
voluptatibꝫ [illegible] ille
cogitacōes st̄ sn̄e intellcū
ꝛ tantū sensuales ꝛ be
stiales [illegible] quales lo° p̄p
[illegible] sic equus ꝛ mu
lus in q̄bꝫ nō est intellcūs
q a talibꝫ cogitacōibꝫ au
fert se spūs scūs Notandū
hec sedm̄ augl̄e i. [illegible]
cia q tres sūt spēs fugi
endꝫ scꝫ mores vz incō
tinencia malicia ꝛ bestia
litas Incōtinencia ē q̄n aliq̄s
q̄s ita ē q aliqs h̄t racon̄
rōne ꝛ ꝯformacoꝫ ꝛ suffici
ente informacoꝫ q̄d debet
facē ꝛ quid vitare passio
tn̄ [illegible] ē ita vehe
mēs in appetitu sensitiuo
q ipē succūbit passioni ꝛ
recedit a suo sanu iudicio
ꝛ ipē ꝯtra faciendo id q̄d

seit v' ea phibitu͂ Et ideo v͂o
ingeniu͂ q͂ no͂ continet
se inf͂ limites a͂sce͂ sz ꝑ
passio͂e aggredit͂ a iudicio ꝛo͂
se͂e Et h͂ e͂ prima sp͂s ma
sup͂bia cu͂ ꝓmoto Secu͂da
sp͂s e͂ qualitas malicia
asi fratu͂ dic͂e ꝓpe͂ quiday
[illegible] ꝗ͂ ex assuefactio͂e
feda passio͂es ꝑ quem
malu͂ h͂itu͂ ꝗ͂ a͂ aduersa͂ sine
bona ꝯscia͂ [illegible] e͂ corrupta
[illegible] ꝗ͂ iudicat omne id
e͂e bonu͂ ꝛ ꝯplacidu͂ ad q͂d
appetitu͂ [illegible] se incli
nat Et [illegible] ex
electio͂e ꝛ no͂ ex passione
aq̄ prisa Et iste modo
peior e͂ q͂ā [illegible] vn
[illegible] aristotil͂ vocat
[illegible] in eade͂ lib
[illegible] vnde d͂ coru͂
[illegible] alia
e͂ [illegible]
[illegible] delectati
[illegible] planctu ꝛ [illegible] desinit
[illegible] remediu͂ [illegible] que
[illegible] facit
Tercia sp͂s superbie
[illegible] vocat bestiali
tas [illegible] bona erro
[illegible] bestia
liu͂ [illegible] malicia͂ vn
q͂ bestialitas e͂ [illegible]
excedit [illegible]
[illegible]
[illegible] pa͂
[illegible] bestialis ꝛ
malicia [illegible] bestia
litas [illegible] qui afficit
[illegible] assistant͂ in
claritate ꝛ honestate ꝯte͂
placio͂ib͂ ꝛ [illegible] intel
ligencia͂ sicut angeloꝝ [illegible]
[illegible] diuina͂ vir͂ sine [illegible]
[illegible] ꝑ oppositu͂ q͂ndo

[illegible] affectio͂es [illegible] sensitiue
[illegible] intellectiue corrumpu͂t͂ ꝛ
deprimu͂t͂ ad similitudine͂ bestia
[illegible] malicia [illegible] ꝑsone vo
cat͂ bestialitas habe͂t eni͂ i
[illegible] medio [illegible] ꝯsti
tuunt͂ [illegible] diuinas ꝛ be
stias Et ideo sapiat [illegible] attig
[illegible] ab illo [illegible] Et ideo
viri [illegible] i ꝯteplacio͂e
ꝛ deuocio͂e ꝛ honestate voca͂t͂
viri diuini ꝛ excedentes in
malicia vocant͂ bestiales
[illegible] dicit Aristoteles Et a talib͂
cogitacio͂ib͂ [illegible] ingenie
[illegible] malicie ꝛ bestialitatis
aufert se spiritus sanctus ꝛ que
[illegible] dilig͂ter [illegible] in in
[illegible] q͂d sequitur pene
[illegible] a facie
tua ꝛ spiritum sanctum tuum ne au
feras a me Sequitur in littera
Et corripitur a superuenien
te [illegible] q͂ ꝑ sua͂
malicia͂ fugat a se sp͂m
scm͂ [illegible] euadet sinat͂
[illegible] corripit͂ ꝛ ꝑ
[illegible] dampnabit͂ ꝛ
h͂ a superuenie͂te [illegible]
i ꝑ[illegible] q̄ntu͂ [illegible]
opprimet vel sic a superuenien
te [illegible] corripit͂ i a
[illegible] petri pe
[illegible] persona id est
[illegible] superexce
[illegible]
[illegible] sup me
Et [illegible] corripit͂
[illegible] ꝛ alie impe
[illegible] correctio͂e pe͂
[illegible] super [illegible]
ꝛ [illegible] domi
[illegible] ꝛ homo [illegible]
[illegible] cum superueniet [illegible]
[illegible] ꝛ [illegible]
[illegible] i correctio͂e impediens

finaliter superueniret ira dei ex
una parte et ypia minestrat ex a-
lia Baruch l. Igitur cum sic
perueniret ab eterno in longitu-
dine dierum et a deo impetravit
tabernaculum in militare tempus. Dubi-
tatio. An spiritus sanctus descenderit
et fugiat omne fictum sive
fictionem. Et quod videtur quod non
quia luce ultimo dicitur Et ipse finxit
se longius ire et tamen professus
cum eis manebat. quod sciatur
unum ex illis et aliud preten-
debat interius. Item luce
9 et capitulo 12 legimus quod christo trans-
figurato coram discipulis suis
apparuerunt cum eo moyses
et helias. Nunc queritur an appa-
ruerunt ibi vere an imagina-
rie tantum. Si imaginarie quod
fictio fuit. Si vere quod moyses
fuit resuscitatus et helias de
paradiso translatus. Sed hoc non
apparet verum. quia beatus Augustinus
hic per inconveniens quod anima Sa-
muelis fuit resuscitata. quia
Samuel mortuus videbatur
apparere Sauli. Et dicit Augustinus quod
fuit illusio imaginaria
diabolica non spiritus Samuelis a
requie sua resuscitatum. propter
glossam super illud luce quod apparuerunt
moyses et helias dicit Sciendum
est non corpora vel animas moysi
vel helie apparuisse sed ibi in
subiecta creatura illa corpora
fuisse animata et formata. Sic
enim credi quod ante incarnationem
hoc factum est ut sic angeli
eorum personas assumerent.
Item illa claritas transfigura-
tionis quod fuit vera et in corpore
et realis vel imaginaria tantum.
Si primum habetur propositum. Si vero ym-
Contra corpus christi in re vite
fuit opacum et elevatum et co-

loratum. Dubitatio. glossa Bede super illud
luce 9 Non gustabunt mortem
nisi videant regnum dei. Id est
glorificationem corporis in ymagina-
ria representatione quo ibi clari-
tas fuit ymaginaria tantum.
Item in corpore christi post resur-
rectionem apparuerunt cicatrices
prime deformationis in tantum
ut thomas misit manum in
latus eius. Unde queritur an sic
apparuit ymaginarie tantum
tunc fuerunt apostoli delusi. et
non fuit applicata resurrectio.
Nisi vere vera fuit illa apertio
vulnerum vel realis. Et sic
Contra. In corpore glorioso nullum
membrum deficit naturale vel
corruptione vel deformitate.
Sed ex hiis vulnerum apertio est defor-
mationis vero apertio corporis
fuit deformata et defectus
naturalis. quia ibi indubie fuit.
quia corpus in fine erit glorificatum
sic nunc. Ad primum est
sciendum sacra scriptura
in omni. Luce duplicatum sim-
plex unde fuit. Et illa se
exhibuit ipse in eminentia qua-
lis erat eis in mentibus suis. Quod
enim aperte fuerit in oculis men-
tis. quorum apud illos ambu-
labat in oculis cordis. Apud
semetipsos enim vivus dabat
et dubitabat. Et dum eos
pro aderat quod hoc quod amba-
bat/ et eos aliena quod hoc
quod dubitabant. Ad aliud quia
aliud videndum est secundum usum
loquendi modernorum et aliter
secundum usum loquendi secundum vero
apud modernos nunc
alium usum loquendi iste termini
fictio importat ordinationem
et falsificationem. Et secundum hoc
manifestum est quod spiritus sanctus

effugeret omnem fictionem. Sed
secundum usum loquendi scripturarum iste
[illegible] in nostro improbat
sine quorum falsitate sine
[illegible] possibile est
quod fictio significet sicut est et
[illegible] non est falsum. Unde
Augustinus in libro de questionibus evangeliorum
[illegible] quod fingimus falsum est
[illegible] fingimus quod [illegible] significat
[illegible] mendacium est. Cum autem
fictio nostra refertur ad aliquam
significationem [illegible] mendacium
sed aliqua [illegible] figura veritatis. Sed
Augustinus [illegible] h' ide
[illegible] [illegible] cum dum
[illegible] longius ita quia
[illegible] [illegible] est vo
[illegible] ire ad aliquid significandum
[illegible] Damascenum [illegible]
[illegible] insuetae
modo [illegible] quoniam
[illegible] secundum
[illegible] secundum dispensationem
[illegible] credibile
[illegible] quod passum
est corpus [illegible] ut circa
[illegible] per [illegible]
[illegible] secundum
[illegible] de loco ad lo
cum [illegible] per ianuas
clausas [illegible]. Alia autem
secundum fictionem ut idem fingit
se longius ire [illegible]. Ex quo
[illegible] non omnis fictio quod
[illegible] vel [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] fictionem
[illegible] non
aliam. Et per hoc patet solutio
ad primum argumentum quod
fictio non fuit [illegible]
fuit figuralis significans [illegible]
fuerunt illi discipuli [illegible]
et dubitando secundum [illegible]. Ad
[illegible] quod in transfiguratione

dominum Moyses et Helias [illegible]
[illegible] apparuerunt
ibi sicut docet Augustinus de [illegible]
[illegible] septima c. q. In hac
apparitione [illegible] fuit quod primo
quod in suis veris corporibus ibi
fuerunt [illegible] quod in Moyse non
[illegible] constituendo [illegible]
sed corpus suum [illegible]
[illegible] est quod corpora
[illegible] Moysi et Helie non [illegible]
[illegible] habuerunt gloriam
resurrectionis [illegible]
Luce 9 dicitur quod Moyses et Helias
visi sunt in maiestate et gloria.
Contra ad hoc dicit sanctus Thomas
quod claritas in Moyse et Helia
non fuit [illegible] cum claritate
corporis in [illegible] sic claritas
Christi fuit. Sed fuit quedam clari-
tas [illegible] ad illam sicut
fides [illegible] visionem
in patria et ideo aspectum apostolorum
non offendebat. Quod non fuit
de claritate [illegible] est
quia [illegible] fuit
non autem [illegible] Et ideo
corpus eius potuit [illegible]
[illegible] claritas gloriosa non
autem corpus Moysi nec [illegible]
gloria in [illegible] in anima [illegible]
videtur solutio [illegible]. Quartum
est quod alius fuit de apparitione
Samuelis quia ibi fuit [illegible]
corpus formatum ex aere quod
apparuit corpus Samuelis
[illegible]. Ad id [illegible]
argumentum aliter videtur sanctus
Thomas super 3 [illegible]
[illegible] quod gloria
[illegible]
[illegible] suspecta [illegible]
[illegible] Unde [illegible]
quod utrumque illorum ibi apparuit sed He-
lias in corpore et anima Moyses
vero in anima tantum quod apparuit

potuit vel p corpus assumptū
sic angelus apparet vel qz po-
terat aliquam speciem causare
in oculis videntium representātē
hoiem cuius erat illa anima
sz hij racō ̄ ut videt̄ est opposi-
tū Na dicit q moyses ⁊ he-
lias vere apparuerunt ibi sz
tn̄ q aliud fuit ibi vnus ⁊
aliter alius. Unde aug dicit
oppositū de mirabilibus diuine
scripture cap. q. ⁊ textus eciam
idem sonat Ita dicit albertus
sup lucam c. 9. vij q ibi moy-
ses apparuit in ppa pna, qz
aliud testimonium eius pa-
rū valuisset. Sz tn̄ non
erat ibi in ppo corpore, sed
in corpe sibi ab angelis ad-
aptato. nec est credibile q
corpus suum prius deum resur-
rexerit ad hanc visionem pagen-
dam. Alia tn̄ sua d' lymbo
venit. pāna tn̄ lymbi in-
terecitur visionis non amis-
sit. Unus venit d' inferno
alius d' padiso. vnus d' mor-
tuis. alter d' viuis. ut ille
ondeŕ d' quo dicitur tu
es dns q vite ⁊ mortis ha-
bes ptatem. Sz tamen albertus
qz thomas videtur hic dicere
dubitatiue sine preiudicio
qz textus luce 9 dicit expresse
q duo viri loqbantur cū illo
erant aut moyses ⁊ helias
visi in maiestate Ita aug
dicit q vnus d' viuis ⁊ vnus d'
mortuis adductus est ad testi-
ficandum. Et satis credibile
est vole ē q corpus moysi re-
suscitatum fuit ppter id testio-
nium pagendum sicut multi alij
resurrexerunt xpo resurgente
q tn̄ postea obierunt sz aug
d' mirabilibus diuine scripture

c. q. Ad 2m dicendum q gloria
ē a magis suspecta ⁊ ab
aliquibus negata. Ad quintum d'
clarite faciei dñe i transfigura-
tione dicendum q fuit in eo vere et
realiter tn̄ p miraculum ⁊ non
p aliquam formam inmanen-
tem corpori xpi sic erit in
corporibus glorificatis pa vel ab
⁊ fuit ille fulgor eiusdem
speciei cū fulgoribus corporum
glorificatorum. non tn̄ ita pfectus
sz claritatis vere assimilatus
claritati patrie. Non eciam fuit
i toto corpore, ut in
superficie tm̄ ⁊ sic maioris
in ppria illius corporis fore
apparuit minoris. q circa dictu
i superficie. Sz ac dicit glosa
Bede q fuit ymaginarium
representacio. dicit grandis gloria
fuit ymago ⁊ figura glorifi-
cacionis xpi. Ad quartum
d' vulneribus ⁊ cicatricibus
in corpe xpi pt resurrectionem
dicendum q aliud est loqui d'
cicatricibus in corpe ⁊ aliud
d' vulneribus sine d' disconti-
nuacione carnis i corpe
xpi Na q fuerit cicatri-
ces omnes doctores concedunt
sz d' vulneribus ⁊ d' disconti-
nuacione carnis plane
hic negat albertus. ymo hic
repugnaret glorificacioni
q hic est sine integritate
nature. nec ē credendum q
thomas misit digitos
i latus ⁊ qz hic fuisset re-
mezatus in aplis ⁊ infir-
mis in dnā. Sz vim est q
latus tangere ⁊ credidit
vidit. vnde ad aspectum
vulnerum credidit ⁊ non ad
tactum. Et ideo dicitur est ei
quia vidisti me thoma

ordinasti etc. Et addit Albin[us]
q[uod] cum n[on] sp[iritu]s offerat defor
mitate[m] [illegible] q[uo]d utitur sibi
vel signu[m] [illegible] [illegible]
est in ipso ita [illegible]
q[uod] hec non [illegible] [illegible] s[e]c[un]d[u]m
Aug[ustinum] [illegible] d[e] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sine
[illegible] deformitate [illegible] ad
[illegible] [illegible] insignia [illegible]
[illegible] Et sic [illegible]
[illegible] [illegible] ma
[illegible] [illegible] [illegible]
s[e]c[un]d[u]m Thomam [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] que
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Et [illegible]
[illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Benedictus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] maledic
cti a labijs suis [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dni [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] doctrine sapientie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
suas affectiones in [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] sine
[illegible] Et circa hoc sic

prodit. Prima docet maliciam
vitare loquendo in [illegible]. Secu[n]da
q[ua]n[do] vitare loquendo diffinitur
in spiritualibus [illegible] custodire [illegible]
[illegible]. Circa p[ri]mu[m] duo facit.
Primo ostendit q[uod] maliloquentibus
[illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hec [illegible]
Circa primum duo facit, q[uia] primo
ostendit q[uod] [illegible] [illegible] de
eo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] assignat [illegible]
ibi [illegible] dni. Circa [illegible]
adhuc duo facit, q[uia] primo
ostendit q[uod] [illegible] [illegible] ma
[illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible]
no[n] [illegible] maledicere. Dicit
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] q[uia] non
solu[m] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Et sine
[illegible] [illegible] [illegible]
est q[uod] benigna est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
iustos [illegible] malos
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Exaudi me
dne q[uonia]m benigna e[st] m[isericord]ia t[ua]

de se[illegible] Non enim ignorat quin
benignitas dei ad penitentiam te
adducit. Ro. 2o. Sed et deus
qui est super iustos et malos
Mat. 5o. solem suum facit oriri
super bonos et malos. Dicit ergo
iste spiritus sapientie habet ad bo-
nos supernam [illegible] Et
tamen ideo non [illegible] peccator
malilo[illegible] quasi finaliter
non emendat quod sit [illegible]
impune quia non liberabit ma-
ledicum id est maledicentem uel
detractorem a labiis suis id est a
pena [illegible] pro peccato la-
biorum suorum, quia sic dicitur in psalmo 139.
Labor labiorum ipsorum operiet eos
[illegible] linguarum [illegible]
[illegible] in terra. Cadent super
eos carbones et in ignem
deiciet eos. Et quare [illegible]
[illegible] quamuis benignus spiritus
sapientie maledicos [illegible] non
obstante se [illegible] peccata
eorum [illegible] ostendit quia
iudex ille habet omnium [illegible] ple-
nariam cognitionem. Unde subdit
Quoniam renum illius occultarum
cognitionum et affectionum te-
stis est deus. [illegible] enim uidet
ea que patent. [illegible] in Regum
[illegible] [illegible] [illegible] Dominus
[illegible] autem [illegible] corda
et probat renes [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] non solum renum et cordis
scrutator est uerus immo et
lingue eius auditor. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible]
scrutator est uerus et lingue
eius auditor. [illegible] quo [illegible]
[illegible] quod homo peccator
uellet latere [illegible] si posset

[illegible] delectationes sue voluntatis
cogitationes [illegible] uanitatis
et locutiones [illegible] prosi-
tens. Et tamen omnia ista deus in-
tus uidet. Ipse autem [illegible]
[illegible] sapiens per [illegible] organa
corporis [illegible] tenet [illegible]
[illegible] In renibus enim [illegible]
uoluptas, in corde [illegible]
et in lingua [illegible] Et
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] uolupta-
[illegible] est testis [illegible]
[illegible] [illegible] est testis
[illegible] [illegible]
ipse est [illegible] [illegible]
[illegible] est ad [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
plurimum [illegible] non audet
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et audit. Iudex [illegible] scruta-
tor et [illegible] est cor-
dis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
dem a labiis suis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
iste spiritus sapientie quod uideat
audiat et scrutetur omnia [illegible]
[illegible] assignans sue cog-
[illegible] [illegible] [illegible]
quod spiritus ille est ubique presens.
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Quoniam spiritus do-
mini repleuit orbem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
spiritus domini id est spiritus qui est a do-
mino patre et a domino filio ma-
nifeste sua [illegible] [illegible]

Marginalia (left): 1 reg. 16 — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Marginalia (right): Ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ... i omnes
[illegible] ... tiram
[illegible] ... Et aug dt
[illegible] ... no in-
[illegible]
[illegible]
[illegible] ... hec quod
[illegible] ... spus e
[illegible] ... gubernat
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ... loquit
[illegible] ... et audit
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] voluptas
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ... infirmitas
[illegible]
[illegible]
[illegible] ... volup-
[illegible] ... infirmitas
nale nobis [illegible]

q vocat languor natne
Greg in ps dr Misere mei
dne qm infirmus sum Hec infir-
mitas e difficil curacionis
sic patuit i paulo et in alys
sctis Na paulus dicebat Da-
tus e m stimulus sathane q
me colla[phi]ze vn [illegible] pt
sz omnis tolli no pt n citra
morte scdm Aug d pfectoe
iustie huae Vnde narrat
Greg i dialogor li ca 12 de
vesimo psbito q iste quirat
sue psbite tamqz fr cu so-
roe cotinue a tpe ordia-
cionis sue Iste cu esset co-
fectus etate et iaceret infirma-
tus ad mortem et inter in-
valitudis infirmitas et dubi-
tabat aliq an spus exirit
set ab eo an no Tunc acce-
ssit ad eu psbra sua et na-
ribus suis aures apposuit
ut sciret si corpi suo aliqs
spus vitalis inesset q ille
[illegible] ... sancies
[illegible] ... ha-
bebat [illegible] voce [illegible]
Recede a me mr adhuc
igniculus vivit tolle paleam
Et post ad se venientibus
petro et paulo aplis sic
sibi videbat spm exalat
Iste potius dt regnari dco
eu psbri Vnde etiam dom q
[illegible] ... insup
usqz ad noctem incipuerunt
me renes mei s usqz ad
mortem q glo Increpue-
runt [illegible] ... vera
nerunt me renes mei s
[illegible] ... infirmitas
e difficil curacionis Que
[illegible] ... adustione
[illegible] ... fomes carnis
qd significat [illegible] pt

Proba me dne & tēta me.
vre renes meos & cor meū.
glo. pba me .i. iudica me
eē pbatū. nō qr q nosti oīa
sz in & hoībz. ne qd deli
cti maneat ī me. pdeo dr Tē.
ta me. qr nisi tētaret ne.
gligētes essemq. & vre s
igne t'bulacōis renes
meos & cor meū. i. adhibe
medicinale purgatoriū t.
bulacōis delectacōibz me:
is. ne qd mali cogitem
Cor naqz p cogitacōibz
renes pro delectacōibus
posuit. h glo. Scdm or.
ganū corpis qd nimis dif.
ficile regi' est cor. [illegible]
e [illegible] facile ē cū pueris
opa [illegible] sz nimis diffici
le ē ab illicita cogitacōne
cor regē. qr sic dr [illegible] in
sius meditacōibz Nichil
in me corde meo fugacius.
qr quociens me deserit &
p prauas cogitacōnes defluit.
tociens deū offendit cor
meū. cor vagū & instabile
dū suo ducatur arbitrio & di
uio caret cōsilio in semet
ipō non pt consistē. set
oīm mobiliū mobilius per
infinita distrahit'. [illegible]
signate dr [illegible] oīm custo
dia p custodi al's serua
cor tuū. qr [illegible] vita
pcedit. [illegible] ac d' corde hu
mano sicud' [illegible] argento
viuo qd ē sp in motu &
ē mat' instabile sisti
tm aliqualit' & mortifi
catur p odore .i. p fumū
sulfuris sic docent [illegible]
in & [illegible]. Moralit'
si volus siste' & domare
cor tuū a vagis motibz

superbie & elacōnis. adhibe.
aliq ei odorē sulfuris. [illegible]
[illegible] pene eternal
vel [illegible] [illegible] vita
[illegible] dr [illegible] sulfur [illegible]
[illegible] [illegible] sulfur & spiritus
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sulfuris [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
& [illegible] cor [illegible]
[illegible] [illegible] & [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] & [illegible]
longe [illegible] a [illegible] ar
[illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] d' topographia
hibernie [illegible] [illegible]
mare [illegible] hiberniam [illegible]
apparuit [illegible] insula [illegible]
nes [illegible] d' hibernia [illegible]
[illegible] [illegible] & [illegible]
[illegible] [illegible] insulam
applicare [illegible] [illegible]
insule [illegible] [illegible]
[illegible] & in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ponē posse'.
[illegible] [illegible] [illegible] insula
ab eis [illegible] & [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
& [illegible] [illegible] fuisset
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] valeat
[illegible] [illegible] [illegible]
aliqs sagittas ignitas & sa
gittet ī insulā [illegible]
[illegible] [illegible] & [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
insula [illegible] [illegible]
sui [illegible] [illegible] [illegible]
insula [illegible] [illegible] [illegible]
insula [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
qr sp mutabile [illegible]

dissimulat ab [illegible] spiritualiter
Unde ego primo sic est [illegible]
impedit [illegible] propter hoc quod spiritus
domini replevit orbem terrarum
[illegible] potentia [illegible]
[illegible] continet [illegible]
[illegible] qui loquitur iniqua
[illegible] [illegible]
servare [illegible] sunt
[illegible] hominis [illegible] non
ad tempus [illegible] luce 12
[illegible] in tenebris dixistis in lumine
dicentur [illegible]
[illegible] quod [illegible] adul-
terium [illegible] homicidium [illegible]
sime [illegible] bersabee
uxorem urie [illegible] occidit
Et postea statim misit ad
eundem nathan dominus Tu fe-
cisti [illegible] respondit ego vero fa-
ciam verbum istud in conspectu
omnis israel et in conspectu solis
huius [illegible] et sic per penam manife-
stam detegitur culpa tua Et
sic per penam manifestam de-
tegitur quam peccator [illegible] quo-
cumque sic [illegible] saltem in
iudicio [illegible] iniqui
[illegible] [illegible] sunt
[illegible] apparet invio-
labile [illegible] primum quod pro-
sunt sapiens [illegible] loquitur
iniqua [illegible]
est quia iudex [illegible]
[illegible] ne [illegible] illum cor-
rigendo in iudicio [illegible] 12
[illegible] que fiunt adducet
deus in iudicium pro omni errato
sive bonum sit sive malum
[illegible] in cogi-
tationibus [illegible]
[illegible] [illegible]
primo [illegible] secundum [illegible]
[illegible] primum sic [illegible]
[illegible] cogitationes
[illegible] in iudicio cogitationes

discutientur [illegible] ergo in
[illegible] a sermone sermonis [illegible]
[illegible] in cogitationibus enim impii
interrogatio erit [illegible] dis-
cussio [illegible] quod
interrogatio fiat [illegible] in con-
[illegible] cogitationibus [illegible]
id [illegible] dominus [illegible] iustus et
impius [illegible] quod [illegible] fiet
[illegible] a [illegible] Sic quod d[illegible]
[illegible] [illegible]
a [illegible] Quod ergo [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] testimonium re-
dente [illegible] eorum et
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] audiendo ad
[illegible] quod [illegible] con-
[illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible]
ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] illius
hac [illegible]
eum [illegible] in [illegible]
[illegible] in ira tua
[illegible] Consequen-
ter [illegible] zeli au-
[illegible] probatur secundum quod
[illegible] [illegible] iudex in
iudicio non poterit nec dissimula-
bit probatur sic iudex
qui [illegible] zelat pro obser-
vancia legis sue non poterit
in iudicio [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] zelat pro lege
sua ergo [illegible]
[illegible] auris zeli [illegible]
[illegible] audiet omnia [illegible]
[illegible]

no abscondere. Notandum zelus
in scriptura sacra accipitur [illegible] quadruplici
modo. Primo pro invidia et sic
accipitur Gen. [illegible] [illegible] filii sunt
zelo [illegible] in vindictam [illegible]
[illegible] [illegible] zelus
et [illegible] [illegible] dies
et [illegible] tempus adducere senectutem
[illegible] Secundo accipitur pro ira
[illegible] [illegible] vel [illegible] zelus
[illegible] [illegible] pro [illegible] [illegible]
Nolo [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] zelamini [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Zelus [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] zelus [illegible]
[illegible] non [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] zelo illius [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] in
[illegible] et sic accipitur [illegible] Quarto
[illegible] [illegible] amor dei zelo
[illegible] zelotes [illegible] ille qui
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Dei zelotes [illegible] [illegible] Du-
bitatio utrum peccata per penitentiam
[illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] quod non
[illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] peccata per penitentiam [illegible]
[illegible] beata [illegible] glo[sa] super
id [illegible] quare [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sunt
peccata [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] peccata
[illegible] per penitentiam [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pec-
[illegible] [illegible] non est [illegible] quod ad
[illegible] [illegible] quod ad
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] dei et [illegible]
[illegible] magis quam ad homines
[illegible] Ad oppositum est
glo[sa] super id [illegible] manifestabit

consilia cordium/ dicit quod gesta
et cogitata bona et mala tunc
nota erunt omnibus [illegible] Richardus
[illegible] [illegible] dicit sic Cu-
[illegible] [illegible] [illegible] archa-
na patebunt. Ad istud concor-
dat [illegible] et Anselmus de simili-
tudinibus [illegible] [illegible] apostolo cum
glosa [illegible] Thomas et petrus
et alii theologi tenent quod sic
quod omnia bona [illegible] mala non
[illegible] [illegible] [illegible] ad mani-
festam rectitudinem iudicii divini
declarandam quia [illegible] malorum
in bonis est ad manifestationem
[illegible] [illegible] [illegible] ostensio vero
bonorum est ad manifestationem in-
[illegible] [illegible] [illegible] malis est
[illegible] ad manifestationem divine
iustitie [illegible] [illegible] [illegible]
ad bonorum ad manifestationem
divine [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] vel verecundiam sed
ad [illegible] in bonis
et [illegible] [illegible] salvatis et li-
beratis [illegible] [illegible] [illegible] nos
manifestari oportet ante tribu-
nal [illegible] ut referat unusquisque
[illegible] [illegible] [illegible] gessit
sive bonum sive malum. Ad
[illegible] [illegible] [illegible] quod peccata dicuntur
tecta quo ad [illegible]
non quo ad [illegible] [illegible] ad
[illegible] non [illegible] ad [illegible]
Ad [illegible] de [illegible] per idem/ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] opinio-
nis et in hoc non [illegible] Ad [illegible]
per idem quod non [illegible] [illegible]
ad penam [illegible] quo ad divine
iustitie [illegible] [illegible]
Istud [illegible] [illegible] doctor
sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
libras pro uno obulo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] narrantes bene-
ficium regis [illegible] amicis

tuus · et diceres eis Regratiari
tegi p me, in tanto quod tene
bar · et p tanto mi dimisit · Qo
de aut mod p peccato mortali me
baris penam eternam · et remisit
t p pena temporali · q nullam pporc
tionem ad penam eternam habz
multomagis debes idem bnfi
cium velle manifestari / Item
ex quo aliz btus gaudebit
de liberacione tua a peccato / mag
materia gaudii a bonis sub
traheret · si ignoraret graz
et fratrum / nec oportet de erube
scencia pertimescere · qz si deus
pt facere ignem approximare co
bustibili sine combustione
pt facere noticiam peccator tuor
eciam aliis · et qz idem sciat
sine erubescencia · qz causa
litatem eciam suspendere qn
vult / Item si noticia uestra
hominum causaret in te erube
scenciam, qz p noticia unius
simpliciter causaret aliquantulam
erubescenciam / Sz constat qz
deus vel aia xpi et angelus
qui fuit custos tuus sciens
peccata tua · qz noticia peccatorum
tuorum in eis causarent in celis
erubescenciam, quicquid dixit ali
quis et aius / Ita nondum est sug
illo quod dicitur in litera q in iudicio
in cogitationibus impii inter
rogatio est / Deus tunc intro
gacionem faciet et de tenuit ma
xime si fuis dns vel platus
vel in honore siue in dignitate
constitutus / Interrogabit enim te
qualiter turpe vixeris · quomodo
subiectos rexeris · et qualiter bo
na tibi concessa expenderis / de
primo Sap vi Prebete aures vras
vos qui continetis multitudines · et
placetis vos in turbis nacio
num · qm data est a dno ptas

vobis et virtus ab altissimo qui in
terrogabit opera vra et cogitaciones
vras scrutabitur / De secundo
requiret qualiter subiectos re
xeris [illegible] subiectos,
vnde p magis [illegible] ma
lorum [illegible]
[illegible] filius ma
[illegible] ad
[illegible]
sua [illegible]
subiectorum [illegible] non
[illegible] solis sp
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] eius
[illegible]
et bone voluntatis [illegible]
tua a [illegible] usque ad ma
[illegible] et dilectionis
[illegible]
et timoris [illegible]
et de [illegible]
[illegible]
[illegible] in domo tua fu
[illegible]
[illegible]
tua [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] audio
de te [illegible] villicacionis
tue [illegible]
[illegible]
quid reddes / qz Iob [illegible]
[illegible]
[illegible]
ad iudicium [illegible]
allegamus [illegible]
in [illegible]
[illegible]
iudicium et [illegible]
iudex [illegible]
accipiet [illegible] pallacium an
te [illegible] Episcopus

[illegible] in palla [illegible]

nulla abbas, nullus comes vel [illegible] / Astabunt tunc omnes anime ut referant unusquisque scilicet id quod in corpore gessit sive bonum sive malum. Aderit etiam [illegible] adversarius meus dyabolus [illegible] mee obiciet mihi in faciem [illegible] loco [illegible] se esse [illegible] apud illum [illegible] / hic est [illegible] iudex iudicium [illegible] a me [illegible] quia [illegible] tunc [illegible] quid [illegible] quid [illegible] ad me [illegible] cum illo [illegible] iudex [illegible] quia [illegible] et iudicium [illegible] / hec [illegible] que [illegible] meum esse [illegible] ideo [illegible] a quo non potest fieri appellatio [illegible] fiet ad [illegible] nulla accipietur

excusatio / nulla sine [illegible] nulla [illegible] / [illegible] iudicium [illegible] ut fugiat a facie [illegible] / sine [illegible] timores [illegible] / [illegible] iudicium [illegible] ut [illegible] / [illegible] de illo qui sic [illegible] iudice [illegible] / [illegible] Dominus [illegible] Josaphat [illegible] et solacio [illegible] et [illegible] magnum [illegible] sedis sue [illegible] / [illegible] esse apud [illegible] se ad [illegible] iudex apparere debet [illegible] et timor [illegible] ejus [illegible] asserens [illegible] iudicium [illegible] / [illegible] iudicium [illegible] magis [illegible] / [illegible] iudicium magis [illegible] a [illegible] ipse dicens [illegible] / [illegible] iudicium [illegible] / [illegible] sua [illegible]

inde maledictus [illegible]

duce emittit sagitta[m]. Itaque
in iudicio eum sic nature inveniet
qui filius maris [illegible] ex una
parte et patris inimicus ex alia.
2 Cor. 1. Item sicut quidam
per arcum tenditur et inflectitur et
emittitur sagitta, dicit scriptura.
Item maledicti in ignem eter-
num qui paratus est [illegible] et angelis eius. Arcus
autem secundum Ysidorum [illegible]
[illegible] quasi contineatur arcum [illegible]
at hostem. Hic fiat in iudicio.
Unde dicitur in medio [illegible] [illegible]
et angustie hinc erit actu
[illegible] peccata, inde terens ex-
[illegible] iustitia, a sinistris [illegible]
[illegible] horrendum
chaos inferni patens, desup-
er iudex iratus, intus conscientia v[ermis]
rodens, foris mundus ardens. Pec-
cator sic deprehensus in
quam partem se vertet? sic ad-
[illegible] [illegible] ad
iudicium parata iustitiam per quem
[illegible] valeat [illegible].

Custodivit nos a immundi-
tia que nichil prodest.
Postquam [illegible] [illegible]
sit omnibus loquutionibus malitia
quam hic prelatus [illegible]
[illegible] [illegible] quasi
lingue malitia specialiter.
Et sunt tres ut [illegible]
[illegible] et medicamentum. Et [illegible]
[illegible] dividitur materia in tres par-
tes. Et primo agit de immundi-
tia, secundo de [illegible], tertio de
medicamento, ibi a detractione
[illegible] ibi [illegible] [illegible]
[illegible] ad primum dicit quod infe-
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] et qui [illegible] maliloquium
[illegible] per [illegible] [illegible]
in diabolo et [illegible] a deo
ergo custodivit nos a immundi-
tia que est una species loquutionis

que deum nullum offendit. Et
non solum [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible]
que nichil prodest. Notandum enim
istud verbum quod sit et quando
[illegible] sit apud deum [illegible]
[illegible] [illegible] cum imparata [illegible]
[illegible] que [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Et contingit.
quandoque contra deum per [illegible]
quandoque contra [illegible] per [illegible]
quandoque contra proximum per [illegible].
Primo contra [illegible] quia
[illegible] [illegible] contra deum per [illegible]
[illegible] quando [illegible] de suo [illegible]
[illegible] administratione [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] que ve [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non
possit et deum [illegible] auctore
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ille [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
qui [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
sue [illegible] [illegible]
nos sumus ignari, deus autem
solus scit quid nobis expedi-
at. Et ideo quando divinis ordi-
nationibus et dispositionibus [illegible]
[illegible] se esse [illegible]
et [illegible]. Et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] qui sunt [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] contra deum [illegible] quatuor
[illegible] [illegible] et [illegible]
tempestates [illegible] [illegible]
secundum eorum voluntatem [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible]

[illegible] hominis. Item dicitur quod deus sine [illegible] in hominis [illegible] [illegible]

[illegible]

fabulose Ovidius in secundo Metha-
morphoseos dicit quod sicut filius
phebi [illegible]
[illegible]
quo homines [illegible]
[illegible]
solis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] a Jo-
ne fulminatus interiit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] machina
[illegible]

[illegible]

Seneca [illegible]
[illegible] Cesar iste [illegible]

facere sollemnissimum festum nobilibus suis. Contigit autem ipso die tonitrua fulmina coruscationes et pluvias ingruere. Filii Larvo Saturni indignatique indixerunt bellum contra Jovem, et iussit ballistarios et sagittarios et magistros machinarum suarum iacere tela et lapides contra Jovem. Isti statim obedientes suo principi sagittaverunt tela miserunt et iecerunt lapides contra celum. Que omnia super populum descendentia magnam partem populi peremerunt. Revera sic est de istis qui murmurant de divinis dispositionibus. Iaciunt enim verba [illegible] contra deum que de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]. Sic [illegible] filii Israel contra dominum [illegible] [illegible] in terra promissionis. Unde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qua le[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sed quidam eorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in vita [illegible] [illegible] [illegible]. Et hanc tristissimam querelam aliquorum gentilium philosophorum contra deum murmurantium, et est causa propter quam plerique dixerunt mundum non regi a deo sed a casu. Iuxta illud Claudiani in primo in Rufinum: Sepe mihi dubiam

traxit sententia mentem. Curarent superi terras an nullus inesset rector [illegible] [illegible] [illegible] mortalia casu. Nam cum dispositi quesissem federa mundi prescriptosque mari fines annique meatus et lucis noctisque vices, tunc omnia rebar consilio firmata dei qui lege moveri sidera, qui fruges diverso tempore nasci, qui variam Phoeben alieno iungere fratri, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sed cum res hominum tanta caligine volvi aspicerem letosque diu florere nocentes vexarique pios, rursus labefacta cadebat religio [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ordinibus [illegible] [illegible] [illegible] con-

virtutum premia mali virtutum rapiant

^ negabitur electis bonis terrena in hac vita quia
ut est que vincula sunt et ... a
... gratia que appetitur ... concedatur
datur reprobis bona que in hac vita appetunt
quia ... conceditur eis quia ... perdant
... [illegible]

8

fuisse qui crederet. Sed tu coniungi
tu eius? tamen dispositionis
ignorat. Tu qui bona recipe
... quam distinguuntur ...
... [illegible] ...
... ad ... filii ...
... dei ... [illegible]
... [illegible] ...

[illegible]

tulit ad laborem ... ...
... [illegible] ...
... exemplum
... [illegible]
... [illegible] ...
... [illegible]

[illegible]

^ ... [illegible] ...
... [illegible]
... male
... amaret ... et
ubi ... affligantur electi ut a pu-
ritate flagella corrigant quos ...
... [illegible]

promittens se ei daturum dimidiam partem hereditatis sue. Ille tacuit. Et filius alius abdicabatur. Tunc in determinatione facta super capite casum frater ille quibus dixit germano suo: In omnem fortunam fratris mei et quingentos comitem. Si militatur et una militabimus. Si pugnandum est, una pugnabimus. Si cottidianam rogando stipam, elemosinam ad refectionem corporis illam tecum dividam. Nolim recipere iram patris grati; magis malui vel tacendo premium amittere, quam patris hereditatem et tue custos. Moraliter frater iste carissimus Christum designat, qui nos fratres suos vocat. Hebreorum [illegible] ubi dicitur: fratres suos vocare non confunditur. Pater vero noster est deus. Dicitur [illegible] ubi unus nostrum ipse est [illegible] isto propter iniquitatem de duobus tociens abdicantur, quociens eum adulterare flagellat. Ergo dicit ei: [illegible] a deo [illegible] ille frater carissimus dicit [illegible] ab pacientia et patri meo inchoandum. Et dabo mediam partem hereditatis mee et simul cum hoc in omni fortuna tua tecum stabo. Non te deseram, nec te derelinquam. Dominus hec omni gerendo quod per omnia temptamur et [illegible] tue qui penam [illegible] impacienie tollas. Unde [illegible] in paruis minuat iusticiam [illegible] et deum postponit. Unde dicit Aristoteles [illegible] quod [illegible] videns [illegible] quae sequitur non bene disponit. Et [illegible] dicit qui si videns [illegible]

ter cum debeat solvere per corpus legens [illegible]. Disputacio doctrinalis est inter deum et hominem, de qua ubi [illegible] et arguere [illegible] et [illegible] amore arguo et castigo. Iuxta est [illegible] disputacionem unde Iob [illegible] disputare cum deo cupio. [illegible] debeat [illegible] non vult [illegible] si [illegible] per mille. Si homo iste [illegible] [illegible] non murmurando [illegible] re[illegible] non bene disputabit [illegible] sua. Si si paciens [illegible] et [illegible] arguit [illegible] disputacio bene [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] racionem non [illegible] si cordis [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] homo [illegible] [illegible] pauper [illegible] et non volentem [illegible] ad paupertatem [illegible] si de sua [illegible] [illegible] ad regnum [illegible] deus elegit pauperes in hoc mundo divites in fide et heredes regni celorum quod promisit diligentibus se. [illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] ihesum [illegible] per [illegible] deficientibus [illegible] [illegible] plus appetit [illegible] ille [illegible] in terra [illegible] [illegible] sit maiores dietas. Et falco [illegible] audiens volat ad

pdaz Et remaci istos paupes
milti q̄ sūt in ista vita sic
scolares q̄ppe peccūie desici
ut / sic̄ peregrin q̄ in p̄sentia
pñas sunt · sic sūt [illegible]
[illegible] in istis [illegible] desidera
rat celestē patriā · ꝛ veru
eam peregrinam · qui [illegible]
[illegible] ꝛ [illegible] in
solo [illegible] est [illegible] q̄ [illegible]
[illegible] [illegible] quā
[illegible] desiderare homīs [illegible]
[illegible] [illegible] deficit

fidei [illegible] q̄ non credit de
[illegible] posse sufficientes sumere
[illegible] [illegible] paupes [illegible]
sue [illegible] [illegible] fratu
q̄ p̄t [illegible] huius [illegible] pla
illos sollicitudo q̄ [illegible]
[illegible] [illegible] ꝛ cum non [illegible]
[illegible] est [illegible] posse [illegible]
Et q̄ [illegible] plus sollici
tus [illegible] filiis [illegible] [illegible]
q̄ [illegible] [illegible] deus
[illegible] paupes plus sollicitari
[illegible] [illegible] Unde ergo
[illegible] [illegible] ꝛ [illegible] dñs
sollicitus est [illegible] [illegible]
paupib[us] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ꝛ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible]

Et a detractione prave lin
gue [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible]
sapiens [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] deū [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / Et [illegible] hoc duo
facit / primo enī [illegible] p̄sua
sio[n]es ad [illegible] [illegible]

^ ut [illegible] si quidā [illegible] [illegible]
dā [illegible] [illegible] ī [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ī [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

Sc[d]o assignat p̄suasionis [illegible]
[illegible] quā obscurā sūnt / [illegible]
sic Et a detractione p̄uite lin
gue q̄ d · laboriosū est si
bn̄ considerat̄ verā lingua
in detractione Et racō p̄t ee
Omne eīn q̄d ē innāle ꝛ vio
lentū [illegible] cū labore ꝛ fati
gacōe / Modo · lingua data
est homī solū ad duo offi
cia · id ē [illegible] d'amiā [illegible] ꝛ
[illegible] d'voce / lingua co
gruit ī duo opa s̄ in gustū
ꝛ loq̄lā / In gustū [illegible] esse
aīalis In locucōz [illegible] bn̄ ee
Est eīn hō aīal politicū hō
est civile ꝛ comunicatiū nā
conceptionū suaz ꝛ affecōnū
desidans aāre ꝛ aāri Et ad
hō bn̄ esse ꝛ ad istū bonū
effens q̄ ē amare ꝛ amari
deus dedit linguā homi
ni cui[us] [illegible] [illegible] sp̄us s[an]c[t]us
q̄ amor est patris ꝛ filii in
[illegible] [illegible] [illegible] voluit
[illegible] [illegible] in specie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] lingue [illegible]
[illegible] [illegible] · Et [illegible] nāle of
ficiū lingue ē multiplicare
amorē ꝛ benivolenciā inter
homines / [illegible] [illegible] ē ee in
[illegible] [illegible] multiplicat amicos
ꝛ [illegible] [illegible] ē lingua
[illegible] [illegible] in bono ho
mie [illegible] Unde [illegible]
ē [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible]
ad loquendū [illegible] [illegible]
Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q̄ [illegible] [illegible] loq̄ mi
[illegible] [illegible] salutande
Unde ꝛ [illegible] [illegible] nāle
salutasse [illegible] salutare [illegible]
id ē [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a vob [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] didici p me

dicit cesar aue vnde in hystoria
karoli magni narratur quod
cum transiret per deserta quedam
obuiam fuerunt ei aues que
psitaci nominantur aue sciunt
lingwa greca salutauerunt
eum dicentes Chere cesar
aniter hec est dicendum salue
cesar inuicte Et fuit prima
prophecia [illegible] de imperio Na
cum tunc non foret nisi rex fran
cie factus est postea impera
tor Et istud aliquantum figu
rat quod proprium et vtile officium
lingwe est bona loqui et amica
bilia Et ideo quod male fa[illegible]
cum fatigacione et labore ideo
[illegible] sapiens quod homo detra
hendo maledicendo [illegible]
de laborat [illegible]
lingwam suam [illegible] Lingua
eius maledictione plena est
et amaritudine et dolo sub
lingua eius labor et dolor
[illegible]
[illegible]
lingwas [illegible]
locutus Et ideo de a detrac
tione lingwe Alia lingua est
partita lingua [illegible]
duplex lingwa et est [illegible]
Custodite vos a detraccione
[illegible] lingwe [illegible]
detractor [illegible] lingwa sua
[illegible]
[illegible]
bona et quedam mala [illegible]
[illegible]
[illegible]
mala [illegible]
videantur [illegible]
ter omnis adulator detractor
est quia adulator blanditur in
presencia et mordet in absencia
Et ideo de eorum lingwis [illegible]

de post sepulcrum patens est
guttur eorum linguis suis do
lose agebant ille qui in ludo
scacorum [illegible] ludos per
[illegible]
et [illegible] Et tenea
[illegible] dolose et detra
[illegible] et adulatores
[illegible]
[illegible]
[illegible]
vna medietas est de adulacione
et alia de detraccione Et fuit ta
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
bona flamma et honesta [illegible]
[illegible]
[illegible]
illorum [illegible]
[illegible] Et ideo [illegible]
[illegible]

cū d' sepulcrū patēs est
guttur eorū linguis suis dolose
agebāt. Ubi describit eorū
esse corruptionē immūdicie quia
sepulcrū patens, affectionē
iniustitie quia linguis suis do-
lose agebāt, infectionē ōis
nequicie quia venenū aspidū
sub labiis eorū. Primo videdū
quod sepulcrū patens corpus
[illegible] [illegible] mortui [illegible]
[illegible] [illegible] quod nō ē clausū eo
quod patens ē [illegible] fetor est et
horror [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] accedē-
tes inficit et corrumpit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] primo
[illegible] et eorū [illegible] [illegible]
quacunque modo [illegible] sunt in-
[illegible] [illegible] [illegible] quia nemo [illegible]
[illegible] viuit, [illegible] eū [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sepulcri
[illegible] ubi [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] nō [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et honorate [illegible]
[illegible] [illegible] sepulcra nō [illegible]
quia [illegible] [illegible] et horribi-
[illegible] fetidor [illegible] vnde [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
immūdicia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] qualis est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
di [illegible] [illegible] sepulcra nō [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 22
Per oppositū [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bona
[illegible] [illegible] sepeliūt et oc-
cultabit. apponentes [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
in sindone [illegible] quia [illegible]
tas [illegible] [illegible] petrū [illegible]
et vngentes balsamo honeste

[illegible] [illegible] quātū [illegible] bona
[illegible] Gen 23 In electis sepul-
cris nostris sepeli mortuū tuū,
ponite in sepulcro nouo per di-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] in petra per
[illegible] [illegible] [illegible],
petra eñ erat [illegible] 1 Cor x
[illegible] fuit que mala
[illegible] que [illegible] [illegible] fuit.
[illegible] [illegible] sic nō dubito
[illegible] [illegible] [illegible] per [illegible]
sine [illegible]. Item de
[illegible] [illegible] d' [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] iniustitie quia linguis
suis dolose agebant quia [illegible]
sub [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] venenū malicie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] malicia et
lingua tua concinnabat do-
los [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] infectionē ōis neq-
[illegible] quia venenū aspidū sub
labiis eorū. Istud venenū ē
valde nocivū quia sic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vix vel cū
magna difficultate sanatur
Deut 32 Venenū aspidū in-
sanabile. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] figuratur
[illegible] vidit Daniel cū 1 que
[illegible] [illegible] [illegible] et tres ordi-
nes dentiū erant in ore eius
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. In tribus
ordinibus dentiū figurantur
tres modi [illegible] [illegible]
[illegible]. Primo modo ē bona que
[illegible] [illegible] [illegible] vel male
[illegible] [illegible] et corrupta
[illegible] [illegible] [illegible] vel ex [illegible]
[illegible] ad aliū [illegible] quia nō
sit ita [illegible] vel excellent

suu͂ fcm ut decebat · Secuͤdus
modus ē defectus vocis et vul
tus · tu͂ lege cantatis celq̄
dos publicare et ponere sub
intencōe famā ledendi
Tercius modus ē q̄ē pessi9
et sic c̄nici cohinget et mo
tantes in ppm̄ [illegible] tres
ordines decium q̄ in [illegible]
hundant Sed quos petrus
in pma can̄ica sua c̄ 2 mqt
deponentes omnē maliciā
et omnē dolum et simulacōnes
et invidias et omēs detractōes ·
q̄si modo geniti infantes sine
dolo lac concupiscite · Sicut
pmo docet deponere omnes
detractōes · i tres modos p̄
dcōs · q̄ omnes tantū scrip
ta ponunt designant p tres
ordines dentium in ore visi
Et consequenter depositis hiis den
tibus maliciosis esse debemus
sic infantes q̄ nondum den
tibus mordēe nouerunt · et lac
dulcis et suavis affabilitatis
sine dolo desiderare · ut de unoquoque
nostrum dicatur id Canticorum [illegible]
favus distillans labia tua
mel et lac sub lingua tua /
Et nonus q̄ etiam istud vicium
debemus nos dispone q̄ plura
vitam nostram · debemus p̄
ne eam aliquam [illegible] /
2o ne eam frauder [illegible] /
3o ne eam pusillanimit̄ time
amus de pmo lac p Noluit
detrahere alterutrum fratres · Unde
Johannes epistula p iiii · Qui odit
nem in eo lx scrm dicitur si
cuius lacerat · Accusamus
sepe quod facimus et cum
nos sine tempore [illegible] in vita
nostra [illegible] · multi de
eloquentibus iudicantes · Ille
De istis etiam detractoribus

loquitur Bernardus super Can̄ fine
23 omnis q̄ detrahit pluribus noce
pro eius capitis [illegible]
Deinde quid aliud detrahendo
intendit in stare q̄ [illegible]
[illegible] in odium veniat vel in
contemptu ipsius apud quod de
trahit · Ferit ergo [illegible] in
omnibus ipse lingua
maledica · [illegible] in pro est
necatur [illegible] et [illegible] /
et infra · unus loquitur et unum
verbum profert · Et tamen illud
verbum uno momento audi
encium aures inficiens · et anima
interficit plurimorum · Hec Bernardus
Omnes etiam [illegible]
odia q̄ sic [illegible] fore [illegible]
bene [illegible] vel augmē
tum [illegible] de detractoribus
significatur per illam longam
[illegible] [illegible]
sp̄ie de quarta i gente Iu
enim sed [illegible] poete
[illegible] [illegible]
semina in [illegible]
[illegible] ex q̄bus surrexerunt
milites armati q̄ statim
in seinuicem [illegible] ca
dunt conficientes et se mu
tuo perimentes · Ovidius
i methamorphosi libro 3 · isti
detractores semper dant tot se
[illegible] et ualde pernecioso
[illegible] illos q̄ de
bent eam [illegible] / q̄ quando
dentes serpentis [illegible]
milites armatos · q̄ de
bellant [illegible] et [illegible]
homines ad effusionem hostilem
et [illegible] et quasi ad pu
gnam procedunt · Iste serpens
est septimum odium quod dominus
odit · Sex enim dominus odit et sep
timum detestatur anima mea · inter
octos [illegible] · linguam

medi[illegible] manus effundentes
morum sanguinem · cor machi-
nans cogitationes pessimas,
pedes veloces ad currendum in
malum, proferentem mendacia ·
testem fallacem · et eum qui seminat
inter fratres discordias. Psalmus
Et de istis dentibus et arma-
tos pugnatores crassentibus,
dicit ibi ipse dentes eorum arma
et sagitte. Ut legimus quod ali-
quid [illegible] expressius adiunct
vel [illegible] detractiones
[illegible] detractores [illegible]
[illegible] in persona [illegible] Dat-
hentem in secreto proximo suo
hunc persequebar. Hic [illegible]
[illegible] ad proximos viles et
bonos [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] super [illegible] Job [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et carnibus
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vite detractione
pascuntur. [illegible] [illegible]
carnibus [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nobis ca-
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] ad questionem confiteri
[illegible] [illegible] detractionis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] potibus et dantes
symbola [illegible] potibus
[illegible] quod de [illegible] aliene
vite se inebriant symbola
[illegible] [illegible] sic [illegible]
solet pro [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] detractionis [illegible] confite-
[illegible] [illegible] potibus et dantes
symbolum consumuntur quod sic
[illegible] omnis detractor [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
pudendum est ne detractionem

facilius pandimus [illegible] unde Augustinus super
Lucam [illegible] [illegible] Porro in sed-
detrahere et detrahentem audire
quid horum damnabilius sit
non facile dixim. Abhominabile
est audire vel confiteri cum homine
cuius dentes sunt corrupti vel
stomachus repletus fetidis et
malis humoribus quod talis habet
anhelitum nimis grauem. Et di-
citur naturales quod omnes bestie
vescentes aliis viventes crudis
carnibus habent ora fetentia et
abhominabilia. Et ideo multo
magis merito debent esse
nobis fetentia et abhominabilia
ora detrahentium. Unde idem [illegible]
[illegible] filius petri est et
abhominatio hominum detractor.
Tales enim linguis suis dolo-
se agunt. Tercio cauendum est
nobis ne detractores pusillaniter
timeamus. Multi enim propter oblo-
quia detractorum a bono proposito
retardantur et hoc est valde
stultum [illegible] secundum [illegible]
[illegible] detractores [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
debemus. [illegible] enim vobis
[illegible] quod alii nobis detrahunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] inter [illegible]
[illegible] quod [illegible] laudi-
bus [illegible] plerumque [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] etiam
detractionibus [illegible] [illegible]
[illegible] ut cum nos [illegible] laudantis
[illegible] lingua detrahentis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in Canone [illegible] [illegible] plurimi
Unde [illegible] [illegible] [illegible]
assignat causam quare [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] passi sunt
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] quod
non est [illegible] [illegible] ne [illegible]

meõria · fãe potuisti quos
inch aliud in clade detri-
tt qr nrīs morib; institutis
studijs imprborū dissimili-
mi videbant'. Itaq; inch est
qr admirelis si hujus vite sollicitu-
ciū flammib; agitem' p̃cell'.
quib; h' manē ꝓpositū est
pessimus displicē. Ite dom
d' copia vbor. Hic t' tu ēē
laudari a turpib; · quā lau-
dari ob turpiā. Seneca chariss
displices malis · ⁊ malorū
d' te estimacones ꝑuaat ad
vera tibi suū laudacoēz ascribe
ꝑs dethedat in qui sapiat
bonitate. Isti sunt tonsores
v' abscisores monete legal'
⁊ impeditores testamenti re-
galis · exhuatores cadauerū
finalis. Vnde detractores sc'
tr' arguendi. Primo sic legalis
monete tonsores. 2° sic re-
galis testamenti impeditores.
3° sic finalis cadauer ex-
huatores. Est enim ꝓpa clare
sanguis sic moneta legalis
qua illi ps capitale ⁊
si fuit diminuta vel accō-
sa pdit ponderi ⁊ ymaginem
⁊ ideo nō recipi' loco precij
sic pus. Ideo detractores
nitunt' confundē bonos vide-
licet diminuendo v' minuendo acc-
mala p sopuacones ⁊ at-
tenuendo existimacas acute
p diminucōe ut opus eo
appareat viuos fecit sicut
tonsurae significatur. Et ideo
clare pue vocari tonsores mo-
nete legalis. Ita sic dt Aris-
toteles quarto d' anib; ira-
cundi loco amor p quē
exhibet sanguine ꝑbor. Te dē
suplices · fatui ⁊ nocivi
quicumq; sint pui valo-

ut dethē sunt bn ⁊ exhe
sanguinē corporū v' destruūs
oculos nefas eorum diuulga-
re. Ero b' venit inuisa hom
ssia t' demon phidomis. Ideo
sunt impeditores testamenti
regalis. Ita rex orpe mori-
turus fecerunt ⁊ amis oib;
testamentū pacis d' Pacem
relinquo vobis pacē meā
do vobis Joh 14 hoc testamentū
potissime impediunt detrac-
tores. Tercio sunt finalis cu-
dauerum exhuatores. Vnde
dt Aristoteles li 8 d' anibus
qr hyena ē al nimis feroc-
sicut lupus · intm diligens
carnes hu'ans qr frangit
nocte sepulcra ⁊ exhuat
corpa mortuorum ut eorū
carnib; satietur. Ista bestia
aptissime potest significare det-
ractorem homo enim p peccatū
moritur ⁊ a bonis sepelitur
qui quando inste penitet
eius peccata occultat ⁊ con-
tegunt confiteri ⁊ pnia ma-
nentes integra. Sed quid
facit detractor violatur sepul-
tura ⁊ tradit sic infamie. Ideo
Jere c. 1 Infamiam Et tra-
hit enim eius eructa sup
eas ⁊ comedit. Psalmus ad
comedendas disiciunt eum de-
fecit oculatus ⁊ lapsos
forcius ait. a meoria eorum
ad inuice vidit d' et hbg
d' ie 12 ffm alicu' translacionem
Nunquid spelunca hyene he-
reditas mea mihi. Et pamitti
parū ad hec ⁊ in hereditas
mea qr leo in silua dedit
contra me vocē suā ideo odiui
eam in hereditate v' geites
hune sui pro dalo v' geiter
hereditatē tuā. Sed hec

nota de p[illegible] rei [illegible]
Et ut dt ysidorus hyena at for-
tissimū mutat sexū nunc masculus nunc
femina etiā ĩcidit at ē diuinat
p nocte et humanaz pret sibi fingit
et at prate hec de henas rapit
deuorat / dauaz ore rapit et dn
dt plinius hic bestia gignit lapidem
q' hyena dr que qui portauit
sub lingua fcat futura p̃dicere
et diuinare hec plinius

tibi

aduerte falso hunc

Culiacus ajusti

hedium dat vocē cum ... et sic ... hyemem ... sic supius ... est. ... a detra-
ctione custodire vos loquentes bona pro ... ad quam nos ... Lectio decima

O ... [illegible]

[illegible]

vite os iusti · os autem impiorum ... pibit. Ecc. 21 ... custodit os suum et linguam custodit ab angustiis animam suam ... medicina ... [illegible]

[illegible]

alio ... ibi ita ... premit · adeo ... refrigit ... est

... cum q. ... ibi unde ... alii in ... ibi

... et ... et

... omnis ... amat et facit

mediatorem. Foris inquit canes
illi vel alii morantes in
curia pape pro negociis expe-
diendis accedunt ad pallacium
et intus foras sine pocius expe-
ctant donec possint per ali-
quem introduci ad papam. Sed
quando pulsatur foras cum campa-
na pape omnes recedunt te-
stes et tunc quod pro illo die col-
loquium pape non habebunt et
ideo statim egrediuntur palla-
cium et ad sua hospicia red-
eunt. Verum dominus ponti-
fex est Christus Hebreorum ix: Christus
assistens pontifex futurorum bonorum
per amplius et perfectius etc. Ad
eius curiam clamant in die
iudicii omnes homines 2 Cor. v:
Omnes nos manifestari oportet
ante tribunal etc. Et tunc illi qui-
bus dicetur quod intrent ad
Christum illa vocem iusto di-
cetur: Intra in gaudium domini tui
Math. xxv. Et ideo psalmista
hii in vitam eternam. Sed aliis
campana pulsante hec est tuba
sonante clamabitur per ange-
los foras foras. Math. xiii:
malos autem foras miserunt.
Sic erit in consummacione seculi
exibunt angeli et separabunt
malos de medio iustorum et
mittent eos in caminum ignis
ibi erit fletus et stridor dencium.
Et non est mirum si mediator
eius est Christus qui nos vivi
omnium excellit reliquos
modo ipse est vita Ioh. xiv:
Ego sum via veritas et vita
quod nemo homo fictus et men-
dax venit ad Christum. Math. xxv: In-
utilem servum eicite in tene-
bras exteriores. Notandum de
quo si fiat ... de terra hiber-
nia tante potencie est

terra illa quod nullum venenosum
animal potest tolerare illam in-
trare vel si fuit inclusum non
potest vivere nisi abinde vo-
lens exierit. Terra ista vi-
tatem designat. Ps. Veritas
de terra orta est. Ista terra
potentissima diluit et mu-
nivit Christum. Deus ps. potens
es domine et virtus in circuitu
tuo. Modo usque ad diem in-
dicii homines infecti vene-
no mediatorem ... a diuina
vitam sic quod impossibile est
eos evadere cum sit necesse quod
de medium aliud possit e-
vadere. Iob v: Sed verte ma-
nus [illegible]
[illegible] illam et tradet passi-
onibus ignis eterni. Ro. i: De
mutaverunt gloriam dei in
mediatorem ...
[illegible] in passiones. Ideo hoc
est [illegible] Ioh.
videre [illegible] de
die [illegible] filii dei
nominentur et [illegible]
[illegible]
[illegible] sic de Am...
[illegible] filius
nobilissimi [illegible]
parata honestissima [illegible]
nobilissimi [illegible]
[illegible] repudiavit et
[illegible] filia
assumeret [illegible]
eligat et [illegible] de-
[illegible]
[illegible]
[illegible] Et ideo homo ille
Christianus qui [illegible] dei per
fidem et baptismum intraverit
Ioh. i: Dedit eis potestatem
filios dei fieri [illegible] parata
et virtus sine sapiencia
[illegible] quod omnes homines

Thalinachyn non ... [illegible] ... valpeie nimium

naturalis sciencie desiderat philosophus
methaphisice in principio Et super
eo dicitur in persona huius naturalis
hanc amavi et quesivi a iuven-
tute mea quesivi eam michi
sponsam assumere et amator
factus sum forme illius Ista
virtus est filia dei secundum Di-
onisium vel est filia diaboli
Joh 8 mendax est et pater eius
Ideo mendacium Sic igitur homo
relicta virtute dei filia co-
pulat se uxore mendacium
filiam diaboli turpiter coniungitur
et magnum facit lapsum Et ideo
significatur amor quem sponsa
nos mediat Glosa [illegible] ablacta-
te mendacium adiungitur fraterni-
tatem namque in domo filiarum
fratres [illegible] quod est quoniam
hec dicitur filiam [illegible] contra-
hentis matrimonium impedit
[illegible] et [illegible]
[illegible] cuncta [illegible]
nabis [illegible] Augustinus
Contra [illegible] in principio volens
matrimonium a [illegible] ipsa fingere necessa-
rii ut illa [illegible] esset
dubitare non debemus Et
Cathe in principio [illegible]
[illegible] ut carmina di-
cit [illegible] proprie sit [illegible]
[illegible] colendus [illegible] est quod
mendacium [illegible] diabolum [illegible]
filia [illegible] quod [illegible] sequuntur
sunt plures et ideo [illegible] matri-
monium [illegible] non [illegible] et tamen si de-
facto teneatur [illegible] contingit
sine dubio quod accipit filiam
a [illegible] debet [illegible] recipere
[illegible] ab eadem Et [illegible]
quam diabolus dat cum filia
sua est infernus Apocalypsis 21 omnibus
mendacibus et illorum pars in stagno
ignis Et Osee 4 [illegible] fieri
cum mendacio et [illegible] quanti

augmentum [illegible] Et [illegible] pro
dicere [illegible] [illegible] perpetuus [illegible]
cum morte et cum inferno fecit
pactum [illegible] quod [illegible] ex-
istimat quod contrahit primo cum una et
postea cum alia fit bigamus
Et [illegible] mendacium [illegible] indice
si [illegible] cum [illegible] ad mortem
a morte quemcumque sit [illegible]
non evadit Sic [illegible] primo con-
trahit cum virtute filia dei Osee
2 Sponsabo te mihi in iudicio et
in [illegible] et [illegible] sponsabo te
mihi in fide Et si postea contrahat
cum mendacio efficitur bigamus
et in iudicio [illegible] mortem
evadere non potest Nota quod pos-
set probabiliter dici de ista spo-
sa que est virtus quod est satis for-
mosa et amabilis in tantum quod
virtus per se odium non [illegible] potest
tamen ipsa esse non bene fecunda quod
non parit plures bona Nam
secundum [illegible] veritas odium
parit Et ideo homines diminuunt
virtutem quia [illegible] quod per eam mere-
antur odium [illegible] [illegible]
[illegible] et amicitia virtute
[illegible] est [illegible] virtute sicut
[illegible] sed mendacium generat
multo peiorem plures quod [illegible]
[illegible] est [illegible] et [illegible] cum
[illegible] generat mortem
[illegible] infernalis est
[illegible] odium malorum ho-
minum [illegible] non considerant [illegible] quod
est de virtute sicut fuit de Rebecca
[illegible] que habuit geminos in
utero suo Jacob et Esau Sic veri-
tas duos filios parit dilectionem
dei et odium malorum hominum Mala-
chie 1 Jacob dilexi Esau au-
tem odio habui Et Luce 6 Beati eritis
cum vos oderint homines Et
ideo [illegible] mendacium [illegible]
[illegible] virtute [illegible] [illegible]

proximo suo Eph. iiii Tercio ho
est naturalis dei ymago Unde
Aug. ix de trinitate c. 17 Eo ipso
mens ymago dei est quo eius ca
pax est eiusque particeps esse
potest Et ideo sicut in trinitate prima
persona gignit verbum quod est veri
tas Ita mens humana nullum
aliud verbum gignere debet nisi verita
tem ita Augustinus Quarto omnia opera verbum
veritatis precedere debent Unde persone
diversorum regnorum et diversarum civita
tum facilius discernuntur ad invi
cem per diversitatem ydiomatum et
linguarum Nam communiter qui
gallicum loquitur gallicus estimatur
et qui anglicum anglicus dici
tur arguebant enim petrum
quod esset galileus et ait ei Mat.
xxvi Vere et tu ex illis es
Nam et loquela tua manifestum
te facit Sunt autem notabiliter
loquendo duo regna ad invicem
in hac vita commixta videlicet
regnum dei et regnum mundi Re
gnum xpisti et regnum dyaboli
Regnum celeste et regnum terre
stre Et sic ista distant in
legibus ita in ydiomate non
concordant Nam ydioma regni
celestis est veritas Ps. Domine in
celo misericordia tua et veritas tua
usque ad nubes Ydioma vero
terrestris regni sine mundi est
falsitas Osee iiii Non est verita
tis et misericordia non est scientia dei in
terra maledictum homicidium
mendacium furtum et adulte
rium inundaverunt Si ergo homo
velit pervenire ad quod regnum per
tineat videat cum quo regno
in ydiomate concordat Unde
narrat historia quod cum Guil
helmus dux Normannie re
gnum Anglie acquisivisset deli
berabat quomodo linguam saxo

nicam destruere posset et An
gliam et Normanniam in ydio
mate concordaret Et ideo or
dinavit quod nullus in curia re
gis placitaret nisi in Galli
co Et iterum quod quilibet puer
positus ad litteras addisceret
gallicum et per gallicum latinum
Que duo usque hodie observan
tur Sic moraliter princeps
huius mundi dyabolus est Johannis
xii princeps mundi huius in dicen
tes dum regnum [illegible] principatum
suum non habeat nisi tradita
ria successione magis vio
lenta oppressione et ideo non est
heres sed conquestor ydio
ma [illegible] in gemina
infirmabatur mendacium Joh.
viii Cum loquitur mendacium ex
propriis loquitur et ideo ut con
cordet mundus cum gemina in
fernali quod ydiomate ordina
vit quod omnis sollicitudo [illegible]
nibus [illegible] com
[illegible] mendacium
[illegible] doceantur in scho
la sicut addiscunt gallicum ita
[illegible] anglicum [illegible] cum
studio et labore addiscunt lo
qui mendacium Jer. ix Docuerunt
linguam suam loqui mendacium ut
[illegible] ibidem xv Ere
bit ad tribulandum et angustia
vallabit eum proelians Quod omne
id quod hic malum operatur
reliquias vitae vallatum tribu
lationibus et angustiis et labo
re Et hec probate specialiter de
mendace qui mendax relicta
veritate [illegible] ut
audientium animas fallat Si
quidem labor et sollicitudo cu
stodire na [illegible] fallacia de
prehendi [illegible] ponere quod ipse [illegible]
[illegible] quod [illegible] a veritate [illegible]

videri possit / Et cum magno co-
namine potuit quod per acquisitum
falsitatem doctum videtur.
[illegible] hinc inde
[illegible] et cum hic ubi
reprehendi potuit vitam si-
lebat [illegible]
[illegible] si enim vellet [illegible]
sine labore potuisset / Plane
[illegible] videtur via et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] medicum / Her [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
vel [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] nolle me-
[illegible] assidu-
[illegible] non est bona

Nolite zelare: Lectio xi
mortem in errore vite
vestre. neque acquiratis
perditionem in operibus manuum vestrarum.
quoniam deus non fecit mortem
nec letatur in perditione vivorum.
Postquam [illegible] declaravit
quomodo homo debeat ordinare
primo affectum suum et lo-
quelam. hic ultimo docet quali-
ter homo debeat suam ordinare opera-
tionem peccatum devitando / Et
circa hoc duo facit quia primo
dissuadet homini [illegible] peccatum
errando per viam timoris / Se-
cundo suadet idem [illegible]
per viam amoris ibi Creavit
enim deus / Circa primum duo
facit quia primo dissuadet
peccatum propter pene consequentis
acerbitatem / Secundo propter dei p-
rohibentis voluntatem ibi quia deus
mortem non fecit / Dicit ergo primo
sic Nolite zelare i. diligere mor-
tem i. peccatum mortale quod est
causa mortis. Iacobi i. peccatum cum
consummatum fuerit generat mortem
In errore vite vestre i. errones
[illegible] precepti dei vivendo [illegible]
[illegible] malum. Au-
gustinus in Enchiridion [illegible]
[illegible] profuit in via pedum
sed non in via morum. Et circa
primum motivum quare non debemus
amare peccatum scilicet pene sequen-
tis acerbitatem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] filiorum hominum. Unde dicit
Neque acquiratis perditionem in
operibus manuum vestrarum [illegible]
[illegible] opera acquirere [illegible]
[illegible] perditionem / Vitam
non possumus habere nisi a deo
sed perditionem possumus acquirere
per opera manuum nostrarum. Unde
[illegible] perditio tua
[illegible] ex te est [illegible]
auxilium tuum / Secundum motivum
quare non debemus amare
peccatum est dei prohibentis vo-
luntas. quoniam deus mortem
non fecit i. non ordinat nos
ad mortem eternam sed magis
ad vitam [illegible] omnes homines
salvos fieri et [illegible]
[illegible] salvus fit [illegible]
[illegible] deus mortem non
fecit i. peccatum non approbat nec
diligit / De quo tamen dicitur Sap xi
Nichil odisti eorum que fecisti /
Nec letatur in perditione vi-
vorum [illegible] i. non ordinat
primo et per se homines [illegible]
[illegible] malitiam [illegible]
[illegible] Ezechielis 18 [illegible]

aīam suā pdat eā. Et luce
q̄ salui quidē hoīs nō veit
dīās pdē s; saluaē. Nolite
go zelare morte. Notādū
pīmo q̄ loquēdo methaphorice
petm̄ sīc q̄uemēt vocat
mors ppt tres racōes vz
ppt sīlem defcm̄. ppt sīlez
effcm̄ · ⁊ ppt q̄sīlez effcm̄
Ꝯ pīmo morte corpore
līs est peccatū ī defiendo
aīe ī dīcēdendo. pīmo em̄
corpꝰ dissoluit ⁊ disgregat.
2o infirmat. 3o moritur. 4o
portat ex domo. 5o sepe
lit. 6o vīmib; q̄sumit. Isto
etiā consiliā disrumpit ⁊ disso
lūit p tēmptacō ⁊ cogitacō
d' pctō. 2o infirmat p q̄om
tātē delectacō. 3o moritur p
cōsensū. 4o aportat ⁊ elō
gat ab hominib; p culpa sue
et ablemacō ⁊ diffamacō
apud omēs hoīes. 5o
sepelit p malā q̄suetē.
Sic em̄ terra vel lapis suppo
sitꝰ onerat ⁊ deprimit corpꝰ
ne resurgat. sic illa
mala q̄suetudo ē sīt qdā mo
les q̄ussia opprimēs ⁊ mā
tās hoīez ad pctm̄. Vn
Aug; ī confe. le. 2. Lex pcti
ē violēsa q̄suetudo qua trahit
⁊ tenet etiā invitꝰ ani⁹ tā
eo melius quo in eā volēs
illabit. Et in eodē cā. circa
pꝰ pricipiū loquēs d' seipo
p statu pcti ait. Suspirabā
ligatꝰ nō ferro alieno. sed
mea ferrea volūtate. velle
meū tenebat meꝰ inimicꝰ
⁊ inde in catenā fecerat.
⁊ cōstrinxerat me. q̄ppe ex
volūtate pūsa est li
bido ⁊ dū sūiūt libidī

sīt ē q̄suetudo ⁊ dū q̄sue
tudini nō resistit fcā est
necessitas. Vn Aug; ait. h q̄sue
tudo peccādi q̄pat sepulc
lazari. sedm̄ ewā d' simoē d'
ī mole li. 1 c. 14 ca. vij sup
Iohn. pꝰ mediū. cā. 9o.
magister hyst. dīa dīū. Vn sī
cut videtꝰ q̄ magnis
⁊ nobilibꝰ fieri sepulc magna
gna ⁊ honestissima d' mar
mor ⁊ alys honestis la
pidibꝰ ⁊ lignis ⁊ picturis
lē; figuris que sīt ornant
⁊ honorat illa. Ita iste
magnꝰ ⁊ potentibꝰ mortu
is p pctm̄ fiūt adula
tores sepulcra d'albata
⁊ depicta palliātes ⁊ di
minuētes ⁊ excusātes ⁊
q̄mēdantes pctā potēciū
q̄ laudat pctor ī desiderijs
aīe sue. ⁊ isti vident
eos honorare ⁊ ornare. et
ita faciūt. sed tñ sīmul cū
hoc onerāt ⁊ opprimūt mi
seros ne resurgāt p pniaz
a pctīs. Vn Mt. 23. ca. 9o
nota. c. 19 notat q̄ xpūs
tres mortuos suscitauit
puellā ī domo. Iuuenē
ī porta. ⁊ lazarū ī sepulcro.
q̄rtū vō mortuū nūq̄ re
narrāte cognoī. sz nūq̄
resuscitat. q̄ valde diffic
est ut is qui pꝰ vsū ma
le q̄suetudinis dānatū lo
giue excipit a meritis sue
morte. Vnde d' quo ī
Mt. dimitte mortuos sepe
lire mortuos suos. Mortui
em̄ mortuos sepeliūt. cū
peccātes pctorē fauorib;
pmūt. Erat aūt ⁊ lazarus
mortuus. sz tñ nō a mor
tuis sepultꝰ sz a fidelibꝰ

puteribus cum prenotata sepultus
Sexto corpus mortuum a ver-
mibus consumitur / sic mors peccati
vim gratie a anima consumit et de-
spicamus et finalis impenitencie
corrodit et mordet. Sic igitur
convenit mors et peccatum mors
quia corpus consistens destruit vel pre-
ssum dissipat. Sic enim dicit
in anima sic mors in corpore
ut dicitur Ro. i peccatum manet in morte
et per peccatum mors. Sexto peccatum
dicitur mors quia consilium effectum
Mors magis facit corpus rigi-
dum frigidum putidum et feti-
dum horridum grave et ponde-
rosum. Iste moralis peccatum facit
animam rigidam per superbiam et
inobedienciam ad deum prius et
Lev. observacionibus loquitur
paup. et dives essabitur lugi-
de Pro. i superbiam efficit animam
frigidam per invidiam qua vocem
prohibet in malicia. Ier. vi Sic
frigidam facit cisterna aquam
suam sic frigidam facit ma-
licia animam suam. Fetidam per
luxuriam Ysa. xxxiiii De cadave-
ribus eorum ascendet fetor. Pu-
tidam per gule immoderanciam p
quam sensus et ratio sepeliuntur
et ho. in carnis formidine. Ie-
r. Sepulcrum apertum est guttur
eorum ... horri-
dum per iracundiam. Ecc. i horror
magna et tenebrosa ...
sicut abditam ... per avari-
ciam ... in-
sum ut dicitur ... sic ...
pe ... et ... dum
... Tren. comedebant
... pigram
per accidiam qua mens hom-
bratur. Pro. xiii vult et non vult
piger ... operantium im-
pinguabitur. Et sic convenit

dicitur peccatum mors quia consilium
effectum. Ro. vi (stipendia enim peccati mors) peccatum ut appa-
reat peccatum per bonum operatum est
mihi mortem ut fiat supra
modum peccans peccatum per manda-
tum. Tercio quia consistens aspe-
ctu ... vero fuit ama-
bilis pulcra et delectabilis sta-
tim post mortem est horribilis
turpis et abhominabilis a
... hominis separandus
Sic anima ante peccatum pulcra
et formosa. Cant. i Pulcra es
amica mea et pulcra es amica mea
et macula non est in te. Sed per
peccatum spoliatur ... et vi-
detur ... et fit fetida
et abhominabilis ... ut
dicit ... Ezech. xvi Ad
omne caput vie edificasti si-
gnum prostitucionis tue et ab-
hominabilem fecisti decorem
tuum. Et sic per peccatum anima in-
fecta separatur a communione fide-
lium et amicicia dei et angelorum
bonorum. Prius est miseros fa-
cit peccatum ... simul ...
patitur a illa ... difficilibus
laboribus se fatigant et mul-
tiplicatis ... in fine
reportant ... laboribus
... et difficultatibus se ex-
ponunt homines propter ... per
voluptatibus ... per cupidita-
tibus ... per vanitatibus inex-
plicabile ... Et quod est
stipendium ... disspe-
dium et infinale suspendium
Ro. vi Stipendia peccati mors.
Et ideo peccatum ... sapiens
Nolite zelare mortem ... secun-
dum Nam acquiratis per
dicta in ... quod
... aliud lucrum habetis
per peccatum. Et quia mors est ori-
ginum ... hominum sic dicitur

per bonum id est per legem
mortem scilicet culpe ope-
ratum est ut fiat super
modum peccans scilicet quia
concupiscentia est inflammata
ex mandato plus quam an-
tea ... fiat ma-
ior ... quia lex ...
non ... per ...
... ad ...
... lege ...
... per ma-
... de ...
... hac ...

z d'Anima Jdo mala opacōes
q̄scumq̄ p̄t h'o aial p opa ma
nuū suarū phibēt. Tercio
nōnd q de t'plici morte le
gis in scriptura. Est em̄ mors
claustralis q̄ sucedit mors
carnalis resolucōnis. mors
infernal' cruciacōnis. Prima
mors ē voluntarie renūciā
cōis ē in sp̄ali meditāda
z t'cia ē et'ne detrusionis
d' pma nōnd q sc̄a religio
figuratiue dr̄ mors vn religi
osi ciuitatis dr̄ mortui et sol
rat vniūsa mala in seclis
z vē mortui z bona in seclis
vē viuēt. Na malo seclari dr̄
Apo. 3 Nomē hēs q viuas
z mortuus es. Et de scis dr̄
2 cor. 6 Nos q̄ morientes
z ecce viuim9. Mortui aut̄ sc̄
pctō viuētes aut̄ deo in xp̄o
ihu. Ro. 6 Existimate
vos q̄ mortuos ee pctō
viuētes aut̄ deo in xp̄o ihu
Quare go religiosi dicātur mor
tui. pt̄ qligūe ... m ter
aliā. Pmo em̄ moriturus
condit testamentū suū i quo
legat aīaz suā deo. z corp9
cūdo sepulturae quēcūq̄
z sup hoc executores c'o
stituit. Jstos religiosus p̄fi
tendo dat aīaz suā deo.
corp9 assignat monastio
sacultates huius seculi
resignat mūdo. Executores
illius testamēti cōstituit
platos suos. quos custodie
cū corp9 q̄ aīaz tradit. Jta
moriturus incipit amittē
calorē sui vitalē. postea
vsū sensuū exteriorū sc̄ visus
auditus z huiz. tandē vitalē
motū suū corporis. Jta q sp̄
monēt̄ decedit d' loco ad lo

cū oz q hoc fiat p alios nō
p semetipsū / patiēs ei t̄bu
lacōis ē m' extā mēsura /
z sic finalit' cū mortuus
fuit abscondit' i sepulcro
Istos moralit' intelligi reli
gione pmo amittit omēz
calorē vitalē i omēz acidē
carnalē vel mūdialē amī
coz z puti. quo posset a
mūdo capi a scā ampla
cōe retardari. Scdo amittit
q̄ vsū sensuū exteriorū p
honestate z religiosa qūer
sacōe z custodiāt visū au
ditū z tactū z̄c. Tercio pdit lo
quelā q̄ p silenciū locū z
t'pus ... seruare ... In
lucem nō ... ad me
... i q̄ri q̄scumq̄
sm eius figurā z actualē
...
lucē. Qrto pdit motū sp̄ū
vz voluntate q: m sp̄o se
mouet vl vadit n p obedie
ciaz q' licēciā plator. Qn
to dicit' pāuc' indies q
...vilis ad nccitatē nō
ad supfluitatē. Et sexto ca
nit absconditi i sepulcro
in claustro ... ne p sc̄li
...a sc̄lis occupacōi
b9 pturbet'. Et istis sic mor
tuis dr̄ ... Colos. 3 mor
tui em̄ estis z vita vr̄a ab
scondita ē cū xp̄o. Sc̄a mors
ē carnal' resolucōnis. z h
est in sp̄ali meditāda
Eccl. 14 Memor esto q̄ mors
nō tardabit. Et licz sic
ideō cibus in fine ē amar9
z sanis suauis. Jta memoria
mortis scis z iustis viris
b9 ē valde delectabil' i pris
ac z pctorib9 miserabil'
amara. Ecc' 41 O mors

q̄ carta ē mestia tua hoi
ministro · ꝑ piuit hem̄i i ꝯs.
cernitur sunt · i · ꝯ dulcem
sunt. Illa q̄ ministro ē timet
indigna ettam · qz parc̄ in
suis bonis cū valde ꝯ largit
Sz ꝯ iniustus ē cupid⁹ · et id
in costeyo ꝯdz · a morte q̄z
bonis ē indigna tua hoi
perditum · ꝑ qr indiat virib;
hic nō d lazaro ꝑ diuite
qualis fuit ceterū eorū
Ifra meditatio fuit prō aep-
ne lōmq ad paulinā Satis
le aperuit cura q' sp cogitat
se eē moriturū. facit hoīez
enim respuere oīa. Inde d eoz
Nō aūt potest cō meliq aīo
vita domini. morti aq̄lis
erat nisi sp̄ premeditari · Vn̄
sic enim perpetuo [illegible] Ecce
i. In oībus opib; tuis me-
morare nouissima tua ꝑ in
etnū nō peccabis. De hac me-
ditatione legitur d' copia vox
Lu reu na valida · vt pos-
sit eque huic madinē cōtine
ut posse eque mō vitā re-
linquere. Vere ex his hē q̄
mors spūalis quia p eam
morimur ꝑ tripl' bona et
mala. Bona quia morim̄
pctō p priam ꝑ mūdo p sol-
tarie et religiosam vitam
ꝑ viuimus dō p gr̄am ꝑ caritate
Vn ic⁹ vbi sup ad colossen. Mor-
tui estis ꝑ vita vra abscon-
dita est cū xpo. Sz mala
mors spūalis dr̄ quia quis
moritur dō p culpā ꝑ viuit
dyabolo p pctm cuius suggesti-
oni obediendo. d' qua dr̄ S
Sinite mortuos sepelire
mortuos suos. Tercia est
mors infernal' et actualis
hec est omīe detestanda.

De qua i ps Sicut oues in inf-
no positi sunt. mors depa-
scet eos. Oms ē stol dissi-
mū anal sen pecus. Inter
alias ꝯditoes hē hz q̄ si
sit in domo accensa nūq̄
exit ab igne · S; magis in-
gerit se igni. Sic dampnati
in inferno ita effecti sunt sto-
lidi q p maliciā obstinati
qd' inferno q' est eis domus
incensa nunq̄ exibunt. Et h
ē mors scđa de qua in ps
Mors peccatorum pessima. Hinc
contrario illa vita de q̄ Ambro
ita dt · Ibi ē vita sine morte
festum sine feria · dies sine no-
cte · gaudium sine merore · tran-
quillitas sine labore · fortitudo sine
debilitate · sanitas sine pussite
pulcritudo sine deformitate
veritas sine falsitate · claritas
sine invidia · felicitas sine mi-
seria eadem ibi etc. **Lectio xii**

Creavit enim ut es-
sent oīa · ꝑ sanabiles
fecit nationes orbis
terrarum. Hec enim de illa medita-
tiōe carnis [illegible] inferior
[illegible] Postquam sp̄us
sanctus dissuasit pctm inīq
[illegible] timendo
p penā q̄ sequitur · hic dis-
suadet idem alliciendo
p amorem cernendo diuina bn̄-
ficia · que homini cōtulit.
Et circa hoc duo facit. Nā p̄o
declarat quales dns fecit hoīes
quantum ad nāam. Sz̄o excludit
ea p que hoīes excusant
se a penis quantum ad mortalia
ibi. Nō enim est alius Circa
primum duo facit. Pmo ostē-
dit quō deus fecit oīa quantum
spēs quale fecit genus humanum
specialiter ibi. Et sanabiles fecit

Contrarium ad primum contrariatur se
ad perdendum dicitur sic Quia
deus non fecit mortem vel pecca-
tum quod inducit ad mortem
Enim propter quod deus creauit ut
essent omnia / mors autem et pe-
ccatum fecit hominem non esse
Trenorum v patres nostri pecca-
uerunt et non sunt / Iob iiij
Si ingreris hominem loqui tibi in
caritate ... non ... nil ...
Et Augustinus super Iohannem dicit peccatum
nichil est et nichil fiunt ho-
mines cum peccant Ex quo patet quod
deus creauit non solum homines
sed etiam omnes res ut essent
unaqueque in natura sua. Manifestum
est quod deus non fecit peccatum
de quo supponitur commissum est quod
et mortem non approbat pecca-
tores quia per peccatum a perfectione
nature sue deficiunt / Dicitur quod
Creauit quod deus ut essent
omnia / creauit ergo potentia
omnia ergo sapientia ipse omnia in
sapientia fecisti / ut essent ergo
bonitas sine clementia /
Augustinus 2 de ciuitate dei c. 21 tan-
quam sufficiens sunt maxime
de creatura si quis eam fecerit
per quid eam fecerit et quare
eam fecerit etiam tamen insi-
nuat scriptura cum dicit dixit
deus fiat lux et facta est lux Si quod
querat quis fecerit deus est
Si per quid. dixit fiat et facta
est Si quare fecerit quia bonum
est / Et Augustinus ad damasum
li 2 c. 2 Summa bona et sum-
bona est deus non est creandis
sumpsimus complacendis sed sum-
ma clementia pretiosum est bonum
acceptum quando contra ipsum
bonificauit et perplacuit sua
bonitate ex non enim ente
ad esse deduxit et condidit
uniuersa Et plato in Thimeo
Optimus erat ab optimo por-
ro inuidia relegata est Ita
quod consequenter sui similia cuncta
prout cuiusque natura beatitudinis
capax esse poterat effici vo-
luit / quia quod deus voluntatem
dei originem rerum certissime
si quis ponat recte eum pu-
tare sententia dicit plato / Ex
quibus [illegible] tria iacent
Amor et gratitudo appellantur
hominem cum offensa bene-
factoris et amici Deus est
beneficus et amicus hominis
precipuus qui creauit hominem et
alia omnia propter hominem quod
cum homo peccat recte eum
offendit / Et hoc ratio innuit
in littera cum dicit Creauit enim
deus ut essent omnia / Conse-
quenter ponit beneficium creationis
subiectum beneficium reparationis
sine reformationis cum dicit quod
Non solum creauit deus hominem
sed creatura alia ymmo fecit eos
ita quod si labuntur per peccatum
sanari possent in sua sacra-
menta / Et hoc est quod dicit Et
sanabiles fecit nationes
orbis terrarum id est homines
qui nascuntur de terra et hoc speciale
beneficium quod solum hominibus est
collatum angelis enim insana-
biles permanent Vnde Damascenus li 2 c
4 hoc est quod est hominibus
mors hoc est angelis casus
Et ponit sic homo moritur
et insanabilis per naturam ita
angelus est post casum sicut homo
et hoc colligitur quia licet
uidemus infirmitas per
peccatum sit tamen sanabilis est
sic mortalis Et hoc est quod de-
uote recolligit psalmista cum dicit
Benedicite omnia opera domino et

nolo oblivisci omnes res eius
qui propiciatur omnibus iniquitatibus tuis
qui sanat omnes infirmitates tuas
Quia deus fecit hec homini si velit
ipse et sanabit Sed heu iam impor
tunitas ista hec Et sanabi-
les fecit naciones orbis terra-
rum Non medetur celestes angelos
sed speciales naciones humanas
post Non fecit tibi cum magnum
Nos enim iam in nova lege
providit deus tot remedia de
tot sacramentis de tot medi-
camentis contra languores possimus
si velimus Ieremie 51 Cu-
ravimus babilonem et non est cu-
rata sanari Consequenter
cum dicit Non enim est illius
medicamentum etc. excludit
triplicem excusacionem qua so-
lent homines peccantes assi-
gnare ad excusandas excu-
saciones in peccatis Dicunt enim
quod paciencia et bonitas rec-
tificat allicit hominem et invi-
tat ad committendum contra
legem dei Sed addunt et dicunt
quod carnis fragilitas incli-
nat homines ad peccatum Tercio dicunt
quod demones decipiunt homines
et peccare faciunt quandam vio-
lenciam eis inferentes Sed istas
tres excusaciones tres ver-
sus sequentes tollunt sic Primo dicit
excusacionem
vehiculum primam scilicet per istam
negacionem que ponitur in litera
Non est enim illius medicamentum
exterminii Terciam vero excusacionem
tollit per terciam negacionem ibi
Nec inferorum regnum in terra
Cum primam dicit dicens Non
enim est illud medicamentum exterminii id est
in omnibus rebus quas deus
creavit et posuit in mundo non
est infectio ad excusandum
peccatum propter quod homo exterminatur.

Et inveniet exterminium eternum
et exterminatur Sed timores cele-
rum militantis de tropheatis
et metaphorice modus lo-
quendi quasi medicus loquentem
infirmo credendo sed aque
celum cum dicendo Come-
das de isto carne quia modicum
quia mihi est nocebit ne tima-
as quia nullum periculum est in isto ci-
bo Idem dicit hic Non enim est illius
medicamentum exterminii id est in
parte facit excessum Tercio
dicunt quod hic illos est impu-
tandum bonum Ieremie vero spe-
si homines in amore mundanorum
cum haec homines dei figu-
ra tamen primo posuit homini quia ma-
le utuntur rebus creatis
sic tollitur prima excusacio
Unde Augustinus de vera religione c.
28 dicit Nec aqua mala nec
aer quod in aere vivit nam iste
sunt sed malum est volunta-
ria in aqua et su-
ffocacio qua mergitur pars
alia parte quam
et alia parte qua de-
lectamur et in suo
genere pulcra et ad usum nostrum
accommodata et si quis ea parte
velit scire qua delectatur et
ea velle nolit qua scire non
male facere Sed ipsum
culpa Augustinus
Secunda excusacio peccati quia
dicunt fragilitatem carnis
impellere excludit per id dicens
Non enim est illud medicamentum exterminii
id est in carne non est compulsio necessi-
tatis vel exterminans ad peccatum
peccati Sed tamen incitamus
quando homo per peccatum incitatur
da si velit peccare Sed resistere
dispensacio nolo si

36 li 23
c 22 pte

tota intentione sauientes conti-
nue nitantur, prouenit ut pugnando-
rum nec minime mina audeat
in superbiam presumptione sue securi-
tatis eleuari, ut dum pulsa-
ta trepidat in solo auctoris
adiutorio robustius pedem
spei figat. Idem in moralibus ca. 3
dicit sic. Ad ima quippe trahi- (Libri 19)
tur ne extollatur spiritus, ad
summa trahitur spiritus ne prosterna-
tur. Deorsum leuatur ne iaceat
in infimis, deorsum aggrauatur ne
extollatur ex summis. Et sic
secundum Gregorium quodam temptationum moderami-
ne fit, ut eam neque deprimen-
tes non consternentes homo de-
sperationis lapsu corruat, et
spiritu eleuato eum temptationes
concutientes superbie casu cada-
tur. Et sic dum spiritus trahit
et temptationum retrahit permissio intimi
iudicis moderamine infra sum-
ma et super infima quodam-
modo animus leuatur. Et ad propositum quod non
est in homine medicamentum
exterminii. Unde dicitur Sap. 2 Deus
creauit hominem inexterminabi-
lem et ad imaginem similitudinis
sue fecit illum. Tertia excu-
satio peccatorum est propter demonum
infestationes. Sed ista excu-
satio excluditur per huiusmodi negli-
gentiam aliorum negligentiam que est ista-
ne inferiorum regnum in terra, in
hominibus viuentibus in terra et in
terra gentibus. Et ideo licet pos-
sit hominibus suggerere mala et
temptare, sed nullo modo violenter
homines prouocare, et ideo domi-
nium non habet in homine nisi
homo eis sponte per liberum arbi-
trium subdi velit. Unde Bernardus
super Cantica sermone 85 de impulsore:
impulsor hominis diabolus est, im-
pulsor mundus et impulsor homo.

Cum iste homo sit quibus quisque
sui. Noli mirari, usque adeo
homo sui impulsor est et sui-
met precipitator, ut non sit
quod in alio impulsore formi-
det, si ipse a se [?] conti-
neat manum tuam. Manum
autem tuam compescunt [?].

Nona cum id [?]. Exeamus ad
deum ne cantica audiat [?], quod conside-
ro creature quas deus propter
hominem fecit, mouent hominem crea-
turam rationalem ad quinque lau-
dabiles dispositiones. Mo-
uet enim hominem ad amorem,
ad honorem, ad stuporem, ad
timorem et ad laborem. De
primo Augustinus 10 confessionum ca. 6. Ce-
lum et terra et omnia que in eis sunt
undique mihi dicunt ut te amem,
nec cessant dicere omnibus ut sint
inexcusabiles. Quod propter nos
creaturas fecit inferiores sic
ad seruiendum nobis ait Augustinus [illegible].
Et infra ca. 6 [illegible]. Quid autem
amo, cum te amo? non speciem
corporis, nec decorem temporis,
nec candorem lucis, nec dul-
ces melodias cantilenarum,
non florum vel unguentorum
aromatum suauem flagran-
tiam, non manna et mella, non
membra acceptabilia carna-
libus amplexibus. Non hoc amo
cum te amo deum meum, et
tamen amo quandam lucem et quan-
dam vocem et quendam odorem
et quendam cibum et quendam amplex-
um interioris hominis mei, ubi
fulget anime mee quod non capit
locus, et ubi sonat quod non
capit tempus, ubi olet quod
non spargit flatus, et ubi sa-
pit quod non minuit edaci-
tas, et ubi heret quod non
diuellit sacietas. Et hec

q amo deum meum ? isto ad e
Hugo de [illegible] loquitur
ad se sic dicens Magno debito
obligata es anima mea q m[illegible]
tu accepisti et multa a te
habuisti et pro hiis aliquid non
habes quod retribuas nisi tan-
tum diligas. Nam quod per dilec-
tionem datum est nec melius nec de-
cencius quam per dilectionem rependi-
tur. Ansel. in libro simil. Dilige
deum qui fecit te plus eorum om-
nium que fecisti nec aliud ad eius
[illegible] constringit quam fecisti
[illegible] quo ipse te dilexit homo
omnia fecit. Tercia consideracio quod sup-
[illegible] ab homine diligentur
[illegible] sic omnia que in primo
[illegible] tam plena dei regi-
[illegible] videntur qui-
[illegible] Ambrosius de co-
[illegible] nature mire
habet orbe [illegible]
[illegible] concurrit [illegible]
[illegible] consideracio nature pro-
movet hominem ad honorem de-
bitum [illegible] Omnia enim
creatura [illegible] nature potentiam
dei mirabiliter honorat nec est
aliqua tam corporea quam suis
legibus [illegible] obtemperet. Unde
Dan. 13 [illegible] in phar-
[illegible] a [illegible] voluntatem
[illegible] ad dispone-
[illegible] et a parte
[illegible] regimen
[illegible]
[illegible] salvatur
[illegible] concludit [illegible] nature sua
[illegible] contra
Et hoc est quod dicitur Sap. 8 Attin-
git a fine usque ad finem for-
titer et disponit omnia suaviter.
De isto honore loquitur Ansel-
mus Cur deus homo c. 12 dicens
voluntas rationalis creature

subiecta debet esse voluntati dei.
Et hoc est debitum quod debet ange-
lus et homo deo quod solvendo nullus
peccat et quod omnis qui non solvit
peccat. Hec est iusticia sive rec-
titudo voluntatis que iustos facit
sive rectos corde id est voluntate. Hic
est solus honor et totus quem
debemus deo et a nobis exigit
hic Anselmus. Et hanc considera-
tionem [illegible] habuerunt illi tres
illustres pueri qui in fornace
omnes creaturas singillatim ad
deum laudandum et honorandum
invitaverunt. Daniel 3 [illegible]
[illegible] [illegible] dico [illegible]
[illegible] per [illegible] honorem
[illegible] Quarta consideracio
[illegible] movet ad [illegible]
[illegible] creatura
in toto mundo [illegible] opposi-
[illegible] et virtute passive compre-
hendere [illegible] humanum sit
magis stupere et mirari
[illegible] [illegible]
[illegible] Eccl. 11
Mirabilia [illegible] altissimi so-
lius et gloriosa et abscondita
et invisa opera illius. Quinta
consideracio creature movet hominem
ad timorem. Omnis enim creatura
triplici voce alloquitur homi-
nem sicut docet Hugo de s. vic. Nota
In hoc magno genere contemplationis
audivimus omnem creaturam tribus
vocibus nobis loquentem. Prima
vox dicit accipe, secunda dicit
redde, tercia dicit fuge. Ac-
cipe beneficium, redde debi-
tum, fuge supplicium. Prima vox
est famulantis, secunda admonen-
tis, tercia comminantis. Prima
vox famulantis et beneficium [illegible]
dicit. Ego ministro tibi lucem in
die ut vigiles, tenebras
in nocte ut pauses. Ego

ad oblectacones tuas temp
tpis vicissitudines pario.
veris et estatis fervorem au-
tumni plenitudinem et algorem
hyemis / ego alternationibus
mensium dierum et noctium
spacia sub vona dissilit
extendo et ne valeat fo
llat fastidium et ne pereat
oblectamentum. Aer dicit / vtile
vel pbeo statum et omne gen(us)
alium ad tuum mitto obse-
quium Aqua dicit / Potum vel pbeo
sordes pinguia · aromatica rigo ·
et dulcia gemina pisces ali-
tum esum in mensis Terra dicit /
Ego te porto pane conforto
vino letifico · omnibus generis
fructibus oblecto · diversis
animalibus mensas tuas repleo
Scda vox admonentis est
mundi quod dicit Vide homo quo
amaverit te qui propter te fe-
me fecit me in servicium
tibi quia feci sum propter te et
ut tu servias illi qui me
fecit et te · me propter te · te
propter se Si sentis beneficium
redde debitum accepis bo-
nitate redde caritate . hanc
debitum et hoc exigit deus /
Tercia vox comminantis est.
ignis quod dicit Ame cremaberis
Aqua dicit a me submergeris /
Terra dicit a me absorberis /
Infernus dicit a me deglutie-
ris / quia omnis creatura sicut
ex conditione homini famulatur.
sic etiam peccatoribus pro malo-
rum suorum gravitate comminatur
ut in singulis creaturis se peri-
cula pendi timeat quod se
meruisse cognoscit hanc hu-
go Et ideo significat scd eccl 1
Timor dei sicut ora se suppo-
suit quia ex omni creatura compe

dz omnis homo timorem dei / Ita
consideratio creaturarum monet hominem
ad laborem Sol enim non cessat
currere hic aqua vult operari
Unde Canticum ... et co.
medo viij dicit Cui auferre operacionem
operaciones a rabi · cum fecit
assensus ratio / homo autem ad
laborem nascitur Job v Et ideo
cavendum est sibi ne ociosus sit
quia in vtilibus habetur Et ideo ro-
gandus est deus ut nos coo-
pari dignetur quia ipse est de
quo scribitur ysa xxvi Omnia opera
nostra operatus es nobis domine
deus noster

Justicia enim perpetua est et
inmortalis · iniusticia autem
mortis acquisitio Impii autem
manibus et verbis accersierunt
illam et estimantes illam
amicam defluxerunt et spon-
siones posuerunt ad illam
quoniam morte digni sunt qui sunt
ex parte illius / Postquam pre-
sentis vonam ... cui
cet misterium ... excusa
cionem In ista parte solvit quan-
dam incidentem dubitacionem
Et incidit dubitacio prime te
expedicionis Ita declaratur
quod peccatum non potest se ex-
cusare per verum sensitivum
delectacionem inde per errorem
inclinacionem · nec per demonum
extrinsecis suggestionem
Et cum deus ad deus creavit
ab inicio hominem iustum in
statum innocencie / Est quoddam
dubium Unde impii dicunt
iniusticiam in hanc quadrupla
quo homo creatur quod iustum
esse potuisset si voluisset
in iusticia consistere / Et
circa istam dubitacionem sic pro-
cedit / primo enim primitur

quod dubitaciones supposuit
hic dubitacionum solvuntur. In
imperio autem mundi. Circa primum
ponuntur duo. Primum est quod
iustitia hominis quantum in se fuit
[illegible] fuisse perpetua. quia
homo non peccasset [illegible] quod ea
[illegible] a voluntate ipsa non
[illegible] angeli [illegible] aber-
rant. Dicitur est iustitia perpetua
et immortalis esset, sicut fuit
homo perpetuus et immortalis.
Secundo iustitia autem et perpetuitas
vitae [illegible] dubitacio
[illegible] iniustitia et
mortis in qua [illegible]
[illegible] homo iustus vel
[illegible] iniustitia [illegible] im-
mortalis [illegible] quod
[illegible] peccandi iniustitia
[illegible] mors [illegible]
[illegible] vel
et [illegible] mortis [illegible]
[illegible] dicit quod [illegible]
[illegible] est
[illegible] nulla [illegible]
alia a voluntate [illegible]
voluntatem iniustam. Et co-
[illegible] quod factum est iniustum. Igitur
relinquitur quod a [illegible]
factum sit iniustum. Consequenter
hic Imperium autem [illegible] et [illegible]
bus acceperunt illam vol-
untatem dubitacione. Et in
soluendo [illegible]. Primum quod primi
parentes spontanee peccaverunt
[illegible] est quod [illegible] indicaverunt
Tertium est quod sua [illegible] ex parte dam-
nantur. [illegible] primo sic
Imperium autem et primi parentes a
[illegible] quod est [illegible]
[illegible] mandata et [illegible]
de pomis vetitis et [illegible] col-
loquendo [illegible] convertunt
illam in iniustitiam. Et estima-
tur illam iniustitiam vel [illegible]

conditionem divini precepti amicam et
utilem et expedientem esse quia
permanendo quod non [illegible] promissionem
fuisset factum sapientes sicut
dii scientes bonum et malum. Defluxerunt
et se sponte preparaverunt in
illam transgressionem sive iniustitiam
vel defluxerunt et perdiderunt sta-
bilitatem iustitie originalis et
sponsiones et pacta vel promissio-
nes seu federa pestifera ad
illam iniustitiam sive mortem.
Et quale pactum est. Certe ille
qui morte dignum fuit quod fuit ex
parte illius et omnes qui de illo pro-
cedunt obligatus iniustitie de-
scenderunt. Adam enim commisit crimen
lese maiestatis et eo
punitus debuit [illegible] et se [illegible] in
prole sua [illegible]
omnes filii eius. Hic autem inci-
dit duplex dubitacio [illegible]. Prima
est utrum virtutes cardinales
manebunt in patria. Et videtur quod
sic quia vita beata est perfectior
quam presens. Secundo contra istam pertractat
beatus Augustinus XIV de trinitate capitulo
de magnis [illegible] recitat quemdam
Tullii in Hortensio sic dicentis virtutes
cardinales non mane-
bunt post vitam istam. Si enim esset
nobis post vitam istam licet immortale
vivere in insulis beatorum ut fabule
finguntur. Quid indigeremus forti-
tudine cum nullus labor futurus
sit vel periculum. Vel quo fieret
iustitia cum nichil appeteret alienum.
Quid temperancia cum nulle erunt ibi li-
bidines. Ad quid esset prudencia
cum nulla sit electio boni vel
mali. Unde subdit et sic vi-
veremus essemusque beati sola cognitione
nature. Qua nichil esset melius
nichil amabilius. Sed [illegible] hanc
non tenet Augustinus sed plane dicit
quod iustitia manebit. Sed

q°

in hortensio

[illegible]

d'alyt dt q fortasse manebt
Sz tu iusticia q3 prudentia
hebut alios actus q3 modo
hnt Sed em nuc agit iusticia
i subuenied9 miseris· qd p̃
dentia i p̃caued9 malis· qd
fortitudo i sustinend9 molestijs/
qd temperantia i cohibend9 de
lectacoibz p̃uis· no ibi erit
omno vbi nich omno mali
erit Sz tuc erit opus p̃dentie
nullu bonu deo p̃pone vl eq̃e
fortitudinis erit· firmissime
adhere deo/ tpantie nullo
noxio delectari/ iusticie subdi
tu esse deo Hec est sma aug'/
Alit d' s thomas pa 2e q ba
ar i q in istis vtutibz aliqd
e male aliquid formale mate
riale e qda inclinato ptis
appetitiue ad passioes vel
opacoes scdm aliqum modu/
formale at e ordo roinis de
terians modu illu/ Dt ergo q
vtutes no manebut qntu
ad suu esse formale/ Sz iste
modus dicedi no apparet cla
rus/ qr dtus e hitus simpr̃ nc
pt cpom ex inclinacõe exi
stente i appetitu· et ex alio
existente in rone· et maxie sm
eu q ponit q fortitudo et tpan
sint in irascibli et cocupiscibli
~~quar~~ potencias ~~...~~ paint
~~...~~ affixas corporis organis/
prudentia ponit in racone et
iusticia in volutate Sz raco
at scdm eu differt ab ap
petitu sensitiuo/ et p9ns no
e ymaginabile q ab hitus
cponat ex re existente i rone
et ex alia re existente i appe
titu sensitiuo Vnde faciliu
vide dice q manebut ibi
illi hitus· s hebut alios
actus/ Iusticia aut plenius

manebit qz alie qr principa
liore actu habet qz nunc hec
s reddere vnicuiqz qd suu est
scz adoracoem et amorem sup oia
et prio scdm indiguaz Bonis...
diuina/ [illegible] signif [illegible] q
sit prima [illegible]/ [illegible]
[illegible] thome dem sic
ut dicitur no intelligo de com
posicoe [illegible] alicuius virtutis
[illegible] [illegible] [illegible]
q [illegible] tpancia [illegible] est
hitus [illegible] [illegible] et in
[illegible] [illegible] [illegible]
obliquo [illegible] corpis Sz [illegible]
[illegible] [illegible] est an in
sticia originalis includat ali
quod donu formale [illegible]
[illegible] q s iusticia originalis
[illegible] [illegible] [illegible] ad de
u [illegible] corpus ad aiam [illegible]
sine qua [illegible] no [illegible] non
posset [illegible] [illegible] qz originalis
iniusticia [illegible] [illegible] cor
pus ad aiam [illegible] no [illegible] ali
[illegible] corpus ad aiam· sic
[illegible] opus [illegible] sic vocatur natalis
rectitudo vel iusticia q aia
corpi [illegible] [illegible] iusticia
sticia enim [illegible] e· habet
enim iusticia [illegible] munimentu
[illegible] ornamentu triu
phans· instrumentu iudicantis
[illegible] igr qr iusticia e muni
mentu [illegible] [illegible]
qz e ornamentu triumpha
tis qua cone/ qz e instrume
tu iudicantis qua regule/
Pmo iusticia e munimentu
[illegible] et ideo qua lorica
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
lorica iusticie/ est enim lori
ca genus armorum defensiuu
[illegible] inuasionu et disponit ho
ies ad sustinend inuasioes
aliorum [illegible] lesione [illegible]

Nam qui in aliis accidit iustus est, in aliis iniustus. Qui hoc latus operit illud nudavit. Vera tamen bona sunt opera que faciat cum aliis paribus operibus inquinat[illegible] [illegible] cum [illegible] Salomon [illegible] chr[illegible] = [illegible] =

Isto modo iusticia munit homines in temptacionibus ut inimici eos nocere non possint si iusticiam habeant. Unde dicit Ysidorus qui per servicium pacientur propter iusticiam. Ista loricam homo debet induere ut se operis sui iusticia regulet, sicut arma lorice valent ad capud, ad tibias, pedes et totum corpus sic iusticia. Et ideo signatur per ipsum induti esse iusticia ut loricam et galea salutis. Ieremie c. [illegible] c. [illegible] exponens Job 29 Iusticia induitus sum et vestivi me vestimento. Sic ille iusticia sic vestimento vestitur quod per undique bona opera protegit et nullam partem accidit sive nudam relinquit. Ymo iusticia est ornamentum triumphantis et ideo comparatur currenti et ludentibus agonizantibus qui in palestra vel in cursu victoriam bravium [illegible] stadium et ideo in premium [illegible] sicut tangit apostolus 1 Cor. 9 Nescitis quod hii qui in stadio currunt omnes quidem currunt sed unus accipit bravium. Sic currite ut comprehendatis. [illegible] ut sic ad mortem [illegible] iustificati. Sed ista comprehendit homo impedimentum currendo per [illegible] a [illegible] sicut contigit Athalante virgini per Ypomenem ut narrat Ovidius in Methamorphoseos [illegible] quod tante agilitatis fuit virgo currendo quod a nullo vinci potuit nec aliquem virum dignabatur habere nisi quem currendo vincere posset. Cum tamen fuit tante venustatis et pulchritudinis quod ab omnibus fere diligebatur, currebant multi ad eam nupcias affectantes semper habere. Sed deficiebant omnes et capitibus plectebantur. Tandem iuvenis quidam nomine Ypomenes eam veniens nupcias postulavit. [illegible] offert se certaminj. Cum venisset tria poma deducit aurea ut ea in stadium proiceret et sic a cursu suo faceret virginem declinare. Cumque igitur agilitate utrinque currerent incipit Ypomenes sanguinem proicit pomum aureum. Illa videns pomum diverit a stadio et Ypomenes illam preterit et precurrit. Illa [illegible] velociter apprehenso excleno eum attingit precurrit [illegible] de quo sitit illa fecit. Tandem ille secundum [illegible] preciosum [illegible] tempus et longius a stadio quam primus fecerat. Illa cupiditate allecta currit ad pomum et interim Ypomenes metam attingit et sic de virgine victoriam reportavit. Moraliter. Virgo ista velocissima est anima humana. Quamdiu enim est in statu creata est ad ymaginem dei et summe agilitatis quoad affectionibus et cogitacionibus. Nunc est summe [illegible] est pari sunt. Nunc in celo, nunc in terra, nunc in inferno. Ista habet currere per stadium vite presentis ad bravium finalis iusticie. Et est virgo agilis et velocissima. Qui [illegible] cum ea currit [illegible] est dyabolus qui est cursor velocissimus. Iob 41 Iste adiscipit [illegible] erecto collo. Iste videns quod virtute et velocitate eam non potest vincere, ideo cautelis utitur per virtute. Quod habet tria poma aurea vel tres peticiones [illegible] quas proicit inter [illegible] huius vite [illegible] cito post [illegible] in

aliud in medio et tertium in pre
mium. Primum in incipientibus, secundum in
viris, tertium in [illegible]. Primum po
nitur esse debellando lasciviam,
secundum superbiam, tertium avaritiam.
Et si contingat quod aliquis non
impediatur primis duabus
vitiis tamen tertium evadere poterit
et sic perdet coronam iustitie finalis
et ideo necesse habemus certare vi
riliter et per virtutes continentiam
a cibis abstinere. Unde i ad Cor
inthios ix. Qui in agone contendit
ab omnibus se abstinet et illi
[illegible] quibus [illegible] totum
[illegible] Eccli 17 [illegible]
[illegible]
debet illam [illegible]
et [illegible] paulus [illegible]
scribens ad Tim. 4 Bonum cer
tamen certavi cursum consumavi
de reliquo reposita est mihi co
rona iustitie quam reddet mihi [illegible]
quo nota quod iustitia coronat
homines corona quadruplici
scilicet corona spinea, corona de
oliva vel olivetia, corona lau
rea et corona aurea. Prima
corona convenit penitentibus. Nam
statim cum homo peccavit con
scientia pungit tamquam spina
[illegible] Ysa 22 Coronans coronabit
te tribulationibus. Narrat
Plinius libro historiarum quod
prima corona que fuit in usu apud
romanos fuit corona spinea
fortassis in signum quod difficile
vel impossibile est honores
mundanos recipere sine punctura
peccati et amore sollicitudinis.
Secundam coronam olivam vel
olivetiam convenit penitentibus
quibus iustitia imponit opera
pietatis et elemosine.
Danielis 4 peccata tua e
lemosinis redime. Un[de]

narrat Valerius li. 2 de institu
tis Athenensium quod Athe
nienses primo coronaverunt pa
[illegible] de duobus ramis oli
ve contextis ad invicem et po
stea statuerunt quod quilibet bonus
civis tali decoraretur corona.
[illegible] Cives ecclesie sunt
non tantum innocentes sed etiam
penitentes. Ephes. 2 Iam non estis
hospites et advene sed estis
cives sanctorum et domestici dei.
Hii specialiter coronam debent [illegible]
[illegible] Tertium quia pie
tas [illegible] ad omnia utilis est. Eccli
32 Coronam glorie accipies
corona. Tertia corona lauri
convenit viris perfectis et est corona
sapientie quia virtus sua gene
ratur in adversitatibus ut vin
catur ubique. Narrat Suetonius
de vita Cesaris de Tiberio quod
super modum expavit tonitrua
[illegible]
corona de lauro ideo quod illud
genus frondium credebatur subful
minari non posse. Moraliter lau
rea corona est sapientie corona
quia in capite vel mente por
tari debet [illegible]
[illegible] fulmina [illegible]
[illegible] luce ra
dios fulgoris coruscantes de [illegible]
celo [illegible]
fulget [illegible] adventus
filii hominis in die suo. De
hac corona Eccli primo Corona
sapientie timor domini. Quarta
corona convenit iustitia in vi
ta futura scilicet corona glorie que
est corona aurea. Eccli 45 co
rona aurea super caput eius
et Ysa 28 In die illa erit
dominus exercituum corona glorie et
sertum exultationis residuo
populi sui. Tertio instantia

[illegible] instrumentum iudicantis [illegible] iustitia nulla superior [illegible] iudicetur [illegible] [illegible] iustitia [illegible] regule [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regula [illegible] [illegible] plurime [illegible] [illegible] plurimum [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] corrigendum [illegible] et regulam legis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plus amant mortem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] homo [illegible] plus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plus amat mortem quam vitam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tuam bonam [illegible] [illegible] [illegible] nulla [illegible] bonam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod bonum non [illegible] habere [illegible] [illegible] [illegible] male mortem plus [illegible] [illegible] mortem tuam [illegible] [illegible] male [illegible] timeas [illegible] male vivere [illegible] timeas [illegible] male vivere [illegible] male mori [illegible] [illegible] non potest male mori qui bene vixerit [illegible]

Capitulum Secundum

D[illegible] [illegible] [illegible] non recte cogitantes [illegible] [illegible] breve [illegible] [illegible] tempus vite nostre [illegible] [illegible] est refrigerium in fine hominis [illegible] [illegible] agnitus sit reversus ab inferis. Postquam sapiens [illegible] [illegible] [illegible] hominibus [illegible] iustitiam [illegible] in [illegible] ad acquirendam sapientiam [illegible] [illegible] [illegible] sapientiam [illegible] iustitiam. In hoc capitulo [illegible] [illegible] [illegible] detestabilem opinionem iniustorum [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] primo ponit [illegible] opinionem erroneam [illegible] opinionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] primo ponit malorum [illegible] opinionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] primo ponit opinionem [illegible] opinionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opinio fuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ponit [illegible] opinio [illegible] hominibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opinio [illegible] [illegible] [illegible] alia vita [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] ad vitia carnalia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hec opinio negat immortalitatem anime et [illegible] [illegible] [illegible] hanc vitam [illegible] non recte cogitantes [illegible] false [illegible] falsum est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cogitantes

r[illegible] 2 [illegible] [illegible]

& cu̅ [illegible] bene vi-
te vita. Nondum hic dicunt [illegible]
[illegible] proposiciones quamvis [illegible] vel [illegible]
[illegible] Vnde illa doctrina e[st]
que non h[abe]t aliqua vel admixta
[illegible] [illegible] sit falsa
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] falsitatis vitanis & appa-
rentia [illegible] facile
[illegible] & [illegible] sic ille qui
vult ponere venenum non [illegible]
[illegible] illud magis [illegible]
[illegible] cum aliquo [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible] & [illegible] [illegible] me-
[illegible] Sepe [illegible]
[illegible] dulcia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] falsissima [illegible]
ita manifeste falsa [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] vite ire [illegible]
enim est [illegible] vite [illegible]
[illegible] destruccio[n]
vt [illegible] apostolus [illegible] ad ph[ilippenses]
[illegible] dissolui & esse cum [illegible]
Et [illegible]
[illegible] labo-
[illegible] & [illegible] labore
[illegible] homo enim
nascitur ad laborem [illegible] Job
[illegible] est quod post mortem
non [illegible]
[illegible] sic [illegible] est refri-
gerium [illegible]
[illegible] homo [illegible]
& [illegible]
abstinueat [illegible] post mor-
tem [illegible]
[illegible] quod est refrigerium & fine
[illegible] post mortem [illegible]
[illegible] ambulare in via [illegible]
[illegible]

Et Sepe [illegible] in morte [illegible]
[illegible] refrigerio [illegible]
[illegible] per ignem et
aquam & induxisti nos in re-
frigerium. Tercia [illegible] est quod
post mortem hominis nullus [illegible]
[illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] ab [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible]
[illegible] & nos
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] magnum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] lege [illegible]
[illegible] falsa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Vna [illegible]
[illegible] anima [illegible]
sit mortalis [illegible]
[illegible]
[illegible] igitur ad
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] & [illegible]
& [illegible]
[illegible] in
[illegible] Vbi inter
[illegible] anima hu-
mana [illegible]
[illegible] sit mortalis
& [illegible] hoc [illegible] passio-
nes [illegible]
[illegible] post mortem

Marginalia: flet[us]; + ; ad phi[lippenses] [illegible] dissolui & esse cum [illegible] ; & aliis [illegible]; Ant[illegible]

Unde ponit exemplum quod si
anima genitus in corpore vixerit in-
... a corporis passionibus pu-
separatur a corpore visibili in cor-
pus invisibile et immortale et si
se ibi male habuerit corporis
passionibus subiecta et post mortem
in pena est ut quod male vel
[illegible] in [illegible]
[illegible] finaliter [illegible]
[illegible] ad originalem inno-
centiam et dignitatem cum fuerit
purgata sufficienter. Item
in libro qui de anima appositus
est [illegible] intitulatur
[illegible] ad immortalitatem
anime comprobandam. Ubi plane de-
[illegible] nam in homine
quod mortale est [illegible]
quod vero immortale est [illegible] in-
[illegible] et incorruptibile avolat
abiens a cedendo loco de quo
sedem suam habens [illegible]
aliam [illegible] Ubi ac-
ponit quod cum homines desi-
[illegible] in [illegible]
[illegible] et digne [illegible]
[illegible] permanet [illegible]
hoc ait [illegible] est hic
[illegible] animam im-
mortalem [illegible]
[illegible] salutem [illegible]
[illegible] varium [illegible]
[illegible] anima mortua esset
[illegible] liberata [illegible] mali
morientibus a corpore liberarentur
[illegible] et ab operum malitia cum
anima nunc [illegible] immortalis
appareat esse nulla [illegible] est
illi alia a fuga malorum nec
salvacio [illegible] et pru-
dentissima fiat. Et infra dicit
malorum animas [illegible]
[illegible] unde nunquam egredietur
quod est oppositum illi dogmati superius
in Timeo [illegible] patet hoc idem

[illegible] sic [illegible] Mar-
[illegible] et [illegible] dicit
sic. Morte carere animas [illegible]
[illegible] hic [illegible]
vivunt [illegible] corpore [illegible]
melius [illegible] sibi [illegible]
sic Albertus [illegible] in co-
mento super [illegible] plenius ubi
de [illegible] cum [illegible]
ad [illegible] homi-
nes [illegible] al-
[illegible] Hermes Trismegistus
ad Asclepium [illegible] primo [illegible] as-
[illegible] anima [illegible]
[illegible] uniformiter [illegible] sed
[illegible] alio modo. Et infra
per medium libri [illegible] anime
a corpore fuerit discessio [illegible]
ad [illegible] ar-
[illegible] potes-
tatem [illegible] cum ea pia in-
[illegible] et sibi [illegible]
[illegible] manere [illegible]
aut [illegible] illam machi-
nam [illegible] videtur. De
super ad [illegible] pro-
[illegible] et aque
[illegible] et
sic [illegible]
[illegible] sic eternis
penis [illegible]
[illegible] anime [illegible] que
sit immortalis [illegible] simpli-
citer [illegible] Philo [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] est ad
[illegible] et solus hic est divi-
num [illegible] de anima dicit quod
intellectiva [illegible]
a vegetativa et sensitiva [illegible]
[illegible] separari
a corpore sicut perpetuum a corru-
ptibili [illegible] de pomo [illegible]
[illegible] quam
[illegible]
[illegible] corpore.

Liber de pomo et morte
de anime [illegible] quod
non habet posse rede-
undi ad suum locum
quod [illegible] opera et dele-
ctaciones corporis
impediunt [illegible]
[illegible] sensu

Demet meritum quod nobis in
luce reponet dicens Ite epta
ad quam tamen quamvis non habuit
ea invenire ab eplat propter illas
sed que omnem habent · Et sic
Dimabit eam de eadem te aliam
aliquid querendum nimis credendum de
dubio cum me faciam opini
onibus magnorum virorum tempore
quamquam magis convenienti
eorum probare valeam me spe
rate / et ad hoc fidei seu fide
a catholicis divulgata et
manifesti probari probari non est
Nobis possibile ad patet illud
tamen primo ex divina bonitate
sic Ideo deus sicut sit bonus
iniquis tamen bonus et amicissimus
de amicis suis est conveniens
ex 8 ethicorum / Et amicus sal
vat vitam amici si potest · quod illa
si est verus amicus sine dubio
conservat indefectibiliter vii ethicorum capitulo i
Et in hac vita tamen speramus
essemus miserabiliores omnibus
hominibus essemus / Ex ex dei
equitate justicia enim dei re
quirit ut omnibus reddatur secundum sua
merita et demerita / Premium
enim pro meritis et pena pro
demeritis / Unde dicit deus
reddit unicuique secundum opera sua
Sed hoc non fit in vita presenti in
qua mali letantur et prosperan
tur boni deprimuntur et tribulan
tur necesse est ergo hoc fiat in fu
turis / Ex ratione ex vanitate
divina / quod nulli fallit deus
sed ipse promisit nobis vitam eter
nam si bene fecerimus et penam
eternam si male egerimus · quod
non fieret Et licet immortalitas
non possit forte evidenter indi
cari sic sane ratione potest debitam
tenui · Et ad hoc tamen a scripturis
et a philosophis adducuntur summe

tamen quemvis hoc credendum / sic et
multa alia sicut vult quod probare
nescimus Alterum enim istorum est
verum quidem incepit esse vel
non incepit et tamen neutrum
istorum determinatione probari
potest secundum Aristotelem ut patet
primo Topicorum Sicut quadratura
circuli scibilis · et tamen eius demon
stratio usque ad tempus Aristotelis inventa
non fuit · Sic convenit dicitur in
predicamento · Et in philosophia
sequitur Aristoteles quod hoc scibile
fuit unde quemvis dicitur de
quodam religioso · quod quidam
philosophus redarguit · dicens quod ne
quaquam animas esse immortales
credo magis a te probari an
ille religiosus · Aut anima
est mortalis aut immortalis
Si est mortalis nullum incom
modum sequitur credentibus
animam esse immortalem Si vero est
immortalis et tu credis eam
mortalem aliquid incommodi
magnum sequitur · Ergo melius est
credere animam esse immortalem
quam mortalem / Circa primum
verbum scilicet Tempus in sua
opinione ponitur · quod quidem
exiguum est cum tedio et tem
pus vite nostre et sciendum quod hoc ve
rissimum est · sed ad malum et
ad fulsum concludendum ipsum assu
mitur In quo vos nunc est a
ebrius dixerunt quia a bimente
sue dinacionis cum dicunt exi
guum / a paralelo quoniam appli
catur cum dicunt cum tedio / et
a labilitate et nullam
conditur cum dicunt tempus vite nostre
Primum habetur Sap ii homines infir
mi et exigui temporis / de 10 Job
x Tedet animam meam vite
mee Ps heu mihi quia incolatus
meus prolongatus est / de tercio

Expositio reddit
Reddit unicuique secundum
opera sua

dicit ibi de mane usque ad vespe-
rum mutabitur tempus [illegible]
breuitatem vite humane simul
cum penalitatibus [illegible] Seneca
epistola [illegible] tempus [illegible]
[illegible] et vindica te tibi et tem-
pus [illegible]
[illegible]
et videbis [illegible]
[illegible]
[illegible] solitudine
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] hoc
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
in longum [illegible] vite [illegible]
esse quod viuimus [illegible] Seneca
[illegible]
[illegible]
[illegible] non obstante [illegible]
[illegible]
obstante [illegible]
[illegible] non obsta-
te [illegible]
[illegible] Seneca
epistola [illegible] vitam ex-
[illegible] vel [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ultimo die
[illegible] cum tempore [illegible] Et ideo
[illegible] consilium apostoli Ad Ga-
[illegible] tempus habemus operemur bonum
ad omnes [illegible]
et impotentes [illegible] non habent tempus
[illegible] a tempore [illegible] et
[illegible] non habent te-
pus cum non sint [illegible]
[illegible] tempus sum

[illegible] ideo nec senectus nec morbus nec
mors expectanda sunt ad bene
viuendum [illegible] incipiendum
est dum tempus nostrum est. [illegible]
plangendum est multum inveniuntur
et [illegible] omnes qui abutuntur
tempore sua [illegible]
[illegible] Iob 24 Dedit ei deus
tempus [illegible] ipse abutitur eo
in superbia [illegible] tempus fa-
ciendi domine dissipauerunt
legem tuam Non est estimanda
vita secundum longitudinem temporis [illegible]
[illegible] viuendi [illegible] peni-
tentes et non delinquentes ha-
bent [illegible] vite [illegible] impe-
nitentes [illegible] mortuus
[illegible] ille [illegible] dicet vi-
[illegible] vitam [illegible] felicissimus
est [illegible] Seneca epistola [illegible]
Ille [illegible] et securissimus sui
possessor est qui crastinum sine
sollicitudine expectat et [illegible]
[illegible] ad lucrum
[illegible] lucrum surgit Talis
[illegible] religiosus
[illegible]
[illegible] vir-
[illegible] in religione [illegible]
[illegible] Et cum [illegible]
[illegible]
[illegible] vixit quantum vixit [illegible]
[illegible] Voluit hic dicere quod per
[illegible] tempus viuerat quod [illegible]
[illegible] quod fuit in
hac [illegible] vite [illegible]
[illegible] in religione
fuerat [illegible]
[illegible] tempus [illegible] nec
[illegible] nominare [illegible]
[illegible] nec [illegible] voluit
nominare [illegible] vita
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] est [illegible]
de [illegible] sapientis dicetur vinum.

[illegible] Seneca epistola 3 c 2 e
[illegible] morimur, quotidie
demitur aliqua pars vite. et tunc
quoque cum crescimus vita decrescit
infanciam amisimus, deinde pueriticiam
deinde adolescenciam usque ad [illegible]
quicquid transit temporis perit [illegible]
[illegible] que agimus [illegible] cum morte
diuidimus [illegible]

miseria eni mis vita etiam stenue vive hodie. Et hoc est quod dicit Aug. de verb. dni om. tr. Age. sp esto correctus. longe quidem est dies iudicii, sed unicuique dies ultimus longe esse non potest, quia brevis est vita. Et ipsa brevitas sp incerta, ipsa [illegible] est. [illegible] Dn dicit crastinas. ē [illegible] lostiu claudis. ē inmanifeste eu voce [illegible] qui no [illegible] gemitu colubinu. Hoc Aug. Ergo summa stultitia esset [illegible] tuere vel [illegible] tempus expendere in peccatis. [illegible] quod non est ulla [illegible] spatium [illegible] habe. Et [illegible] sequitur [illegible] lle impune agat. ē nolo esse stultus ne moriaris in tempore no tuo. Eccl. [illegible] Ignorantes [illegible] no desinam [illegible]

~~[illegible]~~ martre dicit sic. Vita brevis [illegible] qui levis. no spes redeundi [illegible] feret huius bravia feres sic enim pacem di pluia [illegible] ut pluia feras [illegible] sic [illegible] penituerat [illegible] mil [illegible] penituisse.

Lectio xv

Quia ex nichilo nati sumus, et post hoc erimus tamquam si non fuerimus. Quoniam fumus afflatus est in naribus nostris et sermo scintilla ad commovendum cor nostrum. Quia extinctus cinis erit corpus nostrum, et diffundetur spiritus tamquam mollis aer. Posita super erronea opinione hic [illegible] quitur [illegible] insufficienter probatione ē [illegible]. Quia nulla res que [illegible] perit ē a nichilo [illegible] vel [illegible] post mortem. [illegible] ho est [illegible] quomodo [illegible] ho [illegible] vel [illegible] post mortem hunc [illegible] plus [illegible] mort ē probat [illegible] ut quia post hoc sumus [illegible] erimus tamquam non fuerimus, et hoc corpus [illegible] ē [illegible] mortuo [illegible] perit. [illegible] duo ponit. Primo probat quod ho corporaliter [illegible] perit. Secundo quod [illegible] [illegible] nostri. [illegible] primum duo sunt qui primo [illegible] ē [illegible] physicam [illegible] [illegible] Prima [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad quem [illegible] sumus. [illegible] prima [illegible] Corruptio ē [illegible] sunt [illegible] [illegible] opposita [illegible] ē [illegible] opposito [illegible] [illegible] ad esse [illegible] ad quem. ~~[illegible]~~ quod est [illegible] [illegible] ergo quia ex nichilo nati sumus ad [illegible] quod post hoc erimus tamquam non fuerimus. Et [illegible] ibi consequentie [illegible] esse [illegible] ex nichilo nati sumus ergo post hoc erimus tamquam non fuerimus [illegible] quod ex nichilo nati sumus [illegible] productio seminis corporis ex aliquo ē [illegible] ex semine viri ē mulieris. [illegible] corrupi no [illegible] si corrumperet [illegible]

Ergo corrupcio ē ab esse [illegible] a [illegible] a quo. et ad nichil [illegible] ad [illegible] ad quem.

Marginal notes (left): = que · Hic [illegible] no desinitur [illegible] Ergo [illegible] [illegible] ad [illegible] ad de [illegible] fideli

Marginal note (right): [illegible]

corrumpitur in nichil. Si enim non corrumpitur corpus nec corrumpitur in illa ex quibus componitur. Et ideo hec positio est falsa. producendo hominem esse ex nichilo, quia corpus a parentibus propagatur, anima vero a deo infunditur vel creatur. Et in corruptione hominis corpus resolvitur. et anima separata vivit. Consequitur ibi circa formam astiulo est in naturis vivis. ponit secundum racionem ad quam falsam opinionem. Et sunt in figuracione a parte tamen ad quam dicit quia producione hominis tamen ad quam homo ipse vivat. Ibi iste ad tamen quare sunt in quibus virtutibus [illegible] non expedit insufficiens [illegible] aeri [illegible] alterum et aliam [illegible] [illegible] invisibila per [illegible] ad primum quod ponitur [illegible] et respiracionem. Circa formam astulam esse in motibus nec [illegible] in corpore vivo et post [illegible] toto quia ibi per [illegible] [illegible] de corpore. Ideo ad secundum [illegible] ad [illegible] de [illegible] [illegible] non potest esse sine imaginacione nec [illegible] sensibus sic patet quod de anima [illegible] sensus [illegible] corpora mortuo. [illegible] de [illegible] i. calorem [illegible] calor [illegible] [illegible] ad motum [illegible] ad [illegible] cor nostrum. i. calor est in corpore [illegible] ad [illegible] [illegible] motum [illegible] sic de Aristoteles de motu [illegible] Et sic [illegible] [illegible] opinionem de anima. quia [illegible] Aristoteles de anima. Prima fuit Eraclitus, qui posuit animam esse

vaporem. quam nos vocamus fumum vel flatum. Secunda fuit Diogenes. qui posuit animam esse aerem quam nos vocamus fumositatem. quia sermo est vox significativa articulata. et vox est aer percussus in [illegible]. Tercia opinio fuit quorundam antiquorum dicencium quod anima sit ignis. quam nos vocamus scintillam. Quarta fuit opinio Mellisii talium quod [illegible] anima est quoddam motum corporis [illegible] illa [illegible] eius [illegible] de [illegible] cor nostrum. Consequenter ibi anima ex [illegible] omnis probat iste [illegible] tamen motu [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] posuerunt quod posuit animam esse de [illegible] [illegible] [illegible] probabilitatem quod posuit eam esse de [illegible] [illegible] aeris de [illegible] [illegible] posuit animam esse [illegible] sunt grossiora. nec de [illegible] [illegible] [illegible] grossi [illegible] sicut dicit Aristoteles de anima. Ideo has duas opiniones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nichil in natura [illegible] [illegible] quod anima [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nostrum [illegible] [illegible] [illegible] vel resurrectionem secundum istos. Iuxta [illegible] opinionem arguit sic. [illegible] vas [illegible] ab [illegible] [illegible] ab [illegible] aere [illegible] [illegible] nisi vas [illegible] [illegible] aliquo alio. Sic quando homo moritur. aer a corpore expellitur et nulla alia [illegible] [illegible] Et sunt iste raciones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nec aliam rem [illegible] [illegible] [illegible]

nisi q possit videri vel tangi. Sed ista racio tangit eciam subtilitatem spiritus i. anime diffunditur & in nichilum quasi facilis resolvitur tanquam mollis aer & tenuis vel fumus. Dicitur quod dicitur in littera quod corpus humanum est corpus cinis extinctus. Et videntur isti impii innuere q hoc est generale quando natura humana et corpus resolvuntur in cineres. Hic possunt esse dubia. Utrum omne corpus humanum de lege communi fit in cineres resolvendum. Et videtur quod non quia aliqui homines moriuntur qui immediate non [illegible] & ita eorum corpus homini non incinerabitur nisi per magnum tempus post mortem. [illegible] corpus tale non incinerabitur [illegible] aliquibus [illegible] quod simul corpora [illegible] obviam [illegible] aera. Preterea si omne corpus redigeretur in cineres tunc sequitur major inclinacio in cineribus ad [illegible] quam ad aliam [illegible] cum omnes cineres istorum corporum sint [illegible] quod est falsum. Quia si nulla inclinacio appareret in illis cineribus ad [illegible] illa [illegible] foret et [illegible] corporis formacio [illegible] quod est falsum. [illegible] sic tunc corpus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] resolvitur in cineres [illegible] [illegible] legem [illegible] corpus [illegible] relinquitur [illegible] ad oppositum est hominum [illegible] quod cinis naturalis [illegible] hoc sunt [illegible]

[illegible]

Et dicitur pulvis es & in pulverem reverteris. Pro isto dubio notanda sunt. Primum est quod ad utrumque vocabuli loquendo communiter non fuit in cineres redigendum. Secundum est quod si in medicorum forma loquendo hoc est generaliter. Sed quod corpus nostrum de lege communi sunt in pulverem vel in cineres redigenda. Tercium est quod [illegible] isto modo loquendum. Primum patet quia arguitur quod cineres non vocantur [illegible] [illegible] per ignem [illegible] sic quod forma [illegible] [illegible] corpus [illegible] de lege communi [illegible] [illegible] mortem [illegible] resolucione in elementa [illegible] pulvis es & in pulverem reverteris [illegible] mortem [illegible] [illegible] in quorum [illegible] originale. Ignis [illegible] [illegible] est [illegible] moriens [illegible] hec est [illegible] corporis humani [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corpus humanum [illegible] cineres [illegible] [illegible] corpus humanum [illegible] corpus humanum in cineres resolvitur ad [illegible]

infacundius pinguescat. Illud autem quod per decorem ignis sepel- itur. si sepultum fuerit ... ci- nes resolvuntur. Ad primum dicendum quod talis resolutio per ignem quasi ... dum diem ... conserva- bit et sic resolvitur cito et non reparabitur. Ad 2m dicendum quod ista est mens ... Val- lerii ... in ... patri ad ... Item ... pradicia ... quod ille ... magis ... patet quod alii ... resurgunt. Ad 3m dicendum quod sepultura ... sic dictum est ... corporis ... sepul- chrum non fuit ... ad ... mes ... et sic est ... alius ... tamen aliquem alium ... et sic ... de privilegio spe- ciali ... dicendum ... reliquiis sanctorum et de lege ... communi ... vel si ... de privilegio speciali. Alterum quod ... glorie ... movet in ... cognitu ... coronat ... sic legitur in ... vita beati Johannis ... mor- ... apud ... spatium ... et ... monumentum quam ... magnum ... sibi dicebat ... qualiter ... in ... tum ... si monumentum ... gloria ... concederet ... gloriam ... populi ... corpus eius sepelitur ac-

cendit et glorietur. Et sic ... pater ... sic transit gloria mundi. Sicut legitur in historia Romanorum quod triumphantes in ... quidam ribaldus qui ... mansit ... ne ... honoris illo die ... sic ... gloria est nobilium ... corpus. Item quod ... ad quod ... matrice- rum ... sapien- tia et honestas. Non ... honor qui ... Unde ... Et ideo ... super- bia ... Hec ille. Cineres enim est corpus. Pot- est ... dici delicate et ... corpa- ... calidis ... cla- ... Job 21 ... Hoc eciam dico ... et corpore ... cui ... corpore ... nichil aliud ... nisi cinis ... Et ideo in signum istius ... in capite ... a sacerdote ... cinis es et in cinerem reverteris. Dicamus igitur ... quod ... cineres enim est corpus no- strum. Duo sunt in quibus

Hac ... de Johanne demonstratur qui fuit patriarcha Constantinopolitanus ... sepulcrum, ubi ... papiris ... Sed ... magnis solemnitatibus ... sepulcrum ... ad ... quam ... fuit ... Refert Johannes ... Valerius ... cum filiis ... patri ... et senibus ... cum ... expetit

Marginal note (left): ... qui fuit ... a ... statuendo

laus corporalis consistit in pul
critudine et fortitudine. Primum consi
stit in quadam proportionabili quali
tate et bone complexionis. Et ideo
non pulcer consideratur nisi in
luce ut videatur. Unde corpus
animatum est quod quamvis luceret quod
non est pulcrum nisi qui lucem
intus lucet et cadet. Unde nec
corpus nec aliquid lucere et ipsum vi
vificare non refulgeret. Et ideo
mali homines qui moriuntur totam
pulcritudinem perdunt quia eis lucer
na impiorum extinguetur. Se
cundo consistit in quadam
naturali potentia sive virtute operandi
hec autem potentia resultat ex
solida et temperata compagine
carnis ossium et nervorum
et ista fortitudo quamvis sit
valida finaliter dissolvetur
et fiet cinis. Ysaie. Hunc
quidem de medio cinis sunt eo
rum recordatio frequens et
assidua. quod est cinis
et corpus nostrum est et nunc
quod iste cinis in terram conver
tetur ut fugiat vanitatem fer
vat devotionem amet omne
bonum quod fugiat terrena
experimenta ut et caput
Albertus libro suo de vegetabilibus
quod si cum indispositum in
arbore et enim posuerit propter ele
emosinam pro fructu impedi
re de ovis pullos valeat
procreare. Hoc ipsum enim vi
deri et subtiliter ponatur inter
lignum et corticem arboris
portantis nidum et quando
inde turbe ut magis
pullificabit. Apertius Corvus
hispidulum sufficiat vide Theo
dolus. Corvum considerans vanat
animalia quelibet homo et arbor
sit. Et aut arbor bona
fructus bonos facit. In ista ar
bore diabolus per temptationes inni
dificare. Unum ponere et talibus
pullos producere. Ideo enim facit de
rammifeliis dulcem cogitatio
num ova ponens et in mimifelis
pulsum delectationum pullos
producere per consensum. Et ideo quasi
eorum impediat valeat et si
nidum fecerit per adinventi
ones cogitationis et sic sua
ova posuerit per surreptionis
delectationem ne producat pu
llos per assertivam elacionis
temptans emendas vitam virtu
osam frugalia. et eius nisi quod
frangatur ista ictu. Cinis li
ber est fructus mediante
quem sanum cecus habet post
mortem quam erit ad beatam sta
tum cinerit. Job 13. Memoria
vestra comparabitur cineri. Longitudo
go cinis nostri sub cortice vi
te nostre creaturis confecta per
quietem et occultam meditationem
rationes mortis et infallibiter
nostris omnes suggestionibus
diaboli per cogitationes et dele
ctationes assumptas. Et hec est
quod dicitur in memoria
transitoria est et in nihilum re
vertetur. Iste est etiam cinis
virilis vel communis quem nemo
fas velit colligere et in loco
indispositione ponere. Nubicula. Et quo
d ad propositum habet. Cinis vi
talis est aspersus in quatuor sci
ficiat ad conditionem carnis
Unde cinis iste conservat duo.
Unde ignis cum cineribus co
operatus optime conservatur et ma
xime in cineribus Juniperi
ut Isidorus in ethimologiarum.
Et dicitur quod Juniperus arbor
sic vocatur quia gignit pir
id est ignem. quia ignem conceptum

Refert etiam Iacobus Valensis prout ipse sui qualiquis etiam ut hoc est in vita sancti Barlaam quod quidam
fugiens unicornem cecidit in quadam fovea. In qua vidit arborem quam duo mures unus albus
et alter niger ad radicem corrodebant. In fundo etiam vidit draconem terribilem cum devorare
volentem. A parte vidit aspides quatuor aspidum quasi eum invadentem. Et elevatis
oculis vidit exiguum mellis de ramis illius arboris defluere et oblitus omnium tradidit se
ad quandam dulcedinem mellis illius. Sic est de peccatoribus quibus secundum mundum fit mors
finita. Attendite ista arbor est vita huius vite quam consumitur albo et nigro mure
id est die et nocte. id est aspides sunt elementa. Draco est dyabolus. Stilla mellis est delectatio
mundialis sive peccatum quam nigrantur peccatores illecti dulcedine delectationis oblitimalis

[illegible]

Lectio xvi

[illegible]

que venit in hiemem. Tum propter
opposite distanciam a corporibus ce-
lestibus et a spera ignis ca-
lor incorporatus nubi per quem
ascendebat deficit et corrum-
pitur per contrarietatem frigiditatis et
sic nubes premitur et resolvitur
in pluviam vel in nivem seu
in grandinem secundum potenciam
et fortitudinem frigoris sic [illegible]
[illegible] ubi generatur nu-
bes ex vapore et sic [illegible]
[illegible] corrumpuntur. Nebula
autem sicut dicit Aristoteles i Me-
theororum est reliquie nubium re-
solutarum aqua pluvie et ideo
nebula signat serenitatem.
[illegible] ve-
stigium nubis et est nebula
secundum Aristotelem. Et sic [illegible]
[illegible] est expositio. Vel di-
[illegible] nubis per contrarium quod
[illegible] vestigium nubis
[illegible] tota dispergitur et sic nulla
[illegible] memoria [illegible]
[illegible] in corpore et anima. De hoc
[illegible]
[illegible] est [illegible]
nubes sunt [illegible]
[illegible] solis [illegible] calor
non sit [illegible] ut deser-
[illegible] levi-
ter ascendit. Ecce i et 2 Mac-
habeorum. Ad hoc autem [illegible]
[illegible] possimus [illegible]
[illegible] et impii [illegible]
[illegible] est [illegible]
a phia [illegible]
[illegible] sunt
et obscurum est [illegible]
[illegible] enim sic [illegible]
sapientes [illegible]
[illegible] hec
cogitantes [illegible]
[illegible] malicia
eorum. Vnde [illegible]

nubes fuit elevata adme-
dium interstitium calore solis
recedente [illegible]
[illegible] non [illegible] deficien-
tibus nubes [illegible] frigi-
ditate [illegible] et sic de-
scendit [illegible] ad [illegible]
[illegible] et sic [illegible]
[illegible] fugatur [illegible]
[illegible] deficientibus et [illegible]
[illegible] deficien-
cia. [illegible] quod nu-
bes vel nebula [illegible]
solis et calor solis [illegible]
et quia est [illegible] frigus
[illegible] cum pendet
et [illegible] ad terram
ad [illegible] vapor
[illegible] frigidus [illegible]
[illegible] vapor [illegible]
Quia [illegible] est [illegible] modo
[illegible] qui vi-
det [illegible] esse non
[illegible]
[illegible] re-
[illegible]
[illegible] in
[illegible] abean-
[illegible] sic
Job [illegible] nubes in
[illegible] descendit ad
inferos [illegible] re-
[illegible] in domum suam. Ibi
Job x [illegible] et non revertar ad
[illegible] tenebrosam et opertam mor-
tis caligine. Ecce 2 Reg. xii. Ego
vadam magis ad illum, ille vero
non revertetur ad me. Ibi Ecclesiastes
[illegible] hominis et iumento-
rum [illegible] sicut
moritur homo sic et illa moriun-
tur. Ibi in [illegible]
[illegible] Ibi Sap.
[illegible] homo quidem occidit per mali-
ciam animam suam et cum exierit
spiritus non revertetur neque revocabitur

aiaz sua · et cum exierit spus
non revertetur · nec recognoscet
amplius qui ceperit [illegible] · P^s 2°
Omnes morimur et quasi aque dila-
bimur in terram que ultra non rever-
tentur [illegible] Ad 2^m sa-
pientum regnum dei non possidebunt
[illegible] Algazel [illegible]
sue c 2 [illegible] quod [illegible]
[illegible] sordidis [illegible]
voluptatum [illegible] anima
sua est [illegible] corpus sine
quo [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] dicen-
dum quod hec est interna pena
[illegible] divina non faceret si
corpus [illegible] Ad op-
positum Job 19 Scio enim quod re-
demptor meus vivit et in novissimo
die de terra surrecturus sum et
rursum circumdabor pelle mea
et in carne mea videbo deum
salvatorem meum · [illegible] Ezechiel
Ego aperiam tumulos vestros et edu-
cam vos de sepulcris vestris [illegible]
[illegible]
dabo vobis spiritum et vivetis [illegible]
Daniel 12 · Et Ysa 26 et in multis
aliis locis sacre scripture
Ad questionem dicendum est et
asserendum omnino quod vita huma-
na [illegible] reparanda Anima
enim humana [illegible] media [illegible]
ad corpus [illegible] ad in-
[illegible] [illegible] enim media
non est frustra ergo cum con-
stet omnes mori · necesse est po-
nere corpora eorum ad vitam [illegible]
[illegible] Ad primum autem
[illegible] opposit[illegible] 2^m quod sic
exponit glo · [illegible]
[illegible] ut refrigerer [illegible]
[illegible] ab [illegible]
[illegible] priusquam abeam et am-
plius non ero · [illegible]
[illegible] de hac vita et amplius

non ero [illegible] esse quod [illegible]
[illegible] Ad 2^m [illegible] quod Job lo-
quitur de incarnatione ad vitam istam
mortalem Et eodem modo ad 3^m
et 4^m Ad 5^m dicendum quod [illegible]
loquitur more comminatoris nunc
in persona [illegible] in persona sa-
[illegible] ad ap-
[illegible] Ad sextum
videtur glo · In eternum [illegible]
[illegible] in eternum secundum eorum
opinionem falsam Ad septimum
videtur quod loquitur de [illegible] ad
[illegible] Ad octavum [illegible]
[illegible] sic aque
[illegible] ad
mare [illegible] fluant sic [illegible]
[illegible] [illegible] cadit in
terram [illegible] ne [illegible]
virtute divina resurgant Ad
nonum dicendum negando quod insidet
est [illegible] dicit Et A
[illegible]
[illegible] sic [illegible] quod habebit
[illegible] Ad de-
cimum dicendum quod [illegible] sic exponit
Ad [illegible] homines dediti
[illegible] carne et sanguine
[illegible] enim [illegible]
Notandum [illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible] per-
[illegible]
[illegible]
[illegible] enim vita humana aliquando
herbe vel flori · [illegible]
[illegible] · [illegible] hospiti [illegible]
[illegible] enim ista sit
transitoria · momentanea · et ca-
duca Primo loquitur de homine et de
vita humana [illegible] sic herba
[illegible] · mane floret vespere de-
cidet induret et arescat
[illegible] in isto [illegible] sic dicit glo in
[illegible] huius [illegible] in tria tempora [illegible]
In pueritiam adolescentiam et

senectute Tpa pueicie gpa
ho herbe nondu florenti
vn tunc d' hoie nigrauit dr qp
e in floribz sunt/ dpt duas
etates pmat dz ibi ps hib
mane / Scdm vo tpus qd est
senectus vocat vespe / dr go
mane i pueicia sic hba
germinat mane i adoles
centia floreat et pertranseat / si
in vespe i in senectute deci
dat p infirmitate et induretur p
mortem et arescat p resolu
coz i pulueres Tho dz vita
nra nubi sic hic et iob 7
dic nubes psumit et gsumit
sic q descendit ad infernum
no ascedit Scdo eni nubes
d' inferioribz eleuat calore
celesti et ascedit volat qsi i
alto ad tpus et qn est in
sua altitudie costituta i a
gitat' continuo sine gete
et tandem ictu i tram p plu
ia descendit Ita homo in
vita huius eleuat' d' tra e
leuat' ad dignitates et hono
res vbi tenaciter fatigat'
inquietat' et tandem d' dig
nitatibus deicitur et guertit'
in terram Iob 30 Obstulisti
quasi ventus desideriu meu
et velut nubes ptransijt salus
mea / Qualis vo in illo g
du vel dignitate est quies
psta pulchre declarat Be
rnardus d' cosola li 2 psa 5
Cuius e mgr tam feliciter
exposit tempore vt no ex aqua sim
pte cu statu suo equali te
neat' alis vere' Cuiusa e
vex est huidem gdico bonor
et quel nuqz tota pueniat
vel nuqz ppetua subsistat
huic censi exuberat sed
est pudori dgener sanguis

huc nobilitas notu facit sed
angustia rei familiaris inclu
sus mallet esse ignotus / Ille
vtroqz circufluens vita celi
bem deflet / Ille nuptijs fe
lix orbatus alio orbus liberis
alieno censu nutrit hedes
Alius pole letatus filio filie
ve delictis mestus lacrima
Ideo nemo facile cu fortune
sue condicone gcordat Inest
eni singlis suu qd inexptus
nesciat et qd expertus exhorre
at Hec ille Tercio opat'
vita nra vt dz Osee 13 Vita
nra qsi nubes matutina et
sic ros mane ptransiens / Ari
stotiles 2 methaoz dr qd
commentia roris no durat
vnius diei Quarto gpat' ho
spiti Sap 5 Dixi Hospes
vnius mensis et q hec i mar
cida canet Cuilibet eni nimis
est in via patet qd in hospicio
no sit in domo Ratio ra
di eni quedam na nos
dedit no habitandi locu Re
ceptus in hospicio vsu habz
domus lecti vasoz et hmoi
si no domini vnde mutuis sibi
aufert si emit libere et expe
dit et tam ipne p omnibus
gputat tene' Sic est de
nob In mundo isto sumus in
hospicio hmoi i vsu mu
danoz habe possumus sed
nichil asportare nobiscum i
morte Iob 27 Diues cu
dormierit nichil secu au
feret Vnde mundus similis est
Busirido d' quo hent fa
bule qd hospites recipe sole
bat sb spe pietatis si ppea
explorata oportunitate eos
occidebat / Isto modo sb spe
fauoris et amicicie admittit

aduenit ad diuitias ad dignitates et honores ut per gulam libidines et cupiditates occidunt.

Sexto comparatur curs[u]i Job ix dies mei velociores fuerunt cursore. transierunt non viderunt bonum. Sic ergo patet quod vita mundana (super rebus) transitoriis comparatur. huius visionem quam quidam vetus pallacium dicitur vidisse. Vincentius in speculo in fine. Fabula cuiusdam poete quidam palacium desertum deplorans in hec verba. Domus egregia compositor ad laudem tuam venit. ubi est splendor. Illa autem contremuit compassa non preter lacrimas instillavit. Et ait. Ubi ipse sunt qui quondam te inhabitaverunt et iocundam vitam cum securitate et tempore amenitate duxerunt. Et illa temporales inquit existentes temporalia cum tempore transierunt et me quasi sub sorte temporis transitoriam dimiserunt. Res enim nature non stabiles sunt quia cum fluminibus temporis fluxibiles fluunt. Hec visio huius pallacii concordat huic visioni que habetur i Joh 2 Mundus transit et concupiscentia eius. Quod exponens Aug. dicit sic. Certe inquit mundus transit et concupiscentia eius. Quid ergo vis. Utrum amare temporalia et transire cum tempore an Christum amare et in eternum vivere. Rerum temporalium fluvius transit. sed tamquam circa flumina nata arbor est dominus noster Christus. Rapere in perpetuum tene Christum lignum. Voluit te amor mundi tene Christum. Si amans istam miseriam flumina vitam ubi cum tanto labore viuitur. quanto magis amare debemus illam vitam eternam ubi

nullum dolorem sustinebimus. Vulpes transitura glaciem apponit aurem ad glaciem et si audit aquam currentem et fluentem subtus glaciem nullo modo confidit de illa glacie quia est minus tenuis ad supportandum eam. Ista cautela debemus nos uti. Gloria mundi est quasi quedam pulcra et splendens glacies que delectabile est honorari ab hominibus pasci et potari et vestiri delicate et habere magnam familiam cum possit imperare. Sed caveamus quia glacies ista est valde fragilis. Auscultemus diligenter et audiemus murmur aquarum transeuntium sub ista glacie. Apocalipsis Aquila volans per celum dicit. Ve ve ve. Audiemus igitur et audies quod modo transit unus rex in morte. modo unus comes. modo unus episcopus. modo miles et sic de aliis. Et ideo in ista glacie non est confidendum. Habemus in legenda de omnibus sanctis transeunte gloria quod temporalis festiue celebritur. Attendamus igitur ut Aug. dicit in ij epistola ad Valerianum quid per Salomonem moneat spiritus sanctus dicens. Rectos semitas fac pedibus tuis et vias tuas dirige ne declines in dextram neque in sinistram. Auerte autem pedem tuum a malo. Vias enim que a dextris sunt nouit dominus. peruerse vero sunt que a sinistris sunt. Ipse autem rectos faciet cursus tuos. itinera autem tua in pace producet. Et infra Eas itaque vias ambulare debemus quas nouit deus. de quibus in psalmo Nouit dominus viam iustorum et viam impiorum peribit. Hanc enim non nouit dominus quia sinistra est. et sic dicturus est eciam illis ad sinistram constitutis

Nota de ecclesia hic quod sequitur

sinistris

Non novi vos. Quid est autem quod ille non novit cum utique noverit omnia sive bona hominum sive mala. Sed quid est Non vos novi nisi tales vos esse non feci. Quemadmodum idem quod dictum est de ipso domino Jesu Christo quia non noverat peccatum ~~id est non fecerat~~. Ac per hoc quod dictum est vias que a dextris sunt novit dominus quod intelligendum est nisi quod ipse fecit vias dextras id est vias iustorum que sunt utique opera bona que preparavit deus sicut dicit apostolus ut in illis ambulemus. Vias autem sinistras perversas id est vias impiorum non utique novit quia non eas ipse fecit homini sed homo sibi. Propter quod dicit Odi autem ego perversas vias malorum ipse autem sunt a sinistris. Subiungit [illegible] nobis. Ergo quare ne declines in dextram neque in sinistram cum possimus dixisse declinasse videatur Tene dextram et ne declines in sinistram si bone vie sunt que a dextris sunt. Solvitur quod putamus nisi quia cum sint vie bone que a dextris sunt ut in dextram tamen declinare non sit bonum. Declinare quippe ille intelligendus est in dextram qui ipsa bona opera que ad vias dextras pertinent sibi vult assignare non deo. Et ideo cum dixisset vias enim que a dextris sunt novit deus perverse autem sunt que ~~[illegible]~~ sunt. Tamquam diceret ei Quid ergo non vis ut declinemus ad dextram. Adiunxit Ipse autem rectos faciet cursus tuos itinera tua in pace producet. Sic ergo intellige quod [illegible] preceptum est Rectos cursus fac pedibus tuis et vias tuas dirige ut noverit [illegible]

dixi vobis dixi non declines ad dextram neque in sinistram. Ut est ne defendat liberum arbitrium ut cum bona opera [illegible] gratia dei tribuat [illegible] gratiam ut qui de se [illegible] mala opera [illegible]

[illegible] ut eum hic faciat a domino deo [illegible] ut hic faciat et non declinabis ad dextram quia virtus ablatis in ipsis dextris non confidet in virtute tua et ipse erit virtus tua qui rectos faciet cursus tuos et itinera tua in pace producet. Et apostolus Quoniam velle adiacet mihi voluntas mea [illegible] sufficit ad faciendum opera bona declinat a dextra. Sed iuxta illud qui putant vitam bonam esse defendendam qui audiunt sic dei gratiam predicari ut precedat et intelligant voluntates hominum ipsorum ex malis bonas facere ipsorum eas quas fecit custodire et [illegible] dicunt faciamus mala ut eveniant bona in sinistram declinant. [illegible] ad [illegible]

Et nomen nostrum oblivionem accipiet per tempus et nemo habebit memoriam operum nostrorum. Postquam impius declaravit quod totum genus humanum perit per mortem quantum ad corpus et quantum ad animam ita quod nihil hominis remanebit post mortem, hic [illegible] quod genus humanum perit [illegible] secundum opinionem ita quod omnis homo perit non solum secundum personam sed etiam secundum famam. Et tria ista que hic dicuntur sunt quod primo [illegible] ibi Umbre enim transitus est tempus nostrum. Circa primum sciendum quod fama hominis duplex dicitur ad multos primo per altitudinem magni status, secundo per magnitudinem bonorum operum. Primo modo reges et principes et generaliter omnes potentes magis sunt nominati quam alie persone private. Ipse enim legimus apud veteres quod personis magna gloria et mira opera faciebat

Quid est quia non noverat peccatum id est quia non fecerat

Cr

a sinistris

vel intra vtilia reipublice
successores eorum non solum me-
morie commendauerunt ymmo
sicut deos colere et eterna memoria
statuerunt. Sic dionisius qui
primum patrem alias vitem colere
docuit liber pater appellatus
est et apud grecos deificatus est.
Sic minerua que docuit vsum
olei. Sic vranus vel celius dei cultu
dei fuit. Sic ysis et serapis
apud egyptios colebantur sicut patet
in 6 augustini libro. Sic hercu-
les et vlixes aiax et hector
et multi corpore stremui nome
et famam per opera bellica per-
acta consecuti sunt. Sic eciam
poete metris et carminibus
tam se quam alios in eterna memoria
apud homines commendare satage-
bant. Vnde ouidius fine Me-
thamorphoseos ait. Sic iam opus
exegi quod nec iouis ira nec ignis
Nec poterit ferrum nec edax abole-
re vetustas. Cum volet illa dies
que nisi corporis huius habet
ius incerti spacium mihi finiat
eui parte tamen meliore mei super alta
perhennis astra ferar nomenque
erit indelebile nostrum. Quaque
patet domitis romana potencia
terris. Ore legar populi per que
omnia secla fama. Si quid habent
veri vatum presagia viuam.
Ille dicit. Iam opus et tantum opus
ego compleui quod per istud ego
habeo eternam memoriam in ore
hominum quod opus istud nec fulmen
nec ignis nec ferrum in bello nec
obliuio temporis potest abolere
et ideo veniat mors quando sibi
placet non enim de ea multum.
Et hoc probat duobus. Primo quia ipsa non
habet ius nisi in corpus meum. Se-
cundo quia perhennis secundum animam que est
pars melior mei ferar super
astra in celum empireum quo
nulla mors potest attingere. Secundo
quia licet mors possit delere et destruere
corpus meum non tamen nomen meum
delere potest quia per totum mundum vbi
viget romana potencia le-
gar ore populi. Et licet corpore non
viuam tamen in nomine et in fama.
Iste fuit in hoc bone spei et
prope opinionis fame et non
sic isti impii qui summe desidera-
uerunt eternitatem sui nominis
et memoriam suorum operum. Et tamen
desperantes dixerunt. Et nomen
nostrum non obstante statu et di-
gnitate quam habemus obliui-
onem accipiet per tempus. id est per lapsum
temporis. Omnia enim labescunt et cor-
rumpuntur in tempore et obliuio fit
post tempus vt patet 4 phisicorum in
tractatu de tempore. Est autem notandum
quod circa honorem celebritatem et famam
diuersimode se habent homines in
quantum quidam enim sunt ambi-
ciose magnificentie ad eternam
famam. Quidam sunt fraudolenter
vilipensiue et detestatiue. Et quidam
sunt mediocriter disposite ad
ea. Primi sunt et
famam grauiter appetunt.
Secundi sunt negligenter ap-
petunt. Tercii sunt quomodocumque
veniunt. Primi sunt homines vani
et inanes qui nichil aliud in
suis operibus appetunt nisi inter
dum aliquid nisi vt sint magni
nominis et famose opinionis apud
homines. Et isti sequuntur nomina
sua in eternum. id est in parte me-
moria hominum quam non sint nisi
cinis et terra quia omnis homo cinis
et terra. Ecclesiastici 10. Quid superbit
cinis et terra. De quibus loquitur
Gregorius 18 moralium super Iob. Omnes qui
in cogitatione terrena hunc se-
culo conformantur per se quod agunt

Iam deleuit status vsus

Iam que opus exegi quod nec iouis ira nec ignis
Nec ferrum poterit nec edax abolere vetustas
Cum volet illa dies que nil nisi corporis huius
Ius habet incerti spacium mihi finiat eui
Parte tamen meliore mei super alta perhennis
Astra ferar nomenque erit indelebile nostrum
Quaque patet domitis romana potencia terris
Ore legar populi perque omnia secla fama
Si quid habent veri vatum presagia viuam

^ Sz cu ipa vita ad finē celerius p'erat q̄d i ea sapiu stabit equ et ipa celeriter

La mobilis tristrauita eq amori rapit sit septu ē no pr impij no pr si t pul ē pdē gra studiosi mearia eui eciat qz illic paulatim ubi ab aurea rapiatur

in h⁹ seclo . relinquere sui me moriā volunt ē conant⁹ Alij bellor titulis / alij edificior menibus / alij disertis doct'nar scelarum libris instant ela borat s' q̃ noīē mediere edifi cat h̄ illis / Cuius fatue at hoc sarciat ondit paulopost di cens Auctus tr̄ ǫ̃sicq p sta ciēdi gla sui noīs labora meditat / sua qui emer̃ ponit qz hac acume vetu mitulis rapit lecton̄ d'insti d'z / In medio alia e' iusta / Cōn cilet q̄sic nimiu appetant trinq suum negotiū fame glar ē celebritati noīs dēque dolic d' cons i. e. d' claris fame vanitate p' quo sorcies p̄o ex terra spacij paruitate Tra enim no h̄e c'dōne vinig putri i'v celi sicut pbat ptolo i suo almagesti dictio pa c. 6 / ē alfraganus d' xīt diā iij d' Supficie tre ēq qrta ps ē habitab'i ne tri illa tota cu ps pcess ppinquat equinoctiali ex vna pte ubi ē nimi⁹ calor / cu p'tes ppinquat polo artico ex pte boreali / Quod qz magnu est dato eē q̃ h̄o p totum mūdi q̄ ē ps puncti ul huius lacor puta posit no sui dinulgare / Ideo et Glaudiu apponete ad istar puncti / Se sic simplis ē qz diuulgēt noīe suū p mo v bique / ē h⁹ p difficultate itineris ē defectu comunicacōis ē quietu qz no oēs hoies eodem d' imicate / Tercio / dato qz possēt no sedēt ad glam vbique qz i' qd vna gens appbat ē co mendat alia detestat et dānat / Sexto qz hoīes mo

^ hoc scit a pri q qui posith ē sp sup tra q laus mp'ra breuis sit et gaudiu ypacet ad instar puncti Et si asceda't in clue supbia cuiqz capit aq mles tu gent q sterili mu in fine pdet

dat' ē ingenia noīs pibit / Vnd qz mediar̃ fidel fabricij vel brathois ul bruti / Iacent noīa eor i paucis libris / ne tn nos q legim lras . p lras hec noticia p'ear / Sexto sic / Ille q intēdit vine' i noīe suo . i memoria homin facit' duas mortes vna corpis ē alia postea noīs sui / qz noīe a memoria homin cadet / Ad ist at addit duas vonet liz p. 6 po sic / Illud qd falsa opinione ofirat' no dz eē d' iure mag podeis apd ho ce dz plerique no' falsu vlgi opioibz obtinuere / Sto sic / Illud qd falso iudicio vel si vo iudicio de no dim prelat no dz eē mag pon dus apd aūr v'tuosi / Set fauor falsis uitij pueniunt sedm verū iudiciu / vl si p ueniat sedm verū iudiciū no dēp durat / qz psa im qs dim ofundit tollit / qz cet plane alti displi cet / Fauor ppli no dz hoīe iustu mouē / Dz qz vanitas filiu q noī sibi abnbage magnificaf ad oēm tactu / Et d' filijs nuaīe' scribit Gn. xj d' filius noe pt diluuiu q dicerunt / Celebre nō noīe nī anteq diuidam' in vniuersas tras / Et ceperunt ē dificare trrim cuius caput altigēt celu / Et qd acci dit dispōe lcera cu voluerit acqrere s' noī honoris in duxerūt s' noī ofusionis Et ideo vocatu ē nome loci illius Babel . i. ofusio d' filijs eq hēmus exeplu i machā . 4. ep Jozephus zacharie filius ē azarias

principes iudeorum decernunt sa
cerdotes et qui nos non sunt eorum
proximi eorum gaudent. Et seq. Et
cessaret illa die de populo
ad duo milia virorum. Sic sunt
aliqui qui non sunt scandalose
viventes. Largus fit ista moto
in peiores quia postea plenitudinem
maiorum aliquorum exemplo male
vivendi et paterne fame frango
et isti ipse loquendo scandalizat
ecclesiam dei. probando infirmis
occasionem peccandi et ruinam per
ipso exemplo. Talis est enim
homini sicut dicit politicum con
firmat se moribus eorum cum quibus
conversatur. Unde dicit ecclesiasticus 10
locutus est et ipse [illegible] blasphe
mat non [illegible] quod inquit
est super nos liberum enim nos
quod invocatur et per ipsum nomen
est non [illegible]. Tantum sunt aliqui
qui nos sunt semper diligerent
ad confirmandum et tales sunt qui
honesti et laudabiles quia ex [illegible]
[illegible] dant aliquibus
bonum exemplum vivendi. De
quibus quidem dicit pater de [illegible]
fama [illegible] crescebat
cotidie. Mundum [illegible] est de
fama hominis sicut de patria vel
[illegible] pro [illegible] quod [illegible] illa
[illegible] patria si valeat a pomo
[illegible] valet et [illegible] qui est in
pomo [illegible] consumat pomum et
[illegible] aufertur a pomo statim
pomum corrumpitur. Ita est
de fama hominis quamdiu habet homo
famam integram conservatur et
[illegible] per eam a multis peccatis
[illegible] famam hominis
vim de [illegible] a peccatis re
frenantibus et [illegible] tunc
persona putrescit continue
sic pomum putrescit conti
ue denudatum. [illegible]

Memoria iusti cum laudibus
et nomen impiorum putrescet.
Mundum etiam [illegible] scriptum
in pavimento est in celatura vel
in pavimento superiori ut in testu
dine domus est magna differentia
quia id quod in pavimento scribitur
in terra [illegible] et delebile
facile. Celature vero videtur nisi a
paucis et non ab omnibus qui sunt
in domo. Quod autem in celatura
scribitur ab omnibus firmiter videri potest.
Moraliter. Celatura mundi est
celum et pavimentum est terra.
Per hoc pavimentum sunt homines in
[illegible] quorum nomina per [illegible]
[illegible] ad [illegible] pavimentum [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] in terra sunt
[illegible] ac in illa
[illegible] super [illegible]
[illegible] ab [illegible] sola [illegible]
[illegible] pauca [illegible] nomina
[illegible] eorum in [illegible] et [illegible]
[illegible] cum nullus qui perisset
et illi qui [illegible] sunt
[illegible] alia [illegible]
divites [illegible] et raptores
[illegible] bona sua ut
[illegible] nomen eorum
et [illegible] nomen eorum delebitur.
[illegible] nomen eorum delesti
in eternum [illegible] sed [illegible]
sed [illegible] nomina sua in cela
tura [illegible] in celo ubi est
liber vite. Et sic celum [illegible]
[illegible] ita nomen eorum indele
bile. Apocalypsi 3. Non delebo no
men eius de libro vite. Ubi etiam
ab omnibus hominibus videbitur in die
iudicii. Et ideo sequitur. [illegible]
Gaudete et exultate quoniam
nomina vestra scripta sunt in celo. Signum
est [illegible] historiam
de divite et lazaro. nomen

Dominus nolui nolui madra
ui in fugam hos qui sunt delecti
vnde [illegible] mandato nomen cor
per labia mea Nome. At pau
pais panis sequitur [illegible] Bar
iv. Non ergo habebat illi
Certe videmus quod non cuique
[illegible] vel [illegible] sed adeo ho
nestum [illegible] vitandum et
famam [illegible] Primo ut fa
ma nostra sit honesta quia non
sit [illegible] quod non [illegible]
ra [illegible] Dic non [illegible]
[illegible] laus tua in fines terre
[illegible] quod [illegible] sunt
qui habent magnum nomen et ni
hil de re. [illegible] nomina
[illegible]
[illegible]
[illegible] et sunt [illegible]
[illegible] et sunt [illegible]
[illegible]
[illegible] quorum [illegible] non
habet quod [illegible] et
hi sunt. Illas [illegible] que
[illegible] non [illegible]
[illegible] ad [illegible] sue
[illegible] honesta [illegible]
[illegible]
n [illegible] magistri
in historiis. Ita quod [illegible]
magnum habet famam [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] Vn
[illegible] caret [illegible]
nomen suo et [illegible] de eo quod
scripsit quidam [illegible] Abbas de
[illegible] vallis dei. Cum [illegible]
quidam [illegible] ho
spitari sicut [illegible]
[illegible] hos [illegible] in por
ta vallis dei [illegible] dominus
e [illegible] Martini non
[illegible] Certe [illegible]
vide quod non sunt [illegible] fa
nem [illegible] Ita si fama ho

nem [illegible] sit [illegible]
et inimica [illegible] odiosa. Per
oppositum [illegible] fama [illegible]
aliquo [illegible] Fiat dili
gibilis [illegible] Can. i. [illegible]
[illegible] non [illegible] adole
scentule [illegible]
et honesta [illegible] te in
[illegible] habet [illegible]
sit honestum [illegible] ne
gligere famam suam. Et [illegible]
quod sic [illegible] fama est de bono
[illegible] sic [illegible]
[illegible]
ne [illegible] et [illegible] fa
[illegible] re
[illegible] Illud est con
[illegible]
ad [illegible] non
vel famam [illegible] vnde dicitur
luce [illegible] Vt [illegible]
nos [illegible] hoies [illegible]
[illegible] non [illegible] ii Cor. 6
In omnibus exhibeamus nos sic
dei ministros et infra per
infamiam et bonam famam
[illegible] exhibeamus nos
[illegible] vt nec bona [illegible]
superbiamus nec mala doleamus
quod si [illegible] dolere de infa
mia nec curare debemus de fama.
Ad oppositum [illegible] Cu
ram habe de bono nomine hoc
enim [illegible] magis permanebit quam
[illegible] mille thesauri et
magni et preciosi [illegible]
[illegible] est nomen bonum quam vnge
nta preciosa [illegible]
[illegible] dicitur [illegible] Aug. de [illegible]
vita clericorum et allegatur
xi. q. 3. Nolo [illegible] Non
sunt audiendi siue viri siue
siue femine. [illegible] qui reprehen
dunt in [illegible] negligentia per
quam fit vt in mala veniant
suspicionem vnde vita sua longe

abesse sciant. Dicunt coram deo sufficit conscientia, constiterit homini non solum impudens vitium, verum etiam crudelis contempnere. Cum credant [illegible] sine blasfemia diuinam viam deo [illegible] secundum suam suspicionem quam tepidus [illegible] displicet vitia seruant, vel quod [illegible] non quod videant sed quod putant. Unde [illegible] ac flagitiis [illegible] vitam suam custodit. [illegible] conseruare etiam famam in aliis custodire [illegible] est vita mea, aliis fama mea. Hec ille. Et [illegible]

Unde crudelis videtur qui famam suam negligit. [illegible] crudelitas peior est quo peius est inficere non [illegible] quam [illegible] mediante [illegible] de [illegible] ad [illegible] impedire per infirmam [illegible] Infamiam [illegible] contempnere videtur [illegible] Unde [illegible] legitur de [illegible] infamiam sustinebant. Non [illegible] non [illegible] sustinere infamiam. [illegible] quolibet [illegible] quod vtrumque [illegible] contemptus fame et appetitus [illegible] laudabilis [illegible] fama [illegible] necessaria [illegible] custodiendum [illegible] fama [illegible] caritatis est [illegible] ad [illegible] contemptus fame [illegible] humilitatis [illegible] ignominia [illegible] Ille quo [illegible] meruit ex officio vel ex fine [illegible] aliorum saluti

prudens [illegible] infirmorum [illegible] pollutam. Alii [illegible] magis custodiunt [illegible] salutis [illegible] humilitati [illegible] famam vel infirmam [illegible] infirma [illegible] ex illa [illegible] seruando [illegible] ex impellendo [illegible] omnis [illegible] infirma [illegible] sine scandalo [illegible] non possit [illegible] petrum esse. [illegible] non [illegible] debent [illegible] prudere [illegible] omnis [illegible] debent [illegible] sine [illegible] mala [illegible] ut [illegible] etiam [illegible] ne [illegible] de nobis [illegible] disseminat [illegible] que nos adponat [illegible] possimus. [illegible] infirma [illegible] est [illegible] non audiat [illegible] moribus [illegible] bene vite [illegible] ad [illegible] sine [illegible] oppositum [illegible] quod [illegible] non [illegible] possit [illegible] fama [illegible] contemptus fame [illegible] ad [illegible] Iuxta [illegible] vos oderint homines et eiecerint nomen vestrum [illegible] filium hominis, et hoc [illegible] alie [illegible] inducere [illegible] quod ad oppositum [illegible] [illegible] habe de bono

nōie et [illegible] Melius nō
bonū [illegible] Intelligendū est ꝑ
edificationē priorē: quoniā
salutē et uirtute tenemur
prouidē ne sinis [illegible] occasio
peccandi. Ut sic insufficiens
nobis glā eterna ꝯsequēt
qr [illegible] fuerunt insufficienti p
[illegible] in corpore [illegible]

Umbre [illegible]
[illegible]
[illegible]
ꝯsiderā ē [illegible] reducendo
In hoc [illegible] ꝑposita est
[illegible] plurib; sicut
[illegible] inferior [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible]
libri de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] q ho [illegible] in rene
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hac in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] que est
[illegible] [illegible] q [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] uale
[illegible] uita est [illegible] [illegible]
umbre. [illegible] est
ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] q [illegible] [illegible]
hoīs [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
Et ideo hec [illegible] [illegible]
[illegible] p modū [illegible] Illud
[illegible] [illegible] [illegible]
nature finaliter est [illegible]
[illegible] q ē natue [illegible] immutabi
lis. In hoc q a [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in q [illegible] morte [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] finata

¶

[illegible] [illegible] uite [illegible] p [illegible]
[illegible] [illegible] hoīes [illegible] q
corp̄ de morte redeat ad ui
tā [illegible] nec [illegible] [illegible] Con
[illegible] [illegible] in [illegible] q [illegible]
[illegible] reparaciō [illegible] reductiōe
hoīs de morte ad uitā [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] morte [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ad quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cū uirgine
[illegible] [illegible] [illegible]
q in [illegible] [illegible] [illegible] ar
ad [illegible] [illegible] p [illegible] Daniel [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in terra
puluere [illegible] [illegible] lo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nō oīs resurgent [illegible]
Nō resurgēt [illegible] [illegible]
[illegible] oīs q resurgēt [illegible]
resurget [illegible] [illegible] re
surgent [illegible] Job [illegible] ho cū
dormierit nō resurget dōe
atterat [illegible] [illegible]
sit uel fiat [illegible] [illegible] re
surgit [illegible] resurgere
te resurrexit [illegible] [illegible]
[illegible] cū corpe [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] cōplata
[illegible] p Rabanū [illegible] glo
[illegible] [illegible] [illegible] resurgente
resurrexit a mortuis [illegible]
ad celos ascendisse [illegible] [illegible]
ascendisse [illegible] [illegible] neq
ulla [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
postea [illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] paulo
ante [illegible] apparuerunt [illegible]
[illegible] mortuorū [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] morte

bant cu aia no separaret a
corpe sine pena. bn pacieba
pena mortis. Sz hc vide in-
iustu hebr. q. Statutu est
oibz semel mori. z post mort per
morte ea debitu pene est
solutu. Ido xpi resuscitare eos
ut eent socij z testes e u
sz etc resurgens a mortuis ia
no morit. q. eos rvo fuit
ad vita eterna hz z eoru co-
sistat alis no fuissent testes
sufficientes p totu. Ad opus
z saluatoris. Iohis. Oms q in
monumentis sut audient voce
filij dei. z q audierint viuet.
Ita j Cor. xv. Oms qdm resurgem.
Ido Augus. apli Ro. q. qu s
petin. z morte resurgut z om
hoies p culpa originale.
qo nascimur z ad oim
debito arcv in omnibz hoib.
Ad ista dubitacoe in scrip-
ptio est dom q sed. sic eni
z doctrina apli custat.
taz i locis z . mutato allegat.
Qm dnt alias Bone huic
incontis generalis sunt. Thoas
assignat sup scam sentn. dist.
xliij q. ii. ar. ii z omnb he
mo nat apperatu beatitudine
Qz ista appetitus no oplet in
ista vita. nec in vita aia pt
sub oplev in sepa aia a ope
cuiste. Et q oplet in vita
alia ubi aia sit corpe qunc-
ta. Sz cu verecunda dno dic-
tis h ratio mota sit p ro oe
hoim damnatorum. In gs) opz
credi q appetitz beatitudinis
frustrabitur in dampnatis. Et ideo
assignat quida alia rone
sic Richardus de media villa
dis' pallegata. q z elis Na-
tis inclinacio no est frustra
Sz ois aia rnalis hz naturalem

inclinacoz ad regendu corpus
z gubernandu. q ois aia rnalis
vniet corpi. Sz nc ista raco
cogit intellectu ad assensu
q naturalis inclinacio voluntatis
hz hoiem z ad bn vniendu
scdm Aug. iz de trinitate z in
multis alijs locis t tn con-
sentit ffm fide q illa appetitus
frustrabitur in malis q mala
sit ronis pauci vo electi
Ido tenendu est q sic q hic
lice scriptura exp sse dt hc ao
z nobis ase prbz reuela
tu z q infirmi macul
affirmant. Dns q z e. d d ptio
documentz ut nota i agle
tu contradicz. Ad primu dnm
q antiqui ad lucem fit pr
ponsa q pcus dampnatis in
limbo. q pcc oli no cong-
labit q eu ingta qua sit
solutu z vp penitus. z ipsi
no resurgent ad sentencia
pena vel gla. Ide pe im
multi tenet ptiua. Alia
opponit auctori ecclie z ptis
sic eni liq scriptura frequent.
Ad 2m dm q impu non resur-
get in iudicio ad iudicandu
sic sci resurgent. Si resurget
ut iudicentur. Ad 3m dm
donec cartimius adit. i. donec
celo p q ea susperit motu
p qde causat generacoz z cor-
rupcoz in istis inferioribz
Ad qm pbm qd est de illis
resurgentibz cu xpo hic vi-
dendu est qd d Comes pena
qd magr in historiis. 3b qd
dns penitus. De primo dnm
i finoe cogitis me a pau-
dt quos cu dno resurrexisse
legimus vteru redierunt in
puluere. tc no hamat me-
lius e ig totu do qmitte

q̄ aliqd tamē diffinie / Et
h̄ sniā nī placet / et eadem
sniā est magri in hystoriis
sup eandē. Recitat tn̄ qd quidā
opinant q aliq ex illis q cū
xpo resurrexerūt sepulti
sūt iterum / Sniā vo aug
d' unitate [illegible] septime pla
ne diffinit q iterū mortui
sūt c. ante fine libri tercio
decimi [illegible] mortui
[illegible] no mortis [illegible]
cerunt [illegible]
no ipa [illegible] / [illegible]
[illegible] morte illis ad vitam
[illegible]
[illegible] reuertuntur
Vnde [illegible] Aug q
apparet [illegible]
q ille q [illegible] resurrexe-
runt [illegible]
corpa [illegible] ad monumenta
[illegible] / Na [illegible]
[illegible] fuisse [illegible]
[illegible]
aliq quor fidē magnam
[illegible] habem
in fine [illegible] hi [illegible]
testimonii [illegible]
ti [illegible] no [illegible] repro-
missionis [illegible]
lius [illegible] ne [illegible] no-
bis [illegible]
monet Aug ad hec dicit / Ad
Rabanū dicendum q no bene
[illegible] apostolum [illegible]
Aug q [illegible]
Ad [illegible] q mori-
ebantur sic et iohēs [illegible]
[illegible] q doloris in moriendo no
sensit [illegible] q si [illegible]
moriebātur q [illegible] cū pena
[illegible] in stimulo [illegible]
[illegible] et eius gloriam p pena
recompensat / Ad tertium
dicendum q [illegible] resurrexerunt p

testimonio [illegible] ab
solute no [illegible] ad omnes
[illegible] / Vn dr. la
umbre [illegible]
q i vita [illegible] in multis dubi-
[illegible] q in umbra [illegible]
[illegible] indigens
ne i [illegible] q [illegible]
[illegible] q vita [illegible] que
[illegible] umbris [illegible] / Est eni
in umbra magna indigen-
tibus est [illegible] assistentia fri
goris quo infrigidantur / et
apparentia [illegible] q [illegible]
[illegible] / [illegible] q in umbra
[illegible] ne labant
Na in umbra corporali [illegible]
[illegible] i quo [illegible]
[illegible] / [illegible] in
vita [illegible] equale lu-
mē [illegible]
[illegible] / [illegible] no
est n umbra [illegible]
[illegible] in
[illegible] / [illegible] lex an-
tiq umbra fuit fidei que
nūc est / habetur / In fide
[illegible] no est n umb-
[illegible]
[illegible] / [illegible]
Ob umbras illius que [illegible]
[illegible] / [illegible] in [illegible]
[illegible] / Na fides umbra
[illegible]
[illegible] h̄oim me-
[illegible] ab [illegible] petōz
In eius figuram legitur Act v
q umbra petri sanabat i-
firmos / [illegible] umbre
fidei xpi [illegible]
[illegible]
[illegible] / Spus sanctus superueniet
in te et virtus altissimi obumbrabit tibi
[illegible] vita [illegible] umbre
[illegible] frigoris assistentia quo
tepescendo infrigidantur [illegible]

Notum autem est quod umbra est locus maioris frigiditatis quam ... [illegible] ... in primis unum est ... torpor et ... [illegible] ... sic umbre ... [illegible] ... et frigidior ... [illegible]

[illegible]

... preterea ... umbra ... [illegible]

quod, actui venereo est sup-
adiuncta vehemens delectatio, que
quasi totum absorbet rationem, quod
non possibile est aliquid intelligere
in ipso. Et ideo dicit Philosophus VII Ethicorum quod in-
temperantia maxime corrumpit pru-
dentiam. Notandum tamen quod actus ve-
nereus sine [illegible] fit secundum
rationem fit non impedit statum
virtutis quia illa non impedit
nisi propter [illegible] [illegible] impediunt
[illegible] statum virtutis [illegible]
virtutis [illegible] impediat [illegible]
in [illegible] bonum [illegible] ferme
[illegible] vita [illegible]
virtutis [illegible] [illegible]
[illegible] Ambrosius super
[illegible]
[illegible]
[illegible] matrimonia-
les. Ergo enim cognovit [illegible]
sui [illegible] sic [illegible] et [illegible] mu-
lier [illegible] [illegible] pro
[illegible] [illegible]
sic [illegible] est [illegible] ad salutem
hominis sic [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible] [illegible] [illegible]
non fit [illegible] ordinem ra-
tionis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Nota [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sensualitas [illegible]
rebellio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
nis non sine libidine. Et quia
libido sequitur corporis dispositionem
et quia corporis dispositio [illegible]
[illegible] [illegible] appe-
titus [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
actu [illegible] ad contempla-
da divina non potest elevari

non tamen ideo excludit actus vir-
tutis [illegible] [illegible] ex-
cludit [illegible] actus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ti [illegible] actus [illegible] aliquid meri-
[illegible] [illegible]. Alioquin
dormiens [illegible] [illegible]
quod non est [illegible]. Ex hiis ap-
paret quod [illegible] [illegible]
[illegible] sub umbra [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sic quod ad con-
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] umbra [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et in umbra mortis
sedent. Est alia umbra [illegible]
bona [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] umbra illius
[illegible] [illegible] a malo
[illegible] [illegible] umbra alarum
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] altissimi
obumbrabit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ubi multa
[illegible] [illegible] [illegible]
et aliorum [illegible].

Veniente [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Positis [illegible]
[illegible] [illegible] opinionibus [illegible]
agitur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et ideo numquam consilium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

fidatur / seqr̄ videlicet alecto ꝫ
prisca. Et ideo in ista parte pone
conclusio tertius negotiorum pro-
cedens ꝫ ē pectori valde mala
sedem q̄ia impii ducunt vitam
suam / ꝫ ista conclusio ꝫ vna con-
spiratorum quorundam q̄
omnes impii afficiuntur ꝫ inu-
tabiliter se mutant ad peccandum. Et
dicitur ꝫ pars in aliis precedentibus
est exposita ex ratione propter
cognitionem. Vnde premissis se-
mentibus ad plenam suffitientiam
expositis / ad presentem insufficientiam
sufficit in summa q̄ ego in ista
Ratione primum descriptum / Hec que-
ritur istis ad partem duplicem
quo illi delectantur gaudent
mundaniter ibi Venite fruamur
ꝫ q̄ hoc expediat rationem of-
ficiat ibi Exiguum ꝫ ē pars nostra
Dicitur ergo primo sic Venite
ergo ꝫ fruamur bonis que sunt
q. d. Ergo sic ē q̄ non re-
stat hominibus post hanc vitam nec pe-
na nec premium / ad quid homo pro-
sus [illegible] corrumpitur ꝫ moritur
re sic cum eo suspicionem proba-
bilem est ergo Venite ꝫ fruamur
bonis ꝫ quantum ꝫ fruamur
bonis que sunt ꝫ istis bonis
temporalibus q̄ sunt in ista vita que
alia spectare non possumus post
hanc vitam ꝫ vtamur sicut ap-
paret creatura ꝫ in re ista
tanquam ꝫ iuventute ꝫ tempe-
stiue ꝫ sine fructu ꝫ audire
ꝫ ideo voluptuose ꝫ hoc ex-
 ꝫ ista brevis que tempus longum
est / Et est ergo intelligendum per-
cum non sit premium post hanc vi-
tam per bonis operibus nec pena
infligenda pro malis / intelli-
gendum cum eis que ꝫ hac vi-
ta delectat / ꝫ ista conclusio
ē prius videndum / deinde de-
que / ꝫ sine dubio videtur

bona ꝫ sancte consulere ꝫ penderet
illam animam si in hac vita tam
sperniter accipit / impedibiliter
res esse cibis habitus sic tangit
Aplus / Capitulo r / Vnde dato q̄
non foret pena futura nec pre-
mium / non video quare frugalitatem
esse illecebris ꝫ delectationibus
huius vite Et cum ē senem / ꝫ de-
testatio inquirenda minima
sentit / sic dicit philosophus ꝫ physicis
Et ideo inflammati fuerunt in
hac opinione consequentie seni-
libus cum iuventute mortificato
Ideo ex quo viam inquirendi
eam concesserit ꝫ ex ista parte
conclusionis plenius fruentibus
primo in hoc quod dicunt ergo deus
fruimur temporalibus / Ita sic dicit ꝫ
Augustinus ꝫ de doctrina christiana ꝫ
ille rebus fruendum ē nos
beatos faciunt / Que non possunt facere
temporalia / Et quo frui ē amore
inherere alicui rei propter seipsam /
Sed cum temporale finis est et propter
aliud ꝫ propter deum / Vnde primo vtendum
Vnde primo uti quodammodo est
vtile / Vtamur ergo dicitur fruila-
mur bonis que sunt ꝫ temporalibus ꝫ non
permanentibus ꝫ sic hic non quod
est sicut quorundam malorum ho-
minum dicendum hominis quod homines
mortem quod habemus in futuro
ꝫ ideo dicimus dies letos / Et non isti
fruuntur dicitur iniquitate post
primam comparationem / credit
scriptura quod dicunt Vtamur
creatura / Ita enim ē diligendo
aliquid referre in deum sicut in
fine / ꝫ ideo nullus sciat q̄ homo
eadem re simul ꝫ semel fruatur
ꝫ vtatur sic patet ꝫ de quantitate
dis ꝫ Vnde in hoc quod dicunt ꝫ
eiusdem fruamur ꝫ vtamur dicunt
ꝫ contraria manifeste / Secundo
frater locutus est quia se destinant

/ in hoc /

a iunctione cibi malignare·
quia hec nichil aliud est nisi potus
profundere. Cuius racio est quia
id quod homo assumsit per iunctu-
ram non potest diminui vel fermentari
re. Sicut idem dicit Averroes 2 ethicorum
non parum differt sic vel sic
a iunctione consuescere assue-
fieri. Et commentator super le-
gem 3 phisicorum [illegible] inclinatio
[illegible] vnum [illegible] consuetu-
tudinis [illegible] Proverbiorum 22 ado-
lescens iuxta viam suam etiam
cum senuerit non recedet
ab ea. Vnde actio [illegible]
[illegible] Super istum locum
posset esse dubium utrum homo tene-
atur ex natura diligere deum
plus quam se ipsum
Et arguitur quod non quia homo dili-
git se quantum potest et non potest dili-
gere deum plus [illegible] magis
diligere deum plus quam se [illegible]
ad hoc non tenetur. Quanto
homo diligat se quantum potest plus
quam diligit se naturaliter. Sed natura agit
secundum ultimum potentie nisi
agat libere. Ergo si diligit se
naturaliter diligit se quantum potest. Preterea
id quod est racio diligendi aliquid
plus diligitur illo alio quia propter
quod unumquodque et ipsum magis.
Sed racio quare deus diligitur
ab homine est quia est bonum sibi
igitur diligit se magis.
Preterea dicit [philosophus] 9 ethicorum amica-
bilia que sunt ad alterum veniunt
ex amicabilibus que sunt ad se ip-
sum ergo se plus. Contra Augustinus 10 confessionum
Domine minus te amat qui aliquid amat quod
non propter te amat. Preterea [illegible] ratio-
nalis creatura amat deum propter
bonum quod in eo amat deum.
Ergo cum amore dei stat [illegible]
dei. Ad oppositum est Augustinus [illegible]
[illegible] quod se ipsum non

propter se ipsum debes diligere sed
propter ipsum qui dilectionis tue
rectissimus finis est. Sed propter
vnumquodque tale et ipsum magis
ergo magis homo tenetur diligere
deum quam se ipsum. Ad questionem dicendum
quod sic. Cuius ratio est quia deus est
bonum non solum ipsius vnius
hominis sed causa est et ratio bo-
ni [illegible] communitatis et ideo
diligendus est propter se tamquam principalis
maxime. Secundo ratione [illegible] nondum
est [illegible] dilectio qua homo dili-
git aliquid propter duo [illegible]
[illegible] ex [illegible] sive inter
actus [illegible] et ex [illegible]
[illegible] quem diligit [illegible]
ergo [illegible] quod homo tenetur diligere
deum plus quam se ipsum. Non
[illegible] intensive vel intensione
vel [illegible] propter quod [illegible]
[illegible] velle
ei summum honorem et summam
beatitudinem [illegible] Ad hoc
[illegible] quod in homine est duplex
dilectio [illegible] que non est liberi
liberi a voluntate sed [illegible]
est [illegible] voluntate. Alia
est dilectio [illegible] consequens ra[tionem]
et [illegible] dilectio [illegible] intelle-
ctus [illegible] et [illegible] primam [illegible]
hec [illegible] Ad secundum dicendum
est quod maior est falsa [illegible]
[illegible] ex bene [illegible] loqui-
tur de dilectione [illegible] posset
homo plus velle quam facere.
Si homo diligat se [illegible] non
posset capere bonum infinitum
[illegible] dilectione
[illegible] Ad 2m minor dicendum non
[illegible] enim [illegible] diligere de-
um diligit [illegible] est bonum
sibi [illegible] sed bonum [illegible]
[illegible] Ad 3m in-
telligendum est id de illis que
sunt [illegible] bona et non

v(e)l illo q(uo)d est bonu(m) om(n)i(um). Ad
q(uar)tu(m) d(ico) q(uod) peccat(or) mor-
talis deu(m) diligit n(on) tam(en)
v(ir)tuose. q(ui)a n(on) dilig(it) eu(m) ut deu(m)
no(n) sic amat eu(m) q(uod) servet
eius ma(n)data / n(ec) e(st) i(n) q(ua)nt(um) age-
re deu(m) amet i(n) caritate q(ui)a
q(ui) diligit deu(m) [illegible] amat
deu(m) & t(ame)n peccat [illegible]
Vente [illegible] [illegible] q(uod)
in om(n)i ac(ti)one sive belli
sive pacis. sive q(ua)rta
[illegible] a[illegible] [illegible] [illegible]
nat. q(uod) ad illa fi(n)e & [illegible]
[illegible] [illegible] vigilat(ur) / & [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] p(ro)ut d(icitu)r [illegible]
invitatorio sunt [illegible]
faciendo. [illegible] au(tem)
invitatoriu(m) [illegible] i(n) sep-
tuag(esima) a quadrag(esima) [illegible]
[illegible] quadrag(esima) [illegible]
[illegible] [illegible] voluptuosi
[illegible] maliciosi [illegible] ambicio-
si [illegible] [illegible] & religiosi. [illegible]
p(ri)mi [illegible] i(n) choro [illegible]
[illegible] [illegible] i(n) choro & [illegible]
[illegible] voluptuosi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] & [illegible] [illegible] sic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] catholica ut audi-
at [illegible] d(e) [illegible] [illegible]
[illegible] p(ro) invitatoriu(m) [illegible]
[illegible] i(n) q(ua)ntu(m) [illegible] [illegible]
ille [illegible] [illegible] q(uia) i(n) [illegible]
diebus [illegible] [illegible] [illegible]
festu(m) celeb(ra)t sollempnius [illegible]
to plures [illegible] [illegible] invi-
tatorio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Mora in vita
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cor[illegible]
[illegible] & [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] demon & deus
Videam(us) [illegible] [illegible] istor(um) plures
habeat i(n) suo choro ad [illegible]
tandu(m) invitatoriu(m). & inve-
niem(us) q(uod) deus h(abe)t paucos &

omnes alii h(abe)nt invitatoriu(m) i(n)
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] senes & iuvenes &
pueri a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] Iste ne fiat mer-
cator. Ille ne fiat miles. a-
lius ne fiat [illegible] [illegible] [illegible]
q(uia) om(n)es [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] bonus q(ui)
[illegible] & sic ille q(ui) [illegible] magis
[illegible] [illegible] magis [illegible]
ad [illegible] [illegible] magis
familiaris [illegible] cu(m) [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] i(n) moribus
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bona. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] voluptuosi po-
[illegible] [illegible] [illegible] illi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
diebus [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vel
[illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] volupt(atis)
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] invitatoriu(m) [illegible]
[illegible] i(n) [illegible] [illegible]
maliciosi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] lex
a [illegible] neq(ue) [illegible] a
sapiente neq(ue) sermo a
p(ro)ph(et)a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
isti maliciosi & [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sacerdo-
tes & p(ro)ph(et)as [illegible] Sacer-
dotes [illegible] magni [illegible] [illegible]

pictet sui iusticiarii pphe
sut religiosi Et nunq vide
bis i republica malicia ma
gna fieri. nisi vl ab oibz
istis simul. vl ab aliquo istoz
pcedat/ Vn isti tres cantant
pfcte invitatorium malicie
z isti sunt facti conspiratores
con optimu hoiem. Vo aud
ps 18 Venite portas cum
lingwa z pro attendas ad
vniuersos sinoes eius Venite
hoiem lingwa i pelude c'
mas ridende vt vnch pos
sit diceq sapio/ vl ponite
hoiem lingwa pt esse. fal
su cospicie. falsu testifica
u. con hoiem Et nomq epi
maliciosi triplex hunt inuita
toriu c' plepiu q se mu
ca ad malignandi audit z in
stigat Primo cum se recolli
gunt ad conspirandu simul
dicentes ps 82 Venite cog
tes con iemina cogitaciones
Tio se recolligunt ad accipi
du similis z sinit colore
dicentes ps 18 Venite per
cuciam eum lingwa z nis at
tendimus ad vniuersos sinoes
eius 3o se recolligunt ad ho
silit occidendum vide ps arbi
Venite occidam eum z nra erit
hereditas z h' zelo malie
vlrqta Tercium invita
toriu qd porig' pro supra ca
tant ambiciosi c' sobrium
gn xi Venite faciam nob
ciuitatem z turrim eius cacu
me ptingat ad celum z ce
lebremus nom nrm/ Et
nota q omis ambiciosi
exponunt se magnis labori
bus p honoribus consequendis
vn patet qp si tota pte la
boris fecerit p deu. magn

meruissent Vnde ad edifi
candum fodiendum z costend
se applicant exponunt/ grim
pitum vexacois sustinet q'
biunt papa epoz z regu
se applicat. dat inuiera
dissimulant. adulantur. et
mentiunt z se neg' humiliar
obsequia/ Vn ininceatur
c' vilibus credunt humane
ds sic ambiciosi sep competunt
sp attendit. ne dicat qd
displiceat humilia similar
homagium mancie assibi
liciue. ex hilz. vangite omni
subiecis cultoris. honorare
nuncios inclinat oibz. frec
quentar curias visitat op
timates. assurgit z ampla
xat. applaudit z adulat
Et bn dicunt ps vocatio c'
nidis ds ante ambicio Et si
ambicio pulsat tu eruere ab
hic Et ideo d' rebus eiusd
hoc qui esse regu facit. dyt
qdm Dnd q dixit rursus
ca castra secutus/ Quartum
invitatorium qd pos' i septi
cantant [illegible] boni z religio
si z e i ps Venite exultemus
dno iubilemus deo salutari
nro Et istud invitatorium
canta' valde ferial his die
bus vno tantu e sic' cuius
[illegible] choro inde qd id invita
toriu no audit in choro
v' [illegible] q dolendum qualiter isti
inuitati et se expediant pa
tis declarat Math xxii vbi hr
d' hoie rege q' fecit nupti
as filio suo z misit seruos
suos dicere invitatis Oia
sunt parata venite ad nuptias
qd cu seruo fecisset invitati
totalr neglexerunt z abie
runt alius i villam suam alius

rit

ad negociacionem suam. Secundo cum
aut illi quod contingit aliquando
quod faciunt magnum festum
vident multos divites et ne
illos ordinate sinant et sine
pressura habent fortes custodes
in ingressu porte. Secundo diverso
recipiunt invitatos qui ex-
mittunt venire. et sic domi-
ni faciunt festum et ne alios
non invitatos excludant. Sic
faciet Christus deus qui mittit suos
suos predicatores ad invitandum
ad cenam agni. Sed in die iu-
dicii solum illi recipientur qui mit-
tent invitacionem [illegible] et
alii excludentur. unde dicetur
dicitur ad bonum invitatorum bo-
num: venite benedicti patris mei
percipite regnum quod paratum est
vobis ab origine mundi. Et re-
probis dicetur. Ite maledicti in
ignem eternum qui paratus est dyabo-
lo et angelis eius. Mt 25. Et
ideo dum tempus habemus veritate
advertamus et preparemus nos deum
qui fecit nos, ne sic eum nos
non excludat. quare enim
esse quem velit conferre in-
sufficiendo et [illegible] potorum
loquendo. Vel quia insufficiens
adhuc videatur. L. vicesima

Vino precioso et unguentis
nos impleamus et non pre-
tereat nos flos temporis. Po-
sita invitacione qua [illegible] se
invicem alliciunt ad [illegible]
[illegible] et voluptates [illegible] gula-
[illegible] hic incipit eorum delicias
enumerare in speciali. Et circa hoc
tria fiunt. Nam primo enumerat
incitamenta gule. Secundo insignia
superbie ibi Coronemus nos rosis.
Tertio argumenta luxurie ibi nullum
pratum. Primo quod enumerat delecta-
bilia conferencia gustui. Secundo
conferencia tactui. Tertio conferencia
olfactui. Vinum enim delectat
gustum. Unguentum emollit ta-
ctum. Et flos redolet ad olfactum.
Dicit ergo Vino precioso et unguen-
tis nos impleamus. Ubi quo dicto
duplicem excessum exprimunt e-
videnter in suo appetitu. Ap-
petitus enim in vino male
variatur et indesinenter continuatur
nimium. Pro primo dicunt Vi-
no non qualicumque sed precioso
id est caro et bono quod est carum et
enim carum [illegible]. Pro secundo
addunt impleamus nos. non
sufficit [illegible] gulosis vi-
num precio nec absolute vi-
num bibamus sed precioso vino
nos impleamus cum tamen natura
humana modicis sit contenta.
Unde Boetius 2 de consolacione prosa 5 de
paucis minimisque natura contenta
est. [illegible] sanitatem si super-
fluis velis urgere aut ungere
aut inveniendum quod superfluitatis
fiet aut nocivum. Ti. vi. Habentes ha-
bentes alimenta et quibus tegamur
his contenti simus. Secundo ad
vinum addunt unguentum vel ele-
ctuaria ad invitandum bibendum
et tamen hic [illegible] vinum et unguen-
tum pertinet ad gustum. Aliter
exponitur hic de unguento ad un-
gendum corpora et faciem ut
magis resplendeant. et sua
membra redoleant et mollius
tangi possint. Et hoc pertinet
ad delicias tactus visus et ta-
ctus. Tertio quantum ad olfactum
subinferunt: Et non pretereat nos
flos temporis. quasi de floribus sin-
gulis [illegible] temporis suis [illegible]
delicias habeamus. Aliter
flos temporis vocatur tempus iuven-
tutis et hic est sensus. Non
pretereat nos tempus iuventutis

neã qd firmam² gntu possibile
est et qu§ voluptatis. ¶ Hic
ē vna dubi° lr̃alis. Utrum
usus vini sit hoi licitus. Et ar
guit° q nõ ẽ iiii°. Cogitaui
a vino abstrahe carne mea
vt ãiam meã transferrem ad sa
piaz. ß sn̄ sapiã nõ pt hẽ
salutari. qz sap. i. ē Nemine
diligit deus n̄ q cum sapia in
habitat. ergo necẽ ẽ hoi q
aiã sua abstrahat a vino. ¶
Pc qz ad Ro. xiiii ẽ bonũ ẽ nõ
manducare carnē & nõ bibe
vinũ. ḃ ẽ cessare a bono est
viciosũ & illicitũ. ergo. ¶ Tercio
qz Ieroni. dī q vinũ cũ carni
bus p9 diluuiũ ē dedicatũ.
aut venit i fine seclorũ et
cõsummate reduxit ad principiũ
gs tpe legis & est illicitus vsus
vini. ¶ Ad oppositũ ar ē i ad
Thimo 5 Noli adhuc aquã
bibe ß modico vino vtere ppter
stomachũ tuũ & frequentes tuas
infirmitates. Et Eccl. 31 Exul
tacio aie & cordis vinũ mo
derate potatũ. ¶ Ad qõz sine
distinctõe dĩm ẽ q p se lo
quendo vsus vini ẽ hoi valde
licitus. pt tñ cõtinge ꝑaccidens
q actum hõi sit illicitus vel
ex cõdicione bibentis vel ex
q forte ꝯ sua fra scandali
zarent². Ex cõdicione bibentis
redditur actus vsus vini illici
tus. qz forte a vino defacili
~~[struck]~~ leditur & sic perdit
caput. linguã & pedes. ¶
vl qz ex voto ad abstinenciã
vini se astrinxit. ¶ Ad primũ
ergo dicendũ q licet hic sic ꝑferatur
et cõsiliũ. nõ tñ ideo vsus vini
ē illicitus. ¶ Aliter dicendũ q sapia
ē duplex. Vna ē q a deo infun
ditur. Alia ē q p doctrinaz &

studium acquirit². ¶ Et ctra istã p[ri]me
disponit abstinencia a vino.
ß re° sc̄dẽ nõ. qz vinũ mo
dice sumptũ acuit ingeniũ
¶ Ad 2m dicendũ q̃ia auctãs est
allegata cõtinue. qz in tpe
apli ē ꝯuersis romanis quibus
ad fidem q nec vino nec carni
bus vtebantur ñ scandalizarẽt
ꝯ nouo cõuersos. vñ ibidem dicitur
nec i quo fr tuus offendit
aut scandalizatur. ¶ Ad 3m dicendũ
q Ieronimus auctã sua vult di
ce q xc a vino vetus tanquam
ab impedimento ꝑfectionis si
excessiue sumatur. ¶ Circa hoc
notandũ q vsus vini immode
ratus multiplr hoi nocet. Na
ē destructiuũ libertatis. impedi
mentũ honestatis. cõplementũ
voluptatis. & cõprimentũ frater
nitatis. Est eni vinũ destructi
uũ libertatis. Vñ pria radix ser
uitutis & ignobilitatis fuit
p vinũ. vñ legitur Gen. 9 q
Noe primus plantauit vineã.
Nã añ diluuiũ vinũ ñ vsu
ito fuit. nec hoies habebant
vinũ. Bibens ergo vinũ inebri
atus ē & dormiebat iacuit i
tabnaclo i posterioribus de
nudatus. ad quẽ accessit
filius eius Cham & patris ve
renda cõspiciens. patrẽ derisit.
nũciauit est hoc postea pri
p q fuit filius seruituti da
mnatus et hic fuit pria origo
seruitutis sic dicit Aug. in
de ciuit. c. 17. ¶ In hac auctori
tatis innuit² que mala q
ebrietas solet hoibus inferre
Pº nanq priuat hoiem vsu
rõnis & sensum. & in hoc
facit hoiem deteriorem bestia. Et
hc sicut Noe dormiendo q nec
vsu rõnis habuit nec sensum

vigore. Secundo expoliat hominem
diuiciis suis. Unde frequenter
magni potatores fiunt summe
pauperes. Igitur amat vinum et pin-
guia non ditabitur. Et hoc figura-
tur Noe denudacione. Tercio
reddit hominem derisibilem non so-
lum inimicis sed etiam suis a-
micis. Unde filius suus deride-
bat eum. Quarto expoliat plenam
et reddit miserabilem. Et hoc figura-
tur filii malediccione et abieccione.
Et quarto quod Noe sic puniuit
filium suum. Significat quod potatores
prolem suam mendicantem et ser-
uituti frequenter exponunt. Quinto
vinum immoderate sumptum est impe-
dimentum honestatis. Confun-
dit enim et deturpat hominis tam
corpus quam anime nobilitatem. Unde
Innocencius de vilitate condicionis
humane. Quid turpius ebrioso
cui fetor in ore, tremor in
corpore, promit stulta, prodit
occulta, cui mens alienatur, fa-
cies transformatur. Nullum est enim
ibi secretum ubi ebrietas regnat.
Unde Seneca 120 epistola. Non-
dum ampliavi animum suum per tantam
ebrietatem diuicias, quemadmodum
musto dolia ipsa rumpuntur, et
quicquid in imo iacet in summa
parte vis caloris eructat, sic
vino estuante quicquid in imo
iacet abditum effertur et prodit
ad medium. Et infra dicit quam
turpe sit plus sibi ingerere
quam capiat, et stomachi non
esse mensuram, quam multa e-
brii faciunt de quibus sobrii
erubescunt. Et infra dicit nichil
aliud esse ebrietatem nisi quam
voluntariam insaniam. Refert
Alexandrum Macedonum regem
quem quia Titum carissimum ac
fidelissimum inter epulas tran-

fodit et milites suos fere mori
voluit. Hoc Seneca. Unde fingitur
a quibusdam ebrietatis ymaginem
sic fuisse depictam. Ymago
puerulis cornu habens in manu
et in capite coronam de vitro. Pu-
er erat in signum quod facit hominem
elinguem et insensatum more
pueri. Cornu habebat in manu
in signum quod nullum celat se-
cretum sed clamando et clangen-
do reuelat. Coronam habebat vi-
tream in capite quod repente se
gloriosum et diuitem facit ebrius,
cum nichil sit. Et ideo inuenimus
vinum fuisse prohibitum virginibus,
sacerdotibus et regibus. Unde prius 10
luxuriosa res est vinum et tu-
multuosa ebrietas. Et Jeronimus
epistola quadam dicit ebrio credere.
Hoc primum moneo ut sponsa
Christi vinum fugiat pro veneno. Unde
apud antiquos vinum vocabatur
venenum. Et Leuitici x sacerdotibus
ingressuris tabernaculum prohibitum
erat ne biberent vinum. Regibus
etiam erat prohibitum. Unde Noli
dare vinum regibus o Samuel
prius 31. Unde Valerius libro 2 c. 1
usus vini romanis feminis
erat ignotus. Sexto vinum est
complementum voluptatis. Vere-
cundia namque bonos mores cohi-
bet a peccatis. Et ideo ubi illa per
vinum aufertur voluptas que
latuit in corde sine pudore
se detegit. Unde Seneca in
epistola ubi supra. Plures pudore
peccandi quam bona voluntate
prohibiti sunt a scelere. At ubi
possidet animum nimia vis vi-
ni quicquid mali latebat emer-
git. Et ideo Ephesios 5 Nolite ine-
briari vino in quo est luxuria
seu effeminacio, pro quo dicit Ecclesiastici 31
Multos enim exterminauit vinum

Quarto vinu est expimetu
satietatis qr si ho sit dispoitus
ad qdcunq malu i ebrietate pt
capi d eo expimetu Vn i d eccl
Vinu corda supborum arguit
i ondit et prodit Maddico
p qo notand q ebrietas e excess
sus i potu Et d ebrietas qi
bibatu Ma bria d anti
quitus calix vl ciffus q erat
mesura potus Ma olim vinum
vl potus dabatur ad mesuram
ad castigacoem corporis unde
aplus inqt i Cor ix Castigo
corpus meum et i servitutem
redigo puta p abstinenciam
a cibo et potu Corpus eni
castigandu est ne desinat
ut roni obediat et de pnitig
servat ne gnetur in ope
quo vzt i d eccl luce xi vi
dete ne gnentur corpa vra
i epula et ebrietate vl cra
pula hq seli qr cu gnatur
pullus labor e coniocit vn
ules ad inopiam devenitur et
sup dem est pu d eccl io
epulantes cbo ne ditabitur
vinu eni et mulres apostotare
faciunt sapientes qr sufficit
hoi erudito vinu exiguu
i dormicde no laborabis
ab illo nec senties laborem i
dolore Maz vinu i iocundite
ceatu est no in ebrietate et
ipe ysa v d gmatune de
cob q potentes estis ad bi
bendu vinu et viri fortes ad
miscendu ebrietates p quo
facit eciam ysidorus d ubi
cunq satietas et ebrietas
fuit ibi dnatur libido ergo
oibus exhibe te sobrium ut
te sobrietas exhibeat purum
Sic ergo debes te gere o
ho ut no ppt corpus vince

videaris et tamqz sine corpe vi
ue no possis Et infra Casti
ga ergo carne p p abi et potus
modestia q cavo filius est
cam servo et iumento tanto
eni magis carnis peni
tato magis indulgetur lacu
tibus et qnto magis indulgetur
servis tanto magis indulgetur
ono et qnto magis iumentis
iumentis tanto magis recalci
trat dno Sic e et ccio ma
qnto magis delicatis nutrit
tanto rebellior fit dno spiri
tui v roni Et id Stomachus
si loqui posset conquereretur dicendo
o ho quod iniuriaris e ergo
et qr suffocatur respirare
non dat q sue rem onerat si
qua posciteret sit alimta po
stulo q natura petit que
necessitas exigit qd amplius
e a malo est no ho qd resti
vn gstringe stercora unde
accumulenti scripta Con
sidera tu naturam intuere
stomachum mensuram Sed vn
pueniunt corporis infirmitates
mentis alienacoes certe ex
cibi inpedio ex potu dilu
vio superfluo unde procedit
febris nisi ex gula vn ex
ducunt morbus nisi ex epula
cone ex ebrietate paralisis
ex vinolencia ydropisis
Unde e ebrietas in si mentis
alienacio virtutu depdacio
ymago mortis. silendu fue
rit p ebrietate crescit in
solencia supbia crudelitas
seuus malignitas invidie e
brietas multiplicat ubi obli
quat lucid ingradire facit
cecitatem et capitis gple dolore
ne stomachi tormenta ef
ficit viscera ipa distendit

Dicit q ebrietas non
excusat a peto Dicit
eni phus i iij ethicorum
q ebriosus meretur dupli
ces malediccoes ergo ebrietas
magis aggravat petm
qua excusat p no ex
cusat petm p petm f
magis augetur ebrietas
aut e petm ergo no ex
cusat a peto p pt
dicit in vij ethicorum q sit
ratio hois ligatur p
ebrietatem ita ligatur et per
gcupiscencia sed gcupiscencia
excusat a peto ergo et
mer ebrietas Sed q
e q loth excusatur ab
incestu ppt ebrietatem
ut Augus dicit q fausto
Ac utz in mobili
Ad pm ergo dicendum q phus
no dicit q meretur
duplicem maledicoem
ebrius sed q meretur
duplicem maledicoem
ppt duo petm vel
pt dici q lege ibi
lege civili punitur
qui ut d i ij polit
statuit q ebrius sit pu
niendus plus puniendus
qua sobrius ex plurib
mul... i qo ... ut
d ... dicit ... ma
gis ... ad
utilitate ut ...
iniurie que ad ...
ex ebrie d ebrius
sit q no sit sui com
potens Ad scdm dicendum q
ebrietas hic causare
petm no ex ea pte
qua e petm sed ex
pte defectus qui sub
sequitur Ad 3m dicendum
q gcupiscencia no totaliter
ligat ronem sic ebrie
tas n forte sit tanta
q faciat hominem
insaniare et tunc
passio gcupiscencie dimi
nuit petm q levius
e ex infirmitate
qua ex malicia pec
care

Hec pt infra eod
ultimum o.

Videt q ebrietas sit mortale petm Et videtur q ebrietas no sit mortale petm. Dicit eni Augus in sermone de purgatorio ebrietatem ad petm mortale si sit assidua. sed assiduitas implicat circumstanciam que no trahit i alia speciem pcti et sic no pt i infinitum aggravare ut de veniali fiat mortale nec hec eciam modo erit petm mortale. p Augus i eod sermone dt Quociens aliquis plus aliquis in cibo aut potu plus accipit qua nccce e ad minuta pcta ptinere noverit pctm aut venia dicit venialia ergo ebrietatis que causatur ex inmoderato potu e petm veniale. p nullum petm mortale e faciendum ppt medicina sed aliqui superflue bibunt scdm gsilium medicine ut postea p vomitum purgentur et ex hac superfluo potu sequitur ebrietas. ergo ebrietas no est petm mortale Sed gtra e q in canonibus Aplorum legitur Epus aut presbiter aut diaconus. alee aut ebrietati deserviens Aut desinat aut deponatur Subdiaconus aut lector aut cantor similia faciens / aut desinat

ut ymone prinugt' / similr et laycy / sed tales pene no infligunt nisi pro pcto mortali / ergo ebrietas
est pctm mortale. Pro ut patz in notabili. Ad pm ergo dd' q assiduitas facit ebrietate ee pctm mortale
dicit solam iteracionem actus / sed q no pt ee q homo assidue inebriatur qn sciens et volens ebrietate incurrit
ponderans excessiue fortitudine vini et sua abilitate ad ebrietate. Ad scdm dd' q plus sumere in cibo vl po
tu nimis sic ptinet ad viciu gule que non semper est pctm mortale / sed plus sumere in potu scienter
... de prauitate ... vsq ad ebrie
... pctm mortale
tatem hec e pctm mor-
tale. Vn Augs dicit
in x confess. Ebrietas
longe e a me / mise-
reris ne appinquet
michi / crapula aut
nonnumqz surrepsit
seruo tuo. Ad 3m
dd' q sic b dcm est
p cibus et potus e mo-
derandus scdm q re-
petit corporis valitudi
et ideo sic contingit
ut cibus uel potus q' e
modicandus sano / sit
superfluus infirmo / et
sic mo in dd multu
comedit uel bibit
scdm osiliu medici
ad vomitu prouocandu
no e reputandus superfluus
cibus uel potus ... excessus
requisitus ad vomitu
prouocand' q potus sit
inebrians / q eciam
potus aque tepide vo-
mitu causat / et ideo
p hanc causam non
excusaretur aliquis
ab ebrietate &c.

ipa verecundiam mentis & oris
custodiam expellit pudoris
caracterem eicit. sigillum castitatis
frangit. Notandum ad huc
ebrietas capitur dupl'r. Vno modo p
defectu hois q' accidit ex mul-
to vino potato. ex quo fit
ut aliquis no sit compos racionis /
& fm hoc ebrietas no nominat
culpam sz defectum penalez
consequentem ex culpa / Alio modo
pt nominare actum q' quis in
hunc defectum incidit q potest
causare ebrietatem / Et hic du-
plr fit / Vno modo ex nimia vi-
ni fortitudine preter opinionem
bibentis / & sic eciam ebrietas
pt esse sine pecto proprie
si no ex negligencia hois
contingit. & sic creditur Noe
inebriatum fuisse Gen. ix. Alio modo
hic fit ex inordinata concu-
piscencia & vsu vini. & sic e pctm
& comprehenditur sub gula / Primo modo
ebrietas fit naturaliter / 2o modo fit vo-
luntarie. vel tali actu potandi.
Item notandum. Dic ille q' ine-
briatur fortitudinem vini ignorans
excusatur a pecto sic eciam ille
q' invitat ad bibendum igno-
rans eum esse illius condicionis
q ex hoc potu talis inebriet' /
Si aut ignorancia defici-
ent. illos excusat a pecto.
Et e aduertendum q ebrietas con-
sistit in inmoderancia potus /
hoc aut contingit dupl'r. Vno modo
q aliquis nesciat potum ee inmo-
deratum & potentem inebriare. & sic
est sine pecto. Alio modo q aliquis
percipiat potum esse inmoderatum.
no tn estimat potum esse
potentem inebriare. & sic ebrietas
pt ee cum pecto veniali. Tercio modo
qn aliquis scit potum ee inmodi-
cum & potentem inebriare. tn

magis vult ebrietatem incurrere q
a potu abstinere / & talis pprie
dr ebrius. q moralia accipiunt
spem ab hiis q preter sue intencionem.
Et sic ebrietas e pctm mortale
q ho volutarie dimittit se pe-
riculo peccandi. & sic eciam
assiduitas inebriandi e pctm
mortale q volendo & sciendo fit.
Et si dr tn aliquis ex consilio
medicine superflue bibit
ut vomere possit. & vomitu
ut p vomitum sanetur a morbo
illo peccat / Dicendum ibi q cibus
& potus moderandus scdm valitudinem
corporis Et ideo contingit
q id qd e vni modicum est
alteri nimium & econtra ut pz
sanis & egris / & hic modo cum
aliquis multum comedit vl bibit scdm
consilium medici ad vomitum pro-
uocandum. no est reputandus super-
fluus cibus vel potus. Et tn
requiritur ad vomitum q potus
sit inebrians. q eciam potus
aq tepide vomitum causat & ideo
tn no inebriat & ideo p hac
causa aliquis no excusaretur ab
ebrietate. Sz cum ebrietas ex-
cuset a pecto / Dicendum q in ebrietate
considerantur duo. s' primo actus po-
tacionis. 2o defectus racionis con-
sequens ex parte defectus consequen-
tis i quo ligatur vsus racionis
~~...~~ ebrietas excusat
peccatum in quantum causatur
p ignoranciam. Sz ex parte actus
precedentis videtur esse distinguen-
dum. q si ex actu illo precedente
te subsecuta e ebrietas sine
pecto. tunc pctm sequens totaliter
excusatur a culpa sic forte
accidit de Loth. Si aut actus
precedens fuit culpabilis sic non
totaliter excusatur a pecto sequen-
ti. qd si redditur voluntarium

[illegible]

Vtrum ebrietas sit gra-
uissimum peccatorum
Dt enim Augs q miserabilis
e ita demon amicum
sicut ebrietas et lasciuia
que e mr omnium vici-
orum. Et in decretis dicitur
vero Ante omnia de-
testamus vetus ebrietas
que omnium viciorum nutrix
atque nutrix e. P
magnitudo pecti ex
magnitudine pene o-
stenditur sed ebrietas
vr ee maxie punita
Et ergo dicimus q no
esset i homine similitudo
si no fuisset ebrietas
ergo ebrietas e maxi-
mum peccatum. Sed
contra e q scdm Gregorium
vicia spiritualia sunt
maiora quam carnalia
ergo no e maxi-
mum peccatum. Pro e
hic in notabili.
Ad primum dd' q
d pcta in specie
maxie sic hec, prima
pp hoc q huiusmodi con-
piscencie et delectaciones

sunt nobis connaturales et p hoc huiusmodi pcta dr ee maxie amica dyabolo / no q sint grauiora
sed q sunt apud homines frequenciora. Ad scdm dd' q bonum racionis impeditur dupl'r. Vno q id
q e contrarium racioni. Alio modo p id q aufert vsum racionis. plus aut hz de racione mali / id q contrarium racioni
quam q vsum racionis aufert. Vsus enim racionis pt ee & bonus et malus qui tollitur p ebrietatem / sed
bona virtutum que tolluntur p ea que contrariantur racioni sunt bona. Ad 3m dd' q seruitus
e consecuta ex ebrietate occasionaliter in quantum sua maledictionem seruitutis i sua posteritate accepit. ppter
hoc q irrisit patrem inebriatum / no aut seruitus fuit directa pena ebrietatis.

et voluntate procedens actus. In-
quantum ad dandum opera rei illi-
cite meditur in sequens peccatum.
Diminuitur tamen sequens peccatum
sic et diminuitur ro voluntarium.
Unde Aug. dicit contra Faustum, leviter
culpandus est non quantum ad incestum
sed quantum ad ebrietatem meruit. Hec
Thomas. Vicesima prima lectio

Coronemus nos rosis ante-
quam marcescant, nullum
pratum sit quod non pertrans-
eat luxuria nostra, nemo nostrum
exsors sit luxurie nostre, ubique
relinquamus signa leticie, quoniam hec
est pars nostra et hec sors nostra. Po-
sita invitatione qua impii se
invitant ad potum ebrietatis,
hic ponitur invitatio qua se alliciu-
nt ad superbie vanitatem et ad
carnis voluptatem. Et tria: primo ubi sup-
ponitur libertas; 2a ibi ut [illegible]
ibi Nullum pratum sit; 3a ibi quoniam
hec est pars nostra. Primo quod impii ani-
mant et incitant se mutuo ad
ornatum superbie et luxurie et la-
scivie dicentes Coronemus nos ro-
sis. Nota quod impii conantur in
presenti coronis lascivie, sed in fu-
turo coronabuntur coronis umbre eter-
ne et caliginis mortis. Unde con-
cinit ipse dicens Coronamus
coronabiles et obliviscentes, et tunc
lugebunt et plangent, quo-
modo rident et gaudent. Dicitur
Tren. 5 Defecit gaudium
cordis nostri, versus est in luctum
chorus noster, cecidit corona ca-
pitis nostri, ve nobis quia peccavimus.
Et ideo convenienter dicitur quod vo-
lunt coronari rosis ad signandum
quod omnis lascivia mundi brevis
est et transitoria. Rosa enim habet
odoris iocunditatem, decoris
speciositatem et vigoris virtutem
et tamen spinas semper crescit et

sic lascivia huius mundi non est diu-
turna, nec est sine punctura conscientie,
sed enim gaudebant in odoribus
rosarum. Non dicamus [illegible]
sic dicit philosophus in 2 Ethicorum, cir-
ca delicatos ornatus satis
indicant mentis lasciviam. Unde
Eccl. 19 Amictus corporis et risus
dentium et ingressus hominis
enuntiant de illo. Unde Seneca
in epistola ad [illegible] omnium vero si obser-
vantur indicia sumuntur et ac-
quiruntur mores, et ex minimis
licet capere impudicum et in-
cessus [illegible] et manus mota
et unum responsum et rela-
tus ad caput digitus et re-
flexus oculorum [illegible]
insanum vultus [illegible] quod demo-
strant (?). Illi enim in apertum per-
nomina erant qualis conscien-
tia sit sciens, sicut quemadmodum
[illegible]. Unde dicit frater
Ludovicus rex legis qui [illegible]
ta de rosis seu aliis cape-
llos prohibuit [illegible] sive feriis
sextis portare, quia corona spi-
nea imposita fuit die capi-
ti salvatoris. Secundo Nullum
pratum, ubi se invitant ad lu-
xurie voluptatem. Hanc autem vo-
luptatem integre invitatur ex
[illegible] causis sive circumstantiis,
scilicet ex locali amenitate, ex
sociali [illegible] et ex diffi-
luta iocunditate. Quantum ad
primum dicunt Nullum pratum sit
quod non pertranseat luxuria nostra,
i. nullus locus delectabilis sit in
quo non luxuriemur, ut ameni-
tas loci conferat delectationem.
Quantum autem ad 2m ex socia-
li [illegible] quia nullius rei sine
socio iocunda est possessio. Ideo
dicunt Nemo nostrum exsors, i.
expers sit luxurie nostre, quod d-

Exsors quasi absque [illegible] sorte
[illegible] qui absque sorte i. aliorum

luxuria nostra communis sit om-
nibus sic quod sit libertas et licen-
cia generalis peccandi et alios ad pe-
catum trahendi. Pro quo notandum
quod hec luxuria est quasi morbus
contagiosus sicut lepra vel scabies
unde si homo multum teneat cum lepro-
so difficile inficitur et ideo so-
lent leprosi expelli de civita-
tibus. Sic est etiam de libidinosis
si fuerit unus talis in una so-
cietate vel familia ipse decem
alios attrahit ad peccandum.
Contra ad 2m scilicet ad dissolutam
iocunditatem dicendum. Ubique re-
linquamus signa leticie i. cantu
et ... festis et laudibus.
Ultimo fingunt tamen hic liber-
tatem peccandi scilicet quod homo non
potest habere plus de hac vita
nisi restet aliqua alia in fu-
turo quoniam hec est pars nostra et hec
sors nostra. Et notandum quod tales
sunt pseudo predicatores et deo
contrarii. Nam sic dicit ysa. 22 vo-
cavit dominus ad fletum et ad plan-
ctum et ad calvicium et ad cin-
gulum sacci. Ita isti per contrarium
vocant ad leticiam et ad disso-
lucionem et ludum inordinatum. Contra
cum hac licet quod est de voluptate
carnali notandum quod ipsa est vilis
et nociva. Vilis quia est effemina-
tiva vigoris et potencie mili-
taris, acumulativa doloris
et displicencie singularis, ob-
fuscativa decoris et sapiencie
singularis salutaris. Pro primo
effeminativa vigoris et potencie
militaris. In cuius figura Sa-
son quod dormivit in sinu Da-
lide fortitudine soluta
fuit et spoliatus ut patet iud. 16.
Unde dicit ysidorus Ille dormi-
vit in sinu dalide qui se
negligenter confert voluptati

vite. Unde fingit Ovidius
in Methamorphoseos de fonte
Salmacio quod talis virtutis
erat quod virum abstulit vi-
ro qui se abalnearet in illo. Istud
convenit de voluptate. Ita si homo
militaris se balneet in deli-
ciis voluptatis effeminabitur et mol-
lietur et virositatem amittet.
Unde narrat valerius libro 2o
quod Cornelius Scipio missus
ad hyspaniam eo momento quo
castra intravit edixit ut omnia
que voluptatis causa comparata
erant auferrentur et summoverentur.
Unde simul et semel duo mi-
lia scortorum leguntur abisse
ab exercitu romanorum. Et notandum
quod fortissimi principes qui non
armis vel bellis vinci po-
tuerunt per luxuriam vincebantur.
De quo dicit valerius libro 9 c. 1
de hanibale duce cartaginensi
quem inter contradicentes ro-
manos tradidit (?). Campania
inquit luxuria sua invictum ha-
nibalem armis suis illecebris
amplexata vincendum roma-
nis militibus tradidit. Unde
fingit Ovidius de arte ama-
ndi quod Mars qui est deus bellorum
captus sit cum venere uxore vul-
cani invisibilibus cathenis [margin: [illegible]]
et ostensus (?) celestibus in deri-
sionem omnibus. Cum historie allu-
dens valerius ad institutum de
proemio non dubitat (?) sic dicit
Mars quod cum deus bellorum
dici meruit et triumphorum
familiaris frequencia sit quibus
expedit integre (?) commissa aliis
per vitam strennuitas nil se-
metuens a vulcano ligatus
est cum venere invisibilibus ca-
thenis sensibus cum risu
et applausu satirorum et

dcensu celestis curie / vult di
cere q Wlcanus fecit cathenas
invisibiles et posuit eas in
lecto veneris in quibus cum marte
iniisset lectum veneris captus
est et detectus deorum tota celestis
curia ipsum conspexisset. Et io
de talibus dicitur Job 36 Morietur
in tempestate anima eorum
et vita eorum inter effeminatos
Exemplum de holoferne Judith
13 Sexto voluptas est accumu
lativa doloris vel meroris et
displicencie singularis quia natur
post voluptatem sequitur pena et re
morsus Unde Boecius 3 de con
solatione vii dicit Quid autem de cor
poris loquar voluptatibus
quarum appetencia quidem plena
est anxietatibus satietas
vero pena est quantos illa mor
bos quam intollerabiles dolores
quasi quendam fructum nequicie fru
encium solent afferre cor
poribus quarum apparentes motus quid habeant
iocunditatis ignoro Tristes
vero esse voluptatum exitus
quisquis reminisci libidinum suarum
volet intelliget q si beatos
explicare vel efficere possent
nichil cause erit quin pecu
des quoque beate esse dicantur quarum
omnis ad explendam corporalem
lasciviam festinat intencio
hec ille Et infra metrice sequitur
comparat voluptatem api que in
eodem loco ipso fundit mel se
dendo et infigit aculeum rece
dendo. Unde dicit sic · habet hoc
voluptas omnis quod stimulis
agit fruentes apium quam par
volancium ubi grata mella
fudit figit et nimis tenaci
ferit icta corda morsu / Hec
pdens adulterare domesti
ncis ille famosus philosophus a

quo Thais sollemnis meretrix de
tormiendo secum talenta petiit
pro concubitu. At ille in celum su
spiciens ait Non emo tanti pe
nitere i pro tanto precio non emo
penitere quod tu necessario foret
si tua fruerer voluptate / In
huius figuram fingunt ovidius chre
thamorphoseos li i quod virgo quedam
nomine mirra prius desiderium
incestum et desideratum perficit
iniquitate nutricis Tandem cum es
set propter fugam a patre et i
tantam tristiciam incidit quod
fletu suspiriis gemitibus et al
tera quasi est in arborem sui
nominis quod adhuc guttas me
moratas acerissimas quas lacrimas
defundit In signum quod voluptatem
corporis illicitam perpetue sequitur
dolor mentis / Tercio volup
tas corporalis est carnalis et ob
fuscativa decoris et sapiencie
spiritualis salutaris / Huius exem
plum habemus in Salomone Ecclesiastici 47
quod femora sua inclinavit
mulieribus et posuit maculam
in gloria sua / Cum historie
Valerius ad ruffinum sic
alludit Dolus hominum Salomonem
thaurum deliciarum domini sapiencie
singularis vernaculum crasso
tenebrarum fuscatus amiciculo
lucem anime sue odorem fame
sue gloriam domus sue amoe
nitatem amisit et postremo
incurvatus coram baalim ex
ecclesiaste domini mutatus est
in membrum zabuli i ex co
ronatore dei mutatus est
in membrum diaboli Circa hoc
dubitatur Utrum fornicacio
simplex sit peccatum mortale Et
videtur quod non Nullum enim preceptum pe
tradit sub divino precepto sed
Ozee i preceptum fuit prophete

Vade sume tibi uxorem fornica-
riam etc. / Preterea antiqui
patres sine reprehensione hoc
fecerunt ut patet Gen. 16 quia
Abraham accessit ad agar
ancillam suam. Et Gen. 30 Ja-
cob accessit ad ancillas uxo-
rum suarum scilicet balam et zelpham
Et Gen. 38 Judas accessit
ad thamar quam estimabat
meretricem / Preterea super illud Deut. 23
Non erit meretrix de filiabus
Israel Glosa dicit ad eas prohibet
accedere quarum venialis est
turpitudo. ergo fornicatio non
est nisi venialis turpitudo / Preterea super
illud 1 Thi. 4 Exerce te ad pietatem
Glo. dicit Ambrosii omnis summa
discipline christiane in misericordia et
pietate consistit est quam
si aliquis sequitur licet lubricum car-
nis patiatur sine dubio va-
pulabit sed non peribit ergo
Ad oppositum est illud ad Gal. 5
Manifesta sunt opera carnis
que sunt fornicatio etc. quoniam qui
talia agunt regnum dei non
possidebunt. Sed nichil excludit
a regno dei nisi peccatum mortale
ergo etc. Item Deut. 23 Non
erit scortator de filiis Israhel.
Preterea 32 q. 1 fornicantes puniuntur
in vita eterna / Preterea Hebr.
ult. dicit fornicatores et ad-
ulteros iudicabit deus. dicit Glo.
Judicio eterne damnationis / Ad
quod dicendum quod sicut ex prohibitione
solum intimatione pene eterne
sic nunc allegatum est. Racio
autem huius videtur quia in his
est ista quod coniungitur bonum
prolis et finis potentie generative
collate homini a deo finis vero
generationis humane est duplex scilicet corporalis
et spiritualis Corporalis est con-
servatio speciei sicut dicitur 2 de anima

Spiritualis autem est impletio
numeri electorum / Ad primum requiritur
educatio corporalis filiorum / Ad 2m
informatio in fide et in bonis
moribus et est illud bonum prolis quod
computatur / Ad 3m. bonum ma-
trimonii / Unde tam ad educa-
tionem corporalem quam etiam ad com-
informationem spiritualem vel
moralem duo requiruntur scilicet
certa cognitio prolis que haberi
non posset nisi mulier esset ap-
propriata uni viro vel saltem
non ita bene haberi posset. et indi-
visa cohabitatio. ad quam requiritur
inseparabilis coniunctio viri et mulie-
ris. et ideo lex matrimonii re-
quiritur in omnibus ad ordinandum
debitum finem generationis humane
Et ideo vagus concubitus est
contra caritatem quia homo debet
proli providere / Ad primum dicendum
quod dispensatio divini
preceptis fecit quod non esset
peccatum quod alias peccatum fuisset
sicut de homicidio quod voluit
Abraham in filio committere /
[illegible] dicitur Os. 1. i. secundum
primum · solum id accipe uxo-
rem fornicariam de qua id quod
fuit in se malum scilicet cognos-
cere non suam divino precepto
factum est ei bonum / Sed secundum quod
fornicatio dicit actum libidi-
nosum scilicet alienam cognoscere
ex libidine. hoc dominus numquam
precepit / Ad 2m dicendum quod
Abraham et Jacob plures ha-
buerunt uxores non fuit for-
nicatio vocantur tamen concubine
mixte quia cum duo coniungunt
uxori vel inseparabilis coniunctio
et familie coadministracio
cum viro iungitur et socia · [illegible]
habuerunt / Ad 3m non · primum
fuit manifestum non ad 2m /

Unde fuerunt uxores qui ad thor-
no ad regimen familie sunt
quod uxores matresfamilie nomi-
nantur. Deinde iuda autem est accessus
quod peccavit mortaliter. Sed ad 2m
dicendum quod lxa dz venalis et non
venialis. Sed ad quintum dicendum quod pene-
tus a minat hominem ut liberetur
a pena eterna. si tamen desistat
et peniteat. Notandum quod non
solum consensus in actum peccati mor-
talis est peccatum mortale. sed etiam
consensus in delectationem peccati mortalis
est peccatum mortale et ideo visus
oscula tactus amplexus que
fiunt propter delectationem inordinatam
consequendam sunt peccata mortalia.
et vocantur oscula libidinosa
vel tactus libidinosus. Unde
Ang. in 2a ad canonicos
Non dicatis vos habere animos pu-
dicos si habetis oculos impu-
dicos. quia impudicus oculus
impudici cordis est nuncius.
Versus. Res hec inde constat nam
cremantur vitis quasi flores agri
quem frigus et aura cremaverunt
In fine legitur homo secreta
voluntas est animi facies
lingua seda sui. Frons hominis
mentem suo depingit animeque
cinatur vultus erit talia corde
gerit. A ... Laddicie. Et quia
per carnaliter et enormem vi-
sum feciaz multi perierunt. suadet
septiens sepe gemitecaz. Unde
Luce 12 Sint lumbi vestri
precincti et lucerne ardentes in
manibus vestris. Et idem apostolus
Fugite fornicationem. Forni-
catores enim et adulteros iudi-
cabit deus. Ergo remedia
habentur contra carnalia vitia
Ieiunium et austeritas vite
in variis laborum operosis
fructibus. hinc est quod sanctus
Johannes et alii sancti heremum pe-
tebant. pelles camelorum vesti-
bant carnes et vinum et sice-
ram devitabant. Quapropter magis
homines difficile servatur inter
divitias pudicicia. mites cu-
tis sordibus ondit animum. et in
seuicis pannis domatur libido
Unde Leg. dum saciete veter
extenditur. aculeus libidinis
excitatur. quia delectationes re-
frenat libidinosas suggestiones
non transit ad consensum libi-
dinis. Item remedium fornica-
tionis vitanda sunt persone. Unde
dicit Alanus in tractatu de
modo predicandi. Magis appropia-
tur igni ardenti quod infelix iuve-
nis cum sit ipse iuvenis. Ro-
que igitur tamen corpus offenditur
inter animum animam fedat et
corpus inquinat. Et cum monst-
ralia fugienda sunt et horren-
da naturam ne hominem inficiant
multomagis mala inordinata
Nam inter ipsa monstra et mon-
struosa sunt monstra luxurie
quod in capite suo gerit fa-
ciem virginis ymaginem volup-
tatis. In medio capra fetor
se libidinis. In fine lupa
depredatur virtutis. hec est pe-
ssima in bestia. que similia-
rem habet cum iehenna similitudinem
Unde in iehenna sunt tria scilicet
odor fetoris. vermis consciencie ro-
dens. et flamma perurens.
Sic luxuria fetet per infamiam.
rodit per conscientiam. et urit per
concupiscentiam. O inabilis inpo-
inserabilis pestis luxurie
cuius gula nata flamma con-
cupiscentia. fumus infamia ci-
nis immundicia. O horren-
da pestis luxurie quia in sinu
hominis dormit. que hominem

adulādo decipit · q̄ in sez-
suo cantu dulcedo vsq3
ad naufragiū ducit / h̄ ē
mēr q̄ cū amica credat ·
surgit ī hostē / cū videt vxor
surgit ī pelliā · cū credat
p̄ria erigit · ī cīneā · cū e-
dat mater surgit ī nouercā
q̄ dmolit · hoiez tota dep-
dat · mēte · aīm inebat / ma-
licia · statī mētis effemīat /
h̄ ē eid monstre gnōnis da-
nosior · q̄ bursā euacuat ·
corpus eneruat · aīaz macu-
lat · famā pdit · p̄xim offē-
dit · deū amittit / h̄ est pe-
stis 1a in qua cito p̄terit
quod delectat · pmanet sin
fine qd cruciat / Cuius appetitus
ē amenitatis & vecordie
actus abhoīacōis & ignomi-
nie · exitus penitudis & vcūdie /
In peste ista tria sūt execrā-
da · ardor ī accessione · labor
ī execucōe · fetor ī exple-
cōe · q̄z vilis · plena fetori-
bus & stercoribus · gehenna ais
gehenna luxurie veneris lupa-
naria / h̄ est sitis ebria · sa-
cietas famelica · delectacō
penitudinis plena · delectacō
momentanea · eterna cruciatio
Alanus ut infra · Cōtra h̄ be-
stia q̄ multos vulnat · vnge-
tū aūt · h̄ vulnā p luxuriaz
inflicta · curat ut cōdeniū
sz castitas q̄ luxuriaz extir-
pat / In qua se spes aroma-
tice · puritas mentis · mūdicia
corporis · modestia ī gestu et
moribus · pudicicia ī hitu ·
abstinencia ī cibo · vercundia
ī verbo / hoc vnguentū corrupit
luxuria q̄ mētem incestat
corpus maculat · leuiat gestū ·
efficiat hitū · apliat cibū ·

dissoluit vbū / sic qz castitē
armis sine expugnat luxu-
ria · q̄ arma sunt h · visus
& colloquiū contactus · oscula · et
fcūz / Unde p̄o cū luxuria
hoīez p visū ad cōcupiscēd
alliat · tūc castitatē impe-
dit / 2o p alloquiū castitati
cōtinētis ingerit / 3o per
osculum ī faciez pudiciciē
spuit / 4to p tactū pudici-
ciaz penitus / 5to p factū pu-
diciciaz inficit / Fugienda
ē igitur luxuria ne pualeat /
cauenda ē ne insurgat / p-
fugāda est ut fugiat · hoc
cōtherēa tenenda est pugna
con luxuriaz / Illa sic phi
fugiendo fugatur · terga vtē-
do supatur · Sic fugienda
ē luxuria & recto cedenda /
hec ē pestis 1a · q̄ ia tria cōple-
ctitur · p q̄ hō a domo eicitur
· s fumus · stillicidiū · & vxor
litigiosa · Uxor ē carnali-
tas · stillicidiū · luxurie flu-
xibilitas · fumus infamie e-
normitas / h̄ tria eiciunt a-
nimaz a pace pectoris · a seni-
tate mentis · a tranquillitate
cordis · Subdit ideo homo
lege & exemplis aliorum qd cō-
ferat luxurie viciū · ut a-
lior actio tua sit lectio /
Dauid p luxuriaz decidit ī
homicidiū · Amon p ince-
stū sensit absolonis gladi-
ū / Daniel p castitē meruit
intelligenciaz somniorum / Joseph
p castitate obtinuit egipti
pncipatū / Jezabel p incestū cō-
sensit mortē canina / Beata
vgo p vginitate · dei meruit
genitricē / Uis go vitare lu-
xuriaz · caue gulā q̄ est ad
luxuriaz fomentū / Prologus

ad mestu· post ad ipudicicia
psato ad gtielitaz· O ho h e
luxuia p qua ymagia° tor:
pet· sensus ebet· intellcus te:
nebrat· raco gfudit· ymo
ut plus logr hoies i pecu·
de mutat ymo p ea homo
infra pecude degnat· Cu
pecus sernet geupiscedi tpa
sua· tu geupiscis oi hora
Cu pecus sernet nat geupiui·
tu debachais i ea· Cu pe·
cus sernet vnitate paris· v
socy· tu i plures dsineris·
Et notand q no eucius vin:
cit carnalitas n p fugam
vn d apls fugite forni·
caciom· Ianuarii et aug i ho
d fuga intellectu ey at libidie
fugienda ee dixit ab aplo
doctore eundent dedicy q
cu oib vicys resistendu
pdixat· cotra libidine non
dixit resiste s; aut fugite
fornicacom· ac si dicet· rel
qs vicys debes dz auxili·
ante i pnti resiste· libidie
vo fugiedo supare· vn et
btus ioseph vt impudica
dnaz euade posset· palliu
q° apphensus erat reliqt et
fugit· vi· i· vis obtine victo·
riaz cotra luxuriaz fuge et
vicisti· Dura em sunt plia
castitatis· q; gtinua pugna
z rara victoria a qua nos
defendat z c· Jhesus xpc

Opprimamus igr pauperem
iustu· z no parcamus
vidue· nec veteranie
veamur canos multi tepois
Sit at fortitudo nra lex iusticie
qd em infirmu e inutile in·
venit· Posita exortacone
p qua repbi z pvsi allici·
unt z puocant semetipos

ad peta lascivie corlis· hic
ponit· eo⁊ invitucio qua se
aiant z invitat ad peccata
iniusticie inalis· Et cira hoc
duo facit illa p° locut ipi
gnali· Sc° restringit specia·
ibi Opprimamus· Circa pm
duo facit illa pmo se horta
ad alio⁊ oppssio; Sco sta·
tuunt s· leges quia h faciunt
ad eo⁊ defensio; ibi· Sit
aut fortitudo nra· Circa pmu
sciendu q; qor gnibz hom so·
lent haiere pec aciz valde
mali· paupibz pt impote·
ciaz· iustis pt innocenciam
viduis p clemencia· senibz
pt reuerencia· z h oia dicuut
raco natalis gpassiois· Set
isti vilissimi hoies cotra istos
mi se specialr gspirat· vnde
dicunt opprimamus pauperem
iustu· quatu ad pmu z 2m
z no parcamus vidue quatu ad
3m nec veamur veteranorum canos
quatu ad quartu· Hoc oppta
docet tm raco q; scptura
nsa· A nemine iudicium scribe
inte oppsso· iudicate pupi·
llo· defendite viduam· Quan·
tu vo ad qrtu Levit 19 d
Coraz cano capite gsurge
z honora psona senis· vnde
poeta Magna fuit quonda
capitis reuerencia cani In q;
suo prio· rugis senilis erat
Nec sic sensit d' calius om·
dums zd aure amadr· O Tim
pe peccatum inutilium tpus sine
anime capius Et sine fro·
de fructu· z sine cm ca·
put· Et notand q hec est sna
hom mundano⁊ q nec pau·
pibz nec iustis· nec viduis nec
senibz vllus pcunt· Admonet
em hoies indam iam a se

viscera cpassionis oio et induunt
se viscera crudelitatis ut nulli
parcant et ~~eius~~ dano lucrum
expectant de quo dicit ovidius
in methamorphosi quod est flumen
quod cuius aqua bibita reddit
viscera bibentis saxea et quidquid
intingitur illa aqua fit
lapideum Unde dicit sic flu-
men habent ciconeis quod potum
saxea reddit viscera quod
tactis inducit marmora re-
bus Flumen iste est cupidi-
tas de ordinata quia diviciarum
eius affectiones privat hominem
caritate interna et pietate exter-
na de talibus dicitur id ezechielis 36
Auferam cor lapideum de car-
ne vestra et dabo vobis cor car-
neum Consequenter ibi Sit for-
titudo nostra Statuunt sibi quasi
legem ad suam defensionem contra
Si contingat quod nobis ab aliis
obiciatur quod facimus contra legem
bene fiet quia fiet loco legis
fortitudo nostra ita quod omnes nobis
impugnantes opprimemus neque aliam
legem habemus Et quia dicit le-
gista quod dicere colligere iniustitie
ideo subditur Quod inutile est reputatur
quod infirmum et inutile invenitur
ad nos sed lascemia provocatur
Et non dicitur quilli qui non sunt
utiles per oblaciones et mu-
nera ab istis maioribus
opprimuntur quantumcumque sunt
iusti Illi autem qui sunt utiles etiam
si sint iniusti supportantur
Unde notandum quod opprimunt ty-
ranni per potenciam Iacobi 2 No-
nne divites per potenciam oppri-
munt vos et ipsi trahunt vos
ad iudicia Opprimunt advo-
cati per sapienciam unde Exodus i Veni-
te sapienter opprimamus eum Et
ysaias x Ve qui condunt leges iniquas et scribentes iniusticias

scripserunt ut opprimerent pauperes
in iudicio Opprimunt prelati per ne-
gligenciam Zacharias Ve pastor et idolum dormiens qui ipse
oppressit eum Sed dubitatur An
liceat per potenciam opprimere
proximum Et videtur quod sic quia licet
parare et rapere ab hostibus et per consequens
licet eos opprimere quia quantum tenet
quod rapere ab aliquo substanciam unde
vivit hoc est opprimere eum Patet
ante primum per ambrosium libro suo
de patriarchis et per omnem usum
bellorum Preterea gentiles pro-
ximi sunt quia omnis homo est pro-
ximus secundum illud mandatum Dili-
ges dominum deum tuum et proximum
tuum sicut te ipsum Sed contra Augustinus
ad vincencium donatistam Res
inquit false appellatis vestras
quas nec iuste possidetis et
secundum leges regum terrenarum
amittere iussi estis Ergo ab in-
fidelibus licite potest homo rapere
Preterea principes et domini a subditis
suis multa violenter extorquent
quod ad oppressionem pertinet Et tamen
non est credendum quod tam nota-
biles errarent sicut sunt episcopi
et alii domini etc Preterea verberare hominem
pertinet ad oppressionem Sed hoc licet
dominis quia licet eis verberare
servos suos igitur licet homini
hominem opprimere Ad oppositum
est illud levitici 19 Non facies
calumniam proximo tuo nec vi
opprimes eum Ad questionem dicendum
quod opprimere est aliquem contra
iusticiam et voluntatem punire Hoc
autem potest fieri duplicier Uno modo secundum or-
dinem iuris sicut pater opprimit
et verberat filios suos quos habet
tenere ad castigacionem Alio modo
contra ordinem iuris sicut
tyrannus opprimit subiectos et
hoc est proprie opprimere aliquem
contra ordinem iuris debilitare

In illa epistola
Ubi augustinus deprobat quod donatiste
quorum bona
usurpatur propter
rapere iuste
contra catholicos tractatus

vel in rebus vl in psona et
hec est com civitate et villa-
tum ¶ Ad primu qd e de host-
bus· a e iustu bellu· a inin-
stu· Si est iustu tunc ea q
acqrunt p bellu· eo effici-
unt· nec tenent ad istitutio
¶ Ad 2m ddm q bona infideli-
u no licet pvatis psonis
auferre· secus e de hiis q
publica auctte fugiut· Re-
dunt em legib pncipu tre-
nor ¶ Ad 3m ddm dicit pnci-
pes extorquet qd est necim
reipublice defendende Et
sz tunc sbditi inviti solvat
tn ipi no sut in piclo· aut
extorquet qd non e necim·
et tunc sut oppssores et rap-
tores· qr remota iusticia ma-
gna regna qd sut n magna
latrocinia· sic dt Aug 4o
de civitate dei· vn ad resti-
tucoe sic latrones tenent
et hec teneat gfessores dnor
qr longe aliud est loq
de regib et de dvitib et de re-
gibus istis pmis ¶ Ad 4m
ddm q nulli licet aliquem ver-
berare nisi eius iurisdicoem
sbiectus sit· Secus aute
iurisdicoi dni sbmittit
vt instat eu 2m leges·
2m qd s expedit inservit
et ideo si deficiat licet per
verberacoe ad leges eu re-
ducere· et ide de filio et pr·

d' tripli paupte

¶ De paupertate e sciend q
tplex in hoib invenit pau-
ptas· est em paupertas
egestatis· paupertas hone-
statis· et paupertas vanitatis·
Pma e miserabil qr volunt
taria· 2a e gmedabil qr
virtuose voluntaria· et 3a vi-
tupabilis nulli necessaria

Pma paupte q vocat ege-
statis sustinet isti involunta-
rie paupes· q libent ha(be)rent
si possent· dm patz· isti de-
bent accusar de iniqte· pmu
de tenacite· fortune suaz
de infelicite· et hi sut plem
murmuracoib et ocys· furtis
et medacys· et lz vicosi sint
vt plimu· tn pmi e ipoz
defectib svenire· vn pe
beatus q intelligit sup ege-
nu et paupem Et glo Jeroni
sup id Eccli 12 da micordi
et ne suscipias petores Dt
sic da indigenti mag tribuit
nec p delicto spuntur· in qm
vivere faciat· Da em respi-
ciendo· no psona· q em
dat indigenti petori· non
qr petor est· s qr ho est
no petore· s iustu nutrit
qr ho delictu diligit s
nam ¶ 2a e paupertas hone-
statis s q est voluntarie
assupta ppter xpm· qr ho
no solu sollicitudinez scli
desperit· imo indigentib
mitiis se exponit· et isti sunt
triplices secundu q illa sut
xpo sitiores i gusacoe· va-
lidiores i relevacoe· beati-
ores i remuneracoe Vnde
Aug de eccliasticis dogmati
bus Bonu e facultates cu
dispensacoe paupib eroga-
re· melius p intencoe do-
mini sequendi simul donare
et absolutu sollicitudine cu
xpo egere Et Bern in flor
Sunt q paupes esse vo-
lunt· eo tn pacto ut nich
eis desit· et sic diligunt
paupertatem ut nulla paciant
inopiaz Sunt etia isti xo
sitiores i gusacoe qr ipe

realit' & effectua' effectus est
paup' nascendo. viuendo. docen-
do. et moriendo Jn cuius p'na
dt ps Paup' sum ego & i laboribus
bus/ Vn isti pnt dicere xo dne
si decepti sumus tu decepisti
nos sic viuendo & sic docendo/
venit enim ad sustentandam
paupertate hoibus odiosa ut
eam nobis redderet graciosam dns
dicit mt 19 Si vis pfectus esse va-
de & vende oia q habes & da
pauperibus & veni sequere me
Ho sunt validiores i tempta'oe
Si enim duo hoies ad inuicem
reluctentur & alter sit totus
sartus pannis & alius nudus
ille q est nudus bn fortassis ht
verecundia sz tn abilior e ad
pugna qr no ht vn a socio
teneatur/ vita nra colluctatio
e cu dyabolo Eph 6 No est ad
nos colluctatio aduersus carne
& sanguine s tm s aduersus
pncipes & ptates & aduersus
rectores huius mdi tenebrarum
harum Modo ipse dyabolus est
totus nudus qr de diuiciis no
curat/ diuites aut sunt ex
omni pte vestiti/ & ido dyabolus
pt eos ex omni pte tenere
et otinere i temptacoe/ pau-
peres vo sunt nudi & ido euaden-
dunt Vn Beg nudi cu nudo
luctari debemus facilius enim
trahitur ad terram q ht vnde
teneatur Vnde sic dt mgr
i hystor Serpens nudu hoim
fugit s insilit i vestitu/ sic
dyabolus q e serpens antiquus
paupes fugit & i diuites
insilit/ qr q volunt diuites
fieri incidunt i temptacoem & i la-
queum dyaboli ut pz i thi vi Et
Eccl 30 Melior est pauper
sanus & fortis viribus qz diues

imbecill & flagellatus malicia
Tercio isti paupes sunt beatio-
res ad remuneracionem/ erunt n
iudices & assessores i iudicio
mt 19 In regeneratione cu sedit
filius hois i sede maiestatis
sue sedebitis & vos iudicantes
xii tribus isrl Et Job 36 iudicium
pauperibus tribuit Notandum
q tn quamuis hoim sit q licet
nichil habeant tn no reputantur
paupes s electi sunt vocati
ad magna dignitate habentes
i deposito secreto diuitias
& thesaurum preciosissimum debentes
hre magnorum viorum hereditatem
Et h tales inueniuntur i pauperi-
bus spu Vn dt Jaco 2 Nonne
deus elegit paupes i hoc mundo
esse primum diuites i fide
esse &c/ heredes regni esse
tem Confert n paupertas
voluntaria noticiam leticiam
& iudicia/ d' po/ ob hoc ma-
xime amanda est paupertas
qr a quo onere bundat/ non
quippe ht adulacoem comitan-
tem s pcedentem fortunam & no
psona amantem Vnde Jeronimus
in epla inquit Paupes dei
sunt q iudicant superbia de-
licta humiliant se p oia & dide-
runt Jta & paup si superbiat
no est dei paup/ & locuples
si humilitate diligat no est
secli diues/ Voluntates ei
tm sunt inspiciende no noia
vt Cassiodorus inquit sup id
ps Edent paupes & saturabuntur
Et Jeronimus i ep inquit Difficilius
arrogantia qz auro vel ge-
mis carerimus/ hiis ei inter
abiectis glosis sordibus
tumemus & venalem paupertatem
pplausum offerimus plus
est animum deposuisse qz censum

cultu Tcia pauptas e vai-
tatis · et talis fuit quonda pho-
x tpe bti Johis ewte · q pp
vana glaz mdi · gemas p-
ciosas fregerut i signu mu-
dam gtepta · sz d' hut no plus
modo · ¶ Addictus · De pau-
ptate po dcu mgr b augg
sup ps · l · Non e pdest si cepes
facultate · et ardes cupidite
Vra aut q e voluntaria pro
xo assupta et sola meitoria
Idem mgr sup ps lxxiiij dul-
cit dz ee paupitas qz pau-
pes et inopes ptinet ad
deu · Sm id Bti paupes
spu qm ipoz e regnu celoz
ch̄ts · / Sbiungit idem Pau-
pes spu sut humiles trem-
tes vbo dei · gsitedes peta
sua · no de suis meitis co-
fidetes · n' d' sua iusticia
psumetes · q qi fecnit ali-
qd bom deu laudat · qui
mali se accusat · Ita sim
eius in li° d' va inocecie · ir
vera fidelium humilitas e m
nllo supbie · i nllo murmura-
re · n' ingratu esse · n' qrulu
sz i oibg dei iudiciis · gras
do agere · deu qz laudare · cu
oia opa sua · a iusta · aut
benigna · hille · No em dt
ve paup · Si infirmatu ce-
pero · quis mei misebit
Tca btus Iero · ep ad Eusto-
chiu filia sce paule vide-
istis · d · Audi ad aplos lo-
qnte · Ihm Ne cogitetis i
corde vro qd manducetis
neqz corpi vro qd induai
Nonne aia plus e qz esca ·
et corpus plus qz vestime-
tu · respicite volatilia celi
qm no serut neqz metut ·
neqz ggregat in horrea ·

et tn pr vr celestis pascit
illa · Sbinfert · Si vestis de-
fuerit · lilia pponet · Si esu-
rieris · btos audies paupe-
res et esurientes · Si aquis
afflixerit dolor · legito pp
hc gplaceo mi i infirmita-
tibus meis et datus e m sti-
mulus carnis mee angelus
sathane q me collaphizet
ne extollar · Sbiungit ide
Letare i oibg iudiciis dei
exultauerut em filie iude
pp iudicia tua dne · Illa tibi
sp vox in ore resonet · nudus
exiui d' vtero matris mee ·
nudus etia redeaz · et nichil
intulimus i hunc mudu · n' au-
ferre qd possiinus · Et infra
Quite pmu regnu dei et
h oia addicientur vob · No
occidit fame aiaz iusti
dns · Iunior fui et em se-
nui no vidi iustu delictu ·
Helias coruis ministrantibus
pascitur · vidua sareptana
ipa cu filiis nocte moritu-
ra · pphetaz pascit esuri-
ens · et mir i modu capsa-
ce copleto · q alendus ve-
nerat alit · Petrus aplus
mgr argetu et auz non
e m · qd aut heo hc t' do
In noie ihu surge et am-
bula · At nuc multi licet ser-
mone taceant · re loqutur
fide et mia no heo · quod
aut heo argetu et auru ·
hc no t' do · habetes aut
victu et vestitu his gteti
simus · Audi Jacob i sua ora-
cone qd postulet · Si fuerit
dns meus mecu et seruauit
me i via hac p qua ego
iter facio · et dederit m pa-
ne ad manducadu · et veste

ad vestiendum, tamen inicia decepta est. et post viginti annos dives dux et ditior pre suo ad terram revertitur Canaan. Unde licet paupertas sit una de octo beatitudinibus, tamen nonnullos gradus in se continet. Nam aliqui pauperes sunt de infimo gradu, aliqui de medio, aliqui de supremo, quod sic clarere potest. Altus enim gradus est res temporales relinquere. Altior relinquere amicos carnales et spirituales. Altissimus relinquere semetipsum et singularitatem in corde et propriam voluntatem. In omnibus istis gradibus fuit Christus dominus qui reliquit mundum et hereditatem suam, dedit animam suam in manus peccatorum, ut dicit propheta Jeremie 12. In supremo reliquit suos et semetipsum, eo quod solus torcular calcavit, dimittit animam sustinendo passionem et animam suam posuit pro grege suo quem nimis diligebat. Item altus gradus paupertatis est pro transitoriis non laborare et non sollicitari. Matthei 6: Ne solliciti sitis anime vestre quid manducetis neque corpori vestro quid induamini. In quo gradu fuerunt apostoli et alii multi eorum sequaces. Altior transitoria non appetere. Altissimus oblata respuere. In secundo gradu fuit apostolus qui dicebat: Argentum aurum et vestem nullius concupivi. In ultimo gradu fuit Daniel propheta qui contempsit suscipere munera regis Balthazar. Quare scriptura clamat: Beatus qui excussit manus suas ab omni munere. Unde et ideo patres munera super [illegible] non acceperunt quia per munera putantur in dolum frequenter. Item altus gradus est nolle habere certum hospicium sicut de Christo dicitur: Non erat ei locus in diversorio.

Altior nolle habere locum certum victum et vestitum tempore sanitatis. Altissimus nolle habere certum locum victum et vestitum tempore infirmitatis et mortis. In hoc ultimo gradu fuit Christus et alii sancti, cum non habebat alicubi caput reclinare. Luce 9: Vulpes foveas habent et volucres celi nidos, filius autem hominis non habet ubi caput suum reclinet, quia et nudus crucem ascendit. Item in alto gradu paupertatis est qui propter hoc eligit paupertatem ut transitoriis sollicitudinibus exuatur ne in spiritualibus crescens impediatur. In altiori gradu est qui propter hoc eligit paupertatem ut virtutibus et donis spiritualibus ditetur. In altissimo gradu est qui propter hoc eligit paupertatem ut in confessione sua per Christum in iudicio glorificetur. In alto gradu est qui nichil proprii habet in speciali sicut et multi religiosi. In altiori gradu est qui nichil proprii habet ad annum vel ad longum tempus sicut et pauci religiosi. In altissimo gradu est qui nichil proprii habet in crastinum ad diem vel ad septimanam. Hec tractatu de gradibus. Verum licet tamen paupertas in suis gradibus plurimum commendetur, rarius tamen eligitur cum dura esse videatur. Et [illegible] cum sint quamplures pauperes sit enim naturaliter [illegible] et Augustinus eo quod in maligno positus est, quia tamen aliqui vel [illegible] placent corporibus. Hinc est quod maior pars hominum avaricie ambicioni et aliis huiusmodi intendisse et si [illegible] nobis non [illegible] pauci Christum sequentes. Unde Augustinus libro sinonimorum [illegible] Iocundabitur [illegible] Ecce [illegible] turbatur et [illegible]

Quid si turgillus esset inclusus formosus quo inhereres qui sic amplecteris fedum / florem eius quod colliges qui a spinis non venerans manum / Cum ceperis pire quod fenum est. ubi erit amator tuus qui perdidit eternitatem. Cuius florem eternum scilicet peruit in virtute dei / Non quo florerent sic peruit / florere enim ad tempus peruit in eternum florere scilicet bonis peruit iniustis tormenta & quasi in temporalibus gaudet qui bona eterna desiderare non noverunt / Quapropter idem in li. de vera religione prope finem hortatur nos ad contemptum scilicet mundi inquiens hortor vos omnes carissimi & proximi mei / me quoque ipsum hortor ad idem quod nos deus per sapienciam suam hortatur quanta possumus celeritate curramus ne diligamus mundum quoniam omnia que in mundo sunt concupiscencia carnis & concupiscencia oculorum & ambicio seculi Non diligamus per carnis voluptatem corrumpi atque corrumpi ne ad miserabiliorem corrupcionem dolorum tormentorum quoque veniamus Non diligamus certamina ne angelis quibus talibus gaudet in prime deponamur humiliandi vincendi verberandi Non diligamus visibilia spectacula / ne ab ipsa veritate oberrando & amando umbras in tenebras proiciamur Non sit nobis religio in fantasmatibus nostris Melius est enim qualecumque verum. quod omne quicquid pro arbitrio fingi potest. Hec ille. Fugiamus ergo vicia sequendo viam virtutis & vitam que est Christus dominus in secula benedictus amen

Lectio xxiiij

Arbor inutilis ergo iustus quoniam inutilis est nobis. & consumens corporibus nostris & imperat nobis peticio legis & diffamat in nobis peticio discipline nostre. promittit se saluum dei nostre. filium dei se nominat Postquam spiritus sanctus posuit verba corporalis conspiracionis contra iniustos in generali / hic ponit verba iudeorum conspiracionem contra ipsum in speciali / & circa hec duo fecit / quia primo tangit de conspiratione / secundo de eorum accusacione in iudicio / Circa primum duo facit Nam primo conspirat adversus christum concurrendo / secundo inducunt causam quare hoc sit faciendum in quantum inutilis est / Dicitur ergo primo per modum conclusionis Circumveniamus ergo iustum & cetera. Ista conspiracio completa fuit Johannis xj Collegerunt pontifices & pharisei concilium & dicebant / quid facimus quia hic homo multa signa facit si dimittimus & cetera / Consequenter inducunt causam istius concurrendi faciende. & accusant ipsum de multis / ponunt enim contra eum xij accusaciones videlicet de infructuosa occupacione. de maliciosa perturbacione / de imperiosa contencione / & de iniuriosa diffamacione / de ambiciosa presumpcione / & de presumptuosa blasfemacione / de secreti revelacione / & de discordi conversacione / de criminali presumpcione / & de periculosa derisione / de preiudiciali comparacione / & de supernali usurpacione / de istis articulis. sex ponuntur in leccione hodierna / quorum primus est de infructuosa occupacione que notatur ibi cum dicitur quoniam inutilis est nobis Arbor que est inutilis & infructuosa meretur excidi Luce 3 omnis arbor non faciens fructum excidetur

Eodem e d' ciuilitate huana qr
nullus ociosus dz puniri i re
publica sic docet oes le
gislatores Et hanc rem co
psuadet na q vnicuiqz rei
accone ppriam assignat et at
tribuit ita qz q negat rebus
pprias opacones et acciones
negat a rebus ppias essen
cias sic d' Auerrois ix
methe comento i Sz iste xt
e ociosus a vita et actu pr
ctu affert reipublice go
iustu e et licitu p qmcuqz
via eu ccnuenire et destr(u)e
Et h e pa eoz accusacio
Sz cont hanc accusacionez dum
e p intemperez moris nunc
accipietotu oppositum Xpus
enim fuit lux mundi vt d' Joh
8 Ego su lux mudi Cuius fuit
lignum vite afferes fructus
xii p singulos menses Apoc 22
i docens et informans xii apo
stolos circa fide qtinue
nich ac vtilius e mundo qm
lux q totu mundum viuificat et
illustrat Et ac inutil fuit
eis culpa eoz fuit q se p
odiu x a luce dimiserut
i Joh 2 q odit fre in tene
bris ambulat Secunda accusa
co e d' maliciosa ptbacoe
Arguunt ei sic Omni finale
tenent ciuilitatis huane e
pax Igr q ptbat pace quntu
dignus e d' illa qiutate ex
pelli Sz iste e ptbator pa
cis quintus omnium go iustu
e eu d' quum ciuilitate
hominu expelle Et h accu
sacio eoz notatur eu d' Con
rius e opibus meis Et ista
accusacio d' ptbacoe potis
sic dz mouere pricipe re
ge et coit reipublice rectorez

qr finis opacionis pricipu et
recoru e pax subditoz Vnde
Cassiodorus variaz formarum
ep 22 Decet regalis apicis
curaz generalit custodire qcor
diaz qm ad laude regnantis
trahit si ab hoibus pax ametur
Quid e eni qd pricipe melius
pdicet qz quietus pplus qcors
senatus et tota respublica
moz honestate vestita Hic
Sz ad hanc accusacionez rndem
est qz xpus summus fuit actor
pacis qr pace pmulgarunt
nascendo Luce 2 Et in terra
pax hoibus bone voluntatis Pace
eciam pdicauit docendo Luce x
In quamcuqz domum intraueritis
pmum dicite Pax huic domui
Pace legauit testamentu q
cedo d' Pacem mea do vobis
pacem relinquo vobis Johis Et
iddo ysa q d' scribendo aduentu
eius describit eu sic Vocabitur
nomen eius admirabilis qsilia
rius deus fortis pr futuri
seculi et pnceps pacis Sz qr
pax va e qcordiaz hre cu
bonis moribus et litigare cu
viciis sic d' Cassiodorus
sup id ps Deus e in pace lo(cus)
et ipi hucmnt maxime pessiores
necem fuit qz eis vel esset
contrarius vel qz qformis cu
eis esse malo pace aut ma
la nullus dz fouere Na phie e
ppriu pessimis displicere i d' qso
lacione Sz Seneca d' reme
diis fortuitoz mag(is) malis
displicere laudabile est igr
culpa qrietanr qua indu
cebant ex eoz culpa causabatur
h tn culpa no erat xpi sed e
debitum Tercia accusacio est
d' imperiosa qtencoe et
foriat sic Imperare acm

peta sua vitiosu et pacit pt batim Sz hc facit xc no bis. go dz extirpari / h accusao nota i hiis vbis Et impperat nob peta legis v occasio hinq accusacoins pt hra qr Joh 1 dixit None moyses dedit vob lege et neo ex vob facit lege / Sz ad hoc dom e q no caret sepulo societatis oculte qr mani facinou deesse desint obuiare Maifestu aut fuit facinq eor et ido merito debuit eos increpare / Sz qa obsequiu amicos et vitas odiu parit ido fecit e accusatoribz odiosq / Sextia accusaco e d iniuriosa diffamacoe et hc spar in doctina et formar sic Quicunqz docedo seducit et abducit hoies a bois moibz publice vel oculte dignq e expelli a comitate et destrui et qeri qr hc imposuit acem ri pbet dignq e pena ttioms Sz xpc publice dixit q Nos in dei falsa et frivola doceq et lege dissoluiq nc hc pbat / igr dignq e arra gnm te extirpari / Matia hinq accusacois pt accipi d pena saluatoris Mt 15 Vt tu fecistis madatu dei ppter tradicoez vraz / et notqr hec accusaco in hiis vbis Et diffamat i nob peta discipulie i publicat maxima lam doctina seu accusat nos d falsa doctinq / Sz ad hc rndendu e q falsis informatoribz est pripue resistedu a veris doctoribz Sz xc fuit mgr verax sic ipi phibuerit testioniu

Mt 22 Mgr scimq qr verax es et viq dei in vitate doces et qr amico sorte et amica vitate scim est ppone vitez Igitr cu xc esset ipa vitas iustu fuit eos arguere de falsitate doctine / nc fuit diffamaco qr fla eor doctina fuit nota vn ipi se soli diffamauerunt / Septia accusaco est d ambiciosa psuptcoe et accusat eu sic Quicunqz s attribuit sciaz dei psuptuose agit qr qui petz pim parentis explicat / xpc aut hc fecit qr dixit A meipo no veni sz verus e q misit me que vos nescitis ego aut scio eu et q scit eu pfte equalis e ei in scia Et ad id e dom q no fuit psupco sz huil notificaco et perpuniclis pbaco ut credent Iuxta d Joh 16 Nuc scimq qm oia scis et no e t opus ut qs te interroget / h accusaco notar cu dicit Promittit se i iactat se sciaz dei hre / Sexta accusaco est de psuptuosa blasfemacoe Et formar sic Quicunqz dt se filiu dei naliter erigit s fi cultu supsticiosu et sp blasfemat deu Sz d blasfeo scribitr Leuit 19 Quicunqz blasfemauit noy dni morte moriar Sz hc fecit xpus Joh x Vos dicitis qr blasfemo qr dixi filiq dei su / Sz h accusao expellitr qr ne fuit blasfemia sz fuit annunciato vera sic opa x manifestabat et pbabat eo q cecos illuiauit i mortuos suscitauit et leprosos mudat

omnibus infirmos(?) sentiendo verbo. quod
quemque soli. Vide Math. 21 co(n)-
versus centurio exclamavit vere
innocens. Vere filius dei erat
iste. Hec autem accusatio notatur
in littera cum dicitur filium dei se no-
minat. Sed omnes nominamur filii dei
nominentur et sunt sicut dicit Iohannes
videntes qualem caritatem dedit
nobis deus pater ut filii dei nomine-
mur et simus. Et Iohannes dedit
eis potestatem filios dei fieri. Tres vi-
ri ecclesiastici et animarum curam habentes
inter filios dei singulariter computan-
tur. Sapientie et computantur inter
filios dei et inter servos patres
illorum. Et filios autem debent pri-
assimilari quod secundum Augustinum filius dicitur
quod sit ut ille. Deus quidem est
invincibilis in potentia, ineffabilis
in sapientia, indivisibilis in clementia.
Debent ergo in istis tribus appareri primus
potentia per carnis mortificationem,
filii in sapientia per sacram informationem
spiritus sancti, clementia per peccatorum
remissionem. Dicitur primo Mach.
3 Accingimini et estote filii
potentes. Accingimini per conti-
nentiam carnalis voluptatis,
quam accinctura corporalis zonas habet,
unde quatuor zonas facit scriptura:
una ad pectus, una ad ven-
trem, una ad renes et una
ad lumbos. Ad pectus dicitur esse
zona aurea, ad ventrem
zona linea, ad renes zo-
na ferrea, ad lumbos zona
pellicea. Zona aurea est
munditia mentalis puritatis,
et hec debet poni ad pectus contra
immundas cogitationes. Zona
linea est temperantia contra super-
fluitatis, et hec debet poni ad
ventrem contra superfluas comme-
ssationes. Zona ferrea est
prima rigide austeritatis,

et hec debet poni contra libidinis titil-
lationes. Zona autem pellicea
est reminiscentia mortis,
et hec debet poni ad lumbos contra
voluptatis delectationes. De prima
zona dicitur Apoc. 1 de Iohanne quod vi-
dit personam filio hominis similem
vestitum podere et precinctum
ad mamillas zona aurea.
De secunda Ioh. 13 precinxit se
linteo et cepit lavare suorum
discipulorum pedes. De tertia Iob
12 balteum regum dissolvit
et precinxit fune renes eorum.
De quarta Matth. 3 et Marc. 1 quod Iohannes
habebat zonam pelliceam circa
lumbos suos. Qui autem sic sunt
accincti possunt esse filii po-
tentes per carnis mortificationem.
Unde fecit fabule et scribitur in 20
epistolarum Ovidii epistola penultima
quod Alcmena Hercule nato
Alcmena Iuno uxor Iovis
voluit eum interficere et misit
ad puerum iacentem in cunis
duos angues ut puerum inter-
fecissent. Qui eos manibus constric-
tos occidit et in hoc cognitum est
eum esse filium Iovis. Hercu-
les est quilibet vir litteratus qui nascitur
spirituali aliquis spirituali filiatione
gratiosa qui sibi committitur cura
animarum. Sic enim potest homo nasci
cum sit senex Ioh. 3. Nutritur
delicate et positus in cunis, quia
vestitur divitiis debentur
decimis et oblationibus eccle-
siasticis debitis patrimonio cruci-
fixi. Dicitur quod evenit forte du-
dum pauper scolaris vixit sa-
tis caste et dure. Quia autem
ex quo est in cunis vestitur
mollibus, epulatur cotidie
splendide, statim Iuno id est
sensualitas duos angues
mittit ut sic occidat iste

filius Jovis vel vencit s per
gulã & luxuriaz qr statim ex
delicijs & honoribꝫ oriunt car
nis tentaciones / & si velit osten
dere qꝫ sit filius Jovis · manibꝫ
i · potenti resistencia vomis et
voluntatis angwes tentacionum
occidet / & sic se filium Jovis i
xpi ondet ut dici possit de eo
id qd ꝫ hic ē filius meꝰ dilectꝰ
i quo mi bn gplacui Sꝫ tñ
timendū est ne d' istis filijs
renea' gqrat' xc dñs d' ysa i
filios enutrivi & exaltavi ipi
aut spreuerunt me · cũ ei debe
ret ee filij x · sunt hostes x /
& q' debent ee potentes sunt
totalr imbecilles / vivunt n
i p̄opis & vanitatibꝫ · deli
cijs & voluptatibꝫ · & desi
derijs carnis sue succubunt ·
ut d' ea sꝫ q' xpm pugnãt
d' quibꝫ dt Bñs sup cantica
simoe 33 ministri xi sunt et
seruiunt antixpo · honorati
incedunt d' bonis dñi · cui
honorē nō deferunt Nam
18 vij in eis · quē cottidie vi
des · meretricius nitor · histrio
nicꝰ habitꝰ · regius apparatꝰ ·
vn̄ auruz in frenis · & i sell
& calcaribꝫ / Calcaria eni
eorum plus q̃ altaria fulgent /
vij mense splendide · cibis &
ciffis / vij comessaciones &
ebrietates / vij cithara lira
& tibia / vn̄ redundancia et
torcularia & promptuaria
plena · eructancia ex hoc in
id / vn̄ dolia pigmentaria /
vn̄ referta marsubia / p
his volunt ee & sunt eccłar
ppositi & decani · archidia
coni · epi archiepi Hꝫ ille
Sꝫ q' istos malos hoies
loqtur i simoē eorum paru

infra d · Olim pcem ē & nunc
tpus implecionis advenit ·
Ecce i pace mea amaritudo
amarissima / amara prius i ne
ce martirum / amarior post in
gflictu heticorum amarissima
nunc i moribꝫ domesticorum
Nō fugare · nec fugē eos pt ·
ita invaluerunt & multiplicati
st' supꝰ nm̄ intestina & insa
nabilis ē plaga eccłie · & ideo
i pace eius amaritudo amarissima
Sꝫ i qua pace · & pax ē & pax
nō est · pax a paganis ab
heticis · sꝫ nō pfecto a fi
lijs Et ideo vox plangentis
ecclie i tpibꝫ istis dt filios
enutrivi & exaltavi & ipi
spreuerunt me · Spreuerunt me
& maclaverunt me · a turpi
vita · turpi questu · turpi gmer
cio · a negocio demū pam
bulante i tenebris · supest ut
iam d' meridie fiat demo
nium meridianum Hꝫ ille
Isti mali filij dei nō sunt
potentes ac timenti sꝫ imbecil
les & debiles & filij sunt
carnis vn̄ Ro 9 dt nō hi
q' filij carnis filij di sunt ·
sꝫ q' filij pmissionis / de q'
i Can dt filij mris mee
pugnaverunt cont me Non
sic nos kmi · sꝫ appareat
in nob potencia pris nri
p quod dt nob Eph 4 Esto
te imitatores dei sic filij
kmi Sic dꝫ in istis filijs r
i · i psonis eccliasticis appa
rē filij sapia p scam in
formacionem · Eis ei dt i d
1 Thes 4 · Omnes vos filij
lucis estis & filij dei Ergo
eni suscepimus docendi
officium · Illuminare debet
lune sapie corda subditorum

Eph 5 ut filij lucis ambula-
te Sz ve uca tinneth e q̄ d
istis iaz visita e q̄d olim
d filiis heli dicebat 1 R 2
filij heli filij belial nesci-
entes dominū neq offiū sac-
dotis ad ppl̄m / Sc̄o dr̄ m
eis apparē spūs scī clem-
cia p iniurias i remissioꝫ
et hc e in arte scrū p qd xpi
filij e dei discernū ptis ab
aliis / Hāc scīa ait in spīa et
nob d̄ Luce 6 Eritis filij
altissimi q2 ipse benignꝰ
e deus sup ingratos et malos
Estote ergo misericordes sic et
pr vr misericors est / ¶

¶ Addicio ex opdio
theologie vocat9 / Mia ei p
ethimologiam dr̄ e thymod
ꝗ mia dr̄ qm misēria cor-
dis diuidens / sic accipi m
illo deo Celi non indiget
mia q2 i eis nulla e miseria /
Secm hunc modum mia solu
est in tria / Scḋo dr̄ q mittes
secasū rigorē cordis sic ac-
cipit ibi Mia et veritas ob-
uiauerunt sibi / Na veritas sm
rigorē iustie perdit / Sz mia
hunc rigorē tpet remune-
rās supra meritū et puenies
citra demeritū / Et sic mia
est in celo et in inferno /
Tercio mia dr̄ qsi mira su-
auitas rigoris cordis / sic
mia e maxie in celo / licz
em d's sit iustus sic e misericors
tn dr̄ ei opꝰ eē misericōdia / poci9
qm iustiū ex q2 misericor reqrit
ad oplendū opus mie n̄ volu-
tas eius / Sz ad oplendū
opus iustie reqrit eciaz
ex pte hois aliqd s exigēa
meritor / Vn mia dei pz
in effectib9 benificor / Dat

em reis veniam dimittendo
iaz pcti reatū qz pcti seq-
las / De qb9 duob9 dr̄ ps Q
ppiciat omib9 iniqtatib9 tuis
qo ad pmū / Qui sanat omēs
infirmitates tuas qo ad 2m /
Sce largit iustis veniaz f
dando fortitudinis donū et vir-
tis motū / ut p pmū faciet
hoiez deo ḡtū ac vita etna
dignū / Sz p 2m augeat eius
meritū / De qb9 duob9 ps
Q coronat te i mia qo ad
pmū et miseracoib9 qo ad
2m / Et loq dr̄ de corona glorie / Sie te-
rcia cōfert sciis glaz et hec
dupr / q2 nunc in spe et tanq
i re de hiis ps Qui repleti i
bonis desideriū tuū qo ad
pmū / Renouabit ut aqle
iuuentus tua qo ad 2m / Ex
his pz q mia di nos beati-
ficat / Igr si volum9 miaz di
oseqi eciaz ea extendam9 i
pximos / Illa d ea dr̄ saluator
Mat 5 Bti misericordes qm
ipi miaz oseqnt / Vn et id
eiusdē Qui dilexit disiūte qd
e miaz volo et no sacrificiū
Et Jacobi epla 2o Mia
superexaltabit iudiciū / Vn
dr̄ alanꝰ i tractatu suo de
mo pdi O ho si diligēt
osiderares dei miaz in te
posses hre inuincendi fortitudinē
cū ei nititur xm n̄ mia /
qd subicit eū me misericordie
n̄ sua clemēcia / Hec sola
via hois ad deū et di ad
hoiez / O bta via q sola me-
tam tenet n̄re salutis agno-
q sola ad deū dirigit hoiez /
deū deducit ad hoiez / ipa
sola mediatrix e / aduersarios
ociliās / disiunctos sociās
et dispares qdāo coequās

deu͂ humilians · nos sublimans
Illu͂ ad yma trahens · nos ad
suma erigens · sic ut nec ab
iecta sz pura (?) ypsa sit eius
descensio · nec superba sz gloriosa
sit mia exaltacio / Magnam
vim habet mia q sola potu
it trahe deu͂ de celo ad terra
et hoiem de exilio ad patriam
O magnu͂ mie vinculu͂ · quo
et deus ligari potuit · et ho
ligatus vincla iniquitatis di
rupit O ho si tuā miseriaz
in ope dei exigante considerās
no inveniens nisi miaz mia
eni est si pietate sustinet
mia est si flagellatus emen
dat mia est si a peto libert
mia est si in iusticia conservat
mia est si eterna pmiat · qua
citra merita pmittit / mia
est si eterna remuneat · quia
sup merita pmiat / nec in
hec deb... eius iusticie / quia eius
iusticia exigit usu͂ mie / Iu
sticia aute dz habere comitez
miaz / quia iusticie vitas in seue
ritate vertit[ur] nisi mie dulcedi
ne condiat[ur] Un dt ps quia mia
et veritas obviauerunt sibi / Dz
eni mia condo iusticia osscula
ri ut si ipā a limite mie
no recedat · et qnia iusticie
limeaz no euadat Unde et
mia dr superaltare iudiciu͂ /
quia iusticia in abissu͂ condelet
depmit[ur] nisi mie gra rela
xet[ur] Est eni mia iusticie
condimentu͂ · et iudicij medica
mentu͂ / H alanus / Quam
miaz isti impij x[ristu]m accusan
do no habebāt · ideo receperūt
iudiciu͂ sine mia · cu͂ ino
centez ex malo zelo morti
tradiderūt falsas fingendo
accusaciones Un si quis

quis iniqat q pator p suis noce
ribus sentit iudicatu debeat
p nos · iudiciu͂ mia tpare dz
ne sr uitati ho in tende
mie oblitus seueritate tene
at in toto p quo b aug[ustinus] sm
quoda sup ps sic inquit Sic
debiu deus exhibuit miaz
ut deleret petu mia · et vi te
ut impleret pmissa sua Sic
et nos ambulantes in via
eius debemus ei redde miaz
et vitate / miaz ut sr miseros
misereamur · et vitate ut no
iniq iudicemus Si ei per
miaz iudicaveris q veritate
a qua rigida seueritate
oblitus fuit miaz no ambu
labis in via dei ubi vitas
et mia sibi obviauerunt / Et
qd est qd nos ad miaz in
clinat idē dt sup epla
Gal. ingens / Nichil ad miaz
sic inclinat quam ppri pich
cogitacio q ei stat ut sibi
vide videat ne cadat
ut dt aplus / Ad amore
mie nos inducit dz quia dns
in sua na sume miceois et
in alijs miaz diligit sup
modu͂ Vn dicit Eccles Dis
te quia miaz volo et no sacri
ficiu͂ / Aliud inductivu͂ mie
est q miceors deus micordes
in iudicio finali sua mia in
ditabit · et miceors miaz co
sequet[ur] ut pz math. v. Fenera
ei quoda lo dno q miset[ur]
paupi · et cu͂ magis usua't
lucro rapiet quod elargi[tur]
paupibus / Argutu͂ vere mie
est cu͂ aliquis salua vita
quepropter sibi subtrahe pt dat pau
pibus · et laborat continue
ecia quibus vlt vires ut
possit paupibus et indigentibus

amplius sonueme Luce oz si
ex tunc tbmt no ee te peu
Et ua et psta mia qsistit
in tbuis ut d^t hugo s in
dado. donado & rogando
vn d' pmo d^r luce vi dmi pe
tenti te tbue / hac mam
huit Job cu dt foris no re
masit pegrin & ostiu viato
ri patuit Si negaui qd vo
lebat pauperibz. & oclos vi
due expectare feci / si ea q
meeu crevit ma & d' vto
mris meci est / Vn id hugo
ci' dat sbam & ulla iniuria
qdonat. Amaz no fecit / sic
dicat Bg ve ei mitoris est
q sponte & anqz roge^r in
iuria ex corde dimittit. ini
qz vindicatus in^c p semet
p aliu / ymo ve mitoris plg
dolet d' pcco illius q intulit
molestias. qz p afflictone
qua iniuriose sustinet /
Gro dauid q Semei male
dicentis lapides con eum
mitteti ex corde dimisit
etia no petenti / & ne ab
micis d'sa suis pueris
occideret^r phibuit d i forte
deus dabit mi bndictone
p ista maledictone Sic et
Joseph pepcit fribz suis
anqz ei petent / Nc h^c eo
sufficiat ve mitordi n' iniu
riantibz venia a do suis p
cibz obtineat sic Moyses
iudeis ipm lapidare vole
tibz graz impetrauit dices
dimitte eis noxa hac aut
dele me d' libro i q^o me
scpsisti Sic dus p crucifixori
bz et btus Stephanus p ipm
lapidantibz orauit dic^o dimi
tte eis qr nesciunt qd faciunt
Luce vbi iniuriates valde

excusat^r. qi diceret Non heut
sensu no eni sciunt qd faciut
Ido p eis orandu Juxta id mt^h v
Orate p psequentibz vos / qd
si fecerimus. miaz a domino
qsequimur Qua nb gce.

Factus e nob i scandalum
cogitacoim miaz. q
mus est nob etia ad vi
dendu. qm dissilis e
aliis vita illius & imutate
sunt vie eius / Positus i textu
pcedenti sex accusacoibz iudeo
r con xpm / h' addut^r alie
due con eund & sic h^c lra divid
in duas ptes / p^o accusant
xpm d' secreti revelacone /
2o d' discordi qusacon ibi q
uis est nob / Accusat ergo eu
pmo sic / Ille q oculta qsilia
revelat. pdicosus & fraudu
lentus est / si id puxi / Qui ambu
lat fraudulenter pdicosus e
archana revelat Sz omis
fraudulentus & pdicosus. e
a ciuilitate hom extra pada
tus aut est x^c ergo zc / Causa
& mat^a hi accusacoins ape
perit auct q ibi Cu vidisset
Ihc cogitacones eor dixit
Vtqd cogitatis mala i cordibz
vris Et scribe^r iudeis mur
murantibz de h^c q paralitico
pcta dimisisset / Sz statim et
excecati fuerunt Sz h^c n
qclusisse debebat qr vacat
fuit deus qr solus deus va
cit cogitacones hom vide
& cognoscere pt / Vn ps dus
scit cogitacones hom / Ar
guunt ergo impii con xpm
qr intueri secreta scit s
hom cogitacones / Et ido q
revelat cogitacones hom
iniuriae eos qfundit & est
nocivus in comunitate ergo

ipm licet cãa p cõmentoz destrue. h at accusaco po in his vbis ffcus e nob in traductoz v̄ ipallatoz scim gen̄ Est em ipalare s^m glos ipalac̄ aqd qd fuit celatu et cedit ad dehonestatoẽ ãcuiq; et sic accip^r qñ educe Joseph h at eã esset iustus et nollet eã educe volut occulte dimitte eã educe v̄ ipalare i dehonoratoẽ vgimis coraz iudice h^a accusaco est d' discordi cõuersacõne et forma^r sic cõ cuius studet singlari vite et dissimulacõim alioz gmit vniccim· vide^r ee scismati cus iuris publici q recedit a comuni vnitate et cõformi te s^z talis expe go e scismaticus et huius discorde cõuersacõ cu alys et e piclosius in republica go e corrigendus ad istu accusatoz vdm e cõcedendo q fuit dissilis eis qr ipi fuerut mali et ipe bonus go re vn malis fuit dissilis et bonis dissilis h at accusaco po^r in his vb Grauis e cciaz nob ad videndu· qm dissilis e alys vita eius· et inmutate s^t vie eius· v̄ variate sut a nris vie eius· et v̄ opa eius Et iste modus loqndi ondit eos fuisse valde invidos/ no eñ dicit solu q eis grauis fuit ad cõuincendu vl ad eu audiendu s^z eis grauis fuit ad videndu visus ei e de sensibus q' mag̃ spualis inmuta^r sic pz d' aiã spualis ei inmutaco alis inmutaco magis gnat qz corpal/ et ido invidia fece rat eos valde teneros q

bonu hoiez sine lesioe vide no poterant vn Ecc 14 d' neq e oculus liuidi Et ait 20 oculus tuus neqz e qr ego bonus sum/ ffuit ei d' istis sic d' bubone et vespertilioe qz oculi no sustinet lume sol qr oclis egris odiosa est lux· q puris e amabil sic d' aug^a q cõfessi Et Sene vt invidi oclos hrent in oibus eventibus vt d' oim felicitatibus torqueant^r Ma gñita felicum sut gaudia tãta sut invidoz tormta h at accusaco in caput eoz i'fellit^r si iuste iudicc h est sina huius leccoms Grauis est nob 2 Mõns q vita i vita pñti gñia sut petorib; q no sut gñia ho minibus sctis Vnd n̄ quaer q gñia sut pusis s' onera petoz opa madatoz· Vici im bñficiu· et diuim iudiciu p pod et pz i coz pa Iniqtates mee sup gresse sut caput meu et sic ong gñe gñate sut sup me/ Tanto aliqd gñius e tanto ve locius diuidit mediu et descendit ad centz tre si possit qr oe gñe appetit p mediu sui sit mediu mdi vt d' e d' celo Et si es s^z aqd gñe qd in instanti descenderet et spito· dicer^r q id foret infinite velocis qr sm pporcõe velocius dsce det quecuqz gñi qd i tpe mouet^r sic pz e phicoz et 6 s^z sic est hic petor moriens descendit ad me tre spito et in instati qr infernus e in meo tre vn Job 21 Ducut i bonis dies

— 20

educe

dissimili alys vnictibus

snos et infima in puncto ad in-
ferna descendunt. In puncto id est
in instanti, quia quod est punctus in
magnitudine est instans in tempore. Igitur
peccatum est onus grave ymmo infi-
nite gravitatis. Et est ymagi-
nandum quod si ferrum cum magnete
ponatur in uno appendiculo
equilibris non erit binetipi
grave. Hec est sua gravitas in illo
pmonebit sine descensu. Sed
tamen descendet quantum preminserit
gravitas magnetis. Cuius causa
est quia magnes naturaliter attrahit
ferrum ad se vel per modum finis
vel per modum efficacie. Unde non
plus ponderabit ferrum et ma-
gnes quam magnes solus. Sic
ferrum est dux ad dividendum ita
difficile est vires rationis et arbitrii
libertate quod difficultatem pt-
vinci tamen non potest. Hec Augustinus de
libero arbitrio. Moraliter magnes
est deus, qui dicitur magnus dominus
et potens in psalmo. Iste magnes
naturaliter trahit ferrum id est hominem
quia summi boni cupiditas
naturaliter est homini inserta. Sicut
dicit Boethius in de consolatione prosa ii. Et Johannis
6 dicitur Nemo potest venire ad me
nisi pater qui misit me traxerit illum.
Quamdiu igitur deus et homo se
tenent in simul et coniunguntur in
fortuna huius vite per gratiam et
caritatem homo non est sibi ipsi gra-
vis. Illa deus ipsum supportat
et confortat. Unde philippenses 4
Omnia possum in eo qui me confor-
tat. Sed si separetur a deo et
ponatur in contrario appendi-
culo libre per peccatum mortale
statim fit homo sibi ipsi gra-
vis in tantum quod si moriatur sta-
tim ad infernum descendet.
Et hoc est quod signanter dicitur Job 7
posuisti me contrarium tibi et

factus sum michimetipsi gravis. Cur
non tollis peccatum meum et quare
non aufers iniquitatem meam
quasi diceret Aufer a me iniquitatem
meam et statim ero iuxta te
in alio appendiculo equilibris
et nullo modo ero michimetipsi gravis
ymmo tunc ponatur quicumque volu-
erit in parte contraria et ego quan-
dium tibi adhesero non timebo. Et
hoc est quod dicit Job 17 Pone me
domine iuxta te et cuiusvis manus
pugnet contra me. In huius
signum vidit Zacharias mu-
lierem quandam sedentem in amphora
habentem in ore massam
plumbi. et dicitur est propheta. Hec
impietas Zacharie 5 In
signum quod omnis iniquitas opila-
bit os suum. et quod omnis iniquitas
gravis est. Glosa Ecclesiastici 12 dicit
Super plumbum quid gravabitur. Ideo
propter iniquitatem plumbum in infer-
num descendet ad ve eternum si
se hic non correxerit penitendo.
Et hoc est quod dicitur Ysaie 1 Gemina-
do. Ve genti peccatrici populo gravi
iniquitate. semini nequam filiis
sceleratis. Tho malis homini-
bus videtur esse gravia opera dei
et mandatorum et in hoc decipi-
untur quia dicitur 1 Johannis 5 Mandata
eius gravia non sunt. Quia et po-
dorsum et deprimentia gloribus
non trahit deorsum. Sed sursum
prevehit et excelsos facit
custodia mandatorum. Et
Augustinus super Johannem Non sentitur
labor ubi adest amor. Nescit
enim quo quis amat laborare.
Omnis labor non amantibus gra-
vis est. Sed tot labores
cum amore portat cupidi-
tas. quo non portat caritas.
Unde gravitas dei nichil impeditur
bonum per hominem debilem et

impotetez s3 p forte̅ Sılıt
ıudıcıu̅ ın vıcıȷs ⁊ vtutıbꝫ.
no̅ dꝫ accıpı ſꝫ ſtaꝫ opınıone̅
erratıs s3 ſcḋm racȝ voꝫ ſapı-
entıs ſıc pꝫ ȷ Ethıcoꝝ/ ⁊ ıdo
ꝙ malıs apparet g̅ue no̅
ıdo dꝛm ē g̅ue. qꝛ ſut ınfır-
mı Luc. ıd ꝑ. Infırmatı ſut
⁊ cecıderu̅t Secu̅dꝰ em̅ ꝙ
ıgnıs ē totalıt' leuıs. ⁊ e̅c
t̃ra totalıt' g̅uıs. qꝛ ē g̅ue
ſımp'x. Mıxtu̅ vo ex t̃ra ⁊
ıgne ē ꝑtım g̅ue ⁊ ꝑtım
leue/ ⁊ ſı t̃ra ꝑ̅dnet' mıx-
tu̅ tu̅c totalıt' deſcendıt/
Sı ıgnıs. aſcedıt/ T̃ra ē
aı̅a h̅uāna g̅uıs ꝑ ꝑctm
p ꝯcupıſcẽcıa̅ orıgıale̅ Eccꝰ 40
Iugu̅ g̅ue ſup filıos ade
a dıe exıtꝰ d' vent' mrıs
eoꝝ uſꝗ ın dıe̅ ſepulture
Vn̅ ꝑs Aı̅a mea ſıc t̃ra
Carıtas ē ıgıs Luce 12 Igne̅
venı mıtte' ı̅ t̃ra Cu̅ g̅o
ıta eſt ꝙ aı̅a ē ſepata a
carıtate fıt ſıc t̃ra ſımp'
g̅uıs ⁊ deorſu̅ fert' d' pcto
ın pctm̅ Vn̅ Ecc' 2 Cor ne-
ꝗ̅ g̅uabıꝛ dolorıbꝫ. ⁊ pccor
adıcıet ad ꝑcandu̅ Et tu̅c
deſcendꝫ eıus dılecco tu̅c
ad t̃rena ⁊ vana hꝰ vıte
⁊ fıt tota g̅uıs/ ꝓꝑt q̅d ar-
guıt acute Eccs ꝑs d' fılȷ
hoı̅m̅ vſꝗ ḡm corde ut q̅d
dılıgıtıs vanıtate ⁊ ꝗrıtıs
medacıu̅ glo. oı̅a t̃rena
ſut medacıu̅ qꝛ no̅ facıu̅t
q̅d ꝓmıttu̅t/ S3 e̅tᵉ ſı fı-
at ꝯmıxtıo carıtatꝭ ad
aı̅a̅. aı̅a ꝑdıt d' ſua g̅uıt'
qꝛ q̅nto ıntendıt' carıtas.
tanto dımınuıt' cupıdıtas
q̅ ē cāe g̅uıtas ſ Aug ꝓꝑt
qua no̅ pt eıꝰ amor ſtı
ſurſu̅ ꝑfcē ſıc deberet/

Inıtatu̅ ac pt ıſta carıtas ı…
tendı ⁊ augmetarı ꝙ fıa…
aı̅a magıs leuıs .ı. tende…
v'ſus ſupıus p dılccoꝫ. ꝗ̅…
g̅uıs ad ıſta tpalıa/ ⁊ ꝗu…
ſurſu̅ ſut ſapıat no̅ ꝗue…
ſup t̃ra ut dꝛ Coloſ 3/ ⁊
ſı leuet eccꝰ oı̅a madatu…
deı facılıꝰ portareꝰ/ Tercı…
q̅d malıs vıdꝛ g̅ue ē vıc…
ın bn̅ficıu̅ .ı. opꝰ bonu̅/ dy…
plıcet em̅ malıs ꝙ bonı…
dın vıuu̅t ⁊ vıcını mıx e…
bn̅ facıu̅t ⁊ bn̅ vıuu̅t/ ⁊ t…
dꝛ ınvıdꝰ ꝑe. q' loqꝛ ıpı…
d' bono vıro g̅uıs ē etıa̅…
nob ad ꝑıdendꝫ/ Quart…
q̅d malıs vıdꝛ eē g̅ue …
dıuı̅ ıudıcıu̅. ⁊ ıdo no̅ ꝗ…
ſı̅ horrore/ d' ıſto em̅ d…
ȷſaı 30. Ecce nom̅ dn̅ı venı…
d' longınꝗo. ardeƀ furo…
eıus. ⁊ g̅uıs ad portadı…
Vn̅ q̅nto g̅ue ab alcıorı…
deſcendıt. tanto forcıu…
cadendo ledıt S3 xᵉ a ce…
empıreo ad ıudıcıu̅ deſc…
det Iuxta ıd ꝑs A ſu̅mo
celo egreſſıo eıus. tꝫ ad…
ıncarnacoꝫ ꝗ̅ ad ıudıcıu̅ fı…
nalıs dıffınıcoꝫ Impȷ a…
deorſu̅ ſtabu̅t ı ꝓfundo ı…
fernı ⁊ ıdo g̅m ꝯſıe ſup…
eos ſına lata cadet cu̅…
dıceꝛ Ite maledıcı ı ıgne…
Nondꝰ ıgꝛ ꝙ ergo malı ſu…
g̅ues et ponderoſı/ mag…
ꝯp̅ſſıo erıt ın ınfno poſt
ıudıcıu̅/ qꝛ eoꝝ ~~g̅uıs~~ cor…
erıt ınnabılıꝰ g̅uıa. ⁊ gdꝫ…
vltım ſue potencıe g̅uabı…
vſꝗ celꝫ. ⁊ g̅o tu̅c ꝯſſua…
fıet ıbı maxıa Et tn̅ e…
tıngıt h' ymagınarı q̅uıd…
ınag ex ınſtıcıa pcedete…
ꝙ lꝫ ꝗlꝫ eſt ıbı dıgnus

cent° q̃uiora tn̄ loca cen
tralia in tiora magis gra
ues occupabūt . ꝛ ming gra
ues loca extiora . 4ᵉ est
minor p̄ssura q̄ si fiet eqūso
Secundo est eadē . i . a . cā . quare
q̄ntuenq̄ hō sit q̄mus ꝛ po
derosus p peccā . ꝛ q̄tinuo
descendet p peccā cadēdo .
nunq̄ tn̄ de eo finaliter est de
sperandū . Racō huius ē q si
graue aliquid cadet ab alto
quantūcunq̄ a sūmo cadit .
si possit an casum ad terrā
repelli a linea recta casus
sui . nō cadet q̄mus q̄ a
loco . i . que a linea casus est
repulsum . Vn̄ si hō cadet a
tecto domus ꝛ dū esset cade
do alius stās sup terrā eū
repelleret manu a linea
recta sui casus . ipse ad terrā
cadens nō plus ledet q̄
si a loco depulsionis a li
nea casus tm̄ cecidisset
Ita q totū nocumentū q̄ q
pressit p illā depulsionē
impeditur / Moralit' hō cadit
q̄tinue qn̄ ē in peccō secundū
lineā rectam q̄si certe tre . qd
est infernus . Si sunt homines
stantes ꝛ nō cadentes . vt sci
vnt in ecclia . q' eū vel p p̄
dicacōes vel p oracōnes vel
p p̄nie sacramentū a linea
sui casus eos depellunt . et
tunc nō cadit ñ ut q̄inter
oīs hō . s p morte . Sz ai̅a
de casu nō ledit . nec aliquā
penā sentit p casu . si pec
catū ꝛ pena in hac vita
remittant p p̄niam / Dubi°
cca mām p̄ne accusacōis .
q̄ est de secreti reuelacōe
Vtrū ass teneat ad preceptū q°
sui iudicis reuelare peccatū

secretū sue fidei q̄missū / Et
arguit q̄ sic . q̄ obedire deo
oportz magis q̄ hoībus Act 5 Sz
iudex papue vicē tenens dei .
go magis ē s' obediendū q̄
hoī q' q̄misit id secretū / p̄
seruieret sepius intrat dāmū
suis q̄ mēch notabiliter eis dam
nosū pateret . qui eis vene
lent / ponamus go q̄ vnus sunes
q̄mittat fidei alicui q̄ da
uiscenit domū suam . i . q̄d am
ico tue q̄rit' an alius de
beat sūare secretū hc . ꝛ ē
fiet p̄iurus con̄ domū suā .
Si nō tunc ē infidelis con̄
domū socīu suū / p̄ aliquis
q̄mittit fidei mee crimen
qd q̄misit extra q̄fessiōē Con
tingit postea q̄ ē de eodē
crimē infamia Iudex inq
uit ꝛ ex q̄micat p veritate da
q̄rit' an debeo reuelare iudi
ci / ꝛ vr' q̄ sic . q̄ nō teneor
magis celare q̄ ille q' q̄mi
sit ex ordine caritatis / Sz
iste tenet dicere ergo labo
rat infamia / vr' q̄ nō . q̄
nō debeo facere con̄ fidē ꝛ
ppt nullius preceptū debeo
pattire / Ad oppositū arguit' e
vitare fraudē ꝛ seruare
fidelitatē sue de iure nature
sz nullus iudex pt' q̄pellere hoiez
ad id qd ē con̄ ius nature
go nullus iudex pt' hoiez per
viā iuris q̄pellere ad reue
landū secretū fidei sue co
missum / Ad qōz dom̄ q̄ secre
tū pt' eē dupx . vł est tale
qd pt' seruatū sin peccō . nō
pt' seruari sin peccō . In po
casu celare tenet' q̄ sic
ꝉ secreto recepit . ꝛ nō tenet'
reuelare plato s' papienti
Sy aut nō pt' celari sine

petō· qr forte ē d' aliq̄ malo
petend̄ i i nocumētū alioꝝ
sic̄ si aliqͥs ꝯmittat mi q̄
sb secreto· q̄ ipē tali nocte
interficiat hoīez vl̄ ꝯburret
domū· ꝛ istud nō teneor ce·
laē / qr q̄d ꝑ caīte institutū
ē con̄ caritatē militaē nō
dz sic̄ dr̄ Duh̄ ꝯ pcepto
discip· Et tale secretū ad p·
ceptū iudicis hō rūelare
tene / essꝫ ei con̄ bonū in·
stie· q̄ tale secretū vellet s·
nare· si ad esset̄ tale de·
ducēt secretū / secꝰ ē tn̄
d' sigillo confessionis / qr si
qͥs sb cofessioē recepissꝫ n°
eciā ꝑ morte rūelaē debēt /
Vn sciend̄ ē q̄ qn̄ aliq̄ di·
cit forte laice p'ne vl̄ ꝯcu·
ꝯꝫ dico t' hc̄ sb sigillo ꝯfe·
ssionis· ꝛ nō ꝯfitē / qr ex q°
ibi nō est cofessio sacmētalis
ibi nō est sigillū ꝯfessionis·
sꝫ tm̄ sigillū secreti· Unde
talis sic r'apiens secretū·
ꝛ postea rūelaqͥs pctāt mor·
talit'· sꝫ tn̄ nō est rūelator
ꝯfessionis qr n° ꝯfessio fuit
ibi sacmētal ꝑ casū / Sigil·
lū at̄ secreti est ꝓpē q̄n
hō dr̄ alti / Istud t' dico sub
secreto· placet t' admittē·
ꝛ aliꝰ admittit· Si tūc r'·
uelat pctāt mortal· ꝛ ē ꝯme
ꝑdicōnis meritꝰ / Ad pmū
verū est q̄ deꝰ pcipit hoī
seruare fidelitatē ubi id
nō rūdat in dānū pximi
Idō nō tene ꝛc· Ad zm tal̄
seruiens nō dz admittē se·
cretū qr essꝫ con̄ suū iura·
metū dn̄i sui· sꝫ statim dz
dicē dn̄o suo vl̄ aliunde ca·
ue de dāno dn̄i / Aliē ddm
eciā ad id zm · q̄ dato q̄

ꝑmisit socio seruaē secretū
tene id rūelaē dn̄o ꝓpt' iu·
ramētū seruād ꝛ penite
d' illicita ꝑmissioē Juxͣ id
Isidori In male ꝑmissis di·
scinde fidē· ꝛ in t'pi voto
muta decretū / H' ē sīna
sc̄ti Thome in q̄dlib etō q̄e
17 / Sz dubiū est quō licet
eis sic iurare dn̄is d' reue·
lando secreto cū videa' eē
con̄ pceptū d' correcōne
frīna qt 18 Si peccauerit
i te frater tuus· Credo q̄
Juramētū dz intelligi sal·
uo illo pcepto· ꝛ ponit ser·
uiens tene corripe socium
si speret ꝑ hc̄ eū corrigi· ꝛ
monē ad restitucōꝫ si opꝫ
ꝛ postea potit eū eū sepiꝰ
dephendit dn̄o intimare
nō at̄ ꝑ pma vice· si sibi
constiterit ꝓpt' pceptū xp̄i
in qt· Ex tplici cā pt
ꝯtingē q̄ hō teneat cela·
re id q̄d nouit / pͦ ex hͨ q̄
ipe solꝰ scit· ꝛ nō dn̄ ser·
uauit ordinē correctionis
frīne 2° ex ꝯmissioē sb
secreto / 3° ex ꝯfessioē q̄d
est maximū / Ad zm ddm
q̄ nō te' rūelaē id indici /
vn pcepta iudic' ꝛ maīne·
ta· q̄ exigunt' d' vitate ddā
sp intelligū' fuato ordine
juris ꝛ ordine caritatis /
Addicō / Nōn q̄ im·
pii scā x' ꝯꝫ ꝯmitati poti·
lia fuere et invidia ꝛ o·
dio dele' conabat'· ymo
ꝛ xp̄m q' flos v'tutū erat·
ex cꝰ labȳs grā diffunde·
ba' inspicē non potuit /
vn dicit'. ꝯuis est nob ad
videnḋ vn̄ i statū d' re
foracōe intioris hoīs dt

frat'
fraudamus Invidia triplex est/
prima nō gaudē d' bono alterius/
& quia h est contra caritatem proxi
quē tenemur diligere sic nos
metipsos. cum nemo est q' d' pprio
bono nō gaudeat/ vel d' ma
lo nō doleat/ 2a ē dolē &
torqui in bonis alterius. & gau
dē & optare malū eius ex
odio psone. Illa q' dolet de
psperitate tpali alicuius vel gau
det d' adusitate eius. qr videt
ita expedire eidē. & omni
utilitati aliorum nō ex odio psone
nō ē invidie deputanda/ sic
iustus iudex desiderat & psequitur
maleficos. ne vel ipi gra
vius deprimantur. & ne diuicius
in malis psperentur. vel ne p
eosdē amplius pax turbetur/
3a ē invidia ponere malū
alterius opibus & factis. bonum im
pedire proximi & depmere/ vn
quamvis invidia q̄ malū pro
malo reddē/ gravior tamen odire
illum q' nichil & nocuit/ Tercia
iniustia malū pro bonis re
tribuere vel odium habē aliquē
qr bonus est/ sic iudei xpm
odio habebant/ Itē malū est
aliquē ledē in rebus. peius
ledē in honoribus. vel i corpe/
pessimum tamen est. ledē &
nocē alicui in aīa q° ad sa
lutē eternā/ Itē negare in
digenti beneficium petitum ē etc
si sit inimicus/ nō impedire tamen
malū eius cum possit. quamvis
est/ Perfectorum tamen est bonum p
movere inimici & diligē ex
affectu. vnde quidam putant se
innocentes. q' negant illis qui
nō diligunt salutationem suā
sz isti examinent se quo e
surienti cibū darent et
necessaria ministrent. q nō sine

dāno pprio daretur/ si salutationem
quā sine dāno dare possunt in
eo negaverint maxime si desi
deret & attentet expresse vel
interpretative. h ex invidia p
grediuntur & odio. q sunt deo
maxime contraria. qr singularit'
caritati que deus ē sunt
opposita. & omne bonum qd
deus largitur omnibus equalit'
creavit & redemit. impediunt
p invidiam. odiendo homines qs
deus creavit & redemit/ d' quibus
spes est q sint futuri here
des regni celestis/ Remedia
contra invidiam primum & supremum
ē nichil amare & cupe eorum
q' invidus amat. s. honores. diui
cias voluptates temporalia et q°
in plura dividuntur eo partes
minores sunt. & q' ea appetit
invidet aliis illa habentibus/ Di
nare ē illud curare qd alter
Celestia aūt & diuina q° plus
participantur eo magis dilatantur
& habentur. ut virtutes sapia
& spūs scti dona & iustitia
q participatē nō minuuntur/
Secundum remedium invidie ē cogi
tarē q si aliud nō hēret id vnum
ei invideres. tu tamen nō hēres
vnde cupias alteri. qd sine
dāno tuo hēt. ne frustra
d' aliena felicitate torquea
ris. Remedium aūt contra odium
est. timē vindictam dei. q' nō
remittit hoī peccata sua. quam
diu tenet odium ipe contra p
ximum suum/ Item ē cogitandum
q tamen oportet quemque prius reconci
liari si vult salvari vnde
melius est hoc cito fieri quam tar
dius ne homo interim sit in
periculo damnacionis & pdat bona
que interim operatur. Fuit enim
domesticus i domo patrisfamilias

hic deu(n)t eterne pacis fed(us) in-
choare / q(ui)a q(ua)nto h(oc) feruentior
dilec(ti)o: tanto illic iocundior fru-
icio eterne pacis / Ite(m) e(st) ut
studeas illi q(ui) magis q(ui)nus
est et obsequiosior esse et affa-
bilior p(er) h(oc) e(ni)m lenis cor
eius si intelliget fuit ul sal-
tem cor tuu(m) Vn(de) ap(osto)lus No-
li vinci a malo s(ed) vince i(n)
bono malu(m) Ite(m) si esurierit
inimicus tuus ciba illu(m) (et)c(etera)
e(ni)m p(ro)dest ho(m)i diu meminisse
iniuriar(um) n(on) ut amp(l)i(us) inq(ui)etet
et affligat seip(su)m / sufficit
e(ni)m diei malicia sua. Tanta
e(ni)m sunt nob(is) molestia q(ua)ntu(m)
cu(m)q(ue) studeamus in nob(is) esse paci-
fici / q(uia) si voluerimus ea nob(is)
aggrauare p(er) odiu(m) et rancoris
q(ue)rimo(n)iarum circuis obruemur
q(ui)a oia resistendo vincimus
poc(iu)s iuxta ap(osto)l(u)m locu(m)
ire dare debemus i(d est) cedendo n(on)
resiste(re) malo malu(m) p(ro) malo
reddendo q(uia) si volumus om(ne)s
opprime(re) quos adu(er)sarios pa-
timur iter(um) alij insurgere i(n) nos
et p(ro)ut succubemus q(uia) om(ne)s eli-
minemus Q(ui) e(ni)m se p(er) paciencia(m)
vincit om(ne)s adu(er)sarios su-
perauit Jeremias d(icit) Bellabu(n)t
adu(er)su(m) te s(ed) no(n) p(re)ualebu(n)t
Exe(m)plu(m) de s(an)c(t)is martiribus
Vn(de) ad extirpanda(m) inuidiam
d(icit) b(eatus) Aug(ustinus) h(omelia) 10 om(n)ia (com)m(un)ia
17 sic Congaude illi cui d(eu)s
aliqua(m) gr(aci)am dedit et habebis
et potes i(n) illo q(uo)d no(n) potes
i(n) te / h(abe)t ille forte q(uo)d in te
ama illu(m) et tua e(st) / h(abe)s tu
forte hec maiore(m) pacia(m)
diligit te et sua est / ille
p(er) satis vigilare si no(n) inui-
des tuu(m) est studiu(m) eius Tu
forte potes amp(lius) ieiunare.

si agit te sunt (et) ieiunium / q(uia)
p(er) caritate(m) tu i(n) illo es et ip(s)e in
te. Cu(m) q(ua) caritate nob(is) (con)cedat

27 Damp(n)i nugaces estiua-
ti sunt ab illo et ab-
stinet se a r(ec)tis m(ini)s tanq(uam)
ab immundicijs et p(ro)fert nom(en)
ssia iustor(um) et gl(ori)at(ur) se pre(n)
h(abe)re deu(m) / Post(ea)q(uam) i(n) p(re)cedentib(us)
octo accusacionib(us) q(ui)b(us) iu-
dei accusant xpm(Christum) adhuc h(oc)
addu(n)t(ur) qua(rt)a accusacio est
alie q(ui) e(st) et s(ed) h(oc) h(ic) ps(almista)
(con)dividit(ur) in qua(tuo)r p(ar)tes s(ecundu)m
primo accusa(tur) d(e) c(ri)mi(n)ali d(e)c(i)-
sione / 2o de p(er)iali diuisione
3o d(e) p(re)iudiciali op(er)acione
4to d(e) s(u)p(er)nali vsurpacione / 1a
ibi abstinet se a r(ec)tis m(ini)s
2a ibi Et p(ro)fert nom(en) iustor(um)
3a ibi et gl(ori)at(ur) se h(abe)re deu(m)
pre(m) / P(r)ima accusacio fori(a)
sic Jlle q(ui)s(que) (con)trahe(re) (com)mittet(ur)
reprimit et p(re)impedit: pace
q(ui) munere p(er)turbat et p(er)gens
d(icit) a (com)munitate repelli nisi
sit spes d(e) bona correctione
s(ed) ut nos iudeos p(re)impedit
q(uo)d h(ec) accusacio tangi(tur) in
h(ic) v(er)bis Tanq(uam) nugaces
estiuati sum(us) ab illo Nugar(i)
ois (com)munis m(er)eciale in sim(ili)
et pl(ur)i d(icit) katolicon. d(icitur) h(oc)
q(ui) tota(liter) et sup(er)fl(u)e dat se
truphis et inutilib(us) v(er)bis
sic h(ec) et h(ec) et h(oc) nugax / cuius
vltima l(ite)ra est x / et sic (com)h(ab)et
u n(ec) et idem signi(ficat) q(uo)d nugari
ac(ti)o et poit(ur) in 3 Sophonia
p(ro)ph(e)ta 3 c(apitulo) Nugas q(ui) a lege
recesserat co(n)grega(bo) gloza
nugas i(d est) vanos q(ui) ad nulla(m)
vtilitate(m) valet / Dicu(n)t go
ip(s)i h(ic) q(ui) fuerunt (con)tempti a
xpo(Christo) et estiati tanq(uam) nugaces

i. hoies vani & inutiles Sz
in hac accusacoe magis se
ipos accusat Na tales fuerit
in rei veritate nec ipe q vitas
e potuit d eis aliter estimare
Sia accusaco e decia i ymn
io e d pcali divisioe Et for
ma sic Quiqz dividit se a
vita gm thes se ad queti
cia & pcales ofedacones
ingerugie in republica Set
tus xpc abstinet ei se a
nob & thit ad se discalos
& ofederat se cu legem naz
q nre gnitati est nocivus
Et po h accusaco i his vb
Et abstinet se a viis nris
tamqz ab immundiciis Set
ad ista accusacoz e ddm q
xc lege eoz p totu fuauit
& impleuit pphias & pfecto
re docuit lege q scdm eoz
pphias successiua fuit legi
sue vn ille lege illa hoibz
divulgauit & bonis & sctis
illa recipietibz se gnxit &
a malis hoibz & do inobedi
entibz se sbtraxit 3a acco
e d pindiciali opacoe Et
forma sic Compacores sut
odiose & qm fuit qt gnguit
ira & discordia Sz xc tales
opacoes facit pfert ei ge
tiles tamqz instori q tn lege
ne hnt nob iudeis q lege dei
hemg go in pindiciu nrm
facit tales opacons Et h
dicit in his vbis & pfert
nouissia instoz i ppoit vite
nre nouissig i finale pmi
ii instoz getiliu no obsta
te lege nra h dicit xpc
mt 12 d viri Niniuite q e
gerut pniaz ad pdicacoz
Jone & regina austri q
sola fama Saloig audita

venit ut inspiraret ab eo
surget in iudico & odena bit
gnacoz ista i iudeoz q tote
pcruit credere xpo q maior
fuit tu salone qz Jona Ista
accusaco refellit i seipos
Na iuste fecit in h q iustos
ptulit ipis imalis Quarta
accusaco e & xij i nue q est
eade cu octavo i valge vbi
accusat eu d supnali vsur
pacoe nre dive in h q di
cit Et glat se hre dm prez
Vnde iste due accusacones
filiu dei se noiat & glat se
hre dm prez idem dicut
realit & replicat bis ista acco
q e d nra omissia vtpote d
blasfemia & d vsurpacone
dini honoris Sz vt dem e
cu d sexta accusacoe agetur
no nome s vsurpat s nacz
dinaz se hre p inaclama
xia demiaut Et merito
glabat se deu prem habe
no falsa glas va q ve sic
erat testante voce pris mt 3
hic e filius meus dilectus i q
m bn oplacui Quinta d q
glat se deu prez hre Nonh
q magna ea gle est veraciter
deu hre prez & posse eu
sana osca s totti e dice
par nr q es i celis fcti no t
mt 6 Slant ei qda d p
genitoz nobilitate s nullg do
nobilior e pt d quo singla
de luce 19 ho qdam nobilis
abyt in regioz longinqua
accipe s regnu Alii q dez
glant d pgenitorz dignitate
Sz deus toeius vniusitz rex
& imperator e nix e pis deg
at nr rex an scla & i thi
Regi sclorum imortali Tercio
qda glant d pgenitoru

diuicijs &c. d' do scebit² Gla
& diuitie i domo eius &c. i
ps Cd'da aut glant² d' genito.
& milicijs &c. d's e dux ex-
citum & pinceps milicie bel-
li d' quo Job 27 Nu'qd est
nu's militu' eius &c. go gsideret
glem² deu' nos h're prem
q'r Ecc 3 d² gla hois ex ho
noe pris sui & dedecus filij
pr sine honore Inuenio
ig² in isto pre libalitate
sufficietis exhibicois si
ei seruia(n)t regularitatem
quenietis castigacois ne
eu' delinquat hilaritate
allicientis reconsiliacois
si ad eu' redea(n)t D' p'o facit
nob xpus dulcissim argu-
tu' q' nullo d's nob deficiet si
ei seruie(n)t luce xi Quis
magt x'c d' vob hoib petit
a pre suo pane nu'q lapi
dez dabit ei. Aut piscez
nu'q p pisce serpente da
bit ei. Aut si pecierit o-
vu' nu'q porrigit ei scorpi-
one q. d. no Et tale ar-
guit x'c a mi'to forciori E-
go vos hoies cu' sitis ma-
li. nostis bona data dare
filijs v'ris. qu'to magis pr
celestis dabit sp'm bonu'
petetib se Et ido n'o tieat
magis gtepne' & paupertate
p x'o subire q'r deus dib' bn
seruientib' e' suffi'r puide-
bit Vnde magr ordinis p-
dicator' s' frat' Jordanus
cu' i quada abbacia Cist-
ciens ordis receptus fuisset.
quenerunt ad eu' monachi
& secu' ca'rtabi' gfendo' qsie
runt ab eo dco' Quo pt or-
do v'r durare Cu' nich he-
atis vn' viuatis. & h' mod'

sit deuotus vob. tn' sc'ptu'
e' in euo q' refrigescet cari
tas multo'. & cu' no hueritis
elemosina deficietis Audit
magr mansuete Si vob vide-
racio v'ra plat multip' q' vos
tieriis deficietis. q'r vbi
vos allegatis autorite sic
p'mittitr Qm sup hu'dabit
iniquitas & refrigescet carita(s)
s' q'n suphundabit iniquitas
tuc hoies raptores & pdo-
nes aufeit bona v'ra. &
cu' vos mendicare nesciat
deficiatis. & ipi nob d' bois
v'ris coferet hu'danter
Sbiuxit Scitis q' pr h'ns
multos filios tmittendos
ad scolas tres v'l quatuor
seniori dat pecunia p oib'
no q' plus eu' diligat q'r
forte plus diligit iuniores
s' q'r magis e' expertus de
scolo Isto o deus dat aliqui
hoim diuitias hui' mu'di-
no p ipo tm' s' p suis
paupib'. quos seneschal-
lu' & puisore seu dispen
satore' facit illorum. & in
eis erogauerit gmissime
fina' arguer² Vnde Reco-
res diuites videat vide
ant q' paupes habeat
sua ptez. & caueat s' qb'
ne sit Judas q' loculos
habebat. & ea q'r x'c ordiat
p paupib' asportat & in
vsus p'pos guertebat Isto
diuites q'da portat locu-
los. & bona paupez gu'-
tur i seipos. no ad opus
x' vel paupez. s' i volup-
tatib' & vanitatib' hui'
vite expadunt Quar' at
deus dat diuitias diuitib'
non paupim docet Aug'

hmoe [?] dmes mag't & paup
dno s' cotra sut ut ita dno
s' invice necia sut. ut q indi
gen't si invice se supportaret
& neu laboraret si ambo se
invice invitaret. Dmes ppt
paupere e fcus & pauper
ppt dimite fcus e. Paupis
e orac & dimitis errogare
q pmis mag' gpesae d'mia
eis pna mag' nascit copia
fecudiq e ager paupm cito
reddit seiantibus fulctu via
celi e paup. ut que venit
ad prez ut aug. Et ronab
inhibiut xc voluntaue paupi
bus sollicitudiez sua excessi
ua cira victu sim. Ex quo em
precipit dimitibus q' sint solli
citi cira paupes sustetados
d' sius elemosinis supfluu
essz cia q paupes sollicit
forent cira eadem & ido que
dixit discipulis suis mt 6 Re
spiate volatilia celi q' no
serut neqz nent neqz metut
neqz congregat in horrea sua &
pr vr celestis pascit. Et in
fra Nolite e' solliciti ee di
centes quid manducemus a' bibemus
a' quo opiemur. H ei oia ge
tes inquirut scit ei pr vr q'
his oibus indigetis. Querite
go pmu regnu dei & iusticia
eius & h oia adiciet' vobis.
Hec e spes & via pauperu
& iusticia. q si bn servierit
do h oia adicient' eis. & si
no: quantu d'ordinate appe
titus: tatu indigentie est. &
hc d' pmo. Sco invenimus i
isto pre q' deus e regulante
gnemetis castigacois vi
mr tu q pr dat filio suo
sm phm 8 Ethicoz po' disci
plina dat ei pr filio suo ce.

inu'metu & disciplinaz. Et vl
garit 9' q melior e puer no
natus q' male informatus
Vn Hebr xii Quis e filius q
no corripit pr. Nobit ho q
ht filios s' caros. fat' eos
diligentissime castigari. cor
ripi & flagellari p oi defcu.
vbi garciones & famuli di
mittut' sicipis. Et ido d' aplus
Gal 4 Quo tpe heres puulus
e nich differt a suo cu sit
dns oim. S3 stat sb tutoibus
& acto vsq ad pfinitu tps
a pre. Isto deus rephos et
danados fina' dimittit sue
voluntati. filios vo suos ca
stigat & corripit. nuc per
infirmitate. nuc p castitu ad
uersitate. nuc p sbtractoz
bonoz tpaliu. nuc p detc
cones maloz homi q oia
sut toll'abi' sustineda. Si
cogitemus q e pr q' infert & fat nob
ista. & q hereditate servat
nob. Et hoc est qd d' Sap
xi. Hos q'dz filios tanq'
pr mones probasti illos aut
i reprobos tanq' durus rex
interrogans condepnasti. Et
ido Eccl 3 d' Iudicium pris
audite dilecti filii & sic fa
cite ut salui sitis. Tercio
invenimus i isto pre mro hi
laritate allicient' consola
cionis si ad eu redeamus
quencuq' peccamus. Sicut
hemus expssu de hc Luc xv
d' filio prodigo. Qui cu a pre
pte sbe porcoz petisset
& illa in regione longinqu
vuiedo luxuriose cu meret
bus expedisset & tanq' cplsus
miseria ad prez redisset
Cu adhuc longe esset. pater
eu occurrit. Et cu dixisset

probasti

Pater peccavi in celum et co-
ram te. et non sum dignus vo-
cari filius tuus. fac me sicut
unum de mercenariis tuis.
Ruens patri in amplexus et
oscula. dixit servus suus
Cito proferte stolam primam et
induite illum et date anu-
lum in manum eius et calceos
Dicat igitur patri meo sicut filius
dixit patri suo si valerem ho-
die datum quod te ne meus
erga te amor eo sit et vili-
or quo a pueritia oritur Ita
dixit filius patri suo quem
grauiter offendit. et reconcilia-
tus est patri si valerem
Additio. Nondum quod isti
impii intebantur christo domino im-
ponere blasfemiam ideo quando
glorietur se precium habere deum et
filium dei se nominat / et sic vo-
lebant eum arguere de commissio
peccato quod est blasfemia.
Pro quo advertendum quod apostolus dicit
prima thimotheum i. prius fui blasfemus
et persecutor / postea dicit / igno-
rans feci in incredulitate
Unde habetur quod blasfemia
ad incredulitatem pertinet Unde
nomen blasfemie importare
videtur quandam derogationem alicuius
excellentis bonitatis et preci-
pue divine. Deus autem ut
dicit dionisius ca. de divinis no-
minibus est ipsa essentia bonitatis
Unde quicquid deo convenit ad
bonitatem eius. et quicquid ad
ipsum non pertinet longe est a ratione
perfecte bonitatis que est eius
essentia. Quicunque igitur vel ne-
gat aliquid de deo quod ei convenit
vel asserit de eo quod ei non
convenit. derogat divine bo-
nitati. Aliquid quod potest contingere
dupliciter Uno quidem modo secundum

sola opinionem intellectus Alio modo co-
niuncta quadam affectus detesta-
tione detestacionis. sic econtrario
fides dei per dilectionem perficitur. Quod igitur
huius derogacio divine bo-
nitatis. vel secundum intellectum tantum.
vel etiam secundum affectum. Si consi-
stat tantum in corde est cordis
blasfemia. Si autem exterius
prodeat per locutionem. est oris
blasfemia. Et secundum hoc blas-
femia confessioni fidei oppo-
nitur quia scilicet unde ille qui contra deum
loquitur conviciis inferre inten-
dens. derogat divine bonitati
non solum secundum veritatem intellectus
sed etiam secundum pravitatem volunta-
tis detestantis et impedientis
pro posse honorem divinum. quod
est blasfemia perfecta Item
sicut deus in sanctis suis lauda-
tur inquantum laudantur opera que deus
in sanctis efficit Ita etiam blas-
femia que fit in sanctos ex consequenti
in deum redundat Sed an
semper sit peccatum mortale Nota
quod peccatum mortale est per quod homo
separatur a primo principio spiritua-
lis vite. quod est caritas dei
Unde quecunque caritati repugnant
ex suo genere sunt peccata mor-
talia / blasfemia autem secundum
suum genus repugnat carita-
ti divine. eo quod derogat boni-
tati divine que est obiectum ca-
ritatis. et ideo blasfemia
est peccatum mortale ex suo genere
Unde dicitur levitici xxiiii homo
qui blasfemaverit nomen domini
morte moriatur / pena autem
mortis non infertur nisi pro
peccato mortali. Sed si dicitur quod omne
peccatum mortale opponitur alicui
precepto decalogi Sed non
videtur quod blasfemia etc.
Respondetur quod cum blasfemia

opponi^r ꝯfessioni fidei ut di-
ctum est. eius phibicio ad phi
bicoz infidelitatis reducit^r
que intelligi^r in eo tm q^r
cia pi^m pceptum Ego sum do-
minus deus tuus ubi phibe^r
.9 sto assumas nom di tui
in vanum Magis enim assumit
in vanum nome dei. qd aliqd
falsum de eo asserit. qz qui
p nom dei aliqd falsum ꝯfirmat
Sz si d^r pcta q absqz deli
beratoe fiunt quia no sunt
mortalia ppt qd & pmi motus
no sunt mortalia qz delibacoz
rois pcedunt Sz blasfemia
quiqz est absqz delibacione
Rndm q blasfemia potest
absqz delibacoe ex surrep-
cone pcede dupl' uno q
aliqs no aduitat h^c qd dt
ee blasfemia. qd pt ꝯti-
ge cum aliqs subito ex aliqua
passioe in vba ymaginata
prumpit quoz significacoz no
ꝯsiderat. & tunc est pctm
veniale. & no ht pprie rone
blasfemie / Alio° qn adu-
tit hoc ee blasfemiam ꝯsi-
derans significata voz. & tunc
no excusat^r a pcto mortali
sic n^r ille q ex subito motu
ire aliquem occidit iuxta se
sedentem / Sz an sit pctm
maximum / Rndm q ex quo oppo^r
ꝯfessioni fidei. & ideo h3 i
se grauitatem infidelitatis
& pctm aggrauat^r si supue-
niat detestacio voluntatis
& adhuc prumpat in vba/
sic & laus fidei auget^r
p dileccoz & ꝯfessioz ~~fidei~~
Vn cum infidelitas sit ma
ximum pctm fm genus suum
ꝯsequens est q eciam blas-
femia sit pctm maximum

ad idem genus ptinens & ad
ipsaz aggrauans / Sz ꝯ. homi
cidium vide^r maius. q^ra
magis nocet. pimit enim
vitam hois / pctm aut
blasfemie deo nullo nocet pt
go / Rndm q si homicidium et
blasfemia ꝯparent^r fm
obiecta i que pcta^r mani festu
e q blasfemia q e directe
pctm in deum. pponderat
homicidio qd e pctm i pxi
mum Si aut ꝯparent^r fm
affectum nocendi. sic homicidi-
u pponderat / plus ei homici-
dium nocet pximo qz blasfemia
deo Sz q^r in grauitate pcti
magis attendi^r intencio
voluntatis puse qz effectus
operis / Ideo cum blasfemus
intendat nocumentum inferre
honori diuino simp^r loqu-
endo grauius peccat qz homicida
homicidium tn locum tz p-
imum in pctis int' pcta in
proximum ꝯmissa / Sed si d^r q
peierat .i. piurat inducit
deum falsitatis testem / & ita vi^r
eum asserere falsum Sz no qlz
blasfemus inqz ad h^c pcedit
ut deum asserat esse falsum
ergo piurium vide^r grauius pctm
quo no q sup illo Ephe: o blas
femia tollatur a vobis dt glo
Peius e ~~peierare~~ blasfe
mare qz peierare Qui enim
peierat .i. piurat non dt
a^r sentit aliqd falsum de deo
sic blasfemus Sz deum adhi
bet testem falsitati. no tamqz
estimans deum ee falsum te-
stem. sz tamqz sperans q deus
sup h^c no testificet^r nec vlci-
sca^r p aliqd euidens signum
Sed ad d^r tn glo sup id ps no
lite extollere i altum cornu

vi. m dt Maximum ē vicium
excusacionis pcti. go non
blasfemia. Dcdm q excu-
sacio pcti ē qda circumstancia
aggrauans omne pctm. etia
ipam blasfemia. & p ta-
to dr ee maximum pctm.
qr qdlz facit maius. Utrum
blasfemia sit i dampnatis
Et vr q no. qr in pnti mlti
mali retrahut a blasfe-
mia p timore penar in
futo. Sz dampnati has penas
expiuntr. vn magis eas
abhorrent. go mlto magis
a blasfemando qpescunt.
p blasfemia cu sit maxi-
mum pctm ē maxie deme-
ritorium. Sz in vita futura
no ē status merendi a deme-
rendi. & pons no erit lo-
cus blasfemie. p Eccls xi dr
In quocuqz loco lignu cecidit
ibi erit. Et go pz q pg hanc
vitam hoi no accrescit meri-
tu uel pctm qd no habuit
i hac vita. Sed mlti dam-
nabuntr q in hac vita non
fuerunt blasfemi. go nec in
futura vita blasfemabunt.
Sed con ē qd dr Apok 16
Estuauerunt hoies estu ma-
gno & blasfemauerunt nomen
dni habentis has plagas.
vbi dt glo q in inferno po-
siti scient se pmerito puni-
ri. dolebunt tn q ds tanta
potenciam heat q plagas
eis inferat. hec ē esset blas-
femia i pnti go & in futuro
Rnsio dm scdm Thoma 2 2e
q 13 ar. 4 ddm q sicut supra
dcm est. ad racoz blasfemie
ptinet detestaco bonitatis
diuine. Illi aute q sunt in inferno
retinebunt puersam volutate

auersam a dei iusticia. in hoc
q diligunt ea sr pcta pro
qbus puniuntr. & vellent
eis vti sr pctis si possent. &
odiunt penas q p huiusmodi pctis
infliguntr. dolent tn de
pctis q comiserunt. no qr
ea odiant. sz qr p eis pu-
niuntr. Sic igr talis detestaco
diuine iusticie. ē in eis in-
terior cordis blasfemia. & cre-
dibile est q pg resurreccoz
erit etia in eis vocalis
blasfemia. sicut sct in scis
dei laus vocalis. Ad pm
go ddm q hoies deterrent
in pnti a blasfemia ppter
tiore penar quas se pu-
tant euade. Sz dampnati i in-
ferno no sperat se posse
penas euadere. & ido tamqz
desperati feruntr ad omne qd
eis puersa volutas suggerit.
Ad 2m ddm q merer & de-
mereri ptz ad statu vie. vnde
bona i viatoribus sunt me-
ritoria. In btis aut bona no
solu sunt meritoria sz sunt
ptinencia ad eor btitudinis
pmiu. & silr mala i dam-
natis no sunt demeritoria.
sz ptinet ad dampnacoinis
pena. Ad 3m ddm q qlz
in pcto morli decedit
fert secu volutate dete-
stante diuinaz iusticia qn-
tu ad aliquid & sm hoc po-
tit ei messe blasfemia

Lectio xxvi

Videamus go si simo-
nes illud verum sunt
& veteris q veteria sr illis
& sr scriptis q erunt nominis sta
illius. Si ei ē verus filius
dei suscipiet illum & liberabit
illum de manibus eorum.

cpbatez sup

Postquam sapientes posuit conspi-
ratorum iudeorum ad xpm crimi-
menis hic ponit eorum conspirationem
ad xpm occidendum. Et circa hoc
duo facit. Nam primo tractat de e-
molumento quod ipsi de morte xpi
perceperunt. Secundo de tormento quo
xpm ad mortem affligerent.
Ita ibi Contumelia. Circa primum
notandum quod principes iudeorum bene
scimerunt videre quid posset
eis de morte xpi provenire et
unam experientie certitudinem
an esset verus filius dei vel
non. Et hoc fuit crudelis
curiositas sciendi si vellet
eum occidere ut experirentur an
esset filius dei. Unde narrat
Iohannes et alii de Nerone qui
motus crudeli curiositate sciendi
qualiter in utero matris sue iacuit
matrem propriam scilicet pulcherrimam
fecit occidi et aperiri et consi-
derando sinum matris nec lacri-
mando nec gemendo nec condolendo
quod signum compassionis ostendit.
Et hec fuit consimilis crudelis curi-
ositas. Examinant ergo hi quatuor
iudei que de xpo per eius occisi-
onem innotescerent. Scire enim
voluerunt an sit infallibilis
veritatis, an sit insuperabilis
potestatis, an sit infinibilis
eternitatis, an sit invincibilis
divinitatis. Primo indicant se
scituros an xpc sit infalli-
bilis veritatis et quantum ad hoc dicunt
Videamus ergo si sermones eius
veri sint. Constat autem quod veri
fuerunt, nam ipsemet fuit
veritas Johannis 14. Secundo indicant
an sit insuperabilis potestatis et
quantum ad hoc dicunt Tentemus
et experiamur que ventura sint illi
si eum affligamus et torqueamus.
Et hi fuerunt decepti putan-
tes quod non posset esse si esset passi-
bilis et dei filius per naturam. Et hic decepti
fuerunt. Habuit enim duas naturas
in una sola persona. Et secundum
unam ~~impassabilis~~ impassibilis extitit et
secundum aliam scilicet humanam potuit
vere pati. Tertio indicaverunt
quod experirentur an esset infi-
nibilis eternitatis. Et in hoc
decipiebantur quod cum finitus fu-
it per mortem corporis extimave-
runt eum nullatenus resurrectu-
rum unde et putabat mortem
suam non ſſia sua esse. Et
quantum ad hoc dicunt Et sciemus
que erunt novissima illius. Quarto
indicaverunt se quod experirentur
an esset invincibilis divinitatis
et arguebant sic: si deus permit-
tit eum cruciari et affligi per nos
et non liberavit eum de manibus
nostris constat quod non est dei filius.
Et hic decipiebantur omnino. Venit
enim mori et nequaquam pertulisset
nasci nisi etiam voluisset occidi.

4o

Utrum persecutores cognoverunt
eum esse deum. Et videtur quod sic. Nam
principes et maiores sciebant
eum esse illum qui fuerat promis-
sus in lege secundum Aug in libro
questionum novi et veteris testamenti.
Sed secundum prophetas debuit esse
deus. Ergo scimerunt illum esse
verum deum. Preterea sic amare
ita odire presupponit cognitionem
sed odiebant eum inquantum fuit
deus, ergo scimerunt eum esse
deum. Minor patet Joh 15 Nunc
autem viderunt et oderunt me
et patrem meum. Ad oppositum est
1 Cor 2 Si cognovissent
nunquam dominum glorie crucifixissent
quod exponitur secundum glo. tam de
demonibus suggerentibus mortem
xpi quam de iudeis. Item xpc dixit Luce
23 pater ignosce illis quia

nesciunt qd faciunt Lu˜c act˜
dixit petrus iudeis scio q
p ignoranciam fecistis sic et prin
cipes vestri / ad quorum dictum qu
quia neque demones neque princi
pes neque simplices cogno
uerunt eum esse deum In hoc
tamen est differencia quia principes et ma
iores instructi in lege sci
uerunt eum esse messiam sed non
sciuerunt eum esse deum mino
res vero et simplices nec sciue
runt eum esse promissum in lege
nec filium dei / Unde contra hoc
In luce e her˜ quia demones cla
mauerunt dicendo nobis et tibi ihesu fi
li dei / Unde aug super act˜ iij h
in hebreis veniente occidas eum d˜
hoc in illis impletum est quod vide
runt xpm et cognouerunt filium
dei et nichilominus crucifixerunt eum /
Unde Beda super id luce xxiij pater
ignosce illis Nonnulli inquit
quia non pro eis orat quia eum vere
filium dei intellexerunt et cru
cifigere quam confiteri maluerunt
Ad hoc dicit sanctus Thomas quod
dicitur intelligi Cognouerunt
eum esse filium dei non per naturam
sed per quandam excellenciam natu
gre re singularis gratuitum ad iudeos
Ad xiij dicendum quod hoc dicitur de demonibus
quod dixerunt id ex suspicione
magis ex certa cognicione sicut expo
glo / cor˜ 2 Si cognouissent
nunquam dominum glorie crucifixissent
Ad primum autem patet dicendum quod
licet scirent eum per facta et si
gna que fecit esse promissum
in lege non tamen omnes perfecte
sciuerunt quia de eo predixe
runt prophete Sed tamen hoc sciue
runt quod fuit messias Ad xiij
dicendum quod cognouerunt sanctum fi
lium dei non tamen cognouerunt
eum esse filium dei / ad quid

dei hoc sufficiat ad dicendum xpm /
Videamus ergo etc Nonnulli quod hu
mane cognicionis consideracio quod
in sensibus exterioribus per oculum
designatur ad quatuor se debet ex
tendere in presenti vita ad hoc
quod ipsam vitam nostram bene et virtuo
se regamus Si enim bene et virtuose
viuere velimus oportet quod videamus
quid supra nos patet quid infra
nos latet / quid circa nos
cernitur / quid sub nobis sentitur
Videamus ergo superna premiorum
affluenciam / videamus mundana
commissorum consciencia / videamus fraterna
proximorum indigenciam videamus e
eterna tormentorum vehemenciam
Videamus ergo primo superna premiorum
affluenciam / vel cogitando illius
iocunditatem bonitatis que nobis in celis
promittitur et statim vilescit omne
preciosum inveniens in terris / De ista
visione dicitur ps Videbo celos tuos
opera digitorum tuorum lunam et stel
las que tu fundasti Sed nonnulli quod
ille qui est in profundo puteo circa me
ridiem videt stellas Sed ille
qui stat in superficie terre in lumine
illam non videt stellam Eodem modo
ille qui ponitur in profundo tribulacionis
humilitatis et angustie suspirat
ad celum et clamat ad deum /
qui vero stat in lumine mundi et clari
tate mundane lasciuie stel
las videre non potest Est enim experi
mentum quod si denarius ponatur
in vna scutella vacua re
cedatur quod a scutella donec
denarius desinat videri Si
aqua superinfundatur stante
oculo in eadem distancia dena
rius iterum apparebit propter
aquam superinfusam De isto
Ausona denarius iste vi
ta designat eternam Matt xx
Nonne ex diurno denario

quemsti mecu Iste denarius
no videt a qbusda hoibz in
hac vita· du in digtatibz et
voluptatibz & honoribz elon
gat a deo/ quales fuerunt illi
duo pessimi sacdotes de qbz
Danielis 13 declinauerunt o
culos suos ne viderent celu·
neqz recordarent iudicioz iusto
& Sz si ponant tales in infinite
& tribulacon & psecucon tu
recordabunt de deo & d celo
ad quod facti sunt qr tribulatos
corde & humiles spu saluat do
minus Vnde & id Lu ipo sum in
tribulacon & id Cor contritu
& humiliatu no despiciet/ Iste
nota q vespiliones debi
les hnt oculos et ideo qa
huor ex stallino q e in eius
oclo ad videndu trasiuit in
scam alaz vnde hnt alas
carnales· & sic ppr volatu
amiserunt aliquat visu/ qa
sbtrctu e oclis quod hent poi
i e i alis/ hi figurat supbos &
ambiciosos· q qnto magis
volae intedut· tato gratia
diui luis magis puant/
qr to eoz· conitentio
q debet esse in qsidando ce
lestia· trasiuit i penas am
bicionis/ eo qr tota eoz co
gitao est· quo possint qdam
ascende d digtate in digte/
Causa aut quare p cele
stibz pmys no laboras est
h· qr ipa no videas/ sic ho
q trasiuit p mercimonia co
opta q non pt vide non
temtat inde aliqd emere
Sz in nundinis qn ea pla
ne videt· stati inclinat
ad emendu/ sic etiat ex pte
ista· Vn act 7· qr btus Ste
phanus videt celos aptos/

statim inclinatus erat ad ea
q videt dicens· Dne ihu susci
pe spm meu/ & ita voles
eme statim obtulit dna
riu suu s vitam/ Vnde & pu
31 dz Considauit agru &
emit illu s pmiu celeste
Et infra Gustauit & vidit
qm bona est negociao eius
Sz pch dolor d multis euenit
sic d moyse· q ascendens
mote tm vidit tra pmis
sionis sz nuqz ea intrauit/
Et qda tam videntes tra
p sacra septuaz sz nuqz in
trant p finale adepcoz S 20
videbat interna qmisse con
sciaz distinctas pcta ira
cogitacons & tba· Vn scp
tor si oclos suos auitat a
lio· pessiaz lraz & turpem
libru faciet/ qr bona scpta
diligete requirit visioz/ libri
nri sunt qscie nre Vn dan
7 Iudicium sedit & libri a
pti sunt qsciaz ut dt glosa
Et apk 20 Et iudicati sunt
mortui ex hiis q scpta erant
in libris scdm opa eoz/ Ad
certamus quo qd scbamus du
liber e in fieri/ qd fcm est
corrigamus & abradamus du pos
sumus p pniaz Sz h e qdi
co ocli q optie videt alia
q a directo sbi opponuntur· sed
semetipm nullo vide potest
ni in speclo refultate se ibi
Ita est d nobis aliorz defectus
optime notamus· ppos no vi
demus ni forte p speclm i
p recordacoz alicuius sci
vel honesti viri 1 Cor 13 vi
demus nunc p speclm & in em
gmate Et itm quelibz
arguit saluator dicens vi
des festucam in oclo fris

tem et trabem in oculo tuo non
consideras videt ypocrita eice primum
trabem de oculo tuo et tunc videbis
eicere festucam de oculo fratris
tui. Ricardus prior de vita con
templativa li. 2. Tamdiu quis
peccata sua cognosse et deflere
debet ignorat quamdiu con
siderat aliena / quia si mores
suos ad seipsum quisque aspi
ciat non requirit quod in aliis
reprehendat sed quod in seipso
lugeat / Et ideo signanter con
saliator math. 12. videte vos
metipsos / De quo eciam Basi
lius in Exameron li. 2.
Revera omnium rerum difficili
mum est cognoscere seipsum. Unde
solus oculus qui extrinseca
videt et inspiciens seipsum
non valet intueri sic et
mens ipsa satis acute alie
na delicta contemplans tar
dior est erga suorum vitiorum
contemplacionem / Et ideo signanter
vincencius in speculi 1 de Je. 2. Vide
quia malum et amarum est te dere
liquisse dominum deum tuum. te
inquit te tantum non alios / Secundo
videamus fraternam priorum indi
gentiam Gen. 2. Vide si cunc
ta prospera sint erga fratres
tuos / Sed revera multi videt
fratres suos indigentes sicut
sacerdos et levita viderunt
vulneratum luce x. Sacerdos
preterivit vidit et levita cum
esset secus locum et videt eum
et pertransiit Et de unoquoque
eorum dicitur prime Johannis 3. Qui habuerit
substanciam huius mundi et viderit fratrem
suum habere et clauserit vi
scera sua ab eo. quomodo caritas
dei manet in eo quasi diceret nullo modo Et
videamus nos pauperum indigen
ciam sicut samaritanus fecit
qui et vulnera alligavit et in sta
bulum secum deduxit / Johannis
videbo vos et gaudebit cor
vestrum s. de caritate qua in pro
ximum feceritis / Tercio videa
mus eciam tormentorum vehe
menciam / Homo enim qui non diligenter
providet sibi de puteo faciliter
cadit in eum. Sic qui non provi
det et frequenter ymaginatur
de penis puteri infernalis.
non sibi satis cavet. Et Psalmus Ver
umptamen oculis tuis considerabis et ret
tribucionem peccatorum videbis. Et
quicumque hic videt se in fallibi
liter et cetera ... a peccato satis cito
Unde Naum 3. Omnis qui viderit
te resiliet a te. Unde Hugo
de sancto victore li. suo de anima
infernus latus est sine mensura
profundus sine fundo. plenus ar
dore incomparabili, plenus feto
re intollerabili, plenus do
lore innumerabili / Ibi miseria
ibi tenebre. ibi ordo nullus
ibi horror eternus. ibi nulla
spes boni et desperacio ma
li. Hille. Et ideo videte.
vigilate et orate math. 13. / Et
Eph. 5 videte itaque fratres
quomodo caute ambuletis non
quasi insipientes redime
ntes tempus quoniam dies mali
sunt. Notandum Addicio De quo
Bonaventura in suo brevilo
quio tractatu vii. c. 6. sic inquit
Pena infernalis est in
loco corporali deorsum in quo
eternaliter affliguntur omnes repro
bi tam homines quam spiritus ma
ligni. Affligentur autem ex
igne corporali qui cremabit
et affliget spiritus et eciam
corpora. nec tamen corpora in a
consumet sed sic affliget
alios plus alios minus

— Nota bene

rm exigentiã initoꝝ / Et hyd'i
afflictõm ignis · ꝯiuncta erit
afflictio ꝑ omnꝭ sensꝭ · qm
cta erit pena · d'mnꝭ · et ca
rentia visionis diuine / Ita
ꝙ in hijs penis erit varietas /
et cũ varietate acerbitas · et cũ
acerbitate intollerabilitas · Licet
sic ad zephorꝝ supplicium et
tormẽtorꝝ · simili ascendit
in scala scelorꝝ · Rõne autem
ad intelligendũ ꝑdicta · ꝯsiderãgt
d' / ꝙ cũ primũ principiũ
sit summũ / eo ipso ꝙ primũ
sit · quãp hĩt · hĩt lz in summo
et ido necẽ ẽ ipm eẽ rectissi:
mũ Cũ ergo i retribuendo
agat rm rectitudinẽ / sic ꝯ
sẽ facere nõ pt · nec se nega
re nec suã iustitiã impugnare
Vn sic necio sua rectitudie
exigẽte · oꝫ ꝙ peccm puniat'
ꝑ qntitate cᵉpe · i hijs maxie
q' legẽ mẽe ꝯtẽpnẽtes per
impniaꝫ impetecunt · seue
ritate iustitie Rem bo se
ueritas iustitie · ẽ ꝯsidãre
cᵉpã nõ solũ qntũ ad ra
dicẽ ꝯmentiã ad ꝯnistã
aggnãtes Ido ꝯsentissim
est ut iustus iudex penas
debitas ab impijs exigat
vsqꝫ ad nouissimũ quadrãte /
vt sic nõ remaneat deformitas
peccati sin' decorẽ iustitie / vt sic
manifestata ẽ dei ptãs in
creando · et sapia i gubna
do · et clementia i rñpando ·
sic manifestet' sua summa
iustitia in puniendo · Vnde
ĩo euãgelicũ No exibis in
dñe i'ddas nouissimũ qua
drãtẽ Et Deut xv dr' Pro
modo culpe erit modꝰ pla
garũ Cũ igr' diuia iustitia
petorẽ impniũ dꝫ punire
rm exigentiã culpe / Et cᵉpa
mortalis ad quã succedit
finalis impnia · ipã habꝫ
rõne deordinatõis ꝑpetue ·
deordinatõis libidinose · et
deordinatõis inttimodẽ · necẽ
ẽ ꝙ ipa puniat' penaꝫ eini-
tate · acerbitate et intiformitate
Pᵒ ei' deordinatõis ꝑpetue
pena dꝫ eẽ ꝑpetua / Cũ peccm
qd qs ꝯmittit et d' qᵒ nũqꝫ
penitet · ꝑpetuo durat in
aĩa · et a vita ꝑpetua s' a deo
separat / et a voluntate pcedit
qr vellet i pcto ꝑpetuo de
lari · Et lz delectõ ei' sit
transiens et momentanea / qr
tñ deordinatõ q in eo est
ẽ rm rõe ꝑpetuitatis / Ideo pe
na rñdens deordinatõni dꝫ
hrẽ carẽtiã finis / vt sicut
ij in suo ꝑpetuo s' in deo
finẽ apposuit · et nolens a
pctõ recedẽ · et deo appinq
re puniaꝫ agẽdo · sic dns
de' i suo ꝑpetuo nõ desistat
a puniẽdo / Iux' id Nolunt
bndictõꝫ et elõgab' ab eo
Ide infra Et sic tom' infi
tũ peccat · sic et penam
hẽat infinitã intẽsione
Et qr nõ pt habẽ penã
infinitã intensioẽ · hẽat
saltẽ duratoẽ / et sic volu
tas eius pꝰ morte sp malo
adhẽt sine susceptõne
pnie · sic deꝰ sp affligat
sin' innitacõne sine · req'
rente hoc ꝑpetuitate deordi
natõis in ipis dãnatis
Amisqꝫ qr deordiatõis libi
dinose pena dꝫ eẽ affli
ctiã · qr delectãᵒ pnie ꝑ ꝯ
stitiã ꝯmuiaꝫ · Et spẽ irõt
in peccãdo ꝯuitit se ad
bonũ ꝯpũ et partiale libi

dmose aandū · et ex h̄ qtē
psit dimi impuni / hinc ē q
ad h̄ q illa delcā̄ īmp.
ba puniq̄ pfcē in q̄ simul est
delcā̄cō cū ɔtēptu / ncce
ē q ad puniōz illi ɔtēpt
et delcātōis pctōz · siue sit
hō siue spūs · pcipitet̄ in
locū infimū / et sic max̄ie
a statu glē longinquū h̄
ē infimū infimū et pfundi:
ssimū · ncce est eciā q expō
affligēdi infime nāe · et p
hoc nō solū a sb̄a spūali
sz pacie · sz eciā a corpali
q̄ est infima · i · a fecibus
corpm mūdanoz · vt sic pe
catores ī fecibȝ defigant̄ /
et igne et sulfure ɔcrement̄
Et qm̄ spūs q̄ p naz ppoit̄
corpi / et in corpus hȝ influe
et ipm̄ moue · digitate sue
nāe p clpā puūit · et se sb̄
icit quodā̄ vilitī et miche
leitati pcti / hinc ē q p in
ordine iusti ē · dȝ ordinari /
vt tā̄ pctōr spūs s āgelus
q̄ eciā hō igni corporeo
alligēt̄ · nō vt in illū in
fluat vitā · sz vt decreto
diuīo suscipiat penā Cū
ēi rei quā horret p tiōez
dimitt̄ imissū / et ɔnuam
sentit p vim nālis sensu
sit in scpa alligatus · ncce
ē q acter tormēte Et
q̄ ignis ille nō agit nisi
p disposicōz pcti et reatu
et macle ex improbitate
libidinis pcedētis / et h̄ nō
ē equal̄r in oib; / hic ē q
ab eodē alii detineāt̄ · a
cremēt̄ magis et alii
minus Sic ab eodē igne
alit̄ vrit̄ palea et aliter
ɔburit̄ lignū Cum aut

illa pcti distinccō et reatu
s̄m quā acco ign̄s moderat̄
ī eodē ē vniformis · et nūq̄
crescit nec decrescit · nec mu
tat̄ · hinc ē q diuīo im
pio ordināte · ille ignis sic
agit q sp vrit et nō ɔsumit /
sp affligit et nō mīnuit /
q̄ nō agit ad sue forme
mltiplicacōz sz ad paciētis
aīe in corpē ptur bacōz siue
ipīus spūs in seipō vnde
nō fit noua acceptō · sz ade
pte passibilitatis ɔincio /
vt sic in eadē pena nec
acbitas etnitatē · nec etn
nitas tollat acerbitatē
Postmo · qm̄ deordinacō
intimo est pena dȝ eē int:
timoda / et in oī pctō actu
ali mōrli dordinata est
auersio a sūma luce et bo
nitate / et inordiata ɔūsio
ad bonū ɔmutablē / et dor
dinacō volūtis sit coīr deu
merēcē rōnis / hinc est
q omēs actuāl̄r pctōres q
dānati fient puniēt̄ t
plici pena / ppt auersiōz
caręcia visiōis dīne / ppt
ɔūsiōz pena incendii inq̄
lis / ppter pugnā volū
et rōnis · pena vmis · vt
sic ex mltiplicitate hac
penaz afflicti / varie et
acerbe etnal̄r crucient̄ et
tormētoz fumus ascēdat
in scla sclōz Quo nos
ppegat ihc xc · Amen · h
bō vetula

Contumelia et torme
to intioges eū ·
vt sciāq reuerencia
illi · et pbēs paciāz eius
morte turpissiā ɔdēnē
eū Erit ei respecius ex

sermonibus illius. Posita con-
spiracione inde orta ad christum occi-
dendum, hic prosequitur secundo sue
conspiracionis execucionem ad
suum flagicium efficaciter
implendum. Ordinant autem
quod morti christi duas habeat circum-
stancias penalitatis s. quod
sit summe molesta per ama-
ritudinem acerbitatis et sum-
me inhonesta per turpitudinem
vilitatis i. morte turpissima.
Circa primum sciendum est quod omnis pe-
na infligenda homini in
duobus consistit s. in verbis
et in factis. Nam per verba contu-
meliativa homo dehonestatur
et per facta cruciativa homo de-
bilitatur. Et ideo istas duas
penas dicunt se velle in-
ferre christo. Unde dicunt: Con-
tumelia et tormento interroge-
mus eum. Contumelia quantum ad ver-
borum dehonestacionem, tormento
quantum ad sensualem passionem.
Circa primum de verborum in-
iuriis sciendum est quod viii sunt
vicia loquendi quibus homo proximo
suo iniuriatur s. convicium, con-
tumelia, improperium, detrac-
cio, susurracio, derisio et con-
tencio. Sunt enim quatuor bona in
homine que aliquis homo iniurio-
se nititur diminuere seu au-
ferre s. veritas, honor, fa-
ma et amicicia. Contra veri-
tatem est contencio que est quedam
inordinata contrarietas in
verbis per quam homo intendit osten-
dere proximum dicere falsum. Contra
honorem sunt quatuor s. convici-
um, contumelia, improperium et
derisio. Convicium est verbo
hominem quolibet dehonestare
sine expressione vicium culpe
vel pene. Sed contumelia

iniuria est nisi quando homo iniurio-
se verbo exprimente culpam ma-
culatur aliquis dehonestatur. Unde
si dicam te scabiosum vel cecum
convicium est. Sed si dicam fur
es aut adulter contumelia est
et omnis contumelia est convicium sed
convicium plus in se habet quam contume-
lia. Sed non convertitur. Improperium
autem est iniuriose recitare ho-
minis indigenciam precedentem, sic
quando aliquis iniuriose et contra caritatem
reducit alicui ad memoriam
auxilium beneficium tempore sue indi-
gencie et hec tria aliis cedunt
in diminucionem honoris et
fame. Derisio autem est vicium
ludendi et intendit erube-
scenciam per finem. Unde derisor in
specie ludendi proponit id per
quod facit hominem de honore
stacionem timere et potest in casu esse
peccatum mortale. Contra famam
hominis est detraccio que nichil aliud
est nisi dicere verba iniuriosa
et latenter de aliquo cum intencione
diminuendi famam suam.
Unde contumeliosus se habet ad
famam et honorem sicut rap-
tor ad bona exteriora. Sed
detractor est fur fame quia de
racione detraccionis est ut o-
culte fiat. Contra amiciciam
autem est susurracio cuius
finis est separare amiciciam
occulte et seminare discor-
diam et hec est pessima locucio.
Cuius racio est quia amicicia
est de bonis exterioribus optimum.
Est enim melior quam fama vel
honor vel sciencia que est
in veritate iudicandi de
rebus in quibus homo sine culpa potest
decipi. Et ideo susurracio peior
est quam furtum et detraccio peior
est quam convicium quod non est

gtuelia · ꝛ peyor ē derisio
ne ꝛ imperio ꝛ gtēcōn qn
tū ē ex gnē petoꝝ indicanda
Rixa v° n° ꝯsistit ꝑe ī v̄bis
ſʒ magis ī factis vn̄ rixa ē
bellū p̄uatū ꝛ int̄ ptes pri
uatas sn̄ publica auctorite
ꝛ sic pꝫ qđ ~~fit petim~~ s puƀte

— fit calūnia ſc̄t

hoī impone petin ad dim
inucōꝫ sui honoꝛis ꝛ hᶜ iniuste
ꝑ gtueliaꝫ v° pbaᵃ hoīs hu
militas / ꝛ ꝑ tormēta hoīs
paciā Et ideo ut pbaret mkei
x̄ hūilitē · volebat ƀ' infꝛe
gtuelias / ꝛ ad pbaꝫ eius
paciaꝫ volebat ƀ' inferre
tormētoꝝ molestias vn̄ dᵘᵗ
Contuelia ꝛ tormēt̄ intꝛo
gem⁹ eū ut sciam⁹ reūeciā
eius ī hūilitate · ꝛ pbem⁹
paciāꝫ illi⁹ s · ꝑ tormētoꝝ
inflictoꝝ / Consequit' ibi
Morte tpissiā gdēpnem⁹ eū
ordinat ꝙ mors sua sit in
honesta · ꝛ ꝑ hᶜ ꝑ tpīnevili
d' Morte tpissima gdē eū
ī morte eius eū censtacyᵃ
tpissimus · Erit ei respeꝯ
ex simonibꝫ illi⁹ ī defensioꝫ
ꝛ excusacōꝫ hebig ex simo
nibꝫ illi⁹ qbꝫ dixit Joh̄ 2
Solinte teplū hᶜ ꝛ ī tdūo
reedificabo ī° q̄ d videbiꝰ
si ꝑ⁹ mortē īsurgat / Dubi

qō

bīū xᶜ fuit violent occi
sus vl̄ voluntarie a seipō
ex nō violēt pꝫ / qꝛ fuit vo
luntarie occisꝰ iꝫ / ant pꝫ
ysa · iꝫ oblatꝰ ē qꝛ ipe vo
luit Et Aug̃ ꝯ d' ciuit · c · io
Spūs inq̄t x̄ nō deseruit
carnē inuitꝰ · ſʒ qꝛ voluit ·
ꝛ qn̄ voluit ꝛ quō voluit
ꝑ Joh̄ x dicit ipe / Nēō tol
let aīaꝫ meā a me · ſʒ ego
pono eaꝫ a meipō / ꝑ' xᶜ

fuit optīe gplexiōis · ꝛ tn̄
fuit citius mortuꝰ qꝫ
latrones q̄ ī sili pena fue
runt / vn̄ pilatꝰ mirabat'
si iaꝫ obijsset Mᵃʳ 17 · Sꝫ nō
fuisset ƀ' mirꝰ si ꝑ pene vi
olēciā fuisset occisꝰ · gō
mortuꝰ ē voluntarie tn̄ /
ꝑ in morientibꝫ ꝑ violēciā
naᵃ debilitaᵃ ꝑtinlatīe
ꝛ tunc defitit / Sꝫ ī x° nō
fuit fortis qn̄ moriebatᵃ
sic pꝫ Mtᵗ ꝛ clamans voce
magna emisit spm̄ · gō
ꝑ · Mors sua oblacō fuit
sui corpis dō pri ꝑ nobis
Sꝫ xᶜ obtulit semetipm̄
ꝑ nob̄ ƀ ad hebꝛ 9 ꝑ spm̄
scm̄ obtulit semetipm̄
ꝑ nob̄ imaculatū dō · gō ƀ'
ipi mortē intulit / ꝑ' Sa
son ī morte sua occidēdo
seipm̄ ꝛ cū philisteis figaᵃ
passiōꝫ x̄ / v̄ Jud' 16 · Sꝫ ipe
voluntarie mortē intulit
ƀ'ipi · gō oꝫ ꝙ ulti⁹ corrū
deat figurē / Ad ꝯpitū ē
spūs scūs ꝑ Salonēꝫ in
lr̄a ista ꝙ tormēt⁹ ꝛ mor
te tpissiā gdēnem⁹ eū Et
luce 18 dr̄ postqꝫ flagella
uerint ~~eū~~ occidet eū gō
fuit occisꝰ ab eis ꝑ eorū
violēciā / Ad qoꝫ dꝛm ꝙ
xᶜ fuit violēt occisꝰ
ꝛ tn̄ voluntarie moriebaᵃ
violēt ꝑ tanto qꝛ ꝑsecuto
res x̄ · intulerūt causā
sufficientē mortꝰ extrinsecꝰ
vn̄ mors x̄ quātū fuit ex
pte iudeoꝝ fuit maliciose
illata / Ipi eīn credebāt
ꝙ n° acceptasset / voluntaie
tn̄ dᵉ occisꝰ · qꝛ pmisit naꝫ
succūbe illi nocumēto · cū
posset si voluisset illi nocu to

voluerit resistisse vn quia
anima x et vincula ad vbi ha
buit virtutem conseruandi naturam suam
a quibus lesionibus si non preser
uauit sed permisit naturam pati
quantum potuit Ideo dicitur et voluntarie
mortuus et violenter occisus vnde
voluntas sua fuit causa mortis
sue inductiue et lesio illata ab
crucifixoribus fuit causa directa Et hoc
est quod alii dicunt quod christus fuit vo
luntarie occisus quo ad sustine
ciam quia potuit non sustinere
Ad primum dicendum secundum aug. ... enim
violentum est id cuius principium est
extra nichil conferente vim passo
Et quia primum efficiens sue mor
tis fuit ab extra non passum
corpus suum aliquid cooperabatur
Ideo fuit violentum proprie et directe
quod tamen christus non impediuit cum
potuit Ideo dicitur voluntarie pa
ssus et occisus Sed quantum ad
illatorem crucifixorum tunc fuit
violenta passio Ad 2m cum
dicitur Nemo tollit animam meam similiter
me inuito quia id proprie dicitur tolli
quod auferetur ab aliquo eo inuito
qui resistere non potest Sed dicit pono
eam a me ipso Ad 3m secundum
sanctum thomam de christo q. 2a.
ar. 1 quod id fuit miraculosum
quod proximissime tamen fuit mor
tuus voluntarie suam permittere
quod subito natura corporis cederet
nocumento illato Similiter dicendum
ad quartum quod id fuit miraculum
quod naturam suam conseruauit fortem
vsque ad vltimum et tunc subito
permisit naturam corporis cedere non
tumultuarie Ad quintum dicendum
quod obtulit se ipsum sustinen
do non agendo acceptando
non cooperando Ad sextum dicitur
quod signa dicuntur intelligi non in
omnibus sicut nec similitudo signa

tum est in hoc quod Samson mo
riendo inimicos suos destruxit
sic fecit christus non autem in hoc quod
mortem intulit sibi efficiente
Subiungitur in lra Morte turpissima
In hoc verbo videamus aliquid mi
salvatoris et biduum vel tertium
Iste enim verba a iudeis malitiose
prolata vere spectant passionem
passionis quo ad eum Fuit enim
penalis et dolorosa Inuenialis
et ignominiosa Prudicat et mini
riosa Fuit primo penalis et dolo
sa tum quia eius passio fuit per to
tum corpus extensa tum quia ad
mortem finalem vnde promittitur
Morte turpissima condemnemus eum
propter humiliat semetipsum factus
obediens vsque ad mortem Fuit
autem istud genus mortis longum
et dolorosum nimis vnde aug. de
trinitate li. 4 c. 13 longa mor
te cruciabatur ligno suspensus vnde
istius doloris magnitudinem ex
clamat christus per prophetam Tren. 1
o vos omnes qui transitis per viam
attendite et videte si est dolor
sicut dolor meus Narrat aug.
de ciuitate li. 18 c. 19 et valerius
li. 5 c. 6 de Codro rege athe
niensium quod cum regio sua et
ciuitas ingenti hostium bel
lo debilitata atque debellata
esset cum auxilio diffidens ad
oraculum Appollinis confugit
ac per legatos sciscitatus est
quomodo tam graue bellum dis
cuti posset Respondit ei deus ita
finem fore si ipse manu hostili
cecidisset Cum ad castra ho
stium peruenisset ordinauerunt
hostes nullo modo regem atheniensium
interficere Videns autem Codrus
quod nullo modo sua ciuitas pacem
habere posset nisi ipse ab hosti
bus interficeretur Deposuit regia

negotii

insignia· hitu q̄z paupis in
duit/ et cistra hostiu ingres
sus ab eis interfectus est/ post
cuius morte pater sua triumphat
Spiritualis isto fuit de xpo/ propha
tum enim fuit deo ordinante q̄
ciuitas humani generis nunq̄ trium
pharet donec rex eius dei filius
ab hostibus foret occisus· Et
ideo cum xpm dei filium nullus aut
vellet aut posset occidere/ idem dei
filius amore humani generis libe
randi forma serui accepit et
se occidi permisit· hitu inuetus
vt ho plus/ De hac morte
Bernh in quodam sermone inquit
O bone ihu quid tibi et morti/ nos
debemus· tu soluis/ nos peccamus
et tu luis/ opus sine exemplo/
gratia sine merito/ caritas sine
modo· Ista fuit passio i meni
alis et ignominiosa multipli
citer/ conuincitur ignominiosissima· vz ex
genere· ex tempore· ex loco· ex socio
Ex genere/ nam nullum genus sup
plicij fuit magis ignominiosum
hijs ciuibus· vnde Bernh O bone ihu
quam dura et aspera pro hominibus
passus es/ dura verba· durio
ra verbera· durissima et horrenda
crucis supplicia/ Item in quodam
sermone dicit sic· Caput illud
angelicis tremebundum spiritibus
densitate spinarum pungitur/ fa
cies pulcra pre filijs hominum spu
tis iudeorum deturpatur/ oculi
lucidiores sole caligant in
morte· Aures que audiunt an
gelicos cantus· audiunt peccatorum
insultus/ Os quod docet ange
los· felle et aceto potatur/ pe
des quorum scabellum adoratur
cum clauo affiguntur· Manus
que formauerunt celos· sunt in
cruce extente· et affixe· corpus
verberatur· latus lancea perforatur

Et quod plus est/ Nec remansit in
eo nisi lingua· vt pro peccatoribus
exoraret et matrem discipulo
commendaret/ h Bernh/ Item
Aug de quatuor virtutibus
cardinalibus/ Filius inquit dei
ad crucem ducitur/ ex pal
ma que est vera palma victorie
Spinis coronatur qui peccatorum spi
nas venit confringere/ ligatur
qui soluit compeditos/ suspen
ditur ligno qui erigit elisos/
aceto potatur fons vite/ di
sciplina ceditur/ salus vulnera
vita moritur/ occidit ad tempus
vita mors· Ille· fuit etiam
mors ignominiosa ex tempore
Nam tunc temporis celebrauerunt
iudei pascha suum/ et fuit
sollempnissimum tempus totius a
ni et maioris festiuitatis/ et
ideo magis populus de iudeis
confluxerat ad ciuitatem
Grauius est autem affligi
tempore quo magis gaudent alij
communiter· quia quasi est tempus penitentie quo
alij affliguntur/ Item contrarium ad
tempus/ quia illo tempore a iudeis pa
titur quo est ab egipto liberat
Illo die animam expirauit quo
die animam hominum inspirauit
Item 3o mors xpi fuit ignominiosa
ex parte loci· quia locus fuit altus
in monte· qui videri poterat a
longe/ abhominabilis propter cada
uera mortuorum dampnatorum/
extra ciuitatem vt ab omnibus vi
deri posset· in loco solum dignis
supplicio deputato/ Quarto
fuit ignominiosa ex parte so
cietatis· quia inter duos latro
nes/ vnde tortores et in pena
iniuris et ideo turpissima morte
condempnauerunt eum ut de eo ex
ponatur id 2 Mach xi/ Ipse li
sias turpiter fugiens euasit

lisiat intp' gnatq / z ft x in
ve gnatu etna a prq. et
tpalit a mre. Tercio fuit
pao x pundicat z iniurio
sa / qr nc ofessu nc legitie
gnatu ad morte dcanare
uit / sic d' eis p david fuit
ophtatu Captabat i aiaz
iusti z sanguie innocete co
donabit. Et addicio. Cum
xc in passionis tpe potuit
exclamare ad prez. ld ps ldo
Saluu me fac ds pr. qm
intrauerut aque s. Latissime
passionis z crudelitatis acer
bitas / usq ad aiaz meam
Sz ia patris fluctibus tepe
statu / silicet fluctibus
maris. Int oia n lxx vite
formidada. mchl terribilius
huano sensui apparet. ma
ris tepestate. Dco enaz
inces z qz prosa tpe pisci
i mare piced hoies solent
cupietes i ima saluari Sic
aij x aduetu / tata i hoc
mari magno z spacioso te
pestatis tempus fremebat
vt oms mda fluentes aq
maris absorbebat. Int d ps
Veni i altitudinez maris et
tepestas demersit me. Na
nauis nra humanitas inueta
ta peco. adeo fracta erat q
nllo valebat resistere. sic
q nc ptuc pericsabat ei. q
mereter criminu antiquitati
reprobit p epitus allema
tone vt attinge posset
ad portu salutis. Sz ip dte
ta a pellago quaciebatur
naufragio / quousq xc
veniens cotra hac tepestate
se opposuit z ipaz sua mor
te dignatus est sedare / Sia
Jone p° legit. q cu nauis

piclitare. pietis p° mercibus du
i mare no qeuit tepestas /
tue sorte Jonas missus est in
mare / z tepestate cessante.
puenit nauis ad portu. Spi
tua p tepestate maxima marina
stultd peccati suplie / Racio
est quoz maris qnto altius
naui eleuat. tato amplius
pg mod. illa usq psdu pcit
bit. z supbia quato ei hoies
prios usq celu abicede sustu
lit. tato fortius illos usqz
ad infimu deicit. Vn ps. Asce
dt usq ad celu z descedit usqz
ad abyssu / P Jona vero xc no
p tpe Jone intp. Jmp ei
Jonas columba donatus z do
lens. Pomi ei has intpta
cos nom xc. Na ipse fuit z
sine pecco vt columba sn fel
le. Int. Ca. ij. Amicus meus
cadidus z rubicundus. Ipse nob
fuit donatus i peni nre salu
tis. Vn y° ysa. Puulus natus
est nob z filius datus est
nob. fuit eciā dolens. Int
ysa liij. Desiciamq viru
doloz. Hic i sorte missus e
i mare ut sedaret tepestates
to vn. Sic Jonas obtulit se
i mare pereuntib p salute
nauis. Jta xc se obtulit pro
liberacone huane nae. Et no
qz contra sorte cecidit super
ipm. qr ipe est ars z sapia
patris / z sine ipo fcm est nih
bita destructa. ipm erat
reparada. Jg' cu diuina sapia
sorte cecidit. Int. Ysa. 6 Ecce
ego mitta z qs ibit
Ipe filius rndit d. Ecce
ego mitte me. Que uba
Bilh sic exponit q filius
patri ymadoglqmi dicat / qpassq
pr. Ecce p me cesti oma

angelos i celo fecisti · vnu
p ceteris rutilante · cecidi non
fuerunt alitores illo i padiso
dei / Ille nam rebellis cu
suis adherentibus pmanet
irremediabili eternitate
perpessus · saluari · ȝ vidimus no
dz / qr eorum supbia sp crescit /
fecisti pr sibi ȝ homi que i
delleris padisi locasti · Et
ecce serpente suasu deligit
ȝ mchilominus peruites psi
nerant i cultu · Cum pr de
nacionibus ampla cumulare ȝ
loca vacua padisi aliquando erat
quidem do v bolus · a d pauci dies
a immittis · si ei tenebrarum
principes ȝ filii diffidentie
irrecupabiles sunt / hō tn re
staurari pt · qm humiliatus est
nimis / Angeli em altitudi
ni inter pereunt · equari p su
pbiam · hō vo saepius assidebat
vt quo videant gentes qm di
ligo preciu vt p me accipi
at quos p me lapsu vide
Et h recipliens p me oim t
tollo ȝ pido in i mare · Iu
bilo in sinodo d'aduentu · quo
sorte Jonas proiectus e i mare
qr x̄ cum post sermones desce
dit in hunc mudum i quo sedut
tempestates pane nra · ȝ susti
nes oia que ob culpam por
tare debebas / vñ Job 28 · Ecce
dedi mari · terminos meos · po
sui vectes ȝ hostia ȝ dixi
vsq huc venies · ȝ no procedes
amplius · Et h confringens tu me
tas fluctus tuos / vt ei tam
penalitas me iposuit · qm
leuitatem pauplum ascendit /
lacrima ȝ clamore suppliciter
suo corpe ptulit / In quo cessa
cessauit · aliud magis vnde
vt hoies amplius no submerga ȝ

Et siluerunt amplius fluctus
eius / Et nos do pri p morte
sua reconciliati / ad eterne be
titudinis peruenerimus portu · Vñ
Anselmus i meditacionibus /
magnificat x · hic e nunc dnus
ihs xps saluator mi · vnige
nitus filius dei verus deus
verus homo quo solus sb sole
inventus est / Iste formosus
i stola sua · qm deformis
p filiis hominum factus est / si
quibus voluntatibus pr' magistrate
mas · activus est pr' stola
ma · factus holocaustum sua
uitatis vt occurre in conspe
ctu pris · etne glie vtra
tes indignacionem tuam auersit
ȝ concedit v' nos faceret i cele
stibus ei' vnire in sua sede ·
Bona valida in suo bina
vo tenui g · e · d · dt · q
xps passus e passione gra
uissima · paciens acerbissima
ȝ passione inextimabili
ista vinificata passione
magis equalissima gmt ad
modum hunc no solum in oia
membra principalia · vernac
nam in omibus aie potencia
Et magis pati posset in dimi
nacionem / passus est enim est
passione acerbissima · qm
no solum dolendo vt patet
post vlnera · sed enim cordis dolendo
vt cooperaret pr' delicta
nra / passus est enim pa
inextimabilia p separacionem
aie a corpe / salua tn v
nione deitatis cum diuinitate
Anathema enim est q' dt
xpm dei filiu nam quam
semel assumpserat aliquid
reliquisse / Adeo aut hoc
cum enim qr i patrum pri
cipium sicut ordinate pr

duxit oia. sic et ordinate re-
para debuit genus huanu.
vt salua sit libertas arbitrij
saluus in ehilomig erat hor
der salmis etia fiat ordo vni-
uersi. Cu ergo reparare debuit
salua libertate arbitrij re-
parat dando exemplu effi-
cacissimu. Exemplu at id efficaci-
ssimu est qd inuitat et infor-
mat ad culmen virtutu. Nich
aut magis inflat hoiem
ad virtutem qz exemplu tollerandi
mortem pro iustitia et obediam
diuinam. Mortem in isto non
queneq sz penalissima. nich
vo magis meritur qz tanta
beneficia qua p nobis dei fi-
lius altissimus absqz nris
meritis ymo cu nris
meritis demeritis posuit aiam
sua. qz beneficiu tanto ma-
ior ondit quanto p nob vili-
oa et abiectiora sustinuit
vl pati voluit ds. Vn apo
filio suo no pepcit ds set
p nob oibz tradidit illu.
quo no oia nob cu illo do-
nauit. Exequo inuitaur ad
ipm amandu et aatu ymitandu.
Amplius qr reparare debuit
saluo honore dei. Ido re-
parauit offerendo obsequiu
satisfactoriu.
est at satisfacre deo honore
debitu impendere. honor at
dei sbtrctus p superbia et inobe-
dientiam i verbo ad que homo
stringe. nullo melius resti-
tuitur qz p humilitatem et o-
bediam at ea veru ad qua
nllatenus tenetur. Cu ergo
xc christus in qntu deus eqlis
erat pri in forma dei. Ingni-
tu hb incarnatus et sic nllate-
nus erat debitor mortis

igitur du semetipm exinaniuit
et fcus est obediens vsqz ad
morte. exsoluit deo quo ra-
puit p obsequiu satisfactionis
p fre. et obtulit sacrificiu sua
intatis summe. p pcta dei pla-
cacoem. Postremo qr reparare
debuit saluo ordie regiminis
vniuersi. Ideo p mediu conuenienti-
ssimu reparauit. Conuenientissimu
aut ut contraria contrariis curentur.
qr ergo ho volens ee sapiens ut
deus peccauit i ligno vetito vo-
lens delectari. Ita qz inclinatus
est ad libidine. erectus e in
psupcoe. at p hoc totu genus
humanu infectu est. et pdidit
mortalitate. et meruit debita
morte. Hinc e qd ad hoc qz ho
reparet conuenienti remedio. deus
hb factus. voluit humiliari et i
ligno pati. Cotra vlem infec-
tione pati pa.on qualissima. cotra
libidine passion acerbissima.
cotra psumptoem pa.om ignominiosissima.
Cotra morte debita et inuita.
pati morte no inuita sz volu-
ntaria. Cu ergo qualitas cor-
ruptionis infecerat i nob no
solu corpus et aiam sz etiam
omnes corporis partes. et oem
aie potentia. Hinc e qd xc
passus est in oi corporis pte. in
oi potentia aie. et in superiori
pte ronis qm summe in deo
delectabat vt racio pro viribus
sui ad supius. et summe patie-
batur ut ratio pro viribus ad
inferius. qr xc erat viator
et cophensor simul. Amplius qr
libido vehementer infecerat
i nob aiam et carne. et quantu
ad carnalia. et quantu ad spiri-
tualia peta. Hinc e qz xpc et
acerbissima passion passus est
in carne. et amarissima

compassus est in anima / et quia in car-
ne erat maxima equalitas comple-
xionis et perfecta vivacitas sen-
suum. In anima vero summa caritas
ad deum et summa pietas ad
proximum. Hinc est quod utrumque do-
lor fuit intensissimus / Amplius
quia tumor superbie aliquando consurgit
interius ex presumptione aliquando
exterius ex ostentatione et alie-
na laude. Ideo ad remediandum
omnem superbiam passus est utrumque
genus ignominie ~~[illegible]~~
et in se patiente et in comi-
tatu quem habuit in passione
Postremo quia homo non attinge-
bat divinam naturam impassibilem
sed solum penam humanam. Hinc est quod in
morte Christi sit ~~[illegible]~~ divisio
corporis ab anima / ut tamen esset ser-
vata unitas persone et unio eius
carnis quam anime cum divinitate / Et quia
unio anime cum corpore facit hominem
et sic unum fit. Hinc est quod Christus
non fuit homo in illo triduo. Sed
anima et caro erant unita cum dei
verbo. Unde quia mors in humana
natura non potuit mortem indu-
cere in persona que semper unita fuit
Ideo mortua est mors in vi-
tute / sed per Christi mortem absorpta
est mors in victoria / et princeps
mortis devictus. Ac per hoc
homo a morte et causa mortis per
meritum mortis Christi tamquam per
remedium efficacissimum libe-
ratus [illegible]

Hec cogitaverunt et
erraverunt excecavit
enim eos malicia eorum
et nescierunt sacra-
menta dei neque mercedem speraverunt
iusticie nec iudicaverunt
honorem animarum sanctarum / Postquam
spiritus sanctus posuit verborum o-
pinionem erroneam hic ponit
erroris eorum fontalem occasionem
Et circa hoc tria facit. Nam primo ponit
erroris recapitulationem / 2o causam
errandi manifestat ibi Excecavit
enim / 3o ponit errantium ipsorum de-
ceptionem ibi Et nescierunt
dicit ergo spiritus sanctus sic quatuor supra
dicta idest mortalitatem animarum
carnalem voluptatem iniustam
prosperitatem et mortis crudelitatem
Cogitaverunt scilicet impii et
erraverunt per viam falsam eleccionis
2o ponit causam errandi manife-
stans ibi Excecavit enim eos.
Ubi notandum quod nunquam est error
in primo perfectum actuale hominis /
quia si homines contingat errare
aut est vincibilis error aut invin-
cibilis. Si invincibilis excu-
satur quia deus non exigit ab ho-
mine nisi quod homo bene potest facere. Si est
vincibilis ergo homo talem errorem
debuit precavisse / et cum non vi-
tavit sequitur aliquam maliciam
vel vicium precessisse. Precedit
enim quandoque homines errorem ne-
gligencia / quia homo non deside-
rat scire quod debet scire / nec
adhibet sollicitudinem ad sciendum
ea que conveniunt statui suo. Et hec
ignorancia est peccatum quandoque. Et est
ignorancia affectata impli-
cite sed non expresse. Sed est alia
ignorancia affectata expresse
et est illa per quam homo non solum
non desiderat scire immo desiderat
eam nescire / Et illa non solum
negligit scire immo contempnit
scire / et illa est in malis malicia
quibus homo non vult scire desiderat
et illa homini malicia facit homines
indispositos se ad sciendum
et dat se talibus que eum ad sciendum
indisponunt / ut sunt
mundane voluptates et iniuste
libertates / et illa malicia.

facta sit

fuit cu ignorantie iudeorum Et
hoc est quod dicitur Excecauit eos
ma. i. contemptus sciendi cum volunte
iniuste viuendi. excecauit eos
et nescierunt sacramenta dei /
quia in maliuola aiam non intro
ibit sapientia. nec habitabit in corde
subdito peccatis Sap. i / Tercio ponitur
extractum eorum deceptio ibi Et
nescierunt / despiciebantur enim
isti mali de quibus in isto capitulo
est tractatum est / primo ad ea ad
que tenemur ex supernali reuela
cione / secundo ad ea ad que tenemur
ex morali informacione / tercio
quantum ad ea que sequuntur ex vt
vsque declaracione / Quantum ad
primum dicitur Nescierunt sacramenta
dei. i. intellectum incarnacionis
et passionis et resurreccionis. que per
diuinam reuelacionem homini necessaria
sunt ad salutem. Et hec est causa
quare forte multe gentes nondum
sunt informate in fide xpi Viuunt
enim ita male et viciose contra le
gem nature quod non sunt digni
habere legem gracie / lex enim gracie
presupponit legem nature seruari
in adulto Secundo despicie
bantur quantum ad ea ad que te
nentur ex morali informacione
Omnes enim leges racionabiles po
nunt iusticiam esse premiandam
hinc plato in libro suo de republica
supponit conseruatores iusticie
mortales premiandos. et trans
gressores eternaliter puniendos
Idem supponit Tullius de sompno
Scipionis et Macrobius
commentator eius Isti vero istorum
mali excecauit eos. vnde
dicitur Neque mercedem sperauerunt
iusticie. i. neque premia danda
bonis. neque penas dandas
malis. sicut supra in isto capitulo
declaratum est. Tercio despicie-

bantur isti quantum ad ea que sequuntur
ex fide et prophetie declaracione
sed quia autem sancti viuentes in presenti
quantumcumque sint in tribulacione
vel angustiis. honorabiles
erunt post mortem quod est contra
eos qui non indicaueri honores
maiores sanctorum. i. honores anime iusti
consecute sunt sancte anime que iuste et
sancte vixerunt Sed dubitatur vtrum
aliquid credenda supernalia hominum
ad salutem necessaria sint reuela
da Et videtur quod non quia anima non
deficit in necessariis nec habundat in
superfluis vt patet tercio de anima. ergo
per racionem naturalem potest homo acquire
re omnes noticias necessarias ad
salutem ergo nulla noticia requiritur
ad supernalia reuelanda / Preterea
Negare bonum vituperabile
est. Sed qui non credit que racioni
conformantur ea que sunt fidei negat
racionem igitur credere talia est vitu
perabile / Sed fides suadet credere
talia que racioni repugnant sicut videtur
de sacramento altaris et de incarnacione
filii dei et de multis talibus. ergo
Sed ad oppositum hebreorum xi dicitur fides est
substancia sperandarum rerum argumentum
non apparencium que supernaturalia. Et
iterum sine fide impossibile est pla
cere deo. ergo necesse est habere fidem
de non apparentibus per racionem. Ad
questionem dicendum quod sic / Racio est quia
sicut finis sine beatitudo humana
est felicitas supernalis prima
ad corinthios ii quod oculus non vidit
nec auris audiuit que preparauit
deus diligentibus se Igitur cum fi
nis vltimus sit hominis superna
lis. necesse fuit quod homo haberet ne
cessaria supernalia ad illum fi
nem / huiusmodi autem sunt fides spes et
caritas. et sacramenta ecclesie nobis
reuelata. et ideo omnia talia sunt
necessaria ad salutem Sed ad primum

[Margin:] go

[Margin:] [illegible] credit

ddm q in ista pone nã suppt
q deo Ille ei oia nãlia ordi
nat 2m placitu sue volu tis
z gcedendu e q no desicit i
necessarijs Nã si ho faciat qd in
se e satis informabit d' hijs
q sunt necia ad salute sua
Vn Joh 16 Spus vitatis do
cebit vos omez vitate Glo
s. ad salute necciaz Ad 2m
qn d' q negad rone e vitu
pale gced. Et ddm q raco
cuglz hois expit in se ee
desectu qz sic expimeto pro
bas. 2m quelz sensu freq̃
decipimur / z ido veu site vi
der q regla debes 2m potz
supiore s rone Vn hc e pum
xani adulti q' vult ee fidel.
captinare no solu sensu in
obsequi x. qz hc faciut layci
sz etiã intellectu qd e difficile
Et ido plus meret bonus theo
logus q' videt z audiut ro
nes hereticorum cõn fide z tn
assentit fidei qz layci mo
derni tpis q' putat theolo
gos habe sciaz sbaltinate
ad fide qua posset demrãe
illa q ipi tm fide tenent
Vn ddm e sic ad foraz ne
gãdo pbacoz moris sistez
q fides swadet crede ea q
rom repugnut sic vz q nulli
roni gsentit / sz tm adhet
credibilit / qz sm discrecom
rõnis z pcepcoe voluntaria
vitatis fides no het / Vnde
hugo d' sacrametis fides est
voluntaria certitudo absencium
sup opinioz z infra sciaz
gstituta Et Tulius 2 sue
rethorice fides est firma

pcepcio scio vitatis cu firma asser
cõne creditorum sine causarum
cognicom go ad credulitatez

z fide racio requirit z no re
gnat Sequit Excecauit
eos malicia eorum Notandum q o
petm natu est spualiter ex
cecare 2m id Zophonie i A
bulabut ut ceci qz dno p
caueru / Vn septe vicia c
pitalia septe inferut ceci
intellectus qbg corrndent
corpales cecitates q in s
e septima notat / po ei in
te excecat supbia p sua i
ma claritate qz aufert h
litate q e lume cognitõ
ppe nãe Ecc 43 Sol sinus
dus effulgẽs excecat oclo
Sol e gla pope mundialis
z figurat p pauli cecitat
d' qua Act ix Circufulsit ei
sol d' celo z cadens in tra
nichil videbat De q ceci t
pt expom id Ro xi Et ce
tas ex pte gtingit in isrl
Isrl em intp vir videns
deu z fit homines donis n
z fortune pnetu / cuius di s
hoies ingeniosi speciosi
fortes z diuites / h ei oia
supbie sut matia / Vnde
Aug in quada epla Vinc
cetera in pctis supbia in
rcte factis timeda est ne
illa que lauda sut facta
ipius laudis cupiditate am
ttant Ipa em est q boni
opibz insidiat ut peant v
Et ydez in sgla de remo
tiois lectorum &c Vn scribit
Sene ad lucilium li 6 ep
q vxor sua huit quãdam
famulam q subito ceca
fca vide desijt dicens In
credibilez rem t narro
sz veram Nescit se ee ceca
sz sp rogat pedagogu sui
vt educat eaz de domo i

n qua est / dicit enim domum te-
nebrosam esse Et subdit Seneca
hoc certe quod in illa videmus
nobis accidit / Nemo se avarum
intelligit · nec se cupidum /
ceci tamen ducem querunt / nos sine
duce erramus · et dicimus Non ego
ambiciosus sum / sed nec aliter
vivere potest rome / non ego sump-
tuosus sum / sed urbs ipsa mea
magnas exigit impensas /
Non est meum vicium quod iracun-
dus sum quod nondum consecutus sum
certum genus vite / adolescen-
cia hoc facit Quid nos deci-
pimus / non est extrinsecum ma-
lum nostrum · intra nos est in
visceribus sedet Et ideo diffi-
cilius ad sanitatem pervenimus
quia nos egrotare nescimus Hec
Seneca Hec fuit cecitas episcopi
laodicie cui dicitur Apocalipsis iii
dicis quia dives sum et locuple-
tatus et nullius egeo / et nescis
quia tu es miser et miserabilis
et pauper cecus et nudus / Secunda
cecitas est invidia / et hec
signatur per cecitatem heli sacer-
dotis De quo i Regum iii Calli-
gaverunt oculi eius et videre
non poterat lucernam dei antequam
extingueretur Fortassis enim
sine lesione oculorum suorum
non poterat videre lucernam arden-
tem sed quando extincta erat de
die tunc poterat videre eam
Isto modo est de invido qui lucernam
ardentem id est personam glorie vi-
ventem et prospere coram deo et
bonis viris merito approbatam
videre non potest quin ledatur in
corde per invidiam / Narratur
de cupido et invido simul iter agentibus
quod vox de celo venit ad eos
dicens Petat uniusquisque

verum quodcumque voluerit et habebit sic
tamen quod socius suus habebit duplum
aliud plura Contencio magna
fuit inter eos quis eorum peteret
tandem invidus petivit ut
erueretur sibi oculus unus et socio
suo eruerentur uterque / de talibus potest
exponi id ysaie lix palpavimus
sicut ceci parietem et quasi absque
oculis attrectavimus impegimus in
meridie quasi in tenebris / Tercia ce-
citas est iracundia / de qua in
psalmo Turbatus est a furore oculus
meus Et catho Ira impedit
animum ne possit cernere verum /
hec signatur per cecitatem lamech
qui habens arcum voluit sagit-
tare et putabat se occidere feram
occidit hominem · sic narrat
magister in hystoriis super v Genesis
Ita est de iracundis excecatis
per iram contra personam accusatam
putant se occidere feram id est vindi-
ctam petunt et ira impediente
occidunt personam / de talibus scribitur
Ephesios iiii ignorancia est in illis
propter cecitatem cordis eorum / Quarta
cecitas est accidia / et signatur
per cecitatem Tobie qui dormien-
do cecitatem meruit Thobie ii
Quinta cecitas est cupiditatis
que homines facit similes talpis se
fodientibus in terris / et hec ceci-
tas facit hominem pauperem et
medicum unde signatur per cecitatem
mendici qui sedebat secus viam
que est Jericho · qui increpabatur
a turbis preeuntibus luce xviii /
Seneca ad Lucilium epistola ii Non
qui parum habet sed qui plus cupit
pauper est · quid illi refert
quantum in archa aut in area
quantum in horreis iaceat quantum
tum possideat aut feneret si alienum
imminet si non acquisita set

regnati sup se

acquirenda cōputet eciā si sit
diuiciarū modicus, quecūq pauꝰ
l[illegible] quod necesse est, proximus quod
satis est. Sexta cecitas
e gula que frequenter excecat
hominem et spiritualiter et corporaliter
Prou 23 Cui ve, cuius patri ve,
cui rixe, cui fovee, cui sine
causa vulnera, cui suffusio ocu-
lorum, nonne hiis qui morantur in
vino et student calicibus epo-
tandis. Hec designatur per cecitatem
ceci nati de quo Joh[annes] 9. Sep-
tima cecitas est luxuria et amor
voluptuosus, que aufert homini
iudicium racionis, quia omnis amor
cecus non est amor arbiter equus
alius secus. Illa deforme peccatum
indicat eciam decus Unde Gre[gorius]
in 31 Moral[ium] Cecitas men-
tis est prima filia luxurie
Unde dicitur metrice Amens excecatur
qui luxurie famulatur.
Hec autem signatur per cecitatem Sam-
sonis Iudic 16 quem Dalida
amica sua decepit et phili-
steis tradidit ad [illegible]
excecandum. Signatur eciam per
cecitatem qua fuerunt percussi sodo-
mite Gen 19 Cum enim facerent
ut angelos fuisset abusi qui
in forma hominum apud loth e-
rant hospitati. Ab istis igitur
cecitatibus debet homo debet se cu-
stodire et inquirere quomodo aliis ad
pessentis sunt deputati cui-
dicitur Isa 42 Dedi te in fedus
populi mei in lucem gencium ut
aperires oculos cecorum et edu-
ceres de conclusione vinctos
de domo carceris sedentes
in tenebris. Addam etiam
hec septem vicia capitalia sep-
tem cecitates spirituales re-
putantur, me quasi quidam

exercitus qui ducem quem tamen se p-
batur Gre[gorius] 31 Moral[ium] tractans Job
39 Exortacionem ducum et ulula-
tum exercitus sic inquit Temptancia
quippe vicia, que invisibili contra
nos prelio regnanti superbie
militant alia more ducum pre-
eunt, alia more exercitus sub-
secuntur neque enim culpe
pari accessu cor occupant
sed dum maiores et pauce ne-
glectam mentem preveniunt, mi-
nores et innumere ad illam se ca-
tervatim fundunt. Ipsa namque regina superbie
cum devictum cor plene ce-
perit, mox id septem principa-
libus viciis, qui [illegible]
ducibus devastandum tradit
quos videlicet duces exercitus se-
quitur ex eis procul dubio im-
portune viciorum multitudines oriuntur
quod melius cernimus si ipsos
duces atque exercitum specialiter
ut possumus enumerando proferamus
Radix quippe cunctis mali
superbia est, de qua attestante
scriptura dicitur Inicium omnis
peccati superbia. Prime autem eius
soboles vii nimirum principalia
vicia de hac virulenta radice proferuntur scilicet Ina-
nis gloria, Invidia, Ira, Tristicia
Avaricia, Ventris ingluvies
et luxuria. Nam quia hiis septem
superbie viciis nos captos
doluit, ideo redemptor noster
ad spirituale liberacionis prelium
spiritu septiformis gracie plenus
venit. Sed hinc contra nos
singula exercitum suum Nam de
inani gloria inobediencia, ia-
ctancia, ypocrisis, contenciones
pertinacie, discordie et no-
vitatum presumpciones oriuntur

9

Cta p

De invidia odium susurracio
detraccio exultacio in adversis
proximi afflictio aut in prosperis
nascitur. De ira rixe tumor
mentis contumelie clamor in
dignacio blasfemie proferuntur.
De tristicia malicia rancor
pusillanimitas torpor desperacio
circa precepta vagacio mentis
erga illicita nascitur. De
avaricia prodicio fraus fal
lacia periuria inquietudo vi
olencia et contra misericordiam obdura
ciones cordis oriuntur. De
ventris ingluvie inepta leticia
scurrilitas inmundicia multi
loquium hebetudo sensus circa in
telligenciam propagantur. De luxu
ria cecitas mentis inconsideracio
inconstancia precipitacio amor
sui odium dei affectus presentis
seculi horror aut vel desperacio
futuri generatur. Septima ergo vii
principalia vicia tantam de se
multitudinem viciorum proferunt cum ad
cor veniunt quasi consequentis
exercitus catervas trahunt. Ex
quibus videlicet septem quinque spiritualia
duo que carnalia sunt. Sed
unumquodque tamen sibi cognacione
iungitur ut non nisi unum de
alio proferatur. Prima namque su
perbie soboles inanis est
gloria que dum oppressam mentem cor
ruperit mox invidiam gignit
quoniam dum vani nominis pote
nciam appetit ne quis hanc alius
adipisci valeat tabescit.
Invidia quoque iram generat quia
quanto interius livoris vul
nere sauciatur tanto eciam man
suetudo tranquillitatis amittitur.
Et quia quasi dolens membrum tangitur
ideo opposite actionis manus
velut gravius pressa sentitur.

Ex ira quoque tristicia oritur quia turba
ta mens quo inordinate se con
cutit eo ad dirimendum se confun
dit et cum dulcedinem tranquillitatis
amiserit nichil hanc nisi ex
perturbacione subsequens meror
pascit. Tristicia quoque ex avaricia
derivatur quia dum confusum cor
bonum leticie in semetipso intus
amiserit unde consolari de
beat foris querit et tanto ma
gis bona exteriora adipisci
desiderat quanto gaudium non
habet ad quod intrinsecus recurrat.
Post hec vero duo carnalia vi
cia id est ventris ingluvies et lu
xuria supersunt. Sed cunctis liquet
quod de ventris ingluvie luxuria
nascitur dum in ipsa distribucione
membrorum ventri genitalia su
pposita videantur. Unde dum
unum inordinate reficitur aliud
procul dubio ad contumelias exci
tatur. [illegible] Bene autem duces
exhortari dicti sunt exercitus ulu
lare quia prima vicia decepte
menti quasi quadam racione se in
serunt sed innumera que secuntur
dum hanc ad omnem insaniam
pertrahunt quasi bestiali clamore
confundunt. Inanis namque gloria
devictum cor quasi ex racione so
let exhortari cum dicit Debes
maiora appetere ut quo pota
te valueris multos excede
re eciam valeas pluribus prodesse.
Invidia quoque devictum cor quasi
ex racione solet exhortari cum
dicit In quo illo vel illo minor
es cur ergo eis vel equalis
vel superior non es quanta va
les que ipsi non valent Non
ergo tibi superiores esse aut eciam
equales debent. Ira eciam
devictum cor quasi ex racione solet

Nuc
hortari eu dr Cur erga te
aguit cogunnit ferri non
put h. ymo paciens tollare
petum est / qr & si no eas cu
magna erasparon isistit
cor te demetus su mesua
cumulgens Tristia qz de
victu cor qi ex rone solet
exhortari eu dr Quid hes
unde gaudeas. cu tanta
mala de proximis portas /
pende eu nergere. omes
metuedi sunt. qi m tanto
cor te amaritudinis felle v
tut / Auaricia qz deuictu
aim qi ex ron solet exhor
tari eu dr Valde sine culpa
est qz qda hnda cupiscit
qi no intaphari appetis
ege ptinesciu / & qd male
alius itinet. ipe melius
expedis / Ventris qz iglu
vies duictu cor qi ex rone
solet exhortari eu dr Ad
esu deus oia munda gdidt
& qi saciari cibo respuit qd
aliud qz muneri concesso
condicit / Luxuria qz de
uictu cor qi ex ron solet
exhortari eu dr Cur te
in volupte tua modo non
dilatas. cu qd te sequat
ignoras. Accepti tpus i
desideriis pdito debet.
qr qz ciencis ptnseat nesc
Si eni inserdu deus hoie
i voluptate corp noller
in ipo huani genis exordio.
mascliu & femina no feci
sset. Ecce h est dnica ex
hortaco q du incaute ad
secretu cordis admittit
familiarius iniq psuadet.
qua vz exaty olulas seqr
qr infelix aia set pricipa

A exhortaco d... natl signali
depraudat
vicus capta. du multiplica
iniquitatibus in insaniaz ctu
ferali iaz inanitate va
stat h Gg / Auar gtingit
istis ipius inde eis q excerat
malicia no curates d' fu
turis penis p morte x ino
centis qualitercuqz ea pficer
ret variis modis fieme
bat / Ita nc iusticia nc ocl
ta septuaz poderabat / nc
mercede iuste gclis sui
ponebat / nc honore aiaz
saty adu tebat / Sz qi demi
tes impetu sensuale se
quites vicys silecu bebat
qz qr ut ibid sbiugit Gg
chiles dei du sokerter p
inde vicor certaia intel
bellu peul adriat / qr ma
la pecunia qd meti psira
de valeat. cogitacoe solli
cita respicit h ibi. Vt sic
vitatis vicor exitus. vale
at adornari vtutibus pro
adeptcone vite etne / qua
nob gcedat

O portuit (?) ... [illegible]

Oportaz ds creauit ho
mine in exterma lc
& ad ymagine et
silitudinez sua fecit illu.
Inuidia aut dyaboli mors
intrauit in orbe terraz / Imi
tat at illu q sut ex pte
illius / Postqz. ss posuit re
capitulando errore pone
eni aie ronalis corrup
tibilitate / hic incipit ondere
eius erroris falsitate / Et
pmo fat hc in gnali onde
do aie ronalis nale no
bilitate. Scdo ondit idez in
spali p eius aie morale
bonitate c. z. ibi. Iustoz
aie / Circa pmu duo fat

Cepe pode

Pmo ondit q ho fcus est a
deo immortalis i arbitrio sue
voluntatis. Pro ondit pmor
dia nre mortalitatis ibi In
vidia dyaboli. In pma pte du
as ponit prerogativas hominis
spéciales scz voluntate im
mortalitatis qntu ad corpus
et similitudine deitatis quo ad
aiam. dicit ergo sic. pz error
reprobos q negauerunt incede
iustis et honore aiarum statu
post hanc vitam. Cristus duobus
ondit pmo q deus creauit hoiem
inexterminabile. In quo dicit
a bruis et gnra a quibusdam
elementis et elementatis. Pro
q creauit eu ad ymaginem
et similitudine sua. In quo differt
a corporibus celestibus q lz sint
incorruptibilia. tn no sunt
aiata. Circa pmu sciendum
q parens pmus i statu ino
centie habuit posse mori
si peccaret et hnt posse no
mori si petm vitaret. Ideo
qntu fuit ex parte dei pfe
cauit hoiem inexterminabilem
etiam corpore et hc tenet 2 Sen
tencia dis xix. Circa 2m sciendum
dum q cum caue ab hoie
ymaginem dei hre .i. quida
dei obseruancia ronifica. Sz et
ho solus int corporeas crea
turas ymaginem dei hz que
cosistit i memoria intellectu et
voluntate. In quo e expressio vbi
a memoria deitatis et amo
ris expressio ab intelligentia
et voluntate. Vnde memoria
corrndet pri. Intelligentia
et verbum filio. voluntas sine
amor spui sco. De hac yma
gine tractat Aug ix x xi et
xiiii et xv de trinitate diffu
se et magr Sniar pmo dis 3.

p totum. Dicit ergo lz due rones
ton aie corruptibilitate. Cia
de corruptibilitate aie pt de
dici vnde q est corruptibil
no q3 pse sz patiens ad corru
pcoz corpis. Pro q eciam pse
lz na sua sit corruptibilis. De
pmo arguitur sic. Tlis debet
esse homo qual a deo creatus
e etiam corpe. Sz fuit creatus
inexterminabilis etiam corpe. ergo.
Pro sic. Aia hana creata est
ad ymaginem et similitudinem dei. Sz
dei nobilissima condicio e immor
talitas et incorruptibilitas.
ergo aia huana e ~~incorruptibilis~~
mortalis. Consequitur ibi
Inuidia dyaboli mors. Ondit
pmordium nre mortalitatis
Et pmo quo intrauit mors
corporalis. Pro quo iam pene
trat mors spualis ibi Imi
tantur autem illum. Pmo ergo dicit sic
q dyabolus post suum casum videns
hoiem ad eternam vitam creatum
ad quam ipse ab eterno cecidit
et quam p superbiam perdidit. ho
mini inuidit et eum ad peccatum
duxit. Sicut pz i Gen 2.
ho autem habuit preceptum q no
peccaret et q si peccaret
moreretur. Vnde in quacumque ho
ra comederitis morte mo
riemini. Rom v. Petus
et mortalitatem omni genti hu
mano acquisiuit q sub illa
lege legum penam phibicois
accepit. Pro de morte spi
ali. Que aiam ad inferna
descendit. Hoc est ea imitacio
dyaboli in peccando. Vnde
q no peccat no sunt obno
xii morti secunde. Et hec est
sma lre. Dubitatur vtrum
corpora pmi hois fuissent in
corruptibilia. Dato q i statu

Dubio.

immortalitatis prestitisset. Et videtur
quod non, quia omne compositum ex
contrariis de necessitate materie est
corruptibile, ex 2 phisicorum. Sed
corpus hominis in statu innocen-
tie fuit compositum ex contrariis
sicut nunc est et eiusdem speciei per
omnia, ergo etc. Preterea. In statu in-
nocentie fuisset nutritio, aug-
mentatio et generatio et per consequens
deperditio nature et instauratio,
quia alias non fuisset necesse quod
Adam comedisset, quia fuit crea-
tus in sufficienti quantitate et ad-
frustra comedisset. Item per nu-
tritionem et generationem quod in anima-
libus ea consistit propter compositionem
masse corporee vel communis
indiguisset nutrimento propter de-
perditionem, nutritione et augmentatione
et generatione, ergo fuisset cor-
ruptibile, quod est propositum.
Preterea. Ponatur quod gladius et secans
cum bono impetu attigisset
collum vnius in statu innocentie,
certum est quod fuisset corpus
mollius quam sit ferrum, si
fuisset secundum meta cum car-
ne ... collum cecidisset,
quia naturaliter molle cedit duro et
maxime duro acuto sicut patet.
Et tunc potuit aliquis alium oc-
cidisse vel homo a bestia vel
a ... fuisset corruptus. Preterea hoc
est diffinitio hominis: animal rationale mor-
tale, viij ... Sed in statu
innocentie fuisset homo, ergo
homo quod fuisset mortalis. Preterea
calidum naturale agit in humidum
radicale consumendo ... naturaliter. Et
quod humidum non potest restaurari
deperditum sicut fuit, igitur pro ad-
mixtione humidi nutrimentalis
aliquid deficiet naturaliter, igitur cum
deperditio tunc fuisset humidi ra-
dicalis, fuisset corrupo-

Sed oppositum est apostolus Ro. 5: sti-
pendia peccati mors; igitur si homo
non peccasset, mortuus non fuis-
set. Pena non precedit culpam,
ergo peccatum non fuisset mors.
Ad quod dicendum quod corpus hominis
fuisset incorruptibile. Tamen no-
tanda sunt duo. Primum est quod
immortalitatem non habuisset a natura
sed a divina gratia, quia tamen dona
divinis naturalibus est quod naturalia co-
data demonibus non perierunt
propter peccatum, sed si fuisset naturale
homini ... tamen propter
peccatum non perdidisset. Restat ergo
quod non ex natura fuit immor-
talis ... mortalis est ... de
diffinitione hominis ...
Secundum est quod homini infuisset ex
speciali gratia conditoris immor-
talitas corporis concessa. Cuius
ratio est quia homo fuisset ordi-
natus ad finem supernaturalem sua
corporea ... quia ...
ipsa ... nature ... est
... collatum super facultatem
principiorum ... quia fuit cor-
pus et anima habuit in...
per donum gratie supernaturalis. Sicut
quod quamdiu ordinem obedientie
servaret ad deum, corpus
vivificare posset ...
et ideo corpus hominis si homo non
peccasset corruptum non fuis-
set. De hoc vide sanctum Thomam
in ... distinctione xix. Tertio
sciendum quod in rebus corruptibilibus
corruptionem quadruplici modo
invenimus. Prima est qualia ...
quo omnis res habet sue
durationis modum sicut ...
in de generatione ...
propter ... excessum unius
contrariorum et hoc ...
in ... propter quod ... illa
armonia solvitur, qua sola

Marginal notes: ... quia indigeant · possit · ...

forma specialis requirit. Tercio
est quia calor qui est instrumentum anime
vegetative consumit humidum in
quod agit et cum non posset illud
humidum restaurari naturaliter in
sua puritate sed admiscetur
cum humido nutrimenti et sic fit
impurius sic vinum aqua mix-
tum fit debilius et tamen in in-
finitum sic quod fieret aqua sic pro-
cessu generationum [illegible] in fine. Istud quia
cum humidum radicale consump-
tum erit anima moritur. Consi-
militer in animalibus et plantis desinen-
te ista restauracione et hec est
mors naturalis. Quartum mo-
dus est per violenciam ab agente ex-
trinseco agente ut gladio vel
igne vel aliis. Contra primos
duos modos dati sunt anime
quam in conditione sue immortalitatis
corporis perficeret et preservaret
contrariabuntur. Contra
tercium modum corruptionis habuit
homo istud donum quod per esum ligni
paradisi [illegible] fiebat re-
stauracio deperditi ad certum
tempus. Et quia ista restauracio
deperditi est cum admixtione
extranei humidi debilitatur
humidum radicale magis ac
magis. Ideo homo habuit usum li-
gni vite, cuius virtus erat ali-
mentum totum assumptum in perfectam
assimilationem adducere et facere
humidum radicale ita recens
sicut fuit in principio creationis vere
conditum. Contra quartum modum cor-
ruptionis que per violenciam
conservabatur homo per divinam
providenciam et per prudentiam
et ab extrinseco nichil potuit
pati corruptionem. Ad primum
dicendum quod concluditur quod corpus ho-
minis fuisset corruptibile propter
composicionem ex contrariis nisi

fuisset divinitus preservatum ab in-
trinseco per graciam originalis iusticie
et ab extrinseco per specialem divine
providencie. Ad secundum patet quod
fuisset sufficiens restauracio deperdi-
ti per esum lignorum paradisi
et quod necesse fuisset per esum ligni
vite quod non fuisset necessarium in
impassibili de abstinencia per recu-
peracionem reparandi sic sunt di-
cta sunt. Ad tercium quod est de
nocumento extrinseco dicendum est
quod per graciam providenciam et divinam pro-
videnciam nichil homini nocuisset
in [illegible] divini cessisset
ubi [illegible] placuisset si non
peccasset. Ad quartum patet quod homo
fuit animal rationale mortale et
natum mori naturaliter sic tamen fuit
ordinatum a deo quod ista aptitudo
moriendi numquam fuisset in actum
reducta nisi homo peccasset.
Ideo habuit homo in sua facultate
mori et non mori et posse mo-
ri et posse non mori stante
lege data sibi a deo et ideo fuit
mortalis per naturam et immortalis
per graciam. Ad quintum de actione
calidi naturalis et humidi radi-
calis dicendum est quod perfecta restau-
racio illius humidi facta fuis-
set per esum ligni vite. Sed tamen
notandum quod lignum vite non ha-
buit ex sua virtute naturali
dare homini perpetuitatem vivendi
quia cum esset res creata utique
sua finita et firmata fuit [alias fundata]
in durabilitate et ideo non
contulit fortitudinem nature radica-
lis nisi ad tempus certum quo
lapso iterum homo comedere
debuisset si ita deus prestitisset
non consumptus donec ad ce-
lum integraliter translatus fuisset. Et
si obicitur illud Genesis 3 Ne ar-
ripiat forte et sumat de ligno

vite et vivat in etnum / Q dicit
q li in etnum accipit ibi pro
eo quod e diuturnus qz debet
ei in naz corpi huao gcessa
a pincipio mirisent prese
te Magr in histor dt q di
ctu vivat in etnum / ad opi
nioz hois ehedu est q d
comedat hac opinioe vt
vivat in etnum In etnum ac
cipit p multo tpe Hec ibi
Invidia dyaboli Nonus
q Invidia est toxicu ca
ritatis ostiu iniqtis putre
do sanitatis / Pmo dico q In
vidia e toxicu caritatis
Nisi enim ia ess qz gaudet
d bono alterius et d malo
dolet qz hc e cotu caritati
Vn Aug sup Johnez Tolle
invidia et tuu e qd habeo
tolle invidiaz et meu est qd
hes Vn glo sic dt sup illud
ysa xlv Ego dns formans
tenebras qd e vita spetis
e mors hois s venenum et
econ huor aqueus i saliua
est vita hois et mors serpe
tis Isto qd est vita vel mors
et boni hominis e mors invi
do et qd est bono vio mors
vel danu e vita invido
Ideo e ostiu iniqtatis / per
hac n intrat mors i mudu
sic h dr Statim enim ut
fuit in mudo mors intepit
P hac em occisus e abel a
cayn / Jacob tribulatus est
ab esaw Joseph venditus e
a fris / dauid psecutus a
saul / xc tditus a iudeis
an tra Sciebat em q p
invidia tdidisset eu / hc
ostiu fere nllus pt vitare
Vn Seneca libro suo de
moribus Et si nllos inimicos

feceit v iniuria multos tn
fecit invidia / Vn Eccus x
Industras amadu patere
invidie primi Tcio e pu
tredo sanitatis / Vn Pvb xiv
Putredo ossium invidia hc tn
est iustissimum vicium q e
in sum ~~auctorez~~ recipitu Vn
hugo de sco victore Justi
us invidia e nich est que
pting ipm sum auctorez pu
nit et cruciat qz vnde Ba
silius Sic rubigo ferru
sic invidia aiaz d qua na
scitur corrupit / Et ideo ma
xiaz iniuria ds faceret invi
do si poneret eu in celo / qa
ibi est summa felicitas in
pxio Et pauis summu no
cumetu foret invido et
ideo erit in infno vbi nich
videbit enim invide possit
qz sola miseria caret in
vidia q in inferno est in
summo gdu Unapti smai
btus petrus i pet ii De
ponetes omez maliciaz
et omez dolu et simulacos
et invidias et detrationes
sic mo geniti infantes
sn dolo lac gcupiscite /
Addico d dolore invi
die sebit in ps q ardebit
vsq ad infern nouissia
p quo notand q id qd alia
dz ignire plus ignitu est
in seipo Et ecia quto
materia est durior tato
amp ignita igne gseruat
sic pz in ferro / qd postqz
bn e succensu est diutius
igne gseruat qz lignu vel
aliqd hi di Spua Ignis
invidie pius sum possesso
re succedit diuina iusticia
svidete Vn hugo de s vic

Invidia nil est iustius que
ptinus ipm̄ auctorē suū cru-
ciat / et quanto cor vl mens in-
vidi p obstinacōz durior
ē tanto durius igne suus
cōcremat̄ in illo Ideo dyabolus
in duricia tota obstinatus
etne invidie igne ingit
secū portat. ideo qr auc-
tor census invidie / Pro quo
dt aug̃ d' disciplina xana
Invidia viciū dyabli est.
quo solus dyabolus reus ē. Non
ei dr dyabolo ut dāpnetur / ad
ulteriū comisisti. furtū
fecisti / villā alienā rapu-
isti / sz homi stanti invidi-
sti. alis homi lapso invidisti.
Igitur dyabolus sic igitur et sue
census invidia. cōmittur ar-
de et succēde' hoī nouissima
illa opa bona tres ī nobis
ordines seu gdicōes hnt
s. pn̄m medīu et fine / Prin-
cipiū qd hnt ī bonis cogi-
tacōibus. et qn incipiūt flo-
re Mediū vo in ois bonorū
est voluntatis consensus et
tūc incipiūt crescere / finis
at sive nouissimū eorū est
cōsūacō. qr hīt e vltimū hōis
et ē psentis hoīs. Torquetur
go dyabolus igne invidie in
floibus bonaz cogitacōnū
Sz illi flores leuiter extin-
guntur et dicitur leui te-
tacōis vēto / qr adhuc te-
nelli sunt. et infirmi Torquetur
at ṁinus cū videt in servo
di flores bone cogitacō-
nū firmari et germinare
p cōsensū Sz dimissie la-
tinar / cū fructus cōspicit
ad maturitate debite opa-
cōis venisse Ideo omnes vi-
res suas atqz conatus ad

illa nouissima extinguenda
inducit / Figura huius habetur
Apok. 8. cū Johnes vidit
stellā magnā ardentē tamqz
facula cadēte d' celo. et no-
stelle absinthiū. q cecidit
sup terciā ptē fluuij. et terciā
ps aque fca ē absinthiū.
et multi hoies mortui sūt
Spualiter p hanc stellā d' celo
cadetē. scandi dyabli in-
vidia. q nō pualuit cōn
deum / cōn quē primū erat-
sit in viribus sue natue
Sz tristiciae negans ignee et
ipo fernac h stella succe-
sa. d' celo cadēs irruit
sup terciā ptē fluuiū / qa
sp̄ omīū h omīū nouissima. i.
opa bona. q fca sūt facit
vt absinthiū Vnde Invidia
ē sup oē absinthiū amaris-
sia qr dulcia et sapida o-
pa seruoz dei. i. Lazari me
th'miutat Illa obedicāz pōr
paretū q fcoris sūt pala-
to erat suauis et dulcis In-
tantū fecit p inobedicāz ama-
ra quia qr poenis ipē dei
filius q est platus homi-
mori voluit. et tuz acariue
sustineret p homine / Pro quo
nonō qr Invidia nouissima
bona hois opa amaricat /
cū lingwa invidi lucidis
fidelium opibus. suis viribus
et moribus detrahit / Et qd
sequitur Mortui sūt multi
hoies Intelligit qr nō solū
invidia. occidit invidū de-
tractore. sz eciā de auditores.
studiose aures pbentes
detractoribus proximoz / Pro quo
dt Berh in lio d' cōsidacōn
Detractor et auditor. vterqz
dyabolum in lingwa portat

Ideo qui non vult invidie ca-ritudine, invidie venenum procul fugiat detractionis virus. Nam detractor dum te viderit non delectabitur audire. non sic facile placebit detrahere prius. Pz igitur quam invidia sit igitur nocivissima ... sibi bonis operibus nocivus consumens et destruens et in favilla que vento rapitur re-ducens. Nos autem ad quos talia non pertinet caveamus vicio in-vidie maculari. sed si que bona in proximorum eventibus agnoscimus congaudere eis studeamus. Si adversa et improspera eis accidit tamquam nobis evenerit condolendo tamquam nostra reputemus. Pro quo dicit b. Aug. li. ... omel. xv sic. Congaude illi cui deus aliquam graciam dedit et habebis. Habet ille forte virginitatem ama illum et tua est. Item forte tu habes pacienciam maiorem diligat te et sua est. Ille potest satis vigilare. si non invi-des tuum est studium eius. Tu forte potes amplius ieiu-nare. Si amat te. suum est ieiunium tuum. quia per caritatem tu in illo es et ipse in te. Item dicit b. Greg. in Moral. super finem textus de Job c. v. parvulum occidit invidia. quia invidere non possumus nisi eis quos nobis in aliquo meliores esse putamus. parvulus ergo est quem livor occidit. quia ipse sibi testimonium perhibet quod eo minor fit cuius invidia torquetur. Hinc est quod hostis callidus primo homini invidendo surripuit. quia a-missa beatitudine mortem se in mortalitate illius cognovit. Hinc est etiam quod Cain ad per-petrandum fratricidium corruit.

delectabitur

Gen. Gen. 3

quia despecto suo sacrificio pre-latum sibi inspexerat cuius deus hostiam acceperit. Et quem meli-orem se esse exhorruit ne ut-cumque esset amputavit. Hinc Esau ad persecucionem fratris ex-arsit quia benedictionem primogeniti et perdita quam tamen esu lenti-cule ipse vendidit. maiorem se eo quem nascendo preibat in-gemuit. Hinc Joseph fratres sui Ismahelitis transeuntibus ven-diderunt. quia cognito revela-cionis misterio ne se melior fieret eius profectibus obviare conati sunt. Hinc Saul David subditum lancea in torquendo persequitur. quem magis cottidie augeri virtutum successibus sensit. ultra se excrescere expavit. Parvulus itaque est quem invidia occidit. quia nisi ipse inferior existeret de bono alterius ipse non gemeret. Sed inter hec sciendum est quod quamvis per omne vicium quod perpe-tratur humano cordi antiqui hostis virus infunditur. In hac tamen nequicia tota sua viscera serpens concutit et inprimende malicie pe-stem ~~movet~~ vomit. De quo nimi-rum scriptum est. Invidia dy-aboli mors introivit in orbem terrarum. Nam cum devictum cor livoris putredo corrumpit ipsa quoque exteriora indicant quam graviter animum vesania instigat. Color quippe pallore afficitur. oculi deprimuntur. mens ~~afficitur~~ accenditur / mem-bra frigescunt. fit in cogi-tacione rabies. in dentibus stridor. cumque in latebris cor-dis crescens absconditur odium dolore ceco terebrat.

terebrat als ter brat i. infirmat

consciaz. i plus inclusum Nil
leti de q̄uis libet. q̄a
tabescēte mēte sua pena
sauciat quā felicitas torqt
aliena. Cuntoqz ēt̄nei opis
i alto fabrica ducit. tāto fū
damentū mentis liuide pfūdius
suffodit. alt̄ s̄fodit. vt q̄o
alij ad meliora pp̄ciat. eo
rex ipa deterius ruat. Qua
ruina vz etiā id destruit.
qd i alijs actib; pfecto opere
surrexisse putabat. Illa inui
dia cū mēte tabescerent. cū
cta q̄ inueniūt bn̄ gesta. ōsu
munt. Vn̄ p Salomēz bn̄ dicit.
Vita carnium sanitas cordis.
putredo ossium. inuidia. Qd
eni p vita carnium nisi infirma q̄da
ad tenera. ↄ qd p ossa n̄ fortia
acta signt. Et plerumqz ↄtingt
ut q̄dā cū vā cordis inocentia
i nō nulli suis actib; infirmi
videant. q̄dā vō cū q̄da cora
hūanos oculos robusta exerceat.
Sz tn̄ erga alio2 bō. intus inui
die pestilencia tabescunt. Vn̄
go d; Vita carnium sanitas cor
dis. q2 si mēt? inocentia custo
dit. eca si q̄ foris infirma st̄. quā
roborant. Et rēe s̄bd̄. Putredo
ossium inuidia. q2 p liuoris vi
ciū an̄ dī oculos. pereūt eca for
tia fc̄a v̄tutu. Ossa quippe p
inuidiaz putresce. ic q̄da etiā
robusta depre. Dz eni h de
inuidia dicimus. si nō etiā
q̄lr euella. in timeg. Difficile
nāqz ē. ut h̄c alti nō inuideat.
qd adipisci alt̄ exoptat. q̄a
q̄cqd tp̄a pcipit. tāto fit
mīg singuli q̄nto diuid. in
multis. Et idēo desidantē mē
te liuor excruciat. q2 h̄c qd ap
petit. a fundit̄ alt̄ accipiens
adimit. a a q̄nte istingit a

go liuoris peste plene carē de
sidat. illā hereditatē diligat.
quā coheredū nūs nō angustat.
q ↄ oib; vna. ↄ singlis tota.
q tāto largior ee ondit. q̄nto
ad hāc pcipientiū multitudo di
latat. Imminuto go liuoris
ē. affectu sui ↄpes inēne dul
cedinis. ↄ plenā mors eius ē
pfectus amor eternitatis. Illa cū
mens ab h9 rei appetitu ret
hit. q̄ accipientiū nūo ptit.
tāto magis pximu diligit.
q̄ntominus ex pfectu illius sua
dāna ptimescit. Qc si pfecte in
amore celestis patrie rapit. ple
ne eca i pri dileccōe solidat. q2
cū nulla terrena desidat. nichil
ē qd eius contra pximu caritati ↄdi
cat. Que nimirū caritas quid
aliud ē q̄ oclus mentis. q̄ si terre
ni pulueris amore tangit. ab
intima luce mox in tuitu lesus
reuibat. Qs at puulus ē. q̄
terena diligit. magnus q̄ et̄na
ↄcupiscit. Pt eca sic nō incō
ueniēter intelligi. puulū occidit
inuidia. quia h9 pestis lāguore
nō morit. n̄ q̄ adhuc in deside
rijs infirmat. h Greg. Et i ↄpe
dio theologice veritat d2. q
ex suo genere inuidia sit mortale
pctm. eo q̄ ↄtra. caritat. Et nichil
ↄtrariat. caritati n̄ pctm mortale.
a q̄ inuidia ptegat nos deus
caritate eternaliter q̄ viuit ↄc

Sequitur [illegible]

Iustorum aūt anime i manu dei st̄
ↄ nō tanget illos tormentū mortis
Insipientiū. visi st̄ oclis insipie
tiū mori. ↄ estimata ē afflictio
exitus illorū. ↄ ab itine iusto
abierūt i extermiū. ↄ qd a nob
ē iter extermiū. Illi aūt st̄ i pace
Posita ↄ enarrata opinione
scriptorum i c. 2. p totū. h. i. z. c

Cuius vero questio ius aliquod in prava nisi in solo corpore. ideo infra corpus & fortuna loqui possit etc.

agitur contra de illius opinionis
reprobatione / sic ii. optimo per pro
tacta suasit aie mortalitatem / et
postea invitat omnes homines ad vi
te voluptatem et ad iniustitiam sine
timore pene evitandam / Ita hec
sacra fides catholica et hec sci
sia doctrina pro suadet aiarum
post hanc vitam iusta remuneratione
2o invitat ad iustitie dilectionem / et
hoc in c. 6 ibi audite ne reges /
Prima pars sic ordinatur quod mixti vices
sim et alternatim nunc agit de re
muneratione iustorum post mortem
nunc de punitione malorum et diuiter
se modo ad illos modo ad illos / scilicet
ut sic ostendat quod sine in premio
sive in pena dicit immortalitas
semper vivat / Procedit ergo sic / primo
ponit quid iusti percipient
in futuro finaliter / Secundo quid sustinent
in presenti temporaliter ibi Et si
coram hominibus / Prima primum textus
dividitur in duas partes / Nam primo
ostendit quid contingit aiabus in
stoz rem veritatem / 2o ostendit quid
de eis iudicatur communiter secundum fatuitatem
ibi Visi sunt oculis insipie
ntium mori / Dicit ergo primo sic Quidam
post dixerunt quod non est refrige
rium in fine hominis / et quod homo sive
sit iustus sive malus non evitat
mortem / quia aia cum corpore cor
rumpitur / Sed certe hoc est falsum / Nam
iustorum aie in manu dei sunt
i in dei protectione et guberna
tione verbi est quod iustorum corporum
tam in morte quam in vita sunt
positum in manibus hominum / Sed
certe iustorum que nec in vita
nec in morte sunt in manu ho
minum nec dyaboli sed tantum in manu
dei / Unde Job 2 c. dixit dominus ad
sathan Ecce in manu tua est
veruntamen aiam illius serva gloria
Ipsa iusta punissionis in

scire quadam libra pretium quod
si totum deferret hominis nichil esset
Eterna magistri non quod ipse servet
sed ne audeat irrumpere nec te
tando super vi / Unde etc 2 de con
sa 6 probat quod dignitas non
potest homines facere felices deri
dendo dignitatem hominum mortalium
dicens quod aio homini si homo
velit illius potestatem durare / Nam
quis libere imparabit aio / nam
mentem firma ratione cohe
rentem de statu suo quietis amo
vebit quod de illo / Iude iustorum
aie in manu dei sunt tam in vi
ta quam in morte / Sequitur in manu
dei sumus nos et sermones nostri /
ideo quoniam tangat illos
tormentum mortis / Quod quo no
tandum quod duplex est tactus
naturalis et tactus mathematicus /
Tactus naturalis est cum passione quod
contingit tangere patientem sed tactus
mathematicus est sine passione / Tactus
actus mathematicus non est nisi per
unita positionem corporum que vel
tia sunt sic corpora extra
tangunt se / Vult ergo dicere quod
iustos in morte sua non tan
get tormentum mortis tactu
scilicet mortis quod fit cum passione
et afflictione tangentis frequen
ter / Hoc autem tormentum mor
tis consistit in tribus / Unde
est ei in morte malorum dolor
in exitu / horror in transitu / pu
dor in dei conspectu / Sed certe ista
non erunt in morte iustorum / Immo
preciosa in conspectu domini mors sanctorum
eius / Unde Bernardus quidam sermone
Mors inquit est quasi exitus de
carcere / finis exilii / laboris
consumatio / ad portum applicatio /
peregrinationis finitio / oneris
gravissimi depositio / de equo
furioso descensio / de domo

rimosa liberacio omnium egritudi-
num [illegible] terminacio omnium periculorum
euasio omnium malorum consumpcio
omnium vinculorum disrupcio debiti
nature solucio reddicio ad patriam
ingressus ad gaudium unde quia
Eccl. vii Melior est dies mortis quam dies
diei natiuitatis Et propterea iusti
gaudent in morte sua Et idem Iero-
nimus de morte propria minus ti-
mere quam de morte aliena minus
vale Sed quia legitur Luce xi [illegible] po-
terimus dicere quod [illegible] propter pie-
tatem [illegible] ut eam [illegible] volu-
tate [illegible] possumus [illegible] quidem
[illegible] cogant nos [illegible] accrescere
[illegible] hec [illegible] non [illegible] volu-
[illegible] eius pacientes [illegible]
[illegible] relinquam [illegible] p[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] eius [illegible] et melior
[illegible] iste [illegible]
vincto non volunt [illegible] obsequio
et [illegible] volunt [illegible] celestibus [illegible]
[illegible] honoratum ad que [illegible]
[illegible] Helle [illegible] de [illegible] mor-
te [illegible] minus dolentum
Et Aug. de vera religione c. [illegible]
[illegible] deum diligit [illegible]
affligitur de morte [illegible]
[illegible] toto animo deum diligit
[illegible] non [illegible] quod [illegible] non
[illegible] deus [illegible] dilectorum
[illegible] Hec [illegible] quibus [illegible]
[illegible] illorum qui [illegible] mortem [illegible]
[illegible] Sed propter quod
morte dolemus [illegible]
[illegible] de summo bono
illi [illegible] deplorandi sunt in mor-
te quos angeli [illegible] inferius
recipit ex hac vita non quos
[illegible] celestis aula
includit Tullius de [illegible]
[illegible] Mors [illegible] est
[illegible] quorum vita [illegible]
[illegible] non [illegible] laus

emori non potest Et de [illegible] quod
non [illegible] illos [illegible]
hoc significatum est in [illegible] da-
[illegible] illos ac non [illegible]
nec [illegible] nec [illegible] molestie [illegible]
tulit [illegible] Visi sunt oculis insipiencium mori [illegible]
quod [illegible] in hac vita affli-
ctio [illegible] et in mundanis
opinionibus Et [illegible] hec duo sunt
[illegible] ponit eorum estimacionem
[illegible] Illi autem
sunt in pace Dicit [illegible] quod iusti per-
dendo nos visi sunt oculis insipi-
encium mori [illegible] dicit
insipiens in corde suo non est de-
[illegible] mori [illegible] corpore
et [illegible] non [illegible] quia
dabit vitam [illegible] est
[illegible] non est [illegible] aliud
[illegible] a laboribus Apoc. xiiii
Amodo iam dicit spiritus ut requiescant
a laboribus suis Et estimata est
afflictio exitus illorum [illegible]
aliud [illegible] non [illegible]
[illegible] ad vitam eternam [illegible]
[illegible] afflictio Paulus
fuit [illegible] opinionis qui dixit
ad Phil. i Cupio dissolui et es-
se cum Christo [illegible] indicatum
est [illegible] iusto ab-
[illegible] indicatum
est ab insipientibus et impiis [illegible]
[illegible] sua [illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible]
[illegible] sue [illegible] per-
[illegible] Hec [illegible] clausula [illegible]
Rabanus non est de textu sed an-
tiquitus [illegible] eius hunc [illegible] veritas
est quod in [illegible] in multis [illegible] in quarta
[illegible] indicatum est quod
mors iustorum non solum est affli-
ctio [illegible] est iter [illegible]
a nobis et de nobis quia mors non sit
aliud quam [illegible] inter nos [illegible]
[illegible] vite humane

a per [illegible] de [illegible]
[illegible] plures [illegible]
[illegible] qui vitam suam [illegible] ut
ut [illegible] vitam [illegible] bo[illegible]
[illegible] malum ut [illegible] inde
[illegible] pluralis [illegible]
ut supra [illegible] in canone

ponens ¶ Tunc ibi illi ait sez in
pace omnis istorum inspiciens
decepcoz Nam ubi putat in
stos cruciari · affligi · et annichi
lari · iusti capiunt d' h' ſcdo
nequa q ſt i pace ysaie de
debit · pl'in meq i pulc'ne
pac' t vege opulenta ¶ Dubi'
vtru aie defunctoz hēant
i receptacula diuisa distincta p9
hac vita v' diuisa dputata
Et videt q no ; q' tunc eet
aie vel pu' ab ill' receptaculis
recede vel no Si sic · q aie
dānate et aie existens i pur
gatorio posset diminue pe
nam sua · et aie existens im
celo posset minue gaudiu
sui p excedo loca q' loca
penalia augent pena · et lo
ca leta augent gaudiu · alit
eis alia loca frustra dpu
tarent ; et p9 loca sua
diminueret de suo gaudio
si eent bti · et minueret
pena sua si eent dānate
vel no bti · Si n9 dicat q a
ie defunctoz no pnt p suo
libito loca ia dimittere / Loq'
h' ē qd pbat b · aug l9' sup
d' cura p mortuis agenda in
medio et fine q aliq ex mor
tuis mittunt ad uiuos · qd
pbat p id qd ē ia q moyses i
transfiguracoe dni apparuisse
legit cu helia · / constat en
moysen an fuisse defunctu
Ite Ieo' radiagius vigilacii
sup h' qd dicit aiās mortuu
a no posse adesse sine tumu
lis quis vellet p eo q secunt
agnu quoqz ierit Itez agnus
est hincinde ergo qd volt ;
Ite dmoes i toto orbe mira
celeritate vagant · qo magis
e dicat aias mortuu alicubi

ea inclusas usqz ad die iudicij
Ite b · Greg' e dialogoz narrat
d' mltis mortuis q viuis ap
paruerunt / p9 ad q'oz sic sit
Tunc sinq abrahe foret vnu
d' illis habitaclis · patz q' eccl'a
orat i officio sepulture q sinq
abrahe eu suscipiat · suius
quis p9 tu q' est i inferno · tu
q' fuit limbus patrum · ubi na
aia nunc recipit p9 i v'r oia
p Si sic Tunc peccatorum esse
foret unu receptaculu ad pe
na quis sciz q' aia recede
tis i culpa vadit ad purgato
riu si hīt culpa venialez vl
obligacoez Itez purgatoriu esse
unus locus infernalis ut limbus pa
trum · alia aie patrum spiritu
fuisset i loco superiori vl' ta
tu purgacoz q' post ¶ Ad opp
o b · aug in enchiridion sic
dicens Tpus qd est int' hois
morte et ulti'a resurrectione
aias abditus i receptaculis
tenet put unaqz e digna
vel requie vel erumna Ite
glo sup ei i cho q Simul ra
piemur cu illis in nubibus ob
uiam xpo in aera · d' q bte
aie que de h' ſclo exierunt
hnt diuisas mansiones ¶ Ad
qoz dom q sic · ke e rao q
sicut grauitas et leuitas i corpa
libz diuisa requirunt loca sic
pz in 2 li · d' celo et mdo Ita
meritu et demeritu diuisa
requirunt loca p aiabz recepta
dis · Vn qd est corpi leui
tas · h' est aie meritu et
qd est corporum grauitas · h' e
aie demeritu Et sic gra
uia qn grauant ad sua lo
ca statim mouent · n impedi
mentu superueniat · utz d' phiam
et q d' celo Ita aie statim

qn a corpe separant' mone
t' ad sua loca s' male et
viciose ad infernu' boni et
iusti ad padisu' ni innue
at aliqd impetri' p culpa ve
niale et reatu' pene nodu'
solutu' hinc i' lia p' sepa
raco a corpe diuisa recepticula
q' nota' q' d' istis receptacu
lis loq' possum' dupli' sz p'o
d' lege co'i et 2° d' dispesac'e
spali p'o loqndo tunc quatuor
ponu' recepla aiar' s' infi'
tiu' nator' limbs puer' pro
originali pctor' lit p veniali
et celu' p pfce bonis qm'
receptaclm fuit an' passio'
xpi limbus patru' q' ne dice
bat' sin' abrahe h' d' lege
co'i de dispesac'e vo spali
hnt aie recep'cla alia mi
hoia i' ubi puniut' ad alioru'
infirmator' et ad sua eleuo
san' videm' et a diuis de de
pruat' sic ipis et vinetibz ex
pedit hic no' q' spaciu' in
fernale i' quat' locis distin
guit' In infiio vo sut dam
nati p pctm actuali mortale
In 2° dampnati p pctm originali
In 3° sut aie q' puniu't d' lege
co'i In 4° puenit aie patr'
antiqr' vsq' ad x'i resur' Nd
p'o e' aduertendu' q' aie
a suis receptaclis i' celo pr
dupli' mediate vel simplr' vel
ad tempus dump' sic q' nuq'
redeunt ad celu' sic ut ce
cidit q' e' in infio vel pgatorio
non plene fuit pgata Ct
ad tpus h' dupl' vel ex le
ge nat' et sic no' vl ex ordine
diuine puidencie et sic gre
st q' videt medius ad viue
tes sic dicit aug' i li° d' cura
p mortuis agenda hic ta' int'e

q' aie scoru' pnt eu' voluit
interesse viuetibz sz aie aie no'
licet ex pmissioe diuina etc
dampnati apparuerit viuetibus
ad vtilitate pntiu' Ad 2m ad
sinu' abrahe dicendu' q' 2m aug'
12 sup gn' sinu' abrahe d'
ille requies secretu' q' olim fuit
limbus et nuc e' celu' et sic
erat ecclia Ad 3m dicendu' quod
tanqa' pbab' ex dictis scor' q'
q' locus pgatorij e' viemus in
ferno d' lege co'i Ad 2a In
feno aut iniq'r d' sit no
tandu' q' int' iustu' et impiu' ex
inueni' dna in sepultis dis
ferencia videlicet viuendo moriendo
iacendo et resurgendo viuendo
q' iusti viunt i' pace et tranq'
llitate Impij aut in discordia
et contumelia vn' ps' pax mul
ta diligentibz lege tua et no e'
illi scandalu' d' impijs d' ysa
48 no e' pax impijs dr' dns
vn' signif' q' pax multa dil
lege tua q' no sic est diligen
bus lege mundi vn' illis sp'
sunt i' contencionibz et discordijs
et rebellionibz vn' vnus bacha
nellus q' audiuit iuxta p' aest
ames maior' fuit rixam
i' ciuitate et co'itate q' decem
scolarissimi qui no' curat dm'
et instruunt eum Iusti at
sunt legati pacis Joh 14 pa
cem mea' do vobis Et Ecci
27 d' xl tenent illi s' iusto
testamentu' sempiterni pacis
Sc'o diuit moriendo q' mors
iusti e' spes et cosolacio mors
vo iniusti e' eis desperacio
vn' id pu' 14 In malicia sua
expelletur impius sperat
at iustus i' morte sua Sed
pu' xi mortuo hoie impio
nulla e' vlt' spes Vi eni

amic fres & sacerdotes huius m-
di oraret ac celebraret p aia
sua· q si mortuus e sine pnia
frustra fieret. Vn aug de ciuit
dei· li· de quibus nullam ita gsta-
ret q sint dampnati sic nunc
gstat de demonibus vel dyab· e-
cclia no plus oraret p eis q
p demonibus vel dyab· & a mul-
to fortiori no e spes de impe-
nitenter defunctis & hec de lege comunit
instituta. Tercio differunt iustus
& impius in patiendo· q iustus in
sustinendo aduersa se exhila-
rat· sed iniustus sustinendo se
remurmurat. de iusto pu· 12 No
gtristabit iustum quicquid acciderit
ei· pu· 12 labia iusti gsiderant
placita· & os impiorum puersa/
Quarto differunt peccando· q iustus
in bn viuendo se acusat/
impius male viuendo se ex-
cusat/ de iusto pu· 18 d· iustus
in pri· als prior accusator est
sui. dr in eodem impius cum in p-
fundum peccatorum venit gtempnit
et pu· 10· os impiorum operit in-
iquitatem. Nonus est q aie iustorum
in pnti sunt in manu dei mmplici-
ter· n· in manu dei supportantis
in manu dei gfortantis in manu dei
castigantis in manu dei gseruantis
Primo dico q sunt in manu dei suppor-
tantis. Vn nutrix puerum incipi-
entem incedere gtinet in mani-
bus· & ex ea pte q incipit
cadere supponit manum & suppor-
tat puerum ne cadens ledatur.
Cristus e nutricius nr Ozee xi
Ego sum nutricius effraym/
in brachiis meis portaba eos
Effraym interptatur crescens & si-
gnat nos viatores· q esse
debemus de virtute in virtute dne
manus dei sunt iusticia dei et
mia de quibus pss In manus

tuas commendo spm meum. Iu-
sticia dirigit ut bn incedamus
Mia sublevat ne nimis le-
damur/ Vn pss Cum ceciderit
no collidetur q dns supponit
manum suam. Sdo aie iustorum
sunt in manu dei gfortantis Eze-
chi 3 Manus em dni erat me-
cum gfortans me. Nonus q fal-
co nobilis pascitur & ferecatur de
manu dni sui. als si cibum ha-
beret in suo regimine statim avo-
laret a dno suo· Ideo dns
ds sic nos pascit bnficiis su-
is q tn sp ea tenet in manu sua/
& semina & messes & opera in
hores sunt in manu & dona alia
sunt in manu sua / quia manu
qn vult claudit & gtrahit / & re-
patimur egestate / & qn vult
apit & habemus copie largi-
tate Vn pss Aperis tu manum tu-
am & imples om aial bndic-
tone. Ite pss Aperiente te ma-
num tuam oia implebuntur boni-
tate als ho avolaret a deo Vn
Ozee q Effraym q auis
avolavit Sic q nimis habun-
dat rebus avolat a deo sic
falco qn nimis replet ad do-
mino suo. Tercio sunt iustorum aie
in manu dei castigantis. Vn qn
medicus manu sua ppinat in-
firmo medicinam & phibet bibe-
re / licet medicina sit valde acu-
ta tn infirmus acceptat/
Cristus medicus nr calicem
pgustauit et blonus & nos p
rime infirmi & peti ppriat
in pnti / & ideo castigationes
sunt filiali benignitate susci-
piamus. Vn pss hunc humiliat &
hunc exaltat q calix in manu
dei vini meri plenus mixto
Quarto sunt iustorum aie in manu
dei gseruantis Nonus q id q

ho in manu sua continue tenet. Dicit hic ysiac Apoc. ecce nos in manibus suis tenet. Unde solet homo dici qui habet vo[lu]n[tatem] aliquid scriptum in libro suo. habeo illud in libro meo. Sic electos in manibus suis scripsit quos postea non obliviscitur. Numquid oblivisci potest mulier infantem suum ut non misereatur filio uteri sui. et si illa oblita fuerit ego tamen non obliviscar tui. Ecce descripsi [illegible] muros [illegible] in manibus alt[issimi] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] vero quia tamen dicitur est deus [illegible] [illegible] [illegible] tribulatione [illegible] quales quod [illegible] [illegible] [illegible] fructum illius. Unde [illegible] [illegible] [illegible] sicut [illegible] [illegible] in [illegible] sua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in manu sua [illegible] dei [illegible] [illegible] [illegible] impiorum. tamen non [illegible] eos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in manu dei sunt [illegible] [illegible] [illegible] vita eterna [illegible] [illegible].

Et si coram hominibus tormenta passi sunt spes illorum inmortalitate plena est. In paucis vexati in multis bene disponentur. quoniam deus temptavit illos et invenit illos dignos se. Postquam sapiens declaravit quod iusti homines recipient in futuro gloriam. hic ostendit quod sustinent in presenti tempore. Et circa penas quas sustinent et premia que recipient contraria sunt. Ideo facies quendam comparationem contrariorum colorem quendam rethoricum qui vocatur Antitesis id est oppositio vel antitetum vel contentio secundum Tulium in rethorica sua. Et est figura talis quando aliquis in locutione contraria contrariis opponit sicut facit apostolus 2. Cor. 6. per infamiam et famam bonam a dextris et a sinistris et hic dicitur. Et Eccl. 33. Contra bonum malum est et contra vitam mors: sic contra virum iustum peccator. Et iste color qui vocatur sicut tenuis in isto textu [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] recipiet in futuro premia. Et [illegible] [illegible] antitesis quia [illegible] [illegible] in presenti tribulationem vexationem et tormentum tribulationem in penis [illegible] in verbis et [illegible] [illegible] premissionibus. [illegible] contra tribulationem penarum habent spem immortalitatis. contra vexationem [illegible] habent spem eterne [illegible] et contra temptationem [illegible] habent spem proprie [illegible]. Dicit ergo sic ponendo primo contrariam. Et si coram hominibus tormenta passi sunt coram hominibus [illegible] [illegible] videatur. [illegible] homo videt que apparent. deus autem intuetur cor. tormenta passi sunt scilicet in corpore sustinendo. spes eorum inmortalitate plena est. hic est dicendum [illegible] [illegible] a deo [illegible] [illegible] [illegible] et illa spes est plena et non vacua. sicut malorum de quibus [illegible] in isto capitulo vacua spes illorum. Unde [illegible] spes autem non confundit. Ro. v. Secunda antitesis est talis. Deum sunt in presenti vexati verbis [illegible] et [illegible]. hic tamen sunt pauca respectu illorum que ad suam beatitudinem [illegible]. quia [illegible] [illegible] [illegible] beatitudo est status omnium bonorum aggregatione perfectus. Et ideo dicit In paucis vexati

Aug. in xi. de ci. de ca. xviii. antitheta enim que appellantur in ornamentis elocutionis decentissima que latine ut appellentur opposita vel quod expressius dicitur contraposita. non est apud nos huius vocabuli consuetudo. cum tamen eisdem ornamentis locutionis etiam sermo latinus utatur. ymmo lingue omnium gentium. His antitetis etiam paulus apostolus in ii. ad Cor. vi. capitulo illum locum suaviter explicat ubi dicit per arma iustitie a dextris et sinistris. per gloriam et ignobilitatem. per infamiam et bonam famam. ut seductores et veraces [illegible] [illegible] ergo ista contraria contrariis opposita sermonis pulchritudinem reddunt. ita quadam non verborum sed rerum eloquentia contrariorum oppositione seculi pulchritudo componitur. Apertissime hoc positum est in li. Eccli. [illegible] contra malum bonum est et contra mortem vita. sic contra iustum peccator. et sic in[tuere] in opera altissimi. duo contra duo unum contra unum

ī mītis bn̄ disponit̄ʳ· cōtīū
& paucū sic magnū & puū
sic ꝯlana sic pz ī pītis
ď qntʳᵉ vn̄ si ıˡᵉ q̄ paciūtʳ
ī pn̄ti ꝯparēmʳ ad ea que
ī futō dabūtʳ iustis p mer
de lz sīt ī se valde mlta vi
deʳ tn̄ ī ꝯpacōe eoꝝ valde
pauca Ro· 8· Nō sūt ꝯdigne
paᵒᵉ hᵘ tp̄is ad futuꝝ glaꝫ
q̄ reuelabiʳ ī vos Tcīa ꝯn
tīgēsis ē ılla ꝗ͛ dd̄ tenet sōs
ī pn̄ti ꝑ nō ad eoꝝ detrīmē
& diecōꝫ ꝑ ad eoꝝ emolu
mētū & pmociꝫ vn̄ dʳ q̄
dd̄ temptat illos & īuenit illos
dignos sē ī sīr̄ sonētʳ ꝺelaꝺe
Nec nōmꝫ q̄ difficile ē hūm
ꝯpōsiciōē q̄ hō fiat dignꝰ
dō ad hᶜ ē ꝛqʳit̄ p̄ser īdi
gēcia vn̄ x̄ Mt̄ x dt̄ qui pt͛ꝫ
& mrēꝫ plꝰ me nō ē me
dignꝰ & q̄ nō accip̄ crucē & se
quit̄ me nō ē me dignꝰ hꝯ ꝯeūꝫ
vt ē dignꝰ xō· eꝫ q̄ det se
xpm̄ p ipō Lucʳ ꝛo ē qʳ dʳ
ıne stīnatē ꝯcupis hoīe ꝯtigit
sic acqūit laut iste dilig̃t
x̄m plꝰ q̄ filios & filias & se
ipm̄ vl nō Si nō tc̄ nō est
dignꝰ xō Si sic tūc dat se
p xō q̄ q̄ nō accipit crucē suā
& seʳ xpm̄ nō ē eo dignꝰ
Nōmꝫ lz q̄ ipē querit dd̄ te
ntaē q̄ tentaē ıpē ē expīri
aliqd ut heat eiꝰ ꝯgnicōꝫ sic
hō tentat vnūqꝫ īngʳ dis̄talii
Aliʳ dʳ tentaē ꝑ nō tm̄ ꝑpe
expīri āliquē ꝑ intendēre mani
festaꝫ aliorꝰ eiꝰ aliꝫ p̄ᵒ
dd̄ tentaē nō pt̄ cū oīa nu
da & apta sīt oclis eiꝰ Et
scdo mō pt̄ vn̄ ḡ Gn̄ xxii te
ntat dd̄ abrahā zᵒ dʳ tentaē
calliditꝫ & ē acipie expīriciaꝫ
aliqꝰ hoīs cū intencōe decipi

endi & sic ıpē querit dyaᵇˡᵘˢ & nō
dd̄ vn̄ dʳ iacᵒ j Deꝰ eīn tentatʳ
diciē· q̄ iꝫ a dd̄ tentax dd̄ eni
intentatⱽ maloꝝ & ıpē aū
neīꝫ tentat Ałs dd̄ tentat
eū dd̄ nō pdūcendo vn̄
ī tentatʳ maloꝝ ē q̄ nēᵒᵒ te
ntat īducend̄ ad malū sꝫ ad
cedē & hortādo ad mītū Ał
ꝛpoᵗ tīcā sic dd̄ tētat illos
ī tentaē pūinsic specialʳ ꝑt
ēa vꝫ ad ꝯcedū ıttē nāe bo
nitate & ꝯformitē ad ꝛecudeꝫ
ıttē cāsuē vanitatē ad pre
mīūꝫ vitē fucē feliaᵗᵃᵗᵉ pō
dicī pmūꝫ nos tentaī ad
ꝯcedū ıttē nāē boītatē p
bitate q̄ hoīᵒ vsū liberi ar
bitrij p ḡnaꝫ mētiāꝫ sī rela
ꝛelitiᵒ sī tōꝫ dedissꝫ arma
& equū nobilissimū aliā mı
liti & ılle pbūꝫ & vilerˢ ī bel
lo se p ꝛegīs ꝛāe & honore
exponēt ꝛex nō īmeito eū
acceptaret Sic xᵉ dedʳ nob
arma liberi arbitri cū eqᵒ
corpis nri & sic q̄ sīra hi
mit dei q̄ ad ymagīeꝫ et
silitudīeꝫ suā fecit hoīeꝫ
Gn̄ i Et ephꝫ dʳ Induite
vos armatūra dei ut possit
resistē adūsꝫ īsidias dyaᵇˡⁱ
Igıtʳ sꝫ nos ꝑ honore & amore
regis nri viliʳ exponamᵘˢ ꝯt
inimicos dyaᵇˡⁱ & demonꝫ vn̄
ᵉ Job vij Militia ē vita hoīs
sup t͛rā Alıs milicia Sic dd̄
tentaīt abrahā ď ymolaᵉ
filıū suū vnigenitū Gn̄ xxij Sic
eē dd̄ oēs amicos suos tēta
ri pmittit vn̄ ᵗ Tob xij
q̄ acceptꝰ erās dō nēᵉ fuit
vt dd̄ tentaret te Et qᵒ nōmꝫ
q̄ Cōstantinꝰ īpator volēs
pbare q̄ d̄ familia sua es
sent fideles xāni· disposuit

inse

vt accedant ydolu et ante
adorarent Item 3o promittit ca
thabonos a mundo tenere hu
mana gloriam que est qui ydolum
adorat de suo expellit sinu
que mo pre diaboli domus finxit
est vt adorare conpunit suo
carnes formam et ad anima
pnicem honore ho tenere Et ideo
sigr 3a Luce 2 fili accedens
ad seruitutem dei sta in iusticia et
timore et prepara animam tuam ad te
tacionem 4o promittit nos dei
famili ad causam nostram contra
re vanitatem ne ad bellorum
minis per dyaboli cogitationes
mentes expronde et redimeret
sub superbiis et ideo deus clemen
ter permittit suos suos de sua
emulis temptari sic patet de paulo
2 Cor 12 Ne magnitudo reuelatio
num me extollat datus est mi
chi stimulus carnis mee angelus
sathane qui me colaphizaret De
hoc Greg 9 moral c 36 dicit sic Su
perna dispensacio idcirco nos con
tra interiores scandiret culmina
mentis temptationibus permittit quatenus
ne mens nostra in superbia audeat
presumere sed potius edocti elementa
vt dum pulsata trepidat in spe
auctoris adiutorio fidelior robu
stius firmius figitur Et ideo ca mor
e 2 exponendo illud Video a
liam vel forte legem in membris meis
repugnantem legi mentis mee et
captiuantem me in lege peccati
ducentem me que est in membris me
is dicit sic Ad ymam caro tendit
ne extollat se spiritus et ad su
ma tendit spiritus ne prosternatur caro
spiritus leuat nos ne iaceamus
in infimis caro aggrauat ne ex
tollamur ex summis Et sic secundum Greg
quodam etiam moderamine fit ut
carne deprimente mens non presumat

neta ho desperacionis lapsum ruat
et spiritu eleuante et tamen tentos
seruetur superbie casum euadat
et sic dicit spiritus tendit et caro contendit
Sublimissimo namque iudicio modera
mine infra summa et supra infima
in quodam medio anima laborat Et
ideo sigr pre peccatis perturbat me de
us et timor mortis venit super me
et cor meum Glo perturbat me i inidi
cat me de peccatis non tamen eo quod non
sit sed in eis non habet ut ea temeret
negligens earum Notat glo quod
deus aliter temptat et aliter ho et aliter
dyabolus deus ne eludat ho vero sci
at dyabolus vero seducat vel deciat
ea tentacione educat ferire perire
Nota de puella de quo habetur Cesa
rius li 4 fine hoc Ideo etiam dicit
apostolus sigr 1 Cor 10 Temptatio vos
non apprehendat nisi humana Tercio dicit
nos tentari promittit ad premium
vite sue peccati Jacobi 1 c
Beatus vir qui suffert temptacionem quoniam
cum probatus fuerit accipiet coronam vite
Et exemplum dyabolus omnis bonis ad
ipsos tamen persecucionem manum extende
ret in plus de petro Damiano
in quadam epistola quod modicum aduersus
desperantes suos fortis impugnat
et eos qui dicere vite sanctius illece
bras conuiui congressum expectat
Na et in cunctis qui de egipto
pharao vehemencius exasperat
bat et sathanas quidem ab homine
que ab infancia veneratur
ipsum conuiuio in egressum discerpsit
Et ideo Hugo de claustro anima
li de religiosis instituit quod sit
ante tentacionum et quod eas de
beat euitare de ... inquit
sit ante tentacionum quia est loci
amenitas ut ciuitates et opida
que non tamen in situ loci amenitate
capiuntur sed ex inhabitacione gratie
Nam vero ... est loci dimitatem

Vbi eī dimitte ibi pitu̅ / ʒaro
ōi ē pios ornatus ꝛ piguiū
cuā ꝛ vestimētoꝝ ꝯq̄site
varietes / Etiā ē inter ꝯrꝰ
q̄ꝝ vox bladie aurib ꝛ facies
oclis / Istas occasiones vile ta
neas ista tēptacꝰ nō ledit nisi
ei obediaꝰ Vnd̄ hostis nō ledit
n̄ cū tēptaciōi obedit Et leo s
cadit si fetas q̄i iniustū v̄ cede
tā nō pt̄ nos āplius tēptare n̄
q̄ntū nos sustiñe valeꝰ alēs
nō esset ex eq̄ꝰ pug̃ ꝛ sic suc
cubes eūqꝰ plus reno valet
nō vincere Vn̄ dr̄ apl̄ i Cor x
fidel ē deꝰ q̄ nō pmittit vos tē
tari sup q̄d poteste sz faciet
cū tēptacōe pūetū vt possitis
sustiñe / Addicō / S hoc v
ista qō Dat lasso virtute et
his q̄ nō sūt i forte ro bur
multiplicat Et Aug̃ c̄ dat
dya lo tēptandi licētiā · ipē
dat tēptato miāꝝ s admixtis
ne supet / Pro q̄o notandū /
qd sup cān̄ sim ʒe pone
q̄tuor gn̄a tēptacōnū q̄b9
nos demones ipugnare solēt
ut id ꝓphetāū Scuto cir
cūdabit te veritas eius Nō time
bis a timore nocturno · A sagitta
volāte i die · A negocio p
ambulāte i tenebris ab incursu
ꝛ demonio meridiano / Implet
ēi tēptat timor nocturn9 · pfirmē
tes sagitta volās i die · p
latos āt negociū pambulās
i tenebris / Sz demoniū meridian9
doctores ut dicit id eē eū
Ora i filia mea · i aīa a deo
nio male torqt̄ / Vn̄ id Eccl̄
Fili accedēs ad s̄uitutē dei
sta i timore ꝛ ꝓpara aīaꝫ tuā
ad tēptacōes / Itaq̄ pmordia
mē ꝯūsacōis ıncıta cōis c̄s
expientie rōne / pm9 ēra

gitat timor nocturn9 / quia in
tūnibꝫ · scilꝫ horror incipiēte
vite arctioris ꝛ insuetudo cō
streīngs discipline · Et is timor
nocturn9 dr̄ / vel q̄ nox i scrip
desiḡre solet adūsa / vt cū
pt̄ q̄ adūsa pati nō nō
te nōdū reuelatum est / Sz di
dicet ille lucis · ꝛ cōsequēt
ꝛ labores ꝛ pnīa ·
oīa quasi lux labores nob̄ ·
p assiduū pnīos · Dn̄ clara l
ce appareāt q̄ nō s̄t ꝯdigne
passiones huius tp̄is ad futurā gl̄iaꝫ q̄
reuelabit i vob̄ Ille vō q̄ ab
scedēs sū ab ea nūc ꝛ nox
ē / malinḡ hncēs tēptāi
a timore ıncēt i nō ḡra ꝛ p
bone ꝯtinē ꝛ videlꝫ / fortitudi
q̄ in simūs sit adūsa toleran
Vigilāt pnīe ꝛ oīa p° inti
tibꝫ cū hec pnīa tāmēdi
ne illos p̄occupat a pusilla
nimitate spūs ꝛ repellat a
bono cepto qd̄ absit resiliat
Superata āt hac tēptacōe sup
patiēter sustinēdo duras cōntē
nos insultiones · adūsus cōmissis
laudes · q̄ de laudabili penitē
tia vita sumat iniciū / Aliq
patebit vulneri a sagitta
volāte i die · q̄ ē inanis gl̄ia
Sicut enim sagitta volat ꝛ iō i die
q̄ ex opibus lucis · Sz h ꝯsu
flāt buccā ianis gl̄ia · ꝛe
stat vt solidis dō offerat
de diuiciis ꝛ honoribus sicut
fora q̄ nō enat diuina · appe
tat dignitatē / Et videt si nō h
ordo ꝯfusus seruatus ē i dn̄
nō i x° / cui ps suggestiū
sola vanitatē ꝓpiciūt · oīa
s̄t ōia regna mūdi atq̄ ob
lata tū q̄o x° dn̄i ꝛ ista r
nue / Alie ncōt ē te cōmuēn
a negocio pambulante i tenebr

qd ē ypocrisis. Etenim ista ypocris is ambicōe ↄscendit. Tī tenebris humeo eius. Postrema est temptacō demonii meridiani qd solet magis insidiari pfectis quasi tamquam viri virtutum. bīa superauerūt. voluptates. facultates et honores. ad eam superest ut q̄ temptet. ī qo possit pungere palam adhuc huius. de virginitate oculta q̄ manifestis non audet. et quē satis expta ē. apertum se herere malum. falso bono supplātare molliēt. Cuius pure dice est apto Nō ignoram' eius astucias. eis quo plā pfecerūt. eo magis sollicite sit tunc a laqueis. Hinc ē q̄ virgo salutacione angelica pturbata in fallet suspicione. Et Josue non prius amicum angelum credit. q̄ illum ipse amici nouit. denique sciret. Hunc ne sit an aduersariis tamquam hī experti sit demonii meridiani uersucias. Apli q̄z cum ī eum laborarent ī remigando vento aduerso et iactare nauicula. viderent dnm ambulare supra mare et putauerunt fantasma esse ut clamarent p timore. Nōne apti demonii meridiani suspicione prendiūt. Et iamdiu scriptum dicitur q̄ quarta vigilia noctis venit ad eos ambulans super mare. Certo igitur ī supremo demum loco. hī temptator formidet et qo se ī summo esse sentiant videant. eo s' vigilantius a demonio et demonio meridiano cauenda intelligunt. Porro si discipulis verus se manifestat meridies. ī eo q̄ audierunt. Ego sum nolite timere. et falsi suspicio ab eis depulsa est. utinam et nobis oriens pullata falsitas mollieris irrepere innitat lucē suā et veritatem

suā. ad pdendum illā oriens ex alto verus meridies et diuidat lucē a tenebris ut nō noceri amplius tamquam ponentes lucē tenebras. et tenebras lucē. Adhuc idem infra nisi tedio fuit longiū sermonis has quatuor temptaciones suo ordine assignare temptato ipi corpi xpi qd est ecclia. Et certe q̄z breuis possum pcro. Videam' primitiuam ecclesiam. si nō p'o pcussa ē timore acriter nocturno. Erat ei nox qñ omnis q̄ interficeret scōs arbitrabatur se obsequium prestare deo. Hac autem temptacione deuicta. et sedata tempestate. inclita facta est. Et iuxta pmissionem ī se factam in bonum posita ē in superbiam scōrum. Et dolens inimicus q̄ frustratus esset a timore nocturno. conuertit se callidus ad sagittam volantem ī die. et vulnerauit quosdam de ecclia. Et surrexerunt homines vani et cupidi glorie. et voluerunt sibi facere nomen. et exeuntes de ecclia diu eam matrem suam afflixerunt in diuersis et puersis dogmatibus. Sz h' q̄z pestis depulsa est ī sapiā scōrum. sic et prima ī paciencia martirum. En tempore isto. libera quesō deo miserante ab utraque ista malicia. sz plane feda a negocio perambulante ī tenebris. Ve generacioni huic a fermento phariseorum qd est ypocrisis. si tamen ypocrisis dici debz. q' iam latere p habundanciam nō valet. et p impudenciam nō querit. Serpit hodie putrida tabes p omne corpus ecclie. et quo latius eo desperatius. eo q̄z periculosius quo interius. Nā si insurgeret apertus hereticus mitteretur foras et arescet. Si violentus inimicus. abscondet se forsitan ab eo. Nunc vero quē eiciet. aut a quo abscondet se. Oēs amici. et oēs inimici. oēs necessarii oēs domestici.

z nlli pacifica / ob pximi z q
sua sibi crede / omib insidiatr xpi
sat. z pcuniue antiq. Ita bn
simo 2o sup Cant. Pquo sedz
Job 18 Abscondita e in tra
pedica eius. Nonnlli q loge
plg cauedu e ab oculto in
sidys qz ab agssiby hostiu
manifestis. Cu n qs insidia
hoi occulte ipm nenit ip
uisu z ido ad ledi magis
aptu sz cu pala aggdit re
pit ipm ad defensioz paratu
sz adhuc sup h magis est
piclm qn hostis amiciciaz si
mulat z amicz puta. Gregi
alit dyabolus conat sup omes
fideles sua temptacoe occide
vinctz p ipm vibra pstr. ut
lu pt apte vincere n voluitz
ydo qz ido spuit leo aperte inua
dit si plurim insidiat draco
z transfigurat se ut bons appa
reat ac facilius decipiat.
Figuratr h 3 Reg 14 ubi Jerobo
am dixit uxori sue Muta
habitu ne cognoscaris z vade
i Silo ad Ahiam pphetaz. Vi
Aue fert. Sz pphta vxorem Iero
boam diuinitus inspiratus cognouit
Et ait Cur aliam te simulas
Vade z dic Jeroboam h dt dns
delebo te d domo Jeroboam
usqz ad mingentez ad parietem
et clausum z nouissimum usqz
ad ultimu. Spualr p Jeroboam
q' intelligitur diuisio ptis nota dya
bolus q sp populum dei studet
a deo diuidere z pximum a pxio
suo p odiu z sinoez separare
hec eni officium est eius. Hec
iz scies dyabolus uxorem pparat i
temptacoez i ppo habitu ab eo in
missa scz viros ne latere fac ea
alio ornatu vestiri vt vz
apta clpa deposita. Statim

sctitate ornetur ut facilius
capere possit. Vadit ergo i Silo
Ahiam. Silo interptatur missus
Ahias ad frm meus ad z p
notatur p mlres q missi sunt
pcto ad grad spualis fm
quietez. Et ergo dicit deus a ap
pphta qd interptatur videns Justi
cia z ta scientia spiritus magis
excipit et pro pter hoc solu
ne ipm decipiat uxor Jerob
i. tempto dyaboli. Secta. Sentit
vestitu. Vn Bern in tract i hyp
nra malicia tanta arte supp
ut plurimu aut oculos inter
clpas lateat. Sepe. z nulli
quasi ex parte ppria vnde
arma de regno z inuamd tem
ta [illegible] vnde Ahias qui
te simulas aliam vxor Jerobo
ac si dicat Cognosco te non
decipiabis me. Vade ret i
integre ad vir tuum dyabolum z
cu hinc qz apud me d pim
tibi ad ipm [illegible] innaebit
ssia tua caduca continuez in
ma. gloria z carpa ne dele
Et qui sic dt fuerit tunc dya
confusus z qm victo d'cipe sui
z cum temptacois reponet vi
scim cessat impugnare ut aqui
expimetr salue p eas vice s
sunt aiam temptez ut d
d ista quatuor quibus temptat
dyabolus quos scit eas ui vinc
bis pphta Sup aspidem z ba
liscu ambulabis z conculcabis leone
Sup aspidem quo ad nocturnu
timorem h e temptacoem in capie
timentium aufstituat phe
Basiliscu quo ad sagittam vo
lantez i. die q est [illegible] z g
z ambicio que p die psp
designat. Et conculcabis leone
quo ad negocium pambulans
i tenebris qd e ypocrisis. cum

fingatur vite et h e ypocrisis/
z diaconia q° ad mensam me
udiantur/ a deonio i apto ta
m̄ i mendice dine i pellere
per vinū Ichisarl vi diá
bolus tamen las zugieh qd
e hesis detes cutores. In
qbz tementibz custodiat nos
dns p sua bndicta amen

O

aurum aur/ i fornace
pbauit illos. z qi ho
locausti hostiā acce
pit illos/ q; tpe eius respectu
illoꝝ delectauit q iusti hoies
i tpe isto intp' tribulant. h
eiusdē quia p tribulacoem
toleratam a dno acceptant
Et sunt h° duo fuit/ qz p° on
ditur q pena iustoꝝ e vehe
menter laquita dine accepta
cōis z dilectōis/ 2° q ei cor
rndet cuiusdā emolumentū
remuneracōis i z i tpe/ Prim
go iustoꝝ dō ē accepta qz
ex cari te z p amore suo susti
net. ondit p duo qn. qz
pri͞m assistit i auruꝝ mali
tiam i qdā sacrificio legali
z qi holocausti/ prim quum
e vle qui auri fictilia pg
liqsit z trasit p ignē tanto
purius efficitur/ tanto q z acce
ptabilius. Sic tribulacō vite
purior e sic fornax ubi aurum
i q° hoies dpurantur. Eccl 2
In igne pbatur aurum z ar
gentum hoies vō acceptabiles alr
i camino humiliacōis/ go iusti
quoniam pz x° tribulant
tanto e magis pciosi z accep
tabiles deo/ z h° e qd dt Tam
aurum i fornace pbat illos
Scdo g° notandum q inter sac
ficia q dno offerebantur pri
mum erat holocaustum pri
mum/ z fiebat d' armētis

pecudibz z auibz. d' isto sac
ficio nich tenebat sacerdos p pte sua q
obtulit. sz totum cremabatur dno
Et idō dicebatur holocaustum
ab olon .i. totum. z cauma in
cendium qsi totum incendium ul in
census. Vn in aliqz sacrificiis sac
dos quiqz tollebat s pte z
quiqz dabat pte offerenti ad
comedendum/ sz in holocausto to
tum corpus sine cum vitiis sine
omis sine adq incendebatur/
pelle tm sacerdos poterat s' ve
ndicare vn lege/ Licet go se
genus sacrificii do foret accep
tum nllū tm sic holocaustum
qz id totum e integre offerebatur
i honorē dei. Et isto sacri mar
tires immolantur s' do sic hostia
holocausti/ Eprima sacerdos
occides martirēs e iudei iux
id Joh 17 odiu vos iudei Et
Ro 8 Estimati sumus sic oues
occisionis/ Sz etc sacerdos mit
timit n pelle sz stacz scdqz
Job 2 pelle p pelle z oia q°
het ho dabit p aīa sua/ go
sic holocaustum e optimum in
sacrificiis sic martiriū in
opibz meritoriis/ Et h° e qd
dt lca. Et qi holo hostia
accepit illos/ Consequenter
delectat qd e emolumentū
remuneracōis correndet iu
stoꝝ pssionibz i pnti z dt
q pz moriuntur penalitate
pter pmiū eternē felicitatis
z ut longat q tribulacōnis
ad pmiū illa e porco sup
ponit eoꝝ pena qi in statu
frutūr z eoꝝ pmiū transce
ginitur/ Quodz notum est. q
tpis ad instas na e porco
sic n° puncti ad lineā ma
gis ad punctū i modice de
liq' de. z i mū magna

co[n]fi[r]gabo te. In momento indi
gnacionis abscondi faciem me
am parum a te et in misericordia sempi
terna misertus sum tui. Unde sup[er]
modum excedit (?) excedet labo[rem]
Et hoc est quod dicit: et in tempore eterno
spectus illorum q[uia] ... In puncto mo
dico et in instanti passi sunt. Si
tempore pluries et longo sunt in eternum
eternum respectu eorum in primaco do
let dici quod deus liberaliter remu
neret sincere dando ultra magnum
aliquod bonum iste respexit eum. Cie
certe dauit bonum respexit illos
quod supra modum et sperionem excedit
et pro labore mercedem. Jur. i. 2
corum. Illud quod in presenti est momen
taneum et leue tribulacionis nostre
supra modum in sublimitate eterne abstractum
glorie operatur in nobis. Nonus ibi
tamquam aurum. Quod clericus qui pro
batur a Christo in tempore sic et clericus
an presbiter. Sic nouicius an
professorum. Sic et baccalarius an
inceptorum. Et sic dampnatus an
solutorum. Primo dico quod clericus
ordinandus an presbiteris et tamen sep
tuag... quod probatus et exa
minatur. Et quanto altiorem ordinem
recepturus est, tanto difficilius
examinatur. Nos sumus promoue
ndi ad ordinem ampliorem quia
in futuro erimus sacerdotes et sancti
reddit. Ap[ocalypsis] v. Et fecisti
nos sacerdotes et regnum deo nostro
Magnus autem fauor fiet clerico
si possit promoueri ... passim vel
... quia magna posset ... de
bet. Quod tunc posset promoueri. Iste
fauor fit nobis ordinem sicut
generaliter in die iudicii quando nostre
meritum magna ad ordinem ange
lorum prospere ... et dicetur
unicuique nostrum: Tu es sacerdos
in eternum secundum ordinem Melchise
dech. Et modo sumus promouendi

...quo examinabimur et certe non de
officialibus sed de quibus sunt de con
to et de probis nisi quia ... de op
bus preclaris sic ... in xxi. ...
rum et dixisset in madu...
et hoc totum est de donato ...
illi qui inuenitur nescuisse
donatum sed donatus ...
respicere de ordinibus et ...
leges sic larga ... Illu
ubi ... moriens in ...
de Job et qui dicit illud. Iste ...
ledet in igne eterno ...
tem quia bonum ... sacerdotum ...
de ... Unde Thob. 3. d. hoc
pro certo omnis qui colit te quod ...
eius si probata fuit coronabi...
Et Jac. i. ... probatus fuit ...
piet coronam vite. Sic quia ...
clericus sic nouicius an p...
sionem. Unde tempus nouiciatus ...
tempus probacionis nostre ... a...
nouicius ... generat ...
fessor ... in ... te sua ...
... infra tempus ...
... plus ... et ...
non habet ... ingerabilis ...
... et ... est ...
vita ... nominatus ...
preceptis Extra de regularibus ...
in nouicio ... viii. ... ber...
... sic voluntas in boni ...
... geminus ... professor ...
in bonam que est gra... causata ...
nondum sumus professi ... possu...
... probacione pri...
quando placeret. Nouicius autem in...
examinatur diligenter et quo...
de quibus ab unoquoque re...
sanus an sit secularis ...
an miles coniugatus. An sit
alterius professionis. An ...
mis obligatus. An habeat ...
tam infirmitatem. Et ... qui...
defectum habent, a professione ...
pellitur. Certe ista quinque ...

sinis nomen regnum / pº an
le parentibus condicionis quod sit
vel dicitur mundi servientibus pro
muneribus et honoribus consequendis
hac vita / et si sic non admit-
tit eum ad professionem / quia nemo po-
test duobus dominis servire mt 6 / hoc
ghus quod volunt adiungere adve-
niete principe alius cum hono-
ratibus assurgendo / Et cum reddi-
ciuit mihi servire meo / quia ego
conspicio mihi servire
in et ista servire et adhuc non
assumpsit / iste non fuit similis
dicendum sed valde nobilis /
Si reperit nos si an simus
alicuius professionis vel alicuius est
tradi in actibus et habitum in aliqua
mala consuetudine persistendo in pecca-
tis est et qui alicuius professionis
et requirat si illa libet recipi
pone a rº tamen cum difficultate
quia omnis qui habitum suum deponat
Tunc requirit an sit obligatus
an sit operibus exterius dedi-
tus quia si sit hoc rectus non veniet
ad diuperim velit te vir illud
luce de vrore duxi ideo non po-
sum venire / Secundo inquirit utrum
an sit racionibus obligatus hoc
non obligatur ad quantum et resti-
tucionem scilicet usuram in talia et
pecunia usuraria fuisse de-
tentus et non vult restituere / et
non credit de eorum restitucionis
obligatus / Si clericus sumus
iuratus intimus ecclesie deser-
viens bona per annos et non con-
patus restituere et restituere
iste est obligatus ad racionem /
uti cum ad professionem non est so-
licite non admittet / Si spo-
liasti pauperes per potentiam vel
per fraudem vel usuram vel testimo-
nium pro eum et non re-
stitui restitucionem tu es obli-

gatus ad racionem et alia non
admittitur / Per decimates et
in obligaciones adducet duas
cum operantibus iniqui / Secundo
requirit si habeat occultam infirmi-
tatem si sicut petrus vide quod qui
non es consensus et id celat et
occultas tu habes occultam infirmi-
tatem et non admittet te non
credunt te super periculis / Ergo
obmissis et exclusis istis im-
pedimentis magistrorum invenerit
se probabile exhibere nomen
ne a professione sua consuebilit
repella et vir in ad timum in de
sollicite enim temptari probabiliter
exhibere de operarium inconfusibi-
le / sed tamen vir veritas
ergo illis inuicem fuit fratres
sua professione formali iudicio et
iurato dicens deut 26 profi-
teor hodie coram domino deo quod in-
gressus sum terram per quam iuravit
patribus nostris ut daret eam nobis
Tercio examinatur si est bacalla-
rius an magisterium qui autem
incipit magistrum probare tribus
modis scilicet in legendo opponen-
do et respondendo / Habet ergo legere
necesse est ut corde volumen
sue facultatis / Dicitur ite nos
debemus legere per professionem volu-
men codicis tue / unde stolidus
clericus est iste qui ignorat paginam
lege scripturam et opera sua ne-
scit / luc 10 gal 6 opus suum
unusquisque probat et sic in semet
ipso habebit gloriam / et de re
dicitur oppone et argue per
iustam correctionem priorem et hoc
principaliter pertinet ad prelatos et
in eis ad omnes / Mat 18
Si peccaverit in te frater tuus
vade corripe eum inter te et ipsum
solum / Et Sap / probacio
corripiens insipientes / Et

plato d 12 · ꝓbato ē i ꝓlio
dedi te Ezechiel hanc rude
ꝑ gratiarum actione & Jur̃ ·id ·
Casu ·i · In oībꝫ gras agite
& q hec cplevit dignꝰ ē cōn
migrali · ex° thobie q̃ tn̄ oīa
ī se fortr̄ & devote iplevit
petā qstudo · vioēz corripi
endo · & dō p mentes flagel
lo gratis agendo · & ido ꝯ dein
fuit oīa accepta erat deo
ītce fuit ut textus pbaret
te thob̃ 12 ¶ Certe pbat sic
denarius cū ꝑlucēz · q° ei
alti immutant denariū ·
diligēt cū ꝑlucēz · qui vte
podꝰ & ymaginē pesāt · et si
ī aliquo illoꝝ defecerit nō
ē moneta legalis · hec ita
pi dz · Cntitas ꝯ eqtas
podꝰ ē caritas · ymago ꝯ ve
ritas · vn̄ eqtas dz esse ad
primū · caritas ad deū · ve
ritas ad seipm̄ · Quicūqꝫ ne
ītm a xo accepit denariū
mutuo · i aīaz · vōle hntem
ymagīez regis & ī die mor
tis qñ tēꝑus ꝑlucendi · tunc
oz nos denariū reddere et
xo assignare Jur̃ ·id mt 22 ob
tulerūt ei denariū Et tūc
nisi hnueit tā podꝰ · sentitis
podꝰ & ymagiez · reꝓbabit
Jur̃ ·id je 6 Argentū reꝓbatū
vocate eos · q̃ dnūs ꝓiecit
eos Si vo illa hnuerit dicet
xc ·id Bn̄ ille pecuniā quaꝫ
dedisti michi ecce habes ꝓbatā
vn̄ ꝯ ūro denario dicitur
·id ps argentū igne exaīa
tū ꝓbatū tre purgatū sep
tuplū · ꝓbatū exaīatū igne
caritatis · ꝓbatū tre i mēch
huius terre vanitas & pgatū
septuplū · a septē capita
libꝫ vicijs q̃ sūt radices

venialīū mīgꝰ ¶ Additio
tre eīū dns dē sūt septē
tātꝫ aurꝫ ī fornace hꝰ qui
septupᵖ i septuplici gne
ꝯ ꝯ quibꝫ tangit aliquis
tēaetu sive v ūro ꝑmie ·
pacia dicēs q septē sūt
parte q̃ in septē petitōib
dnīce orōnis cōphendunt
Conatū pma ē cōtꝫ mūdi
sublimē · cōtꝫ vane glie appet
cōtꝫ vanū honoris desiderꝫ
& q cupidi hꝰ ī vmaculꝫ q̃
tē cū ꝑ lib̃a nos a malo
q ꝯ ficlis Confer paciā
mali · scꝫ cōtꝫ insultū
ē hꝰ · & ꝯ hac paciā fit
ī cathalogo btitudinū
Bti paupes spū qm̄ ipsoꝝ
cia bi pmo ꝯsistit ī spūali
paupertate · q̃ ꝯsistit ī abd
icatōe reꝝ exterioꝝ · ī abd
icatōe ꝓpriū honoꝝ scꝫ hō
supbit ꝑ malitiā aīe dampn
ī abdicatōe eoꝝ q ptinet
decet corpoꝝ · ut sotūnūdꝫ
puleīne 10° ¶ Scha paciā ē
cōtꝫ insultū dyabl̃ · cōtꝫ
cupidīt hostis maligni · q̃
petiꝰ cū dī Et ne nos ind
ucas ī tēptacōez Nō petit h
ne tēptet · s ne ī tēptacōez d
cat Tēptari em̄ ēst & nō
tacōz dncat ut insurgꝰ dyab
resistit · Tēptā at & ī tēptā
ducat · q pcaūdo · pctō ma
gno sbdīt ꝯ hac paciā
Bti mites ¶ In hac ei pa
cia sūma mansuetudo ī insultū
sꝫ cp hō maligni, demōis
sic ut prat Tcia paciā
cōtꝫ iniurias & insultꝰ
s cū hō paciēt sustinet
iniurias & ꝯtumelias q̃ petit
dī Dimitte nob debita nra
sic & nos di · ꝯ eadē

nulloq i nihil [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

incordes Spualis arme est
sicut iniuriar remissio Alta
pacis parat e con malis paup
tatis instancia s cu qs sustin
ns egestas sustinet egine
nay da diuitiaz inopia q
in paria respesar diuiti
is h pet cito Pane nrm
cotid da nb ho Et est cibe
nme cottidiem hoie in
bo i paria con paupertate
huius mdi displicencia h est
paria q viatici modici co
cessat mensu q hundaru
nbat mera ..... no siple
at ventre h paria siccumo
a fraut jeiunia h i milites
venire simila in campo ul
alia gobione salmone pi
na pinguedig i tenuis ciba
nt victu Et hac dr Bu q
esuriunt & sitiunt iusti Pa
ria etem q i ieiunio mali
sanctitas aucitur Esuriens
nt e esurit & armat ei
bu malis [illegible] tado ma
gis spualis appetit Tcia
paria e con insultu carnis
qu qs vilet carne sua do
mans castigat immelani ut
sensualitas suu aber rom
tus sterna spui qui spus
sup carne re inpun & qu
con carne raro obtinet rgm
hoc regnu petit qu i orone
dnica dr Adueniat regnu
tuu i fiat ut sic ang obediunt
ita in nob sensualitas rom
pareat ut sic in regno tuo
oia sunt pacifica ita in re
gno me mtis oia sint tn
illa Oqz tunicas h duel
lu int carne & spm ubi
cuo con spm arma illace
bis sensim & iocunditate carna
lui delectacionu vide carnem

carnis qo milites con spm
In eius cogitis cu carne venit
ad bellu pulcdo rei q dpit
visu blandimentu soni qd dnpt
auditu odoramta rez q suspe
dunt olfactu Sapor cibi q al
licit gustu lenitas rei que
procat tactu Con hc erci
cu armat paria metis q
sola hostes expugnare valet
sola liberi tidat exulatem
rone in sin regnu qstituat Istud
bellu plq ciuile e & ideo
magis timendu est Est eni
bellu comu int hoiem & dya
bolu d q dr No e nob collu
ctacio adusq carne & sangne
s adusq principes & ptates
aeris huius Est eciam ciuile bellu
int hoie sc spum d qo dr
Filii mris mee pugnuer con
me Est bellu plq ciuile
int carne & spm d qo dr
Caro concupiscit adusq spm et
spus adusq carne hc bellu
pt sedari spuali luctu Si
lugeat pdam sposi si fle
at ingratitudine [illegible] Si dole
at absmedo a desidio carna
li Si ploret ab dnto mdi
cessado d qo luctu dr Bti
q lugent qm ipi qsolabunt
Sexta paria est con infirmi
tas corpis q attendu i lan
guord i labor i sipod i mudite
et estu h vulnera intulerat
latrones hoi descendenti i Jeri
cho i desertu me morti
Con hc paria e qui aiq supat
virtute morbi languor grias
ages do et i infirmitate car
nis inuenit sanitate ment qui
eciam i labore ne inuenit
requie pena insielis ad de
bitu sime ut q sint languo
ras corpis sint medicamta

mētis Cōm̄ hās miserias cor
pis petit̄ patiā cū d'. fiat
voluntas tua sic ī cel° ⁊ ī tra
Sic ī celo ı̄ ī x̄pīā x̄ nā mutu
tue voluntatis fuit sua pa
cia, cōm̄ miserias carnis,
sic ⁊ ī tra ı̄ ī nob' tūcīs hōi
b; cōm̄ miseri bes corporis, d'
hac paciā d' Bn mūdo cor
de qm̄ ipī deū videbūt, p
hāc paciā ocl'us vām' p'
gat' ne p lāgwoꝫ ī desp'a cōꝫ
madat, ⁊ ne p lāgworꝫ in
torpeāꝫ vivat. Septīa vero
paciā ē cōn dei flagella
q iustū exaudit, scīm p h' ac
filiū vamt' q petit' cū d'
Sctīficet' nom̄ tuū, p h' cū
q aliqs paciēs ē in dei fla
gellis, scīficat' in eo nome
filiacōis, ⁊ q'to paciēcius
sustinet flagella tāto ma
gis in eo manifestat' nome
pīmū qr flagellat pr̄ p p'inc
bniāꝫ filiū quē recipit ꝑ pa
ciāꝫ. D' q paciā d' Bn pacifi
ci qm̄ filij dei vocabūt, filij
ci q pacē ī tūmet pectoīs p
paciāꝫ dū a pr̄e flagellat'
vere filij dei vocant' ⁊ probat'
Iste septenarius pacie mis
clarnit ī Job quē amissio
rerū honoris nō fregit. q'
sathan temt' n' vicit, q' vxo
ri iniurianti ⁊ insultāti vili
resistit, q' oībꝫ tpalibꝫ pua
to. egestas nō sucubuit,
auē carnal' dilēco filiorū
nō dicat', q' vtute āi carnis
vulnera absorbuit. q' flagel
la dī paciēt' sustinuit, 1 p' ꝑ
go paciēs eē desidat'. Job
paciāꝫ. ⁊ finē marꝫ con
stanciāꝫ dili' aīmdat, ⁊ sic ī
oībꝫ mūdanis insultibꝫ vtute
paciē ocludit vt legit' in

libro Macrobij d' nālibꝫ s
valibꝫ, vincto paciē ligat
st' ipcꝫ anim, Magna illig
glā q nullis laudibꝫ eff'at
lis vitupacōibꝫ minuit
electōs suos ī fornace tbl
hꝫ inde probat d'ā, ut fi
⁊ q stāciam eor' fit dī accep
ssim ⁊ pciosū hꝫ aboracius
ospeci ēo ⁊ ī tpē suo hēbi
respectū pmijs ētni. Pro q
erīa facit ī opeī. Mod
⁊ si opus ēsbal ī varut te
oībꝫ vt pbacō vr̄e fide
to pcio[s]ior sit auro qd p
igne pbat' ı̄ q vt ista pba
vr̄e fide ī eblōne inve
ī laude ⁊ glā ⁊ honor
dei ī eualacōe ihū x' s
iudicij cū x' oculis ī p
aduētu manifestabit' ī sel
pmiū tbulatis largiu
ē' venit &c

Fulgebūt iusti ⁊ tan
scintille ī arundine
discurrēt. Postq̄ s. p
sunt q̄ndā pmissiōes q̄nal
b' futur' remūacōe scōr
sine tbulacōibꝫ q̄s sustine
ī pīa, hic eadē remūera
explicat ⁊ distinguit ī sp
Et p' ponit quō iusti libat
respicat' s' quō empi
tōib' pueniat' ibi Iudic
Eīa p'm tangit excellencia
ī remūacōe scōꝝ futu
erit ī bāꝫ. ī corpore in
glē possessione in vita
ī ētnie eaq iudic' asse
ref ī iudicio gnāli, ⁊ ide
pmo describit q̄nalis ē ī
eoꝫ excellencia corpalis,
qualis ē assistencia gen
iudicialis ibi Iudicabūt
nacōnes, 2° q̄lis ē bt
cia glā spālis ibi ā' qfidi

Scdm btm thoma i scripto qrti albm corp glosi inquantu corp subiecti et substat optime aie inquantu forme modo cpletissime ad prcipandu eius pfectioni pfectissime inquantu tale corp est spuale quia aius spui est subiectu sicut sol et luna dicunt contra subtilia inquantu pfectissime cplet in Laz esse et statute sue speciei

33

aliu. Circa primu e aduertendu qsm bea quatuor dotes corpis gsicati inuenit habet scilicet q uz claritas impassibilitas subtilitas et agilitas. Erunt enim corpa btor clara impassibilia subtilia et agilia. Huius e raco quia aia btu plenu habebit dniu sup corpus et inquantu forma inquantu motor et inquantu bta et vo gunctam inquantu bta gla aie redundabit i corpus uni tibit i corpe claritas. Et hoc e qd dr mt xiij fulgebunt iusti sicut sol i regno patris eor. Itez inquantu aia regnabit et dnabit sup corpus eius pfectue i corpe impas sibilitas cme ei corpus qd est corruptiue passione gaudeat ob pdic unu forme sue sup materiaz suam. Aie ei tr pd non su et via ad corrupcoz forme iam eius vel saltem ad separacoz a mta et ideo qr aia incorrup tibit et pfecte gnabitur suu cor pus. Itez ideo potit victoria aie sup corpus diminuu. Ideo sic fuit i statu innocencie qr quia plenu dnum habuit supra corpus potuit tunc id fuum p ac ab potuit se a v abste o pimi et ideo habuit impassi bilitate ad tpus. Sz sz aia dni a dnnuq pote p pcim aut ideo nuq pt dnum sui sine victoria sup corpus pimi et ido nuq pt pte legi do pam et pate corpus suu erit impassibile. Item in aia sic no solu forma corpis sz eciam motor sic pz p dictum 3 li de motu alu monebit corpus suu p vole tatem et qr habebit plenu dni sup corpus ideo aia glosa inquantu bta monebit eius

sic volet corpus mone et ideo erit corpus sanctus agilia. Item cu aia posset velle rona quod corpus suu sit i eodem loco i quo e aliud corpus sine amotore illius corpis et aia pt rege corpus sicut volet. Sequit quod aia potit corpus suu pone in loco ubi e aliud corpus et ista virtus vocatur subtilitas. Sic igr corpus glosm erit clarum impassibile agile et subtile. Et ista priuile gia vocatur a doctoribus quor dotes corpis p quanda figuratiz locucoz. Sicut dos dat in signum patris gratitudinis et amicicie int viru et mulier ita ista priui legia dabuntur hoibus glificatis gtra aut ista dotes gtinetum ponit a apto i Cor xv ubi sic aplus optinez int mortem huius et ei hz huius et dr sic se minatur i corruptione surget i incor ruptione incorruptibile et impa ssibile. Seiatur i ignobilitate obseru ancia mort surget i gla i claritate. Seiatur i infirmitate sur get i virtute i agilitate. Seiatur corpus aiale surget spuale i subtile ad modum spe corporis eius pt esse simul cu alio vel d aia q e tota i toto et tota i qualz pte. Et sic potit corpus glosu p virtute subtilitatis esse simul cu corpe no gloso. Dicimus hic no placeat sco Thome sup eto ue q i quarta salucoe pt et si cu alui vi q homo hz corpus glosu ex dote subtilitatis sz ex opone virtute diuine tn eius essencialis dot glosi corpis. Tunc eciam corpus glosu aut hoibus posset nasci de virgine sicut fuerat esse mitimy d ptu virginis marie quod e thema gd e aut sku. Et ideo bn videtur

Dicit q possit e in eodem loco cu alio corpe no gloso

quod p dote agilitatis subiectur corp aie inquantu e motor ut sit pt expeditu et habile ad obediendu spui i aibus motibus et accionibus aie

dicit sanctus thomas / descendendo
igitur ad lazarum notandum quod iste quatuor
dotes in hac littera continentur isto ordine
expresse. Primo nota claritas
cum dicitur fulgebunt. / 2o impassibi-
litas quia iusti quantum ad anime iusti-
ciam perpetua et immortalis / 3o
subtilitas quia tamquam scintille in
arundineto / 4o agilitas cum dicitur
discurrent. Et quod completorium quod
dicitur in fine diei primum eum ... fi-
nale figuratur. Et ideo ... .
... dicemus ad has horas ... .
figurantur hec quatuor dotes ...
et applicacionem ... ad primum.
Nota notandum quod arundinetum ...
... longe que crescunt arundi-
nes. unde scintilla monentur ...
difficultate ... arundines ...
... resistencia ... sic ... iusti
corpora sua movebunt ... .
... iusti ... quam iusti me-
rito debet ... exponere ... ac-
... ...
... Et si ... ad ...
... illas ... suscepit ... dent
et hec ... consideracione ad primum
quod sequitur ... ... et quod
... maxime ... tempori-
bus ... anni, quemadmodum ... lo-
bale ... rasteres accipiunt una
pro hyeme et alia pro estate
illa quam datur pro hyeme sit de
grosso panno ... que ...
... ... plurimis
modo ventis modo nivibus modo
... ... roba quam datur pro estate
... ... panno subtili et deli-
cato et ... ut ... hominem
pro tempore grosso ... estate ... isto
... ... vi-
ta ... ... hyemis vi-
ta ... estas corpus et sic
anime roba unde Job 10 pelle et
carne vestisti me. ergo in presen-
ti est tempus ... ... agustie.

et presentem ... corpus ... est ...
roba ... grosso panno ... ...
... tempus futurum ... vite ...
... tempus estivum glorie et ...
... et ideo tale habebit ...
... valde gloriosam quam corpus
... clarius sole impassi-
... agile et subtile ... ...
... ...
... estivalis ... ...
... ... hyemali ...
... ...
... ... iusti
... ... corpus ... ...
ab operibus ... ...
pro honore domini sui ... ...
... quod fulgebunt ...
... ...
... papa ... ...
... ...
... vestimentum ... ...
... ... honestatem. ...
... aqua ... ...
in igne et non comburebatur ...
fulgorem reddebat ...
... corpora ... ...
... carnalium ... ...
ut fulgeant ... magis in igne
... ... Et ... ...
In igne ... ... et ...
... ...
Nota notandum quod iusti in presenti ...
clare fulgent ... fame ...
et doctrine sic ut fama ...
... ad ... vita ...
... doctrina ad ...
et ... Et ... claritas
... ...
... ut fulgeat bona fama
... ... candela fulge-
at ... ...
... ...
... relinquit locum ...
nebrosum et ... fetet. Et
sic dicit Augustinus ... ...
Iste fetor est ita nocivus

Algebr.

sequitur

ileon pugnam· quod si sit vehemens
fiat ab ea abortus et occidit
fetum. Isto modo et quolibet modo eccla-
sia quasi candela lucens et ar-
dens in ecclia consistunt/ qui cum
[illegible] sunt bone fame et delectabiles
et utiles· dando bonum exemplum,
cum autem extinguntur vero te-
nebrosus et committit aliquod
notorium et publicum peccatum·
[illegible] eccliam per locum
tenebrosum· et fetentem propter infa-
miam. Isti sic tenebrosi nocent pro sub-
ditis [illegible] sed proposito [illegible]
[illegible] eorum [illegible] et exemplum
vel [illegible] et eius [illegible]
[illegible] in bona persona [illegible]
[illegible] per [illegible]
[illegible] et locum
[illegible] efficitur tenebrosus
[illegible]
[illegible] mediante
[illegible]
in ecclia dei/ qui [illegible]
[illegible] videt
[illegible]
[illegible] pastorali
[illegible] ecclie dei
[illegible]
[illegible]
[illegible]
illo [illegible]
[illegible]
[illegible] ordinis prelati ho-
nora [illegible] qui hic [illegible]
fulgebant et lucebant [illegible]
[illegible] honorabiles/ [illegible]
[illegible] luna splendida fulgebat·
et omnes fines terre adorabunt
te. Isti fulgere debes in vita
quod ad nostrum tempus [illegible]
in [illegible] ut [illegible] luce
more solis non more lune
[illegible] hec luna [illegible]
per totum. Luna ad nos sic et
ideo [illegible] apparet macula [illegible]

et quedam macula est in ea quasi um-
bra hominis portantis fasciculum
spinarum ut dicunt fabule. Isto
modo iusti fulgent in ecclia mo-
re solis. eo quod fulget in fama
[illegible] in gloria prima/ [illegible] quelibet
potest dici [illegible] qui sol re-
fulget [illegible] fulgebunt in-
sti sicut sol [illegible] fulgebunt
sicut luna/ quia [illegible] sunt
clare [illegible] sunt umbre
[illegible] homo portat fa-
sciculum spinarum [illegible]
peccatorum. Baruch [illegible]
[illegible] non fulgebit
[illegible] debes fulgere per doctrinam
[illegible] Daniel 12 [illegible] docti fu-
erunt fulgebunt sicut splendor
firmamenti et qui ad iusticiam erudiunt
multos quasi stelle in perpetuas e-
ternitates. Vtrum corpus glorifi-
catum [illegible] dotibus sit dotatum
[illegible] et [illegible]
corpus impassibile/ [illegible]
corpus [illegible] elementis
et [illegible] humoribus [illegible]
[illegible] et agens et pa-
tiens [illegible] ergo tale cor-
pus erit passibile/ [illegible]
[illegible] corpora
erunt sensibilia et [illegible] in
actu videndo audiendo et [illegible]
[illegible] vita illa
[illegible] magis [illegible] vigi-
lia [illegible] vita [illegible] sic
[illegible] [illegible]
[illegible] vita [illegible] passibilia
[illegible] corpus [illegible] non fiet
clarum quia color est extremitas
perspicui in corpore [illegible] lu-
men et qualitas corporis perspi-
cui non [illegible] 22
c. 21 de civitate dei [illegible]
corporum est congruentia partium
cum quadam coloris suavitate
ergo est corpus coloratum/ Isto

qo

[illegible]

q corpus glosu no fiet sbtile arguitur sic q tunc possz esse i eodē loco cū corpe no glorioso & eadē rone cū infinitis sicut arguitur c[on]tra philosophos. Si duo corpa possunt ēē simul in eodē loco & infinita. Tercio q corpus glosum no erit agile isto q possit moueri ad voluntatē aīe q sic tunc moueret i instanti voluntas enī hec potest velle cū voluntas sit i[m]possibilium & chimera. Ad oppositum videtur esse fides & hec i Cor. 15 & ex hīs iā ne sup[ra] p[ro]positum est. Ad quā dicendum q sicut na[tur]a sic corpus humanum ē inst[ru]mentū aīe ad merendū sic etiā instinctū ē ad p[re]mianda. Sz ad hec hunda requirit q defectus corporis aīe tollantur nā si manerent nō foret aīa bīa ut hō bius q[ui] ap[er]it[ur] ex corpe & aīa. Defectus aūt corporis manifeste sunt penosi & p[ro]pter peccatum p[ri]mi parentis inflicti. Sic nūc suppono. Igitur illi defectus debent in bīitudine futura suppleri p[er] q[ua]tuor c[on]cessas illis defectibus contrarias. Ad p[ri]mū ergo dicendum q virtute corpor[is] in futuro erit immortale & c[om]parando statum glosum ad male tottum erit magis glosum. Quam tunc fieret simpliciter fiet. Ad q[ui]a contra q[uo]d arguitur dicendum no coagatur sz p[er] divina virtute & no alia. Sic factum sunt 3 tres pueri i camino ardenti vt Daniel 3 c & sic fiet ibi. Ita dabitur sinc aliqd dominium cū sine ..., corpi sine aīe p[er] q[uo]d potens clauditur et ... conformis c[on]sonabit. Sz hec no est nob adhuc sufficienter reuelatum et sine hoc

domini dabi sine no i tene... tū vtrisque fiat q clemen... no agere admirate in corpore gloso. Hyperbolice. Ad 3m dicendum q passio est dupx s[cilicet] in alio q... igitur agens i agendo alia ... ... sic q[ua]lis colorat... in eodem p[ri]ma passio no ē in ... p[ro]bz ... erit & ... tempus ... opacit... sz solum p[er] inuitationē spiritualem. ... cum ē susceptiua spiritualis ... 3m ... q aīe p[ro]pter eius corpora ... clara sic volet & corpus ... clarum p[ro]pter apparens coloratum & ... clarum & color... ad apparendum sic ... volet. Ad q[ua]rtum dicendum q corpus glosum cū infinitis corporibus potest esse sz no possz ... tis corporibus q no possunt ... infinita corpora & infinita corpora plura esse. ... no est ... lateas impossibile ad manifestum impossibile ... apud multos ... Ad q[uin]tum q potest moueri ... no est consequentia q voluntas bīa no potest velle impossibile ... tū defendo ... conformiter voluntate diuina. ... se moueri hic ... tū habere velocitatem fi... sic ... ascendendo ... velocitate qua volunt & ... successiue ascendit.

Adde... ... vite... ... Cap. finale ... hec i summa ... q i ... premium ... adimule premium ... le c[on]sistit i visione ... & ... dei quem bīi videbunt facie ad faciem. hec ē nudi & sine

... (marginal note, faint) ... q ē pt ...
... aie ē ...
... aie ...

... tantos sic ... aie ... p[er] ...
... aia q ...
... ad p[er] ...
... ad ... ad ... p[ar]te ... a ...
... illa ...
... ad ... dep[er] ... agere
... p[er] ... ...
... aie ... ut ... p[ro]ponit ...

velamina q° fruetur aude et
delectabiliter quia ana ... ebur
sempiterna vt sic visitet illud
... q ... fuit rom e ple
nitudo lucis / voluit ...
paris & medie gemmaō et
intatis / Primum vero ofiale ofi
bet i gla corporis q ... stola d
qua ... psitus aia bta
edit i plurim celu / & h stola
ofistit in q̄tuor dote corpis.
in dote claritatis agilitatis
subtilitatis & ipassibilitatis / q aute
... plus & min ... maioritas
& minoritatis pus ... cari ...
Primum ... aureola ofistit in
q̄dā ... spali superaddita q
qdā aureola ... m
doctor ... debet ... ...
opera ... martirio ... &
otinentie virginalis ... s ... pdicis
secundū ... & ... ... gi.
genaq ... Nec ... ad
intelligentiā pdicta ... est / q
primū ... hec ... q ... primu
he summa ... veritate
& bonitate & ... est in
ipo pone summā ... sa
pientie clementie & iustitie /
... manifestanda ... ma
nifestum ... opa / ... d
... ...
ans sic ... regulas ... gubernat
se ... & ... / q in
... manifestatur summa po
tentia ... gubernatrix sapia ...
reparatrix clementia ... retri
butrix iusta ... / Vt q
manifestaret ... ad ...
laude glam & honorem ... p
duxit ... ...
... ... corporale / ...
... se ... spuale &
simul h ... i vno hoie
... ... stole ...
& nāz corpale / Vt manifestaret

sapia ... q ... ... sic gu
bnat & ordiat / Na ipe ... sup
primū ... cipm ...
... sez quam illustrat / &
infimum ... p liberum ar
bitrium ... / vt sic corpa
& corpalia q ad ... sub
iciantur spui / spus vero deo /
Vt manifestaret clementia
lapsu hois repat assimendo
hois ... ... penal
& tandē ... pena mortis.
vt sic summa ... misericordia fa
cto ... conformaret ... ad plena
... no solu i digni
... ... vera i ...
bus ... i miseria ... /
vt sic manifestaret iusti
... ...
... ... no solum ... pecca.
... iusti ... sempiterna
... ...
& ... ...
... ... ordinatiōe Na
... ... i ... fine
... ...
... ...
... ...
... ... deus fecit ... spuale
... ... vni ... da
... ...
... ... tota huius
spuali ... ... vna
... / ... ... q
... ... spuale p
... ... ca
pacitas ... ... primū ...
... deiformitas ... ... qua ...
... ...
videat ... ... diligat
plene / & i
... / vt sic ... tota vniat
& tota ... ...
tota deo ... / tota illi in
nitens / tota illo ... / In
ipo sic in oī bono inveniet

... ... deiformitas

pace luc[ida] & suffragia sempiterna
p[ro]p[ter] qua[m] i[n] statu om[n]i[um] bonoru[m] aggr[e]gacio[n]e p[er]fecta[m] co[n]stituta & eterna ... [illegible]

[illegible]

celesti. q[uod] est regio beator[um] ... in spectatibus celestibus corporibus similar[um] ... [illegible]

[illegible]

accidentalis quod aureola no-
minatur, quod non solum ad decorem
animae facit verum etiam corporis, quia non
redditur voluntati sed operi ex-
trinseco; consistit enim meritum et
praemium [illegible] consistit in per-
fectione [illegible] gloria animae et
corporis in quibus accidentali-
ter [illegible] ple-
nitudo [illegible]
ad gloriam completivum. Vide bona
[illegible]. Quanta et quan-
ta sint illa bona nota
secundum Anselmum [illegible]
in fine Proslogion. Excita
nunc anima mea et erige totum
intellectum tuum et cogita quantum
potes. Si enim singula bona delecta-
bilia sunt, cogita intente quam
delectabile sit illud bonum quod
[illegible] quale
et quantum sit illud bonum quod con-
tinet iocunditatem omnium bonorum, non
qualem in rebus creatis sumus ex-
perti, sed tanto differentem quanto differt
creator a creatura. Si enim bona
est vita creata, quam bona est vita
creatrix. Si iocunda est salus
facta, quam iocunda est salus quae facit
omnem salutem. Si amabilis est
sapientia in cognitione rerum conditarum,
quam amabilis est sapientia quae omnia condidit
ex nihilo. Denique si
multae et magnae delectationes
sunt in rebus delectabilibus, qualis
et quanta est delectatio in illo qui
fecit ipsa delectabilia. O qui hoc
bono fruetur, quid illi erit et quid
illi non erit. Certe quod volet erit,
et quod nolet esse non erit. Ibi quip-
pe erunt bona corporis et animae
qualia nec oculus vidit nec au-
ris audivit nec cor hominis cogi-
tavit. Et sequitur. Cur ergo per
multa vagaris homuncio quaerendo
bona corporis tui et animae tuae. Ama
unum bonum in quo sunt omnia bona et

sufficit. Desidera simplex bonum quod
est omne bonum et satis est. Quid
enim amas caro mea, quid desideras
anima mea. Ibi est quidquid amatis, quidquid
desideratis. Si delectat pulchritudo, ful-
gebunt iusti sicut sol. Si veloci-
tas aut fortitudo aut libertas
corporis cui nihil obsistere po-
ssit, erunt similes angelis dei,
quia seminatur corpus animale et surget
corpus spirituale, potestate utique non
natura. Si longa et salubris vita,
est enim ibi sana eternitas et eterna
sanitas, quia iusti in perpetuum vi-
vent et salus iustorum a domino. Si
satietas, satiabuntur cum appa-
ruerit gloria dei. Si ebrietas, in-
ebriabuntur ab ubertate domus dei.
Si melodia, ibi angelorum chori
concinunt sine fine deum laudantes.
Si quaelibet non immunda sed munda volu-
ptas, torrente voluptatis suae
potabit eos deus. Si sapientia,
ipsa dei sapientia ostendet seipsam
eis. Si amicitia, diligent deum
plus quam seipsos et invicem tamquam
seipsos, et deus illos plus quam illi
seipsos, quia illi illum et se invicem
per illum, et ille se et illos per seipsum.
Si concordia, omnibus illis erit una
voluntas, quia nulla illis erit nisi dei
voluntas. Si potestas, omnipotentes
erunt suae voluntatis ut deus suae.
Nam sicut poterit deus quod volet per
seipsum, ita poterunt illi per
illum quod volent, quia sicut illi
non aliud volent quam quod ille
volet, ita ille volet quidquid illi
volent, et quod ille volet non po-
terit non esse. Si honor et divitiae,
deus servos suos bonos et fi-
deles supra multa constituet,
immo filii dei et dii vocabuntur
et erunt, et ubi erit filius eius
ibi erunt et illi, heredes quidem dei,
coheredes autem Christi. Si vera securitas

Certe ita p[er]eni[us] eam[us] vt nu[m]q[uam]
& nllatus ista vel potius q[uo]d tu[m]
bonu[m] q[uod] defluxi q[uo]d ab illo fit[.] Etiam
si no[n] sua sponte ex amissione
nec dilectori deu[m] delectatio[n]ib[us]
suis inuitus ablatur / nec alij
de potentius inuidentib[us] deu[m] q[ui]
illos separatur. Gaudiu[m] v[er]o q[uo]
le & q[ua]ntu[m] e[st] · vbi tale ac tantu[m]
bonu[m] est. Cor humanu[m] · cor
indigens · cor expertu[m] erumna-
rum obrutu[m] erumnis / O q[ua]ntu[m]
gauderes si h[oc] o[mn]ib[us] habundares
Interroga intima tua si capere
possent gaudiu[m] suu[m] de tanta
beatitudine sua. Sed certe si alius alig.
quem o[mn]i[n]o sic[ut] teip[s]u[m] diligeres
eande[m] beatitudine[m] haberet · dup-
plicaretur gaudiu[m] tuu[m] · q[uia] no[n]
minus gauderes p[ro] te q[uam] pro ip[s]o.
Si v[er]o duo vel tres vel multo
plures idipsu[m] haberent · tantu[m]dem
p[ro] singulis q[uan]tu[m] p[ro] te ip[s]o gauderes
si singulos sicut teip[s]um amares /
Ergo in illa p[er]fecta caritate in-
numerabiliu[m] angelorum & hominu[m]
bonoru[m] / vbi nullus aliu[m] min[us] q[uam] se
ip[su]m diligit / no[n] aliter gau-
debit q[ui]sq[ue] pro singulis alijs
q[uam] p[ro] seip[s]o. Si cor homi[n]is vix de tan-
to suo bono vix capiet suu[m]
gaudiu[m] / quo[modo] capax erit tot
et tantoru[m] gaudioru[m]. Et vtiq[ue]
q[uia] q[ua]ntu[m] q[ui]sq[ue] diligit aliq[ue]m
tantu[m] de bono eius gaudet / Sic
in illa p[er]fecta felicitate vnusq[uisque]
q[ui]sq[ue] pl[us] amabit sine c[om]paratione
deu[m] q[uam] se & o[mn]es alios secu[m] /
Ita gaudebit plus absq[ue] esti-
matione de felicitate dei q[uam] de
sua & o[mn]ium alioru[m] secu[m]. Si
deu[m] sic diliget toto corde
toto mente tota a[n]i[m]a · vt tu[m]
totu[m] cor · tota me[n]s · tota a[n]i[m]a
no[n] sufficiat dignitati dilectio[n]is
p[ro]fecto sic gaudebit toto

corde · to[ta] mente · to[ta] a[n]i[m]a · vt to-
tu[m] cor · to[ta] mens · tota a[n]i[m]a · no[n]
sufficiat plenitudini gaudiorum.
Subiungit Anselmus. D[eu]s meus & d[omi]n[u]s meus
q[uod] cogitaui · q[ua]ntu[m] gaudebu[n]t
beati tui / p[ro]fecto tantu[m] gaudebu[n]t
q[ua]ntu[m] amabu[n]t · tantu[m] amabu[n]t
q[ua]ntu[m] cognoscent te. Sed q[ua]n-
tu[m] cognoscent te · & q[ua]ntu[m]
amabu[n]t te. Certe nec oculus
vidit / nec auris audiuit / nec
i[n] cor ho[min]is ascendit In hac vi-
ta / q[ua]ntu[m] te cognoscent & ama-
bu[n]t i[n] illa vita. Oro alto o m[eu]s
d[omi]ne d[eu]s cognosca[m] te · amem
te · vt gaudeam de te / & si no[n]
possum ad plenu[m] in hac vita
saltem vel p[ro]ficiam in dies vsq[ue]
dum veniat illud ad plenu[m] p[ro]ficiat
i[n] me notitia tui · & ibi fiat ple-
na. Crescat amor tui · & ibi sit
plenus · vt & hic gaudiu[m] meu[m]
sit in spe magnu[m] · & ibi sit i[n]
re plenu[m]. D[omi]ne p[er] filiu[m] tuu[m]
iubes ac c[on]silis p[e]tere · & pro-
mittis accipere vt gaudiu[m]
nostru[m] plenu[m] sit. Deus ve-
rax peto · accipiam vt gau-
diu[m] meu[m] plenu[m] sit. Peto
d[omi]ne q[uo]d p[er] admirabile[m] c[on]silia-
riu[m] n[ost]r[u]m c[on]sulis · accipiam
q[uo]d p[ro]mittis p[er] veritate[m] tua[m] /
vt gaudiu[m] meu[m] plenu[m] sit.
Meditet[ur] interim inde mens
mea · loquat[ur] inde lingua
mea · amet illud cor meu[m] · s[er]-
mocinet[ur] os meu[m] · esuriat
illud a[n]i[m]a mea · sitiat caro mea
desideret tota s[ub]st[anti]a mea · do-
nec intrem in gaudiu[m] d[omi]ni dei
mei q[ui] est benedictus in s[e]c[u]la
s[e]c[u]lorum amen. H[ec] Bena v[ent]
i[n] suo Frali bre[via]rij[?]

L[a]udicabu[n]t s[an]c[t]i nac[i]o[n]es et do-
minabu[n]tur p[o]p[u]lis & regnabit
d[omi]n[u]s illoru[m] in p[er]petuu[m] / Sap[ientie] 3[o]

[illegible] declarans [illegible] [illegible] pro iudicium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudicium assistere [illegible] qua [illegible] vos [illegible] estis me [illegible] [illegible] [illegible] filius hominis [illegible] [illegible] sue sedebitis [illegible] super sedes xii iudicantes xii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magnus [illegible] illorum [illegible] [illegible] [illegible] habitus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudicabunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dominus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Primo dominantibus assessoribus. Secundo dominantibus possessoribus. Tertio regnantibus [illegible] gregantibus et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudicio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] In iudicio [illegible] regnabit illorum [illegible] in perpetuum [illegible] [illegible] [illegible] iudicabunt [illegible] [illegible] et malos

[illegible] et regnabit dominus illorum in perpetuum [illegible] in perpetuum regnabit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] diligite sapientiam [illegible] [illegible] in perpetuum regnetis [illegible] iudicabunt [illegible]

mediante

ate physica

q°

[illegible]

[illegible] sime est moyses q accusat vos [illegible] vos [illegible] si sic h' pmissio intelligatur solu de paupibz voluntariis [illegible] Job 36 judiciu paupibz tribuit [illegible] [illegible] apli [illegible] sedebunt [illegible] sup sedes xij iudicantes xij [illegible] [illegible] voluntarie paupes fuer [illegible] apli [illegible] [illegible] in legibz iudicandi [illegible] ille paupes [illegible] [illegible] sedebunt [illegible] paupibz [illegible] [illegible] voluntaria [illegible] [illegible] paupibz [illegible] paupertas [illegible] voluntaria [illegible]

q' soli [illegible] [illegible] negotia [illegible] [illegible] iudicium possit [illegible] est q [illegible] [illegible] magis paupes appareat [illegible] voluit paupertas fuit [illegible] [illegible] [illegible] Et q vai paupes [illegible] [illegible] assessoris [illegible] [illegible] iudicium [illegible] [illegible] supius induetur et

z auctoritates scripture q ad hoc sonat [illegible] glo sup id quia vos q secuti estis me relinquentes omnia [illegible] relinquunt omnia et secuti sunt dominum hi iudicabunt [illegible] q vero licita habentes [illegible] hi iudicabuntur [illegible] o [illegible] nobilis in portis vir eius quando sedebit cum senatoribus terre [illegible] cum senatoribus residebit [illegible] iudicium [illegible] cum [illegible] [illegible] vbi de [illegible] actu iudicandi [illegible] [illegible] [illegible] pauperes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudex [illegible] [illegible] [illegible] iudex [illegible] [illegible] iudex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudices [illegible] [illegible] iudicant [illegible] pauperes [illegible] [illegible] [illegible] iudici [illegible]

pauperes [illegible] designat [illegible] [illegible] intelligitur [illegible] multitudo [illegible] iudicabitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pauperes [illegible] pauperum [illegible]

[illegible] iudicium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vnde beati viri cum mala superant sua etiam bene gesta formidant ne [illegible] bona agere appetunt de actionis imagine fallantur ne pestifer [illegible] sub bona specie lateat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bona nesciunt et dum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in se non [illegible] et que apparent metuunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

nolunt vide placabile videbt ipm sicud nimio zeplatu ... quo d. Aug sup id Mt 24 vide bunt filium hominis venientem in nubibus celi cum virtute et potestate magna ... In maiestate ... quem in humilitate videre noluerunt, ut tanto districtius virtutem eius sentiat, quanto cervices cordis ad eius patientiam non inclinant. Veniet quia cum potestate et maiestate iudicaturus ... [illegible] ... Apoc xix ... [illegible] ... audiuit et ... a cuius conspectu fugit celum et terra ... et vestitus erat veste aspersa sanguine et vocabatur nomen eius verbum dei et exercitus qui sunt in celo sequebantur eum in equis albis vestiti bysso albo et mundo et de ore eius procedebat gladius ex utraque parte acutus ut cum eo percutiat gentes et ipse reget eos in virga ferrea ... [illegible] ... Item qui iudex venturus est ... dedit ei iudicium facere quia filius hominis est ... erat vestitus veste aspersa sanguine qui carnem ... clauis et lancea ... et suo cruore rubescens in illo die ... ut ... iudei videant in quem transfixerunt ... cognoscent que ex ... [illegible] ... Dominus parcens ... illis imperabit ... ego in flagellis fui tota die et castigatio mea in matutino ... a cuius conspectu fugiet ce-

lum et terra ... [illegible] ... in die iudicii ... in omne ... faciet ... Deserti ubi conturbat ... [illegible] ... quo ... Iohannes dedit ei potestatem iudicium facere quia filius hominis est. Et ex ore eius prodit gladius ex utraque parte acutus ... intelligitur ... [illegible] ... pena ... [illegible] ... sup ... [illegible] ... sic horribile ... [illegible] ... glorie et honore ... audiatur ab illo ... Et sequitur Et tunc ... in celis ... videbunt ... [illegible] ... a quo ... [illegible] ... Qui ... archangeli et in tuba dei descendet de celo. Unde Iero. dicit: hec ... sive bibam vel aliquid aliud faciam semper videtur sonare in auribus meis illa terribilis tuba: Surgite mortui et venite ad iudicium. Ideo in illo iudicio tremebundo apparebit ... scripta sic quod acta

Greg. alibi paulo post ... vel ... ipsa iustitia ad examen divine iustitie deducta iniustitia est et sordet in districtione iudicis que in estimatione fulget operantis. Unde Paulus cum diceret nichil mihi conscius sum protinus adiunxit sed non in hac iustificatus sum ... Cur ... et causam ... cur non sit iustificatus insinuat dicens qui autem iudicat me dominus est. Ac si diceret ideo quod nichil mihi conscius sum iustificatum me abnego quia ab eo qui me iudicat examinari me subtilius scio. Dissimulanda ergo sunt que ... faciunt ... que ... pertrepunt ... que ... inolevit et tu in his omnibus ... districti examinis flagella metuenda quia et ipsa ... culpa non caret nisi hanc ... iudex in subtili lance examinis ... penset

Et sibi specialiter appropriate sol-
lempnia scripta et subscripta [illegible]
calumnia [illegible] libere pos-
sidere [illegible] libere [illegible] libere
vite. Primo quidem apparebit quan-
[illegible] acta [illegible] libelli passionis
[illegible] signa [illegible]
[illegible] sacra [illegible]
et in corpore [illegible]
ut dicitur [illegible]
[illegible] cum vide-
[illegible]
[illegible]
passionis [illegible]
[illegible]
[illegible] filii hominis [illegible]
[illegible] liber [illegible]
libri [illegible] scripta [illegible] co-
gitaciones [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
reddere [illegible] iudi-
cii [illegible] libri
[illegible] operaciones [illegible]
[illegible]
[illegible] ad iudicium [illegible]
sive bona [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] iudicium [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] iudices [illegible]
[illegible] principia [illegible]
[illegible] speciali [illegible]
magnitudo [illegible]
[illegible] possessionis pacifice [illegible]
possessione [illegible] vel sal-

vacionis eterne. Ille enim qui obtine-
bit [illegible] iudicio admittetur ad
possessionem hereditatis eterne. Qui autem
[illegible] mittetur ad dampnacionem
eternam. [illegible] Et ibunt hii
in supplicium eternum, hii autem in vitam
[illegible]
[illegible] sollempni [illegible]
[illegible] considerem
[illegible] congrega-
[illegible]
[illegible] de inferno [illegible]
[illegible] ad eum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] potuit
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] non
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] iudicio
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] postulantes [illegible]
[illegible]

Q[illegible] [illegible]
ligent virtute et fide
[illegible]
[illegible]
eius [illegible]

Cuius enim est [illegible] venit [illegible] sic dimittere [illegible] quoque [illegible] non [illegible]
[illegible] cuius dispensacio obscura super nos [illegible] sepe [illegible]
deserere inde nos [illegible] et [illegible] nos [illegible] credit inde delinquid ut plerumque hoc fiat
[illegible] sit [illegible] putat

erit electorum remuneracio / primo quantum ad
honestatem corporalem in littera illa
fulgebunt iusti / 2o quantum ad potestatem
iudicialem in illa littera iudicabunt
sancti / 3o tangit declarat quales erit eorum re-
muneracio quantum ad felicitatem
spiritualem in eorum animabus / ubi quod monachus
cum virtutibus theologicis indigent
in principio ad hoc ut in finem supernalem
conveniant ordinantur in fide spe et
caritate de quibus loquitur apostolus 1 Cor 13
Nunc autem manent fides spes et cari-
tas tria hec / Sed quia fides est cum ob-
scuritate cognicionis spes cum diutina
dilacione caritas cum tepida dile-
ccione / Ideo iste tres habitus in futura
beatitudine permanere non possunt in quantum
inchoata et imperfecta inchoata diminuta
tunc manebit caritas et perfectam ac-
tum habebit fides et spes evacu-
abuntur / Cum enim venerit quod perfectum
est evacuabitur quod ex parte est
1 Cor 13 Succedent ergo in animabus
electorum tres dotes que per
nomina electorum operacionum designantur
quia fidei succedit visio spei com-
prehensio sive securitas et cari-
tati inchoate succedit sed ipsa manebit
perfectior quam nunc est / Et tercia dile-
ccio sive fruicio / Dicuntur ergo tres
dotes anime scilicet visio dileccio et te-
ncio sive comprehensio cognicio / Sic
enim anima erit summe beata videns
tenens et diligens summum bonum
suum in quem credidit / in quo speravit
et pro posse dilexit / Et de istis tribus
dotibus declaratur in ista littera / et dicit
quod sancti viri et electi dei qui vitam
presentem variis tribulacionibus pro suis bo-
nis moribus exponunt deum vide-
bunt et cognoscent diligent et ei
totaliter adherebunt / Unde dicit sic con-
fidunt in illum id est qui fidem spem et
caritatem tendebant in illum huiusmodi
intelligent veritatem lucide et cla-
re Unde 1 Joh 3 videbimus eum sicut

est scilicet veritatem eternam / que est prima et sum-
ma veritas Unde Joh 14 Ego sum
via veritas et vita / et fideles in dilec-
cione id est fideliter diligentes et perse-
verantes acquiescent illi id est perpetuo
adhereant sibi / quia in futuro a societate
eius avelli non poterunt / Et quia po-
terit aliquis credere quod ista remuneracio
fiet sanctis propter valorem suorum operum
quia opera nostra ex sua condicione forent
condigna tanta remuneracione / Ideo hanc
concepcionem excludit dicens quod predicta
premia fient sanctis ex dei liberalitate
et acceptacione quoniam donum et pax est
electis eius / quasi diceret quod pax eterne beatitudinis
que futura electis est donum dei
liberalis et super condignitatem passio-
num presencium permanentis unde ad
Ro 8 Non sunt condigne passiones
huius temporis ad futuram gloriam / Sed dubium
utrum homo adiutus gracia possit
mereri vitam eternam de condigno
Et videtur quod non / primo per auctoritatem
primo allegatam Non sunt condigne passiones
Sed secundum passiones sunt maxime me-
ritorie ergo nulla opera hominis sunt condigna
ad vitam eternam / Secundo ille qui reddit
debitum alicui quod ei debet nichil me-
retur apud eum Sed quicquid homo facere
possumus deo debemus et adhuc amplius
debemus sicut apostolus possumus quia sicut dicit
Aristoteles 8 Ethicorum / Impossibile
est nos reddere honorem condignum
diis magistris et parentibus quem ei de-
beamus ipsi credat Et Luce 17 dicit
Cum feceritis omnia dicite quod sumus
inutiles servi quia quod facere debuimus non fecimus
Sed contra inter deum et nos ab aliquo co-
stituitur illud debitorem suum Sed
deus nobis est debitor necesse
est ergo mereri possumus apud eum mereri
2 Thi 4 Reposita est Et talis est
merces operantis Sed merces que datur
pro opere correspondet dignitati operis
ergo ex quo vita eterna sit merces
humani operis existentis in gracia

qo

le

no fecimus

pt elicit ho vita etna ex odigo
pmeri vni id n̄ dsti e d' religio
reposita ē mi cōna iusticie quā
reddet m dns i die illa iustus iu-
dex. Et q̄d reddit̄ s iustu iudicium.
ē merit odigna. g° ho p̄t me-
ri cōna iustā ex odigno. Sz ia
ē vita etna g°. Sed q̄ez ds m̄g
Sed g° tn̄ nōnd q̄ hoīes adiutu
habentes grā. meri vitā etnā
ex odigno p̄t intelligi dupl'
Vno° q̄ merita hoīs tm̄ vale-
ant nā' pura q̄ tanta sit boni-
tas et valor i nā' et sba meriti.
q̄ ei debeat' vita etna. Alio°
q̄ tm̄ valeat legalis ex in-
stitucōe legis. sic pura pecu-
nia cupri ex nā' sua. sine
nāli valoē nō valz tm̄ q̄ntu
vnus panis. s ex institucione
pncipis tm̄ valet. Isto° opa
nrā ex suo nāli valoē et boi-
nō merent' vitā etnā d' odigno.
s d' cōgruo tm̄. q̄ cōgruū ē
hoī faciēti q̄ntu in se ē poss̄ sim-
ta. ds retribuat pmiū vite
etne q̄ in potencia infinita
Vn legit̄ q̄ Alex' magnus cuidā
pauꝑi denariū dedit cuitas.
dicens q̄ s' quem dat fac vt e
donū. lz nō recipien. Sic in
proposito vz sed° possumus dicē
q̄ opa nrā sunt odigna vite e-
tne ex q̄dā nō ex sui actg
donatur ei ds q̄ bn opantibus
grā hebit vitā etnā. Et ideo
p legē et grā pncipis nri e-
merentur de odigno vitā etnā
Ad pmā rōz p̄z q̄ nō sit odigne
pa dt hō tpis nā' s legalis
vt dcm̄ est. Ad zm̄ dom̄ q̄ me-
rita facienti q̄ dabit' ds rō sic
sequuetē et ordinatē. et nō ex
nā abte rōnalis sic pbat
arti. Ad zm̄ dom̄ q̄ ds q̄stit-
uit' debitor ex nā' sui pro-
missi. nō ex nā' mi q̄missi
sic dt mgr̄ sniarū li° i dis q
c q. Sexta' ra. Q'q̄fidunt in
illū. Nōnd q̄ spes siue q̄fid-
cia ē tbz q̄uibz hoīm ē necīa.
vz. dimicatibz. nauigātibz et
castantibz. Hec at res q̄ dicūt
nob quantū s vita ē statu
nrm̄ pegrinus dumq̄ ei dim-
icabit ē cū hostes q̄tinue pli-
antes. Iux° p° q̄ xpistn bellātes
adiusu me. Et i mach e d'. No
q̄ repensam spolia q̄ bellū q̄
nob est. Tercia vlm̄ e fides
nrā. Epth 6. In oibz sumētes
scutū fidei i quo possitis oīa
tela nequissimi ignea extin-
guere. In hystoria britonū leg
d' Arthuro rege q̄ i interi-
ora sui scuti ymaginē virginis
buidā depictā hūit. quā q°-
ciens i bello fatigatus aspexit
spem recupauit et vires. Isto°
si nos i bello vite pnt' triu-
phare volumus. infra scutū
fidei nrē ymaginē virginis cū
filio depictā hēat respiciā q̄
in ea q̄fidamus q̄ ab ea vires
et virtutes accipiemus. Vnd Ambro
de sca virginitate. Sit nob tā-
q̄ in ymagine depicta vita
marie. ex qua velut ex spe-
culo refulgeat spēs castitat
et forma virtutis. Hinc sumatis ex-
empla. vbi tanquā in exē-
magisterio sui exprssīs pbi
q̄d corrigere. q̄d effugē. q̄d
tenē debeatis ondit. Hie. Ite
Narrat macrobius d' nā la-
pidū c 27. q̄ sit vna gema
q̄ vocat' Euchites. huius vir-
tus nā' mod' pgnat' pnam
alia gemā. Istā gemam
aqla nā suggerente q̄gnōsit
et eā in suo nido q̄n pullos
suos hūit collocat in illos

z qndiu i nido huerit nichil
infortunij pt accide pullis :
Spualr Gemma ista maria ft.
q lapide angulare xm i se ope
spus sci cocepit z portat pt
ad celestis nob trmiez pullos
suos i mido militatis eode modo
fouet bz ne p inicos nros aqd
nob nocitu retrusere infierat
gemma ista vt maria in me
dio posuit cu si ea deuote dile
ximq ab hostibz nos defendz z
ido no i armis cuiz viraz vir
tu gfidemq si i istis vgis bnde
meritis i q e ois spes vite z v
tutis Ecci 24 de qua ecia expom
pt id Eci 2 eos q diligut illa di
ligit ds z q audit illa indicat
gentes z q intrat illa pmane
bit gfide Sz o indiges gfide
sine spe z audfitate qr sic
nauigabas i pelo mari h mg
mdi vn nauta d nocte si vide
re stella maris fere dige itex
siu Sz qui e ita qr n lucz nc
stella vide possir d salute
desperat Vn d Acta. Neqz
sole neqz sideribz apparentibz
ablata erat ois spes salutis nre
Si vita mra digre velis adper
tu salutis eterne stella maris
i mariaz attende qr i vocio
spei me Vn Brn sup missus
est Ome 2a pe fine Maria e
pela crimina qr stella sup hc
mare magnu z spaciosu racio
potenciaz, micans meritis illu
stris exemplis O qsqs te intelligis
i h9 sctli pfluvio magis inte p
cellas z tepestates fluctuare
qr p tra ambulare ne auertas
oculos a fulgore h9 sideris si
no vis obrui pcellis Si insur
gut venti temptacoimi si incurs
scopulos tribulacoim respice
stella invoca mariaz Si iactaris
superbie vndis Si ambicois si
detraccois si emulacois respice
stella invoca maria Si iracundia
si auaricia si carnis illecebra na
uiculaz gcusserit metis respice
stella invoca maria Porriga
go ei preces mras cu fiducia d tex
id nra ca Audis h delicata q
ambulas gfidenter Et lz vgo glo
sa p nob oret qtie nondum tn sa
lum pela maris euadis Na
x9 quarta vigilia noctis labora
tibz discipulis venit Et dixit Confidite.
Nolite timere ego su Mt vi Tercio
gfidencia bona e nob necia qm
sicut egrotantes multu ei gfert la
borantibz i aqua infirmitate sperare
z gfide i medico suo z dilige
medicum spare etia salutem
sua Et dicit spes z gfidencia de
salute sua sit infirmo necia
pt id marcii qz Speret q me
tuit. meruit nos viuere vidi Spe
duce victuros spe moriente
mori Et vo dor z spes d me
dico mitu gferat egro pz per
narracoz Senece quam posuit
Seneca e li declamacoim de
clamacoe 4a vbi ponit exs cu9
Quida filiu suu abdicauit
abdicatus studuit i arte medi
cine Contigit pre9 gruie infirma
ri Redit filius iaz factus medicus.
z curat pre9 z facta sua reco
cilia9 pri Accidit postea q v
xor pris z nouerca filij infir
mitate gsili laborauit q labora
uerat an pr suus Jubet filius
a pre curare nouerca Filius
se excusat Abdicat scdo Pr
go accusat filiu d eo q noluit
cu sciret z posset curare nou
cam Et at sciuit z potuit p h
pt qr pre curauerat d inor
bo gsili Filius rndit q nesciuit
an eam posset curare vel non.

licat infinitate gsili laboraret
Nam alterius spei et aouis e pr ad
filiu q̄ nonerita. Spes ei patris
d' filio fuit fortassis mag ca
cuē vii sedit Nich magis pdest
egris q̄ ab eo cura a quo vo-
lunt. Ad ppositu Cu sit i pctis
infini Sume nob a necad spes
et gfidētia. tra d' hēda sam te
q̄ d' medica i bonitate Ita q̄
tuc q̄ sit infinitas mag de
facili curabim^r. Si speram^s et gfi
dam^s d' eo In ei^s figura paliticus
sigr^r dixit x^c. Ch^r q. Cōfide fili
remittūr t' pccā tua / pro-
desperati aut^e hui^s spei sine gfi
dētie Caym et Judas inenarrabi-
les extiterūt peccantes pctō
in spm scm q̄d p^c remitte^r in
hoc s'clo n^c i futo. aut xii Et si
qs fortassis a filio t^rrea^r qa
iudex e^r mirū q̄ cōmittea^r q^e
mediatā est. Vn Cass^s 9 i qda
ep^a. Tu patria huius gnis tu
afflictis t' reis medicina sin^u lis
qs tuo no egit munere e sit
pccōe gme Ite Bn^s sr Missus
est. Ome 2. Si eminui imani te
tbāts gstie fediate gfusso iudi-
cii horroe pttrit^s. barros inci
piat absorberi. tristi^e et despa^c
abisso. Cogita mariā i piclis
i āgustijs i rebus dubijs cogita
mariā. Inuoca Mariā no rec'
dat ab ore no recedat a te et
vt impetres eius orōis suffra
giū ne deseras q^u sacr' exē.
Ipam seqns no deuias. ipam
rogās no despas. Ipam cogitās
no erras Ipa tenēte no cor-
ruis. Ipa ptegēte no metu
is. Ipa duce no fatigaris
Ipa ppicia ad portū puenis
et sic i temetipo expiaris
q̄ q̄ mito dom sit ei dne Et
nomē vgīs Maria. Ex hijs p3

q̄ merito pt dici ei i^o daniel 3
No e gfusio gfidētibus in te
VII. Addiedo Nam ut d^r aplus q̄
Spes no gfūdit Et ps In te d'
spaui no gfūdar. de quo d^r fr
daniel i suo tractatu d' restoracōe
inferioris hois Spes data e hoi
q̄ gfidat d' bonitate dei. vt spe
ret a dō gram q̄ pccā in pnti. glam
in futo. veniā pctor si peccat
et ipale sustentacōs si^c expedit.
et libacōz a malo et gsūacōz in
bono. Sz spes modo gfusa e ut
a' minus speret hoies q̄ debet
a' plus q̄ intendit^e. Tali ei qda
gfidūt d' bonitate dei. q̄ cet sal
uet eos i pccis cōtra iusticiā et
vitaē suā. et immūdos collocz
i celo cū āgelis q̄ st' mūdissimi
Et iuste alii vero diffidūt d'
deo q̄ si ad tpme no velit eis
dare p'uidēciā in spu vel su
stentacōz in corpe. q̄ dt grisq
sit imc̄ sunt bn in pccis ma
net. et impieg aliis sunt in
stis et pccātibus et sic adimpm
quietib; vt pccōes bn get
salnet et pascat / et q̄sp de
serat. et fame pire sinat Nō
affligit fame dñs aiam iusti
h^e. Ead d^r ps No vidi iustu
derelictū. n^c semē eius panem
queres. vnd' t b q̄ d' mor st
i Job. Cōsupti sunt absq' vlla
spe. Vel q̄ pur^e vite mom'
ta q̄ruere q̄ infirmacōe gsu
mūt. neq' i h^e mobilitate
sit ne cordo in tacō figit.
vn d' ipbis d^r Cōsupti st' abs
vlla spe. Reipbor ei mērox
erga pias pncipe vite tato
amoe gstingit^r. vt sic sup
h' appetat viue. q̄ts si valle
ant vincedi esu. desiderent
nūq' finire Cogitare gpe ve
tua despiciūt. spes tota in

rebus transitoriis ponunt. hic multa
non que peruenit concupiscunt. Longe
minus transeuntia cogitant et ma-
suam mortalitatem considerant. Sic insensibi-
liter cordis oculus clauditur ut
eterne lucis mortalitatem intendat. Unde
fit ut sepe iam corporis molestia con-
tigat et vicina morte undique vi-
talis spiritus incidatur, nec tamen curare
que mundi sunt desinunt. Iam co-
uertitur ad iudicium pertrahuntur et tamen
ipsi ordinatione sollicitudinem rebus
transeuntibus occupantur nichil aliud
cogitant nisi in hiis adhuc
quasi viuant, relinquenda dura que
possidenda disponuntur spes in-
uidendi non frangitur etiam cum vita
finiatur. Iam ad iudicem vehuntur et tamen
terrenis adherent labentibus rebus inhe-
rere querunt. Dura autem mente
abeunt mors longe tradita etiam
cum pungitur hec ita a carne ani-
solvitur ut eterna patria incedat
te amore se retrahat. Tunc ad eter-
ni supplicium ducitur. hec igitur
considerant quidem ita et despicis
qui amare cupit eis voluit nempe
te sepe diu inuenit quod nunquam
perdidit. At contra alii in terrenis
ad eternitatem intenti tendunt
etiam cum penis ad felicem vitam
comitant. Magnus cum salute
viuit, nec tamen eius considerat intendat
illius adhuc terrenus morte
cumque et qui puram hanc contra
aspicit ea dominum indesinenter
laborat spes ei tendit firmiter
animus. Bene ergo dicitur de diebus
preteritis. Consumpti sunt absque
ulla spe ac si diceret ipse (hec est
fiducia) in hac vita non posui
ergo bene quod sit tale ad [illegible]
hec quibus. Quapropter dicitur David
ubi supra. Timor domini fuit homi-
ni ut timeret deum et timeret ab
eo separari ac eum offendere et

ab ipso puniri et dampnari. Modo autem
homo timet tantum temporalium aduersi-
tatem et incommodum corporis et detri-
mentum honoris sed futura et eterna
mala non timet quia numquam futura
sint, quia que timuit imminere sine sine
effectu esse quod dicitur de futuro iudicio
et penis eternis. Vel quia fragilis
audacter ea que dicta sunt. Tiet etiam
hominem magis ut bestia circa rem
insensibilem quam deum omnipotentem
quem offendere peccatis sic dictos qui
duxit et quod intelligunt ubi virtute
et fidelis esset in dilectione. Intelli-
gent enim que pena mala nimium
sunt passuri quia futura cum ista sunt
transitoria et momentanea. Intellige-
rent etiam quod sint expandit et quod time-
ant. Nam licet fiducia sit de futuris bo-
nis habendis nichilominus impedit in
nobis abundantia se premere de-
bet ne per nimiam presumptionem secu-
ritatis in superbiam eleuemur. Unde
dicitur Eccl. xx. Noli esse primum securus illo
de quo videbis non esse in electis
quicumque quamdiu in hac vita sit se-
curitas desideratur non permittunt
homines ei omnibus detrimenta sus-
pectum. occulti hostis insidias
metuunt. quia etiam cessare temptatione
vel sola crebro suspicione turbant.
Nam sepe uiri quique precium mean-
tes securitatem fuit. Hic cum illi de
hostis insidias non temptari sed
etiam prostrati cognoverunt. Vigi-
landum semper est ut continue solli-
citudinem numquam relaxare intentio nec
supina et laboriosa deserens in
fluxis cogitationibus quia in quibus-
dam mollibus sternitur latens
veniens corruptione diabolo
mentes solutas prosternat. Sic ergo
est ad certamen aduersariorum erigendus
animus semper contra occultas insidias
cautela providenda. Hinc etiam
Abacuk propheta ait Super

ysa c 21

pu 4 28

custodia mea stabo / hinc uer-
su septum est Statue et speculato-
rem et annunciet quod eminus vi-
derit Sion / hic per Salomonem dicitur
Beatus vir qui semper est pavidus qui autem
mentis est dure corruet in malum
Unde et de Cant iii Unusquisque en-
sis super femur suum propter timores no-
cturnos Quod exponens b Greg xx
mor c 3 Super illo Job Si qui in-
debam non credebat in me
Noctis quippe timores sunt insidie
temptationis occulte / enses autem su-
per femur est custodia vigilans car-
nis illecebram premens Ne quo
nocturna timor id est occulta temptati-
o temptantes superat / Quasi ense
est ut femur nostrum superatum en-
sis custodia premat Vel aliam vi-
sionem de spe eius sunt / ut tamen semper sint
de temptatione suspecti Quippe dicitur
Deus Servite domino in timore et ex-
ultate ei cum tremore / ut et de spe
exultatio et de suspicione nascatur
timor Quorum vocem imperat ait
Letetur cor meum ut timeat nomen
tuum Ubi notandum quod non ait le-
tetur ut securum sit / sed letetur ut
timeat Meminerunt namque
omnis eorum actio perpenditur qui ad-
huc in hac vita sunt / de qua per
eundem Job dicitur Temptatio est vita
hominis super terram Meminerunt uer-
sus quod septum est Corpus quod cor-
rumpitur aggravat animam et depri-
mit terrena inhabitatio sensum
multa cogitantem Meminerunt
et metuunt / et continuo de mi-
re punitione non presumunt Ex
posita inter gaudium spei et timoris
metum confidunt et timent / confor-
tantur et titubant / certificantur et su-
specti sunt

Bapic 9

36

Limpii autem iuxta quod cogitaverunt
correctionem habebunt / qui neglexerunt
iustum et a domino recesserunt Sa-
pientiam enim et disciplinam qui abicit
infelix est / Hic deinde est in primo
istius capituli sententia id est hoc scilicet agitur
de iustis et de iniustis alternatim
propter quod sepius est audire quod iusti in
eternum vivent mercede / hic deinde
ad impios ostenditur quod hec impii subi-
bunt supplicium / Sunt autem aliorum opinio-
nes in prima parte capituli precedentis
et nulla parte iustitie vel iniustitie
retributio in futuro Ergo
iam declaratur oppositum de aliis / osten-
dendo quod puniendi sunt eterna / hic osten-
dit quod etiam impii mali eorum dimerita
punientur / penitentia in futuro Et
facit duo / primo ostendit quod tales infi-
deles nullam aliam vitam expectantes
in futuro cruciabuntur / secundo quod etiam in
presenti a suo desiderio defraudantur
Secundo ibi Et vacua spes / Circa primum
duo facit / quia primo penam impiis de-
bitam explicat / secundo causam pene eo-
rum explicat / secundo ibi Qui neglexe-
runt iustum / Dicit ergo primo sic
impii vel infideles deum negantes
et nullam aliam vitam expectantes
de quibus in secundo capitulo actum est precedenti
ubi dixerunt autem impii cogitantes
apud se non recte Exiguum et cum te-
dio est tempus vite nostre etc Talem quam
ipsi habebunt correctionem et hoc
iuste quod eorum mali correspondebit
vel similitudinem secundum quod iuxta quod
cogitaverunt / et quod omne malum
cogitatum est peccatum / Unde si cogitata
punientur / bene quod multo magis talium
opera punientur / Consequenter cum
dicit Qui neglexerunt iustum Causam
punitionis malorum explicat Ubi
notandum quod primordialis causa cuius
pene tam in homine quam in angelo
est fuit negligentia / Sic enim homo
vel angelus a deo creatus in gratia bene
fuisset usque nunc et continue dei
nec nunquam apparuisset in homine vel
angelo aliquid deordinatum vel

dei excellentiam apparuisse in hoc iudicasti dicens a persuasionibus serpentis consensisse. Sed quia negle xeruit viri precepta dei ... per missi sunt ... et erraverunt per neglegentie ... superbie et inobediencie ... [illegible]
Qui neglexerunt iustum et iustu[m] ... [illegible]

[illegible]

dei et disciplinam et omnes ... [illegible] ... miseri ... [illegible]
Neglexerunt iustum ... [illegible]

[illegible]

Sic vacca lasciviens vel inanit
istis. Terentius quod in typo me-
dius erat i dyaly q cecinit q
rens que devoraret, parum i. Iste
sistulat ita suavis p sericiad
lascivie mundialis p adulacios
amorum quos iste arguens obdormit
p negligenciam suam ad mortem
et tunc aufert ei caput i separat
ab eo xim q e caput aie ... in
sua vacca indicat ad Iohan-
nem. Et ideo ait v. Nolite negli-
gere nolite cessare ... a custodia
et defensione ... indicat.
Ergo homo. In hiis ... diebus
quadragesime negligencia [illegible]
[illegible] vindebit qui se
negligenter [illegible] addiscendo mo-
[illegible] pusillanimitate in [illegible] maiestate
[illegible]
[illegible] addiscendo [illegible]
[illegible] assiduitate ad discen-
dum [illegible]
[illegible]
bellandi [illegible]
negociandi [illegible]
singulis [illegible]
[illegible] spectant
[illegible]
[illegible]
[illegible] negli-
gentes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] negligent [illegible]
[illegible] negligentes [illegible]
aliqui villam [illegible] ad
negociacionem [illegible]
summa [illegible]
cui [illegible] va-
[illegible] ab aliis ut huic insta-
[illegible] non sic [illegible] omnia [illegible]
volunt facere [illegible]

addiscere. [illegible] epistola
[illegible] in quibus libris
36. Illa enim vacat aliis vanis
philosophus [illegible] omnia alia negli-
gendo sunt ut huic assideat cu-
[illegible] satis magnum est si
a puericia usque ad huius [illegible]
[illegible] vita perduceret [illegible]
negligencie [illegible] ne-
gligunt [illegible] addiscere [illegible]
[illegible] volunt scire
[illegible] non [illegible] aliorum [illegible]
negligere [illegible] superbia [illegible]
[illegible] hec epistola
[illegible]
[illegible] ideo [illegible]
[illegible]
[illegible] diffidat
[illegible]
[illegible]
non [illegible] collio [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
Noli negligere [illegible]
[illegible]
Iacob [illegible] videbat in
egypto [illegible] filios suos [illegible]
negligentes [illegible]
[illegible] egypto. Velle [illegible]
[illegible] alimenta [illegible]
venalia [illegible]
[illegible] negligere. Et [illegible]
[illegible] in egypto
[illegible] obscura theolo-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] negligentes [illegible]
[illegible] pusillanimitate [illegible]
[illegible] hone-
[illegible] ali-
ena [illegible]
ordinabat [illegible]
[illegible] diligen-

Necligentia

circumstancia vel quia actus non est de
necessitate salutis. Sicut si negli
genter dicat salutacionem beate virginis
transeundo coram ymagine sua vel
cum audiendo lectionem cogito de
[illegible] que sunt contra vo
luntatem. et tunc est peccatum venia
le. Secundo quia [illegible] aliquis tenetur
[illegible] negligere [illegible]
[illegible] sub precepto quia omne illud est
de necessitate salutis. Ad eum per hoc
Secundo arguitur quod maledictio divina
infertur pro negligentia respectu cui
[illegible]. Secundo [illegible]
[illegible] quia facit
[illegible] ad flagel
landum [illegible]
fuit [illegible] sic ordinatur a [illegible]
[illegible] habuit
potentiam suam [illegible] ex odio
[illegible] id quod facere debuit
ex obediencia dei tamen et ideo pec
cavit mortaliter. [illegible] ma
ledictio [illegible] negli
gentiam [illegible]
qui prohibet gladium suum a sangui
ne [illegible] ab obla
[illegible] negligentia ad
[illegible]
negligencia vel venialis vel mortalis
[illegible] mortalis tunc [illegible]
[illegible] pro pauca [illegible]
[illegible] prima
Addicio. In [illegible]
Secus Thomas [illegible] negligencia
sit speciale peccatum. [illegible]
non negligencia enim diligencie
opponitur. [illegible] requiritur in
qualibet virtute sic et [illegible]
ergo negligencia non est peccatum speciale.
[illegible] Illud quod invenitur in quolibet
peccato [illegible] non est speciale. Sed ne
gligencia invenitur in quolibet peccato
quia omnis qui peccat negligit ea
[illegible] a peccato [illegible] et in
[illegible] negligit [illegible]

ergo negligencia non est speciale
peccatum. [illegible] omne peccatum speciale [illegible]
[illegible] negligencia non [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible] mala magis [illegible]
[illegible] ad negligenciam
[illegible] bona
[illegible] negligencia [illegible]
bona [illegible] negligencia non sit
[illegible] speciale. [illegible] peccatum
[illegible] negligencia [illegible]
[illegible] peccatum [illegible]
[illegible] negligencia
[illegible] debita solli
citudinis [illegible] defectus de
biti actus [illegible] peccatum [illegible]
[illegible] est quod negligencia [illegible]
peccatum [illegible] sollicitudo
[illegible]
quod negligencia sit speciale peccatum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] solliciti [illegible]
[illegible]
[illegible] negligencia [illegible]
defectum sollicitudinis sic [illegible]
[illegible]
[illegible] sollicitudinis [illegible]
[illegible] sollicitudo [illegible]
[illegible] diligencia [illegible]
sollicitudo requiritur [illegible]
[illegible] virtute [illegible]
debiti actus [illegible]
[illegible] peccato [illegible]
[illegible] actum [illegible]
[illegible] defectum [illegible]
[illegible] peccatum est [illegible]
[illegible]
[illegible] possit
invenitur in quolibet genere peccati

[illegible]

ad fine(m) ad p(ro)cedendu(m) p(otes)t. Un(de) ne-
gl(igenti)a p(otes)t ad i(m)pedie(n)du(m). Ad p(ri)m(um)
q(uo)d d(icitu)r q(uo)d neglige(nti)a (con)sistit in de-
fectu interioris act(us) ad que(m) p(er)ti-
net electio. Pigritia a(utem) (et) torpor
magis p(er)t(inent) ad executio(n)em. [illegible]

[illegible]

alibi complacencias

sic p3 i leuitico · ubi multa sunt
statuta sacrificia p neglia · q° vi3
q no sit mortale. Itē. cum ē quod
hēt prūia · Qui negligit viās su-
as mortificabit. Itē in q sic
sup dcm est q neglia puenit
ex quadā remissione voluntatis
p quā gtingit q racō nō solli
citat ut pparet ea q3 vl ex
mo quo d3. Pt q9 gtingē vnt
q neglia sit pctm mortale vno
ex pte eius qd pmittitr p neglia
qd qn sit d necte salutis siue
sit actus siue circumstan erit pctm
mortale. Alio ex pte cae. Si ei
voluntas in tm sit remissa circa
ea q dei sunt · ut tota a dei caritate
deficiat et neglia ē pctm mor-
tale. Et hc pcipue gtingit qn
neglia sequitr ex gtemptu. Alioqn
si negligētia gsistat i pmissione
alicui actus vl circumstancie q nō sit
d necitate salutis · nc fiat ex
gtemptu sed ex aliquo defectu fervo-
ris q īpeditr aliqn p aliqd venia-
le pctm · tunc neglia ē pctm
veniale & nō mortale. Ad pmū
g° dcm q amor dei pt in-
telligi dupl. vno° p defectum fer-
voris caritatis et sic neglia
q est pctm veniale. Alio° per
defectum ipius caritatis sic d amor
dei qn ab diligit deus sup
oia nō ē tnc neglia
q ē pctm mortale. Ad 2m dcm q
pva oblacō cu humili mente &
pura dilecō facta accidit non
solū pgat pctā venialia sed et
mortalia. Ad 3m dcm q qn ne-
glia gsistit i pmissione eoru
q d necte salutis sunt trahitr
ad aliud genus pcti magis ma-
nifestū. Pctā eni q sunt gsi-
stunt in interioribus actibus sunt
magis occulta & ido p eis ita
sacrificia nō iniungebat in lege

q: sacrificiorum oblacō erat q̄dā
publica protestacō pcti. Q nō est
facienda d pcto occulto. Itē ut
dr quod negligencia indiuca

... sb dr ... ...
... ... illā lram ... ...
... ...
... ...
... ...
[illegible]

adhuc ... ...
... hostes ... ...
... ...
... ...
... ... alij hostes
obviant · ne ad ... ...
... ...
... ...
... ... sola ...
... ...
... ... hostes alij ... ...
... ...
... ...
... ... negligentie ...
... ...
... ...
... ... ad ... ...
... ...
... ... ad ... ...
aut ad ... sed ad ... ...
q hostes ... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...

= pctm mortale

= causatur

post baptisma per totum principis / ut
signum dat quam sub[illegible] quisionis
innuitur quod tentatio eius post ipsum
ad deum pertinet tunc nocionis
adventum insidiis [illegible]
[illegible] primum id est unde merito atque
laudabilem quam [illegible] per studium
[illegible] agnoscitur. Hec secunda sub
[illegible] per [illegible] regula dis
solua [illegible] [illegible] ass
cio [illegible] [illegible] in ipso ques
sionis [illegible] magis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
si [illegible] laborem [illegible]
[illegible] [illegible] habi.

[Q]ue vacua est spes eorum
et labores sine fructu et
inhabitabilia opera eorum. Mulieres eorum insen
sate sunt et nequissimi filii eorum.
Maledicta creatura eorum. Postquam
[illegible] declarauit quam infideles
sola voluptate [illegible] sunt estima
[illegible] [illegible] [illegible] hic ondit
quam in [illegible] eam affliget per
[illegible] in [illegible] pro volupta
te [illegible] et pro vanitate in [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] istam
[illegible] sequitur. Dicit ergo desrau
dari [illegible] estimacionibus sun
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] esse
[illegible] in delectacionibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] pro
[illegible] Prima ergo eorum
pena est quod decipiuntur et a vite
elongantur [illegible] [illegible]
[illegible] in sensu [illegible] ho
[illegible] non fallit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Que autem
[illegible] [illegible] eorum
pena et de iudicium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
dampnati. Hec pena [illegible]
tangitur cum dicitur Et vacua est

spes illorum [illegible] pessima me
[illegible] spem [illegible] et mediate
[illegible] [illegible] Et non quod [illegible]
[illegible] [illegible] ista [illegible]
[illegible] [illegible] spes illorum
inmortalitate plena est. [illegible]
autem quod vacua est spes illorum [illegible]
[illegible] vos ne [illegible]
[illegible] [illegible] Secunda pena
istorum [illegible] in [illegible] est quod
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est quod non [illegible]
[illegible] [illegible] ordinantur [illegible]
[illegible] labor ordinatur ad [illegible]
[illegible] [illegible] ergo homines
[illegible] laborant pro voluptatibus
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod
labores eorum sine [illegible]
[illegible] [illegible] infra [illegible] eorum
quod bonorum laborum gloriosus est fructus
[illegible] [illegible] in die
iudicii [illegible] infra [illegible]
lassati sumus in via iniquitatis
et perdicionis et ambulauimus vias dif
ficiles viam autem domini ignorauimus.
[illegible] [illegible] et [illegible]
si comedant [illegible] [illegible] [illegible]
delectaciones [illegible] vite [illegible]
[illegible] [illegible] Sap. [illegible]
eorum inutiles et [illegible] ad manducan
dum [illegible] ergo [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] ad Romanos vi
[illegible] [illegible] de voluptati
bus [illegible] [illegible] illa [illegible]
[illegible] [illegible] intollerabiles
dolores [illegible] [illegible] fructum [illegible]
[illegible] solet [illegible] cor
poribus. Tercia pena istorum est [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] opera [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible]
defendi [illegible] et [illegible]

ad Romanos vi

quamquam sola voluptate presentis vi-
te ea faciunt opera que omnino rationi
repugnant. et abhominabilia deo sunt
et angelis eius, nam humane conditioni
contrariantur sed magis repugnant
Et hoc est quod dicit Sap. xiiii abhominabilia
opera eorum, generationi et commixtioni
naturali repugnant et prava eorum conces-
se nature, immo deo ipsi qui omnibus natu-
re dignatur per opera sua ab in-
habitatione earum terras humane expe-
llit. dicit Jer. l. Non habita-
verit ibi vir, neque incolet eam filius ho-
minis. Et tamen filius hominis unam carnem
se misit esse et habitavit in nobis Joh. i.
Secunda pena eorum videtur esse in-
munditia in delectationibus suis. Ho-
mines enim voluptuosi [illegible]
[illegible] et aquis a [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ubicumque morsu dedit homini
ad facit amentem et eum inter
fatuos facit vitium rabidum et ad-
lescens fatuus [illegible] facit insensatum
et qui [illegible] sunt insensate [illegible]
viri sunt effeminati immo ma-
niaci [illegible] Eccli. [illegible] aut
[illegible] [illegible] capite [illegible]
[illegible] efficitur insensatus. Et
hoc est quod dicit Sap. v. Nos
autem insensati vitam illorum estima-
bamus insaniam, qui viri et [illegible]
fuerunt apostatae sapientes
et [illegible] [illegible] Eccli. xix. Et
hac pena [illegible] [illegible] [illegible]
concupiscentie ad [illegible] [illegible]
in opera libidinis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Tiresias [illegible] [illegible]
[illegible] decem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] iste Tiresias
[illegible] [illegible] in fabulis [illegible]
[illegible] et ideo [illegible] [illegible] [illegible] hac
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] solum [illegible] [illegible] ubi
vir et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Et ideo [illegible] [illegible]

in hac secta que voluptate [illegible]
sine, sed viri sicut [illegible] [illegible]
sunt insensati. Et ideo [illegible] [illegible]
Eccli. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] invenies [illegible]
[illegible] [illegible] infidelium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Nequissimi filii eorum Deus [illegible]
hoc potentia [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut fiat [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad cultum dei [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bonum [illegible] plus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mala [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Et ideo [illegible] [illegible]
Nequissimi filii [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sunt insensate et viri [illegible]
et filii [illegible] eorum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
patris et negat super omnia [illegible]
[illegible] [illegible] Sexta pena [illegible]
infidelium [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sunt. Et hoc [illegible]
[illegible] Maledicta creatura [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ad [illegible]
et [illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible]
illorum Et sic omnia opera dei [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] valde bona et [illegible]
vidit deus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et omnis creatura dei bona [illegible]
[illegible] ista [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a deo [illegible]
[illegible] et maledicta Unde [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Nonne [illegible] [illegible]
et [illegible] malorum [illegible] [illegible]
ab omnibus hominibus [illegible] [illegible]

amus celiastico q'bus eum:
[illegible] cum inter libidinose in
alliamdo · mahidoa · [illegible] gume
in · lingiose · i · collegendo · [illegible]
a · i · ophiledo · p · [illegible] libe
inneqa · i · [illegible] · [illegible] · cum in
[illegible] plus delectari · [illegible] magis
in · i · ei · [illegible] magis alliciunt al
[illegible] ei [illegible] [illegible] gustu ·
[illegible] · [illegible] · [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] · st · in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] · d'acta [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] no his
[illegible] [illegible] libido · Legitur in
[illegible] plurima visio [illegible] · uile d'
[illegible] · g · mulier · libido [illegible]
[illegible] · ei nociuit [illegible] [illegible]
[illegible] vir · videri [illegible] · [illegible] nob
[illegible] g · [illegible] [illegible] [illegible] a mu-
[illegible] corrumpa · [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] · [illegible] · cum mu-
[illegible] [illegible] · [illegible] h · gen-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si · b
[illegible] [illegible] [illegible] ille mo-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] das
[illegible] [illegible] · [illegible] · cu ea ultra
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] minis
[illegible] ille [illegible] [illegible] hora
[illegible] [illegible] [illegible] ni [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] · [illegible]
[illegible] [illegible] palam valle [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] · [illegible] etiam
[illegible] [illegible] · [illegible] ad [illegible] qui
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] · ex [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] conda
[illegible] [illegible] [illegible] · cum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] · [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible] sola in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] · d · [illegible] de
[illegible] · ea · [illegible] [illegible] [illegible].

Seruit ei q d' ea visitari potuit
i · p's ·) [illegible] · i · [illegible] eius gradatim [illegible]
[illegible] usque ad inferni [illegible]:
Et [illegible] [illegible] d' [illegible] [illegible]
[illegible] · [illegible] [illegible] uti · Et
ideo semper [illegible] [illegible] consilium apostoli
i · cor · i · Bonum est homini mulierem non
tangere ·) Et ad hoc [illegible] [illegible]
q mulier [illegible] [illegible] [illegible] religiosa
uel q [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fri-
gida · [illegible] · [illegible] · [illegible] · q nichil
est frigidius silice · [illegible] ill' cali-
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] · [illegible] · [illegible] nichil refert q
sit religiosa [illegible] · [illegible] terra est
bona · [illegible] pluuia est bona [illegible] celo
descendens · [illegible] [illegible] [illegible] homo
est [illegible] [illegible] · [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sit bona [illegible]
[illegible] [illegible] · [illegible] [illegible] [illegible]
Et ideo valde [illegible] clericorum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] · [illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] · [illegible] · [illegible] · Et · i · Ca-
none dis · 32 · [illegible] · Et
[illegible] [illegible] · [illegible] · i · [illegible] epistola [illegible]
ad nepotianum dicitur · Hospiti-
[illegible] [illegible] · [illegible] · a [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] · q non [illegible] tote cor-
de [illegible] cum [illegible] q [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] · [illegible] [illegible] · [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ·) Inde etiam
[illegible] q [illegible] · [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] · i · [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] · in illo
loco primitus [illegible] · Vnde [illegible]
ibi [illegible] [illegible] · [illegible]
a [illegible] [illegible] · [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] · [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] · Et ideo [illegible]
[illegible] [illegible] · [illegible] epistola
ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] · [illegible] [illegible] ad [illegible]
cum [illegible] [illegible] · [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

Nocivum quia ignis est femina cum
apprehendit stipula mediam igne
flammigero igne perunt sua
consumit pro [illegible] Ergo iudico
si cum viris suis habitat non
decet insanium dyaboli. ex hiis
[illegible] est ab initio peccatum.
[illegible] in etate donat libido
[illegible] Ecclesiastici xi In medio
mulierum noli commorari. Dic ergo
patet primo quod mulier sive libidinose
in alligando. Secundo sive maliciose
in [illegible] Ecclesiastici xxv Brevis est
omnis malicia super maliciam mu-
lieris sors peccatorum cadat super
illam. De qua loquitur Eccli. quinto
stat de mulieris mala. sic mulier
de maliciosissima et [illegible] [illegible]
dyaboli mulier per mulierem [illegible]
Adam in paradiso dyabolus [illegible]
per homicidium [illegible] David
homicidium et adulterium [illegible]
per mulierem sapientissimum Salomonem
in sacrilegium [illegible] per mulierem
fortissimum Sampsonem [illegible]
[illegible] per mulierem castissimum Joseph
[illegible] et [illegible]
per mulierem [illegible] Johannem
Baptistam capite [illegible] [illegible]
[illegible] ac malicia [illegible]
[illegible] sit in duabus mulieribus
declarat [illegible] In uxore Job
et Dalida [illegible] [illegible]
[illegible] loquitur sic mulier [illegible]
[illegible] [illegible] et do-
[illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nobi-
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad eam [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in de-
[illegible] [illegible] [illegible] in-
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Benedic deo et morere
non sufficiebat illi quod penas

sustinuit [illegible] [illegible]
per [illegible] [illegible]
[illegible] dicitur sic Dalida
et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] suo [illegible] [illegible]
blandimentis et [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] hodie [illegible] et [illegible]
[illegible] ac [illegible] [illegible]
[illegible] Videamus ergo quod ille [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] quod ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]
philisteorum [illegible] [illegible]
diligit. [illegible] in eo [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et eo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] plaga [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] capud [illegible]
[illegible] super capud [illegible]
et [illegible] [illegible] super [illegible]
Commorari leoni et draconi
placebit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
alligare [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
aqua ubique in ea [illegible]

Margin: Illa; xxv Ecclesiastici; mulieris; alter; Et maledic

nat quietam; si necesse habet eam
[illegible]. Et ideo solet dici quod
tria sunt que homines de domo sua
expellunt: scilicet fumus stillici-
dium et mala uxor. Unde Innocencius
de vilitate condicionis humane c. vij de-
[illegible] ei mitis et eius cognata foram
[illegible] et ideo sibi conveniunt verba que sunt
[illegible] hominem [illegible] de illo que
[illegible] [illegible] [illegible] contra
[illegible] et cum a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Audi quam [illegible] sibi cont-
[illegible] erat ad omnia que vir [illegible] et eo
[illegible] quod [illegible] [illegible] cum
[illegible] [illegible] [illegible]. Unde refert
Agellius li. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cum aliquando [illegible] [illegible]
et ab eo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] non
sustinet [illegible]. Audi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
narrat [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] [illegible] quod cum semel
[illegible] per [illegible] [illegible] [illegible]
eo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ei [illegible] quod
cum a domo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
lingua ab alia [illegible] [illegible] per
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] per [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
hec. Sciebat enim quod post [illegible]
[illegible] ymber erat [illegible]. Et
ideo bonum consilium dat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in angulo domatis
quam cum muliere litigiosa in domo
communi. Pro quo [illegible] [illegible]
Valerius ad Ruffinum. [illegible]
[illegible] est uxor inobediens quod
[illegible] [illegible] mulier si primatum habe-
at contraria est viro suo. [illegible] L 2
[illegible] Mulier est regina viri quia

bursa[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] eo quod [illegible] est cum malo
[illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 16. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
hec [illegible] maius [illegible] [illegible] mor-
tuos resuscitare [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] potest [illegible] [illegible] maius est
[illegible] [illegible] [illegible] 16 [illegible]

Quarta [illegible] [illegible] [illegible]
est quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]. Et ideo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] adhibet fidem. [illegible]
[illegible] fidem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in fide [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Teste [illegible]
[illegible] quod in fine [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hec
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] ne [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
valet [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] per [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut quod
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Job [illegible] [illegible] [illegible] uxor
sua adhuc [illegible] in simplicitate
tua? Benedic deo et morere.

Fforte ista competunt [illegible] [illegible] [illegible] pede [illegible] fide [illegible] equi cauda e[illegible]

alias adiutrix

i ad thessalo[nicenses] ij

Indigens. i. verba. Antiquus hostis
humanum genus duobus modis tem-
ptare consuevit, ut videlicet corda stan-
tium aut tribulationibus frangat aut
persuasionibus molliat. In virum igi-
tur beatum Job se vehementer exer-
cuit. Nam prius [illegible] in-
tulit dampna rerum, orbavit
patrem morte filiorum, percussit in-
columem putredine vulnerum. Sed
putrescentem foris, sanum adhuc
intrinsecus stare conspexit, et quem
exterius nudum reddidit, hunc
interius ditiorem fieri per exhi-
bitam laudem conditoris invidit.
Callide ergo certamen repetit, qui cum
se athletam dei [illegible] primitus
inde [illegible] victum: ad sub-
tilia temptandi argumenta que-
sivit. Nam antiquus adversarius insidiatur
repetens et eam [illegible] quem adam
decipere solebat, ad evam recur-
rit. Beatum Job inter tot rerum
dampna, inter tot percussionum vul-
nera, qui in quanto [illegible]
stare invictum vidit. In alto
quippe mentem fixam, et ideo huic
hostiles insidie invadere non
valebant. Quesivit ergo ab adver-
sario, in hanc arcem munitis-
simam quibus gradibus ascendat. Vi-
cina est a viro inter eas [illegible]
[illegible] ergo intellexit [illegible]
scalam quam ad cor viri ascendere po-
tuisset, invenit [illegible]
[illegible] quasi erat scala [illegible]
[illegible] in hac arte [illegible]
[illegible] vir [illegible]
et non [illegible] attendit et recte
loqui docuit. Quam serpens
ut prava loqui instigavit, di-
gnum [illegible] erat ut [illegible]
[illegible] restringeret
[illegible] lapsu [illegible]
[illegible] docere inter
[illegible] nesciret, ut et bene [illegible]

per paulum dicitur: docere autem mulierem
non permitto. Que nimirum aliquando et do-
cuit a sapientia [illegible]
Antiquus itaque hostis [illegible] in
[illegible] persuasit qui adam in pa-
radiso superavit atque [illegible]
sua [illegible] persua-
sionis attendit ad decipien[dum]
[illegible] invenit, et quia [illegible]
ta fuerat ut [illegible] erudita [illegible]
ne pareret [illegible] sic a [illegible]
[illegible] hostis [illegible] ut sua [illegible]
[illegible] rapiat. Vir enim
[illegible] estimat [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] arma [illegible]
[illegible] mala [illegible]
[illegible] vigilantiam [illegible]
[illegible] adversarius [illegible]
[illegible]
adhesit [illegible] satagit [illegible]
[illegible] inclinare [illegible] ad [illegible]
[illegible] persuasiones [illegible]
ad [illegible] lingua [illegible]
adherentium rapit. Hinc [illegible]
scriptum est a filiis tuis [illegible]
a domesticis tuis attende [illegible]
per prophetam dicitur [illegible]
suo se custodiat et in fra-
tre suo non habeat fiduciam. Hinc
rursum scriptum est: inimici ho-
minis domestici eius. Callidus
namque adversarius cum a bono-
rum cordibus expellitur, eos querit
qui ab illis valde diliguntur, et
[illegible] per eorum verba blandi-
loquus qui plus ceteris amatur
ut dum vi amoris cor [illegible]
facile [illegible] munimenta
[illegible] Concludit [illegible]
[illegible] rerum post funera
pignorum, post vulnera [illegible]
[illegible] membrorum anti-
quus hostis linguam [illegible]
[illegible] uxoris. Hec ille.

Cum felix est [illegible]

i persuasione eius gladius ad
interiora [illegible]

Q Domiã felix est steri-
lis et incoinquinata que
nescivit thorum in delicto
habebit fructum in respectione anima-
rum sanctarum. Inquiritur qui generunt ad
incorrumptionem et vadit opinionem
hominum temporum quod ponitur finis dif-
fusere et hoc habetur quod opinio re-
videt pro ad dicere in sequentibus primum
est quod habita aut proprie ista sensualia
corporis inquantum meritorie
sunt quod felicitas hominis consistit
corporis voluptatibus in propria
ipsa quam in viribus sensitivis structurus
sperarius ad 1o tertii sequitur po-
stea ... quod coagulatur
ubi est item usque ad finem hu-
ius inquisitionis. Secunda pars
procedit immediate declarat
quod vita ingenuitatis et dividere
verecundie secundum voluptates. hic
ordo dicitur per communia quod multa
perniciose et honestas sensu-
ales. Contra hoc dicit sanctus primo
ostendit quod virginalis castitas est
apud deum meritoria. hic sit prima
in secunda. 2o quod bestialis vo-
luptas est sicut misteria confusa
et verecunda. 3a probat ibi filii autem
adulterorum. Contra primum ratio fiat
hic pro quando castitas preserva-
tione. 2o in secundo magisterio ibi
et spado. 3o assignat ei que virginis
commendabilis, preuidens iudicio
quod dicitur ibi de merito laborum.
Contra primum est advertendum quod in vita
voluptuosa nequit bonum potest consi-
derari secunditatis plus plus ducit
de filiis eius quod ista secun-
ditas est mala quod neque filii
filii mali invenire prius ma-
la informatio et tempore imitatorum
patris. Contra enim filii imitantur
patres et patres instruunt filios
ea quod sibi erant in rebus ne-
go magis prius ad felicitatem.

quod miser vivat caste cum sterilitate
quam quod vivat voluptuose cum pro-
genie secunditate tum quia carnale
tempore verecundia plus pusillanimis
tum quia habet incedere carnale
secundum verecunditate. Et hic de secundi-
tas est anime eius major quam
generi corporalis secunditas sit
etiam a scriptura dicitur quod sic felix
est sterilis et incoinquinata.
Felix est autem quia per sterilitas
cum medicina cordis quod si est
cordis invalidi nichil confert ex
integritas virginalis, unde vult
dicere quod felix est illa que habet carnis
et mentis integritate. Carnis sic
stante vocat sterilitatem, quia non
oportet mentis est sterilis, et sit actualis
sterilitas cordis mediante vocat
incoinquinatam. De corde ei exeunt
cogitationes prave que coinquinant ho-
minem. Unde sequitur: que nescivit
thorum in delicto, id est quod non est ex-
ta copulandi licitum et genitura
illicite voluptatis. Et quare felix
et certe quia hec non habeat presens fi-
eri verum ut quod non filii mentis
finem verum habebit tamen fructum in
respectione animarum sanctarum. In tempore
quod dicitur anima sancta respiciat
pro operibus virtuosis que in vita sua
fecerit. Unde Ro. 6o habetis
fructum vestrum in sanctificatione, finem vero
vitam eternam. Et Can. 4 veniat
dilectus meus in ortum suum ut co-
medat fructum pomorum suorum.

Utrum virginitas sit virtus. Et videtur
quod non. Quia nulla virtus est in nobis
a natura. 2 Ethicorum. Sed ea que
insunt a natura nullus laudatur vel vi-
tuperatur propter generacionem, ut laudatur
aliquis. Sed virginitas inest nobis
a natura, ergo non est virtus. 2o omnis
virtus moralis generatur ex actibus sed
virginitas non, ergo etc. 3o nulla
virtus aufertur absque involuntarie

virginitas aut auferre volun ne
sic pz i oppositu go rcz Quanto
nulla virg pdit sn pcto z merito
re dz virginitas pdit sine pcto
cu merito vtz in matrimonio
vnde 1a cor 7 no peccat virgo
si nubat go Sexto oia virg amis
sa pt p pmaz restitui dz virgi
nitas idio pt restitui go rc
Sexto q nlla vel virg cu infide
libz sic pbat aug q in iulianu
li 3 absit inqt vt in agno sic
vel virg i sit infidz absit aut vt
ve infidz sit n vincat ex fide dz
virginitas c in infidelibz sic pz
d virginibz dei vestis sacrata
quaz vna aqua d tiberim
portat in cribro i signu virginita
tis recitat aug li 22 d civitate
dei c 11 et valerius li 8 c 1a
Septimo sic dr qd recedit a me
dio virtutis est viciosu dz virginitas
e hmoi go ar pz et 2 d phi
i ethicor q q oi voluptate
potit z ab vna recedit best in
tepatus n aug ea fugere est ag
stis z insensibil dz virginitas
recedit ab oibz voluptatibus
venereis go recedit a medio z
pns no est virg Octauo sic quod e
contra preceptu legis divine est vi
ciosu virginitas e huiusmodi go
qu preceptu e gen 1 crescite et
multiplicamini z replete terra go no
e virg Et confirmatur q sic preceptu
d conservacoe individui e de precep
tis legis nae ita preceptu de
conservacoe spei go sic peccaret
q abstineret ab oi cibo ita pe
ccat q ab oi actu generacoins
abstinet Nono sic nulla virg
indiget sacrificijs expiari dz
pto legis sua puerpera genite
ti expiasse z sacrificasse de
venen p emisso generacoe virili
abolendo vt in aug de vera

religione c 3 Decimo sic at hd
vna virtute ht oes dz q caret
virginitate quiz ht alias virtutes
go virginitas no e vel virg Ad
oppositu e Ambrosius li suo d virgi
d q ipa est principalis virt p
Solucoe dubii debz primu vide
virginitas dabz suudz extremu
sed pz ex glo ante vltz ad qonz dem
q sic dz distinguendu est de
ipso nome virginitas accipitur em
aequivoce apud doctores Nam vno
virginitas vocat integritas car
nis z sic est mlr nascitur virgo
vn ista virginitas no e virg q
e a na sic aug d pio puda 4
q illa vsa no e quod est n in
fectus sc vng ista virginitas
q e virg stat cu polucoe illius
virginitatis integritatis Nu qua
integritas corpis habeu pt
sine virtute virginitas sic e in
virg sed aug d ipsu verit 2o
accipitur virginitas p inexperiencia ve
neree delectacois z
e virgo uel acty pnativus ne
gans vsu experienta in pcomu
nata exprimi 3o accipitur virginitas
p virtu contine ab oi venerea
voluptate cu negacoe volu
experiencie d pterito z sic quis
in infidelibz 4o accipitur pro
actu continedi ab oi venerea
voluptate cu negacoe volu
experiencie cuiusq venereae
volupt d future pt dem z de
infinita ratione virginitas e virtu
continedi i futuru Et sic loquitur
aug d sca virginitate vbi dr q
virginitas e continentia q inte
gritas carnis ta aie voueti co
secratur z conservatur ipsi creatori pro
amiendo virginitate vtz p integritate
carnis manifestu e q no est
virg sic supius dem est cu o
virg sit p in aia subiective

+ imo in vtroque

z om

nlla vo i carne / n° 2° e v'g
cu fit a na an anos discrecio
Sz modo tio e gito e v'g / Re
est. q oi tlis v'ginitas e gt
nencia e oi gtinecia e v'g sic
nom est. q e eti ardui / Re
tanb tn q sic sr ht v'ginitas
ad gtinencia vl castitate sic
magnificencia ad liberalite / liberali
tas eni p ma ht gnare qscuq
sumptu i vsu pecunie i dando
sic pz e ethicor. Sz magnificencia
ht magis sumptus i quo e maior
difficultas s magnos sumptus /
Eodo ad gtinencia ptz abstine
ab oi experimento veneree dele
ctacois illicite. q e ex leges
matrimonii Sz ad v'ginitate ptz
gtinere p omnimoda ab oi
experimento cuiuscuq veneree
volupt licite vl illicite. Et sic
pz gtinor / p° q v'ginitas car
nis no e v'g. sz sola v'ginitas
mentis / Na oi v'g e habitus mentis
2° q aliqua mlr pt na de mr e
v'go loquendo d' v'ginite q e v'g
3° vl gito, hc satis pz q mlr
posset oprimi vl impregnari vio
lenter remanete tn habitu v'tutis
i mente sua vniformiter / 2° ho
Aug i de civi dei c 16 e 18 vbi
d' expsse q si m violent op
pssis perier pudicicia no esset
v'g animi / nc p'tinebit ad ea
bona qbz bn vivit / sz bonis
corpis tribui / Cuiusmodi st vires
pulcedo. sanitas e hmoi / Et
pone exm quo q'da obstetrix
integritate cuiusdam explorans
sive malivolencia sive insipia
sive casu fregit e pdidit eius
integritate / Sic at sic dicit Aug.
que satis e dicere aliqd pudi
cicie perisse / 3° aliquis q m
v'go, fieri p sola voluntaria
experiencia volupt sit corru

ptio v'ginitatis q e v'g / voluntaria
d' ad excludendu experiencia per
violentia vl sompnia actu / Et volunt
q d' pt v'g talem amisisse denuo r
cupare sic pt alia qmcuq dis
continuatio vl vulng corpis re
unire / e hc aiaduerte v'ginitate p'mo
d' dicto no sed' 2° q carpit
v'ginitate s 2° p inexperiencia
veneree delectacois / Ideo corru
pta i expta d' no pt repare
vt fiat inexpta / e log' d' cor
ruptoe voluntaria / Ad p'm
eu d' q v'ginitas inest a na. pz
p pdicta / Ad 2m dm q habitus
tlis virtuosi resinendi omes
venereas voluptates pt satis
bn gnari ex actibz e etia aug
mentari / Quis n videat q ppo
assumpta sit fla / No eni omnis
v'g gnatur ex actibz / Sa paup
pt hre habitu liberalitatis / 2m q
opaiur si sbesset mna. ex sola do
ctrina ciuslib e inexperiencia
expendendi / Sz Aristoteles vult
dice q ois v'g nata e 2m sua
spem ex actibz gnari. Alr pau
p no posset e magnificus n' libe
ralis fortis n' p exercicium corpaliu
rerum. qd non e vm / Itez nri°
fuerunt iste v'tutes an actus /
Ad 3m pz q v'ginitas q v'g nequaq
aufertur involuntarie sic dem e /
Ad 4m si dicatur q votu eet de
re v'ginitatis q e v'g sic videtur
Aug dicere. no pt pdi sn pcto
Alr pt dici q e v'g tanta q
ad ea nllus obligatur s peccato
n' voluit. Ideo pt amitti sn pcto
hz no dico plus ad pns / Ad 5m
dm q v'ginitas q e v'g pt re
cuparari p pnia qntu ad habitu
v'tutis / Et tuc dicet gtinencia
nec v'ginitas. pter gnotanciam in
experiencie pcedentis. Sz v'ru
tlis pona habitura sit aureola

pz in sequentibus. Ad sextum quod dicit
Aug. quod in infidelibus non est castitas quia
non referuntur ad debitum finem et
propterea deficit circumstantia finis que
est maxima. Ad septimum dicendum quod vir-
ginitas non recedit a medio rationis ratione
sic non magis [illegible]. Recedit autem a
medio rationis et amittit aliquid eorum
que sunt [illegible] rationis virtutis
[illegible] ergo non abstinet ab omni de-
lectatione quia tunc foret insensibilis
et agrestis. Sed abstinet solum ab
omni delectatione venerea. Et quia mul-
tas alias [illegible] specialiter
vitat habet innumerabiles delectationes
sic dicitur x ethicorum. Ad octavum dicendum
multitudini datur preceptum [illegible] fide-
lia [illegible] sic datur [illegible] ne
ad id obligari. Aliquid sic datur quod
sufficiat ut [illegible] vel aliquis de illa
multitudine hoc faciat. Sic alicui
conventui preceptum quod una missa di-
catur pro uno homine et hoc sufficit quod unus
solus ex conventu celebret eam. Preterea
datur preceptum de comedendo cuilibet
speciei humane quod patet ad conservationem
individui. Sed datur preceptum generan-
di quod spectat ad multitudinem hominum
licet tamen cuilibet illorum [illegible] salva
a [illegible] possit generare et hoc
patet [illegible]. Ad [illegible] de [illegible]
dicendum quod fatue fecit sacrificando
et ut conservaret se infidelium vir-
tuti. Ad decimum dicendum quod qui habet vir-
tutem unam habet aliquas omnes non
tamen perfecte sed quod habet rectam rationem que
constituit medium in omni virtute. Non
enim quilibet liberalis habet perfectam ma-
gnificentiam. Nec omnis continens habet perfectum
statum virginitatis sed [illegible] aliquo
quod penitus et finaliter detestatur de-
lectationes illicitas. Tertio [illegible]
[illegible] qui vult virginitatem diligere debet
esse multum pervigil circa ipsius conser-
vationem ut verificetur de ipso illud
[illegible] et luce xii. Beatus ille

servus quem cum venerit dominus in-
venerit sic facientem scilicet vigilantem.
Unde et discipulis ait: Vigilate et
orate ne intretis in temptationem.
quia undique sunt insidie castitati
ergo vigilandum est ne domus mentis
sentiat hostilem incursum. Ad vigil-
antiam [illegible] non simultas solo
in ordine [illegible]. Thales [illegible]
[illegible] fuit ad extremum
corporis ut corpori eius excluderet
ad vitanda carnis lubrica [illegible]
ut [illegible] loci [illegible]
incursum hostis. Sic enim quasi fidelis
tanquam vir fortissimus ambit lectum
Salomonis debet tenendo gladium
super femur suum propter timores noctur-
nos. Non [illegible] solum vi-
gilans in malis [illegible] spiritualibus
debet [illegible] dei [illegible] anime sue que
sunt lectulus celestis Salomonis
[illegible] in anima fideli et devota
[illegible] in lectulo Salomonis id est regis est.
Unde delicie mee esse cum filiis
hominum. Unusquisque tenens gladium
suum super femur suum id est gladio
discretionis ad refrenandum motus
carnis propter timores nocturnos id est
contra insultus dyaboli [illegible] in
tenebris [illegible] sic caveat et
[illegible]. Magis autem spiri-
tualibus vigiliis quam [illegible] indul-
gendum est. Ut unusquisque mentis vigi-
let super gregem suum id est motus ani-
me vel lupus id est dyabolus cogitat ali-
quem deviare a recto [illegible]
a iusto. Ne grex [illegible] morti-
feratis decerpat id est ne illicita
appetat. Ne morbos incidat id est
ne peccatum obtineat. Et ne fur id est
dyabolus claustra cordis [illegible] per
luxuriam intret et talamum
mentis [illegible] per desidiam et
ne furetur anime vestimentum id est vir-
tutis ornatum. Vigilet igitur homo in
nocte mali ne paciatur carnis

ludibria / vigilet in nocte de[...]
ne sentiat adversitatem / vigilat in no-
cte cervis ne incurrat scandala /
Quatuor sunt autem partes noctis
s[cilicet] p[rim]a sive crepusculum · conticinium · gall-
icinium · et lucanum quibus in eius diu
prima vigilia 2a 3a et quarta / prima vig[ilia]
pars noctis post diem crepusculum quasi
delectatio in mala cogitatione / 2a
conticinium / quo omnes carnales motus
tacent voluptas seducta / 3a gall-
icinium cum voluntas sonat in ope-
re / quarta autem lucanum cum opus fit
in manifestatione. Vigilans est in
prima noctis parte ne delectatio in
prava cogitatione. Vigiles in 2a
ne delecteris in mala voluntate / vi-
giles in 3a ne dormias in ope-
re pravo / vigiles in 4a ne recon-
dat in consuetudine malorum / Vigilet
igitur unusquisque nunc in carne sua in
ista civitate. Civitas enim est
mens humana eius vallum debet esse terri-
poris / murus fortitudo · platea
caritatis latitudo / turris fides · rotundo
propugnaculum spei altitudo / clipeus
patientie firmitudo / In hac homo debet esse
pervigil in nocte presentis vite. In
[illegible] ordine · motus mentis
et carnis / motus inordinatos
fistula psalmodie deleri / Si
vidis hostem id est diabolum insinuare
parte cum ut invadere · ad illam parte
omnes cives tuos id est motus
[illegible] velis vocare illuc [illegible]
Ne enim incaute vigiles noctibus
sine custodia · quibus surgitur ad
nocturnos ut sic ne nox mea
vacet a laude divina · ut vigi-
lantis exciter spiritualem / pudeat
ergo hominem solem orientem invenire
vigilantes et gallum in nocte sunt
[illegible] cantibus et homo vacare
a divinis laudibus. Et infra ex-
clamat idem o homo gallus tuam
arguit negligentiam, sol tuam
corrumpit desidiam. Ideo comparat
sponsa perfectum in Canticis vigilet apud
Deum ne somnus veniat a primo
ut in eius conversatione dormiens /
Excubet ergo carnales ad [...]
vocales spirituales ad meditacionem /
Cave a mente vigilare ne dormi-
nat dormientem. Cave a furore
ne te suffocent tempore [...]
vigilantes [...] est que [...] in do-
mo sua sedet vir prefulgens
dormiat · vir similiter torpeat /
Vir [...] dormiat sua omnia
[...] Si vigilanter
absfugit spiritualis virga vigilans
et ego dixi quid tu vides / virgam vigilantem
ego video / quam sua discretione tenet
vir prefulgens in sua domo dor-
miat in homo ipsa conscientia torpeat /
Si invenit dormientem damnat.
Si autem vigilantem recipit In cond[...]
[...] vir et noceat / Iste diabolus
qui est fur spiritualis si vigilantem invenit
fugit Si dormientem omnia diripit /
quod Isbosech in meridie dormiens
a latronibus interemptus est 2 Reg 4 / quod
Zizara soporatus cadit a muliere
a miseris Iudicum 4 / Christus sua immi-
nente passione discipulos dormientes
increpat Gedeon hostes in nocte
medio dormientes cum suis pau-
cis vincit de quibus ponitur Iudicum 7.
O homo cum tibi semper immineant hostes /
semper vigila quia semper vigilat hostis
tuus qui est circuit querens insidiari mici
s[cilicet] diabolus circuiens quem devoret
Advertendum tamen est si omnibus quam insi-
dias mentes tui custos fidelis
ideo tres partes in maiori vigi-
lantia operam dent. Ideo virginis
[...] dicitur Audi filia et vide
Audi vigilanter et vide prudenter
quod hostes tui prope sunt in foribus
sensuum tuorum ingressum querentes
sua animam [...] Hostium
aurium tuum sit custoditum quo est

Pt. scilicet sequitur capitula quod dicitur dicta salute

preciosa nimis in domo mane-
bunt aspectum / Unde Mat. 13 Simile
est regnum celorum thesauro abscon-
dito in agro / Et licet virginitas sit
preciosus thesaurus tamen in vase fragili
continetur quia in agro vel in ho-
mine qui est nimis fragilis / Unde
2 Cor. 4 habemus thesaurum istum in vas-
fictilibus / ideo eam maioris me-
riti / sic valde laudabile [illegible]
cum castrum debile a fortissimis ho-
stibus obsessum non expugnare prevaleant
id est Unde castitas virginalis
solium excelsum habet super omnes ste-
llas. vel meritum castitatis [illegible]
excellit virtutes / Tamen quia signatur
per tronum quem fecit Salomon de ebore de
quo 3 Re. x. Nam ebur castum est
frigidum et solidum et candidum valde /
frigidum contra concupiscentiam / candidum per
veram munditiam / solidum per veram
et firmam constantiam / Unde natura quod
ebur si panno involvitur. faciliter
conservatur ab incendio combustionis
In quo significatur quod interior castitas
munditie servat corpus a igne a[illegible]
dio libidinis / Ita castitas habet sertum
verissimum esse celestium. Sextum
pulcherrimum / De quo nota quod triplex
bonum [illegible] fructus / primus est tricesimus
quem attribuitur castitati coniugali /
secundus sexagesimus quem obtinet con-
tinentia vidualis / et tercius centesi-
mus quem meretur sola castitas vir-
ginalis / De quibus fructibus habetur Mat. 13 et
Luce 8 et Mar. 4 / habet etiam castitas
celestium cursum. Sequitur enim [illegible]
tempus sic credendo meditando et volando.
Ita homo castus currit per bona o-
pera / Meditatur per merita [illegible]
dendo / et volat per suspiria con-
templacionis / Et sic sequitur agnum quocumque
ierit videlicet Apoc. 14 / 2o casti-
tas virginalis pulcherrimum meretur
sertum. Non solum enim habet auream
premii essentialis seu substantialis

immo etiam recipit aureolam premii
accidentalis / De quo nota quod triplex
habetur aureola scilicet virginum martirum
et doctorum / Aureola virginum dici-
tur florea de qua dicitur Cant. 4 Veni
de Libano sponsa mea veni co-
ronaberis. Aureola castitatis
Nam castitas sicut septimus
flos appellatur. Hic mitto castis
et mundis corporibus coronam de floribus
dat. Et advertas quod castitas
ad instar floris sole tactum mar-
cescit / quod tactu impudice delec-
tationis castitas corrumpitur. Et sicut
flos [illegible] sole presente suum vi-
gorem / Nam [illegible] de nocte
clauditur et non claret. Sole au-
tem oriente [illegible] expanditur. Sic
homo [illegible] castus [illegible] castitate [illegible]
[illegible] non [illegible]
gloria. Unde apostolus 2 Cor. 1 Glo-
ria nostra hec est testimonium conscien-
tie. / Aureola autem martirum dici-
tur gemmea. Unde Ps. Posuisti
in capite eius coronam de lapide preci-
oso / Aureola autem doctorum est au-
rea. Unde Exod. 25 Coronam au-
ream super caput eius [illegible]
[illegible] Dan. [illegible] doc-
[illegible] [illegible] alios docendo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Quam
nobis concedat [illegible] per secula benedictus
Amen.

Et est spado qui non est [illegible]
[illegible] per [illegible] [illegible]
[illegible] cogitatur adiungitur [illegible]
necessitati dabitur [illegible] illi [illegible]
mi electum et [illegible] in templo dei ac-
ceptissimum / [illegible] [illegible]
[illegible] quando datur donum castitatis
[illegible] fragiliori [illegible]
[illegible] [illegible] castitatem [illegible]
[illegible] [illegible] masculo. Et [illegible]
duo [illegible] Nam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] virginum / 2o [illegible]
[illegible] ea [illegible] [illegible] castitatis

Decretum [illegible] Aug. [illegible] [illegible] consilio spiritus sancti non licet alicui facere [illegible] sequatur mors sua vel
alterius [illegible] non debet virgo suam corruptionem [illegible] [illegible] dubitaret de sui [illegible] [illegible]
in [illegible] experientia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sine [illegible] morte [illegible] non [illegible]
tamquam homicida habendus est / et maledictioni homicide obnoxius qui membra sua abscidit ut
[illegible] super [illegible] locum et dicens [illegible] consilio speciali spiritus sancti [illegible] Aug. [illegible] excusatur
Sampson [illegible] qui filius [illegible] non [illegible] consilio singulari spiritus sancti fecit / et quecumque [illegible]
alie [illegible] fecerit [illegible] Aug. quod Rome quedam virgines videntes [illegible] [illegible] [illegible] flumen
[illegible] [illegible] [illegible] / et quedam domina Lucrecia [illegible] cum [illegible] violenter [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] et de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
negavit [illegible] et [illegible] nepoti suo [illegible] in actu bellico [illegible] vindictam [illegible] [illegible] inferret /

Ibi dabit eis ille fidem. Ecce hic concludit duo. primo insaluet declarat quod consistit in tactu. Secundo carnales cogitaciones consistunt in cogitatu ra. ibi cogitat. dicit ergo primo sic nota sola inter spados et eunuchos habitat signum in uterque animo sancto. Unde et spado et eunuchus castus opponunt duo. Unde et castratus spado qui cum spadonem aliquem castitas. Unde vocatur eunuchus qui hic vincit ab eo a bonis et vincit qui a victoria. Distinguunt tamen communiter inter istos tres vocabulos eunuchus spado et castratus. Castratus enim dicitur qui castratus natus fuit vel spadones ad generandum. Spado dicitur qui [illegible] castratur. Eunuchus qui voluntate castratus. Castratus [illegible] violencia spadonem [illegible] eunuchum sola voluntate. Si ista dei pace vel nichil valet qui continet ab antiquis eunuchos fecerunt pueros propter tres racones primo ut puellis vel in eorum domo maneret. secundo ut essent apti ad custodiendum dominas que extunc filios vel filias habere facere non potuerunt. tercio ut eis more sodomitico sacerdotes abutentur dicentes quod extunc semper manebant imberbes. Castratus enim in juventute extunc numquam barbescunt. Spado in ipso accipitur generaliter pro eo qui vir tunc se abstinent ab actu venereo continencie volunt et virtuose sic sterile accipitur generaliter et generaliter virtuose essencialiter secunda causa et isto modo potest generare et caste vivere. Alia dei patet vocari spado qui potissime debemus virginitatem eorum sunt vel ecclesiastici et religiosi. Unde beatus Cyrillus [illegible] sunt eunuchi qui de utero matris sic nati et sunt eunuchi facti ab hominibus et sunt eunuchi qui castrauerunt semetipsos propter regnum celorum et de isto dicitur Ysaie hic dicit dominus eunuchis

qui custodierint sabbata mea et elegerint que ego volui et tenuerint fedus meum dabo eis in domo mea et in muris meis locum et nomen melius a filiis et filiabus. Dubitacio. Utrum liceat alicui semetipsum castrare propter continenciam conservandam. Et videtur quod sic Matthei 5 et 18 capitulo. Si pes tuus vel manus vel oculus scandalizet te abscide. Scandalizacio est occasio commissionis criminis propter sanitatem corporis conservandam. Licet homini se mutilare ergo a multo forcius propter virtutes et sanitatem spiritualem. Item Origenes dicitur eunuchus quia semetipsum castravit. Unde Origenes legitur hoc fecisse de seipso in ecclesiastica historia. Licet non propter conservandam continenciam sed propter vitandam infamiam et malam suspicionem ut posset libere in occulto predicare tam mulieribus quam viris sicut dicitur 6 libro ecclesiastice historie tempore persecucionis ecclesie. Sed in oppositum quod non sit faciendum habetur 55 di. Si quis abscidit vel sic. Si quis amputavit sibi vilia indignus fiat clericus quia sui est homicida et dei creature inimicus propter quod homicidium potuisset sine se fecisse. Ad primum hoc dicitur quod illa auctoritas non intelligitur de membris abscidendis sed nomine membrorum corporis vocantur amici nostri qui quanto utiles sunt familiares cognoscuntur vel nostri et alliciunt ad peccatum precidendi sunt a familiaritate nostra. Ad secundum nego quod salutem mentis non possit alium abscisis membris sine precio virtuose [illegible] meritum [illegible] sed per refrenacionem eorum passiones virtuose domina.

Ad 3um dicitur quod Origenes cum mire devocionis actus fuit hoc fuit propter hoc impeditus ne esset sacerdos ordinatus sicut notatur glosa 55 di. Si quis absciderit. Sed secundum sensum non est theologicum in consequencia clericus et deputatur et relinquetur in suo sensu peccati di in eam natura sive generacionem. Alias

Alias [illegible] et consites excusari non debet ab homicidiis nisi facta sunt [illegible] ffo sed illa secundum Christus igitur salvator contra aliqui se castrauerunt fienda et non per membrorum abscisionem vel [illegible] qui sexus cum sit natura a deo facta bonus est sed intelligitur propter malarum cogitacionum et malarum concupiscenciarum interfeccionem. Si enim voluntas nostra est solaria et pudica, membrorum naturalium nostrorum nullum est peccatum.

Item dicit quod sic dicitur 2 Ro di Eunuchus. Quia eunuchus potest aliquis castrari. primo per violenciam et coaccionem sicut illi qui castrantur a suis dominis vel a barbaris qui capiuntur ab eis. Secundo per infirmitatem et corporis languorem. Tercio per naturam et suam generacionem sicut enim qui ita nascuntur sine digitis et cum diminucione aliorum membrorum. Ita dicitur salvatore aliqui sunt eunuchi qui de utero matris sic nati sunt. Quarto per propriam operacionem. Credunt enim aliqui stulta carnis concupiscencia carnali abscisis membris perimere. Sed sicut dicit [illegible] super hunc locum abscindere membra genitalia causa generacionis dyaboli castratus est.

ig^r spado e felix i sue qz sua
virginitate in pnti / vz tn oz q
duobz incipit careat ad hc q q
ver virginitatem pfrem vz a gtactu
manuali libidinoso ad pucandz
delectacoez carnis. & cogitatum me-
ti voluptuoso ad carnalez ima-
ginacoez adds vl carnis. Ioh dt
q felix e spado q no e opatz
p manus suas iniquitate. hoc ad
pmu / nc cogitat adu9 dm neq-
ssia. qo ad 2m. Ex q^o pz q tracty
ipudica sut pcca mortalia. Ex 2°
pz q interiores cogitacoes ad de-
lectacoez carnalez ordiate cncessie
st in gne mali carnal. vnd ecc-
ia di. cuo neqns e qz qo excogi-
tauit ead i pnigs / Et ibi.
Dabo ei dn fidei donu Exclus
epugnatibz virginit'. sbiugit ea
quod pfere dabit castit'. Et dr q
Dabit illi s vid casto donu fidi
elcom. s vita etna i gtep lo-
dinitat / q d fidei succedit t ois
fidelibz pmitit vnn apok. n d
Esto fidel vsq ad morte t dabo
t crona vite / t no solu hc imo
dabit ei sors i tpla dni. in ce-
lo acceptissia. s aureola sm
prerogatiue virginitatis q e gdico
nobilissia t acceptissia in celo.
q e gdico x t mr sue t om an-
gelor. Et ei virginitas angelica sm
Jeom. / Vtru ig^r virginitati debeat
aureola. Et vr q no q sic sic
tue vbi ess ~~maior aureola~~ pfe-
ctior virginitas mag debet aure-
ola. Sz pfectissia virginitas fuit
in xpo t in bta vgne. t tn no de-
bet eis aureola / q nulla pugna
sustinuert i gtinendo t pgns
nlla fuit in eis victoria spus st
carne. go si eis ide vgi no de-
bet aureola i qg tn fuit potis-
sie virginitas. videt q nlli alte-
rione vgi debeat / Sz maior

difficltate i abstinendo a ve-
nereis sustinet vidue. qz virgis
go maiorez hnt victoriaz si bn
viuat. Sz eis no debet aureola
i nc vgibz. Ans pz p Jeo d vidu-
is loquitez sic. q qnto maior
e difficultas expte qd volupt
ab illecebris abstinet tanto ma-
ior e pmiu. Et aug sicut in li-
d aialibz dt q iuuenes vgis
corrupte mag appetut coitu
ppr rmemoratoz eiz delectacois.
Sz viduis no debet aureola q
nc vgimbz dabit / p tm ioh
e castitas giugalis sic vgitas.
Sz castit' giugali no debet au-
reola. i nc vgini / Ans pz per
Aug d bono giugali e il 2
allegat mgr s li dis 33 c b
sic no e impar meritu pauli
i petr q passi e t in Johe
qui no e passus sic no e impar
gtinencie meritu in Johe q
nullas expts e nuptias. t in
abraham q filios genuit / p
nale itru no corruptz pmu.
Sz Adam si nu spotes ad gna-
du sic fuidi t casti a iuuentu-
te. go i ista illo vgitas non
meret aureola / p q Aug de
sca vgte t allegatu e supra
q vgitas e gtinencia q carnis
t dic integritas vo gseruat vo-
uet et sinat. t nil^a meret aureola
n q cadit sb voto vt vr / p po-
nis q aliq vgo mbat sic q dn
coptaz carnale moriat tuc
querit an ista hebit aureola
vgimb. an no. Di no. Loz q
ghet cu eo no fiet bigamus
dis 26 vbi d valet go gtha
cu vgine q vis ghet ma
trimoni cu vidua vl corrupa
e bigag dis 33 Maritu. Et
ex de bigamis / mp / Dr dt d
q heat aureolaz. Loz illa

Grerg
qo

Quia p hac no fit gracia mansuetior, sed molestior et ardencior. Claude ergo ut aut fecerma et semen hz suos fontes in nobis, simus go thy modo no merit reregularitas, sed quo mu solu et d ei suspdat Seciphiis seipm abscidit et vilia sibi amputat / no fiat thic q fui a homicida / et dei gdams nuq et hac intellig q no fiat sine dispensacione ec

no e virgo mente. qr 2m aug de
nuptijs et 9cupiscs virginitas est
i carne corrupti incorrupcio
spiritua mediracio. Sz ipa finit i
spiritu pcludendi virginitatem. qo pdidit
virginitatem. p pona9 qd ads voveat
virginitatem et pstea corrupitur mente
9sentit oio et deliberacione gmitte
actum luxurie. iste e corruptus men
te qo no habebit aureolam. Sz q
iste e integer in carne et postea
penitet qo rompanir virginitate
e pgnit hebit aureolam. p hec
dr ad voluntatem inhibendi et sic
dissuadet. quomo unqm habebit aure
olam. Ad septimu sunt quin omnes
doctores. ad que dicimus qr virginitati
aureola debetur. Ad 9ecu
dena notanda sunt quinq. pmo e q
primu dr dantibus bnis, s, essenciale
et accntale. primu essenciale 9si
stit i fruicione divine essencie clare
visi. primu accidentale vocatur gaudium
9tingens qd no e de dco clare viso
s de crea. 2o no qr primu accidentale
vz dr ptos dr spiritua gaudiu d aliquo
actu aie importare excellentem
victoriam sitam intorie i pntis
aliquo de qui. s d 9ciungs ed certa
3o notand qr actus excellentes victo
rie m ptibus pt ee i tria tpr. 2m
tpl pugna qua hz 9vz q car
ne. q mudo et 9 dyabolum. Contra car
ne excellentissima victoria e virgi
tas qe e virtus illa pniosa respuit
ois veneas delectaciones. cuz licen
tas 9sillianas sic usz sup deum e
Contra mundum excellentissima victoria
h e q malos homines mdangore
q bonos psecuntur et 9tempnitur. e
pfectissima victoria e martirium
pt xpm. Contra dyabolum autem q
illius suggestionibus nos temptat se
ducere. pfectissima victoria e pdi
cacio sive doctrina. q ho seipm et ip
no solu bn regit s alios corrigit

et instruit. Et istis tribus gnibus hoim
s virginibus martiribus et doctoribus tr
aureola deputatur. ppr tres actus
excellentes et pivilegiate victorie
Quarto notandum qe pbtitudo essentia
vocatur methaforice corona vl au
rea. Unde do vl gaudium accntale
debitum opi excellentes victorie vo
aureola. Et hoc p tanto. qr de gau
dium e bnd d corona e in qm
gaudium ccnle qd e de do et de
p tm diminutiu optime dicitur
Quinto notandum qe omne gaudium qd
fit actus aie. sic aureola e i aia
Ita et aureola i corpus aliqd signu
eundes illi correspondes redundabit
qd qle e no e m notu. Ad pm d
virgine glosa tz 4 Thoas qr lineo
la hnt. et q illa pugna a car
ne. tm ab hoste extracos hnt de
carne d po dd dr qr no hnt au
reola focali s sb ree aureole qr
tiq aureola importat victoriam
pncipatam ab illo. qd xo no que
i qo e plenitudo victorie et sic impor
tat qr aureola ab aliquo pn 9fera
pt tm aliter dici qr iste tiq victoria
vt dimi tomnis sup carne et quot
resistendum q no fuit i x om in
mesura. Sz qr fuit plenum dimi
tomnis. Ndo hnt aureola ex alia
ca. debitam tm eis qr nobis. Ad vn
decim qr si attendas una ista occa
sione tedmodit carnal q e iconda
ex pte volupt 9stat qr hec e in
viduit et no i virginibus est tm in
eis ymaginacio quedam ex pte lasci
vie. cu dbz ist tbz constacius
9sive desidiu experiendi d crio
stic sic ho magis desiderat vide
modicu negociu qd nuq vidit.
qz vim monasterium 2m est
estimacio maioris delectacionis
q sit in re ipa. 2m e ignorancia
incomodor. et tpis 9comitantu
Et ido sup loquendo pug virginum

⁊ diffi alior qz viduarum. Ad 3m dicendum quod non videtur virgini aureola que est maioris meriti, sed que est differentia signum victorie vel dominij super carnem. Unde katherina habet aureolam virginitatis, magdalena non, et tamen magdalena est maioris meriti. Tum castitas coniugalis et castitas virginalis propter hoc quia non comparantur. Unde castitas coniugalis antiquorum patrum comparatur virginitati nove legis et excedit et excedi, sed non sequitur iste due possunt comparari in merito quod si una habeat aureolam quod quod et alia ut visum est. Ad quintum dicendum quod si libet non casti sed conformi sunt quantum sint naturam, et tunc habent aureolam non conformitas sed merite corrupti et tunc non habent. Ad quintum vero dicendum Augustinus est dicendum quod aureola virginitatis competit omnibus habentibus propositum abstinendi a venerea voluptate, sed id propositum nunquam fuit effectiva interruptum per experientiam oppositam usque ad mortem et tunc habent. Si vero fuit interruptum effectiva per opus contrarium, sed effectiva si persona forte consentiat ex deliberatione in actum venereum, tunc distinguendum est vel quod peccat penitus de isto consensu qui nullum opus sequebatur, et tunc adhuc habet aureolam quia virginitas est utique per primam restituitur. Vel si non penitet etiam mortem et tunc non habet. Secundum sententiam per idem quod idem propositum carnalis conmixtionis ablatum per primam dolens quod discontinuacionem iterat propositum continendi vel non. Si sic habet. Si non, non. Et sic Johannes evangelista virginitatem postea venit qui cum de nuptijs vocavit volentem nubere secundum Ieronimum. Et ultra per actum pronoundatur quod corruptio inducens bigamiam est solum integritatis carnis non autem corporis

mentis. Ad octavum ex dictis patet quod multe virgines in carne in futuro habebunt in celo aureolam virginitatis sicut ille que moriuntur cum proposito nubendi. Multe etiam corrupte secundum carnem manente tamen proposito perpetue continendi sic sunt de quibusdam de a barbaris habent aureolam. Ad puellas autem infra etatem [illegible] non video quare aureolam habent de quibus non sunt virginitatis aliquid quod est utique in victoria aliqua super carnem.

Adiungendum de nuptijs et concupiscentia ex quibus etiam registrum secundum Thome. Nonne virginitas 2 m Augustinus sic diffinit: Est in carne corruptibili incorruptionis perpetua meditatio. Et est conveniens diffinitio nam in ea ponitur genus virginitatis, cum dicitur perpetua meditatio, vel perpetua electio, et [illegible] perpetua quod utique iniunctum in se est sic et non perpetue inclinat ad consistere actum. 2o tangitur materia seu obiectum virginitatis cum dicitur incorruptionis. 3o tangitur differentia virginitatis scilicet cum dicitur in carne corruptibili. Ex quo elicitur quod tunc solum perdit virginitas quando racio consentit in delectationem quam recipit in actu venerio, alias si consentiret in delectationem quam recipit in actu non esset corrupta, quia non quantum ad eius materiam sed quantum ad eius formam. Similiter patet ex dictis quod si esset carnis corruptio sine consensu voluntatis non esset amissa in materia sed manet formaliter et carnis cum incorruptio materialis est in virginitate sed incorruptionis electio formale est. Haec diffinitio ponitur per Augustinum in libro de nuptijs et concupiscentia ut patet per Thomam in 2a 2e q. 152. Et dicit ibidem Augustinus quod virginitas est continentia qua integritas ipsi carnis auctori anime et carnis vovetur consecratur et servatur. Unde dicit sanctus Thomas ubi supra quod nomen virginitatis

a viroe sũptũ vide^r Et sic id dr
vrtes q i suo viore psistẽ quod
nõ est ex suphũndan caloris
adustione exptũ Ita eciã ṽgini
tas h^c iportat expgena cui in
est innuit sic a ꝯcupiẽ adu
stioe q ae vide^r i ꝯsu̾acõe maẽ
delctacois cõlis ꝯlis ẽ venẽoꝝ
delcto / Scḋm thoã 2a 2e q 151
dr Nome castitat sũit^r ex h^c q
p rõnẽ ꝯcupiã castigat^r q ad
mõ͞d pueri est refrenãda vtꝫ
p phm in 3 ethicorꝫ / In h^c aũt
rõ virtut^s huĩe ꝯsistit qsi^t dec
h rõne modificatur Vñ casti
tas ꝯꝯ. dr ꝯsistit i aĩa sicut
in sb^o. h̃ mãꝫ ht in corpe / primꝫ
ei ad castitatẽ ne ẽm ind^m ro
nis t electoꝝ volũt^s at^s modãte
vtat^r corpalib^z mẽbris / Vnde
Amb^o dicit i lib^o de ṽgĩtate / q casti
tas ṽginal est expers ꝯtagio
nis integritas In delctacõe aũt
venereor̃ tria ꝯsidãre / vnũ qd
est ex pte corpis s^c violaco
sigilli ṽginalis Aliud ẽ in
q^o ꝯiũgit^r ei qd ẽ aĩe cũ eo
qd est corpis s^c ipa resolucio se
mĩs delctacõm sensibilẽ causans
Ʒm ẽ sola ex pte aĩe s^c prĩm
ponẽdi ad talẽ delctacõnem
In qb^z t^ibꝫ id qd p^o positũ ẽ per
accn̄s se ht ad morale actũ
q^i nõ ꝯsidãt^r p se nisi in ea qe
sũt aĩe / Ʒm vo mã^r se ht ad
actũ morale Nã sẽsibles pa^os
sũt mã moꝝ actuũ / Ʒm vo
se ht formalẽ t cõplend^e q^i racõ
moraliũ in eo q ẽ rõnis cõple^r
Cũ ig^r ṽginitas dr p imõtiõꝫ
pdcã colunpcõe / qd ẽ q in
tegritas mẽb^r corpalis pacñs
se hẽat ad ṽginitatẽ Ipa aũt i
mmunitas a delctacõe q ꝯsistit
i seminis resolucõe / se ht mãr
Ipm aũt ꝓpositũ ꝑpetuo absti

nẽdi a tali delctacõe se ht formalẽ
t cõplend^e i ṽginitate / Infra in solu
cõe argumti eiusd dr q delctãcio q
ẽ ex seminis resolucõe dupl^r pt
ꝯtige vno^o ut pcedit ex mentis
ꝓpo / t h^c tollit ṽginitatẽ siue fiat
p genitalẽ siue absqꝫ genitalib^z Vnde
ḋ tn̄ dr Aug^s i li ḋ ṽginitate q
ṽginal integritas t p pia ꝯtine
ciaꝫ ab oĩ genitali imunitas
angelica porco est / Ad h^c eciã sic
scḋm thomã i scḋo q^o 12 ar^o ibid
q Aug^s sit^r mẽcõꝫ ḋ genitalib^z ro
ne hñdi i poluco quit^z t nã^r ex q
cubitu cã^r / Alio^o pt pnemẽ pt
ꝓptũ ment^s. vl i dormiẽdo. vel
p violẽcia illatã cui mẽs nõ
ꝯsentit qmus eius delctacõꝫ ex
pia^r / vl eciã ex infirmitate nãe vtꝫ
i his q fluxũ seminis paciũt^r
t sic nõ pdit^r ṽginitas q^r talis
pollucio nõ accidit p ipudiciã
quã ṽginitas excludit / Se^r
qd po^r eciã requirit^r i qõnib^z Vtrũ
ṽginitas sit maior oĩb^z vir
tutib^z / qd aliq^r tãgit^r in solucõe
tercij ar^ti q̃onis / p^o q^o nõtãḋ q ıᶜ
ṽtutes sũt maiores q sũt eciã
maioris boni / hg dr aũt sũt vir
tutes intellcãles t theologice
q sũt circa bonũ spũale Alie
vo s morales sũt eciã bonũ cõle
vl corpali adinetũ / q sũt circa
accõnes t passiões corpales
Inꝫ me morales vna in tãtu
dr maior alia in qñtũ ma ꝯ
appinqt ad 4^or dcãs ṽtutes /
Dupl^r aũt pt intellgi h appximacõ
pmo rõne subiecti t sic in stãti vo
lũtate q ẽ potẽcia spũal a^or
ẽ me morales t pg hac for
tido q est in irascibili t pg hac
tpancia q ẽ in ꝯcupiscibili
Alio^o pt intellgi h appĩacõ mgri
tñ vna magis disponit ad di
ctas ṽtutes qz alia t h^c mo

inter morales temperantia est maior quia moderatur passiones que sunt absorbentes rationis iudicium / et inter omnes temperantie species castitas que est circa delectationes tactus. et in genere castitatis precipua est virginitas, que est circa delectationes tactus rarissime. Dicendum ergo quod virginitas non est simpliciter maior sed solum inter species temperantie. Est tamen simpliciter pulcrior aliis, eo quod tepissimas delectationes cohibet. et propter hoc inter omnes virtutes morales. Tertio quod ad intellectuales disponit / sed simpliciter humilitas maior est, quia proxima virtutibus theologicis quia per eam homo se deo ex reverentia submittit / dicit sanctus Thomas 2a 2e q 152 ar 5. Sic moralis aliquid potest dici excellentissimum dupliciter. Uno modo in aliquo genere. et sic virginitas est excellentissima in genere castitatis / transcendit enim castitatem vidualem et coniugalem. / et quia castitati antonomastice attribuitur decor. ideo virginitati propter hoc attribuitur excellentissima pulcritudo. Unde Ambrosius de virginitate: quis pulcritudinem potest maiorem estimare decore virginis que amatur a rege, probatur a iudice, dedicatur domino, consecratur deo / Alio modo potest aliquid dici excellentissimum simpliciter. et sic virginitas non est excellentissima virtutum. Semper enim finis excellit id quod est ad finem et quanto aliquid efficacius ordinatur ad finem tanto melius. Finis autem ex quo virginitas laudabilis redditur est vacare rebus divinis / Unde ipse virtutes theologice et etiam virtus religionis, quarum actus est ipsa occupatio circa res divinas, preferuntur virginitati. Similiter etiam vehementius operantur ad hoc quod inhereant deo martires qui ad hoc postponunt propriam vitam, et viventes in monasteriis qui ad hoc postponunt propriam voluntatem et omnia que possunt habere, quam virgines que ad hoc postponunt venereas voluptates. et ideo virginitas non simpliciter est maxima virtutum / Hec sanctus Thomas / Et in eodem articulo primo ibidem dicit sic quod virgines sunt illustrior porcio gregis christi et cetera, et sublimior gloria per comparationem ad viduas et coniugatas. Et infra sanctus [illegible] centesimus fructus attribuitur virginitati secundum Ieronimum propter excellentiam quandam ad viduitatem cui attribuitur sexagesimus et ad matrimonium cui tricesimus. Sed sic dicit Augustinus in libro de questionibus evangelii: centesimus fructus est martirum, sexagesimus virginum et tricesimus coniugatorum. Unde ex hoc non sequitur quod virginitas sit simpliciter maxima omnium virtutum sed solum aliis gradibus castitatis. Circa magnum [illegible] virgines secuntur agnum quocumque ierit quia imitantur eum non solum in integritate mentis sed etiam in integritate carnis ut dicit Augustinus in libro de virginitate / et ideo in pluribus secuntur agnum, non tamen ex hoc magis de propinquo quia alie virtutes faciunt propinquius inherere deo per imitationem mentis / Canticum autem novum quod sole virgines cantant est gaudium quod habent de integritate carnis servata. Circa magnum [illegible] Augustinus in libro de virginitate [illegible] nobis [illegible] ad virgines [illegible] quo sublimior gloria est maior [illegible] cuius flos est ille [illegible] atque ornamentis gratia [illegible] illustrior porcio gregis christi [illegible] castitatis [illegible] non simpliciter quia ut dicit Augustinus in libro de virginitate [illegible] fuit preferre virginitatem monasterio [illegible] testimonium pluribus [illegible] in quo fidelibus notum est quo loco martires et quo loco defuncte sanctimoniales ad altaris [illegible] recitentur / quod [illegible] prefert virginitati et similiter monasticis [illegible] quilibet illorum disponat ad bonum [illegible] nobis [illegible]

labor
Bonorum operum gloriosus est fructus
et quae non cadet radix sa-
pientie. Postquam spe et propter pau-
pertatem declamat quae gerimus virginale
habitum in fructu triumphali in re-
muneracionem. Hic assignat tantum remune-
racionis. Ponit autem istam rationem
in duplici modo. Primo in operabilibus
secundo in moralibus. Primum est illud
sicut in omni genere operabilium quanto labor
est gravior tanto maiores consurgunt
et maior. Ut in agricultura et mi-
licia et in edificiis et in omni arte. Sicut
in milicia certamine est operis labor,
et optima agricultura est vale operum
fructus (*marg.:* fit) et laboriosissimum edificium
est sanctum in natura et templum. Sed in
agricultura agricultura vel edifi-
ciis optima consurgit. Hec autem eadem
fit virginitas. Et hoc innuit hic quod
dicit Bonorum laborum gloriosus est fructus quia
dicit sicut maioris laboris est quinquagesi-
mus viduitatis et viduitas quam vir-
ginitas. Ita gloriosior fructus debetur virgi-
nibus quam viduis et viduis quam con-
iugatis. Et hoc est quod dicit Luc. 8. Semen
quod cadit in terram bonam ortum fecit
fructum centuplum. Et Matth. 13. dicitur dede-
runt fructum aliud centesimum aliud
sexagesimum aliud tricesimum. Et quia
fructus centesimus debetur virginibus. Sive
enim centum decem decies quia est numerus
quadratus ipsius decem. Hec enim natura
principia sunt extiores et quinque po-
tencias spirituales interiores sicut pa-
radisus. In istis speciebus viget pri-
mitus corruptio et fomes carnis
sicut dicit Gen. 8. Sensus enim et cogita-
tio humani cordis prona sunt in malum ab
adolescentia sua. Etiam quod virginitas
istas decem potencias cogitationis et contem-
nat ducit in decem mandata de-
calogi propter eas minuit in mandatis
vigilando. Unde eius fructus centesimus
convincit. Et ideo bonorum laborum gloriosus est
fructus. Sequitur secundum in moralibus et est

exemplum. In omni arbore et planta et herba boni-
tas fructus surgit multum ex radice bo-
nitate, et eodem modo est in moralibus. Sicut radix
in moralibus est caritas. Unde i. ad Cor.
3. In caritate radicati et fundati. Quanto
autem caritas est maior tanto multum est
maioris acceptationis apud deum. Sicut vir-
ginitas ex maiori caritate procedit
quod convincitur melior fructus. Et hoc est
quod dicit et quae non cadet radix sapientie.
Hoc est bonum laborum quod sunt in victoria
laborum palmam carnalium. Ideo hinc bo-
nos et gloriosos fructus quia procedunt a ra-
dice sapientie quae est caritas sive timor
filialis. Unde Eccli. i. Radix sapientie
timor domini. Et ipsa radix numquam deci-
det, quia sequitur ibidem Rami eius longevi.
Bonorum laborum gloriosus est fructus, dicit Crisostomus
bono fructui legis in Scriptura Justi fructu-
ctus scilicet gloriosi. Est enim fructus virginitatis
fecunditatis sive incorrupte moralis, scilicet fructus
fructus destinat sterilitatis, et fructus ab-
nat falsitatis. Primus quod fructus est virginitatis
fecunditatis fructus virginis in vindemia. De
quo dicitur quod dicit Luc. i. Vindemia tua in me-
ribus et vindemia fructus ventris tui. Vindemia inquam
tu mea mellifica. Tu est enim apis mel-
lificans vitis letificans, tellus fructifi-
cans, ficus fructificans. Apis dulco-
ris, vitis odoris, tellus honoris,
et ficus vigoris. Primo inquam tu es apis
dulcoris mellificans. Eccli. xi. Brevis
in volatilibus est apis et initium dul-
coris est favus illius. Apis brevis est Ma-
ria humilis. Tu es vitis odoris leti-
ficans. In eo quod dicit Eccli. 24. Ego quasi
vitis fructificavi suavitatem o-
doris. Tu es tellus honoris fructificans,
de qua post Psalmus. Dominus dabit
fructum suum. Tu es ficus vigoris fructi-
ficans. Unde Johel. 2. lignum attulit
fructum suum, ficus et vinea dederunt
virtutem suam. Unde narrat Plinius
libro xiii. quod in India est ficus mul-
tum fertilissima. Est enim fructus ita o-
nusta quod per pondere eius ramus deprimi-

vel a pello pelta
quia pellit sagittas ictus
pelta a pello
pellis dicitur scutum
brevissimum ad
modum lune factum
...
...
...
pelta ...

ad terram et rursus de terra recrescunt
folia vero habet ita lata quod expanduntur
ad modum pelte. Unde sub illis foliis la-
titant homines et iumenta sub umbra
iocundissima. Poma producit ita dulcia
quod pro dulcedine a comedentibus pro mira-
culo reputantur. Moraliter. Ista ficus est
figura et parabola virginis benedicte. Unde Judicum
ix. ab arbore ficus dicitur parabola
que ei habet ramorum longitudinem, foliorum
amplitudinem et pomorum dulcedinem. Rami
in homine sunt potentie anime scilicet memoria, intel-
ligentia et voluntas, cum quibus pote-
rit extendere. Isti rami in virgine fue-
runt pleni fructibus. Memoria eius ple-
na fuit devotione, intelligentia con-
templatione, voluntas dilectione seu
compassione. Item licet fuerit isti ra-
mi omnibus virtutibus, gratiis et meritis,
quod usque ad terram se inclinaverit per
humilitatem, quando dixit Luce i. Ecce
ancilla domini. Secundo ficus ista habet folio-
rum amplitudinem, quod ad modum pelte pro-
tegere potest homines contra omnium solis
solis. Et Extra moraliter virgo ista tan-
tam habet uberem pietatem et gratiam in curia
summi regis, quod tam homines, iumenta,
bona et immensa, homines, iumenta et
bestias protegit et defendit si ad
eius presidium velint intente refugere.
Secundum Michee, et sedebit vir sub
ficu sua. Tertio ficus ista tantam
in se habet pomorum dulcedinem quod
eius suavitas a comedentibus pro
miraculo reputatur. Sic beata virgo
Maria dulcis suo fructu scilicet filio suo
in eterna cena fruentibus ineffabile
confert dulcedinem, ut dicat una
quaeque primo Cantici ii. Sub umbra illius
quem desideraveram sedi et fructus illius
dulcis gutturi meo. Ego benedicta
tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui.
Iste fructus tuus est fructus lucis, fructus
... fructus dulcis, fructus mellis,
fructus lucis ... primo ... ...
purissimus fructus eius. Et Ephesiorum v.

fructus eius dulcis est in ore hominis. Fructus
... passibilitatis ... fructus
iusti lignum vite. Fructus dulcis
... nobilis ... Sic dicitur quod ... fructus
... regalis. Unde Ecclesiastici xxiv. flores mei
fructus honoris et honestatis. Fructus
... quia ... Sic ... ma-
num ... ... quod a ...
... ... magis diligunt ...
... ...
... ...
... Unde ... descendi ...
... in ... Et Ca...
... vir a ... fructu eius ...
... ... si voluntas
... ista fructum ... ista
ficus ... comederit fructum quod
iste ... fructus ...
bonus ... scriptura ...
est fructus moralis ... ...
in operibus ... iusticie et cultus ...
... Luce iii. Omnis arbor que
non facit fructum bonum exciditur et in
ignem mittetur. Et Luce iii. ... fructus
... ... de ...
hominis et de operibus ... et ...
sic est de fructu palme. Dicitur
de palma quod fructus eius non est ...
... fuit ... Unde narratur
quod milites aliqui comedentes ...
... palmarum ... ...
tum sunt. Moraliter. Justus comparatur palme,
Unde in psalmo. Justus ut palma flo-
rebit. Opera autem iusti non apparent
dulcia usque post ... ...
finem vite sue. Primo ... Ecclesiastici ...
... ... hominis ...
... Et ideo ... ...
... expectans. Jacobi v. Patientes
estote fratres usque ad adventum
domini. Ecce agricola expectat pre-
ciosum fructum terre patienter ...
... ... de illa
ficulnea de qua narratur ... ...
... quod ... esuriens ... in

Jelm̃ ⁊ vide᷒ ficu᷒ iux̃ viã · dn̄i
tr̃ ad eam ⁊ cu̅ nõ inveniss̃
ĩ ea nͥ folia tm̃ · maledixit fi-
cui ⁊ ait Nūq̃ ex te nascat̃ fr̃-
tꝰ ĩ ꝑpetuũ · ⁊ statim aruit · Ista
ficꝰ desigñt diuites ⁊ auaros
qꝰ tm̃ dr̃ ditauit vt fructificaret
ꝑ elemosinas · ⁊ c̃ ꝯtinuit q̃uensq̃
paup̃ ꝯsurit · sic ipa exponit · Ag-
ꝫ · ꝯ̃ esuriui ⁊ nõ dedistis m̃ ma-
ducare · ad ficulneã qñ paup̃ venit
ad diuitẽ ⁊ nich̃ inueit n̄ fo-
lia · q̃ nil ibi paup̃ recepit nͥ vba
amara · Indubitat̃ tl̃i ficum dñs
in die judicii maledicet qñ ei
cu̅ aliis dicet · Ite maledicti ⁊c̃
Et io sign̄e dr̃ euꝰ v · ꝫ aut dĩ-
minatõe capiet fructu̅ ex eis
Nõ dr̃ q̃ hr̃ vl q̃ dispẽsat · Sꝫ q̃
aut ad ꝯsuãd Ita dĩc · adueniẽ-
te die iudicii morte dicet dya-
bolꝰ · Dñi ꝯtradite arborẽ
⁊ dissipate eã · ꝯtradite arborẽ
vos combꝫ heredes ⁊ dispgite
fructꝰ eiꝰ vos executores · Ita hu-
iusmõi respõgites · i · corpe · faciũt
vermis comedẽt · ⁊ execütores
administres ꝑsonã faciũt apu̅ di-
spõsitos ⁊ tũc pro experiẽntia · h̃ q̃
dam ditatꝰ ꝯsidentꝰ · vñ de
Auslꝫ ꝯ vagelibꝫ · qꝫ arboꝛ q̃
plãtat̃ i distẽpãt · loci faciũt
pꝰ fructꝰ acidos · postea dulceos
⁊ tandẽ amaros · Et fructꝰ illiꝰ
piramida · i · vitꝫ ꝯmin̄ · ⁊ in me-
hr̃ figuraꝫ lata · Mora · hõ pau-
per datꝰ ois mdõ · ⁊ tota sua in-
tenciõ extẽdens ad hꝰ · qꝫ ipe
fiat diues · fit fructꝰ · pn̄o olde
acidꝰ tacitũ ·) diuat · vigilat · pre bruit
pit · laborat · ⁊ sitit · ⁊ nich̃ dul-
cedinis ꝯ ꝑtũc in opibꝫ suis · Sꝫ
postea cu̅ fcũs fuit diues ad tpꝰ
indiget expedit ⁊ iocũda solle-
nit ⁊ ꝑtũc fructꝰ ipiꝰ ẽ dulcꝰ · Sꝫ
h̃ dulcedo nõ durat · Nã statim

tradit ad mortẽ · ⁊ tũc oꝫ eu̅ dispo-
nẽ d̃ testamẽto · ⁊ aliemꝰ sinat re-
linq̃e diuitias · ⁊ ista fructꝰ nͤ appꝫ
sibi acidꝰ nͤ dulcior · amarꝰ · sed
nimis amarꝰ · qñ dꝫ dimitte̅ tũc
q̃s colnit · ple q̃ua gemit · ⁊
vxorẽ quã amauit · aulã ⁊ came-
rã q̃s cuiose edificauit ⁊c̃ · d̃ q̃ꝰ
viscitꝰ · i · d · Sap̃ · ꝫ · Vacua ẽ spes
illoꝫ ⁊ labores sn̄ fructu̅ · Secũ-
dũ ẽ bonꝰ fructꝰ doctrinal fertilitat̃
⁊ istu̅ fructu̅ exigit xᵉ a doctorib̃
platꝫ ⁊ ꝑdicatoribꝫ · Ewãgl̃o · Johis xv ·
Posui vos vt eatis ⁊ fructu̅ afferatis
⁊ fructꝰ vr̄ maneat · Et Sap̃ · 16 · Nõ
natiuitꝰ fructꝰ pascit hoies · sꝫ ser-
mo tuꝰ dñe · hos q̃ i te crediderit
ꝯseruat · Vñ ⁊ ꝑo deut · 8 · ⁊ mt · 4 · Nõ
solo pane viuit hõ · sꝫ i oĩ vbo qd
ꝓcedit d̃ ore dei · Audio d̃ ist̃
autẽ arboribꝫ valde dolẽs · Nã q̃da
arescũt ꝑ nimiã siccitatẽ · q̃da sitit
rescũt ꝑ nimiã curiositatẽ · q̃da
marcescũt ꝑ vẽtũ vrẽs maligne̅
Primo · q̃da arescũt ꝑ nimiã siccitatẽ
q̃ s̃ nõ hñt humorẽ deuocõis
nͤ zelũ aiaꝝ · Vñ Ozee x · Radix
eoꝝ exiccata ẽ fructu̅ neq̃q̃ faciet ·
Nõ sic fuit de p̃mis ꝑdicatoribꝫ
plantat̃ i eccla · ymo ipi irri-
gati fuerũt ꝑ gr̃aꝫ · ⁊ inebriat̃ ꝑ
ꝯtẽplacõeꝫ · Ysaie · i · d · ecc̃e 24 · dixit ri-
gabo ortu̅ plantacõnu̅ ⁊ inebriabo
ptꝰ mei fructꝰ · 2o q̃da sitit rescũt
ꝑ nimiã curiositatẽ qñ sꝫ ꝑmi
surcli · i · frutices crescũt cũq̃
ꝯ circa arborẽ · ⁊ tũc subtrahit ab
ea humorẽ · Ita est qñ curiosa ⁊ studiosa
subtilia ꝯponũt in cordi hoĩs · sub-
trahit ab ea deuocõẽ ꝑdicãdi vbũ
dei · ꝑ oppositũ ẽ d̃ sacris · Jere · i · d ·
Ozee x · vitis frondosa istl̃ fructꝰ
adeq̃tꝰ est ei · 3o q̃da marcescũt
ꝑ vẽtũ vrẽs malign̄e · ⁊ sunt
illi q̃ dimittũt ꝑdicarẽ ꝓpter
obloq̃a detractores ⁊ odia · ⁊ hiꝫ

vocatur in canonica Iude. Nubes sine
pluvia que a ventis transferuntur. Et
et arbores autumpnales infructuose
sunt, qui nec verbum aquam. Secundo
bonus fructus et gloriosus est fructus eternalis
felicitatis qui sunt proprie [illegible] diceret
anime de corpore recedenti. Proverbiorum 31
Date illi de fructu manuum suarum
et laudent eam in portis opera eius. Istos
fructus contemplando gustare debemus
sed propter ipsius hominis pigritie fortius ve-
lud. In cuius figura malogranata, ficus
et uve et fructus allati fuerunt de terra
promissionis. Iudeis autem eam intra-
rent et filii Israel [illegible] fuerunt.
Numeri 13 qui alii per terram tante
difficultatis desideraverunt. Istos quos
beatus Andreas fructum celestium
gustaverat dulcedinem. Ideo tamen ad
illos anhelabat quod per arborem
crucis quasi per scalam ad eos comprehende-
ndos et carpendos ascendit. Canticorum
7 Dixi ascendam in palmam et
apprehendam fructus eius. Secundus qui
bonorum laborum gloriosus est fructus.

Additio. Tertius est fructus triumpha-
lis crucis. Ista enim erat materi-
bus ascendere [illegible] per vocem intel-
ligentes quod per crucem salvati sumus
et liberati a servitute inimici. Unde
xii sunt fructus crucis. [illegible]
inerat. [illegible] dicere salus po-
tentatis ulterius est de gloria paradisi. [illegible]
primus est demonum expugnatio, quia
ille fructus abstulit diabolo totius mundi
principatum. Iohannis 12: Nunc
princeps mundi huius eicietur foras.
Secundus fructus est carceris inferni
confractio. Psalmus: Attollite portas
principes vestras et elevamini porte eter-
nales et introibit rex glorie. Tertius est mor-
tuorum vel peccatorum resuscitatio. Iuxta
illud 1 Cor. 15: Sicut in Adam omnes mo-
riuntur, ita et in Christo omnes vivifi-
cabuntur. Quartus est captivorum redemptio,
per quod dicitur 1 Cor. 6: Empti estis pretio

magno, glorificate et portate Deum
in corporibus vestris. Quintus fructus est in-
natorum mundificatio. Apocalypsis 1: Qui
dilexit nos et lavit nos a peccatis
nostris in sanguine suo. Sextus fructus est ce-
corum illuminatio. Iuxta illud Apocalypsis 3 [illegible]
[illegible] oculi tui et [illegible]
[illegible] patebunt. Septimus fructus [illegible]
tepidorum [illegible] calefactio,
per quod dicitur Psalmo: Non est qui se abscondat
a calore eius. Octavus est desper-
atorum [illegible]. Iuxta illud Psalmo [illegible]
me [illegible]
me et [illegible]. Nonus fructus
crucis est [illegible] celestis placatio.
Iuxta illud Hebreos 12: Accessistis ad
sanguinis aspersionem melius clamantem
quam sanguinem Abel. Nam illius
sanguis vindictam clamabat, de
quo Genesis 4: Ecce vox sanguinis
fratris tui Abel clamat ad me
de terra [illegible]
[illegible] sanguis Christi melius
clamat [illegible]
[illegible]. Decimus fructus est ia-
nue celestis apertio, per quod dicitur
[illegible] Hic non est aliud nisi domus Dei et
porta celi, que sic aperta est [illegible]
[illegible] tempore
[illegible] paradisi [illegible]
[illegible] clausa fuit Ade [illegible]
[illegible] hac nova. Undecimus
fructus est edificatio celi [illegible]
confirmatio [illegible] Matthei 26: Hic
est calix sanguinis novi testamenti
in remissionem et confirmationem
[illegible] etiam. Duo-
decimus fructus crucis est gratiarum [illegible]
[illegible] per quod in Psalmo dicitur: Et erit tamquam
lignum quod plantatum est secus decursus
aquarum vel gratiarum [illegible]
[illegible]
[illegible] quod fructum suum da-
bit in tempore suo [illegible]
[illegible]. Adhuc sunt alii fruc-
tus spirituales et sunt [illegible]

du glis i° apli. Gal. v. fruct aut
spus sut caritas. gaudium. pax.
paciencia. longanimitas. bonitas.
benignitas. mansuetudo. fides.
modestia. continentia. et castitas.
Auge declaro in i° dicta salut
Adhuc sut vii fruct glie imortal
pmus e sanitas sine infirmitate ps.
Qui sanat oes infirmitates tuas.
Sc̄s est iuventus sine senectute
ps. Renovabitur ut aquile iuventus
tua. qz i etate xxx annoz xxxiii
annos sp pzitioz manebim sed
inse xpi. vnu i° Ephe. Occurramus
i virum pfectum i mensuram etatis
plenitudinis xi. Tercius fruct e sacie
tas sine fastidio ps. Saciabor
cum apparuerit gla tua. Quartus
fructus glie imortalis e libertas
sine servitute. Vn i° Ro. 8 Quia
liberabitur a servitute corruptionis
i libertatem filioz dei. Quintus est
pulcritudo sine omni deformitate
phil. 3 Qui sr reformabit corpus
humilitatis nre configuratum corpori cla
ritatis sue. Sextus fruct glorie
inmortalis erit impassibilitas
sive immortalitas. ysa. capitulo 27.
Precipitabit dnus mortem i sempi
ternum. Septimus erit habundancia
sine omni indigencia. Vn dicitur
de omni rerum habundancia pferens.
Octavus erit pax absque perturba
tione. Nonus fiet securitas abs
que timore. De hiis duobus dicitur ysa.
32. Sedebit populus meus i multi
tudine pacis et i tabernaculis fidu
cie i requie opulenta. Decimus
cognicio absque ignorancia vnde
apostolus i Cor. 13 videmus nunc p
speculum et i enigmate tunc
autem facie ad faciem. Undecimus
fiet gla absque ignorancia de quo
apostolus Colossen. 3 Cum xps ap
paruerit vita nra tunc vos et
apparebitis cum illo i gla. Duodecimus

erit gaudium sine tristicia. De isto
gaudio dicitur qz semper erit nra prophe.
quod sancti gaudebunt in pptua
sed bta trinitas quam pure videbit
b. alter altero clarius. loci ame
nitas quem sp possidebunt. Io
cunda societas i qua sp regnabit.
Corporis glorificacio quam sp habe
bunt. Amicos quos sp contemplentur. In
fernus quem evaserunt. Isti xii
fruct significantur p xii fruct ligni
vite qd e in medio paradisi ut
legitur Apoc. 22. et in pluribus
aliis. Ad quos fructus nos perducat
dns ihs xps.

Filii autem adulteroz i consuma
cione erunt et ab iniquo
thoro semen exterminabitur.
Et si quidem longe vite erunt i nichi
lum computabuntur et sine honore erit
novissima senectus illoz. Similis
potest comparari per aristotelem iii
de aia. e comunicacio speciei in esse
qz cum res sint nra corruptibiles
nec pnt manere eterno in in
dividuum. Voluit divina benignitas
creatoris rebus ab eo creatis impertiri
et conferre potenciam producendi sibi
similia in specie. Vn commentator 2° de
aia. quia 24. Postquam divina
cum non potuit res facere permane
re in individuum. misit eas
inducendo ex virtute qua permane
ne in specie. In hoc non est dubium
quin melius est in suo esse ut habeat
hanc virtutem quam ut non habeat. Hanc na
autem potenciam generandi concessit cor
pora homini sub duabus legibus
honestatur sine quibus non possunt quer
propagacio sed ad cultum dei sic
sup deum. Genesis 2. deus co
stituit. Presentans homini feminam et
mulierem coniunxit sic inter ipsos ut
una statim matrimonio individua
alterius individui coniuncta esset. Et
est matrimonium viri et mulieris

legittima coniunctio indiuidue vite retinens consuetudinem / Et quod istas leges transgredientur irrepti ponetes homines similes bestiis et sine homine voluptatem et fidem coniugii non seruantes / Tertio dicit hic sapiens peccatum sceleris stirps redarguit quoniam sine illis qui castitatem violauerit coniugalem Et circa hoc secundo facit primo ostendit impudice generacionis ignobilitatem Infra siet ibi c. q. qui pulc et casta etc. Et circa primum adhuc duo facit Primo ostendit primo quod talis generacio punitur per confusionem temporalem / secundo ostendit quod erit punitur per dampnacionem eternalem ibi Et si ex terius / Circa primum duo facit primo ostendit quod vt genuit talis generacio non est durabilis. secundo quod si contingit quod duret non est tamen honorabilis ibi Et si quidem / Dicit ergo primo sic filii autem adulterorum filii generati in adulterio siue fuerint ex parte viri siue ex parte mulieris in consumacione erunt i. in fine scilicet est non diu durabit sicut non illud durat quod est in suo fine / Et ab iniquo thoro semen exterminabitur iniquo thoro est lens illicita concubitus. Et quod aliquando contingit licet in pauciori bus quod homines sic geniti sunt diu tine vite / Secundo ostendit quod talis generacio non est sine honorabilis et intelligendum sicut hic circa de generacione illicita et contra ciuitatem secularem prouectos sicut talis male generacionis ti consueuit solet esse vel consuevisse esse non tamen est impossibile quod tales compacientur defectum natalium sine moderatione et bonum verum Aug. de bono coniugali c. ea. et ponitur in canone 32 q. iiij Nec siquidem vnde nascuntur homines si parentum vicia non sectentur et deum recte colant honesti et salui erunt Semen enim hominis ex qualicumque homine

sit dei creatura est et eo male vtente mala erit non ipsum aliquid mali erit vnde Ezechiel filius non portabit iniquitatem patris Et dicit Secundo et quod cum quamquam sunt homines filii siue adulterii siue fornicatorum siue coniugatorum virtuosi tamen esse possunt secundum racionem et liberum arbitrium volunt virtuose Sed quod accidit vt frequenter mala educacione et imitacione scelera parentum / Est enim homini generale illos imitari a quibus educationem et informacionem accipit / Dicit imitatorum imprimorum scelerum dicit Et si quidem longe vite erunt in nichilum computabuntur i. mihi potentes computabuntur quod petrus iniquus est et sine honore cum peccauit secundum Augustinum dicunt dicit generacione infra c. v. Computati sunt inter filios dei et inter sanctos sors illorum est non solum hec generacio iniqua potencia si est sine honore erit nouissima senectus illorum hec est multum vo quod honor est premium virtutis et attribuitur tamen bonis vt dicit et ethicorum c. e. Cum ergo non fuerint virtuosi in principio sue etatis nec in medio non foret quod honorem in senectute consequeretur / Et istud est contra quosdam qui vendicant honorem ex sola longitudine temporis quod senes sunt et in eorum iuuentute valuerunt nec aliquid magnum virtuose fecerunt sed solum propter senectutem vendicant sibi honorem cum tamen dicatur infra c. e. etas senectutis vita immaculata / et iuuenes bene viuentes multo magis honorem promerentur / et senes male viuentes verecundiam sed non honorem hec enim est vita per eorum que dicit odire dicere fatuum diuitem et insanum Eccl. xxv / Dubitatur vtrum filii illegitimi debeant aliquid dampni propter defectum natalium

q° /

Abet sacerdos non qui ydolatrie vestra sacerdos est defig. filii liberi qui ex illicitis generati sunt veniunt quare vij c. i.

Nota quod prima dubitacione quod filii illegitimi non debeant dampnum aliquod reportare propter defectum natalium Est canon 1 di. 7. vi et 32. q. iiij Nec sanctus vbi dicit vnde vnde nascantur homines si parentum vicia non sectentur / Sed hic stat In oppositum auctoritas illud Exod xx. Ego sum deus fortis zelotes visitans iniquitates patrum in filios vsque ad terciam et quartam generacionem Et de ptº xxiij non ingredietur manzer hoc est de scorto natus in ecclesiam domini vsque ad decimam generacionem Et 56 di. dicit presentes filios a sacris ministeriis remouemus Et 3y. q. iiij dicitur aliquis / dicitur nec potest habere hereditatis consorcium qui non habet originis priuilegium Circa quod talis generatur tale coniugium de quo nati filii non sunt testes matrimonium sed adulterii vnde cum septima adulterorum filii abhominacio sunt deo etc Respondetur quod filii sine dubio puniuntur pro peccato parentis pena temporali et corporali penitus esse quod non imitantur peccata patrum Sic patet in puero Salomonis qui punitus fuit morte temporali pro peccato patrum vt dicit scribitur Ecclesiastici xix

sed quia filius est quedam res patris et multum affligitur et cruciatur pater ex afflictione filiorum et affligitur peccato filiis usque ad quartam generationem quia tanto tempore pater videre filios suos puniri et cruciari peccato suo quorum redundat in eum. Sed pena spirituali et eterna filius numquam punitur peccato actuali vel personali patris nisi est imitator patris prius, sed tunc non punietur peccato patris a quo recepit imitationem, sed magis peccato suo. Et quia auctoritates que dicunt filium puniri peccato patris intelliguntur pena temporali vel eterna etiam si imitantur peccata aliorum non quia deus non punit bis in idipsum id est in perpetuum

reparatur. Et videtur quod non, quia lex dicit Non portabit filius iniquitatem patris. Sed contra, magis est in contrarium, quod pro peccato patris punitur. Lege de bo[...] naturali [...] legitimus sit illegitimus [...] [illegible] sic videtur quod clericus [...] ingeniosus et [...] sic quod iure humano [...] ab [illegible] pena quod duo [illegible] consistit impedimento [...] in facie ecclesie querit an filius sit legitimus vel illegitimus. Videtur quod non [...] legitimus quo non sit legitimus [...] quod non [...] filius est [...] legitimo vel de [...] in facie ecclesie [...] reputatur. In oppositum sunt iura canonica et civilia quia in ecclesia filius illegitimi repelluntur ab ordinibus et beneficiis ecclesiasticis. Et per iura civilia repelluntur ab hereditate [...]. Ad questionem dicendum [...] quod tamen notandum quod [...] dampni [...] [illegible] [...] debet [...] [illegible] alias [...] potest [...] fuisse debent pro filio illegitimo non [...] dampnum [...] non admittitur ad actus legitimos sic ad officia et dignitates et honestas [...] quia ea [...] dampnum quod non succedit [...] pena [...] ad sollicitudinem [...] ad sustentationem [...] de lege nature tenetur [...] educatione [...] Ad primum dicendum quod [...] non [...] pena [...] sic non dicitur quod sit dampni pena quod non succedit in regno quod non est filius regis [...] non est pena dampni [...] quod est illegitimus quod non debetur [...] debent legitimus. Ad secundum.

negandum est quia Lanc[...] et iure humano [...] in [...] medio [...] quod homo non diligit [...] quod lex cavet ne illegitimi consequantur dignitates vel aliquam debent legitimi, hoc pro pena [...] ab ecclesia statuta [...] est quia lex retrahit ab adulterio et fornicatione. Ad secundum [...] quod clericus ab ecclesia iudicatur legitimus [...] peccato. Secundum quod hic ma[...] est de adulterio. Utrum quis vir [...] licet [...] occidere uxorem in adulterio [...] deprehensam [...] quod clericus homicidam iura civilia non puniunt si puniuntur [...] apparet quod non [...] uxoricidium [...] uxoricide prohibetur a [...] Lanc[...] Ad dubium dicendum quod nullo licet viro uxorem interficere [...] in actu [...] si forte agendo [...] civiliter [...] iudice [...] vel eo modo quo accusator vel iudex [...] ecclesia approbat illam legem si aliqua lex [...] Lex [...] humana [...] considerans [...] ad [...] et incitamentum magnum [...] quod vir [...] deprehendit uxorem [...] adulterantem. Notandum tamen est quod uxoricidium non est [...] petrum [...] homicidium [...] leges ecclesie [...] prohibent [...] ne uxorem occidat ad quod sunt [...] vide [...] 33 q. 2 Studiunt [...] filii adulterii [...] adulterii [...] quod hodie [...] lege antiqua [...] puniebantur [...] [illegible] Si mechatus fuerit quis cum uxore alterius et adulterium perpetravit cum uxore proximi sui morte moriatur et mechus et adultera. Ecce [...] pena est qua utrumque persona

[Margin, beside the second column:] |90|

[Margin note:] Et si [...] [illegible] [...] occidere [...] uxorem [...] [illegible] et magis [...] [illegible] [...] uxorem ad [...] [illegible] [...] ab ecclesia est interdictum

[Margin note:] Studiunt ut si quis uxorem adulteram [...] [illegible] lege [...] ecclesia [...] legibus [...] gladium [...] spiritualem qui [...] occidit sed vivificat

Ad [...] dubitationem dicendum quod si vir interfecerit uxorem fornicantem in actu fornicationis ita quod non videt nec deprehendit ipsam actualiter fornicari, tunc tam lege humana quam lege divina puniendus esset pena homicidii. Non enim [...] quisque [...] iudicio interficere, sed debet ipsam coram iudice incusare et penam a lege impositam expetere, et hoc non livore vindicte, sed iustitie, si penam et culpam homicidii subterfugere vellet. Si vir inveniret uxorem actualiter fornicantem, ita quod videt et deprehendit ipsam in actu fornicationis tunc si eam occidit propter magnum [...] ardorem quem habet videndo carnem suam dividi, et [...] lex humana non apponit penam, et ex hoc lege humana dicitur licere non quod precipiat, sed quod non prohibet, nec penam [...] considerando magnum viri incitamentum. Unde dicendum est quod si ipsam interficit, lege humana non punietur pena homicidii, lege tamen divina qualitercumque vir sine iudicio interficeret uxorem, pena homicidii esset puniendus etc.

morte afficitur / eadem pena punitur
hodie peccatum secundum leges mandatas nec
reputatur aqua redimendo · licet eciam
illis legibus non utimur. Unde Joh. 8.
Scribe et pharisei adduxerunt ad ihesum
mulierem in adulterio deprehensam dicentes
Magister hec mulier modo deprehensa est
in adulterio · in lege autem moyses hoc
mandauit lapidare. Ecce legis ab
pena. Patet eciam quam grauiter pu-
nitum sit hoc peccatum a domino 2 Reg.
12. Cum dauid adulterium commisisset
uxore urie. Non recedet autem gla-
dius de domo tua usque in sempiternum
eo quod despexeris me et tuleris u-
xorem urie ethei. Unde hoc peccatum
grauitate assignatur; prohibetur
adulterium in decalogo ponitur
immediate post prohibicionem homicidii
et ante prohibicionem furti. Unde demens
peccatum. Ideo in omnibus petit adulterio
grauius secundum eum in penis tenet
locum et in prohibicionibus quodammodo
homicidio assimilatur adulterium. Cum
enim vir et mulier sit una caro · qui
aufert uxorem suam alicui · idem
est acsi semetipsum auferret / sic
fit in morte. Unde quamuis videretur
quod si hominem mutilaret comparat
autem omne furtum terrena substantia quam
quod auferretur cum sit rebus carnalibus
melius est quam si esset terrena substancia
prouerb. 6. Non grandis est culpa cum quis
furatus fuerit / furatur enim ut esu-
rientem impleat animam. deprehensus quoque
reddet septuplum et omnem substanciam
domus sue tradet et liberabit se. Qui
autem adulter est propter cordis inopiam
perdet animam suam. hec ibi. Ideo patet hoc
crimen peius est plus punita pro-
creacione que solet esse frequenter
mala et inhonesta. tum propter pa-
rentum imitacionem. tum propter defectum
castigacionis. quia tales pueri nulli
dimittuntur cum matre cuius non castu-
gat filium. vel cum cognitis propter

quod de moribus pueri nichil curatur
unde fiunt insolentes inquieti degene-
rantes et vicosi. Et hoc est quod
anglici communiter dicunt fuisse
scribes regum anglorum post
Lancelot dicit quidam gesta anglorum
hic proferens prouinciam diuulgan-
tur. Item nobis in francia et in pro
operantur et per paganos
nos obliuiscitur superantes lasciuia
impetus luxuriando et adulterando
usque ad uicium Sodomitice que
fedum pecatum dicitur de talium com-
mixtione mixtis deformibus et asp
degenerantibus peiores et furiores prole
libidine et instabiles fere penitus
et ad omnem uicium proclyui ad
deteriora et ignobiliora vergunt
et nomine suo nec in bello strenui
forte · nec in fide stabiles nec ho-
norabilibus moribus · nec deo amabi-
les ex veritate sic aliis gentibus
hispanie et pruncie et burgundie
posteris generationes ut sic a deo rece-
dentes formarum fiunt. Item
de testimonium autem cum suos comparando
non dimittunt. Ideo patet hoc crimen
magnitudo ex decem fides violata
violatur enim fides dextra coniugum
sacro coniugio vir mulier adulteran-
te peccat in deum · violando sacra-
mentum et contra deum dupliciter fidem in
frangendo et filios suos heredes constit
tuendo / peccat eciam in prolem
qua dampnificat reddens ea ig-
nobilem ad ecclesias dignitates / p
eat eciam in proximum quem adimit
tit et frequenter de adulterio ho-
micidium et membrorum mutilacio
nascitur sicut hoc. Unde ut dauid
in adulterium occidisse precepit
eadem fidelissimum militem suum
hec 2 Reg. 11. Unde Eccl. 23. dicitur Omnis
mulier relinquens uirum suum pec-
cabit et statuens hereditatem ex
alieno matrimonio · primo e

i lege dei altissimi meditabitur fuit / 2o verum suum deliquit / 3o in adulterio fornicata est et ex alio viro statuit sibi filios. Hec ille. Sed adhuc restat hic dubitatio utrum adulterium sit species determinata luxurie ab aliis distincta. Et videtur quod non. Dicitur enim adulterium ex eo quod aliquis ad alterius accedit preter suam sic dicit glosa super Exodum. Sed inter alias preter suam preter eam dimissis conditionibus. Si virgo in potestate patris existens meretrix vel coniugata alterius conditionis ergo videtur quod adulterium non sit species luxurie ab aliis distincta. / Preterea Ieronimus dicit quod nichil interest ex qua causa quis insaniat. Unde Sixtus pitagoricus Adulter inquit est amator ardentior in suam uxorem et pari ratione in quibuslibet aliam mulierem. Sed in qualibet luxuria est amor ardentior debito ergo adulterium invenitur in omni luxuria ergo non est luxurie species / Preterea ubi est eadem ratio deformitatis ibi non videtur alia species peccati. Sed in stupro et adulterio videtur esse eadem ratio deformitatis quia utrobique violatur aliena potestas sive auctoritas ergo adulterium non est species determinata luxurie ab aliis distincta. Sed contra est quod Leo papa dicit adulterium committi cum proprie libidinis instinctu vel alieno consensu cum altero vel altera contra pactum coniugale concubitur. Sed hoc importat specialem deformitatem luxurie ergo adulterium est determinata species luxurie. Respondeo dicendum secundum Thomam ii^a ii^e q. cliiii quod adulterium sicut ipsum nomen sonat est accessus ad alienum thorum / In quo quidem dupliciter contra castitatem humane generationis homo aliquis delinquit / Primo quia accedit ad mulierem non sibi matrimonio copulatam quod requiritur ad bonum prolis proprie educande / Alio quia accedit ad mulierem alterius per matrimonium copulatam et sic impedit bonum prolis aliene. Eadem ratio est de muliere coniugata que per adulterium corrumpitur. Unde dicitur Eccl. 23 Omnis mulier relinquens virum suum peccabit / Primo enim in lege dei altissimi incredibilis fuit. In quo scilicet precipitur Non mechaberis. Et 2o quia virum suum deliquit / In quo facit contra certitudinem prolis eius / Et 3o quia in adulterio fornicata est et ex alio viro filios statuit sibi / quod est contra bonum proprie prolis / Sed primum est commune in omnibus peccatis mortalibus. Alia vero duo specialiter pertinent ad deformitatem adulterii / Unde manifestum est quod adulterium est species determinata luxurie utpote specialem deformitatem habens circa actus venereos / Ad primum ergo dicendum quod ille qui habet uxorem et si ad aliam accedit peccatum eius potest denominari vel ex parte sua et sic semper est adulterium quia contra fidem matrimonii agit vel ex parte mulieris ad quam accedit et sic quandoque est adulterium puta cum coniugatam accedit ad uxorem alterius / quandoque autem habet rationem stupri vel alicuius alterius secundum diversas conditiones mulierum ad quas accedit / species autem luxurie accipiuntur secundum diversas mulierum conditiones / Ad 2m dicendum quod matrimonium specialiter est ordinatum ad bonum humane prolis. Adulterium autem specialiter matrimonio contrariatur inquantum violat matrimonii fidem quam quis coniugi debet. Et quia ille qui est ardentior amator uxoris facit contra bonum matrimonii inhoneste eo utens licet fidem non violet / ideo aliqualiter potest adulter nominari / et magis ille qui est ardentior amator uxoris aliene / Ad 3m dicendum quod uxor est in potestate viri sicut ei matrimonio copulata / puella autem est sub potestate

prius. sic per eum matrimonio copulan-
dae. Et ideo alio modo est contra bonum matrimonii
et peccatum adulterii / et alio modo peccatum
stupri. Et propter hoc ponuntur diversae
species luxuriae / pro quo notandum secundum
Thomam in summa quod decem ponit species
luxuriae. quae sunt haec: fornicatio
simplex. adulterium. Incestus. stu-
prum. raptus. et vitium contra naturam. Et
eadem divisio ponitur in decretis 36
q. 1. secundum nostros. Unum peccatum luxu-
riae consistit in hoc quod aliquis non recta
ratione utitur delectatione venerea
utitur. Quod contingit dupliciter.
Uno modo secundum materiam indebitam in qua huiusmodi
delectationem quaerit. Alio modo in quo ma-
teria debita existente non observantur aliae
debitae conditiones. Et quia circumstantia
inquantum huiusmodi non dat speciem actui
morali ad. sed eius species sumitur
ab obiecto quod est materia actus. ideo oportuit
species luxuriae assignari ex parte materiae
vel obiecti / quae quidem potest non convenire
rationi rectae dupliciter. Uno modo quia habet re-
pugnantiam ad finem venerei actus /
et sic inquantum impeditur generatio prolis
est vitium contra naturam quod est in omni
actu venereo ex quo generatio sequi
non potest. Inquantum autem impeditur debi-
ta educatio et promotio prolis na-
tae est fornicatio simplex quae est so-
lutus cum soluta. Alio modo cum materia
in qua exercetur actus venereus potest
esse non conveniens rationi rectae per com-
parationem ad alios homines. Et hoc
dupliciter. Primo quidem ex parte feminae ipsius
cum aliquis coniungitur quod ei debi-
tus honor non servatur, et sic est ince-
stus qui consistit in abusu mulierum
consanguinitate vel affinitate iun-
ctarum. Secundo ex parte eius in cuius potestate
est femina quod si est in potestate vi-
ri tunc est adulterium. Si autem
est in potestate patris est stuprum si nulla
inferatur violentia; raptus autem
si inferatur / dividitur autem

hec species magis ex parte feminae quam
viri. Nam in actu venereo femina
habet se sicut patiens et per modum materiae,
vir autem per modum agentis. Species autem
hae in quibus dicta materia assignantur.
Sed dicendum quod diversitas materiae non diversifi-
cat speciem nisi ista divisio sumatur
ex materiae diversitate prout scilicet aliquis
coniungitur coniugatae vel virgini vel
alterius conditionis mulieri, ideo
species luxuriae non diversificantur /
Unde patet quod diversitas materiae
habet annexam diversitatem formalem
obiecti quae accipitur ex diversis mo-
dis repugnantiae ad rationem rectam
ut dictum est. Sed dicendum quod species vitiorum
unius non videtur diversificari per
ea quae pertinent ad aliud vitium.
Sed adulterium non differt a stupro
et fornicatione nisi per hoc quod aliquis accedit
ad eam quae est alterius et sic iniustitiam
committit. Ergo videtur quod adulterium
non debeat poni species luxuriae. Dicendum
ibi quod nihil prohibet in eodem actu
diversorum vitiorum deformitates concurrere
et sic adulterium continetur sub luxu-
ria et sub iniustitia, nec deformi-
tas iniustitiae omnino per accidens se habet
ad luxuriam / ostenditur enim quod
luxuria gravior est quae in tantum concu-
piscentiam sequitur quod etiam ad iniusti-
tiam ducit. Sed dicendum quod contingit quod aliquis
coniungitur mulieri quae est alteri
per matrimonium obligata. Ita etiam con-
tingit quod aliquis coniungitur mulieri
quae est obligata deo per votum. Sicut igitur
adulterium ponitur species luxuriae ita
et sacrilegium species luxuriae poni de-
bet. ibi quod in ipsa voventis continen-
tiam quoddam spirituale matrimonium fit
cum deo. Et ideo sacrilegium quod est
in muliere in violatione talis mu-
lieris est quoddam adulterium spiritua-
le et similiter alii modi sacrilegii
reducuntur ad alias species luxuriae.
Sed dicendum illa quae est matrimonio iuncta

ſ/ 9o

no solu peccat cu ad alia acce-
dit. sz cu sua si sua quige inor-
dinate vtat. Vz hoc peccatu sb lu-
xuria gtinet quod cia poni debet
int spes luxurie et cent plures
spes luxurie. Vdm q peccatu quin-
guin cu sua vxore no est i. m. in
debitu mag sz m alis teni sacri-
at q qi no gsitimur spe(c)ierum
mortal acts. Sz d. Apls 2
Cor. 12 dr. Ne itm cu venero
humiliet me apd vos et lugeam
multos ex his q an peccauerunt
et no egerunt pniam sup immundicia
et fornicacioe et inpudicicia quam
gesserunt. quo cia vr q eciam
immundicia et inpudicicia debeat
poni spes luxurie sic et fornica-
tio. sic dr glo ibid. Inmundicia
pt p luxuria contra nam. Inpu-
dicicia aut est q fit cu liberis
a vid ... vt q ad stuprum pti-
neat. vl inpudicicia pt dici
q inpudicicia ptz ad gsta
deig consenderet actu venere(o)
sic st oscula tactus et alia huius
Sz d. dimissu no gdmd dimide
tibi. Sz luxuria dimid pdictis
dr. ex dial v. chli ca. st. opera
carnis q sunt fornica. immun-
dicia. luxuria. quod vr q ponque
fornica pona spe luxurie
dem ibi q luxuria i. aliceol ce
sunt p gcumq supfluitate ut
glo ibid. dr.

Et si celeriuo defuncti fu-
erint no habebunt spem
nec i die agnicionis allocu-
cionem. Negabes ei nisi diuicie
gnacionis. Postqz sapiens p
sequm ostendit q adulterie
qua vdicet pgenitorum suorum
vestigia in hereditates puniunt p
tpalia decurrum i pnti. Sz iam
dat diuturna vita gcedat. h
ondit q puniunt eterna si

vite diuturnitate minime gsequatur.
Et cia hoc duo facit. Na pmo ponit
sua intencionem. Sco assigt intenti
onis ibi Nacdes ei nisi. Cca
pm gponit q duo mala hoiez
malu occupat i die mortis s. co-
scia desperacio q ad seipm et sine
reprobacio q ad deum. Et vt dicitur
e hoi qui iudex eu gpbat. et ipe
met desperat aliquantula ei g-
solacio e reo damnato q speret
salute cum si debet damnari
euasisse ei aliquando sic dicit
Aug in Enchiridion ca. et cs. ig
cap luc. Sz qui vtrumqz gerit s
ex pte rei desperacio et ex pte iu
dicis reprobacio tunc e omodo desp-
lacio. Sz sic e i morte iniusti
hois q in ictu oculi iudex ont
sua sniaz et reus sua gsciaz.
Iudex sniat et reus desperat
Et hoc e quod d. Et si celeriuo i
iniuentute vz defuncti fuerint
no habebunt spem. certe despa-
cio ipa seipos. nec e miz q spes
e cia expiracio finis bndicionis
puenientes ex gra dei et meritis
pcedentibus. Vnde g. Sniar. di. 26.
c. 1. In iniustis at nulla fuerunt
merita si fuerunt infideles vl
mortificata fuerunt p opera
mala sequencia si fuerunt fideles
et pcca pecceuerunt sui pnia de-
cedentes. Vnde i eis nulla e spes
qui meruit q spare sui meritis
no e spare sz psumere nz ex
diffinicione spei h ponit. Nec so-
lum at desperabunt sz eciam iudex
eos reprobabit statim. Vnde sb-
dit in ltra nec in die agnicionis
allocucionem habebunt. Dicitur iu-
dicij vocatur dies agnicionis psonaz
qz i illa die erit agnicio gnalis
omn psonaz et omn gdicionum
tam bonaz qz malaz. omn ho-
minum q fuerint vl q futuri sunt

sz via pedis nos
via mortis

Lz   R

Et ibi querit Aue e agnico pime
declinacõis s' pim pcti q' sede
tine qite & qite trasgressionis
pqo. d' dan .i. Iudicium sedit & lib'
apti sût s' ꝯsuacõe singlorum. D'
etiã dicit agnicõis qr tûc x' ios
agsceret qs mo qdãc ignat vide-
qr tûc liber vite plenarie ondet'
vñ d' ecc' 24 Hec oiã liber vite
& testamentũ altissi e agn[i]co vidt.
In illa aũt die nõ hebût mali
allocucõem .i. excusacõem ul' defe-
sionem d' pctis suis. vl allocucõem
.i. ꝯsolacõem d' libacõe spanda
Iuxta d' Sup' s' erit allocucio co-
gitacõis & tedyu mei / vl non
hebût allocucõem .i. cogitacões libacõis
Nã nulla erit tûc sma melocu-
toria nulla appellacõ qr tûc nõ
valebit media appellacõis nec
cautela dilacõis. eo qr statim
dabit' sma & statim seqt' execu-
cio / pz .i. ꝯsistit duo ĩmustum horem
occupabût ĩ morte vz ꝯstie &
spacio & iudic' repbacio / Pz d'
iusto opp[ositum] d' pui 12 Spat in
scã ĩ morte sua / Ho assignat
istorum vñ d' Nacõis ei inique
dire sue. qd iniqitas eit causa
ipe. Et eis ꝯnãcõis sine nacõis
hebût dire .i. crudele & iusta
ꝯsuacõem / Ho id qr fueit d' iniqo
thoro ꝯnati. & qr fueit negter
ꝯnati .i. do erit dire ꝯsuacõis
Ecc' ij Respiate filij nacõis ho-
ium & scitote qr n' spat in dno
& ꝯfusus e pmasit ĩ mãdat'
eius & delictum e / D' dira ꝯsua-
cõe totius mudi p pctõ excepti
durat oct' diab' pz Gn a
De dira ꝯsuacõe ꝯnis cuiusdã
d' pctõ q' ind' pz Gn 19 D' dira
ꝯsuacõe septe gentiu tocius fi-
lius ysrl pz Iosue 6 & a c'st d'
incestis / De dira ꝯsuacõe Iude-
orum pz tpe titi & vespasiani /

vni sunt pz qr nacõis inq' diu
sue ꝯsuacõis / Et qr ꝯsuend' q'
dicitur p[h]s qr motu naturalis in
de' in fine vn debilior eny
pnc & in meo q' in fine Pz q
ꝯsueuds e altã nã ideo mala
ꝯsueuds deducunt pntes filios
quito e diminuo tãto incepio
docẽ eos dei pacia noluit vl'
tolerare Et ideo Tobyas semp
pcepit filio suo pdendo d' inim'
Nimie ypom admonebat vt
pq morte sua & vxoris sue ut'
i Nimie morare Abungo
cum Videt inqt qr inqtas ei
fine dabit ei vz Thob 4
Iniqitas ei ꝯsueuit abducat eius
ducatum fieqnt' Vñ sic nat'
inqt miserias iusto p' illud
Gn 6 Nõ pmanebit spus meus
ĩ hoie in etnm qr caro
qr dies illorum cxx annorum
Iste inqt nüs annorum nõ e mẽ
sua vite hois Cum orqq dilu-
uiu hoies inqt istum nüm vini
do excessert Pz iste nüs anno
fuit tpus qd dñs dedit hoibus
tûc pctõribus vt penitencia m
tm diluuio deleret / Et fuit
hec deny eorum anno ĩ quo incepit
archa edificari & archa fuit
ĩ edificando cẽtu ãnis vn stu-
bij qr cum genus humanum illo tpe
dato s' ad pmam vicha tota
ad pcom abiuat s' xx an
inisione diuina & cessio a
deleri s' & e notable intu
Nob 26 d' eiis et dñs locum pme &
re abutur' eo ĩ supbia & ĩ pct
Inss' ei pmu tpus ad vol
ptatẽ q' tum ꝯsumada q' am
bulaueit ĩ luxuris / qr tot
istum lra hodierna & pcedes
semp' d' malis filiis ideo d'
ptes suos ĩ malis sceleribus
inuitat & si celeriq defunt

fuerit non habuit spem. Sed quia non est
quod me defunctos tales dicam inveni
qui aliquam per spe liberationis aliqui
spe et re privantur, alii sub spe et re conso-
lantur. Primi sunt illi qui ab omni peccato
immunes sunt. Contra ad illam
penam temporalem obeunt moriuntur
de quibus dicitur prov. xiiii Sperat iustus in mor-
te sua. Et Eccl. i Timenti deum
bene erit in extremis et in die defunctio-
nis sue benedicetur. Secundi sunt qui spe
et re privantur. Sic illi qui in mortali
peccato decedunt de quibus prov. xi Mor-
tuo homine impio nulla erit ulterius spes.
Et Sap. iii Infelices sunt et inutiles mor-
tuos spes illorum. Et sic defunctorum
ut dicitur ii Machab. vi Manum
omnipotentis dei neque vivus neque
defunctus effugiat. Manum spiri-
tuum. Tertii sunt qui rem sed spe conso-
lantur. Et hi sunt qui cum peccato veniali
vel cum pena incompleta decedunt et
ideo ad locum purgatorii mittuntur, de
quo spe ut exponitur prov. xiii Spes
que differtur affligit animam, et sic de
defunctis ut exponitur ii Machab. xii
Sancta ergo et salubris est cogitatio pro
defunctis exorare ut a peccatis sol-
vantur. Et istos iuvare
suffragiis ecclesie et operibus pi-
etatis est mira pietas. Ad quod nos
monet triplex quasi conditio ad page-
dum opera tante pietatis: pena qua
puniuntur, benivolentia qua diligun-
tur, indigentia qua opprimuntur,
et confidentia quam gerunt recompensa-
tionis credunt. Primo ergo monet nos
ad opus huiusmodi pena qua
puniuntur que est magna valde. Ex-
cedit enim omnem penam sensibi-
lem huius vite secundum b. Aug. Isti castrati
qui pereunt indulgentias et per domi-
bus hospitalitatum mendicat per
mihi erigit et exponit pro flo-
qui cecos, qui claudos, qui pal-
liditos qui igne infernali percussos

sustentat donec per quam medicinam
et quanto horribiliores defunctorum no-
vimus tanto magis provocat audi-
tores ad subveniendum. Est terrible
quod magis indigent ceteris pauperibus
citius subveniant, et tales sunt isti in
purgatorio qui ibi positi fuerunt iam
illates valent. Secundo ad hoc mo-
net benivolentia qua diliguntur.
Constat enim quod tales sunt a domino di-
lecti. Unde hominibus vobis in presenti vita
incertum est an amore vel odio di-
gni sint. Eccl. ix. Tertio monet
ad hoc indigentia qua opprimuntur.
Ipsi enim nullo modo possunt se relevare
quia nec possunt a nobis mendicare nec
ipsi possunt laborare nec possunt ab
aliis ibi existentibus mutuare.
In presenti autem vita adhuc existens quilibet
qualitercumque sit pauper potest saltem
aliqua invenire per se vel per alios
et modis diversis. Ergo illi ibi ma-
gis indigentia opprimuntur. Quarto
ad hoc nos monet confidentia
quam gerunt recompensationis credunt.
Heredes enim nobilium qui sunt infra
etatem et sunt in custodiis aliorum
suorum non habent se ad nutum nostra
sic vellet quamdiu sunt infra e-
tatem. Verum si tunc temporis ad eos in-
venit vel dando vel mutuando mi-
ra ut eorum amorem captare et ma-
xime si amicos operare ut cum
ad terras suas pervenerint et pos-
sint rebus suis dominari. Sic in
proposito isti spiritus existentes in pur-
gatorio existentes sunt heredes
dei et coheredes Christi ut dicit apostolus
ad Tit. iii Iustificati per gratiam
ipsius heredes sumus secundum spem
vite eterne. Et ideo si eos modo
iuverimus non est dubium quin
efficaciter recompensabunt cum he-
reditate sua usi fuerint cum effectu.
Et ideo bene dicitur auctoritas p alle-
gata non solum est sancta sed etc.

salubris cogitacio pro defunctis exo-
rarent a peccatis solvantur. Secun-
do est timendum quod isti heredes
raro deleantur ab hereditate cum quidam
in ista dilacione elongant quod non pos-
sunt comitur de talibus hominibus conmunibus
vel de filiis executoribus. Punctum
eccia ... de inquitis heredibus qui ista
tres ut commune dividunt inter se
divicias mortuorum. Post conquiritur
de malis executoribus. Nam quidam
eorum legata diminuunt et de-
falcant. Quidam differunt et prolongant.
Quidam tota auferunt et usibus propriis
deputant et permittunt in peccatis
incarceratos spiritus eiulare et in
purgatorio clamare. Dum ipsi et
prandant et in convivijs cantant.
Unde potest planctus defunctorum illud
ysaie xvi porsimus medicinam ... spes
mea et medicus putrefacti sumus.
Et de tremore ... spes mea
sunt meus. Tertio conqueritur de
pueris eccia ... isti defuncti
noctis tempore. Nam probo eos ...
dant debitis oracionibus. Et ab-
utuntur eorum legatis et oblacionibus
pro male viviendo faciunt secundum di-
ctos dei et sanctorum ... diebus.
Johannes ... peccatores non
exaudit. Sed si quis dei cultor est
et eius voluntatem facit hunc exaudit.
Unde isti possunt dicere ysaie xx hec
erat spes nostra ad quos confu-
gimus in auxilium ut liberaret nos.
Quarto conqueritur de ingratis heredibus
quia eorum bonis per labores et tedia conquisi-
ta iam occupant in iocunditate. Fi-
lijs suis, uxoribus, filiabus et consan-
guineis et amicis applicant. Quia et
illos tradiderunt oblivioni. Quasi
eorum bona nunquam vidissent. Qui
denique bona parentum expendunt in luxu-
riis. Alii ea mutuant pro usuris.
Sed de vilioribus et minimis dant pro
forte unum frustum nigri panis

ad magis sal ... sepelianda. ...
sunt pessimi quia nec eos habent in me-
moria. Unde de istis defunctis sic di-
centibus et excepto exponi potest
Zacharie ... Dolebit nimis ach-
aron quia confusa est spes eius et
Acharon ... turbacio
spiritus designat spiritus in purgatorio
existentes. Spes quia de amicis car-
nalibus habuerunt confusa est. Ideo bi-
vir eius est non dum spes ...
non respexit in vanitates et in-
sanias ... Ideo sperantem in huma-
nitate quod per manus amicorum ... sal-
vet dispersi pro morte. ...
Filius tenetur per omnia obedire paren-
tibus ... Nam ... quia
genuerit quod filium contumacem et pro-
vocantem ad malum qui non audiat
preceptum amicis ipsum lapidibus
eum obruet populus ... ita
na mortem non infligitur nisi propter ...
Morte ... quia mortem ... filii
sui non in omnibus parentibus obediant.
Prima Colossenses iii dicitur filii obedite
parentibus per omnia. Quod inobediens
fuit filius ... reverenciam
nulla reverenciam ... filio ...
suo facit ... preceptum ...
honora patrem et matrem tuam ...
... magis tenetur sed ...
patribus spiritualibus quam filii parentibus
carnalibus sicut patet per apostolum Hebreos
xii ... carnis habuimus eru-
ditores et reverebamur eos. Non
magis obtemperabimus patri spirituum et
vivemus. Sed quidam vel religiosi
non tenentur obedire patribus spiritua-
libus in omnibus sed prelatis in illis que per-
tinent in eorum statum per ...
reglam vel in constitucionibus quas pro-
fessi sunt. ... suo de pre-
cepto et dispensacionibus et pro quibus
in moribus. Quo multo minus
patri carnali tenetur filius obedire
omnibus. Ad hanc quia vinder ...

thomas i scd quolibeto q ix
q tm ad ea se extendit debi
tu obediencie ad q se extendit ius
placendi qz obedia no n decem
ligio debet large loquendo &
llaris pr at ht ius placendi
sup filios i duoby pmo quatu ad do
mesticam gubernacionem qz pr familias
i domo sic ht i regno Vide
se scdm regulam tenent obedire
ei i his q spectant ad gub
nacionem regimi Ita filij z alij do
mestici tenent patrifamilias obe
dire i his q ptinet ad dispensa
cionem domus Scdo pr ht ius pla
cendi i his q sup filium q ptin
et qd morum disciplinam sic et
regulas & ethicam Et ideo i istis
modis tenetur filius patri obedire z
no in alijs Sz q hac racione arguit
ur Ubi loquitur doctor de debito
honestatis a de debito necessitat
ii d debito honestatis vr q i
nullis alijs tenetur obedire filius patri
nisi q i administracione fam
ilie domus vel disciplina morum
sed si i aliquo sit inobediens patri
quibuscunq licitis z honestis ecia
indiferentibus videtur pccare inhonesta
te qd no est licitum Si autem
intelligitur sicut doctor d precepto
nostrum Ideo vr q filius
teneatur i moralibus sup obedire
patri qz tunc filij haberent excusacionem
i pctis p preceptum maloru parentu
qd e falsum P Si tenetur obedire patri
ideo videtur q filius peccet mortaliter
no sedendo ubi pr precipit vel
no utendo veste q pr precipit
qd videtur durum P pena q
vel nn precipiat filio q ve
niat cum vel mgdia rcli
gionem Istud spectat ad disciplinam
morum z tn nullus dicit q istis filius
tenetur parentibus obedire qd non
est i oibus obedire q spectat ad

disciplinam morum P penas q aliqua
religiosorum habeat i via sua tenere
disciplinam Frater i oibus platis suis
obediunt Tunc arguitur Iste tenetur obe
dire i omnibus regulam qd i oiby
gaudet p illam pnelam i reliquia pena suo
Nondum Istis non obstantibus dicendum e
qd thomas dicit Vn nondum q an
ctoritas patris i filios dupliciter me
sicut Uno modo iurisdictionem quam
ht pr i alios qz magis sue iuris
diccionis Quantu ad primum sufficit
dicit doctor q in a q pr pr filio
pape vel e d bonis moribus vel
d administracione familie Si quantu
ad mensuram iurisdictionis ez adiuvat
q pr inch pr filio pape n qd
credit sb divino precepto Et hec
e quarta regula dn rm quam filius
ht pri obedire i his q ptinet
ad gubernacionem domus vel ad
moresvel ad oia precepta decalo
gi Vn vel tenetur ad oia honesta
z licita q pr vellet dicere s vel
ad nulla Iz no ad oia constat ro n cadn a
ad pmm qd q dictum doctoris q
dicit q loquitur d precepto necessitatis
qd tn e preceptum honestatis quam
membra divisionis i casu hy co
incidunt Et qn arguitur q tunc filij
excusacionem haberent i pctis q p
cepto parentu pz q nichil valet
Iurisdiccio qz iurisdiccio cuiuslibet su
perioris restringitur d licitis z honestis
Et doctor sancti quarum ad vim
et vocem q filius no tenetur i oiby
pri obedire Et qn arguitur q si filius
sit pri inobediens i indiferentibus
faciet & irreverenciam nec ht quamuis quamquam
sit hoi irreverencia n obmittere
Vo dicit i qd debet reverencia q
ea no pr in indiferentibus qz tunc
no forent indiferencia sic p rpa
vobula satis pz Ad im ter pz
q filius no peccat mortaliter
no sedendo in loco ubi pater

precipit nisi qr aliq alia denuncia-
cia h' coniungat qz n' dz precipit
q in ecclesiis pri nimis obediat. Ad
2m pz q pr no pt precipe oia q
spectat ad bonos mores. si tn
ia q dz precipit filius suis ut te-
neat / t ideo nulla nouam religi-
one pt pr pcipere filius suis. Ad
3m dico q talis clausula si
apponeretur i regula indiscreta foret.
qm ad virtute inutilis e posset obli-
gari sic. In oibz enim licitis
e honestis. Et ipa excluderet oi
no sic licita est. oim ponas q
sit talis clausula i regula. Talibz
st tr obedire i oibz licitis e hone-
stis plato suo. Ista clausula
aprz licita e honesta e adhuc
stabit actus. Dicendum q h clausula
no e honesta licita qsi sic hoc
poner i mag' explicit. Vn ille
regule q pfitentur nimis gnalia
obediam vel nimis gnalia precep-
faciunt suos pfessores sic vinculo
i pplexitate e indigentia dispensa-
tionis e relaxationis. Expositionis
sup talem regulam indigent. Nt.
solmo fecer sc'm sicut q'stis
Ad pm opptu dicendum q auctus sol-
ut semetipos. Illa qm stringitur
q filius ie dz hn esse sacris vadere
lignare alicz cogunt. Ad 2m
d' apl's Colos 3 dic filii obe-
dite ptribz p oia / tempore solme
semper. qz sc' hc e bn placitum
dño. i 2m precep dnia dicitur
Ad 3m dicendum q n a i incongruitia
sit pnsi ill' e no obedia in
qibz sui placitis no he. Credo
tn q filius venia pt petere de
fiali pri no obediendo. etiam i
mdnitibz eo qz sue sue d' ve-
malibz petere mesur. pfige i
hac mia e impune impossibile
Additio Hen. alang...
d' pdicatore Inuitat nos ad

obediam ceteris sacrificiis. septuaginta
id apli phil 2 xpus factus e
nobis obediens usqz ad mortem
mortem aut crucis. Et Samuel
R' 15 ait ad Saul regem. Melior
e obedia qz victime e auscul-
tare magis qz offerre adipem arietum
e 1 pet 2 Deum obedite dñis
vris etia discolis. Et q potestati
resistit dei ordinacioni resistit
Ro 13. Ex his e aliis sic pro-
... o ho si ...
diam tua deponere ...
filius dei factus e obediens
ad qruelia patibuli. tu non
obedie precepti eius. ...
obediens usqz ad mortem
tu sis ei obediens tua ...
no p sua sz p tua utilitate
angeli in oibz obediant deo
q liber e e cunctis ... dz
precepta eius. Insensibilia
dnis deo e tu plus ...
repugnas eius volunti e ol...
sua semina no deuiat ...
a suo termino no aberrat ...
le suis indulgeat offerent ...
nutu dei corpus sui...
floribz terra fecundatur ...
fronde e spacio silua. hinc ...
cithariçat auicula. Sic dz ...
dnis precepta. tu plus ...
precepta. Subinferes Consi-
b ho. q meliore obedia ...
ctime. Ita p victimas alie-
na caro ymolatur / p obediam vero
voluntas mactatur. Tanto ...
tus dm qsqz placat ...
repssa sua arbitrii supbia g...
dio precepti se ymolat. Et ...
de hac obedia Salomon loquitur
Vir obediens loquitur victorias
cum alieno voto sb dno ...
ter nosmetipos i corde ...
pag vbilis. Cum enim ...
spat. obedie virtus ...

Ibi loquitur moyses de precepto
patrie et ad disciplina
me ... 2 mo...
nia ... tepent ...

ut debet obedire p oia
ad q ius platus st
extendit

gn 4 21

q ad hunc ipso desiderio anhelat
aliquis ei minima est obedientia. si
aliquid proprium non habeat. Cum ex superbia
quidam se imparant et hec ex ipso
aliquid appetat. obedientie ibi minus
minuit qui ad hec invitus descendit/
Debet ergo obedientia et in adversis
aliquid de suo habere. et in usque in pro-
speris aliquid de suo non habere. Unde
moyses principatum populi humiliter
recusat Exo. 3. Paulus autem audi-
enter ait Ego non solum ligari in
Jerusalem sed et mori paratus sum Act. 21.
Addidit/ Cavendum tamen est o ho-
mo in ipsa obedientia caveas ne in
ea decipiaris/ Hic enim potest latere vene-
num sub mellis specie/ lupus sub
ovis pelle. Unde potum toxicum. In
cibo mortiferum/ Dicatur ergo quod vera
obedientia est quam deliberant hone-
sta discretio iuste iussionis effectus/
Ecce quot continet re hec iusta
obedientia. s. iustitiam. ut s. iustum sit
quod precipitur. Unde dicitur in diffinitione
iuste iussionis effectus. Secundo hone-
statem s. quod honestum sit quod delibe-
ratur quia dicitur est deliberant honesta
discretio/ discretionem ut s. ex discre-
tione procedat preceptum quia dicitur est
cum deliberant discretio. Ho-
nesta ergo obedientia que est sine discre-
tione est crassa. Illa autem que est
sine honestate est superbia. quia qui
obedit ei in inhonestis ex nimia
obedientie amplitudine superbia fungitur
meretur/ Si vero non fuit tamen iusta.
Unde irregularis est et anormula/
Cavendum ergo est in eundem quod numquam per
obedientiam aliquid malum fit aliquis autem
bonum intermittitur per obedientiam. Non
enim mala erat arbor in paradiso/
quam deus comedere vetuit Sed ut
per obedientiam mitius hoc conditus cresceret/
dignum fuit ut etiam a bono per
obedientiam abstineret Unde deus erat
homini Ex omni ligno paradisi comede

Cum enim ab uno bono subditos
vetat necesse est ut multa concedit
ne mens ab omni bono repulsa con-
sumpta intereat. Quatuor ergo sunt
que rationabilem committant obedientiam s.
discretio. honestas. iustitia.
et humilitas/ Hec ei conveniunt obedi-
entie ne a quo modo vel in mo-
dico valeat vacillare/ Sunt
autem tres species obedientie s. sufficiens
perfecta et superhabundans. Sufficiens
est qua quis maiori obedit/ perfecta
qua quis obedit pari/ habundans
qua quis etiam minori/ prima est positiva bona
2a comparativa melior/ 3a superlativa optima
Prima est mensura bona/ Secunda confer-
ta/ Tertia superfluens et coagi-
tata/ prima est precepti/ 2a supererro-
gationis/ 3a consilii/ Has tres in se
Christus dominus complevit. obediens maio-
ri cum patri deo obedivit existens mi-
nor eo in humanitate/ et pari quia
patri coequalis est in deitate. Et mi-
nori/ in eo quod patri matri obedivit
Quem nos quantum possumus sequamur
per vitam etiam. Quis nobis concedat qui
[illegible]

Capitulum quartum

O quam pulchra est casta generatio
cum claritate Immortalis
est enim memoria illius quia
apud deum nota est et apud
homines/ Postquam sapiens per spiritum sanctum
reprobavit adulterine generationis
feditatem. hic in quarto capitulo commendat ca-
ste generationis honestatem/ Et quia alter-
natim et vicissim agit. modo
de iustis modo de impiis. ut ex contrario-
rum comparatione utriusque natura relu-
ceat. Ideo primo ostendit caste generationis
honestatem Et secundo adulterine
generationis implicat pravitatem ibi Multi-
gena autem/ Circa primum tamen facit
sic quod tres notabiles commendationes
castitati tribuit coniugali videlicet simpliciter
glorie propagationem eternitate memo-
rie in complacentie sollempnitate glorie
in retributione/ Prima pars ibi

Immortalis e enim medicina illig. 3a ibi Cu plus. Circa pm e adu tendu q castitas qiugalis ut debito mo serue tn reqrit vz sacramentalez satisfactoez q qsuat sponsitatem, corpale cohitacoez q qseruat castitate et plus mo ralis educacoez q qsert scitate Et qntu ad pm dr O qz pulcra qntu ad 2m dr casta qnatio qntu ad 3m scdm cu claritate Et corridet istis tria bona q sut in mrio vz plus fides et sacrm. fides e fidelitas mu tua i qmunicacoe corporu plus educaco bona filior vl filiar ad dei cultu Sacrmtu est reprntaco inseparabil qiucco xi et ecle Ad horu euidencia tn nonda sut pmo q ulla nal appetitus e in homine cuius effcs no possit virtuose impleri Cuius causa e qz na instituta e a deo Unsi na ad actu inclinaret q actus n̄ poss nisi p petm ex erceri ho a tli inclinacoe foret inculpabilis pt nalez inclina coez. et sil cu ht culpabil ppter actus deordinacoez q duo simul stare no psut Hec dica pt q na hna lz ht ex pcco originali qd inclinat ad actu qiugandi qz talis inclinaco fuisset i statu innocencie quius no pueniss et rone ad actu n rone absor buisset i actu Et ido qz na ad hoc inclinat oz dice q hec inclinaco a deo est et pont qh potit fi virtuose si homo velit qz qdicco est dice q ho incli nr ad aliqd faciend a deo in clinacoe nal et ecconuis et no possit id fare virtuose Un tene dz est q actus qiugandi et virtuose et meritorie exerceri pt inter limites matrimonii Scdo notandu est circa bona matrimonii supdicta q dicu actu carnale excusare et hone stant sut fides sacramentu et plus q fides i pposito no e virtus theo logica de qua dt apls q fides e sperandaru rerum substa argu mentum non apparentium hebr xi et i Cor xiij Nunc at manet fides spes et caritas tria h et potius e q virtus moralis qtenta sub iusticia p qua ho adimplet essiciant id qd pmisit Un ad fidem matrimonii qiuges seruanda reqrit q neuter alter alteri corpus suum deneget n alicui qcedat ad opus carnale. ms sponsi one fcta q sct i facie ecle co stitueret Bonu aut plis addit s plus educacoez ad cultu di Unde q ht multos filios et ma le educatos plez ht s no bo nam plis Circa istud bonu intencoe sufficit excusat matrimonium et honestat. dato q qiuges hre plez i effcu sz nunc steriles pz q mutuo red dend sibi debitu nec neccio petentis Et i ambus quado ddm q lz intencio bone plis e bonum plis et e a plez Bonu aut sacramenti e inseparabilitas p matrimonium qiuctos repntans inseparabile vnioz xi et eclesie De hac go qnie dacoe casti qiugalis expom pt sima pm lectionis de qua exclamando dt O qz pulcra e casta qnatio Un lz O 2m pstianu i mayo ri volume vbi tractat de interiec tione quqz e no i. quqz interie ctio et quqz aduerbiu Nome e lra que vocat O Interiecio qn fit admiracoez vl dolorez Aduerbiu qn e no optandi vl vocandi Un gloria o stupet o dubitat vocat indigna et

optat clamat et quint velut
exemplis capitis. Est ergo coniugium (?)
non admiracionis in signum lau
dis et quandam dicitur. Vnde prolo
gus honestatis est castitas coniuga
lis per mutuum adiutorium vir et
mulier invicem coniunctorum. Vir et
mulier cohabitant simul invicem non
solum gratia procreacionis filiorum sed et
eorum que conferunt ad vitam actiuam.
Nam eciam in regimine domus operaciones
viri et mulieris distinguntur. Vnde non
sufficiunt adinvicem in eorum opera
ciones communicant secundum Aristotilem
8 ethicorum c. 12. Et dicit quod sa
ciat eum adiutorium simile sibi. Ca
stitas coniugalis est qua coniuges adin
vicem coniunctur vel ex fidei sacra
de vel plus parum. Vnde utrumque
vir non tantum ... Adolescentulis
honor ut prosint suos diligant
parentes probatis castitatis. Domum cu
ram habentes benignos subditas vi
ris suis ut non blasfemetur verbum
dei. Item coniugatus potest accipi active
vel passive. Active secundum opera coniugum
vel passive quod coniugatus plures coniugati
et accipitur communiter in scriptura. Vnde
Deut. 22. Coniugatus una accepta
prius a reteme reddidit dicit ipse
stultus et insipiens et utroque modo
potest accipi in proposito. Sed magis que
videtur accipi ideo ut sit census (?) quod
prolis coniugatus cum clericis vel cum pluribus
educacione. Vnde 1 capitulo in benedictione
et clericis et coniugacionis honor
vitam et fortitudinem dominus. Et sanctus vi
clarus est et quamvis mares (?) ...
Vnde tum exponit cum caritate secundum an
tiquam bibliam et Rabanus ponit cum
caritate et hec littera vel vacio. Secundo
in littera hac potest sumi quedam
castitas angelicus que est eternitas
memorie in approbacione dei. Immor
talis est enim memoria illius quoniam
apud deum nota est et apud homines.

Nota est et approbata. Nam dicit quod con
iugium institutum in paradiso et ante pe
catum. Ex quo notant doctores
quod coniugium institutum est in officium nature
et in remedium. In officium sicut fiat
prolis propagacio et speciei conservacio.
In remedium concupiscentie carnalis
sanande sicut consulatur infirmitati et ut
culpa euitetur. Prima institucio insti
tucio fuit in statu innocentie tantum.
In statu vero nature post lapsum mundi
est institutum et in officium et in reme
dium. Et ideo apud deum status ma
trimonialis est approbatus et semper est et
immortalis et apud homines propterea quod
coniuges per ... educant bonos fi
lios et per illos filii filiorum et cetera.
Vnde Luce 20. Mor
tuus est pater illius et quasi non est mor
tuus reliquit enim similem sibi post se. Vnde
apud homines est casta generacio et im
mortalis. Coniuges ad finem indi
... ecclesia dei.
Luce 22. Symon ecce sa
thanas expetivit vos ut cribraret
sicut triticum ego autem rogavi pro te
ut non deficiat fides tua. Utrum actus
matrimonialis possit fieri virtuose
et videtur quod non Gen. 19 ...
... quod ... non ... coniungeret
uxoribus suis cum lege erat ac
ceptum. Sed si potuisset hoc fecis
se virtuose non fuisset impeditum
a sanctitate. Ergo si virtuose non potest.
Preterea concupiscencia carnalis sine cor
ruptione inobediencia est spiritus. Ergo
non potest fieri sine peccato. Sed actus ma
trimonialis sine tali concupiscencia fieri non
potest. Ergo et cetera. Preterea illud quod corrumpit
in homine actum racionis non potest fieri vir
tuose quia omnis actus virtutis deter
minatur a recta racione sapientis 2 ethicorum.
Sed delectacio actus carnalis cor
rumpit actum racionis quia impossibile
est in illa delectacione intelligere aliquid
sicut dicitur 6 ethicorum. Ergo impossibile est
quod talis actus fiat virtuosus

ut (?)

q

dub

P. iº dimitte qd e meliorum nõ est laudale sz dimitte actu carnal gemplre e meritorum. go ex ca tlez actu nõ e laudabile nc virtuosu. P 32 dis. q. 2. Cõ. nu bta legitia caret peto nõ tn illo tpe. q. actg giugales gerut pnia spus sci daba. sz nllg actg e meritorig n ex pnia spus sci. i. Jn oppm. brg. Actg quo iple peeptu e meritorig s3 actg mrimonial e hmõi: qd sic pz. q. 1 Cor. vij vxori vir debitu reddat z si. lr vxor viro. P actg pt fi si pcto pt fi virtuose. vñ si pcto pt vir vl mlr iubet z se pn. sequit actu obligare. q. 1 Cor. i dr vgo nõ peccat si nubat. P nich cadit sb ofilio dado pone qmtucuqz insilie n qd pt fi virtuose z meritorie. sz sb ofilio dr pponis ofinis q vgimte fnacr nõ put. i. thi v. Volo iuniores viduas nu be fi or pare. mres ec. Ad qoz ddm q. c. Ad es eudecna dda st. sexpim e q actg mrimo nialis pt fi sine pcto. Istud pz q. volet i oppm. z sile di. ce aque statu i ecclia ae ante: tcm p sacrametu cuig actg nõ possit fi virtuose. mch aliud est qz danare sacrm ecclie. Item: clmaco nalis z ineo dictat q facieda sit hum gnis ppagacio. Deg reuelauit opptu. qd ostat q fuit peeptu et adhuc e. nõ qd mltu n p qlz pona. sz mltim p aqua vl p aliqb ppoms. go oz dice q aliq ppe pnt id peeptu si pcto mple. Ddm i. p. q. tlis actg pt fieri meritorie. Jstud p. c. Jtem pt fi virtuose pt fi meritorie ab eute i gra. q. nich plo reqrit ad actu meritoriu n q ho. exns

i gra opet. sinado cfistratas virtutes. illa. i. fine z i alys puto q faciat qn oz z sic oz z vbi. Sz actg gnidr pt fi ab eute i gra. ergo iste cfistatis go. Tercio ddm q tm duobz mod pt actg carnal ee meritorius. vz qn ea monet ad actu. e religio vl iusticia. Religio monet qn fit pase z papue cu plis pmde ad cultu dei. Justicia vo monet qn fit ca reddendi debitu z pnadi fide pmissa i ofractu matrimoniali. Jsta ro p. q. actg tlis nõ pt e meritorig n bo mrior illu actu honestat qsut fides ples. Jntendo fides pnade vl plis pmde go tercio ddm q qncuqz libido est ca monet ad actu mrior. actus ille e pctm. dgle f. Tulin. q. sic nllu d bonis mrior mo. uet sz tm libido monet i. nõ actg nõ excusa a pcto. q. iu. Ad supp dcm e actg nõ excusa a pcto n pt aqd illor bonor matrimoniu. Q. rto ddm q libido excedes si e ca monet ad actu carnale. nc giuges e pcctu mortale. Sa quod. Vaco di libidine excedetez q tata e q eo sic hti. pcm. limites mrior qn s. cand cognosceret i io fa. hoc dato q nõ esset vxor sua pr hoc q ptuc n monet bonu p. lis nc bonu iustice vl fidei. s tm libido: e hc vlt lege mrio p casu go expelleret fornicacio. Sexto ddm q supflua libido i oscli. i tactibz. z abusy m modo delectandi st pctm mortalia defacili. fz ofustas oz relinque discrecioi boni viri. Jsta gelo pz q. bona mrior tlem libidine excusar. It3 ista videant vilia z a sancta

Rcd

Cl ad

R

qtēplacone valde distātia · nō
tn̄ d3 ee ignota a pdicatoribꝫ
ꝛ pastoribꝫ quorū interest sp̄ ee ge-
nerales medicos aīaꝝ / Ad p̄m
go cū opp̄tū ddm · s · d' pcepto
dei fc̄o ipso qꝛ ab vxoribꝫ per-
fc̄am abstinent an̄ lege data
Unde qꝛ a mōribꝫ bonis ꝓpter
maiora fregit̄ ē abstinendū
p tpe / Ad 2m d' q̄cupia q e m
icebꝰ ddm qꝛ i^a q̄cupia vel
inobedia pena pcti est / vnde
racō pt ea vti bn̄e ꝛ male · ꝫ
qꝛ ꝛprimꝰ ē · bōa m̄rioꝫ id
excusat / Ad 3m d' in tinpcōe
actꝰ iōmis · q sit i q̄cubitu /
ddm ē qꝛ actu iōmis impedi ē
p tpe ꝓp̄ maius bonū nō est
pc̄tm ꝫ vtuosū Un̄ sic ho v-
tuose ponit se ad dormiendū ·
sic nō ē pc̄tm ꝓp̄ bona m̄rioꝫ
actū iōmis intermitte / Ad q̄rtū
q̄n d² d'mitte id qd ē m̄itori-
ū nō est laudabile / ddm qꝛ licz
hoi d'imitte vnū opus ē meri-
toriū maius · ad quod nō te²
ꝛ facē aliud etiā si ad id nō
te³ sic lz m̄ d'mitte orone
ꝓpt studiū q̄n ad neutꝝ te-
neor Et lz nō sit m̄ meritoriū
d'mitte melig · e t m̄ m̄ m̄ito-
riū q̄tē mig / Ad q̄ntū ddm
qꝛ canon loq² d' gr̄a sp̄us sc̄i
s' m̄ actu m̄achi sic est ꝓpha-
re ul' mortuos suscitare sicut
pt hꝫ p glo · ꝛ hc̄ nō ē m̄ ꝓpto
H... / Additō / Circa tactū ē
sūp quo t̄a sūt bona m̄rioꝫ d'
qbꝫ aug li q sup Gn̄ sic m̄quit
Bonū qd hn̄t nuptie ꝛ pt̄itū ē ·
fides · ples ꝛ sacrm̄ / In fide i²
attendi² ne pt' vinclm q̄iu-
gale cū altō ul altā ~~q̄cumba²~~
q̄cuba² / In ple ut amāt suscī-
pia² · benigne nutria² · ꝛ religi-
ose educa² / In sacro ut q̄iugiū
nō separe² / Hille / Et idō cū sit
m̄ d'nō sacrm̄ · ꝛ rems sūt vsq̄
cig · vt fiat intencō plis pt ee
sine pctō / Illa ad hoc ē m̄rioꝫ
institutū / deus eī masculi ꝛ
femīaꝝ ꝓpagandi q̄ius ca · nuptia-
li castitate q̄iunxit 32 q · 1 deus ·
Si vō fiat ca reddendi debi-
tū nō hꝫ m̄ se viciū Un̄ aug
d' bono q̄iugali / Reddē debitū
q̄iugale / nullꝰ ē q̄mis Sꝫ ꝑtm
ē eni si tu abstinꝫ sm̄ volūte
vxoris ꝛ ꝯmis ei fornicandi lice-
ciaꝫ · ꝛ pctm̄ illig tuē iputabi²
q̄tinēcie 2a q 4 · Si tu / Si aūt
vsus m̄rioꝫ fit ei libidinꝰ
victoria · ad fornicacōis malū
cū alio vl' alia euitādū / ꝛ si
ꝓples nō intendā² veniale ē /
Un̄ aug d' bono q̄iugali / Exigē
vlt' necitatē q̄riandi culpe est
venial' / Un̄ prauis ei motibꝫ
ad hc̄ impellētibꝫ pt' ea p'curandi
s' q̄iusceant² nuptie ab adul-
tiō seu a fornicacōe defendū²
Neq̄ id ꝓpt' nuptias admitti²
ꝫ ꝓp̄ nuptias ignoscit² 32 · q · 2
Cū m̄ capl' / Sꝫ si fiat actꝰ m̄rioꝫ
cū solig saciande libidinꝰ / vbi
nc̄ fragiliti sue intēdit succūrē
ꝫ m̄ō pectorino se h̄re · ut sue
satiat voluti / Si tūc erit d'
limitibꝫ m̄rioꝫ / Ita qꝛ actū
q̄ue cupia fāt · ac si cū peg-
na q̄cuꝫ patiet · tūc illꝰ
actꝰ ē pctm̄ morl'e Tūc ei
se hꝫ ad vxoꝫ vel ad adulte-
ra 32 q iiij Origo / Si vō illꝰ
actꝰ nō exit d' limitibꝫ m̄ri-
monij · hc̄ ē · lꝫ actū faciat
cū ea · tn̄ eni nō faceret nisi
eēt vxor sua · ꝓpt' fide ꝛ sac-
ramentū potiꝰ a mōrli excusa-
ri ꝫ c' ꝛ pctm̄ q̄rtū / Distinc-
31 · Si ergo quis delectacōz i vxo-
re sic m̄ m̄ettē exteius...

iij septe

affectum extra fines mutuos / ita quod si non esset uxoris faceret · et mollie-tibus scilicet que causa est quod in primo ex homine uno scilicet Adam omnes voluit producere. Videtur b aug de bono coniugali dicens quod ob hoc ex uno omnes homines voluit condere · ut in sua societate non solum similitudine generis sed etiam cognationis vinculo tenerentur. Prima naturalis humane societatis copula vir et uxor est quos nec ipsos singulos condidit deus et tamquam alienigenas iunxit sed alteram creavit ex altero · signans etiam vim coniunctionis in latere unde costa detracta formata est. lateribus enim sibi iunguntur · qui pariter iunguntur et cum ambulant pariter quo ambulant intuentur. Consequens [illegible] conexio societatis in filiis qui unus fructus est non coniunctionis maris et femine sed concubitus / potuit enim esse ut in utroque sexu etiam sine tali commixtione alterius regentis alterius obsequentis amicabilis quedam et germana coniunctio. Subiungit idem declarans bonum coniugii dicens. Nunc dicimus secundum istam conditionem nascendi et moriendi quam novimus et in qua creati sumus · aliquid boni esse coniugium masculi et femine. Cuius confederationem ista divina scriptura commendat / ut nec dimisse a viro · nubere liceat alteri quamdiu vir eius vivit / nec dimisso ab uxore liceat alteram ducere nisi mortua fuerit que recessit. Bonum ergo coniugii quod etiam dominus in evangelio confirmat / non solum quia prohibuit dimittere uxorem nisi ex causa fornicationis · sed etiam quia venit invitatus ad nuptias. Subinfert. Cur sit bonum merito queritur. Quod mihi non videtur propter solam filiorum procreationem sed propter ipsam etiam naturalem in diverso sexu societatem. Alioquin non diceretur coniugium in senibus presertim si vel amisissent filios vel minime genuissent. Et tangit duas rationes quare sit bonum dicens. Nunc vero in bono licet annoso coniugio et si emarcuit vel marcuerit ardor etatis inter masculum et feminam viget tamen ordo caritatis inter maritum et uxorem quia quanto meliores sunt tanto maturius commixtione carnis sue pari consensu se continere ceperint. non ut necessitatis esset postea non posse quod vellent · sed ut laudis esset primum noluisse quod possent. Si ergo servatur fides honoris et obsequiorum invicem debitorum ab alterutro sexu etsi languescentibus et quasi cadaverinis utriusque membris animorum tamen rite coniugatorum tanto sincerior quanto probatior et tanto securior quanto placidior castitas perseverat. Ponit tertiam rationem dicens. Habet etiam id bonum coniugium quod carnalis vel iuvenilis incontinentia etiam si viciosa est ad propagande prolis redigitur honestatem ut ex malo libidinis aliquid boni faciat copula coniugalis. Deinde quia reprimitur et quodammodo verecundius estuat concupiscentia carnis · quam temperat parentalis affectus. Intercedit enim quedam gravitas fervide voluptati cum in eo quod sibi vir et mulier adherent patrem et matrem esse meditantur. Infra. Huc accedit quod in eo ipso quod sibi invicem coniuges debita solvunt etsi id aliquanto intemperantius et incontinentius expetant fidem tamen pariter sibi debitam. Cui fidei tantum tribuit apostolus ut eam potestatem appellaret dicens. Mulier non habet potestatem corporis sui sed vir nec equo / Huius autem fidei violatio dicitur adulterium. cum vel proprie libidinis instinctu vel alieno consensu cum altero vel altera contra pactum coniugale concumbitur. Et quo adulterio [illegible] vite

Cum pns e illa inuita
et desidat illa cu
se eduxit / et i ppetuu
conata triuphat / incomqna
tor9 certamina vinces pmiu /
Postq Salon per spm s gme
dat gmgij castitate / tm ex
honestate ncitia p vita tnsito
ria . q ex duicitie et morli
me dulia . hic ea tatio gmedat
ex pmij gritute et vtuosa victo
ria Et d9 d ea tu / p9 q desidat
p9 vite nccitate / 2o q pnat
p9 vtilite / et i ppetuu / 3o q in
casu parifica ad vginite i In
comgnator / Circa ad pm dt
sic Cu pns e illa inuitat i
getes ilacos et ppli q hoestate
gmgij p expimetale vsu de
dicerat inuita i statuerut
illa imitada ee p leges gsue
tudies et statuta Et hc e q dt
Cu pns e illa inuita desidant
illa tu se eduxerit . i cu din
gtinuata fuerit p gsuetue Et
desidant ea ee sine coactoe
leg9 Et q poss ab dubitae de
eig pmio i futo lz eig hoestas
sit valde eudes i pnti Ido hoc
voles excludedo dt q i ppetuu
conata triuphat i fideles gm
ges honestate suates gmgij
vsqz ad morte conabut Apli
ij Esto fidelis vsqz ad morte et
dabo t cona vite / Et q vgitas
fecuditate pcellit ceteis paribz po
ss ab ede q nos gmgatz poss
vgi coequi . qd tn vm no est /
pt ei vgitas ee fatua vl srba .
vnde dr cht i gnq at ex eis erat
fatue et9 Vn sat possile e bona
gmge in obediedo viro i educa
do gle i disponedo familia . tm
mea q attigit ad inita vgis
et q excedat / sic pol e q dines
p opa vite actiue excedat

paupitate voluntaria lz status
paupes sit altior / Ita status alts
no fa p pso alti mti / pt em
vang penor esse iudeo et moch
penoi ee sclau / et ido sedt q i
casu tn triuphat q vicit pre
miu certam incomqnator v
gmu Apli ij hi sut q cu mlcibz
no st comqnati vgies ei sut /
Status tn vgis ceteis paribz altior
e Ita i ista lra et pcedeti agit
d fidelitate gmgu mt se qua vtqz
pmisit alti vsqz ad morte / Vtz 2 qo /
gmgatz i sufitatz a morte te
nea ideo vxori gmgi Et vi q
q religiosi mortuz et i sufitia
tz te ad gtinuad obediaz qua
pns pfessy e in oibz qo pari
roe gmgatz qa lz q sic religi
osg obligat se ad morte ita g
gmgatz vsqz ad fine vite simt
at vite e morte / ad o tu e ad 1 Cor
A Mr obligata e legi qnto
tpe vir eig viuit . cu at dormi
erit libata e Cui volt nubat
i dno / Ad qoz dom q mir no
te religiosg tn te ad sum or
dine sicut pns / vt dt Hericg
d gandauo 1 c q 27 Et vo sua
e . q p religioz ho x o gformat
gtu ad os vres aie . gtu ad
gcupiscile p castite / gtu ad
ira scibles p paupte / gtu ad
vonalez p obediaz / et q r obli
gato sit pn ex pte vo libz Ita
obedia e pn lis pocio i voto
religiois / Et q vtz vonalis
maet i aia separata / no at vtz
gcupisci et irasci Ideo obligao
ad obediaz sp maet i aia ee
separata / obligao at mulioz est
ad ea q corpis sut / et ido aia
separata ad illa no obliga / Et
lz ista opio sit multoz doctor /
m tn o ruolis vi p tato
q pacto volu ria limitata

ad ctu tim. no ligat vl talli
tim/ qz no ligat vlt tim obli.
gatus se sz qz morte me spon
tanea obligacio e/ g° cu hig
rei sit mors/ morte tusa cta
obligaº e soluta m nc ma sup
qua tu sit obligacio. fat aqz
ad ma istius obligacois/ z ido
religiosus r sufsatatus pt libe
m intre religio ez quacuqz vl sic
manere si voluit sclz z at
argu qz obligacio ad obediaz
ptz at vtute vomale. z ia ma
net i aia sepata/ vi argue
qz obedia religiois maebit i
pria/ qd mch e Et io vi m dl
hy sic quigatus r sufsatatus pt
ghe cu illa vl cu alia sit s
placet Ita religiosus liber fctus
b z pz vn ta ad cetu qz ad qoz
Et hz quigui i hac lra z i pce
dete mltu que de Mong ty e
qz no pt ghi sic expedit fy gra
pnia z mag prude/ ncs me
mag p dctia famlia regi i gu
bnari pt Et ido ad attedens
ad nuptias qoz ista notet
cta vxorez ducenda/ qualis sit
eligeda/ qua sit corrigeda/
qua sit digeda z q diligedu
est ei vxor eligeda discrete/
dirigeda mansuete corrige
da secrete z diligeda oplete/
vz ut sit electio p discreta de
libacoz/ directio p mansueta
gubnacoz/ correctio p secreta
mforacoz z dilco p cpleta
gmunicacoz/ pº i e vxor elige
da p discreta delibacoz. no sbito
nc preipitant capieda/ qz celis
fuor in pri°. parit pena i fu
to Gen he s/ xxiij e d Sichen
fi° Emor q ad pmu aspectu
dine filie Jacob. ca rapuit
z nou voluit n ca duce
poss. qd z fet in tato furore

qz p eius amore se z pplm suu to
tu circuadi pmisit z ob illius
facti papitatoz. cu suo pplo est
misfectus p fres ipius dine Non
i eligeda i vxore heat tota re
spectus ad forag vl spez mleu
qz ppt forma mler mlti pierut
ecc ix No ad diuitias. no ad
potetes sz papue ad bonos mores
Na min e grosu negociu bn
mibe qz teste Salone dom di
ppe rputa z Vn dr pu ig domus
z diuitie dat a pntibus. adno
aut ppe vxor pdens/ Distmigt
aut Aristoles 8 Ethicorz ez tres
spes aicitie vz ppt bonu vtile ppt
bonu delcale z ppt bonu ho
nestu i pp bonos mores Et ista
sola zoo psta e aicicia Et q
quid e in duabz pmis spebus
totu e in vna ista Vn ista sola
ppe e aicicia maxima/ no aut
ppt bonu vtile q e ppe seru
z mercator z tlin aicicia
tusit bnficio vtili cessante/
Amicicia aut ppt delcale q est
ppe Juuenu cessabit velocit
delcacoe tu sentite/ Et ido dt
Arystes qz amicicie Juuenu
sct defacili pmutables ppt duo/
Pmo qz i eis etate vaial delcao
Sco qz eade delcacio placet ado
lescenti q placet puero Tcio
qz incipiut aare no ex psco
vonis iudicio sz mag ex pa
passio at cito tusit ut dt
phc i pnto glut z ido velom
aant z velocit ab aore ces
sant Sz tcia aicicia q est
ppt bonu honestu ht istas
q dicees qz e maxia sz rara
qz fudat sup bonos mores q
i vtuosis sp manet Rara at
e qz pauci st vtuosi/ z indigz
h amicicia logo tpe z con
victu z expiencia moru.

Unde 9tra ceteros No e sue ad in-
vice vam dilcioz do modiue
salis gsuet Cu i viri ad vxo-
re debeat ee amicia mgna-
no potit fundari sup pulcrne
corpale qr illa cito sebit pu-
31 di fallax gra et vana est
pulcritudo eius Mlr timens deu
ipa laudabi Nc potit fundari
sup diuitias qr ista amicia est
ppter utile et e amicia paccens
qr bona diligut no psona Un
Jeronimus dt contra Jouinianu li po
Marcia Cathonis filia minor
cu quereret ab ea cur post amis-
su mariti no nuberet Rndit
se no invenisse viru q se ma-
gis vellet qz sua Quo dicto
inqt Jeronimus eleganter ondit
diuitias mag eligi solere qz
pudicitiaz hic Certe modernis
tpibg nc pudicitia nc ho-
nestas moru movet ad nupti-
as si qunt diuitie vl libido
et ido ino pseruat amicitia nec
pueit ples apta nec gingens
ut frequt vnde Lussi ait
ome pa exponi id ait i Salon
ge boos d raab qr inqt eim
impni dei accepit vxore a do
pvisa i vtute gnat filios et
in sepos vtute hntes Boos
ei robur intp Qui aut accipiut
vxores ex pulsione diaboli in in-
firmitate gnant filios nc vale-
tes nc fortes nisi i malo nt
ad pena sue irregulari t no
ad gaudiu et 9solacioz merito
filios genuisse Et infra Bo-
os at genuit obeth ex ruth
q inpr sbditus Nuc at q diui-
tias eligut et no moes pulc-
tudie et no fide et qd in me-
tribg solet qri hec i 9iugibg
optat ppterea no gnant filios
sbditos vlt vl deo s 9tinaces

con se et con deu ut filii eorum no
sint secuti iuste 9iunctionis eorum
si pe 9dig et irregularit eorum hec
Lussi Exm huius expsse Tob 6
ubi legi q Sara filia raguel
septe viris tradita fuerat quos
singulos demo pa nocte noie
Asmodeus suffocat manete
vgie intacta Et ideo cu rapha-
el suggereret Juniori Thobie
ut eam duceret et q b debebat
vxor timenti Thobie dixit a-
gelus ita Audi me et ondam tibi
q sut qbi pvale pt demoniu Hi
nag q 9iugiu ita suscipiut ut
deu a se et a sua mete exclu-
dat et sue libidini vacet sicut equs
et mulus i qbi no e intellectus ht
ptate sup eos demon Tu aut
cu acceperis ea ingressus cubiculu
p tres noctes 9tinens esto ab
ea nichil aliud nisi oronibi vacabis
Tercia at tercia nocte accipies
vgine cu tiore dei et magis
amore filiorum qz libidinis ductus
ut i semine abrahe i filiis be-
dictoz 9sequaris Et notandum q h
fuit pa occasio qre filii Seth
recesserat a deo Et qre diluuiu
inundauit Gen 6 Na ibi dr Cu
cepisset hoies multiplicari
sup tra et filias pcreasset vide-
tes filii dei filias hominum q
erant pulcre acceperut sibi vxores
ex oibg qs elegerat Sic i-
pe volens nubere uxor elige-
da discrete Exm quo abraha
procuratorem suu heliezer adiu-
rat q no acciperet vxore filio
suo ysaac de filiabi cananeorum
Gen 24 Jacob etia cu matura
deliberatione sibi de vxoribi pvidit
sermes p eis xiiij annos Gen 29
Sed e vxor digenda i regenda
mansuete no cu tiranide
no cu austitate vl rigore

vbis no verberibus · aere no ti
more dulcedine no amaritudine /
Vn Coloss iii Viri diligite v-
xores et nolite esse amari ad illas /
Vn · formata fuit mulier no de
pede · sed de costa et assumpta de
latere In signum quod nec debet esse
domina nec ancilla · sed socia viro
suo · sic notat magister in summa
dis 18 Et talis regimine cum co-
cordia tanta ei sit in quibus spiritus
sanctus dicit se beneplacitum esse Ecc
xxv In tribus beneplacitum est spiritui
meo que sunt probata coram deo et hominibus ·
concordia fratrum · amor proximorum
vir et mulier sibi consentientes /
Tercio uxor est corrigenda secrete
te · non cum confusione vel verecun-
dia publice contemptibiliter arguen-
da Vnde varro in quadam comedia
vicium coniugis aut est tollendum aut feren-
dum / qui tollit vicium comodiorem
coniugem efficit / qui fert seipsum
efficit meliorem / Et ideo a viro
arguenda sunt severa auste-
ritate trium virorum / de quibus narrat
Valerius li vi c 3 quorum primus
vocabatur Sulpicius gallus / hic
publice uxorem repudiavit ·
quia in publicum procedebat discoo-
perto capite / Secundus dicebatur
Sempronius sophus qui similiter uxo-
rem repudiavit quia ausa est lu-
dos spectare ipso ignorante /
Tercius qui dicebatur Methellus hic
uxorem pro eo quod vinum bibisset
fustium · fuste percussam inte-
mit / Non sic sanctus Iob uxorem
licet pessimam arguebat sed secrete et
modeste / cui inquit una de stul-
tis mulieribus locuta es Iob ii ·
Non dixit quia fuit stulta sed quia
una de stultis mulieribus loquebatur
Quarto est uxor diligenda comple-
te Ista completur triplex amicicie
que esse debet inter virum et mulierem apostolus

commensurat scilicet / Primo per dilectionem xpi ad
ecclesiam que fuit maxima / Secundo pa
dilectionem viri ad semetipsum / Tercio per
dilectionem viri ad corpus proprium / De primo
dicit apostolus Ephe v · Viri diligite
uxores vestras sicut et xpus dilexit ec-
clesiam et tradidit semetipsum pro ea /
De alio ibidem inquit Viri debent dili-
gere uxores suas sicut sua corpora /
De altero ibidem unusquisque diligat
uxorem suam sicut semetipsum / Nec
mirum sunt enim bone uxores contente in
comedendo · condolendo · et commorien-
do / Vnde narrat valerius de regi-
na uxore Metridatis li iiii c vi
Infinitum effusis crinibus habemus
virum animi · quia tonsis capillis hu-
ius viri assumpto · equis et armis
se assuefecit · ut virum fugientem
contrarie per terras sequeretur Nar-
rat ibi contitudinis eorum excessi
vum Grachus romanus duos
apprehendit angues et masculum
et feminam / et certificatus fuit per au-
spicem quod dimisso masculo · uxor
sua celeriter moreretur · dimissa vero
femina ipse met moreretur · Ille statim
feminam dimitti iussit · sustinui
quia in conspectu suo seipsum in intui
suspecto occidi · Secundo sunt contente
et pie in condolendo Narrat enim
ibidem valerius quod cum lacedomij
a spartanis essent capti et ad
decollandum firmati / coniuges eorum
illustris sanguinis veste allocuturi
re perituros viros intrare
carcerem · impetrato a custodibus
aditu · commutata quia veste pro sta-
tura dolorum velatis capitibus ·
eos abire passe sunt · et ita ipsi li-
berabantur et ipse salvabantur / Tercio
sunt contente in commoriendo Narrat
Ieronimus contra Iovinianum li i Indi et
omnes pene barbari uxores
plurimas habent Apud Indos le-
gitur uxor karissima cum marito

defuncto cīme. he i' gtendūt
mīt se amore viri / et ambicō su-
ma cīacem ē. ut testiō'm castit'
dig morte decrit / Ita q vicēr
i hitu ornatu qz pstimo mūo ca-
dauer accubat āplexās illud
et osculans et suppositos ignes pu-
dicitie laude gtēpnēs vñ Ero
26 Miteis bone vtus vir / Et ne
ppt bona quingz sup tacta ās
incōsulte ad nuptias moueāt
Nondū sūt vba hugōis d' sco
victore i q°dā libello quē scbit
ad quēdā sociū suū volēte nube
sic dt' Non ē vxor ducēda sa-
pienti / pmo qz studia phie impe-
dit / nec pt q̄s qz libris et vxori
pit inseruire / Multa sūt q̄ mat'
nay vsibus sūt necīa. vz pciose
vestes. aurū. gēme. sūptus. an-
cille. supellex varia et lectica de-
aurata / deinde p totas noctes
garrule q̄stiōs / Illa ornatior
pcedit i publicū / h honorat' ab
oībus / ego i q̄uetu feiarū miser-
ria despicior / Cur vicina a-
spiciebas / cur cū ancilla loqba-
ris / d' foro veniēs q̄d attulisti /
nō amicū hrē possum / nō soda-
lē. altig amore. sui odiū suspi-
ca'. Vn vxorē pauper alere di-
fficiliū ē / diuite ferre tor-
mētū est / Illa ē ei vxoris ab-
iectio. sz q̄liscūqz aduenit
hñs ē hñda. Si iracūda. si fa-
tua. si deformis. si supba. si
fetida. q̄dcūqz viciū in ea ē. pg
nuptias discimus. Equs. asinus
bos et vilia mancipia pmo p-
bant' et emunt'. Sola vxor nō
ondit' ne an displiceat q̄z
ducat' / Item in eodē / Attēdēda
ē sp eius facies et pulcdo lau-
danda. ne si alterā inspexit se
estīet e displicere. si tota do-
mū ei regenda cōmiseris ser-

uiendū ē ei / Si aliqd tuo arbitrio re-
suaueris. fidē si nō adhibere pu-
tabit. qpp' i odiū vtit' et iurgia
gerat. et ni cito q̄suleris. parabit
venena / h hugo / Q'z aut sit vxor
ceruste malicie viro suo / q̄ntie
qz q̄tra videat' c̄pnēis d'claīmt
ille romanus d' quo refert Jero
cōn Jouinianū li j legimus quēdā
apud romanos nobile, cū eū a-
mici arguerent. q̄re vxorē castā.
formosā et diuitē repudiasset.
ptēdisse pedē et dixisse eis / h'
calceus quē cīmitis vidē' ēē bonus
et elegās / sz nēo scit pt' me vbi
me pmat / Adhuc addes / q̄p in-
q̄phensibile ē viro sue vxoris mali-
a. vt frequt'. et eius ipudicitia
wlgo cōstat / delusō marito se
inamentis excusat / Vn narrat
Jero Jovi 8 exēplū lucij Sille felicis /
et simō hūisz vxorē metalla. co-
iux pala erat ipudica. Et qz nō
nisse mala n'ra discimus / id lithe-
mi cantabat' / Et Silla ignabat
secta domus sue. q̄ pmi hospitū
gnitō didicit / h Jero vnus domus
et nati viciū vix nosse valemus
Quodcūqz domi gerit' postrimi for-
te scimus. Cū gmx natus sūg pcat
vt aliūs. Cāta wlgus ht' nos
tū ista latet / Jl … addicō et
q̄rēz int' cōiugatos occurit sepius
mecz enormiter. nichil longi minūm
i se a scis optīe custoditū. co-
sult' ad fornicatōis viciū vita-
dū. Vñ apls i Corin. Vnusq̄sqz
heat vxorē suā ppt fornicatōēz
sic vitādā / qz melius ē nubē q̄m
vri. adore / Vñ et illa j suo tt'
d' mō pūdi p mīno' q̄medacōe
inqt / Dñs in padiso q̄stituēs
cōiugiū ait. Crescite et mltipli-
cāi. Gn j et 8. Et in ewō' inqt Qd
ds' q̄iuxit homo nō sepaēt / Obmist'
Q̄ q̄nta ē dignitas cōiugij. q̄d in

padiso hnit iniciu qd ingtime
revelat morbu qd m se tz ee
sacrm qd hnat thoru fide qd it
giuges retinet indiduaz vite
gsuene qd libat ple ab infaia
qd libat carnale gmerciu act
pa· Adiungit In hec statum patriar·
che salvati st vnde hec qd a aplor
sut electi Quinta utq hs sacmti
p quam ingtime ne i luxuriaz la·
ba. honesto giugij excipitur q
qntu expugt honestate q rupit
thoru fide· du vlicto maritali
thoro adulter i altero sacratu
qntu i se e gmaculas· i corpg
ppu peccat· z vmte mulior dimi·
dit giugij frangit Jura/ O qntu
i adulterio piclm vbi pecca m deu
vbi offedit prig· vbi ppetrat se·
pe homicidm/ vbi freqnt legitig
filig exheditar/ vbi sepe filia
inbit pre soror fri· Adulteriu
solz ee multip flagicij/ ex adul·
terio dauid labi i homicidiu/ ruben
pris sbicat maledcoi/ Sz qmis
giugiu carnale expensat gmer·
ciu: celebre tn ad susceptoe
plis· no ad voluptate carnis/
tpet se giux a gmercio carnali/
loci roe· tpis sctificatoe· i one
religiosi officij/ obseruet se ho
i spuali giugio int carne z spm
vt caro tamq mir obediat/ spus
tamq vir vxore i carne regat·
Sit go fides thoru· ne vl caro re·
gimie spus relicto abutatur
mdo· vl raco seducta ab ipa
carnis illecebra· fornicetur cu ra·
cm q dr q vehemens ator vxo·
ris adulter e· Sit t spes plis/
boni opis intencio Sit t sacrm
spualis giunctio/ peruenie ta·
q filij bona opera Sit gmer·
ciu carnis z spus volis copta/
vt sic ex matrimonio premia
vita etna cuna nobs gcedat/

Notare qnte bonitatis sit matrio qr a
culpa fornicacois· adulterij· stu·
pri sacrilegij raptg· z ab incestu
excipit· q fuere sex spes luxu
rie De qbz dcm e in vna gloc
ap illu textu Et si ecclesiis
Sz vicium gnaz sens thomas
no ibi gnumat/ ro/ qr iste spes sex
no rpugnut huae nae Sz vicm
g naz rpugt huae nae ido no
fuit gnumatu int eas/ p qmbz
spebz adhuc nomdz fs s tho· in
sce q i de at In vicio luxurie
pt ee dx deformitas/ vno q
rpugt vce roni qd e gmie oi
vicio luxurie/ Alio sup hec qr a
rpugt ordini natli venei act
q guenit huae spei qd dr gtra
naz/ qd plurib mod pt gtinge
vno si absqz oi gcubitu· ca d
lectacois veneree pollucio pcurat
qd ptz ad pctm inmudicie/ qd
qdaz mollicie vocat/ Alio si
fiat ad rem/ p gcubitu no eiu
dez spei· qd vocatur bestialitas
3o si fiat p gcubitu no ad
debitu sexu· puta masculi ad
masculu· fee ad feiaz ut dt
apls Ro i qd dr vicium Sodomi
ticu· 4o si no suentur nalis mo
dg gcubedi/ a qntu ad instr·
metu no debitu/ a qntu ad
alios mod stosos z bestiales
gcubedi modos/ Vnde iste pctm
s con naz e gmissim/ qr i quolz
gne pessia e pricipij corrup
ex quo alia dependet/ prima
aut vonis st ea q st rm naz
Na ro psuppt/ hic q st rm na
deriatur· disponit alia rm
qd guenit/ z hec appz ta i spe
clatis qz i opatis Et io sic
i speclatis error circa ea qr
qgmito e hoi nar indita e g
missig z turpissimg/ Ita i agend
age con ea que sut con na

pciata e guissim et turpissimu
ra qd i vicijs q sut cotra natura
trasgredit ho id qd e cotra natura
pciata etia vsu venereu Inde e
p i tli ma h pctm e guissim
post qd e incestus qr e cotra nale
reuerentia qua pentibus nob gin
tis debem Incestus ei e abusus
psonaru consanguinearu vl affinium
ut dr in Decret 32 q 1 Vn phr
9 i 8 d aialib q qda equus
p deceptus fuit ut mri comiscer
sepm pcipitat q p horrore
io q et vtqz aialib inest na
lis reuerentia ad parentes suos
Addit etiam Aristot i politicorum
vone d vitado incestu seu gen
bitu int sanguineis dicens qa
ci na ho consanguinea diligat
si addet amor q est ex comix
tioe venerea fiet ardor adeo
nimius et maximus libidinis incen
tiuus qd castitati repugnat Etia
qr e consanguinei coniugi phibet
rato est qr ipedit multiplicatio
amicoru du ei ho extnee mulie
nubens gnat int eos plus ami
citia et est int ipsos consanguine
os Etia qr necce e consanguineos
sil morari vn si hoies no
arcent int consanguineos a cui
gio vl a comixtioe venerea nimi
a oportunitas dare hoib venee
comixtionis et sic aim hois nimium
emolliet ad luxuriam Et io in
vete lege ille psone spea vide
ea phibite qs necce est sil co
morari Et et eq e ca qre filij
adoptiui no pnt contrahe matrimonium
cu pntib adoptiuis lz nlla
consanguinitate attigant Vn et
maxius valerius refert q apud
antiquos no erat phas filiu cu
pre sil balneari ne se inuice
nudos aspiceret Vn ppt illa
nalez honorificentia phibent

consanguinei coniugi Nam i actu ve
neo consistit qda maxia tpido
contria honorificentie Vn et hre
etia hoies licite coniucti verecun
dant eo q ex eisd s pntib
d ppinquo origine sumunt Leuit
18 Uxr tua e no reuelabis
tpi nec eius f ppi honorificentia
Pviciu aut cotra natura fit iniu
ria ipi do a qo e ordinatio nae
et ideo dicitur fit cotra deum ex quo
na e ab ipo do instituta In
speh at qua or cotra natura simpli
cuat Infimu locu tz pctm
immudicie sine passr qd consistit
i sola omissioe concubitus ad al
teru Grauissim aut e pctm be
stialitatis vbi no suat debita
sps Vn sup id Gn 37 Accusat
qz Joseph fres suos crime pes
simo dt glo q cu pecoribus
miscebant post h laut e viciu
sodomiticu vbi no suat debitus
sexus Post h at se qo ad q
uitate pctm qd citur sexu
coph dicit vbi no suat nalis
modus gcubendi Vn h pcta
cotra natura als dni pcta minuta
eo q simpli ipso no st exponenda
ne scandala exinde siuheit
a etia mentes eoru inquinaret
a piaru anim fieit offesiua
sz auditores gfessionu etia
si phas fuit discute hmi p
ut adhuc Nona 22 q 1 171 ar 2
q nales inclinatones st pina
om aliaru paim supveme
tiu Et ido passioes tanto vehe
metiores sut vl impellut ad
aliqd psequendu quto magis
secunt inclinatoz nae q ne
ppe inclinat ad ea q sut
s ncia Et h vl quu ad gser
uatoru indiuidui sic st delecta
cones cibi et potus vl ad gser
uatoru spei sicut sut actus

veneri q̄z delctatoes ad tactū
ptz / et etiā q̄r vir gnatiā valde
ē corruptia et nō sbiecta roi /
Ex hijs sp̄es luxurie bnt̄ sic no-
tificari. Nā fornicaō simplex ē so-
luti cū soluta. Incestꝰ ē cū co
sanguinea. Adulterium ē cū le-
gitīa altiꝰ. Stuprū aūt si nō
infera^r violētia ē cū vgīe al-
tiꝰ prius. Raptꝰ aūt ē si infeāt^r
violētia vgī bꝰ / Ite nōndū q̄
ī fornicacōe ē maxīa libido /
Vnū libido pt̄ eē duobꝰmodis. s.
in inclīacōe volūtātꝭ et ista agg-
nat pctm̄ / Alia aūt ē libido ī
appetitu sēsitiō et ista diminuit
pctm̄ / q̄r qnto aliqs ex maiorē
passiōe ipulsꝰ pccat tāto
leuiꝰ ē pctm̄. Et hc̄ rōe ī forni-
cacōe ē maxīa delcaō. et tꝭ
delcaō ī appetitu sēsitiō dimi-
nuit pctm̄ Et sic nō sē^r In
fornicacōe ē maxīa delcaō
ī^r ibi ē maxim̄ pctm̄ / Adhc̄
nōndū. In vito c̄ naāz q̄ ē gm̄-
ssim̄ ē ipedimtū i^d q̄ nō pt̄
seq̄ gnacō plis i^d dr̄ cōn
naāz. Nā nec in actu veneo in-
tēdit plis gnacōz q̄ nō pt̄ seq̄
ī vito cōn naāz. Et gō oīs actꝰ
venēus ī q̄o nō pt̄ seq̄ plis ge-
neracō. dr̄ viciū cōn naāz / In
fornicacōe ē pctm̄ i^d q̄r deficit
debita educacō plis gnate / In
incestu aūt non sernat^r debitꝰ
honor psonis gīunctꝭ gsanguine-
itate / In adultio aūt pccat^r q̄
illū ī cuiꝰ ptāte ē feia s. coīn
pxim̄ In stupro aūt pccat^r
q̄ illū ī cuiꝰ ptāte ē filiꝰ vl
filia cuiꝰ vgīnitas dflorat^r
et hc̄ sine violētia vgīnis In
raptu si p violētiā deflorat^r
et rapit^r In istis aūt sptēbꝰ luxu-
rie maxim̄ ē viciū cōn naāz /
Minimū aūt fornicaō simplx. eo

q̄ ista gmitti^r sine iniuria pxi-
mi licꝫ existat cōn ple gnandaz /
Maior aūt iniuria ē s. q̄s ab-
utat^r mliere altiꝰ ptāti sbiectā
ad usū gnacōis / q̄z q̄ a biūit^r
mliere deputata altī ad cu-
stodiā solꝰ Et iō adultiū ē
gmiꝰ q̄z stuprū In q̄o fit iīu-
ria ei in cuiꝰ ptāte ē vgo q̄o
ad custodiā s̄ prius. Raptꝰ aūt
excedit ī gmitate oīa p̄t viciū
cōn naāz q̄r aggnat^r p violētiaz /
Sz dubiū ē q̄s gmiꝰ peccat
vtrū incōtinēs vel intpatꝰ / P̄ q̄o
nōndū q̄ ī incōtinēte ē appeti-
tꝰ inclinatꝰ p passiōz. In inte-
pato aūt ē appetitꝰ inclinatꝰ
p hītū In eo eni q̄ ē intpatꝰ
volūtas inclīa^r ad pccandū
ex ppā electōe q̄ pcedit ex hī-
tu p gsuetudīe acq̄sito In eo aūt
q̄ ēst incōtinēs volūtas incli-
na^r ad pccandū ex āq̄ pa^{one}
et q̄r pa^o cito trāsit / Hītꝰ aūt
ē q̄litas difficulr̄ mobil /
Inde ē q̄ incōtinēs stati pe-
nitet transeūte pa^{one} q̄d nō
accidit d̄ intpato q̄nimo
gaudz se pccasse eo q̄ opaō
pcti sit ē ei conālis scd̄m
hītū / Vn̄ hc̄^r q̄ intpatꝰ plꝰ
peccat et mlto peyor ē q̄z in-
cōtinēs vt dīt phs ī A Ethicor
Et si dr̄ vi^r q̄ incōtinēs plꝰ
peccet q̄r plꝰ vide^r facē cōn
gsciāz q̄z intpatꝰ q̄r d̄r ī A Eth
incōtinēs sciēns q̄m pūa s̄t
q̄ gcupiscat nichilo^q agit p
passiōz. Intpatꝰ aūt iudicat
ea q̄ gcupiscit eē bona et in-
q̄ ignorātia inferꝰ gnūx q̄
appetitꝰ inclinacōz pcedit
et causāt eā. Et q̄ qnto ē ma-
ior igrātia tāto magꝭ pctm̄
diminuit vl totat̄ excusat
Alio^o econūro igrātia volūt

ce inclinatio appetitus et talis i-
ncontinentia quanto est maior tanto
peccatum est grauius quia ostenditur inclinatio
appetitus esse maior. Ignorantia autem
incontinentis quam intemperati prouenit
ex eo quod appetitus eius aliquando est in-
clinatus siue per passionem sicut in
incontinente, siue per habitum sicut in
intemperato. Maior autem ignorantia
est ex hoc in intemperato quam in incon-
tinente. Et ideo quantum ad du-
rationem quia in incontinente durat illa
ignorantia solum passione durante sicut
accessio febris tercianae durat du-
rante commotione humorum. Ignorantia
autem intemperati durat assidue propter
permanentiam habitus. Unde comparatur ptisice
vel emaciationi morbo continuo ut
dicit philosophus in 7 Ethicorum. Et est ei semper
... iracundus concupiscentia iracundi
et ex concupiscentiis concupiscentes
quia istas passiones sequitur dispositio
corporis. Magis etiam ex iracundis
generantur iracundi quia motus irae
magis sequitur complexionem corporis propter
velocitatem cordis. Unde magis
pronus est ad irascendum qui ex comple-
xione corporis dispositus est ad ira-
cundiam quam qui dispositus ad concupiscendum mo-
uetur ad concupiscentiam. Item notandum quod
libido que est in voluntate inclinatione
maior est in intemperato quam in inconti-
nente. Sed libido appetitus concu-
piscentie ... quandoque maior est in
incontinente quia incontinens non
peccat nisi a ... concupiscentia. Sed in-
temperatus ex leui et quandoque preueni-
entia ex habitu precedente.

Multigena autem impiorum mul-
titudo non erit utilis et
spuria alia adulterine
plantationes non dabunt radices
altas nec stabile firmamentum collo-
cabunt. Et si in ramis in tempore germina-
uerint infirmiter posite a vento
commouebuntur et a nimietate ven-
torum eradicabuntur. Postquam sapiens per
Salomonem commendauit castitatem coniu-
gii, hic redit ad detestationem fedi-
tatis adulterii siue concubitus fornicarii
sicut prius fecit propter ... Est tamen hic no-
tandum quod omnis creatura humana siue pa-
rs potest habere duplicem bonitatem. Una secundum
se ... et virtuose in sua propria.
Alia ciuilem viuendo utiliter rei-
publice. Unde non est idem esse bonum
virum et bonum ciuem. Cuius ratio est
quia bona persona dicitur que viuit con-
formiter legi date communiter pro omnibus.
Sed bonus ciuis non est nisi qui con-
uiuit utiliter communitati cuius pars est.
Modo prius ostensum est quod communiter pue-
ri de fornicario concubitu generati
non sunt morigerate neque bone
propter defectum educationis parentis ...
Ideo spiritus sanctus hic per Salomonem concludit
quod non sunt apti ad ciuitatem
ciuilem. Unde comminatorie talis est.
Postquam ostendit quod concubitus coniugalis
summe valet ad condendum seu ad
continuandum ciuitatem regni ...
ita sit debitum est. In ... con-
... hic ostendit quod ge-
neratio adulteria summe disper-
git ciuitatem regni ciuiliter. Et
circa hoc duo facit. Primo ostendit quod ...
... potest inter leges
pro republica ordinari ... 1o
principio de fornicatione ...
stimulanda. 2o dicit dato quod pos-
set homines hic bona facere si ordi-
nare leges tamen propter malitiam
filiorum ... Et 3o
super isto assignat rationem ibi ...
... ibi et si in ramis, 2a ibi
confringentur enim rami. Circa primum
est aduertendum quod in omni ciuilitate
debita ordinanda istud requiritur
circa leges. Primo quod sint concorditer
ordinate. 2o quod sint per consuetudinem
approbate. 3o quod sint per rationes
naturales fundate. Modo sic est.

q fundado leges qnbitq forni-
cacij mo fnaz ipnoz fup e. z
vbi d Mlta ptet sit q non
pinscat lingwa nra nuqz
put ista tn pdcta fnai i e la
lex nich valet Admitti ad p-
mu vz q leges p tlet hoies
getet nuqz potnert bn or-
dinari scd sic Illa lex dz co-
stitui n d qcordi volute ge-
tis aeq i sz sz tlis gets q ex
vna pte e indigena i ex di-
stinctis z diuisis gnib e pro-
ducta nuqz bn qcordabit
i lege statuenda . go tlis gets
no est vtil ad qstituend le-
ges ciuiles Ista ro exprimit
Et hac forma Mistidas dnt
ipnoz no e vtilis s ad aqs
spectat ad admistratoz vite
priue qsic na sunt d mlt
gnib Ita z sut diuisi fiati
in volutatib Et io valde di
fficile e q gets mltu qmixta
d diuiso sangne puta d roma
nis . anglicis . z gallicis . conq
sit qcors ad aeqi statuend vtr
qi in tli qmitate qlz diligit
ppriu e nq rempublica sicut
satis pz ad sesu Lex eni vel
vij fiet legitimu q p aliqua
ciuilite vel qmitate z elu
hnt . magis eni illi ciu viri
les q vigint illegitiuo sang-
ne qspirati exemplum de Macha-
beis i vtz li o p totu et h est
suma istiq tercij Mlgena
tat iplozo mltaz no e vtilis /
Sho nccriij e q leges bn ex-
cogitate sunt p qpbacoz lo-
gaz z qsuetud radicate sz
hc no pt fi i huao gue da
to incentiue fornicaco genbi-
tu z adulterio Ro e q tlis
pgenies no dabit radices
altas . i bonas geneologias

Zantiqt / h em no put alleg-
ra sic fecit arbutme9 . sicp
arns . sic omis pgenitores in
q vbi gna e illegitia ibi n
pt aliqd qmis qputarc . Sig-
neras p sola libidine rap-
ter e Tllec ro iuiq eu o
adulterio plantacoes no da-
bnt radices altas / 3o ro
q leges bn excogitate sunt
z p bonas rones na bn fund-
te vz hoies lubri z carnale
nuqz hc facr put / omis em
legislatores lex e e vtuoz pb-
yci aut tales no fut / vn n
stabile fudamtu collocabit
Ecc'eq . Racor sunt stabilim
tu pli et eu sfr pincipat
segun stabil / Tao pn n ye
lra assigt caz qre ppagaco
illegitia no e vtilis repu
q n a lex dnabit hc state
deo si p senior est ordine An
raco est : q filij tales debi
recipiut morita pntu sic
ei rami q debile nutrimen
recipietes a radicib . qmin
re vel flore no put . z mla
minq fructificare Itanc ysi
posset in tpe vtuose no ti
qtinuare / vn a qz mutaco
mdi . ipi etia mutabut Ita
q lzi i sua iuuetuta priuas e
ducacois ad tpq rapiut c
tn no fuerit a vitare sim
poni a vete i a qdicde m
uebut i distitucione / z a m
iuncta vetez i ab excessiu z
dicacois z tblonis . eradica
bnt i sua z prima lege dn
tut / vn pz q gets adulter
no e vtilis reipub / Stri
i actu adulterij quq peca
vir qm mlr vxor Et vl q m
q ad pena adulterij diuo
eni vtobiq celebra . go

par ratione cum pena debeat
adequari peccato. vi[detur] q[uod] utr[ique] e-
qualit[er] peccet. sicut p[atet] 32. q. 1
c. nemo [?]. ubi dicitur sic, apud
nos quod non licet feminis
q[uod] non licet viris, et eadem servitu[s]
pari condicione censetur. Item eadem con-
iunctio [?] viri[s] et m[ulier]is. Similiter et li-
bere (?) in causa religionis adulteri[i]
utrumque servitu[s] pari ratione conde-
mnat. ergo pari peccato peccant.
Ad quod dicendum q[uod] ceteris paribus plus
peccat uxor simpliciter, licet ut dicit
sanctus Tho[mas] et Bonaventura di. 33. ar.
ipsa addit super malum fidei
malum plus, quia ex peccato viro-
rum ortur (?) incertitudo plus. licet
aliter dicendum est q[uod] in fornicatione
simplici et aliter in adulterio. Nam
in simplici fornicatione ceteris paribus
magis peccat vir, tum quia magis
habet de bono rationis, tum quia mulier
plus habet de habitudine inclinante ad
hoc et propterea magis excusabit[ur]
(?) in matrimonio addit hoc ad peccatum
proprium, quod est malum plus, scilicet pecca-
tum ad bonum fidei, quod utrique
equaliter inclinat. utrumque peccat
solam in simplici quia contra ad bonum
fidei, quod utrumque alterum obligat
equaliter peccant quia equaliter obli-
gantur. Sed ultimus contra ad
bonum plus plus peccat mulier
contra ad incertitudinem prolis et
alienum institutum heredem. Unde
simpliciter loquendo plus peccat uxor
adultera quam vir adulter. Ad
argumentum in contrarium est (?) dicendum
q[uod] ad penam indicandam in causa divor-
tii. quia id quod facit ad fractionem et di-
vorcium est fractio fidei. et quantum
ad hoc equaliter peccant in actu
adulterii. non tamen simpliciter equaliter.
Propterea dicendum est q[uod] ad equalem penam
indicantur. sed non ex equalibus cau-
sis. sic duo furtes (?) hoc unum in

duplo peior est altero. ad equale-
m penam suspendii iudicantur. Unde licet
ad equalem penam iudicentur, quia
mulier peccat contra bonum plus et contra
bonum fidei ~~...~~
peccet, vir autem solum contra bonum
fidei. Et ideo causa divorcii in muliere
est maior. Et licet in utroque sit
causa sufficiens. ¶ Dubio. Utrum
fornicatione ceteris paribus plus pec-
cet vir quam mulier. Videtur sanctus Tho[mas]
li. 4. di. ~~...~~ q[uod] vir. Ro[mana]
est quia plus habet de bono rationis. licet
mulier plus habeat de inclinatione concupiscentie
quia magis est fragilis. ¶ Contra hoc
videtur esse Aug[ustinus] li. 2. de adulterio con-
iugatorum (?) et ponitur in canone 32. q. 5.
Indignantur mariti si
audiunt adulteros viros pene (?)
solvere adulteris feminis penas,
cum tanto gravius eos puniri opor-
teret, quanto magis ad eos pertinet et
virtute vincere et exemplo regere feminas.
¶ Ad id dicendum q[uod] licet vir quantum ad u-
nam circumstantiam gravius peccet
puta ad hoc q[uod] magis tenetur vigere
ratione et virtute, tamen comparando
omnes circumstantias mulier magis
peccat. ¶ Unde et Aug[ustinus] non
loquitur comparando nisi de sola
circumstantia et virtute rationis quam in viro
dicit permittere. Hanc tamen viam utrum q[uod]
vir plus peccet tenet Petrus de
Tharantasia di. 33. q. 5. Sed contrarium tenet
sanctus Tho[mas] et Rich[ardus] de Media villa
sequitur summa. Autor vero summe con-
fessorum li. 2. c. 9. videtur pendere
utraque parte. dicit enim Petrus q[uod] vir
plus peccet et adducit summe. ¶ De
parte alia sanctus Thomas li. 4. tamen sal-
va sua parte non est omnino
dicendum esse contrarium. dicit enim Petrus q[uod]
quia plus peccet quantum ad dominacionem ro-
nis (?). Thomas vero dicit q[uod] mulier
plus facit contra bonum matrimonii.
¶ Dubio 6. Utrum plus peccet ceteris

non tamen simpliciter equaliter peccet

379 ar[ticulus] 7

Ex p[arte] 2a (?)

suspicione (?)

vir adulterando vel sacerdos for-
nicando / Dico primo ceteris paribus
Sacerdos plus peccat. Ratio est quia
sacerdos vovit sollempniter contine-
ntiam ab omni homine mulieris et totaliter
se deo dedicavit / Vir autem iuravit
vel promisit mulieri fidelitatem et
ad oppositum continentie se obligat si
uxor velit. hec est ad oppositum
actum. ergo sacerdos magis se elo-
ngavit ab actu carnis / quia vo-
vit quod numquam eum ageret / Item
magis sollempniter vovit quam con-
iugatus iuravit / Nam suum est sollem-
nizatum per sacrum ordinem quia sacrum
ordinis est maioris reverentie
quam minorum sicut omnes clerici con-
tentur / et ordinamentum viri est / quia
ordo sacrum directe et immediate
applicat hominem ad conficiendum
corpus Christi in sacro altaris
quod est maximum quod homo potest co-
mmunicare in hac vita / Sed et dico
non plus tenetur sacerdos quam dyaconus
quia cum fit subdyaconus vovit con-
tinentiam sollempniter et numquam postea
vovet / hic dico duo / quod quo-
cienscumque postea ordinatur tocien-
ens de facto professione se approbat
votum sollempnizatum in prima susceptione
ordinis sacri / Unde sacerdos
fit tres professiones de observan-
da continentia / Sed hic dico quod sub-
dyaconus est magis peccat fornicando
ceteris paribus quam coniugatus adulte-
rando. Ratio est quia votum suum est
sollempnius propter sacrum quod suscepit
[illegible] ex te appellatur
probat autem quod ordo sacer sit solle-
mnius sacrum quam minorum in puto
[illegible] / Istam autem rationem
seu solutionem de fornicatione
sacerdotis et adulterii confirmo per con-
traria q. 1 c. Sicut bonum et c. in ipso
illa p° c° V[illegible] quod vidue volen-
tes continentiam et votum fingentes

peccat coniugatus quam adulterum quod appa-
ret ex posito. Sed videtur posse quod istud
capitulum loquitur de illis viduis que pri-
mo voverunt castitatem et postea con-
traxerunt matrimonium et hec est coniugatus quam vo-
vit castitatem et postea fornicatur
Verum est quod hoc est intentio capituli
ix et aliqua talia posita sunt / Cum
utrumque capitulum loquitur de vovendis
et postea contrahentibus. Sed tamen hic
de illis clericus formaturus di-
ce [illegible] Verum omissis [illegible]
pro media planamora / Primo sic di-
citur peccat monialis fornicando
quam vir vel uxor adulterando sicut
dicit Aug contra Iovinianum loquitur ad-
medium. Sed coniugatus peccat sacerdos
fornicando quam monialis sive re-
ligiosus quecumque cum sit infra
ordines sacros. ergo coniugatus quam adul-
tera vel adulter. quia si coniugatus peccat
monialis vel religiosus quam adul-
tera vel adulter coniugatus peccat
sacerdos quam monialis. ergo sacerdos
magis peccat sacerdos in fornican-
do quam adulter sicut in prima difficultate
dubitatione dictum est. Unde videtur quod
sacerdos est magis sollempniter obli-
gatus ad castitatem quam monachus simplex
in non in sacris et pari ratione ma-
gis quam monialis vel quecumque re-
ligiosa ingentium religiosa / Ad
[illegible] quia ita dictum est de actibus vene-
reis. Etiam videndum est an consensus in
delectationem sit peccatum mortale / Unde
queritur an consensus in delectatione
actus quia hoc planum est mortale. sed
de consensu in actum delectationis [illegible]
sicut cum quis cogitat de delectatione
fornicationis et delectatur et placet
sibi cogitatio / Pro quo sciendum. Thomas
in vii quolibeto q. 3 notat quod
est delectatio cogitationis vel propter
ipsam cogitationem vel propter rem cogi-
tatam / Prima est cum quis cogitat de
sanguine vel de bellis etc. [illegible]

no pt' re sipp' ipam cogitacionem
Ja e cum qs cogitat vel delectatur
h' d'aliq pt' ipm q fit in ipis co
gitacoibus et in cogitacione pnt.
De qo cogitat pt cogitatu ut
delectans pnt cogitat et no e
pctm. Sicut si dicto narrat
femina bene et ornate pulcre vir
delector. Si autem cogitat e dele
ctans pp re cogitata impole e
qn peccatur n ex dote formacionis
fide ad memet i ea e consentie i
cnoem et i vsu rei illicite et io
e pctm mortale. h. e. h alii mito
plura dicunt de h. Vn Alangus
qr illi sunt bti qi mdi st corde et
en sunt visuri. Restat nobis
capitule clericus ut nos ab oi
puricie macula custodiat. qr
nobis i pa aplo p salvatorem
q dicitur Vos estis sal terre q si sal
evanuerit seu infatuatum fuit
quo salietur. p q nondum q sal
sicut fat terra sterile reddit ei
os gdit carnes et alia a putre
dine custodit et vmes a car
ne ul aliis excludit. h q er
spuali sali. i sacdoti gvenitur.
sit terra subditorum t vermes cogi
tacoes vome pdimicois dena
cal de ne pducat spinas et
tribulos vicioium et sterile a v
tis opibus reddat. A tra eciam
ipa i. a carne sua te fcili
tate i fedite vicior excludere
Carne qz ipam a putredine i a
luxuria et gula inmone custo
dire. Luxuria elegatur cpat pu
tredini. Vn putredo carne cor
rumpit fetere facit ad nichilum re
digit. Sic luxuria carne corrum
pit homine fetere facit homine ad ni
chilum redigit p infamiam. Alias
fetere p pvram ofam et a vo esse
recede fat. Crapula eciam cpatur
putredini. qr p epula ho corrump

i corpe infirmat a fetore eius tedet
ad modoesse. A vermibus de carne et
carne custodire ne eas pvas co
gitacones gignat. ne i appetitus
inordiatos evaget. Cibum sacre
scripture gdire de diligentia inqsicode.
qr scriptura sacre insipida videtur n
diligenti indignacoe pensat. Eodem
eciam de cibum eucal sue sec s boa
opacoe et scam intencone. qr n dig
stinat cibus q in se dulcis e amaricat.
Vn quisque e elevatum inunstie
absinthium. Eodem eciam de sacdos
cibum doctrine cx bone vite ne si
vita eius respicitur pdicacio eius co
tempnatur. Sed si sal infatuatum fuit
i quo salietur. Infatuatur autem ipi p ig
noranciam p negligenciam et avariciam
qr alii sacdotes sunt senes elemen
tarii i alphabetarii. et tam pue
ri veneres et tam etate alphabe
tarii et pueri i scia et doctrina. De
qbus dns ait p pphetam. Ipsi ignora
verunt intelligenciam. Quos inu
sus detestatur dns d. et tenetes
legem nescierunt me. Tales quo
alios gdire poterint qui se n
alios instruere sciunt. et sepe co
tingit cum sacdotes luca sthe
sua culpa exigente no hnt. vt
p eorum ignoranciam hi eciam qui
eos secnt se offendunt. Vnde
de eis dicit dns Si cecus ceco
ducatum pbz ambo i fovea ca
dunt. Sed si ig si infatuati fue
rint errore ignorancie qr gdi
et eos sale sapientie cum docere
debeat no docent. instruere
no instruunt cum sapientores ee
debent q corrigunt et p hec hoc
eciam de q instruunt. De qbus forte
dicitur id ysaias Sacdos et ppheta
nescierunt p ebrietate absorpti
sunt a vino nescierunt iudicem
ignoraverunt iudicium. omnes me
se eorum iplete sunt vomitu sordium

Ita ut no(n) essi ul(tra) loc(us) que do-
cebit sa(n)c(t)a(m) et que(m) intelligere
faciet. Infatua(tur) eci(am) p(er) negli(genti)a(m)
q(ue) i(n) o(mn)ib(us) opib(us) negligent(er) corpo-
re ingerit. se(cundu)m operu(m) p(ro)pri(etatem).
In psalmis n(ull)a devotio. In lectio-
ne n(ull)a sollicitudo. In minutione
p(rim)e n(ull)a discretio. In misse ce-
lebratione n(ull)a cautela. In bonis
opib(us) n(ull)a caritatis. Vet si sin(t)
sic infatuati et quo salie(n)t. q(ui)s
ei potit eos tanto negligentes po-
de sen(sus) p(ro)prios libere. q(ui) eos
sapor diligentie condire p(ossi)t. Et
infra vii in cap(itulo) e(ius)d(em) Alanus
Munde teneri celia(n)t sacerdotes.
ne i(n) via hui(us) vite offendat ad
scandalu(m) culpe. hui(us) genti
ca(usa) p(ri)mi sacerdotes q(ui) cu(m) s(uos) s(u)bditi
vide(n)t eos obtenebratos i(n)
ignorantia. deiectos ignavia.
ardentes avaritia. qu(asi) dicentes
hic formidantur in eor(um) ca-
thedri. i(n) risus et cu(m) dicent ce
quis fecit s(un)t ppli fabula. Et
sal v(ir)tutis in sterquilinium. qui fe-
tent tales sacerdotes odore in-
famie. putrescunt corruptione
culpe. lapis s(un)t i(n) sterquilinio
q(ui)escentes p(ri)me. Sic Alanus de mo-
tu(ndo). Sit ergo sal i(n) sacerdote do-
ctrine sc(ienti)e. q(ui)scatur honeste et
pace h(ab)eant i(n)ter se. Sic e(ni)m
offeretis sacrificiu(m) novu(m) d(omi)no.
de Levitic(o) 22. Na(m) si q(ui)s s(unt) p(ri)n-
cipi alicui p(ri)ncipi xeniu(m)
sordidu(m) et immu(n)du(m). ipse unde
sp(er)abat p(re)miu(m). forte reciperet
detrimentu(m). Consueverunt e(ni)m e(cc)le-
siales d(omi)nos munera offe-
rentib(us) redonare. Sp(iritu)ali(ter). Si
minister dei s(cilicet) sacerdos q(ui) d(ebe)t offerre
a(n)i(m)as fideliu(m) mundas ab omni
sorde pecc(at)i. p(er)fectis purificatas et in-
tegras. h(ec) vero alias immu(n)das et
sordib(us) plenas v(er)bo et exe(m)plo

no(n) p(ur)garit. deo no(n) fiet acceptu(m)
nec i(n) celo merced(em) accipiet.
Si aut(em) instant(er) laborabit mo-
rib(us) et doctrina. ducere peccatores
p(er) p(eniten)cia(m) ad statu(m) gr(ati)e. libe-
ri(us) p(ro)cepit d(omi)n(u)s p(ro)ut redona-
bit. Na(m) quod peniteret obti-
bit ex gr(ati)a. et sacerdotem munda-
mi(ni)st(er)io peccatorum ei offerentem p(ro)pe
redonabit. Sicut in levitico
legit(ur) e(ni)m. Cu(m) sacerdotib(us) por-
tabat(ur) sacrificiu(m) p(ro) p(e)c(ca)t(o) (com)muni-
ipsi sacerdotes p(ro) eor(um) sacrificia
p(ro) vite sue neccessitate capiebant.
Hoc no(tandum) ex sacrificio p(ro) p(e)c(ca)to
co(mmun)is erat tale. Na(m) cu(m) pec-
caverat h(om)o p(ro)bat aliquod anima-
l sacerdoti cum quod poterat in
facultate sua. Et sacerdos
offerebat al(iu)d p(ro) illud p(ro) pec(cato) illi-
us ut deo illu(m) reconciliaret. Unde
sacerdos retinebat de peccatorum sa-
crificiis p(ro) p(ro)pria vite sustentatio-
ne erat stipendiu(m). Sp(irit)u(a)l(ite)r offi-
ciu(m) sacerdotu(m) est p(e)c(ca)tores d(eo)
reconciliare. orationib(us) instructio-
nib(us) et doctrinis. et illos deo re-
dde renovatos et mundos p(er)
p(eniten)cia(m). Et in isto consistit eciam
eor(um) p(re)miu(m). Na(m) si ex hoc no(n)
accipiat a deo eor(um) stipendiu(m)
timeat se fame i(n) eternu(m)
moriturus. Na(m) peccator(um) recupe-
ratio est i(n)ter sacerdotes et
remunerationem. Unde Greg(orius) sup(er)
levitic(um) inq(ui)t. Si assu(m)pseris pec-
catorem et monendo et ora(n)do
et docendo duxeris eu(m) ad p(eniten)cia(m)
ab erroribus corrigens. et vi-
ent emendatus et offerat iu-
stus ut ei quis p(ro)picius fiat d(eu)s.
Si ergo talis fuerit sacerdos et t(a)l(is)
fuit doctrina et sermo tuus p(ro)-
p(ter) d(eu)m eor(um) quos convertit
ut eor(um) merita tua sit in celo
et illor(um) sal(us) tua sit gl(or)ia co(ram).

=boni

do Et sedit / Intelligant sacer
dotes dni ubi e eis data potestas
z hec vacat z i hijs opaz dent
nisi se inanibus z superfluis acti
bus implicet sciant se i nullo
alio pte habituros apd deum nisi
eo qd offerunt p pctis. i q a
va pura reddent peccatores

Confringentur enim rami in
consummati z fructus eoz in
utiles z acerbi ad man
ducandum z ad nichilum apti Ex in
iquis enim omnes filij qui nascuntur te
stes sunt nequicie adversus parentes
in interrogatione sua / Similis z uti
litas humane generationis e ples
bi disciplinata i moribus bonis
z ad deum cognoscendum z bene
colendum pius ordinata / Filius autem
q est honorat deum p obedientiam /
honorat parentes exhibendo eis de
bitam reverenciam z dictis dicitur Ecc
3 filij sapientie ecclesia iustorum z na
tio eorum obedientia z dilectio Et
ito p g dicitur deus honorat
patrem i filijs / Postquam z ss pea
salomone reprobat generationem va
gam z illegitimam p hoc q repu
gnat reipublice z humanis
legibus hic reprobat eandem per
hoc q repugnat legibus nature quam dei
legibus / Suadet autem natura deo z
parentibus exhibere reverenciam /
pro beneficia eorum sunt irreddibilia
sic phus g ethicorum dicit / Ondit
ergo in ista lra duo / Primo q p
ter male morigerata
vel indisciplinata deo tribuit re
bellionem / Secundo q parentibus exhibet
confusionem / 2a ps ibi Ex iniquis enim
describit autem ss p salomone ma
los parentes z malos filios sub
figurata locutione radices z ra
morum / vocat parentes radices z
ramos filios Unde Ro xi Si ra
dix sancta z rami / Et ee sic hic

Confringentur rami inconsummati Con
summatio z complectio hominis e omni deo
p cognitionem z amorem Ecc 18.
Consummatio hominis ipse e unum omnis
hominem a deo dirigere imperfectus z i
consummatus / Et quia mali filij z in
disciplinati sunt a deo diversi ideo
merito vocantur rami inconsummati
Et isti confringentur Confractio ei
importat violentam divisionem / unde
mali confringentur i morte. sed boni
z sancti suaviter z voluntarie dimittunt z
desiderant enim dissolvi z esse cum
xpo philippenses i / Sed isti peccatores cum sp vel
lent hic vivere. nec unquam aliam vi
tam videre. ideo contra voluntatem eorum
dissolvuntur z ideo merito confringi
dicuntur Unde ps Reges eos i virga
ferrea z tanquam vas figuli confringes
eos / Alia ratio e quia aliter separat
artifex ramum solidum ab arbore
quem intendit in edificio collocare
z aliter ramum siccum z putridum se
parat z deponit qui ad nichil aliud
valet nisi igne / Illum primum ramum
curiose secat z separat / 2m vero
frangit negligenter non curando
quo cadat / Istos duos status de
hac vita recedentes qui delicate
dissolvuntur / quia hec recipiunt quod prius
optaverunt. ponens eos in edi
ficio celestis glorie. z in eterno ho
nore unde Ecc 24 Rami mei
honoris z gratie dicit sapientia q a deo
e. Sed infelices iniquos peccato
res putridos ad ignem eternum
confringet totaliter ut cadant i eternum
ignem sic ipse p prophetam promittitur dicens
Confringam illos nec poterunt
stare. cadent sub pedibus meis / z sic
patet quare vocat eos ramos in
consummatos z quare confringentur Sed
quia sunt digni sic confringi ondit
consequenter. quia si esset arbor que fa
ceret fructum mortiferum z nullum
usum aptum diceretur esse confringi

vel succidi. Iux . 3° ca Omnis arbor que non facit fructum bonum excidetur et in ignem mittetur. Sed isti faciunt fructus inutiles ad nichilum aptos, id est opera deordinata contra deum et rectam racionem, et ideo iustum est eos confringi. Vocantur enim opera hominis fructus hominis. Nam sicut a fructu cognoscitur bonitas arboris, Ita per opera hominis bonitas eius cognosci potest. Math. 7. Ex fructibus eorum cognoscetis eos. Non ex cortice id est fama. Non ex coloris apparentis pulcritudine. Non ex foliorum id est verborum superfluitate sed ex fructibus eorum cognoscetis eos. Et quia fructus istorum peccatorum sunt inutiles et acerbi ad manducandum et ad nichilum apti, Ideo dignum est eos in morte confringi et eterno igne comburi. Notandum quod fructus id est opera bonorum sunt vel debent esse alimenta nostra. Nam ex exemplis et operibus bonorum videndis pascimur et nutrimur, sic homo augetur et crescit per hoc quod manducat corporaliter. Et isti sancti viri honeste viventes, ipsi pascunt omnes proximos et vicinos suos fructibus et bonis exemplis virtutum suarum. Et licet hoc omni homini conveniat maxime tamen viris ecclesiasticis. Que figura persona discipulorum Math. ix dicitur date illis manducare. Sed potius quidam sunt quorum fructus sunt mortiferi et acerbi ad manducandum, quia vivunt ex rapina, superbia, et libidine, et in iusticia quorum sunt fructus

Unde

impii ad peccatum. Secundo sensus huius littere est unde quod plebs indisciplinata rependit parentibus confusionem, et huius racio est ista: quia discipulus male vivit et errat in dictis suis, sic ingratus presumpcio est quod magistrum suum quem tenebatur docuisse, unde verecundiam facit magistro discipulus ignorans,

et similiter mensa libris facit dupliciter verecundiam, quia tenetur eum ernalu[?]ducare. Modo parentes tenentur magistri et ceteri qui sunt filiorum. Ideo qui sunt mali est maxima confusio parentum. Eccl. 22. Confusio patris est de filio indisciplinato. Et hoc est quod dicitur in Iob. Erunt igitur eum omnes filii quasi ... testes sunt nequicie adversus parentes in interrogacione sua. Et potest ista littera intelligi de illegitimatis, quia qui de sunt parentibus in interrogacione fiunt testes nequicie parentum. Sicut tamen dicunt viri dicitur fructus inutiles eorum quoniam quod in sacra scriptura homines vocantur arbores. Iux 9° capitulo. Viri homines ut arbores ambulantes. Habent enim quandam similitudinem videndo, crescendo, fructum ferendo et decadendo. Arbor enim non vivit nisi per calorem celestem et humorem terrestrem. Sic nec moralis vivit homo vita gracie nisi per humilitatem et mitem. Humilitas terra dicitur terra id est de interna consideracione quod terreni sumus et in terram unversum in brevi. Unde sicut arbores que suas radices perfixit in terra figunt, diucius vivunt et stant stabilius. Ita illi unicus qui se diligencius et altius terrenos cogitat vivunt fortius vita gracie et stant firmius contra temptaciones variorum. Et ipse arbores silvestres plantate in planicie vel in vallibus ... nimis crescunt et fatigatur ventis quam ille que stant in montibus. Ista persone humiles requietes indigentes ambicionem et honores et gratiete de sua simplicitate que vivunt multo quiecius in suis conscientiis stant quam que se ingerunt ad officia

dstates ꝛ ambicões mūdi Et qꝛ
xr̄us sūme fuit humilis, ideo q
suas radices figit ꝛ fūdat i
xº. vivet ꝛ crescet ꝛ frc̄u
faciet sic docet ꝑ p̄us Joh xv
Ego sū vitis vos palmites ꝛ
sic palmes nō pt̄ facē frc̄u
a semetipō n̄ manserit i vite
sic ꝛ vos n̄ manseritis i me ego
sic deꝰ i nob̄. ꝛ nos maneam
ipō. Ꝯ hac silr̄ hoīs ad
arborē loqr̄ Innocentiꝰ de vili
tate huāe nāe. hō mq̄t ē ar-
bor eūsa. cuiꝰ radices sūt
crines. truncꝰ caput cū collo
stipes pectꝰ cū alvo. rami
vlne cū tibiis. frondes digiti
cū articlis. Scđo assilat̄ ī h
scđo qꝛ q̄uis inferior ps arbo
ris tre adhēat. potior tn̄ ꝛ
pulcior ps arboīs tn̄ē supemi
net tendens vsus celū. Sic
moralr̄ licet̄ nos aliqua
sollicitudine circa trena habē
tn̄ potior ps volūtis nr̄ē. dz
sursū vsqꝫ celū. vn ysaia. cū
plnatū fuit ꝺ domo Juda qd̄
relictū ē mittet radices deor
sū ꝛ faciet frc̄u sursū. 3o
assilat̄ hō arbori i frc̄u fer-
rō. Sic ei arbores ꝑ germinat
ꝑ floret. 3o portāt frc̄u. Ita
eccl̄is om̄e 32 Germie ho-
mi bone cogitacōes. flores
bone volūtes. frcꝰ boe opēs
Jux id qd̄ā arbor bōa fructꝰ
bonos facit. Quarto assilat̄
hō arbori i cadēdo arbor eī
dum crescit ꝛ vivit. tādē p
primo deficit. ꝛ ad illā ptē ca
dit vsqꝫ quā vivēdo plures ra
mos extēdit. Sic hō moriēs
ad illā ptē cadit ad quā cogi
tacōes plures ꝛ affcōes vmq̄
tr̄usmisit. Si i trā. cadit i
infim. Si i celū. illic eciam

deportat̄ Eccis xi Si ceadit lignū
siue ad austrū siue ad aqlonē.
vbi ceadit ibi erit. Qīstꝫ hō
morar̄ sic arbor sꝫ qꝛ dolēdū ē
multe arbores pducūt frcꝰ inuti-
les ꝛ acerbos ad māducādū
Sūt ei qdā frcꝰ proferentes vmis
mali ꝛ dāpnosi plenī vmib
corrosiuis. qdā saporib varia
tiuis. qdā plenī humorib infla-
tiuis. Primi sūt frcꝰ lascivie ꝛ
carnal delectacōis. Sc̄i sūt fr
ctꝰ avaricie ꝛ mūdial possessio-
nis. 3i sūt frcꝰ supbie ꝛ mūdial tpal
abicōis. De istis i frcib inuti-
lib. primi sūt fructꝰ lascivie ꝛ
carnal delectacōis ꝛ hi sūt ple-
ni vmib corrosiuis. videtꝫ
ei michi pomū pulcrimū colo-
ris extrinsecꝰ. ꝛ suauissī odo-
ris. appet valde bonū. ꝛ tn̄
interiꝰ latet vmis ꝛ inveit̄
totū corrosū interiꝰ Isto singe
gestio volupt̄ apparet extrīs
suauis ꝛ delectabilis tpe tēta-
cōis. ꝛ cū scelꝰ fuit ꝑpetratū
inveit̄ vmis corrodēs ꝯsciā
qui n̄ purificat̄ i hac vita. vmet
i etrnū Isaie vlt vmis
eorꝫ nō moriet̄ Hic ē vmis qui
momordit edera sꝫ cꝰ vmb
Jonas delectabat̄ Jone 4 letatꝰ
ē Jonas leti magn̄ q̄ statī pꝰ
morsū amisit Edera ē par co
scīe sꝫ qꝫ Jonas q̄ interptr̄ colū-
ba. i simpx ꝛ mōcēs delectat̄.
vmis aduēit sꝫ delectacōe ꝛ
statī aret edera. qꝛ tbar̄ ꝯscia
actu trāseūte ꝛ manēte rea
tu. ꝛ ideo valde stultꝰ q̄ istū v
mē nō interficit ꝙmcito pt. ꝛ
sic puer frāgēs vl scindens
pomū pulcrū de qº sꝑabat
se hr̄e fc̄m bonū cibū. repu
tat se deceptū. cū interiꝰ
inveit tpꝫ vmēz. Ita tēntatꝰ

d' libidine delectacone in sacia
& vine apparete i amore suggestione
indicat se fuisse deceptu/ d' q
lo' apls Ro 6 quē go fructū hui
stis tunc i illis i qbus nunc eru
bescitis/ Na finis illorum mors est
Sz absit q tales sint persone qr
Caym d' quo Gn 4 q obtulit
do d' fructibus tre species corruptas
gerulitatis & a bestiis comestas/
vl saltem isti inveterati dierum ma
lorum q sunt corrosi p vermes infi
tos i gestus gerulitatis p bestia
les delectaciones a iuventute sua
& usqz ad senectutem & senium vel
lent tn in fine dierum suorum
offerre se deo p primicias i sacrificium
vespertinum/ Sz no q in veteri
lege & i ecclia primitias dabant
primicie d' fructibus & frugibus modo
vix dantur decime/ Ita olim
huit ecclia vouentes continenciam
i sua iuventute & dabant deo
primos fructus q optime e verus ppa &
pr pauperes/ Em clamauit Abba
pr Basilius Et ideo sumite d' op
timis tre frugibus i vasis ve
stris & deferte viro munera
Gn 43 offeratis primogenita tre
nre & primicias omnium fructuum vt
d' Neemie x/ Sz fructus inutiles
sunt auaricie & mundialis possessio
& isti sunt pleni superbis accu
ea bilis/ Nunquam enim e alequi
mundi rebus incumbit acquirendo
possidendo vl expendendo frequenter
& anxietas i corde quia nun
cunqz vivitur i pace vnde ysaias
Erit i pace animus in ea cura
sia/ Aliud eciam notandum e q co
medentibus poma cruda & fructus
immaturos saepius fiunt tibi insi
pidi Sic istis q minus deleo
bis diuiciis vl congregandis vl di
spensandis Libri aie q nō pe
rit e tibi xpi dei Libri

deuocionis ordinis & contempl
apparz insipidus/ Vn eg sa legi
Jesue v. qui cito filii isr
perunt vesci d' fructibus tre p
fecciois statim defecit eis m
diuine dispensacionis n' apl
descendit d' celo/ Isto e d
tibus huius hi consolacone i ti
desiat ei eis hi consolacio
habit scilicet d' diuinis/ Vn
pro 9 v c y Contemplacio e
gnapis oculi aie desiderio
tanto faucti dicta quanto m
& tanto indicior quanto ad s
lia surgente & tanto ad s
lia surgente quanto carnal
& terrenis affectibus moriem
Sz ex quo fructus admin st
tpalium e amarus & acerbus
in ecclia dei ex admin stra
tpalia quo potuit iste f
dulciorum deest re adm
usq & d' vegetabilis fructus
tris missis in ignem & ass
efficientur dulces sic pz d' p
q sunt nimis acerba & a
ualedendum cruda qui tn a
ad ignem fuerunt satis dul
Isto vos q estis occupa
vita actiua eciam admin
tpalium frequentes gustatis
tumdinis inde & eam
plius & ideo si velitis
opaciones vras dulces
bene assate i igne car
sunt cruda Exo 12
in carne fiant Vn Exo
comedetis ex eo crudum
coctum aqua sz assum tm
vn vra sit bona q in
dei honorem & utilitatem
referatur/ ex q' sit equ
diuiciarum fructu no ca
ex eis Mt Ecce 4/ Et n
ceciit tunc potitis id
Confundemini a fructibus vris

ci furoris dum et cupiditati visi-
tans super vos unum solum studiosorum
vir. Item secundum inutiles sunt
sermones superbie et spiritus ambicio-
nis. Isti sunt plenum humoribus
inflantibus. Hugo super Cantica. visi-
tans super sertum magistri tendere
scilicet reverencia et honoris sua-
rum sapientia, cum pictore inflat.
vel legitur Alexandria quod mi-
lites sui in India invenerunt
sic ita dulces quod comedenti-
bus non poterant sanari [illegible]
ut serpentes quod per numerum eorum esu
[illegible] strages et pestifer
est. Sic mora finaliter [illegible]
et [illegible] sunt ita dulces quod
[illegible] est sanare [illegible] Item
[illegible] in libris [illegible] inflatus co-
medit sal et [illegible] appeti-
tus honoris et nobilitatis sal. salsa-
re sale discrecionis et modestie. Iob
6 Numquid poterit comedi insulsum
quod non est sale conditum et
[illegible] honoribus uti virtuose. quia
[illegible] est docere prelatos honorari
[illegible] quod debitum honorem recipere
[illegible] dicit Augustinus in [illegible]
appetitur honores vel non [illegible]
[illegible] ibidem sic Ambrosius est
appetere honores. sed eciam addit quod
inordinate appetere honores
[illegible] est [illegible] sapientie et discre-
cionis et vitandum est sermonibus ho-
nore laudatur. Unde Ecclesiastici 21. est sa-
[illegible] sunt et [illegible]
[illegible] Et Proverbiorum 11 ubi humilitas
ibi sapientia. Et Ecclesiastici 11 Sapientia hu-
miliati exaltabit caput suum
et hoc est quod dicitur in [illegible] Ysaie 37 mit-
tet radicem deorsum et faciet fructum
sursum. Additio. Nam per domum
sapientie aperitur nova saluta-
[illegible] Unde sapientia que est do-
mus domini [illegible] domus [illegible]
[illegible] magister dicere salutem [illegible]

non contineat. sed eciam affirmat, sed addo
de sapientia, ita quod tantum ad prima tria
eius sunt dicta. Nam sapientia est domus
splendidissima ad instar lucis. Est
domus sapidissima ad instar mellis.
Est et domus profundissima ad instar
maris. Primo inquam quod sapientia est
domus splendidissima non solum sicut
sol sed eciam plus quam sol. Sol enim iste
non ostendit nobis nisi que sunt super ter-
ram et infra celum. Sed sapientia divina
facit nos cognoscere eciam que sunt infernum
ut timeamus, mundum ut contempnamus,
celum ut appetamus, deum ut laudemus.
Et istud est ultimum complementum sapientie,
et ab isto denominatur cognitio divi-
norum ut dicit Augustinus. Et propter hoc dicitur Sapientie 7
Hec sapientia est speciosior sole et
super omnem dispositionem stellarum luci
comparata invenitur prior, quia per lu-
cem visibilia videntur, sed per sa-
pientiam eciam invisibilia cognoscuntur.
Secundo domus sapientie est sapidissima
ad instar mellis. Non autem sicut
mel, sed super mel et favum ut dicitur
Ecclesiastici 24 Spiritus meus super mel dul-
cis et hereditas mea super mel et
favum. Mel tamen unum saporem habet
et cito gustatum dissipitur, melior
est vinum. quod per gustum mellis non
fit sapidum. Sed sapientia divina habet
omnes sapores, quia sic sapiunt omnia sibi
vilia et insipida temporalia, vero
ut cara, bona eterna ut preciosa
et summe nobilia. Ecclesiastici 6 Sapientia
enim doctrine secundum nomen eius est, et
non multis est manifesta.
Iohannes magister Beth. Invenisti plene
sapientiam, si prioris vite peccata de-
fleas, si huius seculi desidia par-
vipendas, si eterna beatitudinem
toto cordis desiderio concupiscas.
Utique invenisti sapientiam, sicut tibi
singula horum [illegible] sapiunt prout sunt.
Tercio domus sapientie est domus pro-
fundissima ad instar maris, quia

no solu sit mare sz etiam plus qz
mare / qr mare tamen ht fundu
sapia vo diuina nllu ht fundu /
qr ut dt Job longior e tra men-
sura eius et latior mari / Et apls
ad Ro xi O altitudo diuitiarum
sapie et scie dei qz incomprehen-
sibilia sunt iudicia eius et inve-
stigabiles vie eius / qr nunq
longe plus iudicia sapie diuine
quibus disponit oia investigari
qz maris gutte valeat numerari
Exm de puero quodam et pueo vo-
lente exhaurire totum mare cum
paruo cocleari ut narrat Ydmig /
Et dr sapia dei donum qr p stu-
dium solu nunq acquiritur ii ec
p inspiracoz diuina habetur Et io
dr in ep Jac i Si qs vestrm indi-
get sapia postulet a deo q dat
oibz affluenter Ite Sap 9 Da
m dne sedium tuaz assistrice
sapiam ut mecum sit Et non lo-
quitur hic de sapia huana et carnali

18

8

Ro 8 Sapia carnis inimica e deo
de qua scribit aplus I Cor 3 Sapia
huius mundi e stulta apud deum /
qr ysta inflat / Unde de dono
sapie legimus sacre scripture quinqz
utiliter Na primo diuina sapia
e separatiua malicie Exm i Ge-
ne xxi ubi legitur qr Sara co-
gnouit ludum non esse bonum
ysaac filii sui cum ysmaele Na
ysmael induxit ysaac ad oe
malum et maxime ad ydolatriam et
deo volente abraham vir eius ac-
quievit ut eiceret ancilla cum
filio eius Quod factum p Sara nisi
devotz mentes q separat carne
ab aia / ne tab inducat aiam
suam ad malum / Scdo diuina sapia
e penetratiua bndictionis prive
Exm patet i rebecca Gen xxvii In
qua tanta sapia fuit / qr filium
suum Jacob induit pellibus

misit ad patrem et bndiccoz o-
mnit Tercio diuina sapia e i
gseruatiua vite gre i psenti
vite glorie in futuro Exm i R
mulere Josue 2 q gseruat i
exploratoribz i solacio de
sue / Quarto diuina sapia
reuocatiua de longinqua reg-
ne Exm patet i sapienti mule-
re q missa fuit ad rege reuoc
absolon que pr sum expe-
rat ob crimen stupri thamar
sororis sue ut patet 2 R 13 et
Quinto diuina sapia e oppo-
sitiua hostium / Exm de a
il de qua legi 1 R 27 c
opposuit se david cu vbis
placitissimis et exiguo mu-
nuscolo Et virum suum i vita
sumat et david rege ab h-
dio impediuit ut ibi

Usqz aut si porrigeret fuu
te in resistencio extra / Du
declarat supius de iusti
fine 3 c psm e si extinguer-
cos dum viuunt carebunt
cos dum viuine · carebunt
chiloq senectute honod
e qs si extingat i iuuentute
ii celeriter morte eoz cu
ctio dolore / ut ergo appar
progatia iustie q in seculi
tpe / In ysta pte ondit q
stis et sctis veniat duo c
ria · duoz pdcoz / ysta vz q
morien iuuenes · libabunt
dolore et pro tpe non obstante
iuventute dignu hebunt se-
ctut honore etiam si viuit
dico tpe · du o tu iuste ro
se viuat Et cca istud dn
ido ondit quo iusti libabu
hinfo i iudicio ptiulari
te Scdo quo malos accusi
et quomodo i iudicio generali
qm vione / in fine capli
met i cogitatoe / Pa pu

dic fat / qr pimo ondit q mors
iusti i iuuentute n[on] e[st] arguit q
eu[m] inuenia[n]t d[eu]s no[n] diligat Sho
assignat vna[m] cau[sam] hic e[st] eu e[st]o
mori d[eu]s pmittit / 2a ibi pla
cita ad sol[...] a uoleu[n]d / L[ectio] cap
iu[s] dic fat ... pr[im]o ondit q
iusti i iuuentute morie[n]tis
licet etna[m] hereditate[m] / Sho
q[ui] ... eius n[on] pdit
vlt[im]e felicitatem / 2a ibi Bene
dict am / Lec[tio] pm dr sic Iu
stus aut si pocupatus fuit mor
te i refrigerio erit vn int[er]
ac[...] ... i dominio im
p[er]pet[ua] ... dissipe
... viu[n]t ... q[ui] ...
... in isto p[er] hac
... vn dicit ... e re
frigerio i fine ... Et ido
... ... p[ro] ...
a[n]i[m]a opti[m]e dicitur / quod aliq[ui]s
... i refrigerio erit
... mali ... refugeru[n]t
... hebunt ardorem ca
... Ita iusti q[ui] sunt ...
... i ... tribulacionis. erit
... refrigerio consolacionis Unde
ps dic[it] ps Transivimus p[er] ignem et
aquam et eduxisti nos i refri
geri[um]. P[er] igne[m] ... ... p[er] a
qua[m] tribulacionem Un[de] ps Igne
me examinasti et no[n] e[st] i[n]uenta i[n]
me iniq[ui]tas. Et d[e] aq[ua] tribulaci[o]nu[m]
ps Salvum me fac deus q[uonia]m in
travint aq[ue] usq[ue] ad a[n]i[m]am mea[m]
... impii ... q[ui]
... delic[...] ... ponet[ur] in
stagno ignis et sulphuris Iob 24
Ad nimiu[m] calore[m] transeat ab
a[quis] nivium et usq[ue] ad inferos
... h[abe]t[ur] in ista ra
... de divite et lazaro
... ib[i] Dives a[utem] in tormentis
cruciatus flamma dixit. Pater abra
ha[m] mitte lazarum ut intingat

extremu[m] digiti sui i aqua ut re
frigeret lingua[m] mea[m]. Et ido ...
consilium p[ro]phete Ier[emie] vi State sup[er]
vias et videte et interrogate de
semitis antiquis q[ue] sit via bona
et ambulate in ea et invenietis
requiem a[n]i[m]ab[us] v[est]ris. Iustus ...
iustitia ... ... si po[r]
cupatus fuit morte i[d est] si a[n]i[m]a
... ... fuit mortuus in
iuventute ... etate
nichilo[minus] i refrigerio erit. Un[de]
le[gitur] d[e] quoda[m] s[an]c[t]o ... q[uod]
mortuus inventus fuit sedens
int[er] libros suos i cathedra
et h[abe]ns i gremio suo libru[m] ap[er]tu[m]
Cu[m]q[ue] alii ... adveni
rent et mirar[entur] de eius subita mor
te ... Considerarent dili
gent[er] invenerunt manu[m] sua[m]
sup[er] libru[m] iacente[m] et indice[m] ex
tensu[m] ad textu[m] h[uius] l[ectio]n[is] Iustus
aut[em] si morte p[re]o[ccupatus] ... ...
Mors iusti subita qua[m] p[re]cessit
bona vita no[n] minuit ...
si moriat[ur] ita ... l[icet] mors
malor[um] sit mala. mors t[ame]n
bonor[um] e[st] in conspectu d[omi]ni p[re]cio
sa. Un[de] Bern[hardus] ... ep[isto]la quada[m]
Bona mors iusti p[ro]pt[er] requie[m]
melior p[ro]pt[er] novitate[m]. optima
p[ro]pt[er] securitate[m]. Econtra mors
peccator[um] mala ... Mala siquid[em]
p[ro]pt[er] mu[n]di amissio[n]e[m]. peior i car
nis separacio[n]e. pessima i v[er]mis
ignis ... d[u]plici contricio[n]e. Idem
eade[m] ep[isto]la Preciosa mors
s[an]c[t]or[um] in conspectu eius. preciosa
plane tamq[uam] finis laboru[m].
tamq[uam] victorie consumacio. tamq[uam]
vite ianua et securitatis ingressio
Iustus aut[em] si pocu[patus] fuit morte
i[n] ref[rigerio] erit. Ista p[re]occupacio
p[otes]t dup[liciter] intelligi uno m[od]o ut
mors veniat ... 2m
q[ue] ... ... p:

occupatum qui ab h' cag euenit
d' quo no cogitat et d' quo h' non
pruidit / Alio' pt intelligi poc-
cupa° abimacio tpis qsueti
pob n9 iustu pt poccupari
qr eo ipo quo iustus e mortem
pmeditat' et ad morte dispo'
Vn Seneca d' naalibz qonibus
li 7 dicit i fine Effice mor
te t' cogitacoe familiare ut
ita si fors tulerit possis ei
obuiaz exire / 2° iustu vn pt
poccupari morte vz qui mori'
i iuuetute vl in media etate
vl qui no putamr Vn Seneca
66 quorunda vita mors in
me° flore pcidit · alior int'
rupit ipa pricipia / aliu qu
iuiata mors longa e · aliu
etc nodum solutus e aliquez
genbus extinxit / et ista mors
q timere pcogitanda e / Vnde
Seneca epla · 1e Nichil eqz t'
pficiet ad tepancia omi
rerum · qz freqns mortis cogi
tacio / brcuitas etenim h9 meditaci-
oni cep facies respice ad morte /

Vtrum mors sit pena infli-
cta p pctis pmi prntis / et vi
q no · Na oe corpus cpositu ex
qriis nar dissoluitur / corpus
hu'anu e h9 · e / p. bestie mo
riuntur q nuqz peccauerunt · qo
sitr' h biets · qr equalis
qdicoms videt' i qponi et in
coplexioe · qo et i solucoe /
p quia ide mors fuisset inflicta
p pmo pcto tanqz pena iusta
eade i bone dz modo infligi p
quocuqz pcto mortali · et t' de-
bet ho mori qz cito peccaret /
Ad oppitu e Aug' iz d' ciuitate
c · 1e Constat · int fide cato'ca
tenetes ipaz nob inflicta
morte no lege nae / qz nulla
morte hoi fecit · sz merito

inflicta e / cui petiu' vindi
deg hoi dixit · i q° h' cp
tra et i ea ibis ' de
qnc ciuita' naras' inten
Ad qoz dom qt fuit ei
huo creata cu dono o
lis iusticie p qua aia tenu
ferri s debat sup corp
qd poterat corpus vinific
et rege sine resiste vl imp
qenda et ideo tunc para
moriendi · Istud h' diui
dictu fuisset i ple vn ist
diuin datu fuit p b' p h
sine qua dici fuisset de
qui qo pcta · inito pdide
dom fert id depetere vi
deni cuius fiba aia m
rein te depen cordi corp
ut · fit dissolupe decla
iz d' ciuit' dei maie c
i initio eius / Et sic d' fa
no moriendo modo lib
p sic p sua nite mo
d' · vn dom q' mors a
nalis et cu pena infli
h 2° d' e q ho penas
din daret sue origin
vinae · et p qca p' infi
pmaret · cu libertate
fruiz fecit ipa et nalis i
nalis / Ad p'm qo actu
dom q' h ho sic qz ex co
tri p vnii supadditu
fuatu fuisset a morte co
vn vnii e q' aie qtu q'
corripit nar · tu sic in
ptile p' dom supadd
sic pz p q dict / Ad vn
q bestie nuqz id dom
nur · sic ne corpa aie vni
potenre obedie · et ido m
ho e mors pena su
hoie ar lz na ipe qsid
sit mortalis · hinc tu do
quo morte carere potu

Ad 3m dicendum quod actualis peccati est mortuus i. mortalis non ... quod sterum moriatur per actuali ... muetur

ideo nobis est pena quod in eius na
ldam adam ut Seneca dicit unde
i dono originalis iustitie merebit
net. quantum ad hoc quod dicitur quod mors
na e hominis consequens naturam sine
pter natura Sed quantum ad 2m. Item
et qui pena e cum expoliatione
ni prohabiti ut dictum est Unde
...sibus 1 meditationibus O du
rus et durior casus. heu quid
dedit homo et quod invenit / perdi
it beatitudinem ad quam factus
fuit et invenit mortem ad quam
factus non est Illo die veniam a
...um in exilium a visione in cen
ta... a iocunditate in mortalitate
ab immortalitate in corruptionem mor
tis. miseria quoddam quantus dolor
sine dampni quantus totum Ad 3
morte est breviter notandum est quod
mors semper est premeditanda. mors
non potest declinari / mors non est
nimis formidanda / Primo dico quod
mors est continue premeditanda /
nunquam est enim finis prudentia / cum
... quod ignoratur vetiz / et dimitte
prudentiam cum id quod fieri ne
cessario fore futurum Fatuus sunt
valde qui ad natale prudet
vestimenta. robas et cibaria
et tamen nesciunt an natalem ex
pectabunt / cum mortem autem nich
providet quod tamen certissima est futura
Unde Seneca epistola ad Illius
...ci meditatio tamquam necessaria est / ad
...tem ei exeunt fortassis in fr
...acum. adversus paupertatem pate
... aliquis / Unde est stultitia quin
fastidiose mori / Et ideo nunc est
... sapientis Ecclesiastici Memor
esto quoniam mors non tardabit. Et
de defunctis hunc meditatione et co
gitationibus facit nos imparatos
...um mortem et ad moriendum inex
pertos. quod necesse est Unde Seneca
epistola ubi supra Quid est quod nos

pigros et ineptos aliis iniecit
fuit Et infra / Nec enim cogitat
quando sit ex hoc domicilio emigrandum
Sic veteres inquilinos indulgencia
loci et consuetudo inter iniurias de
tinet / Vis adversus corpus esse
liber. tamquam inquiline hitato
pone et quamvis hoc contubernio
esse carendum fortior eris
ad necessitatem exeundi. Ille /
Secundo mors non potest declinari Un
notat Augustinus 13 de civitate dei c. x
quod istud verbum morior moreris
non potest 3m bonam grammaticam decli
nari more aliorum verborum / dicit enim
sic Non importune neque incongrue
arbitror accidisse et sine hu
mana industria iudicio forte
divino. ut hoc verbum quod est morior
in latina lingua nec grammatici
declinare potuerint ea regula
qua cetera verba declinantur / Nam
ab eo quod est orior fit verbum preteriti
temporis ortus est et si qua similia sunt
que per preteriti temporis participia declinantur
ab eo vero verbo quod est morior
si queras preteriti temporis verbum dici solet
in ... mortuus est v littera ge
minata Sic enim dicitur mortuus
quomodo fatuus arduus conspicuus
et si qua similia que
non sunt participia preteriti temporis sed
quasi nota sunt. sine tempore decli
nantur Illud autem quasi declinetur i. fugitur vel caveatur
quod declinari non potest per participio
preteriti temporis ponitur nomen Convenienter
itaque factum est ut ad quemad
modum id quod significat non potest a
gendo. declinari ita enim etiam rea
ita hoc verbum non potest declinari
grammatice loquendo Hec Augustinus Et
ideo concedit unus antiquus do
ctor quod unius dum mortuus
qui sic legitur fabius enim mestus
fatuitas et ... arduus enim
mestus arduitas et ille albus

ca cui inest albedo. ita vere
ille dicitur mortuus cui inest mors.
sed nobis inest mors continue quia a
a principio vite usque ad finem quo vere
sumus mortui. Sap. v. Nos nati
continuo desivimus esse. ii. Reg. xiiii. Omnes
morimur et quasi aque dilabimur in
terram. Et si obiciatur quod contraria non possunt
simul inesse eidem. Dicendum quod vivum
et mortuum non sunt contraria sed privativa.
Unde mors accipitur dupliciter. Uno modo
prout est privacio vite totalis. Alio modo
prout est privacio vite partialis. Primo modo est
terminus vite et finis. Secundo modo stat cum vita.
Est etiam aliud apud gramaticos ad mancum figuratum pene nature
humane pro primo peccato inflicte sicut
notat auctor huius quod vocatur catholicon.
Et est de ista nota negacionis non.
In tota enim gramatica latinorum non sunt
nisi tria verba in que transire potest hec nota
negacionis non per composicionem et sunt
ista volo scio queo. Additur enim
ad istud verbum volo per composicionem et dicitur nolo.
Additur ad scio et dicitur nescio.
Additur ad queo et dicitur nequeo. Ad reliqua
autem verba addi potest per apposicionem
tantum et numquam per composicionem. Sic dicimus
Non eo. non lego. non scribo. Cum
igitur ista tria verba actum designent
trium potenciarum anime. volo actum
anime appetitive. Scio cognitive.
queo motive. Ad ostendendum quod homo
in istis viribus sit debilitatus et diminutus
per peccatum originale. additur
eis signum nota negacionis et confusionis
istis tribus verbis per composicionem ad
denotandum quod in istis tribus potenciis
sumus per peccatum naturaliter defectivi et
est satis mirabile. sed certum. Sine
peccato fuit ordinatum. Tercio mors
non est timenda formidanda. quia sicut
dicit Seneca. Secunda mors timetur
quam nascitur. epistola xx. Unde Cris[ostomus]
omelia x super Iohannem. Mors nimis
necessaria est natura iam corrupte

quam non est fugienda sed potius amplectenda.
Fiat ergo nostrum voluntarium
quod est necessarium futurum. Offeramus
per mortem quod ex debito tenemur
reddere. Item Cassiodorus super Beati
immaculati. Cur mortem temporalem
metuat. cui vita eterna promittitur.
Cur labores carnis timeat. [...]
in patria requiem se noverit collocandum.
Eccl. xli. Noli metuere
iudicium mortis. Primo quia seperatur
in morte sua. nemo enim qui si poc...
patus fuit in refrigerio erit. Secundo
bene quia talis scriptus est in libro vite
minime autem est optimum. quia dicitur in ps.
dicitur Delearis de libro viventium
cum iustis non scribantur. et non immerito
quia opera multa. opportet reperiantur
sperancium erit. Hinc est quod beati
sancti multa huius mundi obprobria
et calamitates tolerant et pro pa...
sentium superant. nichil eorum sa...
ti obesse potest. Nam quemque morti
iustus preoccupatur salvus erit.
ut enim dicit quidam super eis in ... Ty.
Nam quanto plus tormentatur talis
huiusmodi cognicione. in virtutibus proficiunt
quibus scribit b. Aug. 6 ad coram cn...
Sancti vi quod ...ltiforme ad-
versarium se pugnare considerant sem-
per. contramine multipliciter parari
habent enim contra famem ... divini verbi
pabulum. Contra belli gladium con-
tra scutum contra linguae flagel-
la proteccionem pacie. Contra ex tiorit...
flammas carum. ... amoris
adiutorium. Unde ... ag...
uit quod eos hostis callidus inno-
vetat. eo celi superni milites
virtutibus ditiores fiant Hill.
Unde et post cantus habet sancti
virtute in virtute de videbit deus
deorum in syon. Et sequitur
ibidem. Et quia electi quique du...
tis vite fortiter certamina tolerant
interiore se vero eam securitate

et wo d' in lra iusti qeuit mor
ipo fi ref eui. f vite Et iob
d' iusto d' In vastitate z fame
idebis z bestia tre no formi
dabit Snp quo b Gg vbi sup
ngt d' repbis grin tuc gppe
rpbi vastitate fame qz passu
i sut eu dampnati ext'mo iudicio
b etiam panis visione separant
scptu est em Tolla impius
ne videat glam dei Et dns met
ewo dt Ego su panis viuus
q de celo descendi Dilgo eos
vastitas fames qz ertat q no
olu forn' tormenta sustinet S
intus etia medie peste moriu
vastat iehenna qz generat/fa
mes inficit qz illis famem
redemptor abscondit pene namq
retribucionum interius exterius qz
rarpiunt qz et cogitando misere
et opando deliquerunt Vn bu qz
p ps pones eos vt clibanum igis
in tpe vultus tui/ dns i ira sua
cotb eos z deuo eos igis Quod
em ab igne deuoratur ab exteriori
pte accendit clibanus vo ab in
teriori pte inflamat In tpe go
vultus dni inusti os ut clibanus
ponitur z ab igne deuorant
qz apparente iudice eu a visione
illius eorum multitudo i pellitur z
intus p desiderium ardet consciencia
z foris carne cruciat iehenna h
dd Et infra ibid In vastitate
go z fame iustus ridebit qz eu
iniqs oms extrema vltio percutit
Ipe iustus gla digne retribucio
nis hilarescit ut dampnatis iam
tunc gr hiramis gpatiens qz dine
iusti p spem inherens incocu
sso districcionis intimo vigore
solidat Eleuatis namq i claritate
superne rectitudinis electorum me
tes nulla miseria affitit qa
hos a miseriis altius leuat

britudinis Vn etia p ps dr vide
bunt iusti z timebunt z sperabunt
i dno Sicut nunc iusti vident et
metuunt tunc visuri sunt z ridebunt
H Quod i obsunt iustis q a ty
rannis diusorum gnnu tortisunt
penis eo q p tormenta meruerunt
multiplices retribuciones Et
qunto pace erant maiores nunc
in ecclia militante gnt alciorem
merorantur honoris Quare deus
permittit suos flagellari Aplus
hebr xii vidit qz diligit Quem
enim diligit dominus castigat flagellat
gellat autem omnem filium quem re
cipit Ita ieranus in thimu ii Neo
coronabitur ii q legitime certauit Quo
aut eos certare iusti ea adusantem
plium se opponeret Vn d eisd aplus
heb xi Sancti must p fide vicerunt
regna operati sunt iusticia adepti
sunt repromissiones Et quadam onz
aniectit qz quidam obturauerunt
ora leonum ut daniel Aly ex
tinxerunt ipetum igis q a ret
maiatu sic tres pueri vt pz
daniel iii Aly effugiauerunt
aciem gladii i exitum accinc
ti gladys sic pz d machabeis
z alys plurimis Aly qualuerunt
de infirmitate fortes facti sunt in
bello castra verterunt exteorum
ut Josue Ezechias z alii de quibus
in Iudic Aly distenti sunt in
eculeo p fide certando no suscipientes
redemptorem i eliberatorem
de manibus tyrannorum z hoc ideo
ut meliorem inuenirent tu dicitur
sen liberacionem in vita eterna Aly
vo ludibria z vba experti sunt insup
z vincula z carceres lapidati
secti sunt temptati sunt in occisione
one gladii omnes isti mortui
sunt p xpo certantes i fide Aly
ut heremite circuierunt multa s
loca i melotis i veste fera

de pilis camelorum in Johannes
baptista ar^i^z helias 4 R^i vel
pellibus caprinis de egentes a
deficientes necessitatibus quo ad vi
ctum Angustiati · afflicti quibus
dignus non erat mundus In soli
tudinibus In montibus errantes
et in speluncis et in cavernis terre
hi omnes ita dure tribulati et
diversis tormentis afflicti et mor
tibus · quibuscumque in locis et pas
sionibus tormentati michi perdide
runt: cum et capilli eorum numerati
non perierunt Unde h^a^ apostata omnium
afflictiones · eorum multa premone
runt et premiorum cumulus lar
gissime auxerunt / Ideo bene dicitur
Justus quacumque morte preoccupatus fu
erit in refrigerio erit scilicet vite eterne
Quam nobis concedat qui

Senectus enim venerabilis est
non diuturna neque numero
annorum computata Ca
ni sunt autem sensus hominis et etas
senectutis vita inmaculata / In
tentio est Salomonis per ista verba
precedentia et in ista declarare quan
tum vita bona conferat homini
et quantum noceat mala vita /
facit enim vita viciosa duo ma
la quia reddit hominem in morte
dampnabilem eternaliter et in vita
abhominabilem temporaliter Et ideo dem
fuit sicut probat quod mali homines
si moriantur in iuventute mo
riuntur in dolore Si vero gaudebat
in senectute carebunt honore /
per oppositum autem iusti vero habent duo
bona · quia habebunt si moriantur
in iuventute ista duo bona
Nam erunt sicut in senectute deo
acceptabiles / et hominibus venera
biles / postquam autem in parte prece
denti Salomon spiritu sancto declaravit
quod homo virtuosus in iuventute mo
riens est deo acceptabilis quia in

stus si morte preoccupatus fuerit
in refrigerio erit / hic ostendit
homo virtuosus moriens in iuvent
te est hominibus venerabilis non obstan
te vite brevitate / Et circa hoc duo
Nam primo reprimit vanitatem
secundo exprimit virtutem in Cani sunt
autem / Circa primum est advertendum quod
quidam ymaginantur quod sola
tas quocumque vixerint faci
eos hic venerabiles et dignos ho
re / quod non est verum · ymo sola
virtus reddit hominem dignum h
et ideo qui vult habere honorem in
senectute · faciat opera lau
bilia in iuventute Nam honor
est exhibitio reverentie in testimonio
virtutis Unde inquit Aristoteles in Ethi
corum · virtute solus bonus est hon
randus / Unde huius figura est nobile quod
narrat Augustinus in de civitate dei c
quod romani duas edes id est templa
honoris scilicet et virtutis sibi coniuncti
sias fecerunt · sic ordinatas
quod nullus ad templum honoris acce
posset nisi prius per templum virtutis t
sisset: ad denotandum quod via vera a
honores est sola virtus / Et hoc
est quod dicitur in littera preallegata Se
nectus enim venerabilis est non diuturna ne
numero annorum computata · Narrat enim
Seneca epistola xxx quod Nestor iactabat
homo iuvenis gloriabatur se diu vi
xisse · quod in senectute sua nonagesimo
misisset · se xcix annis vixisse
deridendo Seneca subiungit At
ni etate fore potuisset · si contigi
sset centesimum implere · quod centesimum
annum implevisset ad
biuisset finisset Et subdit Quomodo
fabula · sic et vita non quamdiu
sed quam bene sit acta / sic re
Nichil ad rem pertinet quocumque lo
desinas · quocumque voles desi
tum bona clausula impon
Hic fabula vocat carmi

t wlt dicē q no plixitas elo
quie s; bonitas sine qmeda
carminis / t coh̄ o ex vita hūā
llo diuturnitas ānorum s; vtique mor
hoīez reddit dignū honore /
dic i repimit vailitas eorum · q
pt tpis solius senectute pmle-
giu honoris s' vedicat · vbi
ōtutem mitū no pcessit / Tunc i
Lam sine aute sensus hois Re-
pssa vanitate exprimit vitas s
est ista · q ad h' q ho dicat
vē venal duo requirut vz
sapia mētis · t mūdicia carnis
pmū tāgit q Lam st at sensus
hois · sensus ei hois loco canor
r cputat. Na sic dt glo · Ille
bn canus ē q est bn sensatus ·
Lonet p canos sensus t sapia de-
signat · Sic ei desinere caloē
nali corpis · crescunt cani ca-
pilli / ita desinere incētiō vicio-
rum · ul saltē frigescēte canescunt
sensus mētis / Ecc 27 qz speciosū
canicie indiciū · t ppbiteris
cgnoscē qsiliū vn Aristotiles
i phicorum neqz infātes pnt ad-
discē neqz iudicat / sili i senib-
us / qz i pueris hūndant humores
et batiui · ebulacōis · t motus sic
ibidē dt cetera cometo 20 · Sco
mūdicia carnis tāgit cū dt
et etas senectutis vita īmacla-
ta · q · d · Ille ē bn senex q ē
sine macla peti / ppter ista duo s
mētis sapiēcia t carnis mūdicia
dem ē danieli · eius 13 a to-
to pplo · veni t sede i me-
dio nrm t indica nob qz dīs det
t honore senectutis Et ibi nar-
rat hystoria quō duos se-
nes iudices de fla qdēna-
toe zuzane qfudit · cū tn esset
ipe iuuenis · t puer etate
vn ibidē pmittitur Suscitauit
dns spm pueri iunioris · Dubio

Vtrū malus saner possit i arti-
morte vtilit' penite / Et vi q
no / qz oīs q' vē peitet dimittit
petā · S; talis no dittit petā s
a petis dittit' go no vē penitz /
h pz p Aug in s' qdā d' pnia
t allegat' c · Smaz dis 26 · c · i ·
Si vis agē pniaz qn peccare no
potes · peta te dimittut · no
tu ea / p d' n° vti penitete est
dubitāq qn saluabit' s; d' pe-
nitete i extmis dubitat Aug
i smoe pdco loquis d' tli · Di se-
cundg hinc exierit · ego nescio /
pniaz dāe possug secui te · no /
no dico dānabit s; n° dico sal-
uabit' / p utg q' penitz timoē
t nequā te ductus penitet vtili
S; talis vi sic penitē vn Aug
Neo expetet nūqz te qn ia peccaē
no pt / arbitri ei libtate qut d's
no ncitate · go talis no penitz
vtilit' / p utg vē penitet n
cū pposito satisffaciendi · s; talis
q' scit se moriturus · scit q no
pt satisfface · go h' no penit
go inutilit' penitz Lonfinat
qz in Laroces pniū tli no
ē pnia iniugēda s; innotescē-
da 26 q · 6 · d' ab infirmis /
t e Smaz dis xxx · c · ie / p Ecc
17 d' viuus t sanus qfiteberis
dno · go sic pnia no valz n
i vita · ita videt' n' valē n' in
sanitate / Ad oppitum / qndiu ma-
net i hoīe ptas peccandi · ma-
net t ptas penitendi · s; ptas
peccandi manet i hoīe v' s;
ad mortē · s' qndiu ē liberū
arbitri go t pnia / p latro pe-
nitens in fine vite · vnaz in-
venit · Luce 23 go t alij / Ad
qoz ddm / q pniaz vtile duo
faciunt · s' dolor d' ptito · t p-
poitu cauedi d' futuris · Et
lz qlz visu volus hmōi / qn ·

tūcūqz peccaueit · & q̄ntūcūqz
sero incipit pt hyrc ista duo · Co
cedendū est q penia q̄ntūcūqz
sera vtilis ee pt · lz d' ea q̄si
dē sit sup modū piculosū / vn
ad qoz dcm q malg senex pt
i articlo mortis vtilit' penitē
licet hc accidat valde raro / pe
nitētia em̄ tūc · q̄nqz timore
pene pcedit nō amore iusticie
sic d' Antiocho d' 2 Machā
Orabat aut scelestg ad dom̄
a quo nō erat miaz q̄secuturg
Ad pm̄ i' dcm q pcta dimittūt
hoiez q̄ntū ad effcm̄ q̄n sit im:
potēs i corpe / nō tn̄ dimittūt
hoiez tūc q̄ntū ad affcm̄ / &
idō ad hūc est i sua ptate · af
fectū peccandi dimitte / Ad 2m̄
dcm q Aug nō dubitat q̄n
sera pnia sit vtilis si sit vā ·
Sz dubitat an sit vā & pcedēs
ab amore iustie nō a timore
pene · Vn̄ in ps vocat' sca pnia
Sacrificium vespertinū · & idō si sit
vā suffic ad salute / Ad 3m̄
dcm q q̄tingit pniaz sit a tn̄
libē q̄ntū ad affcm̄ ut pug
dcm̄ est / Ad q̄rtū dcm q tūc
ht ptm̄ satisfaciēdi s̄m q̄dicōe
si posset · & hoc suffic diuine mie
Na si hō velit facē qd in se
ad pniaz · d's faciet qd in se
ē ad miaz / Et idō lz pnia nō
sit iponēda absolute ē tn̄
imo tesenda 2m̄ Canones
Et tū q vtile ē eis pniaz
certā impone s̄b q̄dicōe si
qualescat q̄r frequēt' hoies
de piclō maiori euaserūt
ad vitā / Ad q̄ntū d' eccliastico
dcm · q q̄fiteri i vita ē nccitē /
Na Eccc 11 d' Ā mortē co
fitē dūo / a mortuo ac q̄si
nichi perit q̄fessio Cofite
beris viues · viuus & sanus

q̄fiteberis & laudab dn̄m & glo
rieris i miseracōibg illig / Infi
rite nccitat est · Sz q̄fiteri
i sanitē secūm est · Vn̄ pm̄
cadit s̄b pcepto / 2m̄ s̄b q̄silio
& io nō est sile d' vita & sa
lute / Senectg ei venāda
tamq̄ ēra senectute bona ·
ipa ē diligēt' venāda vz
sic medicamē incotinē
sic moderamen insolentie · sic
examē expientie / & sic li
men pnie / Primo ingt̄ q bon
senectg i scis senibg ē ve
nāda sic medicamētū i
mediū incotinētie · Vn̄ Sen
epla 61 · d' Grās ago sen'
tuti · q̄ q̄cq̄ debebā nollo ·
nō possū · Cessare em dz
senectute · q̄cq̄ volupt · q̄
lasciuie · q̄cq̄ illecebrosū
placuit i iuuetute · Vn̄ Se
Seclamacōnū declacōe 1
adolescēs luxuriosg pccat
senex insanit · Vn̄ Aulg
senectute · O pclarū gerg sene
ctutis / etas siquidē aufert a
nob qd ē in adolescentia vi
sū s' libidine corpis / In co
mēdacōz vō senectutis d'
Ambo' i Exameron li 1 · Se
nectg ingt ē i bonis mor
dulcior / In q̄silijs vtilior
cōstātia sbeūdi mortē p
tior / Ad reprimēdas libidi
fortior · Ipa q̄z infirmitas c
pis sobrietas ē mētis / Tercio
Sz caueat d' q senes sit et
te & iuuenes vtute / Vn̄ quo
Ambo' d' ad valētinū Ru
besat senectg q̄ se emēda
nō pt · Nō ēm̄ canicies c
mēdāda ē s' mor
Sit ei q̄dā senes ita mal
hituati i volluptatibg · q d
let ut vidē · q nō sit ut

solebat ad volup^te potetes
delcant^r audie & fablari d' b^z
ubz · delcant^r delar ymagiati
d' mlcribz sic no vescetes car
nibz delcant^r i brodio · Sic illi
j pnat^r opone · fiunt^r pisa
ymagiacoe · Dz notand q^o ome
tem incurabilis e i sene
q^o i iuuene · Cuenit ei ars
pblemati bz pte p^a c 28 · ppt
qd i hyeme sut pauciores
egtudies q^ i estate · mortife
ro mag i hyeme · Et vndet q^o
n estate pva q^z occasioe
fiut egtudies · In hyeme vo
no q^ pve occoes cita digeru^r
i hyeme · Vn i^a q fiut a a^ou
occasioe · mito peyora st & ma
gis destrua · hg' ar st infim^tes
q i hyeme eueniut · Et ypo es
ait i amphorismis sius · Senes
iuueibz freqnt^r min^g egtant
Sugz i eis ebrig egtudies fiat
infstus moriut^r · Ho^r Sic sai
tas corpal e eqlitas humoru
Ita saitas spual e tpancia pas
sionu & distpancia earz e inf
mitas spualis · Estas e iuuet^s
hyeme e senet^s · vn e i^o q plu
res sut & freqntioes accident
spuales infimtes · iuuene q^z
in sene · q^ i isto sut pluies
occasioes · ta ex oplexioe calida
q^z ex iuuenili inexpiencia · set
tn iste infimtes sut multo cu
rabilioes i iuuenibz q^z st i se
nibz · q^ si accidat i senibz vix
curat^r · ex^m d' Salo^e 3 R^e ij c
vbi d^r · Cu ess^z senex depuatu
e cor eius p mles · Ra e · q^ iste
infimtes spuales pcedut ex
mag malicia · qles ees erat
illi senes d' q^z dauiel 13 d^r · q^o
egssa e iniqtas a senibz iudi
cibz · q videbat^r rege p^plm · Et
io e notand q^o huius bz vivendi

ca^r cendu e in iuuetute si hd ve
lit sce in senitute viue · n^c ab
d' etate nimis efidat · Na qda
sut q in iuuentute peta enascet
i senitute at i ea tpe acciderit
sic i^e qseragita ainis vigo vix e
rat · & i septuagesio ano cor
ruptus obijt ipo ano · Et io si
gnte orat ps · Ne picias me in
tpe senectutis · cu defecit vtus
mea · ca · me · Qr · Ro vene
rada e senectus q^ ipa e mods
me insolecie · ome ei boni se
nes arguut sz insolentes · & in
forme su timoe · Vn narrat
valeri^s li 6 c 2 d' q^da sene q
de his q tpibz sinis apd roma
nu ppliu agebat liberime lo
qba^r inspatis · arguedo & diffe
ees facta maioris · hic du ab
amico moner^r · q audacia ita
dicet effrote oibz vitatem ·
Rndit ille · dne inqt res lice
cia m pbet · orbitas · i · pnatio
filioz & senectus · Voluit dice
q^o i^e q e iuuenis & aspirat ad
ardua · spat pmotoes & offi
na · e e hr adulari freqnt
Sz i^e cont h^c fuit senex & io se
nectus dedit s' audaciaz · Ite senex
huis filios vl filias pmoue
das hz nepos · tu p ple fregn
e metire · vl saltez dissimlat
vite · hi at q^ ple caret et
simpr senex fuit · io a vi^te oda
nulli offendere pepcit · Sz ite
modernis tpibz · nonulli iuuenes
nec obandie · nec obedie volut se
moibz & risicar^r mlti · id ysa^z
Tumultuabit^r puer cont senez &
ignobil q nobile · No sic erat
antiquitus int^r romanos · sic narrat
valerius li 2 c 1 vbi dt q^o ois
gna^r iuuetus senituti ita circuspe
ctu honoez tribuebat · tamq^z
oes maiores natu · cnes essent

adolescentu preb. / et ido mi vii
abusioes dne sut spal. senex
ireligiosus et adolescens sine obe-
dia. Sic ei dr Tullius de senectute
In hc senectus melioris condicionis e
iuuentute. Na qd sperat adolescens
hc senex consecutus est. Ille vult
diu viuere. iste diu vixit / quam
in qd nc dimitur videtur i qo est
dos exemu / Sz quales debeat ee
qbs debet honor veneracio et
amicicia / docet Tullius i eod
Senectus inquit honesta e cu
sua iuuentute / sic adolescentia in
q e senile aliqd. sic et senex i
quo e adolescentem aliqd probo
cum / qm q sic voluit. vel ita core
senex ee poterit. aio nunq vero
erit e contra sene inutile eci
eo sunt contrarius conuenientis moribus
ee sene. / Vn i adolescente dz ee
aliqd senectutis. et i sene aliqd iu-
uentutis. ut sic senex eu iuni-
oribus laudet. noui qm Camea-
dt senex ne solo suffragio e-
tatis. solo predcmio canicici
honorem no b auctoritatem ad alios
arrogent. Vn i de Tullius No ei tm
cani. nc ruge auctem repete
accipe pnt. sz honesta acta et
superior etas. fructus capit auctoritatis
extimos. / Et ido vtiliter i iuue-
tute congregande sunt. Inu i de Senecte
Iuueni e parandu. seni e vtendu
Et Eccl 25 q in iuuentute tua
no congregasti. quo i senectute in-
uenies. / Tercio venianda e
senectus qz e exame expiencie
Est ei senectus qi thaurus sapie
exquisite et perfecte / et io vbi de-
sut senes et experti. nunq sana
dabuntur consilia / ipe qd dr in
3 Topicorum / Nec iuuenes eligit
i duces. eo qd no constat eos ee
prudentes. Vn in exacto Alex need
in sexagenarium exercitum duxit

Et hic e q nc pp senectute n
decrepita etate psbri senes d
Sap 4 sapiens dr. Et e. porro vi
psbit. hic e senex latie inm
no pp etatem sz pp sapiam d
eis ee dz sz cum psbros se
malos senes inuehit petrus
p. Amona. s. cum illos q ptede
maturite in cunbus sz similar
in etate i moribus ingenis La
meies etia metiri nomit. et al
No sp trmet. et alba senecta
fides albi tpibus nigri st moribus
Equant tpa cana iuue. cor
dolosa pace. Inde pt ipis rap
moribus etas cum stupet
senio. no semnisse senes. v
de qbusda psbris de id stringi
to d. vis et deprmgi breuiu
pmissa. secunt v tres sen ve
tres. dolia sine dolos. Ca
ratmo ciad illi. frene no
vea sz era. No equi sz equo
no inopes sz opes. Et infra
Librat. no libros relegunt
paret qz monet. No moint
pais no pce quicqz minat. N
allelujah ructitat. sz alea n
rut / plus i psalmone qz in
Salone legunt. Istos vsq al
gat brito psbr. Et stringit
rim ista exposiciaz. psbte in
lig dr q i p illius bibens ter
pbens iter / Cra vo ut os sen
sunus vl ee intedimus si de
amicicie. lz hc no sit psboz p
te absolute / tn ut qm hoc
appetunt hoies. mag nota e
instinctu nae qz ex fidei v
te. Et qrta e bonu e qd co
tons senectus qs ponit au
in rethor sue andiag Senex
inqt mollibus et passionibus fe
Iuuenibus coz sut / qm eu diu
vixerit. et i multis decepti fuerit
et experti in plurib negocia sua

-uia]dō nichil assertiue dicit
i oibꝫ apponūt forte ⁊ oia
agūt ꝯmissiꝰ q̄ʒ oportʒ ⁊ oia in
turpiāt ꝯsidāūt. ⁊ male suspi-
caᵈ ꝓpt incredulitē]Incredibiles
sūt aūt eo q̄ multa experti sūt
ꝓpt hᶜ eciā neqʒ amāt valde
neqʒ odiūt. q̄r sic experti sūt ⁊
magnanimi nō sūt. qm̄ in multis
in vita abiecti fuerūt ⁊ hu-
miliati neqʒ aliqͥd magnū ⁊ hoc
tu. ſʒ solū oia q̄ ad vitā necīa
ꝯcupiscūt. ⁊ libāles nō sūt
qm̄ experti sūt q̄ difficile ſit
acquirere necīa. ⁊ difficile acq̄re
ꝯtinēdi sūt ex nāli ꝯplexione
frigidi / frigidi enī sūt.]Vn̄ viaʒ
parat senectꝰ formidini /]Et
ad iuuenes q̄ nāᵃ calidi sūt
audaces sūt. ⁊ viuūt magis
mēte i vltīa die q̄ʒ i p̄ᵃ.]Nō sic
senex q̄r ꝯcupia est eiꝰ defi-
ciat ⁊ desinūt /]Deficit aūt eis
tāto plꝰ q̄nto diutiꝰ viuūt.
⁊ sūt amatores sui magis q̄ʒ oportʒ]h
est pusillanimi modꝰ ē. q̄ i eis
viget ⁊ ꝓpt hᶜ magis amant
ꝯferēcia ad honestatē q̄ʒ ꝯfe-
rens ipsis bonū honestū.]Sūt
⁊ inverecūdi ⁊ difficiles spei ⁊
debiles ꝯcupie. ⁊ magis vom-
viuūt q̄ʒ moribꝰ vel virtuti. ⁊ a-
cute iracūdi sūt.]qm̄ in tristicia vi-
uūt q̄ ad irā disponit / ⁊ mise-
rātiui sūt q̄r omnes sūt debili-
ti ⁊ miserie ꝯticipes eē putāt
⁊ hᶜ est miserabile]Nō aūt
sūt lusiui ſʒ magis plactiui
ꝙerulosi]Vn̄ innocētiꝰ de
vilitate ꝯdicōis hūāe]Senectuti
familiaris ē loquacitas. thaurꝰ
i sepulcrꝰ ponit. ꝙ sene hēde
fuit]Senex facile ꝓuocaᵗ. di-
fficile reuocaᵗ. cito credit ⁊ tar-
de discedit. tenax ⁊ cupidꝰ.
tristis ⁊ querulꝰ. velox ad loquēdū

tardꝰ ad audiendū /]laudat anti-
quos ſpnit modernos. vituperat
p̄ntia. commēdat p̄terita. suspirat
⁊ anxiaᵗ. torpet ⁊ infirmaᵗ.
]Et audi poetā multa sene circū-
veniūt incommoda.]In innocētiꝰ
]Et secundꝰ phūs dicit]Senectꝰ ē op-
tatū malū / ꝓpt hᶜ aūt nō co-
tēmendi ſʒ supportandi sūt senes.
]Na ipsi defectꝰ sūt oibꝰ ꝯmunes
vel enī tales erimꝰ vel ciciꝰ
moriemur.]Vn̄ Eccī 8 Nō spnas hō-
iem i sua senectute etenī ex nobis se-
nescūt]Et leuit' 19]Coraʒ cano
capite ꝯsurge ⁊ honora ꝑsonā
senis.]Quarto senectꝰ est
venerāda q̄r ē libamē p̄tīe /
est eī libamē idē qd sacrificium
sic dicit]hugo oīs senex tēr seipm
i p̄ma sacrificare dō vel saltē p
ꝯtritōeʒ ⁊ displicencia p̄teritꝰ vite
q̄r sacrificiū dō spūs ꝯtribulatꝰ
]Istud ē sacrificium vespertinū d' quo
aplus ·2· thī· 9 aūt]Ego eī iaʒ de-
libor et tp̄s mee resolucōis
instat]Vn̄ Sen̄ ep̄ ad imaginaᵗ
q̄ vita nr̄a sit q̄ navigiū in
mari ⁊ q̄ndiu viuimꝰ nauigamꝰ
tandē i senectute applicamꝰ ad
portū ⁊ tūc sic naute recol-
ligūt instrumēta ⁊ vasa nautis
q̄ꝰ naue mouerūt.]Ita debemꝰ
nos ꝯsꝰ i nobis ſi interiori ꝯsideracōe
⁊ sollicitudines seculares recollige to-
tū ad nosmetipsos ⁊ ad vtriusqʒ
vivendū]Vn̄ dicit ſic ep̄ 19 incipiaᵗ
i senectute vasa colligere]In freto
i· i mari vixiꝰ]In portu mo-
riamur]Sʒ hic ē rephendēdū con-
tra quā senū q̄ adq̄ senectute
accusat. nᶜ eā sciūt sustinere
quā tn̄ appetūt hre.]Con-
tra istos tā senē q̄ʒ Tuliꝰ i lib'
suo de senectute dicit sic. Tāta i
hoībꝰ stulticie ꝯstācia ē. q̄ eā e-
tateʒ ut adipiscāᵗ exoptāt

ꝛ eandẽ adepti accusat. Et Senec. ep̄ sua 8 ti sic accusati lo. Seu dedo. Ne m quo sit te inq̄t dolor inquietat / epulę enim parū dul ces. det meta gtinuata. h est senis qrela / ꝑius accessit. d. Se. d' capite tuo tenuisti / vnde nesciebas hᶜ te optīe. cū op taret senectutē / oīa ista in loga vita sit / quemadmodū i lon ga via puluis ꝛ lutū ꝛ plu uia. Sz dicis volebā viue' s3 care' incomodis oībȝ. Resp. taz effe minata vox virū dedecet. hec Senē. / Jdo sūt q' senes q' sen tute dhonestat moribȝ pueroꝝ Loq̄ q̄s Se. ep. & libro iiij ꝛ xiij qmes libros. auctez hēs senū ꝛ vicia pueroꝝ. Jt ep. 2a sima. desine leca velle q̄ vo luisti puer. hᶜ opꝰ sit. h cogita ipone' vetibꝰ malis finem. ysa. 6 puer cētū ānoꝝ male dcus erit ꝛ pecor cētū ānoꝝ morie'. No sic nos tum si po supportes senectute / 2o p ea acquirat v'tute / D' p' Seneca ep. 26 Senectꝰ lasse etatis. no fracte nomē ht / vn no' secō in alio etatis minuaz. cū sen ciaz i corpe. tn vicia ꝛ vicioꝝ instia senueriit. viget aīg ꝛ gaudet ꝛ no multū ēē s' cū corpe exultat / ꝛ in qtūsiaz facit d' senectute hūc aut ēē floꝝ sm / credas ill. vtaur bono suo / 2o p senectutē acquiras v'tutē sic debet idē Seū ep. 68 q̄d facē solebat q' seruus exierit ꝛ volut tpus celeri te repare / talan addas / senectꝰ hec optīe fit ad ista studia No ē ut existes v lla etate apto re ēē ad bona mēte q' 3 q' se multꝰ expimēt loga ā frequē tioū rez expiencia domuit /

q' ad salutaria mitigat affi venit. Ex iij 2 Mach. vj de E asao d' quē ibi scribit q' cap ogita ē etatꝰ atq3 senilis eminēciaz digna ꝛ ingem nobilitatꝰ canicieȝ ꝛ inoc ens ꝑelegit q3 pecune' co legē pugnado p pria cele s͞tua nob gcedat

Placeᵃ do senꝰ ē dile ꝛ vnieᵃ int pctore tn slatꝰ ē. Raptꝰ ē malicia mutaret intlle illius aūt ne fictō decipet a īpiꝰ ocā rendanū possit pb bilis admiran / qre qui val mouerat iuuenes s'bthie' vbi petores ꝛ inuisti usq3 ad decrepitā etatē d'gnoue p ducent. hᶜ dd Salon spū sc edoctꝰ i pnti lra hꝰ euentu assignat raōne Na hoīes scla istud solet indicaē q' ius q' d' bonos cito s'bthit. ꝛ ma los diu pmittit viue'. Et hoc duo facit Na p'o expen dīnā iusticiā / 2o accusat m dānā malicia / et hᶜ i pnc Lēa p'm assignat tres raōes quare deꝰ bonos no p mittit senū expectaē v pmo diuīaz aīcia z sixapie ad pnīa. Ho pꝑioꝝ malic q' allicieēte ad cīmia / 3o acquisita insticiaz suffic ad m Raco scda assignat i. Rapt ē / et 2a ibi. Consūatꝰ i b pmo vlt dicē q' placeᵃ d senꝰ ē dilecꝰ q. d. hic ē vn raco quare iustꝰ tollit a hac vita s. q' ē placens d p bona vitaz. ꝛ senꝰ ē di lecꝰ p graz. ꝛ ido dignꝰ vocari ad cōna. Cant ij. Di lecꝰ meꝰ m ꝛ ego illi q' p scit' int lilia. Et vnieᵃ in

pctores s' bn̄ ⁊ vͥtuose q̄s ē
valde laudale ⁊ difficile ·phil
· Supplices filij dei sine rep·
hensione ī me° nacōis pue ⁊
mense Et io tn̄slat̄ ē d' tra
ad celū ¶ Tunc ibi Raptꝰ ē·
omit s3 tn̄ ad idē vz p pior
malicia allicie te ad cimā
⁊ h° ei q̄ ab' d' maloꝝ sorie te
semone². pnemēs s' securitas
⁊ oportunitas bone vite ·vn̄ po
allegat piclm̄ mali ḡsorcij/ ⁊o
assigt modū ḡmeādi wieni
safemacō ei · cāūpi ad p̄m dt
Raptꝰ ē· ne malicosa ḡusa°
oīnꝰ intellcm̄ mutaet eiꝰ p·
ticū dup' ei corrup² ūtꝰ in
hoīe/ vno° p hitꝰ corrup3 alio°
p actꝰ deordinaciōē · p̄m tāgit
cū d̄t Ne malia/ 2m cū d̄² ā ne
fictio Intellcus ei pctiꝰ ē p̄n͠m
opandi· vn̄ qui ita ē q' p̄n͠ cor·
rūpit² pctā ī hoīe· oīa sūa
sua pusa fuīt Et io qui totū inchoant
recedūt corrup² p mala ḡsue·
tudīe ⁊ acquit² hitꝰ ḡuius v·
tuti· ibi ē ētā malīcia ⁊ lōge
peiꝰ ē q̄3 qui pctā² ex passiōe
d' ne fictō decipet aīaz ipiꝰ
fictō ei ī illis q' male opant
ī q̄bꝰ tn̄ rcā estīa° nō ē corru·
pta· s3 opan² mala q̄ ḡsciaz
sciētes se male facē ⁊ vͥtuꝰq3
istoꝝ ptz ad malitia d' q' Sap
16 Ho° p malic3 occid² aīaz sūā
Nōnꝰ ē q̄ nr̄ãō ī hac vita oz
vīuē int pctōes · q̄ntūcūq3 stu
deat ad correctiōē pctōꝝ · q̄a
sp̄ erūt aq̄ mali ḡmixti boīs
in oi socie te sic d̄t Aug ad
vincēcm̄ donatistā· ⁊ po in
La dicet q̄tūcūq3 mḡr vigi·
let disciplīa domꝰ mee· ho
sū· ⁊ int hoīes vīuo· n°m ar·
rogaē audeo· ut domꝰ mea
melior sit q̄3 archa noe · vbi

tn̄ int octo hoīes · vnꝰ r̄pbꝰ ī
ūetꝰ ē s' cham · ā' melior q̄3 sit
domꝰ abrahe · cui dcm̄ ē Eice a·
cillā ⁊ filiū eiꝰ · ā' melior sit q̄3
domꝰ ysaac· cui d' duobꝰ ge·
mīs dcm̄ ē · Jacob dilexi Esau
aūt odio hūi · Dilit aūt fateor
caritatꝰ vre coāz dnō dō m̄o· q̄ te·
stis ē sup aīaz meā · ex q° dō ser·
uire cepi · q̄m sic difficile nō su
expꝰ melioes q̄3 q̄ ī mōsterio
pfecerūt · Ita nō sū peioēs exptꝰ
q̄3 q̄ ī mōsterio defecerūt · Et io
ī q̄cūq3 socie te pōna² ho nō po
tit oīo euadē q̄n int pctōes co·
ūse². Et io oz pfcōs vitā ma·
loꝝ posse corrigē · ⁊ q̄s nō pt
corrigē sustinē · nā tles dō q'
ē iudex supior r̄s̄uaꝰ². vn̄ Greg
14° Moral· c· 2· Nꝰ ipe fuit q̄t nꝰ
pfc̄us ē · q' int prioꝝ mala po
tēs nō ē · Ca' ei ē q̄nit aliena
mala nō tollāt · ipe s' p īpacīaz
testis ē · q̄ a boīe plenitudīe lōgē
distat · Abel q̄ppe eē rennit q̄ue
Cain malicia nō exercet · sic ḡnā ī
tcīma aree sb paleis p̄mūt² sic
floes int spiās pdeūt · ⁊ rosa
q̄ redolet · crescit cū spiā q̄ue
pungit · Duos nāq3 filios hūit
pmꝰ ho° s3 vnꝰ r̄pbꝰ · alt' electꝰ
fuit Tres q̄3 filios noe archa co·
tenuit · s3 duobꝰ ī hūilitate pfiste·
tibꝰ · vnꝰ ad p̄ris irrisioē ruit
Duos abraha filios hūit · s3 vnꝰ
inocēs · alt' fr̄is psecutor fuit
Duos q̄3 filios ysaac hūit · vnꝰ
ī hūilitate suatꝰ · alt' vo ānq3
nascē² r̄pbatꝰ fuit / Duodecī
filios Jacob genuit · s3 ex eis vnꝰ
p inocēcia vēdiē² cēti vo p malicia
fr̄is vēditoes fuerūt · / Duodecī
q̄3 apli ī scā eccliā sūt electi · s3
ne r̄pbati ūmanerēt · vnꝰ eis
admixtꝰ ē q' eos pbaret /
sic nāq3 instō · pctor cū malicia.

nigre sicut fornace auru[m] et palea
cu[m] igne p[ro]ba[tu]r ut q[uo] ardet pa
lea aur[um] p[ur]ge[tur] hi g[ra]o i vite boni
sut. q[ui] i boni[ta]te p[er]sist[er]e c[ontr]a int[er]
malos p[ossu]nt. H[oc] g[re]g[orius] de i mora[lia]
i p[ri]n[cipio] Nec ei[us] [ci]vitate lauda[bi]le est
bonu[m] ee cu[m] bonis s[ed] boni[m] esse
cu[m] malis. Sic ei[us] g[ra]viois culpe e
int[er] bonos bonu[m] no[n] ee. Ita i
mes. p[re]conii e[st] bonos int[er] ma
los extitisse. Job xx. fr[ater] fui dra
conu[m] et socius strucionu[m]. Et Can[tica] ii
Sic liliu[m] int[er] sp[in]as sic amica mea
int[er] filias. Et sic[ut] vin[c]es int[er] pecto
res tra[n]slat[us] e[st] s[cilicet] de rebellio[n]e ad
reco[n]ciliacio[ne]m. de dissoluco[n]e ad reli
gio[ne]m. de peg[ri]nac[i]o[n]e ad q[ui]etacio[ne]m. Mo
raliter q[uia] d[eu]s elcos suos tra[n]sfert tp[re]
p[ro]p[ter] tra[n]sfert exnites i statu pecti
m[ortalis] siue originalis siue actualis
ad statu[m] g[rati]e et venie. Sic eni[m]
interd[um] rex exules. p[ro]fugos et
p[ro]scriptos. et i cxneis reg[n]is vaga[n]
tes revocat gr[ati]ose et ad pace[m]
reco[n]ciliacio[ne]m admittit. Ita x[ristu]s suos
rebelles. recedentes ab eo p[er] petm
et exulantes i regno diabol[i] re
gio[n]e vmbre mortis tra[n]sfert incor
ad regnu[m] suu[m]. et i p[ro]priae p[er]mit
tit. de isto exilio tra[n]slati fuit
paulus petrus. Magda[lena] et matheus
et multi alii int[er] q[uo]s Augustinus de
quo sic legitur. Inuenit se aug[ustinus]
longe ee a deo i regio[n]e dissi[mi]litudinis
De ista tra[n]slac[i]o[n]e. Colos. i. Eripuit
vos de p[otes]tate tenebrarum et tra[n]stu
lit i regnu[m] filii dil[e]c[ti]onis sue.
Vni i t[em]p[o]re hyemali q[ua]n[do] o[mn]ia s[un]t q[ua]si
mortua. tu[n]c p[ru]dens ortulanus
tra[n]sf[er]t de loco ad locu[m] bonas
arbores et p[la]ntas. et h[er]bas. euel
les eas radicitus a t[er]ra i qua
steterunt p[ri]us. et p[ost] talem tra[n]spla
tac[i]o[n]em aliq[ua]n[do] h[ab]et sunt f[er]tiles et
fructuose q[uam] p[ri]us fuerunt steriles et
inepte. T[em]p[o]ris hyemale e[st] fri[gid]us.

fig[ur]at t[em]p[or]is t[ri]bulo[n]is et adu[er]si[tatis].
Xristus moral[iter] e[st] ortulanus sic e[st]
ma[ria] maria. Joh. xx. Iste ort[u]
lanus immittit q[uando]q[ue] peccatorib[us] hye
me t[ri]bulonis et infirmit[atis] et agu[stie]
et tra[n]sfert eos p[er] g[ra]tia[m] et q[ue]f[essio]
i ortu[m] ecc[lesi]e. et facit eos f[ruc]tifer[os]
et f[er]tiles q[uam] p[ri]us infecu[n]di et st[eri]
les extiterunt. Ioh. iii. Tra[n]slati
sumus de morte ad vita[m] q[uia] [di]
ligimus fr[atr]es. Secundo tra[n]sfert de[us]
elcos suos de dissoluco[n]e i reli[gionem]
sic ortulanus [con]tines pla[n]tam de[li]
cati fructus cresce[re] p[ro]pe via[m] et i l[o]
co q[ua]n[do] ubi frequ[en]t[er] a bestiis l[eduntur]
vel mo[do] a ribaldis excuti[tur] q[uia]
stat sibi inimic[i]oe i via q[uae] Ita
nu[m]q[uam] a vix p[ro]duxit fructu[m] su[um]
ad maturitate[m]. q[ui]a vel ledi[tur] n[on]
gi[r]me ut q[ua]n[do] g[er]minat. a[ut] i flo[re]
q[ua]n[do] florescit. vel in fructu q[uando] ma
turescit. q[ui] ei[us] planta[m] tra[n]sf[ert]
i viridariu[m] vel i ortu[m] sui[m] bi[n]
clusu[m] ubi fructificet sibi imped[imento]
et fructus totus ad usu[m] d[omi]ni q[ue]sua[t].
Isto mo[do] x[ristu]s etc. aliq[ua]n[do] vid[et] p[er]
apta ad fructificand[um] i ecc[lesi]a. q[uia] s[unt]
i mundo q[ui] e[st] via[tor]is o[mn]i[u]m tra[n]s[eun]
tiu[m] q[ui] p[ro]ferret g[er]mant et flores
se[m]p[er] p[ro]positu[m] q[uia] multa bona
int[er] face[re]. s[ed] stati[m] ledu[n]tur a be[st]
iis. i. a bestialib[us] ho[m]i[n]ib[us] da[n]
voluptatib[us] hui[us] vite. vel ex
cuti[un]tur a ribaldis an[te] fructus ma
turitate[m]. et i[m]pedi[un]tur et agita[n]tur a
[i]ssis mundanis ho[m]i[n]ib[us]. Sic q[ui] vi[x]
aliq[ua]n[do] fructu[m] boni op[er]is p[ro]duc[unt]
ad maturitate[m]. Tales igitur x[ristu]s
aliq[ua]n[do] tra[n]sfert i ortu[m] s[an]c[t]e re
ligionis. De q[uo] Cant. v. Veni
ortu[m] meu[m] soror mea spo[n]sa
messui mirra[m] cu[m] aromati
b[us]. In isto g[ra]o orto su[n]t uni[uersa]
p[o]m[a] et aromata s[an]c[t]e doct[ri]
ne. hac tra[n]slac[i]o[n]e. p[salmi]s ait Vi
nea[m] de egipto tra[n]stulisti. de

gipto i d' tenebris mundanis
i celestis igetur i. intimne impe
dente. Ideo transfert deus sanctos su
os de pugnacie ad quietem vn
de Iobs aque ho. q' i aq offio
suo sem laboat. pmonet eu
ad aque ctm statu & ppetuu
laboe suo. In eclesia fit eu
pmonet ad eclatis dignitates In
clanca. dat ei honores sclares.
reddit. offi & maneria. a'
annua. ut sic de laboe transferat
ad requiem istos i' illos q' sem in
hac vita laborat transfert sta
... regni celestis. Ecce de enoch
placuit deo & translatus e i padi
i d' hac translacione ... p
... & vivens inter peccatores trans
latus e. Et addito draconum
... Job fr fui draconum ...
... expo ...
et draconum no i malicosorum
... vita signat ... ...
... traxerunt ... qui dracones
... qui draconem
trahunt. cum malicia sua supbia
inflat. Sed et strucionum ...
... i silatores intelligi solent
strucio ei pennas habet sed volatu
no ht. qz silatores ... spem
... sed virtute ...
... cos hoc actionis ...
... tam minime pena la
... virtus. Clerus ... sce ecce
... q pacs sive tpe inter se ...
... malicosos ac silatores por
... dicat. fr fui draconum &
socius strucionum. Sup Cant. Sic
lilium int' spinas ... Sicut ei
... i me nacions pue ...
... int' spinas ... latera
... ne ledat in via
mors. Sic ei lilium int' spinas
positum albet & fragrat. Sic
... int' ... angustias
... & virtute pullulat. qz sic.

lilium int' spinas sic anima mea
i fidelia int' filias. Vn d' b ...
sup Cant. s. 19. Ideo bone sit filie
q' pungunt ... attende pes
sima ... eius. cum maledicta
e terra mea. cum ei coluerit eam.
spinas & tribulos germinabit. Et
... go i carne & aia int' spinas
... & necesse e ... in
... tentacionum. tribulacionum qz
aculeos ... si lilium e ipa. ...
vm sponsi videat qz vigilem
sollicitam qz ee opteat sup cu
stodia sui. septa vndiqz spinis.
hinc inde aculeos intendentibus
... vel levissimus ... spine
... ... floris tenere
... ut modice pungit. ...
... qz ... hortetur nos
... dno i timore. Et ite
aplus Cum timore et tremore
... vram ipsorum operam salutem.
Tenebat minime ipo expune
... ut potest ...
sposi q' minime ... abigerit
& ad suas animas ptinere ... d'
Sic lilium int' spinas sic a me
int' filias. De minz vlg eorum
Conversus sum in erumpna mea
dum configitur spina. Vn qfirg q'
... est. Vn pungeris si
... ei cum ... pe
na. corrigit culpa. Et ... di
cit pr Conversus sum i ... d co.
spina. Spina culpa e. spina pe
na e. spina ... spina vi
cing e malg. Sic i lilium int' spi
... lilium. o tener & dulce
flos. ... & ... tecu
vide quo caute ambules int'
spinas. plenus e mundus spinis. In
terra sunt. i aere sunt i carne tua
sunt ... i his & minime ledi d
... e. no virtutis tue. Sz
... qz ... mundi
Et si ... undique ... spinas

tribulacionum atque tribulorum acumina
non terbetur cor tuum neque formidabis
scies quia tribulo opera paciencia pu-
ritas probacionem probatio spem. Spes
autem non confundit. Collige illa ag-
nus inter spinas viget et mitet
Sed ei ferum. Ipse hoc est. et erat
i clibanum mitti. Deus sic custo-
dit: quanto magis animam et sponsam
suam carissimam. Denique custodit
dominus omnes diligentes se. Sic i-
lilium inter spinas sic etc. Non me-
diocres tribulationes perfecto virtutis inter
pravos vive bonos et inter mali
gnantes innocentie retinere can
dorem et morum quietem, magis autem
his qui oderunt pacem pacificum
et amicum ipsis te exhibeas inno-
centiam. Sic ei canticorum vinea
sic lilium inter spinas. Et si qui
sic perfectiores inter pravam nacionem
positi non defecerunt. tamen aliqui
puritatis dum modo tollitur ne puga
quia sic placet altissimo. Unde Sapiencia
placens deo factus est dilectus
vivens inter peccatores translatus est
et raptus est ne etc. Causa hec adu-
tendum quod aliqui cito de medio rapiuntur
aliqui ad dinciguntur in seculo
virtutis. Alii eciam peccatores diu to-
lerantur alii vero cito extinguntur
et sic diversis modis divisi perveni-
unt ut paciam in eius locum
heant et una deicum iustia cla-
ritas refulgeat et ut ita li-
lium inter spinas refulgeat
Nam undique sunt insidie adversariorum
per quibus servit. Beatus Gregorius in moralibus exp-
rimens scorpionum varia a beato Job inci-
piens qui eciam floruit inter spinas
aculeos dicens. Igitur Job in hac cita
inter bello simplex inter peccatores
vivens non statim raptus sed si-
lii et filie rapte erant ne ma-
licia forte mutaret intellectum
eorum aut ne ficcio deciperet. Job

sustinuit verba consolacionem quibus
stetit ex latere. Sed in hiis omnibus ten-
tatus sue constantiae clipeo vb
munitus astitit undique veni-
entibus gladiis vigilanter obviavit
Amissa substancia tacite dispiciens
ne in filiis mortuam equanimiter
dolet, carne in se percussa pa-
ciens toleat. Carne in ging
male suadente paciens sap-
iens docet. Supra hec amicis in de
correctione possunt. Et per seda-
dolore venientes vim dolori
adiungunt. Ordigo machina-
ta virtutem temptacionum sed vicio
tur in augmentum virtutem, per ubi
quippe probatur eius paciencia. Prebat ver-
exercetur eius sapiencia verbis for-
tis occurrit quia et flagella robo-
re et racione superatur. Amici vero qui
ad consolacionem quidem venerunt sed in
ad verba impaciens excedunt.
Ignorancia magis credendi sunt
quam malicia deliquisse. Neque enim
tam impii amicos magis habuisse
credendum est. Sed dum discernerent causam
flagellorum nequeunt in culpa de
labuntur. Ubi Et sic dicentes
per paciam cumulamur virtute
ut lilium floruit inter spinas
Sic vinea inter peccatores non statim
translata est ne malicia mutet
intellectum eius aut fictio deci-
pit animam ipsius. Et infra ibi
de variis modis percussionibus
percussionum quippe diversa sunt
genera. Alia namque est percussio
peccatoris percutitur ut sine retri-
bucione. Alia qua peccator percuti-
tur ut corrigatur. Alia quando nonnumquam
quis percutitur non ut preterita
corrigat sed ne futura committat.
Alia qua plerumque percutitur per quam
nec preterita culpa corrigatur nec
futura prohibeatur sed dum inopinata
salus post percussionem sequitur salu-

vg ggta ardetig act. Luc 1.
nxys flagell atteru ei p pa
taz mitoru summa cumlat
Aly ei petor peuti ut absqz
rectitude putat sic pitue ju
de 9 ie 30 plaga imici peu
si te e castigatoe credeli Et
inqui Qd clamas ad me sr
gtoz tua Ubi insanabil est
dsor tuus Aliqn petor peu
t ut corriga sic emda i evo
d Joh 5 Ecce sanus factus es ia
noli pecare ne t deterius aliqd
cotigat Ubi ei salvat indicat
e. peta precedeta hiu viu do
lis exigebat Aly qsqz no pti
ti cipa diluenda sz futura vita
di peuti qd apte paulus d
semetipo testat 2. Ne magn de
uelacoium me extollat datus
e m rcs s ei no at extulit sz
ne extollat. apte indicat. qr
percussio illa ne eueniat. co
pesat no at q eueniet culpa
pet Nonuqz vo qsqz nec p
ta nec p futura inigre peuti
sut sola diuine virtutis po mo
stre. Uncu due ceco d ceco
nato dicet Ait pati. h a pa
rig ut cecg nasceret. Und the
Neqz h peta neqz putes eig
ut manifesta opa di in 1 10 9.
h q manifestatoe qd agit n
t ex flagello mitoz p virtu
te gra A Iste quo dim scivimu
ut petoes. e tn aly taly ef
fectus edicent Id solo at dei
placeti d q vincebut peto
res tnslatg e e raptus e ne
malia mutaret eu afectio
deciperet Alr tn alto ticius
rapit e transfert in vi
tam beatam Causas aut
omn assignare no habeo
et rogeuius dm ut e nob
tez tiuslatoe gcedat

Fascinacio ei nugacitatis
obscurat bona. In hac auctoritate
gcupie tnsfert sensu
sine malicia Prius p salone ff
declarant periculositatem eius cu peto
ribus gusatoz. h ot p qua via
bonu a mali recipiet ingnacoz
Dicit ei i hoie duo pria gcordis
e virtutis. vz intellcg e spiricg e vtzqz
prim ggruu ht sum appetitu
Intellcg ht sum appetitu s in
tellctoz Vensyat ht sensitiu
vtz y d aia. Cu aut ista duo
pria q sut ptes aie rgulant
virtuose. p pda tota e gueniet
ordinata ad dm. Sz ad corru
peda quacuqz tota pt duo
inveniunt inter mdanos. Istoz
duoz pri oz corruptia. Pm e
vicosa lascivia dlogiis. Scm
e morosa dinusitas i gcupiscedo
Pm e deceptoria inforacio in
preceptis. Scm e tnsitoria dlecta
res fl. P pm corrup pt in
tellctiua. P scm pt sensitiua. Et p
loquedo de appetitu intellctiuo
q vocat voluntas intellcia ut
tota pte ronale gplectat dt
sic Fascinatio ei nugacitatis ob
scurat bona. Ubi noand qr bona sut
tpcia. snalia. supnalia. e ac
qsita Nalia st pote nales tag
aie q qmcri. d qq in e iij d
aia p totu. Supnalia sut
tres aie vtutes theologice s.
fides. spes. e caritas d qq i Coz
13 Nuc maent fides spes e
caritas. Acqsita st scie
e virtutes moales. i qq tota
pfeo qsistit Et ho q ht ista
tria pfce. esse bn potes ac re
geri se virtuose i vita ista
heret em nalia. e acqsita e
gratuita. Et ne ais ctatis eu mo
d seipo gfidat. qntucuqz sit
bonus Ecce qd d ss in lra

bo

ut agnos

puti fascinatio ei iugantibus
alis maligius obseruat bona In
fascinatio e infectiua visio atq
p se nociue .i. infectus p radiu
latet visuale nociuu rei vise
Et istos soleg dice q malitiose
vetule tenellos pueros infici-
unt solo aspectu Et sic loq virgili
i bucolicis Nescio qs teneros
oculus mi fascinat agnos Di-
cunt ei antiq phi q aia p ymma-
ginacoz immutat corpe oculu
qd e mebru tenelu z spuale.
z oculus infectus immutat aerez aer
at infectus immutat tenez corpus
infantis z immutat pucitatc
puer ad nausea. Et puer re-
futado intuitu gsidz Istud
sit q fascinat ad litterz luga
civitas at e assiduitas coi
iugationis iuge at sit tuusse va-
ri ad nichilu apta nl falte
narracois ludi s q nichil valet
n ad ludu Est go infectus istius
lre q psoms huius ista ta bo
pdca si det se scde pt qfacili
depuari ad malu Dicte ido
q fascinao i oculta z infe-
ctiua deceptio iugancia i vani
mdanoz no ve scivanc loqui
cui obseruat bona Nō ei exti-
gunt scan ta boa pdca na-
lia gtunta z moralia sz po
obseruat ista Illa fat hoiez
qii fascinatu z ludificatu Illa
ho bene i pusa socie. vidz
bii q alii male faciut Dic
tu fascinat q appz q p tuc
q vl gra societatis sic ille fi-
ciendu Cu iudiciu suu no e
extimatu sz quodo ludificatu
tu i qda obseruatu Et hec
ta gre pdictes indi adulare
se ee in picius ag cu cardia-
libz aqtcu regibz z epis. z
tn no pnt se euelle obstian

ei sut antiq socie p qua
serua pdca bona naturali
gtunta z moralia Illm a
corrupcoz d tutis e valia imi
volupt. sine tristicia dele-
rei sensibilis. Si ei hret p
pue resiste qn mora i sele
bm gm volupt esset ete to
malu sz mo sic e q vna te
sedata statim sil mora sing
malia vt ei intiue con
tiaz potatoz vl lusoz v
ambiciosoz vl detractoz vl
pidoz velit nolit sic gi
sceat multu inde z tuc e v
mes labor z difficultas ta
gtinuis luctus reportat vi
riaz z ido signe q h q f
qnt gtingit q meditacao
cupie sbuertit sensus sine m
ha hec e sensum imocet Et b
Sbutir sensum Desq ei ht m
appetitu nt regat arde
lume rois dz pcede sensu
qn at sic e q sens pcedit
z regit roe sensus trisuti
z pucitit z h e finale s
sit mala e d sensu mocet
expri maliciam Sed obser
bo Nō enī q ita bonoz d
coz decipit iudiciu mda
A n ei sint ta bo s gtena
z fortune Boa fortune sit
ma bona nat mea bo g
maria sz Aug Actu im
dam no sic iudicant sz pot
ego Exm d diuite luce xii
dixit aie sue Aia het m
bo rposita i ano s plimos
comede z bibe z epulare
at ei dr o stulte aiaz tua
hac nocte a te decomet r
ter q pasti cu erut Et s
e ois q ma thauri sat z m
e duies i deo Iste go lz d
ues tn stultus fuit z ide

decepti iudicant temporalia bona esse
magna bona. cum tamen in bonis temporalibus minima
quasi sint. quia homo divitiis non efficitur
bonus. Unde Augustinus homo de bono thesauro
cordis sui profert bona. Causa vero
quare decepti sunt. Quare homines
temporalia bona iudicant esse magna,
spiritualia vero quasi dicitur sint virtutes mi-
nima. Causa potest esse per exemplum quod contingit
in visu. Nam sicut oculus videns rem
per medium diversorum dyaphane-
itatum quandoque male iudicat de
re. sicut apparet de baculo cuius una
pars videtur oculus per medium ae-
rum et alia per medium aqueum.
Et ideo iudicatur quod baculus sit fra-
ctus. Secundo quando oculus videtur est
in medio raro et res visa in medio
densiori. res visa apparet maior
quam in rei veritate sit. Sicut patet de
piscis viso sub aqua. quando autem e contrario
oculus videns est in medio densiori.
et res visa in medio rariori. res
visa apparet minor quam est. Sicut stelle
que sunt maxima corpora. parve nobis
apparent. non solum propter distantiam
sed propter subtilius medium in quo
situatum est per quod videtur. quod est
multo subtilius quam sit aer in quo est
oculus noster videns. et mediante
spera ignis. que est subtilior et rarior
quam aer et metallis speris ce-
lestibus que sunt maioris dyapha-
neitatis et transparentie quam sit aer. Isto
modo Exteriora bona cum sint
corporalia et delectationes de eis
accepte sint carnales. putamus
in rebus grossioribus quam sit oculus
noster qui est intellectus purus et im-
materialis sicut dicitur 3° de anima. Ideo vi-
dentur nobis grossiora et maiora
quam sint. Bona vero gratie cum sint
spiritualia et consolationes ab eis
accepte sint spirituales. a nobis qui
sumus spiritualiter remisse. ideo
videntur minora quam sint. Et ideo

remisse

sequitur. Ecclesiastes 7. Qui perversi cordis est
non inveniet bonum. Et Job 9. dies
mei velociores fuerunt cursore. fu-
gerunt et non viderunt bonum. Sic homo de-
cipitur. Iudam multo tempore. esti-
mantes voluptates carnis et de-
lectationes bonum hominis principale. Contra
quos Seneca dupliciter arguit. primo sic. Quia
ista bona non sunt quia bona vera.
quia homo felicior esset deo. quoniam quia parata
sunt nobis non habet in usu deus. nec
enim libido ad eum pertinet. nec epula-
rum leticia. nec opes. nec quicquam ex his
hominem inestimantibus et vili vo-
luptate ducentibus. Incredibile tamen Secundo.
possibile est bonum deo deesse. quare ista falso
vocantur bona. Secundo quia sic addicere quod
multa animalia bona videri volunt.
tamen animalibus quam hominibus pleniora
contingunt. in cibo coitu et virtute
venere. non eque fatigantur. vis illa
maior esse. et equalior firmitas. Ergo
quod multo feliciora sunt homine. Et
Seneca dicit. Non est summa mea felicitas
in carne mea ponenda. bona in qua sunt
vera que ratio dat solida ac sempiterna
Et ideo Magister concludit quod felicitas
hominis erit perfecta et consumata virtutibus.
Unde dicit. Ratio perfecta est proprium bonum hominis
cetera illi cum aliis communia sunt. Tamen
si homo est fortis et leo est fortis. si
pulcher et pavo est formosus. si est
velox et equus velocior est. Sic feli-
citas que in homine proprium. est ratio. Unde
quando proprium hominis est perfectum. homo est
perfectus. Et tunc unumquodque est
bonum. quando sua propria perfectio est
bona. Et ideo Micheas 6. Indicabo
tibi o homo quid sit bonum.
et quid dominus deus tuus requirat a
te. utique facere iudicium et di-
ligere misericordiam et sollicite ambulare
cum deo tuo. De filio inconstantie
non dubito de discipuli scolari
in fine ubi narratur de uno qui
omnia voluit scire uno solo

respecu. sz q̄ nō potuit i fine
volūt ee asing pagē oē genꝰ
huanū exptꝰ ē ¶ Addito
Cautu ei malū ē incōstācia
qꝫ enarraē pt Ita vix fine at
tingit fluent̄ d' vno ad aliud
sic dives. i. auarꝰ iniq̄z sacia
ri se putat q̄ fascinato. i. occe
ca ꝫ ꝑ infectia decepto inqui
tatis obscurat bona spualia
ad vite et'ne statū fluentia
ꝫ incōstācia q̄ fluit ī gcupisc
tēnorꝫ tn̄ sūtit ꝯsiū eiꝰ ne va
leat gcꝰꝰ d'uicꝰ impleri. Cui
auaro cecato ꝫ incōstanti ī
gcupisc dc̄ ps Aperi os tuū ꝫ
iplebo i. d' m̄ videꝰ q̄ vas ple
nū nō pt alio repleri nisi pꝰꝰ
euacuato illo q̄o pꝰꝰ iplebat
ctꝫ ēē dꝰ duo corpa i. eodē q̄d
ē cōtꝫ naē ordinacōez ut hʳ in
altiꝰ sciē pꝯssu pʳ ꝯpna
cor hois ē vas q̄dda. q̄ si ana
ricia iplea ꝫ gcupia tēnorꝫ
ibi nequaq̄z gr̄a capipt / neq̄
x̄ q̄ ē gr̄e dator nisi gcupia ꝫ
auaricia tēnorꝫ pꝰ euacuē
p q̄o scribit Leo pp̄a ī sermōe q̄dā
d' amoē pecuie ꝫ diuiciarꝫ q̄
pecuie vilis ē oīs affcio ꝫ
aīa luc' cupida ecia p exiguo
prec nō metuit / nllū q̄z ē in
tº corde iusti' vestigiū vbi a
uaricia fac' ē' hitaclm̄ Auarꝰ
i. q̄ iniq̄z valꝫ apire pīe cor
d' mīcordie egenis. q̄d dn̄e fir
matū est. idō diuiciꝫ nō pt ac
cipe iniq̄z ꝫ gr̄aꝫ ¶ Ideo iudi
ciu sn̄ mīa eū gteret ꝫ pīciet
ad locū dānacōis et'ne vbi
saciab' tormētis q̄ h' nō pote
rat saciari diuicijs / Figura
hꝰ hēt' zach. 5 vbi angelus
ondit anforā zacharie. quā
mlr q̄dā erat / Et intiogāti
zacharie q̄d nā hᶜ essꝫ rndit
angelꝰ. Oclus eoꝫ ī vniūsa
tra ꝫ positū ē sup os anfore
letū plūbi Et itm̄ intiogat
zacharie q̄d nā hᶜ essꝫ. Rndi
angelꝰ ¶ H ē cupiditas. Ve
re tādꝫ dn̄e mlēs hntes a
milui. afora d' tra tollete
eā secū ferētes. Et intiogat
zachar. d' dn̄e q̄o deferūt a
fora mlēs iste Et rndʳ an
vt edificet' ei locꝰ senaar
ponat' ibi sup basim suā. H
zach' ondsa sūt ī spu. Spu
ali' ī anforā ē auaricia ī an
ꝫ tnc nōīa' oclus eoꝫ ī vni
tra / Oclus ei auarꝰ ē ī fini
tre p massā at plūbi q̄o c
d' os anfore nōīa' ipꝰciui
claudꝫ os auarꝰ ¶ p q̄o nōīd
q̄ sic auarꝰ impꝰꝰ ē pau
bꝰ. alijs negādo necīa vn
ipi cdelis ē sbtrhēdo optia
ingt Bern̄ Auarꝰ nllī ē bo
s' pessiꝰ Et vō est h q̄ alij
negat tpale vita sz s', negꝰ
et'na Claudʳ ei magꝰ paū
ne largiat' eleosinā / ꝫ cla
dit os suū ne ꝯfitēdo acci
at x' gr̄am ꝯ ps ꝯuīcti s
labia dolosa / p dnāt inte
allatas p milui alis. sʳ di
gdicēs tā auaꝫ aīai pess
vzꝫ auiditas ī acqrēdo aust
ī retinēdo ¶ H ei dn̄e ꝑret se
miliū oēꝫ modꝰ. gꝰꝰ ī in
ac tpē suggerit auaꝰ / V
ei cor accēdit ad rapiēdū a
ipm ligat ad largiēdū s' m
cū dēt Bn̄ Jobis ¶ Idō tene
p̄ satā eiꝰ lago ꝫ ēēardescu
tā eū sitis ¶ Idō he dn̄e ml
tollūt auāꝫ de pīm ꝫ defer
eā in tra senaar q̄d inte
excussio dētiū / ꝫ tēe dn̄o t
exteriores ītenebras / ī q̄ ē s
tꝰ ꝫ stridor dētiū ¶ Ibi ei sem

— ꝯdicꝫ vō ēt si sibi ē malū
alijs tamē est bonꝰ

sup basez quia s' ppa edificat
chiat pz q horri peste gte
z anarg i vitz vita gz h sol
litudie mg eta z mltis im
sexis vera In futa at vita
i lanna petua gburit Vnd
Et i quada omie anarg ingt
hirdet estu clpe z multiplici
cia' custo z pgmodu arde
bit igne iehene Et ps Ignis
gnssit petores p q no qigs
odiatq vtil est z neciq hna
nis vsibq z pape pp cibu co
qidit no ei hoies vescu edis
ut bruta Cho hoies igr indi
get algois tpe ut calefiat
t igis mordiatq nimis e pi
cosq Vno ei ictu destit tota
str Jdo eta igne mag dz ad
hbei cautela Spua rem scp
tiaz sacra dur est igis qda
nagne ca z vtilitat q nb
ead vita etna necius d q
luc iz Igne vem mitte i tra
ut ardeat s corda fideliu succe
ddo Ay alius e igis cupidit
z maicie z h' e piculosq nimis
Vnd ps Igis succesq e in fuoe
neo z ardebit usqz ad infern
novissia Et ibi igne gsecu
qa mala Juxta id ps Ignis
cido mr glaties spus pcellaz
Jte adeo excecat huaos oclos
ut luce vit vide no sinat ps
Supcedit igis s cupidit z ana
ricie z no viderit sole s dine
influentie Sp q sco i fra lemt v
q Nadab z abiu posuere i tu
ribulis igne alienu z no d' al
tari dni ut peeptu eat Jdeo
sito extict st z erat hi filij
aaron Spua p hos duos sb
audias corpg z aiaz vl cleicos
z r'ligiosos qq papi igne sem
pne i thuribulis suis i i aie
tutibz z corpalibz sensibus

s cavitate hre z phibet accipe
igne cupidit ia i volute ei
i ope q avaicie dedect nlla
camet de petm Sp q ingt leo
ppa i s q vir p catho z pape
om sacdote sic n' iplevit errore
Jta oz ulla cupidite violari
Nec ei pecunie amida ne absti
ne nomie aphibit n gaude
gressis n pnet adhibe gsesu
Deniz ei d' altari dni i d' cte xpi
igne assume cait z i sine vehn
iblis gsuae Tnc ei odoez co
ex ipo p grumactoz z pxis p
boe opacois gra donabut Sz
pch dolor mlti mtchigne phi
tu accedetes no odoez s intol
labile dederut fetoez vn Aug
sup Can s x mlt q sit infal
gemitu ddmo no e xpi o lep ba
sputa clauos flagella lacear
z cte h oia i fornace avar e
gflat z pfligur i acqsicoz t
pis q sty t pem vmu si sine
marsubijs include festinat
h solo sane a juda scariothis
dentes q i hoz de emolim
tu denaioz nno gpesat isti
voracom ingluuie lucroz in
finitas exigit pecunias Hille
z bo' con pugit cleicos z reli
giosos vedetes dimia sacta
pphanantes di iusticia z dei
lege p pecunia cupiditate
Quapp Salon spu sco d q
fascinacio nugacit z vanitat
obscurat bo s etna z incosta
cia cu suite sslu putas se fe
lice ex divitijs q sut vane
pmittedes h qd dare nequit

Consuatq i bni explet
tpa mlta placita ei
erat dd aia eig ppt
h ppeat educe illu d' medio
iniqtatu Pogz Salon p ss du
as cas assignit quare iusti

vita q aliqu nd attingit pred nalis q vite hois in comm et in pticulari In qm vite
hnae pred pq diluui n certum viginti anoz ecce id septo Gen no pmanebit spus in hoie in
eternu erit q dies illig ceutu xx anoz Sed pq ea abbviati sut dies hois vite ut id ps dies anoz
nroz in ipsis septuaginta anij Si aut in potentibus x in bn gplexionatis et fortibus octoginta
an et amplius eoz labor et dolor i vlt id tpus pcedens q senectus no e n quid langwor ymo
ad iam etate pauci pvenit In pti aut abbreviant dies hois s gmun nalem qd vive
ptant no tn s pscitam anoz in dei pscia q sic gstitutu est termi eius qui pteri non n
ptant Job xiiij et illu tmi a deo gstitutu nlla potest ptransire

viri aliquando substinentur quia vita
ista etiam in iuvenili etate
vel propter dimidiam avariciam et mundana
malicia. Hic consequenter assignat
tertiam sicut superius fuit divisum vel
corporalem iusticiam. Et circa hoc duo
facit. Primo exprimit causam condicionem
affectus consequentem et propter hoc
properant. Secundo primo dicit sic Con-
summatus in brevi explevit tempora multa similiter
et peregrinos ad unum locum euntes
est differentia in velocitate et tarditate. Nam
unus alius tantum facit in mense quantum
aliquis in dimidio anno. Sunt enim
quidam peregrini qui peregrinacionem suam fa-
ciunt delicate. Diu dormiunt de
mane et sero tarde se deponunt
de nocte. Aut faciunt dietas par-
vas et curiositates visitant vici-
nas et taliter sunt nimis tardi
viatores. Alii nos peregrini sumus
omnes quia hic continentem manentem non
habemus. Psalmus. Advena ego sum apud
te et peregrinus sicut omnes patres mei.
Contingit autem quod aliquis diu vadit et
tarde vadit et alii tempus in quantum diu
vivunt. Et remisse et lente proficiunt.
Aliquis tempore modico vadit sed ve-
lociter ambulat. Sic iuvenis mo-
re devotus qui plus meretur apud deum
in anno uno quam aliquis senex vivens
in multis annis. Et de tali iuvene
moriente verificatur hoc textus de Con-
summatus in brevi etc. Nonnumquam stel-
las erraticas videmus quia quanto inferior est velocius
citissime complet cursum suum. Quoniam
luna in brevissimo tempore scilicet in mense
complet cursum suum. Illa vero que
altissima est tardissime complet
cursum sicut patet de Saturno qui in xxx
annis perficit motum suum. Sic de
moralibus personis humilibus et devote
motus sibi in duo per circulo
complent. Persone vero alte et nobi-
les non in melius proficiunt in ma-
gno circuitu cum ipsis ambulant.

et ideo tarde movet in deum et a-
nimus tarde sic tumidum esse
quos dicit textus. Ne tardes converti
ad dominum et ne differas de die in
diem. Secundo monet gratiam et clemenciam as-
secutam id est dicitur esse maioris virtutis
in breviori tempore dividit medium
medium aut per quod transigat ad reli-
quum. Unde Vnde que in breviori tempore
vincit et transit ascendendo. Nullus
dubium maioris virtutis esse et a-
ctus ad deum propter quod invenies
statim ut mundi sermones difficiles
et negocias ipsum reliquerunt et a
religiosos confugerunt magis virtu-
se fuisse credunt et vere quasi
potest dici quod consummatus in brevi explevit
multa tempora. Et bonum dicitur consummatus
et malum quantumcumque diu vivat
super sit inconsummatus et ipse. Ita in-
quod parum vivat tamen propter iusticiam
in maturus et perfectus dicitur. Et ideo bonum dicitur
de ministris superius. Confugere ei
in consummatum. Et pro omni capitulo
esse ei te secundum deum iusticiam consummatam
Sed potest exponi de perfectione in stilo p-
tentibus sicut tamen assequitur gratiam et vehe-
menciam penitendi. Scribit enim Sex-
tus Julius stratagemathon libro 2 capitulo
Marco Cathone taliter bellicu-
la. Cum esset in Hispania et vid-
ens quoddam opidum occupare si
ex inopinato invaderet et sita
quadriduo fugeret et subito in hos-
tibus biduo per vias difficiles
et montes redit et hostes su-
os nichil tale metuentes oppresse-
ta faciat esset eventus requiret-
socius iam rogavit victoribus
respondit Tunc in victoriam adepti
cum quadriduum iter biduo arripuit.
Moraliter. Quod per quatuor dies elongalu-
mus a deo peccando. Sic cogi-
locucione ope et obmissione si
quis confitetur. Reputatur vero de-
se secundos quod quadriduum esse tenuo

Secundum quod tercium nature humane dies vite breviantur propter vite malignitatem. Psalmus. Viri san-
et dolosi non dimidiabunt dies suos id est non venient ad medietatem dierum suorum. Psalmus. Per x annos impiorum
nabuntur. Abraham et Saul propter iniquitatem suas ipsi pelipse x et vide quod vel sanguinem dant quia san-
fundunt per violenciam et iniusticiam vel qui ad hoc dederunt consilium vel auxilium vel favorem. Ad
omnia spectat defraudatio vel spoliatio pauperum. Ecclesiastici xxxiiij panis egencium vita pauperum
defraudat eum homo sanguinis est. Similiter retentio mercedis mercenariorum vel defraudatio eorum
Qui effudit sanguinem et fraudem fecit mercenario fratres sunt. Sed viri dolosi dicuntur qui alios de-
cipiunt per fraudem

n̄ reclamsent. qd tn̄ desidau aeq̄.
r. Ad go restat facere certe nl
aliud n̄ fuga pcctor̄ qor dier-
bus recompensare et ad dn̄ re
deo. q̄ms an ea p q̄or dies vz
p cogitacoez locucoez opus et obm̄:
sioez recesseris/ possis tn̄ si vo-
lis i duobz diebz redire vzt per
contrite et gfessiez Na satisfacioz
gdigna ds m̄cto no exigit. sed
p multiplices indulgencias et pi-
etatis opa redimere possis si vo-
lis. Ad go vaciie pem̄tz p tpus
breue p fco p pcto morli. p quo
pena pecua debebat nunc gsua-
bi i breuis explemt tpa mlt.
Et ido ta d sic penitete q
cia d morete slugit/ placi-
ta ei erat do aia eius v placuit
ipse et moret vinēdo et vaciter
penitēdo/ sit qz e sic/ do pt h
pmissa vz diuiaz aciacia sufficit
pete ad pmia/ ni dam̄a malez
illiaetd ad cmia/ et psonale
iusticia sufficiete ad mitalg pro-
at ds educe illu d me inig tu
placuit do pristi/ educe eu
i loco etamis mdi. sic victori
palestra: q ob gnos deuerit. e-
neat d me eu gla/ et dar ei co-
ia d me nig inigtatu i hoim
demonu psop et maxie ho-
m malop/ q mag seri viru
redime. qnq qz deones/ Vnde
Zach i impfecto dme qz attedi: ope
e vos ab hoibz q a gbus dā
cessis a malis/ et sup oia ma-
la ma lit/ qz sup oia mala-
malg ho e pessim malu/ ho
i peyor e qz ipsemet dyalg/
dyalg ei si videat instu no e
ausg ad eu accede/ ho aute
malg q̄mis hoiez sem indicet.
no solu illu no timet. sz ma-
is eu gtepmt/ Ido ei dyalg hoi
istat vtute/ sz ho dya/ arma

ei dyal sunt ho malg Vnde am
ho sn armis no pt aliq contr ho
stes/ sic dyalg sn hoie malo no
pt aliq contr hostes x scos vl hoies
hig/ placita ei erat do aia ipius
p q monet q aia hua placiu et
do preciosa indicat/ ex tbz vz ex
eius dolorosa amissione/ ex eius di
ligenti inquisicone/ ex eius cura re
decon/ po ex eius dolorosa amis
sione/ sapiens ei no mltu dol
d amissione e pue rei/ xpus at
at sapia dei pris. plus se dole
mostrat d amissione aiaz pau
corz/ qz si totu aurz hispanie mundi
pdidisset/ Na mlta talentu auri
suo tpe pdita sunt/ cum tes gbu
stez destructe/ q qs ni latetg ym
legis flevisse/ sz cte d pdicoe
aiaz paucaz i ciuite Jrlem
legiglen flevisse Vn i d luc ig
videns ihc ciuite flevit si illa
glo ibi plagit rephobs eciā q
nesciebāt cur plagebat/ sz ex-
ultat i rebz pessimis/ x at amat
aias. Vn Sap xi pcis ecs dne
oibz qm tui st dne q amat
aias/ tho pz ide ex eius dilige
ti inquisicone Sapiens ei no mlt
tu curat si pdit aliq vile. sz xc
i ptibz remotissimis aiaz pditaz
qsiuit/ et diu qz xxxiij annis/
et laboriose/ qz i paup te vilite
et labore et tade passione i morte
Vn narrat fable q Orfens
vroez sua qsiuit vbiqz/ n̄c in-
venit ea/ do c ad infim desce
disset/ Ita xc eu aiaz huaz xxxiij
annis qsimisset. tadez moriens
descendit ad infia et ea ibi
invenit Vn ps dne eduxisti
ab inferno aiaz meaz/ 3o pz
id ei eius cura rdecoe p qua
rdimeda xc videns totu mdm
no sufficere/ dedit semetipm
i Cor 6 Empti estis pro mag-

Secundo ppt diuine delectac sincelitatez ut sper d placita enī erat deo aīa illius ppt ea festinat ze
ò̄o ppt tunens rapid mstatis Sapie iiij Raptus e ne malicia zc Tertio ppt ad implendum
gsderand felicitatis / qz vittium pcesit a te ze Quarto ppt misericoz gm voluntz ul prisiom reptis
r adiug meltz sine quo anīa no pt efferre actz vite hois sic pz de meltz nutritis zc
Sexto ppt vehemenciaz et cfussio. frigor. calorz. laborz. mali aerz. ul gnis infirmitatis. ul veneni
sibi ul pota supra ul aliaz intoxicaconi sub inscium ghuysium ul collisiom de omnibz pz
Septimo ppt immineteriz edictatis Eccl xxxvij ppt crapula mlti pierunt [ideo salua-
gulit Luc xxj videte ne grauent corda vra crapula ul ebrietate

L x.

habet ei dns aiam huius valde
s preciosa et caram in cuius signum
i scriptura sac dr. dens aias cu
stodit nobilius nam custodit i
mens ii res s caras vilium ei
rer custodia dat familiis isto
tpalia bona hoibus et malis
ds custodienda committit aias
vero sibi ipse custos delinquit
iuxta id ps Custodit dns aias
scorum suorum Et Sap 3 Iustorum
aie i manu dei sunt Sic ad deus
maxie ht aiam huius caram Ista
p oia mali homies aias pparas
sicut pncipaliter pendunt i ricius nun
dit suos fortuna est si feda
cuius aias suas pparas vn Aug i
quodam sermone ad est qd vis habere
malum dicens in quod michi omno
nec vxorem nec filium nec filiam
nec servum nec ancillam nec tunicam
postremo nec caligam et vis hre
vitam malam Rogo te ppone aiam
tuam caligae tue p qsile argum
pbat i li de doctrina xana quod ho
malus plus diligit mortem quam vitam
qr mortem nult hre bonam et vi
tam malam Vn ps Qui diligit i
iquitate odit aiam suam s nmo
aut hoim pusior aq aias su
as vendunt aq pdunt aq impi
gnerat aq p nichilo dat p
ei aias suas vendunt cupidi
diuiti hus vite exponunt se
rapinis furtis primis et sic
in tabolis simoniis et huius vn
Eccl x Nichil e iniquius quam amare
pecunias ht ei aiam suam venalem
2o sunt aq q aias suas per
dunt et illi sunt ociosi neglige
ntes et accidiosi ad opus
bonum nec curantes ii quod bona
dies vadat et alia succedat
Eccl xx Est q pdit aiam suam p
confusione 3o sunt aq q aiam
sua ipignerat Ille enim qui
impignerat rem suam nondum
alienat dnium p ipso s tamen ad
tpus alienat ad usum Et qd fa
isti debitores qui eorum seruatores
usurariis dat eis ad tpus qd
volunt digitis diuitias et vo
luptates tandem senescunt sunt
biles et soluere non possunt qui vi
consueta dimittere nequeunt et
pignus pdunt s id quidem pign
rare incipiunt pdere non promi
Est tamen notandum quod duo genera hoium
aias suas ipignerant s duo
qr aq viciose p voluptatibus h
vite de quibus dictum est Aliqui vim
sunt plati et curati q aias
suas obligant p aiabus subditorum
quorumcumque dr i d 3 R xx d
mutatus suo subdito qui si lapsus
fuit erit aia tua p aia illius
sunt aq q aias suas p nichilo
dant et sunt ipsa invidi et irac
Na cupidus recipit pecunias et
tias luxuriosus voluptates superb
abiectos honores gulosus cib
et potum s isti invidi nil v
nt delectabile s dampne et d
re et ideo aiam suam dat dyab
de quo qlz videtur i d iudic g
sua dedit piculis ¶ Addu
Conseruatur i bm exple tpa
ta Na iusti i hac corli vi
agitatus quia bim tamen a peti
pcatus et si non ad plenum t
quantum fragilitas sinit ergo
me puntur pgit ad pnay
quo bius Gg 18 mor c 26 se
sup 10 vo Job Non dab aurum
usum p ea comparans aurum b
iustus viris vigentes Ad u
p aurum obrisum n sctis an
signat q rece et aurum vom
et obrisum Aurum qr fulg
claritate iusti obrisum qr n
habuerunt contagium culpe hoi
vero iusti gaudium i hac ca

Octauo ppter extreme habundanciam uel vehemenciam exulis xxx xvij Spiritus tristis exsiccat ossa
Eccl xxx multos enim occidit tristicia et non est vtilitas in ea Nono ppter conswnctes invidia Eccl
xx Zelus enim invidie de bono alterius et iracundia diminuunt dies et congregacione ante tempus
vita et ante tempus sed destinatis senectute adducunt cogitatus sed distrahentes animam a ra...
temporalium

corrupti[illegible] mentem vivunt aurum
quod est purum obscuru[m] dico esse non purum
quia corpus quod corrumpitur aggravat ani-
mam et deprimit terrena inhabitatio
sensum multa cogitantem. Nam quamvis
hac vita ex magna iusticie claritate
resplendeat nequaquam tamen ad purum
peccatorum sordibus caret. Iohanne apostolo
attestante qui ait Si dixerimus quia
peccatum non habemus nosmetipsos seduci-
mus et veritas in nobis non est. Affirma-
t Jacobo qui asserit dicens In multis enim
offendimus omnes. propheta etiam depre-
cante qui ait Ne intres in iudicium
cum servo tuo quia non iustificabitur
in conspectu tuo omnis vivens. Aurum
ergo obscurum illi nuncupantur qui in
via qua conditi sunt morte carnis per-
veniunt et fulgent claritate iusticie
nullis vel minimis maculantur
sordibus excepto hiis. Anima
et aurum suorum bonorum memoria
de operum dum se moriturum agno-
scit. Ibi dominum qui sic [illegible] 38
Ezechias rex cum deum erat
ut disponeret domui sue sentencie
dicens Obsecro domine memento
queso quomodo ambulaverim coram
te in veritate et in corde perfecto et quod
bonum est in oculis tuis fecerim.
[illegible] fugit [illegible] 22 mors e
[illegible] quo peccata mala
[illegible] ad animum reducens ut eam
magis humiliet et bona ante mortem
et inde in spe roboretur et dicit
Paulo Amplius de gaudio inspicere
[illegible] dum fecerit quod ea que nos
[illegible] fecisse gaudeamus [illegible] hoc
[illegible] infirmitas [illegible] et plus ei
[illegible] libeat quod [illegible] se placere
[illegible] quod displiceat et infirma [illegible]
[illegible] quod paulus dum explicata
bona in se proponeret et sola ad
[illegible] reliqua que erant explenda
cogitaret dicit Ego me non arbi-
tror apprehendisse. hinc est quod

ad Phil 3

possit se de bonis que agebat humi-
liare. studebat ad animum mala
perpetrata reducere dicens Qui prius fui blas-
phemus persecutor et contumeliosus.

1 Thi 1

Qui et si aliquando dixit Bonum certamen
certavi cursum consummavi fidem servavi
Intuendum summopere quod eo id tempore
intulit quo iam ex corpore disces-
sionem se esse cognovit. Ibi quippe premi-
sit dicens Ego enim iam delibor et
tempus mee resolucionis instat.

2 Thi 4

Tunc ergo ad memoriam reduxit per-
fectorum operis cum iam pervenit ad lar-
gitorem premium minime [illegible] tempore o-
perationis Obmittit Dic ei dum vi-
ximus [illegible] bona nostra a memoria re-
pellere ne extollat. Ita appropinquan-
te exitu plerumque ea ad memoriam
iuste revocans ut fiduciam prebe-
ant et desperationis timorem pellant.
Qui et si Corinthiis bona sua enu-
merando narrat [illegible] illos
confirmare studuit non se ostentare ^

~~[illegible]~~ 2 Cor 11

Hic Cetera hec nominat quod mores
comparatur bestie cornute. Unde
scribitur 3 Reg 22 c quod Sedechias
filius Canaan fecit cornua
ferrea dixit ad regem His venti-
labis Syriam. Unde nota pervenit
cornua bestiis pro ipsarum defen-
sione quia pro armis. Et quia quedam
earum sunt carentes [illegible] de-
tibus superficialibus ad morden-
dum pervenit eis natura cornua
ad feriendum. Et quando contingit
eius cornua duo ut vindicte
ferire possint Spiritualiter mores
dicitur bestia cornuta et arma-
ta acutissimis cornibus ut feri-
at ad dexteram et ad sinistram
ut si iuvenes et senes divites
et pauperes doctos et indoctos
sapientes et fatuos suis ictibus
feriat et gravat. Figura huius Dan 8
Ubi legitur quod Daniel in visione eum

3

foret super portam Ulai [illegible] fuisse

^ Nam quod eadem bona non in se attendit patefacta [illegible]
[illegible] temptationis adorunt que expressa subiunxit [illegible] quod dicit
placeo mihi in infirmitatibus meis Ut ergo [illegible] instrueret de
se summa respexit Ut vero stet in humilitate ostenderet [illegible]
[illegible] ostensis non in virtutibus suis sed in infirmitatibus suis
fixerat. Habent itaque [illegible] sancti viri ut bene quod que agunt
videant et [illegible] perpegerint ab corum [illegible] [illegible] [illegible]

vidit arietē hntē cornua excel-
sa ꝛ vnū excelsius alto atqȝ sucre-
scēs ꝛ ventilabat cornibȝ ꝯ occi-
dentē ꝯ aqlonē ꝯ orientē ꝛ meri-
diē. Ꝑma ꝑ hanc bestiā mors
ē intelligenda q̄ hȝ duo cornua
ut si qs vnū effugit ꝛ aliud nō
euadat ꝛ pcutit i oriente s.
etate puerili ꝛ pcutit i aus-
trali s. i iuuētute q̄ ē humida ꝛ
calida pcutit ad aqlonē s. fri-
gidū ꝛ siccū s. i senectute/ similit
pcutit i occidente Nā qnqȝ usqȝ
ad decrepitā expectat etatē/ ꝛ ista
fac tanto molestius ꝛ durius quāto
plures illā precedūt generis ꝛ do-
lores inspate salutis. Ex h̄ sē-
qr q̄ qsitus aq̄ tardius eū ipos
ꝯsumant. Vnde ꝯ rapit ne malicia
a ficto ipediet. ꝯsumatus i bñi
explet multa tpa qr placita ē
dō aīa eius. Sȝ quare dō aliis re-
uelat mortē suā tēpus s. qn ꝛ
ubi moriat i gra/ Rō e ut
oēm tionē humanī i agendo ꝛ su-
scipiēdis abiciat ps No timebo
mala qm tu mecū es glo. s. i
corde ꝑ fidē. ut ꝑ vmbram
mortis ego tecū sim ꝑ spē/ Rō
iō. ut gaudiū securitatis i hac
vita incipiat. Secunda ei mors
qui inge gaudium puri ꝛ Eccl.9
Vade ꝛ comede i leticia panē
tuū ꝛ bibe cū gaudio vinū tuū
qr dō placēt opa tua. Et hec ē
qd tangit lrā placita ei erat
dō aīa ipius ꝛc ꝑp hec ꝑperauit
educe illū de medio iniqtatū/ Rō
ut vitā ꝑntē i pena heant
ꝛ mortē cū desiderio expectet.
Qui ei nescit vtrū amore vl odio
dignus sit. mori formidat. q̄
vō securus ē. mortē i desidio
hȝ. cupiens dissolui ꝛ ee cū
xo dicens i morti O mors bonū
ē iudiciū tuū hoī s. iusto Eccl.41

Quis secura vita ubi mors
formidne expectat. cū dulcedine
aduocat ꝛ excipit cū deuoe
ꝑgēdo i vitā optatā Quod ob-
secrat dō ꝛc

Populi aut videtes ꝛ nō
intelligentes nec po-
nētes i precordiis talia. q̄
gra dei ꝛ mīa dei i scōs ei9
ꝛ respectus i electos ei9/ Diuina
ꝑmissio ꝛ ꝑuida electorū su-
gubnacio. Mirabil hoīb9 in hoc
indicat. Solet aut spēaliter a-
dēū de iniustia hoīes scan-
dalizare de eo q̄ iniustos i ꝑnti ꝑmittit
florere ꝛ ꝯfusib9 ocũdi ꝑmit-
tit delitare ꝛ diu ꝑmittit
uiūe i ꝯsete ꝑstius inīa le ꝑ
dō i ꝑnti malos ꝑspari ꝑmit-
tit ꝛ bonos ꝯtemni ꝛ ꝯfi-
ciunt monit phōs ꝛ poetas
ꝗdā negauerit diuinā ꝑui-
dēciā ꝛ curā de rebȝ inferiorib9
oia ista inferiora dixerint
casu ꝛ fortuna irronabilr
titui. Jn q̄rto pma excitat dē
i de ꝯsol metrico .i. Ostellifer
conditor orbis Qui ꝑpetuo ni-
solio/ lege qr pax fidā cō-
Rapido celū turbine versas
ꝯgerit ꝛ exclamat quis
a phia. quare dt motus cō-
supceliū s. solis luce ꝛ sic
ita vniuersi regulat q̄ oīa
cēta lege tenetur ꝛ cohercet
rec. ꝛ fctus ꝛ seria tēporis
senter i tra. Quare mos
hoīes videtur a diuina ꝑui-
sequestrari ꝛ fortune ꝯmitti
regēdū qd ex hc pate po
q̄ iniusti inst̄ dnen ꝛ
pbi vitiosis. Istū aut ex-
tremi sūt iniusti. cū ꝯ-
sciens spūs arguit i hoc
illa zalia vita sperantes
ista illos iudicauerit ꝯf

qnos i puti videtur psecutib
malor attritos / Isti go dubi
tatoi in gnn rndet Salomon
sp sed afflatus i ysta lra / Unde
qcedit ex ignorancia hoim no ex
insticia dei regentis mudu Et
qsistit vo in isto. q ds puittit
scos suos affligi ad tepus iniuste
impeca p multo pace glosius
coene i patriud Et qz istaz re
miracoez futuz mali no intel
ligut / Sdo dinu rgmi cira elcos
suos reprehendunt / Ducc i fine i
ysti lra lra po rpba pctorum
ignoria / zo declarat dma insticia
in qui gra dt i po sic ppli ar
vidētes / ppli vidētes instos
tolerare qui mitte tblones in stoz
z dintelligetes pmiu qd ets
debit i futuo nc ponetes tlia
dinas pmissioes i vita futura
i cordibz suis. i affcuosa no
ticia z e affcuosa noticia fides
formata caritate. sqn ho credit
dz i qd credit aat z opat z tr
pit i pcordyz sui verba dei
pcordia ei sic dt ysidorus ri
lectioz sut lca viema cor
dqbz scs perpi Exo 33 pccor
da fatiu qi tota cruit et
ais vsatil cogitatoes illius / h
e ignorancia inexcusabilis
zobor. g no intelligut dinas
pmissioes i pcordiis sins v in
debita affectione. Exec z pplus no
ntelliges vapulabit Sic go
vpi pctor ignorancia / Consequ
declarat dma insticia qui gra
dz / z tangit tres effctus summe
bnivolentie erga hoies vzt
gras. magz z respon Gram
et instie vniciu ad Ro 6
gra dei vita eterna / z 2 Cor 6
hortamur vos ne ivacuu grm
drecipiatis / Quiaz pem tebz
1 Reg 11 lra dm plena e tra eo

Trenor z quic dm e qz no sumus
qsumpti Et respexit innocetibus luce
respexit humilitate ancille sue Cera
inmaz dei erga pctores e nondu
q ta dma fcit petrm cira hoies
si dma ma no obsistat Ecce
petrm qcludit excludit z includt
qcludit i indico excludt a regno
includit i infino Et opposto aut
ma solvit argumtu ne hoi in
indico qcludat / ut tollat impe
dimtu ne ho a reg di excludat
z frangit ligamtu ne ho i infno
includat argumtu qd fat insticia
q pccorez e dernitativu sic fructu
invetu infirmat fraez z ido sta
tim insticia sinat. sz ma suaz su
spedit z indicum sic pnceps su
pior Jac 2 Mia superexaltat in
diciu Gn 12 Nn sciens qd e miaz
vo lo z no sacrificiu. mqz qdena
ssetis innocetes / Sdo petrm ex
cludit a regno sic lex excludit
hoiez a scor qsortio sed impe
dimetu tollit ma s iamaz re
serando Un x dt Joh x ego su o
stiu / Istud ostiu fregit dmina
ma cu baculo ex tato i petru
q vna ps porte descedit usqz ad
infniu z reliq usqz ad septem
Un insticia dt / Ico viroz q voti
sut gustabit cena mea / 3 et
ecoy ma dt Exi cito i plateas
z vicos ciuit z qpelle intre ut
ipleatur 1c Luce 14 / 3o petrm hoc
i infno includit sic debitu no
solutu detinet hoiez i carcere lra
insticia dt Amen dico t no exib
hinc do reddas nouis qdntez
Luce 12 Econuso ma hc ligamtu
solvit redimedo sic ora pt
Redime me dne z miserere
mei Et Apok 1 redemisti nos
do / z 1 Cor 6 Emti estis pcio ma
gno Un insticia dt Loquuntur
pctores i infnu / Sz ma dot dt

A porta inferi erue domine animas eorum / quia in littera dicitur misericordia dei est in saeculum. Dubium utrum in omni opere dei misericordia et iustitia concurrant. Et videtur quod non / quia in iustificatione impii tantum apparet misericordia et non iustitia, quia omnis iustitia praesupponit meritum sed in iustificatione nullum meritum praecedit in ipso impio sed ibi gerit misericordia / praeterea parvuli in baptismo affliguntur in infirmitatibus et morte et non apparet iustitia quia liberati ab omni peccato non sunt debitores alicuius poenae ergo iniuste eis talia patiuntur / praeterea non videtur esse iustitia quod unus pro peccato alterius puniatur sicut hic fuit quod Chanaan fregit sicut pro peccato Cham maledictus est Chanaan filius eius Genesis 9 / et pro peccato David quod populum numerabat periit magna pars populi 2 Regum ultimo / praeterea Exodi 32 Aaron et plures peccaverunt in adoratione vituli sed plures fuerunt puniti, non autem Aaron sicut legitur ibidem. ergo deus fuit acceptor personarum / praeterea ad Romanos 9 dicitur Dico enim Christum fuisse ministrum circumcisionis ad confirmandas promissiones patrum, gentes autem super misericordiam honorare deum ergo in conversione gentium sola fuit misericordia / in conversione Iudaeorum sola iustitia / praeterea in praedestinatione non est iustitia / in reprobatione non est misericordia ergo non in omni opere dei etc. patet Ad Romanos 9 cum nondum nati aliquid boni aut mali egissent non ex operibus sed ex vocante dictum est Iacob dilexi Esau autem odio habui / praeterea iniustum videtur dare meliori plus de malis et minus de bonis sicut facit deus in distributione temporalium ergo in tali distributione non est misericordia nec iustitia. Sed ad oppositum est quod dicitur Universae viae domini misericordia et veritas. Sed ad quaestionem quod misericordia et iustitia duplex attenditur / primo large et quantum aliquo modo est et proprie / large loquendo misericordia dei dicitur voluntas benefaciendi creaturae / iustitia vero dei dicitur condecentia bonitatis suae circa creaturas. Et isto modo loquendo intelligitur quod in omni opere divina misericordia et iustitia concurrunt / quia in omni opere suo servat condecentiam suae bonitatis / et voluntatem benefaciendi creaturae in puniendo reprobos cum eorum punitio utilis est bonis electis / et sic iustitia et misericordia in nullo modo inter se opponuntur immo sicut Anselmus in prologion 10 capitulo nascitur ex iustitia quia iustum sic esse bonum ut parcendo sit bonus. Et sic dicit Anselmus sicut universae viae domini misericordia et veritas tamen iustitia deus in omnibus viis suis. Secundo accipimus misericordiam et iustitiam proprie et sic misericordia dei dicitur voluntas ad subveniendum miseriis praeter meritum. Iustitia vero dei dicitur voluntatem ad retribuendum secundum merita / et cum et dimerita non sint nisi in rationali creatura manifestum est quod non in omni opere divino concurrunt sed tamen in opere bonitatis quod fit rationali creaturae lege communi. Sed ad primum dicendum in iustificatione impii praecedit motus liberi arbitrii propter quem aliquo modo iustitiae esse videtur quod deus ei infundit gratiam. Dupliciter est ibi ratio ex parte quidem quodammodo debitor efficitur poenitenti propter ipsius promissionem. Unde glossa super epistolam ad Romanos 4 iustificavit impium inquit in misericordia et veritate quia deus ei promisit ut peccatoribus paenitentibus veniam largiretur. Et sic in iustificatione impii ex utraque parte vero iustitia per. Sed ad aliud dicendum quod parvulis ... cum quod peccatum originale ... secundum poenam una inquantum est liberationem personae vel animae .. divinae visionis. Alia inquantum est infectivum naturae et sic habet sequelam poenae quae ex defectu sanctitatis ablationem dominii originalis iustitiae ideo baptismus poena debita originali est ... personae vel animae.

Sed contra Augustinus dicit in libro de quantitate animae dicitur quod in rebus continuis medietas iustae et misericordiae ut nec praecludat misericordia iustitiam nec iustitia misericordiam excludat. Ergo videtur quod in omni opere divino iustitia et misericordia concurrunt. Praeterea non magis dicitur in deo iustitia et misericordia quam potentia bonitas et sapientia sed omne opus potentiae et opus sapientiae et bonitatis ergo similiter videtur quod omne opus iustitiae sit misericordiae et econverso. Praeterea in sicut scribit Boethius in sexto capitulo dicit 44 quod opera dei est medium inter deum operantem et ipsum opus operatum. Est autem medium aliquid participat cum utroque extremorum. Et ideo in opera dei est aliquid inveniri ex parte dei operantis et ex parte operati. Ad quod opus formatum ex parte quidem operantis exigitur ut sit superabundantia in collatione bonorum et in diminutione poenarum / cum quod deus sit excellentissimus operator et in hoc consistit divina misericordia. Ex parte autem operati requiritur receptio quae sit secundum proportionem recipientis et in hoc ratio iustitiae consistit. Et ideo oportet quod in omni divina operatione aliquid misericordiae et aliquid iustitiae inveniatur. Nec iustitia misericordiae repugnat et quia misericordia non est laudabilis nisi sit secundum rectam rationem quae est regula iustitiae similiter secundum ordinem sapientiae in divinis / nec misericordia repugnat iustitiae quia elargitur aliquis ultra debitum de bonis vel econverso minus est debitum de malis non est contra iustitiam sed praeter eam ex superfluitate. Et ideo nec immensitas misericordiae excludit iustitiam a divino opere, nec immensitas iustitiae misericordiam. Iustitia quae consistit in retributione meritorum etc. iustitia in creatione non consideratur. Quamvis vero iustitia considerata in condecentia divinae bonitatis etc. non praesupponit aliquid ex parte recipientis / sed solum ex parte dei etc. potest esse iustitia in opere creationis. Iustum enim est ut una quaeque res sic modo esse habeat, quae praedeterminata a sapientia divina. Similiter etiam misericordia duplex dicitur una quae excellit miseriam praecedentem ex debito etc. non potest esse misericordia in opere creationis. Aliquo modo vero quia sine debito tollitur quicumque defectus et in opere creationis est misericordia / quia maximum defectum deus creando removit scilicet non esse et hoc ex gratuita voluntate fecit non aliquo debito constrictus.

mitu e vicium nate Et io baps
aufert carenciam d visiois diuine.
si quilibet moriatur · no tn aufert
penalitates q nam ssecunt que de
fectiones principiorum naturalium pg ab
latum peti originalis Unde baptismus
soluit a reatu mortis eterne Non
tn sb reatu mortis corporee
et alias penarum natam corporis conse
quencium / Ad aliud de canaan et
chain et populo videtur Aug super
Josue . A filii isrl puniti sunt
dicens qd i penis eternis nunquam
alius p alio punietur · sed penis tempa
libus quandoque unus pro alio punitur
Cuius racionem ponit dicens · qr pena eter
na infligitur alicui p bono pa
ciencie sed ad vindictam culpe sz
pena temporalis infligitur frequenter
p bono paciencie alterorum ut
videntes homines quantum periculi sit fu
gienda ubi p peccato unius affligitur
multitudo et clament homines cautiores
quilibet videat quasi quamvis sit ipse
dictus ex sollicitus p alio ne pe
cet · et ecclesia p unius peccato punitur
a reatu / Sed idem qr maxime ad
quemlibet unus homo e reus alterius vel
sanctum sic filius pcis et similia
dicimus / et ideo filius quandoque punitur p
pro peccatis temporaliter et filius p peccato
/ Quantum ad bonum dicitur qz
quorum peccata parentum et m th casu
patrem et filios puniunt[2] pt e filius
patris et filius parentis f neque tu
pt eorum · et sic canaan et cham
punitus est / ut e contra Non tenebis tu
filio tuo sic ut ego de te / Ad 3m
e tem dicitur qr quandoque unus est
particeps culpe alterius · sic quandoque
plebs sediciosa prelati punitur
cum cadit i peccatum Et ideo pro
peccato prelati subditi temporaliter puniuntur
si aliud peccante punitus est pg
sit argumentum similis / Ad aliud
de aaron et populo dicimus qr punitus
aaron sic et populus non tn pena
manifesta / Insignum qr prelati non
dz puniri manifeste sed occulte
propter scandalum vitandum / Unde pena
aaron dicitur fuisse ipso eius filius
fuit / qui i sacrificio vituli ipse
immundi efficiebantur sic patet liii
isti / Ad aliud dicimus qr apostolus
vult istos loquendi qr aliquis modus
iusticie fuit i quousque indignorum
et non fuit i quousque propriorum · sed
implendo promissionem factam pri
bus p prophetas · fuit tn utrobique co
dicacia diuine bonitatis que vocare
ad premium et iusticia ita fuit in
suffica istorum in vtroque et fuit
misericordia / Ad aliud de predestina
et reprobe dicimus qd questione assignis
veritatem bona sunt ista et insti
gat loquendo · non tn scite ut di
citur est super / Ad ultimum dicimus qr h
cedit i pfeccionem bonorum · quantum ad
bonum spirituale · quod est super bonum
hois / Addidit Et quia de
predestinatione et reprobacione quo ad
eam est difficile loqui sed expressius
apparet in libro / hic est qr lxa
dicit ipsi aut prudentes et non intel
ligentes illa iniusta reputatur in
sti coram hominibus et tn sunt iusta co
ram deo et angelis / hic est qr vide
tis non intelligitis Unde beatus gre
gorius et c. a tractatis super Job.
Videt iniustos et instabiles ipsa
re facit alios p eius ingenia
hoc totum agitur sed qr finis ad
huc penam utrarumque non cernit
iniusti timemus / Nuncque ea culpa sua
reprobi ni i pena gosseuit et qua
pena differt culpa desinit
labuntur et ab statu iusticie et
locum vite aliis alios cadentibus
facientes sed eo lapsu sui ne
gligunt · quod meritum qui sit i eternum
expectat non attendunt sed eum
ad id quod illic passim fuit

Nota tn quod sic dz sumi hoc capitulum in
judicio humano ut unus puniatur p
alio ut aug dicit qr sp nam pt fac
jiusti punicione qr pena temporali
sicut hec deus ni fallibiliter cognoscit

ad perfeccionem

alius p pena

Aug tn i glo capitulo 32 hoc occulto dei judicio ascribit qui conmpslam posit ad tempus ut ne melius tamen utilitati aliis proficiat

et ut dicitur alii homines qui multos peccata debetur pena eterna sed quia deus liberavit hic est quasi gratia diuina liberalitate possit nunquam iuste omnes dampnare et alios nulla est iniusticia si deus aliquos eligat et alios reprobet in quibus nulla differencia meritorum prescitur

et stare

oclos mitteīt. hc qd h fecerut
timent Cūctis at liqt qȝ ī illa
extīma reqsitōe· exame pub̄lico
feriuq ē ope dē. ut alios ad
tormēta deiciat· alios ad p
ceptiōe regni celestis admit
tat. Sȝ hc nūc secreto iudicio
ds cotidie agit̄· qd tūc pub̄lice
damnat̄· Ita iuste ac mirabilr
singlor̄ corda vel examiās vel
disponēs· alios ī exteriora re
spicit· alios ad ea q sūt in
visibilia trahit/ hos ab actib̄ intima
appetere· alios p volup̄tatibus
suis deserit exteriora cogitare/
hor̄ mentes ad supna erigit·
illor̄ supbiā ī infimis desi
deriis mergit. Aliena aūt cor
da humanis oclis clausa sūt
ȝ nescit̄ qs repellit̄· qs pene
trare negit̄. Sȝ ab vtroqȝ cogi
tat̄. Ita sepe corpus n dū
pcessit usqȝ ad effcm opis
delibatōe cogitacōis ȝ adhuc
fortasse p habitū intus astringit̄
q iā intra fores regni. Sȝ elīt
qȝ iste exterius adh oclos me
ne iudicis ecadit· cū ab appe
titib̄ interiorib̄ p desidiū exit
Nonnūqȝ vō alii p malis opib̄
vsū. ad spē celestē subito vtu
tute revivīscūt· et q ī pvisa
actōe se spserāt· ad sinū in
ne intētōis semetipos in epa
do recolligūt/ hos adhuc ī spi
ciētes hoies· qles dudū ī ope
nonerāt tales putāt. At ecōtra
alii p distīctā cōsideratōis examē
vitā suā qualē revolūt inspecta
scit qȝ qd fuerat. sȝ qd cepit
ee nescit̄. In hc ḡo vtrīqȝ homi
nū sepe ptīgit ut ȝ q videt̄
stare hūano iudicio· iā ī cōspcu
eterni iudicis iaceat· ȝ q adhuc
corā hoib̄ iacet iā ī cōspcū et
ni iudicis steterit. Vbi qr̄ brisid

Ait ei homo estiare potu
dā puēdi sorte ec pgnīt
aplatus amittē ȝ hst q
credat eig vite eet ī ipe
morti inveniē. Delictis at
psides ȝ vtrīqȝ corda di
altez pie statuit· altez i
fregit/ Illi discrete exti
huic introrsū incardiē
Vn̄ bn̄ p p̄phetā cū suos
passiōis sue tpe· atqȝ alio
surrectiōes amicitias at
mea cū fletu miscebā
qppe ab exteriorib̄· interio
fletus at ab interiorib̄ exti
mat/ potuit ḡo ē dn̄o cū p
parare alios ab exteriorib̄
trahē· alios ab interiorib̄
tiora spbare Iob. Coteri
mltos ȝ innūabiles· ȝ sta
alios p eis/ Sȝ q̄rto pub
agit̄ ut pg exterius ōndat̄
dēcōn hoīnūqȝ adhuc q
exteriora qī gnā sūt ȝ in
ora puleant Sȝ Eȝ/ S
ē nāqȝ dn̄ ruīna exalt
vbi ḡo fecit̄ dn̄ supbiā
Sȝ ḡo sūt q per videtes
intelligētes nc poūit i p
dij̄ sūt clara Et sic gt
sepe ut q putat se vide
videat ȝ intellige ȝ nō i
git/ vn̄ id Joh ix In iudi
ego veni ī hūc mūdū ut q
derūt videāt· ȝ q vidēt
tat se vidē ceci fiant Q
cōgruit nos sp̄ ī timorē
cavendo ne p̄sūās aliqd
nob̄ supbiēdo ī opib̄ m
q putat se stare caveat n
dat ait i Cor x Et cū o
cerius q debeq dicav ī tim
dn̄i mandō Oīni mot̄
mq qd debuiq facē nō
lucēd ut sic p p dn̄i
stodiēdo. vitā etnā intre
leāq etnā nob̄ gcedit

Condēnat āt iustus mortu-
us viuos impios · et iuuē-
tus celerius cōsumata lō-
gā vitā iniusti / Postq̄ Salomon
pn̄ sīt excusauit diuinā iusticiā
hic q̄ punitur q̄ndoq̄ iustos visio
ps moriendo an̄ maturā etatē / ost̄-
dit p̄ defensionē nāe nāli quādā viole-
pīngit eiqz ēē illatū · h̄ ē ā-
tur breuitate vite iustorum ad lōgi-
tudinē reprob'ꝝ · Et circa h̄ duo
p̄ ostendit q̄ ipsi iudicantes
vitā iustorum decepti sūt p̄ ignorā-
ciā / 2º q̄ p̄ mortē puniunt̄ p̄
et eorū calūnia / Primo ps ibi
et cum vos h̄ videbunt / Scd̄a
in 2ª sīt p̄o ost̄ q̄ ipsi ex q̄
iustorum iudicātes eudēt
reprehensibiles / 2º q̄ ex prauitate
reprobi sūt exceccati & sūt de-
spiciabiles / 2ª ibi Videbunt eum
sap̄ / Circa p̄m dicit Condēnat āt
iustus mortuus q̄ d' eudēt app-
natur potest viuencium diu ex
parte ad iustos i iuuentute
cōsumatos · h̄ eīn ad acq̄sicōnē v̄-
tutū moraliū · requirit̄ multū t̄p̄-
ꝑe · nō tn̄ ad eos p̄ficere · q̄z p̄ v̄-
tutes theologicas dō supplet · q̄
m̄ defectus d' virtutibus acq̄sitis &
ideo iuuentus celerius cōsumata · v̄
iuuentus bona & cito · i breui tp̄e
cōsumata · i p̄fecta · Condēnat · i cōde-
nabiles ostendit · l longā vitā iniusti
p̄ · ergo iuuentus mortuus fuit
sp̄a iusta & d' accepta sed q̄
mā iniusti · i ipsi diu viuentes
ito dz cōdenari · Et h̄ ē sīmā
q̄ mali sunt cōdēnari · i cōde-
nabiles ostendi si cōparent̄ ad
iuuenes bonos cito defunctos
bonis q̄ i oī rep̄ubli & i ciuitate
semp̄ firma cūa dz eē d' iu-
uentute i bonis moribz instr̄-
uenda sic satis docet̄ Eccl̄i 30.
p metaphora d' equo indomito

Equus aūt indomitus euadet durus
& filius remissus euadet preceps Et
infra Nō des illi ptātē i iuuen-
tute & ne despicias cogitatus
illius Curua ceruicē eius i iuuē-
tute & tunde latera eius dū infans est
Et infr̄ Dicit q̄ sic equus indomitus
i iuuentute dure vadit & etiā se-
pe labit̄ i precipiciū sic in viam
tenuit / Ita iuuenis dimissus volū-
tati sue nunq̄ suauiter portabit alios
i cōmunis societate · & ita labat̄
iuuenis i vicia · sic equus indomitus
i precipicia Equus aūtq̄ nō admit-
tit calcar nec sella nec frenum
n ad illa fuit assuefactus i iu-
uentute Et ideo dicit Aug' 2 Cn̄-
ex · q̄ doctrina plois fuit ista
q̄ dici oz quod cōfestim ex iuue-
nibus i q̄ gaudere & tristari oz / &
ideo nō solū h̄ · ymo oz q̄ viuāt
legibz coactiuis · q̄z iuuenibz
opa virtuosa nō sūt ex se de-
lectabilia sic dicit phs x ethi' ca·
ali' tractatu vno c· 1 · Et ideo sic
ibi cōcludit necessiū ē si quādā leges
p iuuenibz q̄bz cōpellant̄ ad mo-
res q̄ cū plenī sint passionibz
voluptatū nō p̄nt adducere delectā-
ti v̄tuosis · n̄ p̄ timorē bonas leges in-
formentur / Tales at sunt cōdicio-
nes iuuentutis / sicut narrat
Aristotiles 2 rethor' sic dicit / Primo
eīn q̄ cōcupiscentiuī sūt iuuenes
& facile' cōcupita p̄sequunt̄ sic
venerea / vehemēter q̄ cōcupi-
scunt & facilr̄ a cōcupitis desi-
stunt / Sunt eīn acute volup-
tates & nō magne · sic laboracōn sitis
& fames / Sunt animosi & acute
ire · & frequenter irā suā p̄sequunt̄ / a-
mant eīn honorē · & nō sustī-
nent despici / Sūt at ab ira
desistunt / Amant ac honores
& victorias magis at his aurum
pecunias · q̄m inexperti sunt

gintu ad indigentiam homi-
et maligni non sunt nimis cavillosi.
scilicet faciliter credentes. quia adhuc
in multis decepti non sunt. et bone
spei sunt et plurima sperant: quia
in paucis repulsam passi sunt. quia
multa sperant. et quia futurorum est
spes. preteritorum autem memoria. Iuve-
nibus autem pauca preterita sunt. plu-
rima autem futura. quia iam qui vivere
incipiunt. propter hoc faciles decipi sunt
quia faciliter sperant. et erubescitivi
sunt quia in virtutibus non sunt perfecti. sed
solum ea cognoscunt que ipsis a legi-
bus proponuntur. in quo sepe deficiunt.
et magnanimi sunt. quia a nondum adhuc in
vita humiliati fuerunt. et dignificant
semetipsos. quia bone spei sunt
et magis diligunt nobilia quam uti-
lia. in virtutibus enim magis vivunt quam
ratiocinatione. virtus autem est vis ho-
norabilis. et ratiocinatio utilis. et
amatores amicorum sunt et magis coe-
taneorum quam aliorum quia sic aliquis etatem
non enim iudicant aliquid ad utile.
et ideo de amicis nichil curant. sed in
communicando delectantur et propter hoc ami-
cos amant coetaneos. et omnia in
magis et excessive operantur. putant
enim valde utile autem odiunt et
tamen est quia omnia scire putant et asse-
runt et ideo excessive in omnibus operantur.
et iniuste faciunt contumelias aliis
irrogando. et inde excellentes vo-
lunt apparere. et misericordes sunt quia
omnes sic ipsi sunt arbitrantur inno-
centes. et iniuste pati. Insuper risus
et ludorum amatores sunt. hec Aristoteles.
Ex quibus dictis satis patet quod iuvenes
castigatione indigent vehementi
propter diversa desidia. quam eorum na-
turalia causat dum durat tempus
iuventutis. unde et dicitur iuvenalia
desidia fugere propter quod vos qui estis
auctoritatis istud reddit. urus
frequenter initiare debetis. quod tam

pres carnales quam spirituales in
filios suos in cultu. et preceptis
nisi Monachorum. adhuc quod ad etatem
venire. vel ad iuvenes vos qui vel
nos iam attigistis quadruplum
debetis esse exercitati moribus
mandata. istud fecerunt senes gen-
antiqui tempore scriptus liber preterit
gestorum et signis significatur per bonis
scriptis librorum exploraverunt
gentiles antiqui quod meliores sunt
philosophi. et illis pueros suos tra-
quam moribus imbuendos dederunt
Unde Troiano plutarchus. Item
Seneca. Alexander et Aristotiles [...]
imbuerunt. et ne a tibi ingratis
dissolvere. vel liberalem [...]
fecerunt. summe cavebat. sic et
Boethius in prologo musice sue. Sic
Ion ait de se sap. Et hanc a[...]
et exquisivi a iuventute mea.
docuerunt pietatis gestorum. Un[de]
narrat quidam expositor super Iu-
venale li. 6 satira .i. Satira. Nobiles
romani sic disposuerunt atque
per singulos dies. quod summo mane
omnis filii petebant. et adibant
triumphales. quibus antecessores
presidebant cum armis et cum
quod vicerant hostes suos ut
sic iuvenes visis illis attra-
herentur ad virtutes per ymagines
virtutum gestorum. deinde tem-
Apollinis petebant. hic eun-
dem sapientie postea indica-
ad forum. deinde ad capitolium
descendebant. Iudices ut cir-
cumirent. senatores ut de
utilitate reipublice deliberarent
tempus suum usque ad horam ex-
pendebant. et ne iuvenes a [...]
occupationibus impedirentur. post
tum tempus ante nonam. ordinatum
ne mitterentur ullo postibus
deinde ante nonam. ne iuven-
a suis in forationibus. et vite

filius reipublice p delectacoes li
ndiosat liligtes thein Et h
i ro p hugone q̄re metcces apd
romaos nouarie vocat q̄r ad
horā nona licuit eis cēdi de
uis domib₃ ꝫ no an̄ Ite doce
aīt iuuenes bonos moēs fi
gnis signoꝝ · p q° narrat ma
crobius li i Saturnaliū · q̄ apud
romaos pueri nobliū q̄diu
tebat veste q̄ d p̄texta ꝫ inde
mē nobiliū vocabāt p̄tex
tati ꝫ hebat coraz pectoē suo
bulla q̄nda aurea · hnte figurā
cordis huāi · Bulla aut fuit se
mirotūde fige q̄i medietas
spere ad sili ne bullaz q̄ fiut
aq̄ p̄texta aūt d p̄pua q̄ est
ruber coloris · ut pudoe sue
nobilitā a vicius se sbtraheiēt ꝫ
cordis ymagiez an pectꝫ por
tabat · ut se inuice intuētes
ita se fore hoies cogitarent sicut cordia
macrobius · Dic i̊ iuuentꝫ p̄sevet
moribꝫ ē instruendi · Eccl 12 Me
mento creatoris tui i diebꝫ iuue
tutis tue · Tho iuuentꝫ ē artiq
castigāda · idō · q̄r p̄u tz · Q̄ parcit
virge odit filiū suū Et
tex zo Curua ceruice eius du
iuuenis ē · Aues pullos suos
cel fere fetꝫ suos z in addicdes
sue nāe castigāt ꝫ domant
Istud figuratū fuit i Heli sacerdo
te · q̄ᵗ negligēs castigādi filios
suos p filioꝝ miq̄ue dāmatꝫ
est Vn Beda · q̄r sca p̄mitte supra
q̄ē · Heli ferre filios suos deli
q̄ntes ꝫ negligenter noluit ·
apd districtū iudice semetipm
cū filiis ꝫ dei dānatōe p̄cussit
in bn vitam ē q̄ vo eos āgu...
corripiunt sic pz 1 R 2 · No ē me
bona h fama · qua audio de
vob · S h ē minimꝫ modicū ad
correctioꝫ maloꝝ iuuenū sic

pz x Eticoz / Vn narrat boh de
disc̄ia scolar d vagneo lucrij
fi ꝫ cē / Tercio ē iuuentꝫ parcīq
sustētanda ut i iuuenili etate
assuescat sobrietati · Ad Tit 2 Iuue
nes sit hortare ut sobrij sint
Vn narrat Aug d bona matrona
i 9 confess q̄ cū eēt filia q̄nda
nobliū hebat eam q̄ i eis cohe
cedit · cū op̄ eet tāta seui te
vehemēs · atq̄ i docedis sobriā
pdens · nā eam p̄t illas hoas q̄s
ad mēsā p̄ntū modātissie ale
batur · si exardescerēt siti nec
aqua bibe sinebat · p̄caueas co
suetudīe mala · ꝫ addēs vbū sa
nū · Modo aqua bibitis q̄r i p̄tā
te viniū no hētis · cū ad mari
tos deueniatis / fce dne apotecāꝝ
ꝫ cellarioꝝ aqua sordebit S
mos potādi p̄ualebit · Quarto
iuuentꝫ ē mitiq indicanda · no
em ē desperanda si frequēt peccet
Vn diliget petit ps d delicta
iuuēt mee ꝫc / Pocius pomt
tetz Amforisum Epilencie q̄tingit
an iuuentute nascent̄ inuitaē
hebuit · tū vo 2 1 anoꝝ fuit
plurimi q̄moriunt̄ · Isto ē d pctis
ꝫ moribꝫ illa lz i iuuentute eueni
ant · curābilia sunt sicut S si in
senectute ut plurimū q̄moriunt̄
ps Sepe expugnaūt me a iu
uentute mea · Dic i° iuuentꝫ ē
moribꝫ informāda · Dig fuit scis
sio paulo apl̄o instructꝫ ī mo
ribꝫ q̄ sedit ad pedes gamalie
lis doctoris · ꝫ io q̄fideñt dixit
coraz rege agrippa p̄ntatꝫ act 26
Et q̄dē a iuuentute mea · vitā
q̄ ab inicio fuit i gēte mea in
ierlis nouerūt oēs iudei · p̄scie
tes me ab inicio · si velint testi
moniū phibe q̄m s̄m c̄tissima
religionis mee secta ui vixi
phariseus Et rāre iste q̄suatꝫ
phariseꝫ

i bn oplemt tpa multa distredo
doccedo disputado scribedo ut co
fidemt dicit .d. 2 Chr. e Bonu
etame etam esu osuam fide
suam d'uligo rposita e in co
na iuste ecc. Jte nota q in
historia barlaam qua Johnes
damascenus d' opilasse fert
q ide barlaa monachus solita
rius post finit & postea mgr cuiusda
filii regis q Josaphat dicebatur
a quo puer ide qui osimt cu eta
tis esset sb hiis vbis Dic m
inquit pr est anor etc & ubi co
usaris qr a te nuq volo sepa
ri Et ille rndit Anno sunt XLV i
desertis tre Senaar degens Ad
que Josaphat Amplius in pr ap
pares q septuaginta anor At
ille Si a natiuitate oms anos qris
discere bn estiasti Si n. ego a me
i mensura vite coputatur quot i
vanitate mundi expesi sunt Tunc
ei m interiori hoie mortuus eram
& anos mortis nuq vite noiabo
Sitas visio fuit illius q diu vi
xit i sclo & tm. xvi anis in
religione q' etate sua integra
ti rndit vixi Et itm oreti
rndit quantu vixi t'dixi Et itm
narrat valerius li x d' quoda
Anthonio sene q oputare po
tuit xv olipiades Jste ita v'
tuose vixerat tm eu q recogi
tare potuit d' tota vita sua &
etate sine displicentia vicii pcede
tis Et io oniedat sua felice
etate dr q hc e bn vivere vz
sic vivere q ho possit vivere vi
ta priori vn gl. sic Amplerat
etatis spacium g vir bt9 hc est
vivere libs vita posse priore frui
scz cu gaudio & sine displicentia
pcti recole vita priore qr h est
pnte delacio go h' extollunt iu
sti mortuu sup pctores mortuos

Additio
Coden at iusti mortu
vivos impios & iuuetus celeri
osumata loga vita iniusti qr s
biit iusti i magna ostantia adu
eor q se oguistaueit & absti
nuit laboes eor Impiat dicit
Nos insensati estiabamus vita e
insaniam ecce quo oputati s
int filios dei & int scos sors i
e hc fiat post hac vita Tunc
Justi mortui hedes regi & co
des x' scitate fulgetes & sto
cpna decorati odenabunt i
dei odenatos impios vivos
vita sua i rebus mudanis stat
bat & lz bn tpe vita fine
tri p ista logissimo etna p
detur Jur i d Venite bn di
pcipite rgnu patri vob ab
mdi Vn iusti dicunt mortui
do qr calcat terreis adh
xo simorietes pcto p pmi
noua vita incipiut Jur i
Eph v Surge q dormis & e
urge a mortuis & illuiab
te xc Jte Eph e deponite
tes hoies sm pstina osuet
& induite nouu hoiez q s
deu creatus e i iustitia & scitit
vitatis s ad noua vita as
cendo Vn Colosen. 2 qr Cu
tm eetis i delictis ocumsi
vos donans vob delicta & id
mgit Mortui ei estis & vita
abscondita e cu xo in deo
q' vbuit hc mudo s rebus m
ad debitu fine tanq no
i no adheant eis immu
delectacoe Ex hiis colligitur q
ligiosi viri & alii vere penit
mortui st mudo l lz viu
xo vn & ipsi otepnut eo
tanq mortuos & hinc e
i derisu & i stine ipperen
Dan l. Ez. qis finis Vtuu
pz ibid vn b. Sg y li cho

eorum negocio sic magister quod improprie quod
mortuos deputat. quos nequaquam
sciant vivere cui tribuere pensat. Cum
ab hiis mundi apparenti morte ac
[illegible] conspectu in hiis gloriosis artificium
estimat. Ad hunc zelum redeunt omnia
[illegible] sicut cum ab inimico spiritu ho
mo liberatur. de quo in ewangelio scripturum est so
llamaret et multum discerperet eum
exiit ab eo et factus est sicut mortuus ita
ut multi dicerent quia mortuus est.
Ihesus autem tenens manum eius levavit
eum et surrexit. Vere mortuus
apparet [illegible] quia a maligno spiritu
[illegible] liberatur quia cessat iam desideria
[illegible] scilicet [illegible] vitam in
[illegible] quibus dominus artigeret
[illegible] mortuus apparet quia possessione
[illegible] que per immunda desideria agi
tabatur caret. Unde multi mor
tuum dicunt, quia spiritualiter vivere ne
sciunt. cum quis [illegible] non sequitur
[illegible] studium arbitrii. Augustinus
[illegible] per hunc modum [illegible] quod improprie
[illegible] vitam [illegible] ferunt
[illegible] deceptione [illegible] in statu
[illegible] rapiet ad supplicia
[illegible] mortem. quia spiritus
[illegible] alternatur et dies sub ab
[illegible] Job iam mortem spiritualem
[illegible] vitam eternalem ad quam
[illegible] mortuus deducitur [illegible]
[illegible] in ista solacia viri
[illegible] allecti adeo felici dulcedine
[illegible] Augustinus de conflictu vicior
um. Ad presens quod hominis
delectabilis quod [illegible] in presenti vita
[illegible] o quam mirabilis celi [illegible] aera
aere secundo in luna sol in
[illegible] lune atque [illegible] In
[illegible] stellarum et [illegible] ob
[illegible] terra in necnon floribus in
[illegible] In [illegible] pratorum
[illegible] quam amenitatibus [illegible]
[illegible] culmus luxuriantibus
[illegible] In vineis floribus

et botris plenis palmitibus. In silua
umbris et plenis avibus. In e
quorum et animalium cursibus. In avium et ca
prarum saltibus. In accipitrum volatibus.
In pavonum columbarum [illegible] quam pe
nnis. In domo picta picturis et mu
sicis. In organis cantibus. In inter
[illegible] In auro gemmis etc.
Et per hoc [illegible] eorum sic operum
[illegible] sic. Si tu delectaris ea que sub
celo sunt. cur non magis delectaris
in se celo sunt. Si vincere pulchre est
[illegible] patria civitas et domus que
est. Si [illegible] colitur peregrina alia
sunt quam possidet peregrini filii [illegible] immor
tales et [illegible] sunt in hac vita
[illegible] immortales et [illegible]
quam [illegible] in ea vita dividi [illegible] magis
[illegible] scilicet in quo nullus
[illegible] nascitur ut non moriatur et suc
cedat [illegible] scilicet [illegible] in quo sic
vivificatur ut deinceps nullus mo
riatur. Ubi nulla adversitas turbat. nulla
necessitas angustiat. nulla molestia
inquietat. [illegible] leticia refer
untur. Si queris quid sit [illegible] ubi
[illegible] beatitudo consistit a
liquis dicere non potest. Si quid bonum est
ibi est et quicquid mali est nichil ibi est.
Quid me [illegible] et
apud deum est [illegible]. Quod
oculus non vidit nec auris audivit
nec in cor hominis ascendit que preparavit deus
diligentibus se. Ad hanc feli
citatem multi sancti [illegible]
[illegible] David anhelabat dicens Quid
mihi restat in celo et a te quid vo
lui super terram. [illegible] regalium ap
paratuum dapibus [illegible] dicebat
Satiabor cum apparuerit manifestabitur
gloria tua. Et rursum Sitivit anima
mea ad deum vivum quando veniam.
Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est.
Hic paulus Cupio dissolvi et
esse cum Christo. Subiungit multo enim
melius est [illegible] ita decursis

samma samme p in w . simulari .... distarta ... wlte ... samnoris ... treta wlte ... distinguit ... sunt ... samma di derisio ... scapuli ... sedere ...
samne ... samnus ... derido ... sub samnus ... derido
... et ... sub samnabit ...

quinqz multa p'missimi . ti̅ ut
in vide' hostes mei fortia ca-
stra mram ... vincetes
in xpo ihu no dsinit ipugne his

Videbunt ei finem sapientis
& no intelliget qd cogi-
tauit d' i'o deus & quare
munivit illu dns. Videbunt
ei & gtepnet illos at dns irri-
debit. Po(st)qz dalon spu s dcla-
t ipsi ... istor eindet
indicat publes h' ... pse-
cuede istor ... & fuit d
visibles ... ei eos mala
eor d' Sap. Et ... duo fa-
p° tag eor clpa. 2° ... eor
pena i Illos at. Vn clpa e d'
... ignorancia & malicia ignora-
cia i no intelligedo malicia i gtep-
nedo d' go sic. Videbunt s' mali
& repbi pseutores istor fine
sapientis i. martiris s' glo intlr
& no intelliget ... malicia ex-
... vn 2 Cor 4 deus hs scli
excecat metes infideliu ut
i eis no fulgeat illuiao ewy
dens hs scli i. vers d'... no solu
bonos regit s' et malos p m-
... Vl ds hs
scli e pnceps hs mdi ... sclaris
pncipal s' aug & ido ex culpa
eor pueuit q no intelligut. Isa 6
Audite audietes & nolite intel-
ligere visioz . videte & nolite cogn-
oscere. No go intelliget qd cogitauit d'
de sapiete ds ... qua ... pa-
cona p cine . oleu p luctu . pal-
liu laudis p spu meroris ... at
... in dns ... in scos . q adusa ... eu
quisustinet . cogitet . Ipe d' Ie 29
Ego scio cogitaces qs cogito sup
vos ait dns . cogitaces pacs & no
afflictois ut dem vob fine bo-
& paciez. Et qre munivit illu
ds . s' no intelliget ... qre ds
munivit martires sui armis
fidei s' glo . Ex q° app3 q lra d'
munivit & no munivit ... v-
bang sic exponat. Consequit
d' Videbunt ei & gtepnet ... q-
gta ei eor ignorancia assign-
eor malicia d' Videbunt ei in
te sco i. puti & gtepnet eo
nescietes fine sute gte sic
nes gtepsit lazar & ... ptu
ab angel i sinu abrahe ...
2° tangit eor clpa . Cont' il
Illos at dns irri Sdi' ei
na eor s' q dns irridebit ...
i. digna irrisioe dnrabit i d-
iudicii gnalis Im' d pul i. ...
... i iteritu ... rideb & s-
nabo eu vob qd timebat ...
... Vn in ps . ... hitat i cel
irridebit eos Irrisio pprie s-
eu cachinacoe orit & ...
subsanacio fit eu corrugacoe
nasi Et tm vult dicere q de
... irrisione
... h' e lra . Videbunt m-
fine sapientis . Sapies s' Isid 2
x ethimo deus e a sapoe ...
sic gustu aptus e ad disc-
sapoe cibor sic sapies ad
... noscenda rer a' ...
valoz . eo q vim gecr dn-
scat ... vil' disterni
cum ... e insipies eo q
su sapoe acq distrecoui
sesu Eu go ... sit sapi-
a na s' ... 2 ethim e s'
sapia quator st attededa
go sit modo sapiam acqro-
qd signu sapiam cognos-
qd ope sapiam ... & q
... sapiam possidedi ... p° g'
mo sapiam acgredi e scie
q ipa no acquit su amo-
su laboe su humil te su st-
... aug d' morib ecce & ma-
nicheor li 1 c 29 Sapia s'
totis vib' gcupiscenda . inve-

... posuit ... vnia qe causent ex luxuria. R° d' q sit cecitas corpalis e pivacio eius q e pncipiu corpalis visiois ita etia cecitas ment' e pivacio eius q e pncipiu ... intellectualis visiois. Aug quide pncipiu e triplex vm quid e lume nalis rois ... q ... pertinet ad specm aie racionalis ... sepat ab aia ... imped' ... a ppo actu p impedimentu viriu inferior quib indiget intellectus hum aius ad intelligend ... 2° ... lumen pncipiu intellectualis visionis e lume habituale ... rois superaddi ut e fides ... et spes intellect ... et hoc lume ... pivat aia p' peccm. Cap ij

no pt / amoe quir · aore r ue:
la adre i ea primane Et Sap
hac adam & quesivi a iuve
nute mea Vn inferr d disce
habes & eris sapiens & honore
fruens Eccl fi quis disce libes
& eris / pro quo requirit aor / 2o
labor Vn narrat hugo i suo
didascolicon pte 2 q apud vetes
actica phie quatuor pte scrip
habat / due i spe iuvenu per
actus · & due i spe puellar se
quite / Iuvenes dicebat aor
& labor / puelle cura & vigilia
in labore & ut agas · In amore
ut efficias / In cura ut provideas
in vigilia ut attendas / Vn nar
rat Johs i suo policratico li 7 c 6
q gentiles vetes sapiam q om
nea principe coluerit · & eius
ymaginem p foribus om templor d'
pinxerint / & iux ymaginem ei ista
verba scripserint / Vsus me genuit ·
memoria me peperit / Sophiam
me vocant greci · Vos sapiam ego
di sentiores hoies · & sequia opa
seruat simulas · Et hec e q dr
prouerbia 2 · Si sapiam invenieris & in
clinaveris cor tuum ad diligendam · & si
quesieris ea tamque pecuniam · & sicut
thesauros effoderis illam · tunc in
telliges timore dni & scientia di
invenies · quia dns dat sapiam
& ex ore eius sapia atque prudencia
Si sapia quaeritur p aurum sicut
aurum vo in metalla p studio
queritur in terra & cum magno la
bore effoditur / 3o ad acquirendam sa
piam requiritur humilitas / de hoc lo
quitur 2 li d'ut & origine aie
Vn vincencius i primo spculi c 7
ex donis ingenii qua e largi
tur e ds · pfecte sapiens eris · si
re no est credis atque ut sic
ab iis q sunt sapientes pie suppli
inspirat qui possunt & maluerit

erroe no decipi · Quia erratum
laudibus honorari Et io cum quidam
antiquus dr non discedi interrogaret
sic rndit sic inuenit hugo · In suo
didascolicon vbi ponit clavem huius
studium quiedi · vitam qetam · scrutinium
tacitum · paupertatem · terra aliena
hec reserare solet multis obscura
legendo / de studio vo & humilitate vo
luit discedi quam hunc pro scribit
ieronimus i epistola ad paulinum presbyterum
de hiis vbi dic plato egiptum & ar
chitam tarentinum · eadem quia hora
ytalie · q quondam magna grecia dice
batur · laboriosissime pagrauit vt
qui athenis magister erat & potens
cuiusque doctrine achademie gim
nasia psonabant · fieret peregrinus
atque discipulus / mallet aliena
verecunde discere quam sua impudenter
ingerere Vn pri a 13 vbi humilitas
ibi & sapia / Sencca requirit sta
bilitatem & perseverantiam · i addiscendo
Vn ancelo phos legimus usque ad
mortem studuisse Vn valerius
li 8 ca primo Carneades labo
riosus ac diutinus sapie miles
fuit siquidem explet go annis · ille
ei idem vivendi ac phandi finis
fuit Socrates nonagesimo quarto
anno agens nobilissimum libr scrip
sit / Crisippus octuagesimo anno
exactissime nobilitate volumen scrip
sit Sophanes quoque centesimum annum
agens · Simonides octuagesimo
anno carmina scripsit / de stabili
studio Archimedis quem nos
modo archimeden dicimus sic nar
rat i valerius · Archimedes quia
fuisse fertur industriam dicens
ui eandem illi & dedisse vitam & abstu
lisse / capta ciuitate siracusana · marcel
lus · machinationibus eius diu ac
multum victoriam suam inhibitam sen
serat · eximia tamen hominis prudentia
delectatus ut capiti illius parceret

Occurrunt eius malicia cecat / Decreti quorundam intellectualis visionis et aliquod intelligibile per se
ipso intelligit alia / cum quibus quorum intellectuali intelligens per intendit vel non intendit Et
qui non intendit contingit dupliciter Vnus quod ex hoc q sit voluntate spoliatur per auctoritate
a gerendis talibus principiis / id primum noluit intelligere ut bene ageret Alio modo per occupationem intellectus
alia que magis diligunt quibus ab inspectione huius principii mens avertitur · id primum
curandi sicut sic qui et non vident solem / Utrique modo tenetur e prim sa fuerunt ec

Ad primum ergo dicendum quod veritas que excusatur a peccato est que contingit ex naturali defectu non potentis videre / Ad secundum dicendum quod illa ratio procedit de 2a veritate que est pena / Aliquam autem peccatum sequitur est pena / Prudentis et nihil dicit esse pena et peccatum / Ad 3m dicendum quod intellectus veritatem tamquam bonum est secundum se amabile / Potest tamen pacientis esse alicui odibile inquantum scilicet per hanc homo impeditur ab aliis que magis amat et ideo antecedens veritas non est voluntaria / sed non consequenter / Ad quartum dicendum secundum Alexandrum in prima parte sue summe duobus modis est loqui de excecatione / Uno modo prout est culpa / Alio modo prout est pena iuste inflicta / propter culpam in primo non est a deo / sed ab homine deficiente / Si autem loquimur de excecatione prout est pena propter peccatum inflicta / hec est duplex quod contingit loqui de ipsa absolute / Alio modo prout est in ratione pene iuste sequentis peccato / Nota enim quod duplex est pena / Una est pena illata ut pena iehenne et hec absolute dicitur a deo esse quod deus punit illa pena / unde absolute dicitur esse a deo quod iste dampnatus / prout nominatur pena illata / Alia autem est pena que dicitur pena contracta hec est illa que contrahitur cum peccato et talis pena est excecatio / ... enim cum peccato modo contrahitur quod peccatum est in voluntate / excecatio vero in ratione que comes est voluntatis quod liberum arbitrium facultas est voluntatis et rationis / Talis pena non dicitur quod sit a deo absolute sed a deo permittente vel a deo permissive quod ipse est inseparabilis a peccato / ideo quod scriptura sic consuevit loqui / Excecat eos deus id est permittit excecari / Excecatio est a dyabolo a superbia et a deo sed differenter quod est a peccato tamquam a causa simpliciter meritoria / A dyabolo tamquam persuadente illud / a deo est ut est pena iusta tamquam a iusto puniente vel permittente /

adiecit / perinde tum gloriam in Archimene de fabricato quantum in oppressis Syracusis reponens. At ubi dum oculis ac animo in terra deficit forte describendis militum qui perdendi gratia domum irrumperat stricto super caput gladio. Assiduitas eius interrogabat quis ... iniuria cupiditate investigandi quod requirebat. Non sum indicare non potuit. si potest manibus pulnei noli ... inquit istum obsecro disturbare / ac proinde qui neglexit victoris ipsum obtruncatus sanguine suo artis sue lineamenta confundit / quod accidit ut propter idem studium non donare vitam non spoliare. Rubrica 6 fili a iuventute tua excipe doctrinam et usque ad canos invenies sapientiam. Vides enim quod sic sapientiam consequendi. Ubi nomina quod apud Stoycos signum sapientiam consequendi fuit patientia vel lenitate ad senium quod sic intitulatur quod in sapientem non cadit iniuria sed dicit Epicurus autem iniurias tolerabiles esse ... sapientem nos autem iniurias non esse. Non enim est quod dicas hoc nature repugnare. non negamus rem incommodam esse verberari et pelli et aliquo membro carere sed omnia ista negamus iniurias esse. Non sensum illis dolorum detrahimus sed nomen iniurie quod non potest recipi salva virtute. Rubrica 3m causam dicit quia non vir. Alius homo mihi facit iniuriam ergo ego accipio iniuriam / Potest etiam instantias per exemplo esto quod aliquis rem quam de villa mea surripuit in domo mea ponat. Ille furtum fecit ego nihil perdidi. Si quis cum uxore sua tamquam cum aliena concubuit adulter est quamvis illa adultera non sit / Aliquis mihi venenum dedit sed vim suam remixtam cibo perdidit scelere se obligavit et si non nocuit non est minus latro cuius telum opposita

veste elusum est. Omnia scelera etiam ante effectum operis quantum culpe satis est perfecta sunt. Eodem loco ab iniuria non ... iniuriam sapienti ... reddit ... Vide ibi Seneca non potest ergo quisquam nocere sapienti aut prodesse. Quoniam divina nec iuvari desiderant nec ledi possunt. Sapiens autem vicinus proximusque dis consistit excepta mortalitate similis deo. Ad illa nitens pergensque excelsa ordinata intrepida equali et concordi cursu fluentia secura benigna bono publico nata et sibi et aliis salutaria nihil humile concupiscet nihil flebit. Qui rationi innixus per humanos casus divino incedit animo non habet ubi accipiat iniuriam. Ab homine me tantum dicere putas / ne a fortuna quidem que quotiens cum virtute congressa est numquam par recessit. Si maximum illud ultra quod nihil habent irate leges ac sevissimi domini minantur in quo imperium suum fortuna consumit / equo placidoque animo accipimus et scimus mortem malum non esse / ob hoc ne iniuriam quidem multo facilius alia ... labilibus sustinebimus. Seneca. Rubrica Ideo quod in sapientem non cadit contumelia sic persuadet. Ei qui videtur contumelie non sit ... videtur fuit vero ... Dicit quod dicitur contumelia sit ab eo quod non assurgit / Potest ergo illa pueri et quidam ferunt parentes pueri et ... ac capillos ... intulisse. Et sequitur quem adversus pueros nos habemus hoc sapiens adversus omnes quibus etiam post iuventam canosque puerilitas est. ... quod inter pueros non est differentia ... voluptate ... ratione ...

.. sapiens non accipit iniuriam uel
tuelia quare ergo puniet eos qui
illam sibi uel aliis inferunt / Andiz
esse uel sicut fatue sed remedia
contra casus / Ad medicum fuerunt
... ... quod ex febritam et a fri-
gida aqua prohibiti maledicta in
mala parte accipit / hinc affirma
... omnibus hic sapientis quead-
modum egros subsequeris medicum dat
sapientes omnes homines qui togati toga
... et incedunt : ualentes
... male sanos esse . quod
... uidet : egros in tpa-
... / non respiciat quod homines tempe
... in inferunt non et eque
... sit in ... ... iter
... ... opinio
... ... sa-
... ... non pati-
... ... p a
... ... quod ... non ... as-
... Ad istum casum accessit
... dixit se uelle ... ...
... ... iniurias
... pacientiam ... ...
... ... assumpsit
... ... uellet in-
... ... intellige-
... esse philosophum ... ...
mendicante ... intellexisse
... ... et putasse te esse
philosophum / ... ...
... uana gloria / scio quod philosophus
... ...
... ... philosophus fuisset / Vnde
... ... non sapiens ...
... ... et ...
... ... uides
... opus sapientie credo quod
... ... sapi-
... ... informare ...
... ordinare ... ... non
... ... errores ordinare
... ... Et ideo dicit ... ...
... aut ut ad unum sit dicere

opus sapientis / non mentiri de quibus nouit
et mentientem manifestare posse / primum
pertinet ad informacionem / unum ad reprobacionem.
Dicit enim philosophus primo methaphisice quod inter ea que homines
de sapiente accipiunt quantum unum est
quod ad eum pertinet ordinare / sed cum in
... ... soli sapientes guber-
nauerint / sed et bene ... ...
Johannes in suo policratico ... ...
quod romanorum principes ... ...
eorum respublica uiguit non ...
... ... illiteratos . Et nescio
quid accidit quod in principibus lan-
guit uirtus litterarum / armatae militie
... ... prin-
... ... Vnde quidam
rex romanorum scribit ... ...
regi francorum quod ... ...
filios sic ... Rex ... ...
... ... / hinc est
quod Carolus transtulit studium de ro-
ma in ... parisius . de quo dicit ...
... ... palla-
... ... dauid
... ...
... ...
sapientibus regi ... Vnde dicit ...
... sapientum sanitas est orbis
... ...
lib. ... ... demostenes
orator ... philippum regem fabula
... ... est ... philippus athe-
nienses ... postulat ut ...
... ... pacto
discederet / Audit demostenes ...
lupos ... pastoribus ... ...
... ...
ut in ... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
Lupi ergo ad ... ...
... ... non ...
sacie ... ... pro libidine

Nota quatuor sunt que ... oculum spiritualem ne uideat / primum est ... scilicet in diuiciis quia auaricia
... excecat oculos mentis et ... ... semper ... in ... et ... ...
... ... et medicum / et ... ... medici qui ... ...
... ... peccatis ... ... in epistola ad lucilium / ... uxor / narrat sua familiaria
... ... et nesciuit se ... ... tenebras esse / et
... ... quod in illa uideo nobis accidit nescio se ... intelligit nescio se ...
... ... / nobis sine ... ... sine ... ...

radijs effulgens ex
cecat oculos / sol e gla
pompe mu̅dialis / hec
figurat p paulū conu̅
de qua act ix cic
circu̅fulsit eū sol de
celo et cadens in t̅ra
nichil videbat. Clerici
eni̅ eni̅ et superbi no̅
vident defectus suos
eciā in bonis opibꝫ
contingit cecitas. vnde
aug9 in quadam epla
vicia cetis in peccatis
superbia in recte fcīs
timenda ē ne illa
que laudabilr sūt fcā
ipius laudis cupiditate
amittant. Tercio ce
citas contingit ex volup
tate que aufert hoi
iudiciu̅ rectu̅ / quia
cui amor rerum non
ē arbiter equs / Nā
desiderie rerum iudicat
esse deus / vn̄ p̄ g̅g̅
xxxi. micolud. cecitas
mēte ē pro filia lu
xurie vn̄ dr̄ meretri
mens cecatur que luxe
simulatur / hec aut figu
rat p cecitas samsonis
Iudicū xvj. quem
dalida tradidit ad ex
cecandū philisteis
effigurat eciā p cecit
tate qua percussi sūt
sodomite Gen xix
&

pacceduerunt. Et isto suasit cite:
uesibg philipū. principes populi
postulaᵗ q̄ facili9 posset opime
spoliata custodibꝫ vrbē / Isto
videns qd̄ ē sctꝫ possidendi sapiam
Et d̅r hec dr̄ Ecc vi. c. 8. qd̄ ha-
bet aplius sapiens a stulto. Et qd̄
pauper n̄ nisi ut pgat illuc ubi est
vita. Et Sap. 6. dr̄ Concupia sa
pie deducet ad regnū ppetuu̅.
Additio. hec est qd̄ dr̄ Sap. 4.
Videbunt fine sapiētis sipn̄ et nō
intelliget qd̄ de cogitat de illo
vn̄ insti9 perit q̄ nō sit q̄ d̄ dile
ctꝫ. Martires inimicis torqnt tor
menta sapientes p stultos repu
doctrina eorꝫ contempnitur / austeritas
vite illudr̄ / vanitas eorꝫ q̄ ōia a-
gunt i stulticiā vertuntur / Contra su
stinet q̄ i mundo obprobria. si persecu
tores dūo. h. inferunt. videtes
persuacorꝫ et fine vite q̄ ab hōib9 la
letar dūo male fecerint. exul
tates i rebꝫ pessimis. nō tn̄ intel
ligunt qd̄ de hꝫ cogitat d̅s suus
Nō ei cogitat q̄ isti ita diu e
vertuncti vita sūt eterna hitur
nō cogitant q̄ noia eorꝫ scripta
sunt in celis / nc̄ poderat q̄ n̄
ipi q̄ussi fuerit. p districtu̅ dei
iudiciu̅. i peccatis reddatur eternas
vo q̄ excecat eos malicia eorꝫ
ne audiat veritatē et ne intelli
gat dūi dei voluntatē vn̄ d̅r Isa.
Isa. 6. dr̄ Excecat cor populi hꝫ et au-
res eius aggrava et oclos eꝫ clau-
de. ne forte videat oculis suis
et auribꝫ audiat. et corde suo
intelligat et conūtatur et sane eu̅.
Hic Iudicij ei redditur ad puiicia
dei insipientia. q̄ se malicijs
voluntate implicavit / Nolūt eni̅
audire vm̄ veritatē. imo dis-
plicet eis veritas. Act. 7. Audie
tes dissecabantur cordibꝫ suis et
stridebant dentibꝫ. Et cū nec sic

cessaret btūs Stephan9 pdica
exclamates continuerūt au
res suas / Quo go d̅s luce fu
giet ex huiꝫ invidia et odio le
Donari possit. cū dōa dei
gratiarū actione sūt petenda et
ceptanda. vn̄ ps̄ d̅r de huiꝫ Nolu
intelligere ut bn̄ ageret n̄
malicia et ꝓprio ei placet / u
luit i veritate audire ne intel
geret bona agere. Et dr̄ Sap.
scient qd̄ d̅s cogitat de ipis
ei prudentes forte alij desy
rent a sua conversatione pva
dent. Sap. 2. Grauis est videre sape
et intelligentem et nomissima p
deret. Si ea morte q̄ hīc i
ē nouissima p oclis hrēnt
te superbiam cū alijs vanit
hꝫ calcaret vn̄ autor q̄ sp
Speculum pectoris inqt sic a
act9 medicina. nā qz doctr
sic superat superbiā. n̄c sic vi
malicia. nec sic extingit l
dine. nc̄ sic mundi calcat va
sic horrende mortis recordi
Veritaz i sapiente et intellig
Et ostendit et qd̄ huic indi
scit tm̄ sic ho. cuiꝫ cor9
sit gramine. ne permittitur in
eodem domu̅ et uno fete fu
vile sicꝫ ex pictur. in pfu
tre absconditur. putredini tr
vermibꝫ esca datur. cadaue effi
erubescat go superbꝫ petore
meat elacōe cecatꝫ ira
flatꝫ. impaciē victo fedat
Cui plꝫ placet scia Arist
q̄ scia de aplis que n̄ al
lensificat et ea scia edificat
infert Stultus est. q̄ ignar
ras na q̄ tlia agunt et tu
dies consumunt. petū et q̄m
et morte parat / q̄r ex stu
dio stilez h̄ epiunt sciāz
colligunt folia nō fructꝫ.

tis vintes / vba ei i vetu pse-
ri et vbis acz vbaiie vbosite
snar iactatia honestati / De
qrs gr Tlan sint tmoti sint
se ebus et ois sapia eoz de
uraiu e Et mittit ei ho
ans nesar qd agit a quo vadit
ei q seipm igrat / Ita insipie
tes clarici hqs sens secitates
lures deno rat / saaz multipli
ces / s qd agit pe ein ignant /
q ad que fine tendit no intel
ligit u atendit / d vitaz sape
us et intelligenr id est hi eni
fiunt vite bui te pendent
dimi diez suoz an oclos
gnssat hi d timendo indico
in no tm d eoz mortuis opi
bus imo d omi vo ocios ob
estete risum sunt pudissent
dor tvoe genssi / mor dino
ane genssi / ha vite studia
vlqss et d studio vanitat
missent ad studim vitat / de
studio stulti ad studim sapie
in studio tuiosit d studias
seguilit / d scola inaie et
ponit ad scola indicae et ca
strat / d vita ingst ad vita
sint hec Ana nob

Et eunt p h h c decideres
sn honbe et i gnella
mr mozmos i patrim
sn demper illos in plators sn
urt et gmonebt illos a fude
ras / Ensoz ad supmu despi
ciunt et eunt gemetes et me
nia eoz pibit / pagz declat
persecutores instoz depini
eni p ignorantiam / hic declarat
eoz ps morte pudiut p
penaz / collaneia et agi stag
agit at vij penales dana
ti qdicens / q sunt iste / deci
cunt cu qfusioe / affligent
cu despitoe / repellent sine ru

sioe / destruent cu antehopacoe /
punient sn qsolacoe / gremit sn
recedonacoe / et supprimet sn recor
dacoe / Et ista septe insecx pacie
ptr vij malicias / qs tyrani et
mali hoies psecutores sciozu
hnerunt in vita / fuerint eni
abiciosi ad honores / gmeliosi
ad tirores / argumentosi camilla
tores / fraudosi supportatores / pu
mersi psecutores / volupmosi
lenatores / et oblimosi centploes
Et ideo mito reddende singla sin
glis / iuste iudicabit / Qa eni
fuerit abiciosi ad honores / ideo
decient cu qfusioe / qr gmne
liosi p tiroes / ideo affliget cu
pespecoe / qr argumentosi
camillatores ideo repellet sine
missione / qr fraudosi supporta
tores / ideo destruent sn alleti
ratoe / qr pimosi psecutores
ideo punient sn qsolacoe / qr vo
lupmosi lenatores ideo gret et
sn qdonacoe / et qr oblimosi co
tepnores ideo supprimet sn recor
dacoe / Iste vij penalites inve
nint i istalia / pio go qr fuert
abiciosi ad honores / ideo decient
cu qfusioe / Et qntu ad hec dicit p
sic Et eunt p h h c / ps hac vi
ta vel ps penam inter q pacie
unt / deciderent sn honore / q d
no solu cunt cadentes s p vio
lenciaz decidentes ps decidente
ra cogitacoib sunt eni in intime
ipmetu eoz / decidet mor a co
gitacoibz abiciosis et superbis / qs
et honores et dignites cupiebat i
penti / decidet go cu dyalo capi
te et pincipe suo ad pfund infer
ni / videntib illi electis oib illu
casu / vn dicitur gz mor c 20 ex
ponens id Job / Et videbunt
cucti presbiti ait Et no indicet
tribi repente astantib angloz

Hazrbley

Utrum advocato non liceat pro suo patrocinio pecuniam accipere / Opa eni nune non sunt in intuitu sue remunerationis facta. Et ideo luc. xiiij. Cum facis prandium aut cenam noli vocare amicos tuos aut vicinos divites. ne forte et ipsi te reinvitent et fiat tibi retributio / sed precare proximum tuum atque pertinens ad opa nune ut dictum est / ergo non licet advocato accipere retributionem pecunie pro proximo prestito / Item spirituale non est per temporali commutandum / sed patrocinium prestitum videtur quoddam spirituale cum sit usus sciencie iuris / ergo non licet advocato pro patrocinio prestito pecuniam accipere / Item sicut ad iudicium concurrit persona advocati, ita etiam persona iudicis et persona testis / Sed secundum aug. ad macedon. non debet iudex vendere iustum iudicium nec testis verum testimonium / ergo nec advocatus potest vendere iustum patrocinium / Sed contra est quod aug. ibidem quod advocatus licite vendit iustum patrocinium et iurisperitus verum consilium / Respondeo dicendum quod ea que quis non tenetur alteri exhibere iuste potest pro eorum exhibitione recompensationem accipere. Manifestum est autem quod advocatus non semper tenetur patrocinium prestare aut consilium dare causis aliorum / et ideo si ven-

chois. assistente cuncto ministerio celestium potestatum ac electis omnibus ad hoc spectaculum deductis diabolus crudeliter et fortiter in medium captivus ducetur et cum suo corpore in eum reprobis omnibus eternis iehenne incendiis mancipabitur cum dicetur discedite a me maledicti in ignem eternum. Quod gloriosum erit illud spectaculum quando hec immanissima bestia electorum videbit ... hoc tempore minus eos terrere poterit si videtur. Sed occulto ac maligno consilio agitur ut timere per eius graciam a pugnantibus non visa vincatur et tunc a legionibus victoribus in captiva videatur. Hec ille. Utrum eorum fuerint contumeliosi affligentur ex despectione et contumelia cum in contumelia erunt in mortuos in perpetuum. Et nonne ... hoc omnibus incorporat consistatur aggravatur pena eorum quia eorum contumelia quia ... non sunt ... malo in uno ... eorum ... Illa quibus reprobis afficietur ab aliis contumeliis maledictionibus et ipsi... Item ... non in loco ... potest esse spectaculum in loco mortis in inferno. Item ... non ad horam nec ad tempus ... sed in perpetuum. Unde ... et experto iob 30 ... Item ... morte consueverunt / quia si consumerentur vita moverentur pena eorum finiretur. ... ut sine fine ... vivens sine fine in pena ... ut eorum vita mortua hic fuit in culpa. Illuc mors eorum vivat in pena. Item ergo ... quia mors et non consueverunt quia ... moritur et vivit. Et deficit et subsistit. finit semper et sine fine est. Hec solo auditu est valde ... Consequitur ... istud est erroneum quod in ...

apocrifis invenitur de revelacionibus ... fra ... quod anime dampnatorum ab hora nona in sabbato usque hora nona in dominica ... vel ... nescio quando ... refrigerium ... quod est mixtum ... eorum pena non duraret non esset perpetua / quia ... perpetuum est continuum est et eternum et ideo omnes tales narrationes ... omnibus sunt ... Item ... reprobi qui fuerint ... argumentosi cavillatores repellentur sine visione quantum ad hoc dicitur. Quando dirumpentur illorum inflatores sine voce i quantum fuerint inflati verbis legum et suis allegationibus. dirumpentur ... et ideo quod dirumpet ... magis ... istud fiet in reprobis ... suorum et malorum volu... et ideo dicitur quod ... dirumpet eorum ... excusaciones ... vide nobiles ... advocati ... frequenter quod in morte tamen ... lingwa ... Unde dicitur et ... est quod isti mali advocati ... placitatores ... iusticiarum ... iniusti frequentissime ... in morte amittunt vocem ... et sensum. Cuius ratio est quod ... iniusti quod ab ... vendere ... et ideo ... timeat ... Ista ... omnibus male et iniuste vendendo ... vocem et faciunt ... aliis vendunt ... allegando contra consciam iudicando male ... obviando et cautulose ... gendo / et ideo iustum est quod ... vocem perdentur. ... Item ... morbum incurabilem ad quem ... non inveniebatur medicus ... invenitur ... ad eo deputatus qui ad ea tuenda ...

dat suum patrocinium sive consilium non agit contra iusticiam. Et eadem racio est de medico opem ferente ad sanandum et de aliis huiusmodi personis dum tamen moderate accipiant / consideratis condicione personarum et negotiorum et laborum et consuetudine patrie. Si autem per improbitatem aliquid immoderate extorqueat, contra iusticiam. Unde aug. dicit ad macedon. quod ab hiis extorta per immoderatam improbitatem repeti solent / data per tolerabilem consuetudinem non solent. Ad primum ergo dicendum quod non semper que homo potest misericorditer facere tenetur facere gratis / alioquin nulli liceret aliquam rem vendere / quia quamlibet rem potest homo misericorditer impendere / sed quando eam misericorditer impendit, non humanam sed divinam remuneracionem

aniorum Isti eni sunt valde reprobandi propter rones qz primo detiores ee videntur qz vilissime meretrices qua illa vendit pte corporis vilissimaz et magis abhominabile, isti vo nobilissimaz sui corporis pte sic lingua tota / 2o qz debent ee sicut stelle fixe mote tamen motu firmamenti i. vitatis qz pni iz 9a labi vitates fim eius i ppetuum Sz isti p maiori pte mveriun' cicatrice Ubi notandum qz duplex motus s. qui vitate qui mmerca qui eqz cu vitate duci qstia / et qz d' illis stellis d' Job 24 Stelle eo sunt inde i qspcu eius / 3o prelmq lingua eoz assilat' statue qstanti ad mimum podus siunmali et se mclinat ad ptez qz ora Ita isti quocunqz fit Ser vi ad illa pte magis mclinat' et i dedi pecunia magis posita. D' qua Ez 27 i pnc. Gen. Dixit filii hom i statera vii et mitto mfert' calamitas Job 6 Calamitas mea qua patior i statera / Quarto qz pari pene cherubin qz bz flameum gladium versatile ad ipedienda hoi reditum i paradisum Gen 3 Ita isti adiuc. mali hnt flamen gladium. qz i lingua eoz qui dicacium. et e valde vsatil. Nam d'facili vertit ad qui vitatez et pvitate. Cherubin int's plenitudo sci. et sic dm' sapientes lingua vni. Sz ad qd dessinunt. Tenia uigit ad custodiendum via ligni vite sine ad accedat ad lignum vite. i. ad xpm Isti eni sunt qz stapurant dinoria / Alegna co uipit mundo a rectitas veis pauperes expoliat et simoniacos ostam / mnocentes expunant et bis filiis eum d' iure no pnt rebelles reconciliat. vm Ecclias psequentes Et io visile narrat' qd quidam vidit i spu Nerone apud infernos balneante. Ministri vo vndiqz aurum bulliens eum eum infundebat Cum ergo Nero vna advocatoru cohorte vidisset accedentez ipse clamabat mquit Venite huc o venale genus hoim o advocati amici mei accedite ut in h' vase balneam mecum. adhuc superest locus iij eo quem pro vobis servam Et audivi qd qdam causidico francie qui p unia et acta inividiosus fuit in diuturnae dimestr. unde infirmatus fuit ad mortem Amici vo eius ei pte astiterit et rogaverit eu ut qdet testm suu Et ille qmissie infirmatus cepit recogitare qmo tot divitias p sua eloquiaz et lingue pritiaz qgregasset et recollecto toto spu que hunc clamat i gallico langue langue langue. Idez fecit scdo et tertio iterat' Et cu admirarent' q astabat qd vellet signare Sb' iunxit i gallico. Langue tot geyna. et langue tot aimita. Contingit at eo tpe fres pdicatores d' nouo venisse ad illam ciuitatem et area hebat sz nullaz domum edificatam Mandat ergo statim p quibusda d' illis fribz mitti Et cu venisset coraz eo aug' et familia dixit Ego ex peritia lingue lucratus sum ista tpalia aurum et argentum et alia possa vos ab lingue vri sluc in spualia et ea sed volo mercadimia mea vobiscu qdiuidere ut vos peipiat d' fructu lingue mee ut ego in causa qui hre possim d' fructu lingue vre Et ideo dimiaug mens pius ergo vementes langue tot geyna langue tot langue et tot aimita. Et totum thalem sunt eisdem fribz dedit et mortuus est.

[Marginal note in lower margin:]

...vere debet / et simile adiudoty cpi cause pauperum interdicit proxima ne debz intendere renumerare hunc sed dimittz / no tn sic te' gratis pcoium impendere Ad s. dd' qz et si scia iuris sit spuale / tn vsg eius fit cpe carnali / et ideo pro eius regpensatione licz pecuniaz accipere reqnulli qnsisti licet de arte sua lucrari. Ad iij dd' qz iudex et testis qmes sunt vtisqz ptibus et iustitiaz iustaz sinaz dare / et testis te vim testionii dare Justia aut et vitas non plus i vna ptez magis qz in altaram / et ideo iudicibus de puto sunt stipendia labore statuta / testis accipiunt no qm pcium testimonii / sed qm stipendium labore expen /

vel aliquam partem vel ab ea a qua inducitur quia nemo militat suis stipendiis umquam ut i ad Corinthios ix. Sed adiuditur alterius partem tamen defendit et ideo licite potest accipere premium a parte quam adiuvat.

— tercius decepcionis

Quarto reprobi qui fuerint sacrimoniis supportatores destituentur sine auctoritate / et quantum ad hoc dicit quod admonebit eos a fundamentis / et est specialiter contra malos iusticiarios et consiliatores et balivos et officiales istis quidam fingunt auctoritate dominorum sic iusticiarii castellani cancellarii et alii officiales inter locuntur semper in persona principum et ideo sive sit iustum sive sit iniustum auctoritatem habent quia fundamentum fingunt esse principes et non mo quos volunt supportant et quos volunt supprimunt et condempnant et semper habent quod se regimine potestate et auctoritate / sed certe in die iudicii destituentur ista auctoritate quia aliquid habebit unde pro se ipso. Et ideo bene dicit Et commonebit eos a fundamentis / et per oppositum de quolibet iusto / Ideo commonebitur in eternum quia habitat in celis quia fundamenta eius in montibus sanctis. Nec quia ei sancti sive ad partem sive in iudicia allegat exemplo suo totum enim de montibus sanctis vel doctrina sanctorum. Sexto reprobi qui fuerunt pietosi persecutores ideo punientur sine consolacione / et quantum ad hoc dicit usque ad summum desolabuntur pro tanto quia punientur eius secundum eorum dignitatem cum magna districcione impunitum. Unde Bernardus de dyalogo. Sicut in hoc mundo inter sub uno sole consistunt nec tamen eiusdem solis calorem equaliter senciunt quia aliquis plus estuat aliquis minus. Ita illic non est unius modi incendii in uno igne quia quod hic diversitas corporum hoc illic agit diversitas peccatorum ut et igne non dissimilem habeant et tamen eos singulos dissimiliter cremat. Hec ille. Septimo reprobi qui fuerint voluptuosi lecatores ideo contenentur sine consolacione et quantum ad hoc dicit quod erunt gementes. Unde est antiqua narracio de

iuvencula quadam in Frisia que cum inivisset lubece cum amasio et cum tali impregnata fuisset derelicta cepit flere et gemere. Consolabatur igitur eam quidam quod cum ea concubuisset. cum tamen ploraret / gaudium magis defleo animam istorum. Sanctus iustum est quod ille qui primi in partum se voluptatibus carnis sue tradunt gemant in futuro eius ab eis querela / Responsio bene quia gemunt et plorant gaudenti partum. Unde Naum ii. Ancille captivae gementes ut columbe. Sicut aves valde et naturaliter habent gemitum cantum significant quod homines qui se libidini ....cipat gemunt ut gemit ... xi dupliciter eos accepat tedium in medio partium / Octavo reprobi qui fuerint obliviosi tolerantur ideo in manibus supprimentur sine consolacione / et quantum ad hoc dicit medio eorum peribit. Sed per contrarium de iusto dicit quod In medio erit iustus. Unde mos erat quondam apud Romanos quod nomina eorum et iudicium in tabulis erea ... bebantur et ideo vocabantur prepositi qui autem ... contingebat ... fuit per in contrario sentencia consensione pertinacia / Isto modo in ... sunt in partem iusticiam in unitate quidam sunt episcopi religiosi et quidam sollennes cives quod ... fuerint tanti quod qui viam fiet verecundia in die novissimo sine libro vite non inveniuntur de numero eorum de quo Et Apocalipsis ... medio eorum cum sancti ... iterum deleantur de libro vite cum iusti non scribantur. Et de iustis Apocalipsis. Et vidi vestientur vestibus albis et non delebo nomen eius de libro vite. Nono quidam mali hic egestate

eciam corpus et dolorem sustinuit ut p[ro]
h[oc] desistat quod ceperat facere ad q[uo]d p[ro]p[ri]e
nondum suffecerat. Sed d[icitur] q[uare] q[ui]dam
q[ui]dam mali diu vivunt q[ui]dam vero boni
cito moriuntur. Econ[tra] aliq[ui] boni diu-
turnam vitam ducunt, mali celeriter
occidunt. R[esponde]o q[uia] mali non diu vivere
p[er]mittuntur ut p[er] eos electi qui erant
in vicijs corrigantur. Aliqui vero mali
p[ro]pter maiora supplicia torqueantur
et q[ui]dam boni cito tolluntur ne diu-
cius hic adversis afficiantur sed in mansionibus
gaudijs inserantur. Econ[tra] q[ui]dam lon-
gam vitam iusti ducunt ut multum
ex gra[tia] dei lucrentur et p[er] eorum
exemplum plures convertantur et resiliant
a malis. Mali sepe celeriter
ad tormenta rapiuntur ut electis
iusticia adhuc errantibus timor
incutiatur d[omi]ni et ab errore re-
trahantur. Sed d[icitur] q[uare] d[eu]s non felices
in p[rese]nti vita adversione tan-
gunt. R[esponde]o q[uia] infelicissimi sunt q[ui]
omnia p[ro]spera hic sicut vivere
ad vota et omnia desideria p[ro] libitu
eorum adimplentur, si adversitatem non
agant q[uia] tales in ... ut ... lig[na]
in ignem intrant. Econ[tra] sunt felicis-
simi qui hic assiduis desiderijs ar-
centur et paciuntur multis tempestatibus
atteruntur q[ui]a ut filij ad regnum
nutriuntur. Vn[de] p[er] sapientem D[omi]n[u]s quem
diligit hunc corripit. Et
Ab[acuc?] xij flagellat d[eu]s o[mn]em filium
quem recipit. Vn[de] Jacob[us] Volo vos o[mn]i-
modo scire q[uod] reprobi ... cum a
... ponantur. Impotentes sunt et
... supplicio carent. Econ[tra]
... captiui ... i[n] carcere
potentes sunt et ... primo
... Sed si d[icitur] q[uo]d hec a[d] g[ra]ciam
... Ideo q[uia] impotentes sunt
... ita ... voluit et ideo
... pium. Malum autem est voluit et
... Malum vero p[ro]batum est multum
esse. Ideo constat eos vincti posse

Sine supplicio non sunt q[uia] semper co[n]sci-
encia[m] ... q[ui]a timore anxiantur
ne capiantur, ne occidantur, ne res
sue tollantur. Vn[de] d[icit] p[ro]ph[et]a ysa[ie] lvij
Non est pax impijs dicit d[omi]n[u]s. Econ[tra] electi
minime potentes sunt q[ui]a ...
dei et bonum voluit et p[ro]pter malum
non se respiciunt et p[ro] illo non carent
q[ui]a sine timore manent et future lib[er]-
tatis gaudent honore. Vn[de] d[icitur] Justus
absq[ue] terrore erit. Aliud adhuc
est admiracione p[ro]dicatur si q[uo]d malis multa
bona contingunt et bonis multa mala
eveniant. Sed d[icitur] tunc mali hic co[n]-
vivijs delectantur, decore et orna-
tu ... preciosa veste
delectantur, pecunia et magnis edifi-
cijs gratulantur. Econ[tra] boni multi-
bus ... tribulantur,
fame et siti et alijs erumnis affi-
ciuntur. Ergo malis multa bona contin-
gunt hic in vita. Ibi R[esponde]o cum ma-
lis fortuna p[ro]spera arriserit et
eos de copia de sue cornu
donaverit et hijs bonis quem emancipasti
... replevit, tunc ... piscis q[ui]
... mordens hamum. Si hoc
... aqua extrahitur et
necatur. Sic illi cum poculum mellis
porrigitur et post sic sine aquo po-
tum ... Nam p[ro] epulis
replentur ut ... absin-
thio amaritudinis, p[ro] amore mil-
ies sulphuris fetore, p[ro] vestimen-
tore induentur ... p[ro] pecu-
nia et edificijs hereditabunt ver-
mes in insaciabiles. Vn[de] id
Job xxi Ducunt in bonis dies
suos et in puncto ad inferna descen-
dent. Et p[s]. Ignis sulphur et spi-
ritus procellarum pars calicis eorum. Porro
bonum q[uo]d eos asserimus hic contingit
affici similes sunt illis qui p[er] ... vel
aliam amaram radicem vel herbam
gustum ... ut vinum post sup-
tum suavius sapiat. Sic q[ui] pro

carcere recipient ad eterna tabna
cla/ p ubi obtinebunt gaudiu
et letitia/ p fame et siti. non ampli
plius esuriet neqz sitiet/ p ca
ritatibz fugiet dolor ab ipsis et ge
mitus. Ex q re p'batur iniustos se
locupletes et beatos fore. Impios
sz inopes esse et miseros. Unde et
psal. 12. Non contristabit iustu qc
qd ei acciderit/ et ps. pax multa di
ligentibz legem tuam et non est illis
scandalum. Unde enim iusti sicut
aurum bene pbato/ auz cum pciatur
in igne magis resplendz. Et in lutu
non amittit virtute. Sic iustus
sz tribulatois adversitate magis
ardz amore dei. Et flagella co
tinelbz et obprobris saciatur et
spiritus ... macra sz in virtute p
sistit sic tetragonus sz virtu
pio/ et sz impulsone tetracolbus
tz en corpus eu. Unde dicit b aug.
de ci. dei. libro c. 22. Non est ois cul
pabilis tetacios sz gratulanda iam q
fit ptacio vita et in ea pugna
enim pcesse sz tetacoe et gratum
in p tetaciones sit nec ois quis in
no resistit in tetacitz. nec pt co
nari in vicerit/ nec pt vince in
certanit/ nec pt certare in inimicu et
tetacoes haunt quat devicte
nos gaudeat qd est bonitz

Veniet in cogitatione
petorz suorz timidi et
traducet illos ex adu
so inquitates ipsorum.

Pagz tengit in pte pena tyra
nus infligenda in ppetuum in in
ferno nec iam pena eis infligetur
in iudico manifeste qui pate po
tit toti mundo. Ideo iam tacta eorum
pena infernali. Iz declarat a qntu
depressa obstinando in iudico gnali
et hoc fit alienando/ mo de iustis
mo de iniustis. Et circa hoc duo
fit. Unde p° declarat forma sum

qua gparebunt iniusti/ 2° form
si qua gpacebunt iusti. Lap v
stabunt iusti. Circa primum ta pd
ss p salone in lra primi de im
futa in iudico gnali/ qr ibi
putabuntur p pena sz penat
ostenabuntur integraliter sz
latos necensabuntur eternaliter
desesper/ et ista tria sunt vlta gn
qr nec hoc potit hre penar
nec gsolatorez. nec desensoz
iz inoz putabuntur p sor sup
toe. Ita sic dicit 2 Cor. 5 om
nes nos mani ez an tribual xpi
ut referat unusqsqz ppria corpus
bon sine mala put gessit
quitu ad hoc gt Veniet in
cogitationibz suis etc. Johel
inire omes getes de cecinu i
ggruam ibi octibe faciet
robustos tuos consurgat
ascedat getes in valle Josaphat
qrm ibi sedebo ut iudicem o
gentes in circuitu. Veniet g
sz silatoe qr vocabuntur et
bunt pemtoie ia trih vo
de quia ait apostus Thess. 4.
ipe dus in iussu et in voce ar
geli et in tuba dei descendz de
celo et mortui qui in xpo sunt
surget primi. In iussu in
toni ptate/ nec ei tunc ven
in humilitate sic venit in carne
po aduentu/ nec cgitabit a
nec baiulabit de cruz sic le
ferisse Joh. 19. Vz tunc vide
filium hois venite in nub
cum ptate magna et maiesta
de luce 21. Et dicit aplus qr ip
dus veniet in iussu et in vo
archangeli a in voce sua p
ipm qui est pnceps archang
est ei angelo mag gsilij
gt Joh. 5. dicit hora tunc audie
voce filij dei et qui audierit
vivet. Vel in voce archang

adhuc vox illa quasi in auribus meis: Surgite mortui et venite ad iudicium. De hac tribulacione vocem loquens Ieronimus super [illegible] sic dicit: Quociens diem illum considero, tociens toto corde contremisco. Sive comedo, sive bibo, sive aliquid aliud facio, semper videtur mihi ista tuba sonare auribus meis: Surgite mortui, venite ad iudicium. Vocatur predicta vox in Iussu et in voce archangeli et tuba dei. Eadem vox vocatur tuba propter similitudinem ad vocem tube, quia fuit in populo testamento convocabantur ad consilium, convocabantur ad prelium, et vocabantur ad festa. Et isto modo resurgentes convocabuntur ad consilium iudicii, ad pugnam, quia tunc orbis terrarum pugnabit contra insensatos, et ad festum eterne gloriae. De hac tube voce loquitur super illud Matthei 24: Et virtutes celorum movebuntur, et dicit: Vae vox magna, vox tube terribilis, cui omnia obediunt elementa, que petras scindit, inferos aperit, portas ereas confringit, vincla mortuorum disrumpit, et de profundis abyssi animas liberas corporibus suis assignat. Hoc omnia consummat in opere quam sagitta emissa in aere. Dicit apostolus: In momento, in ictu oculi, in novissima tuba. 1 Cor. [15]. Erunt et isti tyranni et iniusti presides et vocabuntur inferiorum ... terribiliter a mortuis citati evocati et prosequor iudicari. Terribile enim est cum homo subito excitatur a sompno per fragorem et strepitum tonitrui magni. Constat utique, quia vox erit sicut vox tonitrui magni, quo terra et celum concutientur et universa de suis locis videbuntur commoveri. Tunc reges et regine plangent et gementes milites et clerici, mercatores et monachi mundi et consules si male fuerint viventes. Unde Ieronimus in epistola sua

ad Heliodorum monachum: Iudicii tuo domino lugubre mundus mugiet et tribus ad tribum pectora ferientes potentissimi quondam reges nudo latere palpitabunt. Ibi adducetur Plato cum suis stultis discipulis. Tunc Aristotelis non proderunt argumenta. Cum veniet ille fabri filius pauperculae quaestuariae, iudicaturus fines orbis terrarum. Unde Zophonie: Vox domini dei amara, tribulabitur ibi fortis. Dies illa, dies irae, dies tribulationis et angustiae, dies calamitatis et miseriae, dies tenebrarum et caliginis, dies nebulae et turbinis, dies tubae et clangoris. Secundo impii in iudicio consternabuntur ... sine consolacione. Et quantum ad hoc sciendum in breviter quod non solum veniet, sed veniet in cognitione peccatorum suorum timidi iudicii quod homines qui est terra inter bonos et malos, quia boni timent de peccatis suis et timent deum ante iudicium. Unde Iob: Quasi verens tumentes fluctus timui deum. Et Ecclesiastici 1: De propiciatu peccatorum noli esse sine metu. Et ideo timenti deum bene erit in extremis, et in die defunctionis sue benedicetur, ut dicitur Ecclesiastici 1. Et per oppositum reprobi, isti in presenti non timent peccata sua neque deum, sed in iudicio timebunt. Cum timor est ad penam, non ad emendandam et reparandam vitam. In quos potest dici illud psalmi: Timor et tremor venerunt super me et contexerunt me tenebrae. Unde Augustinus in ... Ecclesia 2: Vitam magis timor in dies non nisi ante iudicium presentibus non erit, sed praeteritis placatur. Cum vero in eo timendo exhibere debet et videri potest placari, iam non proderit quia fecit improbus hoc diu sustinuit tacitus. Sed omnia reddet iratus. Unde nunc esse timendus iudicem cum nondum iudicium exercet, cum diu sustinet, cum adhuc

Confitear cum meto
domino tyrone
Stupescunt turbae
cordis operationem eius
... ...
... timebunt
... et servus

l mala tollat quod videlicet ne cu
set manum [illegible] retribuere vel ledere
excusserit tractus [illegible] iudicio districtus
[illegible] feriat · quanto autem iudicium
diuinus notis exprimitur [N]ec ipsum
in iudicio accusabunt eum mali sine
defensore est quantum ad hoc solum
in [illegible] Et educet illos ex aduer
so iniquitates ipsorum Traducet idem
est quod ad consistorium [illegible] quod fuit
consultum spiritualiter [illegible] ipsa
sepharat cum esset mistus et nollet
ea educere [illegible] vult hoc dicere quod ipsa
met peccata sua [illegible] alto
res eorum [illegible] tamquam aduocati accu
satores et assistere ex aduerso con
tra [illegible] peccatum [illegible] quod [illegible]
esse [illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] ipsum semper condempnat eum [illegible]
dicitur quod symea fugiens venatorem
quando habet fetum Illum filium quem ma
gis diligit apprehendit inter bra
chia et fugit et alium dimittit
Ille vero dimissus insilit super matrem
sedens in collo suo · et velit no
lit · venatore fortiter persequente
symea fatigatur · fatigata vero
fetum magis dilectum proiciat alius
vero quem non curat velit nolit
insistit · [illegible] peccatorem · peccatum et dele
ctationem tamquam duos filios habet de
lectationem diligit peccatum odit / Mors
autem est venator [illegible] quem [illegible] insequitur
peccatorem [illegible] ergo sperans se cum de
lectatione euadere Illa tamquam ca
rissimum filium inter brachia sua
[illegible] intellens et afferens [illegible]
[illegible] peccatum a tergo se collo
cat et [illegible] non dimittit donec
mors [illegible] eum capiat et
vtrumque astringat / [illegible] iudicio
in estate [illegible] [D]ubitatur
[illegible] Vtrum vox tubalis pre
dictis iudicium sit aliquo [illegible]
corpore Et vtrum quod non damnas [illegible]

[C]redere [illegible] fieri diuina vo
[illegible] et [illegible] ergo cum ista [illegible]
sufficiant non est vox tube [illegible]
[illegible] frustra fit vox ad id quod
non potest [illegible] mortuum non [illegible]
ditur ergo frustra [illegible]
vox ad [illegible] Preterea illa vox
[illegible] ergo [illegible] fieret [illegible]
[illegible] vox illa [illegible]
a [illegible] sic dicit glosa [illegible]
Ecce dabit vocem suae vocem [illegible]
[illegible] scriptura [illegible]
sequitur [illegible] in [illegible]
[illegible] per [illegible] est
visio sequitur est [illegible] / [illegible]
corpora [illegible] a [illegible]
[illegible] ergo [illegible]
[illegible] virtute [illegible]
[illegible] glosa [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] quando [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] vbi [illegible] quod
[illegible] mortuorum est vox
quod in aduentu iudicis [illegible]
dicere · ex qua virtute [illegible]
mortuus [illegible]
[illegible] glosa [illegible] dabit vo
cem virtutis efficaciam [illegible]
[illegible] omnes mortuos [illegible]
[illegible] quod [illegible] potest dici [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] est virtus diuina [illegible]
illa vocem · [illegible] quod virtus [illegible]
assistit verbis sacramentalibus [illegible]
[illegible] vero [illegible]
vox [illegible] sic [illegible]
[illegible] aliquo [illegible]
in corpore [illegible] fit [illegible]
diuisione [illegible] dicitur [illegible]
ipsa [illegible] filii dei
[illegible] et dicitur vox [illegible]
[illegible] quod tubas [illegible]
aliud est quod [illegible] iudice [illegible]
dem [illegible] / [illegible]
quod vox tube est [illegible] quedam [illegible]

Ad quod [illegible] doctorum sanctorum in scripto [illegible] distinctione [illegible] quod [illegible]
[illegible] aliquo [illegible] et [illegible] sanctorum [illegible]
[illegible] / [illegible] resurgens [illegible]
[illegible] corporum [illegible] aliquo [illegible] corporali [illegible]
[illegible]
[illegible]

mora

portat

que

ī impiū volēs q° papiet mor
tuus resurgēt / vnde Joh v
mortui audient vocē filij dei ⁊
q audierit viuēt Et parum post
oēs q ī monumētis sunt audient
vocē dei / hec dr vna vocatio q
est in q euidēt apls i Thes e ī voce archangeli ⁊ tuba
dei descendit de celo ⁊ mortui qui
in christo sunt resurgent primi / po cum ē fine
de qui in illa die ibidē pulucis sine
mar cinere corpor mortuor
colligi p ministerium angelorum
Et nota cū d' defectus ī insu
p per corpora resurgent ⁊ ex
illis pulueribus recollectis sic
mortuorum corporibus animas reuniet
de quo sicut p vinea dnā
siccus prepositus vocaū eum d'
tuba dei / 3° archangelus q sine
custodes principatus i pri
ma qui custodiebat clamabit
forti ⁊ sensibili sic seruus ante
dixo ī mediate ad eam
finē p ẽ medium
angeli opantur irreuocabiliter
ad auditū / Iterum nota
d' in voce archangeli / ī ista
voce tubali phetauit Sibilla sic
de ex d' omnia de e ex
tuba mirū sonitū ipse dicet
altis orbe gemitus faciens
mirū mios labore / Ad p'm
oppositū dicitur q sicut vnde
dia p'mi mer voce instinct
noth qd deus e / Ad 2m dicitur
conformiter vox sacraliū hinc
sui esse nō ex hoc q audiunt
hoc q p'ferunt / 3° ī ponte
3m dicitur q v'bum nō est in
vi sibi sustine fit d' ce ī voce
q vox assistat opando / Ad
4m p q vox ā ex exemplū
hoc v'bo nō efficaciter ē
vo dina effū p'mi / Addico
ista viros in p'p'us veniens

ī congregacōe peccator suor timendi ⁊
educere ī eis ex adiuso inīquitates / peccator
quia hoc cum di. sū vere peccum
iniquitates scd eor libitu peccauit ⁊
noluit exaudire suor obiectiones
cum putantes q sū ī amicicia eius
decepit se p hoc iustificari ⁊ a pena
exonerari / ī ita nō cessat a ma
lo sed contra stat ī loco peccator ⁊ cum
ignor iniquitas Ideo sunt dē ita
ne stetit ī loco suprior mali
ignoratur operacionem iniquitatem Vñ hō q
morat ī finibus inimicorum suor nō
e ī tuto illius vita p' eū resi
stē nō possit Aliter ī in ma in
corp sibi vadit primo / Ideo dz co
ntinuo inde fugere ⁊ se ī loco tuto
recipe sic fecit ad tunc iner
de ī mag dauid / 1 Reg a Sepma
vice fug' afferē a tua inimicorū
vnde h aī in tetra insidiatores hōis
inimici sunt et mundus ⁊ dyabolus / vñ
d' beatus ī sumē diciunt ī ore
adulatores ead delectat dyabolus in insi
diat cum exercent totus hō ē bar
nes debiles sunt resistē ne
scientes / vñ ad Intus ē izz Ipsis
ē cū medium hōi ead pū sū deli
addit ex neccia Ita sunt
ad seducendum debiles ad opandum
⁊ fragiles ad resistendum / Dicitur
ne voluntas inter bonum ⁊ malum de
cipimur / Dicitur cetera facere bonum de
ficimus / Dicitur conamur resistē malo
decipimur ⁊ superamur / Hec ergo nō
standum ī hac regione sed fugiendum
⁊ ad locum tutiorē / vñ Mt 2 sicut
Joseph cognoscens herodem laborasse
ut puerum interficeret monitu
ab angelo accepit puerum ⁊ matrem eius
⁊ fugit ī egiptum ⁊ erat ibi
vsq ad obitum herodis / Ignis pe
nde inuenit ⁊ ad terram ipse mor
tui sunt qui querebant animam pueri / Septima
p Joseph standum vir sem ⁊ iusti
tia vir sū ⁊ iustus eius dz esse

ut p'p'us dicatur q' damascenus ī ii libro
[illegible] cum dz vire ta tangit s' voluntate
diu ex mipal. vtute qe exequitur
c facultate ex aquarit ī q q' mta
a [illegible] ad [illegible] q' nō sunt
[illegible] valde facile cum [illegible] q' stati
dicti [illegible] sit [illegible] appact a maior
facultas si ad p'p'us p'gnū voluntate q'
[illegible] dt [illegible] ut voluntate p
mirco [illegible] et talis ut [illegible] est

quodā [illegible] ut [illegible] niqubi p p'p'us
valuerit [illegible] ad vnā voluntate [illegible]
[illegible] at [illegible] fuit vni [illegible] ad
q' p'gnū ab ipsa datū [illegible] abalict
ad [illegible] mortuaz et hec p'gnū [illegible]
q' voco tube ē ad [illegible] q' vt illa
[illegible] p [illegible] et [illegible]
[illegible] q' [illegible] vt [illegible] vtale
[illegible] facta [illegible]

Lx

iiij feria

cu summa dilia xpm puer aiam suam
memoria gubnat et custodienc
ab hode dyabolo psequent me peto. he-
rodes ei intp gliams i pellib
p que dyabolus notat. q occ capit
sbat cu vidit scripe hoz ruinas
Cu i senis hinc herodem exarde-
sce contra puerum iniste q putate
et gram quam ex ipo i aia tua
initio pcepis non hic statim
accepta maria pueri in te et pued
deus descende i egiptum Una po consi-
deres puerum xpm p nob hoiez fem de-
inde passum et mortuum pg h acci-
pias matrem mariam i aiam tuam scz
attritione doloris de peto. et cum hoc
descendas ad meditacionem eternam je-
henam et quam extremi iudicii exami-
ne bonorum collegium excluder a vo-
bis et trader dyabolo Sh sunt nimis sua
q si cogitabis superabis hodem et re-
vocabis ad terram isrl i ad viden-
dum deum in tra viventium Una si h ne-
glexerit veniet i cogitacoe peti
et suorum timendi. et educet eos
ex adverso ingressus opum. Una tunc
apientur libri conscientiarum et manifesta erunt
cordium secreta. tunc quis aliquando
merebitur vitam et alii iehennam.
Unc ea sunt qui captivum et i car-
cere reclusi ego non dormiam
sed cum fugientibus mortem fugiam
Cum aliquando sit anima i carcere dum
adhuc i vita psenti corpore con-
datur corrumpitur Et vo. de sic ca-
ptivus non erit i operibus separat.
sic et nos hic i corpore manentes Una
spectat nostra e intelligere et hac
non possumus extra libere i carne
Una mole corporis quoniam impedimur
unum et i multo frustra appetitum
q e eterna dimen con congregat i sitens
sunt captivis Dum i videmus oportet fu-
gere. et ab h mundo recede oportet. no
deus dormitare i pigriciis ne
nos i recessu inficiat manus

inveniat et penaes plaga
nalis. quindecim involuet
bus VII vero nebulo ... i
sen Estote parati in die
infra dies ecce in die ...
... audivit ... et ...
... i inibet ... ope-
rum ... vi-
... percipiebat. et ...
q ... i ... [illegible]
nos ordinat sunt ...
et mors ... nos ordinate
ut i die mortis q i dies ...
pati qui ... i dies ...
judicium ... q ... ven-
... ei tuc
... et ...
... et ...
... q i ...
... q i ...
... agere po-
... a ... vi-
qi ... de omnibus ...
... nos ... die ...
... vite ...
... i ...
i sua potest ... i ...
... e ... vi ...
die mortis ...
... e ... he
... peccata anas ...
... e ... vio-
... rapi-
... rapiat

[Q]ue stabit ...
... ...
eos que ...
... et q ...
labores eorum ...
... visibile ...
... apparebit iusti ...
... et ordinata ...
ta bonorum q malorum ...
... ordine ...
spali In ... aut iudicio ...

ptine requirunt adinuicem magna quando
iudex actor testis et reus. Dicto
in iudicio. Iudex est deus reus erit
peccator. actor petrus. testis in stra
que peccator deliquit si agatur de in-
iusti vel dei si agatur de iusti
grati. Quo demum a me legitur p
cessus qui in iudicio generali parti
cipabit locum. accusabitur sic
deus fuit qui educat illos ex
adu in magna rex ... ipalabit
... petri sic ... ipara
... non testis ... i
iudicium ... ad ... punat
... ad testes ... et iudices et
... i tra pno ... Uni ...
... duntur. Declaratur
... accusant. ... declarat
... se habent testes ... et
... Et si ... testis ... dum
... pisti Ita ... declarat ... te
... non ... adversite ...
... sustinebit ...
... non morietur a ...
... i ... ... habebit
... in ... i ... est go
... ... ad
... declarat ... ac
... habitur cum sermone laudabili
... habitur cum honore inmabili
... stabitur cum ... mestia
... in terra ... ibi
... ibi ... ibi diaz
... ... agentes ... tu
... ad ... ut quia testes n
... habitur ab adversite ... acusa
... malos cum sermone laudabili
... Tunc stabunt iusti In quo
... ... iudicat
... iusti assignatur ut ...
... ...
... ... resiste
... cum ... Tunc ...
... ... dicitur Tunc ... ...
... i stabunt ... ...
... in magna constantia. forma

resistendi in adversa eorum qui eos / Et
eis concedendi cum dicitur in quod abstulit la
boribus eorum. Tunc vi ... die iudicii ... in ...
... patria huius vita ... ...
... Tunc videbunt filium
hominis venientem in nube cum potestate
magna et maiestate. et postea. Tunc
loquitur ad eos in ira sua et in fu
rore suo ... ... Tunc stabunt
iusti ... ...
... ... in ...
... ... et
... ... eos ...
... aliud ... ...
... ... iusti stare ... ad
quam ... ad ... ad ...
... ad testificandum ad pugnandum
... ad ... ...
... ...
... ... et ...
... ... antiqua
... sit via bona et ambulate in ea
Stare ad docendum ... clamantis
... ... in ...
... audia ... ...
... ...
... ...
loquimini in templo verba vite huius Et
Neemie ... Stetit Esdras super
gradum ligneum quem fecerat ad
loquendum / Secundo stare debet ad testificandum
... ... reges
... ... ad pugnandum
... Eph. vi Accipite armaturam
... ut possitis resistere in die ma
lo et in omnibus perfecti stare Stabunt
ergo iusti in magna constantia ... hic
vita ... ... in magna
... ... Machabeorum ...
Mathathias et filii eius steterunt
constanter ... ...
... ... tunc
stabunt in magna constantia. Unde
... honore ... ...
... ... constantia ... Unde
quidam rex Francie nomine Robertus

q' floruit anno dn'i 996. cū eēt
vir litterat' et sbtiliter celebs et
mor' emulator verbas. carmina
multa latino sermone ad honore
dei gposuit. vt p̄sam s̄ci sp̄c
assit nob' gra/ Et it' m d' natiui
dni Iudea et ierlm no. ti/ Et it' m
d' b'to petro Cornelius cēturio/
Et d' aliis sc̄is. Concede nob' Cui'
vocaba' vxor gstancia q mole-
ste tulit q mēs d' ea gposuerat
q' posset ad eius laudē d' cātari.
Ille ad placandū ei' impaciaz cō-
posuit O constancia martyr' q'
ipa sp̄e se estimat' decātari et
placata est. Stabūt g'o in sc̄i
i mag' gstancia. et h' adu'sus eos
q' se angu. niminis a' flagellis. punt
hebr' xi Circuierūt i melot' et in
pellib' caprinis egētes. āgustia-
ti. afflicti q'b' dign' nō erat
mūd'. Et sedit ei abstulerit la
illor' i cuius re voluerūt. coge-
do eos lege x delinquē/ Vtz
i iudicio gnali fiat aliq' discep
tacio vocalis. Et vid' q nō. qz
sīb aug' xx d' ciuit' dei c. 26 d'
gsciās reprobor' gmmeat sub vlla
sinodis pluite. sz si fiet accusa'
singlor' fiet sinoia mag' pli-
xitas. g'o nō erit ibi vocalis
disceptacio neqz iudicū neqz te-
stiu neqz reor'/ Sz aug' li. 2o d'
c i3 loquēs d' li' vite ex q' sp̄'
tuā o's iudicabūt' sic d' apl'
co no dz intelligi corpa' q hic et
magn' inestimabile. et vix
longissio tpe posset legi/ S: no
vni' tpe reqritur ad narrādu
opa eius. qz ad legend' i lib'o. si
esset ibi scripta/ g'o sic liber vi
te dz intelligi spūal'. s: q'da virtute
diuina p qua fiet vt vnicuiqz
opa sua tā bona qz mala in
mēoria reuocēr. atqz oīa sil in
singlis indicēt/ Ita dz indicem

et

Et qntu ad sinēz et qntu ad
excusacōz intelligi intelli'/ p
d' testiom redderet ill' gsti
ipor' et inter se inuicē cogi
accusacōn seu eos defend
in die qn iudicabit d's/ g
cusacōnes ibi no erūt n n
tes/ et eadē rōe disceptacio
sīca iudicū/ Ad opp'm est aug'
li. 4or' c 21 vbi loquēs d' re
dit/ Illi v'ba iudicis audiet
fidei saltē v'ba tenuerit.
d' v'bo intell' nō pt intell
g'o d' v'bo vōli/ Sz sīma dz
te statu illor' con' q' fei
e. g'o sic in iudicio pti' iu
ciat' gruitas fiet sīma
ita tūc cū sere i bonis
assisteret dz esse corpali
aug' xx d' ci' dei c. i d' q
q' dieb' h' iudiciu tenda
tu est. Vtz si fiet inētali
expediret. g'o erit vocali
qz vnde scīt' Tho' et vnō
dis. 2a. q. i ar. 2 d'ti/ Resp
ista gone sic. vin' diffini
pt/ pbabilis tn estia q
d' iudiciu et q'o ad disc
et q'o ad accusacōz malor'
q'o ad gmendacōz bonor' et
ad sinaz d' vt' sz inētal' p
qz si singlor' sīa narraret
inestimabil' mag'a tpis
viri zm eiusd' pbabile e q
reccatus ca' 27. Scdm
distr' cet intelli' tm psim
ali pbabili' dicunt ac
cordant cū textu sac' scrip
q ibi erit disceptacio tā me
qz vocalis. qz xpc q' iudicabi
de' et ho'. Et io iudicabit
dimo et nō humano. Et ex h
magis gaudiu sensibile bonis
maior dolor sensibilis malis
magis eos gruet colli. q
indices et indicandos et c

co[illegible] peccati p(er) [illegible] d(icitu)r q
sunt in peccatis pulla dentium [illegible]
m(odo) p(ro)p(ter) [illegible] fiet accusacio malorum.
[illegible] dicitur [illegible] confessio peccatorum sic
[illegible] posuit ap(ostolus) [illegible] et [illegible]
[illegible] sic [illegible] fiet
[illegible] mortalium sup(er) i
pedem [illegible] qui [illegible]
[illegible] ex [illegible] illorum
[illegible] homines [illegible] eorum
[illegible] vocaliter [illegible]
[illegible] q(uod) sic [illegible] qui
[illegible] custodes [illegible] spe(cia)
[illegible] corr(ige) [illegible] sic [illegible]
[illegible] ide(m) dicit [illegible]
[illegible] ab [illegible] Nota
[illegible] q(uod) fiet discussio d(e) duob(us)
[illegible] in [illegible] d(e) operibus
[illegible] p(ro)
[illegible] fieri [illegible]
[illegible] in [illegible] q(uod) [illegible] non
[illegible] p(er) [illegible] p(ro)cedit
[illegible] et [illegible]
[illegible] ut appareat eos
[illegible] dignos [illegible] et sic [illegible]
[illegible] ter[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] fiet discussio
[illegible] diem [illegible]
[illegible] in-
[illegible] est [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] ut
[illegible] et p(er) [illegible]
[illegible] et p(er) repli-
[illegible] iudicis [illegible]
[illegible] ad motum [illegible]
[illegible] tp(or)is [illegible]
[illegible] requirit [illegible]
ad replicand(um) [illegible] g(e)n(er)ali
[illegible] p(re)dicto
[illegible] discussio [illegible] paru(m)
[illegible] ut dictum est
[illegible] die vo(lo) indicem [illegible]
[illegible] et [illegible] q(uod) non erit an(te)q(uam)

x(rist)e veniet sic dicit ap(osto)l(us) 2 thes(salonicenses) 2 cuius
adventus [illegible]
eius adventum multi calculatores et
astronomi sunt seducti sic dicit glosa
expositoris super [illegible] apo(calipsis). Antix(ristu)s
regnabit [illegible]
[illegible] cum dimidio et tunc veniet
Enoch et helias et predicabunt
1260 diebus i(n) toto tempore quo regnabit
antix(ristu)s [illegible] ut provo-
cent homines ad penitentiam quos tandem
occidet antix(ristu)s et insepulti iace-
bunt per tres dies et dimidium [illegible]
[illegible] et postea resur-
gent et ascendent in celum. et tandem
occidetur antix(ristu)s [illegible] a mi-
chaele sic dicit glo(sa) 2 thessa(lonicenses) 2.
[illegible] dabunt
xl dies ad penitentiam illis qui p(er)
secucione [illegible]
[illegible] et seq(ua)ces antix(rist)i.
[illegible] fiet [illegible] pacis et
securitate [illegible] dicent
homines et celebrabunt [illegible]
cum dixerint pax et securitas tunc
repentinus eis superveniet interitus
[illegible] et subitus sicut dolor
mulieris parientis et non effugi-
ent sic dicit ap(osto)l(us) i thess(alonicenses) [illegible]
glo(sa) [illegible] pena ponitur sic
[illegible] dicit [illegible] et [illegible] glo(sa)
2 thess(alonicenses) 2 q(uod) antix(ristu)s [illegible]
[illegible] occidetur [illegible] in monte
oliveti in papilione et in solio suo
in loco contra illum unde dominus ascendit
in celum / qui autem sit dies [illegible]
[illegible] xl dies penitus ignora-
[illegible] Addicio [illegible]
[illegible] dare [illegible]
[illegible] iudicium futurum [illegible]
[illegible] Et [illegible]
[illegible] civitates in quibus
virtutes [illegible] facte [illegible]
[illegible] ante
[illegible] dico vobis tyro
et sydoni remissius erit in die

Iudicii q̄z vobis Et paulo post ali
cuius pari Amen dico michi vob
qz terre Sodomorum remissius erit in
die iudicii q̄z t/h eius destr/sie
predicat dies iudicii esse venturum (pro dicit)
Et alio loco Viri Niniuite in
qt surgent in iudicio cum generacione
ista et condempnabunt eam qr penitenciam
egerunt in predicacione Ione et ecce
plus qz Ionas hic/ Et alibi in
qt Regina austri surget in iu
dicio cum generacione ista et condempna (ad Ro 2)
bit eam qr venit a finibus terre
audire sapienciam Salomonis et ecce
plus qz Salomon hic/ Sed dic Aug
duas res distinguit hic/ et venturum
esse iudicium et cum mortuorum resurrectione
esse venturum de Niniuitis enim et
regina austri qui ista dicebat
de mortuis sine dubio loquebatur
qt tunc in die iudicii resurrecturos
eos esse predixit/ nec ideo dixit
condempnabunt qr ipsi iudicabunt
sed qr ex ipsorum comparacione isti merito
dampnabuntur Et dicit dixit vos
qui secuti estis me sedebitis super sedes xii
etc. Et inter alias auctoritates pro
isto iudicio futuro inducit istud
Et b Ag 2o mor c 19 et 20 ex
ponit Iob 36 deus potentes non ab
icit cum et ipse sit potens sed non
saluat impios et iudicium pau
peribus tribuit i. elatos destruit
humiles vero per iudicium liberos re
ddit/ vel sic Iudicium pauperibus
tribuit qr hii qui nunc neguntur
opprimuntur ipsi tunc sine oppressores
illos iudicare veniunt/ Bonaventura
li. 20 due inquit sunt partes electorum
scilicet atque reproborum sed bini
ordines eisdem singulis partibus con
tinentur. Alii namque iudicantur et
pereunt. Alii non iudicantur et pereunt
Alii iudicantur et regnant Alii non
iudicantur et regnant/ Declarat
sic Iudicantur et pereunt quibus

dominica inclamacione dicitur Esuriui
non dedistis michi manducare sitiui
hospes eram et non collegistis me/ nudus
non operuistis/ In carcere/ infirmus
(pro dicit) vos perimit dicendo discedite a me
maledicti in ignem eternum qui paratus est
et angelis eius/ Alii vero in extremo
iudicio non iudicantur et pereunt
propheta ait Non resurgunt impii
in iudicio/ et de quibus dominus dicit qui
non crediderit iam iudicatus est/ Et
quibus paulus dicit qui sine lege pecca
uerunt sine lege peribunt/ Exponit
resurgunt vero etiam omnes
deleti sed ad tormenta non ad
iudicium/ non eius coram tunc causa
discutitur/ qr ad conspectum distincti
iudicii iam cum dampnacione sue
delitatis accedunt/ professionem
fidei retinentes sed professionis
opera non habentes redarguuntur
ut pereant/ Qui vero nec fidei
tenuerunt/ in eis peracto iudicii
examinacione non arguuntur
qr preiudicati infidelitatis
tenebris eius quem despexerant
increpacione redargui non merentur
Illi saltem verbo vel audi
qui eius fidei saltem verba tenuerunt
isti in dampnacione sua eterni
dicti nec verba perceperunt qr ea
uenit ea nec verbotenus sua
luerunt Illi legaliter pe
qr sub lege positi peccauerunt
Isti in predicacione sua de lege
dicunt/ qr mich heredes conati
Princeps namque terrena res
rigens aliter punit quem
delinquentem inuenit/ aliter
hostem extrinsecus rebellantem
iura sua consulit. cum que
digne inueniat adiudicat
hostem vero bellum mouet
menta prodicionis exercet dum
eius in malis tormenta reddit
de malo vero eius quod lex

[illegible]

In sabbato xiiii (?) de hac ... sabbata gloriam sunt adepti

[illegible]

ut nimis 2m dicitur mitius Sz
isto dolore q' ca² ex afflictione
qualiter gerat q pr ea nimis qr
io lz inse clericis ex mte
ve cui mortis/ Sz d' scdo dolore
n ea dubium ergo e dolor ca²
naturale nat^r ex displicentia volu t.
n ipa displicet n posset esse
nimia q nocuz quid ilis dolor
nesse ea nimis/ Ad m² dicendum q
venit d' vehementissio adeo ad
eu tm dolet d' suo pecco q
tanto dolor i appetitu sensitivo tri
ex mutationis q corrumpit corpo
ra corpus natura ad vitam z
inducit mortem/ no esset iste do
lor ex cessivus i quia mortis
impedimentum sz unio sed z corpus pfecte
unit/ ch ex impe dolor volut
it peniteat displicere d'icit i
sta pacz cupiditas pt mortis
egiud/ sz tm p displicere ad
vocto mgnitu possiblt deu z
egro q' d'a ginedaie d' pfe
unie groris/ Ad p m² dicendum
q qua e qer d' dolor q e dis
plicentia volu^s vel d' dolor ab
in ym natur ut ex alicne ca
us/ Ad 2m d' dco Angel' q est
excessive modo loquitur z mtha
forice n' apperent q hndet cor
is crucianda ad latuz sut mo
vens carnales i ea erumpuerit/
vl pt dici q appeent dolorz 2o
dim q' po² modo pfce grau
/ Ad 3m dicendum q lo² displicentia vo
lunt/ Ad qrtu dicendum sz dolor p eo
acceptus pt ea maxie i gene/ sa
fu tm aliq magis placz tam gt
cui displicet/ deus at summe pla
cet z ido debet summe displicere
pctm/ no e tm neccr q dolor
stingsit maxis sz tm intellctg/
q sic dz pctm hoi displicere q
nichil plq displiceat z q pnulla
re vellet pcrare i hic e necesse

ad q'tam/ z p tanto d'r ee maxis
dolor p cparacom ad alios dolores
d' rebus cat/ acquisitis sic d' lignt/

causatus

Notandum aut d'y virtutes consolabit²
Ca di quare prius mo no cbat c
q no videt defectus suos in p'
cla suo defectum et vna co
e que no videt negligentia pliorz
z doctoz/ hoc ait si no vidi n per
speculum cbrum ait ut docto
res sic ut ea demit specula lapi
cor vnigenti dando compiedo/
z si sic fuit petoes se gfiteir
z se videt deforte pruat ageir
Istud ait speculum expessium et insi
pientibz sz valde placitum e sa
pientibz pti q atque sapientiz
z diligunt se et alear' opgma
me cuilibet e prudere hoiez de
suis defectibz me dante Hoc e ei
gtruchiz sapiens q' ad defectus
suos vide posset Vn i lo g'a q'
in titulo d' dicti phoz z sapi
entu c d' dictis Alex sic naturaliter
q qda vicadus de sicat ipm
ad Alex quatuor i miq alle
xander pncipit ad pte Isto
go vnis dei ad se voce Alex
dixit illa dolor i fuco tuc
Et aliq qre dnd Et Alex q hoc
sui z homis qui pteer pfiste no
pur Et tu si temo tpe nihil me
n pdisti errorez digni igitr
fuisti z sapientes celtasti e
tas magistrantador/ Et apitus
sua pa i adde fo c d' dotoribus
plato ei dixit Sic homo deme
magis pfecut sz ex art q du
inci i aliq errores impetrat ex
inde corrigunt u' ait suos
quod ignigat errois sz tollant
e celat cor augmitat z gti
nuat errores/ vn si petas aup
cia illa petaosua credent
vl deus provit p suis petis vi
deur no e dubium qui salubriter

tbare vnusquisque videamur re aq
deus videret et timueret et t
bate sunt abissi / sicut glossa videret te
aque ipsi apostoli ia aq multe pp
multi et timueret d petisset t
bate sunt per gressum abissi reprefudes
simi petores ¶ Addicio blas.
Vnde de petoribus p cuncta luce z fa
cite dignos fructus penitencie Et ali
bi ait penitenciam agite appropinquabit regnum ce
Et Job xi d eos Ego penitenciam i fa
uilla et cinere / Exemplum ergo penitencie
a xpo huius exordium p p dicacionis /
a Job exemplum p satisfactionem qui p
filiis ymolabat Job 16 saccum co
sui super cutem meam et operui cinere
cinere meam / A dauid Ingemiscimus
p instructionem q ait Tibi soli pec
caui domine ¶ Unde glossa penitencia
q a paradiso tiessem traxit co
gi et portat ad paradisum celeste /
hec est spes venie / consolatio
iustic / ymaginis maculate re
formacio et vite restitucio / Hec
sufficiens remedium ad delenda
omnia peccata / delet namque blas
femias que e in deum et facinus
qd e in proximum / et cuilibet flagicium
qd e in se ipsum / Hec in petro trina
negacionem deleuit / Hec dauid prophe
tam peccatum remisit sed adulterium
p dicacionis et homicidium / Hec xv annos
Ezechie regi addidit / Hec in Ni
niuitis penitenciam i sacco et cinere a
gentibus vitam confirmat / Et ad exti
orem penitencie azilum caym gnacio
confugisset diluuio forsitan non
perisset Si caym nouisset beneficium
penitencie non erupisset i verba desperacionis
maiorem dicens maior e iniquitas / celacione
mea etc Si judas penitenciam exp
tus fuisset laqueo se non dampnasset
dampnasset / penitencie autem sunt remedia
ordines et ieiunia psalmodie
et vigilie oblaciones lectiones
elemosine asperitas huius et alia

Contra morbum luxurie oracio ie
iunia sunt medicine aie ut ca
rore gustu tepet ignis concupiscencie
Jeiunia valet ut corpus in
nectum castiget / Vnde de luxuria
a dno in ar xvi hic genus de
morum non eicitur nisi in oracione et
ieiunio / Psalmodie et lecciones
valet contra petrum accidie u
anima excitet a torpore ne dor
mitat repelle viam semita se
Elemosina fit remedium contra a
uariciam / Asperitas huius contra va
na gloria / Vel ieiunia et contra
gula vel crapula Nam ut d
Beda i omnibus d multis contra
contraria curantur sicut calida frigidis
et frigida calidis Recepta ergo
pro libus vicium sancte pia Loq
tamen sunt opponende Contra
superbia humilitas contra inuidia
caritas contra ira paciencia loquacitas
q accidiam puerum hylaritas contra
crapula sobrietas contra auaricia
largitas et contra luxuriam casti
tas Nam ergo contraria curantur
cum / quam rapuit aliena
pauperibus distribuat sua et si
segnicia ociose lasciuia sacra
menta insistat pagina ut
omnis malum nitens i quam
Adhibeat satisfactionem peruenit
que sicut illum bonum ardentem
tur ita aliud malum ponitur
mur ergo petrum spiritualem satisfactionem
ecce ne pena eterna dampnar
Dic ergo sicut penitens Ita i penitencia
Hec non obstinate debeas contra
trarie pecti contra huius morbum hic
adhibeas remedium / qui ore
habeas confessionem contritionem et
ope adhibeas satisfactionem mi
dicam Contra ei prestat qd
quisit i scriptis / confessio qd
dam et satisfactio qd quisit
peccatorum / Est ac duplex penitencia / q

nomitanea et iusticias / Itez pene
ãs et pmanēs / pa e ad peti
delādā in sufficiēs / 2a suffi
in ipsam / 2a psum d' pa ei dt
sedeam / Vt ergo ã t do peiter
adhuc agit qd peiter de
psuanite d'. q pena usqz ad
mortē finitur no dz / peior ei
pmiqz tot dz d'se offerre satis
facies holocaustum est d'se
pa. offerri libere / ut eño
iuā q d'se pus pmisit spinas
tribulos vinarum crearet pp pmaz
memoriam venturam / et sic pena
et memoria hienda sunt ad dele
tū a ad deplendū / pmi i pena
memorant pena memoriā
fiat / memoria dolorē dicat
[illegible] In hic igitur purgatorio dz
consitum et punitum no crat pen:
pere in iehennalibus sicut se pena
est et hic igitur purgatorio pba
ciuis est penitentiaq / purgatorio
satisfactorie pbationis et pena
mentorum et eterna dānatio /
purgatorio d' purgabit in spū et
[illegible] 2o / qui me cruciasti /
[illegible] maledicti in igne etnum
In purgatorio indicat pbationem
vitiis concludit penitentiam Est
d'z purgatorio vnde in vita s
pna aliq pp vitam s purgatorio
plena. Vt q purgatorius sufficit p
lenitatur a se [illegible] no ex pre
[illegible] facienz / scdm a qd
[illegible] e penitenciam Et qz ipi n
[illegible] fine capti [illegible]
[illegible] p angustia spe [illegible]
[illegible] timore et
[illegible] horribili Ago nos pre

Hi sunt quos aliquando habuimus i de
risum et i similitudinem improperij.
Nos insensati vitam illorum
estimabamus insaniam et finem illorum
sine honore. Ecce quomodo computati sunt
inter filios dei et inter sanctos sors illorum est

[illegible] ss p salvez assignatur confes
sionis sensibiles qualis i [illegible] fa
ciendo [illegible] narrat eorum
confessionis [illegible] p° ei
fatetur se i prioris peccasse / 2° se er
rasse quo ad semetipsos i ergo erravimus
Et a p° duo sunt illa p° point
[illegible] / 2o ad [illegible]
[illegible] i quos quondam / cunctum ad
p° [illegible] stat i duobus /
fatentur ei ergo [illegible] q viros iustos
iniuste contempserunt / 2o q vitam eorum
male iudicauerunt / d' p° dicunt
hi sunt quos aliquando habuimus i derisum et i si
militudinem improperij aliquando s i [illegible]
tpe vite mortalis hinc eos i
derisum Job 12 Deridetur iusti simplici
tas [illegible] qui in 3 [illegible]
[illegible] videt [illegible]
[illegible] Et [illegible] pena se [illegible]
[illegible] malleatur penne
[illegible] corpus Ecce [illegible]
[illegible] q [illegible]
[illegible] Ecce dicit [illegible] faber fer
rarius malleabit sup eos sic
sup eos [illegible] in inferno Et in
similitudinem improperij i similitudinem
improperium qd fecerunt [illegible]
[illegible] improperium [illegible] ei d' ma
le e [illegible] improperauerit q [illegible]
no fuit malum ymo bonum sic
q ipi erat pauper et abiectus i
mundo q ipi credebat i vnum
[illegible] qd re vera no fuit
improperium sz gloriosum Vn [illegible]
[illegible] at [illegible] n i [illegible]
[illegible] p° fatentur q viros in
stos iniuste contempserunt / 2o fatentur
q vitam eorum male iudicauerunt /
et hic [illegible] quantum ad [illegible] et [illegible]
tum ad [illegible] quantum ad [illegible]
fatentur q vitam sanctorum estimauerunt
insaniam vnde dicunt Nos insensati
vitam illorum estimabamus insaniam Ecce
[illegible] q [illegible]
et [illegible] reputabat se

sapientissimos, Sapientes ad decipi
endum, sapientes ad acquirendum, ad se
metipsos defendendum. Sed tenea
stultam fecit deus sapientiam huius mundi
Et ideo bonum incipiunt sibi Confiteor.
Nos insensati vitam illorum estimabamus insa
niam. Unde diversis temporibus videamus et
percedamus quod vita magis reputatur
insania quam vita illorum qui Christum to
taliter imitantur in voluntaria pau
pertate qui relinquunt hereditatem et heredi
renunciant eius ecclesie et hereditates
a prelatis permittunt alios occupare
Isti apud fatuos mundo deditos
fatui fabulosi et insani putantur,
sed a quibus. Certe non nisi ab insanis
mundi amatoribus Et istud mirabile
est, credunt fatum et amicum Christum
saltem verbotenus esse et fuisse sapientiam
dei patris, et venisse in hunc mundum
ad docendum homines viam dei rectam
et sinceram in celum, et tamen illam vi
am sectantes derident et abhorrent
et quantum valet depravant, propter quod
nonnumquam quanto magis gratia hominum le
gimus Christum derisisse vel divites
avaros, principes prelatos et
milites acerbos et simplices
ignaros Et isti ultimum minime pecca
verunt inter omnes, de primis Luce
16 dicitur ubi Christus legitur docuisse quod
nemo potest deo servire et mammone Et
ibi subditur sic Audiebant hec omnia
pharisei qui erant avari et derride
bant eum, de secundis Luce 23 deri
debant eum principes dicentes Alios
salvos fecit seipsum non potest salvum
facere Et in eodem capitulo dicitur Sprevit au
tem Herodes cum exercitu suo et illu
serunt indutum veste alba, de
3o quartum hominum habetur Luce 23 Illude
bant autem ei milites accedentes et
acetum offerentes illi dicentes Si tu
es rex iudeorum salvum te fac, de
4to autem habetur Luce 8 cum suscitaret
filiam archisinagogi et dixit

Non est mortua puella sed dormit
deridebant eum scientes quod esset mor
tua Cum igitur Christus totiens pro nobis deri
siones patienter sustinuerit, felix
est qui pro eo vicem rependendo deri
siones malorum equanimiter sustinet
Nisi enim sentiat a mundi dilectoribus
contempnatur viam Christi non sequitur neque diligit
eius Quia enim mundus religionem tamen he
rem a maioribus requirit, iste vide
deo servire sed invicem derisorum a dy
Gaudeat igitur mundi contemptores
tiens vite sue invenerit derisores
Immo ex hoc accipiunt argument
viam dei imitari, si a mundi dile
ctoribus tamquam fatui contempnantur Und
Bernardus super de moribus Nondum felix es
si non te turba irriserit Si beatus es
vis, cogita hoc primum contempne ab
aliis contempni Et 1 Cor 4 dicitur S
ectaculum facti sumus mundo et angel
et hominibus, hoc dicit apostolus de se et de suis
sequacibus Nos stulti propter Christum, h
autem prudentes in Christo, et est yronia
dicimus secundum glosam quod dicit Nos reputamur
stulti qui Christum predicamus, et puta
tis esse vos prudentes qui tacetis quod
non est verum Unde Aug super psalmum 30
et positum ibi in glosa super illum passum
Angeli et hominibus Bonum enim an
et bonum homines laudant non ma
irridet, hoc sive dextra et sinistra
his utuntur qui currunt ad ferum
dyabolum plandantibus et vitu
rantibus, si nec ista elevat nec
frangit hoc Aug, diceret quod i v
tam Christi et Christi sequaces contempnentes
iudicio gravi Nos insensati
tam illorum reputamus et idem finem illorum si
honore Istud fuit derisorum lu
fatue propter caritate cum tam
satis quantum estimarent Si enim vit
foret insana finis tamen esset
honore Nam honor est premium v
rum omnis Ita ergo primum ista l
porta et cogitare possit ponit

dimia° nominat. Et sunt notanda quod

modo qd [illegible] computati sunt inter filios dei

inter sanctos sors illorum est. Secundum quod

[illegible] vana quia ete e dimina

[illegible] ete [illegible] ea inmis tar

[illegible] sua salute. Si ei hec [illegible]

[illegible] ei i vita ea [illegible] propter [illegible]

[illegible] dixisset. Ita Iohannis [illegible] de

[illegible] [illegible] filios dei fieri [illegible]

[illegible] nomen eius. Unde [illegible] eius

[illegible] [illegible] p a do p [illegible] ver

[illegible] ne filii dei nominemur

et simus. Unde i Iohannis 3. Videte

qualem caritatem dedit nobis deus ut filii

dei nominemur. [illegible] tamen [illegible] re

[illegible] de vera [illegible] expri

[illegible] ea i titulo [illegible] [illegible]

inter sanctos sors illorum est. [illegible]

[illegible] [illegible] non [illegible] de

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ho

[illegible] [illegible] [illegible] e [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] de [illegible] [illegible] ad

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ma

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui iusti

[illegible] inter filios dei [illegible] [illegible]

[illegible] homini [illegible] [illegible]

[illegible] qui non [illegible] [illegible] non [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in ludo

[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]

[illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] in

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hunc

derisionem. [illegible] [illegible] inter locutos

[illegible] una qui [illegible] [illegible]

[illegible] est derisio. Et est derisio

[illegible] [illegible] de defectu ho

[illegible] ludum [illegible] inde ho [illegible]

[illegible] Unde [illegible] [illegible]

[illegible] derisio est [illegible] est [illegible]

[illegible] quia ho [illegible] [illegible] sint de

bono per erubescentia [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ludi. Unde [illegible]

Ethicorum [illegible] [illegible] ludum contingit re

prehe superhabundantia et defectum et

medium in quo consistit virtus est ei ludus

necessarius ad vitam sicut [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] et fatigatione [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] loco et tempore [illegible] re

[illegible] [illegible] [illegible] per ludum [illegible] tamen [illegible]

[illegible] si habundantia. quia sicut [illegible]

[illegible] Ethicorum [illegible] [illegible] est ad vitam

sicut sal ad cibum. Sicut modicum de sa

le sufficit ad [illegible] magna cibi

[illegible] [illegible] cibi fuerit [illegible] sale [illegible]

[illegible] [illegible] modicum de ludo [illegible] tempo

ribus sufficit ad [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ludum

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] exces

sum et vicesi [illegible] ludo. de quo [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ludum

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i loco

[illegible] [illegible] [illegible] derisum

superhabundat in ludo [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] sive placitum sit

sive [illegible] sive honestum sive

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ad [illegible] [illegible] voluntati

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] In his [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] intestina de sacri

[illegible] [illegible] Unde [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] non ad aliud

[illegible] [illegible] [illegible] rapiat intestina

Ita [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible]

nil aliud explorat [illegible] defectum

hominum [illegible] possit [illegible] ad [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] plus erubescat

et [illegible] ludus non est liberalis [illegible] disci

plinatus [illegible] [illegible] et indisciplinatus quia

ad ludum liberale [illegible] [illegible] dicta

placita et honesta [illegible] [illegible] Est

ergo [illegible] [illegible] derisio [illegible] [illegible]

[illegible] stulticia [illegible] [illegible]

offendit iusticiam · et intendit maliciam / Ostendit stulticiam qui deridet hominem propter defectum quorumcumque naturalium uel moralium · et ignorat propriam fragilitatem / propter enim si derisit de consilio si dicit per lucium [illegible] et maior [illegible] sunt homines nouimus · quod dicit paulus [illegible] possumus nescimus · hunc quem fortassis despicimus et tarde puer incipere et tamen prius numquam [illegible] fornicationibus studiis anteire · timendum itaque est ne nos [illegible] cadentibus surgat · quos stantibus irridemus / [illegible] stantibus non [illegible] quos [illegible] nomine irridet · [illegible] Et ipse adiuuat [illegible] Irrisores irrisit · tunc a [illegible] contrariis quod constat per hoc / quia [illegible] Illusor est ipse deludet [illegible] suspendit aliquando [illegible] frequenter ingredientes et [illegible] [illegible] Ecce irrisore et [illegible] cum eo iniquitas / Secundo ostendit iniusticiam [illegible] irrisor [illegible] quod non uellet sibi fieri [illegible] sunt derisoribus iudicia / Tertio intendit maliciam [illegible] incipit [illegible] ludere et in spem ludi [illegible] inhonestatem [illegible] et [illegible] mendacium [illegible] fraudulenter [illegible] et [illegible] sunt [illegible] et ueritatem non loquentur [illegible] derisores dat semper [illegible] iniquitas / dicitur enim qui non sunt [illegible] non [illegible] stendi de [illegible] et sunt [illegible] a dei maiestate / [illegible] quem derisor est [illegible] inquit [illegible] querit irrisor sapientiam et non inueniet / [illegible] Ecce irrisores et [illegible] cum eo iniquitas / [illegible] ipse [illegible] deridebit eos et ad nichilum deducet eos omnes [illegible] Et [illegible] propter hec tanquam pueris insensatis

iudicium in derisum dedisti / Ad derisio sit [illegible] petrum distinctio a contumelia · detractione et susurratione Et [illegible] quia non quia subsannatio [illegible] est quia derisio [illegible] subsannatio ad contumeliam [illegible] derisio non [illegible] a contumelia / [illegible] non erubescit [illegible] erubescit [illegible] sit petrus [illegible] contumelia [illegible] sine susurratione · ergo derisio non [illegible] ab hiis / [illegible] petrus [illegible] derisionem non [illegible] nocumentum aliud [illegible] honore uel famam detractio [illegible] · ergo derisio [illegible] petrum [illegible] ab aliis / [illegible] irrisio fit cum ludo [illegible] illusio [illegible] ludo [illegible] · ergo derisio ab aliis distinguitur / [illegible] petrum [illegible] [illegible] intendit [illegible] aliquis [illegible] petrum [illegible] intendit [illegible] honorem [illegible] et [illegible] famam diminuere et [illegible] tollere amicitiam / [illegible] intendit quod [illegible] erubescat et [illegible] aliis · ergo [illegible] petrum derisionem [illegible] a [illegible] / Ad [illegible] quod subsannatio et [illegible] quia in fine [illegible] quia irrisio fit ore [illegible] subsannatio [illegible] ut dicit glossa super [illegible] in celis irridebit [illegible] tamen [illegible] utrumque tamen [illegible] contumelia sic erubescentia a dehonoratione [illegible] enim erubescentia [illegible] honoratione · sic dicit damascenus / Ad [illegible] quod de ope [illegible]

q apud alios et reuerencia me-
retur . apud superiores bone consciencie
nam hic de . 2. cor . 1. gloria nostra hec est
testimonium consciencie nostre . Unde contrario
detractor i . vituperator apud alios
tollit honorem hominis et famam
et ad hoc concluditur detractor.
tamen de quo dicitur . apud super-
iores per propria que dicit autem predicto co-
re hominum per quendam confusionem et e-
rubescenciam . et ad hoc propria detractor
detractor . Et patet quod derisor comittit
et perdit vicium in mala . dicit autem
in fine . Ad 3m dicendum quod secun-
dum consciencie et quod est illius magni-
tudinis est . hic de ter in sententia
tercia quod inter omnium . et ideo q
secundum actum inquantum confundendo
aliquid esse nocentur et
reputatur et ideo derisio est peccatum
speciale . Utrum an derisio sit
peccatum mortale . Et videtur quod non . Ideo
videtur peccatum mortale contra caritatem
; derisio non videtur contra caritatem a
quod est ludo que fit et non autem . Unde
illusio nominatur . ergo etc . Item derisio
minima quod fit in minimis dei .
Ideo omnis derisio quod fit in minimis
non est peccatum mortale aliquando quod
redundaret in aliquod peccatum veniale
de quo patitur possidet mortale . Item
consideracio quod derisor et non pe-
nitet quod adhuc agit contra quod perdit
ut consequenter quod non sit ita esset
peccatum mortale quod videtur Augustinus dicit
sermone . Sed contra psalmus quod derisio
pertinet ad homines iustos et aspersione
dei . ergo derisio etc . Item proverbia
Ad derisores videtur esse contra pe-
tunt derisio . Item quod ima-
nem fit fide aliquid serio quod et co-
contra non oportet ad delectacionem
peccatum mortale ergo minus magis derisio
Ad probacionem ad quod virtutem pro-
tendere illusionis . Ibi derisio dei
eterna punitur per peccato mortali . ut

per quod patet . Et hic dicitur in ceteris dicitur eos
quod derisio est peccatum mortale . Et hoc modo
quod derisio non fit nisi de aliquo malo vel
defectu . malum autem si sit magnum non
pro ludo accipitur sed seriose . unde si in risu
vel in ludum vertatur . ex quo derisionis
vel illusionis nomen sumitur . hoc est quod accipi-
pitur ut parvum . Potest autem aliquod malum
hic parvum accipi dupliciter . vno modo secundum se .
alio modo ratione persone . Cum autem aliquis malum
vel defectum alterius propter se ludendum vel in
risum ponit quod secundum se parvum malum
est et veniale peccatum et leve secundum genus
suum . Cum autem accipitur quod parvum ratione
persone sicut defectus puerorum et stultorum
parvum ponderare debemus . sic aliquem
illudendo vel irridendo est eum omnino parvipen-
dere et eum tam vile estimare ut de eius
malo non sit curandum . sed sit quasi pro lu-
dibrio habendum . Et derisio est peccatum mortale .
et grauius quam contumelia quod similiter est in manu-
festo . quia contumeliosus videtur accipere
alterius malum seriose . derisor autem
in ludo . et sic videtur esse maior contemptus
et dehonoracio . Et secundum hoc illusio est
graue peccatum et tanto grauius quanto maior
debetur reuerencia dei persone que illuditur .
Unde pessimum est irridere deum et ea
que dei sunt . Hic de Ysaias . Quem exprobrasti
et quem blasphemasti . et super
quem exaltasti vocem tuam et eleuasti
oculos tuos in sanctum israel . deinde secundum locum
tenet derisio parentum . Unde proverbia 30 . Oculum
eius qui subsannat patrem et despicit
partum matris sue effodient eum corvi
de torrentibus et comedant eum filii
aquile . Deinde derisio iustorum grauis
est quia honor est premium virtutis .
Et contra hoc dicitur Job 12 . Deridetur iusti sim-
plicitas . Quia talis derisio valde nociua
est quia per hoc homines a bono agendo
impediuntur . Hic de Gregorius . qui aliorum acti-
bus oriri bona conspiciunt . mox ea
manu pestifere exprobracionis euel-
lunt . Ad primum dicendum quod ludus non im-
portat aliquid contrarium caritati respectu eius

Blenig

31

cu q° ludit' / pt tn inptate aq
grm ve eius d' q° lud' ff' gtep
tu. Ad sim dein / q i e q recidit
ipatu̇ t d' q° pdunt. t e q si
mlat no exppsse deu irridet h
qi inptate. ingniu sad mod
deridet / se ht. n tn ab veritate
pam do sipt recidmat h dispoi
tue t inpsstme. Ad zin den
q derisio f sua ius leus aq e
q derisio vl gnlia. qz no i
portat gtepm h ludu. gniq
tn ht maiore gtepm q ersec
tucia. t tue e giue pam /

Addico p quo vltq adu
tenti f b. Sap t ior e ig erpo
d iobiz. Q derides ab aico suo
sic ego. invocabit deu t exau
diet eu d'r. Sepe insta mes
eu d' bonis actib. dum lauda
fauois exp' ad gaudia ext'
ra diua'. vt p ppoat gemitq
appetere. t i h' resoluta libe
iaceat. qd fouas audit' / Itaut
bene no ta si q derisse gaudeat.
Cu q laudi sue voah iniat.
qd ee appat. vl iniq inde g a d
desim g' tnm do laudata vide
ba' nomq vo ppo ope aiq g'
munt' t in ipcis derisio
vige' Anima aq t obpbia
recipit t q' erie fons p laudes
potuit / i pulsa gtnalis ad se
metipm redit / t eo semp in
do intq robustiq solidat. q° fo
ris no inuenit vbi requiesat. to
ta eni spes i auctore sigit'
t int irrisionu gniciat solo
intior test' iploat. Atqz af
flicti aios fit de tali p'mia
gnito t a gta huius fauois alie
n9. In peem ptiq sudit t p'
ertiq ad penetrada qintq sue
mudius liqua'. Qui itaqz d' ne
q derides ab amico suo sic ego
invocabit deu t ipe exau eu /

q'a bonoz metis du p'mi expli
cruduit que suoz actiu teste
grat. que du gpuncta sese p
bus attigit. Inde mit se supn
exaudicom ingit'. vn ex se a
huana laude sepa'. Nondu vo e
q promde intpom' Sic ego.
Q'a sut nonulli qs t huiae irr
siones depmut. t tn diuis a
ribus exaudibiles no sut. Na
cu derisio g culpa nasat'
fco nllu vtutis mitu i deri
se gnat'. Baal etem sacdot
hue clamosis i vocib' impl
rates. derisi ab helia fuerut
cu dicebat. Clamate voce m
iori. ds eni vr forsitan logt'
q' i diusorio e. Sz h eis irri
ad vtutis vsu no fuit / qz
culpe mitu venit. Pinde g
mit d' q derides ab amico s
sic ego. Invocabit deu t ip
exaudiet eu. q illu fat' h
derisio do p'mum / que ab h
mais puitatib vite. inocen
hunat laliemi Et sbug' de
de' ei insti simplicitas. / Hu9 mdi
pia e cor machinacoib teg
t sesu v'bis velae / q fa sut
va onde t q va sut. fia dem
re. Huiq e pdentia vsu a iu
nib9 scit'. Ha a pnat pcio di
hac qsemt. ce teos supbie
despicent. hac q nesciut. s
t lumda iealis mira'. g
eis h eade duplici' insta
nime palliata dilig'. di
mes / p'usitas vrbaitas v
h s obseqnib percipit hon
culmia. quo adepta tpal g
vam te gande. irrogata al
alys mala multiplicq redd
cu vies suppetut nllis re
tibz cede / cu vtutis possib
tas deest. q'q expler p mal
no valet. h' i pacifica bo

sinlae / At e contra istorum sapientia e-
ius per omnium fingere sensus vbis
agere vana ut sint diligere. Filia deum
tamen bono gratis exhibere mala libenter
tolerare quam facere nulla iniuria
vindicare quod p veritate contumelia lucri
putare / Sed h istorum simplicitas de-
ridetur quia ab huius mundi sapientibus pu-
ritatis virtus fatuitas creditur / Et
eius innocentia agitur ab eis stultum
p ludus putatur et quod q in opere virtus
approbat / carnalis sapientie fatuum
sonat Quid namque videtur stultius
mundo quam mentem vbis ostendere paupertate
quam nil callida machinatione
simulare / nullas iniurias contumelias
reddere / p maledicentibus orare pos-
sessa relinquere / rapienti non resi-
stere / percutienti maxillam alteram
prebere / Unde huius mundi dilectoribus
ille egregius dei sapiens dicit Abho-
minationes egiptiorum ymolabimus domino
deo nostro. Oves quippe egiptii edere
abhominantur / sed quod dedignantur egip-
tii hoc israelite deo offerunt quia sim-
plicitate consciencie quam iniusti contemptibile
vel infimam abiectam que despiciunt
hic iusti in virtutis sacrificium vertun-
tur et deo electes recti puritate ac man-
suetudine deo ymolant quam abhomi-
nibus reprobi fatuitatem putant
Hec / Sed quam dispar exitus deorum
simplicium reprobi erunt ad penas
eternales Simplices et iusti ad in-
terminabiles coronas vite perhennis
Hoc est quod dicit littera **Hos aliquando habuimus**
in derisum. Ecce quomodo computati sunt
inter filios dei et inter sanctos sors illorum
est vita eterna contra nos

Ergo erravimus a via veri-
tatis et iustitie lumen non luxit
nobis, et sol intelligentie non
ortus nobis / Posita est violenta co-
fessio quam reprobi facient compulsi in
iudicio generali. Consequenter ad ministerium
iam predictis intulerunt hic et secundo

egregius f p Salomone ponere eorum confe-
ssionem contra ad malicias quam in seipsis
invenerunt / Et circa hoc duo facit. primo ei
ponit eorum confessionem / secundo dictorum recapi-
tulacionem ibi **Talia dixerunt** / Circa primum
tria facit illa primo fatentur se fuisse in-
ste fraudatos a vera cognitione Secundo
fatentur se fuisse frustra fatigatos in
vana opere / tercio fatentur se fuisse vane
deordinatos in delectatione. Circa primum
lassati sumus / tercia ibi **quid nobis profuit su-
perbia** / dicentes igitur primo quod deum inferendo sic
Ergo erravimus Optime concluditur de
seipsis dicentes Nos insensati vitam
eorum estimabamus fuisse insaniam et fi-
nem illorum sine honore et iam videmus
quod vita eorum fuit summa sapientia et
finis ipsorum est in maximo honore
Igitur constat nobis modo quod tunc **erravimus
a via veritatis** a doctrina christi iohannis
Ego sum via veritas et vita / **Et iustitie
lumen non luxit nobis** sicut id est qui re-
linquit vias in superficie terre ambulat
per specus subterraneos ipse in tenebre
cedit a lumine et est cum carentie lu-
minis semet / Sic isti fuerunt Secundo
Et sol iustitie non est ortus nobis dicitur ei
christus sol intelligentie et sol iustitie Sol
intelligentie qui facit nos intelligere
cum per fidem **Unde ysaias Nisi credideritis non
intelligetis** secundum unam litteram. Sol iustitie
qui retribuet nobis iuxta merita nostra
Unde dicit Malachie Orietur vobis ti-
mentibus nomen meum sol iustitie / Lo-
quitur ei christus soli propter tria Nam sol est fons
luminis et est calois / et vite corporibus
in istis inferioribus **Ergo dicit aristoteles ij
physicorum homo hominem generat et sol. Et
ij de generatione** Motus solis et aliorum
planetarum in obliquo circulo est causa
generationis et corruptionis in istis infe-
rioribus Itaque vero sol iustitie deus
iure est causa luminis id est notitie spiritualis et
causa caloris id est dilectionis et caritatis / et causa
vite id est gratie in omnibus creaturis Unde sicut
sol radios suos ubique spargit super

pulc' & sup feda. Ita xpc radios
sue bonitatis extendit. no solu ad
bonos s3 eciā ad malos eos ad
pniam alliciendo. eis tpalia lar-
giendo. & pena eis debita inferē-
do. Vn Eccⁱ 42 Sol illuminans per
oia respexit. & mt v 5º Solem
suu oriri fac' sup bonos & malos/
Qn autē ita ē q sol pcutit radios
suos sup nivē ul glaciē & no
liqfeūt. signu ē q ab planeta
frigidus impedit radios solis
& eius effectū. Ita eciā ē moralit'
qn xc pcutit radios sue clemē'e
sup cor gelatū atq petrosū. i. fac'
ei cogitare d' bnficiis x'. s. sue
incarnacois. vite redēpcōis.
sue mortis & iudiciū pctōr' & missios
Et si tūc no liqfit d' cor dum'
Reuera signū ē q frigidus placeta
i. dyabolus p malicia infrigidat & im-
pedit. Iuxta d' ie 6 Sic frigidā fac'
cisterna aquā suā. sic frigidā fac' ma-
liciā suā. Dico i'. q signu ē q
dyabolus dnat' sup regionē cord'
cordis. & p opptū ē d' pctōribus
congelat'. no tm i tanto excessu
frigiditatis. Illi ei liqfiūt ad
radios solis x'. exempli d' petro luc
22 q postq xpm ter negauerat
tacus d' ipo Sol. Cōuersus dns respe-
xit petrum Et sc' egressus foras fle-
uit amare. Vn dr glo. Esse no potuit
ut amp maneret i tenebris que
respexerit lux mundi. Dn fuit liq-
fcte q fuit usq3 ad lacrimas
amaras resolutus. Et sic ei forast
fleuit amare. ecce quo liqfcebat
& conteba' i aqua. Et sic d'
magdalena luce q irradiata ab
isto sole. cepit rigare lacrimis
pedes ihū. & capillis terge-
de q canit eccliā liqfacta & refec-
resoluta' i lamenta. Sbu mssu
celitus d' celibus. exemplu ut de ee. Reg 3
Bungetes orto sole et radiis

aquas. videtur moabite eē
aqs rubeas q̄si sanguine. Vo x
qpa' sol' rone sue morte. q
eni ita ē q sol rubet d' man
i ortu suo. signu ē tēpestatē
sequētē. & qn rubet i occasu
signu ē serenitatis. Vn d' ait
vespe dicit' serenū erit. rubi
ei est celu. Et mane hodie ei
pestas. rutilat ei triste celu
Sic eciā xpm accidit. Na p
tu sue nativ'. statī rubor ap-
paruit. qn die octavo vene-
rat circucīde puer. Vn statī effu-
sum sanguine. Et ecce ista
re sequeba' tēpestas valida
dier vite sue. Vn i ps In
itu eius tēpestas valida. Ita
eciā sed i occasu isto sol ap
paruit rubedo magna. qn to
corpus eius effluxit sanguine
flagellatū. clauatū lanceā
& spinis i capite coronatū. Ita
rubor fuit signū future sere-
nitatis & tranqllitatis. Vn Ma-
thei 8 pq tēpestatē tranqll
fac' & pq lacrimac' & fleta
ultacois infundis. Sic at sol
lesione respici no pt. s3 si a
nimis grossa nube tegi'
no ē nimis grossa. delecta
vide'. iuxta d' Eccle 11 Dulce l
& delectabile ē oculis vidē sol
Ita filius dei i sue nate pur
oculis mortalibus no potuit vi
ante incarnacoe. & io volens
hoibus visibile exhibe' nub
huius siue c' vg'nis supra se
voluit opante spū sto se
carnē gpiatā. Sole nube
q̄a. Eccli 22 Et sic sol ia
intromisso i domu q̄ntumcu
pūt videa' pua' cōdit ca
hyre puluis. q tm no vide
ut i radio vrē i athomi. Ita
declarat xc domu' gscie i q

hic quicumque videatur honestus
hic in magna copia venialium pe-
ccatorum quia quanto magis ad gratiam ra-
dii rapit tanto magis se frequenter
de radiis suis expellendit. Ipsum solem
et in radium terra a nobis subtrahunt
absconduntur terra nubes et luna
terra mundialem cupiditatem nubes tempora-
lis vanitatis et luna carnalem voluptatem
Ideo terra in tempore mortis asperum [illegible]
et sole sic contingit quod de nocte
non tunc videmus solem nec solis radios
sed manemus omnino in tenebris infra
umbram terre. Ipsi enim in illa sunt morte
quo asperum et derelictum in tempore terra quia
tota eorum sollicitudo cogitatio et affe-
ctus ad terram dirigitur et eius occidit
sol in meridie sicut dicitur Amos 8. Sunt
alii quibus sol absconditur propter nubem interpo-
sitam propter dignitates voluptates
Talibus huius dicitur quod sicut nubes sunt contra
contra quem ponuntur in oculos superborum
et absconsorum et delicatorum sic quod eum vide-
re possunt sed in morte eum satis clare
videbunt ad honorem et iudicium. Unde
2 Machabeorum [illegible] affuit quod sol re-
fulsit qui prius erat sub nubilo. Sunt
alii 3o quibus sol eclipsatur per interposi-
tionem carnalis voluptatis et hii sunt
bestiales dediti libidinibus et igne
concupiscentie totaliter inflammati. Unde
sicut dicitur Supra capitulo [illegible]
[illegible]. Dictum est supra quando sol
[illegible] propter opera [illegible]
quod est in vita apparitionem signi-
ficavit et tribus diebus celi mare et
terra fecit propter interpositionem obscuratam
sed de terra nube et luna. Restat
adhuc considerare quomodo adhuc
de sol moram complet et peragit mo-
tum suum. Ubi notandum quod sol sicut ce-
tere planete describit zodiacum
per celestia signa in anno solari per-
transiens omnia signa que sunt xii in nu-
mero quorum nomina sunt aries thaurus
geminus cancer leo virgo

Libra scorpius arcitenens caper
amphora pisces. Dicitur autem aries de pre-
cedenti dextra et nobilior quia ibi incipit
motus. Unde aries est primum signum sim-
pliciter et secundum catholicos sol fuit creatus
in ariete et ideo in ariete fuit po-
situs. Qui tunc moratur per ista vii sig-
na visibilia et invisibilia x vel pro ei in statu
innocentie quando eundem primos parentes
et in paradiso collocavit nulla eius
ad huc felicitate obstat sed tamen post... in ce-
ando rex et gubernator in eorum mortem
Aries autem est animal inter ceteras [illegible]
sui potens tamen et forte in se sua.
Et ideo moratur fuit filius dei fuit quia in
ariete ut in signo arietis quia adhuc
nil audiverunt in medio significat vii prius
et aries non est quod resistat ei. Sed sta-
tim homine peccante exierunt ariete et
transivit in thaurum qui est animal magne
fortitudinis et magne ferocitatis quia statim
expulit eos de paradiso in terram In-
flixit eis penam mortis moriendi in corpore
et ad infernum descendendi in morte est
autem thaurus quod quantumcumque fuit
ferox si alligatur ficum mansuescit
sicut dicit Isidorus ethimologiarum [illegible]
[illegible] filius dei deus est alligatus
sicut dilexisse ex virgini gloriose per
incarnationem contra ferocitatem
ad gratiam humanitatis sua et sic alligatus
ad eam vinculo filiali quasi mansue-
scit. Et visibiliter fuit Zacharie 21 Ecce
rex tuus venit tibi mansuetus. Et ideo te
recessit de thauro et intravit iste
sol in signum geminorum quia duas naturas
in utero virginis ineffabiliter copulavit pro-
cedens de talamo suo prodiens aula re-
gia gratie geminis substantiae alacris ut currit
viam sic dicitur ambo super Osee 21. Sed
in vita eius Christi sic depingitur autem hoc si-
gnum in forma duorum iuvenum invicem
se amplectentium et sic quidam fingunt
illi fuerunt castor et pollux duo
filii Iovis se mutuo diligentes
intimum quod cum castor haberet a pre

r. xl

ymortalite i. posse no mori si voluisset / Moxt tu voluit p gmanio suo ad tpg ut vtiz dare inmortalitat / Vn abo stellificati st i signu id macipati · qd gemi dr / Ita xc factus e gimag hois gzinit posse no mori sicut si voluisset / pelegit tn p hoie mori ut nos sue imortalitatis tribueret ee pticipes / De isto sigo sol xc tu sunt i adez / Sol nr intrat cacz du motu retrogado d solsticium tn gle sue venit ad pcat et e motus oppto alyt tabuis · q d noce pueri ut motu sue nae adee / xc at motu oppto d ea digssio ad ee penosu pcessit · no tn desereus glaz quaz hebat est at cancer al r tygon vl pisos i tdens i passu retrogrado vadens / Ixx i ami ami i quoda apologo Luna retrcedens du fert vestigia cac / Isto xc videbat gtie retrede du h vixit / Rectus ei hois instim incessus dz ee d vtute ad honore d nuto ad pmiu d laboe ad reqem / Sz xc htic retrcessit d vtute i vitupiu d vitupio ad vbera d vbeibz ad supplicia d supplicys ad tcez d cce ad morte tandem ad infernu / Vn toto tpe qd fuit int eis nativitatez et resurrez modatus e sol nr i tacco et sic sole exutte i tacco marig fnor calois i nos tnsffudit / Jsly d Teodoli Ethiopu tras ia torruit fervida estas / In taco solis du volut adveneus gris / Ita xc in isto tpe inme imarias tu te i hoibz demrat du vtute sue p ois oudit / Dt ea Isidora xij ethio / c. 2 · q catulus leonis d nono natus tribz diebz iacet q si mortuus · tadi pg tres dies prts rugitu suscitat a dormicoe siue a morte / Isto xc eu fuisset mortuus i cce · tribus diebz p sepulchrum mortuus iacuit / p q tpus vtute prtis i diuinitate q e vt prts resuscitatus surrexit / hic Leo d tbu iuda Apok · 7 · d q gtast Jacob filio suo iude bndicens Bn xlg · Catulus leonis iu ad pda fili mi ascendisti reqescens accubuisti ut leo et q leena suscitabit eu / d leone tusi i vgiez sol nr i xc Signu at vgo intrant · du meo tpe int resurrez asceusioz i vgie inrie sua sp vacillatibz discipulis regem / In ipa ei toto tpe meo int resurrez et ascesioz sua · doctna et fide ecclie i bta vgie potissie q servabat / vn luc 2 / Maria at gsuabat oia vba h gfer ea i cor / h interim aplos et discipulos d monuit et gsolata fuit utpote q repleta spu sco fuit plena i vbi dei gcepcoe et id tnc stetit i signo i i fide vgis d ondig 3 d vetula c vlt / O felix · o vgo significata p ste vbi spica nitet · qs det inviuem · q possit landu fore tuor / Nam n p sta tu solet eliget te · huic ds opc · ut ne sumet ex te / Vbi pphta diffuse · q ds opc sumet ea carne · et q resurget a tuis / et q mrez sua vgine sumet i corpe et i aia i cel / Vn dt sic in fine libri No q e ut ea vellet exaltare qd si sit assumet · sit et s dotata drabit / Illic esto tui meo mecor optia vgo / Illic du p nob tracta thedit / p nobis te no pigeat q ad se nos h p te · q p te venat ad nos nob ipi sit gla laudis · ab Bra sit nob · et mete nesti vita / An vo iste fuit libe

ouidij vel non· dubito Ar[illegible]
a leone pro prothonotarij sacri
pallacij vastagij principis referat
quod liber extractus de sepulcro ouidij
vnde testatur ouidius in epistola· Dicit enim
quod ouidius sit in quodam sepulcro in
cimiterio publico in suburbio
[illegible] cuius qui est caput grecorum
regni [illegible] et quia ibi non erat co
pia latinorum eo quod armenicam latinam
linguam non intelligebant· rex coli
cum misit librum istum constantinopolim
vbi tunc erat copia latinorum· Refe
rtur quod inter latinos sepulcrum vnum
inventum est cuius epigrama scul
ptum erat litteris armenicis cuius
interpretacio sic sonabat hic iacet o
uidius poetarum ingeniosissimus obiit
anno [illegible] sic refert Wille
lmus de wangor in cronica sua cum
[illegible] tiberij· Vnde constat quod si liber
iste verus erat [illegible] pulcerrima
[illegible] sic ergo [illegible] sit hic Septimo
[illegible] transiunt de virgine in libram
vel [illegible] transiunt de virgine in li-
bram qui a virgine vnde in matre sua
[illegible] lucernam ardentem
[illegible] videntibus eleuatus est in celum
[illegible] tunc ei transit ad libram qui
[illegible] pre passionem suam mitis, cum
[illegible] preciositas et peccatum appe
[illegible] dedit se plus soluisse in pena
quam adam commisit in culpa· Vnde cuius
de persona dicit Job 6· vtinam ap
penderentur peccata mea quibus iram merui
[illegible] non quod commisit xpus sed quod co
misit adam cuius naturam assumpsit xpus
[illegible] appenderentur peccata mea
quibus iram merui et calamitas mea
[illegible] in statera que in sua [illegible]
[illegible] capiuit [illegible] et cala
mitas mea quam patior in statera
in arena maris hic grauior appa
ret· et calamitas quam passus est xpus
[illegible] peccati quod adam commisit hic pauor
[illegible] et calamitas quam patior

f· xpus loco mitis ponitur in statera
vel peccati ade hic pauor qui arena ma
ris grauior appareret· Octauo de
libra transiunt in scorpionem· Sol in
x intrat scorpionem cuius cornu suum
quod est [illegible] ecclesia· cuius tempore erat in
principe tyrannorum et hereticorum persecu-
toribus qui quidam scorpionum acule
is lacerari permisit, vt tunc [illegible]
diceret ecclesie sue id Ezechiel 2· Subuerso-
res sunt tecum et cum scorpionibus habitas.

2

Nono sol in x intrat in sagit
tarium quia ecclesia dei post dimittis
dotata fuit· hoc ei fuit a tempore
Siluestri pape et Constantini imperatoris
quibus temporalia ecclesie post dicitur dedisse
et auctoritatem super omnes [illegible] placuit esse
[illegible] clericos quod me
[illegible] ad pascendum
oues xpi· Sed hic est cum quere volat sagitte
acute· nec [illegible] supplicacionum
ad romanam curiam· nec accusacio
num nec dispensacionum ad inferiorum au
dientiam· Ita quod plena est ecclesia ad
uocatis [illegible] ad defendendum iniu
riam [illegible] hodierna die
solstitium sagittarij signo Vnde psalmus 21
[illegible] gladius et sagitta acu
ta· [illegible] sicut falsum
testimonium [illegible] spoliat [illegible]
[illegible] Sed ecclesia ita pau
pertas [illegible] fuit· ecclesia qui [illegible]
xpus [illegible] in mundo· non habet [illegible]
ecclesia [illegible] thesauri ma
[illegible] pauper [illegible] maior
non timet [illegible] nec pati in
sultus [illegible] timet [illegible]
[illegible] spoliari [illegible] co
[illegible] Ita [illegible] qui
ecclesia student pauperibus [illegible] valent
[illegible] diuiciis [illegible]
sagittarius et [illegible] vehemen
ter a sagittis [illegible] 1 Reg. 31
Consecuti sunt eum viri sagittarij
et vulneratus est vehementer a sagittis
Decimo de isto signo transibit in signum

capricorni Sol autem secundum x transibit
in capricornum. qui prius animam
pecus sua ecclesia sustinebit
Capricornus enim habet partem primam sui
corporis caprinam. et tunc sol est in
magis a nobis distantia elongatus
Ita in primo puncto capricorni est sol-
sticium hyemale. Unde istud signum
significat tempus antichristi. quia capricornus dici-
tur. tunc quia caper est animal valde libidi-
nosum. de antichristo scribitur daniel xi. Erit
enim in concupiscentiis feminarum quem deo-
rum curabit. tunc quia caper gula est deditus
et filius sui atque sectatores edi vocan-
tur matthei xxv. Statuet edos quidem a
dextris. edos vero a sinistris. Un tempore
antichristi erit sol in sistibus id est signo ca-
pricorni. et tunc videbitur quod magis est
elongatus ab ecclesia quam unquam fuit
quia sicut in capricornio sol incipit
ascendere per statum annum occasio in
cordibus suorum fidelium infulgebit
Undecimo de isto signo de prosecutione
istius numeri transibit in signum aquarii
Sol autem x transibit in signum aquarii
cum veniet tribuet hic qui deliquerit
sub ipso malignus. Aquarius enim depingitur
in ymagine hominis tenentis urnam
effusam de aqua. et aqua per plenam fo-
ramina prorumpit. et sic est dies cum
toto residuo temporis per mortem
antichristi. Ingbyr pluet unam super
iustos qui tempore antichristi vacillaverant
sic supra dictum sunt. Unde dicitur
est in vaticinio: qui hic largam gratiam
effundet. Ezechiel xxxvi. Effundam super
vos aquam mundam et mundabimini ab omnibus
inquinamentis vestris. Duodecimo de
isto signo eminet in signum piscium
Sol autem x transibit signum piscium
quod ad tertium et iudicium quod hic fine
ei a mundi primo quoniam habitis ei
solad signum piscium pervenit tunc
desinit hyemalis et incipit ver
Iustinus de Cedit hyemis retro
cathedra symonis petri. quo
die sol est in pisces nec non Isto
tempore quoniam radices et semi-
na latuerunt incipiunt crescere
terra incipit aperire et pandere
occulta et designat tempus resurrectionis
omnium corporum humanorum quia
se aperiet et reddet lucem mor-
tuorum oculatorum et tunc erit piscis
fratribus qui cum sint piscatores
olim apostolos fecerat ad iudicium
veniet et tunc visitabuntur
actum xii Vidit et receptum celum sub-
missum in mare et ex omni genere pi-
scium congregantium quam cum impleta esset
ducentes et secus litus sederunt ele-
gerunt bonos in vasa sua. Et sic a
fiet in fine seculi piscis ma-
nifest in fine piscium est principium
quod est caput alterius ubi principium
et ubi stabit per iudicium
tunc non inveniet ubi aliquis ex-
facies ortum et occasum. Istam
inceps cum omnibus suis stabu-
mus suorum electorum sic fine
erit dulce lumen et delectabile
oculis videre solem Ecclesiastes xi
Ploravit de Abacuc Sol et luna
steterunt in habitaculo suo

Lassati sumus in via in-
iquitatis et perdicionis. Am-
bulavimus vias difficiles
Viam autem domini ignora-
vimus. declaratum est quod impii et in-
venientes in putei. Fatebuntur
se frauditos poenitentia
virtute et afflictionem omnia conside-
rantes quia fatebuntur se fuisse
terra fatigatos in operibus
Sic Lassati sumus non est
Beatus ei quod omnes qui in posi-
tatorum fuit cum isto lassi
iniquitatibus scribitur in psalmo. Sic
ve quare Et si in me vanitate
nolunt peccatores ab aliis lassi
Lassati ista oculus eorum
visitabitur in omni genere pastoris

+ + ho 4 +

q'ne nobiles et milites · et p valde
fama volant i ore homi se to'
exponut / mai tn e go q plus su-
stinebit d' pena i vno torneam'
vel bello · q senes monachus i dece
anis i claustro / Ite mercatores
q naia tn sunt pp' passa pericla:
s. latronum insidias et invidias
socio / ve exponit' mndi viat sie
difficiles Similiter clerici vel layci
q eunt magnor regum vel comitum
aepor ingdunt' ad scruiedum Se-
cundo q'ntum ista vita heat difficult'
vn p x anos vel plures scruiunt
g'ie cu gsane timorosum · si no sit
desperati vel ocio facti · cu ob
iurgacionib' durie cu invidia so-
cior' cu multiplici infortunio eorum /
et ista e vna vita infernal' · sin requie
sine bono · sine pace · Ideo omnis sine
sciencia sine diu q felicitate sciunt
felicitate mundi dicere pnt i die iu-
dicii lassati sumus i via iniquitatis
Et ait h' nond' q septe st vie
iniquitatis q sunt valde difficiles et tn
hoies incedunt valde amabiles
et q cum ee ndo possunt nisi i gracia et
i desperacio / Vn oia via e diffi-
cilis montuosa · spinosa · lutuo-
sa · tenebrosa · clamitnosa · sup-
tuosa et tediosa / Per viam istam
montosa · ambulant superbi et a-
rrogantes q' semp vadunt vltas altas
i montuosas et tn hec e valde
periculosa; nam ibi d' modico lap-
su imminet magnum periculum · q
q' q'nto q's altior · tanto ma-
ior est d' casu sic de lepore
la lepus multo melius currit con-
tra montem ascendendo · q d' monte
descendendo i valle · Ita isti d' mo-
te superbie cu difficultate desce-
dunt · s ad locum dignitatis seu mag-
natum ascendunt; et ro d' lepore
q hic tra antiora breviora
s alia · Moraliter affecciones hois

ad deum sunt q sicut tibie anteriores / af-
fecciones ad mundum sunt tibie posteriores
Cum g' i hoie affecciones ad deum
breviores sunt q affecciones ad mundum
Ille ho currit velociter g' monte ad
acquisicionem dignitatum quarum e cupidus
et divitiarum quarum e amicus Iob xv.
Cucurrit adversus deum erecto collo · et
pingui cervice armatus e. Tam
viam istam eligunt cupidi et a-
vari s' spinosam Vn salvator ait
Luce viii q divicie sunt spine et h' lo-
q' hinc congregando labore i acquirendo
timore i custodiendo · et dolore
i amittendo Osee ii. Sepiam viam
tuam spinis / Tercia via istam s' lu-
tosam ambulant luxuriosi · q' decli-
nant viam hominum · et ambulant p viam
bestiarum · q' semp e trita · tam p pedes
animalium · q eciam p feces eorum
Sic via luxurie carnalis trita e
et fedissima q plena e fecib' bru-
torum Vn i Ecci q Mulier forni-
caria q' sicut sterq' conculcabitur i via
Est eciam trita ista via · q lutum
agitatur pedibus bestiarum · et ex hoc
causat magnum fetorem Sic
affecciones carnalium semp agitant
et commiscent i cogitacionibus et ima-
ginibus immundissima carnis ps de-
duxit eos in invio et no i via /
Non e i tanta pt dicere via · q p ipam
veniatur pocius q eatur Et sic isti
bestiales et bovini et luxuriosi
semp accipiunt via magis trita et
tela e quam tocum Ita isti illa
via peligunt qua plures frequen-
tant Cu tn g' cuie doceat oppti
q i via pedum forte i aliqua securior
s no i via mor' q pauci sunt
virtuosi s multi viciosi / Vn de
hiis viis luxuriosorum d' in ps
Inquinate sunt vie illorum i omni tpe
Et ait i lata e via q ducit ad
perdicionem et multi ambulant in ea
Et p oppositum d' via recti d' in ps

In via inmaculata ambulantes hii in-
mistrabunt Et ibidem infra d(icitu)r pruerbiorum iiij vie
eius vie pulcre Secunda via que est
tenebrosa eligunt eruditi. qui pro maliciis
ipsa sunt extcantati. et ubicumque sunt
in tenebris ambulant pruerbiorum ij Relinquunt
iter rectum. et ambulant per vias tene-
brosas. qui letantur cum malefecerint
et exultant in rebus pessimis Et pro-
fiat via illorum tenebre et lubrica
Et tunc nemo habitat inde Ita pruerbiorum
quarto via impiorum tenebrosa nesciunt
ubi corruant Tercia via eligunt
iracundi videlicet via tumultuosa et
plena pessimis Ita ubicumque sunt per-
sonas eius Unde seneca 3 de ira c 6 narrat
de Colis oratore quod iracundissimus
erat etc pro Eccle(siastic)o et infelici-
tas in vita eorum et via pacis non co-
gnouerunt Quarta via eligunt gulo-
si videlicet via sumptuosa Unde quando sic
est quod magna caristia fit in aliquo ciuitate
de vino et pane et aliis necessariis isti
mercatores qui vadunt ad nundinas
post lucrum non libenter intrant ciues
vias. Ita plus perdunt in una nocte
quam lucrari possunt in duabus
loquendo omnes sunt mercatores et
negociatores Unde luce 19 dicitur Ne-
gociamini dum venio Mala locant et
sumptuosa sunt tabernae. ubi homo plus
expendit in una hora quam est sufficiens
posset una die Similiter unus gu-
losus ubicumque fuerit plus consumit quam
sibi expedit uno die Et ideo eius
via gulosa et superflua et sumptu-
osa. et ideo detestanda pro via eorum
scandalum ipsius. et postea in ore
suo complacebit Septima via
videlicet tediosa eligunt accidiosi
isti mirum faciunt ubicumque fuerunt
et tunc semper sunt fatigati Et ei accidit
via quedam spiritualis tedium in hiis que
dei sunt ita quod omne id quod ad diuinum
spectat officium totum reputatur ab
eis longum nimis Hii volunt breve longu

tuncinni a z.

et breves conuiuaciones garrulare
diutius. horis sincopatis sicut
in festis et missa venatoribus
necesse hic diu dormire. quare sunt
magis mutilati Dicitur puer nunc
est delectans sibi quaerere
quod dicitur Relinquite infantiam et vivite
ambulate per vias prudentie hec
vie mee quod vir qui impius relinquit
impius viam suam et vir iniquus co-
gitationes suas Unde ezechiel 33 Conuertimini a
viis pessimis. et quare moriemini
Israel Et ideo humiliter petendum
dabo conversionis a d(omi)no vias tuas domine
demonstra mihi Et unam notam sicut mihi
tua in qua ambulem Ubi notandum
minima viam non fuit sed fuit
uniformis Et ideo apostolus singu-
lariter dicitur in vita actiua et
planam. quod non est sic intelligen-
dum quod ab una et eadem persona continuari
debeat semper actus vite contemplatiue
vite actiue quod hoc non est hominis
fragilitati possibile nec etiam con-
forme et ideo ab una et eadem
per loco et tempore utique est tamen
variae inmedie singulis actiue et
contemplatiue unire Et ideo vita mi-
xta alii nominantur in summi apostoli
in pluribus in qua ambulet et quam
aliquis eligetur per loco et tempore et
bar sit et perpetua dicitur vias tuas
demonstra mihi domine Unde ysaie 40
unam vias prauas planare
querit ista quoniam sicut homo magis
videat comminando dum via pla-
na ambulando via non plana
aquam tulit montuosa. et aqui
vallosa Et videlicet quod ea est
homo medius continere uniformiter per vi-
plana quando etiam uniformiter fuerint
instrumenta sine pedes eorum
ambulant semper continua etiam et libera
Unde quia in istis instrumentis ambulantes
continue tenentur una figura motus in via
plana non conueniunt homini major la-

& maior fatigacio In processu vero
in placio ubi alii ascendunt alii de-
scendunt non semper tenetur eadem forma motus in
[illegible] tres partes [illegible]
[illegible] alternari gra-
cedendo plus laboris in genibus & ti-
biis descendendo vero in femoribus Et propter
istam alternacionem laboris mutat partem su-
periorem & reliquam sub genu in via
in plana que maior labor &
maior fatigacio alternatio ne vallo-
sane motuosa Istos mora con-
tingit in vincendo [illegible] fragili-
tas eius humana non permittat quod [illegible]
& [illegible] hominis [illegible]
in contemplando [illegible] expedit quod
homo semper descendat ad opera vite ac-
tive [illegible] quia tunc fieret nimis
aridus & ideo sic homo co-
pitur ex anima & corde [illegible]
[illegible] fatigatur ascendendo per oraciones
[illegible] & studia & contemplaciones
[illegible] desiccatur & fatigatur descendendo
& occupando circa temporalia prius
dispensanda & ideo sic alternari &
vicissim debemus mutare ut quantum pos-
sumus fatigacionem & tedium devitemus
in medio [illegible] ascendendo contemplando
& [illegible] descendendo proximum iuvando
In cuius figura Iacob vidit angelos
ascendentes & descendentes de celo
ad terram & de terra ad celum Genesis
28 Unde sic in vita fratrum predi-
catorum narratur quod quidam inveniens
[illegible] a fratre Iordano qui fuit
[illegible] homo [illegible] magister or-
dinis post sanctum dominicum [illegible] esse
[illegible] vel oracionibus insistere vel
studiis scripture occupare
[illegible] magister respondit [illegible] est
[illegible] semper comedere aut semper bibere
[illegible] sic ista opera alterna-
[illegible] Unde de paulo scribit
[illegible] quod una parte diei solebat
[illegible] in orde alia in predicacione
[illegible] in manuali operacione Et

ne cum istis malis dicamus in ultimo fine
mortis Ambulavimus vias difficiles
viam autem domini ignoravimus [illegible]
[illegible] & dicat cum psalmista Notam fac michi
viam in qua ambulem [illegible] ei confert ad
solacium ambulantis [illegible] vie noticia
per quam homo debet ambulare Nam certis pa-
ribus ipsa videtur ambulanti brevior que
via cognita eius quantitate Unde Aristoteles in
problematibus parte [illegible] problemate 27 querit
[illegible] ambulantes viam & nescientes
quanta ipsa sit apparet nobis longior quam
quando scimus eam & frequentamus eius quan-
titatem experti Et videmus quod anima in hac
via perlongissima quodam [illegible] Ex-
pertus [illegible] anima ista [illegible]
mensurat istius vie quanta est finita & quia
nescit mensurare alterius vie [illegible]
[illegible]
[illegible] & quia infinita & [illegible]
[illegible] decipitur Isto modo homines [illegible]
[illegible] non [illegible] quod [illegible] homines [illegible]
[illegible] Unde homo luxuriosus [illegible]
[illegible] possit [illegible]
[illegible] homo gulosus estimat quod nullus
homo possit facere abstinenciam homo im-
[illegible] & cupidus [illegible] quod omnis homo cupit
habere divitias [illegible] & ideo omnis
homo iudicat alium secundum se [illegible] sic
docet Crisostomus de opere imperfecto omelia 36
[illegible] omnis homo [illegible] se estimat alterum non
[illegible] melius [illegible] Augustinus [illegible]
[illegible] de se ipso [illegible] fornicarius [illegible]
estimat esse castum Castus non faci-
le suspicatur de fornicatione Superbus
[illegible] putat humilem humiles [illegible]
[illegible] superbum [illegible] Est ergo [illegible]
[illegible] via [illegible] religionis reputatur laboriosa & diffi-
cilis inexperiencia & ignorancia & quia anima
palongisa a scriptura Et ideo nobis
[illegible] 6 State super vias & videte
& interrogate de semitis antiquis que
sit via bona & ambulate in ea &
invenietis requiem animabus vestris Capitulum [illegible]
Lassati sumus in via iniquitatis & perdi-

et ambulamus vias difficiles sicut
qui dum ignoramus que sit proximus locus
de viis peccatorum quas ambulabat / per quas
non est via Sed haec licet mor[alis] esse [illegible]
qui vult suas peccator intuer[i] / quia
sola cogitatione sola eum intuetur
quod ad commodum temporale suffra-
gatur / Unde etiam paulus dicit quando
consumasset omnia [illegible] non [illegible] / via
namque elationis est superbia / via tempo-
ralis avaritia / via libidinis concupiscentia
carnalis / In viis autem iniquus [illegible]
oculos deprimit [illegible] viciis in
[illegible] satisfaciat in tradit Unde
et per Salomonem dicitur Oculi stulti in
finibus terre [illegible] totum cordis
intentione consistunt per quod ad finem
[illegible] desiderii pervenire [illegible]
vel sine [illegible] obtutum in terra
peccator figit [illegible] ad sui [illegible]
itinera / oculos [illegible] Unde
inquit per Salomonem dicitur Oculi sapientis
in capite eius / quia sicut sapiens [illegible]
illam totam intentionem considerat / [illegible]
se [illegible] per [illegible] / has [illegible]
qui [illegible] vias videre
[illegible] qui dicebat In mandatis
tuis exercebor et considerabo vias tu-
as [illegible] apte dicitur. [illegible]
ita vide [illegible]
tue via [illegible]
inardescere [illegible]
dicitur. [illegible]
redditionis [illegible] vias cordis [illegible]
[illegible] ut [illegible] fugiat ad
[illegible] [illegible]
appetat / [illegible] credere
permaneat / mercedem gaudium de-
putet / [illegible] vite gaudium [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] non timeat. sed [illegible] mane-
tis gloriae locum [illegible] vias
sequentem [illegible] vitam est
dicebat [illegible] me
sequatur / ad has vias [illegible]
[illegible] corda revocat cum iam

glorie locum querens sed [illegible]
ignorat de [illegible] potestis bibere calicem
quem ego bibiturus sum. [illegible]
[illegible] illius [illegible] a dextris
[illegible] / sed [illegible]
hac itineris [illegible] non [illegible]
Unde et [illegible]
calicem passionis [illegible] / [illegible]
[illegible]
[illegible] humilitatis via inveniret
[illegible] considerare peccator vias [illegible]
[illegible] / [illegible]
intendit [illegible] dicitur Oculi
in viis illius / [illegible] hem
[illegible] [illegible]
si peccator vie sint difficiles
[illegible] / [illegible] vias [illegible]
quas [illegible]

Quod [illegible] nobis su-
bia [illegible]
[illegible] qui [illegible]
declarat [illegible] qui ma-
[illegible] fatebitur se fu-
[illegible] [illegible]
veraciter / [illegible]
fatebitur se [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible]
penitus [illegible]
[illegible] opulentie / Et
[illegible] ad [illegible] sic
[illegible] superbia / [illegible]
[illegible]
[illegible] / [illegible]
humilitatis [illegible] / [illegible]
tamen [illegible]
[illegible]
qui [illegible] cum [illegible]
[illegible] confitebitur
[illegible] confitebitur. [illegible]
[illegible] vehementer [illegible]
ineffabilem [illegible]
et hoc notatur [illegible] quar

Ad philippenses 2.

Job 3

Apoc 4 A

Rom 2

al' & s͡z i mant̄ p̄ns ponat̄ soluendas
Sed qd ꝓfuit nob̄ supbia ꝯ͡t c̄
supbia int' vicia mag's ꝑiosa
i ī scādo · magis audosa inuadēdo ·
et magis cautulosa i alliciēdo · p̄ᵒ
q͡z supbia ē viciū valde ꝑiosū
i ī scādo · q͡z sp̄uale ē ut angl'i ·
co sp̄us adinuētu ē · & io nobi
le mēbꝝ nimis ipetit · Unde
Jer̄ · ei · ꝯ͡t · Supbia nacoē celest'
spiritu appetit mites · & q͡z ad
ꝑpe' inuolās ortos appetit gl'az
& ꝑuitatē oīm t'ncupē · q͡z d' gl'a
ad ꝑuitate angloꝝ cupit ut
q͡z inuenit pncipes n͞re · sciāt
ꝯtrās ēuiūq͡z · hec tn̄ fatua ē
q͡z domū nescit redie̅ · Unde
hu'go · de claustro d' aīa d͞t · Supbia
i celo nata ē · s͡z ꝗ̄ vz īmemor
q͡z ea inde cecidit · illuc postea
redire nō potuit · Sc͡do supbia ē
viciū audosū inuadēdo · q͡z non
ꝑcit loco a' ꝑsone nec tpi aut
statui · Nō parcit loco · q͡z q͡nto lo-
cus sollēnior tāto supbia pmi-
ci͡or ut i ꝯgregacoībꝫ i pdicacoībꝫ
i busenꝫ publicis negocijs · sta-
tim supbia se īmiscet · ut in
eccl'ijs ubi ꝑsone deuociꝫ stare
debēt aggrediꝫ · Sc͡do nō parc͡it
dicitur a' ꝑsone ꝑ digni' ꝑsone esset
ꝯtinere a supbia se tēptati
inuadit · lucifer & alij multi · s͡z
rat' ꝑsone parc͡it supbia · q͡z vi-
ri sicut ꝑsone i ornatu & ge-
stu · mag's i ecclia ubi ꝯtricō
ꝯpūctī se dare debent · outra
ꝑt supbie mag's studet q͡z de-
uoci · Nec peperit supbia · v͡z ꝑm
ꝯpe sibi insurgit · aīr͞o · auge.
li · ꝑm hoꝫ ꝯ vniuq͡z eccl'sam
Sic d͞r · Iacob · difficulis aduocacia
q͡z aīro vel ꝯt̄m aut vn̄ aug'
ꝯt ad diascoꝫ · pccā cetā i pe-
cāto · supbia nō i rectis cauē da
a nei q͡z laudā' scā fuerint /

vnu's laudis cupiditate amittat · Sed
in illa alia quiꝫ mīqitas i mal'
opibꝫ ꝑt · ut fiat · Supbia vō
ꝯt bonis opibꝫ insidiat' ut peant /
Sc͡do nō parcit tpi · ymo q͡nto dies ē
sanctior sicut i natali & i pascate ·
& hui' tāto mag's infestat / ymo d'
nocte q͡z d' die · cūt ei luce · q͡z sit
d' vna p̄ma · abs ei venerit d' celo
Sc͡do nō parcit statui · q͡z oēs inuadit
senes cū iunioribꝫ · religiosos c͡u
secularibꝫ · diuites cū paupibꝫ · subie-
ctos cū supioribꝫ · ut nō sit q͡ se
abscondat a calore ei' · Sed nō mirū
d' vīc bn̄ pug'as · cū cūcta sibi ca
putat / et ꝑ q͡z ꝑg infestat · vincēda
supbia restat · Et io ps̄ orat · Nō
veniat mi pes supbie · & mag's pe-
cca nō mo ine · Ibi i pede sup-
bie cecidemit oms q͡ opan iniq'tē
expulsi sunt nec potuert stare / pes
ēi supbie ē affectus q͡ itur a dō /
& mag's petis ē tēptacō ab extīco ·
vel inpulsio ꝑ suggestioꝫ dyabli ·
vel mali exēpli · Tercio
supbia ē viciū mag's cautulosū
i alliciēdo · facile eī ē dēlinare
gulā · & deuitare luxuriā · & re-
spuē furtū · homicidiū · & huꝫ ꝑ
grossa pccā · Unde sic sagittarius
si ꝑcusserit bestia i pede vel in
dorso · nō ē secur' d' ea · s͡z tn̄
si i corde · Ita dyabl's mag'ia se-
curitate se reputat hr̄e d' hoīe
q͡n ipm̄ ꝑcutit i corde ꝑ supbiā
Unde Re · q͡ ꝯfssa ē sagitta ꝑ cor-
reg' statim q͡z cecidit · Job 39 ·
& arrogātia tua decepit te · &
supbia cordis tui · dicit ei hō supb'
hic deū aduersariū · Eccl'a · x · odibil'
dō & hoībꝫ supbia · Unde merito d' ce-
tibꝫ & vbis · Ego tn̄ ꝯ͡mꝫ supbis
hec itime vni · fugit ab eo q͡ supbi
poterit · Ego inꝑꝫ iuito q͡re eo
ꝓfuit nob supbia · a' diuiciarum
iac · qd ꝯtulit nob · Unde bene

quingunt supbia et ditias Unde sic dt
aug sup 21 de verbis dni Diuiciarum e sbia
difficile e ei q no sit supbus q e
dives / tolle supbia et divitie no
nocebunt Hic qd g diuitiaz
iactantia contulit nob fatuus esset
sumarius i equs sumeriis onera im
posita s q se iactaret d' one quod
portaret mecum michi inde lucrere
n dorsum excoriatum et cor fatiga
tum / et cum tota die portauit onus
suum i fine diei ducitur ad stablum
et onus suum portatur i talamum et
ab eo elongatur Sic malus dives
e quia qui equs sumarius portas the
zaurum dm sui q e michi et michi
s' inde lucrar n remorsum conscie
et fatigacioz corporis et aie et i fine
diei vite sue ducitur ad stablz
infernum et divitie sue reponuntur i
talamo mundi ymmo sicut pens dicens quia
sumarius qui sumarius aquam
regem ht i stablo Sic malus dives
numquam habebit regem i inferno q' a
Ecce 5 ultra est alia infinitas pessima
quam vidi sub sole divitie conserva
te i malum dm sui / Et parum an
Ubi sunt multe opes ibi multi q' co
medunt eas Quid prodest possesso
ri nisi q cernit diuitias oculis suis
Quis fatuus gloriaretur vel se iactaret
q spinam portaret i pede et spine
divitie sunt lucre per suas affectio
cordis / fatuus e ergo q' de divitiis
gloriatur Unde Seneca ep 18 Neo a
lige de dignus quam q opes contemp
serit quia possibilem et non interdico
sed efficere volo ne illas intrepide
possideas Tercio fatuus foret
q d talire gloriaretur et se iactaret
q res eum letia et pecuniae penetret
hoc at faciunt divitie Unde Seneca
ep 18 terrena acquisita libertate nostram
extorserunt / nisi cessas si ista nostra
no essent Unde ep' 18 e alias sapie
ter tradit audacter contemptor omni

n' ad pecuniam respiciat arg
zaurum illi q' iacuerunt tene
dig' ssima no estiat Erat alii
sitas ee divitias quia quo contra
imple debet no archa / dives
eum suis opibus despiciat / hic
se porteres i spicere quia neo
lectus e suo quia terrestris e aliene
ferunt go dicite ab hominibus lib
hilaritate et securitate / quod om
nes quit e suspiciosus Ubi et
pauper estiat eum ee furem
divitem putat eum ee predonem
Boeti de conso p 3 probat q divi
no auferunt indigentiam sed q
no auferunt tristiciam sed semper ponunt
i quadam anxietate / Unde philosophia q
boecii / p' m i tercio q' an pau
lo divitiis affluebat nunquam
mente ab huiusmodi anxietate ope
q ne amitterentur cum consepta
minuta consideret anxietatis
Unde Alia magis tamen me fini
bus ais qui ad scire ageret
sci nego philosophia nonne q
aberat quod abesse no vellet
vel quod aderat quod adesse no
sere Ita e magis dicit Boecius
dt philosophia hunc ergo absentiam
illius presentia desiderabat ergo
gerebat go divitie no conferunt
sufficienciam nec auferunt indigentiam
Hic est tamen hic permitte vide
ste divitie pnt auferre in
dno go dives indiget m
pito presidio quo sua tuea
tur et io no eget presidio
nec pecuniam possidet / go d
q promiserunt facere suffi
cientes extiori b' indigentes
nunquam divites esurire neque
nunquam sitire no pnt numquam
bruu frigus pecuniosorum cor
no fecerunt Concludit go n
sequitur q omnium amarum dim
duo mala secuntur i vita s

mendacitas. et in morte paupertas
Vnde dicit Ananias Sicut ete dives
am[illegible] congrite non expletur ut cogat
amplius opes onerat quia baiat colla
avli maius thesaura quia aeterno sem
da opima bone hic cena mordax
deserit superstite defunctum quia le
vius comittat opes/ Wlt dicere
quod avaricia cogit et congregat opes
non explantur indigencia sua. co
git magis in tanta habundancia qui g
gitur Aliud enim ad se sponte
flumina et hoc quantum ad pecuniam onerat
colla. i. collum ponit ei plus pro
barris i. [illegible] collectus in
lance maius [illegible] quod e mac egi
[illegible] et hoc dicitur quantum ad iocalia
[illegible] eciam ex si sit ita
[illegible] agris quod semdat [illegible]
[illegible] bolgi i [illegible] mag
sic dives [illegible] duo [illegible]
[illegible] cum nemo [illegible] i vita
[illegible] mordax non deserit superstite
defunctum Levius i. levius [illegible]
opes non gravitabunt. Vnde Job
dives cum dormierit nichil se
cum [illegible] aperiet oculos suos et nichil
inveniet/ Fatuum est [illegible] divitiis
[illegible] Addico Vnde [illegible] ipsum ec
[illegible] sed nimis tarde glosa su
perbia et elatum [illegible]
[illegible] non [illegible] fuit
superbia et [illegible]
[illegible] corrigit non sit corrigendus.
[illegible] hoc ex loco et tempore [illegible]
[illegible] eadem [illegible]
[illegible] intelligere ut bene agere
[illegible] Cor
[illegible] in tempore superbia propter quod
[illegible] terrenum celo de [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] quod humilitas [illegible] superbia [illegible]
[illegible] superbia ei [illegible] an
gelis demones fecit humilitas
[illegible] angelos sanctos [illegible]
superbia de celestis gloria deiecit

angelicam humilitas ad celum intro
ducit. superbia in infimum deicit/ Superbia ce
lestis est natura. et latitat in eminen
tibus Laicat in claustralibus ne
dicat cum phariseo non sum sicut ceteri
hominum. sed potius clamet cum David
Ego sum vermis et non homo. obprobrium
hominum et abiectio plebis/ Si litteratus
fuit non intonet cum ipso superbo
de labia nostra a nobis sunt quis noster dominus
est. sed potius clamet cum publicano
deus propicius esto mihi peccatori/ Si dives
fuit non cogitet cum divite dicam anime bona
multa habes. reposita in annos plurimos
sed clamet cum apostolo Infelix ego homo quis
me liberabit de corpore mortis huius/ Augustinus
[illegible] o homo ut ascendas descende
ut exalteris humilia. cave super
bie exaltacionem. ne humilitatis lapsus
tutus est locus ponendi. ymmo periculo
sum est stare in precipicio/ Ad humile dicit
dominus Ego sum flos campi et lilium convallium
sic lilium/ Vnde lilium melius crescit
in valle quam in monte quia ibi magis
fecundatur irriguo. magis recipit vi
riditatem et diuturnius conservat can
dorem Vnde et dicitur lilium convallium sic
ille qui est verus israelita videns deum timens
in valle humilitatis plantatus maio
ri irriguo celestis roris sensu gracie
fecundatur. melius sperat crescet
magis virescit [illegible] Tanto quo
que humilior [illegible]
quanto se obligatur [illegible] conspicit in re
[illegible] gracia ei sit opera
[illegible] dono spirituali humilitatis dul
cedine [illegible] ei [illegible] humilitate
virtutes [illegible] in vetera pulverem
portat/ Hec humilitas quam clamat
[illegible] maior es tanto humilia te in omnibus
et alibi quanto minor es humi
lia te in omnibus/ Hec est que [illegible]
filium descendere fecit in uterum virginis/
Hec que eum induere fecit vilibus pa
nnis ut nos indueret virtutum orna
mentis/ Hec que eum crucifixit in carne

vt nos crucidet i mete h e que
illu pmisit totar flagellari ut
nos libaret a flagello pcti h e
q rege nrm conat spuis vt
nos suos conget etne btimis
rosis h e infirmat medicu ut
sanaret infirmu O qz difficilis
hmliti supbia h q lucifer de
celo eicat ada padiso pnat
gigatu linguas gfudit. Nabu
cho or i bestia trasformat h e
supbia q du sup se insolent se
extolgit. infra se zminose desce
dit h e supbia q du qrit ex
se infra se no inveit h e q ho
i gnali te fat speale In vniusite
singlaz In publico solitariu
In gnetu pruatu h e q pa hoz
deicit vltia ad deu redeunt
se obicit h e q phos redidit
i repbu sesu excecat inden
pimit obstinatu. deicit exalta
tu h platos penit tuoe reli
giosos dapit tuore h ho exce
cat ne se cognosce valeat z
qi qda pstigio fallit ut nc d
se credat qe. z d se opinet
qd no e h designat p aqlone
Vnge i aqlo et vetn auster
Aqlo floibz innicat gimina dep
dat aqs ligat gelicidio Sic
supbia nonerca i insidia bo
nis opib. fetu pdit opis me
te ligat gelicidio pusit De
hac d oe malu pade ab aq
lone Na supbia mr e oib neg
cie D hac eq lege i d ad tu
vides Jerma et ind Ollam
succesa ab aqlone ego video
h olla e feruor supbie i q deco
quut filij tenebraz sectato
res diviaz q appetut pmas
cathedraz q volut i foro sa
lutari z voci ab hoibz Rabi Et
hac olla succedit Nabucher
i dyalo hac flama pstat

supbie fastus In hac decoq
bz decoctu comedit egipti
inidis spus. Dicit corg sur
gtet z eget i infim Sup
vetg e q piat puluez a
tre qz supbu eicit a stat
vite etne. h e tuor q i
repellit Na supbia gra o
no rapit Cana at st supbi
ssis q qi qna vet totu i
flat qz ludaos supbie
rib inflat arrogatia i
s ascbit qd no hz Insol
q s appar qd alijs dz Fa
filia supbie q mlta cre
se qnsit vec als psup i
tuaria gl exigit i plati
st gnao fab q totu md
ut z vaia fatha ta hoi
fecit Hic d qq nos p

Orasieznt oia ia t
vmb z taqz nuc
res taqz nanis
sut aqua fluctuate cu
tierit no e iveie vesti
eig neqz seita carine i
fluctibz Posita gfessioe
ab ipis i mdo gnali p
dcla q ipi aqueret tpal
sima felicite h po gfe
qua declabut tpalis fe
vanite Et cia hc duo fa
po eiciat 2o exa applic
bie z nos nati Lca pm
qnqz exa z h hc tra omi
qnqz pter Copant ei t
felicite vmb e euanesc
tio peteti nam tusfi
aut tusiolati e sagitt
nati D istis qnqz ta p
in l. pui ut pz dicit
T usicere oia la vz q vo
tu aaug i celo taqz vmbra
Sic ei vmbra absco d li
lumie solis nat Ita di ne
z cupiditates mudane abs

i geometria quadrata
semicircularis
umbra equalis 63

Calaty ti pecca(tum) ... c ...
et ... de ... augustini
in festo ...

L 4

... et dilectionem dei sic dicitur sup
... umbre ... est ...
... Sic umbra cum declinat
... Ubi nota quod mixtum
... hominum peccatum ... umbra
... est ei peccatum originale
... veniale et mortale peccato
originali si non deleatur per baptismum
... pena eterna ... tamen
... peccato veniali correspondet
... ... purgatorio peccato
... correspondet pena eterna et
... maior ... in hac vita sunt
... vel ... ipsi tempori
... correspondet ... umbra ... secundum
... umbra ... figura quam chel
... correspondet ... cha
... Unde chalindrum dicitur
... ... et ... figura
... eius distantiam ... Un
... corpus opacum et corpus lucidum
... ... umbra chi
... infinitum ... mie
... eius distantiam ... quod
... aliud corpus lucidum impedi
... sic peccatum originale est
... gratie quod ... eorum ...
... umbra ... fine to
... statum ... per se
... successionem ... peccata
... ipsi peccato ... infinita
... lineas eius distantiam
... peccatum augetur non potest sed
... addi. Unde pena
... figura ... chelindrum des
... peccati venialis correspondet
... correspondet. Longa enim est
... lato ... et ... et
... corpus obscurum ... corpore
... obviat ... et umb
... ... et ... Sic
... umbra ... solis sed
peccatum veniale ... gratia
... non potest. Unde sed fer
... gratie impediat ... opacitate
... sta tamen cum gratia et ...

pena sive umbra quam causat
peccatum veniale ... et ledit
... per satisfactionem temporalem
finiri potest. Pene vero peccati mortalis
correspondet umbra chalothondes
Calaty enim est figura contra cono
que incipit ab acuto et tendit
in latum. Et hec figura queritur umbre
... corpus lucidum est minus corpore
opaco. Et hec umbra est pena
peccati mortalis ... a modi
ca ... et ... in latum per
... et ... et re
... et hec ... et hec est
umbra mortis ubi nullus ordo sed semper
perpetuus horror inhabitat. Job x.
... enim de felicitate temporali ... quod
... ... sed ... in
... habeat ... ille tamen
... quod perdidit domum suam
... hospicio suo et cibo ...
Et ... felicitas mundana non ...
... ... hec est velo
... quod perdit domum suam. Job 9
dies mei velociores fuerunt cur
sore fugerunt et non viderunt
bonum. ... enim est de navi tran
seunte per mare. Et ... ad hoc dicit
sic: tamquam navis que pertransit flu
ctuantem aquam cuius cum preterierit non
est vestigium invenire neque semi
tam carine illius in fluctibus. Ca
rina est ... navis pars
navis ... dicitur ... ... pra
... navis ... ultra ...
Dic ... ... dic ca
rinam. Et ... plantam.
... sic navis non relinquit ve
stigium post se. Ita vita hominum m
... ... relinquit memoria
... paucis annis et hec est ...
... ... nobiles ...
... habeant in memoria sive per scrip
... sive per memorialia ...
... ... ad ...
... intuitu ... Unde secundo

La 4

h r

est xx narrat qd xerxes rex p
sar cu semel sublimi loco q̄i
infinita hominu multitudine. et innu
bilez considerasset exercitu prupit in la
chrimas. et cu ab eo quereretur causa re
dit pro centu octo annos non ꝰ oz
quos pre video superuictur esse. ita
quia nauis q peruenit Nonus est
qd status prime quia facere debes
compa nam tempi ratione vz pter
figure qualitate pter vecture co
moditate pter iacture passibi
litate Un nauis fit stricta e
in extremis et lata in medio. et isto
e de prima quia in prin° difficilis
pter defectu assuefactionis et resi
stencia carnalis delectacionis
aut a arta e via que ducit ad
vita et pauci ambulant p eam
et in fine est e angusta Na
dyabolus insidiatur fini iusti cuiusque
cuiusque vn dicit glo Thob vi Impie
exiuit piscis inmanis ad deuo
randu eu dicit Duo in ore passo
dyabolus quo ordinate cursu eius est
catus aduenit quaerens si quid pecti
in eo inueniret vn mors est
angusta ianua porta de qua dicit luc xiij
Contendite p angusta portam
intrare Ista porta e ita stricta qui
qd nullus oneratus diuitijs nullus
impinguatus delicijs nullus ad
ornatus vestibus preciosis potest
pertransire donec omnia deponat et
nudus euadat Job i nudus egres
sus sum de vtero matris mee nu
dus reuertar illuc vi terra que e
mater omnium trenor In medio est
via prime angustulum et sufficien
ampla quia si habe panc mi
nus quia natura contenta e Vn Bern
via dm non nisi in arto itinere
inchoatur sed adueniet dulcedine
dilatatur vn psi e ducta te per
semitas equitatis quas cum ingressus
fueris non artabuntur gressus tui

et currens non habebis offendi
glo Deinde equitatis cum
ante arte videtur et angu
vero profectum capiunt iam gr
spaciose videtur et late V
nerso tempe dicebat ps
labiorum tuorum ego custo
as duras et viam mandato
cucurri cum dilatasti cor
econuerso mali homines ing
lata via in prin° et pergendo
artabuntur Jobis artabun
gressus virtutis eius Sic g
condicio figure ipsius nauis
cta in extremis et lata in
vero condicio eius sic e q
sa versus mare et apta v
Sic aia penitens clau
mundu et aperit ad celu
ei e nauis ad calcandu
supandu et non ad recip
Ista aia penitens
tange ad delectandu sed ad
du et dissipandu
e qui nauis institoris
de longe pa· s· Tho prima
compa pter vecture comm
facilius enim merces et q
cum deportantur de tra ad
p naues Item exinde in m
non pt ea exire in me
Isto nos qui sumus in insula
non sequi exire poteris ad
in p nauiculam prime et id
dixit eius ista nauicula
nisi nos andat
cene et secunos Isti cum
experti nauigium cum tior
naues experti vo et asw
sine difficultate In eo fi
chus et ascendere ihus
secuti sunt eum e dem
nauis e vir pecti g
p peciosis et vilibus om
et saluat et ad portu o
pducit Isto prima vlti

periculis quotienscumque sit temptatus / sed qui
precit se in navi prime sal-
vat. In cuius figuram dominus allegitur quod
in alia quod intuerit nave
arca noe vobat mortua sit
prima opera navi propter iactue
possibilitate Est ei navis qui in
tenuis periculis propter scopulos
propter fluctus et propter voragines
Unde cum navigat mare
emerat pericla eius / Unde navi
propter claritatem temporis fuerit sed per ex-
oneracionem per foramini obstructionem
per aque eiectionem et per anchore fi-
xionem / primo prudens nauta qui
venit ad passum locum periculosum
ubi timet submergi exoneat
navem suam sic dicitur act. 27 qui illi
qui cum paulo erant in navi arma-
menta navis eiecerunt / Isto
modo est oneratus divicijs et peccatis
antequam veniat ad passum pericu-
losum mortis exonerat se per confessionem
et per elemosinarum largicionem / Secundo
nam navis cum periculum per fora-
minum obstructionem seu obturacionem
Sequitur ei necesse est qui quedam forama
vel cavernas per quas aqua intrare dicitur
ut dimittit / Et ideo istorum obturacio
per ona custodia venit qui si
minuerit per expulsionem suam nocen-
tem specialis gratia derelinquitur
recognomine / ps cum dixit
Salvum me fac deus quoniam intrauerunt
aque usque ad animam meam / Tercio aqua
eiecti ita quod si aqua delictorum no-
xia subintrauerit dicitur eici per confessionem
Quarto dicitur figi anchora in re firma
videlicet qui non mutatur Anchora est
spes ad Heb. 6 confugio ad tene-
dum propositam spem quam sicut ancho-
ram habemus tutam et firmam Et ad
Ro. 8 Si deus pro nobis quis contra nos / Sed
quoniam quod inter pericula maris in-
sulata tamen sunt metuenda / Syre-
nes tamen a sirenum / Secundus

poeta et cum fallax insula Si-
rene vel syrenes secundum fabulas
tres fuerunt ex parte virgines et ex
parte volucres habitantes in mari
et dicebatur sirene vel sirenes
quasi trahentes / Siren enim grece tractio dicitur la-
tine eo quod per dulcissimam armoniam
homines auscultantes ad se trahent
et attractos occiderent / una enim cane-
bat voce humana alia tibia et tercia
lira sonabat / sicut recitat Alex. in
scintillario poetarum / Ulixes autem ins-
tinctus per carum sociorum cantela vero est
aures sociorum suorum obturavit cera
ne aliquis de armonia audirent / se
ipsum malo alligavit et evasit
Moraliter Ulixes sapiens interpretatur et
designat mentem in qua sapiencia ha-
bitat / Tres iste syrenes cor-
porales designant illecebras quibus per
delicias lasciviam attrahunt ad
peccatum navigantes per mare huius
mundi / Syrenes per decem aures sociorum
et sensuum corporalium potencias ob-
turat cera et memoria mortis fra-
gilitatis et peccati / alligat ad lignum
sancte crucis quod est malus navis in puppe
et evadit / Tamen periculum in mari
est sicut poeta / Recitat enim Boyecius
de consolatione metro 3 quod Ulixes rediens
de bello troiano decennio
errat per mare Uno vero tempore venit
ad quandam insulam et ibi sirenes pulc-
errima domina Circe solis dicebatur
habitabat ad eam applicuit et mit-
tit / Ista per incantaciones et carmina
miserunt quedam pocula per quod omnes bi-
bentes privati sunt et volunt a
mente humana in bestias Unde sociis eius
conversi sunt propter ... sua
sua et statim mutatum unum in aprum
alium in leonem alium in cervum etc.
Ulixes vero dedit mercurius quod deus
archadie florem flores cuius vir-
tute fuit contra tales incantaciones
resistere Unde inter passus enagiato

Viiii

gladio magam insequitur et eam
ad reparationem sociorum coegit. Magus
ista magia est cupiditas seculi,
que per incantationes suas homines trans-
format in bestias et eos spoliat
ratione et manswetudine, per quod domino ho-
mines efficiuntur bestiales et inhabiles
ad convictum. Quam multipliciter homines
in bestias transformantur per seculi cupi-
ditatem patet possumus inducere.
Aliqui enim sunt lupi rapaces, sic
iniusti milites. Quidam vulpes fal-
laces, sic subdoli mercatores.
Quidam canes mirantes, sic falsi
advocati et placitatores, qui contra
quemlibet latrant nisi ab eo aliquid
accipiant. Item periculum mundi so-
licitudinis est ceti fallax insula. Est
enim cetus belua marina magna
que aliquando colligit in dorsum lutum et
super id lutum crescunt gramina et
herbe virescunt, unde quandoque in modum terre
videtur navigantibus apparere, ita quod
decepti applicant, vela solvunt
et ibi figunt. Cum autem se estima-
verint in terra solida collocatos,
ignem accendunt pro necessitatibus decoqui-
dis. Bestia calorem persentiens sub-
ito se subtrahit et in mare se
submergit et cum ea omnes illi in
profundum maris feruntur. Hec bestia
moraliter dignitatem et statum nobi-
lium potest figurare. Hanc simpliciter
navigantes in mundo desiderant,
estimantes ibi esse locum soliditatis
et querentes illam unusquisque desiderat spa-
cium, alter comitatum, alter abbaciam,
reputantes se fore felices
si statum huiusmodi assequuntur. Sed cum
iocundius se invenerint pace et
securitate solum cogitantes
statim in ictu repente in eos
superveniet et multo velocius de-
scendunt ad infernum quam si terre
non ascendissent quondam. Item addico.
Quare multo luctuosius est prius

in tede quam inferius dignitatis
in eternam spiritualiter sepe labi
tamen a prima cessare. Quia licet
arca federis superatur tamen e
nim iam vulnerati quoque acm
bod leguntur i Reg. 2 sic pl
les non statim reddere se dig-
num si in eternum ictum vi
vulneratur sed potius diuinam
bona videt et eternam pu
venire . Igitur fines quod pro
strenue agitur ad hunc po
tior existere quod nequaquam
si reddidit se captivum. U
qui peccatum invadere vir
ad eo ut ipse tempore et fortu
natus per conversum cadere a
curet operis mali sic q
sancius vulneratur et deci
equaliter aut vices lacessi
remanens involutus. Sed pro
us fidelius velle captivari
et fune ligari multiplicatur
licet se vincere amicos
vere penitentibus per confessionem
et satisfactionem. Et vilis
de superare in eos et au
tu bellis aut recuperare.
Gen. 14 sic legitur quod reges il
vadentes alios, etiam invade-
runt loth nepotem abrahe et cum
eo tollentes spolia eo-
rum ducebant cum tota
familia. Abraham vero congre-
gavit vernaculos eos quos nu-
trivit ab infancia in triu-
centos et quinque reges persecutus
eos et ipsos percussit liberavit
suum et eius familiam cum spo-
liis. Prima quinque reges sunt
appetitus sensibiles in mo
et per hinc qui in corpus hu-
mani invadentes ipsum et omnes
sensus et potentias captivant
spoliantes ab omnibus primi vir-
tute et honestate huius

Abraha vo spus i. amz h notat
ut h dz fris sui pdicoz su
ime modicu ei valet spus
corpales sesus dyg possid
et dz go assume tres vi
iclos i tres pme gdg f gtoz
fessioz z opis satisfactoz hi
e si mutant assidue apud
nos sp pste sur innat hoiez
qui vicia spus roborado cor
brando z vicia supando go
uisq hg dz desiste a ctamie
nteuqz nec cadat sta va
ma cadintg et pg lapsu fe
lici obtinebit triupliu Vnde
ys ad Oliodoz monachu No
mist que tade luctate set
ut d lectu no e pmo sui in
lio vlnari s pg wlng acce
i desparoe cruadi medelaz
vlneri denegare Sepe ecce vide
electas pg frequete lapso z
uectoe plimas viri fortes
fuisse z vicisse victoes ciua
q s pmaz incipit age
eqsi se tare tetatoib cre
at nio sepe gnig qraz in
pulsa Vnde b Gg ix li mor
pyy exponens ad Job x Si
itam ad hoaz pepcisti m
ur ab inig te mea indy me
e no patteris iugit Si culpa
veiaz abstulisti cur hac z
i meoria no detergis Sepe
t ita mes i culpe rcordacoe
entit ut z ad petoz illig
ege quint cz prus capta fu
erat vrgeat z dephensa t
dat Sepe ipoz varys mo
ibg impulsa ptbat i q
it vincta tetacoib metuit
i resistet hoc ipm qd longo
aboe ctamis affligi phorre
at Et infra ibid Supius vo
Et si impius fuero ve mi e z

iustg no leuabo caput meu
satuatg afflictoe z miseia
Et impig nagz ve ht iustus
misiaz qz z etna danato
repbu seq z electus qssz do
loribz tnsitoie aduisitat ex
piar Impius caput leuat s
elatg euade veq qd seq non
valet Iustg laboe sui ctamis
afflictg caput leuae no si
nit s pressg a petna affli
ctone libat Ille se i volup
tatibz erigit s supplicys se
quibz se mergit Iste se in
doloe depmit s tn a podere
etne aiadusionis se abscon
dit Cosidet go vir sctus q a
remitez ho vicyt pmi labo
re afficiat a succubets petn
e afflicoi macipa z dicat
Et si impig fuero ve mi e z si
iustg no leuabo caput meu
sa z af misia Acsi apte d
ploreto aut sbstratg caris
desideriys supplicio etno sub
icior a repugnas illicitis me
tibz pena pnti cruaor qz a
laboe ctamis liber no su Sz
supna dispesacois ideo nos
s tota intecoe fimetes cer
mis mi pmittit ipugtoib bg
genti ne mes mea i supbia
audeat psupcoe sue secu
tatis eleuari ut du pulsata
tpidat i solo auctoris adiu
torio spei pede robustius
figat Hic set hoc e qd d
hic p elatos Tusiert oia
s volupte generati e tanqz
nuncig pceres qz velocissie
euaniert n sut i meo
ria sic ngms ptnsiens fluc
tg no relinqt vestigia Ro
gemg nos deu ut det nob sta
tu pme p nra salute cuia

– cxiiij

Aut tanquam auis que transuo
lat in aere nullum inue
nitur argumentum itineris eius.
Sed tantum sonitus alarum verberans
leuem ventum et scindens per vim it
neris aerem. Alias quomodo transu
olat et post hoc nullum signum inve
nitur itineris illius. Postquam comparata
est felicitas temporalis namque transfre
tati hic conparatur aui transuolanti
Sic enim auis velociter transuolat.
et nullum argumentum itineris relinquit
per quod volat. Ita diuites et potentes
volant in honoribus et dignitatibus ad
tempus et subito subtrahuntur nec remanet
de eis vestigium siue signum. Ter
cium autem in volatu auis est tantum sunt
vel sonitus impetus et transitus. Ita in
vita potentum et nobilium est sonitus
pompe et magnificencie, impetus po
tentie et violencie, transitus culpe et
impunitatis. Et ista notantur significanter
in textu predicto vbi dicitur Sed tantum sonitus
alarum verberans leuem ventum et
scindens etc. Commentator aliis transuo
lantium enim isti homines nobiles ma
li alas suas scilicet consiliarios senas
callos et ballinos vel officiales
malos. Isti sunt ale a dextris et
a sinistris per infamiam et bonam
famam. Per istas alas volant ad
predam suam. Non enim possunt sic ad pau
peres et iniuriantur quas faciunt
contra pauperes nisi per malos consilia
rios qui sunt dampnabiles ale dominorum
vnde sequitur. In aliis tamen inuentus est
sanguis aliorum pauperum et innocentium.
Cuius est sonitus istarum alarum. Ista
ctancie quandoque pompe et fle
magnificencie vbi multa vanitas
subest. Sed quia non solum huius son
tus pompe et magnificencie sed eciam impetus
potentie et violencie. Ideo subiungit. Et
verberans leuem ventum et scindens
per vim itineris aere. Aer sine

venti qui accipiunt per eodem id est
spiritum medioerum. Dominis magis
subiectum. Sic enim sine aere non po
vimus sed aer est quo respiramus
omnes. Ita vita simplicium mediocrium qui
terras colunt qui artes mechanicas
exercent talis est quod sine eis non pos
sumus viuere. Et tamen isti iniuriam
potentes in tales exercent vires suas.
verberant scindunt spoliant et
conculcant per vim et per violenciam et in
stantia potencia. Vbi malorum proce
et dolos eis consentes sine insultu
sic permittunt. Vnde significanter mali
colligentes in modo statum suum
esse quod sit sic volatus auis ver
berans leuem ventum et scindens per
vim itineris aere. Scilicet in
ta ministrorum potencium est transi
tus culpe et impunitatis et contra ad
subiungit. quomodo aliis transuolantium
vnde sequitur aues quoque que in mari
volant sed de tempore redeunt et
que transuolant sed numquam redeunt de
est. pectores quidam a deo vola
per peccatum et redeunt et mansue
per penitentiam. Sed frequenter isti nobiles
sicut falcones nimis lasciui
auolant quia raro penitent per
et post hoc nullum signum inuenitur
itineris illius. Non est sic de deuotis
diuitibus qui largas elemosinas faciunt
in perpetuum durantes nec quas ab
cias fundauerunt ecclesias colle
giatas dotauerunt pauperes re
ligiosos edificauerunt. Certe isti
tum transuolauerunt sed signa itineris
remanserunt. Deinde enim quia
rectum iter tenuerunt ad celum
et multo magis illi qui omnia mundi
in modo relinquentes ad statum re
ligionis volauerunt. Nam
sextus Iulius Strategemata libro 2
capitulo ... explorandis consiliis ho
... Emilius Paulus consul romanus

– sit

Et strategematibus

apud opidu quoddam diminissimus e-
rat ciuitatu in quadam planicie esset
& ciuis spiaces vidit quadam a-
uium multitudine subito excitata a quadam
a silua consurgere & statim concepit
ubi essent insidie. Missis igitur
exploratoribus didicit ibi decem
milia armatorum se abscondisse.
vel Ciuitatem romanam obmissis ipsis
per unam aliam viam militibus
eos circumdedit & confudit. Hec propter tanto
... quod argumentum accipe de platea di-
citur et bene vincendi a stiis qui
nos perssererunt & a modo auol-
uere inquietes pro adore ... seruorum
religiosorum & similes considerantes militans
... aniclas auolasse reperies
a silua mundi ubi insidie militie
laterent. Et est notandum quod homo viator
... volatui nito comparatur. Iux. ...
homo ad laborem nascitur & auis
ad volandum. Possumus autem eorum genera
... ... animum comparare
... ei ambulantes ... similiter
... ... plani & predicatores
Milites et sunt nobiles assilantur
falconibus. Dicuntur ei falcones aues
... quod viuunt de preda. Ita est
... de isto genere hominum viuunt
... de spoliacione ecclesie & religio-
sorum pauperum subditorum. Et sic dicitur
Ambrosius in exameron omnes aues
venatice in ... predantur preda
alterius generis ... de sua specie excepto
... ... nisi ei expers ... ca-
... ... pietatis. Ista forma
obseruat genus nobilem. Illa po-
tentes & diuites qui sunt ... ergo de
spei cum eis non venantur. Sed tamen
illos qui non possunt resistere. sicut
sunt quidam clerici & religiosi doc-
ti diuersis quibus plura sunt data
sed ipsi possunt defendere. Et huius preda
... solum est expers nisi est
paruus falco in sua specie & tamen

... ... & crudelitas pro quantitate corpo-
ris sui. Et venantur predas aniclas. In-
nocentiae tamen nec spei sue parcit sic
faciunt maiores falcones. Iste
... figurat unum genus militum qui
non propter strenuitatem corporis non
propter ingenuitatem sanguinis applicantur
militie sed propter pecuniam. Sunt
armati et legibus & statutis non
... neque seruitus. Isti in venado
... ... qui possunt spoliare
militer qui sunt ... spei. clericos
rusticos monachos & alios. quia usaac
in ... copiam ad quam tenentur non
exhibent ... pecuniam conducuntur.
De istis & aliis conqueritur Ieremias in persona
pauperis Trenorum 3. Venatione
ceperunt me quasi auem inimici mei
gratis. Et Michea 7. Omnes fratres suum
venantur ad mortem. Isti ergo milites
& armigeri sunt falcones dyaboli
& portantur super pugnum dyaboli quia
consistunt in officiis & balliuis in-
iuste. Vnde locus status & gradus quem
habent est per manum dyaboli. Caueat
tamen ... quia in duplici periculo sunt. Illa habent
oculos coopertos quodam velami-
ne circa se considerent & habent pedes
ligatos quadam ligatura ne a domino
suo auolet nisi cum placet domino pro
solacio suo & lucro. Ista est de istis
nobilibus sedent super pugnum dyaboli
in magna reuerentia & dignitate sed
tamen excecati ad omne illud quod
ad veram & perpetuam felicitatem
pertinet quam non habent in vita ista. 2 Cor
4. Deus huius seculi excecauit mentes
= et infidelium quantum placuit dyabolo
quod isti venentur ista mundialia
deponit eis capellum. ... excecate
eos ut videant predam suam & per-
mittit eos quasi liberos ad tempus
& statim reclamat eos. Et quia
ita sunt assuefacti ad manum
suam quod nolunt auolare a malo

Iz q̄d eis accidet sima' reneca
nt aliquid ꝯsilim gym / falco
ꝛ gallina sunt ꝯ contraria Nam
falco dū viuit ꝛ pt volare po'
sup particā in aula reneiit
ꝛ tḡt vestes sb pedibꝫ ne of-
fendat eī vnguibꝫ nec audet
eī ab appropinquare. pascat op
tīs carnibꝫ balneatur ꝛ pollen
tissimis tegitur. patr̄ clamo eius
sic sunt consueto ac. Galina
uo ꝯ domo fugatur sep ab aula
omni i cuia. scalpit in tra
ꝛ colligit grana q̄ pt. Iz i morte
mutatur fortuna. qa falco mor
tuus eicit de aula ꝛ pcit i sti
mitum. gallina aūt scutel
las argenteas affert ad me
sas ꝛ post dns domus. Ita fiet de
diuite pdone ꝛ paupe iusto
vt lucas xvi c° et / Iz Diues morit
moretur i medio ꝛ porrīe ꝛ
similiter abraha ab angel' mortuus
e aūt ꝛ diues ꝛ sepultus e i
inferno Et hoc est qd dicit glosa s
Baruch. 3. vbi sunt principes ge
cium ꝛ q dnant sup bestias
q̄ sunt sup trā i sunt paupes
q' nō reputantur apud illos ut bestie
q̄ i auibus celi ludunt q̄ argen
tū thezaurizat ꝛ aurū i quo
ꝯfidunt hoies ꝛ nō ē finis acq
sicionis eorum. ꝛ statim videt. Ex
terminati sunt ꝛ ad inferos descen
derunt ꝛ alij i loco eorum surrexe
runt. Tertium genus sunt mercatores
ꝛ isti assimilantur pdici. coruo ꝛ ci
gno / pdix aūt ut dicit amb' al
tius pdicis oua rapit ꝛ fouet. Iz
pulli pcepti ad vocem matris re
linquunt illam nutricē ꝛ sequuntur
matrem. Vnde i' qp mercator ul
p viā vsure. ul aliā quecūq
iniustitiā emit tras redditus ꝛ
maneria q̄ alij possidebunt.

aug
vss

\+

ꝛ occupat ad tēpus. Iz ite p
morte sua qñ ab eo ꝛ hedi
sunt recedunt ut dicit Ma' d'n
le ꝯsilii cū gaudz venit he
res tu d'zēia pdix fouit q̄ n
pepit. fecit diuitias sine i
dicio. Tertio ꝯpantur coruo. Corv
us sinit q̄ pt asportare ꝛ a
cedit. ꝛ edit se alias inenit
sz viuunt bestie ꝛ toti com
dunt si e ubi. Sic mtn d'ista
petoribꝫ alicuius sunt ꝛ vin
passione ꝛ q̄ sunt lucri ab d
dunt i archa. Cum moriantur ꝛ
tū cedit i manus aliorum. Tertio
pantur cigno q̄ sīcausse cum
iminens morte et ideo a can
do cignus appellatur Ps' Iz ecā
auaragmmas sinant cunt
imminente morte qñ cedit tes
inētū ꝛ incipit disponere q̄ pl'
ꝯgregauit vt tenet Anima
bonum fac' i qñ morit' Tercium
genus hoim aūt sunt plan
Et isti ꝯpantur aqle hz au
la sic dicit h° d' natura rerum
pede maiori sinistro diligē
sit inuenit pullos suos
corpus suum ponit inter eos ꝛ
prudenter ad defendendum eos
contra pdā ita ē labaliste quan
assistentibus euidate impetu
incidat. plati hz habent duo
pedes i duas affectiones v
ad aīas eorum cure ꝯmissas
ad dextras q̄ si qñ per sinist
Tu zelo animarum ē per dextre
longe maior alio pede p de
Vnū. Ita ē cū q̄ clerici plati
i eunt p eclesis nō p decī
oblationibus. Sz p omnibꝫ v cura
quaz zelū magnū hnt. Q
e vere bn facit. Tertio sunt p
i ut prochiales ꝛ sagittant
milites vz ul tyrani in

tponunt · no sustinet eos im·
apati p quito eo¬ super facit·
ati Et tnio pdā sua · v bō eclia
mia mpti ul ipenit i ele
mosinas vicinis & indigentib9
it r logus prochianis eo¬ di·
e possit · i° Exo 19 Vos ipi vidistis
mo portaveri vos sup alas
aqlar & assupseri in . Sz time
z ē ne qdā eo¬ sit i gdich sunt
ic stciones · bubones · & vultures
stinucoes hnt penas sic falco
ob 39 pena struco [illegible] ē pe
e herodij & accipitris / herodi9
ge falco · Vn struco ht penas
z nō volat a tra · Jta plati qda
nt pbēdas · dignites & stracz · th
p occupa i tremis Bubones
it diligunt eclias ppr olem Vn
extingunt lume & gsumunt o·
eu · Jta qdā eclia lume co
tie extingunt & pigwedine
comedet · Vultures vo pullos su
ob i suma macie custodiunt Jta
qdā prochianos i suma paup
ate / detinet p placitacoes · nec
cura eclia · nec i cura layca
h p iniustas exaccoes · p inosi
tatas extorsioes · nec tn eis
angeri pmittunt · vl pigwedie
gre ul sbesclavis Et re vad
tles plati · semita ignorat cio
ob 28 Semita ignoravit avis
nc intuit9 ē eā oclus vultur
Jtem geng sunt pdicatores q dz
alys via vite & salutis ondere &
hy dz ee galli pdicando galan
dry gfessando · & grues pvolando
p° inqz plati dz ee galli pdicando
iux · id Job 38 q's posuit i visce
rib hom sapiaz · a' q's dedit
gallo intelligenciaz Gall9 em
annuciat hoas noctis · excitat ho
mies a sopore · Sic pdicatores dz
gallus aliqz cantat v'bat se cu
alis Sic pdicares aliqz pdicet

dz se prime opib9 macirpare & exci
tare ad gteplacoez · q p alas desig
postea intēdere actoi q ē pdicacio /
Secundo dixi q dz ee caland gfessiona
do Vn i li d natis rez d q calan
der ē auis alba · q si infirmū aspe
xerit infirmitē auferet Sic gfessores
infirmos respicere dz ut peta dele
ant Tercio dz ee grues pvolado
& via ondēdo / pdicatores ei dz an
tecede i bonis opib9 ut eos exal
opib9 insequi & Vnde d' i° impa
tore q' dixit militib9 suis Venite
no ite Sz valde timendū ē q qdā
[illegible] se sūt psitaco adulādo · girfalco
in indignādo · gallinacio ediccādo
Vn psitac9 na salutat voce
huā Et io sit adulatorē · qd con
fessoib9 i loco gfessionis ē sūme
pīclosū Girfalco at si p° ictu
no capit pdaz indignat i n ad re
clamacoēz redit Sic qdā gfessores
d' pctore recidivante si nō capiunt
eū p° ictu · indignantes despant
qd n° ē faciend9 Gall9 gallinaci9
si sb pectore & vet' dplume & vrti
c' verbere fonet pullos more gal
line Jn hc tn est dra q gallina
fat hc na ppt comodū ipo¬ pul
lorū Gallinaci9 vo effigia tine
ppt comodū ppriu Nā pl9 boni
a pullis rapit qz pullis impēdit
Sic nonulli pdicatores fonet filios
suos spuales eis gfessos ppt bonū
tpale qd ab eis recipe intēdunt
no ppt zelu aiar & fiunt inves
essen porcius qz affecti · Sunt ei
paupes dplumati · Et io pullis insi
det · no ut abipis pulli sz ut
ipi a pullis porcius valefiat · q
p tli ypocrisi imbebut & vlacone
ppetua coronari Jux · d ysa 22 Ecce
dns asportari te faciet sic gall9
gallinacius asportar & qi circu
sic levabit / coronans corona
bit te tribulacione &c

Maddio

Aly aut sut siles nedu amb
aera eu sunolant ymo ex locu
st quapte est qpales vn locusta
vnu solu intestinu h3 et io qr
e qi to i vete sp esuut et e qi in
satiabil et si qd vide men sp
comedit et corrodit s3 florib
amigdal ipinguat Sic gulosi
vnu solu appetitu hnt s delicatas
ciu les et io qi toti st i vete i
i adre deliciaz vetr Ju i phil
3 qz ds venter e Jdo hnt insati
abile appetitu quadiu vidite
et floez amigdaloz inemut i ci
bos delicatos sp comedit et cor
rodit Vn pu 12 d vet ipioz est
insatiabil Et eccl 12 d flore
bit amigdal et ipinguab locu
sta P q nond q locusta si amb
comedit folia olive q ab inf
mite sanat Sic ho faciedo opa
me p olma designata a pcto li
berabi Ju i eccl 3 Igne ardete
extingt aqua et elea rsistit
pctis Ite nond q locusta i mae
no volitat s3 i meidie qn estu
fuit calescut sic d i glo s Joheli
Sic mlti st q i matutis mne
et pamp no volat p sobriaz ymo
qn clici st humiles et inocetes
qdiu st sn officijs S3 tad i me
ridie i i pcessu mte crescete
estu teptacoum offoz et bonoz
fercloz incipiut volae p sobriaz
et desidia inhonesta Et gtigit
hc potissie qbg daz religioz in tre
volentib q te no volat qr qndt
se humiles et deuotos S3 e sete tpe
Jm pg pfessioz venut ad offi
et mag pndia et gvinia sut re
velde rebelles et suoz suploz ma
xi gdictores Vn ps Impinguat
dilatat et recalcitrat Jsta ve qn
clici ipinguat p delicias et di
latat p offia et dignites st recalci
tratores Adhuc aduted q

locustaz tata st qntitas Jta q st qn
Jlle i desto gmorat et st aial
comestibia minora cinclis et i
gntatu volat Ju i d locusta
no hcat rege p tmas suas p
dit qz hc de alys esse flin et
vteba b Johnes i desto sale
qntulu indnato gzint multi
cat q locusta sit qda hba sub
dulcis Alie st vmet volatile
d qg sup dixi Alie sut pisces
qtiles d qg narrat i li d pisib
Jsta i autuno et ve pigwescu
s3 i pleilunio hnt testu fragile
sagine caret corima hnt gb
coy socios et sociat pingt ofs
detet hnt i pte inferiori s i med
vetr vl i stomacho Jstas locus
filiter et sedat seut Johns no i
medebat eo q no st esibiles
mib Jste sptes locuste sut
gna pctoz s3 sed vnu a sco
comed i a pdicatore gutit Ji
pmi pctores st q peccant igra
d fragilite et hi sepe gutut i
d sco pet sir paulo magda
alys mltis Alg st q peccant
malicia et exposito pessio ut q
ccat i spm scm marie pcto
sracois a final impnie S
st sodomite q rad vel nuq
vex gutut Jta clici plg ex
descut i viois qz i milites et
mue i feias d qg scribit a
Roi d Tradidit eos ds i pa
ignomie Jta fere coz imut
uere nale vsu i eu vsu q st
coy nat Silr at et masculi r
cto nali vsu fore exarsem
desiderijs suis i inice masc
i masclos tpu ne opantes
mercede qua opttuit eu
sui i semetipos recipietes
Jn sigra emeh Bn 19 ds plu
sup eos Sodomitas sulfure
igne A quo nos ptegat ihc

Aut tamquam sagitta emissa
in locum destinatum divisus
aer in se continuo reclusus est. ut
ignoretur transitus illius. In ista parte po-
nitur exemplum quod terrena felicitas co-
paratur sagitte festinanti ad terminum. Et
tangit duo facit ... primo ponit exemplum. secundo
applicatur ad propositum ibi. Sic et nos
nati. Exemplum est manifestum. Littera patet.
Ut sicut sagitta missa ab arcu
velocissime transit usque terminum. Ita nos
nati sumus ut per mundum transeamus
velocissime ad mortem. Et quamvis ei
ita quamquam extra quibus mundi felicitas
pareat sub umbra vanescentes. inimicis
leves. namque transfretans. amnis
cursus ... sagitta penetrans
declarant satis temporalis prosperitatis
velocitatem. Huic tamen singula ex
parte ... designant malitiam
diversi ... Ita per
... malitie designatur vanitas
... per ... fatuitas hu-
mane prudentie. per ... instabi-
litas avaritie. per ... sublimi-
tas superbie. per sagittam dolositas
malitie figuratur. Est ergo notandum
quod sicut sagitta velocissime transit
et nescitur quo vadat. Ita aliquando
infigitur luto. aliquando repercutitur a
petra. Ita miseri qui in hac vita
... finiunt. sunt qui sagitte sive
emittuntur ab eo ad ... malas
explendas sicut sibi placet. Et sic di-
visus aer in se continuo reclusus est. Ita mul-
titudo populi sive in regno. sive in
... sive in civitate subiecto uno
principe malo qui perturbat totam patriam
... reconciliatur una pars vel mul-
titudo sicut ... tamen ipse putaret
... prius dissolveretur vel
... tanta erit unitas vel con-
cordia ... ipso in inferno di-
merso. sic ... est quod dicit di-
visus aer in se continuo reclusus est. ut
ignoretur transitus illius ubi in littera

ista homo malicosus comparatur sagitte ...
quo notandum quod dyabolus habet arcum et sagit-
tas ad nocendum. Et Christus habet similiter arcum et
sagittas ad regendum. Habet enim dyabolus
malos arcus quos ... arcum carnal-
is concupiscentie. arcum finalis im(pe)nitentie.
et arcum mundialis concupiscentie. De arcu
carnalis concupiscentie procedit mala
sagitta. similiter vaga. infecta.
... ad capiendas animas
sicut dicit prov. vij. capitur et vulneratur ve- / ...
cors iuvenis. De quo scribitur ibidem quod sequi-
tur eam qui bos ductus ad victimam. et igno-
rat quod ad vincula stultus trahatur donec
sagitta transfigat cor eius. Ista enim
sagitta est penata per ornatum cu-
riosum. ferrata per amorem malicosum.
inflammata per ardorem libidinosum.
... cupido filius veneris dicebatur
qui cum sagitta et facula pingebatur. quia
amor carnalis vulnerat et inflammat.
Cum hac sagitta vulneratus fuit
david in aspectu bersabee cum pro-
spexit eam se lavantem. 2 R(egum) xi. Ista
sagitta absconditur in faretra quando
mulier se occultat in camera. Arcus
tenditur cum ... ornatus
... sagitta emittitur quando
ipsa in publicum progreditur. Et ideo sicut
periculosum est hominibus non armatis inter
sagittas volantes procedere. Ita peri-
culosum est iuvenibus non firmatis
virtutibus et solidis moribus inter
mulierum frequentias conversari. Sed qui
habitat in adiutorio altissimi in prote-
ctione dei celi commorabitur. Et ...
non timet sagittam volantem in die
nec a negotio perambulante in tenebris
sicut dicit ps. ... arcus dyaboli est fi-
nalis impenitentie de quo procedit sagi-
tta pestifere desperationis. De quo ps. dicit
paraverunt sagittas suas in faretra
ut sagittent in obscuro rectos cor-
de. Quia dyabolus isto arcu non utitur
nisi in obscuro. Et sic bonus sagitta-
rius non mittit ... sagittas

R 4.

snas q lapides vbi repercuciunt et
frangunt. Ita nec dyabolus verba detractoris
eicit ad aures sanctorum virorum qui in verbis
talium non delectantur. Unde Iero. in quadam
epistola ad Rusticum monachum
Sic nunquam sagitta figitur si mittatur
contra duram materiam. nonnunquam in mittentem
revertitur. et wlnerat sagittantem. Ita
detractor cum tristem viderit faciem au-
dientis ymmo non audientis sed obtura-
tas aures suas ne audiat sag-
ne. illico conticescit. pallet wltus.
herent labia et saliua siccatur. Hec ille.
Item Ieronimus Nemo invito auditore
libenter refert. sagitta in lapidem
nunquam infigitur. sed interdum resiliens
percutit dirigentem. Hec est sagitta de
qua dicit tres occidit sicut dicit Ber.
detrahentem audientem et absentem unde
in Ier. 9. Sagitta wlnerans lingua
eorum dolum locuta est. Tercius arcus
dyaboli est mundialis concupiscentia. de quo
procedit sagitta maliciose con-
spiracionis. falsarum suggestionum. et ad
invectiones accusationum contra innocentem.
Iuxta illud Prov. 25. Sagitta acuta homo
qui loquitur contra proximum suum falsum testimonium.
Isti figurantur per illos sagittarios
qui utraque manu fundis saxa iaciebant.
et sagittas sicut dicitur in Paralip. 12.
ita isti eque bene formant ~~accusationes~~ in-
iustas sicut iustas. Ita libenter contra innocentem
sicut contra nocentem vel persequentem. Unde
conqueritur eciam in persona illius Tren. 3.
Tetendit arcum suum et posuit me
quasi signum ad sagittam. misit in re-
nibus meis filias faretre sue. Isti ar-
cus sunt arcus sine sagitte dyaboli.
Post oppositum Christus habet triplicem arcum et tria
genera sagittarum. Arcus primus sagi-
ttarum est lux scripture. secundus est
mors nature. tercius lex censure.
De arcu scripture procedit predicacio verbi
dei. de quo Ysa. 49. posuit me sicut
sagittam electam. Sagittarius est
Christus et eius sagitte fuerunt in primi-

apostoli penati per virtutes. Unde hunc
tres penas quas notatur 1 Cor. 13
fides. spes. et caritas. tria hec. Isti fu-
erunt firmati per constanciam et inflamma-
ti igne spiritus sancti. Iuxta illud Ps. sagittas
suas ardentes effecit. Et item sa-
gitte potentis acute cum carbonibus desolatoriis.
Sed si sagitta sit nimis onerata
terra vel luto nunquam bene volabit.
Isto modo quidam qui deberent esse sagitte
Christi in actu predicandi. sunt nimis one-
rati terrenis. ita quod volare non
possunt. Quidam vero carent pennis. No-
licet scienciam habeant. tamen eminencia
vite carent. Et nondum est qui in pre-
sagittarius manum apponat ad
arcum. arcus non bene emittet sa-
gittam. Unde legitur 4 Reg. 13 quod Ioas
rex cum esset petiturus consilium ab He-
lizeo infirmato. accessit ad eum
et plorabat dicens pater mi pater mi. currus Israel et au-
riga eius. Et dixit Helizeus affer
arcum et sagittas. Et posuit rex
manum super arcum. et Helizeus
manum suam super manum regis
et dixit. Sagitta salutis domini
et sagitta salutis contra Siriam. Sic
interpretantur scribunt magis vero Christus est
gratia que supponitur ~~manum~~ predica-
tori. Nota de Cleomio Atheniensi
sextum Iulium strategemata libro
Secundus arcus Christi est mors nature de qua
secunda sagitta penalitatis et infirmitatis
Iuxta illud Ps. Sagitte tue infixe
mihi et non est sanitas in carne mea
et loquitur de penalitatibus quas contrahimus de
originali peccato. Iste arcus per-
cutit alios nos. cum interficit nobis
antiquiores. vel nos cum in-
feriores. Iuxta nos cum aufert
in etate nobis pares. Super nos
potenciores. Subtus nos cum in-
feriores. Sed veniet tempus cum eciam
enecabit nos. De isto arcu quod
omnes alios vincit in Ps. Emitte sa-
gittam et ipse faciet eorum ignaviam

— accusacionis

— filias

Quo ad nos vo gra sagitte dni
i ie st i R xx Et i ps Emitte sa
gittas tuas et conturbabis eos
Dns arcu x c lex cesure i indio
gnali a quo egredient acutissime
sagitte vz snie diffinitive s ve
nite bndcti pris mei percipite re
gnu Ite maledicti i igne eter
num Iste arcu gra i ps quo ad iustos
dedisti metuentibus te signi ut
fugiat a facie arcus v mal vo
adimplebitur i deut 32 Congregabo
sup eos mala et sagittas meas
complebo i eis Iste arcus quinto dm
cq expectat tanto gravius iaculabit
unde te adimplebitur i Ezech 4 Mitta
in eos sagittas famis pessimas
et mortifere erit ut disperda eos Un
ps 7 Sagitta eius qui vi mistrois
non reuerteretur vacua Utru licitu
omittere sit aciem Xano atque
infideles sic paganum videndo
occidere et vi q no qr no wlt ds
morte pctoris s ut cuitatur et vi
uat Ezech 18 Sz pq morte corp
non e alia cuisio pctois n cor
maclose e ut resuscitatum ig
tez morti tradere no e consonum
sue voluntati Ite no lz eos occide
q q te ecclia orare spear Unde et
illa i die parasceues p talibus spa
rat et no lz eos occidere Ite ds
nec e ita micors sic fuit i tpe
sue passionis et pagani no deli
querunt plus quam iudei q eu morti
tradiderunt Sz xc p illis prez orat
et petr qr vnu ex ill percussit i
cap vel salte eu a tali facto
cessare voluit d ois q gladiu
accipit gladio peribit et loqt ba
ibi d gladio mali t no lz gla
mali q tales pugnare s gladio
spuali q e vbu dei Ite Aug
qda epa ad alexa mgt Noli
sangune hmanu effunde qr christes
captiua captivaz occidit v tutes

celoz mouebunt ad dina vindictaz
Ite ps da m vindictaz et ego retribu
am Ite deut 32 Ego occida et
vivere faciam Ite malu xanu q oia
precepta di trasgssus e no lz occide
m i Non occides deut 20 Sed
tlis proditor e q deu et pgns me
ruit offensa dei plus quam unus pa
ganus q legi ne nunq se ob
ligavit Ite tales no pnt crede n
deus auferat sua pprete vela
a cordibus eorz q vela i sunt ne lu
me vitate percipiat Sz hc no e i
ptate eoz Ite forte mlti eoz
st q si hrent instructores i fide vel
let crede Lu 1 no siti ptate tlm
pauperz q tales instructores heant
qr potestates principu suoz vi q talis
error eoz est invincibilis vn ne
vi ppt errorez no lz eos occidere Ite
ois essentis e bo q ppt fine bonu
Sz finis ibi pn intentu e cuisio
eoz ad fide vera Sz ad faciend
hc no dz cogi qr neo accedit ad
deu n p fide Sz crede no pt q s
nisi volens Sed o tu arguitur q
Isti pagani vi et armis occupar
tra pmissionis q tra a dno pmi
ttebatur abrahe et semini eius et ex q
fide nos sumus filii abrahe spnar
ione bapti q videt circucisionem
i lege moysi i licitu e cu ta
libus armis s malibus iuste oi mu
p pria pmissa nos pugnare cu
quibus armis ipi iniuste mitunt q
nos resistere Na licitu e pro
pria pugnare et vim vi repellere
ta iniustu occupatorez iure pa
te expellere si crede noluit et eu
morti trade In quo casu q sic iu
ste resistit vi ee cu sine mort
exm d adultero sponsa alicu
mariti occupante i domo sua
et ipi marito vi et armis resiste
te et fuge no volente In quo
casu q sic iniusto resistit et

adulter occidit · no vi ee reus
mort. Ite tlis effectus e licitus r
cuius votu e licitu. Sz votu r tl
effectus q cuiuis tns i occide est
licitu cum eclias militate · go tlis
effectus e licitus. Ite i effs vi ee
licitus p q a summo potifice plenis
ssie indulgetie gcedut sic a
pena & a culpa. Sz si con paganos
pugnat tles indulgetie gcedu
i q eos pugnare e licitu & mito
rium. Ite ad eos expugnand tara
eclie anglicane hc volete su
mo potifice cui vi oibz rectoribz
ecliarz anglie ee obediendu i
hac pte. & hc iuste · eo q oes sive
sint cum i ipe colligat pu pp
tlez fine · vide q i e finis sit li
citus / ad quoz addicq sic. Tn inter
infideles distictio e ponenda.
Sut ei aliq infideles sbiecti ecclie
& gfederati fidelibz sic sunt dnis
suis ut ab eis regat & ptegat.
Aly st infideles rebelles eclie
& psecutores xanoz · insultates
doctrine xane. Tho distius e d in
vasioe q ul aliq pnata pa hc p
sint sz aucte eclie / vl pueni t
tlez inasiez aucte eclie · A cu

abs R aucte. Secudo notand q infideliu
vaie sut secte. Sut ei qda genti
les vl pagani q nulla lege hnt
ni forte lege nae. Dt ec Iudei
Sut Saraceni. Sut ydolatre. Sut

ad heretici. Isti at fide x dimiserut se
hnt. Illa heretici gpelli dz ad fide
qua susceperut. Saraceni sut
tles q pdicatoz fidei no admit
tut, ymo i lege eoz statutu e
q qcuq pdicauit q lege mach
meti occidat. & d istis no est
spes gusiois · cu fides sit ex
auditu. Auditus at p vbu dei
ad Ro x. No ei possible e · doce
fide x · no desiendo & repbado
i lege machmeti. Vn isti pbet

Sipis obstaclm salutis. / Log
i d infidelibz alligatis vam
p licita gfederaco · ut a xam
pmittat et ptegat · si tn di
tles no e licitu nc mitoriu
tles inuade vi & armis cu hi
q fedus inu & pace eis gcess
erat d gabaonitis. Iosue ix.
vbi le q pnceps pli isrl d
ptus p dolu gabaonitaz · q
imaneat eis q eos no intfec
pmisset eos vive & i fimu
induxerit. & mito fortius si al
fideles pmiserit licite pag
tractoz & dnis · si volut gu
su gtuelia catolis. & maxi
si sint i spe d gusioe eoz
e licitu eis tles occide. Si
e pacems. Sz d infidelibz rebel
libz eclie & psecutoribz fidei
ane · cuiuscuq fuerit gdois. licu
e xano · puemete tn aucte
eclie · eos vi & armis inade
liae & intfice. & eos fidelibz
pliare · cu excepto dutaxat
iudeis / d qbz est do · q dato
eclia posset eos occide no e
licitu / q eclia pmittit e
vivere pp q cu inficiu
plenitudo gentiu · relique eoz g
tet ad fide sic dt apls Ro
pdicate enoch & helia. fgl
et ysa x. Sz Relique ei isrl sal
fiat. Vn d eoz gusione spes
pt pphecia & io no dz occi
deri. Vn dr 23 q 8 dispar /
spar ei iudeoz e & saracen
ca. In ies ei q xanos psecu
& ex vrbibz & ppis sedibz pel
iuste pugnat. hy i iudei vb

servire pati st. Cz at con saracen
et alios infideles liceat aucte
eclie suffragate bellare. p
suade mltipl. Pmo sic / sz fid
bz bona eis debita & ab aly
iniuste detenta · bellado recup

Sz saraceni et alij infideles terras
occupat et alia bona q fidelibz
st debita / go lz eos expugnare
aº oz d se et bone et qsrire ne app
bat / Respondet Na sarracenj
occupat terra scaz et q alia loca
olim a xanis iuste possessa / It
d' ne dino oia bona tpalia sunt
iustoz / go iniusti qcq occupat
iniuste occupat i bona iustoz
st iusto debita / Sz lz iustis qd
e eis debitu bellado pquire
z iniustos et infideles si no
lunt qurti occide / Itel sic i corpe
n lz et expedit mebrz put
di abscinde ne ptes sane cor
rupa / Ita i corpe et x mistico ad
q gen humanu e i dctu p xim
i rebelles et infideles et xanor
corruptores lz occide et e mito
ru p loco et tpe ymo pctm e
dissilac n' paccns impo^a ul
dem aliud ipadict / Itel hiatu
ex tiore induce aui te / Na
tur similis parat via eai th
aug / Sz cu illi infecti eglyda
apt residui timebunt et forsi
tan ex tiore gapiet eritate
et sic gute ad fide / Ite ho p
pctm peyor efficit tz bestia
g p bonu reipub lz bestias
iterfice i et malos pctores / ut
exo 22 Maleficos no paciaris
viue / Et helias occidit pphetas
baal et quinquagenarium / iij R 1 et i R
1 et 18 et alibi / Dauid multos
philisteos / Samuel occidit rege
agag ut p3 i R 15 / Ad rones
i tu / Autoritas intr d' morte
pene eterne qua ds no volt
ptor absolute / s3 sb gdicone
si no peniteat / Et ista stat
Nolo forte suspedi et tn vo
lo forte suspedi si e latro / Et cu
infideles expugnatur no dz eoz
morte pse et pnr et dnce intende

s3 paccns / secdario et indirecte eoz
morte si velint i malicia ppseuera
re / et sic se qformabunt dinie voluti /
Ad 2m dd q ecclia orat p eis
q fiat iusti / et ido p eis orat q
si nolint vult eoz malicia abre
uiare p morte / Ad 3m dd / qd e
accipe gladiu expo Aug vz p
uata auctoritate absq superiore iubete
vl pmittete / ut dt li 2 q mani
cheos et po i cm 23 q 8 Ille gladium /
Ille gladiu accipit q nulla superiori
ptate ul iubete ul gcedente
i sangine alicui armat / Et dd ad
pm am gcedo q ds e ita in cords
sic unqz sint / i potes facere mag
et ita voles si hoies uni forit
se disponat / Et q incepat petr
de extractoe gladij / fuit p' tem
stitucom tpis / Ad qrtu dd dcto
Aug ad Alexa Noli sagne
effunde dz intelligi / i noli delectari
i effusioe sanguinis sic qda pu
re gplexionis et edeli transwerschi
del tam effunde sangne sine iu
ste sine iniuste / Sz ratio dz effunde
sangne d aq alia re qua inte
dit i effunde do sangnez ud de
ipa omissioe p se / Ad qntu dd
illis ibis dtu deut 32 Mea e
vlcio et ego re ddam / q aucts alle
gatur ad Ro xij / sb his vbis Michi
vindcta et eo retribua / Ddm q
ds retribuit aliis vindcaz p seip
alii p sui ministros / Ad vj qm ar
d' malo xano q n' ooli lz eu oc
cide sic alle' negand e / sic p3 i
latronibz / pditoribz et heretici et mul
tis aliis / R3 bn vm e q h' no
lz cuiqz p e puate s3 iustis leg
et auctte pncipis sine legis exe
cucio iusta / Ad septimu qm arg
q ecclesia no pnt crede n' deus e
sua pretod' q gcede / s3 deus
patz e aufere quicuqz volue
re dispone / et id id velamus

e in eorum puritate ideo loquendi quo
dicitur quod hec possumus quod per amicos
possumus. et illo modo loquendi quo
dicitur quod habens oculos clausos
sole lucente quod possunt videre quia
intus ad videndum lumine solis aper
to oculorum regratur. Ad octavum
dicendum quod si quis sit inter eos qui
vellet credere sicut articulus alle
gat sive vivat sive moriatur
deus eos salvabit quamvis de eo
explicitam non habeat fidem nec baptismum
fluminis nec sanguinis. Consilii dico
de hominibus ubicumque terrarum habitantibus
qui lege nature bene utuntur. deus de
salute providebit. gratiam infundet
si non prohibuerit obicem gratie. et in
fine salvabit. Nam deus virtute
sua sacramentis non alligatur. Un
credendum quod homo numquam dampnabitur
adultus et utens ratione quale error
invincibilis excusat. si in illum
errorem incidit sine culpa. Ad
ix. credo quod principales fines et inten
tus. est eorum salus et conversio ad fidem
secundarius sed eorum extirpatio
unde si voluerint credere non inter
ficientur. Sicut finis principalis intentus
medici est sanare si possit pe
dem putridum. Sed homo intendit si
hoc modo possit. pedem abscindere.
Et quando dicitur quod non sunt cogendi ad fi
dem. Verum est. puto tamen cogi
a blasfemiis et aliis erroribus
puto esse cogi ad quedam dispositiones
previas fidei. sicut cum bellatoribus
duci assistere ut ex una parte alli
ciatur et ex alia terreatur. et si asse
tire noluerint. ferian[tur].

Nota tactum est in visione ad 3m
articulum quod petrus gladium extraxit
tempore captionis Christi. dubium possit
esse an petrus peccavit hoc faciendo
Et videtur quod non. quia ex amore Christi hoc fecit
Unde Augustinus dicit. petrus hoc fecit cum
mentis ardore quo et cetera. Rabanus

etiam in hoc facto comparat eum Fineesi
[C]ontra ecclesiam peremptor
sacrilegos quod mereretur institui
sacerdotium perhennis. At super est 3.
contra est quia dominus de hoc facto eum
increpat. ergo peccavit. Ad 3 quia nec
dum finis. nec ancillam indignam
puniendo sed peccatorem puniens
dominum quod peccavit. excusatur
in parte propter zelum quo fecit. sic
sed qui egiptium occidit. excu
satur eum zelus pro domino suo. Moy
ses pro fratre suo. Et ideo si moy
ses propter zelum quem habuit ad fratrem
excusabilis magis quam homo
egiptium quod sine auctoritate legis
in isse. multo fortius petrus
qui ductus zelo domini sui quem
sciebat esse deum. et exemplum
Unde Augustinus 22 contra faustum de moy
se et de petro in hoc casu loquitur
At utrumque non detestabilis immanitas
sed emendabilis animositas iustitie
excessit. utraque odio improbitatis
aliene sed ille fraterno ille dominico
adhuc carnali amore peccat.
Ad primum dicendum quod peccator licet sint
et ideo petrum non excusat. Et
eum alibre vicerunt. dissuasit
alius ne pateretur. propter quod dominum
increpando. sathan appella
vit. Ad 2m dicendum quod ideo Rabanus
licet sint finees zelo ductus
petrus zelo impetuoso. et in
impetuositate ingerit. sed eius impe
tus debuit fecisse. finees
nees fuit sacerdos ad quem
tenebat punire peccatorem in le
viti. et sicut mathanan qui
cidit ydolatram super aram in
cap. 2. Sed dicitur. tamen Christus precepit
quod qui non haberet gladium. vende
ret tunicam. emeret. Et dixe
runt quod duos habebat ipsum
Et Christus adiecit sufficit. quod vi
petrus non peccavit. Ad 1m.

Ag[ra]r[um] q[uam] fanstu[m] l[itte]r[a]q[ue] inssear
dis ut ferr[um] dy[cit] eius ferret
s[ed] ro in sseat ut ferret q[ui] n[on]
alius ferire poterit / erat q[ui] gla
dis uti potuisset n[on] us[que] tunc
p[er]p[etu]m d[e] emedit gladys dy
stulisset. q[ui] iussit h[ec] p[er]g[er]e tend.
q[ui]a optime enim no[n] possint
volunt p[ro] i[ll]o vim omn[i]de. q[ui] te
p[er] sine tapedis imminebat ubi
gladior[um] fluss[e] n[ecessi]tat[em] si se de
f[ende]re voluiss[et]. Ad litt[er]am e[ni]m pe
q[ui]da[m] d[e] dy[cit] lit[ter]a q[uod] mag[is] a[n]i[m]osi fu
erit sic petrus. Na[m] q[ui] frechile
adiussi q[ui] tredy erat i[n] ma[n]u pe
cator[um] & d[e] gladys s[e] p[er]i[n]derit
n[on] si forte op[er]is fuiss[e]t ingenii sui
d[e]fende[re] fecis[se]t / & docet b[ea]t[u]s
Aug[ustinus] li[bro] p[er] allegato ut[ro]q[ue] fuit si
g[nu]m p[ro]bitat[is] future. Pet[rus] & ma
gei[us] zeli p[er]fectia. s[ed] zel[us] i[s]te
n[on] fuit discretus. Alii dicunt
q[uod] fuit culter q[uo] agnus pascal[is]
d[is]ponebat[ur] & h[ec] e[st] p[ro]babile. / Et co[n]t[ra]
Aug[ustinus] A nu[m]e[ro] m[u]lt[i] v[ir]tut[is] capa
ces ac fertiles p[er]mittunt sepe
vaca. Ubi indicet. cui v[ir]tuti
p[er]tissie s[i]t accomode si fuerit
p[ro]pt[er] exculte. Sic n[on] agricole
q[ui] t[er]ra[m] viderit s[ed] inutile[m] inge
t[er] libas p[ro]ducere fetu[m] aptu[m] p[ro]
vicia[m]. & ubi felice[m] abile[m] in
t[er]p[re]t[atur]. & que[m] mo[n]te[m] silvestre[m] a
sp[er]exint oleis e[ss]e utile[m] cultu[m]
crede[n]te[m] fru[ctu]s a cine ip[s]o in
t[er]ra p[er]venente no[n] ob s[er]uato or[di]ne
p[ro]ficere no[n] p[er]tulit in v[ir]tutu[m] f[ru]c[tu]
[i]s & erat s[ed] adh[u]c inculcat[us] vir.
q[uo]d s[ed] mag[is] s[ti]li[us] sis fu[er]it debi[tum]
u[bi] erat e[ss]e i[de]o pet[rus]. euaginato
gla[dio] voles defende[re] d[omi]n[u]m an[te]
p[er]secutor[es] ab scidit / q[uo]d s[e]c[un]d[u]m d[omi]n[u]s
sua mina[ci]t cohibuit Refen[den]s
erat h[ec] vicinis. s[ed] t[ame]n ta[m] mag[nus]
ir tag[i] t[er]ra fru[c]tib[us] ita fec[u]ndis
utilib[us] excolen[dus]

Sic & nos nati c[on]tin[u]o desinim[us]
e[ss]e. & v[ir]tut[is] q[ui]de[m] nullu[m] sig[num]
valuim[us] o[ste]nde[re]. In malig[ni]t[a]te
au[tem] n[ost]ra c[on]su[m]pti sumus. Posita re
p[ro]bacio[n]e t[er]rene felici[tat]is p[er] gra[tia]. s[ed]
po[stea] adeptio p[er] v[er]ba plena dicet [marg.: mauris]
ei mali c[on]te[m]plates vita[m] sua[m]
t[ra]nsacta[m] s[u]n[t] f[ru]c[t]u. sic umbra e[st]
uanesce[n]t. sic nu[n]cius q[ui] p[re]cessit.
sic nauis t[ra]nsfretat. & sic auis
t[ra]nsuolat. & sic sagitta ae[re]
penetrat. sic & nos nati c[on]ti[nu]o
desinim[us] e[ss]e. ho[mo] e[n]i[m] nat[us] stati[m]
cu[m] incipit viue[re] incipit mori
eo[dem] e[st] viue[re] a vita t[ra]nsi[r]e. P[ro]l[on]g[at]
e[st] d[e] c[on]ti[nu]a d[ies] e[ius]. E[t] e[ni]m ipse q[ui]d[em] in
isto cor[pore] moritur e[ss]e cepit. S[ed]
in eo agit[ur] ut mors veniat.
h[oc] e[ni]m agit eius mutabilitas. to
to t[em]p[o]re vite h[uius] si t[ame]n vita d[icen]da e[st].
ut veniat[ur] i[n] morte[m]. Nec q[ui]ppe e[st]
q[ui] ei p[ost] an[nu]m p[ro]pinquior sit. q[uam]
an[te] a[n]nu[m] fuit. & cras q[uam] hodie.
& ho[die] q[uam] heri. & paulo p[ost] q[uam] nu[n]c
& nu[n]c q[uam] paulo an[te]. q[uo]d q[ui]d[em] [marg.: ap[er]ior]
t[em]p[or]is viuit[ur] de spacio vivendi de
t[ra]hit[ur]. & cotti[di]e fit minus q[uo]d re[marg.: minus]
stat / ut o[mn]i[n]o nihil aliud sit t[em]p[u]s
vite h[uius] q[uam] cursus ad morte[m]. Un[de] Se
ne[ca] ep[istola] 19. s[ed] mag[is] alle[g]o[rice] Cotti[di]e
morim[ur]. cotti[di]e e[n]i[m] demit[ur] al[i]qua
p[ar]s vite n[ost]re. & t[un]c q[uo]q[ue] cu[m] crescim[us]
vita decrescit. Infantia[m] amisim[us].
deinde pueritia[m]. deinde adole
scentia[m] usq[ue] ad exinu[m]. Q[ui]cq[ui]d e[ni]m
t[em]p[or]is t[ra]nsit. perit. hanc ip[s]a[m] qua[m]
agim[us] die[m] cu[m] morte diuidim[us].
Un[de] id[em] Sen[eca]. Ultima hora q[ua] e[ss]e
desinim[us] no[n] sola mortem fac[it]. s[ed]
c[on]sumat sola. t[un]c ad illa[m] p[er]uenim[us].
s[ed] diu venim[us] venim[us] h[ec]. / No[n] so[lum]
aut[em] fatebu[n]t[ur] se fuisse diu vixe
runt c[on]ti[nu]e morie[n]tes n[ost]ri. s[ed] &
delinque[n]tes moram. Un[de] fecit
Et v[ir]tut[is] q[ui]de[m] nullu[m] signu[m] valuim[us]
o[ste]nde[re]. statu[e]re u[ero] mali[ci]a q[ui]a[m]

L 4

carnis. sic q̄ d' ligato q̄ nō pt
ābulare. ꝛ tn̄ si solua͛ potest ē
ad ābulād9 Eodē͛ pctor cū liga
pcto ad op9 v̄tut inch vz. s3 et
ista inalitudo nō excusat eū/
qr ipa ē ꝯipi eā. tlib̄ ulliate i.
pōe ut dt Ansel i Cur d' ho
c 2e Et io ꝯcludit flebile ꝯclōz
d. In maligte at ira ꝯsup s
Ecdusp at ē d' iust9 In q9 si
peccet ꝛ fiat malig9 tn̄ ipa.
maligtas i eis ꝯsumi͛ p pmaz
ꝛ mnaz dina Vn Trenoꝝ 3 Mie
dm̄ q̄ nō sūg ꝯsupti/ Secūm
v̄tutū qd nullū signū valing
oñde/ Nōng q̄ ta' st sig v̄tut
q̄ bong agnoscit͛ i opōe hūa
s3 si ho opa͛ facilr. delcab͛ r.
ꝛ psenant Cū ei oīb v̄tg sit
cāl difficile/ opari tn̄ facilr
cā difficile est signū eiusdē
mage v̄tuts/ Tm signū ē de
lcab͛ opari. nō cū murmure. nō
cū exactisatōe nō cū tedio/ Vn
dt Aris° 2 ethi͛ q̄ signū hūtg
hitū ē supuenies delcao/ Et
io d' sctis dr̄ i ps Ibūt d' v̄tute
i v̄tute s. delcāt. Tcm̄ signū
ē opari bona psenant/ vn de
Caleph dr̄ Eccl 46 vsq3 i senectu
te pmāsit eig v̄tg/ Ista tn̄ sūt
vā sig v̄tuts. q̄ ug mali pt oñ
de. S3 sūt q̄ signa fl̄a v̄tuts
q̄ mali pūt hr̄e. Est ei honor
v̄tuts signū s Aris 2 ethicoꝝ.
Vn q̄ honorat aliū sigt eū esse
v̄tuosū. S3 cte istd signū ē fl̄m
Na frequēt horat͛ q̄ pat valet
Sili' digtes ꝛ dniū tpale ꝛ p
lacoes ꝛ offia. st sig v̄tuts. s3 et
frequēt fallūt Vnde ps posuit
i egipto sig̃ sua Egiptg intp͛
tenebra. ꝛ in tenebrosis pb
iunt frequēt ista sig̃ Nōng q̄
delcab͛ et gaudiose debe9 in
sistē opib3 virtuosis Vn glo sup

ḋ ps In custodiēdis illi retribu
dt Nō tm̄ i futo p eis rddē͛
u. s3 h' in coꝝ custo° magnū
gaudiū/ Lg gaudiū io tlib
v̄tg ꝯsistit i me° sic pz e etuz
ꝛ nā sp delca͛ i medijs sic
cā ondit͛ visg ei delca͛ i ꝛ
q̄ ē medig color int albū ꝛ
tactg i tepido q' sit ab exce
calido ꝛ frigido corrupit͛/ Sili
mlr gaudz nā cū pepit fil
Vn Io 16 Ne tleās qr fil
pepisti S3 ei buffone ul m
pepisset tristare͛ vellē. qr for
con̄ naz Sil' aīa v̄olit q̄n
op9 vicosū vl mōstz peti v
dz ꝯtstari. qr con̄ naz v̄dm
q̄ mōstz S3 qn̄ pfert op9 v
sū. cū difficultate ꝛ laboē
xie dz gaude Joh 16 Mlr cū pa
rit tristiciā ht̄ qr venit hoa
Cū at pepit ia nō memi
sure. p gau° qr natg ē hō
ins/ Gaudiū ei v̄tuts ga
udi excedit quadr. ꝯtini
puitate. digte ꝛ salub'te ꝯ
tinuite na pu i 1 or Secunc
s. cuig ē sollg v̄tuose agē
inge ꝯuiuiu/ Ho ei carnal
sp sedz ad mēsa cor lez. s3 h
v̄tuosg sp ad mēsa delca
sue sedz Ima d phil e Ga
te i dnō sp iter dico gaude
Pōtu at Job xx gaudiū
ēte ad instar pucti. Sho p
lit pu'te dulcedo ei felic
hude mlt acritudib3 ē p
ta s3 Bohe. Et i h' sat dt s
tr q̄ aūt cū mamilla p
qn̄ wlt puez ablactaē/ V
Aug 2 ꝯfess c 2. Tu sp ade
miscordit seuiens ꝛ amarissi
offesioib3 aspges oēs illia
iocuditates meas. Ita ut q
sz offensioē iocūdari. tn̄
possez. nō inuenirez q̄ñ p

dic. Item in eod. li. 6 i fine. De aie
a dati q sparunt se melius hre
sicut recesserit. versat et reversat
i orsu vetre et latera. dura sunt
omnia. tu solus requies. Tercio i dignitate
precellit qz no dat nisi sanctis et dei
amicis. temporalia aut et naturalia dantur
bonis et malis. frequent humiditas
malis. Vn Aug de ci dei li 4 c 8
Ista bona temporalia bona et mala vo-
luit deus bonis et malis esse co-
munia. ut nec bona cupidius appetantur
que malos qz habere cernimus. nec turpiter
mala evitentur quibus et boni plerumque
afficiuntur. Vn notandum quod gaudium
virtute precellit dignitate. Item quod
gaudium virtutis est in illis de
quo dignum est gaudere. sic dicit glo
sup i c Gal. 5 fructus spus est caritas
gaudium. pax etc. Et potius peiz.
multorum exultatio ignominia est. Ipsi
qui letantur cum male fecerint et
exultant in rebus pessimis. Vn Aug quid est
illud gaudium. bene dico. scilicet le-
ticie impunita nequicia. sive luxuriari
i spectaculis ebrietate. ingurgitari
turpitudine. fecere et michi mali pati.
Hoc gaudium detinens est dolore. pe-
ius est ei gaudere de iniquitate quam do-
lere de corruptione. Sexto gaudium
virtus precellit gaudium mundi salu-
te. sanat ei mentis contempnere et de
corpora triumphare. Vn in vit. patr.
dicit Anthonius unum causa id vim
dedi inimicum est leticia spiritualis. Vn
Eccl 30 Iocunditas cordis hec
vita hominis et thesaurus sine defectione
scitatis. Vn i li. de spiritu et aia. do.
sic describitur est habitus mentis bene
instituite ad modum regiminis. quod
bene institutum est si ratio in eo do-
minatur. si ratio in eo preparatur et
cetera obedientia. Ista mens bene
instituta est ubi bene consulit et vo-
luntas ratio preparat et sensus perfecte
obedit. Bene isto regimine

mens prevalet regitur et assimilatur regno
Roboam 3 Reg 12 qui relicto consilio
senum iuvenum consilio acquievit. Ubi
ei virtus non est. Illud quod homine debu-
it imperat. et quod dominari debuit
ministrat. Decimo regimen sub eo do-
minus suum est. Gaudium virtutis est verbum
sonus in domo propria nascens. Vn
Seneca in quadam epistola. Estimas me
nunc detrahere multas voluptates qui for-
tuita submoveo. qui spe dulcissima
oblectamenta cedere demitada.
Ymmo contra. Volo tibi numquam deesse leticiam.
Volo tibi illa domum nasci. nasci-
tur alii sunt tempora. sic tu in ipsis
iudicatis gaudere qui videt. aig dz
esse alacer et fides et supra omnia erectus.
Et io 9 Eccl 30 Non est oblectamentum
super cordis gaudium. Vn virtus facit
quod duplex paradisum scilicet terrestre et
celestem in corde hominis. Vn Eccl
40 Gratia dei sic paradisus in benedictio-
nibus. Assimilatur enim mens virtuosa pa-
radiso in tribus scilicet in amenitate. fecun-
ditate et securitate. Duo pacifica faciunt
quorum virtutes vel quorum flumina paradi-
si mente irrigantes. Vn glo Gen
sup verbo Gen 2 Fluvius egrediebatur
de loco voluptatis ad irrigandum
paradisum. Quatuor flumina paradisum
irrigant de hiis quatuor virtutibus
cor infunditur et ab omni terra alium
desideriorum estu temperatur. Altitudo autem
paradisi facit securitatem. Dicit enim
Strabus sup i. Gen 2 plantaverat
autem dominus deus paradisum voluptatis a
principio. quod paradisus attingit usque
ad globum lunarem. Et Seneca dicit
quod talis est sapientis animus qualis mundus
super lunam. Ideo notandum quod paradisus
celestis mens virtuosa in quatuor
assimilatur. Est enim celum locus dive-
rsitacionis. locus generalis illumina-
cionis. locus ordinate delectacionis.
et locus gaudii et exultacionis.
Sic mens virtutibus adornata

l. 7

est dei h[ab]itac[i]o Vn Ioa[n] 9 Nichil
gētius ul pinig ea mite dz eē
q[uam] m dei h[ab]itaclm ꝑpanda ē. q[uonia]m
no tēpla fulgētia no altaria
gēmis dysticta delectāt · s[ed] aīa
ornata v[ir]tutib[us] / p picturaz m
domo pt discm officiu domg
Alit ei depmg[itur] tabna · alit
capella · In capella ei depin-
gu[n]t gesta s[an]c[t]oꝝ · In tabna ge-
sta fatuoꝝ · Ita mora[lite]r q[uia] m[en]te[m]
hoīs poss[um]us vide[re] q[ue] ē ornata v[ir]-
tutib[us] · dicēt ea capellā uel
tēplū filij dei · 1 Cor 3 · Nescitis
q[uia] tēplū dei estis · & sp[iritu]s dei
h[ab]itat ī vob · Ex q[u]o argmt ap[osto]l[u]s
sic · Si q[ui]s aūt tēplū dei viola-
uit · dispdz d[eu]s illū · Tēplū ei
dei s[an]c[tu]m ē · q[uo]d estis vos · Qn vō
m[en]s h[uma]nā spolia[tu]r v[ir]tutib[us] & vi-
cij[s] d[e]p[ra]vat[ur] · tc fit tabna de-
moniꝝ · Vn 1 Cor x · Nolo vos
eē socios demonioꝝ · In h[oc] g[ra]d[u] lo-
co · s[ed] m mēte h[uma]nā · lib[ent]er inh[ab]i-
tat d[eu]s · s[ecundu]m B[er]n[ardu]m q[uia] ē celū s[ecun]d[u]m
q[uo]d no sic cetis · dixit ut fiet s[ed]
pugmt ut acq[ui]ret · occubuit
ut redimēt · Solet ei hoīes
maneria ab eis edificata &
p[er]dita & itm acq[ui]sita m[u]ltū dili-
ge[re] · S[ecun]do m[en]s v[ir]tuosa ē locg
gnalis illumacois · Tota ei lu-
g[e]t[ur] ec[c]l[esi]a h[uma]nae a mēte derma[tur]
Vn sic tra s[ecundu]m celo obscura est
& opaca · sic corpg s[ecundu]m mēte lux
aūt sapie no m[tr]ibit ī malivo-
la aīaz s[ed] tm ī v[ir]tuosā · T[er]cio
celū est locg ordinate delec[ta]-
c[i]o[n]is · Ita aīa v[ir]tuosa · Vn Aug
d[e] ciuite dei · Vn ē diffi[niti]o v[ir]tut[is]
q[uo]d v[ir]t[us] ē ordo amoris · Q[uar]to
celū ē locg gaudij & exultac[i]o[n]is
q[uia] ibi nullibi ē gaudiu n[isi] vbi ē
v[ir]t[us] · ait · gaudete & exultate
ecce ei m[erce]s v[est]ra m[u]lta ē i ce[lo]
Vn Sene[ca] ep[isto]la 46 · Vnu[m] hoīs

bonu[m] ipa v[ir]t[us] ē · q[uia] m[en]t[e] ꝑsp[er]a fo[r]-
tuna & adu[er]sa · sup[er]ba incess-
cu[n]t magis v[ir]tus q[uia] 9tēptu[m] / v[ir]t[us]
ei recte duce q[uia] desidar[at] · s[ed]
s[ecundu]m ingro vicia disc[u]nt[ur] · H[ec] S[eneca]
Vn it[em] d[e] n[atu]ralib[us] q[uest]ionib[us] diffi[ci]-
lis mue[n]cois ē v[ir]t[us] · duce q[uia] ...
ctoꝝ desidar[at] · s[ed] s[ecundu]m ingro v[i]-
cia disc[u]nt[ur] / & eū ad vicia t[ot]-
t[us] mu[n]d[us] nos docet · ad v[ir]tute[m]
vo pauci · & ete magis vetēs q[uam]
mod[er]ni · Vn si m vita antiq[uoru]m
inspicimg · m[u]ltos v[ir]tutu[m] do-
ctores h[abe]mg · Vn Bg maior c
Ad ondeda[m] inocētiaz veit a[be]l
& ad docedu[m] mu[n]dicia[m] venit
enoch · ad insinuand[u]m long[animi]-
tate[m] spei & opis veit noe ·
maifesta[n]da[m] obediaz venit ab[ra]-
ha[m] / ad demo[n]strand[u]m uite 9iug[alis]
castimoniaz venit ysaac / a[d]
insinuanda[m] laboris tollanti[am]
venit iacob · ad rep[re]hendēd[um]
p malo bone retribucois g[ra]t[iam]
venit ioseph · / ad ondend[u]m m[an]-
suetud[inem] venit moyses / a[d]
informa[n]da[m] q[uod] adu[er]sa fiducia[m]
venit iosue · ad ondend[u]m tu[n]c
gella[m] paciaz · venit Iob / s[ed]
exhibēd[um] om[n]i[u]m moꝝ v[ir]tutu[m] v[enit]
filig dei ho[mo] x[ristu]s ih[esu]s · S[ecun]do
Ecce s[ecundu]m tte s[an]c[t]i ex[em]p[l]i · omes t[u]
de desierit ee i mu[n]do · sic & i[n]-
nati desimg ee · eo q[uod] 9tin[ue]
morti accellamg & ad corru[m]p-
tedig · & h[ec] ē s[pecia]lis singlr · v[e]l
& gnalis om[n]i[u]m miseria qua[m]
petim p[ro] hoīs interig · Vn a[ugustinus]
b[eatus] Aug[ustinus] in l[ibr]o Soliloqioꝝ · &
no in 1o q[ui] est dyalogg · s[ed] in
alio 9tēplatio 9gnoscēs de[fec]-
t[us] h[uma]nae 9dicois aut c · d[e] mi[seria]
& fragilitē hoīs ī p[rimo] · Deus
ego q[ui] potui obligatus m[e]
tue celtitudini adeq[ui] · Tu
ligs due solitudies e m[u]lt[i]...

Tu silencium · ego clamorem / tu vite
es vanitas · Tu medicina · ego inm
ꝛ̃ia super quam plura domine · tu su
mme bonus · ego malus Tu pius ·
ego impius Tu sanctus ego miser /
Tu iusticia · ego iniustus / tu lux · ego
cecus / tu vita · ego mors / tu
medicus · ego eger / tu gaudium
ego tristicia / tu summa veritas · ego
vero universa vanitas · ut omnis homo
vivens / Heu quid igitur creator dicam ·
audi · Jam pereo · creatura tua
deus sum · Jam morior factura tua
deus / Creator · creatura tua sum · Ne
ad nichilum redigar / Plasma
tuum sum Manus tue domine fecerunt
me et plasmaverunt me / Mag
nificum ille qui clamat affuere sicut cri
pere / Opus manuum tuarum ne
despicias / vulnera manuum tu
arum aspicio · ut aspicias Ecce in
manibus meis tuis descripsisti
me : lege ipsam scripturam · et salva
me En ad te suspiro creatura
tua · tu creator es · recrea me
Ecce clamo ad te factura · tu vi
tes es · refice me · En ad te su
spiro plasma tuum / plasmator
es · restaura me · Parce michi do
mine nichil enim sunt dies mei · Quis est
enim homo · ut possit alloqui deum fa
ctorem suum / parce michi colloquenti tibi
Iste sermo quo possum loqui domino
suo / legem non habet necessitas · dolor
me compellit dicere · et calamitas
quam patior cogit me excla
mare Eger sum ad medicum cla
mo Cecus sum ad lucem propero ·
Mortuus sum ad vitam suspiro Tu
es medicus · tu es lux · tu vita
Ihesu nazarene fili david mi
serere mei fons misericordie audi quid ad
te clamat infirmus / lux quem tu
fecisti · expecta cecum per te creatore
pe manum tuam ut ad te ve
niat · et in lumine tuo videat lucem

Vita vivens in nova mortuum / quid
sum ego · qui loquor tecum · Ve michi domine ·
parce michi · Ego cadaver putridum · esca
vermium · vas fetidum · cibus ignis ·
Quid sum ego · qui loquor tecum · parce michi
loquenti tibi Infelix ego miser homo
natus de muliere brevi vivens tempore
repletus multis miseriis / homo miser
similis factus vanitati / comparatus iumentis
insipientibus et similis illis factus
Quid item ego abyssus tenebrosa ·
terra misera · filius ire · vas aptum
in contumeliam / genitus per immundiciam
vivens in miseria · moriturus in angu- · moriturus
stia · Heu michi quid sum · quid factus sum
vas sterquilinii · concha putredinis ·
plenus fetore et horrore · totus
pauper nudus · pluribus necessitatibus
subditus · ignorans introitum meum et exi
tum miser et mortalis cuius dies sicut
umbra pretereunt / cuius vita sicut
lunatica umbra evanescit · sicut
flos in arbore crescit et statim aret
vita michi misera · vita fragilis ·
vita caduca · que quanto magis crescit
tanto magis decrescit / quanto magis
procedit tanto magis ad mortem
accedit Vita fallax et umbrati- · 2
ca · plena laqueis mortis · nunc
gaudeo · sepe contristor / nunc vigeo · iam
iam infirmor / nunc vivo · statim
morior / nunc felix appareo ·
statim miser deficio / nunc rideo ·
iam fleo Sic quia omnia mutabilitati sub
iacent · ut nichil in vita hora in
uno statu permaneat / hic timor ·
hic fames · hic sitis · hic calor ·
hic frigus · hic languor · inde la- · dolor
guor exuberat Sub sequitur hic importu-
na mors · que mille modis mi
seros homines cotidie rapit / hunc
namque febribus · illum opprimit dolo-
ribus · hunc consumit fames · illum
sitis extinguit · Illum vero suffocat aqua · aqua
hunc interimit laqueo · illum perimit
gladio · et flamma Alium dentibus

bestiarum necat ferocia. Hunc trucidat ferro, illum veneno corrumpit. Alium cum repentino motu vel timore miserabilem finem vitam compellit. Et ut sic homo omnia magis miseria, quia cum incertum sit eius mortem, ignorat tamen homo finem suum, ut cum stare se putat tollitur, et perit spes eius. Nescit tamen homo quando, ubi vel quomodo moriatur, et tamen certum est quod cum morietur. Hic est certe quo propter nati sumus desinimus et de die in diem tam iusti quam impii ad corruptionem tendimus. Diversis tamen timentes perdimur. Nam iusti sub timore dei et habent immutabilitatem et defensores custodiendo viam mandatorum dei morti accelerantur. Reprobi autem collo extento cum magne presumptionis audacia vitam emendare minime formidantes decedunt. Unde tandem corruptorum accipiunt dotes. Nam quotquot desinimus vere [illegible] illum signum valimus unde in malis [illegible] conspicui sumus. Soli [illegible] se diffinitam malitiarum declamant. Sed iusti adhuc in carne vitam agentes dicunt cum Augustino ibidem: miseria certe domine magna miseria hominis in qua sumus, nec timeo [illegible] gradus calamitas quam patior, nec doleo et ad te non clamo domine. Clamabo igitur domine [illegible] miseriam meam confitear [illegible] vilitatem meam [illegible] humilitatem peto. Alia nobis [illegible]

Tertia alia dixerunt in inferno hii qui permanent, quoniam spes impii tamquam lanugo est que a vento tollitur, et tamquam spuma gracilis que a procella dispergitur, et tamquam fumus qui a vento diffusus est, et tamquam memoria hospitis unius diei pretereuntis. [illegible] valent spes sed [illegible] temporum [illegible] sine confessione.

qua de se ipsis confessionibus facere in iudicio generali quam deinceps in pena infernali in perpetuum [illegible] ponit sine eius confinacionem. [illegible] hec duo facit, quia primo ponit de recapitulacionem secundo eorum confinacionem ibi [illegible] primo sic: Tertia dixerunt in inferno scilicet tertia pessima humane fragilitatis condicio [illegible] prophane prosperitatis et extrema mundane felicitatis. Dixerunt in inferno et non frustra quia in inferno non est redemptio. Nam si illi in prima confessi fuissent [illegible] fuisset eis confessio fructuosa. Tertia est dixerunt in inferno hii qui permanent in peccato finaliter [illegible] decessere. Et hec eorum dicta [illegible] ponitur recapitulacione pro quibus considerandum confinacionem et [illegible] ad unum [illegible] desperate felicitatis qua mali [illegible] utuntur. Hec autem spei vanitate [illegible] per comparatio. Comparat enim spes si prosperitate impiorum qui reputant se [illegible] per voluptates et divitias sine cultu dei et bonis moribus quatuor rebus multum [illegible] parvi valoris, scilicet flori de [illegible] super herbas [illegible] Primo igitur et mediorum hospites. Dicit quod sic: Tertia dixerunt in inferno qui permanent et [illegible] dixerunt quoniam spes impii [illegible] tamquam lanugo a vento tollitur. Lanugo [illegible] quod stat super capita [illegible] herbarum flores desiccato et [illegible] tudinem [illegible] ad lanam [illegible] lanugo. Ista lanugo [illegible] stati ad [illegible] modicum [illegible] et [illegible] herbe [illegible] sic [illegible] marcidum et desiccatum [illegible] quod vocatur dens leonis [illegible] cardui [illegible] lan-

vena et valle tursitoria / lanugo
ciliorum ... capilla barbe
sed autem h[uiusmodi] / Sexto spes impii
est tamquam spuma gracilis que a procella
dispergitur / spuma ... quia
a spuma ... spumit ... ei ... /
cum sordes undarum Vnde iniustum
... que coquitur spuma purgat
... et collisione aquarum ad invicem
generatur spuma stans in superficie aque /
... illa autem ... impetu venti
vel maris fluctus vel tempestas
... causatum est autem spuma
... in superficie aque facilius dis-
pergitur a procella / Sexto spes ipsi-
us est fumus quia statim a vento dis-
pergitur fumus enim quanto altius ascen-
dit tanto magis deficit et quanto magis
diffunditur et dilatatur tanto citius di-
spa ... Vnde ps deficientes quemad-
modum fumus deficient / Septimo spes ipsi-
us ... scilicet in quantum ipsius est
tamquam memoria hospitis unius di-
ei pretereuntis / hospes autem qui tantum uno
die manet in domo et statim recedit
... oblivioni apud illos qui
ipsum receperunt Mundus enim qui ho-
spitator ... novos hospites re-
cipit et receptos emittit a domo
... transit et quo
... manet ... stat
... autem hospitator multa facit
... domus et utensilium suorum
... hospitibus sed non dimit-
tit ... successive vendit dimis-
... dat ei camera et demum dici-
tur hospes emat paleas et con-
... camera in tanto demum
... ut easdem paleas alius
... novo emat / Tercio non per-
mittit hospitem suum emere me-
liora ... hospicium suum / ...
... melius vinum meliores ...
... et panis melior sit in do-
mo hospicio quam in suo non ... hospi-
... comparare sed pro ... hospicium
suum accepit quam necesse ab
hospite suo emat / Sexto hospi-
tator vultum pulcherrimum facit primo
et obedit per omnia et deinde hospitale
sed in fine strictissimum computum exigit
... hospite recedente et non ...
... oblivioni ... dicit Ista
... hospitator ... modo
facit ... ei ... inchoante
... hominem non dimittit ... nichil
secum permittit asportare sed tamen
cum ... exibit cum quo intravit ...
... eo ... egressus est nudus de
utero matris sue sic revertetur et nichil
aufert secum de labore suo / ...
bilis ... infirmitas quam vi-
di sub sole ... Ecclesiastes 6 ...
... non
dubium quia non auferre quod possimus
... vendit
... successive dimisit
sic modo ... officium ...
statum successive vendit multis / ...
non permittit ... alunde ...
modo non permittit ... gaudium ce-
li emere ... delicias ... con-
... meliores ... meo
... hec ... non ei vult ... lar-
... largia... eternas ... sed qui
... expendat ... delicias et ...
... Vnde ... maior ... de
siderium celestium nescit qui
... voluptatibus ... deficiunt
Octavo ... hominis quem mitedit ...
optimum vultum sic Iudas Christo fecit
cum eum tradere voluit Vnde Augustinus in
... quadam ad ... epistola 68
... iste ... blandiens quam
molestus et magis ... cum
se allicit diligi quam cum se amonet
cogit quam contempni ... in hoi
ad mutuum ... dimittas
delicias et ... sed in fine
strictissimum computum expetit ... expe-
sit Vnde Augustinus in confessionibus ...
... mundi ... gratia ...
... maior non potest esse spes

vita i mudo qz ut aiei sit mdi / In
qd ii fragile plenu piclis et p
qd piclm pueit ad maynus pi-
clm · peault go h oia · et divitias
h vana et inania / et gferas nos
ad sola mgsioz eoz q fine no
hnt / vanitas e insed · mors in-
certa / subito surrepit et pgh ne
glie suppli^a luenda sut / Jto
mdi hc spute r'cedere · petite
oblimoi tdit Aug' xi Halicia
uniq hoi oblimoz fat luynie
maze · et i fine hoe demudacio
opez illi^g Et Sap 2 Nos^n mimo
oblimoz accipiet p tepg et nec
habic memoria opez nroz
Sut damati i infrno agat pniaz
d eo q peccauerit dr vi^d q ino
qz p aug' d fide ad pe c i · Walkt
mou e Smda dcs vo c i Tho illi
q eu xb^r vigent illas ipe ma
le volu^t i hebut voluptas / Ita
illi q' erut i suppli^a agit etin eu
d malo et angeli eig d'putati nt
habent ultimo voluntate bona
Sz pnia d' pecto e bo volutas
i^e no aget pniaz d' petis / p
dutz st' arthm dr damatz rep
volt' inig^te qua fet · i^e inigz
penitebit / P damag' ec^9 d^t · qd
lgt hoibz mors · h^c est angelis
casus — u^t sic anli pg casu hnt volu^te
imo^te a malo cui adheserut
ut hoies pg morte / et sic gra
inclinat bonos ad bonu · sic
petm inclinat malos ad malu.
Sz seti sic inclinabu^r ad bo q i^p
eis placebit bn fecisse · go ma-
lis sp placebit peccasse / P mag
mala volutas e damatoz in
infrno qz petoz i mdo / Sz aq pe-
ccatores sunt ita excecati ul indura
ti p malu hitu peccandi q no
ptit penite sic st heretici · ppt
excecatoez ul obstinati q leta^r
eu male fecerut et exulti re pe-

ptu^r / Ad oi^m e Aug' de fide
pe c i · ubi d^t q tn i ultima
pnia e fetuosa / mala vo^n f
habit pniaz d' mal' sui s
getias no habit / p eo^o q d
impri diceret mit se pniaz a
he st qs aliz hung i dei si
P Aug' e enar d^t · plei ne
plebut' pnie Amor eu istu
hig d' qs pnie valeat st i^d
natn cu fine magie pni mo
penitebit / Ad qz dz q pni
te d' peto est d^r · ul p se ul
cidet / p se petz s peto q d
sunt^z petm inqntu e petm
inqntu e di offesiui / p a
ro petz qs r'due aeg a tre
vz pene sequit petm / p^o d
nati no aget pniaz q^t vol
peccandi i eis man' bo^o agi
bn velle se no peccasse an
insit' h^c e bonu p se no a
lle se no peccasse ppt' sol
na vitanda / Vn danati u
se no peccasse ppt' dolore q
sustinet · no ppt iustici
amiserut / Ad tm d' Bnh d
vnz est q p se loqndo vol
peccasse · peniteret tn p a
Ad 3m B^n h^z dr s^cm Tho
sp^ti se dis 40 ar ii q da
iniq^te volut · s pena re
ut · et^c pacieres d' iniq^te q
sustinet peniter · Et dr
s^m Tho · velle se no peccasse
tpi nc iniq^t · est bo volu
s h^c no eit i danat / Ad
damatis dd q no eit ansi
lu ta peto gmisso pp^t pe
s paciens pp^r pena eait a
eoz / Ad qntu dd q^n s etie s
cabit se bn fecisse · q^r iu
eit adiunctu · qre dz eis
ee s^z mal eit pena an
ppt' qua paciens vole pe
ie d' peto / Ad qntu dd

et r. dt aug. in libro 8 z q. vi
dem. ad seruacionem testas dalac
penne a malis indispletabiliter ab
spre

sic ita mali aliq qui possint i pn
tid pmaz deduci ut doleant
d' ad patens. si puniant gmi
pna. sz no possit deduci ad hc
p violaciz q peniteat v' tmore ^

Addico. sz an danati ve
lint et alios ee danatos. s. q
sr. viiii. Et vi q no. qz luc 16 dr
d' diuite q orabat p frib3 suis
ne venisset i locu tormetor
gehenne. z danati alii no
vellet adiuuq carnales suos
alios i inferno danari. sp affecto
nis inordiate i inferno a danatis
non auferunt. sz aliq danati i in
ferno inordiate aliquos danatos
diligunt. go no vellet eor malu
qui ee danatos. sp danati no
desidant augmetu sue pene.
sz si plures danarentur maior
esset danator pena. sic eni mlti
plicatio btoz aplificat gaudiu eoz
go danati no vellet saluatu
danari. sz con e q dr ysa 14
sid surrexerunt d' solijs suis oes
principes nacionu. dt glo. sola
ci est malor multos socios
hre penar. sp i danatis maxie
dnt inuidia go dolet d' felicitate
btoz. z eor danacoz appetut.
d. q sic i btis i pria erit p
fectissia caritas. ita i danatis in
ino e pfectissim odiu. Vn sic
sci gaudebut d' oib3 bonis. ita
et mali d' oib3 bonis dolebut.
Vn felicitas scoz gsiderata eos
maxie affligit. Vn dr ysa 26 vi
deant [illegible] z gfundant. [illegible] zela
ti. z igis hostes tuos deuoret
v' vellet oes bonos ee danatos
Ad p'm go dr q tata erit inui
dia i danatis q eciam pmigor
qs inuidebut cu ipi sint i su
ma miseria. cu et in hac vita
hatcidat crescente inuidia. sz
tn mig inuidet pmqs q alijs

z maior esset eoz pena si oms
pmqs danaret. z alij saluare,
qz si aliq d' suis pmqs saluet,. z
inde fuit q diues petiit fres
suos a danacoe eripi. sciebat
tn q aliq eripent. maluisset tn
oes alios cu frib3 suis danari
Ad 2m ddm q dileccio q no fu
dat sup honestu facile iscind
z pcipue i malis hoib3 ut dt
phs in ix eticor. Vn danati no
gsuabut amicicia ad eos qs inor
diate dilexerut. sz in hc volutas
eoz remanebit puersa q eciam inor
diate dileccoes adhuc diligent
Ad 3 ddm q qzuis ex danatorum
multitudine pena singlor augeat
tn tantu superescet odiu z inui
dia. q mag eligent tu mlto tor
qri. qz mig solu. Vtru danati
heant deu odio. Et vr q no. Na
ut dt dionis 4 c. d' di. no diligi [le omnibus]
e bonu z pulcr. q d e oib3 boni
z pulcrius. tn hc at dn e. go a
nullo pt odio hri. Pr ng pt ipaz
bonitate odio hre. sic nec ipaz ma
liciam velle. qz malu ei e oio inuo
luntariu ut dt dionis 4 c d' diis
noib3. Deus at e ipa bonitas
gous pt deu odio hre. sz con
est q dr i ps. Supbia eoz q te
oderunt ascedit sp. ddm q af
fectus mot ex bono vl malo ap
phenso. deg at apphendi dupr
vno m i seipo a btis. q eu p esen
ciam vident. alio p effectus sic
a nob z a danatis. Ipe go in
seipo cu sit p esenciam bonitas.
no pt alicui voluti displicere vn
[eu] quicumqz eu p essenciam videt. eu
odio hre no pt. Sz qdo effectus
eius. aliqui sunt volutati eius repugnantes
inqntu gnia alicui volito. z
sm hc aliq no i seipo. sz roe effectu
deu odio pt. Vn danati deu
pcipientes i effectu iusticie q est

pena · cu odio hnt sit t pcab
qd sustinet. Ad pm go dm q
vm dionisii e inclinatio d'appetitu
nali. q tn in danat' puit' p id
q additur ex delibata volutate
Ad 2m dm q i a vo pcedit. si da-
nati deu in seipo aspiciant. s
inquatu e p cenaz bo. Utz
oi volutas danator sit mala.
Et vr q no. Na ut dt dionisi
c 4. d' divis noi. dcones bom
t optim concupiscunt. s ee vive
t intellige. Cu go danati hoies
no sint peiores qdicoib qz deo-
nes. vi q t ipi bona volu tez
heant. P ut dt dio Malu e
oio involutarium. go si danati
aliq volut. id volut inquatu e
bonu ul apparet bonu. Sz vo-
lutas q p se ordinat ad bonu
e bona. go danati put hre
bona volutate. P aliq erunt dan-
nati q in h mdo exntes alqs
habitus virtutu secu detulerunt
utpote gentiles q hnerunt virtutes
politicas. sz ex habitib virtutu
elicitur laudabilis volutas. go i
aliqb danat potit ee laudabil
volutas Sz con obstinata volutas
nuq pt flecti a malo. sz da-
nati hoies st obstinati sic t
deones. go volutas eor nuq
potit ee bona. P sic se ht vo-
lutas bonor ad bonu Ita se hz
volutas danator ad malu. Sz
bti nuq hebut volute mala
go nc danati hnt aliq volute
bona. Rndm q i danat pt
dupx qsiderari. s. volutas deliba-
ta t volutas nalis Nalis
qd no e ex ipis. qd sz ex aucto-
re nae q in na hac inclinacoz
posuit q nalis volutas dr bn
cu na i eis i maculat sz hc po-
tit in eis ee bo volutas nal
Sz volutas delibata est i eis

ex scipis. sz q i ptate eor e in-
clinari p affectu ad hc ul ad
t illud volutas e in eis so ma-
t hc ido qz st psce aiusi a fi-
ultio rce volut n c alq vo-
pt ee bona n i ordie ad fi-
pdctu Unde et si alqd bo
velint. no tn bn volut i
ex hc volutas eor bo dici po
Ad pm go dm q dcm dion
intelligr d' volute nali q e in-
nato nae ad aliqd bonu. sz
ista nalis inclia p eor ma-
cia corrupit ignitur tn hc bo
qd na desiderant st qbusd ma-
lis circustaciis appetut Ad
dm q malu inquatu e malu
no movet volute. sz inquatu
estimatu bonu. sz hc ex eo ma-
la pcedit. q id qd e mal e
stimet ut bonu. t io vol tus
eor mala e. Ad 3m dm q ptus
virtutu politicar. no rma et
i aia sepata. eo q virtute
pficiunt solu in vita civil q
no erit pg hac vita. tn si
manerent nuq i actu erit
q ligate ex obstinacoe ne
Utru danati velit se no esse
recta roe t delibata. Et v-
q no. Na dt aug i 3o d' li arb
Considi qntu bonu e esse q
t b ti t miseri volut. Ma-
ei e esse. t ee miserrimu
oio no ee. P Anticibiu s
pcleccoe suppot elcioz Sz
esse no e eligile cu no h
apparentiaz boni. cu mel
go no ee no pt ee mag
tible danat qz ee. P mi
malu mag est fugiend
no ee e maxe malu. cu tol
lat totat bonu eo q nich
qt go no ee e mag fug
qz miser ee. t c. Sz
Sz con e qd dr apk 9 deh

alias desiderabunt homines mori et
mors fugiet ab eis / p dana
toꝝ miseria oēꝝ miseria hinc
im excedit Sꝫ ad vitiū mise
rie hoc modo appetibile ē aliquibus
mei Vn̄ g̃ Eccl̄ 41 o mors quaꝫ
bonū ē iudicium tuum homini indi
genti et qui minoratur viribus defici
enti et cui omnibus cura ē et incredi
bili qui perdit sapientiam / ergo multo fortius
ē dampnatis appetibile non esse. ꝑ ronē
deliberata / Sc̄dm q̄ non esse. potest
dupliciter considerari Vno modo ꝑ se et sic nullo modo
potest esse appetibile cum non habeat aliquam
rationem boni sꝫ sit pura boni priuatio
Alio modo potest considerari inquantum tollit penalitatem
vel miserie vite. et sic non esse
accipit rationem boni / carere enim ma
lo quoddam bonum ut dicit philosophus in 5
Ethicoꝝ / et per hunc modum melius
ē dampnatis non esse. quam miseros esse
Vnde Matthei 26 dicitur bonum erat ei si na
tus non fuisset homo ille Et Jeremie xx super
maledicta dies in qua natus sum
dicit lc Jeremie melius ē non esse
quam male esse Et sic hoc dampnati
possunt preeligere non esse. secundum rationem
deliberatam / Ad primum igitur dicendum quod
verbum Augustini est intelligendum quod non esse
per se non ē eligibile sꝫ per accidens in
quantum scilicet ē miserie terminatiuum / Sꝫ
quod dicitur quod esse et viuere ab omnibus naturaliter
appetitur / non est hoc accipiendum quantum
ad malam vitam et corruptam et
casum ē in tristibus / Ad 2m dicendum quod
non esse non ē eligibile per se sꝫ per
accidens tantum ut dictum est / Ad 3m
quod dicitur non esse licet maxime sit malum in
quantum priuat esse / tamen ē valde
bonum inquantum priuat miseriam
quod maximum malorum et sic non esse
eligitur / Vtrum dampnati deme
reantur Et videtur quod sic Illa dampnati habent
malam voluntatem ut dicit magister sententiarum
distinctione 50. Sꝫ per malam voluntatem quam
habuerunt demeruerunt ergo si ibi

non demereantur ex sua dampnatione
commodum reportant / p dampnati sunt eiusdem
conditionis cum demonibus Sꝫ demones
demerentur post suum casum Vnde serpenti
qui hominem ad peccatum induxit ē a deo
pena inflicta ut Genesis 3 ergo et
dampnati demerentur / p actus inor
dinatus ex libero arbitrio procedens
non excusatur quin sit demeritorius
etsi aliqua necessitas assit. cuius
deus sit causa Ebreus enim mereretur dupliciter
maledictionibus si ex cibo aliquid
peccatum committat ut patet in Leuitico
Sꝫ ipsi dampnati fuerunt sui ca
usa obstinationis per quam quadam
necessitate patiuntur peccandi / ergo
cum eoꝝ actus inordinatus ex libero
arbitrio procedat non excusatur a de
merito / Sꝫ contra pena quod culpa
diuiditur Sꝫ peruersa voluntas in dam
natis ex obstinatione procedit quod est
eoꝝ pena ergo peruersa voluntas in
dampnatis non ē culpa nec per eam
demerentur / p post terminum vite non
relinquitur aliquis motus sine profectus
vel in bonum vel malum Sꝫ dampnati ma
xime post diem iudicii ad ultimum
sue dampnationis terminum peruenient
quia tunc finem habebunt due ciuitates
ut dicit Augustinus / ergo dampnati post diem
iudicii peruersa voluntate non de
merebuntur quia sic cresceret eoꝝ
dampnatio / Sc̄dm quod de dampnatorum
ante diem iudicii et post ē distinctio
omnibus eis communiter consentientibus quod post
diem iudicii non erit aliquod meri
tum vel demeritum Et ratio hec quia
meritum vel demeritum ordinatur
ad aliquod bonum vel malum vlterius
consequendum / post diem autem iudicii erit
vltima consummatio bonoꝝ et maloꝝ
ideo scilicet quod erit inde vlterius additio
de bono vel malo Vnde et bona
voluntas in beatis non erit meritum
sꝫ premium / et mala voluntas non
erit in dampnatis demeritum / sꝫ pena

vel

tm operacões ad vtm(?) sit pcipue i felicitate. et eorum contrarie sunt pcipue i miseria vt dicitur. Et ideo licz ang[eli] die iudicij quedam dicunt et btos mēu et dānatos demēu sz hec nō pt ee ri[n]ip[ri]mū cēnlis vl pene p[ri]n[cipa]lis. ceterum quantum ad hec vt[er]q[ue] ad eum pueniat. pt tn hec ee rex p[ri]mū accntlis vl pene hic q[uo]d pnt augeri vsq[ue] ad diem iudi[c]ij et hec pcipue i demonibus vl angelis bonis q[uia] officio a[li]q[uo]s trahunt ad salutem. ex q[uo] bonor[um] anglor[um] gaudium vl ad dānator[um] ex q[uo] crescit pena demonum. Ad p[ri]mū ergo dicendum q[uo]d hec e sumum incomodū ad sumum malor[um] puenisse q[uo]d contingit i dānatis q[uo]d demen[ti]bus nō puenit. vn pz q[uo]d ex pecto commodum nō reportat. Ad 2m dicendum q[uo]d ad dānator[um] homi[num] officium nō ptz ad dānator[um] alios ptra hendi. sic ptz ad officium demonum vnde etiam demonib[us] quantum ad fiaria pena. Ad 3m dicendum quod nō ppter hec excusat[ur] a demerito q[uia] necessitatem peccandi habeant. sz q[uia] ad sūma malor[um] peruenerunt. tn necessitas peccandi cuius eis sunt excusat a culpa inquantum e necessitas quedam q[uia] de pectum oz ee volūtarium. sz q[uo]d nō excusat oz hec ee inquantum a volūte pcedente pcessit. et totum demeritum sequitur videtur ad p[ri]ma culpa ptinere.

Insti at i ppetuum vivent et apud dominum e merces eorum et cogitacio eorum apud altissimum. Hic declaratur conditio reprobi se hunt i pena. h[ic] ondit qualiter iusti se habebunt i gla. Et circa hec duo fiunt. Ista pō describit retribucioz scor[um]. 2o redit ad describendum malor[um] puni[tion]em. Ibi pt ibi. Et accipiet armaturam. Circa p[ri]mū duo fa[ci]t. Ista po ostendit quantitatem i pnti p[re]mium

secundo ondit quantitatem i futuro re[ru]m felicitate. Ibi 2a: et ideo accipiet. Quantum ad p[ri]mū dicitur sic. Iusti i ppetuum vi. vivet in[e]g[ra] vi[ta] gle q[uia] p[re]mus viveret vitam n[atur]e et gre q[uia] vita consistit i nuda dei visione. Joh 17 Dicitur etiam tator sup libro de vita et m[orte] q[uod] enuntia i q[ui]b[us] duratur m[agis] igitur et aq sunt logiolis ex[em]p[li] In iusto autem e contrario n[on]sa[n]ctitas et aq pacie et ebloi[t] ideo nō e mirum. Si i ppetuum Ista apud dominum e merces eorum q[uia] sunt fideli domino etiam e[st] cede q[uia] aut infideli. et sic decipiet. Sz deus e iustissimus vn pz. Iustus dominus i oibus ... ito iustus dominus et iniustas d[i]l[e]xit. Et io vincemus iusto dicit Gen 15 Ego sum merces tua magna nimis. De hac mercede dicit ubique dominus loquitur de deo. ingt p[ri]mi sisti mi oia bona si amicus be. da te solum et Mt 11 p otium mali dominum defraudat suos famuletes de mercede ... et hoc genus e pcti dicitur clamare ad dominum. Vn 4a genera pecorum inveniuntur q[uia] di[cuntur] clamare p vindicta ad dominum. sanguis homicidij. clamdestinum h[omi]c[i]d[iu]m. Sodomiticum flagicium. fraudatio opariorum. Et pa[u]perum oppssione et pcipue pupill[orum] viduarum. quod clamat vt dicitur in p vlcione declaratur exodo dicitur q[uo]d ascendit clamor filiorum israel ab opibus ad dominum. Sz omnes oppssiones clamatem me vident clamare oppressiones extorte exactiones. Se viduas et pupillos q[uia] sunt indigentes auxilio. Vn Exo 22. Vidue et pupillo nocebitis. Si leseritis eos

rabit ad me et exaudiam clamo-
rem eorum. Secundo clamat ad deum
clandestinum homicidium. Unde Gen.
4°. Kayn occidisset fratrem suum
Abel. dixit ad eum dominus. Ad se-
cundum ubi est Abel frater tuus. Ecce vox sanguinis
fratris tui clamat ad me de
terra. Tertio clamat vicium contra
naturam. Gen. 18. ubi dicitur. Clamor
Sodomorum et gomorreorum multi-
plicatus est. et peccatum eorum aggra-
vatum est nimis. De hoc Aug. 3
confess. Flagicia que sunt contra naturam
ubique et semper detestanda sunt atque
punienda. qualia sodomitarum fue-
runt. que si omnes gentes facerent.
eodem criminis reatu divina lege
tenerentur. que non sic fecit homines ut
se illo uterentur modo. Violatur
quippe ipsa societas. que cum deo nobis
esse debet. cum eadem natura cuius ille
auctor est. libidinis perversitate pol-
luitur. Quarto clamat ad deum
pretii defraudacio seu merces mercenariorum
suorum famulorum. qui mercedem debi-
to tempore non persolvunt. qui fa-
mulos suos finaliter compellunt
ut sint servi famuli fideles domini
qui infideles exprimuntur in retribucione.
De isto clamore habetur Iacobi 5.
Ecce merces operariorum vestrorum qui
messuerunt segetes vestras que
fraudata est a vobis clamat. et
clamor eorum in aures domini saba-
oth introivit. Non sic se deus habet
ad homines suos mercenarios. sed mercedem
suam parat. Unde Eccl. 11. Facile est in oculis
dei in mercede iusti festinat.
et honore veloci processu suos
fructificat. Et Apoc. ult. Ecce ve-
nio cito et merces mea mecum
reddere unicuique secundum opera sua
ergo merces sanctorum apud deum
et cogitacio eorum apud altissimum
qui nichil perit de labore sanctorum.
in fine. non unum nummum licet

cogitacio. quin totum fiet perfecte red-
ditum. Unde Sap. 10. Reddet deus
iustis mercedem laborum suorum. Ergo
quod sumus sic sumus vel operarii con-
ducti pro mercede recipienda. Matth.
20. Ante. xx. Sicut est ergo homo pa-
terfamilias qui exiit primo mane conducere opera-
rios in vineam suam et iustitiam reddere illis mer-
cedem. Non debemus ergo esse ociosi.
Vita enim presens est tempus operandi. et
vita futura est tempus feriandi et sab-
batizandi et requiescendi. Unde qui
modo vult habere sabbatum. habebit
in futuro tempus laboris. Unde Prov. labo-
rabit in eternum et vivet adhuc
usque in finem. Sed quibus nominibus quos
medicos Crisis sexto die con-
tingens. est ad malum. septima
die contingens est ad bonum exeti-
tum. Unde Galienus libro suo de
creticis diebus. Nam septimo diei
regi assimilat. sed sexta tyranno.
Moraliter per infirmitatem labor vite
presentis intelligitur. in qua per opera penitencie la-
borare tenemur. Luce 13. Sex sunt
dies in quibus operari oportet. Sed hac autem
infirmitate aliquis exeticiam ponit
sexta die. id est in vita presenti et sunt
illi qui ocio et quieti dant se tota
in presenti. Sed ista crisis regularis est
mala. Illa qui hic opera penitencie re-
cusat. in futuro opera pene eterne
persolvet. Unde in Levit. 23. Omnis
anima que afflicta non fuerit hac
die. peribit de populo suo. Et per oppositum
qui hic tribulantur in operibus penitencie et
per peccatis suis vexantur. qui per sex
dies laborant. et in septima die
vite sue requiescunt. Unde in Exo.
3. dies septimus dies sabbati est
id est requies sancta domino. Et tunc tunc
est perfecta Crisis quia tunc cessa-
bit omnis infirmitas tedii et te-
tacionum scilicet carnis. mundi et dyaboli.
Per quod dicit Iohannes hora septima reliquit
eum febris. et quasi sic ~~exercitant~~ excitaverunt

Unde nota quod crisis grece. iudicium vel crisis appellatur qui dicitur febrium hora crisis
ad salutem vel periculum iudicatur. Est autem crisis ut ait Galienus primo de crisi vehemens
alteracio velox morbi in melius que . . . . fit subito ut . . .
in toto vel in parte. qui est velut pugna vel duellum inter naturam et morbum. . . .
apparet . . . . . . subito . . . appellatur . . . . . .

Zacharia do

sanum fuit hester moratur sexto di
es in reatu qui tyrannus fuit gali
cum. Nam illi qui delicijs et qui en
se dant in hac vita creduntur sexti
tum. cuius formam vocat auc
tor tyrannus / dies septimus
venit rex. sub quo spiritus libertatis
gaudebit. In cuius figura dicitur danielis xiiij
rex venit septimo die ad da
nielem et eripuit eum de lacu le
onum. Nota et hic mercedem sperant operibus
meritorijs in vita presenti studeant
Unde fulgentius. qui opera merces
non ipetitur non dabitur si gratis
sit con debitum. Narrat pe(trus)
in libro 1 c. quod quidam rex
persarum aliquos populorum vocavit ad
pugnandum in comitatu suo postea eum
toto uno die cum eis in quadam
silva gaudebat una fatigati
sequenti uero die dedit liberalissi
mas epulas. mortuus quod accessit
ad eos et quesivit quibus diebus quo
die magis gaudebant sive die
sessionis vel die epulationis
Illi autem responderunt quod die secundo
Tunc sibi ait. per hoc monstrat ad illa
premia quod est. Et addidit sicut hi
bere et bene esse non potestis nisi
in medio uicerit. ita ....
ad plures cupiditate quantum
Isto modo habet confesse cogitatio est
quod ad mercedem vite eterne non
possumus pervenire nisi per labores
penitentie. silvam et peccatorum morsus
fecimus linguarum multorum opera
postea confessionem tradet diem hic vite
sic venimus ad cenam vite eterne
felix premium. Ieremias xxxi quiescat
vox tua a ploratu et ocu
li tui a lacrimis. quia est merces operi
tuo. ait dominus / Sed quia hic merces
non nisi iustis promittitur / videndum
est quid sit iuste iusti dicendum
describitur iustus Ezechielis xviij sic
vir si fuerit iustus et fecerit

iudicium et iustitiam in montibus
comedit. et oculos suos non le
vavit ad ydola domus ysrael
et uxorem proximi sui non violavit
et ad mulierem menstruatam non ac
cessit. et hominem non contristavit.
debitorem reddidit. per vim
rapuit. panem suum esurienti
dedit. et nudum operuit ve
ad usuram non accomodavit
et amplius non accepit.
iste autem manifesta
dicunt vero facit me vi
...et in perceptis meis am
bulavit. et iudicia mea cu
stodivit ut faciat vitam
est. vita vivet ait dominus
ista describitur ponit
gradus. quibus iusti commit
tuntur ad deum et ad proximum
et ad seipsum. si bene considera
et ab iniquitate. si distingu
ad quod facienda. et ad qui
quendam autem dicendum est / primo
dicitur quod facit iudicium et iusti
ciam per plenariam sui
confessionem. iustitiam per con
satisfactionem. unde sic fecit
dicitur et iustitiam / Sed quia
faciunt penitentiam ut videa
mus / Sed secundo quod est in
tibus non comedit. In mo
comedit qui de alterius bo
operum in delectando manu
certa fuit in epistola de
luceis quod dicitur Domine quid
ago quod non sum sicut ceteri
rap. adul. / Unde bene in
decretis de re. In hoc figura
legitur Genesis 31 quod laban
et Iacob ad comedendum
montibus galaad super ac
lapidum / quod sic quod
significat homo ut de alterius
bonorum gloria. Sed quia non
ꝯ plurimis peccatis age n̄ ...

uerecunda non committere. Ad tercium
quod oculos non leuare ad ydo-
la unquam debet / ydola sunt peccata
[illegible] oculis obiecta. Ad hoc nec
oculos leuare debemus per complacen-
ciam peccati. Sed poteris dicere
cum psalmista / Auerte oculos meos ne
videant vanitatem. Quartum quod est uxo-
rem proximi non violare / precipue in
luce. [illegible] et vide fuisse
pro illo qui incidit in latrones. Et
[illegible] samaritanus qui sibi signat
Uxor proximi est anima bona / quam
mala doctrina vel malo exem-
plo corrumpit et allicit
ad [illegible]. Hec uxor proximi p-
uolat et [illegible] sic esse de-
clarat. Unde i Cor. iii. Quicumque tem-
plum dei violauerit disperdet illum.
Quintum quod est ad mulierem
menstruatam non accedere. Ad literam
[illegible] plus hic est ad personam
corruptam [illegible] societate
non [illegible]. Unde Leuit. [illegible] tem-
pore menstrui immunda erit [illegible]
[illegible]. Et Eccl. xiii. Qui cum sapien-
tibus graditur sapiens erit / amicus
stultorum similis efficietur. Unde psalmus
Cum sancto sanctus eris. Cum [illegible]
[illegible] speculum et [illegible]
non [illegible] sic [illegible]
[illegible] mala [illegible] infecta [illegible]
[illegible] hominem [illegible]
[illegible] societatem [illegible] coniunge-
re. Septimum quod est hoc non [illegible]
[illegible] et [illegible] quod
non [illegible] pacem [illegible]
[illegible] Unde Exo. xxii. [illegible]
[illegible] Et [illegible] xxii. Adue-
nam non contristabis nec affliges
Et [illegible] [illegible]
[illegible] Octauum quod est pi-
gnus debitori reddere. Ille pignus
debitori reddit qui [illegible]
[illegible] Exo.
xxii. Si pignus a proximo acceperis

ante solis occasum reddes illi
si quis te offenderit statim contritum
ad iacentem reddes. Unde Ephe.
Sol non occidat super iracundiam
vestram. Nonum quod est per viam nichil
rapere. Moraliter non solum rapina
corporalis iniusto interdicitur sed etiam
spiritualis. Sunt enim rapina temporis [illegible]
[illegible] glorie et pecunie. Gloriam ra-
piunt superbi a deo. Ysa. xlii.
Gloriam meam alteri non dabo. Et
Ysa. lxi. Ego dominus [illegible] odio habens
rapinam in holocausto. [illegible] vana
gloria ex bonis operibus. [illegible]
rapiunt [illegible]. Unde [illegible] figura
Iudic. xxi. filii Beniamin qui [illegible]
[illegible] rapiunt [illegible]
de virginibus [illegible] ducentes in
Silo. Pecuniam rapiunt auari.
Ysa. iii. Rapina pauperis in domo
vestra. Et Prou. xi. Alii diuidunt
propria et ditiores fiunt. Alii rapi-
unt aliena et semper in egestate sunt.
Unde tales rapaces sunt [illegible]
[illegible]. Et i Cor. vi. Neque
rapaces regnum dei possidebunt.
Decimum quod est esurienti panem
dare / non sufficit enim non rape-
re [illegible] sed etiam aliis indigentibus largiter
erogare. Unde Ysa. lviii. Frange
esurienti panem tuum. Undecimum quod est
nudum vestimento cooperire. Nudus
est qui virtutibus [illegible] caret. Unde
anima in [illegible] est sicut tabula
nuda et rasa in qua nichil est depi-
ctum [illegible]. Et Ysa. lviii. Cum
videris nudum operi eum. Duodecimum
quod est ad usuram non accommodare.
Ad usuram accommodat qui [illegible]
[illegible] se obligat [illegible]
[illegible] sicut patet in glossa super
id psalmi. Ex usuris et iniquitate redi-
met animas eorum [illegible]
[illegible] quod ab iniquitate [illegible]
manum suam [illegible] et post

Ca 4.

esseruit p̄ eā qȝ vbicumqȝ s̄ eēt
innocēcia ibi gtin⁹ fit iniquitas
ps̄ dextra eorū repleta ē iniquitatib⁹
Et q̄re / certe ideo qȝ dextra eorū
repleta ē muneribȝ / Et eciam illa
cōdicio ē iudicium viri facere iniquitatem
et malorum Et istud ē nō so⁹ cum
malos iudicent i publico sed etiā
cū malos iudicent i occulto
sic faciunt suspiciosi inuidi
osi et detractores Isti auferunt
quasi dyadema de capite dei qui si
bi et solus querit iudicium de
occultis Job 19 dicit spoliauit me
gloria mea abstulit coronam de
capite meo / Septima cōdicio ē in
pot̄ dei abulare presumendo
de scientia i virtute / Septima cōdicio
ē iudicia dei custodire ut sa
ciat vitatem hec ē presencia
eciam hec fidele / Et hic ista
p hiccius iustus ē et ciui
ad vitam vbi iusti i ppetuum
viuet pueniet et adducens et
9 addūt qȝ ista Iusti i ppe
tuum viuent et apud dominum ē merces
eorum / Viuet et iusti qui modo
qui mortui fuerint sed contempne
do p xpo volūptates mortem
et amaritudinem suam ptinentes et inimicos et co
ntemptos / hec non cōtra vaga vice
runt p fidem operati sunt iusticiam
tyrannitatem aduersus fortes
cōstantes vsqȝ ad mortem prelia
bant i pacientia suā assei tes / Na
sic dicit / Actus 1 Thes 3 qui vo
lunt pie viuere i xpo persecutionem
paciuntur Sed dicit quis certe qȝ x̄
p̄ianitas i suis principibus iam re
ligiosa / pacifica et fidelis ē desunt
nunc pie viuentibus i xpo vincula
virgas carceres aculei et si
qui sunt diuersa tormentorum genera
Nam licet eciam ecclesia pacifice ut
non sustinet a tyrannis obprobria
p xpo persecutiones Non pu⁹

tempore neque pie viuunt et ideo
desunt Sed qui audet hoc
ut nunc neque in xpo pie vi
Quapropter dicit beatus augustinus contra
vicorum quod nunc sunt inter
sum sancte matris ecclesie constitu
pie viuentes i xpo continuis
certamine diuisis obprobriis in
derisionibus lacessantur Et
enim non ē malus quam
gignunt vicorum prauitates
maiorum et magis noxia
clofior quam a tyrannis il
inare ē intelligendo de persecu
Declarat quam persecucionem p
Nam contra humilitatem pretermittit si
quam dei timorem inanis gloria
veram religionem simulacio contra
operum contemptus contra fra
tercorum inuidia / contra dilectionem
contra libertatem iuste cor
detractio contra pacienciam ira
mansuetudinem pertinacia contra sa
tionem spirituale gaudium
contra vtrum eciam torpor contra
iniam cum fine stabilitatem
luta vagacio contra spei fi
desperacio contra mundi contemptu
diuitias contra inanem obturacio
modestiam fraus et fictio
vitatem fallacia atque me
contra ciborum parsimoniam vo
glunies contra modestiam in
inepta leticia contra discreti
onem multiloquium contra carni
gēte immundicia atque luxu
cordis indicia spiritualis
contra amorem patrie celestis a
seculi principes sancti et in singulis
aliud sed hic qui eidem ci
i xpo viuentes acies Vnde
dicit fidelibus Ideo conabi
legitime certauit 2 Thi 2
se ad seculum contra ponitur quia
vno bello restat aliud
1 Mach 2 obtento prelio d

[illegible] con nos c [illegible] iusti dum in
hac vita degunt a pluribus non sunt
exempti spiritualibus quamuis mei mi-
nime quamquam deuinciantur non tamen suc-
cumbunt sic ut fatigentur quamuis vulne-
rentur [illegible] patitur sicut nobis occurrere op-
[illegible] temptatio et si iusti
quidem vulnerantur quamuis succumbunt tamen
[illegible] adiutor pro primo resurgit
et [illegible] anima[illegible]. Vnde apostolus
Ephesios v. Surge qui dormis et exurge
a mortuis et illuminabit te Christus /
Nec ideo quia quamquam cadunt iusticiam
et [illegible] amittunt. Vnde dicit beatus
Augustinus in fine libri de ecclesiasticis do-
gmatibus quod nulla [illegible] a iustis
[illegible] peccato non tamen ex hoc desinit
a iustitia [illegible] cum affectu
tenetur [illegible] caritatiue
[illegible] proposito adiuuamento per
[illegible] acquirunt [illegible] Et [illegible]
[illegible] omnibus [illegible] pre-
[illegible] qui [illegible] quod pla-
[illegible] si non [illegible]
[illegible]
[illegible] sancti [illegible] prima
[illegible] milicia
[illegible] Iob [illegible] et in
[illegible] quamquam ad
[illegible] hinc
[illegible] dura [illegible] penalia
[illegible] laborum [illegible]
[illegible] Paulus ad Romanos viii Non
sunt condigne [illegible] ad
[illegible] in hoc [illegible]
[illegible] corona [illegible]
[illegible] tollatur [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] considerent [illegible] ex [illegible]
[illegible] quod pa-
[illegible] inuenimus / quod et valde
[illegible] et dolore [illegible]
[illegible] [illegible] exigitur / hinc [illegible] Paulus [illegible]
[illegible] robustior [illegible] aduersa exigitur /

pro nimia fine sui operis. Sic merc-
cenarius [illegible] nam quod
[illegible] estimat [illegible] leue hoc pro premio
[illegible] pensat / percipe hoc sit que
quod patitur iudicat qui in carceribus
habundantius plagis supra modum in
mortibus frequenter se fuisse testatur
quod a Iudeis quinquies quadragenas v-
na minus accepit / quod ter virgis cesus
semel lapidatus quod ter naufragium
passus. nocte ac die in profundo maris
fuit / quod periculis fluminum et latronum ex
genere ex gentibus in ciuitate in solitudine
in mari in falsis fratribus pertulit / quod in
labore et erumna in vigiliis multis in
fame et siti in frigore et nuditate la-
borat / quod foris pugnas intus la-
bores sustinuit / quod vltra vires gra-
uatum se asserit. Et supra modum gra-
uatum supra virtutem ita vt te-
deret eum etiam viuere. Sed quid inui-
[illegible] Timotheo scribens tanti la-
boris [illegible] ipse remunerat [illegible]
sunt condigne passiones huius temporis ad fu-
turam gloriam que reuelabitur in nobis. Hec
[illegible]
accipiet regnum decoris et
diadema speciei de manu domini quia
dextera sua teget eos et brachio
sancto suo defendet eos / Declaratur gloria
iusti [illegible] in futuro seculo hic de-
claratur quale [illegible] habebunt feli-
citatem. Et dicit [illegible] in [illegible]
[illegible] habebunt [illegible] in
eum decorem [illegible] bona
[illegible] ab omni [illegible]
[illegible] sic [illegible] in futuro statu
[illegible] [illegible] honore
quia accipiet regnum decoris quia
[illegible] obtinebit [illegible]
super corpus gloriosum [illegible] subtile et
agile ac impassibile [illegible]
[illegible] corpus [illegible]
[illegible] Vnde dicit Sapien-
tie. Corpus quod corrumpitur aggrauat
animam. Et [illegible] regimine anime sup

adverte[t] [margin]

corpus erit tunc tempus regnum deo.
rum qui anima humana subiecta erit per
fecte voluntati dei et corpus voluntati
anime. Super illud Math. vi. fiat voluntas
tua sicut in celo et in terra. Per quo
nondum quod regnum deitatis et aliud
regnum tedioris est mundus et regnum
horroris est infernus. Celum magis
est regnum deitatis et glorie. Unde per
gloriam regis tamen dicitur Christo. et lo
quitur nota faciat filiis hominum potentiam
et gloriam magnificentie regni tui. Et eccl. 43.
species stellarum gloria celi. Et math. xi.
regnum celorum vim patitur et violenti
rapiunt illud. Unde Ysidorus in floribus li.
ix. c. 16. Quatuor sunt genera hominum
regnum celorum possidentium. Alii
violenter rapiunt, alii mercantur,
alii furantur, alii compelluntur ad id.
Rapiunt qui relinquunt omnia propter
eum. Math. xix. Sunt alii mercatores
qui mercantur spiritualia et sciant tem
poralia et dant mercatores sunt.
Alii qui nonnulla bona faciunt o
culte et hi qui furantur. Qui
laudem humanam vitantes solo divino
testimonio sunt contenti. Hii autem qui compel
luntur sunt pauperes necessitate qui habent
iste paupertatis probat ad dispen
sationem. Unde Grisostomus compelle intra
re. Compelluntur enim videntes oppressi
onibus et necessitatibus afflicti. Item tertius
huius mundi iste est regnum tedioris.
Unde Math. xxiv. surget gens contra gen
tem et regnum adversus regnum et
erunt pestilencie et mors terre per
loca plurima. Istud regnum contemp
sit Christus qui fugit ab hominibus. Ut
eum regem facere volebant sicut patet
Joh. vi. Et Joh. xviii. cum dixit Regnum
meum non est de hoc mundo. Et iterum
istud regnum est tedioris regnum sicut
dicit Robertus de Cruce quod 7. allude[n]s
historie de Dyonisio Siculo ty
ranno, et in prima parte est? prin
cipium tyrannus rex in cuius pen

[?]dens super verticem gladium tenere.
Hanc historiam plenius narrat
Macrobius de sompno Scipionis.
Dionisius inquit aule Sicule
clementissimus incubator fa
miliari suo quondam bona existimanti
vita tyranni volens quam pere
metu quamquam in procedencia pl
ena sit preciosorum. Unde gladium ver
ba raptum et a capulo de pi
lo sino pendentem imminere deinde
iussit familiari illius capiti
inter epulas imminere. Cum igitur
inter Sicularum et tyrannicarum
copias periculo mortis quareret
telo. Talis est inquit dionisii vi
ta quam tu beatam putabas. Sic
et nobis semper imminentem providi
estima quod felix esse potest quem ti
mor non desinit. Istud bene advert
it nobilis triumphator romanus
Cipus de quo narrat Ovidius
methamorphoseos. Penultimo. Cipus in
quit de bello a quo pro romanis
pugnaverat et triumphum habuerat.
Subito sicut respexit aquam fluvi
undam. Deprehendit quod frons
sua esset cornuta. Estimansque
se esse illusum per ymaginem in
aqua manum ad caput posuit
et sic fronte cornutus extenso
Statim quod sacrificat diis sine
testimoniis hostiarum iussit prope
inspicere quid istud prodigium de
signaret. Propheta vero nomine Tages
Considerans et consulens diligenter
reddit quod statutum erat quod
si intraret mirum urbis romane
rex fieret romanorum perpetuus et sibi
successoribus et etiam. Unde dix
it sic: Rex ait o salve. Tibi
enim Cipe quod tuus hic lo
ca et Latie parebunt cornibus ar
ces. Tu mora rumpe moras. Por
tas quod intrare patentes. Proficis
sic fata iubent. Namque urbe

Latia est provincia Latinorum sive ytalia
latius ... Ovidius ... Cipe ... lare ... [illegible]

receptus Rex eius transcripto tunc
precepit prophetam Retulit ei pede
tenens qui a menibus urbis An
tonius fames periculum hostem periculum orna
dicit Claudius pellatur. milites qui
ipsum cum Consul ageret. Quam me
videret capite bona regia. Volt
dicit qui audito insigne prophete quod
sanguis esset rex romanorum si in urbe
intrasset Statim autem faciem retro
vertit a ciuitate. Et capite redeunte
fugit a ciuitate. rogans deos ut
talia fata pellerent ab eo. Asse
rit se malle exulare semper quam reg
e diadema suscipere. Et ciuitatem intrare
Sic ergo in istis patribus erat pena
romanis licet ad eum qui tunc tam
imperat et sed indicio de tria. ap
istis quod cornibus corona de lauro
aspirat romanos in hac sententia. Est
et preterea conscripti in hac lateri
ne vide. quando ab urbe vita
pulcrior fiet rex ut Et sic nobis
prophetam dabit Ipsi famulis
omnia sunt. Et iam dedi inter
potestatem in ego eum impedimentum esse
ait et sicut dignitate nostra si sigillo
illa quam corona in fronte gerit
inclamant ad plus mortem Cui est
Et qui respexit futurum aliud
ne dicit aliqua ad plebem Credere in
ipsum que quantum habens Et statim pro
spiritu dissoluit coronam de ca
pite et arma sua deicit Quod
ipso omnis super modum viderit. Et
eum iniuste fecerunt coronam capiti
imponit Et quod minores cum sua intra
volebat totum et de tria dederunt
quantum ad unum aratum cum tegere
potuit uno die. Sic ergo ista pa
ce eius maluit quam vita sua
Omnibus alia dixit sic. Ille quidem
potuit portis irrumpere si nos ob
sistimus. Sumus quieciores illo Nemo
nisi et vos vir urbe prohibere quando
cives Aut si dignus eius quibus

Vincite cathenis. Assumite metum
fatalis morte tyranni. Est ergo regnum
mundi regnum tyranni timoris Unde
Valerius libro 7 c 2 Rex magis sibi
iudicem que fecit Solitum dyade
ma. prius quam capiti imponeret diu
tardum considerasse et dixisse O no
bilem magis quam felicem pannum. Quem
si quis penitus cognosceret quam multis
sollicitudinibus periculis et miseriis
sit refertus. ne humi iacentem
tollere vellet. Tercio infernus est re
gnum horroris sine doloris ubi do
minatur 1c tyrannus qui et rex super omnes
filios superbie Job 41 Ubi nullus ordo
sed sempiternus horror inhabitat. Ecclesiastici x.
omnis horror super terram mihi pre
parat. De quo super 10 illo est inferni
regnum super terram. Consistit terra sancta
etc. Modo ergo hoc trium regnum neces
sarium sed primum accipiendo fore et ideo
vendibitur in honore qui attineret
regnum deteris. Nichilominus attendat eum
decore et regi sanguinem Et accipiens
dyadema speciale de manu domini. Dya
dema est corona regia. Et dicitur a dya
duo et dema id est quod duo demittit se
primum est finem est et ipse de amo et la
pidibus preciosis Virginis est statum
clericorum coronam possidere Laurea rex
gestat dyadema a dampnatore
et h... inclinatur
Et sic lorica ... vocatur
Dyadema Duo cum mala pacem
in primis supra ... dixit tunc
sacrum cessabit. Demum et tria
... et ... corruptionis
... Unde ... ut exponi
... psalmus 9 alia translacio habet
effloresceret dyadema meum. Ubi
alia translacio habet sanctificacio mea
Et ysa 62. Eris corona glorie in manu
domini. Et dyadema regni in manu
dei tui Istud dyadema non accipietur
de manu ... angeli ut archangeli
sed de manu domini. 2 Thessalonicenses quod manus domini

r.47

d' q' ds pr oia opa' p filiu Vn
ps fiat ma9 tua ut salvet me
q' mādata tua elegi / Vl' d' ma-
nu dni i d' ptāte iudiciaria x'
Tercio ꝯsuabit' sb bono tutoē
z idō sedit q' dextra tua vgz
illos / Dextra ps i oi aiali for-
tior est z dignior q' sinistra
ut d' aris' i d' aialib' z h' d' xo
dextra ē dni scd ptege' q' sb
eig oipotētia vgz est' Vn d'
Anselm9 i suo psologion 27. de
ptāte bonoz / vi ptās q'it' oi
potētes erut sue volu' sicut
deus Na sic ds potit oia q' vot
p seipm / Ita poterut illi q'q'
volet p illu / q' sic illi non
aliud volet q' ille volet / Ita
ille volet q'q' illi volet In
ille ps Et ei manus tua deducet
me z tenebit me dextra tua
Quarto defensabit' ab oi tio-
re z idō vltio sbiuset' z bra-
chio sco suo defendz eos / Bra-
chiu dei pris d' xc ysa 13
Dne qs credidit auditui nro z bra-
chiu dni cui reuelatu est No
solu aut' xc d' brachiu pris s;
brachiu nrm si sumg vnu corp9
cu do p caritz ysa 33 Dne mi-
serē nri te ei expectauig tota
die esto brachiu nrm i mane
z sa nra i tpe t' / In isto brachio
ē nra minucio nra tuicō nra
finicō / Scit ei q' i brachio sit
minucio p totig corpis sanitē
ps ei sana minuicōp euacuāe
pris infine In toto at corpe
gnis huāi no fuit āq ps tā
pfte sana u istud brachiu
nrm xc z idō in ipo fca est
minucio p toto mū ecclie sanite
Vn ps Saluat s' dextra eig
z brachiu scm eig / Istud bra-
chiu calefcm fuit p motu z
igne p motu certi itineris

sexginta triu anoz / In q° spacio
qnt' legig eu fatigatu / p q'
vo q' minucte tpe eg pas
crucidederut eu iudei fact
latras / fuit ligatu brachiu
flagellatoe / fuit pfute pcuss
i lacreacoe / huit tn cibu va
malu z potu i sua minucō
Ju' i d' ps Dederut i esca me
fel z in siti mea potauerut
me aceto / Da' ei potg hom
minuto ut sangs fortig ex
at / cte sangs suus fuit no
medela salut / Vn aug' ē
sig ē sangs medici z fcus
medicamētu freneticu Vn
Redemisti i brachio tuo pl
tuu filios Jacob z Joseph / Io
in brachio isto ē nra tuico
q° solo inicos nros pstring
illu ei opg nrm ē mei tori
ut suffi ut satisfaco p pctis
nris n' vtute istig brachy
cat' cou qd nil puit os ad
sary nri / ps In brachio tuo
dispsisti inicos tuos Et sup
vtuti brachy tui q's resistet
Tercio in brachio isto ē nra fi
Vn ysa xl In brachio suo p-
tabit agnos z i sinu suo l-
uabit / fetas ipe portabit i
i die iudicy seu i fine scli
qn xc diuidz bonos a mali
sic pastor segregat oues ab e
Tūc agnos portab' i inocē
acceptabit z h' i brachio s
q' simpli inocētes no hntes
vsu liberi arbitri p sola inn
coz h9 brachy saluabu' z
sinu suo leuabit finalr dnc
eos in celu Et fetas siml
ptabit i acceptabit p sona
fecūdas mlt / No solu inoc
tes vmeq' penitetes omes
saluabu' no vtute pria s;
isto brachio Vn ps brachiu

cum me saluabit ec(ce) dextera
tua et brachium tuum et illuminacio
vultus tui quoniam complacuisti in eis
Addicio. hec est 3a que hic ponitur
videlicet quod ideo accipiet regnum
decoris et dyadema speciei de manu
domini quoniam dextera sua teget eos
et brachio sancto suo et filio unigenito
defendet illos. Pro quo adhuc
notandum quod pluraliter brachia dei patris
filium eius esse misterium. Ysaie li
et brachia mea populos iudicabunt et singulariter brachium dei
patris est filius eius exemplum Iheremie
32 Domine deus qui eduxisti populum
tuum de terra egipti in manu forti
et brachio extento. Dicitur autem
filius brachium dei patris quia
numquam ab ipso generatur. brachio
enim res generatur. Dicitur eciam dextera dei
quia unigenitus eius filius est
quod patet in persona hominis assumpti. Dextera
domini exaltavit me. Dextera domini
fecit virtutem. Alio modo dextera domini
filius dei patris et eterna beatitudo sic
quod est in patria propter patrem ad filium
sedere a dextris inter eos. Dicitur eciam
dextera domini omnis electa anima in celo
et in terra sicut et per sinistram eius intelligitur
omnis reproba anima sic domine
omnis impius qui ad levam ponitur ore
iustificatur supplicia. Ezechielis i. brachia
dicit a brazil grece quod est forte latine
eo quod in brachiis est maxima fortitudo.
Constat ei brachia ex
duobus fortibus ossibus adiutis cartha
magis seu mare et cum fortissimis
nervis iuncta de super colligantur
ut sint flexibilia et ad motum iuxta
voluntatis arbitrium apta. abilia Sunt
ergo nervosa et par carnosa ossea
ergo et fortia. fortitudo autem eorum ad
multa videlicet scilicet ad portandum. ad elevandum.
erigendum. constringendum. repellendum. et
ad penetrandum. eorum. per brachia
in quibus est maior per intelligi

operacio vel virtus bene operandi. Pro quo
notandum quod duo sunt alia brachia
id est duplex fortitudo eius una qua mala
sustinet. Alia qua bona perficit.
Et aliter in corpore duo sunt ossa id est duas
per litteras virtutes ex quibus constat persona
unitas spei premiorum. 2m est timor
tormentorum. Ista ei sunt ossa que
munit fortitudo. adversa videlicet sustinendo. et bona iuste faciendo. et
consilia contemplacionis. et prelatis obediendo.
Tercio demum eis constringit prior(es) per
caritatem ad defendendum.
dum in illorum in manum ut sic anima
possit. Sicut dicitur Psalmus tuum alienum
eum brachio meo. Notandum tamen
quod sunt quedam animalia que non habent brachia
alterius ossibus sic sunt pulli
et papie et talia. Sic vere in ecclesia
sunt multi prelati qui in brachiis videntur
ossa non habere nam electi
michi fortitudinem operantur. Ymmo magis
videntur habere brachia carnea
quam non in ecclesia gubernant. Unde
psalmus 22 Cum eis brachium carneum. Notandum eciam quod brachia cordi
sunt vicina ab eo sanguinem venas
arterias et pulsum recipiencia. quod
eciam solet dispositionem cordis ondere et
ipsa extrinsecus medici tangentibus
declarare. Brachia moraliter sunt
opera. cor vero sit mentem et voluntatem.
per brachia cordis dispositio ondetur
quia constat per exteriora opera qualis
sit operantis voluntas. Ita dicit
apostolus 2 Cor. q. hi laici dat vere dicit
legitur dicitur. non ex nostri re a ex ipsa.
A corde eciam dimana pulsus in brachia.
Sic a voluntate descendit
virtus ad opera. et ideo per pulsum brachiorum
id est per motum exteriorum operum
cito ondetur si in corde operantis
sit sanitas aut spiritualis infirmitas.
Unde Sapiencie 12 omnibus intendentes
congruere sit eis auctoritas ex operacione
quamquam cognoscitur qualis

sit opantus voluntas a' intencio/
Item notandum quod corpus infirmum cum bra-
chia p corrupto sanguine exhe-
do. solet vel nam arripe parare
fendo Et si sinistra pars patitur
media vena dextri brachii solet
aperiri ut sic possit sinistre parti
corporis subueniri Econtra autem si dex-
tera patitur brachium sinistrum p
ipsius remedio vulneratur & suo sang-
uine vacuatur ut forte nam fuit
venenosa/ quod tunc ad partem op-
posita non trahitur/ sed p alteram partem
huiusmodi est pas exhaurit/ ne forte p
ipsam cor uel aliud melius vulneret
Moraliter/ corpus infirmum est ecclesia
In quo procul dubio brachium dextrum
est Christus dominus meus quo per operatur
Brachium autem sinistrum est genus huma-
num quod procul dubio a principio fuit
p peccatum nimis infirmatum/ Et io
p ipso sanando necesse fuit dextrum
brachium i. xpm filium dei vulnera-
ri. & suo sanguine vacuari Igitur
ergo. Si ipsum brachium dextrum s.
xpm infirmari in parte ecclesie contin-
gat nobis sinistris. igitur iam per eum
facti sani sumus non debemus timere
sanguinem nostrum effundere p ipso uel
p ecclesia & martirium si necesse fuit
sustinendo/ vel sanguinem nostre
substancie temporalis p ipso i. p nam pauperum
vacuare. eisdem elemosinas conferen-
do. ut sic egeni dicant id ysaie
allegatum supra. Esto brachium
nostrum in mane & sa. n. i. tempore tribulacionis
Tercio notandum quod medici dicunt in
pronosticis quod denudacio & iectacio
brachiorum i. acutis infirmitatibus
est signum mortis Sic vere homo qui p
iactanciam denudat & publicat
opera sua ut pote qui pictori gloriatur
i operibus malignis signum est mortis
eterne Nam tales raro ad vitam gre
redeunt. de quibus pt dicitur id ysaie
qui sodoma peccatum suum predicauerunt.

runt nec absconderunt/ Ad sati
malum est. Unde tales non accipient
regnum decoris nec dyadema spe-
cie manu domini. nec dextra sua reg-
eos s. dominus pt nec brachio suo i.
unigenito defendet eos quia ini-
tas inualuit in eis & obstinati
excecati quod sunt ne redeant
ad viam iusticie Quod a nobis aue-
rtat deus per secula benedictus

Et accipiet armaturam
zelus illius. & armabit
creaturam ad ulcionem inimi-
Induet pro thorace iusticiam. & ac-
cipiet pro galea iudicium certum. &
sumet scutum inexpugnabile equi-
acuet autem diram iram in lanceam
Hoc. Salomon scilicet declarat futurum
honorem retribucionem/ Et redit ad
declarandum futurum malorum puni-
Et eciam hec tamen facit/ Nam primo decl-
iudicis aduenientis inexpugnabili
apparatum Secundo eatur xpm
intollerabile coopagum i. Et pu
bit cum eo/ 3o fine iudicis in
spiritale execucionem i. Et con ill
stabit spiritus virtutis/ Circa primum
duo facit primo tangit quod ar
bitur i. generali Secundo exprimit ma
in speciali i. Induet pro thorace/ Cir
primum dicit tamen/ primo quod armabit s
Secundo quod sumit execucionem/ 3o ondit
ad quem efficiem/ 2a pars ibi arma
bit. 3a ibi Adulteros. Circa pri
est aduertendum. quod quod homines vol
se vindicare de inimicis quomodo s
armari Sedo xpm venientem ad
diem describit h tamquam hominem
armatum ut ondat in eo se
tate & sufficiente potestate. Nam sic
bene armatus ledere potest inimicum
& non ledi Ita x c. reprobos puni
nec i. aliquo poterit impediri/ Dicit
tamen quod accipiet armaturam
lo illius i. xpc zelans i. ad mo
zelantis & offensi se haben

alleg[ata?] teo

arripiet arma. In p° ei adventu
vit misit & incarnatis. Vnde ad ... ...
... tunc veniet & ma ...
... marinis qui ... carne
... & passibilis venit, nec potuit
... ... vulnera
... ... Sed in
secundo adventu veniet cum ... ar-
mis ... impassibilis & inmor-
talis ... ... non po-
... Unde Luce 21 videbunt fi-
lium hominis venientem in nube cum
potestate magna & maiestate. Et
hic non parcet ... ... alio
... viri non parcet in die
vindicte. ... ... non solum ar-
mabit ... ...
... ... contra
... angeli boni ... ho-
... ... accepta
... iudicium & penam ... ...
... ... contra ...
... in fine cum Christo illa die
... ... compassionem ... ...
... ... Et ... ...
... iudex cum exercitu ... ar-
... ... inmicor
... ... tunc
... ... vlcionis. Unde ... ...
vlcionis ... ... vlcionis ...
... Et Daniel 32 ... ... ultio
... ... in tempore ... ...
... ... iudi
... consequenter ... ista ar-
matura ... spiritualis ... ad duo
... ... ad arma defensiva
... ... ad arma invasiva.
Arma vero defensiva specificantur
... ... lorica, galea & scutum.
... vero ad arma invasiva
non specificat nisi unum genus armo-
rum, ... lancea. Dicit ergo sic indu-
et pro thorace iusticiam, thorax
... ... est & ad pre-
... ... & ad nobi-
... militarem ... ...

lorica Induet pro ipse pro lorica
iusticiam. Unde ... ...
... ... lorica ...
... lorica ... ...
... ... Ita iustitia
dei ex legibus & preceptis ...
... ...
... ... Et arripiet
pro galea iudicium certum, quia sine
quocumque errore iudicabit. Pro ...
... in ... ... non ...
... ...
... ... iusta
... iudicabit orbem terre in iusticia
& populos in equitate ... ...
... ...
... arma & ... ...
... in adiutorium mihi. Sequitur
Acuet autem duram iram in lanceam ...
... ...
... ... Unde Iob 16
... ... lanceis & con-
vulneravit ... ... Et ...
... ... dei ... ... ad-
... ...
... ...
& ... ... Et ...
... ...
... ... est ...
boni tam angeli quam homines ...
compassionem ad ... ...
... in ... ...
... ... iudicium gaudebunt de
penis dampnatorum. Et ... ...
... ... po-
... ...
... ...
gaudeant de penis aliorum ...
... ...
... ubi est ... ... ibi est
... ...
... ...
... ...
... de aliorum penis ... ...
... ...
de ... de penis ... ...
... nostris

/ 90 /

comparatur nobis Nam misericors est et iustus
est et misereri quo sit ut habilis
bonum ad damnationem sit in bonis
actibus odium erit Sed ad odium pertinet
gaudere de malis aliorum quod non
garriret In opere est quod dicitur Letabitur
iustus cum viderit vindictam
Ad hanc dubitationem videtur magister
Sententiarum lib. 4 dist. 50 c. ultimo [illegible]
[illegible] omne sup[er] lucem et est
[illegible] [illegible] Respondet autem iustorum
non [illegible] beatitudinem aspecta pe
na reproborum quia ubi illa compassio
miserie non erit minuere letitiam
bonorum non valebit Et licet iustis
sua gaudia sufficiant ad ma
iorem gloriam tamen videbunt penas
malorum quas per dei gratiam evaserunt
Et hec ad quod est ipsa verba eius usque
ad sanctorum visionem et electi
electorum Notant tamen doctores
quod aliquis potest esse in gaudio dupliciter
Uno modo per alios presentes vel me
ditationes In penis autem malorum est
considerare vel ipsum nocumentum
malis illatum et ordinem divine
iustitie cum quo iusti et eos sic
puniri quo non gaudebunt boni
de penis impiorum sed secundo solum
Unde ipse loquitur divina iustitia
et eorum liberatio seu evasio de pe
nis illis erit materia gaudii bonorum
hec ipse pene patientium tamen Ad primum
dicendum quod laudabile est in iusticia
quod delectatur in penis malorum patia
tur Inquantum sunt iuste puniti
vero autem est quod letetur ipse de
de penis Ad tertium dicendum quod compassio
est voluntas qua quis desiderat ma
lum ab aliquo repelli cum autem ma
lus est in statu tali quod sua pena
potuit ab eo repelli ut si in mo
riendi fuerit a caritate recedit compa
ssio ad quemcumque homo sit malus in
presenti quia tamen est in statu in quo
potest corrigi et sic digna caritate

illius pene Ad secundum dicendum quod potest iusta pena
a caritate bonorum compassio ad
[illegible] quia damnati sunt ad illum
statum in quo sunt sic boni Ad
tertium vero non compassio ad
eum quia talis compassio esset in
[illegible] sed praeiudicium divine iustitie
Ad primum dicendum quod ipse loquitur de
penis inimicorum delectabitur sed in
iustis [illegible] delectabitur de operibus
iustitie sive compatientem cum inimicis
statum isto in quo possunt corrigi
non in loco in quo damnati sunt
emendari Ad quartum [illegible] per [illegible]
Nam gaudere de malo alicuius
in malum suum est actum odii
autem gaudere de malo alicuius
iustum est et in [illegible] Ad
[illegible] quod sed iustis [illegible]
armabitur [illegible] lorica
[illegible] scuto galea [illegible]
[illegible] arma [illegible]
in [illegible] Unde apostolus Ephesiorum 6
[illegible] armaturam dei ut possitis
stare adversus insidias diaboli
[illegible] autem arma [illegible]
[illegible] malorum 2 Corinthiorum 10 Arma
[illegible] non sunt carnalia
potentia deo [illegible] ad destructionem
munitionum Est enim iustitia
sicut lorica spes sicut galea
scutum fides gladius lancea
prudentia [illegible] in primitiva
[illegible] et opera firma [illegible]
[illegible] edificatores et [illegible]
sicut fecerunt iudei de quibus Neemie
4 et media parte [illegible]
ad bellum et lancee et scuta
et lorice [illegible] una manu
faciebant opus et alia manu te
nebat gladium Refert Vegetius
de re militari li. 2 c. 8 de quo
consule romanorum [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de quo
militum confidebat eligit et a[illegible]

Sed inter hec sciendum est quod evenire plerumque solet ut non amissa caritate et inimici nos ruina letificet et rursum eius
gloria sine invidie culpa contristet cum et ruente eo quosdam bene erigi credimus et proficiente illo plerosque
iniuste opprimi formidamus Qua in re mentem nostram nec eius in defectibus agit nec profectibus adiciat si cum tanta cogitatione
in ipso sed quid de ipso circa alios agatur attendit Sed ad hoc suada valde est nimium subtilissime discretionis examine
[illegible] ne odia exercentes fallamur sub specie utilitatis aliene Sed aut de morte inimici gaudendum esse non esset procul dubio non
letabitur iustus cum viderit vindictam impiorum Sed aliud est impium aliud inimicum pati Nam sunt plerumque inimici qui ni[illegible]
Et sunt nonnulli impii qui nobis specialiter non videntur inimici Hunc autem mens nostra quem inimicum tolerat esse minime
iniquum putat quia eius culpas apud cogitationem suam livor accusator exaggerat Quibus vero flagellis
nimius iniquus creditur si adversarius minime sentitur Qua in re discernendum est aliud esse quod nobis aliud vo[illegible]

[illegible]

[illegible]

de dicta salutis

et tertio michi simile nocet. Ita si alius bonus est sine nostra forsitan culpa nobis non potest esse malus
nec etiam de eius ruina congaudendum est. cum nos solos etiam contra adversa tollerare. Cum vero nec et nullorum
hostibus puniuntur. de ereptione proximorum parum quam de similium interitu propter quam aliquis ut letetur. Oz namque ut pru
-dente adversario subtiliter pensare debeamus et quid de eius ruine peccatis et quid iuste ferietis. Nam
cum plerumque opere deus perciit et adolendum est miserie percutit et congaudemus iuste iudicii ut nobis in
luctu sit pena morientis proximi. et rursus ad gaudium veniat exhibita certas iudicantis dei quibus nec
peccati existamus adversarii nec iudicati deo inveniamur ingrati. Gregorius xxii moralium tractatu pro-
super illo verbo Iob proximi. Si gavisus sum ad ruinam eius qui me oderat. et exultavi quod invenisset eum malum

exponit. i quo laudat̄ ordo virg
-
pondz magnus portat q̄ sit ipa
i q° zelo [illegible] mīa. Vn̄ d ipa
hic [illegible] vade ad formicā
& disce ab ea sapiam. q cum nō hē
at ducē nec p̄ceptorē. tn̄ p̄par
i estate & congregat i messe cibū
[illegible] Sic ho i messe p̄ntis v̄ite p̄-
parare cibū glē sapit // p̄dicta
est [illegible] le [illegible] [illegible] g[illegible]
tur. quia ho p̄ciens solū hē in
do. sic [illegible] q̄ loca ei [illegible]
tra [illegible] sūm [illegible]
[illegible] p̄dcs [illegible] hec v p[illegible]
at [illegible] / [illegible] ho p̄dcs [illegible]
locuste. Ita sic locusta hē [illegible]
[illegible] ordinā / volat [illegible] ad al
ta & [illegible] cadit ad yma. [illegible]
[illegible] volat ad alta p [illegible]
[illegible] ad yma
p [illegible] frag[illegible]. Vn̄ [illegible]
[illegible] [illegible] & [illegible]
dit ad [illegible] ad ymā p [illegible]
Tercia p̄ris p̄dcs astuens serpēt/
[illegible] serpens quiqz astucys
[illegible] q̄ vir p̄dcs imitā / p̄ma
[illegible] astucia serpentis & astucia
[illegible] q capiat sūme cu
stodit / p q° [illegible] & n̄e totū
corpus exponit. hic [illegible] x̄m q'
ē caput [illegible] sūme custodire.
& p [illegible] oīa bō sua exponere
sic [illegible] apls [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
defendēn / 2a serpētis astucia est
pellis sue depositio. tunc [illegible]
ponit sī i arto [illegible] loco [illegible].
ubi [illegible] pelle veti [illegible]
Sic viri p̄dcs i arto p̄nie [illegible]
ipos [illegible] loco p macerāda.
deponēdo vetēz hūicz sicut
iubet apls [illegible] deponē
tes p̄stinā [illegible] vetēz hō
q corrūpit̄ s desidia erroris //
[illegible] astucia serpentis est delusio
incantatoris. Ita deludit [illegible]

[illegible] obstruendo [illegible] obtu[illegible]
vnā aure tra. & alia caud.
Vn̄ p̄s Vic aspidis surde [illegible]
[illegible] suas [illegible] p[illegible]
& sēti deludit incātacōz [illegible]
[illegible] q vnā aure obstru
cauda [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
& [illegible] ad nō p̄curat / & alia [illegible]
obturat [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qua [illegible] [illegible] [illegible]
& in pulverē redeas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] & [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
astucia serpentis & [illegible] [illegible]
Ita [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i [illegible] Sic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
& [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] astucias [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] astucia [illegible]
[illegible] virulenta [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
columbe [illegible] [illegible] [illegible]
ba ē sine felle & sine dolo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad vim Ita [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i [illegible] [illegible]
moralizado [illegible] columba [illegible]
ardēte. & io ipm [illegible] [illegible]
& pullos aīet [illegible] Sic [illegible]

moral

scitur ad bonorum temporalium sit ardentia
p̄ malitia. et ardorem cupiditatis
temptantia. Illa avarus sitit diuitias
eo quod appetitus deprauatus est
et infinitum ut vult philosophus. Hinc
saluator docuit nos istorum temporalium
spernere de medio cordis nostri
ne per animam et phantasmata
aliqua et affectione petitus
adiuvare instituit. Unde cuidam adolescenti
dixit Vade vende omnia que
habes et da pauperibus et veni sequere me
Item petrus super
vitat quod columba in egipto vel
terra instituitur ut de provincia in pro-
vinciam litteras portet. Nam eam diligit
locum ubi prius fuit mellee
nutrita. Illa lumen quam longius desce-
ritur tamen ibi redire consueuit. licet
fuit restituta. Unde tempore erat
columbe tamquam nuncio fidelis
litere sub alis alligate. que di-
missa ad loca sue natiuitatis se
tutius transferre potest. quando in via ab ho-
stibus cognoscitur ab ipsis propter litteras
et sepe propter easdem occiditur
nisi forte ita alte euolet ut ad
terra hostium non descendat. Hec
columba predicator ut est christus
propter litteras predicatorum vi-
sitat et blasphemias patitur
quando si alte volaret non de-
scendendo ad inimicos vitaret. et si
tacet. Talia cum pati non oportet
quod de talibus dicit audiamus a hominibus
placet. confusi sunt a deo. quoniam sp-
reuit eos. Tunc enim predicator placet
deo. cum propter predicationis officium
persecutores patienter sufferens. ni-
hilominus extirpat urticas peccatorum
excolendo agrum cordis in primo
Unde dicitur mathei v beati eritis
cum maledixerint vobis homines et persecuti
vos fuerint et dixerint omne malum
aduersum vos mentientes propter me gau-
dete et exultate quoniam merces vestra co

Et pugnabit cum illo orbis terrarum
contra insensatos. Ibunt directe
emissiones fulgurum et
tamquam habene curuato arcu nubi-
um exterminabuntur et ad certum locum insi-
lient et a petrosa ira plene gran-
dines mittentur et excandescet in
illos aqua maris et flumina concurrent
duriter. Postquam descripsit ea que iudicis
aduenient ad iudicium in expug-
natorum hic describit certe christo obse-
quium intolerabile cooperatorum. Ubi
notandum quod sicut deus gratia creatorum peccatorum
ita omnia mouebit suo modo ad vi-
dicandum se de reprobis. Unde sicut omnia ele-
menta seruiunt hominibus ut ipsi deo serui-
ant ita similiter deo ut de reprobis qui
ei seruire noluerunt vlciscantur decipiet
Et quia omnis creatura corporalis infra ce-
lestes orbes continetur ideo primo insi-
nuat celorum in generali secundo ea magis
manifestat in speciali ibi. Ibunt directe
Circa primum dicit sic. Et pugna-
bit cum illo quasi dicit non solum in iudicio
christus iudex apparebit. sic armatus
lorica iustitie et galea iudicii
certi et sic de aliis de quibus dictum est
prius. immo quod plus est pugnabit
cum illo orbis terrarum. id est omnis mota
creatura terra scilicet omnia elementa mota. Unde
luce xxi dicitur nam virtutes celorum mo-
uebuntur. Vel ipsemet orbis terrarum
id est spera terrestris hic contra insensatos
reprobi vero vocantur insensati non
quia sine sensu sint sed quia disciplina
scientia et voluntate dei sumendi caret.
Unde ysaie xxvii tamquam pueris inse-
satis iudicium in derisum dedisti de
ista pugna loquitur. Luce xxi super illud
dicit de virtutes celorum mouebuntur
dicit sic Exurgente rege celi iudi-
care viuos et mortuos virtutes
angelice mouebuntur et terribiles
insti terribiliter domini precedentes
Et infra idem. Sic profamiliat
moriente. domus et familia

terebantur et plangent et magis vestibus induentur. Sic humana genera propter quod facta sunt omnia, etiam fine constituto, corpora celestia lugent et tandem deposito tenebris induentur. Et stelle celi cadentes erunt. Hic pugnam celorum contra naturam quam mundi imminente iudicio describit in speciali per quatuor: scilicet per coruscationes fulgurum, per inundationes nubium, per turbationes ventorum et elevationes marium. Quantum ad primum dicit sic: Sicut directe emissiones fulguris. Fulgur est vapor igneus expulsus a nube, sicut dicitur 3 metheororum. Unde per emissiones fulguris intelligit Salomon spiritualiter [illegible] generalis mundi conflagrationis que fiet per ignem, de quo habetur in psalmo: Ignis ante ip[struck] precedet et inflammabit in circuitu inimicos eius. De qua conflagratione qualis erit videbitur infra. Quantum ad secundum, scilicet quod natura pugnabit contra reprobos, dicit sic: Et tamquam a bene curvato arcu nubium exterminabuntur, id est sicut bene fuit curvatus arcus nubium, id est iris, in diluvio quod tempore Noe quando omnes mali fuerunt submersi per inundationem diluvii, ita fiet in imminente iudicio quod omnes reprobi exterminabuntur et tamen iusti salvabuntur. Et illesi. Et reprobi ad certum locum insilient, scilicet ad infernum. Tertio describit qualis erit illa pugna nature corporalis per extremum de perturbatione ventorum. Et quantum ad hoc sic dicit: Et a petrobolica, scilicet quod plene grandines mittentur a petrobolica ira, plene grandines, id est persecutiones inverecundie, patientes quas faciet iudex qui dicet: Esurivi et non dedistis mihi manducare etc. Matthei 25. Mittentur a petrobolica ira, id est a vindicta [illegible] ta, de qua 1 Cor. [illegible] xc. Sexto exprimit pugnam nature contra malos per elevationes marium, id est [illegible] mirabiles elationes maris. Et quantum ad hoc dicit: Et excandescet super eos aqua maris et flumina concurrent duriter. Et visum tangere de illis quindecim signis que dicit se repperisse in annalibus Judeorum, que sunt ista. Primo die omnia maria exaltabuntur quindecim cubitis ultra omnes montes orbis, non effluentia sed sicut muri stabunt. Secundo descendent in profundum ita ut vix videri poterunt. Tertio revertentur in antiquum statum. Quarto belue et omnia alia que moventur in aquis congregabuntur super pelagus immugientes mutuo contendentes. Quinto omnia volatilia celi congregabuntur campis et omnia invicem lamentantur nichil gustantes nec comedentes. Sexto flumina ignea surgent ab occasu solis contra faciem firmamenti ad ortum currentia. Septimo omnia sidera errantia et fixa spargent ex se igneas comas sicut comete. Octavo die erit tantus terre motus ita quod nullus homo poterit stare sed omnia edificia prosternentur. Nono omnes lapides tam magni quam parvi in quatuor partes se divident et una petra aliam collidet. Decimo omnes plante sanguineum fluent rorem. Undecimo omnes montes et colles et edificia in pulverem redigentur. Duodecimo omnia animalia venient ad campos de silvis montibus rugientia et nichil gustantia. Tertiodecimo omnia sepulcra ab ortu usque ad occasum patebunt cadaveribus ad resurgendum. Quartodecimo omnes homines exibunt de habitaculis suis non intelligentes nec ad invicem loquentes sed more fatuorum currentes. Quintodecimo omnes morientur et resurgent cum mortuis ante longe defunctis. Et comprehendit hec signa metrice: Ascensus, descensus aque, vox, piscis et ardor, sidera, terre motus et lapidum collisio, mot[illegible]

p[ri]m[u]m. Dicit q[uod] ante t[em]p[us] iudicii quasi
pars stelle q[uae] cadetur. Mo[rtu]i re-
surg[ent] in mu[n]di co[m]bustio[n]e q[ue] resurgent.
Hic sic q[uod] d[icitur] Apoc[alypsi]s st[ell]a cecidit
[et] iudicia n[on] h[abe]nt. Sed h[oc] t[ame]n q[uod] d[icitu]r
in ca[pitulo] Greg[orius] d[icit] i[n] malos aq[ue]
[et] lu[n]a generat[ur] dimit[tere] videt[ur]
t[ame]n p[ri]m[u]m signu[m] d[e] collisio[n]e aq[ue]
[et] a[e]r[is] i[n] alt[er]i ele[men]tor[um]. Mo[n]et q[uod]
p[ost]ea d[ici]t thimeo d[e] diluuio ig[ni]s
q[uod] sic sint tamen frequ[en]t[er] e[st] possibile
fieri, q[uod] sup[er]ius tactu[m] e[st] q[uod] per
cussio[n]es fulgur[um] et tonitru[um] g[e]n[er]a[n]t
in macelo p[ro] qua totus mu[n]dus
co[n]flagrabit cu[m] dies iudicii. Ad sit
h[ab]uit. Vtru[m] mu[n]dus purgab[itur] p[er] igne[m].

90

... v[er]u[m] q[uod] no[n] q[uia] vel i[n]t[er] ignis foret
p[ro]nus na[tur]a[lite]r vel sup[er]na. Si super-
nat[ur]al[is] tu[n]c no[n] habebit op[er]ac[i]o[n]e[m] nat[ur]ale[m]
Si na[tur]a[lis] tu[n]c p[ossi]bile e[st] q[uod] na[tur]al[ite]r fiet di-
luuiu[m] vel ig[ni]s. Sed iste a[rticu]l[u]s est
co[n]de[m]pnat[us] a d[omi]no Stephano
p[ar]isien[si] ep[iscop]o. Quod p[ro]b[atur] sic tu[n]c
... ver[um] c[on]stellac[i]o[n]e pla-
netar[um] e[st] sic. E[t] poss[et] sciri illud
t[em]p[us] p[er] calculac[i]o[n]e[m] astronomie
q[uo]d e[st] f[a]l[su]m. Sed mu[n]dus purgabit[ur]
igne. Q[uo]d an[te] i[ll]e ig[ni]s p[rae]cedet
iudiciu[m] i[d est] a[d] seq[uitu]r. Sed d[ici]t q[uod] p[ost]
... p[ro]b[atur] ign[is] a[n]te ip[su]m p[er]
... Id h[oc] videt[ur] ee Aug[ustinus] ...
... di[cit] e[ss]e ... Indicans h[oc] q[uod]
... st sep[tem] i[n] l[ibr]o vita[e]. Sed tu[n]c
... figura m[un]di in da[m]nor[um] co[n]flag[rati]o[n]e
ignium p[er]ibit. Id h[oc] ... l[ibr]o ...
... i[n] fine. Dicit ... indiciu[m]
... dies ee v[en]tur[os] hela[m]
... fide[m] iudeor[um] an[te]xp[ist]i p[er]-
secuc[i]o[n]e[m] ... iudicaturu[m] mor-
tuor[um] r[esurrectio]ne[m] bonor[um] malor[um] q[uod] di-
... mu[n]di co[n]flagrac[i]o[n]e[m] eius q[uod]
renovac[i]o[n]e[m]. Et infra Ex[s]ist[i]mo
... a me co[m]mem[or]ata sunt eo or-
dine ee v[en]tura. Quo[n]iam Aug[ustinus] indi-
... p[er] igne[m] p[ost] iudiciu[m]
... vo[lu]nt dicere q[uod] p[ost]... sic d[icit] Aug[ustinus]

xx d[e] civi[tate] dei c[apitulo] xvi [et] allegat[ur]
eu[m] mag[iste]r i[n] iiii li[bro] v d[ist]i[nctione] ... hoc
ee i[n]cendiu[m] mu[n]di s[e]c[un]d[u]m quod fint
o[mn]i[u]m ig[ni]s ... p[ur]gab[itur]. In q[uo] vo
aliq[ui]d p[ur]ga[n]du[m] fuit, p[er] illu[m] igne[m]
purgab[itur]. Sed q[uod] co[n]stat q[uod] p[ost] iudiciu[m]
nichil purgab[itur] p[er] illu[m] igne[m] q[uia] o[mn]es
s[an]c[t]i stati[m] p[ost] r[esurrectio]ne[m] habebu[n]t corpora
gloriosa [et] p[er]fec[t]e i[m]passibilia. Ergo ille
ig[ni]s p[rae]cedet r[esurrectio]ne[m] et iudiciu[m].
Sed o[bstat] d[icitu]r b[eatus] Petru[s] ... Ca[pitulo] sua ...
c[apitulo] 3. Adveniet aut[em] dies d[omi]ni sic[ut]
fur, i[n] quo celi i[m]petu magno transient
ele[men]ta vero calore solvent[ur]. Terra
aut[em] [et] q[uae] in ip[s]a sunt exurentur. Et
infra p[er] que[m] celi ardentes solue[n]t[ur]
[et] ele[men]ta ignis ardore tabescent.
Novos vero celos [et] nova[m] t[er]ra[m] s[ecundu]m
p[ro]missa ip[s]ius expectam[us]. Ite[m] i Cor[inthios]
... p[rae]terit figura mu[n]di hu[ius]. D[icit]
glosa, pulcritudo hui[us] mu[n]di mu[n]-
danor[um] ignium co[n]flagrac[i]o[n]e p[er]ibit.
Ergo mu[n]dus p[er] igne[m] purgab[itur]. Sed d[icit] Aug[ustinus]
xx d[e] ci[vitate] di[cit] c[apitulo] xvi. Illa co[n]flagrac[i]o[n]e
mu[n]dana[rum] ele[men]tor[um] corruptibiliu[m]

qualitates q[uae] n[ost]ris corporib[us] corruptib[ilibus]
co[n]gruebant ardendo penit[us] interibu[n]t
atq[ue] ip[s]a sub[stanti]a eas qualitates hebit
q[uae] corporib[us] i[m]mortalib[us] mira[bi]li mu[n]-
tac[i]o[n]e co[n]veniant, ut s[cilicet] mu[n]dus i[n] melius
i[m]mutat[us] apte acco[m]modet[ur] ho[min]ib[us]
... i[n] carne i[n] melius i[m]mutatis.

Ad q[uaesti]o[n]e[m] d[icitu]r q[uo]d ... t[ame]n ...
d[ici]t ... q[uo]d purgabit[ur] mu[n]dus. Tho[mas]
i[n] q[ui]b[us] p[ro]bat ... vi ... cau[s]abit[ur]
ille ignis. Ra[tio] p[ri]m[a] e[st] adverte[n]d[um]
q[uod] cu[m] mu[n]dus fc[tu]s sit p[ro]pt[er] ho[min]e[m]
... p[ro]port[i]o[n]ar[i] q[uo]d nos sum[us] quo-
da[m] fine[m] ... co[n]venie[n]s e[st] q[uod]
qu[ando] ho[mo] glorificab[itur] q[uod] mu[n]dus suo m[o]d[o]
in melius mouet[ur]. Sed ad h[oc] aut[em] q[uod] ho[mo]
glorificet[ur] duo o[portet] removeri ab ho-
mi[n]e s[cilicet] corrupc[i]o[n]e[m] i[n] corpore [et] infe-
ctio[n]e[m] culpe i[n] a[n]i[m]a. Co[n]formit[er] ad
ista o[portet] mu[n]dus purgari a duob[us]. Ha-
bent eni[m] ele[men]ta i[n] quo[rum] ... a[d]p[ro]p[r]i[u]m

repelu

sic igit aer aqua tra s'gmixtas
qsdaz ptes extnee nae qma
aer est admixtus tremis vapo-
rib3 z aqis sic g'z methau'
dilr ptes tre z aq sut admixi-
ete gmixte sic ggium z gnei-
ent h'i tacu' hom corruptibi-
ita q nllu d'istis tb3 elemt'
e' i sua nali puitate / z ista im-
puitas corrud3 corruptibili' cor-
pis i hoie. Itio h'm ista eleta
quda impuitate corrudete cor-
rupcoi culpe i qnda ydonei-te
adl futu3 inouacoz ppt' pcta
i his locis gmissa p magnu
tpus ta a malis hoib3 q3 a
malis angelis sic diaq q lo'a
phanata indiget reoaliacoe /
pgabit' go mudus ab utq3 ipuite /
& h' q omis dispos extrek ele-
met' gmixte corrupent' / &
restituet' elemta ad sua si-
plice pui'te. vn no macbut pg-
ca a talia n' plante n' mie-
ralia n' morlia si pla eleta
Itio pz exist i qb3 ptib3 mudus
pgabit' z h' rzi qd fuit h'ita'
hom z dedm vn s aug 20 de
ci dei c 16 Ignis ie mapiet
pgae acre i supiori pte aeris
vlt' medu intstiau aeris z
d'scendet succesie pgado v'sut
tra erit at alltu' illig a tra
qntu ascederat aq diluuij. q
qnde cubit ascedat super
motes qs opeuerat sic g'
Sn 4. Qntu ad 3m ddm q
igit ie pducet' sup'na' sic fuert
z aq diluuij. sic terty sacre
scp tuc inuut / z pcedz ba ve-
hemes siccitas z calor pdu-
ctoz igit q desinet causari
actu nubiu z geuq3 h'nde im-
pssiodes sic sut pluuie nix gn
do ros z h'o di z gnabi' a sub
descedetes i tata mlt'ne q

appaebit aspicietib3 in su-
stelle d' celo cadetes / & p
id ayt z e stelle cadet d' cel'
qua locucoz credendu e co-
pica s aug 20 d' ci dei c 2
Ad p'm i' ddu q igit ie gnab
sup'na' ut dem e Et no vz g
go no h'bit opacz nale. q
pz cecu illuiato sup'na' A
2m ddu q igit qntu ad alu
opacz pcedet. z qntu ad
gcomitabi' / z qntu ad alu
seqt' Acto ei illig igit eu
successia Ita ayt indi' su
illu igne incinera corpo
hom te viuecui. z p mo
istu q pfeti resoluen' su
pena sensq abl i o ige illat
impfeti pgabu' / qo sto st
eit tro mortuor / Poste-
cedete indico inflamabi'
tus mudus p tcuitu / pacto vo
dico diuide' ignis / z tbidi
vi illig igit / z ie cu om3 fe
tatib3 relict d' pgacoe in
inuolnet rpbos sic dt ba
sup i d ps vox dm in kade
flamas igis z deportabi' ad
ferm vn alig ps istig igis
de' igni infinali q ne c / z
ps q e nobil z pulora ad
tg supiori ad glaz elcor /
pz q sic igit pgant mud gn
ad sun oph iniciale pcei
q de pgae. z gcomitabi'
qntu ad eig gsuacoz seq
z' ins' Aug dda a sepo
cordaet sic pz p aucte sui
allegatas Addito t
nong q tpe indicii gnat
ry vmlst q's hoa p 4 z 3 b'
iona cole bat vinea vo
bu' p nicedo i recepcoe vesti
at scod i sim sr vmu sp s
te h'uai q opib3 tuc ci
vmee pr celest / dicet pr

sui domino ihesu xpo qui peruenat m-
ris modis nrã salutem. Voca
operarios et redde illis mercedem
incipiens a nouissimis usque ad p-
rimos. Mt. xx. Et faciet domi-
nus vineae quod dicitur videre videntur patet.
Mt. xxv. iste sapiens penditor
bene dispensat sibi commissa quod in
vita sua deficiet. Sed quia nos es-
tis dispensatores eius sine uniuscuiusque bene et
fideliter dispensare quod tamen vi-
detur in dicto apostoli i Cor. iiii. Nunc q-
ueritur inter dispensatores ut fidelis
quis inveniatur. Et per quod videndum
quidem est dispensator an dicere
veniet dei processu liber suum et
suum opus reddendum videndo si bene
vixit et cetera reddere unde ne-
cesse ad reddenda ratione vocantur
fieri occurrat se ad respondendum. Sed pu-
tus sunt penditores et dispen-
satores ministri dei i Cor. iiii. Sed
in tempore venerit mira aspe-
ra libera consequitur mors. Et si plus est
de peccati culpa quam de pena et sat-
isfactione quam sentio ab eterno iudi-
cio vermis et hora quam non credimus
venissse. Ecce dies est magnus et
amarus multum et nescitur quis
sustinebit eum. Idem terribilis supra
dispensatores terre ac dispensatores
thesauri divini concludens omnes expe-
ctandus tempus in quo nullus poterit
abscondi velare. Illa sic sed tu-
ba iudiciali et prima congreg-
gatis cum laus Daniel dicit.
Et fuerit xpo veniens indicatur
in figura hoc Apoc. x. ubi legitur
Iohannes vidit unum angelum
ponentem pedem dextrum super mare
sinistrum super terram iurantem per
viventem in secula seculorum quia am-
plius non erit tempus sed ad vocem
septimi tube consummabitur omnia. Et in-
de vox idem reddidit quos mare
reddit mortuos suos qui in ipso

erat. et mors et infernus dederunt
mortuos qui in ipsis erant. Apoca.
xx. Hec plana est. Illa mirabilis domino
per angelicam tubam vox illa terribilis
audietur. Surgite mortui ad iu-
dicium. Conclusio dilatatis tempore et
congregabuntur omnes generis mortis
mortui sunt. in propriis corporibus resur-
gendo ad racionem reddendam. Et pro quo
sequitur Lucas super ad i Cor. xv. Et eternum
sin in ictu oculi vocem dat tuba. Vere
vox magna tuba tubit cui
omnia obediunt elementa. quae petras
scindit. inferos aperit. et portas
aereas frangit. vicla mortuorum di-
rumpit. et de profundo abyssi animas li-
berat. corporibus suis assigit. Et at
tiens consumabitur in corpore pure
quasi sagitta transit in aere dicente
apostolo i Cor. xv. In momento et in ictu
oculi. Quo de longinquo ad eam sperare
nunc ut possimus feliciter omnino meliora
occurrere benedicti veniunt. Ipse amen.

Coram illos stabit spiritus vi-
tuperii et tamquam turbo venti
dividet eos. Et ad hec
non pervenit decet terra iniquitas.
et malignitas evertit sedes potentum.
Rabanus hic meus est contra
secundum modum iniquitas postquam
Salomon per se descripsit adve-
ntum ad iudicium inexpugnabile
preparatum et armaturam intollerabilem
contra reprobos comparatum. Hic describit
sententiam finalis indispensabilem
executionem. Et circa hoc duo facit. Primo
assignat modum quo omnes reprobi pu-
nientur. Secundo assignat causam contra iusti-
ciam non bene sonuerit. Et malignitas.
Circa primum dicit tria primo quod condempnabuntur
finaliter. Secundo separabuntur potentialiter.
Tertio quod mutabuntur localiter.
Secunda ibi Et tamquam turbo venti. Tertia ibi Et ad hec nimis
percutiet. Circa primum sic dicit Contra
illos stabit spiritus virtutis. Spiritus
superbia quod tibi alicuius i Cor. xii

L4

psallā spū. psallā ē mēte. q̄a go vox ī indicat ait vox v̄tut ē vitat. Ijuū d pā dabit voci sue vocē v̄tutis. Cui v̄tuti nullq potit resistē. Ido sigāt d. Eccl. illos stabit spūs v̄tut. Ysa. xi. virga oris sui īterficiet ipiū. Et 2 thess. 2 q̄m ds̄ ihs īterficiet spū oris sui. Cōtinu ad 2m dt et tbo veti dividet eos. Ysidor. ethiō. ubi agit d vētr turbo ē volubilitas ventoz. Et d tbo a tria qz concutit tbo vēti qsm. git tra in cōtinu mētit aliq̄ mittit a v̄tut. Tbō go pulsūt sicut stati sū resistentia ele. ua d tra ē desert ī uy motu veti. Ita ē reprobi plata sua si cōtigz resistentia īvolue. illō ē ōbido igne infernali. d quo dem fiūt in pecc̄ leui ē mer. ge in infinū. Jn ps. Nō sic im. pij nō sic. s̄ tanq̄ pulvis ꝗ Et Job. 21 ꝗ erūt sic palee an. facie veti ē sicut favilla q̄ tbo dispgit. favilla ē ignis ext̄ncta ē sicut q̄ a vēto ēvula. ut motu stati dispgit q̄ venit ē tbo. Vn llamui sū tepesta. te ē i ꝗbine vie illius. Et ie 23 Ecce tbo dnicē indignationis egr. die ē tepestas erupēs sup. capt īpioz veniet. Jo d v ꝗbi marcebūt locat ē q. tu ad h dt q ad tēnm p o. ingt illoz h ē lrā antiqua qua exponit raba. ē dt q̄ ve. nus ē tertius. Et ē s̄ns q̄ ad in fernū deducet ds̄ oēs tra in. iquitatis illoz. ōs tirēnā ē carnalē affectionē illoz ad pun. endū ī ppetuū ꝗ ut sit tertius iniqtatē illoz. Et ē s̄ns iniqtas illoz deducet ē d causa ē deducitorie ad infinū. ī set

sua nō muta p h. Infri. ista lrā vocat hēnin. hēnng ē locus vastus ē incult ubi nllū al volebitaē pt. ita infernus ē locus nllū vol tue apt u petit eē q lū bn ordinati ē sno loca situ eminētia gdat bn sic dt aug h cīnoz. Et ē ... ing fmi gīt. Vn declin. harenq̄ mi. In signū q̄ mini gēs ad hēnīllā ... p duabus lnq ē h hēn ... pa q solitudīt vl hēn ... inhitat. Vn cōtigz cīu ... vrbes inhitat ē et vom ... mte. hin cōun nō r ... ea vrbamte s̄ vocat hēn ... Ptuo assignat cāz spēale ... juste nobles fecite d ... (alis) sedes potiū ... Sig̃ratia q m ea ex ... cat s̄ c̄te d malignit ... dānabit eos q̄ cū sāce ... posset noluerit pt nolu ... intellige ut bn ageret. Vn v ... fuit ē vitat p bn sig ... gat avfert i errorē ... bez ondit. Et merēe d ... potis q̄ vit phat acc ... tua. q̄ sic eī q̄ pecca ... malē fat sacent ē pote ... bn facere. sic sp d ho ē ... pessime. tūc nunū ē q̄ ... lignitas ē in causa q̄ ipi ... lignitatē fmā fuite. Pt ... h vldet hoiēs mali ... florē ad tēp. nō d d ... raym eos imitari. Vn ... Noli emlari ī malignātibꝯ ... glo. tu in fine q̄ forte ... q̄ mali florēt. noli em ... a spēq malignitatē neq zel ... zeloz ne imiteris ut ame ... erāt iniqtates. Et q̄re ... Infra assignat cāz Noli

Nōndū q̄ dux ē mods passionis s̄. q̄ aliqd ī alio recipi pt dur. Pt eī aliqd fora recipi in aliq̄ dito s̄ ed ... tur sic calor recipit ab igne in acre. Et s̄ huc modū recipere ē unus mods passionis q̄ d pa nē. Alio aliqd in altō spūal p modū iētēnos cōda. Sic pecds albedis recipit ī aere ē ī pupilla. Et s̄ recepto spūal illi recipi q̄ aia recipit sīli nob vtu. Vn s̄ huc modū recipie ē ā mods passionis q̄ vot passio aie. Ab go pq rēz motu cessante nō potit aliqd corpus alterari a sua nali qualitate ut dnū ē nulla corpus nāl potit passione ... ad huc modū passiōis corpa dānatoz īpassibilia erūt sic ē īcorrupta s̄ cessate motu celi adueniēt passi... p modū aie. qz aer a sole illūiabit ē colorū differentias ad visū deficiet. Vn ē s̄ huc modū passionis ... passibilia erūt. Et q̄ in tli passione s̄ns pfitē s̄o ī aus s̄ns pene ait sī mutatōi nalib dispōis. Corpa vo glosa ... ad a q̄ dāo patiant ī sentiēdo. nōn tn passibilia erūt qz nl recipiat p modū affectionis l lesiū. sic ... ī natozū q̄ ad hoc passibilia dicunt

Ysa. c xi. Jta pt ubi dt. Pcutiet trā virga oris sui et spū labioz suoz īterficiet impiū

− sic

− sicut

− eas

ceulari ut malignetis · q2 q
malignat⁹ excitabunt / glo · q
malignat⁹ e⁹ si mo͞ ꝓferet · b3
i p͞me excitabit⁹ · l ex͞ timore
eius dilectionis poterit⁹ Dubi
um pena dānatoꝝ debeat di
corpalis et vi² q nō / q2 si
illud foret corpalis · corpa
dānatoꝝ tabescerent ⁊ aliteraret²
alit⁹ quā sūt / q2 cessāte mo
tu celi nūlla erit alteratio n° aƚ
mixtū potit eē in vniu͛so · cuius
oppbat aug͛ ꝯ phūcoꝝ q mo
tu celi cessāte ⁊ ꝓcessus ⁊
pg motum q2 i° ꝑtuo nūlla
mixtū eē pt / p² dr igis agēs cor
palis ⁊ agit ignē in corpora
bz vap͛at illa · q2 pa° magis
sit adhuc āqȝ d͞ ꝑl͞a utz ex 3 · ꝛ · 6
tenens / ⁊ nō foret pena da
mnatoꝝ i igne ꝑpetua · q͞o ad corp
solū / p² dic b² q ē ibi ignis
ꝯ² q erit ibi fletus · au 22 ibi
e fletus ⁊ strid͛ dentiū · b3 fle
tus nō pt si n͞ p resolucōe lac
rimaꝝ nō est ymaginari q
ibi ꝑpetua respiracio aq͛ de
die nisi foret gnacō nou
humoris ⁊ p restaurācōe alicu
alimēti · q͞o nō erit ibi lacrime
in fletus / p² dic p² ibi igis
ꝯ² q erit ibi vindictis sz
hoc nō pt n͞ p͞ corpal⁹ eu n̄llu
corꝰ inmixtū machie pg modū
corpus hūanū · dit sic dicit
aug͛ · xx d͞ ci͞te dei c° 22 In pe
na malorū erit inextinguibil
is ⁊ vivacissimus vmis ab aliis
ꝯ ab aliis alit⁹ atz alit⁹ ex
positū ē · Alij vtrūqz ad corpus
alij vo vtrūqz ad aīam retule
re · Alij ꝓpē ignē ad corpus
ad aīam vmē tpe͞e q͞d ꝯ ibi
ibi eē vidēt / p² dr sic · tunc ex ibi
fient tenebre corpales · vn au⁹
in tenebris ext͛iores · tenebris exterio

ꝯg͛y / q2 sic pz ꝑ glo⁹ ad aīa Mich
vi² n̄ i lūie ibi dānati vide
bunt inmuio suas penas / q2
alit⁹ vnsg in eis foret cōfusio
⁊ suspiciuis · q͞o ibi erit lumen /
p² ibi nō ē vera sulphur q͞o n° ve
rus ignis apacōne · Ad d͞ vtroqz
apte d͞ ꝯ philosophia sulphur ⁊ spē pecu
liare ꝓpa ē · Ꝺoctrina · q2 in p̄
gatorio ⁊ solus ignis q͞o nō in in
ferno Ad 0⁹ est aug͛ 21 d͞ ci͞te
dei c ix ⁊ x / ⁊ ibi aug q͞ stagnū
ignis ⁊ sulphuris dicit est corpo
reus igis erit ⁊ cremabit corpa
dānatoꝝ · Itē Gg͛ i dialogo de
pas anime / Igne ichēne cor
poreū esse nō ābigo / Ad ista
q͞s dō q sic · Et io Ad oīs
pena qua corpus patir⁹ ē cor
pea · s3 corpa dānatoꝝ n̄ paciē²
pg diē iudicij / q2 sic biti gau
debūt i aīa · ⁊ i cor⁹ glificabunt /
ita dānati cremabunt in aīa · ⁊
punient⁹ i cor⁹ · Ad pm̄ ari⁹ ē
opio s thoē · q igis nō ager
i corpa dānatoꝝ ma⁹ seu im
mutacōne mali · s3 tm̄ spūal⁹ · eo
modo q° sꝰ immutac · b° cū
gnie ē oīm sꝑm q ꝓg ē sus
ceptiua spēcioꝝ suꝝ ma͞l̄ · vn sicut
ocus patir⁹ a colore ⁊ tn̄ ocus
nō colorat⁹ n° alterat⁹ p recepcōe
mālē coloris / Ita ignis i dā
natis inmutabit⁹ spūal⁹ a calore
⁊ tn̄ nō recipiet calorē · n° al
tabit⁹ p calorē · vn tz · q calor
impitue⁹ sꝑm tanqȝ sꝑm esse
spūale · ꝓd tm̄ eē mālle /
potissimū at q͞d videt⁹ ipm̄ ad
istud mouē ē istud d͞ cessacōe
motuū celi⁹ / q2 pm̄ arti⁹ fuit ·
q͞o cremabut⁹ p foras recepta
mutacōnal⁹ vnio ma⁹ ab extrio
Ꝺz coꝰ d͞ ar⁹ · Impugle est veri
ꝑfectū ꝑuai opacōe sūla ꝑla
Ꝺo igis ibi erit ꝑfunde · q͞o ꝑtit

realit' calefacē ... ista corpa nō erunt ī impassibilia & suffi'r appriata / p' ad ptes Josue sol & luna steterunt ut x eiusdē x / sz si alia corpa celestia nō sic ste- tisset totus ordo corpor celestiu fuiss' mutatus / & tn tūc tpe Jo- sue pugnāt & in mūdo vbiqz ac- tiones nāles fuerunt / p' corpa celestia nō solū agunt in ista infi'- ora p motū sz p formas suas sic sz p diuersos effectus nāles ergo dato q, ... adhuc aliqua dispo̅ causaret in istis inferiorib; lz nō ... altacōz gnacōz et corupcōz sic nūc / p' iste ar^9 d^r ... gdenatus p ... si ce lū staret ... nō ageret / p' esto q nulla actio nā esse posset cessante motu celi / adhuc cogem^r dicē qui ibi erit actio & pa^o in corpib; dānator / maxime est ... contra dam- natos p... supna a diuina v'tute faciend / nāc ei ille ignis infra terrā in ... po- sset manē violent sz ... cū nullū violentū sit ppetuū / nāc iterum corpa mixta ... erunt corpa hoīm posset ... sz nāz ppetuū cū sint ex contrariis ... ... plura talia possent adduci ad ppositū / Jdo dicunt alij q corpa ... ... sz etiā ... immutabunt & calefiet Et ex his pz ad p^m arm / Ad 2^m qd e ... con id. ddm q id argutū e cōm p'traqz viaz q excellens ... corumpit ... sic agens nā corrumpit passum / Vn ad arm̄ ddm q deus volet coage igni ad alte- randū nō ad corumpendū qd Aug 21 d' ci c ... vid' declarē p exā / quō q aīalia & corup- tibilia viuunt in igne & c.

Galienus ... de ... mal... q nullum ... e qd tandem ab ... nā ... quāvis qual- ... ... que ad ... sz ... ... salamadra

d' salemādra / sz ... elemitoz ... ... vune possit ... e ... pilos eius ab igne nō poss' ... Vn vtrumqz ... ignis ... & ... corpus ppetuū durabit sz qualit' est nob' ... e q id oz reducē ad miraclm̄ / Ad 2^m d' fletu dicunt doctorē i fletu duo ... lacrimaz & ... capit / & fletus quātū ad p^m nō e ib' quātū ad 2^m sic ... Ad quātū d' vnie silit ... q e spūalit' vz ... q' oritur ex putrefacōe ... ... loquendo & affligit Ad quātū d' tenebris ... infin erit talis qual ee p ... maxime ad afflictōz dānatoz visio vō ... est delectabit ... ... sz pactus e ... 2^m q ... nocum visu ... der ... est ergo dispo infin ... q ... ... ibi vider' ... ... ut ... ... ingerē ... Vn ... loquendo ... tenebrosus q lucidus ... nō potuit ee igis ... & ... Ad sextū ddm q solū p igne puenient ... sz ... basilius sup ... vox dūi ... flāmā / In vltia mūdi purgatōe fi ... sepacō i elemētis puri ab ... ut ... e purū & ... ... maneat supius ad glam ... & ... descendat ad infin dānatoz ... sic ... ... elctis ... gaudij / Jta dānat' ... tormentū fiat / & intelligunt nonulli ... ... cū ... purgbit ...

ciu° ostps tuaz· cum inpe satos/
et i vaia mixtura facti sulfur
et vomi / qz vo pena peccato-
rum no est pu lis ad affligend(um)
s(ed) ad p(ur)gand(um) / ad dicunt eam q(uam)
sol(us) igne fieri / no sit at(ten)d(en)d(um)
imo eius pena e ad affligend(um)
et no ad purgand(um) ¶ Addid(it)
p(ro)mb(?) adhuc no(n)ne(?) q(uod) impii
[illegible] pa(ter) nolunt adulte(r)ma
la q(uod) agunt· s(ed) p(ost)q(uam) rapient(ur)
aperiant cognosc(en)d(o) cogent(ur)
[illegible] Ieh(an)i Et cum red
derit tunc facient/ Ad exponend(um)
[illegible] c 18 Jung(it) sic Ne
sa ei impu(n)it mala q(ue) fecit nisi
p(ost)q(uam) malis punire cepit
[illegible] p(ro)phetiz(at) ysa 26 [illegible]
sa [illegible] in [illegible] dabit an
[illegible] tunc nanq(ue) intelliget q(uo)d
audivit· cum se iam p(ro) contemptu
[illegible] dolu(er)it/ hinc [illegible]
balaam d(e) semetipso d(icit) Nu(m)
[illegible] dixit ho(mo) cuius obturat(us) e(st)
oculus· dixit auditor s(er)monu(m)
dei q(ui) novit doct(ri)nam Altissimi
[illegible] omnipote(n)t(is) vidit q(ui) cadit
[illegible] oculos [illegible]
[illegible] p(ro)phetiz(at)· s(ed) [illegible]
m vidit [illegible] et [illegible] co
nsit/ [illegible] qz ne [illegible]
[illegible] p(er)videret et [illegible] ocli an
[illegible] patet Iniquus [illegible]
[illegible] p(ro) oculos ap(er)it/ q(ui)n [illegible] cul
pa in pena sua aspicit/ qz
malu(m) debuit vitare quod fec(it)
d(e) eius [illegible] in sua [illegible]
Job 21 videbunt ocli eius in
teritum suum· et d(e) furore omnipot(entis)
bibet· Et si in hac vita pro[illegible]
culpa sua videre noluit· [illegible]
[illegible] finaliter [illegible] no bibet
[illegible] aut oculos a respectu e
ius illic declinare no val(ebit)
[illegible] danandus Et infra ibid(em)
[illegible] Cuius nanq(ue) patri [illegible]

eit i pena· q(ua)m stult(us) fuit i cul
pa· qz ibi in dolore (con)stitut(us)· ad
vez oculos ap(er)it· q(uo)s hic volup
tati deditus clausit· et pena co(m)
pellente cogit(ur) ut sapiat· q(ui) hic
[illegible] supbia [illegible]
Cui tu(n)c no(n) sola sapie(nti)a [illegible]
in tunc [illegible] qz h(ec) ubi
op(er)ari nequit sapie(n)s debuit· [illegible]
[illegible] sit/ Et infra ibi(dem) Et no(n) intell(igun)t
q(uod) [illegible] cul[illegible] reatus sit· et [illegible]
p(ro) culpa merit(us) [illegible]· et [illegible]
tormenti me(n)ti [illegible]
[illegible] cordis [illegible]
h(ec) audimus· cordi[illegible] q(ui)a s(un)t
eni(m) o(mn)ip(otent)is et miseric(or)s d(omi)n(u)s· i [illegible]
[illegible] ve(r)o [illegible] eadem
p(ro)misit/ Hic v(er)o [illegible] q(uam)
occulta dei iudicia discutere
p(re)sumunt/ D(icit) Job ibid(em) Nu(m)q(uid) deum
q(ui)sq(ua)m docebit scie(n)tia(m)· q(ui) excel
sos iudicat Cum in hiis q(ue) d(e) nob(is)
agunt(ur) abigimus· debemus alia
q(uam) nob(is) sunt [illegible] cog(n)oscere· et ea que
d(e) in(terior)a nob(is) [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
plani(tia)m [illegible] ei quot electos
[illegible] flagella· [illegible]
malis actib(us) [illegible] n(on) flage
lla [illegible]· omnipot(entis) dei iudicia
sup(er) nos valde occulta s(unt)· et in
iusta no(n) sunt· Si [illegible] oculos
mentis ad sup(er)iora [illegible] illis eni(m)
aspicimus qz d(e) nob(is) q(uo)d iuste con
[illegible] nos h(ab)em(us) [illegible] deus
angelos [illegible] aliosq(ue) in
eterna luce sine lapsu p(er)mane(re)
[illegible] Alios sponte lapsos
a statu sue rectitudinis in eterne
da(m)nationis [illegible]/ pro
[illegible] i [illegible] [illegible] et
[illegible] nob(is) [illegible] iuste iudicant(ur)
D(icit) q(ui) Job Nu(m)q(uid) deum q(ui)sq(ua)m doce
bit scie(n)tia(m)· q(ui) excelsos iudicat Ac
si sup(er) nos [illegible] p(er)
[illegible]· qz d(e) nob(is) facie(n)t omnia

oia disposuit h[ec] a[u]g[ustinus] vn[de] & i eu[angeli]o Joh[ann]is 6 d[icitu]r Nemo p[otes]t venire ad me nisi p[ate]r q[ui] misit me traxerit illu[m] Et sup[er] isto v[erb]o d[icit] b[eatus] Aug[ustinus] sup[er] Joh[anne]m 26 Nemo venit n[is]i tract[us] / que[m] trahat & que[m] no[n] trahat / quare illu[m] trahat & illu[m] no[n] trahat noli velle iudicare si no[n] vis errare semel accipe & intellige no[n]du[m] traheris ora ut traharis Nemo q[uidem] trahitur cu[m] effici[un]tur oues dei sic[ut] d[icitur] Joh[ann]is x oues mee voce[m] mea[m] audiunt & no[n] rapiet eas q[ui]sq[uam] de manu mea. Et nos ei p[re]destinat[os] d[icit] hos & vocat[os] ad Ro[manos] 8 & q[uo]s vocauit hos & iustificauit / q[uo]s aut[em] iustificauit hos & magnificauit / no[n] ei[m] nos p[ri]o[re]s deu[m] elegi[mu]s s[ed] ip[s]e q[ui] nos elegit electos facit Vn[de] Aug[ustinus] li[br]o de p[re]destinac[i]o[n]e s[an]c[t]or[um] tractans id no[n] vos me elegistis s[ed] ego vos elegi Joh[ann]is 17 d[icit] Nō ei[m] q[ui]a credidi[mu]s s[ed] ut c[re]da[mu]s elegit nos / ne p[ri]ores elegisse ip[su]m diceremur / s[ed] h[ec] sunt p[ro]fundor[um] iudicior[um] dei misteria simplici p[o]p[u]lo p[er]scandalu[m] no[n] s[un]t p[ro]ponenda s[ed] ut d[icit] id[e]m Aug[ustinus] p[re]dicandu[m] e[st] eis / q[uo]d p[ro]currimus i stadio h[uius] mu[n]di braviu[m] laboris expectantes hic ig[itur] cu[m] ei[us] ut compreh[en]dere valeam[us] c[re]dat nos p[ro]p[ter] di

Sequit[ur] cap vi

Melior e[st] sapi[enti]a q[uam] vires & vir p[ru]dens mag[is] q[uam] fortis / postq[uam] ostensu[m] e[st] a p[ri]n[cipi]o l[i]b[r]i usq[ue] huc quo[modo] p[er] iusticia[m] & bonos mores p[ot]est homo acquirere sapi[enti]am / h[ic] declarat q[ua]re q[ui]bus sapi[enti]a acq[ui]sita p[otes]t ho[mo] p[er]fici est t[ame]n no[n]du[m] q[uia] p[er] ista diuisio lib[r]i vel p[ro]cessus no[n] e[st] ita p[ro]p[ri]e s[ed] q[uasi] i utraq[ue] p[ar]te utriusq[ue] fiet Nam i p[re]cedentib[us] agit[ur] de ii[s] q[ui]b[us] sapi[enti]a possit ho[mo] p[er]fici & i seq[ue]ntib[us] docebit[ur] q[ua]li[ter] quo possit ho[mo] sapi[enti]am acq[ui]rere Agit ei[m] alt[er]nati[m] nu[n]c de sapi[enti]a aggreda[n]da nu[n]c de sapi[enti]a excedat ubiq[ue] p[er] to[tum] lib[rum]

Ca[us]a v[er]o finis & p[er]fectio sapi[enti]e facere homi[n]e[m] abile[m] q[uo]ad se[ipsum] & ad alios gub[er]nandos v[ir]tuose de isto fine h[ic] p[ri]n[cipa]l[ite]r i[n]tendit Vn[de] r[ati]o h[uius] cu[m] i[n] h[oc] li[br]o e[st] i[n]formare reges & p[ri]ncipes · iudices & p[re]latos t[ame]n se q[uam] & s[u]biectos de[be]nt g[ubern]are Hec aut[em] fit scola[ri]ter & naturaliter dup[li]ci via. v[idelicet] sapi[enti]a[m] comendando & ad sapi[enti]am inuitando Vn[de] nu[n]c co[m]mendat ei[us] valore[m] & inuitat ad ei[us] amore[m] q[uam] totu[m] aliud. Comendat ergo sapi[enti]am i[n] ista l[itte]ra / q[ui]a p[re]fert ea[m] ad fortitudi[n]e[m] corporale[m] · q[uia] fuit p[ri]m[u]m p[ri]ncipi[u]m hu[m]ane ad alios regendi & g[ubern]andos / Fortes ei[m] homi[n]es & robusti p[ri]mo reperti p[ro] tyrannides debiles opp[ri]mere · ut eos p[ro] ip[s]a v[oluntate] no[n] ad s[u]biector[um] comodu[m] di[rigere] posset sic d[icitu]r Nemroth Gen[esis] x cepit e[ss]e robust[us] venator homi[num] cora[m] d[omi]no · i[d est] opp[re]ssor & c[ontra] d[omi]n[u]m ... ctor adv[er]sus d[omi]n[u]m dei In tantu[m] inualuit i[st]a op[ini]o · q[uod] fortitudo corp[or]al[is] valere dig[n]ificare ho[min]e[m] p[ri]ncipatu[m] · & q[uod] exclusi[ve] h[abe]re a plurib[us] fatuis approbat[ur] / q[ui] a op[ini]o[n]e[m] elidendo q[ui]a est s[an]a d[icit] q[uod] ad regendu[m] & gub[er]nandu[m] melior est sapi[enti]a q[uam] vires / Sapi[enti]a in[tellig]o q[uam] de s[e]n[s]u su[o] e[st] q[ue] includit sp[eci]e fide & ca[ritat]e cu[m] o[mn]ib[us] v[ir]tutibus cardinalibus / Cu[m] no[n] loq[ui]tur sapi[enti]a s[ecundu]m q[uod] p[rese]nt[ial]e e[st] q[ua]si v[ir]tus intellectualis · p[ro]p[ri]e sic in p[ri]n[cipi]o dem[onstrat]u[m] fuit / Vn[de] Seneca ep[istu]la ... dat d[iffe]r[enti]am i[n]t[er] sapi[enti]am & alias artes Nam alie artes s[un]t i[n]strumenta vite sic nauigacio · ut ... ut plato. Sapi[enti]a aut[em] e[st] a[rs] vite Seneca ep[istu]la 86 s[ecundu]m ... Cu[m] vides an existimes a me futur[um] e[ss]e sapiente[m] q[ue] n[on] ... s[un]t Sapi[enti]a · res no[n] v[er]ba · d[ocet] ... & hu[m]ane p[ro]fecit Nam cogi[tatio]...

sapia loquens brid. i. qlinus
ztya ante ð li. flore c. 3o
distinguit q sapia e:
cordis oris e opis. e qlt
ibi qsistit sapia magz cor.
in plenitudie potestate ptatem
q sp priem comodere / e in
sub fuber primior inuenisti
plane sapia. si poit vitz
oflear. si hq scit dasidia
ocedas. Si etina bina nysto.
assidio gempiscas. Inuenisti
si e hoie singla sapine
sit h qd vt amata e ou
cridi. Ista vo ve radnori e
voia e gtepneda. Illa vo
sta bona tota appetenda
decust intimi ad quadi sa
indicet e discernat. h gntu
apia cordis / ð sapia vo
Sancti hic tbq ore
sapia e pdetia lit in
qsidere gie inuigmat sit grani.
e vox laudis. sic e sermo
sinatis / ð opis sapia d sic
quia in ope tplicte appliue.
Itaqz pmo esse quita ad
pt. illu capiore sic affluer.
g quiqz gtinet. pauerit
e hedient qisit / ut ex fidei
dia pia mortificet volu te
liis gemetria carnale pu
zilaq apiuter volupte. Ayla
patia sit. vtiuqz corpale s
dialé vilet sustinent adu
sita. h Ro. 3o Et eta ista sapia
inhor e qz viri Eco. 3o. glas
vidz sapies veiat e fugat
adiut iam. Est ei sapia tpr
idialis bestialis. e spualis.
pma hnt ambitiosi e cupidi.
volupt uosi e libet / zam
vituosi e solidi. ð pa sapia
h. 3. Si qs int vos vide
sapies. stultq fiat. ut

sit sapies. Sapia ei hq mdi stul
ticia e apud deu. ð ista sapia
loqt b. Aug. x. aur. c. ig. Expolien
pbis deride insti siplicitas
ð. hui mdi sapia e cor tege
machinacoibs. Sptm vbis ve
lare, q sit fasa va onde. e que
sut vd fsa demare. hac qui
sciut. sup biedo ceteris despici
ut. hac q nesciut. sbiact e ti
mide in alios ipaq imitat. h
si assequi ti bs, stupit honore cul
mina qre. adepti tpalis glie
vani rr gaude. iniugiam ab
aliis mala intiplicitq redde.
Cu velt superius alius resiste
tibi cede. cui velt, ample possibi
litate sit. q p malicia
no vale, hr pacietia volutate
simulare. Iohe. Ista sapia e be
stialis. ð q Ro. 3. sapia carnis
mors e. Et. lege ei di no e subita.
hac sequnt voluptuosi q tota
sua sollicitudie circa delici
as seruadas apponut. Tcia
sapia e spual. ð q Coloci. 1o
Impleati agnoie volutatis dei
i ot sapia e intellcu spuali. Et
Iac. 3. q desursu e sapia p
qdz pudica est. deinde pacifi
ca. p pm excludit sapia bes
talis p 2m mudale. q mag est
pacifica si sp i tbline e i bel
lo. Spualis vo sapia scdz ð
q Ro. vbi s. Inuenit sapia est
itch p cutracz fingē. falsi
vbis tegere. va vt sut dcli
falsa demosrare. bo hrr exhibe
mala libedq tollare q facu
ltas inuerre vlcaz qre. pro
vio gmedia lucriu putare.
h iuscior siplicitas deride. e
a mdi sapientibz fatuitas r
putat. Et ei in mdo stultuas.
q amisssa no qre possessa sapi
entibz calumie. ultaz prd

vo retcus
calupre

v'tutis

de est

als boitate

exple

volutqre

Prudenti altarius in capellam presbiter

accepit muneris vindictam redde-
timo ad eum peccatum presbiter Hec
Ber. In iniqua sapientia melior
est vir timens prudens magis
fortis prudentia et sapientia in opposito
quae corrumpuntur per eas. Vir sapiens
vir prudens diriget gressus suos
Sed quia prudens hoc faciat docet
Bernardus Seneca de copia verborum. Si
inquit prudens es animus tuus tribus
temporibus dispensetur presentia ordina
futura provide preterita recordare.
Nam qui nichil de preteritis cogitat vi-
tam perdit qui nichil de futuro premedi-
tatur in omnia incautus incidit. Vet-
qualis esse prudentia ostendit dicit
Seneca in eodem libro quod non debet eam in-
imicus sic alii desiderat prudentes
videri et sed astuti. Prudentia
inquit immoderata calliditatem fit in-
imicum et attentum. Sic aliquid truncate-
tum aliquid respectum astutia ple-
num respellem. simplicitatem inimi-
quitatem culpat. Et ut postremo
uno verbo lacrimet(?) malum
hominem vocet. Vera prudentia non obtu-
sa inimicus hic aliquid nisi verum. Et
sane vobis plene prius quod cum pruden-
tia debet adiungi simplicitas. Iuxta
doctrinam salvatoris Math. x. Estote
prudentes sicut serpentes et simplices sicut
Sed quia notandum quod ipse est prudentia
serpentis quam nos eciam in dei in-
sidiabus per emendaciones preciosus de-
bemus imitari. Primo quia corpus suum
totum corpus pro salute capitis ex-
ponit quod caput involuit. Sic et
nos pro christo capite nostro nostra
omnia exponere debemus et pro hono-
rem dei iniurias sustinere tam
in corporibus quam in rebus. Secunda pruden-
tia serpentis est quod obturat au-
res suas ne audiat incanta-
cionem. Quia cum eam incantatores ve-
nena consuit in capitibus suis pretium
ad medicamentum vite consen

tia. Serpens vero hoc presenciens
ponit suum in terra spiritualis corp
volutum abscondit et vnam
aurem applicat ad petram et
cum cauda obturat. Sine
mora facere querit. Incanta-
tores sunt mali homines et con-
allicientes nos sunt spiritualiter
ad vicia mundi vel carnis
fraudibus. Ut eciam pericula
qui vles imitantur simpliciter
vocis tamquam aures. Iuxta petram
integram Corinthios x. et inplicatam
tuae cogitacione fruit
cauda corporis vite
alii qui blandi et lauti vo-
nos suggerunt et preterea ad
Tercia prudentia serpentis est quod
se veterem deponit. Cum
senescit et putredine cor-
ruptam sentit. transit per an-
gustum foramen alicuius petre. ubi
eius relinquit et renovatur et
per sic prius decorus est
innata ipsius intra. Sic et plu-
rimum verum pellem
quietem corruptam et abs
deponendo volumus devota
orone et recordacione passionis
per ista foramina transeat Can.
pona te in foramine petre et
tu turtur mea. Veni sponsa
vera columba mea in foram
petre Et bernardus dicit Estote prudentes
sicut serpentes. Quod dicit prudentes
sicut serpentes vel estote ve-
endicemus sic prudentes
est eius aliqua astucia ita ma-
in aliquo insurit homo ad vincere
vincunt. Quod deponite vos
secundum pristinam conversacionem veterem ho-
minem corruptum per desideria erroris
Quod tamen requiritur ad hoc quod
per foramine pellem deponit
sic foraminis angustiam
tas Sed cum esset forari spa

simplicitate vestiret · et pelle
serici portaret / Sic stabi
liter requirit ei cum non esset
stabile · potius foras serici fuit
pulsa ibi relinqueret / Isto
hucusque pelle vetus quisque
... ex quo et angusta via
pervenit et hoc non quodcumque
instabili opposito vita magis
magis continuandi / Nichil ei est
magis quam perdere quam instabilit
mutabilitas. Ubi sancte si perde
amplecteris ubique / Unde erit
et per terram a ... temporum
... ita te tempori accommodet ·
nec ... in aliquo ... sed potius
aptes / Addo / Comeda
... sapientiam large ... ven
... ea prudenter ... Melior
est sapientia quam vires · et vir prudens
quam fortis / wlt ... quod in toto
... per sapientiam fuit homo ...
... homo fortis ...
... agere ... vim anima
... per merita ... re
... radium deflectere ad in
... / Ut bo ... in qua
... Imago bone vite
videat se qua sit creata per
naturam deformata per culpam et
reformata per gratiam · hoc fortitudo
... / Ubi ... anima quare
radium contemplacionis ad creatura
... quod instabile sit
... mutabilis ·
... instabilis
... magnifica / ad ... ad for
titudinem non ... / ...
... radium contemplacionis ad inferiora
... intelligere ... mortis
... iudicium ...
... formidabile austeritate ·
et ... intollerabile pe
nis / ... non ... /
Dicit ... radium contem ·
plans ad superiora ut se ...

et sapiat celestis gaudii inestima
bile preciositate · ineffabile deli
cositate et inextimabile eternitate ·
Sed non hoc fortitudo consideratur · Subdit
idem applicando istam considerationem
sapientis ad ingenia · Hec est illa
civitas beata quam ... beata
in qua o anima devota cum ... dulci
sponso domino nostro ihesu christo
debes iugiter meditando pendere /
Hec est illa civitas ... quatuor
... in qua deus ... tuum
... fidelissimum assidue contem
plando · celi pallacium consendere /
Hec quadrupliciter ... ...
... aquilonaris et meri
dionalis · quia tu o anima ...
debes peregrinando intendere · et
tuum specialissimum dilectum in
et speculo querere ut possis
dicere cum sponsa · In lectulo meo
meo quesivi per noctem quem diligit
anima mea / Et quarto ...
apostolus Ephesiorum 3 · huius rei flecto
genua mea ad patrem domini nostri
ihesu christi ut det nobis ... divitias
glorie sue comprehendere cum omnibus sanctis
que sit longitudo latitudo sublimitas
et profundum · Cum ei ... gratia ... per
... radiorum sapientie ...
... / quod videbantur ... intelligi
... incomprehensibilia · fiat
... et comprehensibilia · ...
... Sapientia ... in illa
... intelligentie omnium artifex
docuit me sapientia · et cum sit
una omnia potest · et permanens in
se omnia innovat · ...
... uisci
omnia ...
homo sapiens ... hac
utilitate fore · ... melior est sa
pientia cunctis opibus preciosissimis et
omne desiderabile ei non potest comparari /
longitudo dierum ... eius et
in sinistra illius divitie et gloria

Lignum vite est hiis qui apprehenderint eam. Et qui tenuerit illam beatus est. Ne dimittas eam quia custodiet te. Et dilige eam quia servabit te. Arripe illam et exaltabit te, glorificaberis ab ea cum eam fueris amplexatus. Dic ergo sapiencie tu anima devota soror mea es et prudenciam voca amicam tuam. Ista eam attingit que sit longitudo latitudo sublimitas et profundum misteriorum dei. Ista eam comprehendit que sit longitudo in perseverancia usque in finem. Iuxta illud Mt. x qui perseveraverit etc. Comprehendit que sit latitudo caritatis quia in extensione beneficiorum usque ad inimicos. Ait: Diligite inimicos vestros et benefacite hiis qui oderunt vos et orate pro persequentibus etc. Considerat que sit sublimitas quia in intencione celestium premiorum. Iuxta illud ad Colossenses iii que sursum sunt sapite non que super terram. Et profundum advertit per humilitatem et consideracionem divinorum iudiciorum. Unde ps. Iudicia tua abyssus multa. Et hec quattuor figurata sunt in ligno crucis ubi latitudo in transversali, sublimitas in titulo etc. Modernis autem temporibus nedum accidit sapiencia sed contempnitur quia eam et quam turpe sani sint hic in regno sacerdotes qui studiis litterarum ac sapiencie vacare possent. Fortassis ebrietatibus vel [illegible] in legendis dumtaxat hominis [illegible]. Quibus et in b. Ieronimus dicit in epistola ad Rusticum monachum: Ama sacram scripturam et carnis vicia non amabis. Et timendum est ne eis dicatur illud Ysa. 28 Sacerdos et propheta nescierunt pre ebrietate, erraverunt in ebrietate, nescierunt iudicem, ignoraverunt iudicium. Et hec sacerdotibus legalibus predicabat Ysaias quanto fortius sacerdotibus ewangelicorum. Unde et dicebat eis eiusdem Ysa. 52 Mundamini qui fertis vasa domini. Utique hoc eciam mundi quia ne diu fecerunt vasa, sed corporis Ihesu Christi filii dei vivi.

Eiusdem Ysa. 56 ait: Speculatores eius omnes nescierunt, universi muti non valentes latrare, videntes vana, dormientes et sompnia amantes et canes impudentissimi nescierunt saturitatem. Ipsi pastores ignoraverunt intelligenciam. Omnes in viam suam declinaverunt, unusquisque ad avariciam suam a summo ad novissimum. Hec ille. Putant moderni quam plures sacerdotes sacerdocio et regimine animarum [illegible] est sufficere scire legere psalterium et in missa dicere quod oportuit eam quod rite expediri dicit. Et ubi et quomodo alios regere sciant ut seipsum regere, sed repulerunt a se scientiam possent studere noluerunt. Homines naturaliter scire desiderant, tamen desiderium naturale ad sciendum corporis pigricia a nolencia vellunt. Sic ergo non naturale melius quam in hac parte est opinio. Et alibi dicit eis dominus per prophetam Osee 4 Quia tu scientiam repulisti repellam te et ego ne sacerdocio fungaris mihi. Nunquid eam ideo sacerdocium suscepisti ut laborem tandem subterfugeres comedendo et bibendo voluptates custodiens. Absit hoc a sacerdote domini curare, quia dicitur Job 5 homo nascitur ad laborem. Et ps. Labores manuum tuarum quia manducabis beatus es. Et apostolus Qui non vult operari non manducet 2 Thess. 3. Igitur sacerdos quod absit tamen inter eos sit tantus ut laborem vitaret. Ideo primum agat condigna, pro inordinatum corrigat in dormitatus in ocio vanitatis, non torpeat illud de apostolo Eph. v. Surge qui dormis et exurge a

Gregorius in Moralibus li. x ca. 10: Habet quippe deus latitudinem quia dilectionem suam usque ad colligendos persecutores tendit. Habet longitudinem quia ad vite patriam nos longanimiter tolerando perducit. Habet sublimitatem quia intelligentiam eorum qui recepti in superna fuerint contemplacione transcendit. Habet profundum quia damnatos inferius supplicii districtione sui iudicii incomprehensibiliter exercet. Sic ergo nos in hac vita positos latitudine corrigit singulos amando et longanimitate tolerando. Et celsitudine non plane nostram intelligentiam sed eciam vota superando. Et profunditatem suam eorum [illegible] et illicitos temptacionum motus districte iudicando. Sed eius celsitudo et profunditas quia sunt investigabiles nullus agnoscit nisi qui vel contemplacione ad summa provehitur vel occultis motibus certaminum temptacionum importunitate turbatur.

me tunc ea petis et illu[m]i[n]abit
te q[ue] e[st] lux vera illu[m]i[n]ans o[mn]e[m]
ho[min]em venie[n]te[m] i[n] hu[n]c mu[n]d[um] Ioh
I. sapie[n]cia[m] su[a]m qua[m] cu[m] labo-
re p[er] ea[m] adquirere[m] offert nob[is]
gr[ati]s ab illo i[n] p[ri]nc[ipi]o sine cu[n]ctac[i]o[n]e
s[ed] q[ui]c[um]q[ue] i[n]diget sapiencia postu-
let a d[e]o q[ui] dat o[mn]ib[us] affluenter
q[uo]d sine ficc[i]o[n]e didici et sine i[n]vidia co[mmun]ico
.../ hodie a[utem] n[on] solu[m]
populus sapie[n]cia[m] s[ed] et clerici loq[uu]ntur
... ea fugiu[n]t p[ro] eo q[uod] labore[m]
ac asperitate[m] ei[us] sustinere refuta[n]t
... ne gl[ori]a sacerdocii ig[n]ora[n]-
cia ... Na[m] Ozee d[icit]
q[ui]a ... co[n]te[m]psisti ... repellam te
... mei comederu[n]t et ad
... elevabunt a[n]i[m]as eo[rum]
... vita scandalosa ...
... affluit Na[m] et ve[n]e-
... studio
... est eger. ... S[e]n[ec]a
... vivere sine studio sa-
pie[n]cie ... nos docet fa-
ce[re] no[n] dicere Na[m] no[n] suffi[cit] sa-
pie[n]tiam here[re] studendo s[ed] et ...
... faciendo Na[m] i[n] act[ibus] ...
apo[stolorum] d[icitur] Cepit I[esu]s facere et do-
cere ... i[d] Zophonie
... eius insani ... infide-
les Sacerdotes ... pollueru[n]t
... i[n]iuste egeru[n]t co[n]tra lege[m].
... de lege
... Na[m] d[icit] Malach[ias]
... labia sacerdot[is] custodiu[n]t
sci[enci]a[m] et lege[m] q[ue] e[st] su[m]ma sapie[n]cia
req[ui]ru[n]t d[e] ore ei[us] ... q[ua]nte
dignitatis et utilitatis est sapie[n]cia ...
... ex dict[is] ... Ind[e]
... Melior e[st] sapie[n]cia q[ua]m
vires et vir p[ru]dens q[uam] fortis
q[ui]a ... sapiens ... fortis
... sapie[n]cia[m] ... nob[is] d[eu]s

Audite ergo reges et intel-
ligite et discite iudi-
ces finium terre. Cu[m]

... finis et p[ro]fect[us] sapie[n]cie sit ho[min]em
dirige[re] ad se ip[su]m et ad alios vi[vere]
s[ecundu]m regendu[m] et h[oc] maxi[m]e ad reges
principes iudices et ad prelatos p[er]-
tinet. ... declarat[um] e[st] q[uod] s[i]n[e]
sapie[n]cia no[n] p[otes]t esse iustic[ia] nec sine
iustic[ia] sapie[n]cia / Concludit h[ic]
... ex o[mn]ib[us] p[re]cedentib[us]
istam p[er]suasio[n]em d[icen]s / Audite ergo
reges q[uasi] d[icat] vob[is] est ... sapie[n]cia et
iusticia ... vis imp[er]are
... Sapie[n]cia no[n] ...
... no[n] p[otes]t ergo audite reges et
intelligite Ps[almus] II Et nu[n]c re-
ges intelligite erudimini q[ui] iu-
dica[tis] ... P[er]suadet ergo i[n] h[oc] textu
... ad discendu[m] i[d est] au-
dite ergo ... ibi
intelligite / Audite ... i[d est]
discite ... ibi
iudices finium terre / D[icit] ergo sic
... ordinando ... o reges ...
... p[re]lati audite ...
... Eccl[esiastici] 6 ...
audie[n]s sapie[n]s ... h[oc] est
... rex / q[ui]a Eccl[esiastici] X Rex insipiens
p[er]det ... Sic legit[ur]
Salomon ... rex ... a d[omi]no
... da m[ihi] d[omi]ne sa-
pie[n]cia[m] et intelligencia[m] ut cognosca[m]
... tuo et iudica[m] ...
no[n] sufficit ... p[ro]p[ter] ...
... intellig-
ite / q[ui]a Pro[verbiorum] I d[icit] Audiens sapie[n]s
sapie[n]cior erit et intelligens
gubernacula possidebit / Et ite[rum]
vos iudices finium t[er]re i[d est] vos
iudices ... q[ui]a q[ua]nto ma-
ior e[st] ... tanto ma-
ior requi[ritur] a vob[is] iustic[ie] dile-
ctio. Discite / ... Discite
b[e]n[e] facere et h[oc] suffi[cit] / P[ro]b[at] ergo
... p[er]suade[re] hu-
... addiscendu[m] ... Audi-
te reges ... nullo

vtq nascit a na / q neq mo-
ralis iux ethicoꝝ / neq intel
lectualis iux d aia. eo q aia
e sic tabla nuda. Reges vo su-
me vtutib indiget / et ite
q auditus e sensus maxime discipli
abilis iux [illegible] grac. [illegible]
mutat anim immissa p aures
Ergo vos reges audite iudice
x. audite reges auribus et per-
pite pricipes. Omes ei reges
decet sume deu cole. et lege
dei scie. Vn deute. 17 lex mo-
saica sic pcipit / Postq sederit
rex in solio regni sui. describ
s deutnomiu legis hui in vo-
lumie. accipies exepla a sacerdotib
leuitice tribu. et hebit secu. le-
get q illud oib diebus vite sue ut
discat timere dnm deu suu et
custodire vba et cerimonias q in
lege eius pcepta st. Et in oi corona-
coe regis plus q aliq bndictio
vl [con]secracio sup eu fiat ista tria
faciet iuramenta sb hac forma
In xi noie pmitto hec tria. pplo
xano mi subdito. In pri-
me pceptur et pro pose p virib
ipletur / ut eccia dei et ppls
xanus vera pace nro arbitrio
i oi tpe suet. / Aliud ut rapa-
citates et oes iniquitates oib gra-
dib interdica / Tercium ut in oib iudi-
ciis equitate et miam pcipiam /
ut mi et vob indulgeat miam
sua clemes et misericors ds. Vn
q secuna [con]scia pt tlis vine
qlt sb se cu infinitu pplm /
Regere tn hec tria firmare in rebel-
li [con]fecte. et ista facilia e sume
difficile / Non ei ad ludu vl
ad honore tm. no ad ociu.
s ad piclm. sollicitudinē. ac
summu negociu e vocat / Postq
at rex id hec iurauit. dicis fr
eu [con]bus da oraib / metpolitan9

inungat ei manu d oleo
sctificato / postea pectus et sca-
[con]pages q brachioꝝ / et tu
d oleo fiat crux sup capi-
te / postea d crismate ... in
inbs. postea ab epis accipi-
et ensem / et cu ense tot
regnum s fide ad regend
sibi [com]mendatu. dicente met-
tano si tu sollempnitate
Accipe gladiu p manus epor
licz indignas. vice tm et au-
aptor [con]secratis. t regal
positu. nre q bndictoe
fico. i defensionez ste dei
diuinitus ordinatu. Et esto
d q ps prophetat d Accingere gla-
dio tuo sup femur tuu po-
p eund vim equitatis exerce
molem iniquitatis potenter destru
et sanctam dei ecclesiam eiusque fide
propugnando protegas. Nec minus
fide falsos filios quam xanos
hostes execreris ac destru
viduas ac pupillos clementer
adiuues ac defendas. de-
solata restaures. restaura-
ta [con]serues. vlciscaris iniusta
[con]firmes bn disposita. quatinus
agendo. virtutum triumpho
iusticie q cultor egregius
mundi saluatore cuius typum
geris. sine fine regnare merearis.
Cum accinctus fuerit ense
armillas a metropolitano
suscipiet cum hac bndictione
Accipe armillas sinceritatis
sapientie diuine quibus circumdari
dicimur. quibus intelligas omnes
opa tua contra hostes visibiles
et invisibiles posse esse muni-
tas / Et deinde accipiet palli-
um. et postea coronabitur p hec
anulum. demum sceptrum et
virga. Coronatus vero ab epis
a quibus choro canente Te

Epos.

ladaq; ad solium regale du
ce metropolitano dicente Sta
et retine amodo locum usque
hic paterna successione tenuisti
hereditario iure tibi delegatum
per auctoritatem dei omnipotentis et presentem
traditionem nostram et omnium episcoporum
ceterorumque servorum dei. Et quanto
clerum sacris altaribus propinquiorem
prospicis tanto ei potiorem in locis
congruis honorem impendere memi-
neris. quatenus mediator dei et hominum
te mediatorem cleri et plebis in
hoc solio regni confirmet et in regno
eterno secum faciat regnare Ihesus Christus
dominus noster rex regum et dominus dominantium.
[illegible] inter diu
[illegible] declarat eum esse
[illegible] iustitie et fidei ze-
latorem [illegible] doctrina sapientum
[illegible] sicut dicit ecc
[illegible] audite [illegible]
[illegible] non solum isti reges
[illegible] scriptura [illegible] clerici
et alios [illegible] regunt / sicut dicit
[illegible] / Et ideo
[illegible] audite reges / Et parte
[illegible] regna
[illegible]
[illegible] gilbertus
[illegible] quodam sermone
[illegible]
[illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] salomon
[illegible] non solum [illegible]
[illegible]
[illegible] intelligite /
Intelligite [illegible]
[illegible] sapientie [illegible]
[illegible] legere [illegible]
[illegible]
[illegible] legere et non intelligere
[illegible] et aliorum
[illegible] dicit
[illegible] filios hominum

fiat videatur si est intelligens aut re-
quirens deum / Et sic omnes decli-
naverunt simul inutiles facti sunt non
est qui faciat / Et eis probatur [illegible]
rectoribus ac gubernatoribus et
aliorum iudicibus audire [illegible]
di cum dicitur [illegible] / [illegible]
Vade ad formicam o piger et
considera vias eius et disce sapientiam
[illegible] da mihi domine intel-
lectum ut discam mandata tua / Et
[illegible] discite a me quia mitis sum
et humilis corde / [illegible] audi-
[illegible] principes [illegible]
sapientiam [illegible] Alexandro magno
qui [illegible] suum philippum regem
macedonie discipulus aristo-
tilis [illegible] aristotili
mox alexandro nato hanc epistolam
destinavit philippus / sic narrat
agellius libro [illegible] antiquarum /
Philippus rex aristotili salutem dicit
[illegible] quod [illegible]
[illegible] non tam
[illegible] quia natus est [illegible]
nasci [illegible] temporibus vite tue.
Spero enim fore ut eductus et e-
ruditus [illegible] te dignus existat
et nobis [illegible] rex [illegible]
vult dicere [illegible] per doctrinam aristotilis
et eruditum [illegible] filium suum
dignum [illegible] et [illegible]
successione in regno / De studio
vero alexandri magni scribit alex-
[illegible] de naturis rerum
sic dicens / Aristotilis disciplinis ma-
cedonem [illegible]
[illegible] laborat [illegible] aut
[illegible]
macedo [illegible] in mac
[illegible] presentem
[illegible] / [illegible] ha-
buit [illegible]
[illegible] In [illegible]
didicit [illegible] insidie [illegible]
[illegible] hostes in

viij°
aliud actiam

de ternato

re imbitam. dum exercitus piscium
contra alios insurgere insperet in
mari Ordinauit et sic dicit Pli
nius duxit milia hominum qui in
tota Asia et grecia vacaret ar
menta alueariis piscinis vi
nariis ne quid usquam rerum igno
raret. Que vero illi experiebantur
Aristotiles sine mora mouebantur
Aristoteles percontando et perscrutando
quinquaginta fere volumina inter pclara de ani
malibus conscripsit. Sed plinius. Sed apud
nos non inferius habeamus quod pergo
istius auditus ad discendum
Nos ad nos moneam eadem tanta
curiositate seruetur. sed a sciencia ea
que ad cultum dei et bonos mores
pertinet solum continuo studio per
scrutari Baruch .3. disce ubi
sit sapiencia. ubi prudencia. ubi in
tellectus. ubi vita. ubi lumen
oculorum et pax Nolo quod presumat
gubernatoribus aliorum sencientes
exequendi quod iustum est. cum dicit Iu
dices summi terre. Qualiter moren
dum fines terre in illos iudicet
dei seueritatem et certe Vnde dicit iudice .9.
Rom. Dei enim minister est vindex in iram
ei qui malum agit Et deut. 16. Iudi
ces et magistros constitues in omnibus portis
tuis ut iudicent populum iusto iudicio
nec in alteram partem declinet. nec acci
pies personam nec munera. quia mu
nera excecant oculos sapientum
et mutant verba iustorum. Vnde aug.
19 de ciuitate dei c. 6. quia gratia iudic
plerumque et calamitas innocentis
¶ Addiscent. Nunc quod in isto capitulo
commendat sapienciam. Sed quia sapiencia non
bene potest haberi sine doctrina. et doctrina
commodosius acquiritur per auditum ideo
Salomon quia rectoribus sapiencia est
multum vtilis. inuitat ipsos ad
audiendum ut sic ex doctrina discant
sapienciam per auditum tamen per instin
ctum. Capitulo dicit p. i. li. de essu et

[illegible] Audite magnam pre
ad intellectum et prudenciam. Et sic
audiebat a eius discipulis
non prius quod multa audiunt qui
discunt. quam pacentis ingenii
sunt. Vnde et concordatur libro
legem quod vita sunt non est ipsam
dum. sed prius intellectus. Audite
sed audiendum in hoc est una
disciplina. sed disciplina [illegible]
dicit nisi per loquelam et quam
loquela non traditur nisi per au
[illegible] sapienciam discere audi
alios cum [illegible] Vnde
alios audiunt quod [illegible]
ad [illegible] manent [illegible]
Et ne [illegible] audire
[illegible] doceat [illegible]
[illegible] discant [illegible]
audiunt [illegible] Rom.
Qui enim discit humilis [illegible]
docet. laboret et conatur
sit simplex. ne malle placere
affectu [illegible] ne [illegible]
dicat qui vult placere hominibus
[illegible] placet [illegible]
[illegible] [illegible] spiritum
[illegible] audit non
[illegible] vilipendendo [illegible]
[illegible] sunt enim omnes [illegible]
[illegible] honorabilis
illuminator intellectus quia [illegible]
intellectum dat [illegible]
sapienciam. et [illegible] audiencium
[illegible] in [illegible] sunt [illegible]
[illegible] Vnde [illegible]
[illegible] tuum vehementer [illegible]
lucerna pedibus meis [illegible]
Et in deuote audiendo in
[illegible] vacuum [illegible]
[illegible] quid
[illegible] imber et [illegible]
de celo et illuc non [illegible] in
[illegible] inebriat [illegible] terram et
[illegible] eam et germinare eam facit
dat semen serenti et panem

i. ne [illegible] ut [illegible] ut i aliqua [illegible] sapia [illegible]

[illegible]

I. uo

[illegible] sapia i sapia sua ut [illegible] i fortitudine sua ut diues i diuiciis suis si i hoc glorietur scire et nosse me quia ego sum qui facio misericordiam iudicium et iusticiam i terra

conmadati s. conusatme dic
ei vim man quod expediet
ore meo non reuertet ad me
vacuum sed faciet quecumque volu-
i et prosperabitur in his ad que misi
illud. Prosperatur ei illos qui de-
uote audiunt faciendo ope
quod auditum est. Nam per illuminationem
interiorem infusionem eos consequen-
ter reddit facilis eo quod beati sunt qui
audiunt verbum dei et custodiunt illud.
Exponit autem sit vilis auditio
vel dei verbum magis regibus et prin-
cipibus eo quod ipsi aliorum sic dirige-
re et sapientia pollere debent. Ne si
sapientia non consequeretur dicatur eis sicut
et apostolis. Prover. 2. stulti egent
precordiis. Eo quod sapientiam non habe-
bunt id est non totum consequentur. Iuxta
illud Ieremie ecclesiastica non intellexerunt.
Quod autem intelligunt sine sapientia sunt
id est enim quasi eos dispersos esse
diebus et tempore. Nam Ecclesiastes secundo
erat quo aliquos dirigere ut in
vi salutis. Aliquid autem nec est si sa-
pientiam hanc habent et lumine male
aliquos illuminando seipsos desere-
ret. Sicut candela quae est nam sua
alios illuminans sola in seipsa
perit. Et illos ei docet bonum sed opere
et inquina. De quo dicitur Matth. 23.
Super cathedram Moysi sede-
runt scribe et pharisei quecumque di-
xerint vobis etc. ad salutem pri-
ma facere quia locutus est ecclesiastes
de regibus principibus et iudicibus
ergo querenda est sapientia diuina
quam cum hauserint doctores ne-
dum seipsos sed etiam alios in via
salutis etiam gubernare poterunt.
Exponit quod de ista sit maxime
agit. Nam cum deus illos infudit et
apostolis gratia infudit. Vnde
dicit. Audite ergo reges et
intelligite. Quo possetis aliis
discere possetis bonos defensando

et malos ne prevaleant compri-
mendo. Intelligite. Nam deus super
omnia per oculos habens. Eccle. 7. Maior e-
sse dic quod si per nutum suum est rex
vel mulier ut qui domum suam custo-
diat etc. sic et ideo. Hoc vero scilicet timo-
re timoris secundo non timore que
foris mittit caritas sed timore
qui in seculum seculi permanet et que
caritas gignit. Aliter enim timet
vxor quam virgo amans. Aliter domi-
num ancilla peccans. Intelligite ne
per turbationem cordis elati. Cum eos
hos enim superbie fastu despi-
ciunt. Vnde et de Saule dictum est
1 Reg. 15. Nonne cum paruulus esses in
oculis tuis caput te accepit
in tribubus. Paruulus quippe in oculis
suis est qui in eo quod seipsum non
exaltat sperare se aliorum me-
ritis pensat. Ut dicitur b. Greg. 2 Mor.
c. 14. Nam qui gaudet se conspicere
constitutum super aliqua meta ela-
tione bonorum mentis excedit hic est.
Nam saepe fit cum rex conatur seu
excelsus humilia dicere tamen bene
tunc dicitur. Vane gloriae apud se-
ipsum sed in cordis cubiculo intus
bonum elevat. Vnde 26. b. Greg. de Saul
ibidem exponit. Saul autem rex plus
in bono quod cepit non permansit.
Quia susceptae potestatis fastu intu-
muit. Ac cor David sicut de se
humilia sentiens cum sciret. Saul
quando capacitate se praeponere propter
ferendi hostem regnum et perpetuit
eandem sententiam ad consolationem et hu-
militatem se professionem prosternunt dicens.
Quem persequeris rex quem perse-
queris. Canem mortuum et pulicem
vnum. Et certe iam vnctus in regem
fuerat iam exorante Samuele et
cornu olei super se fundente di-
dicerat quod eum diuina gratia Sau-
le reprobato ad regni culmina
possidenda vocabat. Et tamen

deleat

pseqnti adu'sario se humi
mete substinebat· cum diuino
iudicio platu se ee nouerat
illi itaq humilit' se pponere
bat· cui p placitis gratiam mer.
pa' nouerat se ee meliore
Videt ergo q discitur ergo quo
humiliores se vident· q ad huc q
loco apud deum hent' nesciunt·
si sic electi etiam illis se humiliat·
q'bus se iam p interna iudicia an
positos esse ignorat / hoc aute
esse primu specimine electorum salz.
q' deesse sibi senciunt infra· Ergo
hinc namq ab eodem dauid d'r
si non humilit' senciebam sz exal
taui aiam meam / hinc salom ad sa
piam puulos vocat d'. si q's
est puulus veniat ad eam. Cum
enim iuxta euu semetipsum despicit
humil' ei dei sapiam esse apphendit /
hinc dns i ewo d't Confiteor
tibi dne celi et tre· q' abscondisti
hec a sapientibus et pdentibus et re
uelasti ea puulis· Et infra Custodiens puu
los dns. Nec obstat q' r'tr ul
rector alior sit magis reputa
cois apud hoies· q' et ita dz ee
illa et dd magne digt' extitit /
sile Salom filius eius et qm alii
sz sume nocet apud semetipsum
reputatu fore q' supbis deus
resistit / et quanto magis apud se ip
intus exaltatur tanto magis dep'
mi videt' viii d' Qui se exaltat
humiliabit' Luce 18 Ergo cauendum
est a supbia in dignitatibus constitutis
vt cognoscat se ipsos ee sicut
et ceteri hoies Vnde d' Eccl 32 Re
ctorem te posuerunt i me'dio illorum
noli extolli· esto int' illos sicut
vnus ex illis s' p humilitate et e
leuacie i corde. Quanto at ma
gis dignitat' heat i media ex
sapientes quanto maior es humilia
te in omnibus vita eterna gsequeris

Prebete aures vos q' [con]
tenetis multitudines et pla
cetis vobis i turbis nacio
num / q'm data est potestas a dno
et virtus ab altissimo q' interrogabit
opa vra et cogitaciones vestras
scrutabitur / Postq' invitat ad
rem sapie reges iudices p[re]
latos gnal'r hic dirigit invit
sua ad reges et iudices in
spea'. Vnde pmo invitat p
bile inforacoz. hic inuitat [con]
minatoz. Et ita hic duo fac
pmo pphetat est pena
eorum culpa. 2° ibi. Cum
esset minist' regni / Circa p'm
tangit q' iudices malos et
sedos / pmo statu eorum celsitu'
actus eorum iniqtate i q'm da
a dno vos. pmo / 2° pene eorum
tudinem i q' interrogabit / Et
pmo / pbete aures / ad disc
sapiam et bonos mores pu
ni attende sapiam meam
derie mee inclina aurem
vos q' continetis multitudines
vos q' regitis multitudines
tis / s' q' continetis q' d' vos q
nunc gentium no fetum i sociat
Vnde dicit' lo' apto petrus
ut dnantes i clero sz fo
e' ex aio / pbete ergo aures
no vnam tm sz duas scilicet
corporis Vnde luc 8 Qui ht aures
audiendi au / pbete ergo aures
accomodate no vendite q
ei sapie accomodate
hoiez doctrine vacat non
i ethico et d' attende et doct
Et pax an hec meditat
esto Vnde Ecciastes ep aut Nam
taneis phandis e ria al
negligenda sit ut hic ass
cum actu tpq satis magnis
ees si a puericia usq ad h
em tuos vita pducat' N

ilm refert vt n obmittas
spuits an imittas z ido p
ite ames vias no accomoda
r vadite Vedite ei ames
dices receptores muner q mi
ndint d causis pauper do
ying aduenit Iux 1 Michee
pncipes eius i muneribz iudi
cabant pbete go ames q coti
ciatiue placet vob no deo
la s aug sr ps Ad te leuaui
q placet do displicet In
ibus nacoim i multitue sbditor
l auditor z no i boi te eor
d e q doctina sapiet Eccl 16
lo iocundeis i filijs ipijs si mi
plicent No sic placuit s Joh
ca sua z q dicebat maioe
ior no heo gram qz ut audia
filios meos i vite abulates
ec qo exprimit status eor celsitue
cont sbiugit actus eor mgte
dt Qm data e vob a do pe
la ei mag e mgtido qm ho d
isiens a do recepit deu expn
t vn tles cu ido recepert pta
z ut sbditos gubnet ad ho
noe dei ipos expoliat z ipis
eu inhonorat data e nigt
ob ptas no vedita qd gtis
accepistis gtis date Mt x z hc
dno qz Joh 19 dr No habes
me ptate n datu esset e d sup
vtus s puniendi malos z coher
cedi reos ab altissio Q intero
gabit opa vra Hic sbiugit
pene eor ostendes i gnali
iudices qui ds no intrrogabit ho
m s ec opa q testificabunt
i hs vn Jo Joh v bpa q ego
faco testioiu phibet d me No
solu opa s ec cogitacoes scr
tabit s qd dr Sapi In cogitacio
nibz ipij intrrogao erit pbete
nqt lauues vias Nong ta
vigte v ut ei pbeat s cor

mang z ames Cor ad dilige
d utz pu 23 pbe fili mi cor
tuu nl mang ad testioiu
phibedu Iux 1 Eccl Bo qd de
Samuele dr Testioiu phi
buit i gspcu dni z x Aures
ad audiend ut h vn Job 6 dr
pbete ames z videte s mo
e de modiit nobilibz sic d alba
ne narrat Aug 2 d qualibet
Est ei al mag ie cui q9 gsire
dum aialui huis fel i aure si
mile fell hois z aar valde
vn e aial mage ire z feroci
Sic multi potetes z mag cu ta
gut vbo dei ul cu com peta
grig pdica i q9 tu reos se fe
ciut statu acrie z sbant
hut ei fel i aure cordis quor
vnicuiqz dici pt i dlet 8 Non
e t ps neqz sors i smoe isto In
felle ei acu me z obligacone
mig video te ee p qo tyno
tadu q s platus sit malg z
sbditus bo z seus qmdm tn
platus tollar ab ecclia maiore
ht reueritiam z honoe ppt
tres rones pma e qz platus
gerit vice dei vn ds in ipo
spear honorar z hc dz sp aia
re sbditu ad honoe sui plati
Scda ro e qz platus e psoa pub ca
vn i ipo honorar res publica
z bonitas eccle q maior est
qz bonitas alcuis psoe singlaris
Et ido gsueuerit plati pronar
dicere d quodi i fine horarum di
cimg p defuctis qz vbu toto
plati est qi oro multiu z io
vide melior cetis paribz qz
oro singlaris psoe Tcia ro
est qz platus se ht ad vtute
sic ca efficacis i alijs vtute
vn ipa placo honorabilis
e eciam i psona indigna dt ca
phe ix ethicorum dignius e in

sz Vquesat ipa
tr

alijs eciam virtutes efficere quam in
seipso tantum virtuosum esse. Sciendum
ergo quod prelatus siue presides vite
inordinate tollerandus tamen ab ecclesia
sit dz vendicari ut premissum est. quanto
magis hijs sunt honorandi qui vite
merito malos excellunt. ymmo
duplici honore sunt digni scilicet quia pre-
lati et quia principes honoris et quia addunt
exteriorem bonorum operum dignitatem. sunt ut
et pro isto honore deo te[n]eantur ei pro
intercessionem beati pauli ad Colosenses
ut ambulent digne deo per omnia
placentes. in omni opere bono fructifi-
cantes et crescentes in sciencia dei. In
omni virtute confortati secundum potenciam
claritatis eius. In omni paciencia et longanimitate
cum gaudio gratias agentes deo patri
qui dignos nos fecit in parte sortis
sanctorum. contrarium de quolibet fideli hic
accipi potest. Invalescente autem malicia
hominum iam magis veniunt prela-
ti et presides tyranni. eo quod talibus
excessibus subditorum non petit. Et si
iam ut communiter tyrannisantes. in pro-
speris agunt vitam. dei timorem
postponentes. Ideo cum mortis la-
queo fuerint capti. et cum ceciderint
super eos repentina calamitas. et
interitus eorum quasi tempestas advenerit
et cum venit super eos tribulacio et an-
xia. tunc pre angustia clamabunt
et non exaudientur. eo quod exosam
habuerunt sapienciam et disciplinam. et
consilium spernentes. sicut quidam temptaverunt.
Et quia multis presidibus ut ex scrip-
turis habetur male accidit sicut
Antiocho. Neroni. Decio. Herodi.
ut patet 2 Mach 9 et alijs capitulis
Circa ad tantum tyrannisabatur quod contigit
eum impetu currus de curru cadere
et graui corporis collisione membra
vexare. Et hoc quod sibi videbatur flu-
ctibus maris imperare. super humanum
modum superbia repletus. et mon-
tium altitudines in statera appendere.
tunc humiliatus ad terram gesta-
torio portabatur. magnam dei vir-
tutem in seipso contestans. Ita ut
corpore impij vermes scatu-
rient. ac viuentes in doloribus car-
nes eius effluerent. odore e-
ciam illius et fetore exercitus grauabatur.
Et qui paulo ante sidera celi
contingere se arbitrabatur. eum nemo poterat
propter intollerantiam fetoris cir-
cumferre. Hinc ergo cepit ex gravi
deductus superbia ad
cognicionem venire. diuina ammo-
nitus plaga. Et cum nec ipsemet fetorem
suum posset ferre. cepit post cla-
mare ita dicens. Iustum est subditum
esse deo. et mortalem non paria deo
sentire. orabat autem scelestus deum
a quo non esset misericordiam consecuturus.
Et ciuitatem quam volebat ad solum
deducere. optabat liberam reddere.
Hic et multa alia ad honorem
fame promittebat. sed quia sic dolo-
re corporis tactus promittebat
amore non est exauditus. Inde
cesar fuit arreptus quidam dicit
ignoscite tamen eius tarde
nerunt. quia ut dicit propheta noluerunt
intelligere ut bene agerent. Felix
autem quem faciunt aliena pericula
cautum. Hunc modum presides et pre-
lati eciam in animo recipiant. pre
ceteris animabus cauti provide.
timendum est quod propter maliciam
temporis. et defectum feruoris spiritualis
et mundi senescentis maliciam
ei qui tyrannidem assumpserant
melius mutantur. et ideo eciam
puniti acrius non tamen exeunt
hoc modo. quod violenter exeunt
a corpore. et sic personam quam
voluit et regere disponere nesciuit.
Et quia est eciam tanti pericli scire si
bene mundus est honoris appetitus
inordinatus. et corporis superflui-
tas ~~[illegible]~~ auctor tractatus

Utrum peccatum sit appetere prelaturam. Videtur quod sit peccatum. non enim videtur quod possit appeti sine peccato id quod non fuit in statu nature incorrupte. sed prelaturam non fuit in statu nature integre sed interpretatur esse per peccatum. Cum dicitur est mulieri sub viri potestate eris. ergo peccatum est prelaturam appetere. Preterea nostrum appetitus debet esse de hijs que pertinent ad statum future glorie. sed in futuro cessabit omnis prelatura secundum quod dicit Anselmus glossa 1 Cor xv. Sed contra est quod dicitur 1 ad Thi. 3 Cum bene presbiteri presunt duplici honore digni habeantur. Sed non est peccatum appetere id quod meretur honorem quem non debetur nisi virtuti. ergo non est peccatum appetere prelaturam. Respondeo dicendum quod hanc questionem plenius Augustinus 19 de Ci. dei ubi dicit locus superior sine quo populus regi non potest. Etsi administretur ut decet tamen indecenter appetitur. Tunc ideo est quia qui appetit prelaturam aut est superbus aut cupidus. Hinc ideo enim est quod ab velut populus de honore accipere aut de potestate aut de alijs bonis nisi sit moribus dignus. Dicitur in [illegible] eciam ab ab

pollicendo munera, et filia. Dicitur igitur
contra prelatos amentes vestras vos quasi
prelati estis alijs ad quod ad an-
cedunt sapientiam et ad disciplinam
...: placet vobis in terris nacio-
... placet honores vobis placet
... ordinate et inglorie extollere cornu
altum, non humiliari sub potenti manu
dei, quia et si estis exaltati iam apud
homines, si vobismetipsis placebitis, ti-
more dei postergato et humilitate
cordium vestrorum amonentes tue
magis timete, quia dicit scriptura: In-
de cum super exaltatum et eleva-
tum sunt et non est inventus locus
eius, quia gaudium ypocrite ad in-
star puncti. Dicitur Job xx. Considera
Nabuchodonosor rege de quo Daniel 4 c.
cum apud semetipsum exaltabatur et
somnium vidit. Cum interpretando Da-
niel dicit: Tu es rex qui magnificatus
es et invaluisti et magnitudo crevit
et pervenit usque ad celum et potestas tua
usque ad terminos universe terre. Addit:
Eicient te ab hominibus, et cum bestijs
feris erit habitacio tua, et fenum
ut bos comedes, et rore celi in-
fundeberis. Septem quoque tempora mutabuntur
super te, donec scies quod dominetur ex-
celsus ... terre. Ecce quomodo dominus deus scit
humiliare superbiam filiorum hominum.
Unde dicitur ij in littera: Quoniam data est
vobis potestas a domino et virtus ab altis-
simo. Non ergo homo reputet semper
... cum homo elevatur, dominus deus qui
superbis semper resistit occurrit eos
deiciendo et si humiliantur eosque
erigendo si ei placet. Unde 2 Paralip. 33 c.
Dicitur Manasses rex ... qui seduxit Judam et habitatores
Jerusalem ut facerent malum
super omnes gentes. Et cum per
prophetas arguebantur, noluit credere,
sanguine eorum plateas Jerusalem
... Et tandem est captus ab ho-
stibus vinctus cathenis. Ductus

que in Babilonem, tunc oravit dominum deum
suum et egit penitenciam valde coram
domino deo patrum suorum, et deprecatus est
eum et obsecravit intente et exau-
divit oracionem eius. Reduxitque eum
in Jerusalem in regnum suum et cognovit
Manasses quod dominus ipse esset deus.
Postea multa bona faciebat us-
que in fine dierum suorum. Hec ibi. Et quia
vere humiliatus fuit, penitencia eius apud dominum
deum suscepta erat. Loquebatur
ei quod omnis potestas a domino deo est et vir-
tus ab altissimo. Unde ad Romanos 13: Non
est potestas nisi a deo, que autem a deo sunt
ordinata sunt. Itaque qui resistit
potestati, dei ordinacioni resistit. Qui a-
utem resistunt ipsi sibi dampnacionem
acquirunt. Et quia prelati quam potestatem
habent super nos, iustum est obedi-
re ne indignacionem dei incurramus. Et
quamvis potestatem habeant a deo, nichi-
lominus cum abusi fuerint opibus
suis, in districto dei examine sunt
responsuri de hiis quos regebant.
Unde dicitur sequitur littera: Qui altissimus
interrogabit opera vestra et cogitaciones
vestras scrutabitur. Signanter hec Judicum
18: filij Dan invenientes Micham
sacerdotem dixerunt ad eum: Quis te huc
adduxit? Quid hic agis? Quam ob
causam huc venire voluisti? Moraliter
per Dan intelligitur ipse scrutator omnium
deus. Interrogat Micham sacerdotem
vel quemcumque presidentem: Quis te huc ad-
duxit? ... intencione
propria utilitate. Quid hic agis? Quid
dum amando et terrenis timendo
terrena operaris pro re publica minuendo,
an fortassis voluptuosam sectaris
vitam et abiectis ... agitatis
subiectos tyrannice opprimendo.
Quam ob causam huc venire volui-
sti, si ... alijs prodesse velis
an iniusticiam ... et timore
tuo per dei amorem ... defensando
et gubernando, ut sit gloriosius in

esse magis dignum prelacionem omnibus illis super quos prelacionem accipit, superbie et presumpcionis est. Unde patet quod qui prelacionem
appetit aut est iniustus aut superbus, et ideo nulla ... appetitus deo ad prelacionem pervenire non ... populo dei iudicio ... apostoli
ad ... vestra. Nec assumat sibi honorem nisi qui vocatur a deo tamquam Aaron. Patet tamen licite appetere ... esse dignum prelacionem vel opibus
bonis prelati per quos debetur honor. Unde patet ... ad ultimum. ... non ... Causa ... ea que non fuerit
in statu innocencie nec erit in statu glorie ... appeti sit subiecti penitere et causa huius ... prelacio quantum ad aliud fuisset
in statu innocencie, et futura sit in statu glorie, scilicet quantum ad superioritatem ... et quantum ad gubernacionem vel regimen
non autem quantum ad coactam servitutem ...

honoribus excrescat avariciam se
ctando / sed quod tyrannus iudex pre
terea tacebit / quia quociens dixit ille
qui est scrutator cogitacionum pro
uno obiciet mille Unde i. dicitur eciam
Mt 22 Amice quo huc intrasti non
habens vestem nupcialem / servum in
terrogat quem constituit. Et ille obmutuit /
Et quod sequitur ligatis manibus et pedi
bus proicite in tenebras exteriores / h preme
ditari deberent presides singuli
antequam hora interrogacionis superve
niat. ut statum suum emendarent
penitenciam agentes veram Unde b. Gregorius
26 Moralium c 19 Magister Servata au
ctoritate regiminis. ad cor intra
semper cessacionem redeat et considerans
assidue quod sunt equaliter cum ce
teris conditi: non quod temporaliter ceteris prelati
prestat et consito extinctus eminet.
lato prius intus dz. ne cogitacione
vincat. ne in delectatione sui animum
rapiat / ne iam sub se mentis eam re
gere non possit. cui se libidine
dominandi supposuit. Subdit Beatus
David regni potestatem regem noverat
qui elacionem eius sub potestate semetipsum
premendo vincebat dicens. Domine non
est exaltatum cor meum. / quasi
eius humilitatis augmento subiungit.
neque elati sunt oculi mei Atque ad
didit. Neque ambulavi in magnis
Et ad hunc semetipsum subtilissima
inquisicione discutiens ait Neque in
mirabilibus super me. Sed mox eciam
cogitaciones suas a fundo cordis ex
hauriens subiungit. Si non humili
sentiebam. sed exaltavi animam meam.
Infra. Ecce humilitatis hostia ab
intimo cordis oblata crebro
replicatur et iterum atque iterum of
ferendo offerre non cessat. eam quasi
multiplex loquitur. intentum sui ocu
lis ostentat / eciam dicens et quo ista
sacrificium deo placere cognoverat. hoc
in conspectu eius tanta iteracione

vocis ymolabat. nisi quod vicina
esse superbia potentibus solet / et
necesse est rebus affluentibus elacio
crescat / Et quia sepe honoris humili
tas. divicia dat timidus cogn
vidit ... cordibus sublimium.
quia humilitas morum Unde pensan
est quod potentes quoque. cum humiliter
sapiunt. culmen extremum et quasi
quod perfecte virtutis attingunt Et
meditacione eorum humilitatem admi
ibidem Et racione hanc virtute dom
quanto tanto placatur quia in eius
ficium potentes offerunt. quod po
tentes vix invenire pretium. Sub
sidia namque artis invenire. cul
tenus gloriam premere. esse quod
potencia. sed potentem se esse
sentire. ad largienda bona pot
se cognoscere. ad impetenda noxi
vero quod potens valet ignora
re. Unde deus non despicit po
tentes si eorum hunc nollet. non si
neret. sed elacionem vituperat eorum
sed displicet Unde dicitur Job 36
potentes non abicit. cum et ipse
potens sit Gregorius exponens b. Gregorius
ibidem. Deum quippe imitatur de
decet. quod fastigium potentie
eius intentum utilitatibus et in
sensus laudibus elatus. admini
strat quod platus ceteris. prodesse appetit
non preesse Tuo rus namque el
non bene pensat in eminentem potestatem
tam deus tribuit. elacionem vero po
malicia mentis invenit
Tollamus ergo quod de nostro attuli
bona quod sunt dei largientis possidea
mus. neque iusta potencia. sed
prima dandi deus / dicitur. ergo in
age et prima denitae ut si
via vite condigna racione nos

Quoniam cum essetis mi
nistri regni illius non recte
iudicastis. neque custo
distis legem iusticie. neque secundum voluntatem

Sap 6

Gr 42 passus dequem

...ei abulasti / propter quod declaratur ma
... iudicium futurum penam. Hic ac
cusat et propalat futuras penas eorum
et etiam hic sic procedit / primo ostendit
quod mali iudices prelati et domini sunt
... iusticie debitores. Secundo ostendit quod in
... sunt iusticie transgressores. Tercio ibi non
recte iudicastis / primo declaratur sic omnis
... obligatur ad ministerium pro quo
... pactum cum domino suo. Sed omnis
prelatus iudex et superior facit pactum
cum domino suo scilicet deo ut sit minister
regimini et gubernacionis ecclesie sub
... ergo omnis tenetur obligatur ad hoc. j
... xij. Dominus servos ministeriorum sunt
... id est ecclesia. ad diversa
ministeria obligatur. Videtur autem dominus
ista obligacio eius superat
... Cum enim esset minister regni
illius. Ex quo manifeste concluditur quod fu-
erat iusticie debitores. Omnis enim
... et quilibet est sub deo ... iusticie
debitor. et omnes sunt ministri regni
dei et ecclesie. j Cor. 4. Sic nos exi-
stimet homo ut ministros christi et di-
spensatores ministeriorum ... sacramentorum
dei et sic secundum per consequens quod omnes ministri
regni sunt debitores iusticie. Ergo et
mali iudices sunt iusticie debito-
res, quod est propositum. Secundo ostendit quod sunt
iusticie transgressores et hoc propter tria
primo quia male iudicaverunt reos /
secundo quia iniuste spoliaverunt iustos /
tercio quia male reclamaverunt seipsos /
contra ad primum dicit sic Non recte iu-
dicastis / contra ad secundum Neque custo-
distis legem iusticie / contra ad tercium
neque secundum voluntatem dei ambulastis /
Ergo eius primo sic Non recte iudicastis /
... autem contingit quod sic docet b.
... et aug. et habetur in c. xj. q. 3. = Quatuor
... modis humanum iudicium
pervertitur. timore. cupiditate. odio.
... affectione et amore. Unde dicit sic Gregorius
... inquit modis humanum iudi-
cium pervertitur. timore dum metu

Quatuor ista timor odium dilectio census
... que solent hominum rectos pervertere sensus
... iudicii / quibus ... pervertitur iudi-
cium ... glossa ... nimia severitas
... nimia et ... male iudicat iudex

pravitatis alicuius veritatem loqui pertimescimus
Cupiditate. dum precio animum alicuius cor-
rumpimus Odio. dum contra quemlibet adversa-
rium molimur Amore. dum amico
vel propinquo contendimus prestare. Hic Iudi-
cant etiam non recte quidam propter personarum
accepcionem. Quidam propter pecuniam interceptam
quidam propter debitum ordinis pretermissum
vel pretermissionem. Contra quos dicitur Deut. j
Ita parvum audietis ut magnum. nec
accipietis cuiusquam personam quia dei iu-
dicium est. Utinam legem istam omnes
iudices attenderent quod dei iudicium
faciunt. Unde ideo debent facere quod
deus vellet facere si ibi esset tunc. /
Alii non recte iudicant propter pecuniam
interceptam. Intendunt enim quidam remu-
neracionem temporalem vel in fama vel
in pecunia. Contra quos loquitur b. Gregorius et
habetur in ca. xj. q. 3. Qui recte / cum
inquit recte iudicat et premium remu-
neracionis expectat. fraudem in deum
~~iudicium~~ perpetrat. quia iusticiam quam
gratis impertiri debuit. acceptione
pecunie vendidit / bonis male
utitur qui pro temporali lucro iuste iu-
dicat. Tales quippe ad veritatem non
iusticie defensio. sed amor precii pro-
vocat. quibus si spes nummi subtrahitur
confestim a iusticie defensione dis-
cedunt. Hec Gregorius. Unde ita est quod iu-
dex propter munera iniustum faciens
dampnatur. quid fiet de illo iudice qui
propter munera iniuste iudicabit /
Tercio sunt quidam qui non recte iudicant
propter ordinis debiti pretermissionem /
Debemus enim quilibet sive inferior sive superior
gradu positi. primo iudicare nosmet-
ipsos. et postea alios. considerantes
nos esse homines et non deos. Ad quod
j Cor. xj. Si nosmetipsos diiudi-
caremus non utique iudicaremur / qualis
autem debeat esse qui alios iudicare debet
bene et lucide declarat Ambrosius scribens
beati immaculati / et habetur in Canone
3. q. 7. Iudicet inquit ille alterius

aliis de alterius errore

errore q non h[abe]t q[uo]d in scripto co
denet iudicet i[d est] q[ui] non agit eas
q[ui] alio putavit puniendum ne
eum de alio iudicat q[uo]d se feciat
sententiam iudicat i[d est] q[ui] ad puniendum
illos odio n[on] offensione n[on] levitate

levitate: ducatur. Et post pauca. Bonus iudex
nichil ex arbitrio suo facit n[ec] ex do
mestica voluntatis proposito: s[ed] iuxta leges
et iura pronunciat / scitis i[d est] statutis

a scis scilicet dicitur h[oc] factum tu tum i[d est] sanctum vel agitum de hoc facto i[d est] dicta statuta indicium vel plebiscita

iuris obtemperat. non indulgeat
propie voluntati / nichil parati vel preme
ditatum de domo proferet. s[ed] sicut
audit ita iudicat / et sic se h[abe]t

alibi decimum

natura ita discernit h[ic] e[st]. De lege
custodi[as] legem iuste. Ubi ostendit
eos fuisse iniustos et transgressores / q[ui]
iniuste spoliaverunt iustos. Iudex
q[ui] male iudicat: sicuti iustum
a bonis suis spoliat. Et sic dicunt
doctores concorditer. Sine tulerit
sententiam ex certa malitia. sine q[uod] iu
ris ignorantia. tenetur ad restitutionem
et ad totum interesse parti lese. nisi
possit inducere illum pro quo iudicavit
iniuste ad satisfaciendum parti lese
Et istud intelligitur de iudice ordinario
vel delegato et sponte se ingerente
vel acceptante onere delegationis
sue. Si vero de iuris ignarus fuerit
compulsus ad iudicandum et petere consi
lium a iurisperitis respondendo di
ligentiam quam possit ut recte iudicaret
Tunc licet ferret sententiam iniquam non
tenetur ad restitutionem. Sed si fuit ne
gligens in petendo consilium a iuris

Innocentius

peritis cum eos posset h[abe]re tenetur /
Adhuc est Innocentius capitulo dicit de
sententia et de re iudicata libro 6 Cu
pientes. Si iudex ecclesiasticus ordina
rius vel delegatus contra conscientiam
vel iustitiam in gravamen partis alterius
in iudicio quicquid fecerit per gratiam
vel per sordes. ab executione offi
cii per annum noverit se esse suspen
sum ad extimationem litis parti

Sordes ibidem i[d est] qui liba[...] pre propter timorem ut aliquo iudex corruptus sit

qua lesserit nichilominus condemnandum
Et si durante suspensione me
se divinis ingerit est. Et cum eo
legis ipsa dispensabilis h[ic] e[st]. Et ideo
q[ui] cum iudicibus tractant vel consulendo
vel supplicando vel informando
se caveant ne sint causa quare
der a vite declinet vel per eo
consilium vel preces vel suggestiones
alias quilibet peccant et ad resti
tutionem parti lese tenentur. Et ideo
sit a iudicibus rogandum docet
3 de officio c 2 Proclarum a mani
bus accepimus morem rogandi iudices
si eum morem tenemus quo sal
va fide facere possit Nam si omnia fa
cienda sunt que amici volunt non
amicitie sed coniurationes putande
sunt. Ad hoc autem q[uod] iudex leges
iuste custodiat obtineat
tria videlicet exquisita cause discussio
facile credulitatis exclusio de
bitam sine palacio Primo
Job 29 Causam quam nescie
bam diligentissime investigabam
Super quod dicit beatus Gregorius 19 moralium
nota et in via tarde credendum
cum audiunt. Et citius puniendum
cum veraciter cognoscuntur. Facili
us credulitas prius facta dam in
tum. Sic de patrifacere princip
militum pharaonis patuit Ge 39
Qui nimis credulus verbis contra
innocentem Joseph carcere man
cipavit. De forma causas discu
tiendi in iudicio. Extra h[abe]mus
dico in vero. Q[uando] cum omnia novit
deus Ge 18 Clamor inquit so
domorum et gomorre eorum inrupit
catus est et peccatum eorum aggrava
tum est nimis. descendam et videbo
utrum clamorem quem venit ad me
opere compleverint an non sit
ita ut sciam. Ad exponit magister
historie scolastice dicit sic h[ic]
relinqua verba q[uod] de mala h[...]

an credat / Propheta. Inde e
iudex eius et subtus sub principe
pt hic / Exo hemus in beatum
capitulum ad his ph cum dilig
discussisset causam in tercio qua se
et phieri de adulterio accusabat
cum inclinat se deorsum scribe
bat in terra digito. Et cum sum ex
et dicit eis Qui sine peccato est vestrum
primus etc. Et iterum scribebat in terra
rte quod morosius sunt ambiguos se
ficare voluit / et quod diligenter
in illis discussit. Quod ante
scribebat ex septua expositum non
hemus. Dicunt tamen quidam quod id idem
scripsit quod est inde vero Qui sine peccato
vestrum etc. Item glo dicit quod scribebat
peccata eorum et quilibet legeret sua / Dicit
Ambrosius et est in glo Iuxta h
non scripsit ut id propheticum Terra
terra absorbe hos viros abdica
tos. Iheronimus quidam eum ad hunc
rem vi velle quod scripsit sic Terra
terra accusat filios quod quos
doctrina omnium terminum peccatorum sunt
iudicium iustum et non potest. Ad
vim quod iudicium sit actus virtutis
iusticie sibi requiritur / primo quod procedat
inclinatione iusticie secundo quod pro
dat ex auctoritate iniuste. Inde
quod fera2 cum recta ratione prudentie. Na
sint quod iracorum iusticie dicitur in
dicium perversum vel iniustum / Si sine
auctoritate inde dicitur iudicium usurpatum
si sine ratione prudentie in eius exa
minatione dicitur iudicium temera
rium a furtum / Ratio accusatur
non solum iudices de hoc quod male
explanerunt scripturas. Unde dicit neque
voluntate dei ablast. Propter
solite conforari hunc sed seculi
conformarum in nomine suo. Unde
supradictis quod sit voluntas dei bo
ne placens et perfecta. Non enim
iudices debent se conformare huic
seculo. sed stare solide in veritatis

iudicio ut sancti sunt in scripturis quos
alios ex officio sanctificare. Unde dicitur
i Thess 4 Hec est voluntas dei sanctificatio
vestra ut abstineatis vos a forni
catione ut sciat unusquisque vestrum
vas suum possidere in sanctificatione et
honore non in passione desiderii
sicut et gentes que ignorant deum / De
imperatore Theodosio et beato Ambrosio
notabile exemplum quod ponitur ex historia tri
partita capitulo ix dum enim apud
Thessalonicam quidam iudices fuissent
lapidati / indignatus Theodosius
omnes passim interimi iussit non
precedente examinatione iudicum ita ut
vii milia occiderentur / Post hoc venit
imperator mediolanum. ubi preerat
Ambrosius / Cumque in die solemni
imperator ecclesiam ingredi voluisset
foris ad ianuam ambrosius eum
prohibuit et commissis obiurgavit
duobus eum arguit. Et inter alia di
xit imperatori sic. Qua ingressus
primaturus condistis post tantas iniurias
tene in residuum si placet / Nota
Unde et si in digne potestatis appella
tione in terris est tamen iniustus summi
regis eius voluit obtinere ...
Unde imperatoribus dicitur eis Sap 6 Cum
essetis ministri regni illius
illius non recte iudicastis. Quod hoc
maxime requiritur in potentibus ne re
gnum dicatur tyrannidem neque cu
stodistis legem iusticie. Cuaque quarte
eisdem iudicibus recte hactenus a
malis Diligite iusticiam qui iudi
catis terram. Et per hec vero iusticiam
diligitis recte iudicate / Et alia
in suo tractatu de modo puniendi allegatur
eos in hunc modum O vos principes
qui constituti estis super capita ho
minum nolite superbia erigimini
avaricia exaltari crudelitate
debacchari. Considerate si vos ma
iorem potestatem qui iudicabit vos
a iudicio deviantes execrabit.

extrioribus tenebris / excecatoribus
nocte captiuitatis et dampnabit se-
ueritate iudicij crudeliter tyrannum
Si princeps pompa familie fuit
vallatus · si in trono regio fuit
constitutus Si inundat diuiciarum
torrente Si sublimis eximia po-
testate: non tamen valebit diuine
potestati contraire / potestati eterne: cuius quis
resistere / humiliet ergo se princeps
sub manu potenti dei · ne si inobe-
diens fuit superiori · inferior non
obediat ei Nabuchodonosor quia super-
sensu cognouit deum nec dei potestatem.
habitum induit bestialem / quia ma-
nasses istorum rex · super se diuinam
potestatem non cognouit · ipsum diuina
potentia extreme captiuitati subiecit.
Et exclamat contra principes co-
gitate super vos maiestatem diuinam
ne super vos eleuat diuina potestate
ne vos in fine subiciat seruituti
Si vultis iuste iudicare terram iudi-
care iudicate terram cordis vestri
si vultis peruenire ad terram paradisi /
Est enim triplex terra corporis · terra quam
terimus · terra quam gerimus · et quam
querimus / Prima est materialis et generata
da / secunda est cordis nostri que est exco-
lenda / tertia est quam querimus et hec est in-
habitanda et incolenda Si ergo rex
materialem terram custodit ne hostis
inuadat · ne hostis inuasisse
et perdat morioris · non enim perdat
mercedem quam possidebat Sic custo-
dire debet homo corporis sui ne hostis
i dyabolus surripiat bona terre
sue · dotes corporis et anime / tene-
re nociuos per demonis motus carnis
tyrannum · vel fomite mercedem
malas cogitationes possidebit / Et sic
est in terra angeli diuersitas · inhi-
tacium / nam quidam alij sunt imperan-
tes ut milites et officiales ·
alij obtemperantes ut plebei et
humiles Sic in terra corporis

sunt de ordinacione et ordinem no
ponere sunt motus racionis qui impe-
rant et motus sensualitatis qui operantur et mu
carnis qui obtemperant Et sic ad pre-
sens materialis laborare decet
principes / Ita etiam ad spiritualem terram
tranquillitate / Ad principes enim
pertinet qui iudicat terram / Et
dominus qui iudicetur carnaliter in qui
viuit · dampnatur iudicetur carne
in voluptatibus penis dampnate / Ubi
hec erit honor principis · tunc
cum paupere te iudicabit in iudicio
generali si male rexeris orbem
si iniuste iudicaueris pau-
peres tuam non dampnaueris carnem
in penis non iudicans terram tuam
dilabeteris in terram alienam scilicet in
miserie et tenebrarum · ubi sol
miseria regnabit ubi nunquam ordo
Sempiternus horror inhabitat
Ubi / O rex tuum principatum
non iudica esse honorem sed on-
Considera quod terrenus honor non
natura sed fortuna / vanum sunt ho-
nores et labilis / casus probat vale-
mutabilitatem / multi reges cum
non deducere ad tumulum f-
lia stipati multa · preparat
dabant tumuli · et corpora
quadam superficiali felicitate ded-
cum ad sepulcrum sed misere
horribili cathena deorum v
latus · clamantes in speculo Vehe
vbi tunc honor sublimis · vbi
ra prelatus / vbi terra famul
vbi sublimis dignitas · vbi me
litas gratuitas · vbi fecunditas
vbi pulchritudo vxoris / Ista n
perdemus post mortem animabus n
ris · sed cadet cum angustia
dolorosa Hec / Et quare tu
eius accidit exprimit ita quia
non per voluntatem dei ambulasti
putabat se homo esse meliorem
cum tamen alijs fuerit equa

Circa vtrum prelatus malus iuste iudicare possit subditos suos Et videtur quod non quia iudicium eius est temerarium ... eius iudicium iuste in alio punit ut dicitur est super Primo Ambrosius dicit super id ad Ro. Qui inexcusabilis es ... ille inequitur iudicat quia non agit ea quod putat in alio punienda Hec enim dicit alio iudicat in se sententiam ferat ... Oppositum dicit ... opus de malis prelatis iudicem ... Primo iudicare de ... et mandato prelati ... Et sic Alex. an. in tercio Est iudicare de officio prelati et est iudicare de ydoneitate et mandato prelati Primo iudicare ... latus malus ... non bonus ... secundo est dampnabile iudicari salubre tamen est subdito obtemperanti ... mali prelati ... dum ab ecclesia tolleratur ... iudicium non est licitum obtemperare est proficuum Et sic habes duas vias ... de malis prelatis iudicare non de eos quod sit ... ductus dulcis ... Ad hoc nota quod sanctus Tho. in ij ... Illi qui sunt in ... peccatis iudicare non ... publica quia ... scandalizant ... in moribus vt dicit Crisostomus super id Nolite iudicare et paupere ... cum humilitate et amore vel arguere vel mandare
Si vero sint occulta et incumbat ex officio nostro iudicandi ... cum humilitate et amore ...

[ru]rum virtute iudicet. Sed quia delectantur praeesse aliis, singularitate gaudent culminis, et non aequalitate conditionis, tumet eorum corda. Hic ergo dilabuntur in culpam. Unde dicit Gregorius 26 Moralium capitulo [illegible]: Sed quia hic tumentia rectorum corda subtiliter pensat, vir quidam contra eos dicit: qui regnare facit hypocritam. Unusquisque enim superbus rector totiens ad culpam apostasiae dilabitur quotiens praeesse hominibus delectatur et honoris singularitate laetatur. Sub quo sit non considerat, et quod aequalibus non sit aequalis exultat. Unde dicit hic: unde radix pullulat in viridibus vegetatur nisi ex imitatione illius qui despectis societatibus angelorum dixit: Ascendam super altitudinem nubium et similis ero altissimo. Contra quem vox divina [illegible] rector qui extollitur in eo quod ceteros regit, totiens per lapsum superbiae a summi rectoris similitudine separatur, aequales se despicit subditorum, eius super se dominium sub quo omnes aequales sunt non agnoscit. Recte contra regem apostatam. Contra vero dominando praesunt, exemplo suae superbiae subditos ad impietatem trahunt, apte eis subiungitur: vocat duces ipsorum. Ad viam namque impietatis non ducerent si subditorum oculis humilitatis exemplo monuerint. Dux autem est impius qui a semite veritatis exorbitat, et dum ipse in praeceps ruit, ad abrupta sequentes invitat. Dux impius qui per tumoris exempla vadit [illegible]. Paulus enim dux ipsius [illegible] metuebat cum [illegible] sine celsitudine reprimebat dicens: Nec quaerentes ab hominibus gloriam, neque a vobis neque ab aliis, cum possemus oneri esse ut Christi apostoli, sed facti sumus parvuli in medio vestrum.

Parvulus Paulus in medio eorum factus fuerat quia timebat ne si inter discipulos honorem suae celsitudinis vindicaret, quia elatio ostenderet. Timebat enim ne [illegible] ipse in potestate pastorali positus [illegible] subditos per abrupta sequeretur et ad impietatem sequentes duceret, qui pastoris officium suscepisset. Unde necesse est ut is qui praeest quae subditi perpetrant sollicite attendat, et tamen se sciat vincere, quibus praeesse vigilat inspiciat, ne in eo quod praelatus est in tumescat, ne iram debite potestatis immoderatius exigat, ne disciplinae iustitiae mutetur in rigorem superbiae, et unde a perversitate subditos restringere poterat, inde magis in tumescentia corda pervertat, ne ut dictum est impius, dum per officium pastoris exstat. Non autem debet hominum ducatum suscipere qui nescit homines bene vivendo [regere], ne qui ad hoc eligitur ut hominum culpam corripiat, quod resecare debuit ipse committat. Hic Gregorius. Ex quo [patet] qua intentione rectoris officium suscipi debeat iam claruit, et quod de malis rectoribus finaliter eveniet. Dictum est si vitam non emendaverint, pariter agentes ut decet habeant [illegible].

Horrende et cito apparebit vobis quoniam iudicium durissimum in his qui praesunt fiet. Exiguo enim conceditur misericordia, potentes autem potenter tormenta patientur. Declarat causas propter quas mali iudices merito poterunt accusari. Hic exequitur de poena qua mali iudices condemnantur. Et circa hoc duo facit. Primo ostendit quod fiet in iusta [illegible]. Secundo quod fiet sine personarum acceptione, ibi: non enim subtrahet. Circa primum duo facit. Primo ostendit quod contra malos

Augustinus libro de sermone Domini: Si invenimus nos in eodem vitio esse, ingemiscamus. [illegible] sic se condemnat ut non [illegible] committat, sed condemnans alium ostendat se pariter condemnabilem esse propter idem vel plus peccatum. Hic Thomas. Sed [illegible] inferior sit iudicare superiorem. Et iudicare dicitur [illegible] ut iudicare ex potestate sive auctoritate, et quod extenso vocabulo ad arguere, corripere et monere. Arguere proprie est superiorum [illegible] inferiorum. Unde apostolus ait ad Titum: argue cum omni imperio. [illegible] autem est respectu parium, ut [illegible]: Si peccaverit in te frater tuus, corripe eum inter te et ipsum solum. Monere vero est inferiorum [illegible] superiorum. Unde Bernardus ad Eugenium: moneo te non arguo. Modus ergo quod iudicare proprie scilicet ex auctoritate iniuncta examinando, arguendo et puniendo non est inferiorum, sed iudicare quantum ad superiorem scilicet monendo ex caritate est bonorum subditorum [illegible] malorum superiorum vel praelatorum.

iudices· fiet iudiciu cu singlari districcione/ Sho ondit q hc fiet ex voli pporcione i Exigue/ Cnt tu ad pin dt sic horrende et cito appa-rebit q.d. Vos qmo horribiles apparet homines pauperibg et innocentibg· stipati multitibg et mltitudine famlorum· honorati muneribg et adulacone clicoz· ditati pecunijs et hmundanis mundanorb· onerati sceleibg et debitis petoz Tamete qz iudex vr xc horrende et cito apparebit vob Et bn tamete/ qz hebreoz x d horrendu e incide i mang dei vinetis Et quid faciet vob yste iudex· ad hoc vndz suffr ondendo p° modu quo veniet Sho describendo actu que intedit i qn iudicij Qnd et quid xc index faciet iuicqs plat/ ondit p H vba horrende et cito apparebit vob Vbi docet ta eta adhetu x qntu ptz ad malos iudices et platos· q tuc tpis bonis apparebit benignq· et malis austerq· Veniet ei vob malis iudicibg potet· s· cu incussioe tioris qz horrende/ Repete cu exclusioe torpois qz cito appaebit euidet· qz cu declaracoe vigoris· qz vob/ ia ei dr et ita e ve· Tu es ds abscoditq nsa or/ Sz tuc visitabr Dps ds manifeste veniet· ds nr et no silebit/ Veniet inqz p° cu incussioe tioris Et hc iuste ita mo vbicuqz veniut ftt iudices et mali dni in-cucunt tiore Im perat ei no cu pyete s cu austeitate no cu amoe s cu tiore q bz x ex ov loqr Ezech 34 et qmiar eis ut pnt tuc d. Veniqt pastoibg i ftl q pascebat semet

ipos Nonne gges a pastoibg pascunt/ q.d. sic lac comedebatis et lanis opiebamini· et qd crassu erat occidebat/ gregem at meu no pascebat/ qd infirmu fuit no qsolidastis/ et qd egrotu no sanastis/ et qd fractu e nq alligastis et abiectu e no reduxistis/ et qd pierat no qsistis· s cu austeritate imperabat eis et cu pona Iustu e go q iudex x c qsili se hat ad eos Et id eis tuc tpis horribilis apparebit Sap 1 Videtes turbabitr tiore horribili/ ynmo eos et malos qsules et iudices dies iudicij· q debebat i dies qsolacois· libacois· remuneracoib/ vocabr dies blamis et horrois Iohel 2 qutetr i tenebras et luna i sanguie anteqz veniat dies magnq et horribil Veniet go horrende· Sho veniet repente cu exclusion torpois qz cito Ille q venit mox dr venire cito· qntucuqz expectatur veniendo In rei veritate xc nio morose eos expectat et ipi sua mora abututr et cu dixerint pax et securitas· tuc repetiq eis supueniet teritus Vnde dr i ps Viri sanguinu et dolosi no dimidiabt dies suos Et Apoc 22 Ecce venio cito et merces mea mecu e reddere vnicuiqz sm opa sua/ Veniet euidenter· s cu declaracone vigoris/ qz tuc videbit filiu hois venietem i nube cu potestate magna et maiestate/ Ad Rom 2 Verum e q no hnt mo dni p oclis· et ideo no apparet ei Dicunt ei cu pharaone Exo 5 Quis e dns ut audiam voce eius

dimitta ysik. nescio domi; z ysik
ii dimittat. sz tunc maii te omnes
sciet. Abacuc. Adhuc visus
p(ro)cul z apparebit in fine z non
mentietur. si moram fecerit exspecta
eum q(ui)a veniens veniet z no tar-
dabit. Dic ergo veniet contra ma-
los platos. sz ad quem finem. certe
ad hoc ut q(uo)d coram toto mundo fiet
e vindicta iusta de omnibus sz p(rin)-
cipaliter de malis platis. q(ui)a tunc iudicium
durissimum in his q(ui) p(re)sunt fiet. Ista
fiet durum p(ro) eo q(uo)d male intrave-
runt. durius q(ui)a male rexerunt.
durissimum q(ui)a male vixerunt. Tunc
e erit tempus q(uo)d. quo intrasti.
quo rexisti. et quo vixisti. Quando
intrasti. si p(er) symoniam vel violenciam
aut p(er) fraudem. sine p(er) domi gr(ati)a.
Quo rexisti. p(ro)ferali. alose. im-
sit z dissipatorie. Quando vixisti.
libere avare. ambiciose. gulose.
aludificatorie. Adhuc durum
iudicium fiet secularibus. durius
malis religiosis. durissimum
p(re)sit platis. Dura q(ue)stio q(ui)a a
simplicibus extorsiones fecerunt. du-
rior q(ui)a bona pauperum consumpserunt.
durissima q(ui)a x(rist)ianorum ecclesie de p(re)cept-
eiemosinis no fuerunt. Item
durum q(uo)d fiet q(ui)a omnes x(rist)i no pave-
runt subsidio tpalis subs. durior
q(uo)d no paverunt verbo doctrine. du-
rissima q(ui)a no eos paverunt ex(em)plo
bone vite. Ceterum dura q(ue)stio
q(uo)d bonos no informaverunt. duri-
or q(ui)a malos no increpaverunt.
durissima q(ui)a impediverunt pro bene vive-
re. scandalosam agentes vitam. ergo
durissimum iudicium in his q(ui) p(re)sunt
fiet. Sz ergo q(uo)d fiet iudicium contra
platos cum singulari distinctione
restat ergo nunc declarare q(uo)d hoc
fiet ex r(ati)onali p(ro)porcione. Est enim
iustum q(uo)d sic se habeat pena
plati ad penam inde sit culpa

p(re)lati se habet ad culpam inde. Et
in ea p(ro)porcione in q(ua) culpa p(re)lati
excedit culpam subditi. Iustum e(st)
q(uo)d pena plati excedat penam
subditi. Et q(ui)a iste excessus e(st) tantus
q(uo)d maior esse no p(otes)t. Ideo vocatur
iudicium durissimum. q(uo)d ex(tr)emo infli-
getur plat. Et io dicitur Sap. 6. Exiguo
conceditur misericordia. potentes aut(em) potenter
tormenta pacientur. Exiguo. i. ei
q(ui) p(ro)p(ter) ignoranciam peccavit aut p(ro)p(ter) fra-
gilitatem. conceditur misericordia. i. minor pena.
sz potentes. i. plati scientes seu
ad scientiam obligati potentes. i.
habundanter tormenta pacientur.
Apoc. 18 dicitur. Quantum se glorificavit
in diviciis tantum date ei tormen-
tum z luctum. q(ui)a in corde suo dicit
sedeo ut regina z vidua no
sum. et luctum no videbo. quod
exponi p(otes)t de aia plati p(ro)ut si iu-
dicium durissimum in his q(ui) p(re)sunt fiet
Unde plati ad hoc q(uo)d digne p(re)sint
debent esse luminosi p(ro)p(ter) rectam informacionem.
spoliati p(ro)p(ter) secularem occupacionem. grossi
p(ro)p(ter) p(ro)ximorum compassionem. et ardentes p(ro)p(ter) iu-
stam correctionem. Primo igitur debent esse
luminosi p(ro)p(ter) rectam informacionem. unde
Sap. 6. Diligite lumen sapiencie
omnes q(ui) p(re)estis populis. hi enim sunt ille
stelle morales de quibus Gen. 1. posuit
stellas in firmamento celi ut lucerent
super terram z p(re)essent diei z nocti.
diei. i. clericis z nocti. i. laycis.
Unde Gregorius aliis 23 (?) Moralium c. 22 (?) in pre-
fatione libri sumptas de Job. Iusticia
adversum me clamat. z cum ipa
sulci eius deflent. Cum hi q(ui) subest
sunt ad obsequium. restat procul
dubio ut hi q(ui) p(re)sunt sint accincti ad
opus. Et cum hi q(ui) subsunt iussis
obtemperant. oportet q(uo)d hi q(ui) p(re)sunt curam
sollicitudinis impendant. Sz ita visitatur
in Johel 2. Sol z luna obtenebrati
ti sunt z stelle retraxerunt lumen
suum. Sol z luna sunt prelati

manoēs / stelle sᵗ euāu & sb
dit' mōres / Tho dz ēē opos
p s̃tū occupacōz ĩ t'palia gte
nedo · sp̃ualia pdicādo · sacme
ta miistrādo · & paupes visitādo
hᵉ dᵉ Ro 12 c' p̃est in sollicitudīe /
Et ꝯes tm̄ digni sᵗ honoē du
plici / Thi 1 c' bn̄ p̄suīt p̄sbiteri ·
dup' honoē dig' hēant · maxīe
q̃ laborāt vbo & doctīa / Et p̄ e
Tess 1 dᵗ Rogam⁹ vos fres ut no
ueit eos q̃ laborāt īt' vos & p̄
sūt vob ī dn̄o & mōdant⁹ hēat
illos ī cari tet̄ ꝑpt' op⁹ ~~ist~~ illo⁹ pa
cē hēte cū eis / Tcio dz platus
bo⁹ ēē gvosq̃ p ꝯpassioz ut co
solet' pusillanimes · suscipiat in
firmos · paciēs sit ad oīns p̄ m
Regulā b Augᵃ / Vñ x° no Johēz
ꝯstituit p̄ncipē eccle sue · s pet̄z ·
ut q̃ infirm⁹ fuerat & ꝯpassioē
indigueāt · ꝯpassiōis viscera
sigla' obtineret / Et sebi' Dn̄ 2e
Eleaser peāt oīb⁹ q̃ hinc ab
ha Eleaser mīp̄ dei mei sciſi°
& desigt platū · p eq discreti
eliaz · s b dm̄ scifican dz / Vñ Bn⁹
s' Cāi mgt · Discite s bdiroz ma
tres vos ēē debē nō dn̄os Stu
dete mag' āari q̃ metui · & si
in tᵉ seuerite op⁹ ē · ptna sit
nō tirānica / ubera fouēdo ·
pres corrigēdo vos exhibeat /
suspēdite v'ba · p̄duate v'ba ·
pectora lacte pinguescāt · nō
tiypo turgescāt / Vñ dᵗ Innoc
d' vilite ꝯdiciōis humāe c 20 · Sta
tim ut ābicōsq̃ ꝯpmotū ē ad ho
noīe ī supbia ꝯtollit' & ī ia
ctāciā effrena' / nō cuiat p
desse s gliat' p̄esse / p̄suīt se
melioēz · q° emīt se sublioēz / ad
bonū ĩ nō fa' gdy s vtq · nō di
gⁿitas s honestas / pores dedi
gnit' āicos · notos ignorat · ex
teros reputat comites · tote

puis antiq° · visū extollit
uīcē erigit / fastū oñdit / g
loqit' · platis infestus ē · s b
onedosq · molesta nō suffert
cepta nō differt · p̄ceps & a
glosq̃ & arrogās · gmt & ip
tuq / Sic at in malos plat
fiet iudiciū dm̄ issmū / Ita
dabit' pmiū maximū / Vñ c
ī qda' simōe Nich ē in hac
ta & max' hᶜ tp̄e difficili
laboriosi⁹ & piculosi⁹ · epi o
Sz apᵈ deū nich beati⁹ s
eo modo milite' · q̄ ipatoz
iubet / Qᵗᵒ dz ēē plat⁹ q
p iusta correctioz / Vñ dᵗ Bn
sit piscib⁹ maris & volatil
celi · & bestyis tre · oī ꝯre
q̃d moue' sup tra / Mora' p
mais sūt rebelles & ocio
volatilia celi sᵗ supbi & ab
si / bestie tre sᵗ auari & pe
osi / reptilia lubrici & libid
quos oēs dz plat⁹ iuste
ripe · & rn̄ ecliāicas sanx
ad v'tutes reduce' / Vñ p
dᵗ p̄ncipes ī indigo pe
qda' sites sūt milui⁹ q̃ m
tigs galli nās s pulles m
dūt / qda' eq' sᵗ sites ingre
ouit' q̃ nō leone s catul
leonis vbeāt / Sic plati n
in · nō dimites & nobles p
tes · s paupes ecliāca c
castigat · Sz d' q° doleō
iterdū p̄suīt in eccliā q̃ s
nebrosi p ignorāciaz · ocio
ignauiaz / sedicosi p raci
Ignomiosi p infamiaz Sz
ꝯles bn̄ loq' Ambrosio ī
pastorali d · Nich ī hoc s
excellēcius sacerdotib / nich
min⁹ epis repiri pt · & ei
gⁿte odiis demōstre⁹ · d
noscāq̃ qd sum⁹ · & qd fu
fessioē aude pocius q̃ m

Marginal notes:

tipus pi ī figurā ut fac
statua platudo / tipus
at' ē queda' herba que
in aquis nascitur et
ab aqua inflatur vnde
et ambicionarz homi sba
placeōi tumor et fas
tus dicat' tipicus

alt' at

et mouet

dimite9 · ut nomē ggat actōi
tiō corrīdeat · ne sꝫ
sꝫ hōd sblimiꝰ ꝛ vita pdimiꝰ/
n sit dēfica pfessio · ꝛ illicita
actō/ ne sit religiosa amictꝰ
ꝛ religiosa pfessꝰ/ ne sit grad9
excels9 ꝛ defformis excessꝰ/ ne
lōnꝫ smileng columbina · ꝛ
mēte hēa9 canina/ ne pfessioꝫ
mistre9 ouina · ꝛ ferocitē hēa9
lupina/ Confiteꝫ smaꝫ tangit
B9 ad Eugeniu audi mīgt ca
tu meꝫ miꝰ suane sꝫ saluta
re chostosa ꝛ ꝛ esumig grad9 ꝛ
aīi infimꝰ/ sedes pᵃ ꝛ vita ma
ligna/ lingwa magloq ꝛ manꝰ
ociosa/ smo multꝰ ꝛ fructꝰ nullꝰ/
vultꝰ gūis ꝛ actꝰ leuis/ caput
cani ꝛ cor vanū/ facies rugo
sa lingwa nugosa/ ingens au
ctꝰ ꝛ nutaꝰ · i vanitas insta
bilis/ h̄ bn9// Addico
ꝛ bꝫ plat vite pphane ꝛ am
biciōsꝰ dt lrā · horrende ꝛ cito
apparebit vob/ c. q abiecoꝭ viui
tꝰ ꝛ iniuste iudicat/ Na iudiciu
durissimū merent/ Quapropt b
Greg mor c xx ꝯsulendo im
positidibꝫ dt. Hic go inde se c
ipiat ut sꝫ ꝛ sbditꝰ viuat/
ut bonū qd facit ꝛ mīt sinu uete
accedat · ꝛ tn ex eo ad pfectu
suu · qa · ꝛce opomꝰ ipti
at/ ut sbditoꝝ clpas animadu
tens corrigat/ nc tn p vi ani
adusiois intumescat/ ut qda
leuis corrupta tolleret · nc tn
disciplie vincla · eas lenitate
dissoluat · ut qda tollerado
dissimulent · nc tn ea crescē
dissimulado pmittat/ Ablingt
laboriosa st ista · ꝛ ū dima
gr̄ sulciat ad custodiedu dif
ficia · Recti d' amctu dis
tinctꝰ h dt horrende ꝛ cito
apparebit qui iudicm durissimū

hꝫ q psunt fiet/ qd exponē cꝫ
ungt gra go plerūqꝫ p pratūꝫ
regimīs ad clpā prlupit ela
cionꝭ/ atqꝫ apd districti iudice
ipa elacō impietas estima
bit d' dnō in Job q̄ Qui vocat
auctores duces impios d' ipo ꝯpre
hendi dū suphūt · ex oꝫ suo
sbditos ad impiete ꝯhūt vn
magnope cauadū ē ut q ho
minibꝫ regēdis pferꝰ · apd se
intꝰ servetaril mēt · i cathe
dra psideat hūilis/ Cūqꝫ in
dica dū ei a cetis foris assistr/
vigilāti oclo incessant aspiciat
cui quꝫ iudici ipe d' hijs iudi
cādꝰ assistit: ut quto ne an
cu qle hō vidt sollicitus t
pidat · tāto eu ai vidit secu
rius ēnat/ Paset go q ad sat
faciendū distccō iudici de sua
tmꝰ aīa fortasse vix suff?/ ꝛ
qt regēdis sbditis vix past
reddede apd eū racōis tpe · ut
ita dica · tot solꝰ aīas hꝫ/ Ce
nimiꝫ cogitaᵒ si assidue inte expeaquit
auctat · ocꝫ suphie tuorē pmit
Et i vero pundꝰ tāto iā nc rex
apostatā neqꝫ dux impijs vo
cabi · quto ei cogitacōe sollicita
ptās q accepta est · nō honor
sꝫ onꝰ estimat/ Na cui mūc in
dice ee libꝫ · hinc vel tunc iudi
ce nō libꝫ timeri · Puiorꝫ ei cl
pe neqūt · q hinde ptāt amore
pcedit · Tale vo solū ptas hꝫ
gerit eū nō amādo sꝫ timedo
retinet · Qua ut iustit rcte
valeat · oꝫ pmū ut hāc nō cu
piditas sꝫ nccitas iponat/ Ac
cepta at neq formidie ꝫ de
sīti · nc ex libidine aplecti/
ne ā pēius qt · q ex hūilite
suphiat sꝫ dine dispēsacōis
ordia ꝫ fugiendo ꝯtepnat/ a
eo mgū suphi rectoris abiciat

quo eu sup ceteros puatu vgine
delcat / ptas go eu pcipit no
libidie danda est · sz ex logamte
to landa ut inde tue ad iudi
ciu leuis sit · vn mg ad mi
sterium paciens gins iniotesat
h · e · Et tuetoru no hoie
de apparebit iudiciu · n° pro
hodi regimine tormeta patie
sz vita etia gseque

Non ei sb thet psona
cuiq9 dns q e dnator
omi · n° vebi magne
cuiq9 · qm pusillu et magnu
fec ipe · et eq̄ua e illi cura de
oib9 / fortioib9 at fortior instat
cruciato / Eu declatu e q xpc
iudicabit int dnos et pnci
pes platos eu distinctoe gradu
h ondit q hc fiet sn qq dis
simlacoe / pmo ei iudices
mt pp t beniuolencia · mlti
pp impotenc · mlti pp neglia
dissimlacoes faciunt / pmo go i ta
tu excludit a xo iudice / tho
infert pulis gelo / 2a ibi
fortoribus at / Cuitu i ad pm
h · q xc no pcet ppt beniuole
ciā tuc tpis dt sic · Non sbt
het psona cuiq dns / Cautel
la ei est apud iudices mdi q
pna zra [illegible] cto tpe ita
tm no oz iudice p illo die
aliq fac eo cz / sz ita cautela
la mch tuc valebit · qz ng
ptuc potit se absentare / Vn
2 Cor · omes nos manifestari
oz an tbnal x ut refe vnqsq
pnt gessit i cor s sine bo
go dt no sb thet p dissilator
pna cuiq · qz act x · dt · No est
psonar acceptor ds / Ro e qz
e dnator om · et iustus dnator
go nlli faciet favoe · vn 2 K
22 fortis isrl dnator hom iu
stus · Tuc go tuc nlli pcet pp ter

beniuolenciā / Scdo nlli pcet
ipotenciā et qntu ad hc dt ·
no vebi magne cuiq · q dnu
dimittet teriore pone ceg
pncipu vllus qz catur Et
pbat sic Na nus actifex te
d'eo qd fcit · et pt destruee
volt / qz ois artifex potens
artificiato suo / Sz deg pu
sillu et magnu · ut dt ps
ipe e ds · ipe fec nos et n
ipi nos / Tercio nlli pcet de
neglia et qntu ad hc dt ·
qua illi cuiq e de oib9 / et p
no pl9 negliget pnre
qm aliu / Iuxta i9 Sap · 12
aliq dt qz tu cui e cura de
ut ondas qm no iniuste i
tas iudiciu / Hic go tha
dissilacois exclusit · Scdm
gelo tlis · fortioib9 at ·
q fortg et grng pcauecu
tior instat cruciato Na deu
dt p mesura pcti erit plag
mod9 / Nonu gr is tactu
psonar accepcoe dubit
Vtru acceptio psonar sit
Et vr q no · Sz qz apd d
nllu e pctu / Sz apd deu
acceptio psonar · go ipa no e
pctor · Sz Ro v · Ru no d
ti fuisset · n° aliq esse
a malvuit 2 in eltuz ge
dei manet no ex opibz
vocatoe dem e qz Iacob
et mt in Ro · sic scptu e
dilexi · Esau at odio hab
p gfre a deu bnficiu ec
ipe gsanguei te e acce
Sz is no est pctu sz ca
dinata / qz Gal vi d o
bonu ad oms · mrie at
mesticos fidei / Et tha
cuiq suorn no ht · et mai
mesticoz · fide no ht et e
deli deteror / Sz domestica

dcli
cu

d. n. m.

Sz m oi gete q timet deu
et opatur iusticiā acc
ptg est illi

q̃ ttinet ɔsagneite / p p̄sre
notez illrati ignobili illrato
ē accep° pe̱ / ℞ h° nō ē petm̄ /
qñ lib p̄t magn̄ desede ecliaz
q̃ alig / ℞ dn̄s sumg potifex
ı̃ dispēsacoib⁊ freqū t' attedit
ad nobilitē: faciliq ei dispen
sa eū eẽ q̄ eū aliꝯ· gō eū
h' e p⁊ accep° nō oīs p̄sonaꝝ
accep° ē petm̄ / Itē etſ fa
cilꝯ dispensa̱ eū dimitꝭ h q̃
ei paupib⁊ q̃ ꝗhat in mōm
ı̃ conp hibito / p elige m̄ig
bonū ad ɔplacētiaz· vbi p̄t e
ligē meliorē vide̱ eē accepco
p⁊ / ℞ ds hn̄s vocē ı̃ electōe
p̄t h° licite face̱ Nā h̄ iura
sunt eligē bonū ēx d' electōne
ı̃ dilecti / gō accep° p̄naꝝ eē
ı̃ sp̄ualib⁊ nō ē petm̄ / Cōfirma̱
r / q̃ p̄ statuta eclie· inter
electo d⁊ ꝯ d' ipō ɔgrmō ɔꝗmꝭ
ār ꝯmni magꝭ ijdonei va
lent inveniri / gō eclia app
ba̱ q̄ fiet accep° p⁊ / q̄ eligē
m° bonū ⁊ dimitte̱ magꝭ
bonū ē accep° p⁊ / ut vide̱· ex
dc̄ b· Jedi sup̄ leuit' 8 vbi
ait d' ordinando sacēdote in
q̃ eod ɔ sic· Cū p̄stātior est ex
ō ip° q̄ doctior· q̄ sāctior· q̄
ı̃ ē pūte emīnētior ille eli
gr̄ ad sacēdotiū / p accep° pe
ı̃ iudi° nō ē petm̄ / ℞ h' d' Ecclē
ı̃ iudi° esto pupillꝭ misericors
ut p' / p exhibē honorē indigō
ē accep° pe̱ / ℞ ad h° eēt ı̃ ınt
tenēm̄ ex p̄cepto Nā tenēm̄
honorāe parētes eēt malos
⁊ p̄latos malos sic ɔsilm̄
lontꝭ / Corā cano capite
ɔsurge ⁊ honora p̄nā senꝭ
℞ tenes qnq⁊ nō sint vtuosi
℞ h' danielis 13 Egressa ē ini
q̄tas a senioribꝯ iudicibꝯ qui
videbant̄ regē p̄plm̄ regē / Ad

oppm̄ dicit p hibē in lege di
uia nisi sit petm̄ / ℞ accep°
p⁊ p hibē deut' 1 Nō accipi
eēt cuiuꝗ p̄na / ⁊ lo° ſſr' in
loco iudicij· gō accipe p̄sonā
ı̃ iudicio ē petm̄ / p Jacobi 2°
Nolite ı̃ pluraꝝ accep° p̄sonaꝝ hr̄e fi
de dn̄ı nr̄i ihū x̄ / vbi dt glo sic
Aug' Qs ferat si qs dīuitē
eligat ad sedē honoris eclie
ɔtēpto paupe sciētiōē ⁊ iustiore
gō accep° p⁊ ı̃ collōib⁊ bn̄ficioꝝ
ecliaꝝ ē petm̄ / Ad q̄oz dm̄ ē
q° p̄t ista iōz omē qd opponit̄
iusti° vel viti viciū ē ⁊ petm̄·
℞ accep° p° opponit̄ iustie· gō ē
petm̄ / ℞ tenēd⁊ tn̄ ē q̄ ad iusti
ciā p⁊ q̄ bō diuisa diuisit distri
buat p̄ms· ɔm valorē ⁊ digtē
p̄naꝝ / qn̄ gō ais ɔsidat in p̄na
aliquā ɔditōz q̄ fat eū indignm̄
ı̃ qd s' dat· ē accep° p̄ne / Si aūt
ɔsidat in p° ɔditoz aliquā / q̄
qde ɔditio fat eū dignū bn̄ficio
ɔferendo· tunc nō ē p° accep° te·
℞ cause / ℞ h° glo ad Eph̄ vi sic
id nō est p̄sonaꝝ accep° apud
deū dt q̄ iudex iustꝭ causaꝝ
attēdat nō p̄naꝝ / Est gō accep°
p̄sone iniustia· q̄ p̄fert p̄na p
p̄t causaꝝ nō dignificāte eū q̄ id
ad qd p̄fert / Dīꝭ aūt ɔditio q̄ e
nō fatiūt hoiēz dignū ı̃ negocio
ad qd p̄fert / referunt̄ sup̄ istū
modū loqndi· ad p̄sonā / Sic
si attendā in isto dīuitas vel
ɔsanguineitē· ⁊ p' istas ɔditōes
p̄monea eū ad magisteriū vel
ad p̄latoz· accep° p̄ne ē· Nam
ea me monet non ē ɔditio
q̄ fat eū honorē tlē / ℞ si attendā
ı̃ isto ɔsangneitatē / ⁊ p̄t h° le
gō ꝯ· marcas vel iustitiā eū
hedē· ⁊ dimitto ceteri· nō ē
accep° p̄ne ꝯ cāe· q̄ ista eā
fat eū dignū ⁊ p̄porcionatū

dignū

hinc bnfi° qd e ofeq patrom
u. Vn acticipe pma i ppsito
no e acceptie nat hois. set
acceptue hoie ad qd bnfi
ciu p9 qdicoz. no dignitatez
nc ppocondatez eu ad bnficiu
qferend/ p h° ad pma vone
dm d q dad e dup° vna
ptinet ad iusticiaz. qu dr dat
qd dz. t cui dz. t quo dz. t qn
dz. Et ista donacio qre no ca
dit i ad/ q nch dz gtrue sipl
loqndo. Alia e dacio ptinet
ad libalitte. s. ubi ho dat t ey
no tez ad h°. si dat gtr Modo
accep° pay e iniusta t no co
sistit nisi i donacoibz ptine
tibz ad iusticiaz. t io i accep
dei ul pdestinacoe dei. n e
accep° pay. qz ds no fac iniustu
iactile fuie. ca zeplado sic
no fac iniustu ad ctrue sine
ca pdestinado/ Et io in iure
qrdso no pecat ho. dado vni
t no alt/ Ad 2m d pmoue
qsanguneos disti d e/ qz a
qsagne plati sc° inig digni
simp° t p respcu ad bnficiu
qferend t p respcu ad bonu
gne. id fut eq dig ut aly
In p° casu pmone eos t dimi
tte digniores e accep° pnaz
t i dispesacoe spualiu qz
no e dns. s; vn° dispesator
vn i cor e d° Sic nos existet
ho ut ministros xpi t dispesa
tores ministeriorz dei In ho m°
bn b; plato pferre qsagne
os t salua in h° videnu t e e
apericet. t pt d ey mag co
fide. qz nego a ecce cu eo
unac t tenebunt. Ad 3m de
pmotoe nobiliu t dispesa
coe cu eis fiq. ddm e q
qt ms luralia simpl loquendo
reddat hoie; mag ydoneu

ad pmocoez in eclia In casu
ubi nobilitas fulata e bo
moribz. plq pt expedie
i resistedo zebellibz t litig
onibz inadentibz qd possessio
tua/ Et i h° casu dz, lrat
poim nobilitas. n e accep
pne i ca° illo Secq esset
valet eclie lrarua simplr
sic peminencia nobil/ tc
no e accep° pne i collado
epatz Dicit vni ho tholo
gu t pmone vnu hoiem
ristarum ut canonista ubi ne
gocia eclie sut litigiosa
i e p ina sua defedat m
eclie libertates. qm simpl
qndo theoa mag disp
ho ad regime aiaz no
net tn fac magis dig
hoiez ad defensioz rez
t exacone eaz/ Et/ ad
nobilibz fuit dispesaco
qtihedo iniciom insra
plibus. t no cu paupibz
no e accep° pay/ Na eccla
dispesadi cu nobilibz
firmaco t mltiplio
maioes in eclia. qz
apud paupes no het
tn ddi. tq alit e loqn
eledne apd foru indic
t alit apud foru ofie
foz publicu no vo
vidsa. si no eligit
meliore. qz sic oz a
dfinali papa calunia
io suff elige bonu
n° obliga ho ad elige
meliore. p ma d
qsiaz eligedu e q
gat illu que oputat
ore t aptiore ad illa
ptue pesacoe cuiste
tiolarib q eclia
gut. alis e accepco

z nec dacium com ꝯsciaz eligendo/ Ad ꝯfirmacionez ꝺ eligendo mit ꝯmu. ut cum ꝙ ille q sit ꝺ ꝯmuno quit ꝯuenient utilioꝛes ee ad bonum cõe ecclie. i ꝗ sit nutriti cõr ad eccliaꝫ Et id statutum ꝙ de ꝯmuno potius eligat͛. si ds sit ibi ydoneus ꝫ n̄o fiat ꝺ alijs supꝫ dis 60 nullus z dis 63 Barroꝛ/ Ad sextum dom ꝙ hodz i iudicio paupis miseri cordiam pt ronabilis sn lesione in sti z n̄o cõn iusticiaz Na Exo 23 paupis ꝗꝫ miseberis i iu dicio/ Ad septimu de exhibicione reuerentie indignis. dom ꝙ hoꝛ e exhibicio reuerentie i testio m vtus. Vn sola vtus ē debita ca virtus honoꝛis Aliq tn ve neratur pt vtutem ppaz. aliq' ppt vtutem alienā. sic tunc hono rantur mali plati Na gerunt p'n dei z cõitatis cui pficiunt͛ Pꝛo 26 Sic q mittit lapi dem i acerum mercurij. sic q tri buit insipienti honoꝛez/ Mer curius ē deus nundinatoꝛ/ acoruꝫ ꝙ tunc ul vocimij vocat͛ acervus mercurij Ꝺponitur at quiqꝫ lapidibus Sic ergo quiqꝫ imponi tur unius lapillus p centum libris ita ponitur in ecclia quiqꝫ unus ydiota z insipiens i loco plati z loco dei/ Diuites at ho norantur ppt vtutum apparentiaz. z diuites ppt bonitatem reipub lice ꝗ psumuntur utiles esse. n̄o ꝓpter diuitias Vn ꝺ glo sup id Jac 2 Nolite i psonaꝝ accep cõe hr̄e fidē Qr diuites ho noꝛant ppt pecunias peccant. Addicio. vult go. sentire Ja cobus dicere sic. Nolite crede ꝙ dum ut x gle i psonaꝝ accepcōe velit No estimetis ꝙ fides dum sit i hijs qui psonaꝝ acceptis

ut s. vocauit diuites ad fidē z n̄o paupes/ Vn gorra sup eius pūctu cathonice b Jacobi declarat i ꝗbus casibus ē accep psonaꝝ ꝺ. p'o i audiencia cauz ꝗr ꝺt Deut i Ita puum audietis ut magnum/ Scd'o i diffinicione sinaꝝ ꝗr ꝺt Pu 18 Accipe psonam impij n̄o ē bonum/ 3o in dignitatibus ele ctionum Vn ꝺt Jac 2 Nōne d's paupes elegit ds i hoc mundo diui tes i fide glo qꝫ fecit eligi di uite ad sedē honoꝛis q ꝺ n̄o deus sꝫ psonaꝝ acceptor habi No ei rone diuiciaꝝ ē eligendus quis ad dignitates sꝫ rone valoꝛis z utilitatis reipublice/ 4to ē caue da accep psonaꝝ i collacione bnfi cioꝝ ecclie. Vn Ro 2 c. ꝺt Gla honoꝛ oi opanti bonum iudeo pmu z greco No ē ei accep psonaꝝ apud deum s. siue sit diues siue paup dum sit virtuosus z reipublice valens. 5to vitanda ē psonaꝝ ac cepcio i pmocionibus dignitatum ut e piscopatus uel platine Vn Gal 2 Ab hijs at qui videbantur aliquid esse i ꝗ aliq' aliquando sic petrus Jacob z Johnes q fuerunt in transfiguracione xi/ quales aliquando fuerint s. an aplatum ꝗr ydio te z simplices piscatoꝛes nichil mea interest s. referre/ deus aut psonam hoīs n̄o accipit z istos ydiotas z simplices ptulit in dignitate multis/ 6to in exhibicione honoꝛis z reuerentie z obsequioꝝ Vn leuiticus ꝺt No cõsideres psonā paupis nec honoꝛes vultum potentis iuste pximo tuo iudica Et ibidem i fine c. Nolite facere aliquid iniquum i iudicio i regula i pondere z mensura statera iusta z equa sint pondera Septio i cõparacione mitoꝛ Vn b Ja. i 2' Nōne iudicatis apud vos metipsos z facti estis iudices cogi tacionum iniquaꝝ/ 8o i correctione

dicit glo augustini sup ep Jacobi z si intelligerent diuites in ecclesia ut z clivitatibus et cetera filius qui psentem licet in tuis [illegible] sit iudicet ut ei quita diuinoꝛ tanta meior indicatoꝛ

z diuitibus pauperi

ctpar vn ait 22 No respiciet
pna hoim / Nono i cpfbacide
bnficior vn d Actx In vitate
cpeu qr no e pnar acceptor
de9. s3 in oi gete q timet deu
z opar iusticia acceptg e illi
h3 Rona Vn d h3 in lra No
sbtrhet pna cyq3 Vng ei fiet
vt alt / si dign9 fuit ex mcit
vmuneerabi3 si indignus iustis
sie indicab3 Na no veebitur
magnie cyq3 Na puu3 z ma
gnu9 i cspeu ei9 fuit equalit
cdicoit vn d pusillu z ma
gnu fecit ipe. z cosit ei9 ca
tue / z equalit est cna illi
d oibz cq q iuste sobe caste
vivebat. inito retbne3 eis
vita etna. qr opa illoz secu3
illos Cr at csilia salutaria
dei timoe postigato spnerut
volupter z sspualiter seqntet
d3 eis h3 Fortioibz s estiacoz
cor fortior eit cila Erat
ei fortes ad ebetates. ad vo
luptes z ad oppssioz paupez
z pupillor / inito eq retbne3
eis Vbs ei hundant retbuut
facietib supbiaz ut dt ps / Su
pbiut ei impiz. satie te gnut
in delicijs qua inime inve
nie put / pulene appetit. vi
te stabh te affant / cu tn ex
pientia q e reru magra. de
cirio sp informem3 / grat ig3
mutando inordiate vite mos /
ut re q saciae pt pfinat3 / ut
pulene meata q tabescene no
pt intucat3 morib3 setis se
tent No laboet3 ho p istis
tusitorijs q vilia foe patet
z caducte z insuffia ho sacia
rei / s3 laboret p pulerrime op
tis z etnis s3 i etnu pfitutis
Caduca ei h9 mdi l3 videa3
ee bo. vtilia. z decora. z appetu

hois saciatia. no tn st
vni Eg 22 ayor stati in 2
pu9 ttat9 iob Silectati
sup mlt dunitis nost S
cppe viri i h9 pegnacdis
na. qm ea qua appetu.
eatois sui spez cteplal
siunt / cez omez puz vi
pia. inopia deputat Cra
nil ex deu suff met q
deu qut Et plerugz ei
sua hundatia. fit vehem
rosa. qr hipin cgut tolle
q festmates ad priaz. i
mlta portat Vn fit. ne
eu indigetibz deuote pei
qts du sut iste q no ht.
ille qd aplig ht. ne qui
vacug abulet / ne eu qui
tardae i via potat nimi
gruet Ecli i d nimia h
inime letat3 / qua vz p a
celestis priom a largem
pgut. a despiciendo des
h Eg / Sic ei ho i somn
dens vi3 saciari. expge
at famescit Vicies si i
vide3 bibe. sitim tn illa
pt extingue Vn ysaie
somiat esuriens. z comed
at fuit expgefciis. vac
eit aia eig Et sic somia
tions z bibit / z posz exp
fuit lass9 adhuc sitit. z
eig vacua e. Sic erit m
gecin q dimicauerut c
mote syon glo. dilige
lia ploz deu / d h3 somn
Eg Sepe dormieti inop
se p somnu videat diuit
ysq rebg am extollat
se hre qd no ht / s3 i peti
gilas dole incipit. q d
ymagine tenebat dor
z tuc gemit sb paup p
q se edidt diuitias possidet

Si invenit oibz q p isto tempore
in tris gla et popa mdi ac de-
lect assidue laboraverint quod
hic i ocio possidet. Ibi de his
mis hitur gavisi se possedisse.
eunt debunt se deu et salutem
eternam pro illis perdidisse. Et ide
iudicem ait eas e. ondit q in
reb tpalib, i dubijs spem ĥre
e spiendum Vn inquit in rebus
diviis spem figeat dimes ille q
dicebat Aia hes multa bo posita
in aos plurimos requiesce come-
da bibe et epulare. Sz superna
vox hunc increpat d luc 12 Stulte
hac nocte aiam tua repetent a
te que at parasti cuius erit. Eade
et morte solatz e q'ineret sup ha-
bitatia. ulli tpa finiat pstola
ty e fq i logu sup psidia col-
lig do pspicat fosquite die.
vt mu mune videt/ qui eum in
aq fluctib fundamtu pone
e reb labentib spei fiducia
vel e solidare. Dicata ei i ppetuu
vi. iuseunt oia. Ad go e a sta
ta nge si tiusentib reb inhe-
rens nam unq divertent flu-
minu tanidt vtiab, rapte
mune ubi firg potuit dorsu
vinu defluere. Qui go defflu-
ce deuitat supest ut qd de-
fluc deuitat fugiat ne p hc
qd ab in hc cogit puenire qd
vult. Et ei reb labentib in
herens vult hire quamdiu q
tenet/ pus itaq ewr ab e ne
qs tpalia diligat. ac deinde
ne dupli tpalib; q nō ad dela-
cto sz ad usu retinet fidu-
quoniam qus quietas sup de-
crebimus statu sum aug p-
tu. Ita vite put fluctu tisit
qui laniat et valde demens e
q tenda volu et plata fige
cordis. Exercamus nos go assidue
i sctis opibz usqz ad tinj vite
iuxta id Apoc 2 Esto fidelis usq
ad morte et dabo t' corona vite
Vn et Math xx d Cu sero fem esset
dixit dns pen' atori vinee.
Voca operarios et redde illis mrce-
dem/ Continue go h' i bono ut
tandem pq laboris sarcina ad co-
templanda dei celsitudine evolare possimus
ad instar formice/ q postqz diu
laboravit comportando gna et aia
in tira/ tandem nā applicat ei
alas. ac si dicat nostra sup illa
Vltimus reptando laborabis
i tra. Sz nobiliore statum mdnet
volitando p aere. Duo mō lucta-
tori i laborib, et ad fine pseve-
ranti dabunt ale ctemplonis ad
statu glie consequendum. Qui ei psve-
raverit usqz i fine h' salvus erit
possidendo divitias eius q
sunt glie. eo q pmittitur felicitate
quam nullates pstabit/ pmittitur
sacietate et pulcritudine/ cuius oppositu
mors separans dedit. Vel sicut
dimittit fr divitias i celi patria

Ad vos go reges sunt hi
sermones mei ut di-
scatis sapiaz et ne ca-
datis/ q ei custodierint iusticia
iuste iudicabunt/ et q' didi-
cerint ista invenient qd respō-
deant/ Ecclusi e satis qm in
dandis ammiñidis et monitis q di-
scipliā sapie iudicibz pncipib
et platis est suma necia. Uz qr
moite gnalis ne suffit u mo-
niti audiat et adultat. Ido eos
i hac pte mag' efficacit excitat
replicando et mag eoz statu ex-
plicando. Et dat exm plat q
no est satis gnalia pdicare cu
enuaz fiant ama. sz uore hnt
d eius i pticulari descendere qn in-
famiā sine rebellio expellit
Et id dez e q in predictis sit

x6

denu est regibus et platis q addi
scat sapiam qr tn reges et psides
sut minus desides ad ea que
eis vonab' oducut et psuadet
Ido explicat inferedo Ad vos
go reges i edicta rectores et pla
ti q gentiq sut hi smoes mei q
vz precesserut et gsecut ut di
scatis sapiam no illa q deorsu
e q e terena aialis et dyabo
ca sz illa q desursu e Jac z Q qua
Ecci i Ois sapia a dno deo e et cu
illo fuit sp et est an evu Et no
excidatis vz a gra in clpa sz
gtinuetis pseuantes fina in
caritate i Cor 13 Caritas nuq exci
det Et qua pole e q nuq n
excidatis declat gnt q ei cu
stodierut iustiam eius s sapie in
tate q e xc iuste iudicabut i
iustie pmiu papiet p mcede
Vn i ethice d de relgo i rpoita
e in cona iustie et soli Hec in
veniet i iudicio qd rndeant
xo opponenti Et io sbdit Et q di
dicerunt iusta invenient qd rn
deat Hic solut qo Job 9 poita
Et repete intio gter gt rndebt
ei cite q didicerint iusta inve
niet qd rndeat Vbi notand e
q rnde deus qoz quibz disputa
cium et arguetiu con nos Arguit
ei deus p geometicas demrones
nuq p rethoicas psuasioes
demo p zophisticas obligacoes
ad p insolubiliu deductiones
Po cum deus arguit disputado de
nuatie ut nos doceat et corri
gat pcedut ei sine demrones
ab intusece et notissis nob qr d
petis nris Joh 16 Ille arguet
mud de pcto Et io ad rones di
no latet rnsio qr si dixius qr
pctm no hems nosmetipos sedu
cius et vitas i no no e i hoie Vn
Job 9 d qnti sit ego ut rndeam

ei et loqr vbis meis cu eo
qui etsi huero qppiam iustu no
dabo sz meu iudice depca
Hic mlr rndit i adultio d
sa Joh 8 qn xc ei geometica
drones digito pscripsit i te
io gfusioz et gclusioz euas
s xpo Nemo te gdenat mli
i a Nemo dne Et xc Nec ego
deno va amp ne Sic rnd
ad nathan 2 Reg 12 cu eu ar
d adultio et homicidio pecca
Cu statim nathan Dixit
dus pctm tuu Sho arguit
p rethoicas psuasioes Apo 3
Suadeo t a eme a me a
igtu pbatu ut locuples
et vestimetis albis induaris
e psuasio indi ut colligi
cieris et vndecuq potes
ras et cu divites fecus fuei
p opa pietatis sd satisfacies
pctis Vn indq po suad
q sit indi et postea q sit dei
vo docet ordine opposit
dt Mt 6 p m qrite regnu
iustiam eius Vn sic rethoi
suadet Ita et indq d nag
ne abraha dives fuit d
rex magnificus et d mlt aly
tenuit scelis q cu secite dini
huerant Sz iste rones no d
nos movere qr lz cu divit
xo servire sit pole e tn se
vita paupte eligere et e ma
psciocis Et io indo rnde
Eccl 26 In modico suade
xianu fi Et grag ab eo
securitate nob faciet q v
do dimites efficaci et q
bona hebis volute ad ele
faciens De hac rnsioe d
Rndit ei i via virtutis sue
tate dieru meoz nucia
quo notand q quidam rex
ius noie pseus frequent q

qualis ipse foret si fiet dives et po
tens iniustus qz e ut sic dicim si
fias tu leo qualis eris unista
hystoriaz scribit Marcial epigr iz
nemus Sepe rogare soles qualis
sim iste futurus si fiaz locuples
si quis repente potest quecunque pos
se tuos mores narrare filios
dieni si fias tu leo qualis eris
Ter arguit demo per zophistas
obligaciones obligat enim ei hoies
ad iustinendum sentiam unde an primum
patris hoste fecit flagz positorum mu
lieris de unde z Neque si moriemur
sed eius sic dy Et quamvis gelndit
omnes q suas obligaciones admit
tunt unde ps declinantes ad in
obligaciones adducet dominus cum ope
rantibus iniquitatem Et ideo dicamus ei ide
David z Non oz nos de hec rndere Sexto
eadem arguit tetatie per insolubi
lium reductiones qz ipsius argu ob
vix solutorem rapiunt in quo cottidiana
e pugna sz rara victoria ut dicit
Alanus in defuga mulierum unde Jac. i
unusquisque tetatur a genpia sua
abstractus et illectus Et isti dispu
tacioni rndeamus iuxta tres antiquas
et famosas opiniones solvendi in
solubilia fuerunt enim antiquitus cas
sates restringentes et rndentes
per casum Cassantes dicebant
quod ipsi actum negabant de quo pueret
insolubile Nos ergo cum omnis istius
vicie carnis rndeamus potius in primo
casus actum ame a quo pueniunt
tercio vz destans feda ymma
ginacionem de venere vemente
hec qui capit servet tota est
concassanda unde ps conquassabit
capita in terra multorum Et tunc tu
cogius ut cassatio est utrius
mala et non culpa nec ex tunc offe
dere ea unde ysa qz calamum qs
sati non contereret Secundo ecce rndeamus
per carnis restrictorum sive carnis

cuias in desideriis faciamus ut sen
sualitas restringatur legibus racionis
unde Ezechielis Constringatur venale a
nulis suis cum anulis sulphurera
lis Tercio rndeamus per transcensum cogi
tando cum ratio ad transcendere et transi
bit in terra Iuxta id i Mach i descendit
in lecum et congunt qz more et dis...
sione de z Cor i ipsi in nobis ipsis re
sponsum mortis habuimus ut non simus fide
tes in nobis sz in deo Et qui sic didice
rint ista in presenti invenient quid
rndeant in futuro ¶ Additio.
Quia stultus indeliberate quicquid sibi occur
rerit profert quod non decet rectoribus
facere Dissuadet igitur sapiencia ut habeant
in habitu quod proferant Quapropter invi
tat eos ad studium sapiencie ne a
gracia dei propter scelera decidant dicens Ad
vos ergo reges sunt sermones mei ut
discatis sapienciam que est vobis prudencia
cum in medio sederit ut iusta decernat
iudicia ne si stultum quod fecerit a
gracia excidat pectorum obstaculo et ve
si Que enim sapiens est omnibus scit occur
rere ne offendat a ipsemet offe
datur unde Proverbiorum dicitur Non de potestate cadet
cum qui sapiencia vadit quod de non cadit
de potestate in sublimitate regia qui singula
eius dignitate concedentia sapienter dispo
nit unde propter stulticiam plures ab
officio rectorali sunt deiecti a ...
sicut patet historias legenti qz in dignitate
hominem fore contingit sepius superbia
tangi ut narrat Valerius in libro de
honore sclaris dignitatis in primo que
alibi intitulatur eciam de disciplina
Romana a de domo discipline dicens
Vir iustus a omni potestate sui exuitur
a si aqua cingitur sibilla civatur
ne superbia tumeat sz eam subicit
ut humilior moletiat probatur autem
apostolico exemplo si pauli que data sibi potestate
etiam nec ad hoc usque quod decebat sz
dum possit uti licite abstinuit sese
qz ut privilegium in medio eorum qui peccat

cap. 3

Natus magnus et humilia te[?] … et … [illegible]

ostendit, quia quo superponendis honoribus
scilicet a prioribus mundi instantius
deprimitur in laboribus, eisque periculorum
vacuus inveniatur a regno. Tanto quippe
sarcinis pectore premitur, quanto a
bonis operibus impeditur aliorum.
In illa tanto quisque apud Deum sublimis
honoris dignitate sublimatur, tanto magis
curarum ponderibus aggravatur, eiusque
magis mente et cogitatione subicitur,
quo sublimius ceteris preponitur. Nam ut
quidam patrum ait: Omne quod supereminet
plus meroribus afficitur quam honoribus
gaudeat, et quanto quisque
eius maioribus mundi occupationibus,
tanto infelicioribus vincitur
premitur. Sed ei vix valet animus
peccata deuitare congestus, quanto magis
scilicet occupationibus devinctus.
Non semper valde omne prelatum insi-
gne sed vere tunc est utile si bene
geratur, si qui bene presunt subiectis pre-
lati, quibus terreno honore preferuntur.
Potestas autem bona est quam a Deo bona
data est, ut malum timore cohibeat,
non ut malum terrore committat.
Nam ait papa quod potestate peccan-
di liberiorem mentem quippe infelicius
male agendi felicitate. Unde
et in terra tempora bene imperat, sine fine
in futuro seculo regnat, et de gloria pri-
mi ad eternam transmeat gloriam. Et
vos prepere regnum exercet per vestem
fulgentem et luna lapillorum mundi
et miseri ad infernum descendant
tormenti. Reges autem vocantur sancti viri, ideo quod
recte agendo regimen teneant.
Nam et scriptura viros sanctos proinde
in sacris eloquiis reges vocant, sci-
licet eo quod recte agunt. Propterea quod
ostendit bene regant et motus resiste-
tes et rationali discretione componat.
Recte illi reges vocantur, qui tam se
ipsos quam alios subiectos bene rege-
re moderamine noverunt. Unde ait
non regis ad inmanitatem transferat

recedit, dum quia ad culmen
venerunt in apostasiam con-
labuntur, tanto quia se tumore
extollunt, ut cunctos sibi con-
sui comparatione despiciunt, et
aliis preesse contingit, non agno-
scunt. Quorum per Ecclesiasten
… te constituerunt, noli ex-
tolli, esto in illis quasi unus ex illis.
Mundi reges si sublimiorem
tis fastigium … mortales se esse
cognoscat, nec regni gloriam quam
sublimatur aspiciat, sed opus quod
secum deportet intendat. Ut
forte caduci huius temporis gloria
agat, quam post finem huius vite
possideant. Unde apostolus dicit: Non est
potestas nisi a Deo. Sed quod …
de quibusdam potentibus, innuens
regnaverunt sed non ex me. …
non me principatus fuerunt …
Unde propheta ait: Ubique dum
reges in furore meo. Quod
sicut ei dicitur bona …
potestas a Deo ordinatum sit …
percipiunt, mala iratus … Reges
quando boni sunt muneris est
Dei, quando vero mali, sceleris est po-
pulorum. Et plebium merito … ru-
ptores … potestate. Job
regnare facit hominem hypocritam
propter peccata populi. Irascente enim Deo
… talem rectorem populi suscipiunt, qualem
pro peccato merentur. Nonnumquam
… plebis et reges mu-
tantur. Ut quod antea videbantur …
accepto regno fiunt iniqui
… potestate regni …
… omnibus dicitur ut quanto ma-
gis … celsitudine claret, tan-
tum in mente humiliet …
… Deo quod …
… non timuit sed …
… decies dixit vilis …
vilis apparebo ante deum …
elegit. Et recta …

forma iustie fecit et no vbi in
sit at Nulla psperitate erigatur ne
aduersitate tbet / non imitatur spis vi
but q a dno recedat cor eius Re
gni fastigio humilis possideat aio
no n delectet iniquitas no inflet
cupiditas sine fraudatore alicui
et prepes divites fat et qd iniusta
ptate a pplis extorquere poterit
sepe misericordi clementia donet
Dedit de principibus psulatu pro
rege ppleu tribuit eos pesse
voluit cum q9 vna e eius nasce
di moriendi qz cditio / pdesse qo
qz illis principatus no noce sz
cdeicedendo gsule ut ve sit
vtilis / Statis insignis et donu
dei / timore vta membris xpi
gherea qz x fideles st ppli qs
du a ptate qua accepit op
be egit bona itaqz vicissitu
dine largitori restituit Bo
nus rex facilius ad iusticiam a de
licto regredit qz de iusticia ad
delictum transferatur ut noveris
h esse Illic positum hoc posito
eius esse dz nunqz a vite devia
re / si tamen titubauerit cgerit
mo resurge no pigeat / ple
rique principes iusti et eciam
magis difficilate noverit no q
mi eos gseant sz aptum te
pus conversionis expectant qui
eorum nequam emendare valeat
vl pure christi adiusq principes
qui cordis crime detegunt sz
pba volens de clementia pu
nire illos male cogitare pnu
nit / istos no deserit atqz
de eo malo ylt bnu faciat / ac
bn tu fat du expat qt ille
agit / iste mia patria indul
get Et pppa sedz q principes
viciis difficile corrigit d
difficile e principe regi ad
meliq si viciis fuit iplicatus /

ppli et peccantes iudicare metu
ut et a malo suo legibus cohercet
Reges at n de solo dei timore
metu qz iehene sed cohercerint
liberi i papiciem pcunt et p
abruptum liceret faciunt i ore vi
cor labuntur / qnto qtqz ei i su
periori loco gstitutus e tanto in
maiori vsa piculo et qnto
splendoris honore gsipit excelsior
est tanto si delinqt pecor e po
tentior potentes et potent tormen
ta patient Cui eni plus cmitti
plus ab eo exigit eciam cum vsura
penarum De ubiqt apphendo Reges
vita subditorum facile erit sunt
vl edificant ul subvertunt ideo qz
princeps et no oz delinque ne
forma peccandi faciat eius impunita
licencia Na qui erunt i viciis ei
to viam ostendit erroris sic legitur de
Jeroboam qui peccauit et peccare
fecit filios isrl / Illi aut assedebis
quasi ex eius a suis subditis perpetra
tis Nonnulli principii boni et deo
placita fuere secuntur Ita facile in
sti et ecclesia exempla imitantur /
plerumqz apud iniqs principes ne
cessitate magis qz voto mali gen
stunt / dum impiis eorum mgris obe
dunt / Nonnulli at sic punit st
sequi reges i eorum malicia sic pig
sunt imitari eos i bonis Depe
tu vt mali reges peccant in
de boni iustificant / dum preceden
tium cupiditate et malicia cor
rigunt / Na rerum petis coru
gminat / sz qd illi diruperunt
isti gstetet Cui peccatum gmisqz
se n erce e ut eius pena sequatur /
neqz eciam ei impar erit supplicio
cuius error hisqz par e et vico
h aug in lo eos / Et quaz h de
regibus et principibus dni Beda th
sr d luce x christi ager et ppte
voluerit videq vos in i h ome

p reges bonos. iustos intelligit intendens q iusti sint reges ma gni. q tenacitati suaru motib no gsenciendo subiciunt. sz rege re passe noverint. Vl. q z bonos pt ea s applicare vl alys iusti. Et sic da hoc ex ait cum li.

et sic vita consequi qi nobis ccatur dex p facta bud... a mors

O concupiscentia ergo sermonum meorum. & diligite illos & habebitis disciplinam. Clara est & que numq marcescet sapia & facile videtur ab hiis q diligunt eam & invenietur ab hiis q querunt eam. Declarata conclusione p̄n̄ti, vz q reges & presidentes te neantur studere sapie. hic ondit p quem modum ille hic eis possibile. Possit em forte aliquis se excusare q no possit istam sapiam atti gere. cum sapia videatur esse res divina & no humana. sic ergo dicere. Sz hic excludit i hac pte vn̄ dicit & ondit q sapia ista hic est dei cognicio p fidem & amorem. no solum vniuersis possibilis est ymo inuenitur facilis. Quod aut facilitas pz ex hiis. Nam ipa i hac s. dili gere apparet s. appetitu. & iuv occurrit si inquiratur. Et vn hic ista lra diuidi tres partes. Nam ista sapia que est cultus dei p cognicionem & amorem habetur si diligatur. Et q appetitur si appetatur & sic occurrit si inquiratur. Vha p̄s i p̄occupat ad 2a. q dignos se ipa. Di citur ei primo de sapia in p̄ti s. p̄s q hic ipa est mitte i ̄pma. ndo tho q hic facilitas in oc ̄rendo. Concupiscite ergo sermones meos. Concupisca in menti. si gnu e sanitate & bone dis ponis in corde. & p oppositum abho minacio cibi & potus est signum qnis infirmitatis. Mor. sermo dei est cibus aie. Deut. viii. non i solo pane vi. ho sz i oi vbo.

melius

vn̄ ambs. i q̄sti. sermo est q̄s no x pastus tich ... bulu no refecit. Vl. c ei p pane capere q p pane vi... saluatoris. negligis s... corpus q pabulo recreatus n̄ vere huius. hec potis alimentu ubi celestis a... ipa ei est refectio q s... anima q impinguat vis... v dim. sepius cibu d... phanus accepio. cum go ... tua q cura desidat l... dic sermones dei. & cu ... s incorpat. signum e s... gsce et salutem dispo... ad salutem. vn̄ lc. ii. 9 ... t sile sermones tui & co... ede. & factus e m vbu t... gaudium & leticia & co... Et potius illi q nullu s... sermonis dimis equ... dulcedine sentiunt. sign... stomachi cor i plen... hmoibz & q sunt infi... aia. vn̄ ps. om̄m esca ... tu e aia eorum. Concup... dt salom̄ x̄ sermones meos... diligite ill... sinae p̄nc. Joh. x. s... git me sermonem meu s... na s. Sz placeo dilec... exhibicio est operis p... sermones ꝯ i audiencia p... n i sinet i vita. vn̄ d... d ps. In qo corrigit ad... tor viā suā i cu s. t. ... Custodiendo sermones d... geda e opacio propter ... e custodiri a memoria ... custodiri i vita. Nā ... tenendo. agit qd ne... scia. n̄ eti agit vn... corrigia. ... Hebr... q s. Sz obseruata ... kapit intelligencia. oc...

diligunt homines. habuit disci
pulus Quod autem sit disciplina
docet hugo de institutione nouiciorum
disciplina est conuersatio bona
et honesta cui satis non est malum
non facere sed studet etiam in hiis que
bona que per cuncta irreprehensibil
apparere. disciplina est etiam membro
rum motus ordinatus et dispositio
decens in omni habitu et actione h
hugo. De eadem dicitur in quadam epistola
omnis que quasi apposita reddit hominem
unius sancti. nemo et metiri
disciplina etiam sermonum
tu deponit superbia. componit
nihil. Regit oculorum cachinnos
cohibet moderatur linguam. fre
nat gulam. sedat iram. Unde
duplex scolarium est studium scilicet scientie
et theologie. unde petrus damiano
in quibus omnibus intendendum est.
Unde hugo de paltelegrino dicit
ut fiet quod scola disciplinae
... in lectione diuina
... debeto que quod mores
... ad virtute instructio quod quod
... ad felicitatem magis
... mo... proptus
... quod omnibus impleri
... diuinas scripturas legentis
... quod ibi sit di
... amor dei quod
... scientia quod ad ... unde
... quod ad bonos
... incendio et ad propria
... extinguenda valeat
... per compunctionem
... accedat quod disciplina
... quod humilitate in ...
... in precepto ... quod pa
... adiuuit ... recalcitr
... ad agenda bona perdu
... et mala ... doceat
... inspectio. Hugo. Et ideo
... quod ... quod ... quae
... non sunt ...

et accepta doctorum. pro accepta di
scipulorum. Et magister. Participationem
vero id est quod ... quomodo docet
... disputant et non utiliter
viuere agere discere. quod positum ad
perceptiones ... non autem
extollendi scilicet ingenium. unde dicit
... sola ... intentione scholarium
omnes per ingenium colere sciam non
...ad ... per virtutes. Sed etiam ...
... tenuit ... quod ...
... scientia doce me.
Clara est et que nunquam marcescit
sapientia quod ... est diligenda
... scriptura. quod clara est et non
turbida. Unde ... calix meus ine
brians quam preclarus est. Iste enim
calix id est ... dulcis est. ... quanto ho
magis gustat tanto magis sitit
... 24 ... qui edunt me adhuc
esurient et qui bibunt me adhuc
sitient. Et ideo ait ... esse ...
... et non ... de ...
... scripture diuine. ...
... via egypti ut bi
bat aquam turbidam. Egyptus te
nebra ... et ... ...
... sunt ... scilicet et scole
... ... bibi
aquam turbidam. quod ... est
per ... mala ad ... bonos
reddidit audaces. ... de
lege ... pax ... di
ligentibus legem tuam et ... Clara
et que nunquam marcescit ...
solebant sapientes antiquitus co
... in signum quod sic
... ... ita
sapientia numquam ... Et ideo probat
... quod ... sua est de
... habi
... inuenire facilius unde
... facile uidetur ab
his qui diligunt eam. Sap. ... Op
taui et datus est mihi ...
et venit in me spiritus sapientie

Eccc qz facilit' invenit' d'z jac. i
In qz indiget sapia · postulet
a deo q dat oib; affluent' z no
improperat · z dabit' ei · vn pn'atur
bom mores vo devota fiat
vie ad istam sapiam acquirenda.
vn aug' li i de opa monachor
ca. In jac' septimus dimitto in
spirit' · neq; omis a q's querit'
vocari pnt neq; omis q querit
dijcere digni sunt; sz ad hoc q in
eis vitat' scia videat' z dili
gentia z pn'atus adhibeda e t
sic alto mo fit ut scientes in-
veniant' alto ut mean. Hic.
Ns tn vide' n ab his q dilt
querit ea. Similiter ei oia sunt
facilia / vo e qz mor sin dile
ctoe e eccu sap z eorum
ei eos mali a eor Et sophone
3o Ambulabit ut ceci qz dno
peccaverit Invenit' ei ab his
q querit ea / No ab ociosis q ea
no querit / Querenda e ei ceto loco
cto tpe z ceto mo · Sz i debeat
inveniri inveniet ceto loco s in
prima sup' Jobis Non invenit'
in tra suavit' viventiu. sz inve
nit' in tra aspe vivencu. Et io
inventa e i daniele z i socijs eius
q contempnebat cibos regios · le
guminib; vescebat' Vn de his di
danielis i pueris at his dedit
dns sciam z disciplina z sapiam i
oi libro. Vn b thomas de aquino
dr q plus i actu crevit qm in
hnas ex ciccu pfect' mea. Et ceto
tpe qz gemit' luce pi parte
z accipiat quere z invenietis.
pulsate z aperiet' vob. Ceto inveni
eto mo qz ymi lib pi xi vbi e
humilitas ibi e sapia Et sap
in simplicitate cordis querite illu.
Bolis sup 22. Si volueris deu que
re no frustra · quas vadit · qrat
frequent' · qrat pseverant' / Primo
dixi qras vadit' s vrulo qz
eo alind · a'cu' d alind / Sic
ad alind quetam sicut ceterg
celum z tra turpe qz ut sic
no inveniat / sic petat sic
pat / sic pulsat no intra
bit in hoc est mirabile q deus
no pt nisi pius inveniri
dent quis nisi agnoscat
nit Vn bilis de salomon
ait Si eo ta dne quis valet
q ta pius inveniet / vis qr
miri digno ut queras · qras
invenias Sz bilis invenit
eor quarerit domi · querit de
z confirmavit querit pius cui
eod exponens b aug ait Sz
querit' ad invenit' fruit' eu
ere ad facie qui videri
est. adhuc pseverans z sz
quere ait · qz sz fine amo
Tanta e dune bonitas me
q vidi pt sz complecti no
ob sp habeat pr z sz tu
Vn aug sup johane Sic
inveniendus · queras inveni
inveniamus / querat oculis q
inventa querit / minus e q
inveniri possit · ne tn p
in hac vita Lu e ipsa
vita no pt pfcte repri
one umbra mortis Vn a
qrentes bb in hac vita
e Cofessi eis Redite pun
toris ad cor z inherete illi
vos stare cu eo z stabitis
escite cu eo z quiesci eum
ibis i aspa · qo ms / Bomi
audis ab p'cst sz quid a
no bonu e · qz ministru ci
no suave sz amaro eum in
qz ministre dat' desto illo
hoi adhuc ambulat vias
frales z laboriosas Non e
eo vbi quinis ca · quis q
tus · sz no e vbi quis / bib

tatium

alowlich

quibus regione umbre mortis non
est. cuius modo ei illic est beata vi-
ta. hic non est vita. Tertio. Item Addit
etiam sapientia eterna omnibus commenda-
bilis diu lucra premiis invitat nos
ad petendum et querendum eam. unde Ecclesiastici
Transite ad me omnes qui concupiscitis me et a generationibus meis implemini
Sapientie. Vera clara est et non marcescit.
Ista sapientia quae ingenium et eloquium
dirigit intellectum confert volentibus
se in ea occupare. Inestimabilis
est thesaurus sapientie qui ignitum cor-
pus deleviat. Unde Bonaventura
in itinerario quo intitulatur Itinerarium
mentis ad deum vel speculum mentis in deum
docet quomodo nos debemus ad con-
templationem sapientie erigi. Invenit quod
primo contemplatio sapientie est confirmandi
inflammandi et 3o splendendi
Est ergo confirmandi per reductionem af-
fectus ab omni adore creature Sed autem
ab adore creature affectus revocatur.
quia amor creature non perficit et sufficit
non satisfacit et si reficit
non sufficit. Et ideo omnis amor talis debet
ab affectu elongari. Secundo contemplatio
sapientie inflammandi est. et hoc est ex co-
piosa aspersione affectionis super dilectum
sponsum et hoc quod fit vel propter ad-
operando ad sponsum vel ad af-
fectum sponsi eiusdem vel ad ip-
sum sponsum. Hec autem fiat cum per
suum amorem sentitur quod supplet
omnem indigentiam et omnis boni ha-
bundantiam. et cum ipse habet ipsius su-
mmum desiderabilis presentia. Ideo est sic
inflammat ad affectum. Tertio
contemplatio est splendendi. et hoc super
omnia sensibilia ymaginabilia et intel-
ligibilia hoc ordine ut sic homo vel in
mente vel in meditatione discernat
ipsum quem corporaliter diligere. primo quod
meditando debet dicere. quod iste quem
diligit non est visibilis audibilis
gustabilis tangibilis. nec odorabilis sed
totus desiderabilis. Secundo cogitet quod

non est creabilis figurabilis mutabilis commu-
tabilis ymaginabilis vel circumscriptibilis
sed totus desiderabilis. 3o quod cogitet quod
non est demonstrabilis diffinibilis opinabilis
estimabilis investigabilis vel intelligibilis.
sed totus desiderabilis. Ex hiis patet quod
ad scientiam vel sapientiam facit septiplex
premium sive meditatio circa viam
purgativam. illuminativam et perfectivam.
et non solum facit septiplex immo omnis
meditatio nostra debet versari circa ista
tria eo quod omnis meditatio sive est circa
opera humana cogitando siquidem
homo fecerit quod facere debuerit.
et qualiter sit vacando moribus. Aut circa
opera divina cogitando quod homini
deus commisit. quod omnia propter ipsum fecit.
quanta dimisit. et quanta promisit.
et in hoc clauduntur opera conditionis
reparationis et glorificationis. Aut
circa opera utrorumque et premia quae
sunt bonis et malis. qualiter sunt ad
invicem coaptanda. et hec mensurare
vel mirari debet omnis meditatio nostra.
quia hic est finis omnis cogitationis et operis.
et hec est vera sapientia in qua est cognitio
per veram experientiam. In hoc dicitur autem
meditatione totam animam debet exerci-
tari secundum omnes vires suas. scilicet vox
sinderesim conscientiam et voluntatem. Nam
in hoc meditatione. vacando debet pec-
tando vel deliberando offerre propositum.
sinderesis sentiendo proferre diffinitionem.
conscientia testificando inferre conclusionem.
voluntas preeligendo deferre solutionem.
Exempli gratia. Si quis velit meditari
circa viam purgativam. debet primo querere quod
sit debeatur homini qui templum dei
violat. Sinderesis respondet quod debet di-
sperdi et perpetue lamentationis pugnari. Ille
ergo cum talis sit. et debet quod condempnetur.
et perpetue stimulis pungetur et affligatur.
Deinde voluntas preeligit sic quod
evitat dampnationem eternam et assumit
voluntarie lamenta penitentie. Iuxta
hunc modum in aliis viis etiam

L 6

incedendū est hic. Et sic dem̄ ē
quo ad verā sapiā pueniat
meditādo. Adhuc videndū est
qua puenia oraudo s p deplo-
racoē miserie p imploracoē
misericordie et p exhibicoē la-
trie. ſz forte alij dixit infra
dicē duo silicet ō vivit et
Preoccupat q se concupi-
scunt ut illis se prior ostendat
q de luce vigilaverit ad
illā nō laborabit assidere enim
illā foribus inveniet. Per hoc sa-
lomon [illegible] facilitatem acquirendi sa-
pienciam declarat ex duobus scilicet tum quia
hēt̄ si diligat, tum quia apparet
si appetat. [illegible] idē ex tribus
vz. quod occurrit si inquirat. Et trahit
duo sunt. pō quod puenit se amā-
tes. 2ō quod associat vigilantes.
Quātū ad pm̄ dicit sic. Preoccupat
aut qui se concupiscit. Deus ipse qui
est sapiā incarnata preoccupat p
graciam puenientē eos. q affectū
diligunt eū. et id inveniunt ps.
Sz cont̄ videt quod nos deū preoccu-
pare et puenire debeamus. Nā in ps
dicit preoccupemus faciem eius in confessi-
one ps[al]. Respondeo ibi loquitur ps de in-
dice veturo ad iudiciū. cuius fa-
ciem preoccupare debemus p confessionē
laudis sue et fraudis nostre. hic
aut loquitur de actu meritorio in quo
ipse nos puenit gracia pueniente.
sine qua nullus opus meritoriū exercere
valemus. Preoccupat ergo qui se concupi-
scunt ut illis se prior ostendat. Unde
Bernardus dulcis ihesu primus est in atte-
ctu et ultimus in recessu. Nota. Jn hoc
est caritas non quasi nos dilexerimus
deū. sed quoniam ipse prior dilexit nos.
Et puenit se amantes. 2ō as-
sociat vigilantes. Et quantum ad hoc
dicit. Et qui de luce vigilaverit
ad illā nō la. Hic et dormire
Et hic se [illegible] ligatos. Jn vigilād

Nota

[illegible] sensus hic solutos et actu
operantes. Illi ergo qui mittendum
[illegible] viatur [illegible]
[illegible] fidei [illegible]
latēs. Jz de luce vigilat quod
i statim a iuventute [illegible]
puti se exercet. [illegible]
Justi cor suū tradet ad vi[gilandum]
diluculo. et ad deū qui fecit illum.
Et sic vigilavit ad sapiā
ad deū qui est sapiā [illegible]
laborabit frustra. [illegible]
laborabit. nō laborabit de [illegible]
operacione illius bonus quod a[illegible]
Unde Ecc. [illegible] modicum labo-
ravi et inveni in multā requiem.
Et nō iam laborabit. [illegible]
quia [illegible] deū inveniet a-
ssidentē foribus suis. [illegible]
quasi [illegible] ad [illegible]
ad sapiā vitam [illegible]
tū speculativā [illegible]
[illegible] Hoc facies [illegible]
Et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] hec ergo [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] cognoscend[um]
ad sciā vitam inveniend[um]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] deductat [illegible]
[illegible]
difficilis [illegible]
fores domus [illegible]
Jn foribus [illegible]
[illegible] domū [illegible]
quia [illegible]
[illegible]
[illegible] sapia
foribus loquitur [illegible] ad vos

Utrum aliquis peccare possit in̄s iciunando vel vigilando. Videtur quod hō nō possit peccare in̄s iciunando vel vigilando deus
nō pt diligi ab hoīe in̄s sz p hec diletur exhibico operis ut Gregorius [illegible] omne ergo et videtur quod nō poss[it]
in̄s iciunando vel vi[gilando] [illegible] deū sz [illegible] se peccasse [illegible] corpus suū iciu[nio] et vi[gilia]
debilitat. Respondeo dicendum [illegible] dupliciter [illegible] aliud ē indicandū de fine et aliud de hiis que sunt ad finē [illegible] abs[que] m[odo]
querendus sz Jn hiis aut que sunt finē adhibenda est mēsura [illegible] ad finē [illegible] medium [illegible]
[illegible] materiā [illegible] meditatio [illegible] ad faciendā. Est [illegible] considerandū quod in spualibus [illegible]
[illegible] dei est sicut finis Jeiunia aut et vigilie et alia exercitia corporalia nō [illegible] sicut finis [illegible] ut dicit ad Ro. [illegible]
corpus meū et in servitutē redigo [illegible] adhibenda tū quadā mēsura [illegible] ut sic [illegible]

et vox mea ad filios hominum. Intel-
ligite parvuli astutiam et insipien-
tes animadvertite. Vere ergo qui dilu-
culo vigilaverit ad sapientiam non la-
borabit assidere enim illam foribus
suis inveniet. hoc est. sapientiam
quam vel mercatam inveniet ac as-
sidere foribus suis id est in mainte parate
in intellectu suo quia gratis conceditur
dum cordibus hominum est mixta. sicut dicit
damascenus li. 1 c. 3 et boethius de conso-
latione. Est enim mentibus hominum veri
boni quod naturaliter inserta cupiditas.
Et ad idem est tullius li. 1 de natura deo-
rum. Insitas vel potius innatas
eas cognitiones habemus quia enim gratis
generi hominum est quod non habeat
doctrina aliquam anticipationem quandam de-
orum quam epicurus appellat pro-
lepsim id est anteceptam animo rei quandam
informationem sine qua nec intelligi quicquam
nec quaeri nec disputari potest. Ide-
o . . . ad patientem apostoli tanquam
perveniunt et caelum sufficienter.
illustra qui contemplativi sunt quia
et ad quod nimium praestantissime
. . . quod hoc regat etiam contra ista
. . . quod sequitur prima dicitur. Beatus
homo qui audit me et qui vigilat
ad fores meas cottidie. Ergo
sapientia non statim invenietur assidere
foribus. Donum est quod invenit
assidens statim quantum ad insitam
cognitionem quantum ad notitiam dige-
stam. Sed non invenitur perfecte sta-
tim quia quod dicit nemo . . . plus nosse
. . . Dormit vero sapiens in pelle-
ibus duri doctoris per quos habens
ingressum ad sapientiam sciat. et ad
illas fores quae non vigilans co-
gitat. Unde dicitur Eccl. 6 Si videris se-
sum anguila ad illum. et gradus
hostiorum illius exterat pes tuus.
Sicut ad nostrum enim maxime . . .
tempore tempus exprimitur in scriptura quae
vigilare et vigilantia nobis habe-

. . . in . . . ut hostilitas rebelle
rebellionis vel utilitas fidei ad-
ministrationis et debilitas contra hostes hi-
tatoris. Quantum ad primum homines con-
starent in bello non primo somno se-
curi vacare. Nos vero simus quantum bel-
lum bellantes. Ut primo Osculatus
. . . me inimici mei tota die
quoniam multi bellantes adversum me.
Ergo non habens vigilare. Unde grues
quaeque sic dicunt principales inter se
vigilias dividunt. et ille qui vigila-
re debet tenet lapidem in pedibus
ut si obdormiat lapis cadens
de pede alios excitet. Exemplum
item de hoc animus inspectata quod vigila-
re non debet. Sic respondet contra so-
mnum multorum magistrorum contra somnum . . .
cautelam continuam adhibere debemus
ipsius quae dicitur i Petri v fratres sobrii esto-
te et vigilate quia adversarius vester.
Et hic adiungas primitur sobrie
vigilare. Nam ebrietate . . . hostio
multum somnus . . . de isto adversarius
. . . sic de quodam duce car-
taginensi de hoc refert Iulius sex-
tus li. 2 c. 5 quod capitulum est de insi-
diis quod iste dux semel bellum gerebat
contra quosdam de africa quod cartaginensi-
bus rebellabant. Sciebat autem istos de
africa nimis avidos ad bibendum
vinum quod respiciens dux ille ipsos
contra eos tali cautela . . .
multa dolia vini et miscuit cum
vino sicut quadam herba quae vocatur
mandragora quae est herba nata est
multum somnifera sic docet auctor
in pro. li. de somno et vigilia facit enim
homines ita profunde dormire quod
sunt insensibiles. Et ideo solent dari
hominibus qui sunt propter aquam insinu-
entandi . . . ut possint
sine dolore secari dolia ergo vini
sic infecta dimisit iste dux in
tentoriis suis et finxit ad cau-
telam . . . relinquens

non exigeret. Sed Rom. xii. Exhibete corpora vestra hostiam viventem et placentem rationabile sit obsequium vestrum Et vero ab . . .
. . . natura debilitat per ieiunia et vigilias et alia huiusmodi quod non sufficiat alia opera debita exequi puta praedicare pro . . .
Dotto . . . tunc absque dubio peccat Sic peccaret vir qui nimia abstinentia se impotentem redderet ad debitum uxori reddendum
. . . dicit de rapina holocaustum offert qui vel ciborum nimia egestate vel somni penuria immoderate corpus affligit Et
. . . dignitatem amittit qui iemunio et vigilias . . . integritati praefert Et per hoc patet vno ad obiecti

. . .

Affrica ergo gauderet. terram ingrediuntur et invenientes victualia cum vinis in habundantia comederunt et biberunt de isto vino infecto. Et statim omnes sic oppressi sunt sompno quod nullo modo se movere poterant. Hoc explorans dux predictus de nocte redit super eos et interfecit eos sicut voluit. Secundarie vero ista cautela dyabolus utitur quando nos invenit quod letificatur, scilicet leticiam vel lasciviam sectare. Ista leticia sive iocunditas mundi dyabolus sic commiscuit succo madragore id est delectationi luxurie, quod omnes ex eo bibentes fiunt quasi insensibiles. Madragora enim est herba habens masculum et feminam, et omnia lineamenta humani corporis in se profert, et ad generandum fecunditatem confert, ut quidam putant. Unde Genesis 30 dixit rachel sorori sue lye de iacob viro suo: Dormiat tecum in hac nocte pro mandragoris filii tui. Et ideo mixto madragora voluptatis carnis desiderii. Ergo istis mundana iocunditas inter homines his diebus dominatur per cuiusmodi quod nos semper cautelose debellat de succo voluptatis infecta. Ideo homines viciosi dormiunt in peccatis et ad correctionem prelatorum et predicatores doctorum reperiuntur insensibiles, ut dicatur quilibet eorum illud proverbiorum 23: verberaverunt me et non dolui, traxerunt me et non sensi, quando evigilabo et rursum vina reperiam. Non sic nos fratres, sed sicut dicitur 2 Cor. 6: In omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut ministros dei in ieiuniis in castitate et iusticia. Nota contra predicta vigilia in instantia ieiunium et castitate. Contra contra nos in hac vita vigilantes decet habere et utilitas fidelitas administratoris. Dominus enim sic sperans vigilantes de nocte et expectantes

adventum domini sui de nuptiis venientis. Nuptie enim sunt in celo in gaudio de sacrosancta unione divinitatis ad naturam humanam de his est domini ut veniens est in die dierum descensurus ad totum mundum iudicandum. Et ideo dicitur Matthei 25: vigilate quia nescitis qua hora dominus vester veniat. Et Luce 12: Sint lumbi vestri precincti et lucerne ardentes et vos similes hominibus expectantibus dominum suum quando revertatur a nuptiis, ut cum venerit et pulsaverit confestim aperiant ei. Beati servi illi quos cum venerit dominus invenerit vigilantes. Et licet omnes vigilare debeamus, maxime tamen prelati quorum cure subditi sunt commissi. In cuius signum cum dyabolus dormientes invenerit specialiter ceteris incipit. Quid dormis? non potes una hora vigilare mecum. Quare debemus diligenter vigilare? in presenti mortaliter et debiliter est habitatio. Homo enim quasi in domo ruinosa et ex omni parte debili, et sit cum hoc sciret quod extinguens continue suffoderet muros ad eum occidendum, non daret sompno se esset prudens, sed vigillans sollicite insisteret. Domus autem est corpus nostrum luteum vel terreum. Iuxta illud Iob: qui habitant domos luteas, quorum terrenum fundamentum consumentur velud a tinea. Fossor est mors quam indefesse intitur murum nostrum perfodere ut fureretur nostram cum peccatis, et si possit eum perimens debitum pro peccato. Et ideo dicitur Matthei 24: Si sciret paterfamilias qua hora fur veniret, vigilaret utique et non sineret perfodi domum suam. Secundum timendum est quod de nobis sicut de pueris contra natis. Dicitur enim dyabolus id est de sompni vigilia quod pueri qui parentes dormiunt et habent oculos clausos propter consuetudinem dormiendi in matre

S(ecun)d(u)m e d(ic)u(n)t m(e)d(ic)i Illa tadiu invaluit
ei (con)sue(tu)do dormiendi negligentie
p(ro)pt(er) ei (et) accid(ie) q(uia) vigilare no(n)
p(otes)t. S(ecundu)m canend(um) e ei trib(us) malis
passionib(us) q(ue) accidu(n)t i(n) so(m)no sic d(icitu)r
di(ffere)n(ti)is i l(oc)o p(re)allegato · q(ue) s(un)t epile(n)-
cia · epialtes · (et) litargia Epile(n)cia
e(st) i(n)f(ir)mi(tas) p(ro)p(ter) c(er)ebri fu(m)os ho(mo) cade(n)s
s(ubi)to (et) inopi(n)ate. Epialtes est
p(assi)o i(n) so(m)no fa(ci)ens ho(min)i appare(re)
q(uod) (ali)q(u)is eu(m) op(ri)me(re) mitat(ur) (et) suffoca-
re. Un(de) d(icu)nt q(uod) h(uius)mo(d)i pa(ss)io(n)e(m) paci(un)t(ur) vi-
d(er)i (con)qu(er)u(n)t(ur) q(uod) una vetula incu(m)-
bit sup(er) eos · (et) eos mitat(ur) suffo-
care. Litargia a(utem) e(st) q(ue)da(m) infirmitas
q(ue) cellebrum ho(min)is dormire (et) dormie(n)-
d(o) (con)pigri(tari). Moral(ite)r iste tres pa(ss)io(n)es
(con)gualia vicia s(un)t · q(uia) i(n) volu(n)tat(ibus)
(et) t(a)m(en) m(un)di. Ve ei q(uo)d e(st) in m(un)do · a(ut)
(con)cupia carnis · a(ut) (con)cupia oc(u)lo(rum)
(et) sup(er)bia vite · Sup(er)bi ig(itu)r (et)
a(m)bic(i)osi q(ui) ad g(ra)d(us) (et) honores in-
(ordinate) nitu(n)t(ur) asce(n)de(re) epile(n)tici s(un)t ·
q(uia) sup(er)bia casu(m) h(abe)t. Et Claudia(nus)
Jn tollu(n)t(ur) in altu(m) ut (gra)viore
casu ruant. Luxuriosi a(utem) lux(ur)iosi
paciu(n)t(ur) epialte(m) q(uia) vetula i(d est)
ca(r)o corrupta p(er) pe(cca)t(u)m supe(r)-
i(n)cu(m)bit (et) dominat(ur) (et) d(e)p(ri)mit ne
(con)surgat. Avari v(er)o s(un)t q(uas)i litar-
gici obliviosi q(uia) q(ua)nto plura a-
(nimus) avarus p(er)cipit · tanto mag(is) obli-
viscit(ur) d(omi)n(i) dei (et) dei. Vn(de) glosa s(upe)r
p(salmu)s Deus d(eu)s meus ad te d(e) luce vi-
gilo. deu(m) vigilat q(ui) v(er)e dei memor e(st)
q(ui) deu(m) dormit q(ui) deu(m) oblivisci(tu)r.
Jd(e)o sic nos t(er)m(in)i. S(ed) sic d(icit) ap(osto)l(u)s
Tess(alonicenses) v Non dormiamus sic(ut) ceteri
(sed) vigilemus (et) sobrii simus. Addo
(et)ia(m) q(uo)d i(n) nob(is) e(st) no(n) dor-
miamus i(n) malicijs. Illa p(er) sto e(st)
q(uo)d (con)qu(er)u(n)t(ur) vn(de) d(icit) l(ite)ra Obturpat
(con)cupiscentia ut illi se p(er)o(r)e
(in)duat no(n) dormiamus i(n) so(m)no p(ro)f(undo)
i(d est) i(n) itine(r)e su(o) q(uia) so(m)no torpor
ecclesie q(ui)q(ue) designa(tur) ut d(icit)

b(eatus) Gr(egorius) v(e)l li(bro) mor(alium) c(apitul)o allegat(o) · Ill(u)d
ap(osto)li hora e(st) ia(m) nos d(e) so(m)no surge(re)
Jn itine(r)e su(o) Evigilate iusti (et)
nolite peccare. So(m)no e(ti)a(m) q(ui)q(ue)
calcat(is) carnis desiderijs · (con)tes
vite signa(tur) sic sponsa i(n) Can(ti)-
co canticor(um) Et Ego dormio · (et) cor
meu(m) vigilat · q(uia) v(idelicet) s(an)c(t)a mens q(ue)
se a strepitu t(em)p(or)alis (con)cupie re(s)-
(tri)nxit · eo veri(us) m(ente) (con)sistat (et)
tanto alac(ri)us ad i(n)t(er)ia vigilat ·
q(ua)nto se ab ext(er)iori inq(ui)etudi(n)e
occultat q(uo)d b(e)n(e) p(er) Jacob i(n) itine(re)
dormiente(m) figurat(ur) · q(ui) ad caput
lapide(m) posuit (et) obdormivit · a
t(er)ra scala celo inherente i(n)i(un)xu
scale domi(n)u(m) asce(n)de(n)tes (et) a(n)gelos
(et) desce(n)de(n)tes vidit. Jn itinere
q(ui)ppe dormire e(st) i(n) h(ac) p(er)egri(nati)o(n)e vite
t(ra)nsitu · a reru(m) t(em)p(or)aliu(m) amore
(quies)ce(re). Ite(m) i(n) itine(re) dormire e(st)
i(n) die(bus) labe(n)tiu(m) (con)cu(piscenti)a ab appetit(u)
visibiliu(m) oc(u)los me(n)t(is) claude(re) ·
q(uo)s p(ri)mus ho(min)ib(us) seductor ape-
ruit · q(ui) dixit Scit ei d(eu)s q(uod)
i(n) q(uo)cu(m)q(ue) die comedit(is) ex eo
aperient(ur) oc(u)li v(est)ri. (Et) p(a)ulo
p(ost) s(u)bdit(ur) Tulit e(r)go d(e) fructu
illi(us) (et) comedit · (et) dedit viro
suo q(ui) comedit · (et) ap(er)ti s(un)t oc(u)li
ambo(rum). Culpa q(ui)ppe oc(u)los
(con)cupie(n)tie ap(er)uit · q(uo)s innoce(n)cia
clausos tenebat. Et infra
d(icit) q(uo)d no(n)n(u)m(quam) valde e(st) q(uia) i(de)o dor-
mie(n)s a(n)gelos (con)spicit · q(ui) in la-
pide caput ponit q(uia) n(imi)ru(m)
ip(s)e ab ext(er)iorib(us) op(er)ib(us) cessa(n)s
i(n)t(er)ia penetrat · q(ui) i(n)t(er)ta
me(n)te q(uo)d p(r)i(ncipa)le e(st) ho(min)is [illegible]ta
[illegible] su(m) i(n)t(er)ioris obs(er)vat. Ca-
put q(ui)ppe i(n) lapide ponere e(st) m(en)-
te Chr(ist)o inherere. Q(ui) ei a p(rese)ntis
vite actio(n)e i(m)moti s(un)t · s(ed) ad
sup(er)na n(imi)o amore rapiu(n)t(ur) · dor-
mie(n)tes p(ro)p(ter)ea s(ed) angelos vide(re) ne-
queu(n)t · q(uia) caput i(n) lapide tene(n)t

1 Cor 17

Cant 7

Gen 28

Gen 3

imitacione

contempnunt. Dum namque nonnulli quasi mundi
huius actiones fugiunt sed nullis virtu-
tibus exercentur, hi nimirum torpore non
studio dormiunt. Et ideo eterna non
conspiciunt, quia caput non in lapide
sed in terra posuerunt. Quibus plerumque
contingit, ut quanto securius ab ex-
terioribus actionibus cessant, tanto la-
tius in se immunde cogitationis
strepitum per ocium congerant. Unde sub specie
Iudee per prophetam torpens ocio anima
deflet cum dicitur: Viderunt eam hostes
et deriserunt sabbata eius. Precepto
enim legis ab exteriori opere cessatur in
sabbato. Hostes ergo sabbata viden-
tes irrident, cum maligni spiritus ipsa
vacationis ocia ad cogitationes
illicitas pertrahunt, ut unaqueque anima
quo remota ab exterioribus actionibus deo
servire creditur, eo magis eorum tyra-
nidi illicita cogitatione famuletur.
Sed contra viri qui a mundi operibus non tor-
pore sed virtute sopiuntur, laboriosius
dormiunt quam vigilare potuerunt,
quia in eo quod actiones huius seculi deseren-
tes superant, robusto conflictu
cotidie contra semetipsos pugnant
ne mens per negligentiam torpescat, ne
subacta ocio per se desidia ad immun-
da frigescat, ne in ipsis bonis
desideriis plus iusto inflammetur,
ne sub discretionis specie [illegible]
parcendo a perfectione languescat. Hec
Gregorius li. v exponens illud: In horrore
visionis nocturne. Ecce quomodo quedam
dormitio est secundum quam peccatorum de qua
etiam apostolus ait: Surge qui dormis
et exurge a mortuis et illuminabit
te Christus. Et dum adhuc in te est peccator
sapientia preoccupat qui se concupiscunt
ut illis se prior ostendat. Et qui de luce
vigilaverit sive vigilavit ad illam
non laborabit, assidentem enim
illam foribus suis inveniet. Causa

Cogitare ergo de illa sensus est
consummatus. Et qui vigilaverit
propter illam cito securus erit. Quoniam
dignos se ipsa circuit querens
et in viis suis ostendet se illis hilariter
et in omni providentia occurret illis.
Sed quoniam duas intendit primum in hac
parte capituli usque ad finem de sapientia
declarare. Una est que in eius acqui-
sitione est facilitas. Alia est que in eius
possessione est felicitas. Et de istis
duabus agit alternatim, nunc demon-
strando facilitatem sapientiam acquirendi, nunc
commemorando felicitatem sapientiam pos-
sidendi. Consequenter autem possessio sapientie
duplex felicitatis, videlicet temporalis et eterne,
et de utraque fit hic descriptio, nunc
una nunc de altera vicissim. Dicit
ergo littera lecta per duas partes. Illa prima
ostendit felicitatem que est in sapientie pos-
sessione. Secundo facilitatem que est in eius
acquisitione. Secunda ibi: Quoniam dignos se ip-
sa circuit querens illos. Circa primum
dicit quod duplicem perfectionem confert hec
sapientia que consistit in vero cultu dei.
Prima excludit ab homine quantum ad intel-
lectum sensualitatis errorem, secunda quantum ad
sensibilem [illegible] adversitatem. Circa
primum dicit sic: Cogitare de illa, id est de
pia mente que est dei, vel de illa, id est
sapientia creata que est cultus dei, est
sensus consummatus, id est sensus veritatis informatus
sine deceptione. Sensus enim multi
decipiuntur. Alii propter indispositionem
organi, sic lingua febricitantis indi-
cat omne dulce amarum. Alii propter
indispositionem medii, sic oculus iudicat
baculum esse fractum, cuius medietas
una est in aere et alia in aqua. Alii
propter elongationem obiecti, sic oculus iudicat
solem pedalis quantitatis esse. Propter
[illegible] veritas non est a sensibus exspectan-
da secundum Augustinum [illegible]. Et ideo indi-
get [illegible] in presenti et [illegible]
[illegible] vigilet. In solis
sapientibus qui sensualitati dominantur
est sensus consummatus. Unde Augustinus li. [illegible]
c. 18 dicit: Sapiens est qui [illegible]

mer oi libidinis ꝯtingat eod se-
meta pacatꝰ ē. Et ecc 21 Cosu-
mᵒ ꝯtorꝰ dei sapia ꝯ sensus
Et oīm stultor sansus ꝯ ē meosu-
ꝯ q̄ ꝯ ꝯsuali ꝯ sentit ꝯ rm
ꝯ no vinit. Et io vacat ꝯ supg
ꝯtam meoꝯuati Cōfringent
mē tam meoꝯuati. Sic ꝯ sapia
ꝯludit ab hoie erroꝯ ꝯ ꝯitalis
ꝯ ꝯitu ad ꝯꝯsabile ꝯ ꝯludit
tuē penalr ꝯtu ad hꝰ dꝰ Et
ꝯ vigilauit ꝯꝯ illa cito secuius
ꝯꝯ q ꝯ pa morte q̄ vanet vide
ꝯ hībit securitas q ē potissiā
ꝯ ꝯtitudinis Vn aug ꝯ d tri
ꝯ loquēs d futa btitē dꝰ sic
ꝯnē qd ibi erit bonū atꝙ ꝯu
ꝯdū bonū ꝯ summꝰ dꝯ summi
ꝯ ꝯ ꝯit atꝙ ad ꝯruendū nob
ꝯ erit ꝯ qd est olo ꝯissimū
ꝯ ꝯite fore erit Qmlꝯ go lo
ꝯ cito secuꝯ erit Vn apoꝯ 22
ꝯ vanio cito ꝯ mcꝯt mea mecū
ꝯ reddē vnicuiꝙ Et apoꝯ i
ꝯsiet dē q eꝯ ꝯ cito Et io sigit
ꝯ ꝯ vigilauit ꝯꝯ i cito secū e
ꝯ dtā hoīm laꝯimeꝯ q vigilias
ꝯtas faciūt no ꝯ cultū dei
ꝯ cultū ꝯtiꝯ Quoꝯ qdam
ꝯgilat ad gula qda ad pdam
ꝯ ꝯ luxuriā Vigilat ꝯo ad
ꝯgulas ꝯ ad suas voluptates
ꝯpledas Vn d dꝰ Sap 16 In simie
ꝯnat vigilias ꝯitcs Alij vigi-
ꝯ ad pdam sic sunt latrones ꝯ
ꝯones Vn d dꝯ 2ꝯ Vigilātes ad
ꝯa ꝯparat panes libꝯ agrū vō
ꝯ ꝯmetiūt ꝯ vinea eiꝰ quā
ꝯ oppsserit vindemiāt Vn plau
ꝯ i quadā comedia Ve apud
ꝯ dnt vigilia mlta i nocte ꝯt dormm
ꝯ illa tātū finis sunt d vita
ꝯ d nocte auferunt Tcij vi
ꝯlat ad luxuriā Iob 24 Ocłus
ꝯdulteri obseruat caliginē d No
me videbit oculꝰ Vere ꝯ po we

i qua ondit faclitē actēdi ꝯ ex tꝯ
Ille em q nos qrit ꝯ q se nob ondit
ꝯ q i oi tpe nob occurrit facilit inve-
nit a nob ꝯ sapia increata q ē dꝰ
sic se ht ad nos qꝯ ipa cernit q̄ rꝯ
dignos se ꝯ in vijs suis ꝯ i pcepꝯ
suis ondit se eis hilarit ꝯ in oi
prudentia occurret illis. Dꝯ go sic fa-
cile invenitꝰ qm dignꝯ se ipa cernit
qreꝯ i quēadmodū qrentꝯ se ht
q ex oi pte dat nob dꝯ occasioꝯ
eū ꝯgnoscendi ꝯ amandi Vn aug ꝯ X
Cōfessꝯ c 6 Celū ꝯ tra ꝯ oia q in
eis sunt ecce vndiꝙ m dicunt ut
te amem n cessat dice oibꝯ ut
sint inexcusabiles Celum qront
nos ꝯ in aere in tra in inferno
Vn aug in ꝯfessꝯ ꝯsisti no ꝯtereꝯ
te ꝯsisti at nos ut qreimꝰ te
Anesinit nos in tra docedo In ꝯre
moriendo In infro ad inferos de-
scendo ꝯ in vijs suis ondet se
illis hilarit Vie ꝯ sunt pcepta ꝯ
Semite vō sunt ꝯsilia Vn i ps
dꝯ vias tuas dne m ꝯ semitas
tuas edoce me Et hilarit in
ꝯ ps 15 In hilaritate ꝯ vultꝰ re-
gis vita ꝯ in oi pdentia occurret
illis Sic ei docet Tulius ꝯ re-
thoice pdetie tres sunt ptes me-
moria intelligentia ꝯ prudentia
Memoria ē p quā aiꝯ respicit ea
q fuerunt Intelligentia ē p quā
ea ꝯspicit q sunt Prudentia ꝯ
quā futurꝯ aliqd videtꝰ anteꝙ sit
Vn prudentia ꝯpe sumpto noie ē
ꝯmꝰ notio futurꝯ ex ptꝯitis
euentū In oi go spē prudentie dꝰ
occurrit diligentibꝰ docens qd eis
expedit recordari qd meditari
qd ꝯstolari Vult go dice Salon
pu ꝯ qꝯ dꝯ se diligentibꝰ in oi
prudentia occurrit i grāꝯ tribuit no
solū bñe ordinadi pñtia ꝯ eꝯ
bñ prudendi d futuris Ubi notandū
qꝯ ad pfectū regime hūane vite

prudentia ꝯ

No

ℛ6

quadruplex prudentia est uertia scilicet legalium statutorum. temporalium thesaurorum. personalium meritorum. Et regalium rusor (?) prima prudentia tenentur facere reges. principes. prelati. iusticiarii. consiliarii et regum ministri ut scilicet leges iuste instituantur. quod omnes tam diuitibus quam pauperibus ondantur (?). Hac prudentia de thezauro sacre scripture procedit scilicet leo ea quod obviat sacre scripture. decretis ecclesie et bonis moribus. nullius debet esse momenti. sic dicitur in canone di. x licet. Unde felix papa ad quendam imperatorem scribit sic. Certum est hoc rebus vestris esse salutare. ut cum de causis dei agitur. iuxta ipsius constitutionem regiam voluntatem sacerdotibus xpisti studeatis subdere non preferre. et sacrosancta per eorum presules potius discere quam docere. ecclesie formam sequi. non huic humanitus sequendo iura prefigere. neque eius sanctionibus velle dominari. cui deus voluit clementie sue pye deuocionis colla submittere. ne dum mensura celestis dispensacionis exceditur. eatur in contumeliam disponentis. Hec ibi. De thezauro secunda sacre scripture simul scilicet prudentia legalium statutorum sunt quibus impugnare est mens horrens pacem conservare. ut quod dicit zacharie. viii. videbat ei communiat quamvis sint regali prudentia esse impugnare pacem rebus dant. Hac prudentiam que est temporalium thesaurorum tenentur facere prelati ecclesiastici per pauperibus sustentandis. Ipsi enim sunt speciales senescalli xpisti. quod de ipsius patrimonio familiam suam procurare tenentur. Unde Ber. li. e c. Res pauperum non pauperibus dare par sacrilegii crimen dinoscitur. Sane patrimonia sunt pauperum facultates ecclesiarum. et sacrilega eis crudelitate surripitur. quicquid eius ministri et dispensatores utique non possessores ultra victum accipiunt et ve-

stitum. Et quod eis dicitur sic dignum quod altario deservit de altario vivat. intelligitur de altario et non sumat. non luxuriet. non ditetur ex clericatu diues ex paupere fiat. non ex ignobili gloriosus. non de bonis ampla palacia fabricet. ne loculos inde congreget. neque uanitate aut superfluitate dispergat. non extollat de facultate consanguineos suos aut nepotes. ne filias diuerum (?) nuptui tradat. Concedo tamen ut sibi bene deseruit altari de altari vivat. hec Bern. Est prelatus senescallus pauperum. figuratus per angelum quod tobiam iuniorem duxit in regionem medorum et inde usque quo uxorem debuit et copulatam et sanum reduxit. Cum tobias iunior regratiando dixit. Si me tradam tibi seruum non ero dignus prouidencie tue. Tobie quasi. Sic etc. quia prouidencia salvatur per prudentiam boni prelati. ductus per vias pure et reductus ad ciuitatem beatitudinis. Et iouem (?) significanter dicitur de bonis prelatis i. pet. v. pascite qui in vobis est gregem dei prouidentes non coacte sed spontanee. Non solum autem prelati sed omnes habentes substanciam huius mundi. ad aliquale huius modi prudentiam pro pauperibus sustentandis obligantur. Tercia est prudentia personalium meritorum sed ad istam faciendam omnes obligantur quamvis per tempus nundinis huius vite. Unde ro. xii. Nolite esse prudentes apud vosmetipsos. nulli malum pro malo reddentes. prouidentes bona non tantum coram deo. sed coram omnibus hominibus. Prudentes mercatores bona scilicet maxime quasi sunt virtutes et bona opera. Ista enim bona huius in preciositate. durabilitate. et utilitate est enim una elemosina. vel unum deuotum ieiunium magis preciosum coram deo. quam totum aurum mundi.

Canon di xi non licet imperatori ut cuiquis pietate custodienti aliquid contra divina mandata presumere licet quelqua [illegible] apostolicas regulas obviet agere

quorum lapides preciosi Est etiam
mitu bonum diuinale quia preterim
si de mitu vpa per preterim i fatuus
Colde fovet exemplum i nundinis
vi multa videntur venalia precio-
sa si tamen sed prudet de talibus de quibus
scit se esse expoliandum sine vellet
sive nollet Vita presens nundine
sunt i quibus negociari debemus Luc
Negociamini dum venio fatuus
quia sic qui totam suam prudentiam facit
de temporalibus dimittit de quibus in morte
non sit spoliandus Chi 6 Nichil
intulimus in hunc mundum haut du-
bium quia nec auferre quid possimus
dicit in proverbia Elin de Sap quae co-
gitationes mortalium timide et
incerte prudentie nostre Adulterantes
quidam dimittas per longum te-
pus cum laboribus periculis et tediis pro
suis filiis et heredibus et nichil adhuc
prepiti i preterim prudenter contra
fortiter laborat et accipiat exemplum
de Iacob Gen 30 c quando xiiij an-
nis serviverat laban dixit ad so-
cerum suum Iustum est ut providea
aliquando domui mee et extunc Iucro
suo vacavit pro se et familia sua Sic
nos in aliena terra servimus cum bo-
num quod pertinet ad celestem patriam pro-
curamus et ideo aliquando domum meam
habitacionis celestis insistamus ut dicas
isto modo obligatissimo Iustum est ut
videam aliquando domui mee i Luc
salute anime mee Tertia est prudentia
egalium rursus et ad hac obligatus tenetur
per seipsum quilibet quantum reddituris ra-
cionis rursusque et venis coram iudice
spaciumque dilacionis sed prudens de ruinis
Iustis casibus criminibus omnibus in die
iudicii et ideo de nobis hoc optat deus
Dicit deuter 32 Vtinam saperent et
intelligerent et novissima providerent
quidem est periculosum vide sic dicit Boeth eleg
de 7 de prosa vltima Novissima mala
mors et iudicium pena et premium

Ista novissima dum periculosa sunt prudenter
et preordinare debemus et tunc nunquam
peccabimus Eccl 7 In omnibus operibus tuis
memorare novissima tua et in eternum
non peccabis Secundo In corde
novissima scilicet mortem recogitandum est
ex de sapientia Na l eximit Cogitare
de illa scilicet sapientia certa et incerta sensus
est consumatus quia vacat sine deceptione
informatur et qui vigilaverit propter illam ci-
to securus erit quod ei secundior quam
sapiens Sapientia enim vtraque attingit
a fine vsque ad finem fortiter et dis-
ponit omnia suaviter Increata sapientia hic
simpliciter Creata autem instincta et di-
rective Vnde apostolus de Christo dei virtu-
tem et dei sapientiam esse et in Christo esse
absconditos omnes thesauros sapientie
et sciencie dei Vnde quidam exclamat dicens
O amantissima sapientia que sola perfecte
cordis mei nosti naturam amorosam tu
michi testis es qui nec possum amare mecum
quantum Tu enim eternus qui es te diligeris
ut tangit littera Ergo nunc requiris
vt te homo diligat et amabile per eni-
ctis habeat da ergo te amare michi cog-
noscere ut quae imbibas et doces melius
adimplere valeam ut dicere possim
de hac amavi et exquisivi a iuventu-
te mea Hic est pro quo notandum quod pro-
cessus emanacionis creaturarum a sum-
mo rerum vertice scilicet deo secundum ordinem
nature fit per descensum ex perfectioribus
ad imperfectiora quia omnes perfectiones
rerum quodam ordine a summo rerum
cardine scilicet deo descendunt Nam ipse
homo naturaliter ab inferioribus descendentibus
ascendit ad superiora et sic in di-
vinarum rerum perficit quietem Et ideo
si amide ad divinitatis quietem pervenire
quis desiderat restat ut per assumptam
humanitatem et humanitatis passionem tanquam
per viam regiam gradatim ascendere ad
altiora divinitatis eius distat quae est sapientia
increata Vnde exclamat idem in huius-
modi O increata sapientia quae de

excelso tuo a regalib; sedib; ve-
nisti · de corde dei pris in hac val-
le miserie · et xxxiij annis exiliu
huius mu ptulisti · q̄s p nimia ca-
ritate qua genus humanu dilexisti ·
p acerbissie passionis et mortis tue
mistiu onde voluisti · p hac mor-
tis tue ineffabile caritate te obsecro
ex intimis visceribus · qtus te in on-
de digneris et in sora et i dispone-
acutissima / qua ex acerbissie pa-
tue dolore gtrivisti ut ipleat hoc
qd l dt Et i vnis suis omdat fe
cit hilarite et in oi prudentia occurret
illis · ¶ Utru sapia possit ee sin
gra cu pcto mortali Et vr q sic / d huius
ei q cu pcto morli hui no pnt p-
cipue sci glant sic 2 Cor 1 Gla
nra h e testiom gsciencie nre Sz d
sapia no dz alis glari sic 1e gl no
glie sapiens i sapia sua · go sapia
vr ee sin gra cu pcto morli / p
sapia iportat ggtoz dinoz ut dcm
e · Sz aliq cu pcto morli pnt habe
ggtoz vitas dine 2m ll ad Roi re-
ute dei i iniustia detinet · go sapia
pt ee cu pcto morli / p aug xv de
t dt q cuite loquis multu e isto do
no dei excellentig / hoc ei e qd solu
diuidit int filios etni regni et filios
pdicois etne · Sz sapia dr a cui te
hoc no diuidit int filios reg et filios
pdicois · go pt ee cu pcto morli
Sz con e qd dr Sap p° In mali
nola aiaz no intrabit spus sapie
nec hitabit i corpe sbdito pctis · go
no stat cu pcto morli R sz s tho
in 2a 2e q 45 a 4 q sapia q e
donu spus sci fat rectitudine
iudicii circa res dinas vl p re las
dinas d alijs ex qda gnalitate sive
vnion ad dina q qdn e p caritate
ut dcm est Et io sapia d qua
loqm psupponit caritate Caritas at
no pt esse cu pcto morli ut ex
supdictis pz Unde relinqt q

sapia d qua loqmr no pt esse
pcto morli ¶ Ad pm go dcm
intelligend e d sapia i rebs m
danis · sive eciam rebus dinis
vonens huas · d q sci no glan
sz ea fatent se ut hre non
pn 30 · Sapia hoim no e mec
Glant at d sapia dina / 2m d
p Cor 1 fcus e nob sapia a deo.
Ad 2m dcm q ro i a pcedit d
gnicione dinoz q hetr p studi
et ingsicoz et omnes q pt hri cu
pcto morli / no at h a sapia
qua loqmr ¶ Ad 3m dcm q sapia
et si differat a caritate tn psupp
ea · et ex hoc ipo ecia diuidit
filios pdicois et regni / S[?]
in po Ethice ad sapiete ptz q
dare cas altissias p qua d ali
cuissie iudicatr · et 2m qua oia or
nari oz · Ca at altissia d dup
vl simpr vl i aliqo gne · Ille go
cognoscit cam altissiam i gli gne
p ea pt d oib; q sunt illig gnis
iudicare et ordiare dr ee sapiens
in i° gne ut i medicia vl arc
tectura sic d p° ad Cor 3 ut sap
architectus fundamentu posui / Ille
at q cognoscit cam altissiam simpr
e d's dr sapiens simpr · Inquantu
relas dinas oia pt iudicare et
nare / hg vo iudiciu gseqr ho p
spim scm sic d° 1 Cor 2 Spualis
dicat oia · qr sic ibid dr Spus
oia scrutatr eciam pfunda dei Und
manifestu q sapia est donu sps s
Unde ut ibidem dt in solucioe 2i ar
Sapia q ponitr donu · dri ab ea
q ponitr vtq intellectualis acquis
Illa ista acqritur studio huao / h
at desursu e descendes ut
Jac 3 Et donu sapie psuppon
fide et caritate.

Dilicin ei illig · virtus e discipli
ne sapia · Eru go discipline dilectio
et dilectio e custodia legu illius

Custodia autem legum consummatio est incor-
ruptionis. Incorruptio autem facit proximum esse
deo. Concupiscentia itaque sapientie deducet
ad regnum perpetuum. Per hoc declaratum
est quomodo homo per sapientiam perduci potest ad feli-
citatem. Restat declarare que sunt ista
media conferentia istam possibilitatem
et facit hoc in proposito liber vel intendens sua
intentio est ostendere quomodo homo naturaliter ordinatur
ad finem supernalem qui consistit in vita
eterna contemplando sapientiam increatam.
Huius autem beatitudinis adipiscende radix et
initium est ab ipso deo. Media vero sunt
partim a deo et partim a nobis. Item nobis vero
vel a deo supernaturaliter nobis datur. Radix
autem et initium beatitudinis consideratur quia in divina
constitutione nostra est naturale desiderium quo homo
instat ad sciendum. De quo Crisostomus in metaphisice
dicit: omnes homines naturaliter scire desiderant.
Et istud idem desiderium naturale est initium
sapientie. Sic dicit hec littera: Initium illius sa-
pientie est verissima discipline concupiscentia.
Concupiscentia sciendi que est a natura est valde
infinita permanens non moniata ca-
lidus non picta. Iste quidem naturalis appe-
titus dicitur cognoscendi et audiendi quia deus
est in vero et supremum primum et primus
quia ascendendi ad felicitatem quia est sa-
pientia in futuro beatificamur per sapientiam fidei
imperfecti et est bonum naturalis quia primum
verum est deus. Ideo desiderabile est sciri
et summum bonum est ideo desiderabile est
Et ideo vere sapientes ipsum sciendi
capiunt et aere contrario quia ipse est
summa sapientia quam naturaliter querimus. Et
est notandum quod ista verissima concupiscentia
discipline quidam ad eam accedentes
naturaliter derelinquunt quidam sicut sophiste
vel legiste inimosi et ydiote
quorum adiscunt propter apparentiam.
Et ei sophista apparens scientia et non
existens et sophista est copiosus ab ap-
parenti scientia et non existenti ut dicit Aristoteles
primo elencorum. De quibus dicit contra ducuntur va-
nis desideriis semper discentes et numquam
ad scientiam veritatis pervenientes.

Sic addiscunt propter pecuniam de quibus dicit
Ovidius contra de vetula: Omnis declinant
ad ea que lucra ministrant. Ut sciant dis-
cunt pauci plures ut inde
ditari quia volunt potius quam philosophari.
Et iste cum philosophia exilium patitur et fi-
scus cum pecunia regnat. Contra quos
dicit Sapiens vii: Divitias nichil esse duxi in
comparatione illius nec comparavi illi lapidem
preciosum quoniam omne aurum in comparatione
illius arena est exigua et tamquam lutum
argentum estimabitur in conspectu illius. Tertii
sunt vagi et ociosi et inconstantes
negligentes ingenium naturale colere
per doctrinas et catholicas disciplinas.
Et contra quos talium scribit apostolus i ad Thimotheum:
Noli negligere gratiam que est in te. Et
infra: Attende tibi et doctrine illius et
sta in illis. Visa igitur radice sapientie
que est naturalis concupiscentia discipline sequuntur
postea media que sunt tria: scientia, dilectio
et custodia. Et est talis ordo quia
desiderium naturale sciendi causat
curam id est diligentiam vel sollicitudinem ad
discendi. Cura causat dilectionem dei quia non
est possibile quod homo sit sollicitus ad cogno-
scendum deum qui si perficiat in cognitione con-
perficiat eum in dilectione. Dilectio
dei causat custodiam legis divine unde
Johannis xiiii: Si quis diligit me sermonem meum
et i Johannis ii: Qui dicit se nosse deum et
mandata eius non custodit mendax
est. Custodia autem mandatorum dat
consummationem immortalitatis. Quia immortalitas
est perfectas divina quia deus solus est cuius
proprium non est esse quo a primo ad ultimum
... Concupiscentia sapientie deducit
ad perpetuum regnum. Et est notandum
quod in ista deductione sapiens utitur
colore quodam rethorico qui dicitur gradatio a
Tullio in Rethorica sive climax grece.
Nam sic dicit Augustinus de doctrina christiana
c. 2. Cuius eloquentia rethoricorum in
scriptura sacra potest inveniri. Est enim gra-
datio secundum Augustinum cum verba ut sensus alterum
... ex altero connectuntur sicut ex prima

in vbo apli Ro i directer Tbulo
parach opa^r. paria aut pbacone
pba^o vel spem. Spes at no ofudit
Et sile hetur Ro 8 ubi d^r Quos p
destinat hos z vocat. z qs vocavit
hos z iustificat z qs iustificauit
hos z magnificat. Et h e figura
sine color pulcerimu ornamtu
sine. Gradac^o vo s Tuliu sic diffi^r
Gradac^o e qn mox ad aut. qnis
vbu descendit queadm supius on-
su est. h^c md. q na relig mo-
nes libtat. si illis qdlz. z qd lz
licet pnt. z qd pnt audet. z qd audet
faciunt. z qd faciut nob molestu
no e. Gradac^o fit qn dictator
descendit d' vna dictoe ul orde
i aliaz ut hostis capit te. z te
capto catenat te. z te catena
tu ducit ad yma. Sic ei dz do
ctor ecclia^s dioe eloqnt ut do
ceat. delectet. z flectet. sic dt
Aug e d' doc xa. c 3 i fi e docere
e neti^s. delectari suaui^s. flecte
e victorie Et istud vltimu e stabis
in teco doctore ecclie vn dt Aug
c e sic. Sitlia docet q crede nel
nosse suffiat. nil e aliud ei co
sentie ul ofiteri va nosse. cu g
ad docet qua^r agere agedu e z ido
docet ut agat. frustra psuade^r
vni ee qd d^r. frustra placz mo q
ipe quo d^r. si no ita disat^r ut
agat. oz g eloqnte ee eccia
sticu. q suadz aliqd qd agedu e
no solu docet ut instat. z dele
ctare ut teneat. s3 ec flecte
vt vincat. h Aug. Vtens g
gdato gne loqndi Valon. d^t sic
Eua g discipline e dilectio. i
dilcoz opat^r. Sic ei reflexio
luis ad spectm ocauu transfat
igne. Ita e amora^r. Na cu ad
aiaz hiule z deuota incidut
rady luds si sac^e scptue a xpo
q e sol iustie declinati. etia

reflectut^r ide radij ad deu
re z reuerecia siue irrephe
z ne... aor i media
... z tuc dilac. custodia
gn illig. Cu at mch mag
ptate volu^r qz dilige. p q
tile e lege dei custodie. Vn
iz plenitudo legis e dilcio. A
dico legis ofuaco e incorrup
i pducit ad incorrupco. h
ca imortlite. Incorrup^o at f
prim de. i imortlitas fat no
siles. Na sic dt porphi^s q
tale sepat nos a dys. Co
itaqz sapie deducet ad reg
petuu. Ana^r at aor i not
set sapiaz tn in pnti qz. f
declarat pulcre l incomo
in s que fit d' pastoib ita
Sic cera mollis fortr applica
sigillo. recipit imitatoiaz siti
oim formaz s^c figuraz sigilli
sculptaz pulcitu. Sic aia p
aore copltaz. fortit ad dei
applicata. no equalis s3 cu
illa imitacoe siti^e ipis p
tudis recipit z oformit^r
apud simultz pulc^tue na de
pulcdo. Ipa em dt Pulcitud
agri mecu est. In aia p a
coptaz a suma pulc^tue imp
no e aliqua pulcitudis. absen
s3 refulgebit i i^a pulcitudo
e sup illaz p imitatoz. Om
ei pulcdo pari s^r refulgebi
i^r illius pulc^tue supioris. c
ois supior pulc^do refulg
i i^a intlto ampliori mo q
fioris decoris venustas. Et
ide sit sume pulcitudis for
z sapia sume. cu aia fuit
fcta oformis sume pulcitu
z p h^c sapies sume s3 e p
aia illustrata sapie pulc
vn z aor ofut aiaz dei forme
ca sume sapie ppon sapie

Efficit plena dilecto totius veritat-
is. Primo ipsa docet de ipsius veritat-
e. Unde de ipsius veritatis doctore dicit Joh
[illegible] paraclitus autem spiritus sanctus quem mittet pater
in nomine meo ille vos docebit omnia
ut promovet alius quia multi in via
domini ambulant, nec tamen meritis est plena
vita, quia sicut dicit magister doce-
re simplices aliqua arte totam primo
rethoricam, geometriam, cum adhuc
tamen discipulus vix sciat artis principium vel
medium, non dum sciens artem. Tamen hic
[illegible] dicit nos docet unam ma-
gis utile arte, omnem veritatem,
cum tamen adhuc vix sciamus etiam ipsius
artis primordia. Augmentata autem
in nobis dilectione augetur et huius
magne artis notitia. Cum vero im-
plebit in nobis dilectio ut se diligamus
ex toto corde et ex tota mente ut
nostri pectoris cordis quisa sit in
ipsum totaliter, quia finita hac peregri-
natione erit post in patria. Tunc est
visibilis et huius magne artis con-
summata notitia. Efficit ergo doctor consumma-
tum decoris speciem et sapientie plenitudi-
ne in modum consummatoris ut per eam in
summa facie cognitione invisibilis.
Hec inconveniens ista vero sapientia est
consapida satis. Unde comparatur vino in
scriptura. Cant. Comedi favum cum
melle meo, bibi vinum cum la-
cte meo. Dicit autem Albertus de metauris
[illegible] ex quo vinum longe ductum
melius efficitur ex motu, quia propter
pressionem et motum partium qualescit
in eo calor naturalis et magis sen-
sibilius digeritur humidum. Et inde
etiam quod pedulum vinum bene perus-
sum et motu reducitur aliquando in statum
suum. Vocatur autem pedulum vinum quod
incipit declinare ad corruptionem.
Moraliter vinum ductum de longe est
doctrina scripture sacre que de celo ad
homines per prophetas patriarchas et a-
postolos primo per ipsum dei filium est

deducta, que ab initio mundi usque
modo agitatur et geritur per expositorum
ingenia. Et ideo istud vinum est mul-
to melius quam vinum cuiuscumque scientie secula-
ris. Quod defertur vinum de terra ad terram.
Vinum enim quod crescit in montibus est
delectabilius, delicatius et subtilius
quam id quod crescit in vallibus. Montes alti-
ssimus celum est, terra vallis lacrimarum,
et ideo vinum secularis scientie est rude et
grossum et insipidum. Aliud vero sub-
tile et sapidum. Cant. viii. Dabo tibi po-
culum ex condito vino et mustum
malogranatorum. Additio nona
que l. dicitur Initium sapientie est concupiscentia
discipline. Et in fine dicit Concupiscentia
sapientie deducit ad regnum perpetuum.
Pro primo notandum quod concupiscentia est appetitus
delectabilis ut dicit sanctus Thomas in prima secunde q.
30 articulo ii in responsione principali. Et ultimus
notat quod duplex est tamen delectatio.
Prima est que est de bono intelligibili quod
est bonum rationis. Alia est que est bonum
secundum sensum. Prima quidem delectatio videtur
esse anime tamen. Secunda autem anime et corporis
simul. Eo quod sensus est virtus in organo
corporeo. Unde et bonum secundum sensum est totius
coniuncti. Talis autem delectationis appetitus
videtur esse concupiscentia, que sit partim et ad
animam et ad corpus, ut ipsum nomen
concupiscentie sonat. Unde concupiscentia proprie
loquendo est in appetitu sensitivo. Et in con-
cupiscibili que ab ea denominatur. Appe-
titus vero sapientie vel aliorum bonorum spi-
ritualium interdum concupiscentia nominatur
vel propter similitudinem quandam, vel propter inten-
sionem appetitus superioris partis, ex
qua fit redundantia in inferiorem ap-
petitum ut simul ipse etiam appetitus
inferior suo modo tendat in spirituale
bonum consequens appetitum superiorem,
et ipsum corpus superioribus seu spiritu-
alibus deserviat. Sic dicit psalmus: Cor
meum et caro mea exultaverunt
in deum vivum. Hic. Et concupiscentia
hic accipitur generaliter secundo prout est tocius

L 6

Copositi cu d' Concupia discipline
tmicem sapie' z gcupia sapie
deducet ad regnu ppetuu. Sz
pcedat ab aia voli originalit'
diffundede se i poat spuitas Oes
q scie scolares ppt sapiaz sima'
sut appetede. Erubescat g° su
pbi i e q elacoe ceca ira infla-
impacie vicio feda' cu plg pla
cet ars Aristot' qz scia d' aplis
plg coder platoīs qz liber diuig.
quen a scia letificat. cu nllg
smo sapit. n fuit gma'ce gfe-
ctg. dyalectice ymagiatg. a re-
thoice ppuatg. Stultg est q
sic errat. qui q' tlia agut z in
tlib3 dies suos gsumut. petin
s' gnant z morte parat. qr ex
sili studio sile gcipiut sciaz v
folia colligut sz no fctg. v ba
z no v'tutes. v'ba ei cu pferut
voce aez v'berat. v'bo si resonat.
z iactacia ouidut d' qg pt d'.
Turbati st z moti st sic ebus
z oīs sapia eoz d'uorata e. Dic
ei ebus nescit q° vadit a' qd fa'
co q seipm igvat. Ita insipien-
tes clerici scolares i bibedo hg'
sciaz se gtbat. libros deuorat.
smas mltiplicat. sz qd agat
peints ignorat z qm ad fine
miseru tendut. infelices ig'
rat. h Specłm petrd. Ciua-
ppt lraa ura wlt q he scie gcu-
piscede sut no ppt se tanqz in
eis esst finis sciedi. sz appetede
st ppt' abilite' ad acqrenda sciaz
supioez qr alt ppe sapia vocat
q acqrit ex scoru libs. p tlem
ei ho deueit ad gg'oz dei. sui
ipig. z alioz. ad dilcioz pxi.
gditoris z redetoris sui. p hac
ei docemr quo pugnads sit cou
carne mudu. z deone. q sut ho-
stes aie capitles. hos naqz
nece e expugne in via. q vlt

gaude i cel' patia ut dr
smoe d' gfessi z potifice Vi
Bu° sup Cat Sic liliu int
O aia quīdim i carne es. in
nas v'sais z nce e ut teta
t'bulacoes z ipugnacoem ac
os p deny pacias vlt dr
liliu int spinas sic aica n
int filias. Sbdit O cades
o tener z delicate flos in
duli z sbusoes sut tecu z
scorpionibz hitas. vide qu
caute abules. Cad z undqz
sut spine. h ie. Est z aliu
eq h Bona vetuaz i gtepla
sius q Leone allegat. for
z cdelis. q mira callidit
disentit gsuenes. vetulat
secuta' affcus. z ibi sp gru
otz noceedi vbi te vidit stu
sius occupari. nouit eia. i
hostis atiqs. ab inico huai
initg. cui illecebras gule
gerat. cui vng invidie in
dat. cui bladmeta iuur
obiciat. Cui vam te supb
pmittat. nouit quo mer
pinat. quo gaudio fallat
admiacoe seducat. hr er
aqs s' alligatores. qz ad ali
decipiedos ingenijs vtit'
sigs. Et exclamat d' O an
fragilis ad resistedu. fac
ad cadedu. difficilis ad r
gedu. gualr hg cdelis ad
sciry lagos euade potis. q
tates sbtilitatib plicai cgs
h Bo vetua alle'do Leone
Sz aia sapia ppmata hr
sin cautelis vnde pt dns
cu e tanqz bellator fort
timebo qd faciet m' ho. i
Exurgat ds z gtera' inicy.
teptor dei. Et si gtingat i
difficili z laborioso etamē
pientē alaz labi in culpa

sic ꝑ forte i uictori pugnando agit displiceat / adhuc r̃c̃ sit ad imez gr̃e qua pro sui ncitatibꝰ implorare potit ⁊ ipa offensiõz excusare Unde O bndca inuetrix gr̃e genitrix vite mr̃ salutꝭ ꝑ te acces sũ hẽs ad filiũ ut ꝑ te suscipiat nos q̃ ꝑ te datꝰ est nob. Ex cuset apud ipm̃ integritas tua culpã nr̃e corrupcõis / humilitas tua deo grata btissĩa v̓go maria veniã impetret nr̃e vanitati O bndca ꝑ graz quã meruisti ꝑ rñsaz quã genuisti fac ut q̃ mediante se fi' dignꝰ e nr̃e infirmi' ⁊ miserie pticeps te intcedente nos pticipes faciat gl̃e ⁊ btitudis sue Qua nob gc̃as

Si igo delectamĩ i sedibꝫ ⁊ sceptris reges ppli. diligite sapiaz. ut in ppetuũ regnet. diligite lucẽ sapie oẽs q̃ ꝑestis pplis / Quamuis sapia sit necessaria. maxie tñ pricipibꝫ regibꝫ. ducibꝫ ⁊ platis Et ido sicut spealitꝰ monendi q̃ stũni sibi apponat cra sapiaz accedã Q'a i ꝑte pcti detia tũ ẽ q̃ nõ solũ i eiꝰ possiõe ẽ flicitas. ymo q̃ in eiꝰ acquisit. ẽ facilitas / Ido h' 9cludit q̃ i eiꝰ amacõe sit ꝑpetuitas. ⁊ ꝑ9ñs ꝑ ipa sit nr̃a appetenda Unde i ꝑal. dug fat / p° inuitat ad sciẽ dilcõz reges spea' / 2° 9scu liõs ꝑfcos vl platos gnã' 2a diligite lucẽ Circa p'mũ dt sic) reges ppli si delcãi i sedibꝫ ⁊ sceptris di pq'. q̃r sic ẽ d'ſtto q̃ delcãmĩ i honoibꝫ hꝰ vite. quos recepistis a pplo. ꝑ hoc q̃ ppli indicatis ⁊ regitis / ⁊ 9stat vos q̃ sedes vr̃e vl sceptrũ vr̃a nõ mit hĩ ꝑpetuo ꝑmanẽ. ẽgo diligite sapiaz. r̃ vrã cultũ dei

ut i ꝑpetuũ regnetis. ⁊ vraz dilectiõz ꝑnte ad futũz 9tinuetis Unde dr̃ Apoc v fecisti nos deo nr̃o regnũ ⁊ sacdotes. ⁊ regnabimꝰ sup trã Et Apoc xx Erũt sacdotes dei ⁊ x̄ᵖ. ⁊ regnabũt cũ eo mille añis. gl̃e i in etnũ / ⁊ po'r ibi millenariꝰ q̃ ẽ numerꝰ maior ꝑ etnite / Hĩgo monito digr' spea' regibꝫ Scdo ad idẽ monet oĩbꝰ alios ꝑfcos gnã' sic dr̃. diligite lucẽ sapie oẽs q̃ ꝑestis pplis Multas ꝑcedentibꝫ ⁊ ducentibꝫ alios d' nocte tenebrosa. necem ẽ lucẽ. na alis cadet vl errabũt a via tã ducẽtes q̃z duci Matth xv Cecꝰ si ceco ducatũ ꝑstet abo i fouea cadũt. Sũt at plati ductores subditoꝝ ꝑcedẽtes eos i via moꝝ ideo indiget luĩe sapie ⁊ 9gruis sacre sciptue. Unde bonꝰ auriga sic ordinat d' eqs trahẽtis biga ut licet vn q̃ si hẽat equũ exercitatũ. magis facit eũ pcede. q̃r sic biga sbũter. ⁊ socios sequẽtes 9fudet. Sz facit eũ pꝰ alios supportare biga ⁊ seq alios q̃ ꝑnt vide. Isto° moralr vit x̄ᵖ s' in 10. q̃ ẽ rex ⁊ auriga eccl̃e Ecc x no placet & q̃ carẽtes lumie sapie ꝑficiat ⁊ ꝑponat ad trahendã bigã eccl̃ie. sz tm̃ clarẽ videtes i quibꝫ ẽ notia sane doctine ⁊ fidei / ⁊ ido pt d' platis eccl̃ie istud vm intelligi diligite lucẽ sa q̃ ꝑ po / Lucẽ sapie dz ee doctores ⁊ scolares sacre sciptue q̃ꝰ dr̃ Matth v vos estis lux mũdi. q̃ d'. tales ꝑficiatis i ꝑmocõibꝫ. tales diligat' honorandi bnficia 9ferendo. ⁊ i ꝑplexitatibꝫ 9sulendo. sic tñ pauci faciũt. plures eñ 9sulũt laycos vl legistas q̃m theologos vl canonistas ⁊ ido timendũ ẽ q̃ illis accidat sic accidit Saul. q̃ tp̃e necitatꝭ 9silũ petiit a phitonissa ⁊ ab ea rñsũ mortꝭ

Vtrũ dnacõ sit appetenda. Rñdz Bnal' distinguendo sit. Triplex ẽ ptas dnandi Una tpal' q̃ hẽt' ꝑ hereditaria successioẽ ... tpal' q̃ acquirit' ꝑ elcõz vl pricipꝫ 9stitucõz / 2a spual' q̃ hz curã ⁊ cura tpaliũ admistracõz / p'a licite pt appeti ... distingui nõ pt ꝑ alios exercẽ ... 2a cũã pt licite appeti ... ptãt ... vnioñs pricipaĩ ... pricipatꝰ ... adhisisẽtes pollitia ... pricipatꝰ ... pollitia ẽ ... ad pollitiã ꝑtinet ... possit ... appete nõ tñ dz eũ pete Unde 2° poll' c 6 nõ bn̄ statutũ ẽ ipm̃ pete q̃ ꝑncipatu dignificabit 3a vo ... dz peti ut licite ... appeti Unde Augꝰ ... Locꝰ supior ... nõ pt. Et si ut admistrat ... iudere tñ appete In hac eñ ptate ... hoĩs ... habenda ⁊ admistrãz ... tpalis. ⁊ exitiũ opõis spualis

sine recepit sic p3 1 Re 2 & / Non[dum] q[uod] piculosum est delectari in sedibus et sceptris / Sceptrum ei[us] p[er] papiam d[icitu]r virga regalis / Sedes dicuntur vel solia in quibus reges sedere solent / Dicit tu[m] mag[iste]r i[n] histor[ia] q[uod] i[n] sedo ato templi Salomonis sub porticibus erant tria g[e]n[er]a sedium i[n] quibus s[ecundu]m diversa officia aliqui sedebant · v[idelicet] cathedre · exedre · et sinedre / Cathedris utebantur doctores in gymnasiis / In sinedris sedebant auditores in consistorio · et dicebantur sinedre q[uas]i consessus / In exedris sedebant assessores cum iudice · qui a causis secernentes tractabant / Et dicebantur exedre q[uas]i ex-sessus / De sedium diversitate distinguit g[ene]ri sic / Rex solium / doctor cathedram / Iudex q[uoque] tribunal possidet · ac sedem p[re]sul · p[re]tor q[uoque] curule / In istis aut[em] sedibus piculosum est delectari · tum q[ui]a in eis difficile est vitare iniquitatem in p[ro]gressu et p[er]manere stabiliter / P[rim]um p[atet] q[ui]a p[re]lati et iudices q[uo]rum les[?] / ecclesiarum sunt · cum magna virtute et summa difficultate p[ossu]nt vitare iniquitate i[n] iudicio / tum p[ro]pt[er] falsos allegatores · tum p[ro]pt[er] iniustos cum[m]endatores q[ui] p[er] varia media iudice[m] falle[re] moliuntur / Apoc 2 / Scio ubi habitas ubi est sedes sathane · hec p[otes]t dici p[ro]prie iudici / Et io sic recitat Elinand[us] l[ibr]o 14 / Cambises rex adeo severus fuit · q[uod] quendam iniustum iudicem excoriari fecit · et se-dem iudicialem pelle sua fecit co-operiri · et in eadem sede posuit filium iudicis loco patris d[icen]s · s[edens] q[uod] iniq[ui]t[a]tem s[em]p[er] caveret iudicium ne simili iudicio vel pena plecteretur / De qua materia d[icitu]r hunc versus / Isti sede sedes ista iudex inflexibilis sta · Cum maioribus resecet munus · ab aure preces · Sit tibi lucerna sedes · pellis q[uoque] pa-terna · Cum a re sides natus p[ro] p[re]-sente datus / Iste Cambises

fuit filius Ciri regis p[er]s[arum] q[ui] licentiat iudeos captivos te-mpore reedificare Jer[usa]lem / Et cabises vocatur alio nomine Nabuch[odonosor] in historia Judith / et Athax[ersus] vel Assuerus apud Esdram / q[ue]m Seneca appellat felix fu[it] / Tante ei fuit austeritatis q[uod] a[n]-tiqui furiosus fuisse sic-cumque / Secundo regibus in p[ro]ple-re stabiliter / Ex m[ateri]a d[e] Cirio Eccl[esiast]i 10 d[icitu]r / Sedes ducum sup[er]bo[rum] destruxit d[eu]s et sede fecit mitis eius / Nota / Addicio / Reges i[n] p[ri]m[is] delectari in sedibus iudicialibus in iudicio / et in sceptris i[n] dominandi potestate / diligite sapienciam ut in et[er]num regnetis · s[ecundu]m ut a t[em]p[or]ali sapiencie gubernato meam i[n] ad regnum et[er]num · quod dat p[ro]p[ter] illis q[ui] bene regunt vel alia gu[bernant] / Diligite i[d est] lumen sapie[ntie] · v[e]l q[uod] in factis vestris dign[um] non p[ossit] / Diligite i[d est] illos q[ui] sapiencia[m] sciunt et illuminant vos doctri-nis · et erudiunt vos q[uod] pestis / Unde antiqui reges con-sequebantur consilia sapientum in regimine et aliarum policiar[um] / De Ecc[lesiast]es x / Ve t[ibi] terra cuius rex e[st] q[ui]a sapientiam non habet / et sic p[ri]-me prodesse populis non p[otes]t · sed nocere · q[ui]a sepius talis iniquus vicinis · et sic iniquus timentur · et fiunt incorrigibiles difficiliter in statu eius declinare mal[um] / D[icitu]r Aug[ustinus] que in tractatu quem ponit 3 in d[e] disciplina xa-lili at intitulat cum liber noie scolaris dign[us] / difficile est principem regendi ad meliora / si fuit triplicatus / p[ro]pt[er] ei pecca[ta] iudicem metuunt · et a malo legibus cohercentur / Reges aut[em] ne solo dei timore metu q[uoque] i[n]-se cohibeantur · liberi i[n] pe[ccatis]

Propter p[ri]mum appetere placorem spiritualem est presumptuosum / et adeo reprobandum / aut 20 dimat p[ri]mos accubitus in cenis et ad kathedras in sinagogis et vocari rabi ab ho[minibus] · Propter 2m appetere est cupiditatis signum q[ui]a tunc potius innuit bonum vi melioris placorem spiritualem est me[li]or re temporali / Un[de] d[omin]us aut vi p[ri]ma[m] g[ra]t[ia]m / et nescis / additur vo · Hunc appetitum reprobat d[omin]us Jo ult · dicens petro pasce oves meas non te · Propter 3m appetere q[ui]a fatuum est appetere aliquid tale cum piculo quod habui p[ossi]t sine piculo bene aut operari p[ossi]t ho[mo] sine piculo pla[corem] fatue placorem appetit ut bene operari possit / opus vero sic p[ossi]t desiderari licite / non aut[em] p[ri]matus honor sup[er] aut opus desiderare bonum est · p[ri]matum aut[em] p[ro]cipisse honoris vanum est / Un[de] argumentum ... sit opp[ositum] et curam / propter bonum opus annexum q[ui] credit se ad hoc dignum et tunc est presumptuosus et io indignus / Credit

gruit . et p abruptu licent facinus
a vicior labitur. Et subinfert
quo quam in superiori loco consistunt tanto
tanto in maiori vicio precio . et quanto
splendoris honore ceteris excelsior est
tanto si delinquit peior potencior
est. Et infra Justum est principem le
gibus obtemperare suis . tunc enim iura
sua ab omnibus custodienda existimet
quando et ipse illis reverenciam prebet prin
cipes enim convenit legibus teneri suis
nec in se dampnare iura que in subiectis
constituunt . Tunc enim iusta est vocis
eorum auctoritas . si quod populis prohibent
sibi non licere paciantur. Item de religiosis
et disciplina seculi potestates subiecte sunt
et quamvis culmine regni sint praediti
vinculo tamen fidei sint astricti . ut et
fidem Christi sub suis legibus predicent et ipsam
predicacionem fidei moribus bonis conservent.
Addit quod principes seculi nonnumquam intra
ecclesiam potestatis adepte culmina tenent
ut eadem potestate disciplinam ecclesiasticam
muniant. Ceterum intra ecclesiam potes
tates necesse non essent . nisi ut quod non prevalet
sacerdos efficere per doctrine sermonem
potestas hoc imperet per discipline terrorem
Sepe enim terrenum regnum celesti
regno proficit . ut qui intra
ecclesiam positi contra fidem ecclesie agunt
rigore principum conterantur . et ipsam
disciplinam quam utilitas ecclesie
exercere non prevalet cervicibus super
borum potestas principalis imponat . et
ut veneracionem mereantur . virtutem
potestatis impertiat. Concludit Cognos
cant seculi principes debere se racionem
reddere propter ecclesiam quia a Christo tuendam
suscipiunt. Nam sive augeatur pax et
disciplina ecclesie per fideles principes
sive solvatur. Ille ab eis racionem exigit . qui
eorum potestati suam ecclesiam credidit. Et ibi
ubi quomodo nonnumquam magister Petrus Bertorius
Pictaviensis in tercio libro sui reductorii
moralis notat quod malus dominus habet
multas malas condiciones . primum quia eciam

[interlinear/lower-margin note, in a different hand:]
tur creatus in prius cuius quibuslibet appetit . illicite concupiscit Quia contra hec primum . 11 . d[istinctio] Cum multis suscipit
apices . Ex non dicit quod curam aliquis appetit sed quod suscipit . i[d est] quod curam pro obediencia sibi imposita super se quam pondus
ong[?] . et ut honorem capit . est sanctus quia est obediens. Vel dicit secundum Glo[sam] quod locum in cura quem sicut oves ipso ut curatore
indigent tunc quod suscipit bonum facit quia ovibus sic providet per hoc Unde cum domino sublimius regnat
. eam secundum Gregorius in pastorali tunc erat laudabile episcopatum querere quando per eum non erat dubium quemquam ad graviora
supplicia pervenire Tunc enim aliquis ad hoc incitabatur zelo caritatis divine et pro illo tempore dicit apostolus in Thimotheum 3 . qui
episcopatum desiderat bonum opus desiderat quo et

imperium prius cognosci bonorum dominorum
mores et consuetudines. Dicit enim quod malus
dominus subditos non iuvat . ymmo per ra
pinas et exacciones eos opprimit spo
liat . atque gravat Justiciam non servat
ymmo precio prece vel favore vel odio
ipsam violat. A subditis vectigalia
recipit . et tamen eos ab invasoribus
non defendit Malos suis negociis con
sencientes diligit . dissencientes vero
cruciat et flagellat Aliena tamquam
propria vendicat . et quasi proprie hominem subditi sint
putat . Adorari ab hominibus affectat .
et magis timeri quam amari desiderat
leges et statuta antiqua destruit . et
sua stabilit et confirmat In hiis exac
cionibus semper tamen aliquam supponit . et sub
specie iusticie sua palliat crudelitates et
occultat Dic vero omnia ista ad literam
possunt dici de malis principibus et prelatis
episcopis et tyrannis qui non cessant in subdi
tos spoliare De quibus dicitur ysaia 19 Dabo
egiptum in manum dominorum crudelium Cum
enim dominus sit noster potestatis et equitatis . noster
liberalitatis et nobilitatis . noster honoris
et dignitatis . noster pacis et serenitatis . non
debent suo nomine degenerare Et ille
Et quamvis videret malos ita tyrannizare
tamen dominus deus ex pietate sine clemencia
tollerat . quia non vult mortem peccatoris
ut dicitur Ezechielis 18 . sed ut convertatur et vivat.
Sed quem misericordiam sustinet secundum Augustinum de vita
christiana . petit mori peccando . deus vult
eos vivere convertendo. Unde inquit . Tu mo
ri voluisti peccando . ille vult te vivere
convertendo O stulte inveniens [struck out]
et nequiter qui et in hoc deo non consentis . ut
misereatur tui cum tu vult misereri quia magis
te vult sua pietate sanare . quam tuo
pene peccato Item dicit tamen videamus
licet deus propter peccatorum clerorum sustineat
eorum fore sua expectatus ut quamvis re
silirent a malignitate operum suorum . ne
credat semper blandiendo ut evadat
impunitus . Propter quod inquit idem Augustinus ibidem
infra sic . Neque tibi deus blandiatur

R 6

Nec se stulta et vana suspicione
decipiat. Nec ideo securius delinquat
et liberior, quia sic peccatores consuesti ira
dei iudicium quia non venit, ut ex hoc
opinentur se impune peccasse, quia non illico
puniebantur. Sed hoc magis deum differre
quam dissimulare cognoscat, et ira eius
peccatoribus subito et repente esse venturam,
sic scriptum est: Ne dixeris: peccavi et
quid michi accidit triste? Est altissimus red-
ditor patiens. Unde alibi scriptum est: Ne
tardes converti ad dominum neque differas
de die in diem. Subito enim veniet ira
eius. Quod in pluribus iam impletur, qui ob ni-
mia peccata et in presenti ira dei superveniet
et in futuro finaliter. Chrisostomus. Sed hoc nec
intelligit et nec cognoscit, nec quod
adversa sustinens malis suis estimat
irrogari, sed qui quod pertulerit contrarie-
potius putat esse quam criminis. Et id-
circo deus non vult quemquam in presenti punire
peccantes, quia cum puniunt agnoscunt.
Multi tamen sunt qui ob multitudinem suorum
peccatorum iam ante diem iudicii esse in presenti
iudicantur. Nec dicat quis sed se sacri-
legum, sanguinarium, rapacem, falsarium,
homicidam, furem, fraudulentum, ce-
terorum quia eciam eorum in presenti tempore vidisse
se longevum. Nos enim plurimorum
vidimus eorum, pro quibus probacionem sufficit, sce-
leratos et impios peccatorum suorum fata
completa et hoc iam tempore iudicatum et pu-
nitum esse vita negatum, nominus quia fu-
turum. Sed hoc facilius intelligere potest, quia
per diversa tempora diversorum iudicium im-
pie scelerate quia vindicem expe-
ctat multitudo. Quia quorum pociorum felicior
est ad peccandum maior audacia, quia
totum sibi credit licere quod potest, et dum
alterius iudicium non timet, quia alios
iudicat. Ita ad peccandum precipites
sunt, propterea contingit ut quando non [timet]
timet iudicium hominum in delinquendo,
deum iudicem senciat et ultorem. Ex
quibus cum aliquis in socium suum sanguinem
frequenter effuderat, ita iratus dei

iudicem quia senciret, ut ipsi proprio
suum sanguinem effundere cogerentur, qui li-
benter prius fundebant sanguinem al[ienum].
Nam quia filia contingit, sic dei in[...]
eorum prostrati sunt, ut insepulti ia[cerent]
et escam feris et volucribus fierent, [quia]
ei hoc inmutabile hominum cum lu[...]
puterat, membratim particulatim v[el]
[...] non ei minor fuit consequi [...]
brorum quia quod interficere cum prius
Unde quos iudices maritus inim[i]
perimit, multe vidue efficiuntur, multi
orphani. Occisis pueris, delicti
quibus post ordinacionem eorum mediatam
fecerunt et meditantur. Nam addebat
propheta quod dicerat crudeliter, ut qui
interfecerunt et occiderunt et libe[ros]
vastaverunt, nunc vero et eorum coniuges
vidue et filii eorum orphani. Ali[...]
cottidie eget panibus. Nonne
vides quod testibus in ipsis esse compi-
minat deus et dicens: Viduam et or-
phanos non verecundabant, quia si vexa-
veritis eos et ipsi vociferentur ad me,
proclamaverint, exaudiam vociferacionem
eorum et irascetur animus et puniam vos
gladio, et erunt coniuges vestre vidue
et filii vestri orphani. O indigna
nephas, o scelesta facinus, o a[trox]
et nephanda crudelitas. Dum se[...]
sia et dum atrocissima perpetrantur i[...]
homicidium fit ut rapina sic[...]
Occidunt presbiteros, occidunt maritos,
facilius vidue spoliantur et orph[ani].
Et ita aliquis morti quemque quos [...]
qui non sit et ipse quemque moritur
[...] quod deus hiis indicii index [...]
tibi et impiis conveniens [...]
dicemus sunt in quibusdam eorum tempore
[...] tibi nec prius nec futura vi-
[...] quos nec scelerati [...]
in presenti esse iudicium dei eum
efficiens. Augustinus de vita christiana.
[...] dominum et rectores, licet in dignitate
constituti, potestate sublimati, quia [...]
cum delicient in sedibus et sceptris [...]

fuerit iustitiam vincimus· ne cum ele
uati fuerint i cor cordibus et reperi
antur iustitiam opprime innocentes· subito
ira dei presentiat· Iob in predicto Vidi
impium exaltatum et eleuatum sicut
cedros non est inuentus locus eius· quia
ep(iscopa)tum i dignitatem eius accipiet alter/
sicut legerat Saul· qui postquam transgressus
est legem domini· bello interijt cum Iona
tha et alijs filijs suis· i Regum xxxi· Nam
et ipse occiderat in nobe sacerdotes domini
Eius dignum locum humilis Dauid suc
cessit dicens· Domine non est exaltatum cor
meum neque elati sunt oculi mei Cum
enim quanto magis humiliabatur coram
deo tanto magis in honore et regie
dignitatis fastu· meruit exaltari co
ram hominibus et firmam accepit coronam
pro suis meritis que non marcescit in
vita beata Coronam nobis

Quid autem sit sapientia· et quemad
modum facta sit referam· et non abscon
dam a vobis sacramenta dei· Sed
ab initio natiuitatis inuestigabo et
ponam in lucem scientiam illius· et non preteribo
veritatem· neque cum inuidia tabescen
te iter habebo· quia talis homo non erit
particeps sapientie· Cum declaratum sit
superius quod sapientia prebet delectacionem
perpetuam· et omnis homo delectacionem naturaliter
appetit sicut dicitur i Ethicorum quod tam bestie
quam homines· immo omnia quodammodo delecta
tionem appetunt/ possumus merito querere
quid sit sapientia· et vnde ducit ori
ginem Et ideo intencio presentis lectionis est·
quod sufficienter huic obuiare· et istam
dubitacionem excludere Vnde dicit quid
autem est sapientia Et exponitur i· dupliciter
Vno modo allegorice de Christo qui est sapientia
incarnata Alio modo litteraliter de sapientia creata
Cum ad primum modum exponendi possumus
dicere Cum sapientie commendator
et predicator cum delectator et cultu
sapientie et eius dulcedinis nos ne
scimus quid est sapientia incarnata· quia tu
dicis xvi Respondet ibi autor dicens

Referam i(d est) quod est sapientia incarnata· et quem
admodum facta sit i(d est) quomodo genita est
eterna a patre Vnde in psalmo Ante luciferum
genui te temporaliter a matre· Et conuenit
nentem eius generacionem valeat enarrare
presentis potest tamen vtriusque eius natiuitas conti
neri per fidem sufficienter exempla explanari
nari Et ideo dicit Et non abscondam a
vobis sacramenta dei scilicet natiuitatis· passionis·
resurrectionis· et ascensionis Sed ab initio natiuitatis
eius scilicet inuestigabo/ quia misit angelum qui an
nunciat eius incarnacionem/ Et hoc expo
nitur sic· de sapientia creata vt sit sensus Re
feram quid sit sapientia creata que est verus
cultus dei· et quemadmodum facta sit· i(d est) qua
opera sapientie fiunt ab hominibus· sapientia
dictante Et non abscondam a vobis sa
cramenta dei i(d est) sacra misteria que deus colitur
a deuotis primo in oracionibus ieiunijs
et deuocionibus Sed ab initio natiuitatis
hominis scilicet qua homo nascitur in mundum nomine
sapientie inuestigabo· quia scilicet huius
natiuitatem describit in lib(ro)· Vnde quod et ego
mortalis homo· et ponam in lucem scientiam
illius i(d est) euidenter faciam scientiam cognosci
et non preteribo veritatem quia scilicet integre et
apte eam manifestabo Neque cum in
uidia tabescente i(d est) tabescere faciente
iter habebo· Tabescere enim idem est quod
putrescere vel languescere· quia talis homo
scilicet inuidus non erit particeps sapientie In
imici enim numquam participat nec communicat
inimicos suos Sed sapientia et inuidia
inimicantur· quia sapientia illuminat et in
uidia excecat· Vnde homo inuidus
non potest esse particeps sapientie Sequitur
Non preteribo veritatem Est autem notandum
quod triplex est veritas Nam quedam est
veritas sermonis· quedam est veritas ope
ris· et tertia est veritas interioris Ve
ritas sermonis requirit quod ita sit sicut
dicitur· et quod dicens hoc credat Nam licet
ita sit in re sicut homo dicit· Si tamen dicens
credat aliter esse· dicit contra scientiam et
est defensus veritatis mora quam requi
ritur in sermone de ista veritate loquitur

Nota sup(er) illud veritatem facientes Ad Ephesios x est veritas quam facit deus Prima est scriptura Daniel x pronunciabo tibi quod
scriptum est et expressum in scriptura veritatis 2a conscientie ijs Cor xvi· Est veritas Christi in me· i(d est) in mea conscientia 3a loquela Prouerbiorum xi
labium veritatis firmum erit in perpetuum/ Quarta vite iij Canonica Io· maiorem horum non habeo graciam quam vt audiam Quinta
veritas gratie Io· viij Christus plenus gracie et veritatis Sexta iustitie Ysaie xlij In veritate educet iudicium 7a Alia prima
veritas eterna Io· viij veritas liberabit vos Sed heu quod hodie veritas scripture prostituitur ab hereticis Daniel viij prosternetur
veritas in terra veritas conscientie premitur ab ypocritis Osee iiij Non est veritas· non est misericordia· non est scientia dei in terra· veritas
quoad se misericordia quo ad proximum· scientia quoad deum· Veritas loquele odio habetur a stultis Veritas enim odium parit

L 6

aplus Eph e deponetes mēdacīū loquimī vitatē · vnusquisqz cū pxīo suo · qm̄ sumus invicē mēbra. Ha veitas ē vitas opm̄ · z ɔsistit ī ɔformitate opis sīmois z vontis in bono · z hgdī ɔtinuū ē fictus z dolus z simulato / p quā aliqs ɔtē pulē vba · z simulat se amicū · z tn̄ occulte eū odit z ponit ei insidias. Coņ qlēs scbitur i Joh 3 Filioli mei nō diligam9 vbo neqz lingua · s̄z ope z veritate / 3a vitas ē vitas intencōis z ɔsistit ī ɔformitate intencōis ad opq · vt vz opus qd̄ d' suo gnē ē bonū · non fiat ex appetitu laudis hūane · neqz ex qcūqz vana intencōn · s̄z ut hor dei pu̇ intēdat. Vn̄ dr̄ Joh 4 veri adoratores adorabunt patrē ī spū z vitate · i · scā intencōn ɔiuncta cū exteriori opone. Sho nond̄ q aliter solet distingwi vitas x' ī doctrine · iusticie z vite. Veitas vite ē obsuancia legis diuine. Veitas doctrine ē publico z pdicato eius. Veitas iusticie ē sñia iudic9 vel testionū testis p vitate. Et ista tpx vitas p nūllo scādalo ē obmittenda. De q° hēnt' vsqz isti Scādala p vita · doctrīa · iusticia qz tū nō effugiēs · s̄z ī religs fugienda / Sp vita · q' hō p nūllo scādalo vitando · dz pctare mortalr / pro doctrina · nc doctor nc pdicator dz sīlr docē p qlz scādalo vitado. Tacē tn̄ pt quqz z dz · si ita est · q auditores fiant ex sua doctrina / p iusticia. Item iudex vl testis · ncos iudicium sīlr fre dz · vl dicē sīlr ī iudio · p aliquo scādalo vitado / pt tn̄ iudex in casu simqz diffic' · z testis ad tpus tacē. Et sic pūt intelligi illi vsqz q' dnr dnob pdictis co. terij. Est verū vite · doctrine iniciey qz · pmū sp habē · dno p' scādala linq' / hoc ē veitate

doctrine ī casu · pp' scādalū licet sbticē · z iudiciū lz diffiē / nō tn̄ licet sīlr vl docē vl iudicare p scādalo qcūqz vitado. Tcio dn̄ ē q vitas est inqrēda cū studio · defenda cū odio · pdicā ei socio / Pmo inquā vitas ē qrēda cū studio. Prūs 2° Gl'ā ē z inuctoris dēs · z ī mittiti dubulosis peta z ptector ē omīs ingretib9 se ī veitate. 2° vitas ē defenda cū odio / qz vm Sanctus vitas odiū pait · obsequm pait amicicia / in ehilog9 veitas pualet ut dr̄ Esdre e Mag' vitas oib9. Vn̄ de pacēs adiu p defensioē vitatis · lz possit tpus opprimi · finalr tn̄ triumfabit. In cuius figurā legit' d' Jona in ltip' fuit ebiatus dicebā Jonas filius amachi · i · filius nō q ipe pr̄ suus esset amachi sic vocatus · s̄z qz helias eū suscitauerat a mortuis z restituerat eū mri sue / q pro filio resuscitato regrāciando dixit Helie In isto cognovi qm̄ vir dei es z vbū dei ī ore tuo veritas ē. 3 Reg. Et ex illa hora z deinceps vocatus ē Jonas filius amachi filius vitatis. Mō sic ē q d'r illo q tot euasit picula sic Jonas ei sic ia dēm ē fuit filius illius vidue Saraptane d' q° hēt' 3 Reg. 17 · vbi scbit' q egrotat filius mris familias z erat langwor fortissima ita q nō r'manet in eo alitus. Vn̄ ibi ī iuuentute sua mortuus ē z resuscitatus ab helia / In adulta senectute pphta · missus fuit ad pdicandū Niniuitis · z volens fugē ī tharsis p mare / p° fortitudine cadēte sr' eū eiectus ē d' nauī z piectus ē ī mare / 2° deuoratus ē a ceto / 3° ɔsuatus ī ventre ceti tribus diebus z tribus noctibus

[margin: defenda]

[margin: defendenda]

[margin: detriora]

Ideo Job vi. Quare detraxisti sermonibus vitatis / cum ... corrector detractor reputatur. Veitas vite ... nuntis ī nundanis vn̄ ps. Diminute s̄t vitates a filiis hominum. Veitas doctrine repugnatur ab ... Gal. v. Quis vos impedit nō obedire vitati. Vitas iusticie captiuatur ab diuitibus Ro. j Qui vitatē ī iniusticia detinent. Ysa. lix Justicia longe stetit qz corruit in platea vitas z equitas nō potuit ... Vitas glē p pcio datur a reprobis. Pu. xxviij Qui cognoscit ī iudicio faciē nō bn̄ facit et ... ipsi Paulus deserit vitatē · i · xpm̄. Isti sūt peiores Juda qui saltē vendidit triginta argenteis. Isti nō faciunt vitatē s̄z destruunt. Isti ɔmutant vitatē dei ī mēdacium Ro. j. 7

z leg̃ite · l vitas mag e et fortior p̃ oibꝫ et tra
vitate muocat · celu ce ca bndicit · et oia opa
mouet et tremunt ea et n̄ e in ea iniquitas · q̄ grā
niqum iungꝫ ñp · magc vitas et impat oes fil
dam · et mq oia illaꝫ opa R 6 et n̄ e i ep̃s
ueritate et i sua magestate pbiat et vitas manet
et inualescit ineternu et vniut et obtꝫ i secla seclor

cuo enormitꝫ fuit d' ore ceti in
aria · Cristo adusti e tato suor
soli · q pernt aie sue ut morer
Unde Melig e m morti q̄ viue
sic Jone 4 Ecce quitas adusti tes
tib' lacdes z agustiat sustinu
et plꝫ vitatē · a q̄ tn libatꝫ
fuit · In signu q genꝫ vitate co
sta t tenet z pseuedes i inu
ria pacie finat libabi' · vñ et
Johs d' Si ma[n]seritꝫ i sermone
me' ve' discli mei eritꝫ z cogno
scet vitate z vitas libabit vos /
Dz vlgare ex̃ m · q hoies sic se
hnt ad vitatē audienda · sic sehꝫ
ad apiend aqua bndcaz · Unde
cu sacdos incipit aspgē aqua
bndcaz · ppls totꝫ applaudit z ac
cur' appximado ad sacdote · dpo
nit capitia · inclinat capita z
m9 eleuat ut aqua bndcaz
reciat · Dz si sacdos fit libalis
d' aqua sua z det eis habundant iny
fac' statī se auitut z fugiūt
vl e ab aq defendit · z qnqz de
rident ꝑ aq̃ fusioe Isto q̃ ꝯtingit
qnt' apd hoies d' vitate · Multi
cu n nobiles q̄ sipliceß · cu au
dnt d' aq̃ plato vl pdicatoe q
d't eis vitē · silet z mirabli
applaudit · z ipm pdicare ꝯmedat
z eu audie desidant · Dz si ꝯtin
gat q ad eos se inclinet · dant
ei habudant d' aq̃ sua bndca · s
i arguat corripiat · z incipet
vi a eoꝝ i q̃9 iacet · stati recu
miat z face auitut z sua vicia
defendut · vl qnqz eos deridet v
bi pdicatoris diuie · vñ aplus
2 ti 4 · A vitate qdē auditu au
tet · ad fablas at ꝯuter · 5 · 3o
dcz e q vitas e ppoñeda om
bz · vñ q̄ ait Socrate · z aica vi
tas e phonoꝛare vitē · Ambob
eis existitꝫ amicꝫ scm e phono
rare vitē ps ethicoꝝ · dicit ei

Andronicꝫ peripateticꝫ q Veritas
e q̄ sat' fideles · z ꝯfinates ea q sit
ad deu insta · hoc at q̄d e phono
rare vitē amic' · ymo deseruere
familiaritē p salute vitatꝫ e ad co
nuertm ad bonos mores q mpgl'e
e eos sz hac vitē ꝯfirmari · Nisi
eni ho pferat sibi vitate familiarib
sint · posset ho adducē fla testioia
z flamdia ad defensioez aicoru
suoz con vitē · q̄d racio no pmit
tit · Quare aut hc phis ꝯgruit ·
q sint pfessores sapie · q q̄d sapia
e cognicio vitatꝫ · z ido spealit
astrigunt ad defensioez vit' · q
aut mag debeat amare vitē q̄
hoies · pbar p hc · q̄ eno aiag vitē
ppt hoies · sz aiag hoies ppt vitatē
ergo magis aianda e vitas · vñ plo
reprobado opioez Socratꝫ mgri sui
dixit · q̄ r · dz magis curare d' veri
te q̄ d' aliq̄ alio · Cristꝫ at volens
nos vitē amare z honorare · dt se
eē ipaz veritē Joh 14 · Ego su via
vitas z vita · z Johis d't se in
mudu venisse ut testis fieret vitatꝫ
Ego mgt ad hc natꝫ su z ad hoc
veni i mudu ut testiomu phibea
veritati · Vestes ei debet ꝯuenit'
tetrei · q̄ rex debet d' nouo indui
z adhuc plꝫ si esset pgle q̄ ipa ve
stis esset ipe rex · Ita e d' veritē
5 · Addico · Nonꝫ q̄ inferiꝫ
volt investigare q̄d sit sapia z quo
nata sit · Intelligedo hoc d' [cancelled]
sapia increata tuc ma e alte spe
culacoīs · z mag mistii sacmetu
z a nob incopheslle i ipa spe illa
z aptꝫ Ro xi hoc aduteꝫ exclamat
d · O altitudo sapie z scie dei · q̄ incō
phensiblia st iudia dei et spe
uestigabiles vie eius · Quis at
ninimeꝫ pfude se cogitacoeß hoies d'
eo q hcz rez pscruta · Ingit pe
lagu maiestatꝫ diuie · d' q̄o Ecc 3
Altiora te ne q̄sieris z fortiora te
ne scrutatꝫ fueris · q̄ pucrebꝫ ·

[Bottom margin, later hand:] q ergo d't i 1a omel Ezech · Si de vitate scandalu sumitur · utilius pmitti scandalu q̄ vitas relinquit z integre · … de vitē vitē q̄ p nullo scandalo dz q̄s morē e pecare / De vitē docte q̄ doctor vel pdicator no dz fuꝫ dicē … scandalo … z dz si omnes obstinati st q ex doctrina doctoris fuit z nullꝫ correccio vl utilitas inde … d't Jer · i plo · Ecclesie frustrant aut … niti nequ aliud fatigado ii odiu … ꝯme demetie e … de vitē … dt Greg i noua omel · Sti vi' d' vote libere increpacōs … eos ad sua odia excitare no metuunt … no ꝯsistut · Pusarꝫ … derogaro vitē nōc e appbaro … nas aliqd iustie … ill' displicet … placet deo · Sz vi' q vitas vitē sit ppt scandalu dimittenda q̄ vitas … ptinet ad vitē vitē … scandalu … dz peccm veniale ꝯmitte ut vi' q̄ plꝫ dz … etiam dampnu … qd pati p peccm morale
Nota q̄ Scandala no vitet doctor …

psumptuosque autem investigacionem oportet me clamantem eloquio divino tollam in presumptus ne videat gloriam dei ysa 26 secundum aliam translacionem humili autem mente pos sumus adquantum ad servicium divine magestatis aclinari non tamen ut comprehendamus sed prout possumus ut in ea admirantes devote prout hominibus sancti quibus hec misteria revelata sunt nobis in scripturis tradiderunt Unde quod sapiencia dei id est filius non factus sit sed eternaliter ex patre genitus et quod ex matre temporaliter natus inter alios luce clariores patres scribit beatus augustinus de fide ad petrum sic inquiens e x apostolice sedis Firmissime tene et nullatenus dubites unam ex trinitate personam id est dei filium qui deus natura dei patris solus de patre natus est et unius eiusdem cum natura cum patre est Ipsum in plenitudine temporis racionem suscepcionem forme servilis voluntarie in virgine conceptum et de virgine natum et verbum carnem factum Ipsum quod esse quod eternaliter est natus de patre et temporaliter conceptus est natus quod ex virgine ipsum quod unum esse et unius nature cum virgine quam accepit de deo patre Unde sancta fundavit me et ante omnes colles generat me de quo eciam dicit apostolus Cum venit plenitudo temporis misit deus filium suum id est unigenitum natum ex muliere factum sub lege Et infra c 19 in medio declarando se quod dei filius qui est sapiencia patris incarnata non personam sed naturam hominis accepit et in eterna persona divinitatis accepit temporalem substanciam carnis id est humanitatem Et infra Omnis ergo christus verbum caro factum qui ex patribus racionem carne et super omnia deus benedictus in secula Unus ihesus christus enim est pro dicto Ex utero ante luciferum genui te Ubi significatur ante omne tempus sine inicio eterna nativitas Ergo si dicitur ergo natus est quo est eternus Si enim natus est utique erat pater antequam ei filius esset natus quod respuit fides recipiunt et arcet catholice Eciam semper id est eternum deum pro erat unum et

et asserebat beatus augustinus Inter cetera dicit hortor vos et deprecor ut oretis quod aperiat innua dei ne ita venin dicit faciat ut vos audire oportet Sbiungit unde De Si filius dei natus est hoc fatemur Non enim esset filius si natus non esset Manifestum est admittit fides approbat ecclesia catholica verum est Subiungit Si natus est erat filius erat pater antequam ei filius foret hoc respuit fides respuunt aures catholice est hoc sapit in ad societatem sanctorum Et infra Redde quod et filius nasci potuerunt esse ei a quo natus est Et quod facis fratres qui carnali spiritualia insinuamus Si tamen carnales non sumus quia istis alia carnalibus [crossed out] Et dicit Hominum a sine facto in terrena in creatis ubi gignentes geniti etate distinguntur id est post patrem nascitur filius patri quam sucessurus hoc quod in aliis inatibus invenis parentes priores et posteriores filios tempore posteriores consuevere videndi carnalia ire illi si heretici ut carnalem alia cupiunt Nam ineffabilia tantum sermonibus explicari Ineffabilis est autem deus Si enim raptum se dicit in tercium celum apostolus paulus et dicit audisse ineffabilia verba quanto magis ipse ineffabilis qui talia demonstrat que fari non possimus enim demonstrat Itaque fratres melius erat sumus discere et tacere Infra Non cape parvulus est pacienter tolle donec penetras sed ad contemplandum Subiungit Ille enim hoc dicit si venit filium tunc patris fuit ne non videat et si se promet vincitur tamen in titubantibus firmat Audiunt enim fratres infirmi et putant verum non esse quod dicitur et forsitan verum putant non esse quod dicitur

quo scandalisatus erit quam temporale damnum suum quod pati per peccatum veniale ergo vitans vite dimittenda est propter scandalum ... alius potest moveri ut hic facit scandalosus R S Tho. que sequor quod hoc aliquod peccatum veniale committe non tenetur ne alius peccaret ... peccatum non inclinant pro ... ex damno proprio quod hec esset desistere a peccato timore pene sed intimam ne deum offendam offensa est veniale peccatum cuius non ita magnum sicut mortale Nunc ergo debet deum offendere pocius ne alius offendat ... hoc debet infinitum plus deum diligere quam proximum et ideo nunc debet facere peccatum veniale ad vitandum scandalum duo actus ... ita saltem peccatum veniale removeat Est enim opposito id est obo si dicatur quod ab debet peccare et ... faciendo peccatum ... aliquem actum quod tamen ita saltem non esse peccatum veniale quod alias veniale esset Sit deus ... ita non esset ... si non careret causa pie utilitatis Sed contra plurimum videtur obviare illud apostoli ad Ro. ix Optabam ego anathema esse

mi ſt dicē· qd n̄o etiā ſentire po
ſſu ſt eſ aliq̄d ſcire· qd dicā n̄o
poſt addit· Tū ſiuata illi maie
ſtas ineffabilitē· ne cū aq̄s fili
tū eē illos dixiſ· putet nos ab
ſtinenſ yſtas· iā p̄uenıſſe ad id·
q̄d n̄c dici n̄c cogitari ēēe a par
uulis pt· Et ſi pt ab aq̄bꝫ maio
rib pt et pte· pt i enigmate pt
p ſpeculū nō du at facie ad facie
dengi ꝛ nos aq̄s filines aduſq
illis vnde illi refellat n̄o vnde
cōpiat· Etenī cū diciꝫ valde ſi
poē intelligi· vt ꝛ natꝫ ſit· ꝛ coe
tn ſit ei a q̄o natꝫ ē· Vn ꝛ deceꝫ
tū dicit nob· Ho vtiqꝫ erat ang̃
geret filiū· ꝛ om̄s· ꝛ cetā diabia
ſinek adhibet d̄ ētnis· ēād ꝛ
ꝛ iob laborādū ē vt filīnes ıneı
anꝫ· caꝛ ꝛez q̄s aſtrui· ꝛ ſi
invenire n̄o ꝛeē pꝛt dicē· Na
tiꝫ ētoiſ fortaſſe· i ētnıā filme
m ht· Tanto ei ſupat ea q̄ h̄ ſt·
mro qd ibi ē tāto ſupat ea q̄ h̄
inſent· in eo q̄ ibi ē natꝫ· Et ſic
foſitan n̄o invenit aq̄s filio na
tiuitā eiꝫ· q̄o n̄o inveit ꝛ ſbe eiꝫ·
ꝛ imutabili/ imutabilitā dīne
maieſtat eiꝫ· Nuq̄ī tn̄ h̄etice ı·
vnıſti in filiū tpale imorē et
n p̄re· ēēe n̄o· Ðn in etnitate
ſtabilitas ē· i tpe at vaietas· In
eti nitē oīa ſtat· In tpe alia acced'·
a aut ſuccedūt/ potes inuenire
morē filiū· i valēte tpib ſuccede
ti pri· q̄ ipē et pri ſuo ſucceſſit
n etno pri tpalis· ēād g̃o poſſiꝫ
ſis inveı i ētnıā invenıre coetnū
q̄ i ētnıā michi inveniꝫ etnū· In
venı i ētnıā ētnū preꝫ· ꝛ invenı
coetnū filiū· Si at n̄o invei etnū
ꝛ inıcn· ſꝫ i tpe ſuff ad ſilme in
veniaꝫ coevū· Aliud ē ei coe
tnū· aliud coevū· Vn coevos co
dic dıcıg eos q' eand hñt me
ſure tpꝫ· ꝛ n̄o alt ab alto p̄cedꝫ

tpe· ambos tn̄ cepiſſe eēe· quos
diciꝫ coevos· Sꝫ pbtueriꝫ inveire
coetnū qd naſceret ei a q̄o naſcat·
Si poſſint inveni coeva· gn̄ans
ꝛ gn̄atꝫ/ Hic ſi i ētnitꝫ invenıꝫ co
etna· Ibi ſi i dinitē intelligaꝫ coet
na· Iuſta bn̄· Hic capiaꝫ filine
ut inveniaꝫ coeva· ex q̄ꝫ intelligaꝫ
coetna· O Ariane· Si invenero·
genitorē n̄o p̄cedē tpe· i d̄ q̄ ge
nuit· Si genitū n̄o eē mioꝛē
tpe i q̄o gn̄atꝫ ē· Iuſtū ē ut q̄ce
dat̃ m yſta· poſſe coetna invenıı
i ētoē· q̄n coeva i ētnıā inveı
ri potuerıt· Vn d̄ ſapia dei i d̄
fillo d̄ i ſcptuīs· Candor ei ē lucꝫ
etne· Lux etna p̄r ē· candor luc
eſt filius p̄ris· Ignis ei lucē fu
dit· lux ab igne fudit· ſit tpe·
ſic p̄r dꝫ coetna· gn̄at filiū· Ful
gor ab igne exiſtit· ꝛ tn̄ coeva ſt
Sic g̃o filiꝫ a p̄re i dinis coetnā
gn̄at· Sn lucerna ul candela acce
de' cupio· nodū eſt ibi ignis· nodū
ꝛ ille ſplēdor· Mox aut ut accen
deō ſimul· cū igne ꝛ ſplendor ex
ſtit· Da m̄ h igneꝫ ſine ſplēdore
ꝛ credo ꝫ p̄reꝫ eē ſine filio· Dt
tn̄ ide· n̄o poſſe tpalia ꝫpare et
nis· ſꝫ poſſe ex aliq̄ tenui ꝛ p̄va
ſilitē· coeva etnis ꝫpari· Et tn̄
ſit dcm̄ d̄ hac ſapia incāta· ꝛ
etna genita ē ē ſuideꝫ

Multitudo at ſapietm· ſani
tas ē orbis trarꝫ· ꝛ rex
ſapiens p̄pli ſtabilimētū ē·
g̃o accipite diſciplinā p ſmones
meos ꝫ p̄derit vob· Phs ſ ſ p
Salonē multip' invitat ad ſapie
dilcōꝫ· h' redit iteꝫ ad ſapie co
medacōꝫ· Et cia h' dub fat· p'o
ponit ſapie ꝫmedacōꝫ· S'o alliciat
ad eiꝫ inq̄ſicōꝫ· Sꝫa pꝫ i g̃o accipi
te· Tantū ad p'mū ſciendū ē q̄ lꝫ
fructꝫ ſine effcus ſapie i mlt̄
appareat ꝫmedabilis· maxie

a xp̄o ꝑ fribꝫ meis v' vi' q' aplus magꝫ diligit ſalute p̄ximi q̄ ſui· ymo dilcōnē dei | Ad h' dico q'
ſm gla· aplꝫ n̄o optabat tūc q̄n erat i ſtatu gr̄e ut ſꝫ ſepare a xp̄o ꝑ fribꝫ ſuis ſꝫ h' optabit
q̄n ē i ſtatu ifidelitatꝫ· 𝔡 h' n̄o ē imitandꝫ· vl dic q' ſt dt Ireſ i lio d' ꝫpucōn q' p̄ n̄o ondꝫ
q' apl plꝫ diliget p̄ximꝫ q̄ deū ſꝫ q' plꝫ diligebat deū q̄ ſeipm Volebat cū ad tpꝫ ꝑ ſuā ſuicō dei
q̄d ꝑtinet ad dilcōꝫ ſui· ad h' q' honor dei p̄ualuꝫ i p̄ximiꝫ qd' ꝑtinet ad dilcōꝫ dei g̃o ꝫ

c. 1.

tu i regimie hūane vite relucet
Regi at hūa vita gsilio z impio
q dno sy sapia. mch valet. Vnde
dhab e gsilui sp a sapiete p qre.
Et pu 8 p me reges regnt z le
gu gditores iusta decnut. dt sa
pia. Istud go bonu qd e tngli
tas hūae gusacois e maxie bo'y
qd hoib; pueiut p sapiaz i hac
vita. Et dependet nob a sano
gsilio ciuilis mltitu^mis /z a iusto
impio regal celsitu^dis/ Et qntu ad
p^ry dt sic. Mltitudo sapientm sani
tas e orbis trar/ z e locucio me
thaforica z figratiua. Sanu eni d^r
d'anali. dieta. z vrina analogice
sic pz e me^te c. 1. Sz q dica^r de re
publica. vl d tota gualite z ciuili^te
hūa. h^c e metha^rice z figratiue z tn habet ij
satis vonab^r. Ru ei sanu z egru
sunt dr^e corpis sic dt Galienus i
regimie c. 1. z respub^ca sit qi
qdda corpus f Plutarcu qd diui
bnifico muneris aiat^r. Et f aplm
1 Cor 12. Omes sumus vnu corpus
z quevet i xp^o. lz dinsa mebra/ vonat/ dici
pt. q sic respub^ca e corpus. ita
nettio e sanu ul egru. Icyo sic e.
q sanitas corpis e quen^ts pporco
huoz/ z infirmitas e conrietas ul
suphabundatia alicu^s vnius huoris.
solues armoniaz debita qua sani
tas corpis exigit/ z cont^o e in re
publica/ qn ita e q oia offi^a z
inra z dignitates regnt^r obfuat^r
i pporcone vonab^li. tuc e sanitas
i respub^ca ciu. Si vo vna ps sup
habudet. z alta paciat^r penuriaz.
surgit quietas huoz q e egtudo
corpis x inistici. Ho o sic finis me
dici e sanitas corpis. Ita finis
que xps intedit. e pax gnis hūa
ni sic innuit agelo lucer. Gla i
altissis do z i tra pax ho. Iste finis
p sapiaz obtine^r tn o. Et ido dt
mltitudo sapientu sanitas e orb trar.

Et nonus q ad bonu regni req
rit^r sapia z eo^s mltitudo Na si i sit
sapia. erit tuc sic d' Roboam co
tigit 3 Re 12. Reudit ei ppto dura
relicto senior gsilio qd ei d^rat
z locutus e eis f^m gsiliu iuuenu
d. Pat meus aggrua^t iugu vestru
ego at adda iugo vro/ pr eius
cecidit vos flagellis. ego at cedā
vos scorpioibus. Contra^o at e i una/ q
i vllo vno p9 xmj. posuit d' p9 stor
sapie. z ido nllus pnceps vni gsilio
dz ee gtetus. Vn Isayach z glo^ ... it d'
vomaiis. q; tpe iude macha bei fa
cerat e' cmria vomam. z e tme
gsulebat ccc xx. gsiliu sp
agetes d' mltitu^ne ut q digni erat
dgeret. qz pu 8 d^r Ego sapia i
altissimo gsilys z erudit in ysu
cogitacoibus. Et pu xi d^r. Vbi nō
e gubnator corruit ppls. Salus
aut vbi mlta gsilia/ pz go q mlti
tudo sapientu sanitas e orbis trar
dando gsiliu suu. Tho sapi req
rem pub^ca iusto impio Et q si
ad h^c sedit l. Et rex sapiens plis fir
blimetu e. sic docet Plutarcus et
recitat^r i polictico li. e. pnceps in
pplo dz ee. sic cithareds dit in
citharedus cordas obervates pelli
z ad dulce armoniaz reducit ita
pnceps. nuc vigore iustie. nuc re
missioe clemetie sbditor fo et
armoniaz. h^c aut ctu e q t tms
e cordas remitte qz ptende/ vm
ssa naqz p artificiu corrigi. de
bita soni reddit graz/ q at emit
rupta e. n^o artifico repa^r. Iuxta
d^r Cyria z vitas custodiut rege
z robora^r clemetia tnus eius. Vd
aut sit pplus declat Aug i de ciu
dei c 21. pplus e cetus mltitudinis
assn z vtilitatis gmone sociatus
vl aut f endsic lige re ppls e
cetus mltitudinis vonalis/ req
git gcordi gmone sociatus. et

respublica e res ppli z m eius / h
at : rpub^ca ex tbus gsistit · ex supi:
orib mediis · z inferioribz Vn Aug
recitat vba Scipionis dt q q e ar
monia i catu · ea e gcordia i ciuitate
vn e ex dissimilis sonis i fidibz z
tibiis gcors gcentus efficit^r ita ex
sumis · infimis z mediis interiectis
ordinibz gcordia statuitur ciuitat
Rex vo sapiens e ppli stabilimentu
Na ffm Platonem Regi beata foret
si in gtiget phos ee reges · vl re-
ges phari / ptm ei se h ad mod
aq sine oi impetu vl impulsu re-
ti gtinet^r / Apoc vi Aque multe · po
pli multi S; rex sapies e stabli
men i ppli · cu p bonitate regit leges
z in ea impia · z p rigore iustitie
s; multo magis remissione clemetie
Vn Sene d clemetia li i c 2 Nulli
clemetia ex oibz mag qz rege
decet Et infra · Pestifera vis e va
lere ad nocendu Et c 2 principu ecclesi
mellu e clemetia i quacuqz
domu puenit · ea felice z tnqlla
psibit Et infra c e · si dii placa
z ej delicta potetu no stati ful
mia psecuntur · gnto eqius e hoiem
ho i positu · miti aio exrcere impiu
Vn valeri9 d alexadro li i c 2 dt
Ale^r ut infinita glorie bellica vitu
te ta principu amore clemetia
meruit / Ponit at Sene notabile
exm contra reges excessiuo rigore
vtetes · q symia morte plectunt
oes q eos offendunt · z estimant
se h^c inimicos pemitte s; augent
ppm pielm · z multiplicat hostes
suis / queadmods ei pcise arbores
plurimis ramis repullulat · z mul
ta satorz gna · ut densiora resur-
gat rescindunt^r / Ita regia dignitas
auget inimicorz num tollendo pareten.
liberi qz eorum q interfecti st z ppinq
z amici i locu singlorz succedit
z ta occidendo unum hostem ·

efficit s alios decem Vn 2^m Senecā
reges dz ee sic medici · z no mag
sumptia sit regi multa supplicia · qm
medico multa funera Et io gueniē
dt mettre sic Vit piger ad penas
pinceps · ad pmia velox Et doleat
quociens cogit^r ee ferox Vn Senē
li i d cle c e Optime deos ex pri
cipis gsiliu ut se talez ciuibz · qles
s deos ee velit Vir es Eneam
docuit Anchises pr suus sic re-
citat Vgilius vi li Eneydos / z i
ide allegat Aug ix d ciuitate dei
c i d Tu regere impio pplos ro-
manos memento Hec t erunt ar
tes pacis impone mores · Parce sb
iectis z debellare supbos / huic
e qd dt Aristoteles 8 Ethicorz
q situs e regis gpato ad sbditos
z patris ad filios · z pastoris ad oues
Rex go sapiens stabilimentu e ppli
patet go quo d sapia vz q ipa
rempub^ca huiusmodi regit · sano gsi
lio z iusto impio Et gntu ad pm
dt gmilit^o Sapientu sanitas est
orbis tra^rz S; gntu ad 2^m dt q
rex sapiens ppli stabilimentu est.
Ergo go tot bona p sapiaz gferu^r
intendo adimplendo mesplacz allicit d.
go accipite disciplina p sermoes
meos z pderit vobis / M Addito
Sequit^r ex dictis q ad gubnacone
regni sapia e putilis / qz dt sapi
vis Ecci x Insipiens rex perdet
pplm / Na sapia e lucem dicit vn
sit q sn luce mali pgredi^r · ig-
rat pgressu euentu · z qui no e
dit offendit · tuc labit^r / Sic rex
q pest pplis nisi fuit sapia suffulg
tus multu fit incautus / Dato etia
q rector ppli sit sapie sale gditus ·
no tn adhuc sufficiat pse regnu
gubnare / Quia multitudo sapietu sani
tas e orbis trarz / ut dt li Vn / et
moyses dux sapietissimus ppli Isra-
del s Jetro cognato ipius gstituit

vl alij et eqm

Ita ponit^r in Seneca libro de clementia optime hoc exemplu principi cum rustitinz ad qd formet^r ut se tale ee ciuibus quales sibi deos velit

c1

p auxilio sui regiminis vicos d omi
plebe potentes et timentes deum i
qbz sint vitas q odeit auaricia
ut cenit i pplo tbnni cetmonet
qngngenary et decam q ecf indica
ret pplm scbr exo 18 c. d hpote
tes timetes deu i qbes sz vitas
et declinaret auaricia Recorer ei
plebm oz ee vtuosos ne cu fe
stuca i oclo altius qrat. tbe in
pro inveniat Cuio ei vicys deditq
eu gaudio gubnabat sbditos di
cete Sene ad lucilm Sola vtq
pstat gaudm pfem et secum Vn
dt alanq i tetatu suo d mo pndi
Randdu e t o ho ad que spectat
iudicem ne iudicem odio exaspet
ne crudelitr inflames ne dore
pecunie emollias ne tiore terri
tas ne te moueat ppua dimit
nc sacq paupis Rta via incede
ne declines ad dextaz emolliede
do iudicem nc ad sinistra exaspe
rado supplicem no e crudelitas
punire reatu sz instie nc e tyra
nicu sz diuine rectitudis iudicem
Sz caue ne sic ab altius oclo fe
stuca eicias ut i oclo tuo tbez
dimittas nc sic altius cuies re
moue lapsu ut turpe paciaris
pcipicium Caue ne sic cures
alterius morbu ut te pq hc po
nas egrotu ne t dica medice
cura teipm Subiugit p go te
cura ut curatq cures altius vlnia
Audi qd dns phieis accusatibus
adultera dicat Q' sn pcto e pmq
i ea lapide mittat Sz pctor pe
ccatore iudicas teipm qdenas
O ho qui fronte i alio arguis
qd i teipo qmuis inveis Qua fa
cie iudicas pxm cu te sciat
qmuis iudicadu Decet pncipe
iustia ab oi vicio teucisa Decet
ut ea comiter rectitudo iudicadi
ne a rectitudie deuiet discrecio

ne errore exorbitet Caita
no ody racore sz zelo iusti
diu vindicte exerceat Na m
crudelitr invadat Deliba
d pena apud se diu delib
ca dt Sene pe e eam ut i
sbeat q cito pe e ut mg p
Qa mltip sbditis modeste
laudabe est et i pectore cogit
no quitu possit pati debite
t pmittit eq bom 2d q pe
captiuis et pcio qpar inbet
quo induat Alanq ex dict
q iudices pnete suado ed
cia demadacoz iustie vita
inchiloig Vn e insra dt N
commtata e rege que ex
aialibz licet cognoscere qbi
pfecit rege ut apibz Vnde
iracundissie st et p captiuis
aculeos pugndo relinquu
ne Rex aut ipaz sine acu
Exeplar hc magnis regib
pudeat ab istis exiguis a
trahe mores Cu tato m
tior amq ee debeat qnt
heme noce pt No pt p
esse tutq vbi nllq a pni
tq Securitas regni te pesi
No opq e arce no vallo n
tipliti muro ut salui re
metia prabit In apto m
inexpugbile munimetu c
tie qdimetu Qs ei ho
audeat asterne aqd picm
qo iustia pudicia pax s
tas prudetia et digtas
Pro qo nond q duab dem
pncipes solet exce iustiaz
vindicet pras inmrias a
mat alienas Si pe inmri
get vlcone i ptate heant
ira refrenet et si ex toto p
qdonet Si mq tepent
qsmis qz alienis pcat m
Vn ait Sene quemadmod

magnimi q̄ alieno libalis ē ſꝫ ſi
qđ dñi donat ſ'dethit: ffelix p̄nceps
apud que nich efferu uel hoſtile
ꝑpeccā ſuā placide ac ſalubter
exer. & ei a ſbditis amat. h deſe
dit ꝛ colit ꝛ quo hoīes eadē ſet
quūt q palā h' p̄nceps ut
ūnē ſb bnſico tuty. nil ꝑpdy
arma ornamēti ħt. hic
os nōnūqꝫ blade. nōnūqꝫ mi
nat ubis ſolet ꝯmone. mic aſ
ſumēs officiū ꝑriſ. corrigit iuſtē
h̄is oib; dꝫ eē iudiciū ꝑ
dit ꝛ reglatū ut in eo nō habū
det ſupfluū ul deficiet diminutū
Tale iudiciū ē v'ga directiōis
regni tui. q h ac ꝑdity fuit.
noyſe mat iudi. vicoꝝ ſag
ubtatū. ſicco veſtigio ꝑtnſ
h ē v'ga qua petra ꝑcuſſa
ma' ī fluenta. qꝛ lapidea
corda iudico tacta ī pee.
ſa ī ūtutū exuberat fluida
h ē v'ga aaron q frondiut. flo
ruit fructū qꝫ ꝑduxit Na iuſtia
qu' dn° frondet dū ī mēte ꝯcip
et cū uilit exerc. ꝛ fcificat
ſbditꝫ corrigit h ē ventilabꝫ
q ꝑmū diuid a palea ꝛ fornax
ī ſepa argētū a ſcoria h' ē gla
quo ſepa' viuū a mortuo ſer
rū q° diuidit ſanū a morbo. Na
morbū pcti. apponēdū ē mor
dar emplaſtꝛ. ne ī maius viciū
habes exubet menata. ꝛ ī aug
mēto facinoꝝ redūdat iniqtas
ī puita h ē menſurā q debemꝰ
penas. ꝛ moderari merita
polla q ꝯmemqꝫ ſuū tribuit.
ī uiuū utilr ſuatā Aliqn eni
pena relaxādū ē ꝑꝑ ſcādalū
Alīn exaggerāda pena
ſit alioꝝ cautela h ē medi
na vicioꝝ. atidotū peccoꝝ h' ē
gladius q' utraq; pte defendit ho
is corpꝰ ab exteriorib; inimicis.

ꝛ aīaꝫ a ſpualib; moleſtiis. h eſt
pugio q° fineas tnſfixit coeūtē
cū madianite. ꝛ ceſſat quaſſacō
h' ē lapis q° dd. ꝑcuſſit philiſteū.
ꝛ a ſuīnte libat dei ꝑplm h ſu di
ſcrecōe gladiꝰ ē ī manu furioſi
h ſu potēa gladiꝰ ē ī ma' ꝯtēti
h ſu ira. gladiꝰ ē ī ma' tirani
Cū ſūma ei diſcrecōe tenēdū ē
exciciū iuſtie. ut nō iudicet ex ſu
ſpicōe. ſꝫ potiꝰ ex cti'ne Vn̄ ē Nō
lite iudicare ſ' faciē. ſꝫ iuſtū iudiciū
iudicate debet ei matura pcedē
delibacō iudiciū dr ei Rog Nllū
ꝯdēnes an̄ iudiciū. an̄ pba. ꝛ ſic
iudica. Nō ei q accuſa' ſꝫ q ꝯuin
cit' ē reus Vn̄ ꝛ pſ Si utiqꝫ vē
iuſtiaꝫ loqīmi. recte iudicate filii ho
im Rex ei iuſtꝰ erigit tīā Sꝫ cū
impij ſupſerint ꝑncipatū. gemet
ꝑplus dr ꝑu' rg O miſerabile pn
cipē q ſe tedib; ꝛ rapinis potēt
exerc. cui ſint oīa ſuſpecta. tā
exnea qꝫ domeſtica. q miſi ēnuſpe
xit diliget q fat. q fecit ꝛ ꝯtiuq
ſeruꝰ ſit. ſepe mortē timet. ꝛ ſe
piꝰ merit. h Alanꝰ

c. 1

Sum qdē ꝛ ego mortlis
hō ſilis hoīb;. ex gn̄e
tereno illiꝰ q ꝑor fcūs ē.
Poſtq̄m declatū ē doctina' q
poſſible ē hoīeꝫ ſapiaꝫ acquirē:
reſtat idē declarē expimētalr
ī exo. Vn̄ Salon in h° cap° indu
cit exm̄ d' ſeipo. ut viſo modo quo
ipe q mortlis extitit. ſapiaꝫ atti
git: nullꝰ deſpet. qn̄ poſſit ꝯſilr
ſi velit ſe diſponē. ſapiaꝫ valeat
impetrare Et diuid' iſtud capitlm
ī q'nqꝫ p'n' ptes ſ' q'nqꝫ diſponēs
q̄b; ī ſe fatet' fuiſſe. qꝛ ꝑh' pcedt
ſapiaꝫ acquireda. Aliq ſbſecut'
ſapiaꝫ acquiſita. ꝑ° go ponit hu
iliacōem ſapiaꝫ pcedetē. ꝛ° deꝑca
coꝫ ſapiaꝫ depoſcētē. ꝫ° appciacōeꝫ
ſapiaꝫ extollētē. q'to ꝯſuīactioꝫ

sapiaz recogscede / 1o poit qda
cmedacoz sapiaz descebete / 2a ps
ibi pot hc optimu / Etia i Et posim
illa / 3a i chichi aut dedt des / Et
qta ibi Est i a spus intllcus / po
go dt in se fuisse qda huiliacoz
p qsidacoz pe fragilit. q qs qsi-
daco maxie dispoit ho ad sapiaz /
Qsidans go cognoscit sua fragilite
ad sua huiliacoz qtu ad ta. vzt
qtu ad sue qdicois corruptibilite
qtu ad sue qcepcois abhoiabilite
z qtu ad sue educacois lacimabilite
z si hc l. dividr i tres ptes / 2a ps
i z i vetre. / 3a ibi Et ego natg /
Po go qsidans Salon semetipm
recognoscit sue qdicois corruptite
d. Sui qdz z ego morlis ho / in qua
qfessiod destruit ptes tres su-
pbie s neglias fragilit drazs si-
gulari. z appetitaz gnosi. Omes
ei supbi negligut qsidare psce
qles sut. z aliis dissiles singla
ee volut. Et mlti libet no sint
gnosi. se tn ee fingut. Iste vo
coy h ta. qfite infimite. pfite
qformite. z diffite gnosite / Co-
fite infimite cu dt Sui qdz z ego
morlis ho / pfite qformite cu dt
Siulis hoibz / diffite gnosite d.
Ex gne treno illig / dt go Sui qs
z ego morlis ho / z hc e prima
pte s prudetia d morte / vn Iero
ad heliodor. fatedu e nob omez
sapietu vita meditacoz ee morte /
Pauci tn st q frequt hc attedut.
vn narra d pavone. q penaru
suaz qsidans pulcre gla z gau-
det. z statim videt tpi ne suoru
pedu. decidit z vetuda ec qz
pdes cu gras s datas attedit
hs volat ad opa vtutu. z qmedabit
appz i acte. z i qcepti om
fine siu cogitet ee futuz. z
no solu miserz s z piclosu. z
satis dix / ec supbiaz poterit

emitare Illa pa radix supbie est
ignorantia nae / ho nuqz d
glabit n in eo aquat ignoranta
duct vn Bn s caticaz 2
ea supbia parit t ignorantia tui
z d ignorantia tui veit t supbia
cu meliore qz sis. decepta de-
cepti tua cogitio te ee me
hoc qppe e supbia. hc ime
peti. cu maior es i ocis tuis
qz apd deu qz i vite Et insuper
e peius qntucuqz modice i huiusmodi
lies. qntucuqz te ipm vtes more
qz sis i qz te vitas heat / q
gnde malu horredu qz pi
s ul modice plg te extolla s
vl in cogitacoy tua vni te
que vitas forte t pare mdi
a es supiore Et ido signt
Salon Sui qdz z ego morlis ho
vn z ps canit Qs e ho q vivet
z no videbit morte Qgo h e
note qsidat. nil mudanu h
poderat vl acceptat vn Bn
simoe qdaz expones id Ecc vne
morad nouissia t z i et vides
dt sic. morts horrore. mdi
medu discimen. ardetis
metu. ab ocls cordis tui
gari n latcq paciais / cogi
gnacois tue miseriaz. recta
anos tuos i aaiu e ae tue
cogita vie huae picla. co
fragilite ppa. z i hq di cogi
s psenaneis. dico t par s
qdi t fortis vide ee moles
du toto corde eta intioch
stia occupais h Bn Dic
lon po qfite infimite coy p
supbie pte. h e nescia ig
rantia ppe fragilit. cu dt q
z e morlis ho. 2o pfite
formite cu dt Siulis hoi
hc e coy sam pte supbie
est dra singlaris. Dux e
ita supbi. qm oibz volut

vden l h est qrta spes arro-
gcie 2m Beda in dinc et h Gg
in mor bri pq pri libri sic dicete
Cia sunt arrogatie spes quibus
ei tumor arrogantum demcatur
Cu a bonum a semetipsis hre esti-
mat a s datu de sup no credit
si sius se merit accepisse putat
cu ete eu iactat se hre qd no
ht a despectis cetis singlarit
vici appetut hre qd ht No
excles fuerint sci apli q dimos
honoes s oblatos a siplibi renu-
erut dtes Et nos morles sumg
sies vob oibz act ix / Tcio h sa-
loi dffite vana gnosite et hc
eq clarozi d parcetibi eu dt ex
gre treno illius q por fcus est
fide / Cu ei dt Ex gre treno illig
e dit ta eu qz nos d tra duxisse
oigine Vn Ecc x d ad supbis
ta et cinis / Narrat Macrobius
le epigmathe 21 d quoda re-
ge q nucq s pmisit i vasis alys
ministrai i mensa nisi d luto
Cu aut a quoda familiari suo
i trogare Cur id faceret rndit
q qzuis tuc essz rex Sicilie fuit
ti filig cuida figli et ut hret
recordac gnis sui ne pp statu
regni supbiet ordinat q s
i vasis fictilibz siue luteis
serure / Scribit go poeta sic ysta
historia fictilibz cenasse ferunt
anathoclea rege Atqz cu
sino se honorasse luto volt di-
ce q qrenti cur rndit rex Ego
qui sum rex Sicilie figulo su
genitore natq / Atqz i ppto
atq mesa et sannu lutu
sannos insula i q pns vasa
fictilia formabat / Anatoclea
fuit nome regis / Isto Salomo
ppto no d dumd pre suo tm
traxit origine sua sz d tra d
forsatq est pmg ho Vn Ecc 33

Omis hoies d sole feti ds et ex t-
ra vn creatq e ada Et ysa 64 do-
mine pr nr es tu nos vo lutu Et Jere 18
sic lutu i ma figuli sic nos i
ma dei yst / Alit expo ista l d
xo allegorice sic Sm q ego
morlis ho v ho potes mori i na
hua lz imorlis i na dina / Silis
hoibz i na et passioibz natz gseqn-
tibz Juxa id phil 2 Exinanivit
semetipm forma svi accipies i
silitudine hom fcus et hitu inventg
ut ho Ex gre treno illig q por
fcus e sipig ade 2m carne / p
Cor 15 fcus e pmg ada i aiaz
vivete novissimg ada i aiaz vivi-
ficate / Utru i xo fuit necitas
moriedi / Et vi q e Omne eni mor-
tle d necitate morit Sz x assu-
sit corpg morle go id corpg fuit
necio moritur / a ot pz i celi et
mudi vsq fine vbi pbat aristles
q impossible e aliqd corruptle esse et
imi go omne corruptle necio
corrupet / p Ebreor y d q x de-
buit p oia frib assilari ut mi
cors fiet et fidelis potifex ad dm
ut repiciaret delicta hg pplt
sz e alys hoibz e necitas morie-
di go i xo fuit / p x assupsit h
Damasc li 3 oms nales et indetrabiles
tractabiles passios / Dicu at nales
passios q vlr gsecut natz huaz
Indetrabiles aut dicu q defcm
gre no importat / Sz necitas
moriedi no iportat defcm gre
go rel / Ad oin Sz i xo fuit ne-
cessitas moriendi go impossible fuisset
q no fuisset mortug quis fcus sit
gra p c q qcuqz deniato h est
va Si necce e ipm mori impossible
e q nuqz moriat / Ad qoz istam
rndet mgr Sniaz li 3 dis 18 et
lz q sic vz q x assupsit volutate
necitate moriendi et patiedi Deus
at Thomas i 3 pte Sume q 14

^ necit scilicet necitas
ad malu difficul-
tas ad bonu
que est cura go
ut ipsum ca
traget

arlo ij et in septo sit tem Smar
dis ib ar ij dt q i xo fuit neci
tas nalis ad moriendu ex pn ys
intn snae huae lz p nat dina
potuisset se pservasse a morte vn
sz eu dic sip gedig q mortuus
e ita gcede possus sip q huit
neci te moriendi / sz q ide vide
sre necitas moriendi et ipossi tas
sp vincendi / Ido hc supposito Inclius
vide esse adm q x i no assupsit
neci te moriendi q abte gcedendo
e q pgle fuisset ipm no fuisse mo
riturum Et qnt adm q i no hoie e
necitas moriendi / q abte gcede e
q oes ho pt de gsvare vincente i
ppetuu Intecio tn istor doctor
ac eq alior e dicere q ho ht
neci te moriendi si alude no p
servaretur / et c xc accepit nat cor
ruptile q necio mortua fuisset
n alude pservata fuisset a morte
Cro no seqr In isto e necitas mo
riendi n alude pservare go i isto
e necitas moriendi sic ma tu est
Vn doctores illi gcesset vna ca
thegorica et tn intelligebat p ea
vna ypca Cristus at i incipitur
ho necio fuisset mortuus si no fuisset
p deu a morte pservatus Vn hic
tunc ab intecde sz ab illoz vbis
recedo Ad pm i artu opposi
qn ar q oe lmorle d neci te mo
riendi adm e ne do tlet et sic ista
Omne gpositu ex griis corupe
et oes gsiles Et vo e q pgle est
do volete / qd e corruple et ex
griis gpositu i ppetuu gsvet
Aristle at i po d celo et mo i isto
casu oz negaii sic i mlt alis
q fide gtingnt Maxie e eni
q cor a hua eadem salte 2m nam
aliquo incbut 2m fide i ppetuu
s pg i r oz Ad 2m qn apls dt
q debint fribz assilari p oia
Expo de e ln p oia ut sit distribu

accomodata s p oibz q eu de
et me saluti expediebat ali
pet in eo petus salte origial
igvatia et difficltas ad fac
bonu aliter qn dr q i alys h
e necitas moriendi / lz ne
ut deus e Ad 3m qn ar
d 3 li q necitas moriendi e
ex pa oibz nalibz gntibz tota
no ipotatibz desfcm gre go
ista assupsit nec e ans q
necitas moriendi no gpetit
cui rei q tlez re d no poss
ppetuu gsvare / qd vide o
sue po e derogare / q no ap
maior i de qre d poss ppe
vna re corruple plg qz al
cosvare go gzlz ppetuas vl
Addicio Illa st introduc
vem allegorie expo d r l
potuit dice sic et Salon d s
bit Vn qz et ego mortalis ho
hoibz / Vn lz est doctna b a
i suis meditacoibz c l q ait
go necce e ut gtgt se met
gsidet et qu ggnere digte
no faciat iniuria auctori s
ab lectora se no amet Na
ea q p se gsidata pulc sut
coribz gpata vilescut / et si
ineptu du fora pulc s g
oio indecens lest Ita et ea q
infirma qnda et ymaginatiu
pulcitne hnt in me pulc
cocquata Hic e Cosidat se
lon tea hoies ex gne te en
site alys et ita fragite et
et elevat intellcm ad mel
Incepit ea acce Vn sedit
Aug descedendo ad pocior
vias i 2 ht aie tue atted
cere et intellige quale pulc
deb dilige hec i e q d no
i tue pulcitis dilcone st t
te ad pulcora qbz tua p
et tue aie decor gpata

vle diant ess; qt ita rudis qp se
ipm minime qsidare poss; pete d'
tu iudicium alienu ut salte te
si qualis es ppedas Vn sbiugit
ing vbi s' a ad si forte interna vi
ta tua p negligetia obscurata e
r ipm ut decet et expedit tote
pari no suffic Cur salte quid
d te estiare debeas ex iudicio
alieno no ppedas Hu' p quo est
f d Bn dit ad Eugeniu ppa sic d
i alleg Bovetu i medi' ibus suis
a te tua qsidao inchoet ne frustra
extedais ad alia te neglecto Et
te i medi' oib; 25 Multi multa sciunt
semetipos nesciunt alios inspi
ciunt et semetipos deserunt deu
querentes p exteriora deserentes inte
riora Ideo ab exterioribus ad interiora
redea ab interioribus ad superiora
ascedam ut possim cognosce vn venio
q° vado vn sim et ita p cogitacio
nem ascedam ad cognicioz dei Vn et Aug'
i p ait dt No minima ps cognicionis
cogicio sui Et Ambro' i suo Exa
meron ait Cognosce te qntus
es attede t ut qsideres qd invet
cogitacone et qd creat i simone
Bn infert Vita i' tua o aia cotti
diana discussione examina attede
dilig' qntu pficias qntu ve defi
cias qlis sis i moribus qlis i affe
ctionibus qm silis deo et qm dissilis
qpe et qm longe Illud sp agnosce
p multo laudabilior es si te agnoscis
q si te neglecta cursu sidera vi
res hbar qplexiones omnium natu
ras aialium cognosceres et sciam omnium
celestium et terrestrium haberes redde
p te t si n' sp salte interdu re
pr' tuos affectus malos dirige
actus corrige gressus Igitur o
aia tene qsilium scoz et p° radiu
contemplacionis quere ad regiones su
periores ad qsideracioz tue qdicoe
diligenter qo qsida qm gnosa a su

mo pontifice facta sit p naz qm vero
se deformata et tuta volute p culpa
qm gnose a diuina bonitate refoi'ata
formata sit p graz Primo igo qsidera qm
gnose sis formata p naz Gnositas
tua nalis qsistit i isto ut estio
qz t na' ad tm decore impssa est
ymago bissie tinit' Vn dt Anselmus
i suo prologio Fateor dne et gras
e ago q me creasti ad ymagine tua
ut tui memor sim te cogite te dili
ga Pro q° etia dt Bn' i suis medi' bus
Inve' i inter'ore hoiem ta i me memo
p qua deu recolo qspicio et qcupisco
Inveni at h ta memoria intelligentia et
volutas Memoria dei reminiscor
et i ipo delector Intelligentia intelligo
qntu ipse sit incophensibilis na pri'm
et finis qntus i angelis desiderabilis
qu desidant i eu pspicere qntu i scis
oibus delectabilis qz in eo assidue letant
qntu i creaturis oibus admirabilis qz oia
potent creat sapient gubnat beni
gne dispesat Et eu deu p volutate
diligo memetipm i ipm transfero
h Bn Allega' tu bo' ve' i s' medi' bus
Pt h et silia ho pt devenire i cognitioz
qdicionis sue s' vnde venit origo
eius qd pdidit qd invenit p petim
na pdidit vita invenit morte et
huiliabit videns se ita i miseriis de
stitutu sic fecit sapietissimus rex Sa
lomon Hic ex pot p sapiaz pvenire
ad graz et demu ad gloriaz eterna

Et in vetre matris figurat'
su' carne decem mesium tpe
coagulatus su' i sanguine
ex semie hois et delectamento somni co
veniente Propt' qd ss' inducit Salomon
ad recognoscedu seipm qntu ad
sue qdicois corruptione. H' inducit
eunde gntus qsitedo sue qceptois
abhoiabilitate et h ad pparaz hu
liacioz Tangit at cca qcepcioz qnq;
circustancias sat tpe vz loci q'
li' tes fore debili te tpis qntitate

mãe feditẽ. & vite infimitẽ/ unde
loci qlitẽ tãgit cũ dᵗ Et i vetᵉ
nivis. qz nõ in celo nõ i padiso.
nõ i igne nõ i aere nõ i auro nõ
i argẽto s; i fetẽti tugurio. in
ẽpi tabnaclo. i obsceno sterqlinio
ocip² miser hõ. Vii Eccᵗ xi quo
igrãs q sit via spũs. & q vone
ↄpingat² ossa i ventᵉ pgnãtim
Sic nescis opa dei q fabricator
ẽ omĩ In isto loco tpi fignãtosũ.
Ad: nõ sol. nõ lua. nõ gemã.
set cãõ infima aytᵗ 26 Spũs q̃ de
purity e cão aĩe infima Et Johes
Spũs ẽ q vuificat cão nõ pdest
qẽ tãte forme deblitas/ Tpis
qntitẽ tãgit cũ dᵗ Decem en
siũ tpe/ Matie feditẽ cũ sbdit.
coagulaty sũ i sangne ex sẽie
hoĩs Vite infimitẽ minit cũ
addit & delectamẽto somi queient
Cũ ei vita i somi & vigilia dim
da² somꝫ siltor vide² ẽe morti
q̃z vite Decẽ mẽsꝫ mẽsiũ tẽpoẽ
coaglaty sũ/ p q° nõndũ q̃ 2m
Arist ez q d aialibꝫ c 1 q; oia
aialia hñt vnũ ctũ tĩm pariẽdi
pt hoiez Na sola mlr ht dũi.
sos timos pariẽdi Na qdã pa
riũt mẽse septio & qdã int hũ
mẽse ix. & q i mẽse x. & qdã in
mẽse 8. q aũt nascũt an sep.
tim mẽse moriũ²; q võ nascũ²
i octauo vl i pn° nõni qñ stati
moriũt² / sic dᵗ vilhelmꝫ d mo.
tib. exponẽs Macrobiũ sup so.
niũ scipiõis Comũ vd longũdo
septio vl ix mẽse fit ptꝫ sic
docet macrobius; qz infãs i sep
tio mẽse incipit laborare p exitu
& fatiga² In octauo a nono exit
vone laboris pdens. debilis fit
fetꝫ & freqñt moriũ². Sꝫ si decio
nascat² qz reforãty i nono fit fortis
Dᵗ tñ Rabanꝫ i glo. q q nascũt² in
x. i mẽse. pfiores & mag vitales

& sanatini ee dixit Vii vi² q̃ x
sex dꝫ h acapi p Simodochen i
sint noue ↄpleti & aq d decim
Sic ei nasci vide² q optio tpe
seut² Sic ei x° natꝫ ẽ pꝫ ix mẽ
& sex dies VII a die ↄceptõis
q creda² fuisse 8 kald. marc
quo ẽ die mortꝫ fuit usqꝫ
octauũ klds Januarij q° die natꝫ
ẽ ↄflu erũt 276. dies sic docꝫ
Aug d octogitatibꝫ qõnibꝫ q. 7
vbi exponẽs i Joh Quadragita sex
anis edificatũ ẽ tẽplũ h & i
tribꝫ dieb excitabis id. vl istud
lꝫ foriãs cor x fint pfca in pñ
instanti siue ↄceptõe. qntu ad oĩ
neamẽta mẽbroꝝ. tñ qntu ad
bita qntitẽ corpis pficieba² su
ssiue. sic corpa pilcroꝝ augmẽ
figãtõe usqꝫ ad ptꝫ maturitatẽ
ficiũt² at cor a hũa qñt ↄcẽp i
istũ modũ/ Primꝫ sex diebꝫ q
corpis hũan ht qñ sũe lactꝫ
nouẽ vd seqntibꝫ diebꝫ qñti²
sangne/ Duodecim inde diebꝫ
da² i carne/ s; octo deci dieb re
dũis forma² usqꝫ ad pfcaꝫ line
corpis hũan/ De ista aũt sma
Aug fcti sũt Dies vsq dex i he
dies. ter tres i sangne tñ b
in carne. ter seni mẽbra fig
Collectis ergo sex. noue xij. &
i vnũ nuez surgit 2A Cũ
dicto vno fiut 2b Ergo actꝫ
senariũ q fiut ping nuẽ tpi
q° sema est qñ lac. & 2b q ẽ
tiõꝫ ducag vnũ i alteꝝ & fiũt
2 i 6 diuidẽdo ergo tot dies i m
& dãdo cuilꝫ mẽsi xxx dies. fi
mẽses & sex dies. ergo tot ani
tẽplũ edificatũ. qt dies fue
i pfcõne corpis x/ qz ab octo
aplis qñ x° fuit ↄceptꝫ usqꝫ ad
kald Januarij st dies 2A 6 q
qnt ex senario ducto i 2b p
morali bẽ sbtã Aug. que in

…intelligo et accipio pro diebus concep-
…us sex et illud unum duco in 36 et sic
…rgunt 216 qui sunt dies in quibus Christus
…it in ventre matris sue. Unde Albertus
…ibro super verbis tuis. Ex his duo
…dat nec quod primum quod numquam fuit
…a puer ante puer sicut Christus fuit quia
…mbrio plus vivit vita animalis quam
…ita hominis super … de animalibus
…o quod numquam fuit ante puer ita diu
…ventre matris sicut Christus fuit nisi esset mon-
…natus vel violenter impeditus. Cum
…templum domini corporis sui 46 diebus
…ttigit quantitatem tantum in qua in aliis
…mbrionibus fit figuratio, infra tot
…es conceptum dicitur quot annis fuit te-
…lum materiale constructum … possibile
…ici quod tot senariis dierum est figura-
…us corporis Christi quot annis est edificatum te-
…lum quod in 216 diebus qui est quadra-
…esies sexties sex sicut patet per …
…orum hic ar. Mazre. 6. … Salomon
edificavit domum domini septem annis
…ld … est … visio … iudeorum
…o videtur intelligi de templo Salomonis
…d destructum fuit per Nabuchodonosor sed de
templo reedificato per zorobabel post
…editum de captivitate babilonis cuius
edificatio impugnantibus inimicis interrupta
…lata et impedita fuit usque ad 46
annum non potuit consumari. Aliter videtur
… de templo Salomonis quod
computando a tempore quo david incepit prepara-
…alia templi … super hoc consulebat
nathan prophetam sicut habetur 2 R. 7 usque
ad consumationem templi perfectum per Salomonem
…xerunt anni 46. Est adhuc adverte-
…um circa tempus a conceptione humana usque ad
partum quod x menses sufficiunt. Ideo Ro-
mulus qui romam condidit et kalendarium
Romanorum ordinavit constituit annum suum tantum de x
mensibus eo quod in tanto tempore potest mulier con-
cipere et parere. Hinc … fuit in lege
statutum apud romanos quod mulier mortuo
marito per x menses maneret vidua
et defleret in vestibus viduitatis mortuum

viri sui, ut si forte de viro concepisset
pareret sibi filium et sciret cuius filius esset.
Et fuit ista lex multum volubilis et cum
aliis. Ista tradit Ovidius de fastis li. 1.
versus primus ita dicit: Tempora digereret dum
conditor urbis in anno constituit men-
ses quinque bis esse suos. Scilicet arma (certe; bellica)
magis quam sidera Romule noras (astrorum; noverat)
Curaque finitimos vincere maior
erat. Est tamen et ratio Caesar quae moverit
illum. Errorem quo sum quo tueatur habet.
Quod satis est utero matris dum prodeat
infans. Hoc anno statuit temporis esse
satis. Per totidem menses a funere
coniugis uxor Sustinet in vidua
tristia signa domo. Macrobius
super somnium Scipionis post duos tantos
natos humanae vocis septimum mensem et
nonum mensem. Humano magis per fre-
quentiore usu nonum mensem sine certo
numerorum modulamine constituunt. Sed
vero … astici numeri multiplicatione pro-
cedens etiam vii menses compellit in
impari. Intendit tamen assignare
… in septimo mense per naturam numeri quem
asticum vocat quod de senario primo
… per totum … vero sebastici
numeri vel senarii que … duo   actum
cum adinvenerunt ut dictum est …   ad me
interpositione procedens in septem menses
compellit usum impari. Dicitur tamen in nati-
vitate usurpata quod … et magis
communis nativitas in nono mense.
Et huic concordat septima Machabaeorum:
Fili mi miserere mei quae te in utero
meo per ix menses portavi et lac
triennio dedi et alui. Et hoc dixit mater
vii filiis ad immorem feribus ceteris   in morem
interfectis. Dicit Macrobius quod omnium
numerorum duo sunt primi cubici quia pri-
mus super parem … cubus est octo
et primus impar super ternarium cubus
est 27. Impar ergo cubus est mas-
culus, par vero femina. Iungatur simul
et fient 27 et 8 et procreantur 35. Tan-
tum fetum in utero matris multiplica ergo

L's

fetu p(ro)ductu p 6 & exibunt 210
q(ui)n(quagin)ta dier(um) vii menses cplet.
dando cuilibet mensi 30 dies. Et io
dicit macrobius q(uod) 10 sunt multiplice
senarii precedes prima cplet ma-
turitatem partus humani. Et cunt docet
regulam p(er) qua sciri pt. an p(ro)les
cito vel tarde vel tarde nasci de-
beat & e(st) ista. q(uod) accipiendus e(st) p(ri)m(u)s
dies in quo fetus incipit se movere
& computandu(m) e(st) tp(us) a conceptione usq(ue)
tunc. & duplum illius addendum est
ad id. & tunc nascetur vii dies qui
motum precedunt. Triplicati pertingunt
ad diem nativitatis vn si puer inci-
pit se movere septimo die nascetur viii°
mense. Nam triplicabis 10 dierum septem
menses adimplet. Si vero in die
incipit se movere in nono mense
nascetur. Hic ter 90 dies efficiunt
ix menses. Unde Salomon Dece(m)
mensium tempore coagulatus sum in sanguine
hominis. Juxta id Job x Nonne sic lac
mulsisti me & sic caseum me co-
agulasti quod expresse inde sedite. Et
sic Rabanus hoc deniat in glo(sa)
utriusque sexus dicam. Ut enim aiunt
phi semen vi caloris e(st) & semen
mulieris sanguinolentum. q(uod) commix-
tione … spaciis corpus formatur
donec … anima in eo veniat ad partum
Aristoteles tamen in xv de animalibus dicit quod mu-
lier habet natura(m) principii passivi in ge-
neratione prolis & tota administrat
materiam de qua virtute formativa existente
in semine viri formatur corpus prolis. Ita
quod semen viri non e(st) materia prolis corporis
sed ipsa qua dat mulier. ad quam se habet
semen viri sic artifex ad lignum.
Et sic manus figuli ad olla. & sic
coagulum se habet ad lac & hoc videtur
esse quod dicit Salomon Coagulatus sum
in sanguine id est materia data a muliere ex
semine hominis id est materia data a patre.
… ad p(ri)mum actum quod est vita
formativa … in spu … humani

& delectamento somni quieuendi.
Audi … q(uod) alibi …
vigilia consequitur natu(m) in p(ri)ma …
an somnus. Et unum q(uod) somnus …
tacio q(uod) hic fi(t) d(icitur) no(n) esse ade…
dum fit per medium. Somnus autem …
medium inter vivere & no(n) vivere
vita propr(ie) e(st) in vigilia. Illa …
quibus q(uod) e(st) in p(ri)ma creatione in embo…
ne no(n) est p(ro)p(ri)e somnus q(uia) embrio
p(ri)mo vivit vita arboris & p(osteri)us
vita animalis. & tunc e(st) somnus …
p(ro)p(ri)e … multi pueri cum partu
dormiunt … consueverunt dormire
in matre. Et ecce quante vilitatis
in sua origine quia vilitate …
plenus in sinu mea … Attende
quod fuisti an(te) ortu(m). quod es ab
usque ad occasum. atque quid eris …
hac vita. homo de terra vili factus
& in vilissimo panno involutus
…ali sanguine in utero materno …
tunica tua fuit pellis …
… sic indutus …
venisti ad nos. Nec mirum …
vilis sit origo tua. …
Ex his ei considerato homo semet…
… devenies solum ad …
tiam quia ex … sum insipient…
illuminacio… qui sicut … in mare …
quousque dum tactum … lumine illu…
… ut inde cognosce
quod sit iustitia … eius … e(st)
pa … obcecat. Nam scilicet …
altius apud deum virtutis dig…
eius … subtilius se esse indig…
… hec dicit … si lucer…
anima fuit tacta dignitate sua
hactenus non attendit. agnosce
culpa per quam … sum …
intelligunt quam … fuit …
… nam ex inde … adultera …
… sit deuigata per culpa inde
met ei humiliando … …
dolor & cordis contritio magnis
vel fortassis cum lacrimarum effusio…

duota oroz ddo & serpaz casti
gedo Genae tot bois te spoliasti.
mae frustra a te tot honoib; p
mist / cur tot bonoz oper fru
cu neglexisti / que tot annos tot
des tot horas absq; statu pn̄ie
exsti vn castigado aiaz petat.
ebbretia mgt Reduc ad aia
aupnosa & misera ad mediaz
nocme delictu. & p dnc usq; i
alu rugitu & lamēta. Cogita
ia pfida dei adulta x. qd fecisti.
elegisti i celo castu aatore tuu
fasti deu aatore tuu. Prevenit
istasti ágelu custode tuu semp
eras teplu dei semp spōsa x sacra
spē s feā et tugm in dyali
le Cuapp b Bn cos d'sime ne
ligecie gmissit orabat d. O
ue ds qt tpa effluxerunt i qb;
j fructu ut aspicio vixi. quo eo
a te sbsista. quid ad te potero
mae facie mea v o magno et
abl. craic qui invare uisseris
mis dies meos qres fetu i me
duc cur intrinsi vllo tpe te
stei i corde meo. te tota inete
plecti. j tua dulcedie delctatu
nia interiora mea. Hic Tlibz eni
sic x mera gtcōe humliat. vndet
d i pna dei Ccā in tbulone m
clamasti ad me. exandia te & e
inaz te & glificabo te Et qz dq
clamat ad dm; s; oblig tco vd cor
de & humli & fideli. isti gsolone
sua tbulone mine sustipiunt
in d' b Aug li de qstione q 2A
ide tbulosa pena e impiorum.
i exercitao iustoz qz eadē tbula
paleas gtutit & frumēta pa
eis exuit. Et ideo sup ps xi dt
christi clamat in tbulone & non
exanditur ut intelligat ho me
dicu ee deu & tbuloz medica
mētu ee ad salute no ad pena
no ad dānatōz. Ib medicamēto

positus vreris secaris clamas no
exandit medicus ad volūtate s; au
dit ad sanitate. Et ei tbuloz paci
ent sufferunt. & cu grāarūactōne
ppicient eide d' in ps eisdē cū
ipo sū i tbulone & ideo finalit' expiat[2]
vita possidebunt btā eīna.

Et ego natus accepi gmune
aez & in silr factā tra de
cidi & pma voce siltez oi
bus plorās emisi. & i volumetis
nutritus sum & cum is magis Nēo ei
ex regib; aliud huit nati iniciu
vnus go introitus e oib; ad vita &
silis exitus. Declarata miserabili
gdicōe hois quātu ad eius nobilitate
& abhominable eius gcepcioz p' inae
& loci feditate. hi psequit Salon de
hois lacimabili educacōe p; ipmis
nati tē. Et circa hc duo fat. pmo
enarrat natitu huae fragilitate
tho assignat eius fragilitate co
muniter. 2a p; i Nec ei ex re.
Circa pm duo fat. p' fate se huisse
inchoatoz dolosā. 2o fate se ha
buisse educacōz cumosā. Et in
volumtis. Circa ad pm dt tā Na
fate se Salon i suo pmo ingressu
huisse miserabile p t tā. Carmit
ei dni ticio potate. virium sua in
ptate. & omi; delicato iocūditate
Carimt po dimitatōe pte qz mdg
natus nih secu attulit i hunc m
du Et io dt Et ego natus accepi
gmunē aez. q. d. nc tm mecu appor
tam d' ipo vn possem respirare.
s; vsu elemeti quod tetz bestys
cu hoib; in gppam neq; ei dere
tain. s; cātu accepi nc p me sin
gla vel cātu s' oib; gnā. Et siltr
decidi i tam tuaz. q. d. ee care
q carui dnm vium ptate. qz nec
veni i md volas nc abulas. nec
nobilit' nauigas nc eqtas. s; si
gmuniz fortune decidi d' vtō mris
mee. recept p manus alioru

CXI

reclinatus sum ad terram. Sed non imme-
diate tamen mediante terra me suppor-
tavit terra, videlicet que facta fuit ante et non
post me de novo. Et primam vocem emi-
si ploratus similem omnibus, quasi diceret: Ecce quod
tantum omnium deliciarum iocunditate pro-
pter quod prima vox quam emisi in mundum fuit
vox fletus et ploratus. Et non solus
ego hoc feci sed sic omnis clamat in
mundum veniens. Nam omnis clamat
e vel a, quicumque nascuntur ab Eva. Si
sint masculi, conqueruntur de primo parente scilicet
Adam et ideo clamant a. Et si sint
femine conqueruntur de prima matre et ideo cla-
mant e, quia propter Eve peccatum cum pena
et dolore sunt in mundo inducti. Unde
narrat beatus Augustinus in libro de visitacione
infirmorum capitulo in ipso fine quod quidam
philosophi fuerunt qui in nativitate puerorum fle-
bant, lamentabantur et plangebant, et
in morte hominum letabantur et gaude-
bant. Et Christus revocaturus Lazarum
ad vitam istam mortalem et miseram fle-
visse legitur, ut Johannis xi. Et lacrima-
tus est coram Iudeis. Pro quo notandum quod
Christus quater flevisse legitur, videlicet in infantia,
in resuscitatione Lazari de quo iam dictum
est, et super civitatem Ierusalem, et in cruce
ut ad Hebreos v: Cum clamore valido et
lacrimis offerens exauditus est pro sua re-
verentia. In infantia ut se verum ostenderet, ut
lacrimas magis [illegible] redderet
et ipse crediti nobis in suum adorem acce-
deret. Et super Lazarum ut exhiberet ei
officium humanitatis, ut daret signum ca-
ritatis intime et ut compateretur amico
quem revocabat ad statum mundane ca-
lamitatis. Super civitatem ut doctrinam
quam docebat pro persecutoribus exora-
re confirmaret, ut fontem pietatis
ostenderet et ut [illegible] persecutorum
suorum ostenderet. In cruce flevit ut ac-
erbitatem mortis sue exprimeret, ut nos
ad compaciendum excitaret, ut
peccatores ad miseracionem [illegible] provo-
caret. Et ideo bene dicitur hic in libro quod primam

vocem similem omnibus emisi. Prima
vox humana et ultima est ploratus et
gemitus, quia extrema gaudii luctus
occupat, Proverbiorum xiiii. Et ideo convenienter
medium continuat cum extremis dum
hanc lacrimarum valle moramur. In
ascensiones in corde suo disposuit
in valle lacrimarum. Et dicitur [illegible]
unde sic narrat Solinus de mira-
bilibus mundi libro i c. 8: Nascentium
prima vagitus est, leticie enim sensus
differtur in quadragesimum diem.
Solus autem Zoroastes risisse le-
gitur natus est, nec illud tamen ei bonum
portendebat futurum: fuit enim inventor
artium magicarum. Cuius animus
[illegible] bella prima
puerorum [illegible] risit et ideo [illegible]
[illegible] Solinus ibidem dicit
puer recenter natus qui in pena
[illegible] per ulteriores dies differtur
et leticie et iocunditati. Quasi dicat Ecce
in iniquitatibus conceptus sum et in peccatis concepit
me mater mea. Multum volo est quod
nos animati per xl dies plora-
re a nobis singulariter [illegible] quia pro
mortalia et actualia forte nobis
commisimus. Unde legitur Deuteronomii ix: Iacuit coram
Domino xl diebus et xl noctibus quibus
eum suppliciter deprecabatur Moyses
filius Israel per [illegible] merite [illegible]
se fatetur inchoatorem himpsie [illegible]
[illegible] educatoris [illegible]. Et quantum
ad hoc dicit sic: In voluminibus nutritus
sum et curis magnis. Nulla plebs in-
do bestie vel [illegible]. Tanta pollu-
[illegible] indiget edonegendi. Nullus apparet
[illegible] nec bacilli. Sic homo
nec incedere nec comedere per se novit
ut videtur nec pellem [illegible] indu-
tus affert. Et ideo necesse est qui in pannis
[illegible] involutus. Unde Luce ii:
Invenietis infantem pannis involu-
tum. Unde Hugo Didascalicon libro
quod [illegible] vestimentorum prius admi-
[illegible] quod singula que [illegible] nascentia

Tangit [illegible] de vilitate [illegible] humane [illegible] infirmitatem [illegible]
[illegible] peccatum [illegible] virago quia de viro sumpta [illegible] peccatum [illegible]
[illegible] ab [illegible] doloris [illegible] ut [illegible] ad [illegible]
[illegible] peccatum [illegible] dolores et miserias [illegible]

munimenta

ja qda habat ~~munimeta~~ q9 nāt
sa ab incomodis defendit. Cor
tex ei ambit arbore · pēna tegit
volucre · pisces squama coopit ·
lana ouē induit / pilg iumeta
uestit · concha teste claudit
et tn sz cū fem ē qr cū singla
nancem nāe sue · arma h eunt
cū nata · solg ho inermis na
sit & nudg · optunt ei ut alliis q
nude b' nescunt nā gsulet / hoi
ut ex h' mayor expiendi · occa
so pradt · cū ista q cetis nā data
sit ppa rone s' gqrēt ho / de ead
nā loquit Plin sup ait t l · dat
ūz qre int alia alia solg ho na
st inermis & d' sic / dez cētuaz
spite armata & muita cāunt de
alias veloci cursu pedū · alias cū
aegivibz · alias pēnis · alias cor
nibz · ho solū sic disposuit · ut d
isna sit pe d' & in eo q infirmo
e cū fet in seipo · forcōre volunt
em in deo · ut nccitate infirmitate
actg · sp nccm heat domi sui
cqrē / do d' h Salon In volumt
nttg sū & i cunis magis qr nudg
ab i nudg egssg sū d' vtō matris
nee nudg re il · do i cunis ma
int qr infirmg & imbecillis in
cena & sollicitne multa · Ita plez
Innocētig d' vil te gdcōis hnāe
oncipit mlr cū inmudicia & fetore
pait cū tstia & dolore · nutrit cū
ngustia & labore · custodit cū mista
a & tiore / ista origialle inudite
oret Bn · gsidanda sōbes ad Eu
rinu sic · Cosulo gsideres maxime
p es ho rez q & natg es · n mod q
natg · sz & qlit natg attedas / unde
modū gsideres · qr nudg natg egssg
es d' vtō mris tue · Cosidanti qd
is oriut t · ho nudg & paup es
insa & inhabil / ho doleas q
sic sit · erubescere q nudg sit plo
as q natg sit · iminuatur q sit

ho natg ad laborē no ad honorez /
ho natg d' mlere & ob h' cū reatu
brevi vivens tpe replet mltis mise
riis / & pp ea cū fletu & verecundis
mltis & multiplicabz qr miseriis cor
pis · miseriis cordis · miseriis cū
dormit · miseriis cū vigilat · mi
seriis quocūqz se vtat · Enarrata qo
hnāe natitat fragilite · pseqint
Salon d' eius fragilit gditate &
d' sic · Neō ei ex regibz aliud hunt
initiu nati tg q d' · quicūqz reful
geat ornamet vestiu ul armorz
insignio militu · & munimēto fortitu
dne sint eor initiu · Bn Bn · i quoda
smone d' passioe dni · Grave iugu
sup os et totos filios ade · a die
exitg d' vētre mris eoz usqz in
diez sepulture · i matrē oim · In sor
dibz gcipiuni · In tenebris gfouent ·
In doloribz pturiunt · An exitu
miseras onerat matres · In exitu
more vipes lacerant · mirz q no
ipi pit lacerani / pima vocem
ploracōis edidit / chelto qd ut
pote valle ploracōis ingssi · ubi
malicie plimu · sapie modicu · ubi
viciosa sunt oia · loria bona lubrica
opta tenebris & obsessa laqueis
pctor · ubi piclita aie · ubi
spus affligunt · ubi tm vanitas
& afflictio spus ē · Neō ei ex regi
bz aliud hunt natitinicum / & io
finā geludit · Unus qo introitus ē
oibz ad vita & silis exitus · ut ei
foret aqua dissilido h' apparet
in ingssu & egressu noblium · quig
sīt reges & pncipes / sz d' aliis est
sic d' aliis qbuscūqz · sic d' me
ipo iā narrauī qo unus ē introitus
ad vita · & silis natitas oibz &
silis exitus · Eccs 2 · didici q unus
eēt utriusqz interitus / & io d' ine
tra Mors domi suo · mors scep
tra ligonibz equat Dissilet
sili gdicione tegit pauperes et

regis quid lex moriendi dat tem
flendi si bn scripta legis/ Ecce ad
q e quinta in sex hd parando puenit
Vn Innoc d vili te pdicois huane
exclamat ingens O vilis huane
pdicois indignitas O indig vilitas
huane pdico herbas e arbores in
vestiga Ille d se pducunt flores
frondes e fructus/ e tu d te ledes
pediculos e lumbricos Ille d se fun
dunt oleum vinum e balsamum/ e tu
de te sputum vrina e stercus Ille d
se suavitatem odoris e tu de te red
dis abhoiacoz fetoris Qualis est
arbor talis e fructus Non eni pt ar
bor mala fructus bonos facere Quid
e eni homo scdm formam nisi qda ar
bor eversa/ cuius radices sunt crines.
truncus eius e caput cum collo. Sti
pes e pectus cum aluo/ rami sunt
vlne cum tibijs/ frondes sunt digiti
cum articulis/ hoc est folium q superbie
qd a vento rapitur e stipula q a sole
desiccatur Hec Innoc ppe prinm sui lib
Et lz similis sit in mudu ingressus exitus
e initus bonoz e impioz tn in
morte magna fit inter eos discrecio
Vn Aug in li d vita xiana quit
d. Quid est q videns iustos homines
eam pte cum malis et vndiq iste
ingerit. q illi s iusti no pereunt s
vadunt. q d maloz pressuris e ad
versitatibus liberatur e ad eterna re
quiem transferunt Isti aut s impij
plane moriunt e pereunt. q de hoc
mundo recedentes mayoris adhuc
iudicij supplicium expectant e pe
nam Vocatur eni an tpus iusti e
boni ne diutius vexent a noxi
is. Mali vo e impij tollunt. ne
bonos diutius psequant Iusti d
pressuris e tribulacionibus e angustijs
vocantur ad requiem Impij vo de
luxuriosis opibus e delicijs rapi
unt ad penam/ Iusti vadunt ut
iudicent Impij ut iudicent e in

eis vindicte celebrent Vn s
e Iustus si preoccupatus morte fuerit
fuit in refrigerio erit e vi
uens inter peccatores translatus e. Et in
placita eni erat aia eius deo. p
perat d medio iniquitatis/ eripe e
Et iter Cum impius ierit ad m
te ille at sit i pace Sbdit ib
Videns go hanc solucoz corpis
sui e dei cultoribus requiez e
no pena. Et cum dissoluntur
bari eos potuit q pmit Et d
ideo hanc solucoz q fideles s
no metuunt. nec verentur. s
me magis desiderant e exp
p qua requiez intelligit ex
ter no pena Impij vo e im
e suoz scelerum consci ea im
nali prudencia pertimescunt p
se no nesciunt iudicari. Hec
li q pq bo passum apto e bn
medium Ecce quam dispar su
finis iusti e impij hois. lz pa
sit ingressus Caueat i ne qs
sunt inter psiuat. a d excell
sui gius a status supbiat. n
si hec attenderit i percipiet p
cadat Et io ho alloq i sile
medibus doctor mellifluus Bn
d. Quid supbis puluis e cin
cuius conceptus culpa. nasci mi
vite pena. mori angustia. C
carne tua preciosis rebus impig
e adornas. quam pq paucos
es vines devoraturi sit i s
pulcro. aiaz vo tuam no ornas
bonis opibus. q deo e angelis en
pntanda e in celo. Et infra
Insanus est sane labor omi
circa cordis. e cura carnis p
gere. i desiderijs Impinguare
fouere cadaver putridum. e par
pq esca vermium fit inflatos d
ta. Hec ille Addico Pgbm
voz dado hoz scribit Boauentu
i suo breuiaro tractatu z e q d

d'pena vo pmor pntu inflicta h
sit tenẽda q' vir z mlr stati
pp'pa sẽ'sent rebellions pecaz
z erubescetia carnis · z iõ ad
copiend verẽda fecert s' pizõta
pena vo dimio iudico vir incurrit
pena laboris z ãgustie · pena
fam z indigẽtie · pena mortis
z solutõis i cinez · vñ qd d' sep
ti' Gen z maledcã tra i ope
tuo · Mlier vo duplicatu ẽ pea
q' inflicta ẽ ei penalitas mlt
tiplicem erũnaz i ɔceptu · pena
doloris i ptu · pena ɔ' sbiectiois
a viz i ɔiuctu · ac p h' q' 2m
qapz satis ɔvnt' fuit pnitu i
se ligni vetiti esus petm · licet
fuit fuit petratu / Ro ar ad
intelligetia pdcoz h est · q' cu
pni pim sit prudetissim i gub'
nado z rectissim i psidedo · inch
pius inordiatu dimittit i vniuso ·
Ill3 z clpa · vñ i pea rcte ordiar
Anemeng ei iniustg dolet in
supplo · q' letatg est in delicto ·
q' melig ẽ danari doloe salu
ti · q' letari i dano eẽtur / Iõ
siti i pmis pntib · dedecg petĩ
spentu ẽ decg iudicii · ut qd
ordiatu fuit cadedo ab ordie
iustẽ cadet stati in ordiez dimie
iustie / hic ei ordo sic cuncta
plecti' · ut qd ab vno cõcidit
i alteru relaba' / qm g° vtiqz
pbiendo i mete · z gustado in
carne · inobediẽs fuit supiori
isto di iudico fcm ẽ · ut s' fiet
inobediẽs sui inferig · maxie
intu ad ptes illas · 2m qs est co
ictio vtriusqz sexg · q' st' mebra
tuti ɔiatie deformetia Et q'
i' inerat eis no ex na s3 ex
a clpa / Iõ erubescebat z co
piebat se / Rursg vir q' spreto
diuino dcta ɔsumt i terune de
ari / Iõ iusto dei iudi° inflictg

z ei labor z defectus · fames z sitis /
Postmo q' ipse bonu carnis elegit
separari a bono mētis / Iõ iusto dei
iudico aia invita sepa' a carne ·
p morte z incineracoz · ac p h' sic
deus dederat hoi 2m ordinez nature
corpg sbiectu aie · ɔpagable sine
libidine · z vegetabile sin defectõe ·
immutable sin morte mirabiliter
sic hoie peccante 2m ordinez iu
stie sbtrahet certa pdcã · z infliget
oppta · ut sic clpa no remanet
impunita z inordiata · qd neqq'
pati debat diuia prudetia / z qm
petim a mliere exordiu sumpsit ·
ido pena eig duplicari debuit
Ea g° q' i mete supba fuit · sbiectoi
incurrit / z q' lignu ad vescedu sua
ue vidit z appecit · dolore incur
rit / postrẽo q' fregit iugu obedie
incurrit viriani z podg multiplic
erũne · Et sic p3 ɔgruo ordine
diuine iustie z prudetie · inflicte
st' vio multiplices pene · z dupli
cate i mlie ut sic dedecg petĩ
no remanet sen esst sin decore
iustie / H Ro ve · d' huig Et ɔinde
na' hũana ẽ inmũs vulnata ·
sic q' ho ɔcipit' z nascit' cu mul
tiplicib defectib erũpnis et
miseriis · q's no ob plene ag°
scit · eo q' diuia sapia no du
st' illustrati · Salon aut rex sa
pietissig ɔptea q' sapiaz a dõ s'
data obtinuit · vilitez sue ɔdicõ
z na' ɔsidans · ɔtmis i tata dig'
excellẽcia · mitu humiliatg · viles
sic q' velz iustu decet se decla'
Cõgrua vtiq3 in dignitatib positoz ẽ
humilitas · z cu se mag' humiliant
dõ mg' extolledo sblimat · Di ig'
ecl nos ve' fuig humiliati · no solu
no resistetẽ habig deu · s3 eig gram
assequem' Qua nob

Q ropt' h' optari z datg est
Qui se spo · inuõm z venir

i me spus sapie. & ppsui illa regib;
& sedib;. & diuicias nichil ee dixi
i cparacoe illius/ hec e 2a ps huius
capituli qd i pmo diuisu fuit in
qnqz ptes q ps inducat sic/ pyg.
Salon declat pm qd ad sapiam
acqrenda requirit vz humiliatoz sa
piaz ptes/ hic qnt exegit enarrado
2m. hd requirit ad sapie acqsicoz
vz deprecatoz sapiaz depostete/ Et
Facit duo i. illa po ondit qlit p
sapia henda deprabat/ 2o exprimit
qitu [illegible] sapie desidando appecia
bat/ 2a i Et ppsui illa/ Circa ad
pm dt sic Optaui & datus e m ssus
h. d. 9siderans carnis corruptibilitate
mudi curiositate supbie vanitate
& vidi q nich d ecc fuit optale
nc desidale nisi qetatu volu
huiae illa cad eta emq cultu pol
licita omib e insed multip vz
du gcipit du partuit du h in
uit & du resolvit sic fuit sup
ius declatu/ Et io sciens aiaz mea
ee imorle n posse pgus fi pfruy
p rei tpalis & caduce adeptone
ppt hoc optaui & datus e m sensus
q vbo iuste redarguit iactacia
supboz qr dicut se ee adep
tos sapiaz p nale ingenium dis
p industriaz & studiu iste vo hu
lit no dt se acqsiuisse s potius
recepisse Data e m mgt sensus
iuxe i Cor e ed hes qd no ac
cepisti si aut accepisti qd glaris
qsi no acceperis Et sic i d. Si qs
vrm indiget sapia postulet a
do q dat oib; af. & no improperat/
& inuocaui & venit i me spus sa
nd so voce exteriori s etia corde.
vnde ps Cu inuocare exaudit me
ds iusticie mee. glo cu mtyi me
te vocare. & venit i me spus sa
Ecce qz facilis e impetro qe di
ne. opta & da. invoca & venit.
nemix qr dt ps ppe e dns oib;

inuocantib; eu i veritate Sic g
Salon qualr p sapia deprec
& dt sic qnt/ Et ppsui illa
& sedib;/ & h e 3a ps pn h
q diuid i duas ptes/ qr p
dat q mags appetiaba sapia
tepla exteriora/ 2o q mags
corpalia hoi interiora/ 2a
salute & spez dilexi illa/ d
pfert Salon sapiaz q e vera
ty dei p fide & bnte tb; q
temuis maxe appetunt vz p
honorib; & diuitiis/ p potencia
tat regna honoris p sedes
mgt illa regib; & sedib;/ Ad
sit regnu docet Arius & et
tic. 2 c q. & poli 3. Distingt
regnu i 3s ss polititi pnca
vz in monarchia Aristocra
& dymocracia. Est eni mon
regnu ul pncipatus vnius q
vna psona pncipat toti mltitudi
tuose. Aristocracia e pncipa
tus. s paucoru vtuosoru/ dimo
cracia e pncipatus pluriu et
s vbi una mags mltitu gub
De istis pncipatib; sic e tm o
q optius pncipatus e regnu s
totu regi reduci ad vnu
vtuosu et iustu phatus i 2o n
i fine. q vnus pnceps s de
regit & gubnat totu mu s
vnu regnu bn ordinatu
gnervu/ qr dispo encium na
qlis e optia/ qd ex h pz qz
ad eo e optimu qn e i sua na
spo ide vz ind sic e q plu
pncipiu no e bona. sic ndo e
q ecer plures falsus i vna
incongrue & no qnitates qd
Relinqit go q totu vniusit
vnus pnceps sive vnu regnu
bn tu ab vno gubnatore q
pm mones & pm intelligi
bonu. Et io deludit Arist
encia noluit male dispon

ē una plitas pncipantiu vnus go
pnceps/ Regnu go totius vniusi re
gni ē dei. i. q° dr monarchice pn
cipatu. d' q° xp̄s dixit Joh 18 Regnu
meu no ē hic. q. d. Regnu meu
licet hic sit malos. tn no ē hic i.
nsuit origine d' hoc mūdo. t iō d
licta ē d. Regnu ll nc at regnu
meu no ē hic. Scda sps politici pn
cipatus ē Aristocracia i. qua plu
res vtuosi tn pauci dnant̄ t ē
deterior pncipat q̄z regnu. Et tcia
sps ē minus bō q vocat' thymocracia.
i. q magis multitudo no optior s; me
diocres dnant̄. Hic at illi tres
pncipatus sunt boni. s; no equalr.
Hic correspondet eis tres corruptoes
pncipadi q pp̄e no sunt pncipat politici
simplr. eiz t corruptoes eorū
Nā regnu corrupi' i. tyrannidē
Aristocracia i. oligarcia. thyme
cia i. democracia/ Primo go corru
pit regnu i. tyrannidē si q̄n d' re
ge fit tyrannus. sic ēn in regno
dnat' vnus ita i. tyrannide. qz ta
regnu q̄z tyrannia videt' monar
chia ds. h' ē drā. qz tyrannus i
cōis intēdit ppa vtilitatē. rex vero
vtilitatē subditor. Et iō sic regnu
ē optimus pncipatus ita tyrannia ē
pessia t corruptio monarchie. Et
ōn ei optio pessimus ē. Regnu
t tyrannia sunt cōtrria sic rex
tyrannus/ Scda at at sps politici
pncipat ē Aristocracia i. qua pauci
vtuosi dnant' t corrupit' i. oligar
cia. i. q pauci t vicosi dnant'.
oia bona civitatis attribuunt sibi ipsis
amicis suis. t iō intēdut bonu
civitatis totius. set tn bonu suu t
amicor suor. Vn dignitates t offia
ciuit. cfert tm amicis suis vel
vsurpat sibi ipsis/ Tcia sps politici
pncipatus q ē timocracia. i. q multi
homines mediocres tn pncipat' t
corrupi' i. democraciā i. q multi

mediocres vl paupes. no tn boi
pncipat'. Et ista corruptio minus ht
d' malo. sic pncipatus ul' cōrrius
minus ht d' bono. Aristocracia nāq;
intēdit bonu cōe. tn diuitu q̄z
paupu. qz aristocracia ē pncipat dīt
tior collecta ex vtrisq;. s; democracia
intēdit pn' bonu paupu. t de
dant diuitu mch' cumq. t h' ē
minus malu. q̄z bona cōia ꝫ arrogare
t vsurpare p sibi ipsis t amicis suis.
q° faciut oligartici Et sic oli
gartici sunt minus mali q̄z tyranni.
Nā tyrannus ht tm oclm ad bonu
ppu t nichil curat d' amicis. Sic go
p; q tres sunt pretes politici pncipatus
t tres eor corruptoes. t q optius pncipatus
ē regnu ul monarchia. t eius cor
ruptio pessia ē tyrannia/ Dt go Sa
lomon q intm sapiam appciabat' q
docet rex cogscere ul cole deu. q
pposuit ea ptati cingentz pncipatus
qz cu int sps pncipatum regnu
sit optimus. t pposuit ea regno
ymo regibs/ Et ē h' no regnu eq̄ciu
Vta q vno° regnu vocat' ipa tra
vl regio vni regi subiecta sic dicimus
regnu francie. t sic accip' ante
vbi legit' q dyabolus assupsit xpm in
monte excelsu valde t ostēdit ei
oia regna mundi/ Alio° regnu accip'
p ptate pncipādi sollicitatōe
siue monarchia. Et sic expo' Aug'
sup Joh 18 Regnu meu no ē d' h'
mūdo i. ptas vl auctas q sum rex
no ht origine ex causis hūanis vl
p electoz hūana. s; aliunde. qz a deo
Tcio° loco ipi hoies occupātes
tra sub dnio atq; monarchie vo
cant' regnu t sic accip' regnu Apo
v. fecisti nos deo nro regnu/ Simi
go loquim' d' regibus q sunt regiones
tirānos siue p regibus q sunt ptates
t pncipat regnandi. set ei ppoiut
sapiam t bona vita regis/ Vnde
Sap. vi. Beati p fide videre reg

Preponeda e ergo vite felicitas no
solu regnis. s; ecclesiis sedibus et hono-
ribus mudanis et transitoriis. omnibus q
q lue. Deposuit potentes de sede et
exaltavit h. Vn sedet sup equm
q recalcitrat liberat et prostravit e
statas expont se pedes si non
descendat quantuncunq; eq vidia
aut portat suaviter. Mora hor
ind e q equus elevans hoies
a terra. et portans eu suaviter. qa
delectabile est hoi honorari p multa
homi adulatores. inclinacoes et
genuflexioes. et vocari mgr et dne
dz caveat isti sic honorati Na
narratur de quodam histrione q habuit
prim equm sup quem equitabat et
tn go frequenter coram hoibus in
alea ludebat. et inter aos ludos
qbs equus suu doctrinat docuit eu
q quocunq dicet s. flectas genua
s equus obediebat et genuflec-
teret. qn ait diceret. levate surgeret
Contigit aut q magistrellus iste e
iste histrio accederet ad quoddam festu
cuiusdam dni equm suu cu equis
aliorum hospitum collocat i stabulo.
Cu at hoies comedissent iste me
nescallus morabatur et occupabatur
sic debuit circa domu suu i aula et
interim venit quidam armiger ad
stabulu et videns equm manescalli
iocundu et pinguem. reliquit s equm
suu et ascendit equm monescalli et
recessit. et cito post inotuit mo-
nescallo. q relictis omnibus cucurrit et
insecutus e illu equm cu armigero.
Et armiger videns q fere eu attinge-
ret et dprehenderet. tandem transire aquam
quandam. qua nullus p pedes potuit
transnadare. Videns ergo monescallus
q erat i periculo perdendi equm suum.
eo exente in medio fluminis clamat
fortiter flectas genua. statim ergo
equus audita voce dni sui flexit
genua et armiger precedit ad

Eqq hystrionis

alt ministrallus

aquam et equus surrexit et red
ad domu suu Mora. honor
i. qludit et illudit et decipit
e modus iste eq cu qo maxie
tte ludit. e honor tpalis vn
fallax equus ad salutem
ger q equm suu a e qz ab
ad honores. Caveat ergo tlis
quantuncunq placet mdo. vt qn
e in maxia securitate alius du
s. flectas genua. et probabit
hono e obtento. Vn Boeth li
pma fortune hoibus q impaci
sustz qui de honoribus et dignitatibus
deponunt. zz d egoyo. z dt si
infra vite e hunc continuo lud
dig rota volubili orbe versa
Infima summis. et summa inf
mutare gaudes. ascende si pl
dz ea lege. ne cu ludi ro de
scet descendere iniuria putes
Et x Sedes duci sup bor
xit dns et sede fet miteb p
Ergo preponeda e vite felicitas
sapia vel nuncupatur no solu
i ptatibus. s; et sedibus i hono
dz qd de diuitiis sentit bal
stati fecit Et divitias mag
dixi in spatio illius. s sapi
bu sunt divitie mich. qz e
hoies amchilat irritando in
digando. machinando. et bella
vn pt divitias vinsaepe an
chilae intit alii. Ho qz in
via necte no iuvat s i mor
et i indico. qn ho marie md
tue domu sui delinquunt Vi
dormierunt somnu suum et mch
nerit omnes viri divitiarum in manibus
Et job 21 Dives cu dormierit
secu aufert. apiet oculos su
et nich inveniet. 3o dm
qz no satiant auq possidet
p acum ibi nich Eccl. No sa
bitur oculus visu nec aures im
bitur auditu. Nec mirum qz oia

minis stalli

sup aena ja e x Asperi tua et
ecce vacua erat et micas go im-
to deus p'dict e sapia p'moneda
Sedices qua Salon obti
nuit oraby humlimis ac devo-
tis ad' Cptam i' oram dum
e dacy e mi sepe sapia e mt ecq
q'onis q' oro s' damasc que
allegat ingr' dieta Salutis.
e' pinco dectin in do u'ta do
et de not d' orac' q' ht tipu
decte e signaz elegate Ciet
qui ad pns qpa' ss'r tth est
ei oro sic meesu dunc mise
raci offerdu. Sic scutu di
me indignacoi opponedi. e sic
tbur dune gracoem psolueds
est oro po'sit thun vel mce
so e dune mseracoi debes offre
Sicut thus vl meesu sup car
bones positu spirat suave ut re
dolete fumm. sic oro incesa
sup carbones devocois. instu
flavat i' gspeu maiestat di
ne. Ct io d' inps dirigat' ad te
oro mea sic meesu i' gspeu tuo.
Sz oro e sitis scuto qd dune
indgtoi debes oppone Na sic
scutu p'hibet ictu lancee vl
sagitte. sic oro hūilis gsuat
hoiez a lancea vl sagitta ire
dui. Vn' Sap 18 d' moyse q'
p'feris scutu sue seruitut' e o
raez restitit ire dei. Est oro
in plois sitis tributo qd dune
dnacoem debes psolue. sic ei
en phiotecas ut feodarius solut
tbm regi vl feodo qd tenet
ab ipo. Sic tbutu orois e lau
dis soluedu e deo p amphiteo
tois e ane qd ab ipo recepimus
i feodo. e io d' ah'i 22 Reddite
q' s't cezais cezari. e q' s't dei
deo. Vn e ps d' orac' dr In me
ditacoe mea exardescet ignis
Nā aromata n'o redolet n' fuerit
igne succesa ut d' thure vl mce
so. Illa integru repositu nllu dat
odore: sup igne vo positu. fumus
eius ascendes odore suu dat. e
domus suavit' reple'. Sptua' oro
qpa' aromatic reby. p eo q' sic
corpus hūanu aromatiby gditu
pserva' a corruptoe. sic aia scis
oroiby sua' a pcco. Illa que adu'ctu
aromatico odoe vmes fugat'. sic
devota oroe dyac' suggestioes
remove'. Vn ysidorus d' summo bo
h' inqt remediu e eis q' vicio
temptamet' estuat. ut q'ciens q'b'z
mo estuat tagi'. totiens oroe
sudat e frequens oro impugnatone
vicio extinguat. Inde e q'si oro
nra odore suave dno redde debeat.
requirit q' igne cari' inflama' fi' a num
16 ubi preptu fuit tolle thuribu
lu. e hausto igne d' altari ince
su de sup mitte. ch'ora p thuri
bulu nota' cor hūanu. Ignis at
q' accipi' d' altari e caritas q' re
cipi dr p imitacoe d' x' cce. Ubi nagz
ignis dilecois accesus fuat q'
nunqz extingui poterat. Si ergo p
mag oroz volus ut aroticu odo
re effudet. e velut meesu dign
i' gspeu dei dig'. accepto igne
cari't de hoc altari i' corde nro
deu adorantes adore' Jubilates
salvatori nro. e tuc odor eius fu
gabit vmes infrnales. salvabit
aiaz a clpe coruptela. faciet
ex nob angelos e dei familiares. Vn
Aug' i' qda s' inqt Oro e aie scte
psidiu. agelo bono solaciu. dyabo
supplicm. deo gtu obsequ' e pfte
religiois to salus. pfta glorie
spes cta e sanitas incorruptibi
lis. Veru qz plues istu igne
extinguit p pluuia deliciar
mudi. e co'su delectatoim. e tuc
eis odor orois redolebit Vn
Ong' sup lente Infelix e aia eius

* e x p' igni dep'ntez allegne

amphiteotis opis fagci.
[illegible]
u tu qz dat agz alicui ut excolat
ut incholat illu ille dat agru
in amphiteosin et ille accipit
in amphiteosin et inde g' tu ali
... et pensio q'd e fidei et reddit
q' c'pore ... in sede postea et ...
amphiteota amphiteotesa q' ut ...
e recipit in amphiteosin e

fidei extinguit ignis et refrigescit
eius calor. Ad quam tamen venit certus
potifex que ab ea ignitos et arde-
tes carbones super quos medium officiet
pri. invenit in ea frigidos emies
et ardas familias. Sbdit Tales
sunt homines qui se subtrahunt et longe a deo
faciunt. Salomon autem orans igne eius
successi sapiencia a deo obtinuit vn
dicitur optavi et data est mihi sensus
Nec comparavi illi lapidem pre-
ciosum quoniam omne aurum in
comparatione illius arena est
exigua et tanquam lutum estimabitur argen-
tum in conspectu illius. Postquam Salomon
declaravit valorem sapiencie preponendo
eam omnibus potentiis honoribus et divitiis
gratia quia divitie videntur precellere et
precedere temporalia que sunt scilicet gemmis au-
ro et argento. Et ideo in parte ista ostendit
valorem sapiencie per comparacionem ad ista
tria quam singillatim et singula
primo de gemmis 2o de auro 3o de
argento. Et est satis conveniens ordo.
Dicitur ad primum sic. Nec comparavi
illi lapidem preciosum. Dicit istus textus sit
loquens Boetius 2o de consolatione metro 5o
Heu primus quis fuit ille auri qui pon-
dera tecti gemmasque latere volen-
tes preciosa pericula fodit. Narrat
Boetius ibi metro qualiter primi viri in
etate aurea et in die principes fu-
erunt contenti de his quibus natura indiget.
comedebat fructus arborum et bibebat
aquas fontium. dormiebat in pratis
utebatur lanis non coloratis tunc ei
ignorabantur tincturas pannorum. mix-
turas liquorum. dolositates mercatorum
et crudelitates bellorum. Omnia enim ista a
tempore supervenit originem. Et locus modo
pro gemmis pro auro et pro argento
pugnant homines. Sicut quas natura non suf-
ficient recipit. Immo ista natura
late velle videtur. In cuius signum
in profundo et in visceribus terre latet
quod ei necessarium est ad vitam humanam.

ut est elongatum a terra sic con-
tra adimit de terra omnia et
tive se offert sic habetur arbo-
blada. Illa vero que ad vitam
necessaria non videtur sed terra li-
cumgendi sunt aurum et argentum
pides preciosi. Quia quanto est in
dito et ideo qui potius terra scrutatur
et fodit preciosa pericula perquirunt
hoc est quod dicit Heu primus etc.
Salomon. Nec comparavi illi. ce
dicitur quod est summa sapiencia
ta lapidem preciosum nec au
summa virtus lapidis precio
efficit ut ad salutem corporis
tamen vero [illegible] efficit ad sal
mentis. Et ideo dicitur Iob 28
feretur tinctis indie coloribus
lapidi sardonico preciosissimo
zephiro. Dicit quod quantum ad
quod habetur sapiencie non comparavi non
unus. Dicitur autem ad aurum et ar-
tum ostendit preponderem sapi-
estimatione sua per duo ex a
et comparatione arene argentum
et per ista duo intelligit precium
ideo sic lutum et arena com-
et contempnimus. Ita omnes pecu-
vilipendere demus in comparatione
na vita et eius ea re
debet quia tu comprehendam et negligis
data dei. Ideo pro dilexi in
tua super aurum et topasion
in arena est nondum temporalium
istas tres condiciones cau-
bunt in mentibus mundanorum
sterilitas dissolubilitas et
secundo cat sterilitate per avariciam
impediunt ne liberaliter fi-
faciat elemosine. Ideo Ecclesiastes
amat divitias fructum non ca-
ex eis. Et ideo 22 debe ma-
sterile vir quod in diebus suis
spabitur. Secundo deordinatus ad
cat in homine dissolubilitas
pides in arena sunt m[...] s

no ꝯplutiatꝰ p coherentiaz / Ita inter
dāt eß pecūie ſꝑ ē diuiſio · diſcor·
dia ⁊ litigiū · Tercio cāt ī eis q̄·
m̄t q̄ ē appetitꝰ tendēdi deorſu
ſbtꝰit ad mētē a celeſtibꝫ ⁊ fāt
ea ſhēre ꝯdūqꝫ / Et io d̄ ſigūt
ꝑ Salonē pū̄ 8 · accipite diſcā
me ⁊ nō pecūiaz · doctrinā mḡr
q̄ thēſauros eligite / Nōm̄ tn̄ q̄
pecūia ꝑiudicat ſapiē in diuiſit·
vz icipiēdo · ī deferēdo · ī ꝑtegēdo·
q̄ſi ī acta ſine pe ōpaciōnē ſapie
ꝯiꝑ ꝑcipe · Iuſte decēnē · ⁊ ſalue
ꝑtate · Sꝫ iā venit pecūia ⁊ ſ̄
iſtā ōpōnes vſurpat / ꝑcipit em̄
mas ⁊ ꝑuis · diuitibꝫ ⁊ paupibꝫ
⁊ oēs ei ad nutū obediūt ſicut
mōchꝰ abbati ſuo / vn̄ d̄ Eccē x
pecūie obediūt oīa / Scdo decernit
et iudicat ⁊ facit oīa / Iuua iudi
⁊ iudices allegat p̄ · ⁊ ꝯñ noblis
ſicud ꝑoitū ſuū · Sedet ī ꝯſiſto
riō tribunali tn̄ ī foro eccl̄ia ꝯ
ꝯmuil / d̄ q̄ꝫ oibꝫ d̄ Michee 3
pricipes eiꝰ ī mūeribꝫ iudicabāt
⁊ ſacerdotes eiꝰ ī mercede docebāt ·
⁊ ꝑphēte eiꝰ · ī pecūia diuīabant
Tercio pecūia ꝑtegit ⁊ defendit
tā iuſtos q̄ꝫ iniuſtos / Iux̄ d̄ Eccē
7 · ſic ꝑtegit ſapiā · ſic ꝑtegit
⁊ pecūia / Narrat / autor lapidā
ri c · ꝯ d̄ Iaſpide tres ꝯdicōnes
vn̄ ē q̄ſi caſte gerat fāt portā
ti tutū · potētē ⁊ ſanū / Scdo q̄
q̄ geſtātiꝰ ſ̄dat ſīm iudicīu
lapis ꝑdit v̄tutē / 3° q̄ lapis nō
e'cet v̄tutē ſuā potiſſīe niſi in
cudat̄ ī argēto / Moralr̄ iſte lap
ſignat iuſticiā / h̄ ei ē vtꝫ q̄ dā
ꝯhēnte ſe ꝑſiat · fāt tutū ſa
nū ⁊ forte / Iob d̄ ꝑui ꝫ nō ꝯto
ſtabit iuſtū q̄cqͥd ei acciderit
Et eē ſp̄ tutꝰ · q̄ Sap̄ 3 d̄ Iu
ſtoꝝ aīe in ma° dei ſūt · Scdo iſta
v̄ē ē tūc · ꝑ ſi ille q̄ ea ꝯtinuē
ꝑtāt / dꝫ · fecerit ſīm iudicīu

ſtati ꝑdit meitū ſuū Ezech 18 dꝫ
Si aūt auertit ſe iuſtꝰ a iuſticia ſua
⁊ fecerit iniq̄tē · oēs iuſticie ſue non
recordabūt̄ ī ꝑuaricatōe qua ꝑ
uaricatꝰ ē / ī pctō ſuo qd̄ fecit ipē
moriet̄ / go iuſticia ꝑdit v̄tutē
ſuā ⁊ ꝑmiū ſ̄ debitū · ſi hō fecit
ſīm iudicīu / Sꝫ dolēdu ē m̄mis
d̄ t'cio · q̄ iuſtia hīs diebꝫ nō exꝫ
v̄tutē ſuā · niſi īuoluat̄ argēto /
q̄ntūcūqꝫ ei ſit clara cā paupis ·
nō expedit̄ nec abſoluit̄ · ī curiꝫ
regū vt ꝑpe n̄ īuoluat̄ argēto ·
Et io m̄mis vbiqꝫ v̄ificat̄ q̄d vbū
ꝑphēte ſupiꝰ allegatū pricipes
eiꝰ ī mūeribꝫ iudicabāt / q̄ntū
ad pricipes ⁊ dn̄os / ⁊ ſacerdotes
eiꝰ · ī mercede docebāt q̄ntū ad
viros eccl̄iaſticos / Et ꝑphēte eiꝰ in
pecūia diuīabāt · q̄ntū ad viros
religioſos / Et io bn̄ d̄ Eccl̄i 31 mul
tos ꝑdidit aurū atqꝫ argētū et
vſqꝫ ad cor regū extēdit ⁊ con
tit / Ꝯuertit vꝫ ad iniq̄tē / ⁊ io vocat̄
mamona iniq̄t / Et io Eccē x Nichil
iniq̄ꝰ niſi amare pecūiaꝫ / Scdo Sa
lonī ꝯpat argētū luto / cū d̄ Tāq̄
lutū eſtiabit̄ argētū ī ꝯcuilla ꝫ
Et m̄to taqꝫ lutū / lutū eī det̄
patrīm̄ ē cuiqꝫcūqꝫ q̄d tāgit ꝑter
ſua fedite / vn̄ q̄ cadit in luto
totꝰ deturpat̄ ī corꝫ / Iſto q̄ cadit
ī amorē argēti nl̄ pecūie nc̄io
maculabit̄ ī aīa / Si eī ꝑtrahat̄
argētū ſup albiſſimū ꝑgamenū
relinq̄t̄ ab argēto vna linea niḡ
ī ꝑgameno · ⁊ tn̄ argētū ē albū ⁊
ꝑgamenū ſil'r / Eodꝫ · lꝫ aīa ſit in
nocēs ⁊ mūda · ⁊ argētū ſit res in
ſuo ḡne bō · q̄ oēs cr̄atura dei ē
bō · bn̄ ea vtētibꝫ · tn̄ ſi fortit' im
ꝑimat̄ aīe ꝑ amorē · relinq̄t lineā
nigrā pctī · cuiꝰ vltꝰ ꝑuctꝰ eſt
caſꝰ ad infernū / Iob 21 ducūt in
bonis dies ſuos ⁊ ī ꝑūcto ad inf
na deſcēdūt / Iſto luto d̄ abac 2

L 1

Ve ei q multiplicat no sua · vsq
aggnat cont se densu lutu · Quo lu
tu e tenax et retetium Vn ho no
laborat i pfundo labore luti n cu
magno labore · et frequent infigit
et stat imobil nisi ab alio causat
Ita e de ablante i adre pecunie
retinet ei mete et infigit · ne po
ssit pficere i mito spualis vite In
cuius figura · pharao rex egipti · op
pssit filios isrl suitute luti et la
teris ne ecent liberi i regno suo
Exo v · Ita dyabolus exnt i mudo auti
opprime nos suitute argenti et di
tiar · Dicens qr nemo pt duobus dnis
suire Mt vi No pte deo suire et
mamone · Et q suiunt madne in
figunt i luto qr no pnt pficere /
Unde appli ora ps Eripe me de lu
to ut nd infigar Ite recitat
Aug i poetria sua · q poete Ara
bici vincunt dona cpedes Na
sic cpeditus no pt incede sic vel
let et poss sa vtute motiva cor
sui · sz consringit et retrahit ad a
bland per inesuras quas cpedes i
limi tat et cceduut · Ita recipientes
dona qntuncuqz sint districti et
fortes in iustia · senciunt se tn
cstrictos et retardatos · et qui qliodam
cpeditos · ne libe exequat quod
iustia eis suadet / Et no de lu
to decocto fiut lateres durables
contra ignem · et sic auro et luti i
pecunie fiut apti ut ponant ad
ignem infnale et ppetuum Unde
Jud xx Sup aurum et argentum gra
Bona · Et Addico Nisi ei argentu
et possessioes eent impedimenta sa
lutis inre · no csuleret dns disci
pulis renunciare eisd · Sz qr grue
est hre et raziue hns no offe
dat vt salute nd negligat i his
q sunt salutis etne · Vn saluator
dicit discit Nolite posside aurum
et argentu · neqz eis i zonis heat

ait x / Unde appli b Aug i ser de
tu mdi ad clericos dt Audi
fres karmi salutifera pntis v
doctrina · q no terena sz etiu
cupiscite hedite / q no vult
pe sorte i tra moriettur sz c
decantare porco mea i tra
cium / q egiptu reliquistis · et a
punissiois festinat Audite
fres huius amores audiedo
preciu ad hedite celor vos
tert dute · Venite fily au
me timore dni docebo vos
e ho q vult vita · Cs es ho
ad vita vis ingdi · sua ma
dei · Quor nuni sse s ad
ptines · Dr vns ea psent v
ota q hes et da pauperibus et
re me · Et iter Dr q relui
domu a agr a preci a mi
frees a sorores · a filios a fil
cetuplu accipiet et vita e
possidebit / Et infra de cle
Addit nouies sin notis sin
logia attendunt · sm clerici
sunt · Nisi qr dns sors eor e
ditas Cum salte delicatus sui
q bz a laycis no pedunt · No
sui ea capita eor vadunt et
det · sz pspicacissia et emde
rone Nas in his sign scimit
layeor qui sacede · Et infra d
auete patru Cebru sede e
sapie / xm vo paulo atteste
dei vtute et sapiaz ee · Cu
cebru sit i capite sapia in
patr dutez hz in cebro he
de / etc p sapiaz q infusa cu
mebra regant a capite · q
cebru e sedes sapie · Dr
nos va sapia xi · q e ena m
i Cor xi / Eph v · et Colos i capi
mi e · Dt ei Caput mier
vir / caput via xi / x aut cap
deus e · Et onda q nllu obst
mea · pilos capit in ea po

mentium · i qua nova sapiam
(?)intesse gnostig(?) p h(ec) si
gnt(?) mala tieno(?) gsivet(?)
solli(citu)d(in)e iuit ad deu gte
pla(tiou)u impedie. Demq ei q(uanto)
gnto magis tiemis occu
pacoib(us) implicat(ur) tato magis
a sui g(e)ditoris visioe impedit(ur)
salus z Chr i Neo uulitas
si implicet sclarib(us) negoci
is. Hic moyses ait d leuita
q nep(?) assuptu(s) Leuite radat
pilos carnis sue Nu(meri) 8. qsq(ue)
in officiu assupt(us) e. pilos
carnis i cogitacoes supfluas
cordis sui rade dz. Caput i(?) ra
de sit supfluas cogi(tacione)s a mente
resecare. Hec tn moegyne p pi
los capillos sunt cogi(tacione)s sup
flue. Sic ei pili no st pt corp(or)is
thec sic tpalia no st nobis
uatia sz aliena z supflua. Hic
itm fideles v(er)o q ad etna vita
asp(ir)at q(ua)m(vi)s cu sint oblecta
cib(us) calcat sub pedib(us): q(uo)m in tra
mi possidet volt. Sz cu aplo
dicit ma q(uo)ns(?) i celis e. ca
pill z minima pte i capitib(us) rete
z prior abrasor. se minima tre
na sollicitudines hyre designt. Que
pt lla minima capillor ptictat
i cantib(us) retz: q(ui) du i hoc mudo
st tienis cogitacoib(us) oio va
cane no pnt. Vbsq(ue) i clericus ad
sors dni vocat e. q coma nutrit.
capillos rade ul todo erubescit
qpp no se dei sz d mdi sorte te
stat. Qanto ei qsq carnis eneos
diligit fovet z nutrit. tato
te sim no i celis sz i tra fixu
ee ondit. Qnto at radit z edo
mit tato se no tiena sz etna
dige q(ue)bat. Sic i cneos ut p di
vino radiq ut mt nobs et
de mchi intesse qpbet. pfcto
pz tn in orone psistig. z ahea

velam capitib(us) appone no deg(?)
pserti(m) leu apls i Cor xi dicat
q vir no dz orare velato capite.
qui ymago dei e. Cesset i cle
rici psalmodie i ymnis · mito
z celu velam i capitib(us) portare
ne du do loq(ui)m(ur) · familiaty sui si
gna occltates eig indigm indi
cem(ur) ipmacede Et infra psuis
no obedie q ei no obed(ien)t aplo.
q(uo)d t eim(?). extirpe(tur) i(?) clis psup(er)
ne qd absit a do expellat eig
ore. His i sig(ni)s clericalib(us) plurib(us)
q(ui)b(us) a laycis discerni debe(mus). lad pro
sita admonicoez zedeam. Audiuig
Iohnem aplm dicente Nolite Noli
te dilige mdu · neq ea q(ue) in mdo
st. Audiag ecc(lesiaste)s p(ro) mdi dilatoes
increpate. Ado(?) fili hom(inum) ut qd
diligitis vanitate z quis mediem
Salon(io) qz sbseq(ui)t(ur) d vanitas va
nitatu vanitas. Crisost(?) q. d. no
st amanda ymma q(ue) tnsitoria me
dacia. qz q pmittunt no qferunt.
bona i no sunt. Cu ei omn(iu)m bono
z auctor sit dos z a fidelib(us) sunt
qui z dilig(u)n(tu)r q(uo)mq bo(?) p(er)cipiat. Si
mundana bona vera essent.
n(on) ipe qd q(uo)ntepnet. n(on) alijs
sequentib(us) qtepne pcipet. Q(uia) mu(n)
h(uius) vitas d se testat(ur) audiag luc
ix vulpes foueas hnt z vo(lucre)s ce
ni dos . fi at ho no ht v(bi) ca re
clinet. Si mdi gla vana no esset.
no se absdisset cu tbe eu rege
face voluissent. Ioh 6. Item si dui
tie tiene vera bo essent. no eor
possessoib(us) ipperaret dns d(icens)
luce 6 ve vobis diuitib(us) q h(abe)tis
q(ue)solacoz via(m). Et ait xpus facilius
e camelu p forame acus tn
sire qz diuite i re ce. Et infra
videte peritus mgr ecclos suos
lucta tuos cu mdo. qui si hnt
vn tenent(ur). leuius deuicent(ur).
Tulit i(?) arma suis hostibus

dum nos spuat mris possessionibz
Nudg itaqz lat⁹ no solet time-
re q se nudam iplicat · tela
parat qbz ofodiar Ut go non
vult ofodi nudg pcedat p via
huig exilij h Aug ubi s Sapit
Salon expt⁹ varitate · amo-
argeto z gemis q tn videt in
trenas rez possessios eligibli-
ora z mag pciosa · ptulit sapiam
oibz no ei p auru argetu ge-
mas z possessios rerz mudialiu
acquirit vita btg Na si sic tuc
oes viri hundates i hns secu-
erit d ipoz salute qd flm pba
Nant plurimu hnt habudates
se malicosi se p hoz occupacoz
impedmr in sili statg agnicoe

De q l ar 1

Sz qr sapia e donu dei dubi-
tatu sapia dicat int dona spc
scti oputatu Et vi q no qr do
dei sut pfciora vtutibz Sz vtg se
solu hz ad bonu Vn Aug i li d
li ar d · q nllg vtutibz male vti-
tur go multo mgs dona spus scti se hnt
solu ad bonu Sz sapia ea se ht
ad malu d ei Jac z q sapia ee
trena aialis z dyabca go sapia
no dz poi int do s s Sz oise qd
d ysa xj Requiescet sup eu sps
sapie z intcty r Rndeo dicendu
p: in p° ethic e q ad sapietem ptz
osidare cas altissias z ut d l · R2
i ptucode ar ti Rn manitu e q
sapia e donu ss Ad arm i dd q
bonu d dupl vno° qd ve e bonu
z simp° pfem Alio° aq d esse
bonu z sitnda silitudine qd e i ma-
licia pfcm sic bong lat° ul pfect9
lat° ut z p phm j me Et sic
sta ea q sut ve bona invenitur
aq altissia ca q e sumu bonu
qd e ultig finis p cuig ogtcoz
ho d ve sapiens Jta ea in malis
empene aq ad qd alia refe-
runtur sic ad ultimu fine p cuig

ogitcoz ho d sapiens ee ad
agendu Jh · xij e Sapietes sut ut
faciat mala · bn at facere n
sciunt Recedes ei aut a fine d-
uite e q aliqm fine indbitu
s pstituat Na oe agens ag
finis Vn si pstituat s fin
bonis extioribz trenis vocatur sa-
pia trena Si at i bonis corp-
oris vocatur sapia aialis Si at n
excellencia vocatur sapia dyaboli-
ca ptz suprbie dyali d qo Job xli
Jpe est rex sup om filios supbie
Sz si d tom Aug xiij d t
Sapia e diuinarz rez ognicio
Agtio diuinarz rez qua pt
sua naturalia hre ptz ad sap
est vtg intellectualis Tog
diuinoz spualis ptz ad
q e vtg theologica ut ex dict
sapia magis dz dici vtg
ss Rn q sapia q d donu
ab ea q d vtg intellectualis
acquisita Na h acqrit stu-
dio Jlla at e desursu
des ut z Jac z Sic et dr
de Na fidei assentit vti
spa Sz iudicem qd e
sinitz ptz ad donu sapie
Donu sapie p supp fide
vnius qsz bn indicat q c
ut d j ethic Sz q d Job
timor dni ipe e sapia
de amalo intelligentia v
lxx intptm q ut Aug
Ecce pietas ipa e sapia
tas trior gz pietas poni
ss go sapia no dz numer
ss q donu ab aliis d
d q sic pietas q ptz ad
dei e manifestatia fidei
p cultu dei ptestam fid
pietas mitat sapia
d q pietas e sapia Sz e
tiory p hc ei ordo q ho
imditim d dms q beu

z ost amapit salon sapiaz ther
q cultus dei pferr diuitijs aia
z arto illa sapiaz hnis oia dis
pon regla incipiens a summo
agere inde humilia z colie deu
fidelit ipm z proxim dili do pro
adepcde felici t etne ana nob

Super salute z spez dilexi
eam z posui p luce habe
illam qm inextinguibile est
lumen illius. Postqz Salon declat
sapiaz ee ponenda bonis exterior
bz puta potestatis diuitijs z honor
bz hic ondit sapiaz ee ponenda
bonis interioribz quibus corporalibus
Et a h pat ta illa p o t q sapia
pcedat ei corporali psperitati. Tho
ea psolat ea cum bez spuali dilig
bolat cu exempli datis za
et psui p l za qm inextinguibile
Lu pm bt aduerted q duo bona
sunt ad corpus ptinetia q apud
homines appetunt vz sufficientia
sanitatis z apparentia speciositatis
hec afferat hec maxime habere quanti
ad bona corporalia vz corpus sanu et
pulcru secdm sma q qua nob
salone pponit vtriqz istoz ponenda
sapia i gubnacioe bone vite ut
deotus cultus dei. Vn dt. Sup sa
lute quantu ad pm. z sup spez quan
tu ad 2m dilexi ea s sapiaz Ro
pmi qz sapia e aie salus z io quan
tu pcederat aia corpi tantu pua
le sapia corporis sanitati. Vn Ecci
xxx. Salus aie i scitate iusticie
Ro scdi e qz pulcritudo corporis e mul
tu vana. Iux id pu vlt. Fallax
g i z vana e pulcritudo. Lu go
salus aie magis diligenda sit qz
sanitas corporis z salus corporis magis
qz forma corporis pz q sup vtrumqz
sapia diligenda. Notandu qz
sanitas corporis no e nimis dilida
n corporalis infirmitas e nimis
detestanda ymo quando a deo immitti

e cu gratiarum actione accipienda q vlt
cedit i bonu aie infirmitas corporis
si tn assit paciencia mentis Et ei ut
exemplis aliquibus vtar infirmitas
corporalis qsi arche preciose catthena
psone scelerose incarceracio socii
fugientis arestacio hostis resistentis
expugnacio. Primo dico q infirmitas
corporalis e qsi arche preciose catena
quanto ei cista uel archa fortioribz
cathenis e alligata z quanto plurib
bz seris fferis e clausa tanto est
aptior ad suandu preciosum thesaurum
q intus e reconditus. Sic qn cor
pus hois e infirmatum ligatur sicut
solet dici vulgariter vinculis dei z
seratur sera qua solus deus apeit z
tunc tale corpus aptu e ad suandu
preciosum thesaurum ——— aie i
menta spus qui s nobilissimum iocale
le ipius dei. Vn Bn thesaurum ser
nandu accepi p quo mercator non in
sipiens sanguine suum dedit. Vincta
infirmitatibus paciencie z qtancie sue
sub sapiencia qn deus ea nob immittit
Eccls. Subice pedem tuum z porta
illa z ne accidieris vinclis illius
Et infra decor ei vite i i z vin
cla illius alligatura salutaris Et
hec e qd signat dr aplus 2 Cor xii
libenter gloriabor i infirmitatibus me
is ut inhitet i me vtus xpi q d qn
su vinctus infirmitatibus tunc sicut
fortis cista aptus sum ut inhitet
i me vtus xpi qr qn infirmior tunc
fortior sum z potencior. Scdo infirm
itas corporalis e mora q psone scele
rose incarceracio Vn qn vngfur
a pedo capitur q multos socios
habuit et multos maliores e co
sceius vinculatur z magis tormen
tis affligitur donec confiteatur veritate
z socios suos i eum proclamet
z accuset Sic eciam mortalis pecca
tor multum criminosus socii eius sunt
sensus corporis q frequenter spoliat

cruc vtuntby Istu fure dz capit
z incarcerat. z ponit ad gones
z tormeta. qn imittit e fortes
febres vl gutta vl palisim zeys
Et ra e. qz als no gfitet vitate.
nc socios i crime pclamaret Vn
videz gmut q illi q sut strani vix
i ano sel gfitet. Statim aut cu
infirmat p sunt gfessoib mittut
z faciut accusacoz sue gfessionis
cora ipis Vn ps Cu occidet eos
qrebat eu z reuiteba. diluclo
veiebat ad deu Et vo e qz deus
adiutor eoz e. z exaudit eos i d. t.
z In alio ps astrip te st infirm tes
eoz z pgea acceleraueit Stac
infirmitas corlis e q socy fugie
tis arestaco Cotingit ei gnq
q multi socy sil pegnat. z i iti
ne faciut expesas suas gmes
z viuut delicate simbolu gputa
tas st gsentes ut vnqqsqz p rata
sua soluat Cueniet aut q vnq
eoz fuge inti simbolo suo nodu
soluto z mede asportac rata
sua. ut aly soluent p eo. Ille
apphesu iustu e arestac z ad
simboli solucoz gpelli Isto modo
aia z corpq pegnat sil in hac
vita Vn 2 cor i d. Eumdiu sug
in hc corpe pegnam a dno. fa
ciut expesas gnes Na nc aia
sn corpe nec corpq sn aia delcat
peccado. Iustu e go. q sic vterqz
delcacoz pcipit. sic vterqz p rata
sua i pena simbolu sue porcois
exsoluat Ado sic e q raro e qi
solutus fugitinq z inco stas z nol
let solue gcrz Iux id Job iz fugit
ve vmbra. z nuqz i eod statu
pmanet. Deus go q iustq e z in
stias dilexit. fat ea arestari p
infirm te z gpellit ipaz solue gn
tu iusticia exigit. velit nolit.
Vn Dan i8 Inisit eu in carcez
donec redderet vniusu debitu Exm

hui9 habemq ysa 38 de Ezech re
ge q cu peccasst g dom q
q no fecerat cantica regia
p victoria nobilissima qua s
dederat sic gr i9 pz. q an
dns i vna nocte percussit i
Senacherib. regis assiru
tu octoginta qnqz milia
sz go dns eoz Ezechia inn
firm te gmissiz. i qua egtu
ad morte. z misit ecc ad e
yaz pphtaz q 8 dicet Dis
domui tue qz morieris tu
vuiets/ Et fuit pphia 2m q
z no s psciaz Et stati Eze
gutit facie sua ad paie
orat cu lacrimis dom. z s
magno fletu/ Et stati eg
d palacio regio: ant pt
media pte atry. dixit d
ysaiaz Reuite z dic Ezech
ei ppli mei Audiui oroz
vidi lacrimas t z sanam
die tercia ascendes i teplu d
adda dieb tuis anos i9. z
die tcia ascendit i teplu
id cantica ysa 38 Ego dixi
in medio diez meoz Ecce
Ezechias qz no soluet d
bitu: arestatq fuit p infi
donec pfecte solnisst Cantiq
p victoriis eis gcessit di
cantica regratoria cuio sig
bat gpone sic dt magri
Scitq infirmitas corlis e
resistet expugnata Cao ei
pestit adusq spm z spus
carne. h eni crimicez ad
Gal v z io debilitato carni
tos spus Vn Ecc 31 Infirmita
mes sobrz fat aiaz Vn Rom
id apli qn infirmor tuc fo
sii z potes nlgt. Ecd mz
debilitato fortior efficiatz
te insanissiaz illa dica di
cessat gcupiscie adusq spi

Ex his satis pz qr sanitas corpis
no est nimis affectanda nec infirmitas
corpis est nimis detestanda & qr
sup salute corpis est sapia amanda
d mito dicit Salon Sap Salu
tem dilexi ea & ha ppoint sapiaz
pulchritudinem d Sap spez dilexi ea
Hic 12. Spes etiam i pulcritudo corpis
est bonum defectivum bonum infectivum
& bonum deceptivum. Primo dico qr forma
pulchritudo vel spes est bonum defectivum
sicut flos cito fugit ... pdit & di
minuit Vn Boeth 3 de cosol p 8 forme
vero nitor ut rapidus est. ut velox
et vernalis flor mutabilitate fuga
cior. Et infra Estiate quantum vultis
nima corpis bo du sciat hic qd
eng mirarum tenuare febris igneo
possit dissolvi. Vn hoc dicit ipe Ouidius
de arte amandi li 2 forma bonum fra
gile est quantumque accedit ad annos fit mi
nor & spacio carpitur ipa suo Nec
vice semper nec florent lilia semper Et
riget amissa flore relicta rosa
Et tibi iam venient cani formose capilli
Iam venient ruge que tibi corpus
arent. Et ideo dat quantum bona doctrina
hominibus vult se facere amabilem qr stu
deat animum suum colere per virtutes et
scientiam qr ista est pulcritudo permanens
usque ad mortem. Vn sequitur Iam
molire animum qui durat & astrue for
me Solus ad extremos permanet ille
rogos. Nec levis ingenuas pectus
coluisse per artes Cura sit & linguas
edidicisse duas vz grecam & latinam
Et infra li 2 dicit sic Dum cito me
miser laxant corpa rugis. Et
perit in nitido qui fuit ore color
Ergo ... bonum defectivum Unde
Eccl 11 Ne laudes hominem in specie sua
nec spernas virum in visu suo. Secundo est
bonum infectivum. Raro enim coniungi
pudicicia & pulcritudo Vn autor li
de nat rerum ad Johem li 2
dicit sic Rara sunt seminum genera que

mediis immersa agro absque comi
tatibus zizaniis raro sine qualescunt
sic q tamen in homine rara sint sine crimine
Elegancia pulcritudinis vigor fortitudinis
suavitas vocis pulcritudo et iuvenem
aliene preda libidinis et predonem
efficit castitatis fortitudo audaciam inge
rit. audacia vero ad minuitur comi
ttendas compellit. At vero qui vocis amenitate
perminet lasciviam modestie ...
... & iocosa serit ...
Vn helinandus sic recitat vince
tius li 2 c 19 difficile invenitur ...
levius vocis & tamen vite ... cum
vocis levitas cantum vite gravitas
placitum desiderat Et sequitur Vidi in
finitos tamen viros qui feras tanto vita
peioris quanto voce melioris. Hic
Est ergo pulcritudo sine dubio quoddam corpus
bonum quod multis est occasio magis ma
li. Et ideo significat dicitur Ecc 11 Averte
faciem tuam a muliere corrupta & ne
circumspicias specim alienam propter speciem
mulieris multi perierunt & ex hac con
cupiscentia quasi ignis exardescit. 3o
species corporis est bonum deceptivum cum
enim homo aliquis in superbiam propter formam
corporis perdit homo graciam meretur. In cuius
figura legitur Ecc. c ... qr Herodes in convivio
suo celebrans diem natalis sui iussit
occidi Johem baptistam. Herodes interpretatur
glorians in pellibus & sic de specie corporis
sui glorians quod tota est in pellibus
sive in superficie & non in profundo. Vn Boeth
3 de cosol p 8. Si enim ut lincei ocu
lis homines uterentur ut eorum visus
que obstancia penetraret Nonne in
spectis visceribus illud alcipiadis corpus
in superficie pulcerrimum turpissimum videretur
Igitur te videri pulcrum non tua na
tura sed oculorum spectancium reddit infirm
itas. Hic Homo ergo glorians in pelle
sua pulcritudinis celebrat suum diem
natalem dum inanem gloriam de bono
tam vano quod non operando sed nascendo
recepit & iste statim occidit Johem

v graz p vana glaz decepta vn^d
danielis iz spes decepit te
Addico illis s^s no saluat &
pse iz quoqz e mag pcti occasio
sapia at eni a do infusa z illu
z ea / z no hntibus p hntes ea
e vite z salutis occruntia p zz h^c
dan 2 cu sapietes babilonis ba
bilonis q no vera sz ficta sapiaz
hnerunt crebant ad infficientis
Occurrit regi nabuch^or fulmienti
daniel sapia dei illustratq^z int
ptatoz q visionis euidetissie
regi declaraüs · seipm z socios
suos tres z ariolos babilonis
a morte ima libauit Qua ppt
nabuchor rex osidauit sapiaz
dei fore i daniele deu celi z
tre oib dns falsis ptulit z sa
piaz eius quedat d / ve dt vr
ds deoz e reuelas mistria qm
potuisti apire sacrm hoc / do
nauit q ei dona pluria · qstituit
eu pncipe sup oms puincias
babilois z pfectu ingratum sr
cunctos sapietes babilonis Vnde
arioli z magi sapietes dicebat
sz no vere eo q nec dei n^c simipme
vtile gnitoz hnerunt Sine et sa
pie dono i spualiu rez pgssu
ho quodamo e cecq · z i tenebris
pcti exulans via vite no attigit
Pro quo dt b aug i tro q d^r solilo
quioz no at mo^o qui e dyalogus
duos pncipales libros qtines sz i
alio qui d^r ace asebir e 7 · inquit
ad deu Tu fui sine te no fui
qnno mich fui · z ido cecq era · sur
dus z insensibilis · q n^c bonu te
neba n^c mala fugieba · n^c do
lore wlner meoz agnosceba · nec
tenebras meas videba · q era
sine te luce va · qua illmas oez
hoiez venietez i hunc mud / Ve in
wlnauerunt me z no dolui / Fre
runt me z no sensi q mich era
q sine te vita no erat · z
q es vbu · p que fca sut ·
Ido dne lux mea inici me
runt d me q voluerit · pe
nudauerint polluerit · excp
wlnauerit z occiderut
si a te · z feriut su mich sy
inde exclamat p ma d
dne vita mea q fecisti mi
mea · q dilexisti me · defe
vite mee miserere mei z
scita me dne spes mea · v
forti^do mea · qsola^o mea i
tolonis mee / respice ime
meos z eripe me / Fugiat
cie tua q oderut me · z c
na in te z per te / Ipi du
dauerunt me z videtes
te despexerut me / Dimis
z vestimeta vtuti q q o
ras me · Fecerunt v via p
sb pedib suis genlcauer
ferib petoz polluerut t
scus tuu / posuerunt me d
tu z merore qfectu · Iba p
cecq z nudq · illaqatq f
petoru · trhebat me pg fe i
tu d vico in vicu · d lu
lutu z iba absqz formdu
facie sbseqns · Cecerunt e
sunilitez haba · cecq era ·
desidaba · vincta era z v
no abhorreba / Amaz dul
dulce aaz credeba · mise
n^c qgnosceba · z hicio q s
era · sy que fcm e mich z
oia qsmat z sine q^o oia
lat / Cecq era tu me illi
ego peccam · tu me visiti
ego cecidi tu me erexisti
igram tu me docuisti e
vidi tu me illmasti sap
dono / Cd salon osidans
mis pciosu · oib vanis z
rzs ptulit d · sup salute
sam tatis wluit · Vna fere

affirmit. et i ea placet maxie in
spritibus pmane. dilexi sapiam
ex auris dicit. Nasi ea ho mor
tuo assita. Vn i3 Senece ho sn
sapia mort ymago et vini hois
pepina et sine spes sen pulcie
alsps nos fallit. et i multis
obe vae occasiona fat sapia
vo ad ista elucidat et ab his
penie fat. Ego posuit ea hre
p luce illuminante tenebrat du
plices s. interiores et exteriores. qd
intt. lume aliud fit i modo int.
lat 9fat. ut mip dem e mpec.
deth. Vn sedmt Cum inexting
bile lume illig. Quapp gm.
vtr sapia sit i oibus hoibus hntib
gra. Et vr qno Chanis e ei
sapia hre qr sapiam audie. Eo
soli pfecto e sapiam audie ff.
i Cor i sapiam loqm int pfe
cto. Lu go no ob hntes gram
sn pfeti. vr qp militiomig dmis
hntes gram sapiam heant. Ex
co e qp qeuq sn pcto e dilig
a d. qr ht caritatem qua deu di
ligit. dis at diligetes se dilig
nt spu s. Sap. 7 d. qp neie
diligt deus ni eu q cu sapia
inhitat. go i oibus hntibus gram
s. s pcto mortli existntibus e sapia.
Vsd q sapia d qua lo hnt h.
m itat rectitudiq quida indicen
in dinia et qspitieda et qsulceda
et intu ad vtruq ex vino e ad
dina. 2m diusos gdq aq sapiam
sortiut Cda ei tm sorcent
d ito indi ta i qteplone et cet
mordiacoe zer hna 2m di
ni zelas qutu e necem ad sa
lute. Et ht nlli dest sn pcto
mrtli existi p grm gtu faciete
qsi na no desicit i necthis int
to nig gra. Vn i Ioh 2 d. Vnco
docet nos d oibus. Quda aut alti
or gdu pcipiut sapie donu. et

qutu ad qteplacoem dinor. Inqn
tu s. q altissima misteria et qgscut
et alys manifestare pnt. et ecsquntu
ad direcom hnanor 2m relas dinas.
Inqntu pnt 2m eas. no solu seipos
s. ecl alios ordmae. Et ista gdus sa
pie no e qmis oibus hntibus gram
gtu facietem s. magis ptz ad gras
gtis datas qs spus scus distribuit
put vult ut i Cor 12. Aly da p
spm smo sapie. aly at smones
scie 2m eud spm. alt fides in
eod spu et cet. Ad p m go dd q aplus
i lo d sapia 2m qd se extend ad
oculta misteria dinor. sic ecl. ibi
d loqm dei sapiam i misterio absco
ditam. Ad 2 d. Sapietis e ordinae ut
d i pmo metc. Et iacz d q est
indicatos sn simulatoe. Ad z no omi
hntum gram e d alys indicare a
alios ordiare. s. solu platorz. go
no omi hntim gram e hre sapiam.
Dd q q rmus ordiare aos hos et d
eis indicae ptmeat ad solos pla
tos. tn ordiare pprios actus et d eis
indicare ptz ad vnuquemqz ut z p
Dionisiu i ep ad demophilu.
Ad 3 d. Sapia da q stulticia ut
d Aug i ayor. Ad 3 multi hntes gram
st na stulti ut z d amentibus bapt
tizatis q pqmodo sn pcto i ameciam
incidunt. go no oibus hntibus gram
e sapia. Rnd. Amentes bapti
sic et pueri. hnt qdz hntu sapie
s. qd e donu ss. Sz no hnt actu
ppt impedimentu corpale q impeditz
in eis vsq vonis. Hz Thos vbi
vn et singulis baptisadis infudz
gra hitual sic et sapia. Na d eis
sacdos Accipe salez sapie. Et
hc e lumen inextinguibile ardes
i mte cuiz iusti hois illuminans
progressus eius usqz in vitam
etna perducens. Qua nobis
qcedat deus p sua clemetia
qui e bndcus in scla sclor. Amen

Venerūt aūt m̄i oīa bō pit
cū ea & īnuabil hoestas
p man⁹ illi⁹ / Pg̃z Salon
declat q bonū e deū cole qd
vōt h̄ sapia / qr mai⁹ e oī hōre
tpali. oī decore corꝑli. oī valoē
mūdiali / & pg̃ns q h̄t singlarē
excellētiā / h̄ ot q ipa h̄t suffi͡c
gnale / Et cū h̄ duo fat p̄ nar
rat affluēciā diuīe lib'tl'is / 2ᵒ ve
hemētiā hūāe iocūdit'. quā cau
sabat ī eo sapiā acq̄sita a deo / 3ª
pt̄ ī letatꝰ sū ī oīb; / Cū p̄ᵐ d'
sic venerūt aūt m̄i oīa bō pit &c
ꝰ dūq; e h̄ historia d' Salone ī
qᵒ scbi' 3 R 3 c. q Salon p⁹ mor
tē pr̄is sui pmot⁹ ad regnū cū
hostias deo ymolasset / nocte seq̄n
ti appuit ei dūs d' Postula qd
vis ut dem t' / Cui rn̄dit dn̄e
de⁹ / ego sū puer puul⁹ ignorans
ingressū meū & exitū meū / & tu
elegisti me regē sup p'plm tuū
q' ē innuābil sic arena maris / da
m̄ go dn̄e cor docile ut discne
possim int' bonū & malū ut pos
sim iuste iudicā p'plm / Placuit
ista petico dn̄o / Et rn̄dit dūs p
sōplm Salōi / q'a postulasti v'bū
h' & nō petisti dies multos. nec
diuitias nec aīas inimicoꝶ tuoꝶ. set
postulasti sapiam ad discnēdū iu
diciū / ecce feci t' s' smoēs tuū &
gcessi t' cor sapiēs et intelligēs /
ita q nu⁹ añ te similis t' fuit / n' p⁹
te futur⁹ sit / Sed et h' q nō pecii
sti gcessi t' vz diuitias & gliaz
Et si ī pceptis meis ambulaueris
logos fatiā dies t' / Ex ista hi
storia e nōnd' / q d' benigne dat
qui iuste petit'. ymo dat amp' q̃
petat / Et ēa h̄at m̄az solēt v'sꝰ
notari ille / Plus dat q' tollat
rogati pollicita'. Job Saloni
de v'ga florete p'bat' / Quoꝶ p'm⁹
e iste / q tāta e diuīa libtas / q

...ceteros

q̃nq̃z aufert hoi bō tpalia ad eius
expiencia & mitūt / 2 itū e
plꝰ q̃ abstulit / 2ᵒ plꝰ q̃cedit q̃
petat' / 3ᵒ plꝰ t'buit ī effcu q̃
pmit ī pmissioe / Et ista tra
historias sacre scpture declat /
Pmū signū libalit'is diuīe ī
reddat q̃ abstulit. pz d' Job
deus abstulerat tm̄ plēs q̃ s
vz septē filios & vij filias vij
milia oviū & tria milia cameloꝶ
& q̃ngenta iuga boum & q̃nge
tas asinas / sic pz Job i / Et cū
ī oīb; pstit exhibuisset pa
tientiā / placuit deo facē Job restitu
tionē plenā ablatoꝶ / & nō solū
restituit ymo oīa bō sua multi
plicat / vt z Job vlt' / vbi d'
dit dūs q̃cunq; fuerat Job
dupplicia / Vn cū pri⁹ h̄uisset vij milia
& tria milia cameloꝶ & l. iug̃ bo
ū & q̃ngētas asinas / p⁹ h̄uit
xiiij milia oviū / sex mil̄ cam
loꝶ & mille iuga boū & mille
asinas / Sc'm sigm̄ diuīe lib'tatis
ymo expimētū e q ipē pl' t'
buit q̃ rogat' / Et h' declat
historia supi⁹ posita / & h̄et
3 R 3 c. d' Salone / 3m
pimētū diuīe libalitatis e q
plꝰ pmissū impledo q̃ ex
pmittēdo / Istud pz p historiam
No' 17 c. / vbi legit q cū
xij t'b; isrl' filioꝶ & dūs sa
cerdōi gtulissent tūc vni t'bui
immurmuraret alie t'b; cōtra moy
sen & aaron / & allegabat
vōnale foret q d' alia t'bu
sint sacerdotes / Allegabat
q forte placet deo q d' q'
foret sacerdotes / Ad q'm tolle
endā dn̄i dōini / & tra pa
tradet' iniste / dixit go dūs ad
moysen / q acciperet xij v'gas
pncipū / & desctberet ī v'ngas
nō pncipis cui⁹ erat / Et cū

vga thlem/ qz i ia iussit dns se
bios aaron. Jussit ect dns q pt
ills vgas xij accipet vna aliaz
qnet vga qmis omi tbuu in
qua noia omi tbuu scbent. Jsta
qpcm i vmiiso vge xiii/ z pcept
moysi q cu abeis vgas singlas
accepisz. 2m forma pdcaz ponet
eas i tabnacto cora dno vna no.
ctc. Et pmisit q illig vga quem
elegisz p offo sacdot i estimo
gnueret. z si ia gesz vga qms
omi tbuu gmasz. signu foet. q
d lz tbu fient sacdotes. z sic p
pmaclm cessaret mum qli de
sacdotio q moysen z aaron. Fa
ctis ro oibz istz redijt moyses in
cistio. z inuent sola vga aa
ron gmiasse. floruisse. z fha fo
lijs dilatatis amigdala ptulisse/
z e deriatu e pplo. q tm apud
aaron z stipe sua deinceps sac
dotij dignitas pmanet/ pz go q
ds implent ope qz pollicitz fue
rat i pmissione/ pq qz no pmisit n
flore. z qtulit gmiatez flori
e, cu folijs z fctu. Ex qbz pz ss
hoz vsm ta expimeta diule
lialz gtmetm z plus dac qz tol
le rogati pol. ajedia. at hystoriaz
tapit d istz Salon i hc l. d. Vene
rut m oia bo pt eu. vz cu sa
pia z dono dei. Vn dr h glo. q
qnaz x h pcepit noticia. oim pt
vtutu ht h graz z i futo vitez
etna. Se. Et inuabit hoestas
pmaq illig. Inuiabit qz pptua
etna. Tpalis eq qntucuq fuit
ntesa z plura inuabit e. tu te
p sit iuus motz 2m pius z pqrig
d rone tpis e iuus ex e phicor
honestas etna inuabilis e z
nfinita aptepq/ honestas vo id
e pvtz inlo. z hoestu i vtuosu
accipit Augs honestu 8 Cticor
in distingt tres sps amicicie. sm

ta aabilia vz vtile delcable z hone
stu. Et accip honestu i tc. po q
sic incipit/ Moralia docma phor
vbi autor loqus d qsilio dt q tpe
c delibaco qsilij capiendi/ pa est d
honesto an vz d quo qsilium pe
tit sit honestum an no/ 2a e d vtili
an vz sit vtile vl no/ 3a e d qfli
ctu vtiusqz. qz si ad sit vtile z no
sit honestu i vtuosu z iustu noo
e eligen. Vn narrat Valeriq li 6
ad Tiberiu c 1. pe fine q cu The
mistides atheniesz. stimi te z pdca
patriaz sua debilitata ad statu p
stinu reformaret/ z xerxem rege
cu exatu suo fugaret d grecia/
z cepit recollige ta potetia qm
thanz. z anhelac ad hc q athe
nienses obtinent Grecie pncipatu
Jste vo Themistides intuit qda
die concone i qggarez potetu z
sapietu d ciuite atheniensi. Et
dixit se delibasse d qda negocio.
qd si posz ad effectu pduci mch
mag atheniensi pplo esset pficiu
Fuit tu tle qd optuit celari z oct
tari. Vn pecyt in cotione q vnq
d vij sapietibz ei deputaret cui
delibacoz sua qmitat et oculte.
z si ille ea approbaret po ponet in
effectu. Datq e go 8 qdaz sapiens
q dicebat Aristides/ Dixit go se de
libasse. q si scito daret incendiu
ad naues lacedemoniorz q oms in
vna classe fuerat mari vicine.
z eas stati incenderent. pn fieret
dm maius/ z c inito potencie lace
demonijs effecti. obtinent d fa
cili totiq grecie pncipatu. Jsto au
dito redijt Aristides ad cotione
z dixit bic inest qsiliu Temistid oio
e vtilissimu ita e iniustu. nc publi — iniustu
cat vltiq qle fuit pciti to gcio
acclamat. q eqm no videt nc
expediens nob eni. z iussit oio
q Themistides desistet ab incepto

Na Themistadis pdcte antelatu
a iusticia / ymo no ee pdcta. sz po-
cius calliditte cui iusticia aduersat
assebat. Vn apd atiqs et vtuosos
michi fuit vtile n qd fuit honestu
iustu et vtuosu. Dr go Salon. q
aduenit sr immabit honestas per
ma9 sapie. i. p exercicium et opa ceter
vtutu. [Laddicio] Na vtuloso oia
bona placet / cu ei in seipo bong
et iusty sit solus bonus verus et in-
stius intedit / p ista ei mitvit fo-
ne9 et delcat / vn et Salon gside
rat in se domu sapie / no gmedat
diuitias. glaz mdi. dignitate regale.
nc voluptes corpis qz oia ista et
eis anexa vanitas vanitatu / set
mag vite laudabit honestate
qz dt venerut m oia bo cu i a scz
p ma9 sapie immabiles honestas
q qua ho efficit studiosus cetra spu-
alia boa. q in effcu suo st pma-
sia / go scti vi sapiaz p sue ment
illustracoe a do. exqrebat vn
dt b aug. 2 h d' ~~vanitate~~ vana.
que tu aly dicut ee d' hono e
sclaris dignitat / qz solu duo libri
ponut apd nonnllos d' disciplia
vana. et migt sic ipe fine libri
Hac luce vitis s. sapiaz. toto aio
sectem et in i a xpm intelligas.
h in aeing. xij seqm. qtus eius
vestigijs inherentes. vita etna
i eig scissia pntia lyre meam
Mecores aplu ti pcepti Stabiles
sims et no mobiles i corpe dm
i in ecclia. sp sciectes q labor no
e inanis i dno. No gcupiscas se-
clares d vanitates. sz celestes deq
bnnes / et no velis gformari huic sclo.
sz reformem i nouitate sss9 nri t
pe est ei sim dei milicia spua-
le amitte. et iplicari sclarib
negocijs / no nobis carnalia [dele
ctent] decipiat sz spualia dele-
ctet ed nob h9 sclt dignitas. qe

sic flos fem decadet. Mch elm e
nob deu hre in archa cor
aur i archa cubilis. Cosy e
vite m e digitos aius. et illu
sericeo ornae vestimto Recorde
m gz felices illi sut q ia gd
deu gaudet i celis. q vz no in
xnia vite no indi nuletor vite
no scti popa. sz zelo dei et cu
sce vite. cona aie et corpis me
rue / nllg in hc sclo sepius esse
valz. pinde gtedat. vt ibi
vivat. vbi sepius ee poss /
Du tpus hemg. bom qbj possu
opem. ne iparatos nos d
ia metueda inveniat. i q
dmdat oe gegs hnqm i p
dnas. reddedo vnicuiz iux
sim. alys ppt dulcia cord
ficietes tormetos flamas alys
ppt opa mie. et cau offia
bnnis pcetue tpa ei sut
sat solus i e felict viuit
hnt i mite pfca. et fide cta spe
bona. q st sume vtutes su
do Caritas go mayor fide e
dr. qz oia pt. sy q michi pla t
do. nc ec huius ad altae. q fi
lig mit filig dei e. qz dr ca
e h e suma oiu bonor. h se
optia ps q michi anferr. sz
de mait in pectore hntis de
sit / H eag illu amicu. q in
enigz bn agen amiq e. In ma
bria q ppe pong mie ipig st ega
nos. h i e. h ei est sapia q h
intedit Salon. ad cultu d e
ad scitatem vmgcgz vite p
ales si q fuit h9 mdi ut ad m
dam defiuet cultu. no sa
piaz dicens eand sz potig st
ltz i Cor. Nonne stulta fe
sapiaz h9 mdi Na qz dei pia
i in filio dei incarnato no
mdg p sapiaz deu sp nuna
dt ysa. 29. pibit sapia a sapientibus

iis · z intellcus pdecm eis ab·
ponde. Et aplus v s modicu an
bi sapiens s sapia mundana · vbi sc̄·
a i doctor moralis vbi inqsitor
ing scli i phc nālis ingrens
ez nāis Et infra Na stulta fēt
is sapiaz huius mdi · th i c · Vn illi
plites z vē sapietes q non
ilti occupat trnsitorijs i pan:
te victu et simplicate cordis abu:
dātes · apd mdi sapietes · qi stul
ti reputat/ Dz aplus ibid ꝯsola·
ruit eis scbit d· Ce stulta sut
mdi elegit ds ut ꝯfūdat sapie·
tes/ z tles hent in mūdo qsi inf·
mi z inutiles Dz aplus ibidem
ꝯsola d· Infirma mdi elegit
ds ut ꝯfūdat fortia Et st tanq̃
ignobiles z abiecti apd emlos sti · s
apls ibid adiugit Et ignobilia
mdi z ꝯteptibilia elegit ds · z ea
q no sut · ut ea q st destruēt·
ut no glie² ois caro i ꝯspectu eius
Et adhuc amplius fruos letificado
ait infra Ex ipo s io vos estis in
xpo ihu q fcus e vob sapia a do
iusticia z sctifica° z redē° ut que·
admodu scptu e Qi glia² in dno
glietur Thi Non em dz ho gliari i
reipo · ne in reb trsitorijs q cu
mdo peunt · no i hoie potete q
mortlis e · ne ei stulti² asseba²
bz glie² in dno deo q no e trsi:
torius s i etnu pmanes Unde
legit² No glet sapies i gla sua·
i gtia² fort i forti¹ne sua nec
dimes i diuitijs suis · Sz i h glet²
sciens² scire z nosse me qz ego su
dns · q facio mīaz z iudiciu z iusticiaz
in tra Sz pch dolor sapietes
mdi iusticiaz declinat i iudicu
ut vollit facut · pniaz no agut
pma leguntur · lege dei no curat·
de q eos Je ce scribit d· Attedi
z auscultaui/ neo qd bonu est

loq²/ nus e q agat pniaz sup pcto suo/
dicens: Qd feci · Hodie Omnis q lisi
sit ad cursu suu quasi equus impetu
vadens i plio/ Miluus ꝯgnouit tps
suu · Turtur z hirundo custodiert
tps aduentus sui · pls at meus no
cognouit iudiciu dni · Quo dicitis
sapietes nos sum z lex dni nob:
cu est / vere mendaciu opatus est
stilus mendax scribar · Cofusi st sa:
pietes · pteriti z capti st · vbu eni do·
piecerut · z sapia nulla e in eis · hic
Ecce quatu pficit sapia huius scli Na
in oib ꝯtrariu domus · p salute vti·
lib deficientes deficiunt · timedu
e q ꝯfinia dicet Venert mi oia bo
mala pit cu ca · Et no in melio Na
sic sapiaz diuinaz ꝯmita² excitam
om vtutu Na salon de ista ꝯlabat²
d Venert mi oia bona pit cu illa·
z inuabit honestas Sic ita oti
sim s ita sapia scli q e mala
seq² copiositas vico · Tic ei vir
iustus pgredit² de vtute i vtutem z
a bono in melius Sic vicosus de vicio
i viciu pfluit · z a malo i peius
descedit · Un ps de pimis/ but scti
de vtute i vtute / de malis at dt
b Greg sup Ezech pctm qd mox per
pniaz no dele² suo pondere i aliud
trahit · Inde e q iusti si quoq labu²
in pctm · stati dolent z tbant/
vicosi aut no solu no lametat²
s perpetrata vicia cu leticia mx i
Sapientes pu. 2 letat² cu male fe·
cerunt / z exultat in reb pessimis
Vn i d pul 24 Justus septies i die
cadit Na quoties cadit toties sibi
lapsus displicet z p pniaz z dolore
resurgit/ qz ho est nimis fragil·
go ipe dz ad se tiore z no ꝯfide de
simpis stabilite Un aplus i Cor x
Qui se estimat stare videat ne cadat
Et ppter fragilitate nre suetret pcepit
pet aut 28 fri in eu peccanti p die
dimittet usq septuagesies septies.

Nā t ipe in bui tpib spacio tex in
domi sim peccaverat. & tn dns
Opyne eu respexit. & flevit ama
re & venia peccatoz obtinuit/ Utrū
sapia sit in intellcu sic in sbiecto
Et vr q no dt ei aug i li d gra
novi testamti q sapia e caritas
dei. Sz caritas e in volu te sic in
sbiecto & no intellcu sic dt s tho.
go sapia no e in intellcu sic i sbiecto
Itz cotr e qd Greg dt i 2 mor q sa
pia contriat stultie. Sz stulti e
in intellcu go & sapia. eo q gria
successie eide sbiecto dur messe
ex pspitu/ Res od q sapia importat
quada rectitudie iudicii fm rones
divinas Rectitudo at iudicii pt co
tinge dup. Uno o m pfectu usu
ronis Allo o pt quada qualitate
ad ea de q iam iudicadu est. sicut
d his q ad castite ptinet p ronis
inqsicoz recte iudicat i e q didicit
sciaz moralē. Sz p quada qnalite
ad ipa recte iudicat i e d eis q ht
hitu casti/ Sic go circa res divinas
ex ronis inqsicoe rcm iudiciu
hre. ptz ad sapiaz q e vtq intl
lectualis Sz recte iudim hre de
eis m quada conalite ad ipa
ptz ad sapiaz rm qd e domi s s
sic dyo dt i 2 c d dr no q Ie
rontheus fcus pfectus i divinis
no solu discet s & paciens divina
hmg di at qpassio sive qnalitas
ad res divinas fit p caritate que
qd vnit nos deo i cor 6 qui
adheret deo vnus sps e. Sic i sa
pia q e domi causa qd ht in
volu te s caritate. s sciencia ht in
intellcu cui actg e recte iudicare
ut dcm e/ Ad arg pm o q
Aug dt q sapia e caritas dei
wlt dice q sapia q e domi. caz
ht in volu te scz carte s essencia
i intellcu Et ita sapia e in in
tellcu sic in sbiecto/ Sz dicetes/

Eccl 6 dr Sapia doctrine rm no
eug e dr ei sapia i sapida scia
qd vide ad affectm ptine. ad he
ptz expiri spuales delectacoes
dulcedies. go sapia no e in in
tellcu s m g in affectu. i gen
scili/ Rnd Sapia fm eignom e
da sapore importat Si tn iste
intellg ante pcedit qd tn no vi
q2 talis exposicio no quenit n
m lingwa latina In greco a
no quenit ei/ & forten e m alys
gwis Un potius vide i nom sa
accipi p einis fama q a ceteris
medea & n p sapore u sapor
intelligencia q p intellcus hic tu
snat. Sz d/ pbo intellcia sin
pficit p domi intellcus Sz ad
qd pt fieri p vnu. superfluu e
plura ponere go no pt fri in intell
Re q intellcus ht duos actus
percipe & iudicare Ad q pm ordi
donu intellg Ad 2m at fm ro
divinas domi sapie Sz 2m ro
humanas domi sciencie.

Et letatus su in oibz q antecedebat me ista sa pia & ignorabā qm oim bonoz mr e/ Postqm Salon d
clarat affluentia divine libali
i qcedeo sapiaz devote postu
lata Hic qnt declat vehe
tiaz hnae qdicoins qua mei
hna qseq p sapiaz impetra
Et circa hec duo facit pmo ostedit q
p sapiaz reddit ho qpositus
quo ad sapiaz ho sic disposit
ra pt i cula sn fitare Circa p
dub facit Na pmo narrat Salom
quo sapia qtulit q hndatu
sea iocundit/ 2o quo abstulit
b igratia invetate cecitat
rai Et ignorabā Narrat go que
p sapiaz i p sce gu sacois sol
hmt habundantia iocunditates
Et letatus su in oibz qm ante

2a q 45 a 2

Gerontheus i. sacer et scilz ... ut ... sacerdos ut ...

pat me ista sapia / letari dz in
ty & meito ta in pnti qz i futuro
in pnti q8 d' toy d' sui dui infi
nita bonite d' sue osciec puritate
d' sui pxi psperitate / p° go insty
z letare d' sui dni infinita boite
Un ps letabi^r iusty i dno & spab^t
i eo & laudabunt^r omis recti corde
nc e enim leti^a dilatacio cordis. sic
tri^a e cordis gstrico Cor aut insto
sic e dispositu p lata pes e v
ius celli & strita pes i i medu Et
do cor instor sp e letu d' do
s d letica qi lanca a lati^ne
n sic lapas in eclia qndm
it latitudiez sua vsq supius
tz lmen z olen / qn vo sbuitt^r
nt con 9 lapadis vsc^r supius
lati^do inferius . tuc liuen ex
ngt^r & oleu effudi^r / Ita mora^r
undm cor hois ht sua lati^ne
vsq celu & conu vsq tra . gtinet
uen gre & oleu caritat / qndo
d sbuerti^r totu extngt^r / & sic
or hois dz sp hre latine ad din
o sp dz hre letica a do Un ps
ubilate do ois tra suite dno
letica / Sc^do dz letari insty de
ue gsce puri^te Un in ps letet^r
mos syon & exultet filie inde
syon intp^r specula . Est at specta
ou altq & eleuaty . a q° pt ho
de facili ctuspice a se pcul . sic
tribz castrorz pz . ch ons go sy
on e aiq viri insti . altq p gtep
tu trenorz / & apty ad spectand
a rmotis p gsidacoez celestiu &
futuoz In isto mote dz ee letica
& ges In cacuie altissior mo
tiu no fiut tbacons vetoz ne
inundacoes pluuiaz / s e sciet
& serenitas sp / & eodo° e in aio
viri insti sta sic docet Seneca
mes sapiet est sic celu supra
spera lue vbi no fiut pegne
impssiot Sz si i mete insti co
tingat tbaco p petm ht stati
remedu gfessiois Et io sbdit
Exultet filie inde q d no solu
dz letari inocetes & pfcti i sue
gsce puri^te . s et penitetes & gfi
tetes / Iudas ei gfessio intp^r / Vn
dt ypocs i sine Amphorismis
pte / I desipietie cu risu scec se
curiores / q vo cu sollicitie mole
stissie . Dic q vlt dice Infirmis
dup^r gtingit aliena° metis quqz
cu risu & leti^a quqz cu desola
cce & tsti^a / p^a desipietia faci^r
e curabil / 2^a difficili^r . co q p
ueint d' ma melacolica q est
difficil ad digeridu . Moral^r . gliz
peccatz desipit & alienacoz me
tis pati^r Vn d pcorib d^r ysa i
dereliqrunt dnm · blasfemauer
scm isrl · abalienati st retrosu
sut i stos e tn diuisitas / Na qda
desipiut cu tsti^a desperacois de
diuina mia & d sacramet eclie · &
talis desipietia e molestissima · sic
desipuit Cayn Gn 4 d' maior
e iniqtas mea qz ut veniaz merear
Aly peccant & desipiut s cu le
ti^a spei d' diuina mia Vn in ps
Sm mltitu^ne doloz meoz gsola
cons tue letificau in / Tcio dz de
letari insty i pnti d' sui pxi psperi^te
Vt sic vnu mebz leta^r de altius
sanite . & tsta^r d' infirmite Sunt
ei bom d' sunt gfri in ix i go
scbit^r i Mach 12 Sic phas e &
decet meminisse frm / · letam^r
inqz d' glia vra . Dt go Salon le
tatq sui in oib / Nc in 24 ep Ro 8
d^r diligetibz deu oia coopant^r
i bonu & hc sine sint psp a sine
adusa / pu 12 Nl gtstabit instu
qcqd ei acadit Et io nlla fortua
mala e apd sapiete sic declar^r
Boti 4 d' gsola / q qlz pt forac
fortuna suaz sic vlt Si ei
e aspa & sustinet ea pacient

abalienati i
retrorsu alienati
abalienati ab
uac

x.a.

fat ea mitoria & occasioz men
di Si aut l eleta & bn ea vtit
bo b fit Et dt phia boheco Et
em e situ i vra manu gle vo
bis fortunaz forare malit Cui
ei q vide a spa. a excat. a corri
git a puit t oib adusa fortua
a excat p fos. a corrigit ipsos.
a puit iuiustos Et io sigit dr
1 thes v In oibz gras agite &
ad phil 4 Scio humiliai s qz cu
deicior no frangor. & scio hndare
s qz ex suphndatia no extollor.
vbiqz & in oibz instituty su i fir
mo & insectz a do squalit me
debea hre & saciari & esurire
& hndare & penuria pati. oia pos
su in eo q me cfortat dr i leta
bz su go i oibz. Dz qre. leta qz
antecedebat me ista sapia i tior
qz inueni sapie tior dni vl et
tq dei deuotz q vocat [illegible] pie
tas Vn Job 28 Ecce tior dni ipa
[illegible] sapia Et reua i a sapia
dz ho ali cede & via onde & spa
re Vn pu 4 och tui rca videant.
& palpebre tue pceder gssg tuos
Aut tq duo gila hoim qbz sapia
no pcedit ppt eoz defcm vz im
petuosi & accidiosi Imo ei impe
tuosi pcipites & inetuosi no p
cedit sapia s stulta Vnde dt Sbu
qz duo st valde gria gsilio scz
festinato & ira sed ad reddendo &
impetuosi nuqz dabit sapies co
silliu indiget Sapia bi indiget
gete & delibacoe Vn Sene de
quaor vtutibz prudetes ppi e
exaiare gsilia, & no cito fa li
credulite ad falsa plabi Vn
tlles no pcedit sapia s aliqs sb
sequit. qz s ne ppuedis pena
addiscut tantq negotiatui/ Sho
accidiosos no pcedit sapia, qa
negligetes st in pudicados &
pordinados an tepq & io cu tepq

alias sax

alcs

tu sicit. tuc e nimis tarde Et
io dt Sen d' copiacioz siue de
vtutibz cardialibz Si prudes e
cupis i futa psspectu intede &
pnit gtinge. Ao tuo cucta po
inch t subitu sit. s totu an ps
ciat. Na q pdet e no dt No pu
ni hc fi. qz no dubitat, s expe
ctat. no suspicat s cauet, stu
e cu sero penitetes. cu ordi
coz d statu suo duites, cu i
q sue d suis amicis carnalibz i
nis gfidetes. & ppt hc d salut
sua dispone differut/ Alit e a
sapietibz & iustis. qz ttles sp an
dit sapia. Sap 6 Ecce e Sapia
hys sunt vita inspiat. & suscip
exqrete se & pibit i via insti
Hic go pz q sapia q fert hnda
scie iocuditate Sho aufert igia
ciaz inuetate ecci. & guisi ad
hc sbingit mi. Et igrabar gm
oiu bonoz ut e ipa ei e q d
ca re Ego mr pulc dilccois
& tioris & agtois & sce spei Sa
pia go mgr d mr qz pr Na si
pr est ea pu lb i gnatoe & m
ta scdaria qz pui passiu It
i oi opone mitoia deq e sic p
& huia industa e sic mr Et h
d sapia methafolce ymagina
sapiaz qz psona quda sic fe
Vbz d colli 1 pi ttlez refert
iaceti i leco apparuisse & ca sui su
d antiq psspitate deflenti. mu
liez quidaz forme reuerede fu
gentibz oculis. coloe viuido &
inex hausti vigoris. qmis eta
pueate/ i statua fuit a bigue
discrecois. i gg ouis/ qz aliq app
reuit qi statue gmis hnae a
videbat celu pulsae capite su
vtice Alu eq videbat capit
sui vlt celu eleuae in ititu
q homi respiciecu frustrab
intuitu videtes hnt quas

ianubz gpis indissolubili matia
subtili artificio fecerat · i q similitate
thecam lra gca in inferiori vo mer
gine p lra scebabat In dextra
portabat libellum in quo scripte/
illius descriptionis intelleg · Alla/
phia sine sapia in sacru descri
ulterius/ qr phie idee quit offi
cium morale · hona · quenit intel
lecti tibi ei inlicenz officium est
intez pare · t pacea ad sufficiencie
tatem tutelare principez in ce
iali Ita phie debet puez in ca
morali pare t mittere In eius
signum antiqui phi vocauerunt
phiam inuez sua sic plo t demo
cenes dixisse legitur li° d' vita
phoz Vm ysti diuis inuenit se fa
zebat yre · vz nam t phiaz/ sb
yby mathy ysta sunt eoz sima
p na genuit nos mortales t in
des · s phia nos peperit diuinis
itutibz informatos th a go ca
puoe apo omd · ta grossis qb la
imos phia pingebat i spamli
tas · Cui sceptrum fulgebat · In
ine pin hanitast qr phiaz nil
de descenz latel/ Cola erat vi
indy vngm ingr hausseri · qr vei
pt phia d' vanibz t incorrupti bz
i qnexa · ad eo e antiq q nb
e nu tpis · qr an hnc adinue
ez · ab eterno sunt posse diuina
ed' Ec i oib sapia a do est
t cu eo fuit sp · t e an euu/
Statuam sunt discernebat ambigue
p mo sibi quum statue humane ·
ino calum pulsare · ino calum fus
odi videbatur/ ad designandu q
i a suis pte tetat d' moralibz
naliby t d' hys q ho q phedit
ht et aqui aqua d' celestiby q
ox ho attingat valz sic d' ast°
logia t aqui d' supcelestibz sic
o do pmo motore t intelligenciis
q 9 los ultra latet q ptetat
4

Vestes eius subtilissimis sunt artes li
berales · qr sic corpus sb veste tegi
t orna Ita phia sb septez sinoculi
aliby q sunt gra rathorica dya
t sb geometre dimensioiby · sub
arismetice pporcioiby · sb musice
modulacioiby coopit · t vero sunt
ornamenta veste/ t tn ystas ve
stes phia texuit maiby ppis ex
ma indissolubili t sbtili artificio ·
h dea scie sunt vestes ornantes
phie · sc inchiloin ptes fimbrie
ales substancie · dimidacoiby sbtilissimis
quera In supiori pte texta lra sce
babat q vz tm dictu t e gt theo
rica In inferiori vo margie p lra
gra · t designt practica · Ad scalaru
mod grad gradibz insigniti fuerunt ·
qby ab inferiori elemento v p inferioz ad
supius lrm et asst ascensus t tm
vide damyare vz q ad phiz aqui
ptz gteplari · aliqi opari · aqui stu
de vite gteplative · Et aqui intende
vite active · Et q vita actiua sine
pratica p gteplacoz requit · t con
sistit circa ysta tpalia adminisranda
Vita vo gteplatiua gsistit circa ce
ldo theorice t lra capitalis i supi
ori · t practica lra capitalis p · in
inferiori s in fimba ponebatur · Et inter
h gradus scalares extiterunt nervonal
fiet ascensus t descensus vtpe ime ab actiua
ad gteplaciaz · nunc econuso descensus
Eand tn vestes phie nota ydelig
qi duos defectus vng erat q ee
obducte q da caligne neglecte
vetustatis sic videmus i antiques yma
ginibz · ab dic ap tel obtect
Aliud defectus erat q vestes eis
i aqby ptiby volent laciare/ pmi
sit phie ornamenta · cuius si sc
septez artes liberales d' qby aliquis e
qimo henit · i tata venacoe · nec
i ta qm coningere modum tpiby
sic antiquitq habantur · s sunt q na
glecta t q oblimoin tradita

nisi apud paucos Secundum aut de
designat quod apud diversas sectas
et varias opiniones ph[ilosophorum] ancilla vnaque
accepit vnam particulam et alius aliam
et sic phiam cum in particula lacerat. quia
mens in teini te lacerari non possit.
cum ipsa de indissolubili veste sit
effecta In manu dext portabat
libellos in sinistra sceptrum
Ad denotandum quod duo sunt opera sapiencie
vz informare et castigare. vel docere
et regere Et libellos habet in manu
dextra quia nobilius est docere quam punire
liber enim informacionem et sceptrum punicionem
sunt ad denotandum similiter quod sapientem dicitur
esse prudentia et iustitia / habet hymnarum
go libellos per quos prudentia denotatur
in dextra / et sceptrum per quod denotatur
iustitia in sinistra / Hec est descriptio philosophie
secundum boh. Athemienses vero secundum Boheciy
istum modum philosophiam tempore describerunt Aliqui
quod sic dinaz delicata iacere
Aliqui sic impatientem stare Aliqui sic
reginam in cathedra sedere. primum
monebatur ad hoc quod dicitur Aristotelis In
quiescendo namque et sedendo fit anima prudens
dens et sciens. et ideo ad denotandum
quod sunt quiete et pace a perturbacionibus secundum
et finaliter nulla potest sapientiam adipisci /
Lecticam autem in lectum philosophie quattuor
persone portabant. due in specie iuve
num scilicet philosophus et theopos in amor et
labor / et due in specie puellarum scilicet phi
limera et agrimnon in cura et vigilia
secundum hug in didascolicon / ut expositor
boheciy vz Vilhelmus medicus di
cit quod omnes quattuor habebat specie puel
larum Secundo modo Athemienses fuerunt
quod philosophiam depinxerunt quasi impa
tientem stantem et hoc in ianuis templorum
Et super caput suum sic erat scriptum
Vsus me genuit memoria me pe
perit odiunt stultos et opera ignara
Tertio depingebatur in pictoriis sic re
ginam sedentem in cathedra. cui sub
sellus ordinabatur duo remendi

senes hinc inde quorum vno gemino fli
fingebat philosophie mamillas sepa
super vtrumque quasi confundo extend.
brachia vel manus Dic autem in
torio depingebatur ad denotandum quod
sunt sapiencia veritas iudicium excel
non potest et quod indicatis contuentur sunt
senes vel expti semper indiget nono
sapie nutrimento / per 2 Kornalis
sicut dolo lac concupiscite ut in e
crescatis in salute Let 27 quod spe
sunt carnem iudicum et personis quos
sunt consilium. quia preciosa veteranorum
sapia et gloriosa intellectus et consilium
¶ Addicio Auapt Salom
eg vtili tempore pendens loquitur letatur
sum in omnibus Jocundum est enim esse prudentem
quod quem opatur antecedit eius sapiencia
qui demonstrat quod sit agendum et qu
singulis et quo tempore et loco et quibus inter
mentis sit obviandum contingentibus
tam quo ad corpus quam quo ad animam o
retibus Oraculum cum talibus absque sapiencia
voluit occurrere. plus potest infirmitate quam
reformare Illa sic cetera non bu
tagit tamen que esse attingendus bu
sunt sapiencia que est mater omnium bonorum
recte digitur operacio reipublice /
si aliquis medium tetigerit / hoc est
casu Vnde sapiencia digit ne homo fa
llatur. ne quod malum sit bonum putetur /
ne quod falsum verum estimetur / Ca
pitulum consulit Aug in li de ciuitate
et allegatur in floribus c i 7 ingenium
In cunctis sapiencia nobis dicitur esse discrecio
quia moderando singulas discrecionem
voluntates. ne opinio veri fal
lat. ne sermo decipiat versutus / ne
quod bonum est malum / et quod malum
est bonum esse credatur / ne ab his
agenda sunt metu renocet / ne
ea que agenda non sunt cupido precip
tet. ne iracundie flamma precipi
tatis mente exagitet. ne ab
sorbeat in honesta vel inmoderata
leticia. Hec Illa discrecio sapientum

ocul͡us ait. eo q͡ omes cogitacoes
nr͡as et act͡us discernendo plustrat
Luc. xi. d͡r lucerna corp͡is tui e͡
oculus tu͡s q͡ si simplex fuit. totu͡
corpus tuu͡ lucidu͡ erit. Si a͡t neq͡
tu͡ corpus fiet tenebrosu͡. Videa͡
ergo ne lumen qd͡ in nob e͡. tenebre
sint. ne v͡z e͡ritate indiccio ve͡nis.
cogitacoes cordis sit͡ et opa q͡ a delib͡a
ta. s͡z recta tenebris ignorantie
volunt͡e descendunt nos faciat tene
brosos et dapnacoe dignos. Ne sic
Saul. de q͡o i. Reg. xv. q͡ fuit p͡mus rex
i͡ p israel a dno electus. et p Samue
le unctus. h͡ tn͡ p͡pea. q͡ discrecio
oculo͡ abusus e͡. deceptus. Credidit
n͡ plus placere sacrificia q͡ co͡ p͡ceptu͡
Samuel refundat. q͡z si voci Sa
muel obedisset et p͡ inde ex͡men
offensionis incurrit. vnde et putabat
deu͡ sibi p͡picium. p q͡o d͡r et b Greg. in
moral. Ne e͡nt vos si intueam͡ qd͡
agim͡. s͡z et cu͡ q͡nta discrecione paga
la an terribil examen indicis. no͡
solu͡ mala q͡ commisim͡. s͡z et ipa si q
in nob sunt bn͡ gesta timeam͡. Na͡
sepe i eius indicio culpa ee͡ dep͡hen
ditur qd͡ virt͡ ee͡ putabatur. et vnde
expectatur p͡mia meret͡ opis. inde suppl
iciu͡ sequitur iuste vel temis. Hug. de s͡ Vic.
ex h p͡z q͡ discrecio q͡ in p͡posito est
sapia tercie et mr͡ et origo virtutu͡
vt l͡ra d͡t sine qua nec edificium virtu
tu͡ inchoat. continuat. atq͡ complet
d͡na virtutu͡ multi se habere co͡tinuat.
q͡ tn͡ ab ea longe posita in iune
tute vanis q͡spici p͡nt. Sunt ei q͡
ad hoc student et opera impedunt.
vt se oibus affabiles et graciosos exhi
beant. s͡ua q͡z affabilitate oibus pla
cere desiderant. In q͡bus sub affabilitat
spe. affeccionis voluptas. periculose se
immiscet. p qua a d͡r di sepius fu
giant. Sunt et alii q͡ singularem affeccoe
ad certas p͡sonas acclmat͡. vt ex
inde p͡fectus sue salutis sortiant͡.

ear q͡z doctrinis i deum dirigat. s͡z
hic sepius fallunt͡. Na͡ i hac spe carit͡
s͡z sub stimulus gentre carnalis
latitat q͡sirvenit. Alii adhuc re
pari solent q͡ ad certas p͡sonas
s͡c͡itatis castitatis et virtutis q͡bus relu
cet inclinatur. astruentes q͡ ob hoc
eo͡ familiaritate habere volunt vt bo
nis ea͡ exemplis i via mox edificari
possint. s͡z re v͡a et h͡ni͡ di sepe ludunt͡.
Augustinus b. Aug. d͡ cohitacoe mulier
cum ait. Non eas͡ minus fecie timende sunt
q͡ religiose existunt. Na͡ q͡nto reli
giosiores tanto mag͡ alliciunt. et
plerumq͡ sub p͡textu s͡c͡itatis latet
libidinis viscus. Cauae ergo apud
vere s͡capientes eliminari debent et s͡ps
cu͡ timore et humilitate in via dei p͡
manere. expectando fine͡ bt͡m. Cauae.

Quam sine ficcione didici et
sine invidia co͡municabo. hois
illius et honestate illius no͡
abscondo. Post͡z Salom͡ declarat q͡
sapia i hoie causat sic͡ q͡nsacobs
iocunditatem. h͡ d͡t q͡uale regimi͡ ab
hoie disponitis stabilitate et informat͡
in hac l͡ra p͡se vi eciam q͡b ad ta
v͡z q͡ h͡eant zelu͡ solide veritatis in
intellectu. motu͡ placide caritatis in af
fectu. et signu͡ intime bonitatis in effectu.
vt sit veritas i addiscendo. caritas
i docendo. et bonitas i vmendo. q͡ntu͡
ad p͡m d͡t sic. Quam sine ficcoe didici
Notandum q͡ i addiscendo. e͡ virtuosu͡
intellige modu͡. finem et ordinem. D͡z
enim devotus studere p͡ponere vtilitatem
subtilitati. humilitatem sublimitati. et soliditate
vanitati. p͡mo magna vtilitas p͡po
nenda e͡ subtilitati. Vn͡ ait. xi. Tollite
iugu͡ meu͡ sup vos et discite a
me q͡z mitis su͡ et humilis corde.
Vn͡ Seneca i quadam ep͡a q͡ insiste
tes supvacuis d͡t sic. Quid te
torques i ea q͡one q͡ua vtilius e͡
q͡tempsisse q͡z solue. Et ep͡ xxi i
libro aliud. Decidet mintis logice

vsqz ad seniu insisteret d ayut
mgr silla e et mus caseu rodit
go silla caseu rodit / Putas me
nuc istud no posse solue / qd mi
ex ista insciā piculu iminet gd
incomodu / sine dubio vendu e.
Ne qn i muscipla sillbas accipia.
d neqn si negliges fueo caseu
liber comedat d mgr pueiles
ineptias Et infra Si initiu sup-
esse etatis pce dispensandu esse ut
sufficeret necessitas / ne aut q dementia
e supvacua addisce i tanta tpis
egestate h Sen Et io aristotiles
li i de pomo declans phie
vtilitate loquens de logica dt sic.
h scia e vtilis s logica sic scorpio
i tyriaca q lz sit venenosus tn
si der patienti dolore minuit et
pstat remediu volt dice q sic
scorpio i tyriaca mich vz sanus
s tn a scorpione pcussit Ita lo-
gica no vz n a zophistis affligar
Et io sbdit decet phm scie vonet
z q zophistice no fallar et inuestigat
locos z pones i qbz fit ei zoph
mq. Sedo dixi ponenda e p bo in
scolare hmilitatis subinnti Monet
q si hoies bn pficiut i discedo
q a n° addisce erubescut vnde
Ieo q i ep ad paulinu scribit de ap-
polonio q totu md ut addisceret
circuivit sic Inveniit ille vbiqz
qd disceret ut sp pficiens sp se me-
lior fieret Et io signant dt ps Bonu
m qz hmiliasti me ut discam iusti-
t Tercio ponenda e soliditas vite
vbor vani Sic em scia zophi-
ca vt real scie no fat hoiez
scie s appare utz i Elencor Ita
bonitas vbi sh boni ce aut fiant
ho fictu z ypocrita potig qz vacat
bonu z tlie sapiaz dei q e beni-
gnitas eiq nl gra no hebit Vnde
Sap i d Sps scus discipline
effugiet fictu et aufert se a cogi

tacoibz q sut sn intellcu Et qr n
ista l gmeda studiu z doctna
Ido circa hc mo h dubi vtru re-
ligiosis liceat intede studys sci-
entiar Et vr q no Bnde ei e vi-
da ab om religiosis occasio supbie
Sz scia e occasio supbie hnr i
i Cor 8 Scia inflat caritas au
edificat Et Eccc i dr q i multa
pia e multa indignco P b Gg h
dyalogo narrat de bto bndco q
fuit pmus i religide q recess
a studio lrar sciemt nesciens
sapient indoctg go ad eig ex-
tenetur religiosi studiu desere
P b franciscus i re sua dt su-
layones z exhortor i dno ihu
xpo ut caueat frs ab omi
supbia vana glia z invidia
z sollicie hmg sch z a dct
cone z inuacde z no curet
nescientes lras disce s atte-
dat q sup oia dz hre spm dni
P Gg lz mor sup i Job 16 c
hostis meg terribilibz oclis me
tuitg e dt sic Sic incarnat
vitas i pdicacoz sua pampes
ydiotas elegit z simplices
Ita antixs in fine mdi ad sui
pdicacoz astutos z duplices
sciaz mdi hntes eliget e t
go pdicatores x pdicatoribz a
deant ee dissmiles q deat
ee ydiote z sciaz mdi no hre
P i ips dt q n no qgi lrati
mtibs i potestas dm glo in
vtute xana Sz pfco vtut
xane max e religiosis qut
go no ptz ad eos insiste sci-
dys lrar / P dr sic l tuc lic
eis adipisci gdt z honores
sclij e hz tuc licet eis fi-
essores sciaz z ingrau t
ingra vocari Sz hoc vr eis
illicitu Vnde appz ee con x gsi
cntz q reprehendes tlec

qui p3 ut munda largat et dum laudans p'fedet adductu

volebat mgrari z mgri uolari
t sic amat pmos accubitus i
enis pmas kathedras i sinago-
gis salutacoes i foro z vocari
ab hoibz rabi vos aut nolite
vocari rabi omnes em fres estis
p coiz x 1q silud e q religiosus
docere magr vl amet cathedra
ma i cenis vl in scolis sz tm
z vocari fr p 16 q 1 adiochius
o doctoris sz plagent hc offim.
i tles canonici z alij religiosi
oz nunc cepent ut ex d postu
ade e exple z ex d iure sta
u monachoz dei hore go non
z religiosis hz officium docto-
ris p non mag tenet ad pfcm
umilite cz ad pfcoz paupitatez
z ad paupitatez sic tenent q
illum domu pnt recipe go nec
lique honore qz sic domu repu-
gnat paupti sic honor humilita-
ti gim aut sz honoe no gfet
id opptu sic arg ysa 1 ppter
ptius ductus e pplme q qz
o hnt sciaz glo qz no lunt ha
e sciaz go si voluntarius defe-
ts sue pnt ta do studiu sic
rit laudal p jeo ad rusticu
nachu at aut nuqz d manibz
tuis z oclis tuis rcedat liber
et infra ama sciaz septuaz z
carnis vicia no aabis Ite jeo
ep ad paulinu pbrm i omis
diuine hystorie libros p totu aiat
pauliniu ad studiu septuaz z
ad ingssu religiois vbi int alia
sic dicit Sca qppe rusticitas so-
li sibi pdest z qntu edificat ex
mito vite ecliaz x tm nocet si
destruetibz no resistat Et infra
vsq finem Oro te fr kme int
i viue ita meditari nich aliud
nosce nich aliud acqre z loq
septie sac libs Et sbdit no
e uidet iam h in tris regni

celestis hitaclm Ao/ ad ista qoz
dem q ois religio ad colend deu
institutu Colit at ds p opera
ceri ad deu z pxim ita p opa
vite gteplatie sz p opa vite
actiue Int opa aut vite actiue
e diuersitas/ qz qda depedent i-
mediate a gteplone z ad gteploz
ordinat z tle opz e doce Alie
da ordinat ad gteplaco sz no
ime te sic e visitac ul seruire in-
firmis vl recipe hospites ut aqz
tle/ pt go gtinge q dcm e illi-
citu vni religioni qd no alti
qz nd repugnt religioni mgr
tu religio sz rpugnat detiato
fini pticlaris religiois/ loqndo
d religioibz ordinatis ad gteploz
sic st monachi canonici z ois
deti fres dico q hz eis p loco et
tpe vacare studio scptuaz Ad
cuius euidetia vde st sex gclo-
nes/ pma e q Religiosi sut
maxie ydonei ad studiu scp-
tuaz eo q st magis abstcti z
alienati a cuis mudi z delici-
is carnis Na sic docet Come-
i plogo 1 phicoz Castitas z ae
vtutes morales qbz hz cupie re-
pmit paupie vz ad gcqrend
sciaz speclatiuas Sz tles dz ce
religiosi z max e paupes qz
totu eua dz ce p gtinentia z
paupte resiste mudo z domare
carne go illi cetis paibz sut
magis ydonei// Scda gclo e q hz
religiosis intende studio scp-
tuaz/ ptc/ ad iuuat pcise ad
obsruantia religiois hc e lici-
tu religioso/ qz fatuu foret
nimis q aliqs obligaret se
ad aliquez statu z tn abdicaret
a se id quod pcise gfert ad
statu illu Sz studiu scptuaz
maxie gfert ad obsruatiaz
religiois Confert ei multu

x 1

ad continentiam sic patet per Ieronimum ad
Rusticum. Ama scientiam scripturarum et
carnis vicia non amabis. Aufert
enim studium lasciviam carnis et
delectacionem carnalem. Ita sic dicit
Avicenna. qui vires valens intendunt
in suis accionibus. vires
animales remittuntur et econverso.
Ideo Ecclesiastici 31 Vigilia honestatis
tabefaciet carnes. Valet
eciam ad destruendum cupiditates.
et ad amorem paupertatis.
sic patet de antiquis philosophis qui propter expedicionem
studii pauperes se fecerunt. Unde Valerius Maximus libro iiij dicit. Divicias
inicit eas derelinquere spaciose illius. et
I Machabeorum 12 dicit nos autem nullo horum
indigemus s. exteriorum subsidiorum habentes
pro solacio sanctos libros. qui sunt
in manibus nostris. Valet tercio ad
obedienciam. Unde Augustinus de operibus monachorum.
Vnde perplexitas est lectioni
nolle obtemperare dum vult ei vacare. Unde ex hoc patet quod qui vacat studio.
discit obtemperare suis viciis.
efficitur humilior et abilior ad
obediendum suis prelatorum.

Tercia questio est. quibus religiosis licet intendere scripture sacre. et sic licet intendere
studio doctrine philosophie. Istud
patet per glossam concedente preter concedere eis
licenciam. quod precipue confert ad id. scilicet
ad defensionem scripture. tamen contra
philosophos et contra hereticos pravissime confecerunt dicta philosophorum. Et sic licet ea studere
ad defensionem sacre scripture. Sicut
enim ad est. melius si sit medicamentum
anima sua. Unde Augustinus ij de doctrina
christiana. Ea philosophi autem qui vocantur si qua
forte vera et fidei nostre accommoda
dixerunt. et maxime platonici non solum
formidanda non sunt. sed ab eis tamquam
ab iniustis possessoribus in usum nostrum vendicanda. Et ponit exemplum
quod sicut populus egipciorum a quibus recesserunt
filii Israel habuerunt ydola

que filii Israel tunc detestabantur. habuerunt eciam vasa aurea et ornamenta
que filii Israel ab eis mutuabantur
de precepto domino et ea in usum
meliorem vertebant. Ideo doctrine gentilium licet
vacua et superstitiosa contineat. habent
tamen in eis multa utilissima invenienda. Ad idem adducit Ieronimus
unam figuram ad Pamachium in commento et alludit legi mosaice.
Deuteronomii 21 que dicit sic. Si pugnaveris
contra inimicos tuos et eos viceris.
videris inter captivos mulierem. et placuit tibi et eam habere in uxorem. radet
post cesariem. et abscidet ungues.
et flebit parentes uno mense. et postea
intrabis ad eam. dicit Ieronimus. Si adamaveris mulierem captivam id est scientiam
secularem. et eius pulchritudine captus fueris. decalva eam atque illecebras
crinium. et ornamenta verborum. cum
mortuis unguibus seca. et lava
eam prophetali nitro. et tunc requiesce cum illa. et dicito. Sinistra eius
sub capite meo. et dextera eius amplexabitur me. et multos tibi fetus captiva dabit. ac de moabitida
efficietur israelita. Ex quo patet quod monachis et religiosis licet studere
libros philosophorum. hoc tamen faciendum est
ordinacione prelatorum suorum quorum
est exponere studiis et arcere.
Quarta questio est. quibus religiosis licet
et conveniat studere et docere. Unde Ieronimus
ad Rusticum et habetur 16 questio 1. Sic
vive in monasterio ut clericus esse
merearis. longo quoque tempore disce ut
modum doceas. Thomas arguit sic
licet religiosis modernis quod sint
partes religiose et virtuose fieri. Sed
ergo omnes isti tamen verbo quam
opere quam scripto docuerunt qui eciam
religiosi fuerunt. Ieronimus monachus
Augustinus canonicus. Canonici vero
a canone vocantur secundum Augustinum. Unde
Nolo ut dicas. Unde fecit Augustinus regulam

augustinus scti ... scti hemita

quu vita clericor q vocat bti
aug' illa. qua multi alij religio
ppea suscepunt. Vnde ctis sut
lz pdicatores. fres sunt scte
marie et longe pq heremite scti
vilhelmi. et scti aug'. et multi
in quenietes vnu collegiu
erunt. scti d' heremits vibalte
assupserunt scti Augi' regla.
heremitice vite oid repugnat.
vom' no ordo iste ordo heremi
positi aug'. d' quo ordie inq
uc scribs aug'. q[a] in quo fuit
emita sic pz p v'ba sua x gfes
sione vbi loqtr ad deu dt sic
otriu petis meis et mole mi
se mee. cogitaueram i corde
ieo. meditatus q fuga fugia
solitudinez et phibuisti me et gfor
isti me d'c'o. Xristus p oibus mor
tu e ut q viuunt iam no si viuat
ei q p oibus mortuus e. Sic q
eng lint religiosis q tn v'bo
z scripto docuerunt. sicut ipi aug'
bz magnu. Gg'. nazazenu.
iohem damascenu. Basiliu. c'
isostomu q oibs fe mochi fue
ut. et multi alij qs ess loqui
narrat. h' tn e'tond q fue
nt i primitiua eccia quidam monachi
sinptuosi. q d' sctitate vite psu
lebat aliq ppa si docendi offm
surpauerit. Et in h' multu tbalaru
lar eclie sic het ibi q. i. cleruda
wch. Et cu eos eminauerit
reverea patru deffinitia q h'
nt no lz pub'ce n' ab eclia plat
is imposita. q' hitu apti sut
ad docedu. Itu q religio no impe
it actu doctris sz magis adornat.
Nona q'o e. q li religiosi no'
tabit et honorat ingratu recepe
h' pz sic Mich q est pmotiui
oltato et aplice pfessionis assila
ur e religiosi illicitu Pz ista
n ingrale et no' ingrij hiuert

apli. sic d' paulo. 9' I. Thi. 2. veri
dico et no mentior. doctor gentiu
in fide et vite. et 2. Thi. 1. In qo positi
su ego pdicator et aplus et mgr
gentiu. Vn aplus se vocat magistru
et doctorem. d' honore at mag'tri e.
q e gestio m' vtutz. Vn si no fo'et
magistri q magistri no' e honoa'te
nec aliq vbiq fo'et homi licita nc
et aliq scia fo'et licita vel appeti
nitoile. cu ois scia sit d' illis
bonor honorabilium sic pz i d' aia
Sexta q'o e. q expedit eclie
q aliq religio instituta' pnu'p docti
na et studio scripturar. h' pz sic.
Expedit eclie q aliq religios in
stituat' p psilianda priori neru'te
... p pcurada pcior vtilite
corali. q a multo fortiori expedit
q instituta' religio vel religios.
q pcuret vtilite spuale. q ma
yus e psacre mede q vatre et
elemosine corales spuales sut
coralibus potiores. Item lz et expedit
religios p milicia corali. q et
spuali. Spualis aut milicia e p
dicacio vbi dei co'tra hereticos et de
monu tetaciones. vnde 2. Cor. x.
Arma milie n'e no sut carna
lia sz pota a do. ad destruccoz muni
cionu gsilia destruentes. et oe
altitue extollete se adusus sciaz
dei et i captiuitatem redigentes oez
intellectu i obsequiu x'. Et zaliqe
institute sut ad exceduz milliciam
corpale co'tra inimicos eclie cor
pales. q Sed ronet i oth ad
tenuia q ar' q ois occasio sup
bie a religiosi e vitanda. h' est
neganda. tn vtq frequet sit occo
viciy et occa'o supbie. vn aug'. i
re'a sua Ceter. qeuqz iniquitates
i malis opibz ut fiant. Supbia
vo eciam bonis opibus insidiatur ut
peant. Et qu allega' scia inflat
tuj e si sit sin caritate nc ad hbre

institutae

religiosi

excedit

dei no refert. Vi at sit cu m̄ite
mḡis edificat qz caritas sola. Illa
vo caritas ecc̄e, vbi d̄r eo q̄ in
multa sapia sit indignatio. no alle
ad propositum 2m glo. q̄ exponit i. q̄
d' indignatione cōtra vitia & errores
dicit. Si ista vo foret efficax. co
cluderet gr̄a cōtra oes x̄anos, q̄r oes
sic tenet supbia & indignatione vita
re sine fuerit religiosi sine scla
res. Ad 2m d' bn̄dcto dām q̄ ipe
no discessit a studio lraz q̄si stigs
horres. s; sclare vita & socie te
formidas. sic intdu acq̄ qd non
ē in se bonū. ppt anexū piclm
euita. Vn̄ q̄ vidit ī scolis multos
lasciuijs torlibz intēde. sdo tña
studia delinq̄us. ad sca religioz
cōvolauit vbi sn̄ piclo studio sco
vacare poss. Ad 3m d' zela bti
francisci intelligo q̄ voluit a frib;
minia curiositate amonē. q̄ im
pediret eoz deuotoz. vn̄ d' sic
Et no curet nesciētes lras di
sce. s; attēdat q̄ sup oia dz hre
spm dn̄i, h' ē dcēz. no curet
ī no sint minūs curiosi disce lras
ill. q̄ nesciunt. sic q̄ ppt lras p
ponat deuotoz. Vel forte d' con
vsis mto. cu illi sint mt cōs
lras nesciētes ī q̄si. quos no
vole dapntare studio lraz. Ad
q̄itu q̄r aug' q̄ pdicatores x̄ dz
esse dissilies pdicatorib; antix
& ipi bn̄ erunt instcti sciis sclari
b; h' artu equal' vadit cōtra se
clares sic cōtra religiosos. Sed m
tn̄ q̄ lz apli p'mo fuerūt ydio
te & siplices. p'ca tn̄ fuerūt
discretissi & sapientissimi. nec
hebit antix' sapientiores q̄z
ipi fuerūt. Sz in h' dr̄a ē. Na
x' vocauit simplices q̄o ad sclm
Antix' vocabit doctos q̄o ad sclm
Ideo eos ei alijs excitat & cotidia
ī lege meditat & bene solet. h'

ss ī illis suggerebat. sic d' ieroni
paulinu in ep̄ loquens d' aplis
ihu x̄. Ad q̄ntu dām q̄ m̄ p
pdicatore lre legis mosayce s;
vn̄ ssg ē. Cū no q̄uit lratui
v no approbam lraz q̄ occidt. occ
casione cuius legis no infibo
vita parua. Et sili h' vo cunt
omēs x̄anos. m' oēs totū de
cere studiu. si ad lraz esset. Ad
Ad sextū dām q̄ religiosi no r
pugnat statui noui & honore e
cape inequale. sic ī quīta gcl
patuit. n' h' ē cōtra q̄silu x̄. mo
mag' s' q̄silio x̄ cadit. Et io
facientib; 2m q̄silia d' vgm
debe' aureola. Ita doctorib;
aureola quenit. Sz costat q̄ m
q' fat' cōtra q̄silm debe' aureo
Sz illr docē cadit s' precepto nl
silio. sic pz glosa vlt. Euntes
ingit vniūsu docete oēs gētes
g' eius q̄rum no cadit s' q̄sil
x' dili. tūc apli no fecissent
cōtra q̄silia. Sz vo arguat q̄ e
q̄ ad sollenite docendi ptz
sctis no quenit. ppt elacōni
dām q̄ si elacōz induceret vi
rtuent. foret ab hoib; emi
da. Ad 2 sic ē q̄ ordinata sit
tum ī ductez offici ordeni
tū ut infimiores ad vtutes
nocet. Licet ea ppt honores
ingruit no pt p'n' appeti vtu
tū exgo ē status vitut alē vi
& dignitas. decet q̄ fiat s' q̄b
da sollenitatib; p' quos lio s
vtilosi & pfecti ymo etia vicio
& impfecti ad dignificād se q̄du
valeant inuitaru. ut sic ex v
sis fiant ut frequent' euenit v
tuosi. Ad hoc addendū ē q̄ su
honor ī vanis hoib; cat elac
& vanite. Ita p oīu in solidis c
humilite. cū considant ppt d
nu dei & no ppt sua merita

honorari & sic videt se ab stetimus
obligatos. quia si tales honores non
repant. Tercio si virtuosum est omnem
honorem repellere. quia prelatus obligatur
a opera virtutis. quia eum subditi teneantur
prelatos honorare & sui dominos & iu-
uenes seniores. & filii parentes & di-
scipuli magistros. omnes quos debent honor-
are opera virtutis tenentur. Sexto
est honor talis a bonis religiosis
non abiciatur. set per obedienciam imponatur.
Nemo enim sibi assumit honorem sed qui vo-
catur a deo tamquam aaron. a superioribus
per quod ambicio honoris vel similis ex-
cipitur. Quinto si homo non posset
alere honores virtuose. tunc magi-
nimitas preregio que attendit me-
dium circa honores sic dicitur 4 Ethicorum
Cuius oppositum quod vocari rabi quod interpretatur
magister non potest conveniens perfectis sed
maxime filiis dei. cum apostolus se magistrum
nominaverit 1 Thimotheum 2 sic supplicium deum
etc. Auctoritas autem inducta de deo etc.
vos autem nolite vocari rabi intelligitur de
appetitu inordinato & ambicioso.
sicut fecerunt pharisei de quibus ibidem loquitur
qui amant primos recubitus in cenis
Cuius vicium est contra se aliquis
faret perfectissimum in ecclesia sic
sunt & maiores prelati quia superiora
loca tenere debent. & similiter si ipse non debet
sibi vocari & magister. consilium xpisti & preceptum
debuissent fore dati sic Nec
vocet homo magistrum quia non est in potestate
docentis quod sic vocetur. sed vocatur. sic
enim est honorate & non in hono-
rato. Hilarius ibidem pharisei xpiste vos autem
nolite vocare vobis patrem super terram
unus enim est enim pater vester qui in celis est Et
tamen papa vocatur pater patrum & omnes
antiqui religiosi suos seniores
vocabant abbates id est patres. & ideo
hec prohibicio preceptum vel consilium quod
doctores non vocet magistri vel patres.
sed exclusio ambicionis & inanis
ne sic vane vel indebite ap-

petatur honorari. Sed est exclusio
adulacionis in subditis. ne homines indi-
gnos honoret indebite. & non ad
honorem dei consistendo finem in pura
hominis honorancia. Et ideo signanter dicit sic
Nec vocemini magistri. unus est enim magister
vester scilicet deus. ad quem quamvis honorem vo-
bis exhibitum referre debetis. Ad sep-
timum dicendum quod nec canonici nec seculares
eos iure consentiunt quo monachi quan-
tum ad omnia. sed tamen ad aliqua. quia quamvis sit
omnibus religiosis sic aliquis posset argui
quod non licet canonicis uti lineis ad
carnem nec comedere carnes in refec-
torio simpliciter. Quamvis monachi ex sua
religione non habeant quod docere possit
in publico. licet tamen eis docere si a pre-
latis ecclesie ad hoc vocentur. Unde
nec religio aufert auctoritatem nec sibi
repugnat actus docendi. sic quidam
errantes dixerunt. Unde quod dicitur quod mo-
chus non doctoris sed plangentis officium
habet. decreta Ieronimi est. quod monachis
ex hoc quod monachus est competit primatum
agere non docere. Quamvis autem ei non conve-
niat docere ex eo quod monachus est non
tamen sequitur quod ad docendum posset
assumi. Tercio. Quamvis loquatur de doctrina
predicacionis que prelatis convenit & reli-
giosis ad hoc per ecclesiam deputatis. non
quod loquatur de doctrina scolastica cum
prelati parum intendere putant. Ad decimum
dicendum quod honor non repugnat humi-
litati. unde ei perimit gregorius &
sua humilitate. Quamvis papa esset do-
minus autem personale tempore temporalium
paupertati xpisti repugnat. non autem honor
humilitati repugnat. Unde xpistum mul-
tos honores legimus recepisse
tam a discipulis quam a plebe. Cuius
nec vicissitudinem dedit xpistus consilium vel pre-
ceptum de honore vitando. sed de ambicione
& appetitu inordinati honoris bene
dedit preceptum

Infimitas ei thamus est hominibus quo
quod usi sunt participes scientie sicut actione

c 1

dei · ppt' disciplinę dona qui e dati
pgg. Salon sapie quietacoq psira
sit · h' exclud' cita h' quidq dubi eq,
q e tlis · poss ad ymagiari. Si
ego indeint' sapia meā qui cer
gtinget q quibz desiaet · sic de
bonis indiulis quilz expietia do
cet Ista dul excludit hac l. p
duo p'o p'pig augmtu z exe'fce
tia · Sco p'pig emolimtu z suffic
za i quotq' vsi sut Tca p'm dt sic
Infinitq ei thaurq e hoib · z h e ea
que sapia no e abscodeda si liba'
quicada s' q e thaurq infinitq z
nuq desiaet si sp psiaet Na qu
to mg' cmicat tato mag q'at z
augmeta · z io infinitq e q' no
e tantq i a'go · qui si qmicet augeb
i eode vii Sene · Sit ista fint · z
addiscig z doce' D' isto thauro z
z eig libali qmicacoe loq' pulce
Alang i anticlaudiano li 1 vbi
narrat quo fronesis i p'dētia vi
ru' vtuosu sint ditat mmeib
dt sic · Assistes fronesis fluit
oia dona zophie No illas larg'
opes · q sepe potetu Excecat quos
z i maiestat honores Inclinat
mimine q' leges z Jura retardat ·
Sz potius donat thaurgs · met
z olus diuitias ei · qs q' semel
accipit · vlt No eget · hinc sel
ditatq' sp' hndat · Auaz reuo aor
possessio nobil · vsus vtlis · vti
lior largico · fetq hndat · h est
gaza poli · celi thaurq inun
dās Scā q doctos ditat · q pdi
ga largos vult possessos · z de
digna' auaros · Tlausa perit ·
diffusa redit · nisi publica fiat
Labit' z mtas vires acqrit eu
do No istas depascit opes z rubigo
n' igis deuorat · a furis mini
it surrepto · mgit naufragiu
tollit pdo · depaupat hostis In
istis eni v sibi dat dciaz int' the
zauz ditiaz z sciaz q' thaurq i
tiaz exclud' noticia discretn
elinat ad iminicia incoz · z r
tardat iusti legu z statutor
Thaurq atmdt q e thaurq s
e tlis q eig aor e rens du a
tit · possio nobil du het · vsq
tilis i bn vtendo · largico vtili
i docendo · fetq hndās in prinu
expiedo Et i alijs pcded pte v
D' isto eod loqui' Aug i d' doct
xpiana ei' invitat hoies ad do
du libal' · ea q a do eis qcess
scie q' si doce' cnieet · plus
ret No e mgt metuedu · ne
re desinat cetu · cu ea q dat
sut experiq impede Dis ei re
dado no desicit · du het z di
no da' · nodu het · quo hend
cuo at henda e ait ille q h
oia · Di henti dabi' z hndab
dabi' ei p'mo hntiby cu benig
vtentib eo · qd acceperut Et a
ig b aug · duas sigas pulcru
d duob festis · q x'c fe' panib
eu seqbantur ut ab eo docere
Dm festu fe' quq milibz ho
d' quq panibz z duob pisciby z
saciat' supfuerut xii cophini
fragmetor sic p'z at io Sq
festu fe' qua' milibz hom
vii panibz z pisciby pauc' qb
tiat' supfuerut vii sportep
ne fragmeta vtz aut d' Iste
ractosis hystoriis alluder b
Aug libro d' c sic Illi quqz z il
vii panes fuert · Aiigsz incepe
dari esurientiby · qd ut si cepe
cophinos z sportas · saciat' to
milibz hom implenerit · qo
sic i e panis du frange' acrys
Dic fi Aug qm doctina libali
impetit · donado qd d' dono de
recipit multiplica' z auge' n
docente sapia' Est go infinit
thaurq oiby Nondu q' inte

^ fcdi e liberalit' coitanda pp' sequens emolimentu

dctes q' pascut pplm vbo dei in
ecclia & dra/ qp aq' pascut d' qnqz
panibz alij de vij panibz d' qnqz
pascut simplices fortes i fide & de
uote lz mi9 eruditi i scola ea exer
citatoe / Isti qnarius passiois x
pnads · edificant ad suffi ez corda
pplm simpliciu / Et in pma · tlm
apts i Cor xiiij In eccla volo qnqz
vba sensu meo loq' ut alios in
struat qz x milia verbora in lingwa & tm & no int'
lligat ea ei vba st · qd faciend sit · qd
cauend · qd timedu · qd cedendu · &
qd appetedu / Cred̄ credendu · xiiij
artcli · Qd faciedi · x · pcep · Qd ca
uedu · vij pcta capitlia · Qd time
du infern supplia/ & qd appetedu
pdisi gaudiu / Alij aut sut q' pascut
pplm d' vij panibz / Septenari9 e
in' vniusit/ & hij st subtiles docto
res vniuers insecti & inspirati in
hoc mistico q' est septz int9 & fois
& ista vij sigillis / Apoc v / Igr
sapia & libalit' gmenda pp' suaz
excellencia qz infinit9 thesaur9 est
obz si bn dispensetur sequit e
molumetu & suffic; maxim em
emolumetu e qp ho fiat pticeps
amicie dei / h' aut fit p bn9 vsu
sapie / Vn infra i isto c · d' q° qui
i illa' q° vz thesaur9 sapie q
ui sut faciedo quo ad se ipos &
docedo quo ad alios pticipat fcti
sunt amicie dei / Vn Act ij d' q' fecit
sa & docuit h' magnus vocabit' in
regno celor' / Et Joh xv vos amici
mei estis si feceritis q' pcipio vobis
ppt disciplne dona sc gmedati
sunt / Illi amici apd deum ppt disci
plinae dei qz vz mi9 docti dederut
ad' disciplina / Vn Eccl xxiiij vide
te qz no mi' soli laboravi · s omibz in
quirentibz disciplina / Est i' noms q
quida hoim sapiecie thesauro
sapie no vtut' · sed meritu / Dut
e qda sapiecie sapie suppressores

Quidam sapie abusores / qda sapie
abusores · Suppmunt ei sapiaz
q' ea a deo receperunt · s ad pxior
edificacoz no exponunt/ & tm na
sta fat' gmutac / & hi siles sut
ille suo malig° & pig° q' accepta
talentu fodit in tra & abscondit
pecuniaz dni sui Mt xxv · Et socij
& gserui venerut ad dnm cu suis
lucris duplicat / Ipe accessit cu
talento & ait dne scio qz ho dur9
es · metis vbi no seminasti & ggre
gas vbi no sparsisti · & timens
abij & abscondi talentu tuu in
tra & ecce hes qd tuu e / D' isto
loqt' Crisost omel 19 opis imperfcti
d · Serue nequam · quo metis
vbi no seiaui / Qs em homi e
vl gentilui vl iudeor · que no
suff'r spualibz sfibz adornauit ·
cui non dedit sciaz boni & mali/
& cui no dedit posse fuge malu
& apphende bonu si velit · Sic
nega n9 e ho cui sit mi9 aliquod
mebru corpis ad vsu corpale ·
sic no e cui sit mi9 ali sfis aut
potecie ad intelligeciaz boni
& mali/ & ad omne opg bonu fa
ciend gcedenz volunt / h Crisost ·
Et vult expsse dice q' deg nlli
homi deficit i gcedendo sficiez
necciaz ad salute si ho vta gra
sibi gcessa a deo · & no opponat obi
ce p pcm · Sut go qda q' sub
tra absconderut talentu/ qz noti
cia sciptue sac' eccliace discipline
ob sollicitudie occupacoi temporaliu
recodut vl sub delicijs & pigricia
carnis sue / Vn d' vnoqz tali pot
exponi id Eccl vi Si vixerit ho
mille annis · & no vta' sbe sue bo
nis · de h' ego pnuncio qp melior
illo sit abortiuus / Ita Eccl xx Sa
pia absconditia & thesaur9 invisus
q' vtilitas vtsqz / Sut q' st qda sa
pietes · & tamē sapie sbusores

tga i sco cptlz C. 1.
q. 19
Rinitur vtru mgr de
Erminaus qones theo
logicas magis decat
vti auctoritate et vi
q sic qr i q̄lz scia qo
nes determinatur p pa
pria sue illius Sz pa
pria sunt arti fidei q̄
hoc p auctoritate inno
tescunt ergo maxie qones
theolorie sunt determiade
p auctoritates Sz contra e
qd dr ad thitu vt
sit potens exhortari i
doctrina sana et eos qui
contradicunt arguere Sz qones
tales melius reuinc
ronibus q̄ auctoribus
ergo magis oz determiare
qones theologicas p rones
q̄ p auctoritates
Rñ° Dicendum q quilibet
actus exequendus e
sm quod conuenit ad
suum finem / dispu at
ad duplicem finem sunt ordina
ri quedam enim dis
putacio ordinatur ad
remouendum dubium
an ita sit / et in
tali disputacione
theologica maxime e
vtendum auctoritatibus quas
recipiunt illi cum quibus
disputatur / puta si
cum iudeis disputetur
oz adducere auctoritates
veteris testamenti cum manicheis
qui vetus tes-
tamentum respuunt / oz vti
auctoritatibus noui tes
Si aut cum scismati
cis qui recipiunt ve
tus et nouum testamentum
non aut doctrinam scorum
nostrorum sic grecis / oportet
cum eis disputare au
ctoritatibus noui et veteris
testamenti et illorum do
ctorum quos recipiunt
et si omnes sunt oportet
ad rones quum ledos
ad rones naturales
confugere / Alia dispu
tacio est magistralis
in scolis non ad re
mouendum errorem sed
ad instruendum au
ditores vt inducan
tur ad intellectum veritatis
quam intendunt / et
tunc oz ronibus inni
ti inuestigantibus
veritatis radicem et
facientibus scire quo sit
verum quod dicitur / alio
quin si nudis auctori
tatibus magister qonem
determinat certificabitur
quidem auditor q ita sit
Sz nil scie vel intelle
ctus acquiret sed vacuus ab
scedet / et plura vide prima
ad obiecta ... 1216

Na quot ubi edificat. mouibus ex-
pugnat. et dato quod fortassis edifi-
cat prius. tamen in nullo promouet se
ipsos / vnde dicit Aristoteles 8 de animalibus quod apes
cum fecerint magnam copiam mellis
in fauis suis sugunt de ipso melle et
se recreant de eo / et si hoc non facerent
mel corrumperetur et de fauis fierent
aranee / Moraliter quando prima ecclesia
habuit magnam copiam mellis id est sancte
sacre scripture que melli comparatur
prouerbiorum 24 Quia dulcia faucibus meis elo
quia tua domine super mel ori meo. necesse
habuit alere semetipsum de melle suo.
quod nisi fecerit mel suum corrum-
petur. quia sciencia in disciplicencia et pe-
na conuertetur et de fauis fient ara
nee vnde hominibus secularibus ensonet
vere ecclesie et vere / vnde prouerbiorum Tabescere
~~me fecit zelus meus~~ non fecisti sic ara
nea autem eam Et ideo dicit animi tui
sic aranea meditabantur. vel opa
batur se alia littera / glossa bene dicitur me-
ditabatur animi tui non operabantur quia
sine fructu et vtilitate boni operis fi
ficerunt Et ideo primo et principaliter debet quilibet
laborare vt sua sciencia ad deuocionem
et ad recreacionem spiritualem et pigra ad cor
cum Et hoc est quod significat dicitur Ecclesiastici
hac racione super trademea si vterer
labore meos / Et ecclesiastici 5 id est gracia
cor de ipse fine. quod est et statim non
bene in sciencia agitur sed sic loquitur gingu
in ore balbuciet / sic quando scient
es et statim dicit enim in ore balbu
cientis vna littera sonat et alia eua
nescit Sic statim et es si quando sciencia
statim perfugit et euanescit et
res manet Moraliter Et quod est me
tallum sonorosum designat predicatoris
eloquenciam. statim quod aures ex
cutit et non est fit quasi sacrum fal
sa apparencia et ista duo minus
male quando sciencia in prima congregacione Et
io cum ad examen dei deuentu
fuit nichil apparebit nisi eos secundum

sanctus doctrine sicut vitate dicitur cum
grato bene quando sciencia est quia vita cl
taris et vbi sonoritas delectabilem
mixturam efficiunt / In cuius figura
legitur Exodi 31 quod dominus impleuit
beseleel spiritu sapiencie et omni doctrina
ad faciendum opus in auro et argento
et ere in omnibus que requirebantur ad si-
num tabernaculi / hoc est moraliter
prima ecclesia sicut dicitur cum in sterna
quod operari sciat in auro deuote
templum. et in argento honeste
conuersacionis et in ere sonore predicacionis /
Certo sunt quidam sapientes sapiencia a
uisores et hi sunt omnes bene in sciencia
qui scienciam suam applicant ad nocendum
tolerant fla excusat mendacia
pugnat vnde Vnde Ecclesiastici 20 Qui multos
viciorum vbique ledit animam suam / Omnis
male viuit in auro sapiencie. consilia
hi qui mendacia probant. et flores au
ctores allegant. ad contracionem spiritualem
omnium predicancium diffamacionem Et
si queratur cum apostolo 2 Cor. 1 Numquid
leuitate vsus sum aut que cogito secundum carnem
cogito. vt sit apud me est et non
dico confidenter quod talis vtitur leuiter
carnaliter et falsitate / Non sic fu-
erunt sancti patres quos nos possedimus
sed illi sunt in auro sapiencie sacre
ta ... docendo. et veritatem defendendo
et ideo principes facti sunt ecclesie dei
propter disciplinam doctrinam concedit

Et ideo non enim dedit deus
sciam ut falsa defendamus, ut in
dacijs et falsis allegacionibus et d
mus vtamur / sufficit enim ei sciam
doctrine et probacionibus et allega
cionibus non exhaustibit est quia
quod infinitus est thesaurus omnibus bo
bus. sic est et malis / sed quia non
stat de veritate concerti. remedium
eius falsitatis suffragia. que non
dubitatur Veritas autem magis est
fortior pro omnibus et manet et inua
lescit in eternum ut dicitur Esdre

c.nappt qr & mali vtiqz inituit
eq vita btaz. cosulit b aug
d vita pana d' qrendo. Cts est
lo q'vult vita & cupit vide dies
bonos Et statim subdet. Phibe
lingua tua a malo & labia tua
ne loqnt dolu. diuite a malo
& fac bonu. Jungit ei hoies dili
git ds & honorat s; q' malu ne
q'int q' metiri no norut. qru
labia no locut dolu. In q'b; no
si bonitas ee vide & puritas.
Innocentia em e q nos quncdat
et Simplicitas e q fat nos rectos
e. y. Quod aut deus no n inno
centes diligat. & q' velit ee qui
cos testioniis plurimis declarat
p' qr' ps d' Innocentes & recti ad
heserunt m. Et alibi. Custodi i
nocentia & vide equitate. qm st
reliqe hoi pacifico. Quantu aut
innocentia psit seu gferat hom
ea s; sero sue. ps hte dd. testionio
q' cu qrut ay pera s; & ti
p ea se mediral no timet. Ego
aut i innocentia mea ingressus su. Sci
bat eni iam & no ee metuend in
deum. qr innocentia ec sed gquat
At i alio loco d' qhe at ppt ino
cetia mea suscepisti. Suscepit
modo p innocentiaz. que ppter ma
lia aliqd repulerat. Insotes vo n
iudi cora do posse ma tu est
ij d'. Quanto tpe innocentes custodi
ijt iusticiaz. no gfudent. Mich
ij do dignus ac carius ee pt.
ut innocentia tota obseruatone
nea s; qbi i aliis opibus deuotq
peat. si tn no hueriut innocentia.
nstra b' de sua deuocoe b ladit
em illa iudeus sb veti lege de
ab; qui adhuc iuuen decebat
obseruare pceptu e innoce
to te nue age huemt xanu q
tia inicos tuos inbeis clare ch
in moces nomt. ut enim potit
ee malg. q' imo pcipit ee bong
dz tu forsitan & pteng odis. cui nec
exnen odisse qcedi. & fretz pscq
ris q' amare pc pis inicu & xanu
te ee credis q nc noui nc veteris
testamti pcep custodis. H. s. q' eu
ve inocens e. vitat mendacia. no
intedit errores & fslitates vitat i
sere. s; vite logt cu pxio suo. q.
ut opibus sint pcepts ee amici
dei. h ei sut q in corde bono & op
tio audietes vbu dei retinet &
fctu afferunt i paciea ut d' luce
Licet eq nuigigenuli & aly pusi
aicos dei se esse qrut a' fortass
estimat. s; minime eos dolore exa
gitat iniq Vn b aug sup lo vbo
Cosilui at dni in etnu manet d' sic
Cerq hoies fuerunt siue boni siue
mali. sp bti ee volut. Siue bn vi
uut siue male. sp exoptut ee bti
Sbdit s; no erut bti nisi illi q'
volut ee & iusti Vn ex auro a ar
gento. ex pecunia. ex domib; ex po
pa sch. ex honore volantio volut
ee bti. s; hec eis qtingere no pt. qr
bti ee no put. n' tnc erunt me
liores. qz pus fuerunt Res aut
detior. meliore fare no pt. Eu
go oia creata hoie detiora sut. qr
& ppt ipm creasit & io ipm btm
fare no put Cnappt do d qli
tang pdigiu fcus sum mltis. Ubi
Aug ali putat me pdigiu qr c
do quod no vid. Illi ei bti vo
lut ee in his q videt. Exultat
i potu. i luxuria. i auaricia. i
rapinis. i de albacioe luteri pie
tis. Ego at abulo via dissilez.
qtepnes ea q sut putia. timens
pspa sch. n alicubi securus esse
possu. n' i pmissionib; dei Et sbdit
Illi aiut Cmedute & bibam. cr
enim moriem. Ego at dico Jeiu
nes plore & orenig. & oms mo
riemr. hac arta tenes via.

c.1

fruct sui multi pdigiu. sz tu ad-
iutor fuit. Et addit aug. dne
dr adesto dixisti ei. In via an-
gusta noli deficere. ego sui via.
ego per illa transiui. ego duco
p me. ego duco ad me. Hille
hec et gloria q multis vider mira-
bilis et pdigiosa fat pticipes ai-
cicie dei. Isti sunt q secunt et a-
mat doctrina ihu x. Na oia g-
ria eius pceptis. eis sunt displi-
blia. sic incedentes obtinebunt
finale amicicia dei. p q usqz ad
mortem in vinea portates po-
dus diei et estus desudat. Ama

Michi aut dedit ds dice-
re ex sentia et psumere digna
hor q mi dant. qui ipe
sapie dux est et sapietu emenda-
tor. In manu eni illius et nos et ser-
mones nri et ois sapia et oper
scie disciplina. Hec e qrta ps
huius c septi. i. q ponit salomo
gratiarum actoz sapie recognoscete.
Cum pcessz primo posuit humiliacoz
sapiaz petentem. scdo supplicacoz
sapiaz deposcete. 3o appciatoz
sapiaz extollete. h qrto ponit
gratiarum actoz sapiaz recognoscete.
Et circa hec duo fac. p°o recognoscat
deum esse sue sapie largitore
i gnali. scdo enarrat quoz et
qualiu dedit ei sciaz ds. indu-
cit et in ssa. Sz ap ps i ipe eni
dedit m. Circa pmu duo fac.
Na p°o recognoscat eu ee sapie
largitore. scdo fatet eu graz homi
ominiu gubnatore. 2a i In
manu eni illius. Dt g° p°o sic Michi
aut dedit ds ex sentia dice et
psumere digna hor q. d. Si qs a-
hue graz quam pdico et doceo
sapiaz ee quincatam. Certe ea. q-
ds ipe dator e sapie. et qz ipse
dat oibus sapiaz et sciaz. qu e
q ecce ipi hit dare dem. Ma x.

qd hs accepisti qd dare. et io reci-
ando dico. Michi eni dedit ds
dice ex sentia et psu dig hor-
mi dant. ii c ista vox supbe
vt elacionis sz deuote graru ac-
tionis Vn aug sup i° ps Custo-
diaz mea qui scimus sic deo.
No e ista supbia elacio. sz qfessio
no ingrati sz habere te cognoscere et n
ex te habere. ut n c supbus sicut q
ta dic do tuo. scus sic qz sctifi-
casti me. qz accepi. no qz hui
til dedisti mi ds. no qz ego m
rui Et isto°o dt h salon Michi
aut dedit ds dice ex sina. i. ex
scia Iohz ad semel loqui-
vidiq testam. vl dicere ex s
sctentiose dicere. no fabulose n
bose. cz puio d. ubi pluria
va i frequit egestas. i. paup-
et indigencia sapie. Et io sapi-
solet habere pauca vba et sentiosa.
hac Vn lac ois ho velox ad au-
diendu tardus aut ad loquend et t
ad ira. Vn dt Iob qz mi canis
qz infior e mag latrat utz
exprimeto. Canicul magis
tu. at qz magnus canis ptegit
frequit q q hz mag d scia hi-
plura. n est etti nondu qui
paucilogu multu reddit ho
hinc dapblez et amabile. vn q
phs interogatus fuit a qda
huius hoibus placere possit. Re-
spondit. Si mgt gessis optia
locuts fuis pauca. In eo fu
Legi Leuit ix. ca. pati flux se
nis immudus erit. Beme feci
spualis gnacois. e scia sine
pia: flemt at dordmate et d
qn sine iudicio vbum pfert. 1
expo l. Michi at dedit dice ex
sina i no subito. nec repete
ex solida delibacoe. sic indi-
latiuus smaz dz pus vite in-
grare et maxie n s sina diffini-

qui pone(n)t q(uod) i(n)fusio(n)e ... dubia
..dat ... ut h(abe)t(ur) 2 q. 3.
... Et p(re)sume(n)s dig(n)
... dat ... Dedit d(eu)s m(ihi) p(re)
su(m)e(re) ... ad dicend(um) vel docend(um)
... q(ui) m(ihi) dant(ur) ... conve(n)ie(n)ter
divi(n)e i(n)spirac(i)o(n)i no(n) hu(m)a(n)e fictio(n)i
... p(re)sumpcio(n)is ...
... ordina(n)ca se(cun)d(u)m ... op(er)e
... age(re) p(re)sumpsit. Dedit ergo
m(ihi) p(re)sume(re) dig(n)e. Ho(c) ... vib(us) me
... ip(s)o ... d(eu)s. Et id(e)o s(e)q(ui)t(ur). Qui(a)
ip(s)e d(eu)s dux e(st) sapie(ntie) (et) sapie(n)tu(m)
e(m)endator i(d est) ip(s)e e(st) auctor sapie(ntie)
(et) sapie(n)tu(m) emendator i(d est) augme(n)
tator. Et sic recognoscit Salomon deu(m)
e(ss)e om(n)i(u)m gr(aci)ar(um) co(m)mun(em) gubernatore(m)
In manu (enim) ill(ius) (et) nos (et) sermones
n(ost)ri q(ui)a in ma(n)u gubernac(i)o(n)e ill(ius) e(st) n(ost)ra
... n(ost)ra eloquencia n(ost)ra theo
rica (et) speculac(i)o (et) n(ost)ra practica (et) ex
... In ma(n)u (enim) ill(ius) nos (et) sermo(n)es
... ad n(ost)ra(m) subsiste(n)cia(m) iuxta id
... deu(s) q(ui) h(abe)t flatu(m) tuu(m) in
ma(n)u sua (et) om(n)es vias t(uas) no(n) glorifi
ca(s)ti. Un(de) (et) impi(us) d(icitu)r In ma(n)u ei(us) d(eu)s
fines t(er)re. Et sermones n(ost)ri q(uan)tu(m) ad
eloq(ue)ncia(m). Ita 2 Cor. 3. No(n) q(uo)d suffic(ie)ntes
... ex nob(is) aliq(ui)d tamq(uam) ex
n(obis) s(ed) suffi(cienci)a n(ost)ra ex d(e)o e(st). Un(de) (et)
no(n) p(otes)t dice(re) d(omi)n(u)s ihe(su)s n(isi) ex sp(irit)u s(an)c(t)o.
E(st) o(mn)is sapie(nci)a q(uan)tu(m) ad scie(n)cias sp(ec)ulat(iv)as
... scie(ncie) (et) disciplina i(d est) disciplina
... q(uan)tu(m) ad scie(n)cias practicas. H(ic)
... gr(aci)ar(um) ac(ci)o denota(tur) p(ro) q(ui)a Salomon
... se sapie(nci)a(m) recepisse recognoscit
... ei o(mn)ia fl(umi)na ... a mari (et)
a mare fl(umi)na rede(u)nt. Un(de) d(icitu)r Eccl(esiast)i
a locu(m) un(de) exeu(n)t fl(umi)na revertu(n)t(ur)
ut it(eru)m fluat. Ita om(n)es gr(aci)as q(ui)b(us)
h(abe)m(us) a d(e)o p(ro)cedu(n)t p(er) largic(i)o(n)e(m) (et)
... deu(m) redi(r)e debe(n)t p(er) gr(aci)ar(um) ac(ci)o(n)e(m).
... sup(er) Lam(entaciones) ser(mone) ... Origo fo(n)
ti(um) (et) flumi(n)u(m) om(n)i(um) e(st) mare. ... tu
... d(omi)n(u)s ihe(su)s xp(istu)s. Est me(n)s
... cordis ... volu(n)tatis

rectitudo. casta co(n)silia. iusta iudi(ci)a
sine desidia. ex illo manat. Si q(ui)s
pollet ingenio. Si q(ui)s nitet eloq(ui)o.
Si q(ui)s morib(us) placet. Inde est. In
scie(n)cia inde sapie(n)s sermo: ad locu(m) un(de)
exeu(n)t revertu(n)t(ur) fl(umi)na gr(aci)ar(um) ut
it(eru)m fluat. Ideo ... ap(osto)l(u)s In
o(mn)ib(us) gr(aci)as agentes. ... sapie(n)
... vtu(t)e ... dei v(ir)tut(em)
(et) dei sapie(nci)am reputa(n)s ... Si q(ui)de(m)
fl(uv)ius aqua si stare cep(er)it co(m)putre
scit. Sic plane si gr(aci)ar(um) cessat de
cursus ubi recessus no(n) fuit ullo
vel angea(tur) ... s(ed) (et) q(uo)d accep(er)it
ei ... H(ic) B(er)n(ardus). Unde
Hermes t(ri)smegistus li(bro) s(u)o de na(tura)
deor(um) usq(ue) fine(m) narrat q(uo)d post
longa(m) disc(ussi)o(n)e(m) divinar(um) rer(um) et
hu(m)anar(um) cu(m) ad vesp(er)asceret. T(ri)smegistus.
Asclepius (et) Tacius parare(n)t se
ad cena(m) ... volebat deu(m) ad
rare ... p(ro)p(ri)o phor(um). Exeu(n)tes ergo
sole occide(n)te ad austru(m) respexe
ru(n)t ... dixeru(n)t Sic ei sole
orie(n)te ad locu(m) q(ui) d(icitu)r ... se
quebat(ur) ad oriente(m) ita sole occide(n)
te sequebat(ur) ad austru(m) ... an
tiqua(m) eor(um) sup(er)stic(i)o(n)e(m). D(ixi)t ergo Ascle
pius ad Tacium (quod) rogaret T(ri)sme
gistu(m) (quod) dignaret(ur) appone(re) thura
(et) pigme(n)ta ad p(re)ces eor(um) que in
tue(n)s T(ri)smegistus indignat(us) ait. Ave
... e(st) divinari o Asclepi. H(oc) e(ni)m
sacrilegii ... simile e(st) deu(m)
rogare thus ce(te)ra q(ue) incende(re)
nich(il) ei deest. q(ui)a ip(s)e e(st) o(mn)ia (et)
i(n) eo s(un)t o(mn)ia. s(ed) gr(aci)as agentes adore(mus)
he ... s(un)t sum(m)e incensio(n)es. cu(m) gr(aci)e
agu(n)t(ur) d(e)o a mortalib(us). H(ic) Hermes.
... d(icitu)r thus d(e)o (et) incende(re) e(ss)e sa
crilegio simile. Intelligit si fiat sup(er)
stic(i)o(n)e s(eu) cu(m) estimac(i)o(n)e (quod) d(eu)s in cor
poralib(us) odorib(us) delectet(ur). q(uo)d o(mn)ino
... e(st). Un(de) s(e)q(ui)t(ur) (quod) sum(m)e incensi
bil(es) s(un)t gr(aci)ar(um) ac(ci)o(n)es. Un(de) sic d(e)o
regraciari conv(en)it. ... Blas(ius) (et)

sume exsuperantissime · tua enim
gratia tam summus summum tue glo-
rie gerenti nomen sanctum tuum · et
honorandum nostrum tamen unum · quod solus
deus est benedictus religione paterna
quam omnibus preferam pietatem et religionem
et adorem · et quamvis est dulcior effi-
cacia probe dignus · donans nobis
ratione · sensu · et intelligentia · Sensu
ut te cognoscamus · conent te su-
spirantes indagemus · cogitemus ut te
cognoscentes gaudeamus ac invicem
tuo salvati quo te nobis ostenderis
totum gaudeamus quod nos in corde sitos
eternaliter conservare as digitus / Hec enim
humana sola glorificatio cogitato maiesta-
tis tue. Et Cognoscimus te luen-
maximus solo intellectu sensibili in-
telligimus te: O vita vera · vita summa ·
omnium fecunda procreatio · cognoscimus te
totis naturae humanae conceptu plenissime
cognoscimus te eterna presentia / In hora
ei ista adoratores te bone voluntatis
tue: hoc tamen deprecamur ut nos consuac
dignationis prevenientes in adore congredi-
tue et numquam ab hac gratia vite separa-
Quibus dictis ierunt ad cenam / No-
tandum adhuc quod licet dicitur In manu dei
sunt / quia manus divine gubernationis in quo
sunt quinque digitos habet scilicet pollicem
indicem medium · medicum cum auri-
cularem / Pollex est potestas puniendi In-
dex perspicacitas discernendi / Medius
benignitas defendendi / Medicus pietas
miserendi / et auricularis facilitas
exaudiendi / Primo ergo pollex in primis
manus divine est potestas puniendi / dicitur
enim pollex ut ysidorus in ethymologiis e[st]
eo quod inter ceteros digitos pollet vir-
tute et potestate / huius autem pollicis tanta
est potestas quod eius impetus adversum puniendi
divinus potest eum evadere / Job x
Neque est qui de manu tua possit eruere
Et ideo dicit apostolus Ebre x horrendum est
incidere in manus dei viventis / Et Job xiii
manum tuam longe fac a me · et

formido tua non me terreat / Secundus
digitus est index · eo quod illo indi-
camus et ostendimus / Et est moralis / Index
manus dei perspicacitas discernendi / isto
digito omnia discernabit iudex et
terrena bona quam mala in die iudicii
dicitur ii machabeorum vi manus omnipotentis
dei neque vivus neque defunctus ef-
fugiam / Et vos quia omnes nos
oportet ante tribunal christi ut referat unus
quisque sive bona sive mala prout
in corpore ii Cor v / Tertius digi-
tus longior omnibus et dicitur medius
iste digitus in manu dei est benignitas
iudicium defendendi per quem in-
pectat ut ad manus redeamus
ideo Ab. iii Salvabit nos in manu sua et
dominus / Et in psalmo 108 fiat manus tua ut
salvet me / Et sic isto digito ex-
tento super plano · nec pollex nec index
prout ideo planum contingere / Ita
digitus benignitatis ad nos ex-
tensus nichil nobis nocere prout potest
puniendi et perspicacitas discer-
nendi / Quartus digitus manus divine
dicitur / Est autem medicus manus dei
pietas miserendi / In isto di-
gito manus sinistra solebant veteres
anulos portare / Unde causam reddit
macrobius libro 3 saturnalium
tamen fuisse ab egiptiis · eo quod
Anathomie peritos venam
a corde natam usque ad illum
procedit et cum vena illius digiti
plicatur / Et ideo ordinatum fuit anti-
quitus tanquam corona auro cingendo
Iste eciam digitus applicatus fit
in computum digitale quod est inter
ferens · et ideo ille digitus michi dicitur
cognatum Chora apud nos inter
digitos dei pietatis miserendi
a nobis cognatum / quia nulla . . . est
pit dulcius quam quod de pietate
ne cordis christi emanat / per quem
tam divites et sensus in nobis presta-
Job vi Inceptorum dum ne repri-

apud

q̄ [illegible] wlnat ⁊ medet᷑. [illegible] peutit
⁊ q̄ eū sanabit In sex t'blōib
lib bit te ⁊ in septia nō tanget
te malū. Mutꝫ digitꝫ ē bñ̄ssig
⁊ vera amicicia. hic at digitꝫ m
m' dei facilitas ē exaudiēdi p
cā. Vn̄ [illegible] ps. Aperis tu
mam̄ tua ⁊ imples oē aī bndi
cc. Addico spēem tbuit intl
lc ⁊ sapiē. Vnde ps. Da m' intlle
cu ⁊ viua ⁊c. Sapiēz p̄stās puul
hoīa recognit se Salon recipe
a ⁊ auctez dicēdi ⁊ docēdi. Vn
⁊ cthes at dedit ds ⁊ dicē ex sē
tēa. Vle e eī auctez docēdi ē dz
r pat. Nā p a supiou de᷑ mitta
te se temedue intimittat. q̄z h
don̄ tāgit qd ds dedit ⁊ dicē
a vcē ex sma. Vn̄ aplus mq̄t Ro
x. nō pdicabit n' mittat᷑. Spe
cei ei dz cē pedes euāgeliza
cii pacē ⁊ pdicātiu bō. vtz nsa
Vn̄ aplq. 2 Cor. xij. sns se hre
auctez docēdi dicebat. Signa a
plīq mei fca sūt sup vos. r. epie
m. desigt ce aplm xi'. i. oī pacia
sis ⁊ pdigijs ⁊ vtutib. i. qmēda
me doctinē ē fca sup vos p me
dēm datoē p vtutes ⁊ miēla
sinoꝝ q̄ sc̄ imēra miēcla ⁊ pdi
gi. i. maiorū [illegible] miēctoꝝ ⁊
vtutibꝫ si. i. caritate. casti. te. hmli
te ⁊ hq᷑ di. Ecce i hijs pdicatoēs
svtutib excitaē dz. lz miēctoꝝ
q̄ ieō maē cōclm nō sit nēca
pdicatoribꝫ. Ex hijs sequit᷑ q
oīs qui wlt dogmatisaē ple
bs fidelū ē ydone. 9ᵒ. Sz requit᷑
dictās mittet alicq platū ut
ppe a'ordinariy loco illiq m qᵒ
pdica' sī'ht. Et requiā' missio let
dēcia supiouis pt' tyi ex. i. luc x
vn dñs ⁊t mess q̄dmlta opary
a panci. Et infra. Rogate dom̄
messis vt mittat opatioꝭ i messe
sia. i. pdicatoēs ad pdicādū. Vnde

aplī nō pdicauerūt n' se d'pdi
caēdē m hesserūt ppa temeritate
n' eū eos x' misit d'. Euntes aūt
pdicate dicētes. Appinqt reg'm
celoꝝ. Dat eis missioīs signū. Infir
mos curate mortuos suscitate
tuncqꝫ h ⁊ silia hēē forēt cēdēciā
les. Vn̄ Exo. 9. ⁊ moyses i signū
missioīs sue vgā q̄ua hēbat i
manibꝫ piciebat i tra q̄ qūtebat᷑
i colubꝫ. ⁊ cū atripuit colubꝫ
istoꝝ qūtebāt᷑ i vgā. Sed Jo.
bapta p sui missioē signū ptulit
Ego vox clamātis in deserto. Dirigite
via dni rectas fa. semitas dei nri.
Et eciā in actib aploꝝ leg' quo
mittebat᷑ eciā hinc inde put o
portunū erat ad pdicādū. Tres
bciat᷑. Et dogmatisaᵒ opq bonū
ē. ⁊ d' bono opē nō lapidaq que
Dicitur q lz pdicaᵒ opq bonū in se sit.
tm̄ hᵒ nō suff vt q lz p libito
suo opet᷑. q̄ ⁊ opq bonū viciat᷑ si
nō ordinate fit. Vna ei q̄ a deo
fca sūt ordiata sūt Ro xiij. Or
dinate eī pcepit ē aplis pdicād.
dz eni sī' loco ⁊ tpe ⁊ p pnā ydo
nea. Mt. x. In viā gētiū ne abi
eritis ⁊ i ciuitates samaritanoꝝ ne
intraueritis s' potq ite ad oues q
pierunt domq isrl. ⁊ pcepit ast
eis ne fāma fiet pūⁱ sp'c luca
tōlle. Gratis accepistis grās date.
Ita q fiat pdicā ad honoē dei
ob pxioꝝ salutē. Et infra. In
quacūq ciuitatē a castellū int
ueritis ibi manēte donec exeatis. ⁊ si
nō recepint simoēs vros exeun
tes foras excutite puluēz de
pedibꝫ vris. Sz pqꝫ iudei diuino
verbo rebellabat. hic tq pq r'o
dñs ihc dedit eis licēciā ymo
⁊ pcepit ut eēsnet ad gētes ⁊
eis pdicaret. Vn̄ dixit eis ait
vlt. Euntes docete oēs gētes bap
tisātes eos i noīe pa. ⁊ fi. ⁊ sp̄s

Et ide mara vltio Et p(ate)t i acti
b(us) ap(osto)lic(is) legit(ur) dixerunt ap(osto)li in
deis. Vob(is) o(portebat) loq(ui) p(ri)m(um) v(er)bu(m)
dei. S(ed) q(uonia)m iudicastis indignos vos
vite et(er)ne ecce (con)u(er)tim(ur) ad gentes
Ex hijs p(ate)t quo(modo) ordinate p(ro) loco et
t(em)p(or)e et p(ro) q(ui)b(us) sit ministeriu(m) p(re)dicandi
Et iter(um) x(ristu)s ascendens i(n) celu(m) p(re)cepit
ne se de p(re)dicac(i)o(n)e intromitterent do(ne)c
p(er) sp(iritu)m s(anctum) auctorisarent(ur) dixit
(enim) eis Sedete hic in ciuitate donec
induamini v(ir)tute ex alto Luce vlt(imo)
S(ed) si obiciat(ur) tu(n)c in (con)secrac(i)o(n)e cleric(orum)
Ep(iscopu)s d(icit) o(mn)ib(us) dyaconib(us) Euntes
i(n) m(un)d(u)m vniu(er)su(m) p(re)dicate eu(angeliu)m o(mn)i
c(re)ature ma(r)ci v(l)t(imo) et m(athei) ... q(uod) i(st)a v(er)ba no(n)
sunt p(re)ceptiua. H(ec) e(nim) v(er)ba dicu(n)t(ur)
et repetu(n)t(ur) ab ip(s)is ep(iscop)is in vi(rtute)
(con)secrac(i)o(n)is et institucio(n)is i(n) a(uctori)tate
et p(otes)tate eccl(es)iastica p(re)dicandi. Na(m) p(er)
h(ec) (con)ceduntur s(ed) p(ro)p(ter) hoc eis ex ce(r)to
no(n) (con)cedit(ur) p(re)dicandi. Alias Ep(iscop)i
(con)secrantes monachos vt b(e)n(e)dictas
et b(e)n(e)dictinos et cartusien(ses) et sil(ite)r
o(mn)es dyaconos et p(re)sb(ite)ros obliga
rent p(re)dicare i(n) vniu(er)so orbe q(uia) si no(n)
p(re)dicarent esse(n)t i(n) p(ro)cinctu da(m)nac(i)o(n)is
q(uo)d absurdu(m) dicere cu(m) eo(rum) exerci(ti)o
sit i(m)p(er)tinens eo q(uod) nullus sciat ydiota
o(mn)ia q(ui)cq(ui)d ei illius p(re)dicaret quo(rum)
ydiomata ignoraret. Dic q(uod) obliga
t(us) ad p(re)dicandu(m) p(er) x(ristu)m est obliga
t(us) ad implere Et exi(s)to iter(um) s(ecundu)m
q(uod) n(ost)ri religiosi dyaconi vel p(re)sb(ite)ri
tene(n)t(ur) manere i(n) monast(er)io. Na(m) ex p(re)
cepto ep(iscop)i obligare(n)t(ur) p(re)dicare in
vniu(er)so orbe. Aliq(ui) p(ote)st dici q(uod) h(ec)
v(erb)a Euntes i(n) vniu(er)su(m) dicu(n)tur est
toti ordini et toti gen(er)i et toti mi
ni(ster)io p(re)dicator(um) no(n) sacerdotib(us) sin
gulis illius ordinis vel illius ordinis
vel illius gen(er)is mi(ni)sterio. Cu(m) n(on) ap(osto)li
tu(n)c fuerunt p(er) vniu(er)su(m) orbe(m) p(re)dicare
s(ed) q(ui)libet i(n) aliq(u)a t(er)ra p(re)dicauit et s(ic)
q(uo)q(ue) i(n) plurib(us) successisse no(n) tu(m) in
vniu(er)so orbe Ex hijs seq(ui)t(ur) q(uod) ex

forma istor(um) v(er)bor(um) Euntes i(n) m(un)d(u)m
vel ite i(n) m(undu)m Singuli sacerdotes
com(m)uni no(n) sunt astricti s(ub) pena
mortalis ad p(re)dicand(um). Ite(m) si sic
ex istis v(er)bis seque(re)tur (con)fusio i(n)
eccl(es)ia dei. Si e(nim) c(ui)libet liceret p(re)dicare
q(ua)n(do) et vbi vellet q(uia) in illis
no(n) e(st) locus neq(ue) t(em)p(us) limita(tu)m
et s(i) cu(m) vnus vellet p(re)dicare p(ro)
pe et i(n) eode(m) loco vellet sc(iencia)m
te(n)eri(?) Ecce esset (con)fusio in ea
maior. q(uia) q(uod) q(ui)lib(et) ar(r)iperet vt
te(n)eret i(n) agro aliq(ui)s vbi et q(ua)n(do) vellet.
Ite(m) se(quere)tur q(uod) nullus sacerdos q(ui) n(on) d(icitu)r
posset p(ro)p(ter) i(n)terdicta ordinariu(m) ph(ibere)
p(er) quale(m)cu(m)q(ue) sic(ut) a p(re)dicac(i)o(n)e
vel ad t(em)pus. Na(m) q(ui)lib(et) h(ab)eret p(re)ceptu(m)
ad p(re)dicand(um) i(n) vniu(er)so orbe. S(ed) i(n) h(oc)
casu mag(is) esset obediend(um) d(omi)no
q(uam) ho(min)ib(us). S(ed) h(oc) e(st) co(n)t(ra) sacra s(cript)u(ra)
cu(m) illi p(re)clari p(re)dicatores p(au)l(us)
et barnabas vetiti sunt a sp(irit)u
loq(ui) v(er)bu(m) in Asia et cu(m) te(m)ptaret
ire bitinia(m) no(n) p(er)misit eos
S(ecundu)m d(icit) Tu(n)c ap(osto)lus 2 thi(mothe)i 2 d(icit) q(uod) v(er)bu(m)
dei no(n) e(st) alligatu(m) ergo vi(detur) q(uod)
sit p(re)dicand(um) et sin(e) impedime(n)to
Ordi(n)e q(uod) ap(osto)lus no(n) (con)cessit ta(m)
eccl(es)ia sacerdotib(us) a(ut) dyaconib(us)
vbiq(ue) et q(ua)ndocu(m)q(ue) vellet p(re)dica(re)
sin(e) o(mn)i impedi(men)to. S(ed) vult q(uod) p(re)dica
re vinculato adhuc v(erbu)m de
t(ene)t p(er) ip(su)m p(re)dicari. Et hac n(on)
a(n)i(m)o p(re)cede tangit b(ernardus) Aug(ustinus) 21 q(uestio)
c(apitulo) Ke(ra)t(as?) i(n) d(omi)n(u)m vibrabit(ur)
et clipeus sic i(n)de(n)s v(er)bu(m)
no(n) est alligatu(m) q(uia) p(re)dicator(e)
p(ro) defensio(n)e fidei s(im)pl(ici)a su(n)t
ad eand(em) fide(m) quos volu(n)t sa
cra n(ost)ra v(er)ba no(n) desistu(n)t
Ap(osto)lus v(bi) s(upra) In q(u)o s(ed) cu(m) la(boro)
vsq(ue) ad vi(n)cula q(ua)si male op(erans)
s(ed) v(erbu)m di(uinum) no(n) e(st) alligatu(m) ac
hasta q(uo)d supplicior(um) feruor(e)
v(er)bor(um) sagittis emittend(o)
sto/volu(n)ta(te) crudeli(ter) accipio

sz cor infidelium verba loquendo
tinxigo; Item Aug. Si go non missi-
a discrecione suspendunt. non ex hoc
verbum dei est alligatum. Nam illi non p-
dicantibus adhuc sunt predicatores ca-
tholici mini per quos verbum dei li-
bere dicatur. Nec talis prohibicio fit in
contemptum vel alligacionem verbi dei. sed
ut vitantium errores tollerent
virtus ex incepcionis deo omnia non sine
bona calog. luce e. Aug. etiam post
inceptam ut idem docet heretica
pravitate vitare. ut hoc ex opere prohibetur
heretici ne predicent ecclesiam vitare. quia
sedi diaconum apponat in aureo ca-
lice babilonis hoc est heretici nam
infideliter valeat perversa suadere
dissimulare quod vera permiscet. ut
autem audietur a vobis sese blan-
diat. et propositos seviat. dicit Aug.
in nor. ista qui his nobis.

Ipse ei dedit in hanc que sunt sciam verorum
ut sciam disposicionem orbis terrarum
et virtutes elementorum. inicium et con-
sumacionem et medietatem temporum. vicissi-
tudinum permutaciones. et consumaciones
temporum mutaciones. et divisiones
temporum. anni cursus et stellarum disposi-
ciones animalium et iras bestiarum. vim ven-
torum et cogitaciones hominum. differencias ar-
bustorum et virgultorum. et virtutes radicum.
et quecumque sunt absconsa et improvisa di-
dici. omnium enim artifex docuit me
sapiencia. Per quod Salomon regratiatur est deo
quia in summa de sapiencia sibi data. hoc
est regraciatur sunt et inductive tunc
eciam de primas diversarum scienciarum. Et
cum hoc duo facit. Nam primo enumerat que
scienciam inveniat. secundo quis ad eam perve-
nit. ibi omnium enim artifex. Circa primum duo
facit. Nam primo recognoscit sue sciencie
soliditatem. secundo sue sciencie multiplicitatem
ibi sciam. Circa primum dicit sic. Ipse enim deus
dedit mihi liberaliter horum que sunt scienciam veram
id est certitudinaliter veram et non fallacem
sicut habent apparentem noticiam. que ad

sciencie falli experimentatores ymagina-
cionis alchimiste et per arte notoria
ad doctrinam dedunt glorantes se in-
scriptos. et ondentes se scire quod nesciunt.
cuiusmodi sunt prestigiatores. divinatores.
sompniatores. phitonici. palmiste.
geomantici. incantatores. et magici.
quorum sciencia non est vera sed falsa immo nulla.
quia perperim docet vitare apostolus
1 Thi. 6 d. O Thimotee depositum
custodi. id est fidem. devitans prophanas
vocum novitates et opposiciones falsi nominis
sciencie. glossa. id est que falso nomine dicitur sciencia. Con-
qualem falsam scienciam dicit Salomon sibi datam
fuisse scienciam veram. et per hoc recognoscit
sue sciencie soliditatem. Consequenter ostendit
sue sciencie multiplicitatem cum dicit sic. ut sci-
am disposicionem orbis terrarum id est distincciones
climatum et diversitatem locorum habita-
bilium et non habitabilium in terra secundum
distanciam a polis mundi. et per appropinquacionem
et elongacionem a torrida zona. virtutes
tutes elementorum. id est transmutaciones
corporum naturalium tam secundum locum quam secundum
qualitates. inicium et consumaciones et medi-
etatem temporum id est principium medium et tempus
x et diei iudicii saltem in generali sci-
ret esse futurum. morum mutaciones
id est diversas consuetudines et leges humanas
secundum diversitatem situm temporis et assuefac-
tionis et complexionis. divisiones temporum
id est distincionis revoluciones planetarum
vicissitudinum permutaciones id est aeris
et terre varias transmutaciones. quae convi-
cissim et successive et grue disponuntur.
ut nunc sit ver. nunc estas. nunc au-
tumpnus. nunc hyemps. et consumaciones
temporum id est quando unumquodque istorum incipit
et terminatur secundum ingressum planetarum
in diversa signa in zodiaco. Anni cursus
et stellarum disposiciones id est computaciones mo-
tuum solis et lune. et figuras et yma-
gines omnium stellarum fixarum tam in
spera octava. naturas animalium. quantum
ad generositatem. et iras bestiarum quantum
ad utilitatem et domesticitatem humanam

c.1.

vini vctor i vij dras victor q̄ or
pū lū & octo collaciū aliu sic pz in
3 cheto & cogitacōes hom̄ i ymma
gmacōes & affactiones ad quas
hōies dz nā inclinari ex dispōe
& cōplexiōe corpor celestiū. Dras
virgultor vel arbor qn tū ad pla-
tacōm inserciōnes vel trāslacōes
fertificacōnū / de q̄ virgilius libro
Beorgicor & palladius de agricultā
& radicū virtutes s. q̄ calida q̄ fri-
gida & q̄ tēpata q̄ cōferūt & q̄
nocēcia & in varietates sanitatis
& infirmitatis Et nō solū ista ymmo
cōcungz sūt abscōsa & imp̄ūsa &
cōnt aliis hōibus occulta. Didici
nō p inuencōz sz p reuelacōz Et
hec est qd scdit Om̄i ei artifex
docuit me sapiēcia sapiā vz in
cārnata q̄ ē xp̄c de q̄ apls j Cor j
Nos aūt pdicam⁹ xp̄m crucifixū Iu-
deis qdē scādalū gētibus aūt stul-
ticia / ipis aūt vocatis Iudeis atz
grecis xp̄m dei virtutē & dei sa-
piēcia. Occasiōe ergo qd d. in lr̄a
mea alia q̄ d sapiā dalgūs dur
q̄ vz hūit sciā d' cōsu am̄ & de
disposicōibus stellar. Lclūdit vtrū
d' hūit possit eē sciā Et vt q̄ nō.
q2 si sit hec maxīe foret d' motib
stelle & lūe. Sz d' illis nō pt hūi
sciā ergo nec d' aliis. antz. Na si
dq̄ sciā essz d' cor motib p. ois
vz q̄ esset i cōia i qua oēs phi cō-
cordāt vz q̄ sol foret i cōtinuo
motu circulari circa trā. & q̄ sol
mo motu firmamti ab oriē-
te i occidēs. & q̄ sol nūq̄ eclī-
psat̄ in opposicōe solis & lūe. Set
ista pbātur eē fālsa ex canone
sacre scipture / pm vz q̄ sol nō
moueat̄ cōtinue pz Josue x Na
sol stetit i me⁰ celi & nō festiat
occubē i spacio vnius diei & nō
fuit an & postea tā longa dies
obediēte dō voci hois vn pz

2m ex iiij⁰ Reg xx vbi legit̄
Ezechias rex iude cōuis sic
taret & p fletū & p'mas sa
merit sz auysit dns ad eū
pphetaz q' dicat s' q' die te
det i templū dni totz sanus
chias vero signū petiuit in
carne d' sanitate futura Et dixit
eū ysaias vis ut ascēdat vmbra
in horologio achaz x lineas
a' totidē gradibus reuertat̄ & reuersus
sol regrd p x lineas i horologio
achaz. & p'oita ē vmbra gno-
mis i horologio achaz sic fecit
d' mane sole existente i oriēt
āt si nō potuit si sol cōtinue
nēt motū firmamēti ab o-
i occidēs sic pz. ergo 2a cōclo
Tcia vz q̄ sol possit eclipsari
existente i opposicōe ad sole pz
& lue 23 vbi sic scbit q̄ tene-
bre fūt i vniūsa tra usqz ad
ix & obscuratus ē sol erat tpe
xvi / pz ostat q̄ tūc lūa fuit
opposita regiōe ad sole Na x
ad lūa xv & sol fuit i ix
arietis & lua in ix gradu libre
meridie illius certe feie ergo p.
cōclusio d' eclipsi / Ad oia
& ars astronomi / Ad goz dicit q̄
motib stellar pt eē sciā nō
deuiancia s. quia ai tpe mouē
sz deuiancia quia aliqū tpe non
sūt mouēt. si d's aliter ina
nō disponat Sic ei docet
Aug de r. eb. cātis mot & o-
nes indidit: ut tū p libitu vo-
lūtatis eas exceat vel obmit-
tat Vn cōzmus expimētis & sensib
vidēam⁹ q̄ ictis natiū ē cōvenire
tangit tū aliqn q̄ icte cōbustis
pueris appriatus nō nocuit
aliōs q̄ ing̃is distabat occid
sic pz dan 3 Et io cōzmus ṡm
quia res nate sūt agē & qui
fecerūt egerūt / q2 hoc vo

naliq sp ul frequt' ptingit / qu
tu r cto tpe agat nescio. co
q h' e in mar' dei. P q bz tu e no:
tarj p ista ta macula maxia. que
nuq in corpibz celestibz ptigerit
addicit dionisius queda phim in
ep a policarpu q e qta in or'ne
eplis dionisij. Ad quoz eunde:
tia et eple intecoz explanabo /
seqntes expoz fuit albti q' ob libros
exposuit dyonisij satis clare. Dci:
end go e q in alia epla metoz
fuit tbz p'mis vz dionisio. Appol:
carp e appolphane / fuit de po:
licarp discipls bti johis ewn'te
posita epus e martizatus / Appo
lophanes fuit q'da phs q fuerat
mgr bti dionisij in phia. Iste eni
vis're' a policarpo e invitare'
adfide redarguebat dionisium
ab' m sup h' q phia. qua a gr'e
didicerat cont phos utebat' d' Juin
stu e dque vti ag' cont eos a
qbz accepit. Et io vocat' dionisium
ueditore patru metauice. q vz
recedit grecos d'eoz phia a qb
tm pnaz didicerat sic a pntibz e
sim ingrat. Cu go sic fuegnt' zu:
dei policarpo dictus phus / Policar
pus epta apertu te mada' dioni:
sio s' aqua resebet p que de
eus appolphaes ad fide trahi
pos ex ipis pncipijs discipline
q eq in astronoia mt alios he:
bat. hac e occasione scribit dionisius
ad policarpu illa eplaz oudes q
Appolphanes abutet' sua phia.
co p ea ad cultu dei veri / nesci:
ne e ptingl. ad eius tn noticia
ex iat astronoia maxe debuit
puenisse. Et ar' sic. Cu ordo mo
tum celestiu corpoz sit reglaris
e d. Si ille ordo ab aqo mutare'
gst q ille sic mutatus foret deus
vz ido motum corpoz celestiu fuit
aliqn mutatus sic ipemet Appol:

phanes nouit. go decuit pclude'
q ea illius mutacois fuit au pia
ptinies e reges totu celu. e q p
qns relictis ydol. illu d's foret co:
ledus. Anore huius rome pbat' duo'
in tbz exis p' p solis stacoz Josue x
d' q' argutu e. i p'a rone. Si ei dicat'
q sol stetit inmot cu orbibz supio:
ribz e inferioribz s'm vna opioz. Vel
solus sol stetit aliis motis orbibz s'm
sniu esu s'm alia opioz. h' tn' ctu
e solestetisse. qd no potuit fi' nisi
p oppoz dcq infiniti s' vtute diua
Duo pbat i' p ascensioz solis i ho:
relogio achas. sic argutu e in
roe ra qn vnus dies artificialis
fuit fce tplicatus / Dies ei artificia:
lis ht xij horas. e tres dies 36
hos anoi' dies hunt 32 hos e p
qns fuit tplicatus ad aliu diem
artificiale exceptis q'or hois. qd pz /
qr sic in asrologio signat' e lineat'
xij hoe. Ita fuerut lineate xij hoe
i hologio achas. Et ita i aductu
ysa' ad rege descendat sol p x li
neas. Ita q no distabat nocte n'
p 2 hois. Sol go reascendit p decas
x lineas e iter ascendit p easde.
go tuc pplevit xxx horas e ad
huc restabat due linee vltie
usqz ad nocte. go i' dies hunt 32
hoas / Et io d' dionisius q dies i e
tplicatus fuit. e h' fuit tantu mia:
clm q ptit i tempore babiloios
q fuerut diligetes i psiderde stel
laz e motuu celestiu / e h' mia:
clm scribeat eos regi ezechie sy
pus sic eiudi cenali do e hoim
excelleti. Et dinceps sacdotes
psar nontes die illu fecerut
dimati festu tplicati solis / e di
ceba' tplicati int sacdotes. vz
q' festu tplicati solis dicebat cole:
Ista go sig q no fuerut localia
sca vz in vna regioe vl i vna
tra / s pmia toti mudo debuerut

r. 1.

inouisse apolophane ad colendum
illum deum qui haec miracula fecerunt / sed
quia apoliphanes ista posset forte
ex peritia negare. Chimus sacerdo
tum procerum testimonium videtur. Item scribit
Dionisius Policarpo / quod ista duo
mirabilia negaverit contigisse redu
cat sibi ad memoriam per tempus scilicet de eclip
si que contigit tempore passionis Christi. Et dicit
sic dicens quod illa non potest negare
quia nos ambo sumus stetimus in eliopoli
civitate egipti / et sic stantes vidimus
lunam inopinate et inaequaliter suppone
te se soli / cum non esset tempus coniunctio
sed oppositionis vel sic que quidem eclipsis fuit
mirabilis miraculosa. Primo quia eclipsis
solis non fit nisi in coniunctione solis et
lune / coniunctio autem est propter hoc quod luna est
velocioris motus quam sol et ideo attingit
solem. Contrarium est quod luna accedens ad
solem transit per arcum interceptum inter
solem et lunam et occidentem quantumcumque
naturaliter fit coniunctio sive sit eclipsis
sive non. Secundo in passione Christi non venit
luna ab occidente usque solem sed a parte
orientis quod est ordo contra naturam cum per
orientalis diametri solis primo e
clipsabatur et sic quando tota diame
ter solis que fuit eclipsis ... et
tunc rediit versus orientem. Ita quod primo
illuminabatur pars diametri occidentalis
que ultimo fuit eclipsata. Quod fuit
secundo contra naturam eclipsis / quia in omni
naturali eclipsi pars occidentalis primo
eclipsatur et post reilluminatur. Tertio fuit
mirabilis quia luna tunc temporis infra
sex horas complevit [illegible] motum fere
xv dierum / quia inter [illegible] nonam et ve
speras fecit 187 gradus [illegible] / quod sic patet
quia fuit in oppositione / et constat quod fu
erunt inter solem et lunam 180 gradus
qui fuerunt medietas celi / Quarto
fuit eclipsis post oppositionem per nove
horas / Ita quod luna in illis ix horis
transiverat quasi gradus vel locum ve
oppositionis usque occidentem: rediit ergo

per 187 gradus sit accedendo et recedendo
et hoc infra sex horas inter motus
xv dierum. Sexto miraculosa fuit
sic probat ptolomeus tamen in oppositione
quia in coniunctione luna est in auge
optinet quia quod aux centri lune in
eodem spacio temporis accedit ad solem
cum luna et cum luna recedit / de e
contra naturam quia aux lune secundum motum no
tum contrarius lune sic patet in quarta the
orica planetarum. Septimo latitudo
lune fuit tanta quod luna non fuit
infra gradus eclipsis dato quod
fuisset soli coniuncta. Hic Sa
lomon inter cetera hic gratias agit
datori sciencie in eo quod tantum fuit
illuminatus quod naturas rerum et essentias
cognoverat / et dicit quod artifex omnium do
cuit eum. Ubi est sciendum a deo
qui est dator omnium gratuitorum quorum
sciencia est bonum. Nondum tamen circa
Omnium artifex docuit me. Magister
sententiarum hic pro tunc ponit in a
[illegible] sapientiam. Iste hac parte artifex
omnium habent pro supposito ponens
Magister artifex i. magister per omnium
vel spiritus sanctus docuit me
i. inspiravit mihi sapientiam seu doctor
omnium rerum / Alii dicunt in sancta
scriptura et fiat sensus artifex
omnium i. sapientia dei seu filius
docuit me sapientiam seu cognitionem
utriusque testamenti in quo
ia est homini magis necessaria
adipiscendum. Et hic tradidit libros
et novum testamentum quia alias
dicitur sacra scriptura vel sacra scriptura
nominis habet duas partes
novum testamentum et vetus
legem veterem et legem novam. Lex
nominatur a ligando eo quod obligat
homines ad sui observanciam
tenet vetus et nova ligat
lex vetus ligat per modum timoris
sed nova per modum amoris
Augustinus brevis differentia legis et evangelii

z ac / d' aut testamntu q̄ testy inct
q. c̄ in veti q̄z in veti phibz testi
mo iu dune volut / Aui z i° pe de
sac ptria d' Testioniu dm fidele
sapiz prans pruulis Vii z i° joh
y Jeultau scptuas z i° testiony dat
d in / ppome' at vety testamentu
nov i canoe biblie ppe ta / p° i de
tpis me edicois sue q̄ pcessit tpe
vet testamntu viii joh i d' lex p mon
sen data e' gra z vitas p xpm ca
p ihz xpm fca e' d' pleni ue eius
eig nūs accepiq gra z p gra z p
vet nova Sz o nove sue scti ficacio
Ila vety testamntu fuit umbra no
ni / ex x ora gtigebat ill in figa
bigm ei pcedit i° eius e' sigm
ide vety lex pordia' nove Tao
vou sue mpfectois In via nagz
gu dis mpfcm pcedit pfcm
lex z vety te' nove ht mpfcioz
vii i° ad Ebre A nich ad pfcm ad
dux lex i° sic ordina' / Opn ta ve
ty q̄ nouu testi vera sapiaz q̄ e'
eius di pcedo gtz / Izei vety
lex e' nove qnda mpfcioz hre
dia / Jux i° ad Ebre A / lex neīq
ad fcm pduxit · disponebat tn
ad fcoz · q fit p lege nova / h ei
abe testoz sapia declat ortu
pgss' et statu nre salutz p q° d'
ad Eph z · ds det vob s' diutias
gle sue vtute corroborari p spm
ei in mtiori hoie · hitare xpm
p fide i cordib vris · i cai te radi
cati z fudati · ut possit cophēde
eu ibz scis q̄ sit latitudo · logido
sblimitas z pfudu · scire et sup
emnete scie cai te xpi ut imple
ami i oez pleni ue di / hn qby vbis
ap aplus sapie ortu pgssu z sta
tu insinuas ortu sacre scptue
q̄ e' sapia va · attedi z in influe ca
biste tntitas / pgressu at z in co
de dta hnae capacitas / Statu
vo in e fructu z in hmdatiaz

supplemissie felicitas Ortu nagz sa
pie no e't z in hnaz investigatoz
s p dinaz revelacoz q̄ fluit a pa
tre lumi / a q° p ihm xpm filiu eius
manat i nos spus s' z p spm s'
dividete z distribuete dona sua
singlis put vult da' fides Et per
fide hitat xp's in cordib nris / h e'
noti a ihu xpi ex qua origina' ma
nat z fluit firmitas z intellige a
totiq sac' scptue q̄ e' sapia va Vn
mpq e' q at in ea ingdia' ag
scenda ui pus fide x' heat b' infu
sa tagz lucerna scptue lucerna sa
ma z fudamentu Est ei fides
om sp'nalu gnciu pegnam'
a dno fudamentu stabliens · z
lucerna digens z ianua intduces
z in eius mesuraz necte e' ecs men
suari sapiaz nob divinity data / ne
s' qs plus sapiat q̄z ot s' ad sob
etate z ex Medicate go hac fide
da' nb noti a sac' scptue z in influe
cia buidere tntitas / Et h' inuit a
plus v' s' d · dat vob z in ditas g
re hitare xpm p fide i cordib vris
Pgssus at sacre scptue no e' coarta
ty z in leges ratiocinacoiu · diffinico
nu z divisionu Jux more aliaz scia
ru ; z no e' coartatq ad pte vniusit
s' poeius eu z in lueu sup'nale pce
dit ad dadu hoi viatori noti ca
roz suffi te z in qd expedit ad sa
lute · ptim p plana vba ptim p
mistica descbit totiq vniusitas
gtinecia / lati do ei mdi decursu
logi do vo excellēa z salnadoz Sb
limitas miseria damnadoz / pfu
ditas vo no solu ipiq vniusi · ve
z necia ordine gtz iudicii dm
Et sic descbit toti vniusu qu
tu expedit noti a z hre de ipo ad
salute Statu vo sive fcty sac'
scptue no e' ceugz · s' pleni do
felicitatis etne / Illa h e' scptua in
qua st vba vite · q̄ st scpta · no

solum ideo ut credas, veru etiam ut vi-
tam possideas eternam. In quo quidem vide-
bis, quam ab ingenio et vivacitate nostri
desidia implebuntur, cum hec impleta
et tue sciencie superimpendere
scias aucto(rita)te est apostolus. Hec ergo sic
hac intencione sacra scriptura per-
scrutanda est et audienda, ut veram fru-
ctum in eisdem scriptis scriptum inveniamus,
scilicet cognoscere Ihesum Christum qui est vita
eterna, Iohannis 14, eterna nobis.

Est enim in illa spiritus intelligen-
tie, sanctus, unicus, multiplex,
subtilis, modestus, disertus,
mobilis, incoinquinatus, certus, sua-
vis, amans bonum, acutus, quem nichil ve-
tat, benefaciens, humanus, benignus, sta-
bilis, certus, securus, omnem habens virtutem,
omnia prospiciens, et qui capiat omnes spiritus,
intelligibiles, mundus, subtilis. H(ec)
est quinta pars huius capituli, in qua postquam
Salomon posuit quamdam acceptacionem sapientie
recognoscendo eam in speciali et in
generali, in hac parte ponit quamdam
recommendacionem sapientie extollendo
et declarat quod sapientia sufficiens est ad
ostendendum et totam noticiam veritatis.
In ulteriori parte procedit usque ibi: Vapor. No-
tandum quod licet sapientia ita appropriatur filio,
sicut potencia patri et bonitas spiritui sancto, tamen
tamen loquitur sapientia ita ut essencia. Sicut
quando relative sic patri, 1 Timotheum
ultimo et cetera. Et hoc quoniam filius dicitur
eterna sapientia genita propter modum proce-
dendi a patre quia gignitur a paterna
memoria per modum verbi et intellectus,
sicut in 1 Iohannis 1. In principio erat verbum.
Ecce spiritus sanctus spiritus sapientie dicitur, tum
quia a sapientia patris et a sapientia filio pro-
cedit, tum quia sapientiam in se de-
vote colentibus efficit et eam ma-
nifestat deus. Sicut dicitur Ecclesiastici 15: Im-
plevit illum spiritu sapientie et intellectus.
Loquitur ergo de sapientia que est deus Salomon
et sic est sensus: in ea, scilicet sapientia que est
divina eterna, spiritus intelligentie

et est modus loquendi accidentalis eterna
quod est ea idem, unde spiritus est quemadmodum sa-
pientia est spiritus intelligentie et quemadmodum sa-
pientia est sufficiens ad dandum scientiam
cuique; sicut 1 Corinthiorum 12: unicuique
manifestacio spiritus ad utilitatem, alii
per spiritum datur sermo sapientie, alii sermo
sciencie secundum eundem spiritum. Et infra:
Hec omnia operatur unus atque idem spiritus
dividens singulis prout vult. Sed inter
Salomonem quod non est attribuenda humano
studio vel ingenio sapientia in-
cessa, sed spiritui sancto qui est sapientia in-
creata. Et quod iste spiritus sit ... a(c)-
cedenda sapientia in quemcumque probatur
describendo eum a 21 condicionibus,
scilicet unica, omnia quod sit sanctus, sanctificans;
sanctus enim in latino idem est quod sine ter-
ra in greco. Agios enim dicitur ab a quod
est sine et geos quod est terra, quasi sine terra;
ergo intelligencie dicitur sermo sanctus
... quia eos quos sanctificat purificat
ab amore terrenorum et transfert et
coniungit ad amorem celestium,
id est quemadmodum sunt misse nostre in ...
ut aer qui elementum in ...
partibus superficiei terre coheret
in sp... cognitum quod ... corpori-
bus celestibus contiguatur; sicut dicitur 2 Machabeorum
primo. In signum quod ille ...
incendit aerem, fiat iterato ...
principiendo et ad celum ascendendo.
Ideo vocatur spiritus sanctificacionis.
Secundo dicitur multiplex propter effectum quadruplicem
triplicem ... quod ... ... Ysaie 11:
et erit super eum spiritus domini, spiritus sa-
pientie et intellectus, spiritus consilii et
fortitudinis, spiritus sciencie et pietatis, et re-
plebit eum spiritus timoris domini;
dicitur unicus forma et ... essencie
non vincens ... fide spe et cari-
tate ... unita ... quod in...
cari servans unitatem spiritus in vinculo
pacis. Quarto dicitur subtilis quia sic est
subtilis in eligendo docendo
et faciendo ... sanctos ...

ornat. Vnde Ezechielis. Indui te
discoloribus et ornaui te ornamento
[illegible]. Sexto dicitur modestus quia facit nos mo-
destos. Gal. v. Fructus autem spiritus est
caritas gaudium pacientia et pax. Et
infra modestia continencia et ca-
stitas. Septimo dicitur disertus quia disertos
facit de balbucientibus et infantibus
quod eadem die patet fecit apostolos
qui in sua conversione et ecclesia ante spiritus
sancti missionem fuerant valde rudes
[illegible] die vocat ad religionem
[illegible] peccatores et indoctos de quibus si
[illegible] fit predicatores diser-
tissimos. Sap. x. Sapientia ape-
ruit os mutorum et linguas infan-
cium fecit disertas. Et est disertus
id est eloquens de disserendo et [illegible]
[illegible] super [illegible] confe-
[illegible] super. Disertus dissero est
[illegible] Aug. li. ii. de [illegible] et origine ani-
[illegible] quod valde periculosa est eloquen-
cia si non coniuncta sit sapientia. Et dicit sit
valde enim sunt noxia [illegible] diser-
[illegible] hominibus inique eruditis eo quod
diserta sunt et videntur vera. Et ideo
Tullius in prologo rethorice dicit sine
sapientia eloquentia multum ciuita-
tibus profuit [illegible] eloquentia sapien-
cia constat plurimum nocuisse
Seneca epistola [illegible] dicit quod eloquentia
[illegible] contemptoribus [illegible] nimis
[illegible] Non magis curat eger
medicum loquentem sed si ita contingit
ut [illegible] idem qui sanare potest composite
de hiis que facienda sunt disserat
[illegible] gratulabitur eger quod incidit
in medicum disertum. Hec eius est tale
quale si gubernator nauis imperi-
tus sit et formosus. Octavo tempore
[illegible] non est difficile loqui sed est
[illegible] Vnde [illegible]
[illegible] replevit mentem ecle-
siastice et personarum loquendi. Ce-
tera [illegible] loquendi [illegible] in sua
[illegible] est nec satis decora [illegible]

xv. vel xxxiiii

que ponere verba dicitur nec precedere nec pedate-
tim perdere nec exigere quod ore [illegible]
pedimento [illegible] malo
[illegible] fluat. Et infra [illegible] sapien-
ti [illegible] modestior [illegible]
[illegible] ore [illegible] non audax summa [illegible]
[illegible] erit [illegible] te [illegible] pro-
prio [illegible]. Sexto dicitur mobilis
[illegible] facies [illegible] et obedi-
ente [illegible] in se immobilis est [illegible]
sicut [illegible]. Iste spiritus sanctus
fecit apostolos [illegible] mobiles quod in [illegible]
[illegible] Vnde Luc. xxi. dicitur virtu-
tes celorum movebuntur. Et Joh. xv.
[illegible] posui vos ut eatis et fructum affe-
ratis et fructus [illegible]. Vnde argentum
vivum est satis mole [illegible] ad mortem
[illegible] statim [illegible]. Ita
[illegible] vita [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Decimo dicitur
incoinquinatus et hoc est veritas for-
[illegible] honesta [illegible]
non inhabitat loca turpia et immunda
nec sanctus spiritus mentes [illegible] gulo-
sas libidinosas. Et ideo de apostolis
[illegible]
[illegible] ebrii [illegible]
tum dona. Nono dicitur etiam [illegible]
[illegible] mendaces et desperatos
[illegible] Scio enim cui credidi et
certus sum quia potens est depositum meum
servare in illum diem. Decimo est
dicitur etiam suavis. Sap. vii. quia bonus
et suavis est domine spiritus tuus in nobis
[illegible]
inhabitare dignatur non impacien-
tes non amaros non tumidos vel
impetuosos. Vnde [illegible]
[illegible] facile recipiunt mores
[illegible] et ideo [illegible]
[illegible] educati signum est quod [illegible]
[illegible] nobili [illegible]
[illegible] quia [illegible] disciplinus
non servat signum [illegible]

epigo i. [illegible]
[illegible] erat
go [illegible]
spectum

L 1

Si go suaues fueris adi signu
e q sius d' fauilla sps sci i ix
d' 2 Cor 6 In oib exhibeam nos
metipos sic di ministros Et infra In
logauite i suauite i spu sco Secunde
d' amas bonu actu fa ei hos
gaude d' pfeu alieno Et hc cou
invidos q d' bonis alienis tstat
Caritas vd eg d' bono actu le
tat Ro 5 caritas di diffusa e in
cordib nris p spm scm q dat e
nob Sexto d' ee ctus q mch ve
tat bu face ymo horta bu face
Et hc cou negligetes et accidio
sos pu 3 Noli phibe bu face eu
q pt Et hc e cou malos gsilia
tores q aqn dnos suos ipediut
a bono posito qd intedut in
elemosinis et opa mie qu tur
ad opa vanitat Septio d'
huan tu qr hoies dilig pu 8
Delicie mee st ee cu filiis ho
im tu qr hoies huanos fa no
austeros no belvinos nc besti
ales Jux id Sap 12 Docuisti aut
ppl'm tuu p talia opa qm ozt
iustu ee et huanu Octavo d' ee
benignus q bn ictos lla bn ictos
efficit qs disponit Jux id Sap
1 benignus e eu sps sapie Et
ad Eph 4 nolite gtristare spm
sc̄m dei i quo signati estis Estote
aut invice benig mi cordes do
nates invice sic et ds in xpo do
nat nob Sexto d' ee stabilis
Na stables nos fa et psevera
tes in bono posito nec obstat
q pus mobilis dicebat qr fm
Rabanu Spus q implet oia sil
mobil et stabil d' sic ho q vbiq
discurrit vbiq obviaz venit et re
pete vbi no cred inveniet Ipse
vo spus vbiq e et io signt et
stabilis sil et mobil d' Hrabas
Sil facit scos pfice i bono d'
vtute i vtute et io mobil d'

Facit em eos i bono pfce p
suare et io stablis d' Vn 1 Cor
staq fres mei dilectissimi sta
les estote et immobiles hndat
i ope dni s̄p Sedecio d' ee
omgs Na secnos nos fa p st
q e etia exptaco fute btitu
veniens ex dei gra et mtis pi
detiby Creditor qn ht pign
suffint a debitore secnus e
sno Dns at volens nos ee se
vos d' futa bti ne dat nob sp
scm qi loco pignois 2 Cor 1 d' e
p'o Credetes signati estis spu p
sionis qd e pign hereditat
Decadseptio d' omes huc cotu
qr e pri et filio coegnal et gsta
Vn Job 33 Spus dei fe me et
cuiu oipotet vivifica me
Decodecto d' oia pspiciens tu q
sps et oia scrutat s 1 Cor 2
tu qr pspiciens hoies prudete
pspice lla d' ptis at cautel
de pntiby cicuspectoz d' futu
prudecia Jux id 1 Cor 2 Spua
ho iudicat oia Decagnono d'
ctus qr capit oes sps intellig
i capit facit oia d' spus sci in
atiby qs ho intelligit qcqd necc
ad salute Vn Ecc 39 Si eni dn
magnus voluit spu intelligeae
plebit illu i si deus voluit qui
magnus dns e spu intelligetie
replebit illu s istu Vicesio
indig nc mir ipe em e lux ve
q illuiat oez hoies venietes i
mudu et io indu e in se et indos
quos inhitat digna Vn ps
Cor mud crea i me ds et spm
inova i visceribus meis Spm
ictu oiis cu rcte linee sup rea
linea statess duo vtbiq agi
d' reti sut a duoby ictis eqal
Rca linea e sicut spus vn d' sp
rem inova in visceribus meis
alia rca linea est mens sine

hia Ezech. 47 Solus hec inveni q
fecit deus hominem rectum ff. 2 in mente Cu
spiritus sanctus descendit super ista
linea i. anima. necessario duo a gu
racio et voluntas sunt formare
per innocenciam Vn pe innocens
adheserunt mi / vel sunt eq.
duobus rectis per primam statu ei
equipat hominis statum innocentie
licet racio et voluntas per pemi-
tenciam non sit recte formare per innocencia.
sit tamen recte equiparabimus per primam deo gra
titudine de ps. 21 Et rectus est cor-
rigit viam suam Vltimo quantum gdicioz ze-
licet et dicitur quod est subtilis Et ei sb
lis profunda penetrando et difficulia
ad...nde Vnde Joh. 14 Paraclitus at
spiritus sanctus quem mittet pater in
nomine meo ille vos docebit omnia et
suggeret vobis omnia quecunque dixero vobis
lima go spiritus sanctus est spiritus intel
ligencie et est multiplex nobis ita nec ag
igini est cessare a peccatis et eciam et
dei his diebus vacare antequam
solemnis preda. ¶ Addicio Pro
ibi adhuc adiciendo quod spiritus s.
in trinitate tercia persona Ita spe et
bona veritatem scripto super primo
sen. xq. 3. ar. 2. dicitur non fortit
omnino a spiritualitate quia et com corpo-
ritate distinguitur sed in malitate
sic est non absolutum et convenit
tibi trinitati Vn Joh. 4 dicitur Spiritus est
deus Ideo dicitur spiritus a spirando et sic
dicitur vno actiue et sic convenit pa
filio i. diuinis q spirat spiritum s.
illo dicitur a spirando passiue et sic
convenit tercie persone in trinitate que pro-
cedit a patre et filio per modum actus
et voluntatis / quia hinc nomen spiritus ad-
debitur hec nomen adiun sanctus / sic b. Thomas
illa sic b. Dionisium vij c. de diuinis
nominibus Sanctitas est ab omni immundicia
libera et perfecta et immaculata mundicia /
ratio quia sanctitas spiritualiter adiun-
gitur / quod a malitate separatur dicitur

ut sic per spiritualitatem designetur separa-
a materia et per sanctitatem a malibus de
fectibus / Et dicitur in impositione accione propter
pennia vocabulorum ipsa in trinitate
tercia persona obtinet sed hec nomen spiritus s.
Vnde ad agendum vite eterne opera meri
toria necessaria est nobis spiritus sancti gracia
Et racio huius potest esse quia lla miti ad
premium debet esse proporcio Opus autem
nostrum quodcunque cum sit temporale non
habet proporcionem de se ad premium eternum
Ideo ad hoc ut meamur i. e. oportet quod speci
faciat equa proporcionem huius operis
temporalis ad premium eternum per suam graciam
Ita hac nobis facere non possumus cum
simus finite potencie et ex nobis tamquam
ex nobis nichil agere possimus nec co
gitare ergo talis proporcio fit non per
aliud nisi per spiritus graciam que est infinite
virtutis et vigoris Gracia vero illa etiam
excedit omnem posse virtute creata / quia
non solum excedit facultatem sed etiam
cogitacionem sic 1 Cor. 2 Quod oculus non
vidit nec auris audivit nec in cor ho-
minis ascendit Cum ergo id bonum sine gracia
spiritus sancti non potest cognoscere nec desi
derare multo forcius nec potest facere opus
quod ergo possit id meriendo attingere
saltem ex seipso ergo necessaria est homini
spiritus s. gracia supportans eum / Vnde dicit
apostolus 2 Cor. 3 Non sumus sufficientes
cogitare aliquid ex nobis quasi ex nobis
sed omnis sufficiencia nostra ex deo est Vnde
sequitur quod nullus adultus consecutus est
salutem qui non habuit spiritus sancti graciam
nam nullus talis sine operibus meritoriis est
salvatus sed talia opera meritoria non
fiunt sine spiritus s. gracia vt ex predictis
Ex istis elicitur quod vita eterna ma
gis datur ex gracia quam propter opera meritoria /
racio quia opera fiunt meritoria principaliter ex
spiritus gracia operante in nobis Vnde Ro. 6
apostolus dicit gracia autem dei vita eterna
Ergo concluditur et sequitur quod ex puris
naturalibus sine concepta spiritus sancti gracia
non potest facere opera vite eterne meritoria

Sz d nq scit an amore vl odio di
gnq sit Ecce qz hc nc scit vtru
spus s gram heat vl no z pqus
nc scit an meream z hc pati e du
rn Notand ex pncia spus sci gre
ho sit spualis Sz aliq cognosci
pt an ho sit ve spualis Sz q
titudo d isto e difficil ex auct
adducta q nescit an amore rc
Tn ex aliqs sigs q sepius fallunt
z ex qiectualibz aliqa psm pt d
qntu ad pnt ex qbz pmo si ta cito
z tatu fugit locu z pna vbi ledi
posse i spu sic vbi offendi pt in
corpe ex eo q qnto dignior e spus
corpe tanto mg cauedu e spui qz
corpi a lesione Scdo si cibz spu
alibz sive sit oro sive pdicao le
ctio a diuin officiu totu delectat
z qfortat spui sic corlis cibz
corpg Tcio si ta mvltu negli
git tpus cibi spualis sic cibi
corlis z si ta diligens fuit circa
spui sic ho carnalis circa carne
Qrt qr hoies carnales nimis
sollicati ut in singulis tpibz heat
necitates qpetetes corpi ta in vi
ctu qz i amictu ta in hyeme
qz in estate z ita ecz spualis ho
sollicitg dz fore q gra indiget in
advsitate z qua i pace z psperitate
q indiget ad amicos z qua ad
inicos z quo se heat solg cu
deo z quo me hoies qsiderando dz
qs e z laudabiq cu illa qjunct
aq hing tpus bona opera sint
tri diuin dn opib eo q licet aq
largi heant gram avant tn
incotinea lubrici sunt Aly vcd
lz corpe sint casti sz auaricie e
stibz sunt cupidi Aly gram le
nitatis hnt tez sz racore cust
pusillanimes eo q d facili effibiur
impacientes z no cito indulget
Aly vo no recogitando iniurias
cito reignoscent sz qmoti cicig

ad iras inardescunt Aly co
i abstinencia affligunt sz supb
auaricia inuidia z alia hu
phanda qmittunt Jdo qz volete
in vita spuali do placere mu
necio dz hre aliorz pim e
debita qgmod suorz defectu
vt humilient z no eleuent
Spm e circa qmotos cordis pa
nales malas inclinacones d
lectacones z affectiones qs in
qtsi qsideravit melig se cus
dire in hiis potit Tcium e m
gnq tiorz quem in se hre dz de
offensis qmissis eo q nec c
certg an satisfecerit z cu d
pace qstituit Qrtu e tiorz z
more ne p sua fragilitate
labatur in scita vt in maiora p
cata Qntu studiosa diligen
q inducat oms sensq z toti
corpq vt inclinetur ad sinceri
dinz Sextu e dilig vita
qualz psona z alia rem qu
possit eos induce ad petm
vl ei fi occasio ruie spuali
Octauu e frequens z qtinua
recordao donorz dei z suorz b
ficiorz q hactenq qtsi recepit
recepit a deo tangz d exg gti
z q qtinuq sit in orcnibz
sincera dimo z sup se portet
Cc xpi in se crucifigendo mal
cogitacoes inclinaces affe
z volupttes Ma sic facientes
rit securiores d gra spus
Qua nob qcedat

Omnibz em mobilibz mo
bilior e sapia attingit
autem vbiqz ppt sua mu
dicia vapor e em virtutis de
z emanao qdam claritatis oipotentis
de sincera z ideo nich inquinatu
in illa incurrit Porta quedam
intrapori spus sci cuiq donu
e sapia h reatat ia ipius

sapie excellencia commendanda et
declanda. Commendando autem sa-
pientiam sic procedit, quia primo commendat
sapientiam ex hiis que ei conveniunt ab-
solute ex se ipsa. Secundo ex hiis
que ei conveniunt in comparacione ad
alia, 2a pars ibi Est autem hec speciosior
sole. Et circa primam duo facit, Nam
primo ostendit eius nobilitatem in essendo,
secundo eius potestatem in regendo, 2a pars
ibi Et cum sit una omnia potest. Circa
primum duo facit. Primo ei commendat sapientiam
per ea que ei competunt. Secundo per locucionem tr-
anslativam ibi vapor enim est. Circa primum duo
describit sapientie omnia gubernanti videlicet
sufficientem celeritatem et coexistenciam presencialem.
Quantum ad primum dicit sic Omnibus
mobilibus mobilior est sapientia.
Ubi notandum quod quanto agens est maio-
ris virtutis in agendo, tanto celerius
producit effectum. Unde agens infinite
virtutis agere potest in non tempore et in mo-
mento. Quia ergo sapientia est donum spiritus
sancti, et quedam infinite virtutis, oc-
culte movens molem et virtute infinite,
ideo quod sapientia est mobilior activa
virtuosior omni motu et movendo
propter hunc sufficientem celeritatis.
Secundo habet coexistenciam presencialem et quan-
tum ad hoc dicit Attingit autem ubique
propter suam munditiam. Omnia enim per sapi-
enciam disponuntur et reguntur. Unde psalmista
omnia in sapientia fecisti impleta est terra
possessione tua. Ubi dicit enim deducit
magister Alexander necquam in omni creatura
corporea quantumcumque sit modice va-
loris potest tamen racio humana videre infinitam
dei potenciam et infinitam dei bonitatem
magnam ut de athomo fiat exemplum. Da-
tur enim approbat humana racio et acceptat
per mensuram potencie agentis suam, cum in propor-
cione facti ad id de quo fit, tamen
et ei potencia faciens quantum ipsum factum
excedit id de quo fit. Cum ergo racio
inveniat athomum esse aliquid ex ni-
chilo et sciat quod si athomus exce-
dit nichil in infinitum, concludit quod po-
tencia producens athomum de nichilo ad
esse est infinita. Secundo videbit racio
quod cum athomus sit corpus habet in se
tres lineas intersecantes se ad an-
gulos rectos. In qua sectione possunt
circulo circumscribi, potest sperarum infinitarum athe-
morum, et videt racio in spera infinitos
circulos posse describi, ymmo infinita
corpora infra speram esse ymaginabilia
et ulterius infra circulos omnes figuras
fore inscriptibiles quod tamen sunt infinite.
Simpliciter quod infinite possunt exigi de-
monstraciones tam de magnitudinibus quam de
numeris. Ergo videbit racio humana in a-
thomo esse in se infinita, et eas sciat
descripta obiective infinita. Non
scitur non potuerunt descripsisse agens
condens nisi sit sapiencie infinite.
Tercio humana racio si est bona bene inveniet
in uno athomo infinitam sapienciam con-
ditoris. Quarto videbit racio intellectus
humane quod in assecucione huius infinite
sciencie que est in athomo est magna uti-
litas anime et delectacio admirabilis, et
si foret infiniti intellectus infinitas ha-
beret delectaciones, ymmo virtus intellectiva
in infinitum potest delectari in aggrediendo
notitiam istius athomi. Ergo potest racio con-
cludere quod ille qui athomum creavit est
infinite bonitatis, que vere infinite
delectacionis et infinite utilitatis de sua
bonitate creavit. Sic igitur ex minimo a-
thomo potest homo concludere deum esse
infinite potencie, sapiencie et bonitatis. Aliter
potest exponi de eo quod est in omnibus rebus
per essenciam, potenciam et presenciam. Per essenciam
intrinsecum essencia cuiuslibet rei est quedam
participacio divini esse, et sic essencia di-
vina cuilibet rei adest intrinsecum habet
esse, sic etiam adest per eo efficiendum. Adhuc
est per potenciam intrinsecum omnia contingit vir-
tute ipsius. Per presenciam intrinsecum omnia
immediate disponit et regit. Attingit
ergo id est divina sapiencia ubique id est in omni
loco propter suam mundiciam, quia cum in omni

loco sit corpus in oi cor^e scia pt
ee infinita obiectiue v gelonet
sabiles infite z h^c pt sua iu-
dicia z cceuqz desens carcera
Postqua go descripsit sapiam per
gdicone absolutas z pptas quit
ea descibit p locucoes figuratiuas
z typicas / z d^t vapor e eni vbi
incipit sbtilit descibe sapiaz p
figas z sitines / ponit at quiqz
sitines q^s sapia gpa^t d^t eni q
metaforice loquendo spa e vapor e-
manaco. cador. speclm z ymago
Vapor e qda corpus sbtile extractu
d tra vl d aq p calore solis sic
pzi ayete^t ti; sfcte loquendo vapor
e humdy z extm^s d aqua. Exhala-
co e sicca z extm^s d tra / z ex ist
duobz quant^t oms aeris impssi-
oes cuiq^di st nubes. pluuie. gra-
dines. niv z tonitrvu. ros z pi-
ina z cetra multa. Est i^t sapia hi
vapor vtut^s dei i sbtiles effons
diuie vtut^s eat in mete rronali
Sco d^t q; e q emana^o clar^s dipo:
tet^s dei sincera. i claitas emanans
ab oipotent do / emanad i scatu-
re^s sic q^t aqua ascendet d tra d
emanae / sincera d^t q sn cera
i sn molliae z flexibilitate. purg
qstar z mudy / z ld nich inqnati
in illa incurit p indicia sue cla-
ritat / sic sol quecuqz tpra loca
illinat. nich tn inqnat^i pt co
tha emanaco gra d^t ipe fos e
a q^o nob emanat oe genus graz
Est eni in fonte nigit^r emanante
trpx ppetas. s ppetuitas pciosa.
suauitas saporosa. z qnitutas
copiosa. In fonte q^dz e ppetuitas
pciosa q^cqd eni bonitat vl co-
pie inuenit^r in mundo. totu e-
manat d fonte pmo infinite bo-
nitat diuie eterne / z qd^o qcqz
delectabilitat vl bonit^s e in tra. to
tu emanat d fonte q est fons

sapie vbu dei in excelsis Eccl^i
Ad istu fonte sicut dic sce^t ps
id ps Sitiuit aia mea ad deu
fonte viuu Ceruus hausto s
pecte n aciat attingat ad q
morit^r / desidat ei^s na vita su
plongae vn sic d^t glo sr^d ps
Quemadmodu desidat ceruus ad
Ceruus senio grauatz excussit
pilis atqz cornibz exploratos
pente ipius naribz hausit q^t
hausto venes estuat vn fo
te ad bibedu ardentissie desid
a quo si deficiat morit^r z inde
vita abuiat q^o plongasse pu
ajora^v / ho serpente hausit
dyab^t suggestionibz acqesci
ac noxiate delectacones s^r ina
poat p petiu / s; tuc venes e
lit q^n tusacta delectacoe fedit
peti gsidat / tuc vo fonte mie
sidat. cu do rcociliari p pnia
emetu alb p satisfactoz affi
Ez at gtingat q pq haustu s
pct^i pq gmissioz peti fonte
gre nlo attingat / dampnat
danacoes mevit / fons gre d
putei aquaz emanat expus
In eis cor^e multa vulna qi mu
putei exystunt Eccl. l. In dieb
ipius emanauerunt putei aqu
z qi mae adimpleti sunt sup
modu d istis puteis d^t yar
haurietis aqs in gau^o d fonti
saluatoris / Sco e in fonte em
nate suauitas saporosa dul
or ei aqua q in fonte qz in ri
vulo / z isto^o dulcior e delca
in x^o qz in creatura qcuqz / dulc
do ei fonte e r in gdicoz tre d
qua emanat / sic d^t aristotil
i b. l.^o d sensu z sensato Na aq eu
p tra amara z sulfurea sic e
manans e amara na^r. Sz aqua e
manans d tra pura z sabulosa
fit dulc / z clara / Inquatu at e

fons sapie. emanat de tra hua
hui. virgine budea. Maria. q
rch anspexit vel intrope sedimus
eat. vn irch agrimus in fonte q
eas inveniri pt. vn jacz de Nu.
a fons d' eode forae emanat
volut z aaia aqua. Et typice d'
idz hoibz q diuio delectatie
capto i breuis voluptatib im
molgut z qme gquit Jer. 2 de
liqut me fonte aq viue. z fo
deuit s cisternas dissipatas que
tme aqs no valet. / 3o i fote
igit emanate invenit qntitas
improba e aut fons aibz qnus
plurabz diuitib. z innenit ysto
senstus z petoribz vn Bu. i fons
fecudabit d' tra ecclesiae superficie
re vniusq. Dubi. y tvn de
it in qlz lecua. Et vi q no / qz
sic tue in qlz catua de esse adv
andz. eo q in qlz esse cenaa
at sit adorandz in catua pz Exo
qz moyses adorat dnm in rubo
z Bu. ib. ve. q abraha adorat
dnm i anlo / p iste adorag in cra
tyvo vl in ymagie intedes p ea
me adorae deu no peccat. go
eo qui sit eon in lapide v. aqs
intedat deu ibi exnte adorae
eadi idne no peccat / p qd e mayo
is po e do atrbuend. Sz mayo
is pos e q sit gfirae rem p ab
secia sua qz p pnua sic d' nobli te
regie manifestatr e. q vbiqz regat
in regno vbi lz corpa no existat
Ad oppm e q effrus in tatu depe
det a sua causa q si ea pntia
no existit pt vahemetia ra
litas z dpededa effrus sic pz
d' radio z sole Sz ois res sime
a do depend. z de e ea intima
ois rei loc e in oi re esse pnt /
Ad gaz dz i e q sic vn Lus dt q
de est vbiqz simul. sz quo sit vbiqz
intellectu no capio / Ad pmu dz

q dz no e eam adoradq i quolibz
suo signo sz tm in pro qd e alig
tat ad hoc ordiata ut in ea de
hanoie. / sic fuit rubz ardens
sz gbustioe z agelo appare
Ad 2m / No sut vocedi simplices
ut sic i lapidibz z lignis deu a
dorent. pt sitat ad ydolatriz
qnuis possz ho adorae sz peto
qz tm possit hia sp malli. me
lius est a talibz adoracoibz ab
stine / Ad 3m dz q mancis po e
est rege p pntia qz p absencia
vniusa. Unde ille qui pt ac abs
ndo fet moneri z suspectam sic
qin ahoz ac e actez impfcti / ic
pt ab absenti ma pfce rege sic
pnt / Ad dico. / Dz si qra hoie
de sit in malo / Dicto sciend q q
sit nora q importat mas put sut
nat z d' hic actedd. e q dr insit
eis q sut aut alia p que insigut
deformitates ut dicat luxuriosg
d' hbz no e dm q dent insit eis n
erdat inquitu sunt ut ho vl aqs
tle. ne ds put ea auctor male
vn de e in aia fideli sic sponsus
i thalamo. Rex in regno. Dux in
castro vl magr in scolis. fons i orto.
vel lux in tenebris meta loquido.
Et hugo d' sco victore distinguit
varietates locoz int ceta inqt / ap ab
loq e in quo bonu z solu sunu
bonu e ut celu. Aligs e loq in
quo solu malu z sume malu e
scz infernus put deformitates clau
dit / no tn ad istu sensu put phi
negat sumu malu. Sz 2o hui
d' sume malu put mali in eo
marie diu torqu z includi Aligs
ae est loq in quo solu malu d' 2
2o mu sz no sume. ut purgatoriu
Aligs vo e in quo bonu z malu. sz
nenter sume ut mudz In q e sz su
ma bo spanda z sume mala
timeda. timeda z petoibz intimada

c. 1.

Dyabolus qui a summo corruit et in
ymo detrusus est quia reparandus non
erat. homo vero a summo non cecidit sed in
medio collocatus est ut esset locus quo
ascenderet per iusticiam et dei gratiam vel
descenderet per culpam. Est quod summus
locus scilicet celum ubi est sola leticia Et
est infimus scilicet infernus ubi est sola tristicia
Et est medius scilicet mundus ubi predicta sunt
timenda et speranda Unde absque hoc
quod deus est quod deus sit ubique potest
esse et punitur. Adhuc variis
est in rebus. Nam in celis est per gratiam
In terris per gratiam et misericordiam In inferno
autem per iusticiam quia per se facti sunt
iustum est ut penam patiantur iusti
ne... Ideo dicit quare permisit hominem
temptari Nam si non fuisset temptatus
non commisisset et ad tanta mala non
pervenisset Nota tamen doctores sancti
Duobus de causis permisit deus hominem
temptari. prima est ex parte dei. secunda ex
parte tocius universi. et tercia etiam est ex
parte hominis temptati. prima est ex parte
dei quia deus hominem liberum fecit unde
non debuit libertatem eius impedire
alias sine fructu fuisset genus nec
hoc obstat quod sciunt eum casurum. quia
etiam tunc presciunt quod de casu hominis
multa bona eventura. et quod bo-
num et predestinatum sunt casus non
impediret sicut patet de multis qui communis
eodem genere peccando evadat. quia
tamen predestinati fuerant contra peccatum
quasi effecerunt et multi meliores
sunt ut maria magdalena. Secunda causa
est ex parte universi. Nam ex casu hominis
universum pulcrius ornatur. et adiuvat
occasionem hominis et in multis incho-
atum et hoc non esset. Nam quecumque fece-
rat deus erant de se valde bona.
passio enim christi que est maximum bonum
non fuisset celebrata tercia Tercia
causa est ex parte hominis qui a deo occa-
sionem peccati non tamen ex peccato sed deo
faciente multas consecutus est

dignitates. ut aureolam martirii
doctoratus et virginitatis. et hoc dicit deus non
debuit homo impedire a malis. et
quia sciunt elicere bonum ex malis
quod tamen homines nesciunt sic deus. et
non sequitur quod homines sicut deus facere
at unum non est in bibliis imitandum
et hoc licet deus non impedit homo quoque a
malo. homo autem ex contrario tenetur quia
ignorat si quid bonum per hoc ei eveniret
et quod non debet deum in isto imitari
Unde homo non debet deum imitari in po-
sitive in districta iusticia. sed in operibus
misericordie Unde non dixit discite a me
mortuos suscitare vel mala fe-
vel districtam iusticiam exercere a vindi-
sed quia mitis sum et humilis corde Nam
vellemus vindictam exercere vel iudicium
nimis durum non attingemus equipa-
rentiam a excederemus vel forte diminueremus
ubi esset addendum et cum prudente om-
agere nos docuit et misericordia Unde beatus Ja-
in ca. sua c. 2. inquit Iudicium ei sine
misericordia qui non facit misericordiam Unde adam pec-
cante deus misericorditer cum eo egit dicens
ubi es. quod dicit vide in quanta miseria iaces
es. et eiecit eum de loco deliciarum
Nam ibi existens suum peccatum non cognosceret
nec miseriam. et tunc peccatum non egisset.
Quapropter et nunc penitentibus absti-
nentia consolacionis corporis iniungi-
tur dura. ut suam miseriam agno-
scentes peccata defleant. et in futuro
cautiores fierent. Igitur suadentur mi-
tibus penitentibus per sacerdotes tamquam
ut lasciviam deponant. et inimicorum
ut a inimicitiis desistant. luxuriosi
ut se de cetero ludentibus non immisce-
ant. luxuriosis ut societatem privi-
et coreas omnino vitent. racio Nam
nisi homo ab hiis precaverit. timeat
in imo pericula ruinam futuram. et
peccatoris dolor posteriora fiunt prioribus
peiora Nam vitando omnia que sunt ani-
nociva. adhuc nichilominus restat
grandis in seipso pugna cum peccato

cna q' qo wlt penitē vā pami
tat / Ita nulli pdest ad salutem
ipsa pnia / Nisi ei elmosina
assumit ab oibz ceñ(?) istaceno lu
dicra̅ inducentibz sic sūt aspec
tus īpudice volutate se cu
eis occupado / tactq q̄ oscla et
alia semalia q̄ ad ceteros ptz s
ut dr aplo Ephi v terris no eut
i pani ibz / Alia est cogitacōis
delectacōis qplacētes p'mis i one
tu'is sic filie madianitaru
qn eq vnā poite / sequs primas
filios isrl vt hr̄ Num xxv dr ei
i fornicat ē plebs isrl cū fi
lialz moab q̄ vocauerūt eos
ad sacrificia sua ex informacōe illig
mali pphete balaam / Moral'
filie moab sūt opa carnis ut co
itus et qplacētia ī delectacōe
impudici tactq oscla et vbeq semi
nalitate ex qsilio balaā / malig
nus suggestor / hz faciūt forni
cari filios isrl / i pplm electum dei
n deducūt ad sacrificia sua / i ad
pis tpris qsuacōis / h' ei pñ'a lu
mie a qbz n' qs mueit castg un
ꝫ eius / Et penitēte nccē ē ab
stine a lucis ludoꝝ cū qs intra
mutā qmittitur / vn hugo at' igiq
peccati i sepcio q̄ sūmq d' ludis
et sic ludq alee ē oīs ludq qui
ntrusi initr' et oīs alis ludq phi
bitq ē s'm leges ne fiat ī pecu
nia pterqm̄ q̄ ad certat hasta
q' pila iaciedo vl' cuedo saliedo
luctando fit em ea v'tute fortimē
corporis ut in ante vt oīs / Sed eo
q̄ pp qd ponit' in qtinis vestendi
ea pmitti' lude facile ut sic dq̄
pūt lude int' se cā qmestiōis fa
ciende ut ff de alea q' d' qtinus
Se mana quin at sit petu s'm Rai
mundū p̄z ex ix q̄ in tibz atten
dut' / Pmū ē desideriū lucrandi
tenr cupiditas q̄ ē radix oim ma

loꝝ i Thi b / 2m ē volūtas spoliādi
pximū cum rapiā / 3m vsura maxi
Ita cū vna marca lucrar' x tūc
solū in mēse vl' in vno ano sz i ead
die vl' in vna hora / Q'rtm ē multipli
medacia vba ociosa et vana / Qntu
blasfēia / Sextū ē cmp' multiplex
pximoꝝ q̄ ad ludū qsuadē ē con
suetudine pnia querelarū / Septimū ē
scandalū bonoꝝ / 8m ē qtep'tq phibi
cōnis scē mris eccle / Nonū amissio
tpis i bonoꝝ q̄ in eo tpe fieret ad
q̄ tenet' / Ad ide ē Ostiensis i Su
p i / vbi nōiāt' ar / Et addit adhuc
alia vij pctā s' furtū violenciā
cum sit qd cōmitt' i taxillis homi
cidiū / Fraus et decep' / qz q' me
liq fallit decipe meliq credit ludere /
Adulac' vnde dr hoc pulcer et bonq
lusor ē dūs meq Ac tpis et in hoc
scā vita / Itē inquirit' pt repeti qd
in alea pdit' / Dicūt qdā qnd' si
paupibz dēt erogāda t'pecunia / Ar
xiiij q v Nō sane / Et in hac opiōe
fuit placentinq et hugo cū oim tpribz do
vsq' ex pte vtriusqz melior ē qd
dicā possideat / ff de dicto ob tpe cā
l i iij et iiij / Sz hoc si. Acto loquit
i qdicōe ob tpe cā · cū dedi t' ut
qd tpe faceret / Sz si dedi qtinendo
vbi lex qtetu phibz qm̄ ē ut
l' d' agu et cū bo qmag' / Ide re
citat Ostien v / Alij dicūt et sic omis
doctores q̄ pt repeti et hoc p l ff
de alea l' sim fi · k de tq ostienx et
Acto / Raymund at sic distingit
Aut ab volūtaris et ex cupidī' te lu
sit et tūc si amisit nō pt repetere
Si aut lucrq ē te' restitue sal
te i iudi' aīe / Aut lusit invitq et
attractq p vim vl' p importunitate
minnaꝝ et tūc si amisit pt repe
tere / Si lucrat' no te' ad restitutoꝝ
si dz paupibz erogare / Ide tz sent'
doctor in 22e q 32 ar 7 / Ide eve
nit d' i' qinsing et debilis causa

[margin: restitucio]

recreacionis lusit. dum alium ad lu
dendum non compulit / de eciam ostiens
et sbdit inferendo in fine quod super re
sistendum fit quia saltem in iudicio con
tencioso non credam ei qui ex cupi
ditate luserit quia sic comuniter fit consuetudine.
Aliorum si dicat quod bona inten
cione luserit aut causa recreacionis hoc fa
ciat. tunc ludat ad aleas sine de
nariis. aut accipiat unum de ludis
approbatis

Candor est enim lucis eterne et
speculum sine macula dei
maiestatis et ymago bo
nitatis illius / descripta sapiencia secundum
duas similitudines methaforicas. nunc
exequitur in hac litera causam describendo
secundum figuras tres alias. Hic ei sa
piencia que est donum dei pulcherrime venu
statis magne preciositatis. sublimitatis de
tatis. Et quantum ad primum dicit sic quod sa
piencia est candor lucis eterne / lux autem
est veritas necior quam candorem rapit
cum vomis albis dem'vacionis eu
dencia ~~rapit~~ induat vel potest di
ci veritas manifestacionis fidei.
quantum ad ea que fide tenentur. Ab
isto dicit candore doctores in ecclesia
candidi denominantur Vnde Genesis xlix pu
lchriores sunt oculi eius vino et
dentes eius lacte candidiores / do
ctores enim et prelati ecclesie quorum est
alios informare dicuntur dentes ecclesie /
quia sicut officium dentium est cibos fran
gere et dividere conterere et masticare
ita officium est prelatorum et doctorum sa
cram scripturam frangere et dividere secundum
quod subditorum necessitas exigit et exegit.
Vnde Canticorum 4 dicit sponsus ecclesie.
dentes tui sicut greges ovium tonsarum
que ascenderunt de lavacro glosa dentes
qui petram rodunt scripturas atterunt
sunt forciores quique ad regendum ecclesiam
apti qui firmitate prevalent Et dicuntur
isti dentes sicut greges ovium propter
innocenciam / tonsarum propter voluntariam

paupertatem per quam ab eis omnia superflua
et quique vicia auferuntur. que ascen
derunt de lavacro quia a baptismi
regeneracione proficiunt continue a
dentes de virtute in virtutem. Et
dentes sunt lacte candidiores
propter sapiencie venustatem Vnde Gene
sis dicit de dentibus ista tamen unum est quod
dentes sunt stupidi curatur cum
sale. aut sal aufert stuporem a den
tibus hoc dicit Arestoteles problematum 21. pro
blema Secundum est quod homines raros ha
bentes dentes non sunt ita longevi
illi qui habent dentes coniunctos et fo
rtes per particulam problematum / Ter
cium est quod dentes duriores et forciores
sunt quam carnes et tamen magis leduntur
alias paciuntur a frigiditate quam car
nes. sic a calido magis leduntur
quam dentes Causa eius est enim eius quod
dentes habent multos poros et
minutos. et hoc denotatur eorum al
bo / In istis vero poris minutis est
modicum de calido / Sunt eciam den
tes frigidiores quam ossa / et ideo fri
gidum adveniens cito alterat et ledit
dentes / Calidum autem habet poros latos
quibus plus continetur de calido / et ideo mi
nus patitur a frigido quam a calido
percipit namque celeriter calidum et
leditur inde. Ita quod efficiatur vel
in igne. ayoravit. sic dentes ei pl
ti et doctores in ecclesia sunt dentes
candidi in Christi corpore mistico / Ju
niores vero et delicaciores sunt
sic tamen contingit aliquando quod ipsi
dentes paciuntur stuporem sic e
nim quando homo comedit fructus acerbos
et inmaturos. tunc enim non possunt
tingere et postea masticare sine le
sione cibos alios / Igitur quando sic quod
illi qui doctores debent esse in
ecclesia occupant suum ingenium
mundanis circa sciencias seculares et circa
dencia disponenda ista mundana
contrahunt stuporem. et fiat inepti

a discendendum cibum doctrine fidei ad
vnum fidei doctorum et doctoribus dicitur Amos 8
dicit vobis stupore dentium in cunctis ur
bibus vestris et indigentiam panum in
omnibus locis vestris. Istum tamen stupore put
facilitur anfracte per sal et studium scrip
ture sacre. Lucam 14 bonum vero sal si sit in
sale quia sale condietur. Ideo illi et ectiam
(?)camite quod sunt raros doctores et
paucos doctores et prelatos instructos
qui sunt ita longe in vita penetrantes
in vita gressi sic se illi vbi hendat
doctores. Tercio quod isti doctores paciuntur
frigidos qui carnes et carnales
homines sine mdam mag paciuntur
calidos frigidum et calidum sunt per
situs et adustitatibus. Romam at et pfti
magis leduntur in adustitatibus quia
infecti et imperfecti magis fallant
leduntur peccando in prospitatibus quam
adustis. Ideo dicitur proverbiis prosperitas stulti
perdet illos. Sed quod sciunt vel per
alios qui scriptura contra in scripturas
Ecclesiastici lucerne in vitat mea.
In quo est deus i Johannis dicitur e lux et tene
bre in eo non sunt. Sexto est speculum sin
macula divine maiestatis in scriptura
in sacre dei maiestas per fide in
(?)icitur quasi in quodam speculo indistincte
(?)quod non macula est sanctitatem unde
Cor 13 Videmus nunc per speculum et in
enigmate. Unde tres conditiones quia
dico hemus in puncti e speculatis.
qua conceptio obiectum non reputata pre
per sua sublime et non per lineam rectam
per lineam reflexam. Et videbimus eum
in futuro sicut est non per oculivas
sine terminis per lineas rectas. Ideo
dicitur autem in speculo sapientie quod est sa
cra scriptura videmus deum. Secundo
esse in nos finaliter esse debemus. Sic in
lege dei vivere. Unde Leo in epistola
ad Demetriadem virginem. Utere in mente le
ctione divina vice speculi feda
corrigendo pulcra conservando et pulcri
ora faciendo. Septimo scriptura est speculum

est feda ondens et corrigi docens. Unde
dicit b Augustinus rector ecclesie sacra in mete scriptura
quasi speculum quoddam oculis mentis opponitur
ut interna nostra facies in ipsa videa
atur. Ibi enim feda ibi pulcra nostra co
gnoscimus. Ibi sentimus quantum proficimus
quantum vel a profectu longe distamus.
Et sic ille qui est in facie maculam
manifestam abhorret se videre in
speculo. Ibi notabiliter viciosi in vita
abhorrent se puntare vbi sacre scriptura
quantum ad bonos mores in vbe di
(?)manite ipsos et talis sunt quasi nullum spe
culum bene placet. Unde narratur de quadam
tam et deformi puella. Ista enim tor
tam habuit faciem oblongam et quotiens
respexit speculum doluit et offen
debatur deformitatem tamen suam semper
imputavit speculo. Unde plura specula
fregit quasi omnes mulieres depravata.
Ista est in ecclesia de hominibus multum vicio
sis nec vitam suam volentibus emendare
nec sermo bonus eis placet per quem
enim bene etiam predicate offenduntur
sunt speculum. Dicunt in isto speculo vitam suam
esse distortam et tamen non tamen se cor
rigunt per primas. Et quantumcumque se au
dierunt bene deceptos statim per veterem
consuetudinem obliviscendo qualis in
speculo describuntur. De quibus dicitur Jacobi i
Si quis auditor est verbi et non factor
hic comparabitur viro consideranti vultum sue
nativitatis in speculo. Consideravit enim
se et abiit et statim oblitus est qualis
fuit. Et ideo bene premittit Estote fa
ctores verbi et non auditores tantum fal
lentes vosmetipsos. Unde legitur Exodi
38 quod Moyses de mandato domini fecit
quoddam luterem id est quoddam lavatorium
quod ponebatur inter tabernaculum et al
tare in cuius margine superiori e
rant specula et intrinsecus continebatur
aqua. Sed sacerdotes antequam ad altare
accederent inspicere possent si aliquam
maculam haberent abluendam sicut
glossa nigri in historia ea abluendo

dicit luterem vasa purgandis sacerdotibus apta
a lavo lavas i purgans luter i vas lavatorium
ut quotiescumque vas per purgandis sacerdotibus deputatum

t. 1.

delet antequam accedet ad altare.
Isto modo oratur in scriptura sacra continetur aqua gracie et devocionis et extinguitur
in verbo doctrine sunt specula informacionis sincere. ut omnis homo semet
ipsum possit inspicere et quod deffectum
fuit emendare. cum hoc speculum sine
macula maiestatis dei dicitur. Tercio
sapiencia que in scriptura sacra continetur dicitur
ymago bonitatis dei. quia ei per ymaginem
cognoscitur. id est cuius est ymago
ita per ea que in scriptura sacra docentur
divina beneficia nobis exhibita et promissa
videntur. Aliter potest littera premissa
sic exponi de christo qui est sapiencia increata
ipse enim fuit candor lucis
eterne honestissime vivendo speculum
sine macula rectissime docendo et
ymago bonitatis benignissime redimendo. fuit enim candor lucis per corporis
puritatem. speculum sine macula per
mentis claritatem. et ymago bonitatis
per divinitatem personaliter. unde Augustinus ad
trinitatem capitulo dicitur quod homo dicitur ymago dei
ad ymaginem dei secundum illud Genesis 1 faciamus
hominem ad ymaginem et similitudinem nostram. sed
filius dei simpliciter dicitur ymago dei
patris et non ad ymaginem. quia natus
est non creatus. similis et equalis et
in nullo dissimilis. homo autem est ymago
ad ymaginem. quia non equatur personaliter.
sed accedit similitudine in quantum
ymaginem plus deformiter quam convenienter
primo creature. licet ei similitudo
sit de racione ymaginis non tamen equalitas.
sed tamen de racione perfecte ymaginis
est equalitas sicut dicit idem Augustinus de
genesi ad litteram. Istud speculum videlicet christus
fuit speculum planum. plane docendo. speculum concavum fuit humiliter
moriendo. speculum convexum
potenter resurgendo. In speculo enim
concavo apparet ymago reversa et superius
apparet inferius et dextrum sinistrum. et ita fuit in christo moriente
cum summus deus a vilissimis hominibus

torquebatur. summe iustus accusabatur.
summus iudex plectebatur. Et sic
speculum concavum accedit igitur in superficie
plana vel in aqua consimili. Ita per contemplacionem
vel consimiliter accenditur in nobis ignis
devocionis et dileccionis ad deum. Et
sicut in speculo integro non apparet
nisi una ymago tamen si autem confringitur
vel discontinuetur quelibet pars sua representabit
ymaginem. Ita fuit in christo
quondam anima et corpus christi coniuncta fuerunt
adinvicem et christus fuit homo vivens una
ymago apparuit videlicet similitudo hominis
apud populum infidelem non videbant
nisi homo purus et non homo et deus. Sed
ubi est confraccio facta istius speculi
et discontinuacio sive divisio corporis
ab anima. sed divinitas mansit utrique
coniuncta. statim in medio paruerunt due
ymagines distincte nature. videlicet dei et
hominis et spiritus in speculum apparebit
ymago corporis apparuit in corde
nato. confixo. coronato. sepulto
et consignato. sed ymago dei apparuit
in sole eclipsato. terre motu. monumentis apertis. velo lacerato
et multorum corporum surreccione et mortuorum
suscitacione ut centurio fatetur
Marci 15 vere filius dei
erat iste. Hic ergo christus dicitur speculum
sine macula ad differenciam
illius quod specula quidem dici possunt
non sunt sine macula propter fomitem concupiscencie. que repugnat spiritui continue
homo vivit in carne. unde Job 1
Quid est homo ut immaculatus sit et
iustus appareat natus de muliere.
Secundo. Hoc est speculum sine
macula et candore lucis eterne
spiritus cognoscitur. unde Augustinus in soliloquiis capitulo 3. Non minus quam est diabolus
ait. Adiuva me fortitudo per quam
s...
Blenor. Ancarenus vitus per quem
sustentor. Veni splendor illuminator.
Veni lux per quam video. Appare
gloria per quam gaudebo. Appare

ima O lux quam videbat Tho-
bias qui clausis oculis docebat
filium In te vilia lux quam vide-
bat ysaac interius qui caliga-
tis oculis futura filio narrabat/
lux inuisibilis cui omnis
humani cordis abyssus est visibilis/
lux quam Jacob videbat qui sic
tenens integre docebat filius exte-
rius vestiam predicabat Et infra
Ecce tenebre sunt super faciem a-
byssi cordis mei Tu es lux quam
ecce aqua tenebrosa/ caligo
super aquas cordis mei Tu es veritas
O verbum per quod facta sunt omnia sine
quo factum est nichil verbum quod est
ante omnia an quod nichil/ verbum creans
quam sine quo nichil sunt omnia/ Verbum
quod dixisti in principio Fiat lux et facta
est lux Dic etiam nunc misero
Fiat lux Ut igitur videam lucem et
agnoscam/ quia sine te in tenebre
permaneo/ et sic sine tua luce non est
veritas sed adest vanitas/ non est
sapientia sed adest ignorantia/ non est discre-
cio adest confusio adest ignorantia
adest cecitas Non est via adest
erratia/ non est discrecio adest ob-
livio/ non est intelligencia adest im-
peritia/ non est via adest inuium/
non est vita/ adest mors Et ideo
inferius exclamat orando Ve
michi domine quia tu lux et ego sine te quo-
ciens obcecatus/ quia tu salus et ego
quociens sine te vulneratus/ quia tu
sapientia et ego sine te quociens
infatuatus/ quia tu via et ego sine
quociens oberratus/ quia tu vi-
ta et ego sine te quociens mortuus
domine verbum O deus verbum quia es
lux per quam facta est lux quia es via
veritas et vita in quo non sunt tene-
bre error vanitas neque mors/
lux sine qua tenebre/ via sine
error/ veritas sine qua vanitas/
vita sine qua mors/ Dic michi verbum

etiam Dic misero tuo Fiat lux et
videam lucem et tenebras vitem
videam viam et vitem invium/ videam
veritatem et vitem vanitatem/ videam
vitam et vitem mortem Illumina deus
lux mea illuminacio mea salus
quem timebo Deus meus quem
laudabo dominus meus quem hono-
rabo pater meus quem amabo sponse
meus speciosus cum me servabo
Illumina inquam illumina lux
hunc cecum tuum qui in tenebris et in
umbra mortis sedet et dirige
pedes eius in viam pacis per quam
ingrediar in locum tabernaculi ad-
mirabilis usque ad domum dei in
voce confessionis et vere exulta-
cionis Vere salubris confessio eius per quam
ingrediar ad te/ via per quam egre-
diar ab invio et ingrediar ad te
viam veram lucidam Hille scilicet Ihesus
christus qui est perfecta ymago dei patris
Circa finale preclarum dicitur quod sa-
pientia sit ymago bonitatis dei Intelli-
gendo de sapientia creata dubium est
utrum aliqua creatura sit ymago
dei Nota quod secundum petrum de tharantasia in
scripto sententiarum dist. 16 art. 1 in visione
prima ymago dicitur id quod perducit
ad similitudinem aliquam non quamcumque sed
expressam et distinctam Productio vero
a deo ad similitudinem suam expressam et di-
stinctam est duplex/ vel ad similitudinem
perfectam et ulteriorem vel ad similitudinem im-
perfectam et quasi particularem/ Primo ymago ho-
minis apparet in filio suo sibi
simili/ Secundo ymago apparet in pictura
Unde aliter est ymago cesaris in
filio suo et aliter in nummo ut dicit
August. Primo modo solus filius dei est
perfecta et vera ymago dei Secundo
creatura aliqua potest esse ymago dei
imperfecta et particularis/ Unde sapientia crea-
ta potest dici ymago bonitatis dei
non figuracione corporali que est in
quantitate molis sed spirituali que

c. 1

e ẽ in q̃titate virtus vn̄ q̃da ẽ sim-
tudo equalitatis vt q̃ ho ẽ sil̄is
hoĩ Secūda ad pticipatiōe cuiq̃-
cūq̃ ut q̃ gd̃e albu sile ẽ ni-
ui Tercia vo ẽ silit͛ reputa-
ut q̃ spāb hõis ĩ ocło ẽ silis
hoĩ / pma ẽ filij ad prẽz / Secūda
nõ ẽ in dõ Tcia ẽ in creatura ad
deū / Ite queniẽcia duoz pt ca
dupr̄ accĩt primo d̄qz sic sapi-
ens quenit cū sapiẽte Alio m̃
eo q̃ vnū imitat͛ aliud in eo q̃
id quod in eo ẽ p essentia ĩ alto
ẽ p pticipaciõez sic sapiens quenit
cū sapia / h q̃c͛ sufficiat ad rõz
ymaginis / Et sic sapiẽtis p sa-
piaz m̃e loq̃ndo ẽ ymago bo-
nitatis dei p p͛ bz vl̃imitacoz
ẽ nõ figacoz vn̄ hõ ẽ aiaz ad
ymaginẽ d̃ fore fctus Sicut hic
enī deus ẽ pr̃ ⁊ filius ⁊ sp̄us s̃
Ita aia hoĩs ẽ meoria intellc͛
⁊ voluntas / p meoriã assimilat͛
dõ prĩ q̃ antiq̃ recorda͛
p intellectũ filio q̃ dei sapia vo-
cat͛ p voluntatẽ sp̄ui s̃cõ q̃ ẽ aor
vtriusq̃ / Sancto ĩ aiã hac ymagine
bonis opibz incidit ⁊ puniuit ĩ
hac valle tenebraz ⁊ miserie de-
pingit ⁊ v̄tutib adornat tanto
vformis ⁊ clarius ĩ eternis gaudijs
videtur ⁊ cõteplabit eum tc͛ ⁊
facie ad faciẽ videbit / Et igr̃
aia mea ciuitas dei d̃ d̃ qua
tā gloiosa dicta sunt Et multo
ẽ appellata q̃ ad finẽ Simplic
siue pace creata ẽ / Et q̃ nulla
ciuitas ẽ absq̃ ppl̃o disposicõe
in ea cõditor vt populus tp̃ ⁊ cōmũs
s sapiẽtes ad cõsulend Milites
ad pugnandũ ⁊ artifices admi-
nistrandũ vn̄ sapientes hui9 ciuit͛
sunt rõ intellectus ⁊ memoria Ra-
tio discernit verũ a fal̃o bonũ
a malo ⁊ v̄tutes a vicijs ⁊
sp vacat defecãr ad optia Intel-

lectus aũt bonũ cognoscit ⁊ ap-
etat / Et meoria ẽ coopatix q̃
ea vo· n͛ ad incogita pcede-
cognitorũ sciaz retinẽ pt theo-
ria ex accepta retinet / pti
repu̅tat ⁊ elapsa recolit
sapiẽtes sunt tanq̃ cõsiliar
dicẽtes ei deũ time ⁊ ma͞
eius obsua / Milites aũt si
sinderesis· aũt ⁊ cõsciã Na si
sis sp malo repugnat ⁊ reb-
do incitis hortat͛ ad bonũ Et
timorosũ cõfortat Et cõscia q̃
dit nulli malũ ẽe faciendũ
quiq̃ sensus sunt tanq̃ rustici
donex ⁊ artifices q̃ corpi ne
ministrãtes corpus aiaq̃ v̄tutib
darẽ vn̄ vo Euãz dclus in
depdatus ẽ aiaz mea / hoz ei
ũ lonn volutas ẽ dñs q̃
imperat · dõ · fiat · fiat · Et
pz q̃nõ aia mea exns ymago
nitatis dei · ẽcia ẽ ciuitas rege
ppt ciuiũ suoz cõcordia · ymo
ipa ẽ sponsa xpi p dilcõz ⁊
plu sp̄us s̃cti p s̃ctificacõz / E
kn dm cautela obsuãdũ
q̃ ad corpis respcũs ⁊ ad aie
tm eat dignitatẽ Ne forte c
fusus ordo ⁊ irrõnalis estim
la cui repugnare videat͛ vltati
nado ei ordiẽ a dõ institut
h͛ cõseq̃nt͛ a dõ graz ⁊ in futu
glaz in vita bta Amen

Et cū sit vna· oia pt-
manes in se oia in-
⁊ p nacõs in aias scã
se transfert amicos dei ⁊ pphte
cõstituit Nemine ei diligit
nisi eum q̃ cū sapia inhitat /
qua Salon p se declarat nobili
sapie in essencia / h͛ enarrat
ptãte in regendo Et cca h͛ du
sta t pimo ondit eius gnale g͞
nacoz om̄ creatura / Secūdo eius
opacoz cca huiaz progatiaz /

bi et p[er]nacdes i a[n]i[m]as s[an]c[t]as / Secu[n]du
d p[ri]m[u]m tangit qua[n]tu[m] ad sapia[m] s[cilicet] vnitate
stabilitate et calitate. Vn[de] dt
cu[m] sapia sit vna. oia p[otes]t. et p[er]ma[n]e[n]s
in se oia i[n]nouat. Vnd[e] sapia
vna ab vnitate sibi p[ri]ncipalit[er] sic o[mn]is
sa[pien]cia d[icitu]r vna p[ro]p[ter] posterior v[e]l sibi
[...] co[m]mu[n]i Aliter d[icitu]r vna ab vnitate
[...]us que intendit q[uae] e[st] a[m]or dei
[...]t a d[eu]s p[ri]ncipalit[er] sibi / et amor dei
sacra sc[ri]ptura est p[ri]ncipalit[er] intentu[m] / Vn[de]
[Ag]ustinus d[e] laude caritatis / Ille tenet
[...] p[at]z et qd latet i[n] diuinis codicibus.
[...] caritatem s[er]uat i[n] morib[us] / Ista sapia
[cu]m sit vna. oia p[otes]t. et p[er]manens
i[n] se i[n] oio i[n]p[er]mutabilis existens.
[om]nia i[n]nouat rege[n]do et gubna[n]do
[...] q[uo]d p[at]z eius g[e]n[er]alis gubnacio
[...] e[x]t[er]na. Sp[ec]ialis aut[em] eius opa[ci]o
[...] i[n]nuat p[re]rogatiuas s[in]gula[r]es quo ad
[...]a Causat ei[us] in ho[m]i[nibus] s[er]monia
[sc]iencia. et p[ro]phecia. Vn[de] s[e]q[ui]t[u]r. Et
[p]enacdes p[er] a[n]i[m]as s[an]c[t]as se t[ra]nsfert
[...] no[n] e[st] p[erso]na[rum] acceptor. Deus qu[ia] act[us]
[...] d[icitu]r. No[n] est p[erso]na[rum] acceptor d[eu]s. s[ed]
in o[mn]i g[e]nte q[ui] timet deu[m] et opa[tu]r
iusticia[m] acceptus e[st] illi / et io sapia
q[uae] e[st] donu[m] dei p[er] nac[i]o[n]es s[an]c[t]as i[n] alias
v[e]l v[er]bis t[ra]nsfert se t[ra]nsfert. vt in-
spirando cultu[m] diuinu[m] ea q[ue] sunt
n[ecessa]ria ad salutem t[ra]nsfert se in
a[n]i[m]as s[an]c[t]as. no[n] sc[ilicet] i[n] se p[re]supponendo
[...] faciendo. Vn[de] s[e]q[ui]t[u]r. Amicos dei
[i]. amantes deu[m] et a[m]atos a d[e]o co[n]-
stituit / et e[cia]m i[n]t[er] eos aliquos a[m]i-
cos p[ro]phetas co[n]stituit. Ju[xta] id i cor
xii. Vnicuiq[ue] da[tu]r ma[n]ifestacio sp[iritu]s
ad vtilitatem. Et infra Alij p[ro]phecia
alij discrecio sp[iritu]um / h[a]ec oia sic p[er]a-
deus. nulli dat donu[m] sapie nisi
illi que[m] diligit / s[ed] d[eu]s nullu[m] dili-
git nisi illu[m] q[ui] cu[m] sapia inhitat
[er]go nulli alti dat [sapia] donu[m] sa-
pie. Vn[de] s[e]q[ui]t[u]r Nemine[m] ei[m] diligit
d[eu]s t[antu]m[m]odo e[x]cl[us]iue et de s[ub]s[tanti]a sua
n[isi] eu[m] q[ui] cu[m] sapia inhitat / et est

figura q[uae] vocatur ypalage / q[uan]do s[cilicet] fit
q[uan]docu[m]q[ue] v[er]ba p[er] co[n]t[ra]riu[m] i[n]telligunt[ur]
sic si dicam[us]. p[ro]dest dare classib[us] au-
stros cu[m] naues de[m]us vent[is]. no[n] ve-
tos nauib[us]. s[ecundu]m ysidoru[m] xij ethimo[logiarum]
c. ex. d[e] thematib[us]. Vn[de] s[en]s[us] e[st] Nemine[m]
ei[m] diligit d[eu]s n[isi] eu[m] h[omine]m inhitat sa-
pia. v[e]l que[m] inhitat sapia / h[a]ec oia
q[uae] d[e] sapie dono exponu[n]tur. plenius
d[e] sapia q[uae] e[st] donu[m] filius dei v[er]ificant[ur]
s[ed] s[ecundu]m ista lit[er]a no[n] mutat[ur] / [...] h[oc] q[uo]d
d[icitu]r in l[itte]ra q[uo]d sapia amicos dei et p[ro]-
phetas co[n]stituit. dubita[tu]r vtru[m]
solis amicis dei donu[m] p[ro]phetie co[n]fera[tu]r
Et v[idetu]r q[uo]d sic. Secreta ei[m] no[n] s[un]t reue-
landa n[isi] amicis / Jux[ta] id Joh[annis] xv Vos
aut[em] dixi amicos q[ui]a oia q[ue]cu[m]q[ue] audi-
ui a p[at]re meo no[ta] feci vob[is]. S[ed] d[eu]s
secreta sua reuelat p[ro]phetis. ergo ip[s]i
sunt amici dei / P[re]t[er]ea falsi p[ro]phete s[un]t ini-
ci dei. m[a]t[thei] 7 Attendite a falsis p[ro]phe-
tis q[ui] veniu[n]t ad vos i[n] vestime[n]tis
ouiu[m]. intri[n]secus aut[em] s[un]t lupi rapa-
ces. S[ed] q[ui] no[n] sunt amici dei. i[m]i[m]ici.
sec[undu]m sunt lupi rapaces et p[er] [con]s[eque]ns
falsi p[ro]phete. ergo o[mn]es veri p[ro]phete sunt
amici dei / P[re]t[er]ea Aug[ustinus] dicit d[e] dono
et g[rati]a li. 2. Nisi si diuina co[m]mone-
a deo monentem e[st] immittere q[uo]-
buscu[m]q[ue] et no[n] optis viuit. Vn[de] h[ominu]m
eo[rum] Ingr[e]ss[us] e[st] dicere q[uo]d diuina co[m]mon[i]c[i]o
sit a d[e]o. cu[m] videam[us] q[uo]d t[ali]s diuina[ci]o
[con]ueniat fat[u]is idiot[is] et melanco-
lic[is] et no[n] sapie[n]tib[us]. S[ed] [con]stat do-
nu[m] p[ro]phetie a d[e]o e[ss]e. ergo no[n] da[tu]r nisi
bonis et amicis dei / Ad o[ppositu]m argu[itu]r
Balaam fuit p[ro]pheta sic p[at]z Nu[meri] xxiij
et t[ame]n fuit malus ho[mo] et cultor ydo-
lo[rum] et demonu[m] / P[re]t[er]ea m[a]t[thei] 7 Multi
dicent in die iudicij d[omi]ne d[omi]ne no[n]ne i[n]
noi[n]e tuo p[ro]phetauim[us] et i[n] noi[n]e tuo
demonia eiecim[us] et v[ir]tutes mul-
tas fecim[us] / Et [...] i[n]debit[ur] eis
ad oia Recedite a me opa[n]tes in-
iquitatem. nu[m]q[uam] noui vos. i[ta] nu[m]q[uam] app-
baui vos. ergo illi fuerunt p[ro]phete et t[ame]n

r. 1.

nunquam fuerunt amici dei. Sed ad ista
quorum dicendum est quod sola caritas est per quam
homo amicus dei constituitur. et omnis gratia
gratis data que potest esse sine caritate potest
communicari bonis et malis. amicis
dei et inimicis huiusmodi autem gratie sunt
prophetia. fides. sapientia. potestas curandi
et signa faciendi. Unde .1. Cor. xiij.
Si habuero prophetiam et noverim omnia
misteria. et habuero omnem fidem ita
ut montes transferam caritatem autem non
habeam. nichil sum. Ex quo ante satis
patet quod donum prophetie habere potest sine caritate
Et ideo dicendum est ad quorum negatiue quod do-
num prophetie non solum amicus dei confertur
Cuius ratio quia donum prophetie conceditur
aliquando ad utilitatem ecclesie committitur sed
non persone ad utilitatem illius cui datur
Unde .1. Cor. 12. Unicuique datur ma-
nifestatio spiritus ad utilitatem scilicet ad utilitatem
diversorum ecclesie. et ad honorem dei. quod
habeat testimonia eorum quorum a malis
Et ideo eciam legimus multos malos pro-
phetasse. Nonne quod licet prophetia spa-
retur secundum maliciam illorum non tamen
in dicitur admittit malicia viciorum
Illa prophetia est quedam spiritualis perfectio
futurorum. ad quam requiritur elevatio
mentis per contemplationem. Vicia quedam spiritualia
contemplationi repugnant et quedam non. et ideo
vicia carnalia que habent vehemen-
tes passiones et occupationes terrene
sunt. l. que mentis elevationem impediunt
prophetie repugnant. et ideo legimus de
filiis prophetarum .4. Reg. 4. quod simul habitaue-
runt cum heliseo. quasi solitariam vi-
tam agentes in quadam eciam hone-
state a carnalibus abstinentes
Vicia vero spiritualia que mentis eleva-
tionem non impediunt. prophetie non re-
pugnant. cuiusmodi sunt cultus ydo-
lorum. obsecrationes et adiuraciones
facte demonibus. Unde 3. Reg. 18. dixit
helias. Congregate ad me vniuersum
israel in monte carmeli et prophetas
baal. et .10. et prophetas lucorum. eos

qui comedunt de mensa iezabel. Con-
stat autem quod omnes isti fuerunt demonum
cultores. et tamen in quadam honesta-
te carnali vixerunt. Unde eorum ingnu-
ta (?) qui deberet consuluit. non expe-
dunt per illo tempore ingruencia. qui
luxuriis se immiscent sic ipsi
fatentur et liber eorum quem nunc superstitiosa
cosa doceat. Sed ad primum dicendum
quod secreta non sunt reuelanda pro-
pter inimicos. sed bene propter utilitatem aliorum
maxime ubi notitia non prodest inimico
nec indiget occultatione. Sed publi-
catione. tunc eciam ad honorem dei pro-
crecitur. quod est commune inimico et utile
amico per inimicum potius diuulgetur.
Cum autem dicit Johannes 15. quod ideo christus dixit
discipulos suos amicos. quia omnia que au-
diuit non fecit eis. Exponit Beda
quod notitia illa qua nobis causatur
fuit notitia cum amore talis autem no-
ticia non omnibus prophetis communicatur. Sed ad secundum
dicendum quod lupi rapaces ibi dicuntur ta-
les qui intendunt aliquos per mala do-
ctrina aliquos seducere. et per dicere vir
non omnes mali intrinsecus. et extrinsecus
apparentes boni sicut sunt ypocrite
vel alii qui honesta docent. et ta-
men viuunt sunt lupi rapaces
Sed illi sunt lupi rapaces et falsi
prophete. qui dono scientie abutuntur ad
seducendum aliquos. quia ad hoc non in-
stituitur a deo propter utilitatem aliorum sicut
fuit balaam. et qui prophetant. zelo
vitatis dicunt. non intencione
seducendi aliquos decipiendi. Sed ad
tertium de diuinacione que fit in sompno dicendum
quod Augustinus voluit dicere quod ita diuinacio
est naturalis. et non est a deo. dona
autem dei non dantur inordinate. darentur
autem inordinate si darentur communiter omnibus
Sed sompnia dantur communiter omnibus et pa-
riter fatuis et ydiotis. et ideo concludit
quod diuinatio talis in sompnis a natura est
et non a speciali operatione dei. Sed contra quod
potest contingere quod vnus malus homo est

aliqn aptior ad qdda ctu misteriu
q alius q tn simpr e mag bonq
csilij qr e ad honore di / volunt
cius hostib hre testimoniu. Ideo
aiu dei pphtie dat ex imicis ap
ti ad tle misteriu pficiendu /
q cotr ista vide q diuinaco p somnia
no sit polis. qr diuinaco imptat cti
q nlla ctitudo pt hri d euetu fu
turoz ex somnijs u michi e. Ad opp tu
Augs d sono deciant d diuina
cone no qcencz. s tn d ia q fit p
somn. Et hc e qcedend vz q diuinaco
p somn sit polis. Ita sic ibid dicit
Aimeo nllg e ho cui no p som
nia emicat aqd futuru / z illu
somnu e in toto falsu ut pz l Etr
huiq aut no eio p dit. qa multipl
formiat / p quo notand. Ita sic dt Al
bertq. Somnia signa aliqn causa
nob ex corpib celestib z aliqn
ex nobipis. z ia sut in dupli gne
q q hnt origine ex pte corpis.
ex pte aie. Ex pte corpis qde.
q aliqs humor dnat in hoie sic
st flegma melacolia colera. Co
uertit em p motu vehemete illg
humoris fatasia formare s csilia
ydola. z qcordatia cu io humore.
sic qs somniat se gustare dulcia
pt humore flegmaticu descede.
re ad lingwa vl palatu. z somnia
talia sut signa infirmitatu sic nar
rat Albertq d quoda. q somniat pice
ardonte infudi in ventre suu
pt humiditia cole mgre. z exp
gefcus emisit d se colera nigra
Ex pte aut aie hnt origine p
vehemete sollicitude aie ca aliqd
aliqd in vigilia. vnd Cicero in latis
scias recitat somnia. Et io dt Augs
p qr amici pcul exntes mali
sut solliciti d se invice. qtingit q
aia format s ydolu d dilco. Et
z. h multa ydola de tonstruens
circa dilectu dnit z ta d cpspite
qz d adulsi te. q somnia aliqn sut va.
aliqn st fla Et ide credo d imico
sic de dilco. Ita qngz tatu sollici
tat aia circa fuga inici. z quo se pos
set defende sic sollicitat circa cu
ra amici vn qn ab qint somniat d
aliqua pna: signu e imediatu q aia
sollicitat multu circa illa pna / s an
amor vl odiu sit in ca nomt ille
q somniat vn valerius li i c i in
fine. q duo familiares archades
iter vna faciete. Megaram ve
nerut / quoz alt se ad hospite co
tulit. alt in tabna meatoria diu
tit. Is q in hospicio erat / vidit in
somnis comite suu orate. ut s cau
ponis insidijs circueto ope fcrret
posset em celeri eius succsu ab i
minenti picto libari. Cuius viso pslijt
i tabnaz in qua is vsabat. pete
tonatq e. Desisted deinde facto eig
humanissimu zpoitu. tagz supvacim
danauit. z lecm z somnu repecijt
tunc ide ei sauciens oblatq obsecravit
ut si vite sue auxiliu sve neglexit.
net salte vlcoz no negaret. Corpq
em suu a caupone trucidatu cu ma
xio plaustro sterco contectu educi. ad por
ta stercore coopta. Tande costatib
familiaris pcibq qpulsq. stati ad por
ta cucurrit. z plaustru qd in qete
demtratu fuerat qphedit. caupone
qz ad capitlem supplicium pduxit.
Tercio hnt somnia in nob origine ex
corpibq celestibq. q altant organa
virtutu spirituales tm qsda qlitates.
Et tunc fatasia forat s ydola silia
z fiut sig futuroz euetuu de bellis
z infortunijs z egritudibq a euetib /
Quales at sut optimi diuinatores
dt Augs q ta gra homi bn diui
nat. z frequet hnt somnia signa
s vesani. amantes z melacolici. ve
sani sut ydiote z fatui / cuiq ca e.
qr tales no sut solliciti circa motq
corpos. z io bn senciut motq exteros.

c.1

corporum celestium / sic aues et bestie
magis recipiunt influenciam corporum
celestium quam homines vnde et prudentia
vtebes / Secundo a contrario de hominibus sunt
continuis sompniat sic si homo in vigilia vide
at duos a remotis cum equali distantia
vnum notum et alium ignotum continuo indi
cabit de noto quam de ignoto / 3o melan
colici sunt ymaginatiui quia sunt naturaliter
frigidi et sicci et ideo fit naturaliter in eis
maior impressio similacrorum / Nam cum
cerebrum est album et clarum quod delectatur
naturaliter in luce et claritate et odit et fu
git nigredinem et obscuritatem / fumus
autem melancolicus ascendens denigrat
cerebrum / et ideo quia ymaginatio melanco
lici est cum tali fumo. anima fastidit
cito quodlibet ymaginatum et querit vnum
fugere et diuertit se ad aliud / et ideo
omnes melancolici velociter se ab v
no simili ad aliud simile diuertit
quia facilior est diuisio ad simile. quia ad
indicium et existens contingit quod mela
colici sunt boni sompniatores / Aliud
tamen est homo esse bonum sompniatorem et
bonum sompnii interpretatorem sicut ibidem
dicit Aristoteles quod illi sunt boni diuinato
res et sompniatores. quod apparet va
sompnia / Illi boni interpretes qui cogno
scunt que sompnia sunt signa. Vnde
fatui et melancolici sunt boni diuina
tores. sed non sunt boni interpretes / Nam
ad hoc requiritur experientia longa
et conditiones nosse sompniantis et dispositiones
corporum celestium et multa alia que
inuenire difficile est nosse / Et est va
rissimum quod homo de huiusmodi interpretatione
multum se intromittat nisi forte in
illis sompniis que ex complexionibus hominum
oriuntur / fatui vero dicuntur boni diuina
tores / quia non sunt solliciti circa creatu
ras circa corpora / Vnde eorum sompnia sunt
valde certa si quis ea sciret interpretari
Ex hiis patet quod in quibusdam sompniis est
aequalis certitudo sed in paucis Et
ideo Somnia ne cures nam fallunt so

nia plures / Sed dico Nam alia in
dicia veniunt a sapientia diuina que est in
variabilis Sapientia autem diuina est
manens et omnia innouat in animas se
se transferens / nulla falsitate premi
nullum errorem admittit. omnes lectores
claudit / omnes quos illuminat clarificat
mabunt / De qua sapientia beatus Augustinus
Soliloquiorum non in dyalogo est fine
contemplacionis inquit. An puerit ad
te fontem sapientie. ad te lucem indefi
cientem. ad te lucem inextinguibilem
ut iam te non per speculum et enigmate
sed facie ad faciem videamus / tunc sa
ciabitur in bonis desiderium nostrum. quia ni
chil extra quod desideretur. vbi tu deus
summum bonum. eris premium beatorum et di
adema decoris eorum et leticia sempiterna
super capita eorum. pacificans eos
et rex in patria que exsuperat omnem
sensum et ibi videbimus vacabimus et la
udabimus / videbimus lucem / equale
tum lucem. lucem immensam. lucem in
corpoream et incomprehensibilem. lucem in
deficientem et inextinguibilem et inaccessi
bilem lucem increatam lucem veridicam que
illuminat oculos angelorum que letificat
iuuentutem sanctorum. que est lumen lumi
et fons vite que tu es deus meus quo
et quasi lucem in qua lumine videbimus
lucem te scilicet in splendore vultus tui
quando te videbimus facie ad faciem
Est autem videre faciem ad faciem
inquit apostolus ut cognoscam te si
cut cognitus sum. Cognoscere veritatem tuam
est cognoscere faciem tuam. cognoscere
patrem potenciam. filii sapientiam et spiritus sancti
clemenciam. ipsius summe trinitatis vnam
et indiuiduam essenciam / videre faciem
dei viui. hoc est summum bonum. gaudium
angelorum atque omnium sanctorum et premium
vite eterne. gloria spirituum. leticia sempiterna
corona decoris. brauium felicitatis. requies
opulenta. pulcritudo pacis. voluntas et
gaudium / hanc sapientiam gratiam et cetera
finaliter adipiscamur sic domini dispensatione

Est ei hec speciosior sole et su
per omnem disposicionem stellarum luci com
parata invenitur prior. Illi enim succedit
nox sapienciam autem non vincit mali
cia. Commendata est sapiencia ex hiis que
conveniunt ei absolute et ex compa
racione. Hic parte commendatur ex hiis que sa
piencie conveniunt in comparacione ad alia
que ei tamen quam inter omnia corporalia maxime
nobilia apparent videlicet sol stelle et lux.
Unde hec sapiencia increata que est deus precellit
ista omnia. Unde dicitur hic Est ei speciosior
sole. Et tamen sol inter opera dei nobilis
simum est. Unde signanter de sole dicitur Eccli xliii
species celi in visione glorie. Sol in
aspectu annuncians in exitu vas
admirabile opus excelsi. Unde quemadmodum
quando aliquis artifex opera multa facit aliquod
artificiose et aliquod minus artificiose dicitur
artificium quod magis accedit ad propor
cionem virtutis operantis et in quo maxime re
lucet sapiencia artificis. Sic in sole
maxime relucet sapiencia summi arti
ficis. Unde Augustinus exponens illud Iohannis i In
principio erat verbum dicit quod sol calefaciens
per se omnes forinsecus et species et colores
omnibus mundi visibiles. Unde et Plotinus
enarrat Macrobius super sompnium Sci
pionis libro i circa finem dicit quod sol dicitur
dux et princeps et moderator luminum
reliquorum. mens mundi et cor celi. Dux
dicitur quia omnes stellas luminis maiori ex
cedit. Princeps quia ita singularis pre
eminet ut quia solus talis sit. Sol
vocatur moderator luminum reliquorum
quia ipse certa mensura recursus retrogradacionum
stacionum et fixionum in stellis errantibus
causat. Mens mundi dicitur quia sicut ea
que ab homine fit ex mente deliberacio
ne quere procedit ita omnia que in mun
do fiunt generaliter ab operacione solis exi
stunt dies et nox annus et
estas ver et hyemps. Dicitur autem cor
celi quia sicut cor in medio aliorum ita sol
in medio celi ponitur ad calefaciendum
totum mundum. Et sic corde cessante

a motu alia vivere non possunt ita nec quorum
natura vivere potest in mundo in motu solis ce
ssante. Et tamen hec sapiencia increata spe
ciosior est sole quia quantumcumque enim sol re
lucet radios suos tamen intra viscera
terre non extendit nec ad opposita parte
terre. Sed de sole iusticie aliter est quia
eius radios visuales per totam terram
extendit. Nec enim aliquis latere potest. Omnia
enim nuda et aperta sunt in conspectu
eius. Unde Eccli xxiii Oculi domini multo
plus lucidiores sunt super solem circum
spicientes omnes vias hominum et profundum
abyssi et hominum corda intuentes et
absconditas partes. Et ideo concludit
Boecius de consolatione libro v metro ii quod deus potest
dici verus sol. quia solus omnia videt
dicit sic. Purum clara lumine phebum
melliflui canit oris homerus
Qui tamen intima viscera terre Non va
let aut pelagi radiorum Infirma per
rumpere luce. Haut sic magni con
ditor orbis. Huic ex alto cuncta
tuenti Nulla terre mole resistunt
Non nox atris nubibus obstat Que
sint que fuerint veniant quia Uno
mentis cernit in ictu Que quia respi
cit omnia solus verum possis dicere
dicere solem. Vult tamen quod homerus
qui dicitur melliflui oris propter dulcedinem
eloquencie composuit unum librum
de laude solis. Quod tamen sol non potest
penetrare ad intima viscera terre
vel maris propter infirmitatem luminis sui.
Sed non est sic de deo. Boecius de deo Nam sibi
intuenti omnia ab alto terre non resi
stunt sua mole. Unde omnia que sunt
vel fuerunt vel erunt cernit in uno
ictu mentis. Et ideo racionabiliter quia respicit
omnia solus possumus eum dicere ve
rum solem. Est ergo sapiencia preciosior
sole et non solum hoc. ymmo est super
omnem disposicionem stellarum id est super omnes
ymagines stellarum fixarum sive
sint in zodiaco sive extra. Vel super
omnem disposicionem stellarum id est super omnes

c 1

pulcriores cum generaliter stelle erratice uel fixe Unde Job 25 Stelle non sunt munde in conspectu eius Et ideo concluditur quod lux comparata inuenitur prior et dignior et honorabilior Unde Aristoteles dicit in libro predicamentorum quod melius est et honorabilius prius esse uidetur Consenserunt et plurimi honorabiliores ac magis dilectos a se priores dici apud se et tamen alie missis huiusmodi prioritatibus hic Et quia possit esse dubium quomodo sapiencia potest esse luce in suo genere ideo subiunxit hoc probat hic dicens sic luci succedit nox et per consequens caret etiam stabilitate et uincitur a quo ex quo non semper manet uniformiter Sapiencie autem non uincit malicia. Consequenter comparatur solaris luminis ad diuinam bonitatem secundum dionisium quarto capitulo de diuinis nominibus dicit quod sol est expressa similitudo boni diuine quia lucem suam quod habet eminenter extendit ad omnia uisibilia et si aliqua inferiora eius non participent hoc est ex eorum defectu non ex defectu solis Unde michi omnino per naturam eius uirtute Secundum hoc uidetur contra predicta a boecio quia lucem solis dicit esse infimum in debile quia non potest penetrare ad intima terre ergo non illuminat omnia Et ergo dicendum de hoc possunt esse duplex dubium Una an sol illuminet infra terram Alia an illuminet stellas alias scilicet se et super se Et dicitur illuminat etiam medium mundi et per consequens infra terram arguitur ex dicto ptolomei qui dicit quod radii stellarum numquam adunantur nisi in centro terre ergo radii solis se illic extendunt Secundum illi radii sunt radii luminosi ergo illuminant uiscera terre et maxime quod est contra boecium Ad istud planetarum quod non illuminat infra terram tamen per intencionem ptolomei est sciendum quod apparere lucem est dupliciter uel formaliter et in actu luminis uel

uirtualiter et in aliquo effectu luminis Primo non illuminat sol uiscera terre nec huiusmodi sic lucem apparent Secundo apparent. Secundo modo in aliquo effectu luminis Unde ptolomeus non intendit de radiis luminosis sed de radiis uirtualibus et actiuitatis quemadmodum loquitur Alkindus in libro de Theorica artium magicarum capitulo de radiis stellarum Ubi ponit omnis luminis actualiter existencia in hoc mundo elementorum radios mittere in omnem partem qui totum mundum replet Unde eorum radios quibus omnium rerum efficit exercent suos ibidem Ad aliud dubium An uero sol illuminet stellas superiores: potest argui quod non, probo quia non est in natura inferioris influere in naturam superiorem ergo sol non infundit lucem stellis superioribus Consimiliter uero hoc quia sicut se habet motor superior ad inferiorem motorem ita mobile superius ad mobile inferius Sed motor superior influit in inferiorem et non econuerso mobile superius influit in inferius et non econuerso Ad primum Thebit dicit solam lunam habere lucem obscuram ceteras uero stellas lucem habere propriam Sed per excellenciam habet lumen suum ideo non omnes stelle alie recipiunt lucem a sole Sed tamen luna Et ideo sol caret lucem in inferioribus planetis et stellis fixis. Et omnia luna planetarum et stellarum fixarum foret eius species cum luce solis generatiuum quia saturnus per suam lucem causat frigiditatem Unde Saturnus dicitur planeta malivolus propter excessiuam frigiditatem et mars propter excessiuam siccitatem sicut docet ptolomeus in suo quadripartito et Macrobius in saturnalibus in fine dicit quia lucem lune experimento nocte sue humectat corpora ubi sol lucem desiccat Unde si quis sub luna dormierit eger exit

Et in sano prig vn et ligna q
lu plena vel etiam luna crescente
decidut inepta sunt fabrice quia sunt
minus emollificata per humoris
gepost et agricolis mos est ferunte
cum fructus fructa de agris
colligere non in luna deficiente ut
sic permaneat. Et p otu alia
quia humida sunt sicut poma
vel pira colligi debent plena luna vel
crescente. Ad otu est auctoritas de
ueritate sine q d^t q sol po in me
corpora superiora tamquam cor in me
alis. ut sit in oia influere pos
sit sic aia in oia membra. Et
hic ponendi prater eundem ex
sta brevis de celo q vult q q
tamquam paucioribus motibus consequitur
fine suum. tanto est perfectius. Sol
vero inter omnes planetas paucioribus
motibus. habet enim duos. scilicet primum mo
tum ab occidente in oriens. et motum
firmamenti ab oriente in occidens.
Quamvis eius motus non est propinquior
primo motori. et ideo habet influentiam
in oia corpora superiora. Et in hoc
concordat Aristoteles. Ptolomeus. Avi
cenna. Averrois et messelech. Et
aie stelle illuminantur a sole. sunt
plene sunt et maxime semiplene
sicut luna. Et ista similiter tz dicimus
est de di. no. ubi loquitur de sole dicit
tamquam generans ipsum precipere pu it et illu
minat et super existentia habet lucem ad
quod extendes visibilia mundi et sur
sum et deorsum per radios splen
dentes. Sz contra istud est q tunc ve
nus et mercurius foret perfectiores
saturno et marte. Ratio sic dicit quia
q^o 98. Nullus motum in quo quiete
in ordine est solus duo motus. lune 4.
et mercurii septem et quinque etiam tetior
planetarum de motus. Item vii articulus est ce
q 88 perfectio corporum celestium et
rotorum supercelestium est secundum ordinem
earum in situ. Ad ista dicendum q prima

istorum philosophorum non sunt dicenda verba. scilicet
q ordo nobilitatis corporum celestium debet
accipi secundum ordinem situs vel secundum multitudinem
vel paucitatem motuum. Neutrum enim
potest salvari secundum quamque viam astrono
mie. Unde questiones 7 de tempore et de celo
q^to 62. et xii metaphysice q^to 88 de tempore
et de celo q est quod movetur motibus
paucioribus est nobilius ubicumque fuerit
in situ. xii^o vero metaphysice dicit q perfe
ctio et nobilitas corporum celestium
est secundum eorum ordinem in loco. ubi dicit
quod superius collocatum perfectius inveni
atur. Unde isti philosophi perplexi fuerunt
in motibus corporum celestium. Ideo eorum
dictis non est standum. Hic tamen tenendum
videtur q sol sit planetarum perfectissimus
et maxime regens mundi. et tamen in me
dio vii planetarum positus sit dicit Ptolo
meus sic volente. Ad rationes in
oppositum istud debet negari q nobi
litas planete vel corporis celestis
debet attendi quantum secundum ordinem situs
ut scilicet semper superius sit nobilius.
Sed bene est istud perfectius quod pauco
res motus habet. Unde celum stella
tum perfectissimum est et sic de mobi
libus. ita quod etiam dicendum est de motoribus.
Unde motor spere solis est vicinior
primo motori. quam motor spere Satur
ni. Ad 2^m de auctoritatibus dicendum
q aliorum auctoritatibus potius est standum.
quia in astronomia peritiores fuerunt.
Ad 3^m qui arguit sic. tunc luna
omnium stellarum foret eiusdem speciei cum
luna solis potest dici uno modo negando
loquendo de specie specialissima. Sz quia actus
actiorum sunt in paciente bene disposi
to. Ideo in saturno causat una specie et luna
et in luna alia. et sic de stellis fixis
similiter. nec est inconveniens unum nocere vel
melius sic. Nec est inconveniens in productione unius
penitus. quamvis luna sine eiusdem
speciei intermedia diversitas autem
speciem ponitur inter lucem conspicere per
diversitate effectuum secundum super locum

Na vnu lucen infrigidat. aliud ca
lefat. cosile passiu. et gsile appro
xiatiu. Et pim᷑ male e qr po ac
tiue eius in gsilib passiuis he
bnt effectus eiusde ronib dict
dicens qr oia luia sct eius spe
tiue possit dici qr stelle no solu
agunt p lucem. sz etiam p p̄ia sbam
vl p talia quali te vide incog
ta tamen cu luice. et no e mgr
qr dne res eius spe sunt cac
ptales effcu duas spem
Ad 6m. rre q er. ar. 6
Dcima sapia d p̄rosior psle i.l.
vo e qr sapia caca a sapia
tu increata infusa. pt face ma
gr 6o. q ⁊l p sua nuz facere no pt
Na sra nt alia pace pcinat
Igr gra istiq mo h dubiu vtr
septia btitudo rndeat dono sapie
Et vr q no. deptia eni btido est
Bti pacifici qm filij di vocabut
vtrūqz at hoc nuce pt ad
cari te Na d pace d in ps pax
multa diligentib legē tua Et
ut aplus dt ad Ro. v. caritas
di diffusa e in cordib nris p
spm scm q datus e nob Cui
Idē est spus adoptionis filior
i quo clamam abba pr ut d
ad Ro. 8. go septia btitudo mg
dz attribui cari qz sapie. P.
vnuqdqz mg manifesta p pxim
effcm qz p remotu. Sz pxis effcs
sapie vide ee caritas. Sz d sap a.
p lucidetur ei in aias scas se
transfert. amicos di et pphtas co
stituit. Pax aut et adopcio filior
videt ee remoti effcus q cu pce
dat ex cari ut dcu e. go btu
sapie rndet. debet mag deta
ri d rem dilcoz cari qz rm pace
In ltrar q desursu e sapia p
qde pudica e. deinde at paci
fica modesta. suadibil bonis
gsencies. plena mia et

fructib bonis. iudicans sn simula
Btitudo go corndens sapie m
mag debent accipi rem pace q
rm alios effcus celestis sapie
Sz cotra e qd dt Aug in li de sim
d monte dni. qr sapia guenit
pacificis. i. q͡s nullus motus e rebel
sz obtpant roni. R. qr vij btu
conginte adaptat dono sapie
et qntu ad meritu et qntu ad p
miu. Ad meritu qdm ptz qd d
pacifici. Pacifici at dni q pace
faciens. vl in seipis vl etia in
alijs. qz vtruqz gtingit p h
qr ea in q͡s pax gstituit ad
bitu ordine redigit. Na p
e tranqllitas cordis ut dt Au
19 d ciui dei. ordinac aut p
ad sapiaz ut z p phm i me ca
id esse pacificu conuenient attbu
sapie. Ad pmiu at ptz q͡d
filij dei vocabuntur. Dni at f
dei inqntu ppant silitne filij
vnigeniti et naliz sed ad Ro
e nos pscruit gformes fi im
ginis filij sui q͡ quidē e sapie
genita. Et io papiēdo domi
sapie ad dei filiacoz h d ptin
Vnde cari e hic pace. Sz
pace e sapie ordinato. Vnd
spus scus intatu d spus ad
conis inqntu p eu dat nob s
filij naliz q est genita sap
Et p hoc solut pim ar tu Ad 2m
dicim q i e intelz d sapia in
ata. q pmo se nob vnit p
im caritatz. Et ex hoc reuela
nob mistia. qz cognicio e p
pia infusa. Et io sapia in
sa q est domi no e ca cari
sz mag effcus vn io sapie
p macione i aias scas se tra
ferē. amicos et pphtas gstitu
Ad 3m dicim qr sic ia dcm e a
sapiaz ptinet est domi dei. pt
nes po gtepland diuia. sz ka

cflac huanos actus In q qde di
ucoe pmo ostvit remoto a ma
li q contrua sapie Vn et timor
comeiu sapie Infinitu fac recede
a malis. Vltimu at e sic finis. q
oia ad debitu ordine redigat
q ptz ad rone pac Et io qnt
Iac 3 q sapia q desursu
e q e donu spus s. pmu est
pdica q vitat corruptelas
pti Deinde at pacifica. qd e
finalis effens sapie ppt qd po
bitudo illa vo q frequent mat
e p qne sapia ad pace pdncat
tdme cognno Illa hoim ppu
dicia a corruptel sccdit pmo
ostvit q qntu ex se pt modu in
obz teneat Et qntu ad hc dmo
dsta 2o ut in hiis in qq s ipi
n suff. alior mont acqescat
zpitu ad hc scdit Invadibilis Et
hono pz ad hc q hd gsequa pa
c i sepo. Vltig ad hc q hd
s sipi pacificz z alys po requi
v bonis cor no repugnet. z hc
aqd d bonis gsentiens 2o q
a fctibz primi z gpacia i affu
z sbnenat i effeu Et hc e qd d
pena mia z fctibz bonis Tcio
a qnt ut mite emedac z petu
eludac satagat Et hc e qnod
d Inditat sy simlacoe ne zin
cwcrior. pcdent odiu mtcdat
coplere. Iz Deus Thomas vbi
go. q no indicat ad mteorz alior
sinster Quod nob co

Attingit ergo a fine usqz
ad fine fortit. z dispon
oia suavit. hac amavi z
exqsivi a iuvetute mea
q̄sivi m ea sponsa assume
amator fctus su forme illig
terco Salomis in isto 8 capto
enarrac quo ad illa mira
lle sapiaz. qua hebat pueit
wlt dice q n ab hoie n

a studio. nc a demoe nc ab an
gelo. sz p devota supplicacone
impetrat ea a do Iniecta hc
duo fac. Pmo ondit qnta hunt
ad acqreda sapiaz affcione
2o ponit i forma sue peticois
devota supplicacoz / 2a ps fiet
ibi ca 9 ix Deus patru meor
Lca p in e adutendu. q pcone
mt hs fervetior amor londr
vt qnt mt hoies sue vir et
mlr. Invenis z puella. aicq
z amica. qui mt se cogitant
gtrahe coptant gugale Et io
Salon mt amoris vehemena
manifestet. qua hebat ad sa
piaz. lige a petita. fca gdem
narracoe. sz vea significacoe
introduat semetipm i fora
invenis. cuiqda nobilissime
puelle qua sapiaz vocat nup
tias affectate / Prudes aut
nuptias gtrturg sic pcedit
Pmo gsidat valore z gras
pone cu qua gpoint gtrahe
2o dote z divicias quas pt
cu ea recipe 3o gdicones
pias examiat si possit puel
le congrue cmaito quo eam
a pntibz z amicis quor mtest
potat pete z habe Isto Sa
lomo cu sua amica i sapia
gtrtrug Pmo ondit ipaz q
puella esse mirabi aabil ez
et gvosaz 2o ondit ipius do
tem fore sume desidablem
z pciosa / 3o suupius gdicoz
illo strat finsse spectablem
z virtuosa / 4o ondit puel
le datore habe nobilite z ve
nerablez z glosa Et 2m ista
quatuor capitulu dividit in
quatuor ptes / 2a ps i Et posui
hac in adducere / 3a i puer
era ingeniosus / 4a i Et ut
scivi qm aliter no possu gtinere

esse Circa primum duo facit primo
ponit quedam ex precedentibus dedu
cta conclusiones secundo aggreditur enar
rare quedam que spectant ad sapientiam
aggredienda affectiones racionis. Hanc
autem conclusio ex precedentibus
illata et probata ista est quod sapiencia
habet omnem superiora gubernatiua et

^ potenciam

sequitur ex hoc quod ipsa omnia potest quia
est benigna et suauis et amans
bonum actum et nichil vetans ben-
facere sicut supra in vii capitulo dictum est
Igitur cum sit libera non vetabit se-
ipsam quin faciet bonum actum et
omnia propria sua actio sit regere vni-
uersa, ergo hoc faciet cum concurrat
sibi bonitas videlicet potentia et mi-
sericordia Vnde dicitur quod Attingit
a fine usque ad finem fortiter
et disponit omnia suauiter Circa
autem istud modo de gubernatione diuina
potest esse duplex dubitacio primo An
omnia subdantur gubernationi di-
uine secundo An deus disponat
omnia suauiter et misericorditer Circa
tum igitur ad primum videtur quod deus non gu-
bernet omnia quia si sic tunc nichil
male fieret in vniuerso cum sit
summe bonus et summe potens
Secundo si gubernaret omnia tunc nichil
fieret preter propositum suum et tunc nichil
fieret a casu quod est contra dicta
philosophorum Ad oppositum autem est
littera. Et dicendum est quod deus gubernat
omnia Cum enim sit causa efficiens omnium
et eciam finis. omnia efficit propter
se et sic ad honorem suum omnia
habet se dirigit sicut in finem hoc
autem est gubernare scilicet dirigere res
in finem aliquem intentum Est tamen
sic gubernator omnium quod gubernat
mediantibus causis secundis Vnde
corpora grossiora scilicet terrena et
corruptibilia gubernat per corpora
celestia et incorruptibilia Et
corpora celestia per angelos

sine per intelligencias Et huius
racio est quia maioris bonitatis gu-
bernatoris est si gubernans et effi-
cacitate efficiendi et gubernandi
habens sub se ordinatos quantum
si superiora ... at inferiora
gubernatores et omnia immediate per
se ipsum gubernaret Et ideo ad
videndum sua perfectione causa
et gubernando per perfectione sua ci-
tum communicat quibusdam gubernacionem
aliorum Ad racionem autem quod
primo quod nichil fieret in vniuerso
male si ipse omnia gubernaret
neganda est ista quia licet bonus
et si ipse per se solus et immediate
singula gubernaret et ageret nichil
male fieret tamen quia idem effe-
ctus fit a deo sicut a causa prima
et a causa racionali concurrente
ab alia causa particulari Ideo contingit
quod idem effectus fit a deo bene
ab homine quoque male. Iuste
deo et iniuste ab homine Et po-
ponitur inde exemplum ut si dominus
dicat seruo suo: trahas ista
corda leniter et seruus trahendo
dicit eam frangit Ista fractio
a domino et a seruo. et tamen solum
seruus peccat et male facit et
dominus hic dominus deus statuit quod
tunc racionali volt cooperari in suis
operibus ut cursum nature non
ideat quem instituit sed quod
res potest aliquid agere immo ut
esse per momentum nisi ipse con-
seruaret Quoniam vero causa racionalis
faciat contra legem dei ... permitti
tur deo quoniam a deo gubernetur et
seruetur et deus eciam generaliter co-
operatur sic cooperatur igitur ... con-
...lium ... tamen causa
quoque male facit legem transgre-
diendo: non autem deus qui sic facit
sic lex sua statuit Ad se-
cundum arguitur quod nichil fieret a ca-

sidens gubnaret oia / Ad im e
gidē effectus vi' ee a casu et pt'
positi respcu vnius cause. et no
casu respcu altius dic pom'
exemplu de dno q' mittit duos
famlos d' negocys suis. ordinas
q' vterq3 obuiet alteri cto loco et
he quor' neuter scit de alio / Iste
quippe famlor' d' ee a casu. r'v
vtrusq3 famli. et tn p se e inte-
t respcu dni / Et sic e dm q
ich fit p a casu in vniuso re'v
diue gubnacionis / n' ac'q sibi
inopinatu pueniet pt / Et ex
ecasu casu ptiĉlariu vnde
pcedit effectus. lq2 a neut' e inte-
ke / tille effectus d' casualis vl
fortuitus re'v eaiu. Et h e intenco
bti Aug. vbi d' Ac'q a casu et
quod tenere fit. no fit a pui-
dētia / Dicgo a casu aliqua
fiut in mudo. vl no pudētia
vniusis mudus admistra'. Et sit
alia natua atq3 sba que ad
eius pudetie non ptineat /
Quod tn fl'm e gelidit. et d' q
ich a casu fit i mudo / Et ad
hu intellcm loqui' plato in
Thimeo d' Nichil fit cuius or
t' legitima causa et ro non
p'cessit. Et Boh d' conso 2i. p4
bi diffinit casu d' / q casus
inopinatus ex cocurentib3 cauis
in hys que ob aliqd geru't' e
ventus Sz hic vide' ee gtrietas
int' Aug et Boh qr scdm Augm
nichil in mudo fit a casu / Scdm
Boheciu vo multa fiut a casu.
Dim e q no e int' eos gdicco
solu eqnocaco. Antiqui em p-
hlemi dixerut casu ee euen-
tu pueniēt motu temerario.
non gnecone causar / Et sic
Aug accipit casu loco pallega-
to / Et boheciu sic accipiendo
casu d' q casus no e i vox

inanis. nulla rem habens sue
significacoi sbiectam / Diffiniendo
hu casu d' Arist' 2 phicoru q
casus est ca patens in hys que
fiut ppt fine' ru'mou ipe / vl pt
2m diffinicoz Boheciu sic e dm
q idem fit a casu. et tn a p se
causis / sic p se causa invecionis
thauri. e' fossio agri et repo-
sito thezauri in eode Sz quia
istu effecm no intedebat fodiens
d' respcu illius a casu. / Scdm
aut ad 2m dubiu vz An deus
disponat oia suaui' et mi'cordi'
Et vide' q no / qr puulos non
baptos punit etiam p pcco origi-
nali Vnde vide' q in istos nulla
exceet mi'am. Et iter Jak' 2 d' Iu-
dicium sine mia fiet ei q' no fac'
mi'a3 go dicit' no disponit mi-
sericordit' / Ad o'm est ura d' ut'
disponit oia suauiter / p quo
sciendu sic d' phus v. Ethicor'
q mius malu aliqn vocat' ma-
ius bonu / go dr tbuit bonis
vlt meita. et malis citra. d'
oia mi'cordit' dispone' / quia ei
dei e p volute' benefaciendi
alicui indigeti / Deo vo omis
cratura indiget sn quo n' esse
pt / Ido qr cu oia d' sua gtllita
volutate gfruat. oib3 mi'am
impedit Et qr ds ex bonite
sua nob impendit bona. et
no punit nos p mia culpa / Ido
d' sibi ppe gpetere misereri et qi
impe punire / Ad pmu ig' de
puulis no bapt / dicendu q deus
p pcco origiali no solu potuiss'
inflixisse carecia visionis
diuine Sz posset omis anichilare
si vellet / et ido in h' cu eis a-
git mi'cordit' q esse huanu
habent et vivet sine pena scdm
vnu d' Trenor' 3 Mie dni q
no sumus gsupti / Ad 2m dicm

q[uo]d licet in m[isericor]dia non consequatur
magis eos a pena totali libe
ratione consequitur tamen aliquo
modo aliquis de pena debita rela
xatione. q[ui]a circa condignum puniunt[ur]
sic et alii omnes. s[ed] pro demeritis
suis damnabuntur. Sicut ibidem
s[ecund]a parte l[itte]re. s[cilicet] hanc amavi / ag
greditur Salomon enarrare q[uomod]o
[illegible] ad sapientiam accedendi desi
derium et affectum Et ideo dicit sic
Hanc amavi. ubi se fatetur sapientiam
desiderasse s[ecundu]m eius conditiones
[illegible] sapientiam magis desiderat
frequenter et studiose. Et quantum
ad hoc dicit Hanc amavi vel [illegible]
et ex corde / [illegible] et laboriose.
et quantum ad h[oc] dicit et exquisivi In
quirere enim q[uas]i intus querere s[cilicet] in vo
luntate et mente. S[ed] exquirere est
extra querere s[cilicet] in studio et in ope
perseveranter et ardenter. et quantum ad
hoc dicit a iuventute mea non
a senectute. q[ui]a scribitur de eo
3 R[egum] xi q[uo]d cum esset senex depra
vatum est cor eius per mulieres
Et Eccl[esiastici] 25 que in iuventute
tua non congregasti quomodo inve
nies ea[m] in senectute tua. Est
autem notabile exemplum ad cuiuslibet
hominis presumptionem retundendam ne
aliquis [illegible] [illegible] mundicie
sue in iuventute superbiat. cum tan
tum et a deo tanta sapientia
dotatum recogitet [illegible]
fuisse in senio depravatum
S[ecun]do [illegible] tangitur q[uod] desiderant
sapientiam utiliter et fructuose. et
quantum ad h[oc] subiungitur in l[itte]ra
Et quesivi m[ihi] eam sponsam assu
mere [illegible] sponsa [illegible] appetitur
[illegible] [illegible] enim sapientie est
opus meritorium Et ideo [illegible]
sapientiam desiderat ad delectationem
[illegible] ad [illegible] seu intrinsecam
elationem. hi non desiderat sapientiam

sibi sponsam [illegible] [illegible]
illi in sponsa [illegible] ea copulatur
per ea opera meritoria generantur
Et ideo dicit Iac[obi] 2 q[uod] fides sine
operibus mortua est Vnde Aug[ustinus] in
[illegible] 22 fides appellata
ab eo q[uod] fit / dicit [illegible] pro
[illegible] fides prima [illegible] est
[illegible] / secunda est additio Iu
go aut[em] te [illegible] credis et d
credo. Fiat ergo quod dicit
fides est. S[ecun]do [illegible] q[uo]d
desiderant prudenter et ingeniose
Et quantum ad h[oc] subdit
Et amator factus sum forme illius
In sacra namque scriptura [illegible]
est sapientie [illegible] / [illegible]
[illegible] est quasi materia / se[nsus]
vero spiritualis est q[uasi] forma Vnde
[illegible] dicitur deut[eronomio]
vocem verborum eius audistis
formam penitus non vidistis
[illegible] est ut habeamus fo[rmam]
scientie et veritatis in lege ut
dicitur ad Ro[manos] 2 / Et ad Ro[manos] 6 dicit Gratias
ago deo q[uod] obedistis ex corde
[illegible] formam doctrine in quam
traditi estis Apostolus doctrina est
forma que imaginem dei
formatam restituit In qua
diu estis non per homines sed per
gratiam Ihesu Christi. S[ecun]do addicio
[illegible] sapientia a deo data attingit
tingit a fine ad finem fortiter
et disponit omnia suaviter hanc
amavi et exquisivi a iuventu
te mea. et quesivi eam sponsam as
sumere forma [illegible]
Na[m] sapientia [illegible] domus [illegible]
[illegible] Requievit
super eum [illegible] homines deo
[illegible] sapientie et intellectus
[illegible] [illegible] [illegible]
sapientie datur [illegible] stulticia. que
[illegible] hominem sensum terrenis
rebus. ex qua immersione

redditur homo sensus ineptus
ad percipiendum divina .fi. 1 ad
Cor 2 Animalis homo non per-
cipit ea que sunt spiritus dei / sic
enim habenti gustum infectum
malo humore non sapiunt dul-
cia. Et talis stulticia est peccatum
quod dicitur prov. 1 Stultorum prosperitas
perdet eos / Hanc stulticiam donum
sapientie excludit / Hanc sapientiam
Salomon in principio regiminis regni
sui concessam habebat per quam
omnia bene gubernabat / Amissa
autem ea in stulticiam profundam
incidit / Sed ad quid dicitur virtutem
sapientia debeat inter dona spiritus
sancti computari / Pro quo notandum quod
sanctus Thomas 1 2e q. 57o ar. 1 et 2 et in
prima in 1 q. 1 ar ad sapientem
pertinet considerare causam altissi-
mam per quam de aliis certissime iu-
dicatur. et 2 in quia ordinari oportet
Causa autem altissima dupliciter ac-
cipi potest vel simpliciter vel in aliquo
genere Ille igitur qui cognoscit
causam altissimam in quolibet gene-
re ex ea potest de omnibus que illius
generis sunt iudicare et ordinare
dicitur esse sapiens in illo genere
ut in medicina vel in architecte-
ctura .fi. id 1 ad Cor 3 ut sapi-
ens architectus posui fundamentum
Ille autem qui cognoscit causam altis-
simam simpliciter que est deus dicitur esse
sapiens simpliciter in quantum per regulas
divinas potest omnia iudicare et or-
dinare / huiusmodi autem iudicium
consequitur homo per spiritum sanctum .fi.
in 1 Cor 2 Spiritualis iudicat
omnia quia sicut ibidem dicitur Spiritus sanctus
scrutatur omnia etiam profunda dei Unde
manifestum est quod sapientia est donum
spiritus sancti Sed dubitatur quod sapientia
non debet inter dona spiritus sancti co-
putari. quia dona sunt perfectiora
virtutibus ut dicit sanctus Thomas.

Sed virtus se habet solum ad bonum
unde dicit Aug in li. de libero arbitrio
quod nullus virtutibus male utitur ergo
multo magis videtur quod dona spiritus sancti
se habeant solum ad bonum. Sed
sapientia etiam se habet ad malum dicitur enim
Jac 3 quod sapientia est terrena ani-
malis dyabolica ergo videtur quod sapientia
non debet poni inter dona spiritus sancti. Preterea
dicit Aug 12 xiiij de trinitate sa-
pientia est divinarum rerum cognitio
Sed cognitio rerum divinarum qua
homo potest habere per naturalia sua pertinet
ad sapientiam que est virtus intellectualis
alia cognitio autem divinorum super-
naturalis pertinet ad fidem que est virtus
theologica / patet ergo quod sapientia magis
debet dici virtus quam donum / Preterea Iob 28
dicitur Ecce timor domini ipse est sa-
pientia. et recedere a malo ipse est
intelligentia. ubi 2 in littera 70 transla-
tionem qua utitur Aug habetur Ecce pietas
ipsa est sapientia Sed tam timor quam
pietas ponuntur dona spiritus sancti ergo sa-
pientia non debet poni inter dona s. s. quia
donum ab aliis distinctum Nota
de primo quod bonum dicitur duplicer uno
modo quia vere est bonum et simpliciter perfectum
Alio modo aliquid dicitur bonum secundum quandam
similitudinem quod est in malicia perfectum
sic dicitur bonus latro vel perfectus latro
ut patet per philosophum in quinto methaphisice Et
sicut circa ea que sunt vere bona invenitur
aliqua altissima causa que est summum
bonum quod est ultimus finis per cuius
cognitionem homo dicitur vere sapiens ita etiam
in malis est invenire aliquid ad quod
alia referuntur sicut ad ultimum finem
per cuius cognitionem homo dicitur esse sapiens
ad male agendum .fi. Jere 4 Sa-
pientes sunt ut faciant mala
bene autem facere nescierunt / Quicumque
enim avertitur a fine debito necesse
est quod aliquem finem indebitum sibi
prestituat / Nam omnis agens agit
propter finem Unde si prestituat sibi

frua in bonis exterioribus vocatur
vocatur sapiencia terrena. Si autem in
bonis corporalibus vocatur sapiencia ani-
malis. Si autem in aliqua excellencia vocatur
superbia dyabolica propter imitacionem super-
bie dyaboli de quo dicitur Job xli. Ipse
est rex super universos filios su-
perbie. Plus tamen notandum quod sapiencia
que est donum dei differt ab ea que
ponitur inter intellectuales acquisita.
Illa enim acquiritur studio humano. Illa
autem est desursum descendens Iacobi
iii. Item differt a fide. Illa
fides assentit veritati divine. Sapiencia
[illegible] iudicium quod est in veritate
divina prout ad donum sapiencie. Et ideo
donum sapiencie presupponit fidem, quia
unusquisque bene iudicat que cogno-
scit ut dicitur i Ethicorum. Ad 2m autem
dicendum quod sicut pietas que pertinet ad
cultum dei est manifestativa fidei
inquantum per cultum dei protestamur
fidem. Ita etiam pietas manifestat
sapienciam. Et propter hoc dicitur quod
pietas est sapiencia et eadem racione
timor propter hoc enim ostenditur quod homo
rectum habet iudicium de divinis quod
deum timet et colit. Unde hec sa-
piencia [illegible] Aug. xii super Gen.
spiritualiter cordibus latenter infunditur
sicut et de spiritu sancto dicitur: Spiritus
ubi vult spirat et vocem eius audis
et nescis unde veniat aut quo
vadat. Ideo significatur in Job
xxviii. Trahitur enim sapiencia de occultis.
Greg. exponit illud: De occultis
sapiencia trahitur quia cum sit invisibi-
lis nisi invisibiliter invenitur
[illegible] quasi qui sic flatum
trahit ut corpus vivat, sic ab
intimis sapiencie spiritus [illegible]
ducitur ut hoc vita anime subsi-
stat. Unde psalmus: Os meum ape-
rui et attraxi spiritum. Hebr.
Hec autem sapienciam electi audiunt
et gustu suavi percipiunt, reprobi

vero tantum eam audiunt sed utilitatem
veritatis gustu percipiunt. Unde habetur
xxxiii [illegible] capitulo ubi exponitur [illegible]
audiunt verba tua dum dicitur et faciunt
[illegible] sapiencie [illegible]
ac reprobis [illegible]
[illegible] verba sapiencie que reprobi au-
diunt electi non solum audiunt sed
gustant ut dicitur in corde sapi-
entis reproborum non mentibus sed
auribus sonat. Aliud namque est
notandum aliud audire solum aliud
vero eam gustare. Bernardus
itaque aliud sapiencie sic audiunt
gustare quod hoc quod audiunt cum
ad se intellectibus sapit et re-
vera sana usque ad deteriorem sint
[illegible] ut [illegible] utilitatem audiunt
tamen corde fugiendo quam sapiunt
ignorant. Et Bernardus alibi [illegible]
sapiencia Salomon a deo sibi infusa
tamen quidam erat sed [illegible]
sapiencie [illegible] insererem [illegible]
[illegible] dicebat Hanc amavi et ex-
quisivi a iuventute mea et quesivi
assumere sponsam meam.

G[illegible] illius [illegible]
[illegible] gubernavit [illegible]
deus [illegible] omnium dominus [illegible]
[illegible] illa. Postquam Salomon
declarat [illegible] ad sapien-
ciam desiderium et affectum
exponit diffuse tamen sin-
gulariter. Et quia res est
[illegible] locucione ut [illegible]
est [illegible] amicum et amica-
endum [illegible] nobili aliqua
in [illegible] affeccione amplecti
eam et velle [illegible] coniugio
placere nisi ipsa [illegible]
[illegible] in hac parte ad
[illegible] ut [illegible] sui
amica. Sapiencia singularem
[illegible] quod [illegible] in
[illegible] quia per eam
honorem et [illegible]

Vi per sicut dicit Isidorus x ethi
mologiarum nupte paratores vel pe
rores; ut dicit a parando 2m [illegible]
qui tales solent frequentare tu
[illegible] que mouentibus pertimescit illas
qui amant per desponsacionem Et
[illegible] per parlamentum quod est pei offi
cium Et quia ipse est consensum
[illegible] deum est aliquam nobilem ad
[illegible] ignobiliter [illegible] pariendis
[illegible] Nos restat de Salomonis
electissime sue sponse decla
[illegible] per eum ut ad sinus quibus
[illegible] ex laudare vel sincere
[illegible] discretam electionem sortitus
[illegible] collocando [illegible] a copia gratie
septem prerogatiuas assumit
[illegible] dignitatis compositem
propagacionis celebritate bone o
pinionis curialitate bone propagi
nis et opulentia in diuitiis
[illegible] in artificiis [illegible]
moderamine in moralibus et ver
[illegible] in sacramentalibus Et primam
[illegible] septem prerogatiuas tangit di
cens in viribus 2a [illegible]
[illegible] 2a decet enim [illegible]
[illegible] diuitie appetantur [illegible] ibi
[illegible] 6a [illegible] Et si
[illegible] diligit 7a [illegible] Et
[illegible] sic desiderat Et pla
num est quod que habet istas vij
conditiones amore maximo dig
[illegible] Prima [illegible] prerogatiua quam in
[illegible] sponsa premo ponitur est
compositas propagacionis [illegible]
nobilis [illegible] cum vili vel rege
[illegible] sanguine copulatur Et qui
[illegible] ad hoc dicit Compositem illius gl
[illegible] contubernium habens dei quod
[illegible] generis nobilitate in mero si
[illegible] non solum ipsa est composita immo
compositus sua est [illegible] multi
in sic nobiles si de nobilitate
[illegible] illa est fama apud multos
[illegible] vel compositas tante

existit notitie atque fame ut
ab omnibus nobilibus testimonium habeat
clar[illegible] quia omnis [illegible] contubernium habens
dei glorificat compositem illius Con
tubernium idem est quod societas simul
manens ad tempus vel dicitur contubernium
quasi contubernium [illegible] taberna quia qui ad
[illegible] tabernam conueniunt ad tempus
commanent in una societate Unde
[illegible] contubernio omnis [illegible] contuber
nalis [illegible] dicitur socius vel commilito
qui in eodem contubernio manet cum
alio. Vult ergo dicere quod quamuis sit
ille qui contubernium in societate
habet cum deo glorificat et clarificat
et claram predicat compositem suam
Dicitur enim gloria quasi clara quia lucet
vel claret. Licet autem nos omnes
possimus et debeamus contubernium habere
cum deo quia 1 Cor 1 dicitur fidelis deus
per quem vocati estis in societatem
filii eius ihesu christi domini nostri Sin
gulare tamen contubernium cum deo
habuit humana natura per unionem
ypostaticam unionem [illegible]
verbi ipsius [illegible] in die [illegible]
[illegible] duo intellectus [illegible]
[illegible] summus quod est diuinus
et infimus quod est humanus [illegible]
[illegible] in die [illegible] in die annun
ciationis dominice quando filius dei
[illegible] fuit homo in virgine [illegible]
[illegible] et ex quo [illegible] societatem
desiderat [illegible] nisi
nos eius societati aptos et ido
neos faciamus et ei conformes [illegible]
[illegible] possibilitatem [illegible] Unde
[illegible] dicimus quia societatem
habemus cum deo et in tenebris am
bulamus mentimur et non facimus
veritatem Si autem in luce ambu
lamus sicut et ipse est in luce soci
etatem habemus ad inuicem [illegible]
[illegible] glosa [illegible] compositem quia omnis
sapientia a domino deo est [illegible] 1 [illegible]
[illegible] compositas [illegible] parui

ptem est. Hic enim allegat Senec. ad Pho dixit neminem regum
nisi ex servis esse oriundum neminem
servum nisi ex regibus. Omnia ista lo-
ga varietas miscuit et sursum
deorsum fortuna versavit. Quis
est ingenuus Seneca philosophus. Et in-
ferius. Ad virtute a natura bene compositus
hoc unum intuendum est. Alioquin
si ad vetera revocas, nemo non
inde a primo mundi ortu usque
ad hoc tempus perduxit nos ex
splendidis sordidisque alternata
series. Item hic. Exprimit bonitas sit
in nobilitate vel generositate carnali.
Venalis declarat Boetius de consolatione philosophie
Nobilitas nichil aliud esse
videtur quam de meritis parentum veniens laus.
Pretium quod si quid bonum est in nobilitate
hoc arbitror esse solum ut impositam
nobilibus necessitudo videatur ne a
maiorum virtute degenerent. Item ve-
habere enim nomen honoris sine operibus
virtuosis parum vel nichil valet. Unde
valerius marcialis epigrammata xiiii
scribit ad quendam qui vocabatur ma-
rius qui de nomine honoris gloriabatur
sic dicens. Nomine honoris habere par-
vo pondus honoris est nomen tuum.
In nomine habere parum nomen et a-
mittis. Si tantum est nomen hono-
ris quam possit honos magis enim
facit. Hoc in isto textu extollens
eo sapiens ostendit eam valorem
habere celebritate bone opinionis
et quantum ad hoc dicit sic. Deus enim
omnium dilexit eam. Si enim deus
unius regionis unam pre ceteris ad-
amare dignaretur multum faciet
ad celebritatem bone opinionis de
ea promulgandam ergo a multo for-
tiori. Ex quo enim deus qui est deus
istam puellam diligit constat eam
habere celebritatem bone fame. Primo
ut deus est eius viii. Neminem
diligit deus nisi qui cum sapientia

inhabitat et unumquodque propter quod et
magis ergo plus diligit sapientia.
Circa ista exposita textus
ingenuitate sive nobilitate potest di-
citur. Utrum proles debeat sequi
conditionem patris in libertate et
virtute. Et arguitur quod sic. Denominatio
debet fieri a digniori ergo proles magis
denominari debet a conditione patris
maris. Quod patet quia pater est principium no-
bilissimum in generatione dans formam
genito. Mater vero administrat
materiam ut dicitur Aristoteles 15 de animalibus.
Item xv. q. viii. Cum multe. dicitur quod
lex detestando quibus aliquid
statuitur in sacris cum ingenua fue-
rint filii illius ecclesie parti
de cuius sacerdotis vel ministri
ancilla nati sint cum suo iure
pertinent. Ergo partus non sequitur ventrem quod
mirum. Item in scriptura sacra
intexitur genealogia per mulieres
sed per viros. Sed per genealogiam autem
Christi declaratur nobilitas hominis
ergo nobilitas hominis magis debet
tendi etiam patrem quam etiam inveni-
tur. Ad oppositum est extra de natis ex libero
ventre c. primo. Item decretum
credimus ut progeniti ex libera
femina retrahantur. Ergo partus
ventrem quantum ad conditionem sta-
tus et libertatis et consilii videtur.
Quantum ad conditionem servitutis. Ex
quorum dictum quod etiam Iura civilia
proles sequitur ventrem in conditione
servitutis et libertatis. Unde quoniam
partus sequitur ventrem. Sed iura
quaedam iura localia in quibus
regnis quod non requiritur inve-
niali partus sequitur patrem vetus
conditionis sive sit pater sive in
et si utrique sit servilis conditionis
et sunt diversi domini sit divisio
liberorum etiam inter vel estimatorum si
sit tantum una aut si sunt in numero
inequali et ista videtur al

sita in qbusdam ptibus francie
z gna in Ina emilia ptus
iginr venire Et hc volia
mo qr mag est gstae d'inre
z d'pre sic d' Aristo. 8. Eticor
t qr status libtat dz esse ctq
v illo pn a quo magis et ctims
stat esse vonabilis est eu de
nominare Tho qr ars imitat
az et sic vide in aialibus na
s ex diueisis spebus nasent q
ts assilat z mi magis qm
u/ sic pz d' mulo q gnat ex
qua asino/ z m'lto euidetius
ssila equo qz asino Tcio qr
lity z libtas sut gdicdes cor
us vn Bal. 2. d' corp. 6. d'
rio vo qsqua dcd'l hus in que
nam insl in solu corp. z qd
nfia corp e possit exce. Nu
itz libeo impeabis aio. q. d.
lo/ Ex quo i sba corpis accipi
mre/ z smts z libertas cta
ff corpis pn attedut vole
ide q matre segna Et hinc
cordat lex ciuila z lex Cano
nica / Ciuila qz Exo 21 vbi d
si dns dedit alieni uxore
pe emerit z ille p9 modu
gdia liber filij postea derit
emane dno q dedit ei vxo
re z vxor silr/ qr si Iudeus
meret iudeu septio ano eg
dieba liber f lege/ Si tn
medio tpe dns dedisset ei
vxore Ipo vo egdiete ad libte
vxor remanet dno cu tota
ple sua/ Lex aut Canonica
yuic gcordat ex d' natis ex li
beo ventre sic allegatu fuit/
y at dicit doctores gnd. q
pr est pn actimu z honora
bilis mr pn passiu z vtilis
sw ples in gdicoibus actiuis
ut in honoribus z municipiis
seq prez occupado illa que

sollicitudie pma acqrut vm
tha dm patrimoniu filij In co
dicoibus vo passiuis sic in ser
uitute z libertate se2 mrez
Istavo paru monet ymo vi
dge in oppm/ libtas em no
vide ee condco passiua s
actiua/ d em liber qui e sui
gra z suis actibus dnat z
pgnis in istos segui dz gdicos
pris/ sic filij succedut in
hedite patris Ita ecia succe
dut in hedite matru/ vnde
rato illa no monet quia po
nit seus Thomas Alexadr
z petrus Ad pm dcm qr no
sp fit denoiaco a digori s
aliqn ex causa cta a viliori
fit ho denoiat ab hmo. fit
ecia deigiaco a pdnante z
ab euideciori z clarior sic in
posicon dein e Ad 2m dcm
qr id statutu ecclie fuit spea
editu in detestacoz tlis gnqij
sic Et sic glo d'i ibid Lu eclia
no sit vsa isto iure pdidit ius
istud Ad 3m dcm qr septua
ic gputat genologias non
ad sciend gdicoes libtat nel
suitutis s ad sciendu d' qua
familia z d' qua tbu p'sona
sit exorta z qntu ad hoc licet
pr z mr d' vna tbu ee debeat
pr tn pncipalior e in illo vn
a pribus in genologiis denoiacio
fuit toxeda Secudo s2
gnositas gnoms homi sit lau
dabilis gnositas tn sapie e
m'lto laudabilior cois est do
nu spus sti qd z gnositate
z ignobilitate mirabi decorat
Lirca hc dubita An sapia sit
specula tm ul ecia pctica
Et vi q sit spetia solu qr do
nu sap le est excellecius qz
sapia hmi q e intellecual vtz

Sz sapia ē intellectualis virtus
ē speculatiua tm̄ · g° intellectiua sapia
q̄ est donū est speculatiua & nō practi-
ca / P practicā intellectus ē circa opa-
bilia · h' sunt contingentia · Set sa-
pia est circa diuina que sunt eterna
& necessaria · g° videtur q̄ sapia nō pos-
sit esse practica / P Greg' dicit in moral'
maior est in contemplacione principium
qd' credunt [illegible] · In opatione aut'
sub omni necessitatis fasce laborat
Sz ad sapiam ptz diuinorum visio
ad quā nō ptz scd' aliq° fasce
laborare / Qr ut d' Sap. 8. Non
hz amaritudinem conuersacio eius nec
tedium conuictus illius · g° sapia
ē contemplatiua tm̄ · nō aūt practica
siue actiua / Sz contra ē qd d'
ad Colossen' · In sapia ambulate
ad eos q̄ foris sunt · Hec aūt ptz
ad actionem · g° sapia nō solū est
speculatiua sz eciā practica / R° sanctus
Thomas in 2.2e q. 45 ar. 3 no-
tat q̄ sic dicit Aug. xii de trinita-
te Superior pars racionis sapie deputatur
Inferior aūt sciencie / Superior aūt
ro ut ipse in eodem libro dicit in-
tendit racionibus supnis scilicet conspi-
ciendis & consulendis · Conspiciendo
quidem in quantum diuina in seipsis con-
templatur · Consulendo aūt in
quantum per diuina iudicat de humanis
per diuinas regulas dirigens actus
humanos · Sic igitur sapia in quantum
est donum · nō solum est speculatiua
sz eciā practica / Ad pri(mum) g° dicendum
q̄ quanto aliqua virtus sit altior tan-
to ad plura se extendit ut habetur
in li° de causis · Unde ex hoc ipso
q̄ sapia q̄ est donum est ex-
cellencior quam sapia q̄ ē virtus
intellectualis ut pote magis de
propinquo deum attingens per quandam
spiritus unionem ad ipsum · ht q̄ nō
solum dirigat in contemplacione sz eciam
in actione / Ad 2m aūt dicendum q̄

ipsa diuina in seipsis sunt necessaria
eterna · sunt tamen regule contingencium
q̄ humanis actibus subsunt / Ad 3m
dicendum q̄ prius ē considerare aliquid in
ipso q̄z secundum qd' ad alterum compat-
[illegible] ad sapiam prius ptz con-
templacio diuinorum q̄ est visio prin-
cipii & posterius actus humanos
dirigere secundum racionem diuinas / nec tamen
in actibus humanis ex directione sa-
piencie prouenit amaritudo vel labor
potius eius amaritudo propter sapiam vertitur in
dulcedinem & labor in requiem
h' sanctus Tho. ubi supra · Cetera cum s-
pie donum susceperint duo largi-
te sunt pacientes · mansueti p-
asici pii · irreprehensibiles & h-
comunati / h' eius consilia sunt
condicionis vite vane / De quibus scribit
b. Aug. in li° de vita xpiana loqu-
ens · Deum prope ipsum sunt dicit esse
Lunt & ab omni contagione illust-
& imitatur alienum · Tale quippe
ipsum esse voluit · tam iustum tam
purum tam inmaculatum · tam sinne
be · ut nichil quod in eo reda-
guere ceteri possint inveniant
Sz q̄ admirarentur & dicerent B-
gens cuius ē dominus deus eorum · populus
quem elegit in hereditatem sibi / R-
ingit Tales conuenit esse dei
cultores & seruos nz deuotos · mo-
destos · quietos · prudentes · pios
irreprehensibiles · inmaculatos
intactos / ut quicumque eos viderit
stupeat · miretur & dicat · Ve-
re hij homines dei sunt / & ymo d-
sunt eorum quorum talis ē conuersacio · Et
infra · Ita se ho dei exhibere
& agere ut nemo sit quem nō videre
velit · qui nō audire desiderat / &
omnis qui viderit eum · hunc dei fili-
um esse credat / ut re in eo imple-
atur Ephesien' · fauces eius dul-
cissime & totus desiderabilis · Ita s-
talem se exhibeat dei seruum

piang. ut his q demonys
volis qz serunt. quersacio
fina equalis. inciperet d'
eu blassamari & dice. En
ami dei suu. cuiq ta neqz
usacio e. cuiq ta mali & tam
ps apacio. cuiq vita ta impy.
ta scelerata. ta luxuriosa.
sordida & erit illis phtie
eius Nome dei p vos blassa
mat int getes. h Aug. qz h'
odie no int getes sz int in
os q crine xpi sut capitales
int. p vita quorunda vanor
norme. nome dei blassemat
p sapia vtitr in gusacoe
stulticia Na no ex dono
p le peedut. ebetas. adul
terium. incestus. ludi enormes
dictum cu scandalosis sermo
ibz s maledictoibz delit scor
tuelys & alys pluris pessimis
oribz. d' qbz aplus ad Eph v.
fornica & ois immudicia. aut
avaricia. n noiet in vob sic
decet scos. a' tpitudo. a' stul
logu. a' scurilitas q ad rem
o ptz Alibi eni sapietes se
tinet & custodia mandator
ei gdientes Stulti aut in
sdez sic sus i volutabro co
me delitant. q tu putates
vme apud deu mortui sut
aubz gsilit ibid ut ad se rede
ntes vme in xo incipiunt d.
urge q dormis & exurge a
mortuis & illumabit te xpus
urge s p pmaz intiore & cot.
z & exurge a mortuis qui
pes in pctis qz ps dt Nuqd
dormit no adiciet ut resur
at Surge i p pmaz & exur
e a mortuis scz a morte du
lici scz culpe & danacoins
tne & tuc illumabit te xpc
z in psti p spem & in futuro

p gliaz vii infra in eod apls
gsulit xo fidelibz Videte itaqz
fres quo caute abulet no qi
insipientes sz quasi sapietes.
Glo Videte itaqz fres eiusd pa
tris fily scz dei & eiusd mris scz
eccle. & videte ocls interior no
tm o exterior quo i q modo aime
caute abulet. i vivat. ppt vie
picla q sut varia & multa. unde
ad 2 Cor xi In piclis flumin.
piclis latronu. piclis q gne
Iudeis. scz piclis in ciuitate.
piclis in falsis fribz etc. Et
addit No qi insipietes i indi
screti & picla no puidetes. dt
Nolite inebriari vino in quo
e luxuria. dt nolite qz & si a'
qn ex surrepcoe a' debilitate
nate gtingat. tn nolite. tuc
eni gue petm esse s ex elcoione.
vn i d luce xxi Attendite ne q
net corda vra crapula & ebrte
In quo e luxuria s causalr &
no maliatr. Raco qz q vino a'
forti potu [~~pcedut~~] imoderate
supto pcedut mali motus ut
in Loth. q inebriatus p vinu cu
filiabz suis gmisit incestu ut
dr Gn xix Sup q dt Jeron Que
sodoma no vicerat. i mote vi
na vicerut Et ide. Venter meo
estuans d facili spumat ad li
bidine. go in usu vini repre
hensibil e auiditas voluptatis. igr
dt Nolite. Ebetas eni adultiu
& alia supius enuata sz eund aplz
Gal 6 dicunt opa carnis Unde
ingt Manifesta sut opa carnis
i ptz ee mala. q st fornicatio
immudicia. ipudicicia. luxuria
ydolorum suitus. veneficia. inimici
cie. gtencoes emulacones disse
siones heresis ebetates comessa
cones etc q talia agut regnu
dei no possidebunt. Caro ei et
sangs regnu di no gsequitr

vita aut̄ yanorꝫ ē spūalis / vn
dr̄ fructꝯ aīe spūs. i. fructꝯ spi
tualis vite est caritas gaudiū
pax paciā tcīs. vn gelidit sz
spūl viuīg spū ꝫ ābuleꝯ ccō

Doctrix enī est disciplie dei
ꝫ electrix opeꝝ illiꝯ / due
ꝓrogatiue hui sapie a
bilōile. i. amica ꝫ sponsa ī
singlā' adaptate ī ꝓcedenti lrā
sc̄ exposite / ostēsū ē eā q̄ ipā
ꝓpagacōnis ist gniositē ꝫ cele
britate bone opīniōis / vnde in
pte ista ondit eā hūisse eqīali
tate bone educacōis / hc eī viru
c͂ꝺ' ꝓncipꝯ ī sponsā eligēda q̄
sit bn̄ disciplinata ꝫ eqīalit
educata / vnde discipliate puel
le a dūe spēa' eligūt ut fili
as nobiliū educat ꝫ informet
Educacō vō virtuosa ī ꝺuobꝫ cō
sistit. vꝫ in castigacōe passionū
ꝫ in excitacōe bonarū opacōnū
vn Senē li° suo d' morib; dr̄ e
ducacō ꝫ disciplia mo͛s facīt
ꝫ ī d' sapit vnusq̄sq̄z q̄d didicat /
ē / at h sapia in istis duob sit
suffi' educata affīma' sic. Doctrix
ē enī disciplie dei qntū ad
castigacōz passionū ꝫ electrix
opeꝝ illiꝯ qntū ad excitacōz
opeꝝ / Si em sit doctrix disciplie
ꝫ electrix opeꝝ / docē vō ꝫ eli
gē nēo pt̄ nisi nouit ꝫ expt̄ ē
planū est q̄d q̄ si sapia est do
ctrix ꝫ electrix ī bona educata
est suffi' in moribꝫ informata / vn
dr̄ lia. doctrix ē enī disciplie dei
.i. ipā docet nos qmodo recī
pe disciplinā dei q̄d ē nob vil
de necēm / q̄ super deum ē Eccā z
Sapiaꝫ ꝫ disciplinā q̄ abicit in
felix ē / Et electrix opeꝝ illius
ī faciēs nos eligē bpa dō pla
citaꝫ / Pro quo nō q̄ disciplia tp̄
accipit in scriptura / Plus quam
ꝓ informacōe sine doctrina.

vn pu. 1° d' Audi fili mi disci
plinā pris tui ꝫ ne dimittas legē
mrīs tue / Alio° accip' disciplīā
ꝓ cōpositōe moꝝ vboꝝ ꝫ ges
tuū. vn ille d' disciplinatꝯ ē
se in gestu vbis ꝫ ornatu ca
phe sibilis ht. Et sic loquit
hugo d' instrucōe nouiciou
d' disciplia. d' disciplia ē om
niū mēbroꝝ motꝯ ordinatꝯ ꝫ
dispo decēs in oī hitu ꝫ acc
Et iac' 2° Qis sapiēs ꝫ disciplī
nat' vob ondat ex bō qusacōe
opacōz sua ī māsuetudine sapie
Tercio° accip' disciplia ꝓ flag
lacōe cū castigacōis illata ꝓ
Pv. Noli subtrahē a puer disci
plinā Si enī pcussis eū vir
ga nō moriet'. Tu eū pcuties virg
ꝫ aiaꝫ eiꝯ d' inferno liberabis / ist
tbꝫ modis ē sapia doctrix disci
plīne dei / Disciplina enī dei
est a nob suscipienda paciēt
sustineq̄z dura videat' ꝓpt
sez ꝓpt castigat dilecōz. ꝓ p
catis correctiōz. ꝓpt' tētati
delectacōz / Pmo ꝓ castigat d
lectoꝫ. Ille enī q̄ disciplia n
pr noster est. amicꝯ noster est
ꝫ ī veritate m̄. Et ad Ebr' xii
Qis est filius que nō corrigit
pr / h si ex disciplina estis c
ꝑticipes facti sc̄ bnūs glo. om
ꝓ filii di ꝫ ante legē ꝫ sb l'
et pg / go adulterini ꝫ nō filii
estis q̄ d' Omnes amici dī ꝑtici
pes facti sūt disciplīne dei /
in matre ꝫ ī aplis sūt pꝫ. e
gnā' in omnibꝫ h filii sui dū
Nō esset at magnū. l. si hō a
ciperet vnū ictū ꝓmū ab aliqu
ꝓt amore amici qui p eo fuit
acerrime vulnatꝯ / Cristus aū
ꝑ nob nō plus vulnatꝯ si ena
trisiꝯ ꝫ bersius sine ista yꝫ
ipe aut vulnatꝯ est ꝓpt iniq
itat. attritꝯ ē ꝓ scelera n͂

disciplina pac' me sup eu. & li
vor eius sanati sumus. quo et
nos p amore suo & p petis nris
disciplinari debemus q' ad Ebre 12
fili mi noli negligere disciplinam
dni neqz fatigeris du ab eo ar-
gueris Unde dicit marbius li° suo
de lapidibus c. 19 si maritus ponat
magnete sub capite vxoris dor-
mientis experiri potit an sit adul-
tera vel fidelis / q' si fuit adul-
tera stati cadit de lecto. ac si
manu hominis fuisset expulsa.
Si vo fidelis fuit mar° to. gtuit
se ad maritu dormiendo & ipm
amplexatur Unde dicit sic ludendo vig
ili qui scire cupit sua nu sit
adultera giux Suppositu capiti
lapide stertentis adeptet. Uxor
casta maret petit / amplexata
maritu Non tn euigilans / ca-
dit ois adultera lecto. tanqua
pulsa ma° subito fetore coacta /
cu lapis emittit celati criminis
index / Quamuis istud no sit le-
gibus & lasciuis ludendo g'uicadi
ui. tn veritatis & ecclastic' pt
dei. Moraliter hua aia q'uix dei
dz p fide caritate informata iux° id
Osee 2 Desponsabo te mi in fide.
Volet ergo dns experiri an aia
sua sit va sponsa vel adultera.
Sponit magnete q' lapis est
ferrugineis coloris & trahit ad se
ferru. i magna tribulacione quam
mittit hoies & dne & cuius dominat
ur ad dim / Et q'd euenit
Certe tunc quiqe cadunt de lecto
cito p impatia & murmuracione con
dn / deuote vo & fideles sponse
co'gutur se ad dim. du st sub di-
sciplina dei. p humiliacionem. orone.
& deuocionem. dicentes id ad Ro 8.
Quis nos separabit a caritate xpi. tribula
cio angustia an persecucio. Et
infra Certus sum q' neqz mors
neqz vita neqz creatura aliqua
poterit nos separare a caritate dei.
Unde Aug' in quoda simone Nullus
fuit xpi sine tribulacione est Si pu
tas te no habere persecucions. no
du cepisti esse xpianus Suppoitur at
magnes iste discipline dei sub
capite sponse q' dormiet / qr qn
ho deuotus ad maiorem & tranqlli
orem quietacionem se disponit / tunc dns
q' tribulacionem & disciplinam mittit
& persecucionis immittit. sicut id Job 33
Cum cadit ~~dormiunt homines in lecto~~
irruit sopor sup hoies & dormi
unt in lecto. tunc apit aures viror.
& erudiens eos instruit disci-
plina Unde Greg' 26 mor' Aurem cor-
dis tribulacio apit. quam sepe mu'di
prosperitas claudit / q' q'dez discipli na
deuote e suscipienda. quia castiga
tis dilacionem Hoc est deuote reci
pienda qr pertinet ad correctionem Unde
ps disciplina tua correxit me
in finem. & disciplina tua ipa me
docebit Unde petrus Rauennensis
in quadam epistola dicit Ideo te forsitan
tpaliter punit deus. ut eterne mor
tis ardoris pena tpalis redimat
In edificacione enim templi. omnes
lapides prius lapid malleis tu
ndebantur. ne in illorum posicione so
nus mallei audiretur. Sic et in hor
reo dni reponitur granum. donec
flagellis & attricionum pedibus
sit excussum Sic & viui lapi
des q' ponendi sunt in illa cele
sti ihrlem q' edificatur ut ciuitas.
varijs infortunior pressionibus
poliuntur. antequam in edificio ce
lestis ierusalem collocentur. Item pe
ro ad correctionem & ad comodu
meum ordinatur quia nobis d' ista di
sciplina prestatur Unde ad Ebre 12
Omnis disciplina in psenti no videtur
gaudij sed meroris / postea at fructu
pacatissimum exercitatis p ea reddet iustitie

Unde Bern. Quando deus hic quibusdam
parcit ut eos in perpetuum feriat. Quosdam
autem hic ferit percutiendo ut in eternum
parcat. Hec. Et ideo prudenter osculatur filius
cum virga sicut puer verberatus cessans
a fletu et ipsam virgam osculatur
cum qua bene est disciplinatus. Ita
vult deus de nobis facere. Virga per quam
electos verberat est diabolus malus homo
astutus truculentus et ministri eius.
Unde Ezech. 7. floruit virga germinavit
superbia. iniquitas surrexit
in virga impietatis. Et tamen non vult
deus quod ploremus pro nimia desolacione
immo eciam vult ut et virgam
nostram osculemur et amemus. Mathei 5°
quinto dicitur diligite inimicos vestros et
bene facite hiis qui oderunt vos et
orate pro persequentibus et calumpniantibus
vos ut sitis filii patris vestri
qui in celis est. Unde Cesarius dicit
Qui captivos redimit pauperes
pascit vel vestit non prevalet comparari
illi homini qui corde adversum se
venit et inimicos suos non solum malum
pro malo non reddat sed eciam diligat
et pro eis orare non desinat.
certus sum de misericordia et promissione domini sui
ubi dicere poterit da michi domine
quia dedi tibi dimitte quia dimisi.
Hec. Adulterentur igitur nos a deo
tanquam pueros infensatos disciplinam
fregerunt. ad commodum
eorum correccionem nostram. omnia cum gratiarum
actionibus equanimiter tollerare. Prov. 22.
Stulticia colligata est in corde
pueri et virga discipline fugabit eam
Tercio disciplina dei est devote
suscipienda propter tentaciones dictorum
proximorum. Nam quanto maius et dominus
ut disciplina domini fortius tollerare utriusque
vivit et contra tentacionem animus solidus
fit. Sepius disciplinam infligere sic
legitur in libro dyalogorum dicit sanctus Gregorius
de eo quod cum de quadam muliere quam
prius cognoverat temptaretur exutus
indumento se nudum in spinarum
aculeis et urticarum incendiis proiecit
et vanitas ac mundialis concupiscencia
temptatur dum sentit homo persecucionibus
agitari. Sic enim nutrix volens filium
suum ablactare inungit ubera
illa sinapio vel aqua re a...
ra. Ita deus huius vite delicias
infinitis amaritudinibus ordinavit
esse respersas ne eas nimis amaret.
Unde Aug. in confessionibus
suis regratiatur deo quod se respersit amaritudinibus
ob illicitas delectaciones
suas. Et Bern. in de conversione beati Pauli dicit
... amaritudinibus humana
felicitas dulcedo respersa est quod etsi
fruenti iocunda videatur esse tamen quod
hunc cum velit recedit retinere
non possit. Et de eodem loquens Aug.
de vera innocencia vide 22 b. dicit
In presenti vita et delicie temporales
cessant sicut et tribulaciones temporales
acare sunt. Qui non bibat tribulacionis
poculum metuat ignem iehenne.
Et qui non contempnat dulcedinem
vilis seculi miser erit bonum vite
eterne. Sunt ergo disciplinae domini
quedam medicamine preservans a
tacione et putrefaccione peccati. Unde
dicit Aristoteles 4 Methe. quod quinque sunt
que impediunt putrefaccionem. frigiditas
admittens aliquos et locus magis
putrescit res in estate quam in hyeme
hinc est calor naturalis per frigus
circumstans comprimitur in humide singula
cum bestia quia excellencia caloris naturalis
intrinseci temperatur. Et ideo illa in quibus
humiditas calor naturalis igneus
propter galganum aliter galanga
cito putrescunt. 3a causa est
qualitas facta a frigido intrinseca
ut motus moderatus ita est maxime
rei. Unde aqua diminuta propter
to putrescit. Integritas sua
quantitudine non putrescit. 5to
racio quinque sunt sicut est causa putrefaccionis

pti impedimt Aut em calidu
humidu de re exhauritur res putre-
scit Sic qn humor qre et calor
aut p patm ab hoie exhaurit
hi putrescit moraliter vnde Ps
putruerunt et corrupte sunt cet
hat putfacco quinqz modis im-
pedit Primo p fugiis continuis
p penacoz et tribulacoz exteriore
Scdo p excellenciam caloris naturalis
interi intrinseci p excellenciam
caritatis et amoris spc vnde id
Luce in 3mo ignis in altari meo
ardebit / 3o p coagulacoz
a frigido intrinseco i p tiore
diuini iudicij et vltoris futuri in-
fixum recogitati / Quarto p mo-
deratum mixtum vnde dicitur i pctro
vicium capit ii moueatur aq
oscq moderatus e vaccacio et co-
ntinuacio scrutinij occupacoum q
ocludit semitam qd inducit maiorz
putrefaccoz libidinis Iuxta illud
ocia si tollas pierie libidinis
Quinto impeditur putrefaccio
p magnitudinem rei qz res magna
magis resistit putrefaccoin qz
pva Isto modo moraliter magna dignitas
sine prelatus status vz ea p se
a corrupcoe peti qui hoc
cogitat q e platus cura hnt
recapit honores a subditis
habitat Igitur omino indignus est
nisi bene viuat ex ipa sue dignitatis
magnitudine fiat sibi stimulus bone
vite / Itm ista qnqz putfaccoz
impedimenta pncipium est disciplina
vita a putrefaccoe que p
seruat plus 6 quadratu lucerna
est et lex lux et via vite incre-
pacio discipline / Addicio
vnde veniunt tria insi ab
dono sapie qd dicitur qr de-
bet Sapia est doctus discipline
dei et electus operum illius que
sapia intellectum hois illuminat

Cuiusmodi gra istius mouetur dubium
An sapia consistat in intellectu sic
in sbo Et videtur q no qr dicit Aug
in libro de gra noui testamenti
q sapia e caritas dei Sz caritas
est in volutate sic in sbo et no in
intellectu ut dicit scus Thomas q. 22e
2e ar. i. go sapia no e in intel-
lectu sic in sbo / Pt Eccl vi dicitur Sa-
pia doctrine scdm nomen / dicitur aut
sapia qsi sapida scia q videtur ad
affectum ptinere ad quem ptz experi-
re spuales delectacoes sine
dulcedines go sapia no est
in intellectu sz in affectu / Pt pcia
intelligencia suffi pficit p donum
intellectus Vz ad id qd pt fieri p
vnum superfluum est p plura ponere
go no est in intellectu / Sz contra e
quod Greg in moral dicit li ij q sa-
pia contrariatur stulticie Sz stul-
ticia e in intellectu go et sapia / Re-
spondeo q sapia importat quadam
rectitudinem iudicij scdm rones
diuinas / Rectitudo aut iudicij pt
contingere dupliciter Vno modo scdm pfectum
vsum rois Alio modo ppter qualitatem
quadam ad ea de quibus iam est
iudicandum sic de his q ad castitatem
ptz p rois inquisicoz recte iudicat
ille qui didicit scientiam moralem
sz p quadam qualitatem ad ipam recte
iudicat de his ille qui ht ha-
bitum castitatis Sic igitur circa res di-
uinas ex rois inquisicoe rectum
iudicium hre ptinet ad sapiam
q e virtus intellectualis Sz rectum
iudicium hre de eis scdm quadam
qualitatem ad ipa ptinet ad sapi-
enciam scdm q e donum spus scti
sic dicit Dyonisius in ij c de di no
q Iherotheus pfectus e in diuinis no
solum discens sz et paciens diuina /
Huiusmodi aut compassio sine qualitas
ad res diuinas fit p caritatem que
quidem vnit nos deo Pt i ad Cor 6

cum adheret deo vnus spus e. Hec
igit sapia que e domus, causa q8
hz in volutate scz caritate, Resso
cia hz in intellectu cuius actus est
recte iudicare / h. s. c. / Ad pm igit
dicitur qr aug loquit d sapia qntu
ad sua causa. ex qua ecia sumit
nome sapie 2m qr sapore queda
impetrat. vn pz visio ad virg. lz
tn cu ille sit intellect illius aute
qd no vr. qr talis expositio non
gueniret nisi 2m no e quod hz
sapia in lingwa latina. In gre
co aut no gpetit et forte nec in
alijs linguis vnde potuit vr
nome sapie ibi accipi p eius fa
ma. q a cau gmedat / Ad
2m dicitur qr intellectus hz duos
actus scz percipe et iudicare. ad quo
primu ordinat donu intellectus / Ad
2m aut 2m vones diuinas donu
sapie. s 2m vones huanas donu
sciencie / h. ibi. Hec ex predictis ha
beri pt qr donu sapie / attribuit
intellectui tanq subiecto. Amor ei
homi intellectus fuit p donu sa
pie illuminatus apti fuit ad spualia
cia excedenda / qr talis caritate sit
formatus. vn Col. j consulit aplus
orare p dono sapie et p alijs o
rat d. Vt impleamini in agnitione
voluntatis dni dei et in omni sa
pia et intellectu spuali. vt ambu
letis digne deo p oia placen
tes in omni ope bono fructifi
cantes et crescentes in scia dei
Que nobis gcedat

Et si diuicie appetunt in
vita qd sapia e locuple
cius que opat oia. Si
aut sensus opat qs horu gst
magis qz illa e artifex / Hec
e quarta ps descripcionis comme
datorie, in qua Salom duas co
dicciones d amica sua sapia
introducit. q in sponsa eligenda

apud hoies mundanos no mo
cu ponderat / 2m hc qr ei diu
progatiuas attribuit. lra diuid
in duas ptes / Primo ei attribu
ci opulencia in diuitijs / 2o co
pigencia in artificijs ibi Si a
sensus opat. Et qr diuisi hon
diuise sunt cupiditates / tu 2m
sex etudines qs in coplexione
Aliq eni natur desiderat s
sub etm in diuitijs / Aliq subti
tate i artificijs Aliq virtu
moralium gueniecia / Aliq vir
tu intellectualium excellencia
sub codicionibus quarum ome h
manu desideriu honestu vi
et no bestiale vestebit / quor
tu appetibiliu tm duo in ista
lra psequit / Primu e ad pri
de sic Et si diuitie appetunt
i vita quid sapia e locuple
q opat oia. h. d. nich est
specialit melius d sapia in
dita q xpus est d qua dicit e
i oia opat 2m gsiliu volunt
sue / qr ei sapia in spiritu est
bilitas hua: donu e sapie intu
et io necce e comedat donu e
diuite in nasu. Vn Salomo in
hc libro frequet sapia gmed
qda ponit de sapia creata et pi
ata / et qda d sapia increata
tn ista lra intelligi d sapia h
quia si ho hz locuplet sat
ac odiu vel quo qu lz potit c
diues dico 2m Senecam in ep
i qua docet quas omnis ho p
pace et diuitias sibi acquirat, q dn
intui gumt aspirat / d. e
sic Nunq maior esse amiq q
vbi aliena reposuit et sent
pace mecu tumdo, dum na
turem gpescendo. Ergo in Sene
ca Si vis habe pace quatu a
mundu ptinet / nullu timea
et eris in pace / mecu gpesca

ꝛ eis sat' dives Erat inquit
sedinite illu pntes eni vacua
supellex q in promont intra a-
re/ qntu suburbani agri pos
sset/ cū oia dipeit paup esse
bisaē qz nil debz / Audiui in-
quā/ oia insi forte indicaes int'-
ex. vitū aliqs ab homine an
fortuna iniutum supplicum. h
Seneca sua'. Sz melius dixi
sset si dixer diuitē gclusisset
[illegible] fuisse z nō fortune
ꝯsm Aug' li. 5mo de ciu
c. homies hīt in pessia ꝯsme
quibi dici pt' h deus volunt-
ate h fortuna volunt Sz quod
aūt diuitie a deo eis sint no-
cuc frequent' illis obliscūt deū
Jh homi vides Seneca ep. 41
vn vnde quod dn diuitibus sunt
[illegible] Et dt q dnr eis [illegible] qz
eis bono z benigno [illegible] ma
l. magis [illegible] ad hoc
[illegible] excusari q illa q venit
[illegible] excusat oportatis data
sunt In hoc i dn excusant
sed/ qz lz dent eis ea q eis
n p sunt: dat tn illa qz ea ap
petat/ Sz ēte vē diuitie quas
sapia dat hoibz sunt virtutes z
bone operacons. q signat phta
vocat diuitias salutis ysa 33
diuitie salutis sapia z scie
et pul v. bndicto diu diuites
fecit Nā prerogatiua z [illegible]
unus sapie in vniuso est. q
via hr experiencia in artificijs
et quia ad hoc dr Ei alit se
[illegible] opa. i. Sz ars q e [illegible]
et [illegible] quedā ab aqua
sapia mentem que [illegible] arti
[illegible] peallit. q oia [illegible] ex
nichilo Sapia go [illegible] large
[illegible] prudentia z arte [illegible]
[illegible] z pauis nichil magis [illegible]
artifex q illa [illegible] dr [illegible]

Et si diuitie appetant' / p quo
noncb q tn sunt gnā diuitiarum
s. tpales z piciose. spuales et
virtuose. eternales z gloriose / Prime
sunt bona [illegible] pnipedende/ Secunde
st lauda [illegible] / Tercie ineffa
appetende. Prime diuitie sunt
periculose sz tpales. qz expellunt
vitate a gnitione sereni tate
ab estiacoe unitatē ab asfecone.
Po repellunt vituti a gnitioe
diuites eni n habet pnt vera
ꝯgnicez dei / n sui. n proximi/
Dei no qz mt' 13 d. fallacia di
uiciarum suffocant vbū dei z sy
ne fructu efficit'. In cuius signu di
uitibus regibz angelus apparuit
i sompnis/ s. pastoribus pauperibz in
vigilia vera z pspra se ostendit
in signu q pauperes d' dei cla
ncorez noticia ꝯsequunt'. qz diui
tes Vn luce 19 d q zacheus
qui fuit princeps publicanor et
dives. Et tn statura pusillus
erat. z nō poterat p turba vide
ihm ideo in arborē ascendisse
Sz diuitijs ꝯstipati z familia
sunt pun in statura virtutū. et
ꝯprimunt' sollicitudi z pssimis
negocior z officior in tantu q
nō vacat eis cogitare d' ihu
nisi valde raro. ut semel forte
i anno ut in quadragesima
vl circa festū pasche arborem
ascendunt pnie et ꝯtemplacionis
devote. ut invitet illū in
domū suā/ Cito tn descendit
z deficiunt Et io diuitie st' pul
nes excecantes oclos spuales/
Vn Ewanā diuiti d' Apoc 3 Di
cis qz dives sū z locupletatus
z nllius egeo. z nescis qz miser
es z miserabil z paup z cecus
z nudus Et nec hz verba ꝯgcoz
sui ppt duo impedimta qbz
diuites quit impediunt' scilicz

ppt vera dilectiu caritate et ppt
adulatiu falsitate / de pmo dicit
Boetius Aho strabo et qd dia possid-
tib3 desit s q veru dicat de scdo
pz Tot em sut adulatores diui-
tu de familijs de amicis de vici-
nis et extneis q ipos deserut ad-
uite no put Vn Ecc xiij diuiti
decepto multi recupatores / locu-
tus e supba et in stificauerut
illu. Et infra diues locutus est
et omes tacuerut et vbu illi usq
ad nubes pducet / Tercio no lz
cogitez de pximo qi nesciut qui
sut eor amici et q hostes Vnde
Bene de remedijs fortuitor Istu
que tu dom pecunie estimas
Loculos multos ht ignoras vtz
auarus an pdig sit Si pdigus
nq hebit Si auarus ido habit
ht. Iste que tu felice admira-
tib3 credis sepe dolet sepe
suspirat multi illu comitant
vt musce sequit mel cada-
uera lupi frumeta formice
pdam sequit ista tba no hoiez
Et ido bn deduat Boeth y de cosp.
p 8 q aduersa fortuna plq pdest
hoib3 q3 prospa Illa em semp
spem cu videt blanda mentit
hec sp vera est cu se instabile sin
mutacoe demustrat Illa fallit
h instruit Illa mendaco spe bo-
nor mentes fruentiu ligat h co-
gnicoe fragilis felicitatis absol-
uit / Sic go diuitie repelllut ve-
ritate a cognicoe / Tho repel-
lut securitatez ab estimacoe di-
uites em sut sp i timore pde-
di pecuniaz trahs et thaurz et cu
sint sine securitate pqiis sut si-
lentii secul iocunditate Vn aug x
confessionu narrat q transiens
p quanda vicu vidit q paupere
hinedictu iocudatu et ingemuit lo-
quens ad socios omib3 inquit
conatib3 qb3 laboram mch au
vellem nisi ad secura leticiaz
venire quo nos iste medicus
cessit. Et sequit Iste letabat
ego anxius Iste securus ego
trepidus Et ido notat vigo
bta i suo cantico ait Esurien-
tes impleuit bonis et diuites di-
misit inanes Luce i Istud d
inane quod appet esse re-
pletu et th est vacuu Ita
diuites videntur exterius sz metu
sz pturbacoe sine sollicitudine et t
interius sunt plem terroria et
timore Tercio repellut vitam
ab affectione Causat em mo
dias et turbaciones bella li-
tigas et discordias mouet Gen
xiij de abraham et loth
consanguineo suo de quib3 ibi
dr Erat eor sba multa et no
quibat habitare simul et io
sut pnipedende Vn Seneca
ep lib Neo alius e dignus
q qui opes contempsit Et ido
Ps dr diuitie si affluat noli
appone cor Dt aug No di-
cit diuitias appone sz noli
cor appone nd danat diui
vnde meam celu sz qd ap
situ e qd no expedit retrud
Et io dixi q diuitie sut v
na pnipedende sic tota vi
tez voluet ne sit impedimt
vitiu Non optime tpamentu
docet aug sup ps xli q nb
diuites nimis contepnat ne
nimis de paupte psumat sic d
hc attedite ne diuites pa
reprehendat et insup ne de
paupte et egestate psumat
no est psumedu de diuitijs
quatomagis no e psumedu d
paupte / paup vl ceteros m
hinc nacc exteme ipa / nott
sblaty e h bangel in simi

abrahe videns qui liberatus est
Lege scripturam invenies divite
abraham sublatum ergo in sinum
divitis paup(er) An poterunt ambo
divites esse et ambo cupiditate
pauperes h(ec) aug(ustinus) ¶ Secunde divi
tie sunt spirituales et virtuose et he
sunt gratie et operones virtutum et bo
nitates unde seneca omne vi
cium contra naturam est quod congregat scientiare
dicit boecius de consolatione ve sunt que nos
virtutibus divites efficiunt ergo
sunt divites esse cupitis veras
divitias amate et culmine vera
honoris querite ad celeste regnum
tendite si gloriam dignitatum dili
gitis illi superna angelorum soci
etate asserbi festinate unde
1 tim 6 precipe divitibus huius
seculi sublimia non sapere neque spe
rare in incerto divitiarum et infra
bene agere divites fieri in operibus
bonis et ephe 3 det vobis secundum
divitias glorie sue virtute Tercie
divitie sunt eternales et gloriose
In istis est perpetuitas sine transitione
securitas sine fatigacione iocun
ditas sine afflictione saturitas sine
defectione de quibus in ps Gloria et
divitie in domo eius Et iterum
spera in domino et fac bonitatem et pa
sceris in divitiis eius De istis
divitiis dicit magister albertus sic
hec sunt preclare divitie indefe
ctibiles quas thezaurizat quas ditat magna
mente perficiunt et omni congeries
generis dignitatum hec sunt opes
in terrene sed superne quibus incolitur
hec possessio non mundana fa
cultas habetur quibus non perficiunt
circa tabulos nec capi spinas
timentes nec preciosa vestimenta
generant tineas nec deposita ti
ment fures nec dormientem ter
rent somnia nec vigilias cogitata
capiunt sed omni creata afferunt

plenitudinem cum omnes deus possi
detur in gloria h(ec) il(le) ¶ Addico
Ante gloria tamen non possidetur sine
dono sapientie donum enim sapientie pre
supponit gratiam Et ideo dubitari
possit utrum sapientia possit esse sine
gratia i. cum peccato mortali Et vi
detur quod sapientia possit esse sine gratia et
stare cum peccato mortali quia de hiis qui
cum peccato mortali sunt non possunt sancti
proprie gloriari secundum 2 ad cor 1
Gloria mea hec est testimonium conscientie
mee Sed de sapientia non debet aliquis gloria
ri secundum iere 9 non glorietur sapiens in
sapientia sua ergo sapientia potest esse sine
gratia cum peccato mortali ¶ Preterea sapientia
importat cognicionem que intendit co
nnibus supremis scilicet divinis et conspiciendis
et consulendis ut dicit aug in xii
de trinitate Sed aliquis cum peccato mortali
potest habere cognicionem veritatis divine
secundum ad ro 1 veritatem dei in iniusticia
detinent ergo sapientia potest esse cum pe
ccato mortali ¶ Preterea aug dicit xv de
trinitate de caritate loquens Nullum est
isto dono dei excellencius hoc
solum est quod dividit inter filios regni
et perdicionis eterne Sed sapientia differt
a caritate ergo non dividit inter fi
lios regni et filios perdicionis ergo
potest esse cum peccato mortali ¶ Sed contra est
quod dicitur sap 1 In malivola a
nimam non introibit sapientia nec
habitabit in corpore subdito peccatis ¶ Re
spondeo dicendum q 45 ar 4 est dicendum quod sapientia que
est donum spiritus sancti facit rectitudinem
iudicii circa res divinas vel per re
gulas divinas de aliis ex quadam
connaturalitate sive unione ad divina
que quidem est per caritatem et ideo sapientia de
qua loquimur presupponit caritatem
caritas autem non potest esse cum peccato
mortali cum sit ei contraria Unde re
linquitur corrupit unde relinquitur
quod sapientia de qua loquimur non potest
esse cum peccato mortali ¶ Ad primum

go ddm q i d) e̅mne intelligēdā e
d' sapia mundanic in reb) sine eo
in reb) dmis p venes huās d' q
sci no gliant' s; ea se fatent'
no habe' s'd p' 30 sapia hoim
nō est mecu' gliant' at sci de
sapia dina s' d' 1 cor 1 factus est
nobis a do sapia. Ad 3m ddm q
vo illa illa p'cedit d' qgmede
dinor q habe' p studiu' & mgsi
oro vomis q pt' ha'ri cu' pcto mor
tali nō at illa sapia d' qua h
loqm'. Ad 3m ddm q sapia & si
differat a cai'te tn' psupponit ea
& ex hoc ipā diuadit int' filios
regni & filios pdicionis h' s' Tho
in 22e q 45 ar 4 de hac sapia
que e' domi spus sci dr' dnis
mt' 23 ecce ego mitto ad vos
ppħtas sapientes & scribas q sunt
pdicatores scientes s'mone pro
fe'e p loco & tpe ym gditoz & qlit
audientiu' ut vult jeo' in omē
d' sco Stephao. Pro quo ecia' e
qd dr' Bg 30 mor c 1 expo
nes i' Job qs posuit i visceribus
hois sapiaz a' qs dedit gallo in
telligēcia'. In cor hois hu'ana
sapientis supne sapie graz qs
infudit. Vel ipis sctis pdicato
ribus qs nisi ego intelligēciaz dedi
ut sciant qn vel quib) debeant
vetum mane nuciare. Predo
enī qd & quid agat scitur. q'
hec intu's ego me relevate gsi
scit. Subdit ibide. Nō ei vo est
q sapia diuitus inspirata in vi
sceribus hois ponitur, q' innuitur
quitu' ad eltoru' mitz spectat
no in solis vocib) s; eciā in sen
sib) dr' ut ipm' quod loq' lingua
viuat gscia & lux eius tāto
clarius resplendeat i supficie
quāto verius inardescit in cor
de dragm at laboin e h' qd
addit. Vel qs ded' gallo intellig'a

Subtilior adhuc exposicio e
enim. Intelligēcia q' pe docto
tato ea subtilior dz' quāto s
penetrādā invisibilia exercē
to mch materiale discutit. ta
p voce corla loquās. Ioē gd
corpus tūsit. q pfato illa q
sitius eo quād. nisi ea ca
gallo i pdicanti docto. ipē
mor cuditor misit ad. Intelli
gēcia q' gallg accipit. nt
noctiniu tpib) hoar discer
& tūc demū vocē excitā
emittat. q' vz sens gsisz p
tor pns in auditorib) sine
litate vite gsidat. & tūc
mu' ad audiendū cogruā
pdicaconis format. tpi enī
ras noct discerne. & dem
nebrat apta mepaciō ve
corrigēt. Gallo itaq; intelli
dens tpe tenuit. q' doctor vit
discrecionis vtiq; noverit
quid qn vel quid inferat
ta mistra. No ēn vna e
q' ex hortacio cuncti quam
uis cunctos par morū quali
gstringit. Sepe enī alig a
officiunt. i nocēt q aliis p
Nam & plerūq; herbe q h'
malia reficiunt alia occi
& lenis sibilus equos mit
catulos instigat. & panis
viros fortes roborat pu
necat. & medicamentū quo
morbū imminuit. alii vide
gtis. Qualiter i' audiēcium
formari doctoz s'mo. Gallus
infra subdit. Doctor g'sisz
vna cunctos virtute caritat
ficet ex vna doctrina. nō v
eade q' ex hortacione tang
da audienciu' dz. Alit nāq;
alit admonēde sunt femine
iuuenes alit senes. alit
pes alit locupletes. alit

ali' tristes· alii subditi alii plati
ali' serui· alii dni· et alii hing
idi sapientes· alii ebetes· ali
npudentes· alii verendi· aliter
gteri· alii pusillanimes· alii im
iectes· alii pacates· alii be
ivoli· alii invidi· alii simplices
gnuine alii incolunes· alii egri
ali qui flagella metuunt et ppterea
corrent' vivunt· Alii qui sic in
igtate diruerunt ut nec per
flagella corrigantur Alii nimis
tati· alii multiloqio vacantes·
Alii timidi· alii audaces· alii
pigri· alii paupites· alii man
sueti· alii iracundi etc Sapi
cis enim hiis intelligencie perfectaz
pracdunt officium assumentes
et hiis et aliis verbis salutis pro
fundo curet satisfacere Juxta id
me pet' z pati sp ad satisfactoz
omni poscenti vos racionem faciendo
et sat p doctrina et opacoz de
ducendo eos ad vitam pheniem eternam

Et si iusticiam quis diligit la
bores huius magnas habent
virtutes Sobrietatem enim et
prudenciam docet et iusticiam et virtute
quibus nichil utilius est in vita hominibus
In ista Salomon declaravit quomodo
pogantas sapiencie sponse sue In
hac pte pseqnitur de sexto· Deinde
enim quia ipsa ht nobilitatem ppagacionis
celebritatem bone opinionis· et ceti
alitatem educacionis· opulentiam in
divicijs· et experiencia in artificiis
ipto ipa ht sincere modamine
moralibus et sapientie verum examine
specialibus Est igitur intencio sua
isto textu comendare istam spo
sam sive animam pelaram a bonis
moribus Et circa hoc duo facit primo
comendat eam generaliter et summatim a
iusticia legali Secundo singulariter et sin
gillatim a quatuor virtutibus cardinali
bus ibi Sobrietatem enim. Circa primum est

adudendum quod sic docet Aristoteles quinto
Ethicorum c. 1. Duplex distinguitur iusticia
videlicet generalis que vocatur legalis, et
particularis iusticia. Inter quas talis est
differencia, quia iusticia legalis non est pars
virtutis· sed est tota virtus, et vocatur iu
sticia legalis· quia per eam homo fit ob
servator tocius legis secundum singulas
operaciones virtutum Vocatur eciam iusticia
generalis· non quia sit genus ad omnes
virtutes· sed quia est una virtus particularis
directiva tamen cuiuslibet virtutis in actu
suo secundum Aristotelem ibidem quod expedit bono
civi. Unde iusticia intendit dirigere omnes
virtutes in actu suo sic expedit ad
bonum civitatis Iusticia vero particularis
est illa· cui contrariatur avaricia· et est
in commutacionibus et distribucionibus
que fiunt in singularibus personis, et hec est que
connumeratur inter quatuor virtutes cardina
les· que sunt prudentia· iusticia· fortitudo·
et temperancia Primo igitur Salomon comen
dat sponsam a iusticia legali, Secundo
a iusticia cardinali ut dictum est. Cir
ca autem ad primum dicit sic. Et si iusticiam
quis diligit, Cum in varietate enim co
stitucionum et complexionum in hominibus
varie sunt inclinaciones tam ad vi
cia quam ad virtutes Unde quidam homines
naturaliter inclinantur ad opera iusticie et con
trarium declinant Et de tali homine
loquitur hic Et si iusticiam quis dili
git vel ex electione· Et loquendo de
iusticia generali. Labores huius id est ex
ercitaciones difficiles sapiencie ma
gnas habent virtutes id est vires ad acquisi
tionem Vel labores huius magnas
habent virtutes id est per exercitacionem sapiencie
magne acquiruntur virtutes, Labores
dicit propter difficultatem que semper est annexa
operi virtuoso Operari enim virtuose
consistit circa difficile Et ideo dicit
quidam illa est non ardua virtus, Secundo
commendat eam a quatuor virtutibus car
dinalibus singillatim dicens Sobrietatem
enim et prudenciam docet· prudentiam et

Justicia · specificat noibus suis s3 te
peratia vocat sobeta · et forti^ne no
minat virtute Sic enim d^t tulius de
officiis Nomine virtutis fuit antiquitus
solius virtutis forti^dinis Iste autem vir
tutes quatuor dicuntur generales · principales · et
cardinales Sic enim in artib est dare
subordinacionem · quarum una precipit et
principatur alia subseruit et exequitur
Ita est in virtutib moralibus Sic
enim ars militaris precipit equestri
et equestris frenefactiue Similiter ars
gubernatoria nauis est archite
ctonica · i · principalis et preceptiua re
remigatiue et nauifactiue Fines
autem superioris artis continetur ab infe
riori arte · sic frenefactiua intendit

bonitate · ad hoc quod homo bene equitet et bene equita
re ordinatur ad bona militia Et
ideo ars militaris habet precipe tam
equestri quam frenefactiue · Et multis
aliis consimilibus luctum militari ·
Eo modo est in virtutib moralibus
Una precipit alteri puta superior
inferiori virtuti In passionibus concu
piscibilibus desideriis delectationes secundum
tactum sunt difficiliores ad regendum ·
et ideo indigemus una virtute qua
ratione regamur in huiusmodi delectationibus
generaliter et ista vocatur temperantia Sub ista
autem sunt alie virtutes circa materias
sensibiles delectabilium Est enim de
lectatio secundum tactum multiplex · Alia
circa gustum · alia circa venerea · alia
circa ludos In delectationibus secundum gustum
indigemus virtute que vocari potest sobrie
tas In delectationibus venereorum indigemus
continentia · quibus solis venereis licet
uti virtute que vocatur continentia vel
castitas In delectationibus que fiunt
secundum ludos · indigemus virtute serua
te medium · inter humiditatem et defe
ctum que vocatur Eutrapelia secundum aristo
telem Ethicorum Modo quia omnes iste virtutes
sunt circa materias magis particulares

quam temperantia et temperantia habet fieri circa
delectationes secundum tactum generaliter similiter del
ligendo · gustum sub tactu · quia gustus
est quidam tactus sic dicitur 2 de anima
temperantia vocatur virtus generalis
eutrapelia autem est species eius scilicet tem[perantie]
tie Et similiter castitas continentia
sobrietas in cibo et potu species sunt
temperantie Ideo temperantia voca[tur]
rector eutrapelie vel sobrietatis
continentie Omnia vero omnes ma[teria]
moralis reducuntur ad quatuor ·
ad passiones concupiscibiles · ad
irascibiles · ad electiones voluntatis ·
operationes circa res exteriores vtilitatis
si in istis quatuor bene regulemur
erimus virtuosi Et ideo secundum ist[as]
quatuor virtutes · dicuntur quatuor vir[tutes]
cardinales sine principales Tempera[n]
tia facit tenere medium secundum re[ctam]
rationem circa passiones irascibiles Pru[den]
tia circa electiones in operationibus Justicia
circa quantitates in rebus exterioribus
Et fortitudo circa materias concupiscibiles
Iste autem virtutes methaforice
dicuntur cardinales Cardo enim est
et lingonem est pars hostii que vertitur in
quodam foramine ligneo vel
ferreo · per quod ostium aut vertitur
clauditur vel aperitur Et aliqui
vocant ipsum foramen Et dicitur a
diam grece quod est cor latine; quia
cor hominis regit corpus et in
Ita liginum dicitur regere et mouere
ianuam Omnia ergo operationes hu
mane reguntur dirigantur ab istis virtutibus
secundum rectam rationem sic ianua per
cardinem Ideo ab antiquis cardinales
placuit eas appellari virtutes
forte dicuntur cardinales · a cord
a cardiam grece quod est cor latine Et
dicuntur cordiales ad differentiam virtutum cor
poralium · sic sunt robur · agilitas
corporis Iste vero sunt in corde
et ideo forte cordiales vel cardina
les plurimus esse dicebat et eius

n quae qua^{or} sut v̄tutes p̄n^{les}
quae dnr cardiales / Est alite
aliuns aduteduz q̄ iste qua^{or} vir-
tutes s̄ plotinu & macrobiu s̄
inu libr d̄ somo scipiōis q̄d
variant^r Sunt em̄ v̄tutes exē-
plares v̄tutes p̄gati animi v̄r-
tutes p̄gatorie & v̄tutes politice
iste ad v̄tutes s̄ q̄ sut in dō vo-
cat^r politica exēplaris ut dicat^r
iustitia dei · obs̄uacio legis e-
terne · i adminstrac̄o creature / fortitudo
dei gubnaco / tpancia conu-
sio volutatis sive ad seipm̄ v̄sio / p-
rudentia sapia infinita · Sic g̊
v̄tutes iste s̄ q̄ in dō ponūt^r · v̄-
tutes exēplares dnr / q̄ v̄tutes
anime exēplares d3 ēē ad v̄tutes
humanas · sic q̄ summa regla boni-
tatis debe9 Cosidando aut
alias v̄tutes s̄ q̄d ab hoibz sunt
sic dnr s̄m g̊du pfeciōis
& inpfeciōis / Inueniunt^r em̄
in bonis · melioribz · & optimis
bonis vocat^r politice · i ciuiles ·
p̄ eas hō aptz efficit^r ad re-
gendū in qui ciuili^{te} / In meli-
oribz & pfeciōribz q̄ trāsceduū pa-
cedunt quodā ad diuinā similitudine
ut imitet^r & effigiet v̄tutes
exēplares in dō / vocant^r iste v̄tutes
purgatorie q̄ p̄gāt a vicijs pas-
sionum · ita q̄ iste v̄tutes sunt in
hoībz q̄ sunt frequentia paconu.
tm̄ eis dnāt^r v̄tuose · & i dō
dir in eis purgatorie / Sz in ho-
mibz pfectissimis · q̄ tota^r
adherent diuinis · dnr iste v̄tutes
purgati animi / In q̄bz prudentia
sa diuina intueda intuet^r /
tpancia terenas cupiditates nescit /
fortitudo passiōes ignoat / Iusticia
c lege diuina petuo fedēsocia^r
Et isto^o dnr esse v̄tutes in btis
v̄l forte in q̄busdā paucis & ele-
ctis in hac vita l. & specia^r

fuerunt in x^o humani^{te} & in v̄gine glo-
sa / hijs visis pz l̄ra q̄ sapia docet
sobrietate · i tpancia s̄m 1 pet^r 4 so-
brij estote & vigilate / Docet etiā
p̄dentia lūc 12 c^o ht^r v estote p̄dentes
sic serpentes / Docet etiā iustitia
& v̄tute · i fortitudine · q̄bz vtiliq̄ inchil
est in vita hoibz Sz cōm vide^r q̄
v̄tutes theo^{ce} sunt melioes ad p-
merēda etnā vita / q̄ sine fide im-
possibile e placē dō ad hebr · xi et
si hō caritate nō heat inch est vt pz
1 Cor 13 Ad hoc dicendū e q̄ sub istis cōpre-
hendunt^r v̄tutes theo^{ce} / fides
sb p̄dentia · spes sb fortitudine / caritas
sb iustitia & sic verū e q̄ inch est
vtiliq̄ in vita hoibz / Circa h̄ v̄ tenā
dubitari pt vtrū v̄tutes morales
sint conexe · sic q̄ n9 hō possit
vna hr̄e nisi heat omēs Et vide^r
q̄ nō / q̄ aug d^r ad iero^m in epta
quadā · q̄ nōn e diuina sma in qua
d^r q̄ ht vna ht omēs Sz omis via
sma e diuina / q̄ s̄m ambo^o · Omē
verū a q̊cunq3 dicat^r a spū s̄cto est
g̊ vera e sma / Itē v̄tutes morales
gnant^r ex excitō actuū sic pz 1
Ethicor Sz ɔtingit aliquē se exercitare
in actibz vnius v̄tutis & nō in actib
alterius · sic aliquis pt se dare actibz
libalitatis licet nō det se actibus
ɔtinencie sic pz d̄ se / hō talis ac-
quiret libalitate & tn̄ nō e ɔtinens
Ad oppositū est Greg 22 moral · Illa virtus e
si admixta alijs v̄tutibz nō est ·
Et hoc ipm̄ pbat Arestotiles 6 Ethicorū
d · q̄ n9 pt hr̄e prudentia nisi ha-
beat v̄tutes morales · nec pt quis
hr̄e v̄tutes morales nisi habeat
prudentia / Ad qōz dicendū q̄ virtus moral
pt dici pfecta & impfecta / Virtus moral
impfecta pt hri etiā si alie nō ha-
beant^r / pfecta aut nō pt hri / Unde
virtus impfecta vocat^r inclinacio naturalis
ad v̄tutē · sic aliq̄s naturaliter inclinat^r ad
castitatē · aliq̄s ad libalitatē / Pfecta

22 mora

vo' vtꝫ est hitus inclinas ad bo'n
opus bn agedu/ huiꝰ at ꝯmixtioīs
raco apud Aristotē e tlis · qr nullꝰ
pt ee prudēs nisi sit v'tuosꝰ/ V'tus
em moralis facit bn elige ea q
sūt ad fine · ꝫ bn indicaē d' fine
Sꝫ p oppitu malicia fit male sen
tiē de fine ꝫ pꝯns fit erronee
eligē Vnicuiqꝫ em bonu appaēt
ad quod incliat ani9 · ꝫ idō si ho
no ht reca estiacoꝫ d' fine · nuqu
bn eliget meliora quod ē opus
prudētie/ ꝫ corruptꝰ p hitus vicio
sos ht flam estiacoꝫ d' fine ꝫ per
ꝯseqns erronee eliget · Et ideo
pdētia q ē reca electo ul reca raco
agibliu no ē in tli Et ant vtꝰ mo
ralis sn prudētia ee no possit sic
ondi' Inclinaco in actu' v'tutꝰ ē
ab habitu v'tutis · Ho sic inclina°
corpis si ē nimia · corpꝰ impingit
i aliud ꝫ ledit' Ita inclina° v'tu
si ē nimia · no fit scdm reca rōne
Et io ad hoc q opaco sit v'tuosa ·
requit' no solu habitꝰ inclinas
s rōa pdentia diges ꝫ moderas
opacoꝫ Et io vtꝰ moralis no pot
esse sine prudētia Ad p'min igr' dcm
q inteco Aug' q illa sima exp'sse
in hac septia no doce' Ad ul'dci
q qui assuefat se in opatiōibꝫ vnius
v'tutis ꝫ no alterius · talis no hebit
prudētia nc acquit aliqua v'tute
morale pfcaꝫ Acquiret tn vnu
habitu illiꝰ matiaꝫ circa qua se
exrcet Sꝫ ille hitꝰ no hebit racoꝫ
v'tutis pfce · ppt defcm pdētie Et
ideo oz ad hoc q ali' vtꝰ acquirat'
q ho bn heat se circa oia · q in v
su vite ire veniut No tn optet
q simul exrceat se in actib oīm
v'tutu · s requit' q no se heat vi
cose circa maꝫ alicꝰ v'tutis Vnde tn
qda v'tutes ꝯueniētes hoi rōn e
minētis status sic magnitas ꝫ ma
gnificētia · ꝫ istas v'tutes acquit

ho excedēs se i actib libalit' · sic
hita libali'te ht eas i po'a pxia
Sꝫ em libali sufficiēt habūdaui
suptuu ꝫ pecuniaꝫ · exrcebit aū
magnificētie d' facili ppr' vsu
bali' in donacōibꝫ mediocribꝫ
vsitatu Addico No ē
de facili vtꝰ acquit' Vn d't l
Si iustiaꝫ quis diligit labore
huiꝰ di · magnas ht v'tutes
Acquisita tn v'tute facilit' ꝫ d
lectabilit' opa'. no tn aliꝗ v'tu
suffi'ut ad salute nisi donu s
pie hea' Ora go ꝯtnt quer
vtru sapia sit in omibꝫ hentib
graꝫ Et vide' q no Maius ē
em sapiaꝫ hre q scipiaꝫ audi
Sꝫ so pfcoꝫ ē sapiaꝫ audi
Pi cor 2 Sapiaꝫ loqm' int p
fectos Cu go no omis hntes g
sint pfci · vi' q multoꝝ sa
heat/ P Sapientis ē ordina
ut dt phus i ohe Et Iac 3 d't q
pia est iudicas sine simulacon
Sꝫ no om hentiu graꝫ ē d'
iudicae d' alios ordinae · s su
plator · go no om hntiu gra
habē sapiaꝫ/ P Sapia dar' co
stulticiaꝫ ut dt Bg in 2 mō
multi hentes graꝫ sut na'r st
vtꝫ d' amentib baptizati vl quo
modu in amētiaꝫ cadut · go
in omibꝫ hntib graꝫ ē sapia
ꝯm ē q ꝯeniꝫ est sine pcto
tali diligit' a dō · qr caritat
qua dns diligit dr aut di
tes se diligit ut d' pu 8 Sꝫ
A dt Nemeꝫ diligit ds m
cu sapia inhitat · go no m
habētibꝫ graꝫ ꝫ sn pcto mō
existētibꝫ est sapia Rn' ꝯ
in 22e q 45 ar 5 · scdm q s
d' q loqm' nunptat qndā rectitudi
iudicij circa diuia ꝫ ꝯspicie
ꝯsuleda Et qntu ad vtrūq
vnioē ad diuia s diuisos g

aliq sapiaz sortiunt Quida em
tm sortiunt ad eod indiciu trinj
9teplacoe diuior q etia in or-
dinacoe rerum huanar et in diuisas
regulas qntu necciu e ad salute.
nec ulli dest sine peto mortli
existeti p graz gtu faciete. qr si
illud deficit in necciis inltoring
q.a. vii. johis z d. Vnctio docet
vos d oibus. Quoda aut altiori gdu
pcipiut sapie donu et qntu ad co-
templacoz diuior. Inquantu scz al-
tiora qda misteria et cognoscunt
aliis manifestare psut. et etia qn-
tu ad directoz huanor sm re-
gulas diuinas inqntu psut et in eas non
solu seipos s etia alios ordinare
et le gdus sapie no e comunis oibz
htibus graz gtu faciete. s mag-
is ad gras grat datas. quas
spus sctus distribuit put volt. sm
i cor xii. aliis dat p spiritu ser-
mo sapie. alii phtia. alii gna
linguaz etc. Sed primu gdu dcm q
aliqs loqr d sapia sm q se ex-
tendit ad occulta misteria diuior
sicut ibidem dr Loqmur dei sapiaz in
misterio abscondita. Sed et 2m dcm q
homines ordinare alios hoies et se
cundum diuinas ptineat ad solos pla-
tos. Tamen ordinare ppos actus
et eis indicare ptz ad vnumque.
que ptz p dionisiu in ep ad de-
mophilu. Sed ad 2m dcm q amen-
tes baptizati sicut et pueri htit gde
habitu sapie s hd est donu spus
sci. s no htit actu ppter impedimentu
corporale. quo impedr in eis vsus ro-
nis. h s e. i s. Correllarie scz
q tus sapia d qua hic loqr d do
inundatur et no acquirit ino huano
q a nob gcedit. de p ihm xpm etc.

Etsi multitudine scie desiderat
quis. Scit ptita et d futuris
estimat. Scit versucias sermo-
num et dissoluciones argumentorum.

sig et mostra scit antqz fiat. et eue-
tus tepor et scolorum. Hic ea qbus hos
singlariter extollunt. vnu e expgeria
in diuersis scris. qr ei ois scia e
d nro honor hominu. i d via al-
omnis scia reddit gbus pma digna
honore. eius ro e pmu virtutis.
Virtus aut rei me fudat ex hoc q
pt attinge ad id ad qd nata e or-
dinatur. qr in eo cosistit eius pfecio
ideo. ois ho natur scire desidat. Et
scia e hois pfecio natalis. et ideo
omnis scia reddit pma digna ho-
nore. Postqua v Salon sex pro-
gatiuas d sapia ptulit. vz gno-
sitate ppagacois. sollicitudine bone
opinionis. cmalitate educacois. opu-
lencia in diuitiis. expgetia in ar-
tificiis. et simcz moderamie in
moralibz. In hac pte sbingit sep-
tima progatiuaz. vz. vez examie
in scialibz. Et qr scie seciunt que-
admodu res. 3 d aia. Res vo di-
uidr in signu et signatu. Et ido ois
doctina vel e rerum vl signor. sicut
dicit aug d doctina xpiana. li. 1. c. 6.
Scie vo q sut d signis vocant scie
smocinales. Scie vo q sut d re-
bus vocantur reales. Et qr ois scia
alto istoz mor vl genez gtinetur
Ideo ad gmedacoz sapie induoit
Salomo in hac pte. ea habere
noticia tam sciaz naliu qz etia
smocinaliu. Et dt sic. Etsi multitudine
scie quis desidat. scit ptita et de
futuris estimat. Vz qr omnis ho natur
diligit multitudine scie q d natura solu
ipa est adornata virtutib moralib
vz iusticia temparancia fortitudine et pdecia
ymo etia est dotata virtutib intellectu-
alibz ut heat no solu sciaz s eciam
multitudine scie. Sut aut in nalibz q
ptita. queda futura. qda q euenm-
unt raro. et queda q frequet. Pte
in smocinalibz sciis quedam sut
plana et facilia ad intelligendum

z qdā obsenā z 9plexa z apta ad de
apiēdū / Idō d' omnib3 istis dt̄ su
piaz ēē suffi' instructā / q2 scit p
tita z d' futuris estimat̄ Ciā eni
disciplinati ē in tātū disc'na
c'ltitudine inq'rē rei ꝯ vnūqdq3
genq' q̄ntū nā rei ꝑmittit sic
d' i ethicoꝝ / Idō fatuū eē tāta
c'tine exige de futuris q̄nta hr̄e
possum⁹ d' ptitis / cū tn̄ futura
contingēcia sint ꝯtingētie / ptita
vō nc̄ctati subiecta / Idō signāt' dis
tinguēdo dt̄ Scit ptita z d' futuris
estimat i opināt' vl' ꝯiectura'
Scit eciā v'siciās s̄monū i ocul
tos z enigmaticos modos loq'ndi
in q̄b3 p3 redarguēdo apparēs salte
quacūq3 pte ho eligat sicut in in
solubilib3 Scit eciā dissolucōs
argucōꝝ i q̄ videt' apō siplices
soluī nō posse / Alia l'rā hr̄ di
sponēs argucōꝝ s' debitas ordīacōs
i formas arguēdo sylo'ce entime
matice · exāpl'r · z inductiue / z hui'
dispōs d' q̄bus i porū tetig' Scit
nō solū ista · ymo in nālib3 scit
signa z mōstra · Signa dicūt' aq'
effectus in celo nāles vl' in aere
q̄ euēt' futuroꝝ designāt eciā sta
tū hūanū sicut p3 d' cometa qui
signāt morte principis z bella fu
tura / sicut p3 i metheoꝝ z longa ex
periēcia est pbatū / Monstra vō
dicūt' ipa que fiūt ꝯ ꝯsuetū
cursū z cōm̄ui interioꝝ nature sic
qn̄ ho nascit' cū sex digitis vl'
duob' capitib' z hmōi vocāt'
mōstra · q2 ꝑmit aliqd dissuetū
demonstrant ēē futurū / Vn̄ ome
mōstrū est signū s3 nō eqūsc'
Large loq'ndo d' signo / q3uis s'c'
cte loq'ndo id possit esse signū qd
raro · tn̄ z in nāa euenit sicut ē co
meta vl' eclipsis solis / Mōstrū
vō qd cōm̄ assuetū nāe cursū
euenit sicut si ās ex vna pte eēt

ad

ho z ex reliqua pte bos vl' a
Scit euēt' tēpoꝝ z seclorū i
sciat q2 sic deus ē supm⁹ dn̄s
dei z ꝑphētās cōstituit / Mot
q2 nūt multa q̄ sciēnos quē
tum ē nob nōtia scīa · v3 sla
q̄ ꝑpetrauim⁹ · bn̄ficioꝝ q̄ rep
vim⁹ · supplicioꝝ q̄ meruim⁹ /
ē scīa l'ra qua debes ēē cui
ē notitia nr̄oꝝ flagicioꝝ · in
discucias · nosmetipos ꝑnip
z nō scipiam⁹ / z arguūt de
tuit ad ꝯfusionē ista noticia
vl' sciaz affert nob ꝯsciā n
minuās z lesa quodā d'
licia sctoꝝ siloꝝ / Vn̄ signāt'
Jere · Arguet te malicia tua
auersio tua increpabit te / scito
vide q2 malū z amarū ē
se te dominū dm̄ tuū / S3 de
hmōi scīe mlti hn̄t q' in
mdāme z in defectib3 alioꝝ
ꝑcedēt sive pōrēt z cē
spos negligētes · sicut ocul'
videt ꝑter se / Cont' quos
in ps' in editacōni suaꝝ
agulti mlta sciūt s3 seipos
sciūt · alios inspiciunt z se
deserūt / Et iō signāt' d' i
Sciat vnusq̄sq3 vas suū i c
sui vl' ꝯsciaz suā possidē
sctificatē z in hnōe / Scīa
q̄ eciā qua debes ēē cuio
noticia bn̄ficioꝝ dei q̄ repo
Ant' que ꝑcipiu ē credē q
cepim⁹ ꝑ passioꝝ xp̄i · in q̄ x'
nob acq'sitū vitā denūtiāt
maxie dilcōnis · qui ꝑ no
ui volunt vehemētissie a
in ligno cruc' / Tua aut'
denūtiacōꝝ sic doce' · pmo p
passio z diffinicō q̄ sit aūi
heudedū ꝯpaz passioꝝ d' a
ficiō / Obiectū aūt istiu
kōnis fuit filig dei · q̄ l3
eēt pn̄ fm diuite · mlt'p

ne semetipm exinaniuit et
fc̄us ē obediens usqz ad
mortē / ad cor 11 filius eius ſcē
ient ex q̄ ſcēcit ei oīa / passio
ac gclusa d' h' ſcīa fuit pa'
menta heb 2 videm iħm ppt pa
ſſi mortis glīa ⁊ honore coronatū
sunt at ad gaudeū hac passioz
d' ſubito fuit diffinico ipius
ſcīa ꝑordinacō ipius filij q̄ tra
didit semetipm ꝓ nobis vna cū
pr̄e et spū ſc̄o / vn luce 22 filius
qd̄ hoīs vadit s'm qd̄ diffin
tū est / h fuit diffinico ſcē p
ne figuraui eiuꝰ causas in
no tam suauē ſciaz sicut in co
pade illius oīs alia ſcīa ꝯtep
ta / vn ſcb' 1 ad cor 2 / Non enī
iudicaui me ſcire aliquid īnt vos
nisi xp̄m iħm ⁊ hunc crucifixū /
Tercia ſcīa ē ea qua debes ēē cuī
op̄ nocitia suppliciorum q̄ meruis
ſti hēmus ꝑ dampnacoz penaz
malium · que sunt diuisis ſcīs
ꝑ᷑bus reuelate ⁊ in duobus d'
ſit tāguntur · Sitis ⁊ esuries · fugg
igni · fetor ⁊ horror · Tenebre
de eāt vinci · vermes qz rode
te / et d' hac ſcīa d' in ps Con
tinue ꝑccores i infrio aīus ꝯteres
q̄ollinsenc' deū · Exaito post
Sicut ꝯteres qui hoīes sunt i
mites ⁊ puniendi ſi delinquūt
h̄ ꝑ tactu ē q̄ x' fecit nobis
vn̄ artū dominatum in ligno
ꝗ ad ē nōdū q̄ x' hoīb
efficit argutū ſq oz attende
argutū quo ei ſocia' iniunt
argutū q̄ ab ea ſpeca' inuenit' ⁊
artū quo ab ea ſpeca' puniunt'
ꝑ fc̄t in ſua bñdicta bndicta
incarnacōe · Scdm in ſua cottidiā
q̄' acōe / tcīū faciet in final in
dij declaracōe ⁊ ministrat' iſta tā
tū tria ſꝑbus reglis phic' ſcī
mis / Tamē pīma ē ex medio

existencia hoc aliquid · nāe ē exc
ma ꝯtingi · Sic ē mayor ꝯtente
d' nāo ⁊ minore d' messe · ſc' q̄
va d' nāo · Sz / Tcia est ri aff
macō ſit causa affirmacōis ⁊ ne
nt̄ negatiuis / ⁊ tz i causa p̄sita
Primū i' artū fuit in bndcā xp̄i
incarnacōe / cuius q̄ erat q̄ nāe
erat ea pace īnt deū ⁊ hoīem
⁊ ꝯcordiaz / deus fuit mayor ex
tremitas · ho minor iſte eīn extremitates
vnite fuerūt in quodā medio
qd̄ nē fuit hoc aliqd̄ vz i filio ·
q̄ nāz hūana · i ſua ꝑſonalitē
[illegible] assumpsit · ut eadē ꝑſona
idē sic hoc aliqd̄ fiet deus ⁊ ho /
⁊ hic tū in ne' nāo fuit pax · Ioh
xx venit iħs ⁊ stetit i medio
discipulorū ⁊ dixit eis Pax vob
Istud argutū fuit tante difficul
tatis q̄ nullus p't deū potuit vnqz
ꝯstare extremitates vnire vn Iob 9
d' Non ē q̄ vtrūqz valeat arguē
⁊ ponē manū i ambobus / ⁊ ex
ponit' d' dō ⁊ homine in glo / Sz
ſcd' Gn 21 Respexit dō ⁊ arguit
Scdm argutū fecit xp̄us i ſua
cottidiana q̄ ſacōe · ⁊ vult ut
nos illud idē faciamus i nra / hꝰ
arti ꝯclusiōe · d' nāe te oīs ꝑſe
uerante bn vnuetꝰ erit bndō / iſta
ꝯcloz q̄ ē d' nāo vult ut eodū
dāꝰ ꝑ iſta ila Mayor extente
d' nāo ⁊ minore d' messe ē q̄
d' nāo Vite enī meritorie ps
ē duplex · ꝯtemplatiua ⁊ actiua · Co
templatiua ē mayor / ſz actiua
minor ſm̄ iſcōs · Contemplatiua igr
ē d' nāe · qr ē eterna · Inchoat'
enī in hac vita ⁊ ꝯtinuat' vltīus
in futā · Actiua ē d' messe q'
nō ptz nisi ad vita tp̄alē ⁊ cor
palē q̄ nūc stat · ergo ſi mayor
ps vite nre fuit deduta ꝯtempla
cōi · ⁊ minor ps vite nre acōi
vtili ēta ꝑpp̄ limoſi · ſc' q̄ d' nāo

e vita eterna. Ista scilicet qualis vita contemplativa est d'mitio et vita activa d'incepte habemus a salvatore Luce x ubi de hac vita duplici sub figura duarum sororum loquitur volens per mariam significare vitam contemplativam et per martham vitam activam. Loquens enim de martha dicit sic Martha martha sollicita es et turbaris erga plurima. Verum quia est d' incepte. Sed cum de contemplativa subiungit porro unum est necessarium. Ecce quia contemplativa est de mitio. Unde sequitur Maria optimam partem elegit que non auferetur ab ea. Istud autem tangit propheta cum dicit Abac. 2. Contemplabor ut videam quid dicatur in me quid videam ad arguentem. Tercium argumentum faciet xpistus in finalis iudicii declaracionis conclusio erit ista. Illius malis finaliter erit bonus. Et confirmatur per istam regulam Si affirmacio est causa affirmacionis et negacio negacionis. Dicit enim Math. 25. xpistus in iudicio sic arguet quo ad bonos Esurivi et dedistis mihi manducare sitivi et dedistis mihi potum hospes eram et collegistis. Ecce affirmaciones. Et tunc omnes iste affirmaciones sunt cause istius conclusionis affirmative venite benedicti patris mei percipite regnum quod paratum est vobis ab origine mundi. Et quia iste affirmaciones sunt cause p[ro]ate p[re]dicte affirmacionis. Ideo contrarie negaciones erunt causa contrarie conclusionis negacionis. Unde statim subiungit contra malos sic. Esurivi enim et non dedistis mihi manducare sitivi et non dedistis mihi bibere. hospes eram et non collegistis me. Ideo conclusio discedite a me maledicti in ignem eternum qui paratus est dyabolo et angelis eius. Et est hec negacio intrandi regnum per viam conclusionis. De isto sillogismo loquitur propheta Ysaie. Et iudicabit

gentes et arguet populos multos ipsemet xpistus. Unde Ezech. 2. quia faciet illis ut videbunt manifeste argumentis suis. Et ideo dicitur Ps. nec in fine de tuo arguas me.

Sed addico. Unde patet quod rex qui odiebat pacem dicta meretricum intulit. Eleccio vero quia pacificus loquitur qui eternam beatitudinem merentur. Circa hoc dubitatur. Vere sapientia beatitudo est ubi donum sapientie. Quia sapientia cum beatitudo est pacificorum qui filii dei vocabuntur utique alius horum patet ad ratione immediate. Illa de pace dicitur, pax multa diligentibus legem et ut apostolus dicit ad Rom. 5. Caritas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. quia est spiritus adopcionis filiorum clamamus Abba pater ut dicit ad Gal. Ergo vii beatitudo magis dicitur attribuenda quam sapiencie per unumquemque magis manifestum per principium quia sicut in motu, sed principium sapiencie vel causa eius sit dominus. Per hanc est in aliis status sed amicos dei et prophetas constituit. Pax autem et adopcio filiorum est motus effectus eius procedentis. Ergo beatitudo sapiencie magis debet dici caritati quam paci. Pax autem est effectus sapiencie, prudencia. deinde ac paci modesta suadibilis bonis consentiens plena misericordia et fructibus iudicans sine simulacione. Verum ergo convenien[ter] sapiencie non magis conveniunt paci quia in alios effectus sapientie celestis. Cum est quod Aug. dicit in li. de sermone domini in monte quia sapientia congruit pacificis in quibus nihil motus est rebellis, sed obtemperans racioni.

ar[illegible] q. 84. ar. 5. ddm q sapia
bñdo congre adaptatur dono sapie
q̄ntu ad meritu et q̄ntu ad pre
miu / Ad meritu q̄d pz q̄d d' b̄ti
pacifici. Pacifici aut̄ dn̄ q pace
faciunt vel in corpib̄ vl etia
in alijs quoz vtriq; c̄ngit p
h' p ea i q̄b; pax c̄stituitur ad
debitu ordine redigunt'. Na pax
e tranq̄llitas ordis ut d' Aug'
in' ci'. dei. Ordinare aut̄ ptz
ad sapiam, ut ptz p phm in i. me
t̄e. ideo esse pacificu q̄uenient'
attribuit' sapie / Ad p̄miu aut̄ ptz
q d' q̄m filij dei vocabunt' / Di
cu't' aut̄ aliq̄ filij dei in q̄ntu
participāt similitudinē filij vnigeniti & na
turalis. ad Ro. 8. quos p'scivit co
formes fi'i ymaginis filij sui. q
qui e sapia genita. Et io p̄cipi
endo donu sapie ad dei filiatoz
p'tingit / Ad p̄mu ergo ddm q
caritatis e habere pace. s' facere
pace est sapie ordinatis. Sil'r
et spus sc̄s in q̄ntu d' spus ado
ptionis. in q̄ntu p eu dat' nobis
similitudo filij naturalis q e genita sa
pia / Ad 2m ddm q ecia sapia in
creata q̄ primo se nobis vnit p donu
caritatis & ex hoc reuelat nob
misteria quoz cognitio e sapia in
fusa. & ideo sapia infusa q est
donu no e cã caritatis s; mag
eius / Ad 3m ddm q ad sapiaz
q̄ e donu ptz no soliu contemplari
diuina s; ecia regulare humanos
actus in qua direccione primo occurri
remocio a malis: vltimu aut̄ e
q̄nis q omnia ad debitu ordine
redigant' quod ptz ad racōne pacis / Et
c̄uenienter [illegible] d' q sapia q
desursu e donu spūs sc̄i. primu
q̄dem q̄ vitia corrumpetis
[illegible] Deinde aut̄ pacifica. q e
vltimus effectus sapie. ppter qd ponit'
[illegible] vltra vo oia tam serpens
caritas ea p que sapia ad pace

ad pacē pducit & ordine cognoscit
Nã hoi p prudenciã a concupiscencia
recedenti. primo occurrit q q̄ntu ex se
pt modū in omnib; teneat. & q̄ntum
ad hc d' modesta. Sc̄o ut in hijs
in q̄b; ipse s' no suff' aliorum
monitis acquiescat. & q̄ntu ad hoc
subdit Suadibil. Et h duo ptz ad
hoc q ho c̄sequat' pace in seipso
s; vlteri' ad hc q ho sit pacificus
cum alijs. primo requirit' ut ho bo
nis eoru no repugnet. Et hc e q
d' bonis c̄sentiens. Sc̄o q defectib;
proximi & c̄paciat' i affectu. & subue
niat i effectu. Et hc e q d' plena
mia & fructib' bonis / Tercio requirit'
ut pctã caritatē emendare satagat
& hc e q d' iudicans sine simulacione
ne 2m correctioz pretendens odium
intendat explere.

Proposui ergo hanc adducere mi
chi ad conuiuendu. sciens qm
mecum c̄municabit d' bonis
suis. & erit allocucio cogitacionis
mee & tedij mei / hec est 2a ps
p'ncipalis huius capituli i qua Salomon
p'sequendo parabolã sicut d' nuptijs
c̄trahendis cu sapia sponsa sua
postq̄m audiuit ipam puella fore
amabilem & graciosam. hic ostendit vo
tū cu ipa recipienda fore desidera
bilem & p̄ciosam / hc enim e vnu q̄d
a viris nubentib; p'cipue pcedat'.
Et cia istud tu fa' p' ei ita ipsas
spuales nuptias enarrat sue
intencionis voluntatē / & 2o sue inten
cionis vtilitate / & 3o sue intencionis
opposite [illegible] enim licz bona inten
s; no sunt opos. ad pducendu eam
ad effectū s; sequens potius & p
vicesis / Pria ptz ibi. Sciens qm
mecum c̄municabit / 3a i h' cogitac'
apud me. / Circa p'mu c̄cludit
ex p'ntib; ita d'. Qa sapia e tam
amabilis & graciosa vt dixi p'rogatiua
d' ea p'ex positas / p'posui ergo hanc

m addūcā ad quiuadiu nō nnz.
Nichil em ē ita ppū amorz sic co-
niūc ꝯ Augꝯ 8 Etico. Et si in
omi spē amaric hc veru sit ma-
xīe tn in illa spē q ē int esse dz
mt viru & vxorē q adi ex ipō in-
ire matrimoniū cohitac tenet. Alia
lrā hz ad quiuadiu. Vn glo ex-
ponens ista lrāz d sapia incitata
dt sic. Sptus dei amoz sapiē i-
d q se hre gaudz & i amplexu
eius delctā q ait Si qs m ape-
riuit intrabo ad illū & cenabo cū io
& ipē mecū Apoc iij. Et go sp
si expō d sapia cita q est domi
dei pposin hac addūcā m ad co-
uiuadiu. q d ut faciā ei conui-
uiū & inuitē epulem. Solet em
in nuptijs spōsus & spōsa inuitā
epulari. Mt xxij. Ecce prādiū meū
patū. thauri mei & altilia oc-
cisa st & oia pata venite ad nup-
tias. Sic ego pz intecdūnis siue
voluntas sponsi stringit hm d
intecdūns vtilitas q ē valde
multiplx Na q pt s sapiaz coplac.
vtilitates sine fcty & excellencias
octo datis noie que hebit. vz
gnitaciōz bonoz. allēniacōz tedi-
oz. in pplis venacōz. in iudicijs
discrecōz. inr nobiles magestatē
p hac vita imortalitē. dignitate
regnūs & pssidēs & iocundita-
tē plenitus in conscia. Et ꝯm istas
octo excellencias hz lrā octo
ptes ꝯa i & erit allocucō ꝯa i
hec pt hac claritē. ꝯa i nunc
ins & acuty inueniar. ꝯa ibi
& i aspcu potētū. ꝯa i ptea he-
bo. Alia ꝯ dispona ptes & na-
cones. ꝯa ibi intrans i do m
mea. dt go sic. Ego pposui m sa-
piaz coplac sciēs me cū ea p-
nosa muera recepturū i dotem.
Pmo em qm incdat quicabit
i bonis. hc em instu est ut vid

& vxori oia gcia sint cū sin dux
i carne vna. Gen ij. Et bn d abte
d bonis: nō dt d pdijs ul zdi-
tibz vl maneriys seu thau-
ris q h oia tnsitoria st & cad-
ta z d veis bonis s vtutibz d
& pnnys phe dnt pnnasins
Luce xi dr. Si vos cū sitis mali
nostis bona data dare filijs ve-
stris. quāto magis pr vr cele-
stis dabit spm bonū petentib se.
tao dr. Exo xxxiij. Ego ondā t oē
bonū. Vn Aug in li d li arbz
vtutes qbz rcē viuit magna
sunt: spēs aut quorū cory
sine qbz rcē viui pt minima
sunt. po vo aie sine qbz in
viui nō pt. media bona s
tutibz eni nēo vti male. ce-
ant bonis i medijs & minimi nō
solū bn sz eciā male qbz vti
Non ita gtingit d qbusda v
bz ad viros suos Sunt em multe
q dolores & tedia viris suis
inuicāt. & bō si qua sint in
adulterijs sint seprant & ser-
uat vba vo amara & in
gminat viris suis Vn Eccl
Vn mulier zelotipa flagel
lingue oibz gicat. Et pv xx
Talis ē via mulieris adulte
comedit. & tergens os suū d
su operata malū. Vnd ma-
vxores nō gnicat d bo
viris suis. sz magis subtra
& appant siripi in vita pt
i morte. Vn narra d quo
simplici qd moriturus gdidit
stamentū & inr alia dixit
ri sue qd venderet vnū bo
& daret pecuniā p aia sua
ista viro defuncto accepit
cattū & boue & duxit ea ad
forū Ca aut venisset q
vellz boue emere ipa dixit
Nullg mg emet boue nisi simul

Z iij ppdecia

velit & cattu emere Ille rudit quia
libenter vellet emere bonum sed de
cato non curaret Illa asserebat
dicens Plus Ceruille Et quo inquit
coquebo Cattum inquit emeris tu
pro ista pitancia quia est preciosa sed bo-
nem habebis pro obulo Et sic pecuniam
quam recipiat pro bone vel obulum
dedit pro catto vero suo Non sic uxor
bona que est satis rara Sed bona uxor
vir bono ... vero suo tam in
vita quam in morte Hebr xiii Bn;
ficere & communionis nolite obli
visci Talibus enim hostiis promere-
tur Deus ... quod
dam de sapientia ... est quod habebit
per alienatum tediorum Et ... tu
...ad se ... Erit inquit enim al
loquium cogitationis mee & alleuiatio
vel solacium magnum enim solacium
est solacium habere cum reuelet
occulta tedia cordis sui & cogi
tacionum suarum Unde Seneca epistola ... Lu
amico omnes curas omnes cogitaciones
tuas misce fidelem si putaueris facies Ista locucione
carebunt mali in die iudicii sic
scriptum Deus est ... quia non
habent spem neque in die agni
... sic allocucionem Circa ista
... possum ego hec adducere in
admiracionem ... quatuor sunt
genera ... ad quorum tamen homines
... invitantur & ... a
... vendicatur Invitat enim
homines ad convivium dyabolus ... modo
... dyabolus ... promittit
fercula ... predicentis iniustitie venacio-
ne ... & panoces superbie
Unde ii R xiii ... absolon con-
vivium ... convivium regis Absolo
... amicicia et
figurat dyabolum qui ... est in eo pa-
... amicicie mititur per petitum
... convivium ... convivium regis
... nobilitate ferculorum & ...

invitatorem Job qui ipse est rex super
omnes filios superbie Sed ad istud
convivium non debet homo attendere quia non
fit causa refectionis sed causa perdicionis
Unde absolon ... convivium fecit
ut in eo possit occidere amon fratrem
suum Sic dyabolus ad convivium nos
invitat per petitum ut nos intoxi-
catos & inebriatos occidat quasi fratres
suos ... angelorum In cuius figuram
Job i Filii Job dum comederent in
domo fratris sui primogeniti repente
ventus vehemens irruit a regione
deserti & concussit quatuor angulos domus
& omnes oppressit & mortui sunt Iste
dat predicentes iniustitie Paradis enim
... valet quod ... perdidit
... aliena ut ... onorum
dampnum restauret Ista mala ...
cum sua bona perdiderint per inutiles
consupcioenes bona pauperum auferunt
per iniustas extorsiones Et ideo dyabolus
in suo primo ferculo apponit predicentes
fraudulentie quia omnes quos pascit
docet dolos iniustitie Donat eciam
venaciones iracundie Vult enim quod
frater fratrem suum venetur in mortem sic
in convivio patuit Gen iiii de caym
vi ... fratrem suum venabatur usque ad
mortem Dat eciam panoces superbie
Sic enim refert Aug xxi de civitate
dei c x Quod pavonis ... cocta ... dixerit in crudum
sic ipse expertus est ... spacium
... posse conservari Sic moraliter
Superbia ... vincatur sed re-
crudescit & reuertescit quia de bonis
operibus nascatur Unde Aug de natura & gratia
... in malefactis valet su-
perbia in rectis factis est vitanda ca-
uenda Secundum convivium fit mundus &
apponit tamen fercula scilicet delicias di-
uicias & honores Sed istud con-
vivium est periculosum nimis quia delicie
sunt infecte veneno mortifero quia
venenum aspidum insanabile ad-
misce cum delicijs ... venenum

de carne pavonis ... Aug ... Bede ...
... pavonis mortui ut non putrescat ...
... mirabile videtur ... ut ... vide
... quia ... pulpam ...
... dies ...
... quecunque ... putrefiat ... ablatum
... olfactum ...
... aliquantum ... et ...
fuit

morat' Loquendo reddit homines
obaudientes et induratos ad vo-
cem inuitationis et predicationis verbi
dei / Diuites autem non sunt sangu[...]
bus verum conuiuium mundi non valet
Si enim deus staret conuiuium penarum
et promissum de talibus cibariis · nemo
homo reiceret statim in exitu suo · de
conuiuio quod nunquam deus gustaret /
Tale conuiuium est conuiuium mundi /
Quantum autem ad iiij ferculum Job xx
dicitur Diuitias quas deuorauit euo-
met · et de ventre illius extrahet
illas deus ferculum autem honoris
est inflatiuum quod comedentes di-
rumpit per superbiam et inanem gloriam
et inflatiuum simonum Vnde dixit
ille propositus helim Job 32 plenus
sum sermonibus et coartat me spiritus
uteri mei et venter meus quasi
mustum absque spiraculo quod lagun-
culas nouas dirumpit / Et ideo
de isto conuiuio dicitur Eccles. 7 Melius
est ire in domum luctus quam ad domum
gaudij conuiuij Tercium ferculum co-
uiuij factum est de seipso In quo tamen
sunt fercula delicata Laco[...]
dissia · via sancta · diuitias infinita ·
Hest. 1 signa / Assuerus rex fecit
grande conuiuium cunctis principibus et
pueris suis / Hoc conuiuium vocatur
etiam cena magna vnde Luce xiiij
quidam dicitur ibi fecit cenam magnam et
vocauit multos / Sed quantum conuiuium
exigit deus ab homine Sic enim dicitur
Reg. 21 Maior dei refectio est conuer-
sio peccatorum / huius conuiuij similiter
tamen fercula existunt · scilicet contricio
confessio et satisfactio Vnde de mat-
theo publicano dicitur Luc. 5 fecit
ei leui conuiuium magnum in domo
sua · Vel tamen fercula in domo vel
conuiuio vanitatis [...] pascitur scilicet
contricio peccatorum In quo debet esse mor-
tificatio carnis Sicut de Thob. 7 pre-
cepit raguel arietem occidi et

parari conuiuium Supportatio [...]ki
morum Luce xiiij Cum facis conuiuium
voca pauperes debiles claudos Et complacito diuinorum [...]re
cum te ea consequi / quidam pium d[...]
Secunda mensa quae inge conuiuium
Addicio Tercius autem in-
secunda etiam inuitatur ad conuiuium
salutiferum in quo corpus domini
ihesu fit ferculum digne se pa-
ranti similiter Vnde Job 6 [...]
manducat hunc panem viuet in
eternum / In quo etiam potus qui
sitim omnem extirpat Sicut Joh.
4 Qui biberit ex hac aqua quam ego
dabo ei non sitiet in eternum / Ammo
nemo quod cibus celestis est necessarius
humane consuade · non enim homo potest
diu subsistere naturaliter nisi reficiatur cibo
sibi competenti Cuius ratio est · [...]
calor est naturalis agens in humidum radi-
cale fit continua deperdicio / ideo nisi
cibis restauratur consumatur / ideo
cito consumitur · Ergo tamen cum a[...]
cibus non est tante confortatiuitatis [...]
quod ad plenam possit restaurare [...]
perditum / Ideo homo antiquatur
senectute et morte cadit / Et
simile patet de vase pleno vino [...]
dicente aque / Ita tociens potest [...]
dicere aque ad vinum / ut vinum
tamen corrumpatur aqua pura rema-
net in vase Sic etiam fit de homine
imaginari potest Spiritualiter potest
homini innatum et quietum per [...]
peccatorum naturaliter quo semper fit deperdicio
spiritualis gratie Et ideo indiget cibo
spirituali / Tercius autem cibus est sacramentum
corporis Christi quod prebet animae
spiritualem vitam / Est tamen quam diu
modo quem spiritualem et celestem
cibus celestis non est tante virtutis
confortacionis ut plene sufficiat
ad restaurandum deperditum / Et
sacramentalis cibus · plus restaurat
de gratia · si saltem digne sumatur

[illegible] [...] non ulla [illegible] [...]
[illegible] [...] refectio
[illegible] gaudium [illegible] et [illegible]
[illegible] Lazari [illegible] aqua [illegible]
[illegible] culpa

qui culpa possit disponere. Illa illos
a quibus digne sumitur devote quia man-
ducatus reddit immortales iuxta illud psalte-
rium: Qui manducat hunc panem vi-
vet in eternum. Figura habetur Gen. 2.
ubi legitur quod lignum vite erat in medio
paradisi per cuius esum potuissent primi
parentes non mori propter conservationem alteri-
us complexionis ad naturam humanam. Iste autem
cibus divinissime eucaristie etiam li-
gnum vite valitudine multum exce-
dit et excellit quia licet quod manducat
corporaliter convertitur in substantiam aliti in car-
nem humanam et restaurat solum illud quod
ex corpore deperditum et consumptum,
sed iste sacratissimus cibus animam convertit
in deum qui est omnium vinculum vita
vitaque eterna. Hoc enim sacrum con-
vivium in quo Christus sumitur recolendo
memoria passionis eius quod est sibi
valde gratum. Unde sanctus Augustinus ut nar-
ratur in libro confessionum dicit: Ille
tu me mutabis in te sicut cibum
carnis tue, sed tu mutaberis in me.
Verum autem convivium isto est excellentius.
Iniusto tamen convivio qui manducaverit
hec sitit et satiatur. Sicut psal.
Amplius autem non esuriet. Psal.
Satiabor cum apparuerit gloria
tua. Videmus autem quod appetitus homi-
num diversificantur in viribus digestivis
et diversitas. Nam in quibusdam
calor naturalis a deo est accensus quod
subito cibum statim digerunt: hii ci-
to frequentem egent comestione. Quidam
autem sunt minus dispositi ratione com-
plexionis. Et hoc fit propter hoc quod calor
non magis inordinate viget in
eis et ideo sunt tardioris digestionis
et raro comedunt. Illi si nimis
frequenter ederent fastidirent illam
comestionem et offenderent ipsorum naturam.
Sic spiritualiter diverse sunt anime dispo-
sitiones. Quidam enim fervet adeo multis
amore erga sacramentum quod fre-
quenter omni die vel venialiter suscipiunt

sacramentum. Unde theologus inde bonum re-
cipiunt salutis et gratie incrementum. In
aliquibus autem timor est devotis reverentia
quod non presumant illud suscipere nisi raro.
Utrique tamen hunc suscipientes eius est
satis bene et bono modo. Unde ewangelica
auctoritas: Centurio dixit: domine non sum di-
gnus ut intres sub tectum meum ex
reverentia et laudatur tamen. Et de
nimia fidei confidentia laudatur Zacheus
Luce 19 qui recepit gaudens dominum
Ihesum in domum suam. Et audivit me-
ruit: hodie huic domui salus
a deo facta est. Sic in proposito convivio
inventa salus, qui ex nimio et ferven-
ti amore suscepit, quia bonum opus
factum non est vituperandum sic et Zacheus.
Qui autem abstinendo ex timore ca-
sto et reverentia raro facit etiam
laudatur. Unde beatus Augustinus ad Januarium
libro 1 scribit: Ille non audet hono-
rando suscipere et ille honorando
non audet die illum preterire. Con-
temptum solum non vult cibus iste. Item
in convivio corporali quod quamvis est licitum
supra ferculorum varietate plurimi
egritudines incidunt ut physici
dicunt. In hoc autem convivio valore
ubi tamen corpus Ihesu sumitur et sanitas
confertur anime dum potus undatur et gratie
multiplicantur et passio domini ad me-
moriam reducitur. Qui manducat pa-
nem corporalem cottidie esurit et esu-
riat quamdiu subsistit in vita. Qui
autem manducat hunc panem voluntate
non esuriet, quia esuries est passio
et pena, sed vivet in eternum
secundum vitam spiritualem que in visione divinitatis
et humanitatis Christi consistit. Unde Iohannis 17:
Hec est vita eterna ut cognoscant te
deum verum et quem misisti Ihesum Christum
qui tecum vivit et regnat in secula seculorum. Amen.

Habebo propter hanc claritatem ad
turbas et honorem apud
seniores iuvenis. Et acu-
tus inveniar in iudicio.

In conspectu potentium admirabilis ero. et facies principum mirabuntur me: tacentem me sustinebunt. et loquentem me respicient / et sermocinante me plures manus suas ori suo imponent

Postquam Salomon enumeravit dotes spirituales de octo dotibus quas cum sapientia sponsa sua recepit In ista littera subiungit tres alias quas habuit per eam in presentia venatorum. In iudiciis discretorum. inter nobiles admiratorum. Et secundum ista tota littera dividitur in tres partes Nam primo ostendit quod sapientia confert venatorum in publico / Populus autem est sic dicit aug. 19 de civitate dei cetus multitudinis iuris consensu et utilitatis communione sociatus Unde ubicumque est populus ibi est societas. Et quia diversa est multorum. quia aliqui sunt digniores et honorabiliores. et aliqui sunt minores maiores vocantur hic seniores minores autem vocantur turbae. Et apud utrosque fit sapiens honorabilis hic dicit sitate quia hic vulgo recipit famam et apud seniores honorem / Fama secundum Isidorum 1 Ethimologiarum dicitur a fando id est a loquendo: quia loquendo propagatur vulgus aut multum loquitur Et ideo fama hominis per vulgus maxime multiplicatur

(publicatur)

Quantum vero ad ista duo quae conferunt venatorum scilicet fama et honorem dicit habebo propter hanc id est sapientiam claritatem id est bonitatis famam ad turbas id est ad minores et vulgares homines / qui ideo vocantur turbae. quia minus ordinate sunt in educatione et moribus quam sunt nobiles Sic enim dicit aug. li. locutionum quod turba est multitudo inordinata Unde turba a turbatione dicitur secundum papiam In signum autem quod sapientia prestat famam. et quod fama volitat frequenter ore vulgi. figuratur a fama. Unde apud poetas fuit quidam equus qui dicebatur pegasus Iste natus fuit de sanguine gorgonis quae terror interpretatur. quia incend sapientiae timor domini Iste equus de suo percussit terram et erupit fons musarum / de quo oracius in prologo poetriae Nec fonte labra prolui caballino / quia occasione famae multi de fonte sapientiae bibere cupierunt / Propter famam enim comprehendendam multi tam studiis rebus bellicis se dederunt / Secundum emolumentum id est quod Salomon sapientia confert scilicet discretorum in iudiciis Et quantum ad hoc dicit sic Iuvenis et acutus inveniar in iudicio. Iuvenis id est fortis Unde 1 Joh 2 Scribo vobis iuvenes quoniam fortes estis et verbum dei manet in vobis et vicistis malignum Et acutus id est subtilis inveniar in iudicio. scilicet discernendo noxium ab insonte Istud acumen iudicii dedit sapientia Danieli Daniel xiii Revertimini ad iudicium quia falsum testimonium tulerunt adversus eam. Istud etiam acumen iudicii Salomon a sapientia percepit Unde 3 Reg 3 dicitur Audivit itaque omnis Israel iudicium quod iudicasset rex. et timuerunt regem videntes sapientiam dei in eo ad faciendum iudicium Tertium emolumentum quod hic per sapientiam consequitur est quod confert hic inter nobiles admiratorum. Non enim principes magis indigent consilio sapientum Unde propter sapientiam pauper etiam regum fuit doctor Et hoc est quod dicit In conspectu potentium admirabilis ero Et potest ista spetialiter exponi de christo in quo persona sapientia increata de quo Luce Et omnes illi testimonium dabant et mirabantur in verbis gratiae quae procedebant de ore ipsius. et facies principum mirabuntur me Unde dicitur ysaie super ipsum continebunt reges os suum Sed quibus notandum quod tamen dat potestatem sapientibus bonae doctrinae vel expectatorum cum reverentia consideratorum

Gorgonis mulier quae fuit multum pessima

ci diligentia Auscultatoz cu
pacia Et ideo qntu ad ista tria
sbigit Tacete me sustinebunt
i expectabunt vn iob 29 Ex
pectabat me sicut pluuia et os
suu aperiebat qsi ad ymbrem
serotinu Ecce expectao cu re
uitia qntu ad pimu Et loqui
ti me respuit sic hoies inte
tad vba alicq respicnt eu
n facie vn iob 29 d intenti
a eloqui meu ecce qsidato
ci diligentia qntu ad 2m Et ser
mocinate me plus manu eu
sup imponet qz no valebat re
sibe ppu et sapie q loqueba
v d act vi ecce auscultaco
ci pacia qntu ad 3m vn iob 29
videbat me iuuenes et iuniores
abscondebant et senes assurge
tes stabat Pncipes cessabat lo
qi et digitu supponebat ori suo
q d lra Iuuentus et acuty mue
nu i iudico Notadu e q iuue
nu ta sut pcaneda tn sut ei i
pceda et ta sut eis pdicanda Iu
uenes eni q volut cresce vtute
sicut pcaue dz sonu torpetis ocosit
vsti infaciant senectat et estu
pimetis tuditat Pmo i pcaue
d soni torpetis ocositat sic
et plimus vn accipiter pullos
sos cu fuerit apti ad voladu
de nidu pcat et verbeat eos alis
quens ne in etate tenera pigre
sit et marcescat sco et polluat
delicys Sic quenit ois cca iu
uenes ordinari Pmo eni extra
dn ppa volutas eciant de
voisby cxfugent et ad capiendu
donu statim assuescat Si de
in fuerint p da eoz dz esse
sptilaz intelligentia ideo qp ille d
d ad libroz exercitu Si milites
pda eoz d strenuitas et victoria
pugnas ideo exercant in bellis

Si mercatores pda eoz e lucru ideo
exercant i mediums sic agendu e
in omniby ne omino vacet sed sco dz
ut possit qulz dice cu ps pauper
su ego et in laboriby a iuuetute
mea dz sic et in s d natib rez
pullg asini tato tpior qnto seior
Et d capruls d aristo 7 d aialiby
q fety q pmo geant e melior et
fortior et fety q postea geant
sut peiores Dlet etia moralr
inuenimut int iuuenes q i pri
sut deuoti sut vtuosi et boni
dz qnto mag adolescut tato mg
vicys se inuscet et fiut tpiores
Dles sut scolares q sut deuoti
du paupes et iuuenes s vmissi
et supbi du diuites et cepeiut
d bonis eucifixi Sco mora p
caue dz visci inficient socet
Sic eni puer d facili inficiunt
lepra corl Ita facillime inficiut
familiaritatib viciosis et pcipue
cu mulieribus qusant qua bla
ditie etia fortes a emolliunt a
eneruat vn pu vij d fenestra do
mo mee pspexi iuuene Et infra
Consido iuuene vecorde tsit
p platheas et ecce mulier occurit
ei ornatu metao pparata ad capi
endas aias et apphensu osculat
iuuene Et bn infra sub d statim
eam sequit qsi bos ductg ad vi
ctima Tco pcaue dz estu psu
metis tuditat vn duo gna ho
im sut nal magne spei du co
dico statg eoz durat Iuuenes
et ebry qr psumptio in e iurgioz
Raro iurgia dissensios ul bella
int senes oriut nisi iuuenes et
ebry sint in ca Et aut iuuenes
sint psumptiosi et magne spei dt
Aristotes 2 Rethorice Et hurg ci ca
e triplex 3m tres gditones pma
gdico e obm spei Obiectu aut
spei e bonu et arduu et possible

Nima enim iuuenes multu putat
se habere de futuris et parum de preterito
memoria enim est preteritorum spes vero
futuri/ Ideo multu sunt de spe et de
possibili et parum de re et de actu vnde sic
materia prima dicitur esse in potentia
ad omnes formas et quanto magis
actuatur tanto magis perdit de possibili-
tate Ita puer dum est iuuenis
est in potentia ad omnem statum potest enim
esse sacerdos sutor textor sed cum creue-
rit modicum et vix sufficiat porta-
re aquam vel parare mensam magistri
vel sile non desinit iam flectitur
nisi ad illa que sibi placere videtur Secunda
causa quare iuuenes sint presump-
tuosi est caliditas nature habent enim
copiam caloris et ideo cor in eis am-
pliatur Ex ampliatione autem cordis
homo tendit in ardua vnde dicitur ps
viam mandatorum tuorum cucurri cum
dilatasti cor meum Tercia causa
est inexperiencia Illi enim qui nondum
passi sunt difficultates et resisten-
cias in factis suis audaces sunt
ad tentandum omnia Illi vero qui iam
frequenter sustinuerunt repulsam
et laborauerunt frustra in co-
natibus non de facili temptant
ea que non sunt experti Hec est causa
quare iuuenes non debent fieri duces
bellorum sic dicit Lucas de Tyro/ Nemo
iuuenes eligat in duces eo
quod non conuenerunt eas peractas Et
ideo signatur de Eccles. 2 In bono
sit cor tuum in diebus iuuentutis
tue In bono scilicet humilitatis quia sicut
dicit Greg. in quadam omelia Qui sine humi-
litate virtutes congregat quasi puluerem
in ventum portat Quarto principaliter sunt
tamen iuuenibus imponenda scilicet primo
obediencie tenacitas constancie et sollicitudo
continencie Primitudo obediencie ideo
quia iuuentus sine obediencia est abusio
secundum Aug. vnde sic dicit Aristoteles 8 Ethicorum
Amicicia inter senes et iuuenes

vtique est contraria Senibus quidem est ut
a iuuenibus famulatur et iuuenum
ut impeccabiles fiant et ut
seniores a prauis actionibus prohi-
beant Timore enim seniorum et re-
uerentia solent iuuenes se a
prauis actionibus insolentibus refrena-
re Vnde Job 29 videbant me
iuuenes et abscondebantur De
obediencia iuuenum ad seniores
dicit Valerius li. 2 c. 1 quod apud an-
tiquos senectuti iuuenes ita
circumspectum honorem reddebant
tamquam seniores communes patres essent
omnium iuniorum Hic enim iuuenes
facere consueuerunt olim sed nunc
hec consuetudo abrogata est quia Ysa. 3
dicitur Tumultuabitur puer contra senem
et ignobilis contra nobilem Secundum
est eis imponendum est tenacitas
constancie vt discat peccata sua
eorum constantibus dilectionibus discus-
sis integritatis et euidenter explanandis
si fuerit constancia larga in iuuentute
amplius sine mensura in senectute
Vnde in Eccl. 6 fili mi a iuuen-
tute tua excipe doctrinam et
ad canos inuenies sapienciam
quia que in iuuentute tua non congrega-
sti quomodo inuenies ea in senec-
tute que dicitur nunc Et ideo dolore
homo incognito plangetur presumpcio
sue iuuentutis in omnes et ..
Licia describit Salomon prouerbiorum
Cur detestatus sum disciplinam
increpacionibus non acquieuit cor
meum neque audiui vocem docen-
cium me et magistris non inclinaui
aurem meam Et multo plangetur
ille quia mente dicitur Dan. flere
cum sed plus fleo dampna dierum
Res perdita reddi suave nemo
diebus Tercio quod iuuenibus
est imponenda est sollicitudo continencie
quia continentes esse non poterunt
sine summa custodia et sollicitudine

ste sue ppt animis impugnaones
vn ps̄ saint sepe expugnauerunt
me a iuventute mea. Et alibi
l. petijt ppt delicta iuventutis
mee et ignorantias meas ne memineris domine. Cras
xa pnr q ita sit et pdicta. vzt.
bilitas tpalis iuventutis. deformitas hyemalis senectutis. et de
bilitas corpalis virtutis. Solet enim
iuvenes de fortitudine sua nimis
fidari. non advertentes quam cito transit
ut ysaias dicit xl. Iuvenes in
firmitate cadent. In tantum enim pdicta
e labilitas vite et iuventutis
forma corpis quantumcumque magna
to transibit. Vnde Ovidius forma
bonum fragile quantum accedit ad
annos. Fit minor et spatio carpitur
ipsa suo. Nec viole semper nec florent
lilia semper. Et riget amissa
spina relicta sua rosa. Et tamen
iam veniet cum formosi capilli
iam veniet ruge que tibi corpus arent
no pdicta e inmembris deformitas hyemalis senectutis. de qua
Ovidius li. de arte amandi scribit
Venie iam nunc estote
memores venture senectutis. nullum tempus nobis
ibit inutiliter. Vtendum etate cito
pede labitur etas. Nec bona tam
sequitur quam bona prima fuit. Cum
ido me inseruit. laxatur corpa in
et perit in medio quod fuit ore
olor. Tercio pdicta e in membris debilitas corpalis virtutis. de quo signat Ecclesiastes xij. memento creatoris
tui in diebus iuventutis tue. antequam
veniat tempus afflictionis tue. et
appropinquent anni de quibus dices non
michi placent. Et Virgilius in bucolicis
egloga ij. O formose puer nimium
ne crede colori. Alba ligustra cadunt vaccinia nigra leguntur.
Vaccinia apud Virgilium aliquando sunt
prunda pun fructus nigri et sic loquitur
hic. Aliquando vaccinia sunt flores

qui vocantur pinnile veris et sic loquitur
Virgilius in eadem egloga. Mollia
luteola pingit vaccinia calpoz

Caddito informandi iterum sunt
iuvenes ne sint effrenate lingue
et ab evagatione verborum caveant. Iuxta
id aplus. ineptas et aniles fabulas
devita. et nedum inania et prophana
loquantur. sed etiam caveant ne talia
audiant quia dicit aplus. Corrumpunt
bonos mores colloquia prava. Et
beatus Jeronimus inquit. Scurrilitas
atque lascivia. te pnte non habeant
locum. Omne quod non edificat audientes in periculum vertitur audientium.
Sixtus Romanus ait. Lingwa male
loquax iudicium est male mentis.
Lingwa tua sensum tuum sequatur.
et verbum sine sensu obprobrium est.
Vnde et Aristoteles dicit in ethicorum. qualis
unusquisque est. talia dicit. et talia operatur
et talis vivit. Et ita ex verbis aliquis
agnosci potest an homo sit bone vite
interioris scilicet. Et Sixtus ait. Sermo vanus vane conscientie index est.
qualis sermo ostenditur talis animus
approbatur. Subdit. O homo qualis futurus es in facto. si dissolutus fueris in verbis. invenies
Non est magis dicere nota
vel manifesta quam silere ociosa. Stultus enim est homo qui prius non ducat verbum ad limam vomitus quam educat ad
lingwam oris. prius debet homo
verbis servitium quam verbi vsurpet officium. Caue igitur ne in publico verba
facturus. verbositas tua verecundiam
pariat imperitus indignationem vero
peritis. Nam fluvius ubi fluxum accipit. et qualis in mente sit homo. verbositas depingit in ore. Vnde Mattheo. Ex
habundantia cordis os loquitur. Vnde
Alanus in suo tractatu de morum pnditate
ait verbositas hominem mutat in scoriam.
transformat in canem. In ioculatore
decidit. hinc nomine dignitate deponit.
Refrenanda igitur lingua ut ait

Jacobus c. 3. Inflamat enim rota(m) c
ursu(m) natitat(is) n(ost)re. Iacobi c. 3. Rota
natitat(is) n(ost)re e(st) p(ro)ces(su)s vite q(ue) ab i
ncipiente etate in multiplici volunt(ate) vo
lubilitate. Hac inflamat lingwe
mobilitas i(n) adolescentia ad iocos
a. In viri(li) etate ad fraudulenta.
In senili ad detractoria. Sedanda
e(st) ista stilla ne euadat i(n) flama(m)
Surculus ne excrescat i(n) siluam.
gutta ne crescat in torrentem. ha
bundabas. Maius e(st) enim refrena
re lingwa(m) q(ua)m rape lingwa(m) Seneca

Pret(er)ea habebo p(er) hac(n) immortalitate(m).
Et memoria(m) eterna(m) hijs q(ui) p(ost)
me futuri s(un)t relinquam.

Enumeratis quinq(ue) dotibus siue dot(is)
p(ar)tibus quas sp(iritu)s s(an)c(t)us sponte lar
git(ur) cuilibet virtuoso. In hac p(ar)te
sexta stringit(ur) q(ue) e(st) memoria vz(scilicet)
immortalitas p(er)petuitas bone vite
q(ue) solis sapientibus i(d est) deum b(e)n(e) cole(n)
tibus e(st) p(ro)missa. Et q(uia) ista immortali
tas p(otes)t dupl(iciter) percipi vz(scilicet) realit(er) et
singularit(er) in eterna gl(or)ia. Et simp(liciter)
et t(em)p(or)al(ite)r in homi(nu)m memoria. Et io
de v(tr)aq(ue) suff(icit) d(icitu)r. Pret(er)ea habebo
p(er) hac(n) immortalitate(m) singla(ri)t(er) vz(scilicet) et rea(liter).
q(uia) sapiencie iusticia p(er)petua e(st) et
immortalis. De ista immortalitate lo(quitur)
Aug(ustinus) 13 de ciuitate dei c. 30. d(icens).
Cu(m) b(ea)ti o(mn)es esse volu(n)t. p(ro)fecto
et immortales esse volu(n)t. alit(er) enim
b(ea)ti esse n(on) poss(u)nt. H(oc) p(ro)bat Aug(ustinus).
Sect(ione) de immortalitate interrogati s(ed)
de b(ea)titudine. o(mn)es se eam velle
r(espo)ndeunt. Sic quo posset b(ea)te
viuere. nisi viueret. Ergo o(mn)es
appetant b(ea)te viuere. Et b(ea)te viue(re)
n(on) p(otes)t nisi immortal(ite)r viuat. Co(n)
stat i(gitur) o(mn)es appete(re) immortalitate(m). Et
cu(m) n(atur)alis appetitus n(on) sit frust(ra).
Co(n)stat q(uod) immortalitas haberi sit pos(sibi)l(is).
Licet ea(m) h(abe)re n(on) valeat a corpo(re)
S(ed) q(uia) p(er) sapia(m) ea(m) h(abe)re poterimus.
h(ec) est p(ro) dei cultu(m) sincere q(ue) a
bona voluntate dependet. Id(eo) S
alomon d(icit) P(ro)pt(er) ea(m) habebo i(d est) p(ro)pt(er) em
inencia supius enumerata habebo
hac(n) immortalitate(m) i(d est) p(er) sapia(m). Et
hui(us) figura(m) ap(u)d poetas dea
p(er)ic(ie) dicebat(ur) Minerua. q(uasi) im(mor)
talis. Min enim ide(m) e(st) q(uod) n(on) et n(er)
ua mortalis in(ter)p(re)t(atur). Inde Miner
ua q(uasi) immortalis. Ista dea pinge
ba(tur) q(uasi) virgo decora. t(ri)plice(m) h(ab)ens
vestem. in pectore caput gorgonis
portabat ei depictu(m) sic d(icit) Al
neqina in scintillario poetaru(m)
de pallade. d(icit) etia(m) nata de
Iouis v(er)tice et sine matre. et d(icitur)
tritonia pallas et Minerua.
Cum septenarius co(n)stra(tur) mi(nerva)
et e(st) dea sapie(ncie) et o(mn)i(u)m artiu(m)
bellorum. Ergo virgo pingit(ur) dea
sapie(ncie). q(uia) nulla v(e)l capit viciorum
corrupcio(ne)s s(ed) p(er)petua manet gaud(ens)
integritate. Triplice(m) h(abe)t veste(m)
tres s(cien)tias sermocinales. q(ui)b(us)
vestit(ur) et orna(tur). q(ue) s(un)t gramat(ica)
dyalectica. et rethorica. In pectore p(or)
tat caput gorgonis i(d est) medus(e)
illius meretricis q(uam) aspicientes c(on)
uersi in lapides gutabat. cuius capi(te)
p(er)seus abscidit. Gorgon i(n)t(er)p(reta)t(ur)
terror. q(uia) o(mn)es sapiens t(er)r(ibiles)
inimicos et fatuos esse. Id(eo) d(icitu)r
q(uod) dea sapie(ncie) caput gorgonis
portare in pectore. Ista d(icitu)r ee n(a)
ta de v(er)tice Iouis et sine matre
q(uia) sapia fidei et bonoru(m) mo(rum)
dono dei est. Eccl(esiastici) 24. Ego
ore altissimi p(ro)diui p(ri)mogenita
ante o(mn)e(m) c(re)atura(m). Huic septena
rius co(n)secratur. q(uia) e(st) n(umer)us vniu(ersitatis)
eo q(uod) vniu(er)sum t(em)p(u)s p(er) vii plan(e)
tas dirigit(ur). Omnis h(om)o ex vii c(om)
po(n)it(ur) vz(scilicet) ex tribus potenciis a(n)i(m)e et
ex quatuor elementis. Ius mod(us)
Loquendi quorundam voca(tur) trito
i(d est) trina noticia s(ecundu)m Remigiu(m)
q(uia) philosophi in t(ribus) co(n)gnoscendo m(a)

Tribus dicebat(ur) paludi(bus) at lacui et in i(n)sula(m) sonans at tritis aqua(m) ita huius fistula fistulabat - nt(?) ...
et sup(er) aqua(m) et facies liuide apparuerit cui p(er)ces sit q(uo)d alij dendebat ea(m) aquarosa a(n)i(m)ata
iactat fistula(m) in palude q(uo)nd(am) vnde nuncupata fuit tritonia

vi^9 curia pspitas curat atq voluptas

liborabat vz t cato e catua. z aia
vita at pallas i nona. qz sapia
illu seniu pstta senectute a
vetustate ht. hec e ca debel
lz q in bellis magis gfert sapi
encia qz fortitudo corpalis Vn Sap
6. Melior e sapia qz vires z vir
prudens magis qz fortis. Et go Salon
co p hac mortalite z non solu
ls z eam memoria etiam hiis qui
pmie futuri sut relinquia. gesi
it Seneca ad pauca natus e qui
ih d suo tpe cogitat Omnis em
tuos sic z ad bona vita tene z
a bona fama. ut p vita ipe
sluet z p fama pronuq edis
c pxima inqua no solu q est
s eciam q futuru e. Unde bonu
prosse est sin qui aciturn. vnu
in bonu quam infinit futuris
desse pt p exi bonu Vn ille
venerabilis Eleazarus indens
oblissimu eu inficet qz cont
lege manes sui klas nollet co
mede nobile morte magis qz
dibile vita aplectes dixit
viriliter vita expendedo senib
quid dignus appaebo. adolesce
ti forte exemplu relinqula
Mach 6 Vn ps bn dt In meo
a etna erit iustus Et pu x Me
moria iusti cu laudibus In scr
na naqz varns locis repit
p x memoria. Est em memoria
beneficiorum. memoria exceplor. me
moria danoz. Pma est coti
possideda Sa est aliis exhibe
nda z tia e relinquda. p^o em
memoria hre debes diuioz bn
ficioz. Inx id ysa. 6z. Ego ipe su
deleo iniquitates tuas pp me
pctoz tuoz no recordabor Re
me me i memoria. i bona q t
eci s glo. sz cundo redimedo.
btitudine pparado Sz istam
memoria ta impediut vz psspitas

Memoria triplex

tpalis. curiositas mudial. z volup
tas carnalis. Prosspitas fat^a ingtos
obliuisci amicoz. q eos i agustiis
adiuuerut Vn Gn. xl legio qz p
positus pincernaz pharaonis. q fuerat
prius incarceratus cu Joseph. z ess
p ipm d sua libacoe pphetice infor
matus. Succedetibus pspeis. oblitus
e interptis sui Isto^o est d mlt q cu
afflictoibus tribulatoe z ppecutoibus
vel infirmitatibus hnt deu in meo
ria. sz qn sut in sanitate. tnqlli te
z p pspitate tdut deu obliuioni
Vn deut^o 32 dz Deu q te genuit
dereliquisti z oblitus es di creatoris
tui Narrat Augu als Anacena
ad vincenciu 3. c. q quada vice
i Ethiopia tata extitit pestilecia
quo ad memoria hoim. qz hoies
obliuiscebat noia patru suoru
et noia filioz. ecia noia ppa Et
oriebat ista pestilecia sz eu ex
fetore z putrefacoe quoda cada
uerum infectoz in bello. Moralit
Tanta e in hiis diebus in hominibus
in pte memoriata pestilecia qz nc
recordant noiis Xi prius. cuius z
suoz qstoz. nc qui sut amici vl
aiabus defunctoz. nc prudentes sut
ad seipos Vn d Ecci 9 Obliuioni
tradita e memoria eoz. Et Sene
d beneficiis copat lege qtitudinis
bnficia mutue ludo pile Cu ei
duo hoies ludut cu pila. z eaz
altnatim recipiut int se. tadiu
durat z qtinuat ludus int eos.
qdiu queniet recipit z iactat
Si vo unus recipies retineat. vl
inqvenienter recipiat. desinit lu
dus q desine no pt n ex mittet
vl recipiet defectu Isto^o ymagiat
Sene qz dz ec d bnficetia mu
tua int aicos Si em bnficiu
recipio z postea p vibus i d b tbuo
ius Lege qtitudis apto me ludo
Si vo bnficiu receptu obliuioni

apto me ludo

comedo · nec t' ubi posse in ago
recompenso · Ludendi fine facto · bñ
ficetie aut̃ & gimonit nolite ob-
liuisci d' aplus Si sic nos deus
hre ad hoies · qntomagis erga deu
nos gueniat ee gtos Vn hugo
d' claustro aie Sic nllu e moni
tu quo ho no vtat' vl fruat' dei
bonite & mia Ita nllu dz ee mo
metu · quo eu pute no heat
i meoria Vn d' Trenor 3 meo
ria meor ero · & thabescet i
me aia mea Sz o ista meori
am curiositas mdi & sollicitudo
nimia circa terenor dispoicoz
Sic em gmit d' pluribz in teti
mor e ad singla censis Et i
ps d' obliti sut bnficoz eis
et mirabliu que fecit eis / Tercio
ista meoria impedit & tollit
bolupitas carnis Vn Boh 3 de
consol met' vl vocat corpus eni
p lomcoz ymaginacoz molem
oblimosaz · Fuit em opinio pla-
tonis sic tangit Aristotiles pmo
ps q aia heat noticiam eni
reru a pricipio s' creatioz
& spes omi reru s' inditas a do ·
Sz tn stati qn infudit' corpori
terreno · tradit oblimoni noticia
sibi data · nc pt ea uti do p stg
exrta' et ideo posuit plo q' addi
sce no est aliud recordari Vn
gcludit Boh' met' pallete
q si plonis musa pronet vez ·
qui sq's discit · immemor recor-
dat' Moralit' corpus e moles ob-
liuiosa v ad obliuiõz dei indu
cens Vn aia imersa delicijs &
voluptatibz carnis · pdit meo
ria dei sui et' con dt ps Ad
heat lingua mea faucibz me-
is si no meminero tui / Hgo me
moria gtinue e possidenda Alia
e meoria pximis exhibenda ·
p odore bone fame & honeste

quisacdinis · opa em strenuitas
& victorie solet hñi in memoria
Et ideo uincetes mudu p pam
carnis p castitate spi in gnt
humiliacoz · meoria dignos
ciut semetipos Iux id Ecc'
dilectus do & homibz moises
memoria i bndictoe e Vn
sic narrat mgr in histor q
moises duxat uxore filia
gis Ethiopie · & cu in patria
sua redire voluiss impedi
eu inteba' uxor Moises a
tanqz vir expts astroru sc
psit in gemis duas ymagi
huig efficacie ut alta me
alta oblimoz cofet · Cu p
ribz & silibz anulis cas in
ciuiss: oblimonis anulu
xori tradidit · & meorie an
lu secu tulit · ut sic pari a
re sic paribz anulis insig
Cepit g mlr oblimsci vi
sui & sic moises in patria
libe est ingressus Moral' Ani
hui9 nacone celestis cu a
ne terena q p ethiopissa &
gingitu ghit qui infude' co
Anim vo vonalis ria' desid
btitudine & vult in celu re
si ista uxor sc mo' pim n
dit / & ideo vtendu e cautela
si · ut duos anulos cu gem
faciat · & oblimois anulu
in tdat / Anulg oblimonis
recogitatio mortis / qz mors
limoni ho tradit Iux id p
oblimoni daty su tanqz mo
a corde Anulg meorie e
gitacio vite etne vbi i meo
etna erit iustg & sic libe' in
Leste patria reuitam' Terci
moria e pernty relinqude
H est memoria danoz & ini
az nob illataz a pximis 12
vix 11 o qres vlcone · n' m

to iniurie ciuiu tuor/ Lame
lis ht mirabilr bona meoria
i ubertibz Vn si ds peussit eu
ssimlat peussioz ad tepus
indubitant eu opportunitate
iur expetit vlcioz sic dt Bap
lus/ Ista sut nonlli q iniuriat
ssimlaut ne rimittut/ absco
ut no obliuiscut/ 2us di
at Hene chemoia bnficioru
z ee tenax iniuriar facilis
ls labilis Vn i m pubys sius
igt iniurie remediu e obli
io Et tlis q iniuriase inin
ias obliuisat dica pt do
fidens id Thob 3 Nuc dne
neor esto mei neqz vindicaz
imas d petis meis Et ipe
s instis cudebit id ysa 6/7
o erut i memoria pora neqz
scendet sup cor s3 gaudebit
exultabit i sempitenu
Addico tcre quo sapia ad
ona deducit Stulticia aut
con interitu parat qz vbi
tulticia ibi petm/ Et gra istg
ubita vtz Stulticia sit petm
t vi q no Illi n enim petm p
ecnt in nob a na s3 quedaz
it stulti na vt pz d se go stul
cia no e petm/ P ome petm
voluntariu ut Aug dt s3 stul
cia no e voluntaria go stul
a no e petm/ P omne petm op
o alicui pcepto diuio s3 stulti
a nll pcepto oppo go stulticia
o e petm/ s3 con est qd dr
u i psipitas stultor pdet eos
z ng p dr nisi p peto go stultia
petm/ Dicedz q Bs al 2 Ro
dm q stultia importat quedz
tupork sensq i iudicando & p
pue circa altissimaz causa q est
fims vltimq & summu bonu
cia quod no q ds pt pati stu
ore in iudicado dupl Vno ex

indispone nali sic pz i amentibz
& tlis stultia no e petm Alio
mgntit inmergit ho sesu suu
rebz tenis ex quo redditur
sensy eius inepty ad pcipiend
diuina 2m id i ad Cor 2 Aial
ho no pcipit ea q sut spus dei
sic enim hnti gustu infectu ma
lo humore no sapiut dulcia Et t
stultia e petm Et p h pz rnsio
ad pmu/ Ad 2m dom q 2ius
stulticia ng velit vult th ea
ad que gsequit ee stultu scz
abstrahe sensu suu a spnalibz
& imerge tenenlis/ & ide etia co
tingit in alys petis Illa luxom
osus vult delctacoz sine qua no
est petm 2ius no simpr velit
petm vellet enim frui delectacoe
sn peto/ Ad 3m dom q stultia oppo
pcepto q damt d gteplacoe vlt
d q q sup deu e eu d scia & de
intllcu aget/ C Ho dubita vtz
stulticia opponat sapie Et vi
q no Sapie enim dnce vide op
poni insipia s3 stulticia nomi
idem esse quod insipia go insi
pia vide esse circa diuina sic &
s3 sapia Stulticia at se ht &
circa diuina & circa huana go sapie
no oppo stultia/ P vnu oppitoz
no est via puemedi ad alteru
s3 stultia est via puemedi ad
sapiam go d enim i ad Cor 3
Si quis int vos vide sapiens
ee in h sclo stultg fiat ut
sit sapiens go sapie no oppo
stulticia/ P vnu oppitoz no
e ca alterius Sapia aut e ca
stultie d enim Je x Stultus
fcus est omis ho a scia sua Sa
pia aut ipa scia e Et ysa 47
Sapia tua & scia tua h decepit
te Decipi aut ad stulticia ptz
go sapie no oppo stultia/ P hsiy
in k Ethicor dt q stultg e qui

p ignominia no gmone ad labore
dolore & q no mo iniuria. sz hc
no ptz ad sapiaz spualem ut Ag
dt in x de ciui dei go sapie no oppoit
stulticia. Sz con est qd Ag dt in
e a chor q doni sapie dat cont
stulticia. Rndet dicendu q
ar i. ddm q nom stulticie a stu
pore vide esse sumptu. Vn ysidorus
dt in li ethio stultus e q ppt
studiu stupore no mo. Et dit
stultus a futuitate sic ibidem d. q
stulticia importat ebetudine cordis
& obtusione sensuu. fatuitas aut
importat tota spualis sensus priuatione
& ppt hoc stulticia sapie oppoit.
Sapiens eni ut ibidem ysidorus dt
dictus e a sapore. q sic gustus ap
tus e ad discrecioz saporis cibor
sic sapiens ad dmostranda rerum
atqz causarz. Vn ptz q stulticia
oppo stultitie sapie sic gtrm.
fatuitas aut sic pura negacio.
Na fatuitas caret sensu iudicandi
di. stultus aut ht sz ebetatu. Sa
piens aut subtile & pspicace.
Ad pm g o ddm q sic ysidorus
ibidem dt. Insipiens contrarius e sapi
enti eo q est sine sapore discre
cionis & sensus. Vn ide vr ee insi
pia cu stulticia. ppue aut ab
vr ee stultus. qui patit defectum
in sentencia iudicandi. q attendit cum
causaz altissimaz. Naz si deficiat
i iudicio circa aliquid modicum.
no ex hc ab vocat stultus. Ad
scdm ddm q sic est q sapia mala
q dr sapia stulti. q accipit p ca
altissima & fine ultio aliquod tre
nu bonu. Ita etia e aliq stulticia
bona. hinc sapie male opposita p
qua ab trena gtepnit & d hac
stulticia loq aplus. Vn sapia seli
e que decipit & fat stultu apd
dm. ut z i cor 3. Ad grtiu ddm q
no monen inimicis quos quidem

gtingit ex hc q ho no sapiat
trena sz sola celestia. Vn hc no
ptz ad stulticia mundi sz ad sa
pienciam dei ut Ag ibidem dt. alia
aut gtingit ex hc q ho e simp
circa oia stupidus utz i amentib
q no discernunt qd sit iniuria
& hc ptz ad stulticia simpr. Ad
stulticia q est pctm est filia
luxurie. q pu viz dt stultum e
scz mente seqtur ignorans q.
vincla stultus traha. Vn stul
ticia sit dein e scdm qd e pctm
venit ex hc q sensus spualis he
tatus e eo q no sit aptus ad spu
alia diiudicanda maxie at
homis imergitur ad trena p lu
xuriam q est circa maxias de
lectaciones corpis. qbz aia maxie
absorbetur. Ideo stulticia q e pctm
& que sapie oppoitur maxie nascit
ex luxuria. Vn ad stulticia
le ptz q ho heat fastidiu de bg
do & d domus ipius. Vn dno gtm
nuat me filiaz luxurie. q ptz
ad luxuriaz stulticia. scz odiu
& desperacioz futuri scli. q diuid
stulticiam in duas ptes. Ite q
plures dt i cor 3. qz sapia hu
ius mundi stulticia est apud deum. in
e in eligendo causa sz eam. q
scz ipa sapia mudi est stulticia
apd dm. Vn no optz q qcuqz
ad sapiaz mudi. sint ea huius
notandu. Itza sin acitate ma
inmutat naz corpis. Vn maxie
causat corpis tristicia & stulticia
q pueniunt ex impedimento corpali
Sz stulticia q puenit ex impedi
to spuali. scz ex imersioe m
ad trena maxie puenit ex lu
xuria. A qua nos deus ptegat. 41

D ispona pplos & nacoes
ul eunt subiecte. time
me audientes reges ho
rribiles in mltitudine videbor bonus. & i bello

Septimu emolumetu qd sapia t
tur possessori suo e digitas re
gnib in presidentia p sapiaz nam q
sd efficit aptus ad regendum et ad
dirigendum sic ipa dt pu 8 p me
reges regnt et legu coditores
iusta decernut. Ad suffi am re
gnandi qnq requit que in ista
a tangunt vz ordinao statutor
crpintia sboz. diuulgao tiud
hor. recdalia te tu sfffor et
repugned nucor. et rex uel pnceps
ista qnqz sbm bn regit ppl
tu. Et ad pmu dt. disponat po
pulos v rega debite vz p sapiaz
statuta iusta et vtilia ordinado
vn dt ecc 10 In ol sapia dispoi
regis vn nond q aristoteles i poli
gine q sint dispoiti ad pnpad
q st apti ad famlands ista em
o solu st ncia ex lege poita
etia ex lege nae vn na a
ati te st aq apti ad pmedu
et id declat q ta pnapatu qz
ntg sint aligna a na gz q da
p quib expedit qmitati q
b ers hoies digdt llata em
ctat p supiora et melioa debe
ege iniq bona hinc e q ho
egit bestia aia regit corpq. ma
lus regit feiaz na. Illi go ho
mes q sic se hent ad alios
e ho ad bestia ul sic aia ad
orpq. vl sic masclus ad feiaz
pti sut et ydonei ad regendu
ta aut excella singlais sup
ros no het nisi p vnu pru
hois quod e pfecto rois. que
fecto est sapia. Et io de ultis
ms q fortes ingenio et rone.
mt sut debiles corpe. sut
donei ad regedu. et fortes cor
debiles rone st apti ad semedu
ta q na p republica totiq hu
nae qmitatis e q sapientes
regat. et mig discreti sbuiant

Sic aia que rone claret corpq
disponit et regit. et corpq ei ad
vtriusqz emolumtu subsunt Et
ido dt Gene 2 d bufitus. homi
em no e vis vnguium a detui
duas res dedit illi na. qbz fet
eu terribile et validu scz rone et
societe. p rone em alibq. et per
societe hentibq dnat. qz n be
nigna societas absqz rone poss
hri. dt go Salon q int munera
grosa q dotis noie tu sponsa
sua sapia recepit: vnu e ydo
neitas regiminis ad alios gubnads.
et hc fit pmo et pn iusta statuta
ordinado Et qntu ad hc pmnt
tit disponat pplos vn et d bois
plats dt Sap 18 Justi e legem
concordia statuerunt disposuerunt
Et hc e pm qd ad bonu regime
regnit scz ordinao statutor. Et
qntu ad hc sbingt Et nationes
m erunt subiecte vz p volutaria
et amabilez obediaz. Reges em et
pncipes no ppia po stabiliut set
beniuole a subditor. vn Tulius
in philippic. philippica ii Nen
armator e psidiu iman. cilut.
et beniuole ciuiu oz ee septu
no armis. Tcio requit diuul
gacio triumphor. Triumphq ei sin
glr magnificat pncipe. et terribilez
reddit regibq et hostibq q cotu
stat. Ua Josue 2 q hitatoes Je
richo ad tuores triumphor qs
filij isrl d duob regibq amorre
or hurunt solo timoe cor et
audacia pdiderut. Et qntu ad
hc sbingit Timebut me. audi
entes reges horredi. Ho solu
at d rcoubq et pncipibq verit ei
e de simplicibq et iustis q sapia
fac eos timeri a regibq ymo d
viris sctis et simplicibq visitar
frequent. si tn vlta. sapie no di
scoidet. vn dt alt 12 et marci 6

q herodes metuebat iohannem sciens
eum virum iustum et sanctum. Quarto ad
bonitatem regiminis requiritur reconcilia-
tiuis officiorum ut princeps sine prelatus
clementia et benignitate resplende-
at. tuis officiis pro loco et tempore leniter
ignoscendo. Et quantum ad hoc sub-
dit textus. in ultimo videbor bonus
Si enim hic bonus sit tunc generali-
ter honorifice accipitur pro benigno
mansueto seu pro vel bonitatis
principio de eius mansuetudine et pro offensi-
bus temporis vel inconuenientiis cum in
principe. que clementia mediocriter
bonus reddis super epistolam ad thimotheum expo-
nens id oportet episcopum irreprehensibilem esse
et non iracundum dicit sic Multi enim sunt
preceptores furiosi qui eum debeant esse
mansueti et humiles ad omnes. ex
adiuso toruo vultu timentibus la-
bris rugata fronte conminantes
torquent. facie nunc ruborem
et pallorem variata perstrepitat.
et iuratos non tamen ad bonum pertra-
hit quantum ad malum sua petulantia
precipitat. Hec ille. Et ideo dauid qui
summa sue bonitatis allegans coram
deo dixit memento domine dauid
et omnis mansuetudinis eius. Qualis
autem debeat esse prelatus ad hoc quod
in ultimo bonus appareat pulchre tenere
describit alexander nequam in sermone mus
quem dedit quendam legatum othone
nomine cardinalem qui fuit legatus in
anglia tempore regis henrici qui cum
londoniis concilium celebra-
ret qui cum regibus exhibet se io-
hannem. egiptiis moysen. forma-
toribus fineos. ydolatris heliam.
heliseum auaris. petrum mentientibus.
paulum blasfemantibus. negocia-
tibus xpm. quod vulgum non spernit sed
docet. diuites non palpat sed
cuat. pauperes non grauat sed fouet.
minas principum non pauet sed
contempnit. quod bechias non spoliat
sed emendat. quod marsubia non exhau-
rit sed corda reficit et animam contu-
famque pudet sue. nec inuidet a-
lene. hoc oranti studium grauit tra-
hit ac de omni re racioni plus fi-
dem sue industrie et labori. Cuius
gressus pacificus. modestus cuius
cuius sermo edificatus. cuius vita
sancta. cuius pulchra gratia. cuius me-
ria in benedictione erit. Qui se ad
le probat. non verbo sed opere reue-
exhibet. sed actu non fastu. Cum
humilis esse cum humilibus cum mo-
tibus innocens. dure diuites re-
git. malignitates cohercet. re-
ret burnis superbie. quod non de dote
dne. et patrimonio crucifixi se-
tare festinat. gratis dantes quod gratis
accepit. gratis faciens iudicium
iniuriam pacientibus. vindex in
tortibus. mediator in populo. Hec ille.
In quibus bonus prelatus sufficienter describitur.
Quinto et ultimo ad bonitatem regiminis
requiritur in principe expugnatio-
nem. Et quantum ad hoc subiungit
erit non solum tempore pacis bonus sed
bello fortis talis fuit dauid
in fortitudine maxime forte. ii. Regum. 23.
Dauid sedens in cathedra sapi-
entissimus princeps inter tres ipse
est quasi tenerrimus ligni vermicu-
lus occidit octingentos in impetu
vno. Vbi quidam dicunt dauid a
sic dicitur magister in histor. scilicet a
pua fortitudine et humilitate
pro dictis dauid vermiculus ligni
tenerrimus a celestino glossa. qui sicut
lignum durum perforat et perfodit
tangitur. mollis ille. lo. du-
git inclinauit. Sic dauid in
suis et domi erat subiectus in-
fractior fuit ceteris in trono
contra hostes nulla acrior vn-
de non erede equorum qui me-
corrupta sit vermiculus ligni
dicitur a tero teris terere et edo edis

ua terendo adit. Medi[c]a at pro
ecta sit pulue[re]m p[er]ducto[rum] corrup
omis ligni s[ecundu]m ysidor[um] vii Ethico[rum]
unde het[ur] tres vsus. Est vnus te
rendo. pro puluere pone terendo. Ez
hic agit[ur] de bello dubitat[ur] an
bellu[m] possit esse licitu[m]. Et vi[detur] q[uod] n[on]
bellu[m] vl bellare co[n]traria[tur] di
no p[re]cepto Mt v. c[apitulo] et d[icitur] ego dico
non resistere malo. Et ad Ro xii
non vosmetipsos defendentes s[ed]
ate locu[m] ire Mt xxvi q[ui] gla[dium]
ccepit gladio p[er]ibit. g[o] bellati
s pena indicit[ur] p[ro]pt[er] p[e]c[ca]tu[m] & pe
tu[m] e[st] illicitu[m] i[gitur] & bellu[m]. Sed
c[ontr]a e[st] xxiii q. ii. Justu[m] e[st] bellu[m] q[uo]d
dicto gerit[ur] de reb[us] repetendis
p[ro]pulsandor[um] hostiu[m] causa. Ite[m]
ibidem c. ii. Justa bella solent
ffiniri q[ue] vlciscunt[ur] iniurias si
ens vl ciuitas plectenda e[st] que
l vindicare neglexerit q[uo]d a suis
probe factu[m] est. vl redde[re] quod p[er]
iniuriam ablatu[m] est. Sed q[ui]a d[icendu]m
ad h[oc] q[uod] bellu[m] reddat[ur] licitu[m]
nq[ue] requirunt[ur] s[ecundu]m Aug[ustinum] doctores
pers[o]na. res. ca[us]a. ani[m]us & auct[orit]as
p[er]sona ut s[cilicet] sit secularis cui licitu[m]
st effunde[re] sanguine[m] no[n] eccl[es]iastica cui
ohibitu[m] e[st]. cui p[ro]hibitu[m] e[st] effund[er]e
sanguine[m] nisi i[n] casu ineuitabili
Res s[ecundu]m ut sit p[ro] reb[us] repetendis vl
efensione patrie. Et h[oc] ho[c] no[m]i[n]e re[s]
prehendunt[ur] iniurie. Tu[n]c iustu[m] e[st]
bi ab[us] iniurias vindicare. Causa
ut p[ro] necessitate pugne pax acq[ui]rat[ur]
ni[mus] v[idelicet] ut no[n] fiat p[ro]pt[er] odiu[m] vl
v[idelicet] a cupiditate. Auct[orit]as aut[em]
ut fiat auct[oritat]e p[ri]ncipis vl eccl[es]ie
c[on]tra v[er]o Thomas in ii. ii q. xl. ar. i
t q[uod] tria sufficiunt ad iustu[m] bellu[m]
v[idelicet] auct[orit]as p[ri]ncipis de cui[us] p[re]cepto
.... p[ro]pt[er] ius suu[m] p[ro]seq[ui] & obtine[re]
.... curia sui superiori[s]. h[oc] aut[em]
p[ri]nceps no[n] p[otes]t. Sc[ilic]et o requirit[ur] iu
sta causa ut v[idelicet] illi q[ui] impu

gnant[ur] ex aliqua culpa h[oc] meru
erint. Tercio requirit[ur] intencio recta
ut v[idelicet] bonu[m] p[ro]moueat[ur] & malu[m] i[m]
pediat[ur]. Et ad h[oc] q[uod] intentio sit recta
requirit[ur] humilitas p[ri]ncipis & i[n]iquitas i[n]
repetendo. Ista ta[men] includunt illa
q[ui]nq[ue] alia reddi[ta] ad qua[rum] illa
q[ui] faciunt iustu[m] bellu[m]. Vn[de] hent[ur]
vsus tres. Tunc de iure p[otes]t indi
cens bella iube[re]. Tu[m] bonus est
bellans & que[m] decet arma mo
ue[re]. Tu[m] paciens cui[us] tempus bar
videat[ur] habe[re]. No[n] sic bella que
dicunt[ur] de[be]lla[re]. Ex his p[atet] q[uod] lic[e]t
clerici possint bellis interesse. ut
sint exhortacionib[us] absolucionib[us]
& aliis sp[irit]ualib[us] suffragiis iuuent
bellantes. est ta[men] eis interdictu[m] eis
ne manu bellent. & de h[oc] hetur
xxiii q. viii c. Clerici & eis his aut[em]
o[mn]ib[us] p[ro]hibet[ur] ne p[ro]pria manu pu
gnantes sanguine[m] fundant. Si fe[cerin]t
fiant irregulares. Q[ua]ntumcumq[ue] bellu[m]
sit iustu[m] nisi fuit in defensione
viri ipse. quia aliq[ui]o saluari no[n]
possent. Ad ii[m] argumentu[m] s[ecundu]m Aug[ustinum]
de s[er]mone d[omi]ni i[n] monte li[bro] i & ita
q[uod] illa q[ue] saluator ibi p[re]cepit s[em]p[er]
sint s[er]uanda i[n] p[re]paratione animi ut
v[idelicet] sit paratus ad talia sustinendu[m].
Et p[ro]p[ter]ea si expediet. v[idelicet] p[er]cucie[n]
ti vna[m] maxilla[m] p[re]bere & altera[m].
& no[n] defende[re] se. Et tollenti tuni
ca[m] dimittere & palliu[m] & h[uius]mo[d]i.
Aliq[ua]n[do] tu[n]c magis expediens est
alit[er] facere p[ro]pt[er] bonu[m] co[mmun]e & bonu[m]
alior[um] co[n]tra quos pugnat[ur]. Sed
dic[endu]m e[st] ad v[er]bu[m] apl[i] vl co[ntra] q[ue]
intel[ligitu]r de inordinata defensione.
Ad iii[m] v[idelicet] Aug[ustinus] xxii c[ontra] faustu[m]
vbi vult q[uod] ille d[icitu]r accipe[re] gla[dium]
q[ui] nulla superior ac legitima p[otes]ta
te iubente vl c[on]cedente i[n] san
guine[m] alicui armat[ur]. & talis gladio
p[er]ibit i[n] pena infernali nisi peni
teat s[ed] li[cite] p[otes]t [con]stitutus i[n] inferiora

arma

nis ergo p[ro]p[ter] ad p[er]sona[m] p[ri]uata[m] bellu[m]
moue[re] q[ui]a p[otes]t ius suu[m] in iudicio
superioris p[ro]seq[ui]. Et c[ontr]a q[ui]a co[n]uocare
multitudine[m] q[uod] in bellis o[portet] fieri no[n]
p[otes]t ad p[ri]uata[m] p[er]sona[m]

tre tradent i mag gladij i pene
infrialis vl alit sic expo aug
d'smoe dni i mote li ij. Quid
aliud dem e oit q glao percusserit
gladio peribit. nisi qr ipo pcto aia
moritur quod quis gmisit. Ideo dr
gladius eorum intret in corda ipsorum
Et sic pz q bellu aliqn e licitu.

Addito Sz d. bellu contrar
paci i no e licitu. dicim q q iuste
bella gerunt pace intedunt. et ita
paci non gria nisi male paci
quam dns no venit mitte in tra
vt dr mt x. vn aug ad Boni-
facium No querit pax ut bellu
exerceat sz bellu gerit ut pax
acquirat. Esto ergo bellado pacif
ficus ut eos quos expugnas
ad pacis utilitate vincedo pducas
Sz o. exercicia in bellis que fiunt
i torneamentis phibent ergo videt q
bellare sit illicitu In rie vndz
scus thomas Rn q exercicia
ad res bellicas no st oio phi
bita. sz solu inordinata et piclo
sa ex qbus occasiones et depdaci
pueniunt Apd antiquos aut
hmo exercitaciones ad bella sine
hmodi piclis fiebant et ido vo
cabant meditaciones bellorum armorum
vl bella sine sanguine ut dt
Jero in quadam ep. h s. Tho.
Sz torneamentu phibet ab ec
clesia qr fit cu piclis et effu
sione sanguinis frequenter. ergo eccla
stic exercitiu phibz vn et si lari
cis gpetit bellare ex causa iz
dict. Clericis aut no qr eis i
pria pet dr mt 26 Conuerte gladium
tuum in vagina ꝑ quo 3 C q
vl ar. 2. notat q ad boni so
cietatis humane plura st neccia
diuisa aut a diuersis melius et
expeditius agunt qz ab vno
vt z p phm in sua politica
Et queda negocia sunt ad eo

sibi repugnancia ut que simul
exerceri no pnt et illis q mayo
ribus deputat phibet minora sic
in Lege huaz militibus q depu
tant ad exercicia bellica mer
negociaciones Bellica aut exer
cicia maxe repugnant illis officijs
q9 epi et alij clerici deputant
et hoc ppt duo. pmo qz gnali
rone qr bellica exercicia max
mas inquietudines hnt vn mlt
impediunt aiam a gteplacone di
uinorum et laude dei et orone p
ppli. q ad officiu ptz clericorum
Et ido sic negociaciones qr mis
implicat aim interdicunt cle
ricis et bellica exercicia 2 mi 2
ad Thio 2. Nemo militans deo
implicat se secularibus negocijs
Sz o ppe specialez rone. Na omnes cl
ricorum ordines ordinat ad al
taris ministracionez. in quo sb sacra
repntat passio xpi scdm 1 ad Co
rinthiorum 11 quocienscumque manducabitis pa
nem hunc et calicem bibetis mo
tem dni annunciabitis donec veniet
no gpetit eis occidere vl effu
sanguine. sz magis ee paratos
ad ppriam sanguinis effusionem p x
vt imitent ope qd gerunt m
rio Et ppt hoc est institutum vt
effundentes sanguinem etia sine
pcto. sint irregulares. Nlli aut
qui e deputatus ad officiu ali
Licet i. d. p qd suo officio incogr
reddit Vn clericis no Licet
bella gere q ordinat ad san
nis effusionem. Sz d. a. Bella i
tantum sunt licita et iusta inquantum
tuent pauperes et tota remp
ab hostium iniurijs Sz hoc m
vr ad platos ptine Ila dr A
in qda omel Lupus sup oues
nit cu quis iniustus et raptor
deles quoscumque aliquos hui lres op
nit Sz iste q pastor videbat e

tio erat · relinqt oues & fugit/
c. du s'ab eo piculu metuit ·
resiste ei in iusticie no psut go
vide q plati & clerici licitu est
bellare p xxiij q 8 · Leo papa
ibi d. Cu sepe adu'sa a sar-
racenor ptibus puenerint/ iui-
c quidan i romanor portu clan
sarracenos furtiue ee ve'tiores
ee dicebat · p quo nrm ggga
re precipimus p plim · maritimu ex
litt9 descende decreui9 · go
ilis licet ad bella pcede/ p
eusn i venit vide q ho aliqd
ficiat & q facienti ofenciat sm
Ro i no solu facientes digni
st morte s; etia facienbus co
sentietes q mamifeste aut cosentit
ad faciend aliquos inducit/
Licitu aut e epis q' clericis in-
duce aliquos ad bella dicit/ d ei
xxiij q 8 q hortatu & pcibus
adriani romane vrbis epi ka-
rolus bellu cou Longobardos
suscepit · go etia lz eis pugnare/
Id quod e rm se honestu &
meritoriu · no e illicitu platis
& clericis · Sz bellare e qui honestu
& meritoriu d em xxiij q viij
Si aliq p vitate fidei & saluatione
patrie ac defensione xpianor mor
tui sunt a deo celeste premiu co
sequent · go Licitu vide epis &
clericis bellare/ Rn · ad pm hor
dm q plati dz resiste no solu
lupis · q spualit inficiunt grege
s; etia raptoribus & tyrannis qui
corpalit vexat · no aut materialibus
armis in ppa p'na utendo · s; spu-
alibus rm id apli 2 ad Cor x.
Arma milicie nre no sunt car-
nalia s; spualia/ q q sunt sa
lubre admonitioes · deuote o
rationes · cou ptinaces excomu-
nicationis snia/ Ad 2m ddm q p-
lati & clerici supiores pnt intere

bellis · no quid ut ipi man ppria
pugnet · s; ut iuste pugnatib9
spualr subueniat siue exhortacio
nibus & absolucionibus & aliis huiusmodi
subuectionibus sic in veti Lege
mandabat deut xx & Josue 6 q
sacerdotes sacris tubis i bellis
clangerent Et ad hoc pm sunt co
cessu q epi vl clerici ad bella
pcedent/ q aut aliquis man pugnet
abusionis e/ Ad 3m ddm q ois
po vel ars · a' vtq adqua ptinet
finis · ht dispone de his q sunt
ad fine/ bella aut carnalia in
pplo fideli sunt refrenda sic ad
fine ad bonu spuale diuinu cui
clerici deputant Et io clericos ad
ptz dispone & induce alios ad
bella dum bella iusta No em inter-
dicit eis bellare qr pctm sit · set
qr tale exercitiu pue eorum no con
gruit Ad qrtu ddm q lz exerce
bella iusta sit meritoriu tn illi-
citu redd clericis ppt hoc q sunt
ad opa magis meritoria depu-
tati/ sic matrimonial actus/ pt
esse meritorius · & tn vginitate
voventibus reddit danabil ppt
obligatoz eor ad maius bonu
p quod secius assequi vita btam
sena nos gte · Lectio · iiij ·

Intrans i domu mea conquiescam
cu illa · no ei ht amaritudine quersacio
illius · nec tediu couictus eius · s;
Leticia & gaudium/ Octauu & vl
timu emolumetu qd sapia con-
fert suo possessori e iocunditas
solamis in sua cosciencia/ qd q de
emolumetu Salomo asserit se
hituru in hac lra/ Et circa hoc
duo fac/ Pmo allegat motiuu inti-
ne iocunditas 2o assignat causa
eterne tranqllitatis Circa pm i No
ht amaritudine Circa pm d' sic Intrans
in domu mea conquiescam cu illa
q · d Ecce qntu emolumetu m

acquiescit si sapiam et cultu dei m
desponsauero Si enim p dote nichil
aliud reciperem cum hac sponsa hoc
m solum debet sufficere qr intrans
i domum meam et gsciam mea conge
scam & quietem habeam cum illa. & cum
sapia Nulla ei quies extior po
terit delectare qm diu consciam hab
eam potius immundare. hec est do
mus qua scti viri post labores &
tedia scli repetunt & requirunt. hec
e domus qua ipi deo dedicare te
nemur p sanctam qui facere. Iuxo i ps
Domum tuam decet scitudo i
longitudine dierum. De secunda & tranquil
litate loquitur Beg sup Ezechielem
Ome iso dicit sic In omni tpe quod
dns sp ec. tacite redire debes ad
mentem & interiore teste & indi
ce requirere. quid ei pdest si
omnes laudent & gscia accusat.
Aut quid potest obesse si omnes
derogent. & sola gscia defendat
qualis autem sit bona gscia do
cet Hugo de sco victore de aia
li 2. c ix dicens Tranquilla gscia e
que omnibus est dulcis. nulli grauis
vtens amico ad gram inimico
ad paciam. cunctis ad beniuo
lenciam. cum deus nec sua peta
imputat qr ea non fecit nec alie
na qr non approbauit nec neglia
qr non tacuit nec supbia qr in
humilitate permansit. Istam domum co
scie debemus bn fundare & ho
neste mundare ^quo [marg.: quo] dz mundari [marg.: hec 41]
p frequentem & puram gfessionem
In tali enim domo pt quiescere tam
deus quam homo & licet tam fama
quam gscia sit homi necessaria. gscia
ppt semetipsum. fama ppt pro
ximum. xij q. i. Nolo In tantum
tum dz ponderari bonum gscie. quod
p salute gscie dz perdi cum gali
bonum fame vbi necessario oz alterum
obmittere vnde Seneca epla dz

Nemo mi valet plus estimare
virtutem meo illum magis de denotare
quam qui boni viri famam pdidit ne
gsciam pderet Et vult dicere quod quod ept
virtuoso excando etiam p medium
infamiam dz homo pcedere. hec est
quod domus in qua sapiens cum spo
pria sponsa sua quiescit sine
tribulacione Et quare Certe q
non habet adiumento gsiacio eius di
na enim extiora sunt diuitie deli
tie & honores vel hiis adiunia
vel admixta generant tedium & fas
tidium & non faciunt Ita quod ho
idem quod prius optauit poste
fastidiat & gtempnat Et ideo di
Rabanus hic in glosa Corporales d
licie corpus generant spirituales v
mentem relevant & ideo mag
esuriunt quantomagis comedunt
In illis appetitus placet. expe
displicet Augent spuales d
licie desidium. & quantomagis
nuntur tantomagis amantur hec ibi
Et accepit a beato Greg qui cum
summa multo eloquencie pont
dus sic Corporales delicie cum
non habentur graue in se desi
rium accendunt cum vero habentur
medentem protinus i fastidium v
Econtra spuales delicie cum
habentur in fastidio sunt cum h
bentur in desidio Intus ap
titus saciuntur. saciuitas fa
dium generat In istis autem sacie
tate appetitus. saciuitas ap
titum parit. Augent enim sp
ales delicie desidium in me
dum saciant. hec ille. Vnde Sen
ecce volupte durans grave
dicit sic Voluptas cum lis fiat
e & brevis. cum fastidio oblecta
quo auidius acta est cicius
grum recedens nemo subinde
est. ut aut peniteat aut pude
quecumque. In qua mich ma

fru. a quod nāq hoīs dns p̄pīu
ē vocat. res huius mēbroꝝ
tuū mistio vemes exitu ferta
i veniq. Sapiā eī nō hēt aaru
tudine in cōuersatōe nec tediū in
cōuictu. sed p̄ oppo^m leticiā & gau
diū & idō a sapore sapiā. qui sa
pida sua mīcipiū. Et p̄ ēm
sapiā huiusmōi q̄ cōsistit i no
ticia iuris potiū. aaru^{do} et
tediū hēt i cōuersatōe. & ut ēm
addicit hō p̄sūptuosū in corpo-
rinitosū ad alios in cōvictu.
& idō ad pacē & tranquillitate ut me-
lius oīs studeat in sp̄ōe pa-
rue sapiā. phibitū est nō pa-
ssim a vicinis ciuitatib. leges
dcēl vel audire iur ciuile p̄suar
i q̄ cōn fecerit a cōsiz. p̄fici-
ens in terim excludat a libs pa
tronijs. et p̄ ēm lōci ex quite
de p̄uilegiis & excessibus p̄ui-
legiatorū. Sup̄ specula. Circa
dnm cōsciē notandū q̄ ipā dz
hrē solidū fundatū. decens or-
namētū. aptū tegumētū. &
sequens expurgamētū. Un̄ fū-
damētū consciē dz fundari sup̄
solida doctrinā sic salua^{or} dt
Mt. vij. Oīs q̄ audit v̄ba h & fa-
cit. assimilabit viro sapienti q̄ edificat
domū suā sup̄ petrā. Petra ē do-
ctrina xpi. Mt. 16. Sup̄ hanc petrā
edificabo ecclīaz meā. Qr̄ ista pe-
tra sane doctrine. dz cōsciā cuiuslibz
edificari. Un̄ sūme cauendū ne
tal domus sit erronee fabricata.
vl nimis larga vel nimis strcta
& ēm d^z quod fit cōn cōsciām
edificat ad ieheñā. 28. q. i. c. Ofi.
dentes paret. formaꝫ. ext. hos expo
sita. Ro. xiiij. Un̄ sic dicitur. Do
ctores dictamen cōsciē plq obli-
gat q̄ȝ preceptū omq cuiuz plati.
Et cōsciā sine recta sine er-
ronea. sine in p̄se mal. sine
in indifferentibꝫ. obligatoria ē q̄
in omibꝫ talibꝫ veniens cōn con
sciaz. facit cōn i^d q̄ cred̄it cōn
lege esse phibitū. In ista domo
male parat s' quiete isti hoīes
in deum. q̄ i^d q̄d durius ē ponūt
sub capite. & i^d q̄d ē mollius
ponūt sub pede. Moraliter. Consciā
est i mēte sic caput i hoīe. &
sensualitas ē sicut pes. Cū ḡo ponit
i sp̄ualitē delcatoꝫ. & petrū in
consciā cōmunat q̄ petrū du-
re reclinat caput suū. Ista
domū fundat q̄dā sup̄ aq̄s volu-
ptatis. quidā sup̄ arena cupiditꝫ.
Et idō cōsciē talium stare nō pōt.
eo q̄ caret solido fundā^{to}. Et idō
dz Mt. vij. q̄ vir stultus edificat
domū suā sup̄ arenā. & descē-
dit pluuie & flauerūt venti.
& cecidit domus. Ita domus cōsciē
dz hrē honestū ornamētū. ut
sit picta curiose & artificialit^r
ymaginibꝫ v̄tutū & sctōꝫ viroꝫ
exemplis q̄ nos precesserunt. Nar-
rat Aug. li. 4. c. Julianū. & i.
li. retractacionū c. 61. q̄ rex quidā
Cipri deformis spēe talamū
suū sine cubiculū fec^t depingi
pulcris ymaginibꝫ. ut earū
aspectu vxor sua pareret pulcra
plem. Moraliter. Rex iste est racio.
cubiculū mediū sine cōsciā. sen-
sualitas ē vxor. Et idō si pulcra
ple. i. v̄tuositas operacōes habē
velīq. domū nostrā pulcris
ymaginibꝫ v̄tutū depingam^s.
Dicentes cū ps. Dn̄e dilexi deco-
rē domus tue. Dz ē notandū q̄ do-
mus q̄ nō inhitant^r ab hoībꝫ
corrūpunt^r & putrescunt. sic ho-
mines q̄ in se nō hitat tendūt
ad corruptioꝫ spūalē. Magna
tn̄ est eius ita male sic in q̄-
dragesia qn̄ redeunt ad se. &
intrant domū cōsciarū suarū

Ibi inveniet cimices corruptiones
et fetores veterum peccatorum. et incipit
domus inclinari ad mortem. Unde prov. ii.
Inclinata est ad mortem do-
mus eius. et ad inferos semite eius.
Tercio domus conscientie debet habere tegumen-
tum aptum. Unde cooperimentum conscientie
bone est honestas conversacionis exterio-
ris. ut bonum quod didicerint
interius. ostendat exterius. ut sic
luceat lux eorum coram hominibus. ut
videant opera eorum bona. et glorifi-
cent patrem eorum qui in celis est. Et
hoc est quod dicit xps. Quod in aure
audistis. predicabitur super tecta. s.
per honestatem conversacionis manifesta-
bitur aliis. Quarto domus conscientie
debet habere frequens experimentum per
scopam confessionis. Licet ad aliud
remedium fugiendum est. vel a
dyabolo vel a peccato. nisi quod a con-
sciencia expellatur. Unde Aug. super Jo-
hannem omelia xl. Servus peccati quo-
cumque fugit. secum se trahit. quocumque
fugit. non fugit seipsum conscientiam ma-
lam. ymo nec recedit a se. peccatum
enim quod quis facit interius est. vis
audire consilium. Dico vis ab eo fu-
gere ad domum fuge confitendo non la-
tendo. confiteri potes. Latere non
potes. Sed de dyabolo est sicut de labo-
rintho qui est domus dedali. Fecit
enim didalus domum quandam cum va-
riis viis et parietibus ita perplexis
quod nullus eam intrans exire poterit
sine glomere fili. et hec domus vo-
cabatur laborinthus. i. labor intus
quia in construendo maximus labor
fuit. In ista domo inclusit Deda-
lus unum monstrum. quod ex una
medietate fuit homo et ex alia me-
dietate fuit bos. ea intencione ut
ibi in perpetuum pasceretur et numquam exi-
ret sic narrat Ovidius li. 8.
et Ysidorus xv Ethimologiarum. Moraliter
quia ita est quod dyabolus rapuit aliqua
persona aliquod peccatum monstruosum
fecisse facit in conscientia talis homo
quasi domum dedali et abscondit peccatum
et fabricat quasi tot vias perplexas
et parietes obsistentes. nunc de ti-
more. nunc de pudore. nunc de ne-
gligentia. nunc de desperatione et dila-
cione confessionis et ibi occultat ita mon-
strum. ut nec confessor possit in-
ire. nisi cum glomere fili. Oportet
enim confessorem evolvere omnes
interrogationes spectantes ad pec-
cata. Quod si reus velit cognoscere quod
fecit. Non facit sic probus homo confessi-
onis. sed omnia pandit et ostendit
inde et aperte. Unde isaie xxxix.
Omnia quecumque sunt in domo mea
viderunt. et nichil est quod non mo-
straverim eis. Addicio
Nisi enim homo sequatur consilium con-
sciencie. insidias et mortem finali-
ter non subterfugiet. Et ideo con-
sciencia figuratur per uxorem fidelem
que virum suum a periculo mortis
consilio suo defendit. Unde pro-
verbiorum xix. A domino datur uxor prudens.
Unde dicunt philosophi quod mulieris con-
silium est optimum. s. subito et sine
multa deliberatione id proponat. Inmi-
nentis cum iminet periculum. exe-
dit subito sicut uxor consilia...
capiunt cum virum se diligere ab vi-
ro agnoscat. Spiritualiter sepe
immo cotidie non parvis periculis
frequentes hostium nostri insidiatur
Sed quia habemus uxorem fidelissimam
que nos et nostram salutem diligit
optimi est consilii. scilicet consciencia ip-
sius enim salutare est in periculo huius
consilium. Ideo dum sentis dyabolum
temptationes nobis hostis nostri immi-
nere ad eam demum cum fiducia accede
Itaque quando dyabolus seductionis su-
gestione ipsius temptationibus quasi in-
venit et armatur insidiose. accede
hanc sapientem uxorem consciencie tue

quod sua devenit prudentia.
ebe9 exemplum de ma dae' 3ta
iny enim nobis indicabit. qd erga
recreanda age debea9. figura h9
h[abe]t[ur] i R 19 ubi legi[tur] q[uod] obsessus
david nocte i[n] domo sua a fa
milia saul. q[ui] ductus sp[irit]u invidie
b victoriam d[e] philisteis h[ab]ita eu[m]
e occidere q[ue]rebat. Et evade mor
is periculu[m] ignorasset nisi finisset
[con]silio uxoris sue micol. Dix
it e[ni]m ad david nisi te hac no
cte salvaveris. cras morieris/ et
m[odo] p[er] fenestram depositus e[st] ab
illa. et sic saulis insidias [con]silio
eius mediante evasit. Hanc at
m[in]istri sui saul domu[m]. dd
t eu[m] caperent invenerunt in
lecto eius simulacru[m] [con]ditu[m]. ad sit.
idiem david qd fecerat uxor
eius et c. de illusi recessit. Sp[irit]ua[liter]
hac uxore subaudi [con]sciam
dd superante philisteu[m]. nota
penitentem petru[m] vincente. Ideo
saul q[ui] d[icitu]r ha[bi]t[u]s significat sp[irit]u[m] in
vidie vallatus d[e] tali victoria [con]tri[s]
ta[tu]r. et recolliges fortiores saulis.
scz [con]ques et varias temptationes.
u[r] cape penitente[m] a[n]i[m]am ut ipam
[con]dat hac aut[em] familia micol
[con]scientia [con]gnoscit. ideo d[e] viri sui
salute clamat. Nisi mo[dica] te
salves hac nocte. i[d est] in hac vita
[con]denabis morte eterna q[ui] morti
q[ua]re. fuge s[ed] has temptationes per
fenestram descendes. v[e]l p[er] memo
ria[m] penas meditando et no[n] pecca
bis in eternu[m]. unde i[n] d[e] sapient[ia]. Me
morare novissima tua et in eternu[m]
no[n] peccabis. fugiat igitur stultus
h[ab]e[n]do et deludat[ur] sp[iritu]s saul.
i[n]venientes nisi solu[m] simulacru[m]/
solam [con]gnicio[n]e[m] temptationis i[n] a[n]i[m]a
remanere sine consensu. Dic s[ed] et
illud bonu[m] [con]fitere. eni[m] sp[irit]u[s] i[n] tribus
excedens/ d[e] quo dene[gare] in pub[li]cis

Noneris te miserum si [con]tempseris huic
teste Isi[dor]o. precante hered peto monstrli
p[er]s[e]v[er]it o[mn]es alie virtutes. stimulo
[con]sciencie excepto. q[ui] peccatore [con]tinue
pungit et mordet. ut p[er] [con]tricionem resur
gat et reminiscat ut attingat
id quod d[icitu]r Trenorum 2. Magna est ve
lut mare [con]tricio tua. p[ro]p[ter] q[uo]d velut
no[n] n[is]i. Lu[cas] di[cit] audit narrac[io]n[e]m co[n]
flictus et damni armorum. [con]templ[a]
tivu[m] sustinet dolore[m] Un[de] i Re[gum]
4 dicitur voluit sacerdos heli cu[m] au
diret archa[m] d[omi]ni capta[m] et filios
in bello interfectos q[uod] cadens d[e] sella
fractis cervicibus expiravit. Sp[irit]ua[liter]
hic d[icitu]r pena ordinat[ur] erga petru[m].
q[ui] o[mn]is diu inordinatus super sit pe
na p[ro]p[ter] accidit gr[ati]e. ideo no[n] solu[m] tho
p[ro]pter petru[m] punit[ur] pena p[er]petracionis
gr[ati]e. et obligacionis culpe. s[ed] et
quada[m] alia affligi[tur] pena. scz
[con]sciencie remorsu s[ed] i[n] d[e] amicitie ta
li[ter] aliquid novu[m] figura[tur] hinc
Job p[ri]mo In quo le[gitur] eu[m] narrata
fuisse expoliacio rerum. diruptio
domus et filiorum filiarum et mors. An
nunt vltio a pueris q[ui] narrat nuncio
et pueros occiderunt gladio et eva
si ego solus ut nunciare tibi. Sp[irit]ua[liter]
p[er] Job q[ui] inter o[mn]es principes orien
tales ditior extitit. subaudi fi
delem xpi[ani] d[omi]n[u]m in statu gr[ati]e p[er]seve
rat. h[ab]et e[ni]m tunc septe[m] sp[iritu]s
s[an]c[t]i dona. tres virtutes theologicas
scz spem fidem et caritate[m]. et possid[et]
sensum suorum honestate[m]. intel
lectus et corporis. s[ed] p[ro]p[ter] petru[m] h[ab]et
expoliatus singulis. nunc remanet
orbus a virtutibus et bonis operibus mor
tuus. solus evadit [con]sciencie remorsus
ut annunciaret adeptu[m] damnu[m] illi
gravis. Dic i[d est] h[ec] sola est in hoie
inordinato et desperato [con]tinue. r[e]
manet ad hoies cruciatu[m]. ut ubique
et semper hos inciet dolores tanq[uam]
mala nova. ne scz ho[mo] in tribus

sustinendo permaneat . sicut vita
pacientis et humilitate reformet quia
gratia a deo agendo debet velut in modo su-
per eum gemitum venit ut ad deum
exclamet auxilium querendo in plo-
rando pro quo eciam Beda in quodam
sermone scribit insipiens qui omnia po-
tuit hoc presertim post eorum sunt consentit
enim recitat gesta ipsius sequendo non
delinquit Nam et si aliquis celat ma-
lum quod fecit sibi tamen celare non po-
test plane novit malum quod ipse com-
misit Duplex ergo pena sit misero
scilicet quia hic reatus sue conscientie affligi-
tur et quia in futuro eterna pena punietur
Ubi sic non convertitur Ecce quanta
mala dum quis criminis conscientie in pe-
catorem sepe vivum relinquit Iuxta
verbum Abacuc 3 Cum iratus fueris misericordie
potius mee recordaberis in commune
laude ut homo moneatur ad bonum
vitam malam in bonam commutando
Quod concedat deus

Hec cogitans apud me et co-
mmemorans in corde meo quod
immortalis est in cogitacione sa-
piencie et in amicicia illius delectacio bo-
na et in operibus manuum illius honestas
sine defectione et in certamine loquele
illius sapiencia et preclaritas in commu-
nicacione sermonum illius circuibam que-
rens ut illam mihi assumerem Sapiencia
Salomonis enim sigillatim verbo per
cogitationes quas bonis nomine debet
habere homo qui sapientiam accipit in
sponsam per hoc bona multa debu-
it moneri Salomonis ad has nupti-
as cum sapientiam comprehendit hic ponit
recapitulando supradicta in hoc
recitacione Solent enim dicti co-
medaciones aliarum suarum plures
inculcare sibi diversis sermonibus co-
loribus licet summa semper sit una Unde
ista lectio non est nisi recapitulacio
predictorum . Unde hic tria facit Nam
primo ostendit quod intendit de sapientia

cogitat / 2o quales in ea virtute
pondat / 3o ibi affirmative eam ea h-
abendam multipliciter laborat Sapientia
in qua immortalitas 2a ibi Circuibam
Circa primum dicit sic . hec scilicet predicta
privilegia que dantur per sapientiam que
cito post recitabo cogitans sci-
licet quantum ad actualem intelligenciam
apud me vel oculte sine expressione
vocali ad alios et commemorans
in corde meo quod dicit Non solum co-
gitavi transitive et transitorie de bo-
nitate sapiencie que est vere dei cultura
sed commemoravi in corde meo hoc est
memoria perpetua commendavi de ea
ut possem facilius de ea co-
gitare cum vellem quia ea que semel
memoria commendamus quando volumus su-
mere de causa hic etiam patet quod intendit
ea cogitavit / Secundo ostendit qua-
les virtutes in ea pondavit et sic quod
dat omnem sapientiam effectum multiplicem
sapienti scilicet conservatorem vitam quam
ad intellectum . delectatorem iocundum
quantum ad affectum . gubernatorem hone-
statis quantum ad effectum . dist-
inctionis in disputando et decla-
rationis difficultatis in predicando Dicit ergo
cogitans de sapiencia animadverti quod
immortalis est in cogitacione quia
sapiencia est de necessariis et eternis et
amicicia illius est delectacio bona
Unde dicit Aristoteles x Ethicorum quod mira-
biles habet delectaciones
est autem philosophia amor sapiencie de-
lectacio enim in sapiencia est magna
quanto magis diligitur tanto suavior
venitur Unde Ecclesiastici 24 Qui edunt
me adhuc esurient dicit de sapiencia
ad literam Et spiritus meus super mel dulcis
illius delectacio Inquit Tercio sa-
dat homini gubernatorem honestatis
quantum ad effectum et quantum ad h-
subdit Et in operibus manuum illius
honestas sine defectione . Con-
de omnia honeste et in ordine

liant i vobis Vn̄ d' sapia sup̄
vey̆ ē c vij venerūt m̄i bia bo
ne cū illa & ĩnūabilis hone
stas p manq illius / n̄c mix ḡ
Ecc̄ 24 flores mei fructq
honois & honestatis Secūdario sa
pia dat discrecōz ambiguitat/
ī disputādo / & q̄ntū ad h̄c s̄bdit
in examine logice illius / sapia
sapia enī sap̄ eca vitate inq̄re
nō solū studet sollicitate s̄et
cōsidē metaphaie & s̄b9 ac m
arma cōmitere · q̄z dubitare
d' singlis nō ē mutile Vn̄ Ecc̄
ulio Colluctata ē aia cū sa
pia · h aut̄ disputa° ē q̄i q̄dda
examen logice · i quo examine
d' esse sapia · i sapida veritas
investigād nō vana curiosi
tas seu stulta q̄z t̄ris · i stul
tis & sij discipli cōstitiones
venita · Tunc̄ edū est tn̄ q̄
d' Ecc̄ 6 vba plura sūt &
multā i discernedo hītia vāitē
Tercio sapia dat declacōz diffi
cultatis in pdicād seu in soci
ādo / & q̄ntū ad h̄c subdit &
plāitas in q̄incacōe smonū
ill' Doctrina eīn obscura nō
ūnat auditore Vn̄ hugo in
didascalicon dt duo dz doctor
vitare in docēdo · obscuritate & plu
ritate · & p dt sic Lectio dubiis
nois aīe fastidiū solet ingere
& affligē spiritu in q̄litate vz si
obscurior fuerit i q̄ntitate si p
lixior extitit In quo utroq
magno vti modāme oz · ne
q' ad refectioz q̄situ est · s̄uat̄
suffocacōz Et p dt q dz ee
plana i q̄incacōe smonū illig
Vn̄ ps dt declacō smonū
tuoz illumīat & intellectū dat par
uulis · i humilib; Quarta q° Salo
mō in ea tot vtutes & g̃ras co
siderant & id eā sapiaz acq̄rēda

mltipl' laborat & q̄ntū ad h̄c sub
iungit sic Eccā 4 q̄rens ut illa
m̄ assumere Cōtrā bā mgt inspi
ciēdo cōtuās · discernedo scriptu
ras · & audiēdo lectias / plato eni
i morte sua q° discipulos docuisse
q libentius ingrēs audiret · q̄z
scriptuaz eoz inspiceret · Quīges
q lra viua facie se offert in
spicienti · mgr aut̄ s̄b pluribz
faciebz eā offert audienti Ec
cā iiij · q° dt Salomō ut eā assu
merem m' i ad fruitū · comodū &
vtilitē mea p'mo & p'n° · & tādez
ad comodū alioz Vn̄ p'n 9 Si
sapiēs fuis tibimetipi eris &
p'xis tuis / Nō sic assumūt sa
piaz q' male viuedo alios illu
iant · sic cādela nō ad como
dū s̄ ad q̄sūpcoz sui & alioz
illumiacoz lucet / Et p opp̄tū ho
sēns lucet sic sol q̄i lucēa in se
lucet & alios sij defīcto ill lu
mat Vn̄ d' Ecc̄ 24 ho sēns in sa
pia manet sic sol Quīta q° q
in amiciciā sapia ē delcaco
ē nō nisi · Nulla res ē in hoie que
sic declat qualis ē sic delcacō
hois Vn̄ ōis ho tlis denoiatū
dz quale ē id in q° delcat Et
idō vtuosq d' q̄z delcat̄ in opibz
vtuosis iustq q' in opibz iust̄ vo
luptuosq q' delcat̄ in opibz vo
luptuosis & sic d' singlis vtutib
& vicijs Vn̄ sic trahit pt ex dict
phi x Ethicoz delcacō in hoie est
mor vgtatīa p modū finis Et
id dt Aug sup d' ps Scrutans
corda & renes deus finis eīr
& cogitacōis est delcacō ad quā
q̄s intit puenire Vn̄ q' delcat̄
venire in possessioz pecunie · dat
se mercacionibz vel alicui opi
p quā pecunia acquirit̄ & q' delcat̄
in miliciā dat se opibz strenui
virilis ordinat se fina in d'

i quo magis delectat^r. Et id docet Arist^s i Ethicor^u c. 4 q a delectacio-nib^s & delectabilib^s maxime debem^s cave^r & q debeam^s nos h're ad eas sic senes plebis troyane se ha-buerunt ad helenam. senes em̄ plebis troyane iudicaverunt eam esse abiciendam. vn̄ h^c e^t doctrina Arist^s ibidem. Alia ad alia captiva-ti sum^s. q^d quidem notum e^t cui-libet ex sua delectacione p'a & pua-ta. Considerandum e^t q^d cum ista de-lectacio sit bona vel mala. Si bo-na. bn̄ quidem. Si mala. i cōtra-riu^m nos attrahe^r. Et h^c e^t q^d dicit Arist^s sic volens lignum tortuosum di-rigere ad rectitudinem. primo in cōtrariu^m vlt^a rectitudinem inclinat. & sic tande^m reduat ad mediu^m. h^c est doctrina Arist^s ibidem. Et h^c est ca qua^e prudentes & p fine posuit deum p^r dicit. secundum sic ait gu^s meus. ego vero delectabor i dño.

Cuius delectacio ho^ris e^t mor^u declara-cio. cum anima sic suprius dem e^t ca-lis e^t vniusq^sq^s quale sit istud i quo delectat^r. Ambrosius lib^o dicit laus ex^r ior i ludis & i gestis seruus argumentum pbet d' cōpositione m̄ntis. vn̄ tulliu^s ad Lucilliu^m ep^la lxxiiij. Omnes rex si obsuerit^r in-dicia sunt argumenta mor^u ex minimis licet capere impudicum & incessus ondit & man^s mota & vn^s bn̄ vini insensu & relatus ad caput digitus & reflexus oculor^u improbum ostendit. insaniam vultus ha-bitus q^z demustrat. illa enim p notas i apertu^m eveniunt. qualis q^sq^s sit sciemus si quemadmodum laudat & que-admodum laude aspicis. Item delectacio hoīs e^t mor^u augmenta-cio. vn̄ Arist^s x Ethicor^u dicit q^d cer-tius hoīes indicat & inquirit i a in q^bus delectantur q^z alia. vn̄ de laudes ipse cōsimat opaciones

suas. Et ideo si diversi hoīes ad vnam artem ponant^r ille magis pfi-cit qui ceteris paribus amplius delectat^r & ex h^c sequit^r q^d delectacio pficit opacionem. Tercio prin-cipaliter e^t q^d duplex e^t delectacio. n-lis bestialis & racionalis. Dele-ctacio n'alis e^t sine qua na^r hu^a esse non pt. sicut e^t delectacio qua h^o h^t in cibo & potu & sono & c^o vemente. q quidem delectacio petenda e^t si non excedat relaps^u racionis. vn̄ Arist^s vij Ethicor^u inquit delectaciones q sunt necie. q de-volutate ex electione. necie sicut cibi & potus ad cōservacionem in-dividui. & venereor^u ad cōservacionem spe^i. voluntarie delectaciones sunt sicut victoria honor & divicie. h^c autem cōtinue delectaciones non possunt. ho cōtinue delectari. vt Arist^s x Ethicor^u. tu^m q^z aīa non pt cōtinue opari. & delectacio non e^t sine opera-cione. tu^m q^z delectacio cōtinuata vim^u gnat sicut fastidiu^m. Si vero sit circa diversa. tunc nullum e^t periculum. vn̄ docet Arist^s q^d qui de-lectantur in vno vehementer. potius non attendunt alia. sicut dicit ipse amatores fistulare non attendunt sermonibus q^z delectabilius. al expellit. vnde si remisse in a delectamur. possumus simul attendere ad alia. sicut etiam videmus in th atris male agonizantes. plus comedunt leguminum. x Ethicor^u. Et ideo ista delectacio non e^t n'alis delectacio hoīs. cum h^o appetit cōtinue & ppetue delectari q delectacio nunquam h'ebit^r nisi i visione diuina. q^m tota ani sicut & ipsa adimplebit^r gaudio. vnde psalmus adimplebis me le-ticia cum vultu tuo delectaciones i dextera tua vsque in finem. Alia dele-ctacio bestialis e^t q est turpissima

delectatio e exprobrabit sic d' augus
ethicor c. 14 qr hoies tali dele
tacoe no ptut 2m qr hoies
sp qr mala sic narrat ibid
quedam qui appecijt hre gut
tur ita longu sic esset gruum
quis / delectacones vo circa tactu
maxie induent bestialitate et
ponunt hoiez brutale qr no st
hois 2m qr ho sr puenimt vel
ex corrupcoe qplexionis vl
ex mala assuefaccoe vnde di
citur sic delectus in semit impro
bi neqz t' placeat malorz vla
dia delectacoe e malis q qsistit
in qplacere vicis / Vnde dicit sit eciam
delectacio que placet vni et displi
cet alteri quia ut ane delectacio deat
esse delectacio hois Studet Augus
ethicor qr si quitur qui d' sapoib
quid e dulce qd quarit / qr quod
sanis dulce. infirmis d' amarum
l' q' d e dulce qd sanis d' esse
delectacio no qd infirmis Tercio est
2m qr prima est delectacio hina qua
viros et bonis indicat hois esse
delectabilem no aut illa qua corru
pti et mali Jlle em sit delectacio
simplex iste aut no sit simplr delec
taciones sr delectaciones in istis sit
humanas inutiles et egritudinales
Augus nysa 66 In abhominacionibus
a corpus delectatur d / Vnde delectacio
simplr est d in quo sanus moratur
viros hic delectat sic in oibus
distinguit vn ps delectare in dno
Itaque boni tacto E Ecclesiasticus
hst em balnij quiditas delecta
cionis malas repudiat d. delecta
cio bona in amicicia illuius h cogi
tatio scz delectacoes ex sapia pue
nientes Cogitacoes di bone ad
vilitate puenimt cogitacio sic co
gitacoes mordinate ad viam se
paratur qeua qnqz et instlvi
tate no ptut vnd b Aug 18 mor

c. 9 supi 0 vo Job neqz em repre
hendit me cor meum inquit Sunt peccata
q a iustis vitari ptut et sunt nonnulla
q eciam vitari a iustis no ptut.
Cum q em cor in hac corruptibili
vita consistens i sinistra cogitacoe
no labitur vl si vsqz ad consensum
fouea no mergatur / et tn hec ipa
prava cogitacio peccare e. Sz dum
cogitacoem resistitur a qfusione
sua aug labatur / Mens go iustorum
et si libera e a pusso ope aliqn
tn corruit i cogitacoe et in peccatum
labitur / qr saltem cogitacoe declinat
/ et tn vn semetipam pqmodum
flendo reprehendat. Ideo ht. qr
ante se repat qz p qsensum cadat
Recte go ibi hi petori se qfessus e
nequaqz se a suo corde reprehendi
qfiteatur / q et si qua fortasse illici
ta cogitacio mentem defixit ruina
rectitudinem fortiter tn etiamne resti
tit cogitacoem h Aug ibi mor. Et
31 mor c. 14 exponendo illud Job
Equus terram vngula fodit. facere
ibid tetat d Sancti viri quasi equus
in bello mentis ecclo in superius eminent
gilet. quasi eiecta q in yma pt
fluunt. pede rigidi qtempta calcet
ex corrupcoe tn vicine car
nis cui adhuc alligati sunt ple
rumqz cogitacoum pulverem i corde
paciuntur Cum qz foras aliquis ad
appetenda celestia psuadet se
metipos sp intrinsecus subtili inqui
sicoe discuciunt. ne quo immora
te in se vicio infima cogitacoe
polluatur Et infra ibid Equus
go iste vngula terram fodit. cum predi
cator xpi qsideracoe inquisicoe forti
ter venas in se cogitacoes discutit
Equus vngula terram fodit qui ibi
eum iam dns possidet. quo d' mo
les congerit ex vetusta cogitacoe
qsidat. se qz ab illa flendo e
naciare no cessat vnde Aug 26

alia qua cogi
tatur

Isaac apud alienam gentem puteos fo-
disse describitur quo videlicet exemplo discimus
ut in hac peregrinacionis erumna positi
cogitacionum nostrarum profunda penetremus
et quousque nobis vere intelligencie aqua
respondeat nequaquam nostre inquisicionis
manus ab exhaurienda aqua cor-
dis terra torpescat. Quos tamen pu-
teos palestini insidiantes replent
quia nimirum immundi spiritus cum nos
studiose cor fodere conspiciunt con-
gestas nobis cogitacionum temptaciones
ingerunt. Unde semper mens evacuanda
est incessanter et fodienda ne si
indiscussa relinquitur usque ad tu-
morem pravorum operum cogitacionum
super nos terra cumuletur. Hinc ad
Ezechielem dicitur 8. fili hominis fode
parietem, i. cordis duriciam crebris
perscrutacionum ictibus rumpe. Hinc
eciam ad ysaiam dicitur ut 2 c. Ingre-
dere petram absconde in fossa humo
a facie timoris domini et a gloria
maiestatis eius. Petram quippe ingre-
dimur cum cordis nostri duriciam pe-
netramus atque a facie timoris domini
fossa in humo abscondimur si ter-
renas cogitaciones se ingerentes
ab ira districti iudicii in humilitate
nostre mentis celamus. Quo enim plus terra
fodiendo premitur eo pavimentum
semper inferius demonstratur. Unde et nos
et a nobis terrenas cogitaciones stren-
uosius eicimus eo apud nosmet-
ipsos absconditi humilius invenimur.
Certe enim quia diem iudicii dies immi-
net ipsa quia ira timoris domini faciet
appalescere tanto quam magis nunc esse in-
visibilis illum terribilis timeat
quanto iam gloria maiestatis eius imminet
[illegible] appropinquat. Quando ergo agendum
est quo nos fugiendum. Quo non enim
quis latere potest nisi quod ubique est. Debet
certe petram ingredi et fossa humo oc-
cultari pervenimus. ut videlicet cordis no-
stri duriciam dirumpentes eo ira

invisibilium declinemus. quod ab amo-
re rerum visibilium apud nosmetipsos
corde subtrahimur. ut cum per hec co-
gitacionibus terra eiciatur mentes apud
nosmetipsos quanto [illegible] et tam
humilius abscondamur. Hugo super ca-
[illegible] Unde quia valens oculum cordis a pravis
cogitacionibus et rerum visibilium ima-
ginibus purgatum habebat sapiencie
dono mirabiliter fuit infusus [illegible]
non mirum. Illa enim terrena vilescere
cepit et spiritualia sapida esse [illegible]
et ideo enumerat cuncta et quot [illegible]
alia amando sapienciam recepit. [illegible]
enim hec cogitans de sapiencia loquitur
ubi quoniam immortalis est cogitacio
quia vera sapiencia delectacio est et noti-
cia in amicicia illius est delectacio [illegible]
quia et phia amabilis est sapiencia [illegible]
magistrat. Sapiencia hec est donum
dei. Illa et in operibus illius est ho-
nestas sine defectu. Sapiens est
in gubernacione [illegible] ipsius omnia ho-
neste et in ordine aggreditur. [illegible]
in inquisicione vel discussione absque
disputacione et veritate ingreditur
moderamine et discrete procedit
circa humana affectus sed diffi-
cultates pacifice ingreditur et in fo-
ro discutit. Unde dicitur in [illegible]
peculiaritas i. gubernacione sermonum
et in docendo pro loco et tempore ob-
scuritates illuminans et [illegible]
acceptando. Qui autem in vanis o-
peratur cogitacionibus non erit i-
doneus ad sapiencie disciplinam
propius ea que sapiencie sunt [illegible]
[illegible] Unde et philosophi qui in
cognicione sapiencie humane tan-
tum [illegible] dicebatur quia veram sapienciam
querebant stulti facti sunt. Sa-
piencia enim huius mundi stul-
ticia est apud deum ut dicit apostolus
1 Cor 3. Nos autem veram sapienciam
[illegible] per quam vitam eternam
valeamus per Christum dominum nostrum Amen.

Puer eram ingeniosus et
sortitus sum animam bonam et
cum essem magis bonus ve-
ni ad corpus incoinquinatum. Et ut sci-
vi quoniam aliter non possum esse continens
nisi deus det. Et hoc ipsum erat summa
sapientie scire cuius esset hoc donum. Adii
dominum et deprecatus sum illum et dixi
ex totis precordiis meis. Hec in prin-
cipio capitulo. Decimo sunt Salomon in isto
capitulo de sapientia et de seipso quandam fingit
parabolam ponendo seipsum loco eius
qui amatoris ardentissimi qui cum sa-
pientia quasi cum quadam virgine nobilissima
conversatur vellet. At ista fictione ad
ostendendum adiuvat vehementiam qua
habet ad sapientiam acquirendam que in-
tus permanet quemadmodum ardentissimus
amator. Quia amator autem solet in-
nuere quatuor facere: primo enim con-
siderat conditiones puelle cum qua proponit
inhere, de dote et divitiis quas
pro eius tempore. Tercio sumptibus con-
diderit animat an possit puel-
le congruere. Quarto debebat quid
possit eam a parentibus et amicis pe-
tere habere. Iuxta ista quatuor Salomon
etiam quatuor facit. A principio istius capituli
usque ondit sapientiam esse mirabilem
amabilem et gratiosam. Secundo ondit ipsius
dotem fore desiderabilem et gratiosam. ...
Tercio declarat sumptus conditionum
spectabilem et virtuosam. Quarto
ondit datorem puelle, hic nobili-
tatem venerabilem et gratiosam. Item ...
amplius fine divisum a principio in
quatuor partes. Et iam de duabus consi-
deratis est expeditum. Et de duabus
restat exequendum in lectura presenti. Et ideo
hanc lecturam dividimus in duas partes.
In prima ondit sumptus conditiones fore
spectabiles et virtuosas ut merito
dignus appareat tantam perfectionem
secundo ondit datorem puelle hic
nobilitatem venerabilem et gratiosam. A quo
puella amabilis est petenda.

Tercia pars. In ... Et ut sciui Circa primum duo facit.
Primo ondit se quandam habilitatem aptitudinem
ydoneum ad continendum cum sapientia ex
precedentia virtutum naturalium. Secundo ondit
se habilitatem ex dignitate virtutum mora-
lium. Tercia. Et cum esse magis bonus
Dicit ergo primo sic: Puer eram ingeniosus
et sortitus sum animam bonam. Ubi red-
dit se quandam habilitatem ex tribus, scilicet a
tenera innocentia, quia puer eram; ab
intellectuali perizia, quia ingeniosus;
ab spirituali iusticia, quia et sortitus sum
animam bonam. Anima enim non est perfecte
bona nisi per gratiam et caritatem quibus debito modo
ordinatur in deum, unde Augustinus in de ci-
vitate dei: Bona est anima in omnibus potentiis meliori
in suo genere, optima ex sua ordinatione.
Est autem hec bona ordinatio conditoris
ipsius voluntatis in deum et ex se tota
voluntaria devota subiectione. Quod
autem dicit sortitus sum animam bonam non quia
a casu ad bonum deveniret sed
quia primam gratiam nullus potest mereri. Nam
cum omne meritum sit ex gratia, sed
ipsa gratia incidet sub merito. Primam ergo
precedet gratia. Et ideo deus sponte dat
homini primam gratiam. Homo tamen ingerit se ad
gratiam disponendo dispositione naturali et
non prebendo obicem gratie per malum u-
sum liberi arbitrii. Licet autem ad
primam gratiam requiratur dispositio quedam
previa, illa tamen non meretur gratiam me-
rito condigni, sed congrui tantum.
Et ideo dicit sortitus sum animam bonam. Ad
Colos. i dicitur: Gratias agentes deo patri qui
vos dignos fecit in partem sortis
sanctorum. Solet enim quod sorte datur
divinitus dari sic dicit Augustinus super Genesim
ad litteram 22 c. Ubi istam litteram exponit:
puer eram multum ingeniosus et cum es-
se magis bonus. Ubi Salomon loquitur
pro tempore sue iuventutis non solum in naturali-
bus sed etiam in moralibus. Ubi dicit sic
Et cum essem magis bonus simpliciter quam inge-
niosus et cum magis in me preemineret
bonitas moralis quam bonitas naturalis

ingenij vero p[er]ficiendo co[n]tinue in te
p[or]is ad corp[us] incorruptu[m] v[e]l attigi
ad tanta p[er]fectio[n]e[m] v[ir]tutu[m] moraliu[m] q[uod]
corp[us] meu[m] p[er]mansit incorruptu[m] a
passio[n]ib[us] vicio[rum] / Et h[oc] dicit p[ro] statu
suo p[ri]mo q[uo]n[iam] in sua iuve[n]tute leg[itur]
deo placuisse iii reg[um] c. 3 dilex[it]
salomo[n] dominu[m] a[m]bulans in p[re]ceptis
david p[at]ris sui Co[n]sequi[tur] po[n]it
salomo[n] in l[itte]ra modu[m] pete[n]di istam
puellam v[idelicet] sapie[n]ciam s[ib]i dari i[n] vxore[m]
et h[oc] a deo q[ui] dat hanc sapie[n]ciam iux[ta]
d[ictu]m iac[obi] i si q[ui]s v[est]r[u]m indiget sapie[n]cia
postulet a deo q[ui] o[mn]ib[us] dat affluen
ter et no[n] i[n]properat D[icit] e[r]go sic Et
ut scivi q[uonia]m aliter no[n] possu[m] esse
co[n]tine[n]s nisi deus det tangit
p[er] hoc donu[m] co[n]tine[n]cie q[ui]a co[n]tine[n]cia
est vera via ad sapie[n]ciam iux[ta] d[ictu]m iac[obi] 3
sapie[n]cia que desursu[m] e[st] p[ri]mu[m] q[ui]de[m]
pudica est Et hoc ip[su]m e[ra]t sapie[n]cia
su[m]ma v[idelicet] scire cui[us] esset h[oc] donu[m]
Et adij d[omi]n[u]m et dep[re]cat[us] su[m] illu[m]
p[ro] sapie[n]cia obtine[n]da Et dixi ex to
tis p[re]cordiis meis i[d est] ex p[ro]fundo cor
dis mei no[n] ex su[m]mitate labioru[m]
vn[de] ps[almus] De p[ro]fundis clamavi ad te
d[omi]ne / P[re]cordia e[ni]m s[ecundu]m papia[m] su[n]t loca
vicina cordi eo q[uod] ibi sit p[r]incipiu[m]
mot[us] et cogitac[i]o[n]is / et declinat[ur]
plur[aliter] et no[n] singl[ariter] vn[de] Isidorus de
su[m]mo bono li. i. c. Ad p[ro]dest strepi
t[us] labio[rum] vbi cor e[st] m[u]tu[m] sic
e[ni]m vox sine modulac[i]o[n]e e[st] q[ua]si
vox porcoru[m] sic or[aci]o sine devo
c[i]o[n]e e[st] q[ua]si mugit[us] bou[m] Et in
eode[m] Or[aci]o magis cordis e[st] q[uam] labio[rum]
Neq[ue] e[ni]m v[er]ba deus dep[re]cant[is] inte[n]
dit s[ed] orantis cor aspicit q[ua]m elig
e[st] cu[m] silencio orac[i]o cord[is] s[in]e sono
voc[is] q[uam] s[o]l[u]s v[er]bis s[ine] intuitu me[n]
tis Notandu[m] q[uod] multi petu[n]t castitate[m]
seq[ue]nt[e]r et no[n] ex tot[is] p[re]cordiis sic
d[icit] semetipso mirabilit[er] co[n]fite[tu]r Aug[ustinus]
8 co[n]fess[ionum] c. l. Ego miser adolesce[n]s
miser et valde miser in exordio

ip[s]i[us] adolesce[n]cie pecieram a te
castitate[m] et dixera[m] da m[ihi] castit[ate]m
et co[n]tine[n]ciam s[ed] nolli mod[o] time
ba[m] e[ni]m ne me cito exaudires et
cito sanares a morbo co[n]cupisc[enti]e qua[m]
malleba[m] expleri q[uam] extingui
Ca l. no[n]o[n]u[m] q[uod] d[icitu]r ingenios[us] q[ui]a
bonu[m] ingeniu[m] co[n]stituit. Ita o[mn]i[um]
ingeniu[m] co[n]d[uc]it et ita bonu[m] inge
niu[m] corru[m]pu[n]t Memoria m[en]tis
et volu[n]tas p[ri]ma ta[men] su[n]t v[ir]tute
Aug[ustinus] x de t[r]i[ni]tate c. 24 In h[is] tri[bus]
inspici solet ingenia puer[orum] s[ed]
cui[us] d[icitu]r p[ro]ferunt indole[m] q[ua]nto q[uis]
puer tenaci[us] et facili[us] me
mi[n]it q[ua]nto acuti[us] intellig[it] et
studio ardenti[us] tanto e[st] laudabili
oris ingenij ut vult Aug[ustinus] v[nde]
i[st]a ingenia que studiose p[er]pli
care no[n] p[ossu]nt s[ed] acuta su[n]t p[ro]mta
p[ro]ficis et aspera Lauda[bi]lia ta[men] non
su[n]t nisi cu[m] est o[mn]i studiu[m] sic[ut]
d[icit] hugo didascolicon li. 3 c. de
assidua et vehemens applicatio
ad aliq[ui]d agendu[m] cu[m] su[m]ma volu[n]
tate co[n]ti[n]uat[us] p[er] que[m] q[ui]d m[ult]u[m]
studet q[uia] bonu[m] ingeniu[m] a[d] ar
pendet Macrobius li. i sat[ur]na
liu[m] in p[ro]l[og]o vbi vult dice[re] q[uo]d sic[ut]
apes colligu[n]t q[uo]d invenit fl[oribus] ubi
cibu[m] su[u]m et in mel p[ro]p[ri]o lab[ore] co[n]
q[ue]runt Ita studens c[ir]ca id i[n] q[uo]d
studet co[n]ti[n]ua opac[i]o[n]e habe[n]s q[uo]d vel
abbreviare vel alit[er] ordinare q[ui]a
alit[er] no[n] fu[er]it vbi i[n] ingenij s[ed] i[n]
memoria D[icit] e[r]go sic / et ide[m] s[ed] de
no[n] e[st] d[icendu]m de q[uo]d in corpe m[e]o ordi[n]e
s[ed] nulla opac[i]o[n]e mea facta est
alime[n]ta q[ue] accepi q[ua]n[do] in
su[m]ma q[ua]ntitate p[er]ficiuntur et plu[rimum] in
natur[a] stomacho o[mn]ia c[ib]i
acta ex eo q[uo]d erat nutri[men]to suc
cu[m] deinde in venis et sangui[n]is tra[n]s
eu[n]t Ide[m] in his q[ui]b[us] alit[ur] inge
nia p[er]stem[us] ut q[ua]ecu[m]q[ue] ha[us]im[us]
no[n] paciam[ur] integ[ra] esse i[n] alie[na]

en sint s; i quida coegerez ad
onit. aliogn i mediu tre-
pi- no in ingenii Vnde wlt Se
ad Luciliu ep. Se d'vrbe ad
vrn fere Vbet quata diligencia
hir hoies ad exercitacm sua inge-
ni. Isti ad Lucra. Isti ad pugna.
Isti ad esu. Illi ad saltu. Alij
ad ludu. alij ad bellu. et qm-
pris enrat exce suu ingenii.
in discedit maibus. vehemeret
plgit Sene ep. 81 Cogito in-
qut qmlti bella exceat. pige
in qpanci. qnta ad sptaculu
luor fiat qcursus. qnta sit cca
ar bonas sollicitudo. ez imbe-
cil aio sint. pq laceratos hne-
ro qz miram. hgo ta bonu
meliu cstituunt. s. mediu.
miluta. z volidu. Secuda
ta ut q bonu ingenii ondunt
Illud em ingeniu e bonu qd
munt elige vitate. abice va
nitate. z pmpede loquacitate.
vnde loqr Aristoteles q ethicoru
Bonu ingenium e. in vite
bi posse elige veru. z fugere
falsu. et si hoc veru e in spe-
intomag e vm i moralibus. Vn
ime bona ingenia q mundu
falsu z fallacijs plenu fugiunt.
z eligunt via q sup e pt
veritas elegi. Vn hec est pm
signu boni ingenij elige veri-
tatem. 2m signu boni ingenij e abi-
cere vanitate no en oime subtile
ingeniu e bonu s; solidu. quia
nih e magis infructuosu qm
subtilitas. q sola e. Vn pe-
trus Ravennas smoe nigt o.
dilimit nich e subtilte. vbi sol
la subtilitas. caned em pdesse
in libs expende dies suos. q
nec in il mitae. nec in foro.
nec claustro. nec in curia. nec
in eccha. nec alicubi psunt nisi
cutrat in scolis. d' hac scibit
Sene ad Luciliu. Qd em acutiq
arista ald arista. i qua nich e
vtile. qz ingeniu qd sola subtili-
tate lascimet nlla in se resid
gruite. Vn Symon de Alepham
archiepus Cathuriens inqit.
Ista valet in vrbe no in orbe loqns
d' subtilte qoru z ingenioz. Et
ad nos q vani simus quos demo
nes infestat ut ad vicia pthat.
q9 mors qtinue minat ut vi
ta auferat. opibus utnos studi
debes. cuiosit omissio. Vnde
qd monet Sene epla 49 Demens
dubz mito viderer si cu saya d
munimentu murorum senes ac
femine qgerent. cu innetis inter
fores armatus signu ex pedimis
exptaret. q posset. cu hostilia in
ports tela vibrarent. z sepis solu
t' tia suffossionibus z fundis tre-
meret. sedez ociosus. eiusmodi
qstiunculas clamans ponens. Qd
no pdidisti hes. s; cornua no
pdidisti. go cornua hes. Nunq
tibi no demens videor. si in ista
impendo opera. z nuc cu obsideor
dicat qd agam. mors me sequit.
vita fugit. adversus h doce me
aliqd. effice ut ego morte no
timeam. Tercium signu boni inge-
nij e pmpede loquacitatem et
copiosa excessiva verbor. Vn Aug
in sermo pspera e 166 Bonoz
ingenioz clara e indoles. in vbis
diligentium verum amare no vba.
Quid em pdest clavis aurea.
si aperire quod volumus no pt. Aut
qd obest lignea. si hoc pt. qn
nich petimus nisi pate quod clau
su est. Sic go tum sunt q ingeniu
bonu ondunt. Sunt tum sunt q
ingeniu bonu corrumpunt. s;
nimia Levitas. prisca voluntas
z lasciva voluptas. Levitas eu

tale est ingenium

loqns

Dern

Vnde

Armatus

obsideor

viij

anim̄i ⁊ dissolucō spectaculorū ⁊
Ludor̄ scelatim corrūpit ingeniū
sic dt aug̃ in ɜfess̄ li·a· Ɉ opū:
sa voluntas vn̄ aug̃ dt ď motib̄
ecclie moch̄or̄ alis̄ mancheorū
li·2· c3· Ɉdio quosdā esse q̄ qm̄:
q3 bono ingenio vt̄nq3 ista vide
ant· mala tn̄ volūte pm̄ q3
ingeniū sūt amissim· Tcio cor
rupit ingeniū Lascīua volup
tas vn̄ Sen̄e in plogo j li de:
clamacōnū Nichil tā mortifez
ingenij q3 Luxuria ⁊ torpor
Consequit· ibidē plagēdo decla
mat Torpent inqt ingenia de
sidiose iuuentutis· n̄c in vni9 ho
neste rei laboē vigilat̄: somp
Lagwor q3: ⁊ sōno ⁊ lagwore
pior malaz rez̄ inuasit in du
ctā aīos· cātandi saltādiq3
obscena studia· effeminatos te
nēt: calamistrād capillū frāge
⁊ ad muliebris blāditas exte
nuare vocē· mollicie corpis ſ:
certaē cū feminis· ⁊ imūdissimis
se exolle immūdiciis· hic ū
adolescentiū specimen ē· ecce
equaliū vroz lōgo ingeniorū ibi
filiis suis t̄bi Senece chelē
⁊ nōuato cat̄ inqt equaliū
vroz q̄s dicā sat ingenioss:
q̄s sat studioss· ymo q̄s sat viri
est· Emolliti eneruesq3 ɜnati
sūt inviti mari et expugnatores
aliene pudicicie· negligētes sue
Ɑd dicendū Nonū q3 in lrā d:
Et in serm· q̄m alie nō possūt ee
ɜtinētes nisi d̄s det dubitat vtr̄
ɜtinētia sit vt̄9 Et vi q̄ q̄ ɜ ſſ
nō ɜdiuidit̄ q̄m ● ś3 ɜtinētia
ɜdiuidit̄ q̄m ut3 p phm̄ 7 ethicor̄
ḡo ɜtinētia nō ē vt̄9 / p nll9 vte
de vtute peccat ś3 ī in aug̃ li
ď li° arbitrio vt̄9 ē q̄ nēo male
vtit̄ ś3 al̄s ɜtinēdo pt peccare
puta si desidet aliqd bonū fa

ce ⁊ ab eo se ɜtineat· ḡo ɜtinē
tia nō ē vt̄9 / p nlla vt̄9 retra
hit hoīez a bono d̄t em̄ gl̄a ad
Gal· v q̄ p ɜtinētia d̄s se ab il
lic̄ abstinet· ḡo ɜtinētia nō
ē vt̄9 / ś3 ɜ· Oē laudabile
hit9 vident̄ ee vt̄9 ś3 ɜtinē
hmōi· d̄t em̄ Andronic9
ɜtinētia ē hit9 invict9 a de
lectacōe· ḡo ɜtinētia ē vt̄9 Rn̄
s't d̄ 2a 2e q̄ 155 ar·1 Nō
q̄ ɜtinētie nōen sumit̄ dup
liciter quidā em̄ ɜtinētiaz
nāt p qua quis ab oī delec
tacōe venerea abstinet vn̄ ⁊ ap
Gal· v· ɜtinētia castitati ɜiūgit
⁊ sic ɜtinētia pfca· pn̄ ho' v̄gi
nitas pn̄cipal' vō viduitas vide
t' hoc eadē vō ē d ɜtinētia ⁊
v̄ginitate qua sup̄ dixim9 Ali
Aly vō dicūt ɜtinētia ee qua
ab resistit ɜcupis pmis q̄ in eo
vehemētes existūt / ⁊ h' modo
accipit phs ɜtinētia vi° etc
⁊ hoc etiā mō accipit̄ ɜtinētia
ī collacōībus patrū / h aūt
hc āgd ď rōne vtutis· inquātū s3
rō firmata ē ɜtra passiōes ne ab
eis deducat̄ / nō tn̄ attingit ad
pfcā rōnē vtutis moralis
qua eciā appetit9 sensitiv9 sub
rōni ɜgrue Et io phs d̄t i° 7°
Ethicor̄ q̄ ɜtinētia nō ē vt̄9
q̄ mixta· inquātū s3 āgd
vtute· ⁊ in āgno deficit
te / Largius tn̄ accipiendo nō
p q̄3 pn̄° Laudabiliū opez
sing dicē ɜtinētia vtutē
Ad pm̄ ḡo d̄m q̄ phs ɜdiuidit
ɜtinētiā vtuti quātū ad hoc
in quo deficit a vtute
dicim9 q̄ ho' spe ē id qd ē
Et io ex hoc d̄s ď in se
qd tenet se in eo· qd ɜu
mi / qd aūt ptz ad pns
nō ē ɜueniens vōm

Margin notes: vt torpor; rctact; Sene; ibi; p; Eneruis q' et q' et hec eneruie ab e qd ē ce et neruus qr neruis debilis solutus effeminatus; 2a 2e q·155 ar·1.

Spacimen i. pulcritudo vel similitudo ymago figura vel natura a' experimentū aut̄ a specie ſ? spacii spatiū i· ɜsideratio q̄tas ē in ipa

sicut gtinens d[ici]t ve q[uod] tz se in eo
q[uod] est in raz vone. no aut i
eo q[uod] est in voz prisa. Nom aut
oppomit gencupie prue sic et
vna pulse opponit gencupie bo
ni. Et ideo ppe et ve abstinens est
q[ui] psistit in rat vone abstinens a
gtinens privis/ nec at q[ui] psistit i
vel prisa. abstinens a gencupis
bonis. sz h[oc] mag[is] pt dici obstina
tus malo/ Ad 3m dicendum q[uod] glo i
lo d' gtinentia est p[ri]n mod[is]. est
quia gtinentia nominat quida vtu
tis status quo sola abstinet ab
illicitis sz etia a quibusda licitis
in bonis ut tota intedat psec
tioribus bonis (Vtru materia
gtinentie sint gencupie delectacionu
tactus Et videt q[uod] no. d[ici]t ei Amb
in p[ri]mo li. de offic. q[uod] gnale deco
rum est acsi equablez forma
atq[ue] vniusitate honestatis heat
in actu suo gtinetez Sz no
in actu hmoi ptz ad delectat[ione]s tactus
go gtinentia no est solu circa gen
cupis delectacionu tactus/ p[re]t[erea] Nome
gtinentie ex h[oc] sumit q[uod] aliq[ui]s tz se
in bono ronis recte sic dicu est.
Sz quida alie passiones vehemeti
us abducut hoiez a rone recta
q[uam] gencupie delectabiliu tactus. sic
timor piculoz mortis q[ui] stupefac[it]
hoiez. et ira q[ue] est insanie similis
ut d[ici]t Sene. go gtinentia no ppe
d[ici]t a gencupias delectacionu tactus
p[re]t[erea] Tulius d[ici]t in 2 rethorice q[uod] co
tinentia est p[er] qua cupiditas cosilij
gubernacione regit. Cupiditas at
magis gsuevit dici diuitiaru
q[uam] delectabiliu tactus sz id i ad Thio
vlt Radix omiu maloz est cupi
ditas. go gtinentia no est ppe circa
gencupias delectabiliu tactus/ p[re]t[erea]
delectaciones tactus no solu sunt in
reb[us] venereis sz etia in vsu. Sz co
tinentia solu p[er]tinet circa vsu venereoru

gsuevit dici/ go no est ppia ma eius
gencupia delectacionu tactus/ p[re]t[erea] int[er]
delectaciones tactus sunt quida no humane
sz bestiales. ta in cibis ut porta si
qs delectaret in esu carniu humanaz.
q[uam] in etia in venereis puta in abusu
bestiaz vl pueroz. Circa hmoi
no est gtinentia ut d[ici]t in 7 Ethicoz
no go ppria materia sunt gencupie de
lectacionu tactus/ Sz cont[ra] est qd phus
d[ici]t in 7 Ethicoz q[uod] gtinentia et ingo
tinentia sunt circa easdem circa q[uas] tpantia
et intpantia. Sz tpantia et intem
pantia sunt circa gencupias delecta
cionu tactus ut sup[ra] dictu est. go etia
gtinentia et ingtinentia sunt circa easdem
materias/ R[espon]deo d[icendum] q[uod] ...
q[uod] nomen gtinentie refrenacione
quida importat. inq[ua]ntu sz tenet
se aliq[ui]s ne passiones sequat[ur]. Et ideo
ppe gtinentia d[ici]t circa illas passiones
q[ue] impellunt ad aliq[ui]d psequendu in quo
laudabile est ut racio retrahat
a psequendo/ no aut est ppe circa illas
passiones q[ue] importat retractu quo
da sic timor et alia hmoi. sz in his
enim laudabile est firmitate servare in
psequendo qd racio dictat. Est at
gsiderandu q[uod] naturales inclinaciones
pri[nci]pia sunt omni superuenientiu/ Et ideo
passiones tanto vehementius impel
lunt ad aliq[ui]d psequendu. quanto magis
secunt inclinacionez nature. q[ue] p[ri]ncipaliter
inclinat ad ea q[ue] sunt sibi necessaria.
vl ad gservacionez individui sicut
sunt cibi/ vl ad gservacionez speciei sic
sunt actus venerei quoz delectaciones
ad tactum ptz/ Et ideo gtinentia et ingo
tinentia ppe dicu circa gencupias
delectacionu tactus/ Ad p[ri]m[um] go
dicendum q[uod] sic nomen tpantie pt accipi
commun[iter] in quacumq[ue] materia. ppe tn
d[ici]t in illa materia in qua est optimu
refrenari Ita etia gtinentia ppe
d[ici]t i[n] materia i[n] qua est optimu et dif
ficillimu gtinere. Sz in gencupis

delectationi tactus Commun[ite]r autem

rm quid dicit ph[ilosoph]us in quenque ma[teri]a / et

h[oc] n[omin]e utr[umque] amb[o] no[min]e contine[n]tie

Ad rm dicendum quod circa timore[m] non est p[ro]pe

lauda[bi]l[is] continentia s[ed] magis fir[mi]tas

a[n]i[m]i quia fortitudo impetuat. Ira aut[em]

impetu[m] facit quidem ad aliq[ua]s p[er]sequend[um]

Illa tamen impetus magis facit ad apprehensio[n]em

animale[m] p[er] quod sic apprehendit se esse ab

alio lesu[m] et inclinatio[n]e[m] m[or]ale Et

ideo quidem ad rm q[uo]d continentia re-

non tamen simpl[iciter]. Ad 3m dicendum quod h[uius]modi ext[eri]-

ora bona sic[ut] honores divitie et h[uius]modi

ut dicit p[hilosophus] 7 [Eth]ic[orum] videt[ur] q[uo]d sunt

se esse eligibilia: non aut[em] q[uia] n[ecessari]a

ad conservatio[n]em n[atur]ae / et ideo circa ea non

dicim[us] simpl[iciter] aliq[uo]s continentes vel incon-

tinentes s[ed] s[ecundu]m q[ui]d apponendo quod sunt

continentes vel incontinentes vel luc[ri]

vel honoris vel alicuius h[uius]modi Et ideo

vel tulius[?] continentia continet nomine con-

tinentie p[ro]ut comprehendit sub se etiam

continentiam s[ecundu]m quid vel accepit cupi-

ditate[m] stricte p[ro] concupia delectabilium

tactus Ad quartum dicendum quod delectationes

venereorum sunt vehementiores quam

delectationes ciborum / et ideo circa venerea

magis consuevimus continentiam et incontine[n]-

tiam dicere quam circa cibos. s[ed] s[ecundu]m philosophum

circa utrumque possunt dici // Ad quintum dicendum

quod continentia est bonum non ut h[uman]ae

et ideo attendit[ur] circa passiones que p[ossun]t

esse homini n[atur]ales Vnde p[hilosophus] dicit 7 Eth[icorum]

quod si aliquis tenens puerum concupiscat eum

vel comedere vel ad venereorum n[on]

convenienter delectatio[n]em. sive sequatur

concupiam sive non. non dicitur simpl[iciter] conti-

nens s[ed] s[ecundu]m quid et continentia e[st] in volu[n]tate

sic in subiecto.

Capitulum ix.

Deus patrum meorum et d[omi]ne

mi[sericordi]e. qui fecisti o[mni]a v[er]bo

tuo et sap[ient]ia tua consti-

tuisti ho[min]em ut dominaretur

c[re]ature que a te facta e[st] ut dispo-

nat orbem terrarum in equitate et iusticia

et in directione cordis iudicium iudicet

Postq[uam] Salomon declara[vi]t quod sap[ient]ia que e[st]

verus cultus dei haberi non pot[est]

nisi illa a deo petendo per instan-

ciam devotionis. In isto c[apitul]o consequ[ente]r ex-

planat. formam et seriem sue sup-

plicationis qua deo exponit pro s[apient]ia

accipienda. Et in hac supplicatione

enarrande duo facit Nam p[ri]mo re-

commendat divinam excellentiam Secundo

allegat h[uman]am indigentiam ibi

Quis enim hominum Et ista duo sic usque

ad fine[m] capituli alternatim Nam aliq[ua]n[do]

supplicat. aliquando r[ati]one allegat

quare exaudiri debeat. Circa p[ri]m[u]m

duo facit p[ri]mo captat divinam beni-

volentiam Secundo exponit sue peticio-

nis sententiam ibi. Da mihi se-

dium tuarum assistricem. Circa p[ri]m[u]m

in captando benivolentiam divine

maiestatis extollit deum e[t] cetera

scilicet ex clementia. ex potentia et ex

sap[ient]ia sic[ut] p[atet] in litera Vnde dicit sic

Deus patrum meorum / quia p[ri]ores

homines fuerunt alicui magno

homini familiariores et confidentius

dono postulat id quo indiget. Deus

namque clara dicit adoptat filios

bene fulcitum Et ideo p[ro]genie illorum

qui descendat Salomon bene

servierat sic[ut] Abraham ysaac Ja-

cob et David. Ideo h[oc] p[ri]mo

ait Deus patrum meorum et d[omi]ne

mi[sericordi]e s[ecundu]m quod libet alius dicit mag[na]

Fecisti o[mni]a v[er]bo tuo. id est filio

tuo id est Joh[annis] 1. O[mni]a per ipsum

v[er]bo tuo. id est ita facilit[er] fe[cisti]

sic[ut] homo loquitur v[er]bum suum Vnde

dixit et facta sunt et sap[ient]ia

constituisti ho[min]em q[uasi] d[iceret] licet o[mni]a

creaveris p[er] sapientiam quam o[mni]a in sa-

pientia fecisti. tamen in creatione

hominis relucet sap[ient]ia tua. in

quantum magis me[n]te tua posuisti

de divini factura hominis ad ymaginem

et similitudinem suam In quo etiam

mundi quodam[m]odo reperi[tu]r

Vnde z minor mundus appellatur
Ipsi aute homines creasti ad tua vz
dominandum per potentiam ad ordi
nandum per sapientiam z ad iudicandum
per clementiam Vt sic in istis tribus
ymago que est homo corrudeat
tibi trinitati scilicet exauditio que per potentiam
sapientiam z clementiam cuncta gubernat
ut dicitur sap. 9 sapientia tua constituisti
hominem ut dominaretur creature tue
Gen. 9 terror et tremor vester sit
super omnes animantes z cuncta bestias
et volatilia Et Gen. i. Cre
scite et multiplicamini et replete terram
et subicite eam et dominamini piscibus
maris et volatilibus celi et vniversis
que mouentur super terram Sic constituit
deus hominem ad ordinandum per sapientiam
vnde sequitur vt disponat orbem terrarum
in equitate et iustitia. Orbe terrarum
id est orbem terrarum inhabitantes
vnde dicitur Domini est terra et plenitudo eius.
Vnde sola collatum est nature humane
dominari super creaturas per potentiam
sed vt disponat homines equaliter secundum
rationem iustis legibus et statutis
ut in eundem gen. ait z omnibus vi
uis sic dicitur Iac. l. iii. c. Et sic
constituit deus hominem ad iudicandum
per clementiam Clementia enim debet esse
in iudice ut iz odiat culpam z di
ligat personam Et quantum ad hoc subditur
Et in recto corde hominem ut in directione
cordis iudicium iudicet In directi
one inequa cordis non per calumni
am non per cavillationes seu per
cautelosas circumventiones Et propterea
dicitur Prov. 28 dux indigens prudentia
multos opprimit per calumniam
Vnde dicitur in lra Domine mie propterea hec
domina possessionem propter acquisitionem
miserationem z propter operationem causarum
Mich. q. x. d. deus mie Vnde dicitur ad
Cor. benedictus deus et pater domini nostri
Ihesu Christi pater misericordiarum etc. Ut hoc patet in re
demptione qui sanguinem suum fudit pro

nobis ut dictum est sic deus in maturum
omnibus in ira dici possit Vnde ps. recorda
mini domine initium vite tue. q. coronat
te in misericordia et miserationibus
Dicitur pz quod ipse fuit z efficitur magis
vbi nulla superatur mira vnde sicut
fabricator nobilis deus artifex z dicitur
Ci. facta tota forma si tu mutaret ma
terias sic forma Ita xpus est deus
mie qui auctor mie q. facit magis
meriti non exigentibus Et propter istas
tres causas dicitur deus dulcis in mia secundum
quod dicitur ad Eph. 2. Deus autem qui dives
est in mia propter nimiam caritatem suam etc.
Emicuit autem in Christo magis mie et pro
tendo ad misericordiam ex tribus. ex
naturali potestate. ex gratiali pietate. z ex
proprietate viscerum etc. Primo ex nali
potestate sicut ei proprium est ignem calefa
cere soli lucere vel illuminare Ita proprium
est Christo misereri Vnde oratio ecclesie deus
cui proprium est misereri z parcere semper
Et Tho. dicitur Iesus per deus quem nisi
punit z coacte z tarde. sic homo tar
de fuit id quod contra naturam fuit secundum Cris.
Vnde dicitur tardus est in puniendo z ve
lox in miserendo sic igitur tarde
descendit quia hoc est contra naturam igniti
et velociter ascendit Ita deus velo
cissime miseretur et cum magna expecta
tione punit Et ideo dicitur in ps qui est lon
ganimis et multum misericors In signum
autem quod cum dolore z displicentia pu
nit patet quod per prophetam ysaie
ysa. I ps. heu consolabor super
hostibus meis z vindicabor de ini
micis Vbi ponit interiectionem dole
tis que dicitur Heu dolor z displicentia
hec sunt scilicet per consolabor etc. vnde
sicut nulla res potest pode sua naturam
opponere quin semper manet licet valeat
impediri vel retardari ad tempus
Ita non potest obliuisci deus misereri. Nec
continebit in ira sua misericordias suas.
ymo cum iratus fuerit mie recordabitur
Abacuk 3. dicitur hac mutua ire z

qua dilexit nos
cum essemus mortui
peccatis conuiuificauit
nos Christo cuius gratia
estis saluati etc.

nne Gg sup Ezechle omne i de
clat pulere quo de qui nascit
no olo irasat s; ineffabli modo
cu clpas psequit ipos ptegit
petores Ad quod addnat duas
historias vna e d captiuitate decem
tribuu qua dt lz ordinaret ad cor
rectioz ppli simul tn ert pundit
d' pphte & statis q eos i ista cap
tiuitate p solaret Nisi inquit
iratus essz ppl'm nunc tradidissz
Et nisi oio no iratus essz electos
suos in captiuitate cu illo no mitteret
Alia historia addnat d' pp'o isrl
quod missit xij exploratoribus
decem redeuntes ppl'm ad murmu
rad' cont' domi puocauerit in ta
tu ut dicerent se seductos Dns ergo
iratus dixit q nllus eoru terram pmi
ssionis intraret Quo audito conpu
cti statim se lacrimis afflixerunt
& armis accincti pallentes se cont'
ppl'm pliari ut p lacrimas terram
pmissionis caperent Tunc moyses
dixit p domi Nolite ascendere ne
cz pugnetis no em su vobiscum
ne cadatis coram inim vestris Una
i re ut dt Gg pensandu e Si
cu ipis no erat Cur eos nec asce
dere phibet Si aut cu ipis erat
quid e q ait No su vob cu Rnd
Gg Mira inqt dispensatione disci
pline & mie & cu ipis erat & cu
ipis no erat Cu ipis no erat ut
vincerent set cu ipis erat ne ab
hostibus pirent O ineffabilia visrea
pyetatis culpas insequitur & tn
peccatores ptegit Iratu se indicat
et tn ab hostibus defendit Sicut
plerumq puulo filio delinquenti
irascit pater reprehendit increpat
verberat s; si hunc in precipicia ire
cospexerit ne i mortis piclm ruat
manu tendit & retinet Et que
sic iratus verbat ac si no
diligeret sic diligendo retz ac si

iratus no verberassz h Gg Et
si queras qs conpellit deu prie
petore & no pstare miaz tota libe
rante a pena eo quo e om ps
Rndet Leo Tu inqt peter in
miaz no desidiis sic em q esi
deri miaz negat crudelis est
Et si queras qs est ho q no desi
derat miaz Rndet Tu q ptes
in petis desideria miaz inimi di
e i e ad deu Ille ergo desidat
miaz dei q timet iram eius & e
ira no cauet miaz no desidat
s; contempnit Ipo dnis e inimi
q q (?) ponitentia (?) spiritu enim h vl
bestia nra e in potentia maior
tanto e ad clementiam pronior sic
pz d' leone q cum sit anal no
bilissimum tn e in prostratum cleme
tissimu hom em & vt aiali pro
strato nra inserit & pcit Iom
matiste Parcere prostratis scit
nobilis ira leonis Si et ca
tulus mordeat leonem no re
dicat d' catulo Si tn catulus
mordeat camelu statim inse
ret ab eo & laceratur se inficit
ad mutua v leoz sicut in bestias
q sunt nra debiles crudeliter
se vindicant qn pnt Ipse vero
infinitus e in po q omps deus
homi cuilz nra inspicit cum
dune nunc assignatus instar vi
digentis om quem sua potes Et
lo cauit ecclia Deus qui omnipo
tentia tua pcendo maxime lim
serado manifestas Si em aliquis ho
in rege offendat ex potestate
sua se tn sic pt exulando t
in regim aliud se tn sic ende vel
si regimi contempnerit mori ti
ineat pt ate illius regis habe
at No em ho hz ptate nisi in
corpus qd affligi no ptat si se
pata n' celaz gnieta si posuit
costitit Oz isto non est de eo

tpm' sct et
f

pia· qr ipius regnu e vbiqz in t(er)ra
i in celo· et in inferno Vnde ps
Si ascendero in celu tu illic es si
descendero ad infernu ades· Et ipius
dni no fuit in morte· qr ipse
p(er)cepit et aiaz mittendo i ichena
vt dr i math· e thanys o potes
si neqz viuus neqz defunctus
aliquis ¶ Tres sunt amicos
q experimentaliter necessitate Arani
tate eum aliq morbi medicus sed
p tpr scz p spectaculum in libro
exemplu in signo· p exemplu
in cor' ipso Ille ait medicus q
infirmu infirmu gsidat spe'ue bn
pabit et lapart'/ md ait ille
q itz auicula et imfirmitas in
firmi potenciis examinat Sed
ille infirmo gpati q'mor
bi gsiliu in cor' sue ptas/ Ipius
at cu mmiaticis intrat infirm tur
gsiliu gnouit spe'ue in libro
eni sapie se sic filie morte jnp
Dicit aliud misere pr filios im
sery e dns tunc eiq se qui ipse
gnouit figmentu nostru· Post
m'nacos in fine/ gposcede vt
mana qui fiud e medicus peti
ab et sanado infirmos Vbi tuc
Iste maiore gpassio et mia
Vide qui tetus est sitiuit esuri
it flagello· gplurim lesus est
tu dicit nosse in se infirmitates
pp gena Et in tos labores sic
sentit Sz vlti qui cauius est
p ob et mortuus tunc gnouit
ann tes inras dolores atqz lan
guores qui nimu vlnatus e et
tu maiore mcort essent e Ite
Ȝ qr ia tres d' magna eius
a eminitas celu attinget· et
a vsqz ad infirmu descendet
tu do longit'ne/ Ite si eius la
titudo tanta foret· qr tota t'ram
celebret eius oia dnacio ita lo
gest qr in eternu durabit Alie

inqua tres no immo dicere magna
hingdi aut e mia dei· q a celis
incipiens filium misit· no solu in
infirmis caaz vsqz ad infernum ut in
de tolleret aiam patrum Vnde ps aia
tua magna e sup me· et eruisti aiaz
mea ab inferno inferiori ¶ Mia
dei tota t'ra repleuit qr omnes
hoies cuiuscumqz uocabula fuit sine
iudeus e gentiles· si ad eu velit
gu'ti recipit et acceptat Vnde ps
Mia dni plena e t'ra· Tercio h(ic) q(uod) a
no plus fit hodie q p tres dies set
a p'n'o mudi eru fuit et sic stabit
i fine scz no fine· Vnde ps Mia
eius ab etno vsqz in etnu sup
timentes eu Et ideo sequitur d'r in
ps Miserere mei deus s(ecundu)m magnam
miaz tua Et ideo apls vocat
miaz dei nimiam dicit ad Ephe
Deus autem q diues e in mia ppt
nimiam caritatem qua dilexit nos·
cu essemus mortui petis· gviuificauit
nos in xpo eius gra et mia salua
ti sumus ¶ Adhuc Sz quaquam
mia et gra dei larga et imensa
fuerit tn plures ea no ad hui
betes poeni secuti e ferda et ob
seruata ... appetendo qz bo
nis in ... operibus q'q possint a ia
saluari/ Sz op filiu dni sequi pa
tre ... volupta
potius amat ... et
lacrimas penitencie ... eni taceo
Vnde videmus i naturalibus aliq gallinae
supponendo oua anetina v' anete
fouenda· q fouens pullos matos p
pos fouens putat· magis solliciteque
gubnat Sz inuenta aqua pulli
anete a pma na inclinati re
linquunt gallina et intrat aqua
Gallina vo iux sua natura dilig
agendo· videns p littus eos cupit
renocare ab aqua· vociferando
Sz seq ea renuunt· qr aqua mag
iuxta eoru natura diligunt/

Sic spiritualiter de filiis et eius habunda
tia sue gratie et misericordie nec tamen hec pote
rat agnoscerunt usque ad mortem
nec futura bona perdunt que sunt eter
na et eis utilia. quoniam preci
uit ad discernendum tempus ... in
primo appellabit qui sunt filii dei et
qui filii mundi. Ita quod et mundi sunt
inuenti aqui ... tiranni
delectacionum relictis de se maxime
in illis Et michi loquor ... de
littore sacre scripture ... eos ...
aqui hinc mundi ... ne in toto
demergatur. promittet eciam eis in
estimabilia bona. Et tamen potius ua
na diligentes et caduca negligentes
et ... in ... nimis ... unde
bona futura. Unde ipse ait Mt 23
Quociens uolui te congregare sicut
gallina congregat pullos suos
sub alis et noluisti Et demum
uidens eos nolle uenire et ad
ipsum redire Iusto iudicio eos pe
mittit in ... potenti ... Unde
ps Noluit benediccionem et elongabitur
ab eo. Et Jeremie 51 Cura
uimus babilonem et ... et
non sunt curata. ... relinquamus
eam. Et signum huius ... licet
aliqua sit superius tacta. Ubi le
gitur quod cum exploratores missi a
moyse ad terram promissionis re
dissent et inde ... fructus opti
mos attulissent ...
tiam mirabilem illam ... ut
audita ascendere regionem illius ascen
derent feliciter ad obtinendam eam
... eam esse fecundam et ...
... illi autem illa
terra uolebant moysen sequi no
lentes ... de mandato domini
in illam sed plorabant cepe et al
lia que in egipto ... et
uoluerunt moysen ducem suum la
pidare Ideo deus dereliquit omnes et
mortui sunt in deserto preter tres
duos

tum quod terram promissionis sunt ingressi
Sed uos ... cupientes uerus moyses
ihesus christus qui est dux et rector
qui ... delectaciones uite presentis
... nolunt. Sed ex his intel
... petentes ne mergamini in
... promisit terram promissionis
... celestis fructus et pulcrum
quid ... explorato
qui terram lustrauerunt scilicet sancti
... apostoli et alii
qui ... de statu
... reddiderunt
... et opera ... a
... feliciter obtinent
... potestatibus
... et cupi
... uoluptatibus ...
... opus
... a ... sunt
... in ...
... uerba michi
...
paro Unde ... in ...
... quod ... ut qui
... domini
nat ... in ... amen Lu 8

Da michi sedium tuarum assistricem
sapientiam et noli me reprobare
a pueris tuis. quia
... sum ego et filius ancille
tue homo infirmus et exigui temporis
... ad intellectum iudicii et legum
Etenim si quis erit consummatus inter filios
hominum si ab illo abfuerit sapientia
in nichilum computabitur. ... Sa
lomon ... pro sapientia
impetranda ... diuina
... In hac parte ...
deuote petentes sanctam ...
hec duo ... primo ...
... supplicacionis ...
gat ... exaudiciomis ... 12
... sum ...
... ponit duo ...
... scilicet diuinam informa ...

dimiz approbatoz / pmu ptz ad m
tem / 2m ad volutate sine ef
fcu / Petit g° duo vz suffi3 no
tie · z 9placētia bone vite Cu
ti ad pmu sic dt Da m sedim
tiu assistēe sapiaz / 9ntu ad 2m
d'noli me reprobae a pueris tuis
D m mgt · q2 nc eme possu · nc
violent aufie · Pu 1a cimd p de
hz dimitias stulto · cu sapiaz no
possit emē · Da m g° sedim tu
a assistēe · i · sapiaz sedem an
gloz i qbz sedes · Isaie · d pt cum
sedes sup cherubim · vel sedim
tiaz assistēe sapiaz · i · sapiaz q
tie maiestati sp assistit · Non
eu petimt sapiaz mudi q sedib
pnpu z potētu sp assistit / z
illi e stultica apd deu ut dr
1° Coz 3 · si sapiaz q assistit
sedibus tu · Sedes eni dici pnt
a deuote in qbz vc sedet z q
qt lib° d Sapie 1 / pn aiaz sapis
sedes · Et noli me reprobae a
peris tuis · i · dignae me int
pueros tuos acceptae · z noli p
mitte q ppt demerita mea sim
reprobat z reiceda a 9sortio
pueroz tuoz · t · eloz tuoz humi
lit pmuloz i oclis suis · Vn luce
18 dr Sinite pmulos veme ad
m · z nolite vetae · i · phibere
Tn eni e regnu dei / h est g°
forma supplicacois (Sequitur
a egated cause diuine exaudi
ciois · z allegat q deo dz eu fa
uorabr exaudie · pmo rone sup
n a pte sui / 2° rone supta a p
t dei / Ta ps ibi Tu ad elegisti
m rege Ex pte sui assignat
dup° motium / quoz vnu pcedit
p modu iusti · aliud p modu
fie · pmu e specialis familia
ritas / 2m nalis imbecillitas
Specialē familiaritē allegat d.
Qz sing tuus ego sui s · z fidez

z deuotoz · Seruos eni suos vti
les z ntios solēt hoies gmt
z fauorabr exaudie · Johel 2 Sup
seruos meos z ancillas meas in
diebz illis effūda spm meu · Et
no su sing 9ducticius vl emticius
s; originarius · q2 nc tibi sum ce
pi d nono · s; ab vberibz matris
mee ad hoc 9titi educatus · q2
filius ancille tue · i · bersabee / hc
3 e · dr Salom pm motiuu quare
dignus sit exaudiri scz special
familiaritatis / 2z aliud e qd ma
gis pnouit ad 9passioz z ad exaudu
m id quod peto · p modu brifiey
z mie · no at p modu meiti vl
iustie vz nalis imbecillitas · qz
quia su insuffis ad faciendz id
qd debeo / z 9ntu ad hc subdit
ho infirmus z exigui tpis / vbi p°
allegat impotētia ex defectu nae
2° ex defectu gre pueniētis Ex
defectu aut nae allegat impoa
dupl / pmo ex pte corpis / 2° ex
pte aie Ex pte corpis dt sic · ho
su infirmus z exigui tpis · q · d ·
ho su · z ideo recognosco mia vilitē
ho eni dr ab humo / q2 infirmus co
fiteor fragilitē · Vn i° Ich 26
Spus qd pmtus e · ca° at infirma
Et q2 exigui tpis pundeo vite
breuitē · vn Job xiiii breues dies
hois sunt · Et Sap 2 · Exiguu z
cu tedio e tps vite nre / Ex pte
aut aie allegat ignavia d · Et
mior ad intellcm iudicy z Legu
Ista ei noticia iudicy z Legu ·
quas deus statuit in ecclia · est ne
cessaria iudici · vn Leuitic 18 Cu
stodite leges meas atqz iudicia
q faciens ho viuet i eis · 2° ltio
allegat ipotētia ex defectu gre ·
q2 quātucuqz ho sit pfectus z sciens ·
9ntu pt acqre p nāz · sn gra
nichi faciet in toto vite etne
Et io dt Etsi si qs est 9summatus

i p[er]fectus. q[ua]ntu[m] ho[mo] p[er] na[tur]a[m] p[otes]t. S[ed] tu
ab i[n]fuge[r]it sap[ient]ia tua. i[d est] noti
sibi tenderet i[n] te p[er] dilecc[i]o[n]e[m] tu[m]
i[n] michilu[m] [com]putabit[ur]. Vn[de] Sap[ientie] 13
d[icitu]r Vani s[un]t o[mn]es ho[m]i[n]es i[n] q[ui]b[us] no[n]
subest sap[ient]ia dei. Et id[em] d[icitu]r insi-
pientib[us]. Vt s[upra] c. 3. Et signu[m] e[ius]
longe vite erit i[n] michilu[m] [com]pu-
tabu[n]t[ur] et l[iber]a. Noli me repro-
bare a pu[er]is t[uis]. Nonn[ull]i q[uia] s[an]c[t]i et
deuoti ho[m]i[n]es [com]parant[ur] p[er] h[oc]
p[ro]p[ter] septe[m] pu[er]o[rum] [con]dic[i]o[n]es q[ua]s in s[e]
[con]tinebu[n]t sibi [con]tine[n]t[ur]. Su[n]t pu[er]i
parui. pu[er]i modice sacietati.
Co[n]formes ludu[n]t. cito dam-
nito pacificant[ur]. Inve[n]i[mus] ei in
pu[er]os pu[ri]tate. p[ur]itate. s[o]b[ri]e[ta]te.
[con]formitate recti[tu]di[ne]. liberalitate
et t[ra]nq[ui]llitate. Sic moral[ite]r s[an]c[t]i s[un]t
pu[er]i. co[n]t[ra] tumore[m] sup[er]bie. pu[ri] [con]t[ra]
fetore[m] luxurie. Sob[ri]i [con]t[ra] fermo-
re[m] gule. [con]formes [con]t[ra] liuore[m] in-
uidie. Rectitudi[n]e [con]t[ra] torpore[m] accidie.
Liberales [con]t[ra] rigore[m] auaricie. Et tra-
[n]q[ui]lli [con]t[ra] feruitate[m] iracundie. P[ri]mo
dico q[uod] s[an]c[t]i s[un]t pu[er]i p[er] hu[m]ilitate[m].
Q[uia] ei porta celestis sit parua
et angusta. et q[ui] volet ibi int[ra]-
re d[e]b[et] p[er] hu[m]ilitate[m] pu[er] fieri. Vn[de] d[icitu]r
Mat[thei] 18. Nisi [con]u[er]si fu[er]itis et effic[iamini]
sic[ut] p[ar]uuli no[n] intrabitis i[n] regnu[m] ce[lorum].
Et Luc[e] 18. Q[ui]cu[m]q[ue] no[n] acceperit re-
gnu[m] sic[ut] puer no[n] intrabit in illud.
Notandu[m] q[uod] p[re]ciosa iocalia solet
op[er]iri c[ri]stallo p[ro]p[ter] duo. P[ri]mo q[uia] hoc
[con]seruat[ur] a puluere. Et ab
illicito tactu. Se[cun]do q[uia] sic
bene app[ar]eat[ur]. C[ri]stallus e[nim] cu[m] sit
tra[n]sparens. p[er]mittit spe[cie]m rei tra[n]-
sire ad oculu[m]. Imo auget spe[cie]m
et facit eam appare[re] maiore[m] q[uam] sit. Et
q[ui] e[st] iste mora[liter] q[ui] vult a[n]i[m]e virtu-
tes saluare custodire. occultet et
op[er]iat eas sub hu[m]ilitate. Est aute[m]
hu[m]ilitas sic[ut] c[ri]stallus q[ui] saluat virtu-
tes a puluere vane glorie. et a tactu
sine palpac[i]o[n]e hu[m]ane glorie et laudis
et in [con]spectu dei facit eas appare[re]
maiores q[uam] sint et valoris. Q[uia] si p[re]-
staret sine hu[m]ilitate. p[ro]p[ter] istu[m] mod[um]
b[ea]ta virgo reputauit deo sua[m] v[ir]-
ginitatem. sua[m] pietate[m]. et sua[m]
castitate[m]. Ita q[uod] h[ec] o[mn]ia fueru[n]t
op[er]ta sub c[ri]stallo hu[m]ilitat[is].
Ideo sign[ific]a[n]t[er] dixit i[n] suo cantico
respexit hu[m]ilitate[m] ancille sue.
Luce i. Istud in [cor]p[or]ib[us] natural[ibus]
g[e]n[er]ali[ter] inuenitur. sic[ut] p[at]et in pisc[ibus]
vtq[ue] c[er]t[e] tanto maior vide[n]tur
sub hu[m]ilitate [con]teg[u]ntur. Vn[de] si sap[ient]ia
munda oculo p[er] inc[on]stancia. si
p[er] a[rro]ga[n]cia[m] pulcritudo p[er]
ia[c]ta[n]cia[m] maior apparet. Et sic
bonu[m] naturale nature. mag[is] est
homi[ni]. sed qu[ando] [con]iu[n]git[ur] cu[m] hu[m]ili-
tate sit ho[mo] acceptu[s]. q[ui]a
q[uam]uis eciam ip[s]a sup[er]bia appete[re]
les appare[re]. Nemo ei esse q[uod]
vellet appare[re] vel videri. Vn[de] dicit
d[ominus] viij q[uod] hu[m]ilitas mag[is] d[eco]-
rat e[st] humanis qua[m] ip[s]a [sup]er-
bia palliare sic appetit ne
sciat. Vn[de] Samuel[is] I[ibro] 15 re[gum]
esses paruulus i[n] oculis tuis. caput
in t[ri]b[ub]us isr[ae]l f[a]ctus es. q[uia] p[ro]p[ter]
sue eleuat[us]. et p[ro]p[ter] sup[er]bia fuit
ieccus. Due d[e] [con]posuit potentes
sede et exaltauit hu[m]iles. Istero
puer p[u]ritate [con]t[ra] tumore[m]
[se]c[un]do h[abe]b[it] p[u]ritate[m] co[n]t[ra] fet[orem]
Luxurie. q[uan]to e[n]i[m] d[omi]n[u]s est
maior tanto maiore[m] honestat[em] in
sua s[er]uitute requirit. Deus aut[em] est
maior d[omi]n[u]s. et ideo vult mi[nistros]
suos esse mundissimos et ho[ne]s-
tissimos. In cui[us] figura leg[itur]
q[uod] cu[m] dauid cu[m] s[er]uis fuis
missus ad abimelech sac[er]dote[m] in
nobe. et famem esset. vrget[ur]
me[n]te. peteret q[uod] dauid pane[m].
Abimelech p[ro] se et p[ro] suis i[n]
ne[cessi]tate [re]ndit sac[er]dos. Si mu[n]di

puer
sit maxime a mulieribus ma
neat / quia virginitas non habet legem
si immundi essent per luxuriam nullo
modo dare fetet autem luxuria non
solum in conspectu dei et angelorum bono
rum immo etiam coram aliquibus demonibus
nobilis nature Unde quidam nigro
mancicus cum demonem modo suo so
lito invocasset post longam exspectacionem
et carminum suorum iteracionem tandem ap
paruit stans a longe vestibus obtu
ratis naribus suis A quo cum cogni
tor quereret quare ita tardasset
et quare ita a remotis se teneret Res
pondit fetor inquit luxurie tue non
me permittit ad te accedere Loquitur
autem in metro sua ille clericus
putrida anima de talibus visitatur Ysaie 38
Iumentorum eorum ascendit fetor
Tercio puer habet sobrietatem contra fervo
rem gule qui enim bibit et comedit
immensurate naturalis indigentie non
excedit modum Sic sunt sancti viri
hunc puerum imitantes quantum nature
sufficit capiunt et tunc tam sani
corpore conservabuntur In cuius si
gnum legitur Danielis 1 quod Daniel
cum aliis tribus pueris qui nolebant come
dere de cibis regis Nabuchodonosor
nec bibere de vino eius sed comede
bant legumina biberentque aquam ho
nestiores fuerunt ceteris pueris
aliorum Unde legitur ibi post decem
dies inventi sunt vultus eorum melio
res et corpulenciores pre omnibus pueris
qui vescebantur cibo regio / et pueris
hiis dedit deus scienciam et disciplinam
in omni sapiencia et libro. Et ideo co
paratur iuste sobrietas ametisto De
quo dicitur in lapidario c 16 hic similis
est sculpture contrarius ebrietati.
Unde habetur iuxta quod rarior est / dicitur
autem de isto lapide quod preservat equum
contra respiracionem et infirmitatem
Nota moraliter sobrietas facilius est
inspirare quia sobrii facilius docentur

et castigantur Dilexi animam viri sancti esse
equitem meo sic equus Ysaie 21 Equi
eorum caro et anima autem istum equum habet
regere et refrenare et medium vigere
calcaribus Sed non equites vel anima ista
gemma id est sobrietatem portantem equus
vel caro non poterit sompnium non respira
bit in via morum non cadet per peccatum
ymmo eciam corporalem infirmitatem evadet
Unde bene Bernardus de declamacionibus inquit
Si qui videos subito moriuntur quia de mor
tibus vivunt Et Paxamus hic inquit Ar
quid avium volitat quicquid piscium na
tat quicquid ferarum discurrit nostris se
peliuntur ventribus Querite nunc et cur
subito moriamur / quia mortibus vi
vimus Et ad Lucillum epistula 91 antiquos
morbos infra secula fecerunt Et
infra Innumerabiles esse morbos non
mirabimini cocos numera / de hac ma
teria Et Innocencius de vilitate condi
cionis humane Inueni inquit vite ho
minis aqua et panis et vestimentum prete
riens tempore et domus Sed nos Bernardus ait
non sufficiunt fructus arborum non genera
leguminum non pisces maris non
bestie terre non aves celi sed quaeruntur
pigmenta comparantur aromata
capiuntur aves nutriuntur altilia
que studiose coquuntur arte coquorum
et laute parantur officio ministrorum
Alius contundit et colat Alius
confundit et conficit Alius sbam co
vertit in accidens Alius naturam mu
tat in artem ut sacietas transeat
in esuriem et fastidium removeat ap
petitum ad irritandam gulam non ad
sustentandam naturam non ad necessitatem sup
plendam sed ad cupiditatem explendam
h. c. Quarto puer habet confor
mitatem quo livore invidie Si enim
puer videat matrem flere stati
m lacrimatur / et si videat eam ridere
statim arridet Isto modo vult deus
sanctos viros compati tribulatis et cum
proficientibus gaudere Ad Romanos 12

coquiorum
ministre

Gaudete cu gaudetibus flete cu
flentib; scz ut sint oib; qformes
p caritate Isti figurat p pueros
clamates in templo osanna vo
vtz Mt xxi Soli eni pueri careres
invidia digni sut deu laudare
Quito puer ht iocundite q corpo
re accidie Jocunditas eni cordis
fat eos ita mobiles q cuit am
bulat & discurrut & ludut & nuq
sut ociosi Sic in pnti viri scti
dz esse laboriosi sollicati & sp in
aliquo utili occupati Hor figura
fuit Samuel de quo I R 3 puer
Samuel ministrabat cora dno
stati cu esset ablactatus Sexto
puer ht libalite cotra rigore ava
ricie puer eni liber tbuit q ca
ht Isto scti vi libales ee debt
p elemosinar largicoe Istos si
gnabat puer hic qnq panes
ordeaceos & duos pisces de qb
xc saciavit qnq milia hom Joh
6 Et Thobias q cu junior esset
oib de tbu sua in captivitate nich
tn pueril gessit i ope sz oia
q here potat cottidie qcaptivis
fratrib q erat ex eius gne impar
tivit vtz Thob I Septio puer ht
tranqllite cotra furore iracundie pu
er eni nullu ledit & si ipe ledat
& offendat statim remittit Unde
p uno pomo reqciliat si eciam val
de fuit offensus Isto scti viri de
bet illis q eos offendut dimitte
Nondu q Aristotiles q Ethicor c 13
i sua theorica distinguit tres
spes iracundor Sut eni qda acu
ti quida amari & qda difficiles
Acuti dr q velocit irascut &
velocit quiescut & ide e optimu q
no retinet ira in corde celando
set statim ira sua p aliqua sig
manifestat p velocitate motus
tre & ad ista spez maxie dispo
nit colerica p subtilite colere

Amari aut dr q ira diu p
severat & ea nuq ondut se
occultat & ideo sut acuissimi
corpos & eciam ad alios & in
get multo tpe ad hc q dirig
ira sua & ad hanc ira maxie
disponit melacolia Difficiles
dr q nuq cessant ab ira qc
do fuerint vindicati Istas
spes quibz scus vincere dz p mansue
tudiez & moderacia vdelicet
p modestia ne sit acutus Sc
p paciaz ne sit amarus Tercia p
tate ne sit difficilis ut sit p
do qtus mora de quo Ozee v
ex ipsis dilexi ea. Ad
Utrum irasci sit licitu Et vi
deo q ei exponens i d c q
sit s su s 8t in gbus a co
b add sine causa certum
distinta sua e & ra pem
tollit go irasci n e licitu
P h dicit e c d dims
malu aie e s vone esse t
ira sp e s vone dt eni p
Ethicor q ira no pfecte aud
Et Aug maior dt q cu tranqll
mente ira dubitat dilam
quoda scissa qz probat Et Cass
ang dt in li de institut zeno
qualz ex ca iracundie mot ef
fervens excecat oculu cordis
irascere sp e malu p ira d a
vindicte ut dt glo sup Levit
Non oderis frem in corde tuo
appete vlcoz no vide ee li
set hc vo e reffinadu fidem
22 q c e vlcos go
irasci sp sit malu p dmi
abducit nos a diuina
malu Sz ira e hg qz
tranqllite indicat vt het
go irasci sp e malu Sz c
qd Greg dt sup q s
irascitur & ra q vb
noluit tuis Na si ira no

ira[cun]dor[um] 3 sp[eci]es

pfecta gla sep ad prasam et ualate
leccere venialis e pra qe nt pdua
ad effatu i est licita ut Crisost cui ca ira no irasat peccat

doctrina pficit · n iudici astat
obedit in crima apesciit go
ysi no sp e malu / Un s Ds T
q 148 ar 1 · ddm qp ira ppe lo
qndo e passio qda appetitus sensiti
q uis irasabil denoiat · Est at
gsiderandu circa passioes aie · qp du
plicit pt in eis malu iuveniri
no ex ipa spe passiois q qde
gidat zm obiectu passiois · sicut
invidia imptat zm sua speciez
qda malu Est enim tristicia de bo
no alicui qd zm se roni repugnat
Et ideo invidia mox noiata sonat
aliqd malu ut phs dt in 2 Ethicorum
hoc aut no quenit ire q e appe
tus vindicte / pt enim vindicta et bn
et male appeti Alio invenit malu
in aliq passioe zm qntitate ipius v
zm suphabundatiaz vl defectum ipius
et sic pt in ira malu invenire qn
sc aliqs plus irasat vl mins pter
rectam ronem Si aut qs irasat zm
rectam ronem tunc irasci e laudabile
/ zm go ddm q Stoyci ira et oes
alias passioes noiabat affectus
quosda pt ordinem ronis existentes
et zm hoc ponebat ira et omes a
lias passioes ee malas / Et zm
hoc accepit ira Seneca loqt enim de
ira qua quis irasat q ronem qui
malum eius intendes Et zm peri
pateticos quorum sntiaz magis ap
pbat Aug in 9 de civitate Dei / Ira
et alie passioes aie · dicunt motus ap
petitus sensitivi · sive sint mode
rate zm ronem sive no · et zm hoc
ira no sp e mala / Ad zm ddm
q ira dupr se pt hre ad ronem
uno antecedente et sic trhit roz
a sua rectitudine Unde ht roz ma
li Alio gsequit ... scz appe
tus sensitivus movet q vicia zm
ordine ronis Et h ira e bona
et vocat ira p zelum / Un Greg
dt in 4 Mor Curandu summope

est ne ira q ut instrumentu virtutis
assumit mentis dnet · ne velut dna
peat · sz velud ancilla ad obsequiu
pata a ronis tergo nunq recce
dat / H aut ira et si in ipa exe
cutione actus iudiciu ronis aliqr
impediat · no tn rectitudinem ronis
tollit Un Greg ibid dt qp ira p
zelum turbat ronis oculum · sz ira p
viciu excecat Nec aut est contra
ronem virtutis ut intermittat deli
batio ronis in executione eius
qd e a rone delibatum · qr etia
ars impediret in suo actu · si du
deberet agere deliberaret de agendis / Ad
zm q appetere vindictam p malu
eius q puniendus e illicitu e · Set
appetere vindictam ppter vicior correcti
onem et boni iusticie gsuacionem lau
dabile e · Et in hoc pt tendere appe
titus sensitivus inquantu movet a rone
et dum vindicta zm ordinem iudicii
fit / a deo fit · cuius minister e ptas
puniens ut dr ad Ro xiii / Ad qr
tu ddm q deo assilari possumus et
debemus in appetitu boni Sz in appe
tendi modo ei assilari no possumus /
qr in deo no est appetitus sensitivus
sic in nobis · cuius motus dz roni
deservire Un Greg dt in 4 Mor q
tunc robustius vicia eri
git · cu ira subdita roni famulat
h s t ubi supra Lectio iiiª

Tu aut elegisti me regem
ppo tuo · et iudicem filiorum
tuorum et filiarum Et dixisti
me edificare templum in monte scto
tuo · et in civitate habitationis tue
altare · similitudinem tabernaculi sancti
tui qd ppasti ab inicio · et e tecum
sapia tua · q novit opa tua · q
et affuit tunc cu orbem terrarum faceres
et sciebat qd esset placitum oculis
tuis · et qd directum in peeptis tuis
Postq Salomon supplicat p sapia
impetranda · et ronem quare a deo

exaudiri debuit allegat. suptaz
a pte nitatat. In hac pte gregn.
ter alia adiugit vonez ad ide
supta expte diuine bonitatib.
z le vo ethis decet diuinaz bonite
pfce gsuare illa q pposuit z mce
plt Sz tu ds pposuisti p electioz
mei q forem rex z iudex ppli
tui. z edificator tepli tui. que
sn sapia no possu pfice. go de
cet te deu mi dare sapiaz. qua
ista q tu pposuisti me facturu
gsuare possimo. go sic tu ele
gisti me rege q. d. No me ingessi
p usurpacoz. nec me intrusi p vio
lenta occupacoz Sz tu me ele
gisti. z no sup vna ciuitate vel
insula. Sz ut sim rex pplo tuo
vnde 2 palip 1. c. po historia de
ista supplicatoe Salomois dicit
dix pt pplm tuu hinc digne q
ta gendis est iudicare. z no so
me elegisti rege. Sz voluisti
me ee iudice imediatu filioz
tuoz z filiaz tuaz. i. tam maioz
qz minoru Et no solu me elegi
sti i rege z iudice. Sz etia i arti
fice z edificatore vn sbingit
Dixisti me edificare teplu in
mote sco tuo. 2 Re 7 A dixit ds
ad dd. Suscitabo seme tuu pg
te z ipe edificabit domu nomi
meo Et 1 palip 28 Salon filig
tuus edificabit domu mea z
altaria mea. Ipm em elegi m
in filiu z ego ero ei in patrem
Templu mgt i mote sco tuo Iste
mos sic dicunt Ebrei. fuit ille
mos vbi abraha volebat filiu
ymolare d quo Gn 22. Et ibi ere
xit altare. z in eode postea fuit
altare tepli. d quo sbdit hic Et
in ciuitate habitacoms tue altare
H ciuitas fuit ia d qua ipse Je
rusalem q edificat est ciuitas.
Altare do. hinc silitudine tabnacli

tui sci quod pparasti ab inici
tio altare iussisti me face. qu
fuit altare tabnacli moysi A in
ioo x. ab antiquo H tu pr or
nasti d me. z tecu e sapia
q nouit opa tua scz creacois z
recreacois. z glificacois d q
Abacuk 3 Considaui opa tua
z expaui Cuz quid sapia afuit
cu orbe traz facet creando
ex nichilo. z sciebat qd pla
tu fuisset oclis tuis cca gen
hnanu. z qd direcu i peepis t
. v. qq peeptis voluisti ho dicere
i teipim sic in sini fine Vn
dt lra tu aut elegisti me re
ge pplo tuo z iudice filioz tuor
z fillaz t Ex hac auctorit in
forma qualz pnceps z pl
q eta statu siliu ciuat dz ste
rae vz q no sit innissus p ten
sioz. q no sit vinnssus p dis
coz. q no sit neglector c pa
ru. q no sit acceptor psona
Pmo gsidet pncepts vl pl
q no sit innissus p intensioez.
Sz ut vd posset dice ds Tu
elegisti forma aut platoz el
gendor platorui e ipe xpo
in tbus vz in sua gcepcoi. i
sua natiuite. z i sua gu
Fuit em gceptus spus sci pa
cone. natus sine matis corrup
guisatus i mdo sine ambu
Dnt qm pplus elegit eu re
ge fugit. z veniit rex si
Joh vi Isto qui de mtre se
platue. dz ee capi i mente
blcoru p sci spus inspia
ne p malor z dyssolutoz con
spiracoz. debet nasci d ma
est ggato fideliu. debz esse
sine corruptoe. Ita q no si cor
ruptus pce ul pcio. nc blo
nec inimis potetia. debz
eleuis accipe statu sine si c

ambicione ut velit si possit · et ex
corde fugere et invitus obedire ut
deus possit dicere illud ysaie Noli
timere serve meus Jacob rectissime
quem elegi. Sed timendum est
quod nonnulli in sancta ecclesia indebite
male eliguntur. Quidam eliguntur
per carnales affectiones. Quidam propter
mundiales possessiones. Et quidam
per carnales impetitores. Conside-
rant enim nonnulli electores non
quis est melior vita, clarior sciencia
et celebrior fama, non quis velit ecclesie
in officiis et subvencionibus utilior,
aut quis velit cum vita sua emen-
dare, set quis velit cum eis magis
dissimilare. Considerant alii quis est
in rebus locupletior, in beneficiis pin-
guior, in expensis profusior, in con-
viviis lautior, in ociosa familia
habundancior. Alii quis est regi et regalibus
personis gracior et acceptior, quis prin-
cipaliter nobilior, quis mundane ambi-
cionis vanitati habilior et usitatior
inveniatur. Isti non eliguntur per spiritum sanctum
sed per spiritum suum nequam. Contra quos
dicitur primo Regum x Eligite melio-
rem eum quem placuit vobis de filiis vestris
vel imponite eum super solium patris
sui in Regnum quod permittit melio-
rem et proximum eum quem placuit vobis. In
signum quod bonitatis gracia non accep-
cio personarum debet esse causa quare vobis pla-
ceret. Fertur quendam dixisse regi
Ludwico querenti cur non fiunt
ita per episcopos sic olim. Quoniam in-
quit olim electiones fiebant per spiritum
sanctum nunc est facere mandata modo
fiunt per reges et principes quorum mandata
non possunt. Secundo considerat prelatus
preceptis quod non sit remissus per
dissimulaciones quia electus est in regem.
Rex enim a regendo dicitur et est nomen
oneris quam honoris. Tenetur enim
exemplum dare aliis subditis. Immo
ita ut dicat cum Gedeone illud

Judicum 7 Quod me videritis facere hoc
facite. Plus enim movet egregia
facta principis quam iusta impia. Unde
de Julio Cesare dicitur quod nunquam dixit
suis militibus Ite sed venite. Et ideo
Regum 12 dicitur Constitui vobis regem. Et
ecce nunc rex vester graditur ante vos et
pugnat bella vestra. Item narrat Sextus
Julius Strategmaton libro 4 c 7 de
quodam duce qui vocabatur Postumius.
Hic cum interrogatus esset a militibus
quid imperaret, dixit ut se imitarentur
et nichil aliud. Et accepto signo
hostes primus invasit. Talis visio debet
esse bonus prelatus ut possit dicere cum
apostolo Imitatores mei estote fratres
carissimi et observate eos qui ita
ambulant sicut habetis formam nostram
ad Philippenses 3. Valerius libro 7 narrat
quod Argeus rex Macedonum mori-
ens reliquit filium parvulum. Contigit
autem Macedones interim contra Il-
larios bellare et vinci. Et statim
se recolligentes regem suum in cunis
iacentem ante faciem posuerunt et sic
illos vicerunt ostendentes regem
Macedonibus defuisse, non virtutem.
Quoniam quod presencia prelati semper animat
subditos. Tercio considerat prelatus ne
sit neglector culparum in querendo,
discuciendo et puniendo, quia est
electus in iudicem quia hoc dicitur Tu ante
elegisti me. Et ideo dicit Aristoteles
1 Ethicorum quod unusquisque est bonus iu-
dex eorum que cognoscit. Et ideo
ad bonum iudicium dandum requiritur
inquisicio et cognicio. Sed homo procedat
ex mente inquisicionibus suspiciosis
ex una parte et ex alia parte debet homo
inquirere ne mala subrepant et au-
geantur per defectum correctionis. Cum
vero crimina sunt cognita, continuo si
possibile est correcta per iudicem quod
debet esse sicut iustum animatum sicut dicit
1 Ethicorum. ut mens sua bona sit
a iusticia occupata. Et ideo plures

Strategmata
Stratagema idest
astucia militandi
in facto de quo valorius
in libro 7 capitulo 4 de

electio prelatorum

attedit ad iudicem sic ad iusticia
a latere ut omnibus reddat quod iustum est
Unde Eccl. 7. Noli querere fieri iudex
nisi valeas virtute irrumpere iniquitates
Unde Hugo de xii abusionibus clau-
stri dicit Tres sunt species negligentium
platorum quidam sunt qui bene vivunt
et subditos male vivere permittunt
quidam qui male vivunt et subditos
bene vivere cogunt Et quidam qui male
vivunt et subditos male vivere per-
mittunt volunt Qui autem bene vivunt
et subiectos male vivere permittunt
exemplo procedunt sed non tamen a deo
delinquunt Licet enim bene vivat
necesse tamen est ut de grege sibi commisso do-
mino rationem reddat Illi vero qui male
vivunt et subiectos ~~male~~ bene vivere
cogunt elevatos quidem revocant
sed rectos et fortes occidunt ut non
tantum verbis sed exemplis occidunt De
tertia specie non oportet facere mentionem h
Hugo Quarto informatur platus
ne sit acceptor personarum Deu. 1. fi-
liorum tuorum et sic sit id est electus sit in
regem et iudicem tam maiorum quam
minorum tam simplicium quam peritorum fili-
orum magis tuorum id est electus sit in iudi-
cem super populum tuum non super servos
meos vel rusticos sed super filios
tuos ut sic in eis loco tui pro non
tyranno Unde Bernardus super Cant. Di-
scite subditorum matres vos esse non
dominos Studete magis amari de-
bere non metui Et si interdum severi-
tate opus est paterna sit et non
tyrannica Matres fovendo patres
corrigendo vos exhibeat Suspe-
dite verbera producite ubera pe-
ctora lacte pinguescant non tipo
turgescant h Bernardus Et ideo sic bonus
platus dicit Joh. iii Canonica sua ma-
iorem horum non habeo gratiam quam ut
audiam filios meos in veritate ambu-
lantes Dubium utrum aliquis in electione
teneatur eligere meliorem Et videtur

melior

quod non quia decretalis dicit super
eligere bonum non est necesse eligere me-
liorem simpliciter Extra de electione c. cum
in cunctis ubi dicitur Eligite me-
liorem de filiis domini vestri et ponite
eum super solium patris sui Ibi
quod non semper ille qui est melior simpli-
citer est melior ad platorum Ille enim inter
homines est simpliciter melior qui tamen
caritate perfectior Unde quanto in quibus
caritas maior est tanto melior
in quo est Cum enim quilibet
quisque hoc sit bonus non quia
credunt a quid sperent sed quid
Contingit ad sequentem quod ille
perfectissimus in caritate in alia di-
le electa sit plato puta si mo-
litudo corporis et huius Electio
corporis sunt ad finem ergo si in
dicendum sunt Et ideo dicendum quod e
quinque est electus eligere tenetur
meliorem ad statum illum ad quem
electus inde tenetur Non
tenetur eligere hominem meliorem
hoc patet ad ea quod decretalis
dicit simpliciter meliorem Unde decreta-
lis dicit quod non tenetur eligere me-
liorem simpliciter ad illum statum
quod eligatur bonum non est propter h
accusanda non decretalis in
contrarium electionem sed inducit pro
civitatis autem ad opportunitatem
meliorem ad eorum finem Alia du-
bitatio an sit melius haberi regem
per electionem vel per hereditariam
successionem Et hoc movet Aristoteles
2 poli. Et arguitur quod non
quod contingeret filium bonum relin-
quere esse melius ac alius ar-
civitate Si vero dicatur quod
nolunt filium dare alteri ^malum
quod esset bonus dicit Aristoteles quod non est
credibile ymo difficile est
et super naturam humanam quia et
regnum magis diligens et filius
quam alter ipse interim esse

dubium

tdat d filio Ista qoz dicit sextus no
dissolvit Sz dicit expositores q
melius est p[er] se loquendo & simplr
continuare regnum p[er] electoz q[ua]m the
p[er] virtuosu regem patent tn
melius e in casu continuare regnum
p[er] continuam successionem p[ro]pt[er] tria p[ri]mo p[ro]pt[er]
discordia & dissensionem eligentiu 2o
p[ro]pt[er] sive[n]t[ur]e d[omi]nandi i una do
mo q[ua]e equali & nullo d[e]faci
li vult subici Et ideo regnum mutat[ur]
p[er] electoz e periculosa paci civitatis
3o h[oc] patent q[ui]a cum cent omnis
von lex & habentes zelu reipub[li]ce
melius esse regi p[er] electoz quam tris
ab una p[er] unam q[ua]m p[er] successionem nat[ur]e
Ali[ter] monet ibid[em] q[uo]d omne d po[tentia]
regis Et q[ui]t q[uod] & q[ua]nta dz esse
videt q[uod] oz regis a principib[us]
potentia esse tanta q[uod] maior sit
q[ua]m alicuius uni[us] & maior q[uam] q[ua]nda
plurium d illa communitate debet tn
esse minor q[ua]m po[tentia] totius multitudinis
colligitur p[ro]t[er]tat ibidem An sc[ilice]t me
lius sit policia regi optima lege
vel optimo rege Et videt q[uod] impossibile
e q[uo]d lex excogitari q[ue] non in
digeat applicatione interp[re]tacione a[ut]
aliqua disposicione & dispensacione
i variis casib[us] & huiusmodi p[re]clarus
continuacio Et h[ec] o[mn]ia p[er]tinent optimo
regi ordinari debite & declari
Addico Unde platis & princi
pibus b[ene] Bg in chor c x ip[s]e
orbe[m] portat q[ui] eminus p[er]ti
toleratur Tantoz quippe po
ndere q[ua]si sustinere compellitur quan
to h[oc] mundo principatur Unde & tre
p[ro]p[ter] nomen grece greco eloquio
basileus dr[icitur] Laos enim populus interp[re]
tatur basileus i[d est] basis laos vocatur
[illegible] lingwa valz basis laos
q[ui]a ipse princeps sup[er] se populum
sustinet eo q[uod] motus illius p[ro]tatis
pondus fructus regit Sicuo enim sub
suorum onera tolerat Et eo

q[ua]m supposita basis columna portat
h[ec] Bg Quapropt[er] signat[ur] reges prin
cipes & plati p[er] dei eternitate et
essentia & probalite Unde d h[oc] sc[ri]
bit magister petrus bertorii in suo
reductorio d[icens] q[uod] deus e p[ri]mo immor
talis & eternus simplex & inflexibilis
alis inflexibilis incorruptus lu
men intellectuale virtus inaccessibilis
fons bonitatis o[mn]ia mensurans
o[mn]ia implens o[mn]ib[us] d[omi]nans & impe
rans o[mn]ia continens & conservans Et ta
lis dz esse quilibet presens platus &
princeps ymo & quilibet d[omi]nus q[ui]a p[er]
cto tali e principium aliorum p[er] hono
rem & dignitatem & ideo ipse dz esse
immortalis & eternus p[er] p[er]petuitatem
continuitatem Inflexibilis & impassibilis
p[er] constanciam & pacientiam firmitate Sim
plex & compositus p[er] morum innocencie
puritatem & sinceritatem Incorruptus
p[er] mundiciam & castitatem Lumen intel
lectuale p[er] sciam & subtilitatem Item dz
esse virtus utilis operando bona Inac
cessibilis non nimis familiarizare se
committendo ne vilipendatur Item o[mn]ia
mensurans sc[ilice]t merita & demerita
subditorum p[er] debita consideracione p[er]pen
dendo O[mn]ia implens sc[ilice]t vacuos p[er]
erudicionem bonorum documentorum & ex
emplorum debz insup[er] o[mn]ia esse con
tinens p[er] caritatem & dilectionem Et o[mn]ia
conservans p[er] iusticiam Et o[mn]ib[us] imperans
& d[omi]nans p[er] potentiam & iurisdiccionem
Et sic talis rector poterit dici deus
sc[ilice]t dei vicem tenens & dei imitator
iuxta i[llu]d ap[osto]li Imitatores dei estote
sic filii carissimi ut d[icitu]r ad eph v
Item deus e fons bonitatis Bonitas
aut sua i h[oc] apparet q[uod] beneficia
sua concedere solet sive influere tam
bonis q[ua]m malis Solem enim suum ori
ri facit sup[er] bonos & malos ut d[icitu]r
act x Sic quilibet rector & presidens
aliorum vere dz esse fons totius
bonitatis & se p[er] libera pietate

omnibus influe(n)s, i(d est) omnibus p(er)fic(iens) et nulli noce(n)s. Item deus e(st) iustus verum tamen rigorem suum non statim infert delinquentibus, immo ~~multum~~ multum dissimulat et expectat ut homines spacium habeant penitendi. Non enim vult mortem hominis peccatoris s(ed) ut c(on)v(er)tatur et vivat Ezech. 18. Sic d(ebe)z facere q(ui)l(ibet) p(re)latus. Non enim statim d(ebe)z ad prurire, set sub dissimulacione oz multa sustinere [illegible] tamen e(st) c(ontr)a multos, q(ui) quasi p(ro)s(ilien)tes pedes eorum ad malum currunt et festinant ut effundant sanguinem. In deo eciam sunt tres p(er)sone, una tamen et eadem essencia, ut patet in p(rim)o di(stinctione) 19. Et eciam q(ui)l(ibet) p(erso)na e(st) in alia, dato q(uod) sit alia. Totus enim est in patre filius et totus in verbo pater, eadem disfinicione. Sic ve(r)o moraliter loquendo q(uo)d q(ua)m(vi)s sumus plures et distincte p(erso)ne in ecclesia, tamen debemus esse unum c(on)tinuum ad fidei unitatem. Un(de) Joh. 17: Pater s(an)c(t)e serva eos in nomine tuo quos dedisti mihi, ut sint unum sic(ut) et nos unum sumus. Et q(uod) alter sit in alio q(ua)ntum ad intimam caritatem. Un(de) d(icitu)r 1 Joh. 2: ubi loquitur de caritate, concludit: Et nos debemus alterutrum diligere. Tunc enim sic(ut) Salomon templum edificat(ur) materiale, quo deo complacuit, edificabitur in cordibus n(ost)ris spiritualis h(uius)modi templum, in quo magis q(ua)ntum fiet habitare et cum nobis p(er)sistere digne(tur). Leccio centesima xx.

Mitte illa de celis sc(an)c(t)is tuis et a sede magnitudinis tue, ut mecum sit et mecum laboret et sciam q(ui)d acceptum sit apud te. P(ro)sita supplicacione devota p(ro) sapiencia impetranda et allegata racione tam ex p(ar)te dei q(ua)m ex parte Salomonis, hic iterato redit ad c(on)tinuacionem peticionis sue. Et circa h(oc) tria facit: p(ri)mo petit q(uod) sapiencia detur sibi liberaliter. S(ecund)o innuit q(uod) intendit p(er) eam regere gubernaculum ut mecum sit. Tercio p(ro)bat q(uod) ipsum possit eum bene regere moraliter ibi [illegible] enim illa o(mn)ia. Circa p(ri)mum d(icitu)r sic:

Mitte illa, i(d est) sapienciam q(ue) e(st) fid(elis) in fusa operans p(er) dilacionem de celis s(an)c(t)is tuis, v(e)l de celo empireo q(uo)d p(ri)ncipaliter credentis, licet ubique et in loco assit. Sic enim d(icitu)r Deut. [illegible] de celo h(abitaculo) omnis antiquus celum et loco q(uo)d dei p(atr)is d(icitu)r in celo sedes. Et q(uo)d est in celo n(on) veterascit nec mutat(ur) n(ec) mutat(ur), s(ed) h(abe)t vitam in s(e)c(u)la s(e)c(u)lorum. Et a sede magnitudinis tue. Fig(urat)iva locucio est. Loq(ui)tur e(nim) de deo more h(um)ano: cum tamen sit sine quantitate magnus, sine qualitate bonus, et sine situ p(re)sidens, ut d(icit) A(ugustinus) 5 de trinitate c. 1. P(er) sede(m) q(uo)q(ue) magnitudinis aliud in(tel)l(igitu)r nisi q(ue)dam tranquillitas potestatis dei, qua universa disponit, s(ed) q(uo)d d(icitu)r Sap. 12: dominator virtutum cum tranquillitate iudicas et cum magna reverencia disponis nos. Ostendit ad q(ue)m sapienciam intantum adoptat et optat eam ut p(er) eam regnum suum p(ro)ficiat in c(on)cordia agendo et [illegible] [illegible] sufficit, ut mecum sit. Q(ua)ntum ad p(ri)mum. Unde d(icitu)r 1 Cor. 15: gra(cia) dei s(u)m id q(uo)d s(u)m, et inmensa labore q(ua)ntum ad tria, unde 1 Cor. 15: habundancius omnibus illis laboravi, non ego s(ed) gracia dei mecum. Et sciam q(ui)d acceptum sit apud te q(ua)ntum ad 3m s(cilicet) dei beneplacitum. Et sciendo et me eidem c(on)formando mecum sit et mecum laboret. Q(uo)d s(ecundu)m p(ri)mus parens in statu innocencie p(er)stitisset, omnia sibi post(er)i sui fecissent sine labore. Post(ea) fuissent obediencia carnis spiritui, sic(ut) celum movet(ur) sine fatigacione eo q(uod) sine motori non resistit. Ita corpus tunc ab anima sine labore motum fuisset. Iam v(er)o n(on) c(on)cedendum aliquod possimus sine labore corporis. Et a multo fortiori n(ec) possimus vel movemus. Unde p(ate)t b(re)v(ite)r ut cognoscere h(oc) labor in tantum versa est in c(on)t(ra)riam ut q(uasi) nati fuissemus ad q(ui)ete(m)

si etiam non esset. quia et qui non valet
necessario ad laborem dicente Job v
homo ad laborem nascitur. et avis ad
volatum Sed aut peius veniet
aliquis viam. eligat pro qua
vult per ambulare. nullam tamen ibit
sine labore Ita homo potest in hac
vita multas vias invenire inve-
nit vel inveniet In divitiis. in
paupertate. in honore servitute. in
deliciis. in miseriis. Sed nullam
accipiet in qua magnum laborem
non inveniet Si divites esse vo-
lunt. in divitiis congregandis. dispe-
sandis. et conservandis nimis labo-
rant Unde Ecclesiastici 31 Laboravit
dives in congregatione substantie. et statim sequitur
laboravit pauper in diminutione
victus Et si diversimode laborem
vobis inveniet quia sunt homines
tot quia huiusmodi minima Genesis 3
maledicta terra in opere tuo. In labo-
ribus comedes ex ea omnibus diebus
vite tue Igitur laborare debemus
in ista presenti vita et virtuose propter
tria primo propter quemadmodum gressi temporis
propter unam comissi sceleris. et propter
vehementiam premissi muneris Pri-
mo quod laborare debemus in presenti
et non quiescere nec vacari propter bre-
vitatem gressi temporis Tempus enim
quod nunc vivimus et eternitas vite
futurae. sic comparatur ad invicem sicut
vigilia precedens et festum sequens
In vigiliis enim sollemnitatum solet
homo laborare ieiunare et diu vi-
gilare. vigiliis faciunt agricole
usque ad nonam In diebus vero festivis
indulgere solet homo solacio et quie-
ti Istorum moraliter nunc est sicut vigilia
in qua debemus nos vacare ieiuniis
et vigiliis. prima Petri v Sobrii estote et
vigilate et 2 ad Corinthios 6 In omnibus
exhibeamus nos sicut dei ministros
in laboribus in ieiuniis. et laboribus
Sed cras. id est in vita futura est
festum et sollemnitas sempiterna. et
ideo nunc vacabimus in gaudio et leti-

cia et quiete Apocalypsis xiiii beati mortui
qui in domino moriuntur amodo iam dicit spiritus
ut requiescant a laboribus suis
Unde Jeronimus in quadam epistola Nullus labor
durus. nullum tempus longum videri debet
quo gloria eternitatis acquiritur Sicut
ergo fatuus esset. qui in vigilia omnibus
labori se subdentibus ocio se
conferret. et in festo laboraret quando omnes
gaudent et quiescunt Sic fa-
tuus est qui in vita presenti quietem
obtinet. in quo vere et omnes sancti
quos nos precesserunt. laboribus et penis
se dederunt. et sibi in futuro gaudium
perpetuum thesaurizaverunt Unde psalmus
laborabit usque in finem eternum et vi-
vet adhuc in finem Secundo tenemur
laboriosis virtutibus insistere propter primam
commissi sceleris. Magna enim gratia
foret. si dominus remitteret iniusto
vel servo perpetuam servitutem pro labore
et servicio unius diei Et merito ille
rusticus vel servus debet tali die di-
ligentissime laborare Omnis enim
peccator perpetue servituti adiicitur quia
peccat Johannis 8 Omnis qui facit peccatum
servus est peccati Pro hac servitute
in perpetuum laborare in inferno de-
beret nisi deus eum misericorditer
penitentie mediante. per quam pena eter-
na in penam temporalem commutatur
Iustum est ergo quilibet qui peccator sit
vite istius. fortiter laborare propter
primam commissi sceleris Romanos et quia
omnes peccaverunt in Adam. ideo omnes
laborare studeant exemplo prophete qui
ait Laboravi in gemitu meo La-
vabo per singulas noctes lectum meum
Lacrimis meis stratum meum rigabo
Homines qui arbore laborant cito pa-
ciuntur sudores Ita devoti in labo-
re penitentie cito irrigantur sudore lac-
rimarum Unde dicit Augustinus de proprietatibus re-
rum libro 31. quod qui plorantes la-
crimas emittunt. lacrime sunt cali-
de. qui autem dolentes oculos ex
aqua infirmitate emittunt lacrimas.
Lacrime sunt frigide Et huius di-

causa assignat᷑ t'ez. qr indigestū est frigidū. digestū vō calidū. Dolentiū aut̄ oclos lacrima indigesta ē. ꝑꝑt quod ē frigida ꝑꝑt quod ē medici signū putant in egro maiorē egritudinis frigidos sudores. calidos aut̄ econūrie alteracōnis Et hinc ꝯtingit causa Cū quid fiūt supfluitas multa. nō pt calidū interius illa digerē. quare nāe ē frigida esse/ Cū aut̄ pauca ē supfluitas calor nālis vincit. Fiūt aut̄ ex supfluitatibꝫ egitudinēs. h i e. Hora loquendo cmr penitētes ē diversitas. qr āq ꝯteruntur ex caritate ē amorē iustie Caritas aut̄ igis ē. Et idō istoꝝ lacime sūt bn̄ digeste calorē caritatis ē idō istoꝝ sudores sūt calidi ē signū sanitate/ Alij aut̄ videntur penitētes ē alterantur magis qz ꝯterunt᷑ Recogitat᷑ eīm peccatū infiale. quā peccādo meruerunt ē exinde timore corripiūt. ē timorē ducti lacimas effūdūt ē sudores frigidos emittūt qā ꝯfessioē faciunt d' petīs. timore pene nō amorē iustie. vn̄ penituit Antiochus vtz 2 Mach 1o qr ibi d'r Orabat eīm scelestus dnm̄ a quo miaz nō erat ꝯsecuturus. Sic eciā penituit Judas qui pnia ductus retulit xxx argēteos dicens Peccaui tradens sanguinē iustū Mt 27. Ista est confessio frigida p timore ē desperacōnē. ē idō signū magne infirmitatis. Isti laboratores sūt dicti d' Luce 4 p tota nocte laborantes nichil cepimus. Tales nō fuerunt lacime petri Mt 26. vnō magdalene Luce 7. Tercio laborare debemus in pnti p opa meritoria ꝑꝑt vehementiam pmissi muneris Considatio eīm mercedis accēdit ardore laboris/ Istos psvadendi Laborē vti² phia loquit' Bohe

e d' consō metro vlt° vbi ꝯ exempli tm̄ mioꝝ illustrium ꝯ res maiores p vtute glia sustinuerunt vtz Agamenonis, vlixis. ē herculis/ quoꝝ bello decennali Troyam vastauit p summa picta/ polichemū gigātē monoculū q oīs socios suos deuora p sua audaciā interemit. Herules diuersos labores sustinuit. d' quo d'r Herculē duri Celebrat labores Iste centauros domuit supbos. ē cetera q ꝯ nō pona Et tandē d'r sic tuncq celū labor ireflexo sustulit collo/ Peniū qz rai vltimū celū meruit la i. vltimus labor fuit herculis sustulit celū i. supportat celū ireflexo collo vnā declinato collo/ Fingit᷑ athlas sustinē celū sumt. iz fatigat᷑ rogat herculē ut supportaret celū quousqz respiraret. Et meruit celū tanqꝫ sui vltimi laboris Et cum istis exemplis d'r sic Ite fortes vbi celsa magni exempli via. Cur inertes terga nudatis/ Superatus sidera donat. Vlt du vos q̄ strenui ē fortes vultis esse Ite ad celū p viā vtutis. sit via excelsa. ē via magni exempli. qr multi magni p d vos inierunt Et idō via excelsa magni exempli vos ducit. inertes terga nudatis q̄ fugietes de plio. ē petetes ab hostibꝫ miaz esse qualis merces vos pmittitur Superata tellus donat. h' ē dictū. heati vos in tra tlī qui victores sitis sidera erit in ꝯspectu meo Et h' ē quod d'r Sap Et mi laborū gliosus ē fructus reb manuū tuar' qr ma

btines et bn' t'erit d' hac btitu
loq' b. Brih' i quoda smoe o
btã regio deliciaz ad qua suspi
ro i valle lacmaz vbi e sapia
sn ĩ'atia vbi medela sn oblivi
one vbi mtlleg sn erroze vbi vo
lun' sine obscuritate fulgebit. bti qui
habitãt ibi et laudant deu in scla
sclou amen. Addiced Salon
i'e opiers btitudine sapiaz ppter
adeoz btitudinis petebat d' ea
mitte d' celis. et nõ solu d' se eciã
aliis sciis vn' orabat d'. Mitte
illã d' celis scis tuis. et a sede
magnitudinis tue. ut mecu sit
et mecu laboret. dirigens me p
legs etnas ut sciaz quid sit
bñ acttu apud te. extendo me
i pceptis tuis. pugnãdo armis
mtrie coñ insidias visibliu et
invisibliu inicoru. Et d' hac
pugna tangit ap b aug in
serm sno d' honoe sclaris dig
nitatis et docens qbz armis de
cemãdu sit hostibz qñus huai
vits et b. Portemus sez crucis
vexillu et in cordibz nris mum
mta caritatis. et firmantu catholice
fid. ac spe firma ad deu erga
mur. ut pugnãtes coñ atiquu
hostem et debellãtes eu q' rugiens
circuit querens que devoret. stet
vnusqsq mvtim in acie exercitus x.
no derelinquens locu suu. set for
titer pugnet cu commilitonibz
suis. qr melius sustinet cu au
xilio istoz labore totins mili
cie qz si solus coñ plurimos stare
incipiat. Vt quod absit terga
vertat pugnantibz se teneat vnus
quisqz arma sua i qbz triumpha
re. hec ea mea sunt psset
Dixit e serpens in sua vtute
sicut demõ illi arma mea ad
vincend nos. Teneas nos firm
aiter mea sunt. ut possis evadere
illa nõ sunt. i. tormenta. set
hec q dens voluit esse mea. i.

regna celestia. Hic. Hic certius est
vã sapia ita se opponere p pate ce
lestis acquisicõe. Nã misi sic in bel
lo spiritualis exercicii certaverimus cõna
btitudinis imune pcipiemus. Hec oz
nos dmu videri q modicu pacia
mur tribulacõnis et angustie pet
mis et ineffabilibz bonis ducte ap
ad Ro 8. Nõ sunt cõdigne pa'oes huius
tpis ad futuz gliaz q revelabitur
in nobis. Na sic militando ut pmis
su est finito certamine donabitur
nobis equalitas anglorz scdm vnu
inferius ide sbingit d. Cxs labor
exigua dmu videri oz. du eq
litas anglica pmitti. desudantibz
fidelibz in xi pceptis. Cris felicior
ille qui aliaz pte nõ ht ñ domo
dei. Ergo videat qulibz quo ta
lento donatus sit. et laboret vtilr
in eo ut multiplici munere dignus
habeatur in cõspectu pn largitoris. q'
veniet querere pecuniaz sua qua
dedit. cu vnusqsqz p se roz red
diturus e. Ideo oz nobis studendu e.
ut cu fructu bonoz opez ei occurras
q veniez donoz suoz gsiturus ad
veniet. Ig'r du lucem hemus curamus
in luce. ne tenebre nos apphen
dat. Quales optamus stare añ tribu
nal x. tales nos pparemus du h' vi
vimus qr h' pegnacõ data e nob
ad pmerend gliaz sempiterna. Cu
igit hic vtilr laborat p xpo. ibi
feliciter regnabit cu ipo. Nich
eni stabile est in hoc mudo apto
testante. pterit enĩ figura huius
mudi. Sola remanet quod p dei
dilcone in pceptis illius pagimus.
Eternam itaqz nosimetipos quanti vale
mus d' pıclıs huius vite. Et qr temptacio
est hec vita. Simus itaqz i temptacõ
nibz fortissimi. In tribulacõnibus
costantes. mich d' remuneracõi
bz dubitantes. Pauci sunt dies la
boris nri. set ppetui fient in re
tribucõnibz. Felix qui de labore
ad requiez pvenit. in q sine om

pmbacōe aīe vl corpis vmet ī
ciui tpis apprīqt quod nō effi
gē valet / pparet go se vngōsēz
vt vestitꝰ dꝰ suis bonis actibꝫ ꝛ
nō nudꝰ an dei sui conspcm appa
reat / nllꝰ labor nos deticat · nl
le blādicie hꝰ sclī rethat / sꝫ
spc illꝰ aōr ardeat ī cordibꝫ nris ·
qꝰ tcius comes in via apparuit
duobꝫ discplis · qꝛ sublato ab cor
oclis carnalibꝫ · dixerūt · Nōne
cor nrm ardens erat ī nobis de
ihū dū loqret in via ꝛ apiret
nob scptnās scꝫ sacre scptre sn
qua nō fit salus · Rogēꝰ igr deū
ꝙ sapīe dono nt nob eū pmaneat
in evm amen **Lectio ·121·**

Scit enim oīa illa ꝛ intelli-
git · ꝛ deducet me ī opibꝫ
meis sobe · ꝛ custodiet
me ī sua potecia · ꝛ erūt accep
opa mea · ꝛ disponā ppl'm meū
iuste · ꝛ ero dignꝰ sedm patris
mei / Postqꝫ Salon ꝑ sapiaꝫ quā
optauit intēdebat se rege mora
in oīa bonitate · hic ondit qꝛ ea-
dē sapiā h sibi cofrē potuit qua
ex sua ipa ptate · ꝛ pptūs potuit
eū face vtuosū pfcte · Ergo hꝰ
ptatis pmo ponit pbacoꝫ / 2º
ex hc infert qndā cōclusioꝫ / 2a
pt ibi Et ero dignꝰ · Pcā pmū
fat tlez vone / Illud pt face hoiez
pfcte vtuosū qd confert homi
sapiaꝫ pdētia ꝛ potēcia · quod
ecīa fat hoiez dō acceptū ꝛ sibꝫ
subiectis pficuū · Sꝫ tlis e sapia
qua peto li dō / dt go Salon / ꝑ
ipaꝫ peto me rege in oībꝫ vtuose
mōre hꝰ vōms ponit ī qnqꝫ
pticlis · narrās dꝰ sapia qꝛ ipa
sit doctx ꝑ sciaꝫ · ductx ꝑ pdētiā ·
defensatx ꝑ potēciā · mediatx
ꝑ amiciciā · ꝛ moderatx ꝑ iusti
ciā · Quātū ī ad pm dt Scit ei
illa ī sapia oīa / ꝛ intelligit Apd
aristlez / int sciaꝫ ꝛ intellcm h
ē dra qꝛ scia est cōclōnis vnde

inch ꝑpe pt sciri apud eu si
loqndo dꝰ scia · insl qd pt dm
tiue pbari / ꝛ sic sāc mdit
fimebe demracōnis sic pꝫ
Intellcus vō ꝑpe loqndo est
ꝯpitiuꝰ pncipioꝫ ꝗ pmi
pbari nō pnt vn arisles
Intellcus ē pnoꝝ quoꝝ nō ē
neqꝫ scia neqꝫ pdētia / qꝛ
demrablm ars vō ꝛ sapi
gēcīa vine go loquamr
cipiꝫ sine dꝰ cōclōnbꝫ sapi
ī sāc sat oīa scꝫ ad salu
ntīā sic eni lo salua
spu sco Ioh 16 Cū aut vnit
ille spus vitatis docebit
omēz vitatē ꝑ nccīaz ad sa
Est igr sapia doctx discipl
ꝛ electx operū illius / Scd
ē ductx ꝑ pdētia Est em
ecā vō agibilia vn ad pd
ptinet bn ꝯsiliari ecā to
ta hoīs ꝛ bn eligē · qꝛ s
dētia nō pt hrē vtute n
sic docet Arisles 6 Eticō
Qntū ad hc dt Salon dꝰ ī a sa
pia Deducet me inqt m
meis sobrie · Nōnūqꝫ qꝛ ī s
sāc inveniū ipx sobetas
vtuose · Sꝫ ei habē sobet
sit scia sine psūpcōe in p
tllcūa / ut sit ꝯtinēa sine
solucōe in pte ꝯsitiua · ꝛ u
abstinēa sine ingurgitac
in pte nutritiua / Pmo q
est vtuoso sobetas in scu
vt sit scia sine psūpcōe
fruadz aptꝰ ad Ro 12 dē
ꝑ gram qꝛ data ē m oībꝫ
int nos · nō plus sape q̄
sape ad sobetatē Vnd
ad luciliu ep tm liba
artibꝫ plus sāc velle qꝫ
sat intpantie genꝰ ē /
108 sic dt Quēadmodꝫ
rez ita ꝛ lraz intpantu
raꝰ · nō vite · sꝫ scole dist
Ep 108 ī fine Nō facimꝰ

dactor

ß doctor est pauc9 e' i gtī
a mete bona vti lus. Hic
aut sobetat cōtraria est
psūptōis. qua gs simaz
se ipm nimis appbat. &
pndat sim9 meliorē. Tlis
psūptuosi hoīs signa docet
li. i. d' vij ōdibz ymali tis
d' mōcho psūptuosi. Pmo
cōnetu residet. & in cosi
ptg indet. No vocatq acce
ipsg se intromittit. Tecor.
resrat sta. q'p ipe no
ad ōdmat. no rce factu. n' rce
ōdmatu indicat indicia.
indicatos. pindicat indicia
yma gdicdes docet Aryst
Etic. c. iz. vbi docet q' qda sut
imasitu zpe opinionu. &
ptinacet q' nllo a suis
pmelz auellut. & tlos vocat
hyrignomon Ab historice
q' fortis & gnomon quod e
q' fortis sue opinioi seu
intedut Et istis attbuit
qudis pmo se ht sic ancos
ad gtinete. sic pdigus ad
sic audax ad fortez Con
vora' p desisle q' cont
manet firms in vtute.
rone sp imobilis. hystri
gnom at hoc ht tm d' gtinete.
q' ibi iacet & imobli' adheret. hc
me' vtuosu rm se set qn fit
rone Vn sic pdigq excedit
q' dat pl' qz oz & vbi no
iste psūptuosq excedit co
vtuose. que plus vocat
q' adhet plus sensui pprio
zo 9t chris d' tlibz. q' sut
indisciplinati. eo q' nolut ab alijs
Tro sut aggrestes. q' eu
veint seqm ppriu sensu. non
possut gmorari cu alijs. &
it fi solitarij. par gstates.
Vn ei ho q' amicabliter
cu alijs wlt gustari. instip' rē se
gformāde Vn cu Alexāder

adeptq fuisß regnu psar. statim
relicta forma macedonu in hitu
& vestitu gforma' se parsis. ut
sic eoru bnivolēcia captaret.
Et ei singlarit. fit eorpo odiosq.
Et idō bn d' Valustius sic rec
tat Albq d' to politicor. istos vij
Cōsulo gsēz erit. q' pac federa
grit Cōsong esto lupus cu gb
vine cupis. Hec e' go sobetas
p'oo dca. scz scia sñ psūptōe in
pte intellectiua Scda est gtinetia
sñ dissolucōe in pte sfitiua & ista
sobetas e' ordinata modestia se
sui extior. vt nec vage metis
appareat. nec libidinosu ß to
tu sit religiosu. & huic gria
e' ebetas dissoluciōs q' e' vna
insolētia gestq & ornatq in hoīe
extiori Ista sobetate in gestu
monet aplq i. ad thimo. z. vbi
d' sic volo viros loude in om
loco leuātes puras manq sine
ira & disceptacōe Sil' et mlieres
in habitu & ornatu cu verecūdia
& sobetate d' eni Aug in re la
In omibz motibz vris nich fiat
qd cuiqz offendat aspectu. ß
qd vraz deceat scītate Et
Ambro' d' offic. li. i. c. z. migt ver
mones pferimq libra iustine
examātos. ut sit gruitas i sfmu
in smōe pondq atq' i vbis modq
tpantia cordis heat animi mu
dicia. Iusti' innaz pdena patē.
& fortido mastvetudinez. Hilla.
Ista aut sobrie te carent dissolu
ti & voluptuosi iuuenes gaudē
sut sani & incolumes. q' ppt corpis
calidite & animi leuitate infra
semetipos no psut gsiste Sz si
febre corripiat' p vna ebdoma
da vl duas statim fiut sobrij
saltē ad tps Et ideo sigu' d'
Ecc' zi Infirmitas grauis sobria
fa' aiaz Tcia sobrietas e' ab
stinētia sine ingurgitacōe in
pte nutritiua & sic d'ea loqr

orac

aplus ginit ad Titu 2. Sobrie
pye et iuste viuam in hoc seclo. So
brie quo ad semetipm. Iuste quo
ad proximu. pye in ordine ad deu
et ad scos. De hac Orig omelia 3
Sobrietas omni virtutu nutrix sic econ
ebrietas e mr omni vicior. H est
denudatrix secretor. infatuatrix
sensatorum. alligatrix robustoru.
et imperatrix flagiciorum. Primo inquam
e denudatrix secretor. vn Seneca
ad Lucilliu epistola 83. Quemadmodu
musto dolia ipa rupunt et omne
qd in imo iacet in summa ptem
vis caloris eructat. Sic vino estua
te. quicquid in imo iacet abditum effer
tur et pdit in mediu. Et h e vna
ca quare spealiter regibus phibetur vi
nu. quorum est celare consilia. Nichil
eni e ita periculosu reipublice sic
ebrietas. Ubi eni magis principe pru
dentes inebriate et principes revo
gant. consultatores inepte innuunt
et ruina aliorum meante ruela et
ordinatores gresse et utiles rei
publice retectat. Et ideo signat
Prouerbiorum 31 Noli regibus dare vinum
quia nullu secretu est vbi ebrietas
regnat. Unde Boecius euidentis
sime ipsa ebrietas nunquam celat.
secreta sed reuelat. Narrat Va
lerius li. 6 c. 2. quod mulier quedam
innocens dampnata fuit a philippo
rege temulento. que pro se innoce
tie conscia clamat. Prouocare inquit
ad philippu si sobriu ipm videro.
Cuius verbo excussit regi ebrietate
et cum sobrius factus esset. ea inspecta
et mulierem libera a pena dimisit.
In signum vero quod ebrietas sit denuda
trix secretorum legimus Genesis 9 quod Noe
postquam plantat vineam et bibens vinum
inebriatus est et cum hic dormiret
eius posteriora iacuit denudata.
et a filio suo derisus est. Secundo
ebrietas est infatuatrix sensatorum
Unde Aug in li. ad sacras virgines
inquit. In ebriis nulla ro. nullum

gerenda vite consilium nec
a lectandi medela nec vl
tim a indiscte pudencia. Et
de sua conscia confidat sim e
suetubat. Pro quo e Ysa. 28.
Sacerdos et propheta nescierunt pre
absorpti sunt a vino errauerunt
in ebrietate. Et ideo in antiquis
sacerdotibus phibitum fuit ne bibe
rent vinum. qn ingressuri
tabernaculum ad ministrandum
Leuit. x. Tercio ebrietas e a
robustorum. fa[?] em de hoie b
de robusto infirmu de prud
imprudentem. Exemplu de holoferne
quem nimia ebrietate sopitum
vidua. gladio ppio inter
vez Judith 13. Exemplu eciam
de Alexandro de quo dicit Seneca
in 3 li. de ira quod eum tot pu
victum tpantia bibendi et il
culeanus et fatalis ciphus
sit. ppter hoc sic dicit papia
vinum vocabat venenum
inuectum e virus letiferu
vinu illud venenu dei
Et infra. Vinum inquit sobrie
sanitate dat et auget. In
immoderate sumptum ad vic
prestat. Venus aut cuncta
inundatia. Innao vero abu
nauit ut psymoma na
in magisterio sobrietat
tia materie. lapsum quam te
bi assuebit hinc gdico. Quarto
ebrietas e imperatrix flagi
tiorum. pbet pra arma et iet
verba et tacitus. tunc ardor m
pudor nullus. Exemplum habetur de
Loth. qui per ebrietatem cum
filia commisit incestum. Ex
tra de Albo q' hunen
rissim et fidelissim in
tulssodit. et mellito fac
mori voluit ut scribit
epistola 83. Rusticus quidam mel
dixit domini. et quorum q
debat apparebat sibi d

go duos filios suos pu-
cos esse quasi l. & impo-
suit uxori quot ymmisset filios.
in negatione iussit quod se pun-
ciret. Et precepit cultellum quod
venter affirr et in ignem impo-
neret. Et uxori sue quod eam fe-
ceret in vinum precatoris. Illa
[illegible] femina dixit quod li-
bere hoc faciat. Si tamen ipse [illegible]
tenderet. Ille ad fatuus
[illegible] igitur accepit in manibus
[illegible] se in manibus pessime &
[illegible] ebrietate se redimere. Et ideo
[illegible] Job 12 palpabunt
in tenebris & non in luce. Et er-
rare faciet eos quasi ebrios. Mala
Quam nature sufficit homini
[illegible] vinum exiguum Eccl. 31. In
dormiendo non laborabis ab illo nec
senties laborem. Vinum enim [illegible] est Eccl. 31
in iocunditate creatum est. Amor [illegible]
Et ysaias [illegible] 5. Ve
qui potentes estis ad bibendum vi-
num. viri fortes ad miscendum
ebrietatem. Et nisi homo ab ebrietate
se custodierit libidinis
[illegible] fugiet. Unde Ysidorus ait
[illegible] saturitas & ebrietas fuerit
[illegible] libido. Ergo [illegible] exhibe
[illegible] ut te ebrietas exhibeat
[illegible] ergo debes te gerere o homo
ut corpus vivere videatur. Sed
sine corpore vivere non possis.
[illegible] & tibi optima pro te [illegible]
magis credere esse [illegible]
[illegible] penitentie ex qua na-
scuntur voluptates breves. Casti-
ga carnem que sibi est in suo [illegible]
mento. Quanto enim magis p-
carnis tanto magis indulge-
tibus. Et quanto magis indul-
gero tanto magis indulgere
Et quanto magis invitet in-
[illegible] equus tanto magis re-
calcitrat in dominum. Quanto ergo stu-
dio [illegible] gula quam corpus
[illegible] spiritus & anime receptaculum.

reducit ad sterquilinium. carnis no-
stre massa reducit in lutum. Et in li-
bro de planctu Alanus ait. Quid est ebri-
etas nisi mentis alienatio, virtutum
depredatio, ymago mortis, similitudo
furoris. Per ebrietatem enim crescit in-
solentia, superbia, crudelitas, [illegible] ma-
lignitas, invidia. Ebrietas implicat
verba, obliquat linguam, degradare
facit etatem & capitis gravat [illegible]
stomachi tormenta efficit, visce-
ra ipsa distendit, ipsa verecundiam
mentis & oris custodiam expellit,
pudoris caracterem sicut sigillum ca-
stitatis frangit. [illegible] pu-
dicitia quod gula & ebrietas peccata plura
inducunt ut iam dictum est, consulit
salvator Luce 21 dicens. Attendite vobis
ne graventur corda & corpora vestra in
crapula & ebrietate. Bonum [illegible] amissum
[illegible] sequimur [illegible] ut vitam felicem
in qua vinum spirituale sumitur possi-
dere valeamus. Quod nobis prae[illegible]

Quis enim hominum poterit scire
consilium dei, aut quis poterit
cogitare quid velit deus. Co-
gitationes enim mortalium timide sunt
& incerte providentie nostre. Corpus enim
quod corrumpitur aggravat animam & de-
primit terrena inhabitatio sensum mul-
ta cogitantem. Postquam Salomon de-
vote supplicat de sapientia impe-
trenda & sic petendi sue declarat
utilitatem. In ista parte tertio mani-
festat sue supplicationis [illegible] ne-
cessitatem seu indigentiam. Est autem
necessitas magna ad supplicandum
de sapientia qua [illegible] ignorantia
mea in agendis. Unde 2 paralip. 20.
Cum ignoremus quid agere debeamus hoc
solum habemus residui ut oculos
nostros dirigamus ad te. Ista ergo [illegible]
ignorantia allegando ostendit
hebetudinem [illegible] in supernalibus
quam in naturalibus cognoscendis. Licet
[illegible] cognitione creaturarum assur-
gere possimus [illegible] in dei [illegible]
noticiam [illegible] ad multa [illegible]

sit bonus et potens et clemens. Iuxta
id dictum Ro. primo Invisibilia enim ipsius
a creatura mundi per ea que facta sunt in-
tellecta conspiciuntur. Tamen ad eundem
cognoscendum consilia sua et precepta
sua que nos vult servare in hac
vita pertingere non possumus sine ipsius
revelacione. Et ideo postea ostendit Sa-
lomon quanta homines ad cognoscen-
dum celestia et supernalia difficul-
tate. Et circa hec duo facit quia primo
allegat generalem hominis ignoranciam.
Secundo allegat tante ignorancie causam
ibi Cogitaciones enim mortalium timi-
de. Circa primum ad primum dicit sic. Quis
enim hominum poterit scire consilium dei
aut quis poterit cogitare quid velit deus
quasi diceret nullus ad hec quod homo consequatur
beatitudinem que est vita eterna et visio
supernalis divine essencie. Oportet hominem
transire per meritum adimplendo
aliquo modo divinam voluntatem in preceptis
et consiliis suis. Sed quid deus preparat
et quid consulat non potest homini constare
nisi per revelacionem fidei de credendis
et agendis que est vera sapiencia et est
homini necessaria. Quia nunquam homo poterit ex
sua naturali cognicione scire consilium dei
nec quid velit deus. Sciendum est quod
iste terminus consilium est equivocus. Quia
aliquando inquisicio unius vel plurium
in rebus dubiis vocatur consilium. Et hec loquitur
Aristoteles 3 Ethicorum ubi ostendit quod
consilium est precedens eleccionem et consili-
abile est eligibile. Et sic loquitur
Thobias filio suo cum dicit Consili-
um semper a sapiente perquire Thobie
4. Et prover. xi. Salus ubi multa con-
silia. Alio modo consilium vocatur sima
determinata illius quod expedit fieri
de certis. Et sic loquitur apostolus 1 Cor. 7
De virginibus preceptum domini non habeo
consilium autem do. Tercio vocatur consi-
lium persuasio ad aliquid agendum vel
obtinendum. Quarto vocatur consilium
quodcunque archanum alte revela-
tum. Primo modo non possumus deo attribuere
consilium proprie loquendo sed methaphorice

et significative loquendo de deo in me-
ditacione quia in deo nullo modo cadit
vel dubitacio. Secundo modo maxime
convenit consilium quia ipse nos
vult in dubiis certificare scilicet
convenit sibi consilium. Et sic distinguitur
inter precepta et consilia dei et consimilia.
Allegata quoque humana ignorancia
explanat nostre ignorancie causam
ponitur duplex scilicet cognoscibilitas
et cognoscendorum subtilitas
circa postea ibi Et difficile estimamus.
Circa primum duo facit. Primo enim allegat
ignorancie causam ex parte anime. 2o ex parte
corporis ibi Corpus quod corrumpitur. Circa
tamen primum ad animam sic docet Aristoteles ii
Methaphysice Intellectus noster se habet ad intel-
ligencias et ad manifestissima nature sicut
oculus noctue ad lucem solis. Et
ideo ad certandum de hiis que supra nos
vere sunt debemus esse timidi. Et
hec est quod dicit Cogitaciones enim mor-
talium timide sunt. Et iterum alia
que sunt infra nos circa que operamur
frequenter experimur nos decipi
aliter evenire quam nos providimus.
Et ideo non solum sunt cogitaciones
nostre timide in speculacionibus sed eciam
incerte sunt providencie nostre in agendis.
Et ideo docuit nos Jaco. 4. Circa
suam quod locuturi de futuris
liberis semper sub condicione dicamus. Si dominus
voluerit faciemus hoc vel istud. Ex
parte vero corporis ponitur singularis diffi-
cultas ad ingrediendum scienciam divi-
ne necessariis ad salutem. Primo quia corpus
infectum fomite concupiscencie comprimit
affectum anime et reddit animam
segnem ad assurgendum. Et ideo dicit
Corpus quod corrumpitur aggravat animam.
Secundo sollicitudo circa necessaria corporis et
ista temporalia deprimit sensum hominis
cogitantem multa et in eis distrahit ani-
mam retractum a studio et sciencia agen-
da. Et ideo subdit deprimit terre-
na inhabitacio id est occupacio circa terre-
na et corporis necessaria sensum mul-
ta cogitantem. Circa illum lectum

dr corpus qd corrumpit' Nondum q
corpus per petm alligat aie ad tpx
officium/ ht enim aia corpus sic in
strumetu vl adiutorium ad ser
uiendum. sic indumentu vl opto:
rium ad se detegendu. et sic detine
tum vl afflictorium ad puniendu
Pro dicto q aia ht corpus s' qm:
ti sic instrumetu i adiutorium ad
seruiendum Vn Arist' i poli' dt
q al constat ex aia et corpore.
quar hc principat est aiad hc aut
subiectum puta corpus In hoie aut
bn disposito corpus e sic seruus. et
ai principat et dnans In hoie at
ilesse. corpus dnat' et aia fa:
mulat' Est aut scdm eu ibidem duplex
principatus vz dispoticus seu seruilis
et politicus seu regalis Aia enim pri
cipat' corpori principatu dispotico Et
ille principatus qn subiectum no ht
potentia resistendi principa'
intellectus principat' appetitui. poli
tico principatu et regali/ qr appetitus
ht aliqd potentia resistendi rom'
po h eu q corpus a na e seruu
ntoris. et aia libe/ et qr seruus
delicate nutritus pternit i domi
Prouerbi 29 Qui delicate a puerci
a nutrit seruum suum. senciet eu
poste a contumacem Sed statim a pue
ricia dz iste seruus domari. et in
seruitute redigi Et hc fat adute
apls qui dixit Castigo corpus
meu et in seruitute redigo. ne forte
cum aliis pdicauerim ipe reprob
efficiar i ad Cor ix Seruitus aut si
t occulta. impedit memoria
cum libea/ Vn si seruus di
se ingenuum et contrat cu liba
a postea pcendit se decepta
place ad diuorcium faciendu.
xxix q. ii. Si quis
alla/ Hora' Seruus iste i
fingit se liberu et nobilem
tat totu mudi ee suu et spt
mdnatiud. et se frequent pari
suo psuit vom sue q e dna

sua. et ingerit se ad matrimonium
per quandam equalitatem cu rone contrahendi
est cte vo dz adulte. et ipsum repel
le tamqz no natiuum suu i Cor. vi
No e subiectus fr' seruituti a' soror
in hmoi ergo modo seruu dz corpus
in ini tractare Aug' vo sit modus ser
uum tractandi dt Ecc' 33 panis disci
plina et opus seruo Ca enim s' quentur
vz educacio panis. castigacio di
sciplime. occupacio qz opens Edu
cacio sibi debet' tl' temperamenti ne
supbiat. et ne succubat Vn Aug'
sup Eze le pte ii. ome A. sic ppls
corpi qd debes attribuis. l hoste
fo Nes als nutrius Et si neccitati
eius q debes no reddis. ciuem
necas. Jhr'/ Cogne ergo corpus na'
suus e. et sbm spui. q vtilitas
est hinc suo seruie/ Dr' hc Sene
ep ix Fateor insita ee nob' ni
corpis caritatem fateor huius nob
gere tutela. Non nego illi indul
gendu nego illi seruiendum, multis
enim seruiet q corpi seruit. q pillo
nimiu timet. q' ad id oia refert
Et infra. honestu e vile ei cui
corpus nimis carum e/ Sic ergo seruo
corpus datu e spui sic instrumentu
Nho corpus datu est hoi sic indu
metu vl optorium ad se tegendu
Job x pelle et carne vestisti me
ossibus et neruis cpegisti me/ De ut
hc Sene ep qz Corpus ei na quand
veste aie circundedit. velametu
eius e. Aug' aut vnqz vestimenta estimat
arcula. nc bonu nc malu gladiu
vagina facit nc bona corpis
ho bonu h i. de Sene ep xlvi
inqt Gladiu bonu dices no cui
auratus baltheus nc cuius vagina
gemmis distinguitur. sz cui ad secan
du subtilis acies e. et mucro
munimetu ome impturus/ nec
re la qz formosa sz qz recta sit q
rit'/ ergo in hoie q nichil ad rem
ptz. quantis labet. quantum feneret'. a
qz mlt salute'. qz pecco incubat

lecto. qz plucido bibat poculo. sz qz
bonus sit. Bonus aut est ro expli
cat et rca est. et ad nature sue ac
comodata volutate. h vocat utq
hoc e honestu et vinculu hois bonu
Hille. de indumetis aut et reb
qs dni distribuut famlis sunt duo
videlz. Vnu e q dns q dat ami
atim duplice libratam i veste vel
diariu. vna p hyeme. alia pro
estate sic solet ordinare q illa
libratam q s'uiet p hyeme. fiat
de pano grossiori. Illa vo de sub
tiliori q s'uiet i estate. Chorar
tpus nrm totu diuidit in duas
ptes scz. hyeme et estate. hy
ems e vita pns. estas erit vi
ta futura. Dns ad qd est nob
daturus duplice libratam. Vna ro
ba. i. toga acapiemus p hyeme
hui vite. et ideo e de rudi pano
Corpus em nrm si adutimus est
de lutu et rudi matia fctm. et tn sat
suff p hyeme hui vite. Vn i d
ad Ebre x. Corpus aut aptasti
m. i. aptu dedisti. qvemes tpi
i q° vivo. Sz libratam qua hebimus
i estate vite future. in r'one ge
nerali e de pano subtili. Erit em
tuc corpus nrm subtile cotra gros
siciez. clar cotra opacitate. agile q
gruitate. Impassibile q mortalite
Vn i d. Cor. xv. Seiat corpus igno
bile. surget corpus agile et spuale
Dat ho dns m duplice libratam
cu congentia tpm diusor. Ch
videmus q in istis familys et etiam
q boni armigeri robas duplices
perceptiui. no perit in hyeme a
laboribus. Lacerat robas nuc i
pluuiys. nuc in niuibus et i igbz
vbicuq dno placuit. Ro e quia
qz scient nonas robas i pasca
percepturos. Cosili mo morali
boni xani no pent ab opibus
pnie corpibus suis. vigilant.
ieiunant. et varys pnys corpus
suu macerat. Et quare h.

Certe. qz nonas robas ...
ctat in r'one qn vestien ...
eor corpibus glosis. Vn° ...
Saluatore expectamus dn ...
ihm xpm. q reformabit co ...
litatis nre. q figuratu corpi ...
sue. Ite nonandu q nre indu ...
q sunt vestes et arma. q v ...
tm et no arma. In vestib ...
sig fuit quod de pictlis ...
Et gsireuerunt reges et p ...
Iuuenes militare in ludis ...
rib. i. armis no notis. n. ...
q postea dz defe. sz i arm ...
ad volutate eor. Cu aut t ...
apes pcium armor i th ...
dimittut. tuc solet da ...
armigero arma illa. q s ...
eu in statu militari. et i ...
ad honore notabilez illig ...
ri. q possit portare arma ...
sui. q h vsq lz i sua mili ...
mil. Chorar dns nr dei f ...
xpus militari i ece. arm ...
de argeto albissio armis ...
sit rubeis distincta. q s ...
qnq sno corpori sactissio ...
princeps aut iste. Iudicit ...
tu in sua r'ion dimisit ...
resurgens a mortuis ia ...
moritur. mors illi vlt ...
ad Ro 6. Sz hoim tamqz ...
dilco. cotulit arma ...
illu fecit dns p aplm ...
2. Labora sic bonus mil ...
Et honorificu dz esse hoi ...
si meorit cogitado. et co ...
tolerado. portare valeat ...
x. Et ideo de istis armis ...
ille qui dixit ad Gal vi ...
ta dni ihu in corpore m ...
Et ideo sic dr i ad Cor 6 ...
pcio magno et portate d ...
corpore vro. Ecio corpus ...
aie sic detmetu vl laff ...
ad puiendu. Et h e ve ...
nate lapse. Cogno em i ...
hnare scrtavit deo ob ...

qua debebat dubitata e aie a
obedi qua t' corpus exhibebat &
apert passiones mort et cumpedis
afflige diaz i core habitante in
tantum clamat gpelleba apltus
ad Ro 7 Infelix ego ho. qs me
libabit d' core mort huius Vn
Seneca ep 84. Corpus hoc ai podus
e et p pimente illo urget In
vincis e Et infra Maior sum
et ad maiora genit q ut manci
piu sim corporis mei. qd equide
no aliter aspicio q vinclm aliqd.
libertati mee circundatum. H Seneca.
Et dicit nobilis loquit idem Seneca
ep 9. Admiror dementia mag
q tam pe amati rem fugitissimaz
corpus timemus ne qui moriamur cu
omne momentu mors sit et poris
obitus vis tu time ne semel fi
at quod gtinue fit Ite Seneca
ep 24 Non repente in morte incidi
mus utatim procedimus Cottidie
morimur. cottidie demitur aliq
pars vite & tunc q3 cu crescimus
vita decrescit Infantiaz amisi
deinde pueritia deinde adole
scentiam usq3 ad hesternu quicquid
transiit tpis perit hunc ipm que
agimus diem cu morte dividimus
H Seneca Et ideo sequitur dicit Cor 9
quod corruptur aggravat aiam
Ita q corrupitur e infantia cor
rumpitur et adolescentia 2 Re 14 Oes
morimur et qi aque dilabimur q
no revertuntur. Addico mors
em venit oia equat & tollit
Vn dicit ep 66 ipse finis inqt
mortis quid summi par est. Et infra
Mortuus maior ac minor e. Hic
em idem in omnibus modus scz fi
nis vita. Hec em lapis an
gularis de quo scribitur Job 38 qui
sit lapidem angularem. De quo no
tandum q lapis in ethimologia
dicitur qi ledens pedem Ita hec in me
ritu mors occurrit lapis in via
et ledit pede ipi retrorsum cadunt

Spiritualiter p lapide sic impulso a
bulantes ledente. scandi mortem
huiusmodi qui cotidientium quibus tanto for
tius prostrat ac perentit. quanto maio
riores se putantes repit. Est em
mors ad modum lapidis quadrangla
ris q qualitercumq3 cadat. rectus
remanet propter sua equalitate Ita
mors equaliter sup omnes cadens. oes
adequat. si potestates dignitates.
magnitudine et delicias vno ictu ir
ruperunt nec e qui possit eius impe
tui resistere. De quo habetur 2 Dan
2. q Nabuchodonosor rex in gloria & co
vivio se magnificans vidit in sonno
statuam cuius caput aureum pe
ctus et brachia argentea. corpus
seu venter ereus. crura vo fer
rea pedes tamen habebat de ligno
vel luto. Sequitur lapis excisus est
de monte sine manibus et percussa in
pedibus statua comminuta e. et re
dacta in pulverem. Spiritualiter p hanc
grandem statuam diuitem & magnatem
huius mundi aatore intellige Cuius ca
put e aureum p nobilitatem sanguinis
pectus & brachia argentea propter pe
cunie magnitudinem i acquisicione divinitas
em, corde & manibus operatur propter pecu
niam corpus venter ereus p quem
fama sibi datur. Est em es sonorum
sum. Per crura ferrea non fortitudine
et penalitas pes luteus et terreus
vel luteus mortalitatem denotat.
Excepit lapis de monte divine
iustitie scz humana mors qua manus
dei fabricate no sunt. quia deus mor
tem non fecit nec delectatur in perdicione
vivencium Sed impii seri putantes mu
dominus dei no gtemit. ad illa vib
sunt abusi ordinada accesserunt
hic est lapis id est mors pedes sta
tue percuciens impulsu redegit
oia sup deum i favilla. nec est
qui valeat suo furori resistere
qui a deo est impetus eius incertus
et in modo. & in loco & in tempo
q humana prudentia illa innuit

sufficit pinde' Unde aug' Aug in li
Solilogor Optāmus mortē · mille
modis hoīes cottie rapit · hunc
nāqz febrib; illū opprimit doloib;
hunc ꝯsumit fames · Illū ꝯstrin-
git sitis / hunc mors suffocat
aqs · ⁊ illū pimit flamis · hunc
intēmit laqueo · illū dentib; be-
stiarū · hunc necat ferro · illū vene-
no corrupit / ⁊ sic mors tot mo-
dis hūaz vitā mīserā fine con-
pellit Et nunc sup h' oīa magna
est miseria · qz cū nichil sit mor-
te certius · nichil tn̄ incertius hora
mortis Unde sl' h' mediie ꝯtinue
adhererent · forsitan a multis in-
quitatib; peccator retrahi possz / qz dr
Ecci. 4. Memorare nouissima tua
⁊ in eternū nō peccabis Ille enim
est morte sp̄az ad memoria reduce
Ideo spūs scīs p sapiente inducit
nos ad memoriā mortis ne sup-
biam; ⁊ ut in futuris nob pindeam;
Illa mors piculosa ē maxīe viris
imperfectis qualēs ꝯmit occurrunt
Et racio qz tunc aīa quadruplex
bellū aggredit̄ ⁊ innimis diuin /
primū cū morte separante aīaz a
corpe · q' quidē nā̄ appetit morari
i corpe ꝯ morbis tanqz bellator
fortis eicit Unde i di i R vy · Separat
acta mors / Dm bellū ht cū
dyabolo eā hostilit infestante Unde
Gen iij Tu insidiaberis calca-
neo ei9 / Tciū bellū gerit cū
pctō se memorie ingerente Sepe
enim fit adusaio ꝯtinus hūan pen-
sate ut aīe pntati oīa mala
q̄ gessit i vita pnti · ad memoriā
reducat ut ex hīs in desparacoz
laba Ideo nō ē tunc bonū retro-
acta vicia ad memoriā retorqu' s;
magis mirita ⁊ dīgna que gessit
in vita laudabili militādo · sic
ille qui dixit ꝯ i R xx Memorare
quo ambulauerim cora te corde
pfecto / ꝯ tn̄ plius ht cū [illegible] de-
relinquere ꝯ q̄ pis fecit / vnz Unde

rad Coz y Omnes nos ma- fessa
ri oz an tbunal dm nri u la
ut vnusqsqz referat pro- pria
in vita sue bona siue ma- la
Ho debem; medicari via formi-
dolosa qz innimis lagis mo- est
inuoluta Unde ps In via hac qua
ambulaba absconderunt supbi la-
queū m̄i Et quia cuiz intuerit
multa picla emergunt va- lde ti-
morosa · Ideo ad morte pparanti-
bz datur viaticū i corp' dni ihu
xpi q' ē vera salus ⁊ ptectio In via
ista ē multū oblonga Ideo dat'
infirmo ne deficiat in via ad
refitiend' Unde in frā ꝯ R xix di-
ctū est · helie in tonlacoe costi-
tuto Surge ⁊ come de sub-
neriem pane q' fint ti- i cor-
dm̄ · grandis eīn restat ti- via
Est etiā via piculosa Ideo dī sibi
tanqz pugil ad defendendū ꝯ
id Job xvij pone me iux- ta te ⁊
cuiuus manq pugnet ꝯ · Est
etiā via tenebrosa Ideo dr
tanqz lucrna splendida illu-
minans Unde Joh 8 Ego lumen
mundi Est etiā via dubia ista
Ideo dat' fideli tanqz ductū ad
precedend; Unde dr Ego sum primo
finisti in via ipso tuo qu- rede-
misti Ideo Joh xiiij Ego sum
via vitas ⁊ vita · Q' enim mā-
ducat digne hunc pane · viuet
in eternū Joh 6 Et sic ꝯ at
cogitacoibus intellum sunt munde
⁊ incerte prudentie ne Adue-
niete tn̄ sapia de sedib; ci-
pitur tolli ⁊ ad eternū fine · edun-
tur est deus omnib; missa · ei

Et difficile estima'q in
tia sūt ⁊ q in psenti fut
inuenim; cū labore · he
autē in celis sūt q's inuesti gabit ·
Sensu ei tum q's sciet ni- si tu de-
deris sapiaz tuā ⁊ miseris spm
scm tuū d' altissimis Et sic
correcte sint semite eoz / sunt

in tis / et qui tibi placent didicerunt
homines. Nam et per sapientiam sanati sunt quicumque
placuerunt tibi domine a principio. / Postquam
Salomon allegavit humanam ignorantiam propter
quam inde venit ad petendum sapientiam
dum magister ostendit ignorantie declarat
ex parte humane imbecillitatis
in ista parte assignat aliam causam ad idem
magnitudinem videlicet difficultatis ex parte
rei scibilium. Et circa hoc tria facit
nam primo ostendit quod attingere cognitionem superiorum
naturalium excedit limites humane facultatis.
Secundo quod talium cognitio non
est nisi ex dono divine liberalitatis.
Tertio quod nunquam fuit alia via salutis
in hominibus bene morigeratis / Circa
primum dicit Sensum autem tuum / Circa primum
tibi et sic continuatio est secundum textum vel correctorium
Quia dixi ad primum articulum sic dicimus nos
homines non possumus id quod magnum
est cognoscere nec poterimus id quod
magnum est. Quia magnum est cognoscere
causas mundi et conditiones naturales rerum
que sunt in terra nobiscum. Quia cognoscere
divinam voluntatem que est in celo. Quia ad
cognitionem creaturarum corporalium non possumus
devenire sine difficultate et labore
ergo quod cognoscamus eternalia divine
voluntatis non possumus attingere.
Circa ergo ad hoc dicit sic Et difficile
difficulter estimamus i. ad quedam
non sunt scibilia devenimus cognoscendo.
Iste enim tunc estimare non
imputat circa entia sed cognoscendum
modo locorum sic notum est Difficile
estimamus que in terra sunt. quia diversitas
terre et immobilitas terre,
tamen cum difficultate scire possumus
quomodo herbe arbores et plante
nascuntur et augmentantur et fructificant. In terra enim potest cottidiana
consideratio videri apud nos.
Et nullus est nisi consideret de istis
plena et plena reddere rationem terra
Sicut et beatus Augustinus mirabiliter
ergo de paucis granis segetes crescunt
et milia de paucis panibus
pisces saciantur et tamen hoc nemo

miratur / Istud autem omnes mirantur non
quia mirabilius sit, sed quia rarius / quod
ista cottidiana que fiunt in terris ne-
scimus comprehendere. immo vix aliqua
estimare. Unde idem Ecclesiastes 1 Cuncte res
difficiles non potest eas homo explicare
sermone dicit ergo Et difficile estimamus
que in terra sunt Et secundo Et que in prospectu
sunt invenimus cum labore Et etiam que
prima invenimus cum labore Cum enim
sensu et experimento pendeat nec
aliquid sentire sine pena possumus Et
prima principia cum labore cognoscimus aliqualiter
Et tamen de istorum notitia dicit Aristoteles in
Metaphysice quod consideratio de veritate difficilis
est uno modo et facilis alio modo. Facilis
quantum ad prima principia que se habent sicut
porte et fores ad mansionem i. ad
domum in quibus nullus delinquit.
Sed difficilis est quantum ad conclusiones
que ex principiis eliciuntur in quibus a
multis erratur Et quia sic est quia ea que
sunt in terris et in prospectu i. que statim
aliquo modo offerunt se sensui invenimus
cum labore. multo potius quia sic Que
autem in celis sunt quis investigabit
Et sive hoc de celis i. de spatiis cele-
stibus in quibus sunt stelle erratice
sive fixe vel de celo empireo quod
super celos illos est ubi deus apparet
et angelis intelligatur verabilis
quod est. Hoc est enim cognoscere [illegible]
per tot centenaria annorum vixerunt
illi homines qui nos a principio mundi precesserunt
Cum quanto etiam labore et di-
ligentia inventa est vera quantitas terre.
Et postea vera quantitas ipsius solis
et totius firmamenti non potest a nobis
faciliter cogitari Cum ergo ad ista in-
sufficientes simus constat quod sine dono
et revelatione dei attingere non pos-
sumus ad ea. ad que nec ipsius terrenum
experimentum perducit. Et ideo secundo subiungit Sensum autem tuum quis sciet
nisi tu dederis sapientiam et miseris
spiritum sanctum tuum de altissimis. Sensum
suum tibi i. consilium providentie et ordi-
nationis future. quis sciet nisi per

donum liberalitatis tue. nisi tu dede-
ris sapientiam tuam revelando quod tibi pla
cet per nos fieri in hac vita Et nisi tu
hic miseris spiritum sanctum tuum de altissimis
ad inclinandum voluntates nostras et ad
suggerendum nobis facere quod tu precipis.
Joh. xiiij Ille vos docebit omnem
veritatem et suggeret vobis omnia Dicit
de altissimis Nota quod altum est celum
planetarum altius est celum stella
rum fixarum sed altissimum celum empi
reum quod dicitur celum trinitatis Unde psalmista
Tu solus altissimus super omnem terram Tercio
tangit quod nunquam fuit alia via
salutis hominibus possibilis nisi per reve
lacionem eius cultus que exigit ab ho
minibus per fidem spem et caritatem Unde
dicit sic Et sic correcte sunt semite
eorum qui sunt in terris. et que tibi placent
didicerunt homines Nam per sapientiam
sanati sunt omnes qui tibi placu
erunt a principio mundi domine scilicet ipso
spiritu sancto de altissimis et tua sa
piencia data hominibus correcte sunt se
mite. id est perfecti sunt modi vivendi
et observandi tua mandata Unde psalmista
Deduc me domine in semita man
datorum tuorum Semite inquam eorum
qui sunt in terris id est hominum terrenorum et
sic per istum modum didicerunt homines
ea que tibi placent scilicet per incarnacionem
filii tui et missionem spiritus sancti Nam
per istam sapientiam filii et in ipso sanati
sunt a morbo peccati qui tibi placu
erunt domine a principio Unde dicit christus
qui precedebat et qui clamabant sequebantur
clamabant Osanna filio david
Ubi dicit glossa quod nemo salvandus fuit
nisi in fide incarnacionis explica
ta vel implicata Mittere spiritum s.
Circa missionem spiritus sancti notandum
quod illa missio fuit necessaria mundo
quia tamen venit enim sic lacrimatum
consolator sic ingratum informator
et sic vacillandum confirmator Primo
inquam venit sic lacrimantem co-
solator quia cum mater recedit
a puero. puer tristatur et plorat.

et habet ipsa puerum hortari et mo[neat]
quod non ploret nec doleat. p[ost]... [ta]
cum recesserit statim plorat cla
mat. Contrariamque ipsa se cito red[di]
tam promittat. nec cessat a fle
tu donec mater mamillam in [o]s [ei]
us mittat Isto modo moraliter [Chri]s[tus]
vere fuit apostolorum suorum quasi mater [qui]
filios et iuvenes et teneros [al]li
gebat et fovebat Unde Osee xi
Ego quasi nutrix Effraym por
tabam eos in brachiis meis Ef
fraym fructifer interpretatur et signat
apostolos qui fructus doctrine [e]bat
qui totus in deo fuit postquam se [sa]nat[us]
Iste nutricius scilicet christus receptus [per] fe
... ab apostolis dicentes eis: ... &
suo recessu tristarentur Ut ... Joh. xiiij Non turbetur cor vestrum neque
formidet vado et venio ad vos.
Iterum modicum et non videbitis me
Et multa talia dixit eis Et tam[en]
omnibus illis non obstantibus se ... po
terant a tristicia continere ...
quia hec locutus sum vobis tristicia implevit cor vestrum Et ideo ex... vo
lens eos consolari perfecte mamilla
dulcedinis sue scilicet spiritum sanctum po
suit in ore eorum Unde ysa[ias] lx
lac gentium suges et mam
illa regum lactaberis id est spiritu sancto qui est
mamilla dulcedinis. clemen
tie et suavitatis tocius trinitatis
Ista mamilla habet in se ac
dulcissimum nutrimentum ola ...
dulcia nutriunt et in psalmo ... dicit
spiritu sancto scilicet Ecclesiastici xxiiij spiritus [enim]
meus super mel dulcis. Sed tunc
sugentes ista mamilla ...
dicta quidam namque sunt sic
dissoluti quod postquam suxerunt
mordent dentibus quidam lace
rant unguibus In omnes inge
sunt xxiiij qui pergama spiritum
receperunt per sacramentum ...
dent ad ingratitudinem per ...
quidam mordent per detractionem
due caliter que de amore spiritus

Gal v. Si invicem mordetis vi-
dete ne ab invicem consumamini. Cedant
pollunt per rebellionem quam ecclesie
faciunt et ibi dei doctrine. Unde
Act xiij dicitur Vobis oportebat primum
loqui verbum dei sed quoniam repulistis
illud et indignos vos iudicastis vi-
te eterne ecce convertimur ad gentes.
Aliqui autem lacerant unguibus sicut
raptores et predones qui bona ecclesie
et aliorum rapiunt auferunt et predantur.
Et tales sunt mali milites quos per illa
bestia designatur de qua Dan vij dicitur
terribilis nimis dentes et un-
gues eius ferrei comedebat et com-
minuebat et reliqua pedibus con-
culcabat. De istis talibus intelligitur quod
dicitur Act vij Vos semper spiritui sancto
restitistis. Secundo missus est spiritus
sanctus sic ignorantium informator.
Christus enim dei filius predicavit
verba sue sapientie. Ita quod fatebantur
Joh vij Numquam sic locutus est homo
sicut hic homo loquitur. Ostendebat etiam
in eos opera sue potentie. Joh xv
Si opera non fecissem in eis que nemo
alius fecit peccatum non haberent. Dede-
rat etiam eis exempla sanctitatis
et bone vite. Matth xj Discite a
me quia mitis sum et humilis corde.
Ipsis tamen non obstantibus verba mundi
sapientie dicebant esse falsa.
Joh viij Tu de te ipso testimonium
perhibes et testimonium tuum non est
verum. Miracula sue potentie di-
cebant fieri demonum virtute. Unde
Matth xij Hic non eicit demonia nisi
in Belzebub principe demoniorum.
Exempla vero sue sanctitatis dice-
bant facta esse hominis peccatoris. Unde
Joh ix Nos scimus quia hic homo
peccator est. Istis igitur visis poterant
discipuli videre quid possent ab eis re-
cedens dixit. Euntes in mundum
universum predicate evangelium omni creature.
Sed quomodo nos relinquis et ad iu-
deos transmittis. Si miracula tua
et omnibus asspexerunt. Si tue

sanctitatis exempla in scandalum per-
verterunt. Quid nos eos facere poterimus
nos ignari qui hemus pura sciam
nos infirmi qui hemus pura potentiam
nos realiter peccatores qui hemus lesam
conscientiam. Et ideo missus est ad eos
spiritus sanctus pro omnibus istis sic ignoran-
tium informator. Unde Joh xiiij
Paraclitus spiritus sanctus quem mittet pater in nomine
meo ille vos docebit omnia et sug-
geret vobis. In huius signum spiritus sanctus
missus est in triplici specie scilicet ignis
lingwe et columbe. In igne enim
consistit relucens claritas. In lin-
gwa eloquentia veritatis. In colum-
ba pacientia suavitatis. Unde Sap xij
O quam bonus et suavis est domine spiritus tuus
in nobis. In igne siquidem designatur
potentia quia inter omnia elementa virtu-
tis est magis activum et hoc patet per calore
qui in igne designatur et splendo-
re. In lingwa designatur eloquen-
tia per vocem vel clangorem. Adhoc
ita fuit quod apostoli debuerunt predi-
care principibus qui fidem impugnabant
per potentiam. Philosophis qui eam impugna-
bant per sapientiam et pluribus qui apostolos
non intelligebant propter ydiomatis
diversitatem. Et ideo Christus dedit eis spiritum
sanctum in specie columbe ut vincerent
per pacientiam. In specie lingwe ut in-
struerent per sapientiam et haberent omnis
ydiomatis diversitatem. Unde Act ij dicitur Ce-
perunt loqui variis linguis magna-
lia dei prout spiritus sanctus dabat eloqui illis.
Tertio spiritus sanctus missus est sicut
vacillantium confirmator. Unde dicitur
Job iiij Vacillantes confirmaverunt
sermones tui et genua trementia con-
fortasti. Unde vas luteum quando est
recens et non habet aliam qualitatem quam
luti cedit omni tactui et omni
impulsui. Sic apostoli et omnis homo qui
est vas luteum per naturam. Unde Job
x Memento queso quod sicut lutum fece-
ris me. Non potest resistere per se temp-
tationibus sed sicut per ignem qualite-
ratur sic vas luteum desiccatur et co-

buirat ad igne fit solidu durz
z sonorosu. Et ita apli se hebat
z aly viri sci se habent i ecclia
qn accendu igne spus sci fiut
solidi fim z sonori Act 1 Accipie
tis vtute spus sci i vos z erit
mi testes i Judea samaria usz ad.
vi. 7 tie In teste 2m Ysidor tu osidatur vz
na odico z vita. Na ut sit vir z
no inler. qz flitate z instabli te
anera ille sexus solz hre Co
sidat odico s qp sit liber z non
fuius. qz sing metu dm sui solz
facilit a vitate abduci Cosida
vita ne sit infamis in se q d al
is dz testio in phibe / pt ista pla
ti ecclie vl sut effemiati libi
dinose vincedo / vl fiulis codicois
indo vl mamone fuiedo / vl lesi
in bona opinioe publice delini
quedo no st queme tes testes xpi
nisi sint spu sco oferti Sz apli
fuerut viri pp cordis ostaciam /
liberi z si timore p vtute hunda
tia / famosi z bone opinois p
sctitat redoleta Et ide de
eis scrbit act e vtute mag red
debat apli testio i r'onis / Et
ista tu tangit b Aug Tlis in
quit e gra spus sci qp si tsti
invenit dissolvit Si desideriu
pnicosu osuit. Et si trepidacoz
labducit. In h at qp dissolvit
tristia dat cordis fimitate In
h qp desidiu pnicosu osuit
dat vite sctitate In h qp tpi
dacoz abducit. dat ostatia et
libtate Vn Bg sup Ezechle
Cosidando pres novi z veteris
testamiti. david sz daniele Amos
petru paulu z matheu apt
bellis fidei intueor Implet ea
gra ss puer citharedu z psal
mista fat. Implet abstinete
puez z iudice seniu fat. Implet
pastore armetariu. z pphtaz fat
Implet pisatore. z pncipem
aptoz fat. Implet psecutore

z doctore getiu fat h Bg hom
d petro q cu esse vas luteu no co
bustu. no decoctu igne spus sci.
ad voce ancille hostiarie ne at
xpm / que postea cora Neroe
z mdi pncipibz costitisse pd it.
Et ideo signat petimit ps spu
pncipali ofirma me / z tue ho
t docebo vias tuas z impy a te
outet [¶] Addito. vn spus ete
ille cm da fat spuale Co gs
nonz pmo ex qbz signis z e
ctuis possius elice z aliqu
agnosce spm scm aliem in e
Rnd lz spm aliem inesse ce
scie no possius qz d Joh 3
vbi vult spirat z voce eis a
z nescis vnde veniat a q o
dat / Coiectura tu possius
lige aliq signa p ctos effem
quibz possius elice spm sci
cui inesse vl adesse Sz di
2m tplice statu hoim / sz
incipietiu pficietiu z pfcoru
bono Na z 2m emulz status o
getia spus dui side in hom
opat z 2m hoc dui sida su
accipiunt in hoibz Na spus
spirat quo ad incipie
inhitat q ad pficient
z replet quo ad pfctos
at spus sci q q spirat q
incipietes 2m Bith sut ta
e dolor d culpa ptita. qz
odit sordes. v pt hitac i
subdito petis vt d Sap /
e ppositu canedi futa fmi qz
nullatenus pt ho face com
appo si spu sco p graz assiste
z infirmitate nrz adiuuare
Tcm est pntio boni Na
Bg Amor dei q e spus scs
e ociosg. opat eni mag
cauo dut ad pficietes sut
ta signa ex qbz eliat spus
eos inhitare. Amor ptm e
qui mudao ostie ab omi
no solu a petis morlibz. sz

venialibus quia sic spiritus sanctus opponitur peccato mortali. Ita fervor caritatis que est spiritus sancti opponitur peccato veniali. ut omne peccatum ab anima expellat ne spiritui sancto displiceat. Octavum signum est modica vel nulla concupiscencia rerum temporalium ex necessitate quia quanto caritas in perficiente augetur tanto cor a temporalibus removetur. Unde dicit Augustinus caritatis venenum est concupiscencia temporalium et nutrimentum caritatis diminucio cupiditatis. Nonum signum est stricta dei mandatorum observacio. Ita quod homo potius se morti traderet quam unum mandatum violaret. Et ponitur exemplum de hoc exemplum (?) [illegible] est magister historiarum de [illegible] elegit imperatorem. sed odio legem suam dimisit (?) fuit iusta et sancta. Decimo dico (?) vos vero sit alia tamen signum ex quo dicitur spiritus sanctus eos replevisse. Amor primi est plena dilectio virtutum. ita quod homo sit paratus pro ea mori. quia cum spiritus sanctus sit spiritus veritatis. spiritum est vero docere omnem veritatem. Ideo in genere ipse fuit per aliquas secretas revelaciones veritate. Ideo manifestat. Octavum signum est deum super omnia timere et diligere. eo quod perfecta caritas foras mittit alienum timorem. Decimum signum est tanta dilectio dei quod homo desiderat mori ut sit cum eo. Ita quod homo ex vehemencia amoris cupiat dissolvi et esse cum Christo. Unde si vere spirituales esse volumus. delectaciones spiritus desideramus. delectaciones carnis respuamus. quia ut ait Gregorius. Si carnem quodlibet abscidimus mox in spiritu quod delectat invenimus. Unde hoc attendit carnalibus desideriis et delectacionibus dediti verbum Bernardi dicentis. Apostoli adhuc carni domini inherebant. quam tamen sanctissima erat spiritu sancto repleri nequiverunt. Christo inquiente nisi ego abiero paraclitus non veniet ad vos. id est non potestis plene spiritum sanctum suscipere. quamdiu carnaliter fuero vobiscum. Quomodo ergo si

carnem iure que sordida est et diversis spurcicyis repleta. Illum vacuissimum spiritum capere poteris. nisi istis carnalibus consolacionibus abrenuncies et delectacionibus. Sed heu pauci sunt hodie qui spirituales delectaciones spiritus preferant delectacionibus carnalibus. sed multi deserant habitum spiritualem. Spiritus enim sanctus egreditur de loco voluptatis spiritualis ad irrigandum paradisum id est homo devoti qui est spiritualis paradisus. Unde dicit Genesis 2. fluvius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandum paradisum. Et quo nomine quod fluvius dicitur ex eo quod fluat semper. Et hec aqua fluens est aqua viva. Ita fluvius quantum recipit. tantum emanat et expandit. Aqua eciam fluvialis propter motum continuum est ad bibendum sana. et pisces quos producit sunt boni. et ideo viva. id est vita conferens dici potest. Spiritualiter per aquam huius fluvialem spiritus sancti gracia notatur. de throno divine bonitatis progrediens. sed de sinu patris et filii emanans. irrigans paradisum voluptatis. id est quia infunditur cordibus fidelium et sanctorum in quibus deus delectatur. quia delicie sue sunt esse cum filiis hominum devotorum. Doctrina eius est sana et recta. et pisces quos producit sunt optimi. id est merita vel effectus quos inducit optimi sunt. quia eterne retribucionis digni. Unde in fine huius Iohannes in Apocalypsi c. 22. fatetur se vidisse fluvium aque vive splendidum tamquam cristallum procedentem de sede dei et agni in medio platee eius et ex utraque parte fluminis. lignum vite afferens fructus xii per menses singulos reddens fructum suum. Iste fluvius spiritualiter denotat spiritum sanctum qui suo splendore viam pandit eterne vite. Hec enim prius erat ignota. Unde propheta Nota fecisti mihi vias vite. Hic enim procedit a sede dei patris et agni. Ita spiritus sanctus a patre filioque procedit. Descendit enim

et fluunt in medio platee eius quia per
sacra ecclesie decurrit in canalibus scriptorum
doctorum / Habet hoc flumen duo late-
ra et in utroque est lignum vite quia spe-
ciens duas habet vitas influere scilicet
activam et contemplativam / utrumque tamen
est spiritualis refectio animarum et eterna
retribucio. Et hoc lignum vite producit
xii fructus scilicet decem precepta pertinentia
ad vitam activam / et duo consilia
ex superhabundanti pertinentia ad con-
templativam scilicet contempnendo terrena et
tota virtute inherendo. Iste quoque fluvius
ex sua velocitate omnia subito immu-
tat. sua claritate omnes illustrat
atque clarificat in crystallo comparatur
Unde Leo papa in sermone de spiritu sancto
O quam magister velox est sermo sapiencie
et ubi deus est magister cito discitur quod
docetur. Non est adhibita in capacio
ad audiendum. non consuetudo ad usum
non diligentia ad studium. sed spirat
te ubi vult spiritus veritatis / proprie
singularum gentium voces proprie sunt
ecclesie orationes. Ab hac enim die
tuba evangelice predicationis in-
tonuit / Ab hac die ymbres ca-
rismatum. flumina benedictionum. de-
sertum et universa arida irriga-
uerunt et nobis prae... **Cap. x**

Hec illum qui primo formatus
est a deo pater orbis terrarum
cum solus esset creatus. cu-
stodivit. et eduxit illum
a delicto suo. et eduxit illum de
limo terre. et dedit illi virtutem con-
tinendi omnia / Hic signanter decimum
capitulum incipit. et ea pars huius libri
continens nonnulla antiqua sequentia
capitulum parum attribui illa per sapienciam
sanati sunt. quod in primo libri dividendo
logebar secundum hoc modicum restat
vel nichil ad libri processum / quomodo
tamen sequentia mala capitula continent com-
putata / Unde in prima parte Salomon multum
declarat sapiencie nobilitatem et magnitudinem
de ea fecit commendacionem secundum ipsius
effectus generales. In ista parte prosequitur

de sapiencie utilitate quantum ad quos[dam]
effectus speciales ostendendo in s[in]-
guli singularibus personis quedam fuerit
per sapienciam continuate in bono. et preservate
a malo. Unde ab ista parte usque [ad]
finem libri ponitur exemplificatio
preclaris gestis et historiis
beneficiis. que hominibus per sapienciam
collata. et de peccatoribus suppliciis que
peccatoribus per eandem sunt illata.
dividitur hec secunda pars libri primi in duas
partes. Prima primo agit de beneficiis
latis per sapienciam quibusdam primis
de beneficiis omni toti populo videlicet [Israhe-]
litico. Secunda pars ibi. Hec populum iustum
in cor. ca. xi. Prima pars dividitur in [duas]
partes secundum quod sex personas describit
a sapiencia fuisse gubernatos videlicet [Ada-]
Abel. abraham. Loth. Jacob et Joseph.
Prima autem que est in lectura est de Adam
contulit gratia dei quinque prerogativas
et gratias sibi... Ipse enim habuit primatem
preeminentia ad genus humanum
generaliter. originalem innocentiam ad
metipsum preservandum. Virtualem
excellentiam ad iocunde inhabitandum
Racionalem magnificentiam ad creaturas
gubernandum. et finalem indulgentiam
ad deum post peccatum reconciliandum
ergo posuit. Hec in sapiencia monitum
in Adam qui primo formatus est a deo
orbis terrarum in quo in prima dicitur
a deo primo ut radix totius generis
humani. et modo est diversum in diversis
partibus orbis terre. Ecce primatis
eminencia ad genus humanum pa[tris].
Unde Conservasset enim homines in statu
innocentie sine timore. sine pudore.
sine dolore. et sine labore. Hec enim
Adam cum solus esset creatus. custodivit
in originali innocentia et iusticia
si dedit quasi spiritum et se et suos eius
dispositione. Habuit enim animam
factam domina super corpus. quia numquam
sensisset infirmitatem ab intrinseco nec
lesionem ab extrinseco, nec deceptionem
ab aquo si in statu innocentie per-
titisset. Hec humanum cum solus esset cr[ea]tus

Licet deus donum gratie nature superadditum potuit facere hominem
impeccabilem et inexpugnabilem tamen debuit deus facere hominem
peccabilem et ab adversario expugnabilem Cuius assignatur
quadruplex racio quare deus talem fecit hominem ut posset ab
adversario expugnari. Prima est manifestatio potentie divine
Voluit enim deus ostendere homini quia sicut sine eo factus
creatus ita nec sine eo persistere poterat ut ergo homo nosset

quia divinum posse non solum est omnis potentie
causativum. sed etiam omnis potentie conservativum et
quia primum solum est quod non potest deficere nec
expugnari. ideo placuit sibi creaturam
racionalem facere vincibilem et expugnabilem
nec propriam confirmare quousque experimento
disceret quod ipse solus est in quo
cadere non posse Secunda racio est manifestatio

angz generis humani p genoz multipli
cass tunc quodamo solus fuit / quia
solus in sexu virili erat / vel
est solus an formacoz mulieris
de costa Erat originalis iusticia ad
semetipm ɔservandum Et ista in
noccēcia originale nā in
alios transfudisset / sic nr̄i parentes
transfudunt modo originale in nos
ctm / Licet tn̄ illum s. adam edu
xit a delicto suo dado ei finalem
indulgētia ad deum pg petm pla
cadū Et istud bñficiū ptz sum ma
xime eminat an duo alia q secun
dum postmo sit collatum / Dedit
enim ade grāz penitendi p pcto suo
et rmissioz eiusdē pcti / Et qntu ad
hoc dr̄ Et eduxit illum a delicto
suo / Et dedit rmissioz eiusd pcti
hoc aut scim fuit cōplete p vni
genitū cōtcoz. vel cōplete & pfcte per
xpi passioz Quarto h sapia me
ta dedit ade situaloz vel loca
lem excellētia ad iocunde inhita
tu Sic enim narrat hystoria scola
stica sup Gn. Creatus fuit adam in
agro damasceno & inde trāslatus in
paradysū q est locus delicatissimus vbi
nunc manet Enoch & helias co
tinuātes vita sua p esum lignum
vite & alioz q sunt ibi Et qntu ad
hoc dr̄ sic Eduxit illum de limo terre
de agro damasceno in quo forma
tus fuerat de limo terre illius trāstu
lit in locum amenissimū padisum vnde
Gn̄ 2. plantauerat aut dūs deus
padysum voluptatis a pn̄o in quo po
suit hōm quem formauerat Quinto
sapia dedit ade vniūsale mag
nificētia ad creaturas gubnandas Et
qntu ad hc dr̄ Et dedit illi vir
tutē ɔtinendi oīa / vt roz & ɔgtoz
potuit oibus creaturis dnari vnde
Gn̄ 1o dnamini piscibus maris & vo
latilibus celi & vniūs animātibus q
mouent sup trā / Dubitatur vtrum adam
in statu innocētie fuit a deo bona
liter custoditus Et vr̄ q no Nam
sūme sapiētis / maioris enim sapiē est
ipsum scire ordinare bona cū malis et
elicere bona ex malis qm ordinare
tm bona cū bonis et io cū no decet
eum malum facere / debuit talem facere crea
turam que posset in opondo desicere et
malum cōmitte ut deus mala illa ordian
do suam sapiam declararet Tercia

crudelis pr̄ esset q pmitteret filium
suum pugnare in duello in quo pscieret
eum esse vincendum / Sz deus pscivit
adam filium suum p creacoz vincendum esse
in tētacōe facta p dyabolum / igr̄ cru
delis fuit no custodiendo illum ab
illa tētacōne. go oppositum no videt
custodivit / Sz ōn deus eum custo
divit / vel no debuit pmitte eum te
tari Augustinus vnde dis 33 c.
q glosius est no ɔsentire q tētari
no posse Et ideo deus eum tentari
pmisit ut inde gloriā reportaret
victoria Sz cum sciuit eum vincendum
go no exoptat hoīs victoria sz carn
vel ē dicendum q ideo pmisit ut hō vin
ceret / Sz sapiētis ē ordinare quecqz
ad suum finē ɔvenientē sicut pt
ab eo ordinari Sz finis hoīs est
btītudo. & btīne potuisset hō attingi
sse ɔvenient sine tētacōe & sine
pcto. qr ista sunt impedimenta ad btīne
ɔsequenda / Sz ad bonum custodē ptz
precauē & rmouē oīa picula ab illo
quod ē sue custodie ɔmissum / igr
deus debuit tētacoz amouisse / Ad
oppositum dr̄ h in l. qr sapia increata
cum solus esset creatus custodivit illum
Ad qoz dicendum q deus eum custodisse
dr̄ qr sibi dedit iusticiā originalē & grām
pvidit p quem semetipm potuit
custodisse si voluisset / Sz p art. tn
ē notandum q sic docet dionisius
q. c. de divinis noībus pvidētia dei
no ē naē corruptiua sz saluatiua
vn ad pvidētiaz ptz nās rerum ad
ministrare sic codecet bonitate &
vniūsitatem Ite notandum q bonitas totius
ppondat boni ptis vn si aliquid
esset melius pti qd tn toti cedet
in pvidencia. ptz ad bonum gubna
tore. tale comodum pti subtrahē
ut heat ɔpfectio totius / Sz enim
2m ymaginacoz melius esset pedi
q esset caput qz pes. tn melius
ē toti homini hre vnum caput &
duos pedes. qz duo capita & vnum
pedē / Ad positum igr dicendum q dicitur
racio sumitur ex manifestacōe diuine
sapie que potissime manifesta ē cū vni
genitum filium suum tradidit ad liberacoz
servi Quarta racio sumitur ex racōe
diuine iusticie que potuisset potissime
manifestatur in hoc q deus reddit
vnicuiqz 2m opa sua et precipue
in eterna punicōe maloz Sz aut

care viui vniu'su in q° esse varie
tas speru' et nat' ad oniu' siue bo
nitatis Int' q'a sic e ho q'd d'no
blib' / no aut ho posset ee ho nisi
esset pecca bilis et tecta bil ad peccan
du / et ido facte q' ho no fuisset tecta
t'' tu fecisset ho no hoiem · q'd q'dz
includit / Sz d' posset eu sic dotasse
g'cijs n'alib' et infusis q' fuisset in
mutabilis ad malu sic erit p'g
btitudine / Ad' m q' licet d's h' potuisset
d' po'a absoluta no tn d' po'a or
dinata Na' em hois e q' ptingat
ad btitudine p bonu vsu liberi arbi
trij · h' aut' requirit mutabilitate
et peccabilite et posse tetari et hm'di /
et ido potetia' ad p'sem homis
pmittit eu ee tetabilez et ad
magna vtilis vtilitate s' cessisset
si tentat' vicisset / Ad 3m d' d'm
q' lz d's p'sciet ada' m tecendu' ·
sciuit tn q' na sua ad h' erat i
stituta ut foret p tetacois pbada
Et ido decuit eu pmitte tetari
ut vtute sua vtet' · qua frustra
accepisset nisi ea vti potuisset / Ad 2m
d'm q' ad bnacois sic p3 p p dca
q' finis hois e · ut p victoria ad
btitudiez pueniet · et victoria hre
no posset nisi p pugna / et psuare
a pugna esset impedie eu a victo
ria · ad qua fuit ordinat' / Ad 3m
d'm q' ho e ordinat' ad btitudine
sic q' ea mereat' declinado a ma
lo et bonu faciendo Vn' ma hoi
g'uis g'cessa e p victoria tetacio
nu Vn h' e tenedu q' no ita
g'uement · pt ho attinge btitudie
sn tetacoe sic cu tetacoe / In cuius
signu ipemet xc tetacois susti
nuit ab extrinseco · ta a demonib'
q'z a malis homib' / Ad q'ita d'm
q' tetac° no e hoi picl'osa nisi ve
lit vinci · s' e necia et glosa et ido
a bono custode pmitti debuit /
Vn Aug sup pt' Vita nra i hac
peg'inacoe · et p'fect' nr p tetacone
fit · nc s' q'sq' innotescit n' tetat'
rebellio et pumicio et ecia pfata ime
liberacio no eet nisi deus creatura rode
et pcipue hoiez in statu vabilitatis
fecisset / et ita potente inpugnare
et expugnare / et io congruu fuit
deu · hoiez in statu tali facere
Conclusio licet deus potuit adversariu

n' pt coronari nisi vicerit / n' p
vin ce nisi c'talit Jde sup p
Sz tu dimitti' dyab' tentar
g'n tu cuius p'dest · ut q' te ne
bat · a tepo inuernalis d' ista
lo' Ambro i quada ep d' dt i
om' rector et dns · cu om' ang
milicia c'tame / expectat te
tibi g'z g' dyab' dimicati par
at imitat' cora' Et ido d' Jac
ca° sua · c · j Ome gaudiu e
stiate fres mei cu i tetacoe
incideritis / Ad Tercio Sz d
pr ut no gaudiu h'mi co su
tetacoe · q' no victor triumph
s' vict' pecco supbie succubui
tetacoe Circa h' dubitat' An
pbia fuit pmu hois petm p
hon' 2a 2e q 163 · ar 1 · q' ad
pctm multi mot' g'cure pnt)
quos ille ht vone pmu pci
q° p° inordina° inveni't in
aia est · q' p° inuenit' inordin
i motu interiori aie · q'z i mu
exteriori corpis q' ut dt Aug
p° d' ciuite dei / No amittit
pis sctitas · manete aie sct
fuit mot' aut interioris · pri
mo' appetit' i fine · q'z nisi
g'ntur p'pt' fine / et ibi fuit p
hois · vbi potuit ee pmi a
tit' inordinati finis Sic a
ho erat i statu inocetie n
t' q' nlla esset rebellio carn
ad spm Vn no potuit ee p
inordina° appetit' h'uan ex h
appeteret aliq'd sensible b
i quod carnis g'cupia tendi
ordine volnt' rcling'' g'o · q'
inordina° appetit' huai fu
h' q' aliq'd bonu spuale in
nate appecijt No aut inord
appetuisset appetendo i 3m
mensura ex diuia regla p
ta / vn relinq'' q' pmu fuit
catu in h' q' appetijt aliq'd
le bonu sup sua mensura q'
ptz ad supbia · g° pmu pc
prohibere ne hoiez temptaret dem
ipm pmitte hoiez temptari io
pt haberi ex racoibus p'assignatis
in quibus ostsu e q' deus debuit facere
hoiez in libertate ar · p'ter has
racones pt assignari ro / pimo ex
q'm attendit ex operacone vel ad
actu / fit em deus reb' or ad inm

ctm̄ hoīs fuit sup̄bia Vȝ q̄a
solus d[t] ad Ro· v· p inobediaȝ vni᷒
oēs petores facti sūt multi i[ᵉ] vide[r]
ꝙ inobedia fuit petm̄ pmū p[ᵒ]
entis Rude[r] ibid in solucōe pma
[r]ti ꝙ hoc ꝙ hō diuino pcepto
ō obediuit nō ꝓfuit ꝓp[ᵒ] se ab
o volitū· q[ꝛ] h[ᶜ] non possȝ ɔtinge
psupp̄ta inordinatōe volūtat
elinq[ᵉ] g[ᵒ] ꝙ voluit ꝑ aꝗ aliud
mū aut ꝙ inordinate voluit·
uit ꝓpa excellētia ⁊ idō inobe·
ia in eo causata fuit ex sup̄bia
⁊ ita inobedia secuta fuit ex
sup̄bia Et h[ᶜ] ē q̄d d[t] Aug[ᵒ] ad O·
osiū· ꝙ hō elatꝰ sup̄bia· suasi
om serpentis obediens· pcepta
n ɔtempsit Vȝ q̄a Amb[ᵒ] d[t] sup̄er
ncta ꝙ eo ordīe dyaˡᵒ hoīm te
auit· quo p[ᵐ]ᵐ hoīez deiecit Vȝ
[ꝗ] p[ᵒ] tētatꝰ fuit d[ᵉ] gula· vt pȝ
h[ᵗ] 4· q[ꝛ] dem̄ ē xp[ᵒ] Si filius dei
s dic vt lapides isti panes fiant
o vi[ᵉ] ꝙ p[ᵐ]ᵐ petm̄ ade gula fuit
ndȝ scdm̄ Tho· 2a 2e q· v[ᵗ]· ar· 1· ꝙ
ꝑ pcō pimoꝝ pntū etiā gula lo·
ō hūit d[ᵗ] eīn Gn̄ 3 vid[ᵗ] mulier
lignū essȝ bonū ad vescendū ⁊
ulcrū oclis· asp̄cu q[ꝛ] delectable·
et tulit d[ᵉ] fctu eius ⁊ comedit
lō tn̄ ipa bonitas ⁊ pulcritudo ei᷒
n fuit pmū motiuū ad peccandū·
potius suasio serpentis q̄ dixit
aperient[ᵉ] oclī vri ⁊ eritis sicut dij
ꝗd appetendo· sup̄bia mulier meruit
idō petm̄ gule dermatū ē ex
cō sup̄bie Vȝ d· a· hō suggerente
malo peccauit Vȝ dyaˡᵒ tentans
hoīez sciaȝ repmisit vt pȝ Gn̄ 3·
ꝑ eritis sicut dij scientes bonū et
malū· g[ᵒ] vi[ᵉ] ꝙ pma inordinatio
hoīs fuit p appetitū scie· q̄d ptȝ ad
curiositatē· g[ᵒ] curiositas fuit pe
catū p[ᵐ]ᵐ hoīs Rude[r] vt s[ᵉ] ꝙ
appetitꝰ scie causatꝰ fuit etiā ex
inordinato appetitu excellētie·
vn̄ vbis serpent[ᵉ] pmitti[ᵉ] eritis
sicut dij ⁊ postea sbdit[ᵉ] scientes
et eas age ꝓpos motus sinat et
o ta hoīez qm̄ dꝫ[ᵗᵘ] ɔstituit in lib
ate arbitrij et in manu consilij sui
eliquit et vtrūqȝ ꝑmisit agere
quod voluit siue sit in temptādo
siue illū in consentiendo hic eni· ɔpe
chat vegmam ɔsuacōn ordīs
iu attenditur ex ɔpacōn vl̄ ad ꝓpōn

bonū ⁊ malū ⁊ sic p[ᵒ] ꝑ suasionē
serpent[ᵉ] inuasit mētē hoīs elacō
q[ꝛ] appeciit diuinā sitūᵉ ꝙ ē excellēt
Vȝ s[ᵉ] d[ᵗ]· Gn̄ i[ᵒ] 1 ad Thi[ᵒ] 2 mulier
seducta i[ᵉ] puaricatōe fuit· d[t] glo·
hac seducōȝ ꝓp̄e apptat[ᵗ] aptus ꝑ
qua i[ᵉ] q̄d suadebat[ᵉ] eū falm essȝ·
veru putatū ē· scȝ ꝙ dō idō lignū
i[ᵉ] tange p̄hibuit· ꝙ sciebat eos si
tetigissent ve[ᵒ] deos futuros· tanqȝ
eis diui[ᵗᵉ] inuideret q̄ eos homines
fecerat Vȝ h[ᶜ] crede ptȝ ad infideli[ᵗᵉ]
g[ᵒ] pmū petm̄ vi[ᵉ] fuisse infidelitas
Rndꝫ ꝙ sic Aug[ᵒ] d[t] xi sup Gen̄
ad lraȝ vbis serpent[ᵉ] mulier nō cre·
dēt· a bona atqȝ vtili re diuinitꝰ se
fuisse p̄hibitos nisi iā inessȝ menti
amor ille ꝓp̄e ptatis· ⁊ q̄daȝ d[ᵉ] se
sup̄ba ꝑsumpcō· Quod nō ē sic
intelligendū ꝙ sup̄bia pcesserit
suasioȝ serpent[ᵉ]· s[ꝫ] q[ꝛ] statim in·
uasit mētē eius elacō, ex qua
ɔsecutū ē· vt crederet verū esse
q̄d demon dicebat Et h[ᶜ] ē quod
d[ᵉ] Ecc[ᵒ] x· Iniciū oīs pcī sup̄bia
Vȝ petm̄ pmi hoīs ē iniciū oīs
pcī s[ᵉ] i[ᵒ] ad Ro· v· p vnū hoīem
petm̄ in hunc mūdū intrauit g[ᵒ] p[ᵐ]ᵐ
petm̄ fuit sup̄bia· quo silitudīez
diuinā appeciit Vn̄ dup[ᵉ]x ē silit[ᵒ]
vna ɔrdie equpantie· ⁊ hac silitu[ᵈⁿᵉ]
ad deū p[ᵒ] pntes nō appecierunt·
q[ꝛ] tlis silit[ᵒ] ad deū nō cadit in
app̄hensiōe pmpne sapientis q[ꝛ] ē
impgl[ᵗ] hoīm· alia at ē silitudo
imitacōis· qualis pgt[ᵗ] ē creature
ad deū· inq̄ntū vȝ ꝑpat aliquid de
silit[ᵈⁿᵉ] ipius· s[ꝫ] suū modū Dionisius
d[ᵗ] i[ᵒ] ix· c· d[ᵉ] di· no· ꝙ eadē silia sunt
dō ⁊ dissilia· h[ᵉ] q̄ntū ad ɔtingētē
imitacōȝ· h[ᵉ] aut[ᵉ] ꝙ causata
min᷒ hūt a causa Quodlȝ at bo[ᵐ]
i[ᵉ] creatura exūs· ē q̄da ꝑpaca silit[ᵒ] do
pmi boni Et idō ex hoc ꝑbō ꝙ hō
appeciit aliq̄d spuale bonū sup̄
sua mesurā· qualis ē ꝙ appecierit
diuinā silit[ᵈⁿᵉ] inordinate Considerandū
tn̄ ꝙ appetitꝰ ꝓp̄e ē rei nō
actu h̄ita [ᵗ] vō siue ꝑ ꝯ ordie gm
attendit[ᵉ] ꝙ ɔpacōm nititur ad pmud
q[ꝛ] eni nemo dignus ē coronari nisi qui
legitime certauit ideo deuit deū hoīez
militē suū in campo certamis ponē
examinare qm̄ ipsū in gła exaltare
et q[ꝛ] examinacō ɔsistat in ɔflictu et
pugna pmitte debuit hoīez a dyalo
inpugnari

ar· 1· 2·

habite/ boni aut spuale 2m q volit
artua ptcipat divinaz siliie/ pt 2m
tn attendi/ primo quidz 2m ipm esse
nae/ et illius siliie ab ipo creatis pn
fuit impssa et hoi/ de quo dr Gn 1
q fecit ds hoiez ad ymaginem et sili
tudinez suam/ et eciam angelo/ de quo
dr Ezech 28 Tu sigclm silitudinis
eius/ Scdo qntu ad cognitoz/ et hac
eciam siliez i sui creacoe angelg ac
cepit Vn in pmissis dbis eu deinde
esset Tu sigclm siliitudinis. statim sb
ditur. plenus sapia Sz primus ho in
sua creacoe ista siliie. nondu actu
adeptus fuit sz solu in potencia Tercio
qntu ad ptate opandi. et hanc
siliie nondu erat assecuti in ac
tu. neqz angelus. neqz ho in ipo
creacoins pncipio/ qr vtriqz statim
restabat aliqd agedu. quo ad bti
tudinem pueniret Et ideo cu vtriqz
scz dyabolus et primus ho inordinate
divinaz siliie appeterent. neuter
eorum peccavit appetedo siliie nae
Sz primus ho peccavit pncipalr appetedo
siliie dei qntu ad sciaz boni et
mali sic serpens ei suggessit.
ut scz p virtutem pprie nae determinaret
sibi quid esset bonu et qd malu ad
agendu/ vel eciam ut p seipm
pcognosceret qd sibi boni vl mali
esset futuru/ et scdario peccavit
appetedo siliie dei qntu ad ppria
ptate opandi ut scz virtute pprie
nae optineret ad btitudinem gnda
Vn aug xi sup Gn ad lrm dr
q menti mulieris inhesit amor ppe
ptatis Sz dyabolus peccavit appete
do siliie dei qntu ad ptatem/
qr dr aug in li de va religione
q magis voluit sua po frui. qz
dei Verutn qntu ad aliqd vtereqz
dl eqpari appetiit Inqntu scz
vtereqz sibi inniti voluit. gtepto
divine regule ordine Vn appete
siliie dei absolute qntu ad
sciaz no e pctm qr omnes hoies
na scire desiderant. sz appete hg di

siliie inordinate i sup sua men
sura pctm e Vn sup i ps de qui
silis erit tibi dt aug Qui pse vl
esse p se vult ee silis deo ut
bolus. q noluit sub eo esse/ et ho
ut servus noluit tenere pcepta p
agnit beatitudo ad quam

Ab hac ut recessit in
i ira sua p ira hom
dei firmitas deperiit/ p
qd cu aqua delet tra. sanat
iteru sapia p gtemptibile lignu
stu gubnat/ Postqz dalon de
gubernacoz. tn utile qz mabil
qua exercuit sapia incarnata cra
ipius ade. que inmabilr i agi
damasceno crevit. et i padiso
merabilr collocavit. et a pcto
libavit/ hic psequitr de sapie
bnacoe. qua fecit circa psona
Noe Vbi sciendu q sicut lr
tpe Noe fuit tanta homi mal
q omnis caro corrumperat via sua
ordinaneat qz de q diluvium
sipavit totu genus huanu ex
tis octo pms q erat de famil
Noe cu vxore et tribus filiis suis
cu vxoribus eorundem/ hi rt
sia gubnato qua sapia cust
Noe dans pceptu sibi de archa
bnada. In qua de singlis spebus
aialiu introduxit Fcm e de
luviu vniusale ps duo milia
600. et 16 annos ab origie
Et qr causa hg diluvii fuit
malicia Cayn et semis sui
scius spons ondere p Salone q
sapia custodivit ipm noe te
diluvii In hac lra incipit a
pcto Cayn gtinuat malicia
desspacoz et alioz pctoz inutipl
coz. tam in se qz in filiis suis
p diluviu tota illa cognacio
periit ex integro/ et silr de filiis
omps pt illas pnas ut dein e
In pncipio ad lram duo fuit na
narrar Cayn malicosa tusi
Scdo Noe glosa libacio/ et p

pt quod cu aq delet tra/ dt go
fno sic Ab hac ut recessit iniustus
in ira, i. pp̄ quod caym recessit ab
hac i. sapia iniustus in ira. i.
piꝰ iniustus p ira sua qua volunt
afficere frēm suum & desto infert
ira homicidii i. p ira q fuit
causa homicidii fr̄nitas depiit
cessauit ee fr̄nitas. qr destito
uno relt'moz destruit' & reliq̄
nec plures adhuc fuerunt fres/
qr mortuo abel. fuit destructa
fr̄nitas tota q erat tunc sr tra/
l sic p ira homicidii fr̄nitas
depiit i. aor & gtitudo q inter
fres dz invenire Et bu dt qr caym
recedendo a sapia incurrit homicidium/
ns em ordie naē dimittit deu
recedit ab eo. qz ds p graz recedt
b eo. & ita pns ordie naē he
erat qz pna' gra. lz fiat simil
re bu Dnh dulc'alu. pmo
st i accessu & vltio i recessu/ & io
b 21 d' d petoribz dixerunt do
recede a nob sciaz viaz tuaz
olig tho' in ista l. narra' glosa
omis Noe liba'o a diluuio gnalr
qntu ad h' dt sic ppr qd scilz
ctm caym & posteroz suoz ta im
nēc qz gnatōe/ qr d' Gn 6 Cor
rupta e tra cora dno. & repleta
iniqte bu cu aqua delet tra
cu aqua diluuii delet homies
bestias hitātes in tra Item sapia
est dt sanauit saluando gen lit
nami gubnās iustu Noe cu suis
aut/ Imo i' Gn 7 vir iustus atz
fcus fuit i gnonibz suis/ d isto
loco d' h'o de pomo & morte q
ms hoies errabat. i. h' qr stellas
adorauerunt & corpa celestia usqz
d adventu Noe/ p gteptibile lignu
p archa d' ligms leuigatis et
oblitis Et d' archa gteptile lignu
p forte modico nantare lignu ar
che fuit valde rude/ vl ideo q a
hoies q tunc erat deridebat &
gtepnebat Noe in eo qd tunc fa

fraciebat/ n' gntebant' ab iniqbz
suis vtz sap' Gn 6 Sic etia modo
scti viri & opa illoz ab aliis gtep
nunt' Ca ista liba'oz istiq noe
nōnda fuit ta. p'o d' diluuii causa/
tho' d' eius duracōe vl mora, t'
tio d' archa. circa ad cam diluuii
sciend qr ma ois pluuie e vapor
eleuatus a tra ex aqs vtute sol
& corpoz celestiu q vapor p calo
re solis d' inmissu ascēdit usqz
ad locu frigidu/ vbi frigus occur
rens fr̄intiat nube/ et gdensat
i aqua bn qn mlti vapores eleua'.
qs calor solis no suff' desiccare
n' digere in aere. tunc fiut mlte
pluuie. vtz in estu/ sicut hm dis
sic in pisib. Si aut suff' sol ad
desiccand vl ad gterend in aerem
vapores. tunc nlle vl pauce fiut
pluuie vtz i estate/ dom e go q
efficina causa ipius diluuii fuit
pri' ds. voles pnire pcta g hunai
Causa vo efficiens instrumentlis
celu. Ca disposita demeritorie
ho peccans Ca malis vapores
mlti eleuati d' tra & aqs fuerit
sic aliaz pluuiaz s ariste pmo
metheoz/ Causa' aut pcta pcessere
nerut. & malicia hoim multipli
cata e sup tra Narrat mgr me
thodius mag' in sol' qz moyses
sup Gn dt eni/ 100. ano pme
cu ciliadis. i. mullenarii pmi modi
filii caym abuteba' vxoribz fra
tru suoz nimiis fornicacoibz
Sexcetesio vo ano. mulieres in
vesania vrse' supgresse viris vte
bant' Cingetesimo aut anno
scde Ciliadis. exarserunt hoies
i alterutru coeuntes Septingete
sio ano filii Seth gcupierut filias
cham. & ab eis orti st gigantes
qms ex ai h' gigates fuerunt
in b Aug 14 d' ciuit' dei/ phibue
rat aut Adam ipi Seth & filiis
suis qr no cohitarent n' mixto
coplarent' cu stirpe Caym. bn

filij Caym habitauerunt in oriente
in monte corbam / Filij vero Seth ha
bitauerunt circa damascum Tenuit
ergo ista prohibicio viuente adam Cum
mortuo filij Seth contra prohibicionem
patris commixerunt se filiabus Caym
propter earum pulchritudinem. et se totaliter libi
dini mancipauerunt. propter quod dilu
uium inducitur Circa vero moram siue
duracionem diluuij est sciendum quod eo
dem die anno reuoluto quo Noe
ingressus est in archam eodem die e
gressus est Circa vero archam sciendum
quod erat in fundo forme quadran
gularis non quadrata sed altera
parte longior cuius longitudo fuit tre
centorum cubitorum latitudo 50 al
titudo 30. Vnde ab angulis in archa
ascendebat et sinuatus erat in cubito
consumabatur In latere vero iuxta fundum
habuit hostium per quod homines et alia
ingrediebantur / et eis ingressis ceteri
dominus clausit a foris et versus
summitatem habuit fenestram quam
hebrei dicunt fuisse cristallinam
In ipsa vero camera archa fuerunt
quinque distincciones secundum Strabum / Se
cundum vero Augustinum Ponit enim Augustinus quod
inmediate supra fundum habuit quoddam
spacium vacuum sicut in nauibus contin
git. quod spacium dicebatur sentina / et
supra id fuit vnum tablatum. et sup
er iterum secundum tablatum. et tunc su
per id tectum. Spacium ergo inmediatum
sub tecto diuisit Augustinus in tres
partes Spacium vero sub illo in duas
Et sic secundum Augustinum habuit quinque came
ras preter Sentinam Tres superiores
et duas inferiores De tribus cameris
superioribus media fuit hominum late
rales autem fuerunt animalium vna
mitium alia immitium De duabus came
ris inferioribus altera fuit apotecaria
in qua reponebantur cibaria ad esum
hominum et animalium. Alia dicebatur
stercoraria / hostium vero ponit vbi
camere iungebantur / Alij istas
cameras in quinque altitudine

disponunt Infima erat Sentina /
secunda apotecaria / et tercia mitium
animalium / quarta mitium / quinta hominum
Et isti ponunt hostium in media
apotecaria et mitium animalium / Et
videtur esse quod vtrosque ibi collocauit
hostij Glosa vbi dicit hostium arche
facies in latere deorsum / Leccio
ministri in ira sua. Nonus quia ira
facit iniuriam deo proximo et sibi ipsi Si
Subtrahit enim deo effectum sue
proximo affectum sue beniuolencie
sibi ipsi subiecto aspectum racionis et in
telligencie / Primo enim conuenit de
ratione sue potestatis culpas vindicare et
vindicare / bonos per penam inhibere
et eis liberaliter sua dona legare
contra ista iniuriatur iracundus deo
omnibus his. Primo quia aufert deo vindictam
quia ira est deordinatus appetitus
vindicte / et deus dicit michi vindictam
ego retribuam ad Ro xij / et deutronomium
mea est vlcio et ego retribuam Duo
enim deo retinuit scilicet gloriam et
vindictam. Alterum aufert superbus al
terum aufert iracundus Vnde ysaias 48 gloriam
meam alteri non dabo / Secundo iracundus
deo iniuriatur quia expellit eum
a quiete sue habitacionis Vnde psalmus
factus est in pace locus eius Ira quia
aufert pacem et destruit pacem
iracundus prouocat rixas / Ecclesiasticus
quia tota die mouetur et tinetur
imaginus dominus libenter in habitacione
Tercio iracundus deo iniuriatur in
diciendo ne legatum dei stare possit
Legauit enim deus pacem hominibus
Joh xiiij pacem relinquo vobis pacem
meam do vobis Et ideo iracundus
quasi excommunicatus est vitandus Prouerbiorum
Noli esse amicus homini iracundo
neque ambules cum viro furioso / Secundo
proximo ira subtrahit affectum dilecionis
beniuolencie Tenetur enim homo proximi
saluare scilicet famam et personam
contra ista ira compellit eum nocere
proximo in verba deprauando In fama
diffamando / In persona cruciando

Vi Ecc'i a. Ira et furor utraque
execrabilia/ qr Ecc'i xi d' Iniquitas
et ira anichilabunt substantiam Unde
d' Arist. 3 d' animalib' quod apris cum
est desiderium mouetur Et ita moraliter
iracundo et appetitus vindicte dum
non exercet maliciam suam quam proximu
vel ope ledendo in substantia persona
vel fama plus inficit spiritus sicut pin
Vi hebr' virus stulticia inficit ira
cidia Tercio ira proprio subiecto sub
[illegible] et destruit eius bona. Ira na
destruit honestatem corporalis
disposicionis Impedit potentiam naturalis
[illegible] diminuit quantitatem vitalis du
racionis/ Primo itaque ira destruit
honestatem corporalis disposicionis Quamvis
enim persona sit pulcra cum ira
[illegible] subitatur odoros. igne fiunt vel
[illegible] rubee vel nimis palli
de gestus est tumultus. lingua con
turbat. et totus homo dehonestatur/ D'
[illegible] lo' Sene li 2 et 3 d' ira ipse fi
[illegible] quod nichil eque profuit iratis sicut
intueri deformitatem rei scilicet ire.
[illegible] in ea facies turbatur. ora pul
cherrima fedat/ torvos vultus ex tran
quillissimis reddit: linquit decor
omnis iratos Et si qualem putas
[illegible] esse animum. cuius exterior ymago
tam feda est. Ideo dixit quidam
[illegible] quod iratis profuit aspexisse
speculum ut ymago repercussa [illegible]
[illegible] homini sua deformitate. hec
[illegible] Idem li d' ira Illa facies
[illegible] quanticunque agitetur et ita turbatur
hominis ira flagrantis Vn narrant
fabule quod Minerva alii delectata est
musica tibiarum. Cum ergo quadam die
insufflaret tibias uno quendam
fluuium vidit buccas suas turpiter
inflatas et statim fistulas suas
iecit/ Minerva est dea sapiencie
sapientes minus sunt indignantes nature
[illegible] I In multa sapiencia multa est in
dignacio Contingit ergo quod aliquis sapiens
[illegible] per motum iracundie tangitur
statim si est sapiens. considerat

indecenciam sui status. et alias de ca
uet Secundo ira impedit potentiam naturalis
racionis Unde d' Kathonis Impedit
ira animum ne possit cernere verum Et ideo
dyabolus facit sicut astutus piscator. qui
quando vult facilius decipere pisces turbat
aquam. et tunc est securus quod pisces
non poterunt prouidere rethe suum Eo
dem modo facit dyabolus in congregacione quacunque
Immittit enim turbacionem per aliquem
iracundum. et tota congregacio turbatur et
tunc ducit eos ad peccata et malicias
excogitatas sicut sibi placet. et to
tam congregacionem reddit fatuam Dicit enim
Arist. vi Topic' quod irascibilis non
imperat voluntati. nisi tunc fuit prius
anima hominis et ita est quod si perversa
fuit anima [illegible] et nichil alias Dicit
enim Arist. i Elenc' quod ira est simplex
cautela sophiste ut scilicet provocet
socium suum ad iram quia iste sophista
scit ira impedit animum Vn Eccl. 37
qui sophistice loquitur odibilis est Item
dicit Arist. i d' animalib' c. 2 quod ista
tria gignuntur. ira insipiencia et indoci
litas/ et ponit exemplum de apro agre
sti Et ita est moraliter iracundus nunquam
bene docebitur Et ideo bene d' Eccl.
Ne sis velox ad irascendum quia ira
in sinu stulti requiescit/ Tercio ira
diminuit quantitatem vitalis dura
cionis Animalia enim excessive cole
rica sunt nature breuis vite sic maxime
patet de cane Et hoc est quod d' Eccl. 30.
zelus et iracundia minuunt dies.
et ante tempus senectam adducunt Vn
antiqui dixerunt Ira breuis insania
est Seneca in prologo d' ira Eque
enim impotens sui est decoris oblita
honesti [illegible] ira proprie canina. quia
homines [illegible] quod in cane rabidum
et quecumque que invadit facit insultum
[illegible] Jac. 1. Ira enim viri dei in
sticiam non operatur Vn ira inito [illegible]
[illegible] generacione quod dicitur onix. enim male
[illegible] attribuitur in lapidario c. 9.
[illegible] colli onix suspensus [illegible] cogitatione [margin: turpitudine]
ligatus In sompno larvas et tristia

cucta signat multiplicat lites &
commonet vndiqz rixas / h gema
venit de India & de arabia. & nulla
bona virtute dicit habere Et merito designat
iracundia. que ad nichil vtile valz
S sapienti frat larnas x dyamas
ymaginacoes qui ruunt in homi
& turbat cerebrum. commonet lites & ri
xas pu 27 grave e saxum & onerosa
arena. S ira stulti vtroqz grauior Un
Bene 3 de ira assilat ira pestile
tie & dicit quod sic tempore pestilencie nulla
bona disposicio valz Ita nec contra
ira aliqua bona composicio morum Sz
tam mores bonos quam malos corrumpit
& lacessit Sz tamen sic in lapidario dicitur
contra maliciam predicte geme inuenitur
vna alterius que vocatur sardius in eius
presencia non potest onix nocere / Moralit
ista secunda gema sit pacie pu 15 re
spensio mollis frangit iram / Et Bene
3 de ira Ei amicus est qui offendit fecit
quod noluit Ei inimicus fecit quod
debuit ¶ Addicio Utrum ira
sit peccatum mortale Et videtur quod sic quia dicitur
Job 5. virum stultum interficit iracun
dia. & loquitur de interfeccione spirituali a
qua peccatum mortale denominatur go. re
Sz contra est quod dicitur in ps Irascimini &
nolite peccare Resp. 2a 2e q. 158 quod
motus ire potest esse inordinatus & pec
catum dupliciter Uno modo ex parte appetibilis
utpote cum aliquis appetit iniustam vindi
ctam & sic ex genere suo ira est peccatum
mortale quia contrariatur caritati & iusticie.
potest tamen contingere quod talis appetitus
sit peccatum veniale propter imperfeccionem actus
quia etiam imperfectio attenditur vel ex
parte appetentis puta cum ipse motus
ire preuenit iudicium racionis / Vel
eciam ex parte appetibilis. puta cum aliquis
appetit in aliquo modico se vindi
care quod quasi nichil est reputandum Ita
quod eciam si actu inferatur non esset
peccatum mortale. puta si aliquis parum trahat
aliquem puerum per capillos vel per
aliquid huiusmodi Alio modo potest esse mo
tus ire inordinatus quantum ad modum

irascendi utputa si nimis ar
irascatur interius. vel si nimis
tius manifestet signa ire / &
ira sic in se non habet ex suo genere
peccati mortalitatem / potest tamen contingere quod
sit peccatum mortale. puta si ex ve
mencia ire aliquis excidat a dile
ccione dei & proximi / Ad racionem autem in contrarium
quod ex illa auctoritate non habetur quod omnis ira
sit peccatum mortale Sz quod stultum
iracundia spiritualiter occiditur per
tum scilicet homo non refrenando per
motum ire dilabitur in alia peccata
mortalia puta in blasfemiam dei
vel in iniuriam proximi Sz dicit pr
met homo eternam dampnacionem In e
ajt v Omnis qui irascitur fratri suo
reus erit iudicio vbi glo. quod per
tria que ibi exprimuntur tangit
vz iudicium. concilium & iehenna
diuersas mansiones in eterna dampnacione
pro modo peccati singula exprimuntur
Ulterius quod ira sit mortale Sz vii
ibidem quod dicit de verbo dicit de ira
quod superaddens ad dictum veteris legis
qui occiderit reus erit iudicio
loquitur ibi dominus de motu ire quo quis
appetit proximi occisionem aliquam
cuiusque grauem lesionem cui appetitui
si consensus rationis superueniat absque
dubio erit peccatum mortale Unde
in casu quo sic ira contrariatur caritati est
peccatum mortale / hec Tho. 2a 2e q. 158

Hec & in consensu superbi
e nacoes instillasse r
senuit iustus & affirma
querela eius & filius macz for
custodiuit / h est tercia pars ist
pe. patet hic alia a qua postea grum
pessimus ipsius sapientis. ex quibus
precepit ipsius abrahe. Et diuiditur h
in duas partes Illa post tangit
mirabilis elacio quorundam
in fatuorum / 2a narratur ipius
he quibus benediccione filiorum
ibi Dederunt iusti Circa primum
sciendum quod sic narrat philosophus in
quorum super Gen & allegat eum

mgr in histor. Ex tribus filiis Noe
Sem Cham et Japhet adhuc po
ne vinete nata sunt xx milia
hominum et cetera. pt milites et paruulos
Ducentur sup se tres Duces
Nemroth sup filios cham Je-
ctam sup filios Sem et Zuffene
sup filios Japhet. Hii ergo post obi
tum noe mouerunt se ab oriente
et venerunt in campum Sennaar que
modo est babilon Et timentes dilu
uium quod tempore Noe fuerat ceperunt
edificare turrim que pertingeret usque ad
celum vel valde in altum forte in tantum
quod neque diluuium non pertingerit ad
sumitatem Non enim credendum est eos ita
fatuos fuisse quod usque ad corpus cele
ste credebant turrim facere quia ipse Nem
roth doctus fuit a Jonico filio
quarto Noe ut in methodio dicitur
et ille Jonicus fuit astro-
nomus magnus Et dicitur de eo magister in
historiis quod inuenit astronomiam.
Ceperunt ergo edificare istam turrim
habentes lateres pro saxis et bitumen
pro cemento volentes se contra deum
munire ne ipsi si etiam deo placeret
possent aquis diluuii castigari Sed
impediuit eos per modum istum homines
enim si debeant cohitare indigent
uno ydiomate ad communicandum
inuicem conceptus suos ideo diuisit
conceptus vel ut dicit Sanctus Thomas
quod omnis amicitia consistit in communica-
cione et quod multas amicitias dissoluit in
appellacione Deus ergo malum fecit
Erant omnes unius lingue et unius
ydiomatis diuisit eos in lxx lin
guas Ita quod unus qui sciuit unam omnes
alias ignorat. Ista ergo multitudo
latens tantum in ydiomate dicitur
diuisit se in lxxii linguas et qui
de una lingua traxerunt se
in unam terram et qui de alia lingua
in aliam terram et sic a loco illo di
sperserunt se in uniuersas partes mundi Inter
has linguas tres sunt principales scilicet
hebrayca greca et latina sicut

recitat Aug. de mirabilibus sacre scripture
diuine c. iii. Et ideo de istis linguis
scriptus fuit titulus crucis ut dicitur Et ut in tantum
lxx linguas elegit xpistus lxx aplos
Luce x Etiam tempore in edificacione huius
turris perdiderunt filii noe generacionem
lingue hebree et diuisi sunt ut in
multitudine sup dictum vocatum est nomen
loci illius babel quod interpretatur confusio
quia ibi confusum est labium vniuerse ter-
re ut habetur Gen xi Istam ergo mirabilem
presumpcionem et elacionem tangit Salomon
in hac lectione ita dicit Hec et in consensu
superbie alias nequitie cum se naciones
extulissent sciuit iustum Hec vel
sapiencia et primo etiam cum se naciones
extulissent in consensu superbie in
illo consensu quo dixerunt Venite
et faciamus nobis ciuitatem et turrim cuius
culmen pertingeret usque ad celum
et celebremus nomen nostrum antequam diui-
damur in vniuersas terras. Tunc inquit
sapiencia sciuit iustum id est ipsum abraham
qui propter magne fidei iustus fuit vnde
dicitur Gen xv Credidit abraham deo
et reputatum est illi ad iusticiam sciuit
inquam iustum id est approbando presciuit Nec
est ymaginandum quod abraham fuit tempore
diuisionis linguarum quia ista diuisio
facta fuit tempore phallech qui fuit
sextus ante abraham ut in lineare
successione Sed vult dicere sponsus sermonis
in hac lectione quod etiam tempore diuisionis
lingue deus preuidit abraham futurum
et pre elegit eum sic etiam cultus dei
multiplicaretur et ex eo fieret plures vel
promissio de redempcione generis humani
Tangit ergo tria beneficia sapiencie
circa abraham scilicet preeleccionem benedictionis
esse conseruacionem eius esse et bone plus
perfectionem post esse Vnde dicit quod sapiencia
tunc temporis cum se naciones extulissent
modo precexposito sciuit id est approba-
do presciuit iustum abraham qui postea
fuit iustus et conseruauit eum sine
querela deo id est ad honorem et volun-
tatem Dei Conseruauit eum quando eduxit
eum de terra caldeorum in terram canaan

p que

vtz Gn xij Et inde in t'ra egipti
eductq timore dixit Sara vxore
sua sore esse Sic mo pcea fe'
cit apud rege Gerare pegrinaret
vtz Gn 20 Et vocat aram pre3
suu qui fuit senior fr' Sara aute
fuit filia aram Illa vero vocavit
Sara sorore 3m ɔsuetudine loquendi
inter hebreos qui cognatos vocant
fres et cognatas sorores Vn tm est
Gen Soror mea est ɔgnata
mea ex pte pris Vn nullu ma
lu fuit eis decipe quia hec cessit
eis i bonu De hac ma Aug' vndes
cotra faustu li 22 c 30 ondit que
ita non psumpsit abraha de deo ut
non timeret fateri ea vxore Et d'
quod ideo qi voluit vti vohie et no te
tare deu totaliter Si em interoga
ty ista femina indicasset vxorem
duas res tuendas ɔmitteret deo
vz sua vita et ɔiugis pudicitia
Pinde tn ppt pulcritudinem Sare et eius
pudicitia et abrahe vita esset i du
bio nec vtruq3 tueri posset abraha
s3 vnu tm i vita sua Et sic fecit
quod potuit ne deu temptaret Sed
aut non potuit deo ɔmisit Sicut qs
homines se occultare non valuit ma
nu se occultat ne occidatur h aug
Sic ergo sapia abraha ɔservat et i
mune a culpa et in filijs maz
forte custodivit Et hec visitatio
fuit dando s'm miscordia filiu cu esset
centenarius vtz Gn 21 Iste stati
endo s' fedus circumcisionis ut d'
Gn 17 Statuam pactu meu inter
me et te et inter seme tuu pg te in
generationibus fede sempiterno De Abra
ha dicit magr in histor quod qn tempe
famis morabatur in egipto do
cuit egiptios Arismetica et astro
logia ante id tpis eis ignota et
de egiptijs ista venerunt ad grecos
et de grecis ad latinos Dicit etiam
Josephus de eo quod primo psumpsit
pnunciare deu esse vnu creatore
cunctoru et opiniones quas ceti habebant

d' deo inovare et innutare pvali
Istu eciam ɔmendat Arestes li
suo de morte pomo tangens quod ad
ceptu filiu suu tpu voluit i
lapse Nondu eciam liraz ubi d' Ma
forte quod mia dei d' fortis qui
lia quod in filijs maz forte custo
hois vo mia e valde debilis
firma Est em mia dei fortis
hoies intensive extensive et
rative Intensive qui ptit hoi
pcto qd tante e malicie quod n
pse ho possit satisface p pcto
pbat venerabilis Anselmus li o n C
deus ho c 6 quod optuit hoie
dare aliqd maius omi eo qd
est deo ad satisfaciend p pctis
S3 constat quod hec nullo modo potuit fa
et ideo deus miscordit e incarnat
et ut p hoie satisfaceret fecit e
Et ar ho tenebatur deo solue ad
tisfaciendu p pcto suo aliqd
ius omi eo quod non e deus pba
ide Ansel' Cur deus ho c 21
Non satisfacis p pcto nisi reddes
qd maius sit omne id p quo
catu facere non debueras Ergo
modo salvado nec p aliquo
debuisti face pctm ergo oz te
faciendo redde aliqd maius toto
mundo et id fuit vita
Anshelmu Et ideo dr ad Titu
Non ex operibus iusticie que fecimus
s3 3m sua miaz salvos nos fec
Ista ergo mia fuit fortis intens
Dicit em Arestes i de celo quod forti
pore active firmatur p maxim m
pt vn si esset aliqua pota q po
aliquid ut in duplu in tplu
quadruplu et si sic i infiniti
pota dicer' infinita intensive S
e mia dei qz non e aliquod
turpe ita malicosu ita de
qn mia dei sit maior ad
tendu Vn refert Ambrosius
obitu Theodosij quod tate erat
quod numq3 negat mia3 petenti
sic sebit dusiciu putabat

acce͡pisse. Auguste meorie theo-
dosi᷒ cu rogare ignosce͡re Et tuc
qn erat venie cu fuiss͡z qmodo
maior iracundia. et optaba͡r in eo
qd timeba͡r in aliis. fuit nasce͡r.
h͡ erat remediu reoru / qm cum
hr͡t sup omes ptate. qui p omes
petulan mallebat. qz qui iudex
equitatis piu re. Iudex no pene
se arbiter fuit. q nuq͡z veniam
co͡tenti negauit. H ambo. fuit
eni vatic filius illius q dixit
Luc 6 Estote micordes sic et pr
vr micors e. Ho mia dei in hoies
e ntis extensiue / Hc aut pt du
decla͡ri pmo a pte subiecti ipius
ex pte hois siue me obiecti.
A pte quid sit. Sicut omib
viuinis suos riuulos cocedit de
su fonte. ut sibi inde faciant aq
duc͡t p suo libitu. signu foret
q ius ille esset magne sufficietie.
Sic dr pt hns filiu suu. q est
vi dei et fons omis bonitatis.
q fons sapie vbu dei in excelsis
ut Ecc 1. misit eu in mundu.
se itiue d tra venis virginalis.
vi esset expositus et habundans omib
p͡sit eni faciem suam riuulu. qn
dn iudeoru et gentiliu flagellacio
et crucifixioni se dedit Et ideo bn dr
p p͡phetam dabo vob iuras et
Exu. vu Je 22. Sic pz ide a
pte obiecti. qr si d obo me simo
Illud obiectu e ho. cui deus
in tp miseret pseuando. ut caueat
expectado ut redeat / condonado si
peniteat Vn Aug in gfessi c x
Grat tue dne deputo et me qi pe-
cca mea tanq glacie soluisti
gre tue deputo. et queq [illegible] feci no
mala. et q te duce no feci. Tanta
mia dei e fortis in homines dnu
ei. qr quicunq ho peccet si pg
nimi ta mala penite voluerit
in fine tardissime. recipit eu
statim Exm d latrone. cui tardi
ssime et breuissime peniteti dcm est

hodie mecu eris i padiso Luce 23
Vn Bnd sup Can Quo p tua masive-
tudine q in te pdica͡r curri p te
dne ihu Audientes q no sp̄nas
paupe. peccatore no abhorreas. no
horruisti latrone penitete. no lac
mate peccatrice. no cananea sup
plicate. no dephensa i adulterio.
no sedente i theloneo. no suppli
cate publicanu. no negate disci
pulu. no pecutore discipulor. no
ipos crucifixores tuos. H Bnd. Quia
g o dei fort e duratie / p opponu
ad h tm. mia hois ad hoiem mre
modica et debilis intesiue. exten-
siue. et duratiue. Intensiue quia
vix ab monere ad compatiend cruens
qr ia adimple͡r id Z ad Thimo 3. Erunt
hoies seipos amantes. Extesiue
qr si aliqua sit cpa hois ad aliu
erit forte ad consanguineu. no ad ex-
traneu. ad amicu et familiare et vix
vltra. Et ido signant dr Ecc 18. Mi
seracio hois circa proxm suu. Mia
aut dei est sup oem carne / Duratiue
eta e duracoe. qr no durat di-
utius qz ho emit eccls. sic por-
cus compati͡r socio quidum audit
eu clamare Vn Ozee 6 dr. Mia
ura qi nubes matutina et qi ros
mane pertransiens. No sic docuit
Thobias filiu suu d. Quo mgt
potueris. ita esto micors. ...
Et aplus ad Col 3. Induite go
vos sic electi dei sti et dilecti.
viscera mie. no dr. vba mie. set
viscera mie. Multi eni sermonibz co-
pdeint. s operibz valde pauci Et
tn d solis nre opibz fiet computa͡o
in iudicio gnali Vn petr Raven
in quoda smone In regno celi
cora omibz angelis in queru
resurgetiu quod abel passus sit.
q mundu saluauit Noe. q abra
ha fide saluauit. q moyses le-
ge tulit. q petrus resupinus cr-
ce ascendit. Deus tacet / Et cla-
mat q pauper comedit. dns.

Esuriui et dedistis michi manducare etc.
Cum enim misericors est misericordia dignus est
¶ Addito vn q'rit pimissu (deus) — 2 cor
est. summe misericors existit ad ho-
mines. vult ut nos participando eius
misericordiam. proximis nostris eandem exhibe-
amus. Vn in fi a g nob. etc. xv
templus merce debat per via oliue.
Oliua i. septimus misericordia sit per qua
fideles populi peregrinari debent ut eter-
nam inveniant finalem. Pro quo
notandum quod inter arbores alias tre
oliua est fertilior. Semper enim retinet
humorem et sic in ipsa que floret et
fructus inveniuntur. Et licet fructus
oliue sit gustum acerbus, tamen re-
ductus ad oleum fit dulcis et sua-
uis / conditur ex eo cibus et lumen
nutritur. Spiritualiter per oliua subaudi
diuinam misericordiam per quam celum repletur
ex hominibus saluandis. quia non ex
operibus saluati sumus sed per suam misericordiam
saluos fecit. Vnde misericordia descendit
ad deum et ad deum inducit. Vnde dicitur ca-
psalmus dicit Ego sic oliua fructificaui in
domo dei. Nullus enim celum conscen-
disset nisi eum misericordia introduxisset. Ite-
sic oliua hyemali et estiuali
tempore semper habet virorem sic peccatoribus
diuina misericordia et iustis et iniustis sum
exhibet virorem. Iuxta illud psalmi Homines
et iumenta i. brutales homines sal-
uabis domine. Et agit vi dicitur Solem
suum oriri facit super bonos et malos.
hanc misericordiam participatiue vult a no-
bis proximis exhiberi. Iuxta illud
Luce 6 Estote misericordes sicut et
pater vester misericors est. Et licet misericordia in pe-
ccatore ostendat acerbitatem penitentie. nichi-
lominus hec acritudo ductu temporis finaliter
conuertitur in dulcorem / Per parabolam conditur
omnis utique. nisi enim misericordia dei nostra
acceptaret opera et suo sapore ante
pinguedine dicto gratia redderet omnis
tandem salua non fieret. quicquid enim fa-
ceremus insipidum foret. Vnde dicitur nobis
hic in Luca fac elemosinam et ie-
iunias tunc oleo unge caput tuum

a deo

qui non sunt digni vocari homines

Caput nostrum est Christus dominus vngitur se-
caput nostrum i. Christus oleo misericordie ut
testatur omnibus ex misericordia sua peccatoribus
elemosine et ieiunia ut cum
fiunt misericordie recordetur. Abacuc 3. Cum
iratus fueris misericordie recordaberis
cendit affectum. Ideo misericordia dei
nobis via ad gloriam / templus enim
cedebat per via oliue peregrinis
ad patriam. Vn in fi^a huius li-
3 Re c. quod Salomon in introitu
templi fecit portas de lignis oli-
uarum vbi ipse dominus holocausta
premebat cotta et dicebat domus
Spiritualiter Salomon i. Christus ordinauit
introitum celi de lignis oliuarum
operibus misericordie. quod introitus illi claudi
precludi debeat. sed ut omnes
volunt ingressum patrie habeant
per has portas misericordie ingressi sunt
in domum dei et latrones publi-
ci et scorta. Iuxta illud saluatoris
Publicani et meretrices precedent
vos in regno celorum. Et quicumque
hanc viam salutis ingressi sunt
adhuc ingressuri per via misericordie
intrauerunt. Vn clauis i. tota
suo dicto prudi magister clau-
uiscera misericordie indigenti. Et clau-
Janua misericordie in atrijs vero chri-
clauis est. que reserat celum. quia
reatum / hec est porta domini iusti
i. earum. hec ianua quam nouum testamentum
illuminat / quod rigore veteris legis
innatat / et hoc est lignum quod aquas
Marach i. amaras dulcorat / hec
Eliseus acerbitatem aquarum extir-
pat farina. Eliseus olle mo-
tem pat / hoc oleum infudit Samaritanus
vulneribus / hoc forte curat Lepram
Naaman Syri / Clementia enim ho-
mini prestat honestum. sed et tutum
honoramentum est clementia et
certissima quod sola diuidit inter
regem et tyrannum /
ad arma clementia / tyrannus
nutrit odia. Hic Ad
clementiam deduxit ope de

Hec instn a pentib; ipir libalut fugiete descen dete igne in pentapolim, q̄b' i testio'm negre fugabunda cosat desrta tra · z in ẽto tpe f'ctis hntes arbo ẽs z in credil ai'mesria · stas figmetu salis. De lata gubnacōe Ade Noe z abrahe. ministra pte p'se' balon de liberacōe ipi' loth a sapia q̄ eo' que induc't d' prib; anti q̄s ad declandu q̄'litu valz ad cl tudm Cultu eni dei vocat sapiam plies ia replicatu est vindent pt expomi q̄sep tam sipius d'. vl d' sapia incrta est deus · vl d' sapia q̄ pne ẽ vl veius cultq dei. Ergo d'n q̄ q̄ sapia i' verius cultq dilibam et gubnat electos z disposiciue z imtorie · q̄z fe't eos dignos gubnacōe diuia · sic q̄ erig dice inilit · & redimitos fecit te milite / Cra libacoe ipius loth d' subusione Sodo. est sciend q̄ sic narra Gn 18 Ciuites q̄nq fuerit i regōe iordanis vbi nūc ẽ mare mor tuu inf' Judea z arabia · z dice illa regio alr vallis illustr'. Noīa aut ciuitatu sūt ista Sodoma Gomorra Adamar Seboim Segor / Viri aut istaz ciuitatu ex otio · z humida tra victualiu · omi gn̄i libidinis se dedert · ita q̄ vsū nale excesserūt. m'sch in masclos · z femie in femias sua luxuriaz exercetes. Deus ad purgadu instatim viroz mlere vsu nali z regu la. Volens ẽ d's istud nephas abicere punire · misit tres an gelos ab abraha · q̄ morabar i' valle mambre · no mltu loge a Sodoma · iniciates abrahe q̄ ciuitates pdere debebat sbu ti Abraha at cogitas · q̄ loth fr' ris eius hitabat i' Sodoma

z q̄ iusti ess̄ posuit se supplicās deo q̄ pceret malis p' bonos Et ait Si fuerint inqt ibi q̄nq̄nta iusti nuq̄d pces ppl'o p' eos / z d'ns rn̄dit q̄ pcet p' q̄nq̄nta. Cu' inqt abraha. si xlta. z s'c paulatim descendēs. q̄siuit q̄d si triginta q̄d si viginti Et d'ns rn̄dit q̄ pcet z p' decē Cu' g° in tata mltitudie no essent decē boni · rccesserūt illi angeli ab Abraha z iuerut ad sodoma / Loth aut hitans i' sodoma fuit sp' deuotq vn cu vidissz istos agelos i' hu'a effigie venietes. Estimas eos hoies inuita't eos in domu sua · z fe't eis q̄iuiu · z punierut eu q̄ sbuterent sodoma / Et mane dissilante Loth exire · apphenderut eu angeli cu vxore z duab; filiab; suis · Et statuerut eos ciuitate q̄tes eis q̄ fugerent sup mōtē · z q̄ no re spicerent retro Et stati domin pluit sup illas ciuitates sulfur z igne · z subūtit q̄tuor ex eis statim Segor vo pepercerut usq; post p' loth · q̄ pcederat q̄ poss ibi ad tps morari Vxor vo loth more femineo · q̄ss' ẽ pna rei q̄ phibe'r ei · retraspexit · z v'sa ẽ in statua salis / Post hc egressus ẽ loth d' segor · z subusa ẽ sicut alie q̄tuor Et v'sa ẽ illa tota regio in lacu salsu z sterile. q̄ deinceps vocatq ẽ mare mortuu · q̄z nc aues nc pisces in eo viuut · ymo si aq̄d viuu in id piectu vel submersu fuit stati exilit z supnatat Vn narrat Josephus q̄ Vespesian' misit q̄sda vinctos p' tergu manib; picia in lacu z submgi · q̄ om̄s q̄ui in vincti repulsi sut ad supficiem z desup natabat Omē aut q̄d vita caret · si mtq picia'r mergi'r nisi linia'r bitumie Vn nc nauez pati'r nisi linia'r bitumie / Lucrna ardens supnatat · extincta

mergit. Plebas fetidas i dimersis
locus enormit / poma nascentia in
arboribus circa littus usque ad maturitate
sunt viridis coloris / cum matura pu
tantur sunt plena cineribus et favil
lis. H quantum ad hystoriam Narrat
ergo Salomon in hoc parte de libacione
Loth ab ista miserabili ulcione dicens /
H i sapientia liberavit iustum fugientem
vz Loth i quo hospitalitas significatur
commendatur a pereuntibus impiis vz
Sodomitis descendente igne i pentha
polim i i regionem quinque civitatum
perditarum Et dicitur pentapolis a pen
tha quod est quinque et polis quod est
civitas civibus impiis i cum quibus
impiorum i testimonium nequicie constat
terra deserta i destructa et combusta
et adhuc fumigabunda i emittens
fumum fetidum i signum fetidi pec
cati quod huiusmodi incole commiserunt Et
constat i similiter i testimonium nequicie
eorum arbores habentes fructus non
certo tempore sed incerto tempore ut vilitatem
peccati quod maxime commendat fructus immatu
ris arboris Constat et i testimonium
nequicie incredibilis anime memoria ex
stans figmentum salis i statua i ea
salis in qua versa fuit uxor
Loth Statua est incorruptibile quedam
incredibilis anime i femine non credentis
angelo nisi respicit a tergo ut
videret ultionem / Nonne quare dicitur hoc
Liberavit fugientem quod apud bellicosos
quia communis fuga vituperatur in hone
sta tamen aliquando laudatur invenitur bene
si esset aliquis qui simul sciret fugere et
pugnare notabiliter bene faceret sicut
sunt hic enim narratur quod tartari
contra Ianuenses pugnantibus similiter equites
insidentes fugiunt et tamen insequentes
a tergo sagittant. Sic fuit de Parthis
de quibus Boecius in de consolatione metro dicitur
Rupis achamenie scopulis ubi
versa sequentum / pectoribus figit spi
cula pugna fugax / fugax pu
gnans i fugiens pugna figit i
infligit vel sagittando inmittit.

versa spicula i i cuspides sagittas
vel tela pectoribus i cordibus vel
pectoribus sequentium i insequentium adu
lorum scopulis i ex gravitate
rupis i saxis vel montis Achemenie
nie i scilicet Persie vel Parthie Bo
dem pugnare fugiendo sic et
tartari sic quod fugiendo per tergum
iaciunt in hostes / Chorus i in hoc
viam designatur quod bellum habemus
hostes multos quibus tamen non hunc
modum pugnandi i nec uno genere
re vincitur Nam diabolus vin
citur per resistentiam i Petri v Cui resistite
fortes in fide Sed mundus et mundus
per bone fuge prudentiam / Item
vincitur tamen habemus resistere et dimi
habemus fugere i de resistentia quia diabolo
debemus resistere mente cautus
non ledit nisi cum temptatus obedit
Leo si cedit si stat quasi musca
Et hoc est quod dicitur Resistite diabolo et
fugiet a vobis / De fuga vero quia
carne fugiendum dicitur similiter metrice
De venus cedit / Insta mag
probat ledit Si fugias venerem
tia tunc cedit / De mundo vero quia
quod per fugam vinci debet exemplo
quod proponentibus se mundi vanitatem
cum eum regem elegisse vellet
fugit in montem Ioh vi Figura
H habetur ii Re ii ubi dicitur quod illa
bonus Abner tres filios Sarvie
Ioab Abisai et Asael enasus
duos priores declinavit per fugam
eum fugere non potuit sed resistens
occidit / Propterea ergo fugias
carnalem propter tamen dolentem
fuge ignium conflagracionem vel
intoxicacionem flumminum invenis
Carnalis enim societas generat ignem
libidinis i inicitus provocat acquisi
tas libidine et alios igniens
nec est facile declinare si in fu
confidat de senectute neque de fri
gionis virtute ferrum et silex
sunt corpora frigida et tamen de eis
lit igne percussione nimia Unde versa

Egredimini a babilone fugite
a caldeis Babilon interpretatur confusio
Caldei adurentes ignem Et signi
ficat homines libidinosos qui per ardo
rem carnis luxurie urentur confundunt
se et ponunt in confusionem infamie
Et ideo pro ultimo vero remedio do
cet apostolus 1 ad Corinthios 6 fugite inquit
fornicationem Quo debemus fugere car
nis voluptatem sic fugiunt homines
vinum intoxicatum Unde nullus libe
ter comedit a dormit ubi serpentes
a colubri conversantur et certe
mulieres multo facilius intoxicant
mentem quam colubri carnem Illi enim
venenum ... inficit carnem pro ...
quam sanguine eius commiscetur Super
alia mulieres etiam a longe sine ta
ctu per solam spiritualem imitationem o
culorum inficiunt mentem Illa qui viderit
mulierem ad concupiscendum eam iam
mechatus est eam in corde suo Et
ideo satis apte potest exponi de femina
quod est radix peccati Ecclesiastici 21 quasi
a facie colubri fuge peccatum Colu
ber dicitur quasi colens umbram et mulieres
in dimate ... angulos et um
bras i. loca non patentia diligunt
Ecclesiastici 25 dicit Non est caput nequius
super caput colubri et non est ira super
iram mulieris De hac loquitur Sigitur
petrus Blesensis ad regem Hen
ricum in expositione quadam super Job
vel causa exponit quare dyabolus
quibus vero omnibus filiis et filiabus et
spoliavit uxorem tamen ei reliquit
inquit non fuit ad placitum vi
... sue consolationem mali ... ut per fe
minam vinceret quem per presentem non
vicerat et quod verberibus
non potuit verbis mulieris efficeret pro
pter inquit Joseph incarceratus est
... Samson vincla
... David homi
cida ... Salomon apostata Zizara
... Baptista
decollatus per feminam mortui sunt
et cum per filium dei ordinata est

ma redemptio ... hostis qui in
morte ... redemptionis participatio
impleretur salutem totius humani generis
machinatus est per feminam impedire In
uxore namque Pilati visiones decepto
rias et fantasticas illusiones
immisit in tantum quod Pilato mortem
Christi dissuadendo mandat Nichil tibi
et iusto illi multa enim hodie per visum
passa sum propter illum Petrus Unde
nondum ... Johannes 4 Mira
bantur discipuli quod solus cum muliere
loquebatur Et non sine causa quia si homines inter
... aliquid ... iudicent sinistre
si nimis ... frequentet mulieres
Item Hugo ... quod propter mulierem forma
ta costa fuit assumpta de viro ...
qualiter fuit restituta ... sic
ibi dicitur quod deus replevit pro ea car
nem In signum quod convenientes fuit ho
mini familiaritas quamvis ea
ad bonos mores promoveat et ad
vite rectitudinem quod est ... soli
... nichil ab ea vicissim
recipiet nisi carnem vel carnales
affectiones Et ideo ille bonus Joseph
allectus et invitatus ab uxore ...
... pallium reliquit et fugit ut
Genesis 39 De ista fuga loquitur Augustinus
in sermone de cohabitatione mulierum
... inquit inimicum fortitudo est casti
tatis enim non solum non assistendum
sed ... fuero longius est fugi
endum ... magis cavendum ... quanto
religiose videntur quia quanto reli
giosiores tanto magis alliciunt ...
sub pretextu ... latet
libidinis virus Experto crede
dicit Augustinus Episcopus loquor coram deo
non mentior cedros libani du
ces regum sub hac peste cecidisse
reperi de quorum casu non magis
suspicabar quam Ambrosii vel Jero
nimi Hugo Augustinus de ... Ambrosius
de officiis feminarum cum clericis ...
pacto convicta permittatur ...
... non ... dya
... scorpionis percussio

nocivu̅ gen9 e̅ fera. du̅ appropriat
semilat z igne incedit. Hic ē tp̄
enim ledit mlr̄ scz voce visu et
tactu. vox enim mulieris frangit
n̄alit̄ vilem animu̅ suavite̅ mali
periculosa tu̅. Vn̄ aug. d̄ singlarite
clericor̄ c. 6. illic̄ nunc in risu
dissolvitur nunc blandicias exhi
bet Et quod ē venenosius sup
cuncta psalle̅ delectat. cuius cantu
tu tollerabilius ē audire basili
scu sibilante̅ visu ledit. si videat̄.
Vn̄ prudencius d̄r metr̄ femina
fax sathane fetens rosa dulce
venenu̅ attrahit ut siscus m̄r.
ficit ut basiliscus. Ex p̄ria rei q̄
p̄hibet̄ ei Vocit enim visu risu
tactu q̄z cultu vel ornatu Vnus
ab insultu. q̄ntu̅ potest peu̅ esto
tu. Sz tactu maxie nocet Vnde
Aug. in li°. 1. soliloqo. Nichil
magis sencio q̄d mag̅ ex arce
animu̅ virile deiciat q̄z bladim̄
ta femie. et eorz q̄tactus. Vn̄ p̄e
ad Cor. 1. bonu̅ ē mlr̄ no̅ tange̅.
In fi°. Ioh. xx. Noli me tangere.
dixit xp̄c marie magd̄. cu̅ sola
esset Et ideo 1 ad Thimot. vi. Tu
h̄o dei h fuge. Tercio debemus
fuge̅ carnalem delectacoe̅. s voluptate
sic̄ flumi̅ inundacoz. Sic̄ enim fug.
ut aquar̄ inundacoes ascedunt
montana. Thorar̄. Locus montanus est
locus sc̄e religionis ad que̅ fuge̅
dz. q̄ carnis delicias vince vo
luit pf̄ce. Ex° istius loth cui di
cebat angelus Ne stes in om̄i loco
cir̄ca regioz. sz in monte salvum te
fac. Omnis enim status in mundo est
q̄si circa regioz scz voluptatu̅. Sz solus
mons religionis ē securus Vnde
Luce 21. Qui in iudea sunt fugiant
ad montes. Iudea interp̄t̄ confessio z
sunt vera p̄niaz veteris vite carnal.
qua q̄cunqz h̄re voluit. ad monte̅
religionis accedat. q̄r̄ in mo̅ministo
solitudo securior est. ascendere cum Ihū
p̄ri. Ecce elongavi fugiens z mansi
in solitudine. Ca. Addicio p̄ qui

[margin:] Ex dicta sunt

nondus q̄ luxuria ē appetitus in
ordinatus z inmoderatus s̄ tactu̅
leccatoris q̄ ē circa coitu̅. Et h̄t in
tas detestabiles signat z sibi
odiosas. p° enim Iehene q̄p̄a
in Iehena sint p̄ncipalia scz ignis
ardens. vermis rodens. z sulfur
fetens. Sic in pcc̄o luxurie
igs concupiscencie vermis rodens q̄sc̄
z sulfur fetens infamie Et
q̄d est in pcc̄o luxurie iam q̄
est in suppliciis iehene. Vn̄ d̄r
Expedit sibi s luxurioso ut
vnu̅ membror̄ id ē incitativu̅ scz
abstinencia z castigacoz q̄z q̄
tu̅ corpus mittat̄ in Iehena
q̄sensu dederit. Sc̄do luxuria
fatuos q̄ rem preciosa̅ dat p̄ v̄
precio. Sic luxuriosus aiaz suam
q̄ue sit̄ redemta p̄ delectac̄o
feda z minus tpi. Vn̄ Ap̄s
pciu̅ scorti vix vnius panis
illic̄ at p̄ciosa̅ aiaz viri c̄
illaqueat. z fac̄t magna i
ria xp̄o. Iste fatuus mercatur
luxuriosus scz cui xp̄c aiaz tam
emptam donavit. Debet ē
dyaᵇˡᵒ emtori i dyab° q̄ em
tot z tantas aias talit̄ p p̄
li. Non possu̅t vendere aliqui
Nam alius mercator s xp̄c sat
nori z p̄cio nobliori ea̅ emit
Ap̄c ad Cor. 6. emti estis p
magno. Ille enim fatuus m̄ca
scz luxuriosus q̄ ita magnu̅
fac̄t d̄ mercib̄ suis p̄cium
Cum z si cito p̄didit capitale
Et ideo luxi omnibus peccat̄ luxur
veniet paupertinus ad iudicium
Nam h̄ vendidit z distraxit
hunc scz deu̅ scor. z aiaz
z noia sua fama. s̄bam z glia
gratz. Tercio q̄p̄at̄ luxuriosus
vo q̄ cadaveribus adhesit tp̄
luvii volit ut d̄r Gen. 8. Sic
luxuriosus q̄ dimissa archa
tie z castitate adheret sp̄ cad

v delectationibus immundis. Quarto
luxuriosus comparatur fatuo bellatori et
merito quia vix cavet hostem suum
quem non videt melius armatum
contra magnum hostem nostrum scilicet dyabolum scilicet
inordinate militans. Ipse enim sicut
baliste dyabolus de longe vulnerat
fatuos qui non timet talia arma fu-
gientes. Similiter mulier compta et
cuius ornamentis pulcra: ut ti-
bi oculis capillis et aliis vel divi-
tiis gladius demonis bene scindens
et pluris. Luxuriosus autem tantum insa-
tius est et contra hec pulcre accedens
quasi ladius huius ictus non timet quo
ipse occidatur. Unde in delectationis prove-
nit. Mulier est castrum dyaboli spi-
ritale. Nam in tali ponit hostes ve-
xilla et signa vel divisa ad luxu-
riam gerenda parata. Luxuriosus
autem tamquam fatuus bellator ni-
mis appropinquat ad id ubi sunt ma-
chine dyaboli. Licet videat arma
et signa non tamen sibi cavet fugiendo
rependo jacula. Tanta quantum
etiam sunt libidinose vexillorum
multa signa huius. Habetur Judicum
nono Abimelech duce qui veniens
ad opidum Thebes appropinquavit
ad turrim et ecce mulier unam frag-
mine mole desuper iaciens allisit
capiti Abimelech ducis et confre-
git cerebrum eius. Ecce Abime-
lech nimis appropinquans ad turrim et
homo ubique incaute accedens ad
mulierem sed fragmen mole quod mulier
proiecit et Abimelech principem interfecit
est mollities nimia et ignea quia a muliere
procedit et miserum luxuriosum interficit
in morte quia est duplex anime eius a nobis

Sapientiam enim pretereuntes non
tantum in hoc lapsi sunt ut
ignorarent bona sed insi-
piencie sue reliquerunt hominibus memo-
riam ut in hiis que peccaverunt nec
latere potuissent. Sapientia autem hos
qui observant a doloribus liberabit.
Per istum actum est de liberatione ipsius

Loth a sodomitarum subversione. In
ista lectione diffinitur exequitur prosequitur de
eorum iusta punitione. Et circa hoc duo
fiunt: primo ostendit quod sapientia rigide
dampnat malos. Secundo quod misericorditer
salvat bonos, ibi Sapientia autem. Circa
primum est advertendum quod secundum Aristotelem 7
Ethicorum intemperatus differt ab incontine-
nte. Quia incontinens peccat ex passione.
Unde est cito penitens. Intemperatus autem
peccat ex certa malicia et ex cor-
rupta electione et ideo non cito est
penitens sed insanabilis vel vix sanabilis.
Mala enim consuetudo est delectabilis
et frequentia peccandi. Corrumpit iu-
dicium rationis in homine ita quod in-
dicat id quod est viciosum esse faciendum
et licitum et tale non esse peccatum. Et hoc
apud Aristotelem vocatur intemperatus. Inco-
ntinens vero dicitur quia indicat bene aliquid esse
viciosum quod facit tamen propter passionem
abducitur a iudicio et operatur contra passionem.
Et ideo passione cessante penitet
de facto. Sed intemperatus indicat id quod
est viciosum esse faciendum. Et ideo post
factum non penitet propter huiusmodi errone-
am. Que sibi acquisivit peccando fre-
quenter. Et hec cecitas mentalis et ignorantia
habitualis qua peccatores sibi acquirunt per
consuetudinem peccandi. Ita quod iudicat quod sit
bonum illud quod est mortis et quod malum. Et
isto modo fuit de sodomitis quia in id viciorum
non inciderunt ex passione sed de con-
suetudine peccati id viciorum vel consuetudine publica
et vulgare licencia. Ita quod apud
eos fiebat licite et impunite. Unde
ita ignorantes facti sunt ex consuetudine
malicie quod vicosissimum indicaverunt
bonum. Unde quantum ad hoc dicitur de eis sic
Sapientiam enim id est cultum et timorem dei
pretereuntes id est ocio, gula et luxuria
que ista tria dominabantur in eis. Lapsi
sunt a iudicio rationis quia ho-
minem facit discernere id quod est bonum necessarium
ab eo quod est contra necessarium id est tantam ignoran-
ciam ut nescirent bona vel que bona
sunt et commendabilia in genere morum.
Et sic fuit pena corporalis mentis

z mlor sepius nominat dannosa
sz no tm hec ymo fuit eis infli
cta pena corlis exterior publica
z famosa Jdo subdit Nō tm in
hoc lapsi sut ut ignorarent bona
sz insipie sue ꝑpetua reliquerūt
hoib3 memoria ut nec latent in
illis vilitatib3 q̄ fecerūt Sz ho
mines sp eorū exēplo ptiti a cōsilib3
s' caveant Et sic sapia iuste et
rigide dānat malos Sz nō solū
hoc ymo p otū misericordiē salvat
bonos Et ideo subdit Sapia aūt
.i. debitus cultus dei liberavit a dolo
rib3 hos qui se illū cultū obser
vat z zm illū vivut / vel q̄ semet
ipos observat ab occasionib3 z
causis peccandi · sic libavit loth
a subversiōe gomorreor3 z sodo
mor3 ꝑdām / d' hac hystoria le
z pat' 2. Civitates inqt sodo
mor3 z gomorreor3 i pulverem
redigens eversiōe dānavit · Exēm
eor3 qui pve actui sut ponens
Et iustū loth oppressu a nepha
dor3 iniuria z conversatiōe luxurio
sa eripuit. Hinc impiuntur pla
giosi sz libidinē publicū e lle
tione quinsisse sic scribit de eo
Boh vij cesaris vn z quedam
puer Impiuum alt ipoꝝ noie
kastravit. z in hitu femineo te
xit z sollēnissio nuptiar officio
in uxore duxit / d' q° quidā lude
do optime dixit / pt quod hanc
vilitate hic sepsi d' ḡ bn inquit
actū fuiss3 cū reb3 humanis si
pr talius dominicus tlem hiss3
uxore / Cōn hec vicium fe' libru de
planctu nāe Clang magnus me
hvo z psa opositū cuiose / de h
in l. q̄ sapia a doloib3 liberabit
Ubi notādū q̄ sapia q̄ est x' holes
libat tp'ser3 sic medicus libat e
grotates z a morbis oppssos sic
libat pnceps i castrīs dimicates
z i castrīs obsessos / sic libat Iu
dex illegates se iniusta oppssos

Pmo magz libat nos sic medicus
libat egrotates z a morbis
sos Bonus eni medicus nō stm
z subito curat hoiem in castri
mati' infirmitas sit magna · sz
paulatim curat nāz p me
na ut ipa sit adiuta puig
seipaz · Et p' dat fortiorē
rier fina' gualescat z lz in
ingemiscat z ploret ut cit'
libet' nec tn prudent' exp
z paciens opa'. z e melius
infirmo ꝙ ipemet intelligat
Infirmitas h qua x' venit
salvare e peccatū Juxta peticō
Ego dixi dne miserere mei s
aiaz mea q̄ peccavi t' Jsta
infirmitate cōtraximus a nā · ppt d'
ivitate z cōcupiāz originali
in corde nro manet sp' nu
ad pecm · q̄ lāgwor nāe vo
ab lang' · q̄ in hac vita im
pt extingui nō pt / Nā me
lius x' nolint nos curae su
sz p mora tpis z ido relinqt
electuaria unctōis z ciba
Latina sanitat' .i. sacra ec
q̄ quadā apotecariū bap
eucaristiā pniaz zc / Sz pf
rabimur in resurrectiōe corpor
cessante eni infirmitate
peccandi pmitate Et ideo in
gemuit infirm sug Dne p
miserere mei qm infirmus
salva me dne i dilacoz v
sanitat' moleste quodā°
dequi · q̄ e cōn affectoz comb
duit aplus ad Ro. i. Infelix
quis me liberabit d' corpore
huius dz cōsolando seipsū
ad Ro. b. q̄ in bin cōsequetur
pfectā · lz nūc ingemiscat e
clamis Jpa inqt creatura libab
servitute corpis huius corru
i. libertate glie filior dei
erit qu nāta huā pfecte glif
z erit sanata ab oim
peti Juxta d' iob. i. In sex t bl

liberabit te et in septima non tanget te malum ~~Sed~~ / Sic liberabit nos
xpus sic liberat princeps milites suos
in castris obsessos Narrat Sextus
Julius li. 3. c. 6 de quodam principe
nomine Clegemis cuius populus in quadam
civitate concludebatur obsessus qui volens
sicut ante tempus suo consule quod eis
utilius expediret Cum aliter eis litteras
non posset transmittere ordinavit quod
unus de militibus suis de quo satis
confidebat ad obsidionem accederet et
cum adversariis obsidionem facientibus
fortiter quasi eos adiuvans insultum pre-
beret Ordinavit etiam quod nulla tela
mitteret nisi illa que sibi traderet
Tradidit ergo sibi tela lanceas et
sagittas in quibus artificialiter scriptum
erat Confortamini et estote fideles
quia Clegemis obsidionem a vobis
cito veniens removebit Iste ergo miles
quasi hostis et inimicus civitatis accessit
et civitatem obsidentibus et expugnan-
tibus se immiscuit et tela sua predicto
modo scripta ultra muros iecit Quibus
inspectis et lectis illi qui civitatem
defendebant plurimum confortati hosti-
bus restiterunt et civitatem domino
suo servaverunt Moraliter princeps iste
est xpus dominus noster Civitas ecclesia
militans in qua sunt milites id est cives
fideles in ecclesia / Haec civitas est
obsessa per circuitum a demonibus et ma-
lis hominibus / quia adversarius noster dyabolus
tamquam Leo rugiens circuit querens quem
devoret 1 pet. 5. Et in circuitu im-
pii ambulant ut magister ps. Princeps vero
volens nos liberare et confortare
mittit nobis milites cum lanceis te-
lis et sagittis in plateam vel ubi dei
predicatores / cuius sagitte sunt acute
ps Sagitte potentis acute cum
carbonibus Iste accedens videtur
ceterisque hostis esse non adiutor
Sic adversarios capitulat nec et
corrigat. Zeph. 2o dicit et increpat eccle-
siam militantem. et eius multiplices
defectus denuntiat Unde iste est reatus

cum amicus sed apparet adversarius. de quo
mt. 5. Esto cito consentiens adversario
tuo dum es cum eo in via Videas ergo
diligenter quid in telis suarum increpacio-
num sit scriptum Et invenies quod missus
est a principe tuo xpo. non ad te fi-
naliter expugnandum. sed ad te de obsidi-
one predicta liberandum In Eccles. 9o dicitur
quod civitas parva et pauci in ea viri
venit contra eam rex magnus et val-
lavit eam. extruxit quoque munitiones
per gyrum et perfecta est obsidio Inventusque
est in ea vir pauper et sapiens. et libe-
ravit urbem per sapientiam suam Tercio libe-
rat sic liberat iudex allegantes se
iniusta oppressos. dyabolus enim homines
seduxerat et induxerat ad peccandum
et ideo sub servitute dyaboli. fuit
homo detentus Juste quidem fuit quan-
tum ex parte hominis. sed iniuste a parte
dyaboli. sic declarat Anselmus li.
Cur deus homo c. 7. hominem magister me-
ruerat ut puniretur. nec ab ullo con-
venientius quam ab illo cui consenserat.
dyabolus vero nullum iure habebat ut puni-
ret. immo tanto hoc dyabolus faciebat
iniustius. quanto illum ad hoc non amore
iusticie trahebat sed instinctu ma-
licie impellebat Et infra c. 14 quod iu-
stum fuit ex parte hominis. quod ipse a dya-
bolo puniretur. sed non fuit iustum ex
parte dyaboli quod ipse hominem puniret /
Ab ista iniusta servitute liberavit
nos xpus dominus sua morte. quia ipse
solus hoc facere potuit vtz Jacobi 4.
Unus est enim legislator et iudex
qui potest perdere et liberare / Liberavit autem
eo modo quo narrat Aug. 18 de
civitate dei et Valerius li. 5. c. 6. de
Codro rege Athenensium quod cum re-
gio sua et civitas ingenti hostium
bello debilitata esset. humani auxi-
lii diffidens. ad oraculum Apollinis
confugit / ac per legatos sciscitatus
est. quo tam grave bellum discuti
posset. Respondit Apollo. in fine ei
fore. si ipse hostium manu occu-
buisset / Quod cum ad hostium castra

premissis ordinaverunt quod nullo rege
Athenienses occiderent. Videns hoc
Codrus quod civitas sua nullo pace
habere posset nisi ipse manu hostili occu-
beret, deposuit regis insignia et habi-
tu pauperis induit et castra ho-
stium ingressus est, ubi quendam ad
pugnam provocans inferens occubuit,
sic quod patriam liberavit, propter quod apud
suos inter deos computatus est. Appli-
catio plane patet moraliter. Nam Christus dominus
est rex ecclesie militantis. Adversarii
sunt dyaboli. Civitas est ecclesia sancta
ex bonis et malis hominibus congregata
compheratum ei finit et a deo predicatum
quod ecclesia vel electi dei quam hinc non
posset habere pacem nisi rex eorum in-
terficeretur. Christus est filius dei hic vi-
dens cum in forma dei esset ex-
inanivit semetipsum formam servi
accipiens. In similitudinem hominis factus
est et habitu inventus ut homo. Humiliavit
se factus obediens usque ad mortem,
mortem autem crucis, et sic nos a servitute
dyaboli restituit liberatos. Unde dicitur ad
Gal. 4. Ita quia non sumus ancille
filii sed libere, qua libertate Christus nos
liberavit. Fuerunt enim isti Codro-
nite ex medicina libidinis que
computat Helinandus in duobus versibus
ita dicit: Ocia, segnicies, sompnus, caro,
femina, vinum, prosperitas, ludus, car-
mina forma parent. Ocium est primum,
quod iuxta Ovidium de remedio amoris:
Ocia si tollas periere cupidinis arcus.
Segnicies vel desidia vel pigricia
iuxta eundem Ovidium de remedio: Que-
ritur Egistus quare sit factus adul-
ter. In promptu causa: desidiosus
erat. Sompnus excessivus nutrit
carnalia vicia. Unde Catho: Plus
vigila semper ne sompno deditus esto. Nam
diuturna quies viciis alimenta
ministrat. Caro: Esus enim carnium
carnem facit petulantem. Unde Lan-
nea precipitat sumpta cibaria car-
ne. Femina: consorcium feminarum.
Unde Eccli 21: Cum feriat sic refriat.

mone iste sunt que deceperunt filios
filii domini, quia luxuriosa res
vinum et tumultuosa ebrietas. Pro-
speritas: Exemplum de David, quod quamdiu
in bellis fatigatus castus erat,
vero in pace et prosperitate incidit
ulterius. 2 Regum 11. Ludus: dissol-
vit enim ludus mentis soliditatem. Unde
dicit Sara: Nunquam cum ludentibus
me miscui. Thob 3. Carmina:
armonia dissoluta et lascivia
que nota bohemicum in prologo super
... Forma vel pulcritudo: Pulcri-
tudo enim fallax gratia. Prover. 31. Immo
ut dicit Helinandus quod idem fuit
etas in preceptis quod sexus in ...
Addico vitanda sunt que
que ad luxuriam multum coope-
rantur. Unde luxuria est
comparatur sagene. Nam sagena om-
nem genus capit, non facit acquisitionem
distinctionem sed quicquid invenit totum com-
prehendit. Sic peccatum luxurie fere
totum mundum involvit. Nam dicit
dyabolus quod piscator cum hac sagena
cibaria, totum in chamo suo lucra-
tur et ... sagena sua. Item
luxuriosus comparatur igni greco. Ignis
grecus horribiliter ardet. Item non
aquas contemnit et vix extinguitur.
Sic ignis luxurie infrigidari
qui iam mortificat ardet et se
semper omnia devorat. Nam dicitur de luxuria
Job 31: quod est ignis usque ad consumma-
cionem devorans. Et Johel 1: Ignis comedit
speciosa deserti, id est viros pulcros et
mulieres huius mundi. Item quo modo
iste ignis grecus extinguitur ... obi
extingui, scilicet cum arena et aceto.
Sic luxuria habet ista duo re-
media: arena vel consideratione
... huius mundicie
aceti vel acrimonia penitentie
tate. Item comparatur equo. Nam equus
nichil vel modicum valet absque
carnibus et sine freno. Sic homo in
valet nisi habeat frenum ...
et calcaria penitentie ...

mtilis ad modu equ non frenati
p luxurie lascivia ppt quod dr in
psalte ... sicut equus et mulus in
qbus no e intellcus Itez gpar navis q
a nauta nullo gubernatore regit ... s
s aque fluxu seq p mitti Jmo
d vulgo dr ... vadit ad mitu
su vadit ad dolore suu Navis
eciam ppe mugz ad portu ducat s
a nauta recta. ree regat. Sic
anima e navis et spus e nauta
Jdeo anima mugz pueniet ad por
tu salutis nisi ab spu rega gub
natore salutis ... Jmo seqnr
... ag ... impetu luxurie et
... pcipitet hoies a mare occe
ani dampnacois eterne. In fia hung
... ij et 8 q naucula opiebar flu
cty/ qr fe eadem mea mergr flu
cty tempestatis nisi addatr auxilium
... dmie It gpar luxurios sus
in ceno et luto. ppt eius vilitate
... sicut porcy fouetr in luto. et equus
... in ppo fimo Sic luxurios sp
... etiam et inidu etiam moritur in
peccato Et ide dr Johel. j Computr
erut iumenta in stercore suo. Qu
... Computrescere in stercore
... e luxuriosu in fetore luxurie
... sua finire/ dubitatr v. luxu D.
... e fit ... circa gcupiat et ve
nereas voluptates Et vr q no
... Aug ... q luxuria ad
satietate et hundatia se capit
... notari. Sz sanctus ptz ad
... et potus hundatia ... ad dimi
... go luxuria no e ppe circa co
... et voluptes venereas/ p
... vo dr q luxuriosa res est
vinu ... ptz ad delectacoz co
... go circa has maxe vr ee lu
xuria / p luxuria dr esse libidi
... voluptas appetitus Sz libido
... voluptas non sola e in vene
... ... alys. go luxuria
... solu circa gcupias et volup
tates venereas Sz ... e qd dr in
li de religion q luxurios sut

dr q consumat de carne et de carne
metet corruptioz Qz semiac car
nis fit p voluptates venereas. go ad
has ptz luxuria q sut ... materia
... 2m B. T. 22 q. 173 ar. 1
... q sic dt Ysidorg in lio Ethio
Luxuriosus ab dr q solutg in volup
tates ... aut voluptes vene
rees ... hois solunt. et ... ma
xie circa voluptates venereas gside
rar luxuria Ad pmu go dd q sic
... pn qmd et ppe qt circa delectacoe
tactus/ dr aut et ex gseqnti et per
... qnda ... gbusda alys ma
teriis Jta etia luxuria pn qmd
e in voluptatibz venereis q sut
maxie. et pprie ... hois resol
vunt Secdario aut dr etia in qbsda
alys ad excessum ptinentibz Unde
dt glo ad Gal. v. q luxuria est qlz
superfluitas/ Ad 2m ... q vinu
dr esse res luxuriosa. vl 2m hunc
modu quo in qlz materia hundaci
ad luxuriaz refertr. vl in qntu su
perfluus usus vini incentivu vo
luptatis venereae pbz/ Ad 3m ... q
lz libidinosa voluptas etiam alys
materiis dicatr/ tn specialr hoc nomen
sibi vendicat venereae delectacoes/
in qbz etia specialr libido dt ut dt
Aug. xiiij de civi te

Hec aut pfugm ... fres in
istu deduxit p vias rectas
et ondit illi regnum dei et
dedit illi scienciaz scor. honestavit
illu in laboribz et gplevit labo
res illius. In fraude circuvenie
ciu affuit illi. et honestu fecit
illu. Declarata nobilitate utili gu
bernatore sapie circa quator p ... as
spectabiles vz. adam. abraham.
Noe. et loth. In hac pte ... gnta
introducit. scz Jacob. que ...
... ... ptexit et ...
ubi nouit q sic narrat histo
Gn 28 et 29 Ysaac patriarcha ha
buit duos filios scz Esau et
Jacob gemellos. q ... ...

Esau invidit Jacob et minatus
mortis ei intentavit / Jacob igitur de
consilio matris sue rebecce fugit
ad barsabee per chanaan in meso-
potomiam ad laban avunculum
suum fratrem matris sue. In hoc itinere
dormiens super lapidem vidit sca-
lam erectam ad celum et angelos
ascendentes et descendentes per eam
et dominum innixum scale et dicentem
terram hanc dabo tibi et semini tuo Ve-
niens igitur ad laban gratanter est re-
ceptus Convenit cum eo quod pasceret
gregem ovium et caprarum suarum per
septem annos tali pacto quod daret
sibi filiam suam rachel in uxorem
Septimo autem anno expleto dedit
sibi laban de nocte lyam filiam
seniorem et se in crastino excusat
quod non erat consuetudo illius patrie
primo dare ad nuptias iuniorem.
Et transactis aliis septem annis re-
cepit rachel secundum ieronimum et finivit
ei vii annis aliis. Ita quod xiiii an-
nis finivit sibi pro filiabus suis /
Quibus transactis recepit licentiam
voluit quia ad suam patriam redire.
Rogavit ergo Laban quod adhuc
aliis vii annis serviret sibi / Jacob
respondit quod libenter faceret tali pacto
tamen. Separa inquit omnes oves greges
tuos in duas partes. ponatis quidem omnes
unius coloris in una parte tantum in omni-
bus quam in capris. tradatis quidem mihi illas
ad custodiendum Universa ergo pecco-
ra sparsi velleris et maculosi co-
loris tradas filiis tuis Et ponatis
inter nos distantiam itineris trium die-
rum Quo facto peto pro mercede quod quot-
quot nati fuerint varii coloris quicquid autem
fuerit unius coloris tuum erit Istud
pactum Laban vehementer approba-
vit cogitans quod nulle vel pauce haberent
vellera varia cum totus grex esset
unius coloris Isto pacto firmato Ja-
cob usus est ista subtilitate Vole-
bat enim oves adaquare in canalibus
Accepit ergo Jacob virgas amigdali-

linas et platanias et eas de-
corticavit et ex parte viridis
mansit et posuit in canalibus ut
oves que ascendebant viderent
virgas et umbras istarum virgarum in
aqua. et ex ymaginatione ista
varietatis coloris conciperent fetus va-
rios et maculosos in vellere
Habet enim vis ymaginativa magnam
efficaciam circa prolis productionem Unde
quedam matrona papissa Et pe-
accusata ut adultera et iudicata
fuisset rea nisi eam quintilianus de-
fendisset. ostendens in camera
pe depictum in qua matrona con-
ceperat / sic narrat Jeronimus Et questio
causa de ypocrite narrat Accidit
quandam matronam pulcrum pe-
perisse puerum utrique parenti dissimilem et
toti hec accusata ut adultera
pro rea punita fuisset. nisi ypo-
crates sanam reddidisset quia pictura
quedam in cubiculo in quo conceperat
extitisse asserunt filio sub-
ilem / Consimile narrat Quin-
tilianus c. 62 et contra Julianum
de quodam rege cupiente inter
forum quod pulcras ymagines in
cubiculo suo fecit depingi.
secundum per modum illum pulcros filios
genuit / hac igitur cautela usus
Jacob et fecit meliores oves
clausas. seu maculosi velle-
peiores et pauciores fecit unius
coloris Quo viso laban
mercede et voluit quod sui fi-
essent varii coloris. et fetus
essent unius coloris. Jacob
amovit virgas quas ascende-
meliores oves et posuit e-
admissuram tardiorum. que pro-
erat Sic laban sepe
pactum. et semper habebat peior-
hoc optime dici ad intellec-
licet Quibus visis sciendum est
cob iturus ad laban. et ib-
rando cum eo. et tandem redo-
ab eo. quod ipse sit ductus f-

sapia gubernante Et 2m ista tria scz
accessionis mansionis et recessionis
li. dividitur in tres ptes Illa primo
narratur quo sapia direxit Jacob
d' ira fugientem Secundo quo eum instr.
xit familiam et fructum Tercio quo
eum eduxit versus sua patria ver.
ens 2a ps i honestavit illum 3a
custodivit illum Centum v ad primum
dicit Hec autem i sapia deduxit
iustum i jacob profugum ire fris x
pugnante et fugientem ab ira fris
sui ab Esau fre suo irato Domit.
inz p vias rectas scz de bersabee i
Caran et inde i mesopotamia
Syrie ad laban avunculum suum Et
in isto itinere ostendit illi regnum dei
i visione angelorum ascendentium
et descendentium p scalam erecta a
terra usqz ad celum ut dicitur Gen 28.
Et dedit illi scientiam sanctorum q scia
scorum e scire bonum et virtutes gustum
i o nacionis prise Vel dedit
illi sciam scorum i prophetia q e scia
sct Exp. p a naccess i ciuit sa.
cris se transfert amicos dei et pro
phetas constituit Evigilans enim
de somno suo prophetavit de lege de
templo et de passione x q in tra i a
fuit clarita de Terribilis e locus
iste vere dns e in loco isto et ego
nesciebam non e hic aliud nisi
domus dei et porta celi Gen 28
Terribilis enim fuit lex domus dei
fuit templum passio x fuit apertio
celi porte Sic i sapia direxit
iustum Jacob i itinere fugientem Sz
vertimus cum venisset ad laban eum
20 annis servivit Instruxit eum sa
pia duobus primo quia scivit lucrari
divitias Secundo quo Laban et suorum
fr.... vitavit fraudulentias Quantum
ad primum dicit honestavit illum
i laboribus i ditavit eum p labo
res fideles quos sustinuit laban
serviendo 20 annis vez Gen 28 ubi dicit
die ac nocte estu urebar et ge
lu fugiebat somnus ab oculis

meis Istum modum loquendi de hone
state hic sacra scriptura Eccl 11 Facile
est e in oculis dni subito hone
stare pauperem Et complevit labores
illius dando ei prosperitatem et pacem
et mercedem condignam Unde Gen 30 di
ditatus e homo ultra modum In frau
dulentiis circumvenientium affuit illi et hone
stum fecit illum i docuit eum obviare
fraudulentiis et falsitatibus quas la
ban quando nitebatur diminuere mercedem
sua p mutacionem pacti Secundo tribuendo
sibi fetus unius coloris modo diversi co
loris ut ibidem e Et Gen 31 di
xit Jacob uxoribus suis pater vester
circumvenit me et mutavit pactum meum
decem vicibus i mensibus et tamen non per
misit eum deus ut noceret mihi Et ho
nestum illum fecit i dimite sic prius
fecit expositum e Vel iustum et mo
rigeratum ad alios quamvis malos
Unde e i textu honeste absolutus
ad eos qui fortes sunt Est autem mo
raliter circa istam historiam notandum quod
isti duo germani Esau et Jacob
designant carnem et spiritum Esau pilo
sus signat carnem que plena e sup
fluis desideriis pilis enim terrena
desideria designantur In cuius signum
clerici habent pilos rasos in summitate
capitis et attonsos circumcirca in si
gnum quod nullum desiderium terrenorum debe
at mediare inter mentem eorum et deum
nec etiam dz habere affectiones nimias
ad corpus suum Unde capilli desuper
inferius ad corpus absciduntur
Esau igitur pilosus est caro Jacob vero
lenis spiritum designat Unde ad Gal
6 dicitur vos qui spirituales estis hu
iusmodi instruite in spiritu lenitatis Isti duo
germani inceperunt pugnare i utero
matris et postea Esau cum factus esset
adolescens persecutus est fratrem suum
et intentavit ei mortem Et certe
ad litteram in utero matris caro insurgit
spiritum p originale peccatum Unde ps
Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum
et i peccatis concepit me mater mea

Et contra postea caro concupiscat
adversus spiritum et spiritus adversus carnem
ut dicitur ad Gal v. Esau est senior et Jacob
junior quia ad literam primo concipitur ca-
ro et postea creatur per spiritum Et etiam
Aristoteles 16 de animalibus Embrio in
matre prius vivit vita alia quam vi-
ta hominis Unde i ad Cor xv Non pri-
us quod spirituale sed quod animale
deinde quod spirituale Et Bap 4 In
ventre matris mee figuratus sum caro
Iste tamen senior debet servire minori id est ca-
ro spiritui ut in actibus hominis non caro
sed spiritus dominetur Unde ad Gal v
Spiritu ambulate et desideria carnis
non perficietis Similiter etiam sicut Esau
servivit Jacob in hoc quod eum persequa-
batur quia sic fuit sibi occasio meriti
et pacientie et ad gratiam proficiens Et ista
rebellio carnis est fomentum imperii
sui spiritui quo spiritus proficit et sti-
mulatur ad patriam et reportat victo-
riam Jacob igitur id est spiritus sub servi-
tute persecucionis afflictus fugere debet
in mesopotamiam Mesopotamia
interpretatur elevacio eius quod a vocacionibus
et significat celestem patriam ad quam eleva-
bimur et ad quam vocati sumus Sed
in ista fuga Jacob in itinere dormit
quia spiritus a strepitu mundi subtrahit
se et in sanctis studiis et contemplacionibus
requiescit Capiti supponit petram
quia fundamentum tocius vite sue Christum
facit Unde i Cor x petra autem erat
Christus Et i ad Cor 3 fundamentum
aliud nemo potest ponere preter id quod po-
situm est quod est Christus Jhesus Dormiendo ho-
minis in sancta contemplacione spiritus vidit sca-
lam erectam ad celum Ista scala
est penitencia que stat in terra quia in hac
vita incipitur sed attingit usque ad
celum quia facit hominem in morte ad
celum appropinquare Matthei 3 Penitenciam agi-
te appropinquabit enim regnum celorum
Ista scala habet gradus sex per quos a-
scendere convenit scilicet opera Contricionem
confessionem que sunt partes satis-
factionis oraciones jeiunia vigilias

et elemosinas Ista figurata per
gradus quibus ascendebatur ad solium Sa-
lomonis ut dicitur 2 paralipomenon 9 Duo latera
istius scale sunt spes et timor Si-
cut enim homo timere non presumere Unde
in desperacionem peccatorum noli cadere
sed metum debet eciam sperare non de-
sperare et sic inter spem et timo-
rem inter duo latera penitencialis sca-
le debet ascendere quia sicut metus
sine timor est sine spe tunc desperacio
ledit Et nisi spes timeat tunc
spacio ledit statim presumpcio
Sic timor sine spe nec spes va-
let absque timore Angeli
descendentes et ascendentes sunt cogi-
taciones mentis quibus mente recogi-
tamus gaudia paradisi et tunc ascendi-
mus Unde Luce 22 Cogitaciones
ascendunt in corda vestra Et aliquando
miserias huius vite et eciam
penas inferni ad prouidendum
tunc cogitaciones mentis descendunt
Unde ps Ascendunt usque ad celos
descendunt usque ad abyssos
scale dominus est innixus quia penitentem
expectat et vocat dominus Venite
ad nupcias meas omnes qui laboratis
et onerati estis et ego reficiam vos
Matthei xi Anima vero devota que
dormit cum Jacob audit domi-
num dicentem sibi Terram in qua dormis tibi
dabo et semini tuo id est terram viventium
que est patria celestis in qua nunc
mentis sic peregrinus per contemplacionem
Dabo et postea ut requiescas
ea perpetua possessione Unde
ps Credo videre bona domini in
terra viventium Sed nonne quod laban
Jacob servivit pro rachel
duas filias scilicet Lyam et rachel
Lya lippa erat oculis rachel
decora et venusta Servivit
Jacob pro rachel vij annis et
postea habuit prius recipere lyam
antequam haberet rachel ergo non
consuevimus in patria illa prius
juniores ad nuptias Sic

pr̄r tm̄ seruiuit duas filias hic duas vitas p̄ntē et futuram p̄ns est lya lippis oculis nō qz maneat in hac lacrimarum valle plena miserijs et afflictionibus Futura vero est qz rachel delectabilis et plena deliciis [illegible] et erunt [illegible] decoris gaudium vniuerse pro ista filia oz nos [illegible] vniuerso tempore septennis enim numerus [illegible] est et sigt vniuersitas qz in vij diebus [illegible] ut dicitur [illegible] ij [illegible] sigt quod boni [illegible] qui seruiunt deo dm̄ et vellent libenter statim rachel qz sunt maiores vtilitatis ire ad celum sed ante [illegible] est lya qz deus sic ordinat [illegible] forte vita actiua [illegible] [illegible] ut oportet [illegible] afflictionibus pro salute [illegible] Et si quis [illegible] que videt quod non est [illegible] celesti [illegible] [illegible] [illegible] scilicet pulcra et [illegible] [illegible] laborem [illegible] vite [illegible] accipe lyam lippam Inposterea habeamus rachelem de[illegible] Sic enim deus dat corona pro [illegible] oleum gaudii pro luctu pa[illegible] laudis pro spiritu meroris [illegible] [illegible] Videtur vtrum vita [illegible] sit potior quam contemplatiua [illegible] qz quod est maiorum [illegible] esse potius et melius [illegible] [illegible] topicorum Sed vita actiua [illegible] ad maiores scilicet ad prelatos [illegible] in honore et potestate constitu[illegible] [illegible] dicit Aug in xix de ci dei quod [illegible] non amandus est honor in hac vita sed potius ergo videtur quod vita [illegible] sit potior quam contemplatiua [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ad [illegible] potiore sic [illegible] [illegible] potior [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad vitam actiuam [illegible] dispo[illegible] [illegible] contemplatiua [illegible] dicitur moysi Exodi [illegible] descende

et contestare populum ne forte velit transcendere [illegible] terminos ad videndum dominum Ergo vita actiua potior est quam contemplatiua Preterea nullus debet abstrahi a maioribus ut applicetur minoribus dicit enim apostolus Cor xij Emulamini carismata meliora sed quidam abstrahuntur a statu contemplandi et occupantur circa vitam actiuam [illegible] [illegible] qui transferuntur ad statum placendi Ergo videtur quod vita actiua sit potior quam contemplatiua Sed contra est quod dominus dicit Luce x Maria optimam partem elegit que non auferetur ab ea Per mariam autem significatur vita contemplatiua Ergo contemplatiua vita potior est quam actiua Respondeo dicendum [illegible] q 182 ar 1 Dicendum quod nichil prohibet aliquid secundum se esse excellentius quod tamen secundum aliquid ab alio superatur Dicendum ergo est quod vita contemplatiua simpliciter est melior quam actiua Quod [illegible] probat [illegible] octo rationibus [illegible] [illegible] primo quidem qz vita contemplatiua competit homini secundum quod est optimum in ipso scilicet secundum intellectum et secundum [illegible] obiecta scilicet intelligibilia vita autem actiua occupatur circa exteriora Vnde rachel per quam significatur vita contemplatiua interpretatur visum principium in [illegible] vita autem actiua significatur per lyam que erat lippis oculis ut dicit Greg vj mor Secundo qz vita contemplatiua potest esse magis continua licet non quantum ad summum contemplationis gradum Vnde et maria per quam significatur vita contemplatiua describitur assidue secus pedes domini sedisse Tertio qz maior est delectatio vite contemplatiue quam actiue Vnde Aug dicit in li de verbis domini quod Martha turbabatur Maria autem epulabatur Quarto qz in vita contemplatiua est homo magis sufficiens qz paucioribus ad eam indiget Vnde dicitur luce x Martha martha sollicita es et turbaris erga plurima Quinto qz vita contemplatiua magis propter se diligitur vita autem actiua ad aliquid ordinatur Vnde [illegible] Vnam petij a domino hanc requiram

vt inhitem in domo dni oibz die
bz vite mee Sexto qr vita co
teplatiua i quada vacacoe et q'e
te ɔsistit. ſi d. vacate et videte
qm ego su deus Septio qr vita
ɔteplatiua e s'm diuina vita ac
tiua s'm huma Vn dt Aug in li
d' vbis dni In pn° erat vbu Ecce
quod maria audiebat vbu caro
fcm e. ecce cu martha ministra
bat / Octauo qr vita ɔteplatiua
e s'm id qd e magis ppu homi.
i. s'm intellcm In opacoibz aut
vite actiue ɔuincat eca inferiores
vires q sunt nob et brutis ɔmunes
Vn in ps pq̄ar deus e. hoies et
iumeta saluabis dne. subdit
d quod bet hoibz speale. In lu
mie tuo videbim lumen / Nona
voz addidit dns luce x d. Optima
pte elegit maria q no auferetur
ab ea. quod exponens Aug in
li d' vbis dni No tu mala. set
illa meliore Audi vn meliore
qr no aufert ab ea Ab a te au
fert aliqn ois necitas. etna est
dulcedo vitatis Ad pm quod tn
i casu magis eligeda e vita
actiua ppt necitate pntis vite
Sic eca phs dt 3 topic qr philo
zophari melig e qm ditari Sz di
tari melius e. ndi te pacienti /
Ad 2m go ddm q ad platos non
sola ptz vita actiua. Sz eca Sz
esse excellentes i vita ɔteplatiua
Vnde Gg dt i pastorali Sit re
ctor actoe pcipuus. p cunctis
i ɔteplacoe suspensus / Ad 2m
ddm qr vita ɔteplatiua i qda ai
libertate ɔsistit dt em Gg sup
Ezele qr vita ɔteplatiua ad qui
da mentis libtate trasit tpalia
no cogitans Sz etna Et Boheti
dt in 5 d ɔso. huanas aias libe
riores esse necce e. cu se i mentis
diuine speclacoe ɔsuet min9 vo
cu dilabunt ad cora Vn ptz qr
vita actiua no direcce pcipit

vite ɔteplatiue Set dispon
ad vita ɔteplatiua. pcipit
opa vite actiue i quo ma
net ɔteplatiue vite qz dnci
hec e qd dt Gg sup Ezele.
ta actiua fruitz. ɔteplatiua
ai libtas vocat / Ad 3m ddm
ad opa vite actiue interdu ab
teplacoe vocat. ppt aliqua necitatem
pntis vite. no tn hec mo qr a
totalit ab ɔteplacoe deseri
Aug dt 19 d' ciui dei De
qrit caritas i negocium iustu
pit necitas caritatis / qua
si nullus imponit pcipiende
vacande intuende vacanti
vitati Si aut imponit suspi
da e ppt caritatis necitatem
omo vitatis delectaco deseri
ne subtrahat illa suauitas
pmat ista necitas. et ptz qr a
ta ɔteplatiua ad actiua voca
hec fit p modu subtractois
no addicoms H. 8. T. 22 q

Custodiuit illu ab in
a seductoribz tuta
et letamie forte dedi
vt vinceret et sciret qm om
tioz e sapia / Postqm decla
quo ois sapia q est perui
ty dei libanus Jacob i fu
fris sui odiu i ɔtnendo i
ɔiugiu. et in exhibendo l
laboriosu seruiciu. q oia
vsus laban itinerado et pi
cu eo ɔmorado / hic ɔnt
quo sapia eunde Jacob gub
ad ptes suas repatiando /
ei Jacob fres sui psecutore
cului sui seductore. et ang
sui colluctatore Ab istis
sapia eu custodiuit sic
dicebat Na germanu sui
cotaliat Auunculu vce pl
et ab angelo bndicccoz imp
Oriendi e go. qr Jacob rep
cu vxoribz liberis et ɔg
armentis recte sustinuit d

Pa fuit qz cu fugeret clanculo a
laban / laban indignatus qz no cu ac
cepta licentia et insalutato hospi
te recessisset cu coniugibus et filiabus
suis. Insecutus est eu cu mag
ira sic narratur Gen 31 et sep
tima die eu attigit. Cui nocte
precedenti dns apparuit dicens Caue ne
quicquam aspere loquaris contra Jacob. Et
postea pacem laban cu eo pepigit. meli
us si vocabile Jacob dixit / Ibi
simul pactu fecerunt et cumulum e
rexerunt ut neuter vnquam posterorum
eorum alium transire liceret / Secunda diffi
cultas fuit quam habuit repatriando de
fratre suo quem audiuit occurrere ei
cu quadringentis equis aliis viris. Et q
sic timore duo eum antea confor
tauit ostendens sibi militiam angelorum Gen
32 in loco qui dicitur manaym i. castra
quem locum sic vocauit / qz vidit
ibi angelos dei dicens quod ait Castra
dei sunt hec / Tertia difficultas quam
sustinuit in repatriando fuit in lu
cta angeli de qua Gen 32. vbi dicitur
quod vir luctabatur cu eo usqz ad mane
et finaliter ille vir ei benedixit / Et q
germanum prevalet perduxit / hanc
laborem Jacob spus sanctus per sapientiam de
scribens sic dicit Custodiuit illu ab
inimicis vz a fratre eu persequente ante
ne fugeret a patria sua. Et a laban
eu persequente cu redire vellet ad
patriam suam. Unde ps 16 Eu placuerint
dno vie hominis inimicos quoque eius
conuertet ad pacem / Et a seductoribus tu
tauit illu. hoc e a fraudibus laban
filiorum suorum qui morabatur in meso
potamia Et certamen forte dedit
illi vt vinceret scz qui cu angelo
luctabatur. et victoria obtinuit non
violentiam set per deuotionem angelo
volente sibi dare signum. qz sicut
luctabatur cu eo et tu hunc finaliter
victoria ita sustineret aduersitate
fratris. et tu in fine victoriam haberet
sic experimentaliter disceret. et sciret
in omni potentior e sapientia que attingit

a fine usqz ad finem fortiter et dispo
nit omnia suauiter Sap 8. Et in littera Cu
stodiuit illum / Ex quo notandum qz inter
omnia pro vite nostra maxime vtile
foret discernere inter amicos et inimicos.
qz frequenter amicos credimus illos qui sunt
realiter inimici / Et illos aliquando inimicos
estimamus qui nobis realiter sunt amici!
Sunt enim duo genera hominum qui apparent
amici et sunt hostes et inimici. Et duo ge
nera hominum sunt que videntur inimici et sunt
amici. Et ita quedam realiter. et quedam appa
rentes vn quadruplices homines inimicos.
vz blandos adulatores. falsos consilia
tores. detrahentes persecutores. corripi
entes et post correctores. Primi sunt
excitandi per constantiam / Secundi sunt repu
diandi per prudentiam / Tertii sunt to
lerandi per patientiam / Quarti sunt accepta
di per beniuolentiam / Primi quo inimici a
quibus nos custodire debemus sunt bla
di adulatores. Qui enim ita suauiter
radent. ut guttur radentis amputaret
vel genam penetraret. velut oculum
tuum erueret. multo foret minus dampnosus
quam adulator ideo e blandus ut te
decipiat. et oculum discrecionis eru
at Ecc 12 In labiis suis indulcat

> i. adulacio dulcia loquitur

inimicus et in corde suo insidiatur ut sub
uertat te in foueam In oculis suis la
crimabitur inimicus. et qu adiuuat suffo
diet plantas tuas / Existimatio
loquitur Bene ep 80. si contrarium ma
iore adulatio qz similis e ad
ticie. no imitatur tu illa. sz vincit
et preterit / apertis ac propensis auribus
excipitur. et in yma precordia desce
dit. eo quod groso quo ledit. Doce
quemadmodum similitudinem hanc possis
dinoscere Venit ad me per amico
blandus inimicus. vicia sub nomine virtu
tum surrepunt. temeritas sub titu
lo fortitudinis latet / Ignauia
vero vocatur moderatio. pro cauto timidus
accipitur. In his dicit Bene magno
periculo erramus ymo sic de illat
lade ep 79 Nos sumus contenti mo
dica laudacione ymo si quis nos

sctissiōs · sapientissiōs · & modestis-
siōs pdicit · totu acceptat tanqz no-
bis debitu / & tn gstat nob q
illi solent mētiri qm̄t q nos
laudant In laudib; nris credig
est · & idō nos nō corrigig ideo mu-
tari nolug qz nos optiōs credig
ēē Et idō sīna plonis fuit sic d
li d dictis phoz seu sapientu
q hoies ex inicis magis q̄z ex
amicis sibi pficiunt / qz dū inici
eis errores impperat · corrigūr
Amici vō eis non inficiat errores.
s tolerat & occultat vn̄ ml v
Inimici hois domestici eius Et
ysa z d ipse meus q te btm di-
cunt ipi te decipiunt Isti g p
ptcing sunt evitandi Consideing
defectus nros d q'b; nos ɔfitey sing.
& tn̄ nō decipient Et hc est
qd nos docet Sene in ep vltio
pallegata scz 49 inducens exm
d alexandro magno · q in obsi-
dion cuiusda vrbis dū teniret
muros · sagitta pcussus · cu ni-
mis vehement dolet ait Omēs
mi iurant me esse Iouis filiu.
s wlng hc me hoiez ēē clamat
Idē & nos faciag dr Sene · dicas
vos dicitis me prudēte esse · ego
video qm̄ multa inutilia ɔcupisca
qm̄ inter hc quid intelligo quod
qualib; satietas mo strat / quis
cibo · quis potiom debeat esse
modg qm̄tū capia adhuc ne-
scio / d isto inico pt exponi ec
Ecc 12 Ne credas inico tuo in-
eternu / Sedi inici nri sunt falsi co-
siliatores · q nob aliud suggerunt
q̄z expedit aiab; nris / & hi ma-
xie sunt preclosi in ɔmitate q-
cunqz / qz sic in bonis ɔsiliatorib;
maxie ɔsistit honor · salus ·&
pfectus reipubce Ita i malis co-
siliatorib; ɔsistit ɔfusio & sbūsio
eiusde dr em Tulius li · silo
d senectute q ɔsiliator e in
repubca sic gubernator i navi

in qua alij sentina exhauriu.
Alij cordas trahunt / Alij mali
ascendunt Ille vō tenes clavu
e qnetg · sedēs i puppi mlto ma-
iora fac Et auicēna dr q ɔ-
siliaris e efficiens sic dās formā
qua ht alius opari & dirigi ɔ-
siliaris · adunans · disponēs e
ficiens · Debet em ɔsiliarius he
i vita sctitatē · i vbo veritatē
zelo equitatē · & in expimeto
sagacitatē Et tles i roma
republica vocabat senatores.
& se hnt in ɔmitate sic cor
corpori 2m plutarcu Unde
mulg cōdita ciuitate quā e
noie suo roma vocauit · cētu e
senioribus elegit quorum ɔsi-
lia ageret / qs senatores ɔ se-
nectute · & pres p sollicitudin
cure noiat / horu noia ab in-
vrbis cōdite aureis lris scribe-
re qd pres ɔscripti ab oib; di-
bātur Isti eligebant pgrē enim
i diuersis statib; & officijs e-
tisset tato aptiores sapie ne-
cijs qnto i bracio corpis ni-
posset Istis apd grecos talis
nor fuit · q inigrē duces p e-
rent · n° agi solleñe fa cum
istis Sic isti ig senatores
cōsiliatores sunt reipublice
lissimi qn sunt boni & virtuo
sunt iudices · plati & pnape
nicosissi qn sunt mali vz qn
berēt zelu p comodo suo pivato
& psonali & nō p bono ɔm
sunt corrupti cupiditate & re
muneru qn sunt tīmi & dij
dice vitate / qn odio & amo
gulant vl inuidia ab alijs
ɔsulēdo destruunt quē regē
ge dz · & sunt ido sō eis s tot
publice pessi inici Tales em
dici pt id quod dixit paulus e
mago act 13 O plene oi dolo
fallacia fili dyabli Inice oiu
sto desinis sbūte vias dni

Tis cosiliator fuit ille Aman q
simplicit(er) noblissi pncipis Asive-
ri fraudulentis gsilijs circumvenit
nobilis regis inocentia ad ne-
faria crdelit(er) induxit utz hest(er)
vii vn ibi d(icitur) hostis in(imi)c(us) pessi-
mus iste e(st) Aman Isti v(er)o inici s(unt)
vpudiandi p prudentia / Sic ide
fecit Aman qui pugnavit s(er)mas ad
suggestioz et gsiliu eius data de
occidendo toto gne iudeor(um) in cor-
de retentavit / Tercio inimici nri sunt
detrahentes et persecutores / Et istos
vulgariter vocam(us) hostes et inimicos q(ui)
credes et psonas nras ledunt et tn
in vbis frequt nobis pficiunt / Sic
docet Joh(anne)s ex d(icto) gg(orii) p(ro)p(ter) b(eatum) pru-
dentia divina eximde pducit saepe
insigne medicin(am) q(uo)p(ter) malesuadi
inhos faciunt Nam mali quida
credant se ingn quedam a pessimis
sceleribus(?) Noxioru odio flagitijs ad
virtutis frugem redire · du se eis
dissiles studet ee qs oderat Hic
valet sunt ad religiosos et sectos
vos isti modo dediti ut dyab(olus) q
sa et vita scoru laniat iudicat
damnat q(ui)a diffamacio timenda
no e(st) q(ui)a e(st) a tpibus orta Sic em
d(icit) Bg sup ezech(iel) pravor(um) derogacio
vite nostre approbacio q(ui)a ond(it)
q(uod) iustitie nos h(abe)re si illis q(ui) do
no placet incipi(mus) displicere No e(st)
derogacio s(ed) comedacio lucis si
eu odint et fugiunt vespertiliones
Iusti em viri sunt lux mudi per-
ucida fama et sincera gsciaz Vn
ad Thessa(lonicenses) v Vos filij lucis estis
filij dei / Petores at sunt sicut
vespertiliones amantes opa tenebrarum
Ideo no e(st) derogacio s(ed) gmedacio
boris si eu serpentes fugiunt set
Iusti viri sunt bonus odor xp(ist)i sua
fama guisacoz Vnde d(icit)r 2 ad Cor(inthios) 2
Aliis q(ui)d(em) sumus odor mortis i(n) morte
alijs odor vite i(n) vita / Petores at
sunt serpentes plem veneno pcti
eo No e(st) derogacio s(ed) gmedacio

coloris si ceci d(e) illo menciant(ur) et
iudicent falsu / Petores sunt ceci Vnde
d(icit)r Soph(onie) i Ambulabunt ut ce-
ci q(ui)a dno peccaverunt Et Sap(ientie) 2
Excecavit eos malicia eor(um) Vnde et
iudicia temeraria d(e) sctis sunt sup(er)
gtepnenda Vnde cu quidam iuvenis
spectosus diceret Demosteni pho
Si homines me odiret sic te inerp(er)
primeret Et ipse rndit Ego me pimere
si me quemadmodu te amaret
ecto no e(st) derogacio s(ed) gmedatio
medici si frenetici et maledicant
Bernis(?) di sunt medici aiaz / Peto-
res aut sunt frenetici Si at alles
sco(rum) nros diffamant et eor(um) blas-
femias deride Vn le(gitur) d(e) Vespesia-
no imperatore q(uod) cu esset aiaro et
senex et qda imperator s(ic) diceret
vulpe pelle posse mutare no aim(um)
Ridens hoc d(icit) hoibus debem(us) risu(m)
correctioz no b(ene) pena cius sit / Tercio
inimici quos hemus apparent sed tu rea
sunt amici sunt correptores et corecto-
res q(ui) nos d(e) nris excessibus et er-
roribus arguunt puniunt et emedant
Veritas em erratibus e(st) odiosa
q(uo)ndam i(n) erroribus sunt pseverat
Talis fuit paulus q(uo) gallathas q(ui)
dixit ad Gal(athas) 4 Ego inicus fetus
sum vobis veru dicens vob Isti inici
sunt acceptandi p benivolentia Vn
d(icit)r Mat(thei) v Diligite inimicos vros et
benfacite hijs q(ui) vos oderunt vos i
videos(?) et mores vros ¶ Addicio
scd(?) in l d(icit)r q(uod) d(e) custodiunt ipm(?)
ab inimicis et a seductoribus s(ed) a pe-
catoribus posset dubitari An peto-
res sunt ex carite diligendi Et
v(idetur) q(uod) no q(ui)a dd carite h(ab)et et inimicos
odio hunt · ergo ex carite magis sunt
odiendi petores q(uam) diligedi / p
pbacio dilectois est exhibicio opis
ut d(icit) b Bg in omelia pethec(ostes) Sz
petoribus no exhibet iusti opera
dilcois s(ed) magis opa q(ue) videntur
ee odij s(ed) id ps In matutino inte(r)fi-
ciebam omes petores t(er)re Et dils

pcepit Exo 22 maleficos no pa
tialis viue go petores no st ex
carite diligendi / p ad auctia
ptz vt amic velis et optes bona
Sz sci ex carite optat petoribz ma
la h d ps Contrat petores i infer
nu go p ppriu autor e d eisde
gaude et ide velle Sz caritas no
fat velle qd petores volut neq fat
gaude d hbc d quo petores gau
dent h magis fat qrm go peto
res no sut ex carite diligendi /
p ppu e autor simil gome ut d
s Ethicor Sz cu petoribz cuo est
gmedu h i d 2 ad Cor 6 Recedi
te d medio eoru go petores no
sut ex carite dili di / Sz q e qd dt
Aug i p o d doct xana qp cu d
diliget proxi tuu Nonce oem
ho proxi ee dputad Sz petores
no desinut ee hoies qr petm naz
no tollit go petores st ex carite
diligendi / Ro d sic 22e q 24 ar 6 q
i petoribz due put gsiderari s na et cl
pa Sz in naz qua a do hnt ca
paces st bti inte sup cuus gmuca
caritas funda ut supra dcm e / et ido
h naz sua st ex carite dili di Sz et
culpa eor do gria et e btitudinis
ipedi tu Vn eis clpa qua do adu
sut st odiendi qcuqz petores etia
pr et mr et ppinqs Debes ei i peto
ribz odie q petores sut et dilige
q hoies st btitudis capaces et hc
est ve eos ex carite dilige pp deu
Ad pm e ddm q inicqs pphta odio
huit iniquitas iniqs st hnt odio in
qtate ipoz qd e ipoz malu et hc
est pfectu odiu de quo ipe i ps
pfecto odio oderam illos / Eiusdem ca
Vomis e odie malu alicis et dilige
bonu eius Vn etia istd odiu pfectu
ad carite ptz / Ad 2m ddm q aic pe
catibz sic dr p i p 9 Ethicor no sut
sbthede auctie bnficentie quolisqz
heat spes sanacols ipoz Sz magis
e eis auxiliad ad recupacone
virtut qz ad recupaco pecunie si

ea amisisset gnto vtus e mag
auctie affinis qz pecunie Sz q
i maxia malicia incidut et i
sanabiles fiut tuc eis no e a
micie familiaritas exhibeda Et
huius di pecantes d qs mag p
nocitu aliorz qz etia eorz emu
h lege diuina et huana papim
occidi et tn hc fat iudex no ex
odio ipoz h ex carite aore q b
publicu pfert vite singlais p
et tn mors p iudice inflicta p
catori pdest sive qurta ad ex
expiacoz sive no qurta ad d
ticiaz qr p hc tollit eis ptas
amp peccandi / Ad 3m ddm q h
imprecaciones q in sacrascriptura rep
tri put intelligi Vno p modu
prenunciacois no p modu opta
vt sit sens iste Conuerta petor
i infim i qurtent Alio p mo
optacois ut tn desidiu opta
nis refera ad pena homi h
iusticia puiente h i d letab
iustus cu viderit vindicta / qr n e p
ds puniens letat i pdicoe ipo
vt d sap i h i sua iustia qr
iustus dns et iusticias dilexit / Ter
ut desidiu refera ad i meri
culpe no ad ipaz pena ut s pc
destruat et hoies remaneat
Ad qrtu ddm q ex carite no
ut ipi volut velis q ipi vol
vl gaudeas d hs d qs ipi ga
h ut facias eos velle qd volu
et gaude d hs d qs gaude Vn
Je 15 ipi qurtent ad te et tu no
qurteris ad eos / Ad 5tu ddm
gmune petoribz Infirmi qd e i
du pp piclm qd eis imminet
ab eis subuertant In pfectis
d quo piclo no time laudab
q cu petoribz qursent ut eos
uertat Sic ei dns cu petoru
manducabat et bibebat ut h
Mt 9 Comictus tn petoru qnti
gsorciu peti vitadus e oibz Vn
2 ad Cor 6 Recedite d me

eru. & immundu ne tengentis
[illegible] pecti gpensiu h 3. c. xx. q. s.

Hec venditu iustu no delig[it]
sz a petoribz liberant eu / de
scedit qz cu eo ad fonea &
domelis no delig[it] eu. do affret
illi sceptru regni & potencia adu
sus eos q eu deprimebat. & media
cs ondit q inclaruerit eu. & de
dit illi claritate eterna / Postq de
cata e gubnacio sapie cu quig
pnas notabiles & spectabiles
sz adam. Abraham. Noe. loth. & Ja
cob. In hac pte inducit exem
plu pone scz ipius Joseph q
[illegible] modo fuit exaltatus & hu
liatus tribulatus & glificatus Et circa
dno fat Na pmo ondit quod
Joseph fuit multipl tribulatus / 2o
quo p sapiaz extitit magifice
liberatus ibi do afferret illi scep
tru / Circa pm sciendu qd Joseph
mas tribulaces inuiriosas sustit
q qbz hic breuit fit mencoz fuit
m a fribz suis venditus & aliena
p fraudulosa gspiracoz vz Gn
37 / fuit scdo d sollicitacoe libidi
osa & d voluptate adulteriu effe
cia delatus diffamatus. & accu
satus p maliciosaz mulieris mach
nacoz vz Gn 39 Tercio pme in
e fuit iste. fres sui decem inui
erunt & & cu aliq vellent eu oc
cidisse do volente mutaueit par
tem seu gsiliu & tunsentibz Ismahe
litis eu vendiderunt p xxx dena
rios d gsilio Jude q fuit vnus ex
fribz Joseph Hoc fco in seruit tu
nica Joseph intincta i sanguine ad
patrem eoz dicentes se in agro illa
inuenisse Cuna visa pr gretit fi
lium suu a feris aialibz deuora
tu & irremediabilit eu deplan
xit Illi mercatores duxerunt Jo
seph i egiptu & vendiderunt eu
Putifari eunucho pncipi mili
tu regis. Nc e intelligendu qd iste fu
erit eunuchus i castratus a iuue

tute. sic sic solz nobiles facere pp
custodia dnaz qz gstat illu sal
te huisse filia asenech qua iste
Joseph postea duxit i vxore / Et
tradunt hebrei qd iste putifar
videns Joseph elegante puern e
mit eu a mercatoibz. ut eo
abusus fuisset Dns at infrigidat
eu qd impotens fuit cu eo coire.
& custodiuit Joseph ab eo intactu
Vn ppt hc deinceps dicebat eu
nuchus / & tuc fcus fuit potifex
heliopoleos. & magis honorat
qz fuit antea apd pncipe Iste
putifar videns Joseph ingeni
osu & grosu in agedis. constituit
eu dispesatore tocius domus sue
Vxor vo putifaris & dna ipius Jo
seph infatuata d ipius pulc
tudine. sollicitauit Joseph de
concubitu. Q se excusauit. tu
qz pdicio fuisset d dnu suu. tu
qz pctm in deu suu Igit quoda
die cu Joseph thalamu domine
sue intrasset. Ipa apphensa la
cinia pallij sui. ait. dormi me
cu. Q nequaq acqiescens opeu
nephario. fugit relicto pallio apd
ea. Q videns se gtepta. Cogitat
a viro suo accusans Joseph d an
su ipudico. & qd ea violent vo
luit oppssisse. In cuius argutu
ondit ei palliu delictu Puti
far nimis credulus vbis vxoris
misit eu i carcez In quo pistor &
pincerna regis postea missi erat.
Dedit qz dns tatu graz Joseph
i gspectu dni carceris. qd ta carcez
qz inclusos eius custodie gmitta
Eo tpe istoz duoz sopnia exposuit /
pistor qd suspesus. pincerna libar
recordatus qd pq hc dni impatoris
ipius. cu rex p sopniu vidisset
vij sterilitatis annos. Joseph p
mediacoz pincerne eductus d car
cere. sopniu exposuit scz sterilitate
futuras pq vij anos fertiles
Et gsiliu regi dedit. qd aliquem

Lacinia latinice
fa gl vagbe la
cinia et circa sue
extremitates vestimen
ti sicut hic

prudete viru i reg suo statuet
q blada p illos vij anos fertiles
i horrea ggraet q9 tpe sterilit
victitaret tra egipti Costitut9
e Joseph i illo officio Et maxi9
fcus est sb rege. a quo pcepit a
nulu & torque aurea circa collu
& curru nobli vehebat pcone cla
mate. ut omes genuflecterent an
illu Sic go d' vinclis & carce ad
reg regime e tnslat9 Ista go
mirabilē & mltiplicē gubnacoz
Joseph descbes salon d' sic H
i sapia vedita iustu Joseph no
delīqt Vn Joheş exulās sic
scbit q iuste eu exulātē nō
delīquut ß qtinue comitate st
eu. nc eni timor as valuit spe
die li. j mett A d. Has saltem
nllq potuit pvince tiror llemm
comites pegnenti iter. Et a
petoribz scz fratibz suis qs accu
sauit apud prez d' cime pessio
ibz Gn 34 libauit eu. Desce
dit qz cu eo i fouea. i i carcez
vl in fouea. i i cistna vetez si
aqua i qua piecerat eu fres
sui utpz Gn 3a Et i vinclis
no deliquit illu Vn ps Hui
liauit i cōpedibz pedes eius Et
Gn vl d' pincern9 & pistor uni
ssi erat i carcez ubi vinct9 erat
Joseph do' afferret illi sceptru
i pncipatu sup regnu egipti
Vn ps Costituit eu dnm dom9
sue & pncipē oīs possessiois sue
Et potenciā adusus eos q' eu de
pmebat s fres suos ad hc tata
hunt potenciā q eos vl in carcez
vl i morte danat potuisset si
voluisset. & medaces ondit qui
maclauerut eu s imponedo 'b'
cmen adulterij. qd fēt fco per
honesta vita. ondendo eos
fuisse metitos & fllm dixisse. &
illaz pessiaz mlicz dnaz sua fu
isse metita Vl forte no solu
fco ß vbo eos qvicit. qui erat

postea i tata digte. & no solu
fecit sapia Joseph ßz eciā de
illa. Clarūte' citia. i clara fuit
apd meoria hoim i sempitnu
Hec ad liāz. Ds' in lra H iustu
ditu no deliqt Int' varios pi
zes q' difformite se hnt ad de
qntu ad tn aliq vedut pati
ptate aliq filij vitate. Aliq
spus scitate. pris ptate ve
aliq plati maxie. filij vitat
fili assessoes spus sci scit
fieri fslatoes pmo go plati
maxie ut pote Symoniaci & h'
vedut pris ptate dat potēt
& vsu clauiu ecclie p munez
& tpali mercede sequut & eccliā
virtute sponsā xi q vedut. q' qui
xpm offendut facile pz int
ti. qz rigide. qz acute. qz imp
tie istud viciū reprobat xc. Ipe
i suo aduetu. venit i carne
dicatu no iudicaē venit pctō
le no punire. ad ondendū ele
tiaz. no vindatz Et tn cō p
symonie ita feruebat q q'
litz innate masuetudis. no
mans tam no obliuiscēs. se
ad puniendu se dedit Vn Joh
2 ca et 21 dr q fco qi flagello
funiclis eiecit vendetes & e
tes d' templo & mesas nūmula
rioz & et & cathedras vedēn
columbas euertit. q simoniaci
gnabāt. & dixit eis. qr scriptū
em qr dom9 mea dom9 or
vocabit vos at fecistis illa
Nc mirū si sic q' lres euasit
ipi xpm expellut d' suo o
Xpus ei se fēt ostiu ecclie
les q as in ecclesiaz. i i ecclia
dignitate intret nisi p eu Jo x
d' Ego sū ostiu & q' i no intrat
p ostiu i ouile auiū. ß ascedit
aliunde. ille fur e & latro Isti
plati mali q eccliaz vendi
expellut xpm d' officio. faciet
pecuniaz ee ostiu & no xpm

hec fecit Symon magus cui dixit
petrus Pecunia tua tecum sit in
pditionem qr estimasti donum dei pecu
nia possideri Act. 8. Nec aliqua
pena est ita pmi valoris in mun
do sed magna gtumelia iudicaret
si duceretur de foro ad forum et vbi
que offerretur venalis / quanto magis
sponsa xpi ymmo xpus pro sponsa offen
ditur q vilissime vendit ad emen
dum offertur / nunc in foro pape nunc
in foro regis vel principis vel alicuius
regis secularis Talis merito fur dicitur
vocari et latro sacrilegus / quam iusti
cia est vocare illum sacrilegum et la
tronem qui furatur calicem vel librum de
ecclesia et non illum q furatur ecclesiam
ipsam et omnia bona eius dico insu
per Certum est enim contemptum faceret et da
mpnum regi qui in camera sua introdu
ceret scurriles buffones et ioculatores
in ludos Sic etiam isti venditores
ecclesie dei introducunt callidos
versutos et plenos veneno pecca
dulatores predones et latrones
reptilia et iumenta magis quam ho
mines dici possunt. Et sic maximum dam
pnum fieret homini si sponsa sua sic
arte magica incantaretur. quod
eo plus humane produceret talpas
serpentes vel asinos cornutos / Ita
et ex parte ista irrecompensabile
dampnum ecclesie. per ecclesie venditores
Non enim ab auaris quorum totus intentus
est reperitur in ecclesia canonica vel presbi
ter in eius principio filii ecclesie dicere
Mater nostra proprie genuit nobis
talpas. Cum ponitur in ecclesia vnus
mercenarius vsurator vel litigator / possunt
dicere Mater nostra peperit nobis vnum ser
pentem Et quando preficitur vnus episcopus
illiteratus et laicus possunt merito dicere
ecclesia peperit vnum asinum cor
nutum dicit enim b. augustinus pro lxx
annos babilonice captiuitatis
seruatur sacer ignis quem iermias
abscondit et tunc primo extinctus
est quando antiochus vendidit sacerdocium

Jasoni ut 2 machabeorum 4. De istis malis
venditoribus potest exponi de Johelis 3.
Puerum posuerunt in prostibulo. qui sua
ecclesia conferunt uni lubrico et luxu
rioso Et puella in ecclesia vendi
derunt pro vino. qui bona ecclesie conferunt
viro guloso. Ergo sunt aliqui qui vendunt
filii veritatem. hii sunt falsi iurato
res et aduocati contra assessores Isti
enim nolunt testimonium dicere nisi con
ducantur mercede. cum testibus tenean
tur dicere veritatem et iudex suum munus
discernere equitate / Legitur de dyabolo quod
cum voluit mentiri induit formam
serpentis quia verecundatus fuisset in
natura propria mentitus esse Ergo cum proprium sit
de mendacio et periurio non legitur
fuisse conuictus ymmo oppinio est quod
cum adiuratur in nomine trinitatis dicere
veritatem Ipse non mentitur Ergo ipsi iura
tores falsi peiores sunt dyabolo qui
quantumcumque adiurantur. possunt pro mo
neta quod veritatem addicere Vide Amos
ii Vendiderunt pro argento iustum et
pauperem pro calciamentis / Tercio alii ve
dunt spiritus sancti sanctitatem scilicet simula
tores qui opera de genere bonorum faciunt
pro laude humana / De quibus dicit saluator
Amen dico vobis receperunt mercedem
suam Istis dicit supplantator dyabolus
De Gen 27. Vende mihi primogenita tua
et ipse ei retribuit modicum flatum ve
ti in commendacione mundi honoris.

¶ Addicio. Lectio igitur moriturus
erat Joseph ut legitur in testamento patrum
scilicet xii patriarcharum Conuocatis filiis
et fratribus suis dixit Audite Joseph
dilectum ab israel. audite parabolas fi
lii patris vestri Ego sciui in vita
mea inuidiam et mortem et non er
raui in veritate domini Fratres mei isti
oderunt me. et deus dilexit me In
lacum miserunt me. et deus reduxit
me. In omnibus his locis primus est et in
modis deuotis consolatur in breui
recedunt ad probandum animam consilium et
decem temptacionibus me probatum temptat
et in omnibus his longanimis fui /

qui magis medicina est longanimitas.
et multa bona dat sustinentia. Non
enim derelinquit deus timentes se in vin-
culis vel tribulationibus vel necessitatibus. Na(m)
quotiens egiptia minata est mihi
mortem nolenti coire cum ea, dimit-
teria tradebat me et omnibus que mea sunt
si tradas te ipsum in me. Ego autem
recordatus sermonum Jacob patris mei.
Ingrediens thalamum adorabam do-
minum et ieiunavi et apparui egip-
tio quasi in deliciis vivens. Septem an-
nis triduano ieiunio dietam meam re-
cipiens tenebam egenis. Et mane
vigilabam ad dominum et flebam pro Mem-
phitica egiptia quia valde et in-
desinenter molesta erat mihi et noc-
tibus ad me veniebat visitatoris (gratia) quia
filius non erat ei, fingens se habere
me ut filium. Et orabam ad dominum
et peperit masculum. Igitur ut filium am-
plexabatur me, et ego ignorabam.
Ad extremum vero in fornicationem me
trahebat; quod intelligens ego contri-
stabar usque ad mortem. Et exeun-
te illa veni in me ipsum et contristatus
sum de ipsa per multos dies, quia te-
cognovi dolum ipsius et errorem. Et
dicebam ei verba altissimi si forte
averteretur a concupiscentia sua mala. Mul-
totiens ut sancto mihi blandita est in
cum dolo laudans per verba castitatem
meam coram viro suo, volens sim(ul)
supplantare me. Glorificabat me ut
castum in manifesto, et in abscondito
dixit: Ne timeas virum meum. Et
enim persuasum est ei de castitate tua,
quia et si aliquis diceret nobis de te
non crederet. In hiis omnibus in ter-
ra iacebam in sacco et deprecabar
dominum ut liberaret me ab egiptia.
Ut vero nichil potuit, rursus in specie
instructionis veniebat ad me di-
cere verbum domini: Si vis ut dere-
linquam ydola obtempera mihi, et egiptium per-
suadebo recedere ab ydolis, et in
lege tua ambulabimus. Dicebam autem ei:
Non in immundicia vult deus esse

veneratores se, neque in adulteran-
tibus beneplacitum est ei. Siluit ergo il-
la desiderans explere concupiscentiam suam.
Ego autem apponebam ieiunium et ora-
tionem. Rursus in alio tempore dixit: Si adulterari
non vis, ego occidam egiptium virum
et in lege tua accipiam te in virum.
ut // Ego igitur audiens scidi stolam meam
Et dixi: Mulier, revereare deum
et non facies actum periculosum hunc
ut non disperearis, quia et ego manifesta-
bo cogitationem impietatis tue omnibus.
Timens vero illa rogabat ut ...
ne annunciarem maliciam eius. Et re-
cessit temptans me seducere donis,
mittens mihi omnia que sunt in usu filiorum
hominum. Et misit mihi cibum incanta-
tione confusum. Et ut venit eunuchus
afferens illum, respexi et vidi virum
terribilem in disco tradentem mihi gla-
dium. Et intellexi quia putatio
illius in seductionem anime mee est.
Et exeunte illo flebam, neque illum
neque aliquem alium cibum illorum gu-
stans. Post unum igitur diem ipsa ve-
niens ad me agnovit cibum.
Dixit ad me: Quid est hoc quod non co-
medisti cibum de cibo? Et dixi
ei: Quia replesti mortiferum. Cognosce
nunc quia deus patris mei per an-
gelum suum revelavit mihi mali-
ciam tuam, et servavi cibum in reco-
tationem, si forte videns illum peni-
teas (?) ut cognoscas quia habet ...
tate veneratur deum non prava
malicia ipsius agetur. Et ...
flet quam passionibus. Vides ea ...
tinet aut ... quid accidit facta
tua. Rudit dolores cordis mei
ego doleo et gemitus spiritus mei
timet me. Impleuit ergo ad ...
exeunte adhuc viro eius e...
Et dixit ad me: Suffoco me
vel in puteum vel in precipicium
cio incipiam nisi obtemperaveris mihi.
Intelligens ego eam spiritu beli-
al turbatam, orans dominum dixi
ei: Quid turbaris et tumultuaris ...

Memphis urbs quam egiptus ... dicitur memphitis egiptus
a memphi civitate quam construxit memphis filius ...
ut dicit ysidorus et glosa, memphis huius memphis ut
memphites ... filii ... de memphites
... memphitica memphitica ... egiptiaca ...
Jeronimus in epistola ad paulinum: Sic pitagoras ...
memphiticos vates vel philosophos egiptios ...

excenta. Recordare qm̄ si octa
ui tepm̄ Tethon gubernauerit
moriens super tibi colafizabit
filios tuos. et pdet memoriā tuā
de via Et illa Ecce diligis me
hec ergo h' m' solū qm̄ ptegis
vitā meā et filiorū meorū nunc
h' d expectacōz potiri desiderio
meo Et nō cognouit q ppt' dm̄
meū dixi ita et nō ppt' ipam. Si
cui aūt succubuit passioni desidij
pieci et hmo serui efficit' ut
ei Et si bonū aliqd audierit in
passione sua q vincit' accipit
pro desideriū pniciosū Igit' dico
vob filij mei. qm̄ hora erat quasi
sexta qn̄ exiuit a me Et ego
genuflecteb ad dnm̄ illā diez
et nocte circa diluculū surrexi.
lacrimās et petens libaciōz ab e
gipcia. In fine apphendit vesti
menta mea cū violentia. attrahens
me ad concubitū Sz ab ea pfugi
nudus. Illa vō calumniata dixit
viro et misit me in carcere in domo
sua. Et sequēti die flagellauit
me. Itēm in carcerē me misit in
domo sua. Vt ergo eram compedibus
Egipcia infirmata est a tristicia. Et
auscultabat qlit' ego laudabā
dnm̄ existens in domo tenebrarū
et hilari voce gaudens glificaui
dnm̄. qm̄ ob occasionē amonebar
ab egipcia. Ac mittens misit ad
me di. Accepta imple desideriū
meū et libabo te a vinculis Sz
neq aliqd me ad hac cogitacōes
inclinauit. Et totiens quociens mis
sa descendit ad me in mane.
audiuit vocē meā orantis In
telligens vō suspiria eius. Cum
et cū adhuc eram in domo eius
nudabat brachia eius et pectora
et tibias ut incideret in eā. nimis
enim erat pulcra facie et maxie
ornatu ad decepcōz meā Sed
dns custodiuit me ab operibus
ephariis Videte ergo filij quanta

opat' sustinencia et orō cū ieiunio
vobis si sobrietate et castitate habeatis
in sustinencia et humilitate cordis. do
minus habitabit in vob Vbi ergo habitat
altissimus. Et si aūt incidit inuidia
vel calumnia. Deus q in ipso habitat ppt'
castitatē. nō solū libat me a malo.
sed exaltat et glificat ipm̄ sicut et
me. Cognouit enim frēs mei quo
dilexit me pr meus. et nō sum ex
altatus in corde meo Nā quamuis pu
er existens. habebā tn̄ timorē dei
in mente mea. Sciui enim qm̄ oīa
ptransibunt. et moderabar me ipm̄
Et honorabā frēs meos Et ppt'
timore eoz venditus silui. Et nō
dicebā Ismahelitis nomē meū
qm̄ filius sum Jacob viri magni
et potentis. Vos igit' habete in actu
vestro dei timorē et honorate
fres vros. Omnis enim q diligit le
ge dei. diligit' ab eo. Veniens aūt
ad Nitepolitas cū Ismahelitis
interrogabat me Cuius esse Ego
aūt dicebā. Seruus sum ipsorū
ex domo dixit in maior ipsorū
Nō es seruus tu. qz aspectus tuus
de te ostendit. et minatus est m' ad
mortē. Ego vō dicebā qm̄ ser
uus sum ipsorū Vt aūt venimus in
egiptū de me certabat. Quis adderet
aurū et acciperet me. Ppt' qd oībus
placuit me esse in egipto apud
negociatorē negociatoribus ipsorū
vsq dū redirent referentes nego
ciacōz ipsorū Et deus dedit m' graz
in oculis negociatoris et credidit
m' domū suā Et benedixit illi
dns in manu meā et impleuit
eū in auro et argento et eram cū ipso
mensibus tribus et diebus quinq Sz in
tpe illo transiuit uxor Chemphi
tica militis uxor putifari cū ma
gna gloria. et iniecit sup' me oculos
suos. qm̄ dixerat ei eunuchi
de me. Et dixit viro suo de negocia
tore qm̄ ditatus est in manu cui
dā hebrei iuuenis dicunt ei

q furto furati sit eu d' tra ca-
naan. Nuc i fac tu eo iudicium &
aufer iuuene i dispesatore tuu
& bndicet te ds Ebreor. qm gra
excelsi in ipo e. Putifar vo per-
swasus iussit adduci negociato-
re. Et d' ei. Qd hc audio qm fu-
ratis aias ex tra Ebreor in s-
uos vendes. Lades i in tra ne
gociator d'. Rogo te dne no no-
ui quid dic. Et ille vn i tibi
puer ebreus. Q' d'. Ismahelite
gmedauerut m. qui usq reuer-
tent. Et no credidit ei. S; ius-
sit eu nudu flagellari. Cu stil-
nete vo illo dixit putifar. Ad-
ducat iuuenis. Et adductus ado-
ram pricipe eunuchor. Cu-
ei erat i dig te apud pharone.
Et dimides me ab ipo. D' m. mchi
Seruus es an liber. Et dixi
Seruus. Et d' Cuius es seruus.
Et dico ei. Hismahelitar. Et i c
d' m. Qualit ipor seru es seruus.
Et dixi. Qm ex tra canaan e-
merut me. Ille vo no credidit
d' Qm mentiris. Et nudu iussit
me flagellari. Memphitica vo
vidit p fenestra flagellari me
mittit ad viru suu d'. Iniustu
e iudiciu tuu. qm & furatu
liberu punis ut iniuste agete.
Vt at no mutam v'bu flagella-
tus. Iussit me custodiri usq
veniet aut pueri dni. Et uxor
d' ad eu. Qt quid detines cap-
tiuu & nobile pueru. que op-
tuit magis ee dimissu & fa-
mulari. Volut em me vide
in desidio pcti. Et ignoraba d'
oib his. Ille vo d' ei. No e apd
egiptios an onsior auferre alie-
na. hc dixit d' negociatore &
d' me. qm debui inclusus esse.
Pq 24 vo dies venietes hisma-
helite. Et audierut q pr meus
testaba d' me. Dixerut ad
me. Quid e q dixisti te esse

seruu. Et ecce cognouimus qm fi-
lius viri magni es in tra canaan.
Na testa pr tuus i sacco. Et i
sus volui lacrimari. S; continui
me ipm ne cofunde fres meos.
Et dixi. Ego no noui. Seruus
Tunc gsiliabant vende me
ne inuenirer i manibus eor. Tim-
erut em Jacob ne no facet
eis vindicta pecti. Na audiui
qm magnus est apd deu &
ies. Tunc negociator d' eis
mite me a iudicio putifari
dentes i petebat me dic
Cum in argento emptus es a
& ille absoluit nos. Memp-
ca vo ondit viro suo ut emi
me. Audio mgt q vendut ei
mittens fina' inli dixit
duas vincas auri petut p
pueri no pcie auro. Et de
eis octogita aureos p me
cetu dux datos ee p me. E
dus ego sciui. Videte filij q
sustinui vt no gfunde fr
meos. Et qn venerut fr
mei i egiptu reddidi eis
tu & no gcgnouerut & no ex
brani s; gsolatus su & pq m
Jacob habundatius dilexi
nc eos pmisi tolerare. Hi &
multo plura. Lectio. 132.

Hec plin iustu & ser-
sine querela libauit
tominibz quillu opimit
Intime in aias serui dei &
cor reges horrendos in po
tis & agmit. Postq declati
multiplices effectus sapie ex-
ciali. gubernacoe quarda
blin pnaz q quada pule
familiarite fuerut do cau
In hac pte qmt ppeq d' e
innabilibz sapie. Quos fe' ci
bnacoz vniq tocius ppli ist
q fint poinus do peculiarit
decratus in dei cultu. & pl
data spea' informatus. Feit

an sapia ta notabilia beneficia
impsit primo enim eos de egiptia
ca seruitute potenter eduxit et
liberauit Secundo eum per desertum xl annis
deduxit et pauit / tertio istum populum
in terram promissionis induxit et eum ibi
agaiuit In eductione autem israel de
egipto mirabiliter afflixit egiptios
et liberauit ab egiptiis et deductione
eorum per desertum defensore iustorum in
fuit et aduersos destruxit sine condu
lo In terra promissionis mirabiliter exal
tauit ebreos et prostrauit cananeos
de quibus tribus beneficiis maxime collatis
agitur ab hoc loco usque in finem
libri Vnde in ista parte Salomon benefi
cia recordatur et prosequitur et regratiatur
deuote et mirabiliter nunc de be
neficio collato contra egiptios nunc contra
cananeos nunc de mirabili ducatu
quem fecit deus in via per columnam
nubis et ignis in deserto Diuiditur
primo processus usque ad finem
capituli in quatuor partes Prima primo tangit
quantum ab egiptiis liberatio Secundo israel
egiptios liberatio Tertio eorum de
desertum eductio et quanto bonorum
gratuita collatio Prima pars in Et
reddidit iustis Tertia pars in Et e
duxit eos in via / Quarta in Ideo iusti
tulerunt Circa primum duo facit Primo
ostendit que fuit in ista liberatione
le agens Secundo que et qualis
fuit in eadem agens instrumentale
infra intrauit in animam serui dei Circa
primum sciendum quod sic narratur
Exo. i. post mortem Joseph filii
israel in egipto adiecti fuerunt serui
tuti et fuerunt egiptiis in luto
et latere et in magna captiuitate et
tamen non obstante seruitute dura
filii israel multiplicati sunt nimis
et quanto magis opprimebantur tanto
magis multiplicabantur et crescebant
Vnde hac de causa statuit rex egip
ti quod quicquid nasceretur eis sexus
masculini proiceretur in flumine quicquid
feminei seruaretur et sic viri destruerentur

erent et mulieribus ad libidinem uterentur
Cuius temporis tempestate natus est moy
ses quem deus ducem suum fecit contra
pharaonem per quem et populum suum liberauit
de quo sic Hec id est sapientia populum suum
iustum scilicet filios israel qui ideo dicuntur iusti
quia fidem habuerunt de uno et vero deo
colendo Abac. ii. Iustus ex fide
viuit et semen sine querela id est semen
sine querela patriarcharum qui vixerunt
sine querela et communiter qui fuerunt
in illo populo boni et iusti et sine
querela quales fuerunt de quibus etiam per gratiam
descendit Zacharias pater Johannis
baptiste qui secundo modo patet
sic vixit Luce i. Et ambulantes
in preceptis sine querela liberauit a
nationibus id est egiptiis qui tales masse
runt que les nati sunt carentes
simpliciter cognitione dei que est per fidem
in parte quem qui nationes illum op
primebant operibus duris luti et la
teris ut supra dictum est Exo. i. Ve
nite sapienter opprimamus eum / Hec
sapientia fuit in ista liberatione agens
principale Agens vero instrumentale fuit
moyses de quo subdit Intrauit
in animam serui dei id est sapientia intrauit
in animam moysi qui fuit seruus dei
Exo. iiii. Ego ero in ore tuo et do
cebo te quid loquaris Et stetit sa
pientia scilicet ut ipse moyses contra reges
horrendos scilicet pharaonem et potentes
principes eius In portentis et signis
id est faciendo portenta et signa mirabilia
portenta dicuntur a portendo quia
significant aliquid mirabile et nouum
Vnde Ysidorus libro Ethimologiarum Portenta
dicta sunt perhibet a portendo id est a pre
ostendendo eo quod aliqua futura ostende
videantur prodigia eo quod porro id est
per longius futura porrigant Monstra vero
a monitu sunt dicta eo quod aliquid signan
do demonstrant sine quod statim
monstrent quid appareat / quia ea mon
stra gignuntur significant quandoque aliquas
magnas mutationes futuras in
republica Hic parum antequam perpes

xi libro

alias a monitu

alia3 ueme iugera

pdidit regnu psaru. vlpis ab
chna d' pkecard fuisse et angz
Alex' otius ess. mlier qda mo
stru qdad enmoa e. qd supiores
ptes corpis huai hut. s3 mor-
tuas. isfiores dusar bestiaru
s3 vmetes. Et signt repetina re-
gis mfectoz repmatis vide ysa
vbi s3 dhostru fuit cua ille ti-
tion q iacet. qi duo ingera occu-
pamt sic omerg testa. h' em
no scbez nisi i ysidoro repisse
Est em iuger spaciu qntu ara-
tru arare pt vno die. Et rotz
s papia zeo pedes i longitudie
z i latitue medie. Quod spa-
ciu si mltiplicare p 9. Et si di-
ca q ho h q spaciu iacedo occu-
pauit tatu fiet sollene meda-
cui sic credo. Vt qo lra Ste-
tit ho moyses q reges horre-
dos in portet z signt big dun
miracla. Inno i c h' vlt Signa
aut eos q credidernt h seque
In noie meo demonia eiciet &c
Ez h' pt ee dubiu quaz modr-
nis tpibz miracla no fint ita
passim sic olim in eclia pmi-
tia. Tunc em ad lraz visibaba
illa autas d' illis qnqz signis
Ad h' e dem q eclia osidit
em tplice statu s pmitium me-
diu. et vltim. In statu pmitio
fiebat sig frequt. In statu mo-
duo raro. Ez in tpibz lntios ra-
rissie. In statu itaq pmitio fie-
bant frequt mirala. qr em kre-
ra e miracla hnt admiracoz vti-
litate z ncitate. tuc qo optut
frequt mirala fi. z pp del admi-
racoz. qr hoies delctant i mira-
bilibz. z hoies tuc erat agbz de-
lecacoibz sublevadi ad fide. z
itern pp vtilite. qr tuc mlti e-
rat infideles in errorbz mvolu-
ti. z pp ncitate qr tuc pauci fint
fideles. z in fide infirm. p mira-
la aut in fide solidabat. Ia adno

vo tpe raro fuit. qr n' h' swa-
ncitas. eo q fideliu multitu-
mag e. Aliqn tn fint qr h' s-
swadet vtilitas. eo q dq infi-
sut z indigetes solidari in h'
fidei sut. Ez quaz mo no fia-
ita passim mdrnis sic in pmi-
eclia. Tpx e racio. Pmo qr eclia
e mo firmata z stabilita i fide
h' e racio Gregorij q pomit exe
d' planta. cui tamdiu aqua
infudig. do' ea in tra goal
videg. Ho pp vle indi exep
Et hac roz assigt Aug xi. de
dei c. 8. d. duisqs ad h' p
ut credat regnu magnu e.
pdigiu q tota mudo credente
credidit. Racio pp fidei meri
tu. qr em Greg fides no ht
tu cui huana racio pbz expim
Ex quo pz q fides e nobis
meritoria. certis patbz qr fuit
tpe pmitiua eclia. In fine
mdi rarissie fient miracla
Ysidor tplici d' causa. Pmo
sequetur mang dudatio e
Scdo ut scoz pacia emdescut
pbe zlenat. eoru q casuri s
lenitas onda. Lra Stetit
reges horredos. Nonq q e
bonus platus talis dz esse. ut
eccie z p vitate sane doct
audeat stare q pncipes z ty
sic apli. sic pphte. sic marti
z ofessores. vt d' eo possit d
Stetit q reges horredos.
vbis bonu platu qor d' com
duo a pte lobi. z duo a pte
A pte hund sbiti ecci. osist
ostatie qr Stetit. Sco fortit
stetie qr contr. A pte vo obi
altitudo rementie qr reges. A
ptudo malivolentie qr horredos
Pmo i plato. Pmo i plato d
rectitudo osiste. Ez qd monet
aplus ad Eph 6 State ingi
cincti lubos vros i vitate
induti lorica iustie z calcati

edet i spacioz cirey pac. d' eit
pate scz erigetes se in sursu ad
modu palme. Vn spatas palme
q nllo ponde impedi' qn sep
tendat statue rectitudinez qn tn
cuiq onus magnu l' imponat du
...it Et ideo qz sic in... inv-
-ctus depultabi' in ornamet
victor. Sic mora' plat qn
tenq l' onus imponat p preciuz
tirannica et iniusta sunt
statue rectitudinez in ... ut
... dici possit Cant. 7 Sta-
tura tua assilata e palme. Secu-
... primo ... q virtuosus dz
ee sic tetragonus ... in vitruvio
... corpus tetragonum sic tesser
... pte sua equa stat Illa ita
... stat cadens sup unitate
... sup sex puncta. Ita dz virtuosus
... plat. face 3 Reg.
Stabunt iusti i mag. constantia
... eos q se ag. Stare autem
... e ad ministrand. Luc. 10
d' martha Stetit et ait Dne
no e tibi cure q soror mea reli-
quit me sola ministrare. Fortior
... 2 Reg. 23
... stetit i medio agri et defe-
... Aptior ad ambulandu
... Thob. 5. Invenit iuvene
... splendidu precinctu et q...
... ad ambuland. Altior ad
conteplandu ... Abac. 2. Sup
custodia mea stabo et figa gradu
sup munitionz et conteplabor ut videa
... in bono plato. dz ee fortis ad
resistere q malos. Et ideo d' hic
... Non enim licet sibi fuge fin-
... vl fame. fuge p tre dimissi-
... fuge p dissimulacoz. Fame
adulacoz. si stare cora negando
... opponendo, cora dicendo. Unde
plat ... pt exponi d' ...
... nos ... q dicetz venerit
... Tercio a pte obi notatur
... reverentie, q cora reges
... Elias cora achab et omnes

prophete cora reges se obiecerunt
sic pz 1 et 2 Machab. 7 Et in gestis
scribi' q perse et medi et omnes
orientales utunt' elephantibz in
bellis suis. Est enim elephas ai-
al ita forte q sup dorsum suu ex-
truit' unu castru ligneu in
quo pnt 30. vl 40. vl 50. hoies
dimicare. Alexander go pugnaturus
cora poru rege indoru et contra
istos elephantes utebat' cautela.
Un una vice ordinat q parent'
statue eree plene prunis calidis
et ferventibz in via ubi debebant
isti elephantes transire. q statuas
hoies estimantes. Eas cu promusci-
dibz subito nitebant' Sz statim
ab ere fervente in promuscidis co-
busti fugam inierunt et maxiaz
strage in exercitu indoru effece-
runt. Alia vice cora suo exercitu
fecit minari unu grege porcoru
In quo iussit unu porcellu tene-
ri et affligi q clamante totus
grex gruunire cepit. Quo elefan-
tes ... timet ... suis a porci.
Audientes aut illi elefantes tantu
strepitu porcoru grunnientiu fuga
iniverunt et in exercitu suo ...
... strage fecerunt. Hac caute-
la narrat Iohannes Beleth li° suo
d' offic ecclie. Mora' p istos e-
lephantes q sunt aialia maxima
et fortissima et castissima. figurant' ma-
iores plati in ecclia ... ma-
gnitudinez dignitatis et p ... ca-
stitatis q elefas e al castissimu.
... officium ... ecclie exercitum p...
cede et malos s. hostes inimicos
sive perditores tue. Sup istos col-
locant' turres lignee. hz est sup-
ponunt' ecclie et committunt' dioce-
sane. Talis fuit petrus d' quo
d' salvator Mt 16 Tu es petrus
et sup hanc petram edificabo eccle-
siam mea. Diabolus go timens
istos elefantes duplicem pendit
cautelam. primo cu ponit con...

promuscida ut
proboscida ... rostru
elephantis qz illa
... ad
... et ...
... promuscida
... ut promuscis
promuscidis

eos statuas ereas plenas igne
Iste statue sunt mali nobiles pre
res et potentes quos videmus quos
sic fulcit precs eorum sed non sunt nisi
statue et larvati quia effigiem ex-
teriore hominis habent sed non vitam non
prudentiam non virtutem non mansuetudinem
quam homini indidit natura tamen sunt sta
tue eree propter strepitum pompe et su
perbie secularis et sunt replete intus
replete igne iracundie et sunt de
secta dyaboli de quo dicitur Job xli Al-
terum eius ponas ardere facit Isti stant
tamquam elephantes in equos et comburunt
pusillanimes et oculata quia nec cor-
ripere nec corrigere eos audent Non
solum istos timent qui mundum ymmo
et strepitum porcorum et clamorem unguis
suis Porci sunt lubrici moraliter
et sunt de merito Iuxta illud prima vi Lu-
cas amicitiis in navibus sunt mul-
puleri et fatua C Additio
Platus enim dicit se habere ad ecclesiam
sicut anima rationalis ad ipsum corpus Un-
de anima hominis ut dicit Damascenus est quedam
substantia vivens simplex incorporea invi-
sibilis immortalis rationalis intellectualis
infigurabilis organico corpore utens
ipsum quod regens et inhabitans et to-
ta in singulis membris se diffundens
et ipsi corpori augmentationem sensum
et generationem tribuens libere et voluntarie
agens et libero arbitrio semper fruens et
in se dei ymaginem representans Pre-
latus moraliter qui est corporis prelatura ut
ipsum regat sicut intelligi prelatus et quilibet
vir iustus qui debet habere prelationem et vir-
tutes perornans Dicitur enim esse substantia vivens
simplex quia vera simplicitate pura ma-
licie Anima enim corpus non occupat
neque generat et tamen ipsum vivificat
atque portat Talis debet esse vir spiritua-
lis qui non dat occupationem vel gravami-
ne ecclesie ymmo suis bonis doctri-
nis et exemplis ipsam portat et vege-
tat vivificat et sustentat Item in
anima est multiplex virtus scilicet sensitiva
ymaginativa intellectiva et rationalis

Sensitiva est illa que apprehendit res
presentes ymaginativa est que apprehen-
dit res corporales absentes sicut fit quando
montes et amicum prius vidit et cognovit
et postea de hiis cogitat absentibus
Intellectualis est illa qua res immateriales
intelligimus Rationalis vero virtus est illa que
verum et falsum necnon bonum et malum
diiudicat et quod unum ab alio se-
parat qua omnes virtutes apprehensivas
spiritualis habere debet homo prudens scilicet
in prudentia qua cognoscit exteriora
ymaginationem in fide que capit occulta
intellectum in contemplatione que apprehendit
remotiora et spiritualiora Et ratio-
nem seu discretionem qua meliora discernit et ve-
ra bona Item anima contrahit de pec-
cati pondere tamen per unionem cum car-
nalitate incurrit passiones et sordes
Sic etiam bona persona in prelatus quam-
vis pura et munda quantumque existat
tamen si carnem in aliquem per unionem car-
nali associata fuerit sordes vicio-
rum contrahit Iuxta illud Ecclesiastici xiii Qui tetigerit
picem inquinabitur ab ea et qui commu-
nicat superbo induet superbiam Item anima
generabilis diligit esse sensitiva
diligit bene esse sed rationalis dili-
git optimum esse et ideo non quiescit
donec optimo se coniungit Loquitur Vic-
torinus est dicit ad quem naturaliter movetur
ut appetitus non in eo quiescit
Sic quilibet iustus et maxime prelatus
non stat contentus de esse nec de bene
esse sed querit optimum esse scilicet deum
in quo solum appetitus hominis sa-
tiatur Iuxta illud psalmi Saciabor cum apparuerit
gloria tua Vnde beatus Bernardus 22 Amor
fine [illegible] Viri sancti omnes pri-
vate copia inopia deputant
quia inest exiguum deo sufficienti
vident deum querit Et plerumque ex
ipsa sua habundantia fit vehe-
mentior quia hoc aperte convincunt tol-
lere festinantes ditiores in illa pro-
tuit Anima rationalis unum bonum tin-
git appetit et in aliud ingredi non an-
helat Nunquam enim inveniunt una[illegible]

Scriptum in libro Gregorii vii [illegible]
[illegible]

xiiii

Et ut ait magister petrus de tarantasia de picta ania

corporã inhitac̃ ymo vno gtẽtu
sp in ipo appetit latitac̃ qusq
coro in die iudicij induat sic
deinde vir pfect̃ et iustij vno
cor vno tm̃ beneficio gtẽtus
n ad plura inhitat et optine
adipiscitur n d' beneficio in benefi
ciu. i. d' statu in statu discurrit
cor quod primo desponsauit
statu q vl' benefic qd p° ob
tinuit nisi supueniat aliqd cano
nicũ qd obsistat de gmune ho
spitari vn in signa huius Nol
te transire d' domo in domu s; i quã
cũq domu intrauit ibi manete
nec inde exeatis Luce x° et intra
te domu. i. beneficiu dicite pax
huic domui et v. i. pacē q a
uocedit suscipiat beneficiu pa
cē cordis teneatis ut vitã et
possideat / Lectio 133.

Hec reddidit iustis mercede
laborum suorum. et deduxit
illos in via mirabili / Et fuit
eis velamto diei et in luce stel
la p nocte. et transtulit illos p
mare rubru / et transduxit eos p aquã
nimia Inimicos aut illor dimer
sit mare et ab altitudine inferorum
eduxit illos / Postq tactu e beneficiu
et sinatum d' liberatioe ppli israeli
d' egipto p manu moysi In
ista lectioe p'sequitur salomon spu scõ e
docta difficultate d' mõ recedendi
cedendi. et dns narrat s' ebreorum
opileta dimicãt i eor exitu d'
egipto et eor mirabile peregrinat
in deserto Circuitu ad primu d' sic
Hec reddidit iustis mercede laborum
suorum qq laboribus egiptijs seruierat
sciendum q filij isrl in exitu eor
d' egipto acceperunt mutuo ab egip
tijs supellectile varia vestes
et vasa in magna copia et oia secu
asportaverunt d' mãdato dni. Vn
furtum gmiserunt. tu qr deus
aute fecerit q e dns omnium. tu
eu qr eis debebãt mercedes pro

labore diutissio quo seruierat in
egipto Et hoc e quod dr l. Et red
didit dns iustis mercede laborum
suorum q'bus laboribus egiptijs seruie
rant annis x00. dado eis bõ mo
bilia egiptiorum p magna pte bn
ecclesia et ecclia qr h nox e qua do
minus spoliat egiptios. et ditat ebreos
Et seq' d' eorum mirabili peregrinatioe
in deserto In q pesanda st' multa
gna tn duo. sez via p qua. et
tpus p qd Circuitu ad via fuerit
tres difficultates s' spacositas deser
ti. mare rubrum. et flumine iordani
Circuitu aut ad tpus sic tue
ita tunc fuerunt diuersitates vz
diei et noctis In die ptexit illos
a feruore maximo q e in ptibus illis
p nube q ptinue sp obumbrauit
ne lederent ab estu In nocte p
columna igis q eis illuxit Ita q
se transire potuerunt qn eis pla
cebat tam p die qz p nocte Circa
ut ad via redeam p quã d' egipto
transierunt fuerunt ei tres diffic
tates sic pius tetigi. transitus per
desertu. transitus p mare rubrum et
transitus p jordanis flumina In ma
ri rubro fecit dns xij dimisiones
modo xij tribuum xij isrl Ita q vna
queq i sua dimisioe transiret et
ibi ebi inda meruit po regnũ
qr ipa moyse precedete pª secuta
d' alijs dubitantib Egiptij aut
has dimisiones videtes in mari ru
bro et ebreos p easd transire coram
eis sn periclo aiati st' ad intrand
mare rubrum. qd et dns sustinuit
paciens Et tandem i vigilia ma
tutina respexit dns sup castra
egiptiorum. et reuse st' aq maris
q steterat transeuntib filijs isrl
a dextris et a sinistris qsi murus. et
submerserunt pharaone et exercitu eius
totu Dr aut mare rubrum qr oris
tra circustãs rubra e et inficit
aquã scalor gsili. et ibi coraz
rubee gemme inveniuntur et innumi

acutissie Et signat mundum qd
mare mdi qz piculosum sit dicit Aug
in quodam sermone Periculum magis probat
transeuntium raritas. Pereuntium multitudo.
In mari marsilie de quatuor navibus
non perit una. In mari huius mundi
de quatuor animabus vix evadit una. Huius
intellectus sensus littere satis patet de quo
sic. Et deduxit eos in via magna li
vz per deserta terra et invia a/n nulla
que apportaverat de egipto pote
rat eis sufficere ultra xxx dies
Et fuit eis in velamento diei i
per diem protexit eos per nubem sicut
predictum est In luce stellarum per no
cte hoc est columna nubis Et trans
tulit illos per mare rubrum siccis
vz vestigiis et sine periculo. Contra ad
mare rubrum Et transduxit eos
per aquam nimiam i. per Jordanis flu
mine qui illo tempore transierat alveos
suos sic patet Josue 3 de quo hic nar
ratur historia Cum enim exploratores
terre promissionis consperisset
et relatores Josue fecisset. Eo tempore
Josue dixit ad populum quem du
cebat Crastinum mirabilia videbitis
mirabilia Statim qz de mare dixit
sacerdotibus qui accipientes archam
intrarent fluminis quod tunc maxime
fuit tam ex aquis imbrium. tum
ex liquefactione nivium de montibus
Cum autem sacerdotes intrassent aqua
steterunt aque ex illa parte unde
fluebat quasi mons Ex alia autem
parte ad quam descendebat decurre
bat in mare mortuum Sacerdotes
vero steterunt in medio fluminis cum
archa donec universus populus pertransiret
Et hanc historiam tangit cum dicit
Transduxit eos per aquam nimiam
i. per Jordanem qui tunc maxime existe
bat Vel etiam aliter potest exponi de
mari rubro Et inimicos eorum liberavit
quod dicit inimicos autem illorum demersit in
mare. i. egiptios et ab altitudine
infernorum eduxit illos i. ebreos
ab altitudine i. a profunditate maris

que valde inferius descendebat
tulit illos per mare. Moraliter mare
per quod transire debemus ad regnum
celeste quod est terra promissionis ipsius
est mundus iste qui mare dicitur primo propter
consuetudinem tempestatis Secundo propter amari
tudinem acerbitatis et tertio propter invaliditudinem
sanitatis. Dixi primo quod mundus dicitur mare
propter inquietudinem tempestatis In
mari enim est inundatio fluctuum
totum Unde quasi in mari semper sint
pericula Unde dicitur Ecclesiastici 43 Qui navigant
mare narrant pericula eius Sic in
mundo semper sunt procelle et fluctuantes
undarum. modo homo deprimitur per ad
versitatem modo elevatur per prosperitatem
modo languet per infirmitatem modo
gaudet per sanitatem modo dolet
ridet modo cruciatur doloribus modo
modo timet hostium et inimicorum modo
exaltatur ad dignitatem modo humiliatur
paupertate Unde Psalmus Mirabiles ela
tiones maris. Secundo mare dicitur
ratione amaritudinis qui aqua ma
rina in flamma ea non extinguit
sed accendit Cuius ratio est naturalis
quia aqua marine quae est densior
salsa pinguior et Ignis aqui
marine et iocunditas secularis
iocunditas adiuncta flamme
ardoris. ea accendit vel
modum econtrario Et ideo debe
inveniens ... ab ... ag
trahere et femora sue ...
in aqua dulci extinguere Et
Ignem ardentem extinguit aqua In
De naturis rerum dicitur quod si Leo ...
inat in navem transeuntem mari
mus incipit periclitari et semper
cum vero vigilat tranquillitas red
... navem anchora qui plati
init per negligentiam in ...
... incipit periclitari Ti
to dicitur ... Erit sic dormiens in
medio maris et sic gubernator
amisso clavo Et ideo ad hu
salg 9ggacoi reddar oz thi
latid excitatu Cuius figur

ag̃ls vbi legit̄ q̄ xp̄o ī naui dor
miēte tantas sustinuīt naūs te
pestates q̄ discipli cōpellebant̄
eū excitaē ꝛ dicē dn̄e salua
nos pim̄ ecclia ē in mūdo sic na
uis ī mari vn̄ ecclia vocat̄ nauis
clauēs Invi ꝯ ecclias rego. sic
mēa climata mdi Sic mich
sepius recta pistis ho. Tn̄ ī in
ista naui dormit platꝫ p ne
gligē ꝛ ōmissioē excitādꝫ ē p eā ad=
mirādas amicoꝝ ut picla con
sidē ꝛ vndas maris nē nauicla
submergat̄ / Tho mūdꝫ dr̄ mare ꝓpt̄
amaritudīe acbitat̄ Totū dn̄
gaudiū hꝫ vite aspsū ē ama
ritudinibꝫ vn̄ Bg̃ ī quadā Om̄e
vbiqꝫ mors vbiqꝫ luctꝫ vbiqꝫ d̄
solaō vbiqꝫ pcutim̄. vndiqꝫ ama
ris replem̄ ꝛ tn̄ tota mēte
amat̄ gemꝑē eq̄ amari. nec aaq
fluētē seqm̄. labenti inhēmꝫ
ꝛ ī labentē retinē nō possumꝫ
cū ipō labim̄ quē cadentē re
tinꝫ. Itē Bg̃. Clemēt̄ at deus
disponit ut vita ista tedys ꝛ t̄
bulacōibꝫ sit admixta. q̄ nisi sic
eē eā minꝫ acuit amareꝫ vnde
clemēt̄ volens pueru ablactaē
liuit mamilla āg̃o amaro ut spc̄
nerē. Ita dn̄s volens nos ab aōe
hꝫ mdi abstrahē ꝑm volunt̄
amaritudībꝫ admiscē vn̄ Bg̃ 2ꝫ
mꝫ c 19. Eleis sunt ad se pgē
tibꝫ dns hꝫ mdi iter aspēū
ne dū q̄sꝑ pnt̄ vite requie
ꝑe amenitate pascat̄. magꝫ
eūdū pgē q̄ᷓ citꝫ ꝑueniē de
leret. ne dū delectat̄ in via ob
liuiscat̄ qd desidabat in patria. Itē
ꝺ sic pisces nō sentiūt amari
tudinē q̄ ibi nutriti st̄. sic nec
hōēs mūdani sentiūt hoꝫ ama
ritudīe q̄ sūt taliꝫ asweti. Simil̄ ꝺ
Alii facies hōīs ut pisces ma
ris. Hic tn̄ ē adūtendꝫ q̄ vn̄ sc̄o
q̄ ut alios amarꝫ mdi gustat
sentit eas quodā° dulcorae

rum tres modos q̄ꝫ solet dulces fi'
aq̄ maris Aque eīn marine sunt
dulces p solis eleuacōēꝫ p tre
tn̄sineacōeꝫ p cere distillacōeꝫ Isto
rū sc̄ti tribulacōēs hꝫ vite dulces
sibi faciunt / pmo p eleuacōeꝫ solis / sic
eē sol eleuat vapores a mari q̄
pea cōgelat̄ ī nubes d̄ q̄ꝫ dul
cissia reddit̄ aqua Sic vn̄ sc̄ti t̄
bulacōībꝫ agitati. statī in celū a
scendūt. ad de glia futa recogitāt /
q̄ꝫ [illegible] pensatis manifeste co
sidant. q̄ nō st̄ cōdigne passiōes
hꝫ mdi ad btitudiē q̄ua expe
ctat / Itē aq̄ fiunt dulces ex tra
duccē aque p t̄ram trāsiens Vnde
aq̄ trāseuntes tram sabulosam q̄n̄
fiunt dulces Sic moraliter si mor
te mā ꝛ nos l in bn̄ moritnōs
ꝛ in tra vtendos cogitemꝫ. dicemꝫ
q̄ vana sūt omnia in hac vita
nob dura dicunt̄ vn̄ Ieᷓ Facile
cōtēpnit oia q̄sꝑ cogitat se mo
riturū / Tn̄ exꝑimētū ē q̄ si
vas integrū ꝛ cōcauū d̄ cera
v̄ginea fcm in ttam ī mare in
venit̄ cito repletū aq̄ valde
dulci. eo q̄ cera illa mch ama
ritudinis pmittit trāsire Sic mo
raliter xp̄m cogitemꝫ In cꝫ pna qt
ps̄ fcm ē cor meū tanq̄ cera
liquescens Et dr̄ cera v̄ginea. q̄
d̄ v̄gine pura natꝫ ē xp̄us In
eū ī referamꝫ. q̄cq̄ꝫ hic tribolōis
toleramꝫ. ꝛ totū fiet dulce. Rō
est. q̄ cera talis in se ē dulcꝫ
ex nām mellis. ꝛ hꝫ in se poros
p quos aqua salsa trāsit ꝛ sic
dulcescit / Xᵉ autē dulcꝫ ē ex
nām mellis. q̄ cōceptꝫ ex v̄gie
fuit d̄ spū sc̄o. d̄ quo Ecc' 2ꝫ
Spūs eīn meꝫ sup mel dulcꝫ
poros hꝫ patentes magnos ꝛ
puos. vulnera vꝫ spinis ꝛ lan
cea ꝛ clauis ꝛ flagellis corpi
suo sc̄o p nob illata. Et si nos
p istos poros tribulacōes hꝫ
vite distillaē velimꝫ. mch ē

qui prossim videbitur. ad id quod
ipse pro nobis. non possumus volunt to-
lerare. Unde Augustinus in quodam sermone
Omnia habemus in christo et omnia nobis est
christus. Si vulnera curare desideras
medicus est. Si febribus estuas fons
est. Si gravaris igne. Iustitia est.
Si indiges auxilio virtus est. Si
mortem times vita est. Si tene-
bras fugis. lux est. Si celum desi-
deras. via est. Si cibum queris. alimen-
tum est. Sic ergo ut adversus hunc vi-
te dulcedinem cogitamus efficit nobis
dulcedinem ut via vite nobis tolerabilis
nobis fiat. Unde Ysaie xi. posuisti
profundum maris viam ut transirent
liberati. hoc est deum Quicumque ho-
sit in profunde tolerans in hoc mari
magnifico via tamen hec per quam via
nos processit. Tercio modo iste quia
mare ipse invalidis sanitatem
Non enim est de quibuscumque bone com-
plexionis quod ita bene possit esse
sanus in mari sicut in terra. Illi vero
qui in terra nutriti et ad terram sunt
assueti. qui ad mare veniunt pes-
sime patiuntur et abhominacionem tan-
tam habent quod inter nautas non
possunt capita elevare. Isto modo moralis
nullus est ita morigeratus quod possit
ita utroque vivere in hoc mundi
mari sicut in solida terra scilicet
religionis. Hoc est qui in bona reli-
gione ita radicaliter educatus
qui inter abhominationes paratur
si se immisceat actibus humanis ut
multo possit ei dicere id Zophonie
2 Ve qui habitatis funiculum maris
gens perditorum. Quarto dico quod
et cetera est quod funiculus triplex
difficile rumpitur. quia tres hostes
atque qui nos semper impugnant diffi-
culter superantur. per eo quod contra nos
quietum insidiose decertare
non cessant. Certamina enim est pu-
gna sed rara victoria ut dicit Augustinus
in sermone de fuga mulierum. Unde
si stravimus isto capud etiam

intus. pugnantes quia sepius hostes
motos et separatos ab invicem
veniret. ita quod possit successive
illos pugnare. fortassis illos fa-
debellare posset. Sed cum simul ipsos
inveniret et iunctos per sepem
tunc est si illos vincere. Ita dicitur
tit unum. alii putant illum ex le
divinis vulnerare Super quasi
libet vero intus etiamen habet
plurimum cum mundo. Servos carnis
demonem. tunc contra arte
magis proinde cavet sed ab
et mundi decepti. astucius et si
facilius multo mundum debellet
Sed quia mundus magis solus plus
precium ducit carnem et dyabolum
isti tres hostes sunt et semel
incessanter sunt hostiliter bell-
are eos utilitate prima nulla
ei possunt Invocandus est ergo au-
lium bellator fortis quod in eo
mente non succumbunt sed sapienter
devincit videlicet Agnus ait et cetera
omnium eorum congressum hic
hostes autem tres sunt videlicet quod
Ecclesiastici 27 Tres species odivit anima
mea superbum pauperem dim-
medacem et senem fatuum et in-
satum. Pauperis est anima quod omnibus
bonis est expoliatus sed eius sup
sepe crescat. quia cum sic sit de
ceteris et miser in elatione sup
grandum tamen et apostata Tu dicis
nec sum et nullius egeo. et
quia miser et pauper es. unde
ceteris Superbia in mundo multo mi-
quia divitias omnes contemnet
dum mediacem plangi et quod
suos fraudulenter mendi
lies ictus accepimus ab eo quod
miseret Unde Cassiodorus Abel
quanto est minimus ut fructu lab
fraudetur industria est enim de
sedulite laboris gressu promi-
dispendium paciatur et malorum
inde paciatur examinis. ut mi-
gratur quod de metu accipere

cedebat ancilia pueme hoc
enim sfer ho a mūdo qtinue
pa tentis aut inicq ē hua
torq qd antiquis ē spu sz ciroda
repetii insipia / hic em hostis
tā fortius ferit spūm qnto ai
noscitur familiarior inicq · ymo
sine tamen dz · vn ambros
d' offic' Incassū q exteriores in-
imicos i campo bellu gerunt · si inti
urbis menia hostis insidias
het' · Igr hi tres hostes pdci ·
bellu q spūm gerunt assidue ·
non hoīez psenit ut omes p:
da virtutes vires · Fi a hunc
bellu pcessit i Job ubi caldei
fecerunt tres turmas · z invade-
te camelos Job · tulere illos
z custodes quis percussere gla-
dia · Caldei qui intp capti tes
sunt nidn carne z dyal'u qui
fecerunt spūm captinat in lege
pe · Asportat camelos i opa
bona / z occidunt pueros s · puri te
asinor · q pmo erat in iddet
sed pmtu ad bonū op9 / qo
qcessit se tres hostes hīe ·
nedz solu ho i capu ctamis
in ve · sz mag ez en di psidi-
u vocare · z tuc emis secte-
ptq ab mē sibz omi hostiu
inmor cunnen potit semq
debellac · Jnus d pt domus me-
cu tanqz bellator fortis Ita si de
pp viribz psumes hostes ta
deles invadedo punit · et vi-
ctore corona p supbie · tmen p:
dela z ds supbis resistit ·
hūilibz at dat grām ·
Dc iusti tulere spolia impior
z decatauerunt dne nomen
scm tuū · z victrice manu tua
ladauerunt pit · qm sapia ape-
rit os mutorz · z linguas
infantiu fec disertas · direxit
op' cor in manibz pphte scti.
Eplicata liba co ē filior isrl
d' gipto z cor inirabili in de-

serto pegnacōe · h' psequ d' ins̄torz
gratiacōe / postqz em dns tot
irabiles plagas fecisset i egipto ·
diuisionē i mari rubro / submersi
oez egiptiorz · eo · q' se filij
isrl in ma' forti lib eos de libā;
tos viderunt · statim ad grās e
gerunt · Vn tuc tpis moyses fec
id canticu quod hr' exo in Ca-
temq dno glose · em magnificatq
ē · Et moratq ē toti pplus · iux
littq maris vij diebz · z oi die
accesserunt ad littq cū timpanis
z cithais z alijs musicis instrumentis
z catauerunt istud caticu duo
viri seorsu in turma vna · z mulies
seorsu in turma alia · Cōsuetudo
at eccl'ia vij diebz in ebdomada
pasce · descedit cū pcessioē z ca-
tu ad fonte baptisterij · catādo
dō cū gau° illud Jn exitu
isrl d' egipto · Fuit aut istd ca-
ticu moysi fēm metrice vsibz
examet° sive metro eroyco ·
quo victorie nobilia describi so
lent · Et qz hoc caticu ē pmu de
quo legi9 / z ido vocat Caticu
cāticorz ratione antiqtatis · Nar-
rando ē hr in ista lra d' jubilo
atqz laude · qua deo dederunt
filij isrl libati ab egiptijs · Cuior
facit / pmo ei dt laudamentu eo
dicitz / 2o laudis intētionez / 3o ta-
te iocunditatis assignat occasioz
z qnto istius laudis ordinacōne
Illi naqz q laudauerunt iusti fu-
erunt · qz dr · Ecc 15 Non ē speciō
sa laus in ore petorz · vn qntu
ad hc dt pmo sic / Ideo iusti tule-
runt spolia impiorz / Ideo vz qz sa
pia direxit pplm isrl / Ideo ipi
iuste tulerunt spolia impiorum /
qn em egiptij submersi i · piecti
fuerunt ad littq · filij isrl eos
spoliauerunt armis z rebz quas
habebant · Sicut eos spoliauerunt
i asportado d' mādato dni ve-
stes z vasa argētea z aurea.

Vide in [illegible] de egipto
cantu z [illegible]

d' egipto. Hinc historie alludit Aug' 2 d' doctrina xpiana c xl. d. Si qua forte va' et fidei nre con-

[margin: als gsona]

sona et accomoda phi dixerunt et maxime platonici no solu for-midanda no sunt sed ab eis tanq ab iniustis possessoribus i vsu nrm vendicanda. Sic ei egipty no tm ydola habebant et onera q̄ populus isrl detestare et fugeret sed eciam vasa atq ornamenta d' auro et argento q populus isrl exiens d' egipto s' i vsu meliorem d' precepto dni vendicat. Sic eciam doctrine gentilium no solu supsticiosa et supuacua gtinet sed sciās liberales aptissimas vsui veritat et q precepta de bonis moribus q oia sunt a theologis vendicata. In simil Aug' gnit ut phia theologie bn s'ieruiat et ideo tam in phis q in poetis dz theologi ad hora aliq studiusse. nec e vitas gtempnenda licz in poetica lateat vel inte. Vn cu virgilium studeret poeta Eminiu Et quida ab eo q'reret qd faceret Rndit Ego aurum inqt in stercore i colligo sapientiam d' rudi poeta. Insti ergo tulerunt spolia impior egipcior. q in eos impij fuerunt et crudeles. Et decantauerunt dne nom scm tuum. Cecce rca intencio laudatiui. q no hoibus cantauerunt nc dnabus. sz dno. que speciat' extulerunt d' nobilitate sue essentie et d' strenuitate sue po'e. Vn d' decantauerunt d'e nom scm tuum. quo nom eius nobilis essencia designat'. In ps dne dns nr q admirabile et' vici p'mu Et victrice manu tua i potencia gloe ad 3m. Et ista fecerunt vnanimit mulieres seorsum et viri seorsum Et hoc e mlto gmendabilius q'z pmitte mulieres int clericos et cantores stare et discurere in choro. Zacharie xij. d' familie et familie seorsum. mulieres eor seorsum. Laudauerunt. Sz ex qua occasione cete qui

sapia aperuit os mutorum i e q' fuerat an quasi muti p' re et captiuitate in qua fuerunt lingwas infantium fecit disertas. hoc e ebreorum q' pluerit a laude dei in egipto q' infantes. no poterant loqui. Eorum mg' lingwas sapia fecit dissertas. i expeditas a loquendum cu disertitudinem eminentem q'fert io cu ditas et audacia et p otm obstat et impedit diu timor. Et ideo postq' euaserunt p'riorum timore, statim facti sunt diserti ad dnm suum laudandum. Cuius ordinacione fecerunt ista d'e. Certe h et alia fecerunt mandato moysi. Et ideo s'bungi gerit in sapia opa eor in manibus xphete scti sez moysi vnd oree. vij. In manibus xphiste illam te. Decantauerunt dn scm tuum. Si filij isrl nomen decantauerunt deuote q eos in tute egipciaca liberauit. magis illius nom cantare et venerari debemus q nos a penis sua passione redemit. Ipi laudare poterant nom tremende potestie. Aut nos at nom nomen preciosum et clemencie. Vn i d' ps Benedic nomen tuum ita et laus tua i fines terre. Ihm est ihus d' quo dz. luce i Vocabis nomen eius Ihm. Et ait. i na ihus q vocat' vel ipe eni faciet populum suum a pctis eor Colet eni multu cantores d' carnalis facere cantilenas earum comendo. Nos ergo d' noie ihu idem faciamus. Inx ps. Laudabo nom dni cu cantico et magnificabo eu in laude. Est i q' istud nome ihc e nom virtutis et excellencie. nom amoris benivolentie. nom valoris potencie. Primo e nom honoris excellencie. Inx i d' phil ij. d' illi nome qd e sup oe nom et i noie ihu ome genu flectatur

[Marginal notes at foot of left column:] Ad gratiam e ... et ... nota in pone ... sic ipsa intelligenda In ... ducere ... sic et ... ita q sunt verus deus et verus homo ... q sunt verus deus ... pelago infinite ... deus e infinitorum nomen ... sunt verus homo sunt instru... ... q deus salute ...

[margin: Itaq]

[Marginal notes at foot of right column:] ... est ... instrumentum diuinitatis ... diuinitatis operabatur ... et ... posse scire et velle ... nomine ... est potentissimum in nomine ... omne genu flectatur celestium terrestrium et infernorum. Est sapientissimum ... apostolo ... dei ... et dei sapientiam et est ...

vide[?] fr[atr]e[m] petru[m] de palude in 4° posuerat
p[ar]s 123 in fine d[omi]n[u]s cardinalis hostiens[is]
in p[u]blica sinode dixit q[uod] inclusit
bulla in q[ua] c[on]cessa fuissent indulgentia vnius
an[ni] et xl dier[um] flectentib[us] genua t[ame]n vtr[u]m[que] genu[a]

Ba

cistini tr[a]nsitum · et infra. Vn[de] 2[?]
fac[it] canoniz[at] qu[od] h[oc] no[men] Ihus
p[ro]p[ter] ecclia ois vang[elium] incharari
cu[m] capite. q[ue]runt tu[nc] h[oc] sic et
alia spiritualia · in q[ui]b[us] lucra
ditaro no[n] c[on]sistit a mult[is] hui[us]
t[em]p[o]r[is] negligat[ur] Vn[de] istud nome[n]
nonu[m] et nome[n] fluit p[ri]mo impo.
situ[m] in sua c[ir]cu[m]cision[e] Vocatu[m]
e[st] nom[en] ei[us] ih[esu]s q[uo]d vocatu[m] e[st] ab
an[ge]lo q[ua]m p[ri]us q[ua]m in vtero c[on]cipe[re]tur
Luce 2. Solet ei[m] ho[m]i[n]es
noua noia s[ib]i assume[re] t[ri]pli[ci] r[ati]one
p[ri]ma r[ati]one adepte dig[ni]tat[is] s[ecun]da
r[ati]o[n]e celande virtut[is] t[erti]a r[ati]o[n]e
narrate p[ro]bitat[is] R[ati]one adepte di-
gnitat[is] s[ic]ut p[er]sona q[ue] eligit[ur] i[n] pa-
pa[m] eligit s[ib]i nome[n] nouu[m] · et no[men]
q[uo]d virtute[m] bonitate[m] · et modestia[m]
p[rae]tendit · q[uasi] d[icat] qualit[er]cu[m]q[ue] fui[sse]m
p[ro]p[ter] rigid[um] retroact[um] vl' inst[a]bi-
ligent[em] vl' seueru[m] · ero de-
mu[m] p[er]fecte modest[us] et regla-
[tus] s[ecun]da r[ati]o[n]e celande vi[rtu]t[is]
nonulli noia noua s[ib]i assu-
m[unt] · et maxi[m]e cl[er]ici q[ui] intra[n]t re-
gio in q[u]o q[ue]rantur inici coru[m]
plent cl[er]ici statu[m] su[u]m cela
re et exo[r]neo noie nu[n]cupa[r]e
coru[m] q[uo]d[...] alijs morosa[n]t/ 3°
r[ati]o[n]e patrate p[ro]bitat[is] sic manli[us]
torquat[us] / iste e[ni]m fuit q[ui]da[m] ro-
man[us] et dicebat[ur] lucius manlius
q[ui] cu[m] quoda[m] gallo ad sin[gula]re c[er]ta-
men p[ro]uocasset cu[m] eo c[on]gressus oc-
cidit ip[su]m et torque[m] aurea[m] qua[m]
in collo gestabat auferens s[ib]i im-
posuit · a quo f[ac]to Nomen torqua-
ti s[ib]i et posteris c[on]q[ui]sivit. Sic
et p[ro]pt[er] aucta[m] magnifice romana[m]
re[m]publica[m] · octauian[us] dicebat[ur]
augustus/ Et p[ro]pt[er] istas tres r[ati]o[n]es
d[i]c[itu]r xp[istu]m dei filiu[m] noui[ter]
incarnatu[m] s[ib]i assume[re] no[men] nouu[m]
p[ri]mo q[uia] ipse fuit apl[ic]us sum-
m[us] pontifex et caput eccl[esi]e s[ecundu]m
h[a]bitat[ionem?] ad Ephe. 1. ip[su]m dedit ca-
put sup[er] omne[m] eccl[esi]a[m] q[ue] e[st] corp[us]

cui[us] Et ad Hebreos 3° d[icitu]r Considerate
apl[ic]u[m] et pontifice[m] c[on]fessionis nostre
ih[esu]m Et q[uia] fuera[n]t rigid[us] an[te] i[n]carnatione[m]
volunt i[n] suo noie futur[um] sue cle-
mentie designa[r]e modestia[m] S[ecun]do
q[uia] ip[s]e intra[n]t in mu[n]di istiu[s] co[n]flict[um]
In quo demones · q[ui] q[uo]tid[ie] i[n]pugnant
nos et vt plurimu[m] q[ue]rant[ur] · volunt
se occultare · ne ab eis dep[re]hende[re]t[ur]
vt late[n]s posset p[r]incipes et p[o]t[es]tates
tenebrar[um] hari[?]/ T[erti]o r[ati]o[n]e pat-
rate p[ro]bitatis qua fecit sangui[n]e
p[ro]p[ri]o redime[n]do genus hu[m]anu[m] Vn[de]
statim effuso modico sangui[n]e in
circu[m]cisio[n]e q[ue] fuit q[uas]i pign[us] et arra
co[m]plete redemptionis future impo-
situ[m] s[ib]i fuit i[stu]d nome[n] Ih[esu]s Iux[ta]
ysa[iam] 62 Vocabit[ur] t[ibi] nome[n] nouu[m]
quod os d[omi]ni noiauit Est g[o] h[oc]
nome[n] Ih[esu]s no[men] honoris et excelle[n]-
tie S[ecun]do h[oc] no[men] Ih[esu]s e[st] no[men] dulc[edinis]
et beniuole[n]tie Vn[de] d[icitu]r ysa. 26 No[men]
tuu[m] et memoriale tuu[m] in desiderio
a[n]i[m]e A[n]i[m]a mea te i[n] nocte desideraui[t] ~~In ...~~
h[oc] iu[?] q[uia] h[oc] no[men] Ih[esu]s e[st] mel i[n] [ore ...] s[an]c[t]i b[e]rnardu[s]
ore · melos i[n] aure · et iubil[us] i[n] cor-
de/ H[oc] b[ea]t[u]s senserat b[eatus] Ignatius
q[ui] tormentis expositus · nome[n] ih[es]u
p[ro]nu[n]ciabat · A q[uo] cu[m] pagani q[ue]-
re[re]nt causa[m] ita incessant[er] istud
no[men] inuocaret Respo[n]dit · q[uia] sic i[n] cor-
de scriptu[m] h[abe]ret q[uod] i[n] obliuione[m] tradere
no[n] valebat / Qui cu[m] occisus
fuisset · cor ei[us] carnifices excidentes
et in p[ar]tes modicas diuiserunt · et
sic in vnaq[ue]q[ue] p[ar]ticula h[oc] no[men] Ih[esu]s
l[itte]ris aureis sc[ri]ptu[m] inuenerunt
Hoc no[men] eci[am] b[eatus] paul[us] s[ib]i intus
impresserat · cui[us] capite a corpe
decollato istud manifeste in so-
nuit cla[ra] voce · q[uia] eci[am] p[ost] istu[d] nomen
t[ri]mo ih[esu]s vl' xp[ist]e vl' ih[esu]s x[pist]e in
suis ep[isto]lis 100 · vicib[us] replicat
Hui[us] eci[am] nois amore apl[ic]i s[ib]i im-
presserat q[uod] p[ro] eo c[on]tumelias et opp[ro]bria
pati se gaudebat Vn[de] act[uum] 5 d[icitu]r
Ibat apl[ic]i a co[n]spectu c[on]cilij gaude[n]-
tes q[uia] digni h[abi]ti su[n]t p[ro] noie ih[es]u

Dicit q[uo]d nomen sancti imponit[ur]
aliqu[an]do ex p[ar]entele ... [illegible]
q[uo]q[ue] ex aliqua significat[i]o[n]e &c

[Marginal note, lower left:] Deu[m] ho[m]i[n]ib[us] sub celo in q[uo] o[portea]t
salu[o]s fieri nisi in noie ih[es]u ut d[icitu]r
... Et n[ota] ut d[icitu]r in glo[sa] ...
salus fi[?] ... ex ... [illegible]
... nil p[ro]ficere tr[...] ih[es]u
quib[us] alijs impositu[m] fuit sicut
fuit nome[n] ... [illegible]
... este ... et ... salute ...
... non ... no[men] ... p[ro]fecto[?]
h[ab]u[er]u[n]t p[er]cu[s] ... de veritate

gtuelia pati Tcio nome istud
e nos valeis et oipotetie. km m
chil nocivu. mch dyabolicu vl
fantasticu pt resiste si digne q
deonet pferat. Vn ait vlt In
noie meo demonia eiciet lingwis
loquentur novis et cetera. tol Vn narra
q cu quida gentilis ad fide xpi
gusus fuiss demones eu incidentes
eu invisibilit infestavit et visib
vbaverit fecerut. Iste ad doctrina
na cuiusda scti vi in quatuor
agulis linthiaminu suor fecit
signari nom scm Ihc et mox sibi
et extunc qcedes camera intueret
stantes a limot dixerunt. ha. ihu
sz ad locu illatos appropinqre vale
bat. Ille quusq d nollo. hc videns
scepit hc nome et ad quda la
bendi appedit et qtiens ad eum
molestans veniebat. tunc laceam
cu nbie eius obiecit et ab eis pe
nitus extitit libatus. D hc noie
verificat id Johel 2. Ois qcunqz invo
cavit nom dni salvus erit. Huius
nois etia visa vtute. Scus dio
nisius Ariopagita quusq e ad fi
dem. Ut ei refert magr in hystoria
sup actus aplorum. Lo cotingit qm
dam cecu cora paulo et dioni
i athenis tuisse. Dixit go dyo
nisius paulo. Si dixeris hunc ce
co i noie dei tui vide et videbit
statim credam. Sz ne vtaris mag
icis vbis. qr forte nosti vba que
hnt huius efficaciam. Ego pscrba
tibi forma vbor. Hec inqt for
ma vbor dicas In noie ihu xpi
nati d vgine crucifixi mortui q
resurrexit et ascendit i celum
vide. Sz ut ois tollat suspicio
paulus precepit dionisio ut ipe
talia vba pferret. Quo facto: ille qui
fuerat cecus mox vidit. Et dio
statim quusq e. Vn d isto i noie
signt dr Act 4 Nec est aliud
nom sub celo datum hoibz i quo oz
nos salvos fieri

Vide petrum de palude

Medicos. Summus enim fuit medicus
vtus hc noie ihus. Vn solo verbo
sanare. ymo et a mortuis resu
scitavit. Adolescens t dico surge
statim surrexit q erat mortuus
vtz luce 4. Ille enim vnquam
e medicus q egru statim absqz
valescentie intervallo sanat
vt Ihc. vl sciti. In noie tu
medici sumus. Jdo pz qz cuius
hgcemodi no fuerint vale
poenius inacclose et vtute di
Illa iste summus medicus etia sa
navit genus huanum. medicis
hunaor i. pphetis et patriarchis
omnis subsidio alior destitut
fuit et morte totaliter pstratu
kunt. Vn fra hg prefigit e R 4
ubi legit q mlr Sunamitis
d vo suo concepit et pepit pc
helisei. Qo facto aliquo tpis i
nallo breui. Egrotat puer illa
et mortuus e. Et mat visitans
liseu lacrimis postulabat fi
lii vita. Qui misit Jesi filium
famulum ut cu baculo eius tangeret
mortuum sz hc facto no e resu
tatus. Demu pseuante i lac
mie. venit ipse helizeus
ingressus domu Sunamitis m
sup puerum et calefacta e cad
plicem et revixit et sic samu
didit eu mat sue. Spuali
sens mt adiocatus et bn fi
xpm Jhm Jux Aug i de
placoibz dns. Dne filiu tu
lem in q b bn cplacuit sibi
Le et et coetum Jhm xpm de
muy vncu. henus advocati
prez p salute et cpsolacoe in
Angelj i qcepit petibz helisei
qui qditu e hgs huanum vtute
pie dei qr filius dei prius sa
et aps diuina. Illa aia pipm
sit ut Jo 1 lo 8 tcto puer
zit qr genus huanum mox
ditu fuit conunc i clpe in
dyabolica fraude decepti

subvenerunt huic morti medico
..media illa nec iusti noe nec
filius abraham nec senex ysaac
.. vel iacob potuerunt ut ad
vitam eo redirent .. plorat mu-
lier .. Ier .. ait
..enim mei et cor meum ..
..helyseus fa-
..baculo dans ei doc-
..misit moysen
..legis
..huius tacitus pueri ..
..clamat ..
ad liberandum nos domine deus virtutum
ostende faciem tuam et salvi erimus
..celos disrumpes et descendes
..helyseus domum vidue
..descendens assumpsit carnem
..incubuit super puerum ..
..membra pueri membris suis
..membris ..
..membris suis deus ..
..teneret ..
..meditacionibus ego
..in media ..
..ad illicita rapuit ..
..arboris ..
..ad .. ego suspensus ..
..tu subisti aculeum ego de-
..cibo tu laborat patibulo
..delicijs tu clamaris
..ego pomi dulcedine tu
..fellis ..
..et ploras ..
..maria ecce rex glorie ecce
..pietas et tua claret
pietas ad quam nos pervenire
..

Capitulum xi

Iter fecerunt per deserta que non
habitabantur et in locis desertis
..fixerunt casas
..contra hostes et de inimicis
vindicaverunt sicierunt et
invocaverunt te et data est illis
aqua de petra altissima et requies
..de lapide duro .. Salo-
..ad laudem sapiencie enarrat
..filiis israhel de egipto

In ista parte .. sapiencie commenda-
..narrat de eius .. in
gubernacione in deserto .. ut hec
gubernacio mirabilis evidencius
appareat describit eam per quandam
..
collata .. replicando
supplicia irrogata ..
..filios israhel
fuerunt egipcij in egipto Ama-
lechite in deserto Cananei in
terra promissionis et omnes istos deus
per filios israhel mirabiliter flagellavit
Primo ergo ostenditur in sequentibus quod qua-
lis ..
fuit eorum culpa ..
..omnes homines ..
..primo agitur de penis egipci-
orum .. de penis amoreorum ..
O quam bonus et suavis est domine ..
primum .. ostenditur quod divina
iusticia ..
..non est ad ..
dum .. limitata ..
ibi .. implevit eius opere ma-
nus tua ..
..agitur de beneficio collato
filiis israhel in deserto .. de suppli-
cio eius .. beneficio ..
..in egipto ..
penas .. in terra .. agitur de
..a sapiencia gub-
nati .. in deserto fuerunt .. de
longa et periculosa gubernacione .. de ma-
..et victoriosa hostium expugnacione
et de larga et miraculosa sitis exti-
ctione .. ibi .. contra
hostes .. et invoca-
verunt .. iter fece-
runt per deserta .. filij
israhel recedentes ab egipto ..
terra promissionis per multa deserta
transierunt .. egiptum et ma-
re rubrum .. deserto et ..
..mari rubro ha-
buerunt deserta ..
..
..amoreorum

misit moyses xii exploratores ut
considerarent terram promissionis ut viden-
tes populum animaret ex felicitate ter-
re ut patet Numeri xiii Isti autem nuncii re-
versi post xl dies quibus terram promissi-
onis exploraverunt dissenserunt
inter se Nam decem ex eis dixerunt
terram esse pessimam et periculosam ad
acquirendum et quod ibi habitarent giga-
tes quibus filii israel comparati quasi locuste
videbantur Asseruerunt eciam quod terra
illa devoraret habitatores suos ex
tanto labore exigit ut colatur quod ho-
mines per excessum laboris et modici-
tatem consumuntur Vel eciam eos expo-
sitos Terra infima est in hac parte vnica
eos homines quia propter Soli vero duo
de xii videlicet Iosue et Caleph conme-
daverunt terram et in veritate quam
viderant Populus in maiore parte se-
cutus cepit murmurare contra dominum
et cogitaverunt de ordinare ducem
et voluisse reverti in egiptum Qua-
obrem dominus offensus ad populum Ius-
sit eos redire ad solitudinem de qua
venerant ut ille decem iuxta numerum xl
dierum quibus terram promissionis consideraverat
xl annis in deserto vinerent et tandem
ibidem morerentur cum populo qui eis as-
senserat omnibus videlicet qui numerati erant a xx
annis et supra et sic factum est quod omnes
illi qui exierant de egipto viri for-
tes et robusti mortui fuerunt in
deserto et filii eorum xl elapsis
annis in terram promissionis intraverunt
exceptis Iosue filio Nun et Caleph
filio Jefone Transierunt autem in ca-
des post timores terre promissionis du-
obus annis Et ideo a loco illo rever-
si in desertum consumpserunt 38 et infine
39 redierunt in cades et sic 42 ma-
siones quas leguntur fecisse ab egipto
usque ad campestria moab iuxta Ior-
danem tribus annis completae tamen fuerunt
videlicet xii ab egipto usque ad montem
sinay vbi per annum manserunt A si-
nay usque ad cades 21 masiones
fecerunt infra annum Sed per 38 annos

postea erraverunt in deserto et redi-
erunt fere ad mare rubrum quod tempore
movebantur totus successive et
eo eorum consulabantur et in fine
inter Sinay et cades et duobus
in quibus ix masiones fecerunt Vide
magistrum in historia Numeri 19 et 20 et
33 capitulo et hec fuit opinio
et videtur dicere quod fuerunt xl anni in
deserto post murmuracionem factam et
exploratorum Alii dicunt quod non
intelligendum quod fuerunt in deserto
xl annis computando a tempore quo
eis dominus Numeri xl diebus quibus
consideraverunt xl annis recipiet
vias Cum enim hec dominus fuit
duos annos ab egressione de egipto
fuisset 42 annis in deserto con-
tenerentur Sed postquam redeuntibus
ratoribus murmuraverunt con-
sumpserunt 38 annos errando in deserto
de cades barne ad montem
et econtra redeundo per montem
in cades barne Vnde quadragesimo anno
ato de ista peregrinacione loquitur
dicit sic Iter fecerunt per desertum
ravia quod per multa deserta ti-
ent quo inhabitabatur ab
hiis a bestiis servis et ideo de
22 locis horroris et vaste
et in istis locis desertis fre-
casat et dulsat masiores
fecerunt sicut supra dictum est
Item Ysidorus vel ethimologiarum est
thabernaculum palus atque
tis arundinibus quibus contextu
parum homines se tuentur a vi
teris caloris quia immensa Sic
fuerunt longa et periculosa p
torum in deserto Sed ibi fuerunt
gna et victoriosissima hostes
bellatorum Vnde Exodus 17 narrat
Amalechite venerunt in
raphidim ad pugnandum contra
Moyses vero mandavit contra
sue cum paucis armatis Ipse
ascendit in montem cum aaron
portans secum virgam dei Cum

moyses orans deum manus elevat
vincebat israel. Si autem paulatim
remisisset vincebat amalech. Cumque
aaron et hur supposuerunt
lapidem et ipsi manus eius ex utra-
que sustentabant quod factum est ut
moyses non mitteret manus usque ad
solis occasum fugavitque iosue ama-
lech in ore gladii. Isti historie
alludens littera presens dicit Steterunt
hostes et de iniuria se vindicaverunt.
Tercio fugierunt etiam in deserto
sitim et maculosam sitis extinctionem
scilicet Exo 17 et Num xx. Primo enim
veniens populus in raphidim deficiente
aqua petivit et ceperunt murmurare
contra moysen. Moyses vero
mandato domini percussit semel petram
oreb et egresse sunt aque. Et
vocavit moyses nomen loci illius
quod sit narra. Num xx. Cum quadra-
gesimo anno redissent in cades
post mortem marie sororis moysi. In-
diguit populus aqua et murmuraverunt
contra moysen et aaron qui ambo
eum exoraverunt pro remedio.
Deus autem dixit moysi quod congregata
multitudine percuteret petram coram eis
ut daret aquas. Moyses vero ali-
quantulum hesitando percussit petram
semel et nichil manavit propter diffi-
dentiam. Percussit secundo et egresse sunt
largissime ita ut biberet populus
et iumenta. Et quia moyses et aaron
dicto domini non crediderunt propterea
dixit eis dominus quod populum in terram
promissionis non introducerent, et ideo
aaron mortuus fuit in deserto in monte
hor xl anno egressionis.
Moyses vero in monte Nebo quo considera-
verat terram promissionis ubi vi-
dit eam sed non intravit in eam. Et quia
moyses et aaron mediatores fuerunt
emittendi aquas de petra aque
contradictionis, unde vocate sunt
ille aque contradictionis. His duabus
historiis alludens littera dicit sic
Sitierunt et irritaverunt te et data
est illis aqua de petra altissima
id est in alto loco sita, et propter tanto mirabi-
lius videbatur quam si aque exissent de
petra in ymo iacente, et requies sit
data cum illis de lapide duro. Unde dicitur
ps Qui convertit petram in stagna aquarum
et rupem in fontes aquarum. Et est notandum
quod ista duo miracula distabant tam
loco quam tempore. Loco quia primum factum
fuit in raphidim ubi fecerunt sep-
timam mansionem a transitu maris
rubri. Secundum vero fuit in cades ubi fe-
cerunt 33 mansionem a raphidim com-
putando et 33 ab exitu de egipto.
Distabant etiam tempore quia unum quod
fuit in raphidim factum est anno primo
egressionis de egipto. Secundum fuit
factum anno xl post reditum populi ad
cades et mortem marie ut supra.
Deinde fuit parum ante mortem aaron.
Notandum moraliter quod transitus filiorum
israel per desertum versus terram promissionis
transitum nostrum designat per mundum istum
versus patriam celestem. In deserto autem
tria fecerunt contra similitudinem laicorum. Sicut enim
viatores peregrinabantur, sicut bellato-
res preliabantur, et sicut cultores dei
venerabantur. Primum notatur cum dicitur
Iter fecerunt. Secundum cum additur Steterunt
contra hostes. Tercium cum dicitur Sitierunt
et irritaverunt te. In primo se habuerunt sicut
peregrini. Unde fecerunt sibi casas
non castra non pallacia sed parva
tuguria et de fragili materia.
In quo redarguitur curiositas illorum
qui nimis et excessive edificant de-
lectantur qui plus circa lapides non
vivos sollicitantur quam circa lapides
vivos ac si hic in eternum forent
mansuri non considerantes quod non habemus
hic civitatem manentem sed futuram inquirimus
ad Ebre 13. Et ut communiter quanto ex-
cessiva edificia edificant fabricant
brevius ea inhabitant sed aliis mori-
entes dimittunt. Non cogitantes
de verbis salvatoris Mt 24 cui cum
quidam discipulus dixisset Magister aspi-
ce quales lapides et quales

structuras Audiu videtis hec oia
magnas edificatiões Amen dico vobis
q nō relinquetur lapis sup lapidem q
nō destruatur. Sic filij isrl se ha
buerunt in deserto sic bellatores
& nos contra vicia sp pugnare debe
habem enim bellare contra demonem
mundum & carnem p'mum demon
qui pugnat contra nos dupliciter manu scz
occulta suggestione apta impu
gnatione prima manum evadimus p pru
dentia q rerum exitus metitur. Secundam
p paciam qua equanimiter tribulaõ
tollerat. Mundus etiam pugnat dupli
manu ambicõe honoris & adore
diviciarum. Primam manum vincimus apu
tabimus timore iudicij diuini cogi
tantes quod quanto in honoribus altius
posuerunt in fine strictissime iudica
buntur. Vnde Sap vi Judicium du
rissimum fiet his qui psunt. Secundam
manum amputabimus amore pau
pertatis nascendo vivendo & moriendo
considerantes. Caro similiter pugnat
manu duplici s. gula & luxuria
primam manum amputare debemus
p abstinentiam. Secundam p continentiam
& maxime illi qui sunt in religionis
deserto constituti. Tercio filij israel
se habuerunt sic dei cultores. a
quo cum indigerent, potius supplicantes
postulaverunt. Sic etiam bonorum
horum desiderium esse debet videndi
diuinam essentiam apud quam est
fons vite & in eius lumine videbi
bimus lumen ps. Sitivit aia mea
ad deum fontem vivum quando veniam
& apparebo ante faciem dei. Vnde
purgatione efficaciter recepta na
tura sitit. Et sic sequitur a peccato
purgatis vita ista fastidit & et
na desiderat. Vnde ps Sitivit in
te aia mea quam multipliciter caro
mea. Istam sitim extinguere non
potest nisi xpus dixit nobis Can v
Comedite amici mei & bibite &
inebriamini carissimi ut implea
tur ps. Inebriabuntur ab vbertate

domus tue & torrente volup
tatis tue potabis eos. C. Ad
xiii Bn sup Can S. vij pe
Ad complementum autem huius quan
maxime oportet eque puritatem in
qua sola mens intra se plene
appetat & valeat inherere
enim xiii eiusdem Beati sunt alind e
re deo quam videre deum. Et quod
mundis cordibus singulari s
donatur. Vn cor mundum david
q dicebat adhesit aia mea
te Ideoque aut Michi adherere
bonum est s. videndo adhe
rendo vide h. e. Sic enim
disponitur pro constituitur & spo
potest quam ratione deo cuncta
obsolet me osculo oris sui
ps letans b. Bn 9 in eod
principium autem amis & dicit
me. Sponsa. Que na q
aia sitiens deum. Et spo
pono dulsas affectiones ut e
sic spose cognoscitur. distinctu
elucescat. Dicitur & fruitur c. tr
a facie dni. Sic meretur
speciat diligens dni. Sic dist
parat aliene mgro. Si fil
honorat prez Que vero ossa
amans excellit inter e
affectio h amoris. ppert
ad sua recurrit principium q
est h sic mota. ea dul
ia. quam vbi aie quam dulcius
vice experimentur affectus quam
sponsus & sponsa. quos oia
comunia sunt nichil priuati
se diuisum hentes. Vna
hereditas. & vna domus
mensa. vnus thorus. vna c
Denique ppter hanc relinquet
prez & mrez & adherebit v
& erunt duo in carne vna
quam membra oblimisti michi
& pplum suum & domum pris
vt concupiscat ille decorem
Sic ergo qui amat pris spon
venit. nō immerito sponse

ense aia q amat. Amat at
osculum petit. No petit libertate
o mercede. no deniqz doctrina
osculum. more plano castissime
ponse. sacrum spiratis amore. nc
no volentis flamma dissimulare
na pati. Erumpit vide ei que
ripiat sermonis exordium. Magnum
la magno petitura nullo tum
t assolet vti blandiciarum fuco.
llis circuitu incedibus ad id quod de
derat ambit. non fact prohemium.
captat benivolenciam. Sed ex ha
bundantia cordis impetu prorumpens
nde frontose satis osculetur
me inquit osculo oris sui. An no
bi qui dicere matte vide. Quid est
est in celo. et a te quid volui super
Amat perfecto caste. qui ipsum
ne amat querit. non aliud quecumque
mus Amat caste. quia non in co
pia carnis. sed in puritate spiritus. A
at ardenter quia ita ipso debriatur
more. vt maiestatem non recogitet
s enim respicit terra. et facit eam
emere. et ista se ab eo petit o
sculari. Ebria est nec. Ebria prorsus
forte tunc cum ad ista prorupit
verat de cella vinaria quo se
nimirum pergmodum introducta gloriatur
quanta vis amoris quanta in spiritu
bertatis fiducia. Infra Lamd
anifestius quia perfecta caritas
ras mittit timorem. Verumtamen
non ad ipsum sponsum sermonem
git sed ad alios tamquam de absente.
Osculetur me inquit osculo oris
In fine at in eodem vide fu
re auem quia colloquium eius in
carne suspiratis. cum celestibus
ntibus gessit in oscula petit quod
pit. non tamen nominat quem amat
illos nosse non dubitat. vt
te de quo sit frequens cum illis
leat esse confabulatio. Inde ea no
osculetur me ille vel ille. sed oscu
me tantum. Sic et maria magdalena
exprimebat ex nomine quem

querebat. sed tamen aiebat ei quem pu
tabat ortulanum domine si tu sustu
listi eum. quem eum. non aperit. quia pa
la omnibus esse credit. quod a suo corde
nec ad momentum recedere poterat
Ita et ista loquitur sodalibus sponsi
sui. tamquam conscijs suis et quibus se no
uerat manifesta. tanto nomine reponte
sbintlleo in hijs dilectionis verba prorum
pit Osculetur me osculo oris sui. hec
ille. Talia sunt spiritualis vite conuiui
a quia placet tibi o pius sapientia et c.

Per que enim penas passi
sunt inimici illorum a defectu
ne potus sui. et in eis cum
habundaret filij israel letati sunt.
et per hec cum illis deesset. bene cum
illis actum est. Nam pro fonte quidem
sempiterni fluminis humanum sangui
nem dedisti iniustis. Enarrato
beneficio collacionis aque profluentis de
petra inaccessa quam dedit sapientia
incarnata filijs israel sicientibus in deserto.
to. hic comparat istud beneficium ad
penam contrariam illatam egiptijs
in egipto. Cum enim egiptij rebel
les duos filios israel nollent dimitte
re dominus decem plagis egiptum percussit
que in hijs versibus continentur. Sanguis
rana culex cinomia mors pec
corum vlcera grando brucus. te
nebre stirps mortua prima. Quarum
prima fuit ista Aaron acce
pta virga moysi percussit flumen
Nilum et conuersa est tota aqua flu
minis in sanguinem. Ita quod egiptijs in
de aquam haurire volentibus tam
sapore quam colore sanguis apparuit.
et sic factus est sanguis in tota terra e
gipti in fluminibus riuis et paludi
bus et in vasis domorum tam saxeis
quam ligneis. et vbicumque egiptij fo
derunt puteos ibi fluunt in ve
neris sanguinem. hebrei vero haberent
aquam salubrem in terra gessen in
qua habitabant. Vel secundum Josephum
Aqua Nili ebreis fuit potabilis
licet egiptijs mutata fuisset.

i sanguine tam sapore quam colore. Et hec
plaga vij diebus duravit Exo vij
ita quod omnes pisces fluminis mortui
sunt / Huic ergo miraculo alludens
Salomon in hac lectione wlt dicere per quan-
dam antithesim quod sicut dominus punivit
egiptios iuste per sitim et potus de-
fectum in egipto. quando filii israel in
egipto aquis potabilibus habundabant
ita post oportunitatem in deserto cum filii israel
sitim habebant et aquis carerent. bo-
num fecit illis deus dando eis aquam
de petra miraculose. et non sustinendo
eos nimis siti affligi. dicit ergo sic
Per que enim penas passi sunt inimici
illorum a defectione potus sui i. per
easdem naturas aquarum per quas egipti
puniebantur a defectione potus sui
propter defectum potus sui. et in eis cum
habundaret filii israel letati sunt
et per hec i. per naturas aquarum cum illis
deessent i. cum filiis israel deessent
ad tempus bene cum illis i. filiis israel
actum est deo ministrante aquas salu-
bres de terra / et ideo sicut per defectum aqua-
rum punivit egiptios Ita et leti-
ficavit filios israel sicientes in de-
serto aquis eductis de petra potatos

egiptus / Et est contrarietas in hoc quia ebreis si-
cientibus nulla aqua occurrit / eb-
reis per sitim afflictis aquas optatas
de petra produxit Et hoc est quod
subdit lectio Nam pro fonte quidem sempi-
terni fluminis i. Nili / vide in ysido-
ro de Nilo et Ethiopum humanum san-
guinem i. aqua mutata in sanguinem
dedisti iniustis i. egiptiis. Et hoc
iuste Nam quia humanum sanguinem in
flumine preceperat submergendo
parvulos ebreorum Exo i. humanum
sanguinem i. aqua versatus in sanguinem
bibendum si vellet extinguere
sitim suam Ezechiel 34. Cum sanguinem
odisti sanguis te persequetur. Hec

^ oderis

est summa lectionis. licet vario modo
possit exponi humanum sanguinem
dedisti iniustis ut esset medi-
camentum in...

quia sicut dicit Augustinus
contingit homines frenesis sanguis medi-
camentum ut esset medicamentum
frenetici Omnes enim peccatores frenesis
comparantur / quia quanto gravius infirmantur
tanto se putant saniores. ridet cum
deberet et gaudet cum infirmatur. et cum
curari non potest nisi vinculatus Isto modo
quanto peior tanto magis se reputat
peccatore Unde proverbiorum 18 Impius
in profundum venit peccatorum. quam
merito sequitur eum ignominia et obprobrium
Ridet enim cum flere deberet Unde vi-
dens civitatem iherusalem flebat super
illam dicens quia si cognovisses et tu
super fleres etc. Luce 19 Unde e con-
trario sancti viri gaudentibus impiis
solent propter compassionem quam habent
de perdicione eorum Unde in vitas
patrum de quodam sancto legitur quod
vidisset ornatum curiosum cu-
iusdam mulieris flens dixit Ignosce
mihi domine deus quia unius diei or-
natus mulieris superavit tormen-
ta mea multa ornamentum
interrogantibus ergo causam dixit
Duo me movent. Una
dicendo illius. Alia de mea in-
sipientia / quia non habeo tantum studium
et cordi deo placendum quantum habet illa
placendum hominibus malis et dia-
bolo Unde quia freneticus gaudet de sua
infirmitate Sic et multi pessimi
peccatores iactant se de suis sceleribus
Unde in proverbiis 2 Letantur cum malefe-
cerint et exultant in rebus
pessimis / et isti salvari non
possunt nisi vinculentur. infirmitati
donum imississet. que sunt vincula sa-
lutaria peccatorum Unde post Luc o-
dit eos cogebat eum. et viri
ite Multiplicate sunt infirmita-
tes eorum postea accelleraverunt
clavis dando quibus peccatores ligati dicunt
sacramenta ecclesie. et precipue
preceptis penitentie scilicet contricio confessio
satisfactio Unde Ecclesiastici 6 Vincula
eius alligatura salutis Ista
vincula salutem operantur

Nilus 24 25 palmas secundum astrologiam est fluvius fluviorum qui
grecis dicitur Geon cuius graciam latine et vir videlicet fluvius de
paradiso egrediens et universam Ethiopiam cingens sic dictus quod incre-
menta sue inundacione terram egipti irrigat Hic apud egiptios
Nilus vocatur propter limum quem trahit qui efficit fecunditatem
unde et Nilus quasi Nileon i. limum trahens nam antea Nilus
latine Nilas dicebatur

sanguis x qr effusus e sanguis
medici & fcus e medicamentu
veneciei Et medico xpo reg
iando dicas Huanu sanguinez
nedisti iniustis In q9 v bis nra
redemco p x passioz dimitz p
uata decla esse vz pciosa do
orosa aorosa & gciosa Pciosa
p mt omis cantuaris corlets ho
e pciosior qr ad siltitudinez & yma
les trinitas cat9 e Un ysaiz
pciosior e vir auro & ho unds sanc et nota
bruso & ids ex institucode divina late
ho oiby bestys ppomitur ad vge
ui ut dns Ju⁹ c⁹ Jacz Oibs na
estiaru & volucru & serpentu
ketoz domat & domita sint
a na hua Et ids p effusioz san
guis huar no bestialis morte
nflicta fuit pro pena Unna
Gn 9 Qcunqz fuderit sanguine
huanu fude sangs illig ad
ymagiez qppe di fcus e ho Un
uiles in ep ad alexandz Cane
ust effunde sanguine huanu qr
p soli do guenit fuit go nra
redemco pciosa fca p x huaite
d titz Apparuit benignitas &
uanitas salvatoris nri dei Et
ung in llo dvgite Inspice vul
a pendetis sanguine morietis
cili rdimetis cicatrices resur
getis Capud ht inclinatu ad
sclandu cor aptu ad diligendu
brachia extesa ad aplexadu
otu corpus expositu ad rdime
n h gnta sint cogitacce h
y statera cordis appedite ut
oty vob figat in corde q p nob
otq fix9 fuit i cce Est ei nra
edeptco pciosa qr p huanu
angnie qr dicit hmagnado
ungz fuit huanus sangs ppe &
me effusus ni in xo ho cum
cauido recedit a na hua & fit
estia nez p pts & bohecin &
ys p 3 ka fine pg petm go
min pnts corrumptus e sangs ie

q pmo corpi pmi hois fuit qatus
nc unqz sangs fuit dos venire ad
ad xpm d mundissis sanguinbz
purissie vginis i vto scificate
pgenitu in ope spus sci Unde
ille scdo pg ada sanguine hnit
huanu in 1a pmi te qua requit
vis hua & ids ppe loqndo nunqz
fuit sangs huang effusus n ille
Et ids sequit vt aplus ad Eb 9
p xc assistes potifex futuroz ba
noz no p sanguine hircoz a vi
tlorum s p ppm sanguine intuuit
semel in sca etna vedetione
inveta Tho innuit redemco
nra dolorosa cu d p sanguine
Sangs eni d corc saiuo no exit
sn doloe Dolor aut x magnus
fuit Jur cd Trenoz 1 O vos oes
q tnsitis p via attedite & vide
te si e dolor sic dolor meus
Sangs aut huang ht tra nra qr
fecudat lignu aridu sanat corpus
languidu cat cemetu solidu
Pmo fecudat lignu aridu d
eni q si lignu fuit arefactu
optim rmedin e statim in pn a
refactois appone radici sanguine
hmanu Narrat etiaz egiptius her
mes q rosariu plantatu i tra
gnny ta eu sanguine ad calore
modicu ignis oi tpe aim pduct
rosas Sic moralr ho e q arbor
asr 8 d Video hoies qi arbores
vide aresce p petm qn scz ho
d do no cogitat ut debet no
ht devotoz no fat delcatr qe
st dei Jur c Johel 1 ligna agri
aruerunt qm gfusu e gaudiu
a filys homi In isto casu no e
melius rmediu qz ad radice
cordis tlis ppone appone sag
ne xi calidz p devota meditacez
Ista meditaco accedit statim
amore q e calor nalis arbois
vl hois Ez qr amor dei nunqz
e ociosus s opar mag si e nn
Bg Et ids ad istu sanguine se

fructus boni operis Et ideo dicit Bern9
super Cant. ser. 2 Super omnia reddit te
michi amabilem bone Ihesu calix quem
bibisti. opus nostre redempcionis. hoc
opus omnino amorem meum tibi vendicat.
hoc devocionem nostram blandius tibi alli-
cit. iustius exigit. arcius stri-
git Et ideo sic dicit apostolus ad Ebr. 9
Omnia pene secundum legem in sanguine
mundantur. et sine sanguinis effusione
non fit remissio peccatorum Hic san-
guis sanat corpus languidum
Unde consultum legitur constantino im-
peratori lepros(o) quod balneare(tur) in
sanguine calido puerorum et curare(tur)
Iste est infirmitas quam quam puer qui-
libet sustineret et vocatur crudeles
periculosa valde nisi per remedium
largo ei succurratur Et est remedium
tale quod puer ungatur sanguine hominis
qui prius morbum istum passus fuit
Isto modo mortalitas nostri corporis est
incurabilis infirmitas qua contingit
morimur secundum Senecam Ista infir-
mitas .i. quod fuimus inmortales. cu-
rari non potuit nisi per illius sangui-
nem qui sponte nostram infirmitatem
mortalitatis in sua passione curavit
Unde Bern9 in quodam sermone O bone Ihesu
quid tibi et morti. nos deliquimus et tu
solvis. nos peccavimus et tu luis.
opus sine exemplo. gracia sine merito.
caritas sine modo Legitur enim quod antiqui
volentes facere edificia perpetua ce-
mentum humano sanguine immiscuerunt
Unde eciam de Vortigerno rege bri-
tannie in historia britonum dicitur. quod cum
edificaret turrim in monte Erery
in Walia quicquid cementarii de die
operabantur tellus alio die absorbu-
it. Consuluerunt ergo magi dicentes re-
gi quod iuvenem quendam sine patre fa-
ceret. qui patrem terrenum non haberet
cuius sanguine lapides et cementum
aspersi prestarent solidum fundamentum
Allegoria post multas passiones sic edi-
ficandum quod quicquid edificaverit cotidie
cuius edificaret morabatur remedio

totum in morte absorbebatur a ta-
libus et puteum inferni descenderet.
non stare potuit edificium meum
donec aspersi essent sanguine Ihesu
qui patrem non habet in terris Unde Hebr.
xij Accessistis ad mediatorem
novi testamenti Ihesum et sanguinis
aspersionem melius loquentem quam Abel
Isto ergo sanguine cementum eccle-
siae conglutinatur et solidatur ut deo adhe-
reat indissolubiliter. quia prius gentes
in regione dissimilitudinis distabant
ad Ephes. 2 dicitur Nunc autem in Christo Ihesu
vos qui eratis longe facti estis prope
in sanguine Christi Tercio invenitur na-
redempcio fuisse amorosa. cum
dedisti Non enim propter precedentia
vel futura opera nos redemit
sola ineffabili sua caritate
ad Tit. 2 Dedit semetipsum pro
nobis ut nos redimeret ab omni iniquitate
Et Ioh. 3 dicit Sic deus dilexit mundum
ut filium suum unigenitum daret
De ista inestimabili donacione loquitur Augustinus
in quodam sermone de natali domini
inquit factus est homo factor ut sugeret
ubera regens sidera. et esuriret
panis. sitiret fons. dormiret
lux. ab itinere via fatigaretur. falsis
testibus veritas accusaretur. iu-
dex vivorum et mortuorum a iudice
mortali iudicaretur. ab iniusto
iustitia dampnaretur. dominus boni
tonaretur. virga infirmaretur. flagellis
salus coronaretur. vulneraretur. descen-
deret. et vita moreretur Quarto
fuit nostra redempcio generosa. quia
solum factum fuit pro amore bonum
iustus. sed et pro inimicis peccatoribus
iniustis ultro se ingessit inimicis
hominibus sanguinem dedisti
Unde I Petr. 3 Christus semel pro pecca-
tis nostris mortuus est iustus pro iniustis.
Sed quod mirum non solum pro in-
dabatur sed continue adhuc da-
tur iniustis in sacramento altaris. quia
iniusti sunt qui peccando tanto bene-
ficio ingrati Unde Aug. in quodam ser-

s' die iudicii i xpna v' Cuv me
gnior cruum tuor' ee qz illa
i qua quonda pepedera afflixi
sti Gravior e ei m crux eum
mi tuor' i q morte pedes qz ista
i qua quda morte tua occisi eg
tui mistis volet ascendi H aug
Quapt' dnj i qda smoe loquis
in p^na dni deuote sic dt O homo
vide quid p te patior / no e dolor
silis sic dolor quo crucior / ad te
clamo qp te morior. vide penas
qbz afficior. vide clauos q̄ q̄ ḡfo
dior. cu sit dolor tantus exterior. in
tus e planctus grauior cu te tam
ingratu experior ℭ ℭ Addico Et
h passio fuit et e valde mirabit
qr ipsa e p^s huc exaltat et huc
humiliat / Sic quo nonz q d'vna et
eadē potoe et medicina aliqui
vni egroto salus et alii morbis pe
na. Et h^c gtingit ex diusitate egrita
cium et diusos morbos paciencium
Potio namqz calida erit curacio
morbi frigidi. calida i erit infirmitas
qr augebit calore et invalesce
te morbo na defitiet et subseq
mors Sic p^na passio x' fuit aptia
medicina ad sanad languore pcti
Isa. e Ysa. 53 Disciplina pacis
nre sup eu et liuo re eius sanati
sumus Sz requir' dispo i recipie
te Na qqz bn dispositi fuit op
tia aliqz at no fuerit si infe
ctu et depuatu voluntate Vid'
tu x' in ligno crucis pendet i me
latiu ut adimplet' qd sc^ptu e
ysa 53 Et cu iniqs deputatus e
vnus illor' ad salute sua medi
cina recepit. ex qr cognicio et pie
tas cor' venit dispositiat vnde
meruit bndictois voce audire
Alt' vo qui nimiu vrgebat crude
litas et iniqtas. medicina hanc
negaut accipe ad sanitate i spus
pxit pecis / Figura Gn 39 vbi le
h cu Joseph positus fuisset i carcere
et tn innocens. Ibi qz captiuos

inuenit qz visionibz siue somnijs au
ditis. vni anunciat suppliciu i pa
tibuli. alti vo qp regis cospectu
costituet' cu gra. quod et fcm e
Sic p^na Joseph positus i carcere ine
ces desigt xpm sem et iustu i cuius
ore dolus no e inuentus. insipien cru
atqz late pforatu Vn job posu
isti i gpedibz pedes eius. sen p
tuisti aiaz eius i pena Et go vin
cti qs Joseph secu i carcere repijt.
figurat eos sit cu dno crucifixos.
alit tn' et alt' dispositos Na vnus
intercede cordis nequiz. narrat' com
donu s insultu gtinelic vbis in
ferens. et gdenatus relictus e eterno
cruciandus supplicio Alius vo donu
sui gfitens. et humilit' venia petens
ingressu meruit padisi Luc 23. et
ideo duo crucifixi vni salute tbuit
alti vo morte Sca vite et morte
saluator fuit i sz danato intitus sz
ipe danatois sue extitit ca Vn
Leo ppa i s d' xl' de dni Vnus igit
erat lat corde et meta pnus alti.
alt' vicinus sz mitti corde i motus
derisus pendebat x' i me^o et tamqz
rex fulgebat i tuo Cofiteba
vnus et honorificat' et alt' mediulus
blasfemabat Iudex mox vni dic
tat sinaz. alti porrigit indulge
tiaz H Leo ppa Sz d' quae x' pin
no legt maledicere deposse. Ihoc
eis in mistio et egu Sta mayor
fuit iniqtas maledicere qz boni
tas bndicere R qr x' no vult mor
te petois sz sp pin ut gutat' expe
ctat / penitenti vo neqnqz gferre
indulgeciaz vult differe. Ido b z mo
dicu laboat ddo Memento mei re
qr du vid' h ra i corde ta gtito
gfiteri. dilatat' mitis ne dilciois
sue x' sr eu ut nob ex^m r'liq
ret Vn Leo ppa v' s O mira rez co
usio. lat edit. ipetu d'ere fe. et
intrat padisu euphea et framea
condatu. o violetus lat^o o artifi
co sq effractor ipm tubiemariu
et p ipm ad padisu ad introa pue

Qui cu(m) minuerent(ur) i(n) tra-
ductoe infantiu(m) occisor(um)
dedisti ill(is) habundate(m) aqua(m)
inspate salutis ondes p(er) sitim q(ue)
tu(n)c fuit. queadmodu(m) tuos exal-
tares. (et) adu(er)sarios eoru(m) necares
Enarrato b(e)n(e)ficio aq(ue) potabilis da-
te inaclose ebreis in des(er)to. (et) eo(n)-
t(r)ario supplicio aq(ue) gu(er)se i(n) sangui(n)e(m)
illato egiptijs i(n) egipto. Hic assig(na)t
tati b(e)n(e)ficijs ebreis collati co(n)gru(-)
a(-)
ro(n)e(m). Est aut(em) q(ui)d(am) talis congentia:
quas eas no(n) sustinuit i(n) des(er)to p(ro)p(te)r
aquar(um) defe(ctu)m p(ri)mi. Ebrei eni(m)
in egipto occisi fuerat (et) mirab(ilite)r
s(un)t diminuti p(ro)p(te)r p(ar)vulor(um) submer-
sio(n)e(m) d(e) qua Exo. i. d(icitu)r q(uo)d q(ui)cq(ui)d masculini
sexus fuit i(n) flumi(n)e p(ro)iciate. Ig(itu)r
in r(e)co(m)pe(n)sac(i)o(n)e(m) illius da(m)ni p(er) aquas
illati. co(n)gru(um) fuit ut p(er) aquas re-
mediu(m) co(n)tra sitim perciperent i(n) des(er)to.
ut sic ondet(ur) i(us)ticia egiptior(um) siti
occisor(um). aq(ui)s (con)u(er)sis i(n) sa(n)guine(m). (et) in-
nocentia ebreor(um) d(e) sua siti (con)medun(tur)
(con)secutor(um). p(er) aquas d(e) petra p(ro)fluen-
tes. d(icitu)r i(n) l(ite)ra Q(ui) cu(m) minuerentur.
q(uonia)m s(cilicet) ebrei cu(m) minuere(n)tur v(e)l pauco-
res fieret i(n) traductoe infantiu(m) oc-
cisor(um). i(d est) i(n) (com)palacoe infantiu(m) ad
morte(m) s(ecundu)m lege(m) statuta(m) q(ue) ordi-
nabat(ur) q(uod) om(ne)s masculi traducerent(ur)
ad morte(m) dedisti illis aqua(m) in-
spate q(ui)a co(n)tra spem ip(s)or(um). s(cilicet) moysi
et aaron. Vn(de) dixit moyses p(o)p(u)lo
Nu(meri) xx. Audite r(e)belles et incre-
duli. nu(m)q(uid) d(e) petra hac poterimus eice(re)
aq(ua)s vob(is). Et infra dixit d(omi)n(u)s ad
moysen (et) aaron: q(ui)a no(n) c(re)didistis
m(ihi) ut scificaretis me cora(m)
filijs ysr(ae)l. no(n) i(n)troducetis hos p(o)p(u)los
in t(er)ra(m) qua(m) ego dabo eis. Dedisti
i(n)q(ua)m aqua(m) i(n)spate salutis. o(mn)is p(er)
siti q(ue) tu(n)c fuit i(n) des(er)to. (com)parata ad
sitim q(ue) fuit i(n) egipto. queadmo(dum)
tuos exultares. s(cilicet) eis potu(m) mira-
culose ministra(n)do. Et adu(er)sarios eor(um)
necares s(cilicet) siti intolerabili flagella(n)-
do. Nota q(ui)a d(icitu)r dedisti eis habundate(m)

aqua(m). q(uia) p(er) aqua(m) i(n) sac(ra) scriptu(ra)
plura designa(n)tur. Vigt ei(m) i(n)t(er)du(m)
p(ro)uide(n)tia(m) salutare(m). I(n)t(er)du(m) astutia(m)
elate(m). I(n)t(er)du(m) p(ro)uide(n)tia(m) r(e)gulare(m). S(ed)
p(ro)uide(n)tia(m) aut(em) salutare(m) q(ue) est verg(a)
t(ri)s dei q(ue) p(er) sacra(m) scriptura(m) nob(is) r(e)l(u)-
cet sig(nifica)t aqua p(ro)p(te)r tria s(cilicet) p(ro)p(te)r ei(us) s(upe)r-
ficiale (con)tinuac(i)o(n)e(m). p(ro)p(te)r ei(us) n(atur)ale(m)
i(n)fectac(i)o(n)e(m). (et) p(ro)p(te)r ei(us) figurale(m) r(e)p(re)-
tac(i)o(n)e(m). P(ri)mo aqua sapia(m) salutare(m)
desig(na)t p(ro)p(te)r ei(us) superficiale(m) (con)tinu(ac)io(n)e(m).
Aqua ei(m) facilit(er) s(ecundu)m ea q(ue) s(ub)i(ect)a
p(ro)xima(n)tur se (con)format. Vn(de) Amb(rosius)
i(n) Exameron li. 3. Aqua rigor(e)
(con)gelatur ut vaporata fueca(n)
ut umbrosa fulgescat. sole r(e)p(er)-
cussa exestuat. nimbis irrig(a)-
ta glaciali humore calescat. Sic
sapia(m) moralis q(ue) ho(m)i(ne)s docet (con)-
form(ari) s(ecundu)m q(ue)rela i(n) me(n)o(r) uacedit p(ro)-
(et) p(ro)uise salua(n)ti s(ecundu)m honestate(m)
te (et) utilitate (con)stie. no(n) i(m)p(e)r se o(mn)ib(us)
(con)formare. j ad Cor. 9. o(mn)ib(us) o(mn)ia f(a)-
ct(us) su(m) ut o(mn)es lucrifacere(m). Vn(de) Cat(o)
Co(n)stans (et) lenis ut res expos(cit) (e)s(se)
lat esto. T(em)p(or)ib(us) mores sapie(n)s
si(ne) c(ri)m(in)e mutat. It(em) Salustius
s(upe)r alb(er)tu(m). Co(n)sulo q(uo)d q(ui)s eris q(ui)
pac(is) federa (con)cit(us). Co(n)so(n)us esto l(...)
pis q(uod) cu(m) q(ui)b(us) es eru(n)t. Nec t(...)
h(ec) i(n)co(n)stantie i(m)putat(ur) e(st) s(ed) p(ru)de(ntie).
Vn(de) Martin(us) d(e) formula vite
honeste. Si p(ru)dentia(m) amplecteris. id(em)
ubiq(ue) eris. (et) p(ro)ut r(er)u(m) ac t(em)p(or)is varietas
t(em)p(or)is exigit. ita te accomoda
t(em)p(or)ib(us). n(e)c te i(n) aliq(ui)b(us) mutes. s(ed) ma(nu)s
aptes. Sic man(us) eade(m) e(st) (et) cu(m)
i(n) palma(m) extendit(ur). (et) cu(m) i(n) pu(g)nu(m)
r(e)stringit(ur). Iste sunt aq(ue) siloe q(ue)
d(e)c(ur)r(u)nt cu(m) silentio ut d(icitu)r ysa. 8. Q(ui)a
ubi e(st) m(u)ltiloq(ui)u(m) clamor (et) garru-
litas. ibi e(st) (con)tin(ue) s(er)uitas (et) i(m)p(ro)-
bitas. Vn(de) Je(r). 2. d(icitu)r. Q(ui)d t(ibi) vis i(n)
via egipti ut bibas aqua(m) t(ur)b(i)-
da(m). Ista sapia(m) trad(itur) i(n) scriptu(r)a(m)
t(er)ra. (et) emanat(ur) d(e) petra altissima
v(idelicet) d(e) (christ)o. Iux(ta) i(llud). i. ad Cor. x. pe(tra)
aut(em) erat (christu)s. Et sic d(icitu)r Vincen(tius)

Aqua que descendit de alto melior est alia ceteris paribus. Ista sapientia est discretio veniendi divinitus a christo melior est nobis doctrina quam alia. Unde Ecclesiastici. Fons sapientie verbum dei in excelsis. Hoc aqua intelligitur in scriptura signat sapientiam salutarem propter eius naturalem dilectationem. Dicit enim Ambrosius in Exameron de opere tercie diei quod aqua est altrix omnium virgultorum diversorum singulis usque ministrat. Isto modo doctrina scripture sacre dat singulis alimentum iuxta conditionem sive necessitatem ut faciat fructum bonorum operum tempore oportuno. Unde in psalmo. Et erit tanquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum quod fructum suum dabit in tempore suo scilicet omnibus piscibus et plantis terre. Pluvialis aqua fluminalis vel fontis et plus per illam crescunt arbores et multa bona crescunt nisi imbibatur aqua maiora. Aqua pluvialis que de celo descendit est doctrina moralis scripture. Deuteronomii 32. Crescat ut pluvia doctrina mea. Iste pluvia proficit piscibus et plantis id est hominibus in mundo conversantibus et crescentibus. Quia quecunque doctrina quantumcunque moralis a philosophis adinventa et ideo signanter vocatur aqua sapientie salutaris scilicet Ecclesiastici 15. Et in psalmo. In loco pascue ibi me collocavit super aquam refectionis educavit me. Aqua enim scripture sacre non solum potat bibentes sed eos reficit. Unde mos religiosorum in refectorio legi solet ut non solum ventres cibo sed mentes etiam reficiantur verbo. Ista aqua mutatur in vinum id prestat maius quam nisi ipsa gratiam dulcedinis impetret digne insipidum apparebit exemplum ab homine perfecto. In cuius figuram non nisi ad maiorem instantiam Christi et imperium aqua commutat in vinum. Johannis 2. Tertio aqua in scriptura sit sapientiam salutarem propter eius figuram et representationem. In aqua enim clara et non turbida sed quieta et non agitata presentium obiectarum apparet. Unde Zacharias Silvestris in megacosmo perdit longitudinem

aquarum clara superficies eius plana ac lubrica ac superficies figuras reddit emulas umbrarum inexplicabiliter lacessita. Unde aqua terrestris specialiter ad usum pauperum. Unde prima 24. Sicut in aquis resplendent vultus prospicientium. Isto modo scriptura sacra sententia dei verbum homini ostendit qualis est in moribus. Unde Gregorius 2 moralium. Scriptura sacra mentis nostre oculis quasi quoddam speculum opponitur ut intra facies in ipsa videatur. Ibi etenim feda ibi et pulchra nostra cognoscimus. Ibi sentimus quantum proficimus vel quam longe a profectu distamus. Ideo sapientia aqua in scriptura sit astutiam seculare de qua apostolus 1 ad Corinthios 3. Sapientia huius mundi stultitia est apud deum. Scriptum est enim comprehendam sapientes in astutia sua. Hec enim astutia ad modum aque dat apparentiam quantitatis excellentia sublimitatis et inso lenciam mutabilitatis. Primo namque astutia secularis dat apparentiam quantitatis. Illud enim quod per aquam videtur grandius apparet quam est in sua propria quantitate. Unde dicit Ptolemeus. Quod in aqua ponitur videtur maius. Et Seneca de naturalibus questionibus libro 1 capitulo. Omnia per aquam intuentibus longe videntur esse maiora. Et cito post. Videamus ampliora per nubem aspicienti videtur quia acies luminis in humido labitur nec apprehendere quod vult fideliter potest. Quod manifestum fiet si pelvim impleveris aqua et in eo miseris anulum. Nam cum in ipso fundo anulus lateat facies eius in summo redditur. Exemplum videtur per humorem longe amplius nature est. Hoc Seneca. Probatur etiam in perspectiva recta aqua que est ab oculo in tanta distantia posita quod non possit videri aqua superinfusione incipit videri. Unde si denarius in scutella ponatur quia distantia in qua minime videbitur si aqua in scutella infundatur eodem spacio existente inter scutella et oculum denarius qui prius ante aque infusionem videri non poterat apparebit. Sic moraliter quantumcumque aliquis fuerit modicus in mundo sive pulchritudine sive fortitudine corporis sive divitiis sive gratie.

sine prtib[us] Vt aq[ua] sapie[n]s s[e]c[u]laris
op[er]iat[ur] grandesc[er]et [et] app[ar]eb[it]
magn[us] Addiscat [enim] [con]suetudi[n]a
ornet se legib[us] [et] statut[is] regni
[et] statim app[ar]ebit nobiliss[im]e q[ua]n[tus]
faciet eu[m] ascend[ere] in diuitijs. fa-
milia [et] thalam[is]. [et] t[un]c n[on] e[st] ma-
ior i[n] rei v[er]itate ap[u]d deu[m] Bo[nus]
[enim] maior p[ar]uulo [et] q[ui] t[er]rena dilig[it]
magn[us] q[uam] celestia [con]te[m]psit Vn[de]
q[ui]b[us] appareat magni nobiles [et]
io[cun]di apud s[e]c[u]lares iudicantes
Sunt t[ame]n in diuino [con]spectu [et] iudicio
[con]s[ci]e[nti]e pp[ro]pe p[ar]ui [et] i[g]nobiles [et] do-
lo pleni Vn[de] Job 26 Ecce gi-
gantes gemu[n]t sub aquis [et] q[ui] h[abi]-
tant cu[m] eis Bihates s[un]t h[ab]i[ta]ll[tores]
q[ua]nto iudicio magni d[icu]n[tu]r Sc[ilicet]do
aqua dat excellentia[m] sublimi[ta]tis
Aqua e[nim] n[atur]a[li]t[er] q[ue]rit sup[er]emine[n]-
t[iam] t[er]re [et] d[omi]nari. [et] ult[er]i[us] [con]quiesc[it]
aqua n[atur]a[liter] q[uia] ille tot[us] appetit[us]
aq[ue] e[st] supponi [et] p[re]d[omi]nari t[er]re Isto
astutia s[e]c[u]laris. ad ullu[m] aliu[m] fi-
ne[m] tendit nisi ad volandu[m] in ho-
noib[us]. ad sup[er]natandu[m] i[n] diuitijs
[et] ad ascendendu[m] d[omi]nii t[er]renu[m] In
cui[us] figura[m] aqua p[ro]duxit aues
Gen. 1 p[ro]ducat aque reptile
a[n]i[m]e viuentis. [et] volatile sup[er] t[er]ra[m]
sub firmame[n]to celi Astutia e[nim]
s[e]c[u]laris sup[er] g[e]n[er]a ho[m]i[num] p[ro]ducit
reptilia [et] volatilia Reptilia s[un]t
adulteres. m[er]catores [et] falsi
artifices [et] hui[us]mo[d]i. quor[um] tota
q[ue]sitio e[st] in t[er]ra Volatilia su[n]t
nobiles. plantatores. [et] v[er]sura
r[um] sollicites [et] cl[er]ici simonia-
ci. [et] p[ro] [con]siliarij isti
acq[ui]ru[n]t v[e]l [con]sp[iciu]nt [et] dig[ni]-
tates in eccl[es]ia Gen. 7 [cum] multi-
plicate s[un]t aque [et] eleuauerunt
archa[m] in sublime a t[er]ra Tercio
aq[ua] dat insolentia[m] mutabilitat[is]
Vn[de] om[ne]s insulan[e]s [et] maritim[i]
inco[n]stantes su[n]t. [et] insolentes
i[n]mitis sic p[ate]t d[e] nautis q[ui] [con]u[er]-
sant[ur] in aq[ui]s Tales enim

reg[u]lant[ur] p[er] luna[m] q[ue] e[st] d[omi]na aq[ua]-
Luna a[utem] e[st] velocissimi mot[us] ita
e[nim] plures [circ]u[m]uolu[n]tur fac[iens] cir[cuitum]
t[er]ra q[uam] q[ui]cu[m]q[ue] ali[us] planeta I[ta]
sic moralit[er] astutia s[e]c[u]laris r[e]d[di]t
ho[m]i[n]es mutabiles varios [et] v[er]si-
pelles ad modu[m] vulpis. q[ue] nu[m]-
q[uam] recto s[ed] t[ort]uoso itine[re] g[ra]dit[ur] D[e] ista
astutia Ps. 1[?] e[st] ri[?] fra[?] e[st] in qua
mendaciu[m] aquar[um] infideliu[m] V[er]-
bacius q[ua]ntu[m]cu[m]q[ue] rect[us]. si vi[n]-
ci[us] medietas p[ro]fundat[ur] in aq[ua]
videb[itu]r tortuosu[s] Sic isti falsi
plantatores. q[ua]ntu[m]cu[m]q[ue] fuer[int]
ho[min]es iusti. p[er] eor[um] astutia[m] [et]
v[er]sutia[m] faciu[n]t ea appare[re]
iniusta. [et] [con]t[ra] ea[m] iniusta fa-
ciu[n]t videri recta Et h[ec] s[un]t a q[uibus]
iurgia [et] lites. [et] m[ulti] mendaci[a]
oriu[n]t[ur] Vn[de] pro[uerbiorum] 14 C[um] d[omi]nitur
aqua caput e[st] iurgior[um] Q[ui] di-
mittit aqua[m] v[e]l q[ui] astutia s[e]cla-
s[u]m regula bone [con]s[ci]e[nti]e vti[tu]r cap[ut]
e[st] iurgioru[m] v[e]l p[ri]ncipalis e[st] mu[l]-
titis i[n]n[ume]r[is] h[ab]e[nt]e[s] i[n]dialect[ica] Sc[ilicet]d[o]
cio p[ri]u[s] aqua i[n] s[acrament]o s[er]p[en]tina fi-
gura[m] [con]gulare Aqua e[nim] lau[at]
sordida. flectit rigida. [et] rig[at]
erida. Isto[s] p[ri]ma p[ro]p[ri]e ablui[t] s[or]-
des vicior[um] pctor[um] q[ua]ntu[m]cu[m]q[ue] fu[er]-
eru[n]t enormia In cui[us] fig[uram]
dictu[m] e[st] Naaman lep[ros]o [4] Reg. 5
Vade [et] lauare sepcies i[n] Ior[da]-
ne [et] recipiet sanitate[m] car[o]
tua [et] mu[n]dabe[r]is Et Ezech[iel] 16
Laui te aq[ua] munda [et] ext[er]si sa[n]-
g[ui]ne[m] tuu[m]. h[oc] e[st] pctm tuu[m] q[uo]d [ex]
carne [et] sanguine ortu[m] h[abe]t Ezi[?]
Q[ui]d neg[ligi]t q[uo]d quod excogitat[ur]
caro [et] sang[ui]s. Hic ergo sacr[ament]u[m] pri[mo]
figu[ra]t[ur] p[er] piscina[m] p[ro]batica[m] d[e] q[ua]
h[abe]t[ur] Joh. 5 q[ue] h[ab]ebat q[ui]nq[ue] portic[us]
i[n] q[ui]b[us] iacebat multit[u]do languent[ium]
Angel[us] a[utem] d[omi]ni descendebat [se]c[un]d[u]m
t[em]p[u]s [et] mouebat[ur] aq[ua] [et] q[ui] p[ri]m[us] d[e]-
scendisset i[n] aqua[m] sanus fiebat
a q[ua]cu[m]q[ue] detinebat[ur] infirmita[te]
Piscina d[icitu]r q[uia] pisces no[n] h[abe]t

Est aut[em] vitus p[ri]mus [?] [illegible] ad iustitia[m] q[uo]d [?]
q[uo]d d[icitu]r de p[ec]c[at]o [?] pa[?] [illegible] p[er]sona e[st] q[ui] dolentis
vindicta p[ro]mi[?] in se q[uo]d [?] dolet [con]misisse vin-
dicare aut [illegible] p[?] [illegible] ad [illegible]
iustitia [illegible] [illegible] aut [illegible] e[st] [illegible]
penite[n]t[ia] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
penite[n]tie [illegible] e[st] pena [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
voluntas [illegible] pene [illegible] [illegible] #

vel voluntas p[ri]ncipal[is] [illegible] est mi[?]
est [illegible] [illegible] p[ri]mo velle
pctm [illegible] seu vindicare [illegible]
se peccasse nolle [illegible] pctm
detestari [illegible] [illegible]
[illegible] velle [illegible] acceptare
[illegible] pena[m] inflictam Patienti[a]

grim vobul. Pbaton enī grece
latine d'r qr l'aq illa caret
scaby et oues ymolande ibi laua
rent. Ido piscina pbatica dicebat
sacrum pene fuit. In q lauari de
bz qui dz deo ymolari. Ht aut
quiqz porticus i' in quiqz occasiones
q'b aqua pnie ingrediunt' scz
v'bi dei pdicacoz. scōru precedetiu
exemplacoz. spialr ecclie ordinacoz.
diuinaz inspiracoz. et corpee infir
mitatis tribulacoz. Crda enī et valde mul
ti ingrediunt' piscinā pnie p porti
cu v'bi dei. Act 2. his auditis
cpuncti sut corde. et dixerut ad
petru et r'liqs aplos. Quid faciemus
viri fres. Petrus vo ait ad illos
pniaz agite. Alij ingrediunt' pisci
na pnie p porticu exemploz videntes
v'bi v'bi Rg 1 dicit' Sut nonulli
et ad amore patrie celestis no
ptauit ovoq'z pdicacoes succen
dunt. Alij p porticū ecclastice
cstitucois qua p'ecipit' cuilz vel
semel i ano cfitere et cōicare
Alij p diuinā et occulta inspiracoz
sc fecit Nicolaus . vnde . et Dnic9
et alij p infirm't corpee flagel
lacoz. et iste e porticus quinus
q iacet multitudo maxima lagwe
tiu qz nisi voluit intra eccliaz
fiteri nisi p infirmitatis articulu
cstuturi. Ho aqua desigt pniaz
qz flectit rigida. Ita pnia corda
supba et indomita et insoleta fle
tit ad obediaz. Vn sic corallus
qn dui e in aqua euesut et ange
modu platee. qncito ex hit'
egressi i lapide. Iuxta d Omdij
Methamorph. Sic et corallus
pino ctigit auras tpe durescit
mollis fuit h'ba sb vndis. Ita
multi du sut int' scos viros pe
nitētie datos . euesut . et molles
tabiles sut. q eo pniaz positi
invenirent' rigidi et rebelles.
Eccl 24. Dixi rigabo ortu meu pla
tacōnu. et inebriabo ptus mei

fectū. Tāo aqua desigt pniaz qr
coqint cruda cu adiutorio ignis.
qd eni crudu e et ij digestioni co
trariu fit p decoctioz in aq que
corpis nutrimentu. Isto o qda incor
pata no pnie corpi ad mistica cor
pna cruda. et insipida. Hec
i aqs pnie decocti fuerut. Eze 24
Consumunt' carnes et coqne' vni
uersa cpoicio. et ossa tabescent. Co
sumunt' carnes i carnales affe
ctiōs. et coqt' vniusa cpoicio. i. or
natus supfluus ad modestiā re
ducit'. et ossa tabescet. i. rigide et
rebelles volutes ad humanitatē
ducut'. C . . . Addico vtr pnia
sit sacramentu. Et vr' q no d' ei
Rg 1 h'e' in decreto 1 q 1 Sacramēta
sut baptisma . crisma . corpus et san
guis xpi . q ob id sacra dnr . qr sb
tegumento rerū corporaliū diuina
virtus secretius opa'r saluté. Sz h'
no ctingit i pnia qz i no adhi
bent' aque res corpales sb q9 virtus
diuina salutē opa'r. Ergo i p ecclie
sacramēta a ministris ecclie exhibent'
1 Cor 4 . Sic nos existimet
ho ut ministros xpi et dispēsatores
misterioz dei. Sz pnia no exhibe't
a ministris dei. sz interius habz a
deo inspirat' fi'. Ier 31. postq cutisti
me egi pniaz. ergo vr' q pnia no sit
sacrum. Sz in sacramētis e aliqd quod
e sacrum tm̄ . aliqd qd e res et sacrum
aliqd vo qd e res tm̄ ut declarat sci9
Thomas in 3 pte sue summe. Sz h'
no inuenit' in pnia . ergo etc. Sz cōtra e.
q sic baptismo adhibet' ad purifi
candu a petō . Ita et pnia. Vn et
petrus dixit Symoni Act 8 pe
nitētia age ab hac neqcia tua.
Sz baptism9 e sacrum. ergo pari roe
et pnia. Rn sz Tho in 3 pte q 84 ar 1
notat . q sic Rg dr' . Sacrum e i
aliq celebracōe cu res gesta ita
fit ut aliqd signifiare accipiat. qd
sane accipiend e . manifestu e
aut q i pnia ita res gesta sit

Primū scz exterius [illegible] quātū concernit sacramentum [illegible] est qua nel [illegible] qua [illegible] tam pctā [illegible] plangimus et adimus et plangenda iterum committere nolumus [illegible] Sacramentum [illegible] remota vero materia sunt pctā de quibus dolet et de quibus cfitet' et pro quibus satisfacit pctā magis remota acceptanda [illegible] detestanda et detestanda absolucio vero est ibi sic forma [illegible] Thomas [illegible] forma est ordo [illegible] et [illegible] pro remissione

In quibus [illegible] actum [illegible] Gerson [illegible]
[illegible] videtur [illegible] aut quibus [illegible] actus [illegible]
actus [illegible] actus [illegible]
[illegible] bonitas [illegible] actus [illegible] et [illegible]
[illegible] actum [illegible] esse [illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] esse [illegible] est in appetitu [illegible]
[illegible] et ad [illegible]
[illegible] et de alijs [illegible] appetitiuis [illegible]
[illegible] parte

q aq̄ fem signa tā ex parte
pctoris penitentis qz ex pte p sa
cerdotis absoluentis Illa pctor pe
nitens p ea q agit et dr ctia se
penitente cor suu a pcto recessis
se sit Vult ctia sacdos p ea q
agit et dr ctia penitente sit opus
dei remittentis pcta Vn pnia que
in ecclia agit sacramentu e Ad
pmu ergo dicendu q noie corpaliu re
ru intelligunt large ctia ipi
exteriores actus sensibiles q ita se
hnt in hoc sacramento sic aqua in bap
tismo vl crisma in confirmacoe Est
aliud attendendu q in illis sacra
mentis in qbus confert gra excellens
q supheminat omem facultatem
huani actus adhibet aqua corpalis
mā exterius sic in baptismo vbi
fit plena remissio pctoru et qn
tu ad pena et qntu ad culpa et
in confirmacoe vbi datur spus sci
plenitudo et in extrema vnctoe vbi
confertur pfca sanitas spualis q pro
venit ex virtute xi qsi ex qda
extrinseco pnco Vnde si q actus huā
ni sit in talibus sacramentis non sit
de essencia matie sacramentoru sed
disposicive se hnt ad sacramenta
In illis at sacramentis q hnt effe
ctu correspondente huanis actibus
ipi actus huani sensibiles sunt loco
matie ut accidit in pnia et in
matrimonio Sicut ctia in medicis
corporalibus q sunt res exterius adhi
bite sic emplastra et electuaria
qda vo sunt actus sanadoru puta
exercitaciones qda Ad 2m dicendum
q in sacramentis q habent corpale
mām oz q illa matia adhibeatur
a ministro ecclie q gerit psona
xi In signum q excellentia virtutis
in sacramento opantis e a xo In
sacramento at pnie sunt actus huani
p mā q pueniunt ex inspiracoe
interna Vnde mā non adhibetur a mi
nistro sed a deo interius opante
sed complementu sacramenti exhibet
minister dum penitentem absoluit
Ad 3m dicendum q in pnia est a
liquid qd e sacramentum tm s actus
exterior tā p pctore penitente
ctia p sacerdote absoluente Res
aut et sacramentum e pnia interior pec
cantis Res aut tm et non sacramentum e
remissio pcti / qua pnia totum
sumptu e causa sed pnia aut
tem sicut causa tm Vn scdo arlo e
quomodo not q duplex e mā pnie
pxima et remota sic statue pxima mā
e metallum Remota vo aqua
Dictu e aut q pxima mā huius sa
cramenti sunt actus penitentis cuius
mā sunt pcta de qbus dolet et q co
tur et de qbus satisfacit Vnde rel
linquitur q remota mā pnie sunt pe
ta non acceptanda sed detestanda
destruenda Item vetus et mortua
vita e obm pnie non rone pe
sed rone culpe anexe Ad q nota

Cum enim tentati sunt et qdem
cum mīa disciplinam ac
cipientes scierunt quemadmodum cum ira iudicati
impii tormenta paterentur hos qdem
tanquam pr monens pbasti Illos aut
tanquam rex durus interrogans
dampnasti Absentes enim et presen
tes similiter torquebantur Duplex enim
illos acceperat tedium et gemi
tus cum memoria pteritorum Ad dem e
pnis q tā ebrei qz egipty a
flagellati fuerunt In hac pte
intendit ondere qualiter isti popli di
uersimode fuerunt afflicti Nā ebrei
ad correctione egipty vo ad dam
pnacionem Et ctia hoc duo fac pcesso
afflictionis diuersitate / 2o replicat
pcior pnisite ibi p cogitacoes
lae insensatis Pcia pmu duo
pmo bndr q tribulaco immissa
ebreis cessit eis ad moru cor
rectionem Scdo q tribulaco inflicta
egiptys fuit eis ad pene et
inchoacoz / et istud facit logi
alternatim et vicissim nunc de

gipty9 · nuc d' ebreis / Ca p'm
sic / q affliccio inmissa ebreis
illa siti in deserto fuit eor pba°
astiga° & informacio / Pbabant
tur ad eoru humiliacoz Castiga
bant ad moru suor correctione.
informaba ad g̃gserend dimi
a vleoz Cu tu ad eoru pbacoz
t sic Tu em tetati se & pbati
d boni eor Vn Gn 22 Tetat
eus abraha & dixit ad eu)
ola &c Et quida eni nua disci
lina accipietes vl acceperint
castigabant' mucordit' ad sua
stigacoz correctioz · & p illa ca
stigacoz ggnuerint expimentalit
quoda° dimiciz vleoz in danacoe
alorum Et ido subdit Scierut
queadmodum cu ira indicati impij
egipty tormeta paterent · & p illa
sitim qua sustinuerunt filij isrl
i deserto et quoda experimento sci
erunt qua° fuerint egipty afflicti
e q° tota aqua egipti i sang.
e fuit gursa d' quo ps Couertit
i sangne aq eoru et ymbres
eor ne biberent: fuit & illa sitis
lata ebreis i deserto ad eor pba
z ut p ipius paciaz mererent & &
d eor castigacoz mucordit' illa
uit dilectioz dei ad se expmere
ad informacioz eor ut penam
ua egipty sustinuerat p manu
ii i semetipis intuerent p sitim
sitem In / hc tu fuit diuersitas
hos quide i ebreos tanq pr
mones pbasti Illos aut s' egip
os tanq rex durg interogans
denasti / Pr em lz aqu pmittat
lium aqua' indige ad ipig castiga
z iuat eu tu cita exima nece
ite Exm d' pre & filio pdigo
le xv Cu adhuc longe esse vi
it eu pr suus & mia motg e · &z
ex gdenat aque iudicia ad pe
a mortis · illa pena execucoi
emadat · absqz dispesacoe q
ij Cta i d's filios ysrl sitire

pmisit · sz satis cito eos d' remedio
in acto pmisit pvidit Et ido d'
hos q̃d tanq pr mones pbasti /
& q2 egiptos sitir pmisit & pire
pmisit hc con illa aqua alia di
spensacoz adhibuit Ido mito d'
Illos tanq rex durg interogans co
denasti Et no d' absolute tanq
rex sz tanq rex durg · q2 rex
bong se ht ad sbditos sic pastor
ad oues & pr ad filios sz lxxisle
viij Cricoz / Codenati go fuerint
egipty no pbati nc castigati / &
qinqnit' fierit afflicti ondt ex
circustan loci & tpis Sic em illi
affligebant q sitierint putes i lo
cis vbi solet aq habundare sic ab
sentes a locis illis / q2 omis aq
quse fuit in sangne ita ut eent
inpotables omne / & hc e qd dt
Absentes em & putes siti' torq
bant Et q2 sitis erat in culpa
dignu erat q sites eent in pena
Cutu at ad circustatia tpis pun
ebant gmit · q2 gemuerut ex
dolore vite putis pene · & timue
rut d' futu ex meoria ptitoru
d' hos q̃d tanq pr mones pbasti
Nond q tpe ca pa're hes duplicia
le p cacoz · corpale p ppagacoz · &
spuale p cura & gsnacoz d' pimo
d' deut° 32 Nuq no ipe e pat'
tuus q possedit te & fe' & ceauit
te · Mt 23 prez nolite vob voca
sup tra · vnus ei e pr vr q in celis
e · Iste pr · e pr scitatis · pr ptat'
pr pietat' / Pater scitatis · Vnde
i° Joh 17 Pr sce suua eos i noie
meo qs dedisti m' Et infra pr
scifica eos i vitate / pr p tatis
Vnde e 14 pr oia t' possibilia st'
Et pr piet' / 2 co 1 d' 2 ad Cor 1
bndcs ds & pr dni i'x pr miar
& ds gsolacois tocius Et q2 e
pr scitatis debes eu deprecari p
Deuocoz Vn Mt 6 pr nr q es
in celis scificet &c q e oro dnica
ca · In qua bia nobis nctia.

pancissimis peticionibus includunt[r] que omnes alias oraciones antecellit auctoritate. utilitate. et compendiositate. Quam si fideliter fundes et humiliter. dixeris. impetrabis quod nostre saluti potius expedire. Unde Joh 16 Amen dico vobis si quid pecieritis patrem meum in nomine meo peticeritis dabit vobis. Unde qui devote orat ut xps instituit satis bene orat. Exemplum scribitur de mirabilibus sanctorum. quo quedam mulier solebat in angulo quodam ecclesie devote orare pater noster. Ave maria et Credo in deum cum lacrimas fundendo. Et episcopus illius loci videbat columbam descendentem de celo eiusque lacrimas haurire. Sed episcopus consuluit ab ea quid oraret. Quo cognito: dixit episcopus. Multum felix esses si psalterium scires. et precepit ut psalterium addisceret. Quod cum legisset mulier. Episcopus non videbat columbam descendentem sicut prius. Ergo abstulit ab ea psalterium precipiens ut rediret ad consuetum orandi consuetudinem. Quod cum fecisset. redierunt lacrime et devocio et cum columba more solito lacrimas eius excipiens et summo deo presentans. Ex quo notandum quod multo utilior est illa oracio dicenda quam alia. quia predicta verba magis exprimere debemus. quam plerumque ea desideramus. que nocent obtenta. Unde Valerius li. 7. c. 11. Socrates humane sapientie quodam terrestre oraculum nichil ultra petendum a diis immortalibus arbitrabatur quam ut bona tribuerent: quia hii demum scirent quid unicuique esset utile. Nos autem plerumque id votis expetimus. quod non impetrasse melius foret. Etenim densissimis tenebris involuta mortalium mens in quam lata patente errore cecas peticiones tuas spargis. Divicias appetis que multis exitio alii exicio fuerunt. honores concupiscis. qui tamen plures

i. fib(?) predic(atoribus) ... a pen(?) ... predic(?)

pessum dederunt. regna tenere vis: quorum exitus sepenumero miserabiles cernuntur. splendidis coniugiis inicis manus. atque hec ut aliquando illustrant. ita nonnumquam funditus domus evertunt. Desine igitur stulta in causis futurorum malorum tuorum et causas quasi felicissimis rebus inhiare. te totam celestium arbitrio permitte. quia qui tribuere bona ex facili solent. eciam aptissime possunt eligere. Hec. Unde Luc. 11. Si vos cum sitis mali nostis bona data dare filiis vestris quanto magis pater celestis dabit spiritum bonum petentibus. Secundo pater iste est pater pietatis. debemus eum venerari per honorem. Unde Malachie 1. Filius honorat patrem et servus dominum suum. Si ergo pater ego sum ubi est honor meus. Et Eccle. 3. Qui honorat patrem suum vita vivet longiore. Honor quippe dei solius et ab hiis honoratur. Tercio quia est pater pietatis debemus eum imitari per assimilacionem. 6 Luc. vi. Estote misericordes sicut et pater misericors est. Laudabile est enim honorabile in filio bona paterna effigiare. Unde pietas dei est maxima. Et ideo beati misericordes quoniam ipsi misericordiam consequentur. De quarto. Quartus est pater naturalis propagacionis. Et istum debemus in vite necessitatibus supportare. vel saltem quoad reliquias repudiare. Et etiam misericordie cogitare. Isti magistri debemus in vite necessitatibus si indigent subvenire. Unde Eccl. expone. ... Ego thobie ecce filius tuus. docet nos usque ad ultimum spiracionem parentum diligencia habere. quia ei alibi mulieribus astantibus nichil dixit. docet nos plus impedimentis parentibus. Sic enim vanitatis adversarios parentes carnaliter ad spiritualia. nosse non debent. Ita nichil impediunt de eis probe in alios. quia genuerunt et aluerunt. Unde Ambrosius super ... honora parentes tuos ... pro eis ... ipse ... auctores ... vol...

Pr nr ave mar credo

columba

x1

Cr 13

se deum · honorem obsequium ab-
neat contumelias · committit ali-
quam impietatem parentum. Unde Aristoteles
ethicorum docet quod parentibus debemus
sufficere alimenta sive nutrimentum et nutrimento
debemus eis honorem quemadmodum
diis propter maxima beneficia quam et
intendi. Et viii ethicorum dicitur quod
honoribus quos deus diis et parentibus
non est possibile nos reddere secundum dignitatem
beneficiorum ab eis receptorum. Et ideo
antiquis tantum honor exhibebatur
quod honor exhibendus parentibus pie-
tas dicebatur. Unde Tullius in sua re-
thorica. Pietas est per quam sanguini
et matri patrie quod benivolum affe-
ctum et diligens tribuitur cultus. Huius
pietatis exemplum tribuit nobis natura de
ciconia de qua Solinus de mirabili-
bus mundi dicit. Eximia ciconie inest
pietas. Nam quantum temporis parentes im-
pendunt fetibus educandis · tantum et
hec invicem a pullis aluntur. Utinam
saltem vii annos vellet tota
pietas cura expendere sic illi eun-
tes annis ab aqua et igne cu-
stodiem tenentur. Unde Eccli. iii. fili suscipe
senectam patris tui et non contristes
eum in vita illius et si defecerit
sensu veniam da illi et ne spernas
eum in tua virtute. Hanc naturam eco-
nie plenius narrat Ambrosius in
exameron de opere sexte diei c. xxi. [margin: ciconie]
Quamvis deposita patris artus per lon-
gam senectutem plumarum teg-
mine · alarum quas remigio alis re-
medio nudatos · circumstans soboles
pennis propriis fovet et quod dicam
collato cibo pascit · quin etiam
reparat nature dispendia · ut
hinc atque inde sublevans pene fultro
alarum suarum ad volandum exerce-
at ut in pristinos usus dissueta
membra reducat · et propriis patris membra
fulciat · et ideo vocatur usu pietas
... vocatur. Hec Ambrosius. Hec etiam auis
est deo grata sic dicit Juvenalis
In signum amoris a filiis debitum

honor patribus impedatur nulla in re-
publica concordia esse potest. Et ideo me-
dium preceptum · contento post honorem patris
et matris ut sis longevus super terram.
Exo. xx. Et in lege tractum fuit
qui maledixerit patri et matri morte
moriatur. Exo. xxi. Ideo deus precep-
tum in v° contemptus repudiat. Ita quod
si in hiis que ad vite perfectionem et spiri-
tus imitacionem patrem vita aut volunt
filium impedire sic de ingrediendo
religionem · de vovendo continentiam et
huiusmodi que ad consilia perfectionis pertinet
non sunt · filius non solum eum · sed non
expectare · sed sua verba repudiare
iuxta doctrinam salvatoris. Math. x. Ve-
ni enim separare hominem adversus patrem
suum et filiam adversus matrem suam. Et
in eodem. Qui amat patrem et matrem plus
quam me non est me dignus. Super quo ver-
bo dicit Jeronimus sic. Si necessitas venit ut
amor parentum sive filiorum amori dei [margin: amor]
comparetur · et non possit utrumque servari
vel odium in suos · pietas in deum
suadenda est. Potissima tamen cautela
dyabolica est homines ab amore religi-
onis trahere per amorem parentum. In
cuius figuram sic dicunt Jeronimus et
Lucas. Cum dominus esset occupatus in
officio predicandi suggessit ei quidam
ut dicitur Math. xii. Ecce mater tua et
fratres tui foris stant querentes loqui
tibi. Insidiatur hoc tendens · ut spiritu-
ali operi carnem et sanguinem anteferret.
Super quem locum expressius loquens
Crisostomus dicit sic. Cum hoc persuaderet po-
pulo quidam esse filium dei · dyabolus pertu-
rbat adventu matris ut tunc videretur
parentes carnales dimittens eius ob
fendrentur. Et ideo qui vult fugere
a mundo non debet hoc parentibus vel amicis
carnalibus indicare fugam. Gen. xxxi.
quod Jacob cum vellet fugere in patri-
am suam avunculum et socerum nolu-
it de fuga premonere. Et Judic. xiv.
Sampson leonem occidit et in fu-
sto congredit et postea de ore mel
leonis mel comedit et neutro

[Lower margin, later cursive hand, only partly legible:]
... quare debet homo magis diligere patrem carnales ut spirituales. Redet Rychardus quod ... carnales ... magis ... et optando ... [illegible] ... a patre spirituali quam carnali pater ... spiritualis ... [illegible] ... pater vero carnalis ... [illegible] ... et filio ... [illegible] ... causa ... [illegible] ... pater ... diligere ... [illegible] ... et filie ... [illegible] ... filius ... [illegible] ... diligere ... [illegible] ... in collaccione ... et regere ...

pat' ut mici volint indicare Et
ido d' ysta matia Ieo9 in q'da ep
ita scribit. licet in collo tuo par
vul9 dependeat nepos. licet sp
so cne z scissis vestibz vbera
q'bz te nutrerat mr ondat. licet
in limine pr iaceat. p calcatu
pge prez. p calcatu pge iniqz.
sicciis oclis ad vexillu cruis e
uola. solu pyetis gen9 e .i. hac
re te ee crudele. Tcio debe9
ystu prez mediynt cetinis cogita
re. ne simus q'mdiu h'emus esse.
ingti illi p qne d's dedit nob de.
vn Ecc 22. ho'n'ora prie tui z ma
tris tue. Tz d' filijs ingtis qnt
vide9 mo'. q q'ntitcuqz eis diui
tias copiosas relinqnt. pq tres
dies a sepultura pactos bblunoi
petue d'comedat. flm quenda
dolore in hitu nigro z vultu
luctuoso ptendnt. z cordis let
cia q'dr coopinit. Ecti9 sitata
Tlis fuit illa gellia d' q narrat
marcellus coquus li° i. epigmata
Amissu no flet pr. sola e gellia
prez. Si q's adest ussu psilut
lacme. No luget q'rqz laudari
gellia qrit. ille dolet ve q' sn
teste dolet. Vult dicere. q ysta
gellia qn erat sola. i nllo do
lunt morte pris. Cumcito aut
supendit. q al's ea videt. stati
voluntarias lacmas fudit. Cui
sic dt poeta Gellia nllo dolet
vanit. q' vult d' suo dolore landa
ri. Sz ille dolet ve. q' sn teste
dolet. Tcio h'em9 prez spua
le p cura z q'suactz Cui deb9
obedienc. beniuolencia. z honore
Et mito ma ipe p nob tenet redde
roz. tenet nos nutrire p infor
macoem. tenet nos fouere p q'sol
coz. d' tlbz prtibz pt expom
d' Bn Ecc. pastores ami siung
z nos 4 pres nri. Iste pr dz ee
sic helias de quo dicit hel
sens 4 R 2. pr mi. cu9. istl z

aurga omis Sit i' cuius suppo
tas debilitates infirmoz. z au
ga pungens vilit' neglias acto
soz. Iste dz ee archa dni .i. in
fuerit tabule vga. z mana In
in plato dz esse vga castiga
tabule informacois. z mana q'sla
cois. Vnde aug' inqt Cor
cor prims pr sit ad omis Iste
hre no solu facie leonis p
austitate. Sz etia facie ho
p mansuetie z pyetate. Sit
supna no solu igins p act
exclusiois. Sz etia columna m
p fulum te ptectois. Vn Bn
Bcaii. discate subditoz ma
ee debe. no dnos. studete
gis amari qz metui. z si ma
seueritte opus fit d' patria s
no tyrrannica. matres fomen
pres corripiendo vos exhib
suspedite vbera. pducite v
pectora lacte pinguescat in
timor. i. supbia tumescat
Addicio In oibz dm dz fine
modu z reglaz agendi m
u bent p inepta corpcioz
sepius adhibeant erga in
uos pyetis imaz Ipis eni
i. pls timor te d's bleo. let
Vnde mebra oleo puncta
tescut. Na inicor. indign
tabescat z mebra efficit
ducti lia si benignitas affic
Spua Prelati st mebra p
tocius ecclie h' e corpis x
stituit. qr omis vnu corpus s
in xo dt aplus ad Ro xi
vngi dz oleo mie. ut sup s
tos mansuescat p q'passi
Cui figura pb' 3 R 1. vbi le
q Salon fuit vnctus i gyd
Sadoch sacdote z natha
ppheta. z posit9 e sup mul
ed prius sui Spual p Salo
Scandi eligend platu. No qr
lon mtp pacificus z vetbu
iniqu hec eu fuit due q dic

lugent

ta

q in plato pemitg requir' scz
ut afflictos consolari teneat
lendo cu flentib ne sit infirm
cu infirmatib, et gpaciens cu pa
ientib, Vn leo ppa in smoe k
to in decretis 2 6 dis liberi do
mo pspa q ab affliccis ipellit
idusi, debet ena plati zetri
ne inigs correctioz ne iniqtas
gre bonor incorrecta infiat Vn
cassiodorg sup ps iniqtas qpe
mortalit more putredinis si
ine vagaret si ea medicinali
increpaco minime resecaret
ingit aut in gregor q incipit
uera qr platg velut bo adle
a vingi sic lucere com vicia et
cta ne i mete sua clpa sinat
ime q dz alior culpas detere
e Vn Bg 27 capit k x qr an
redim cum hic adhuc impugni
u vicioru cima p gssim de
racois toleret aliorn cura
ime no psumat Xu vo tem
dui bella subegerit qo apo
sa d intima tnqllite secur
it. aiarii cortiane custodia
spdit id Bg ipsi h temptacoin
lla b pfce subigat cu paulus
cit Video alia lege in mebris
eis rpugnate legi metis mee
captiuu me ducete i lege pctii
illit d. Sz aliud e bella forti
eti. aliud bellis enormit ex
tigi In istis excer vtq ne ex
illi debeat In illis olo extin
git ne subsistat. Oz ig scir
tent temptacoz sive ceamus et cu
iracoe gerit in alta arce p
et quetis ei et apd seipm
l seips ea gtecos temtacoe co
nt vicior gspirat. q9 ulla fia
q temtacoe a delectacoe gsequit
Bg. Sz vngit Valorij lib
li diobus scz Sadoch q imp
dias qr platg dz iusta aucti
tte i seips vti. et sbditis sepe
mia donare Vn Xius sup

Pa1t Imponut onera gmia et im
portabilia d platis dr sic Xen vi
ta tua esto austerg. ca alioru
benignus Audiat te hoies pma
mandante. et gmia faciete Sz
q ponit sup mula regis que
mula nascit ex equo et asina.
Na dz sede sup discrecoz q gpo
ex correpcoe et venia. et ex se
de illis dz vnde iudiciu. qr lta
e sedes diuind prius eius i pris
xpi. Xm d ps lapiaz et iudiciu
cantabo t dne Vn Bg 2 k
capit tetando hystoria d archa
testamenti dr qua nigt e seueri
tas leniti gmixta faciendo ex
vtraqz tpamentu qdda. ut i nimia
aspitate no dspent subditi. et
ut i nimia lenitate no plnar.
h nimir ia thabnacli archa.
hi i qua sit cu tabulis vga et
mana erat, qr cu sacre scripture
scia et boni rectoris sit pectore pe
ctore. si e vga correctionis sit et
mana dulcoris. h Bg.

IHS

Q

vm em audrer psua
tormeta bii scin agi
comemorati sint domini
admiratess Ane em in exposicio
ne prima precedi decurrerit in fi
ne/ enerch imrati sut ne sicut in
stis facies Postqz osum e qua
pena gsli addmisit tu sine
afflicti fuerut siti egipty et
ebrei. Ille in egipto et isti in deserto
to In hac pte decla qs inde
pfecty instie puenit apd egipti
os, et e duplex. Pimo iustu fuit
q qui deu ignorarie se dicebat
vt ad di notica et gfessioz indu
cerent p tortoz. Scdo iustu fuit
ut q ppltm dei gtepserat et
morti exposuerat. illu pgea
venare p admiracoz Et istu
pfectu diuina flagellacone se
cutu explicat Salon in ista
lca 2a pte. Ane em in ex
posi prima Pimo go istud bona

d' egiptioꝝ flagellatoe seq̄bat᷑
q̄ illi q' ꝑtue et malicioſe di no-
ticiā se h̄re negabāt. Unde illud
Exo· 5· Quis ē dn̄s ut audiā
vocē ei⁹ ꝛ dimittā iſrl· Nescio
dn̄m ꝛ iſrl nō dimittā / Ꝓ illi
m̄ꝯ ad dei recogniciōe ꝛ ꝯfeſſiōe
ꝑ tormēta cogebant᷑· ꝛ sic ſ'm e
ſta q̄ senſerūt se torq̄ri diui-
tꝰ· nūc ꝑ mutacōe aq̄ꝛ in
sāgnē· nūc ꝑ ranaꝝ immiſſione·
nūc ꝑ alias octo plagas i'ducti
sūt ad ꝯgnicōe ꝟtutis diuine vn̄
viso tercio signo d' cinifibꝫ· dixert
malefici pharaonis digit⁹ dei ē
hic vꝫ Exo· 9· dixit eciā pharao
p⁹ plagā grandinis peccaui ꝛ nūc·
Dn̄s iuſt⁹ ē ego ꝛ ꝑplꝰ me⁹
impij· Et itē Exo· 14· fugiamꝰ
iſrlem dn̄s em̄ pugnat ꝑ eis ꝯn
tᵃ nos / hᵉ dixerūt q̄ ī ua fuerūt
ī mari rubro· ꝛ dn̄s exercitū eoꝝ
ꝑemiſſit nimbre fulgure ꝛ tonitruo·
Immediate āuꝝ mare redijt sup᷑
eos Et hᵉ ē quod lr̄a vult dicē
Cū em̄ audiret ſ' egipti ꝑ sua
tormēta· bn̄ ſecū agi· i· iuſte
cū eis agi· cōmemorati ſūt dn̄m
i· recognoſcētes se de sua ꝟtu-
te correptos· dn̄m ee deū ꝯfeſ
ſi ſūt admirātes· ī fine exitꝰ
i· d' fine exitꝰ iſrl d' egipto Mo
ysē· pꝫ fet magnalia ī egipto· mi-
rabilia ī tr̄a cham· terribilia ī ma-
ri rubro Ideo ꝑ tormēta ꝛ fla
gella dei reducti fuerūt egip-
tij ad venerādū moyſen dei
ꝓphetā· ſ' quē prius puulū ſubmergē
ꝑ ſe volebāt ut h̄r Exo· 1· Et
ꝯtinuā ad hᵉ· ꝯꝫ lr̄a sic Quē ei ī
expoſicōe ꝑma q̄ vꝫ d' precepto
mallicioſo regis egipti puuli
exponebant᷑ ad mortē ꝛ ꝑiciē-
bat᷑ ī flumē ꝓiectū moyſen
deriſerūt i· ꝯteptibꝰ abiecerūt
ī fine euent⁹ mirati ſūt q̄ vꝫ
ī tot plagis ꝛ portentis ꝑemiſſit
egiptū· ꝛ eduxit ꝑplm̄ suū

d' egipto ꝛ ꝟltᵉ mare rubrū ſubmiſ-
eoꝝ exercitū ī eq̄d eodē Non ſicut
iniustis facientes Hᵉ lr̄a ꝯtinuat᷑
ad illa Illos tamq̄ꝫ rex durꝰ in-
terrogās ꝯdēnaſti· ſꝫ nō sic faciē
iniuste· al's nō apparꝫ ꝯtinuitas i
ſmoe Et ſenſꝰ eſt ꝙ aliter ꝑ-
uit iuſtos ebreos ſ' ꝛ aliter iniu-
ſtos ſcꝫ egiptios q' illos ad cor-
rectiōe· hos aūt ad dānacōe ut
cū ē ſup᷑ [...] Addico ħn q̄
in lr̄a dr̄ q' cū audiret iuſte
ſuis tāme plagis cōmemorati ſūt
dn̄m que al's se ignorare ꝑ-
debat Sepius n̄aꝝ ꝑuſi ī tem-
bꝰ peccorū ꝯdientes noluit se
deū ut liberarꝰ mactat ſibi
exercere Sꝫ cū tanguntur di fla-
llo terreᵉ quod ad deū ſe liceᵉ
falſe ꝓclamat eciā multa ꝓmi
tebat se facturos· nō tn̄ ꝟciā
ꝑmaꝝ agēter ſꝫ magis tormē
q̄ iuſto di' iudicio ꝑcenētur eni
re intenderet In cuius figurā ſe
ꝛ Mach 9 d' antiocho rege q'
multa iudeis maleficia intul-
ꝛ aliꝗs ꝑ ſe· ꝛ aliꝗs ꝑ Nicanor
ꝛ Thimoteū Et qꝫ nō oīa
ſuū nutū erat impleta· Ira
iuſſit agitari currū ſuū intimꝰ re-
agens iter· celeſti eū iudicio
urgente· eo q' ſuꝑbe locutꝰ ē
ſe ventur⁹ ierlm ꝛ ꝯgeriē
ſepulcrᵉ iudeoꝝ eā facturū Et d
dicit᷑ ibi Sꝫ q' vniuerſa ꝯſpici
dn̄s d's iſrl· ꝑcuſſit eū inſana
bili plaga· Ut em̄ finierat ꝯ-
ſtituit ſuꝑbꝰ ſmone· ꝛ appre-
hēdit eū dolor dirꝰ viſcerū
amara inteſtinoꝝ tormēta Et
quidē ſatis iuſte· q'ppe q' mlt'is
ꝛ nouis cruciatibꝰ alioꝝ torſerat
viſcera· licet ille nullo modo a ſua
malicia ceſſaret Sꝫ ſup᷑ hac
afflictōe· adhuc ſuꝑbia replꝰ
ignē ſpirās ī iudeos· ꝑcipi-
ēs accelerare negocium ꝯtigit illū
impetu euntē d' curru cadē· ꝯgiu-

parwla

npis collisioe mebra vexari
s q̄z q̄ s' videbat fluctibus maris
imparare sup humanu modu super
ia repletus et motium altitudines
statera appendere tunc humiliatus
d tia i gestatorio portabat
ajestati dei virtute i semetipso
testans Ita ut d' corpore impij
imes scaturirent ac viuentes i
oloribus carnes eius effluerent
doc etiam illius et fetore exercitus
rabatur Et q̄ paulo ante sidera
eli contingere se arbitrabatur eum ne
o poterat ppter intolerantiam feto-
s portare/ Hic igitur sic dolore
tus cepit ex gaudio superbia de
uctus ad agnicionem sui venire
ina admonitus plaga p momenta
singula doloribus suis augmentis
expietibus et cum nec ipse fetorem
sui ferre posset Ita ait Iustum est
ubditum esse deo et mortalem non pa-
ria deo sentire Et ibidem sequitur Ora-
t scelestus dominum a quo non esset
iam consecuturus et ciuitatem ad
qua festinus veniebat ut eam ad
solu deduceret ac sepulcrum conge-
stum faceret nunc optat liberam
reddere et iudeos quos nec sepul-
tura quidem dignos habiturum se sed aui-
bus et feris diripiendos tra-
diturum et cum paruulis exterminaturum
se dixerat equales nunc atheniensibus
facturum pollicetur Templum
uero sanctum quod prius expoliauerat
optimis donis ornaturum et sancta
uasa multiplicaturum et pertinentes
ad sacrificia sumptus de redditibus
suis prestaturum Super hec et iudeum
futurum et omnem locum terre perambu-
laturum et predicaturum dei potestatem
non cessantibus doloribus Supue-
nerat enim in eum iustum dei iudicium
desperans scripsit ad iudeos in modum
deprecationis epistolam hec verba continentem
optimis ciuibus iudeis plurimam sa-
lutem et bene valere et esse felices.
rex et princeps antiochus et cetera

valens et filij vestri et cetera In qua promitte-
bat bifaria iudeis et bonis erga
eos se acturum Et sequitur Igitur homi-
cida et blasphemus pessime percussus
et ut ipse alios tractauerat peregre
in montibus miserabili obitu vita fu-
nctus est Post hanc plaga percussus he-
rodes consumptus a vermibus expirauit
pro eo quod postquam occidit Iacobum gladio
et petrum mittebat custodiendum et multa
mala inferebat aliis et vestitus
regia veste sedendo pro tribunali con-
cionabatur ad populum alloquebatur Et cum
populus acclamabat voces dei et non
hominis percussit eum angelus domini eo
quod non dedisset honorem deo sciebat Act 12
Inspiciamus quomodo isti qui se eleuauerunt
deum cognoscere nolebant honorem
eius impediendo miserabiliter vitam finierunt
quia non vere fuerunt humiliati in con-
spectu domini Sed antiochus penitenciam egit
quare ergo non est misericordiam consecutus quia
= fuit non + penitencia vera. quia sicut Augustinus penitencia
ficta sic est vera non est ficta. Vnde mors
ficta contingunt sic et istis qui mori
possunt pati penam infinitam vita pro-
prius scelerubus leuiter qua descendunt
in abissi profundum continuaturi eam
sine fine Electi vero et si iuste et
flagellis dei iuste atteruntur tamen
ad cumulum virtutum eius hoc cedit
et in aliorum profectum et exemplum docentur
Iob enim quamuis iustus simplex rectus et
timens deum et recedens a ma-
lo quantis temptacionibus genitus ex-
positus non tantum pro suis ut pro pa-
ciencia probaretur et pluriorem mercedem
perciperet sine fine post hanc vitam du-
raturam Sed etiam pro aliorum exem-
plo documento ut si filia eius infligerentur
temptamenta non ea impaciencie
tolerent sed secundo fortitudinis
humiliter sustinerent quia non ipsi
prius talia contingere creuerunt Sed dum
glorificaret quos eos paruo passionum
obprobriis purgaret a scelerubus aut
probaret tentamentis ut exinde
merita que sint deo per iram vtilitate

quare Antiochus vere penitens non est exauditus sicut dicitur in ayachab. ix. orabat scelestus dominum a quo
esset misericordiam consecuturus respondetur quod hec dictio dominum potest intelligi vno modo quantum ad relaxacionem pene corporalis que
non remittitur orantibus et vere penitentibus vt aliquando non expedit eis. Et ita licet scripturam vere penituerit
quantum ad euasionem mortis corporalis non fuit misericordiam consecutus sed quantum ad veniam peccatorum alio modo
quantum ad remissionem peccatorum quod tenetur contra quia eius penitencia non fuit vera quia non fuit propter offensam
sed tantum propter euasionem corporalis flagelli et ideo non fuit misericordiam consecutus quantum ad remissionem culpe nec pene

multum acceperat cumularent ut qui
hac miserabili vita fuerat primum
beatitudinis aptius expectaret Sic
enim actum est in Job. Nam eius temptator
inflictis flagellis b. Greg. i exor. c. k.
sebit ingens Ordinem temptationis
eius exequamur. Antiquus namque hostis
sancti viri validissimum pectus de-
bellare contendens. cunctis contra eum
machinamenta temptationum erexit. Ab-
stulit substantiam. interfecit filios. per-
cussit corpus. instigavit uxorem. a-
micos ad consolationem adduxit. set
in asperitatem increpationis excitavit.
Adhuc quoque [illegible] durius increpante
in extrema et acriore invectione se-
naiunt ut saltem crebrius ferien-
do cor attingeret quod novo semper
vulnere iteraret. Quia enim eum constanter
potentem vidit. damnis substantie move-
re eum credidit. Quem non gemere ex
filiorum morte quem pulsavit vi-
dens quia quasi ad augmentum divine
laudis etiam ex vulnere evenit
orbitatis. rursum percussit feriendam
corporis salutem. Intuens ergo quia
per dolorem corporis premere non po-
terat ad dolorem mentis passionem
instigaverat uxorem. Civitatem
quippe quam expugnare expetit
munitam vidit. Ideo ex-
terius tot plagas inferens quasi fo-
rtius exercitum admovit. Rursum vero
urgens in verbis male persuasionis
accedens quasi intus civium corda
corrupit. Ex bellis enim exterio-
ribus discimus quid de interioribus se-
ntiamus. Antiqui namque semientes
urbem circumfusis exercitibus val-
lant. sed eam inexpugnabilem invictam
conspexerit. ad alia se pugnandi
argumenta ~~afferre~~ igitur ut
intus etiam quorundam civium cor-
da corrumpat. quorum cum exterius se
coniunctores admonent. invenit quatenus
habeat adiutores. atque in vehe-
menti belli foris certamine de
quorum intus fide confidit. eorum

presidia urbis destituta capiat.
Itaque exterius quasi ariete constituit
murum civitatis istius. Nam ictibus
percussit quot vocibus adversa memini(t).
Intus autem quasi civium corda corru-
pit dum fortia huius urbis in-
limina persuasione destruere gau-
studuit. Foris itaque admovit
impetum belli. Intus autem venena
consilii. ut tanto citius urbem cap-
eret quanto eam exterius interiusque
vet. Cuncta autem nominamus plus gr(av)e
verba quasi vulnera amicorum ut de-
eo se lingua armavit. Am-
quidem quasi seniores erant de cor-
dis intus dolore potant. Heliu
iunior subrogatur. ut sancti pectus
tanto acrius vulneret perimeret
quanto contra eum de ictu brachii vulneris
exurget. Ecce ad feriendum in-
victissimum robur. Antiquus namque se-
ens quasi temptationum iacula
movet. Ecce quot obsidionum
machinamenta circumposuit.
quot percussionum tela transmisit.
Sed in his omnibus mansit incon-
cussa. stetit invicta.
Studet hostis. Cum contra faciem
veniunt. alios ex occulto
mittere. quo eo licentius latus
pugnantes feriant. quo is quem
[illegible] intentius vehemen-
Hostes contra faciem spectat.
Job in huius certaminis bello
hostes. suscepit damna quasi h-
ostes contra faciem. Sustinuit
consolantium quasi hostes ex late-
re. Sed in his omnibus certaminis constantie
sue clipeo ubique munitus assistit.
ubique venientibus gladiis vigilanter
obviat. Amissa substantia tacitus
despicit. carnem in filiis mor-
tuis equanimiter dolet. Carnis
percussa patienter tolerat.
Carnem in coniuge male suadente
sapienter docet. Super hec amicorum
asperas correptiones resiliunt. et re-
ddendo dolorem vehementer. vi-

Secundum beatum Gregorium li. i moralium c. x diuersa sunt genera percussionum. Alia namque est percussio qua peccator percutitur et sine retractatione puniatur ... ut de [illegible] xxx plaga inimici percussi te castigatione crudeli. Et eius [illegible] alia qua non [illegible] per correctionem tua insanabilis est dolor tuus. vtz in anthyocho et herode. Alia qua non [illegible] percutitur non ut preterita corrigat sed ne ventura committat sicut ut corrigatur. Sicut [illegible] in [illegible] [illegible] ... factus est iam [illegible] ne deterius tibi contingat. Alia qua [illegible] ne perpetrata [illegible] sed ut futura vitanda percutitur. quod apostolus paulus de semetipso testatur dicens ne magnitudo revelationum extollat me datus est mihi stimulus carnis mee angelus sathane

deus adiungitur Orationem ergo ma
chinamenta temptacionum vestrorum sed
quid ad augmentum virtutum pervol
vi quare probatur eius paciencia per vestra
vexatur sapiencia ubique fortitu
dinem quia et flagella roborent et
vulnera superant Amici vero eius
qui ad consolatorem eius venerunt sed
usque ad verba increpacionis excedunt
temeraria magis quam malicia
credidi sunt deliquisse Neque enim
tam viri amicos iniquos fuisse
credendum est sed diversione causam
flagellorum nequiverunt in culpa dila
bentur Ut habetur Job i moralium c 8 et 9 Ex
his dictis apparet quod et iusti et ma
li tamen consciti flagellorum dei pla
gis perierunt non tamen ex consilio ea
quod quod iusti perierunt ex
mi dei in adiutorium salutis.
Hoc in primis ingruit ac velud dum
vandalis eius domeruit corporum ut
vere pii et iusti purgantur et probantur
quia maligni iusto dei iudicio da
mnantur ut inde punitisi sint excusa
cio pereant unde clamat eorum
quam ut vivat ut dicitur Jeronimus
in ii de mirabilibus Hoc est ei dira
maiora et sceleratorum hominum. Illa mala
cum persevererunt cum eis iuste
ad inflictione tormentorum. tunc
incipiunt clamare ad
deum et dicere quod iuste agat non
tamen ex vera penitencia et humilitate. sed
quia dolorum passionibus
sentiuntur. et sic confitentur deum non
detestacionem scelerum. sed ut
abfugerent dolorem corporis.
si quando evadunt. nolunt
emendare vitam veterem.
sed canis ad vomitum ad vi
redeunt ut dicit Jeronimus ix. Unde
opus est mutare vitam super pel
lem sic vos potestis bis facere
indicatur in malum. Ysaias lix
dicit Iniquitates vestre
diviserunt inter vos et deum ve-
strum. et peccata vestra absconderunt

faciem eius a vobis ne exaudiret
vos. Manus enim vestre pollute sunt
sanguine. et digiti vestri iniquitate. la
bia vestra locuta sunt mendacium. et
lingwa vestra iniquitatem fatur Non
est qui invocet iusticiam neque est qui
iudicet vere. sed confidunt in nichilo
et loquuntur vanitates Conceper
unt laborem et pepererunt iniqui
tatem. Tales enim impii non mira
culis quidem puniuntur non sanctis doctrinis
credunt. non castigacione quaque
eciam dura molliuntur. sed obstina
ti indurati et in eorum cordibus spiritu
aliter excecati ad viam iusticie
assurgere renuunt de quibus salvator
ait Ysaias allegando vi Ysaia 6 ait Au
ditu audietis et non intelligetis
et videntes videbitis et non cognoscetis
Excecavit enim Incrassatum enim
est cor populi huius. et auribus graviter
audierunt. et oculos suos clauserunt
nequando videant oculis. et auribus au
diant et corde intelligant et convertantur
et sanem eos. Hic iusti autem ergo
si fuerint tacti plagis et casti
gacionibus vere humiliantur vere confi
tentur dominum cum gravitate
sustinent dolores pro bona
vite eterne adipiscenda Jeronimus illud
1 petri i modicum nunc oportet contristari
in variis temptacionibus. ut probacio
vestra fidei multo preciosior sit auro
quod per ignem probatur ut inveniatur
in laudem et gloriam et honorem in reve
lacionem ihesu christi quem cum non videritis
diligitis. in quem nunc quamquam non vi
dentes creditis Credentes autem
exultabitis leticia inenarrabili
et glorificata reportantes finem fidei
vestre salutem animarum. Ex his patet
quomodo fine iusti affliguntur. Et ad
quid ecclesie In magna enim domo
id est ecclesia non solum sunt vasa aurea
aurea et argentea. aurea id est ele
cti et perfecti. et argentea id est electi im
perfecti. sed eciam lignea id est reprobi et
tempore mali et fictilia id est reprobi

qui me allapsizacit Romanorum vero quoniam nec pro peccata nec presentibus culpa prohibetur. sed ut sola divine
virtutis potencia ex improvisa persessione monstretur. Unde Jeronimus rum domino in evangelio de ceco
nato dicitur hic peccavit aut parentes eius ut cecus nasceretur. Respondit dominus dicens neque hic
peccavit nec parentes eius. sed ut manifestentur opera dei in eo Johannis ix c

ocula sic ypocte Et qd h in ho-
re saurea et argetea q i qtu
melia sm vile vsu vsu ordia
ta qr q ad btitudie q in du
racoz Ad h discine licet no
bis sit difficile · nonnt tn dus
q sut ealls vtz ibide qz nim e
credē qr si quis emundant se
ab his diuino auxilio q sut in
qtuelia · s vicys et petis · erit
vas i honore scificatu et vtile
dno · ad ome opus bonu patu
s · ad vita btaz possideda Ena

Pro cogitacoibz insesat
iniqtatis illoz / qa qda
errates colebat mutos
serpetes et bestias supuacuas
inmisisti illis multitudiez mu
toru aialiu i vindcaz · ut sci
rent · qr p que qs peccat p h
et torquet / Pqz Salon deu ma
gnificado et glificado recitat mia
bilez afflictoez qua egiptys in
tulit multip' eos flagellado
In hac pte agit d' coni culpa
ondedo q iuste puiti sut 2m
exigentia culpaz suaz Et cca
hec duo fat p b ondit culpe pea.
Sco ondit porcio debita int' eos
ea i ut sciret Ca pm adhuc
duo fint / Pa p° poit slb'te pe-
cadi i gnal · Sb exprimit fatu
peccandi magis i speali / 2a ibi
Qd qda errates Cca pmu dt sic
P cogitacoibz aut insensatis in
iqtatis illoz q d illa ydone pba
bli vt tetacoe carnali pecaue
rut pcto ydolatre · S oio euanu
erut in cogitacoibz suis et ob-
scuratu est insipies cor eoz
ad Ro i · Sz quat in spli qui
enarrat sic Quida errates
colebat mutos serpetes · qr
quida ut egipty et canane
q ad sua danacoz ydolatriam
inuenerut · errates errore
mors inexcusabili Pu 14 er-
rant q opant malu / Serpe

tes i Esculapiu sub spe serp
et bestias supuacuas i pictas vt
sculptas / vt supuacuas i ad
vsu huani inutiles sic sps
et vines / vl bestias supuacuas
i pictas ymagies bestiaru
lebat enim Iouem sb spe ariet
et mercuriu sb spe canis Poel
dt magr in histor hamo depi
geba capite arietino · Ca
capite canino / et cete ptes vt
erat huae vt cetiaz bestia
effigies Ut ysidorq d ethno
olgs dt · qr mercurius pingeb
cu capite canino · qr canis
aial sagacissim · et mercur
e ds eloquetie · et huit i capi
et i pedibz alas ad designad
velocitate · qua defert ve
p aera Et qr sic coluerut
lia bestiarz · merito p bes
puiti sut vl fuerut Vn si
Inmisisti illis multitudie mu
aialiu in vindcam Vn Ka
digni fuit ut q ca tuuz p
re venabant · pena sust
a catua vn opez queba
ide mito submfert porco p
ad culpa sic ut sciret q
qs peccat p h et torquet Co
aut ysta porcoz veciat
bemq valde multa in sac sc
Golias enim gladio quo vol
occidisse dauid occisus e vtz
ia · Aman suspesus e i pa
qd parat mardocheo vtz
vij Dmes epulo lingua tra
i qua fuat suis voluptuos
lecatq vtz luce 16 Et ezech
dr Ci sanguie odeis sang
psequet Et aj t 26 Qui gla
accepit gladio pibit Et apoc
13 i captiuitate duxit i captiuitate
ibit · et q gladio occidit oz
gladio occidi Et ysa 33 Non
dabeis qui pdaris · et q spe
neris ipe spneris Et pu
inebat · ipe qz inebriab

Mac' z Q' tu spoliasti gentes in
tu spoliabit te omis q' religui
fuerit d' pplis Et ier. xi Samu
elgadit aqua i fenestra d. Sicut
fi absq; liberis intiat gladius
tuus sic absq; liberis int' mlieres
m' tua Sacerdotes falsi lapida
runt iuste. q2 iniuste voluerunt
landare zuzanna daneli iz Et
herodes i filiis suis punitus e. q2
filios alioru innocentes dampnauit
sic ipse filiis miserabil' e orbatus
sic d' magr in histor sup euange
Narrat eciam Ouidius li. i d' arte
amandi ad ppositu duo exempla Primu
e de q' contingit una vice i egip
to. terra sicitatis et p ix annos no
fuerunt ibi imbres fuit aut bu
sis quida potens z magnus tyra
nus terra illa Accessit aut ad istu
buisiru vl busiridem qda noie
tresius. z dixit ei q' effunderet sa
gui alicuius hospitis ad eu venientis
et sacrificaret eu Joui. z statim
hit Joue placato pluuia ha
bundante. pue expediret p terra.
Statim busirus dixit Tu
ni es hospes Tu fies Jouis
hostia prius z egipto dabis ho
spes aqua. z contimo eu occidit
et in eu sacrificat Alium exemplu
e de phalaris qda tirannus fuit
in sicilie q' noua tormenta ex
cogitat' ut hoies torqueret Ad
istum accessit qda noie perillus z
dixit ei dne mi' ego faciam t'
m' bouem eneum d' ere. z qn
voueris aliquem interficere pones eu
in illo boue p una fenestra qua
faciam in latere bouis z tunc applices
ignem Et tunc ipso clamante p do
lore fiet mugitus magnus sic im
pellis p instrumentum eneum Ty
rannus h audiens b' vegrabat per
illo ci instrumeto phalaris acces
sit ire prius omnium iussit perillu
intra illum artifice. sed boue mi
+ tia pena qua ipse inmet

p alios excogitat' De istis duobus
scribit Ouidius sic. Justus vtriq; fuit.
ne eni lex equior vlla e. Qua
necis artifices arte perire sua Igr
p q' qs peccat p h et torqtur Isti
sunt concordat Anselmus d' concepu
virginali. c. 9 vbi inquit Utru me
bris z corpis sensibus impingendu
peccatu sit et vndiq; q' no. s; voluti.
q2 si d' actionibus z voluntatibus que
iniuste fuit arguatur mebra z se
sus qs fuit vnde put dent nos
in ptate. q' in nob e subiecta vo
luntati z nisi ad impiu eius: non
possunt mouere nos. nec facere quod
volunt: ymo ipa mouet nos ve
lut instrumenta sua: z fat' opa q'
videntur facere Opera q' fecerunt i
putandu e volunti. Dt anselmus
et tunc possunt at que Quare me
bra z pena punitur p culpa vo
luntatis: ex quo obediendo volu'ti
seruat lege eis a deo indita. nec
peccat pergit Et unde anselmus q' me
lest sic. q2 sic sola voluntas pec
cat sic sola punitur. Sic eni peccat
p ssi et mebra. sic p ssi z mebra pu
nitur Sicut dicit d' membris z ssibus
voluntas opatur ita ipa in illis torqr
q' delectat'. Nich ei e veniale nisi
qd e contrariu voluntati. Lra Cole
bat go multos serpentes Secundu
sic d' Aug xiij d' ci dei Sic in
peto primi hois tres erat tunc fuerit
vir et mlir. z serpens. Ita i peto
actuali ista tria concurrunt. s sensua
litas vo inferior. z vo superior Ita
q' secundu eu ssualitas tenet locu ser
pentis Istu lg' serpente multi co
lunt. q2 ea q' ssualitas suggerit
qi omis hoies precunt' z ea q'e
carnis st sapiunt De q'b d' aplus
phi z asti em ambulat d' q'b
dicebam vob: nunc aut z flens di
co inimicos crucis xpi. q' finis in
teritus. q2 ds venter e. Isti mo
ralit colunt serpente hic e ven
tre. z hic deus iste daligentis

ministerium et honore assiduum. sic
vos deo si gsirevmini / Ht enim templum
insolentie altare affluentie. sab
batum sonolentie. sacrificia superflu
itatis. oblaciones iniquitatis. incen
sum voluptatis. sacerdotes laboriosos.
cantores luxuriosos. et lectores
mendosos. Primo ergo templum istius
dei nephandi et turpissimum est tpis
taberna in qua cultores ventris
inveniuntur assidui a mane quoque
usque ad meridiem in comessationibus
et potacionibus et impudicitiis occu
pati de quo templo verificatur illud ysa.
lxv. Templum luxuria et comessa
cionibus erat plenum et scortatur
cum meretricibus. Non solum autem a ma
ne usque ad meridiem et vesperam
sed etiam usque ad medium noctis
isti deo serviunt in templo suo. ymmo po
cius verificatur illud apoc. vii. serviunt
ei die ac nocte in templo eius. et
qui fructus proveniunt inde / certe di
rectissime contrarium illius quod intendit.
Nam per cibum potum et ludum prolongare
suam reputant vitam. et tamen in mambus
ipsius semetipsos occidunt / plures etiam
enim per crapulam. gulam et ebrietatem
pereunt. quam gladio. fame. vel peste.
Non semper primum quod medicus ponit
inimicum de stomacho est. Dicit enim
qui gaudium plus ex nimia repletione
quam ex inanitione infirmitates ge
nerantur. Sic ergo gulosi in templo
insolentie quod est taberna semet
ipsos interficiunt. dum deum suum co
lunt. In cuius figuram Senache
rib. dum adoraret in templo deum
suum. a propriis filiis occisus est. Opa
enim hominis filii sui dum Iuxta illud
Eccl. vii. In filiis suis agnoscitur
vir. Secundo dixi quod iste altare habet
affluentie. quod est mensa sua. de
qua exponi potest illud ps. fiat mensa
eorum coram ipsis in laqueum. Est
enim de dyabolo sicut de aucupe.
Auceps enim ubi majorem copiam
cibi spargit. ibi laqueum abscondit.

L1

ut dum aves audiunt comedi
cius capiantur vel per pedem vel per a
Eodem modo fercula et pocula que
mense apponuntur collocat dya
laqueum gule. ut excessivos e
rates faciat comprehendat. Vnde
Sic comprehenduntur aves laqueo
capiuntur homines tempore malo
per rapuit. quia forte inde non p
sed non loquor de solis aliis sed
aliquos per pedes. quia licet garru
valeant. incessu tamen prima
alteri verificatur in ps. Tunc im
ponent super altare tuum vitulos
Hii iste deus sabbatum sonolenti
sabbatum idem est quod requies
cultores ventris cum in templo d
serviverint fatigati a vino.
henter pfsiede dormire crastino
et tarde venire ad ecclesiam
Non est hoc a deo qui sabbatum
custodit / Quarto deus iste h
efficia superfluitatis que sunt d
sa cibaria sumptuose et cum
parata quam magis horret na
pferunt quia pauci minus
ytota est lux satietatem si
flunt usque velle. quanto sup
fluderis tanto fiet iniocundi
cum Dicit Rich. in psa quinta d
et Gene. de spu ad intellectum
tos morbos multa fercula
runt de istis sacrificiis d
ne offeratis ultra sacrifici
cium / Quinto hic oblacio
iniquitatis. Iste oblaciones sunt
codes simbola sacrorum que
libentius faciunt in tabernis
oblaciones in ecclesia Vnde Eccl.
Qui ymolat ex iniquo. obl
est maculata / Sexto hic in
voluptatis in spem quemdam
electuaria odorifera pala
flammantia ut potus delectab
incipientibus ingredia d
intestinis Et ysayas xxviii
ingressu abhominacio e
tionis sacerdotes laboriosos

vinatores· pistatores· coci et
eorum subjunctores· quorum tota
intencio est parare sacrificia deo
vere Numeri ps Moyses et Aa
ron: sacerdotibus eius Moyses
in primis assumptus de agmine et statu
pincernis Aaron qui vitulos
et vinctores ingula tamquam macellarius
fuit / Octavo habet cantores lu
bricos· qui cantilenas lascivas
verbis effeminatis et gestu me
tro cum musicis instrumentis decan
tant Ysa 5 Ve qui consurgitis
mane ad ebrietatem sectandam
et potandum usque ad vesperam ut
vino estuetis· cithara et lira
tympanum et tibia et vinum in con
viviis vestris· et opus domini non re
spicitis / Nono habet iste deus ven
tris lectores suos mendaces
histriones· ioculatores· adula
tores mendaces· cantatores an
mantes de solo quo luerentur
scilicet ventre et carnes etc. Quibus le
gibus utilitas confertur Et ysa
ias de menti que te beatum dicunt
ipsi te decipiunt (...) Addicio
hoc Luce 21 dicit Attendite vo
bis ne forte graventur corda vestra
in crapula et ebrietate et superve
niat vos dies illa repentina /
etiam in ebrietate potest minime
cadere quia ebrietas enim et
mentem impedit et vocem aufert et sic
homo quasi brutalis fit quia nec co
gitare in bonum tendere potest Ut
dicitur in cogitacionibus insensa
ta iniquitates illorum Lucas hoc
mitiatur quia verum ebrietas
est peccatum Et vide quia non omne
peccatum habet aliud peccatum sibi
oppositum sicut timiditati auda
cia· et pusillanimitati presumpcio opponitur
Sed ebrietati nullum peccatum opponitur
ergo ebrietas non est peccatum / Preterea
omne peccatum est voluntarium Sed
nullus vult esse ebrius· eo quod nullus vult
parere usum racionis ergo / Preterea quecunque

est causa alterius peccandi peccat Si
ergo ebrietas esset peccatum· sequeretur
quod ille qui alios invitat ad potum
quo inebriantur peccaret· quod
videtur valde durum / Preterea Omnibus pe
ccatis correctio debetur Sed ebriis
non adhibetur correctio Dicit enim
Augustinus quod cum venia suo ingenio
sunt relinquendi· ne deteriores
fiant si a talibus consuetudine avellantur
ergo ebrietas non videtur peccatum / Sed contra
est quod apostolus dicit ad Ro 13 Non in
comessacionibus et ebrietatibus non
in cubilibus etc. / Respondeo dicendum 2a 2e q.
150 ar 1 notandum quod ebrietas dupliciter
accipitur Uno modo prout significat ipsum de
fectum hominis qui accidit ex multo
vino potato ex quo fit ut non
sit compos racionis· et 2m hoc ebrietas
non nominat culpam sed defectum pe
nalem consequentem ex culpa Alio modo
ebrietas potest considerari ut accipi
vel apta est nominare actum quo quis
in hunc defectum incidit / Quod potest
causare ebrietatem dupliciter Uno modo
ex nimia fortitudine vini preter opi
nionem bibentis· et sic eciam ebe
tas potest accidere sine peccato· precipue
si non ex negligencia contingat homini
et sic creditur Noe inebriatus fuisse
de quo legitur Gen 9 c Alio modo ex
inordinata concupiscencia vini· et sic
ebrietas ponitur peccatum et continetur
sub gula sicut species sub genere / Di
viditur enim gula in comessacionem
et ebrietatem quas prohibet apostolus in
auctoritate inducta· / Ad primum ergo
dicendum quod sicut philosophus dicit in 3 Ethicorum
insensibilitas que opponitur intemperantie
non multum contingit Et ideo ta
men quamvis omnes eius species que opponuntur
diversis speciebus intemperantie nomine
careant Unde et vicium quod opponitur
ebrietati innominatum est Et tamen si quis
sciens intantum a vino abstineret
ut naturam multum gravaret a culpa
immunis non esset / Ad 2m ergo
dicendum quod obiectio illa procedit de

de defectu consequitur. quia est volu
ntarius sed inmoderatus usus vini est vo
luntarius in quo consistit racio peccati.
Ad 3m dicendum quod sic ille qui inebriatur
excusatur a peccato si ignorat forti
tudinem vini. Ita eciam ille qui invi
tat aliquem ad bibendum excusatur
a peccato si ignorat talem esse con
dicionem bibentis ut ex hoc potu in
ebrietur. Sed si ignorancia desit
neuter a peccato excusatur. Ad quar
tum dicendum quod aliquando correctio peccatoris
est intermittenda ne fiat inde de
terior. Unde Aug. dicit in epistola ad Au
relium episcopum de comessacionibus
et ebrietatibus loquens: Non aspere quan
tum estimo non dure non impe
riose ista tolluntur. sed magis do
cendo quam iubendo. magis mone
ndo quam minando. Sic enim agendum
est cum multitudine peccancium. Seve
ritas autem exercenda est in peccata
paucorum. Unde sic dicendum ad primum: ebrie
tas consistit in inmoderato usu et con
cupiscencia vini. Quod hoc contingit tripliciter.
Uno modo sic quod nesciat potum esse in
moderatum et inebriare potentem. et
ebrietas potest esse sine peccato ut
dictum est. Alio modo sic quod aliquis per
cipiat potum esse inmoderatum. non
tamen estimat potum esse inebriare
potentem. et sic ebrietas potest esse cum
peccato veniali. Tercio modo potest contingere
quod aliquis bene advertat potum esse inmodera
tum et inebriantem et tamen magis vult
ebrietatem incurrere quam a potu absti
nere. et tales proprie dicuntur ebrii. quia
moralia recipiunt speciem non ab
hiis que per accidens eveniunt preter in
tencionem sed ab eo quod est per se intentum.
Et sic ebrietas est peccatum mortale. quia
secundum hoc homo volens et sciens pri
vat se usu racionis quo secundum virtutem
operatur et peccata declinat et sic pec
cat mortaliter periculo peccandi se
committens. Dicit enim Ambrosius libro de pa
triarchis: Vitandam dicimus ebrietatem
per quam crimina cavere non possumus

ignorancie

Nam sobrii cavemus, per ebrietatem igitur
committimus. Unde ebrietas per se lo
quendo est peccatum mortale. Item ebrietatis
assiduitas facit ebrietatem esse peccatum
mortale non propter solam iteracionem actus
sed quia non potest esse quod homo assidue
inebrietur quin sciens et volens e
brietatem incurrat dum multociens
expertus est fortitudinem vini et suam
labilitatem ad ebrietatem. Hec d. t.

Non enim impossibilis
omnipotens manus tua
que orbem terrarum creavit ex
materia invisa. inmittere illis
ursorum. aut audaces leones
novi generis ira plenas et ignotas
bestias. aut vaporem ignis spi
rantes. aut odorem fumi proferentes
aut horrendas ab oculis scin
tillas emittentes. quarum non solum
lesura poterat illos exterminare
sed aspectus per timorem occidere.
Quia dictum est quod divina iusticia
peccatores proporcionaliter secundum exi[genciam]
peccatorum. ita quod per que quis peccat
per hec et torquetur. In hac parte
declarat quod divina potencia non
ad certum modum puniendi limitatur.
Unde multo aliter potuisset Egi
ptios quam cananeos punivisse
si sue maiestati placuisset.
Circa hoc tria fiunt. Primo declaratur
magnitudo divine potencie. 2o
convenientia sue iusticie. 3o
tum [illegible] utriusque. 2a parte
ibi Sed omnia in mensura. 3a ibi Mul
tum enim valere. Circa primum duo
considerantur. Primo ostenditur quod
potuit istos ydolatras egyptios
aliter punivisse mediante
creatura. Secundo quod potuisset eos
punivisse eciam inmediate
sine ministerio alicuius creature. 2a
ibi Sed et sine hiis. Circa primum
quod deus potuit peccatores per
terribiles creaturas [illegible]
misisse et occidisse. quia per creaturam
modo creatas vel per novam

vng' cativat'/ Hec declarat' sic / qr potentia dei compr. et pgns pt q. possibile est si. qd deus potuit et peccatores affligere. vel mittendo in eos genera bestiarum crudelium quam sic sequente iustio occidat' peccato-res. vel immittendo eis bestias hor-ribiles ira crudeles. q ad peccator' de-struendum sufficerent in talis modis [illegible] ad vtrumque sufficiat de-[illegible] probat' dupl'. tum qr alit' non [illegible] compe. tum qr fecit qd plus [illegible] mundi orbem terrarum ex nichilo [illegible] h' e sma lre. dt qd sic Non enim impossibilis erat omnipotens manus tua Ipso lis v impotens q creat orbem terre ex materia informi. ex materia informi vel ymaginacoe aliquorum [illegible] q3 [illegible] ymo antea [illegible] de nichilo Non quod est impotens illa manus immit-tere [illegible] ursorum q' cru-deles sunt et voraces Vn [illegible] le q [illegible] sit duo vrsi de-saltu et lacerauerunt pueros [illegible] audaces leones [illegible] qr immisit illis deus leones [illegible] q' interficiebat eos [illegible] genus ira plenas et ignotas bestias qi vastias a vastando [illegible] solet timorem incu-tere homini vz exonerat et [illegible] qn bestia visa crudelis [illegible] et ignota/ [illegible] quid bestie [illegible] a' vapore ignium spira-[illegible] exsufflantes ad corpora inflamandos. sic de vallemoth [illegible] ob [illegible] eius sple-[illegible] Aut odore fumi pro-[illegible] putidum [illegible] et fetidum quo [illegible] homines suffocari. Aut [illegible] oculis scintillas emitte. [illegible] solo visu eos comburere [illegible] vel intoxicaret sic basi-liscus. quarum bestiarum [illegible] solo [illegible] potat eos extinguere [illegible] vite pone quod est [illegible] et aspectu occidere per

timore/ Provenit autem timor non solum ex visu aliquorum terribilium ymo et ex ymaginacoe sola. sic fortis ymaginacio causat [illegible] hominem quinque eadem Nota ex istarum bestiarum septuplici descripcione vii notantur genera capitalium peccatorum. que sicut vii crudeles bestie nos invadunt Per vrsum namque intelligitur gula. tum quia vrsus est animal vorax et mellis spe-cialiter delectatur/ tum quia fetum pro-ducit informem et turpem qr [illegible] dicunt naturales quod vrsa massam car-nis parit sine lineamentis et parti-bus organicis ordinate distinctis Sic gulosi et voracitati dediti in delectabilibus et dulcibus precipue delectantur/ et eorum opus fornicacio [illegible] et ad carnis commodum ordinatur Vn nichil a [illegible] paritur nisi carnalitas Lo [illegible] quod aptus [illegible] ro viii aut Carnis curam ne feceritis in desideriis/ Per leonem autem intelligitur superbia. qr ceteris ani-malibus dominari diligit Vn Ambro-sius in Exameron de opere vi diei Leo natura sue ferocitate superbus. alia-rum ferarum qui rex consortia [illegible] dedignatur Sed neque ei vlla fe-ra se sociare audet. cum eius vocis tantus sit terror naturaliter. vt eo rugiente cetere formident/ Hec est enim regula omnis superbi. qr alii sibi veretur accedere. et ipse de-dignatur se aliis sociare/ Propter quod eius superbia signatur dicitur Ecc iiii Noli esse sic leo in domo tua. subvertens domesticos tuos/ 3o Per bestiam ira plenam notatur ira-cundia. et hec signatur per quandam al. quod apud Aristotelem vocatur dbane [illegible] de animalibus cl. [illegible] quod est animal quandam magnitudinem qui cervi. et quod eius con-suevit omnium aliorum animalium. hec fel in auversimile felli hominis in colore. et est animal valde com-[illegible] vehementi ferocitate [illegible] qr iracundi homines videntur hec

gula

Superbia

pardus

vehemens

fel in aure / qr quicunque ho se
exponat ad comedendum cum eis pa
cifice et honeste loquatur modeste
et racionabiliter. tamen sepe videtur eis quod sit
aliqualiter iniuria vel michi parum
placet eis. Portat enim fel in
aure. quia quicquid audiunt in acrimo
niam convertunt / et fel id est fellis homines sunt /
quia omne id quod displicet. vocibus
horret malis contumeliis et reprobacionibus
intuetur. Amore enim sunt potest dici illud
Act 8 In felle enim amaritudinis et
obligacione iniquitatis video te esse.
Et de illis exponitur illud deut 32
fel draconum vinum eorum uva
eorum uva fellis quod dicit totum est
amarum quicquid ab eis provenit. sine
uva cum botro. sine vinum / Sexto
per bestiam ignotam designatur acci
dia / homo enim pigricie datus non
potest cognosci de facili. quia non vult
venire nec aliud prov 13 vult pi
ger et non vult. Et prov 21 desi
deria occidunt pigrum Et ista be
stia figuratur per asinum. Unde Boh
e de conso(lacione) pr 3 loquens de accidio
so dicit Segnis ac stupidus torpet
asinum vivit Et stat hic asinum
ibi adverbialiter et est sensus asinum
vivit id est vivit ut asinus vel ad
modum asini Et competit asinus
quod in anteriori parte corporis scapu
las portat debiles et in parte illa
est debilis et inepte portare potest. Sed
corporis parte posteriori satis est for
tis. Unde lbi quam multi heu omnes sunt
isto modo inveniuntur aliqui nimis acci
diosi et asinini ad ea que sunt dei
et prime sive religionis sed ad
opera carnis et lascivie seculares
sunt satis fortes. Et de talibus exponi
tur quod de diabolo scribitur Job 40.
fortitudo eius in lumbis eius et virtus
eius in umbilico ventris eius Et de
talibus pigris datur regula Eccl 33 ci
baria virga onus asino / panis
et disciplina et opus servo. // Octavo
per bestiam spirantem vaporem igneum

notatur luxuria Et hec figuratur per
duos dracones. qui in duobus mon
tibus armenie latitantes vi
giam in immediatam tantam pestilenciam
infecerant. quod nullus per eam transi
tum quam statim moreretur. sic nar
rat Gwilhelmus in suo de proprietatibus
elementorum quod Socrates erexit
sibi quandam altissimam fabricam
eo non multum distante a montibus
et per speculum factum de calibe
rescendit. In quo speculo magister
vidit illos dracones. unum ex
uno monte. et aliud ex altero va
porem emittere. quo aer infectus
homines et iumenta per viam trans
euntes. occidit. Accidit
tempore Philippi patris Alexandri
sicut sic ibidem narratur Isti
dracones in montibus habitantes
vaporem igneum spirantes. duos
status designant in ecclesia dei
duos seculares. et prelatos eccle
siasticos hinc et inde fama fetens
de publica voluptate et caro
scemia sic diffunditur quod simplices
in via inferiori ambulantes. pro
terve exempli eorum continu
longua publica adulteria sine
sion committunt. Clerici qui
sustentant notorie / et per istum
pravorum emissum incendi
totus inficitur et ad petem
Vnde Johel 3 dabo prodigia
sursum. et in terra deorsum san
guinem ignem et vaporem fumi. De
nique. vel promittit dare prodigia
opera monstruosa peccati. et in
statu clericali sanguinem hom
icidii Ignem concupiscencie et vapo
rem luxurie et ista in ecclesia
inicia fuisset prodigia. Sed
non apparet nobis et monstra
contra studiosius / quia ita sequitur
videns petrarcha. Et ut mira
videbant plati lasciviam nec
tum adulterium. sic ut bal
exspiravit ad vocem asine.

mstruosu esse / qr in excedo ar-
te magica ad videnda monstra fi
et asserat sic dicit mgr in histor
su ex natura / Sexto in odore
fumi q e na liuidi designat
inuidia / Primo e enim inuidi occl
ta detractores dampnatores & diffama
tores qui quedam liuidum fumu e
mittunt ut claritatem fame bonorum
denigret / hi siles sunt wlpibus q
nimis fetent & sunt bestie in hoc
st Et ponit sic dicunt naturales
taxus e bestia honesta Cu ergo
taxus pauerit s cauernam cu la
bore / insidiat wlpis i absentia
taxi cauee honestatem / & volens
taxu expellere fetidum fimu sim
cauea ingressu cauee delinquit
Rediens vero taxus & fetorem fi
mi wlpis abhorrens domum sua
qsinit & wlpi dimittit / & sic
wlpis acquirit s hospicium non
laboriose sed potius cautelose
Sic nonnumquam faciunt inuidi de
viris bonis / qsiderantes eos habe
statu vel officia dignitatum rimo
merita ipsorum requirunt Inuidet
eorum statum / & quo possent eos
suis officiis spoliare cogitant
& si non occurrit vna via inq
runt alia Sciunt enim virtuosos
eos esse de fama sua & mal
le consuacionem fame magnum sta
tum dimittere qz cu infamia &
aliorum obsequiis occupare &
mittunt ergo fetentem fimum sue
detractionis & susurracionis odii
eos & sic quos non valuerunt v
tute repellere cum iniuriosa in
vita cedere s cogunt Et de isto
fumo inuidie quo viri nobilissimi
viri obfuscantur exponi
bilis Apoc 9 Ascendit fumus
putei sic fumus fornacis ma
gne & obscuratus est sol & aer
de fumo putei / Septima propter be
stias ab oculis scintillas emittentes
designantur concupia oculorum

Ignis enim crescit i infinitum appo
sicione combustibilium sic dicitur 3 de anima
Et pru 30 dicitur Ignis numquam dicit sufficit.
Et aristoteles 1 poli 4 dicit quod concupia
crescit in infinitum Cupidi scin
tillas ab oculis emittunt / qr quecumque
viderint quantumcumque satis habeant
concupiscunt Scintille ignee sunt
affectiones concupie & desideria plu
ra pquireda / Hec concupia figurat
per cattum qui oculos habet igneos &
scintillantes Unde in papiam
catha grece idem est quod videt Latine
& inde dicitur cattus qr videt de nocte
sic de die Illa ita prudentes ve
natur predam suam in tenebris sic in
luce Isto modo prudentes
huius seculi venantur de luce bona
& in tenebris i curia clericali &
in curia laycali ac doctis & a
simplicibus iuste & iniuste / De tali quilibet
verificatur id Job 28 Omne preciosum
vidit oculus eius Et in Eccl 1
dicitur Illa saciatur oculus visu nec
auris impletur auditu Et Eccl
4 dicitur laborare non cessat & non sa
ciantur oculi diuiciis Et propter hoc tunc
dicit propheta Iponebam an oculos meos
rem iniustam / Hec vii vicia
per vii draconis capita signata
sunt Apoc xii ubi dicitur Ecce
magnus draco & rufus habens
vii capita & cornua decem /
que septem vicia per vii dona
spiritus sancti expugnare debemus
[....] Addicio Iudicia salutis
Cum ergo virtutes doceant opar
ere / sed dona expedite Unde at
tendunt vii dona spiritus sancti h emmat ysa
ias 11 c scilicet spiritus sapiencie & intellectus
consilii & fortitudinis sciencie & pietatis
et timoris domini Et beatus Aug in
libro de sermone domini in monte ad
aptat vii peticiones orationis do
minice donis & beatitudinibus ex
quibus patebit quo pugnare & in
beatitudines per dona operatus in
gruens Ut timor domini dei e quo

Et pa hoc i 220 q 83 arti 9

bti sunt paupes spu. petamus
ut sanctificetur in hominibus nomen dei
tiole ctysto di pietas e qua
bti sunt mites. petamus ut veni
at regnu eius ut mitescamus
nec ei resistamus scientia e qua bti
sunt q lugent oremus ut fiat vo
luntas q sic no lugebis di
fortitudo e qua bti sunt q esu
riunt oremus ut panis nr cot
tidianus detur nob di consiliu e
bti sunt misericordes debita dimi
ttamus ut nob nra dimittantur
di intellectus e quo bti sunt mdo
corde. oremus ut no heamus du
plex cor. tpalia sectado. et cele
stia qrendo. d qs tetacones
finis in nob di sapia e q bti
sunt pacifici qm filii di voca
buntur oremus ut liberemur a malo
ipa em libacio liberos nos
faciet filios di. the. Cu er
sanctificabimur tunc et ve humilia
bimur. et sic expugnabimus viciu
supbie. et tuore vane glorie
et si tetacones nob decre
uerint sic qs h vita agi no pt.
no nos absorbe poterit tetta
finalis. qr dns leuigit elisos
et qpeditos solue ut pz auter
Vnde aug in li d qflictu vi
ciou i pin o describit qmo vicia
cony no b ctamite qm pliant
q tu a pris e inslis deno dei
repugnant dicit em sic. Ecce
qr vanitas i sinu pricipiorum
iam religiosa ia qr fidelis e
desunt in xpo pie viuentibus
vincla. vbera. flagella. flam
i adustioes. carceres. eculei.
artes. et si q sunt diuisa qua tor
metoru. Cruo go vere e qd
p aplm sonat. ut omis qui
volunt pie viue in xpo. pse
cucoz paciant. An forte pa
cis tpe nemo vult in xpo pie
viue. Et ido desunt ista clarit
hec nisi valde despatus dixit

In hec em et i apli diia. no spe
cialis quorida s gnalis
psecucio dz intelligi. Et quid
talis i intra sinu mris ec
cstituti. q pie viuetes in
gtinelis afficiunt. obpbri
minis derisoibus qz lacessunt
et stringit. ista ne est gnalis
psecucio qua aplis oms pie
Viuetes pati describit mi
facile dixerim. Cu sunt qda
religiosi. qs nec prior ac
at i fratres devogat. Ali
intelligedi e. q humanis
noxior e qua no maria
intorquet senecias. sz virgi
gigint adusitas. Dum cz
humilitate supbia. cony de
more inani gloria. cony
religioz simulaco. cony sbi
oppugnet contepto. dn co
fraterna cgratulacoz inuidia.
cony dilacz odiu. cony libe
in ste correctionis detrctio.
pdacz ira. cony masuetu
ptinia. cony satisfactoz tr
. cony spuale gaudiu. seli
stricia. Cony vitatis ex
torpor et ignauia. cony fi
stabilitate. va dissoluta
gaco. Cony spei fiducia d
cony mdi cetepti cupidit
cony ymiaz obdinaco. cony
cetia fraus et furtu. co
veritas fallacia atqz m
ciu. cony ciborum parsim
ventris inglunies. cony
datu merore. inepta l
cony discreta taciturnitat
tiloqu. cony carnis mter
mundicia. atqz luxuria
Cony cordis mundicia. spi
fornicaco. Cony dore p
celestis. appetitus seli p
oppugnat semet inuitet
surgit alud aliud qz cn
cony pie viuetes dact
he et exclamat o qz

Et amarus et superbie congressus angelos deiecit homines de paradiso eliminavit. Cuius exercitus litteras amorum conflictus victa sunt. que brevis comprehensa vestigiis hec dicit vel supra. Misit enim ursos invisos leones audaces bestias ignotas spirantes odore fumi vapores ignium spiritualium proferentes spiritus et horrendas scintillas ex oculis a. ex spiritu a sibilantes sicut tumulis hostilitate emittentes. nedum in corporum extimare sed magis in pravum aspectum morti facere. quas quidem bestias ex potentia magna dei ad exterminium et ad probacionem misit contra suos. non intendens ad destructionem autem ipsorum extimum. sed ut hiis resistendo et vincendo et victoria potiti ab immerentiam primos corone et cetera. Neque enim conatus infirmitatis legitime certanti conatus corona conferat.

Sed et sine hiis uno spiritu poterant occidi. persecucionem passi ab ipsis factis tuis et dispersi per spiritum virtutis tue. Sed omnia in mensura et numero et pondere disposuisti. multum enim valere tibi soli superat semper. et virtuti brachii tui quis resistet. quia tamquam momentum stateree sic ante te orbis terrarum. et tamquam gutta roris ante lucanum que descendit in terram. Postquam declarat quod deus potuit aliter punire egyptios. quia potuit vere suis eorum supplicium multiplicare, ostendit mirabiles creaturas. ut ipse potestis senis tamen creatis quod tribuit quod eos cruciasset. Ideo in hac parte declarat quod etiam sine cuiusquam ministerio creaturarum potuit eos punire per se et immediate sua voluntate. Tamen ab hoc loco usque ad finem capituli declaratur. Ideo dicit regit omnia et summe naturam humana. ministrando potentiam sua

cum nutu/et hoc fuit alienatum sicut littera satis docet. Dictum secundum ad primum dicit sic. Nam sine hiis et quod plasmate egyptios per infinitas creaturas affligere sicut per cinifes muscas et ranas/potuisti tamen per ursos leones et bestias invisas. sed et plasmaciones et non solum hiis. Nam etiam sine hiis talibus creaturis vel creabilibus uno spiritu vel una iussione tue voluntatis poterant occidi. persecucionem a divinam ulcionem passi ab ipsis factis suis vel merito factorum suorum et dispersi vel resoluti in elementa per spiritum vel per iussionem virtutis tue. Ex quibus patet domine quod posses de tua infinita potencia. sed clementia restiti non exequens ulciscendo per potentiam sed per clementiam. quia omnia in mensura et numero et pondere disposuisti. Hac autem exponit augustinus super genesim c vii d. faterum quo ita deum esse omnia in mensura et numero et pondere disposita. tamquam dictum est. Ita disposita ut habeant propriam mensuras suas et numeros et pondera proprium producit. quod in creaturis sunt cuiusque mutabiliter immutabile mutaretur. augmentis et diminucionibus multitudine et paucitate levitate et gravitate secundum disposicionem dei/et istam exposicionem et in illa positione de seculo accommodata tamen pro generabilibus et corruptibilibus. Que sola augentur et diminuuntur. et gravitatem et levitatem habent. tamen generaliter potest sic exponi/ymaginemur quod a deo cuncta procedunt sic numeri ab unitate. et quod unaqueque species ~~ad ordinem~~ omnis creaturarum gradum teneat in distancia a prima causa rerum/et sic videtur loqui Aristoteles 8 methaphysice ubi dicit quod forme rerum habent se ut numeri et sic invenimus quod omnis res est in numero in certa distancia a deo. quo modo quilibet numerus certam habet distanciam ad unitatem. Item omnis res est in mensura quod omnis res

mensura

cata e finite & limitata pfacit
ta in esse qz in po agedi / 3o
ois res cata hz sui podg i nate
appetitu ad aliqd i quo sua na
salua & pficit: sic catua volit
na appetit btitudie & totlis
locu b quiete qz magis ad
ppositu sic exponit. Tu dne
poteras quid p potetia pecores
& ydolatras multip puniisse
vno & anichilasse sic eos d ni
chilo pduxisti Et veru e q pro
quolz peto posset maxia pe
na infligi Na nulla pena pt
equipari peto quatucuqz sit ma
gna. Tu tn dne oia peta nra
i mesura ete quatitat & numo
iuste distvecois ac pondere iesti
iudicij disposuisti ac si peta no
stra maiore pena s no det
minarent Racio aut qre sic po
tetia eu clemetia tepat e ma
gtudo po & bonitatis Na ex
quo potes oia & es sume bong
bonitas tua oia disposuit sic
decet oia poni Et hoc e qd sub
dit Multu em vale posse tibi
soli superat i supabundant
erat qr infinite ee ena anqz
mdy essiret qd nichil potetia ei
actiua quia nulla resistetia im
pedit. opa sine difficultate / Cz
tlis e potetia dei. go sn diffi
culte face pt. qcqz vult Et hc
e quod subdit Et vtuti brachy
tui qs resistet Et hc pulcre
pbat Bohe. 3 d cos. pfa vij
rmgens Nich em naz sua ser
nans do contre conat Et si abs
licet con naz sua con deu co
ne tn nich pficit ut i bids pbat
Et pt vcolligi vo sic. oia appe
tut boni p naz ig nich qtra
bono p naz Cz deus e sumu
bonu go do nich p nas naturaz
gna Cz aut nich possit do
resistere pbat gpando catuaz
ad duo i qs modica resistetia

repit Pmu e momentu stex
i slinguna state qn appedua
sut equalia & in
equalia ponda apposita. cu
paribz stat erca u ppendicu
Cz quatucuqz modicu qntu
apponat statim vcedit a si
sito & fat ictu sn qcuqz re
stetia Vtro oia catua e in ma
dei / qr si ds volut ea amo
re nulla resistetia pt esse
hc e quod dr qm tanqz m
mentu state sic e ante oi
tvam Sm exemplu ad qd
copat instabilitas hua. e gutta
roris antelucani Ros aut
cequ e vos qnatq i matutin
an ortu solis Et d anlucan
qr an ortu lucis existes / &
clina anlucang na nu Ro
aut ctus oriente sole statim
desicat & a tra absorbet Et
e quod subd. & tanqz gutt
roris anlucam q descendit
tra. Hc e Vna lre eima
oia disponit i mesura nuo t
pondere quenes e & nob ne
p oia na in mesura nuo &
pondere disponag / qr nisi h e
cecig vita maz poterug oia
re vtuose. In cuz figuraz legi
q Esdre vsqz pncipiu. Sm
translacoe apocrifa no inve
esdra lrag / qr angelq ad
dra missg dixit ei sic Tu vn
as missg e dict & tres sit
ande cora te Vade pode
podg igis / & mesura m fla
veti / a veuoca diem q pt
q d. pondg pena infialle
bitat. vne sua flatu tpali
initatis / & vnoca h e i mua
atu ppe pmitar / Ig mo ha
liaz mesure e nue & pond
mesureg ndare qtie lem
mesureg prius & tuisitu
mesureg fiue vite iocundi
Nutere quot icepig dimi

uera Nueves qt gunsighoue:
a adam enna Nueves qt omi
ng gessa tpa / podes qutu
ibing / podes qz nighti fing / po
ting qd meting. Et sic oia no
sa i mesura nuo et ponde dis
ponas / Si mesuares mdane
lie lenitate. vides qz ipa sit
appcianda vn aug sup
6 Inanis gla hg sek. fal
lax e snanitas. infernosa la
bor. spetug timor. et piclosa
sublimitas. Inicui sn pmdetia.
finis cu pma / hac vanitate
mesuaret ille rex de quo dt
Valerius li vij c 2. Rex ille mgt
talis iudicij que ferut tdiu
sibi dyadema pus qz capiti i
ponet retetu diu gsidasse et
dixisse o nobilis magis qz felix
panni que si qs penitg agnosceret
i multis sollicitudibz et piclis
Inserius sit iseta n kumi
cete tolle velit. Igr si rin ve
labore mesuare glia tpal
ea foret ut mito dicit ·Jam
2 Cor x Nos no i imesn glo
riabimur. Sz reglaz mesure
regle qua mesus e nos deus
In regla e gsua bn ordiata
ad Cor glia mea h e testio
g̃ie mee / Sic si mesures pnit
usus vnitate vz q sit modi
vel nlla ym ad ps Ecce mesu
rabiles posuisti dies meos. et
a mea tanq nichilu an te
ta breuitē bn gsidaue xer
xes q Alexandro swadere rex
fieri voluit / In istis tn tpib
leuita ta mag negocia nos
mensurare. vz obediaz preceptoru
ing petoru. et beniuolentiam
proxi. In eius figura Apok 21
scribit qz angelo qm murum ei
uitatis ierlm mesuraet / hebat
mesura arundinea et mesg est
murum eius 1xx cubitoru Cuiu
ra moralit e ciuitas dei su

m i qua p graz inhitare digna
minus eius et corpus corruptibile / istos
muros mesurare dz ro / replica
do cotti vite breuitate et mortis
vicinitate. Sic tn mesure ut he
at 1xx cubitos In cetenario obe
dia nota pceptoru decies ei ce. de
tn faciut centu. Nos go si qnqz
snsus exteriores reducas x in dece
pcepta decalogi decem in tripli
cas / p x et ad centenariu obedie
pceptoru puenis. et sic in cen
tu cubits edificabis archam qua
saluaris i diluuio hius vite
Gen 6 Ez dz hre mrus corpis
nri 1xx cubitos qz no solu
dz nos hre obediaz pceptoru sz
etia pniaz petoru. qz i multis
offendius oms. et si dixius qz
petuz no hes. nosipos seducim
Ipa aut pnia in nuo quadrage
nario designat Iste em nus
e nus pnie gsecratus ab ecclia
vn in qdragesia oms pam
ieiunys et opibz pnie indulget
Et nuo quadragenarius est
nus pnie gsecratus. Tu ei oms
ptes aliquotas ipius qdragea
rij cmptas facient 50 pnse
Vigra 1 2 4 5 8 10 20 no hnt
plures ptes aliquotas. Iste co
plent 50 / 50 vo e nus rmi
ssionis e quere in qd cputaba
annus iubileus i lege / nisi coru
In signu qz qr p sacramentu
pnie psteum gsequimr rmissioz
petoru / quadragenarius num
erus ptes aliquote sumpte fa
ciunt 50 qui e nus pnie rmissionis
gsecratus Sic go mesurabis mu
rum qz hebat 1xx cubitos et iste
totalis nus cpositus e nus hua
ne saluti deputatus In eius fi
gura Johs vidit 1xx milia
signatos Apok vij et 1xx virgines
Agnum sequentes Apok 14 Eccio
si mesuraris fute vite cditione
recolligendo qt gaudia btitudis

btitudinis recipies p montane
is mutis i pueri / no invenieme
mesura p mesura· s3 invenie9
visitatu quod scribit Luce vi
mesura bona & gferta & coa
gitata & supeffluente dabut
in sinu vestro / Cu e nob sic di
sposuerit i mesura / restat dis
pone nos i nro / Invenie9 go p
quot recepi9 diuina munera / & ea
inveniem9 infinita q nu ari no
put / p° cauit nos ad sua sitione
ut p nob celu & tra & oia inna
bilia q celi ambitu cotinet Vn
Gn xv Suspice celu & nra
stellas si potes Et iob ix e
sit magna & incoprehēsibilia &
innuabilia & mirabilia quor no
e nus / Sc° invenies quot amisi9
horreda peta & crimina· & tam
inveni9 innuā Vn ps delicta
qs intelligit Et iob 22 ppt ma
liciā tuā plurima & infinitas
iniqtes tuas Et Ecc i Stulto
ru infinit9 e nus / Tercio inve
niere9 qt amisi9 gressa tpa
& invenie9 infinita Vn Ecc
v electi / Ilietu dieru & te
pa dedit illi Et iob xxi dedit
illi deus locu pnie· & ille abu
titur eo i supbia / Cu sic nob
disposuerit i mesura & nro po
nere9 nos i pode / Et p° ponde
(?) quantu pdebim9 pser tim ppt bn
ficiu incarnacionis q̄r h° nata
nra cu nra diuina cōmunicacio
capit hre Vn Ecc 13 podg sup
se tollit q honestiori se cōmu
nicat / Sc° pondere9 quo iniqi
fuim9 & multitudie nre pdd
deponam9 Vnde apls ad ebre
12 deponetes oe petm & cqu
stās nos petm p paciā cia
mus ad ppositu nobis ctamen
Tercio podere9 qd merim9 q3 totu
sive bonu sive malu i iudiciu
adducetur Vn ysa 28 Dr ponā
iudiciu i pode & iusticiā in

mesura & pode / & go dispon9
nob i mesura & pondere (·) Cap°
Vnūqdq3 ēi ens mesurat qn
titate & a deo collata qua i
e licitu u possile aliqm tn
cede Vn ps posuisti tiob ei
q no tnsgred / Job posuist tie
ei9 q ptiri no pūt Vn Mt
quis vrm cogitans ppt adicere
statura sua cubitu vnu
no e in ptate alicui entis
s mesurat sue qntitas limita
valeat Vn quqz pigmei o
tat maioris qntitatis mesu
gigātanea ar quqz gaudeni
potius modici mesura· inct
tn ad h adice ul minue qt
qd cogitur pmanere i sua
posicōe natur· qua des rebi
diuidit / podg h3 vniucuique
p sue maiestati placuit
stūs indidit· hoc qlibz ens a
suu sue dignitatis & reali vi
ordinacoz nature Ordo at n
e ut infiora sub sblimeri
sunt sicut i ordinacōe
celestiu & trenor / Infera
eē q supioribz dignitate Vn
in hoibz maiores psut
noribus / sic sunt pncipes & p
ti q ptate hut sup mior
Vnde ps posuisti hoies
capita nra Et de h° dispo
it Hen 4 mlieri dem e su
ptate viri eius Vn3 ptrs
supiorit is a deo dat· s3 no o
hic ordo in rebus depuer / ut
q3 deus q ois aīa ptatibz
eminoribz sub dita fiat / &
e ptas nisi a deo Vn & joh
dixit dns pilato ptate
habes aduersū me ulla nisi
& datu esset desup / & oia q
do sunt ordiata sunt / & q
ptati resistit dei ordinacōi
resistit Ad Ro xiii Quapp
dignu e ut & nos & singli
nob supioribz nris sbiecti s9

this qbz obligant ne ordiate
u dume nos obiec ponag. eni
ecclesiastice et minus ep hanc
nac ordinacoz nac ꝯsidantes
lege nac scripte et grē. memo
y i quolz statu fuerit maiores
mediate deo subiecti p quos
lenus minores regebant. In sta
u eniuce fuerint patriarche. In
lege scripta prophete. In lege autē
ra apli qui fuerunt immediate
a deo ptate accepta ppłm rege
at. quodimo ac nouissis tpibz
ut epi reges reins q mns ordie
or ex statu psiit sunt subditis
ofde nns dimors mādatorii
peccatoz gubnatores. Et 2m q ad
regno ducatu vl diocesi di
in fuerint. 2m hc eis rector
at mns dispoz volunt diuine.
in ozee 13 d. dabo tibi regem in
furore meo. et auferā in indigna
cone mea. Et deut 17 d. non
otis altig gentis hoiez regem
qui nō sit fr tuus. Itē ex
apparet pe quod dus ds sua
nalt prudencia ordinat reges
subditoz. Si ꝗ ꝯpetit statum ipoz
eciā docet subditos ut obe
iat rectoribz sunt. ibidz deut
17 d. venies qz ad sacerdotē le
uitici gnis et ad iudicē q fuit
lo tpe. queres qz ab eis q iudi
abt tibi iudicij veritate. et facies
deinqz dixerint q psunt loco
nē elegit dus. et docuerint te
iuxta legē eius. sequeris sinaz
eorum. nec declinabis ad dex
trā vl ad sinistrā. Qui autē sup
erit nolens obedire sacerdotis
imperio q eo tpe ministrat dno
deo tuo et decreto iudicis mo
ret homo ille. et auferes malū de
isrl. cunctus qz pplis audiens tie
at ut nullus deinceps intumescat
superbia. Hoc. Et i lege gre ds
subditus ut platos honoret.
ut ꝗ vos audit s apostolos
et alios vice eorum gerentes me
audit. et qui vos spernit me spernit
quodimo ac tpibz et ia subditi
et magis illi q alijs eccla pbe
tenet. licz timore potius du
cti obediat timentes excōicari vl
alia pena plectarentur. tn sunt
multe volunt obedire q tn p
eorum erroribz vez tenet dō
exhibere. sicut sacris patrum
ꝯcilijs. Sed d. in qbz nō obedi
unt rectoribus. iudico vbi dimi et
in aliijs ut d. in decreto et
hc d. consecracōn di. 2. hic statui
tur sacerdote in eccla vbi di
fi
ciende. a ꝯgressu auditorio
fine. expquiter. Aug q negli
gentiū di audit nō minus peccat qz
q corpus xpi in terrā cadere pmittit.
aliq nō solū nō audiunt. sz et
insup sermonez et dei vbi recita
coz aliqs impedierunt scandalo
se discernunt. Itē in concilio aga
thensi missas die dnica secula
ribz totas audire spiali bndic
precip. Ita ut ante bndiccōz
sacerdotis egredi pplus nō psumat.
qd si fecerint ab epo publice
ꝯfudantur. Itē in concilio aurel
ien. Cum ad celebrandas missas
i dei nome conuenit pplus. an nō
discedat. qz misse sollemnitas
ꝯpleatur. et vbi epus nō fuerit
bndiccōz accipiat sacerdotis.
Insup ibidē Anastasius epe
cibz epis mgt aplica auctē
mādamus. dum sca evangelia i
eccla legunt. ut sacerdotes et
ceteri omnes nō sedentes. sz ve
nerabiles curui. et i ꝯspectu eius
stantes. dnica vba intente
audiat. et fidē adoret. Et ibi
dem hec statuta patrum scdm
modum tpibz pauci curant.
et illis sup̄libz q ea ignorat
nimis sit imputanda. Alij at
scientes vbcoz di expectar
unt. ut d. luc 12 d. seruus sciens

voluntatẽ dñi sui & nõ faciens
vapulabit plagis multis. Qua
liter eni ordo iste / illi q debeñt
fore exẽplar & speculũ moꝝ
positi sunt ex eoꝝ negligẽtiis
in ruinã & i scandalũ ipoꝝ
Caueat i ysa 33 q̃ spernis nõ
ne sperneris. Tũ ei de nõ tollis
impleẽ dictũ pheticũ Ozee 4 Et
erit sic ppłus sic sacerdos. Qua
ppter venabile & nõ bestiale
fit obsequiũ nrm̃ Imite
mur ordinacoꝝ illoꝝ q ita facie
bat qtẽplatẽs regulas vite
nr̃e nob reliquerũt Unde i Exo
29 fac s̃m exẽplar qd i monte
mõstratũ ẽ. Unde moyses q fuit
dux & rector ppłi dignissimus for
mã accipiebat vniuersalẽ a dño
ad quã subditos suos alliciẽ
bat scilicet monitis / ordinabat
q̃ ei decanos. cẽturiones debi
to ordine oĩa demãdãt / quia
experimẽtũ familiare habet cũ
in aliqua policia defuit pla
tus & rector / qualis qfusio fit
i agẽdis Unde figura d saul habet
2 R 1 c cũ cecidisset in plio. to
tus ppłus isrl dispsus fuit hinc
inde fugiẽdo & reliq̃ mortui
sunt Unde q̃ppt dauid qsiderans sũme
rectatoꝝ in ppło exprobrabat mõ
tibꝰ gelboe d Inclyti isrl sup
mõtes tuos interfecti sunt / mõn
tes gelboe nec ros nec pluuia
veniat sup vos q ibi cecide
rũt fortes in plio & clipeus
saul q̃si nõ esset vnctus oleo. Et
sic i rector hẽdit ppli. indig
nacõis diuine ẽ magnũ pdigiũ
eo q tũc ordo i policia qfundit
& cuncta bona turbant. Et h qsi
derãs sciens aplus pcepit pro
his q in dignitatibus sunt positi orare.
Unde q iudices & ptate di ven
nt regnũ atq regnoꝝ ordia
ta sunt illa. scribit b aug ẽ d ciui
di c 33 seu penultio sic inquiens

Deus felicitatis auctor & dator
solus ẽ verus. ipe dat regnũ
terrena bonis & malis. Neq; h
temere & q̃si fortuitu. q dñs
ẽ fortune sed p rerũ ordinẽ & t
tpm occulto nob. notissimo sibi.
cui tñ ordini tpm nõ subditꝰ
seruit sed eũ ipe tanq̃ dñs re
git. moderator q disponit. fe
licitatẽ q nõ dat nisi bonis / Hac
eñ pñt hr̃e & nõ hr̃e suiect
pñt hr̃e & nõ hr̃e regnãtes q

Set & imperans omnia q
oĩa potes. & dissimulas
peccata hoim ppt penitẽ
Diligis eñ oĩa q sunt. & nichil
odisti eoꝝ q fecisti Nec eñ
odiens aliqd cõstituisti aut fe
cisti / Postq̃ ostẽsũ ẽ. q deus
gubernat vniuersã creaturã p p
potẽciã. eni nichil pt resistere. h
ostendit q ea administrat p be
niuolẽciã cũ nulla creatura p
satisface. Et circa hec duo fa
Nã pmo ostẽdit q deꝰ oẽs creatur
p beniuolẽciã & amore libere
cõstituit & creauit a pn̄. S
q oẽs creaturã q̃ fuit libe
& genuit in esse suo p sue
voluntatis arbitrio. Sciẽdũ pr
ciuo aũt dñi pmanẽ poss
Circa pm ita facit. pmo ondit
nnia di ẽ gnalis & ad oẽs
creaturas vtr / 2o q ẽ inestim
circa hoies specialis / & 3o pba
deũ diligẽ qq pdurit t
pa / 2a pt i Et dissimulas pec
ta. i diligis eñ oĩa / pmo igr̃ dicit
sic. Set & imperans omnia q
oĩa potes q dñ licet totꝰ
tuaꝝ sit sic momẽtũ sta
ante te. vl sic gutta roris
Lucani. nõ tñ ideo despicis
vl pnipẽdis creaturas tuas
fortes / pnchẽs. & qseruas / &
ideo imperas oĩm vlr. Unde
augustinꝰ docet eiꝰ sup oĩa opa
eiꝰ Et q̃re sic imperas

[illegible] omnia potes. non ex indigentia (gratia)
[illegible] vel consilio creature. Non
[illegible] qui non possis creatum
[illegible] delere. sed ideo quia omnia potes
[illegible] potentia sunt
[illegible] indigentia. Aug.
[illegible] tua [illegible] ipso est
[illegible] ad quod dicit Ysaie 12. Ob
[illegible] omnium es omnibus te pre
[illegible] dominum [illegible]
[illegible] [illegible] quando
[illegible] potentiores tanto clementiores
[illegible] Alexander magnus [illegible] po
[illegible] plus clementia [illegible]
[illegible] reges
[illegible] clementes sunt Et [illegible]
[illegible] miserationes tue super
[illegible] magis tamen admiranda
[illegible] hominis [illegible] tua. quorum pe
[illegible] dissimulas vindicare
[illegible] subdit dissimulas peccata ho
[illegible] penitentiam. i. expectans sub
[illegible] non facis sed [illegible]
[illegible] affectionis peccata hominum
[illegible] penitentiam. i. ut ipsi peniteant
[illegible] clemens
expectas [illegible] ad Ro 2 An
[illegible] quoniam benignitas dei te ad
[illegible] adducit. glo. [illegible]
[illegible] bonitate plena. opus suum
[illegible] non despicit. [illegible]
[illegible] sonet [illegible]
[illegible] Ezech [illegible] impiorum
[illegible] egerit ab omnibus peccatis su
[illegible] que fecerit vita vivet. et ho
[illegible] omnium iniquitatum sua
[illegible] operatur [illegible]
[illegible] probat deum diligere
[illegible] produxit [illegible] hoc probat sic
[illegible] fecit non produxit libere
[illegible] detestatur et odit. quia si non
[illegible] odio velles [illegible] esse
[illegible] non dat libere sibi esse
[illegible] produxit libere omnia et con
[illegible] quod omnia diligit que crea
[illegible] Et hoc est quod dicitur
diligis enim omnia que sunt. et super
[illegible] ut [illegible] omnia Et nichil

odisti eorum que fecisti [illegible] vz
opera tua. quia [illegible] 12 dicitur altissimus
odio habet peccatores. i. ad modum o
dientis se habet [illegible] quia prohibet
peccata fieri. et peccatis puniet pecca
tores. nec peccata [illegible] magnitudinem
peccata sit. fit enim actus qui est peccatum a
deo et ab homine. A deo vero iuste et
ideo non habet quod sit peccatum quia fit a deo
Ab homine vero fit iniuste. et ideo ex
hoc habet quod sit peccatum et sic [illegible]
est peccatum secundum Aug. quia licet hoc quod est
peccatum fit a deo. non tamen habet a deo
quod sit peccatum Nichil ergo odisti eorum
que fecisti Et quare. Certe quia
nichil posses odiendo constituere vel
facere [illegible] quod odit vult non esse
quod autem constituis vis esse Et ideo
subdit Nec enim odiens aliquid con
stituisti [illegible] in [illegible]
[illegible] expiatione [illegible] pro dicendo
[illegible] dissimulas peccata [illegible]
penitentiam [illegible] quia quatuor
sunt penitentie incitamenta. [illegible] quatuor
sunt penitentie impedimenta. quatuor
penitentie documenta. et quatuor penitentie emo
lumenta. Primo quatuor penitentie incita
menta. scilicet Amor [illegible] quem of
fendisti. dolor [illegible] quam amisisti.
horror pene quam incurristi. et timor
mortis [illegible] Inter hec
quatuor [illegible] incitamentum ad penitentiam
est amor eius quem offendisti. si [illegible]
beneficia cogitet et maiestatis magnitu
dinem pondere. non est dubium si [illegible]
[illegible] occasione penitentie [illegible]
[illegible] naturales [illegible]
[illegible] habet faciem quasi hominis [illegible]
[illegible] ferox in tantum
[illegible] fame [illegible] hominem
invadit et occidit [illegible] ad
aquam volat ut bibat. ubi faciem
suam intuens [illegible] se [illegible]
occidisse recolligens tanto dolo
re compatitur quod exinde quandoque mo
ritur [illegible] nos [illegible]
facies quod deum [illegible]
[illegible] in quantum in [illegible]

[illegible] ut dicit [illegible] in [illegible] in loco [illegible] qui [illegible] in solitudine [illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible]
[illegible] sed [illegible] humane [illegible]
[illegible] in [illegible] videt [illegible] fortune [illegible]
[illegible] in [illegible] fuit contemplata [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible] humana [illegible] sed [illegible]

nos ocadisse q̄sremus. Hec aute
videmus expsse cu v̄bu di au
dimus vel sc̄tm sc̄ptū legimus
deuote. qz q̄ncqz no penitet
d' pc̄tis ista i cogitat. no est
psrte v'ang. ñc eius dei erit
Et ido signif d' a. 1 penitenti
z credilite eius. Tercio incitame
tu e dolor p g̃ra qua amissio
efficimur o ln p c̄lpa d' filijs
dei filij dyab'. z de suis karib
z amicis nri hostes pditores
z emuli. z d' regni celestis he
dib. sumus exules z pscripti
Vn in li° d' na rerū d's q sit
q̄da auis q voca' auis padisi
q ppt insigne pulc'udi sic vo
ca'. Dicit eni adeo pulcre z
mirabiles qz ns eis color d'esse
credit'. Vox ita dulc z pya q
possit i hoie deuocoz z gau
diu excitac'. h auis si capta
fuit et illaq̄ata. remedia v'
fuit et plangit. nc vnqz pla
ge desinit. donec reddita fuerit
lib'ti. Anima auis ista e figa z
anima aie rōnale. h q̄ e in gra
e auis pulc'rima. qz in ea re
lucet ymago trinitat' na' sibi
impssa. ymago nm̄ decorata
v'tutib z gra ut nich desit q
sit dei filia z p'ne celestis in
cola gl'osa. Ista illaq̄ata e ca
pit' laq̄s demonis qn peccat
Quid go restat ei face nisi
plāge z plorac. fle z dolere
z incessant' penite. donec p grām
recōciliatoris i statu pstinu
reducat'. z d' bissone dyabli
fiat auis demo padisi. Sic
go plangite z gemite ut sem
latro mi'i xpm suspensus do'
obtinuit z audiuit. Amen
dico t' hoc mecu eris i padiso
Luc 23. Et a. 3 pnat. agite ap
ppinquabit r'gnu celoz. Terciu
incitamtu pnie e horror
pene. que incurrimus istum
horrore sat' impsserat q̄
qn dixit dimitte me go pa
lulu ut plagā dolore meu
āng vada z no reu'tar ad
rā tenebrosā z opta mortis
caligie vbi vmbra mortis
Job x. Vn z aplus heb x. h
vendū e incidere i man' dei v
uētis. Et Bg q aior horred
modo. sit mis'is mors sine mo
te. finis sine fine. defect' sine
defcu. qz z mors ibi viuit.
finis ibi incipit. z defice de
ctus nescit. mors pimit z n
extinguit. dolor cruciat. se
pauore no fugat. flama c
burit. s tenebras no expu
h° Istud pnie incitament
mltos mouet. qz sic a tio
pene q' e timor s'uilis z ini
alis. gignit' timor filialis
scta p'cedit filia s' Aug. z
incipit Johns bapta pdica
indeis pgenies vipparu q
demonstrauit vob fuge a ve
ira. facite go dignū pnie f
ctū. Ar' 3. Quartu incita
mtu pnie e tior mortis
ad quā fu'sumus. h eni e
vos s Bg. Cunac dn dieni nu
tis mire metu esse volut
du ignora' ab exigit ee e
da'. z ido ibi pati inuenia
h Bg vij diota. Pnia aut p
morte est inupa qz ho i inc
desinit esse viator. Pnia au
p'e morte e valde diffial. t
qz dolor z laguor corpis. oc
pat tota' vires mētis z c
kor tm vnicu heat no ht
ptnc dolore p culpa pduat
Tu qz ho non pt scel tnc ei
an doleat p pcto suo. dnct
timore. an ductq amore. Vn
Aug i quodā smōe z po. 4
d' pnia dis. 7. Aut morbo v
get z pena tiret. ad vera
venet satisfactoz. maxim'

i filii quos illicite dilexit sunt
sites · uxor et medici ad se vocet /
illos enim solet sercotia prima
cape · Hec · etiam enim pro sal nobil
infirma · vix invenitur de · cui
anime sue salute · audeat tr log /
executores sollicitatur · circa divitias
thesauros · medici circa corporis
mediatas / uxor et filii et amici
consolatur infirmum · et quasi consiliatores medi-
antes mercedum · et sic miser non
permittitur de petis suis cogitare · nec
anime vite sue statum tunc salubriter
ordinare · et sic iusto dei iudicio
sine acausam se exponit · Unde Eccli ·
prima non egeni incidemus in
manus dei et non in manus hominum ·
In manus hominum incidimus · si sacra-
mentum penitentie debito modo suscipimus
in manus dei medici · qui post
mortem temporis sacramentorum suscipimus
Secundo dicendum est quod sunt penitentie quor
impedimenta quod impediunt efficaciter
penitentem · s · pudor / spaladii · timor
recidivandi · ardor delectandi · et
torpor procrastinandi · Primo enim penitere
volenti obicit se pudor · qui homo
credit alii homini revelare · id quod
scit est deo et angelo et hominibus
tenebris · et scit et forte mittis
habitus · Et iste pudor est primus ar-
miger quem dyabolus mittit contra
volunt sollennitr penitentes · Unde
narrat Sentis videt dyabolus inter pe-
nitentes mercede · et facientem eos
embescere in ecclesia · dum se ad con-
fessionem pararent · Et admiratus a socio
interrogatus · quid inter illos penitentes
faceret · Respondit · Reddo quod
abstuli · verecundiam enim eis abstu-
li in peccarent · et modo eam re-
stituo ne possint confiteri · Sic
enim lupus solet per guttur accipere
ovem per pedem · et vulpis gallinam ita
dyabolus guttur peccatoris constringit
unde · Unde Aug super ps inquit
homo quid times confiteri · id
per confessionem scio in quo scio quod id

quod nescio · Ecce enim confiteri erubescis
peccata tua peccator sum sic tu · homo su-
spectum a me misericordiam alienum · confi-
tere homo peccator homini peccatori / elige
quod vis · si inconfessus lates inconfes-
sus dampnaberis · Ad hec deus exigit
confessionem ut liberet humile / ad hec dya-
bolus non confitente ut puniat superbum
Secundum penitencie impedimentum est
timor recidivandi / et iste est secundus
armiger dyaboli · quem mittit contra
penitentem volentem dicendo inquit tunc im-
possibilis decetero sit a peccato absti-
nere · poteris tu in perpetuum vivere
continens · Ad quod posset homo hodie
confiteri et post cras labi et confite-
ri et non adiciet homo fatuus quod videns
statim cecidit tunc penitencie
ad minus ut totiens recidimus
totiens resurgamus · Tertium impe-
dimentum penitencie est ardor delectan-
di et est tertius armiger obvians
penitenti · Recolligit enim homo mi-
ser delectationem quam habuit in peccato et
videtur sibi quod sine ea non posset du-
cere vitam suam / et manente tunc affe-
ctione impleri est cum utiliter penitere
Unde Greg li o de compunctione cordis
dicit · Sic enim impossibile est ut ignis
inflammetur in aqua · ita impossibile
est compunctionem cordis vigere in deliciis
Contraria enim sunt sibiipsis invi-
cem et penitentia · Illa enim mater fle-
tus · ista mater risus · Illa cor constrin-
git · ista dissolvit · Quartum et fir-
missimum impedimentum penitentie est
torpor procrastinandi · quod sicut ex
dictis pro sumptione videlicet pro sumptione
vite prolixe · et finalis remissionis divi-
ne concedende · Et iste quartus armiger
ut communiter omnes impedit / confidunt
enim de futuro · promittunt in posterum et
procrastinant in longum · et dicunt
cum corvo · cras · cras · cras · de
morte subitanea pereuntes · Unde
quidam dicit · Cras ut corvus cro-
citando · secundum de habito nolo sed volo
non cito a sorde pura fieri

cras

de [illegible] penitentie dicuntur
[illegible]
[illegible] vide

[illegible] cras cras longatis tibi penitentia [illegible]
[illegible] cras cras cras hodie [illegible] cras

Addicio. Utrum penitencia possit iterari. In tercia parte sancti Thomas q. lxxxiiij dicit quod circa penitenciam erraverunt quidam dicentes non posse per penitenciam hominem consequi secundo veniam peccatorum. Novati quidam sive novaciani hunc errorem in tantum extenderunt quod dixerunt post primam penitenciam que agitur in baptismo peccantes non posse per penitenciam iterato restitui. Alii autem fuerunt heretici ut Augustinus dicit in libro de penitencia qui dicebant post baptismum quidem esse utilem penitenciam non tamen pluries sed semel tantum. Videtur autem huiusmodi errores ex duobus processisse. Primo quidem ex eo quod erraverunt circa racionem vere penitencie. Cum enim ad veram penitenciam caritas requiratur sine qua non delentur peccata, credebant quod caritas semel habita non posset amitti et per consequens penitencia si sit vera nunquam per peccatum tollatur ut sit necesse eam iterari. Sed hoc improbatum est in ij parte ubi ostensum est quod caritas semel habita propter libertatem arbitrii potest amitti et per consequens post veram penitenciam potest aliquis peccare mortaliter. Alio ex eo quod estimabant errabant circa estimacionem quantitatis peccati. Putabant enim adeo grave esse peccatum quod aliquis committit post veniam impetratam quod non sit possibile ipsum remitti. In quo quidem errabant et ex parte peccati quod eciam post remissionem consecutam potest esse et gravius et levius eciam quam fuit ipsum primum peccatum remissum, et multo magis eciam infinitate divine misericordie que est super omnem numerum et magnitudinem peccatorum secundum illud psalmi: Miserere mei deus secundum magnam misericordiam tuam. Unde reprobatur verbum Cayn dicentis: Maior est iniquitas mea quam ut veniam merear. Et ideo misericordia dei peccantibus per penitenciam veniam prebet absque ullo termino. Unde dicitur ij paralipomenon ultimo: Investigabilis misericordia promissionis tue super malicias hominum. Unde manifestum est quod penitencia est pluries iterabilis. Sed dicit tamen apostolus Hebr. vi: Impossibile est eos qui semel illuminati sunt et gustaverunt donum celeste et participes facti sunt spiritus sancti et prolapsi sunt rursus renovari ad penitenciam. Item penitencia illuminati et acceperunt donum spiritus sancti. Ergo quicumque peccat post penitenciam non potest iterato penitere. Preterea ibi glossa: Apud iudeos erant quedam lavacra in lege instituta quibus ab immundiciis se pluries purgabant. Credebant aliqui iudeorum quod eciam per lavacrum baptismi aliquis pluries purificari possit. Ad hoc excludendum apostolus scribit Hebreis quod impossibile est eos qui semel sunt illuminati scilicet per baptismum rursus renovari ad penitenciam scilicet per baptismum qui est lavacrum regeneracionis et renovacionis spiritus sancti ut dicitur ad Titum iij. Et racionem assignat ex hoc quod per baptismum homo moritur Christo. Unde dicitur ad Ro. vi: Rursum crucifigentes filium dei in semetipsis. Item Ambrosius dicit in libro de penitencia: Reperiuntur qui sepius agendam penitenciam putant qui luxuriantur in Christo. Nam si vere penitenciam agerent iterandam postea non putarent. Item Augustinus libro de penitencia: Sollempnis penitencia in ecclesia non iteratur. Sed dicendum quod quia dominus infirmitates eciam corporales significat sanacionem spiritualium infirmitatum quibus sanabantur a peccatis. Sed non legitur quod dominus cecum bis illuminaret vel aliquem leprosum bis mundaret vel aliquem mortuum bis suscitaret. Ergo videtur quod nec alicui peccatori bis per penitenciam veniam largiatur. Item videtur sicut dicit Augustinus in libro de penitencia quod multos cecos in diversis temporibus dominus illuminavit et multos debiles confortavit, ostendens in diversis illis eadem peccata sepe dimitti ... quem prius sanat leprosum ali

te illuminat cecos / do ei tot ....a cecos claudos et aridos .. despexit sepe petos / et ideo no .. habe... ..set aliquam sanasse .. quasi timeat se nunquam petos .. medicus se vocat et non sanis .. male habentibus optimum est .. qualit... medicus quasi ... curatio ... nescient curare medicorum ... est curatio infirmi ... ...tis maior esset si ab his potia ... curaret / ... ... dicit in ... penitere est ante acta pec... ...ta deflere et deflenda non co... ...mittere / Et Isidorus in li. de summo bono ... penitens ... ... qui ... penitet ... ... penitentia ... non ... ... penitere est ante acta peccata deflere et deflenda non committere ... flet ... ... penitens ... ... penitentia ... ... vel ... ... sic ... ... baptismus ... ... passione ... ... penitentia ... ... passione ... ... baptismus ... ... spiritualis ... ... morte ... ... vite ... ... semel ... et semel nasci ... ... baptismus ... penitentia ... ... passione ... sic spiritualis ... ... frequenter ... ... passio... ... ... venie ... penitentia ... probatur

delinquendi ... ... frequenter dimittit et veniam probat vi° quia ipse meritum probat ... delinquendi / Et quia Aug. in li. de penitentia dicit quod constat deo multum displicere peccata quia semper presto est ea destruere ne ... quod ... et ne corrumpant quod ... semper desperacionem Et mandat petro dimittere septuagesies septies fratri in eum delinquenti quod ... ... septiens per penitentiam peccata relaxat et dimittit ... ... in ... parte quod dicit Lectio lxx

Quomodo deus ... ... permanere posset nisi tu voluisses. ... quod a te vocatum non esset conservaretur ... ... deus omnem creaturam ... sue bonitatis clementiam ... In hac parte declarat ... quod idem deus omnem creaturam conservat ... sibi placet ... sue voluntatis arbitrio Et primo generaliter assignat ... omnium rerum conservacionem / ... specialiter attribuit ... gubernacionem ... ibi ... ... primum dicit sic Quomodo autem ... permanere posset nisi tu voluisses / ... ... dependet a deo sicut domus ab artifice ... ... domo non plus domus dependet ab artifice ymmo corrupto artifice nichilominus domus manet ... ... Aug. ... ... ille ... ... permanebunt ... ... religione ... deus ... summa sapientia ... ... summa benignitate ... conservat ... ... primo ... super ... ...

⁊ in multis alijs loc(is). Et h(oc) e(st) q(uo)d
subdit in l(itte)ra. Aut quid q(uo)d a te
no(n) esse vocatu(m) (con)servare q(uo)d n(on) e(st) n(ost)ro
vocatu(m) i(d est) v(er)bo conductu(m) de no(n) esse
in esse. Vn(de) ps(almista) dixit ⁊ c(re)a(ta) sunt.
Et ad Ro(manos) 4 vocat ea q(ue) no(n) su(n)t
tanq(uam) ea q(ue) sunt. Vel (con)servas sic
o(mn)ia g(ra)t(i)a (con)servet q(ue) p(ro)duxit (con)serva(n)-
tu(m) ho(m)i(n)es gubernat p(er) clementia(m)
vn(de) i(n)m(edia)te subdit l(itte)ra. Parcis
a(utem) o(mn)ib(us) q(uonia)m o(mn)ia tua su(n)t. parc(is)
in(quam) o(mn)ib(us) s(cilicet) ho(m)i(n)ib(us) peccantib(us) q(ui)
digni fuerint si t(ibi) placeret stati(m)
in infernu(m) detrudi. S(ed) tu par-
cis eis. q(uia) o(mn)es ho(m)i(n)es vis sal-
uos fi(eri) ⁊ ad cog(nitionem) v(er)itatis ve-
nire. i ad Thi(motheum) 2. Racio a(utem) par-
di e(st). q(uonia)m o(mn)ia tua su(n)t d(omi)ne qui
amas a(n)i(m)as. Et si parcimus tu sing-
ularis amat a(n)i(m)as. Ho(m)i(n)es e(n)i(m) (com)mu(n)iter
amant corp(or)a. S(ed) tu singulariter
a(n)i(m)as a(n)i(m)as a te c(re)atas ⁊ t(ibi) assi-
latas q(uo)d tuo sanguine resolu-
tas. Vn(de) Ezech(iel) 18 o(mn)es a(n)i(m)e
mee su(n)t. Amat e(ti)a(m) d(eu)s a(n)i(m)as
no(n) singula(ri)ter sic q(uo)d no(n) amet cor-
pa. S(ed) p(r)iuilegialit(er) q(ue) e(st) ad
te i(n) p(er)petuu(m) fruendu(m) (con)manere
Contra a(utem) labor dyab(oli) ad hoc
nititur. ut sum(m)ope(re) diligamus cor-
pa ⁊ a(n)i(m)as negliga(mus). ut id q(uo)d
ei no(n) b(e)n(e) neglectu(m) fuit. i(d est) p(er)te(n)sio(n)e
cedat. Vnde Gen(esis) 14 da m(ichi)
a(n)i(m)as cet(er)a t(ibi) tolle. Ergo miror ego
in h(oc) v(er)bo parcis a(utem) o(mn)ib(us) q(uonia)m o(mn)ia
tua su(n)t d(omi)ne q(ui) amas a(n)i(m)as. Ta-
m(en) a(l)i(qu)i dicu(n)t q(uo)d p(re)lati c(ar)nales di-
m(itt)u(n)t peccatoribus. q(uonia)m sui su(n)t ⁊
appropiau(n)t ⁊ deseruiu(n)t. Et si
d(e) h(oc) arguat(ur) videt(ur) q(uo)d licite
h(oc) faciu(n)t q(uonia)m sui s(un)t. Isti d(omi)n(u)m
potius debe(n)t eis parcere q(uonia)m
sui su(n)t. Carnales e(ti)a(m) p(re)lati ar-
guu(n)t(ur) q(uo)d plus amant decimas
oblac(i)o(n)es. garbas ⁊ lanas. q(uam)
a(n)i(m)as suo sanguine redemptas. Cont(ra)
q(uo)s in pl(ur)al(i)ter boni p(re)lati d(icu)nt(ur). Car-
te fili(us) amanda accepit p(ro) q(u)o mer(uit).

Bu(s) [margin]

Garba i(d est) cumulus segete
s(cilicet) qui manu ligat(ur). sup(er) gemi
alia nota gelima s(cilicet) manip(u)lus
vt p(ro)dicti segetu(m)

cator no(n) insipiens. ipa vtiq(ue)
sapia(n)s sanguine(m) suu(m) fudit.
Loq(ui)t(ur) ap(osto)lus paulus 2 ad Cor(inthios)
Ego a(utem) libentissime impendar
⁊ sup(er)impendar ip(s)e p(ro) a(n)i(m)ab(us)
v(est)ris. licet plus vos dilig(ens)
minus diligar. Quid a(utem) q(uo)d a
te vocatu(m) no(n) esset (con)servaret.
E(st) notand(um) q(uo)d q(ue)da(m) sunt diuina v(o)-
cac(i)o(n)es. q(ue)da(m) sunt humana vo-
cac(i)o(n)es. ⁊ q(ue)d(a)m (con)uersa(n)d(o) p(er)so-
nas vocat e(n)i(m) d(eu)s v(er)bo vocat
vocat ⁊ iniu(n)cto. De diuin(is) a(utem)
vocac(i)o(n)ib(us) e(st) sciendu(m) q(uo)d tres s(un)t
in genere ⁊ tres sunt in spe-
cie. q(ue) loq(ui)t(ur) vocat v(er)bo
vocat signo vocat ⁊ iniu(n)cto
sic volens d(eu)s ad se vocac(i)o(n)e(m)
vocac(i)o(n)e(m) p(er) faci(t) trib(us) modis. s(cilicet)
v(er)bo signo ⁊ iniu(n)cto. De p(ri)mo
vocat nos p(er) v(er)bu(m) in fil(io) suo
i(n)carnato cu(m) v(er)bu(m) caro factu(m)
Joh(annis) 1. q(uonia)m misit v(er)bu(m) suu(m)
sanauit eos vt d(icitu)r in ps(almo). q(uia)
q(uonia)m e(n)i(m) foret insinuat(i)o.
rex francie filiu(m) suu(m) mit(teret)
ad vocandu(m) aliq(ue)m paup(er)e(m)
ille venire (con)tempneret ⁊ ma(gna)
sit iniuria si h(om)o volet ⁊ pa(r)
v(er)bo dei q(uo)d e(st) filius suus m(it)-
tante. venire (con)tempnit. q(uo)d
freque(n)t(er) videm(us). vt in(m)ite d(icitu)r
vt Job 19 seruu(m) meu(m) v(ocavi)
⁊ no(n) respondit m(ichi). ore p(ro)prio dep(reca)-
bar illu(m). Et dei e(st) v(er)bu(m) d(e)
qu(o) Cant(icorum) 1. osculet(ur) me o(sculo)
oris sui. Sc(ilic)et vocat
nos signo. Dignu(m) e(n)i(m) fuit co(rpus)
suu(m) extensu(m) in cruce ⁊ exal(tatum)
i(n) monte. rubricatu(m) suo sa(n)g(ui)-
ne. Sic e(n)i(m) d(icitu)r volens v(ocare)
mane falcone(m) stat i(n) loco a(ltiori)
cu(m) clamatorio rubric(ato)
Ita vt volens ho(m)i(n)es r(e)clam(are)
q(ui) a paradiso auolauerat de(scen)-
d(ens) i(n) infernu(m). In ligno al(to)
rue passus. lignu(m) c(ru)cis asce(n)-
dit i(n) latere sanguinolentu(m) b(?)

vce magna reclamat ut sic
vnd sco signo hoies venoracti
qui istis visis ingratissimi hoies
a cui veniet gtip servit at gtep
ut vndi in pena eis gquirat sa
piens qui calcaui & venim sciti
gtem ma meas & no fuit q
quiescit | Tercio vocat nos p nu
ctios p pdicatorum officia eius
qui solent gdicere siue plat
ordinarij siue alij ab ecclia ad
pdicandum deputati | De istis nuncijs
Luce ix ho quida fecit cena
magna & vocauit multos & mi
sit suum suum hora cene dicere in
vitatis ut venirent Ante locum
operas dicitur vt sunt illi qui sub
sticade designat. cui tn ipa
so ulls ordo sic in ecclia de
cet | Sio sic homo tp vo
cant sic cria tpe se excusant
ipsi se excusat ppt solum te
diandi quan vel cupidi te
time occupacionis | Luxuriosi
voluptate carnal delectati
isti clees figuntur p illos tres
qui enim excusat Luce ix qui
pi dixit villa emi & necesse
h exire & vide illa. Rogo te
hbe me excusatum | Secundus
dixit iuga boum quinque emi &
e pbat illa. Rogo te habe me
excusatum | Tercius dixit vxo
rem duxi & ideo no possum ve
nire | Prima designat supbiam q
p in bieda. Hi eni duij gloriam
inutile celestis regni. Iste in
sua excusacione bene se fater
fuisse fuisse. qz se prius villa
emisse qz emisse vidisse.
fallit enim quilz fallit qui
exit, qd ab eo abscondit
& cum si hic gsideret & videt
qd est in digite dni scilicet
no emeret omnis suas vidi
qz ipius bui te | qz ht v d
e potentatus breuis vita
& pcipieri grauitatem. qa

quato stitus altior tanto casus gravior
Cecidit petrus sz de infimo. ideo
statim surrexit Cecidit dauid
sz de plano qz se no in altum extu
lit psal. dne no est exal
tatum cor meum. & ideo cito surre
xit Cecidit adam sz de alto qz de
paradiso & ideo cum difficultate surrexit
Cecidit lucifer sz de celo alis
sio & ideo nunqz surrexit nec sur
get | Secundus se excusans sign
rat auaros. q iuga quinque boum
dixit se emisse | p quinqz iuga
boum intelligit quinqz snt exterio
res corpis. Et dni iuga qz in
omnibz singlis sunt instrumenta co
biuant Duo eni snt ocli. duo
aures. due nares. duo instru
ta gustus. lingua & palatum. due
manus i qbus precipue pz snss tactus
Sic & bones tra versat. sic
snsus auari circa terrena gtinue de
lectant. Magis eni delectant eo
oculi videndo magnam auri. qz vi
dendo ecclia chripi v. In ore
cuiam auari dulcior e auri nar
racio qz ubi dei pdicacio | Iste
cria sume se excusant. Ita
prius debuit iuga pbasse qz em
isse | Tercius luxuriosos desi
gnat. q p vxore figurat. Per vxo
rem eni intelligit voluptas. Ho
eni gingatus p gingium excludit
a cena. hz sequitur retardens.
Vn ille de vxore dixisse. q to
ta affectione tradidit se volupt
& vit ad cena celeste venire
no pt. nec dz. nec e dignus. Non
enim pt qz e gpeditus. nec dz.
qz est fetidus. nec est dignus q a
est sordida veste indutus. Et qz
tot sunt q se excusat Ideo licet
multi fuerunt vocati pauci vo elcti
est. Ho in cuius signum Lucii xxi
legiis qz de sedecim milibus aiab
hominu no cesserunt in pte dni
nisi xxxii aie. Tercio videndum est
q sunt excusatum pruitones

vonnnaw

et sunt tres segregati a consorcio
bonorum Luce 14 Nemo virorum illorum
qui vocati sunt gustabunt cenam
meam Tunc subsannacio et imperium
peccatorum quia in iudicio deus et an-
geli et homines et demones subsanna-
bunt et deridebunt fatuos pecca-
tores qui diuinas vocaciones neglexe-
runt Unde prouerbiorum 1 dicitur vocaui et renu-
istis extendi manum meam et non
fuit qui aspiceret et ego quasi in interitu
vestro ridebo et subsannabo cum vo-
bis quod timebatis acciderit scilicet eterna
et perpetua tormentorum Unde dicitur
ysaie vltimo Eligam illusiones eorum et
que timebant adducam eis quia
vocaui et non erat qui responderet Non
sic de bonis et iustis qui deum voca-
te audiunt per obedienciam et propter eorum
obseruanciam Ideo in celo ponentur
lucebunt sicut stelle in perpetuas eter-
nitates iuxta illud Baruch 3
Stelle vocate sunt et dixerunt ad-
sumus et luxerunt ei in iocunditate
qui fecit illas Secundario autem vocat
nos inspiracionibus exemplorum premissio-
nibus premiorum et percussionibus flagel-
lorum / primo nos vocat inspiracionibus
exemplorum / Quot enim nos per viam
pene precesserunt quot milia mar-
tirum quot milia virginum quot mi-
lia confessorum tot sunt nobis
vocaciones Unde Joh 10 dicitur Oues
proprias vocat nominatim et adducit
eas Et apostolus ad philippenses 3 ea que
retro sunt obliuiscens et ad ea
que priora sunt extendens meipsum
ad destinatum persequor brauium
superne vocacionis Secundo nos vo-
cat premissionibus premiorum sic di-
ues vocat pauperes ostendendo eis
denarium 1 petri 3 In hoc vocati
estis ut benediccionem hereditate possi-
deatis / 3o nos vocat percussi-
onibus flagellorum / quociens enim nos
infirmitatibus fatigamur vel aduer-
sitatibus tribulamur tociens a deo
vocamur Et sic dicit Gregorius quod nos

hic premunt ad deum ire compellunt
Audiccio Et ista vocacio ad
nos est quasi indirecta sed apud deum
efficacissima Deus enim per culpam excessus
nos permittit punire reducere
propter hoc iuste vult ab eis omnibus
recognoscentes defensiones ad
agnoscere rebellionem iuste et
punit quia nullum malum impunitum
vult relinquere hoc ei exigit
diuina iusticia Quia enim deus
est tam diligere per omnia tamen reg-
clemencie et iuste cause Et quia est summe
misericors omnes homines vult saluos
fieri ut dicitur 1 ad Thimo 2 Ideo
Christus deus est ihesus id est saluator per
Matthei 1 Et ipse saluum
faciet populum suum a peccatis eorum
ipse venit querere et saluum fa-
cere quod perierat Ut dicitur Luce 19
ante venies aliquando quare et qui
Ihesus Christus venit omnes saluare
et / prima / quia omnibus dedit doctrinam
salutis quia Iuxta illud Marci vltimo
Euntes in mundum vniuersum predica-
te euangelium omni creature
to Et Matthei vltimo Euntes doce-
te omnes gentes baptizantes eos in
nomine patris et filii et spiritus sancti docen-
tes eos seruare omnia quecumque man-
daui vobis Ecce quo docu-
salutis omnibus proponit per eadem
omnes vult saluare quia a nullo
trahit doctrinam salutis
necnon Secunda vero est quia omnibus o-
mnibus impendat beneficia et do-
na sua eo quod solem suum oriri facit
super bonos et malos et pluit
super iustos et iniustos ut dicitur
ymo dat dona sua affluenter
omnibus nulli improperando Jacobi 1
Tercia vero quia dedit pro omnibus
precium gratuite et sufficientissimum
ymo et proprio filio suo non pepercit
sed pro nobis omnibus tradidit illum ad Ro 8
Unde Joh 3 dicitur Sic deus dilexit
mundum ut filium suum vnigenitum daret
vt omnis qui credit in ipsum non pereat

habeat vita eterna. Et infra
No enim misit deus filium suum in
mundum ut iudicet. s. iudicio dam
nationis mundum sed ut mundus salvetur
per ipsum. Quarta vero quod
credit bibz hoib, gratia remedia
salutis contra vulnera peccatorum. Et hec
remedia sunt sacramenta ecclesie
per que deus sic medicus per sua enim
pastra vel potagia sanat infir
mitates languidorum. Unde invi
tat nos ait xi c. Venite ad me
o laborantes et onerati estis et ego
reficiam vos s. per gratias sacramentorum.
Quinta vero quod promittit oibz diem
que promittit Luce quinto xv premis
tionis sunt eadem mercede reddita
de laboribus ipsorum. singuli enim
acceperunt honesta denarium
e dare pz quod non sit defectus quo
ad salutem nostram ex parte dei quia
promittit oibz beatitudinem et veram
e abstulit etiam impedimenta
salutis nostre per mortem filii sui
dilecti quod culpa removit. ia
nuam celi aperuit per passionem
suis et ascensionem. Vero inmor
talitate corporum mortem destruxit
et mortalitatem reparavit. Sz quia
multi sunt nonnulli hoc beneficiorum
negavit quod tamen ecclesia
redditur primum Mich vi. popule
meus quid feci tibi aut in quo
molestus fui. Unde ut quod e
duxi te de terra egypti et de sta
tu pecti quid apluis debui
facere et non feci. Unde Luce xiv
parata sunt omnia s. pro salute
nostra. omnia iam sunt disposita.
Etsi quis onerat vulneribus
peccatorum. utatur sacramentorum remedi
is debito modo. paratus est deus
remittere. et gratias sacramentorum
sanare. Unde defectus donorum nec
quicquam retardat. quod dominus
deus aperuit manum suam et
implet omne animal benedictione i. omnes
hominibus se disponentes sanctificat

gratiam infundendo. Si autem nolunt
contra quos continuando vitam in mali
cia. dicetur. h. pasti non salvator
tuo. Unde ad apostolum Ebre vi. Rursum
filium dei crucifigentes in vob. scilicet
peccatis vestris offendendo eum. quia bonum
ut ipse disposuit et disponit. Si
enim inimicus eum offenderet fortassis
levius toleraret. Iuxta illud ps. Si
inimicus meus maledixisset michi
sustinuissem utique. Cristus autem est
amicus noster qui confirmat et amat nos.
ymo lavit nos a peccatis nostris san
guine suo ut dicitur Apok. i. Nobi
nondum quod sanguis multum nate amica
cum exemplum et probacio est. quod
ubi est necessitas in corpore mox ibi
sanguis accedit. Unde cum homo verecun
diam patitur. et quod tunc facies pa
titur. sanguis volens succurrere nature
illuc currit. ideo facies tunc
erubescit. Dum autem homo timet
mori facies pallescit. eo quod te
sanguis relicta facie currit ad suc
currendum cordi. Sic spiritualiter spe
ritum amicum humane nature. Unde ubi
videt necessitatem in membris presto est
subveniens. Vidit enim humanum
genus morti propinquum. ideo pro
illius salute totum effudit. Ad
Ephe. v. dilexit nos et tradidit
semetipsum pro nobis oblacionem et
hostiam in odorem suavitatis. Figura
3 R 6 ubi magister histor recitat quod
dam apocrifum de. Dum fabricatum est tem
plum nullo est in eo audita vox ma
lleorum. quod Salomon plenus sapientia
fecit includi in vase vitreo
pullos strucionis. legitur sic inclu
sos cum videret strucionem et perpendens
hoc vas frangi non posse. vadens
ad nemus portavit vermem quen
dam nomine thamir. et rostro illo
vitro occiso. sanguine illius ver
mis linivit vas in vitreum. et
ad lineamenta sanguinis mox
fractum est vas. et pulli inde
libere exierunt. Spiritualiter omnes

eranq inclusi in vase vitreo
limbi qui primor parentu peccata re
potat ad lucem d' frangi p ali
quam catiua demu videns
xpus pr celestis adoptiuos fi
lios ad ymaginem sua forma
tos. descendit ad neniq vite
pntis. et assumpsit vermem car
nis humane. fuso qzcio sanguine.
gerunt portas ereas et ipsos fi
lios liberauit. unde d' zacharie ix
Tu qz i sanguine testamenti edu
xisti victos tuos d' lacu vbi
no erat aqua / pz go xpm ve
ru esse amicu / qui tanta pro
nob fecit. unde in nob idemes
gtu. sz ipa pyete puerti p sto
est nris suenire necessitatib
vn. ambrosius sr luca li. e. Xristus
oibz oia factus e. paupibz pau
p. dimes diuitib. flens flen
tibz esuriens esurientibz. sitiens
cu sitientibz. in carcere cu cap
tiuis. cu maria flevit. cu
aptis epulabat. cu samarita
na sitiuit. In deserto esuriuit ut
cibu prim hois que pnaritacoe
gustaueat. ieiunio dni solueret.
Simq igr horu dm bnficioru
gti opando bona ut vita poss
deam etna p xm d. n. Ca 12

O quam suauis et bonus e
dne spus tuus. i nob
Ido qz omis eos q' exer
rant ptib corripis. et d' qbz pec
cant admones et alloqris. ut re
licta malicia credat in te dne.
Sic supius dcm est fuit inte
co salomonis a medio decimi
capli vsqz ad fine libri e de
clare quo sapia q est verus
cultus dei invabilr gubnauit
pplm ebreoz. ut p hoc omis ho
imes. ebreoz historia audien
tes. ad veru cultu q dei qe e
sapia animent. Fuit i ista gu
bnacoe inuabilis. tenuit sez in
egiptioz gubnacoe. In ebreoz
expugnacoe

p desertu traductoe / et i canan
eoru d' tra pmissionis eiectoe.
Postqm go declarata e gubnat
sapie. circa pplm ebreoru qntu
ad duo pma. In ista pte gseq
agit d' pmcoe getiu pu sam
tra sctam inhitabat an filios
isrl. Inhitabat aut a septe ge
tibz. quas i aduetu filioz isrl
i mora eoru no statim et sub
sz paulatim dns deleuit et p
ltuat et dmo illuc tre pnat
et in easde filios isrl inacto
platauit. Et circa co duo fuit q
pmo agit d' cananeoz affl
ne / 2o d' ebreoru instruccoe
i. Tu aut dnator v'tutis. Ci
pmu duo fuit. qz pmo agi
imo afflictois. quo gens can
neoru afflicta fuit. 2o on
qz ad illu modu no fuit du
pote a iuicio limitata. 2a p
No qz impotens i bello. Ci
duo fat. Ma pmo ondr bonita
diuine castigacois ad os pec
gualit. 2o ad cananeos
tha pz ibi. Illos ei antiqs. Ci
pmu in lra pnti duo fuit
pmo agit d' diuina dulcedi
qua influit mentib instru
2o d' mia maxime qua o
i conceptione maloz. 2a p
Ideo qz hos q' exerrat. Ci
d' sic O qz suauis et bonus e
spus tuus i nob. Vbi diuin
nitatis dulcedo gmedat ex
magne admiracois. O. t
nota seu signu gradis
cois / ex vocabulo sume p
bonus / ex vbo mie dete
qz suauis. Vnde o rm pstian
papia qnqz e nome. ut e
e interiecto. aliqn advbm.
interiectio. tuc aliqn e interiec
dolentis ut ibi O in grata
ria sinus / qnqz e interiecti
mirantis. ut ibi O re admi
Qu aut est aduibiu etiam

disp hr significatois Illa o e
adu bm vocandi ut ibi O regina
Admiradi O qual fuinez
hug indigent ddo O mors Op
tui ut ddo o assis Exhortadi
O fugite Cu vo pfert cu
fpiacre e motu tuc e int
Qui vo seq actus mjsus
tu e mtie adubiu ut ibi O
cu ecct misera In modo vo est
correctio vel adulatu ut d iste
e ina 4 e nota magne admi
radois Cum aut e nota gaudij
emendat Juxta id ps Cum magna
mlt dulcedinis tue dne ba
nus e vomblin sume pfercois
lux S Nemo bonus nisi so
lus ds Suauis vo e dbi nive
desuecois Juxta ps quesfacte e vi
dete qm suauis e dns vbi go
des vo regitando q ineffabilie
e ma sint spus sancti benignitas
su e mag in nobis ideo
ps Io fet tle oi macom vel
loq in alia ling qz ce ps de
suauis dns ommibz et misera
sup oia opa ei le gz dina
dulcedo gna in ob mtelis sat
magistre ne spa darlar i con
tra maleor qz en posset affligere
et michi laes si vellet ut i iuste
reddet corripit admonet et al
lucit ut relinquat malicia sua
et redeant ad deu p pma Et
hec quod fedit Bo qz s q tata
sit te bonitas clulutas hos
seruat peccatores sez peruis
impios pueta et paulatim
ad se vecare dicta sunt ad
m p exteriore pdicacoz ma
colloquij p inma inspiracoe
ut relicta malicia credat
in dne q eos ita dulcit vo
cat ab errore Suauis e spus
sanctus dne Annuit homo
et non possit se spm
scm habere sic ut pt se m ca te
sancti signa Ista tu signa pt

pt ho hre rm q vnsltr pt coice
spm scm se hre p graz Et ac
cipiunt ista signa rm tplice spez
i qua spm scm legis apparuisse
Apparuit enim in spe nubis sup
xpm trusfiguratu In spe colube
sup xm baptu In spe ignis sup
collegiu aplor ogregatu Primu
go signu est humidans lacimas
et ideo apparuit i spe nubis Nu
bes ei fundunt pluuias sup tra
et spus scus irrigat mete deuo
taz qua inhitare dignat flumio
lacimas Vn Gn i d q spus do
feba sup aquas Et ps flauit
spus ei et fluent aq Et ad Ro
8 ipe spus postulat p nob ge
mitibz inenarrabilibz postulat i
postulare nos fat s glo Vn di sc
Laj Lacime penitetiu vinum
sut anglor qz in ill e calor vi
te sapor gre gustus indigetie sa
nitas redeuntis inocetie recon
ciliacois iocunditas et serenate
ostie suauitas Scdm signu e
dimissio iniuriaru et ideo appa
ruit in spe colube q felle ca
ret Vn qn ho inuenit se patie
et benignu ad remittedu inui
ria sibi factam euidens signu e
q spm scm ht cu quo nullo o
dium stare pt cu sit aor Odiu
naq anim inflamat indurat
et amaricat s3 spus scus p otas
odicoes descebit Illa opat eu
vnccoi et melli Ingnitu ei
cor odio inflamatu refrigerat
d rors vnde Ecc 18 Omne
ardore refrigerabit ros Vnde
petit eccia q corda ma spc
sancti emudet infusio et sun ro
ris intima aspsion fecundet
Ingnitu vo cor odijs induratu
mollificat d vnctio Vn 1 Joh 2
d vnctoz hetis a sco et nostis
oia qz vo cor odio amaricatu
dulcorat d mel Juxta id Ecc
24 Spus meus sup mel dulcis

In lacrimis tu sunt que mitius cogitata psent
Sunt lacrime due sunt false sunt et amice
purificat clarz sal condit purgat amice
est anime fructus lacrima pfunde fluctus
Et post dolores psallimus ut n de pectora palme

Nec iuvat hoiem pacem fictam ptendere in verbis et odium celare in corde quia fictorum illum detestatur spiritus
sanctus iuxta illud Sap. i. Spiritus enim
sanctus discipline effugiet fictum
Tercium signum est desiderium superno-
rum et illud spiritus sanctus aparuit in
specie ignis. Sicut enim ignis illam tradit
sursum et se celo coniungit ita spiritus
sanctus corda illorum quos accendit sur-
sum elevat ut terrena fastidiant
et celestia desiderent. De quo illud
Ezech. 8. Elevavit me spiritus inter
celum et terram. Non dixit posuit in
celum quia ibi tantum sunt boni. Nec di-
xit posuit me in terra quia in mundo
ardui. Sed dicit elevavit me inter ce-
lum et terram quia ibi debent esse fide-
les quam Lucas narrat est quia ali-
quando hinc ascendunt usque celum contra
contemplando et aliquando descendunt terram
proximorum utilitatibus inserviendo.

Circa quod mouetur dubitatio utrum spiritus
sancti gratia detur necessario homini se con-
venienter preparanti ad eam. Et videtur
quod non quia quibuscumque deus dat gratiam
gratis dat et libere ex sola misericordia. Ergo
quantumcumque homo disponat se est in
libera voluntate dei dare sibi gratiam
vel non dare. Item homo comparatur ad deum
sicut lutum ad figulum. Unde dicitur Iere. 18.
Sicut lutum in manu figuli sic vos
in manu dei. Sed lutum quantumcumque
sit aptatum non accipit formam a
figulo ex necessitate. Ergo nec homo gratiam
a deo quantumcumque se preparet. Ad
oppositum est glossa super illud ad He. v.
Illustratos per fidem pacem habeamus
et est Augustini. Deus libenter confu-
gientes ad se alit esse iniquitas
in eo. Sed impossibile est quod in deo sit
iniquitas. Ergo impossibile est quod non
recipiat confugientes ad se. Ergo con-
fugiens ad deum necessario consequitur
gratiam. Item Apoc. 3. dicitur Ego sto ad
ostium et pulso si quis mihi ap-
peruerit intrabo ad eum et ce-
nabo cum eo. Sed iste qui disponit
se faciendo quantum in se est ap-
perit. Ergo intrat necessario. Confirma-
tur ista ratio quia isto aperiente si
intrat aut non intrat. Si non in-
trat ergo frustra pulsat quod im-
pium est dicere. Si intrat quod
dat. Item Anselmus de casu dyaboli
dicit quod nulla est causa quare
dyabolo non dedit gratiam perseverantie
nisi quia ipse noluit accipere.
Unde non ideo non accepit dyabolus
gratiam perseverantie quia deus non
dedit. Sed ideo deus non dedit
quia ipse non accepit. Ergo quicumque
se preparat ut accipiat utique
recipit. Ad hanc dubitationem dicendum
quod quedam est necessitas coactionis
et quedam necessitas infallibilitatis.
Coactionis vero non cadit in
necessitas vero infallibilitatis cadit
in deo ex promisso tamen suo et
vel lege statuta. Et hec ne-
cessitas absoluta. Sed est necessitas
consequentis. Unde non fiat cum
statuta quod viatori faciat
hoc est disponendo se ad gratiam
quin habeat gratiam posset tamen
legem mutare etiam aliquam
si vellet. Et ideo quantumcumque
disponeret non haberet quia deus
hoc illam causalitatem haberet
gratie de necessitate. Sed tamen quod con-
que gratia excedit omnem dis-
positionem nec est possibile quod
mereatur per actus opera in ale
mereri gratiam de condigno. Ad secundum
ergo dicendum quod deus de
misericordia et ex gratia sua pro tali
lege in eo dei statuit et
servat. Sed statuta lege neces-
sario necessitate gratiam. Ad primum
quandoque sicut lutum per quod
quod dat aliquis non tamen
erit in omnibus nec est pactum in ar-
tifice et lutum. Sed dato quod fieret
artifex posset frangere pactum
pacti lege manente. Et sic lu-
tum est apud artificem premium

nō de congruo nec de condigno. Sic
tñ questionem magis pre est q̃ lo-
qui et loquendum C. Addiço
tñ eciam quod dicit glosa ac libe
ratur. Et sic sol medium suis ra-
diis illuminat et fructificari facit, sic
deus qui est sol clarus merito nam
illuminat et sua gracia nobis misericordi-
ter impendendo fructificare facit. Lux eciam
que in tenebris nunc lucet si
clausa est terra vel anima et inanis
et vacua. Nam dicitur quod aqua rape-
ntur ad profunde valles, quas lu-
cis radius solaris attingere non
valet, et ideo eciam semper sol
manet tota sterilis et inutilis
et quia eciam sicut quamquam quam cunctimur
infusis inspirati ac fructus illius va
lere videntur. Sicud dicimus anima
nostra per peccatum ad tenebras
aliud obscuritate obfuscatur
quia mortua proinde solacium ra-
cionis et gracie ut idem videndum sint
sterilis et sine meritorum ope quamlibet
dicit sol iusticie intellige sic
qui peccatum perdidit illic non red-
dit. Et si fecerit aliquid forte
vt elemosinam largiendo
vel aliud de genere bonorum hic totum
impeditur fit et inutilis ad
salutem. Sic omnis inutilis et inutilis
mereri per adipiscende future vite
... sic illuminat terram
apparuit dicit gracie fiat sic
sublata sterilitate producunt
fundamentum meritorum bonorum
eterne. Figura huius Gen. i.
legitur quod terra erat inanis
et vacua et tenebre erant super faciem
terre. Et dixit deus fiat
et facta est lux. Et sic quod
dicit deus terra germinet herbam
virentem secundum genus suum. Spiritualiter
tamen subaudiendus huius vero. Quia
natura et gracia inanis est et
vacua. Nam sunt tenebre vel culpe
sub facie terre vel cordis
... per insensibilitatem

vel insensibilitatem et abyssus. Sed
deus prosperat ibi lucem sicut radiis
divine gracie et inspirat eam in-
ducit viam salutis. Sic eciam sub-
lata culpa et peccatorum caligine
proinde sicut incipit fructus
bone operacionis et post tunc meto-
rum sunt felicitatis eterne. Unde psalmista
Dominus dabit benignitatem et terra nostra
sua dabit fructum suum. Si deus ac-
ceptum. Cum enim deus offendimus
Regem eternum. Numquam placet eis
licet quamquam faciat opera sancta pro
re publica utilia et commodo-
rum. Numquam placent sunt illa
remuneracione eterna. Sicut sunt
operibus actus eciam quodam displi-
cabiles vel perdidit post.
Sed autem vero remittunt sunt
tunc prout et eis manifestat.
Sunt tamen quamquam eadem opera eis
tamen regem eternum placet quia
per eadem qui se disponunt ad recipiendam
graciam remittendam. Dicit eciam de
nobis cum demus diu heccas offe-
re. Sed opera mea non sunt meritoria
remittere quamquam tamen per ipsa nos dis-
ponimus et preparamus ad graciam regis
eterni. Si enim tenditur vel vera meritorum
eciam elemosinam vel alia pre-
opera faciat quod sunt inutile cum eadem
est ille per peccatum tempore. obfuscant
aut intellectum et a luce divine
gracie excludantur. Isaie lix iniqui-
tates vestre diviserunt inter
vos et deum vestrum et peccata vestra
absconderunt faciem eius a vobis,
ne exaudiret. Manus enim vestre
plene sunt sanguine et digiti vestri
iniquitate. Labia vestra locuta sunt
mendacium et lingua vestra iniquitate
fatur. Non est qui invocet iusticiam
neque est qui iudicet vere sed confidunt in
nichilo et loquuntur vanitates. Hec
ille. Sunt eciam tenebre autem que lucem
divine gracie impediunt. Unde his
tenebris agnetar se Augustinus in-
volutum ingemit in libro Soliloquiorum

c 33 no tn in dyalogo sz i alio
Erat mgt nubes mag & tene
brosa an oclos vanitat ance
ita ut vide no possim sole
iusti & luen vitat involue
bar eni tenebs filiq tenebrar
Tenebras aaba & luen non
ggnosceba eo q cecq era qa
ceatate aaba qr luen tuu
no ggnosceba & p tenebras ad
tenebras abulaba Qs inde
me eduxit nisi tu Ubi era
ho cecq i tenebris & i umbra
mortis Qs accepit manu me
a ut inde me educet Qmt
illuiator meus que no qrebam
fuit & ipe me qsuivit Et non
invocaba eu & ipe me vocavit
Qms ille e Tu dne misericors
& misator pr misericordiarum & deus
tocius gsolacois Tu sce ds
meus que gfiteor toto corde
meo grats agens noi tuo In
tonasti de sup voce grandi in
interiore aures cordis mei d
Fiat lux & fca e lux & discessit
sit nubes magna & liqfca
est nubes tenebrosa q ope
rucrat oclos meos & vidi
luce tua & ggnovi voce tuam
Et dixi Ve dne tu dne Tu
es ds q eduxisti me d tene
bris & umbra mortis & vocasti
sti me i admirabile lumen tu
um & ecce video Gras t ago
dne ds gras t do illuiator
meus Et qusivi sn & vidi
tenebras meas i qs fuera
& abissu tenebrosa i qua ia
cuera & gtremui & expavi
Et dixi Ve ve tenebris meis
i qbz iacui Ve ve cecitati
illi i qua vide luen celi no
potera Ve pitie ignorantie
qua no ggnosceba te dne Gras
t illuiator meus qm illumina
sti me & ggnovi te Sero te
ggnovi veritas antiqua
Sero te ggnovi vitas etn &
tu eras i lumine & ego i tene
bris & no ggnosceba te q il
luiari no potera sn te q
e lux ex te Tho c Sic ei
cos q everrat variis inv
torricosu tenebis cuyt
ut seipsos agnoscat ad
nes & alloquens agui ex
bz inoiceolibz & damis i
extioribz aliquod divin
fit plagis additis corp
Aliqu admonet & allogr
sius gtintis inspiacoibz
extioribz & intioribz sit
cecitatibz ut se agnoscat
qz & via obscuritat re
quens via lucis accept
Via vera in q errare no
git invitado vz xpm ih
Ubu cad ferit qd illuiat
hoiez veniete in hunc m
Joh 1 q e lux indi ciqd
h e ein via va eqde ig
no sut tenebre ulle 1 Jo
& q petm no fec nc inventus
dolq i ore eig 1 pet 2 &
solu via sz etia hostiu
etne Joh x imo & p
bong oium sucas pducens
ad pascua btitudis etne
nobis gcedat Lectio 18
Illos eni antiqs hitato
sce tre tue qs exhor
hm odibilia t opa facie
p medicamta & sacfici
iusta & filios suos ne
ces sn ma & comessto
sceru hoim & devorat
sanguis a medio sacr
tuo & auctores hnte
manxilatas voluist p
p manq pntu nros &
tgna paptent pegnati
pueribz dei h t oiu
bz esse in tra Decolata
castigacoe ad oms p
gnatur qr omes cou

amonet & alloquitur ut relin
quant maliciam / In hac parte
dicitur diuina clemencia castiga
re illorum gentium quas deus eiecit
et expulerunt filij israel specia
liter hec ita facere / Ita primo recepta
puniendorum prius scriptum / primo ex
plicat deus puniendos peccata. ibi
Sed hec tanquam habitis / secundo
amplat dei misericordie comitem
ibi ergo sis iustus / Circa primum
explicando puniendorum prius scriptum
que fuerunt in littera primo littera primo
ostendit que erant puniendi / secundo que
erant puniendi / tertio quia erant
puniendi / quarto per quos erant puni
endi / quinto ad quod erant puniendi
Primo ergo ostendit quod fuerunt
prius qui in deuteronomio filiorum
israel in terra sua & quia ad hoc
Illos enim abiicias habita
tores scilicet terre tue ubi eorum
corpore gentes que sunt nobis cognite
Deutero 7. ethei gergezei
amorrei cananei pherezei
euei & iebusei. Significantur
peccata capitalia quia nos
expugnare si terram promissionis
volumus Audire altera
fuerunt dominum littera statim
quod dicit exhorruisti eos ab
habitatores huius gentem odibilia
opera faciebant Et quia ita
peruenerunt in deum peruenient
in primis / Prima deus peruene
runt cum summa virtute cum
magnitudine & cum summa
bonitate. Non summam
peruenerunt indulgentia
... inuestigabant
... quibus se dicebant me
dicinis Unde eorum sortile
gia ... medicamina
... per sortilegia medi
...sic nunc adhuc peruenerunt in
... summa magestate
... quia sacrificia quibus solum deo
debebantur ydolis faciebant

et deo ministerii & hoc intelligit qui
dicit quod faciebant sacrificia iniusta
quia contra peruenerunt in deum & hoc
non solum hoc immo peruenerunt in
proximos & maxime in illos quibus
magis erant parentes magis quam
deberent fuisse ut in filios
suos. Unde dicitur littera quod fuerunt filiorum
suorum parenticidas Unde prophetam ymmola
uerunt filios suos & filias suas
demonibus Circa quod difficile fuit
colere demones quia iubebant a pa
rentibus filios imolari. & hoc fece
runt isti gentiles supra dicta Unde non
solum imolauerunt immo inferre
cerunt filios suos ut imolaren
demonibus & non cum igne & habuit te
hoc fecerunt Et quod hoc dicit littera quod fu
erunt filiorum suorum necatores supra
dicta Et non solum occiderunt fi
lios immo uiscera et carnes huma
nas comederunt contra pietatem deo
sacrificauerunt comedendo sic iu
dei de suis sacrificijs faciebant
Et hoc est quod subdit littera Et co
mestores viscerum hominum Et no
minatur viscera ad ostendendum
crudelitatem eorum quia preter ea quod
interiora hominis sic plurimum
... & comedebant
Unde ostendit quod thimotheus propheta
... in ui
... ...
...
... Unde
subdit littera Deuoratores sanguinis
& hoc super omnia sacrificia eorum videbantur
detestabilia quia erant auctores
parentes animarum inuoluntarium
terra est obscura Et uolunt dicere quod
illi qui fuerunt parentes erant auc
tores in ... animarum
a hominum ... ... auxilio &
defensione Fuerunt tanquam au
ctores in bello & ordinatores mor
tis filiorum ad sacrificium demonum
suorum. Secundo dicit tanquam existentes
parentes carnalium animarum

pitagoras dicit quod carnes
non debent comedi et
... 17. methamorphoseos
... ...
volunt idem quia solum ...
et capre debent ad
... ... quia fa
ciunt dampna ...
... ... et capra
destruunt arbores ...
qui ... ... volunt

manu electam. i. habens de terra sua angelico potitarum ergo tam in deum quam in proximum. et sic peregrinare vel eius debebat. Et quod Terre per accessionem et expulsionem a terra illa sancta in qua filius dei erat natus, passus, mortuus et mortuus. Et ad terram illam sanctam veniat. Et subdit sic vel. A modo sacramento tuo voluisti vide Terra enim sancta sacramentum. Et secundum sacramentum quia loquendo sacre signum. Terra ergo terra significabat ecclesiam militantem et ecclesiam triumphantem. Vel quia venerunt ea sacramenta novi testamenti: fuerunt consummata. Modo sacramentum vocat. Quodlibet vel sacramentum quia in medio terre perfectum est. Et per quos fueruntque dolore vel ... Et ... per manum puerorum tuorum. Sub Iosue nostro terram promissionis Iosue x. Iustum enim fuit quod intraret veri dei cultores demonum superatis. Et ideo innuit quod subdit ... ad quod expulsi sunt. Vt dignam peregrinationem perciperent pueri dei. Sicut Abraham, Ysaac et Iacob, quod in terra illa fuerunt peregrini, nam et ipsi terra sancta fuerat promissa. Quia terra sancta dicitur terra Terra. Sicut enim dei sunt. Sicut patriarche tamquam peregrini. Et per ibi rapiunt corpora sua. Natis ... domini mortuus et resurrexit et ascendit in celum. Et ibi iudicabit vivos et mortuos. Vnde dicit bedevisti domine terram tuam. Mane adhuc a nostris licet per nostra destina ... [illegible] non timebis. Per martirium ad terram vincentium perfectioni. Terra ergo est terra illa bone ... carior bone ... et impressa bone signacionis. Vnde dicitur vt dignam perciperent peregrinationem puerorum dei. Vnde vita hominum

peregrinatio quedam sit vsque patria nobis promissa. Vnde dicit ... nam hominem peregrini sunt ... eundo et redeundo. Peregrinus ... [illegible] tam in ... et in ... peregrinatio cottidie vsque ... cottidie fecerit malos ... [illegible] tidie operatur et cottidie ... [illegible] Primo dicitur hic maximum quod non ... [illegible] quod hic est summa perfectio ... [illegible] ... sunt ... impedimenta ... [illegible] ... bene ... impediat ... mora ... [illegible] ... a bona via ... [illegible] ... contrarium ... [illegible] ... bonus hostis ... [illegible] ... cottidie cogitare et ... [illegible] ... bonus ... vere ... [illegible] ... Vnde ... vsque fine. Cottidie ... [illegible] reddendam ... [illegible] ... hic ... [illegible] ... cum se ad ... quem ... [illegible] ... mali tamen ... [illegible] ... Ideo peregrini ... [illegible] ... et nos ... [illegible] ... debemus ... [illegible] ... Vnde ... plangens ... [illegible] ... cogitat ... [illegible] ... cum vero phil. Ecce ... [illegible] ... expedit ... deuotum ... [illegible] ... per humilitatem. Vnde ...

Quia depdari desidat q thaz-
ma publice portat/ Sic vitat
hi actum deceptio/ hospes
in hostis. mag est. q sic hosp
in gtissim ondit. lectisima
hospita demostrat. & bona po-
ta apponat/ s i fine pessime
districte gputat nec hoiez qe
ecu asportare pmittit / Tercio
peg vitat nimia simpinus o-
neracio/ gutu em mag pt secu
portat de vestib & alys qbusq
rebus Secundo xani devoti dice-
re cu aplo 1 ad Thio 6 habentes
alimta & qb tegamur his con-
tenti simus Et boh 9 2 d q lla
pac nimis qz gtrita est/ nemo
ecia sua ipi portat me
dis mercatoribus ea in patria
tradunt ut ab alys eiusdem
societatis mercatoribus tantum recipi-
ant i pria ad qua vadunt Sic
prudentes xani divitias
elemosinas erogando pau-
peribus in presenti. Hi et sunt
mercatores celorum & securitatem
habent ab eis p lras evangeliorum
q tndem in uno centuplu
i celo recipient / Tercio peg
portat qui in patriam sua
redit. vz de peccatis indulgentiam
in mo reuerentiam & dinceps
gredi licentiam. Sic etia vad
pstq vediet v(er)sus celeste pa-
triam i morte gaudet qr secu
portat peccatorum indulgentiam Reci-
pit ab amicis reverentiam. Solet
enim amici venientibus peregrinacione
processionaliter occurrere et in do-
mu sua devote conducere Secundo
in morte scorum vel devitum de pe-
regrinis mundi occurrunt sancti ange-
li. Sic petit pye ecclia d.
Subvenite sancti dei. occurite an-
geli suscipite animam eius & offer-
entes in conspectu altissimi Et tunc
in domo sua / Tunc enim primo
quiescit post sudores hor labor

ppetua quiescendi licentia Iux
id Apoc 14 Amodo iam dicit sps ut
requiescant a laboribus suis &
hec est qua digna fecerunt pe-
regrinacionem puerorum dei [illegible] Addico.
Vn vere omnes incole mundi huius
peregrinantur varys tn vys incede-
tes Illa & abrahe dcm e Gen 17
Scito pnosces q peregrinum futurum
sit semen tuum in terra non sua /
Et aplus 2 ad Cor 4 Volumus
magis habere peregrinari a corpore
& esse presentes ad dominum Et Gen 47
Jacob dicit Dies peregrinacionis
mee 130 annorum sunt parvi & mali
Vn Aug 19 de civ dei c [?] qua-
diu e ho in isto mortali corpore
peregrinatur a domino p fide ambu-
lat non p speciem. tac p hec omnem
pacem vel ale vel corporis vel sit
corporis & ale refert ad illam pacem
que homini mortali e cum immortali deo/
Cu em incola padisi ppt pctm
fuisset expulsus peregrinari cepit
i tra. reditum querens ad patriam
& gsequitur om posteritas eius Cu
em in honore gstitutus fuisset non
intellexit ut via mandatorum
dei custodisset sic qz ad hac hen
flexibiliter peregrinator devenimus.
Plurimi tn in via mor peregrina-
tionis sue oberrant l3 oes bn
patriam attingere grat & cupiant
sic dicit Boh 3 de q p.2. Inquietus
Ois mortalium cura. qz multipli-
cium studiorum labor exercet diuiso
quidem calle predit. s tn ad unu
btitudinis finem intendit pveniri Vn
aliq dereliquerunt iter rectum & am-
bulant p vias tenebrosas quorum
puise sunt vie & infames gssus
eorum ut dicitur pvb 2 Vadunt enim
via dni postergantes. que est vera &
salutaris via vz mandatorum dni
de q ps gtrat de Via mandatorum
tuorum cucurri Aly em p vias ar-
duas & motosas. Aly p vias
lubricas & lutosas Aly p vias

7 dicit aplus ad hebreos
13 non habemus hic ma-
nentem civitatem s fu-
turam inquirimus Et
7 dicit aplus 2 Cor 4 7
Quamdiu sumus in cor-
pore peregrinamur a dno
p fide enim ambulamus
Et non p speciem Audemus
aut et bonam volun-
tatem habemus ut
[?] pa —

obliquas et tortuosas. Alii per
vias obscuras et tenebrosas.
Alii per vias duras et lapido-
sas. Alii per vias desertas et spi-
nis plenas. Alii per vias nimis
asperas et tumultuosas. Alii per
vias difficiles et nimis suptuo-
sas. Alii per vias longas et ni-
mis dispendiosas, tediosas
et arduas. Per vias montosas gra-
diuntur superbi et fastidiosi. Isti
enim exaltant cor suum et in ma-
gnis ambulant et in mirabilibus
super se. Quoniam superbia ascendit sem-
per. Sicut enim qui talis moratur de
speculo solet. Equales preponderando
maioribus assimilari contendit,
nec patitur aliis subesse, sed
ubique laborat preesse. Dominus
semper esse cupit ad eo quod quantum
est in eo, si posset, celum ascen-
dere faceret. Non potest tamen illuc ascen-
dere. Unde intelligitur alium mi-
serabiliter ruisse. Hec super superbia
ut dicit Innocentius contemptu li. 2
contemptu mundi c. 32. Cum enim
in magnis ascendere ... p...
nis ... Amon superbe
dit Hest. vii. ... ...
... et penitus an-
tiochum ... Pharaonem
submisit cum exercitu suo ...
Sennacherib interemit. Ysa. 37.
Sic enim sedet ducem superborum
destruxit Deus et radices gentium
superbarum inaruit, ut dicit Eccl. x.
Quia superbis resistit Deus, humilibus
dat gratiam. Jacobi c. 4. 1 Petri 4.
Pergunt autem per vias lubri-
cas et lutosas, sicut homines car-
nales et luxuriosi. De quorum ex-
pugnatione sive ... ...
ipse ... Innocentius ubi supra c. 22.
O inquit extrema libidinis turpi-
tudo, que non solum mentem effeminat, sed
et corpus enervat. Non solum ma-
culat et fedat animam, sed et macu-
lat ... quod persona omne

namque peccatum quod fecerit homo
extra corpus est. Qui autem fornicatur in
corpus suum peccat. Unde super illud
... dedit et penitentiam
illam ... ...
sed quam illa sequitur pena et pu-
nitur. Favum enim distillant labia mere-
tricis et nitidius oleo guttur eius.
Novissima autem illius amara
absinthium et acuta sicut gladius
biceps. Infra c. 21. ... ...
luxuria ... cum ad
te regione ... sicut dicitur
... cum ... ...
Gen. 34. ... filii ...
... Judicum 19.
... pugione ...
... tribum Benjamin ...
... exceptis viris ...
... Judicum 19 et 20 ...
... et quod legitur ...
... ...
... ...
... ...
cum sola ... homine bestia-
lis ... et videtur ...
... ... hec ...
... ...
... ad hanc ...
... ...
... spiritus immundus appellatur,
quia hominem vita polluta et im-
... ...
... ...
via Domini. Unde ... ...
... in via ... ...
bat. 3° per vias obliquas et
tortuosas ... ...
et ... ...
... ut ... ...
... ...
... ad modum serpentis ...
tortuose ... ad unam ...
ad aliam ... ...
Innocentius li. 2 c. ... ubi ...
... ut ... ...
odio ... ...
... et malum bonum ...

Circa ista ... ... in via ... ...
... qui ... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...

lux tenebras & tenebras lucem
infirmitates animas que non moriuntur
infirmitates animas que non vivunt
non attenditis mitem consolationem
huiusmodi pro mors non ... sed de
... misericordia sed per certitudinem non quod
... sed quod voluntas affe
... quod ... sentiunt sed quod
... cupiat non ... quod ... hoc
... sed quod liber hoc ... his
... tenebrosas ac ob
... incedunt detractores & ...
... qui sedent & insidiantur
... in obscuro rectos corde.
... Et qui ... ne ...
... tenebris hic ...
... adultera ... adulter
... sed observat ... tene
... De quibus Job dicit: Via impiorum
tenebrosa & ... suo
Contra per vias devias et
... ab ... ab ...
... et ... quibus
... Via predicatorum ...
... & ... illorum ...
tenebre. Hec ... dicit
... et eorum ...
... de quibus in ... Judicum
... qui ... abierunt
... per vias devias ... a
... & ... quia
... dimittere suum spiritum. Et
... spiritus sui qui ...
... ...
... Ozee & Sapientia
... spiritus ...
... ... Et
... ... et
... divitiarum & ... sius
... per vias asperas & ...
... tradidi & ...
... Contra ... in
... eorum & via pa
... Certamus vias
difficiles & ... ambulat
... quorum de veter
... ...
... sunt nimis & adhuc

esse erat in dentibus eorum & ira
dei ascendit super eos per ... illa
... que desiderabant voluptuose
... & hinc ... apud
... legitur in ... Vel ...
per vias longas & tediosas ...
... & ... in via per
... attendant ... labo
res & ... & in hijs que deus sunt
specialiter ... & ... ad
dei cultum ... apparet ... in
... longum. Hec sunt vie que appa
rent hominibus recte novissima autem
earum ducunt ad mortem. Et in eis
abeuntes possunt dicere: Lassati sumus
a via iniquitatis & perditionis & ambu
lavimus vias difficiles & viam domini
ignoravimus. Unde ... hijs ... ta
... qui in hac ... adultera opera
... per medietatem ... spe
... & filiorum suorum vo
... & ... & ...
... visceri hominis per ...
odium & invidiam & hec omnia pa
... quia non ... via ...
... mandatorum dei implendo & ...
... ducat ad patriam ... eterne
Sed & his tanquam hominibus
pepercisti & misisti antece
... tui ve
... ne illos paulatim extermi
narent: non quia impotens eras in bello
... subicere impios iustis aut
bestijs ... aut verbo duro simul
exterminare: sed partibus iudicans da
bas locum penitentie: non ignorans
quoniam nequam est natio eorum & natura
lis malicia ipsorum & quoniam non
poterat mutari cogitatio cordis
illorum ... Semen enim
erat maledictum ab initio. ...
... multiplici ...
... meritis ...
... In hac parte ...
... dei ira eos ... Non
obstante ... eorum ... a
pluralitate ... divina
pietas ... & laudabil

... [illegible] ... ad ... & ... [illegible] ... et ... quia ... depositum ... [illegible] ... [illegible] ... in ... [illegible] ... ultimas ... partibus ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... et ultimis ... [illegible] ... ad ... [illegible] ... quis ... [illegible] ... habuit [illegible]

cia eos. q non subito sed paulatim et p partes eos deleuit ut sp relinqueret penitentie locus hiis qui superfuerant. Ex alia autem parte deleuit eos non incontinenter et cito ut eorum delecio citius appareret non hominis opus sed dei vltio. Et sic tu ex sanctissima operis exterminacione quod ex incontinentia vltione maiorum parentum prime. Fuit ergo etiam istud tu / primo enim narratur diuina pietatis in parcendo / 2o excusatur eius pietas in puniendo / 3o replicatur malorum peruersitas obstinate resistendo. Hec propter ibi illo est impotens / 3a ibi Non ignorans. Dicit primum nondum quod pietas dei puniendo declaratur in Chanaan. Circa punit eos misericorditer. innata et probabiliter. Unde dicit sic. Sed et hiis vt antiquis habitatoribus terre sancte non obstante eorum intrinseca malicia tamen tamquam hominibus pepercisti / tamquam hominibus ad ymaginem tuam factis vt tamquam fragilibus. Gen. 6 Non permanebit spiritus meus in homine in eternum quia caro est. Ideo punit eos mitabiliter. Et ideo subdit Et misisti antecessores exercitus tui vespas. ad literam Josue 24 Misi quoque ante vos scrabones et eiecerunt eos de locis suis. Glosa ysidori vn ethimologiarum libro 12 Apes ipse vocantur orte de bobus. scrabones de equis / fusci de mulis. vespe de asinis. Dicuntur autem scrabones a scrabo. id est a caballo quia de putrefacte carne equi nominis caballi oriuntur / sic apes de putrefactis carnibus bouinis. quemadmodum homo omnes apes illos generentur. Dicunt generacionem duplicem vz naturalem per propagacionem qua vna generatur ex altera / et per putrefactionem de carnibus iumentorum vt bouis et equi. vnde in multis libris scribatur scrabones / crabrones tamen parisienses et johannes in speculo doctrine dicunt crabones. vnde Crabo caballus erit. sed scrabo nascitur inde.

Et declinatur crabo onis [illegible] Alexander neqquam. / Et i pa[illegible] bit per dracades [illegible] Sed ethimologiarum hugucio et bri[illegible] ter dicit scrabonem ut [illegible] nes / hugucio quod vespas [illegible] dunt [illegible] exercitum [illegible] paulatim extinderent et per [illegible] hic per diuinam pietatem [illegible] Consequenter excusatur eius pietas [illegible] niendo / quia non est ex impotencia [illegible] [illegible] quod [illegible] potentie [illegible] [illegible] per iumenta alia eos per [illegible] [illegible] vel mittendo bestias [illegible] nas [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] Hec [illegible] quod impotens erat subiicere impios in [illegible] per preces vel iudicium vel [illegible] eciam [illegible] [illegible] hic quod [illegible] replicatur malicia [illegible] hec [illegible] possibilem [illegible] [illegible] [illegible] quod dedit [illegible] penitencie [illegible] [illegible] [illegible] possit [illegible] Non [illegible] [illegible] fuerit [illegible] quod [illegible] malicia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] malicia dimittendo [illegible] quod non ipso impellente [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Non ignorans quoniam [illegible] [illegible] ab ipso [illegible] et malicia [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] naturalis malicia [illegible] [illegible] [illegible] naturalem et difficile tollitur [illegible] [illegible] quod non potuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mutare pellem suam [illegible] [illegible] [illegible] et vos [illegible] [illegible] [illegible]

nt maledom ab inicio / qz ad
lung d' Caym filio d ade q ab
in° i ab quiq° malq extitit
incidaur / Dt tu gl° hic · q
quo ips erant maledci qdam
qualitat eis in q malledi
digna q̄ forem hui° d' ql te
forenes vl primus ad ptendu
las legis p̄nie Nonū. Cme te
datus est nob ad p̄mendu
penitedy / q si est momentu
vl p̄ma · exige a nobis
vult' gessa q mytuler cd.
Apo · ix Item madaur de
agē q noui dedir spacium
qui paenitep quolz hora
Ro qui debet hora p̄nie
sic deum fiuir i pbulta
q qua ut siu p̄nie
eudra · quam p̄nia impa
qua̅ ānue ro̅ [illegible]
mo limitra. D duob̄ p̄mis
dem fuit dicte / s de
residuo iz est dem Crua
Deprim p̄nie vtile pa
vz sollicit · i reconpsanciti
confessione · saris̄ co
q forte satisfactions
ad hc q puta d' pord vult
neria i e sollicitude pro
At eni ipsus vl balli
bona aliq dni expendisse
Psumet quam sibi sq
debita sollicita · Precor ut
bona racept dispensandi
qre bona nāc bo forme
cista male qsūpsit p manon
i subito q cu impmisse ad
vl qfessio̅e qputu se au
Na medica piga
pmarauq / medicina
Drogmis / pgnita est
1 q 2. Deus si
c. q vn · spatr cogi
Et i ad Cholh Cogitate
fructum Et ido dicit sigut
128 ad dicitur lx od
ipse fectum vz tot

errores cogitando. loquendo · opando
q obmittendo Et iudz Recogitabo
t' omēs annos meos i aaitie ai'e
mee · Sz h9 qm̄ quīnt fit · Psu
munt eni multi i dimidia hora
qfessio̅e facere · p qua vix sufficere
septimana · si bn̄ esset exacta · No
mirū q eni no examinant se
metipsos · ideo no p̄nt integre pe
nitere / Vn̄ i d' ie · Sz illg e q agit pe
nitentiā sup peco suo · dicens · Aliud
feci Cuig gratia · Ps° d' eni dix.
Confitebor adusū me iniusticiā
meā dnō · glo · Dixi i p̄nis deli
berami apud me h̄ · s q ego qfi
tabor adūsū me · Multi eni con
fitent iniqtatē suā s aduisz deū
Q' eni inveniunt i pctis dicunt
no h̄ feci · Aut no est hc pctm
s d° sic voluit · Alij dicunt · fa
tū id h̄ efficit · Stelle m fecit /
q ita p cōtum nitunt venire ad
accusandū deū · Stellas eni ipe
fecit q ordinat / q ita p eas volunt
ostendē q d° fecit ut pctarent · Sz
ve penitēs d' · Ego peccaui · non
fatū nō fortuna · nō dyabo9 me
coegit · s ego psuadēte eo qsen
si · h glo / Vē tāl' penitētes pro
gitāt q deliberāt · quō possint
semetipos accusare · Sz ista peni
tētes pcogitāt q deliberāt quō
possēt deū accusare q excusare
seipos. Ego p̄ma dz h̄re animē
qpuncto̅e · exēplo bti Job dicentē
Loquar i amaritudie aīe mee · dicā
dō noli me qdenare · Mulier bn̄
concipit fetū sine dolore n̄ar · s mag̅
pmar mli q parit sine dolore mi
na vgo maria madloie · Sic
aīa qui pccat cōcipit fetū a dya
q h̄ sine dolore fuel · ēd in dolore ēē
pctm qcipit · parit aūt qn efficit
at pdit in luce pctm · Sz suo q
h̄ no pt eē sine dolore · qicdnis
q p̄nie · Joh · xvi · d' · Mulier cu parit
tristicia h̄t · Deposito mit cu p̄nit
dolet adūsū cū pcepit

gaudet et se sentit alleviata Ita
psona grauata peto ante 9fessioz
et tpe 9fessionis tristis e et arta
Sz 9fession finita videt qi libata
et leuificata Vn ois ho ps 9fessioz
pcti sentit se alleuiatu a pon
de pcti perexistere Vnde Judith 8
qp panons e dns penitea9 et e9
indulgetia pfusis lacimis po
stulez Et sicut nlla mlr q̃ntucqz
nobil et delicata sit pt euade
qn indigeat aliq obstetre et qn
se ondat alicui obstetri velit
nolit Ita nlla psona e ita in
grauata peto qn alio hoie in
digeat pro 9fessor Jaco 5 c Jac
Confitemi alterutru pcta vra et
orate et Et q istu dolore nel
aacunde nuc vensat multo ma
iore expient dolore qn sua
pctm cora toto mdo ondet sa
cietes pmaz sz no fetnosa Aug
vidert int se pmaz agentes
et p angustia spus gemetes hi
sile qs dqn habmg c dersu ec
Tercio dz hre pma plenitudiez
9fessionis ut no sit copilata ut
abreuiata nc celata nc excu
sata nc dpicta nc diminuta sz
plena dz ee et suffict et totalit
Mondz qp sudor vlis i infirmo e
signu sanitatis Sz qn vnu me
bru sudat et aliud e siccu sign
e infirmitatis et no qualescede
Sic moral cod 9fessio si e ple
na fcat sanitate Si diminuta
signu e infirmitatis sic dq 9fite
de gula et no d luxuria vl econ
vel d ira et no d rapina et cet
d qb dr Apok 3 No inuenio o
pa tua plena cora do meo
In mete go habe qualit acce
pis et audieis et sua et pmaz
age Vn Vincencius i speculo hi
storiali narrat d q da pisce
marino q cetipes dr a multi
tudie pedu Iste piscis du
hamu piscatoris senserit

sint viscibz inherd tunc
mortus immergit viscera
qda indusita nlle effundit
ima euaiunt et itez visce
resunt et sic morte euadit
mq dyabli e pmi vnu da
sic ura eccd bibit iunc
ho hamo capit qn p del
pctm copleat Vn Ecc
sic pisces capiunt hamo
uis coph adire laqo sic pi
hendunt hoies tpe malo
mg ista viscera toi quet q
9scia 9mordet Ibz sum
medm e tunc hamu eu
scnbz i pctm cu aug fide
p 9fessione coreda effun
Hyla ps effundite cora
corda vra et postea ip
lotu et ablutu p pma sa
resuadmg et sic benplac
lute Vn ad Cor 4 c
vn deu isira e pmaz
te stabile opat Cuncta
di hre forcitue satisfa
vt ho non se fingat deb
a infirmu Ad satisfactio
sunt peta Vn sic vn
bern De bene i suo Exa
d opa dne vel sancte
phas e tante fortitu
ficat tunq lonea cu
barnat portare Tante
audaciae q nllo clipeo
turda obitatu nc
9spacoem fuerat
mat m ma Greg sic
nisi q ad opa mdi
vl gliam tpale
tipliem diuinat
tristitiis mari fatigat
scmet sit ad facienda
lno dicta pma psint po
mer Vn pt Eubida le
moe vbi no erat timo
oibz suadet eccin lucg
te digne fineis pme
marie magdalene de eia

gregorius in omelia 33 Quot ha
buit in se maria oblectamenta tot
de se invenit holocausta convertit ad
virtutum numerum numerum criminum ut totum
serviret deo in penitentia quod deum ex se con
tempserat diu in culpa ¶ Tertio
per penitentiam obtinetur remissio peccatorum
et gratia restituitur merito virtutum
per penitentiam removentur omnia peccata
ut videtur per hoc quod ad apostolum hebreos 12
non invenit locum penitentie quamquam
cum lacrimis inquisisset eam glosa
non invenit locum venie Similiter
machabeorum 2 9 dicitur quod antiochus orabat
scelestus ad dominum a quo non erat
misericordiam consecuturus Sed in contrarium est
ezechielis 18 quod omnium iniquitatum eius quas
operatus est non recordabor amplius
ergo penitentia omnia tollit peccata Respondeo
dicendum per sanctum Thomam 3 parte q. 86 articulo 1 dicitur quod
quod per penitentiam non posset aliquod
tolli peccatum potest duplex contingere uno
modo quia de peccato commisso aliquis penitere
non posset Alio modo quia penitentia non posset
tollere peccatum Et hoc primo modo non possunt
deleri peccata demonum et etiam hominum
dampnatorum quia affectus eorum sunt
in malo confirmati Ita quod non potest eis
displicere peccatum in quantum culpa: sed
solum displicet eis in quantum est
pena quam sustinent ratione cuius
aliquam penitentiam sed infructuosam habent
sapientie 5 agentes penitentiam per
angustia spiritus gementes ut sic
talis penitentia non est sub spe venie
sed desperatione Tale autem peccatum
non potest esse viatoris cuius liberum
arbitrium flexibile est ad bonum et
malum Unde dicere quod aliquod pe
catum esset in hac vita de quo aliquis
penitere non posset esset erroneum primo
quia per hoc tolleretur libertas arbitrii
secundo quia derogaretur virtuti gratie per
quam moveri potest cor cuiuscumque pe
catoris ad penitentiam secundum illud proverbiorum 21 Cor
regis in manu dei et quocumque vo
luerit vertet illud Et ad secundum quod per penitentiam
veniam non posset aliquod peccatum remitti

est omnino erroneum primo quia ex hoc quod re
pugnat divine misericordie de qua iohel 2
quod benignus est et misericors et multe misericordie
et prestabilis super malitia vincitur enim
quodammodo deus ab homine Si vellet homo
aliquod peccatum delere quod deus deleri
non vellet Secundo quia derogaret vir
tuti passionis christi per quam penitentia
operatur sicut et cetera sacramenta cum
scriptum sit 1 iohannis 2 ipse est propitiatio
pro peccatis nostris et non solum nostris sed
etiam totius mundi Unde simpliciter dicendum
est quod omne peccatum in hac vita per pe
nitentiam deleri potest Ad argumentum
autem in oppositum de Esau et antiocho
dicendum quod non vere penituerunt Nam
Esau dixit Veniet dies luctus
patris mei et occidam Jacob fratrem
meum et sic fuit in malo proposito
Similiter antiochus dolebat enim de
culpa commissa non propter offensam dei
sed propter infirmitatem corporalem qua tor
quebatur Sed dices Augustinus in libro de sermone
domini in monte dicit quod tanta est labes
illius peccati cum post agnitionem dei gratiam
christi oppugnat ad fraternitatem et ad
versus gratiam faculis invidie agi
tatur ut deprecandi humilitatem subire
non possit etiam si peccatum suum
mala conscientia agnoscere et annunciare
cogatur non ergo omne peccatum possit
per penitentiam removeri Respondetur sanctus Thomas quod
hoc dicit Augustinus merito Tanta est
labes illius peccati ut deprecandi
humilitatem subire non possit scilicet de fa
cili 2 modo quod ille dicitur non posse sanari
qui non potest de facili sanari potest tamen hoc
fieri per virtutem divine gratie que etiam
in mediis iniquitatibus mentis convertit
ut dicitur in psalmo Sed dices etiam quod dicitur
mathei 12 Qui dixerit contra spiritum sanctum
verbum non remittetur ei hic neque in futuro
dicendum quod est verbum vel blasfemia contra
spiritum sanctum est finalis impenitentia ut
Augustinus dicit in libro de verbis domini quod
penitus irremissibile est quia post
finem huius vite non est remissio
peccatorum vel si intelligitur per blasfemiam

xv

spus sci peccm qd fit ex cta ma
licia · vl blasfemia spus · tuc
d' no remitti · s' d' facili · qa tle
no ht in se causa excusacois
vl quia p tli pecco punr ds z
in hoc sclo z in futo A quo nos

N ec times aliqne venia
dabas petis eoru Ds
eni dicet t' · Qd fecisti
Aut qs stabit con iudicem tuu
Aut qs i gspcu tuu veniet in
dex iniquu homi · a' qs t' impu
tabit si perierit naccoes qs tu
fecisti · hc eni e alius ds
qs tu · eni cura e d' oibz · ut
ondas qm no iniuste tu indi
cas iudiciu · neqz rex neqz ti
ranq i gspcu tuo inqret de
his qs tu pdidisti / Cura i pun
coe z eiectioe cananeor de
domo tua pmissioe ds pcessit
ma' z paulati · eo qd no stati
oms deleuit · s' aliquos delevit
vna vice · z aliquos reseruat ut
peniterent si vellent / potit de
dei fco · tpx mala ficu increp
taco / Poterat eni dici sic vno
qd deus eis pepcit ex impotca /
potat dici 2o qd eis pepcit ex
nescietia z ignorantia / potat t'
cio dici qd eis sic pepcit ex ti
more vl reuerentia alicuy p'ue
superioris · qi dns ds no esset
iudex supmus / Que pe ista
repbare sufficiete pcedet Et
ideo restat 4o repbare terciu
z ondere qd ds ex sua maxia
benignitate z iusticia · no ex tiore
alicuy sic eis pepcit z paulati
destruxit Et cta hc ono fuit
pmo pmitti gclusio / 2o singl'
pba · si eis ei dicet t' / Conclusio
e ista qd ds dedit venia z locu
z tpus venie ex sola sua beni
gtate no ex tiore Et hc e qd
dr Nec times aliqne venia da
bas petis eoru Singl' pbaco pz
p exclusioes quatuor q solet in

iudicibz inveniri Solet eni ne
du iudices declinare a rigore
iusticie a' ppt supior iudicu
uocacoes · a' ppt incpacitat
lacoes · a' ppr futuras visitacoes
a' ppr sequentes pcencoes Sed
istoru pbatur in deo causae
qr ipe e iudex supmus Vn et
sic dimis eni dicet tibi Qd
fecisti · revocando vz sniaz te
datam · q' d' nq Aut quis abs
z iudiciu tuu interponedo ppt
lacoez Aut qs i gspcu tuo
inet iudex iniquor hom
q' d' · Nemo Nemo psuet eviitare
iudiciu ne forcia effug in
dicialia visitacoez vl vindicte
pena illata p te iniqs hi
q' d' nq / A' quis e imputa
si perierit naccoes qs tu fi
pcencoes t' postea vl mol
lat infeliciq q' d' nullq / Vn
Di soluerit ola vl in vnu ca
nerit qs condicet ei / Cu au
causa timoris a do excluda
Illa ipe solus e ds iudex s
mq et dispositor omi rerum
hc e quod subdit Nec eni e
ds qz tu · eni cura e d' om
Si arguat contr hc qr i ad C
q' d' qd nec est cura deo d' b
z sic no d' oibz Dicendu qd e
prudencie gnalis p gsulacoe
rerum in esse Et cura pui
tie specialis p doctrine in
cor / Pma e do oibz no s
s' tm d' hoibz / Vt ondas
no iniuste iudicas iudicu
Ista lra dz giungi ad gclusi
ut gstrco pri ra pmissa
pri · Conclusio sic Nec timi
aliqne venia dabas petu
ru ut ondas oibz sequtib
historia eoru legentibz qi no
iniuste iudicas iudiciu
iniuste flagellas z malo
pnis Et qr ds e supmus iu
dex gclud' correllarie · qi n ex

et tyrannj Richardi ag ... / lyn i ma deceptione qr faciet ... / ... ad obstructionem sive ...

... qui iuste regit nc tirannus
... p oppressioz subiectos regit in
... ospen tuo ingret d his qs pdi
... isti q d nunqz p inqsicioz potius
... romici male punisse quos ppt
... cta eorum pde decrevisti Unde
... abacuk i Ipe d regibus triu
... habit & tiranni ridiculi eius erit
... te dt l. Venia dabatur petis co
... n Venia aut petorum ysequi
... pmaz Cuius quatuor sunt im
... pedimenta qtuor incitamenta
... qtuor documenta & qtuor emolim
... a Quo nondum d ulrio qr per
... pmaz xpm nob reconciliamus
... angelos letificamus ymo aiias
... ime nosmetipos reformamus
... demones confutamus Primo inqua
... pm nob reconciliamus Ji d je 18 Si
... pmaz egerit gens i a malo
... suo qd locutus sum adversus ea
... agam & ego pniaz sup malo qd
... cogitaui ut facerem ei Ecce ma
... ius modus reconciliacionis tanti
... qu q wlt qu ad patria indicac
... n hoie suo sunt Un ad modum
... hois loquitur d scipo Si ei ho
... vult penitere ipse eciam vult penit
... e i ad modum penitentis se hre
... ue & nobiles tpales pnlevun ...
... te gens i punamcerint ignoscere
... oxia penitentibus concede venia
... pal reatum sic dt petrus de
... ameris i qdam epla Sco p pniaz
... angelos letificamus Ji d luce xv
... gaudium e angelis dei sr uno
... ctore pniaz agete Unde legi
... 3 6 qr Salom fecit ij angelos
... ppiciatorio templi d qq qor
... l legitur Fuerunt enim illi e ima
... ines d lignis olivaz 2o hebe
... ant alas expansas 3o hebat
... edes obliquos & elevatos qi
... d iubila dni paratos 4o qto qr
... vis vultibus mutuo se respicie
... ant Primo inqz fuerunt isti an
... eli Salomis d lignis olivaz
... antiquitus fuerant ferrei ppt in:

passioz & duricia qr tunc hoibus
no cpaciebantur Nunc aut sunt d
lignis olivaz qr misericordes &
pij Primo eciam hebat alas dimi
ssas qr qi inuite & cum difficultate
ad hoies veniebant Sz modo ad nos
cito veniunt & ideo alas expan
sas hnt Olim laudabat deum
soli Sz modo in laudando hoibus se
associant Ideo hebant pedes ele
uatos qi ad iubila dni Olim
naturam nram qi in fima despiciebant
modo videntes ipsam in xpo exal
tatam i stupore & admiracoz co
uertuntur Unde se mutuo respice
dum qi d nae nre exaltacon
spectat admirentur Et notandum
d pniaz agere & no cogitare
pniaz q est pnia cvastinacium
nc dt pniaz docente & no facie
te q est pnia verbosorum pdicatium
nc dt pniaz ondere q e ypoc
tarum et simulatorum Sz dt pniaz
agere q e pnia honj deuotorum
Unde gaudium angeli d pnia petoris
est tr p o ideo qr videt sue cu
stodie commissum tm glosum conseq
fructum sic medicus gaudet qu
videt infirmum sue cure commissum
reparatum & pristine valitudini
restitutum 2o ideo qr videt ex
petoribus quisitis sui adimpleri
numerum 3o ideo qr videt ad
laudandum deum tale se hre consor
cium i p pniaz pniaz letificamus angelos
Tercio nosmetipos reformamus p
pniaz Sic enim docet Boecius
d d coso p 3 i fine ho em va
ria vicia quibus indulget in
naturam bestiarum transformatur sicut
ingratus i lupum apatur tamen In
sidiator callidus vulpi Accidiosus
asino & c d alijs Racio huius e
qr aia hois e sic cera mollis
Cera enim calefacta v mollificata
ta recipit effigiem illius rei
cui applicatur Unde si applicetur si
gillo rem impressa est figura

lecomis e induet cera figuram le-
onis. Si applicat sigillo cui in-
sculpta e figura lupi vel vulpis
cera g̃stite induet effigiem. Isto
aia quibus se p amore applicat
illorum effigiem induit et in illa
se transformat. Vn hugo de sca vic-
tore. Ta e vis amoris ut talem te
esse necesse sit. qualis e id qd amas
et cui p affectum iungeris. et per
similitudinem delectationis societate transfor-
maris. Exemplum hu9 dan. e qm Nabuchodon.
rex pt culpam suam ab hoibus e
eiectus et fenum ut bos comedit
Sz postea tempore penitentes qd
amiserat. Sz nonus qd pnia hois
reformantia. tres dz huius condiciones
s. integritatem. taciturnitatem. et diuturni-
tatem. q quidem condiciones tres litteras
hu9 dictionis hoc pnie notari. Illa h
no e littera sz aspiratio cuius no sunt
psitamus. Vn p primu o sz integ-
ritas pnie. Integrum eni e qd ple-
num est. et circularis linea e pfe-
ctissima et plenissima. et circulus ut
figuras superficiales pfectissima e
qr no est possibile q aliquid addatur in
linea circulari dicunt in arismetrica
de celo et mundo. pnia ergo dz ee p-
fecta ut oia pc peniteat sic oia
pccauit. lingwa p vaniloquia
oculis p pedes petinacibus va-
ter remissis templis. p ea ante
litteram q e m designatur taciturni-
tas q ad pniam scias requiritur
ne s. fiat p papa et ostentacione
Et bene ad sit taciturnitas qr ms
sola inter litteras pr pfert labiis
clausis et labiis impimitur
Tercia vo littera e o et sit diuturni-
tas sine finale pseuerantia. qr in
alphabeto grecorum e vltima
pnia aut si pfecta e vsque ad
finem dz ee. et tales hoies refor-
mat de bestiali via i humana
no tn sua aspiratione no qr in-
spus sci gra p sua benignitate
hoies moneat salubre pniam

no attentat. Vn ad Ro. 2o. Ignoras
qm benignitas dei ad pniam te ad-
ducit. Quartum emolumentum p-
nitentie e. qr p ea demones h-
tas vehementer ei confundunt qr
cor pdunt consilium. qm eor ei-
dis carcerem. et a suis principibus
nimis affligunt. Sic custodes pi-
ena sicut latrim puniunt valde
agitant intendia. qm videt m
eis puis silentes s deforatos p
pccata et iterum p sacrum pnie
restitutos. qd in 2bo eis conced. V
singula v habitis dicit pcm 9 2. p
l qm tardat dns pmissionem suam
sic quida existiant. s paciens
agit pt nos nolens aliquem pe-
rire sz ad pniam redire penitent.
ier et quuntum ut deleantur p
vestra Act. 3. Addices v sui
pnia pccm dimitti posse. Et
qr sic qr no e maior vtq di ei
adultos qz erga puulos. Sz p
ut dimittit pccata sine pnia
erga adultos. p deus din
sua sacramenta no alligauit. Be
pnia e quoddam sacramentum. go
te dimid puis pccat sine pnia
mitti. p maior e ira dei
ira hois. Sz ho mediis dim
offensam suam hoi erga no p
tenti valde et dns. ait v. m
De delige inimicos vros et ben
ate his q oderunt vos. go m
magis dns dimittit offensam
hoibus no penitentibus. Sz con
qd dns dt ye. 18. Si pniam eg
rit gens illa a malo suo qua
locutus sum aduersus ea. agam et
pniam sup malo qd cogitaui
vt facerem ei. et sic a quiescere
q s. ho pniam no agat. qr d
ei no remittat offensam. R
S d. i pte 3. q. 86 ar. 2. q
possibile est pccatum actuale
mortale sine pnia remitti
de pnia qua e virtus. Cum eni
pccm sit di offensa. eo mo

cus petm dimittit q° remittit
offensa in se cōmissa. Offensa
ue dicte oppo² gre. Ex h° enim
q d² offensus alicui q repellit
u a gra sua. Sic aut d² in
pte h° n'i est int' graz di & ho.
tis q gra hois no causat set
supponit bonitate vera vl appa
ente i hoie grato. Sz gra dei
causat bonitate i hoie grato,
o q bona volutas di que in
hoie gre int'² e causa bon
tat. Un pt ptingere q ho remi
ttat offensa. qua offensus est
alicui absqz aliqua imutacone
volu^tis eius. Ndo aut pt ptin
ge q ds remittat offensa abs
qz imutacone volu^tis. Offensa
enim mortalis peti pcedit ex h°
q hois volutas est auersa a do.
p cusioz ad aliquod bonu comu
tabile. Un requirit² ad remissioz
diuine offense q volutas hois
sic imute q cuta² ad deu. cu
detestacoe pdce cusionis. & p-
posito emede qd ptinet ad ro
ne 2^m q e vtg. Et ido impo^le
est q petm alicui remittat²
sine pnia 2m quod e vtg. Sa-
cramentu aut pnie pficit² per
officiu sacerdotis ligantis & sol
uentis. sine q° ds petm pt re-
mittere sic remisit xpe in here
adultere ut legit² Joh 8 & marie
peccatrici ut he² Luc vii. q bz
... no remisit peta sine pnia
la ut dr b Greg in omel p grvam
xit intus s ad pniaz. quaz per
mas susceperat foris. Sz ad pm
m². No e inor gra di ecia ad
ultos qz ecia ~~adultos~~, Dicm q in
meris no e nisi petm originale
qd no cosistit i actuali deord
nacoe volu^tis Sz i quada hitu
ali deordinacoe nature ut d² in
i pte. & ido remitti² eis petm
... hituali imutacoe p infu-
sioz virtutu & gre. no aut cu

actuali. Sz i adultis i q° sut ac-
tualia peta q cosistut in deordi
nacoe volu^tis actual. ecia in
baptismo sine imutacoe volu actual.
volutatis. qd fit p pniaz. Sz qu
d² deus virtute sua no alligatur
sacramentis. Sz pnia e sacrm. Dicm
q i^a ro pcedit d² pnia in quod
est sacrm. Un pnia qntz e vtg.
qntz sacrm. vtg aut cosistit in
volu^te cu quada elecone. Sac-
metu aut qn fit cofessio absolu°
& hmo. Ad 3m qn ar² maior est
mia dei q hois Sz ho int'du
dimittit te. Dicm q mia dei est
maioris virtutis qz hois i h° q
imutat hois volu^te ad peni-
tendu. qd mia hois facere non
pt. Sz an sine pnia veniale
petm possit dimitti. Dicm 3m s.
T. i 3 pte q 87 ar 1. Nong Re-
missio culpe sic dem e fit p co-
niuctoz ad deu a quo aliqualit separat
culpa. Sz h separacio qda pfce fit
p petm mortale. impfce aut
p petm veniale. Na p petm
mortale mens oio a deo auertit²
utpote q caritate agens. per
petm aut veniale retardat²
affectus hois ne pmpte in deu
fera². Et ido vtruqz qd petm p
pniaz remitti². qz p vtruqz de-
ordinat² volutas hois p imoda-
tu cusioz ad bonu creatu. Sicut
enim petm mortale remitti no pt
quadiu volutas peto adheret. Ita
ecia n° petm veniale. qz ma-
nete manet effectus. Exigi²
aut ad remissioz peti mortalis
pfectior pnia ut s ho petm
mortale actualiter comissu deteste-
tur qntu in ipo est. vt s diligenciaz
adhibeat ad rememorandu singla
peta mortalia ut singla detestet²
Sz h° no requirit² ad remissione
venialium petorum. no tn sufficit
hitualis displicencia q h²r p
hitu caritatis vl pnie virtutis, qz

no remittit peta

sic caritas no gpatet petm veia
le · qd flm est · Vn sc b reqrid
gda actualis displicencia · pluy cu
as fuit hc mo motg h affcm m
deu et res dinas · ut qcq ei occ
rat qd eu ab hc motu retardaret
displiceat ei · et dolet se hc gmi
sisse · etia si actu de illo no cogi
taret · qd tn no suff ad remissi
one peti mortlis · nisi gntu ad
peta oblita pg diligete inqsicoe
Sz d · q · Ad 10z pme ptz q homo
no solu doleat de p'tito peto · s
peta gponat caue de futo · Det
sn tn gposito peta venialia di
mittunt · cu ctu sit hoi q sn
petis venialibz pnte vita du
te no possit · s peta venialia
sn pnia dimitti pnt · Qdm q
ho in gra gstitutg pt vitare
oia peta mortlia et singla pt
etia vitare peta venialia s
no oia ut etia hitu e in 2 pte
Et ido pnia de petis mortlibz re
quit q ho gponat abstine ab
oibz et singlis petis mortlibz
Sz ad pniaz petor venialiu
suff reqrit q ho gponat ab
stine a singlis no tn ab oibz
qr hc infirmitas vie hg no pa
tit · Debet tn hre gpositu se
gpandi ad peta venialia minu
endi · alioqn ess ei picliu defi
ciendi seu tollendi impedimta
spualis pfcus q sut peta veni
alia · Ad 3 · Sz si de pnia no est sine
actuali displicentia petor · Sz
peta venialia pnt dimitti sn
displicentia eor · sic pz in eo q
dormies occide pt xpm · sta
ti eni euolaret · qd no gtingt
manetibz petis venialibz · igr
venialia pnt dimitti sn pnia
Qdm q pdo p vo suscepta obtz
vim bapi · et ido pgat ab oi cul
pa mortli et veniali n actuar
inuenit volute peto inhente /
Sz si oppor peta venialia opponi

fernori caritatis ut i 3 pte hitu st ·
Sz vnu opptor tolli p aliud · g
p fernore cari quez gtingit
sine actuali displicentia peti ve
alis fit remissio petor venial
Ad 3 q fernor caritatis vtua im
cat displiceaz venialiu pet
go fit eu displicentia Vn aug in
in R d pnia · q e qda pnia q
tinue agitur i ecclia p petis ve
nialibz q frustra ess si sn pnia
peta venialia posset remitti

Omnia go sit iustus · m
oia disponis · ipm
q no dz puniri gdem
et extern estimas a tua vtute
Vtg eni tua iusticie · iniciu e ·
ob hc q dns omi es oibz te
facit / Postqz declarata e diui
pietas in puicoe maloru hic
ista pte gcludit eig eqtas i g
bnacoe vniuersor · Et cca hc di
fine illa po pmitti gclusio ·
sbd gclonis pbacoe / 2a pt il
ipm qz Concludo e ista · q
dens sit iustus · iuste oia disp
q gclo p sic · Vnius ho hns
liberu arbitriu vt e petor vt i
stg · Si e petor · tu eu corripi
admones · et alloqris · sic sup
dem est · Et si velit correctio
accipe · eu diuin admittis · Si
iuste repellis · Si e iustg · hoc
e nisi p tua graz · qr n g pt n
si n te inicuante et incipient
bonu motu in eo · go iuste sin
bonos sine malos disponis · V
si gra · Vnde e q oipe · oia cl
mens disponis · hg ca gialit
oipotetia · qua cetuas gsuar
et annullas si volueris · remis
Ad go sic lra · Cu igr sit iust
sic q no possis ee iniustus q
qcq vis · s iusticia e s · Vbi in
disponis · Vnde d ps · Iustg dns
iusticias dilexit · Ipm qz q no
puniri gdenas · et ad tpus meti
rit flagellari pmittis · et no

denat d'petuu/ z exterui .i. ex
eu estiar a tua vtute q e mia
na. qr illa e ppe vtg dei. z m q d
colla mise deus cui ppriu e
mise'ri Et qr poss ad crede q
ol petores mia dei indigent.
vocat' vtg di subd' i' q etia
isti gra z mia sua eget d. vtg
tua .v. gra iustie inicium est.
p u gra pueniat hoi volu te
alte yali exalte. ho iustg esse no
Vn Ro z Justificati p gram
pius Et ad Titu z Non ex opi
iustie q fecy nos. s z m sua
magna miaz saluos nos fecit
z vn ht ortu ista mia de te ex
ppo'a dei vn d't lra Et ob hc q
ns om es. oib te parce facis
ubi nond q d's sic in na pudit
mit q clemea z po'a z fortido.
masiue'do na' gmgue' z vbi
lus e fortimus ibi plg masiue'mus
clemetie repit' exm e d' leo
e q e fortissig bestiaru z etia
lemetissig Vn Soling d' mirabli
mdi Leonu clemetie indicia
ulta sut. psterat em peut In
nos poenus qz i' feras femint
infantes no nisi mag fame
mnit. n'e a mia separat' h So
ing Vn metre d' parce p'stra
as sit nobil ira leonis. Et
optu d's crudelia aialia pta
e pnaime Vn canes indim sut
navie colerici. z quonig pue
mibz vti. eo magis hundant
atvatibz/ p'pus aut moe leois
ibuscuqz se p'stnetibz p pmam
lemete se exhibet Vn viros
pgemus qz i' femias feunt. .i. in pec
cates ex mali'a poenus qz in
pitantes ex passion se vindicat
Et infantes .i. inocentes no n'
magna fame .i. magno amore
salut ebru' .i. pniti flagellat Vn
Apoc z Ego quos amo arguo z
astigo Sic ig' piu deus z leo
p'stratis na' peut Sic oib bona

ara petenti venia' fd' offensis p-
ce' gsiueuit Vn apd getiles
sic pricipes informabant' antiq-
tg sic docet Virgilius Eneydoru
Et Aug ide recitat d' ciui te di
7 l. c 12. Cu eneas prez suu
Enchysen p loca infernalia qsi
uiss z p capos elisios tande
inveniss Sic a pre suo infora-
tg fuit q condicoes nobilitatis
gcedent' int' oms pplos tocius
orbis d. Tu regere imperio pplos
romane memento hec tibi artes
erut pac' impone mores Parce
subiectis z debellare supbos De
hac diuina mia z iusticia simul
coiunctis lo' Amb'o in prologion
c x ingens. Alio'o iuste punis
malos Alio'o iuste pcis malis
Cu e' punis malos iustu e q d
eoz merit' gueme Cu vo pcis
malis iustu est q boni tue
cgdecens est Na prcdo malis
iustg es z m te s no z m nos/ sed
miors es s nos z no z m te. qm
saluas nos quos iuste pderes
Sic miors es. no q tu sencias
affectu. s qr nos sentig effectu
Ita iustg es. no q reddis de-
bitu. s qr facis quod decet te
summu bonu. Sic ztaqz sy re-
pugnatia iuste punis z iuste pcis
h Anselmus Et infra c 11 Sic
go nascit' d' iusticia tua mia tua
qr iustu e te sic ee bonu ut
etia prcdo sit bonus Ergo ob
hc q dns omn es. oib te parce
fac Vt potes pote'a. ita es po
tes na' Nondz q in toto in do
res no est. q possit vena dus
incurpari pt deu solu. quere
33. It' qy lectore. z ibi d' ebz
causas Tn qr ho dispensator.
mutuator. mediator. go non
pt vena dus incurpari Et
addo tres impotecias i' om do'
mo tirenoi/ pma e q no pt ta-
ta redde' pmo. sic sng t'. z pgius

Anselus

mediator

vn vide q̄ ꝓ actu suo tollebat in
vna diuī(?) vnq̄ at dns īup(?) quē
a ngrata ꝑ actū suo vid(?) hic ē signū
ꝑ [illegible] indiget dns suo q̄ s(?) 129.

dominus patz et [illegible] dns qualis maneret patrem
est talis mancri indiget subditis obsequiis et defensione
q̄ suos ꝓtectione
domini

magis indiget suo q̄ dns eo
vt [illegible] quīt ꝓbat. Ideo q̄ nullo
dns eius ꝑt suod suū suū
liberum q̄ cuiꝰ ꝓbat. Et q̄ ipe
niet no ē liber suus cū inat
affeciōibꝫ cupidit(ate) ire. inordi(na)te
impacie. Vn̄ Dauid ꝑ ea fun
quos liberos Sicut est. vnde q̄
no ꝑt alius libidini alius
auaricie alius ambicioni. Ideo
timori seruit. Ipse sic dicit
idē Seneca ī puerbis suis Dn̄
nt quīt magis timet q̄ sub
dn̄s. Seneca est q̄ a multis time
tur multos timere. Regibꝫ penes
multos ē. q̄ sunt tibi [illegible] hoc ē
q̄ isti singlos ille vniuersos ti
mēt [illegible] dicit q̄ vna q̄uatu
persona hic forte vnū quē tēt
hꝫ publica persona hic multos q̄
timet. Ideo q̄ singli hūt singlos
sꝫ dns ē plati timēt vniuersos
Tercia racio est quā dn̄ sine
sustinet q̄ no pūt hoīes qp elē
ad eius seruiendū ceteri nollet q̄
numq̄ alis bn̄ seruit morit. Per
op̄ tū dō ē dns realis q̄ ꝑo
ꝑlio i nllo indiget. sic p aug(ustinum)
seruiciū aliquid ꝑ[illegible] accresit
hoīo ceciō ipa sibo suo pocius
sunt quē cū sēdit sꝑ. Vnde ps
Confitea me dixi dn̄s q̄ spaui in
te deus dixo dn̄s meus es tu
qm̄ bonorū meorū no eges.
Ideo ipa sꝫ seruiebat liberos facit
vn̄ Apocalipsis v. Dignus es dne ac
cipe librū. Et infra Redemisti
nos deo in sanguine tuo. Et fecisti
nos regnū deo nro et sacerdotes
et regnabimꝰ sup terrā Tercio non
solū cānuicas(?) hꝫ ymo oēs creaturā
velit nolit sibi seruit in celo
et in terra et [illegible] in inferio creatura
si ho. obediat seruit ꝓpt(er) vo
luntate et verecū. seruit deo ad de
clarandū diuiā insticiā in pūit ad
tpus. et i futurū sꝫ [illegible] id non
dns ho seruit tn̄ vt insue pal

A Si vero noluerit divinis ꝓpte
obedire voluntarie seruiet deo inuoluntarie
ad declarandā divinā iusticiā in puniet
in futuro ut sꝫ dictum est

laco celesti vt in suo infernali
ergastulo in eternum Et ideo can
tat ps. Magnꝰ dns et laudabilis nimis
et magnitudinis eius no ē finis Et
Ordinacione tua ꝑseuerant dies
q̄ oīa seruiunt tibi Istud sa
adulterat Octauianꝰ Augustus
sic de eo narrat Swethonius
in h. de vita xii cesarum Dem
quē Appollinē ut maledicti
et obprbrium sp exhorruit. cu
etate eo ludos. pnunciatū ē
dominꝰ equum et bonum Et vn
quē de eo dictū exultantes q̄
bassent bassent. et statim ma
vultu q̄ indecoras adulacōe
repssit. et sequenti die grauissimo
pulit edicto: dominus q̄ se puꝰ
appellari. nec a liberis quid
nec a nepotibꝫ suis vt serio
ioco passus ē. et sic pꝫ q̄ d
ne ē solus dns et rex magnus
sup oēs deos [....] Addas
ut dt lra existēs iustꝰ oīa
pome iuste puniendo et peniten
tibꝫ parcendo vn̄ et Joh. viii Vo
vocatis me magr̄ et dne et bn̄
at. q̄ magr̄ sū. q̄ dns. po
vnicuiqꝫ redde p sua merita
et iuste et misericordie. eius q̄ q̄s
dispositus fuit penitendo vel
negligendo. Et q̄ in precedenti
tactū est q̄ prima deus ee ma
gra. Tercio p primaz vni
petm̄ absqꝫ alio possit remitti
Et videt q̄ et. de eum amos q̄
pluit sup vnā ciuitatē et sup
alterā no pluit. pt vna co
pluta ē. et pte sup quā non
pluit aruit Quod exponens
Greg. sup Ezechielem dt Cū ille q̄
proximū odit ab aliis vicijs se
corrigit vna et eadē ciuitas
ex pte conpluitur. et ex pte arida
manet. Nā sunt q̄ cū q̄dā
na resecant in aliis grauit pdu
rant. ergo pt vnū petm̄ p sine
remitti sine alio. P. Ambro

dicit sup beati immaculati. Penitentia consola
do qui non obliuiscatur miserti deus
per penitentiam. ubi etsi fides desit
penitentia satisfacit et releuat. Potest igitur
ipse releuari ab aliquo peccato manente
peccato infidelitatis. Preterea eorum que non
connexa est esse simul unum potest auferri
sine alio. Sed peccata non sunt connexa
ut supra dictum est in secunda parte et ita unum
eorum potest esse sine alio. ergo unum eorum
potest remitti per penitentiam sine alio.
Preterea peccata sunt debita que nobis rela-
xari petimus cum dicimus dimitte nobis
debita nostra. Sed homo quandoque de-
bitum unius dimittit sine alio. ergo
etiam deus per penitentiam dimittit unum
peccatum sine alio. Preterea per dilectionem dei
relaxantur hominibus peccata. Jeremie 31.
In caritate perpetua dilexi te. ideo
attraxi te miserans. Sed nichil prohi-
bet quod deus diligat hominem quantum
ad unum et sit ei offensus quantum
ad aliud. sicut peccatorem diligit
quantum ad naturam et odit quantum ad
culpam. ergo videtur quod possibile sit quod deus per
penitentiam remittat unum peccatum sine
alio. Sed contra est quod dicit Augustinus in
libro de penitentia. Sunt plures quos penitet
peccasse sed non omnino. reseruantes
sibi quedam in quibus delectentur non
aduertentes dominum simul surdum
et mutum a demonio sanatum libe-
rasse. per hoc docens nunquam nisi de omnibus
sanari. Respondeo dicendum in 3 parte q. 86 ar.
3. Impossibile est per penitentiam unum peccatum
sine alio dimitti. Primo quidem quia
peccatum dimittitur in quantum tollitur
dei offensa per gratiam. Unde in 2 parte
dictum est quod nullum peccatum potest di-
mitti sine gratia. Omne autem peccatum
mortale contrariatur gratie et excludit
eam. Unde impossibile est quod unum peccatum
sine alio remittatur. Secundo ideo quia
sicut ostensum est peccatum mortale non potest
sine vera penitentia remitti. ad quam
pertinet deserere peccatum in quantum est
contra deum. quod quidem commune est omnibus
peccatis mortalibus. Ubi autem eadem est

ratio et idem effectus. Unde non potest esse
vere penitens qui de peccato uno peniteret
et non de alio. Si enim ei displiceret
ei illud peccatum. quod est contra deum super
omnia diligendum. quod requiritur ad ratio-
nem vere penitentie. sequitur quod de omnibus peniteret.
Unde sequitur quod impossibile est quod sit remitti
unum peccatum sine alio. Tertio ideo
quia hoc esset contra perfectionem misericordie dei et
modum dei cuius perfecta sunt opera
ut dicitur Deut. 32. Unde cuius miseretur
totaliter miseretur. Et hoc est quod dicit Augustinus
in libro de penitentia. quedam impietas in-
fidelitatis est ab illo qui iustus et in-
iustus est dimidiam sperare veniam. sperare
Ad primum ergo dicendum quod verbum illud
Augustini super Ezech dicentis etc. id est quod
penitens odit etc. non est intelligendum
quantum ad remissionem culpe. sed quan-
tum ad cessationem ab actu. Nam
interdum id est quod plura peccata consueuerit
committere deserit unum non tamen a-
liud. quod quidem fit auxilio diuino.
quod tamen non pertingit ad remissionem
culpe. Ad secundum dicendum quod in verbo illo
fides non potest accipi qua creditur
in Christum ut dicit Augustinus super illo
Joh. 15. Si non venissem et eis
locutus non fuissem peccatum non
haberent sed infidelitatis. hoc enim est
peccatum quo tenentur omnia peccata. Sed
accipitur fides pro conscientia quia interdum
pro peccatis que quis patienter sustinet
consequitur remissionem peccati cuius conscientiam
non habet. Sed ad tertium quod dicitur de eorum
que non connexa sunt esse unum potest au-
ferri sine alio. Sed peccata non sunt con-
nexa ut in 2 parte dictum est. Respondeo dicendum
quod peccata coniunguntur non sunt connexa
quantum ad conuersionem ad bonum com-
mutabile. Sunt tamen connexa quan-
tum ad auersionem a bono incommu-
tabili in qua conueniunt omnia
peccata mortalia. et ex hac ratione
habent rationem offense quam oportet per
penitentiam tolli. Ad quartum dicendum quod dicitur
peccata sunt debita que nobis petimus
relaxari in oratione dominica. Sed

Sit declaratur i[n]
dicto apostoli ad He[b]. 11 de quo vide
quo fide petrus [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible]
ad conuersionem pro aliis
[illegible] petrus [illegible]
[illegible]
[illegible]

ho dimittit quamquam vnum sine alio i. re
Ratio quia debitum exterioris rei puta pe
cunie non gnat amicicie ex qua
debitum remittitur et ideo vnum potest di
mitti sine alio. Sed debitum cul
pe contrariatur amicicie et ideo vna
culpa vel offensa non potest remitti
sine alia. Diximus enim videtur
quod absurdum esset ab homine veniam pete
ret de vna et non de alia. Sed de
quarto quo dicitur per dilectionem dei rela
xantur peccata vt dicitur Luce 31. Sed intelligendum
probabiliter quod deus diligat hominem
quantum ad vnum et sit ei offensus
quantum ad alterum sic diligit
naturam et odit culpam. Ratio quia dile
ctio qua deus diligit naturam hominis
non ordinatur ad bonum glorie a
qua impeditur homo per quodlibet
peccatum mortale. Sed dilectio gratie
per quam fit remissio peccati mortalis
ordinat hominem ad vitam eternam
secundum Ro. 6. Gratia dei vita eterna.
Sed non est simul vnum peccatum
remitti sine alio. Tercio
quod debitorum sunt et pena fienda
quia hoc exigit iusticia diuina. Veritas
enim iusticia exigit ut quantum homo
a suo creditore recepit tantum
reddat. Sic enim tuus creditor quan
tum debitor liberum sibi. vbi co
mmunis gtinet quantum re sed reci
pe et quantum iste reddere. Non bonus
creditor cum ad solutionem peruenit
sed primo vide debiti quantitatem
et tantum solue quantum debes. Alioquin
posset contingere quod per modico retento
totum debitum denuo solueret.
Creditor enim non frangit
cirographum nisi prius acceperit
totum debitum. Sic in penitentia cum peccata
quamuis debitum quod excedit vi
res nostras. quia per enim tunc facis
totum perdis. De quo Beda in quadam
sermone sic inquit. Cum mortalis
peccas omnia bona que fecisti in ore
dyaboli proicis. eius seruus efficeris
et ad penas te obligas perpetuas.

nas recuperare si tu quod accepisti
reddideris. delebitur cirographum
Si que peccata dyabolo instigante c
omisisti. confitearis et remittetur ti
culpa. Sed sume cauendum est ne
michi retineas ex illis. quia postea
enim diuina iusticia quam commisisti
et qualiter et quanta. Ideo hoc totum
te reddere. Alioquin retento mo
dico totum a te exigetur debitum.
totum fideliter delea. Deinde
cor tuum sacerdoti dei vice gere
et per singula peccata distincte omnia
confitere declara et sic deo sacrifici
iusticie sacrificium. Figura Leuitici
Vbi fiebat sacrificium ex vitulo
vitulus decoriabatur et lotus aqua
membratim diuidebatur et sic di
sus super altare ponebatur et sa
cerdote super manum super caput
tuli tenente. apposito igne suc
cendebatur et fiebat sacrificium
deo altissimo gratum. Spiritualiter
sic in actu penitencie eum volumus
sacrificium offerre placidum. Sed a
cor nostrum decoriari vel denudari
ab omni operimento peccati omnes
excusaciones peccatoris sed excludere
Et lotum cor aqua lacrimarum d
membratim diuidi per deuotam c
ressionem sicut distincte narrent
circumstancias et cordis intenciones
habita in peccatis deleantur. hoc enim
vitulum hoc sacrificium membratim
diuidere. Tunc deo sacerdos man
tenens super caput vituli vel pe
ris quod per peccatum efficitur bruti
ad modum vituli. absoluit a
oris delicti obligacione et ci
rographum cassat culparum. Et si
igitur succenditur caritas. per qu
deo carus et acceptus efficitur. qui
prius fuerat odiosus. Sic ei s
rast i duo sacrificium sacrificium
sunt duo vbi scribitur de penitentia
de penitencia agenda inquit. Si vis in
stificatus fateri delictum tuum. So
ei cum nexu verecundia confessionis peccatis

Nu aut dnator vtutis cu
tnqllite iudicas. & cu
mag reuerentia disponis
nos/ subest ei tibi cu volueris
posse. Docuisti aut pplm tuu
p talia opa. qm oz iustu esse &
hu[m]anu & bone spei fecisti filios
tuos q iudicas das locu pnie
petis/ Postq suffi'r actu est d'
chananeo[rum] afflictioe In pte ista
agit d' ebreo[rum] p eand afflicto[rum]
instructioe Finis aut h instructio
nis e q p flagellacoz chanane-
oru potuerunt & debuerunt ebrei
iuuari ad confidencia & spei co[n]ce-
ptioz Vn in hac scda pte finis
iste Ita p° occasio spei hende
a deu enarrat/ 2° p vo[r]bu pbat
ipt. Si em inimicos fuos. Tercia
inu dno fuit. p° narrat diuina
modestia qua obseruat inmitte[n]do
afflictoz/ 2° infert q bona
doctrina bonis tribuit p maloru
istoru punicoe 2a pt ibi Docuisti aut
ta p[r]imu dno facit/ p° ponit
dens i puniendo duas hz co[n]-
dicones necias iudici punienti
2° subdit causa quare ille due co[n]-
dicoes dd deesse no pnt ibi Subest
ei t' Due vo neccie codicones
cuiusq iudici volenti punire
delinquentes sunt iste. clemes &
sedato turbacois. mora & ex-
pectacio delibacois/ p° 2 requi'r
iudice. ad hc q rce excercat iu-
sticia. quies & sedacio turba-
cois cuiuscuq Na turbati rce
iudicare no pnt/ & quatu ad hc
dicit Tu aut dnator virtutis qz
q dator es virtutis & victor virtutis
cu tnqllite iudicas. no ex pas-
sione ut offensive. sz sn' qcu-
turbacoe sz eqc rsa ee. In vite
ecat iudicium no erit testis
nisi tbuletis/ vetes ei phi q'tu
mibus & scie studuerit. tn vbo
q exo pncipes docuerit q nunq
an in reos animaduerterit Vnde

d'architta tarentino scribit valerius
li. 4 c. 1 Tarentinus architas du se
pceptis pitagore perdiscis metha-
ponti inmergit/ magno labore
multo qz tpe solidu opus doctrine
complexus: postq in patria sua reu-
teret ac rura sua reuisere ce-
pit/ animaduertit negligencia villico[rum]
corrupta & pdita. intuens qz ma-
le meritu villicu. Sumpsisse
a te inqt supplicium nisi iratus
essem/ maluit em impunitu di-
mittere. qz ppt ira iusto grauius
punire Ibidem d' platone scribit sic
plato cu adusus delictu serui sui
vehement exarsisset/ veritus ne
ipe vindicte modu excede posset
Speusippo amico suo castigaco-
nis modu mandauit. deforme
si existimans si commisisset ut pare
reprehensioz serui & animaduersioz
plenus mereret/ De eodem platone
narrat Sene li 3 d' ira q cu ira-
sceret seruo. iussit tunica deponere
scapula qz pbere v'beribus qz ipe
sua manu ipe cesurus/ postq intel-
lexit se irasci. manum suspensa
detinebat sic sustulerat. &
stabat percussuro similis Interroga-
tus qz ab amico/ qd intenderet.
qd ageret Rndit Exigo penas
ab homine iracundo Tu autem
simulu istud verberibus obiurga.
Illa ego irascor ppt qd no cederi/
Irascor inqt ne plus faciam qz oz
& libentius faciam ne sit ille seruus
i eius ptate q in sua no e. quia
lis ego sum/ plus oblitus sui qa
aliu que poterat castigaret in-
venerat. s. semetipsum/ Et idem
ait Sene ibidem Nichil tibi liceat du
irasceris/ & hc idem. qz si vis tibi licere
pugna tecu ipe/ 2° o requirit
in iudice ad hc q rce exerceat
iusticia mora & expectacio deli-
beracionis. i. q no ex impetu vel
obrupto fiat sine iudiciali
examinacione. Ideo libro i historie

stat sic dom

alias reuisere vel ē
... seminare

sptite narrat q b. Ambrosius
iniunxit imperatori Theodosio
q talez legem ediceret q vz xxx
diebz sua necis a pscriptionis
in litis tm maneret. ut vo tm
iudicans apd semetipm q ppo
nerat sb ratione disponat
Cu eni apd Tessalonica qda
iudicem fuisset lapidati indig
ta Theodosius omnes passim iussit
intimi no pcedente iudicio in ta
tu q septe milia hominu occisa
fuerunt / hec g postea statuta
lex fuit sub hac forma Im
pator Gracian Valencian
Theodosius Augustus Flauiano
ptori pfecto Illirici Si vindi
cari i aliqs senciunt cotin nra
consuetudine p cause intuitu iussa
simus nolumus eos statim subire
sinatz a excipe sinatz. s p xxx
dies sorte z fortuna sup statu
eoz suspensa sit / aut eos sane
suscipiat carcer atque custodia
z excubiis solertib vigilit obs
net Vn p excessu Theodosij. b.
Ambrosius eu p octo menses ab
ecclie coartauit. z p g ea ab ex
comunicacoe absoluit. Vide ibi.
Hec at expectacio debitacionis
in do requirit. lz ipe mora ut gsi
lio no indigeat. vn Gn 18 dicit
Descendam z videbo vtz clamore
ope gplenerint Et p ho quantu
ad hc subdit lra Et cu mag
reuerentia disponis nos Est at
reuerencia dilecto mixta cu timore
z ido no punit z affligit malos
z iniustos cu q da expectacoe
z reuerecia ut interim se emen
det. Consequenter subdit huius expecta
cionis raco. Nichil eni iusticie deperit
p mora expectacionis sue. Contin
git eni medium q pter iudicis ex
pectacoz reus subterfugit iurisdi
cioz sua z hec e pter defectu pota
tis i iudice. q forte reus se
transferret ad patriam ad quam
iurisdico iudicis se no extendit
Sicut si reus de Francia transferret
se i Angliam. vel eco. Vel forte
spectat de iudicis ptate expe
ctare no pt iudex in eu auctori
te data q vellet. Sz nenti
istoru pt do gtingere. q in o
tpis et i omni loco sua gre
dit ptam iux arbitriu sue vo
luntatis. Et hc est quod subdit
lra Subest eni tibi cu volueris
posse. Vn Anselmus Cur deus ho
c 17 Oms necitas z impossibili
tas dei subiacet voluntati / eius
aut voluntas nulli subditur
necessiti a impossibilitati. nichil eni est
necessariu a impossibile ni qr ipe ita
vult. vd a nolle n velle aliqd
necessitate a impossibilitate alienum
ab eo. Tercia p huius lre gtinet
q multa bona doctrina gfert in
p malorum iusta afflictoz
Formatur aut homines si diuina
punicioz gsiderent de tali. quantum de
pertz ad iudices z platos q n
tenuat p quo sunt nimis ri
gidi i regendo als iudicando
nimias disputacoz. z quantu
hc dr Docuisti aut ppulu
p talia. qm oz iustu esse
hd no sunt nimis rigidi p t
rancia disputacoz. z quantum
hc subdit q oz esse no solu
stm. s humanu / vona mi
sericordem z gpacientem / Vn. D p s
humanu dico pter infinitatem amoris
vre / Tercia informacio e
omnis gtinuet. z est. q oms
longanimes p bone spei gsideraoz
z quantu ad hc subdit Et bone
spei fecisti filios tuos / No
sic docet Bernard in sermone q in
pit Chas dni i etinu cata
Spes huius in deum p gsidera
tione stabili. Tali inigt gsi
d qbz tota spes pendet. gsi
f caritate adopcoins. vitatis
missionis. ptate reddicoins

Flauiano

ingressu

vocatur ut
charus miserans

ho enim decet honeste iustum ad
ei confidentia. q(uia) d(eu)s eos adop-
tavit et p(re)ciu(m) eor(um) (con)stituit re-
demptionem. Un(de) B(er)n(ardus) sup(er) can(tica) dic.
[illegible] michi magis dictum [illegible] eius q(ue)
p(ri)mu(m) dulci noie patris sa(n)guine
[illegible] ab suadela [illegible]
[illegible] p(re)stat fiducia(m). Et glo(sa)
[illegible] sup(er) h(oc) v(er)bo p(ro)(phet)e. In h(oc) magis
[illegible] fiducia q(uia) nichil negabit
[illegible] q(ui) iam dedit. Pater est
[illegible] filio p(ro)digo. Luc(e) 15 [illegible]
[illegible] ad p(at)re(m) rediens cu(m)
[illegible] et [illegible] cu(m) [illegible]
[illegible] a p(at)re recepit. [illegible]
In spe fiducia(m) [illegible] dei. [illegible]
[illegible] ad [illegible] ho(m)o [illegible] ad
[illegible] vitam [illegible] Deus ei
[illegible] non [illegible] q(ui) nos [illegible]
[illegible] venia(m) et gl(ori)am p(ro) [illegible]
[illegible] qua(m) [illegible] sic [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible] pa(r)tem et [illegible]
[illegible] Un(de) ps(almus) [illegible] esto
[illegible] in q(uo) mi(hi) spe(m) dedisti [illegible]
[illegible] nob(is) spem p(re)stat redde-
[illegible] non est impossibile. Sed
[illegible] ad [illegible] Et d(icitu)r
[illegible] q(ui) spe(m) in eo [illegible] Un(de)
[illegible] Respicite filii nationes
[illegible] q(uia) n(u)ll(u)s sperans in
d(e)o [illegible]
[illegible] Et [illegible]
[illegible] non (con)fidit. Et in ps(almo). In
d(omi)no sp(er)ans non (con)fidat in et(ernum).
[illegible] spes n(ost)ra e(st) sic an-
[illegible] ne a fluctibus
[illegible] Sic mola [illegible]
[illegible] et sic ga-
[illegible] salutis ne ab hoste ledam(ur).
[illegible] Ecc(lesiast)e 6 [illegible] ad te
[illegible] qua(m) sic
[illegible] et [illegible] te-
[illegible] De s(e)c(un)do d(icitu)r glo(sa) sup(er) deut(eronomio)
non accipies loco pignoris
inferiore(m) et superiore(m) mola(m). Supe-
(ri)or et inferior mola. spes est et ti-
mor. Timor ad inferiora p(re)mit

Spes ad superiora tollit q(uia) una
mola sine altera movetur [illegible]
In peccatis [illegible] peccatore d(icitu)r sic spes
et formido [illegible] q(uia) [illegible]
[illegible] spes si iustitia(m) non timeat
et [illegible] metuit q(ui) non (con)fidit.
Loco [illegible] mola superior aut
inferior non tolla(tur). q(uia) q(ui) p(re)dicat
[illegible] dispensacio[illegible]
[illegible] disponere d(icitu)r ut non [illegible]
spe timore [illegible] n(ec) [illegible]
spe timore deliquit. Est [illegible] spes
sic mola inferior q(ue) cor [illegible] et
sustinet [illegible] debita p(ro) [illegible]
et timor [illegible] mola superior. q(ue)
[illegible] et [illegible] ne
cor nimis exaltet. Sic ps(almus). Ab
altitudine diei timebo. ego v(er)o in
te sperabo. Tercio spes n(ost)ra e(st) sic
galea securitatis ne ab hoste
ledam(ur). ho(mo) enim [illegible] galea
[illegible] p(ro) [illegible] in bello [illegible]
[illegible] caput h(abe)t in-
[illegible]. Un(de) Ier(onimus) [illegible]
[illegible] n(ost)ras ibi [illegible] Et
[illegible] ista galea [illegible]
[illegible] ap(osto)li [illegible] Thess(alonicenses) 1. [illegible]
[illegible] lorica(m) fidei et galea(m) spei
et salutis. [illegible] Adde(n)d(um) est in [illegible]
spes sic colu(m)na domu(m) sustentans. Un(de) colu(m)na d(icitu)r esse solida
[illegible] de forti ligno [illegible] lapidea non
fragilis [illegible] vacua ut arundo.
Sic [illegible] spes q(ue) est in d(e)o est
solida et [illegible] de forti ligno. [illegible]
edificium spirituale solidu(m) et [illegible]
[illegible] spes [illegible] in mundo e(st) vacua
fragilis et [illegible] et [illegible]
[illegible] edificium ruinosum [illegible]
d(icitu)r [illegible] (con)fidit [illegible]
[illegible] corruet. Un(de) spes vacua
e(st) spes [illegible] et
fragilis [illegible] maledi-
ct(us) ho(mo) q(ui) (con)fidit in homi(n)e et po-
nit carne(m) [illegible] brachi-
um suu(m) [illegible] fiducia sua [illegible]
[illegible] suu(m) in homi(n)e q(uo)d in
solo d(e)o est collocandu(m). Est etiam

[Margin:] [illegible]

spes sic arbor fructuosa Nam
arbor pfert uberes fructus q
ht irriguu aquaru vincinu sic
spes pducit fructus bonoru opu
que sita e et plantata iux irrigu
u aquaru gre diuine Vn d in
ps Ego aut sic oliua fructifera in
domo dei Et adhuc spes e sic
margaritha ut preciosa gema
Na sic gema e nob grata sic
spes e deo placida et sic gema
ht magnu valore sic spes ho
apud deu fac precisi Et sic
gema e quodam plucida et cla
sic spes e diaphana et pspi
cualis p ea videntur et speran
bona celestia Vn puls gre
ma e glosa exp bo pstola
tis Dubiu v spes sit virtus
Et vr q no Aug enim d in
li d libe arb q virtute nullus
male vtit Sz spe aliq male
vtit q eta passio spei con
tingit ee mediu et extrema
sic et eta alique passiones go spes
no est virtus p nulla virtus pcedit
ex meritis q virtute deus in
nob sine nob opatur ut d Aug
Sz spes ex gratia et meritis
pueniens ut d mgr 26 dis
3 li sniar go spes no est
virtus p virtus e dispositio pfecti
ut d 7 phisicoru Spes aut e
dispositio impfecti s eius q no
habet quod sperat go spes no
est virtus Sz con e qd Gg d in
1o mor q p tres filias Iob si
gnificatur he tres virtutes fides
spes et caritas go spes e virtus
Rn q 2a q 17 a 1 Dicen q 2m
phm in 2 Ethicoru virtus vniuscuiusq
rei e que facit bonu habentem
et opus eius bonu reddit Oz igitur
q vbicunq inuenitur aliq actus
bonus hominis q ille rndeat alicui
virtuti humane In oib aut regula
tis et mesuratis bonu gsiderat
p hoc q ad ppa regula attingit

sic dicimus vestem ee bonam
que excedit nec deficit a debita
mesura Humanoru aut actuu
duplex e mesura Vna qdam p
pria et omogenea scz ratio Alia
aut e suprema et excedens scz deus
Et ideo oms actus humanus atting
vsq ad racionem aut ad ipm deum
bonus Actus aut spei de qua
loquimur attingit ad deu ut su
dem e ab D passione spei dr
obiectum spei e bonum futurum arduu
possibile fieri possibile aut no
aliquid dupl uno mo p nos ipsi
alio mo p alios vt d 3 Ethicoru
In quantu go speramus aliquid ut po
nob p diuinum auxilium spes
attingit ad ipm deum cuius a
uxilio innititur Et ideo pz q
e virtus cu faciat actum hois
et debitam regulam attingentem
Primum go dicendum q in passionibus
mediu p hoc q attingit ra
et in hoc etia consistit racio virtutis
Vn etiam e in spe bonu act
virtutis q ho sperando attingit re
debitam scz deum Et ideo spe a
qua deus nullus pt male uti
nec virtute morali attingere
q hominem qd e attingere
bonum vsq venit Ad 2m dicen q spes
qua nunc loquimur no sit sup
se huius meritis ut infra pz
Ad 3m dicen q spes d ex
pectacio futura ad ipsam re
tributionem quam ali sperat se
habiturum adeptum ex gratia
ut quantum ad actum spe
formate Spes aut huius
que ad expectatur beatitudinem
ne causatur ex meritis scz gra
gratia Ad 3m dicen q ille q
est quod impfectus 2m q
id qd sperat obtinet qua
non habet Sz e pfectus quantu
hoc q ia attingit pria regula
scz deum cuius auxilio innititur
bene q pfectus ut habitu spei

Spes

identes i. dno orat sic ps. in
soliloqiis Aug. no. tri. in dyalo.
p. Durandus Quagadrne desidit
rime ad fontes aquar. ita desidit
aia ad te ds. Sitiuit aia mea
ad deu fonte viuu etc. O fons
vite vena aquaru viuencium
qn veniam ad aquam dulcedinis
tue de tra deserta inuia inaquosa
vt videam virtute tua et gliam
tua. Sicio ex aqis mie tue re.
ficere sitim meam. Sicio dne. fons
vite es. sana me. Sicio dne.
deo viuu. O qn veniam
apparebo dne ante faciem tuam
putas me dne videbo diem illam.
diem iocunditatis et leticie. Diem
qua fecit dns vt exultemus
et letemur in illa etc. O
dies preclara nesciens vesperam.
O habens occasum. In qua au.
diam vocem laudis. vocem exul.
tacionis et confessionis. Intra in
gaudium dni tui. Intra in gau.
dium sempiternum dni dei tui. In.
tra in gaudium dni tui vbi su.
mus absque timore. Et ibi
exultabimus. Dns tecum gau.
deo suo. Ipse quod gaudet et
delectatur vbi erit omne bo
num sine malo. Ad gaudium eo.
Si inimicos suos tuos
et debitores mortis cum ta.
ta caritate et dilexisti
Dns tempus et locum p q
post mortem a malicia. Ita
delegata iudicas filios
qui patribus inimicicia
et delicti dedisti bonam pro.
fessionem. Postea dalon decla.
rata prudenti Duciu inuicz
et puniendo cananeos
terram occupauerunt iudei
ad promissa. In pte ista ondit
et illa malos puniende dele.
re et propter ad iusticie dis.
pensacionibus. deum vere colentibus
magne spei. Et ideo h. dno

fuit illa primo ondit qd ex ma.
diuina puidentia cum malos ex.
[illegible] bonis spes et respectus
grie obtinende in via. Ideo qz ecc.
ordo certa. Ideo bonis spes
glie ofrenda. pua. Sapiencie xii.
Cum igitur nos disciplinam das.
dant ad primum sic dedimus
Confert dum nos non mig ee cleme.
tem et benignum remittendo
culpas et memora electorum suos
et predestinatos qui fuerunt pussi et re.
probi. Hec i. puniendo reprobos ta.
lem ondit clemenciam. Hy eos
paulatim destruxit et delenit. vt
si supersites essent tpris pute.
ciones. Hec autem ppenam perdet
sontes. qui per suam maliciam vide.
bant destitui sanissime. Sed ds
ipse desideriis eorum salute. Et tu
in ipsos fuisti. Hec non mi est cle.
mens filius suis si delinquunt
et veniam peccatoribus prestat. Ergo
ex hoc qd hostibus in adu. punit
malos quos fuit cum mora et ex.
pectacione diuinitus corripiuntur
hos ad pnam et quod remanent
offensione. inter possint amicos.
ad spandus tui clemenciam si
nisi malicia delinquentibus. Et h
est summa venia quam habemus. Ideo
spe sco afflatus in l. pmi. Di.
qo sic. Si inimicos suos tuos
cananeos Vel medos etc. tercio
puniendo et te eis lacrimis et de.
bitores mortis tpr pena et flagi.
cia impietatis. Cum tanta c.
crasti attendens cum tanta di.
ligencia expiamde. Et liberasti
quosdam si demittendo supplicii
aliquando ochosi et delet Et sic locu
et tpus per que posset mu.
tari ad penam a malicia. Et
qnta diligencia iudicas filios
tuos puniendo i. penitere per.
care eterna Filios inquam tuos
quorum patribus iuramenta et con
vencones dedisti bonarum

pmissionis vz d' tra cananeo
ru possidenda ad lraz Nondz
qz d' in hac lra deu iuvame
ta fecisse videda sunt h' cta
mag iuramti ta / pmo d' iura
meti licita. s. quo sit licitu.
2o d' iuradi frequetia / 3o d'
iurant inocetia / Circa iura
meti licitua e sciendz q fue-
rut quida heta q asseruerut
omne iuramtu cuiuscumqz modo
ppositu esse illicitu Ita q nl-
la vitatez oio licet asserere cu
iurameto Et hec h heresis mo-
tiua ex sacre scriptura / pmo ex
vbo salvatoris mt 5. Ego di
co vob no iurare oio / It Jaco
5. Ante oia fres mei nolite
iurare It aut 5 dicit ad sermo
vr. est est no no. qd at hiis
hundatius e a malo est.
It Aug i qda sermo e falsa iurat
iurao exitiosa. e va iurao
pictosa / z iurao nulla e se-
cura / go ab omni iurando e
abstinendz It Eccl 23 Vir in
rans z noians in toto a pcc
rans no purgabit / go illicitu est
2m heresis iurare Sz error iste
facilr a scitis redarguitur
Primo q ipe ds inveniut iurasse
sic h d' in lra z in ps iuravit
dns z no penitebit eu. It ad
Ebre 6 qm neminez hunt p que
iuraret deus maiorez iurat
p semetipm It aplus invenit
iurasse ad Ro 1 Testis e m ds
cui sermo i spu meo / Et i ad Cor
1 d' Teste invoco deu i aiaz
mea It deut 6 Dnm deu
tuu timebis z p no' eg iura
bis It aut 1 Reddes dno iura
meta tua It omnis natio z ois
secta vtit iure iurado Et im
phys vox oim e vox nae Et
ideo dz q indiretu e licitu z
no e malu i se. sic ista heres
asserebat Vbi notandz q iuramtu

ordinat ad cofirmacoz ut pba
illius qd ho dt In scibilibz aut
pt fi pbaco p natiaz vone e
logicibz noccdibz. Sz i pticlaribz
factis homi no pt tlis pbaco
hiberi. z i tlibz recurrit ad te
monui Ita q loco pbacois
via argueti acci testiom ho
Istud vo testioniu i mlt.
suffict face cofinacoz evidenti
tu q ho me du metit tu
erraut frequet & decapit / ti
z in tlibz nece fuit recurre
dum testiom z hec fit p iura
tu. eo q ds nec metiri pt nec
decipi vult p se loquendo illec
iurat deu venat z homi
ptestat eu summa vitate
credenti i testioniu ad dne
du deuz sim esse veru vnde
q iurametu licitu est / q
ondit tu ex origine q e
fine Ex origine qdem q iura
tu intductu e ex fidei d no
cde. qua hoies credut ho
deu infallibilez vitate z gra
le omi pmisioz Ex fine qa
q iurametu e ordinatu d
tificaidz hoiez d vitate
ad firmendu homi strusi
sic d' ad Ebre 6 ois cotru
coru finis e iurametu /
motiva in optu indueta
pt q iuramtu e plib
sic vz ne fiat absqz neci
vt vtilite ac ne iurado ad
lite venia. z ex facilitate ad
cosuete. z a cosuetu ad
illu devida. z sic pz pmu
nc paulus invenit iurasse
i scribendo vbi ho cautio
diligeciaz adhibz qz i loqdo
Vn sctus e Nolite iurare
a. passim. nolite assirre
iurandi vt no sit facilitas
iurandi vt nolite iurare
evidenti necessitate Et ido Aug
expounds i de aut 5 dit

...est est nō nō. Qd aut h(ab)et
...undatius ē a malo ē inquit
...iurare cogeris. sciatis h(ic) d(e)
...itate venire infirmitate eor(um) q(ui)
...suadetis. utique infirmitas
...ala ē. Tu em̄ p(ro) male fac-
...ibus uteris iurare ut alt(er) p(er)-
...suadeas. s(ed) a malo illi(us) est
...ius infirmitate cogeris iurare
...nde s(ecundu)m Aug(ustinum) in hac aut(em) cu(m)
...d qd h(abe)t h(abu)ndatius ē a ma-
...l est. vel quod ap(osto)l(u)s ē a
...alo ē malu(m) nō accipit(ur) p(ro)
...alo culpe s(ed) p(ro) malo pene
...firmitatis vel ignorantie illius
...ui fit iurame(n)tum. q(uia) si s(ibi) alt(er) d(e)
...itate constaret. nulla foret ne(cessi)t(a)s
...s(ibi) p(ro)stare iuramentu(m). Ad q(ua)rtu(m)
...q(uo)d Aug(ustinus) d(icit) q(uod) nulla iuratio est
...(secur)a. vult dice(re) sic. q(uod) securius
...nu(m)q(uam) iurare. Ad q(ui)ntu(m) de
...iano loq(ui)t(ur) ibi d(e) (con)sue(tudi)ne in
...randi. Vn(de) sciend(um) q(uod) frequentia
...iurandi ē p(er)mo p(er)iculosa eo q(uod) ho(mo)
...d facil(iter) delinq(ui)t in v(er)bis s(ecundu)m id
Iac. 3. Si quis i(n) v(er)bo nō offen-
d(it) p(er)fect(us) ē vir. Vn(de) Ecc(lesiastici) 23 In
...ioni nō assuescat os tuu(m).
...ta em̄ casus i(n) illa. Vn(de) signu(m)
...llibile magne levitatis
...ons p(ro)ni ad mendaciu(m) ē fre-
...ntia iurandi & facilitas. Ro
...d(e) multu(m) ruinosa. q(ui)a p(ro)va
...ientia vide(tur) habe(re) ad deu(m)
...lem cu(m) teste(m) inducit deu(m)
...n facit d(e) aliquo honesto
...3o ē s(upe)r(flu)... recidu(m) ita in
...q(uod) ita facil(ite)r & freque(n)t(e)r deu(m)
teste(m) inducit. credit scripi...
...re pure infidelitatis. cui sine
...ulto nō cred(itu)r. Tertio de
...iurame(n)ti innocentia ē sciend(um)
...q(uod) ad iurame(n)tu(m) licitu(m) requi-
...ru(n)t tria. iusticia. iudiciu(m). & ve-
...ritas. sic d(icitu)r Ier(emie) 4 Iurabis viuit
d(omin)us in v(er)itate. i(n) iudicio. & iusticia
...o(rum) v(er)itate(m) ...ca(tur) iudiciu(m)
...iudas iurame(n)tu(m) p(er) iudiciu(m)

Iuramentu(m) incautu(m). p(er) iusticia(m)
iurame(n)tu(m) iniquu(m) vel illicitu(m)
Vn(de) ex p(ar)te iurant(is) d(ebe)t p(ro)cede(re) in-
dicium discrecionis ut nō leuit(er)
s(ed) ex n(ecessa)ria causa iuret. Ex p(ar)-
te dicti duo. ne sit falsu(m) sal-
te(m) s(ecundu)m iudiciu(m) (con)scie(n)cie sue. neq(ue) il-
licitu(m). sic aliq(ua)n(do) in iuramento
(com)p(ro)missio (con)tingit q(uod) ho(mo)
iurat se in effectum h(ab)ere. ut
q(uod) nu(m)q(uam) (con)cordabit cu(m) illo q(ui) (con)tra
eu(m) deliquit vel aliquid t(a)le q(uo)d
est illicitu(m) in effectu s(ecundu)m. In quo
casu peccat iurando q(uo)d illicitu(m)
ē obs(er)uare. & iteru(m) peccat si ob-
s(er)uet. Et in h(oc) casu d(icit) Isidorus
In malis p(ro)missis rescinde fide(m)
& in turpi voto muta decretu(m).
¶ Addicio. Sz d(icitur) ex(quire)re signu(m)
diuine p(ro)uidentie ē tentare deu(m)
q(uo)d ē om(n)i(n)o illicitu(m) s(ecundu)m id Deut. 6
Nō tentabis d(omi)n(u)m deu(m) tuu(m). Sz
ille q(ui) iurat vide(tur) exq(ui)re(re) signu(m)
diuine p(ro)uidentie in eo q(uod) expe-
tit diuinu(m) testimo(niu)m q(uo)d ē p(er) aliq(ue)m
effectu(m) euidente(m). ergo vi(detur) q(uod) om(n)e
iurame(n)tu(m) sit illicitu(m). R(espondeo) q(uod) i(lle)
q(ui) iurat nō tentat deu(m) quia nō
implorat diuinu(m) auxiliu(m) abs(que)
necessitate & vtilitate. & p(ro)pterea nō
exponit se alicui p(er)iclo. si d(omi)n(u)s
noluit testimoniu(m) adhibe(re) i(n) p(rese)n-
ti. adhibebit aut(em) p(ro) certo i(n) futuro
testimoniu(m). qu(ando) manifestabit
illuminabit abscondita tenebra(rum)
& manifestabit (con)silia cordiu(m) ut
d(icitu)r 1 ad Cor(inthios) 4. & ideo testimoniu(m)
isti iuranti deficiet ut p(ro)
vt co(m)m(un)i eu(m). ¶ Circa h(oc) dubitat(ur)
vtru(m) iurame(n)tu(m) sit act(us) reli-
gionis siue latrie. Et videt(ur)
q(uod) nō. act(us) e(nim) latrie sunt circa
aliqua sacra & diuina. Sz iu-
rame(n)ta adhibent(ur) circa (con)tro-
(uer)sias humanas vt ait ap(osto)l(u)s
ad Ebre(os) 6. ergo iurare non est
act(us) religionis siue latrie. R(espondeo) q(uod)
ad religione(m) p(er)tinet cultu(m) deo

... dantur ... q. 8 q. ar. 3 iuramentum ... [illegible]
alterum ad ipsum iuramentum duo requiruntur ... [illegible] ... iuramentum
... et quantum ad hoc requiritur iudicium discretionis ... [illegible]
iuramentum confirmatur ut ... [illegible] ... quantum ad id quod per
iuramentum confirmatur ... [illegible] ... iusticia ... [illegible]
... dicitur ... [illegible] ... veritatem iudicium et iusticiam

offre ut dicit Tulius. Sed ille qui iurat nichil deo offert sed deum inducit in testem ergo iurare non est actus religionis. Preterea finis religionis sive latrie est deo reverentiam exhibere. hoc autem non est finis iuramenti sed potius aliquid verificare. ergo iurare non est actus religionis. Sed contra est quod dicitur Deuteronomii 6 Dominum deum tuum timebis et illi soli servies. ac per nomen illius iurabis. loquitur autem ibi de servitute latrie ergo iurare est actus latrie. Respondeo dicendum quod sicut ex dictis patet ille qui iurat invocat divinum testimonium ad confirmandum ea que dicit. Nichil autem confirmatur nisi per aliquid quod certius est et potius. Et ideo in hoc ipso quod homo per deum iurat profitetur deum potiorem utpote cuius veritas indefectibilis est et cognitio universalis. et sic aliquo modo reverentiam deo exhibet. Unde et apostolus dicit ad Hebreos 6 quod homines per maiores se iurant. Et Ieronimus dicit super Mattheum quod qui iurat aut veneratur aut diligit eum per quem iurat. Et philosophus dicit in 1° metaphysice quod iuramentum est honorabilissimum. Exhibere autem reverentiam deo pertinet ad religionem sive latriam. Unde manifestum est quod iuramentum est actus religionis sive latrie. Ad primum ergo dicendum quod in iuramento duo considerantur. scilicet testimonium quod inducitur. et hoc est divinum. et id super quo inducitur testimonium. vel quod facit necessitatem testimonium inducendi. et hoc est humanum. Patet ergo quod iuramentum ad religionem spectat propter primum non autem propter secundum. Ad secundum dicendum quod in hoc ipso quod aliquis assumit in testem ipsum deum per modum iuramenti. profitetur eum maiorem. quod pertinet ad divinam reverentiam. et sic aliquid offert deo scilicet reverentiam et honorem. Ad 3m dicendum quod omnia que facimus debemus in dei reverentiam facere

et ideo nichil prohibet si in hoc ipso intendimus hominem certificare. deo reverentiam exhibeamus. Sic enim debemus aliquid in dei reverentiam facere ut ex hoc proximis utilitatem preveniamus. quia etiam deus operatur ad suam gloriam et nostram utilitatem. Et quia iam dictum est quod propter necessitatem aliquam iuramentum sit licitum per deum iurare. Et ideo etiam videndum est utrum per creaturas iurare sit licitum. Videtur quod non. quia dicitur Mathei 5 Ego autem dico vobis non iurare omnino neque per celum neque per terram. neque per Ierusalem. neque per caput tuum. quod exponens Ieronimus dicit Considera quod salvator non per deum iurare prohibuit sed per celum et terram. Preterea non debetur pena nisi culpe. Sed iuranti per creaturas adhibetur pena. Dicitur enim in Canone 22 q. 1. Clericum per creaturam iurantem acerrime obiurgandum si perstiterit in vitio excommunicandum placuit. ergo illicitum est per creaturas iurare. Preterea iuramentum est actus latrie sicut dictum est. Sed cultus latrie non debetur alicui creature ut patet ad Romanos 1. ergo non licet iurare per aliquam creaturam. Sed contra est quod Ioseph iuravit per salutem Pharaonis ut patet Genesis 42. Ex consuetudine etiam iuratur per evangelium et per reliquias et per sanctos. Respondeo dicendum quod sicut dictum est 22e q. 89 art. 3 duplex est iuramentum. Unum quidem quod fit per simplicem contestationem in quantum scilicet testimonium invocatur. et hoc iuramentum innititur divine veritati sicut et fides. Fides autem est per se quidem et principaliter de deo qui est ipsa veritas. Secundario autem est etiam de creaturis in quibus veritas dei relucet. Similiter etiam iuramentum principaliter refertur ad ipsum deum cuius testimonium invocatur. Secundario refertur ad creaturas non propter se sed in quantum in eis divina veritas manifestatur. sicut iuramus per evangelium. id est per

eius vim i. eius manifestat. ⁊
pro eo qui hanc vitam et eidem
⁊ observancie / Alius ac
modus iurandi est per execracionem
quo iurando inducit aliqua
[illegible] ut in quo divinum iudicium
execratur. ⁊ sic solet homo per caput
suum iurare vel per filium suum vel
per quam aliam rem quam diligit
sic iurauit apostolus. 2 ad Cor. 1
ego testem deum invoco in animam
meam / Cum autem Joseph per salutem
pharaonis iurauit utique
[illegible] vel per modum exe-
[illegible] quasi salutem pharao-
nis obligando vel per modum
contestationis quasi contestando veri-
tatem iusticie ad cuius execu-
cionem principes terre constituuntur / Ad
[illegible] quod deus phibuit
iurare per creaturas ita quod eis ad-
hiberetur reverencia divina Unde
[illegible] sicut iudei per
angelos ⁊ alia huiusmodi iurantes
[illegible] veneratione deo honore
[illegible] in canone
[illegible] per creaturas iurandi quod ad
[illegible] [illegible] Unde in
[illegible] quod vel [illegible] per ca-
[illegible] vel [illegible] iurauerit
[illegible] blasphemia [illegible]
[illegible] in ecclesiastico ordi-
ne [illegible] deponatur [illegible]
[illegible] / Ad 3m dicendum quod cultus
latrie adhibetur ei cuius testimonium
[illegible] iurando et ideo [illegible]
23 per nomine [illegible] deos
iurabitis / non autem exhibetur
cultus latrie creaturis que in iuran-
do assumuntur. 3m modos predictos
[illegible] hoc occurrit aliud
dubium an cum iuramento dispen-
sari possit. Notandum dispensacio
in lege [illegible] in voto [illegible] hoc
quod in se vel [illegible] consideratum
[illegible] ⁊ honestum. ⁊ tamen po-
[illegible] esse inhoneste
⁊ nocivum. quod non potest cadere

non sub lege nec sub voto Quantum
ad hoc sit inhonestum vel nocivum
repugnat iudicio / ideo pari racione
[illegible] in iuramento dispensari potest
Si autem obicitur quod non sit dispen-
sabile de iuramento sic dicendum re-
quirit videlicet ad iuramentum asser-
torium quod est de preterito vel de presen-
tibus ad iuramentum promissorium
quod est de futuro [illegible] potest cum
aliquo dispensari quia de preterito vel
de presenti [illegible] [illegible] contra veritatem
quod etiam non potest dispensari quod non
[illegible] ad verum esse de quod tamen
iuramento de futuro promissorie / Ad 2m.
Ad 3m / quod dispensacio que fit in iura-
mento non se extendit ad hoc quod
aliquid contra iuramentum fiat / hoc
enim est impossibile cum observacio
iuramenti cadat sub precepto
divino quod est indispensabile
Sed ad hoc se extendit dispensacio
iuramenti ut id quod sub iura-
mento cadebat sub iuramento
non cadat [illegible] non existens debitam
materiam iuramenti sicut etiam de
voto solet fieri. Materia autem in-
ramenti assertorii quod de preterito
vel de presenti in quadam veritatem
iam transit ⁊ immutabilis facta
est ⁊ ideo dispensacio non refe-
retur ad materiam sed refertur ad
ipsum actum iuramenti Unde talis
dispensacio esset directe contra pre-
ceptum divinum Sed materia iuramenti
promissorii est aliquid futurum quod
variari potest [illegible] in aliquo
eventu potest esse illicitum et no-
civum et per consequens non esse debita
materia iuramenti ⁊ ideo dispensari
potest in iuramento promissorio quia
talis dispensacio respicit materiam
iuramenti ⁊ non contrariatur pre-
cepto divino de iuramenti observa-
tione Ad 4m dicendum quod homo potest alteri promittere
aliquid sub iuramento aliquid dupliciter. Uno
modo quod pertinet ad utilitatem ipsius
puta si sub iuramento promittat

se simtinuit ei ut pecuniam da-
tur et a tali promissione pt i' ab-
solvere cui promissio fca est intu-
itu eius ei iam solvisse promissum qu
facit de eo cum eius utilitatem Alio
promittat deo aliquid quod pertinet ad
honorem dei vel utilitatem aliorum
puta si quis iuramento promittat
licitum se intraturum religionem vel
aliquod opus pietatis facturum et tunc
ille cui promittitur non potest absolvere
promittentem. quia promissio non ei
facta est principaliter sed deo: nisi forte sit
interposita condicio scilicet si illi vide-
bitur cui promittitur vel quis aliud
tale Item nondum quandoque quod sub id quod
cadit sub iuramento promissionis
est manifeste repugnans iusticie. vel
quia est peccatum sicut cum quis iurat se
facturum homicidium vel quia est
maioris boni impeditivum sicut
cum quis iurat se non intraturum
religionem et tale iuramentum dispen-
satione non indiget: sed in primo
casu tenetur quis iuramentum non serva-
re Cumque autem quis promittit sub
iuramento de quo dubium est
utrum sit licitum vel illicitum profi-
cuum vel nocivum aut simpliciter aut
in aliquo casu Et in hoc potest quilibet
episcopus dispensare Cumque vero
sub iuramento promittitur aliquid quod
est manifeste licitum et utile. et
in tali iuramento non videtur
habere locum dispensatio vel com-
mutatio. nisi aliquid melius fiendum
occurrat ad communem utilitatem
quod maxime videtur pertinere ad po-
testatem pape qui habet curam universalis
ecclesie / vel etiam absoluta rela-
xatio quod etiam ad papam pertinet
in omnibus generaliter que ad dispensationem
rerum ecclesiasticarum pertinet super
quas habet plenitudinem potestatis
sicut et ad unumquemque pertinet irri-
tare iuramentum quod fit a subdi-
tis suis circa ea que eius potestati sub-
duntur sicut pater potest irritare iuramentum

puelle et vir uxoris sicut dicitur
xxx. Sic etiam et de voto dic-
let Et votum est maioris oblig-
ationis quam iuramentum. et tamen in voto
dispensatur ergo et in iuramento potest
Sed ad sint que asseverant ut
et tunc dicamus nos

Cum ergo nos disciplinas
das inimicos nostros mul-
tipliciter flagellans ut
tate tua cogitemus
credentes. et cum de nobis iudicat
misericordiam tuam dominum et illis qui in
sua insensate institerunt
runt postea qui voluerunt Dedi
summa tormenta Etenim
ris via diutius erravere
deos estimantes hec que in ani-
et in manibus suis supinacia
tum insensatorum more viven-
propter hoc tamquam pueris insen-
iudicium in derisum dedisti/
Salomon spiritu sancto nos instru-
qua ex malorum punitione
ni debeamus ad spem te conve-
ti. hic gregorius ostendit quod ex ma-
lorum flagellatione et dampnatione
debent boni animari ad spem
in vita eterna Et ita hec
fuit / quia pro omnibus quale
tum exercet deus circa peccatores
rigiles sed quale iudici-
cet circa obstinatos et incorrigi-
ibi Vult et illis qui in vita
Nunc tunc ad primum manifeste
ducens veniens dic obstina-
flagellantur in puniti / et quia
corrigunt in puniti. in perpetuum
nantur ita penitentes disci-
in puniti. et quia se corrigunt i
non permanent cum in videmus
flagellari sine correctione
disciplinam cum iram con-
iudicans possimus divinam bo-
in punitione manifestat et
de divina ira qui ab omni
libat qui est collatio vite e-
Deus igitur sic loquitur deus Cum

disciplina dns. disciplinam cor-
ripiunt filios et obliuiscitur. dns qui
in malicia aliquorum [illegible]
inclinaverunt esse a deo. tunc in
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] flagellas [illegible]
[illegible] flagella peccatoribus [illegible]
[illegible] de quibus [illegible]
[illegible] cogites
[illegible] flagella tua [illegible]
[illegible] medicina sive
[illegible] sive ministerio sive ab ho-
minibus sive a deo [illegible]
[illegible] job 12 [illegible]
[illegible] vi
[illegible] et in [illegible] liberate
[illegible] misericordibus [illegible]
[illegible] judicium [illegible]
[illegible]
[illegible] medicina [illegible]
[illegible] principes [illegible]
[illegible]
[illegible] ydolatre [illegible]
[illegible] ymagines [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in vita
[illegible]
[illegible] deum [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] medico tempore [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ydolatriam [illegible]
[illegible] medico tempore [illegible]

[illegible] negligentie [illegible]
[illegible] ad [illegible] ad de-
[illegible] extimaverunt [illegible]
[illegible] mutilia
et nocua [illegible] draconum
serpentes et [illegible]
[illegible] extimaverunt [illegible]
[illegible] insipientia [illegible]
[illegible] hominum [illegible]
nacia et mutilia [illegible]
[illegible] ligneos et
[illegible] dimittit [illegible]
[illegible] venit sculptor
et pingit ymagines [illegible]
[illegible] deum
et fecit sculptile et [illegible] est
[illegible] in [illegible]
et de medio [illegible]
[illegible]
deum fecit et sculptile [illegible]
[illegible] et adorat [illegible] et obsecrat
[illegible] libera me [illegible] deus meus es tu
[illegible] colunt [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et ludi [illegible]
[illegible] dedisti [illegible]
[illegible]
[illegible] videbatur
[illegible] et [illegible]
[illegible] et leonis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] debes [illegible]
[illegible]
[illegible] accidente [illegible] dissolu-
[illegible]
[illegible]
[illegible] debes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] in vita [illegible]
[illegible] alpes [illegible]
[illegible]
[illegible]
Et cum postea latines [illegible] ab

pupa pe [illegible] a pupis [illegible] pupe dicitur
[illegible] quas virgines [illegible] in manu [illegible]
et vestibus obvolute quas postea ad [illegible]
veniebant et puerulis [illegible] qui sub [illegible]
veneris [illegible] veneri sacrificabant [illegible] persius
[illegible] quod facit aurum vestes
hic quod veneri donate a virgine pupe

ea sustinere dixit se nunquam
magis securum fuisse · quam sicut
bant inimicorum dei maiorem fuis
spem contra eum cordibus assistentium domi
simma cautela antiquorum militum
fuit · cum quando videbantur adversa
spectacula bone spei contraria ad
conderetur interpretari sicut narrat
frontinus libro strategematum libro
primo · de scipio africanus
ex italia in affricam exercitum du
xisset et ipse de navi debet descen
dere · cecidit ad terram · Considerans
que milites attonitos de casu ipsius
lapsum magis spei fecit dicendo
michi milites affricam oppressi
Consimili modo Iulius cesar cum
navem ascendere debet cecidit
ad terram · et militibus consternatis
dixit Teneo michi te terra mater
quasi dicat sic incedo quando ad te re
dibo · et sic illos verbo milites spa
re fecit per terram ipsam reditum
Item Herculanus dux quidam mi
litum · cum equitum scuta equorum
que pectora cruenta subito pro
digio apparuissent et milites
inde consternarentur victoria michi
nobis portenditur · iste enim prope non
quod · sed hostili cruore aspergi
solet · Epaminundas thebanus
cum fax de celo de nocte fuisset
delapsa · et eos qui adverterent
terruisset · metum conceptum fugavit
Sic lumina michi sua nomina nobis
ostendunt quasi dicat dii nobis mittunt
lumen ut nos iuvent · Isto modo viri
sancti et iusti omnia turbulenta que
eis accidunt vel malorum persecu
cione · vel inde aliquorum mutacione ·
vel corporis infirmitate · interpretantur
in bonum · scientes quod diligentibus deum
omnia cooperantur in bonum · et quanto
maior materia timoris incutitur
tanto fervencior spes eorum erigitur
Iuxta illud Job 13 Si occiderit me in
eum sperabo · Tercio debemus sperare
considerantes attendendo necessitate
corporalis dissolucionis Primus quam
iustus in morte sua · sic docet
Seneca de pomo et morte · aliud
negat enim esse philosophus · Non enim
philosophi timere mortem sed magis gaudere
et bone spei esse imminente morte
Et hec sunt discipulis declaravit
moriturus per duas raciones · Primo
sic Credidi michi per philosophiam
quod differentia est inter hominem et bestiam
quia inquirit veritatem et certitudinem
in philosophia invenitur quod altissimas
divinas inquirit · Sed certe Domini
quod invenit homo ex sensibus illis
adquirunt eius in hoc seculo in quo
quam in alio futuro · Secundo dicit quod
hoc seculo in hoc sumus · ergo quod
meliores sunt illo dicit · Sed
plures homines insipientes quam
consueverunt curatores suos firmiter
dies suos in bono · et angustias
in desideriis eorum · Et plures
entes quam consueverunt curatores
sunt principiorum boni et perfecti
boni a philosophis expectatum in
veniunt sine morte sed post mortem
quare ergo timet mortem quando
est ex ingressu anime ad id quod
maxime gesserunt · Tercio idem
persuasit · Credo michi a vero
Certe mors sit quam aliud
recessus anime a corpore sed
quod nunc · Corpus michi mihi
hec videt mihi per aliam · sed quod
delectacionibus et est gemitus
tum anime · in eo quod vult ascendere
ad gaudia bonorum et rectorum
et dolet si anima recedit ab eo
quod est gemitus sine delectacione
perfectorum · immo et sine desiderio
Ideo cum fuerit extra ista nova
esse clara et iocunda · dum est
Non cogitet in cordibus quod
Letor · eo quod sperem evadere
finite mea · quando bis seu
me moriturum · et nisi esse
pomum quod in manu mea · tenco
tamen odor me confortat · et

[illegible]tulit plongat vita mea. ia
[illegible]spirasset. Et aia sensibilis i qua
[illegible]meat cu bestiis. sonet odo e bo
[illegible] et ego letor q recedo d' hc
[illegible]to q e coposit ex [illegible]. qa
[illegible] qua elemtor e [illegible]
[illegible] qud possit ostare a din
[illegible]cogitu corp ex his coposita
[illegible] ardente pomo d ma
[illegible] morti [illegible] phi orane
[illegible] dicitur ille q suscipit aias
[illegible] suscipiat aiam tua
[illegible] q sperat in dno iam
[illegible] fortr hic. assumet penas
[illegible] aqle. event p morte sic
[illegible] ad vita. Tres manie spe
[illegible] debet supnenientes plor. te
[illegible] desperacois [illegible]. Ex
[illegible] q n sparat in dno
[illegible] e. Dicit Ypocras. Am
[illegible] desipiente cu usu
[illegible] seniores [illegible] infirmi
[illegible] q sunt bone spei
[illegible] moraliter [illegible] illa
[illegible] sperat [illegible] mor
[illegible] vide [illegible] spe dulce [illegible]
[illegible] spe morigerenna [illegible]
[illegible] sine [illegible] dne
[illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] dne spes mea.
[illegible] passionu [illegible]
[illegible] explacerit me a spte.
[illegible] sicut pellac
[illegible] die et [illegible] lamare
[illegible] in sabbato [illegible] poss
[illegible] sic [illegible] gluet [illegible]
[illegible] adherere do bonu est
[illegible] in dno do spem mea
[illegible] in pma [illegible].
[illegible] obtinend spabd [illegible] singat
[illegible] me [illegible] [illegible] in
[illegible] servat maligni [illegible] ipa
[illegible] spem [illegible] in te
[illegible] [illegible] tu dne singla
[illegible] [illegible] me. [illegible]
[illegible] illa [illegible] nob disciplina
[illegible] micos mos intap flagel.

las. ut bonitatem tua cogitemus in di
ca tepo. et cu d nob iudicamur spe
mus tua. Spes eni erigit aiam
in certia bo. q p fide credim et
p caritatem in ea tendim operando
et diligendo. Vn circa hc querit
An spes sit virtus theologica. Et videtur
q non. Virtus enim theologica e q ht
deu p obo. Sz spes no ht solu
deu p obo. sz etia alia bona
q a do obtinere speram. go spes
no vr esse virtus theologica. P virtus
theologica no ostitit i medio duor
viciorum ut sup dcm e. Sz spes
ostitit i medio psumpcois et despa
cois. go spes no e virtus theologica.
P expectacio ptinet ad longanimitatem
q e ps fortitudinis. cu e spes sit q
expectacio. vr q spes no sit v
tus theologica. sz moralis. P obm spei
e arduu. sz tende i arduu
ptz ad magnanimitatem q e virtus moral
go spes virtus moralis e no theologica.
Sz contra est qui ad Cor. enumerat
fides et caritas q sunt virtutes
theologice. Respondeo dicendum q [illegible]. ar. 1. Dcm
q [illegible] [illegible] dra specifice pse
[illegible] genus. oz attende vn
habeat spes rone virtutis ad hoc
q [illegible] sub qua dra virtutis col
loce. Dictu est aute sup q spes
ht rone virtutis ex hoc q attingit
supma regula humanor actuu
q attingit. sz sic pma causa
efficiente [illegible] dig amilio
[illegible]. et sic vltima cu finale
[illegible] in [illegible] fruicione [illegible]
expectatur. Et sic pz q spei [illegible]
e virtus pncipale obm est ds. Cu
i in hc ostitat ro virtutis theologice
q deu habeat p obo sic sup dcm
est. manifestu est q spes e virtus
theologica. Ad pmu go dcm q que
q aliaq spes adipisci expectat
sperat in ordine ad deu sic ad
vltimu finem. et sic ad pma causa
efficiente sic dcm e. Ad 2m
dcm q mediu accipitur i virtutis

ul mesuratis 2m qd re la uel
mesura attingit / 2m at q ex
cedit illa. e supfluu / 2m aut
deficit a re la est dimutu In
ipa aut re la vel mesura no e
accipe mediu & exma virtus
at moral est circa ea q sone
regulant sic circa ppu obm / &
ido pot guenit ei ee i medio e finis
ex pte ppi obi Sz virtus theoca
e circa ipas re la pma no regu
lata alia re la sic circa ppu obm /
& ido pot & 2m ppu obm g no
guenit virtuti theoce ee in me o.
Sz pt s' gpete ee patens sone
eo q ordinat ad pu le obm sic
fides no pt hre mediu & ex:
ma i hoc q innitat pme veritati
cui n9 pt nimis inniti Sz ex
pte eoru q credit pt hre me
& exma: sic unu veru est
mediu int duo falsa / Et sic
spes no ht mediu & exma
ex pte pu le obi / qr diuino
auxilio n9 pt nimis inniti Sz
qntu ad ea q gfidit aliqs se ad
eptuma pt ibi esse mediu & ex:
ma. inqntu vl psumit ea q
sut sup sua pporcoz vt de
spat de hiis q sut s' pporcona:
ta. / Ad 3m dicm q exoptaco
q ponit in diffinicde spei
no imptat dilacoz sic exoptao
q ptz ad logam te. Sz imptat
respectu ad diuinu auxiliu.
siue id qd sperat differat siue
no differat / Ad quartu dicm
q magnitudo tedit i arduu
spans aliqd quod e sine ptate
Vn ppe respicit opacioz agentis
magnoz Sz spes 2m qd est
virtus theoca respicit arduu
altius auxilio assequendu ut
dcm e. Sz dubiu est Vtru licite
te sit sperandu i hoie / qr dr je
ia maledictus ho q gfidit in
hoie Rn q sz & T n q la ar &
q spes duo respicit s' bonu

quod obtine intedit / & au
liu p qd id bonu obtinet Bu
aut qd qs spat obtinedu
voz cause finat / Auxiliu a
p qd qs spat id bonu obtine
hre voz cause efficiet In
aut utrisq cause inveit
apale & sedariu / pu lis e
mis ultis sedarius aut fin
e bonu qd e ad fine Sicu
pu lis ca agens. e pmi ag
sedaria vo ca efficiens. e a
sedariu instrumetale Spes a
respicit btitudine eterna sic v
finez diuinu aut auxiliu s
pma ca efficiete inducte
ad btitudine eterna Sic q
Licet sperare aliquod bonu p
btitudine sic ultiu fine
solu sic id qd e ad fine b
tudinis ordinatu Ita eciam
Sz sperare de aliquo hoie vt al
ca pma sic de pma ca mo
te ad btitudinem / Licet au
sperare de aliquo hoie uel alia
tua sic de agete sedario
strumetali p quod alis ordin
ad adiuua ad queuis bona q
i btitudine ordinata Et h
ad sctos gutimus & ab hoib
aliqua petimus / & vitupant
de quibus alis gfidere no pt ad a
liu ferendu Vn hugo i sue
tatu de virtutibus c' intitul
padisus aie dt sic spes v
psa est circa futura btu
pectaco ex gra dei & in
cedentibus meritis Na h
ad vera spem sut necia
dei solu p mita cofirmat
aut. sn gra nec salvat
at sine meritis no est sp
psumpco dici pt Sbingit
vera spem ht q licet i
opibus exerceat. nug tn i
meritis. sz i habundantia b
largitatis & ime di gfidit
sciens vtrius sua bona o

...uerat do. cu omnib iustis ind
... curā do sic paucis uoluerit
... ipsā ... Et ipsa de
... hic q do offert iustū sa
... [illegible] ... va[illegible]
... sacrificiū iustis ... in
... iustū sacrificiū [illegible]
... filius ... p petus [illegible]
... obtulit do ... in ara [illegible]
... emendā [illegible] ... tam
... debebat ... eam ut
... uma gratiam ... pacis
... ad ... [illegible]
... assidue ut ha
... dolentis audiat In hi
... cum ... sub non
... paciendo ... gradi bus
... [illegible] ...
... domini ... Ego ...
... fidelis ... ueniam
... q̄ uita ...
... plena ... q̄ ...
... spem bonā ... unde
... nos ... excellentissima
... cognitu ... natura
... puenire ... ad
... q ... uiles ... mal
... in bonis q ... in
... ardenti ... fortis ...
... cōpetum uis ... uelit
... ... cū ... Et ...
... ... uiri qui
... in ... [illegible]
... paucis ... ...
... ... sicut ...
... ...
... libera ... deum
... spes bona ... capitulo
... ... dicit
... ... a
... ... capitulum
... ...
... ...
... illud ... ...
... spem ... ...
... ludibriis ... ...
Quibus non ... ...
... dignū dei iudicium ...

sunt In his enim q̄ patiebantur mo
leste ferebant in quibus patientes
indignabantur p his q̄s putabant
deos in ipsis ad exterminium
uidentes illum quem olim negabant
se nosse deum uerum agnouerunt; propter
quod et finis condempnationis eorum
ueniet super eos. Declaratur super
q deus sit benignus flagellando
eos ad illos q̄ se corrigunt hic
finaliter concludit q̄ est iustus ... puniendo
... illos q̄ se ... flage
lla non ... Et ... duo facit
... q deus ... non ... ha
bere iudicium ... declarat iudicium
suum modum ... In his enim q̄
patiebantur ... ad ... dicit sic
... ludibriis et increpationibus
non sunt correpti dignum dei iudi
cium experti sunt ... ludibrium ...
... ... digna ...
habentur ludo ... et ...
... ludibrium ...
... cum ludo et derisione
... q deus ... sic assi
... q ... potuerit
qui uiderunt eos ... et ...
... Nam deus eos
ludibriis primum ... increpationibus
... ... non
... ... illos ...
... ... quia fit
... non ... dign
dei iudicium experti sunt ... et ...
modum ... ...
... ...
... ...
iudicium ... ...
... ...
... ... et ...
deum indignabantur ... ...
... in ... ...
ad ... ...
... qui ... affligebant
clamauerunt ... ...
ad deos ... ...
impotentes ... ...
sunt ad ... uerum deum

...

quē olim negabat se nosse / q̄r
2m Bg͛ oclos q̄s c͛spa claudit
pena apit / ppt̄ q̄d ꝑ finē con
dēnacōnis illoꝝ veniet sup̄
illos. i. finalis ꝯdēnacō ī inf͛no
q̄ ꝯdēnacō fine carebit // Nondꝫ
d͛ in l. q̄r negabat se nosse de-
ū. Tā gn̄a hoīm negāt se nos
se deū / auari ꝑ pecuniosi / Su-
pbi ꝑ p̄suptuosi / puri ꝑ mali-
tiosi / Pecuniosi s͛t nimis tena
ces / p̄suptuosi sūt nimis au-
daces / Maliciosi s͛t nimis fal
laces / p̄mi eñ negāt deū
q̄r d͛s est caritas / Scd̄i q̄a ē
bonꝰ / Tciꝫ q̄r deus ē veritas / p̄o
ī negāt se nosse deū auari
ꝑ tenaces / Cristus eñ appāct
eis ī forma paup̄is ostendens
indigētiā ꝑ petens caritatē
ꝑ ipi paupeꝫ ꝯtēpnūt / nō eñ
poterūt se excusare dicētes
dñe apparuisti ī aliena effi-
gie nō potuiꝰ notitiā tuā ha
bē̄ sp̄i vmni s͛t / Scīt eñ q̄
xp̄c in pn̄ti eēt veste vestitꝰ
ȷsti sūt d͛ q̄s d͛r x° // Nō p̄t esse
d͛ fime ꝑ mamōe / Et nemo
p̄t duob dñis s͛uire / a̅ eñ vnū
odio hebit ꝑ alterū diliget
a̅ vnū sustinebit ꝑ altez ꝯ-
tēpnet vt ꝫ m͛t 6 / d͛ ista nega
cōne pulcre se excusat Job
31 c. / Si negaui q̄d volebant
paupibꝫ . ꝑ oclos vidue expe-
ctare feci / Sꝫ attende q̄ sicut
isti negāt xp̄m mō . ꝑ xp̄c
eos negabit ī die iudicij d͛
Amen dico vob nescio vos m͛t
25 / ꝑ m͛t x q̄ negauit me
corā hoībꝫ negabo ꝑ ego eū
corā p̄re meo / Scd̄o negāt ne
que se nosse deū p̄suptuosi
ꝑ nimis audaces / Tles sūt
qui p̄pe fortitm vel uibꝫ inītētes
nō recōmēdāt se dō . nec diuinū
implorāt auxiliū sic xp̄m
eos docuit m͛t vi / Et ne nos
inducas ī temptacōꝫ / Tles si-
se ingerūt p̄ictis temptacōn-
male societati se admiscē-
sp̄ta ꝯpcia nō refugiūt
cito cadūt / hoꝫ figurā ꝑ
gessit petrꝰ q̄ p̄pe infirmitꝰ
tūs dixit xp̄o Et si opor-
me mori tecū nō te nega-
ui d͛ m͛t 26 / Iste vō eadē
se ingerēs male societ͛ eu-
lū ꝑ inficiatꝰ xp̄m ter ne-
sic ibi subdit̄ Tles sūt
q̄ iactantes d͛ castitate ꝑ ꝯ
tia / alios q̄ cadūt ꝯdēn-
ꝑ ip̄imet ex modica tē̄-
vcatiōe facillie capent̄
soli viri se dō ꝯmitte̅ re-
dant . scientes q̄ diuinā b-
tas ē ꝑ nō sua si coñ te-
carnis resistat Et iō su-
d͛ Job 31 Si osculatꝰ sū m-
nū mēā . q̄ ē iniq̄tas max-
ꝑ negacō coñ deū altiss-
Gloz. Osculari manū
vl nāe vl gr̄e a dō ꝯcc
quitis humanis attbuē
bona opa faciūt ꝑ illa d-
attbuūt . si v͛tuti nāli ꝑ
dētie p̄pe / hij deū q̄ ē b-
a quo oē bonū descē-
gat / 3° negāt se nosse
maliciosi ꝑ fallaces . eū
sūt falsi testes . falsi n-
ꝑ fallaces aduocati q̄ fauē-
valere negāt / xp̄m ē
vitas vt d͛ ad Ephe fal-
aūt testes a iudicibꝫ e-
q̄ sup̄ materiā d͛ quasit
veritatē dicāt . fidē p̄st
ipi volūtatē a vi telle
ꝑ tles nō solū xp̄m ne-
ymo vendūt Vnde gl-
d͛ m͛t 26 Quid vultis mihi dare et ego vobis
optum tē vt eū tradet
hodie sūt q̄ fem iude-
erant . ꝑ idem faciūt
p mune flm testimōni
deū q̄ est veritas . ve-

[illegible]

hoc significat, gesserunt iudei quia
non paruit. Actuum. Deus glo-
rificavit filium suum Ihesum Christum quem
vos quidem tradidistis et negastis
ante faciem Pilati, iudicante illo
dimitti. Certe eadem fuit falsi
iudicis qui veritatem sciens sub-
vertit et iudicavit pro [illegible]
quod sciret falsum. Vel timore
[illegible] a veritate recedunt,
sicut Pilatus qui audiens ista
vox a iudeis: Si dimittis hunc
non es amicus cesaris. Quia cum ti-
meret a dictamine consciencie recessit
[illegible] non enim [illegible]
[illegible] libera
[illegible] Legitur enim
[illegible] quod Pilatus ex [illegible]
[illegible] quando la-
vit manus [illegible] dimittere
[illegible] Barrabam [illegible] quod debebat
[illegible] habere [illegible] dimittere
[illegible] debebat eum dimittere ut
[illegible] Hoc enim [illegible] a iudeis
[illegible] malefactor. Et quod
[illegible] Ihesus quod [illegible] Tercio quia
[illegible] fuit [illegible] et
[illegible] sic a san-
[illegible] Et ideo
[illegible] flagellari mandavit quod
[illegible] fecisse [illegible] ut
[illegible] et [illegible] sa-
[illegible] instancia
[illegible] non obsta-
[illegible] exemplo Pilatus. Qui
[illegible] et [illegible]
[illegible] Hec [illegible]
[illegible] gelasii pe-
[illegible] hunc dimittis non es
[illegible] audita hec
[illegible] si petivit cor-
pus. Unde Iohannes [illegible] Et sic [illegible]
[illegible] defendi
[illegible] diligentius inquirit [illegible]
[illegible] inde non
[illegible] Ita Pilatus [illegible]
[illegible] quid est veritas.
[illegible] audire. [illegible]

[illegible] alii aperiunt gemine ad
iudicem [illegible] Iohannes [illegible] de his aliis
[illegible] Regnaverunt
[illegible] non est [illegible]
neque veniet super nos malum
[illegible] advocati dicunt [illegible]
[illegible] nosse deum [illegible] negant
Et non solum negant sed eciam [illegible]
veritatem et [illegible] de
[illegible] apostolus ad Titum
[illegible] et mens
et consciencia [illegible] se nosse
deum [illegible] negant. Unde Si-
donius in quadam epistola [illegible] sic
[illegible]
[illegible] in
[illegible] In [illegible]
[illegible] ad intelligendum [illegible]
[illegible] ad le-
[illegible] ad [illegible] pardi
ad [illegible] ad fallendum
[illegible] ad [illegible]
et ad [illegible]
His [illegible] sufficit nichil
placet nisi pecunia sicut dicit Ala-
nus [illegible] de planctu nature. Unde [illegible] pe-
cunia. tanquam [illegible] argumentum
[illegible] tulliani ful-
[illegible] robur
[illegible] versipelles
[illegible]
[illegible]
[illegible] ut dyalec-
[illegible] sit subtilitas rheto-
rica [illegible] ubi
[illegible] pluralitas [illegible]
[illegible] advocati [illegible]
[illegible] pecunia. Orphei lira
[illegible] musa [illegible]
[illegible] sufficiunt [illegible]
[illegible] plura ubi nummus loquitur.
Tulliana tuba eloquii [illegible]
[illegible] ubi nummus militat. Her-
[illegible] fulgura [illegible]
[illegible] ubi [illegible] pecunia
[illegible] Herculea [illegible]
nummus vincit nummus regnat.

torrentes i. eloquencie
impetum i. tumultus
fulgure i. indignacionis

[illegible] 22
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

arpia est quedam avis habens faciem humanam [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] seculis [illegible]
arpie [illegible] late

numq inpar vmu(er)sit. h. Alanus
Isti advocato sic dicit. Ambo in
quodam simoe iuste dicet. Redde
qd accepisti q[uia] cont(ra) v(er)itatem dixisti.
iniq(ui)tati assensisti. iudicem fefelli-
sti. iustam causam oppressisti. d(e) fal-
sitate vicisti ... Addicio p(ar)ti-
bus ei ledibus digne iudicum
dei expient. Cavaat (con)sulit
oratoribus ut caveat avariciam
et excecat iusticiam. Vn(de) Alanus i(n)
suo tractatu d(e) m(odo) p(re)dicandi ait. Ora-
tor sic advocatus d(ebet) esse v(er)itate
munitus. discrecione armatus. ca-
ritate fervidus. aspernator avari-
cie. sectator iusticie. ne vel falsi-
tas obumbret vocem eius. vel
indiscrecio eneruet simonis
veritate. odium ingerat suspicionem
avaricia m(in)uet animi illusti
cia deducat in in(...). no(n) lin-
gua venere pecuniam. no(n) lepore
verborum (com)placere aniat. S(ed) ordinis
i(d est) simonis fine (con)stituat recem
simonis fine (con)stituat h(oc) one-
stum. no(n) p(ro)stituat linguam. no(n)
venalem exponat loq(ue)la. no(n)
vendat d(e)i donum. no(n) locat di-
bus ficium qd accepit d(e) solo mu-
nere g(ra)tie. no(n) p(ro)stituat vacone
pecunie. Et exclamat (con)tra eos
(con)stringit. O q(uam) execrabilis actio
simonis. vendere patrocinium
paup(er)is. locare (con)silium inopis.
O q(uam) abhominabilis crudelitas.
viduam in causa opprime(re). p(at)re pupil-
li deprime(re). si (con)tra eos causa p(ro)-
oret (et) miseria oret. Et in (con)tra
(con)silium oratoribus dat d(icens). Alle-
get orator i(n) t(em)p(or)ali ca(usa) p(ro) pupil-
li miseria. ut in causa horribil-
i iudicum p(ro) eo oret una. S(ed) al-
legat hic p(ro) m(...) in futuro
in(...)per allegabit p(ro) eo. Inter
elemosinas enim no(n) minimum
obtinet locum. q(u)i vidue(m) ca(usam)
p(ro)bet subsidium. Et adhuc ad-
dit doctrina eiusdem. Non tamen

oratorem alicuius pauperis p(ro)...
ptas ut miseria. d(ebet) in(...)
in sl(...) non deg in felici(...)
reduce(re) i(n) iniustitia (...) q(uia) (...)
no(n) tuet(ur) cu(m) tuer(i) valea(t)
si iniusto assensu p(ro)beat
refert h(oc) ad p(ro)pietatis op(er)a
h(oc) e(st) in carcere visitare in(...)
oppresso in causa sive patrocini(...)
esurientibus vestire nudum. nudato
t(est)imonio i(n) causa sive patro(ci)ni(um)
subsidia. h(oc) e(st) esurientem pa(scere).
desolato i(n) causa patrocinio su(...)
me. h(oc) e(st) sicienti potu(m) da(re)
(con)grenti patrocinium p(re)stare. h(oc) e(st)
medicinam largiri infirmo
patrocinium i(n) causa desola-
h(oc) e(st) peregrinum recipe(re) destitu(...)
ab omni presidio ad pro(...)
n(on) i(n) causa suscipe(re). S(ed) (...)
causa iusta indigenti proxim(o)
p(ro)bet. omne opus (...) impl(...)
Adhuc an(...) Orator d(ebet)
de(...) viduas et orphanos
sine necessitatibus q(uo)d amit(...)
in huius (...) largicio(n)e tha(...)
dus. h. Alanus. Caveat o(ra)-
tor fieri impne(...) opa(...)
ste in iusticiam affirmare (...)
iustam. iniustam affirmare. Et
q(uia) p(ro) modica summula t(em)-
p(or)alis et transitoria. aiaz q(ue) n(on)
spem dei e(st) nimis preciosa(m)
p(er)imesat am(...) (...)
pecunia et p(er)de(re) aiaz. Et(iam)
sapia S(ed) t(e)n(er)i salvari v(...)
oz nos vivendo s(e)c(un)d(u)m d(...)
doctrinam et p(re)cepta imple(re) v(...)
bit b. Aug(ustinus) in li(bro) d(e) vita (...)
m(...)ens. Quo ad vitam p(er)-
aspirare p(er)petuam. quia b(ea)ti
non merent. Nemo me(...)
(...) se decipiat et illud(...)
Nec vana estimacione sedu(...)
q(ui)sq(ui)s bonus no(n) fuit v(...)
nam no(n) habebit. Quisq(ui)s (...)
ste e(t) i(n)i(m)e opa no(n) fecit
p(o)t regnare cu(m) x(rist)o. Quis(...)

fit humanus. pruinus hospitalis.
benignus et clemens. gehenne non
cadet incendium. Deus malos
non amat non diligit. peccatores
vita eterna. Cum inspexit malum
facere inimicum deo, quisquis eum sequi
tendit non fuit. propter hoc eum vero
non potest diligere misericordia. Michel
quis desiderandus magnum. nichil tot
minus plus assumendum. quia ut quis
malicia a corde suo excludat
quia ut neq[ui]ciam intra cordis
sui consciam non admittat. quia ut
bonitatem teneat. iusticiam fuerit
quia tu metus custodiunt. Esto igitur
iuvenis si vis eum deo vivere. Sed
vero esto regnare si vis eum vero
tenere et depellere malicia. qui mor
tem trahit. Unde nequicia pedestri
quibus regnare eum volentes se hu
miliant et exterminat. ut Aug. Et hoc non
potest quis. qui scit continere pro
prias illas licet hic videatur talis,
et per iudicium eum suis astutiis
tolerabit tamen gloria magis est
mea consciencia. nunquam aliquid pa
titur vel patitur sine inmorsu conscie
ncie. ut dicit apostolus 2 ad Cor. 1
Gloria nostra hec est testimonium conscientie nostre
quia tunc potest quis in corde suo gaudere
ut sit totus volens. qui conscia
sibi est plurimis testimonium bone
vite. Certum est enim quod nullus testi
monium potest habere nisi persistat in
vigili custodia cordis sui
quia cum non habet scrupulum ani
me eum per penam et satisfactionem
amovet. Intacta existens ela
tus aliquis nunquam pace pectoris
habet requiem. quia ut ysa. 48
Non est pax impiis. quibus ei
ipsum hodie venit conscientie pax
Ysa ultima. Vermis eorum non mo
rietur et ideo ut homo pacificam in
possit. reddat unicuique
per calumpniam vel quocumque modo ab^ dolum
stulit vel aufere disposuit. Non
exibis inde s. de inmorsu
vermis tamen cordis quousque re
ddiderit novissimum quadrantem. i. quam
libet rem per dolum proximo tuo alie
natam. peccatum enim ut dicit Aug. non dimittitur
donec ablatum restituatur. Si ante
impossibilitas reddendi dum in dubio
venit inopie vel vane loci di
stancie. habeat penitentiam cum ad hoc
faciendum et desperatus probabi
liter non committendo. Si cum
affectu proximo ad reddendum pre
veniat a deo peccatum nisi ob
tinendum. Item de fide iudicibus ad
vocatis etc. sicut dicitur quod scribitur
Innocencius 3 de contemptu conditionis humane
in cap. 3. Ve vobis qui corrumpi
mini vel precio qui tenetis amore vel
odio. dicatis bonum malum et ma
lum bonum. ponentes tenebras
lucem et lucem tenebras. mortifi
cantes animas que non moriuntur
vivificantes animas que non vivunt.
Vos enim non attenditis merita cause
sed merita pecunie, non iura set
munera. non iusticiam sed pecuniam
non quod ratio dictat sed quod voluntas
affectat. Non quod lex sentiat sed
quod mens cupiat. Non inclinatis
ad iusticiam animum. sed iusticiam
inclinatis ad animum. et ad obli
quum. Non quod liceat hoc libeat. sed
ut liceat hoc quod libet. Nunquam
vobis est ita simpliciter oculus ut to
tum corpus sit lucidum. sed aliquid
admisceatis fermenti quod massam
totam corrumpat, pauperes cum
eum mora negligitis. divites tam
eum eum instanter promovetis. Illis
rigorem ostenditis. cum istis ex
mansuetudine dispensatis. Illos cum
difficultate respicitis. istos cum
facilitate tenetis. Illos negligenter
auditis. istos diligenter auscultatis.
Clamat pauper et non exauditur.
loquitur dives et omnes applaudunt.
Dives locutus est et omnes tacuerunt
et verbum eius usque ad nubes perdu
xerunt. pauper locutus est et dicunt

Cimus est hic Et si offenderit
subuertet illum Clamat vnus pau
per et nullus exaudit vociferat
et non est qui iudicet Si forte pau
perum causam susceperit illos dimis
sis fouet Cum autem diuitum cau
sis intenditur eos permanet admina
tis pauperes despiciuntur diuites
honorantur Ipsi tenent assi
gitis illos despicabiliter gentiles
Si intrauerit in conuentum vestrum vir
aureum habens anulum in veste can
dida Intrauerit autem et pauper in
habitu sordido et intendatis in eum qui
indutus est veste preclara et dixeritis
ei Tu sede hic bene pauperi vero
dicatis Tu sta illic aut sede sub
scabello pedum meorum nonne
iudicatis apud vosmetipsos
et facti estis iudices cogi
tacionum iniquarum De vobis contra vos
dicit propheta Magnificati sunt et di
tati incrassati sunt et impin
guati Causam pupilli non de
direxerunt et iudicium pauperum
non iudicauerunt Sed in lege
precipitur nulla erit distantia per
sonarum Ita paruum audietis ut magnum
nec accipietis cuiusquam personam quia
dei iudicium est non enim personarum
acceptio est apud deum Cap 13

Vani sunt omnes homines in
quibus non subest sciencia dei
et de hiis que videntur bona
non potuerunt intelligere
eum qui est neque operibus attendentes
agnouerunt quis esset artifex Sed
aut ignem aut spiritum aut citatum aerem
aut girum stellarum aut nimiam aquam
aut solem aut lunam rectores orbis terrarum
deos putauerunt Postquam Salomon
perfecit in istam Chananeorum
exterminacionem pro deum Et eo quod deum
colere noluerunt Sed sic stulti
et insani ydolis fuerunt prelegentes
quod insistit auctor huius libri
contra crimen ydolatrie reprobando
et est cap xiii Et circa hoc sic procedit

primo agit de magnitudine culpe
inuentum ydolis Secundo de rectitudine
pene quam deus inflixit ydolis
et specialiter egiptiis Ibi per se fiet
Sed propter hec et hiis similia passi
digne tormenta Circa primum
facit primo perquirit de ydolatria
superstitiosa adoracione secundo de ydo
lorum prima invencione Secunda ibi
Finis enim Acerbo enim luctu
Lens Circa primum adhuc duo
primo reprehendit ydolatras
tres naturales creaturas Secundo reprehendit
alios qui colebant artificiales
creaturas ymagines et sculp
ilia ibi Infelices autem Circa
primum in ydolatria sunt duo scilicet auersio
a vero deo qui ab omnibus est colendus
et adversio ad creaturam Secundo primo
agit de auersione gentilium aut
Secundo de eorum conuersione ad creatu
ram per ibi Sed aut ignem aut spiritum
Circa primum reprehendit Sal
pro parte sensus stoliditate et falsitate
intellectus gentilium qui deum non
investigauerunt cum summus la
bor studuerunt et tamen deum non
cognouerunt Vnde dicit Vani sunt
omnes homines in quibus non est sciencia
Vanum est autem quod sic dicit Ar
et phisicorum quod ordinatur ad
aliquem finem et non potest attingere
illum finem Sicut si aliquis deambu
let propter sanitatem et eam per deambu
lacionem non consequatur Dicuntur enim
vanum ambulasse homines autem
ordinantur ad deum cognoscendum
et colendum Vnde Augustinus Ideo
deus hominem racionalem creaturam a deo
factum esse iustum ut illo frue
do beata esset Dubitare non
nemo voluit est ut discernat inter
iustum et iniustum inter bonum
et malum inter maius bonum
et minus bonum alioquin frustra
facta esset racionalis Ergo beatus homo
factus est et vanus est si scientiam
dei non habeat Et ideo dicit Vani

ut omnes homines i qbz no sub
e fma dei i fma d do / hanc
ud est fides p phetas reuelata
ungi patrib3 et postea nob p fili
pdicata. hyn glo aut h fma
timor et reuerentia di vn Ba
ruch 3 d d prudentib3 hoi mdi
uenerunt eo quod habuerunt [illegible]
in sensu. Et sigitur d in qbz no
habet fma dei i fides est enim
dat fundamentu totius edificij
fidei i vano nitit ad edificiu
qd e spiritualiu rerum spa / et idolatre
infideles mich hom supedificant.
tu e sine infidelitate generant /
l c a primo d que reprehendit e
ethnicos ydolatras qz fide de do
n habentes p fundato sine magis
dus q ac hominu vl sciaz d
no habent pz ex duobus
qz ne intellexerunt primitua
cam vl gubernatore mdi. Ho q
erg no intellexerunt eum mudi
auctore primu primu dt sic
e d hec q videntur / bo no po
terunt intellige eum q e i deu
e summe bonu et solus deus
verus q a se est. Et sim co
oct est ut esse pt / sic enim de
ipse d q est ita dicit ex ma
malitia Ab q no est
Jo b is habetur in tabulaculo em
ex eo q no e h Job. Cu ei
dicitur eternaliter esse bonum po
terunt cognoscere ad vnu pr se
vnu / sic arguit Auicena pr
meta sic ad vnu necc. ex a
d no nam esse. Et sic deuenis
sit ad illud qd est q dt Exo 3
ipsi sic dices filijs isrl q
est misit me ad vos / Non sic
tamen ipse sed / istud non ipsse
quenit vz qui est. Ipse enim
simplex vniformis sp ide est Om
aut alia aliqa mutacoem
[illegible] Angeli em et in aquat
secundu mutant. i corpa cetra
in locu. cora infiora alterant.

auguetant. mouent in locu
Et ido sigit d Angelus pphologi
on 22 21 Eu solus dne es qd es.
Tu es q es Na qd aliud e in ptibus
et i que ad e mutabile no
omo e qd e. et qd incepit an
esse. erat pt cogitari no esse.
et hus p aliqd subsistit redijt in
no esse Et qd pt finisse qd iaz
no est Et futuru esse qd nodu
est / id no est pprie et absolute Tu
vo es id qd es q qcqd aliqn
a aliquo es. hoc totu et sp es et
tu es q sp es pprie et simr es /
qz nec hz fuisse nec futuru esse
s3 tm pns esse h Anselmo / Se
reprehendit fatuita gentiliu phorum
d eo q no gnoverunt deu esse
mdi auctore Et quid ad hoc hr
sic Ne q enim attendentes op
uerunt qs esset artifex / Cu enim
ipsi redirent i noticia sue ce.
et ipi totu occupati fuerunt ad
inuestigand causas rerum In hoc
culpandi sunt qz ad pma causa
pscrutandu no peruenerunt / Vel se
quitur phi ad deveniend deu. ee
sufficientes fuerunt Cu et plani q
sol vnu verum di noticia hnt
tamen hoc no sufficit Ad hoc dnm
vt estimo q deu ee no e p aliqa
rez demonstratu hnt. Quoniam
ea cultura mdi hz q ergo ad
dnm incorrupt se hnt. et vez natu
ralit sind[illegible] nec diuina que ob
ee ponitur. Deus eis suff sin
gularibus notitia sic q eis suf
ficiat ad salutem. Exempla ad
hoc hemus d cornelio cui mis
sus e petrus d paulo cui mis
sus fuit Ananias. q sic se dis
posuerunt qz reuelatz p inspi
ratione d vno vo meruerunt hre
Et ideo dnm qz sine culpa homines
hnt vsu ronis. nunq euenit
qn noticia d deo hent saltem
qua e necessaria ad salutem / Se
reprehendit errores gentiliu de

statue ydolatria quantum ad statue
quisitionem. & nominat quinque genera statu-
rarum que apud ydolatram superstitio-
nes habebantur in honore. eum dicit
secundum suos deos putabant quidam ignem.
quidam spiritum etc. Unde ignem coluerunt
caldei & apud gentiles dicebatur
volcanus quasi volitans secundum Servium
& Remigium vel volante candore
Iste pingebatur quasi faber claudus
& dicebatur fabricare fulmina Jovi.
quia Jovem superiorem partem aeris
dicebant, & tunc volcanum re-
putaverunt mediam regionem a
quo loco fulmina & coruscationes
descendunt. Caldei autem sic
in quibusdam scolasticis historiis
inveniuntur. ignem adorabant, &
ad hec aliquos cogebant per mo-
dum istum. obtulerunt quibuscumque
negantibus ignem & alium deum
colentibus pugnandum. Ita quod si
deus eorum ab aliquo vinceretur. eius
culturam dimitterent. Si vero
ignis qui fuit deus eorum aliorum
consumeret ydola. ipsi ad ignem
colendum se sponte colendum obliga-
rent. Isto audito canopei in
egipto qui idolum beli coluerunt.
deposuerunt de capite dei sui
coronam auream. & super caput suum
quoddam vas testeum posuerunt, &
in multis foraminibus perforaverunt
& cum cera obturaverunt. aquam
superinfundentes vasi sic cerea-
to. Venerunt itaque caldei ad
deum idolum ad cremandum & appo-
suerunt ignem. Et statim in fora-
minibus cera liquefacta. descendit
aqua & ignem extinxit, & sic
prevaluerunt ydola canopei
cuiusdam civitatis egipti. & illi
de civitate premissi autem proximi
sunt deinceps idolis suis uti
Alii coluerunt spiritum vel aerem sive
etherem. quem dixerunt Jovem
in superiorem partem aeris vel ip-
sum ignem secundum alios. Et quia aerem

diviserunt in duas partes vel p-
cius in tres. superiorem vocaverunt
Jovem. Inferiorem Junonem. & ...
inferior pars est quam vocat h...
tertium deorum pro facilitate m...
& divisionibus. Generaliter ali...
vocabant genus stellarum. in
firmamento in quo sunt stelle fixe
vnus nominibus nominate secundum auctores fa-
las. alii coluerunt aquam. Unde
Neptunus fingebat deum ma-
ris. Thetim vero amphitritem
am maris. Sed istas fa-
bulas magister de equivocis de Jove
quia medium sit planeta inter
sub saturno, medium superiorem pl...
aeris. Fingunt etiam quod Saturnus
tres filios habuit. Jovem Nep-
tunum & plutonem. Jupiter regnat
in celo. Neptunus in mari. plu-
to in inferno. versus. Jupiter astra
tenet neptunus equora pluto
Regna paterna tenet tres ...
quisque sunt. Unde ipsum elementum
aquarum vocaverunt neptunum
& ideo de hoc in l. Alii coluerunt
nimiam aquam neptunus imago
portabat in manu tridentem
ad designandum quod aque triplicis
generantur virtute. Sunt enim liquide
fecunde & potabiles. hic etiam
amphitritem accepit in coniugem
Ab amphi quod est circum & tri...
quod est contritum, eo quod aqua
tribus elementis quasi conclusa fi...
conterita. s. celo ut in aquis
superioribus. Aere ut in nubi-
bus. terra ut in puteis & fonti-
bus. Ut uxor Neptuni dicitur am-
phitrites secundum macrobium. quia
terram ambit & circuit. Alii
coluerunt solem quem multis
nominibus nuncupaverunt. Sol-
em dicunt primum filium Jovis
quem vocant phebum quasi novum.
eo quod in ortu suo cottidie novus
apparet Et ideo pingebatur
imberbis. hic etiam Apol-

i pdcs sine extimans · eo q
alde suo omi virtutu pdit hu
ore et extimat / Idemq; qz vo
phitus a phitone serpente
cui natus fuit occidit eu cu
gittis Sol aut dr qz solus qz
eius sole pcellit magnitudine cetera
stellas · vel qz solus lucet de
e alys p eius pntiam obscuratis
/ Dr etia licius vel liceus v
quo eo q sic lupus pecora de
uorat / ita sol suo splendore oes
nocte desicat / Aly aut cole
bat lunam quam dyana vocabat
Inter noia vero diuersos asserebat
Dicebat eni luna dyana
siluis · luna in celo · de istis et
cum cultu dr ix v q adole
tes incensu bali et soli et lune
et sign et omi milicie celi
qz illa deos putauerunt vero
ab orb [illegible] / Sz p istas int
alias supstitiones adinuene
re poete sicut narrat phs in
p° de phs ut phi [illegible] nang
[illegible] et pastores nomine nos
[illegible] hoibus ad vsu
medi a dauid qua colebant
dys · sic agricultura · vindemiam
et seminaco et hgdi / Preterea
poete musa lucu et similitudines
de artes sine scias membra
[illegible] assignauerunt · temporibus nostris
inuenerunt · vocauerunt sciam
[illegible] agros colere · sciam
[illegible] vineas · bachu · actu
uero huane libidinis venere
inuenerunt · et sic supstitiones
multiplicate sunt nimia Et vocat
supstitiones xiij dcl a ve
[illegible] xiij constitute huane vite
supfluitatibus · [illegible] aut vetustissime
[illegible] et tam de [illegible] bel
talibus nominibus et fictionibus
repertis fuerunt [illegible] Addicio
cas de vanitate desinunt qz no
cognouerunt deu q est ens nobilissimum · melius ei erat facere pauper

[illegible] dr deus q sit creator gubernator et
redeptor omni in se considerantur qz
se nimis occupauerunt cu his sup
stitionibus q aute incurrunt in [illegible]
[illegible] dr li a in l. Vani sunt
oms hoies in qbus no subest scia
dei · v scia de deo q est fides.
Circa qd mouetur dubiu An ea
q sunt fidei possunt ee scita · Et
vr q sic / qz ignorantia · scie oppo
nitur ea q sunt fidei no sunt ignorata
hor eni ignorantia ad infidelitatem
pertinet sed ad Thim i / Ignorans
feci i incredulitate mea · g ea
q sunt fidei possunt ee scita / p scia
p rones acquiritur · Sz ad ea q
sunt fidei a sacris auctoribus ro
nes inducuntur · ergo ea q sunt fidei
possunt esse scita / p ea q demon
strant phantur possunt esse scita
qz demonstratio e silos faciens scire
Sz qda q in fide continentur sunt de
monstrata phata a phis sic deum
esse et deu ee vnu · et alia
huiusmodi q sunt fidei · g ea q sunt
fidei possunt esse scita / p opinio
plus distat a scia qz fides · cu
fides dicatur esse inter opinionem et
sciam · Sz opinio et scia possunt ee
aliquo modo de eodem ut dr in p° poster.
g etia fides et scia / Sz con
est qd Greg dt apparentia non
habet fidem sz agnicioem · eam
de qbus est fidei agnicionem no ha
bent · Sz ea q sunt scita hnt
agnicionem · g de hijs q sunt scita
no pt esse fides / Rndeo sz dicendu
q° i · ar · y · Dm q bus scia
heretur p aqua pria p se nota et
p quas visa vn est q quecunq; sunt
scita aliquo modo ee visa · No aute
est possibile q idem ab eodem sit
creditum et visum Vn etiam impossibile
est q idem ab eodem sit scitum et
creditum · pt tn contingere ut id
qd visum vl scitum ab vno sit
creditum ab alio · ea eni que
de trinitate credimus nos visuros

speramus. Sicut dicitur I ad Cor. 13: Videmus
nunc per speculum et in enigmate,
tunc autem facie ad faciem. Quam
quidem visionem nunc angeli habent.
Unde quod nos credimus illi vident;
et sic similiter potest contingere ut id
quod est visum vel scitum ab uno homine
etiam in statu vie sit ab alio
creditum, qui huiusmodi demonstrationem non
novit. Illud tamen quod communiter hominibus
proponitur ut credendum est communiter
non scitum; et ista sunt que simpliciter
fidei subsunt. Et ideo fides et scientia
non sunt de eodem. Ad primum ergo dicendum
quod infideles eorum que sunt fidei
ignorantiam habent, quia nec sciunt aut
vident ea in seipsis, nec cognoscunt
ea esse credibilia. Sed per hunc
modum fideles habent eorum notitiam,
non quasi demonstrative, sed inquantum per
lumen fidei videntur esse credenda.
Ad secundum dicendum quod rationes que
inducuntur a sanctis ad probandum
ea que sunt fidei non sunt demonstrative,
sed persuasiones quedam manifestantes
non esse impossibile quod
in fide proponitur; vel procedunt ex
principiis fidei, scilicet ex auctoritatibus
sacre scripture, sicut dicit Dionysius
2 c. de divinis nominibus. Ex his autem
principiis aliquid ita probatur apud fideles,
sicut etiam ex principiis naturaliter
notis probatur aliquid apud omnes. Unde
etiam theologia scientia est, communiter
loquendo. Ad tertium dicendum quod ea que
demonstrative probari possunt inter credenda
numerantur, non quia de ipsis
sit simpliciter fides apud omnes, sed
quia prexiguntur ad ea que sunt fidei,
et oportet ea saltem per fidem presupponi
ab his qui demonstrationem eorum non
habent. Ad quartum dicendum quod, sicut philosophus
dicit ibidem, a diversis hominibus de eodem
omnino potest haberi opinio et scientia, sicut
et nunc dictum est de scientia et fide.
Sed ab uno et eodem potest quidem haberi
fides et scientia de eodem secundum quid,
scilicet subiecto, sed non secundum idem. Potest enim

qui

contingere quod de una et eadem re aliquis
sciat et aliud opinetur. Similiter de Deo
potest scire demonstrative quod sit unus,
et credere quod sit trinus. Sed de eodem secundum idem
non potest esse simul in uno homine
scientia et opinio, nec scientia cum opinione
nec cum fide; alia tamen et alia ratione.
Scientia enim cum opinione simul esse
non potest simpliciter de eodem, quia de ratione
scientie est quod id quod scitur existimetur
esse impossibile aliter se habere; de ratione
autem opinionis est quod id quod quis
opinatur existimet possibile aliter
se habere. Sed id quod fide tenetur, propter
fidei certitudinem existimatur etiam
impossibile aliter se habere. Sed ea ratione
non potest simul idem et secundum idem esse
scitum et creditum, quia scitum est
visum, et creditum est non visum,
ut dictum est. [illegible]
Fides habet se sicut radius sicut dicitur
[illegible] salutis. Sic enim sol videtur
propriis radiis solaribus, non per
lumen candele ut alicuius alterius,
sic Deus videtur solum radio fidei,
solum imitari luci prime [illegible]
[illegible] naturalis. Per quod dicit Ambrosius:
In hiis que fidei sunt piscatoribus
creditur, non dialecticis. Sed quod per lumen naturale
probatur, de hoc lumine vel radiis
dei potest intelligi id Ecclesiastici [illegible]:
lumen et delectabile est videre oculis
solem. Cum sol non videtur in ipsa rota
nisi ab aquila que habet valde acutum
visum, sic Deus non videtur in ipsa
nisi ab anima valde devota per eminentiam
contemplationis elevata. Et sic cecus
non videt solem sed credit videre
eum, nec videt viam et tamen credit
certitudinem eius. Nec videt locum [illegible]
et tamen credit baculo suo tangens,
ita simplices que sacra fidei non videt
[illegible] in suo intellectu videntibus
prelatis et pastoribus suis credunt et se
committentes ducuntur, sic ceci ductoribus
suis pastoribus [illegible] summum [illegible]
et quasi prelati et pastores [illegible]
et ignari [illegible] ceci
ducatum prebet alio [illegible] [illegible]

Quoniam si specie delectati de
os putaverunt sciant qn
to his dnator speciosior
est. Speciei enim gnator h oia co
stituit. Aut si v'tute z opa eoz
mati sut. intelligat ab ipsis
qm q hec fecit fortior e illis.
A magne enim spei z cature co
gnoscibil' potie creator hor videri.
Postqm Salon spu sco afflatus
redarguit p'ussos gentiles de
ignorantia qua hueruit d' deo
mi creatore h' o' qnt q i^a igno
rantia no fuit a na hna. h ab
eoru malicia erroe. Et cra h
duo fac^t p^o ondit p qua via ve
nisse poterat ad di cognicoz
2° q nullaz hnt sue ignorantie ex
cusacoz. ita i. Et eni adhuc i
nus. Circa pmu duo fac^t p^o ta
git dupx i'medium diuisum p
quoz vtruq; ad di noticia po
terat puenisse. 2° o^t quo p
illa media debebat arguisse
A magne enim. Duo igr sut
in creatore. s. forma delectabit in
cendo. z vt' mirabit i agedo.
Et ista duo maxie appnt i corpi
b celestiby. sole luna z stellis
De q^s ime^te ait deus e^s in l.
spe^ti. Et d' istis loquitur subdit
Quoru si in spe delectati deos
putauerit. sciant qnto his do
minator eoz speciosior e. quoz
s decoru vz solis. lune z stellaz
spe delectati sut. Vn p^s delecta
stime dne in factura tua. de
ctari in spe cature ppt deu licitu
est. h delectari in spe cature p^r
sepaz no referendo ad deu. pu
su est. Cum i^t hoz spe delectati
sut. sciat i. scie debent qnto
dnator eoz deus vz. speciosior
his reby. Speciei enim gnator i. cre
tor rerum speciosaz h oia con
stituit. Cum a i^t dns pulcre rez
sunt et no cremit nisi p liberu
arbitriu sic artifex fac^t opus
suu. sic potuerit q ipe est
longe speciosior qz sit opus. Unde
Boh 3 d' conso. met^o q. pulcru
pulcrius ipe mudu mete ge
rens. sili qz ymagie formas.
Aliud medium e in istis creaturis
ducens intellectu hois in deu cre
ture totius cam. vz mira virtus vt'
z po^a corporum celestium lucendo.
mouendo. diuidendo z q^i infini
tos effectus in ist' inferioriby pro
ducendo. Igit si v'tutes z opa
eoru mirati sut. q ppt mira
ceperunt hoies phari d^r i me^te
Unde d^r phia qz hre mirabiles
delectatoes ut d^r x Ethicoz. In
telligat i. intellige debent ab ip
sis. z p ipas creaturas qm q hec
fecerit fortior e i. v'tuosior z po
tentior est illis i agedo. Vn ipo
volente sol sinu luen retraxit
cap^t 2A. Ipo volente sol stetit vt
Josue x. Ipo etiam volente sol
retro redijt vt 4 R xx. Conse
qnt ondit quo p ista duo me^a
intellectus hnds ascendit in
deu q d h est tota ro. quare
gentiles ab ignorantia sua de
deo sut inexcusabiles. d. qz
a magne spei i. pulcritudis. z cre
ture i. mirabilitatis effectiue. debebat ar
guisse creatore esse maiore z
tanq specie qz v'tute. Dic enim
Aris^t p vniuersaliter volunt motus misi
est pbare vnu pmu mouens
esse impartibile z infinitu. nulla
hnt magnitudine corpale 8 phicoz.
Vn ad Ro i d^r. Inuisibilia ei a pmo
i. di a creatura mudi. l. ab hoie p
ea q facta sut intellecta conspiciut^r.
Sempiterna qz v't' eius. i. filius z di
uinitas ita vt sint inexcusabiles
d^r in l. Spe delectati deos putaue
runt. Notandum q aliq delectant^r vicio
se in spe p'part aliq in spe aliena
Primi sut q supbiut de pulcritudie va
nite. Scdi sut q insaciabili libidie
volupte. Primi delectant^r d' spe

c[on]tra · superbientes de pulcritudine vanitate
non c[on]siderantes q[uod] vana s[unt] et
et superficialis pulcritudo q[uam] breuis et
temporalis Unde Boetius 3° de c[on]s[olatione] p[ro]sa 8. for
me v[er]o nitor rapidus est et velox
et vernalium florum mutabilitate
fugacior / Qua si ut aristoteles ait
lincei[s] oculi[s] homines ute[re]ntur ne
eor[um] visus obstantia q[ue]que penet[r]a
ret nonne inspectis visceribus
illud alcibiadis superficie pul
cerrimum corpus turpissimum videretur
Igitur te pulcrum videri non tua
natura sed belorum spectantium reddit
infirmitas Sed estimate quantum velitis
pulcrum nimia corporis bona dum
sciatis hec quecumque miramini trine
ne febris igniculo dissolui Refert
Ouidius methamorphoseos li. 3 q[uod] Nar
cisus puer q[ui]dam fuit tante spei ut
statim natus ab omnibus possit ama
ri / Puter igitur pueri p[ro]pter nimiam ad
mirac[i]o[n]em sue pulcritudinis c[on]su
luerunt quendam vatem si iste pu
er attingeret annos senectutis et
si esset futurus etatis longeue
Ille v[er]o dixit · Dum inquit videret se
semetipsum non noverit / puer
adoleuit et factus iam iuvenis tan
tam concepit de corpore suo super
biam q[uod] omnium c[on]tempsit amorem tam
juvenum q[uam] puellarum Tandem fa
tigatus quadam die de venac[i]o[n]e de
uenit ad quendam fontem purissi
mum causa sitis sedande et dum
biberet imaginem faciei sue vi
dit in aqua, cuius speciem ipse
imaginis c[on]siderans fontem eius
os c[on]tinuit et oculos. et amore
istius imaginis captus alloquitur
ymaginem extendit brachia ut
eam deprehenderet nec inuenit ni[si]
aquam, offert oscula et imago re
reddit s[ib]i Ridet puer et illa ri
det lacrimat et illa deplorat.
Sic igitur ex ardescens de amore sui
ipsius languoribus deficit et de
florem sui nominis est quiescit Iste

puer potest figurare elatus i[n] sup[er]
bia significat vane gloriantes de fi
gura decore corporis que tamen gl[ori]a
de sui corporis venustate q[ui]
tota evanescunt et ubi honores
eam debent / inutiles fiunt sic
hic ysa[ias] 40 omnis caro fenum et o[mnis]
gl[ori]a eius q[uasi] flos agri Isti di[cuntur]
viuentes vita sua si semetipsos
non agnosceret In cuius figura
occidit heddet Johannes ut p[atet]
gen[esis] 27 heddet in p[ro]pria gloriantis
pellibus et sic designat p[er]sona[m]
de pulcritudine corporis gloriantis q[ue]
non est nisi in superficie sive pell[e]
secundum carnem / Iohannes v[er]o q[uasi] gr[ati]a in[terpretatur]
heddet ergo Johannes occidit q[ui]a
superbientes de specie sue pulcritudinis
gloriam inutilem dum laudant
mane Unde auctor lib. de vani
tate mundi inquit Ita sunt fem
ine g[ra]tia q[ue] in culto inuenitur
agro absque c[on]tinuatione ri
vus rarissima qualiscumque / a
gratia pulcritudinis vigor fon
et suavitas vocis Pulcritudo
enim juvenum alicuius libidinem
p[ro]uocat et p[ro]voca[ti]one q[uae] efficit casti
tatem audacia ingerit / au
dacia v[er]o ad iniurias appell
quam reddit / hii autem q[ui] voc[ati]
amenitate p[er]miunt · lascivia
modeste ludite p[ro]fusus et
cosa frigus anprobatur. Hi[nc]
ipso Daniel dixit viros in s[usanna]
aliena sic ille senex / sed a
cui dixit Daniel Semen c[h]a
naan et non Juda. species deceper[it]
te · et concupiscentia subuertit cor tuum
Daniel xiii porro Susanna
erat delicata nimis et pulc[ra]
specie. Sic holofernes c[on]cu[pi]uit
dum intrante Iudith specie q[ua]
plac[uit] Judith 16 Judith filia
merari in specie faciei sue di
soluit eum. Sic dauid capt[us]
est in specie bersabee. 2 Re[g.] 11
et ideo significat d[icitu]r [illegible] q[ui] ille

Narcisus

[illegible] spirat speciem alienam / [illegible]
in interius iuxta premittit Et
hec omnia [illegible] exarde
scit. Notandum quod [illegible] ita po
[illegible] est sibi triste eorum humanum sic
omnia et [illegible] spei. In cuius signum
fingunt poete quod alexander filius
[illegible] patris vocabatur a parte
videns vnde ad eum [illegible] fuerunt
iuno pallas et venus [illegible]
ad [illegible] eius pomum aureum
debere quod in [illegible] dea
[illegible] tamen cecidit inter eas
[illegible] quod pomum scriptum erat Pulcre
me habebit Certabant iste
tres quia foret pomum pro ea
[illegible] Iuno promisit di
uitias et regnum pallas laudem
[illegible] venus pulcerimam quamuis
alienam. hec enim paris non absti
[illegible] iudicium [illegible] a [illegible]
[illegible] vel et pomum ve
[illegible] adiudicauit veneri. Ergo
[illegible] quod inter delectationes [illegible]
[illegible] [illegible] est via [illegible]
[illegible] corporales per aug.
[illegible] quod medicine et [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] per [illegible]
[illegible] delectatio quod est in [illegible].
[illegible] placet [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et bibendo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et delectatio que [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et
[illegible] [illegible] philosophus quod [illegible]
[illegible] a nobis omne delecta
[illegible] [illegible] qui hoc omne mu
[illegible] ab vna dispositione in aliam. Et
quod placet hoc et est delectabile
vna dispositione et eadem abhominabile
in alia dispositione Et ideo [illegible]
[illegible] natura vera non est simplex. Sed
[illegible] ex [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] vna in alia [illegible]
[illegible] est quod [illegible] quod est delectabile
in vna dispositione sit [illegible] [illegible]
alia [illegible] est [illegible] simpliciter [illegible]

bi est delectabit et in sanato sic
eadem abhominabit Et propter hoc opportunum
[illegible] quod deus est [illegible] simplex
et inuariabilis sed gaudet vna
et simplici delectatione quia [illegible] in
contemplatione [illegible] [illegible] ad
statum diuinum venientes per gloriam [illegible]
[illegible] corporis et anime erit delecta
[illegible] sed vna et vniformis et per
petua. [illegible] [illegible] Adimplebis me
leticia cum vultu tuo delectationes
in dextera tua vsque in finem. Con
[illegible] qua inexplicabilis [illegible]
delectatione et gaudio [illegible] quod
[illegible] [illegible] sic scribit Aug. in So
liloquiorum c. 34. vel in [illegible] in dialogo
[illegible] Ibi erit omne bonum et
non erit aliquod malum. vbi erit
[illegible] voluerit vbi erit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sed [illegible]
[illegible] vbi non erit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] felicitas et beata [illegible] et
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] beata visio [illegible]
[illegible] gaudium domini mei O gaudium
super gaudium. [illegible] [illegible] gaudium
[illegible] [illegible] non est gaudium [illegible] [illegible]
[illegible] ut videam dominum meum qui
[illegible] in te. [illegible] et videbo [illegible]
hoc gaudium. quid est quod me detinet.
heu michi quia incolatus meus prolon
gatus est. heu michi gaudium [illegible]
[illegible] expecta expecta. expecta
[illegible] [illegible] quod est expectacio [illegible]
[illegible] [illegible] saluatorem expectamus
dominum nostrum [illegible] [illegible] reformabit
corpus humilitatis nostre configuratum
corpori claritatis sue. Expectans do
minum qui reuertatur a nupciis ut
inducat nos ad [illegible] [illegible]
[illegible] Veni igitur domine noli tardare
ut letemur coram te corde [illegible]
veni saluator noster veni desi
deratus cunctis gentibus [illegible] faciem
tuam et salui erimus Veni [illegible]

et redemptor meus, educ de carcere animam meam ad confitendum nomini tuo sancto. Quamdiu miser iactabor in fluctibus mortalitatis meae, clamans ad te domine, et non exaudis? Audi clamantem de hoc mari magno, et educ me ad portum felicitatis aeternae. Felices hi qui de periculo huius maris educti ad te deum portum tutissimum transierunt et pervenire meruerunt. O vere felices qui de pelago ad litus, de exilio ad patriam, de carcere ad palatium pervenerunt, optatam iam quietem fruentes, bravium de certamine gloriae huius quod per multas tribulationes quaesierunt, iam feliciter iocunditate adepti laetantur in aeternum. O vere beati quorum beatum cum iam mole omnium malorum evoluti, securi iam de sua immortalitate stabili gloria ad regni decorem pervenire meruerunt. O regnum aeternum omnium saeculorum, ubi lumen indeficiens et exsuperat omnem sensum, in qua sanctorum animae requiescunt, et laetitia sempiterna super capita eorum. Gaudium et laetitiam obtinebunt et fugiet dolor et gemitus ab eis. O quam gloriosum est regnum in quo tecum domine regnant omnes sancti, amicti lumine sicut vestimento, habentes in capite suo coronam de lapide pretioso. O regnum beatitudinis aeternae, ubi tu domine es spes sanctorum et diadema gloriae, hodie ad faciem videris a sanctis, laetificans eos undique in pace tua quae exsuperat omnem sensum. Ibi gaudium infinitum et laetitia sine tristitia, salus sine dolore, vita sine labore, lux sine tenebris, vita sine morte, bonum sine omni malo. Ibi iuventus numquam senescit, ibi vita terminum nescit, ibi decor numquam pallescit, ibi amor numquam tepescit, ibi sanitas non marcescit, ibi gaudium non decrescit, ibi dolor nullus sentitur, ibi gemitus numquam auditur, ibi triste numquam videtur. Ibi laetitia semper habetur. Ibi malum non timetur, quoniam ibi summum bonum possidetur, quod est semper videre faciem domini virtutum. Felices igitur qui de naufragiis praesentis vitae ad tota iam gaudia de pervenire meruerunt. Heu infelices nos et miseri qui per huius maris magni fluctus per-sas quas voragines navem trahimus, ignorantes iam ad portum salutis pervenire valeamus. Infelices nimirum quorum vita in exilio, finis in dubio, nescientes finem nostrum, quia omnia futura reservantur incerta, et adhuc in pelagi fluctibus versamur suspirantes ad portum. O patria mea, o patria secura, a longe te videmus, de hoc mari te salutamus, ab hac valle ad te suspiramus. Interim et moventes cum lacrimis si quo modo ad te perveniamus. Spes humani generis, Christe, deus de deo, refugium nostrum et virtus, in cuius lumine a longe inter caliginosas super maria procellas, quasi maris stellae radius oculos nostros irradiat ut dirigamur ad portum, guberna navem tuam dextera tua clavo crucis tuae, ne pereamus in fluctibus, ne nos demergat tempestas aquae, neque nos absorbeat tempestas maris, sed unco crucis tuae trahe nos ab hoc pelago ad te solum unicum nostrum, quem a longe quasi stellam matutinam et solem iustitiae lacrimantibus oculis in litore caelestis patriae nos exspectantem videmus. Exaudi igitur nos, deus salutaris noster, spes omnium finium terrae et in mari longe. In mari enim turbulento versamur, tu in litore stans aspicis pericula nostra. Salvos nos fac propter nomen tuum. Da nobis domine inter Scyllam et Charybdim ita tenere medium ut utroque periculo vitato, salva navi et mercibus, secure perveniamus ad portum. Ibi in Soliloquiis. Talis enim sp

[Marginal notes: ^et pax; ^Scyllam]

L. 176

quin bona sunt que vident. si ista sensibilia sed hec visio intellectualis est. ſ terciam autem visionem hic debet intelligi. Illa est plana. Vel quia istud vltimum videtur esse id super pertractatum nono capitulo difficile estimamus que sunt in terra. et que in prospectu sunt inuenimus cum labore. que autem in celis sunt quis inuestigabit. Ideo non poterat facilius inuenisse secundum doctores quia aliud est comprehendere de deo quia est. et aliud quid est. primum poterant philosophi per naturalia quia sunt et impugnabant quia non deum esse. sicut hic deriuatum inuenitur. aliter ad deum vero. vnde deus est sine initio secundum Augustinum in de ciuitate dei c. 28. quia omnes philosophi et barbari ... sensu preesse verum que tamen verbo sed scripto ... non tamen docuerunt. et ideo deum esse statim a principio vnde post adam et filios suos ... probatur ... dicto quidam credere discesserunt et quidam apparuerunt sicut non de aliis articulis inuenimus. Isti ergo philosophi audientes deum esse et fuisse a diuinis cultoribus predicatum comprobauerunt. potuerant ex regimine mundi et ex terra vniformi gubernacione totaliter apprehendisse. et ideo quia erant verum quidam communi. et illorum negligencia vt maliciam fuit in causa. Et quia propter reuelacionem antiquam diuulgatum est apud omnes gentes legibus viuentibus deum esse. et quod est dicitur notum videtur apud nos notum. Ideo estimo damascenum dixisse. 2. dinarum est capitulo existendi deum naturaliter nobis insita est. quamuis non ingenio nostro inuestigacione sed diuina potius reuelacione. Dei notitia omnibus sunt generata. Vnde dico quod multo facilius est deum in fide de deo inuenire. quam sciendo estimare. quia bonum viuentibus naturali ingenio. deus seipsum aliquo

reuelat. vt per extinctam ... maior vel per doctrinam sanctam inspiratam. Consimiliter quamuis aliter astronomia dicitur plerique aliter adinuentam fuisse. Vnde magister in historia scolastica super libro de disposicione filiorum Noe narrat ... filiorum Noe. ... cum quod accepit a deo donum sapiencie. et inuenit astronomiam. post legem addiscere potuerunt ad inuadendum quantitate viue salis et lune. Ita potuerunt didicisse colere deum verum. Dominum non inuenimus. Et vero est quod nec quesierunt eum vbi manet. Non enim inuenitur in lasciuiis voluptatum vanitatibus diuiciis. nec in terra viuentibus concupiscenciis. Sed nec inuenitur in lasciuiis voluptatibus. quia Job 28. Non inuenitur in terra suauiter viuencium. Et Canticorum 3. c. In lectulo meo quesiui per noctes quem diligit anima mea. quesiui illum et non inueni. Ideo non inueniri in diuiciis vanitatibus quia Ozee v. Sed vbi in gregibus suis et in armentis vadent ad querendum dominum et non inuenient. Ideo non inuenitur in concupiscentiis carnalis consanguineitatis. Vnde Luce. Et requirebant eum inter cognatos et notos. et non inuenientes eum regressi sunt in Ierusalem. Sed inuenitur in presepio austere penitencie Luce 2. Inuenerunt infantem pannis inuolutum et positum in presepio. Et in domo mundi conscientie Mathei. Intrantes domum inuenerunt puerum cum maria matre eius. Inuenitur in templo contemplacionis deuote. Vnde Luce 2. post triduum inuenerunt eum in templo. Euangelium ... quia isti circa deum celestia propter nimiam distanciam. Vt enim Basilius quod minima ... sicut facit circa terram.

giti[te] · circa q[ua]lit[ate] · [et] circa figura[m] / [illegible] q[ua]ntite [est] p[ri]m[o] exe[mplu]m d[e] sole q[ui] [pro]pt[er] magna[m] distancia[m] a no[bis] apparet vix pedal[is] i[n] dya[me]tro / Circa q[ua]lit[atem] [est] s[e]c[un]d[u]m [exemplu]m d[e] velis naviu[m] q[ue] c[u]m sint alba apparent n[ihi]l[omi]n[us] distantib[us] longe esse nigra / Circa c[ir]ca fi[gu]ra[m] p[ro]pt[er] distancia[m] [est] [ter]ciu[m] [exemplu]m [de] turrib[us] q[ue] c[u]m sint quadr[ate] [a] magna distancia apparent [rotunde] · Vn[de] auctor d[e] [per]spectiva [illegible] x [illegible] angul[us] magnitudi[n]e [et] ex [di]stancia visa · [per]ficere appa[ret] · Vn[de] h[abe]t alia [illegible] sic [quadrat]a p[er] distancia rotunda app[ar]et · q[ui]a [illegible] sim[i]lia [angu]l[us] q[ua]drati [illegible] [illegible] q[ui]a angul[us] visibil[is] p[er] elon[gacione]m visu[s] [illegible] g[er]ingit [illegible] [illegible] z · [illegible] libr[o] [illegible] elongato a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no[n] [illegible] [illegible] [illegible] mag[is] [illegible] dulc[illegible] [illegible] Circa eius q[ua]lit[ate]m no[n] [illegible] q[ui]a n[on] [illegible] audiunt [illegible] [illegible] ascend[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] delectatib[us] [illegible] [illegible] eius figura[m] no[n] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i[n] [illegible] [illegible] [illegible] ait ea[m] [illegible] ea[m] [illegible] [illegible] volubile[m] [et] [illegible] Addu[cit] / Ex h[oc] [illegible] [illegible] phi [illegible] sunt i[n] [illegible] [illegible] q[ui]a licet [illegible] [et] honesta [illegible] · ista t[ame]n no[n] sufficiebat q[ui]a vera sa[pi]e[nci]a q[ue] in cultu [illegible] [illegible] [illegible] no[n] attingebat ut debat [illegible] [illegible] [illegible] c 2 · [illegible] antiquor[um] phor[um] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] d[e] h[ac] sapiencia disciplinis [illegible] · ea q[ue] sunt n[ost]re [illegible] [illegible] [illegible] [et] salvan[illegible] [illegible] honestate · se

evedent · n[on] ia[m] mediatrice dei ho[m]i[n]u[m] quereret · c[um] q[ui]d sufficien[te]r [per] p[hilosoph]or[um] doctr[i]na[m] [illegible] tenebat In quor[um] despectu[m] mox subd[ito] Non [con]fert[ur] tinct[is] indie coloribus sc[i]l[icet] vita b[ea]ta Expone · ad p[ro] Indie q[ue] i[n]genu[m] [illegible] mittit nisi m[un]d[us] accipi[tur] i[n] quo vita ho[m]i[nu]m p[ro]p[ter] c[ul]pa[m] obscura [con]urat[ur] tincti ei colores indie · huius m[un]di sunt sapientes · q[ui] [con]tinue p[er] infidelitate[m] [et] ple[rum]q[ue] p[er] actor[um] fedi sunt · an[te] humanor[um] [illegible] oculos · superducte honestatis colore fucantur s[ed] doctr[i]na dei sa[pi]e[nci]a tinctis indie coloribus no[n] [con]fert[ur] / q[ui]a q[ui]sq[ui]s hac v[er]itate[m] intel[li]git ab his o[m]nib[us] q[ui]s m[un]d[us] sapientes coluit · q[ui]a longe distat a[gn]oscit Ip[s]a q[uod] ma[n]dator[um] eius v[er]ba · ab h[oc] m[un]di sapie[n]tib[us] d[icu]nt q[uod] d[um] intendu[n]t eloquencia[m] · co[rum] dicta q[ue] pulc[h]e appare[n]t sp[eci]e [et] fucacione tincture despecta [et] e[st] re[rum] v[ir]tute careat aliud esse q[uam] sunt v[er]boru[m] [con]ponib[us] q[ui] superinducti coloribus mecunt[ur] Ac co[ntra] · doctr[i]na sapie[nci]e [et] p[re]dica[ti]o co[rum] pulcra · e[st] [et] plena v[er]itate [con]plena · n[on] aliud se p[er] fallacia[m] p[re]tendit ext[er]ius [et] aliud se [illegible] interius · neq[ue] i[n] dict[is] suis pulc[h]e videri appetit in to[n]o sermonis · s[ed] integritate v[er]itatis In ma[n]dat[is] i[n]s[er]vit · dei sapia · no[n] [con]fert[ur] tinct[is] Indie coloribus q[ui]a d[um] fucata eloquencie orna[me]nta no[n] h[abe]t [illegible] vestis sine tinctura placet Cui[us] fuca[ci]o[n]e tincture despexat paulus i ad Cor[inthios] 2 · c[um] dicebat S[er]mo meus · [et] p[re]dicacio mea no[n] in p[er]suasibilibus huma[n]e sapie[nci]e v[er]bis · s[ed] in doctr[i]na at[que] i[n] o[sten]sio[n]e sp[iritu]s [et] v[ir]tut[is] · ut fides v[est]ra no[n] sit in sapia ho[m]i[nu]m · s[ed] in v[ir]tute di[vina] [con]valebat q[ui]ppe hac sa[pie]nt[ia]m sola puritate veritatis [illegible] [illegible] · no[n] aut[em] eloq[ue]nci[e] tinctione fucare

ad

Hic / Sed quia de[u]m est q[uod] ph[ilosoph]i
in cultu dei observabat idem
quibus v[idetur] in cultu dei veri pos
sit aliq[ui]d esse superfluum Et vi
q[uod] non q[ui]a Johel 2o O[mn]is q[ui]cu[m]q[ue]
invocaverit nomen domini salvus erit
Sed q[ui]cu[m]q[ue] colit deum q[ui]cu[m]q[ue] mo[do]
invocat nomen domini ergo omnis
cultus dei c[on]fert salutem nullus
ergo e[st] superfluus / It[em] idem d[icitu]r est
q[uod] colit a iustis q[ui]cu[m]q[ue] modo
etate Sed a[n]ti[qui] [illegible] [illegible] iusti
absq[ue] [illegible] colebant deum qua
liter eis placebat [illegible] [illegible]
ob [illegible] voto se obligavit ad
[illegible] cultu [illegible] [illegible] ergo
[illegible] [illegible] nullus dei cultus e[st] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] p[re]cedens a[ut]em ecclesia
[illegible] sustinet aut[em] ecclesia
[illegible] [illegible] colendi deum unde
[illegible] scribit aug[ustinus] epo anglorum
[illegible] q[uod] [illegible] ecclesiam
[illegible] missarum celebrande
[illegible] placet ut sive in
romana sive in gallicana [illegible]
sive in q[ua]libet ecclesia aliq[ui]d invenisti
q[uo]d plus o[mn]ipotenti deo placere possit
sollicite eligas ergo nullus modus
colendi deum e[st] [illegible] / S[ed]
c[on]tra e[st] q[uo]d [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
q[uod] legalia observata p[ost] veritate[m]
evangelii divulgatam sive mor
tifera [illegible] legalia ad cultum
dei p[er]tinet ergo in cultu dei p[otest]
e[ss]e aliq[ui]d [illegible] / R[espondeo] d[icendum] [illegible]
q[uod] [illegible] ar[ticulus] 1 [illegible] q[uod] sic d[icit] aug[ustinus]
[illegible] q[uod] mendacium [illegible]
[illegible] p[re]cedens [illegible] in
[illegible] ad [illegible] religionem p[er]tinet
Est aut[em] mendaciu[m] cu[m] aliq[ui]s [illegible]
signat [illegible] [illegible] Sic aut[em]
significat aliq[ui]s verbo Ita eciam [illegible]
aliquid facto Et in [illegible] significatione
c[on]sistit exterior religionis cultus
ut s[upr]a [illegible] e[st] Et ideo si p[er] cul
tu[m] exteriorem [illegible] aliq[ui]s significet
erit cultus [illegible] / Hoc aut[em]

c[on]tingit dupl[icite]r [uno] modo ex p[ar]te
significati a quo discordat si[gnificatio]
cultus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] misteriis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
futura / [illegible] [illegible] p[re]cedens [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adhuc
[illegible] [illegible] p[otest] c[on]tingere [illegible]
[illegible] [illegible] exteriori cultu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cultu [illegible]
q[uod] p[er] ministros exhibet[ur] [illegible]
ecclesie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliq[ui]s
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ita [illegible]
falsitatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cultum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
divina [illegible] ab ecclesia [illegible]
[illegible] [illegible] ecclesia [illegible] [illegible]
Amb[rosius] d[icit] Indignum e[st] q[ui] aliter
celebrat misterium [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Coloss[enses] [illegible] [illegible] superstitio e[st] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q[uod] [illegible] deus sit [illegible] illi [illegible]
[illegible] deum q[ui] in sp[irit]u et veritate
colunt ut [illegible] Et ideo [illegible]
[illegible] falsitate [illegible] [illegible]
ad [illegible] invocacione[m] q[uod] salvat
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
p[er] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] colendi deum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] modum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ecclesie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
repugnat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non est licitum / [illegible]
[illegible] in cultu divino [illegible]
[illegible] superfluum / q[uod] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] superstitiosa [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ergo eciam [illegible] [illegible]
p[otest] esse superstitio [illegible] aliq[ui]d [illegible]

Dicitur q. 92 ar. ij. Non quia aliquis dicatur superfluum duplex. Uno modo secundum quantitatem absolutam. Et secundum hoc non potest esse superfluum in cultu divino, quia nichil homo facere potest quod non sit minus eo quod debet. Alio modo aliquid potest esse superfluum secundum quantitatem proportionis quia scilicet non est fini proportionatum. Finis autem divini cultus est ut homo det deo gloriam et ei se subiciat mente et corpore. Et ideo quicquid homo faciat quod pertinet ad dei gloriam et ad hoc quod mens hominis deo subiciatur et etiam corpus per moderatam refrenationem concupiscentiarum secundum dei et ecclesie ordinationem et consuetudinem eorum quibus homo convivit non est superfluum in divino cultu. Si autem aliquid fit quod quantum est de se non pertinet ad dei gloriam neque ad hoc quod mens hominis feratur in deum aut quod carnis concupiscentie moderate refrenentur, vel si sit preter dei et ecclesie institutionem vel contra consuetudinem communem que secundum Augustinum pro lege habenda est, totum hoc reputandum est superfluum et superstitiosum, quia in exterioribus consistens ad interiorem dei cultum non pertinet. Unde Augustinus in libro de vera religione inducit quod dicitur Luce 17: Regnum dei intra vos est, contra superstitiosos qui exterioribus principalem curam impendunt. Unde ij ad Corinthios gloriantibus deo convenit per hoc significabitur quod cultus divinus debet esse per exteriores actus ex eo quod ... Non quia spes et fiducia et intellectus et cetera. Unde quia ad dei gloriam pertinet per videndum superstitionem superfluum ... de exteriori cultu est professio interioris cultus qui consistit in fide spe et caritate ut dicit Augustinus in Enchiridion. Secundum in fide et caritate non potest esse superfluum ... in divino cultu. Nam fide speramus et caritate amamus

sed tamen quod vi in eis non potest esse aliquid superfluum. Aliud autem est de exterioribus actibus qui quandoque ad hoc non pertinent. Unde dicit: Ita deus omnia bona accepimus quod si totum quicquid possumus facimus ad dei reverentiam nichil esset superfluum in divino cultu. Non quia hoc respicit de superfluo secundum quantitatem absolutam.

Infelices autem sunt et inter mortuos est spes illorum qui appellaverunt deos opera manuum hominum aurum et argentum artis inventionem et similitudines animalium aut lapidem inutilem opus manus antique. Postquam Salomon supra satis affluenter reprehendit ydolatras colentes naturalia elementa, in hac parte quantum aggreditur reprehendere ydolatras qui colunt imagines et artificiales figuras. Et circa hoc duo facit. Primo agit de ydolorum multiplici deitate. Secundo de adorantium stultitia et errore. Secunda pars ibi: Et dixit sine timore. Circa primum duo facit. Primo ostendit quid adorant adoratores ydolorum. Secundo quomodo in multis lignea et marmorea. Secunda ibi: Aut si quis artifex. Circa primum dicit sic: Infelices autem sunt. Dicendum infelicitas est. Cum felicitas sit operatio hominis secundum virtutem in vita perfecta, vel per modum ... vel eternam sapientiam et operatio hominis est intelligere eternam deum unum. Isti adorantes et colentes imagines ... dicuntur multo infeliciores. Unde pro contrario et infelicitate et vitio eorum solet etiam dici sic metrice: Tres infelices in mundo dicimus esse: Infelix qui pauca sapit spernitque doceri. Infelix qui multa docet operaque iniquia. Et omnibus modis isti infelices fuerunt ydolatre. Primo quia cum pauca sapiant et modo spernent plura doceri. Secundo quia cum multa scientes spernant deum per illa investigare et sic per se filios docere. Tertio quia cum multa vera

Infelix qui nulla sapit et spernit quod docetur

docent · d' naalibus maxime · o
pabant inm · ydola colendo
Infelices q̄ fuerunt p' hoc
fidei inuacoz et beatitudinis de
spacoz · Unde subdit littera Et inter
mortuos spes illorum q. d. sic
de mortuis nulla spes est · quod
redeant ad vitam naturalem Ita nec
de istis umquam est spes · quod ad vitam
gratie possint redire qui appella
uerunt deos opera manuum · ar
gentum et aurum · Unde et post simula
cra gentium argentum et aurum ar
tis inuencionem · i · ydola noua
arte excogitata Nondum quod
de dedalus alias dedatus primo
fecisse idola se monetica finxit
quod in hystoria scolastica super
librum iudicum de tempore Bede contra
narratur Et similitudines animalium
sic supius est expositum Colu
erunt enim similitudines serpentum
draconum et ouium et canum Et
lapidem inutilem quod ad nullum v
sum vite deseruientem · opus
manus antique · quod olim plus
credebatur de ymaginibus antiquis
quam de nouis propter vetustatem So
lent enim vetule dicere quod ima
gines eo deuociores a fabricacione
sua fuerunt Et qui in hac l
vituperantur adoratores ymagi
num · sit hic dubitacio litteralis
Utrum liceat christianis ymagines
aliquas adorare Et videtur quod non
quia Exo xx dicitur Non facies tibi y
maginem neque ullam similitudinem
Si enim non licet facere · multo
forcius nec adorare licebit
Item de nullo alio vituperantur in
scriptura ydolatre nisi quod ado
rauerunt opus manuum suarum
sicut patet in hac littera ymagines
sunt opera manuum hominum · de
auro et de argento · de lignis
et lapidibus Item in Canone
scriptum est inter ecclesie leges esse
datum igitur supersticiosum videtur

tres ymagines introducere
ad oppositum est usus ecclesie Et
magister in sententiis dist. c. 8 qui
intitulatur de sectis ymaginum
ubi allegat dominum basilium
quod honor ymaginis ad proto
typum refertur · i · ad principale
figuram scilicet ad ymaginatum
idem honor utrique exhibetur
ista questio videtur magister super 3
q et 9 d · et alii quod ymago
dupliciter consideratur / vel in quantum res
quedam / vel in quantum est ymago · i ·
alterius / primo modo nullus honor
debetur sicut nec ligno nec lapidi
Secundo autem idem honor debetur
ymagini · et illi cuius est yma
go · quia idem motus est in yma
ginem et in eum cuius est ymago
est motus in ymaginem et in yma
ginatum / Sed contra ista in
obicitur sic · quia latria
cultus est honor soli deo de
Sed nulla ymago est deus · i · nulli
ymagini debetur talis honor
in contradictorio includit dicere quod
latria sit honor soli deo
debitus · et quod idem honor debetur
ymagini christi et christo / preterea
idem honor debetur ymagini
et christo · idem honor debetur
dei et christo · et per consequens idem
debetur deo et creature quod non
concedendum / Preterea qui honorat
honoracione latrie confitetur
esse deum · Ergo si aliquis possit
honorare cultu latrie
latrie confiteretur prestari
a deo esse deum aliud
preter quod nulla adoracio debetur
ymagini · nec aliquis habet ymaginem
adorare Vera enim adoracio est
in spiritu deuocionis et amoris
mo Et ista non debet
in aliquam creaturam quia tamen
ymaginem christi excitamur ad
adorandum christum · et coram yma
gine adoracionem facimus

latria · i · lag tu

[illegible]

[illegible]

120 vi

121

Dolnit sciri q ydolat cre
debat in ipis ymaginib aliqd
nume esse. ex influxu stel
laru acqsitu sb qbz stellis
fiebat ymagines. sic hermes
dixit q datu erat hoibz face
deos. vt aug in li d ci dei
narrat. vn ydolat desinebat
ymaginib. no solu ut ymagi
nib sz ut rebus. Et ipi no solu ut
ymaginib dei. sz ymaginib cre
turarz ut solo. vl lune. tom. pz i
q no sit sile. Ad aliud qn obi
q no invenit i sca scriptura insti
tutu d ymaginu adoratoe
go vi psumptuosu fuisse yma
ginu adoratoz. Dr q d. sup
q multa apli tradiderut. q sc
ta no sut in canone. Int q vnu
est d vsu ymaginu. Ita dicit
dr q Lucas depinxit yma
ne v e yma d virginis marie.

Ca simulacroru adinventore
nomn sz ysidoru d ethio c z
Simulacroru vsq exortu e ex
nimia affectoe ad mortuos
Constituebant eni effigies
vl ymagines ut mortuos vi
uos repntaret. pq h e deduc
illa simulacra st ingssi z vsu
ones dederut. t se coli a mal
z pdit hoibz psuaserut. Simu
lacra aut dnt vl qr sut silia
vl qr sut silata atq gficta.
Judei dicut q Ismahel pmo
fecerit simlacru ex luto. Ge
tiles dicut promotheum si
mulacra hoim pmo finxisse de
luto. z ab eo dicit arte fa
ciendi statuas adinventam
Vn z poete ab eo fingut ho
mines pmo fcos figuatiue lo
quentes pr effigies hoim quas
effecit. Apud grecos Cicrops
pmus simulacra repit. aras
erexit. z sacrificia instituit
iux d theodoli egregio cit
pi debe causa lit tandi Ille

bovis pmo dimat viscera fe
Sacra Jovis statuit q post
tas celebrat. Condidit athe
adiuuit noie pallas. i mine
na adiuuit noie suo. q ab
Athene ciuitas vocabat. q
minerua grece d athena. S
hystoria b aug enarrat d
ciui te dei c x allegat i d v.
vorris. Cu eni in illa ciuit
repete duo inabtia appui
v. vnu vz arbor oliue. aliud
aque. Cicrops q tuc ibi re
bat ibidz. motz d isti q ridu
misit ad appollinem delph
sciscitandu quid h e esset. R
Appollo rndit q olea signi
minerua. st vnda Neptuni
z q esset i ptate ciuiu ex
potuisse noie duoru deor
illa signa essent ciuitas v
caret. Rex d ciues vtriusq
vnit quocat. Tos eni erat
illis locis q etia femine pu
gsulta conibz interessent. Co
sulta d multit ne. mares p
tune. femine p minerua
lere smas. Et q vna plu
venire e feminaz. minerua
vit. Neptun. d ira mota
ciuis fluctib exestuas. t
Athenesiu depulat est
ut iracudia placaret
supplicio femine Atheniens
sunt punite. vz ut nulla vlt
daret gsulta. ut nullg nas
cen noie matru appellet
z nullus deinceps eas Athe
vocaret. ue illius noiz h
qua vicerat ferent noia

Addico. Et qr in mode
tpibz d adoratoe ymagi
insurrexit h es quorud
Ido quid dbba sacs ipi
ingrd istos inuehit se
nerates. licia ymagines
cturas quas tz ecca hbat
romana ecclia. In tud

reprehendunt quod nunc iudei nunc sarraceni tantum audeant eos inficere opprobiosum nimium tamen sicut ipsi nobis imponunt eas fecerunt et destruunt dicentes esse ydolatras quia illas ponunt et hoc esse prohibitum quod preceptum dei vel scilicet in deuteronomio ubi quod ibi dicit ne adores ea scilicet res materiales ymaginum per idolatriam adorando. Prohibentur enim ibidem hec quia ad hoc enim iudei promissum habent ymagines ad quas reverenter non prohibentur illam enim de mandato domini fecit moyses duos cherubin aureos ut patet exodi xxv. Item salomon sculpsit ymagines et cherubin in tabulis aureis ut in iii regum vi. Item in hystoria hebreorum quod ymagines [illegible] regum sculpi fecerat quod etiam elarat patet salomone usque ad transmigrationem babilonis. Item moyses de precepto domini fecit ymaginem serpentis ut numeri xxi. Item filii israhel fecerunt serpentem eneum quem de mandato domini fecit moyses numeri xxi quem cum sanati respicerent ut finem non ut adorarent. Sed ut essent in memoria beneficia dei. Sic nos similiter erga ymagines picturas factas non adoramus ligna et lapides sed memorantes et recolentes beneficia dei in eisdem. Et de gestis deorum iii p. romanorum leo. Unde ubi rex residens in trono ad dignitatem sue maiestatis ponitur primo ad repetendum in memoriam homini precedentem in corde ad memoriam passionis christi modum. Unde nos habemus per hoc quod adoramus crucem domini cum dicimus. Crucem tuam adoramus domine. Et ibi. O crux adoranda. Per hoc nos quidem idolatriam acquiescere. Et iste idem iudei dicit quod triplex est adoratio prima quam solus creator est adorandus quia latria adoratio latrie. Et Thomas. De tercia

non adoramus crucem domini in quantum res materialis. Alia adoratio dicitur ypodulie quam facimus super veneratione ceterorum sanctorum. Et tertia veneratio dei. Tertia adoratio est dulie sive venerationis de qua psalmus Adorate scabellum pedum eius. Item adorabimus ubi steterunt pedes eius. Item Adorabo ad templum sanctum tuum. Item multi adorabunt te super terram. Genesi xl. Circa autem ymagines sanctorum et sanctarum in ecclesia et in regum [illegible] non sunt obsurde, claret per eo quod cum rex in omnibus regni sui finibus non utitur sigillis armis et sanctis et ceteris maiestatis sive insigniis quod abierit et dominatur est sue maiestatis regie dominationis. Item circa rex omnis terre christus instituit nobis et reliquit ymagines et similitudines sue maiestatis tamquam vexilla et signa sue regie maiestatis in omnibus regni sui locis et terminis erigenda veneranda et defendenda ne a [illegible] regni adversariis deponantur. Et tamquam sigilla imperialis aule et arma et scuta et insignia christi per regalis domus sic domus fuit hunc iratus et ea dedignaret cum est mentem lese maiestatis. Circa quod ymagines domini nostri iesu christi digna quanti veneratione dei offendit canonicis iuramentis et sicut [illegible] lectionibus quod et omne habetur pauper materialiter. Et illas non sunt homines circumvenire sed veteris sanctiones. Legitur enim in cronicis romanis quod circa annos domini dcc xvi leo primus imperator hoc errore deceptus omnes ymagines quas rome invenit constantinopolim remisit et igne combussit. Item circa annos domini decem leo tercius imperator a quodam seductus heretico quod ymagines de rome et ubique fecit bella movit.

de qsc di 3 venerabiles ymagines ... deus appellat ... sunt ... ut ... ppter salutem ... apparatum futuri iudicium ... et vtendam ... adorant ... ul aliqua creatura

Igitur tradidit et depom madat ob hac causa plurimi viri catholici remitteres martio sunt condnati ppter defensioz ymaginum ihu xpi ppter quod per Gregoriu papa tercium rome celebrato concilio mille epis eporum. Ipe imperator incorrigibilis prenutus excomunicatus et tota ytalia romana et Esperia ab eius obedia absoluta et etiam vectigalia ab eo auferunt. Filius error a philippo sedo qui etiam annos dni dcc ut legitur renovatus Et licet a sca matre ecclia et sacris canonibus error iste suf ficienter fuit reprobatus tamen a mo dernis iterum heretice ptinacis rez gestarum ignaris crudeliter inna luit O vesania cecitas nunquid et pueri de scolis vane decent pro hoc visus Effigiez vero dni Jhesu sup adoram non tamen effigiem sed quem designat honoramus Item Johannes Janiensis in catholicon de hac materia determinat dicens Pro quem vero ymaginibus vel cultus latrie sit exhibendus Ob. iungit Ad quod dico quod ymago pt duplr considerari. vel in se in quod est res quedam. et sic nullus honor ei debetur sic nec ligno nec lapidi Vel in quod est ymago et quia idem est motus animi in ymaginem in quantum est ymago et in ymaginato ideo nullus honor debetur ymagini sed ei cuius est ymago Et ideo cui debetur adoratio latria similiter et eius ymago est latria adoranda. hic. Et hoc idem vult damascenus sic allegatur sup quod honor ymaginis refertur ad prothotipum Addit Non solum autem sic ad finem. sed etiam sic ad obiectum Illa honor totaliter refertur ad illum quod per ymaginem est Et sic habetur de quo. dis 3 platum ubi dicitur Non adoramus ymagines Intelligitur sicut res illas picturas

de qua dis 3 platum sta dicitur aliud est picturam adorare aliud per picture hystoriam quid sit adorandum addiscere Nam quod legentibus scriptura hoc idiote prestat pictura quia in ipsa ignorantes vident quid sequi debeant in ipsa legunt qui litteras nesciunt

vel magis ut deum vz adoracione latrie Aliud enim est adorare illa ymagine sz rem illam Aliud per ymaginem intelligere sit adorandum vz illa ymago distincta ab ymaginato per motum animi sed Januensis dicit adoracione latrie sic ymaginem Item sic dicit Januensis ymago considerata ut res quedam nulla adoracione sit adoranda Intelligitur adoracione latrie. quia de hac quod ymago querunt licet tamen racione dulie ymago ut instrumentis sit adoranda de qsc dis 3 Venerabiles ubi dicitur vo ymagines adoramus dni qui fecerunt et crismatur ymagines sic et alia dni cultus instrumenta et alia vasa sca Credendus invisibilis vult adorari humana effigie visibili vo est quando homo factus est et carnem assumens visibilis et corporalis apparuit. Cum autem in humana ymagine apparere voluit: ymagines fieri approbavit. Th. abbas et doctor venerabilis de areopagita in tractatu quem heresis L 178

Et si quis artifex faciat de silua lignum rectum secuit. et hoc docte circumradat omnem corticem et arte sua diligenter fabricet vas inutile in vite conversacoz Reliquias autem huius operis ad preparacoz escae abutitur Et reliquum horum quod ad nullos usus facit lignum curvum et vorticibus plenum. sculpat diligenter per vacuitatem suam. et per scienciam sue artis figuret illud. et assimilet ymagini hominis aut alicui ex animalibus illud comparet. perlinens rubrica et rubicundum faciens fuco colore illud et omnem maculam que in illo est perliniens faciat illi dignam habitacoz in pariete ponens illud et confirmans ferro ne forte cadat prospiciens illi.

sciens qui nec per se adiuua
ymago ei e. et opere illi ad
gratiam. postquam redarguit fue
rit ydolatrie colentes ymagines
de innanimali materia puta ydo
la aurea argentea et lapidea.
In hac parte arguuntur colentes
simulacra de materia lignea. Et circa
hoc tria facit. Nam primo talis ydolatras
reprobat et deridet ratione materialis composicionis
2o ratione formalis disposicionis. 3o
ratione localis situacionis. Quan
tum ad materialem composicionem sunt in
tendendi. Nam in casu arti
fex faciens de ligno ymaginem
de silva dividit eum in tres partes.
De una parte forte facit aliquod
ad vel instrumentum necessarium ad
vita sic bigam navem aratrum.
De alia parte que est superfluitas de
dit ad alia vase. facit sub ignem
ad coquendum cibos. De tercia parte
que plena gibbis et nodis. Quod
nec ad vitam humanam necessarium fieri
potest facit ydolum. Fatuissimum est
credere deum vnigenitum cum eo
comburssit. et cum eo de quo aratrum
fecit. Dicit igitur quantum ad lignum
Artifex si quis artificiat faber
lignarius. secuit serra ut
secaret lignum rectum de silva. et
lignum docte artis. id est artifi
cialiter. eradat corticem omnem tam
exteriorem quam interiorem. Et arte sua
diligenter fabricet vas inutile
valde utile. Contra hoc modo
loquendi habetur Virgilius ubi dicit Nunquam
imprudentibus nocuit ymber. id est pru
dentibus. id est valde prudentibus. Et
Psalmus 33. imprudente non vi
dens. imprudentem id est una expo
sicio id est valde prudentem et sic accipitur
inutile id est valde utile. In
de gramatica sic dicit papias. Inqui
de quod valde non incipit.
Inde quod non non invalidus
Inde quod multum non vidua tunc in
... Aliud inde quod ad non

impulit in latus id est ad latus. Ali
accipitur pro eum ut in baculo meo tran
sivi id est cum baculo meo. In contrarium reti
net. nec non ad privat et auget.

Auget in composicione quando accipitur pro val
de et sic accipitur in proposito tunc dicit vas
inutile id est conservacionem vite. Reliqui
as autem eius ad preparacionem esce
abutatur coquendo escas. Apud Juri
stas. homo re aliqua non abutitur
quando per usum salvatur substantia. sic utor
equo in concesso ad usum. Sed quando
res non manet per usum sed de
struitur tunc talis re homo abutitur
Unde conceditur quod homo abutitur cibo
et potu. et non utitur proprie. Et isto
modo id quod conburitur de ligno destruitur.
Dicitur quod artifex illo abutitur. Aliter
theologi vocant abuti sed hoc non
est ad propositum. Hic eciam translator
utitur antiqua gramatica. cum dicit
reliquias abutatur. quia iam moder
nos. uti et abuti exigunt post
se ablativum casum et maiorem accusativum
Unde stat hic reliquias pro reliquiis.
accusativus pro ablativo construitur. Et re
liquum horum. id est vasis ficti. et ignis
quod ad illum usum facit. id est inuta
re pote. lignum est vile verticibus ple
num verticibus id est gibbis et nodis.
Apud antiquos enim dicebatur vor
tex vortices. ubi nos dicimus ver
tex vertices. Unde littera Jeronimi
habet est vorticibus: sed rabanus et mo
derni habent verticibus sententia tamen non
mutatur. Vortex autem appellatur
circulus a revolucione aque.
Sculpat diligenter per vacuitatem suam.
id est quando sibi vacat. Hic derident
ydolatrie quantum ad formalem
disposicionem similitudinis quando est in fieri
sculpat diligenter per vacuitatem
id est per scienciam sue artis figurat id
faciendo de ligno statuam ubi
nichil novum causat sed removet
partes singulas et assimilat ymagi
nem hominis. Unde ysa 44 faciet
ymaginem viri quasi speciosi hominem

> pervat in composicione ut in
> valeo minus augeat

> aliter reliquias abutatur
> iam usum gramatice

hiramite in domo · q̄ aliam ex
qualibus id apparet ꝙ assistere sic
apis depingebat̄ in spē bonis ·
hamon in figura arietis · chamos
in spē canis / Posita dispositione fi
guracionis subdit iam coloracio
nis / ꝙ dicit · plinientes id liginū
rubrica i· colore rubeo / vel
rubrica appellatur instrumentum in
quo rubricatur · mars enim ꝛ pal
las · qui unus deus bellorum ꝛ alia
dea bellorum meminentes pallis pin
gebantur · Iupiter vero igneo colo
re pictus est propter fervorem ful
guris ꝛ conflagracionis · Aliqui
libri habent rubrica mea corrupta /
quod est instrumentum quo utitur aliquis
cret ad applanandum ꝛ poliendum
lineas vestes · cuius diminutiuum
est rubucla · sed quia hoc instrumentum
lenit ꝛ non linit limum · non
concordat hinc lre que est plini
ens · Est enim linire lmiendo
inungere · Unde rubricare i· proto
acquirere p colore rubeo / vel
creta rubea vocatur a rubrica
ꝛ rubeus ꝙ ꝛ est ꝛ c · a · Et
rubicundum faciens fuco colo
re illinis · i· fucus est equorum
unde fit colore sitatum vl ad
ulterium Illo fit quodam gre
apis · Tito idem est qui medicamen
vel ypocrisis · Vnde fucus est ver
mis · falsus color · ac simula
tus In proposito accipitur p colore
adulterino · qui naturalem colo
rem occultat ꝛ alium ostendit ·
ꝛ omnem maculam que in illo est i·
ligno de quo fabricat statuam ·
plinivit · i· pinget ut occultet
extraneo colore / Posita yma
ginalis composicione ꝛ formali dis
posicione · quia hic describit deu
siones ydolatrarum / ratione localis
situacionis · d · Et fiat illi di
gnum habitaculum · qui ponunt illas
ymagines in ulterius templum
in pariete ponunt i· ydolu

^ alias pulcra
rium B.

ponit ille ydolatra in altum ꝛ
eo pariens Et affirmat si
forte cadat sic fecit dagon
pontis archa dei · regum i· v ·
enim ibi dagon pronus iacebat
archam / ꝓspiciens illi ne
sciens · quia non pt se inuaare
go enim homo et ꝛ hic homo ꝛ
est illi adiutorium hominis / q
pt per ipsum inuare · ꝛ ideo fi
dignam habitacionem / Set vero
sola est isto ope habitaco dig
hic in suo corpore filius dei
ne assumpsit Vnde psalmus elegi
mus sion · elegit eam in h
sibi / Syon interpretatur specula
virginem figurat que specula
sia ꝛ permanens p vita et
tia eterna · Vnde Exo · xi ꝛ
sit sup terra habitacio mea
logna sola est ista habitacio
ꝛ valde ipsi excellentissi
hiitacio · ꝛ preeminens illis
ꝛ hunidatissime bonitas
omnia ydolatria fugiat / C
Et quia hic de ydolatria agi
tur · v · causa ydolatrie
ex parte hominis Et ut q non
homine enim nichil est
na · ut unus est culpa ·
ydolatrie non potuit esse
natura hominis quia potuit
creare ut sit unus deus · ꝛ
sit mortuus deus cultus
bendo neque rebus in audi
enda hic ydolatria cau
hoie ex parte deum · q
pt arbor / bona fecit ma
facere natura ꝛ · Neque es
te culpe · quia ut dicitur Sap
fundere ydolorum cultura o
mali causa est ꝛ inicium ꝛ fi
go ydolatria non hec causa
hominis / Pro ea que ex parte ho
sunt · cum tempore in hominibus m
ut / non autem semper fuit ydo
sed in secunda etate usque le
adinuenta · ita Remi

qui ut dicitur cogebat homines ignem
adorare. vel a Nino qui ymaginem
patris sui beli adorari fecit. Apud
grecos autem ut Ysidorus refert. Pro-
metheus primus simulacra ho-
minum de luto finxit. Iudei vero
dicunt quod hysmahel primus simul-
acra de luto fecit. Cessavit ergo
in sexta etate ex magna parte
ydolatria. ergo ydolatria non habuit
causam ex parte hominis. Preterea Augustinus dicit
xxi de civitate dei. Neque potuit pri-
mum nisi illis scilicet demonibus doce-
ntibus disci. quid quisque illorum appetat
quid exhorreat. quo nomine invitetur
cogatur. unde magice artes
earumque artifices extiterunt.
Idem ad x° videtur esse de ydola-
tria. ergo ydolatria causa non fuit ex
parte hominum. Sed contra est quod dicitur
Sap. xiiii. Supervacuitas hominum
hec ydola advenit in orbem
terrarum. Respondeo dicendum quod quod causa est ydo-
latrie est duplex causa. Una quidem
dispositiva. et hec fuit ex parte ho-
minis. Et hec triplex. primo quidem ex inor-
dinato affectu prout scilicet homines
aut homines vel nimis amantes
vel nimis venerantes honorem
divinum ei impenderunt. Et hec causa
Sap. xiiii assignatur quod acerbo lu-
ctu dolens pater cito filii sibi rapti
fecit ymaginem. et illum qui tunc quasi
homo mortuus fuerat tamquam deum
colere cepit. Et ibidem etiam subditur
quod homines aut affectui aut regibus de-
servientes incommunicabile nomen
divinitatis lignis et lapidibus im-
posuerunt. Secundo propter hoc quod homo
naturaliter de representatione delectatur ut
dicit philosophus in poetria sua. Et ideo homines
rudes a principio videntes per diligentiam
artificum ymagines hominum
expressas divinitatis cultum eis
impenderunt. Unde dicitur Sap. xiii. Si quis
artifex faber de silva lignum se-
cuerit et per scientiam suae artis figu-
ret et assimilet ymagini hominis

et de substantia sua et filiis et nuptiis
votum faciens inquirit. Tertio propter
ignorantiam veri dei. cuius excelle-
ntiam homines non considerantes quibusdam
creaturis propter pulchritudinem seu virtu-
tem divinum cultum exhibuerunt.
Unde dicitur Sap. xiii. Neque operibus
attendentes agnoverunt quis esset
artifex. sed aut ignem aut spiritum aut
citatum aerem aut girum stellarum
aut nimiam aquam aut solem aut lunam
rectores orbis terrarum deos putaverunt.
Alia autem causa ydolatrie
fuit consummativa ex parte demonum
qui se colendos hominibus errantibus
exhibuerunt in ydolis dando respon-
sa. et aliqua que videbantur hominibus
mirabilia faciendo. Unde et in psalmo dicitur
Omnes dii gentium demonia. Ad
primum ergo dicendum quod causa dispositiva
ydolatrie fuit ex parte hominis natura
defectus. vel per ignorantiam intelle-
ctus. vel per deordinatorum affectum ut
dictum est. et hoc etiam ad culpam pertinet.
Dicitur autem ydolatria esse causa initium
et finis omnis peccati. quia non est aliquod
genus peccati quod aliquando ydolatria non
producat. vel expresse inducendo
per modum cause. vel occasione
prebendo per modum initii vel per
modum finis inquantum peccata aliqua
assumebantur in cultum ydolorum sicut
occisiones hominum et mutilationes
membrorum et alia huiusmodi. Et tamen
aliqua peccata possunt ydolatriam precedere
que ad ipsam homines disponunt. Ad
secundum dicendum quod in prima etate non
fuit ydolatria propter recentem creationis
memoriam. ex qua adhuc
vigebat cognitio unius dei in
mente hominum. In sexta autem eta-
te ydolatria est exclusa per do-
ctrinam et virtutem Christi. qui de dyabolo
triumphavit. Ad tertium dicendum quod ratio
illa procedit de causa consummativa ydo-
latrie. Utrum ydolatria sit peccatum
gravissimum. Exo. xx. Non adorabis
ea neque coles scilicet

interius ut glo[ssa] exponit et loquitur
de sculptilib[us] et ymaginib[us]. quod est
p[ro]hibitu[m] ymaginib[us] et ydolis honorem
interiorem vel exteriorem exhibere. No
tandum tamen quia circa hoc aliqui dupliciter
erravenit. Quidam enim putaverunt
quod offerre sacrificia et alia huiusmodi ad
latriam pertinentia non solum summo
deo. sed etiam aliis superioribus est de
bitum et per se bonum ex eo quod super
ioribus naturis divina reverentia
exhibenda putant quasi deo propinquio
ri. Sed hec ratio est nulla et si eos
superiores revereri debeamus non
tamen eadem reverentia omnibus debetur.
Sed aliquid speciale debetur summo deo
qui singulari ratione omnibus excellit. et
hic est latrie cultus. Alii vero dixerunt
quidam putaverunt hec visibilia sac
rificia diis aliis competere. Illi vero
summo deo tanquam meliora meli
ora s[cilicet] puritatem mentis officia. quia
ut dicit Aug[ustinus] x de civi[tate] dei. Exterio
ra sacrificia illa sunt signa interiorum
sicut verba prolata sunt signa re
rum. Ideo sicut orantes atque lau
dantes deum ad eum dirigimus signi
ficantes voces cui res ipsas in
corde quas significamus offerimus. Ita
sacrificantes non alteri visibile sacrifi
cium offerendum esse noverimus
quam illi cuius in cordibus nostris invi
sibile sacrificium nos ipsi esse debemus.
Alii vero estimaverunt latrie
cultum exteriorem non esse ydolis
exhibendum tanquam per se bonum aut
opportunum sed tanquam vulgari con
suetudini consonum. ut Aug[ustinus] in vi
de civi[tate] dei inducit Senecam
dicentem. Sic inquit adorabimus ut
meminerimus huiusmodi cultum magis ad
morem quam ad rem pertinere. Et in
libro de vera religione dicit non esse
religionem a philosophis querendam
qui eadem sacra recipiebant cum populo
et de suorum deorum natura ac summo
bono diversas contrariasque sententias
in scolis predicabant. alias probabant

Et hunc etiam errorem sequuti
quidam philosophi heretici asserentes
esse periculosum. Si quis persecutionis
tempore deprehensus exterius ydola
colat dum tamen in mente fidem ser
vet. Sed hoc apparet manifeste falsum.
Cum exterior cultus sit signum in
terioris cultus. sicut est perniciosum
mendacium si quis verbis asserat
contrarium eius quod per veram fidem
tenet in corde. Ita est perniciosum
si quis exteriorem cultum ex
hibeat alicui contra id quod sen
tit in mente. Unde Aug[ustinus] dicit in vi de
ci. dei contra Senecam quod eo damp
nabilius colebat ydola. quod illa
que mendaciter agebat. sic ageret
ut eum populus veraciter agere existimaret.
Sed si dicatur. Nichil est per
verum fides in cultu divino ste
assumit. Sed ... fides ymaginum
quemadmodum assumit ad divinum
illam. In tabernaculo erant ym[agines]
cherubin ut legitur Exo. xxv.
ecclesia quoque ymagines ponit quas
fideles adorant. quod ydolatria
quia ydola adorantur non ...
... sed ... ibidem. quod neque
lege in tabernaculo seu in templo
neque etiam nunc in ecclesia ym
agines instituuntur ut eis cultus
latrie exhibeatur. sed ad quan
sigendum ut per huiusmodi ymagi
nes mentibus hominum imprimatur et
confirmetur fides de excellentia an
gelorum et sanctorum. Aliter autem est de ymagi
ne ... cui ratione divinitatis latria de
betur ut ... Si quis ...
scripto ... dicitur ... quod ...
quod ... etiam in qua ...
dicit per ... ...
ymago ... ... adora
adorandi sicut ... ...
latria ... etiam alloquitur ...
... Quinto autem ...
vel inquantum est res ...
eum non pertineat ad ...
ipsius. non pertinet adora

eu

cuius

adorari cum ipso. sed adorare in quantum
est res que supponitur racione ymaginis
ydulia. sed aliud creaturis non adoratur
sicut ymago. et ideo adorandus
est latria. Et ideo dicit. quod
est eius sit sedens dei. non tamen
quantum est ad in persona sic quod adoratur
cultu nec latria nec ypdulia
adoratur cum non sit res vivia. sed hu
manitas Christi vel latria vel ypdulia
adoratur. Et similiter ea que ad humanitatem
referuntur ut crux vestes et
huiusmodi. Et crux in quantum est res que
in se consideratur est indigna honore.
Sed racione sui adoratur. Et racione
eius quod in ea confixus est. Et si
dicatur honor quem exhibetur cruci
in quantum est res quedam racione sui
est minor quam ille qui exhi
betur ymagini. sed exhibetur quedam
honor in quantum est ymago que non
exhibetur creature. Ad secundum dicendum quod
humanitas Christi considerata per se non quantum ad ipso
sic non debetur sibi latria sed si
consideretur unita verbo ut patet
aliquid unum dicitur. Et sic patet ho
manitatem honorari uno cultu cum verbo
quod debetur ei latria. vel alio
sic debetur ei dulia. Notandum
est in scripto quod dicitur q. q.
quod quatuor modis quod est honorari
honorari enim dicitur racione sui et racione
alicuius in se consideratur et hom
(dicitur) et ethimologie quod laus
debetur alicui propter bonum quod
est ordine ad alterum ut quantum
actu convenit sunt sibi honor
debetur alicui propter bonitatem
in se. Unde unum quod laus
sed honor preciosi virtutum qui
ordinatur ad finem. tercium honor
debetur deo et divinis. Unde sic
ut non debetur alicui nisi sicut
agenti quod est dulia et quia
agenti inter etiam honor
illis etiam honor non inter deum
sic laus. sed magis agenti.
racione sui honoratur et. cuius

est per accidens quod racione alicuius ho
noratur quod honorabile est. Unde patet ho
minis non in se consideratur non debetur
honor nisi racione alicuius. Illud autem
cuius est quod persona est sub supposita
quod accidens individuum. sed unum
quantum ad primum modum honoris non
debetur humanitati Christi honor separata
a persona divina. sed est quia et cum
ipsa adoratur sic magis cum honore
Et ideo sic debetur ei honor latrie.
quantum autem ad unum modum honoris.
quod per se et cum rebus inanimatis non
habetur. debetur ei per se reverentia
et honor. Et ideo non debetur ei latria
sed dulia excellentior per sui modum
dignitatis quam habet ex unione ad
verbum. patet hoc quod honor quo aliquid
honoratur racione sui ad humanitatem Christi
non pertinet eis per se considerata.
sed solum ut honoratur uno honore
cum supposito cui unita est. et sic debetur
ei latria. Sed honor quod debetur ei
racione alicuius. patet ad eam comparata
in se considerata. et sic debetur ei
dulia. Et quia secundum primum modum dicitur
quod se honorari magis quam in
secundo modo. Ideo magis dicitur quod
se adorari latria quam dulia. Christi hu
manitas. Et hoc in secundo opinionem
sed in primo magis sic dicitur
quod sit adoranda dulia. quia prima
opinio ponit aliud humanitatis supposita
positum. aliud quod supposita cui
latria debetur. Ille nondum
cui verbum ipsum sit per se quod per una a
gere. cum debetur honor per se unde
alia adoracione adoratur quam filius
eius. Unde non potest adorari latria
sed dulia. quia tamen non solum adoratur
racione sui. sed etiam racione filii ut
in re dei. Ideo adoratur in quantum patet
ad primum opinionem. Unde honor
in re refertur ad filium non sic
ad filium ut sic unus modus unitatis
et in filium sic et in ymagine.
Unde refertur ad filium sic in fine
quod filium in re adoratur et honoratur.

Ite deus e dnus et rex qui creator
s iuni non e qui creatur s qui creatoris
nunc vnu non est q latia adore
h s. t. in septe tein

Et de sua sua et de filiis
suis et de nuptiis suis
votum faciens inquirit ab
eo et non erubescit loqui cum illo
q sine aia est. Et p sanitate
idolum infirmum deprecatur. Et p vita
mortuum rogat. et in adiutorium
inutilem invocat. Et p itinere pe
tit ab eo q ambulare non pt
et de acquirendo et de operando et de
omni rerum eventu petit ab eo
q oibus e inutilis. Postqua re
darguit sunt ydolatre ex mul
tiplici idolorum diuisite. In ista
pte exequitur de adoratium stul
ticia et fatuitate q consistit at
in superstitioso cultu idolorum fa
tui tamen multiplex illa ydol sunt
committunt vota porrigunt sup
plicacoes et orones ac si eent i
telligentes de omnibus negociis q
ad vita humana contingit. Postq
deridentur ydolatre de cultu
quem exhibent p negociis q ge
runtur aquis ita p3 ibi et ite
Iterum alius navigare cogitans
Circa primum duo fac q p° deri
dentur ydolatre de voto pmis
sione et 2° de verbo orone. ibi Et non
erubescit loqui. Circa ad prim
dt Et de sba sua. quantum ad bo
fortune q sunt divitie. Et de fi
liis suis quantum ad plis succes
sionem. et de nuptiis. comprehendit
pse et p filiis. votum faciens
inquirit ab ydolo silo. Votum
diffinitur a magistris sic votum e
alicuius boni cum deliberacone firma
promissio. Aliter a magistro Ricardo
li. 4 dis 38 c. 1 Votum e testi
ficacio quedam spontanee promissi
onis q de deo et de his q dei sunt
pe fieri dz. Circa votum e ut tuo
requiritur tu. deliberacio composita

voluntatis. et pmissio saltem
interioris. et hec suffcit q° ad deum
vel verbi seu facti exterioris
requiritur q° ad ecclesiam. Idol
vel incith hor intelligenti fari
est vomere. 2o deridet ydo
latras de porrigendo supplica
ydolis. Et dt Et non erubescit
loqui cum illo q sine aia e. ve
getativa. sensitiva et intellectiva
et ideo dz erubescere supplica
ti vel loqui tali cum ipsum
sit venalis Et cum tale ydol
sit infirmum et impotens p
nitate deprecatur. Et p vita h
tium rogat. mortuum q h
audiri. vt mortuum et non vi
tes s lapidem. equalitem in
tuo. et in adiutorium inu
invocat. sic fecerunt sacerdotes
baal 3 Reg 18 de mane usque
ad meridie dicentes Baal exau
di nos et transiliebant altar
quod fecerant et incidebant
illud ritu suo cultus et lab
lis ut sanguine perfunderent
mones ei plurium delecta
in oblacione sanguinis huma
merito derisit eos helias
Exaltate clamore dem
vel forte dormit. aut cum al
loquitur. aut e in diversorio
fatuitate ydolatrie petit ab i
lio p eo q ambulare non pt
de acquirendo p negociacionem
de operando quantum ad opis in ho
atq an sit fortunata vel n
et breuiter de omni rerum eventu
petit ab eo q in oibus inutilis
est. De observatoribus futurum
eventuum p signa illitare q
eos ordinata lo expbat p
ducit b aug 2 de doctrina
na. cum de tales observac
supersticiosas ee. sic aq cu
dent vestes a soricibus un
rodi. timet de aliq fortu
eventu. vn legit catho q

Margin notes: ab; insilie bant; 21
In tertia quo deridet 3a p cultum quem exhibent p negociis q geruntur in aquis

[illegible] dixisse q sibi p mirabili si
qu infortunatus videat, vel
qd esse psticus cognoscat Ctr
qd no est mirab. sz fuisset mirab.
si cultiga socius cognovisset.
Ista px sz ho singulis de lecto
[illegible] ledeat q sternutat
[illegible] sic potuit calcare / Ite
[illegible] singularit d' Terre
[illegible] dextra pollige manus
sinistra / Ite cu p malo accipie
[illegible] annos simul abitant
[illegible] medio venerit vl aliquod
aliud aial estimat eni q ipsorum
amicicia sit dividenda / Ite
[illegible] domu sz ho [illegible] per
[illegible] se offenderit, & [illegible]
[illegible] observacias abundare
[illegible] Aug. Tale est hoc me
[illegible] venerint in eandem [illegible]
[illegible] [illegible] die p ex
[illegible] defendit / Usq ad [illegible]
[illegible] omi superstic. ex
[illegible] signa [illegible]
[illegible] signorum & aligacion ex
[illegible] vl divinitate [illegible] colla
[illegible] & vultu etia ad sup
[illegible] pertinet. h cerbs. & [illegible]
[illegible] ydolatre. Sz hec
[illegible] [illegible] observaco
[illegible] ad cognoscend firm
[illegible] sic licite tu sumpta
[illegible] [illegible] licite. [illegible]
[illegible] ad [illegible] p plu
[illegible] experiencia [illegible] esse
[illegible] [illegible] q. ost.
[illegible] signum [illegible]
[illegible] [illegible] q licet
[illegible] [illegible] vl dicere
[illegible] [illegible] q inchoare
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] &
[illegible] [illegible] observare &
[illegible] / Ad sciend est b Aug
[illegible] Una cu libro
[illegible] q [illegible] observacios
[illegible] ad [illegible] pacta [illegible]
[illegible] cu demonib inita / Ad

istud [illegible] q etia [illegible] observancie
[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] observa-
[illegible] ut [illegible] illorum [illegible]
vl in [illegible] [illegible]
Considerandu e an possit esse
vera [illegible] [illegible]
[illegible] sic. [illegible] e potius [illegible]
[illegible] si videmus acre [illegible]
losu [illegible] q [illegible] plan-
[illegible] vl aliquid [illegible] [illegible]
[illegible] posset attendere [illegible]
[illegible] q istud sit [illegible] [illegible]
[illegible] sit qn [illegible] [illegible]
[illegible] hospitu advenire / [illegible]
ista significare no [illegible]
instituta. [illegible] doctores q
[illegible] observaciones istorum sig-
[illegible] sunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] demonu
malicia q [illegible] implicare
[illegible] [illegible] [illegible]
bus / & in principio [illegible] accidit
q [illegible] [illegible] signum [illegible]
[illegible] & postea homines [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] p [illegible] [illegible]
[illegible] homines [illegible] [illegible]
si & aliquis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
possit esse quare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
qn e [illegible] & a [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
q hc credere [illegible] [illegible] esset
[illegible] / hec [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] signi / Ad [illegible]
[illegible] [illegible] / q homines
[illegible] p [illegible] demo-
[illegible] [illegible] [illegible] credulitate
[illegible] / & [illegible] observancie
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] qn de
[illegible] no curat / Sz [illegible] signis
astronomie [illegible] [illegible] [illegible]
signis e quibusda locis celi
determinatis dubiu e an licitum
sit ymagines facere ac [illegible]

tares
ymanubus

factus viti. sic temporibus meis quidam in londoniis dicebatur curare a quartana per ymaginem leonis auream cum certis constellationibus factam. Hic est difficile dicere quid est verum. Patet in doctrina operationes corporales quae hoc esse certum, quod nichil est homini licitum quod per naturam complere non potest. Dicit tamen Thomas 2. 2ae q. 96 et allegat Augustinum libro de civitate dei x. quod opinio porphirii falsa fuit de ymaginibus et alchimiis constituendis. Verum est autem quod res naturales formas suas et virtutes consequuntur ex corporibus celestibus. Sed ymagines artificiales illam virtutem consequi possunt ab arte. Nisi aliquam virtutem [illegible] consequi a corporibus celestibus [illegible] quam habent ratione materie. Figura autem non est principium alicuius actionis [illegible] et non habet aliquam virtutem [illegible] [illegible] ymaginum [illegible] aliud autem alterius figure [illegible] si aliud efficiunt [illegible] hoc est operatione demonum. Qui sunt [illegible] hominum secundum Augustinum. Et ideo [illegible] ymagines astronomice virtute scilicet [illegible] per demones [illegible] eius figure est quod omnes illis ymaginibus [illegible] caracteres imprimi que ad nigromanticam operationem videntur [illegible] ymagines astronomice et [illegible] in hac [illegible] quod in factura nigromanticarum ymaginum fiunt expresse [illegible] invocationes demonum. Unde pertinet ad expressa pacta cum demonibus inita. Sed in factura astronomicarum ymaginum sunt pacta tacita cum demonibus per quos [illegible] caracteres et figuras ab ipsis demonibus [illegible] quorum causa [illegible] demones facientes suffragantur. Adhuc de cartulis et alligaturis circa collum per [illegible] in quibus continentur verba evangelica vel usque psalterii. Possunt enim dubitari an licita sint suspendere per collum [illegible] si [illegible] verba evangelica alligentur [illegible] ad eorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mali est. [illegible] quia illa verba collum [illegible] vel curare et prohibeat [illegible] adventu et [illegible] qui cum ill[illegible] administret oraciones [illegible] non [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] quod persona portans [illegible] quod sciret. Tunc non est dubium quin sit superstitiosum. [illegible] [illegible] aliqua [illegible] evangelii scripta circa collum [illegible] [illegible] legi [illegible] in ecclesia leguntur et audiuntur [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] collum suspendere [illegible] [illegible] verba evangelii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] suspendere [illegible] [illegible] [illegible] quod includit [illegible] [illegible] circa collum suspendere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] efficacia verba divina cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] verba dicere ad aliquos [illegible] puta ad sanandos infirmos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] In nomine meo demonia eicient linguis loquentur novis serpentes tollent vel [illegible] [illegible] sunt circa collo suspendere [illegible] [illegible] vel [illegible] non [illegible] verba [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliorum [illegible] [illegible] [illegible] caracteres [illegible] efficacia [illegible] ad [illegible] [illegible] vel ad sanandum [illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] observat amuletis [illegible]

audiat vocem incantantis et ve
nefici incantantis sapienter. ergo
licet suspendere sacra verba a collo
pro remedio hominum. Praeterea verbum dei
non est minoris efficacie quam scrip
tura. Unde Aug. dicit quod non minus
verbum dei quam corpus christi. sed reli
quias sanctorum licitum est hominem in
collo suspendere vel qualitercumque
portare ad sui protectionem. ergo pa
rationem [illegible] est licitum verba vel
scripta sacra suspendere ad sua
tutela assumere. Respondeo dicendum quod in
omnibus incantationibus cavendum est
duo. Primo quid sit quod profertur
vel scribitur quia si est aliquid ad
invocationem demonum pertinens ma
nifeste est superstitiosum et illicitum.
Similiter etiam videtur cavendum esse
si contineat ignota nomina ne sub
illis aliquid illicitum lateat. Unde
dicit Crisostomus super Matheum quod phari
seis magnificantibus simbrias suas
[illegible] multi nunc aliqua hebraica
nomina angelorum confingunt et scribunt et
alligant que non intelligentibus me
tuenda videntur. Est etiam caven
dum ne aliqua falsitatem contineat.
quia sic etiam effectus non possit ex
pectari a deo qui non est testis fal
sitatis. Deinde cavendum est ne
cum verbis sacris contineantur ibi ali
qua vana. puta aliqui caracteres inscri
pti praeter signum crucis. aut si spes ha
beatur in modo scribendi aut ligandi
aut in quacumque huiusmodi vanitate que ad
divinam reverentiam non pertinet.
quia hoc iudicaretur superstitiosum. alias
autem licitum est. Unde in decreto dicitur
xxvi. q. v. c. Non liceat christianis
in collectionibus herbarum que me
dicinales sunt aliquas observa
tiones vel incantationes liceat
attendere nisi tantum cum simbolo
divino aut oratione dominica ut tantum deus
creator omnium et deus honoretur. Ad primum di
cendum quod etiam proferre divina verba
vel invocare nomen divinum si

respectus habeatur ad solam dei re
verentiam a qua expectatur effectus
licitum erit. Si vero habeatur respectus
ad aliquid aliud vane observatum
erit illicitum. Ad secundum dicendum quod etiam
in incantationibus serpentium vel quo
rumcumque aliorum animalium si non respectus
habeatur solum ad verba sacra et ad
virtutem divinam non erit illicitum.
Sed plerumque tales incantationes
habent illicitas observantias et
per demones effectum consequuntur et pre
cipue in serpentibus quia serpens
fuit primum instrumentum demonis
ad hominem decipiendum. Unde dicit glossa
ibidem. Notandum quod non laudatur a scrip
tura unde dicuntur quecumque facta sunt sed
vere quae in ingressu iudicum quod regem vivere
videmus in viam audiunt. Ad tertium
dicendum quod eadem est ratio de portatione
reliquiarum. Quia si portentur ex
fiducia dei et sanctorum quorum sunt re
liquie non erit illicitum. Si autem
circa hoc attenderetur aliquid aliud va
num. puta quod vas esset triangulare vel
aliquid aliud huiusmodi quod non pertinet
ad reverentiam dei et sanctorum esset
superstitiosum et illicitum. Sed contra
Vel dicit Aug. dicit quod locus qui
respectus habetur magis ad figuras
scripturas quam ad intellectum observationis
huiusmodi patet ex eius declaratione ibidem.
[illegible] contra est quod dicitur precedentibus
demoniis dubium non est. Vel idolatria
sive superstitionis species. Et videtur quod non
Sic enim heretici sunt infideles
sic et idolatre. Sed heresis est species
infidelitatis. ergo et idolatria non est
species superstitionis. Praeterea pertinet ad
virtutem religionis cui opponitur su
perstitio. Sed idolatria videtur univo
ce latria. ergo eam quod ad veram re
ligionem pertinet. Sicut enim appeti
tus false beatitudinis univoce dicitur cum
appetitu vere beatitudinis ita cultus
falsorum deorum qui dicitur idolatria univoce vi
detur cum cultu veri dei quod est latria
vere religionis. ergo idolatria non est

spēs supsticōis / P° q(uo)d inch
est nō pt ee aliq(ua) gn̄s sr̄. q(uia)
ydolatria inch(oatur) esse vide(tur) dt
et apl(u)s i Cor. 8. Scim(us) q(uo)d
nichil est ydolū i(n) mūdo. Et in
fra x°. Quid g(o) dico q(uo)d ydolis
ymolatū sit aliqd. aut q(uo)d ydolū
sit aliqd. q(uasi) d(icat) nō. ymolāe aut(em)
ydolis p(ro)pe ad ydolatriā p(er)tinet
g(o) ydolatria q(uasi) inch(oatur) [illegible]
esse supsticōis [illegible] / ad supe
sticōz p(er)tinet exhibē cultū di
uinū cui nō debet. Sic cultus di
uinus sic nō debet ydolis ita nec
aliis creaturis [illegible] ad Ro. i. q(uo)d [illegible]
[illegible] [illegible] q(ui) [illegible]
& s(er)uierunt potius creature
q(uam) creatori. q(uo)d / in q(uan)tu(m) h(uius)mo(d)i sup
sticōnis sp(eci)es ydolatria no(m)i(n)at
s(ed) debet potius [illegible] latria
creature / Sec(un)do [illegible]
q(uia) paulus [illegible] cum [illegible]
taret [illegible] sp(iritu)s eius in
ip(s)o. videns ydolatrie deditā
ciuitatē [illegible] [illegible] [illegible]
Athenienses [illegible] [illegible] supsti
ciosos [illegible] [illegible] q(uo)d ydolatria
ad supsticōz p(er)tinet / [illegible]
q(uo)d [illegible] [illegible] supsticio
p(ate)t ex eo q(uo)d debitus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fit [illegible]
diuinus cultus exhibetur [illegible]
exhibere [illegible] [illegible] [illegible]
d(e)o summo [illegible] [illegible] [illegible]
creature diuinus cultus exhibebat(ur)
p(er) q(uo)d [illegible] [illegible] sacrificia
[illegible] & alia h(uius)mo(d)i [illegible] [illegible]
exhibebat(ur) creature [illegible] [illegible]
aliquā [illegible] formā seu figu
rā q(uo)d ydolū d(icitu)r [illegible] [illegible]
nus cultus ydolis exhibebat(ur) / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] arte
ymagines [illegible] [illegible] q(ue)
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] putabat i(n)
ip(s)is ymaginib(us) esse [illegible] diuinitas
& [illegible] [illegible] diuinus cultus de
bebat(ur) [illegible] [illegible] op(ini)o hermetis

trimegesti ut d(icit) Aug(ustinus) 8 de
ciui(tate) dei / Alii vero nō exhibe(ba)nt
cultū diui(n)itat(is) [illegible] ymaginib(us)
s(ed) [illegible] q(uo)r(um) erant ymagines
Et vtrumq(ue) hor(um) tangit apl(u)s
Ro. i. [illegible] [illegible] ad p(ri)m(um) d(icit) q(uod) [illegible]
[illegible] gl(ori)a(m) [illegible] [illegible]
[illegible] ymagi(n)is corrupti
[illegible] & volucrū & q(ua)drupe
& serpentū / [illegible] [illegible] ad
[illegible] Coluerunt & [illegible]
[illegible] creature q(uam) creatori / [illegible]
tū [illegible] fuit op(ini)o [illegible] [illegible]
estimabat q(uo)sda(m) deos fui(sse)
[illegible] [illegible] ymagines cole
[illegible] [illegible] & alios
[illegible] [illegible] estimabat tot(um)
[illegible] esse [illegible] [illegible] nō [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
deū esse credebat [illegible]
[illegible] [illegible] esse q(uam) [illegible]
[illegible] & [illegible] [illegible] gubernare [illegible]
h(uius)mo(d)i [illegible] [illegible] [illegible] & no
[illegible] [illegible] tot(us)
& [illegible] [illegible] [illegible] cultus [illegible]
exhibend(us) [illegible] [illegible] [illegible]
& [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] & ymagines [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Aug(ustinus) 7° de ciui(tate) dei / Alii vero
platonici [illegible] [illegible] [illegible]
summu(m) deu(m) [illegible] [illegible]
ponebant [illegible] [illegible] [illegible]
a summo deo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q(uo)s ponebant deos celestiu(m)
[illegible] & [illegible] [illegible] demones [illegible]
[illegible] esse [illegible] q(uo)s [illegible]
& [illegible] [illegible] ponebant [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad deos
vel demones [illegible] [illegible]
credebant & [illegible] [illegible] cul
diui(n)itatis exhibebant ut Aug(ustinus)
narrat [illegible] [illegible] [illegible] dei [illegible]
[illegible] duas op(ini)o(n)es [illegible]
p(er)tinet ad ph(ys)icā theolo(giam)
q(ua)m ph(ilosoph)i [illegible] in mu(n)do

docebat in scolis. Alia autem de
cultu hominum dicebat pertinere ad
theologiam fabularem quam simpliciter
fincta poetarum representabatur in
theatris. Alia vero opinio dicebat
pertinere ad civilem theologiam
de ymaginibus quas per pontifices
celebrabant in templis.
Vna autem hiis ad supersticiosam idolatriam
pertinebat. Unde Augustinus in 2º de
doctrina christiana dicit Superstitio-
sum est quidquid institutum est ab
hominibus ad facienda et colen-
da idola pertinens et ad colendum
sicut deum creaturam partemve
ullam creature. Ad primum ergo dicendum quod
sicut religio non est fides sed fi-
dei protestacio per aliqua exteriora
signa. Ita supersticio est quedam
infidelitatis protestacio per exteriorem
cultum. Quia quidem protestacionem
nomen ydolatrie significat, non autem
nomen heresis, sed solum falsam
opinionem. Et ideo heresis est species
infidelitatis, et ydolatria est species
supersticionis. Ad 2m dicendum quod no-
men latrie dupliciter accipi potest.
Vno modo potest significare hu-
manum actum ad cultum dei
pertinentem, et secundum hoc non variatur
significacio huius nominis latria
cuicumque exhibeatur, quia id cui
exhibetur non cadit secundum hoc in
eius diffinicione. Et sic hec
latria univoce dicetur secundum quod
pertinet ad veram religionem
et secundum quod pertinet ad ydolatriam,
sicut solucio tributi univoce di-
citur sive exhibeatur vero regi
sive falso. Alio modo accipitur latria
ut est idem religioni, et sic cum
sit virtus, de racione eius est quod cultus
divinus exhibeatur ei cui debet
exhiberi. Et secundum hoc latria
equivoce dicitur de latria vere religio-
nis et de ydolatria. Sicut pru-
dencia equivoce dicitur de prudencia que
est virtus et de prudencia que est

carnis. Ad 3m dicendum quod apostolus
intelligit ydolum nichil esse in
mundo, quia ymagines ille que
ydola dicebantur non erant
animate aut aliquam virtutem divini-
tatis habentes, sicut Hermes po-
nebat, quasi esset aliquid compositum
ex spiritu et corpore. Et sic est in-
telligendum quod ydolis non est
aliquid ymolatum, scilicet per huiusmodi
ymolaciones animalium ymolancie
neque per aliquam sanctificacionem conse-
quebantur ut gentiles putabant,
neque aliquam inmundiciam re-
cipiebant, ut videtur. Ad 4m dicendum quod
ex communi consuetudine quia cri-
atura quamcumque colebant gentiles
sub quibusdam ymaginibus
impositum est hoc nomen ydola-
tria ad significandum quemcumque
cultum creature etiam si sine
ymaginibus fieret. Hec dicta sunt
quoad questionem. Capitulum xiiij

Iterum alius navigare cogitans
et per feroces fluctus iter facere
incipiens ligno portante se
fragilius lignum invocat. Illud
enim cupiditas acquirendi excogitavit
et artifex fabricavit
sapiencia sua. Tua autem pater gu-
bernat providencia, quoniam dedi-
sti et in mari viam et inter fluctus
semitam firmissimam, ostendens
quoniam potens es ex omnibus
sanare etiam si sine rate quis
adeat mare. Sed ut non essent
vacua sapiencie tue opera, propter
hoc etiam et exiguo ligno credunt
homines animas suas et transeun-
tes mare per ratem liberati sunt.
Postquam determinavit de ydolatrie
fatuitate in veneracione ydolorum
pro negociis que geruntur in terra,
hic in 14º capitulo ostendit fatuitatem
eorundem de supplicando ydolis
pro negociis que geruntur in aqua.
Et circa hoc primo ostendit fatuitatem
pacientium ydola facta de ligno. Secundo

ad nauē d ligno ↄstit᷑ Cū
eni vtrūq̄ fcm sit d' ligno
ꝛ nauis sit fortior vtilior ꝛ
subtilior q2 a sciā diuinā ordi
nata utz Gn 6 ca d2 Fac t'
archā d' lignis leuigat' ydo
lū vō sit a sciā hūā ·ergo mi
nor fatuitas foret adorare
nauē ꝙ ydolū Et circa hoc
tā sa' primo reprhēdit ydola
tre vanitē 2o ondit ydoli
supsticiosā inutilitē 3o na
uis fctuosā comoditez 1a
ps ibi Illud eni cupiditas
2a ibi Tu at pr gubnas ān
tū igit ad pmā d' sic Iterū
aliꝰ qd yz ydolatra na
uigare cogitās · ꝛ p feros vl
ferores fluctꝰ maris iter fa
ce incipiēs ligno portāte se
i nauē fragiliꝰ lignū in
vocat· yz ydolū qd fragilig
lignū ē · q2 ydolū fit pt' d' li
gno valde debili · s3 nauis
fit d' lignis fortissimis ac
fortissime ↄpagiat᷑ Q2 at na
uis melior ꝛ vtilior sit idolo
p2 sic ydolū fabricatū ē sapiā
hūā ꝛ ppt cupiditē ut arti
fex p pulcrē ymaginis ↄse
quet᷑ plꝰ incedis s3 nauis
fabricata ē sapiā diuinā co
sulēte hoibꝰ lapsus ↄgebat
saluti sic d' Noe dcm est Il
lud eni sidolū cupiditas
acquirendi tā in artifice q̄
i sacdotibꝰ ꝛ pontificibꝰ idolor
excogitat' q2 isti q' fruebāt
idolis ꝛ vixerūt p oblacoes
ꝛ sacrificia eis fca · zelaueūt
oīo q' idola forēt pulcra
ꝛ artifex sua sapiā fabricat᷑
no diuinā Et q2 nauis in
uento d2 esse ꝛ diuinā sapiā
possz ad dubitare · an d's sit
nauis adiutoriū possz hoies
i mari saluare Et ideo po
ond2 ꝙ sic 2o declat na

uis comoditas magis ibi Sicu
no eēnt vacua · Quantū ad p
d' sic Tu at pr gubnas fo
Sap 6 In oīa prudēcia occurrit
qm dedisti i mari viā In m
ri rubro utz Exo 14 Et int
fluctꝰ semitā firmissimā me
fluctꝰ jordanis fluīs Josu
3 d2 Cuiꝰ fluctꝰ p aretē alueū
transiebāt qm potens es ex oi
saluare · i ex oībꝰ piculis lib
re ꝛ in oībꝰ locis vel elemēt
hoiēs liberare · sic ab igne pri
abrahā saluat' utz s3 ebre
s i d' Gn 15 Ego eduxi te d
hur caldeor i d' igne ꝛ tre
pueros missos i fornacē utz
Daniel 3 · In aere saluami
latronē pendentē Luce 23
In aqua Jonā utz cu 2 J
tra lazarū Joh 11 Et sic s
rate ꝗs adeat mare ↄfide
i d' sic patuit i petro q̄ cu
descendens petrꝰ d' nauicu
ambulabat Ratis s3 Isidorū
19 Ethimo c 1 fuit primū ꝛ
antiquissimū nauigij genꝰ e
radicibꝰ lignis asseribꝰ q3
ↄfectū · ad eiꝰ sīlitudinē naui
fctū sūt · Rate vō moderni
gramatici dicūt eē latꝰ na
uis · Vn Brevista Prora por
pt ꝛ nauis altū tēra pup
pis · Dic latꝰ eē ratē · ve
tere dic esse carinā · Et s
hec in lrā est Synodoche ut
po pars p toto Vltimo ↄferi
ꝛ extollit nauis comoditas
q2 l3 d's possz imediate p se hoi
saluare ꝛ gubnare i mari ·
voluit hoibꝰ dare prudēciā
nauifactiuā ut no eēnt va
cua sapiē sue opa vacu
a· infructuosa ꝛ inutilia
ppt hec credūt hoies exig
ligno aīas suas · i vitā su
tpalē · ꝛ trāseuntes mare
rate · i naue liberati sūt

hic Exemplo ligno creditur
homines quando sedebat Christus me-
raliter per dicunt eadem lignum
propter materiam singularitate. lignum pro-
ductum fertilitate. De qua modo dici-
tur ad Ebre. 2. cum quomodo di-
ctus ab angelis minoratus et vi-
de Iohannem. De hac ligni fertilitate
ipse dicit tamquam lignum quod
plantatum est secus decursus aquarum
quod fructum suum dabit in tempore suo.
Istud lignum fuit plantatum in
terra virginea in matre mea. hec
est in virgine gloriosa. De qua psalmista
Benedixisti domine terram tuam. Illa
terra est bona que bene culta reddit
fructum tricesimum sexagesimum
et centesimum. Quia illa est melior
et in tantum magis benedicta quia sine
labore et cultura produxit opti-
mum fructum et infinite bonitatis.
Ista autem fuit beata virgo que sine
humane subsidio christum genuit.
Inde Et ideo bene dicitur benedixisti de
terram tuam singulariter speciale et ap-
parte. Hic lignum plantatum in
terra solidat terram ex omni parte et
radices suas colligat et con-
stringit ne defluat. Ita christus
plantatus in virgine matre sua
solidavit virtutibus eam et
sic astrinxit quod numquam potuit
defluere per peccatum. Fuit enim sic
sanctificata in utero quia emundata
ab omni originali peccato et in
ea fomes ligatus sic quod numquam
ad peccandum impegit. Et hec fuit
prima sanctificatio in utero matris sue
Secunda fuit in conceptione filii quando
fomes ablatus fuit et cumulata
gratia superaddita: quod flexibilitatem
liberi arbitrii declinandi ad bonum
et ex tunc in malum [illegible] potuit
[illegible] Unde tunc confirmata fuit
in via sed potuit. In prima
namque sanctificatione fomes ligatus
fuit et gratia collata. meli-
us efficientur liberi arbitrii
in bonum. Tamen non fuit tanta quod fle-
xibilitatem liberi arbitrii in malum
[illegible] sic nec gratia collata
primo homini in statu innocentie. Sed
per presentiam divinam fuit confirmata
confirmata ut esset immunis ab
omni peccato. quamvis ante conceptionem for-
te peccare potuisset. In secunda autem
sanctificatione sic sanctificata fuit
quod deinceps peccare non potuit.
Unde istud lignum perfecte solidavit
istam terram et terram [illegible] fuisse osten-
dit De quo Genesis 1 germinet terra
herbam virentem et facientem semen
et lignum pomiferum [illegible] sicut
istud lignum germinatur in maledicto
[illegible] Tamen ei lignum incipit
germinare vere quod latuit in eo ligno.
Sed crevit et ostendit Eo die [illegible]
vere latuerat usque ad tempus sue
predicationis. Sed tunc ostendit
in maledictorum operibus. Unde luce 6
virtus de illo exibat et sanabat
omnes. Et Ezech. 36 dicitur [illegible]
cubo fructum ligni et germen
Tertio istud lignum floruit in bona
operatione ieiunando orando iti-
nerando. Et floruit per fame di-
vulgationem. Unde Cant. 2 vinea
nostra floruit. Odor florum in
vinea dicitur spirat et signat. Et bona
fama que fecit iudeos scandali-
zari. quia displicebat fama iu-
deis. sic odor vinee floren-
tis displicet serpentibus. Quarto fo-
lia produxit per doctrine salubris
predicationem. Verba enim sunt sicut folia
Illa folia sunt sonora et habent
figuram lingue. Apocalypsis ultimo dicitur
folia ligni ad sanitatem gentium.
Quinto fructum fecit a peccato absolu-
cione. Unde Ysaia 27 iste omnis fructus
ut auferatur peccatum. Sexto istud li-
gnum fuit putatum in passione
ut fructum afferat. Iohannis 15 Cant.
in tempore putationis advenit.
Septimo fuerunt isti ligno appodiamentum
appositum ad supportandum. Istud

crucis fuit applicatum Act' 5
quem occiderunt suspendentes in
ligno qui sic 2 pe. tulit pecca. nra
in corpe suo sup lignum 1 pet' 2
Nono istud lignum arunt in mor-
te. Vn. Ric. de Kelmgr vel lign
audiui in hemo decio reflo-
ruit d' ratione Iuxta ps refloruit
caro mea in spe Et Iob 14
lignum hz spem si pcisu fuit.
rursu virescit et rami eius
pullulat/ Undecimo usqz ad
celum ivit i ascensione. Unde
Ezech 31 Elevata e altitudo eius
sup oia ligna regionis / Duo-
decimo fructificat in spirit. sci missi-
one. Apoc 22 Ex utraqz pte
fluminis lignum vite afferens xii
fructus p menses singulos af-
ferens fructum suum. Xps va-
cat e lignum vite. Na ab eo
datur homini ipe vita pe natur.
Iux id Gen 2 Inspiravit
in faciem eius spiraculum vite / Ro-
gue. Iux id pu 3 lignum vite
est his qui apphenderint ea. et qui
tenuerit eam btus. Un quidem de
sapia incarnata q est xpus istud
lignum attulit xii fructus.
qui pro missione spus sci. a-
plos suos misit in mundum sed
licet 6 elegit xii qui et aplos
noiat. sicut ubi dixit Ioh 15
Ego vos elegi de mundo. Et po-
sui vos ut eatis et fructum
afferatis et fructus vr maneat
Addicio. Nondum q2 deinde
e d' conceptione virginis q hologot
fuit d' ista opinione q sit in
originali concepta. Qz iam in
sacrosancto concilio basilien p
platos in di noie congregatos
est declaratum q e concepta virgo
gloriosa absqz originali pecco. et
hoc habuit ex privilegio speciali
q in instanti sue conceptionis vel
creationis, quo aia eius fuit creata
et carni uncta fuit sanctificata

et ab oi originali macula pre-
servata Un et b Aug in li d' na
et gra. an d' virgine Un d' peti-
agitur d' maria x ine pe fil
sui reverentia nulla mencionem
volo fi' Ite Anselmus in li d' co
ptu virginali inquit Decebat decere
rat ut ea puritate q maior
sub deo nequit inveniri. i. illa
virgo illa niteret. cui deus pr vi
cum filium suum quem de corde suo
equalem sibi genitum tamqz se
ipsum diligebat / Ita dare dis-
posuit Item si virgo fuisset concepta
in originali. tunc conceptio ipsius
non debet ab ecclia celebrari
eo q pecum dividit et separat
a deo Non pr sola sanctitatem
qua in conceptione virgo concepta
q sanctitas deo coniungit festum
feriat. Et e etiam redempta per
xpm sic et alii homines redempti
sunt. ad regni ianuam aperiendam
et si non ad culpe expulsionem tamen
e redempta quo ad penalitatem peti
et d' divina providentia mors et
pene in natura erat in ea quo ad
virtutem existentia. nec tamen obliga-
batur ad mortem. sed dispensative
ea suscepit ut hi confidenter
minus mortem timerent Item Scotus
in scripto primi dis' 3 disputat
illa quarum vult hominitate x dei
meliorem facere potuit quam sit
in soluciones 3. arti dicit sic q p
ritas intendit p recessum a q
et ideo pt deo datum inveniri o
mihi prius ee pr in rebus
creatis / si nulla contagione peti
inquinatum sit / et btus fuit pu-
ritas bte virginis q a pecco o-
riginali et actuali immunis fuit
tamen sub deo. meritum in ea erat
post ad peccandum Idem etiam dicit
beate maria. Qz in aliis loc
atqui tenebat oppositum Vn gl
ecclia sic declaravit. tenendum e
sine ambiguitate Un Robert

i incarnacionem i statum d' laude v. [illegible] Anselo archiepiscopo [illegible] q̄ magis [illegible] et [illegible] lux [illegible] supueniet i te · q̄ eccla alleg[illegible] dcm̄ [illegible] [illegible] i vision[illegible] [illegible] [illegible] filius [illegible] maria et filius [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ignis incendia [illegible] [illegible]

[illegible] et tota figurata / [illegible] originali [illegible] digna [illegible] peccata [illegible] malicia [illegible] pena [illegible] i latitudine mali magnum malum [illegible] bonum [illegible] pena [illegible] maria [illegible]

[illegible]

[illegible] maria virgo [illegible] matris [illegible] originali [illegible] Anselmus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Maria [illegible] [illegible] maria [illegible] et debuit [illegible] filius ut hono[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] maria [illegible] [illegible] d' latria [illegible] deo offertur

Jdo dubium est An ydolatria habeat
aliquem actum exteriorem Et ibi dicit
[illegible] q. [illegible] Cor me
[illegible] et [illegible] gentiliter in
deum [illegible] interiores actus
[illegible] ad cor. [illegible] exteriores actus
[illegible] ad [illegible] go vi
[illegible] sit [illegible]
[illegible]
[illegible] q. [illegible] vij. q
de [illegible] exhibeo
non [illegible] q in [illegible] est [illegible]
[illegible] a [illegible]
[illegible] ex [illegible] q de
[illegible] et honorat [illegible]
[illegible] subiecte [illegible] hec [illegible]
[illegible] sub [illegible] suo superiori [illegible]
[illegible] hec q [illegible] ad [illegible]
[illegible] hec q [illegible]
[illegible] indiget ad [illegible]
q [illegible] de [illegible]
[illegible] q invisibilia dei per ea
que facta sunt intellecta conspiciuntur
ut apostolus dicit ad [illegible] ido
in divino cultu q est latria necesse
est aliquibus corporalibus uti ut eis
quasi signis [illegible] mens hominis
excitetur ad spirituales actus quibus
deo coniungitur [illegible] religio habet
quosdam interiores actus qui [illegible]
[illegible] ad religionem pertinentes [illegible]
[illegible] vero actus [illegible]
et ad interiores actus ordinatos
[illegible] ioh. iiij. deus spiritus est et eos
q adorant eum in spiritu et veritate
adorare oportet [illegible] ad id quod
est [illegible] et [illegible] in [illegible]
divino [illegible] exteriores
actus sunt in cultu divino [illegible]
[illegible] ad [illegible] ordinati
sicut genuflexiones oblationes [illegible]
[illegible] exteriora [illegible] exhibet
deo [illegible] indigeat [illegible]
[illegible] vi-
[illegible] hircorum potabo
[illegible] exhibentur deo [illegible] signum
[illegible] interiorum et spiritualium operum

[illegible] ipse deus acceptat [illegible]
[illegible] et dicit [illegible] sacrificium visi-
bile sacrificii invisibilis est sacramentum
id est sacrum signum [illegible] idolatre
[illegible] ex hoc q ea [illegible] ad [illegible]
[illegible] exhibet
non [illegible] signa excitantia eos
ad aliqua spiritualia [illegible]
[illegible] accepta et [illegible]
[illegible] et [illegible]

S[illegible] q [illegible] inicium [illegible]
[illegible] spiritus [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] semper [illegible]
[illegible] q [illegible] erat [illegible]
[illegible] est cum [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] maledictum
[illegible] q ille [illegible]
[illegible] nephas [illegible]
[illegible] singule [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] q [illegible]
[illegible]
[illegible] ydola [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] ordinate [illegible] hec [illegible]
[illegible] q [illegible]
[illegible] benedictionem [illegible]
ydola [illegible] maledicta
[illegible] cum [illegible]
adhuc [illegible] Na [illegible]
[illegible] archa Noe [illegible]
[illegible] hec [illegible]
[illegible]
[illegible] est lignum [illegible]
[illegible]
[illegible] q in [illegible]
[illegible] sub Noe cum [illegible]
super [illegible] In [illegible]
[illegible] Et vo-
[illegible]
et [illegible]
[illegible]
S[illegible]
[illegible] Noe [illegible] et filij eius
[illegible] eius et uxores filiorum eius

draciū .i. ad archā ꝯfugiens.
enim sit scelo seme natum tūc
seculum ꝓ plagaciōibus qd mu
do fere sunt sorbētū cū non
tiaet n̄ .i. octo ꝑsonis ꝗ̄s rat
illa archa mar̄ tua .i. ꝑᵒ erat
benata / ꝛ idō mire d̄ꝫ illud
lignū ab hoīby bndici vn̄ sbdt
bndictū lignū p qd fit iusticia.
bndictū .i. bndiccōe dignū li
gnū .i. archa . p qd fit iusticia v
nlꝫ ꝛ ꝯsuacō iustoꝝ parētibus
malis vn̄ Gn̄ .7. Te ei vidi
iustū corā me .i. gnacē hac. Sed
ē lignū qd sit dignū bndiccōe
ita lignū qd ē idolū ē dignū
maledccōe ꝓptᵉ duo .i. tū roe fa
ctoris q peccat̄ fabricādo . qd
ꝓhibetur fabricari . vn̄ Deute.
.27. maledictus hō q facit
sculptile ꝛ ꝯflatile . Tūm .i. roe
eius fc̄e q indignē ꝯparoiāᵗ deo
ꝑ iudiciū maiestatis eterne.
vt̄ .i. sic . Idolū qd fit p manū
maledictū ē ꝛ ipm̄ ꝛ ꝗ̄ idolū
fecit .i. ꝗ illᵉ qdē opatꝰ est
isphas qd nō licuit . Illud
c̄ cū esset fragile dⁱ ꝯparoiāg
sētie aūt odio st̄ dō impig
ꝛ impietas eiꝰ s. idlatria ꝛ idolū
vn̄ nomē q idolū accipᵗ
pt̄ .i. ꝑcessu isto . Vno ꝑ imā
gine lignea ꝉ lapidea . vel
metallina . Scd̄ꝫ vero ē q idolū
ē aliquid .Scdō accipᵗ p demone
ꝯsidēte in idolo . Tcīo ē aliqd .
Tertio accipᵗ p idolo quodā ꝯsto
ex demone ꝛ ima figura . sic
hō ꝯpōᵗ ex corpe ꝛ aīa . ꝛ sic
dᵗ aplꝰ .i. ad Cor. 8. Demo
nia ymago ē ydolū .i. mdo / hoc
ꝯ ꝯi in lrā ꝯsribᵗ . Sed
qd ferri .i. dyabolꝰ q dᵗ idolū
ꝛc. ꝛ ꝑsidet illi qd ferri aī
male sic figurā eiꝰ q fert
in metra parēᵗ s. in ꝑuio . Dᵗ
ꝉ . Bndictū lignū p qd fit
iusticia . In ligō crucis in illo ꝓx

iusticia fc̄a fuit / hō rependᵗ qd
abstulerat / dyabolꝰ vincitᵘ p id
ꝑ qd vicerat / Primo ergo hō reppe
dit qd abstulerat / Iustū est
eni ꝗ eadem forma ꝛ ꝗntite deli
cti fiat emēdacō cū restitucōe
ablati / hō aūt fructū vetitū
accepit ab arbore / ꝛ hō xpus
fructꝰ arbor fcūs . fructū vite re
stituit arbori / hō delectatꝰ ē
in oī sensu illicite . ꝛ xᵉ punitꝰ
ē in oī sensu suo iniuste . pena
eni huit pᵒ qᵒ ad tactū . in
flagellacōe . coronacōe . ꝛ crucifixi
one . Scdō qᵒ ad visū ꝯsiderando
matrē lacrimātē . ꝛ discipulū
quē diligebat . ꝛ videns in
sultatores / 3º .i. auditu qꝛ auditᵗ
obꝓbria ꝛ blasfemias . Si filius
dei es descende de cruce ꝛ plura
alia / Qrto .i. gustu qꝛ gustauit
acetū cū felle mixtū / Et qui
to .i. olfactu . qꝛ odoratꝰ ē sputo
rum fetorē . s. id ysa . faciem
meā nō auerti ab increpantibus
ꝛ ꝯspuētib in me / Dᵗ hac iusti
cia dᵗ ad Ro. v. Sicut p vnius deli
ctū in omēs hoīes in ꝯdenacōem .
ita p vnius iusticiā in omēs
hoīes in vite iustificacōem / 2º
iustū fuit ut dyabolꝰ q in ligō
deceperat ꝛ vicerat . p lignū
falleretᵘ ꝛ vinceretᵘ . s. id Ouidius
Iustꝰ vterqꝫ fuit nec est lex
equior vlla . Quam nec artifices
arte perire sua . Et in ps. Iu
stus dn̄s in oībꝫ vijs suis / Igr
bndictū lignū ꝛc. p qd fit iusticia.
De hac iusticia loqᵗᵘʳ Augᵘ Sup Mat
li. 3. c. 2. reddens roēm . quare xpus po
noluit nos liberare s. iusticia
scdō mgis pōa vincere noluit qꝛ
dyabolꝰ vicio puersitᵘ sue . amator
ē pōe . desertor oppugnatorqꝫ iu
sticie . Igᵒ hoīes magis eū imi
tantᵘ / q neglecta vel etiā pu
sa iusticia . potētie magis stu
dēt . eoqꝫ adeptione magis

letant' ut cupiditate inflamma'
Idō qz placuit dō ut nō pōt ...
cīte sinistra· hoīez gaudet In quo
hō eū imitari discet / Lignū
naqz crucis benedicere dignū est.
Ipā eni ē pons p quē xc̄ trāsi-
uit / lectus ī quo dormiuit / sca-
la p quā ascendit / libra ī qua
redeptio nr̄a pependit / pō-
mū est pōt p quē xc̄ trāsiuit
flumē iordanē vanitatis· & sic
quē debes calcare pedib affec-
tionis ut nos supportet fortit'
a fluctib mundanis perīcl' Et sic
q'lz contēpnes pontē precipita-
& submergit' / Ita q' recedit a cru-
ce et ī nititur salvari nō pt.
Vnde i coro· Vbū glā c'c perieun-
bus quidē stultitia ē· hijs aūt
q salui fim' i nob virt' dei ē.
Vnde d' cruce exponi pt illud Sap
x Cū aqua deleret tr'ā· sanā-
uit sapia p contēptibile lignū
iustū gubernans Vnde Maxi9
ī s' d' invēt' Crux nō solū ē
initiū ligni & patibulū set
prie vite ... portū Vnde
...
... crux ē ...
Iste ē pons prie quō est pōt
fix9 & imobilis· sz ē pons q
leuat' & attrahit' de nocte Vnde
q' voluit sup illū porta transi-
re qz q venit d' die / dies est
vita prūs· mors est nox / pōt
ēcis prie eleuat' & subtrahit'
a pedib nrīs / qz ...
morte ...
...
figuratur lignū qd dūs ondit
moysi Exo xv Cū eni p'plus
venisset i marath & invenisset
aquas ita amaras q eas nō
bibe potant Clamat moyses
ad dnm q ondit ei lignū
qd cū misisset i aquas
dulcorate sūt aq' & fc̄e sūt
potabiles Isto° ... ...

pnia in hac vita nob amara
vide' inuitat' lignū crucis ibi
recogitē' q ibi passus ē xc̄ et dl
ce fiat nob qcq p eo bibemus
Vn Isidorus d' summo bono· Si pa
tiētie ad memoria reducat'
nichil ē tam durū qd nō equo
aīo tollerē' pena ei increbuit q
tolerauit· si i cordem' qcqd bibit
ad patibulū· q' nos inuitat a
celo· Ille eni obprobria irrisiones
contumelias· alapas· sputa· fla
gella· spinea corona· crucē qz su
stinuit / & nos miseri ad in...
confusionē vnus sermōe deicim' / Ip
lignū crucis e lectus i quo xc̄ dormi
uit Vn qn dūs i meridie decli
nat se ad dormiendū in estate
solet fenestre talamū clau
di ut quietius dormiat' Isto°
qn rex fatigatus d' in festa vi
ta ista· dormire volebat · lau
eius· fenestra mūdi videbat'
clausa· qn tenebre fc̄e sūt su
vniusā tr'ā a sexta hora vsq
i hora nona· Vn i 2 paralip
xx Occiderūt eū in lectulo
suo & mortuus ē / Ibi fuerat di
in lco vno sz dimitas & huat
tas vna assuebat' ad penā
alia relinquebat' librā· sz pa
ti nō potuit Et Vn pt lignū
crucis vocari lectulus· & nō cōplet
lectus Na ita strictus fuit & br
uis· q nec huit vbi caput re
clinaret· nec vbi genua po
tuit collocare Vn d' eo pt e
poni i° Reg 99· fimul t'cz mo
darē 99 filios misteba'· coll
git pedes suos sup lectulū
& obijt / Ht fuit ferculū q
fr' Salomō fec' d' lignis libani
Cañ 3 a ferro ferct· nō a fr
lo escare· sz ē genus vehicli q
a vulgo lectica d' / Terc' iam
lignū crucis est scala p qua
ascendit descendit eū sic Jo
nathas reptas manib' &

edibus Ex 19 hec est scala quam
iacob vidit in sompnis. cuius cacu
men attingebat celos et ange
los ascendentes et domini innixu
sale Gen 28 Super istam scalam
ascendere si ad celum velis
venire id est ad veram gloriam veni
re. p'z vii ad Gal 6 d' michi
absit gloriari nisi in cruce domini
nostri ihesu xpi [illegible] Anarcos legimus quod
est libra in qua mira redemptio
appendit. Mondi diuites et no
biles qui peccunias soluunt in
magna quantitate non numerant sed
ponderant seu librant. pauperes
vero qui modicum soluunt numerant si
[illegible] peccunia. vt ad pondus [illegible]
[illegible] hic pretium quod dominus ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et quod eiusmodi
maior precium xx solidi [illegible]
ne in libra in pondere et [illegible]
possibile est quod alii ix solidi po
nerentur vna libra si deficeret
[illegible] quod [illegible] viii [illegible] et copi
osa [illegible] redemptio voluit
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] di
[illegible] omnia ossa mea [illegible]
[illegible] etiam ponderari non [illegible]
[illegible] Ps 21 [illegible] fideli
[illegible] [illegible] et non est dig
[illegible] auri et argenti [illegible] bo
[illegible] fidei omnes [illegible] ponebant in ve
[illegible] appendio libre et
[illegible] in libro et inventum est
[illegible] sic sufficienter [illegible] pondus
[illegible] realiter descendit ad medium
[illegible] simpliciter [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] descendit [illegible] inferi
[illegible] quod est eius medium [illegible]
[illegible] ipse descendit. [illegible] [illegible]
[illegible] exaltentur vsque ad celum
Et sic [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] lignum [illegible] et ex
[illegible] lignum [illegible] [illegible] Addu
[illegible] [illegible] [illegible] per dominum [illegible] as
[illegible] [illegible] humiliatus [illegible]
vsque ad inferos descendens
magnum lucrum acquisiuit se

omnes iustos abinde educendo.
Ergo quod patet quod magis idolatre d'
quod in ista presenti agunt exaltatos
per superbiam. finaliter vsque ad inferos
deicit profundissime humiliando. Er
go [illegible] istius dubium oritur V.
ydolatria sit grauissimum peccatum Et
videtur quod sic quia pessimum optimo oppo
nitur viii Ethicorum Sed cultus inte
rior quod consistit in fide spe et caritate
est melior quam cultus exterior ergo
infidelitas desperacio et odium
dei que opponuntur cultui interiori
sunt grauiora peccata quam idolatria que
opponitur cultui exteriori Preterea
aliquod peccatum est grauius quanto magis
est contra deum Sed directius vide
tur quod deum agere blasphemando vel
fidem impugnando quam cultum dei
aliis exhibendo quod pertinet ad ido
latriam ergo blasphemia vel impugnatio
fidei est grauius peccatum quam idolatria
[illegible] mala maioribus ma
lis puniri videntur Sed peccatum ido
latrie punitum est peccato quod [illegible]
vt d' ad Ro i ergo peccatum quod [illegible]
est grauius peccato ydolatrie. Preterea Aug
d' xx contra faustum Neque vos
[illegible] [illegible] paganorum [illegible]
ad scisma paganorum. Sed [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] eo quod [illegible]
[illegible] colunt deos. verum hic [illegible]
[illegible] longe deteriores. quod illi ea co
lunt que sunt. [illegible] [illegible] colenda
non sunt. vos autem colitis ea que
omnino non sunt ergo vicium heresie
[illegible] est [illegible] quam idolatria
[illegible] sicut illud ad Gal 4 quando quidem
[illegible] ad infirma et egena elemen
ta d' glo [illegible] legis obseruantia
cui dediti tunc erant. erat
peccatum pene par seruituti ido
lorum cui ante [illegible] vacaue
rant ergo peccatum ydolatrie est
grauissimum Sed contra est quod Leuit 9
super illud quod d' de immundicia mulie
ris paciente fluxum sanguinis
d' glo. Omne peccatum est immundicia

aie. s; idolatre maxie / R° ddm
q grauitas pcti pt attedi duplr
vno° ex pte ipius pcti. Et petm
ydolatre est grauissim. Sic ei in
terrena republica grauissim videt
q ds hoie regim alti impedat
qz vero regi / qt qntu e in se to
reipublice ptbat ordine. Ita
i pctis q9 9 deu gmittut que
tn st maxia grauissim ee videt
q ds honore diuin cultue im-
pendat. qt qntu e in se facit
aliu deu i mdo. minuens pn-
cipatu diuin / Alio° pt attedi
grauitas pcti ex pte peccantis / sic
dr grauius petm eius q peccat scien-
t. qz eius q peccat ignorant. Et s;
hc nichil phibz grauius peccare
hereticos q scient corrupunt f-
dez quam acceperut. qz ydola-
tras ignorat peccantes. Et sitr
eciam aliqua alia pcta pnt esse
maiora p° maiore gtemptu
peccantis / Ad pmu go dd q
idolatria psupponit interiore in-
fidelitate. Et addit exterius inde-
bitu cultu. Si vero sit tm exteri-
idolatria absqz interiori infidelitate
addit culpam falsitatis / Ad 2m
dd q idolatria includit magnaz
blasfemiam inquantum deo subtrahit
dnii singularitate. & fidez minu-
grat ope idolatria / Ad 3m ddm
q qz de rone pene e q sit gtra
volutate / petm vo p qd aliud
pnit oz esse magis manifestu. vt
ho ex hoc aliis & aliis sibi
detestabile reddat. no ac q
sit grauius / & sic hc petm q alia
mic e qz petm ydolatrie. Sz qr
e manifestius po° qt quenient
pena pcti ydolatrie. ut s sic
ho p ydolatriaz puite ordine
diuini inuersa honoris / ita p petm
q nature ppe nae gfusibiles pviss
tate paciat / Ad 4m q hes
manicheoru eciam qntu ad
gen9 pcti grauius e qz petm

aliorum idolatraz. qr magis de-
rogat diuino honori ponetes
duos deos gtrarios. & multa vana
& fabulosa de deo fingentes / Secus
aut e de aliis hereticis q vnu
deu gfitent & eu solu colunt
Ad gtrium dd q obseruacio leg-
spa qua no est oio equalis
ydolatrie s gene pcti s; pene
equalis. qr vtrique e sp pes
sub supsticione / Similit idola-
e cultus de exhibitus Na sicut
Aug i Enchiridion. fide spe
& caritate colimr q deu Vnde
adoracio eciam consistit i de9 qs
cede debite & debita subiecti-
ne magis adorantis voluntate
qr ipsum deum & honorem valet cp
gnoscere / Adoracio oium ḡ
psessio diuine maiestatis s on
& laudande & gratias agende
adoracio opus e in exterius ac-
ne gestus corporis & cordis
actib; ipse in genuflexione sp
strande ut rea in m[illegible]
oblacione bnd & magis pcdendi
in ora denote humilitate. ad
racione pe fide spe & caritate
gnoscendo verum deum
honore. & postea ecclesie
& thiamata sunt diuino
solum diuino. Vnde sacerdot
& mina qr mortal erat
ligna hic ptes sacrificiis
a v & res ipellet / Sacri-
ffitur deo contra malum
& curas de se offerendo & hu-
mando qr eciam pcdendo
q sta aie q est sta spualis
offertur deo. cum deuotio fit
volutate & vere miseria de
tpalibus offerens animi thesa
thura ut supra et li clerus cu
p[illegible] hc & i idolis
Pecuniu no erit [illegible]
qm actus ei in idolo-
ffestis & tractatur aie hoim
& i mensaptas pedibus insipitum

[illegible]

[illegible]

vitalibz als spualibz Ita tles
videntur vivere vita grace et tn
interius mortui sunt i corde p
petm. hi plerumqz lapsos dã
nãt et iudicãt sn gpassiõe ue
ro infirioes et indiores ēdant.
q° m ceos seneriores mostrant
d'ali bri dt Isa c. ep quada
Intq vd et foris totus labiginis
monstru. velut qda bestia co
pacta q chimera vocatur Et
hz tles inveniunt nonnuqz in
statibz et gdibz ecclia meito
ggnit dns p pphtaz Je 32.
posuerit ydola i domo i qua
invocatu ē nom meu ut pollu
erent ea Non tles existes
i religiõe q hu9 sctitate sibi
putat suffice d' mettre ampla
cona mimis nigra vestis ro
tota
ba rotuda sz mens a crime mũda
Quare geng ydolor ē ydolu co
cupie et pecuniatie ggregãdis
d'go 8° ozee 8 argentu suu et
aurum fecerunt s' ydola ut ini
irent. hc ē ydolu mamone
qd adorat auarus vn et auaricia
ydolor seruitus sinitg Ad eph
5 glo Illis auarus sit cuius deus
nummus ē. Talis nummu adorat
et colit ut deu. Diligit em nu
mu plg qz se sic dñs dz di
ligere deu. hc pz qz p aiaz sua
ponit p pecunia acquirenda vñ
Joh xv dt Maiore caritate neo
ht. ut aiaz sua ponat q° p
amicis suis Et Eccl x Nichil
iniquius qz amare pecuniaz h' ei
aiaz sua venalem ht. ē pecu
nia sua gtinue gtepla et me
ditar Vn Bñ qz ctēplati st
pecuniaz in ore saccı. Et a pe
cunia sua nuqz sepat sponte
h'd ait S vbi ē tpsa thesaurus
tuus ibi et cor tuu. Pecunie sic
obediaz finat Vn' id Eccl x
pecunie obediunt oia Et in fie
bad inferna descēdunt decepti

vn' id Amos 2. deceperūt eos
idola sua pg q° abierūt pres
eoz. hc ē idolu ē gcupie et
pecuniatie ggregãdis vn Arist
et poli4 distingt tpcē pecunia
s' nãle. campsoria vel obol
scitica et vsuaria. Pecunia
nalis gsistit i gmutatõe s'
etiuu ē alalu. et rez nalium
p pecunia. et h ē pt yconomic
et laudabit. Pecunia campsor
ē circa gmutatoes numismat
tu. et a numismate incipit
et i numisma tiat. et h ē
pt vituperabil qa no vti
fine sui Ga pecunia Alia ē
pecunia nalis vlriorsa qu
gsistit i gmutatõe rei nalis
p pecunia. et h ē laudabil et p
yconomice atqz politice Cam
psoria etia dupx. obolescatiua
q est nãia etiā gmutatioz num
ismatu vbi vna moneta
mutat p alia. et h ē vitupab
v innalis. qz no vti pecun
ad suu fine Alia ē char
vel vsuaria. et h ē odibil
magis abhoiabil. qz finis
et fons pecunie ē eius vsus Et
q gcedit ali pecunia. gcedi
ē vsu. et qz plus petit. pr
alieno petit Talis ges ydo
lor ē ydolu neglie et defcu
placãns. ydolu em capit
honores et nich valet. ponit
i loco sollem et celebri et n
vtrug ht. ptat gladiu a h
sta et nuqz peutit q' castig
Sed plati negliges capi
honores pr in loco sollem et
ht auctez corrigedi defcu
et nich facit. ymo sic vide
qd passes et aues alie fedar
sup caput ydoli. no obstan
sui o fanli gladio Ita noi
nuqz dissoluti et lascivi. f
der et reqmescut sup capit
tles plati. sic ei familiar

Nõ fa^ut mochu

cenmetas et consiliarii et ab eo
supportantur a quo debent ar-
gui et puniri. vnde ipsi eiusdem sunt sceleri-
bus fedati. quia culpis suis eum
laudabiliter probant. Unde plato dicit
Zach. xi. O pastor et ydolum de-
relinquens gregem. Unde aggellius
li. et ponit exemplum quicqui
no sed platonem. In puniendis
itaque tres ea cavenda censuit
ut una cum adhibetur pena ca-
stigandi atque emendandi gratia
et is qui delinquit attencior fiat.
[illegible] qui consistit alia est ca-
et dignitas auctoritas quia quam
[illegible] tuenda est ne pretermissa
animadversio contemptum eius pariat.
Tercia est exemplum ut ceteri metu
pene terreantur. Certum genus
ydolorum est ydolum iconunculorum
id est allectiue gesticulationis. Hoc est
[illegible] ornatum mulieris preparatum
ad capiendas animas. exponitur
[illegible] ne sit ydolum templi
hoc est ydolum zeli ad prouocan-
dum emulacionem. Ezech. viii. he-
sunt ydola in quibus demones
[illegible] fallacia et libidinis
[illegible]. radiat auro et ar-
gento. gemmis et vestibus preciosis.
[illegible] intrinsecus sed vile lu-
tum. Ieronimus dicit amicum no-
bilis lutea sed vestiat olla
[illegible] hinc sequitur. Hac inigo ad
[illegible]. Nam vos cunosis te ornatis
et [illegible] una queque virum
[illegible] ad allectum actus
[illegible] dicit sic ieronimus i quadam
[illegible] si vir vel mulier se ornauit
[illegible] hominem ad se prouocet
[illegible] inde sequitur [illegible] in-
[illegible] patiet eternum quia ve-
num attulit si non est qui bibe-
ret. [illegible] Et de istis satis breue
[illegible] exponitur hoc hodierne
[illegible] nacionem non [illegible]
[illegible] non [illegible] bono et [illegible]
[illegible] ydolum respice super id

Ceterum ille respicias mulierem [illegible]
[illegible] ne forte incidas in laqueos
illius. Et infra. Auerte faciem
tuam a muliere compta et ne cir-
cumspicias speciem alienam. Iste autem
[illegible] in [illegible]. qui autem
dei in odium facta sunt. In odium
[illegible] dei et in temptacionem ho-
minum [illegible] pedibus
insipientium [illegible] insipientium. In
hac muscipula captus fuit dauid
rex [illegible] Et [illegible] ydolum
Salomonis sapientissimi ad cultu-
ra ydolorum perduxit [illegible]
hec idola fugienda sunt non expu-
genda per conflictum. Unde [illegible]
Inicium fornicacionis est exquisicio
ydolorum. Non [illegible] quia [illegible]
[illegible] satis [illegible] se [illegible]
ydolis [illegible] ab eis [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] incitis ut [illegible]
[illegible] ydolum ydolorum [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] quedam quod nolunt [illegible]
[illegible] nisi
clausis oculis. Et qui [illegible]
[illegible] non [illegible] videntu-
[illegible] quibus [illegible] de causa
[illegible] sunt sic [illegible]
[illegible] ex [illegible]
[illegible] Et ad hoc [illegible]
fabula de [illegible] leone [illegible]
quam [illegible]. Undique metus [illegible]
quia [illegible] me [illegible] et
ideo summa cautela [illegible] ido-
la est fugienda [illegible] et est [illegible]
[illegible] hoc [illegible] apostolus. ad
Cor. x. fidelis est deus qui non
permittet vos temptari super
id quod potestis sed faciet cum
temptacione prouentum ut [illegible]
ut possitis sustinere [illegible] quod [illegible]
fugite ab idolorum cultura [illegible]
[illegible] sit quod temptari tamen non temptabi-
tur super id quod [illegible] si vos [illegible]
[illegible] ingerat [illegible]
fugite ab idolorum cultura.

leonis [illegible]

Addico qr h e voluntas dei
ut amonea glutu linguine
p captione pui te vn doctor
gebeu tdit l ad Tessa d h
est voluntas dei sctifica vra.
ut abstineas a fornicacione
ut sciat unqsq vestru vas su
u possidere i honore et sctificacione
vt dicit q h univ posse eu pro
phta Ezech e vide tu cord ma
meta e impollura sc aplo ad
Ephes fornicat et om immudicia
n nominet i vob sicut decet sctos
b ead q ad occeani i est d vita
clicoru 32 d ppaie illud q
sequor atterius ac i amedu
qi pa sit temerita clicoru
fecia siequires accessu istius
modi sexui temperabit et
hibet clicoru glamecis cu e
te vi cu femis q ad altare
cu suo fabliarus dno te enti
i publico tu i agro rustic
atatibet ac vinitoes attende
qui lacer ghud si d dispensat
fides cu femia habere gtendis
Et qui ut arbitror qupisse ire
phess invenit testimoni bono
invenimi illum i choro apta
femine affuisse phibe virgines
tatu qmorati q d gte tuo no
sit diliget eas extinis ordi
na siequir vista ineq obseco
clico me cu saecularie de
silq meditari marias teste
mu tuu Ibsa femia tu elect
nllo pacto prius quieta quia
Jamnia dyabli via iniquitatis scor
piorus persusso nocrui est yeg
feia Ex pxiat stipula accedit
igne flamigeru vapore proruit
feia qstat prius hitam ex
vir qi fundunta moeni apo
indico si cu vitru sere haec
visaru nec deerit dyabl ex eis
ab aucupatu e s dyabl ab
imice vertun tit alligat qdq
i simul ve sum e vasfuncta eig

---

agapta te sa q e penula p
dit aalla dicti q ue uo uis
et uiuit ... agape agapes
agapta ut agape agapes ...
laudatur qui cu mitioribus
illuxit ...

no gbient a q os abstinet
sc inhopet ignis et pados suo
no gbuit anichi crede no p
toto corde ea eu dno q sehar
accessit copulat sicut dicit cum
ambulat sepe ambulat gsidera
Bene e acquite dr oz testio
hre ab his q foris sunt ea
dno incedis tu cora homi
prudeda sua sit qs e a stultos
sut filii tenebrar filius luc
Cu a te h ge nec apuant du
reprehendendi tu locu ipse te d
ceterum moribus eius si aga
pertra gsorcu no dimittis
Benignu ac gaudeo pud
qs sum est di pudicicia qua
fecit qua tiam biu quia
uche dilige no eoru seque
tes pena no vestra tenda
delicia sua q uirtuta adde
si casta mete intatio h a d
uoce honoris vite custodier
nod q dicerit bonu op
gsunt sacerdotes qpe decer
que catus clicoru a sod sequ
u ipi e gtes gra iudicia
de nec pacto dimitte men
Thamar q ab Amon fr
corrupta fit sdm psapio
vbi virg e thabnach qus
carnis no facile toller
h loca Ee vd gr cu ia hoc
let bn in via dec penitede
gredi sctam udaus gpade
impe tude p spac in
quisacdis intendere ab bate
prens desidior tpalu gtu
bno abiec e leue augm dno
libi fruere potu
ze ... a i e lexpont
rinabit ut sit ... pam
Cogitati dm ista actat illa
mitiati sua carnal del
inventa drade apto tu
dimiq inamit tute actiu
atq si tardius abire
Et qs ibi melior q anxietas

hic hic

vidia · qd h' spus vocat · h' cā
euocat · hic adl nove qui sacd
us invitat · hic vsq vetusta
usitus impugnat · hic desidio
d spualle pdā flagitat · q ī
contempo cupiditā carnale to
etat · h en alq eam invitū
cetat · H Ag · Rogg ī deū
t nos ī tāp e tlib · avertat
cupiat ne ista oblādiuib
hanc in laqueū eorum medius
d nos psumā dignat pr e fi
A erbo eī luctu dolens
pr e eius rapti filii fec
hmagīez · e illā q die
i ho mortuo fuar nūc tānq
eū colē cepit · e gstituit int
nos sua sacra e sacrificia · Deinde
rinventē tpe e invalescente
nq gsuetne hic error tanq
ex custoditus e · e tyrannorū
ipio colebat figmenta / Ingr
alon intip' rēpbat idolorū
gstitue sā ladorā · In ptē · ta
tepit ydolor enarrat pma
ā adinvētor / Et eā h' duo
t p° ondit quo ydola adinve
ebant / 2° quot ex eis ma
gseqbant / 3a p' · Et non
ssacerat · Cca pmū ex fr ta
agit d' idolor adinvētōe / 2o
ydolatē gtinuatōe / 3o d' eig
augmētacōe / 4a ps ibi Deinde
augmēto / 5a ī spuerit at
a pm tā narrat dz idoli fcm
d ydoli cultus · e cultg sua
d lege fuit cōsirta · Motivū
a pm ad ydolā gsuetudinē
at decordiatg vītis carnalis
o filiū · q' fillo ia defuncto
dens vlt vōiut ne sinuam
iodū exogitat · quō tātū do
le deliuiē valat · e accersito
sculptore effigiam fec filii
que vallt hre ad psess · ha
be salte appnt dic eī dicit
ylles ī ptetā sua · hō valt
alaē ī pnitacōe · Et qima

vmq' s' 3 p do colit h'c · qd fu
me diligit / Idē ex decordinatā
dilecōne ad filiū cepit illū pr
fatum colē ymagnē filii tanqū
deū · e me' suos sue s q s' gdiae
nō audebat legē statuit d' sol
lemptanb e sacrificis faciendis
eidē / Ista hystoria d' ortu ydo
lor narrat mgr nyss' fulge
cius mythologiarum li · i · pn°
e Alex' neqm ī scintillaris po
esis c · i · Fuit mgx ī egipto vir
dit ssig noē Sirophanes · hic
hnit filiū vngenitū que imo
dāte diligebat / gtingit filiū
mori · Cuius simulacrū pr p ni
mio dilecōnis asseru ī dieb sms
gstituit diu q3 h' gsuit re
mediū semnāriū potius dolo
ris invenit · Deinq simulacrū
d idolū deni e · qd nos spem
dolois latine dicis · Fuilia igr
Sirophanis ī adulacōz dni flo
res ydolo offebat / cenas plecte
bat · odoramēta succedebat /
rei eā ad simulacrū gfugien
tes vemā adepti st · venerati
q3 sue id timoris potius asseru
q3 amoris / Vn petronius primus
in orbe deos fec' inesse timor
Huius hystoie narrator anti'ss
ssimus e Dyaphantes lacedo
miez · autore fulgētio v' 3
agr tri ī lra scolastica sma
Ben dna narrat hystoria d'
ortu ydolor / D' eni q Alling
rex assirior mortuo belo
prē suo · ī solaciū dolois yma
ginē prius fecit e · Cui adhi
buit / tātā reuerentiā · nc gbla
reis q' ad eā gfugient pcet /
ppt qd ceperūt hoies illi simula
cro divinos honores impēde
Et h' ex° plurimi cauis sunt
mortuor ymagines dedicarunt
Ista hystoria narrat b Ag' sr
de in beelzebub pncipe deo
mor eicit demonia Luca xi

mitthologiarum

Hec int(er) istas historias e(st) repu(g)nantia. q(ui)a origo idolatrie i(n) di(ver)sis regnis di(ver)sos h(ab)uit inve(n)tores. Unde Ninus rex Ninive p(ri)mus fuit ap(u)d assirios. Syra phanes ap(u)d egiptos. Circa p(ri)mu(m) ydola i(n) egipto colebant(ur). pla(cuit) ... Salomo(n) in h(oc) loco ydola(tri)e egiptiace tangere inventore(m) sic docet hermes trimegist(us) li(bro) suo q(ui) Logostaleos d(icitu)r. i(d est) v(er)bu(m) p(er)fectu(m). In egipto eni(m) potissime et religiosissime fiebat ydolatria colebant(ur). Unde d(icit) q(uod) Egiptus e(st) ymago celi. et mu(n)di totius te(m)plu(m). Et p(ro)phetat ... inhabitare d(e) egiptiace religionis destructione. Et d(icit) ibi sic. Tunc t(er)ra ista s(an)ctissima sedes delubrorum atq(ue) te(m)plorum et sepulcrorum erit. atq(ue) mortuorum plenissima. O egipte egipte religionum tuaru(m) solum sup(er)erunt fabule. et eq(ue) incredibiles posteris tuis. v(er)ba sola q(uod) sup(er)erat lapidibus incisa. tua pia facta narrantibus. Hec ille. Circa s(e)c(un)d(u)m In egipto maxime ydola colebant(ur). placuit Salomo(n) in h(oc) loco ori(gi)ne(m) ydolorum narrare. q(ue) apud egiptios i(n)ciata s(un)t. In multiplicatio(n)e v(er)o ydolorum d(icitu)r Titon. Et ponit(ur) in glo(sa) Lactancij q(uod) optimi quiq(ue) viror(um) i(n) honore(m) deorum (con)secrabant(ur). Hinc roma(n)i cesares suos (con)secrauerunt. et mauri reges suos. sic pau(la)tim ceperunt religiones in di(ver)sis p(ro)uinciis celebrari. (con)seq(ue)nter in civitatib(us) et urbibus tam viri q(uam) femine. p(ro) v(ir)tutis insigne aliquod p(ri)uilegium. pu(ta) fortitudine castitate vel s(an)ctitate(m) de(i)ficari ceper(unt). Unde Isidor(us) 8 ethimol(ogiarum) c(apitulo) 2. Quos pagani de(o)s asseruerunt homi(n)es olim pro(d)unt(ur) fuisse. et q(ui) p(ro) uniuscuiusq(ue) vita vel meritis cultus apud suos post morte(m) ceperunt. Unde apud egiptu(m) Isis. apud creta(m) Jovis. apud mauros Juba. ap(u)d Athenas minerva. ap(u)d pa(phi)os venere(m). ap(u)d lempnios vulcanu(m). apud Naxas bachi(m). ap(u)d delos. s(ive) delphos apoll(i)ne(m). apud latinos phaunes. apud Romanos quirin(us). Isis fi(lia) regis ynachi dicta qui d(e) grecia venie(n)s in egiptu(m) docuit egiptios l(itte)ras et cul(tu)ra(m) t(er)re. et ea(m) post mortem dea(m) h(ab)uerunt. Jovis a iuvando d(icitu)r. et ide(m) d(icitu)r Jupit(er) q(uasi) iuvans pater. Fuit aut(em) filius Saturni et rex crete. et expulso pr(atr)e d(e) t(er)ra. Unde p(ri)mus cretensis Satur(n)us venit ab hostib(us). Hic deifica(tus) est p(ro)pter multa mirabilia q(ue) fe(cit) maxime ap(u)d cretenses. Juba fuit rex maurorum. pha(u)nes latinorum. quirin(us) romanorum q(ue) et romulus p(ri)mus (con)ditor urbi(s) romane. Redeundo i(gitu)r ad l(itte)ra(m) exponenda e(st) d(e) Syraphane egipcio. Iste eni(m) pr(ecipu)e acerbo lu(ctu) dolens. cito rapti filij fe(cit) ymaginem. Et p(ro)pter h(oc) ad v(er)bum ... to. acerbo lu(ctu) ... rapti ... erit p(atr)is q(ui) filius ille cu(m) mat(ur)itate s(ed) in iuventute moriebat(ur). Et ideo q(ui) cito raptus pu(er) d(icitu)r. U(nde) p(ro)pter h(oc) cito deficiente h(ic) v(er)bu(m) f(ecit). Et tunc e(st) p(at)ris q(ui) statim filio mortuo ymaginem (con)stituit et illu(m) q(ui) tunc q(uasi) ho(mo) mortuus fuerat. nunc i(d est) post morte(m) tam(quam) deu(m) cepit cole(re). exhibendo latria(m). i(d est) cultu(m) debitu(m) soli d(e)o. Nomi(n)a q(ue) q(ui) aliq(ua)n(do) p(ro)p(ter) i(n)gratitudine(m). sic et ad ... gaudentes. Ali(ter) ... ter p(ro)p(ter) ... v(er)itate. sic Jo(hannes) i(n) Crisostomo glo(ssa). Vidim(us) q(uasi) unigeniti a patre p(le)n(um) g(rati)e et v(er)itat(is). Et (con)stituit ... s(er)uis suis sacra. i(d est) dies solennes. et sac(ri)ficia. i(d est) oblaciones.

Sic ergo p(at)z q(uod) idolorum adinve(n)tio ...

Consequenter agit de eorum pressura que
humanos invaluit ac ipse er-
ror per antiquam consuetudinem et per
tiranorum vanitatem et potentiam
ut dicitur sic libro Deinde in venientie
tem et qualescumque iniqua consuetudine
sunt que legendo in iudicibus
et inde non possit tam iniqua
iniqua consuetudinem corrupta
est non consuetudo / largo modo loqu-
endo dicitur usitatio quod bona vel
mala, et sic iniqua consuetudine quale
sunt hic error de coledis idol-
lorum lex custodiretur et tyrra-
nis impiis colebantur figmenta
ima eorum ut libro Accipe de lu-
cu volens predicandum ita modum
lugendi acthorum decedentes. interp'
sunt homines his diebus / Lu-
gent enim quidam amicos suos de-
functos adducti fallacis solatium
tum sicut adhuc permanet ex
consuetudine et sic consolatione quidam
sperant carnalem et prava devo-
cione pro eo lugent medium filii
morte parentis et quorum bona suc-
cedunt / Uxores maritos a se
sine liberos recedunt. Legata
in testatorum quibus eis bona sua
legando gaudent / hi omnes et
sunt eis nigris vestibus vestiun-
tur tristes et faciem suam extermi-
nant et tamen in mente satis gaudent
Sicut fecit forte Judas
morte uxoris sue quod hoc dici-
tur Gen. 38 de quo dicitur quod post
luctum consolatione suscepta. Ascen-
debat ad tonsores ovium suarum
et venit ad Thamar quia pu-
tavit meretricem. Sic plangit
forte suum Techa de qua Marcial
in Marcello epigrammatum li-
bro: Amissum non flet cum sola est
Gellia patrem. Si quis adest iusse
prosiliunt lacrime. Non luget quisquis
laudari Gellia querit. Ille dolet
vere qui sine teste dolet. Isti fi-
gurantur per mulierem Tecuite cum

dixit Joab 2 Reg. 14 Lugere te si-
mula et indue veste lugubri
et ne ungaris oleo ut sis quasi
mulier plurimo tempore iam lugens mor-
tuum / Secundo luget immoderate qui
sic mortem plangunt amicorum
quod totam se prohemie inficiunt / quia
fatuitatis ex decem declaratur que
in duobus versibus includuntur / Hec
[?] confingit tibi quod mortem pla-
gis amici tristia statuat
et gaudia leta reducat. Vult
dicere sumus dicitur lex. libet omnia
nostrum non valet ymo nocet
obstabat singer adbuc / Tertia igitur
viri ad ordinem perquirite permanere
et lugendum mortem amicorum amicorum
consideratione divine voluntatis cui
nos debemus et omnium (?) Denique
ad intellectum placeat / Et quod hoi[?]
deo placet ab hominum quod deo pla-
cet divina eius voluntas prima et
summa causa est omnium que fiunt. Cuius
alia causa querenda non est / sicut
Augustinus super Genesim libro 8 / Ideo si
amici quemcumque turum [?]
Consideratio pro hac vox illis deus ben[?]
Aug. de vera religione c. quia ei
perfecte deum diligit non affligitur
morte cuiusque / qui quoque toto animo
deum diligit neminem ei pre-
terquam deo non petit. Deus autem
dominus est vivorum et mortuorum
Quarto considerans quod iustum est et licitum
unicuique repetere quod suum est. Unde
Jeronimus in epistola ad Marcellam ut
ita ? Nichil abstulit tibi
nisi quod dignatus est tempore primo
creditum suum deo in se per se repetere
creditorem et nichil aliud decet
quam creditori gratias agere mutu-
anti / Exemplo sancti Job qui filiis
orbatus et substantia tota privatus dixit
dominus dedit dominus abstulit sicut
domino placuit ita factum est sit no-
men domini benedictum / Quinto consideratio quod lex
necessitatis moriendi est lex omni-
bus / si factum est aliquid con-

decem versus
[?] est ?
mortuus flere
multum hoc
debes

amicu tuu mortuu . qd non
fuisset nctio euenturu . iuste co
qu posset et plage / a vo mch
actu est . nisi qd lege gim to
ti huiis gim statutu est . Vn
ad Ebr 9 statutu e hoibus semel
mori . vn Ambo li . 2 de morte
Satiri fris sui . Quid absurdius
qz ut ide qd scis oibus ee pse
ptu . qi speciale deplores . hec
e aim sua gdicoe extollere .
Lege gmne no recipe . nae co
sorciu recusa . scti carnis in
flari . carnis ipius mesura
nescire / De hac gim lege de
morte . Paupis et regis com
munis lex moriendi . Dat cau
flendi si bn scripta legis Vn
statu pomo nullus transit sine
morte . Heu misera sorte . clau
ditur ois ho / Octo tu luge
pomis amicu . gsida qr per
morte fit liber de penal . etc
de dubius . btus de misero Job 14
ho natus de mlre brevi vivens
tpe reple multis miseriis Vnde
Aug de visitacoe infirmor li . 1
ait Quis eni nuare pt pntis
vite molestias . esurire . sitire
algere . calere . lassari et innua
bilia q ex ipa consiie nob
domesticia sit . Et infra Denique
audacr primicio . qr pricipiu
vite hois . inicu dolor est .
Fuerunt phi hec no ignorates . q
in ortu pueror lugebat . In
morte aut gaudebat / hec sig
ficantes qr ho ad labore nasci
ad requie aut morir . Costu
fet salvator q de morte lazari
no plorat . qui potius dixit La
zarus mortuus est . et gaudeo ppr
vos . In resuscitacoe vo qm eu
ad vita reuocavit plorauit
qr eu ad huius vite miserias
reuocat . Et paulopost t idem
Aug O mors desiderabilis . o
mors oim malor pricipiu finis

O mors laboris clausula g
tis pricipiu / qs cogitare pt .
ac utilitates btitudinu / Nam
male mori xamor no est . Di
mori cu xo vivere est . Hanc
igr mors libat Vn Ysidorus li
de sumo bono . Illi deploradi
sunt i morte quos miseros i
ferus ex hac vita recipit . No
quos celestis aula letificado
includit / Iuxta gsida bu m
te plagis amici qr dixe e vita
nostras Ipsedem novit qd vni
cuique potius expedit qn vi
et qn mori nob expediat quei
hic quoque vones i pso ipsu tangi
Sexto gsida q luctus tuus in
dactus eu no iuuat / neque eu a
vita poteris eu revocare nec
etiam luctu a pgatorio libar
Et hec sunt qd allegabat da
2 R 12 Cu filius Bersabee
givet . flebat et cibu no capi
bat Cu aut mortuus esset . su
rexit . lauit facie . comedit
et gsolacoe accepit . Et ait Nu
potero eu revocare amplius ego .
va ad eu Ille vo no reuerte
ad me / 7o gsida q luctus in
et tu e illi nocet Iuxta i ca
Repelle tristicia a te . et memi
novissimor . et noli oblivisci
qz eni e gversio . et huic nihil
pderis . et teipsum pessimabis
Vn eni ho a tanta tristicia absi
bet . aim no hz liber ad ora
p illo que luget / Octavo gsi
q aliquis amici nos ipediu
a virtute et via salutis Na q
nrum ad mundu alliciunt et a
genda sollicitudie circa sta
tor et ad mi9 obediendu d
i gsiliis sunt Vn Aug de s . 2
Sepe offendr deus . ne offenda
amicus / et ideo dispensacoe di
plerumque gtingit . ut aic . qi
carnali dilectus subtrahan
qtis assuderes in eum deum libe

et integrum extendatur. Non
considerans spem vite omnium futuram quia quem
modo mortuum videmus, alias redivivum
videbimus. Sicut ad Thessa-
lonicenses: Nolumus vos fratres ignorare de dormi-
entibus, ut non contristemini sicut ceteri
qui spem non habent. Unde Ambrosius
libro de morte fratris sui Satyri:
non magis lacrime mee quam deprecamur
fideles et perfidos interesse. Sed
[illegible] quod etiam de parvulis [illegible]
[illegible] considerans spem vite non
[illegible] non [illegible] nunquam sit [illegible]
[illegible] quia [illegible] in melio-
rem [illegible] mors eorum [illegible]
[illegible]. Unde [illegible] si [illegible]
fuit [illegible] gravior cura
[illegible] ad [illegible] adhuc
[illegible] cum [illegible] respicere vo-
[illegible] incolumem [illegible]
[illegible] oblivisci [illegible]
[illegible]. Augustinus
[illegible] sine [illegible]
[illegible] consolationibus [illegible] mor-
[illegible] dolore [illegible]
[illegible] ad amicos [illegible]
[illegible] sic [illegible]
[illegible] lugere [illegible]
[illegible] sit [illegible]
[illegible] accidere [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] quia quos [illegible]
[illegible] ac
[illegible] lugeamus [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] illos ex-
[illegible] lugendo [illegible] vere
[illegible] signum [illegible]
[illegible] plora [illegible] mortuum
quia [illegible] in laboribus
[illegible] huius vite [illegible]
[illegible] ne [illegible]
laboribus [illegible]. Item [illegible] luget
[illegible] amicorum [illegible]
[illegible] benedictione
[illegible] amici.

ingratitudinis signum est. Nimis
vero tristari de subtractione amicorum cele-
rem [illegible] autem [illegible] quae
cum [illegible] possumus moriendo
bonis viris. Primo quia pauci boni viri
sunt in ecclesia militante. Et sic de
beato Augustino legitur quod [illegible] de morte
alicuius boni sacerdotis audivit, do-
luit non quod [illegible] timuit
sed paucos tales ecclesia dei re-
linquit. Secundo quia forsitan aliqua
[illegible] defectum quem [illegible]
[illegible] compleverit. Tertio quia [illegible]
[illegible] in [illegible] quod nos [illegible]
[illegible] post mortem [illegible]
[illegible]
Thobias mortuos sepeliebat
et lugebat. Thobie 2. Et sic
dicitur [illegible] a terra ad do-
[illegible] ad dominum [illegible]
In ea [illegible] omnium
[illegible] per quod [illegible]
[illegible] Amen.

Et hoc quod [illegible] ho-
[illegible] honorare non po-
terat. [illegible] quod longe [illegible]
[illegible] eorum [illegible]
[illegible] regis
quem honorare [illegible] fece-
runt ut illum qui aberat tanquam
presentem colerent sua sollicitudine.
Sapientie 14. [illegible] idolor-
um fuit [illegible] hominum ad
amicos et [illegible] secunda
causa [illegible] que
sunt superba et vana [illegible] re-
gum et principum ad [illegible] et ho-
norem. Principes et tyranni vo-
lentes honorari non solum a presentibus
sed etiam ab [illegible] absentibus, ordi-
naverunt [illegible] quas
[illegible] et apud [illegible]
[illegible] statim [illegible] venderent
[illegible] timentes [illegible] sibi
[illegible] honores dimitterent
[illegible] oblita.
Sed Nabuchodonosor precepit Holofer-
ni omnes deos terre exterminare

ut ipse solus deus dicer ab hijs
nacionibus q potuisset holofer-
nis potencia. Simile dic de Bay-
gallicula imperator p universu
imperiu sua ymaginem in sit
velab hominibus tamqua deus coler
Dicebat enim se fr[atr]em Jouis [et]
ven[er]e [et] unica filia qua habebat
posuit inter ?tempora Jouis. ut
postqua consecratus est d[e]orum que
relinquit filia vellet. Iste Baynus
mandauit petronio que Judea
?preerat ut statua sua cur[are]t
et in Jerusalem ut a illis [illegible]
[illegible] Judeis cultum suo [illegible]
[illegible] Anno [illegible]
[illegible] ad petronium accessissent
[illegible] eos [illegible]
[illegible] statue [illegible]
Nam [illegible] se o[mn]i-
[illegible] Jura-
bat eciam q numqua [illegible]
[et] sic media [illegible]
Sic herodes agrippa diuinos
honores ab adulatoribus recepit
[illegible] honores su-
[illegible] in [illegible]
[illegible] suo [illegible]
[illegible]
ad eos q [illegible] laudebat dixit
[illegible]
[illegible] ab angelo [illegible]
[illegible]
[illegible] vana
superbia [et] ambicio [illegible]
[illegible] fuit ydola faciendi. Et
[illegible]
[illegible] honorare
[illegible] colendo [illegible]
[illegible]
[illegible] figura [illegible]
[illegible] ymaginem [illegible] pla-
[illegible] magnitudine regis quia
[illegible] volebat [illegible]
[illegible] ambicione honoris [illegible]
[illegible] principiu [illegible] doctrina [illegible]
[illegible] amore honoris
?contingit invenire [illegible] habundancia

[et] defendi [et] ?mediu Ideo eciam h-
onoris materia e[st] sciendu q ad
honore t[empor]alis nos h[abe]re debem[us].
Debes eni nos honoribus dig[n]i fi-
eri. Honores non nimis desi-
rare. Honores invitos ?gratanter [illegible]
[illegible] debes nos honoribus [illegible]
[illegible] sola enim virtus [illegible] hon-
ore digna [illegible]
[illegible] est dignus honore q[ui]a
virtutis premium est honor [et] at-
[illegible] Aristoteles e[th]icorum [illegible]
In cuius signum narrat Aug[ustinus]
[illegible] Romani [illegible]
virtute [et] honore sic deos [illegible]
[illegible] templa statuere sic ad [illegible]
[illegible] q ut possi-
?intrare templu honoris [illegible]
p[er] templu virtutis [illegible]
[illegible] q apud eos nullus [illegible]
[illegible] honore nisi illud [illegible]
p[er] virtutis [illegible]
[illegible]
[illegible] bonus solus honora[ndus]
[illegible] honor [illegible]
[illegible]
debeat [illegible]
[illegible]
[illegible] virtuti [illegible]
honorati [illegible] superbia [illegible]
Et ad ista [illegible] civita-
[illegible] victoribus triumpha[ntibus]
[et] [illegible] venientibus [illegible]
impendebat [illegible] honor [illegible]
q victori [illegible] tamen [illegible] ob-
[illegible] q omnes captivi [illegible]
[illegible] eius ligatis manibus [illegible]
[et] [illegible] q victori
[illegible] tunica Jouis. sedebat
[illegible] que trahebat quatuor eq[ui]s
albis [et] ducebatur usque ad capi-
tolium [illegible] in [illegible]
[illegible] equis
[illegible] tantis honoribus sublimar[etur]
[illegible] molesti-
?sustinere debuit illo die [illegible]
q ponebatur in curru cum eo [illegible]

dicebant similiter persona. vt da
[?] spes eius contendunt viles
dicimus. Pueri mei ad tales
honores [?] probitate et virtute
[?] valet. Quedam mol[?]
[?] erat quod ille ffronti [?] mas
[?] in [?] collaphizabat d[?]
[?] oppositos [?] cognosce
[?] d'honore et ex
[?] superbie. Tercia molestia
erat quod illo die habebat [?]
[?] obprobria [?] vi
[?] Vnde Iulio cesari [?]
[?] victorias fuere
[?] [?] vitta pe
[?] [?] Alij aliqui
[?] honore [?] Ysido.
[?] Ethi[?] c. 2. et allegat
[?] dicere quod triumphus dicitur
ab eo quod triumphans in vrbe
[?] indicio hono
[?] Ita primo de triumpho du
[?] gaudendo. indicabat [?] diffi
[?] [?] senatus [?]
[?] Erat ac Romanorum
[?] triumphans quadriga
[?] colore russo [?]
[?] palmata toga in
[?] palma et laurea coro
na coronaret [?] sceptrone [?] scep
tro [?] sedebat aquila ar
[?] omnibus [?]
[?] ponebat [?] in
quadriga vehebatur [?] ille que
[?] bellatores [?]
[?] colore russo [?]
[?] igneum invictam effigiem
[?] imitaret. [?] super [?]
[?] sine sceptro aquila ponere
[?] eo [?] per victoriam ad
[?] magnitudinem ascendet
[?] palma [?] conflictu
[?] bello triumphasset. Ita pal
ma aculeos habet et designat
triumphum conflictu. Coronabatur
[?] corona laurea [?]
[?] triumphare. ho
[?] vz [?] pugna fugando

Quia laurus aculeos sine spinis
non habet. A carnifice tangebatur
[?] cedebatur. vt ad statum fastigi
[?] mediocritatis humane
[?] [?] dicitur [?]
[?] vi [?] vestitu ne glorieris
[?] in die honoris tui ex
tollaris. Ideo debemus honores
non nimis desiderare. Vnde Aug[ustinus]
[?] dicit quod omnis appetitus
honoris [?] ambi
[?] sic dicitur. Ambicio est
appetitus honoris [?] me
[?] vel a [?] d[?]
[?] [?]
Vnde [?] fili in mansuetu
dine [?] tuas et dig[?] honore
[?] sine [?] vel [?] me
rita vel sine meritis honorari
desiderat. alios ad testimonium
[?] [?] inuitat [?] honore
[?] impedit [?] aliqui virtute
[?] [?] in
[?] [?] insipiens non ho
norabitur. [?] Sicut qui mit
tit lapidem in acervum mercurij
sic qui tribuit insipienti honorem
[?] honoris non nimis ap
petendus est. [?] sic dicit Seneca
[?] honoris
[?] [?] quodam [?]
Clarevallensi Galfrido nomine
cum electus esset in episcopum tornace
[?] et ab Eugenio papa et ab
bate suo beato Bernhardo [?]
[?] subire [?] ad
pedes abbatis et [?] qui
[?] [?] modum [?] ait
Monachus [?] si me [?]
esse potero. episcopus nunquam ero. [?]
libertati in [?]. Quidam mo
nachus ei [?] assidens ait Care
vir qui nunc corpore separari [?]
te si potes saltem dei voluntate
[?] statum tuum vel post mortem
tuam reueles apparendo. Cum
post mortem suam Galfridus coram
altari apparuit [?] dixit

Marginalia: dicitur · plorio · cvectus · a recto · Garfrido [?]

fr[?] [?] [?]
[?] [?] [?]

Ecce assum galfridus frater tuus
Cui ille. Kare vir quid est tibi
Cui ille. bene nisi quod reuela
tum est mihi a sancta trinitate quod si promo
tus fuisses in episcopum fuisses de
numero reproborum. In cuius mutacione honor
res ut frequenter mutant mores
in peius. unde metrice dicitur plurima
cum soleant hominum corrumpere mo
res Altius extollit fecit te
et honores. Unde quidam dixit ad
socium suum iam ad dignitatem promo
tum Optimus esse soles si te
fecit honor meliorem. Ecce hic quod
fies deterior meliore bonus. Et ideo
nemo sibi assumat honorem qui vo
catur a deo tamquam aaron qui in
dicio virge florentis et incendio
emulorum electus est et monstratur
placere deo hebreos ad ebreos. Tertio
debemus honorem inuicem gratitudinis
Est enim honor triplex scilicet honor sub
iectionis et obediencie honor sup
portacionis et beneficentie honor
affectionis et beniuolentie. Primus ho
nor debetur platis et principibus unde
dicit apostolus hebreos capitulo xiii. quod
quasi tenere dicitur. necesse qui pro se
laborat. Sed precipue laborat
pro eo in infirmitate. ego dada est
ei mors a eo infirmitate. Et ante
mortem est honor et gloria. Et cum
ista non sufficiunt tyranno si
et non principes. I pet. 2 deum time
te regem honorificate. Et con
cordat apostolus I ad thimotheum 5. di
cit. Qui presunt bene presbiteri duplici ho
nore habeantur digni maxime
qui laborant verbo et doctrina. Du
plici honore ut scilicet eis obediatur
et exteriora ministrentur pro glo
Secundus honor qui est supporta
tionis et beneficentie maiorem de
betur parentibus secundum deuteronomium 5. Honora
patrem et matrem. Et deuteronomii 27.
Maledictus qui non honorat pa
trem suum et matrem suam. Tertius
honor affectionis et beniuolentie

debetur omnibus secundum I pet. 2. Omnes
honorate fraternitatem diligite. Et
ad Ro. 12. honore inuicem preue
nientes non alta sapientes sed
humilibus consentientes. Et ideo re
fert helinandus quod helinus ad
annum ex senatore factus est im
perator. Iste in tantum honorauit
populum et senatum quod senatus eum ro
gauit ut filium suum augustum
nuncuparet. Quibus ille respondit quod
ne puerum immeritum regnum. Sed
dixit sufficit quod ego inuitus
regnauerim. Et sicut contigit Ale
xandro. Sicut primo puerum et in virtutibus erudien
dum. Ut prius habeant virtutibus ame
re. quos honoribus ante
dicitur. Unde metrice dicitur Ut veri dat fi
re flos fructum. Sic odore
Sic studium morum mores sic
pensus honorem. Honorem vero quem
omnibus usque modo minimis honor
ibus debetur nobile regimen
exemplum de sexto Julio. li
bri 3. De duce quidam qui theogo
vocabatur. Iste erat dominus athe
niensium. Et exercitum conmagna
dicere debuit milites sta
ordinem suum petunt. ut vi
signeret quos alios precedere debe
rent. Theogenes. considerauit se tu
ordinem assignatum. eum ad
gera puellaret. Et statim cum
egentes quosdam promisit. qui
spe hostium impetum sustinere
detorquerent quod illis vero quibus
secum habuit visis istis insu
latoribus. promisit unusquisque
dimicare sicut voluit. Ubi sta
ntium et cordati sponte se pro
ferunt. vecordes et timidi
retraxerunt. Ubi igitur ad insul
tem deuentum est. apparuit esse
socios esse non hostes. Et
respondentes tamquam illum ore
et uiuit quem strepitus in isto tem
pore pelage postposuit. Et adeo
Ecce quos rex tristes dispersat

ibi q̄ sunt sponte sunt oppone
nabat ut luc(r)et(ur) pu(r)ell(us) q(ui)
in celest(ibus) ad honorificiat
cert militem q(ui) ex libertate ac
vitio gerendum cu(m) hoste antiquo
mane et nocte. Et de fauella
vnde clementia cultura ydo-
lor(um) in qua cessat(ur) in(ter) ydolatras
amen. Nam nos vero cultura
... ea q(ue) sunt maiorum p(ro)
pria valere leuius consider(at)e
... plebe ... vt merito
instruat(ur) ... exemplo
... infusion(em). Ita sibi
iam ... deleg(it) ... ym
...ma sic quintum la ... ymago
... q(ui) ... vnu(m) mechaliud
... ad mortem ... cum
... specialia delig(unt) q(ui) tam m(er)ito
possident. Cum tanto ...
... desid(er)ant ... q(uod) quanto
... tanto plus parent qui
... tanto culpa m(aior) si
... respondere ... eorum ma
... bona ... et
... valeat q(uan)ta mala
... et q(uan)ta
bona neglig(un)t. ...
... culpa ... bonu(m)
... bona ... sed me
... et ... vaga
... Et fuit ... p(ro)
... Carnales me
... ideo specialia diligunt ...
... ut fugitiua
... si velocite(r)
... spiritu(m) hac ex
... dura a(n)i(m)a
... Et ad
... vita mea nam ... (n)
... sine ... sine
... festina vado ad
... Et exclamat ...
O vita ...
... decepto ...
... videris vmbra
... exaltatis ...
... stulta ... sapientib(us)

q(ui) te amat nec te agnoscunt a(n)i(m)a
te fugiunt ... te intelligunt Aliis
te promittis longa(m) vt decipias
aliis breue(m) vt in desperatio(n)e(m) indu-
cas. Vn(de) Aug(ustinus) in li(bro) ... Ecce ani(m)a
longa meditatione ... de
... et miserias ... considerans ...
... vita(m) ... cu(m) labo-
re ... ad timore(m) ...
... desideri-
o. Ia(m) video q(uod) mortalis ... hac am-
ne ... ad ...
... Ita et si ali-
cui ut viuat ...
... viuat ...
... Ibi ... vbi ...
... vbi ...
... acce-
pta ... et cu(m) ... acceptu(m)

Peruenit aut(em) ad hominem et
... et hoc q(uod) ...
... diligit
ille ei ... plus placet illi q(uod)
se ... elaborat arte
sua vel ... figura(m)
... ad ...
... q(uod) ...
... inter ...
manere. Et h(oc) fuit vite hu(m)ane
deceptio. q(uia) ...
... homines ...
... et ...
... Postea ... est ... ydolo-
... In hac parte
... ydolatrie
... augmentacio(n)em ...
... p(ri)mo ponit ...
... 2o ...
... Et h(oc)
fuit vite hu(m)ane deceptio. Vn(de)
... cu(m) vehementer ...
... ad colendu(m) ydola ... dili-
gentia ... artifices qui
labore studio et ... ela-
borauerunt ... ydola ...
... quod
... ydolor(um) ...
... credebat ydola ... numinis ...

Illi aut artifices ideo h' fecerit
vt placerent regib a qb3 indu
cebant' ut eoz effigies fab'
carent / d' go sic pue xit at
ad hoz s' ydoloz cultura et
hos q' ignorabat ad siphres
alliciendos ad ydolatri3 · arti
fics eximia dilige'a Et quo'
sibdit plane · artifex eni vo
lens pl9 illi place · i · alicui regi
principi a' tyranno · q' se assup
serat p alys · ad effigiendu
spe3 · elaborat · i · diliget' labo
rat arte sua · ut similitue · i · yma
gine illis regis · i · melius fa
bricaret · i · ita pulcre sic similit
formaret q' sic illud multi' ho
mi abducta spem · a vite
v pulctudine opis · eu rege vl
principe q' ant tpus · i · paulo
ante tanq ho honorat9 fuisset
s' dulia · i · cultu debito alcui
excellenti psone · nuc · i · post
morte deli destinaverit / exhi
betes latria ei q' est cult9 de
bit9 soli deo Sicut i° 2 mach vi
Rex Antioch9 lisie fr'i meo
salute pre mee · iu' deos
translato · et c. Vo seqitr pomt
recapitulacoz causa ydolatrie
q' fuerut pr'dce · ut supius
dcm est · s' amor deordinat9
amicoz · et timor tyrannoz
Vn dr Et h' diffinicio q' h'
fuit vite hu'ane decepcoi · i · ca
decepcois · q' aut affectui · i ·
~~delectacoi~~ delectacoi alicoz defunctoz ·
aut regib3 adh'c viuetib3
p timore desinetes hoies
incomunicable no'e h' no'
deus lapidib3 et ligis i'posu
erut · Dr aut h' no' incomu
nicale · q' impossible est q' pl'es
tales put esse · q' in deo stat
na' divina q' no' e multiplicabl
et est deus res absoluta disti
ncta ab oib3 · p q' supp' tille
tinq d's esse sc'dm / Nonq'

tn' q' h' no' deus e cono
na quo3 d' adeptatie qnc
alicui ut scis iix · i · d ps go
dixi dy estis / Nuc ipatice
d' d'ydolis xcv · i · d ps Om
dy gentiu demonia / s3 sbst
tive et na' d' d' diuina cau
Et h' sit no' q' mue t' by p's
q' tu ille vies pre sut b a
roz · d' noh incomunicable
Ite li a · h' sunt huae vite
cepco Nd' h' vita huana mli
decipia' aua est tn' i gb
vt comit manor ps mali de
pit et obeuat decapint c
homies comit · i · psiupcoe
et fricius In acceptacoe m ne
plucedacoms · In delectacoi
femiee affecoms et · similit
gponis / prima i' matia i a
hoies decapint et comissu
e in psiupcoe psone psuim
Nec leui desfacili bn indi
negz d' [illegible] · negz d'
pit pris / s3 hiias n ras n
lunis magnifica q · alpas m
nimis attenua q · et ideo
e ac q' bn indicet d' scip
vn Therencius i cohad
comedia · Ita fe' comparatum e
om hom na · ut alien
melius indicet q' sua Sm
luis i orat orations Tortilo fe' e
sui pietis index sit Neo e
eqs neg q' reo pbeat h' c
e q' nouit eu pauca fa
mat s' arrogat · et fa
no alit extollit · q' s' a
cen' om supportarent ·
sites bebellino depicto vl
sculpto q' collo hiereat et ra
thys et facie prmines · e
cui e similat supportue et
tn' fabrica eq forte' star
si ad ydolu toti delectes
eaa' sit sites eunda alien to
a mete · q' s' stans s' d
noo volut intrac dom

[illegible] sedens nec bibens nec comedens. Et
[illegible] quare hec faceret. Unde
[illegible] ipse supposuit aliud. Et si
[illegible] hora media dimisisset ce
[illegible] agis [illegible]. Ita est de modernis
[illegible] quod mulum [illegible] solari
[illegible] se totum [illegible] suppor-
tare. sapientia et discretione. quia se
[illegible] consumunt [illegible]
[illegible] Sapientia vera non decipit se
[illegible] deceptoria [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible] sequitur [illegible]
[illegible] Colossenses [illegible] videte ne quis vos
decipiat per philosophiam et inanem
fallaciam [illegible] apostolus videte
[illegible] vos decipiat [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] deceptus est et accepere
[illegible] quidam de ista pe
[illegible] sedet [illegible] ad [illegible]
est lucrum [illegible] magis
[illegible] dulcedo [illegible]
a [illegible] epistola [illegible] illud [illegible]
[illegible] impedit quod nos [illegible]
[illegible] invenit quod nos [illegible]
[illegible] quod prudentes quod [illegible] non
[illegible] laude [illegible]
[illegible] in nos [illegible]
[illegible] tamen [illegible]
[illegible] acceptam [illegible] optimos [margin: pedum]
[illegible] sapientissimos [illegible]
[illegible]
[illegible] sapere [illegible]
[illegible] potissime [illegible]
[illegible] vel [illegible] apostolus
[illegible]
[illegible] me [illegible]
[illegible] solet [illegible]
[illegible] obviam [illegible]
[illegible] hominem vel rem vel [illegible]
[illegible] si [illegible]
[illegible] adulatores [illegible]
[illegible] decipiunt [illegible]
[illegible] mens quod te bene [illegible]
[illegible] decipiunt [illegible]
[illegible] dissipat [illegible] narrat
[illegible]

Xerxes inquit dux medorum contra grecos
bellum indixit. cum firmi harum
unus dicebat grecos inventuros bello
non expertos. Alius contra
non solum vinci sed obrui mole
exercitus medorum. Alius dicebat
timendum ne urbes vacuas et
desertas invenirent nec se ha-
berent ubi tantas vires exercere
possent. Alius dixit vix illi
rerum naturam posse sufficere angu-
sta esse classibus maria mili-
tibus castra explicandis copiis
equestribus campestria vix celum
[illegible] in [illegible] [margin: sagittis]
[illegible] nimia [illegible]
[illegible] Dixit De-
maratus rex [illegible] ista quam tibi
placet metuenda est. rex est
[illegible] modicum posse regi [illegible]
diu durare quod regi non po-
[illegible] tam magnum quod [illegible] non
posset. Accidit ut que dixit
Demaratus ille eo [illegible]
exercitum [illegible] prudentia
et regimine fuit devictus a
paucis [illegible] De
[illegible] natura [margin: [illegible]]
Astrologi [illegible] li. 2. [margin: astrologi]
quod de regno suo [illegible]
[margin: Dionysius] [illegible] ad 300
[illegible] milia navium
[illegible] in
fuga [illegible] in [illegible]
[illegible] infla-
tus et qui non timebat [illegible]
a paucis fugatus est. In cuius
[illegible] fugam eius
[illegible] ad fugi-
[illegible] narrat Valerius li. 6. [margin: Valerius]
[illegible] plenius [illegible]
narrat [illegible] ho-
mines [illegible] magis [illegible]
[illegible] inimi-
[illegible] imperator [illegible]
[illegible]
[illegible] tolerare et

Stix est palus infernalis vel stigius ya stigium .i. proprie ad paludem infernalem

3

occultat 3a causa mala tota qua potissime decipitur vita humana est in delectatione femine delectabilis, licet enim invicem amare et amari ?vice?mihi sit multum delectabile sicut dicit Aug. 2 confessionum suarum c. 1 quid erat quod me delectabat nisi amare et amari. sed non tenebatur modus ab animo usque ad animum. quia limosus est limes amicitie. sed exalabatur nebule de limosa concupiscentia et scatebra .i. ebullicione pubertatis obnubilabat et obfuscabat cor meum. ut non discernerentur serenitas dilectionis a caligine libidinis. Hec Aug. Sed unumquodque hec caligmosa delectatio dilectionis carnalis et venerea multum delectat. mollificat et enervat. potissime tamen constringit et decipit familiaritas feminarum. Unde dicitur Num. 31 Cur feminas reservastis nonne iste sunt que deceperunt filios israel. Hec ?ratione?. quia nulla ars est et delectatio nisi que homines emolliret. emollitum decipere. et ideo figuratur philistei dalidam fecerunt mediatricem ut supparet Sansonis ?vires? decipere et disceret ab eo ubi haberet tantam fortitudinem. Deinceps quia fortasse illam vinci?cl?lis fallere. hec flere. statuit deus in nature potentie in ista fine nonnumquam dum mulierem ?vista? a viro suo soliditatem recipit ad virtutem. vel mollicie infirmitatis refundit. Unde Aug. de symbolo de fuga mulierum ait. Crane namque fortitia est castitas inimicum cotidie resistere et semper timere. et ideo nemo se falsa securitate decipiat. et de suis viribus presumptione presumat. sed audiat apostolum dicentem fugite fornicationem. Cottidiana enim pugna sed rara victoria. ideo fuge ut vincas. H.c. In eius figura Ovidius de ?r? qui ad fabulas inclitus ablatum

est a viro quodam os et restituta caro pro osse. et ideo quantumcumque sit ossium soliditate bone vite cavendum est sibi. quia ex familiaritate femina os pro carne faciliter mutatur. Unde finguntur fabule de Achille quod mox cum natus est mater eum in aquis stigiis intinxit per totum corpus excepto talo per quod tenuit et postea invulnerabilis est toto corpore preter talum. Sed tandem in talo vulneratus occiditur. Hanc fablam sic exponit Alexander in scintillacione sic intelligitur. Achilles quidem fortissimus vir virtute presens designatur. hic aquis stigiis intingitur et in actibus prime adversitatis solidatur. talus non intinctus dimittitur. quia semper libidinis temptationibus exponitur. Secundum Orpheus qui in talo est locus libidinis. humana igitur virtus constituta in monstra ad ?dura? libidinis voluptatibus ?subiacet? patuit. ?Vena? etiam que in talo est ad renum et femorum vilium pertinet. significat etiam moraliter quod quantumcumque homo virtuose et pudice vivat caveat tamen caveat semper talis fine illa quod ad sexagenarium vivat. et uno sexagenario corrupta est et deflorata. Et significatur. Item Job in de?? quod ipse deinat tamen decepit sit cor meum super mulierem. ?dcs?. Et valerius ad rufinum inquit. Lege aureolum theofrasti medeam Jasonis. et ibi parva invenies ?impossibilia? in ?lectione? amice dei vel dei opere. omnes tempore femine non ?fallibiliter? fallunt. Unde Valerius metricius dicit hec. ?Sansone? david rege Salomone fuerat decepit ?genus? non ?tangat? Quartadecima in qua gentis decipitur humana vita est similitudo columbine fem' compositionibus hec est ypocratis. et asserebat

limosus fastum .i. limo plenus et limus est terra liquida et cenosa que est in fundo
Scatebra bre i. aque ebullitio et dicitur a scateo scates i. ebullire emanare erumpere sunt qui aque decurrunt inter angusta loca in liquidis et ?bel? ?vicus?

cii

iii

ad flam̄ sc̄li assoblite ⁊ p̄ten-
detur exprisetz sententie ⁊ ha
beren̄ inter⁹ ligwā capacitē
[illegible] vi similitudo ore de
cepit amicū suū / Et idō signū
decentēri scrptura nō debēmus
iudicare hoīm̄ maliciā vel
bonitatē sc̄dm̄ extr̄i sp̄ciā p̄ ph̄i
zonomiā [illegible] anathomiā
[illegible] phisīonomia [illegible]
ar phizonomia de licet ī
facie [illegible] nolite iudi-
care s faciē [illegible] anathomia
sic intrarētū qs det
[illegible] sunt ⁊ haec indica
re nō licet [illegible] Nolite
iudicare ⁊ nō iudicabimus
[illegible] ph̄etia ē [illegible]
[illegible] ⁊ diffinire [illegible] Nunquam
enī iste bonus hō [illegible] ime-
ne exiate [illegible] leui-
te [illegible] ad [illegible] nolite an
[illegible] iudicare [illegible] ypocras
in li. amphorismoꝝ Acutoꝝ
morboꝝ [illegible] prost-
[illegible] neq̄ [illegible]
[illegible] / Acutum morbi [illegible] mora
[illegible] ⁊ [illegible] ime-
[illegible] Malā [illegible] medicū ē q
[illegible] prostrat [illegible] inuenit
mortē [illegible] Medico morte
[illegible] suppliciū qs [illegible] ē eū
resurge p̄ [illegible] ḡfiā [illegible]
[illegible] q̄ ad [illegible] ḡfiae
hō hr̄ [illegible] se [illegible] ponere
[illegible] exaudire [illegible] se exa-
minet / 3° ut se [illegible] exa-
[illegible] ē [illegible] ḡfiē
[illegible] exami-
[illegible] ⁊ [illegible] in
bono [illegible] pcc̄ī [illegible]
[illegible] modicū in
[illegible] [illegible] negli-
[illegible] ḡupia ⁊ [illegible]
[illegible] mala [illegible] sine
[illegible] sine actu. ad h̄ [illegible] re-
[illegible] [illegible] negligit atte-
dendi ē. [illegible] i [illegible]
[illegible] ij [illegible]
[illegible] mentis ⁊ ij
[illegible] ij [illegible]

recogitet sicz eo fine neglia
cordis custodiendi / tp̄is expe-
dendi. ⁊ finis intendendi / h̄ cū
tñ cū summa diligentia suadā sunt
sc̄z ut cor bñ custodiat tp̄us
utiliter expendat ⁊ finis debitū
in omī ope [illegible] / [illegible] hō
[illegible] si [illegible] negligit ī [illegible]
in [illegible] ī [illegible] ad
[illegible] in bonis opib9 exer-
cendis / [illegible] ī [illegible]
[illegible] q [illegible]
[illegible] bonū [illegible] eo q
[illegible] sine [illegible] sufficiat /
3° recogitet q̄ sit negligēs ad
[illegible] ad resistendū ⁊ ad
[illegible] [illegible] [illegible]
mala [illegible] [illegible]
[illegible] ⁊ [illegible] ī [illegible]
[illegible] ut sic possit [illegible] ad
[illegible] assignat prima rep-
[illegible] [illegible] ḡupia [illegible]
[illegible] ḡupiā
voluptuosi [illegible] vanitas q
st oīm mali radices / p°. ḡu-
pia volupt recogitanda ē q
[illegible] in [illegible] si ē in eo
dulciū appetitu molliū ⁊ ca-
naliū / [illegible] si [illegible] cibaria
saporosa [illegible] delicata
⁊ oblectam̄ta [illegible] q oīa
[illegible] reprehēsibile appetere
[illegible] [illegible] in p° motu
st repellenda / 2° recogitanda ē
ḡupia [illegible] q ē sōre
oculoꝝ [illegible] pulcra ⁊ [illegible]
ra [illegible] auaricie et cu-
[illegible] / 3° recogitanda ḡu-
pia vanitatis appetit9 fauoꝝ
laudis ⁊ honoris q oīa noxia
st ⁊ fugienda ut ē ḡupia
[illegible] / [illegible] h̄ oīa inuenit obse-
[illegible] corrige p̄ [illegible] ḡfiae
[illegible] nō [illegible] iudica
[illegible] mali [illegible] iudico nos

Et nō sufficerat eos eua-
se [illegible] si in
mag° [illegible] sacae

bello · tot et tam magna mala pa
ce appellat Aut enim filios su
os sacrificantes · aut obscura sacri
ficia facientes · aut insanie plenas
vigilias habentes · neque vitam neque
nuptias mundas iam custodiunt
sed alius alium per invidiam occi
dit · aut adulterans contristat et omnia
commixta sunt · sanguis et homicidium
et furtum et fictio · corruptio · in
fidelitas · perturbatio et periurium ·
tumultus et bonorum domini immemo
ratio · animarum inquinatio · nativitatis
immutatio · nuptiarum inconstantia ·
inordinatio mechie et im
pudicicie / Postquam ergo causam
adinvencionis ydolatrie · scilicet amo
re dilectorum · timore tyrannorum ·
et decore ydolorum / In hac parte
prosequitur enarrando quante malicie
fuit quot vicia seu morum cor
ruptiones causabat · Et circa
hec duo facit primo quod ista mala
enumerat divisim · secundo coniunctim
ibi et omnia commixta sunt / Mala
autem que mater ydolatrie sunt scilicet corrupta sunt
quadruplici genere / quia quantum ad divi
na debita nostra prohibebat · quantum
ad corpora decipiebat · quantum
ad bona decore rerum finitum
subdebant · quantum ad proxi
morum se invicem iniuriabant ·
Sicut igitur loquitur de nota quam
homo per fidem debet habere de deo · ista
prohibebant · unde primitus / Et non
suffecerat errasse eos circa dei
scientiam per infidelitatem / Sed in magno
viventes inscientie bello: tot scilicet
in tempore. et tam magna mala
scilicet in tercio malicie pacem appella
bant · quod decipiebat in scriptis /
hec est inscientia / eos bellare fecit contra
deum · cuius legibus subdi debuissent
et tamen cum essent in bello contra
quem deum et bonos mores · estimave
runt se in quiete / Secundo de moribus
summe crudelissima subdebant
hic cultus et sacrificia que ydolis

faciebant · fuerunt inhumana et irra
tionabilia quantum ad materiam de qua
fiebant / intempestiva et suspecta quantum
ad tempus in quo fiebant / feda
et abhominabilia quantum ad ritum et
modum quo fiebant / unde quantum ad
ista tria dicit sic · Aut enim filios
suos sacrificabant · sic observa
bant in sacrificiis Saturni / hic enim
propter odium filii sui qui eum de regno
expulerat · cultoribus suis prece
pit filios suos immolare / Aut
obscura sacrificia facientes · scilicet
nocte vel etiam de die sed in antris
vel speluncis et locis obscuris sive
sine luce obscuris / Dicit enim luc
per antifrasim locus sine luce propter
nimiam arborum umbram / Aut
insanie plenas vigilias habentes
sicut in sacrificiis bachi et abeli
nuptis deorum / in quo festivitate in
vinum et luxuriis vacantes tota
nocte insanie deo turpia faciebant vi
de ad Ephesios v Nolite communicare
operibus infructuosis tenebrarum magis
autem redarguite · que enim in occulto
fiunt ab ipsis turpe est dicere / propter
huiusmodi feditates subtraxit ecclesia
vigilias multas que solite fuerunt
a populo celebrari in nocte ecclesie
de nocte in festivitatibus sancto
rum Secundo invicem iniuriabant in
corporibus inferendo molestias · in
uxoribus nuptias violando
unde dicit / Neque vitam neque mundam iam
custodiunt neque nuptias mundas
sed aliquis alium per invidiam occidit
aut adulterans contristat / Deinde scilicet
post hec lucet / In quo morum corruptio
nes mixtim enumerat · ydolatri
consequentes · Et sunt in dictis sic
omnia mixta sunt / Sanguis in
vasione et in vulneratione iniusta
homicidium in occisione / furtum in
alione rei indebita subtractione
fictio in falsa ypocrisi / corruptio
in virginum defloratione / infide
litas in iniuria pdicoe / tu...

discordiaz pamacie / primum
i falsa pdacie / similita i u-
vaz gnacie / bonoz dm im
mediacio fit bnficioz dm in-
gra oblmo / actus mqracio
in gula et lxuria valnacie
diatum similtr et virtutum qnz
pedicie. Neptunus mostra dna
i vnaz illicita / abusus imor-
dinat mechie i massis et adul
teriis gnacie et inqndinac i
ordinat i libidine sa gnac
qrentacie. Lex tales ydolatras
luculentr mecha dindim
rex bragmanoz i epla ad
Alex magnu deridens eos
i hec q hoies mioris mudi dixe-
unt et singlis ptes corpis sig-
glis diis cepthnicie / thanbas
ingit mudu pcu dici esse et
sic in eo minipla fr mebra
rspondia / ita varios deos in
celo singls esse q vniuscz
ptes dnsas sibi cepns spi-
tus et fulucrcs singlis vi-
ctimas ymolans / et vopta illis
cresfira ymlus / agpines an-
nenia capiti exalt ut pote
sapiam tahd / inmone tracn-
die psidente precordia possider
marte bellos psid plectora
vlneribz apta / bicht / mar
curiu facudie lecore / hrqlem
lacnies possid / veretum la
cereum ut pote pugile vedi
rasse / cupidinem venus sectu
colhere / bachu ebrietatis luuco
ia / cellaria gutturis obtinem
cerere funem datem / hores
ventes imple / veneris inuem
libidinis / feminis occupasse
cubicula / Ionem qt atrhu summi
i narib hre pconam. Appollm
medicine et musice pceptore
palmarum humeda possid / tan-
ta qz hoies fabla dijs qs dicat
vob dominadu gdicat / vulta p
te corporei domicilij vestrum

sedibz resnata q tm n gravo
vob debeu acci / ut libidinis
hospitibz refertur / sicut negle-
mis abnoynt / solueds ven-
tal imponit / atqz alys alia e
cunt psfligent / ita q marti ap-
cedit bacho dnat hercq / lu-
noni pauo mactat / am diat
thadq / appollini ecgnq offt
i venen columba dacut / gn
nerne noctua qsena / ceteri
festa libant / ymno mella
pandit / auas iqculas pe-
pulas cuma ceadns / fuciles
sidonia capra sera cona deco-
raz. Stemqua hanc nos oportula
ros deos / si otm sicut hare-
mos opiniones qt bnsia vra
supplicio z vnusqs dn deserpitur
bellis e sicut nemque vlz tot pe-
nat qstituerit ipse qt sit dy-
cm singlis sunt vob templis mfer-
mis h lucidbrys / vnq trac ad
bellu / alt eiade dicat ad inqui-
tems sulucnds horta et mqut
h desidius surgere epuladi /
Et i fine dnhesla eos dende
do sic ..... e pust feliassiz
[illegible] q ..... et reliqua e mich e
et vix sufficient / In q mala
pacz apellar / Videos q omni
modo Ihesidr. tia magi mala
pac now qstanet / unde im
venit pax hz intuerne / beniuo-
lea libidinesz volupt et simila
utas / unde violatia calunnio
se sermitr / unde negligenta
sceleris impunitas / pma e pax
fornicatori et adulterorz / sca
e pax mdnalu qsspiratorz / ra
e pax cnialm plantorz / qrta pax
pessia reqre qn aduliteri et
ladulrarij fornicatore et for-
nicatrices / ut dicit mlr i Xan
S. Ergo nunq et vbera mea sicut
turris / ergo fca sit cora eo qs
pace repiens / Sunt pacifici
fine dictam dyi ergo ..... salom

tres partes notare

Nota

pa

Lx 166

impatur d diab pacis Et alop
Inclinasti femora tua mulierib.
habuisti ptatem in corpe tuo. dedisti
maculam in gla tua. In dieb bel
li et adulstr reges non vacat libi
dini. sz in dieb ocij vnd dd cu o
ciaretur in domo. Joab aute in
bello. adulterium comisit ij reg xj
sz xj. Sic ciuitas romana cum
bellis et discordijs conmuniter
vexaretur vtriusq circeris colebat
sz postq autem securus fuit a
nolis libidini et gule vacua fe
derit plus nocuit Romae cui
sa castitas qz prius prestabat ad
uersa sic dr Aug de ci dei c j9
In huius signum in destruccione
ro belli qui nata sunt vnde Ille
est mensis que solent reges ad
bella procede. ij reg xj Et statim
mensis ime te sequitur q est april
veneri cui dedicatus In sig m
qz finito bello et circa bona
deinde tpe paris eorum dnatur li
bido Iuxta id ouidij de remedio
Cras si tollas perit libidinis
arcus. Tra et pax industrum con
cordiam Quicqz aliud qz qs gdt
vtilitatis ... concordaniq
...se colligunt ... defendendu
ad resistendum et nocendum institi.
In signum pacem amicicia et pacem
herodes et pilatus qui ... et sicut
videns qz ... sanis stulles et
infirmitas ... maior et
numero. qz mis ... fortis
Sic et pax ... collem
tis. longe fortior et coherentia bri
gosa ... ad inuicem ad se
defendendum. qz sic bonorum ad ma
los corrigendum vnde Naum j
Sic spine se adinvicem complectuntur sic
conuiuium eorum pariter potancium. De
ista pace dr ps Clam sr ...
quos pace peccatorum videns. glo
... et male tuli pacem peccatorum
Tercia est pax criminalis prelatorum
et hominum ... ...

sceleribus inponitur qui enim p
latus videt peccata notoria sbdi
torum et ea dissimulat iuste cor
rigit imo se dissimulat ea
facere ... ...
vnde ... ... aulas
... de lacte in ... in
ducitur ... qui pla
ti hic ... et ...
... ad ... malorum indu
cunt ... per suo
... ... antiq
tus vocabantur ... ...
Omnis vbi ... ...
ia. omnes ... omnes ...
pi ... omnes ...
... pilati esse ... ...
... ...
... ad ... ...
... ...
gere in plage ... si ...
... ...
... ...
... ...
... ... illatam ...
... ...
... ...
... ... super
Matthei ... ...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
... cum pacificus et paciencie ...
pie ... fit laudabile ...
... paciencie ... est
sicut ... plato ...
...
...
vt ... pax ... pacem
et sustinuit ... ...

[illegible]

[illegible]

pacē ht cu pxio q toto insi
tauet ne qlesq ex pposito q
cuiqz actōne pturbat Et his
clare pt q varg ē q vera
z pfrūg pacē tenet Rogemu
tū lr ad ead deducam per
dominū nrm ihm xpm L 16 a

I Nfandoz ei idoloz cultura
ois mali ca est z inicium z fi
nis Aut ei du letat insaniut
aut cte vaticinat falsa aut viuut
iniuste aut piurat cito Du ei
qfidut i idolis q st sine intelle
ctu z sn aia male iurātes
noceri se n' nō spant vtgz go
illis eueniut digne qm ma
le senserut d' deo attēdētes
ydolis z iniuste iurauerut
in ydolo qtepnētes iusticiā
metu Nō em iuratiu ē vtg s' pec
catiu pena pambulabat sp in
iustoz puaricatoz Postqz e
nuātā sut vicia z moz cor
ruptōes q ex ydolatria pueniut
In ista pte replicat causa
z ondit ppr quo ex idolatria
deriuat scelus z iniusticia
Et circa h tria facit qz pō agit
d' maloz pecessione 2o d' maloz
punicōe 3o d' iuramēti malis
hdicōe 3a ibi vtgz go illis
eueniut digne Et 3a ibi Nō
em iuramētu Vel qz pimū
detestatoz ydoloz replicat gnā
lite maliciē ydolatrie E dt In
fandoz ei ydoloz cultura ois
mali ca est iniciu z finis
Vn ydola diu infanda qz nō
sut fariē v' fimde digna
h ig cultura ē ca ois mali
i sius cultoribz z iniciu z
etiā finis Illa pp ydola cole
da ordinat pecca sic ppt fine
Qualiu at maloz ca sit ido
latria iniciu finis enuat et
manifestat cu subdit Aut ei du
letant insaniut f i festis
ludis qs ydolis sulis faciebat

i qbz se p libidinē more besti
aru fedabat Aut cte vatici
nat falsa sic pphte achab d'
qbz d' 3 Re xx Ecce dedit dns
spm mēdaciy i ore omn pphtaz
tuoz Aut viuut iniuste p
ponūt nocēdo Aut piurat cito
v d' facilitē p leui ca falla in
cut sine scienē piurat Hoc
em aliqd ad hc audacia p'rato
deuet cū q idolu nō pt se
vindicare n' eos punire p pin
no fcō p ydolu E idō facilig
piurat z qfideruit Et h' ē q
dt Du em qfidut in ydolis
q sut sn aia z sine intellēcu
z volu te tuc male iurāte
noceri se n' nō spant v non
metuut ex h' piurii q iurat
flm p ydolu Narrata ca mt
tiplici clpa sc' eoz d' oo pe
na vn pena ē q p vtgz da
nabu Et idō subdit Vtaqz
ei illis eueniet digne i pu
vtgz digne punient i vz d' eo
q male senserut d' deo a'ydo
lis z nihil sic iurauerit i idolo
qtepnētes iusticia z sic du
plr peccauerit tu qz iurauerit
flm tu qz iurauerit p flm
qd ē ydolu Et go subiūgit
d' na iuramēti E dt sic Non
em iuratiu ē vtg i iurare nō ē
vtg n' pot appetēdiu i s' peccan
tiu pena pp medulicē ho
iug oz iurare dt y dt simo
vr est est nō nō qd at his
hundang ē a malo ē s' a
pena vl a clpa illiue cliu in
ra Et h pena pambulabat
sp i cresct i iustoz vl iusta
reru puaricacōe C d' m l
piurat cito Lā piuriu est
nōnd q pimg ē mltip' dete
standg z ppr hoc ta Est em
pimg pdicabg p infidelite q
ad deu In luxiosg p flte q
ad pxim z pnciosg p inuidtē

pre ad sacrificiu / prius dyci q
primo lex p dicto p infidelitate
pris ad deu. [illegible] ac foret
[illegible] sillo q lxx cuius dixi
sigillo regis signatis lxxm
[illegible] quod lex magis dete-
stabat. Et si sic fieret sigillo
[illegible] magnam [illegible]
[illegible] solam [illegible] Nonne
[illegible] sigillu ad [illegible]
[illegible] Deut. [illegible]
[illegible] et ille [illegible] et pa
[illegible] in [illegible] et ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] q ad [illegible]
[illegible]

[illegible]

est mir si dixi eis velocem vltorem
primitus. Malach. iij. Ero testis
velox maleficis et adulteris et
periuris. Unde narrat Guido q in cro-
nicis de quodam [illegible] et bacho
[illegible] figura hu-
mana fruati boues quos appul-
lo pastor regis [illegible] deberet
custodisse. Inuenit q cat de-
[illegible] eius [illegible]
[illegible] arca sua abegit in
[illegible] silua. Et cat dei [illegible]
[illegible] fecit illa [illegible] q d
pastor q [illegible] bachus [illegible]
[illegible] ad
ad eu [illegible] q si ad veniat
[illegible] p boby q [illegible] eos
[illegible] aliud [illegible]
[illegible] me [illegible] [illegible] pinguo
Dabo [illegible] et [illegible] vacam cio
albam [illegible] bachus [illegible]
dit [illegible] cat et [illegible] lapis
iste [illegible] tua [illegible] loquet [illegible]
[illegible] / [illegible] simulat
se [illegible] et [illegible] muta
[illegible] et voce [illegible]
[illegible] ad [illegible] forma
[illegible]
[illegible] [illegible] lxx
[illegible] a pe-
[illegible] iudicia
[illegible] thaino-
[illegible] merces
sua [illegible] si peccata
[illegible] et albam vaccam
et albam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] an [illegible]
[illegible] Et me in
[illegible] aut p-
[illegible] [illegible] dixit
[illegible] iudex [illegible] demo
[illegible] in q mi [illegible]
[illegible] infirmia [illegible] / et sic
[illegible] lapide vel [illegible]
[illegible] qua [illegible]
[illegible] lapis [illegible] tua
[illegible] sic frequenter

videmus q̄ homines falsi · mug
accipiunt ab vtraque parte ꝛ cont-
tinu perierunt ꝛ lesione virtut-
ꝛ tamen dei iusto iudicio in lapi-
des convertuntur. Illa appropinquante fine
vite frequenter desperant. vnde iob xli
Cor eius indurabitur quasi lapis.
Non sic fuit de marco marcel-
lo regulo. de quo Aug. v de ci-
vi. dei c. 19. vel 14 super librum mi[...]
Marcus iste imperator romanus
apud carthaginenses captivus tenebatur
qui mallet a romanis suos red-
di captivos quam romanorum cap-
tivos teneri. Regulum istum cum
legatis suis romam miserunt
prius iuramento constrictum se carta-
ginem reditum. Veniens si quod vo-
lebat minime peregisset. Pervenit
ille et plane in senatu contraria
persuasit quia non arbitrabatur
utile reipublice romanorum reddi
tantos captivos. nec post hanc
persuasionem redire ad hostes
compulsus est sed quia iuraverat
id sponte complevit. At illi ex-
cogitatis suppliciis eum inter-
fecerunt. Inclusum quoque angusto
ligno ubi stare cogeretur clavis
acutissimis undique confixis
ut se in nulla parte sine pena at-
tentissimis inclinaret abscisis
etiam palpebris ne dormiret
crudeliter peremerunt. Iste liber
fuit et in captivitate pro illa cum
hostibus et carthaginensibus se
reddidit iuramento tenens ut fide-
litatem servaret quam prius fecerat
iuramento se ad reditum. Si
romanis continuationem captivo-
rum persuadere non posset et tamen cum
persuasisse posset et vitam suam
salvasse voluit · quia hoc con-
tra [illegible] reipublice fore vidit
Et cum posset per duas vias e-
vasisse · neutram voluit quia
neutra cum fidelitate stare po-
tuit. Secundo periurus est iniuriosus

proximitate quo ad proximum. De-
cipit enim iudicem et spoliat inno-
[illegible] bone fidei possessorem ꝛ
ideo restitutione tenetur quia de duo-
dena in solidum. Si tamen vnus sol-
verit restituendo complete alii
de obligatione. Legitur Josue ix
de dolo gabaonitarum qui se finxe-
runt de longe venisse quia obtinue-
runt ab israel pacem promissionem ha-
bent promissionem postea servave-
runt non obstante dolo gabao-
nitarum. Responderunt igitur iosue
ꝛ vivant ne contra nos ira dei
concitetur si peieraverimus. Tertio
periurus est periculosus quo ad te
ad seipsum. Ille enim qui scienter
periurat manum libro supponit
qua tangit eum ꝛ illud dya-
bolo commendat · nisi dicat verum
vnde illa manus efficitur dyaboli
postea et manus dyaboli dein-
ceps se designat · se tibat
ꝛ operatur. Unde per illam manum
tenet eum dyabolus donec peniteat.
In missali vero quo iurat
quia ibi scripta sunt · scilicet consecra-
tio corporis et sanguinis christi et suf-
fragia sanctorum benedictio bono-
rum et dampnatio reproborum. Est igitur
sensus iuramenti sui nisi verum
sit. Quod in hoc iuro verum
iuro · aliter me non iuvet ministe-
rium celebratum · nec sanctorum suf-
fragium nec deprecatio sed pu-
niet omni futura benedictione bo-
norum ꝛ veniat super me mal-
dictio reproborum qui ponentur a sinistris.
Ite maledicti in ignem eternum
qui paratus est dyabolo et angelis
eius. Super genua flectendo
abrenunciat omnibus beneficiis
que per pedibus fient nisi
dicat verum. Manum ad librum
ponendo abrenunciat omnibus b[o]-
nis operibus sicut sunt elemo-
sine et alia. Et signa fecit
contestando librum abrenunciat

alia

tij

qrt

teste vero invocat q Aliud e testimoniu dei veritati dato· qd fit cu ds auctor vite sacre scriptu indu[illegible] Et aliud e testimoniu dei [illegible] [illegible] qd fit i iuramento / [illegible] ne sit [illegible] iuramentu testimonij [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testimoniu dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] respiend[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] teste [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] veritate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] in publicu [illegible] [illegible] occulta· Alio° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Aliq[illegible] a quo nob[illegible] defendat.

Ca xv

Vd aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] In una dispones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est

i mortalitat / Integitas Salomonis i pnti & i pcedentibz duob ca pitlis e ydolatriq destruct & veri dei cultu hoibz psuade / hoc aut in isto capitlo p duas vias aggredit· Na pmo qmedat diuinaz bonitate ppt qua omis [illegible] tota [illegible] [illegible] [illegible] ydolo[illegible] [illegible] ppt qua omis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pt ibi Nolem in errore [illegible] [illegible] p° ponit diuinaz qmeda[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qmedacoinz [illegible] 2a pt i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qua[illegible] q maxie moner [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] liberi[illegible] [illegible] [illegible] / Virtus i pmissione [illegible] multa pmittes et pauca [illegible] solues [illegible] [illegible] habet [illegible] [illegible] devotos / Pacia i exspectacoe [illegible] em q ho subito [illegible] [illegible] pcedit ad sui [illegible] dat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] venia [illegible] offensis Et [illegible] [illegible] [illegible] dispositioe / q una dni facit [illegible] devotos / [illegible] [illegible] ad ista [illegible] sic Tu aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] largiendo [illegible] promissa adimplendo / pa[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Altissi[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] · In una [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magis qmedacois [illegible] [illegible] em [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] statu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sua [illegible] puniendi / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] puniendi· Et h [illegible]

[illegible]

possid3 · sive sint pecora · sive
bestie et pdestinata / pecora enim
hz sb dnio suo · s3 illud mu st
apd eu · si d'ecad · Stultorum in
finitus e nus ... · arisme
tice sic loquitur de ...

[illegible]

... mi laquech
i · ... ac
... e ... et
... mods ... i ·
... mods et ...
... ab ... ...
... radius i ...

A Beato di² bat scti hug[?] scti
i. spina at arbor spinosa qz c
scti di² cecidit ext a scti
qz grat pccat ai pugat

exthit Addit em nob pecunit
bz tpus ut gteram² Exeq de
rege ezechia x ti R z 8 cui di
xit dns diebz tuis qndecim
anos Dubthit quqz malos
z impeditores qnet² mē ut
pficiam qz psi 26 d² Dnsmire
tue pbtto mgra cognescent
Et ideo gsulit p apłm z ad Tess
z 8 bstrahite vos ab om fre
inordinate ambulante Duplat
nob spnalia i priti ut suffi ciant
qz dat nob vtutes ta nales
qz gtuitas ft i² psi 31 omes
domestici eius vestiti sut dupli
cibz i fucō duplice stolam
qz ta in corpe qz i aia gtifi
cati erunt ft i² ysa 61 in tra
sua duplicia possidebunt Dimi
diat penas quas iuste me
ru² qz longe cit gdigm pur
ḡ tri aq pena possit estimari
pcto mortli gdigna Vn illud
b² Zach 5 dimidia pte fore
ligni qd est potestas mee re
linquo Multiplicat in nob do
na z bnficia orones nras
exandiendo vn ps In qcuqz
die inuocauero te exaudi me
multiplicabis in aia mea vtute
Diuidit etia gras gtis datas
z diuisit pmit diuisiue gnat ut
oms fideles i ecclia se inuice
supportare valeat Vn simam
apli i ad Cor 12 diuisiones gra
ru sut Idē aut sps diuidēs singlis
put vult Vz radices tribuet
bn pulsas cogitaciones a qbz
qua similia oriunt iudicia de
iudabit ft i² psi 17 Cogita
impior exadicabit² Dnt i²
iusti multip² gputari Nōnq
aliqz alit gputat sena scales
eu posito Alr vsuraris de
supplio Alit ycouomus i p
curator domus Alit gputat
nob demones Prmus gputat
ad calumpnandu 29 ad iuste

molienda Tertius ad iuste re
munerandu qrtus ad deuorad
Isto alit gputat nobcu deo
ret z alit hom z arrogates
homes z alit ds z angeli
bti nos expectantes Demones
gputat ad calumniad tu°
Vn sic flux auditor gputq
calumniandi ponit posita vl
balinū illas expensas dili
gentissime gputat i qbz videt
eu apls neglexisse Ita de
mon gputat nobiscu tm o
petis nris i qbz neglecti sunt
portat ei tabulas pcata q pl
letam in sceltz pctorz qz in
floribz meritorz qbz d² Iob 30
pur hq de letabant² z eē so
sentibz delicias gputabant
Sedo gputat mo vsurariorz st
hoies arrogates Ilh ei gpu
tat mo vsuraru solz vsurari
vendit tpus qz p solo lapsu
tpis plq pripit qz debet z
istu modu gputandi hnt alig
pue q cu sint iuuetus tpa
transierunt ociose sicqz
mito vtuose ex solo lapsu
tpis z mad defecu honorem
vendicat senectuti sites a
tiqs ymagines i qbz sunt in
opinqz vl vetus inde est
minus donec fuerint 60 ano
Et ete illud Lucan e illicitu
qz no attendz meto vl vtut
ſz lapsu tpis vl senitutis Eta
quid dt Sapiencie 4 sene
cty em venerabilis e i no diut
na neqz mio anor gputata
cani at st sēs z etas senectu
vita imaculata Et ideo iuue
nes q vtutz honores i seni
tute vendicare gponite mini
mi in iuuentute Non ociosi s
studiosi insiste laboribz z
inquirat dn valeas habē in cor
z ricces ingenium possidet in
mete Vn gsulit Cumdy d'ar

Adda

gra 2z

i scti bg i ysia bg

ct

e [illegible] z si du [illegible] am
sit volare laborat Ita [illegible]
[illegible] pene cita pede
[illegible] [illegible] vnda
[illegible] hora redit [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] pma
[illegible] nisi [illegible] in
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] honorat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] angeli [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] fide [illegible]
[illegible]
[illegible] fide [illegible] operibus [illegible]
[illegible]
[illegible] fide viuit fides operibus [illegible]
[illegible] Mala e [illegible] venienti [illegible]

[illegible] vincetur aduc [illegible] Non suffi
[illegible] credere et credendo torpelle
[illegible] sit operibus mortua e[illegible]
[illegible] [illegible] Exur
gat [illegible] fide [illegible] in
actu [illegible]
[illegible] de vita [illegible] sit [illegible]
[illegible] te estimet [illegible] solo no
[illegible] blandiatur [illegible]
[illegible] audie a
[illegible] non
[illegible] laboret o
[illegible] sint [illegible]
[illegible] habeat [illegible] possit
[illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] ore
[illegible] ad edifi
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] blasfemia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] vobis
[illegible] [illegible] filiis
[illegible]
[illegible] semet
[illegible] oblatum et hostiam
[illegible]
[illegible] iudicia [illegible]
[illegible] sic decet [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] custo
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] qui [illegible]

genupiscit alienas / q' ut se sati
at diuite plures efficit indige
tes / q luceris gaudz minis / q'
d' alienis laboribus cibu capit /
q in peccatoru dita intuitu / cuius os
assidue viola medacio / cuius
labia no nisi indigna & obsce
na & scelesta loquntur & ipsa
cum eu iubeat distribue sua
vadit aliena / & ad ecclesiam
tam audent accedit / & timere
temere & importune impastu
manus expandit ad celu / illi
cito raptu & mortetu erunt
violatas / & illo ore sacrilego atq
polluto / q pauperu fuat sta
locutus & ipsa preces ad dominu di
git / Sic qui michi sic (?) gsimilis sit
mali / preces fudit Adonai (?)
Cd d' agis spondens & miser
qd te maiori omne pondera
guas / qd deo geptu & iniuria
irrogas / Cd ad pnomen cele
rius ita pene fuit scelitas
ad deu porrigis manus / ad qs
ille no aspicit q no s' sunt
& immaculatas manus sed inficit
offitium / Et quamuis sic multipli
cent preces tn lechoiant
sic scriptu est / Cu extenderitis
manus vras auferam faciem mea
a vobis / Et si multiplicaueritis p
ces vras no exaudiam / manus
enim vre plene sunt sanguine /
Lauamini & mundi estote & au
ferte nequitias a cordibus vris /
Dn sic ille gsenus esse dignt & atq
& sue innocentie fidens / q ad dum
manus extendit & porrigit in
noxias cu aptus dicat / Volo
aut vos orare in omni loco leua
tes sanctas manus / Ille aut multo
ad dum extollit manus / ille
preces bo gsria fudit q pt di
cere / Tu nosti dne qz sic qz
innocentes sunt pure sic ab omni
fraude & iniuria & rapina
quas ad te expando manus

qz iusta & immaculata labia &
ab ore mendacio libera / qbus tu in
misericordias preces fudo / Sed timeo
q iam e clusus / qz pauci sunt vo
electi / bz multi vocati sicut ang
vbi supra / Unde mia &
parla dicuntur d' dno / Iustus & p
phia eius preueniet me / Item mia
d' eo sp / Tu es patria mea /
Methaphorice tn dum d' deo ch
ac spe sm ethologiam d' tres
po / Et mia qui miseria cord
dimidiet / sic sumitur ante
Celi no indiget mia sem en
nulla est miseria / sicut ostendo
mia solum est in terra & in infer
nis / scilicet hominibus & in bonis / & ipe
ama dicitur qui attentis considera
tis rigore / sic aut propter
dicitur aspra & vitas obliuiscitur
si illa vitas sm rigore procedu
aspra aut hic rigore tempat
remmeniat sm mediatum & p
merens aut gdignum / sic mia e
enam in celo & in infernis / ad d'
mia q inuta similis bis gdlue
corda / sic una maxie e in c
lo & in dno / qui hz deus sit iust
& miscors / tn & spera de ei in
rem pocius qz iustu esse / q
bus hz requiritur ad gplendu opus
ime ri voluntas eius / sz ad co
plendu opus iustitie requiritur
ex pte homis aliquid sicut
exigentia meritoru / Dn mia d
pz in effectibus beneficiorum / dat e
reis venia dimittendo tam
peti reatum / qz peti seqlas /
bus duabus uis / & spiritualiter cumb
iniquitatibus tuis / q ad primum / q
sanat omnes infirmitates tuas /
q ad sm / p te largite iustitie
gratiae / dando s virtutis habitu &
virtutis motum / ut p primu facit
hoiem deo gratum / ac vitam eterna d
gnum / p sm aut ut augeat
eius meritum / Dn pt q conat
te / mia q ad primum & in misi

cum hq° ad 2m [illegible] d' com
que/ Ite mia [illegible] fetis [illegible]
& h° [illegible] qz nile ni spe [illegible]
[illegible] d' qb3 [illegible] repleb
[illegible] desideri [illegible] ad [illegible]
[illegible] ut agla [illegible]
quo ad 3m [illegible]
[illegible] paciens [illegible]
[illegible]

an [illegible]
[illegible] nat hommi male
[illegible] excogitat° nec
[illegible] labor [illegible]
[illegible] sculptura [illegible] colores
[illegible] dat [illegible] mor
tue [illegible]
malorum [illegible] mor
te q° [illegible]
[illegible] diligunt [illegible]
[illegible] in isto capitulo [illegible]
duob3 [illegible] ydolatrie
[illegible] cultu [illegible]
homis [illegible] publi
[illegible] ydolatria

[illegible] ydolatrie [illegible] quor
[illegible] ydoli [illegible] malam for
malem [illegible]
forma [illegible] ydoli vana [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sine lapis sine lignum
[illegible]
[illegible]

[illegible] ydoli [illegible]
ydola [illegible]
[illegible] ydolatrandi vel desiendi
[illegible] ydolorum [illegible]
[illegible] umbra [illegible] umbra
[illegible] labor [illegible]
[illegible] sculptura [illegible] colores
[illegible] forma [illegible]
[illegible] amore

reuerentie & delectant ydolo colendo / & talis insensatus diligit mortuum & non viuentis ymaginis effigiem sine anima sicut fecit pigmalion de quo x methamorphoseos narrat ouidius / Consequenter ibi malorum cultores / Ostendit qua pena digni sunt / Et distinguit tres penas quarum tres pertinent ad cultores / tercia ad fautores idolorum Ad cultores pertinent sperantes diligentes & volentes Ad fautores qui ea operantur omnes isti digni sunt morte scilicet infernali vnde ps dicit oues in inferno positi sunt & mors depascet eos Nota in vita labor sine fructu ... medium est quia locus vite presentis medium est inter celum & infernum / In celo enim sunt in capite quies sine labore in inferno quidem labor sine quiete / In celo est summa quies & nullus labor / vnde apocalipsis xiiii° Amodo iam dicit spiritus ut requiescant a laboribus suis Et in inferno est summus labor & nulla quies vnde ps laborabit in eternum & viuet adhuc in finem Conueniens est quod in medio sit quedam connexio laboris & quietis / tamen plus participat de labore quam de quiete / quia vicinior est inferno quam celum / vnde signanter dicit Job v homo nascitur ad laborem Et apostolus ephesiorum iiii° magis consulendo cuilibet viatori laboret operando manibus suis quod bonum est Et quia status hominum diuisus est in spirituale & secularem / quasi ... ordinat deus in ecclesia ut alii vacarent spiritualibus & alii temporalia ministrarent / Et ideo in ecclesia alios voluit esse prepositos alios subditos vnde officium & labor prepositorum est subditis temporalia ministrare / subditorum ministerium est spiritualibus studiis insistere / scilicet lectioni oracioni contemplacioni vacare / psalmis ymnis & canticis spiritualibus celesti deo cottidie deseruire /

Nota

Item ... ac seculares ... preceptores laborent ... studio ... corporalibus ... eam ... spirituales ... laboris ... [illegible] ... Item ... laborantes operantes manibus ... [illegible] ... [illegible] ... laborare ... [illegible] ... [illegible] ... operando ... [illegible] ... [illegible] ... in sudore ... laborem ... [illegible] ... [illegible] ... spiritualia ... magnum est ... [illegible] ... [illegible] ... Et ad ... illas ... labore ... [illegible] ... non ... labora ... [illegible] ... [illegible] ... laborem ... [illegible] ... in bono ... magno labore ... laborem ... [illegible] ... [illegible] ... laborando ... [illegible] ... diuitie si affluant nolite cor apponere. sed magis laborandum est

Pygmalion eius occupata cipro ibidem regnaret et scelestissimas ibi comperisset mulieres et omni libidini obsequentes vicio offensus vita celibem diu disposuit ducere quia valebat ingenio et artificiosas habet manus finxit poete cum sic ex candidissimo ebore femineam sculpsisse ymaginem / ea quam inepta desiderium suum lineamentis atque decore ... per omnia / in qua cum ingeniosus sic et artem inueniret sua / et venustatem ymaginis commendaret / in dilectum eius ... et feruore maiori cupiebat eam esse feminam / orauit quam venerem ea tempestate celeberrimam insule deam ut amorem eam / et suum faceret amorem sensibilem / nec effectu caruit preces / femina vera facta est Et adiciens pygmalion gaudio plena / qui voti compos esset / eius vsus est gaudio / et eius ... grauida facta est / et quam peperit filium / quem paphum ipse pigea vocauit / ... sibi morienti reliquit heredem ... si quid plus eburnea velit ymago / ingenio ... poetico ... vim artificio fabricata videndus est arbitror cum eum pygmalion ... preclarum ... etate ...

ut victum et amictum ... [illegible]
... [illegible]

[illegible]

tenuit cursus ingreditur via quam non
... [illegible]
labor ... [illegible]

[illegible]

de labore

[illegible]

pudicicia esset, cum sibi ... [illegible]
... [illegible]
desiderat ... [illegible] ... in voto ... [illegible]

Habuit velut tres sunt homines a
mane usque ad vesperam molentes
horum itaque primus quicquid molit
in saccum suscipit et abscondit.
Alter vero partem capit partem in flumine
negligentia cadere sinit partem vero a ven-
to rapi permittit. Tertius autem
quicquid molit in petus fluminis secum
tollit vel ventus dissolvit. Veni-
ente vespere quando a labore cessatur
et fructus laborum inquiritur quod putas
singulorum habuimus. Qui farinam totam
servavit totum laborem suum bene
recognovit. Qui vero partem habuit colle-
git inde letatus licet quod habuit inde
mestus quod vento vel flumine ami-
sit. Ille vero totum amisit eo quod totum
fuit flumen percussum et vento acceptum.
Vero vero gloria designatur in mane.
Molendinum quod toto die molit.
Primus labor est hominis scilicet a ma-
ne usque ad vesperam usque fuit.
Mane nobis erat quando nati sumus.
Vespera vero erit quando per mortem de-
bitum hinc transibimus. Tempus itaque
primum est dies hic laborandi dem[illegible]
vel in vespera vita nostra et sic mola
introducta ad eundem locum rever-
titur. Sic labor iste singulis an-
nis more solito revertitur. Quod
namque aratur seminatur metitur
panificatur pistatur comeditur
hoc ad idem revertitur. In vespera autem
cum dicetur Voca operarios et redde
illis mercedem. Letabuntur isti
tota servata farina id est vita sua
tota. Alii vero qui non eam totam servaverunt
in hoc mesti erunt. Letantur tamen quia
ex parte laboris sui donum re-
cognoverunt. Ubi alii qui omne tempus
suum in vanitate posuerunt et quod
fecerunt non ab humana laude ab
sconderunt. Qui omne studium vite
sue in decursu fluminis preciput-
farinam consumpta vento commitit-
tur. Unde in fine pane vite eterne ca-
rebunt. Unde Anselmus
Isti fatue laborantes dicere possunt

de luca v. per totam noctem labora-
tes nichil cepimus. Et petrus Item Johannes
Et sine ipso factum est nichil. Tertius
labor est penitentie et gratie. Un-
de narrat Sextus Julius Stratage-
matum li. i. c. vi. quod Cirus rex persarum
volens animos suorum excitare ad bel-
lum quod meditabatur vestem est tante
la quod dixit exercitui ad quandam
silvam vel primo toto die magnis
laboribus occupatus in silva illa
succidenda. In crastino autem ius-
sit epulas lautissimas parari
et exercitum cum gaudio et tripudio
convivari et convenientes post convivia in-
terrogavit quis illorum dierum duorum
magis placeret. Respondent
quod dies secundus plus placuit quam
primus. Quibus ille Sciatis dicit
per laborem hesternum pervenistis ad
convivium hodiernum. Sic felices
utique esse non poteritis nisi primi me
ros vixeritis. Hec etiam moraliter
De peccatorum morte remissis Est
vita et cena in qua volumus
hemus pervenire laborem primo et hu-
militatem subire. Unde psalmista per penitentiam
Vide humilitatem meam et laborem
meum et dimitte universa deli-
cta mea. Hieronymus Ego fuit sim-
labor in quo tamen alibi Laboravi in
gemitu meo lavabo
per singulas noctes lectum meum.
Tertius labor doctoris est labor
studentium et scolasticorum de quo
labore sic loquitur Seneca Non est inge-
niis tam labores quod possunt
alios labor vincat philosophia in-
geniosum iam faciat quia et ille homi-
nem qui laboret. Aristoteles non
suscepit philosophia ingeniosum se
effecit. Hinc Jeronimus In stu-
diis septimanas et vita ebrietatis de
scendo usque ad fatigationem labo-
raret. Seipsum per hoc poeticum con-
fortare solebat. Labor improbus
omnia vincit. Iste labor est in stu-
dendo loquendo et scribendo ut

Ductor cecus est dolendus prelatus. Racio est: quia sicut se habet oculus in corpore, ita se habet prelatus in ecclesia que est corpus Christi misticum, cuius oculi sunt prelati intuentes [illegible] ipsorum visu dirigi in eum. Mathei 6: Lucerna corporis tui est oculus tuus. Prelatus est lucerna corporis mistici, scilicet multitudinis ecclesie. Et sequitur ibidem: Si oculus tuus fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit. Et econverso: si oculus tuus fuerit nequam, totum corpus tuum tenebrosum erit. Quia si prelatus est nequam, vix subditus iustus esse poterit, eo quod subditus in sua actione quodammodo dependet a suo prelato in hiis omnibus eius et exemplis sancte vite. Secundo in figura 2 Reg. 27 [illegible] est inante monstratum est. x. Item in prelato quod mors alterius debet esse in vita, quia prelatus dum peccat non se tantum sed etiam frequenter scandalo suo et subditum occidit. Figura huius 1 Reg. 31: cum pugnaret Philistiim contra Israel, versum est super Saul totum prelium, et sagittarii [illegible] vulneraverunt atque irruit super gladium suum. Quod videns armiger eius, quod mortuus esset, irruit et ipse et mortui sunt ambo. Applica per Saul quemlibet in tempore abutentem in temporibus malis prelatum qui prave abutitur officio suo pastorali, [illegible] hominibus, sed deficiens in moribus ferit seu super ipsum ruit totum pondus [illegible] spiritualis, quia sagitte [illegible] dum [illegible] eum ingreditur. Ezechielis [illegible] sagittis [illegible] sentencie [illegible] super gladium suum qui sponte [illegible]. Et hoc [illegible] armiger eius subditus suus prelati exemplo [illegible] audacia [illegible] peccato mortali se occidendo. Secundo dicit Gregorius in [illegible] prelatus tot mortibus dignus est.

quem [illegible] ad [illegible] dissimiletur. Ceterum [illegible] prelatura [illegible] vita et statu [illegible] [illegible]

[illegible]

Lectio [illegible]

S[illegible]

[illegible]

[illegible] vestra [illegible] indigeri [illegible] ab [illegible]

[illegible]

vide bessr...

et

[illegible]

moriemini. Si aut(em) sp(irit)u facta car-
nis mortificaveritis, vivetis. Un-

[illegible]

[illegible]

utrique

minoris

[illegible]

secundum [illegible] qui in h[oc]
vocati estis ut benedictionem he-
reditate possideatis [illegible] Dauid
[illegible] benignus [illegible] paciens [illegible]
[illegible] quidquid vult ut [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Joh[annis] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pauperes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] de vera [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pauper fuerit [illegible] nec
[illegible]
[illegible]
[illegible] Absit ut huius [illegible]
[illegible] Absit ut dei filius possit
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] dei [illegible] in illo [illegible]
elemosina [illegible]
[illegible]
[illegible] pauperes [illegible]
[illegible]
[illegible] pauperi [illegible]
[illegible]
[illegible] pauperes [illegible]
[illegible]
[illegible] alterius onera su-
stentans [illegible] s[ecundu]m Aug[ustinum] de verbis

De h[oc] s[upe]r Luca[m] s[er]mone [illegible] de e-
pulone et lazaro qui divites a-
varos [illegible] elemosinam facere nolunt
[illegible] lazaro esurienti [illegible]
passo hortando nos ad elemo-
sinam faciendam [illegible] Ad litte-
ram [illegible] epulabatur [illegible]
[illegible] magnifice [illegible]
[illegible]
[illegible] Ambo [illegible]
ambo [illegible] ambo [illegible]
sed non ambo equales [illegible]
[illegible]
[illegible] morte [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
te. Cum sedet [illegible]
pauper iste donaret [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] nec
deum timet nec homi-

[illegible] non propter [illegible] non [illegible] obiiciat [illegible] operibus [illegible] opera [illegible]

ipse accipe, da pauperi si non vis [illegible] da in terra, ut tibi reddatur in celo [illegible] oblivisceris [illegible] pauperi [illegible] miserere [illegible] elemosina [illegible] sit actus virtutis

Quarto notandum [illegible] q. 22 ar. 1 [illegible] actus ad illam virtutem requiritur [illegible] actus [illegible] elemosina [illegible] misericordia [illegible] actus [illegible] virtutis [illegible] elemosina [illegible] virtus [illegible]

claritatē attribui alterī virtuti sic im-
perium et ordinationi ad suum finem
Et hoc modo dare elemosinam po-
nitur opera satisfactoria in quantum
imperatur in defectum pacientis
ordinatur ad satisfaciendum pro cul-
pa. Secundum autem quod ordinatur ad pa-
candum deo hoc idem sacrificium. Et sic
imperatur a legia [illegible] promittere
ad libitum [illegible] ne deo fiet [illegible].
[illegible] Maria virgo

Sed et illi [illegible] non qui labo-
rat in ... hec [illegible] bonus vi-
ta illi est [illegible] adorabant an-
[illegible] argentum [illegible] et era-
[illegible] in [illegible] et gloria proferunt. quem
[illegible] simulacrum fingere [illegible]
... eius [illegible] eciam simula-
cra spes illius quem inspiraverat
[illegible] qui ... infunderunt [illegible] qui inspiravit
illi animam. Et [illegible] operatus est
et qui insufflavit ei spiritum vita-
lem. Postquam [illegible] et [illegible]
ydola fabricancium ex parte ma-
terialis et formalis. In ista parte
reprobat eorum vanitatem ex parte
cause efficientis. Et hoc [illegible] vili-
ste de luto. Nam [illegible] ydo-
li est vilior [illegible] magis sunt
detestabiles ydola fabricantes.
Et tamen illi eciam ydola adoran-
tes [illegible] [illegible] salomon spiritu sancto
afflatus [illegible] [illegible] figulos
[illegible] digitis [illegible] ydola
[illegible] fabricantes de materia fictili.
Et eciam hoc duo facit. Primo eos ab-
solute vituperat. Secundo eos fab-
ricatores ydolorum alius [illegible] parat [illegible].
Hic enim [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dicto facit. Nam primo [illegible]
[illegible] arguit de neglige-
[illegible] [illegible] [illegible] ad la-
borem [illegible]. Et corporalem fragi-
litatem. Secundo eos [illegible] arguit de
vehemencia [illegible] opinionis eciam
vite [illegible] bonitatem. Tercia [illegible]
ibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] facit. Nam primo arguit eos

de negligencia. Secundo de vana gloria. Tercio
de spe simulacra. [illegible] de igno-
[illegible] [illegible]. Negligencia [illegible]
[illegible] eo quod non curat de suo
labore [illegible] nec de sua vi-
[illegible] [illegible] [illegible] ad hoc de [illegible]
[illegible] [illegible] illi non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible] negligenciam patenter [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] laborat [illegible]
te sue [illegible] non [illegible]
[illegible]. Secundo vana gloria [illegible]
[illegible] [illegible] cum nobilibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de luto [illegible]
alius in metallo. [illegible] [illegible]
[illegible] illos qui operantur in ere vel in
[illegible] metallo. [illegible] et gloriam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] opus suum opibus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] simulacra
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
negligencia et vana gloria [illegible]
[illegible] eorum spes simulacra de
ydolorum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] ex [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] qui adorat [illegible]
ydolum de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] obiectum sic [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] spes illius [illegible]
adorat ydolum de luto [illegible]
vilior ipso luto vita illius [illegible]
adorans et cum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vite [illegible]
[illegible] [illegible] in luto [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] eos de ignorancia [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quo [illegible]

vescunt^r semp^r i frequent^r sana
Et si me^s pseidet aq^a infirma^r
illa pot^s sic infirmat^r q^r homi
voluptas p^r varietates cibo^r
prouenit sagina ... vo est q^r a
... simpl^r facilius digeruntur
... stomacho ... medic^e cibo
... reficit infirmu^m ... quod
... debilis facilius ... cibu^m
... conuertat / ... vo e. q^r
... capiunt nocet ... vinu^m
... idem vinum ... comitit^r sup
... vi... cibo^r ... digerere
plus ... resistit ... q^r ... cibo^r
... conuertit ... ... vo
est q^r q^m simplex cibus sumit^r, si
postea infirmat^r, facilius cum
sit infirmitas ... et q^m
... et ... si vero a cibo
... totaliter abstineat ... minu
... q^r si multi et varij
... nesciret ... de multis
possit imputare ... simplex dieta
salubrior ... q^r in ...
... vo e ... q^r diu per ab-
... ... stomacho ... diuersa
... ... aqua ... vine fe-
... ex parte sui ... ... di-
gerat ... ... adhuc
cruda. Illud aute^m q^d plus in
stomachu^m manens digestiore^m
... expectat ... id
q^d e^t postea digerendu^m corrumpit^r
et acetosum fit ... ...
... ... cibi ... cibu^s vni-
formis ... ... vniformiter dige-
rit^r ... ... hu-
... stomacho ... ...
... ... simplex est
salubrior ... digestioni ... a
... multiplici ... ... pote-
... et diuites ... ...
varijs vescunt^r cibo^r ... ...
frequentius infirma^t ... citius
moriunt^r. Et ideo omis potesta-
tu^m ... vita q^r in multis est
non deuit infirmitas ... ...
... abstinens est adiciet vitam

hunc gemdat ... ...
... ... morbos multa ... ...
fecerunt. ista tamen ... vite
non e^t ... nobis ... ... con-
sideret q^r sic ... ...
... ... fe^r.
vt molestie eius q^r ... ... vin-
ci non poterat ... exigui te-
porentis ... ...
et cum tedio e^t ... ...
... vita p^ns affligendus ... ...
... sic ... ... Aug^s ...
allegata. Et ... ...
... ... considera^t ... ... pe-
na e^t in ... e^t tamen ... q^r
vita ... ... miserijs.
... ...
... ... consilio dei
agit^r ne ... ...
... vita ... in via ... via
... e^t vita p^ns q^r ad patriam
tendit^r ... ... dei consulto in
dicto ... ...
ne ... ... diligamus ... ...
... ... Salomon q^m in
... q^r fuerunt sub sole ... ...
vidit ... afflictione spiritus. Et ideo di-
xit Eccl. ... ... me vite
mee videntem mala vniuersa e^e
sub sole et cuncta vanitatem et affli-
ctione^m spiritus ... ... in
... ...
... aqua dulcis ... mole-
... non sustinet ... aqua
salsa ... ... e^t quia
aq^a salsa e^t corpulentior et den-
sior q^r aqua dulcis ... si ouum
ponat^r in aqua salsa supna-
tat ... in aq^a dulci ... ...
Et aq^a ignorantes ... ...
... ...
... i^n mari ... fue-
runt i^n fluuibus ... ...
et ideo ... ... nauigari
in mari q^r in fluuibus ... ...
aqua maris est vita p^ns ...
... ... q^r est nimis salsa
et amara ... ... bona

cuncta virtutibus et generis. Illud
primum. 21 Tertia est qui navis insti-
toris portans de longe panem.
Ista ergo bona persona multo secu-
rius navigat in aquam presentis
adversitatis quam in prosperitate et deliciis
ut dicat Isaias 38 Domine si sic
vivitur et in talibus vita spiritus mei
corripies me et vivificabis me.
Ecce in pace amaritudo mea amaris-
sima quia tota per primum absolve-
batur enim Ulixes prolem te
in pena 22. Tunc post comesti-
onem eorum quae sunt stiptica et pontica
vel austera quae non multum laudan-
tur dicunt secundum gustatorem vinum
et aqua et illud omnes possunt videre
dulcior. Causa est dicta quia gustum
magis apparet et relinquit
imbutum sensum gustum. Alia quia per
talia aperiuntur pori linguae et or-
ganorum gustus et sic potus me-
lius penetrat et dulcius ad-
haeret. Istorum vinum perpetue co-
enditum melius sapiet anime
postquam amara vite presentis degusta-
verit. Sic exceditur tenebris
fit lux magis accepta. Unde
Job 3. lux et vita his qui in ama-
ritudine anime sunt. Tertio haec vita
presentis est in bonis ambiguitate. Unde
Ecclesiastes 9 Sunt iusti atque sapien-
tes et opera eorum in manu dei et tamen
finem suum nescit homo sed omnia in
futurum servantur incerta. Et ideo
docet Seneca quod virtuosi debent in
opinione et contemptu mortis
mori antequam finiat vita sua
et consummare vitam ante mortem sic
dicit Seneca epistola 22. Sic est pulcrum est
consummare vitam ante mortem et ex-
pectare securus reliquam sui tem-
poris partem. Tales erant illi quibus
apostolus loquebatur ad Colossenses 3 Mor-
tui enim estis et vita vestra abscondita
vita est cum Christo in deo. Additio
mors enim est qui porta ante
quam omnes viri sunt congregati.

perfusione eandem quod unicuique illecem-
bris congregatur ante portam
ad quam nonnunquam nulla via est ad eo
longa dummodo sit finita quia per iti-
neratum assidue agitur consumatur
et ad terminum perducitur. Spiritualiter vita
vita est quasi quedam via inclusa
seu terminata terminis nativitatis
et mortis. Ideo quia viatores omnes
sumus. Ideo quod nos omnes devenire
ad terminum et ad portam id est ad mortem
quae dicitur esse finis vite presentis et ini-
cium sequentis. Verum alia est por-
ta dicta ardua et per seram stric-
tum quod euntes ingredi in ea debent
expeditos agiles ne ponderibus
aliquibus impedimentis previenti in porta
deficerent et ab introitu forent ex-
clusi. Spiritualiter quod tales cupien-
tes vitam futuram per portam mortis
ingredientur intrare. Et sic in via presenti
se preparare ut in die transitus de-
positis ponderibus non cogantur ex-
cludi a demonibus quia paratus est tunc
intrare et comprimentes peccatores quos
ponderibus peccatorum occupatos
reperiet. Unde Job 5 longe fient
filii eius a salute et conterentur
in porta. Unde Jeremias 17 haec dicit
ubi dominus legitur per Jeremiam dicens
Custodite vias vestras et
nolite portare pondera in die
sabbati nec inferatis per portas
Jerusalem. Et infra modicum Non
inferatis onera per portas ci-
vitatis huius in die sabbati ingre-
dientur per portas civitatis huius
reges et principes sedentes super
solium David viri Juda et ha-
bitatores Jerusalem et habitabitur civi-
tas hec in sempiternum. Hec
Spiritualiter per diem sabbati quod dicitur requi-
es et qui est dies ebdomade
ultimus intelligendi hominis ultimum
diem id est diem mortis in quo non
licebit plenis ponderibus mo-
rientibus ingredi. Non enim bonum tunc
punitur petere pondere a deponi.

Via
dulcior

31

3 2
[illegible]

nescit homo an amore
vel odio dignus sit
et infra nescit homo
finem suum sed sicut pisces
capiuntur hamo et a-
ves quae laqueo capiuntur la-
queo sic homo capitur
tempore malo

non enim [illegible] tunc [illegible] confi-
teri et a peccatis nostris alleviare. Pro-
verbiorum 24. Orate ut non fiat fu-
ga vestra in sabbato. Oportet enim
nos quamdiu in ista vita arida
et adunata [illegible] humana natura que est
tunc ardens [illegible] insuper prius dispo-
sita [illegible] [illegible] non potest
quod libere [illegible] portari. Et [illegible]
ad patriam [illegible] super deum est. Per
[illegible] [illegible] perditis regnis terre
[illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in virtutibus et q
[illegible] principia incipi-
[illegible] resistendum et defendendo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et si [illegible] [illegible]
ipsorum fragilitate. Confessionem et
[illegible] [illegible] depone [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
nite humane [illegible] quam que
est omnibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quando possibile fuit ex
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ubi est visio pacis et-
[illegible] Non enim [illegible] [illegible]
potest [illegible] [illegible] Non
[illegible] [illegible] [illegible] sunt
portata qui non [illegible] mortem
[illegible] non [illegible] mortale
[illegible] [illegible] mor-
tem metuat [illegible] vitam p-
[illegible] [illegible] corpore [illegible]
[illegible] in [illegible] requirere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Sed et aestimaverunt lusu-
m esse vitam nostram et conversa-
tionem vitae compositam ad lu-
crum et oportere undecumque etiam
ex malo acquirere. Hic enim scit
se super omnes delinquere qui ex
terre materia fragilia vasa et
sculptilia fingit. Omnes enim in-
sipientes et infelices supra mo-
dum anime superbi sunt inimici po-
puli tui et improperantes illi

Postquam Salomon spiritu sancto inspi-
ratus redarguit idolatras de ne-
gligentia bone considerationis circa corporis
fragilitatem. In ista parte redar-
guit eos super opinionem circa vitam
humanam moralem. [illegible] est autem
opinio ipsorum de conversatione humana
qui non [illegible] considerationem ordinari
debeat ad duo, scilicet ad delectationes
et delectare et ad possessiones sive
ad divitias. Et hoc est quod dicit: Sed et
estimaverunt lusum esse vitam nostram.
lusum vel ludum vel lucrum, hoc est
delectationes vel voluptates estimaverunt
esse finem vel premium vitae humanae. Et
ne [illegible] aliud sollicitare
debeat nisi [illegible] delectationibus et
voluptatibus [illegible] et cum hoc ha-
bendo divitias. Et conversationem estima-
verunt [illegible] quod estimaverunt
conversationem vite hominis de [illegible]
[illegible] ordinatam ad lucrum [illegible] di-
vitias. Et [illegible] videlicet sive
iuste sive iniuste etiam ex malo
acquirere. Et [illegible] figuli
[illegible] ydola [illegible]
ut possent ea carius vendere
ydolatris. Consequenter ostendit figu-
lum ydola fabricantem et alios
artifices ydolorum [illegible]
[illegible] Et [illegible] duo [illegible]
[illegible] sic [illegible] [illegible]
[illegible] vituperat omnes ydo-
latras generaliter ibi: Omnes autem
insipientes. Dicit ergo de figulo deos
[illegible] [illegible] Hic enim scit
se super omnes delinquere qui ex terre
materia vel fictile fictilia vasa
et sculptilia fingit quod expresse
videt et palpat quod non plus sunt
honoranda sculptilia quam vasa
fragilia. Et non solum iste sed
generaliter omnes ydolatrae sunt insipien-
tes, infelices, superbi, bonorum
inimici, exprobatores populi dei. Unde
subdit Omnes enim insipientes quan-
tum ad cognitionem et infelices
quantum ad estimationem supra modum

No

i xli mensura aut sue tempe bo
nitat superbi sit immunis etiam
sibi populi dei et bonis viris s[e] ope
presequendo et imperantes illis de
ridendo et infamando / Nondum
dicit l[ibe]r extraneum ludendi vitam
nostram / Aristoteles x ethicorum c[apitulo] 9 re
citat opinionem quorundam et improbat qui
posuerunt humanam felicitatem in
operacionibus ludi consistere / et hec eadem
opinio a spiritu sancto inspirata Sa
lomoni reproba[tur] in libro preallegato / ponit enim
Aristoteles vocem que eos movit ad
ponendum felicitatem humanam in ludis.
Et est ista / Illud quod potentes et
divites magis indigent et in quo
maxime delectantur videtur potissime
ad felicitatem pertinere / sed divites
et potentes magis querunt delectaciones
ludi / Unde personae ludentes gra
[ti]ssime eis sunt et preciose / ergo videtur
quod in talibus consistit felicitas /
Sed Aristoteles istam vocem evacuat
propter duo / primo quia non est sufficiens
signum quod felicitas consistat in lu
do propter hoc quod potentes in ludis
maxime delectantur / Ita in talibus
hominibus nichil est singulare quod non
sit singulare in aliis hominibus nisi
potencie et divicie / sed nec potencia
nec divicie faciunt operaciones
earum virtuosas / ergo non sequitur quod dele
ctabile sit ideo virtuosum quia a divitibus
et potentibus queritur / Alia racio /
quia potencie et divicie non conferunt
homini virtutes morales nec in
tellectuales que sunt principia virtuosarum
operacionum / Sed ideo quia illi qui omnino
non sapiunt delectaciones spirituales
que sunt in exercicio virtutum moralium
et intellectualium fugiunt ad virtutes
ad delectaciones corporales / Item tu
propter hoc sequitur quod ille sint simpliciter
eligibiles et propter se / sicut nec sequitur quod
pueri qui carent intellectu et virtu
te / iudicant aliqua preciosa et magni
ponderis / igitur tunc talia modo sequitur
pueris et viris perfectis aliud et alia

preciosa videntur / Illud autem simpliciter est
preciosum et laudabile quod a virtuoso
laudabile iudicatur / Cum igitur potentes
ex potencia sua virtutem non habeant
et honorem / patet quod potentes in lu
dis magis delectantur / ergo felici
tas consistit in ludis / Et tunc arguit
Aristoteles sic contra istam viam [illegible]
sic / Cum ergo felicitas finis sit
humane vite / in operacionibus ludi non
consistit felicitas / quia si ludus
esset finis vite humane / [illegible]
homo [illegible]
[illegible] ludi
quod dicere [illegible]
[illegible]
[illegible]
horam [illegible]
[illegible]
[illegible]
Sed cum felicitas [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] felicitas magis
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ut ad ludum [illegible]
videamus [illegible]
[illegible]
[illegible] nobiliores [illegible]
[illegible]
[illegible] nobilissima [illegible] potest fe
licitas [illegible] hominis
bestiale corporalis delectacionis
[illegible]
[illegible] felicitas [illegible]
[illegible] ludi non sit humane vi
te felicitas [illegible] ludi
[illegible] indiget a
[illegible] corporis [illegible]
[illegible] animi [illegible]
[illegible] et serios [illegible]
[illegible]
hec autem fit per ludum qui consistit in
colloquiis et collacionibus [illegible]
[illegible] ordinatos [illegible]
[illegible] in actu [illegible]

/ [illegible]

aiō tuorequez dato Et kato
interpone vices interdū gaudia
curis. Nōnq. i° ē circa ludū q
ad h° q ludꝰ fiat virtuose tā
requirit̃ vz ꝯdecētia honesta
tis ꝯprudētia in dēminutis ꝯ
ciecia supplicib°. Primū ē q̄d
a virtuosꝯ [illegible] ē honesta
tis ꝯ decētiā [illegible] vz ludꝰ ille
deceat ꝑsonā ludētē decea
ꝑsonas assistētes. Vn̄ alius
ludꝰ ꝯuenit plato ꝯ clerico ꝑu
viro religioso ꝯ alius militi
[illegible] vl̄ seculari. Alius co
ludꝰ deceꝫ pētē ꝯ alius iuue
nē. qr̄ [illegible] decet ꝑū
fingit [illegible] d' asino [illegible]
q [illegible] catulū [illegible]
[illegible] ꝯ [illegible] accepit [illegible]
[illegible] delibāuit q possē
[illegible] diligētē. Et
[illegible] q [illegible] do
[illegible] ei occur
[illegible] modū q̄ [illegible]
[illegible] ē atque
[illegible] catulū
ꝯ sic [illegible] dūo
[illegible] currit asinꝰ
[illegible] antiores hu
[illegible] clamore val
[illegible] Dūs [illegible]
[illegible] fuerūt [illegible]
[illegible] fustigatū
[illegible]
Isto° [illegible] ꝑ̄ apparet q eos de
ceat oēs ludꝰ ꝯ tn̄ ī reciūte
[illegible] Dissolū' vnde sev
[illegible] placer̄ [illegible] ꝑto
[illegible] alius
[illegible] fistulaē. Cū ē [illegible] quidā
[illegible] sufflando [illegible]
[illegible] bucca [illegible]
[illegible] ꝑcuti
[illegible] decere fistulaē
volebat. Consideret q̄ludens
[illegible] sue [illegible] ꝯ honestate
[illegible] ubi [illegible] vel

statū suū deceat ꝯ sup omnia
[illegible] caueat q̄ [illegible] ad petm̄
inclinet. Vn̄ [illegible] d' [illegible] virtuti
b° [illegible] tolerabilia als' delectā
[illegible] credere a vbis q̄
[illegible] abstinēto qr̄ lacētia eoꝝ
[illegible] inuitat [illegible]
magis vultꝯ q̄ fructꝯ ꝯ affa
bles [illegible] medic̄ se
[illegible] ꝯ ss p he
[illegible] vl̄ hominis dig°
ā verecūdia [illegible] reprehensibil ꝯ
[illegible] ꝯ [illegible] inmodeste [illegible]
[illegible] als
[illegible] q̄ [illegible] hoīꝫ [illegible]
[illegible] maligni
[illegible] multa ꝯ
[illegible] d' ista honesta
te ꝯ decētia ī ludo seruanda d'
[illegible] ꝯ ludꝰ
[illegible] ꝯ disspēsā
[illegible] a ludo [illegible]
[illegible] ludꝰ [illegible]
[illegible] dign̄ [illegible]
[illegible] Vn̄ indi
[illegible] ī comedit
[illegible] aliqd̄ [illegible] deri
[illegible] aliqd̄ inepte diceret
[illegible] ludꝰ
[illegible] delectare [illegible] ex
[illegible] magis [illegible] se do
[illegible]
[illegible] ex hilaritate
ꝯ [illegible] idem
[illegible] offic̄ [illegible] nō
[illegible] ludendi [illegible] ea ꝑ
als honestis actionib° nō sit
[illegible] ioco [illegible]
[illegible] vnde
[illegible] d' offic̄ li° i°. Tancam̄
[illegible] relaxare volūꝰ
soluam° [illegible] armonia [illegible] co
[illegible] quedā bone opatn̄
[illegible]
[illegible] decet [illegible]
[illegible] effigiare ge
stu vl̄ [illegible] vl̄ [illegible] ho
[illegible] eos ī talibus

ludꝰ

alr minime

= vel

pcordia delicatis. Item nec minime saltare convenit clericos instru[illegible] decet. Item eciam super concilio ix die aut natali Herodis saltauit Herodiadis, inquit sic. Ubi saltatio ibi dyabolus. nec enim deus ad hoc dedit nobis pedes ut cum camelis saltemus, sed ut cum angelis choros faciamus. In saltibus exultat homines et letantur inimici demones. Tali honestate firmauit se [illegible] virgo filia Raguelis que dixit ut scribitur Thobie 3. Numquam cum ludentibus me miscui, neque cum hiis qui in levitate ambulant participem me prebui. Tercium est quod ludus virtuosus requirit providencia in deum tamen ut ludentes provideat sibi ne ludus suus sit simplex vel iniuriosus et iniuriosus ne quis inde ledatur. Unde michi qui michi dicit sunt prouiderat nisi ut [illegible] faciant nec eciam que per dedia sua contristent et confundant de hyspocke sui et bomolchi et non eutrapeli [illegible] sicut dicitur in iii Ethicorum. Et dicitur talibus secundum philosophum fraudulentus non parcet amico suo et cum deprehensus fuerit dicit ludens feci. Tales ludunt more Saxonis qui tamen se [illegible] assistentes ludens offendit. viii Iudicum 16 Sed numquam virtuose ludens per alterum graciam [illegible] et hoc fecit unde Aristoteles iiii Ethicorum quod quedam gracia sunt contumeliose et quedam non decet [illegible] alicui est cum infamare. Et ideo talia gracia homo virtuose ludens dicere debet sicut hec apud gentiles leges prohibebantur. Sunt autem alia quedam gracia de levibus que potest quis virtuose dicere vel propter delectacionem vel propter hominum emendacionem sicut exponit ibidem sanctus Thomas. Quartum quod ludus virtuosus requirit continencia supplementum ut sic ne nimis frequentetur vel

ne nimis continuetur. Et quod dicit Tullius i de officiis. Ludo et ioco uti licet sed sicut somno et ceteris quietibus, tunc valet cum grauibus seriisque satisfecerimus. Distinguit autem sanctus Thomas ii^a ii^e q. 168 ar. i. tres species ludendi in una quarum verbi ludi principaliter dependent. Est enim ludus turpis et inhonestus qui in sui deformitate imputatur et tales faciebant gentiles coram diis suis in teatris et in templis et iste semper inhibitus est a sanctis [illegible] dist. [illegible] in fine et in multis locis. Alius est ludus devocionis et gaudii spiritualis qualem faciunt [illegible] in die corporis christi et qualem fecit David rex in die sepulture coram archa domini. Unde 2 Reg. 6 c. ubi dicitur Ludebat autem David et omnis Israel coram archa domini in [illegible] lignis fabrefactis in citharis et liris et tympanis et sistris et cymbalis. Tercius est ludus humane consolacionis cuius medietas vocatur Eutrapelia vel eutrapelia id est virtuosa. Eutrapelia virtus dicitur ab Aristotele Eutrapelus qui est ita necessaria humane conversacioni quod eam appellavit eutrapeliam esse [illegible] a Christo quod est super domos [illegible] capitulum [illegible] apud grecum humane [illegible] in ludo propter exponitur sic [illegible] Zach. 8 platee civitatis complebuntur infantibus et puellis ludentibus. C Addicio [illegible] summarie legendo videndum est quod in ludo delectacio non queratur in verbis vel factis turpibus et ne tota [illegible] gravitas anime resolvatur. Item ut ludus sit conveniens sicut congruit tempori persone et loco [illegible] et circumstancie ludi debite. Cuius virtus que dicitur eutrapelia. Unde Seneca Te geras sapienter ut nullus te habeat tamquam asperum nec te contempnat quasi vilem. Vitium secundum

No credo vig⁹ qui dt se euasisse
illesu a sp̄ttaculis aliud ꝑmitteret
cū Dauid videns barsabee la
nātē se ad libidinē pro mouit est
Utrū ludus alee sit licitus No
tandū qꝫ ludus alee ē oīs ludus q̄
lucrū intñr. Et oīa eius ē ph̄i
bitus ꝑ leges sine fiat ꝑ pecunia
ꝑ q̄ua sicut qn ēxt hasta ꝑ pila
iniciendo vl currendo saliendo
vl luctando sꝫ hꝫ sunt ea virtute
corporalis: i ꝑt expmentū fortitu
dinis ꝑ plnb. largi
Ludus aūt aleā qꝫ magnū sit
petrm ꝑ Raymundū pꝫ ex vo
luē q̄ infinitus dicitur. pmū est
desidia ludendi. actus cupidi
tas q̄ ē radix oīm malorum
vt dr̄ apls .i. ad Thimo. 6. tm ē
voluntas spoliandi pxm circa
rapina. tem ē vsura qꝫ hꝫ ꝑ
ꝑssū vult lucrari ꝑ ꝑno ꝑ āni
vl mēses. ꝑ frēti in vita hoc
ꝑ mendacia ꝑ va ociosa ꝑ va
na d'qb ē rō redda reddenda
ꝑ blasfemia circa hes vel
scisma a fide ꝑ corrupto
ꝑximi q̄ ad ludū videndū co
veniunt ex ꝑsuetudine pua quia
frequenter ꝑ ꝑsensiones pari pe
na puniendi sunt ꝑ in fraudē
bonoꝝ ꝑ oīa pꝫ phibentur
ssē insuꝑ ecclie. Nonū amissio
tps vt hꝫ Raymundꝫ ꝑ allegat
decretū ꝑ vñ eis cō
sac ph̄ibet nisi sint sumant
Utrū frit ml'o dubiū ꝫ ludus
pmꝫ impediat. Ex vt q̄ no
ꝑ q̄ ꝑ ꝑsiste ꝑ pmtz
ne impedit. ꝑ in ludis ꝑ
sistit ꝑ ut ꝑ ꝑ Eucardo
go ꝑ ꝑ ꝑ opibus laborib recq̄s
in ꝑpone ꝑ impꝫ ꝑ
oq̄ ꝫ ludi est requies ꝑ
ꝑ. go ꝑ ꝑ opa pmē ꝑ
ludū ꝑ ꝑponit ꝑ no impe
dit. ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ tpꝫ ꝑ
di aliud ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
a tpe flendi

Sꝫ pnie tpus ē tpus flendi
qꝫ pnia ē ꝑmissa flere go non
ē tpus ludendi. ꝑ ꝑ tpꝫ ē
ꝑ ludendi ut sup. dcm est
pmū genꝫ ē ab oībꝫ vitādū
ꝑ ꝑpue a penitentibꝫ q' ꝑ fle
tū plnm colligē ꝑ ꝑ ē
ꝑ ad luxuriā ꝑuocātꝫ
Sꝫ 2m genꝫ ludi pnīꝫ no im
pedit qꝫ ex dēmade fit ꝑ or
ꝑ ꝑ tpantis vn dicit
ꝑ 3 ꝑ 6 Ludā ꝑ vilior fiam
corā dño ꝑ go ꝑ no ꝑ ꝑ
ꝑ. ꝑ ꝑ ludoꝫ ē ꝑ nllaꝫ
tpi ꝑ ꝑ quos ꝑ ludales
vocat ꝑ hi sūt mā virtutis sꝫ
ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ debne
circūstātijs ꝑ laudab' fieri ꝑ
ꝑ ꝑ ꝑ alijs debite co
ꝑ quiꝫ ꝑtingit esse
peccm in eis ꝑ debite circūsta
ꝑ ꝑ. Et in talibꝫ ludis quod
ꝑ ꝑ no ꝑ relinquū.
Et in his ludis ponites ꝑ ꝑ se
aliꝫ ꝑ qꝫ alij ꝑ plna
ꝑ reqiūt ꝑ eis vti mo
derate ꝑ ꝑ ad ꝑ ꝑ
ꝑ ꝑ ad ꝑ ꝑ ꝑ
qbꝫ ho viuit ut pꝫ sup. i ꝑ
toꝫ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ gere
sapiēt ut ꝑ ꝑ ꝑ
ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
Sꝫ vtrū tenea ad ꝑstitu
ꝑ qd qꝫ lucratꝫ ex
ꝑ ꝑ no ꝑ ad ꝑstituꝫ ꝑ
ꝑ sꝫ fraude ꝑ ex mu
tuo ꝑsensu i ludis ꝑ ꝑ
ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
qualitas pꝫ. ꝑ ꝑ ꝑ co
sensꝫ malū no ꝑ
ꝑ ꝑ ꝑ ad ꝑstituꝫ
ꝑ hūc modū ꝑ ꝑ lege ꝑ
toris ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
ne ꝑ ꝑ no ꝑ ꝑ hoc
ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ legi
no ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
subsunt no tenē' ꝑ qꝫ ꝑ

e maioris aucto q' percipit ul
li noce / dicunt alij q' ubi e co
restitucio p ꝯsueĉe approbatam
qꝫ te' rone ꝯsuetudinis ad restitucioꝫ
Vꝫ cui dꝫ fi restitucio · dicunt
aliq' q' no illi q' pdidit · ſꝫ paupi
bꝫ Alij dicunt q' in hoc casu ſe
quida e ꝯsuetudo · ꝫ pt reddi illi
q' pdidit / Alij distinguunt q' si
pdidit tractus ad ludum · eidem fiat
restitucio Si autem pdidit tunc
tunc paupibꝫ · qz ista ratio e con
gruens / Secundum Raymundum in
Summa sc̄da pte · fine / Iste vi
detur velle q' pdens n' b' casu repe
tit nisi qn inuitus ul p nimi
am importunitate attractus fuit
Vꝫ vincens in isto casu so
dꝫ restituere victo In omni alio
paupibꝫ · ꝫ sic locum h't opio
ſupra Glo / Innocencius at j. d'
e. iniui eccle qz plerumqꝫ gnali
loquitur d' ludo · videtur dicere q'
attrahens victum no repetit
ſꝫ attractus sic Vꝫ attrahens lucrans
tenetur victo restituere qz dolo
fecisse videtur Vꝫ pdens no repetit
licet te' attractus restituere Vbi
eciā dt q' si cu' clericis mo
dicum ludit' no tenetur lucrans
restituere · arto ff d' aleatoribꝫ p
totum / hoc dicto / Quid si quis
mutuat ludenti ad taxillos an
pt repetere · dic q' no si ad hoc
mutuat ut ludet Na in pari
cā turpitudinis potior est condicio rei
arto ꝯ d' condicione ob turpem causam lege
ubi autem / Et ait hoc d'z sic tra
didi pecuniam meam meretrici cā
explendi libidinis Et repeta
ab ea Ex quo turpitudo e in utroqꝫ
melior e condicio meretricis si possidet
Hostiensis adhuc addit
alia vij pecā q' fiunt in ludo
p lucro · q' ſꝫ furtum · violencia · c
mēn falsi qd ꝯmitti' i taxillis ·
homicidium · fidantis e deceptio · qz
q' melius ſcit decipere · melius

credit ludere / adulacio / vn dicunt
homines · pulcher ꝫ bonus lusor e
dns meus · ac turpis ꝫ inhone
sta vita Capellatores dixe rex
ſꝫ nunqꝫ pt repeti qd in alea
pdit' · dicunt quidā q' no ūſ pau
peribꝫ e erogāda talis pecunia
arto xiiij · q · ij · No sane Et in
hac opinione fuit placentinus ꝫ
hugo · cum omni turpitudo v'satur
ex pte utriusqꝫ melior e condicio
possidentis ff d' condi · ob turpem
causam lege ij ꝫ iij / Sꝫ hoc in
accurs · locum h't in condicione ob
turpem causam cum dedi t' ut qd turpe
facerer Sꝫ si dedi condicendo · ubi
lex ꝯtrarium prohibꝫ · ꝯtrarium e ar
ut L · d' agri ꝫ ce l · quēadmo
Idem recitat hostiensis ubi ſup
Alij dicunt ꝫ fere omnes doctores
q' pt repeti · ꝫ hoc p l · ff · d' alea
lege si in f' · Et idem tꝫ hostiensis
ꝫ acco / Raymundus aut sic di
stinguit Aut aliquis voluntarie ꝫ
ex cupiditate lusit · ꝫ tunc si a
misit no pt repetere Si lucra
tus e tenetur ad restitucionem saltem
in indico aie · Aut lusit in
vitus ꝫ attractus p vim · aut p alterius
nimiam importunitatē · ꝫ tunc si
amisit pt repetere Si lucratus no
tenetur restituere · ſꝫ pt ꝫ dꝫ paupibꝫ
erogare Idem tꝫ Tho · i sua q · 22
arto vij · ar · ij Idem qz credit d'
illo q' infirmus ꝫ debilis cu' robu
stioribus lusit · dum alium ad ludendum
no ꝯpulit Idem eciam tꝫ hostiensis
Et subdit infrendo in fine q'
ſꝫ restituendus sit / qz saltem in iudicio
ꝯtencioso no credatur ei qui ex cu
piditate luserit qz ſꝫ p maiori
pte sic ꝯsueuerunt Si' l' dicatur qz
ex bona intencione aut ad recreacio
nem hoc faciat · ludat ad aleas
sive denarios · aut accipiat vinum d'
ludis approbatis / Nunqꝫ qd pdit'
in alea pt repeti / ponit Glo
duas opiniones ꝯtrarias Et ut

lucratum sit subiaceat restitutioni
De isto primo considerandum est hoc quod ludus
alearum est prohibitus iure positivo tamen
ut patet 35 distinctione q. 2 ... vii dt quod
tale lucrum est ubi illicitum iure
positivo tamen et sic per consuetudinem potest
abrogari ut dicunt quidam. Secundo
considerandum quod ludus alearum partim
est ex ingenio et partim ex fortu
na secundum Iohannem Andree. Tertio considerandum
quod secundum Hostiensem in summa titulo de ... quia
plerumque refert loquendo de ludente
actore et de ludente attrahente. Istis
premissis utrum lucratum subiaceat
restitutioni. Et enim dicit quod distinguendum
est secundum fratrem de Zobi? in summa quia quidam
de ludis totaliter consistunt in ingenio
ut est ludus scacorum aut moledinum
aut consistunt totaliter vel pro maio
ri parte ut in fortuna ut in ludo ta
xillorum ad hazardum. Aut de
mixto ut est ludus alearum qui est
partim ex ingenio partim ex for
tuna. Ex ingenio est quia lapides
sic vel sic iaciuntur et ponuntur. Ex
fortuna est quia taxilli casu iaciuntur ...
... de primo scilicet quando ludus totaliter
consistit in ingenio dicunt quidam quod
quod lucratum non subiacet restitu
tioni. C. de alea, lege ... alias de reli
giosis et sumptibus funerum, lege una, ubi
permittuntur ludi consistentes in
ingenio; limitatur tamen ibi ad
quinque ludos. Dicit etiam ibi textus quod
debet esse ubi lucrum sit modicum
secundum dictam legem. De scacis et ... pos
sunt similiter dicere cum hoc apparentur
ibi ad aleas et taxillos ... in
telligo distinguere ... quia talis
ludos permittit per consuetudinem considerandum
utrum consuetudo sit rationabilis ita
quod restitutioni non subiaceat pro ea
que data sunt ... per ...
In hoc ... quod ... non ... su
a ... administrare et sic prima
vincens tenetur restituere ei ad quem
pertinet ut si est fraus restitu
et domino si filiusfamilias restitu

at patri ... qui perdens est domi
nus distinguitur aut vincens adhibet
fraudem et sic tenetur restituere victo
si victus sine fraude aut cessat
fraus et iterum aut utroque attrahit
alterum aut alter alterum attrahit primo
casu de iure positivo perdens repetere
potest usque ad l. annos per dictam legem
unicam. Si autem alter alterum attrahit
aut vincit attrahens et tenetur victo
attracto restituere quia videtur dolo fecisse
aut attractus vincit et non tenetur resti
tuere attrahenti secundum Iohannem de Calis
quia tutius facit erogando pauperibus. Hec.

Quoniam omnia ydola nationum
deos estimaverunt quibus ne
que oculorum usus est ad viden
dum neque nares ad percipiendum spiritum
neque aures ad audiendum neque di
giti manuum ad tractandum sed et
pedes eorum pigri ad ambulandum.
Homo enim fecit illos et qui spiritum mu
tuatus est finxit illos. Nemo enim
sibi similem deum poterit fingere cum enim
sit mortalis mortuum fingit ma
nibus iniquis. Postquam Salomon reprobavit
ydolorum cultum quia fecerunt
ubi supra reprobat ex parte cause for
malis materialis et efficientis. In
ista lectione secundum reprobat ydolorum
et eorum cultum ex parte cause fina
lis. Finis enim faciendi ydola et
colendi est suffragium vel auxili
um credendum contra defectus vite hu
mane. Sed tale suffragium credere
non potest cum careat omni sensu
et motu passione et vita. Ergo frustra
fiunt et coluntur. Et ista ratio
sensu probat inductive sic patet in
littera excepto sensu gustus de quo
non facit mentionem. Secundo cum pateat
sensum tactus tangere et gustus
est quidam tactus sic dicitur in de anima. Sa
tis liquet quod gustu caret. Secundo
vero quia sensibus careant assignat
impotentiam efficientis quia cum sit
mortalis mortuum fingit et apo
nit fingere ei operante dicitur quia ...

Vnde licet mortalis gnare pos-
sit vinum p naz: fingere tn parte
nos pt vinum / Nondum q veteres
postillatores Ista litt'am exponunt
de malis pastoribus et platis quos
p'o describit a demeritoria ad-
ministracione / 2o ab iniuria in-
stitucione Circa p'mum dicit duo / p'mo
quales reputantur ab alijs / 2o qua-
les sint in seipsis Reputantur ei
ab alijs dij / Vnde eis fiunt genu-
flexiones adoraciones et suppli-
caciones Vnde Sap 13 Errores orbis
terrarum deos putaverunt / Et ps
psalmo 16 omnes dij gencium ydola
Et contra ad hoc dicit lita' ... ydo-
la nacionum deos estimaverunt
.i. malos pastores / Vnde zach 11
O pastor et ydolum relinquens
gregem Quales autem sint in
seipsis describit Qa aliud sunt
aliud apparent / Apparent vivi
et sunt mortui quod innatur pba
p carencia sensuum et motus Desi-
ciunt enim in platis malis quinque
sensus spuales quibus regi
debent tam in ... gubernacione
subditorum regimine / Nam enim ca-
rent virtute visiva discrecionis
et sciencie qua discernere debent
inter lepram et non lepram Carent
cognicione non solum scripture sac.
sed nonnulli omnis sciencie liberalis Isti
exercentur pulli eorum ... et
stercoribus ... Thob 2
Et ysa 56 Speculatores eius
ceci omnes isti nichil viderunt
et tamen bene vident temporalia ad emen-
dum et vendendum et dispensandum
Vnde Ier 4 Aspexi terram et ecce
vacua erat et nichili Et Sa-
pie dixi divicias nichil dux-
isse / 2o caret virtute spual.
olfactiva qua virtute sensitiva
sentitur ... odor quo anime devote
currunt post sponsum / Vnde Cant 1
Curremus in odorem unguentorum tuorum
Odor sancte ... afferet

tantum odorem perdere spiritualis quos spi-
ritualia non sentiunt Nolen-
tes sancte sed divicie cum hono-
ribus et dignitatibus que tantum redo-
lent in naribus platorum quod odo-
rem et honorem patrie celestis sed
vi'que imped... tenendo debent
totaliter amiserunt de quibus dicitur p
ps Nares habent et non odorabunt
Tercio carent virtute auditiva
in auribus duas enim aures
spuales habere debent Vna ad
audiendum delectabiliter et libenter ver-
bum dei Alia ad audiendum faciliter
et humiliter clamorem egeni / Pri-
ma auris est dextra / secunda sinistra
est / Sed plati modum nonnulli
more aspidis surde dextram
aurem obturant terram et sinistram
caudam quia si offeratur eis copia
verbi dei dicunt quod non vacat eis
Oportet enim de terminis reddituum
et placitorum habere consilia Si cla-
mat pauper pro elemosinis
obturant surdi sinistram cau-
da dicunt ei Tanta familia
est nobis necessaria tot milites tot
clerici tot armigeri tot ser-
vientes tot famuli tot ribal-
di quod vix sufficiunt quecumque de
ecclesia possidemus Et iste due
surditates reddunt eorum oraciones
execrabiles et inefficaces Vnde
de ... dicit ... Qui declinat
aurem suam ne audiat
legem oracio eius fiet execrabilis
Et apoc ... p... eorum ... corpor.
de ... candis ... hoc est ... mag...
familia ... Vnde qui ob...
obturat aurem suam ad cla-
morem pauperis ipse clamabit
et non exaudietur / Quarto ca-
rent virtute gustativa spuali.
qui gustatur a sanctis quam suavis est
dominus / Paciuntur enim febres vario-
rum peccatorum quia modo infrigidantur per
timorem perdendi temporalia modo
calescunt per rancorem semet

ipos vlcisterendi d' nimia; mid
sudat corpe deliens & desi
derat & ideo gustu hnt infectum
& no sapiunt q dei sunt. iôs d'
cis ad Colos iij Que sursu
sunt sapite no q sup tra. Et ps
gustate & videte qm suauis
est dns. Mons ut alij ler pla
a pblentib perla a pblente
Comedentib fetes putridos vi
nu dulce videt amar qz amaritudo
diffusa manet i lingua eorz &
inq diffundit p vinu. Sic mo
raliter plati nonulli q fetes
putridos delectatiu carnalium
comedunt & ideo vinu deuocois
& spualis contemplacois eis no
sapit. vn luce xiv Nemo viroz
illoz q vocati sunt gustabit cenā
meam. In eo eciam virtute tra
ctina spuali & quantu ad hoc
ut no sit eis digitus manum
ad tangendu. Et bn d' aga
mus i plurali qz duas manus spua
les habe debent dextra q
tenerent veritatem iustita sac
mentoz & sinistra q sanitatem
curarent vlnera peccatoz. Pa ma
nus dz esse mundissima q tetigit
filiu dei. Ps. j Joh j manus
nre contrectauerunt d' vbo vite. Sz
ista manus i multis est leprosa
& libidine infecta ut merito
vnicuique eoru dicatur. Exo iiij
Mitte manu tua in sinu tuu
& cu misisset apparuit leprosa.
Et d' joh xx Noli me tangere
i. Abstine te a celebracoe di
uinoru & administracoe sacramentoz
propter inmundiciam vite tue. Jo id
Job ix Manu tua longe fac
a me. Pa manus dz esse suauis
spualiter quia sanare dz vulnera
peccatoru. Jo iiij reg v. putaba q
egrederetur ad me & tangeret ma
nu sua locu lepre & sanans
inuocaret nomen dei sup me. Vn
& saluator extendens manu

suā tetigit leprosum d. volo mun
dare. Mat viij Sz multi curati hiis
diebus sunt ut canes q lingua
sua lingunt vlcera lazari. Sz ma
nu no contingunt qz opa manuu
no impendunt nec opibus proprijs ex
emplum pbent sed tm verbo vel
verbis. Vn Mat xxiij Sup cathe
dram moysi sederunt scribe &
pharisei. Alligant onera gra
uia & importabilia & imponunt
humeris hominu digito aut suo
nolunt ea mouere. Vn comparat
Ysid omes tales platos ad baptis
mantes q alios mundant & seipsos
no emundant d. sic. Sunt quidam
clericorum sacerdotes manibus expiant
celeste patria. Et sacerdotes vite
p vita reproba ad inferni supplicia
festinant. Crisos. sup Mat di
xerim sacerdotes malos insi
ad baptismantes qui peta ceteroz
diluentes illos ad regnu celo
mittunt & ipi in cloacas desce
dunt. Primo d' moraliter de istoz
ydoloz i. maloz platoz ne
gligentia & destructa q sacer. Secun
do eos deposuit ab iniuriosa
institucoe. d' enim q hd finxit
illos. & q spem mutuatus est
ab fingentibus illos. Et q mortalis
mortuum finxit manibus iniquis.
Et notatur hoc spualiter modus triplex
quo plati nunc male institu
untur. Quidam enim adipiscuntur
dignitates & status in ecclesia per
sanguinis affinitates. Et de talib;
d' q hd finxit illos. hoc est
mater carne & sanguine & no
spiritu sancto. Quidam adipiscuntur per
dona conspiratoz spus humani
& no p dona inspiracionis spus
sancti. Et de talib; d' bn. Qui spem
mutuatus est ab fingentib illos.
Spus enim mundi p uere acci
pitur. i. Cor xiv psallam
spu psallam & mente. Et sig
qui spem mutuatus est hic est

Po no

co pmissarius q voces obtinet aliorum. & p aliis eligit. Iste fingit ydolum. i. falsum platum ad comodum suum. non ad eccle psectum. Tercio adipiscitur dignitates p munerum pactum. Et tales d. q mortalis mortuum fingit manibus mundus mortalis. i. simoniacus bnficium vendens fingit mortuum. i. simoniace pmotum. quem vterque a morte deno-minatur. q vterque peccat mortaliter & pmouens & pmotus. si d gtum gstet vterque. Talis fingit manibus munus. i. muneribus simoniace dat. vel pmissis. Sed ps. In quorum manibus iniquitates sunt. dextera eorum repleta est muneribus. d istorum munerum accepcione dicit Isidorus li. i. d sum. bo. Tres sunt munerum accepciones quibus contra iusticiam huana vanitas militat. fauor amiciciarum. adulacio laudis. & corporalis accepcio munerum. Facilius autem pu'i aug rei corpee munere. qz que laudis qz muneris [...] addicio. Sz quia quique tales dimictis ab ecclia d ppmittere tolerantur. tunc habet pus statum vite putantes ne i penis diuinis puniantur pus. scribit b. Greg. li. 1 mor. c. 3. Inter h dictor. iuina dispensacione quilibet & culpas respiciat & mox tempa impendit. ut longiora vite spacia ante quosdam. i. penitentiam fiat. conuertit. alii non quosdam ad augmentum dampnacionis. Vnde ad hoc dicit Job 24. Dedit ei deus locum pnie. & ille abutitur eo in suprbia. Cuius qui delinquit & viuit. Ideo hec diuina dispensacio tolat in imqte. ut ab iniquitate qpescat. Et qui diucius tolatur. tamen ab iniquitate qpescit. minus quidem supne pacie percipit. sz reatus sui vinculis ex ipso minime se arcius astringit. Illa quam accep

vindicta (margin) · ad admirationem (margin) · als a puti bus (margin) · 2 e (margin) · ad ph. 1 2 3 (margin)

pnie tempa vertit ad culpam. dilectus in vltimis indecl. impleta argumenta pnie quertit ad penam. Hinc namque p paulus dicit ad Ro. 2. An ignoras quia paciencia dei ad pniam te adducat. Tu autem sm duriciam tuam & cor inpenitens thezaurizas tibi iram in die ire & reuelacionis iusti iudicii tui. Hinc ysaias ait 65 c. puer centum annorum morietur. & peccator centum annorum maledictus erit. Ac si apte dicat. nos dei vita quod puericie in loquendo christi vt a puerilibus factis corrigatur. Sz sola peccati spectare non cupit longe te qpescat. Tunc ipa vite longinquitas quam p iniquitatem accepit ei ad cumulum maledictionis crescat. Vnde necesse est. ut cum nos diuicius exspectans qspicimus. ipa prorogate pietatis tempora quia dampnacionis argumenta timeamus. ne ex clemencia iudicis crescat supplicium peccatoris. & vnde quisque erepi potuit a morte. inde grauius ad mortem tendat. quod ideo plerumque agitur. quia nequaquam a peruersis mentibus oculus separatur. consyderare namque peccator. si deceptoris vias negligit. & ideo in simplicitate mentis sine cessacione veritatis. Vnde & subditur in Job 24. c. Oculi eius sunt in viis eius. Vias enim suas peccator intuetur. quia sola cogitacione sola circa initium quod sibi ad comodum temporale suffragetur [illegible] paulum dicit Thimo. quasi suas querunt. non que ihesu christi. Quorum modum piscatores. i. euangelium pdicatores. mittunt laborantes in piscatura. i. in pdicacione eloquii diuini. quod hodie capiunt. Rete prima quam piciunt rete pdicacionis in sinistram nauigii. i. pui pdicant p comodo temporali. bonum Vnde dicit Joh. vlt. Mittite in dextram nauigii rethe et

Tao q2 malo qpo pistos captas in mare pigeat

inveniens. Secunda vero qui plus in-
tenditur ad componendum sententia-
rum (?) quod ad pisces capiendum
ut hominibus placeant. Contra quos
dicitur in ps. Qui hominibus placent confu-
si sunt quoniam deus sprevit eos. Unde et ysa-
ia dicit Confundentur qui operantur li-
num pectentes et texentes sub-
tilia. Et erunt irrigua eius flac-
centia et arentia omnes qui facie-
bant lacunas ad [illegible] ad
capiendos pisces. Multi enim ad
sermones vel [illegible] introducunt
subtilitates non ad utilitatem audiencium.
Quanto enim verbo dei edificant tanto
plus cum se edificantur corrumpunt.
Propterea Eccl. 34 Unus edificans et
alius destruens quid prodest illis
nisi labor. Et ysa 49 Venerunt
structores tui destruentes te et
dissipantes a te exibunt. Unde Gre.
in i dialogorum magister [illegible] quos
ad amorem patrie celestis plus [illegible]
quam predicamenta succendunt. Tertia est
ut piscatoribus. Venite post me
[illegible] ut sic ego pre-
dico evangelium per regnum celorum
consequendum et non propter lucrum temporale
nec propter laudem consequendam ab ho-
minibus [illegible] vana sententia in pre-
dicando. Ita et vos. Christus enim dicit
vobis. Et non dicit venite me-
cum vel [illegible] ut [illegible] in
solitudine prius [illegible] illa non
potestis ieiunare 40 diebus et 40
noctibus non manducantes neque
[illegible] bibentes. Sed venite post me
in simplicitate et humilitate cordis
me sequentes non de operibus [illegible]
[illegible]antes. Via enim propria unusquisque
[illegible] Via namque elati
superbia. Via raptoris avaricia.
Via libidinosi concupiscentia carnalis.
In viis enim suis multi [illegible]
[illegible] qui solum vivunt
ut [illegible] satisfaciat inten-
dunt et propterea Salomon dicit Prover. 14 Oculi
stultorum in finibus terre. Qui [illegible]

tota cordis intencione conspiciunt.
Propterea quod ad finem eternum desiderium pro-
videat. Nequaquam vero sic consider-
antis obtutum in terra pectoris fi-
geret. Si itaque ad finem [illegible] in-
venit mentis oculos levaret. Un-
de rursus et per Salomonem dicitur Eccl. 2. O-
culi sapientis in capite eius. quia
vero sapiens quisque illud tota inten-
cione considerat cuius se membrum per fidem
pensat. Hanc namque hominis consi-
derans vicem. [illegible]
qui dicebat In mandatis tuis exer-
cebor et considerabo vias tuas. Desi-
[illegible] videat dicens Anima mea
sitit [illegible] refugio. quia per imi-
tacionis tue viam [illegible]
gressibus [illegible] desiderio. Hec enim [illegible]
[illegible] ambulat
[illegible] consummatione [illegible]
[illegible] vias cordis oculis obviat ut
mens ipsa fugiat et ad adversa
[illegible] Sic debemus enim ten-
dere in mundi contemptum quia est hereditas
hominum terrenorum sed [illegible]
hereditatem supernam que est dei filiorum
per quos scribit b. Aug. in li. suo
de [illegible] contemptu mundi ad clericos
[illegible] Audite fratres karissimi sa-
lutifera patris vestri doctrina qui
non terrenam sed eternam concupiscatis
hereditatem qui non vult ampliare for-
tem in terra morientium sed [illegible]
[illegible] meam in terra
viventium. [illegible] egyptum relinquite
et ad promissionis terram festinate.
Audite [illegible] fratres [illegible] an-
[illegible] audiendi [illegible] ad he-
reditatem celorum vos vocantem et
dicentem Venite filii audite me
timorem domini docebo vos. Quis
est homo qui vult vitam [illegible] qui
ad vitam vis ingredi serva man-
data dei. Quorum mandatorum
alia sunt specialia alia genera-
lia sive communia. Specialia sunt
que [illegible] clericorum
et monachorum. Communia vero omnium

cathholicorum. Specialia est sit h Si vis perfectus esse vende omnia que habes et da pauperibus et sequere me. Et iterum Omnis qui reliquerit domum aut agrum aut patrem aut matrem aut fratres aut sorores aut filios centuplum accipiet et vitam eternam possidebit. Et ad discipulos ait Vos qui secuti estis me et relinquendo omnia in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue sedebitis et vos super sedes xii iudicantes xii tribus israel. Hic igitur fratres quanto singularia tanto precipua et gratiora seu gratiora dicitur. Iterum salvator inter cetera Luce xiiii. Qui non renunciaverit omnibus que possidet non potest esse meus discipulus. Qui dicit omnibus michi volunt a fine discipulis possidere. Apparuit ita que denique possidet in terra remotus est a christi discipulatu. Qui autem non est discipulus christi quo presumit usurpare sibi ligandi atque solvendi potestatem. Hec Aug. Considerent igitur clerici si relinquentes omnia maxime si animum peccatorum cupiant fieri discipuli ihesu christi sequentes eum qui est pater et filius et spiritus sanctus. Ihesus

Melior est enim ipse his quos colit quia ipse quidem vivit cum esset mortalis. Illi autem nunquam et cetera. Et animalia miserrima colunt insensata enim comparata his illis sunt deteriora. Sed nec aspectu aliquid ex his animalibus bona potest conspicere. Effugerunt autem dei laudem et benedictionem eius. Postquam reprobata est multiplex ydolorum fictio in hac parte reprobat fiam ydolorum factorum cultura. Et circa hoc duo facit. Primo enim arguit eorum culpam. Secundo concludit eorum penam precipua ibi ps. Effugerunt. Circa primum quantum facit. Primo redarguit colentes ydola fragilia de materia. Secundo colentes aliqua alia animalia. Tertio ostendit quod ydolatre sunt sunt ydolis magis nobiles. Quarto quod eorum ydola sint penitus inutilia. Circa primum dicit sic quod miser figulus colens ydolum fictile melior est ydolo quod colit. Cuius ratio est quia ipse vivit illud autem nunquam. Circa secundum dicit quod etiam ipsi ydolatre colunt animalia ut Romani et alii. De quo satis dictum est capitulo xi. Circa tertium probat quod miseri ydolatre sunt digniores ydolis que colunt magis nobiles quia ipsi sentientes puta anima. Unde dicit Insensata enim idest ydola carentia sensu comparata hominibus cultoribus suis sunt deteriora. Circa quartum dicit quod illa ex his animalibus idest ydolis animalium potest conspici bona aspectu interiori vel exteriori nec potest bona sunt cultoribus dare. Et ideo merito sentiunt ydolatre penam in gratie. Unde quia sunt indigni laude et benedictione dei. Unde sequitur Effugerunt dei laudem et benedictionem eius. Et potest legi dupliciter quia fecerunt se indignos ad deum laudandum et benedicendum active. Vel quia indigni sunt ut a deo laudentur et benedicantur. Sed contra deum videtur quod aliquis de creaturis optimo magis non est laus. Sed deus magnus laude dignus. Autem est optimus quod sibi non debetur laus. Dicendum quod deum dupliciter honoramus. Primo secundum essentiam suam que est incomprehensibilis et infinita. Et sic sibi debetur honor latrie et non laus quia laus proprie loquendo non debetur sibi. Secundum illud quod est expediens ad finem. Et sic loquitur ps. presta secundum translationem Jeronimi ps. lxiv. Tibi silet laus deus in syon. Quia maior est omni laude ut dicitur Eccl. xliii. Alio modo laudamus deum secundum effectus suos circa nos. Et ex pbs sibi laudem attribuimus quia effectus sunt ad nostram utilitatem ordinati. Et sic loquitur ps. frequenter laudate dominum omnes gentes. Circa secundum benedictionem est notandum quia quando dicitur

requiritur in septima / quod homini di-
vinam benedictionem impetrat et ac-
quirit / scilicet reverentia devocionis
ad parentes / beneficentia quantum omnis
ad indigentes / innocentia qua
sanguinis ad coniunctos / et resi-
stentia corrupcionis ad insole-
bat / patet de istis ubi supra quod homo
dei benedictionem diligenter exer-
ceat reverentia devocionis ad parentes
Exodus honora patrem tuum ut sup-
vivat et benedictionem a deo et ben-
edictionem eius in omnibus maneat
Exemplum eius ista plena septima
Jacob enim meruit benedictionem
patris offerendo ei cibos et vinum
de consilio matris sue ut patet Genesis 27
Et iste benedictiones data fuit a deo
et ordinata et contra intentionem patris
qui putabat se benedixisse esau
hic dubium quod benedixit ista
ac jacob quod intentionem sua ben-
edicere verba consecrationis et non inten-
dens conficere non conficeret / Ergo
in aliis benedictionibus sacramenta-
libus requiritur intentio. Unde sac-
erdos nullum sacramentum conferre in-
tendat facere sic ecclesia sta-
tuit faciendum et sacrificium / potest di-
ci quod Jacob consecutus est beneficium
benedictionis / non propterea quia benedixit
ei pater putans benedixisse esau
sed postea quando esau venit et
in veluti ysaac de decepcione
approbavit et rata habuit benedictionem
dicendo benedixi ei et erit
benedictus / dicitur tamen quod Jacob
benedictus est sub verba non sub intentione
patris sicut episcopus ordinat alie-
num putans suum et ordinatus est
sed non videtur sic quia episcopus intendit
ordinare illum presentem et presentatum
et non aliud preter / unde intentio
episcopi terminatur ad eum / sed et
ysaac non intendebat pre ben-
edicere jacob sed esau / intendebat
tamen pater et per deceptionem bene-
dicere illum quem tangit et quem

osculatus fuit / vel forte pater anime
est melior / hic videtur rigida quam
in ipso salvatore habes precipuum
de quo quod obtemperavit parentibus et e-
rat subditus illis ut patet Luce 2. In-
tantum autem curam honoris habet
matris defendendi quod etiam in cruce mor-
tem ubi cum ultima verba et innumeras
reverencias debitam ei exhibu-
it / Et de eius necessitate futura solli-
citus pia gessit aliter intime
ecce filius tuus scilicet Johannes / Non
solum autem tunc / sed et usque hodie
quomodo defert matri cum eius
precibus sit salus / Et propterea roga-
te quibuslibet delinquentibus vi-
ta patrum / unde de eo videtur esse sic de
Coriolano principe volscorum
narrat ei Valerius libro 5 c 4.
Iste cum fugaretur de roma ad
volscos fugit ut lateret / sed cum
presidio et probitatem esset apud quos
confugit latibulum ad caput et im-
perium / iste ergo romanis infesta-
bellatus est contra eos victorias ob-
tinuit / tandem cum exercitu contra
romanos divertisset in caput / propterea
romani terreti sunt et eo
pace postulare miserunt igitur
ad supplicandum legatos / sed nichil
profecerunt / miserunt sacerdotes
cum infulis sed sine effectu redi-
erunt / stupebat senatus tre-
debat populus / viri pariter ac
mulieres exicium imminens lamen-
tabantur / Tunc de cura corio-
lani mater coriolani uxorem
eius et filios secum trahens
castra volscorum petivit / quam
statim ubi filius aspexit
expugnasti inquit et vicisti iram
meam / patriam huius partibus admo-
tis et adimisisti / Et lucis invito in-
visam odiosam donavi / Et
continuo exercitum suum a roma-
nis amovit / Sic oro hoc se
vos ad reverenciam matris sue-
lla ubi parens eugenius tante

altius repellitur / preces matris
irrefragabiliter audiuntur Unde
Anselmus de quadam oracione dicit
inquit o benedicta domina omnis a te
aversus et a te despectus necesse est
ut intereat / ita omnis ad te conversus
et a te respectus impossibile
est ut pereat / ista virtute preces
ad matrem pulcre ostenduntur be
lius et bikenius qui tum in
numerabilibus excitibus convenire se
parasset / Supueniit mater
inidat pectora pace supplicat
concordat germanos de ista virtute
loquitur petrus ravenas in sermone
de epa filium a devocione prima
et ideo non est filius sed frater et colle
ga illorum de quibus dicitur Vos ex pre
dyabolo estis Et utique talis filius
maledictorum dei merito pervenit
Deut 27 a dicitur Maledictus qui non
honorat patrem et matrem et dicet
omnis populus amen / Tercia dispo
virtuosa qua divinam benediccionem im
petrat homo est beneficentia
commutacionis ad indigentes / unde
dediti operibus pietatis et elemosine
a domino benedicentur prius 22 cum
prius est ad ymaginem benedicere / de
panibus enim suis dedit pau
peri Est enim de vero elemosinario
sicut narrat macrobius libro suo
de lapidibus c 1 de enydros
Iste enim lapis semper emittit a
quam in habundancia et tamen numquam
liquescit nec propter hoc umquam mi
nuitur Cuius causa difficilis
est assignare quia semper dat et ha
bet Consimile est de homine libera
li quia quanto plura pro deo dispergit tan
to magis frequenter habundat / un
pulcre / Alii diuiduntur propria et di
tiores fiunt alii rapiunt non
sua et semper in egestate sunt / Et
tales benediccionem non habebunt fi
nalem qui recitatur operibus pietatis
dicet primus / Venite benedicti
patris mei percipite regnum pa

tri vobis ab o(rigine) Math 25 / unde 2.
ad Cor 9 dicitur Qui seminat in be
nediccionibus de benediccionibus et mete
Tercia dispo virtuosa qua homo di
vinam benediccionem acquirit est inno
cencia conversacionis ad communitatem
unde ps innocens manibus et mundo
corde qui non accepit in vano
animam suam nec iuravit in dolo
proximo suo Et ecce quid quarta
git scilicet supplicatur accipiens In
nocens manibus / puritate cogi
tacionis mundo corde / Voluit
devocionis non accepit in va
no animam suam Et sinceritate
locucionis nec iuravit in dolo
proximo suo / Talis describitur sa
Job c 1 vir simplex et rectus a
timens deum Et ideo propterea sem
per Operibus manuum eius be
nedixisti et possessio eius cre
vit in terra Et in fine dicitur Dominus a
benedixit novissimis Job ma
gis quam principio eius Job 42 / Ter
tium est quod est de deo et mundo
sic fuit de Joseph et Jacob pa
tre suo videlicet Gen 48 Joseph vo
luit quod pater eius Jacob bene
diceret duobus suis filiis manas
se et effraym Et quia plus di
lexit manassen posuit eum
ex dextra parte patris sui et e
fraym ad sinistram applicuit
Sed Jacob instinctus in spiritu ma
nus cancellavit et effraym
imposuit dextram manum
manasse manum sinistram
et tamen utique benedixit / Isto mo
raliter modo approbat antiquos et o
mnes eos in magna dignitate s
sunt dominus et prelati / et videns
ad dei dexteram electos appli
cari illos modo reprobat d pos
cos in paupertate et infirmitate
adversitate / et ipsa vita videtur
indignum / quod quid est finaliter e
dis cancellat magis Et simi
que modo approbat post sinistra

& sup illa que rephabant po
dextra & tn vtiq bndicit dat
eni . Elis quos magis plus di
ligit diuinitas & gliaz hoc vite
et h bndicco & sinistre mag
dei / Illis vo qs eqtur indig
dat eterna vita i celo. Juxta e
pue z longitudo ill dicz. i dextra
illius & in sinistra eius diui
tie & gla Et ideo sen vite q ma
ledicunt a mudo bndicunt a deo
iuxta ps Maledicet ill. & tn be
nedices ¶ Aug contra descpo vti
ona q hoi diuina bndiccone
acqrit . c resistencia correcti
onis . Coin insolentes & Sepne
incipiens. Vide pue 28 Ki / qu
quitur laudabit & sup ipos
veniet bndicco / Obsequi eni
insolentes & Sapne iuuenes
& hmo c spem correctionis
& psent. c hmo mag cauet
qt ta / pmo qz ipi corrigunt
in seipis / 2o qz ex ph c inst
vide quo p passiu hmo incre
pacois sudent alis / 3o qz
p hc obsistit vicis. vn Senec
li de morib, vicia transmittit
ad posteros q presentib pcantib
ignoscit / bonis nocet q ma
lis pcit ¶ Caue tn dz iuste
corripiens a rebg s a spus im
petu / a pccatis ḡteptu & a
zeli defcu Vn ysidorus 3 de
sum bo c 32 Ne dz aliena vi
ta corrige q adhuc vicorum
ḡtagis fuit inuolutus / Imp
biu est eni in alio arguere qs ipa
in alio qd adhuc rephēd
in se ipo ¶ A spus impetu dz
nulli ho cui corripit . qz qd
impetuose pfert . no ab aīo
s ab ira p ferri videt & ml
corrigit quod ab aīo ḡ
stituto no pcedit / Vn Aug s
up ad Gal . Corp lacerato
adhuc purulento impetu
no caritate corriget diligere

& dic qcq voles / 3o caue dz
corripiens a peccatorum ḡtepti
sp recogitans qd in sili capi pos
se Vn Aug 2 de ser dni i monte
li 2 c 30 Cogitemus cu aliquē
rephende cogit necessitas vtru
talē sit viciu qd nunq hmus &
tnc cogitemus nos hoīes eē &
hre potuisse Vel ē tale qd ha
buim & ia no hemus & tc tangat
memoria ḡuis fragilitas vt
illa correptoz no odiu s mia
precedat / Et qi iste corripit & pu
nit delicta bndiccoz dni pme
In eius figura cu moyses dixi
sset leuitis q vnusqsqz gladiu
suu acciperet & fratre & amicu
occideret q vitulu ḡflatile adora
uerunt & hii ipi mandato dni
paruissent dixit ad leuitas
moyses Consecrastis man vras
dno hodie vnusqsqz in filio
& in fre suo vt det vobis
bndicco Exo 32 Et p opositu
faucetes insolentibus & eor
defectibus adulantes sunt ca eo
p dicoms eor & ḡfusiois fina
lis . De qbz dr saluator Luce 6
ve vob cu bndixerint vob ho
mines / Faucētes mag defectib
q errantes no corrigunt s adu
lacōe bndicunt ¶ Con quos dns
p zophetam ait Maledicam bndic
tionibus vris / & maledicam ill
qm no posuistis sup cor . dr
Malachi 2 ¶ Addicio de iste
correctoribus dr Job 9 Ne iuste
potes alios rephende ab
hac fatuitate arguere sitacere
potes cu reus ipe teneris
ho corrigendo fratrem peccantem
dz ho diuinam dō ipm hre
& si ab eo diuiu se cadat vt
timeat i corde tn pietatis
affectu videat ne & ipe i ira
incidat / Vita cōi tpe pro
mo amicus no solu p. vilit
tpe s eciam in die tribulacōis

Noli esse amicus uerbo amicus for
tune sed uerus amicus persecucionis
tempore vt eius tribulaciones compacien
vt eius aduersitates tuas facias
et ut eius dolores tuos habeas con
dolendo eius passionem tuam conpa
tiendo. Cum enim maior cari
tas quam animam pro amico ponere quia
caritas ad inimicos extendere. Hec
sunt incitabilia in lege domini. Vide
inspiciendo sic castigare. Inserere tu in
proximis tue nature. Vnde in ewo
Luce 17. Si peccauerit in te frater
tuus corripe ipsum inter te et ipsum
solum quia hoc est caritatis ne confidas.
Illa fraterna correctio est actus cari
tatis quia per illam remouetur malum pro
ximi et procuratur bonum fratris. Sed
an per quolibet tempore debeat fieri fra
terna correctio. Notandum quod precepta
negatiua obligant semper et ad semper eo quod
illa precepta negatiua semper prohibent
actus peccatorum qui nunquam liciti sunt
et nunquam bene fieri possunt. Precepta
autem affirmatiua inducunt ad actus vir
tutum qui actus virtutum non quolibet
modo fieri debet sed obseruatis debitis cir
cumstanciis que requiruntur ad hoc quod ali
quis actus sit virtuosus scilicet vt fiat vbi debet
et quando debet. Et cum quod debet. Vnde fraterna
correctio non est simpliciter sub precepto
sed secundum quod ordinatur ad emendacionem
fratris et hoc modo cadit sub precepto.
Vnde quod est necessarium ad istum finem
non autem quod delinquens quolibet tempore
et in quolibet loco corrigatur. Et propter
tempus omittitur virtuoso ex caritate et
meritorie quando ex caritate aliquis
correctionem omittit. Dicit enim Au
gustinus li. 1 de ciuitate dei Si propterea quis
obiurgandis et corripiendis
male agentibus parcit quia oppor
tunius tempus inquirit uel ipsos
eis metuunt ne deteriores ex
hoc efficiantur. vel ad bona vi
tam et piam erudiendos impe
diant alios infirmos et premant
atque auertant a fide non videtur
esse cupiditatis occasio sed con
silium caritatis. Alio modo pretermittitur
correctio fraterna cum peccato mortali
quando scilicet formidat vt ibidem dicit.
iudicium vulgi et carnis excrucia
vel peremptio. Dum tamen ita dominetur
in anima quod fraterne caritati preponentur
et hoc videtur contingere quando ab
ipsum de aliquo delinquente probabi
liter posset eum retrahere a peccato
tamen propter timorem vel cupiditatem
pretermittitur. Tercia omissio est ve
nialis quando timor et cupiditas
tardiorem faciunt hominem ad cor
rigendum delicta fratris non tamen
ita quod si ei constaret quod fratrem
posset a peccato retrahere quod propter ti
morem vel cupiditatem dimitteret
correctionem quia timorem et cupiditatem
preponit caritati fraterne. Et hoc mo
do sancti quandoque obmittunt correctionem
fraternam. Nec enim quod eos gratia ad cor
rigendum sed sufficit quod non occiat
Augustinus. Admonet nos dominus in
uicem negligere inuicem peccata nostra
non querendo quod reprehendas sed vi
dendo quid corrigas. Alioquin
efficimur exploratores vite a
liorum. Puer Re. Ne queras iniquitatem
in domo

Capitulum XVI

Propter hec et his similia per
se sunt digne tormen
ta et per multitudinem besti
arum exterminati sunt. pro
quibus tormentis bene disposuisti
populum tuum. quibus dedisti concupiscen
tiam delectamenti sui nouum saporem
escam parans eis ortigometram
vt illi quidem concupiscentes escam
propter ea que illis ostensa et missa sunt. et
a necessaria concupiscencia auerterentur. hii
autem in breui inopes facti nouam
gustauerunt escam. Postquam
Salomon spiritu sancto edoctus reproba
uit ydolatras per multas vias et de
clarauit vnum solum verum deum
colendum. Causa autem vnius dei
erat antiquus potissime ap

breos / cultus vero ydolorum apud
egyptios. Ideo consequenter ista par-
te ut cultum unius dei suadeat
complete et cultum ydolorum perfecte
dissuadeat agit generaliter usque
ad finem libri / nunc de suppli-
ciis inflictis egyptiis. nunc de
beneficiis collatis iudeis. ostendens
quod illi iuste fuerunt puniti per eorum
merita. et isti mirabiliter a deo visitati
propter eorum pietatem qua unum verum
deum fideliter coluerunt / et hoc in parte
sua tenuit supra c. xi / dividitur ergo
processus iste usque ad finem libri
in duas partes. Nam primo narrat
historiam communem et ministrorum et [...]
[illegible]. Secundo respondet auctor libri
[illegible] collationes beneficiorum [illegible]
[illegible] ibi In omnibus enim ma-
gnificasti. Circa primum duo facit. Nam pri-
mo enarrat [illegible] multiplicem
[illegible] / 2o eorum finalem [illegible]
[illegible] c. 19 In impios autem / Circa
primum tria facit. primo enim ostendit quomodo
egyptii affligebantur per bestias
et animalia. Secundo quomodo affligebantur
per res insensatas et elementa /
3o quomodo affligebantur per corpora
celestia / 2a pars ibi infra c. isto
Negantes enim te nosse impii / 3a
pars c. 18 ibi Magna enim sunt iudicia
tua. In qualibet autem istarum premi-
tit collationem et convenientiam inter
beneficia et supplicia. Nam sicut egyptii
puniebantur per bestias elementa
et corpora celestia. Ita ebrei per
eadem mirabiliter consolationes recipe-
bant / [illegible] ei [illegible] eis [illegible]
[illegible] ut sicut musce et cini-
fes affligerent egyptios. Ita
volucres nobiles consolabantur eos
scilicet ebreos / Secundo [illegible] ebreis manna
de celo descendens. ut sicut ignis
et grando affligerent egyptios per
elementa aeris. Ita manna per [illegible] de-
scendens [illegible] confortaret
ebreos / 3o videri [illegible] lu-
men a corporibus celestibus. [illegible]

[illegible] permanente ut corpora cetera
que erat lucem [illegible] egyptiis
lucem ebreis [illegible] exhibent
de istis beneficiis et suppliciis
agitur alternatim et per antithesim
per duo capitula et fere dimidium.
Circa primam antithesim que est de e-
gyptiorum [illegible] et de ebreorum
consolatione et utrumque per bestias et vo-
latilia. tria facit. Nam primo narrat
egyptiorum afflictionem / 2o iudeorum
mirabilem consolationem / 3o assignat in-
ter egyptios et ebreos [illegible] diversitatis
distinctionem / 2a pars c. [illegible] per quas tormenta.
[illegible] Opstebat enim illis [illegible]
[illegible] ad [illegible] egyptiis ydola
[illegible] et hic filia [illegible]
[illegible] ydolatrie [illegible]
et [illegible] passi sunt digne
tormenta. et per multitudinem bestiarum
[illegible] afflicti sunt [illegible]
[illegible] per [illegible] deus
[illegible] pecasset in
deserto [illegible] narrat [illegible]
[illegible] in deserto
[illegible] mortuum [illegible]
in egypto qui sedebant super ollas
carnium et comedebant panem in
saturitate. Statim vero [illegible]
[illegible] ad dominum. [illegible]
[illegible] audivit murmurationes
vestras [illegible] vobis vespe-
re carnes. [illegible] vespe. [illegible]
[illegible] quodam [illegible] arabico.
[illegible] potissime [illegible]
[illegible] cecidit in
castra. hec [illegible] ebreorum
et ad [illegible] Et hanc historiam
narrat [illegible] per quas tor-
menta egyptios [illegible]
loco tormentorum egyptiis [illegible]
[illegible] disposuisti [illegible] de-
[illegible] tuo [illegible] illis
[illegible] tuus. Dedisti
concupiscentiam [illegible]
[illegible] concupiscentiam in deserto. novum sapo-
rem [illegible] novum saporis. [illegible]

aus ortigometra Est aut orti
gometra auis regia secundum magistrum
in hystoria quam Josephus orti
gia vocat genus ortigometra
quos vulgo cuulegum dicit a
cuendo. Et dicitur ortigometra quasi
rea mensura. Videtur tamen Ysidorus
quandam diuersitatem ponere inter ortigo
metra et cotinices xii li ethimo-
c. 2. Cotinices a sono vocis di
cuntur quas greci ortigias vocant
eo quod vise fuerint primum in orti
gia insula. hec de certis temporibus sequitur
tpa. Nam estate depulsa ma
ria transuolant. Ortigometra
vero dicitur que gregem ducit et eam terre
appropinquantem accipiter videns ra
pit et propterea cura est uniuersis
ducem sollicitare extranei generis per
quem caueant extrema discrimina
ciborum gustus sui hunt ~~et....~~
~~terra~~ quia ob causam eas veteres
vesci interdixerunt solum enim hec animal
sicut et homo caducum pati morbum
Hec Ysidorus. patet secundum eundem quod ortigome
tra non est generis nomen sed solum
illa que ducit gregem vel agmen
Quamuis autem dicat Ysidorus acci
piens a Solino quod soli hec animal
patitur morbum caducum non tamen
credere hoc esse verum Vulgus enim dicit
et auctor cuiusdam libri qui inci
pit ... scribit quod passeres
etiam illum morbum paciuntur Scri
bit etiam Solinus de mirabilibus mun
di de coturnicibus quod mare transitu
nunquam se committunt vento austri
illa metuunt vim flatus humidio
ris plerumque se vento ab aqui
lone committunt ut corpa tarda et
pigra facilius prouehat siccior
et vehementior spiritus vel ventus
cum maria transmittant impetus
durant in motu spacii longioris
voces suas metuunt tarditate
vbi vero terram contingunt gemunt
alternatim. Deinde conglobate ve-
hementius ... que festinaco

plerumque exitium parat nauiga
tibus. Accidit enim noctibus ut vela
incidat et pondere suo haluea
mergat. hec Solinus. Isto ge
nere ... pauit dominus filios israel
in deserto cum paterent concupiscenciam
carnium. quas comederunt in egi
pto ut vid. per illas carnes auer
terentur a concupiscencia quam habebant
Et hoc est quod dicit litera Vt illi quidem
i. filii israel concupiscentes esum
carnium s. de egipto auerterentur
etiam a nequitia concupiscencie. Amena
i. a violeti. Nequitia enim vnde dicitur
violetum secundum Aristotelem ... c.
nequitie. Fuit autem eorum concupiscencia
violenta quia oriebatur ex consuetudine
vescendi carnibus in egipto. Con
suetudo autem illa assimilatur quo
nam altera natura Vt c. auerteretur que
cessaria concupiscencia propter illa quam illi
consuetudo et missa fuit i. propter auaricia
quam illis missa fuerunt per diuinam
prudenciam coturnices ideo enim
date diuinitus fuerunt quod et ...
est pro tunc salute viri subditur hi autem
i. filii israel in breui inopes facti
sunt i. indigentes cibo nouum gu
stauerunt escam de qua dicitur est
Et nonnunquam quod consuetudo magna habet
violenciam in trahendi voluntatem
ad se Et ideo sic optimum est assue
sci ad bonas consuetudines et vitan
Ita sunt periculosissimum et pessimum est
assuesci ad vicia Vnde narrat
Valerius li. 4. c. 2. quod ...
quod Cretenses cum acerbissima exe
cratione vti volunt aduersus eos quos
odiunt vehementer, optant ut in ma
la consuetudine delectentur modeste
quasi voto genere efficacissimum
vlcionis euentum reperiunt. Hoc
vult dicere quod ipsi videntur in
deste maledicere quando dicunt homo
a mala consuetudine delectetur quia
imprecantur ei maximum genus inu
licite malicia vero pueris

Marginalia:

^ femina venena
tor sive vene
ficator

i. non festinat ut se fa
tigate deficient et ita
in aqua mare me
rerent

consuetudinis loquitur beatus Augustinus 8 confessionum
ix et de sermone domini quod difficilis
iret ad vertendum ad fidem. Ligatus eram non ferro alieno sed ferrea
mea voluntate. velle meum tenebat inimicus et inde mihi cathenam
fecerat et constringebat me. quippe ex voluntate perversa consuetudo venit.
et dum consuetudini non resistitur facta est necessitas. hec Augustinus. Unde et merito
dicitur quod non convenerit ubi iuvenem invenesceret. A vicijs nescit discedere qui senescit. In
huius figura salvator facilius legitur suscitavit puellam et iuvenem
delatum in porta. Sed lazarum quatriduanum in monumento
suscitavit cum fremitu lacrimis et clamore Johannis xi. Ad exponens Augustinus
super Johannem omelia xx dicit. Quia moles imposita sepulcro ipsa
est vis dura consuetudinis qua premitur anima et non resurgere nec respirare
permittitur. Dictum est autem quod quatriduanus erat quia revera anima ad istam
consuetudinem qua loquor quadripartito processu venit. Prima est quasi titil-
latio delectabilis in corde, 2a consensio in voluntate, 3a facinus, 4ta
consuetudo. hec Augustinus. Addico quod secundum Gregorium super Job et libro 4 moralium
[illegible] alia distinctio c. ii quia
quatuor modis peccatum perpetratur in corde. et quatuor modis consummatur
in opere. In corde namque suggestione. delectacione. consensu. et de-
fensionis audacia perpetratur. Fit enim suggestio per adversa-
rium. delectacio per carnem. consensus per spiritum. et defensionis auda-
cia per elacionem. Culpa enim que rectitudinem mentis debuit extollere
et decidendo elevat. sed nunquam elevando supplantat. Verum et illa
primi hominis rectitudinem antiquus hostis his quatuor ictibus fre-
git. Nam serpens suasit. Eva delectata est. Adam consensit

qui etiam requisitus confiteri cul-
pam per audaciam noluit. Hec vero in humano genere cottidie agitur quod
actum in primo parente non contigit non ignoratur. Serpens suasit. quia
occultus hostis mala cordibus hominum latenter suggerit. Eva
delectata est. quia carnalis sensus ad verba serpentis mox se delec-
tacione substernit. Assensum vero Adam mulieri prepositus prebuit. quia dum
caro in delectacione rapitur etiam a sua rectitudine spiritus infirmatus
inclinatur. Et requisitus Adam culpam suam confiteri noluit. quia videlicet spiritus
quo peccando a veritate disiungitur eo in ruine sue audacia ne-
quius obfirmatur. Isdem etiam quatuor modis peccatum consummatur in opere.
Primus namque latens culpa agitur. postmodum vero etiam ante oculos ho-
minum sine confusione reatus aperitur. Dehinc et in consuetudinem ducitur.
Ad extremum quoque vel falsae spei seductionibus vel obstinacione mi-
sere desperacionis nutritur. Hos namque peccati modos qui vel in cor-
de latenter fiunt vel patenter in opere perficiuntur beatus Job considerans.
et humanum genus in quot gradibus peccati sit lapsum deplorat dicens.
Quare non in vulva mortuus sum. Egressus de ventre non statim pe-
rii. Cur exceptus genibus. Cur lactatus uberibus. Prima enim vulva
concepcionis sunt lingua male suggestionis. Ut peccator in vul-
va moriatur. Si mortuum se homo in ipsa suggestione conspiceret.
At tamen ex ventre egressus est. quia perversus in peccato cum lingua suggerentis
concepit suas mox etiam delectacio rapuit. Post egressionem vero excep-
tus genibus. quia cum ad delectacionem animus perierit, inimicus culpam
per consensionem spiritus [illegible]
tem sensibus quos supportavit ge-
nibus consummatur. Et lactatus exceptus

etiam uberibus est lactatus. In corde
suo enim culpe additus spiritus sibi
(fiducie) multa cassa fiducie argumenta
secuta sunt. Quasi nata in peccato autem
uitulam lacte nutrierit. Et ne
aspera mortis supplicia metuerit.
hanc blandis excusacionibus fouerit.
Unde et primus homo post culpam
audacior extitit dicens: Mulier
quam sociam dedisti michi dedit michi
de ligno et comedi. Qui post timo-
re semetipsum absconsus fuge-
rat, sed tamen regressus innotuit. Quia tu-
etiam timens tuebatur. Cum ei a
peccato prius pena metuitur et ami-
ssa dei facies non attenditur, timor ex
tumore est non ex humilitate. Inpudenter
quippe qui peccavit si liceat non puni-
ri non deserit. Sed hiis sic dein-
ceps quatuor modis culpa in corde
agitur, etiam opere perpetratur. Aut ei
Quare non in uulua mortuus sum
Egressus ex utero non statim perii.
Vulua quippe peccantis hominis est
culpa latens. Qui occulte peccato re-
cepit et reatum suum adhuc
in tenebris abscondit, a uulua
autem ex utero exiit, cum peccator quod
in occulto commiserit sed etiam
in aperto committere non erubescit
quasi enim ab occultacionis sue lati-
bulo egreditur. De quo per prophetam ysaiam
dicebatur. Et peccatum suum quasi sodo-
ma predicauerunt nec absconderunt.
Quare exceptus genibus. Quia
minimus cum iam de iniquitate sua
non confunditur, in iniquitate eciam quoque
adminiculis pessime consuetudinis robo-
ratur, quasi a genibus peccator fouetur
ut crescat. Dum culpa consuetudinibus
firmatur ut uigeat. Cur lactatus
uberibus. Quia dum prodire culpa in
usum cepit, minimus se uel falsa
spe diuine misericordie uel aperta mi-
seria desperacionis pascit, ut eo
nequaquam ad correptionem redeat
quo uel securiorem sumptu spei uel inor-
dinate stat; uel hoc quod fecit
inordinate formidat. Iustus igitur
uir lapsum humani generis aspiciat
et quot precipiciis mersum sit in fo-
uea iniquitatis intendat dicens: Quare
non in uulua mortuus sum, id est quare
occulta perpetrare peccati cura ca-
ruit uitam mortificare me noluit
Egressus ex utero non statim perii, id est
postquam ad apertum iniquitatis exiui, cum
me saltem perditum non confusio perfusit
quippe de suo iudicio si se perditum
agnouisset. Quare exceptus geni-
bus, id est postquam aperta culpa cum me ex-
minimi consuetudo suscepit, ut ua-
lenciorem ad nequiciam redderet et per-
uersis me usibus sustinens fouet.
Cur lactatus uberibus, id est postquam et
pro consuetudine deuenimus, cur me ad
deteriorem nequiciam uel falsa spei
fiducia uel lacte miserie de-
speracionis enutriuit. Cum ei culpa
in usum uenit ei iam aliquis quasi
appetat debilius resistit, cum
quotidianis peccatis frequentantibus
astringitur, qui tot uinculis ad mortem
te ligatur. Unde fit ut mentem
aliquis cum soluere non ualet, ad quod
se ex solacia falsae consolacionis
inclinat quatenus uenturi iudici
tate sibi misericordiam spondeat ut eos a
quos aequiedos inuenit penitus
non occidat. Cum rei hoc deterius
accidit quod ei interdum similiter
lingua consentit cum eos male gesta
laudibus exaggerat. Unde fit
ut incessanter crescat culpa fauo-
ribus nutrita. Celebriter uoluntas
colligitur quod dignum premio laudis
uidetur. Unde bene per salomonem dicitur:
fili mi si te lactauerint peccatores
non acquiescas illis. Peccatores enim la-
ctant cum uel perpetranda mala bla-
ndiciis inferunt uel perpetrata
fauoribus extollunt. Unde per prophetam dicitur:
quoniam laudatur peccator
in desideriis anime sue et iniqui
gerit benedicitur. Sciendum quod est que
illi tres modi peccandi ...

De adulacione dicit Jeronimus ad paulinum Vale mali
[illegible] adulatoribus [illegible] fauet [illegible] quere
[illegible] nos indignos et [illegible] [illegible]
[illegible] ad laudem [illegible] [illegible]
in [illegible] li 8 [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] placere [illegible] [illegible]
respuunt

Valerius li 8 [illegible] est tuta
humilitas que dulcedine [illegible]
non tangit 7
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qui adulari nescius
a uiciis [illegible] [illegible]

[illegible]

ra post ubi crevit illos. Cap-
piebat siquidem quod egyptios deti-
nebat filios israel in servitute
per certum annorum numerum post mortem Jo-
seph, quia eam ordinacionem totius
generis masculini infra ebreor-

[illegible]

pe vocat / qz infert sitim Et
sunt iste situle ad eos in statu
pure ut cum calcantur vix videntur /
qz venenum an extingit quam sen-
tiat / nec extincta sentit morditu-
ras / ꝑ magistrum in hystor sup 8 c de-
uteronomii Et significant iste situle
morales demones qui bonos vi-
ros fedis cogitacionibus agitant
et infestant / et iste sunt ita pure
in principio quod vix videntur / qz ex mi-
nima occasione surgunt / et in to-
xicant sine molestia / ymo cum de-
lectacione primum qui sunt per delec-
tacionem motorum / de levi oportebit
enim illis sine excusacione supre-
me intitu / Pro quo nondum quod ta-
sunt que inexcusabiles reddunt
homines peccatores / et pena dignos
ostendunt / vz magnitudo sciencie in pec-
cante / vilitas culpe in iudicante /
et ineptitudo cause in allegante /
Primo igitur reddit hominem inexcu-
sabilem magnitudo sciencie in peccante /
Quanto enim dat maiorem et cla-
riorem de deo habet noticiam tanto
magis peccat ceteris paribus Et
ideo de philosophis dicit apostolus ad Ro i quod
Invisibilia dei per creaturas eius
intellecta conspiciuntur / et tamen evanuerunt
in cogitacionibus suis / et obscuratum
est insipiens cor eorum in tantum
ut ydola colerent / nec simplices in
aliquo excusantur / qui de deo nullam
noticiam habuissent / qz invisibilia
dei per ea que facta sunt intellecta con-
spiciuntur / Sempiterna quoque virtus et
divinitas / ita ut sint inexcusa-
biles / Unde dicit salvator de Iude-
is Iohannis 15 Si non venissem et lo-
cutus eis fuissem peccatum non haberent
Nunc autem excusacionem non habent de
peccato suo / Secundo reddit hominem
inexcusabilem vilitas culpe in iudi-
cante / Cum enim aliquis iudex deprehen-
ditur in crimine pro quo solet alios
punire / nulla potest excusacione prete-

volebat condempnare Susannam
ut patet Danielis 13 Et ideo signanter dicit
apostolus ad Ro 2 Inexcusabilis
es o homo omnis qui iudicas / in quo
enim alterum iudicas teipsum con-
dempnas / Tercio reddit hominem inexcu-
sabilem ineptitudo cause in allegante
/ quando enim causa quam allegat manifeste
nulla est vel conficta per menda-
cium / tunc non est excusacio sed aggra-
vacio ad peccandum delictum / Sicut
patet de invitatis ad cenam ut patet Lu-
ce 14 Quia cum falsas et fictas
excusaciones pretendebant a ce-
na fuerunt reprobati / et alii lo-
co eorum vocati / et ideo quia tales
excusaciones maliciosas petit
psalmista libera deus Non declines cor
meum in verba malicie ad excusan-
das excusaciones in peccatis Ex-
cusant se tamen homines quidam
quidam per fantasiam sompnii quidam
per divinam voluntatem / quidam per carna-
le fragilitatem / quidam per similem
utilitatem / primi dicunt quomodo
qui ego peccassem / mala po-
testas me compulit ad hoc mali-
cium faciendum / Sed quid excusacio
fatuissima reputatur apud iudi-
cem si latro cum predatur facinus
et alios accuset / et multo ma-
gis apud deum non vz quod nomen
liberum arbitrium libere volun-
tatem posuit / O Benedicte excusacio
quam nemo peccat invitus Secunda
quod est excusacionis allegacio
multorum peccatorum sic mihi dic-
tum / quod non credo / Hic ei facit
ut Ezechielis 9 quidam
ascribunt peccatum impingentes non
sed divinum / Secundo dicunt se excu-
sat per divinam voluntatem / quidam
quoque dicunt deum eos permisisse
peccare / et velle eos esse
peccatores / nec eis ea imputandum / sed
dispensacioni divine et corporum ce-
lestium constellacioni / et ipsum deum
confirmant qui sit auctor mali

[illegible]

amplexib' / amplexioz [illegible] se ha
be[illegible] [illegible] in
explanacõe fidei / allegar
[illegible] di. 36. [illegible]
[illegible] blasfemia [illegible]
[illegible]
mandata [illegible] a singulis [illegible] ab
[illegible]

[illegible]

vl etate puectis Hiero(nymus) in

i ep(isto)la ad Rusticu(m) Non est facile

malu(m) de p(er)fecta etate credere

qua(m) vita p(re)terita defendit et

honorat vocabulum dig(ni)tatis De

amico etia(m) suo reconciliate cu(m)

quodam p(ro)lem duxisset q(ui) dixerat

de eo malu(m) Non est sibi

credibile q(uod) ille que(m) tantu(m) amabat

eu(m) non diligeret Cu(m) q(ui)d narrat

dein(de) sup(er) re p(ro)batur asserere

[illegible] nu(m)q(ua)m reco(n)ciliate

tria dixisse nisi expedie(n)ti indi

cassent [illegible] No(n) mo

ne ad [illegible] vel p(ro)ter exta(re)

[illegible] alienos defens(is)

[illegible] lesione instre q(ua)ntu(m) sit p(er)

excusare et fama(m) prioru(m) q(ua)ntu(m)

possibile est illibata(m) s(er)vare

Orige(ne)s sup(er) Levi(ticum) c(apitulo) 33

No(n) vult te d(omi)n(u)s nisi forte videas

peccata f(rat)ris tui co(n)tinuo evolare

ad publicu(m) declamare passim

et divulgare aliena peccata quod

esset utiq(ue) no(n) corriger(e) s(ed) infa

mare Hiero(nymus) Ap(osto)li Symon et In

das dixere No(n) modo ce(r)te(ri)s ab

solute licet no(n) ce(r)te(ri)s p(ro)de(sse) no(n)

licet ut i(n) legenda ip(s)or(um) [illegible]

festum [illegible] Additamentu(m)

Circa hoc dubi(tatu)r Utrum peccatum sit

in volu(n)tate Et vi(detu)r q(uod) n(on) Peccatum

enim et virtus sunt in eode(m) sub(ie)cto Sed

virtus e(st) in [illegible] ut i(n) po(st) [illegible]

Cu(m) ergo voluntas sit alia po(tenti)a

a ra(ti)o(n)e vi(detu)r q(uod) pecca(tum) no(n) sit in

volu(n)tate [illegible] est susceptivum

vigoris [illegible] est susceptivum

indigna(ti)o(n)is [illegible] co(n)cupiscibil(is) e(st)

susceptiva v(ir)tutis [illegible]

e(st) in co(n)cupiscibili [illegible] co(n)cupisc(ibilis)

no(n) impeditur [illegible] sua imp(er)fect(ione)

q(ui)n in ea peccatum esse possit P(re)

in ia po(tenti)a est peccatum in cuius actu

deformitas peccati co(n)sistit Sed

hui(us)mo(d)i solu(m) e(st) i(n) actu volu(n)t(at)is s(ed) n(on)

in [illegible] actib(us) aliar(um) po(tenti)ar(um) Ergo

no(n) in sola volu(n)tate P(ro) obiectu(m)

volu(n)t(ati)s est bonu(m) simpl(icite)r [illegible] ob(iectu)m

co(n)cupiscibil(is) e(st) bonu(m) s(ecundu)m sensu(m) S(ed)

magis est peccatu(m) p(er) co(n)versio(n)e(m) ad

delectabilia [illegible] p(er) co(n)versio(n)e(m) ad

bonu(m) simpl(icite)r Ergo peccatum mag(is)

in co(n)cupiscibili q(ua)m i(n) volu(n)tate

P(ro) Aug(ustinus) sup(er) Io(hannem) d(icit) q(uod) [illegible] peccat p(er)

[illegible] Ergo to(tu)m peccat(um)

ergo no(n) in volu(n)tate peccatu(m) co(n)sistit

Sed co(n)tra e(st) [illegible] dicens q(ui) [illegible]

n(on) in volu(n)tate peccatu(m) est P(ro) [illegible]

[illegible] o(mn)i modo q(uod) no(n) e(st) in

intellectu sic [illegible]

to sc(ri)bit [illegible] q(uod) [illegible]

in volu(n)tate p(er) intellectu(m) [illegible]

Vel ita co(n)sistit in ea sic[ut] in [illegible]

Et sic o(mn)e peccatum e(st) in volu(n)t(at)e

[illegible] peccatum volu(n)tariu(m) est

ita q(uod) sit in ea sic[ut] in [illegible]

[illegible]

[illegible] p(er)[illegible]

[illegible] illa po(tenti)a q(ue) actu

[illegible] peccati [illegible] sic in diversis

po(tenti)is co(n)tingit peccatum esse [illegible]

solu(m) in volu(n)tate [illegible]

[illegible] ex q(u)o in est ho(min)i susce

ptibilitas peccati Et q(ui)a ho(mo) [illegible]

susceptiv(us) culpe n(on) [illegible]

suor(um) actuu(m) [illegible] co(m)petit

h(oc) est volu(n)tate [illegible]

[illegible] peccati volu(n)tas e(st) Ad p(ri)mu(m)

ergo d(icen)d(u)m q(uod) ra(ti)o accip(itu)r a p(h)ilo(sopho)

p(ro) p(ar)te intellectiva q(ue) ra(ti)o(n)em et volu(n)t(atem)

[illegible] q(ui)a enim app(re)hensi(vus)

[illegible] appetitus sequit(ur) q(uod) p(ro)[illegible]

hoc q(uod) ra(ti)o(n)ale p(er) p(ar)ticipatio(n)em vo

catur irascibile et co(n)cupiscibile [illegible]

sunt po(tenti)e appetitive [illegible]

[illegible] sic [illegible] diligere [illegible] volu(n)t(as)

sic in eligere Et ideo cu(m) [illegible]

in electio(n)e co(m)pleat(ur) volu(n)tas [illegible]

[illegible] primu(m) d(icen)d(u)m

Ad 2m d(icen)d(u)m q(uod) [illegible] no(n) e(st) in [illegible]

cupiscibili [illegible] q(uod) [illegible]

[illegible] est [illegible]

[illegible] Et ideo no(n) [illegible]

[illegible] primu(m) peccati s(ed) [illegible]

[illegible] Ad 2m d(icen)d(u)m q(uod) [illegible]

[illegible]

Sed non usque in finem permansit ira tua … signum habentes salutis ad commemorationem mandati legis tue. Qui enim conversus est non per hoc quod videbat sanabatur sed per te omnium salvatorem. In hoc autem ostendisti inimicis nostris quia tu es qui liberas ab omni

malo. Illos enim … aut … et inmissarum occiderunt morsus, et non est inventa sanitas anime illorum quia digni erant ab huiusmodi exterminari. Ostensa enim parte demeruerint egyptios punitos per bestias et [illegible] in deserto … ista parte … eadem dum … ex … supplicii fuerint … qua egyptii ad exterminatorem … De punicione egyptiorum per ranas muscas et cinifes satis supra tactum est. De punicione vero hebreorum in deserto est sciendum quod sicut habetur Numeri 21. Cum populus in deserto contra deum murmurasset misit eis serpentes ignitos. Hii sunt … et veloces ad modum … qui tactu veneno inflammabant et causabant … et tubare in carne. Ad quam puncturam quidam vulnerati quidam mortui sunt. Venerunt igitur ad Moysen filii Israel et rogaverunt eum ut oraret pro eis ad dominum. Ad peticionem Moysi dominus ordinavit ut faceret figuram serpentis de ere et poneret super perticam eminentem et fecit illam. Defixum in palo … erat ut quicumque esset percussus a serpente ignito statim aspiceret ad serpentem eneum et curaretur. Iste … filii Israel in deserto. Et sunt figura passionis Christi ut ipsemet allegat Johannis 3: Sicut exaltavit Moyses serpentem in deserto ita exaltari oportet filium hominis ut omnis qui credit in eum non pereat sed habeat vitam eternam. De istis igitur afflictoribus ebreorum per serpentes ignitos et … eis concesso agit auctor in parte ista. Declarat quod egyptii afflicti fuerunt sine remedio tanquam incorrigibiles, ebrei cum remedio tanquam filii ad correctionem habiles.

Et ecia hec tu facit lla p° tagit
ebreor venabilr castigatoy
2° egiptior irreparabilr extra
coy 3° tendit ad declarand ebreor
liberacoy i plaga serpetu 2a
ps ibi Illos at locuste 3a
ps i filios at tuos Circa p^m
qua br sit lla p° agit de affli
ctione tedio 2° de liberacione
i medio 3° d' eius de remedio
auctore proprio Circa d'firm
p id viiis dni pise intelecto
2a ps i signu habens salutis
ad c ei quis Circa ibi Jnfis
dilo de ig p sic dat no in
peccatum ita tua perfecte i pe
inflicta p te ebreor peccan
tibz in deserto no fuit extra
tiua om gra castigatiua
tm vn fore sed ad tcritone
in breui duans fuit hic id est zo
no fuciq te consideror sed
castigacioi indicui ne tibi
videatur ineurus Et hoc in
brem q ysa 12 In momto
indignacions mee absc°odi fa
ciez mea pauli p a te Nec
fuerunt eu ebreor grimna sed
habens signum salutis scripe
te eneu ad conmemoracione
mandati legis tue i sic qne
moraru in lege tua, ubi 2e fac
serpente eneu e pone eu pro
signo Bz q iste effectus gfue
rit ciati ad aspectoz ser
pentis enei posse a simplici
bz isti serpeti attribui e no
deo ideo statis subiugit Qui enim con
uersus e no p hec qd videbat
sanabatur sed p te xpm figatu
p illu serpetez q om est sal
uator figuabatur aut xpus per
illu serpete eneu multiplr
s q tu ad moru inocencia
q tu ad situs eminentiam q tu
ad vite carentiam e q tu ad
salutis efficaciam Circa tu ad
inocentiam p° q sic i a figura

serpens venenosus apparuit e
tn nullu veneni hnit Ita
xps in carne pecti apparuit e tn
nullu petm hnit Nec enim in
ventus e dolus in ore ipius
1 pet 2 2° q tu ad vite ca
rentiam sic serpens ille vitam no
hnit e tn d' materia majori
durat fuit q metal
la est e durabilis pe d' hic
glo Ita xps vere mortuus e im
mortalitate e vere eternus e immor
tal erit dum te 3a q tu ad
situs eminenciam q sic serpens
positus fuit sup particam longa
in q a toto ppo gspici potuit
Ita xps in cruce exaltatus e in
monte caluarie ubi a iudeis
e gentilib videbatur Ubi ecia a
hnc a deuotis mentib p fide
e amore gspicitur 4to q tu
ad salutis efficaciam Ita sic
cui a ve serpente percussus
serpete eneu aspiciebat cura
batur ita quilz a dyabolo vulneratus
si xpm in cruce gspicit p fide
e voluntatem rogat sanatur Cir
to subiugit fiere p istud mi
raculu pt intendit vez honor
dei Unde Et mihi ondisti
immutacionis q tu es qui l
berat ab omni male corpali
spirituali Cristus enim legit
fecisse miracula pt tria pri
ad honorem qs operabatur in tot
virtute q tot sequuntur i ducem
credebat 2° pt alior ... qui
q inter videntes e miracula
gustabant 3° pt dei glo
at honore Joh is Neq hic
peccauit neq parentes eius sed ut
manifestentur opa dei in illo
Et ebreorum in deserto dem
istud miracula fecit ad utili
tatem bonor d' filys Isrl e q
maloy e ad gloriam dei di
tanda Ad primum istud
tercio agit de egiptior in

egipto infestabit p bestias ext
minado e q ppt eor malicia sth
genuz remediu infligebat vn
dr liii Illos autem egiptos lo
custas et muscas occiderunt
morsus. d' locustis habet Exo
x dixit dns ad moysen Ex
tende manu tua sup terram
egipti ad locustam ut ascendat
sup eam et devoret omnem herba
q restiterit grandini. De musc
Exo viii dr veniet musca gravissima
in domos pharaonis. Locusta
s Strabum i glo Exo x d' q
longa hasta q longiora he re
tro crura Et yen ii est c vii Ethi
mo' e aial pmu dente noxiu
et plus q ceteri aialia fungibus
nocet Jeg' 2m ledm sup primu
cap Johel hnuc volatilis ta
st nova successive in etate
sua fetu locuste anteq heat
alas d' bruch cu incipit vo
lare vocat' atalab cu plene
volat vocat' locusta Vn loquus
Basilius i exameron dt. Lo
custa d' q loco stat faciens
q 2m divinatores cu ipa aur
piciu occurrit malu e sicut
bufo dextru predicit bu Vl
d' locusta q nunc saltu dat
nunc loco stat Vl q p modic
tempus in uno loco stat. Eus
eba sup mattheu ait Locuste
st volatilia minuta quide si
pera no satis i altu volatia
q manducavit Johns in deserto
Arnolphus eciaz quidam expo
tor ait sic Omnia repitur
genus locustarum fuisse in des
to iudee. q pastus est Johns
et usq hodie applicat q hmi cor
pusculu i modu digiti mang
inebris exilibus et brevibus et i
herbis facile capiunt' cocteq
in oleo paupes pbent victu
hi' Eth' lc locusti et mus
cis exinanibant egipty in

grepitu et derisione et no p leo
nes et vrsos vel fortia aialia
q dig alias pp eor ydolatria
eiliby exterminati Nota l dt q
gnu hntes salute p qo adulte
bu q d hylas qui multa signa
vidit s benivolentie c sinsirine
prudentie et pacie Sig benivo
lentie st omne creature fec ad ser
viendu homini Est eni signu
aliqd qd vim offert sensui
aliud relinqt intellectui Et ido
ois creatura sensibilis sensu offert
sensui et deinde deu cp'ntat
intellectui creatoris bonu Vn d
Joh 3 Nec pt h sig fac q tu
fac nisi fuit deus cu eo Sig
reminiscentie sunt vii sacramenta
ecclie p q ducimur i memoria
passionis dnice Vn d ad
Ebre Salg mia firmata e co
testante do signis et portentis et
varijs virtutibus et spus sci di
stribucionibus. Signa prudentie
dabit an 2m adventu sui ne
ois veniat predubi imprucis
Et hoc e signu magnu cura
bilitatis dnice Nullo ei q aqnd
fac qd vellet occultare ap
pbat adventu hoies imprudi
Petor at quib aqn fat quod
vellet si posset occultare Et
ido d in modo pleno petib ve
tuitg pmittet sig quedam
nobilia p q hoies cor eius
adventu pvideat et dispo
nat Vn sunt signa Luce xxi
d Erunt sig in sole et luna et
stellis. Sig v eciaz q re
pudiare h 3 g is ta reqrit
gra gstat ee signis p ne
goicys belli Vocalia semi
vocalia et muta Vocalia
dim que hna voce pferunt
sic duces pordinat aqd
ea v bra qd in gflictu v
tunt sic deus nobiscum
vl triupha imperatoris vl

aliquid gestare. Signa semivocalia
sunt que fiunt per tubam, cornu vel
buccinam. Signa muta sunt ve-
xilla, aquile, dracones. Et circa
ista signa ponebatur medietas
donorum omnium militum euntium ad
bellum propter duas rationes. Una
ut fiunt ne si ea hominis in
custodia posuerunt in periculis ex-
perderent. Unde ad utilitatem eorum
inventum est quod ad sufficiens susten-
tabantur de annona quam alia
2o fuit ut per hoc audirent et for-
tius sequerentur sua signa et ta-
men non relinquerent. Cognoscens pe-
culium suum castrense ibidem fa-
ceret consistere sed potius ea defen-
derent quantum possent. Ista tria genera
signorum facit deus in suo adventu
tunc secundo. Illa signa vocalia erunt
in illa disceptatione. Math. 24. Cum
venerit cum eo vidisti in maiestate
sue. Signa semivocalia sunt
que tuba procedet de ipsis scilicet dicit
apostolus .i. ad Thess. 4. Quoniam ipse
et in voce archangeli et in tuba
dei descendet de celo. Signa vero
muta erunt passionis insi-
gnia a instrumenta et ipsum corpus
domini vulneribus insignitum. Dan. 6.
Ipse liberator et salvator faciens
signa. Signa ad patriam dat
nobis expectando nos ad veniam
ut redeamus ad eum. Eph. 4. Noli-
te contristare spiritum dei in quo signati
estis in die redemptionis. Vidimus
quod ad quod contristat spiritum dei sunt in-
iquitatibus indulgentiam. Timeat
ad exitum. Math. 22. Mittite eum
in tenebras exteriores, pro quo
non quod solet iudex tenens pre-
reus quando est de ipsius male-
ficio a quo convictus per malefi-
cium commissum pro quo iusto iudicio
exigente mori debeat. Ferre
super illum corporale signum, cum
late patet et in ipso mortu-
rum ponere super eum bestia

Imponendo quod super ipsum signa
eius sui ad lectos confusionem, videlicet
de hiis qui condunt falsa instru-
menta a monetant falsam monetam.
Super illud portat super ipsorum
vestimento ut a ceteris discerni
posset. Et talis modo ad supplicium
ducti. Secunda est modo signabitur
in extremo iudicio in magno die
Et hoc omnia clara vidit beatus
Johannes in signa. Illa gravi
peccatore per testes legittimos
sufficienter convinceretur, signum in-
iustitiam et omnibus modis reversa
gabit et ... discedite a me ma-
ledicti in ignem eternum qui paratus est
dyabolo et angelis eius. Sanctus ad
intendum quod non dicit qui paratus est vobis
sed dyabolo et angelis eius. Et tunc
ad electos percipite regnum quod
paratum est vobis ab o. Quod certe demum
mortem non fecit sed invenit per con-
sequens dyabolum ad illa accessit.
Sunt quod per suam gratiam regnum pa-
ravit et dedit. Hec ... dictum
est ut agnoscamus reprobo...
damnationis, est tamen est ea salu-
tis omnibus salvandis. Certa si-
tum pena sua. Postea erit mi-
ster mortis ad suscipiendum
eum. Tertium inservit vidit beatus Johannes
Apoc. 6 in fine ubi dicitur Ecce equus
pallidus et qui sedebat super
eum nomen illi mors. Et infernus
sequebatur eum. Secunda: Suspendi
hunc militem dyabolus qui congregat
exercitum suum super aves deones ve-
aves famellicas ad cadava
sicut Apoc. 19. Omnes aves satu-
rate de carnibus. Deinde ponere
super bestiam ad cuius confusionem
eum supradictum conditionibus unde
sicut habetur Apoc. 14 ubi legitur quod an-
gelus dixit Johanni Veni ostendam
tibi dampnationem meretricis magne.
Et vidi mulierem sedentem
sedentem super bestiam habentem ca-
pita vii et cornua x et mu-

erat vestita auro et multis la
pidibus preciosis et margaritis
ornata habens poculum aureum in
manu sua plenum abhominatione
et immunditia fornicacionis Et
in fronte eius scriptum babilon
magna mater fornicacionum
et abhominacionum terre. Apocalipsis 17
Audi per hanc bestiam corpus huius
[illegible] et aliquam ab ubi [illegible]
bolis per septem capita vii peccata
capitalia que commissa sunt in corpore
hec enim sunt que [illegible] semper deferunt
damnatis eorum insignia per
mulierem sedentem super bestiam ve
stibus indutam preciosis. Signan
di pro illa hora qua hec damna
ta sunt exigentibus demeritis
decoribus ornata. quam deus
ornaverat virtutibus preciosis. [illegible]
meditacione intellectus et voluntatis
visu auditu. sua predia et sa
pientia. sed hec magna eorum sunt repleta
fetore, et magis suas nequissima
operacione, et voluntate sua diversis
sima obstinacione. Intelligitur etiam
primo lege per penas quod super omnia
fetendum atque fedissimum est in con
spectu dei. [illegible] habent fetore ad
sui confusionem secum in eternum por
tabunt. Item aculeos pene. Sile
tur secundum bernardum super missus est ad
petrum. In inferno inquit sicut erit
[illegible] [illegible]. nulla tri
buetur correptio, voluntas ista quibus
iam corpora [illegible] ut nullatenus
possit ab eis diligi ut iustitia
desiderari. Per decem autem cornua
que in bestia audisti nota peccata
quas idem beatus Augustinus exponens
de civitate 22 [illegible] tene
bras exteriores gignunt doloris
In inferno erit frigus intolerabile.
Ignis inextinguibilis vermis im
mortalis. fetor importabilis.
tenebre palpabiles. flagella
cedencium. horrida visio demo
num. confusio peccatorum. desperacio

omnium bonorum. Erit enim mors sine
morte defectus sine defectu quia
mors semper incipit, et defectus
deficere nescit. [illegible] ergo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in ultima
pena [illegible] [illegible] a sua [illegible]
est [illegible] [illegible] in penis [illegible]
[illegible] damnatorum [illegible] sunt
cum ministro mortis ducetur ad a
bissum damnacionis eterne. Unde
Apocalipsis 20 c Infernus et mors
missi sunt in stagnum ignis et
hec est mors secunda. [illegible] per
infernum [illegible] et demones
et homines impios. Ibi enim [illegible]
[illegible] suo [illegible] dissolvent
[illegible] [illegible] spiritibus [illegible]
[illegible] [illegible] 21 [illegible]
Tunc [illegible] flamma [illegible]
rat quos nunc delectacio carnalis
polluit, tunc infinite patent.
Devorat infinita [illegible] quos ma
ius elacio nunc exaltat atque q
quos [illegible] voluntate [illegible]
di [illegible] explenerat. tunc
cum duce suo [illegible] ad tormenta
pergunt. Et quos angelorum et
hominum longe [illegible] distinxit una
tum pena implicat. Quos unum
in eterna reatus ligat [illegible] et
breviter insinuat propheta [illegible] Ezechielis
32. Ibi assur et omnis multitudo eius
et in circuitu eius sepulcra illius
[illegible] assur superbi [illegible]
[illegible] [illegible] elacio [illegible] tandem
[illegible] antiquus hostis [illegible]
per eo quod [illegible] ad [illegible] [illegible]
cum [illegible] sua [illegible] ad inferi
in clausura descendit [illegible]
[illegible] ad mortuos tegunt [illegible]
alius morte [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] desperat
[illegible] relinquit [illegible]
[illegible] cum [illegible] corda [illegible]
[illegible] [illegible] dubio sepulcra sunt
[illegible] in circuitu eius sepulcra eius
sunt [illegible] [illegible] [illegible]
per desidia sepelit. hos sibi

postmodu p tormeta cogit
& qui nuc in semetipis ipsi
malignos spus illiata fetu
do susipiut. tuc repleta eoru
cu mortuis ardebut. Ecce q
maneat dampnator pena co
nig. & instruete nos sacro
eloquio quanti i dampnatoe ign.
quantitate igne obscuritas. quanti
si i obscuritate pauor sit nulla
tenus aligis fez quid pdest
ita pnosse si no cotingat e
nadere. Tota go intetoe eua
du e. ut cu vacacis tepus
accipis. bn viuedi studio
malorum vltricia tormenta
fugias. Hinc ait p salomonem
sz. Quecuqz potest manus tua fa
ce. instant opare. qr nec opus
nec ro nec sciencia nec sapia est
apud inferos quo tu pperas.
Hinc ysaias ait. Querite dnm
du inveniri pt. invocate
eu du ppe est. Illa enim ex in
sera si caterva dampnator nec
hsimile domi du potuit. set
aufsa a suo creatore in gehe
nal confusa sine fine manet
a qua nos pteigat. ihus xps

Filios aute tuos nec dra
conu venenatorum
vicerunt dentes. Misericordia
eni tua adveniens salvabat
eos In memoria eni sermonum
tuorum extimulabantur & velociter
sanabantur ne in altam incidentes
oblivionem no possent tuo uti
adiutorio. Etenim neqz herba
neqz malagma sanavit eos.
sz tuus sermo dne qui sanat
omia. Explicata ebloie illa
ta egiptiis p minutas be
stias. quibus sine remedio extia
bantur. redit ad correctioz il
lata filiis israel in deserto a qui
tus inuabti vement serpentes ba bant.
Et circa hoc tria facit. Illa primo ostenditur
hui remedii cu suffic siñale

hic ponit hui remedii actum fiale
& tertio excludit ab hui remedii
efficientia oem cura medicina
lem / 2a pars ibi Ille i alta ma.
3a. i Etenim neqz herba. Circa
ad primu dt sic. Filios aut tuos
nec dracoñu etc. qr fuerit filii
ideo debueit castigari. unde
Ecc. A. filii t' sunt erudi illos
& incurva illos a pueritia eorum.
In eo significatur dt pps bonus q tenebit
& attendet p vulos suos ad pe
tra. hoc est bonus q castigabit
eos suos vel carnales p ingu
vel spuales p cura. allidet
eos petre xpo & assuefaciet
eos ad opa virtuosa. Et alibi
dt In matutino interficiebam oes
peccatores terre. i statim i inue
tute inicia peccator p castiga
cones pias amputam. Et hoc est
cape vulpes parvulas q de
moliuntur vineas ut dr Cant. 2.
Un Jeroñ sup epistolam ad phil.
& habetur in c. dis. 21. Legimus
heli sacerdos pt sceus fuit. S
qr filios suos no erudiuit
i omi sapia & disciplina &
correctione. ideo supinus cecidit
& mortuus e. Filios go tuos
nec draconu venenatorum vice
runt dentes / qr nec a magnis
bestiis i entita. neqz a pvis
cuius di sunt serpentes interfecti
alios maiores. dno ptegete
ledebantur / draco ei venenos
carent secundum isidorum 12 ethimol. & ideo
vbi iste sibit draco maior
cunctorum serpentum sine omi
aiantium serpentum sup terram.
hunc greci dracontam vocant
un & diriuatum e in latinum ut
draco dicetur. qui sepe a spelunci
extractus fertur in aerem. Concitatur
qr ppt eum aer. Est ei cristatus
ore pvo & arctis fistulis p
quas trahit spm & linguam
exerit. i. emittit. vim at no

i dentib; s; in cauda h; et
verbe porrig; q; ictu nocet.
Sinoprius at e a venenis
s; ideo hunc ad morte fraud;
venea no curd natura. q; s;
quem cauda ligauit occidit.
a qo nec elephas tutus e. sui
corporis magnitudine. Ita cum semi
tus delitescit. p; q; elepha
tes solito gradiuntur cruribus eos
nodis illigat et suffocatos
perimit. h; ysidorus. Dicit aut
s;m papiam q; herba q; dragon
tea d;. nata fuit de sagine
draconis. Et q; radicem hui; h;
ns. confricat manib; serpe
tes sine periclo prendit. Est aut
tyriaca. dum h; s; legitur in e;
Julius s; papias. Mirabile est
enim si veneno careat draco
eo q; s;m autores aiam spira
do inficiat et flatu mortifero
pastus ingerat. sic p; de hor
Raidei artis li; plo de naturis
elementorum. De eo q; gen; q;
tpe philipi regis in Armi
nia est. Solinus de mirabilib;
mundi d; expresse no in dentib;
s; in cauda venenum h;. nec
obstat q; eius carnes come
dunt ethiopes. sic d; p; de
dist eu esca ipsius ethiopum
q; p; ea h; magistra. alis mi
rab; venenum excucinda q;
arte. sic medici faciunt de ser
pentib;. vel cauda abscindunt
in qua latet venenum. Augit
at draco in ethiopia vel india
in ipso medio ingenti estu. Dicit
Ambrosius in exameron. Draco
nis at cum est viride coloris
et refrigerat vescentes ea
hinc e q; ethiopes in feruida
plaga h;ntes carnes draco
nis libenter vescuntur. Venera
tores etiam q; est mirabile
dicti quibusdam carminib; draco
nes faciunt mansuetos ad te.

pg; q; h; insidiatur fremis eos
(l)equitur usq; dum in ethiopiam
venerint ibi eos vendunt. Dicit
go l. filios tuos n; draconu
venenatorum dentes vicerunt.
Quia et tua adueniens salua
bat illos. p; aspiciens serpentem.
sic in p;ca illa deu; est. Vo
dic aut; q; quare sed afflige
bantur et aut in medicina eni; ser
monem tuum existimabant. et
velociter sanabantur. ne in alta me
dicatione oblimie no posset tuo
uti adiutorio. Et dum dicit me
afflictione illa tempore modi. medicina
collata et finis salutis eis date
p;uebatur enim in medicina sermonu
tuorum. v; ad medicinam et ad com
nacionem d; extimabat. Aliq; le
gunt h; in memoria dicitur. q;
oblinio diuorum sermonum in stor
dueit ad exitium. Aliq; hinc
excaiabant. et p; expom. ex
aminabat. i q;ua b; vexabat. Ip
d; medicine illate. sti nigre
cu d; Et velociter sanabatur. fi
nis vel salutis eis date fuit re
mota desperans. v; sodit
ne in alta medicamenta oblimioni
desperati no possent tuo uti ad
iutorio. Desperata p;nemete
cogitacione ita sanabat
illos q; tangebat fide h;ntes.
Tangebat enim adq; domi; yhu
negantes ipsum esse deum. sic de q;
dicit insipiens i. superbus. no est
deus. Et hoc idem in eo aly
quam superbi affirmat. no enim
tes q; superbis deus resistit. eo
q; p;sulmites eis aduidet. ip
quid nominat q; balena ferina
ta grandis piscis. q; si in p;te
pinguem feriatur no sentit vul
nus q; vulnus i parte macra
mox vulnus sentit et dolet.
Sic superbus q; in magne omnes
alios superare cupit. et q; in
pinguedine elacionis iacet:

correctio dei atque in ea pacem sac scriptis minime timet et in pte pinguiu et in prosperitatibus et delicijs ponitur. Ista pinguedo prosperorum non sinit eum iam calami cotidie insuper et sanatur scripture precepta audiens et verbum domini spernit consilium contemnit. Ista spe diuitiarum suffocat nec credit deum esse vltorem malorum. Sed cum in aduersa de prosperis cadit tunc congemiscit et sentit vulnera et postea incipit querere medela. Figuram habemus exo. v. Cum moyses diceret pharaoni ex parte dei ut populum dei dimitteret ut iret ad sacrificandum domino deo suo in deserto. Audiens ait quis est deus vester ut audiam illum. Nescio dominum et israel non dimittam. Sed plagatus multis dixit moysi. Sed peccaui coram domino deo vestro. Sed ante rogate ut non indulgeat. Sed plagatus per pharaonem affligentem populum dei subaudi superbos tyrannos affligentes populos. Humiles et pauperes compunctos iniuria opprimentes. Istis superbis non prodest sacre eloquia exhortatio ut impugnent exhibeant. Humiles qui sunt populus dei et oues pascue eius. Superbia enim illius ascendit semper. Sed patet quod non sinunt illos pauperes in ista dicta suspirare vel respirare. Sed longo ipsorum istos medicus percussit in parte macta. Qui si aduersa et infortuna eos tetigerit. Diuino iudicio plagati tunc postea reconpensare iniuria ut clamant et vociferant ad dominum querentes medela. Vnde ps. Cum occideret illos querebant eum. Et medium querentes iniquitatem non inuenit eorum eodem acta exaudiri quia iudicium fit. Iniqua fiet illi qui noluit facere iniquitatem. Et tunc si vere humiliaret iniquitatem sacre scripture medela sanaret. Sed pharaoni cum et antiochus de quo .ij. machabeorum vociferante

Apr

ad dominum non ex vera humilitate. Ideo non fuerunt sanati. Vltimo excludit ab isto verme omnes curationem illa. Sap. Etenim neque herba neque malagma sanauit eos. Sed tuus domine sermo qui sanat omnia. Malagma idem est quod emplastrum. Et dicitur a malaxo quod est malaxare et quia inuenitur herbas coctas cum oleo vel butiro vel aliquo gummi vel aliquis spes gummi becerum per emplastrum. Et medici tales sanare eos. Sed sermo dei quo precepit per pete eligendo fi et postea per se huo vel vna inuiscerimus. Domine sermo qui sanat omnia pro quo homines qui sermo dei deuote accipiunt. Sanat omnis infirmitates hominis. Licet sit ista medicina non statim vel subito effectum sanitatis inducit. Sed per processum temporis et cum mora. Ita verbum auditum a quibus auditorem subito non conuertit. Sed forte cum dicta eius per viginti annos conueniet. Tunc perdo merito nos inferiores opera fit. Et ad dicta multa infirmitates que ad vij. capitales radicaliter reducuntur quas per vij. infirmitates corporis significat. Nam superbia frenesim separat. Patitur enim frenetici multi alienacione. Nec enim bene iudicat de seipso nec de alijs. Ymo seipsum iudicat quanto est infirmior tanto valentiorem eodem superbus. Omnes contempnit et condampnat. Et se solum sufficientem esse iactat et se pre alijs sibi arrogat. Ista mente alienacionem patiebatur merito pro sua superbia rex Nabuchodonosor de quo dan. Cum diceret deambulans in aula sua. Nonne hec est babilon magna quam ego edificaui in domum regni in robore fortitudinis mee et in gloria decoris mei. Et statim diuina virtute eiectus est ab hominibus et cum feris vixit et passus est alienacionem mentis

[illegible]

iniusta

[illegible]

[illegible]

Additamentum [illegible]

[illegible]

vobis loqui q̄ spūalibꝫ ꝫ q̄
carnalibꝫ tanq̄ puulis in xpo
lac vob potū dedi nō escam
Reg̃ 14 mōr Ita si aplꝰ sciam
sciam ut hauriebat corde tra
ora fundens magis te cuius au
ditores suos oppressi potius
q̄ rigaret ꝑ figuras huius legis
Gn̄ 24 vbi legis q̄ laban ve
no abrahe veniēti ad eū ap
posuit iumentis paleas ꝫ fenū
hoībꝫ aūt panē ꝑ primo labā
filium habeat ꝑ laudē ꝫ dra
bore laban interꝑtatur candidus
Candidus enī dz ē ee pdica
tor ꝑ splendorē bōe viā q̄ꝑ
lucēs bone vite Vn̄ Reg̃ 14
mōr lex ꝑmis pdicatoribꝫ in
strat ne ipi vicēdo eliqueuīt
quos loquēdo studiūt festinat
Est ecia laban fr̄ rebeke que
interꝑtatur pacā q̄ est pdicatē condito
vel pt̄ bn̄ parātes eius ut
admaneat in pacā eniz poss
idē ais suas Luce 21 Hic
pdicator dꝫ apponē iumentis
i rudibꝫ fenū ꝫ paleas vex
pōietenē scriptūe latēa capaci
bꝫ cognitionē ꝑ ꝑsr vel vel
illia cōformes ut capē possīt
ꝫ illas tenē hoībꝫ vō dz appo
nē panē q̄ est ꝑfectꝰ ali
mēta intelligētibꝫ vel subtiliora
pdicandū ut sic soluat debitū
qd̄ est sapientibꝫ q̄ insipientibꝫ
libuē tenē Si vō indistincte
cibū huic oībꝫ sbtile ꝑ vniformē
apponeret eū nō oīs sint
eius sedē factāt ꝫ ꝑda ꝑfū
deret potius q̄ instrueret Vn̄
Reg̃ in pastorali ꝑ te ī 2 diora
sic aūt Vt longe an nos
reuerende memorie Gregorius
nazanzenus edocuit Non vna
eadē q̄ exhortacio cunctis co
gruit q̄ nec cūctos par mo
qualitas astringit Sepe na
q̄ alijs officiunt q̄ alijs ꝑsunt

q̄ plerumq̄ h̄ke q̄ h̄ animalia
alia nutriunt alia occidunt
ꝫ leuis sibilꝰ eqs mitigat ca
tulos instigat Et medicamē
qd̄ hunc morbū imminuit alti
vires iungit Et panis q̄ vitam
fortiū roborat puulorꝫ vitā
necat ꝑ qualitate ꝫ audientū
formari dꝫ sermo doctorꝫ ut
ad singulos ad sua cōgruat ꝫ tn̄
a cōmuni edificacōe arte nunq̄
recedat Hec in pastorali pte 3 de 18
cōn e c Reg̃ dz vigilanter docere
ꝑ ut auditorꝫ suorꝫ mētibꝫ
prius studeat praua destruere ꝫ
postmodū recta pdicare nec bonū
pdicare ꝑ ī auditum plena malis
corda nō capiant Vn̄ ad Ieremia
dz Ecce ꝑstitui te hodie sup ge
tes ꝫ regna ut euellas ꝫ de
struas ꝫ disperdas ꝫ dissipes
ꝫ edifices ꝫ plantes Prius ita
q̄ iubet ut destruat postmodū
ut edificet prius ut euellat
postmō ut plantet q̄ nequaq̄
veritatis vtilius fundamentū ponitur
nisi prius fabrica erroris destruatur
h̄ Lucas nos

Vt es dn̄e q̄ vite ꝫ mor
tis h̄es ptātē ꝫ de
ducis ad portas mortis
ꝫ reducis Hō aūt occidit p ma
liciā aīam suā ꝫ cū exigit
spūs nō reuertetur nec reuocabit
aīam q̄ recepta ē Sꝫ tuā ma
num effugere impossibile ē Postquā
Salomō declarauit remissionē inter
puidēs duas q̄ꝫ vna deūs
destituit egiptios ꝫ alta pu
niuit ebreos Declarauit ecia
quo modo ꝑ puidit ebreis
ꝑ remedio q̄ [illegible] in
deserto viz de serpēte eneo
In ista pte istorꝫ omnī malorꝫ
dō attribuit amicē Et ita h̄ꝫ
tā fāt Ita primo dō attribuit pūi
endi eorū ptātē 2° hoī
attribuit delinquēdi spōtaneā

fatuitate / Ideo ab homine exclu
dit impune euadendi libera
facultate / Ideo a prin. homo autem occidit
et cetera / Sed tuam manum / Circa
primum dicit duo / Primum est quod deus
habet potestatem vite et mortis quia in
ipso est potestas vitam conferendi et au
ferendi / Secundum est quod ipse habet homines
deducere per afflictiones extrinse
cas usque ad portas mortis
et iterum eum ad vitam et salutem
reparare / ergo in ipso est potestas pri
cipendi / porte mortis sunt graues
infirmitates et tribulationes per quas
homines moriuntur / Ad egredien
dum per has portas semper debemus
nos preparare / Seneca [illegible]
[illegible] neque hilaris [illegible]
nisi ille qui se ad illum diem compo
suit / Seneca ait. Res stultissima
est que mortem timet / Quia sicut
senectute illam quandoque senectus
adolescentiam sequitur / ita mors
senectutem / vult inuenire qui
mori non vult / vult et accep
tare mortem durissime / Et
hac itaque contemne quod quantum timeri
demanet / quia [illegible] expectatur
dubia metuimus / Quis queris
pro me a condicione in qua
nemo non inuenitur non est
prima quo [illegible] equalitas
Hic Seneca vult dicere quod iniquus
est qui mortem murmurat / cum
omnes homines mori oporteat / Tho
homo attribuit spontaneam deli
quendi fatuitatem / Et circa hec tu
ondit / Dicit enim quod homo peccando
infert sibi triplicem mortem
scilicet culpe. nature et gehenne / Cum
tum ad mortem culpe dicit homo autem
per maliciam quidem occidit animam
suam / Quantum ad mortem nature
dicit / Et cum exierit spiritus in die
mortis non reuertetur scilicet ad presentem
vitam naturalem / Quantum vero ad mortem
gehenne dicit / Non reuertetur animam
suam que recepta est in infernum

Vnde Job 14 Quomodo si conuertatur imbres
et pertransit sic qui descenderit ad
inferos non ascendet / Tercio ex-
cludit ab homine impune eua
dendi liberam facultatem / Et quantum
ad hoc subinfert Sed tuam manum
effugere impossibile est / Non enim effu
gere possumus deum / Sicut enim celum si
fugis ab oriente accedis ad
occidentem / Si ab aquilone acce
dis ad austrum / Eodem modo si fugeris
deum placatum accedis ad deum
iratum / Ideo bene dixit poeta
ad [illegible] enchiridion [illegible]
[illegible] horas [illegible] Ione sepe eius
[illegible] regibus rex magnus / Et l.
homo occidit quidem per maliciam animam
suam / Primo notandum quod malicia in
tra mala [illegible] / Est enim rex re
gum [illegible] humane [illegible]
[illegible] est in ipsum auctorem
[illegible] / Primo sciendum quod
malicia radicata facit homines
mala eligere et corrumpit bo
na [illegible] et vera [illegible] rebus
sicut [illegible] / Et hec
hac que malicia [illegible] nonnullos
fallit quia fuit cecus / Sap. 2 [illegible]
[illegible] malicia eorum Vnde
[illegible] super [illegible] ait Quod quanta
malicia reddit sentenciam
stultitie qui [illegible] condere
[illegible] hic
stultitie [illegible]
in / Ante enim [illegible] credidit
scripturis / quia [illegible] non credidit
[illegible] quod interrogabat scripturas
quod putabat fabulas [illegible]
[illegible] si credidit estimans prophetam
esse inmobilem / quod [illegible] sperabat re
gem posse infringere / Quomodo fuit in
ge dicebat esse scripture / Illa
si prophetie euidenter clarum est
ipsum aduersum impugnare conari
Si non credidit / Hic non [illegible] time
debimus nec prauos insidiari /
Vnde idem / Cicero dicit pet ma
licie [illegible] stultior cunctis

effrenat. Hec quippe de ypocrisi malignatur ut a multis plerumque in persona serpentis paretur. Et sepe lib(ere) effrenat lapsus. et cum [illegible] impugnata conatur effrenate. Thesaurus c(apitulo) x. Ca(n)tabat autem in vita sua vir tri(...) [illegible] valde de tribus memorat serpentis forma[illegible] repetitur vide Eccl. xxv. Brevis autem malitia super militem malitia[illegible] sors peccatoris cadet super illa[illegible] [illegible] ea[illegible] et ap(er)it ea. Eccl. xxv. Non est ira super iram mulieris nec caput super caput colubri. Et ei quod est ea accellere [illegible] malorum [illegible] cum ea colubro leoni et draconi. De colubro [illegible] pessimum est caput magis super capitum colubri. [illegible] leone et dracone dicit sic. Commorari leoni et draconi placebit. Quam habitare cum muliere nequam. Et [illegible] magis. Capitulo quod mulier colubro [illegible] quidam [illegible] illa coluber [illegible] ventres [illegible] [illegible] magis tenebrat [illegible] [illegible] coluber vene[num] [illegible] in capite et [illegible] [illegible] sicut serpens et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ut oculos in [illegible] valeat [illegible]. Coluber totum venenum suum colligit in capite ut per os effundat. Et mala mulier [illegible] totum suam malitiam in [illegible] [illegible] et [illegible] effundit. Coluber sibilat ne [illegible] et mala mulier [illegible] et adulando [illegible] [illegible] fallit et defraudat. Vnde Cant. super Cantica. c. [illegible] venenosus est super cuncta [illegible] cuius aditu [illegible] est audire basiliscum sibilantem. Verum quasi idem erit [illegible] iracundiam quia sicut leo sine [illegible] [illegible] planctu no[n]

[illegible] sic nec mulier. Vnde Eccl. xxv. Non est ira super iram mulieris. Leo cum [illegible] admovetur colludant [illegible] igne et eadem mulierem [illegible] [illegible] et colloquia quibuscumque videantur [illegible] igne [illegible] [illegible]. Leonis [illegible] [illegible] vestigia sua cauda tegit. Et hec est [illegible] mulieris [illegible] sua [illegible] et [illegible] [illegible] opera. Et ideo signum [illegible] Eccl. xlii. In medio mulierum noli [illegible] [illegible] vestimentis [illegible] procedit tinea. Et a muliere iniquitas viri. In antiquis vestibus et novis [illegible] tinea [illegible] mala custodia. Et ita [illegible] [illegible] [illegible] nutrit [illegible] tinea [illegible]. Ad literam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et Bethsabee. ij Reg. xi. Et in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mulier [illegible] [illegible] mala [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hic [illegible] [illegible] et [illegible] simplicitate [illegible]

pplicitate

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] appetitum [illegible] [illegible] Inficit [illegible] aspectu suo sicut basiliscus qui homines visu suo solo interficit. Et non solum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] occidit. Ad [illegible] mulier [illegible] aspectu suo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eius [illegible] [illegible] mulier mala [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mulierem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ezech. xvi. [illegible] [illegible] femora tua [illegible]

dedisti maculam in gloria tua / 3o
draco incedit cristatus cristatus.
Et iste crestatus hominum capitibus
coronis et gemmis et variis orna-
mentis distinctus / Contra elepha-
ti insidiatur. Elephas enim est
animal castissimum et longum scilicet ...
... et de animalibus et
sua femina fuit impregnata
matrem eius non approximat. Isti anima-
li draco insidiatur et post caudam
sua constringens occidit. Moraliter
quantumcumque homo sit castus si mu-
lieris male familiaritatem dili-
gat, constringet eum pedes affec-
tionis sue et occidet. Unde Aug.
de singularitate clericorum c. 8. Sed
dicetur sic omne ingenium so-
dalitas mulierum gluten est deli-
tiarum et viscum tormentum quo
dyabolus aucupatur. Vnde feria fax
sathane. feres rosa dulce ve-
nenum. Attentius ut fistus inficit
ut basiliscus, quia ... l. 12. c.
Ut sic pensat predictis ... .
eius sola malicia possit expo-
ni ... homo per maliciam suam libidinis
ei illicite grassando occidit
animam suam. Unde feria corporis
opes. animam unum. lima. voce
pollui. annichilat. necat. eri-
pit. orbat. acerbat / Ideo
singula singulis ut feria pol-
lunt corpus. annichilat opes etc.

Quinto principaliter malicia est hu-
manis factionis turbatiua / quia et ma-
liciosa nunquam cessat machinari
malum contra se et ad seueritatem
iustitie. Unde Hugo li. 1. de anima
Loquitur apud se malignus cogi-
tatio usque illum toleo consen-
tire enim arbor si eum non cor-
ripio: consentiens enim deum of-
fendam. Inchoat per mea. scilicet per dei
luminaria velut teda ... facio
primo sic illum ... restitutionem primo
inimicum corripe et eum castigare.
hoc non est sibi nocere sed prodesse

velle. Sic sepe loquitur apud se
cogitatio maligna et excitabit
eum contra maliciam suam. Ut Hugo
habet enim maliciam eum suum se-
docet. Unde Grego super Luc. 20 quia
consistente consistit seuitia in-
paciencia. audacia et impudicitia
valde enim velox et erga iste
ad effundendum sanguinem quia nec
timore refrenatur nec pudore in-
hibetur. Trahitur autem a duobus per-
nicibus equis et ad omnem per-
niciem patissime tiranna supotentia
et sancta pompa. Porro presidens
his est auriga duo scilicet timor
et liuor. Tunc quid propria li-
uor potestatem auferet. Unde Ecc. Ecclesiastes
ix ... corda filiorum hominum
plentur malicia et contemptu in
vita sua et post hec ad inferos
deducentur. Sexto principaliter malicia
est in autorem suum refluentia:
Unde Beda super Gen. 14. li. quamuis
ondit quod venenum malicie pe-
nus est quam venenum serpentis
mortiferum. Sed enim venenum ser-
pentis mortiferum sic alteri est et
tota serpentis. Sed venenum ma-
licie prius nocet habenti. Unde dicitur
Malicia ipsa magnam partem ve-
neni sui bibit. Illud venenum
quod serpentes in aliena pernicie
proferunt sine sua continent. Non
huic simile. hoc habentibus pessimum
est. Unde Job viii. Ibi mors nequi-
tiam suam in laboribus. Et quod quanto
mala quam inferat uel metuit
ne sibi ab aliis inferantur et quanta
contra priores cogitat. Hoc quasi se-
cogitatio a premiis. Sequitur
dat. h. ... Unde signatur dicitur Jer. ii.
Arguet te malicia tua. Et
Jer. v. laua a malicia cor tuum
ut salua fias. Addicio
tamen in primo petitiones deum me-
tuentes non curat. Ut si arguuntur
correctionis colla subiciunt.
quasi liberi dei timore reiecto

Vis scilicet tu mala ... ut
... Visum tu nocu...
et gluten quo ... aucu-
pium

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ipse quod dolet admisisse. Et
infra. Continue dolendum est de
peccato quod declarat ipsius dicendo dum
peniteas et in penitentia doleas. [illegible]
[illegible]
[illegible] Et allegat hoc
[illegible] de pe. di. [illegible]
[illegible] legitur [illegible]
[illegible]
vindicta [illegible] vindicare [illegible]
[illegible] vindicta [illegible]
[illegible] iniuria.
[illegible]
[illegible] ipse [illegible]
[illegible] vindicare. Et istud
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Jacobus et Johannes [illegible]
[illegible]
[illegible] permissi volebant [illegible]
[illegible] iniuriam [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] iniuriam [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] erat in medio
[illegible] vindictam a nobis [illegible]
[illegible] pena [illegible] si non
[illegible] remissio [illegible] non

consequenter a. vi. ca. 18. Serve
nequam omne debitum dimisi tibi
quoniam rogasti me. Nonne ergo et te
oportuit misereri conservi tui. Et iratus
eum tradidit in carcerem quousque redderet
universum debitum. Et sequitur: Sic
et pater meus celestis faciet vo-
bis si non remiseritis unusquisque
fratri suo de cordibus vestris. Unde
[illegible] iniuriam et non penitere
vindictam [illegible]
[illegible] Unde ut [illegible]
[illegible]
[illegible] non
valet [illegible] odium in
corde [illegible]
non solum mala pro malo non red-
dat sed diligat [illegible] orare non
desinat [illegible] permissione
vel [illegible]
[illegible]
[illegible] dimisi [illegible]
[illegible] iniuriam [illegible]
dimiserit [illegible]
[illegible] dominus [illegible]
iniuriam [illegible]
[illegible]
[illegible] Et ponderat
illa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] tradidit in [illegible]
[illegible]
[illegible]

i. peccare

et veste

in luctu et gemitu ubi erit fle-
tus et stridor dentium intolerabilis
fetor incomparabilis timor hor-
ribilis mors corporis et anime sine
spe venie et mercedis ubi nec qui
torquet nec qui torquetur aliquando
morietur sed sic moriatur ut semper
vivat sic vivet ut semper moriatur
hec ibi prov. 6 zelus et ira viri
non parcet in die vindicte nec
acquiescet cuiusquam precibus nec
suscipiet pro redemptione dona plu-
rima et tunc post erit vindicta eter-
na istorum ¶ Addimus ergo
penitentia que est secunda tabula post nau-
fragium est utilis ad preservandum a
malis futuris. cum sit secunda tabu-
la post naufragium ut dicit Ieronimus
sed penitentia videtur a domino instituta
ante baptismum illa in principio predica-
tionis sue. Circa hoc modo dubitatur
utrum penitentie sacramentum sit con-
veniens institutum Et videtur quod non
illa enim que sunt de iure naturali institu-
tione non indigent sed penitere de malo
que quis gessit est de iure naturali
Non enim potest aliquis bonum diligere quin
de contrario doleat ergo non est conve-
nienter instituta penitentia in lege nova
Praeterea id quod fuit in veteri lege in-
stitutum non fuit in nova Sed etiam
in veteri lege fuit penitentia unde
et dominus conqueritur Iere. 8. nullus est
qui agat penitentiam super peccato suo
dicens quid feci ergo penitentia non de-
buit institui. Praeterea penitentia consequen-
ter ad baptismum cum sit secunda tabula
post naufragium ut dicit Ieronimus
sed penitentia videtur a domino instituta
ante baptismum illa in principio predi-
cationis sue legitur dominus dixisse
penitentiam agite appropinquavit etc. ergo hoc
sacramentum non fuit institutum in
nova lege. Praeterea sacramenta
nove legis institutionem habent a
Christo ex cuius virtute operantur
Sed Christus non videtur instituisse hoc sa-
cramentum cum ipse non sit usus eo

sicut aliis sacramentis que ipse insti-
tuit ergo non fuit convenienter institu-
tum. Sed contra est quod dominus dicit Luce
ult. oportebat Christum pati et re-
surgere a mortuis die tertia et
predicari in nomine eius penitentiam et re-
missionem peccatorum in omnes gentes.
Respondeo dicendum quod sicut dictum est ad primum ar-
gumentum quod in hoc sacramento actus pe-
nitentis se habet ut materialis ... id
autem quod est ex parte sacerdotis qui
operatur ut minister ... se habet ut for-
malis et completivus sacramenti ... materia
vero in aliis sacramentis preexistit a
natura ut aqua vel ab arte ...
ut panis ... sed quod talis materia
ad sacramentum assumatur indiget
institutione hec determinatione ...
forma sacramenti et virtus ... virtus
est ex institutione ... ex cuius pas-
sione procedit virtus sacramentorum
sic ergo materia preexistit a na-
tura enim verum homo movetur ad peni-
tendum de malis que fecit ...
hoc vel illo modo homo penitentiam agit
est ex institutione divina Unde
et dominus in principio sue predicationis
indixit hominibus ut non solum peni-
terent sed etiam penitentiam agerent. sunt
determinatione modos actuum
qui requiruntur ad hoc sacramentum Sed id quod
pertinet ad officium ministrorum determinavit
Math. 16 ubi dixit Petro tibi da-
bo claves regni celorum. Efficaciam
autem huius sacramenti et originem
virtutis eius manifestavit post resurrectionem
Luce ult. ubi dixit quod oportebat
predicari in nomine eius penitentiam
et remissionem peccatorum in omnes gentes
premisso de passione et resurrectione dicens
te enim nominis ... passionis et re-
surrectionis hoc sacramentum efficaciam
habet ad remissionem peccatorum Et sic
patet quod hoc sacramentum in nova lege
convenienter institutum. Ad primum ergo
dicendum quod de iure naturali est quod ali-
quis peniteat de malis que fecit quan-
tum ad hoc quod doleat se fecisse

[illegible]

[illegible] in agendo.

malorum afflictorum Ita quodam
tempore videbatur syria non consumi
et ledendi crimine civitatem a re...
quod de facili combustibiles extiterit
Ita iumenta et homines reptos
in agris combussit Iumenta
domo reptus reperat ... de ...
... ut homines quibus ignem ...
... posset videre quod illi ...
patiebantur quod in agris ...
... cum monitorum diu cum
animalibus Alio vero tempore ...
... afflictorum ignis cum ...
... sua exardebat in aqua et in
locis humidis Sodome et Gomor-
re ubi humido non obstante
igne omnia combussit ... ig-
... ut in qua ... natura extra-
... ... divisis tribus divisis de
... ignis non ... consumens
... non erat spatium nec ... vin-
... ... sic
Quodam enim tempore ... videbatur
ignis in ... se videbatur
[illegible]

in qua tenebatur ... sue
ut ipsi babilonij viderentur ...
[illegible]

instiosa/ p° i aq pz liqdi
tas saporosa. q cogruenq ꝯ
gelata fuit facilis liquet. Sic
ist ec d' clementia ꝛ pyete
f inast nali mlier. Na ipa e
olaciu pimu huae imbecillit
pa e init metu huae qntis
pa e medicamentu oim infirmit
pa e supplementu eoꝵ ꝗ egestas
or 26 Ubi no est mlr ingemi
at eger. In signu at q in
ntie e oi clemeia na filius
di corpus huae redēois corpa
mliere decreuit accipe. ga
bri x d No e aliua holt sup
na neqꝫ nacndia nacdin
ulierem. Iste i saxo i q° latet
ad mali vendedit figndt
ne p aqua pessime pstante
q aqua sang fiebat genqꝫ ipius
pessedisse i pessima pq in boꝵ
a cognq determebatur infin te
us/ 20 i aqua ꝛ luciditas
radiosa zmi gnl 21 In aqr
resplendz rolq pspiciētiu fco
ali in ceteris in eo e nobilia
adsbilq ipa lucet. Ita mlieb
ꝯ gtina ipa gtitudine
luciditate radiosa q in
sp gemin tute mor
alie affcoint ꝛ beniuolēte
aperiebt q in bonis mlierib
vigeat clarq em x° gsdaꝫ
hic uinde uiros gtos inue
niet. uiuqꝫ tn ta gstitude gti
udiez in pet vl iohne a
acobo reqr. qta in mlierib
devotione invenie/ hec enim
eu p patris pdicat sequba
ministrat d' facultatibus
vitz luce 8 luce 8 he
q pendete in ce fugietib
disciplis comitaba vt d' ait
he st q mortuo corpi ꝛ
sepulto vngēta aromatica pa
rauit vitz luce 23. he st que
tenebrose noctis caligine
ec multitud armatoꝵ furiosa
feminia tuebat Ioh 19 ut x°
d' eis dicat i d Boheri i d' q.
met i. hac salte ulla potuit
princi tuor ille nuq comitat
pequentur iter/ Et ad vonab
vt p victis oibꝫ isti sexui pmi
tu uideat. sine spalit triuphu
decens qm sup omez grat est
gra mlieris Ecci 26 sup
gratiaz grat mlier sca ꝛ pudo
rosa. Ista sut ca q sup celos
ad dnm. q mlieris sup apostos
xpm dilexut Ua ps q que q
sup celos lauder no dnm/ ha
ru gtitudo no solu in fidelib
eluctt mlierib. h° et in gentilib
sat claret. Que em grauior ea
potuit pudicor penolope que
ulixis absetia anis xx. acceptis
cnglz ulis amoris aliq expe
ctant q sup asserebz mrta
angebatur. expllat ipa sams
epla sua d. hac tua pene
lope e lente mittit ulixes
Nil m' restribas attn ipe ve
ni/ Que gndo flagicior ea
potuit porcia filia cathonis
ꝛ uxore bruci q uid infecto
siprius noluit. h arma q
ve stati infuindit postulat
feminis ad arma negatib
prunas ardētes deglutiuit/ d
qua sic scribit marcial epig
l. e Coniugis audisset fatu
cu porcia bruci. Et subtracta
s' qrtis arma dolor Nodu sa
tis ait. mortem no posse negari
credideria patr. tn docuisse
pare dexit/ ꝛ ardentes laun
do bibit ore famillas Et m
qz e fin ecla molesta ne
gat/ Que grauior ea potuit
arria patre coniuge q sil se
insecreth Illa em pius semet
ipsa gla arria pcussisse d' q
de marcial libr. sic scribit ca
sta suo gladiu dni trahetet
larria parto Que d' visceribꝫ

traxerat ipa sunt Si qua fi
des volug qd feci no dolet in
qt dz qd tu facies hec in pte
dolet. Cine didone gtior esse
potuit. d'qua Jeroni9 q Jon
inianu li i scribit et virgilie e
neydos lib. Dido soror pig
malconis cu carthaginem
gdidisset et abiarta rege libie
in gugiu peteret nuptias dif
tulit cantulose et tande gdita
ciuitate pirram quadam in me
moria mariti sui Sichei co
struxit et semetipaz iecit
i mediu et arde ... imbere
maluit. Quid d' lucretia
et sabinis Julia filia cesaris
sulpitia lentuli et a leone
theit et alys mltis dici posset
Tercio in aqua e fecunditas fetu
osa sine eni humore aqueo
nichil viresceit nichil crescit
nichil fructescit Ivi c ps Tamqz
lignu qd plantatu est secus
decursus aqrz qd fetu suu da
bit i tpe suo. Hanc aq fecun
ditas designat mulierem nobilite
q e sollicitudo diligente mu
lier eni in regeda familia con
spectat et in opibus artificio pa
tie se ht in domo. qm bis do
mo est sin ordine. q mulieris
caret regimine. Et ad viri e
mlr no solu ea plus gungunt
s et ipso admistracoz yco no
mica q sin mulie copleri no
pt sic docet Augustinus In cuius
figuraz dem e sicut Gen 2
faciam ei adiutorem simile s
D'ista diligencia mulis d' pu 12
mulierem diligentem corona viro
suo Et eius 14 mulier sapiens
edificat domum sua Et eccl 26
gratia mulieris oblectabit virum suum
Quarto i aq e sinceritas spe
ciosa Aqua ei e pura et gen
q i oia purificat et mundat
Et designat magnitudinem more

q invenitur i bona mulie per
aqua naq ad originale mo
culam restituim' p aqua a
mundialibz emundam'. Ad ephe
5 Viri diligite vxores vestras sic
et xps ecclesiam mundans ea lauacro
aque. Quinto in aqua
est soliditas seriosa. Na im
mo stabilitas facta terra q est p
ponderosa funda sup aquas
Vn ps dni est terra et plenitudo
ei9 qr ipse sup maria fundauit
ea Et alibi qui fundauit ter
ram sup aquas Et sicut ista mu
liere bene qua d' mulie bona
pt hre q'nfinitum homines non
detestatur pauperem no aspernat
delicias et senibus famulat' i
ad coro i Beneficiatus e vir in
fidelis p mulierem fidelem hic e
tota viri bonitas et stabilitas
sup mulierem bonaz quo sa sta
bilitate fundatur soliditate Mulier
naqz d' esse formata e spi
deosso vir at d' tra anda et
i pulue facile redigeda In
ei9 figura Arma archam
cu toto gne humano supporta
Gen In aqua ei ... arca
saluate sunt p archa i pet 3
Sexto in aqua e felicitas
mistiosa deus eni sacro
mirad mistia i aquaz sba
gdidit sic supmus tactu sui
Et sicut bndicez gplacet
qua vir ex sca mulie sorti
qr eccl 26 mulieris bone bta
vir Et eius d' z i btus vir qui
habitat cu mulie sensata Bu
ig' ignis i aqua e spus sa
in mulie sca. et no solu in
mulie . s et in quolz fideli
caritate inhitat Iste ignis
i ago fuit exardet vindicta
iniquitate nacoz terre exting
i ut ggenez pedum expelleret
Ita qi ignis i spe e Addo
in aqua pura p sui grarum

-ciat multiformes gras p eadem
... alibus & pectoribus infundit.
... que in agmacione sui deducendo
... emolliendo alium robo-
rando alium illuminando quia tam-
... dona est diffusum. Sicut
... Apoc ... Fluuius est
... loca voluptatis ad irri-
... paradisum fluuius enim dicitur
... quod semper fluat & hic aqua flu-
... aqua viua ubi enim ...
... fecunditatem & viuificationem ...
... enim fluuius ...
emanat et expandit ... aqua
fluuialis ... notum germinat
amor & ... amor ad pota-
... aqua ... nunc pisces
... capti sunt aliis meliores.
... piscis aqua fluuialis
... gratia spiritus sancti notatur qui est
... dei patris & filii eius
... qui infundit cordibus
fidelium & ... ad eam ...
... disponit doctrina ...
... manifesta & ... & pisces
... ex fide & operibus ...
... qui eius ...
... digna ...
... Apoc 22 ubi
...
... fluuium aque vite ...
... splendidum procedentem de
sede dei et agni in medio pla-
tee & ex utraque parte fluminis li-
gnum vite afferens fructus xii
... fluuius iste notat spiritum
... splendor ...
... vite eterne ... enim ...
...
... via vite ... enim est via ...
... Johannis ego sum via
veritas & vita et Joh 17 hec
est vita eterna ut cognoscant
te verum deum & quem misisti ihesum
... hic enim spiritus sanctus pro-
cedit a sede dei patris ... et
agni ... spiritus sanctus a patre
filio ... procedit ut dicit Athana-

sius in symbolo descendit enim
et fluuius in medio plathee eius
qui per sanctam ecclesiam decurrit in
... scilicet doctorum & hic
... flumen ... letificat ... in utero
est lignum vite quia spiritus sanctus
... in suis fidelibus contemplatiuam
vitam & actiuam ... in utroque est
spiritualis ... actiua
... hoc lignum vite produ-
cit xii fructus quia dat ... precepta
pertinentia ad actiuam ... duo
consilia ...
pertinentia ad contemplatiuam ...
... iste fluuius ex sua velocitate
omnia subito mutat ... sicut cla-
ritate ... illustrat ... clari-
ficat ... leo papa in sermone
de spiritu sancto ... velox magister est
... sapientie ... ubi docens ... magi-
stro ... quod docet ... non est ad
... ad audiendum
non ... ad usum non ...
ad studium ... ubi ...
spiritus ... singularum gen-
tium voces ... ecclesie ...
... hac die tuba vocis
predicationis intonuit ab hac
die ... flumina be-
nedictionum omne desertum & vniuer-
sa ... tamen non
in omnibus ... spiritus sanctus gratia
descendit ...
eo quod non omnes sunt eius capa-
ces ... p ...
ponentes ... ad Cor 6 ...
... qui ... regnum dei non
possidebunt ... enim spiritus sanctus
gratia non ... peccatum mortale
... non ... ad
Cor ... in spiritu dei loquens
dicit anathema ihesu ... nemo
spiritu dei loquens ... spiritus sanctus
... loquendo ...
... corde ore & ... dicit
anathema ihesu ...
peccatum quod separat a ihesu ...
... gratia spiritus sancti ... manet

in unitate ecclesie tanquam diversa
membra in corpore uno diversarum
graciarum donaciones suscepimus per
eundem tamen spiritum. Unde dicitur ibi De
unitate spirituali sic i ad Cor 12
In uno spiritu omnes nos in unum
corpus baptizati sumus. De graciarum
autem distribucione dicitur supra eo
dem ibidem Divisiones ministra
cionum sunt et divisiones graciarum idem
autem spiritus et divisiones operacionum
idem autem deus qui operatur omnia in omni
bus unicuique tamen manifestacio
spiritus datur ad utilitatem i gratia que
manifestat spiritum sanctum in esse datur
ad utilitatem ecclesie datur enim
talentum unicuique non ut re
ponatur sic fecit servus Luce 19
sed ut expendatur sed ut unusquisque
sic accepit sic administret Un
de i Petri 4 unusquisque sicut accepit
graciam in alterutrum illam administran
tes sic boni dispensatores
multiformis gracie dei Declarat
apostolus ubi supra Alii quidem datur
sermo sapiencie scilicet loquendi de contempla
cione celestium Alii sermo sciencie
de rebus humanis Alteri fides i con
stancia vel sermo fidei Alii gracia
sanitatum scilicet curandi infirmos
corporis et spiritus in eodem spiritu Alii opera
cio virtutum i miraculorum Alii prophe
tia scilicet predicacio futurorum Alii di
screcio futurorum spirituum i gracia di
scernendi quo spiritu quis ducitur a
occultorum cordium cognicio Alii
genera linguarum i loqui diversis
linguis Alii interpretacio sermonum
i cognicio sensus eorum que proferuntur
Hec autem omnia operatur idem spiritus divi
dens singulis prout vult Et iste
gracie spirituales recte tenentur in tem
pore nativitatis extimentur Signa
tum dominus deus volens educere
filios Israel de servitute egi
pciaca servitute post transi
vit mare rubrum precedebat
eos dominus per desertum prebens

illis ignem per noctem et nubem per
diem Spiritualiter sic dominus volt
nos educere de servitute prave na
cionis i peccati in quo prave nasci
mur Ipse per mare rubrum i sua
passionem transivit effusione san
guinis et ad sanctificacionem baptismi
illa per catholicam fidem intu
temur ad dyaboli servitute quam
ad originale liberum conservi
entes iter possessionis terre scilicet
hereditatis eterne scilicet Solvit fidei
virtute passionis Christi per baptismum
suscepti vero sufficit nisi eciam ibi
spes et caritas concurrentes preveniunt
i nobis caritatem per ignem et spem
per eius sacram doctrinam quam simul
in baptismate infundit Unde hec ignis
qui lucebat Hebreis in nocte ca
ritatem denotat per quam adver
sitates tolerantur Nubes vero
que illos in die protegebat ab estu
vera denotat spem superiorum
que temperat affectiones in prosperis Et
20 capitulo Sapiencie fatuum est et onerosum
nimis magnum parare provisi
onem pro victu hiis quibus facere
iter breve et precipue tende
tibus ad fertilia loca Spiritualiter nos
homo iter brevissimum sive vite pre
sentis paucis diebus finiendum Unde
Job 14 breves dies hominis sunt
Et post 89 Mille anni ante te
quasi dies hesterna que preteriit Non
est ergo magna provisio faciendo
de temporalibus rebus pro tam brevi
transitu vite et precipue cum ille
divicie non per impetuum sed per
eius i detrimentum cedant si illis
nobiscum ferat ad terram Unde
B(ernardus) in sermone qui incipit Qui vo
luerit animam suam salvam facere
perdet eam singulariter Avaricia
bonum gressu si ipse status ar
bitrio sollicite considerat Ber
nardus Illa enim instat ad colli
gendum cum stare non potest quod collectum
Cursu ergo finem veniens est ...

et cognoscat et posse sufficere pro a-
qui habet. Obiciat [illegible] feruidisse me-
liusne in hanc uite miseria
super[illegible] deserere. Volunt [illegible] Le-
gitur quia desidia [illegible] breuis
vna [illegible] multa portant
cum [illegible] est [illegible] post[illegible] ... Sed
si cum [illegible] relinquamus
corde et voluntate manere [illegible]
[illegible] ut dicit beatus Augustinus [illegible]
nobis celestis patrie ingressio
[illegible] id est [illegible] Nisi qui renun-
ciauerit omnibus que possidet non potest
meus esse discipulus. Sicut enim [illegible]
diuitijs per affectum et finis [illegible]
[illegible] et cor nimium in [illegible] pre-
mium ad promissam gloriam. Signa-
tur etiam filijs israel non fuit man-
na datum de celo nisi postquam fuit
consumpta farina quam tulerant
de egypto, quia consumpta venerunt
in helim quod interpretatur diuina mensa
et ibi ceperunt manducare ma-
na panem scilicet celestem omnes patris
spiritualis filij israel id est fideles exeun-
tes de egypto huius mundi volen-
tes id est celum perficere per desertum huius
vite, relinquunt farinam egypti
id est diuitias mundi [illegible] [illegible]
[illegible] et sic inueniunt manna
in helim id est dulcedinem in deo [illegible]
[illegible] [illegible] de montibus [illegible] absur-
dius dicere [illegible] quod nunquam restat
[illegible] eo plus diuitijs querere
et via deficiente viaticum auge-
re. Valerius [illegible] sed in [illegible]
[illegible] quippe [illegible] libris
[illegible] omnis [illegible] [illegible] de-
clinat [illegible] miseri [illegible]
[illegible] etiam caducis spiri-
tualia [illegible] summa [illegible]
[illegible] sapiat et qui [illegible] sunt
[illegible] super terram. [illegible] quia [illegible]
[illegible] funibus auaricie [illegible] est
[illegible] [illegible] [illegible] propria
[illegible] de [illegible] et cum
[illegible] sunt [illegible] [illegible] fit
nodus in fine ad eo fortis quod

potuit frangi funis [illegible] solum possunt
nodus spiritualiter [illegible] ad eo
nodatur anima et affectus cordis cum
diuitijs quod postquam ipsa anima separa-
ta a corpore per mortem, ille affectus et
nodus cordis ab amore terrenorum
posset dissolui. Et vere est quod cor
[illegible] funibus habet ligatum auari-
cia diuitie cum [illegible] in ac-
quirendo fine cupiditatis [illegible]
retinendo laqueo tenacitatis [illegible]
[illegible] in possidendo [illegible] est mali-
gnitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et fu-
nibus [illegible] difficile rumpitur
[illegible] ligatum [illegible] ducitur
ad mortem. Et quo nos [illegible]

Pro quibus angelorum esca
nutriuisti populum tuum et
paratum panem de celo presti-
tisti illis sine labore omne dele-
ctamentum in se habentem et omnis sa-
poris suauitatem. [illegible] ei vita
et dulcedine tua quam in filios
habes ostendisti et deseruiens vniuscuius-
que voluntati ad quod quisque volebat
conuertebatur. Etiam priores autem [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] dei [illegible]
[illegible] quo [illegible] sunt [illegible] [illegible]
in deserto [illegible] [illegible] [illegible]
afflixerit in egypto. [illegible] ista parte
[illegible] [illegible] [illegible] quod af-
flicti fuerunt homines per [illegible]
[illegible] [illegible] descendentes de
aere. In ista parte declarat quomodo
per oppositum deus populum suum suste-
ntauit mirifice per cibum quendam ge-
neratum in aere. Et consistit [illegible]
antithesis in isto quod sicut egypti
affligebantur per corpora descenden-
tia de aere, ita filij israel con-
fortabantur per cibos de aere eis
missos scilicet per manna, ut sic fiat
[illegible] inter egyptiorum supplicia
et ebraica beneficia quod fuerunt
per aerem vtrisque collata. Ita post-
[illegible] de manne beneficio declarat
qualis fuit saporis id est dulcedinis
et qualis fuit fortitudinis in

vigore / 2a ps ibi Ad em abigere
non poterat / Circa primum duo fa
cit primo ondit quale fuerit sup
nale delectamentum istius bn̄fi
cij / 2o quale fuit innale tor
mentum egiptiacorum supplicium / 2a
ps ibi Nix at et glacies / Circa
primum ondit duo primo expli
cat huius cibi permanentiam / 2o
tanti doni assignat cognicionem
2a ps ibi Subam ei tuam / d' primo
dt sic. Pro quibus scz grandine et plu
uia et igne missis de celo ad
vlc̄oz con̄ malos. angelorum
escam nutristi populum tuum et
ondit quinque de isto cibo / vz quod
dabatur ministerio quia per angelos /
Vn ps panem angelorum manduca
uit homo / 2o quod dno dabatur
sine / sine perhibo nr̄o quia ad re
feccioz. nutristi inquit populum t /
3o vnde mittebatur quia de 4o loco /
quia paratum panem de celo s. aereo
pstitisti quia / eis dabatur et quod quia
pstitisti illis sine labore / 5o quod
quod alebat ineffabili delectamento
Omne inquit delectamentum in se
habentem et omnis saporis suauitatem
i pfecti et dulcis saporis erat
Unde Exo 16 gustus eius quasi si
mile cum melle Aliqs visum est
quod quodammodo sapiebat vnicuique
secundum propriam voluntatem. et in diu
sis personis et in eadem persona diu
sis temporibus diuersos sapores he
bat Vnde Aug 2 retractationum c 20 quod
de manna dixi ad inquisitiones
Januarij li primo quod vnicuique
sapiebat secundum propriam volunta
tem in ore eius. Vnde possit haberi
nisi ex libro Sapientie quem judei
non recipiunt in auctoritate cano
nica. quod tamen fidelibus potuit
puenire non illis aduersus deum
murmurantibus qui profecto alias
escas non desiderarent si hoc
eis saperet manna quod vellet
de secundo. Congestura fuit ista

huius beneficij. ut deus suam esse
aale suauiter grandi tuaret fi
gura / batus / Sic enim id alimen
tum vnicuique sapiebat secundum
propriam voluntatem ita deus omnibus
bonis mentibus retribuet tamen de
dilectione quantum merentur per
gratiam et liberum arbitrium volu Vnde
Vn subdit Subam enim tuam et dul
cedinem tuam quam in filios habes
in qua filijs prestas et paratum habes
ondisti Et de deseruientibus
vnicuique volunti s. bonis con
uertebatur ad quod quisque volebat
non naturam ppa sed operacione diuina
qualitas vel remuneratibus
tale delectamentum non prestitit
ymo vertebatur eis in tedium Num
quod Ecce nichil aliud respiciunt
nisi manna. Sed contra istud vi
esse dubium Na Exo 16 dicitur quod
sapor illius erat simile oleo
cum species quo non sapiebat vni
quod volebat Et si vnicuique ho
mini sapuisset secundum quod volebat
nullus eorum huiusmodi murmur
vel desiderium alterius cibi / Ad istud
rendet quidam expositores sic
quod judei in deserto vescentes
isto cibo / aut cogitabant cum
affectione de aliquo genere cibi par
ticulari vel non cogitabant. Si co
gitabant et desiderabant aliquod
genus cibi statim manna illa
in eis saporem causabat modo
tam in malis quam in bonis. Si
vero non habebat actuale desi
derium alicuius alterius cibi / tunc
non causabat in comedentibus
nisi saporem quasi generaliter simile
oleo cum specie / Contra vero illud ca
murmuris dicuntur quod quia sta
tim non habebant ex sapore
sed poterant ex colore / Vn signi
ficaverunt Num vnquam Ecce nichil aliud re
spiciunt oculi nostri nisi manna.
Circa hec attende quod dicit Angelorum

esca mitu(n)t sp(irit)u(m) t(ra)p(er)e d(eum) / Nota(n)-
du(m) q(uod) p(er) manna in scriptura sac(ra)
figurat(ur) eucaristie sacra(men)tu(m). Sic(ut)
e(ni)m filij isr(ae)l p(er) desertu(m) tra(n)se(u)n-
tes vsq(ue) t(er)ra(m) a d(omi)no eis p(ro)mis-
sa(m) tali refecti(on)e alebant(ur). Ita d(e)o
ista nos p(er) mundu(m) ad celu(m) p(er)ge(n)-
tes corp(or)is (et) sanguinis co(n)tinua-
no viatico s(er)uam(ur). Vocat(ur) a(u)t(em)
mi(s)to panis angelor(um) ta(m) p(ro)pt(er)
(con)ficientes eucaristia(m) q(uam) p(ro)pt(er)
vescentes. Co(n)ficiu(n)t a(u)t(em) istud sa-
cr(amen)tu(m) solu(m)mo(do) sac(er)dotes. Sacerdo-
tes v(er)o d(omi)ni i(n) sac(ra) scriptura angeli
no(m)i(n)a(n)t(ur) s(ecundu)m ad cor(inthios) xi mulie-
res h(abe)re velamen p(ro)pt(er) angelos
gl(os)a i(d est) p(ro)pt(er) reuerencia(m) sacerdotu(m)
q(ui) nu(n)cij dei su(n)t. Et malach(ias) 2
d(icit) Labia sac(er)dotis custodiu(n)t
sciencia(m) (et) lege(m) req(ui)ru(n)t ex ore
eius q(ui)a angelus d(omi)ni exercituu(m)
e(st). Sed h(ec) n(on) dem(on)strat ita me-
thaforice e(st) q(ui)a sac(er)dos d(e)bet
angelu(m) imitari q(uan)tu(m) i(n) h(om)i(n)ib(us)
i(n)firmitas. Q(ui) in his v(er)sib(us) (con)t(in)e(tur)
pascit (et) hortat(ur) ducit vehit
excitat arcet. Orat gaudet
pun(i)t laudat sic scriptu(m). P(ri)ma
i(gitur) op(er)acio angeli eo(rum) (et) nos i(n) su(m)-
ordine istor(um) v(er)siu(m) e(st) pasce(re)
Lu(c)e xv(iij) h(abe)t(ur) 3 reg(um) xix d(icitur)
q(uod) angelus detulit pane(m) (et) a-
qua(m) ad heliam dormie(n)te(m)
(et) famelicu(m). Surge inq(ui)t (et)
comede. Grandis e(ni)m tibi restat
via. Isto (mod)o mo(r)ali(ter) p(ri)mu(m) officiu(m)
sac(er)dotis e(st) pasce(re) p(o)p(u)l(u)m v(er)bo
et ex(empl)o (et) subsidio t(em)p(or)ali si pos-
sit. Vnde signa(n)ter d(omi)n(u)s d(ix)it p(ri)ncipi ap(osto)lo-
ru(m) petro pasce pasce pasce ut
h(abe)t(ur) Joh(annis) xxj. Ter a(u)t(em) di-
ctu(m) est ei pasce ag(nos) agnos
meos (et) s(e)c(un)d(o) pasce oues me-
as. Sed inue(n)i(un)da(m) d(i)c(u)nt me(am)
doctrina(m) n(ec)c(essa)ria(m) senib(us) (et) in-
venib(us). Senib(us) n(am) s(un)t ad
admonicio(n)e sufficit. Iuuenib(us)
v(er)o op(us) e(st) t(er) v(er)bu(m) q(uam) v(er)beib(us)

ut debite doceant(ur). Alit(er) t(ame)n d(icitur)
istud oportuisse quod n(ost)ra nou(n)q(uam)
a(n)gnes q(ui) i(n)uenies fuerit d(e)
r(e)sia ... in die (et) senib(us)
quent (et) iemare. Et ad p(ro)p(ri)e
v(er)o d(icit) plato h(abe)t pasce a-
gnos meos (et) s(e)c(un)do pasce oues
meas. S(ecund)a op(er)acio qua a(n)gelu(s)
legi(tur) circa nos exerce(re) est exhor-
tari. Luce xviij h(abe)t(ur) Mat(thei) 2
q(uod) angelus d(omi)ni app(ar)uit Joseph
in so(m)nis d(icen)s Surge (et) accipe
puer(um) (et) m(at)re(m) eius (et) fuge in
egiptu(m). Hac op(er)ac(i)o(n)e imitat(ur)
sac(er)dos. s(cilicet) sana (con)silia p(er)iculum
fugiendo. T(er)cia op(er)ac(i)o e(st) du-
ce(re) p(er) bona (et) apta (con)sil(ia) exe(m)p(lo)
Raphaelis. Thob(ie) v. Ego ingt
angelus eu(m) ducam (et) reducam
ad te. Et sic sac(er)dos te(ne)t(ur) duce(re)
q(ui)a sic victoria exiatis e(st) (et) (gl)ia
boni duc(is). Ita scit(ur) mili(ti)a ac-
q(ui)rit(ur) p(er) meritu(m) sac(er)dotis. Vnde
Cris(ostomus) d(e) dig(nitate) sac(er)dot(um) li(ber) 3. Bene
agere p(ro) (com)missis p(er) meito
suo i(n)p(er)petua(m) sac(er)dos a(u)t(em) p(ro) bo-
nis om(n)i(bus) h(abe)bit e(ni)m p(ro) p(ro)p(ri)is
bonis aurea(m) (et) p(ro) acq(ui)sicione
alioru(m) aureola(m) h(abe)t Cris. Et io(hannes)
in eu(n)d(em) Cris(ostomus) sup(er) mathe(um)
o(mn)e 3 ... Sac(er)dos e(st) in p(o)p(u)lo sic(ut)
radix in arbore. Et sic(ut) stomach(us)
i(n) corp(or)e. Q(ue)madmod(um) inq(ui)t eu(m) vi-
deris arbore(m) pallentib(us) foliis
marcida(m) intellig(is) q(uod) aliq(ua)m cul-
pa(m) h(abe)t circa radice(m). Ita cu(m) videris
p(o)p(u)l(u)m indisciplinatu(m) (et) i(r)religi-
osu(m) sic dubio cognosce q(uod) sac(er)-
dociu(m) ei(us) no(n) est sanu(m). Ve(r)u(m)
Ex(tra) in plinio (et) ysidor(o) 2 lib(ro)
ethi(mologiarum) e(st) Salama(n)dra q(ue)da(m) s(er)-
pe(n)s quida(m) cui(us) tu(m) venen(um)
maxi(m)a vis e(st). Haec tu(m) vel
radici arboris irrepserit o(mn)ia
poma ei(us) intoxicat (et) o(mn)es
comes. S(ecund)a istos d(iab)ol(u)s qui
more salama(n)dre s(em)p(er) viuit
in igne radices eccl(es)ie id e(st).

x ij

sacdotes intoxicat et infecit
hijs diebus qr fere omnes ramu
ecclie ab eis. pcti venenu as
sumut. Jon ad Ro xi. Si ra
dix sca et rami Et p otrm si ra
dix est infecta et rami erut in
cuu. Valerius dt Carth qr sacdos
e in ecclia sic stomachus in corpe
quemadmod migt medicus. qu
pmo ingdit ad infirmu statim
d' stomacho eius introgat et
eu opone festinat. qr si stoa
chus sanus fuit. totum corpus
validu est. Si at dissipatus e.
totum corpus infirmu est. Ita si
sacdotum integru fuit. tota
floret ecclia. Si at corrup
tu fuit. omnis fides marcida
e et infirma Et infra Sic sto
machus accipiens cibu coqt
ipm in seipo et p totu corpus
dispgit. Sic sacdotes accipi
ut scientiam simonis p septuag
ex deo et excogitet eam in se
i tractates et meditates apud se
vnusquisq ipsis sbmi strut Et infra
Sic in corpe si qdo mebr fuit
infirmatu no oio langwet et
stomachus Sic at stomachus
languerit. oia mebra inveni
unt infirma Sic si at peccave
rit xanoz no oio peccant et
sacdotes Si at sacdotes fue
rint i pctis. totus ppl's glia
fere ad peccandu Et io dicit
Ysidorus 3 d' summo bo. c 3 Sac
dotes p ppl'or iniqte danat
Si eos d' ignorates no erudi
ant a' peccantes no arguat
dicete dno ad pphtam Ezechle
Speculatore te dedi domui isrl
Si no fuis locutus ut custodi
at se vnusquisq a via mala
ille in iniqte sua morietur
sanguine vo eius d' manu tua re
qram. Circa actus angelicus
in vsus pdcos est vehe. n. tuis
portare. Defer lit et boi an li
aias morientu in celu Vn
Luce 16 d. fcm est at ut mo
ret medicus et portare ab an
gelis i sinu abrahe. Sic sac
dotes angelici. qde tvens de
siderijs ad aore celestium tris
ferut penitetes. qu eis ost
tendo pctis p stimulo morit
Vn i pet' e pctus mortu in
sic vivus Circa actus ange
licus e excitare. s i c Act xij an
gelus dni astitit et lumen
refulsit i habitaclo carceris
pcussa qz latere pet' excitavit
eu d. Surge q' dormis velo
Petrus dormiens i carcere est
pctor revertitis mala g stoe
jacet int duos milites vi
ctus cathenis duabus. et duo
custodes custodiut an host
u carcis. Duo milites st
mors et demo. Mors in sid
iat corpi demo aie. Due ca
thene sut aor delictandi
et pudor reuelandi. Duo cu
stodes. ne ho gfessionis ostiu
exeat. st psumptio venie et co
fidentia vite plixe. hinc asta
re dz sacdos angelicus. et eu cor
ripiendo excitare. et penite no
palpare s adulado. Sextus
actus anglicus e arce de om
ptate. Sic fecit Raphael de
Asmodeo q suffocaverat vij
viros Sare vtz Thob 8 Sic
sacdos arcet dz omes malos p
censuras ecclasticas. deones
etia p adiuvatores sacras. n
noceat bonis viris. Septus
actus angli e orac. Vn legit
Act 16 qr paulo p visu appa
ruit angelus i spe viri ma
cedonis d' Transiens i mace
donia adiuva nos q' dcm
esse macedonu ppositus q co
d paulo supplicat salute
Sic sacdos p salute popli
orac tenet. Octavus actus

e q angelis congaudz penitentibus d peccatis. fi d luce xv gaudi u est angelis dei sup vno pe ccatore pniam agente. Et sic ex d' pnia ppli gaudium dz esse bonis sacerdotibus. Nonus actus an gelicus e q pimit. Judic ij. ascen derunt angelus dni et percussit i castris assirioz centum octoginta et quinq' mi lia hominum. Sic sacr dotum est fmas excoicationis ferre q rebellare et rebellaret. Decimus anglorum officium e laudare deum. fi d ysa vj. Clamabant alt ad altem dicentes Scus s scus dns ds exercituum. hc ex sacerdotibus dmonstrat quenie . Regum c ij. Pretereat sacerdotes i ordine suo ut laudaret do minum. Vndecimus et vltimus angelorum actus e officia exere sicut supius ap paruit. i angelis. Thobie v. Jo. Ingressus sunt vnili et pm supius. Cognit sacerdotes relicta cupi ditate tpalium. d' decimis et ob lacionibus tm viuunt. Ubi cum spualia misterialiter largiant licet p eisdem recipiant pmia De his simonie vicio macu lant. Thobie nonus qui anli qui hic conditores i quibus sacerdotes quenit eos eos imitare. Sed cum immateriales sine sibi separa te. Intellectuales. ple in scia et virtute. Sunt motores orbi um. Sunt rectores hominum. Primo dicitur. Angeli sunt immateriales. Spus ei sunt. Et carnem et ossa non hnt. Et tales dzet sacer dotes p continentia. ut motus passionum non sequat. In cy tica dem ait petrus actu x Vino et sanguis non reuelat. Ibi chalcedonius de lapi dibus precioss legitur dicit de allec torio. P ib q lapis iste non quae nisi i gallis castrato. Ite a restringit sitim. Ite reddit hom honorabilem et facto disertum in sermo ne. Iste lapis moraliter designat continentia clericalem. Quod no inve nitur nisi in his q se reservant a car nalibus desideriis ppter meritum vite eterne. Math xix. Sunt eu nuchi q semetipsos castraverunt ppter regnum celorum. Hic vtique exti guit sitim fornicacionis infecte racius et lubrica desidia car nalis genuie. fi d Sap xj. da ta e illis liquida d' petra altis sima. et reges sitis d' lapide du ro. Lapis durus e continentia dura q e eam cum stimulum car nis relinquere. Hic vtique facit hoiem honorabilem. Sic incontinentia facit hoiem contemptibilem. fi d Judith. Vena mulieris durea fecit confusionem i domo Nabuchodonosor. Hic homines facit disertum et eloquentem in locu do acceptum. Sermo eius est in pdicacione. Et p oppositum sacerdotes infames d' incontinentia. non di gni sunt orare nec pdicare. Sunt igitur ii sacerdotes immateriales et sibi separate. In cuius figuram dr de nathan. Ecci xlvij. Et surrexit nathan ppheta q ei acceptus sep aratus a carne. Et de talibus pbus angelus d' in ps. facit angelos suos spus. Secundo angeli sunt intellectuales. pleni scia et vir tute. Et sacerdotes dei pollere dz scia scdm scripture. Et ideo quel vult sanccitum ex de magistris ne dicitur i exigat p licencia docendi. Ubi dr omnes At in cathedra les ecclie. Qz alie i quibus sup petint facultates doctores habeat i gramatica q clerici cos ecclie gratis instruat. Et eos alios inue posse. Hec e sma illius capli. Et eodem tempo re cum i sequentia. Et c. Quia nonnulli gallicana. Hec est q magis dz insti tui p singulas ecclias cathe drales. et eis beneficia assigne

q' paupes gtis dorcat et uxor
met Et ideo sigunt d' aggei 2
interroga sacerdotes lege dicens
qd ubu d'i iedng Considera
sacdotu officiu d' lege inter
rogati rndere Et si sacdos est
sciat lege dni Si ignorat le
ge dni ipe se arguit no esse
sacdote dni / qr d' malach 2
Labia sacdotis custodiunt sci
entia et lege d' requirunt d' ore
eius qr angelus dni exercitium
est / Tercio angeli sunt moto
res orbium a qb' causantur et
gnatur gnatio int corpa predit
ad esse Sic sacdotu officium
ee debet : mouere nobiles et
potentes / qr virtute sibi dati a
celtu dei Signat Johnis 9 d'
angelus q descendebat 2m te
pus i piscinam et mouebat aqua
Et q pris descendisset i piscinam
pus motum aque sanus fiebat a
quacumque infirmitate erat Aqua est pena mag
potentie / In hac descendit sacer
dos vel curatus qn eius gsciencia
examinat d' delictis et dimi
tit Mouet aqua qn limi
tat sua potestate ad regulas iust
tie / Quarto angeli sunt rectores
homi vel custodes / Illa hoies
recipiunt q custodiat a' regi
mine Eodem sacerdotes et curati
q' p subditis reddent racionem corã
deo vnde Vn ps angelis suis
mandauit d' te ut custodiat
te i oib' viis t. / Ez ia p chdo
lor his diebus visitare nimis
dem btu Job c. x Ecce q ser
uiunt ei i. deo no sunt stabiles
et in angel suis repit prauitatem
Sunt ei quidam d' modernis sa
cerdotib' angeli Sathane p
discordia / angeli apostati
ci p superbia / angeli incubi
p luxuria / angeli abissi
p auaricia / Primi sunt an li
Sathane p discordia Satan

eni interp'r aduersarius / et tales
d' omi religio aduersite et dis
cordia se intromittunt / 9spirant
plia ingdunt pugnat / et exi
tent latenia : et vix sit inveni
re commitatem p domum qn habeat
9sorcium sacdotu / Isti sunt silites
sacdotib' baal d' 3 Regum 18
q incidebat se cultris et lanceolis
vsque ad p fusionem sanguinis / deo
nes ei multu delectantur i effu
sione sanguinis humani Et quali
talis sigat p angelum d' quo
pu' ia Ep malorum imaginum q.
vit : angelus dni crudelis mit
tetur contra eum / Secundi angeli mali
sunt sacdotes apostatici p su
pbia Vn Ecc' 10 Inicium superbie
hois apostatare a deo / hi sunt
similes sacdotibus dagon d' quib'
1 Reg 5 d' q no calcant sacdo
tes dagon et oes q ingrediuntur te
plu sup limen templi / Limen
sup qd calcant pstatz designat
humilitatem sup quod stabiliter
stat veri sciri / istud limen no
calcant sacdotes ambiciosi et
superbi q ad placendum maiores
et altiores aspirant / 9temnunt a
dulant regibus et principibus et
eos infatuant / et finaliter deci
piunt Sic decept' fuit Antio
chus rex Sirie i templo Nanee
9silio sic d' 2 Machab 1 / Tercii
sacdotes moderni sunt angeli
incubi p luxuria / Incubi
vel incubo-onis ut ysidorus 8
Ethimolog' c. vlt in fine a rea
mis dni fauni et sunt nt c
dunt demones corpa sumentes assu
tes et sic mulieribus se commisce
tes / et sic demones incubi
dni nominantur gnasse gigantes
Ita sacdotes mali propter vehe
mentia volupt gignunt grunt
pigrores 9ssores et corpulentos
pueros / hi pnt dici sacdotes
priapi a beelphegor / Sunt

^ tulit

^ rigut²

em ydolu moab sup motem
phegor vn a loco dem e be
elphegor intp at ydolu igo
mie e reputabat papu que
latini dicebat deu orto fuit
em inuentus a dd d lapsate ciui
tate helesponti que ppt ma
gnitudi membri virilis expul
sus d lapsato in num deor gra
lubrici transtulerunt ss ysidor
8 ethio c. 2. hunc vilissim
deu excolunt no pauci sacdo
tes modin discipuli illius mali
gni angeli d quo lo paulus
2 ad corin datus e mi stimulus
carnis mee angelus sathane
q me collafiset certi sacer
dotes modin sunt angeli abissi
p auaricia terra nataz ad abi
ssu i ad infim eveh ptme
vn sacdotes tremis dedi
luerus s metamorph angeli
abissi dici pnt imitatores
illius angeli d q apoc ix
Locuste hebat sup se regem
angelu abissi. Tales fuerunt
sacdotes bel qz vestigia no
insi p cineres sub tapeta. Et ideo
iuste truidati danielis xiiij Sic
yezo fra pg mortem crapis e
dic natu ipsi p dementes
puerus vel ppetua ab ic qui
angeli p... no pepe
h uidentibus infin de vacuis
i tutem tradet iudicem cru
andos reseruari ut d 2 pe 2.
No sic boni sacdotes q h d y
ei. Vos sacdotes dni voca
bimini ministri dei vri qd d mt
tunc angeli accesserunt et mi
strabant ei. Unde ministeriu fuu
at nos principes dei 1 183

Hic at grandines sustine
bat uiniz ignis et no ta
bescebat ut sciret qui
fructus inimicorum extinguebat ignis
ardens i grandine et pluuia coru
sans. Hanc iterum ut nutrirent

iusti etiam sue virtutis oblitus e La
tum ei tunc et stori desinieri ex
cadescit i tormentum aduersus min
stos. Et lenior fit ad bnfaciendum
p his qui in te confidunt. De celato
supnali bnficio quo filii israel in
deserto sustentati fuerunt a dno.
redit autor ad enarrationem d mi
rabili supplicio illato egiptiis
i egipto. Sunt enim at collatum
ebreis fuit pluuia mane de
scendens d aere ad eos sustenta
du. Supplicium vero egiptiis illa
tu fuit pluuia mixta et grandi
ne. tonitruis et fulguris ad egip
tios tribuere flagella. Sic et
Exo 9 narratur int decem plagas
h fuit septima q dns pluit gra
dinem sup terram egipti. Et cum gra
dine fuit igis admixtus q q8
inalit pluuia occisa sunt oia
q inueniebantur i agris ab hoie
usqz ad iumenta. ligna quoqz et
herbe confracta fuerunt i tota
terra egipti. Tm in terra gessen
vbi habitabant filii israel no cecidit
grando talis. Sed quando istam
dno ad se inuicem docet autor
quod ignis q natura diuine seruiebat
miraculo videlicet vtrumqz. Et cum
hec dua sint ptra narrat primum
miraculu contrarium et constantia. 2o
assignat ipsius miraculi veram cau
sa ptra. Contrarium enim tuam Ci
tu ad primum d i se qz nix et
glacies sustinebant vim ignis
et cum sibi d aere descendisset
et erat sufficit approximata sic q
non ignis posset resoluisse niuem
et grandinem. tunc cum grandine
extinxisse ignem ... terra. to
egipt i aliud simul et grandine
dissipauit i sua frigiditate sic
ignis in suo calore. Et no tabe
scebat ut esset sciens pene in
fernalis vbi erit ab aquis niuium
i calore nimium ut d iob 24
fuit at istud miraculum ostensu

egiptys et ysrahelitis ut scribit ex
primeto quin sexus inuicem ex tra
bat igitur ardens in quidnam quod
sunt terribile tactum et plurima
coruscatis quod sunt horribile vi
sui. Sic enim ignis sua actiua ra
non exerunt circa quidnam in suppli
co[n]stantes circa manna in supplici
benefices. Ita hec sunt mirabilia sic
infra dicitur quod manna quod ad exi
guum solis radium liquescebat ad
calorem ignis non decrescebat
Et hoc est quod sequitur Hoc autem
iterum signum ut nutrirentur insti
sue virtutis oblitus est quia non re
soluebat sed poterit conseruabat
manna in sua natura ut nutrirentur
insti sui filius israel in deserto. 2o
quam assignat huius mutabilem carny
et ex obedientia creature ad diuinam
voluntatem quod sic instrumentum diuine
voluntatis aliquando exardescit in tor
mentum aduersus malos. cum deo
placuerit. et aliquando remitescit non
agendo ad solatium instorum quod deus
homini voluit ordinare. Unde daniel 3
Caldei fornacem accedentes ab
igne consumpti sunt. a qua tres
pueri custodiebantur illesi. fecit
enim dominus medium fornacis qui
ventum roris flantem et pueros
omnino non tetigit ignis nec contri
stauit nec quicquam molestie intu
lit. Hoc est sapientie 16. Ignis sue
virtutis oblitus est. Ignis in sacra
scriptura caritatem significat dicente
saluatore Luce 12. Ignem veni
mittere in terra et quid volo nisi ut
quod est caritatis prius in filiis. Spiritus
ergo missus est in apostolos actuum 2.
Racio huius similitudinis potest esse
quadruplex. Primo quia ignis inter
elementa est maxime actiuum
tatis. 2o quia maxime tendit sur
sum. 3o quia ignis crescit in infini
tum per appositionem combustibilium ut dicit Aug
in II de anima. 4to quia ignis est qu
forma omnium aliorum elementorum

Sic primo inter virtutes caritas
est maxime actiua. Amor enim dei
[illegible] Gregorius numquam est ociosus. Opera
enim magna si est. Si autem operari
renuit amor non est. 2o caritas
tendit sursum. Nam incipit a deo
et omnia ordinat in deum. Et sic
ergo maxime calefacit ad superius,
minus ad latus et minime deorsum
Item huius caritatem maxime diligit
deum minus seipsum et proximum et
minime corpus et mundum. 3o ca
ritas crescit in infinitum. Nam
bonis operibus augetur nec finem
habet augmenti in vita presenti. 4to
vocatur forma aliarum virtutum.
quia sine caritate nullius virtutis actus
meritorius esse potest. De isto autem
igne modernis temporibus fere adim
pleta est prophetia saluatoris
habet re habundabit iniquitas et re
frigescet caritas. ut multorum di
ci possit Ignis virtutis sue ob
litus est. Pro quo nota quod peccatores
de obliuione quadruplici sunt ar
guendi. videlicet de obliuione diuinorum
beneficiorum. de obliuione peccatorum deli
ctorum. de obliuione familiarium
et amicorum. et de obliuione salu
tarium mandatorum dei. Primo ergo ar
guendi sunt peccatores de obliuione
diuinorum beneficiorum eius et mirabi
lium eius que ostendit nobis. 2o argu
untur homines de obliuione peccatorum de
lictorum. Illa enim habenda sunt in
memoria ut pro eorum indulgentia
supplicetur. Exodi patet qui ait In
iquitatem meam ego cognosco et peccatum
meum contra me est semper. Istud est
contra nonnullos qui peccata aliena
in conspectu conspiciunt et propria peccata
non aduertunt. Contra quos dicitur Ecclesiastici 10
Unde 10 obsecro ne obliuiscaris
scelerum fratrum tuorum. Tercio
arguuntur homines de obliuione fa
miliarium et amicorum et maxime
cum fuerint mortui. Magna enim
ingratitudo est tunc amicum deserere.

eciam amicicia p(ro)p(ter) inopie
indige(n)t Amici e(n)i(m) v(er)i q(ua)ndiu
vivu(n)t p(ro)vi(den)t se i(n)vice(m) i(n) hiis q(ue)
spectant ad victu(m) Si e(n)i(m) un(us) eor(um)
fuerit ad me(n)dicitate(m) p(er)vent(us)
sive i(m)potens et tu(n)c no(n) h(abe)t
aliud refugiu(m) q(uam) ad amicos
Et q(uia) [illegible] p(ro)p(ter) [illegible] diligenc(ia)
ut dicit [illegible] Job(?) miseremini
mei mise(r)emini mei saltem vos
amici mei q(ui)a manus d(omi)ni tetigit
me [illegible] q(ua)m q(ui)b(us) ho-
mi(n)es [illegible] Certe
[illegible] comparatur p(er)em-
to(r) [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] possessor(um)
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sunt gradualia [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible] bonis et
[illegible] ille [illegible] vel sar-
[illegible] abstinet
[illegible] labore et [illegible] et [illegible]
[illegible] una missa [illegible] pen-
[illegible] Vn(de) [illegible] gemelle
[illegible] libros [illegible]
[illegible] et plures
[illegible] et [illegible] illi
[illegible] sive [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad
[illegible] et oblivio(n)e delebi-
[illegible] homi(n)i
[illegible] mortuu(m) [illegible] sunt exe-
cutores [illegible] et fraudule(n)ti de-
fraudant [illegible] volu(n)tatis
[illegible] q(ui)a [illegible] ultima volu(n)-
tas [illegible] modis se(r)vetur
[illegible] possidet li-
[illegible] ad [illegible] no(n) re-
[illegible] ad arbitriu(m) [illegible]
[illegible] [illegible] ra-
[illegible] et [illegible]
no(n) solu(m) [illegible]
[illegible] casu [illegible] p(ro)bat

[illegible] ubi [illegible] lege(m) romana(m)
volu(n)tas testatoris [illegible] in-
telligere [illegible] naturis
[illegible] lecto de
[illegible] videt(ur) [illegible] solue(re)
[illegible] legibus [illegible] te-
stamentu(m) [illegible] forma
[illegible] uxor mea [illegible] ple-
[illegible] de lege [illegible] du-
as p(ar)tes h(er)editatis uxori t(er)ciam
[illegible] femina ple [illegible] gaude-
at uxor duabus [illegible] filia
t(er)ciam p(er)cipiat [illegible] solue(re)
debitu(m) [illegible] aliena vel
uxor eius [illegible] masculum et
feminam [illegible]
e statim [illegible] a iure p(er)egrina-
[illegible] in [illegible]
[illegible] sit ac-
[illegible] p(ar)tes [illegible] uxori
et una puelle Liber eni(m) [illegible]
[illegible] filius [illegible]
[illegible] ad arbitriu(m)
[illegible] castigare
masculina [illegible]
[illegible] feminam [illegible] in
dupla [illegible] et in-
[illegible] hec
[illegible] conseruator
[illegible] l(atin)e
[illegible] dicit [illegible]
[illegible] q(ui) [illegible] dicebat
[illegible] volu(n)tat(em) [illegible] vo-
lu(n)tate [illegible] et [illegible]
et paup(er)es [illegible]
[illegible]
[illegible] ob-
[illegible] defu(n)-
ctu(s) a corde [illegible]
[illegible] mortem [illegible] sunt p(ro)fes-
sores [illegible] fundator(es)
[illegible] religiosi et re-
ligiosas possessiones [illegible]
[illegible] reddit(ibus) et aliis
bonis ditant [illegible] no(n) solu(m) ad
[illegible] ad voluptate(m) sup(er)-
fluitate(m) [illegible] nova [illegible]
suor(um) fundator(um) [illegible]

pt dicit id ozee 13 Datnati st
et levaverunt cor suu et obli
ti sut. Datnati st p gula. et
levaverit cor suu p supbia. et
obliti sut mei p negligez.
Certiu genus homi de q9 mor
tui gqrut sut medicatores
no recipientes bnfactoibz suis
gtes. q tpalia recipiut. et
spualia no retbuut ut dent.
q bnfactoribz adulat do
recipiat. et cu recepint deno
coibz et pnbz no cpensat. Con
quos Ecc 31 No obliviscaris
dicti tui i aio tuo. et no imme
mor sis illius i opibz tuis.
Certo ardi sut st hoies de
oblivioe salutarium di mada
toz. pfunditas em peccandi. et
inveterata gsuetudo male vive
di qsi auferut memoria dim
noz mandatoz. Ano qpta
ghia gumt se errasse fatea
de. Erravi sic ovis q perijt.
qre sum tuu qr madata t.
no sut oblitg. Addico
Dicta salutis
Cca precep madatoz di magne
sut medtanda. sed cu ea no
tada sut tria spealr. s. qualit
sunt distincta. qua sunt de
scripta. et qua sunt edita. edita
fuerunt descripta visibr distin
eta vonab. et edicta vlter
Cca pceptor descriptoz adulte
dic qp ad obseruada precepta
diuina. dz nos move pcepto
ris scriptura tpr. Attendig
qs scripsit. vbi scripsit. et qn scrip
sit. pmo em si ghas. qs scrip
sit. dico qp digitus dei. ipse
Scriptura em magis e autenti
ca et plus obseruanda. qn e p
manu publica vl autentici
tabellionis gfecta. Et iste ta
bellio e spus sanctus q de nichi
lo fecit celu et tra mare
et oia q in eis sut. q et de
pulue resoiabit corpa nra

ipe idem scripsit decem precepta. ipe
est notarius q fecit hmi stulactu
d matrimonio qd contraxit dei fi
lius d virgine bta cu natura
nra. Et ipe scripsit testamentu
qd xpc gaudet i [illegible] i qua legit
[illegible] ad [illegible] [illegible] ihr hnde p
[illegible] [illegible] ista [illegible] tabellio
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] suie ipe [illegible] electoi
in ho [illegible] [illegible] eq obseruada
est precepta [illegible] scripta [illegible] corde
[illegible] et [illegible] [illegible] obliuioe [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] scripta [illegible]
[illegible] dei [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in lapide marmoreo [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] pgameno [illegible]
[illegible] [illegible] scripture [illegible]
[illegible] q duo fuerunt [illegible]
[illegible] pme [illegible] scriptis fue
[illegible] fracte [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pme
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Et ita si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tablis [illegible] [illegible] [illegible]
de tabe
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] instrumenta
sunt [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] p manu publica ex
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] originalibz [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] scriptura precepta [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] digitus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] pgameno [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] formati
[illegible] [illegible] scriptura [illegible] [illegible]
sit [illegible] albu et [illegible] [illegible]
[illegible] iste [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

go inqt mandatum novum go ad
executorem · sed antiquum est quo ad i
stitucionem etiam ei ex ore patris
dei custodientibus vitam consequentur
beatam · amen nobis

Propter hoc et tue in omnia
transfigurata omni nutri
genti tue deserviebat ad
voluntatem horum qui a te desiderabant
sunt / ut scirent filii tui quos dile
xisti domine quia non nativitatis
fructus pascunt homines · sed sermo
tuus hos qui in te crediderint
conservat / Posita forma generali horum
que dicit inmediate exemit circa populum
ebreorum in deserto eos gubernando ·
et circa populum egipciorum in egipto
eos flagellando vide licet de obedientia
creature ad divinam voluntatem in
parte ista eandem obedienciam creature
applicat singulariter ad illa cibaria
celestia que per manna populum suum
pavit / Et circa hoc duo facit quia
primo ondit miraculi qualitatem
secundo miraculi utilitatem / Capitulo ibi
ut scirent filii tui · Dicit ergo
miraculi magnitudo ineffabilis
in hoc quod omnia cibaria videbantur
cuilibet transfigurata · i · transformata
in quem libet saporem ipsius manne
in quo unusquisque sapiebat
desiderium habere quod magis dili
gebat / Et hoc est quod dicit littera propter
hoc · i · quia omnem cibandi creaturam dese
ruit ad nutum tuum · idest ex tue in
omnia transfigurata · i · cibaria vel
esce quibus homines pascuntur transfigurata
fuerunt in cibaria et in agra
ventiam et in dulcem comedendi
qui quod omne unum cibus postea
videbatur alius et alius / Et sic
quodammodo omnia ad esum pertinencia
transfigurata sunt · i · omnia omni
nutrici gratie · i · voluntati gratie populum
nutrienti deserviebat ad voluntatem
horum qui a te desiderabant · i · adop
tati et dilecti / hoc est quo ad magnitudinem
qualitatis / Et sequitur ergo utilitas

Informacio videlicet fidelium ut cognoscerent
quod non solum fructus per consuetudinem com
munitatem producti fructus homines · i · na
tura naturali set eciam sermo dei / Et hoc est
quod dicit littera · ut scirent filii tui quos
dilexisti domine quia non nativitatis
fructus pascunt homines · i · fructus
per consuetudinem communem nature procedentes
set sermo tuus · i · manna celitus
datum ad sermonem tuum · hos qui
in te crediderunt conservat / Ne
tandem quare littera dicit dilexisti domine
quia dilectionem suam deus ad homines qui
modis magnificat et commendat
nam preveniendo hereditate nostre boni
volentie · abluit feditatem nostre
consciencie · superat quantitatem nostre suf
ficiencie · superat ad voluptatem be
nivolencie affluencie / Primo modo
deus dilectionem suam ad nos
ondit · i · hoc quod prevenit magnitudine
nostre benivolentie / unde Johannes
In hoc est caritas dei in nobis
non quasi nos dilexerimus deum · sed quoniam
ipse prior dilexit nos / Unde bene
dulcissimus Christus primus est in accessu
et ultimus in recessu / Et ideo quamvis
cor humanum exigit sibi dari · sed
Proverbium 23 · prebe fili cor tuum mihi
Sed enim ipse est primus prevenientis
devolutionem ut bene dicit Hugo · quando
tamen / Et ultimus in recessu quantum
nam et consolacione hoc vocavit a
deo per peccatum · Ideo dicit eciam Dalm
quod substrahendo gratiam · Ita ut
humanum est primum ut ceteris cor
poris conversificatur et ultimum quo
moriatur · In alia figuram dicit Gero
ut Genesis ait · omne primogenitum
tum · i · omne cor humanum et omnia
membra corporis primogenitum
dicit pater / Et hoc est quod preceptum
est · Diliges dominum deum tuum
ex toto corde et · i · ex tota anima
Secundo modo ondit ad nos suam di
lectionem in hoc quod abluit feditatem
nostre consciencie / deleuit enim
peccatum originale · per propriam

sanguinis effusionem. Et delet penam
eternalem per satisfactionem pene loco-
ne. Et hoc est quod nobis commendat
Ioh. i. Apoc. i. Dilexit nos et lavit
nos a peccatis suis in sanguine
suo. Longe desiderat amorem et
[illegible] amore. Non sanguinis
complexionis sed nature [illegible]. Iu-
venes sanguinis [illegible] quam se-
nes. Iste sanguinis effusionem am-
plexus [illegible] Iudas cum
hominum [illegible] alleganti et con-
[illegible] hoc [illegible] persona
[illegible] Scribitur in [illegible]
[illegible] acrius [illegible] et no-
[illegible] vxor mmo adeo
dilexerat [illegible] se in eam
[illegible] et [illegible] tore
[illegible] vulneribus
[illegible] devote
[illegible] fideles ut videat corde
[illegible] suum acerbis-
sime [illegible] adeo [illegible]
[illegible] in [illegible] cor-
[illegible] volunta-
[illegible] duos brachijs
[illegible] passionis sue
[illegible] dolore [illegible]
[illegible] ut inde salu-
[illegible] vulnera sal-
[illegible] Christi sanguinis
effusionem per quam fit remissio
peccatorum. Et hoc est quod [illegible]
[illegible] Ambrosius. Dilexit sic
Christus [illegible] se tradidit se-
metipsum pro nobis. [illegible] ondit
sua dilectionem [illegible] in hoc quod
superat [illegible] sufficientie
[illegible] nobis dedit [illegible]
[illegible] desiderare [illegible] in
[illegible] suum dedit et compensaue-
[illegible] apostolus ad Ephesios [illegible]
[illegible] propter nimiam
[illegible] caritatem qua dilexit nos
[illegible] d'reparacionem la-
psi [illegible] amor [illegible]
[illegible] hoc super modum insani-
[illegible] exardescere [illegible]

dilectionem suam sic deus [illegible] ad
[illegible] nunquam defe-
cit [illegible] amor hominum [illegible] in-
venire [illegible] totum
[illegible] Sed [illegible]
[illegible] non [illegible] a cu-
[illegible] sic [illegible] Sed cum
deus [illegible] diligentes me
diligo. [illegible] semper
[illegible] indiget [illegible]
[illegible] dicit Seneca [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] Aristoteles [illegible]
[illegible] sit [illegible] vile [illegible]
delectabile [illegible] honestum [illegible]
[illegible] vtile [illegible]
hoc [illegible] plangit [illegible] de
ponto [illegible]
[illegible] amicicias
[illegible] sed [illegible] non
diligit nos propter suam vtilitatem qui
[illegible] non indiget. Sed diligit nos
ad [illegible]
[illegible] super [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] corporis et [illegible]
[illegible] Tercio sua [illegible]
[illegible] sed non [illegible] te
[illegible] Sed [illegible]
[illegible] Ioh. [illegible]
[illegible] forma [illegible] ubi [illegible]
[illegible] volens [illegible]
[illegible] et explicat [illegible]
suos [illegible] amicos
[illegible] reliqu-
[illegible] in hoc in-
[illegible] putas [illegible]
[illegible] et fidelium [illegible]
[illegible] fortuna de
[illegible] felicitas
[illegible] inimicum [illegible]
[illegible] exemplo [illegible]
[illegible] amicum [illegible] a-
[illegible] non [illegible] re-
[illegible] [illegible] p[er]sone
[illegible] amici [illegible]
[illegible] tenet [illegible]
[illegible] potius [illegible] maxime

diligit iniquitate quod hō amido despe
ri? ēa maliē hōibꝫ agitab
bit. pp̄s dr̄. Cū ipō sū in tribula
Dilectio ī mādatis amor in
uenir? desiūt. qr nēmo diligit
viuētē nec mortuū pferens et
diuit. [illegible] filii vxor
[illegible] Ista est magis
[illegible]
[illegible] dilecta
[illegible]
[illegible]

martis Post mortē [illegible] vite dile
[illegible] vita. fiunt
[illegible]
[illegible] diligit [illegible]
uit. sꝫ longe [illegible]
[illegible] Ioh. [illegible]
q erat in mūdo. ī finē dile
xit eos [illegible]
[illegible] dilexit
te. [illegible] deus ad
nos [illegible]
[illegible] ad diligendū [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] immutabiles [illegible]
[illegible]
[illegible] dei ho
[illegible] mirabiles
[illegible]
[illegible] bona
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] dignum erat [illegible]
[illegible]
[illegible]
habemꝰ. [illegible]

tanta glāz soli obsuatores dei
q̄tim gnē sic i° m°. si vis ad vi
tā ingredi serua mādata. sequi
tur distinctio preceptorum dei nominatim
p° i gnāli d' oibꝫ. qr 2m iose
phū q' fuit doctor historiarum
precepta diuina i duabꝫ tabulis
fuerūt descripta & distincta
ita qr 2m eūd quīqꝫ fuerūt in
vna tabla. & quīqꝫ i alia. Ver
2m aug' & b aug' & alios do
ctores instructos & morales / pa
tabla d' cōtine' i a precepta que
ordinat hoīeʒ ad deū & ad
vitā cōteplatiuā q sūt ista. scilicet
Nō habebis deos alienos. Nō as
sumes nomē dei tui i vanū. Et sab
bata sanctifices. Sc̄a aūt tabla
cōtz la septē precepta q ordināt
hō ad pximū & ad vitā actiuā
& sūt hec. Honora i honore patrē
tuū. Nō occides &c. [illegible]
tamē qr deus habitat i celo et
pximus in mūdo. peccator nō ob
seruans precepta p'me tabule
q hoīez ordinat [illegible] ad diui
nū meretur habitacl in celo vbi
est deus. Peccator vero preceptorū
et qr cōtra nō obseruat precepta
scd'e table q ordinat [illegible]
hō est dignus habitare in [illegible]
ī mūdo vbi [illegible] quē diligit
[illegible] relinquit qr [illegible]
i medio [illegible] & [illegible] ad [illegible]
[illegible] precepta [illegible]
[illegible] ligatis manibꝫ & pedibꝫ
piate eū in tenebras exteriores
Sc̄o notandū [illegible] q in p'a ta
bla sūt precepta hoīeʒ ad diui
ordinatia in vita cōteplatiua
ut deum [illegible]. Nō habebis
deos alienos. sꝫ vnū. sꝫ solū
verū deū. sꝫ [illegible] deus. [illegible]
di isti deus tunc vnus e. In
hoc de precepto oīs ydolatria p
hibetur. Et [illegible] hoc nō solū sunt
infideles pagani & heretici ve
[illegible] oēs hō q' adorēt sunt

[illegible]

[illegible]

festiuis / nō enim sunt similes dō q
septima die requieuit / nec auib⁹
q requiescunt in hyeme / nec
sunt similes sctis q requiescunt in
celis / Sz sunt similes dyabolo q
dampnatis in inferno / q laborant
sine termino ꝛ in eternū · Illa de
dampnatis dr̄ in ps̄ laborabit in
eternū ꝛ viuet adhuc in finem
Tercio tales videntur memoriam
amisisse · qr in tenent finē di
ut in die festo vacantes cul
tui diuino / tales ac toti sanct
contrarium Illa diebꝫ festiuis
vadunt ad mercatum / ꝛ ad nu
dinas / ꝛ ad similia · ꝛ dimit
tunt sermones ꝛ missas / ꝛ fugi
unt a deo · ꝛ vadunt inde / ꝛ q̄
peius est vadunt ad peccatum /
Tales enim sunt similes cancro
vt thamar q̄ s̄ redit se ex
tra uerso / Tales videntur
amisisse memoriam / Illa illud
dns mandat sctificari / Sz plu
res polluunt sabbatum / ꝛ q̄
sctificant septimana / vacant
enim septimana opibꝫ ma
Sz sabbato ꝛ diebꝫ obtem
bꝫ vacant ebrietatibꝫ / ꝛ imm
dicijs plurimis ꝛ diuersis peccatis /
p tota septimana dat corpus
victum miserie / ꝛ in die festo
dat aīaz dyabolo / dr̄ hīs hc q̄
dns Ezech 22 ꝛ supra 23 / Demna
ua mea spreuistis · ꝛ sabbata
mea polluistis / Sed de scda
pte scde table notandū qd tria
sunt vij in omnibꝫ primū ho
nora prem̄ ꝛ matrem / 4m · non
occides · 5m non mechaberis /
6m non furtum facies / 7m non
falsum testimonium dices / 8m non
concupisces rem proximi tui /
9m non desiderabis vxorem proximi
tui / de istis decem primū ē aff
matiuum · Sz alia sunt negatiua
vnū preceptum affirmatiuū ligat
sp̄ Sz nō ad sp̄ Sz p loco ꝛ tpe

Negatiua vō ligant sp̄ ꝛ ad sp̄
Primū ē honora prem̄ ꝛ
matrem tuā · ꝛ id scdm ē affirma
tiuum / Et notandū qd triplex ē racō
quare honorandi sunt parentes ·
Prima qr nos genuerunt · nos nutri
erunt · nos instruxerunt / Prima ꝛ
sumus p ipsos geniti · id debe
nemus eis corporale subsidium ob
sequium / ꝛ qr p ipsos sumus nut
riti debemus eis mutuam colle
subsidium ꝛ luminem Et qr p
ipsos sumus instructi tenemur eis
in racōe exhibere de primo scdm
Eccl 7 honora prem̄ tuum ꝛ ge
mitus mris tue ne obliuiscaris
Et memento qm nisi p illos non
fuisses genitus Et scdo hoc ē
ut dictum est debemus eis colle
subsidium obsequium · ꝛ eos conde
ligere · qd est contra illos q̄ con
temnunt eos desiderantes morte
ipsorum · ꝛ maxime qn senescunt
Ungwa eis sunt benigna
loquendo · auxiliū dulciter obedi
endo · In tumoribus tolerando ꝛ in
studio Et qr nutriuerunt ꝛ con
tinua obsequia fecerunt · vice
versa eis vicem gratiam in senibꝫ a
moribꝫ recompensando / ꝛ qr a
nos instruxerunt tenemur ad
imitacionem eorum · Sicud prius
Audi fili mi disciplinam prīs
tui · ꝛ ne dimittas legem
matris tue · vn salamon sup
ē benedictus prīs ꝛ mris · qr
in eo laudabitur pr ꝛ mater
vulgo dr̄ · de bono filio lauda
tur pr tuus ꝛ mr tua · sicud
in luce dicit de saluatore lu
ce xi beatus venter q te portauit
ꝛ vbera q suxisti Et de malo
filio dr̄ pater p filium malo iusto
dicat pr tuus Eccl x Incrementum
ut ponit Boecius de disciplina scolarium

Quod ei ab igne nō po
terat extinguī · statim
ab exiguo radio solis

oriente ad occidentem tabernaculi ut norunt omnes ... primo mane solem ad videndum ... ad ortum solis ... adorare ... fideles ... tabernaculi ... plateas tabernaculi et dispergeret ... aqua ... declarat ... manna ... dedit ... [illegible]

[illegible]

uz gomor ... ad domum ... [illegible]

[illegible]

Opposuit

Nota

Quid a eu d' sunt bñficiis non
honorat. qd ei sua bñficia ex-
pbrat. quod q eu p sua bñficia
puniunt. Primi sunt sat ingrati q
longo pondere processa. sz sz
aspirat ad hinda. Et no quod
receperit d' ptito. sz qd recepturi
sunt prospicitur d' futo. Et e p'a
e potissima ca ingrat hic dr
Sene d' bñficiis li. 3. se in pri
pina ingst om ac potissima ca
est. q nomis sp cupiditatibus
occupati no quid heam sz qd
petam intendim. no in id qd
est sz in id qd petim intenti.
sumus. q'cq' eñ est domi vilescit.
Sequit aut ut b bñfiqd accepit
Vene nonor cupiditatis sciat
actor eor no sit impio. Et
ido no inmito qrebat Epicu
rus assidue. Sic refert Sene
quit. q adsi sptiua simus ingrati
q genus pterim bona ad meo
riam no reducim. nec mit vo
luptates numeram. cu ceror nulla
sit voluptas. Et q ia cupi no
pt. pnicia bona no du tota in
solido sunt. pt eni ia ea ab in
cide. Et ido cludit Sene q ad
hoc ut grati simus indiges bona
media. qz sic ad pssum sciaz
suff semel qd didicisse q
sp postea sciat. qd ut sci-
ant no est sat didicisse. sz in-
cidit eor scia nisi grinuet
geometriam dico. e sblimium c'
sus. i. d' motib corpor celestium.
Ita qd a e sp da ai ait fot
nte. Ubi sic bñficia ma
gnitudo no grati excidit. qd
innota sz inio plura e tpibus
diusa effluunt. qz no frequent
ia retanim' nec libent' quid
cuiqz debeam recognoscim'. Se
ly possesse dubiu An celes
bñficia no recogitatos sz obli-
uioni tradētes debeat dici in
grati. Et si cu Sene cu Ebutio

amico suo d' ma disputaret
Solebat enim ebutius non
ingratos sz oblitos vocare. tanq
ad eos ingratos excuset. a' ut
cui hoc accidit. actu no sit in
gratus. q sat accusado eu hoc no
accidat actu nisi ingrato. ido di
stingit quit' Sene d' ingrate
huius e q bñficiu se accepisse
negat. qd adcipit. prinato. Et
q dissimulat ingratus e q no reddit
Sz ingratissimus omni q e oblitus. Et
hoc pbat Sene. q alii q sunt incon
tae bñficio v. sz no reddant. tam
eñ tñ se eē in aio debitores.
Sz pnt ea simuls occupeat indu
ci ad reddendu. sz ad oblius
uo co tam bñficiu elapsu est
tue. qz ad reddendu ho induci
in aio qt emnisse sine inspe
cio quare. Et ido nunqz vo
lunt ea grati q bñficiu sa
ge presit in sz recepta sunt
volunt. d' quib eu visitat
Sz En eo hinc sensu dere
liquit libertate se. Du di
mgto senseri qm ad uisa psit
aliud qd sp sensisse debuit
Sz sunt ingrati q Sene. d' sunt
bñficiis non honorat. Si tales
poterit q grandes conclud
imus ad hipori ectos ingrati
quit. cum sunt in ctiu bñficiis
sunt. ubi quoq hippinum
linea. ex dndr ep in eorum fun
endis precunia. gnnniatis
col sunt bene cuiq. talis qui
no punit gplut rend. salvi q
mag solum sed sponte reddit
ut retribui sit. hoc eu propriu
est gratie. est eni gratia qui
retribuere dati suis aucti
in eo quo pt verius ad va
lorem assimilari eum oz ei qui
gratuit facit. e ex fine in recipe
indie collatu bñficiu. hinc pre
te no ad virtute sz ad volupt
familiares quod potat esse

vn apud athenien[ses] quicu[m]q[ue]
lib[er]t[us] d[e] ingratitudine adu[er]sus
patronu[m] iure libertat[is] exuebat[ur]
Sic narrat valerius li. 2. c. 1.
Dicebat q[ue] ei dux. Supsedeo
e[iu]m tanti muneris impiu[m]
estimatore[m] n[on] addua possunt
te cuga[m] vrbi vtile[m] q[uia] domi[ni]
i scelestu[m] exerno. Abigeo a[utem] e[st]o
scimus q[uod] liber et[iam] nescisti vn
Seneca i declamac[i]o[n]ib[us] freque[n]t[er]
liber[i] parentes alat ne vincire[tur]
insulte sine hospite d[e] q[uo] nar
rat Seneca d[e] b[e]n[e]fi[ciis] [?] sic.
Miles quida[m] naufragus litto
ri e[st] appulsus et in hospicio cu[iusdam]
da[m] p[er] xxx dies refocillatus tande[m]
licencia[m] capiens ait vtina[m] t[ibi]
referam cu[m] imperatore[m] me vide[re]
contingat/ naufragiu[m] narrat
auxiliu[m] q[uod] p[re]stitu[m] tacuit vei
ens ad philippu[m] rege[m] mace
donu[m] p[re]dia illius ap[u]d que[m]
fuerat hospitatus poposcit An
nuit philipp[us] vir sine exp[er]
sus/ ille ut illuc ... [illegible]
sed tulit ... ad curia[m] impato
ris accessit et ingratitudine[m] mi
litis exposuit/ Philipp[us] h[oc] au
diens iussit ut ex p[re]cepto im
ferri ingratissimo hospiti pa[tro]
stigmata insigent[ur] q[ui] eu[m]
b[e]n[e]f[i]c[i]o ... [illegible] cesare[m]
et hospitis actus ... redderent[ur]
Sic q[uo]d libertus ingrat[us] libertatis
privilegio exuebat[ur] filius ingrat[us]
parentib[us] vinclis carceralib[us]
arcebat[ur] Miles ingrat[us] hospiti
et amico stigmatib[us] [illegible]
notabat[ur] ¶ Addidi eciam
aut dicere d[e] ingratitudine illa re[spon]
deo q[uod] b[e]n[e]fi[ci]a ... nob[is] co[n]
tulit s[ed] ingrati p[re]cepta ei[us] q[uo]q[ue]
modo dicitur eu[m] ... q[ui] i[n] p[re]ce
dentib[us] dem[onstratum] e[st] de p[re]cepto p[ri]me
table et dem[onstratum] e[st] d[e] honore p[are]nti
b[us] impendendo q[uo]d e[st] p[re]ceptu[m]
p[ri]mu[m] sc[un]de table/ ideo adhuc

co[m]inuando eandem ma[teriam] ... no[n]
q[uo]d ... e[st] pena corr[e]ctionis p[ro]
ingratitudine/ q[ua] q[ui]s ... caruit p[ar]en
tu[m] honore/ p[rim]a e[st] filiorum p[ro]p[ter]
inobediencia[m] ... eandem mensura[m]
dat eis filius suus qua[m] ip[s]i de
derunt suis parentib[us] iuxta l[ucam]
6 eadem mensura qua mensi fu[eri]
tis ... pena e[st] infamia ... sim
egregie et legales sanciones
... ingrati sucis parentib[us] infa
mes s[un]t apud om[ne]s et ...
ingratitudo ... p[ro]pter testamentu[m] et
donacio[n]e[m] ... et parentu[m]
hereditate et facultate p[ri]vari et
sepius ... morte pessima de
cedunt/ Tercia pena e[st] breuis
vita sic p[re]miu[m] honorancium
e[st] longa vita ... d[e] Exo 20
Honora patre[m] tuu[m] et matre[m] ut
ne sis longeuus sup[er] t[er]ra[m] ¶ Sum
at p[re]ceptu[m] sc[un]de table e[st] ...
... et h[oc] ...
... morte[m] ...
longiua morte[m] percellando ...
de primo odiendo d[e] quo ... Joh[annes]
... fr[atr]em suu[m] homicida e[st]
Sunt at homicidas ... p[ri]m
intrfecerunt ... p[ro] penis et sim
... q[ui] dix[it] sceleratissi[mi] ho[mi]
cide sunt alii q[ui] spu[n]t[er] interficiunt
p[ro]prium s[an]g[ui]ne[m] ...
... q[uo]d sig[nifica]t[ur] ... morte pri
mogenitor[um] egiptior[um] ...
p[ri]mogenita i[n] egipto moriunt[ur] q[uia]
maiores p[re]stat minorib[us] occa
sio[nem] vel ... ruine. Sunt alii
q[ui] p[er]imunt abortu[m] et spua[m] su[am]
ist[i] q[ui] ... in scriptis
extinguunt q[uo]d eis ... sp[iritu]
s[an]c[t]o inspirat[ur] ... ysa 26 a fa
cie tua d[omi]ne concepim[us] et pepe[rimus] sp[iritu]m
salutis ... conceperunt sc[ilicet]
... parturiunt ... concep
tu[m] bonu[m] ... ysa 37 venerunt
filii usq[ue] ad partu[m] et virt[us] no[n]
erat pariendi/ Alii homicide
sunt ... ¶ Tercium p[re]ceptu[m]

secda tabla est Nō mechaberis In quo prohibetur illicitus concubitus et omnis carnalis actus inordinatus contra ordinem iudicii et ordinem scripture et contra [illegible] ac prohibetur mechia [illegible] mechia [illegible] vlia [illegible] [illegible]

[illegible]

iudicat decapit [illegible] flux [illegible] monetum [illegible] [illegible] Hic [illegible] primum [illegible] Non desiderabis vxorem proximi tui. In quo prohibetur [illegible] concupiscentia [illegible]

[illegible]

Capitulum xviij

Magna [illegible] fuit [illegible]

[illegible]

Lu

Ita primo agit de nona plaga egiptiis illata que fuit p tenebras palpabiles sicut dicitur Exo x. Et de plaga decima que fuit p mortem inevitabilem primogenitorum de qua Exo xi. / 2a ps i c. 18 [illegible] at tunc media erat lux / Ca prima continet [illegible] Ita primo agit de illis pene [illegible] 1o de eius remedii [illegible] 2o de eius [illegible] / 3o de [illegible] [illegible] 2a ps ibi Et [illegible] 3a ibi [illegible] ibi [illegible] ibi [illegible] [illegible] / Ca prima [illegible] [illegible] ita ps assignat [illegible] pene [illegible] 2a [illegible] pene [illegible] ibi [illegible] tenebras / Ca autem [illegible] pene fuit duplex [illegible]

[illegible]

subdit. Dum enim persuasum haberent, i. dum sibi crederent iniqui egypti posse dominari p oppressionem [illegible] sancte [illegible] que [illegible] ligati [illegible] tenebrarum et longe noctis [illegible] [illegible] egypti [illegible] [illegible] tenebrae palpabiles [illegible] tenebrae [illegible]

[illegible]

Circa [illegible] magna sunt iudicia Dni / [illegible]

magna sunt singula pro quorum
sciens indicem infallibilem
...

[illegible]

terms fi hic simul fit ... ipse tu
non e mag ...

[illegible]

no

erat antiquitus niniveis / atque lapillis / his damnare reos. illis absolvere a culpa / modus enim erat sinagoge pferre non voce sed signo. quia si accusatus debebat absolvi. fundebat de urna albi coram toto ppto lapilli / si debuit damnari. nigri. Code° in iudicio generali quilibet fundet de urna sua. i. de consciencia opera qualia ipsemet miserit. l opa divina d' i pretium p'sene. ratura quantum ad meritum vel de. atum. Et si fundet opa alba. sal nabi. si nigra damnabi. unde Naym 2 d' d damnati sancti omnis sic in quaedo olle. 3 Tercio iudicium dicitur magnum ppter in. stie inflexibilitatem. Sicut enim d' t Isidorus lo' summo bo. t po' i' ca. 9. quatuor modis humanum pertit iudicium. scilicet timore cupi. dite odio et amore. / Deus autem nullo istorum modorum corrumpi pote. rit. Non timore. quia opz. k illius metum habet. Job 22. Nunquid timens te arguet te et veniet tecum ad iudicium. q. d. non. Et quanto potentiores. tanto eorum eos similiter p'fiet durior. sicut id Sap. 6. po. tentes potenter tormenta pa. tientur. Et ibidem fortioribus forti. or instat cruciatio / Unde fingitur quod leo semel tenuit curiam bestiarum. in qua debuit una queque semetipsam proclamare de culpis suis coram leone. Quasi ait Aequalitas inquit domine agni plenum plaustrum feni et se. lum ma[illegible] cecidit de plau. stro Accepi et comedi. / Cui Leo. Male inquit errasti et contra legem et fidelitatem fecisti / De. bebas enim ei q perdidit reddi. disse. ego de peccato leonis asina absoluta ad mortem / Accessit lupus et ait domine. ecce unum agnum gregem omnium et armentorum

et rapui aliquis agnum tenerum et strangulavi / Aliquem pinguem vitulum quem eum attingere potui quoque ovem / quoque edi. Cui leo dimittatis inquit hanc ista pondere minimus facta constanter habet. Male est et. hic sic facere Et neos facies quod nam dictat pratice a sto iudice lupus iustifi. catur. et bestiam mocens verbat. Non est sic de iudice nostro qui nullum timet. ymmo sicut dicitur Sap. 6. Iudicium durissimum his qui p'sunt. Non poterit cupiditate corrumpi. quia divitiis enim nullius indiget. Omnia possidens nobis distribuens / Nec odio quia optimus est. Sap. 11 Diligis omnia et nihil odisti quae fecisti Nec amore quia iustissimus est. Unde Job 34. Vere enim deus non condemnabit frustra nec opere subvertit iudicium Et Thob. 3. dicitur omnia iudicia tua iusta sunt. 4 Quarto iudicium dei dicitur magnum ppter suae potentiae incomprehensibilitatem. sicut id ad Ro. 11. O altitudo divitiarum sapiencie et scientie dei quam incomprehensibilia sunt iudicia eius et investigabiles vie illius. Ista sunt occulta dei iudicia quibus hominibus disponit et regit in presenti permittendo iustum affligi. et iniustum extolli quae a nobis incomprehendenda. sed patebunt. p'ge. a luce clariora quae enim scientiam videbimus. 5 Addidit Nondum enim hic. quod index tenens non est ad hoc positus ut iudicat sic quoque quod fuit. In hoc enim discrepat a supremo iudice. Et ideo generaliter istius modi dubitatur de iudice tenens v. hec attendat iudicare cum veritate quam moneat. ppter ea. quod in Deuteronomio ponitur / Et unde dicitur enim Deut. 17. Venies ad sacerdotem Levitici generis et ad iudicem qui fuit illo tempore. quaeres quod ab eis. quod iudicabunt tibi. iudicii veritatem. Et quoque aliqua

proponuntur contra veritatem, sicut etiam quod per falsos testes probatur. Ergo non licet iudici iudicare secundum ea quae proponuntur et probantur contra veritatem quam ipse novit. Praeterea homo in iudicando debet se divino iudicio conformare, quia iudicium Dei est secundum veritatem, ut dicitur Rom. II. Et Isaiae XI praedicitur de Christo: Non secundum visionem oculorum iudicabit, neque secundum auditum aurium arguet; sed iudicabit in iustitia pauperes, et arguet in aequitate pro mansuetis terrae. Ergo iudex non debet secundum ea quae coram ipso probantur sententiam ferre contra ea quae ipse novit. Praeterea ideo in iudicio probationes requiruntur ut fides fiat iudici de rei veritate. Unde in his quae sunt notoria non requiritur ordo iudicialis, secundum illud I ad Thimotheum V: Quorundam hominum peccata manifesta sunt, praecedentia ad iudicium. Si ergo iudex per se cognoscat veritatem, non debet attendere ad ea quae probantur, sed sententiam ferre secundum veritatem quam novit. Sed contra est quod Augustinus dicit super Psalterium: Bonus iudex nihil ex arbitrio suo facit, sed secundum leges et iura pronuntiat. Sed hoc est iudicare secundum ea quae in iudicio proponuntur et probantur. Ergo iudex debet secundum huiusmodi iudicare, et non secundum proprium arbitrium. Respondeo dicendum quod, sicut dictum est, ad iudicem pertinet iudicare secundum quod fungitur publica potestate. Et ideo informari debet in iudicando non secundum id quod ipse novit tamquam privata persona, sed secundum quod sibi innotescit tamquam personae publicae. Hoc autem innotescit sibi et in communi et in particulari. In communi quidem per leges publicas vel divinas vel humanas, contra quas nullas probationes admittere debet. In particulari autem negotio aliquo per instrumenta et testes et alia huiusmodi legitima documenta, quae debet sequi in iudicando magis quam id quod ipse novit tamquam privata persona.

Praeterea nomen conscientiae importat applicationem scientiae ad aliquod agibile. Sed facere contra conscientiam est peccatum. Ergo iudex peccat si sententiam ferat secundum allegata contra conscientiam veritatis quam habet.

Ex quo tamen ad hoc adiuvari potest ut districtius discutiat probationes inductas, ut possit earum defectum investigare. Quod si eas non possit de iure repellere, debet eas in iudicando sequi. Unde in articulo praecedenti notatum est quod sententia iudicis est quasi quaedam particularis lex in aliquo particulari facto; et ideo sicut lex generalis debet habere vim coactivam, ut patet per Philosophum in X Ethicorum, ita etiam et sententia iudicis debet habere vim coactivam, per quam constringatur utraque pars ad servandam sententiam iudicis, alioquin iudicium non esset efficax. Potestatem autem coactivam in rebus humanis non habet licite nisi ille qui fungitur publica potestate. Et qui ea funguntur superiores reputantur respectu eorum in quos sicut in subditos potestatem accipiunt, sive habeant ordinarie sive per commissionem. Et ideo nullus potest iudicare aliquem nisi sit aliquo modo subditus eius, vel per commissionem vel per ordinariam potestatem. Ad primum ergo dicendum quod ideo praemittitur in verbis illis de quaestione iudicialiter facienda, ut intelligatur quod iudices debent contra veritatem iudicare, sed contra ea quae sunt eis proposita. Ad secundum dicendum quod Deus propria potestate iudicat, et ideo in iudicando informatur secundum veritatem quam ipse cognoscit, non secundum hoc quod ab aliis accipit. Et eadem ratio est de Christo, qui est verus Deus et homo. Alii autem iudices non iudicant secundum propriam potestatem, et ideo non est similis ratio. Ad tertium dicendum quod Apostolus loquitur in casu quando aliquid non solum est manifestum iudici, sed sibi et aliis, ita quod reus nullo modo crimen infitiari potest, sed statim ex ipsa evidentia facti convincitur. Si autem sit manifestum iudici et non aliis, vel aliis et non iudici, tunc necessaria est iudicii discussio. Ad quartum dicendum quod homo in his quae ad propriam personam pertinet in his de

dz informac[i]o[n]e [con]sciencia sua ex p[ar]te
[con]sciencia dz d[icitu]r me facte q[uod] [con]sciencias
eius ill[us]tratu[m] cu[m] nou[er]it re[m]
alio[rum] se habe[re] et [con]tra h[oc] s[er]uat p[ro]pter
depo[sitionem] fla[m]m[am] vel in hiis q[ue] p[er]tz
ad publica[m] p[rae]tate[m] dz in forare
[con]sciencia sua [ve]l [con]tra ea q[uae] in publico
iudicio s[er]ari p[otes]t vel q[uia] d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s
ex p[ar]te p[rae]tate et aude[re] cu[m] o[mn]ia cla
resc[un]t et ip[s]e solus nouit occul
ta cordiu[m]. Iudicabit d[omi]n[u]s i[n] suo in
dicio g[e]n[er]ali o[mn]ib[us] er[r]ore[s] q[ui] hic
i[n] hu[m]anis iudiciis [con]tingu[n]t. Do
min[us] distulit iudiciu[m] suu[m] ad
fine[m] indicis volens ut ei[us] iustu
nos h[ic] p[ri]us iudicet ne ip[s]e nos
postea iudicet ad da[m]nac[i]o[n]e[m].
Vel q[uia] rei i[n] iudicio hu[ma]no veri te
fateri nole[n]tes iudice[m] decipi
u[n]t in[m]puniti a' i[n]de da[m]nati
euadu[n]t gaudet exultantes [et]
reb[us] pessimis q[uia] victoriam p[ra]
tat[is] obtinuerit q[uo] ad iniq[ui]
vel q[ui]a h[oc] iudicia ho[m]i[n]u[m] p[e]na et bre
ma re[ver]o diui[n]i iudicii dicu[n]t[ur]
dicu[n]t[ur] e[n]i[m] p[e]na q[uia] p[ro] p[ri]mi et
breuib[us] s[unt] tristoriis h[ui]c q[ui] n a
sunt re[ver]o et[er]nor[um] vel q[ui]a l[e]x
hic Magna iudicia tua d[omi]ne
p[s]. Cu[m] accepo temp[us] iusticias
iudicabo q[ui]a o[mn]ia ibi errata
corrig[e]t[ur] et d[e] reb[us] magis fiat
s[ed] d[e] eterna salute q[ue] e[st] inexpli
cabil[is] q[ui]a l[e]x d[ici]t et inenarra
bilia v[er]ba tua. Na[m] p[ro]missio[n]is
q[uae] s[an]ctis et elect[is] assig[na]bu[n]t[ur] in
possessio[n]e i[n] iudicio g[e]n[er]ali.
h[oc] est q[uo]d enarrar[e] poss[um] de
q[ui]b[us] ille ap[osto]l[u]s q[ui] secreta dei
et archana misteria v[id]it d[ici]t
q[uae] nec oc[ulu]s vi
dit nec auris audiuit q[uae] p[rae]parat
d[eu]s diligentib[us] se ut d[icitu]r i ad Cor[inthios]
3. h[ec] e[n]i[m] s[un]t archana q[uae] no[n]
licet ho[m]i[ni] loq[ui] ut ibid[em] tangit[ur] 2
ad Corin[thios]. Fiet [et]iam iudiciu[m]
di[ui]n[u]m d[e] da[m]nac[i]o[n]e rep[ro]bor[um] vbi
recipi[un]t[ur] inenarrabilia pecca[torum]

torme[n]ta q[ui]b[us] d[e]putabu[n]t[ur] singuli
q[ui] p[rae]mior[um] celestiu[m] gl[or]ias sint[i]s
demeruit neglexer[u]nt. i[ste] p[ro] alio
abiit i[n] villa[m] sua[m] alius i[n] ne
gociac[i]o[n]e sua. h[ec] e[n]i[m] s[un]t ma
gna d[e] q[ui]b[us] iudiciu[m] g[e]n[er]ale fi
et nec[essari]o l[e]x d[ici]t in l. Mag[na] in
dicia tua d[omi]ne et inenarrabilia
v[er]ba. Cave t[ame]n q[uia] h[ec] s[un]t p[ro] mago
ni[m]io et pessi[m]o da[m]no. repbi in
me ad[m]it[ten]te. s[ed] eo[rum] p[ro]cedens ad
malu[m] d[e] die in die[m] [con]flu[un]t
tanq[uam] ceci no[n] [con]siderantes p[ro]p[r]ia
eor[um] offendicula [con]cussi i[n] fouea[m]
infern[i] labe[n]t[ur]. Et q[ui]a hos
Q[uo]d du[m] putant se latere
i[n] obscuris pecc[at]is. tene
broso obliuionis ve
lame[n]to disp[er]si s[un]t pave[n]tes
horre[n]de. et cu[m] admirac[i]o[n]e
et p[er]t[ur]bac[i]o[n]e nimia p[er]t[ur]bati. Ne
q[ue] e[n]i[m] q[ue] [con]tinebat eos spelu[n]
ca si[ne] tim[or]e custodiebat. q[uoni]am
sonitus descendens p[er]t[ur]babat
illos. et p[er]sone tristes apparentes
illis pauore[m] illis p[rae]stabant.
Postq[uam] auctor desc[ri]psit tene
bras co[n]dempnans solu[m] illam
q[uam] egipty[i] sustin[e]bant ad eor[um] desperatione[m]
q[ui]a fuer[un]t palpabiles. In p[ar]te
ista desc[ri]bit easde[m] q[ua]ntu[m] ad
puniendi p[rae]tate[m]. ondens q[uod]
nullu[m] remediu[m] potuerit egip
tij adhibe[re] q[uo] [con]tra tenebras
illas se iuuarent. Negabat
at eis remediu[m] tu[m] ma[n]ifestu[m]
q[ui]a extrinsecu[m] et intrinsecu[m] quo
possent [con]spergere. p[er] aliq[ua]m
vana[m] colorib[us] h[oc] tu[m] i[n] ad reme
diu[m] h[ab]uerunt cordis pauore[m]
maximu[m]. ut nullus [con]fiden[ci]a
cordatus posset aliu[m] iuuare. p[rae]
go ostendit eos caruisse reme
dio [con]solac[i]o[n]is et ingl[or]ie dt intrinseco
tho reme[di]o q[uo]d sperare possent al
extrinseco. et na[tur]ali. Neq[ue] eis q[uod] [con]tine
bat. Circa p[ri]mu[m] ad p[ri]mu[m] tangit ma
gnia p[ro]p[ter] q[uo]d nullus potuit tue

tporis consolari fuerunt enim dispsi
libati separatione fuerunt pauidi
et perterriti stupefactione fuerunt
turbati et positi in nimia ad
miratione vnde dicitur sic Exodi puta
tur se egipty sub latere in obscu
ris peccatis tenebroso obliuionis
velamento dispersi sunt Aeream
tenebrosum vocat velamentum
obliuionis quia sicut enim lumen
efficit et signat scientiam ita tene
bre designant obliuionem et igno
rantiam / Dicitur aerem peccatum obscura
re effectiue quia auferunt cognitionem
vere lucis vnde ad Ephesios te
nebris obscuratum habentes in
tellectum Et causaliter quia ducunt ad
obscuritatem infernalem sicut ipsa ob
scurauerunt oculos eorum ne videant
Sic ergo illi egipty fuerunt di
spersi ab inuicem quia quidam erant
in domibus quidam in agris et illi
quippe se erant reputabant se mi
nus distare per tenebras palpa
biles inrepertas vnde fuerunt
pauentes horrende et cum admi
ratione / In alia parte excludit
ab eis omne remedium quod poterat
esse spasse ab exterioribus contra illas
tenebras sicut lux solaris terrarum
ignis clare secundo magorum
fulgoris tertio … ab eis
ista tria excludit primum in illo
verbo / … et ignis / 3m ibi
Et magice artis / Cuntum ad p
mum a loco … …
tib illis tenebris nullum haberent
solacium Et hoc per … post …
strepitum que audiebant in
loco quia … eos terrebat
… per mala … imagina
… de demonibus et mortuis
hominibus vnde dicitur sic Neque enim que
continebat eos spelunca quia ad
foueas et cauernas … …
fugerant sine timore custodie
bat quia sonitus descendens
perturbabat illos … proprie …

stes illis apparentes visiones imma
ginacio pauore illis prestabant
… quod … proprie … illi appa
rentes … qua … si …
… … … …
… in … dies suos … .
Vidi … cupidi et stupidi In
…l mordaces … fallaces
cupidi tenaces stupidi pri
nates / … vides quod omnis inui
di sunt … … Vnde Ouidius
in methamorphoseos fabulatur quam pal
las iuit ad inuidiam ut pen
teret mortem … / vbi de
scribit quam … ad inuidiam perue
nit vz domum et … … personam
et viam / Domum describit sic … …
inuidie nigro squalentia ta
bo … … … domus … …
[illegible]
… … … … …
et ignaua … frigoris
… quam … …
… / Vult ergo dicere quod domus
inuidie situata est in vallibus
… … proprie … …
… … … et … …
ideo inuidet quia … … …
videt in eo … videt apparet
… eclipsat superiora …
… sic … … … et sole et
ita … … valent
et … … et meliores … …
… … … inuidia
meliores Et ideo … … Job
… … … inuidia …
… … domus inuidie est
in … vallibus situata / hec
domus est … squalentia tabo
i venenoso squalore et langwo
re … tota … est de … .
tota … est … …
aliorum / … domus inuidie caret
sole et vento quia … libenter
audit inuidus … sentire seu
felicitate … …
bonarum narrationum de … …
bonorum … … … domus

cerrupcio
… in … in vallibus
hug
vh
et que
caligo …

Nota

invidie e tristis dicit enim damasce
quod invidia est tristicia de alienis
bonis vnde sic buffo tristatur de bo
no odore vinee florentis ita
invidus de prosperitate valerius prin
Est domus invidie semper carens igne
et plena frigore quia nullus
invidus fervet caritate calig[ine]
tamen semper habundat quia numquam videbit in
dicabit invidus de ipsis proximis
hoc optime ad esum dicit quod pallas
invenit eam comedentem car
nes viperas. Sua cibus invidiis
pascitur de malis cogitacionibus
et machinacionibus aliorum. Et Ovidius
persona invidie describit vndique
Pallor in ore sedet, ma
cies in corpore toto, nusquam recta acies,
livent rubigine dentes, pe
ctora felle virent, lingua su
ffusa veneno. Risus abest ni
si quem fecere dolores, nec fruitur
sompno vigilantibus excita curis,
sed videt ingratos intabe
scitque videndo successus ho
minum carpitque et carpitur vna,
suplicium que suum est. Sic tamen odit
illa Tritonida Cecropis, [illegible]
Tritonia dicta quia fuit talis
[illegible] natura [illegible] vnam
quarto viam et modum incedendi
invidie ostendit athenas desce
bis sic invenit bacilum quod
cepit spinea totum vincta
gebat ladora quia in bibis ad
quacumque ingreditur florentia
preterit arva. Exurit herbas
et summa [illegible] carpit
afflatu quia suo populos urbes
et domos [illegible]
modis nocendi que invidis semper
observat portat bacilum ple
num spinis quia id vnde se fulcire
debet pungit et non portat
quia non est invidie quod possit de
lectare. Arva imbibit herbas
quia invidus est detractor. Mittit cla

de illo enim nocere promit. Item
quacumque ingreditur florentia
preterit arva quia invidus nulli
nocet nisi aqua virtute flo
rescat. Vnde Valerius libro 4 c.
a. 1. sunt ita tamen modestie
[illegible] est quod malignitatis detrac
tione possit. Item videtur e pen
tito est similis quo se recessit i ela
garet quosdam rubedo frige
ris a dolore infirmitatis i anxietatis
ime i igne ymmineris i pun
xerit ut gestat i gaudeant
alienis malis et lugent sunt
bonis. Timens enim fieri alienis
bonis i invitis locupletes
i habundantes calamitatibus
[illegible] suavibus. Vnde [illegible]
interrogatus quid invidos non
[illegible] vide i in [illegible] ex
magnis rebus [illegible]
folia [illegible] gessent. Invidiam
te nimie habens. Sua [illegible]
secia est invidia [illegible]
linis li [illegible]
de colore quod [illegible] gladio
aut affricana iusticia vincit
i vita eius gloria emulos parit.
Ideo dicitur quod exurit herbas i sume
nos presidentes. Sic talpa cum
sit ymola in terra et radices her
barum corrodit et impedit vna
ab augmento et non solum her
bas ymo summa cacumina car
pit quia sic contra supiores
prelatos et dominos invidus o[illegible]
haurit. Vnde dicitur quod afflatu
suo i ipse verbo malicie pollu
bit [illegible] gloriam atti
git i hoc est primum genus tristicie
proximorum de [illegible]
[illegible] sic tinea vestimento et
vermis ligno. Ita tristicia viri
nocet cordi. Ecclesiastici 30. Tristiciam
longe expelle a te. Multos
enim occidit tristicia. Item vide
quod omnes [illegible] et fallaces sunt
[illegible] nulle tristes vnde specie

[Margin notes]
i. nigrescit
Livent
qui [illegible] monat
Curis
Tritonia i pallas dicta
a tritone fluvio
[illegible]
Cecropis
i. emollit
papaucra
20

[Bottom note]
Vnde Salustius Iustinus invidia nichil est quod peccatis [illegible]
actorem videt quod cruciat quod sim
invidus in vidia consumitur nichil et contra

ut decipiat alios exteriore ext-
na simulant et sanctitate Contra
quos salvator ait 6 ait Cum ie-
iunatis nolite fieri sicut ypocrite tri-
stes. Illi sunt iocundissimi in cla-
ustris in claustro et extrinseci ...
ad apparentiam in publico. Isti
Bellue de qua apocalypsis 12
et ap 21 Vidi bestiam quandam simi-
lem pardo ... extra erat ...
... horrere
vili veste obtexit ut ...
... Contra
illos Oracius ... te fallat
... vulpe latentes ...
... dulci melle venena latent
Contra quorum male ... sunt
cupidi et tenaces imitantes
Nabal qui ... fuit in timore et
dolore quod ... vel ...
... Unde Gregorius ...
dies eius doloribus et erumnis
pleni sunt nec per noctem mente
requiescit Talis fuit ille iuve-
nis de quo salvator ait 19 Si
vis perfectus esse vade et vende
omnia que habes et da pauperibus
et habebis thesaurum in celo et ve-
ni et sequere me Et abiit tristis
Erat enim habens multas possessi-
ones Contra quos dicitur Ecclesiastici 4 De-
clina pauperi aurem tuam sine
tristicia Tertium genus ...
male ... sunt cupidi et ...
... qui de dei clementia et
pietate diffidunt ... aliquod
... peccatum irremediabile
sic ... ut dicunt sacra-
mentum penitentie non posse su-
fficere ad salutem vel ...
... non ... penitentibus
... Contra quos ps alloquitur
... Ut quid tristis es
anima mea et quare conturbas me
Spera in deo quoniam adhuc confite-
bor illi Salutare vultus mei et
deus meus ... qui
mortem ... suorum ... plab

mmis deplangunt ... de eorum be-
atitudine descendunt Contra quos apostolus
1 ad Thess 4 ait Nolumus vos ignorare
de dormientibus ut non contristemini
sicut et ceteri qui spem non habent Et
qui istud genus tristitie patiuntur
... de inferna ...
... ad ... sempiternam
Contra quos figure ... ad Hebr 10 ...
qui non habet ... tristitiam et non
credit ... vide in leccione
... dominica ... desipiat ...
... tristitie et ... et tene-
bre quibus plagabantur egypcii
significat tristitias ... te-
nebras infernum ... penis ipsius
petine ... per hunc
... fecit ... se-
culi ... c 39 super
Job Dimitte me ut plangam
paululum dolorem meum ...
... ante ...
... continuum
... non possum ...
... volens
... doloris
dolor plangitur ... tenebrosa
illa ... inferno ...
... tenebras ... vide
... Job ... tenebrosam
... coperta ... mortis Exponit
Gregorius Quid enim terre tenebrose
nomine nisi tenebrosa tartari
... qui eterne mort-
... ut damnatos ...
a luce vite ... distinguit
... in ... quam
... ab eo ... sta-
bilitur ... quippe est
... et ... advenit
tra ... Rex ...
infernalis claustra tenebrosa
... quos ... pu-
... nequaquam
pena ... vel fantasti-
ca ymaginatione ... sed
vere ... damnat

servat. Que aquis tunc laci nomine
vel appellatione signatur propheta at-
testante qui ait Ezech. 32 Portave-
runt ignominiam suam cum his qui
descendunt in lacum. Infernus
quoque et terra nominatur quia suscep-
tos stabiliter tenet. Et lacus
dicitur quia quos semel ceperit semper
fluctuantes et trepidantes tormento-
rum fluctibus absorbet. Sed quia
vir sive suam sive humani generis
voce dimitti se postulat antequam
vadat non qui ad terram tenebro-
sam que culpa deserviens est. Quia qui
ad hanc perculsus dubio qui plangere
neglexit vadit. Sic debitoru(m)
sive creditor dicit solve debitum
pro quo debito constringeris et
tamen non constringeris si quod debet
solvere non moratur. Ubi et recte
subditur Illo videlicet quia nequaquam
ulterius [illegible] quos
semel in [illegible] penalibus inferna
iudicio [illegible] Que adhuc
[illegible] describuntur cum dicitur
Terram miserie et tenebrarum. Mi-
seria ad dolorem pertinet. Tene-
bre ad cecitatem. Ergo quia a conspe-
ctu districti iudicis expulsos et
miserie et tenebrarum terra perhi-
bet quia foris dolor cruciat quos
divisos a vero lumine intus cecitas
obscurat. Quamvis terra miserie
et tenebrarum intelligi et aliter
potest. Nam hec quia terra in qua nasci-
mur est quidem miserie sed tene-
brarum non est quia multa hic cor-
ruptionis nostre mala patimur
sed tamen adhuc in ea per conversionis
gratiam ad lucem redimus veritate
suadente que ait Joh. 12 Ambu-
late in luce dum lucem habetis ne
tenebre vos comprehendant. Illa
vero simul miserie et tenebrarum
terra est quia quisquis ad toleranda
eius mala descenderit nequaquam
ulterius ad lucem redit. In eius
adhuc descriptione subiungitur

Ubi umbra mortis et nullus ordo.
Sicut mors exterior ab anima divi-
dit carnem. Ita mors interior
a deo separat animam. Umbra ergo
mortis est obscuritas divisio-
nis quia damnatus quisque cum eter-
no igne succenditur ab interno lu-
mine tenebratur. Natura vero
ignis est ut ex se et lucem exhi-
beat et concremationem sed transac-
torum illa ultricis flamma vel con-
cremationem habet sed lumen non habet.
Hinc est enim quod reprobis veritas
dicit Matth. 25 Discedite a me ma-
ledicti in ignem eternum qui paratus est
diabolo et angelis eius. Et rursum
unius omnium corpus in uno persona
significans dicit Ligatis ei manibus
et pedibus et mittite eum in tene-
bras exteriores. Si itaque ignis
qui reprobos cruciat lumen habere po-
tuisset, is qui repellitur nequaquam
mitti in tenebras diceretur. Hinc
Psalmista ait Super eos cecidit
ignis et non viderunt solem. Quia
ignis super impios cadit. Sed sol
igne cadente non cernitur. Quia illos
quos gehenne flamma devorat
a visione veri luminis cecat ut et
foris eos dolor combustionis cru-
ciet et intus pena cecitatis
obscuret. Ut qui auctori suo
corpore et corde deliquerunt simul
et corde et corpore puniantur et
utrobique penas sentiant qui dum
viverent pravis suis delectationibus
ex utroque serviebant. Unde bene per
prophetam dicitur Ezech. 32 Descenderunt
ad infernum cum armis suis. Ar-
ma quippe peccantium sunt membra
corporis quibus perversa desideria que
concipiunt exequuntur. Unde recte
per Paulum dicitur Ad Ro. 6 Neque exhi-
beatis membra vestra arma iniquitatis
peccato. Arma ergo cum armis ad
infernum descendere est cum ipsis
quoque membris quibus desideria volu-
ptatis expleverunt eterni iudici[i]

tormenta tolerant. ut tunc eos
undique dolor absorbeat quos nunc
suis delectationibus subditi. undique
contra iusticiam iniuste iudicatos pu-
gnat. Sed inter hec valde considerandum quomodo dicitur ubi
nullus ordo. Neque enim omnipotens deus
qui mala bene punit inordinata
esse ullomodo vel tormenta permit-
tit quia ipsa quoque supplicia que ex
lance iusticie prodeunt inferri sine
ordine nequaquam possunt. Quomodo namque
in suppliciis ordo non erit dum
dampnatum quemque iuxta modum criminis
retributio sequitur. Unde scriptum
est. potentes potenter
[illegible] tormenta patientur [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Quantum exaltavit se et in
deliciis fuit tantum date illi tormen-
tum et luctum [illegible]
[illegible]
[illegible] suppliciis ordo serva-
tur [illegible]
[illegible] Nequaquam
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ordo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quos [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
flamma suppliciorum [illegible]
[illegible] flamma
[illegible] in domo [illegible]
[illegible]
[illegible] sup-

plicio [illegible] ignibus subiacet
disparilitas criminis. quia cum unus ge-
henne sit ignis non tamen
cunctos una eademque qualitate succendit.
Nam sicut uno sole omnes tangimur
nec tamen sub eo uno omnes
estuamus quia iuxta qualitatem corporis
sentitur etiam pondus caloris. sic
dampnatis et una est gehenna que affi-
cit et tamen non una cunctos qualitate
comburit. quia quod hic agit dispar va-
litudo corporum hoc illic exigit
dispar causa meritorum. Quomodo ergo
nullus ordo suppliciis dicitur in quibus
quisque [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ordinata [illegible]
[illegible] ordinata [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] dolor [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] supplicia ordo non
[illegible]
[illegible] quia
[illegible]
ordinate [illegible]
[illegible]
ordo suppliciis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] IHS

Et ignis [illegible] illa vis
potentie [illegible] lumen
[illegible] luminis
flamme [illegible] perdunt illa
[illegible] Apparebat
enim illis subitaneus ignis ti-
more plenus. et timore percussi il-
lius que videbatur faciei esti-
mabant deteriora esse que non
videbantur. postquam [illegible]

declarant quod egipcii tenebris
circumclusi. nullum potuerunt habere
remedium. a loco eos continente.
In parte ista prosequitur consequenter
ostendens quod nec remedium habere po
tuerunt a quacumque luce tenebras
expellente. Expellitur autem tene
bris lux triplex videlicet materialis sola
ris et celestis. Et incipit ostendendo
quod nulla earum lux eis valere po
tuit. Primo ostendit quod eis valere non
potuit lux ignis communis. 2o quod
nec ignis celestis. 3o quod nec ignis
de medio ex impressionibus generatus
2a pars ibi Nec siderum. 3a ibi Appa
rebat autem illis. Quantum ad primum
dicit sic. Et ignis quidem nulla vis
poterat eis lumen prebere. scilicet propter den
sitatem aeris tenebrosi. Et bene
dicit nulla vis ignis. quia nec calor
rarefaciens nec lumen illustrans.
Unde nec ignis potuit illum ae
rem rarefacere vel illuminare. Et
quid mirum si ignis materialis et communis
hec facere non posset. Cum nec side
rum limpide flamme illuminare
poterant illam noctem horrendam.
Consequenter ostendit quod ignis ex im
pressionibus generatus nullum eis ad
hibuit remedium. immo auxit
potius eorum tedium. Et quantum
ad hoc dicit Apparebat autem illis subi
taneus ignis timore plenus
scilicet subita coruscatio de fulguris
[illegible] apparebat eis co
ruscatio quo aer fuit illuminatus
[illegible] obscuratus
fuit. et illa vicissitudo plus
terruit eos quam si semper tenebre
continuate. Unde cum dicit Illa
vis ignis potuit eis lumen
prebere. intelligitur quod nullum lumen
habuerunt ad eorum solacium sed
potius ad penam et ad suppli
cium. Simul enim cum illis coru
scationibus illuminantibus aerem illum
caliginosum et spissum. apparue
runt illis persone tristes et

terribiles demonum accipientium
effigies mortuorum et facies
larvatas ad terrendum eos. quod
fuit eis valde penale. et non
solum propter illa que ymaginabantur
ex visis. Et hoc est quod dicit Et timore
illius perculsi quam videbant faciei
vel corporali visione vel ymagi
naria estimabant deteriora esse
que non videbantur. Nam ex illis vi
sis estimabant peiora fore futura.
et sic in horrore fuerunt maximo
et timore. Notandum est quod pena
istorum egiptiorum assimilabatur in
multis pene infernali. Appare
bat namque eis subitaneus ignis
timore plenus. tamen quia repente
venit tunc quia ad plenum per
mansit. Quantum ad primum dicitur [illegible]
[illegible] Cum dixerint pax et se
curitas tunc repentinus superve
niet eis interitus. Quantum
ad 2m dicitur Apocalipsis 18 Quantum
glorificavit se et in deliciis fuit tantum
date illi tormentum et luctum.
Occasione huius [illegible] movetur
hic dubium [illegible] utrum ignis cor
poralis puniat in inferno damna
tos. Et arguitur quod non quia si
ille ignis calefaceret corpora
damnatorum tunc nullus sic re
sisteret quod posset actionem ignis diu
[illegible] vel remitteret se quia ignis
ille calefaceret corpus [illegible]
[illegible] alterius [illegible]
gradum signatum. Et cum sit aliquis
gradus caloris signabilis [illegible]
[illegible] complexionis humane
[illegible] per calefactionem [illegible] corrum
peretur corpus humanum et fieret
separatio anime a corpore. Vel opor
tebit dicere quod [illegible]
tas que non sufficiat [illegible]
vita complexionis in centuplo
debiliorem. [illegible] in igne [illegible]
[illegible] in inferno futuram
quod cum sit agens naturale et non
voluntarium agit uniformiter

p modu vniusformed ... co affliget equa corpus ... li sit per ois si fuerit eide eq liter applicata ... Sicut ibi ...

[illegible]

... ignis ille spiritualis ... corporalis ... istud postea ...

[illegible]

passiu materie in qualitate qua agit. sic obiectum agit in medium. Albedo enim non facit medium album sed tantum causat in medio speciem albedinis. Conse[quenter] ... dampnatorum non ... passionis ... [illegible]

[illegible]

dampnatorum. ... de ... quo libet q. 22. Et Aug[ustinus] li[bro] de sacramentis. ... est ad penam post mortem ... purgatoria. cuius locus non est determinatus omnino: nisi quod ... exemplis et revelationibus ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

2 illa

2 ucsat

[illegible]

[illegible]

Factus est primo archiepiscopus Remensis, postea Ravennas et inde papa. Et tunc demum consuluit diabolum quamdiu viveret in papatu. Et respondit ei quamdiu non celebraret in Jerusalem. Qui postea celebravit in quadam ecclesia Romae quae Jerusalem dicitur ... in laterano ...

[illegible]

ad scilicet crucem

latronem

Exaratum

fratris

et subsedent

maxima mirte Quesiuit quod
faceret & eu quare sic fefallere
fefellisset Respondit ei demon
quia eu non decepit sed veru di-
xit si dictu suu intellexisset
Dixit enim illo fra secuda ve-
giens venias magister inter tu-
iniantiam sedens vt rigine
tua & sic suu familia decepit
i fine decepit l decepire Alii
aut magi decipiuntur a spiritibus
aliquis uis quod aliqua ocat
inveniat sed ab eis pluribus
quot aliqui poterunt Unde
est quidam theorum paginus
secundum fere Jacobum In quodam
villa Navarre quondam hig-
nificator eminens Ipse
Dixit paganus Ramesse vi-
dit pecto in pecto mortis
Magistro in exerceris spieculis
fallamus vero tua Unde
thesaurum dederat Dicit ego
nigromanticus thesaurum in
arce memoria erat ibi
balneum & pone aqua in
speculo & videbis magis
qui postea videt erit ideo
videbis in speculo Unde the-
saurum ego vidi vere & videre
in domo sua & nigromanticus
erat in agro venit & spiritu sancti
fuerit clericos & ad extremum
sagittarius & ut sagittaret
iste gens & ut clericos ymago
ymagini ut uocat circa ymago
sua est cuius & clerici
fuit clericos in hoc quare
erat ut ne celat quod si ymagi
que illa posset clericos sagittare
erat Cursodaret ego
respondit tenui sub magistro balnei
inquietum stans & sic fecit & duo &
plures ut non posset te sagi-
tare fecit sic & tandem duo sa-
gittas & aqua & inspiciens
speculum vidit quod vir vxor eiu
facta & circum illam subito mor-
tuus in quodam stabulo sepelierit
Soluit ego theotuleus nigroman-
tico suo mercedem Et fra pe-
gnante domum rediens quod per
speculum viderat ope apleta Re-
fert vero Henricus de alle vsus
thesaurum paganus Jacobus illa
nanare Balaam in speculo demon-
stra mala intelligere et labor
ad sternendum sic agnus innocuu
inde ipsa habet firmam fabricatus
stabuli tenet nunc vero figura
magorum qui in speculo eius de capi
suum est ea & subiciat spon-
tabit maxime ferra & ipse
nunquam dandicatur te Clari
decidere de illa sic alle eteni
era ab hoc spiritus super imp pa-
tiar maxime spiritus & qui sunt
clerici septentrionalis regione re-
gem vero exemplo parentis
& feret rex de longe sic eius ho-
dia intera delasse & dixit
regni custus de Anglia Edwardu
extra ad filia henrici vidit
regnare hic vindicavit
terra tyre pertinentur eam
tempore lateralis omnibus pe-
ne tempore sic & sicque
defendui eius & etiam vertitur
sine omni & villarum eius ideo
erat dicit eius heredes &
fideles & in hoc balaam
si vero naturale vero et vero
possent & fit usus
ipsius sub vero rex sub sp-
natura & duxit hic & in con-
tinuo sic & Ipsa & enim & si
ad que balaam spiritus
duxit & Claudam vere ma-
nifestauit ad fortitudinem rege
eum Alius & in aliquibus & de
& etiam ecclesia Dicit
non est dictum quod ab angelis
bonis deceptus est sed filosophi
similis spiritus sublimate non
veraciter vero angelis concordat
balaam significat eius gloria

Navar-re

Ecce

2

... Deus

... Nigromanticus

... Edwardus

Edwardum
in Northamtona

enaginato. satis eum in dis-
sinis confidente deuisit. quando
asina sua eum ad maceriam
collidens impauit. Num. 22. Secundo
derideb[illegible] [illegible] finaliter iuxta
[illegible] derideb[illegible] con-
[illegible]

[illegible] in historiis super euange[lia]
quod inter iudeos fuerunt quidam
exorciste qui per exorcismos fa-
ctos a Salomone demones
eiciebant [illegible]
[illegible]

includendi spiritus In aliis sup
sticionibus demonum quedam alia
ferunt in exhibitione rerum
gerunt que vana q tu demonum
ordinacione sunt quibus factis ad
modum quo illi ordinaverant ac
cedunt demones non coacti
set sponte et quasi ex quodam pacto
et efficiunt effectus quos a bestiis
pulsi fecerunt. et sic est secundum
tota ars magica Quod autem
discerni possit an ex arte ma
gica sequatur effectus vel ex
natura rerum et in consuetudine
casibus nimis difficile Aliquando
tu scire quod nulla naturalis val
videmus quare illi effectus se
quuntur quod aliquando non sequuntur
quod etiam effectus illi transeant
de ex sua [illegible] fiunt
ceremoniis vel [illegible]
vel alia [illegible] est
arte magica [illegible]
quod [illegible] palladium [illegible]
[illegible] agere [illegible]
bus de [illegible] non patitur
locum [illegible] fine
[illegible] infirmitate homini
bus [illegible] fine su
spendantur [illegible]
[illegible] in
gilberto [illegible]
[illegible]
[illegible] spiritus [illegible]
quod pacta [illegible]
[illegible] conclusio
Notandum quod nulla [illegible]
rere lapides metalla ligna vel
herbe per demones ad aliquid compelle
re possunt sed spiritus [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] et simulat eum
fallat [illegible] demone agrimo
fugere [illegible]
[illegible] a [illegible] sicut dicitur
fuisse de david et saule [illegible]
[illegible] et quod [illegible] dici [illegible]
[illegible] est [illegible]

[illegible] demonum dicit contra porphyrium
Notandum quod duplex demon
[illegible] spontanee de
cipiat aliquando tracte a superiori
[illegible] judei dixerunt de christo quod
in belzebub principe demonum
eiciat demonia [illegible]
[illegible]
[illegible] ex quo [illegible]
[illegible] que [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] effectum [illegible]
[illegible]
[illegible] quas [illegible]
[illegible] morbos [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ad [illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] possint [illegible]
[illegible]
ad honorem dei [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] a [illegible]
[illegible] bella [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] fine [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Sed [illegible]
[illegible] de ymaginibus [illegible]

mag vel arte magica

prior [illegible]

[illegible]

[illegible] … est quando deus a demone sponte

em doctores sancti

[illegible]

corporque et per consequens ad voluntatem que in eam ut patet per philosophum de anima. Illa autem corpora prima [illegible] in eorum corporalia. Unde impossibile est quod corpora celestia directe imprimant in intellectum et voluntatem. Hoc enim esset ponere intellectum non differre a sensu. Quod quidam antiqui in libro de anima imponit illis qui dicebant [illegible]

[illegible]

data est in omnium ut patet per aliarum [illegible] testatur [illegible]

[illegible]

timoris i pctō ubiqz ia [illegible]
[illegible] ... pena[illegible]
[illegible] ... tractat pena
[illegible] ... pcen
[illegible] ... penalita [illegible]
[illegible] ... indicant
[illegible] pena [illegible]
[illegible] ... ceteri [illegible]
[illegible] malicia [illegible]
[illegible] ... pl[illegible] torqueat
[illegible]

[illegible]

adiat i. deputat
[illegible]

xxx vij

vidchat

glaz vel confessorz inevitabiliz p qualitate depositi [illegible] est [illegible] conservare bone possessionis est enim bona conscientia [illegible] quia melior [illegible] p quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bona [illegible]

[illegible]

sine offendiculo [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

a mortuis et illuminabit te xpus

voluntatis et misericordie … [illegible]
et columbis … [illegible]
apud deum in … [illegible]
replebuntur … [illegible]
[illegible]

[illegible]

3

iiii

Lia

[illegible]

sententiam et non solum sensus ut supra dicta [illegible]

acciones huius seculi desiderres
superare, robusto certamine con-
tendere cum sensibus pugnare
ne mens per negligentiam torpeat
ne sub otio animo ad desideria in-
munda frigescat, ne [illegible] bo-
nis desideriis plus iusto in-
flammet [illegible]

[illegible]

in fovea custodiebatur ibi per eo-
[illegible]

[illegible]

p(ro)p(ter) carcer

[illegible]

carpere

aliis hominibus Et vult dicere quod
anima in principio non potest totaliter a cor-
pore [illegible] dissolvi [illegible]
[illegible]
[illegible] de re-
medio [illegible] a passionibus volu-
ptuosis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
quod [illegible] non [illegible]
[illegible] quod dant [illegible] ad bonum [illegible]
[illegible] quod corrumpi [illegible] agitur [illegible]
corruptio eius [illegible]
[illegible]

[illegible]

1 domu

[illegible]

[illegible]

[illegible]

mia, nullus fragor, nullus labor, nullus morbus, ... sine ... in perpetuum ... In paradiso ... a pena ... ad mortem ... ad ... mortem exclusione ... et ... hospitale ... in stabulo ...

[illegible]

[illegible]

pn dem

i. tankis fiant

fratri

[illegible]

ut gaudeas deludas fingere se gaudere [illegible] ut spiritualis [illegible] angelis [illegible]

[illegible]

Samuel [illegible] mittit exploratores [illegible] leonis [illegible] sanguine [illegible] exploratores [illegible]

[illegible]

[illegible] columbas in [illegible]

[illegible] fugabant illos [illegible] timore

declato q pena timoris tpe te
nebrar fluit vlis equipollens ta
ex pte tpis qz p pnat. In pte
ista declar q fuit vlis ex p
te cause. Et tangit. vij. ide
illarum tenbrarum non quidem ex
na sua sz ex gdicone equipollen
tie tpis eximi. Qa cum pt
barent ipsi sp pprium sensuum
ia q ex na sua psint bonis
viris placeri. ipsis sensus
malicia gna psistit metu.
Ea ad mouens ad timore vel
fuit in aere vel in aqua vel in
terra. Primum tangit. In alto ae
ris erat dire diq q ibi e
rat sonus ventorum et curus anni
Cantu ergo ad pmu dit Siue
sonus sibilans ventus de
flans. Et quantu ad 2m subdit
Aut inter spissos arbo. ramos
auiu sonus suauis. Sibilus
n ventorum et sonus auium suauis
magis incitat ad somnum q ad
metum. Ad[illegible] si sibilus venti
vel suauitas cantus nec indu
cebat timorem in se. Et q in
disciunt qui[illegible] venire pos
sent cum auez insesta vel se
veres dulcis cantus vt e de
syrenis. Ideo pter causas equo
tas bn fiebat sibilus et cantus
terribiles ideo subdit inter
spissos arbo. ramos qui
spissitudo crudelis negocii
absconsionem designat. In aqua
fuit dire diq cum
eos terruit vna ex impe
tu aque alia ex collisione ad
petras torrentalis aque. Cantu
ergo ad pmu dit sic. Aut aque
decurrentis nimis vel impetu
ose vel nimium decurrens a
sclimi in pfundu. Cantu ad
2m dit Aut sonus validus pcipi
tatarum petrarum descendentium
rupe per vim aque. In terra
fuit dire tpe cum eos dat

terruit illa tpe sonus eos pertur
babat. Unus p motum localem
animalium. Alius p motum vocalem.
Alius p motum localem simul et vo
calem. Cantu ad pmum dit Aut ludentium
tum animalium cursus inuisus. Et ideo
timebat ne ab animalibus gressibus
calcare. Cantu ad 2m dit Aut
mugientium bestiarum vox. Can
tu ad 3m dit Aut resonans de
altissimis montibus echo. Ista
in oibus faciebant eos deficien
tes p timore. Sciendum q generatione
echo cuiusda fuit dno vnu
contrarium. Aliud fabulosum
Nale generatione echo declarat
Augustinus et de glos textu con
sideratur. Commentum quinto de
Est enim echo sm commentum
eius sonus formato sua fi
gura. Et fit ab aere percusso
et formato cum reflexione ad
aliquod obstaculum et maxime
concauum. Sonus enim dicitur
ad hoc aerem et lumen. Lumen ei
multiplicatum in aere et reflexum
ad aliquod corpus politum vel ter
sum reflectitur et si illa pte in qua
generatur simul fuit in core
lumen quod illumiat hoc plus
valde incidentes sic locus p ra
dios reflexos. Alias esset tene
bra vbicumque non incidunt ra
dii solis. Aliud exemplum ad
ista lapillus si pcitiat in aqua
fiunt multe circulationes quarum
centrum e locus in quo cadit
lapillus et in mai circulatio pelle
de causa maiore et alia
aliam descriptionem vt impel
lere ut ad circulationes ille oc
curat alicui obstaculo. Puto qz
vt primi pelleret debeat re
percutere et fiunt circulatione
versus locum vbi prima percussio
fuit p lapillum sic sonus echo
qui ex percussa et percusso fit
sonus in aere. Sonus e ubi

plicat' i songe illa generat aliu'.
& ille alius aliu' ... quo-
usque durat vsque impellet ...
...cientibus ...r act ... ali-
cui obstaculo quod vlterius p...
non possit. tunc reflecti ...
& aduersus sec... p eund'
modu' p que' venit vsque ad lo-
cu' sui ... generationis ...
... sonus ...
... [illegible] de echo ...
... ipsius echo narrat ...
... [illegible] ...
q fuit ... virgo mire eloque-
...e & fanione longe ... [illegible]
... solebat ... [illegible]
... in ... ad ...
... [illegible] ...
... p narrac... ipsius echo
ne deprehende' possent ...
... [illegible] ...
... p narratione ...
echo ... hinc hec ...
... echo ... [illegible]
... loquendi ...
... ad ... [illegible]
... videat ... [illegible]
... echo ... [illegible]
... [illegible] ...
... clamat ...
... [illegible] ...
... ex permissione
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... loquendi sic ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... ab eo ... [illegible]
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
ea ... & ... dolore.
totu' corpus ... vocem
& ossa ... [illegible]
... [illegible] ...
... vocis echo ... [illegible]
... illos p timore ... [illegible]

Vox auditur ... lingue ... delusa ... ubi ... breuissimis verbis

^ ... latet plurimus ... frondibus ... arboribus ... protegit ... solus ... illa ... in antris

no fiat intentio de bono ...
... timor ... est
... [illegible] ...
... timor ... multa bona
... homini ... ei ...
in ... prudencia
& ... [illegible]
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... in hoie ... dat
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... in pace ... timor ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
carnes ... [illegible]
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... possit ... ad
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... carnes illas
... [illegible] ...

eneis ofigerit forte clam
enei v'tute desimnaz hen
et sic hidores illos tpabant
pilseo et vincunqz pti clauo
eneo vl stilo eneo detulerit
illas manus in luce lucis sine
[illegible] matina comuni alexā
drin lua e gla vana mdi In
qua si nimis gesant hoies
pt hnore nimis delicati
[illegible] si d ps puerant et
corrupta sic oratores mora
facie pelle mea viij etna
dum viij. d e timor d siniq
ind fitud indicin alio ho
ofigit trepidans et ebrius me
dicanda cor sum lxij d ps
fige timoa tuo carnes meas
a iudiciis eni tuis timui vn
Solinus d mirabilibus mundi c. 2
Ateq iudiu ma tam etiu ex
ge pi solu acunt sisi nuqua
fuit locutus dmq cu olim
pras octaua et quinquagesima
fueat eius ingrat sardis
sic opidum vbi tric latebat
Cresus achi filius regis mu
ti ad id vsqz tpus i voce vi
prupit timoris exclamasse
enim gi pea pri meo tyri vl
hoies te cessa discs i nosce.
Sic petor salie metu dmi
indicans si motu fuit i voce
ofessionis prupiat si d thob
ij [illegible] timeo et tremens ofiteatur
a illa. reges et seiors exalta
te in opib3 vestris ¶ de ti
mor virtuosus causat in hoie
d pris primaz et q' ioz ctar
sic tyriaca que ripullit ve
nenu effecit d serpete et e
methilis antidotum d vene
nu Ita timor d pens erouit
et tu peta expellit vn ecc i
Timor dni expellit peccatu
Na q' sine timore est no pote
rit iustificari Vnde et qz ta
phi q' sentiunt omis passiones

pene quod dr verecundia q'
siquidem timor et sic primaz
q'da defectu d e Incidentes
et Ethicorum ofina q timor verecu
dia e timor inglacionis i. vor
ofusionis d qua verecudia pbat
quod Primum q' verecudia no e
virg sz passio qd ondit p diffi
nitum verecudie et p afferit verecudie
p diffinitionem qz q' lis q verecu
dia est tur ingracoris Sed dr
nos hic pa' insensibili qs verecu
dia est pa' et no virt p afferre
pbat idem Omnes passiones
apperent sensibilis ubi subiciat in
cor' in fine bdz et hd fit ve
cudia Sic eni hoies p timore
mortis pallescunt Sic p verecudia
q' e timor inglacionis hoies rube
scunt Ro huius dubitato mi mo
ve et verecundia dr q' timor
qic d d prela mortem vl aliq
nocendi vite hois vadit aut
vita e in corde et id qn deficie
incipit prope timore na mittit
illuc sanguis et calore e sic remia
hoies silens cu sanguine a facie
timens e sic ho pallescit ho
ner ar aferrz exteriorib3 et ido
qn ho timet p verecudia homo
ris pal. spus dt calor geuit
ad exteriora et sic ofuenit ex
terius fadiem hoes rubescat
¶ Scdm qd pbat i passio d ve
cudia q' e passio laudabilis
in iuuenibus vn Et laudamus iuue
nes qui verecudios S3 o' q no
quenit etati senili et tu q no
quenit studiosis q neqz senex
neqz studiosus dz agere alid vitu
vn d debeat verecudari S3 tñ
si senex ageret aliq ipe lau
dabile est q' verecudat Et illau
dabit ostinaciois signu et
no verecudari d turpib3 Ona tu
po vi seti verecudia quendat
Ecce illa Bede sup illud ps sa
tiesao si d q' in morib3 hbium

Ad timi timac ba q fat deligentz i tractatu
in agendo di in uitis palz ra plz durbat qda
Sauos qd tuos pt ablatz puthanc qc pcedit timi pa
pcta pa e delunio petit qda negligentia ytima
9 acpiat. L.ii. Et aq de delunio vocat quat
negligentia - de negligentia cordis timi sub de q

negligentia capta no acipit
da oz cu ptilla
Sabna intus
ut timat dai d
timas fugit ad
negligentia nay
vout et pine
qlupscit et q
tupuz nu naftc
it magis auda
speculatz gra d
nes cq pualet
aduissi eis ma
uad qq habet
timiz dai q
Aspto timi
qui dos ad luc
at V timat dai

firmus deprehendi queat vel adula
ti em cum ornatu et vini vel
etatu. si in tenera etate aptus
pulcris qz eminesat. de adoles
centis adolescentum qz pulc
he splendidas gemma mor in
vultu adolescentis qd vel et mi
me dubia iudicia. bona spei.
bone indolis index. signa disci
pline exprimit malem iplig
ha pudicitie gra gesta. firme
custos. vite decus. virtutis sedes.
primicie laudis. insigne boni
honesti. hec tumbus indeus
fi di. Ecc. 27. 23. Si non in timore
fi timor dni. 3o tenz bonus
timor causat in agendo diligencia et di
ceteros. si de eccl. a qui timet
bonum nihil negligere. 4o to
bonus timor causat in homine
in pretio gaudium et aggressus
malum cum requirat se debilit
in inquietudinem timoris et cogitare
de difficultate facere dn
bonus tamen in vera de a timore
incipit ut ad fortitudine veniat
nam sic in via sola audacia
fortitudine facit nam in via dei an
tiqua obstinata facit sed sicut
in via sola timidi debilitate
arguit in in via dei timor
fortitudine inducat vel prie in
timore dni fiducia fortitudinis.

pa e q. 41. Cc. Adverte ... mone
dubium hic utrum timor sit aut
passio. Et vid quod non. Dam. de
dubijs in 2o li. cum suis g trar
e virtu sive in sicut fortis e gratia con
ne desperationibus non virtus est
pas ut pr m 2 eth. 20 tenz no
est pa. si omnis passio e d
sensus ex pluma agentis pueniens
sed timor e non est de aliqo
pris sed d futuro ut dr Damasc
in 2. ergo timor non est pa. 3o
ois pa aie e motus appetitus
sensitivi q sequitur apprehensionem
sensus. Sensus autem non est apprehensio

futuri sed pntis. Cum ergo timor sit de
malo futuro vi q non sit pa aie.
Cz cont e qd aug in 9 de civi di
enumerat timorem inter alias pas
aie. Resp e ima 2e q. 41. ar. 1.
respondeo ad hoc dubium dicendum
me ceteris aie motibus post tristitiam
timor magis verius obtinet ra
tionem talem ad vere passionem per
hoc sit motus passive virtutis ad
quem se apparet sicut obiectum per mo
dum moventis. eo q pa est
effectus agentis. Et per hunc modum
et sentire et intelligere dr pati.
Quod maxime pie dr passio. mo
tus appetitivi virtutis et adhuc
magis pie motus appetitus v.
tutis habentis organum corporale
qui fit cum aliqua transmutatione
corporali. Et ad hunc pertinent
illi motus passionis qui
importat aliquam elevatione. Agai in
de hunc q timor cum sit d'ima
ad appetitum sensitivum pertinet
ipse respicit bonum et malum
ptinet ad appetitum sensitivum et
tam cum quadam transmutatione
sed etiam quadam violentia
bona et ... tendit
ad nocumentum et ad malum
ad malum de quodam victoria
sup aliquo vel vexatione et
habet rationem passionis ... to
hoc ... de malo pntis. Na timor
est de malo futuro. qd non ita
movet sicut pns. Ad primum ergo
dicendum q libri non accipiunt pas
accidentia. ... mutabilis
motus appetitivi ... pro
exteriori ... una ...
phns ac negat passionem ...
tute q est ...
q sic passio corporalis pnie
ubi ... corpali ... agentis
ita passio aie provenit ...
si phima agentis absque ... pnia
corpali vel reali ... sed
malum qd e futurum ... est

est prius 2m apprehensionem aie ad eum qui sensus non apprehendit futurum sed ex eo quod apprehendit pns. [illegible] instinctu mo[tus] ad sperandum futurum bonum vel ad timendum futurum malum. Insu[per] non est species pa[ssionis] aie qui co[n]diuiditur aliis passionibus aie ut p[atet] Damascenum in 2 li. Et ar. 2 ethicorum [illegible]

[illegible]

respicit malum absolute sed cum quadam difficultate vel arduitate ut ei vix resisti possit. Item qua passiones irascibilis terminantur in passionibus concupiscibilis et ad eas terminantur. [illegible] timori attribuuntur ea que sunt concupiscibilis [illegible] obiectum timoris est contristans si presens fuerit procedit enim ex fantasia futuri mali corruptiui et contristatiui ut dicit phus 2 rhet. [illegible] desiderium attribuuntur a damasceno timori quia sicut spes oritur ex desiderio boni [illegible]

[illegible]

extior no fuit necia q[uod] [illegible]
eos poneret. s[ed] p[ro]pt[er] illos q[ui] ex se
ip[s]is no[n] inclinat ad bona
vn[de] i ad thio[thimotheum] i[ustis] lex no[n] e[st]
posita s[ed] iniustis q[uod] no[n] e[st] sic
intelligend[um] q[uod] iusti no[n] teneat[ur]
ad lege[m] implenda[m] ut q[ui]da[m]
male intellexerunt. s[ed] q[ui] iusti
inclinat[ur] ex se[m]p[er] ad iusticia[m]
faciend[am] eciam sine lege. vn[de]
hm damasc[enus] li. timor dividi[tur]
in sex in segniciem erubescen[tiam]
verecundia[m] admiracione[m] stuporem
et agonia[m] segnicies e[st] ti[mor]
futur[e] operac[i]o[n]is erub[escentia] e[st] timor
[illegible] opera
[illegible] passio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
opa[illegible] p[er] timore[m] excedit la
boris [illegible] [illegible]
pectacio[n]e [illegible] [illegible] [illegible]
in actu [illegible] op[er]a ap[ud]
h[ec] p[er]o[?] verecundia e[st] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] e[st] inseparabili[ter]
[illegible] salute admirac[i]o [illegible] est
timor ex magna ymaginac[i]o[n]e
[illegible] magnum malum
[illegible] no[n] suffic[it]
[illegible] admirac[i]o [illegible]
[illegible] [illegible] ex [illegible]
ymaginac[i]o[n]e agonia e[st]
timor [illegible]
[illegible]
[illegible] agonia[m] Ave maria

O[mn]ib[us] eni[m] orbis terrar[um] [illegible]
limpido illuminabat[ur] lu
mi[n]e et no[n] i[m]pediti op[er]i
b[us] [illegible] solis aut[em] illis sup[er]
posita erat g[ra]vis nox ymago
tenebraru[m] q[ue] sup[er]ve[n]tura illis
erat [illegible] [illegible] tenebre erat
[illegible] [illegible]
palpabiles tenebre [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sing[u]
lare[s] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible]

p[ar]tes egipti totu[s] mu[n]dus v[idebat?]
et [illegible] gaudebat ille t[em]p[or]e [illegible]
b[e]n[e]ficiis [illegible] e[st] q[uod] soli egipty
p[un]iebat[ur] [illegible] tenebrar[um]
supplicio [illegible] e[st] q[uod] pena sic
[illegible] eis illata [illegible] iudici[um]
[illegible] [illegible] sola [illegible] illis [illegible]
[illegible] [illegible] pena de sic [illegible]
[illegible] orbis [illegible] limpido illumina
bat[ur] [illegible] [illegible] egipti
[illegible] p[er] loca egipti [illegible]
egipty [illegible] limpido
[illegible] [illegible] [illegible] q[uod]
homines [illegible] loc[orum] [illegible] egipti
videre poterant [illegible]
[illegible] [illegible] e[st] q[uod] d[icit]
et no[n] impediti op[er]ib[us] h[omin]e
[illegible] [illegible] [illegible] ubicumq[ue] [illegible]
[illegible] [illegible] lux erat [illegible]
[illegible] q[uod] soli illis superposita
erat g[ra]vis nox [illegible]
palpabili tenebre obscu[rita]
tis nox dico eni[m] ymago
q[uod] [illegible] [illegible] tenebrar[um]
infernaliu[m] q[ue] sup[er]ventura
illis erat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
erat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
tenebr[e] [illegible] [illegible]
egipty [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] pena [illegible]
egiptus [illegible] [illegible]
[illegible] infernalib[us] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tene
bre [illegible] culpe [illegible] tenebre
pene [illegible] [illegible]
[illegible] q[uod] pena [illegible] q[uod] egip
ty [illegible] [illegible] tenebre
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tenebre [illegible] tenebre
[illegible] [illegible] [illegible] erat
[illegible] [illegible] tenebris [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tenebre [illegible]
[illegible] [illegible] p[er] tenebras
designat[ur] [illegible] [illegible] tene
bre corporales [illegible] erroris et

decepcionis: cum horroris et stupe-
factionis, cum stuporis et despla-
cencie, et cum torporis et dormicio-
nis. Et omnia sic est mors de patris
[illegible] tenebre corporales sic cum
luminis et decepcionis. Unde qui am-
bulant per noctem [illegible]
[illegible]
[illegible] Ioh. xi. qui ambulat in tene-
bris nescit quo vadit. Et [illegible]
[illegible] in tenebris
[illegible]
[illegible] In [illegible] tenebre
[illegible]
[illegible] ed quod
per tenebras [illegible] se malefacien-
[illegible]
[illegible]
[illegible] te-
nebre [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Tenebre [illegible]
[illegible] de nocte. Et in tempore tene-
brarum [illegible]
[illegible]
[illegible] In tenebris
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in tenebris
[illegible]
[illegible] Tenebre [illegible]

magis metuende sunt mores nostri quam ocu-
lorum, et si oculos nostros exteriores non
discernit album et nigrum, sed interiores
valde discernunt iustum et iniustum.
Et ad hoc signum dicit apostolus ad Thess.
v. Omnes enim vos filii lucis estis
et filii diei, non estis noctis neque te-
nebrarum. Unde ex puncto ista trahitur
quod corpus in tenebris involutum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
sic tenebria [illegible]
sedent in ea, eo quod in tenebris
sedentes gaudium [illegible] Unde
Thob. v. quale michi gaudium erit
qui in tenebris sedeo et lumen ce-
li non video. [illegible] tenebre
[illegible] te-
nebris [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in tenebris a via
[illegible] qui ambulat in tene-
bris nescit quo vadit. Ioh. xii.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Ioh. xi.
[illegible] in via [illegible]
[illegible] tenebris [illegible]
[illegible] tenebras
[illegible]
[illegible]
[illegible] tenebre [illegible]
[illegible] tenebrarum [illegible]
[illegible]
[illegible] tenebris [illegible]
[illegible]
[illegible] tenebris
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in tenebris [illegible]

illuminat hominem venientem in
hunc mundum Joh. 1 devotius quam
illum imploraret ut illuminet
[illegible] filii super nos et misereatur
[illegible] educat nos de tenebroso
huius mundi carcere [illegible] egip
ti intelligitur et perducat nos ad
lucem spiritualem in [illegible]
sic et post hanc vitam ad lucem de
qua dicit Apostolus 1 Thim. 6 habitat
lucem [illegible] inaccessibilem [illegible] psalmista pe
tebat [illegible] quando [illegible]
deduceret ad lucem inaccessibilem
dicens Emitte lucem tuam et veri
tatem tuam ps. 42 ipsa me dedu
xerunt et adduxerunt in montem
sanctum tuum et in tabernacula tua et
[illegible] et pectore obstinati
[illegible] tenebras [illegible]
[illegible] et scandalis [illegible]
in quibus periculis [illegible] manere
[illegible] lucem [illegible]
[illegible] illum
[illegible] spiritualem [illegible]
[illegible]
Ego sic ad [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] a morte [illegible]
et illuminabit te Christus [illegible]
minat omnem hominem venientem
ad [illegible] Joh. [illegible] ipse
est lux mundi [illegible]
[illegible] sol cor
poralis [illegible] omne [illegible]
[illegible] illuminare [illegible]
[illegible] lucem [illegible]
[illegible]
[illegible] infusionem [illegible]
peccatum [illegible]
tenebra [illegible]
nisi [illegible] lucem [illegible]
[illegible] tenebra spiritualis
[illegible] quia est lux spiritua
lis [illegible] quod [illegible]
spiritualis tenebra [illegible]
[illegible] quod est peccatum
de quo [illegible] ideo

tenebrarum [illegible] et ad
Rom. 13 Abiciamus opera tenebrarum
[illegible] et induamur arma lucis
[illegible] dicit tenebres
[illegible] per quas [illegible] ad te
nebras exteriores [illegible] in inferno
[illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible]
[illegible] tenebras
[illegible] exteriores [illegible]
[illegible] noctis [illegible]
[illegible] lux [illegible]
[illegible] ad illas
infernales [illegible]
[illegible] in inferno [illegible]
In [illegible] lucis
[illegible]
[illegible]
[illegible] habe
[illegible]
[illegible] lumine [illegible]
[illegible] tenebras et ignorantia
[illegible]
[illegible] tenebras [illegible]
[illegible] alienati
a luce [illegible]
[illegible]
[illegible] ignorantia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] a [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] tuum [illegible]
[illegible]
[illegible] absor
[illegible] obstina
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ea [illegible] et [illegible]
[illegible] ea [illegible]
[illegible] invenerat
ea [illegible]
[illegible] ea [illegible] invenerat ea [illegible]
[illegible] ea [illegible]

hic

ignorantia virtutis quibus sunt in
veniendi facultas si finxit vo
luntas querendi. Illa si virtus sub
et vera et agnoscendum se ingre
dere qui querit querere. Tu ergo si vis
virtutem ingredi spiritualis nunc
per ordinibus ... in ... sa
... nunc illas ...
q vera ... claudicare ...
... ipsa ...
verbo dei non credit ... promissio
nem beatitudinis desiderat ...
iudicium eius timet ...
Tercium genus spiritualium tenebrarum
est infidelitatis de qua ad ephe
... aliquando tenebre nunc autem
... lux in domino ...
Et Johannis i lux in tenebris lucet et
tenebre eam non comprehenderunt.
In istis tenebris qui existunt ...
... dampnabitur ...
... non credit iam iudicatus est.
... liberum
arbitrium ... Ignorantia que non est
... si ...
...
... ardeat
...
... non nove
... et in ...
... Et apostolus ...
... ignorant
deum ...
... Non ... sine pena ...
lege ...
... sine lege peribunt.
Istas tenebras spiritualium tenebrarum
...
...
...
lux ... illuminans omnem hominem
venientem in hunc mundum ...
... solis ...
... et fugat

tenebras peccatorum peccata remit
tendo. Unde ... phariseo ...
fide sua ... et peccata ma
... fugat et illuminat
tenebras ignorantie dans vi
... intelligentiam sic fecit
apostolis ... Tunc aperu
it illis sensum ut intelligerent
scripturas ... illuminat et fu
gat tenebras infidelitatis ...
... infideles ... fide puri
ficat et illuminat ...
... fide purificans corda eorum
... lux et lucerna
... fugat et illuminat omnes ho
mines ...
... Unde david ...
... deus meus illumina
tenebras meas. Et alibi ...
... accedite ad eum
et illuminamini et facies vestre non confun
dentur. Ad hoc ... suadet ysaias ...
... surge et illuminare
... quia venit lumen tuum ...
... de tenebris ... de tenebris
ignorantie et de tenebris infide
litatis qui venit lumen ...
... filius per incarnationem qui tollit
... tenebras ... et illu
minare ...
... ecclesie
... solis ...
... sub figura
... de tenebris
...
... celestia
... ignorantie
... filius ...
...
...
... Et gen
tes que ambulabant in tenebris
nunc ...
...
... epistola que
tenebras obvolvit ...
admonemur ... legatum
...
... non ...

sic et nunc petis obstinati verba exhortacionis ... magis tenebris quam lucem ... lumen ... orbem clarus ... perfectus omni ...

[illegible]

qua plena luce ... hoc enim ...

[illegible]

Tetragrammaton dicitur nomen dei quod quatuor literis scribitur scilicet ... beth vau et ...

[illegible]

[illegible]

3

[illegible]

3a pars

pctoras plus pur deones ...

[illegible]

me gaudijs semel pulsus clan
sas eius se idmmas ferveti
spiritalis aspirat atque a se
met ipso [illegible] proicit in eterna
gemitur et carnalis sic dalida
[illegible] in derisu ad
hoc non videbit eam et si abscede
non intelligit atque bene de
ploret de [illegible] semel [illegible]
[illegible]

[illegible]

Capitulum [illegible]

S[illegible] lumen et tune maria
[illegible] lux [illegible]
[illegible] audiebant [illegible]

signa non videbant Et quia [illegible]
[illegible] eadem [illegible] erant plage
[illegible]
[illegible] non [illegible] debant [illegible]
[illegible] differentia [illegible]
[illegible]

[illegible]

audiebat

[illegible]

de ezechia scriptum est 2 paralip. 32 In diebus illis egrotavit ezechias usque ad mortem et oravit dominum [illegible] ... ad [illegible] ... clausa est ... [illegible]

glorie enim magnificum est auxilium ad liberandum ab hostium potestate subditos. Et quantum ad alias deus ... a pharaone [illegible] ... a plagis istis gratias egerunt ... [illegible]

[illegible]

ager di[?] ... ad col. 3. dicitur ag... cultura estis ... est agricola ... primus agricola est ... [illegible]

[illegible]

impssioz inesse fatem[ur] t psciez
coll bo att bilis / cod d[ic]o d[e] [illegible]
u erp[er] quas agis ptestam[ur] q[uo]
in chil d[e] mo mole possideh
C Sz nondu[m] q[uo] ma[n]z i[n]gland[o]
sumere debes d[e] b[e]n[e]ficiis di-
vi[n]is q[ue] sui[n]t pe[n]ssi[on]es d[e] ope
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ente [illegible] magnus [illegible]
[illegible]

fm ·
·illi

[Marginal notes:] [illegible] ... solacio ... te iacuit
[illegible]
omnia

[illegible] quare [illegible] sit splendida [illegible] debito modo fieri debeat [illegible] magnitudine [illegible] [illegible] [illegible] magnitudine [illegible] plus [illegible] aliqua alia [illegible] magis [illegible] [illegible] [illegible] plures [illegible] [illegible] maior [illegible] maior splendoris in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] maior [illegible] in medio [illegible] [illegible] maiorem [illegible] radiorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plures [illegible] [illegible] [illegible] plures radios [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in signum [illegible] ad bella [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad honorem [illegible] [illegible] victoria [illegible] ad [illegible] ego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] non lapidem non [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]

x [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] creavit me, qui seorsum redemit me, qui iam duxit me, qui verum suscepit me. Hec et alia in libro soliloquiorum. Deus meus, deus qui vides cor nostrum loquitur sic [illegible] cognitione sua quam agit [illegible] omnibus bonis [illegible] sunt possim [illegible] laudare et adorare [illegible] et [illegible] et singulos implens [illegible] omnia agens et eidem singulis [illegible] omnibus [illegible] ad [illegible] sic est omnibus [illegible] sic est [illegible] habet [illegible] venerabili patri [illegible] me [illegible] mea [illegible] ego [illegible] desiderio [illegible] mea [illegible] cum [illegible] possim [illegible] et [illegible] ferrea [illegible] inspectori omnium [illegible] et [illegible] [illegible] Cognoscam ego [illegible] ut [illegible] et [illegible] et [illegible] in [illegible] mea [illegible] Augustinus [illegible] soliloquiorum [illegible] hunc magestatem [illegible] mea [illegible] meus ego [illegible] domine deus meus [illegible] quem vivo ego [illegible] quam omnia [illegible] qui fecisti me [illegible] et plasmasti me [illegible] qui manus tue fecerunt me et plasmaverunt [illegible] domine lux mea qui illuminasti me et inveni me [illegible] inveni me [illegible] cognoscam te [illegible] inveni te [illegible] illuminasti me [illegible] lux mea qui illuminasti me. Augustinus ibidem [illegible] Cognoscam te [illegible] et [illegible] domine [illegible] immortalis te et luce

[illegible] inaccessibile, quam nullus hominum vidit neque videre potest. Nomen tuum est deus absconditus et inscrutabilis magestas [illegible] maxime cognitor [illegible] ego [illegible] vidit [illegible] in [illegible] tua [illegible] homo et vivet. Et pro [illegible] vite tua [illegible] domine [illegible] dixit [illegible] vivus tua [illegible] nemo [illegible] filium nisi pater neque patrem nemo [illegible] nisi filius [illegible] trinitas tua [illegible] integre nota est. Et vere [illegible] quod tu [illegible] omnia [illegible] omnem intellectum [illegible] celestium [illegible] qui [illegible] cognitione [illegible] intelligere neque [illegible] possibile est [illegible] angelorum [illegible] ego cognoscam te domine deus meus super [illegible] altissime [illegible] quem neque cherubim [illegible] neque seraphim [illegible] contempla [illegible] velat [illegible] super solium excelsum et elevatum [illegible] magestas [illegible] sanctus sanctus [illegible] deus [illegible] plena est omnis terra gloria [illegible] propheta [illegible] quia tacui quia vir pollutis labiis sum ego [illegible] meum [illegible] Ve [illegible] qui loquaces [illegible] tu [illegible] qui fecisti et illuminasti me [illegible] cognoscam te qui illuminasti me. [illegible] Cognoscam te [illegible] Cognoscam [illegible] inveni te [illegible] cognoscam te [illegible] qui tu [illegible] lux mea qui illuminasti me [illegible] tua [illegible] dic [illegible] tuo [illegible] dic [illegible] tuas [illegible] dic [illegible]

Salus tua ego sum / noli abscon-
dere a me faciem tuam / moriar
ut eam videam / Intonasti desup-
er voce grandi cordi meo / et rupi-
sti surditatem meam / Et vidi lucem
tuam / et agnovi quod deus meus
es / propterea deum agnovi te / quia
deus meus es / pro hac cognitione
et nos cum Augustino gratias agentes
dicamus domino qui vivit et regnat. Ihesus

Propter quod ignis ardentem
columnam habuerunt ducem
ignote vie / et solem sine
lesione boni hospicii prestitisti
Dignum quippe illis carere luce et
pati carceres tenebrarum qui inclu-
sos custodiebant filios tuos per
quos incipiebat incorruptum
legis lumen seculo dari / Supra
dictum est de beneficio collato e-
breis tempore quo egipcii tene-
bras habebant triduanas tenebras /
In hac parte agit de alio bene-
ficio collato filiis israel in
deserto / Et sunt hec duo facta
primo ostenditur beneficium lucis col-
latum ebreis in deserto / Secundo osten-
ditur quod propter hoc digni fuerunt egi-
pcii similiter affligi tenebrarum
suppliciis / Et patet ibi dignum quippe
Dicit ergo primo ipse filiis israel
beneficium lucis dei per desertum
transirent per medium quod noctem
et die / lux eis fuerunt du-
cem eos per viam ignotam / Nocte
enim precedebat eos ignis columna et de
die columna nubis / ne duc-
ti temporis errarent tempore / Et hec
est quod dicit propter quod filiis
israel igitur agebat et deus
te petebat adiutorium tuum
ideo habuerunt ardentem columnam
columnam ignis ducem ignote vie
per noctem / et in die contra instanti-
am solis habuerunt columnam
nubis ne lederentur estu solis.
Et hoc est quod dicit Solem sine le-
sione boni hospicii id est benigne

protexisti / Interposita enim solis nube
temperabat solis ardorem ut esset
illis in refrigerium quod inde fuisse
eos mirabile est et potuit fieri quod
vapor elevatus uno tempore nu-
bem fecit / et alio tempore humidita-
te fiebat columna nubis versus
solem / Nota / Sed hic nota adhuc quod
eundem deus ordinat sunt igne et
splendore / et de die per se descendere in
boni obscura ad illustrandum / primo ne
ad ipsa fatigentur / Secundo ne pro-
spere desperarent / Contra hec
ostenditur quod iuste beneficio lu-
minis privabantur egipcii qui
et hic dignum quippe etc. egipcii
erat carere luce exterius / quia
carebant luce interiori gratie
et pati carceres tenebrarum qui
inclusos custodiebant filios tuos id est de-
tinebant filios tuos in egipto
non permittebant exire /
in adventum ducti per desertum
per quos incipiebat incorruptum
legis lumen seculo dari
rumpere et illuminare seculo dari
quod ipsi filii israel per mediam quam
videtur in egipto recipiebant se
ad legem suscipiendam / et dicit
per que dicebatur aliquando
habuerat ad desertum ubi legem
acceperunt / ardentem colum-
nam habuerunt ducem / Moraliter quod
status boni prelati ponitur et quod
debeat habere ubi debet
debet enim bonus prelatus habere
zelum fervoris et sancte conversacio-
nis / statum virginalis et super-
ne vite / locum actionis et humi-
litatis / motum passionis et in-
formacionis / primo ergo prelatus debet
habere zelum fervoris ut sit ardens non
tepidus / ut sit ardor non
tepidus per ignaviam / Nec fumans
per vanam gloriam / Nec extinctus
per infamiam / sed ardens tanquam ig-
nis / In cuius figura dicitur de he-
lia Ecclesiastici 48 Surrexit helias

sicut ignis ardens [illegible] zelus [illegible] ignis ac aqua [illegible] adiungitur ali- quod sulphur [illegible] [illegible] tota domus [illegible] [illegible] sulphur adiungitur [illegible] vehementius ardendo [illegible] domus [illegible] replet [illegible] [illegible] plato [illegible] [illegible] laicales [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Ut non det consilium quod non dedit sibi. Non enim in vanum credat quod sibi non vacat, cuius animum voluptates occupat, libido devincit, avaricia constringit, cupiditas perturbat. Item [illegible] consilium dat ut [illegible] exhibeat [illegible] aliis ad [illegible] bonorum operum [illegible] doctrinae [illegible] integritate, ut sit eius sermo salubris [illegible] consilium utile, vita honesta, et sententia decora. Item [illegible] habere [illegible] consilium [illegible] consulendi [illegible] [illegible] ut non alius [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] ab eis quae est vita spiritualis [illegible]

z ut id faciat · b[ ]more vita via
no h[ ]t · inst columnas ystas [ ]
[ ]cionis [ ] t alli[ ] p tur
bacões z [ ] · vnd [ ]
tra [ ]monet d' loco suo z co
lune [ ] · legit
historia scolastica sup [ ]
[illegible]

c. 18 · docet · q in exercitu bn
ordinato [ ] dz ee duces
p[ ] · scdus z tercius · p[ ]
h' [ ] obtinet ptate dz
[ ] pte dext[ ] equites
z pedites · z [ ] z ege' t
a[ ] ut tu[ ] eqtes quar

pedites ad pugna[ ] possit ex
hortari [ ] · [ ] platus [ ]
psona esse dz · ut maioib[ ] z
[ ] sue benivolencie co
[ ] ondat · ne sp [ ] eqtanib[ ]
[ ] requirat honore[ ] · [ ]
[illegible]

nat [ ] magnifi
nistra[ ] pte [ ] ad [ ]
[ ] platus est sic [ ] m [ ]
h' [ ] · ad quo omis subditi
dz recipe v[ ]tutez z influenciaz

sui motus sz tn ad infirmos qz
bz compatiendo famigerabilis debi
mae. Vn de ponderibus ppo ea
gnum dr qd bi brachia libre
fuerint inequalia equalibus
appensis ex pte longiori sta
tera deorsum nemus [illegible]
Libra est plenus qui [illegible] subditorum
suorum [illegible] libra
[illegible] vel librarum
in pondere mentes et colles in
[illegible] Aliqn go contingit qz
ista libra [illegible] longam affirmatam
[illegible] et paulatim ad unam
personam [illegible] ad aliam
[illegible] mic brachia libre sit
inequalia [illegible] nimis est
[illegible] ista [illegible] in
brachio [illegible] maiorum
[illegible] equalis aliud
[illegible] vel forte minus
[illegible]

[illegible]

Iulius cesar q nunq dixit mi
litibus suis ite [illegible] venite et
[illegible] vel [illegible] pre
[illegible] cum [illegible] videri militibus
minor esse. Sic describit Johes
Vallensis [illegible] dux fuit abi
melech [illegible] ramum
imposuit [illegible] suo
suis dixit. [illegible] me videritis fa
cere cito facite. Go militi
tati [illegible] de arboribus pre
dentes [illegible] duce vel
iudicium [illegible] Addimo pter
eum ad plenum q est dux aliorum
[illegible]

[illegible]

z disciplinatis, qr tuc rcā disci
plinā alij imponūt sū z ipe
disciplinate viuit. p̄dem̄ ē me
diator int̄ deū z s̄bditos. z si fiet
in disciplinatis qḡ fiet in media-
mediū ei ē qd̄ sumt nāz extremoꝝ
sicut medium int̄ calidū z frigid
ē tepidū, int̄ albū z nigr̄
ē pallidū. ut p̄t. Itaque ē mediū
nāz extremorū qr̄ ab vtroq̄ ac
z ex ambobꝰ ꝯpōit z ꝯparticipat
extremoꝝ tñ lr̄ qd̄ vni⁹ ex
tremi. qr̄ platꝰ ē mediū sine me
diator int̄ deū z s̄bditos. vt sit ad
deū iustus inc̄ta plato. vt p̄
s̄bditos vita z doctrina. [illegible]
[illegible] nāz extremoꝝ. [illegible]
z [illegible] z aliquid
quod [illegible] qr̄ [illegible]
vindictā ꝯ s̄bditos [illegible] sub
ditorū [illegible]
deū [illegible]
[illegible]
[illegible] s̄bditū ꝯtingat punire vt
[illegible] exigat vindictā d̄ iniuria
[illegible] p̄ petrū [illegible] non p̄en
[illegible] impune [illegible]

prat

[illegible] ē ie [illegible]
sit p̄ qūs [illegible] d̄ ꝯpte
[illegible] fuit [illegible]
[illegible] delinquētes
puniendo [illegible]
exhibeb̄at p̄ [illegible]
d̄ hec [illegible] nouā d̄ [illegible]
me d̄ libro [illegible] qr̄ me [illegible]
[illegible] placando [illegible]
[illegible] delinquētes
[illegible] d̄ [illegible]
[illegible] ꝯ [illegible]
[illegible] p̄sint vt [illegible] pōr
z in delinquētes sic p̄ [illegible]
qr̄ [illegible] vt [illegible]
ꝯtinet vtrūq̄ platꝰ [illegible]
blor, mediator [illegible]
ad deū p̄ p̄latos eni d̄ [illegible]
vindictā exigit: vt ā delin
quētes [illegible] z [illegible]
[illegible] fiat [illegible] vindictes

[illegible] z sic a malis salte
penarꝰ timore desistat. Ana
[illegible] platꝰ [illegible]
[illegible] b. [illegible] d̄ ꝯsid̄e ad
Eugeniū vt [illegible] d̄ [illegible]
[illegible] desinat. z addebat [illegible]
[illegible] qd̄ [illegible] m
[illegible] qd̄ [illegible] mon
[illegible] d̄ plato [illegible]
[illegible] vnde [illegible]
z apl̄s ad [illegible]
z dispensatores ministrorū [illegible]
[illegible] p̄t ad [illegible] plurim
fiat [illegible] p̄t [illegible]
[illegible] manifeste
[illegible] nos digni [illegible]
[illegible] decorat dignitate. vt nos
aliquid [illegible]
z [illegible]
[illegible]
[illegible] magnas
[illegible]
[illegible]
[illegible] ex [illegible]
possint [illegible] magnitudo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] insignia [illegible]
[illegible] vnū [illegible]
[illegible] nos in [illegible]
fie [illegible]
[illegible] qd̄ [illegible] platorū [illegible]
[illegible] officiū [illegible]
[illegible] exercuit
[illegible] ad [illegible]
[illegible] labora [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sic qr̄ [illegible]
[illegible] applicabunt ad [illegible]
forma [illegible]
[illegible] coguntur
[illegible] disciplinā z [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] tanto

vehementius impellit. quanto ma
iorem agnoscat collatam miseris
dignitatem ... vel ...
liberalitas collate ...
... studiis et labo
ribus ... invigilare ... intendere
ut aliquid magis ... a papa
possint ... fuerit ...
... fuerit ascensum ...
... gloriosus ... plura
misteria. ... non ... misteriorum
... sacerdotes misteriorum ...
per corpus ...
suscipiat a [illegible] ...
... quanto ...
gloriosus ... sunt et ... regis
celorum ...
qui ... dominus.
Ubi ... ministris ... non ... plus
ministret ...
ministrorum ...
quod est ... honorificandus
est quanto magis ... sunt ... eius
... honorificandi ...
plane non ... nos ...
... ministros ...
... ministrorum ... magis
...
... largiuntur ...
... sacerdotes ...
angeli ...
ad ... et ... angelos ... et ministros
... et infra
...
... misterium ...
...
ministrarum ...
ministrum ... ad nos ...
nos ...
...
...
... dispensat. hoc est ...
... dignitatem ... an
gelos ... ministri dei et disp
ensatores ministeriorum eius. hoc est ...
... estimat gloriosus
... gloriosus et ... hono

... angelos
spiritibus et ...
...
... sacerdotum dignitate ...
angelorum quo ...
... Aug[ustinus] ... in ...
O veneranda sacerdotum dignitas o
celeste misterium quod per vos pater
filius et spiritus sanctus ... super
... altare ...
... in ...
in celo ... in manibus vestris ...
...
...
...
Et infra. O sacerdotes attendite
... vobis dignitas collata
... angelis ... quod vos
... Hic
...
...
...
...
... angelis ... sunt ...
... angeli ... sacerdos ... pro
... ad ...
... sacerdos ...
...
... angeli ...
... angeli ...
sacerdotum ...
...
...
... possit ...
... sacerdos
...
misterio angelorum choros adesse.
... in uno eodem ...
...
angelorum ... corporis christi
et ...
... Hoc ... quando ...
... angeli ...
... altare ...
... aliquotiens
... sacerdotibus ...
sacerdotibus ... sunt angeli.

ministeriis vz d(e) b(ea)to martino
cui celebranti sacramentum eucha
ristie astiterunt angeli para
menta brachyis insita ...
manus ponerent / et non solum
celebrantibus ministros se a(n)g(e)li
exhibent sed etiam psallentibus pre
ces. Unde dicit ... Cum laudes
psalmis vz matutinas vespe
ras cum aliis ... angelos adesse ... dubitandum
[illegible]

... ego et ...
... ministerium ... non glo
... principatum ... oportet
... gloria clamat ...
... nimis ...
[illegible]

acris obscuidoz In ista pte
ncipit agere de decima pla
ga lesa illatum p primogenito
rum extinctione. Et sic n[illegible]
finit liber duo sa. Illa. Primo
agit de morte mirabili primo
genitorum egypto. Sc̄o de sumer
sione mirabili egyptiorum in ma
ri rubro. Prima pars [illegible] habet
alia primum dicta [illegible]. Illa primo agit
de perdita mortalissim lapis
[illegible] egyptiis [illegible] [illegible]
peccatis fuit mysterium [illegible]
ad [illegible] [illegible]. [illegible] de
[illegible]. Sc̄a prima adhuc duo
finit illa primo agit de [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible]
ra pars [illegible] sed [illegible]
[illegible] quare [illegible] primo [illegible]
[illegible] primogenitorum
egyptiis fuit [illegible] illata [illegible]
[illegible] fuit [illegible] primitus [illegible]
[illegible] fuit [illegible] [illegible]
accepta. [illegible] quare [illegible] de
[illegible] egyptiorum [illegible] a bra
[illegible] pena fuit illata. [illegible]
[illegible] Illa [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fieri
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] filios [illegible]
[illegible] in aqua in [illegible]
liberato a morte [illegible] pha
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ne [illegible] filios is
rahel de egypto [illegible]
filiorum [illegible] primogenita
egyptiorum occidisti [illegible]
[illegible] illorum egyptios perdidisti
in aqua valida [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non solum filios
egyptiorum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nox [illegible] fuit [illegible]
[illegible]. Illa [illegible] nox [illegible] [illegible]

primogenita egypti percussisti [illegible]
[illegible] fuit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] abraham ysaac et jacob [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] forti [illegible]
[illegible] filios eius de egypto
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad abraham [illegible]
[illegible] [illegible] semen tuum in ter
ra [illegible] [illegible] eos [illegible]
[illegible] affligent eos [illegible]
annis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ego [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Illa [illegible]
nox [illegible] [illegible] primogenita
egyptiorum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ex
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] filios
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] alio libello
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fit liberatus [illegible]
[illegible] libertatis [illegible]
[illegible] libertate [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] applicat et [illegible] et quod [illegible]
[illegible] et [illegible] applicat
[illegible] dimittens. [illegible] abdicat pauperes

Exempla

Sic egipto filios egiptiorum salvat et filios israel submergit. Tamen de isto nocumento puerile[?] multum [illegible] Ita divinitas [illegible] manat in tutelam [illegible] sub [illegible] spiritus [illegible] Et [illegible] pau[illegible] [illegible] a [illegible] parte [illegible] ipsi a [illegible] dependit [illegible] que credulitas [illegible] exponit [illegible] [illegible] adaptat [illegible] a [illegible] libris [illegible]

[illegible]

Nota [illegible]

[illegible]

credit quod velit consilium id quod nobis expediens iudicabit [illegible] quia ista via generis in consilium [illegible] imputas eum prudentie [illegible] et benivolentie [illegible] credit [illegible] demonstraret [illegible] [illegible]

[illegible]

dominium et diuinum penabit in
perium / Hanc scientiam vij sunt
scilicet fidei vij articulorum vij apostoli
fundauerunt. Istud scutum scilicet fidei
la demonibus quod in danielem quando
sigatus fuit quia lz in lacum tu leonibus
morare. Nota tu leones in
ventre est in eo quod credidit deo
de suo vtz daniel vj. Dno 30
fidei confert optatum consequendo
scilicet ad aliarum vij quia omnia quecumque
petitis credite quia accipietis et
eueniet vobis. Legitur de Alexandro quodam
in historia qui cum Alexander venisset
ad montes caspios apparuerunt
ad eum filij captiuitatis decem
tribuum. Ibi Alexander eum vendere
tenebantur non ausi postulauerunt
ab eo licenciam egrediendi.
Cumque quesisset causam captiuitatis
eorum accepit eos recessisse a
deo suo qui vitulos aureos colebant
ydola quod fecerunt tempore Jeroboam
et propheta dei predixit eos
captiuitatem non redituros. Credebat
Alexander quod vellet eos arctius in
cludere ita ex eo. Eum autem anguli
sui exposuit obstruere in montibus
vniuersi. Et videns laborem hu
manum non posse sufficere o
rauit deum ut illud opus com
pleret. Et tunc mire deus
rupta mouit ad se inuicem ac
cesserunt. Et facta est locus in
meabilis. Et quod ludere non apparet
dei voluntatem esse ut exeant.
Et ut qui iosephus dicit quod
ferunt quod pro fidelibus fecit deus si fe
cerat pro infideli. Exemplum etiam ad idem
patet iohannis quarto de regulo cuius filius
infirmabatur capharnaum. Cuius
regulus fides si diminuta fuit
quia non credidit christum posse
curare filium suum nisi descen
deret corporaliter ad eum tamen salute
filio impetrauit. Patet etiam ad idem
exemplum de centurione eum pro salute
serui deprecanti. Finaliter ipsum

sunt vade sicut credidisti fiat
tibi. Math. viij. Quarto confert fides
bonum credentium eternorum bonorum. Sicut
dicitur Joh. xx dicit Jhesus Thome: quia
vidisti me Thoma credidisti
beati qui non viderunt et crediderunt.
Vnde Aug. exponens hoc dicit sic. In
hac sententia nos specialiter signati
sumus quem enim quem carne non
vidimus mente retinemus. Si tamen si
de nostra operibus prosequimur. Ille
enim vere credit qui exercet ope
rando quod credit. Distinguunt
enim doctores de fide. Nam fi
des quedam est informis et quedam
est formata. Informis est que est
sine caritate. Sicut est in demonibus
et in malis hominibus. Formata dicitur
que caritate vnitur. Et ideo
dicit magister sententiarum libro iij di. 23. quod
aliud est credere deum aliud
deo et aliud credere in deum. Cre
dere deo est credere vera esse que loquitur
quod et mali faciunt. Vt dicit beatus
et nos credimus homini sed non in hominem.
Credere deum est credere quod ipse sit
deus quod et mali faciunt. Credere
in deum est credendo amare cre
dendo in eum ire credendo ei
adherere et eius membris incor
porari. Et hec est vera credulitas.
Hec sola facit hominem anima esse
vitalem. Sicut enim corpus dicitur
cadauer et mortuum est non
erit anima vegetata in semetipso.
Justus autem ex fide sua viuit.
Et scientie dicitur quod caritas increduli
tati quod fidem formatam non habet
non erit vita. Ubi non habet quod
est de anima vera mortuus. Fides de
triangulo necessario esse constat. Nam
ei triangulo parallelogrammos an
gulos habet. Sic tamen omnibus et
tamen ab isto angulo totus deno
minatur triangulus et dicitur triangu
lus recti angulus sicut patet ex
geometria per linea vel columna rectorum
euclidis. Sicut Euclides fidem

Quod autem fides expellit demones patet in exemplo in vitaspatrum legitur. Quod ascendit quidam
senex aliquis de Sceti in terminum et ibi durauit et videntes homines laborem abstinentie
eius obtulerunt ei modicum vini. Alij autem audientes de ipso adduxerunt eum ad hominem
quedam demoniacum habentem. Cepit autem demon ire maledicere senem illum dicens: ad istum
potatorem vini me adduxistis. Et senex quamuis per humilitatem nolebat eum eijcere
propter imperium tamen eis dixit. Credo in christo priusquam finem faciam bibendi calicem istum
egredieris ab eo. Et cum cepisset senex bibere clamauit demon dicens incendis me et antequam
consummet bibens exiuit demon per gratiam dei et fidem.

pitagoras noiat dulcarnon
dictem narrat Alexander
neqnam dulcarnon est fine
figura pitagore Et dr dulcar.
non a dulia carmis .i. ab
ymolacõe carnis thauri. que
idem phus ymolauit Joui ob
inventõz dicte geometris Ab hac
geom̃ heo. q totq triangulo
ab vno angulo recto i tetanglo
noiat Et isto e d aia bona
Aia em habia retangulo ee
dmostrat p medium intelli
gencie. & voluntate. v. d tri.
e 2.1 d p omis alis d po ye,
Et a nulla istare potente seu
virtute d aia esse recta nisi
a sola volũte non em dr re.
cta pp medie bonitate vl
pp subtilite intelligencie. set
solu pp caritate q e i voluta
volutate a q sola dr ho in
strut Et ido boiar gaudere
singulario d libo arbitrio q In
fida e ratõe volutatis.
Est ego magis virtutas q ho
dicitr vlb; tot illas ptes
recipiens q ẽ pue eu rectu
faciat Et isto pctom ẽmitta
venditas a qua tota ipso d
pendet rectitudo Vnt ei ho
mines gmit curiosi vl in
nitatas scias variegatas me
morie tenear. vlut ea
p intelligenciã diligt disciniant
tez voluntate corta ad amore
dei & pximi inflamad nõ cu
rar. licz sola ho dr rectus sm
Aug li Sen diligere bo.
Et ido nõ inmedio plangit p
phta Michee .1. perijt scẽs
de tra & rectus i homib; nõ ẽ
Causa ea assignat Eccs .1. so
lũ oh inveni q fecerit deus
hoiẽz rectũ. & ipse se infinitis
miscuit qonib; Et ido ut
rac credag & bndicaoz ele
ctor hereas. fide meaz caute

informad dabes fi ed Ball
q ex fide sit bndicem
Circa tertio vtrũ fides informis
sit fides formata Et vr q
des informis nõ fiat fides
formata. nc eqo. lqt yt q
hd .xxviij. Cu venit qd p
fem est. euacuab qd ex pte
est. sz fides informis ẽ imp
fcã respcu formate ego ad
veniẽte fide formata fides
informis euacuat. ut nõ sit
vna hntz modo sp ed qd ẽ mor
tuu nõ fit viuu. sz fides in
formis ẽ mortua sm Jac .2.
fides sine opib; mortua ẽ. ego
fides informis nõ pt fi for
mata sp gra dei adueniens
nõ ht dninũ effectũ in hõ
fideli q i infideli. sz adueni
ens hoi infideli causat i eo
fide hntu. ego ẽ adueniens
fideli q prius habeat hntu fi
dem informẽ. causat in eo aliud hñ
tu fidei sp dñs Boheus dr
Cadẽ ad nõ pũt Sz fi
des ẽ q idda agenti ego nõ pt
ea fides i vna qualitate fo
mata qz informis Sz q
est qd sit Jacobi .2. glo
fides sine opibꝰ mortua est
dr q alis cib; reuiuiscat. go fi
des q prius fuit mortua et
informis fit formata & viua
Rñ q ca hec fuit diuise opi
niones. Qdam tn dixerit q ha
ẽ hntu fidei formate & in
formis sz adueniẽte fide
formata tollit fides informis
Et silr hoie pa fide formata
peccante mortalit succedit
alius hntu fidei informis a
deo infusus. Sz hec nõ videtur
cõuenientes. q gra adueni
ens hoi aliqd donũ dei excl
dat. neqz etiã q aliqd dei donũ
hoi infunda p peccatũ mor
tale Et ido alij dixerũt q

sunt quedam divisi habitus fidei formate et informis. Sed tamen adveniente fide formata non tollitur habitus fidei informis sed manet in eodem cum habitu fidei formate ... [illegible]

[illegible]

gratia facit fidem non solum qui habet fidem de novo manet esse in habitu ... [illegible]

[illegible]

Absconse enim sacrificabant
iusti pueri bonorum, et
iusticie legem in concordia
disposuerunt, similiter bona et ma-
la recepturos iustos, patrum iam
decantantes laudes. Resonabat
autem inconveniens inimicorum vox et
flebilis audiebatur planctus
ploratorum infancium. / Postquam
facta est plaga mirabilis qua
primogenita egiptiorum fuerunt
occisa, hic agit de planctu in-
[illegible] quo [illegible] inconsolabili-
ter lamentari. Et dicit hic duo: Primo
notatur equitas de hebreorum exulta-
cione et leticia. Secundo de egiptiorum
lamentacione et tristicia. Ibi:
Resonabat autem. Primo narratur quod
hebrei nocte illa disposuerunt
totam laudem divinam ope, cor-
de et ore. Ope quia sacrificabant,
corde quia se ad illam legem fun-
dabant [illegible]. Ore quia deo lau-
des decantabant. Et hoc est quod
dicit: Absconse enim sacrificabant
iusti pueri, id est devoti filii patri-
archarum. Occulte enim faciebant
phase [illegible] quod corpus noctis
[illegible] sic [illegible] in domibus
clausis, et ideo absconse faciebant,
et quantum ad tempus et quantum ad
locum, et quantum [illegible] figuram
et quantum ad locum [illegible]
dicit enim sunt [illegible] sacrificium
figura [illegible] sacrificium in
nova lege. Et iusticie legem
in concordia disposuerunt, id est
legitimum [illegible]
[illegible] celebrare [illegible] con-
cordiam [illegible]
[illegible]
[illegible] quod preparat
[illegible] deus. Et [illegible] dis-
posuerunt se in corde. Disposue-
[illegible] gratias agere [illegible]
quantum ad primum dicit: Disposu-
erunt legem in concordia, similiter
[illegible] quantum ad secun-

dicit quod disposuerunt se iustos
recepturos similiter bona et mala,
hoc est disposuerunt se pacienter
et equanimiter recepturos a do-
mino prospera quam adversa, prospera
[illegible] adversa [illegible]
[illegible] / Quantum ad tertium dicit quod
disposuerunt se decantantes lau-
des patrum, id est laudes quas a
patribus suis didicerant. Quod est
[illegible] qui nos laudabant [illegible]
[illegible] patrum [illegible] cantilenas [illegible]
[illegible] in deo. Alia littera habet:
patrum omnium iam decantantes lau-
des. Et sequitur pars secunda. / Resonabat
autem [illegible] egiptii
[illegible] Resonabat autem
inconveniens, id est discordans, inimicorum,
id est egiptiorum, vox [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] vocis [illegible]
flebilis audiebatur planctus plora-
torum infancium [illegible]
[illegible] tot mortuis [illegible]
[illegible] subito. / Nota [illegible]
[illegible] iusticie legem in concordia
disposuerunt [illegible]
[illegible] leges [illegible]
[illegible] ad [illegible]
in hiis [illegible] in forma
[illegible] leges ad [illegible]
[illegible] subtilitate [illegible]
[illegible] utilitate [illegible]
[illegible]
[illegible] obligacionis et [illegible]
[illegible] et [illegible] / Primo
leges ad hoc [illegible] debite [illegible]
statuantur [illegible] subtilitati
[illegible] Et hoc
notatur cum dicit: disposuerunt
enim subito [illegible]
[illegible] leges utiliter statuunt
[illegible] figura [illegible]
vel [illegible] qui legem [illegible]
[illegible] accepit [illegible]
[illegible] fecit [illegible]
[illegible] legislatores [illegible]
[illegible]

ꝑ tpe q leges codut sut ad
leges q ordinat ad bonu aie
pricipaliores artib medicinalib
q ordinat ad bonu corpis sic
dt Aristot 2 polit. Et q le-
ges medicinales no dant ho-
minib sn pinc dimcie et solli-
citudie mama. cosimiliter
leges morales sn mauritate
pdita dari dnt. Et ideo scri-
bit Justinian in plogo insti-
tutis q cu summa diligentia
et summis vigiliis pdatis ss
idoro modo solerta legolla-
tori vnu volume cogngt
Est aut lex potcia philis pus
polcie et magnitudinem ad ci-
vitati ipsa. qd aut fiant
boni legis pocius sunt legis
latores. Sic dicit glosa supa
x ethi. pbat aut Aristoteles cu
vigs amplius istius libri. tres
actiones. pa est qd ad faciendu
hoies virtuosos no sufficit sola
simo psuasio. 2a hi libri hoc
R nata bona gsuetudo. 3a e
q bo gsuetudo sine bonis legib
hi no pt. Pma aclo pz qa
juvenu aliq sunt libales. alii
degeneres aliq insanabiles. Li-
berales sunt q apti nati sunt fi-
gi sermocinaciis / ex sola libe-
ra / degeneres sunt inobedi-
entes. q quale saepe delecta-
coes pqnidie ... p pena
coercit castigari. Insanabiles
sut q nc penitent psima poib
li puo delectacionib rethiat
Dnuis qu iuvenib sufficat
simo psuasio. q statim alli-
ciunt ad vtute. quidata b
pitudie vicdo delectacionib.
et honestate vtuts p inobe-
dientib vo et rebellib non
suff. s requirunt pene et pu-
dicie vel in psonis vl in reb
P insanabilib qs non incor-
rigibiles dicit requirit extirpacio

sine mora. Vn dt Galienus
sic patrat vnualiq ligi. spe-
na sic c. 100. Omne aut illu
medicine tormis corpis cyn-
tu est. sez d medicamento. fer-
ro et igne. q. n cui medicamen-
to curari no pt. ferro curet
Si aut nc ferro sanat igne vro-
cet q curat. ad aut nllo istoz
triu modoz sanari pt. incu-
rabile estimetur. Unde Avicen-
na est corrupta corruptio
et curacio ... pessima.
Igitur cum ... vel ... cor-
poralis et ... incu-
rabilis. et insanabilis ...
cui debet mors vl extirpacio
sm Aristot. sz qu q no sufficit
sola simo psuasio sola simo
psuasio. 2a vero gclo pz
sic ad hc vera et bona gsue-
tudo ex pueritia ... necessaria
est ad virtute p qd est sine exceptio
ne ... inclinac
ad vicium ... sola
bona gsuetudine sic debet esse
doctrina sola no sufficit. Unde
... d ... eo
qd ... si vinosos ... an-
tecedit cu aliq homines fie-
rent boni p natura. pu ... ex na-
tibi conplexionib ... impressio-
ne corporu celestiu. Alii di-
xerunt q hoies fiunt boni p
... dixerut q ho-
mines fiunt boni p doctrina.
Et ista doctrina aliquando sunt dica
ua ... quedam mox a nativitate
sunt dispositi ad fortune vel
... Sz h dispo est
nalis et vtus impsiua sic dicit
s ethicoz. Vn ad aliq psona
requirit doctrina. q est p ...
... qui vtutes mora-
les sunt ... appetitu no sufficit
nisi ... dispone ... inclinac
doctrina. Sz vltis requirit co-
suetudo p qua ipe appetitus

inclinet ad bonum. sicut ex consue-
tudine quedam bona violentia in-
clinatur ad bonum. Ex quo patet quod
ad bonitatem morum requiritur bona
consuetudo. Tertia quod ad
bonam consuetudinem requiruntur bone
leges. Sicut enim dictum est bona consuetudo
inducit et incitat ad bonos mores
quia consuetudo bona inducit quandam
necessitatem ad bonum. Sed hanc neces-
sitatem sine legibus bene ordina-
tis non habet. Habet enim lex quidem
vim coactivam. magis quam multi-
tudo vel saltem per aliquam pena
quam multitudinis vices gerit
instituitur. Et ideo necesse est per
bonos legislatores tum propter
prudentiam quam sunt sufficientes
a passionibus non extrahuntur
talibus propter viros ipsam civitatem et
per bonas leges bone in civitate
consuetudines conveniunt. Et dicit
leges quantum ad sui institucionem
subtilitatem materie deliberantes.
Quod nota circa diffiniciones. Unde
... In omni scola dispo-
sicio leges condere leges vita-
tate recte solummodo. hec
enim est causa finalis legum ut
homines possint gaudere ad
invicem consilium. Quod nota
circa. In concordia. Unde Augustinus
de civitate dei quod civitas est con-
cordia bonorum actuum propter bene
vivere et quanto melius est dominus gratia
vita presens et ipse sufficient. Et
secundum Ethicorum ...
marie vide gaudet civitas
et legis posteriori magis stu-
det ... quia est inscidia.
Concordia enim videtur ad amicicia
virtus esse. hac autem magis ap-
petunt et contencionem inimicicia
tendens maxime expellunt. hec
Duplex. Et ideo Isidorus 2 Ethicorum
c. dicit quod in dissensione ipsi cadunt
concordia est enim politica est
huius intimus. Ideo consequens

et concordi gaudet conventus socia cultus. Et
gaudeat enim dicit beatus Augustinus de
verbis domini super lucam sermone quod dici-
mus dicendum vivi te dicit sic. Unum co-
gitare fratres mei et videre in
ipsam intencionem si delectat in vivi-
dere de gaudiis consorcii multi esse
quod vos faciat nisi unum saper-
ent in multis quos ... vivi
et plures et collet unum et vita est.
Idem Augustinus. Ideo tamen de civitate dei
c. 29 docet idem Augustinus quod sit
populus cum sumat de proprietate ... debet
respublica e conversu publica. populi
autem dicit secundum non omnium esse
multitudo. sed cetus juris consen-
su et utilitatis communi sociatus. Alia
adhuc explicatur diffinicio
populi ... c. 12 ... cetus
... est cetus multitudinis racionalis
... concordia commu-
nione sociatus. Pro ista diffinicione
melius est quod ponit populi esse
... consensu sociata quam
in ista diffinicione ... legis
quia ubi multitudo sit concordia populus
dicitur ... res publica sit populi
eque ... potest esse. sed ... res
publica sit concordia est popu-
li ... Augustinus ... dicitur
ponis 2 de civitate dei c. 21 quod
est armonia in cantu est
concordia in civitate. Sicut enim de
distinctis sonis ... concordiis
concentus efficitur ex summis
infimis et mediis interiectis
ordinibus concordia fit ... in u-
nitate ... concordia ... unani-
mitas et dileccio mutua. Finis
est quam legislator intendit
... ad ... plenitudo legis
est dileccio. Et ad Thimotheum finis
autem precepti est caritas. Ideo re-
quirit iura publica qualecunque
auctoritate promulgata sive obligatoria
ne sic ... studio stu-
dio et consilio instituit ... ne
sine causa ... abroga-

Reprobat autem Aristoteles legem Hippodami qui fuit unus de antiquis legislatoribus et politicis in illo quod statuit legem de honore quantum ad legis statutionem quod scilicet quicumque adinveniret aliquid novum expediens civitati honorem aliquem reciperet. Et quia lex videtur habere bonam apparentiam, ideo considerandum huius legis disputationem. Sunt enim quidam qui credunt civitati expedire quod mutare priores leges pro melioribus legibus noviter adinventis. Et videtur quod quia sic est in aliis artibus, in puta medicinalis et musica, quae quidem apprehenta ab antiquis auctoribus sunt immutatae, tamen quia verba de eorum legibus sunt valde barbarae et irrationabiles, sicut quod omnes portant vade [illegible] suas pro [illegible], tunc quia homines antiqui fuerunt bestiales et insipientes, ideo leges scriptae ab illis [illegible] homini [illegible] sint et vani ... [illegible] pro una lege. Ad istam quaestionem respondit Aristoteles dicens quod non expedit civitati ut faciliter mutentur et abrogentur leges antiquae pro legibus novis, dummodo aliquid modicum utilitatis civitati proveniat per leges novas. Et ideo dicit quod aliter ponendum mens fuit quod qui adinvenerit novam legem utilem civitati, debet honorari. Ex hoc enim invenientes ingeniosi insisterent circa adinventiones novarum legum sub specie boni quod ... abrogationem veterum legum, et sic faciliter induceretur mutatio in republica. Ideo dicit Aristoteles quod leges antiquae debent esse in magna reverentia et stabilitate, nec faciliter debent leges novas et faciliter mutare antiquas, et multiplicet ... inde nocumentum civitati, quia hoc ... aliud est nisi assuefacere ad solutionem legum et ad parvipendendam obligationem legis. Et

ad melius est sustinere quaedam modicos errores legislatorum, quam solvere leges antiquas. Non enim quod frequenter leges mutantur, plus nocet quam proficiant, quia assuefaciunt cives ad non observandum statuta principum et praelatorum. Et ideo dicit Aristoteles quod faciliter legem mutare est leges veteres debilitare. Non est simile sicut de artibus et legibus. Non enim est eadem efficacia artium et sententiarum [illegible] ... ex natura ... Leges autem ponentur in multitudine non habent obligationem nisi ex consuetudine et observantia diuturna. Et ideo mutare consuetudinem est destruere legem. [illegible] de legibus et consuetudinibus in lege consuetudine legis. Non enim ... in magnis ... constituta sunt ... Et consequenter ... rationes ... institutum ... aliqua ... subintelligere ... leges antiquas quae ... utiles civitati ... de ... debent. Et ... valeus ... de institutione disciplinae ... Et ... quae ... vita ... quaedam ... hodie ... Unde ... tempore suis ... in tabulis ... stabilitate ... narrat ... valens ... Carondas ... statuit legem ... tradit ... quae dicebat

Carondas
[illegible] l. 7 c. ultimo [illegible]

d'via aetnici fecero antequa
descendit domus conone
intrat. et ait deus e q q lege
sua facit statim ne lege sua
solvit servum omnis. Ysido
vetingus leges est in sui
et distribuendis. ut vz leges sint
omnibus comunes c'st eius scdm
omnes ut qd uni est licitum alteri
est liceat. et qd uni est indecentem
alteri sit illicitum. Ex tamen pe mi
legi ille dz. qr sicud lex equaliter
omnes cives complectat sic alie
leges debent militibus alie
agricolis. alie artificibus alie
diuitibus. alie famulis. et sic de aliis
q diversis et statum. Ut ipa lex
data est omnibus ideo qui voluit
equalem rempublicam pen... tenere
quantumque constitut ... ex pmis
equalibus. [illegible] destruunt or
dine et pulcritudinem reipublice
q fiunt in diversis gradibus que
nichil prodest. Ut dicit Aug. de
civitate dei li xix pax omnium
rerum e tranquillitas ordinis. Or
do vero est parium et disparium
rerum sua cuique loca tribuens
dispositio. Et paginam ubi e eadem pa
ritas. Ibi in q e ordo. Et de ipa
ui Ethicorum dicit q lex e quedam
ordo. et bona legislatio est
bona dispositio ordinata. Et li
polit ... Iustum est et equale
secundum d'untem equale et apore
et inequales. inequale est inui
unitas civitatis sic bonitas
equalis q in bono principio consistit.
Ceterum concludendo
igitur unitate et concordiam prin
cipis qd dicitur in lib de Iusticia lege
in concordia dispositionem
unitas et concordia non solum
in civitatibus sed etiam in regibus
et qualis congregacio e salu
tifera. unit et in regno hec
e valde necessaria. qr dicit Luce xi
omne regnum in se divisum deso

labitur. Et beatus Aug in regula
ad canonicos ait. Omnes unani
mes et concorditer vivite. et honorate
in vobis deum invicem. cuius templa
facti estis. Et glosator addit
paupertas sine et humilitas ge
nerant caritatem. Caritas vero
unitatem nutrit atque concordia.
Unitas et concordia efficiunt
nos templa dei. Et Ringus. Et ut
deum valeat honorare. qui unanimes
vivunt et concordes vivunt. Et
ordine qr firmus discipulus [illegible]
si tenent unitate caritatis. ser
bon et hugo i [illegible] pa
dispensator declarandus qd sit
concordia [illegible] cordia vel
et persona e ad deum unitate vo
luntatis in prosperis et adversis
exemplis salvatoris. et p ... posse
i adversis. moribus e [illegible] re
[illegible] nichil debuisse
q ... factum dicitur sui
modum ipse facultatis divinum
opus adiutor. Hac unitate
optavit nobis xpus in penultima
ante sue coena dicendo pater ut
... unum sint sicut tu pater in
me et ego in te ut et ipsi in no
bis unum sint Iohannis xvij. Hec ve
concordia ... prima e cum omnibus
et in omnibus idem sentire quod ... ad
deum. sicut in primitiva ecclia
erat multitudinis cor unum et una
anima in deum. ad quam ... [illegible]
ad deum ad amorem ... concordie
nos inducere dz. qr valde lau
dabilis e deo. Triplex con
cordia fuit sic ipse dicitur ... [illegible]
ente ecclesiastici xxv. In tribus beneplacitum
est spiritui meo. que sunt probata
coram deo et hominibus. Concordia
fratrum. amor proximorum. vir et mulier
bene sibi consentientes. Illa homines
miserorum ... in tribus. qd
... noluerit ... in celis.
ad idem nos dz inducere una
Ihu xpi q fecit concordia int

Int' aplos eni erat ess discordia.
qs eo2 ess maior in regno celo2
indignabant eni d' jacobo et jo
hane. eo q volebat sede' ad dex
tera et sinistra ihu xpi. In
his xo mor eos gaudiu vn
a2tu ad gaudie ad dnse te
stante gsse meo. eo qmbus
petis absolutis sic aplg ha
bent d' i ad Cor. 4 Mich m' con
scius sum et lib'a 4 d' Negz re
phedite me cor meum in omni
vita mea. Ite scenas dasde
tu in ordib' habet psa aedi
zm ordinans diuina. Argutu
ve gaudie ad prim he. Ista
ste sic ht ad inuicem q nulla
symphonia d' ipa induere se
ut gala valet d' ipo affirma
re. vtrumq hñr fm rom p
hannis baptiste. Lectio i' luc
p Erat enim illis iusti ante
deum incedentes i' oib' man
datis dni et iustificationib' dni clama
gaudium nos gre. Lectio 199

Similis pena suus cui
deus hostis e. et po.
plans suo regi sibi
passus est. Sicut ergo oms vno
nocte mortui morerent habet
innumables ut eni ad sepelie
du viui sufficiebant, Sic in vno
momento qui erunt p dignior na
to illorum extincti e. d'nibz
eni no crederet p' hostia
sua. tunc eni primi sunt ext.
ini pmogenitorum sepa
rant filii dei se esse. Sig
actu est & extinctio ea in
tabli pmogenitorum egipto
quin ad eos clamare. Lapis
d' eius pena magna egiu
ad plagas multiplicata. ac bi ea
Cui qd ta fuit. p' quid' q ia
pena illi pepat p' q nob
nobilitate. Tho q' illa pepat
p' tpis importunitate. Sicq
illa pepat p' statum sepulture

2a ibi Cu quere 3a i tue
gemino Cui pm dicit in
illa p' anxiude pene gualis
indifferentia. 2o sepulture lega
lis insufficia. 3o gtudo aqual
audeatia. Cui p'm dt q' ista
pena ffuit plage q extra
bant pmogenita fuit dupp
indifferentia qr quivis e indif
ferent affligebat ferus et
dua vel et velga Scis nob
pena Et ex hoc gelidit q
binis gnalis est eorum. Vna
grie morte mortuorum habet
innumables. Insufficia vo sepul
ture sicut ftigi pirmo q mor
tui fuerat egr & tanti q
viui deficerent & ita n'
sufficiebant ad sepeliendu
mortuos. vn sic dr Nec eni
viui ad sepeliendu sufficiebant.
quia vno momento q erat p
clarior nacio eorum pmogeni
ta extincta est. postremo
vo aqualis gtudo audentia
i egiptios carum q illi qui
nat' credebant credere p' eo
bostias. tunc p'mo ex abig ex
terminii fuerat eo pmogenitorum
spondere p' filium dei se
se exprisse se velle subici
vt ab pala q plaga cessa
ret. Vel aliq lecti & pbreds
q' cu iam nocte pmogenitorum vi
ss alius plaga egiptorum
let biss nocte ps non
credibile esse in deum Lz
tc q' cu viderent mortem
pm egiptiorum essent se p'm
dei se esse. Celebrant q
ta legit' istoria' facta q
cottidie morti sicut cuiusq
gentes d' eius in qualib
familia iacebat vhq mor
tuus. Et q' erat d' nacio
pclarior in pmogenitis Ite
hi visa ista plaga fictam
ferebe kgipty perdam. et

spoponderunt se ipsi in di ca... [illegible]

[illegible]

qua eis ita donauerat ab di... [illegible]

[illegible]

Nota de condicionibus regum et cunctorum dominorum et principum bonorum quas posuit augustinus in v de ciuitate dei c. xxiiij
Reges felices dicimus si iuste imperant, si inter linguas sublimiter honorancium et obsequia nimis humiliter salutancium non extolluntur, si se homines esse meminerint, si suam potestatem ad dei cultum maxime dilatandum maiestati eius famulatum faciunt. Si deum timent diligunt et colunt. Si plus amant id regnum, ubi non timent habere consortes, si tardius vindicant facile ignoscunt, si eandem vindictam pro necessitate regende tuende que reipublice, non pro saturandis inimiciciarum odiis exeruerint. Si eandem veniam non ad impunitatem iniquitatis, sed ad spem correctionis indulgent. Si quod aspere coguntur plerumque decernere, misericordie lenitate beneficiorum que largitate compensant. Si luxuria in eis est tanto

legi[illegible] daniel vz assirior persar
grecor et romanor imperium
vo romanor quod p constantinu ad
grecos devolutum fuit transtulit
romana ecclesia in theutunicos
in persona karoli magni filij
pipini tpre stephani sedi vij
sic d' electe et alibi ptate ven[illegible]
hic ad rex regni est enim os [illegible]
macedes et ipsi quez ab ea [illegible]
ha accepit sacerdotio tm [illegible]
mo potifici [illegible] sic [illegible]
[illegible] d' maioritate et obedientia [illegible]
[illegible] potifex in spualibus [illegible]
q' [illegible] tpalibus sicut dignior [illegible]
[illegible] psit corpori [illegible]
[illegible] potifex spualis [illegible]
imperator in tempali p [illegible]
auctoritate [illegible]
dns dixit [illegible] q' sacerdo
fuit [illegible] vel [illegible]
[illegible] et [illegible] po
ubi [illegible] duo lumina
mag[illegible] [illegible]
q' sit ponficalis et [illegible]
ad [illegible]
[illegible] diebus maior est in spualib
[illegible] nocti tam [illegible]
[illegible] moi [illegible] d' regimi
[illegible] ginitate est [illegible]
q' [illegible] principis sine [illegible]
[illegible] via [illegible]
si [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] e
[illegible] Saul et d
I R x et xi cap. [illegible] quo
moyses [illegible]
ven samuel vnxit david
regem [illegible] q' [illegible]
et platus [illegible]
et regiam ptate ad [illegible]
eccle [illegible] et auctoritas ex
[illegible] ad re
ge [illegible] ad
papa spectat sic p[illegible] d' ele
[illegible] d' Salo
ne filio dd et inter alios q' ele
ctioe [illegible] dignitate

regiam adeptus fuit / d' quadam
electione principis [illegible] narrat
[illegible] ita d.
Apud Tractatum regis electione
nis nobilitas [illegible] suffra
gia [illegible] eligit
[illegible] moribus in [illegible] et
[illegible] h' in
eo quod ut ei nulli sine liber
[illegible] vita pol
leat [illegible] admittit ad [illegible]
Et si [illegible] regnat [illegible]
[illegible] ptate [illegible] q' maxime
custodit ne fiat hereditariu
regnum [illegible] si rex [illegible]
[illegible] magnas [illegible]
adhuc [illegible]
[illegible] accipit ne [illegible]
[illegible] capitulo [illegible] Et p
[illegible] ad [illegible]
[illegible] dat [illegible]
[illegible] cum
[illegible]
[illegible] ancte pt
[illegible] pn' xx Rex q' sedet
in solio [illegible] dissipat [illegible]
malignitatem [illegible]
[illegible] in [illegible]
ad h' q' regia [illegible] ex [illegible]
[illegible] debita [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] rex [illegible]
[illegible] in [illegible] in solio in
dicij [illegible] in [illegible]
[illegible] sui et [illegible] in [illegible]
do ibi dissipat [illegible]
[illegible] pensabat an
tiq' reges [illegible]
[illegible] in dignitate
regali [illegible] in bo
nitate morali [illegible]
Nam [illegible] potiora
[illegible] ma
xia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] narrat
vincit [illegible] ex
cellentissimus [illegible] summa

castigatior [illegible] possit [illegible] si malunt cupiditatibus pravis [illegible]
gentibus ecia imperare Et si hec oia faciunt non propter ardorem inanis glorie
sed propter claritatem felicitatis eterne si pro suis peccatis humilitatis et orationis et misericordie
sacrificium deo vero imolare non negligunt / hec oia augs ubi ponit viginti
quatuor conditiones

felicitas erat gentiu in qbz no
potat potetior esse n melior
Summa erat felicitas si eunde
i aureo sclo in quo no potat
potetior esse n melior illo go
sclo qd aureu phibet pones
sapietes finsse regnu possido
luz indicat. qui officiu erat
impar no regim H' ieronim
Cui grordat boheg li. 1. pha q
loquit phie z dt sic du inqt
hac sinaz platonis ore sanxi
sti i. boboasta b'tas fore res
publicas. si eas vl studiosi
sapie regent vl ear rectores
studere sapiaz ptigisset vnde
i metra dr Regna bta foret
si vl ptingeret ee philozo
phos reges. vl reges phari
hic no dnas qos vna est
Utru magis expediat hre
reg
p electoz vl p hditaria
successioz. Et h tra. 2. z 3.
no polit. alia e an magis
expediat cuilz regno regi
optimo rege vl optia lege.
Ite an sit queniens q vng
pncipet mlt qsiles z equales
Ista addicio d'pra qoz sci
bit Egidio d'rg imne pncipu
li. 3. c. 1. Ordo p z comi. Et p
argunt q melz hc vir fit p
electoz Inuent vider forte
aliqm oin ee melz z dignus
dnacoz regia z pncipatu
ire p electoz qz p hditatez
Na superficialr qsidata vi te
qsiti dubitas an melz sit
dignitate regia ire p electoz
an p hditate. dubitac vir
an melz sit dom qstituere
arte vl sorte. Na si p electoz
psicia lagis in rge fit. videt
tle regim ud ee expositu
casui et fortune. qz felz ee
p arte. do q melior psicia
et industor. qz si p hdi te
hc fiat. exponit regnu qsi
sorti casui z fortune. Na incertu
est quales debeat ee filig ad
que spectabit hre regiaz dignte
absolute go loquendo melz e
pncipe psticuedu ee p elecoz
qz p electoz hdite tamen qt
ut plmu hoies corrupti
heut appetitu. qsidatis gesti
bz z qdictoibz hom qe expi
mentalr videg. videt ee sen
ciend magis expedire regno
z ciuitati ut dns psicia
p hditate qz p electoz. pos
sunt at tpi ria onde. qro
sidats qdicoibz hom. melz
sit hgdi regim p hditate
ire. pa via sumit ex pte ipsi
regis regetis. scda ex
pte filij q dz in hdite suc
cedere. tcia ex pte ppli q dz p
tle regime gubnari. pa
via sic pz. si ex pte regis Na
sm phm 2 polit. qnendere vale
e qnta dilecoz heat z q
tu differat putare aliq psin
Na qd e nale . otosu e va
nu esse no pt. Na aut ql
ht amicicia ad seipm Nale
e go tanto rege magis solli
citaru circa bonu reg. qnto ce
dit ipm regnu magis ee bon
sui z maz bonu ppriu. Cuz ac
si rex videat se debere pncipari
sup regnu no solu ad vita si
ctiz p hdite in psis filiis. ma
gis reputabit bonu regni ee
bonu suu z ardetg sollici
tabitur circa tle bonu. Immo
qz tota spes prin requiescit
i filiis. ex nimio ardore mo
uentur pres erga dilecoz filioz
sed rex oi cura q potit mo
uebitur ad procurandu bonu sta
tu regni. si cogitet ipm p
venire ad dnm filiorum. p hc
tn 3 polit. ubi dr hac mania
deficiat aut. q hc difficile
q sic pres possit tradere reg

[illegible]

[illegible]

mores senioribus obediendo imo
quod preterea gaudent plus primogenitos
diligunt ut maioribus sit timere
quod de bono regimine expediens fra
tribus regnum succedat primogenito
ut propter aptiorem sollicitudinem
[illegible] de bono [illegible]
ipsum puerum ad [illegible] plus dile
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] preclara
[illegible]
[illegible]
probabiliter [illegible]
[illegible] veritatem
[illegible]
hereditate regia [illegible]
[illegible]

[illegible]

regnare debet ut de eo solo cura
diligentius haberetur [illegible]
dentia prudentia statuit et ne
[illegible] filiorum succedat regnum
[illegible] bonum [illegible]
[illegible] et hereditate
[illegible]
suppeditet

Cum enim quendam [illegible]
[illegible]
suo [illegible] medium [illegible]
bat omnipotens [illegible] dominus
de celo [illegible] a regalibus
[illegible] debellator
in medium [illegible]
gladium acutum [illegible]
[illegible] portabat [illegible]
in morte [illegible]
[illegible] in terra
[illegible]

[illegible]

Studio de custodia [illegible] ad [illegible] in locum [illegible] ut tu attendas quod dicas [illegible]
[illegible] cum dicas [illegible] est qui dicas quando est qualiter dicas [illegible] sit gratus et [illegible]
sit [illegible] apostolus loquens ad Colossenses sermo [illegible] sit in gratia sale conditus idest [illegible]
condimentum salis notatur discretio que utilitatem pensat [illegible] sed sit [illegible]
attende [illegible] illud condimentum in tempore baptismi recepisse cum sal impositum fuit ori tuo [illegible] et ideo
lingue que caput sal [illegible] possunt sicut [illegible] et ideo de facili computrescunt et ideo
[illegible] quibusdam [illegible] nocivis inhonestis et [illegible] scaturire et ebullire [illegible]
[illegible] ad modum [illegible] sunt [illegible] tali semine linguarum [illegible] habentes [illegible]

tenebras noctis / et lucifer qui
precedit solem in aurora vel sub
vesperum [illegible] / Et et quando
primo tempore noctis agit algen-
tes hesperus ortus / solitas
mutat habenas phebi pal-
lidus lucifer ortu / [illegible]
[illegible]

[illegible]

veniret et non fiebat impunitum
[illegible]

Cto

[illegible]

triplex dicitur verbum malorum attendas / quid nocivum verbum / quid inhonestum / quid inutile sit
nocivum verbum est quod sua persuasione corda audientium ad errorem / aut ad pravitatem ducit / Inhonestum
verbum est quod non convenit honestati illius de quo loquitur / vel ad inutilem videtur trahere va-
inconvenientia / sive ingenua / sive honestati / vel honestati illius cum loquitur / sive honestati de quo
loquitur / Inutilia verba sunt que nec audientibus nec loquentibus prosunt / Collige ergo ex predictis
quid sit nocivum verbum / quid inhonestum / quid inutile / et cave ab inutilitate / attendens
illud verbum Gregorii Cum otiosa verba non vitamus cito ad noxia transitur / Amplius cave ab
ab inhonesto / quia inepta verba tamquam exeunt ex sordibus [illegible] contrahitur immunditia

pte d' angelo malo et scdz d'
angelo bono d' q° d' stus oia
iplevit morte et usqz ad celu
attingebat stans i tra et at an
geli boni malos hoies exc
iuniet corpa' expsse dicut
pma vocet · mali v° puniut a
pna bonos corpa' tm sic pz i ob
17 et 2 · Ecce oia q h't in manu
tua sunt · vmtu aiaz illius fma
sz hoies malos puniut mali
angeli et spua et corpa' Boni
vd angli puniut malos hoies
tm corporalib penis · Et no spualib
bz h' i glo sup ps · Immissiones
p angelos malos · Ad p'm · i otu
de deo · et dz q' i ddom debz
intelligi q' angli boni no sut tor
tores bonoz sz maloz · ut h' pz
i sodomit et assirijs · Ad un
dz q' aug no dicit qd sit do
tor sz qd posst a tribui alio
malo · Et ibe dicit q' angl
no pt face mutacoes p sua
nrale · sic mutare aqz i san
gne vel aere vanare et ostde
petra' pmittia et obdurare et
tetrare · Ad obduracoz pnt de
moes · d' ptate q'cessa a do
possit dici ad ppositu nrm
q' angls bo' vtetur demonib'
dos cogedo cruciare egipcios
Et sic ista cruciacoes fiunt p per
alia bonu et malos · Sz ex
dictis oritur alia dubio et est
ista cia cu deus e q'amli boi
no puniut bonos · Qmt' vtru
aie i pgatorio puniant' p bo
nos angelos an p malos ·
Dicitur q' no puniut' p bonos · q'
inquietes ess q' demones suos
ita vehementr affligent · n'
p malos h' decet fi' · q' no
decet bonas aias torqri per
malos · q' pus extiterit vi
ctores i via · Et ido p sola di
ma iusticia igis affligit aias
i purgatorio exutes · Correm.

ta' tm demones bois angel
ad loca penalia aias ducetib'
et aiab' ibide afflicte assistut
vt d' eaz pena sacient assistut
eis morietib' ad explorandu i
exitu si aliqd in eis calumniari
possit · vide et c' fi e · simaru
di 22 · q 1 · ar · 6 · Nonu l' dt
Luc · ei qetu siletiu tenent
oia · Nono q' gnet siletiu e gen
gnut' q' medi' est mgr' ling'
litati quem q' nimia loqcitas
est ei vtuosu silecium morar
custos aie qstat · fremu inso
lecie · decor innocecie · sigillu
sapie · est ei p° moderatu sile
tiu custos qstac · Na i intello
q' no decet pctm un credo q'
q' ergz e pnq ad loqndu illicit
qscia cito ledet' · Et sic n° the
zaurus secure repo' in cista q
no h't sera ita n' vtutes
dm manet i qscia hois qui
immoderat e ad loqndu · Un ho
mines tpe belli manet liberi
i ciuitatib' muniat' q' cx q' i
e maior fortudo sta boe pue
i silecio uidete · Et q' fortla ca
sera p'o d' ysa 30 · In silencio et
in spe erit fortitudo ura · Coron
pilz q' urbs absqz muro ou
fabitu · Octo siletiu e frenu in
solecie · Un nobiles eq frenat'
sz viles et nullius valois frenu no
vtut' · Ecodo° mora' sci viri q'
xpm seruit p obediencia · frenat'
p siletiu a simoib' indiscret
· et pciosis · Un ecc' 28 · Vbis t
fatito staterā · et frenos ori
tuo r'cos · Decio siletiu e decor
innocecie · Un zacharias in silecio
genuit Iohnez bapta · Chaio
re strepitu faciut ligna a
rida q' viridentia · Et aride
psone frequet sut v'bose · ffid
thesa 22 · Lecto' iusti e silentiu
Un valerius li · 4 · c · 2 · pgme
Zenocrates cu qrunda maledic

Si in cmeis pitant' sanctes / sic vna scurrilia et inhonesta · inuidia qrant / si puenit ad auditu mentis / Et si inuidiam quant in audiente tamen in eo qui qugnit' / multo magis in psente c' inuidia tamen in eo qui qugnit / Pspue aut caueas a nocivo / et simo tuus in sale qra qditus discrecionis et sic habes prima ad sup posita sz quid dicas / Sco attendendum est cui dicas est idest cui q° loqui debeas / Consi va q° qualitez psone cu qua des habe colloqum / Si stultus est dicat tibi Salomon in eccta co · Cum stulto no multum loquaris · et cu insensato ne abieris
Quare aut no est multu loquendu stulto · determinat alibi dicens · yu sapiens si cu stulto de eat fiat arguedo uel ad bonu excitando / siue irascatur / siue rideat no inueniat requiem

hmom interess summo silentio. et vno ex hijs inuentis amare salis lingua cohibet. Audit q̄a vnisse me q̄m penituit. tacuisse nunquam. [illegible]

[illegible]

job 5

[illegible]

pu 18

pu 26

nt requiescere cum sapiente et a[illegible] heas colloquium. Not at bruent instruare in regimine tue [illegible] ingrere cum aliquo loquere / q[illegible] va h[illegible] si pro te uel aliquo alio loquare / [illegible] propter
ua utilitatem loquere / vide vtrum ille cum quo loquere sit talis de cuius colloquio vtilitas
bi valeat prouenire. Si autem propter ipsum loquere / videda sunt tibi duo. vtrum ille cum quo loquere sit [illegible]
m scilicet uel exhortatione tua non indigeat uel sit obstinatus in malo, et huius amore
[illegible] imbutus / ut correptionem tua non admittat / Alioquin sapientem velle docere superflua est /
et obstinatum corrigere stultia est. Textum est quod in locutione consideracionem est attendendum
[illegible] loquendum sit. Sunt enim quedam colloquiis / q[illegible] silencio deputata / et propterea in [illegible]
[illegible] est loquendum de inda[illegible] [illegible] Augustinus de oracione ad probam / propterea [illegible] enim

Hinc ysa[ias] 32 ait cultus iu
sticie silentium. Indicans quod men-
tis iusticia desolat[ur] qui ab immo-
derata locucione non parcit. Hinc
Jacobi p[rim]o c[apitulo] 1. Si quis putat se
esse religiosum non refrenans
linguam suam sed seducens cor suum
huius vana est religio. Hinc per
semetipsum veritas dicit ait[?]
omne verbum ociosum quod locuti
fuerint homines reddent de eo
racionem in die iudicii ...

[illegible]

coartandum. Et dum lingwa vicia
inania fugis ... deterius
implicantur. Vnde sepe dum ab elo-
quio immoderate compescimur ...
multiloquium in corde toleramus
ut eo plus cogitaciones ...

[illegible]

oratorum est vocatum ut ibi nil fiat nisi id quod est institutum. Secundum qui loquitur sit ...
ozt. Dicit enim Salomon Eccli[astici] vicesimo Ex ore fatui reprobabitur parabola quia non dicit eam in tempore suo.
Est enim ut dicit ... tempus loquendi et tempus tacendi Eccl[esiastes] tercio. Tempus tacendi reputa
Si aliquis loqui incepit ... est fatue mentis ... loquele. Sicut qui in consorcio
seniorum tuorum et maiorum tuorum versare. Sicut enim Eccli[astici] 32 In medio magnatorum
loqui non presumas. Docet ecclesiasticus tempus tacendi cum te maliciosis et obstinatoribus observare
videris. In auribus insipiencium ne loquaris ne forte despiciat doctrinam eloquii tui. Dicit
Salon in proverbiis 23 insipientes appellamus incorrigibiles et obstinatos quibus despicit
quicquid dicitur. Secundum quod in locucione debet attendi est modus loquendi ...

Margin: peccat[ur] — = labe ...

postposita custodia silentii loquendo se ingerunt; in vsu sue volubilitatis impendat. Unde dicit Salomon: Tempus tacendi et tempus loquendi. Discrete quippe vicissitudines pensanda sunt temporum, ne aut cum restringi lingua debeat per verba inutiliter solvatur ... qui vult ... constringit ... David ... postulando a domino dicit: Pone domine custodiam ori meo et hostium circumstantie labiis meis. ... claudi ... ori suo ... posuit ... lingua debet ... [illegible]

... cum ... Moyses ... primogenita ... [illegible]

[illegible] ... intra cuius divina ... clementie ... primogenita ... in Egipto ... [illegible]

... loquendi sit; et iste modus loquendi consistit in tribus: ut tu attendas quo sono, quo gesto, quia si ... aliquid dicas, sit gestus tuus cum quo loqueris modestus et humilis, sonus mitis et suavis, significans veritatem. Unde in vitispatrum ... in quarta parte legitur Theonem eruditum Egyptiorum, Grecorum et Latinorum studiis et triginta annos habuisse taciturnitate. Ut igitur tibi virtus taciturnitatis placeat, audi adhuc quod Zacharias de ipsa interrogatus, rendit cum ei pastor abbas diceret: Quid tu vides et ille nil melius quam ... tacere. Hora autem mortis eius abbas Ysidorus respexit in celum et dixit: Letare, letare, fili Zacharia, quia aperte sunt tibi ianue celorum. Ecce quo ... Zacharie per taciturnitatem aperte sunt ianue celi. Ut ergo et tibi aperiantur, ama ... delectare silentio.

legi de quodam fratre
dei qui ut taciturnitatem
disceret per plures annos
lapidem in ore portavit
Et quam multa bona
opera propter vicium lingue
perierunt. Ideo adver-
sus quandam extra navem
abbas evagantem ad
quendam senem venit
et dixit: Dic mihi
abbas senior quomodo
salvus fiam. Et re-
spondit: si vis salvus fieri
cum venies ad aliquem
non primus loquaris
sed ipse te interrogat.
At ille dixit:
crede mihi multos
codices legi
et talem erudi-
cionem nunquam
inveni. Aliud
exemplum quidam frater abba-
ti Zizoi dixit:
vere anima mea
salvari vult.
Qua non possi-
mus animam nostram
salvare cum lin-
gwa nostra aperto
hostio sepe
prosiliat.
Quidam frater
interrogavit
senem dicens
usquequo servandum
est silencium.
Pater respondit
senex: usque quo
interrogeris. In
omni enim loco
si taceres re-
quiem posses
debes. Item Gab-
riel ... demonstra-
tur quod beata
illa anima que
taciturnitatem
tam perfecte
habet virtutem
diligere hanc
virtutem possidet
Et dominum
Christum ...
margaritamque
quam per illam
... multa
... sapiencia ad-
quiritur, ... ad me
... et
multa mala
declinantur et
ad extremum
vita eterna acquiritur.

semivivo vel lecto. Hic est quod Amon
... rasit dimidiam barbam
... et ... vestes
eorum usque ad nates ...
[illegible]

sac multos legis per sompnia divinasse.
... Ioseph ... vidit per som-
nium quod sol luna et stelle adorabant.
Item Iudicum ... de sompnio ma-
dianite quo confortatus fuit Gede-
on. Item 2 Machabeorum ... sompnio
fide digno ... Iude Macha-
beo quod ... sompnia fide dig-
[illegible]

existimat sompna sequi hec tamen
[illegible] ab experientia hominum saluatoris
de sompno et vigilia[illegible] ubi ponitur ergo re-
rsile e dimidacio per sompna esse
naturale [illegible] i eo [illegible] liciam [illegible]
go adiuuemus quia sunt eciam per ex-
dict[illegible] augustini [illegible] sup [illegible] tempore
de sompno et vigilia [illegible] albertus in li-
bro de eisdem sompnia sumunt ori-
ginem multipliciter aliqua a corpore
humano aliqua ab aliis aliqua a cor-
poribus celestibus aliqua a spiritibus
bonis aliqua a spiritibus malis ex
parte quidem corporis ipsius hominis origi-
nantur sompnia cum[illegible] quando enim in
corpore superhabundat humiditas et cor-
pore humor flegmaticus acce-
dens ad organum fantasie [illegible]
[illegible] sompniat [illegible]
humidis sicut aquas hos quia sic est
aqua vel quod [illegible] aqua [illegible]
[illegible] humor [illegible] flegmaticus
qui descendit a capite appare-
[illegible] gustaret dulcia [illegible]
colera nimis humiditate in
[illegible] sompniat homo frequenter de in-
cendiis et [illegible] demon[illegible]
et huius [illegible] Et de naturali albertus
eundem sompnia super picem ardentem
[illegible] in ventrem
[illegible] quia in eo ha-
bundauit colera nigra unde
[illegible] colera in ma-
gna quantitate [illegible] sompnia
[illegible] signa [illegible] infir-
mitatem [illegible] et de [illegible] so-
[illegible] medica [illegible]
[illegible] infirmi
aliquando ad sompnia originantur
ex parte anime [illegible] sollicitudine
anime et cogitacio circa negocia
frequenter sompniat [illegible]
[illegible] sompnia
et hoc est maxime [illegible] flegmaticus
sompniat de [illegible]
[illegible] sompniat [illegible]
[illegible] cum [illegible] ordinatus
maxime sit sollicitus de se [illegible]

sic dicit augustinus [illegible] cum que-
dam [illegible] vigilando so-
mniat vilia in dormiendo [illegible] bo-
nitatis [illegible] honestatis in
vigilando quia [illegible] non [illegible]
[illegible] voluptatibus
in dormiendo sic docet augustinus
[illegible] eorum [illegible] ho-
nestatis [illegible] quia [illegible]
illis [illegible] dissipabuntur [illegible]
male [illegible] dormi-
enti [illegible] sompnia que causantur
in homine [illegible] corporis supercelestium
illa corpora celestia influendo
[illegible] corporibus nostris alterant
corpora nostra in sompno et tunc que-
[illegible] fantasia formare [illegible]
[illegible] et ydola conformia
[illegible] corpore a ce-
lo et sic [illegible] conformia
[illegible] sic debilitas corporum
[illegible] terre et [illegible] a cor-
poribus celestibus causantur sic
fiunt de sompno [illegible]
[illegible] sompnia ex spiritibus [illegible]
originantur in [illegible] so-
mnia a spiritibus bonis sic [illegible]
[illegible] in sompno
Joseph et angelus qui apparuit
[illegible] et in aliis locis scripture
passim [illegible] Et [illegible]
[illegible] Symonides de
quo [illegible] valerius libro [illegible]
[illegible] Symonides cum ad
litus [illegible] applicuisset
[illegible] corpus [illegible]
[illegible] ad-
monitus [illegible] per sompnium ne pro-
ximo [illegible] navigaret
et sic in terra remansit et qui inde
[illegible] naves [illegible]
[illegible] obruti
sunt [illegible] quod vita sua
[illegible] sompnio [illegible]
[illegible] ele-
[illegible]
[illegible] et durius
[illegible] constituens

qz in desertis et ignotis areis
obstruxat. hec somnii ab aliquo
spu bono sicut in recepte sacroz
pietatis symonidis. In valeri-
o a[illegible] originat in nob no
nunquam somnia a spiritibus malis
Sic pz de vxore pilati que occa-
sa die pascenes dormitat
Et multa passa fuit p visum
de xpo. demone mittente fan-
tasias et apparicoes ne p ea
ī de eoz mortem impedisset vt ma-
daret pilato viro suo d. Nich
tibi et iusto illi. multa enim pas-
sa hodie p visum ppt eum. hec
ibi. Et actum fuit vidi[illegible] so-
mnii fuisse actum qd narrat
valerius vbi supra de Cassio
parmensi huic dormienti quedam
procere magnitudinis et nigri coloris
apparuit squalidus barba et capil-
lo demisso. interrogatus p eum
quis esset respondit cacademon.
Perterritus Cassius demum tetro
visu et nomine horrendo seruos
inclamauit. venerunt qz si qz
talis habitu ad introitum cubiculi
aut exeunte vidissent. Quibus affir-
mantibus se illuc neminem acces-
sisse. iterum se quieti et somno
reddidit. Atque eadem animo eius obla-
ta est species itaque fugato somno
lumen inferri iussit pueros
qz a se discedere vetuit. Et
erat infra modicum tempus de
mandato cesaris capite punitus
est. Vnde qui d. in valerio habe-
tur nocte et supplicium capitis
quod eum octauianus afficeret.
pauca admodum tempus intercessit. Pz
ergo quod somnia sunt vno aliquando
sine alio frequenter contingunt quod so-
mnia sunt signa euentuum futurorum.
Ex his et videtur prime responsio
scilicet quod diuinacio in casu p somnia est
licita. Sed arguitur quod diuinacio li-
cita ab omnibus somniis spectanda vni-
uersaliter li. suo de somno et vigilia

vt sic distinguit sic. Quedam inquit som-
nia sunt signa aliquorum euentuum. que-
dam causa. quedam accidencia vel impertinen-
cia ad euentus futuros. Signa sunt sicut
pertinent simpliciter de humoribus coleri-
cis et fleugmaticis vel aliis somniis
eius conuenientibus. Cause sunt multi-
tudine aliquid homo ita sollicitatus circa opus
inchoatum vel inchoandum quod in
dormiendo perfecte comprehendit modum
conuenientem quo id potest consumari et
postea mox istam fantasiam producit
positum ad effectum. et tunc somnium causa
euentus futuri. Quedam vero sunt ac-
cidencia id est indiuinacia vel impertinencia
ad euentum futurum quia non sunt signa
ad aliquem euentum futurum et
neque causa aliquem euentum futurum et
ex talibus somniis nichil aliquid est
spectandum. Et probat secunda pro. Tercia
pro est quod indiligens diuinacio
per somnia est multum periculosum. hoc
tamen probat per decepciones malorum spi-
rituum que per somnia inmittuntur credibi-
tum quod per somnia prestant fidem et
ideo facilius possunt homines dimitti e.
dei somniis labi in desperacionem ad
diabolicas suggestiones. Sexto probat diui-
sitate significacionis in somniis. sicut ei
equiuoce et equaliter multa signi-
Et ideo homo applicando se ad diuina
potius re. statim decipitur hec non tota
somnia habent interpretari p consilere.
et non tota p [illegible]. hec textu e.
facile discernere. Secundo quod sic dicitur p.
sunt somnia sunt futurorum signa tamen
tamen non est neque euentus somniorum
accidere quia per p fortiores causas
impediri. sicut videtur sunt causa
plurime quod indicant et significant plu-
uia futura. et tamen ab aliquo superiori
disfigurando causa contingit pluuiam
impediri. Sexto i voluntarie
operacionibus causantis de habeat certe
alium ad aliquid faciendum et futuro
posicio ad idem non est necesse tamen
quod sic faciat sicut ei fortius consiliu
superueniente et totum mutare pote-
rit. Et ideo interpretator somniorum

divinitus
monendum quod dormientes quemus
[illegible] ab illusione immunda
[illegible] hostem insidiantem
[illegible] vigilantes [illegible] superat
[illegible] dormientes [illegible] expugnat
[illegible] magnus super
[illegible]
[illegible] malignum [illegible]
[illegible] cordibus [illegible]
passionis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] hostes [illegible]
[illegible] pollutum corpus [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] Maria

Tangit autem [illegible]
[illegible]
in [illegible]
[illegible] dominum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] allegans [illegible] ire [illegible]
[illegible] imponit [illegible]
[illegible] fumus [illegible]
de pena [illegible]
[illegible] divinum [illegible]
[illegible] autem ad [illegible] septigenti
[illegible] moriuntur
[illegible] Abiron [illegible]
ubi [illegible] pena [illegible]
[illegible] Chore filius [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] aaron [illegible] Moysen [illegible]
[illegible]
[illegible] principatum [illegible] sacerdos
et filii sacerdotes [illegible] aaron et filiis eius [illegible]
[illegible] adversarii [illegible]
[illegible] vel le
[illegible] sacerdotio
[illegible]
[illegible]
[illegible] adiungeret [illegible]
Dathan et Abiron [illegible]

[illegible] dicebat debere
[illegible] principatum [illegible]
[illegible]
[illegible] in dicta
in sequere Dathan et Abiron
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] aaron [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Moysen et aaron [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Moysen et aaron [illegible]
[illegible]
[illegible] ad aaron [illegible]
[illegible] ignem de altari
[illegible] et vade [illegible]
pone [illegible]
[illegible] aaron cum
[illegible] inter mortuos et
[illegible] deprecatus [illegible]
et plaga cessavit [illegible]
[illegible] hominum [illegible]
[illegible]
[illegible] hic autem [illegible]
[illegible] narrat [illegible]
[illegible] pena [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] dominum [illegible]
[illegible] pena [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] mortem
plaga [illegible]
[illegible]
[illegible] mortem [illegible]
[illegible] morte [illegible]
pone illam et [illegible]
[illegible]
[illegible] aaron [illegible]
[illegible] mortem [illegible]
[illegible]

^ Numeri 16 et 17 [illegible]

De oratione que [illegible] religiosis Nota secundum Thomam [illegible] questione [illegible] quod circa [illegible] sunt errores antiqui [illegible] circa orationem. Quidam enim posuerunt quod res humane non reguntur divina providentia, ex quo sequitur quod vana sit orare omnino et deum colere, et de hiis dicitur [illegible] malachie iii [illegible], vanus est qui [illegible] sunt [illegible]. Secunda opinio fuit ponentium omnia in se et rebus humanis ex necessitate contingere sive ex immutabilitate divine providencie sive ex necessitate stellarum seu ex [illegible] causarum. Et secundum hec excluditur etiam orationis utilitas. Tertia opinio fuit ponentium res quidem humanas [illegible] divina providentia et quod res non proveniunt ex necessitate, sed dicebant dispositionem divine providencie variabilem esse et quod orationibus et aliis que pertinent ad cultum dei dispositio divine prudencie mutatur, aut omnia improbantur in prima parte. Et ideo oportet sic inducere orationis utilitatem ut neque rebus hu[illegible]

tur qui primogenita egipti occi[illegible] ... [illegible]

timiama pulvis compositus ex [illegible] ... [illegible]

[illegible]

ad nos inclinaret [illegible]

Nota

divine providentie subiectis necessitatem imponamus / nec divinam dispositionem mutabilem estimemus / Ad huius quod evidentiam est considerandum quod ex divina providentia non solum disponit[ur] qui effectus fiant / sed etiam ex quibus causis / et quo ordine provenirent / Inter alias autem causas sunt etiam quorundam effectuum cause / actus humani / Unde oportet homines agere aliqua / non ut per actus suos divinam dispositionem immutent / sed ut per actus suos impleant quosdam effectus / per sibi ordinem a deo dispositum / Et idem est etiam in naturalibus causis / Exemplum disponit deus dare homini fructum agri sui / et per hunc ordinem ut si cultivetur diligenter et sic / oportet hominem colere agrum / et sic ut impleat effectum illum secundum ordinem datum a deo / Et sic etiam est de oratione / Non enim oramus ut divinam dispositionem immutemus / sed ut impetremus quod deus disponit per orationes sanctorum esse implendum / Et hoc est quod dicit:

ad deum levare ut magis voluntate
suo beneplacito conformaret. Et hoc
ptolemaeus declarat [illegible]
[illegible] duobus [illegible]
in ymaginem unam cathenam
[illegible] de celo pendentem et nos a-
[illegible] ad nos
illam [illegible] descende-
[illegible] ad terram [illegible]

[illegible]

ad [illegible] et eodem

alueos ad largitorem [illegible]
[illegible] Oratio magis
[illegible]
dicunt gramatici [illegible]
[illegible]

[illegible]

la [illegible] Nam sine corporibus

et naue [illegible]

atque psalterium

Gregorius in primo libro dialogorum et habetur xiij. q. iiij. Obtinere sancti que [illegible] viri orando efficiunt ita predestinata sunt ut eorum precibus obtineantur. Nam et ipsa eterni regni predestinatio ita est ab omnipotenti deo disposita ut ad hoc electi ex labore perveniant ut ipsi orando mereantur accipere quod eis omnipotens deus ante secula disposuit. Volt deus nos orare propter quod frequenter ad hoc invitat propter nostram utilitatem. Primo vult ut accipiamus quandam cum eo fiducialitatem recurrendi ad eum. Unde considera quanta tibi concessa est felicitas quanta collata gratia orationibus fabulari cum deo, cum Christo miscere colloquia, optare quod velis, quod desideras postulare. Secundo ut cognoscamus in nobis humilitatem, ut recognoscamus eum esse auctorem bonorum, in quibus eius auxilio indigemus. Psalmus Ad te levavi etc. Ecce sicut oculi servorum etc. Tertio ut augeamus in nobis fervorem et caritatem. Nam devote orando cum cogitat de deo, magis ac magis gustatur bonitas eius et per consequens magis diligitur etc.

sine tpe tendit ad esse hemg
go no he ubu p mea oron sor
ma dl Sz ut ihc h no ubu
oioda cogitas ondit restat
vide quod e qd ? no h hnc
ubo supp tn r ddit et quod no
ab ? ? rcipit Re
[illegible]

et

[illegible]

maria

[illegible]

ihc

[illegible]

Soluitur omnis veritas professio manifestans divinae qua fideles faciunt, frequenter orando
non solum corde sed ore, ut in ps. et hy. deum laudando, benedicendo, gratias agendo, invocando, adorando
debito modo, ore sonando, sive laetaniis, sive in institucionum verbis sacrificium ait, sequens
deus verus est ut ipse confessus est. Hymnus igitur colendi vitus est ex ore nisi ? ad deum directa
laudacio. Caveat tamen ut ipsa sit deo accepta, et humilitate et timore et devocione magna opus est,
ne quis forte integritatis et innocenciae fiducia gerens, tumoris et arrogancie crimine incurrat
eo confracto gratiam virtutis amittat, sed ut sit deo cara, omni malicia careat, misericordiam dei
? implorat, nichil aliud preter ? ? sensus veniam. Et quid enim ei boni venit, gratias
agat. Et quid mali satisfaciat, et id sibi ob peccata sua evenisse fateatur. Et in ? ?
in mal. gratias agat, in bonis satisfaciat. Nec tamen hoc in templo putet esse faciendum,
sed et domi, et in ipso cubili secum habeat deum in corde suo, cum ipse est templum dei

nec ipa sint totaliter a regimie ab
soluta. Et ete rapitur a vbo
Et no inueta tn inere quoda
adulbio Est ei adlibiti ad
iuncto vbi sicut feet dormiet adlibitum
e pronomie q adiectiu vbo sicut
eius explanat atque implet Et sic
nomen sicut ubi explanat atque
implent eius voluntatem sicut ait
sanctus Johannes euangelista Dicit
Et vocat vbum ita Johannes pet di
ci adlibitum Erat ut exponens
in de qui misit Johannes regina
mulier sicut de Esther erat filia
tuus ldomde de discipulo Ecce
mater tua Et ex illa hora accepit
eam discipulus in sua Notate de
modo loquendi Ecce mater tua Ecce
filius tuus Potuit dixisse
iste filius tuus sit et ista sit
mater tua Ideo est adlibitum in
modo quod regit nomen casum
hec adlibitum erat vel en quod idem
est Volunt quod hec regina
liberat mortem vnde ago adlibio
Sic hec adlibio erat Insignia q
habitura nec demonstratiue
a vobis cum propria sine te
Johannes adlibitor leguntur Dicit
hemg non et vbi Theod
etiam est quod ordo est miserere
legatio Bonaug sup joh o lxv
ordinis prime magis a Deo et
valent fideles homines manda
tu pacit et illuc peruenit
quod tribuunt quod pertinet sicut ad pre
gnitet ordinis consulentibus
prudentia quid reddendo pre
mea iam autem trespassat sine
ordinis prior sacerdotalis ordo et
feminine quia possit et dubium
consistens sit posset ad sufficit
discernentes quod proprio esset
efficacior quia gratia et tales
est denique quod ecclesia gratia in re vel
ta ordo quia feminini Et ideo pre
cia prestantia nobilior et sin
tima et regina quod vtalis

quia ita clericus efficacior est ad
satisfactionem quam feminini vel ordo
deinde sine carnis patribus Celt enim
clerica virtute feminini et ordinis
dupliciter videtur primo quia clericus constituit
autem cum dat debitorem ad ora
dum et remunerandum pro quo dedit Secundo
clericus est oblatio Sta de quoniam
ordinis hec dicitur quia feminini
instituit per clericum ideo exteriora quia
ad corporis sustentationem ordinantur
diminuuntur Vero quia feminini
i virtute illa ex tempo mittens
in deum debitarum corporis pauti
fere et feminini Et ideo non ista
linq e feminini et clerica magis
Ordo et medium Ex eo ord est
reddimus in sacrificium debite
autem ordo est precepto et delegate
quia quantum ad ministros actus quod
ex precepto et statuto ecclesie ad
hoc ab canonicis obligatur vnde
triare vo ad deum Quod ei hoc te
salute sua penitere qui sit ad
lauder sed Et ideo orare
in tali vel comitia et de iure
nace et i ducunt ad tenn prep
tu prime tabule fancindo et
de sabbati sanctificacione Quia
vero clericus letye in scriptura ex
statuit Canonum debet fiat
lucrum qui tenet diuina offensa
metaphe ut sunt pro illo ora
tibi sua in decetz consequentur
Est ergo ordo est quod reddimus quia
Ne a nobis exigit et reddi fa
et cetera Affer mihi
tamque bonum et reddere
clerus laborum morum vnde ordines
deuotas Cuius ut debitus
pagus sectionem adhuc ac
tenens hec datur nobis de quo re

Visit ut thas etiam in
virtute corporis et anima
tua potentia sicut de bo
illius qui crescebat sollicite

= humane ex patre et prestantia
gnescens Cui et ita deuat

= Juramenta

caliga

magna

cadentes sup alterutrum mortuum in
testimonium aperuit impetum et di
visit illa que ad vivos ducebat
viam. pugna tractu de forma
quam summus pontifex aaron obs
ervavit in sedando divinam offensam
contra populum ad supplicandum. In hac p
te pre ter eius sonat placandi divin
contra ad similitudinem allegacionis al
legatur ad aaron pro populo supplica
re pstendo et antiqua dei ad po
pulum indicavit vel hominem sic hic
fecerat. quomodo tabernacula et
pacta que servare prohibuit eam. nec
sit modo aliquis veniens munus
offerens remittendo. Dum ergo fuit
inter ista sua post quem quomodo aaro
adeptus est victoriam cum divina of
fensio allegatur et ponit eius
victorie explanationem. Et ps ibi
Cum iam acervatim cadentes. Et
primo ponit quid expediat ad ... debat
statum et reditum. Et tangit id quod
victoriam expediebat. Et ps ibi
Et verbo illum qui se vexabat. Con
tra ad dictum statum potest in alio
modo sic. per viam virtutis corporis
unum inire vel fortassis unum ex pe
llendo quod iam credebat. vindicet
ipso diro aaron sic dicit aut
turbas non virtute corporis nec ar
matura potentie turbavit populi peste
ros turbavit populum sed spiritu
tum virtute corporis sic Sanson
philisteos interfecit nec arma
tura potentie sed verbo pie orationis
Illum qui se vexabat .i. ad illum puni
entem populum sicut ... plaga
incedens cessans sit. Et notandum
quod vexatorem populi dicit sua sumpsit
nos bonum plati ... quod
ministrare est ad infirmos
dimoniis et verbum eorum de
venit amonachinos ut ex eo
ta continent in tabernacula pa
trum a primis locis sancti pa
trum et testamenta quando dabat.
Consequenter istius plage ponit

explanationem ibi Cum enim iam acer
vatim .i. per acervos cadentes sup al
terutrum .i. unus sup alium mortui in
igne eos comedente. aaron in
stetit inter vivos et mortuos. oppo
nens se quasi murum pro viventibus contra
ignem. et amputavit impetum ignis
populum incedentem. Et amputatio
sua glossa ubi est originis. Dicitur ut
hic dicitur Nichil poterat homo pu
re orantis. Et divisit illa via que
ducebat ad vivos. et divisit
flammam incedentem usque ad vivos sed
ipse pius vox divina inter ad flamma
ipsius fluxerat. Et ... iste contin
uabat populum consumebatur oratio
ipsa igitur libidinose luxuriis
... viget populum
insurgens homines continue mittit
vestigium seminat quod pastoris est
plantavit iis aaron et consideret
dilectus quod sit ille que sit iam correpti per
petrum. Et que sunt adhuc inermes
et incedentes nec malum cum
malorum ut contagium aliorum ad
petrum trahat. Et ponat se pla
gam medium inter eos sicut vigilanti
custodia dividat viam que ex ne
ia vivos attingat .i. ne inno
centes a corrupti et iam mortuis
incedant. Notandum i. Vincit turbas
quia septem sunt vicia capitalia que
nos turbant et que bellando tenent
cum vincere per vitii dona spiritus sancti
per que septupliciter victoria septi
formia nobis et apostolum prima pro
mittitur. Et significatur de hoc vii vi
cia capitalia per vii gentes pestife
ras quas expugnaverunt et vicerunt
filii israel sub iudicibus continetur
Cum quibus dimicant continue in
eis exponere filios israel sicut
hic ... habuerunt ista
vocabula .i. cetheus.
amorreus. ... ceheus.
cananeus. iebuseus. et phere
seus. Et eius dicit hec deuter.
Serpens coloni civitatis mepst

Na Sept. vicia capitalia per vii gentes

z sigt supbia q primu agelu d celo z ada p padis colonu d padiso eieat / Tad dz vicc qlibz nrm p domu tionis z r promissioz q seq q po Apok z q vicerit facia illu coluna i teplo dei mei / Colune est fornt supportare qd est suppatu ltr gdito sepbi e mctf tolare qd est suppositu qr mitur ee sup aliod no sb aliis / Et ideo illu q vicerit supbia facit eu ds co lunam / Amorleus mtp aadu ms vel clara loqns z sit inui dia q totq e felltz in vi sey q mese sp e aduiany z sit clara dissilitre / qd d Aug mt l z de abhs c z sup Abrahe e aial qd q nitz oim aialiu aliorz h fel i amie / sic fell hois i coloe z dattaavi z sevo inmis / h at sit inuidia q fel i anne gerit qr q aiat i addiuendiaz offensionis gn tit ln audio sto ar etiama Pector fellc virtus ligua sit ffusa veneo / Esto abest nisi iuisq nisi qua [illegible] dolois / Isti ambri q loquitz e p de hig mella q ho adulat pro [illegible] na sine gtinga z dulce sa puo [illegible] z vpassi [illegible] tu z sic vincedo gseq promissi oz q po Apok z vinceti dabo mana absconditu / Tempe [illegible] quem z intp lapides colligeu figuat ar yocundiu r ixogu / sic collig petras offensionis z lapides sandali ut i illudigio ia ceat q plum / Sic semei egdi ebat z mittebat lapides z dd vez z Re 16 / Istud vide das pe domu gsili / secundo i gsilia d pace z tolerantia iniuriaz h Ma z y ego at dico vob nolite resiste malo / Sz si qs te percusserit i vna maxilla pbe ei z altam / Et tu victor petimus

erit d promissione sua Apok z q vicerit no ledet a morte scda / i a pena infriali / Tercius pplq vincedo le ethius q i mtp [illegible] stupor vel formido z sit accid az h fa libiz stupidu z for midatu opa virtuosa / Iste vi cendo e p domu fortitudis qo Hg se ar fortitudo in scolo est celme vincere / gpis vo luptatib qive / dulce ne vite pos econ qive / hq mdi aspa p eius s qive / posperitas bladimeta cotive / Adulsitas metu contepne / Audaciam superbie fortitudo ar mu dana e victoria sn cessatione i gppi z flagella collocit in se sibi pspritate ab adre ipali h e adiuste gnutia / ad idane glaz celestem desidero vite pie ne / malinola aegmda te que / bonor vita no spliq [illegible] ac morbz sz est [illegible] qive i [illegible] pe gdic [illegible] inquietate sz [illegible] desidio pe nitatie placuo victori hung ethei primu q dignu pmitti Apok z q vicerit dabo ei se dere mecu in trono / Quintus [illegible] devincedo est cama [illegible] q mtp possessor vel magnitor z [illegible] sine cupidita q p [illegible] possessions in gnna a [illegible] vel angat vn Aug d' vbis dni ser lxui s z sic e ista auiditas ecupiscia qu sic belue habent [illegible] raptus qn esurint [illegible] pdat eu sunt sanitate / Insaciabiles [illegible] aua ditu / qr [illegible] z miquam sana [illegible] timet [illegible] hoiez vere / nec pta [illegible] nu qz agnoscit / nec [illegible] obte par / nec dum bo fide observat / vidua opprimit / pupillu inva dit / libe [illegible] in mat tasonn [illegible] / [illegible] mortu

Pp i iij

Fumus enim est pulvis de radicibus arborum attritus [illegible] qui odoratus terram purgit et ad [illegible] [illegible] pervenit et est materia putrefacta [illegible] infirmitas [illegible] pulvis et [illegible] [illegible] [illegible]

inique occupat. hoc autem fit qui tempore non moritur. Nye [illegible] [illegible] insania amittit vinum [illegible] mortem acquirit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] continens vincitur [illegible] pro homine [illegible] monet [illegible] tenendum pauperibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] paulus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] insidiat agmen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hostes inhibuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valuit [illegible] [illegible] pauperis [illegible] gula [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et sic vincetur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vite [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] gula [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vigilat [illegible] [illegible] carnes Et [illegible] vigilia et colera [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] colera [illegible] vomitu.

In fruinitas et infirmitas [illegible] [illegible] et fruinitas [illegible] [illegible] [illegible] ubi [illegible] sapit [illegible] infirmitas [illegible] fruinitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] animus [illegible] [illegible] infirmitas [illegible] [illegible] [illegible]

et tortura [illegible] torsio [illegible] hoc autem fit gula [illegible] infirmitas [illegible] autem infirmitas [illegible] [illegible] [illegible] tempore est enim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infirmitas [illegible] sine fine [illegible] sine [illegible] pena eterna [illegible] victor [illegible] Victor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corpus.

Stra [illegible]

nec armatura potentie sed illu
qui se vexabat verbo subiecit. Ar-
ma enim milicie nostre non sunt
carnalia ut dicit apostolus 2 Cor x.
Sed potentia deo id est fortia per deum ad
virtutibus quibus leviathan in medium
[illegible] corporis arcus pugn-
dum est [illegible] 28 maior [illegible]
ne [illegible] Job 38. posui ve-
ctem et ostia et dixi hucusque ve-
nies. [illegible] per ostia nisi virtutes
quid per vectem nisi robur caritatem
[illegible]. Hec itaque ostia fortiter
[illegible] mala [illegible] dissi-
pat si [illegible] impelles nisi eas ex
[illegible] caritas a
stringat [illegible]. Facile autem
[illegible] bona [illegible] cordis re-
[illegible] destruuntur nisi ob inti-
[illegible] fixa caritate solidentur [illegible]
et paulus [illegible] predicatoribus
[illegible] ostia cordis [illegible]
[illegible] [illegible] illico [illegible]
ostijs [illegible] robur vectis adiun-
[illegible] super omnia autem [illegible] caritatem
[illegible] [illegible] vinculum perfectionis
[illegible] perfectionis [illegible] caritas
[illegible] [illegible] bonum quod agi-
[illegible] ne perat [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] inveniunt [illegible] armes [illegible]
ac [illegible] [illegible] [illegible]
tacionis [illegible] ei minus [illegible]
suggesserit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ostijs [illegible] vecte in-
[illegible] [illegible]
c 21 [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ma-
[illegible] [illegible] per obsessam claustra
[illegible] [illegible] verbo [illegible]
[illegible] virtutum illum qui se vexabat
subiecit [illegible] victoria
[illegible] ostium virtute divina
[illegible] [illegible] infra
[illegible] [illegible] fortasse in occulto

excasspat. Sed ne quis superna p
da [illegible] ostium [illegible]
[illegible] ne usque ad vo-
[illegible] quod in simul [illegible]
[illegible] [illegible] Aut [illegible]
[illegible] cogitacionibus accedunt
Sed ne superna iudicia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] membra
[illegible] ne usque ad corrumpen-
[illegible] [illegible] cordis
[illegible] [illegible] Sed ne [illegible]
regno [illegible] [illegible] clau-
stra [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ope [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Sed ne vera [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Job [illegible] Posui vectem et ostia
et dixi hucusque venies et non
procedes amplius [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] statua
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Sed [illegible]
deliberacioni [illegible] [illegible]
[illegible] Job ne [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] audiat [illegible] ostijs
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fluctus
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cordis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

(marginal notes: deo id est / per deum; Nisi [illegible]; [illegible]; tolerat; [illegible]; [illegible])

A nasus dicitur nastale nastalis cingulum ut fibula quod [illegible] stringit pallium circa collum [illegible] diminutivum nastulus li

In veste poderis quam habebat totus erat orbis terrarum et parentum magnalia in quattuor ordinibus lapidum erant sculpta et magnificentia tua in diademate capitis illius sculpta erat [illegible]

[illegible]

et retro ne tempore appareret. Assuta erat vitta [illegible] scapulas illic inde nastulis astringebatur. Habebat etiam sollempnis tunica [illegible]

[illegible]

unumque in speculo hystoriali

Jacinctus est quidam flos purpureus et est quidam lapis et est [illegible]

Capitium est ubi tunica ut alterius de capitio capitis

[illegible]

Ita scribitur in libro hebreorum tetragrammaton ioth he vau he ioth quod interpretatur principium iste est ioth id est principium, passio ista e pater secundum iste, interpretatur filium vau qui [illegible] est spiritus sanctus qui est nexus utriusque

Traditur autem in rationali pontificis fuisse lapidem quem magnitudine duarum digitorum [illegible] in quo et in [illegible] ... sardonica ... placabat ... in dextro humero ... facilius deus placabat ... ad placandum deum ... fulgor in lapidibus ... assit ... sardonice ... adesse ... recessisse ...

q pendebat i fronte pontific
& dyadema i cidari vel mi
tre fuit inserta et sic stat to
tum p pres. consequenter audit
quia fuit [illegible] angelis
davon sic induto eum dixit. hic
ac cepit q erat hys ac signi
p q illi inscribebantur vel signi
bant p vestes sacerdotes et sp
angelis sub boni sine malis
q dominabatur populo dei ex ti
muit. nō timore q e passio
s timore q e reverencie et hic
[illegible] tradunt angeli boni quod
fuit q iste cedat et ad hono
reverentiam prime cessavit. Exem
plum sola [illegible] vel suffragia
tribui [illegible] di [illegible] in
dicat qui videt [illegible]
subito [illegible] supra erat
[illegible] scalis [illegible]
[illegible] tabulis [illegible]
[illegible] proprie [illegible]
[illegible] vos [illegible]
[illegible] addidit [illegible]
[illegible] clauditur [illegible]
sic [illegible] in qua [illegible]
sic et [illegible] illud q [illegible]
dicit [illegible] ille [illegible]
[illegible] doctrina [illegible]
dz iste [illegible] ornamento spoliare
[illegible] & dyademate [illegible]
pedes in pectore [illegible]
corpe & dyadema [illegible]
pedis siquidem [illegible]
[illegible] & [illegible]
[illegible] cum [illegible]
ornamentu [illegible]
[illegible] pedes [illegible]
[illegible] ut [illegible] totum corpus a mon
[illegible] & imple
[illegible]
[illegible] cuius pedes sic
[illegible] achilles [illegible]
achilles achilles [illegible]
i aqua stigis i aque cuiusdam
fluvii infernalis totum ad totum
corpus excepto talo. Et ideo

Achilles. vulnerabilis nō fuit p
totum corpus nisi dumtaxat i talo.
Ex quo [illegible] posuere
ne & [illegible]
pet a parvo [illegible] talo [illegible]
[illegible] Et q [illegible] simula
cro Appollinis [illegible]
[illegible] Appolline
telum [illegible] Achil
les [illegible] est
iste [illegible] talo adhe
rens & ad [illegible]
[illegible] orpheus pri
[illegible] libidinis dixit
esse i talo Achilles & hos per
[illegible] intinxit
[illegible] aqua stigis [illegible]
[illegible] [illegible]
talum nō intinxit [illegible]
eum [illegible] fuit
[illegible] libidinis [illegible]
[illegible] sic
[illegible]
[illegible] nō possit
[illegible] deus [illegible]
Et ideo [illegible]
sine [illegible] e a
[illegible] & sic [illegible]
pe [illegible]
[illegible] q e [illegible]
[illegible] illa
[illegible] illa [illegible] pedis hominis
[illegible] grime [illegible]
[illegible] grimaldi
[illegible] thamar erat in
[illegible] talari. hec erat
[illegible] filie regis [illegible] vestibus
[illegible]
[illegible] vendale [illegible]
[illegible] doctrina
[illegible] principal
[illegible] posse [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] dicit
[illegible]
voluntate [illegible]
[illegible] sunt [illegible] re
docet [illegible] ac utrumque

cu posse no vult facere mysterie
morte ho laboral ... in ... ein
recedendi a deo fastidiu doct.
ne e cu no appetit id qd ana
sp esurit q dca diligit d isto
... ornatu
... amen ... pdens doctrina
Tm ornatu ... ... mdu
ere ... ... diadema
... diadema ...
... regale ... sola ...
... dividit ... filios ...
... filios regni ...
... que ...

[illegible]

nrarum omnia sunt illis diuisorum tor
mentorum quia quod in terra pati debat
et tunc timebat. fugere sibi agebat
d aqua et alias pro ora possibilia
sunt apud te impossibile est tu sciat
a me sic et sicut in agonia in
sudor eius est sicut gutte sanguinis
et tunc a deo confortatus et suorum
apprimorum passione deuicta aut
vincam non sicut ego volo sed non
ut tamen in spiritu tuo pater sic
sic primum [illegible] spiritu desiderat
fiat voluntas tua et tunc
[illegible] pena penitentie infinite
et dyabolum [illegible]
[illegible] suos de morte liberauit
et se et suos fideles sunt laudabiles
triumphat [illegible] quorum
eius victoria passus mediator
viuit possidebunt finaliter bea
[illegible] prius [illegible]. Capitulum

Impiis autem usque ad nouissimum sine misericordia ira superuenit. Prosequitur de [illegible] supra in [illegible]
[illegible] et promisisset [illegible]
duceret et [illegible] sollicitudine
dimisisset illos [illegible] eos
[illegible] adhuc enim inter
[illegible] dolorem et deplo
rantes ad monumenta mor
tuorum aliam sibi assumpserunt co
gitationem [illegible] et quos roga
tos [illegible] hos tamquam fu
gitiuos persequebantur [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] gubernacula [illegible]
[illegible] ex [illegible] progenitorum
[illegible] egipto [illegible] hic [illegible]
[illegible] sapientie [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] ascribere
[illegible] duobus
agit [illegible] nec [illegible]
[illegible] et [illegible]
illatum egiptiis usque ad finem
libri. Circa primum duo facit. Quia primo
agit de [illegible] multiplici et

de vehementi malicia. Secundo de
pene eorum conuenienti iusticia. Ibi
Ibi ducebat enim eos. Circa primum
tria dicit. Primo enim narrat quod isti
impii a deo [illegible] puniebantur
[illegible] malorum [illegible]
[illegible] absconditum. Secundo [illegible]
[illegible] [illegible] vel [illegible]
[illegible]. Tertio prosequebatur [illegible]
[illegible] dicit ergo primo
sic impiis autem usque ad nouissimam iram
superuenit sine misericordia quia de hebrei
rebelles [illegible] immutatis cor
dium [illegible] sunt [illegible]
[illegible] hoc [illegible]
[illegible] ille [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] egiptiis [illegible]
tibi [illegible] intrare [illegible]
sine [illegible] absque ullo remedio
usque ad nouissimam iram [illegible]
illa superuenit usque ad nouis
simam [illegible] [illegible] de illa
submersione liberatus est. Ira su
peruenit eis a deo [illegible] quod
sustinere non posset [illegible]
[illegible] in [illegible] impiorum
[illegible] [illegible] prosequebat
[illegible] penitentiam [illegible] corrigent
et a deo [illegible] prosequebantur
[illegible] [illegible]
obstinati et a deo [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] deuenissent
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] malicia [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] decimam plagam [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ad
[illegible] [illegible]
[illegible] eos [illegible]

nouissimi

Exo[d]. Et tn istono obstate
stati displicuit eis q[uod] eos per
misisset recede[re] et tam[en] fugiti
nos p[er]sequebant[ur]. H[oc] g[ra]to s[imu]l tas
z modestatia d[e] p[ro]posito suo. ag
g[ra]uat malicia eo[rum]. Ite q[ui] ita
vecerunt cu[m] adhuc essent dam
pati cu[m] luctu & planctu mor
tuor[um] suor[um] vadunt ad q[ua]nda[m]
malicia[m] & iniuria[m] sua[m] eb[ri]os
insequendo & volendo eos duo[m]
re[m] prius eorum malicia[m]
m[em]orati [illegible] eos d[e] bene
actis [illegible] penitent[er]
[illegible] eos [illegible]
[illegible] q[ui] [illegible]
eos [illegible] p[ro] malos [illegible]
[illegible] paulti[m] q[uo]n[iam] cu[m] ipi egypti
[illegible] ad eos & ad [illegible]
[illegible] permisissent [illegible]
[illegible] ut [illegible] ducint
[illegible] ducint egypti [illegible]
mis[er]os [illegible] mal[e] [illegible]
eu[m] mag[na] sollicitudine dimississent
[illegible] ebreos [illegible] illos
acto [illegible] sic egyptii de
bono penite[n]tes [illegible] sunt non
nulli mali religiosi [illegible] statu[m]
p[ro]fessionis penitent[es] ad q[ue]m sunt
p[ro]fessione obligati [illegible]
[illegible] [illegible] penitent[es]
[illegible]
[illegible] egypti adhuc
[illegible]
[illegible] luctu [illegible] filior[um]
[illegible] & [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
h[oc] p[ro] qua[m] [illegible]
[illegible] q[ui] rogabat peccata
h[ec] ecc[lesi]e de egypto [illegible]
ta[m]q[uam] fugitivos [illegible] suo
p[er]sequebant[ur] [illegible]
[illegible] eos pharaonis [illegible]
egypti & [illegible] filios
[illegible] sic una
ita [illegible] [illegible] notandu[m]

q[uod] ira dei [illegible] q[ua]n[do] [illegible]
[illegible] vindicta[m] [illegible] Et h[ec] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ira ei [illegible] declinat venia[m]
[illegible] debebit [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] dei [illegible]
[illegible] declinat venia[m] [illegible]
[illegible]
absconde[re] ut [illegible] vel
[illegible] dei nec loco
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] nomi[n]e [illegible]
[illegible] malicia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] tyrannis [illegible]
[illegible] p[ro]tate [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] tyrann[us] [illegible]
[illegible]
[illegible] & [illegible]
& [illegible] armis [illegible]
[illegible] terre [illegible]
[illegible] tyrannos [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
te hominib[us] & [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
vt ira [illegible] possit [illegible]
[illegible] no[n] possumus
[illegible] facere impote[n]tes [illegible] nec

No[ta]

appetendo qd ipe pt aqre. In c
pmme[illegible]do qd pt insce. Illam
bruie cra pt hie na appetig
t in [illegible] quam pt insce nat
abhorregg. Omis em hoies ben
esse volunt. Id q vnu ardens
sb aore appetut. sic dicit
aug 12 de ciuitate c. 17. d q
nos possum velle misei esse.
ergo no restat aliud nisi ima
volutas reple. ergo sine appe
tig qd sm se expleri neqt illus
qm glo idc di est. quod de
clinat eps in digite. Vnd valerius
li. 6 ex Lento gradu ad vindictam
sui procedit ira diuina tarditatem q supplicy
grauitate compensat. Vnde
hec eo li. qualis medebat erat
destrcca ira dei. fertur de qdam cui
tate q bellicis pmus lacessita
misit ad quandam principem sine
sui iudice et ut eum cum exercitu
in [illegible] exposuit ad fertilitatem
ciuitatis i. dicens et fossatis [illegible]
alle remisit. Eius mox ciui
tas [illegible] suppeditata ita q
ira dei sup illa descendit nequaquam
et si ita est liberis veniat et non
defendat. Dei aute pr parat
venia. Non ira dei pcipitanda aut
dea. In qda cr pdiu anglia
q Rothfordya vocatur de quo
se blada quadam de essentia pull
[illegible] euacerat. Et eciam hoc
quanta tpe messis [illegible]
[illegible] magna multitudine q to
tu hoc bladum paluerum [illegible]
sit q vix inspici qinque
via vnu quarterum inuenire
hoies vero illius patrie conuersi de
inspicere ceperunt et dixerunt inspicie
bat quales erant. q multis pmis
[illegible] viderat prouenire et eas
[illegible] depictas in alis sui
In vna ala scriptum erat ira.
In alia dei. et mali tu esset
[illegible] demerita ppli vindictam di
ui magis fuisse. Iuxta illud et iudic 12

Remaneret turd[illegible] et messuerit
spinas. hereditatem acceperit et non
eis pderit. Confudemini a fructibus
vris pp ira furoris dni. Et ita
quia ira est pp plures [illegible]
vnius [illegible] pp em vni ppe
malicia dns equaliter flagellat
vnum totam multitudinem. Exemplum Iudic xx.
q tota domus Abimelech fue
rit fra[illegible] sunt pp demitu abi
melech. Et tota ppha isrl pro
pecto. Achor punita e Vnd Iosue.
Non poteris stare coram inimicis tuis
donec deleatur ex te q hoc conmisit
scelus. dixit dns ad Iosue pp
solum Achor sacrilegium. Legitur
Iosue de [illegible] filios
isrl cap xxij vos hodie deum
dereliquistis et cras in vniuersum isrl
ira dei deseuiet. Et infra Nonne
Achor filius zare p[illegible] ma
datum dni et sup oes pplm isrl
ira eius incubuit. Deinde ei pauit
vnius hominis p pecto alius populus.
sed non eternaliter. Secundo dico q ira
dei e qr non mitigatur si [illegible]
ira eius leonis qui non rapit imple
tur. pstrato em hoste pcedit
iuxta id parcere pstratis scit nobis
lis ira leonis. Legitur et non ita
sit ira dei [illegible] lle ira
leonis diuina. sap. et ne memeris
inimici mei in ipma [illegible]
offensa[illegible] replam. Vnde
in psalmo cz. Dixit dns ad dnm
meum. conquassabit capita in humilitate
non dispar [illegible]. Tercio.
Vnd [illegible] e q nullus ire
dei resistere vt non scribit. mag
ens. hoc valde q ire dei nul
lus resistere possit. Vnd mikos
medigis siptu [illegible]
obuiasse. [illegible] resistere
obuiasse. Quia non ire dei[illegible]
resistit et p cadere ppls et exercitus
vir sup[illegible] penitenti[illegible]
[illegible] sine [illegible] resistit
d[illegible] remittere illi hanc noxam

Vnde dicit Iob 9
deus cuius resiste
re nemo pt
sub quo curuat
qui portant orbem
[illegible]

aliogn dele me de libro quem scripsisti Exo 32. Anno ire dei aaron restitit cum inter viventes et mortuos turibulum suspendit atque ariam adulsionis ignis incensi fumo sepalt. Num 16. Anno phinees ire dei restitit qui luxuriantes cum alienigenis ipso coitu tradit zelum suum divine indignacioni obtulit et fundere gladio placauit. Num 25. Anno ad ire dei restitit qui anno ferienti se offensis placauerit gratiam ipso suscepto excepto 2 Reg ult. Anno helias ire dei restitit qui longo iam tempore terra arente se ducetatis de celo pluuias detulit. 3 Reg 18. Anno de ira diuine ulcio posse resistere de qua sepe in libris resistisse et euidentibus damnatur. Ex preca vincit. Anno Job asserit quod deus ire nemo resistere potest sub quo curuantur qui portant orbem. Job. Anno ex illorum parem. Samuel et viri quorum ire dei nemo resistere potest et viri quorum simili saepe restiterunt. Declaratur. Anno ergo Jeronimus clemensque ire dei obuiat ab ipso accipitur ut quod impetu percussionis sue opponat atque ut ita dicam cum ipso pro regione. Contra ipsum deus qui dicit vult sibi opponi secundum quod deo pro adhuc penitentibus sua foret obtineri. Intuens gratia irascitur fouet et fauente instet erat ergo qui adulator extinus tolerat portat quod sordium detestatum qua aspicitur et velut volenti imponi quod ab ipso ut sit ab medicina impetus magistratum Dominus ut cessat furor neque eorum et deleat eos et faciam te in gentem magnam dixit et suus dicit dimitte me nisi deprecari ausus presumpsisti aperte dicit persuasione quantum apud me valeat et agnosce quantum apud me valeas qui obtinere poteris quod ipso pro populo exoraris ad quod innuens Augustinus tam venia soluta testatur cum non fuerit indigno populo ut ita dixeri me dimitte non fouet hac oratio humana non tenet. Et se vidisse cuius deprecacio obtinet. Ad samuel dicit hic ab in me ut hic ergo dispone hic est enim qui conuertit hic contraria populi plebis apud deum sunt. Populus tersit dicit se obiecit obtulit diuine ira hodie vim placauit ad petram orech venit et pro ad exhibicionem diffidens et populo infirmitate in quantum dividit non potuit et sepe hac re asperitate populi desideris exultacione vi et diffideret blasphemiis iracundia et populi a semper peccatum praeualuit qui hac voluntate sonat a populo auertit. Hinc dauid qui dispensauit plebem pernociosi angeli gladium pro ea opposuit. Plus plorat et eiulat in medio pedibus filium suum et quaerens perdere suis lamentis ad plorandum propter iram dei nequaquam valuit pro semper in tempore hic helias ut sic ipso prophetus apud qui de diuina animaduersione gerebat quod deo zelo apud eum indignatio vi dei exercitus per desertum fugit. 3 Reg 19. Et per eum tempore in felici fortitudine et fundens dei placauit alios per intercessionem. Ire laudis dei et rex ista valet qui ipse et venisse superiori ut te vult valet qui se ad clausum extrauit et impetrat quod cessat sunditur non aspiciat hinc ego ab ira dei et ipsum ego non vocat pro ipso hec et ne aspiciat per eos laudet et orent qui non exaudiam te in tempore clamoris eorum ad me. Et infra Jere 14.

steterit moyses et aaron et samuel coram me non est anima mea ad populum istum. ananie (?) qui veri[...] [...] reliquit tot antiquorum [...] ad effundendum prece[s] [...] samuel [...] [illegible]

[illegible]

Ducebat enim illos ad hunc finem digna necessitas. et horum que acciderant commemorationem amittebant. ut que deerant tormentis repleret punicio. Et populus tuus quidem mirabiliter transiret illi autem novam mortem invenirent. [...] [illegible]

[illegible]

Dimensio (marginal note)

Tederunt (marginal note)

stabs ex utraque parte sic murus et
cum omnes ingressi fuissent et filii
Israel littora attigissent diffudit
se mare et omnes egyptios con-
fudit Chorat loquitur sic frequen-
ter accidit quod id quod animam [illegible]
nis in principio est causa confusionis in
finali termino [illegible] quoque
homini in principio favorabiliter tribuit
de divitias et honores donec
fuit perfecte multiplicatus [illegible]
et [illegible]tudinibus et superbia se
elavit et quam tunc credit se esse
in optimo statu et [illegible] subito
dignitates commonet [illegible]
[illegible] en[illegible] [illegible]
[illegible] vos dum alleviabent [illegible]
et ducebat eos [illegible]

Nota

[illegible] quatuor modis homines
male ducuntur [illegible]
ducuntur [illegible]
[illegible] hujus [illegible]
[illegible] honestiter [illegible]
[illegible] delectabile [illegible]
hic ducti fuerunt ille [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

A [illegible]

Et sic ora[illegible] [illegible] est
dei sapiencie per consilio ingre[illegible]
[illegible] ad [illegible] spiritus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] voluntariam mortem [illegible]
[illegible] voluntaryum [illegible] mor-
tificare quia non [illegible]
[illegible] non habet Et hoc est
quod dicitur ad Ro. 8. [illegible] carnem
vivitis moriemini [illegible]
[illegible] mortificaveritis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

2°

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

vult dicere quod homo videat cui det
bona sua. Illud bonum est ethicum
et ad virtutem moralem pertinens
ad quidditatem eius pertinet, scilicet liberalitatem
scilicet videre cui homo det et propter quid ad
amicitiam ad [illegible] est gen
eius. hoc est ethicum. [illegible]
[illegible] vel [illegible] moralis
[illegible] bonum [illegible]
[illegible]
sunt informando [illegible]
cum virorum [illegible]
dicit talem quamque [illegible]
[illegible] Sed hic vero
dicitur [illegible] ipse sit alter amicus. Cum
sua alludit [illegible]
[illegible] est alter ipse ego. Itaque
[illegible]
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] amore.
Et omnis [illegible] quam
[illegible] turpem
[illegible]
[illegible] polluta [illegible]
[illegible] macula. Et [illegible]
filius [illegible]
[illegible] filii [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quos
ad [illegible]
[illegible]
[illegible] quo [illegible]
[illegible] malo [illegible]
[illegible] amicitia ad [illegible]
sit solvenda [illegible] dato
[illegible] solvenda
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] amicitiam [illegible]
at [illegible] alienum
[illegible] amicus [illegible] ad
[illegible] duo
[illegible] quod non est possibile quod [illegible]
a virtutibus [illegible] malitia est

[illegible] quod [illegible]
non debet [illegible]
non est possibile quod [illegible]
ad malum [illegible]
malum [illegible]
[illegible] sic malus vel
[illegible] bonum inseparabilis quod non possit
reduci ad statum virtutis [illegible]
reduci ad statum virtutis [illegible]
non [illegible] homo [illegible] amicum
[illegible] ad hoc [illegible]
bonos mores [illegible]
[illegible] amicus [illegible]
[illegible]
quod virtus est maxime bonum [illegible]
[illegible]
[illegible]
malorum [illegible] ad [illegible] amicitia
[illegible] est [illegible]
hoc [illegible] non sit amicus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] latenter
malus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] videtur [illegible]
[illegible] amicitia [illegible]
bonitate [illegible] amico [illegible]
[illegible] malum [illegible]
[illegible] homo exhibere [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] est possibile quod [illegible]
[illegible] ad non [illegible]
[illegible] non est possibile [illegible]
[illegible]
[illegible] non [illegible]

eisde gaudet et constant. qd est
plui amor; hz tm in tali ccir
te dz ho magis exhibere beni
volu ppt pfecta amicicia. qz
si necesse fuisset amici illi vo
lu[illegible] infamiabiles fuit omni abi
cicia sit a quibuscumque benigne ro
fruitu lapsis est. Ymo crudelis
est q ho cui displicat vel
cui offendat ipsis alios ossi
bus ad proditu pessimis displi
cere sicut dicit Boetius libro 1 pro 2. Ista
est [illegible] qd videlicet vino
so [illegible] ppt ossa
ppt fama sez [illegible] ilicitas
ad pdna corrupta et infecti
[illegible] qua mihi a pristino
[illegible] infectis et corrupti et
abhominabiles facti sunt et abdu
cti p° a viudis et longa gente
factu sit amorem [illegible] sui
[illegible] seduxerat te et
prevaluerunt adversus te viri pa
cifici tui demerserunt te in
[illegible] et lubrico pedes tuos
[illegible] a te. [illegible] hac est via
[illegible] malorum
[illegible] ad vitam eter
[illegible] ad [illegible]
[illegible] Et viri
qui [illegible] hic rom
[illegible] fame habit
et avaricia [illegible] avaro
credidit qui [illegible] habit tu
[illegible] gustabis
[illegible] et unco
ductore [illegible] in ex
[illegible] et dux
eius via non bona. [illegible]
[illegible] abducunt [illegible]
[illegible]
[illegible] sanitate
sui statu [illegible]
[illegible]
[illegible] impura iusticia
tas plura [illegible] et se
[illegible] Et [illegible] in
[illegible]

e [illegible] trinitatis vel pa
[illegible] sic dicit Augustinus libro xi
de trinitate [illegible] visitari
ad [illegible] Iam facti sunt et du
ces eorum [illegible] ducunt
[illegible] po
testes et [illegible] sua
[illegible] malicia [illegible]
[illegible] instigantibus ad iniurias
[illegible] nunc ad pa
rem [illegible] nunc ad
[illegible]
[illegible] respub
[illegible] et pax [illegible]
et [illegible] dei [illegible] Et [illegible]
[illegible] captivi ducti
[illegible] quia [illegible]
[illegible] eius inicianit fame
[illegible] eius [illegible] Et
[illegible]
[illegible]
[illegible] plaga
[illegible]
[illegible] clamaverunt
[illegible]
[illegible] cessare
[illegible] plaga sic [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] non cessare
[illegible] ab [illegible]
morte [illegible]
[illegible] fuisset [illegible]
[illegible] delectabatur eos ad
hunc fine dig[illegible] De
[illegible] et qd ille
[illegible] modum
[illegible] accidit [illegible] non
[illegible] moralis [illegible]
[illegible] adhibitat [illegible]
[illegible] dare [illegible]
[illegible] illi [illegible]
[illegible] ut gentiles [illegible]
[illegible] curatores [illegible] ut fere
omnes fide catholica professi
[illegible] et eius bonitate
narrantes [illegible] afflictionibus af
[illegible] quos [illegible]
[illegible] et [illegible]

capta

[illegible] mune a viciis declinas. Sed more egrotancium ingruente divine iustitie flagello ad domini p auxilio exclamas. [illegible] ta [illegible] ad [illegible] viciis [illegible] [illegible] ex [illegible] Job induta est caro mea putredine [illegible] nunc vel p opera lab[illegible] mundi vel p cogitaciones illicitas fedat. [illegible] enim ita [illegible] sue penaliter sub [illegible] ex [illegible] ad [illegible] opera lab[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subiungit p [illegible] illicita [illegible] putredo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pulveris fedant. [illegible] Job induta est caro mea putredine [illegible] apte [illegible] carnalem [illegible] pulvere cogitacionis polluitur [illegible] [illegible] [illegible] cogitacionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] putredine fedat. [illegible] [illegible] [illegible] pulvere [illegible] [illegible] [illegible] amore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluptate [illegible] abstinet [illegible] [illegible] [illegible] membra [illegible] dicat [illegible] [illegible] tolerat induta est caro mea putredine et sordibus pulveris [illegible] apte [illegible] subiungit [illegible] membra sua [illegible] sancta vel

[illegible] p actionem [illegible] qui a vicii desideriis [illegible] ad corrupcionis putredinem [illegible] [illegible] actibus dedita pulverem [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] putrescente [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pulverem [illegible] [illegible] apte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corpore [illegible] exterioribus [illegible] pinguedine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pinguedine [illegible] [illegible] [illegible] pinguedine [illegible] exterioribus

p[illegible] prosperitate mediocri duratura

esse conspicit et ideo in intimis pede solliciate intendens figit

Et infra per bonum passibilitatem rep-
borum mens erga dilectionem vite pu-
nis tanto amore constringitur ut
sic se hic appetat vivere quatenus
si valeat nunquam esse desiste-
rent nunquam finem. Cogitare
quippe finem despiciunt spem
totam in rebus transeuntibus po-
nunt. hic nulla nisi que preterire
concupiscunt. Cumque multis tran-
seunda cogitant et magna [illegible]
latius sperant. Sic etiam ab inse-
parabili aliquid inseparabili corde le-
bentur claudunt aurem luci
[illegible] intendant. Unde fit ut
sepe iam corpus molestia qua-
tiatur et vicina mors ostendat
[illegible] spiritus invadat nec tamen
curat quomodo finem desinat
[illegible] eos ubi ad iudicium
[illegible] et tamen ipsi ordinatione
sollicita rebus transeuntibus oc-
cupati [illegible] aliud cogitant
nisi [illegible] modo adhuc qualiter
vivant. Relinquenda omnia [illegible]
possidenda disponunt. Quia
spem vivendi [illegible] [illegible]
[illegible] aliud videri
trahunt per [illegible] et tamen adhuc
[illegible] ut [illegible] per eternam
[illegible] mente abesse
mors longe creditur [illegible]
[illegible]. Sic gemit
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
comprehendi [illegible] mors in
[illegible] subitum [illegible] et inspe-
ratam [illegible] ad infernum pertrahit
eos absorbuit. Hec ille. Ipse

Omnis enim creatura ab initio
ad suum genus refigurabatur
deserviens tuis preceptis
ut pueri tui custodirentur
illesi. Nam nubes castra eorum
obumbrabat et ex aqua que
erat ante terra arida apparuit

et in mari rubro via sine impe-
dimento et campus germinans de
profundo nimio per quem omnis na-
tio transivit que tegebatur tua ma-
nu videntes mirabilia tua et
monstra. Actum est sapiens de ex-
terminio egyptiorum [illegible] in
mari rubro [illegible] [illegible]
[illegible] favorabili provenit [illegible]
ideo ebreis videndo ab egy-
ptiis [illegible] hec duo fuit. Primo
[illegible] veniendo divina gubernatio-
ne [illegible] ebreorum [illegible]
[illegible]. Tangit ibi ad Omnia primum
duo [illegible] [illegible] ostendit qualiter
[illegible] famulabatur [illegible]
[illegible] volente ad ebreorum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] jubet. Omnia [illegible] [illegible]
quod sic omnis creatura divine voluntati
[illegible] sua [illegible] vel supe-
rando [illegible] famulatur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] et
[illegible] volunt [illegible] et mo-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alia
creatura [illegible] omnis creatura ab
initio ad suum genus refigurabatur
id est reflectendo se ad suum genus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ardere [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliorum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
hec [illegible] omnis creatura refigurabatur
id est [illegible] conformabatur deserviens
tuis preceptis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] gubernatorem [illegible]
[illegible] [illegible] ut pueri tui id est
[illegible] [illegible] famulantes pueri
[illegible] [illegible] custodirentur
illesi hac [illegible] obediens [illegible]
[illegible] ad solacium ebreorum
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] nubes que eos protexit [illegible]

diez in celo solis obviguerit & i recessu malis rubri quod dedit eis via siccam in qua sine impedimento gradierentur. Unde dicitur Sap. Nam nubes castra eorum obumbrabat. Ubi prius stabat aqua, terra sicca apparuit ... Aqua ... cos illa dividebat inter eos & hostes, reprimebat solis ardorem & liberabat per ubertatem ... quantum ad recessum maris ... ex aqua que erat ante ... terra apparuit arida & in mari rubro via sine impedimento & campus germinans de profundo nimio ... sparag ... ita perinde ... aruit ... sicut ... fuisse ... germinans ... baptisma ... ad modum ... ... mare rubrum ... quibus ... tua ... ... tua ... ... tua & ... monstra ... memoria. Ad sim... quod ... signabitur ... debemus ... quadrupliciter ... ex parte ... ex parte ... ex parte filiorum ... Mat. ... angeli filii sunt ... nobilitatis ... ... vite ... ... nobiles ... Hec ... ex uno omne genus hominum ... factum ... quod ... ... nobilitas ... ... morale ... ... vitiosus ... degener & ignobilis ... quod ... ... viciosus ... vena ... Boet. ... per ... ...

videtur ... ignobiles & ... nobilem ... genus hominum in terris ... ortu ... ... ministrat. Ille dedit phebo radios, dedit & cornua lune. Ille etiam hominibus terras dedit & sidera celo. Hic clausit membris animos celsa sede petitos. Mortales igitur cunctos edit nobile germen. Quid genus et proavos strepitis ... primordia ... auctorem ... si ... spectes ... degener ... ... Sic ... sive ... habere ... a ... quod dicit ... celum ... dedit cum phebo radios & cornua lune ... ... nullus est degener nisi ... genus ... magis ... ... videtur ... ... splendidus ... ... in moribus ... ... in celis ... ... ne possit ... dici ... genus ... regale ... ...

nrim ex pte mrib q est tra
fineg hiulite tra eẽ mr
ina hplinim. est mfimu
z vltim demeti s z hluli
mu. s mfra gialia a se
posit. Sacta g est brutg de
quo narrat valerius li. 4c z
[illegible]

[illegible]

Additio [illegible] quod cum cuncta(?)
ab initio ad finem gerendorum configurabat(?)
[illegible] Defini-
tur [illegible] ut dicit Augustinus in
li. de libero arbitrio, quod eterna lex
nobis impressa est, qua ea est
qua iustum est ut omnia sint ordinatis-
sima. Et hic. Alie vero sunt leges
temporales [illegible] singulis [illegible]
[illegible] singulares [illegible] varia-
biles. Lex autem eterna immuta-
bilis est. Unde dicit Augustinus [illegible]
Cum ergo hec sit una lex eterna ex
qua omnes temporales ad has regen-
das variantur, non ideo ipsa illo
variari potest. Et hic. [illegible] cuncta
ab initio ad finem [illegible] ad finem
principium [illegible] configurabat [illegible]
[illegible] ad legem eternam [illegible] defi-
nitur [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
elementa et elementata [illegible]
absque [illegible] divine [illegible] modum
[illegible] legibus sue nature. Et hec [illegible]
[illegible] omnium [illegible]
[illegible]
[illegible] precipit et
[illegible]
[illegible] legibus a Deo [illegible]
[illegible]
[illegible] impossibile est
[illegible] nature. Unde [illegible]
prima secunde q. 93 ar. 1 [illegible]
[illegible] sicut in quolibet artifice preexistit
ratio eorum que constituuntur per artem, ita
etiam in quolibet gubernante oportet quod pre-
existat ratio ordinis eorum que agen-
da sunt per eos qui gubernationi sub-
duntur. Et sicut ratio rerum fiendarum per
artem vocatur ars vel exemplar rerum
artificiatarum, ita etiam ratio guberna-
tis actus subditorum rationem legis obti-
net, servatis aliis que supra diximus de legis ratione. Deus
autem per suam sapientiam conditor
est universarum rerum, ad quas comparatur
sicut artifex ad artificiata, ut

dictum in primo libro. Est etiam gubernator
omnium actuum et motionum que inve-
niuntur in singulis creaturis, ut etiam in primo habitum
est. Unde sicut ratio divine sapientie
inquantum per eam cuncta sunt creata
habet rationem artis vel exemplaris vel idee,
ita ratio divine sapientie moventis
omnia ad debitum finem obtinet rationem
legis. Et secundum hoc lex eterna
nichil aliud est quam ratio divine sa-
pientie secundum quod est directiva omnium
actuum et motionum. Et hic. [illegible]
ab hac lege eterna [illegible]
[illegible] observ-
[illegible] divina [illegible]
[illegible] ad finem suum. Et cum
[illegible] Utrum omnis
lex a lege eterna derivetur. Et vi-
detur quod non. Est enim quedam lex fomitis [illegible]
ut dicit apostolus ad Romanos [illegible] alia lege in
membris meis. Sed hec non derivatur
a lege divina que est lex eterna;
ad ipsam enim pertinet prudentia carnis,
ut dicit apostolus ad Romanos 8, quod legi Dei
non potest esse subiecta. Ergo non omnis
lex procedit a lege eterna. Preterea a
lege eterna nichil iniquum procedere
potest, quia lex eterna est secundum quam iu-
stum est ut omnia sint ordinatissima,
ut dicit Augustinus in libro de libero arbitrio. Sed quedam
sunt leges inique, secundum illud Ysa. x: Ve qui
condunt leges iniquas. Ergo non omnis
lex procedit a lege eterna. Preterea
dicitur in li. de li. ar. quod lex que populo re-
gendo scribitur, recte multa permittit
que per divinam providentiam vindicantur.
Sed ratio divine providentie est lex eterna.
Ergo nec omnis lex recta procedit a le-
ge eterna. Sed contra est quod Proverbiorum 8
dicit divina sapientia: Per me reges re-
gnant et legum conditores
iusta decernunt. Ratio autem divine
sapientie est lex eterna. Ergo omnes leges
a lege divina procedunt. Respondeo dicendum quod
sicut supra q. 90 ar. 1 et 2, lex im-
portat rationem quandam directivam
actuum ad finem. In omnibus autem
moventibus ordinatis oportet quod virtus
moventis secundi derivetur a virtute

mouetur a primo: quia mouens etiam non moueret nisi motum moueretur a primo. Et similiter in omnibus gubernantibus idem uidemus: quod ratio gubernationis a primo gubernante ad secundos deriuatur, sicut ratio eorum que sunt agenda in ciuitate deriuatur a rege per preceptum in inferiores administratores …

[illegible]

quod dicitur non preter legem humanam …

[illegible]

et deriuauerit … ad primum

[illegible]

ad 2

[illegible]

ad 3

[illegible]

… spiritu sancto amen

[illegible]

[illegible]

[illegible]

bel

panos

[illegible]

vl desiderium v 2m eor desidiu
qd a cupida allocuend apd dm de
scendit illis d' mari ortigometr
h' gomor. qz d' ult' mare volat
ad sit quia ortigometr e um
dicit' Alr sup' c 16 in pri a.
Addatr' itaque q' fuer
sit pri ... mag' eqi
... ...
... depascebit' ... pascua ...
... ... 21 ...
Job 39 ... p'bebis fortitudine
equo et circumdabis collo eius
hinnitum ... [illegible]

[illegible]

rez dedncu a sinis pinibz vel
aliis eis uend ...
ing tes ab eis ut ita dicam bi
bunt Inde e q' ... vaior
... ... vel
... ad di ... vl ad ...
... ... esse
... ... pnblia
a villa ... in ...
... ... in ...
... ... in
... ...
... de senectute ...
... ...
... ... dicit q
... ... dignitas ...

[illegible]

i. tenebras pctī ad auxiliū
q̄ auxiliat s' p peccata putantes
et q̄ sunt isti dicit psalmista hii in equis
sperantes .i. in stabilitate sue dig
nitatis timentes. hii vero fidu
cia sup quadrigas q̄ gloriantes
de diuitijs suis. et sup equitib;
q̄ fallacia sollempnium extsale [illegible]
pali. prevalidi .i. fortes et pote
tes nimis. Et sic elati non ex
spectant deum. sed qd videbat
in oculis eorum fulgentes tamquā
terra. q̄ apponentes nō habeat.
Ez dormientes etc. sed morte et
morte peccatorum pessima vt dicit ps
Dixi tu [illegible] q̄ equi
noie hic ponit [illegible] desperata.
sicut iacob vocat dicit Fiat
dan coluber in via. cerastes in
semita mordens vngulas eq
vt cadat ascensor eius retro. et
de testimonio hic legitur significatur. ne
legis videlicet. sed et cum hic [illegible]
paulo subtilius exponamus. Non
latet ei de tribu dan venire an
tixpm̄ ferunt. p eo q̄ hic loco
dan. et coluber asserit et mor
dens vt et nō intellecto. dan po
pulus [illegible] tras in asserit
prout fuerit vt [illegible] dan [illegible]
dan ad aquilone castra metabatur.
de illo s' scriptum. q̄ dixit in corde suo
ascendam et sedebo in monte testa
menti in lateribus aquilonis ascen
dam sup altitudinem nubium et ero
similis altissimo vt ysa xiiii. de
quo p pphetam dicit ier. viii. a dan
auditus est fremitus equorum eius.
q' nō solum coluber sed et cera
stes vocat. Cerata enim grece cor
nua dicitur. serpens q' hic cor
nutus esse phibetur. p que dig
nitatis aduentus antixpi designatur. q'a
cum vita fidelium. suo morsu
pestifere predicacionis armat. et
insup cornibus potestatis armis
at nesciat semita angustiore
esse q̄ via. Fit ergo dan coluber

in via. q' in prosperitate vite latiue.
eos ambulare puocat. quib; q'
peccata blanditur. et in via mor
det. q' eos quib; libertatem tribuit.
erroris sui veneno consumit. Fit
cerastes in semita. q' eos qui fi
deles reperit. et sese ad [illegible]
pti celestis angustia itinera
constringentes. nō solum nequicia
callide psuasionis impetit.
sed et terrore pressure premit. et eius
hic loco [illegible] inde insinuat.
q' p clarum [illegible] laborem
temporis spernitur. et hic autem
[illegible] inde apprehendere nititur.
cerastes et q' eq' vngulas
mordere phibetur. vngulas eque
eq' mordere [illegible] fall
endo contingere. ut cadat ascen
sor eius retro. Ascensor eq
[illegible] extollit in dignitatib;
inde q' retro cadit. & non
ante [illegible] paulo [illegible]
[illegible] hic finem eius [illegible]
in hac vita fiat vnusquisque.
culpas agnoscere. casum pre
uidendo despicere. Retro vero q'
nō videt [illegible] ex hac vi
ta repente deducit. & ad q'
supplicia ducatur ignorat. Et
q' illud erroris sui laqueis
capiunt. propterea antixpm̄ de pe
ctus. Vnde iacob in hoc loco
v pergit in clarum vocem gustare.
dicens Gen. xlix. salutare tuum
domine expectabo .i. nō sicut infide
les antixpm̄ sed [illegible] in
redempcionem [illegible]
in [illegible] fidelium cexiij [illegible]
[illegible] hortatur [illegible]
[illegible] dequisierit vero passura [illegible]
[illegible] malignos [illegible]
[illegible] in [illegible]
pia [illegible] gentia [illegible]
superbia vite. vt dicit ioh. i
[illegible] in eo reperit vite necne
cessaria [illegible] ut spe
[illegible] vitam possideamus

assequi beatam vitam sequentes
celestis intencione continua in
via peregrinacionis nec cornibus
suarum temptacionum resistens. et
suggestionis impugnantes mo
dis variis alliciens ad ambicio
nem et ad honores attingendos
dentes et ungulas eius mordentes
qui sic usque ad finem inde con
tinuando pugnent istum extol
lendo in dignitatibus et alium de
iciendo ut si in prosperis non offe
dat in adversis tamen deprimat.
ad impaciencie deducendo ali[illegible]
[illegible] ei resistere ne quis tollat coro
nam sequatur [illegible] Simpliciter
per equum nomine principaliter
intencionis accipitur. sicut scriptum
est proverbiorum 21 Equus paratur ad diem
belli sed dominus salutem tribuit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
si nisi adiuvetur deficit. Salu
ter hoc dicitur [illegible]
Equus depascit bona pascua qui
[illegible] intencionis hostes insur
gentes virtutum [illegible] insistat
[illegible] in virtute [illegible] sed in deo glo
rie fiducia habendo. sicut dicitur psalmo
Non nobis domine non nobis sed nomini
tuo da gloriam. [illegible] regra
tiando in spirituali bello dicendo
Tibi laus tibi gloria tibi graciarum ac
tio quia victoriam dedisti populo
tuo [illegible] et [illegible]
mare rubrum [illegible] domino
dicens Cantemus domino gloriose
enim magnificatus est. Equum et
ascensorem [illegible] in mare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] manibus [illegible]
[illegible] Iste deinde [illegible] super
equum nomine sensus [illegible] predicator
accipitur [illegible] Abacuc
3 [illegible] Misisti in mare equos
tuos turbantes aquas multas [illegible]
te [illegible] [illegible] qui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] suos
corpore [illegible] sunt [illegible]

dei [illegible] [illegible] qui missi
sunt predicatoribus omne cor quod
pestifera corrupit [illegible]
[illegible] salutifere [illegible]
[illegible] hic nomine equi nomine sensus
predicatori accipitur Iob 39 Nunquid
prebebis equo fortitudinem et circunda
bis collo eius hinnitum [illegible] quod est
quia huic equo dominus prius se dat
fortitudinem et per consequens collo eius
hinnitum circumdare asserit. hin
nitu enim vox predicacionis ex
primitur. Verus hic equus predica
tor [illegible] fortitudinem et post hinnitum
accipit quia cum in se prius vicia
extinxerit tunc per clare audiendis
aliis ad vocem predicacionis ver
tatur [illegible] hic fortitudine quia ad
[illegible] [illegible] tolerat hic hin
nitum quia ad superna [illegible]
[illegible] huic equo dominus dat for
titudinem et hinnitum se daturum te
statur quia in predicatore [illegible]
[illegible] vita et sermo conveniunt ne
[illegible] [illegible] apparet
[illegible] nichil prodest [illegible]
vite operacione [illegible]
[illegible] non valet ad hoc [illegible]
[illegible] alios [illegible] vel quid
prodest bene loquendo alios [illegible]
[illegible] [illegible] indicat male
vivendo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad per
fectionem utrumque coniungatur. [illegible]
[illegible] dominus [illegible] fortitudine
hinnitum [illegible] et [illegible] hinnitum
[illegible] fortitudine ministrat [illegible]
[illegible] equus depascit bona
pascua qui predicator [illegible]
[illegible] et optimis et [illegible]
[illegible] fidelium [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible]
ducit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad vitam
beatam assurgat [illegible]
E [illegible] [illegible]
[illegible] supponentur [illegible]
[illegible] [illegible] erat

argumentis per unum concludunt Iu-
ste ei parcebat sicut suas nequi-
tias / ceteri in detestabiliori
hospitalitate instituerunt. Alii
quidem ignotos non suscipiebant
advenas · alii quidem bonos ho-
spites in servitutem redigebant
alios accipiebant Et non solum sic
sed et aliud quod erat respectu
eorum quemdam inviti recipiebant extra-
neos. Qui autem cum letitia recepe-
runt hos qui eisdem usi erant. in
stituerunt sevissimis affligerent
doloribus · percussi sunt autem ce-
citate sicut illi in foribus iusti.
cum subitaneis cooperti essent
tenebris unusquisque transitum
hostii sui querebat / Exclamatis
prebendo pro ebreis et desi-
derata eorum letitia et angustia
redit autem ad explicandum de
extremo illato egiptiis ac
eorum nequitia ac perdere. Et
cum hec ita sint quomodo mediat eorum
penam? Hic explicat novem
culpam / 3º nove culpe appli-
cat novam penam / 3a pars ibi
Iusta enim / 2a ibi percussi sunt
Ita primo dicit pro / Et bene quasi
... putredinem supplementum ne-
[illegible] egiptiis per unum con-
cluminum [illegible] libro · Alii
sive illis arguendis sequitur
illos arguendis quod passi sunt
in egipto ad eorum [illegible]
Consequenter explicans penam
reddit penam culpe. quod sunt
pene. Iusta enim sicut dicit Iu-
ste ei parcebat sicut istas vexa-
tiones sive punitiones sicut suas
nequitias. Sed at ista nequitia
sunt circa hospitalitatem. eorum quam
quadrupliciter peccaverunt. Quidam
enim ebreos in terra egipti non re-
ceperunt. alii eos receperunt sed
cum mala voluntate. Alii vero eos
receperunt. sed postea receptos
servitute et dolore afflixerunt.

Dicit ergo. Iusta enim sicut dictum est quod iuste pa-
tiebantur. Etenim in detestabilio-
rem hospitalitatem instituerunt. id est
valde detestabilem hospitalitatem
instituerunt sicut egiptii / vel
sed et aliam satis detestabiliorem
in hospitalitatem instituerunt. quia
dicit hospitales et crudeles erant
nimis. quod patet quadruplici dicta
ratione. alii quidem ignotos suscipie non reci-
piebant advenas quia erant to-
taliter inhumani. Alii eos recepe-
runt. sed bonos hospites in servi-
tutem accipiebant In latere et
luto sicut cogerent eos in terram
non solum hec fecerunt sed et aliquid
quod erat respectus illorum. id est in
teriori illorum. sed non solum fece-
runt illis crudeliter et similiter
in hoc quod vexaverunt bonos ho-
spites servitute. sed etiam hec quod
mala bis eos hostili volu-
tate. quod hec solum quod fuerunt
extranei. Et ideo dicit quod inviti recipi-
ebant eos sicut extraneos / Quo hec
erat iniquissimum quia sicut erat dictum
quod cum letitia receperunt peregri-
nos ducti aliqua compassione.
Illi quia non receperunt Ioseph eius
fratrem doloribus affligerent. Et
ideo subdit. Qui autem cum letitia
receperunt ebreos et alios
peregrinos hos sicut recipientes illi
sed eisdem instituerunt hospites erant
sed non receperunt extraneos
hospites. percussi sunt afflixerunt
doloribus / Et licet prius illi
quia statuerunt non recipiendo eos
esse hospites illos. quia de quibus
receperunt acrius puniuntur
Consequenter ponit que sunt et quo-
modo facta pena iniustorum cum
dicit. percussi sunt autem cecitate
Sicut illi sodomite in hospita-
bles angelos in forma humana
a Loth hospites receptos. ignos-
cere volebant Et in
vicem puniti sunt cecitate et

tenebris. Ita isti egiptii inho
spitabiliter tractates ebreos palpabilibus tenebris per triduum puniti
fuerunt. sic supra c. 12 de eodem fuit
Et hoc est quod dicitur perculsi sunt egipcii cecitate i. tenebris exodi x. sic illi sodomite in dete
stacione viri inviolabilis perculsi
fuerunt acrisia id est foribus in se
hi loth cum sibi ostium ceperunt tenebris vel Gen. 19 eum
vim faciebant tandem ostium hosti
um i. introitum hospitii ipsius loth
habebant nec invenire potuerunt
Gen. 19. perculsi sunt cecitate a mi
nimo usque ad maximum. Ita ut
ostium invenire non possent
Tercia opus hospitalitatis est. notandum
quod hospitalitas gratia domino quatuor
debet habere condiciones scilicet hilaritate
sine murmuracione. securitate
sine turbacione. saturitate sine
diminucione. et pietate sine
negacione. Primo hospitalitas
debet habere hilaritatem sine murmuracione sicut dicitur i. Petri 4 hospita
les invicem sine murmuracione
hilarem se ostendit militi rex
ad suum mandatum declarat
Rex xv. hospicio recipit quo
tiens quicumque in eius nomine
collegerit sicut dicitur Mt. 25 hospes
eram et collegistis me. Et ibidem
Quamdiu uni ex minimis meis
fecistis mihi fecistis. Et ideo cum
magna iocunditate et hilaritate recipiendi sunt hospites exemplo
Abrahe Gen. 18. Qui cum vidisset
tres viros occurrit eis obviam
et adoravit in terra. Similiter loth
Gen. 19. Et apostolus Luce ultimo
coegerunt dominum manere cum
eis. Ubi dicit glossa quod ex eo docemur quod peregrini non solum sunt ad
hospicium vocandi sed eciam trahendi
Secundo debet hospitalitas habere se
curitatem sine turbacione. Defen
debant enim homines antiquitus hos

pites suos. sic narratur in policr
ro li. 8 c. 12 ubi dicitur quod omnis
incedebat nota quod hospiti
peregrino humanum hospicium de
negabat. Ob equitatem enim ho
spitibus exhibendam hostis anti
quitus dicebatur quod nunc dicimus
peregrinum. Dicitur enim hostis ab hostire
id est equale vel equare secundum papiam. Quia
enim enim antiquitus fuerunt in
humanis dicitur inter antiquos iniquum
erat. Exemplum de loth Gen. 19 qui pro
hospitibus defendendis filias
suas obtulit sodomitis. quod
licet ex pietate et non sancto
tamen erat usus consilio cum in hoc diceretur. sed ex quadam perturbacione
vehementi. Unde notandum in hoc imi
tandum est. quod secundum apostolum non sunt
facienda mala ut bona eve
niant. hoc tamen iudicium fuit. quod mos
erat fidelium hospites suos
ab omni iniuria defendere. sic
dicit magister in histor. Tercio debet habere
hospitalitas saturitatem sine
diminucione sed ut omnia necessaria
hospiti ministrentur. Unde cum re
rum quidam divisit bene
Iud. 19 nulla re indiges nisi
hospicio tradidit senex gabaa
nita. Ego prebebo omnia que ne
cessaria fuerint. tantum quaeso ut
in platea non maneas. Exemplum
de hoc in hospitalitate vidue 4
R. 4. que dixit viro suo. animad
verto quod vir dei sanctus est iste qui per
transit nos frequenter. faciamus ergo
ei cenaculum parvum et ponamus ei
in loco lectulum et mensam et sel
lam et candelabrum ut cum venerit
ad nos maneat ibi. Istud
est contra nonnullos qui faciunt ho
spitibus suis pallere vultum et
de personis quas habet ipsis
ministrat. Quarto debet hospitali
tas habere pietatem sine negacione
ut fiat pro dei amore non pro
nummo vel lucro. Plures enim

hebuit mercede sua Eb 13 Ca
ritas fr̄nitatis maneat i vo
bis · & hospitalitate nolite obli
visci / talib3 em hostijs i sacri
ficijs pmeretur deus Ber̄n hospes
q recipitur quaeri in se servet·
sit acceptabile q te ꝯ· Sit ho
spitalitati ꝯtꝯ Caueat i domo
hospitantis nimia dnacoz·
& fugiat nimia freqncia/
pnd sit acceptando qtento q
sibi spontanee offerunt / hac
cautelam docuit & discipls su
os d luc x In eade aut dome
manete · edetes & bibentes
q apd eos sunt / vn q da mette
dixit Cu s pbeg lato vultu
qd hemg hc t sit gtu bn
dictat mis ut Hnanu Ite
accepito plande plene lau
dare memento Jt q da gallicus
Q michil asportat qd grut
gaudia tollat Ite Senera
Socrates cu hospitibus suos
satis tenui cena sustinere
paret · & animus eius hc el im
peraet Rudit si boni sunt
contingunt ferent si mali ema
blunt / 2° sit hospiti suo ꝯtꝯ
sic narrat dares frigius d
bello troiano · q Thelophus
impediuit socium sui achille
ne rege Teutrante occideret
meor q cu pre suo hercule
apd Teutrante olim ho
spitatus fuisset Jt Vere e d
beneficijs achilles ingtus hospi
ti · signatib insignitus e ne
sup · 16 in fine · It in hi
storia eccl̄a li 1 c 27 nar
ratur q cu Gregorius Cuntus
vigente tpis & pcelle agustia
i dspibus in sancti appollinis
dilitissimi · A sacerdote licet
erphano officiasse e receptus
ꝯg cuius dscessit accessit sa
cerdos ex more pete gptuli
& rusiu ꝯ noo rusioz invo
miebat Jteru & iter sacerdos
victimas offerebat · s instilog
sp silentiu pmanebat Cuq
sacerdos stupore mandet p no
lete i rbus · de omni assistes
dixit se mich posse · p cantati
i quebeti ang alt se ad ad
ventu gregorii epi se expul
sum Et cu pqureret sacerdos · ed
sr remedij adhiberi debet
ait · no alr s ingdi liceret · n
Gregorius pmisisset Q sb audit
sacerdos ei Gregorium secutus Qd
bu qz pueniens re spadit ex
ordie hnant sue atqz ho
spitalitatis adiecit quelam ex
pulsis numinis · exponit ad
pmpta faculte sibi qstitus
deplorat ac reddi s ola in
pstinu statu deposat · Ep
st ig eplam Gregorius ap
pollini / pmitto te redire ad
locu tuum · & age q ꝯsueuisti
qua cu sacerdos mox simulacro
posuisset Reffunt & demon p
bere rusa poscati · Qd ille
admirabit dubes mit se q
Gregorius maior esset dijs
suis · Clausit qz iamuis pha
ni adijt Gregorium & pstravit
se ad pedes eius · rogans ut
illi dñs se offret · cuius vtute
Gregorius dijs hetud impabat
Quod cu fecisset Gg · sacerdos
ille catheconis pmo fecit e
ab ipo · & postea baptisma grám
ab eo ꝯsecutus e · mirtatu vite
merito ad fidei vtute pfecit ·
ut ipe btō Gregorio i epatu
successor extiterit · Laudanda
hic e hospitalitas sacerdotis in
fidelis / venerada e sctitas
potifico comedada e mi xti
ta pietas saluatoris · sacerdo
tē infidelē instificāt / Tco
caueat hospes / nimia dna
coz in domo · vl familia su
hospitis exerce · s in nimo in

Cervmathz
al's
Cerumatz

domo studeat obtpare dilig.
Est ei immis reprhensible si
ordinatu domus domus hospes
pspexerit repleue. q tenet in
oibus modestia obseruare. Vnde
in metrico. Cum fac ingressum
studeas sic esse modestus vt
post discessum de te sit rumor
honestus. Tercio caueat ni
mia frequentacoe. Vnde ide prouer.
Subtrahe pede de domo pximi
tui ne forte satiatus oderit
te. Et pt eandem cam caue[n]da
mag mora. Vnde in metro d. Ter
tias dies vilescit saepe pis
et hospes. Ni sit cum diuitibus vel sit
spalis amicus. Sciendum quidem
est q quatuor sunt hospitalitatis
emolumenta. Ista disponit ad
dei cognitionem. confert spalium
multiplicationem. excludit dina
vlcoem. et meret dei et angelorum
susceptionem. Primum de pe lue vlt.
de duob discipulis qui cogerunt
dominum in fraccoe panis eo q
coegerunt eum dicentes mane nobiscum
et in mane nobiscum domine quoniam
aduesperascit et inclinata est iam dies
non vtique diuina cognicione ceni
infundit cetera fide veri i hospi
tis suscepti. Secundo patet iii r. [illegible]
de vidua q hellam in hospi
cio suo suscepit. Cuius farinu
la non defecit. nec lechitus olei
est diminutus. Tercium pz Josue
vi vbi dr Raab meretri
euasit cum vniuersi q erant in
domo sua eo q exploratores
hospicio recepisset. Quarto
pz matt. ubi dr Qui vos reci
pit me recipit. Et ad ebre. xiii
dr hospitalitatem nolite obliui
sci. Per hanc enim quidam placuerunt
angelis hospicio receptis. sic
Abraham. Vnde ibi et Loth. Vnde
in fert q quidam senator ro
manus construxit pulcerrimum
cuius ianua sic inerat
scripsit. Decretum dei ne dor
miat a epulis. Hic gens vil
lana, hic achilles plato dyana
Innuebat p hec ordinare q nullus
ad castrum sed hospicium vel pran
dium reciperetur nisi esset miles philo
sophus vel diues. Cum vero apparuit
i sompnis et ait. Ecce ex
inopes a castro tuo conaris
excludere. pt qd et te castro
meo qd celum est debeo non
iniuste remouere. Cum igitur senator
iudicialem i capitulis esset
sinam. Interposuit cuidam hoi
dei suppliciis pleo et obtinu
it q senator preceptum mutaret
hoc vestem suppedictis dederat.
et deinceps hospitalitati
se deuote mancipauit. Vnde
dicit quod sic mutata decreta
sedulum suscipe cetum. Vndique
mendicus lazarus Jacobus pe
grinus. Additio. Caritatis
enim officium quidem cum pegrino
hnt exhibere. Et hoc
est quod sunt immunitate et dispo
lata. Pegrinis similia pbeng
dicitur sub de pegrinis et hospitalibus
in immunitate. Et si la
borat fratres suscipiendo i hospi
tio tamen hoc faciant hilariter. Nam
remuneratur de longo tpe et la
bore. Et sup i. ad Petri. ho
spitales sentencies. sine murmu
re. Secundo et a frequentacio
ne vbs descendens. scilicet
i assidue. Sit in post frequentacoe
vt ne designet as
siduitate nec frequentia ho
spitum videtur onerosa. Vnde
ysa lviii. egenos vagos q in
duc i domum tuam. Et qd ho
spiti ppt deum exhibetur deo ex
hibetur. Sicut ait xxv. dr domine ho
spes eram et collegistis me. Vnde
clamat. Teste hac me predi
co hospes xcm in membris clamat ad
hospicium suscipe pegrinum

tra · ut te recipiat ad etna
gaudia · pbe o ho xpo peg-
no hospiciu · ut ipse te i iudicio
no qui pegrinu nesciat · s; qui p
priu ad regnu suscipiat · Et sb
iungit · Abraham qui recepit
angelos sub spe hospitu
meruit filiu donari · loth
qui angelos suscepit qui hospi
tes · meruit liberari a sodomor
incendio · vidua qui beneficio
hospicii helia honorat meru
it suscitacioz filii · laban qui
jacob beneficiu hospicii exhi
buit · recepit multis meruit mul
tiplicacioz · Et exclamando mf
iungit · O ho si scires te adue
na et pegrinu · si cognosceres
tue pegrinacionis statu · non
negares pegrino hospiciu
si paupes xpi excludis a
tecto · ipm xpm excludis
a pectoris hospicio · Si paupi
largiris hospiciu · xpe m
te parat hosp pallacium · Oz
ei hospitalitatis esse leta
munifica · hilaritate exhibes
largitate amplectens · Magna
enim pars honeste hospitalitat
est vultus serenitas · Vn Ecc 32
In oi dato hilarem fac vul
tu tuu · Et Greg super Ezech
uitis et paupibus bona · i
oi tpe vultu cor hilarescat
Recipias illu in pegrino · qui p
nobis in tra pegrinatus est de
celo · qui p nobis egressus de
patria · qui p nob medicus i via
quis eni ds spale curam ht
de pegrinis Vnde d Exo 23
pegrino molestus no eris Et
Roue adiungit · Scitis eni
aduenarum animas · i quos statis
qui mugencias in vita pegrina
cui · qui et ipi pegrini fuistis
in tra egipti · Vn dicit lnos
pegrini sumus · s; id Gen 23
aduena sum et pegrinus Et

dem a abrahe Gen 17 ego
me sum esse pegrinu et tra Et
apls Heb 11 nos pegrinam a
dno · Cum ergo pegrini sumus et
pegrinis aliis pietate eos
suscipiendo impendamus · Vn Aug
exclamando vbi s; mgt · O felix
hospiciu qd exhibet xo in
paupe · O felix lectus i quo recu
bit xo in corpe · felix mensa
ad qua sedet ds in hoie ·
O ho quo potes intromitti ad
regnu · qui pegrino denegas
hospiciu · Intret hospiciu
pegrinantis · ut te recipiat regnu
O ho apud gentiles iura hospi
talitatis fuant · apud fideles
frangunt · Bruta animalia d ad
betu suu gaudet · et eis q
dam ius hospitalitatis exhibet
erubescat racionale ab irracionali
instrui · erubescat sol a ca
nis facilius adiuuari · Susci
piendi ergo sunt pegrini et in vol
ut in necess iunis adiuuandi
s; id 2 palip 6 facies cuncta
pegrini quibus inuocauit te ille
pegrinus sez suscipiendo eu ne
togam sub dino mane · Sic
faciebat Job sic d eius 31
foris no mansit pegrinus · ho
stium meu viatori patuit ·
Et ait in eod Si negaui qd
volebant paupibus · et oculos vi
due expectare feci · Si come
di buccellam mea solus et no
comedit pupillus ex ea · qui
ab infancia mea crevit me
cu miseracio et de vtero matris
mee egressa e mecu · h Job ·
Sic si modernis tpibus fieret pos
sessores mei sicut et pres nri
inuenerit vitam bonam

Et se elemta du gutur sic
i organo qlitates sonus mutat
et oia sui sonu custodiunt bn
et estimari ex ipo visu certo
inspici pt · Agrestia enim in

aquatica qu[ie]tebat[ur] et q[uo]nia[m]
erat natatiua [de]l[eta] t[er]ra t[rans]i-
bat ignis i[n] aq[ua] valebat sup[er]
sua v[ir]tute. et aqua ext[ing]u[en]-
tis n[atur]e obliuiscebat[ur] flam[m]e
econtrario corruptibiliu[m] a[n]i[m]aliu[m]
no[n] vexauerunt carnes am-
bulantiu[m] n[ec] dissoluebat illa[m]
q[ue] facile dissoluebat[ur] sic gla-
cies bona esca. Respexit e[nim]
deus hospitalitate[m] egiptiorum
et o[mn]es q[ui] digne inhumanitate
fuerunt perijsse tenebraru[m] ce-
citate. In p[ar]te ista reddit a[uctor]
ca[usa]m abrupte ad t[ra]nsitu[m] de di-
uina prouide[n]tia i[n] operando mi[ra]cula
et i[n] tra[n]situ maris rubri et in
itinere p[er] desertu[m] dicens q[uo]d sicut
in isto organo q[uo]d o[mn]ia elem[en]ta re-
spexerunt se q[ua]dam obligatio[n]e ad ....
... deo obediendu[m] diuine
volu[n]tati ... gubernacio[n]e[m] elem[en]tor[um]
suor[um]. et istu[m] eunde[m] q[ue] ... per-
tractat in lectio[n]e ... hebreoru[m]
Et ... h[ec] d[ic]it ... Ita p[ri]mo
declarat obedie[n]tia[m] ... gra-
... in a[n]i[m]alib[us] ... elementis
Sed applicat obediencia[m] ista[m] ad
res co[n]strat[as] ... 24. ignis
in aq[ua] ... duo fac[it] Ita p[ri]mo
ondit q[uo]d ... elem[en]ta ... re-
... ... a n[atur]e sua co[n]-
suetu[dine] no[n] ta[men] ... ab
armonice disposit[ion]is habitudi[n]e
Sed declarat quo[modo] a[n]i[m]alia inter
se ... noua vicissitudi[n]e [contra]
suas p[ro]prietates co[n]merueru[n]t
... ibi Agrestia e[nim] in aq[ua]-
tica co[n]uertebat[ur] D[icit] ergo p[ri]mo q[uo]d
sic organizator i[n] ... mu-
sico instrume[n]to diuersa efficit
armonia[m] ex diu[er]sa ...
et modulamine cordaru[m] iuxta
sciam artis sue et p[er] libitu[m] sue
voluntatis. et facit eande[m] cor-
da[m] mo[do] reddere acutu[m] sonu[m] mo[do]
g[ra]ue[m] et ta[men] sua[m] s[em]p[er] ... armo-
nia[m] et ... delectabile[m]

operac[i]o[n]e sua. Ergo deus p[er] volu[n]ta-
te[m] sua[m] vtit[ur] elem[en]t[is] ... co[n]uertit
materijs ad diu[er]sa eleme[n]ta et ad
su[m]plicia ... p[er] libitu[m] vo-
luntatis sue. Et ta[men] isto no[n] ob-
stante ... fit. D[icit] ergo p[ri]mo q[uo]d
... elem[en]ta sua ... v[ir]-
tutes mutat vel mi[n]uit
sic[ut] in organo q[ui]a ... musical[is]
qualitatis ... p[er] ... i[d est]
qualitate ... ...
organizat ... elem[en]ta
... ... ad
... ... Ita q[uo]d
sic ... tollit[ur] melodia p[er] mu-
tationes sonoru[m] i[n] diu[er]sis ... in
... Ita n[ec] i[n] elementis
tollit[ur] ... armonia
... ... opac[i]o[n]es q[ua]s d[eu]s
... p[er] ea ... d[eu]s ...
... ... sue volu[n]ta-
ti ... ex ...
... ... ex ...
... vel ... q[ui]a ...
... n[atur]e ... co-
... ita flebat. Sic in ...
... declarat d[icens] Agrestia e[nim]
... ho[m]i[n]es et a[n]i[m]alia in aq[ua]tica
co[n]uertebat[ur] ... ad modu[m] piscium
aq[ua]tico[rum] ... ... am-
bulabat. Et q[uo]nia[m] erat na-
tatiua ... in t[er]ra t[ra]nsi-
bat Et h[ec] ... ad a[n]i[m]alia
... vel ad elem[en]ta. D[icit] ignis
i[n] aqua valebat sup[er] sua[m] v[ir]tu-
te[m] i[d est] ignis ... ...
de celo veniebat. et n[ec] ignis
aqua[m] n[ec] aqua igne[m] impedi-
ebat Ex[odi] ... ... plui[t] ...
... ... sup[er] t[er]ra[m] egipti
et ... ...
bant. Et h[ec] ... subdit Et
aqua extinguentis n[atur]e obli-
uiscebat[ur] i[d est] no[n] extinguebat
ignem ... ... de celo veniebat
sic exponitur ... sup[ra] c[apitulo] 16.
... subdit ... ...
diuine gubernac[i]o[n]i ...

Adu[n] clauet[ur] in se co[n]tinet[ur] id est

... ... et ... ... c[on]
... et ... ... qui ... sua
... ...
i[n] 3 p[ar]te Si ... ...
... ... facta
... ... fistula ...
... ... lignu[m] ... ...
... ...

quantu ad elementa ubi scien(dum)
q(uod) flamma duplex h(abe)t virtute(m)
dispositi materia / illa flamma nat(ura)
genuerit siccum et dissolvit hu(m)i-
du(m) gelatu(m). sic et flames. fuit
ergo mirabile q(uod) flamme d(e)o vole(n)-
te passibilib(us) approximates nen(on)
te hos ferrent. unde scribit(ur) fla(m)-
me econtrario. i(deo) q(uia) ignis non
vexaverit carnes sanat inflam-
mabiles et corruptibiliu(m) a-
nimaliu(m) ymmo coambulantiu(m) p(er)
desertu(m). et p(otes)t intelligi de superiorib(us)
igniu(m) q(ui)a corpora no(n) fuerit co(m)-
bustibilia p(er) flammas i(n) celo gerebat
[illegible] hoi(bus) q(uo)d p(er) serpe(n)tes ig-
neos no(n) ledebant post(e)a serpe(n)-
tes enim apparuisset vel ba
animalib(us) et immensu(m) q(uod) no(n) lede-
bant p(er) illos serpe(n)tes igneos
n(ec). item flamme dissolvebant
illa bona esca(m) s(cilicet) manna q(uo)d
tn facile dissolvebat sic gla-
cies ad calore(m) solis. sic s(upra)
de(m) c. 16. [illegible]
q(uo)d s(upra) dixit q(uod) c(ont)i(n)gens erat
[illegible] tu(n)c lo(cu)s et tu(m)
no(n) legi(mus) q(uod) pisces [illegible] tu(m) [illegible]
[illegible] q(uod) pisces i(n) flumi(n)e erat
mortui [illegible] ubi d(icitur) q(uod)
pisces q(ui) sunt in flumine moriu(n)tur
et computrescet aq(u)a et affligentur
egiptii bibentes aquas flumi(nis)
et [illegible] ibi q(uod) p(ro) piscib(us) [illegible]
fluminis ranas [illegible] no(n) erat
[illegible] alia natura nisi rane.
[illegible] addidit [illegible]
In se enim elementa dum convertuntur
[illegible] organo qualitas sonus immu-
tata tota sonus sunt custodi-
unt. et addit q(uod) agrestia i(n) aq(u)a
tunc gulebant. [illegible] elem-
menta sunt mutabilia sic et
elementata s(cilicet) ex elementis co(m)posita.
et hec etiam m(u)t(a)t aliquas circu(m)stantias co(n)-
stantia hoi(bus) q(ui)a iustus fit in-
iustus et e(con)verso p(ro)pter vertibilitate(m)
liberu(m) arbitrij. hinc e(st) q(uod)

p(ro) t(em)p(o)re uno. nob(is) a(liqu)is ho(mo) fit pla-
cidus et i(n) moribus acceptabilis. et
ide(m) ho(mo) p(ro) alio t(em)p(o)re iterum fit nob(is)
i(n) morib(us) reprehensibilis. p(ro)pter
ip(s)ius varias op(er)ationes. sic etiam in
eode(m) instrume(n)to musicali p(ro)pter
diversitate(m) cordaru(m) aliquas et aliquas
dispo(siti)o(n)es et cu(m) vario tactu co(n)-
sonet alia et alia q(ua)litas so-
ni resonant immutat(ur) q(uia) aque
multis auditum co(n)veniunt. alie
p(ro)pter contraria(m) disposit(i)o(n)e(m) ex inepta
compositione tediu(m) audit(ori)bus ef-
ficiu(n)t. et co(n)sonantia cordaru(m)
[illegible] ita generant [illegible]
[illegible] dissonantia et vilitas co(r)-
[illegible] nec et instru(men)to ita
[illegible] nisi inp(er)iti [illegible]
[illegible] eius [illegible]
[illegible] inepte palparet
[illegible] dissonantia [illegible]
[illegible] a malis [illegible]
[illegible] scribit b(eatus) Gre(gorius)
[illegible] sup(er) i(llu)d v(er)bo ap(osto)li
[illegible] q(uo)d h(abe)s ne aliq(ua)n(do)
[illegible] tua. qui ex elec-
[illegible] insurrexit [illegible]
[illegible] hac s(ente)ntia [illegible]
[illegible] alioru(m) [illegible]
vita [illegible] spes [illegible]
[illegible] et [illegible] sup(er)
bo(rum). du(m) et illi [illegible] bona
amittere q(ui)a [illegible] et isti
ca p(ro)p(r)ie [illegible] q(ui)a
q(ui)a no(n) h(abe)nt [illegible] for-
mide(n)t. et in h(i)is q(ue) accepi(mus)
n(ec) eos q(ui) n(on)du(m) ea assecuti
sunt despe(rare). cu(m) enim [illegible] ho-
mi(nis) [illegible] q(uo)d at post paululu(m)
possit e(ss)e nescim(us). hi v(er)o q(uo)s
fortasse despicim(us) et tarde pos-
sunt [illegible] et i(n) vita [illegible]
[illegible] desiderio ante-
[illegible] ita q(uod) ne nob(is)
[illegible] fugiat q(ui) a nobis
[illegible] q(ui)a [illegible]
[illegible] no(n) [illegible] no(n) stantes no(n)
[illegible] ibidem

hinc superiorum iudiciorum metu
paulus apostolus ad Cor x disci-
pulorum cordibus incuciens ait.
Qui se existimat stare videat ne
cadat. hec ille. Unde est quod varie mu-
taciones occurrunt in rebus et insta-
bilia que nunc impingunt decernuntur. pro
pauxillo temporis spacium muta-
cionum agnoscere scelerosum de-
[illegible] fit humilis resur-
git. et qui bone vitam tenuit se sal-
va. hic equo [illegible] de illo quem pri-
tus iniustum vel in [illegible]
qui tamen [illegible] pulsum conteret [illegible]
hic malis [illegible] gemmas
surgere non [illegible] bona. Un-
de scribit beatus Gregorius v° et quarto [illegible] est [illegible]
[illegible] Job 29. Conteret multos
et innumerabiles et stare faciet alios
pro eis. [illegible] hec. [illegible] agi-
tur quia [illegible] penitencia [illegible] ad hec
non [illegible] timere [illegible] ei
culpa sua [illegible] nisi in pena
[illegible] Et qui plena [illegible]
culpa desperatur [illegible] uno
a statu iusticie et boni vita alii
aliis [illegible] [illegible] co
lapsum suum negligunt quod [illegible]
[illegible] se in eternum [illegible] non
attendunt. Unde [illegible] id quod illic
passuri sunt oculos [illegible]
hec ille. [illegible] timent. hec.
Unde [illegible] corripuit di-
nam [illegible] oculos [illegible] ex
illa sollemni per moysen [illegible] le-
gerebe [illegible] dei. [illegible] quod passi
sunt fortassis euasissent. [illegible]
huius [illegible] et [illegible] sibi
[illegible] terrena et bonorum
[illegible] vite [illegible] salute in
humilitate [illegible] Sed cum in-
grati et rebelles divinis mandatis
extitissent non solum comoda per-
diderunt terrena sed eciam finaliter
vitam corporis et anime pariter amise-
runt et eterna sibi infelices sta-
tim dampna perceperunt. Sed unde
tria [illegible] ex [illegible]

diuinorum consiliorum nobis tamen occul-
torum et [illegible] dispensacione. Unde
scribit beatus Gregorius ibidem infra § Luct-
ae liquet quod in illa extrema deci-
sione examine publicum [illegible]
ope dicitur alios ad tormenta
[illegible] alios ad principatum
regni celestis [illegible] Sed h[ec]
nunc secreto iudicio cottidie agi-
tur que tunc in publico demonstra-
bitur. iuste et misericorditer singulorum
corda vel examinantur vel dispo-
nuntur alios in exteriora respiciunt
alios ad ea que sunt intus [illegible]
trahit [illegible] [illegible] ap-
perit illos per voluptatibus alios
voluntatibus suis deserit extrio-
ra cogitare [illegible] ad su-
periora [illegible] illorum superbia [illegible]
finis desiderium [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible]
clausa [illegible] [illegible]
[illegible] negligunt [illegible] ab vno
[illegible] cogitacione illa sepe [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
operis [illegible] cogitacionis
et adhuc forsitan [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] oculos in-
tus [illegible] ab appe-
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] male
[illegible] [illegible] celeste sub-
ito [illegible]
et [illegible] a [illegible]
ad [illegible]
[illegible] recollig-
hinc [illegible] [illegible]
[illegible] in opere male [illegible]
rat [illegible] At contra illi p-
[illegible] examine [illegible]
[illegible] vita sua [illegible] se
fuisse recolunt [illegible]
quod [illegible] fuerit [illegible] quod [illegible]
esse nescit. In hec ergo [illegible]
[illegible] sepe contingit [illegible] vi-
dent [illegible] iudicio iam
in conspectu eterni iudicis iacent.

Et q̃ adhuc cor̃a hoĩb; iacet ia
ĩ ꝯspectu etiã iudic̃ stetit. Vn̄ dr̄ lat
his p̃ exi ibidem infra d̃ eis cũ ho
mĩs estimac̃ petunssz. Juda vme
di sorte. corp; mẽ secũ apla
tꝰ amittere. Et q̃s ecõtr̃ latr̃
crederet aũz vite etẽa in ipo mor
tis articlo puenire. Oculis aũt
iudex ꝑsiderẽ et vtrũqz corda
discerneret. alterũ pije statuit.
alterũ iuste confregit. Illũ diste
cte extrinsus repulit. hunc
introrsus misericorditer traxit. Vn̄
bñ ꝑ ꝓphetã [illegible] alios
passionis sue tempore atqz alios
resurrectionis pnuncians ait
Potũ meũ cũ fletu miscebã
Potꝰ q̃ppe ab exterioribꝰ in
terius trahit̃. fletꝰ aũt ab
interioribꝰ exterius emanat.
Potũ ergo cũ fletu te
pare. Alios ab exteriorib; in
trorsus trahere. Alios ab interio
rib; ad exteriora reprobãdo
[illegible] ergo in [illegible]
[illegible]
[illegible]
post [illegible] h̄ac
[illegible] adhuc qui
dã exteriora q̃si sana sunt et in
teriora putruerunt. Scptũ
nãqz ꝯ pu 16 Ante ruinã
exaltat̃ cor. Vbi ergo feriunt̃
ibi supbiunt scz ĩ corde. Vn̄
etiã scptũ ē Ezel 6 Contriui
cor eorũ fornicans et recedens
a me. Interius eñ fornicatio
ē. exterius vetit delictũ. Ma
gna aũt contritio cordis ē. hec
eaz elatõ supbientis co q̃ppe
ipo ab integritate corruit sa
lutis cũ iactãtia [illegible]
tur in tristesit. Supbi g̃ tẽr
enĩ diu despiciunt. ac relicta
ẽatoris sui glia. quaz [illegible]
[illegible] est [illegible]
ē. amissa supioritis sui potestã
in se [illegible]

qr relictis celestib; terrena q̃
rũt. Que aũt maior pote est
esse contritio. q̃z deserto creatore
creaturã q̃rere. Deserit supnis
gaudijs infimis reb; inhia
re. Vn̄ bñ ꝑ ꝓphetã dr̄ huic
aũt peccatores vsqz ad terrã
Amisissẽ enĩ celestib; terrenis
ē. q̃d aliq̃d sientur. et qñ pl; vi
dent [illegible] q̃d appareat
dr̄ [illegible] Recedẽ
[illegible] a te in terra scribẽtur. Et cõ
[illegible] alios dr̄ inde x gaudere
qr nũq̃ v'ra scripta sunt in celis
Ista [illegible]
Ut primo [illegible] in ope
[illegible] fundamenta [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
hemg quo hõies [illegible]
tur ex alijs et alijs motib;
mutãtur. Et sic [illegible] ag
stra q̃ stabiliora sunt. ĩ agrica
lia labilia existunt [illegible]
q̃ videntur iusti et stabiles. in
deteriora plabuntur. Et q̃ videt̃
humiles. tanq̃z in ymo terre
positi. ambitionis impulsu
tacti ĩ altũ tollunt̃. Si ostiu
vite eis claudit̃ q̃d humilib;
aperit̃. P q̃o nõnq̃ hij in atrio
mag̃ principis nõ sunt omĩs
indigni ingredi. Venit tñ por
tantib; tela a veste principis
familie hostiũ nõ claudit̃

Ita tales d' sua reputant domo
Spiā In atrium principis x no
pmittunt cunt qui ingredi
hic excludunt peccatores & ppue
supbi ß i° ps No habitabit i me
dio domus mee q facit supbia
Sz humilibz nunqz claudit hosti
u· eo q tales portant tela· ẍ q
exinaniuit semetipsum formā ser
ui accipiens signa· hostis &
ubi d' angelo· Johi dedi
hostium apertu cora te qd nemo
claudere pt· eo q modica hēs
ab virtute· Spiā hostiu est
vite etne magnifficus l· mediā
vitas e humilitas q mediā fu
it hiui dei videri i pnti vita
ß eo hinc ascēdente hostiu
celi ē patebit· nec a quoqz
impediri poterit eius magnifficus
vnl· Brig i quoda· fimi e fode
ipse fundamentu humilitatis
pulentes ad vestigiu muri
toris cape celsitudine di cape
pus humilitatē vt h i· Cum lauā
In omnibz ei magnificasti plim
tuum dne & honorasti & no
despexisti in omi tpe & i oi
loco assistens eis Postqz au
tor huius libri a decio capo
inclusiue declarauit diffuse
iusticia tam circa bonorum qz circa
malos gubernacoe In hac fi
nali clausula dirigit au
tor i gratiarum actione p beneficijs
miris & magnis diuinitus pplo
ebreor prestitis ad d' conti
magnis beneficijs vz d' miceop
sublevacōe· d' mirabilium eius
bonorum· & d' indeficienti sue bo
ne voluntatis ppetuatoe Quan
tu ad pmu dr sic In oibz ei
magnificasti pplm tuu dne
Magnificasti specia in hostiu
destructoe & eorp liberacione
p hc eni fecit eis magna
in tra· qz pplos extraneos vice
runt & eorp tras possederunt

pre ēē sit· hor lay· et grās· ātā p· insfita· sola sola· ama

vnde ha q magnificati sunt & di
tati inerassati sunt et dilapingati
Et honorasti in mirabiliu
opatione hic eni cessit mirabilis
ad honorē illius ppti qd de p
eis tanta mirabilia fecit sic
Exo d· pz d' plagis egypti ant
sic pateret i scacoe solis tpe
Josue· & d' eius regressu tpe eze
chie· & mltis alijs mirabilibus·
qbz ppls iudeorum honorabilis
videbatur fi i° ps honorabile nom
eorp cora illo Deinde subdit
indesinente continuacoem diuine
assistentie qntu ad tpus & qntu
ad locu vn dr Et no despexi
sti eos contempnendo· et qd tibi
bn ppter eos clemens flagel
lauit qn ex sinisti eis lassi
stis in oi tpe· i in tpe ebly
huis vn ps· Clamauerunt ad
dnm cu tribularentur & d' neces
sitatibz eorum liberauit eos & i oi
loco Ait verba eni loge e
ab unoqz nrm In ipso eni vi
uimus mouemur & sumus Mag
nificasti pplm tuu ds p qo no
tandu qz quadrupliciter pctp
res magnificat seipos & de
quadruplici magnificat suos
Vtlos magnificat eni semet
ipsos peccatores in hac vita
simulatores· i· popatii simulatores
dolosi proditores pet mos &
patibiles mos & nos p h go
magnificat semetipsos ia enarra
tores propos· hic s qui sibi
attribuunt gras· qs no hnt
vel illas quas hnt nimis
extollunt hi sunt qui s' comedatores
tores quidient ut d' eis etia
divulgent· alia in ore pplo
credibilia forte no essent
hi sunt qui spreto testimonio co
sciencie vivunt inaniter· co fi
dentes d' sola excellentia laudu
dis aliene iactancia eni no
e vicium laudis humane sic dr

Augustinus de civitate dei c 8 · quia
vicium anime pueri · amatis humanam
laudem · spreto testimonio consci-
entie · Tales sunt nonnulli milites et
armigeri qui strenua facta de
seipsis confingunt · vel attribuunt
sibi ipsis · que per alios gesta fuerunt
Tales eciam sunt nonnulli pseudo
apostoli qui sibi arrogant et attribu-
unt labores aliorum · scilicet compilatores
tractatuum et compilatores studiorum
quos vix intelligunt · In quibus ni-
chil habent proprium quia nisi quod permu-
tavit talia que sunt ab
autoribus compilata · quales
fuit ille fidencius quem de-
ridet marcial epigrammaton
li 1 dicens quod ipse fidencius
libros quos marcial edidit
dum recitaret erant sicut ipsius
et discipulis suis legit · Et tamen
eos propter non intellexit · repre-
hendens eum sic per hoc marcial
scripsit ei dicens · Vero quem recitas
meus est o fidenti libellus · Sed ma-
le dum recitas incipit esse
tuus · Nonne quod interdum quod ma-
iora per rarefaccionem et quod
maiora per augmentacionem
dicta est quia id quod rarefit ac-
quirit maiorem quantitatem et oc-
cupat maiorem locum quam prius ·
et tamen non plus est de substancia in raro
quam fuit in denso sicut patet philosopho
de vacuo · Sed illud quod vere
augmentatur crescit tam in substancia
quam in quantitate · unde et maiorem
locum · et quod habet plus de substancia
quam prius · Iterum de anima et i de
generacione · Isto modo moraliter de istis
ampullosis scolaribus · qui per solas
commendaciones laycorum · non
clericorum · sed non crescunt · Vnde
acquirunt statum et locum maio-
rem per mendosas iactancias
quam indigne · De perfeccione enim
sciencie non plus habent quam prius · Ali-
quando est de addiscentibus solide

et hiis qui iactancie vicium perhor-
rescunt · hii enim sic crescunt in
honore et statu · sublimacione · Ita
quod crescunt in valore et sciencie
augmentacione · Tales enim iacta-
tores magnificant semetipsos ·
hii sunt qui magis amant vocari
Rabi quam esse · amant honores
fugiunt labores · appetunt fa-
stigium et non recipiunt fundamen-
tum · De quibus mattheus 23 dilatant phi-
lacteria sua et magnificant
fimbrias · Et per istis orandum est
cum psalmista disperdat dominus universa
labia dolosa et linguam ma-
gniloquam · Qui dixerunt lin-
guam nostram magnificabimus la-
bia nostra a nobis sunt etc. ¶ Se-
cundo magnificant simulatores do-
lorum · cuiusmodi sunt adulatores
Isti dicere magnificant alios ·
ut ex consequenti magnificent seipsos ·
Ita per hoc quod aliis adula-
tur · e converso magnificantur ab eis e
contrario magnificari sperant ·
Vnde iactatores et adulatores
semper sunt boni amici · Est enim
adulacio quasi speculum superbie
Unde seneca que beati incipiunt
adulari · Habent quedam in scriptum
quod tenent inter oculos et legere quam
volunt legere · et testatur litteras que
est in se valde parvas · aut propter ipsa
per densitatem lapidis transpa-
rentis hoc est in instrumento per cuius
medium transit littera ad oculum · vel
multiplicat species sua ad sensum
Isto modo contingit aliquando · quod homo parvus
est et humilis in oculis propriis sui
parvam reputacionem de seipso · sed si ac-
cedat longus adulatorum et attri-
buunt ei virtutes et gracias maiores
quam forsitan illas habet · vel
forte aliquam habet illa extendit ·
et in eadem apparebit se no-
bilem virum putando · Nam seneca de
beneficiis epistola 29 · Incredibile est
lucilli quam magnos viros

ordinis dulcedo abducat a vo
Et aliquis de placitu ne dt sic. huius
pestis pestilēciā parcunt princi
pum laterales. palatini canes.
adulacionis artifices. fabri lau
dis figuli falsitatis. Hi sunt
qui magniloquis organo laudis
commendacionis tuba in diuitum au
ribus citharisat. qui mellite adu
lacionis fauos foras eructat. qui
vt emungat in exhat inuncta
capiti diuitum oleo adulacionis
inpingunt. peccatorum auribus pul
uinaria laudis subiciunt. hij
ab eorundem palliis a ficticium
pulicem excuciunt a veste zo
phistice deplumat implumes
Et infra. Adulatores a volun
tate vultus ab animo verbum a mente li
gwam ab intellectu loquela a pro
dissensionis interuallo distribu
lat in distinguit plerumque enim
formosa dealbacione laudum
arridet quos interius medetur sub
sannacione deum pleros que cer
tiunt plausibus applaudendo
collaudat quos interius condi
ctoria derisione defraudat
foris vultum applaudunt vir
tuosos intus scorpionis pungunt a
culeo foris adulacionis mel
litos complent ymbres intus
detractionis euomunt tempesta
tes. In alia in cano de adulato
ribus. Contra illos magnificato
res dicitur Ecc x. gloria diuitum ho
noratorum et pauperum timor dei
est timor dei et non despicere
hominem iustum pauperem et non
magnificare virum peccatorem di
uitem. Tercio se vicio magni
ficat possessores pecuniosi qui
dilatant horrea sua pec
cora armenta et familiam
multiplicant et sumptuosas
habitaciones edificant. Sic ma
gnificatus fuit nabal de quo
i Re xxv homo erat magnus nimis

diues pessimus et maliciosus. Talis
eciam fuit aliquando salomon qui dice
bat Ecc ii. Magnificaui opera
mea edificaui mihi domos. pla
taui vineas feci ortos et po
meria et conseui ea cuncti
generis arboribus. De ista magnitu
dine excusat se psalmista dicens. Neque ambula
ui in magnis neque in mirabilibus. Quarto
vicio se magnificant peccatores
monstrosi. Naturale enim quod in vno
indiuiduo magnitudo nimia
reperitur. Vel quando in vno indiui
duo diuerse species concurrunt mon
struosum dicitur in natura vt si vnum
indiuiduum esset ex parte porcus
et ex parte bos. monstrum merito
diceretur. Et quanto species magis
distarent. secundum perfeccionem nature
tanto magis composicio mirabilius
appareret. Unde tempus monstruum
esset compositum ex bone et homine
quam compositum ex bone et asino.
Magni peccatores dicuntur multipliciter
monstruosi vel excessiua ma
gnitudine vnius peccati. vel ab ag
gregacione magnorum et grauium pecca
torum secundum speciem distinctorum
ymmo quasi contrariorum. Sunt enim
quedam vicia que communiter non sunt
contraria ipse. Vicium autem agunt
qui ad diminucionem alterius
sicut superbia et luxuria non sunt
...... cum tamen natura luxuria
habet ex sua feditate corrumpere
superbiam. Taliter superbia corrum
pit luxuriam ex sua nobilitate
vel propter dignitatem vel propter libertatem
inueniuntur quidam sociales et non mul
tum superbi. Taliter superbia corrum
pit luxuriam ex sua nobilitate
Sunt enim nonnulli ex indignacione
superbie feditatem luxurie de
testantes. Tales ergo ab inuenta
qui ex vna parte est lubricissimus et
ex alia parte superbissimus. Talis
dicitur monstrosus et peruersus. vtpote qui
est homo per naturam demon per superbiam.

thanus p luxuria. Un narrat
d' Achimothamo filio palifer
uxoris Junioris. que ipa co
cepit d' thamo. Multo mora
te i bello Iste achimothamus
fuit sennibus et servivit Un
fert Secundia sui gnus exco
gitat de dalis laborintum i quo
achimothamus vita finiuit
Talia etiam monstra in des
bis occidit Secundo mo sic
peccator occidit mora vita eta
pnabitur et i laborinto ppe
tuo qfinabitur Et d' eis turpit
magnificato dicit dñs p prophetam
ysa x visitabo sup fructu ma
gnifica cordis regis Assur. As
flur interptatur arguens. sive quin
tens. Et talis arguitur et quin
titur a seipo Iere 2 Arguet te
malicia tua et ausio tua in
crepabit te Secundo magis ma
gnificat deus hoiem quadrupli
citer pducendo curiose. redime
do copiose. iustificando gfe
et beatificando glose. Primo pducendo
curiose hoiem ondit hoiem
magnum esse apud deum. cum q
dam cum ciliopnet. hoc pducendo
vide qui dus dixit faciamus ho
mines ad ymaginem et similitudinem nostram
etc. Gen i Secundo magnificat ho
mines redimendo copiose ut merito
xpo ei dicere possit Luc i et 26 Ma
gnificata est hodie aia tua i ocult
meis Tercio magnificat deus hoiem
iustificando gratiose Arguit enim
apls qui magnum est pcm hois
quod deus non vult pdere et sit dignus
perdi Ro 8 Cuius deus iustifi
cat hos et magnificat. Quar
to magnificabit hoiem premi
ando gloriose dando hoiem
semetipsum pmium Re 26 Mag
nificet aia mea in oculis do
mini et liberet me de oi angustia
Quod nobis gcedat qui
sine fine vivit et regnat Amen

Additio. Liberat deus hoiem d'
angustia. Sz p variorum gener
tus elite tetamenta Un d' t b
Reg 8 Maior est ppe pnm. Quia
h eadem vita hois non tetacio
hre dr. Sz ipa tetacio est pphi
bens sponte quippe a statu
conditoris lapsa et corrupcio
sue putedinis subdita. dum sibi
ex semetipsa molestiam gi
gnit. hoc est iam fiat: qd tole
rat Cum enim statum mentis
inclinata deserunt. quid in se
nisi vocem motum varietatis
invenit Un nunc et si ad sum
ma appetenda se erigit imu
tabilitatis lubrica impulsu
protinus ad semetipsam redeat
tollit in contemplacione stac. Sz non
valet cogitacionis sue fixe
in tui Sz infirmitatis sue lapsibus
enervatur Quia minus sue imu
tabilitatis onera volens expe
tit. inolens portat. Cum enim
hoc carne possidere potuit. si
bi ab auctore conditus possi
dere voluisset Cum ergo se erige
contra conditorem studuit i semet
ipso protinus carnis contumeliam in
venit Sz qui cum culpa simul
ab origine etiam pena ppagatur
in pretio infirmitatis nos pa
gamus nascimur. Et cum nobis suu
hoste deducamus contentu labore
supamus Ipa ergo hois vita te
tacio est Et cum semetipsa nasci
un primo Cum et si ipse ex vdu
te succedit. qd ex infirmitate
gignat Kap tn ex infirmitate gnat
qd ex virtute succederat Sic
itaque humana vita tetacio est
ut et si iam ab iniquitatis opere
conspexit. i ipsis tn bonis
opibus. modo malorum media
modo seductionis caligine. mo
mentis sue metu depcione fu
scet Aliquando namque a luxu iam cor
hie refrenat. Sz tn adhuc

fantasmata luxurie tolerat
quia quod volens fecit hoc invitus
invenit et penam sustinet quia
voluptatem putat. Alia vero ad de-
victam culpam rectitudinem metuunt ve-
tre [illegible] abstinentie vigore
restringit volens quia ex abstine-
tia pallescit. Cumque in facie pal-
lor aspicitur reverenda ab homi-
nibus vita putatur laudatur mox quia
inanis gloria ad abstinentiam ani-
mum ubique frangitur venit cumque
concussa mens dum subigere non
valet eum per quem venatur tegere
a facie pallorem querit. Sic quia
fit ut infirmitas mentis ligata
a pallore abstinentie fugiens
iterum per alimenta subdi luxu-
rie concitetur a impulsum lu-
xurie per abstinentiam superans
palloris sui inanem glorie prie-
stat. Alii lapsum superbie supe-
rans toto iam desiderio statum
humilitatis apprehendit. Cumque superbi-
entes quosdam usque ad transgressi-
ones inordinatim experto co-
spicit zeli excitatione succes-
postponere adequat cogitur quod de-
leverint vim rectitudinis execu-
[illegible] quia non [illegible] sed au-
ctoritatem condictionem plerumque
fit ut a humilitatis studio zelum
rectitudinis deserat a cursu
zelo rectitudinis turbet humi-
litatis studium quod tenebat. Cum-
que servare simul et zeli auctoritas
et [illegible] humilitas vix possit
sibimetipsi homo ex perturbatione
incognitus redditur ita ut vehe-
menter ambigat ne apud se-
ductum animum a superbia se ze-
li ex auctoritate insinuet. Laudat
torpor parvus humilitate [illegible]
Alii quanta sit culpa fallacie
considerans mirare se dicere veri-
decreverunt ut ex ore iam falsi-
tas non prodeat. sese quia fidu-
tia a mendacio transgressione dis-
iungat. Sed sit plerumque ut cum
veritati detrahatur extra proximi querelam cumque
inquirere lesi egualiter metuunt ad
hoc quod diudit [illegible] fallacie
vicinum ex studio proximi condit.
Sic quia fit ut et si mali a mente
non sit in ea tamen vitat radium
umbra mendacii obscuret. Unde et a parte
et se percipit perpetratum fieri quia
non valet ita fluxum dictis sua-
mente tradit a via loquens pro-
pera quiverat. Alius ad re con-
ditoris sui caritatis a tuentis co-
gitationibus mentem suam curat
assidua oratione suspendere atque
hanc in secreta contemplationis intime
securitate collocare. Sed in ipso
bradinis sue ascensu dum elevat
ab infimis [illegible] infirmorum
fantasmate rerum bonorum atque ad
intuendam lucem mentis oculus
tenditur. Si ex corporeo visu suu
[illegible] imaginibus
obscuratur. Unde fit plerumque ut
in [illegible] ipsa sua infir-
mitate fatigatus a oratione [illegible]
res desidia torpeat a [illegible]
in oratione [illegible] an elongo
[illegible] oculi [illegible] abortare
imaginum caligo dispertitur
[illegible] quod [illegible]
[illegible] ubi quia rectam
descensionis invenit ubi se
perfectum apprehendere ascensionis
putat. Et inde mens confunditur
unde surgere a confusione nitebatur
ut per hoc ad semetipsam
dimissa redeat per quod semet-
ipsa iam collecta et coadunata
transibat. Iste ab eruditione di-
vine legis alieno [illegible]
sua deprimit. Ne quod obtinendo
salutis [illegible] Ille divine legis
sacra perditus dum se per ceteris gau-
det intellectum suppetere quia primo
to gaudio exultat perceptum in-
tellectus in se munera dissipat
et inde in iudicio ceteris deterior

erhibet. vn clarior cetus ad
tpus ondit. Quia qr vtutis do-
na ad nd sublenat ex viq si-
plicē rectitudinis nō declinat/
et velut exuens se a celesti
mundo deputatus. Sic eos peccu-
rius pna agit. q' supbi do-
in sublimia molicā nō pu-
pt. Illud ꝓphētis spūs replet.
ad pfacc sublevat. eciā ve-
tūra quelibz ia pntia osten-
tat. Sz du sepe ꝫ in miltis sup
semetipm tollitur. ut fiducie ve-
racie hic replet. mēs in sin
cōfidencia deducta. eā q' sp
ꝓxime nō pt. sp s' adesse sibi
ꝓphetie lespiat. Cūq; oīne qd
reprehendit ꝓphetia; pulsat. ex
hac ꝫ cumo hic eēnt. et
iniquitas hic potuit amittit/
sic ꝫ fit ut. inde pq aliorū
meritū ēns reddat. vnde
estimacōe dn̄i leta pbat. Te-
tacē ē ꝗ vita hoīs sup tīa
ane alterna a vt hit tbus
ad celeste pmiu surgē non
valet. ia ditata bonis spu-
alib. alij detinis ex ora p
one vtutis rint. Subdit hi
at paulo supius diximus hc esse
milicia hic tamē Graecis
sinonipē ē q' ꝗda nos appel-
lacōe milicie amp. ꝗ flore
temācōis muit hic iudices in
tellectu nec expssioē milicie
augē. qr inpulsu p milicia
ia ad pnie qm tendi. Cūq;
p ordēz milicie loq esset
tota sit milicia hoīm desit.
Milicia ē ꝗ vita hoīs sup
tīa qr ꝑhensissz du coltitire
ad vite tīm p tpm augine-
ta tendit. Augendo vita
vine desinit. dies qppe ex-
pectat vt veniat. Sz cū ad
augmentū pnte venerit. ia
ab augmētū vite subtrahit.
qr ꝫ et meciat gsis. du

in ambora pficit. Sz qd re
stat iter decrescit. Vita qo
hra milicia ē. q q ad aug-
mētū ducit. eo ut nō sit
finit. Bene qo dr Milicia
est vita hoīs sup tīa. qr dū
p spacia tpm ē facere appetit.
ab eodē spacio qd pdendo col
ligit. ēscendo ptinsit. Vn
apte ꝗ ipē milicia csuit ex
pmit. cū ptinus subiugit. Et
sic dies mercenarij dies eius.
Dies suos mercenarius. euol-
ui citus expectat. ut ad laboris
sui pmium sine tardite per-
ueniat. Dies itaqz hoīs. vā
ꝫ etiā sapiā. rēte dieb; m-
cenarij cōpat. qr pntē vi-
tā via non patria. milicia
nō palma. deputat/ ꝫ eo
se abesse longius a pmio ꝗ
spicit. ꝗ tardius ad fine
venit. Considerandū ē. ꝗ
mercenarius i alienis labo-
rib; exsudat. Sz tn s' pmium
sibi cōparat alt' parat. Vbcz at
credētes dr Johis 18. Regnu
meu nō ē d hc mūdo. Omis qo
q' ipe celestiū pdm. exitos
vite pns attetim. i alieo
laborauis. Sta sepe ꝫ repbis h-
uiq' cogim. cūndo h m-
sit rdde coartam. et ex
hiberno ꝗdē labo fatigam.
Sz tn pma mā p hpis. ꝫ p
hc venius ad pria. qb pnte
ministras aliena. Vn cont
qb hda vitas dr Luce 16. Si
i alieno fideles nō fuistis. qd
vrm ē qs dabit vob. Infra
Oriens ꝗ ē q mercenarius
sollicite cum at inspice ne
longz dies vacius labat. ab
ope. ꝫ expectat q finis tpis.
remuneracois veniat ad rmunera
cōz laboris. Sn laboris itaqz stu
dio cōspirat. qd pape i tpe
remuneracois possit/ Sta tu

opus crescit premij fiducia p
ficit Cum vero opus torpuit spes
la remuneracione lassescit vn
de eleuens contra vitam suam qui mer
cenarij pensatis dies suos tan
to fidencius spe tendit ad p
mium quanto nunc robustius p
durat ad laboris incrementum
Quibus sit quasi presentis temporis pensat
dies cum operibus iungit ne la la
bore vacuum transeat vite mo
menta formidat aduersis gaudijs
passione reficit merces conque
quod subsequitur vite premijs tanto
se remuneracione largius conspiciat
quanto pro amore illius cottidianis
se mortibus verius impedit
hic namque est quod eius summe
prince conditorum eius psalmiste
dicunt vocibus propter te morte
afficimur tota die / hic pau
lus ait i ad Cor xv Cottidie
morior propter vestram gloriam fratres /
hic itum dicit ii ad Thimo ii ob
quam causam hec pacior sed non con
fundor Scio enim cui credidi et certus
sum quia potens est depositum meum
seruare in illum diem / Sciendum est vi
delicet labores nec vitam commen
dantes exhibere tot iam remu
neracionis siue pignora intra
spei cubiculum / clausa tenet
sed quamuis nunc sentit estus in
opere vt quasi refrigerium per
cipiatur ex quiete / Vnde sibi benefit
apte / sic seruus desiderat vmbram
et sicut mercenarius prestolatur finem
operis sui sic ego habui menses
vacuos et noctes laboriosas
enumeraui in vmbra consiste seruo
desiderare est post temptacionis estu
sudore quod operis eterni refrige
rium requiescere / hanc namque vm
bram seruus ille desiderauit qui dixit
Sitiuit anima mea ad deum fontem
viuum quando veniam et apparebo an
te faciem dei / Et rursum / Heu mi
chi quia incolatus meus prolongatus est

quia qui a labore agri estiui fugi
ens atque ad obtinenda requiem
refrigerij requiem queris / iterum
dicit ingrediar in locum tabernaculi
admirabilis vsque ad domum dei /
hanc vmbram apprehendere paulus
anhelabat desiderium habens dis
solui et esse cum Christo / hec Gregorius
libro octavo super illud Job in principio

Recommendacio

Ob inestimabilem sa
pientie preciosum cuius scientia sine
humanitatis admonicione sine
diuinitatis inspiracione tam in doctore
quam in auditore abilitatem requirit
ponderosam inter omnes scientias quas
scilicet est quemlibet naturali doce
ingenio quibus equaliter disponatur ad
quamlibet facultatem / sicut est quod
pueri ad mathematicam et lo
gicam adolescentes ad physicam
senes vel saltem iam prouecti ad
ethicam vel et ad methaphisicam ap
tiores creduntur Et hoc est quod do
cet Aristoteles in ethicorum vbi dicit quod
iuuenis non potest auditor po
litice Et sexto ethicorum vbi dicit quod
per eum mathematicus quidem est puer /
huiusmodi per eum sapiens vel physicus
quidem est puer / Quanto et aliqua fa
cultas est dignior et nobilior
tanto ad noticiam ipsius accipienda
eciam periculum aptitudo et abilior
disposicio in studente Et io cum
sacra scriptura que sola sapiencia noua
bet transcendat sapienciam scientiarum
utpote cuius materia nobilior cuius
forma sanctior cuius finis vti
lior cuius efficiens causa sollicior in
veniens / Necesse est volente in sacra
scriptura proficere dispositiones quas alie
tes habent / Vnde non sufficiunt
grammaticorum rudimenta re
thoricorum ornamenta dyalectico
documenta nec medicorum experi
menta ad sacre namque scripture in
tellectum / plus prodesse potest deuo
ta deprecacio quam studiosa perscrutacio
plus confert immaculata conuersacio.

quam intricata disputacio. Hec agit
eciam valet divine bonitatis contem-
placio quam mundane curiositatis
occupacio. Et multo plus expedit
intellectualis suavitatis degustacio
quam sermocinalis difficultatis altera-
cio. Theologie auditor reperitur idoneus
qui fuerit moraliter virtuosus. Et quia
iusticia, gratia ab Aristotele dicitur omnis
virtus 1 Ethicorum c. 11, ideo sufficit theo-
logie auditorem esse generaliter
virum iustum. Os mentis iusti medita-
bitur sapienciam. In quibus quidem verbis
insinuatur devotus theologie
discipulus quod sacre scripture noticia
probatissima quadrupliciter im-
petratur: scilicet per officiosam supplica-
cionem, per fructuosam conversacionem, per
seriosam consideracionem, per saporo-
sam delectacionem. Os enim designat
officiosam supplicacionem. Iusti fructu-
osam conversacionem. Meditabitur seri-
osam consideracionem. Et sapienciam saporo-
sam delectacionem. Os iusti me-
ditabitur sapienciam. / Primo igitur noticia
sacre scripture est a deo totaliter att-
endenda per devotam et officiosam
supplicacionem. Et quantum ad hoc
dicitur Os. Unde Psalmo 118: Os meum
aperui et attraxi spiritum. Spiritum
dicit sacre scripture non literam, secundum quod
dicit Apostolus: Littera occidit, spiritus
vivificat 1 Corinthiorum. Sic enim illi
pulli animalium lanificis refici
cum nido in quo iacebant al-
tius capita elevant et spaci-
osius os dilatant, ita scolares
devoti in nido scripture iacentes
toto affectu uberiori noticia
recreantur quanto per oracionem magis
ad deum devocius dilatantur.
Ipse dicit per prophetam: Dilata os
tuum et adimplebo illud. Et Luce
21: Ego dabo vobis os et sapienciam
cui non poterunt resistere et contra-
dicere omnes adversarii vestri. Et hoc
est quod dicit Gregorius li. 1 mor. c. 2a
Ea magis que perscrutari in nob

plenius intimantur plus super eius ora-
cione quam investigacione penetrare
dicit esse. Hieronymus ad Demetri-
adem: Crebro lectionem instantia fre-
quenti interrumpat oracio. Et Augustinus in-
quit: Adherentes deo grata vicissitu-
dine sancte operacionis accedat devo-
cionis. Augustinus quoque commendat in omnibus libris
suis esse perscrutacioni et studio
devotam oracionem premisit. Sic sanctus
Thomas de Aquino quociens fuit
perplexus difficultatibus totiens ad
oracionem se legitur contulisse et sic sua
sciencia plus deprecacione plurimum
quam investigacione vel studio se-
pe acquisivisse. Sic Paulus rogo
mediante ecclesia Ephesiorum. Ad Ephesios 6
dicit: Orantes in omni tempore in spiritu
pro omnibus sanctis et pro me ut detur
mihi sermo in apercione oris mei ut
cum fiducia facere possim miste-
rium evangelii pro quo legacione
fungor. Os igitur devoti theologi
ad hoc quod digne noticia sacre
scripture attrahat quadrupliciter se
disponat: separari quidem a lubri-
ca vilitate, expurgari calcu-
lo celice sanctitatis, reserari turbo
solide virtutis, et armari gladio
rigide severitatis. / Primo namque os
iusti theologi separari a lu-
brica vilitate. Unde Ieremie 15:
Si separaveris preciosum a vili
quasi os meum eris. Preciosum a
vili, id est animam preciosam a carnali-
bus desideriis vilibus et lutosis.
Unde Ecclesiastici 10: Luto vilior vita
eius. Secundo dixi quod debet expurgari
calculo celice sanctitatis. Ysaie 6: Et
volavit ad me unus de
seraphin et in manu eius cal-
culus quem forcipe tulerat
de altari et tetigit os meum
et dixit: Ecce tetigi hoc labia
tua et auferetur a te iniquitas
tua et peccatum tuum mundabitur.
Honoratur altare est scriptura,
calculus difficultas sensus

Forceps subtilis eiusque diffi-
cultatis sextio / Ad hanc igitur
angelici spiritus devotos studen-
tes illuminat et expurgat ne
in scripturis oberrent. Tertio os
theologi cibari debet cibo soli-
de veritatis, de quo Apoc. 10: Ac-
cepi librum de manu angeli et de-
voravi eum et erat in ore
meo quasi mel dulce. Iste liber
est sacra scriptura quam non debet dentibus
alterationis sed potius devorari
quod credibilis per fidem integritate
et sumari et non per eorum distin-
minutionem sicut est tamquam mel
dulce. Ps. 118: Quam dulcia
faucibus meis eloquia tua super
mel ori meo. Quarto os
theologi debet armari gladio
rigide severitatis ad destruen-
dum hereses et errores, vitia et
malos mores. Ysa. 49: Posuit os meum ut gladium acu-
tum. Ut asserit ille de quo Apoc.
19: Vidi celum apertum et ecce equus
albus et qui sedebat super eum vo-
cabatur fidelis et verax. Et infra:
et de ore eius procedit gladius ex
utraque parte acutus ut in ipso per-
cutiat omnes gentes. Et Apoc. 2:
Pugnabo cum illis in ore gladii
mei. Sed dolendum est quod theologi
his diebus quorum os locutum est
vanitatem et dextera eorum dextera
iniquitatis. In horum quibusdam in-
venitur os verbi dissolucionis,
in nonnullis os detractionis, in
pluribus os ambicionis et in
multis os adulacionis. Os disso-
lucionis habent illi quorum os semper
turpiloquiis et scurrilitatibus admi-
tet. Contra quos ad Colossenses 3: De-
ponite turpem sermonem de ore
vestro. Et ad Ephes. 4: Omnis sermo
malus de ore vestro non procedat.
Os detractionis habent illi qui non
cessant detrahere paupertati
quam Christus docuit [illegible] te-

derident quam Christus consuluit. Et
paupertatem quam pro nobis ipse Christus elegit.
Hi sunt sicut ille propheta de quo
ore nichil procedit aliud nisi
rane garrulitas procedunt, dicitur
Apoc. 16. Os ambicionis habent
illi qui scripture sacre notitiam ad
humanos honores ordinant
et ecclesiasticas dignitates ad officia
prebendas et gradus in ecclesia conse-
quendos. Isti sunt qui allegant quod
ter dominus dixit Petro: Pasce oves
meas, Johannis ult. Et qui episcopatum de-
siderat bonum opus desiderat, 1 ad
Thimo. 3. Sic videtur ypocrite cum
sola [illegible] desiderent sicut de ce-
lestibus fuerunt iudeorum. Psalmus
[illegible] posuerunt in celum os suum
et lingua eorum transivit in
terra, i. lingwe in pluribus corru-
pta. Os autem adulacionis habent
illi qui statum placentis tenentes
et ipsis scandala [illegible] vindentes se
in eius placebo sicut dicitur [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible]
via illorum scandalum ipsis et
postea in ore suo complacebunt.
Os sacre scripture et a theolo-
gis [illegible] [illegible] gnosa
[illegible] ut se non solum doctus
sed [illegible] iustus in vita os
hominis iusti et ad Ro. 2: Non
enim auditores legis iusti sunt
apud deum sed factores legis iu-
stificabuntur. Distinguit autem ores
[illegible] iusticia quadruplex te
distributiva, commutativa, vo-
luntaria et paterna. / Primo debet
devotus theologus in se iusticiam
distributivam ut quod sine fictione
didicit sine invidia communicet
alios liberaliter instruendo. Prov.
10: Labia iusti erudiunt
plurimos. / Secundo habeat iusticiam
commutativam ut nequaquam pro doctri-
na famam humanam pretendat
premio. Sed ad [illegible] attendite
ne iusticiam vestram faciatis

cota hoibz Nec tpale lucz
p ppetuo vn daniel 12 Qui
aut ad iusticia erudiut
plimos fulgebut qi stelle
i ppetuas etnitates. Ex
hitat iusticia dnatiuaz. be
stiales instinctu carnis
cprescedo legibz volunt. Et
hec e qd dt Comentator Au
vas i plogo sup 8 phi. z obi
logus d' melncolibz car
nis z d' corpis passionibz dt
sic Studentes cu stagit
bilitate eas expellet eas
aiq oio. z oderit eas ma
xio odio z sic erut casti re
tinetes leges diuinas z obe
dietes legibz nalibz. hic.
vn ps dnabut eoz iusti i
matutio. Qto heat ilustrat
patna huane puis certatib
exhibedo vn Sap 12 dogn sti
plm tui p talia opa. qm bz
iustu ee z huanu. Ecco sac
scpta e a theologo pripiedda
p sergosa gsidacoz. qd nota
tela stringit Meditabi vn
ps. In lege dni volutas eius z
in lege eius meditabi die
ac nocte. Ista meditao tpat
corpis volupte. mitigat
mdi tepestate. pdicat dei
pyetate. Et excitat hois caute
Pmo dico q h meditao tepat
carnis volupte. Vn id Eccti 12
frequens meditatio carnis
afflictio e. Et Jeros Ama sciaz
scpturaz z carnis vicia non
adbis. 2o h meditao miti
gat mdi tepestates vn Jeros
sup ep ad Ephes li 1 sic inqt
Sapiens hac vita inter scpture
teneat. z me pssuras mdi.
z turbulones equo aio mane
psuadeat. id pmu est regi
meditacoz z sciaz scpturaz
Ctio h meditao pdicat dei
pyetate. Vn id ps. In matutis
dne meditabor i te. qr fuisti
adiutor meus Qto h meditao
excitat hois caute. Vn id ps In
meditacoe mea exardescet
igis. Ista meditao sac scpture
no dz ee sustoia seu pfu
ctoria sic d' dyalectica q leg
ut antiq' q e a limine salu
tada. s dz ee morosa diut
na z gtinua. Et eo feruetior
quo ho senior inuenit. Vn id
Eccle Beatus vir q in sapia
morabit z q in iusticia medi
tabit. Vn Jeros ad Nepocianum
de vita clericorum. Ceteraz scpturaz
ardor nulla procesu etatis inue
nit extinguit. Ymo ut re
clarius audiuis v̄tar suma eta
te pocius inflamat. Et Gg
x mor c 1 Sac scptura pmil
humili smoq blandit. q nec
sic clausa e ut pauescat
nec sic patet ut vilescat. s
vsu studium colligit. z tanto
plus diligit. Qrto aplius me
ditat. Unde sacra scptura
e recolligenda cu saporosa de
lectacoe z isto melto voca
sapia. qi sapida scia. d' qua
loqt Hugo de sco victore lio
suo po de aia d. Nichil in
hac vita dulcius sentit
nichil ita mete ab amore mdi
separat. Nichil sic aim contra
temptacones roborat. Nichil ita
hoiem excitat z adiuuat ad
ome opus bonu sic studium
sacre scpture. Et in eod vo
lumine li 2 inqt In refectorio
sacre scpture tres mense. i
tres intellectus diuine scpture
ponut. s. historialis. mi
sticus z moralis. Pa mensa
specialibus. 2a doctoribus. 3a
gratis e vtisq. In pa e abun
grossior. In 2a subtilior. In
3a dulcior. Pa gtinet sa
pore exemplorum. 2a vinu

passiones

3

e

gestorum / tria dulcedinem morum
Et infra In hac scriptura quorum
docetur / veritas quorum percipitur boni-
tas et quorum promittitur felicitas est
Illa denis veritas est sine fallacia
bonitas sine malicia felici-
tas sine miseria. H Hugo.
Est ergo sapientia ista inobfuscabilis
decore. Insupabilis in vigore
inappreciabilis in valore et intia-
bilis in honore. / Primo dico quod sa-
pientia est inobfuscabilis in deco-
re. Unde Sap 6 clara est et que
nunquam marcescit sapientia. / Secundo
est insupabilis in vigore. Unde
Sap 7 / melior est sapientia quam
vires Et Sap x Unde potenti-
or est sapientia. / Tertio est inapprecia-
bilis in valore. Unde Prov 8 me-
lior est sapientia cunctis opibus
preciosissimis et omne desiderabile
ei non potest comparari / Quarto sapientia est
intiabilis in honore. Unde
Sap 10 Sapientia deducet ad
regnum perpetuum ad quod nos
perducat qui sine fine vivit in
secula seculorum Amen

Deo gratiarum actio laus honor
et victoria in secula seculorum Amen
Matri que eius est totius mili-
tie celestis curia. benedictio
per quorum merita et intercessiones
flagitamus ad vitam perduci op-
tatam Amen
Finitus huius operis Anno domini
Millesimoquadringentesi-
moquadragesimosecundo :
Sabbato ante dominicam
Invocavit . / P M. de Co.

Deo gratias

[illegible]

[illegible]

b thoās ī scda de quodl
i q 7 a

Queritur utrū aliqs q̄ potest
saluti aīarū curā impēde· peccet
si circa studium tpe occupat· Vr q̄
d̄r eccl̄i ad ſal· ultio· c· Dū tpus
hēm⁹ opem bonū· Nulla eni ḡuior
est iactura q̄ tpis· Nō ḡo aliqs dz
tpus in studio expēde differens
saluti aīarū curā impēde· ¶ Pterea
pfci tenet̄ ad illud qd' melius ē
ſz religiosi sūt pfci· ḡo maxīe rli
giosi debet dimitte studium et ſa
luti aīarū insistant· ¶ Pterea
peyus ē errare ī via morū q̄ ī
via pedū· ſz plat⁹ tenet̄ reuocare
suū subditū si videat eū errare
in via pedū· ḡo multo magis tēt eū
reuocare ab errore qui ē ī via morū
Est aut error si hō ptmittat qd'
melius ē· ḡo plat⁹ debz subditū
cogere ut saluti aīaꝝ intēdat stu
dio ptmisso ¶ Sz ī q̄m ē induceba
consuetudo pro cōn· ¶ Rñ dīm q̄
aliqua duo pnt cōpari adīuice
vel simpl' vel ſm aliqꝫ casū· Nil
aut prohibz illud qd' melius ē simp'
in aliquo casu esse minus eligendū
Sic philozaphari ē simp' melius q̄
ditari· ſz in tpe neccitīs ditari magis
ē eligendū· Et simili' prosa mar
garita ē pciosior caior vno pane
ſz tn̄ instante neccitē famis· panis
peligēt̄· ſm illud Trenorum iiij· Dederunt
pciosa queq pro cibo ad refocillandā aīaꝝ
Est aut considerandū q̄ in q̄libz artifi
cio simpl' melior ē q̄ disponit de arti
ficio· ⁊ d̄r architector q̄ aliqs manual
qui opere exequit̄ ſz· q̄ ei ab alio
exponit· Vn̄ in edifitiis cōstruendis ma
ior merce(d)e cōducit̄ qui disponit d' edificio
licz nichil ul' vl' manibꝫ opetur
q̄ manuales artifices qui dolant
ligna ⁊ incidunt lapides· In edi
ficio aut spūali sūt q̄si manuales
operarii qui ptculariter insistunt cure
aīarū puta sacra ministrando vel
aliqd huiꝰ ptcular' agendo· Sz quasi
pncipales artifices sūt Epi qui impe
rant ⁊ disponunt q̄lit' pdci sui
offitiū exeq debeant· Ppt' qd' et Epi

quasi sup intendētes dicunt· Et silr
theologie doctores sūt q̄si pncipales
artifices qui inquirunt ⁊ docent
qualit' alii debent salutē aīarū p
curare· Sic ergo simpl' melius ē docere sa
cram doctinā· ⁊ magis meritoriū
si bona intencōn agat̄· q̄ impende
ptculare curā saluti hui⁹ ul' ill⁹
Vn̄ Apl⁹ de se d' i Corī· i· Non
eni misit me xp̄s baptisare
ſz evāgelizare· cū tn̄ baptizare sit op⁹
maxīe cōueniens cōferens saluti
aīaꝝ· Et ii ad Thy· ii d' Apl⁹· hec
comenda fidelibꝰ hoībꝰ q' idonei
erunt ⁊ alios doce· Ipsa etiā rō de
monstrat qd' melius ē erudire de ptinētib
ad salutē eos qui ī se ⁊ in aliis
pficere pnt q̄ simplices q' in se tm̄
pficere pnt· In aliquo tn̄ casu neccitate
ipellente dz Epi ⁊ doctores ptmisso
pprio offitio ptculari impēde saluti aīaꝝ
¶ Ad pm̄ ḡo dīm q̄ nulla iactura
tpis patit̄ qui qd' melius ē opat̄
docendo sacram doctinā· Vel qui ad
hoc p studiū se disponit ¶ Ad 2m
dīm q̄ pfectus aliqs d' dupl' Vno m⁰
qui hz pfcōꝫ· Alio m⁰ q' hz statū pfcōis
Pfectio aut hoīs in caritate cōsistit
que hoīez deo ⁊ pximo cōiungit·
Vn̄ quātū ad dilcōem dei d' Gen· 17
Ambula corā me ⁊ esto pfectus
Quātū vero ad dilcōez pximi postquā
dn̄s dixit diligite inimicos vros
concludit Matt. quinto Estote ḡo pfci sic
tū ḡo pfcōis hēre dicunt̄ qui sollē
nit' obligant̄ ad aliquid pfcōi
anexū· Est aut aliquid anexū
pfcōi dupl' Vno m⁰ sic pambulū ⁊
pparatoriū ad pfcōꝫ ut paupertas ca
stitas ⁊ hui⁹· quib⁹ hō retrahit̄ a
curis secularibꝰ rerū ut liberius
vacet his q̄ dei sūt· Vn̄ hui⁹ magis
sūt queda pfcōis instra· ppt' quod
Jeronimꝰ exponens illud vbū petri di
centis Ecce nos reliquimus oīa ⁊ secuti sumꝰ
te· dicit q̄ nō sufficit petro dicere Ecce
nos reliquimus oīa· ſz addidit qd'
pfctm ē· scz ⁊ secuti sumꝰ te· Lucas

go vel voluntaria paupertate ut casti
tate seruant. habent quidem perfectorum
perfectionis sed non dicuntur habere statum perfectionis
nisi qui se ex solempni professione ad
hoc obligant. Secundum enim ad solempne et
perpetuum oportet aliquis habere statum. Sicut patet in
statu libertatis vel servitutis et similibus. Ad 2^m dicendum quod
aliquid est annexum perfectioni caritatis ut
consulit si aliquis curam animarum suscipiat.
Est enim ab perfectis ut ab opere dei adore
permittat dulcedinem contemplative vite quam
magis amaret et accipiat active vite
occupationes ad procurandum animarum et proximorum sa
lutem. Perfectionis ergo hoc modo proximorum
saluti intendit. Habet quidem aliquem perfec
tionis effectum sed non habet perfectionis statum
nisi episcopus qui cum quadam sollempni consecratione
suscipit animarum curam. Archidiaconi vero
et prothinales presbiteri magis habent com
missa quedam officia quam ut propter hoc in aliquo
perfectionis statu ponantur. Ad 3^m ergo reli
giosi et episcopi dicuntur perfecti qui statum perfec
tionis habent. Unde religiosi sunt
episcopi sed non archidiaconi vel presbiteri cu
rati. Cum ergo dicitur quod perfecti tenentur ad
id quod melius est verum est si intelli
gatur de hiis qui dicuntur perfecti propter perfec
tionem caritatis. Huiusmodi enim obligantur ex
lege interiori quam intrinsece obligat. Unde
ad hoc obligantur secundum mensuram sue
perfectionis. Si autem intelligatur de hiis qui dicuntur
perfecti propter statum sicut episcopi vel religiosi
non est verum. Non enim tenentur episcopi nisi
ad quod se extendit cura suscepti regiminis.
Et religiosi non tenentur nisi ad ea ad
que obligantur ex voto sue professionis. Aliter
omnis esset obligatio ad infinitum cum tamen et
natura et ars et omnis lex certos habeant terminos.
Dato tamen quod perfecti tenerentur ad illud
quod melius est non esset ad propositum sicut
ex predictis apparet. Ad 4^m dicendum quod
licet prelatus teneatur suum subditum re
vocare ab omni malo non tamen tenetur
eum inducere ad omne melius. Et ideo
ratio in proposito locum non habet sicut hoc alie

Queritur. Utrum prelatus ecclesie possit curam
committere suo consanguineo ~~et ...~~ minus
ydoneo postposito meliori. Prelatus enim sue ecclesie
querit sponsum quem magis putat ydoneum. Et spo
sus sue sponse querit fidelissimum custodem pro posse.
Sed prelatus maior ad ecclesias sibi subiectas comparatur
vel sicut pater ad filiam vel sicut sponsus ad sponsam.
Ergo debet ei de persona ydonea providere quanto
melius potest. Preterea Johannes evangelista Marie fuit ydo
neus et tamen consanguineus Christi erat secundum carnem
et tamen contulit ei Petrum in regimine ecclesie. Ergo et
prelatus si honorat consanguineum eque ydoneum non debet
ei providere in ecclesia magis quam filio eque ydoneo
multo vero minus si sit minus ydoneus. Sed contra
est quod secundum verum ordinem caritatis homo plus debet
diligere sibi magis coniunctos. Sed hiis quos magis
ex caritate diligimus ecclesia magis debemus provi
dere. Unde eorum meritum crescat. Et iterum ex bona
dispensatione ecclesie crescit meritum bene administran
tibus. Videtur quod prelatus magis debeat suis con
sanguineis providere etiam si sint minus ydonei.
Respondeo dicendum quod aliter est dicendum de consanguineo pre
lati eque ydoneo et aliter de minus ydoneo. Si
enim sit eque ydoneus potest prelatus suum consanguineum
preferre. Nisi forte ex hoc scandalum oriatur
vel aliquod ex inde malum exitum accipiat ut proba
bilius sumi possit quam alii prelati hoc exemplo inducantur
ad dandum suis consanguineis etiam minus dignis.
Et ideo quod ex quo nichil deperit utilitati ecclesie cum
eque ydoneis providetur. Licet etiam huiusmodi provisio
etiam amori naturali satisfaciat qui non est contrarius
caritati. Sed magis caritate informatur. Et hoc
fit. Genesis 47. Ubi Pharao dixit ad Ioseph
de fratribus suis. Si nosti esse in eis viros indu-
strios constitue eos magistros pecorum meorum.
Si vero sit minus ydoneus consanguineus prelati non
debet eum preficere ad curam ecclesie postposito me
liori dupliciter ratione. Primo quidem quia hic videtur esse
contra fidelitatem quam in bono dispensatore
dominus requirit. Non enim bene faceret si daret ne
gotium alicuius domini qui posset rem eius me
liorare. Si hoc permitteret ut suis consanguineis
satisfaceret. Secundo quia hic videtur ad personarum
acceptionem pertinere quod consistit in hoc quod aliquis
attenditur propter causam conditionis personarum que non facit ad
negotium. Sicut si aliquis dat ~~....~~ pro aliquo
quia dives est et non iustitiam habet quod est conditio sine (simas)
ad negotium. Esse autem consanguineum non est
aliqua conditio ponens ad curam ecclesie que non ob
tinetur iure consanguinitatis sed divino munere.
Esset autem conditio faciens ad negotium presertim
dispensatione patrimonialium bonorum. Unde si episcopus
de patrimonialibus bonis magis provideat suo consanguineo minus ydoneo non est acceptio personarum.
Sed si ratione consanguinitatis eis provideat in patrimonio crucifixi non caret vitio personarum acceptionis. De quo eligitur
dicitur in ecclesia conditio dispensandi exponens id quod dicitur Jacobi ii. Nolite in personarum acceptione
habere fidem domini nostri Jhesu Christi. Preterea et dicit ut habetur 8 q. Moyses Cognatos ex alia tribu a Moyse
eligit ut sciret principatum in populo non consanguini deferendum esse sed vite. At nunc cognatos plures
hac re beneficio facit ut non querat eos in ecclesia columnas eligere quos plus cogitat ecclesie prodesse
sed quos vel ipsi amant vel quorum sunt obsequiis delimiti.

Queritur utrum preter sensum litteralem in verbis sacre scripture alii sensus lateant. Et videtur quod in eisdem verbis sacre scripture non lateant plures sensus. Cum a dictoribus simul suppositis non est utendum equivoce vel variatim. Sed pluralitas sensuum facit multiplicitatem loquendi. Ergo in eadem locutione sacre scripture non possunt plures sensus latere. Preterea sacra scriptura ordinata est ad intellectum secundum psalmum: Declaratio sermonum tuorum dat intellectum. Sed multiplicitas sensuum obnubilat intellectum. Ergo non debent in sacra scriptura multi sensus esse. Preterea id quod potest esse occasio erroris debet in sacra scriptura vitari. Sed ponere alios sensus preter litterales in scriptura potest esse occasio erroris, quia tunc quilibet posset exponere sacram scripturam secundum quod ipse vellet ad confirmationem sue opinionis. Ergo non debent esse plures. Preterea Augustinus dicit ii super Genesim ad litteram quod maior est sacre scripture auctoritas quam omnis humani ingenii perspicacitas. Ergo ille sensus qui non habet auctoritatem ad aliquid confirmandum non est conveniens sensus sacre scripture. Sed nullus sensus preter litteralem habet robur ad aliquid confirmandum, ut patet per Dionysium in epistola ad Titum. Dicit enim quod simbolica theologia, id est que ex similibus procedit, non est argumentativa. Ergo sacra scriptura alios sensus preter litteralem non habet. Preterea quicumque sensus ex verbis alicuius scripture trahitur quem auctor non intendit non est sensus proprius. Sed auctor per unam scripturam non potest intendere nisi unum, quia non contingit simul plura intelligere. Ergo non possunt esse plures sensus proprii sacre scripture. Sed contra est quod dicitur Daniel xii: Pertransibunt plurimi et multiplex erit scientia. Ergo et cetera. Preterea Ieronimus dicit in prologo biblie loquens de Apocalypsi: In verbis singulis multiplices latent intelligentie. Responsio. Dicendum quod sacra scriptura ad hoc est divinitus ordinata ut per eam nobis veritas manifestetur necessaria ad salutem. Manifestatio autem vel expressio alicuius veritatis potest fieri de aliquo rebus et verbis, in quantum scilicet verba significant res, et una res potest esse figura alterius. Auctor autem rerum non solum potest verba accommodare ad aliquid significandum, sed etiam res potest disponere in figuram alterius. Et secundum hoc in sacra scriptura manifestatur veritas dupliciter. Uno modo secundum quod res significantur per verba, et in hoc consistit sensus litteralis. Alio modo secundum quod res sunt figure aliarum rerum, et in hoc consistit sensus spiritualis. Et sic sacre scripture plures sensus competunt. Ad primum ergo dicendum quod varietas sensuum quorum unus ab alio non procedit facit multiplicitatem locutionis.

Sed sensus spiritualis semper fundatur super litteralem et procedit ex eo. Unde ex hoc quod sacra scriptura exponitur litteraliter et spiritualiter non est in ipsa aliqua multiplicitas. Ad secundum dicendum quod, ut Augustinus dicit in libro de doctrina christiana, utiliter est a Deo dispositum ut veritas in sacra scriptura cum aliqua difficultate manifestetur. Est enim hoc utile ad tollendum fastidium, quia ea que sunt difficilia maiorem concitant attentionem quam tedium tollit. Similiter ex hoc tollitur superbiendi occasio, dum homo difficultatem veritatis sacre scripture capere potest. Similiter per hoc veritas fidei ab irrisione infidelium defenditur. Unde dominus ait Matthei vii: Nolite mittere sanctum canibus. Et apostolus Thimotheum monebat ut sibi ab immundis [illegible] servaret. Et ita patet quod expedit veritatem fidei sub diversis figuris in sacra scriptura tradi. Ad tertium dicendum quod, sicut dicit Augustinus iii de doctrina christiana, nichil est quod occulte in aliquo loco sacre scripture tradatur quod non alibi manifeste exponatur. Unde spiritualis expositio semper debet habere fundamentum in litterali expositione sacre scripture, et ita vitatur omnis erroris occasio. Ad quartum dicendum quod non est propter defectum auctoritatis quod ex sensu spirituali non potest trahi efficax argumentum, sed ex ipsa natura significationis, in qua fundatur spiritualis sensus. Una enim res pluribus potest esse similis. Unde non potest ab ista re que in sacra scriptura commemoratur procedi ad aliquam illarum determinate, sed est fallacia consequentis; verbi gratia, leo propter aliquam similitudinem significat Christum et diabolum. Unde per hoc quod aliquid de leone dicitur in sacra scriptura, ad neutrum potest fieri processus in sacra scriptura. Ad quintum dicendum quod auctor principalis sacre scripture est spiritus sanctus, qui in uno verbo sacre scripture intellexit multo plura quam per expositores sacre scripture exponantur vel discernantur. Nec etiam est inconveniens quod homo, qui fuit instrumentalis auctor sacre scripture, in uno verbo plura intelligeret; quia prophete, ut Ieronimus dicit super Osee, loquebantur de factis presentibus ita quod etiam intendebant futura significare. Unde non est impossibile plura simul intelligere, in quantum unum est figura alterius. Ergo et cetera.

Nota secundum Bedam super Genesim in principio dicit quod quatuor sunt sensus sacre scripture. Historia in qua de rebus gestis loquitur. Allegoria in qua aliud ex alio intelligitur. Tropologia i. moralis locutio in qua de moribus componendis ordinatur. Anagogia per quam de summis et celestibus tractatur ad superiora ducimur. Et istorum quatuor sensuum distinctio hoc modo accipi debet. Cum enim deus sacre scripture veritatem quam tradidit duobus manifestat scilicet per verba et per rerum figuras. Manifestatio autem que est per verba facit sensum historicum sive litteralem. Unde ad sensum totum litteralem pertinet quod ex ipsa verborum significatione recte accipitur. Sed sensus spiritualis ut dictum est vel consistit in hoc quod quedam res per figuram aliarum exprimuntur. Et ipsa visibilia solent esse figure invisibilium ut Dionysius dicit. Unde est quod sensus iste qui ex figuris accipitur spiritualis vocatur. Veritatem autem quam sacra scriptura per figuras tradit ad duo ordinatur scilicet ad recte credendum et recte operandum. Si ad recte operandum sic est sensus moralis qui alio nomine tropologicus dicitur. Si autem ad recte credendum oportet distinguere secundum ordinem credibilium. Ut enim Dionysius dicit [illegible] ecclesiastica ierarchia. Status ecclesie militantis medius est inter statum synagoge et statum ecclesie triumphantis. Vetus igitur testamentum figura fuit novi. Vetus simul et novum figura sunt celestium. Sensus ergo spiritualis sunt ordinatus ad recte credendum potest fundari in illo modo figurationis quo vetus testamentum figurat ecclesiam militantem et sic est sensus allegoricus. Vel quo novum simul et vetus figurant ecclesiam triumphantem et sic est sensus anagogicus.

Littera gesta docet, quid credas allegoria,
Moralis quid agas, quo tendas anagogia.

[illegible]

[illegible]

Sicut leoninorum catulorum rugitus, eorum vox ut Sapientia non vincit malicia sed tamen
quod malicia sapientiam vincat, licet mali dominantur et boni deficiunt, et dicit
de per gratiam caltichaua est. Dei exquirit allacat cedidi quibus p°
chaldaei regnaverunt spiritus contemplacionis et tacitis consideratis impio iustum
chaldaei impiis prevalet adversus iustum chaldaei vide dico
non calumniam in spiritu iniustitia et ipsa lex corruit impletur vitas et cives non
potuit ingredi Babilonem. Et sic misso non est vitas non e nuc et non est filia dei
in terra chaldeorum et medorum et bellandi et furtum invenerunt. Babilonem
Ecclesiastes iii: vidi sub sole in loco judicii impietatem et in loco iustitie iniquitatem. Ad obiectum
etiam iii quod dicit Sapientia non vincit malicia, et capitulo ad hebreos xi sancti per fidem
vicerunt regna Babilonis primo de victoria sapientie que vincit mundum fides nostra
dicendum regna sine dubio proprium iustorum bonorum non vincat malicia malorum bonorum. Cum
enim quod sine dubio proprium iustorum hominum non vincat malicia malorum hominum. Aut
dicendum quod sine dubio opprimuntur a malis et iniustis in corpore et in rebus exterioribus
quia enim boni et iusti opprimuntur a malis sic fuerunt de sanctis martiribus
tamen animo sunt fixi et stabiles non vincuntur a malis sic fuerunt de sanctis martiribus
qui licet cruciabantur in corpore tamen corde verbis fides vincebant tyrannos unde
sepius loquitur tyrannum dixisse videndo constanciam sanctorum: iam victi sumus
sic dixit decius ut legitur in legenda sancti laurencii et in aliis pluribus legendis. Et
enim deus permittit hic sanctos et iustos tribulari hoc est propter sanctorum et iustorum maiorem
meritum et corporum maiorem utilitatem et profectum sicut dicit beatus gregorius libro moralium xx capitulo
talo ut super id verbo Job: et cum labitur propter vim brachii tyrannorum robustorum me-
tus in deo immobiliter fixe tanto ista tormenta despiciunt quanto cernunt quod contra
precepta conditoris tyrannum excrescit crudelitatis quippe prima postulatio vires
ex adiunctis premunt quod resistere pugna gloriosa sed non ambigunt manere
victoriam. Sicut itaque electorum despiciunt dum premuntur confisi sunt. Sic igitur
flatu premuntur ut resistat et unde quasi extingui cernitur inde roboratur. In eo namque
ardoris quanta ad deum cupiditate flagrantur per non solum ad eum per tranquilla
et mollia sed etiam per aspera et dura transsiliunt. Unde namque propheta ait: qui perfecit
pedes meos tanquam cervorum. Cervus enim cum in motum iuga contendit per aspera
pedes meos tanquam cervorum. Cervus enim cum in montium iuga contendit per aspera
quecumque se obviant pro petitis illa gestata dato saltu transgreditur et absque illo
cursu suo obstaculo in superioribus elevatur. Ita etiam electorum mentes cum
sursum ad altissimum contendunt obstaculis contemplationis saltu transeunt ut
sed in hoc mundo adversitate atque obviare conspiciunt contemplationis saltu transcendunt ut
et more cervorum despectis velut terrenarum rerum sentibus in superna se erigunt. Hinc
rursum dicit: In deo meo transgrediar murum quem enim esse e omne quod terruit
rursum dicit: In deo meo transgrediar murum quasi dilectus transcendit. Sed murum transgreditur cum pro
more obstat ne ad eum qui diligitur transcendat. Sed murum transgreditur cum pro
amore superne patrie quecumque in hoc mundo fuerint obiecta calcantur. Convertit
ergo sunt voluntas et auctoritas per contrarium inducte. Ad quas vero an obiectum. Ad primum
ergo sunt voluntas et auctoritas prophete. Unde propheta Ezechiel angustia repletur
deo sunt bis loco in plago super. Abbas quod hic dicit propheta primum angustiam repletur
erant bis locis in plagio super. Abbas quod hic dicit propheta primum angustia repletur
carnem in igne conflari et tres pueros penitus existimasse quia intuerat. Sed si intui-
passus accipe quod ex persona quarum importat loquitur et ut in querelam vere et plenius
dolorem exprimat. Et quia ipsius contemplatores et tacentes crudelitatem impio iustorum
tamen aut loquitur mysticus iudicia dei investiganda et propheta divinaque superne et sane
sed quod non videt deus ut videt homo quod tum prima respicit deus filia et ethni-
cus quod non videt deus ut videt homo quod enim prima respicit deus filia et etiam
cis quod non videt deus ut videt homo quod primam respicit deus futura et etiam
congruus et quid si egrotus et estuans febribus aquam frigidam postulat et deni-
congruit et quod si egrotus et estuans febribus aquam frigidam postulat et demum
ad medicum unum pacior crudelior existimet usque medicine clarior et non quam
ad medicum unum patior crudelior existimet usque medicine clarior et non quam
et unde ei sapientissimus et clementissimus medicus cum quod tempore decam quod postulat
deus non miseretur modo quod nunc ista crudelitas erit et voluntas tua tam
deus non miserere modo quod nunc ista crudelitas erit et voluntas tua tam
patientissima et deus nunc sanctis clemencie sue pendens atque in eo sua non exaudiret
patientissima et deus nunc sanctis clemencie sue pendens atque in eo sua non exaudiret
morsus ut cum probet et magis proveret ad vocatum et cum igne excoctum iustitie
et puriorem faciet vel loquitur propheta ad modum admirantis ut ait beatus gregorius
xix moralium capitulo secundo super id verbo Job xvii: calligavit ad indignationem
oculus meus. Ad indignationem oculus calligavit qui ipsi quoque qui in divina
contemplatione sunt, cum in hac vita presenti vident deum se divinis a pravis despici aut de-
dignari conspicient de occultis iudiciis admiracionem turbantur et penetrando de-
penetrare nequeunt ne secundum eam supra se bonorum innocenciam puniunt.

Ad i^d dicit ypa et opere ... q vitas licet appeat turrue tn finalit et invalescit et in eternu manet ut dr Esdras iij Esdre iiij^o magis rex iuge
vincit et obtinet in secla seclorum Ad id Eccl iiij^o Ecclus iiij^o ... vitas aut manet et invalescit in eternu et
iiij^o q est apud deum malicia est pena sua et utiq quomodo pena tn culpe
me est occulta pro ea tn erit manifesta et io iustu e dei iudiciu et ipse iustus
iudex Job 3 x. deus no condempnabit frustra ut opere subiret iudiciu de quo
... xxiiij moralium in fine dr q ideo temporalia non eveniunt bonis non est iniquus
Hoc enim e ne longa felicitate luxuriet ut ait Boecius ubi sup ... Quia insigt
pt ce maior confusio quam ut bonis adversa et malis prospera contingat de hoc est
Augus lib j de ci dei c^o viij tamen rex quid tur diuina inua ad impios ingratos ...
puniat et pohit ... placuit diuine providentie in posterum bona dare iustis quibus
non fruentur iniusti et mala impijs quibus non excruciabuntur boni ista vero temporalia
voluit utrisq esse communia ut nisi iustissime permittit hic bonos ... ut extrema
pungerent et purgati gauderent ad quam gloriam perducat nos

Ucab

Videtur q deus non sit mias exhibeat in hoc q non sit puniat citra condignum et remunerat
ultra meritum quia ... xviij quantum glorificavit se ... et ... xvij in qua me
...mij et ita non sit puniat citra condignum nec remuneat ult meritum ut delicti sit mensura pene vel
... duplicate ei duplicia scd opera eius ... apoc xviij
patuit ... sep id ... exposuit et iniustate ... et ysaie xl suscepit de manu domini duplicia pro
... sit in culpe ... plus exigit in penis q ...
liberati sit ab ... go no debitores ... pene scd tn sequitur ... diu ...
in hac vita infligitur ut febres et ... ut ... q ad eorum utilitatem cedant
ut quos moriatur antequam ad adultam etatem perveniat go vr q non puniat
ut ... condignum ... peto originali non debet alia pena q carentia visionis diuine ...
Sed hac pena puniuntur pueri non baptizati qui in peto originali decedunt go vr
q non sit puniat citra condignum ... illud qd est aliquid ee assequi non est q ... tn ...
se habeat ... deus ... sit ... immo ... ut ... condignum puniat ... nec ...
ut condignum ... go no est assequi q sit puniat
... iuda ... fuit mina ... ei qui no fecit ... potentes
misericordes no puniant ... condignum ... go vr q potentes et
... nos ... iniquitates ... in ... pp^o ...
... e semper ... de ... est misericordia ... dr in collecta deus cui proprium e miseri
... et parcere go est mitset sed hec no ... puniat ... remunerat ... meritum
mala ... condignum go vr q ita sit ... Responsio ad primam questionem
q agens et patiens sit ... sibi proportionaliter ... ita q hoc ... se habeat
simulem proportionem nisi ad inequalia ... senarius est maior quaternario
et ... duplum est ... ut inde e q quanto agens excedat
patiens ... q ... excedit passiones sic videmus in omnibus agentibus ...
quia ... no recipit effectum totius actionis ... aut se hz p modum
agentis et recipiens p modum patientis ... quando dans semper excedit recipi
entem quem est et dans excedat illam receptionem que est proportionata recipienti
Et ideo cum deus sit excellentissimus dator ... habundantia sue bonitatis ...
... eius ... in bonis superexcedit receptionem que est proportionata recipienti ...
aut computatur ... malum ut dr in ... et io deus dat sit ult condignum
Ad primum go ... q quantum et ... non importat equalitatem quantitatis scd proportionis
in ... ut ... aut proportio ad culpam ... ut in generali ...
vel in speciali ... generali quando ... qui peccat puniat et qui multum
peccavit multum puniat ... speciali ... ut ... proportionem

pene ad culpam secundum debitum culpe absolute vel presupposita mitigatione divine misericordie que aliquid
de pena remittit. Pro quo et iusticia non minus deus punit citra condignum quia sicut peccatores multi
puniunt vel aliquid de pena dimittit quod per mitigationem divine misericordie remanet. Sed quantum ad
secundum modum sic punit aliquid citra condignum. quia non tamen punit quantum culpa meruit
vel dicendum et melius quod equalitas ista proportionalitatis est non equalitatis et attendenda est
non secundum comparationem pene ad culpam sed secundum proportionem peccatorum ad culpam duorum ad duas penas
ut scilicet qui plus peccat plus puniatur. et sic quod excedit in peccato sic excedat in pena. et sic
etiam intelligende sunt omnes auctoritates que videntur equalitatem culpe et pene demonstrare. Ad secundum
dicendum quod duplicitas illa pene non intelligitur secundum excessum pene ad culpam in duplo
sed quia quod in duobus punitur scilicet in anima et corpore. Ad aliud dicendum quod plus exigitur in pena
quam commissum sit in culpis quantum est quantum ad tempus durationis. quia per delectationem mo-
mentanea infligitur pena eterna. duratio autem pene proportionatur durationi pene culpe
sed magis intensio pene respondet enormitati culpe ut dictum est supra. Ad tertium
dicendum quod peccatum originale facit duplicem penam. Una secundum quod est infectiva persone. et sic
est pena eius carentia visionis divine. Alia secundum quod est vitium nature. et sic sequi-
tur ipsum pene que ex principiis nature causantur ut mors que causatur ex contrarietate
principiorum nature et alia huiusmodi que adnaturam ordinantur vel consequuntur
ex principiis nature consequuntur ut febris et huiusmodi. Dico ergo quod baptismus mundat
personam. sed non curat naturam quod patet ex hoc quod per actum nature baptisatus originale transmittit
in prolem. Et ideo per baptismum absolvitur puer baptizatus a reatu mortis eterne que est ca-
rentia visionis divine. Manet tamen adhuc reatus mortis que consequitur ad vitium persone
illius non redat. Si vero infra etatem pertinentem decedit quia huiusmodi passionibus non meretur sed
tamen in utilitate aliorum que sunt ei consimiles in natura. quia et pene huiusmodi peccatum
nature consequuntur. Ad quartum dicendum quod peccato originali secundum rigorem iustitie non solum
debetur pro pena carentia visionis divine. sed etiam ipsius nature annichilatio. Et ideo quod sic
ipso quod conservatur punitur non baptizatus alia pena est condignum punitur. Unde Ysaie
Expiravi unde dicitur quando sumus assumpti. Ad quintum dicendum quod sicut potentia dei
habet ordinem ad eius iustitiam. ita etiam secundum ordinem ad eius iustitiam. ita etiam secundum ordinem
habet ordinem ad eius misericordiam. Unde sicut non repugnet potentie secundum quod ordinatur ad iustitiam vel
de pena dimittere repugnat tamen potentie secundum quod ordinatur ad misericordiam et sic de potentia
ad misericordiam ordinata loquitur deus non potest. Ad sextum dicendum quod in misericordes non
non consequuntur misericordiam totaliter a pena liberationem. consequuntur tamen misericordiam. Ad dicendum quod pena re-
non consequuntur misericordiam totaliter a pena liberationem... et potestates si sunt mali non possunt excusari per infirmitatem
laycalitatis. Similiter etiam et potestates si sunt mali non possunt excusari per infirmitatem totaliter excusant etiam
que quis excusat a toto ipse et per eam excusari infirmi totaliter excusant etc.

Augustinus Episcopus
servus servorum christi Re-
ligiose famule dei probe in
domino salutem. Petisse te et pro-
misisse me recolens: ut de oran-
do deo ad te aliquid scriberem.
ubi tribuente ipso quem oramus
tempus facultasque concessa est.
oportuit ut hoc debitum meum iam
persolverem et pio studio tuo in
christi caritate servirem. Quantum
me autem letificaverit ipsa peticio
tua: qua cognovi quantam rei
tante curam geras verbis expli-
care non possum. Quid enim magis
oportuit esse negocium viduitatis
tue quam persistere in oracionibus nocte
ac die secundum apostoli admonicionem.
Ille quippe ait Que autem vere vi-
dua est et desolata speret in do-
mino et persistat in oracionibus no-
cte ac die. Unde mirum videri
potest cum sis secundum hoc seculum nobi-
lis tante familie mater: et
ideo licet vidua non tamen deso-
lata. quod occupaverit cor tu-
um principue quod sibi vendicaverit
orandi cura. Nisi quia prudenter
intelligis quod in hoc mundo et in
hac vita nulla anima possit esse
secura. Proinde qui tibi hanc co-
gitacionem dedit profecto facit quod
discipulis suis non perplexis sed
pro humano genere contristatis et
desperantibus quemquam posse sal-
vari postea quam ab illo audierant
facilius esse camelum intrare
per foramen acus quam divitem in
regnum celorum: mirifica et mi-
sericordissima pollicitacione respondit
apud deum facile esse quod hominibus
impossibile est. Qui ergo facile est ut
eciam divites intrent in regnum
celorum inspiravit tibi piam solli-
citudinem qua me consulendum
putasti quonam modo sit orandum
beatum. Ille namque cum adhuc
hic esset in carne in regnum celorum
Zacheum divitem misit. et post
atque ascensionem glorificatus multos
predivites instituto spiritu sancto
fecit huius seculi contemptores et sum-
ma divitiarum cupiditate ditiores.
Quomodo enim tu studeres orare ni-
si sperares in domino. Quomodo autem
sperares in eo. si sperares in incer-
to divitiarum et contempneres precep-
tum saluberrimum quod apostolus ait
Precipe divitibus huius seculi non
superbe sapere neque sperare in in-
certo divitiarum sed in deo qui
prestat nobis omnia habundanter
ad fruendum. divites sint in
operibus bonis. facile tribuant.
communicent thesaurizent sibi fun-
damentum bonum in futurum ut
apprehendant veram vitam. De-
bes itaque pro amore huius vite
eciam desolatam te reputare in
hoc seculo in quantacumque fe-
licitate verseris. Nam sicut illa est
vera vita in cuius comparacione ista
quam multum amatur quantislibet
iocunda atque producta sit. nec
vita dicenda est. sic eciam est
solacium verum quod per prophetam
dominus promittit dicens. Dabo illis
solacium verum pacem super pacem.
sine quo solacio quecumque sunt ter-
rena solacia magis inveniuntur
desolacionis quam consolacionis reperta.
Divicie quippe atque fastigia
dignitatum cetera que huiusmodi quibus
se felices putant esse mortales
quia illam felicitatem non experti sunt quod
afferunt consolacionis. Cum sit
eis non indigere quam eminere per
ista. tantius quippe plus excruciat
adepta timore amissionis
quam cupiditate adipiscendi
ardore cruciabat. His bonis non
fiunt homines boni sed aliunde
boni facti bene utendo faciunt
ut ista sint bona. Non ergo
in his vera solacia. sed ibi po-
cius ubi vera vita. Nam inde

necte est fiat hō beatus· vnde
fit bonus/ homines autem boni
cum in hac vita videt' prestare
re nō parua solatia pare the
sis Illa si paupertas arriget·
luctus mestificat· si dolor
corporis inquietat· si contristat exi
lium· si vlla alia calamitas
vexat· assunt boni hoīes qui
nō sola gaudere cum gaudenti
bus· verumeciam flere cum flentib
nouerunt· et salubriter loqui· et col
loqui sciunt· pluria illa aspa
leniunt' releuant' quia· In
pant' aduersa· Sed ille hec in eis
et per eos agit qui spiritu suo bonos
facit· Econtra si diuicie cru
fluant nulla orbitas accidat·
assit sanitas carnis incolu
mi habitet in patria et cohitent
mali hoīes in quibus nec est
cui fides habeat' in quo nō dolus
fraudis ire discordie insidie
suspiciat' atque timeat' Non
ne illa oia fiunt amara et du
ra neque aliquid letum vel dulce
est eis· Ita in quibuslibet rebus
humanis nichil est homini amicum
sine hoīe amico Sed quem
tibi talis inueniet' de cuius aīo
et moribus sit in hac vita se
curitas certa· Illa sic quisquis
quisque neque alter alteri notus est·
et tamen nec quisque ita notus est vt
sit de sua crastina conuersione se
curus· Pinde quamuis multi ex
fructibus suis cognoscant' et
alii quidem priores bene viuendo
letificent· alii male viuendo
contristent· tamen propter cordis humanorum
ignota et incerta rectissime
apostolus ait· ut nō ante tempus
quemque iudicetis donec veniat
dominus et illuminet abscondita te
nebrarum et manifestet cogitationes
cordis· et tunc laus erit vni
cuique a deo· In huius ergo vite
tenebris in quibus peregrinamur a

dño quamdiu per fidē ambulamus
et nō per speciem· desolata se debet
aīa xpiana deputare ne
desistat orare et scripturarum
et diuinarum sanctarum quasi luminosi
tanquam lucerne in obscuro loco
posite· fidei oculum intende
donec dies lucescat et lucifer
oriat' in cordibus nostris· Huius
enim lucerne … fons ineffa
bilis lumen est quod sic lucet
in tenebris ut nō comprehendatur
a tenebris· cum videndo fide
corde mundanda sit· Beati
enim mundo corde quoniam ipsi deum
videbunt· Et scimus quia cum ap
paruerit similes ei erimus· quoniam
videbimus eum sicuti est· Tunc
erit vera vita post mortem ve
rum solacium post desolacionem· Illa
vita eruet aīam meam de
morte· et … solacium oculos
meos a lacrimis· quoniam ibi erit
nulla temptacio· Sequitur et eodem pedes
pedes meos a lapsu· Porro
si nulla temptacio nulla
… Illud enim adhuc promisso
bono eius expectationem redo
dita contemplacio … placebo
inquit dño in regione viuorum
Vbi tunc erimus nō in deserto
mortuorum vbi nunc sumus Mor
tui enim estis ait apostolus et
vita vestra abscondita est cum
xpo in deo· Cum enim xpc apparuerit
vita vestra· tunc et vos appare
bitis cum xpo in gloria· Hec est
vera vita quam iubent' boni
operibus apprehendere diuites· et
ibi est verum solacium quo so
lacio vidua nunc desolata
eciam que filios et nepotes habet
et domum suam pie tractat
agens cum omnibus suis ut ponant
in deo spem suam· Et tamen in
oratione dicit in te aīa mea.
quamdiu interim tibi erit aīa mea
terra deserta et sine via et sine

agna qd est morbunda vita
q̄buslibz mortalibz solacijs
frequent quibuslibz lcd iterā-
tibz committer hūitalibz rerū
copia cumulet' Nox quippe
ista oīa qm incerta sūt & in
illius pmisse felicitatis cō-
paracoe qd eent etiā si incer-
ta nō essent. hec dixi qm
sermone meū vidua dilecta
et nobilis & tāte familie
mater d' orone qsisti vt
etiā tecū in hac vita pma-
nentibz & obeguntibz tuis te
sans desolatā nōdū vtiqz
apphensā illa vita vbi est
verū certūqz solaciū vbi
implebimur qd in pphia di-
ctū e Saciati sumus mane
tua exultauim9 & iocūdati
sumus in omnibz diebz nris
Iocundati sumus p diebz qbz
nos humiliasti annis qbz vi-
dimus mala Antequā g(o) his
consolacio veniat qūtucunqz
tpaliū bonorū felicitate circū-
fluas vt psistas in orone
nocte ac die. desolatā te
esse memineris Nō eī apts
qualescunqz vidue tribuit hc
munus. sz q ve inqt vidua
est & desolata speret i dno
& psistat in orone nocte ac
die. Ecce vo seqt' vigilanti-
ssime caue. Que aūt in de-
licijs agit viuēs mortua
e. Agit eī ho in his q
diligit qp magno appetit
qbz btm se esse credit Una
ppt qd scriptura dixit de diui-
tijs Diuitie si affluant no-
lite cor apponere. hc etiā de
delicijs tibi dico. delicie
si affluant ne cor apponas
Nō ideo te magni pēdas q
nō desūt. q affatim suppe-
tūt. q velut ex fonte lar-
gissio fluat trene felicitatis

olō hī in te despice atqz contēp-
ne ne ī his delectaris pt integritā
corporis valitudinēqz regrās.
Nec eī conteptnenda nō e. ppter
necessarios vsus vite huius ānqz mor-
talis hc induat' imortalitate.
hc e vā & ppetua sanitas q
nō terrena infirmitate deficiet.
nec corruptibili voluptate refiat'
sz celesti firmitate psistet. et
incorruptibili te vegetat'
Na idē aplus Carnis inqt
prudētiā ne feceritis in desi-
derijs qr necessaria cura car-
nis ad necessitate salutis Nemo
eī vnqz carnē suā odio ha-
buit sicut ipse idē dē. hinc est
ad Thimotheū nimia sic
apparet corporis castigacone
admonet vt modico vino
vtat' ppt stomachū & fre-
quētes infirmitates suas Hac
go delicias ī qbz vidua sic
agit hc e si delectacone cordis
inheret atqz habitat viuens
mortua est. multi sctī & scte
oī mō caventes ipas velut
matres deliciaz diuitias di-
spergendo paupibz abiecerūt.
& alio m̄ in celestibz thesauris
ponēdo condiderunt. Et si tu
deuīcta āqs pietatis officio
nō facis quia debes tone
rddas deo Nemo scit quid
agat' in homine nisi spūs ho-
minis q in ipō est Nos nō de-
bem9 an tēpus quēqz iudicare
donec veniat dūs & illuiet
abscondita tenebrarū & mani-
festabit cogitacoes cordiū &
tūc laus erit vnicuiqz a deo
Ptinet tñ ad viduale curā
tuā. delicie si affluant ne
apponas cor. ne ideo putresc-
endo moriatur qd sursū debz
esse vt viuat Ite in eo nrō
deputa d' qo scriptū e. vincat
corda eorū in sclm secli

Audisti qualiter ores. Audi
quid ores, unde consulendum puta-
sti quoniam te permovit quod ait
apostolus: Quid enim oremus sicut
decet nescimus; et timuisti
ne magis tibi obesset si sicut
oportet orare non ores. Quod itaque
breviter dici potest: Ora beatam vi-
tam. Hanc enim omnes habere volunt. Nam
et qui pessime et perdite vivunt,
nequaquam ita viverent nisi eo modo se
velut esse putarent beatos. Quid ergo
aliud te orare oportet nisi id quod
cupiunt et mali et boni, sed quo
perveniunt non nisi boni? Hinc
fortasse iam quaeras quid sit ipsa
beata vita. In cuius quaestione multa
philosophorum ingenia ocia que contri-
ta sunt, quae tamen eo minus in-
venire potuerunt quanto minus eius
fontem honoraverunt et gra-
tias egerunt. Prius itaque at-
tende utrum acquiescendum sit
eis qui dicunt esse beatum eum qui
secundum suam vivit voluntatem. Sed
absit ut hoc verum esse credamus. Nam
si quis nequiter velit vivere, non-
ne tanto miserior esse convincitur
quanto facilius mala voluntas
eius impletur? Merito hanc sententiam
etiam ipsi qui sine dei cultu phi-
losophati sunt respuerunt. Nam
quidam eorum vir eloquentissimus ait:
Ecce autem alii non philosophi quidem sed
prompti tamen ad disputandum omnes
aiunt beatos qui vivunt ut ipsi
volunt. Falsum id quidem. Velle
enim quod non deceat idipsum miser-
rimum. Nec tam miserum est non adi-
pisci quod velis quam adipisci ve-
lle quod non oporteat. Quid tibi videtur?
Haec verba nonne ab ipsa veritate
per quemlibet hominem dicta sunt? Possumus
ergo hic dicere quod apostolus ait de
quodam propheta Cretensi cuius eius
sententia placuisset: Testimonium
hoc verum est. Ille igitur beatus est
qui omnia quae vult habet nec aliquid vult
quod non decet. Quae cum ita sint, vide-
amus quae homines non decenter velint.
Alius vult coniugari; alius a
coniugio viduatus deinceps con-
tinenter eligit vivere; alius nec illud
quidem in ipsis nuptiis vult
experiri. Et si aliud hic alio me-
lius reperitur, nullum tamen istorum possumus
dicere aliquid indecenter velle. Sic
et optare filios nuptiarum fructum
et de his quos susceperint fuerit
vitam ac salutem, sicut plerumque oc-
cupat continentiam vidualis. Nam
et si ex corpore coniugio iam non op-
tat filios parere, optat tamen ut quos
pepererit incolumes vivere. Ab
omni hac cura immunis est virgi-
nalis integritas. Habent tamen dilec-
tos et caros quibus non indecen-
ter optat etiam temporalem salutem.
Sed cum istam salutem in se ipsis
et in eis quos diligunt adepti
homines fuerint, non possumus eos
dicere iam beatos. Habent enim quod
quod decet velle. Sed alia non habent
maiora atque meliora et
utilitatis decoris que pleniora.
Adhuc a beata vita longe absunt.
Placeat ne ergo super salutem istam
temporalem optet sibi suis que honores
ac potestates? Plane si propter hec
consulitur eis qui vivunt sibi et eis
non propter haec ipsa, sed propter aliud quod
inde fit bonum, decet ea velle.
Si autem propter inanem fastidium ela-
tionis pompam que superfluam vel
etiam noxiam vanitatem, non decet.
Quocirca si optat sibi ac suis et
sufficientiam, sed oportet sufficientiam rerum
necessariarum, de qua sic apostolus ait:
Est enim quaestus magnus pietas
cum sufficientia. Nihil enim intu-
limus in hunc mundum, sed neque hinc
auferre quid possumus; victum et te-
gumentum habentes his contenti
simus. Nam qui volunt divites fi-
eri incidunt in temptationem et desideria
multa et noxia quae mergunt homines

in interitum et perdicionem. Radix
enim est omnium malorum avari-
cia. Quam quidam appetentes
erraverunt a fide et inserue-
runt se doloribus multis. Hanc
[illegible]

petamus ab eo ut dicit Oportet
semper orare et non deficere. Un-
de proposito cuiusdam exemplo qui de
suo adversario cupiens vindica-
ri iudicem iniquum sepe interpel-
lando flexit ad audiendum non
iustitia vel misericordia permotum sed te-
dio superatum. Ut hic admo-
neremur quod citius nos exaudiat
misericors et iustus dominus si instanter
sine oratione [illegible] quando illa nec ab
iniquo et impio iudice potuit
assidua interpellatione contempni
et quam libens atque placatus bona
desideria impleat eorum a quibus
aliena peccata noverit ignosci si
concupiscebat illa perimi que
voluit vindicari. Ille quoque cum
amicus de via venerat non
habuit quod apponeret ab amico
[illegible] commodari tres pa-
nes quibus fortasse significatur trinitas
unius substantie [illegible] cum
sunt huius dormientis petitor
[illegible] et molestissima in-
stantia ut daret ei quantum vellet
[illegible] magis et ipse vitando
tedium quam benivolentiam cogi-
tando. Ut hinc intelligeremus si
dare cogitur qui cum dormiat a
petente excitatur invitus quanto
dat benignius qui nec dormire
novit et dormientes nos excitat
ut petamus. Hinc est et quod sequitur
et adiciens Querite et invenietis
pulsate et aperietur vobis. Omnis
enim qui petit accipit et qui querit
invenit et pulsanti aperietur. Quis
autem ex vobis patrem petit filius
suus panem numquid lapidem
porriget illi aut si ovum numquid
scorpionem porriget illi aut si piscem
numquid serpentem dabit illi. Si er-
go vos cum sitis mali nostis
bona data dare filiis vestris
quanto magis pater vester celestis dabit
bona petentibus se. Cum ergo sum-
ma [illegible] que dat apostolus fides

significatur in pisce vel propter aquam
baptismi vel quia in huius seculi
fluctibus integra est [illegible]
[illegible] et ille serpens qui ut
non crederetur deo persuasit
fraude [illegible]. Spes in bo-
no [illegible] ovum nondum est fe-
tus sed iam videtur sed tamen
speratur. Spes enim que videtur
non est spes. Huic contrarius est
scorpius cuius aculeus [illegible]
[illegible] retro [illegible] obliviscentes
et in anteriora se extendit [illegible]
[illegible] Ter-
tius autem [illegible] caritas
[illegible] venenata et [illegible]
[illegible] Caritas
panis [illegible] maior enim horum est
[illegible] et in cibis utique omnibus
[illegible] panis utilitas. Huic con-
trarius est lapis quia dura cor-
da respuunt caritatem sive al-
[illegible] quod aliud congruentius ista si-
gnificent. Tamen qui bona dare
novit dare filiis suis petere
nos et querere et pulsare compellit
[illegible] faciat quamvis nominis quod
nobis necessarium sit priusquam petamus
ab eo [illegible] ut
intelligamus quod dominus et deus noster non
voluntatem [illegible] sibi velit [illegible]
[illegible] quam [illegible]
sed exerceri in orationibus desiderium
nostrum quo possimus capere quod parat
dare. Illud enim valde magnum
est sed nos ad accipiendum parvi
et angusti sumus. Ideo nobis dicitur
Dilatamini nec sitis iugum ducen-
tes cum infidelibus. Tanto quippe
illud quod valde magnum est
[illegible] quod nec oculus vidit quia non est color
nec auris audivit quia non est
sonus nec in cor hominis ascendit
quia illuc cor hominis debet ascendere
sumemus capaciores quanto illud
fidelius credimus et speramus firmius
et desideramus ardentius. In ipsa er-
go fide et spe et caritate continuato

cōtinuato desiderio sp orāg dz
ideo p intercepta interualla ho-
rarum et tpm et ūbis rogamus do
im ut illis reb⁹ signis nosipos
admoneamus quantumque in hoc
desiderio pfecerimus nobipis ino-
tescamus et ad hoc tpm augēdu
nosipos acrius excitemus. Digo-
ri sequitur effectus que feruē-
tior precedit affectus. Et ppt hoc
qd ait aplus Sine intermissi-
one orate qd aliud ē q̄ beatā
uitam a nullo nisi eterna ab
illo qui sola eā dare pt sine inter-
missione desideremus. Semp ergo hāc
a dño dō desideremus et sp oremus.
Sed ideo ab aliis curis atque nego-
ciis qb⁹ ipm desiderium quodam
tepescit certis horis ad negocia
al orandum mentē reuocamus. vbis
orationis nos admonentes in id
qd desideramus intendere ne quod
tepescere ceperat omino frigescat
et penitus extinguatur nisi cre-
brius inflammetur. Unde et id qd
idem aplus ait petitiones uestre
innotescant apud deum non sic
accipiendū tamquam deo inno-
tescant q̄ eas et anteq̄ essent
utique nouerat sed nobis inno-
tescant apud deum per tolerantiam non
apud homines p iactantiam. Aut for-
te innotescant angelis qui
sunt apud deum ut quodam modo eas
offerant deo et de his consulant et
qd deo iubente implendum esse co-
gnouerint sicut oportet et impe-
traturis nobis reportent. Ait enim an-
gelus homini Et nunc cum orares ego obtuli
orationem tuam in conspectu dei. Quae
cum ita sint etiam diu ora-
re cum uacat id est cum aliarum
bonarum ac necessariarum actionum non
impediuntur officia quamuis et tunc
ut dixi desiderio illo orandum
sit nec improbum est nec inutile. Neque
enim ut nonnulli putant hoc est orare

in multiloquio si diucius oretur. Ali-
ud est enim sermo multus aliud diutur-
nus affectus. Nam et de ipso domino scrip-
tum est quod pernoctauerit in orando
et quod prolixius orauerit. Ubi quid aliud
quam nobis prebebat exemplum in tempore pro-
futurus orans cum patre ad eternum
exaudiens. Dicuntur fratres in egypto cre-
bras quidem habere orationes sed eas ta-
men breuissimas et raptim quodammodo
iaculatas ne illa vigilanter ere-
cta quae oranti plurimum necessaria est per
productiores moras euanescat atque
hebetetur intencio. Ac per hoc
etiam ipsi satis ostendunt hanc inten-
cionem sicut non est obtundenda si
perdurare non pt ita si perdurauerit
non cito esse rumpendam. Absit enim
multa locutio non desit multa
precatio si feruens perseuerat inten-
cio. Nam multum loqui est in orando
rem necessariam superfluis agere verbis.
Multum autem precari est ad eum quem
precamur diuturna et pia cordis ex-
citacione pulsare. Nam plerumque
hoc negocium plus gemitibus
quam sermonibus agitur plus fletu
quam afflatu. Ponit autem lacrimas
in conspectu suo et gemitus non est
absconditus ab eo qui omnia per verbum
condidit et humana verba non querit.
Nobis ergo necessaria sunt verba quibus commone-
amur et inspiciamus quid petamus non
quibus deum sive docendum sive flectendum
esse credamus. Cum ergo dicimus
Sanctificetur nomen tuum admone-
mur desiderare ut nomen eius quod
semper sanctum est apud homines etiam sanctum habea-
tur id est non contemnatur. Quod non deo
sed hominibus prodest. Et in eo quod dicimus
Adueniat regnum tuum quod siue
velimus siue nolimus utique veniet
desiderium nostrum ad illud excita-
mus ut nobis veniat atque in eo regna-
re mereamur. Cum dicimus Fiat
voluntas tua sicut in celo et in
terra. Nos ab illo petimus ipsam
obedienciam ut sic fiat in nobis

voluntas eius quemadmodum fit
in celo angelis eius in celestibus
Cum dicis panem nostrum cottidia-
num da nobis hodie. pro hoc quod dicitur
hodie. significatur hoc tempore ubi ut
sufficienter illa petis a patre que ex-
cellit id est non bis panis significantes
et sacramentum fidelium quod in hoc
tempore necessarium est. non tamen ad huius
temporis. sed ad illam eternam felicitatem
assequendam. Cum dicis dimitte
nobis debita nostra sicut et nos
dimittimus debitoribus nostris. nos
admonemur et quid petamus et quid
faciamus ut accipere mereamur.
Cum dicis Ne nos inferas in
temptationem. Nos admonemur hoc
petere. ne deserti eius adiutorio
alicui temptationi vel consentiamus
decepti vel cedamus afflicti. Cum
autem dicis Libera nos a malo. ad-
Nos admonemur cogitare nondum
nos esse in eo bono ubi nullum
paciemus malum. Et hoc quidem
ultimum quod in oratione dominica po-
situm est. tam late patet ut homo christi-
anus in quacumque tribulatione constitutus
in hoc gemitus edat. in hoc lac-
rimas fundat. hinc exordiatur
in hoc immoretur. ad hoc terminet
orationem. His enim verbis rebus ipsis
memorie nostre commendari opor-
tebat. Nam quibuslibet alia verba dicamus
que affectus orantis vel precedens
format ut clareat. vel consequens
attendit ut crescat. nichil
aliud dicis. quam quod in ista domini-
ca oratione positum est. si recte et con-
gruenter oras. Quisquis autem id dicit.
quod ad istam evangelicam precem
pertinere non possit. eciam si non
illicite orat. carnaliter orat.
quod nescio quemadmodum non dicatur
illicite. quoniam spiritu renatos
non nisi spiritualiter decet orare.
Qui enim dicit. verbi gratia. clarificare
in omnibus gentibus sicut clarifica-
tus es in nobis. Et prophete tui fide-
les inveniantur. quid aliud dicit
quam sanctificetur nomen tuum. Qui dicit
Gressus meos dirige secundum verbum tuum
et ne dominetur mei omnis iniusticia
quid aliud dicit quam fiat voluntas
tua sicut in celo et in terra. Qui
dicit divitias et paupertatem ne de-
deris michi. quid aliud dicit quam panem
nostrum cottidianum da nobis hodie. Qui dicit
Memento domine david et omnis man-
suetudinis eius. aut Domine si feci
istud si est iniquitas in manibus
meis si reddidi retribuentibus michi
mala. quid aliud dicit quam dimitte
nobis debita nostra. Qui dicit Aufer
a me concupiscencias carnis et de-
siderium concubitus non apprehendat
me: quid aliud dicit quam Ne nos
inferas in temptationem. Qui dicit
Erue me ab inimicis meis deus.
et ab insurgentibus in me libera
me. quid aliud dicit quam libera nos
a malo. Et si per omnia precatio-
num sanctarum discurras verba. quantum
existimo nichil invenies quod non claudat
ista dominica contineat et concludat
oratio. Unde liberum est aliis atque
aliis verbis eadem tamen in orando
dicere. sed non esse debet liberum alia
dicere. Hec et pro nobis et pro nostris et pro
alienis atque ipsis sine
fluctu dubitacionis oranda
sunt. quamvis aliquis pro isto. aliquis pro
illo. sicut se habent propinquitates et
longinquitates necessitudinum in
corde orantis oriantur aut extollantur
affectus. Qui autem dicit in oratione
verbi gratia. Domine multiplica divi-
tias meas. aut da michi tantas quan-
tas illi vel isti dedisti. aut hono-
res meos auge. fac me in
hoc seculo potentem atque clarentem.
vel si quid eiusmodi est. Et hec dicit
eorum habens concupiscentiam. non id at-
tendens ut ex hiis cum deum pro-
sit hominibus. puto eum non inveniet
hunc in oratione dominica quo possit
hec vota coaptare. Quamobrem

pudeat saltē petē· q nō pudet
cupere. Aut si & hc pudet· s
cupiditas vīcat· qto meliꝰ
vincit² peti² ut ēnā ab isto cu
piditatꝭ malo libet· cui dicꝰ
Liba nos a malo. Hec quītē
arbitror nō solū qualꝭ orēs·
vinectiā qd breꝭ· nō me docē·
te s 1ꝰ q omꝭ nos docē dignꝰ
ē· Bta vita querēda ē· hec a
dnō dō petenda q si btm esse
a mltꝭ mlta sūt disputata
Sz nos a mltꝭ mlta vtqꝫ dicꝰ
Breuit a septuā dei vātiē qd
dem ē. Btus ppls cuiꝰ ē do
miꝰ dꝰ eiꝰ. In ipo pplo ut sīꝰ
atqꝫ ad eū ꝯteplādū & cū eo
s sine fine viuendū puenire
pbssiꝰ· finis pcepti ē· caritas
d' corde puro & ꝯsciā bona &
fide nō ficta. In eydē ēbꝫ
ꝯsciā bona spes pbita ē· fi
des g° & spes & caritas ad deū
pducunt oratē· hc ē credētē·
spantē· desidantē· & q petat
a dnō in dūcta orde ꝯsidantē
A vino & ab aliꝭ voluptatib
sine salutꝭ neglectu carnalis
ꝯcupie refrenācō· maxime
qꝫ elemosie mltu adiuuat
oroz ut possiꝰ dicē· In die tbu
lacōis meē deū exqsiui ma
nibus meis & nocte corā eo & nō
sū decepꝰ· Quō eīn dꝰ incorpa
lis & impassibil maibꝫ exqrit²
nisi opibꝫ exqrat². Adhuc for
tass kst qd qras· cur aplꝰ
dixit· qd eīn oreꝰ sic optet
nescimꝰ· Neqꝫ ei vllo° ē dedꝰ
ē vl istū vl cui ista dicebat·
dnicā nesciisse oroz· Cur g°
putaꝰ eū hc dixisse· qd nec
temere potuit nec mēdacīū
dicē· nisi qꝫ molestie tblōnes
qꝫ tpales pleruqꝫ psūt· vel
ad sanādū tumore sup̄bie·
vl ad pbandā exercendaqꝫ pa
ciaꝫ cū pbate & exercitate

clarior merces vberior qꝫ ser
uat² vl ad ꝯterēdꝫ flagellāda
& abolenda pccā. Cū nos ne
scientes qd ista psint· ab omī
optaꝰ tblōne lib'ari. Ab hac
ignorātia n° se aplꝰ ōndit
alienū· qn magnitē reuela
cōnū ne extolleret² datꝰ ē s'
stimulꝰ carnis angelꝰ satha
ne q' eū colaphizaret· ppt qd
ter dnm rogauit ut eū au
ferret ab eo· vtiqꝫ sic oz ne
sciens qd oraret. Demqꝫ dei
rn̄su· cur nō fiet· qd vir tā
tꝰ orabat· & quare fieri non
expediet audiuit. Suff° tibi
grā mea. Nā vtꝰ ī infirmi te
pficit². In hiis g° tblōnibꝫ
que psut & pdesse & nocē· qd
oreꝰ sic oz nesciaꝰ. Et tn̄ qꝫ
dura· qꝫ molesta· qꝫ ꝯtra se
sū nrē infirmitatꝭ sūt· vniu
sali hūa volūtē· ut a nobꝭ h
auferant². oraꝰ. Sz hc deuo
cōis debeꝰ dnō dō nrō· ut si
ea nō abstulerit· nō ideo nos
neglig̃i existimeꝰ· s potiꝰ
pia paciā malorꝫ· bona speꝰ
amphora. Sic ei vtꝰ ī infir
mitē pficit². Nonnllꝭ qripe
impacientibꝫ dnꝰ dꝰ qd pete
bat ꝯcessit iratꝰ. s e contra
aplo negaꝰ ppiciꝰ. Nā legiꝰ
ysrahelite qnd & quō rogaue
rūt & acceperūt. s ꝯpleta ꝯ
cupiā impaciā ē castigata.
Dedit & rege petentibꝫ s̄m cor
eorū. dedit eē qd dyalꝰ po
stulaꝰ· ut pbādꝰ eiꝰ famlꝰ
tēptare². Exaudiuit & rogātes
immūdos spūs ut in mltās su
es legio demonū mittē. H
scripta sūt ne forte qsqꝫ magn
pendat si fuīt exauditꝰ cū
aliqd impacient' petit· qd non
impetrare plꝰ psit· a' se abia
at s diuiā ergo se impacīe
desspat si nō exaudiaꝫ cū forte

aliquid petit quo accipiendo
affligatur acrocius vel prosperitate
corruptus pernicius euertatur In ta-
libus ergo quid oremus sicut oportet nescimus
Unum scimus si aliquid contra quod oramus acciderit
pacienter ferendo et in omnibus gracias
agendo. hoc pocius oportuisse quam
quod nos voluimus fieri minime
me dubitare debemus Nam et hodie
exemplum prebuit nobis ille mediator
qui cum dixisset pater si fieri potest transeat
a me calix iste. humanam in se vo-
luntatem ex hominis suscepcione trans-
formans. continuo subiecit Verum-
tamen non quod ego volo sed quod tu
vis pater Unde merito per vnius obedi-
enciam iusti constituuntur multi
Quisquis autem vnam illam petit
a domino et hanc requirit certus ac se-
curus petit Nec timet ne for-
te obsit cum acceperit sine qua
nichil prodest quicquid aliud sicut oportet
acceperit ipsa est enim vita vera et
sola vita beata ut contemplemur di-
lectacionem in eternum Ista qui se-
cutus fuerit omnia que vult habebit nec
aliquid ibi velle quod non decebit
Ibi est quippe fons vite quem sitire
nunc oportet in oracione quamdiu in spe
viuimus et quod speramus nondum videmus
in protectione alarum eius. ante quem
est omne desiderium nostrum ut ine-
briemur ab vbertate domus eius
et torrente voluptatis eius potemur
quoniam apud eum est fons vite et in
lumine eius videbimus lumen quando sa-
ciabitur in bonis desiderium nostrum
et nichil erit vltra quod gemendo
queramus. sed quod gaudendo teneamus
Verumtamen quoniam ipsa est pax que precel-
lit omnem intellectum eciam ipsam in
oracione poscendo quid oremus
sicut oportet nescimus Quod enim si-
cuti est cogitare non possumus
vtique nescimus. sed quicquid cogitan-
ti occurrerit. abicimus respuimus
improbamus. non hoc esse quod querimus
nouimus. quamuis id nondum quale

sit nouerimus Est ergo in nobis quedam
ut ita dicam docta ignorancia. sed docta
spiritu dei qui adiuuat infirmitatem no-
stram Quid enim oremus sicut oportet nescimus
sed ipse spiritus interpellat pro nobis
gemitibus inenarrabilibus Qui autem
scrutatur corda scit quid spiritus sa-
piat. quia secundum deum interpellat pro
sanctis. dictum est quippe interpellat
pro sanctis quia interpellare sanctos facit.
sic dictum est Temptat vos dominus
deus vester ut sciat si diligatis eum.
hoc est ut scire vos faciat Interpel-
lare itaque sanctos facit gemitibus
inenarrabilibus inspirans eis
desiderium tante adhuc incognite
tamen rei. quam per pacienciam expe-
ctamus Quomodo enim narratur quod desi-
deratur quod ignoratur Nam omnino si
vtique ignoraretur non desideraretur
nec gemitibus quereretur Hec bia con-
siderantes et si quid aliud de hac re
tibi dominus insinuauerit quod vel mihi
non occurrerit vel dici a me lon-
gum fuit quia certa ignoracione
vincite hoc seculum ora in spe. ora
fideliter et amanter. ora instanter
atque pacienter. ora sicut vidua
Christi Quamuis enim eius ad omnia
membra eius. hoc est ad omnes qui
in eum credunt et eius corpori socian-
tur. sicut docuit oracio pertine-
at. specialiter tamen diligencior cura
orandi in scripturis eius viduis
inuenitur iniuncta Nam due fue-
runt Anne honorabiles nominate
vna coniugata que sanctum Samue-
lem peperit. alia vidua que sanctum
sanctorum cum adhuc esset infans
agnouit Orauit et coniugata cum
dolore animi et afflictione. quia fi-
lios non habebat. tunc ipsum Sa-
muelem impetrauit et acceptum
deo reddidit quia cum posset vouerat
Sed quo ordo eius ad illam oracionem
dominicam pertineat non facile inue-
nitur. nisi quia in eo quod ibi positum
est libera nos a malo Nam primum

malum videre et nupta esse et
fructu carere nuptiarum. cum sola ex-
cusat nuptias procreandorum
filiorum. De illa tu anna vidua
vide quod scriptum sit. Et non discede-
bat a templo ieiuniis et obse-
cracionibus serviens nocte ac die. Sic
aliud apostolus quod et supra comme-
moravi. Hec autem vere vidua est
et desolata, magis sperat in domino
et persistat in orationibus nocte ac
die. Et dominus cum semper orandum et
non deficiendum nos hortaretur
viduam commemorat que hominem iniquum
et impium iudicem ac deum et hominem
contemptorem ad audiendam causam
suam assidue interpellando [illegible]
Quam ob rem pre ceteris vidue debeant
vacare orationibus [illegible] hinc in-
telligi potest quod omnibus [illegible] suscipiendi
orandi studium [illegible] exhor-
tandi exemplum. Quid autem in
hoc opere quam viduam clem[illegible]
nisi destitutam et desolatam [illegible]
Ecclesiam [illegible] intelligi-
mus. Hec destituta et desola-
ta quamdiu peregrinatur a domino
perfecto quamdiu [illegible] sua deo
defensore assidua [illegible]
sua [illegible] Cum ego
vere vidua [illegible]
[illegible]
[illegible] sit [illegible] sic pauper
ora [illegible] filium [illegible]
divitias habes [illegible]
formides. Licet habeas filios et
nepotes [illegible] familiam quod
supra dixi [illegible] sic desolata [illegible]
[illegible] incerta enim sunt omnia temporalia
que usque in finem vite huius
mortalis consolationem [illegible] Tu tu-
re eam que [illegible] sunt gratis et sapi-
encia et [illegible] desideras quamdiu
nondum habes etiam salutis omnibus
atque obsequentibus tuis tamquam
desolatam putare te debes et
sic perfecto eciam tuo ore religi-
osissima nurus tua et alie sancte

vidue virgines que sub tua cura
secure constitute quanto eis magis
domum vestram pre ceteris [illegible] tanto im-
pensius orationibus insistere debetis.
Vos priorum non occupate ne-
gociis nisi que cogitatis cum pre-
sume meminerit et pro nobis non
negligere orare. Nolite [illegible] sic no-
bis honorem que periculosum ge-
rimus deferatis ut adiutorium
quod necessarium novimus auferatis. A
familia Christi oratum est pro petro. ora-
tum est pro paulo et nos [illegible] eius fami-
lia esse gaudemus et incomparabiliter
plus quam petrus et paulus orationum
fraternarum auxiliis indigemus. Orate
certatim concordi sancto quia certamine
non contra invicem alter certare sed
adversus diabolum sanctis omnibus ini-
micum in ieiuniis et vigiliis et
dei castigatione corporis quam plurimum
adiuvantur orationes. Facit quisque
vestrum quod potest ut alter magis fa-
ciat. Si alta diligit quod ideo
que non potest ipsa non facit. Proinde
que minus valet non impediat
plus valentem. Et que plus valet
non urgeat minus valentem. Con-
scientiam quippe vestram deo debetis.
Nemini aut vestrum aliquid debeatis
nisi ut invicem diligatis. Exau-
diat te dominus qui potens est facere
super quam petimus et intelligimus.
Amen.

Anno d

Quo dyab[olu]s obsideat ho[m]i[n]e[m]

Albert[us] magnus sup[er] d[ict]a x
ticiebat s[ed] pe inm dol[is] sic d[ici]t In
cidit dubiu[m] si ab sit a dyabo
obsess[us] Et vi[detur] q[uod] no[n] q[uia] i a[n]i[m]a no[n]
p[ote]st e[ss]e obsess[us]. Et q[ui]a d[icit] beda
n[on] sic illabit[ur] in a[n]i[m]a[m] nisi tri[n]i
tas Ite[m] in sp[irit]ualib[us] q[ui] duo
sut e[ius]d[em] simplicit[er] q[uo] ad
h[oc] q[uod] vterq[ue] e[st] sp[iritu]s a[n]i[m]at[us] et
vterq[ue] ad ymagine[m] dei. et vt[er]
q[ue] ad h[oc] q[uod] sit capax dei. et
sic nem[o] e[st] in alio Eciam in
corp[or]alib[us]. q[ui]a q[uo]nq[ue] sut ei[us]d[em]
capacit[atis] n[on] sut invice[m] et pro
porcionab[ilite]r loquendo e[st] h[oc] et in
sp[irit]ualib[us] Cu[m] a[n]i[m]a at volis e[st] ei[us]d[em]
capacit[atis] cu[m] angelo. ergo nem[o]
istor[um] sp[iritu]u[m] vide[tur] in alio. Dic[en]
du[m] q[uod] corpa[liter] no[n] sit ab obsess[us].
al[iter] oportet q[uod] diabol[us] e[ss]et in
corpe et co[n]stat q[uod] no[n] i[n]e[ss]et
in eo sic motor et operator sen
suu[m] et passionu[m] et actionu[m] cor
p[or]is. et sic[ut] q[uo]d a[n]i[m]a in corpe. Hec
p[ote]st dici q[uod] due sp[eci]e formales
sed ide[m] et sc[d]m ide[m] insint in
aliq[uo] p[ri]ncipue qu[ae] sut ei[us] for
males Et d[icitu]r q[uod] vna opa[tur] na[tur]a
et alia violent[er]. h[oc] in[tel]l[ig]i[tur] e[st]. q[uia]
operans violent[er] no[n] e[st] int[us] s[ed]
s[em]p[er] ext[ra] Adhuc operans violent[er].
u[tr]iq[ue] opa[tur] moue[n]do potencia
nat[ura]e. s[ed] s[e]p[arati]o co[n]t[ra] h[oc] d[ict]i potest. In
his aut q[uae] dicu[n]tur obsessi videmus
operari visu[m]. audit[um]. et alios
sensus et opa. et passionu[m] et actio
nes quas eciam s[ecundu]m nat[ur]a[m] operant[ur]
s[ed] inordinati et s[ecundu]m regimine[m]
sut in eis Vn[de] dicit[ur] a[li]q[ui]s q[uod]
in a[n]i[m]a implete corp[us] in[tel]l[ig]e
re q[uod] in ide[m] corp[us] possit de
mon ingredi. et libet videat[ur]
simplex dictu[m] eor[um]. t[ame]n suffi[ci]al.
t[er] e[st] intra et foris v[er]o n[on]
17° Dic[en]du[m] q[uod] in v[er]itate m[u]lti obside[ntur]
s[ecundu]m a[n]i[m]a[m] et eci[am] s[ecundu]m corp[us] a de
mone et vtrumq[ue] istor[um] e[st] p[ro]b[ab]i[le]
ita ad h[oc] no[n] contrariate Sic
enim videm[us] i[n] sompno q[uod] ut spissi
tudo fumi eleuati obscurat
sp[iritu]m visuale et caliditas eius
comiscet sp[iritu]m. mouendo infe
riora ad superiora. et obscuritas
eius facit eu[m] tetru[m] et horribile[m].
et ideo a[n]i[m]a in sompno fit p[er]turbata
q[uod] no[n] cognoscat iudiciu[m] suu[m]
et no[n] videt ymagines q[uae] sut
in obscuro. et si q[ue] sut tu[n]c se
q[ui]t d[icta] forma sed fo[r]ma p[ro]p[ter]
spi[ritu]s p[er]mixtio[n]e[m]. et qu[ae] adhere[n]t
sibi aliq[uae] tetre et horribiles.
sic in fumo melancolico Vn[de]
fiu[n]t timores inordinati et
impedi[tur] ro[n]is iudiciu[m] Sic
etia[m] fit p[er] demone[m] et obsidet
viat sp[iritu]s et mot[us] a[n]i[m]alis. et
co[n]fusione sp[iritu]us et p[er]mixtione
et benignitate. Aliq[uando] vt inor
diata claritate sp[iritu]s vel tenu
itate vel subtilitate no[n] p[er]mittit
fi[er]i rectu[m] iudiciu[m] Aliq[ua]n[do] eciam
cu[m] ia[m] dict[us] opilat transitu[m]
d[e] cella ad cella[m]. et tu[n]c inor
dinate i[n]flecti[tur] sp[iritu]s ad an
tiora sive p[ar]te alia eiusde[m]
sp[iritu]s q[ui] ascendit. et ex hoc di
redundacoib[us] et reflexionib[us]
et ut ita dicam refractionib[us]
sp[iritu]s. multo fiu[n]t angeloru[m]
forme et m[u]lte claritates s[ecundu]m
q[uod] radi[us] e[st]. et m[u]lte obtene
braciones si obscur[us] e[st]. et fiu[n]t
in ipso forme horribiles et terre
s[ecundu]m longu[m] et latu[m]. et sic ob
sidet a[n]i[m]a[m] in operib[us] suis
Et h[oc] sonat nome[n] obsessio[n]is.
q[uia] obsessi sut q[ui] co[n]clusi vias
liberas exeundi et intrandi no[n]
h[abe]nt ad operes co[n]gruas Et
bu[n]c q[ui]d[em] d[icitu]r q[uod] no[n] illabit[ur] demon
i[n] a[n]i[m]a[m]. Dicit[ur] d[icen]du[m] q[uod] obsidet
corp[us] in ipsis operib[us] corporis
Sic ei[us] elevat deprimit ligat
et h[oc] di facit ta[m] in toto cor
p[or]e distempando. q[uo]nq[ue] et in
mebro vno. vel in plurib[us]

violētiā infēndo Nc vo indu
cta hr īmoz · s; bn pbat q nō
vnit mēbri sic mtor mo
tor eoz / Et hc est gcedendū.
Sed sic nos vidēs q humor
innālis diffusq i mēbro · im
pedit opacoz mēbri · Et aliqn
fat hc qualitas sine mēbra
na humoris sic dt Galien
Ita fat demon p opaes hnoz
vl qlitu qz ribmt semina in
corpe impediēs corpis opaes
applicand mebo Et invisibls
et tlib, sensib, Et hac pta
te demon ht ex nā sua Nō
tādū q demō aptinē ht ex
nā · qz oīs ptas supior pt se
corpa mo lēda Et mutando
sic pz i oib, mo corpib, Et mo
toib, celestib, q tamē nlla
hnt vtutes orgaicā · Et tn
i ptate hnt mouē corpalia /
s; demon ptate accepit a
sūmo creatore eius e dispen
satō mundi totius

Ep̄ Ignacij ad Johēz

Johī sco Senioī / Suus
Ignacius Si licitū ē mi apd
te · ad Jerosolīe ptes ascedē
Et vidē fideles Et scos q ibi
sūt · Et p̄cipue mariā ihū.
quā pdicat vniūs admirā
dā Et cūctis desidabilez Cui
ei nō delectet eā vidē · q dīn
vez Et hoīz d se genuit si
mē sit fideli Et religionis
amicus / Nūc Et illā vēnle
Jacobū q cognoiat iustus
que refert ihū scimilis
facie · viita Et modo gūsa
tōis · acsi eius d vteri esset
gemellus · que dicut si vided
vides Et ipm ihm sm oīa cor
pis eius liniamēta · ptea
tectos scos Et scās · Et hen qd
moror qd detineor Bone
pceptor ipera me ire ita
Et valeas. Scd̄a ep̄ Ignacij

Johī sco Senioī / Ignacius Et
q tū eo sūt fratres / De tua mora
dolemus Et gīne tuis allocutoib,
Et gsolatōib, roborādi si tua
absentia ptendat mltos d
nris destituet / speres igr ve
nire qz credis expedire Sūt
Et hic mlte d nris mlieib, Ma
ria ihū vide cupientes Et cotīe
a nob discurre volentes ut eā
gtingat · Et vbera eius tetenē
q dūm ihm aluerunt Et ut qda
secretiora eius percūctent / Ipa
uera maria Salome quā dilg
filia Anne mltū gmendat
Intimis quīqz mēsib, apd eā co
morata Et alij hr qd dr rferunt
eā omi grān habūdantez · Et
omi vtutū fecūdā · q in p̄se
cucoib, ē hilaris · Et i gtrāseco
nib, ē humilis · In penuriis Et
indigētijs nō gtula · iniuriān
tib, grata · Et molestata letat
Miseris Et afflictis coafflicta
codolet · Et eis subuenire nō pi
grescit Cō vicioru sectatores
pestiferos · i pug fidei discē
ptatōes eminescit Nostre noue
religionis Et pnie ē magra
Et apd fideles oim opm piet
ē ministra · Et humilib, deuo
ta · Deuotis deuotius humiliat
Et nimiū ab oib, magnificat
licet a scribis Et phiseis ei de
trahat / Ptea mlti mlta de
ea referunt · qbus tn oib, p oia
nō audem, fidē credere · Sz nc
t dethe Ez sic nob a fidedi
gnis narrat In maria ihū
xpiane nate · nāe scitat an
gelice sociat Et h talia ex
citauerut viscera mea · Et co
gunt valde desidare aspectū
eius · tanqz si phas ē fari ce
lestis p dignū sacmēti thauz
gaudeam nob ministrū Tu at
diligenti mō sic dispone cū
nro desidio Et valeas.

Epistola Ignacii ad Mariam

Cristifere Marie: Ignacius
suus neophitus Johannisque tui
discipulus. Me confortare et consolari
debueras. De Jhesu enim tuo mi-
ra dicta percepi et stupefactus
sum ex auditu. A te autem que
semper fuisti familiaris ei et con-
iuncta et secretorum eius conscia de-
sidero ex animo cercior fieri de
auditis. Scripsi tibi alias etiam
alias et rogavi de eisdem. Vale-
as et conneophiti qui mecum sunt
ex te et per te et in te confortentur.

Epistola Marie ad Ignacium

Ignacio dilecto discipulo humi-
lis ancilla Jhesu Christi Maria. De
Jhesu que a Johanne audisti et
didicisti vera sunt. Illa credas
illis inhereas et christianitatis
votum firmiter teneas et mores
et vitam voto conformes. Veni-
am autem una cum Johanne
meo te et qui tecum sunt visere.
Sta igitur et viriliter age in fide
nec te moveat persecucionis au-
steritas sed valeat et exul-
tet spiritus tuus in deo salutari tuo.

Si videre mulierem ad concupiscendum eam
sit mortale peccatum dicendum quod hanc questionem
dubiam determinat Augustinus in libro de sermone
domini. Concupiscere potest intelligi tripliciter.
Primo suggestione. Statim enim vel ex memoria
vel ex visu vel ex auditu ali-
quorum delectabilium secundum tactum vel
gustum suggerit nobis aliqua concupiscentia.
Secundo delectacione quia per eum modum in
concupiscentia illa suggesta per visum vel
auditum anima incipit gaudere et titillari
aliqua delectacione optando illa dele-
ctabilia habere nondum deliberacione
habita utrum sit a deo prohibita vel
non. Tercio consensione quando si sic consentit
et deliberatur talis concupiscentia esse fienda
ut oportunitate data quantumcumque a
deo prohibita operacione compleat et sa-
ciet. Primis igitur duobus modis secundum
Augustinum non est concupiscentia peccatum mortale quamvis
sit initium peccati sed tercio est peccatum mortale.
Unde dicit Augustinus notabiliter Christum dixisse
Non omnis qui inspexerit mulierem sed
qui viderit mulierem ad concupiscendum
eam, id est hoc fine et hoc animo ut eam
concupiscat, quod iam non est titillari
delectacione carnis sed deliberate consentire
libidini ut non refrenetur illicitus appetitus
sed oportunitate data faciet consensus
concupiscencie. Tunc enim est peccatum mortale
in corde et si non in opere hominibus notum est
quia res concupita tunc assentitur acceptatur
contra deum et contra prohibicionem eius

Ista custodia sit [illegible] [illegible]
ne [illegible] [illegible] per [illegible] ubi
[illegible] Job faciebat 31 c.
pepigi fedus cum oculis meis
ut ne cogitarem de virgine [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] delecta-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
et [illegible] concupiscat
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Circa lectionem centesimam sedecimam. Queritur utrum incontinens
plus peccat quam intemperatus. Et videtur quod sic. Tanto enim aliquis
videtur gravius peccare quanto magis contra conscientiam agit. secundum illud
Luce xii Servus sciens voluntatem domini sui et non faciens digna
plagis vapulabit multis. Sed incontinens magis videtur agere contra conscientiam
quam intemperatus quia ut dicitur in septimo Ethicorum. incontinens
sciens quod prava sunt que concupiscit nichilominus agit propter
passionem. Intemperatus autem iudicat ea esse bona que concupiscit.
Ergo incontinens gravius peccat quam intemperatus. Secundo. Quanto
aliquod peccatum gravius est tanto videtur esse minus sanabile unde
et peccatum in spiritum sanctum quod est gravissimum dicitur irremissibile
sed peccatum incontinentie videtur esse insanabilius quam peccatum intem-
perantie. Sanatur enim peccatum alicuius per admonitionem et correctionem
que nichil videtur conferre incontinenti. qui scit se male
agere et nichilominus male agit. Intemperato autem videtur
quod bene agat et aliquid ei conferre possit ammonitio.
Ergo videtur quod ~~aut~~ incontinens gravius peccat quam intemperatus.
Tertio. Quanto aliquis ex maiori libidine peccat tanto gravius
peccat. Sed incontinens peccat ex maiori libidine quam
intemperatus. quia incontinens habet vehementes concupiscentias
quales non semper habet intemperatus. Ergo incontinens magis
peccat quam intemperatus. Sed contra est quod impenitentia aggravat
omne peccatum. Unde Augustinus in libro de verbis domini dicit quod impenitentia
est peccatum in spiritum sanctum. Sed sicut philosophus dicit in septimo Ethicorum
intemperatus non est penitivus. Immanet autem electioni. Incontinens
autem omnis est penitivus. Ergo intemperatus gravius peccat quam inconti-
nens. Respondeo dicendum quod peccatum secundum Augustinum precipue in voluntate consistit
voluntas enim est qua peccatur et recte vivitur. Et ideo ubi est maior
inclinatio voluntatis ad ~~p~~ peccandum ibi est gravius peccatum. In eo
autem qui est incontinens voluntas inclinatur ad peccandum ex aliqua
passione. et quia passio cito transit. habitus autem est qualitas
difficile mobilis. Inde est quod incontinens statim penitet trans-
eunte passione. quod non accidit de intemperato. Quinimmo
gaudet se peccasse eo quod actus peccati est sibi facta naturalis
secundum habitum. Unde de hiis dicitur Proverbiorum secundo. Letantur
cum male fecerint et exultant in rebus pessimis. Unde

de hiis patet quod intemperatus est multo peior quam incontinens ut etiam
philosophus dicit in vii° ethicorum. Ad primum ergo dicendum quod ignorantia intemperati
quia quod precedit inclinationem appetitus et causat eam et quanto est
maior ignorantia tanto magis peccatum diminuit vel totaliter excusat
inquantum causat involuntarium. Alio ergo ignorantia rationis sequitur
inclinationem appetitus et talis ignorantia quanto est maior tanto peccatum
gravius quia ostenditur inclinatio appetitus esse maior Ignorantia
autem tam incontinentis quam intemperati provenit ex eo quod appetitus
est in aliud inclinatus sive per passionem sicut in continente sive per habitum
sicut in temperato Maior autem ignorantia causatur ex hoc in intemperato
quam in incontinente Uno° quantum ad durationem quia in continente
durat illa ignorantia solum durante passione sicut accessio febris tertiane
durat illa ignorantia durante commotione humoris Ignorantia autem
intemperati durat assidue propter permanentiam habitus Unde assimilatur
tysice vel cuicumque morbo continuo ut philosophus dicit in vii° ethicorum
Alio autem modo est maior ignorantia intemperati quantum ad id quod ignoratur
Nam ignorantia incontinentis attenditur quantum ad aliquod particulare
eligibile prout scilicet estimat hoc nunc esse eligendum sed
intemperato habet ignorantiam circa ipsum finem inquantum scilicet iudicat esse
bonum ut irrefrenate concupiscentias sequatur Unde philosophus in vii°
ethicorum dicit quod incontinens est melior intemperato quia salvatur
in eo optimum principium scilicet recta existimatio de fine Ad secundum
dicendum quod ad sanationem incontinentis non sufficit sola cognitio
sed requiritur interius auxilium gratie concupiscentiam mitigantis
et adhibetur etiam exterius remedium ammonitionis et correctionis
ex quibus aliquis incipit concupiscentiis resistere ex quo concupiscentia
debilitatur ut supra dictum est Et hiis demptis eciam modis potest
sanari intemperatus sed difficilior est eius sanatio propter duo
quorum primum est ex parte rationis que corrupta est circa
estimationem ultimi finis quod habet se sicut principium in demonstrationibus
Difficilius autem reducitur ad veritatem ille qui errat circa principium
et similiter in operativis ille qui errat circa finem Aliud
autem est ex parte inclinationis appetitus que in intemperato est
ex habitu qui difficile tollitur Inclinatio autem incontinentis est
ex passione que facilius reprimi potest Ad 3m dicendum quod libido
voluntatis que auget peccatum maior est in intemperato quam in
incontinente ut ex dictis patet sed libido concupiscentie appe-
titus sensitivi quandoque maior est in incontinente quia incontinens
non peccat nisi a gravi concupiscentia Sed intemperatus etiam
ex levi concupiscentia peccat et quandoque eam prevenit et ideo
philosophus dicit in vii° ethicorum quod magis intemperatum vituperamus quia

non concupisceret, vel quarte, id est venisse concupisceret per sequentem delectationem, quid eius faceret, si adesset concupiscentia inveniretur

Circa lectionem [illegible] de misericordia [illegible] dicit solum qui opera misericordie faciunt non punientur eternaliter, sed solum illi qui opera misericordie negligunt. Et videtur quod sic [illegible] illi qui non faciunt magis [illegible] qui ipsi magis [illegible] disceptatur [illegible] sed illa disceptatio non est nisi de operibus misericordie [illegible] operibus misericordie [illegible] aliqui eternaliter punientur [illegible] et sequitur si [illegible] dimiseritis hominibus dimittet vobis [illegible] non dimiseritis nec dimittet vobis [illegible] aliis peccata dimittunt ipsi venia peccatorum carent [illegible] eternaliter punientur [illegible]

[illegible]

Ad quintum sic proceditur. Videtur quod inconvenienter dicantur esse filie luxurie cecitas mentis, inconsideratio,
precipitatio, amor sui, odium dei, affectus presentis seculi, horror vel desperatio futuri.
Quia cecitas mentis et inconsideratio et precipitatio pertinent ad imprudentiam, que invenitur
in omni peccato sicut et prudentia in omni virtute. Ergo non debent poni speciales filie luxurie.
Preterea constantia ponitur pars fortitudinis ut supra habitum est. Sed luxuria non opponitur fortitudini
sed temperantie. Ergo inconstantia non est filia luxurie. Preterea amor sui usque ad contemptum
dei est principium omnis peccati ut patet per Augustinum xiiij de civitate dei. Non ergo debet poni filia
luxurie. Preterea Isidorus dicit quatuor, scilicet turpiloquia, scurrilia, ludicra, stultiloquia.
Ergo videtur esse superflua. Sed contra est auctoritas Gregorii 31 moralium. Respondeo dicendum
quod quando inferiores potentie vehementer afficiuntur ad sua obiecta, necesse est quod superiores vires
quodammodo impediantur et deordinentur in suis actibus. Per vitium autem luxurie maxime appetitus
inferior, scilicet concupiscibilis, vehementer intendit suo obiecto, scilicet delectabili, propter vehementiam
delectationis. Et ideo consequens est quod per luxuriam maxime superiores vires deordinantur,
scilicet ratio et voluntas. Sunt autem rationis quatuor actus in agendis. Primo quidem simplex
intelligentia que apprehendit aliquem finem ut bonum, et hic actus impeditur per
luxuriam, secundum illud Danielis xiij: Species decepit te et concupiscentia subvertit cor tuum.
Et quantum ad hoc ponitur cecitas mentis. Secundus actus est consilium de hiis que sunt
agenda propter finem, et hic etiam impeditur per concupiscentiam luxurie. Unde Terentius dicit
in Eunucho loquens de amore libidinoso: Que res in se neque consilium neque
modum habet ullum, eam consilio regere non potes. Et quantum ad hoc ponitur precipitatio, que importat
subtractionem consilii ut supra habitum est. Tertius autem actus est iudicium de agendis, et hic im-
peditur per luxuriam. Dicitur enim Danielis xiij de senibus luxuriosis: Averterunt sensum
suum ut non recordarentur iudiciorum iustorum. Et quantum ad hoc ponitur inconsideratio.
Quartus autem actus est preceptum rationis de agendo, quod etiam impeditur per luxuriam,
inquantum scilicet homo impeditur ex impetu concupiscentie ne exequatur id quod decrevit esse
faciendum. Unde Terentius dicit in Eunucho de quodam qui dicebat se recessurum ab
amica: Hec verba una falsa lacrimula restinguet. Ex parte autem voluntatis consequitur duplex actus
inordinatus, quorum unus est appetitus finis. Et quantum ad hoc ponitur amor sui, quantum ad
delectationem quam inordinate appetit, et per oppositum ponitur odium dei, inquantum scilicet
prohibet delectationem concupitam. Alius autem est appetitus eorum que sunt ad finem. Et quantum
ad hoc ponitur affectus presentis seculi, in quo scilicet aliquis vult frui voluptate. Et per
oppositum ponitur desperatio futuri seculi, quia dum nimis detinetur corporalibus delectationibus
ubi non curat pervenire ad spirituales, sed fastidit eas. Ad primum ergo dicendum quod sicut philosophus
dicit in vi ethicorum, intemperantia maxime corrumpit prudentiam. Et ideo vitia opposita
prudentie maxime oriuntur ex luxuria, que est precipua intemperantie species. Ad secundum dicendum
quod constantia in arduis et difficilibus ponitur pars fortitudinis. Sed constantiam habere in abstinendo
a delectabilibus pertinet ad continentiam, que ponitur pars temperantie ut supra dictum
est. Et ideo inconstantia que ei opponitur ponitur filia luxurie. Et tamen etiam prima inconstantia ex
luxuria causatur, inquantum emollit cor hominis et effeminatum reddit, secundum illud Osee:
Fornicatio et vinum et ebrietas aufert cor. Et Vegetius dicit in libro de re
militari quod minus metuit mortem qui minus deliciarum novit in vita. Nec
oportet, sicut sepe dictum est, quod filie vitii conveniant cum eo in materia. Ad tertium
dicendum quod amor sui quantum ad quecumque bona que aliquis sibi appetit est generale
principium peccatorum. Sed quantum ad hoc specialiter quod aliquis appetit sibi delectabilia carnis,
ponitur amor sui filia luxurie. Ad quartum dicendum quod illa que Isidorus ponit sunt quedam inordi-
nati actus exteriores, et precipue ad locutionem pertinentes, in qua est aliquid inordinatum
quadrupliciter. Uno modo propter materiam, et sic ponitur turpiloquium. Quia enim est turpibus con-
cupiscentiis plenum, de facili ad turpia verba prorumpit. Secundo ex parte cause. Quia enim
luxuria inconsiderationem et precipitationem causat, consequens est quod faciat prorumpere in verba levia
et inconsiderata, que dicuntur scurrilia. Tertio quantum ad finem. Quia enim luxuriosus
delectationem querit, et verba sua ad delectationem ordinat, et sic prorumpit in verba ludicra.
Quarto quantum ad sententiam verborum, quam pervertit luxuria propter cecitatem mentis quam causat, et sic pro-
rumpit in stultiloquia, utpote cum suis verbis preferunt delectationes quas appetunt quibuscumque
aliis rebus

Circa lectionem 13 querebatur utrum demones possent cogi per bonos vel malos homines aut per magos
et exorcistas et videtur quod sic quia de Salomone legitur quod quosdam exorcismos fecit quibus demones
cogebantur ut ex obsessis corporibus recederent ergo per adiuracionem demones cogi possunt. Item
Christus et apostoli et sancti expellebant demones virtute divina ut legitur in pluribus locis
sacre scripture ewangeliorum et epistolarum. Contra quod dicitur Job 41 non est potestas super terram que
ei possit comparari scilicet diabolo, maior autem potestas non cogitur a minori ergo per nullum hominem
demones cogi possunt. Item demones sunt liberi arbitrii quod cogi non potest [illegible]
dicendum quod Augustinus in libro 83 questionum hanc dubitacionem determinat dicens quod aliquando demones constringuntur
vel expelluntur per magos et exorcistas vel incantatores, aliquando per malos homines
et aliquando per bonos et sanctos viros. Nam per magos constringuntur per [illegible] et per
privata pacta inter eos et demones inita sicut [illegible] filii Sceve constringebant demones
et expellebant per artes magicas et coniuraciones exorcismorum qui eciam temptaverunt
invocare nomen domini super illos qui vexabantur a demonibus dicentes adiuramus
vos per Ihesum quem Paulus predicat. Respondit spiritus malus, Ihesum novi
et Paulum scio, vos autem qui estis? et statim homo in quo erat demonium insiliit
super predictos incantatores et exorcistas, et invaluit contra eos ita ut [illegible]
et vulnerati recederent de domo illa. Secundo autem per malos homines et per ma-
los homines quorum demones constringuntur et expelluntur per nomen Christi et per eius
et sacramenta ipsius que fiunt ~~[illegible]~~ quedam signa veri imperatoris Christi de
quibus Christi discipuli [illegible] Christo dicentes domine vidimus quendam in nomine tuo
eicientem demonia et prohibuimus eum, quia non sequitur nobiscum. Quibus Christus dixit
nolite prohibere, qui enim non est contra vos pro vobis est. Et sic dicit [illegible] quod in
virtute nominis Christi faciunt [illegible] multas virtutes in aliis et in vita et
meritis boni sunt valde dissimiles, sicut enim [illegible] mali milites quos
[illegible] imperiales gerunt signis et vexillis eorum imperatoris, quedam
extorquent ab aliis non iubente domino. Sed sancti et boni viri sunt demones constrin-
gunt et expellunt per publicam iusticiam, quia in virtute Christi tamquam milites eius [illegible]
publicam iusticiam exercendo constringunt et expellunt eos a corporibus subiectorum
imperatori, quos iniuste et nequiter invadunt. Sicut ad preceptum apostolorum et sanctorum
spiritus maligni subiciebantur eis, et Paulus habens potestatem Christi [illegible] servientes
contra fidem gratia castitate et caritate [illegible] non poterat demonibus negabat
et quos videbat nequiter et iniuste a demonibus vexari, expellebat eos ab
eis. Secundum tamen quod Augustinus libro supradicto, sed licet demones [illegible] non audeant con-
tempnere publicam iusticiam quam exercent sancti viri et milites veri Christi imperatoris
non audeant contempnere signa publice iusticie, et Christi nomen et dei verbum et eius
sacramenta per que tamquam per signa publice iusticie mali homines virtute faciunt [illegible]
gratia talibus signis [illegible] et sacris demones timent et contremiscunt. Tamen ubi predictis
signis demones non cedunt, quia deus prohibet ut non cedant occultis modis cum
videat aliquod iustum et utile vel ad confundendos malos quos [illegible] confundi sinit
ad inveniendos bonos ut proficiant in fide [illegible] etiam ut ille dicit Augustinus per malos
homines magis quam per bonos et sanctos permittit deus demones expelli vel constringi
et alia mirabilia fieri sicut plura signa faciebant magi ~~[illegible]~~ pharaonis
quam filii Israel, cum tamen longe filii Israel essent deo acceptiores. Tamen sancti talia
dona gratis data non multum debent reputare, nec de eis gaudere, sed solum quod
nomina eorum scripta sunt in celis. Tamen quod talia faciunt magi quam non-
nisi sancti faciunt talia quia visibiliter apparet esse [illegible]. Et diverso fine et diverso
iure faciunt, illi enim faciunt ut querant gloriam suam, illi querentes gloriam dei, et
illi faciunt per quasdam privatas [illegible] quasi privata commercia, illi autem administracione
et iussu eius cui creatura cuncta subiecta est. Et si quando mali magis [illegible]
dei aliquando per suis malis [illegible] imponunt vindictam [illegible] non [illegible]
Nec enim frustra dicit apostolus tradidit illos in desideria cordis eorum, [illegible]
quod [illegible] ut dicitur [illegible] hominibus [illegible] et [illegible]
[illegible] potestatem voluntati [illegible] non obtemperent. Ut autem mali [illegible]
sepe temporaliter [illegible] potestatem in eos accipiunt ad maiorem [illegible]
utilitatem [illegible] exercitacionem [illegible] in [illegible]
[illegible] secundum voluntatem diaboli [illegible] ordinacioni dei resistendo
sibi acquirat [illegible] et [illegible] agentis [illegible]
[illegible] et Job [illegible] et [illegible] peccatoribus [illegible]
[illegible] potestatem [illegible] data esset tibi de super, [illegible] voluntas
[illegible] potestas in [illegible] datur [illegible] voluntas [illegible] potestas data
[illegible] esse [illegible], [illegible] parum apparet, [illegible]
[illegible] caritas dei [illegible] in cordibus [illegible]
per spiritum sanctum qui datus est nobis ad [illegible].

Respondet ad dubium 2m ... doctorum ... de potentia dei quod demones per quos magice artis ... habet et ... et alliciuntur ... a superiori ... ab ipso ... dei ... a ... angelis et hominibus virtute dei ... ad ... demones ... ... dona ... virtute ... ... demonibus ... ... per magicas artes ... alliciuntur et ... per magicas artes ... ... corporales ... ... ad quem invocantur et ... ut ... ... magice ... ... demones ... ... demones ... ...

[illegible]

et videns quam videbat [illegible] et magnum dolorem augebatur [illegible] scandalum [illegible] qui scandalum passi sunt in sua passione [illegible] parvuli fuit in sua passione [illegible]
[illegible] qualitate quia in omnibus [illegible] augebatur dolor [illegible] continuatio quia [illegible]
[illegible] et [illegible] afflictio [illegible] magis et [illegible]
[illegible] magna [illegible] nervorum et [illegible]
in qualibet parte [illegible] corpus [illegible] augebat
dolor et [illegible] dolorem quia [illegible] passus [illegible] qui
[illegible] magna [illegible]
[illegible] amissionem vite corporalis que [illegible] et quia [illegible]
[illegible] Caribdis [illegible] magna
[illegible] magna [illegible] unitatem [illegible] potuit [illegible]
[illegible] dolor [illegible] dolor fuit acerbissimus [illegible] puritate
doloris magnus fuit dolor quia in aliis [illegible] mitigatur dolor [illegible] maior [illegible]
[illegible] inferiores [illegible] quedam [illegible]
[illegible] ut [illegible] inferiores vires a suis actibus [illegible]
[illegible] ut dicit Damascenus [illegible] passio et dolor
[illegible] fuit a sua voluntate [illegible] a peccatis [illegible] quantitate dolore
assumpsit que [illegible] que [illegible] quia [illegible] dolor [illegible]
assumpsisset [illegible] quantitas passionis et [illegible] passionis [illegible] dicuntur
[illegible] ad [illegible] ad penam [illegible] ad

passio [illegible] fuit magis dolorosa quantum ad [illegible] ut ad [illegible] ut quantum ad [illegible]
[illegible] illa [illegible] actus [illegible]
[illegible] parvulis [illegible]
[illegible] doloris [illegible] ideo [illegible]
[illegible] dolor [illegible] separare [illegible]
[illegible] ad [illegible] vite [illegible]
de bona parte vite [illegible] dolor [illegible] dolor [illegible] separare [illegible] pati [illegible]
[illegible] mortale et passibile et [illegible] dolorem [illegible]
[illegible] passio [illegible]
maior fuisset dolor [illegible]
[illegible] dolorem [illegible]
[illegible]
[illegible] passionis [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] talis [illegible]
[illegible] totaliter [illegible]
[illegible] satisfacere
pro peccato [illegible] in salutem [illegible]
[illegible] et [illegible] satisfaceret pro peccatis [illegible] assumpsisset [illegible]
[illegible] dolorem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] gaudium maiorem [illegible] dolorem ut [illegible] damnati [illegible]
dolorem [illegible] assumpsisset [illegible] dolorem maiorem dolore damnatorum
[illegible] penam damnatorum [illegible] ad penam [illegible] dolore
quia ille dolor fuit damnatorum [illegible] dolore [illegible]
[illegible] maior [illegible] dolor [illegible]
[illegible] dolor [illegible] caritate [illegible]
[illegible] dolentis [illegible]
amissa ~~[illegible]~~ [illegible]
pro amissione vite [illegible] dolet
dolor [illegible] sapientia et caritate [illegible]
[illegible] quia [illegible] dolet [illegible] dolor
[illegible] et [illegible]
[illegible] dolor [illegible] caritate
[illegible] plus diligit [illegible]
[illegible] caritate [illegible]
[illegible] caritate [illegible] magne [illegible]
[illegible]

... parentes priuent ... dolorem ... patitur dolet de
ad [illegible] ... culpa ... [illegible] ... dolet de pena / [illegible] dolor in eo augetur ... [illegible]
peccatum de culpa [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... petrus ... [illegible]
[illegible] ... ad [illegible] ... volunt ... [illegible] a petro libere
[illegible] in sola [illegible] etiam [illegible] / et [illegible] attendit ... dolor ... habet
[illegible] etiam ... dolor [illegible] sufficeret ... ad totam satisfactionem
[illegible] venia / sed etiam [illegible] ... petrus sit magis petrus [illegible] homicida in
circa textum [illegible] aliter videt iuriste aliter theologi. Nam iuriste dicunt magis
ad istam dubitationem aliter videt [illegible] ... magis damnat [illegible] ... [illegible]
[illegible] petrus homicida [illegible] ... [illegible] ... ubi dicitur [illegible] petrus
[illegible] homicida ... [illegible] ... deum offendis et [illegible]
[illegible] duplici culpa [illegible] ... [illegible] ... et [illegible]
[illegible] in [illegible] homicidii [illegible] ... [illegible]. Constat ergo quod magis
[illegible] in [illegible] ... [illegible] ... magis dampnum [illegible]
[illegible] infidelitate [illegible] / et [illegible] ubi [illegible] ... [illegible]
petrus et [illegible] est ubi [illegible] per illud quod dicitur [illegible]
[illegible] homicida [illegible] per [illegible] ... [illegible] constat quod per [illegible]
[illegible] ... [illegible] dampnum est ibi [illegible]
[illegible] dampnum in [illegible] / et [illegible] magis [illegible] pena / [illegible]
[illegible] homicida [illegible] ... grauiorem pena / [illegible] ... penitentiat
homicida [illegible] esse petrus [illegible] ... et [illegible] in pane et aqua [illegible]
[illegible] ... et [illegible] ... penitentiat et [illegible] ... [illegible]
alii vero dicunt per tres annos penitentiat [illegible]. Theologi [illegible] ... [illegible]
pena [illegible] et pena [illegible] ... ad Hebreos sexto [illegible] per [illegible]
esse petrus [illegible] homicida [illegible] ... [illegible] per aliquod [illegible]
[illegible] / et [illegible] contritionis [illegible] ... in causa homicidii [illegible]
[illegible] ad [illegible] ... Deus [illegible] ... magis petrus [illegible]
[illegible] / [illegible] ... si homicida esset magis petrus [illegible] ... in ipso [illegible]
probabilis [illegible] culpa [illegible] ... [illegible] homicida [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] mandata [illegible]
[illegible] petrus [illegible] ... [illegible] ... dispensare [illegible]. Est [illegible]
tabule [illegible] ... [illegible] ... homicida tenet [illegible] mandata
[illegible] in Deum et [illegible] abrogatur [illegible] ... [illegible] esse [illegible]
[illegible] tabule in quibus [illegible] dispensare [illegible] ... homicida magis esse petrus [illegible]
[illegible] ... [illegible] ... culpa [illegible] ... illud [illegible]
[illegible] ... homicidii [illegible] culpa [illegible] ... [illegible]
dicitur [illegible] ... [illegible] ... [illegible] magis petrus [illegible]
[illegible] magis dampnum [illegible] ... addit de pena [illegible] ... [illegible]
illud [illegible] ... [illegible] ... [illegible] multa [illegible] et [illegible]
[illegible] petrus [illegible] ... [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... ista [illegible] ... sententia indicant et [illegible]
[illegible] per [illegible]

[illegible] maz et quod [illegible] [illegible]

[illegible] est de ple in via ut in pars ac pars

Et de aliquibus accidentibus [illegible] [illegible] pars

ut accia ut predicto [illegible] talia [illegible]

fuit in pars [illegible] ut causa [illegible] fuit predicta

causa [illegible] causa non cae pars accia [illegible]

[illegible] [illegible] adeo [illegible] pars [illegible] accia

[illegible] alia vero fuit que non [illegible] in pars

accia [illegible] para ut [illegible] [illegible] fuit

[illegible] et in [illegible] [illegible] [illegible] fuit [illegible]

[illegible] fuit [illegible] [illegible] alia [illegible]

maz ut que fuit [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ad [illegible] ut ut [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ac [illegible] que

que fuit [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]

[illegible] ut [illegible] aliquo [illegible] [illegible]

[illegible] subito [illegible] aliquod in [illegible]

longa [illegible] fuit [illegible]

[illegible] [illegible] maz [illegible] [illegible] que

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] que [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Augustinus disputans cum Francisco
de Florentia poeta laureato de impotentia homi
libro secreto inter cetera sic dicit an ignoras ex
crudelibus animalibus egentissimum esse hominem Fran
ciscus respondit Audieram sepissime sed nunc re
gitare memorie velim Augustinus aspice nudu
et informem inter vagitus et lacrimas nasce
dum exiguo lacte solandum tremulum atque re
ptantem opis indigum aliene quem muta
pascunt animalia et vestiunt caduci animi
inquieti morbis obsessum variis subiectum passio
nibus innumeris consilii inopem alterna letitia
et tristitia fluctuantemque impotentemque arbitrii
appetitus cohibere nescium quid quantumve sibi
expediat quis cibo potuique modus ignorantem
cui alimenta corporis ceterisque animantibus
in aperto posita multo labore querenda sunt
quem somnus inflat cibus distendit potus pre
cipitat vigilie extenuant fames contrahit
sitis arefacit avidum timidumque fastidientem
possessa perdita deplorantem et presentibus simul
et preteritis et futuris anxium superbientem inter
miserias suas et fragilitatis sibi conscium vilis
simis vermibus imparem vite brevis etatis
ambigue fati ~~inevi~~ inevitabilis ac mille
generibus mortis expositum

Utrum vita hominis possit prolongari videtur quod sic per illud Ecclesiastici xxxvii qui autem abstinens est adiciet vitam
et Ezechie regi deus adiecit xv annos Ysa xxxviii ad terminum vite sue quia prius dixerat sibi deus dispone domui
tue, morieris enim tu et non vives. Item medici per medicinas suas medendo prolongant vitam hominis qui sine illis
medicinis homo moreretur. Sed contra est id Job xiiii constituisti terminos eius qui preteriri non poterunt. Ubi beatus
Gregorius libro moralium xii Statutum quippe est quantum in ipsa vita mortali quisque temporaliter vivat
Item philosophus in 1o de generacione vult quod periodus quod contingit hominis est certissima quam preterire non potest
Respondeo secundum doctores mors triplex scilicet naturalis fatalis et casualis. Naturalis est que de natura
contingit cum ultra centum viginti annos non est concessum quod naturaliter vivat quia naturaliter centum
viginti annis potest homo vivere. Fatalis est que contingit per fatum idest constellacionem talem cum constellacione
potest quis nasci vel disponi quod plus vivat plus vel minus per fatum ut nonaginta annis secundum [illegible]
cursum Saturni circuitum (?) creatum, nisi forte benignitas aliarum stellarum superet cursum. Casualis
idest accidentalis que contingit vel contingere potest aliquo accidente scilicet per occisionem vel submersionem
vel ruinam et ita dicit Hugo. ~~Item nota secundum Glosam~~ Secunda (?) mors est a deo prefixa. Dicendum igitur
Et vita hominis quo ad mortem naturalem prolongari non potest naturaliter seu physice. Quia quilibet homo habet
etiam naturalem periodum sue vite, licet miraculose potest prolongari sicut legitur de beato Basilio qui secundum
medicum naturale medicum mori debuit sed divino miraculo vixit ad alterum diem ut baptizaret Iosephum
medicum suum et iudeum. Vita vero humana quantum ad mortem fatalem et casualem potest prolongari
bona disposicione vel abstinencia vel medicina. Sed quantum ad mortem prefixam a deo nullo modo potest prolongari
secundum dictum Job preallegatum constituisti terminos eius qui preteriri etc. Super quo dicit beatus Gregorius xii
moralium Nulla que in hoc mundo hominibus fiunt absque dei omnipotentis nutu et occulto consilio veniunt
Nam cuncta deus secutura presciens ante secula decrevit qualiter per secula disponantur. Statutum
quippe iam homini vel quantum hunc mundi prosperitas sequatur, et quantum adversitas feriat ne electos
eius aut inmoderata prosperitas elevet aut nimia adversitas gravet. Statutum quoque est quantum
in ipsa vita mortali temporaliter vivat. Nam etsi annos xv Ezechie regi ad vitam addidit
omnipotens deus, cum eum mori permisit tunc prescivit eum esse moriturum. Qua in re questio oritur
quo ei per prophetam dicatur dispone domui tue quia morieris tu et non vives. Cui cum mortis
sentencia dicta esset, protinus ad eius lacrimas addita est vita. Sed per prophetam dixit deus quo
tempore ipse mori merebatur, per largitatem vero misericordie illo eum tempore ad mortem distulit quod ante secula
ipse prescivit. Nec propheta est fallax quia tempus mortis notuit quo vir ille mori merebatur. Nec
dominica statuta convulsa sunt, quia ut ex largitate dei anni vite crescerent, hoc quoque ante secula
prefixum fuit, atque spacium vite quod inopinate foris est additum sine augmento prescientie fuit
intus statutum. Ad primum igitur cum dicitur dicendum est quod loquitur sapiens de morte fatali vel
casuali aliquem enim male vivendo non merentur ad terminum sue vite naturalem pervenire ut dicit propheta
viri sanguinum non dimidiabunt etc. Et id fiat dies eius pauci [illegible] bene agendo ante
tempus merentur rapi ad premia vite Sapiencie iiii Iustus raptus est ne malicia mutaret intellectum
pro sic arguitur dicendum secundum glossam. Super id Ysa xxxviii dispone domui tue etc. Deus sentenciam mutat
et non consilium. Sentenciam debemus intelligere sensum verborum. Consilium vero, id est eterna disposicio est.
Sentenciam vero [illegible] revelat non autem consilium. Item deus duobus modis aliquorum [illegible] precedat (?)
secundum merita et secundum rei naturam que dicuntur cause inferiores esse. Et secundum suum consilium
idest eternam disposicionem. Unde Ezechiam moriturum deus predicat secundum meritum vel secundum physicam
idest secundum naturam, licet non futurum et non moriturum secundum consilium suum. Utrumque enim
scriptum erat in libro vite. Sed alterum suo propheta promisit agendum, alterum vero non est promissum
verum dixit propheta nec est deceptus quia sic legitur, nec est mentitus quia sic credidit. Secundum Magistrum
inferiores causas locutus est, quemadmodum simpliciter et sine addicamento velut si quis videt terram
et dicat iste amplius non videbit, etiam si divino consilio lumen recipit. Ille non mentitur
quia rei physicam esset secutus. Eodem et Jonas subversionem Ninive vidit in mente divina
que tamen futura non erat, quia id quod vidit secundum naturam causarum vidit. Sed non quasi sunt consilium dei fuit
quod ipse non vidit. Item nota quod dies mortis non naturaliter singulis prefixa sunt sed voluntate
dei, et ignotum mortalibus cuiusque vel vivunt aliquis vel moriatur, prefixum cum tunc in Ezechia
statuta secundum naturam mortis necessitas differatur, et post mortem etiam plurimos resuscitatum
legimus ad tempus. Patet quid sit dicendum ex dictis etc.

liadurit cv[?]